rem, petere, atq; icere. Sic illi pro Dei cultu, quo ad zelum usq; ardere putabantur, stultitiam & impietatem suam in conspectu omnium abunde prodiderunt.

p. 667. 1556. *

Minacia ostenta.

In Hungariæ civitate Babatscha, 6. Octobris die, ante solis exortum, visa est in aëre duorum puerorum, nudorum quidem, sed clypeis militaribus ac gladiis armatorum, & ad monomachiam congredientium pugna, in qua is, qui scutum duplici aquila ornatum habebat, armatura Turcica munitum adeo prosternebat, ut corpus multis ictibus vulneratũ è nubibus in terram cadere visum sit. Eodem etiam tempore ac loco, visus est arcus cœlestis, naturalibus suis coloribus depictus, ac duo ex utraq; eius parte soles. Xenocarus. Imp. & Pp. V. *S.*

1556. *Paulus Fabricius Mathematicus.*

Scripsit, anno Domini 1556. extitisse Cometam eodem in signo cœlesti, in quo apparuit illa stella, nato Christo, ex cujus motu didicerunt Magi, Salvatorem mundi esse natum, unde eum salutatum Hierosolymam concesserunt. V. S.

1556. * *Horribilia signa.*

Quinto Septembris in Marchiæ oppidulo Costerino, hora nona vespertina, innumeræ flammæ undiq; cœlo emicuerunt: in medio vero cœlo trabes duæ ignitæ visæ: ad extremum autem incerto autore vox desuper audita est: VEH, VEH ECCLESIÆ. Iobus Fincelius de miraculis sui temporis. V. *S.*

Dira.

1556. Latomus hæreticæ prãvitatis inquisitor, Christiq; fidelium persecutor immanissimus, paucis abhinc annis in horrendam desperationem incidit. Nam cum ex ambitione, contra conscientiam, veritatem Evangelii atrociter impugnasset, corpore vegeto & sano, subita trepidatione & terroribus ita perculsus est, ut, quos ex amicis noverat, doctissimos ad se accerseret, suamq; impietatem in extrema constitutus desperatione ultro fateretur: Grave est, inquiens, peccatum meum qui prudens scienśq; in verbo Dei persequendo & opprimendo aliis meam locavi operam. Quare adversus Spiritum sanctum peccavi: nec ulla vel in hac vita, vel in æternum peccati mei condonatio mihi speranda est: sed diaboli & corpore & anima æternum sum mancipium, adeoq; jam in regnum eius incorporatus. Quin imo haud porro Latomus: sibi non ignotas esse plurimas ex sacris literis depromptas sententias, quæ præclaræ admodum sint, & consolationis plenissimæ: sed deesse sibi fidem & fiduciam in Deum. Erne vobis dubium sit, certa esse, quæ de mea damnatione locutus sum: videbitis, quod lecto jam affixus moriar. Sim autem vobis exemplo, eaq; de causa vos accersi jussi, ut per me moniti resipiscatis, & in persequendis fidelibus finem faciatis. Hæc & plura cum dixisset, inter horrendos mugitus mortuus est: eaq; oris eius totiusq; corporis apparuit fœditas, ut omnibus esset terrori. Fincelius. Imp. & Pp. V. *S.*

PETRVS PAVLVS VERGERIVS I.C. EPISCOPVS IVSTINOPOLITANVS, LEGATVS PONTIFICIVS, DE Idolo Lauretano, quod Julium III. Rom. Episcopum non puduit, in tanta luce Evangelii undiq; erumpente, veluti in contemtum Dei atq; hominum, approbare.

Illustrissimo, & vere Christiano Principi ac domino, D. Othoni Henrico Palatino Rheni, inferioris & superioris Bavariæ Duci, Domino meo clementissimo.

Intra hosce fere 40. annos, quibus DEVS accendit post tot tenebras lucem Evangelii, non puto, fuisse pauciores sexcentis militibus Jesu Christi, qui mox, ubi acceperunt arrham Spiritus sancti, superstitiones & idolomanias Papatus magna fide & diligentia susceperunt, libris editis, patefaciendas & profligandas: certũ enim est, hoc ipso anno evulgatum fuisse ab ipso Papatu *Mediolani* Catalogum, in quo trecenti eius hostes numerantur, quanquam non omnes adhuc numeramur, qui aut latine aut Italice scripsimus: illi vero omnes, qui tantum Germanice aut Gallice, prorsus fuerunt omissi. Sed cum tam multi & tam multis annis tantopere in eo genere laborarint: tamen adhuc plures superstitiones & idolomanias, non quidem ex gravioribus horribilioribusq; plane scio supereśse, quas nemo adhuc attigit.

Unde facile judicare totus terrarum orbis potest, quanta sit altitudo, profunditas, &

stri, ejus dilecti filii Jesu Christi & Spiritus sancti non modò contaminaret & obscuraret, sed absorberet, ut nec vestigium ejus ullum, aut odor supereſſet. Quanquam verò, ad patefaciendas & confodiendas superstitiones ipsas, inprimis neceſſe arbitror, ut ipsum Evangelium & Jesum Christum prædicemus: hæc enim est præcipua machina: tamen ipsâ experientiâ didici, multum utilitatis solere affertre Ecclesiæ Christi eos, qui se aliquando dimittunt ad patefaciendum hunc & illum errorem & abusum nominatim, & admota illa machina conantur evertere.

Quæ cum ita se habeant: suscepi nunc ego Deo monente & impellente, hoc opus, ut aliquo ex illis superstitionibus & idolomaniis, quas nemo adhuc, ut dixi, attigit (aut si aliquando uno atq; altero verbo attigit, non tamen, quales essent, indicavit, neq; pro meritis exagitavit) & quæ sunt valdè horribiles, patefacerem: cujusmodi est inprimis Lauretanum idolum, quod rectè appellâris Principem & Regem reliquorum idolorum omnium, quæ sunt in regno Antichristi: nisi velimus excipere illud unum, quod sacrificuli in eorum Missis proponunt adorandum. Itaq;, quale illud sit, & ex quàm horrendis impostoris & blasphemiis concinnatum & extructum, in hoc libro ostendam, in aliis verò, qui non multo pòst subsequuntur, & in lucem prodibunt, spero, me patefacturum alia quædã hujus farinæ nihilò impudentiora, & cum doctrinâ, & gloria Dei nihilominùs pugnantia.

Cum verò cœlestis noster Imperator atque idem pater, qui ante creationem mundi constituerat, velle hac nostra ætate suo Spiritu, suis scripturis & potentia bellum gerere adversus Papatum, jam tunc Celsitudinem Tuam elegerit in Christo, & nunc vocaverit, ornaveritq; & corroboraverit fide & spiritu sancto: hæc enim inprimis necessaria sunt in eo, qui Jesu Christi exercitum ducturus sit: deinde etiam autoritatem omni genere laudum addiderit, ut esses unus ex præcipuis Principibus & Ducibus, quorum operâ in asserendâ & vindicandâ ejus gloria uteretur: volui eidem Celsitudini Tuæ mea hæc, quæ de Lauretano idolo nuper scripsi, offerre & donare.

Nam omninò spero fore, ut ubi hæc legeris & pernoveris, quàm sint non modò inepta & putida, sed horrenda, & historiæ & doctrinæ Jesu Christi ex diametro adversantia ea, quæ adhuc audet Papatus tueri in tanta adeo luce Evangelii undique erumpente, & nullo non crudelitatis genere in apertum contemtum ipsius Dei & pi-

familiæ, sed propter excellentem tuam pietatem, sapientiam, fortitudinem animi, & reliquas tuas Heroicas virtutes plurimum potes gratia & autoritate, sis acturus ferè in hunc modum. p. 669.

Adhuc sunt, qui possunt sibi persuadere, Papatum fuisse à Deo constitutum, Spiritum sanctum habere, à quo perpetuò regatur, atq; errare non posse. Sed legite, obsecro, optimi Principes, legite hic & cognoscite, quale idolum, quàm fabulosum & abominandum, contemtâ & pedibus calcatâ doctrinâ & præceptionibus Domini Dei nostri, summa tyrannide ipse Antichristus & Papatus velit sustentare. Ferro enim, igne, & crucibus crudelissimè grassatur adversus omnes eos, qui tali idolo spurcissimo negant flectenda esse genua: neque hæc fiunt in abdito aliquo orbis angulo, & clanculum: sed palàm in ipso amphitheatro & luce Italiæ, dissimulantibus illis tam multis Principibus, ad quos inprimis pertinet non sinere, doctrinam & gloriam Dei tam turpiter eo contaminari & imminui.

Certè ex doctrina Christi monemur, ut ex operibus & fructibus æstimemus, qualis quisq; sit. Quod verò opus, aut quis fructus erit unquam dicendus Diabolicus, si is nõ erit? Et quidem si solum hunc ex eo monstro enasci vidissemus: jure merito nos ab ejus obedientia atq; consortio subducere debuissemus: sed quantò justius, si totus constitus est ex hujusmodi turpissimis mẽdaciis & fecibus? Quare omnis nostra prudentia & cautio, omnisq; autoritas & potentia adhibenda erit, fortissimi Principes, ut eam sanctam libertatem, in quam nos Deus prædicatione Evangelii dilecti filii sui, fractis Antichristi carenis, asserere dignatus est, constantissimè tueamur & conservemus ita, ut mori potiùs staruamus: quàm de ea deferenda & abjicienda, deq; revocando jugo & servitute Antichristi cogitare.

Ita, inquam, spero, tuam Celsitudinem Otho Henrice, verè Christiane Princeps, ubi noveris ex meo hoc libro, quid sit Lauretanum idolum, cum reliquis Principibus acturam esse, & valdè profecturam, ita præsagit animus, & nulla præterea officia prætermissuram, quibus videris te posse promovere doctrinam & gloriam æterni patris Domini nostri Jesu Christi, & nostri patris, quem oro, ut suis Ecclesiis hoc difficillimo tempore diu servet tuam Celsitudinem incolumem. Tubingæ, pridie Cal. Octobris Anno Domini 1556.

Translatio miraculosa Ecclesiæ beatæ Virginis Mariæ de Loreto.

in dictâ Camerâ fuit beata Virgo *Maria* nata, & ibi educata, & postea ab *Angelo* Gabriele salutata: & demum in dictâ *Camerâ* nutrivit filium suum Jesum *Christũ*, usq; ad ætatem duodecim annorum. *Demum* post ascensionem Domini nostri Jesu Christi in cœlum, remansit Virgo Maria in terrâ cum *Apostolis* & aliis discipulis Christi, qui videntes, multa Mysteria divina fuisse facta in dicta *Camera*, decreverunt de communi consensu omnium, de dicta camera facere unam Ecclesiam, in honorem & memoriam beatæ Virginis Mariæ: & ita factum fuit, & deinde *Apostolici* ac discipuli illam *Cameram* consecraverunt in Ecclesiam, & ibi celebraverunt divina officia, & beatus Lucas *Evangelista* suis manibus fecit ibidem unam imaginem ad similitudinem beatæ Virginis, quæ ibi est usque hodie.

Demum dicta Ecclesia fuit habitata & honorata cum magna devotione & reverẽtia ab illo populo Christiano, qui erat in illis partibus, in quibus stetit dicta *Ecclesia* quousq; ille populus fuit Christianus: sed postquàm ille populus dimisit fidem Christi, & recepit fidem Mahometi, tunc Dei *Angeli* abstulerunt prælibatam Ecclesiam, & portaverunt illam in partes *Sclavoniæ*, & posuerunt eam ad quoddam castrum, quod vocatur Flumen, & ibi minimè honorobatur, ut desiderabat beata virgo Maria.

Iterum de eodem loco *Angeli* abstulerunt illam, & portaverunt eam supra mare in partibus territorii *Recanati*, & posuerũt eam in quadam sylva, quæ erat cujusdam nobilis dominæ civitatis *Recanatensis*, quæ vocabatur Loreta, tunc accepit ista Ecclesia nomen ab illa domina, quæ erat illius sylvæ domina & patrona, sancta *Maria* de Loreto.

In illo tempore propter Gentium nimium concursum in ea sylva, qua ipsa Ecclesia permansit, maxima latrocinia & innumerabilia mala committebantur. Quapropter per Angelorum manus rursus assumpta est, & portata in montem duorum fratrum: qui fratres ob maximum denatiorũ & aliarum rerum introitum & lucrum, simul atq; ad invicem ad maximas discordias & lites venerunt.

Propterea pari modo Angeli abstulerunt eam ab eodem montis loco, & portaverunt in viam communem, & in eadem illam posuerunt, & firmaverunt eam: ubi est nunc cum magnis signis & innumerubilibus gratiis & miraculis, collocata a, fuit in eadem via ista alma Ecclesia. Tunc igitur

niret ad ruinam, fecerunt dictam Ecclesiam circundari alio muro bono, grosso, & optimo fundamento, prout hodie videtur manifestè: tamen nullus sciebat, unde ista Ecclesia originaliter venirer, nec unde recessit.

Nota, quomodo suprà dicta sunt scita in anno Domini M.CC.LXXXX. quia beata Virgo apparuit in somno cuidam sancto viro & devoto, cui ipsa suprà dicta revelavit, & ipse statim omnia divulgavit quibusdam bonis viris istius provinciæ, & ipsi immediatè deliberaverunt velle scire veritatem hujus rei, & sic communicato consilio decreverunt, quòd essent eligendi 16. homines notabiles & boni, qui simul irent ad sanctum sepulchrum, & demum ad illas partes de Hierusalem Judææ, & *in civitate* Nazareth, ad investigandum suprà dicta inventa, & ita factum est. Nam ipsi secum portaverunt mensuram dictæ Ecclesiæ, & vestigia fundamentorum dictæ *Ecclesiæ* invenerunt, & illã mensuram ad unguem, sicut est ista, & in uno pariete ibi propè est scriptum in muro, quomodo ista Ecclesia fuit ibi, & postea recessit, demum quippe ibidem viri reversi sunt ad istã provinciam, & notificaverunt, suprà dicta inventa per eos esse vera. Et ex tunc fuit scitum, quòd ista Ecclesia fuit *Camera* sanctæ Mariæ virginis, & exinde populus Christianus habuit magnam devotionem, & habet: nam omni die ibi beata Virgo Maria mediante dicta Ecclesia, facit infinita miracula, veluti experientia docet.

Hic fuit unus Eremita, qui vocabatur *frater Paulus* de sylva, qui habitabat in uno tugurio in sylva, prope istã Ecclesiam, qui omni manè erat in ista Ecclesia, ad officium *divinum*: & fuit homo magnæ abstinentiæ, & vitæ sanctæ, de eo mihi quidam dixit: sunt anni decem vel circa quòd in die nativitatis *Mariæ*, quæ est octava dies Septembris, ante diem per duas horas, stante aëris serenitate, & dicto fratre Paulo exeunte de suo tugutio, & veniente versus Ecclesiam, vidit, unum lumen descendere de cœlo supra dictam Ecclesiam, quod in longitudine videbatur 12. pedum, & in latitudine sex pedum: & cum fuit illud lumen supra dictam ecclesiam, disparuit: ob quam rem ipsam dicebat, quòd fuit beata virgo, quæ ibi appuruit in die nativitis suæ, quæ venit, ut videret suum festum, & hoc non vidit quisquam alius, nisi ille sanctus homo.

In quorum omnium fidem & testimonium mihi præposito Teremano, & gubernatori prænunciatæ Ecclesiæ quidam duo

eius vidit, quando Angeli duxerunt prædictam Ecclesiam per mare, & posuerunt illam in dicta sylva, & pluribus vicibus ipse cum cæteris personis ipsam Ecclesiam in prælibata sylva visitavit. Item dictus Fran. multoties retulit ac dixit mihi, quod avus ejus, qui erat centum viginti annorum, dixit, quòd pluribus vicibus visitavit dictam Ecclesiam in eadem sylva: & pari modo ipse Francisc. retulit atq; dixit mihi per plures vices.

Item ad hujus rei credulitatem atq; certitudinem declaramus, quomodo ista alma Ecclesia fuit & stetit in dicta sylva, pluribusque probis personis dictus Fran. dixit, quòd avus avi ejus habuit domum, & habitavit ibi, & ejus domus erat penes prætaxatam *Ecclesiam*; & in suo tempore elevata *fuit per Angelos* à loco sylvæ, & portata in montem duorum fratrum, & ibi sita & collocata est, ut dictum est superiùs. Deo gratias. Impressum Venetiis per *Benedictum* de Bindonis, *Anno* Domini 1544.

In exemplari Italico addita sunt pauca hæc, quæ versa ita sonant: In fidem verò rerum prædictarum, notum facimus, totum hoc scriptum desumptum fuisse ex originali authentico scripto in dicta Ecclesia S. Mariæ de Loreto, die 10. mensis Martii, 1491. Don. Bartholomæus Monachus vallis umbrosæ, & Prior S. Viridianæ Florentinæ commotus maxima devotione curavi, ut ex Latino in Italicum verteretur, atq; imprimeretur, ut tantum miraculum & tam devotum publicetur & manifestetur pluribus personis, & inde accipiant consolationem spiritualem.

Ad Papatum de idolo Lauretano.

Primus autor horum insignium & impudentissimorum mendaciorum, quæ hic initio proposui, fuit sacrificulus ille, qui ferè ante ducentos annos erat parochus in eo pago, quem Laurerum appellant: hoc enim ipsemet testatur, ubi inquit: Duo boni viri hujus pagi dixerunt hæc mihi gubernatori dictæ *Ecclesiæ*. Tunc erat illic pagulus quispiam, in quo vix unicus sacrificulus victitabat, nunc verò, [cum ad summum creverit superstitio atq; idolomania, à te invecta: ô Papatus, hi sunt fructus, quos tu soles parere] ex pago factum est frequens oppidum, cinctum mœnibus & propugnaculis munitissimis: atq; ubi ferè 40. partim Canonici, partim capellani inhabitant, & in delitiis atq; luxu vivunt: & usq; adeò crevit simul existimatio & commoditas loci, ut Cardinales inter se litigent & digladiabat, quàm ut plurimos posset invitare & commovere, ut eò accurrerent, & opimas eleemosynas ad se afferrent, facilè judicare poterit; qui vel mediocri judicio præditus fuerit, præsertim verò cum constet ex suo ipsius scripto, illum esse non modò indoctum & rudem, sed impudentissimè mendacem. Congessit enim ingentes fasces, imò verò plaustra aliquot turpissimarum fraudum & impostrarum, quæ ex diametro pugnant cum historia & doctrina Evangelii, *Actuum Apostolorum*, & totius *S. Scripturæ* quemadmodum nunc ordine ostendam.

Primò, omninò repugnat veritati, quæ est in *Evangelio* de Christo comprehensa, illum fuisse enutritum & educatum in eamet *Camera*, in qua virgo Maria, ejus mater, nata erat. Matthæus enim ita scribit c. 1. Cùm esset desponsata mater Jesu Maria, Joseph, antequàm convenirent, inventa est in utero habens de *Spiritu sancto*, Joseph autem cùm esset justus, & nollet eam traducere, voluit occultè dimittere eam. Hæc autem eo cogitante, ecce Angelus Domini apparuit in somnis Joseph, dicens: Joseph fili David, noli timere accipere *Mariam* conjugem tuam. Quod enim in ea natum est, de *Spiritu sancto* est. Itaq; si Joseph paruit Angelo, nec timuit accipere Mariam conjugem ejus apud se; quis non videt, eam fuisse in ipsius Josephi domum adductam, ut mos est maritis: non autem Josephum fuisse receptum, ut unà cum sponsa in domo soceri & socrus, nempè Joachimi & Annæ, habitaret.

Et quamvis nihil necesse sit, ut hoc aliorum auctoritate confirmẽ, cum satis omninò esse debeat, si clarissimum Evangelii textum adduxi: nihilominus adducam adhuc autorem unum, atq; is erit Nicephorus, autor Ecclesiasticæ historiæ, unus ex his, qui tibi, ô *Papatus*, sæpe, solet valdè favere. Is ergò cap. 8. primi libri ita inquit: Itaque in Nazareth cum Josepho domicilium illa habens ab Archangelo Gabriele lætum accepit nuncium, dicente: *Ave* gratiâ plena. Et cap. 12. ejusdem libri, *Christus* in domo Josephi circumciditur. Annón clarè tibi ostendo, te falsum narrare, cum dicis, Christum fuisse enutritum in illomet cubiculo, in quo fuerat nata ejus mater? Nam enutritus fuit partim in domo ipsius Josephi, partim etiam in Ægypto. Annón hoc disertè dixit Evangelista, Josephum, cum Herodis crudelitatem metuerat, cum *Maria* & puero, monente *Angelo*, in AEgyptum secessisse?

Præterea est contrarium aut diversum

fiebant. At cur non expressit Missarius ille ruralis, cujusmodi fuerint ea mysteria? Prędicabantné ibi verbum Dei? Administrabaturné Baptismus & Cœna? Sanabantur. né ægroti? Suscitabanturné mortui? Quid tandem mysteriorum videbant Apostoli illi fieri in ea Camera, & per quem? Lucas quidem divina quadam diligentia, scripsit res gestas Apostolorum, conciones, administrationes duorum Sacramentorum, quo Christus instituit, fugas, itinera, orationes, miracula, contentiones cum Pharisæis, carceres, flagella, concilia: quin & ipsasmet eorum epistolas: sed nunquam fecit ullam mentionem de Camera illa, neque de ullis mysteiris divinis, aut aliis, qui illic fierent.

Cur ergò ausus est sacrificulus ille Evangelistam veluti mendacem insimulare? Nam qui in describenda historia tacet ea, quæ vera & magna sunt: is profectò dignissimus est, qui pro mendace habeatur. Et procul dubiò inter res magnas est censenda illa, quam parochus fingit, Apostolos vidisse, quòd in illa Camera multa divina mysteria fiebant. At, si hæc, quæ sanè magna, atq; adeò maxima fuissent, Lucas, divinus scriptor non attigit: cur ausus est ille ineptulus ea confingere? Et tu Papatus, cur autoritate tuæ istius Romanæ sedis ea mox confirmare? & isti superstitiosulo & indocto asino credere potiùs voluisti, quàm divo Lucæ, qui in illa Historia scribenda fuit Spiritus sancti organum?

Sed id, quod sequitur in fabulâ, adhuc magis falsum & detestabile est, id est, omnes Apostolos concordibus votis statuisse, velle eam Cameram in Ecclesiam cõvertere, in honorem & memoriam Virginis Mariæ. Tales sunt tuæ doctrinæ, quas tu Papatus Catholicas atq; sacrosanctos, & quas adeò pertiuaciter & tyrannicè crucibus, rogis, ensibus, & nullo non crudelitatis genere defendis, id est, doctrinæ, quas tu ipse tibi finxisti aut somniasti, falsissimæ scilicet & Diabolicæ. Atq; ut, verum hoc esse quod dico, constet: peto abs te, ut nobis demonstres, in quo capite ejus libri, cui titulus est Actus Apostolorum, aut etiam in quo alio libro (præterquàm in hoc scripto tui Missatoris mendacissimi) scriptum fuerit, Apostolos ullam fecisse Ecclesiam? loquor de his Ecclesiis materialibus, quæ muro aliquo cinguntur. Nam collegisse eos multas Ecclesias spirituales, quarum electi & filii Dei erant lapides vivi, sat scimus.

Quin etiam peto, ut demonstres nobis, quo in loco totius Sacræ Scripturæ Deus literis præceptum: solumq; adeo Hierosolymitanum templum fuisse Dei jussu ædificatum, & nullum præterea.

Nec minùs falsum & enorme illud est, quod mox additur, Apostolos non modò constituisse, ut illa Camera deinceps haberetur pro Ecclesia, in memoriam & honorẽ Virginis Mariæ, sed & ipsosmet voluisse eam consecrare, & dedicare. Proh mendacem & falsarium Papatum.

Quis enim ex his, qui Spiritum Dei sentiat, queat se contineri, quin te ita honorificè compellat: cum videat te non pudere, tam crassa & horribilia mendacia, quibus scilicet tuos ineptos & impios ritus confirmes, effutire? Sed eho dic nobis, quis unquam ante hac audivit aut legit, Apostolos Jesu Christi dedicasse aut consecrasse ullam Ecclesiam? Itané delectaris mendaciis & imposturis? Itané juvat populum, qui nomen Christi gerit, ludificare & perdere, si modò pergeret te audire? P. 67.

Sed, quemadmodum in alio quodam tuo libello inepto & impio, cui titulus Rosarium virginis, finxisti, quod in funere virginis Mariæ quispiã ex Apostolis prætulerit crucem, alius thuribulũ, alius aquã benedictam, & singuli cereos accensos (ita etiam te non puduit omnia hæc scripsisse & approbasse, ut tuis exeqniis refertissimis impietaie, ambitione & avaritia, autoritatem sic conciliares] cur, inquam, si isthæc affirmare de Apostolis celebrantibus illas exequias ausus es, non hoc in loco diserte dixisti, unum ex illis, dum consecraretur & dedicaretur illa Ecclesia pinxisse in parietibus 12. circulos, & totidem cruces, deinde clavos ferreos totidẽ cum singulis certis illic affixisse. Alium verò ex Apostolis cinerem in ea sparsisse, & pedo aut pastorali (ut tu appellas) Alphabetum Latine & Græce in eo inscripsisse. Alium novies intus & foris omnes eos muros circuisse, & fasciculo cujusdam herbæ, cui nomen Isopus, baculo imposito, eos aspersisse, & simul totum solum quadam aqua mixta sale, vino & cinere. Alium deniq; usum fuisse oleis quibusdam incantatis & rancidis, & pollice dextræ manus unxisse muros illic tantùm, ubi erant facti circuli, & affixi clavi.

Hic forsitan dicat mihi aliquis ex tuis rudibus superstitiosis, videris nunc irridere & contemnere pulcherrimas nostras ceremonias, quibus nostri Episcopi & suffraganei, cum Ecclesias dedicant, utuntur. Sed in Veteri Testamento legimus, tunc fuisse factam dedicationem templi: cur non debemus credere, etiam Apostolos ea usos

illis,quibus ſægæ illæ aniculæ uti ſolent, aut illi,qui magicam artem exercent. Et dignisſimæ profectò ſunt,quæ ab omnium piorum linguis & calamis exagitentur & explodantur.

Deinde addo,nos certò ſcire, Apoſtolos in nulla unquam templorum dedicatione verſatos eſſe : quia vetiſſima hiſtoria divini illius autoris,qui Lucas eſt, minimè dicit eos eſſe verſatos : præterea quia dedicatio illa,cujus eſt mentio in Veteri Teſtamento,erat una ex ceremoniis Judaicis & legalibus,unaq; ex umbris & figuris,quæ defitura erat una cum reliquis ceremoniis, figuris & umbris,cum primum Jeſus Chriſtus,inclinato capite,expiraturus, inquit: Conſummatum eſt,& velum templi ſciſsũ eſt. Verùm tuus carnalisſimus Papat⁹, partim ex omnibus ceremoniis & ritibus Hebræorum,partim ex illis, quibus Ethnici uſi fuerunt,faſce ingenti concinnato,illum in ſuum nothum Chriſtianisſimum transferre voluit.

Majus mendacium, & magis nefarium, & planè Diabolicum adhuc ſequitur in fabula,nempè poſt factam conſecrationem, divum Lucam manu ſua concinnaſſe pulchram imaginem ſimilem beatæ Virgini, & eam in Eccleſia illa collocaſſe, & hanc ipſam eam eſſe,quæ hodie Laureti viſitur: Non queo me continere, quin clariſsima voce tibi dicam : Deus te perdat, Deus te perdat,Papatus, qui es autor & defenſor ſceleratisſimorum iſtorum mendaciorum, & horribiliũ idolomaniarum. Extat enim æternum & clariſsimum Dei præceptum, quod ita habet: non facies tibi ſculptile, aut aliquam omninò ſimilitudinem, non adores eam neq; coles. Tu verò omnino à Diabolo, præcepti Dei hoſte, perpetuò edoctus, ut poſſes in populis conſervare eos falſisſimos & abominabiles imaginum & ſtatuarum cultus,quos invexeras,hîc voluiſti impudentisſimè mentiri,uſum collocandarum imaginum aut ſtatuarum in templis,Apoſtolorum ætate cœpiſſe.

Sed quæro abs te,putasne,Lucam ſciviſſe,& ſimul cum eo omnes reliquos Apoſtolos,extare in prima adeò tabula certisſimum præceptum Dei, de non habendis imaginibus aut ſtatuis,quæ colerentur aut adorarentur? Et,ſi quidem putas eos ſciviſſe : cur audes affirmare, eos tale præceptum voluiſſe turpiter & blaſphemè contemnere?

Sed reſponde ſimul ad hæc, nonne Hebræi mordicus obſervabant illud præceptum primæ tabulæ? Si itaq; illi Pontifices Sacerdotum,ſcribæ & Phariſæi,penes quos tanta erat autoritas,videre potuiſſent: neſolum eam dedicare & conſecrare, verùm etiam imaginem aut ſtatuam illic, ut coleretur atq; adoraretur, collocare : quid tu putas illos potentes Satrapas fuiſſe facturos? laturosné? certè non permittebant, ut ullo in loco Apoſtoli poſſent vel loqui de Chriſto: itaq; quo pacto ferre voluiſſent imaginem?

Ego quidem crediderim,illos Apoſtolorum hoſtes acerbisſimos omnia pati maluiſſe,quàm ut ullo in loco totius Judææ aliqua imago coleretur aut adoraretur, præſertim quæ eſſet ab ipſis Apoſtolis propoſita. Et ſi propoſitam vidiſſent : accuriſſent omnes,& non modò eam ſuſtuliſſent, & fractam in multa fruſta combuſſiſſent, ſed domum aut Eccleſiam illam à fundamentis evertiſſent,trucidatis Apoſtolis, & quotquot præterea unà cum illis deprehendere potuiſſent.

Sed nondum finis turpisſimorum mendaciorum, quæ tuus ſacrificulus in iſto ſcripto evomuit,& tu mox approbaſti,imò p. 678. nova ſemper ſcatêt fœdiora & enormiora, cujusmodi hoc eſt: Apoſtolos in ea Eccleſia celebraſſe divina officia: Proh pudor! Itáne ſentis,eos matutinas & laudes,paulò poſt tertiam & ſextam (ut tu ſoles dicere) cantitaſſe,aut etiam reboaſſe, & quidem cum Antiphonis & reſponſoriis intertextis? Deinde ſe miſſæ accinxiſſe,& eam legiſſe,aut fortè cantaſſe? Deinde rurſus ad canendum veſperas & completorium acceſsiſſe? Annon omnia hæc intelligis,cum divina officia dicis? Nam quæ alia ſunt apud te,quæ ſoleas hoc nomine appellare?

Mirum certè eſt,te,ſi neque Deum neq; Chriſtum times,quia putas fabulam & ſomnium eſſe,quicquid de eo affirmat Spiritus ſanctus in ſacris literis, ſaltem non timuiſſe judicium hominum, & naufragium honoris & exiſtimationis tuæ : cum iſtas tuas abſurdisſimas fabulas & nugas ex diametro cum Evangelio pugnantes concinnares & approbares. Sed ſcio,quid te fefellerit. Cùm enim tam magnam videres eſſe (tua adeò opera invectam) in toto orbe Chriſtiano apoſtaſiam à Deo, & tam magnas in omnibus Eccleſiis tenebras & cæcitates : nunquam credidiſſes fore, ut hæc tempora venirent,quibus pater noſter cœleſtis rurſus accenderet faces Evangelii, filios ſuos illuminaret,& ad obedientiam ſui verbi revocaret,tuis nefandisſimis fraudibus impoſturisq; orbi terrarum ad deridendum propinatis, & omnium pedibus conculcatis.

Ut verò brevi quodam epilogo claudã ea,quæ hactenus in te reprehendi, tu hucusque tuo iſto ſcripto diſertisſimè affirma-

Nunquam enim attigisti, eos vidisse, multa divina mysteria fieri in ea Camera, fecisse Ecclesiam, eam dedicasse & consecrasse, te pinxisse imaginem virginis *Mariæ*, & in eo templo collocasse, omnes Apostolos Missas & reliqua divina officia illic celebrasse. Verùm, si tu, qui præsens fuisti unà cum aliis Apostolis, atq; omnia hæc tractasti, & pars magna eorum fuisti, noluisti ea fide, qua decebat, recitare omnia illa, quæ ad sedis *Romanæ* existimationem & majestatem retinendam & conservandam magnoperè pertinent: qua in re jure possum te crimine falsi accusare [nam omninò falsus & mendax autor dicendus est, qui talia in describendâ Historiâ omittit, cum alia multò minora narraverit:) si tu, inquam, hæc neglexisti: volui ego curare, ut à meo parocho scriberentur, deinde omnia mea authoritate confirmare.

Scio enim ego, scio: nam quispiam mihi revelavit, esse verissima: propterea mãdo atq; impero, ut omnes inviolabiliter ea credant, sub pœna temporalis atque æterni ignis. Et profectò, ô Papatus, si ista ita apertè, ut à me nunc recitantur, non pronuncias: tamen usque adeò malè te geris contra Deum, contra Christum, & contra ejus *Evangelistas* & *Apostolos*, ut reipsa omninò sic loquaris, ut te ego nunc loquétem induxi.

Sed ut confutem & transfodiam istas tuas horrendas blasphemias: dic mihi, nónne mortuus est, quando nos te jure accusamus, quòd ausus fueris addere & cumulare supra humeros Christianorum multa præcepta, multas ceremonias, & multas alias novitates, præter id, quod ex lectione libri sancti Evangelii, & actuum *Apostolicorũ*, Epistolarumq; apparet, Christum filium Dei instituere & docere voluisse: nónne est, inquam, tuus mos, ita nobis respondere? Christum atque *Apostolos* multas doctrinas, multasque ceremonias instituisse, quarum in libris scriptis ab *Evangelistis* & ab *Apostolis* nulla est facta mentio, sed eam reperiri deinde in aliquo ex his autoribus, qui post Christi & Apostolorum ætatem scripserunt? Has verò soles appellare Traditiones, ut potè quæ non fuerunt comprehensæ in ulla ex divinis Scripturis, sed oretenus absque eo, quòd unquam fuerint ab *Apostolis* scriptæ, traditæ fuerunt posteris veluti per manus. Nónne soles ita dicere? Nónne ita affirmas multis in locis, præsertim in Canone Ecclesiasticarum distione XI? Et nónne ea de re in primo actu concilii aut comœdiæ Tridentinæ solenne

viculis & incertis, nempè ut voluerit, alteram partem ejus sanctissimæ & æternæ doctrinæ literis mandari à divinis suis Prophetis & Evangelistis ita, ut esset certissima: alteram verò minimè mandari abillis, sed quæri eam oportere in voluminibus hujus aut illius humani autoris, quemadmodum olim apud *Ethnicos* quærebantur responsa *Sibyllæ*, quæ foliis inscripta data fuissent: de qua materia cum alibi scripserim, non est necesse, ut rursus eam hîc inferam.

Sed si tua ista opinio esset vera, quòd tamen nunquam tibi concesserim, dic mihi, si Lucas, qui descripsit *Acta Apostolorum* si Petrus, si Jacobus, si Judas, si Paulus, qui omnes de doctrinis & rebus gestis in illis initiis & incunabilis nascentis *Ecclesiæ* scripserunt, nullam mentionem de illa Camera, & de ullis ministeriis, quæ in ipsa facta fuerint, fecerunt, neque de illa dedicatione, neq; de illa imagine aut statura, fuitne fortè ullus unquam ex illis autoribus, qui mox *Apostolis*, successerunt, qui illis de rebus mentionem fecerit? Certè nemo. Successit *Apostolis* Clemens, successit Dionysius, successit *Polycarpus*, Ignatius, Irenæus, Quadratus, *Evodius*, Hippolytus, & scripta vim ferunt, in quibꝰ de rebus gestis Apostolorum non pauca attigerunt. Sed nullum verbulum de illa Camera, aut de consecratione, aut imagine, aut de divinis officiis illic celebratis. Itaque possumus planè affirmare, ea fuisse delira mentis tuæ, & mẽdacia à diabolo in tuo capite, in quo ille regnat, conficta, quibus posses decipere & prædari animas, & gloriam adimere Deo patri nostro cœlesti, ut est tuum perpetuum ingenium & institutum. p. 914

Sed hic dices, ut opinior, cur inter successores & discipulos Apostolorum non connumerasti etiam Abdiam Episcopum Babyloniæ, cujus decem libri de historia certamnis *Apostolici* nuper inventi sunt, & opera Wolfgangi Latzii medici in lucé editi? Respondeo, propterea me non connumerasse, quia nihil minùs verum esse puto, quàm quòd tales libri fuerint scripti Apostolorum temporibus. Nam quid tandé est in illis, quod nobis vel umbram *Apostolici* pectoris & Majestatis referat? Omnia illic frigent, & inepta sunt & superstitiosa: & tamen neque illic quidem ulla est mentio de illa camera, & de reliquis tuis nugis. Ac de libris tui istius nescio cuius Abdiæ, tui etiam Nicephori, & tui Joachimi Perionii, qui tot feces collegit ex Voragine, atq; eas, ut pro veris posset populo obtrudere, luminibus quibusdam eloquentiæ

entem.

Interea pergam in meo instituto, & sic te interrogo: si hi primi successores Apostolorum non fecerunt ipsi ullam mentionem illis de rebus, quas tu affirmas: fecerunt ne alii illi autores, qui post aliquot secula vixerunt, & Chronica & Historiam Ecclesiasticam scripserunt, cujusmodi fuit Eusebius Pamphilius Cæsariensis, Ruffinus Aquileiensis, Theodoretus Episcopus Cirenensis, Sozomenus & Socrates Constantinopolitani? Certe neq; hic cum tamen quædam alia attigerint de Chtisto, & de Apostolis, de quibus in sacris literis nullum extat verbum.

Sed audi amplius, ò Papatus. Historiographis his successit Hieronymus, qui cum superstitiosus aliquando esset, solebat se conferre ad suum illum Bethlehem, atque ibi lubens degebat, & lubens aliquid scribebat de illo præsepi, ubi Christus natus fuerit, de aliis locis, ubi non modo Christus, sed mater & apostoli versari solebant: & tamen neq; ipse unquam de tali Ecclesia aut Camera vel minimum verbum attigit, & nihilominus vir fuit diligentissimus, atque illic vivebat, ubi noscere omnia illa, quæ tu narras pro veris (modo unquam fuissent gesta) potuisset.

Quod bonus ille Hieronymus scribit bene longam Epistolam, quæ est 72. in ordine ad Eustochium, in quo recenset multas illas peregrinationes, quibus altera illa superstitiosa eius discipula Paula delectabatur, atq; illum voluisse invisere locum, ubi fuerat diversorium, in quo beata Virgo non potuit hospitari, præsepe ipsum, in quo natus erat Christus, Montem Calvarium, Sepulchrum, & domum illam, in qua supra centum & 20. personas descendit Spiritus sanctus: & tamen de illa Ecclesia, quam tu (Papatus) ais ab Apostolis fuisse consecratam, nullum unquam facit verbum, & si ullo in loco debuisset eius mentio fieri, tunc profecto erat occasio & tempus opportunissimum, & etiam necessarium. Sed audi ulterius: post tempora Hieronymi Anno Domini circiter 700. vixit Nicephorus ille Callistus Xanthopli, cujus non multo ante memini, is fuit superstitiosus (ut fere solent Græci) atque in eius historia recitat ingentes fasces rerum quarundam levicularum de sancto Ioachimo, de sancta Anna, de sancto Josepho, de educatione, de forma & statura, de ætate virginis Mariæ, præterea de miraculis eius de morte, de funere, de resurrectione, atque adeo de ascensu in cœlum una cum corpore, ut etiam duo hæc postrema voluisse ne lentio præterire, si eo tempore, quo suam illam laboriosissimam historiam, 18. libris comprehensam, scripsit, de ea Ecclesia aliquid sensisset, aut odoratus fuisset?

Ecce itaq;, ô Papatus, mendacia & pudenda tua, quæ aliquandiu latuerunt, veluti sub foliis ficuum, & sub infirmis quibusdam prætextibus & coloribus: tandem, cum apparuerint radii ex Evangelio, & flaverint Spiritus Dei, esse nudata & toti terrarum orbi parefacta, & torquea te, quantum vis, atq; utere quanta vis astutia & versutia tuorum adulatorum, tuisq; ensibus, crucibus, & rogis (his enim armis soles uti contra nostrates, loco sacræ Scripturæ) jam non potes te amplius tegere & defendere.

Sed progrediamur adhuc vlterius, & videamus, quid subdat tuus sacrificulus, subdit: cum populus, qui in Judæa habitabat, deseruisset fidem Christi, Angelos fecisse eam Ecclesiam juxta terram à suis fundamentis, quæ in eorum loco illic manserunt (audi, audi alia mendacia crassissima, & ignominias tuas incomparabiles, quæ, quanto longius in tua fabula progredimur, tanto magis scaturiunt) atque ita à suis fundamentis avulsam, detulisse eam in Illyricum, & collocasse prope oppidum, cui nomen Flumen.

Hic paulatim procedendum: nam habeo, quo te possim consolari, mi papatus, audi modo Machometus plantavit falsissimam suam religionem anno sexcentesimo: quo tempore etiam tuus Antichristus cœpit vires & existimationem acquirere. Is fuit à Mahometo, & Mahometus ab illo magnopere adjutus (ut videre est in Historiis, & ego alibi fuse docui: nempe in 12. concionibus de Antichristo.) At non multo postquam fuit plantata illa pestilentissima secta, ea per totam Asiam, non solum in Judæa sparsit suas radices, hoc vero contigit jam fere noningentis ante annis.

Cum itaq; tuus Missarius in hac fabella scriptum reliquerit, Angelos sustulisse ex Judæa eam Ecclesiam sine ullis fundamentis, posteaquam populus, qui illic habitabat, deseruerat fidem Christi: tu declara nobis, tu inquam, qui tibi vendicas atque arrogas autoritatem & sapientiam interpretandarum divinarum scripturarum (& tu istam habes pro divina procul dubio, quia imperas, omnes debere illi credere sub pœna non modo temporalis, sed æterni ignis) declara tu, inquam, num Angeli abstulerint inde Ecclesiam statim, ubi Turcica secta cœpta est recipi, aut forsitan post quingentos aut sexcentos annos? P. 675.

tot Chronica scripserint, nunquam vernicus fuerit, qui vel uno verbulo, attigerit rem ita mirandam, ita prodigiosam, & nulla unquam ætate aut memoria auditam, qualis ista est, integram scilicet Ecclesiam fuisse secatam aut avulsam per manus Angelorum à suis fundamentis, quæ in Judæa manserint, & totam illam, veluti materiem, delatam ab ipsis Angelis itinere trium millium milliariorum Italicorum, & amplius, partim terrestri, partim maritimo, & non semel quidem, sed quater eam transtulisse de loco ad locum, & interim in tanta jactatione. nullum unquam lapidem dimotum fuisse, aut cecidisse?

Si vero respondere volueris, Angelos eam Ecclesiam ex Judæa sustuliss, jam circiter 300. annis (ut tuus ille nugator videtur voluisse dicere) tunc quæram, cur sustulerint? Dices, quia ille populus desciverat fidem Christi. Audivi, hanc causam fuisse etiam in ipsa fabula adductam. Sed hic velim mihi dicas (si quidem scias) quare Angelis passi fuerint, eam Ecclesiam per quingentos aut sexcentos annos manere inter eos populos, qui à fide Christi desciverant: quod scio tuo carnali ingenio & spiritui vertiginoso & fanatico absurdissimum videri. Nam putas, populos illos omnino indignos fuisse, penes quos illa sacrosancta Ecclesia, & ille veluti divinus thesaurus, relinqueretur. Sed cum ita tibi omnino persuadeas: cur tam diu illic relictus est & contemtus thesaurus ille?

Verum aliud adhuc habeo, quod hic quæram: Si ita censes, quia animalis es, atque ideo non potes non præpostere his de reb. sentire: Angelos non debuisse pati, talem Ecclesiam diutius hærere inter eos, qui fidē Christi contemnerent, cur passi sunt, & cur adhuc patiuntur, in eadem provincia, atq; inter eosdem fidei Christi contemtores hærere locum, in quo Christus natus est? Item sepulchrum, in quo jacuit, & ipsum adeo montem Calvarium? Nec dubium est (si modo harum externarum rerum ratio esset habenda, quæ certe non est habenda) quin tanto honore & reverentia dignus esse deberes (si non etiam majore) ille locus, ubi Christus primum in lucem editus est: quæ res militiam ipsam Angelorum cœlestem ad lætitiam excitavit: & alius locus, in quo Christus sanguinem fundens, & moriens triumphavit de morte, de peccatis, de inferno, & de Mundo: & certus item locus, in quo divinum illud corpus jacuit, parti oblatum pro victima & sacrificio electorum, quanto honore & reverentia dignum tu esse putas locum illum, in quo eius ma-

Camera illa ex Judæa ad Illyricos ab Angelis delata est, quid mox accidit? Proh quam dignus es, qui hoc loco exagiteris, ac profecto non modo hoc meritus es, ut te multis probris & conviciis oneremus & infectemur, utpote hostem Domini Dei nostri, tam multis & tam turpibus mendaciis ejus doctrinam & gloriam comminuentem & conspurcantem: sed ut totius Europæ populi, una adeo cum uxoribus & liberis, qui fuerunt tam diu abs te isto maledicto Idolo Lauretano decepti & delusi: in eo quidem, quod ad honorem, ad rem, ad vitam, atq; ad animam pertinent, isto accurrerent, Imagunculam illam, & idolum è spelunca illa latronum (ita enim verius dixerim, quam Ecclesia) tollerent, pedibus calcatam confringerent, quinetiam muros illos omnes demolirentur, satis in mare, quod non longe abest, precipitatis aut quovis modo consumtis: quo sanctissimo opere patrato, mox Romam venirent, ut tunc demum tui Antichristi pedes pro dignitate suaviarentur. Sed forsitan non longe abest hoc judicium Domini, & flagellum.

Sed ad fabulam. In hac te non pudet dicere, quod cum Ecclesia in Illyrico esset, virgo Maria videbat, se non ita illi honorari, ut desiderabat: itaque Angeli nautæ aut bajuli facti rursus accesserunt, & sublatam inde repente eam Ecclesiam per dorsum totius maris Adriatici itinere decem torum & amplius milliariorum bajulantes collocaverunt in quadam sylva. Ergo tibi persuades, sanctissimam matrem Jesu Christi esse (quemadmodum tu es) idolatram, ut cupiat in imaginibus & statuis atq; hujusmodi rebus externis, & à Deo prohibitis honorari & adorari? & putas etiam, eam esse (sicut tu es) ambitiosam, & nil nisi fumum, & ventum.

Quid potest pejus dici aut cogitari de illa humillima serva & ancilla Domini? Quæ cum magno spiritu & fide adundet, & propterea omnino respuat & abhorreat ab illis adorationibus, cultibus & honoribus, qui DEO & CHRISTO debent exhiberi in spiritu & veritate: quanto magis persuadere nobis debemus, illam respuere & abominari tales populi concursus ad Ecclesias, quæ illi fuerunt à carnalibus & hypocritis dedicata? & ad adorandum eius imagines & statuas?

Verum hic aliud addam. Tu soles affirmare, eam esse Regiam cœli, tutricem & & patronam Dei & Christi: & conaris toti orbi persuadere, hebere omnia præsentia,

delata: quanquam de eius imprudentia non semel ita judicasti, sed bis deinde eodem modo. Addis enim in fabula, illam Cameram neq; in illa quidem Sylva, in quam postea fuit ab Angelis ex Illyrico delata, diutius constitisse: quandoquidem multa latrocinia, ob opportunitatem loci, illic patrabantur. Itaque affirmas, Angelos tertio eandem Ecclesiam humeris sustulisse, & in montem duorum fratrum transtulisse. Quin addit, neq; hic quidem potuisse illam diutius consistere. Nam illi duo fratres, cum magnas opes ex maximo peregrinorum concursu compararent, earum occasione discordes esse factos ita, ut ad arma inter se ventum fuerit. Quare boni illi angeli quarto impositam sibi totam illam machinam in humeros, deportaverunt extra illum montem, ubi erant fratrum discordiæ, & illic ubi ea nunc est maxima dexteritate atq; elegantia, collocaverunt ita ut erecta possit consistere neq; ulla ventorum aut tempestatum vi dimoveri, neq; suo ipsius pondere dissolvi, tametsi nulla secum haberet fundamenda, quæ eam sustinerent & corroborarent. Nam semper oportet meminisse, fundamnta eius in Judæa remansisse.

Quis unquam audivit stultiora & absurdiora his? Quid fuit unquam post orbem conditum ab ullo quantumvis mendace & perdito scriptum, quod magis stomachum moveret, & magis esset prodigiosum? Quam putas Turcas & Hebreos solere Christianos irridere hoc adeo nomine? Ac profecto non injuria. Ipsi enim in eorum Alcoranis & Talmudis nunquam scripserunt ineptias & freneses similes istis tuis, quæ ita sunt stultæ & horribiles, ut certo credendum sit fore, uti posteri cum illas legerint, vix queant sibi persuadere, fuisse unquam gentem usq; adeo stupidam, mente captam, atq; impiam, ut tu es, Papatus.

Sed pergamus suam majora adhuc reliqua sunt. Hactenus recitatæ sunt tuæ nugæ, & nulla testimonia adduxisti. Nunc vero incipies ea adducere: eia igitur profer tandem, cujusmodi ea sunt? Ex quibus historiis, aut Chronicis, & quorum virorum autoritate ea tibi sumes? Res certe maximas, atq; aliis ætatibus omnino inauditas, & prodigiosissimas quasdam narrasti. Itaque non mediocribos testimoniis tibi opus est si velis ea confirmare ita, ut persuadere sibi homines possint, ea esse vera. Profer ergo nunc in medium, quæcunq; habes. Beata Virgo anno 1296. apparuit cuidam eius devoto dormienti, & illi hæc omnia

Jnflatis buccis, magna superbia & tyrannide ita tonat:

Quanquam nec Lucas Evangelista, neq; alius ex Apostolis aut Scriptoribus veteribus aut recentioribus, nunquam scripserit, Jesum Christum fuisse enutritum in eadem Camera, in qua Virgo Mara nata est, imo quanquam contrarium legatur: quanquam nunquam scripserit, Apostolos vidisse multa divina mysteria, quæ facta fuerint in ea Camera: quanquam nunquam scripserit, eosdem Apostolos eam convertisse in Ecclesiam: quanquam nunquam scripserit, eam Ecclesiam mox fuisse ab Apostolis dedicatam & consecratam: quanquam nunquam scripserit, Lucam eius imaginem pinxisse, & in ea Ecclesia collocasse: quanquam nunquam scripserit, Apostolos illic divina officia celebrasse: quanquam nunquam scripserit, eam Ecclesiam post aliquot secula fuisse sine ullis suis fundamentis ab Angelis ex Judæa in Illyricum delatam, atque hinc (quia Virgo videbat, se non esse ita honoratam, ut cupiebat) transmare Adriaticum in sylvam quandam, & deinde in montem: postremo prope Recanatum.

Denique, quanquam omnia hæc sint omnino contra id, quod docet & præcipit historia, doctrina Jesu Christi: tamen jubeo atq; impero, ut omnes hæc, quæ à me dicuntur, sine ulla exceptione credant esse verissima, perinde ac credunt articulos fidei comprehensos in Symbolis, sub poena æternæ damnationis, quin etiam sub poena temporalis ignis, quo veluti hæretici mox exurentur omnes, qui ita, ut ego impero, non crediderint: contra vero totum id, quod in sacris literis continetur (quandoquidem mihi tota scriptura subdita est) satis est, si ego pronunciem aliquem ex meis ea, quæ mihi adlubescunt, somniasse, sive is revera somniaverit, sive mihi libitum fuerit aliquando confingere, & mentiri eum somniasse. Nam tum somnia & deliria mearum creaturarum, tum mea mendacia volo haberi pro articulis fidei: quicquid garriant Lutherani.

Hæc tua, ô Papatus, oratio est. Mea vero hæc: Videm⁹ nunc omninò completam esse prophetiam Danielis, qui dixerat fore, ut quispiã impudens ad tyrannidẽ evectꝰ extolleret se supra omnẽ divinitatẽ, & illi diserrimè & arrogantissime contradicere, spretis vero divinis oraculis esset prolocuturus, atque imperaturus maxima quædam horribilia & prodigiosissima, quemadmodum illi libido suggessisset. Tu ergo Papatus, tu cum tuo Antichristo, ille ipse tyra-

scio quas tuas revelationes, deliria & irenefes atq; imperas: ut hæc habeantur pro rebus verissimis & divinis, quemadmodum nunc agis in isto Lauretano negotio. Nam libuit tibi confingere, virginem Mariam cuidam eius devoto in somniis revelasse o-
p. 677. mnia illa tam multa prodigia & deliria, quæ hactenus non semel recensui, & vis, ut talibus revelationibus & deliriis credatur, non autem Spiritui sancto, qui prorsus contraria docet in ipsis Bibliis.

Et quod indignius & intolerabilibus est, si quis aliquando velit interrogare à tuis, quisnam fuit ille devotus, cui facta est revelatio? quonam tempore? quod fuit viri nomen? quæ patria? quæ professio? quæ vita? quæ autoritas? non solum non vis respondere, sed soles comburere eos, qui non statim professi fuerint, se credere, quæ tu pronunciare semel voluisti. Atq; his præclaris modis quotidie invehis diversas tuas opiniones & dogmata, & talibus dico somniis & spectris tui illius Gregorii (inter alios) importasti in Ecclesiam enormem illam imposturam Purgatorii. Imo nunc succurrit, de hujusmodi revelatione nuper alium ex tuis luculentam mentionem fecisse, quæ usq; adeo tibi arrisit, ut eam volueris edito diplomate commendare: scis quam dico? annon meministi? de illa loquor, quam tuus Mutius in suo quodam libro attigit, ubi affirmat, revelatum fuisse cuipiam (cujus nomen nemo potest scire) virginem Mariam mirandum in modum oblectari, cum audit aliquem erga ipsam proferentem illa duo jucundissima verbula: DOMINVS TECVM: atq; ideo omnes qui orant salutationem angelicam, debere illa tertio repetere.

Hæc vero sunt ingenia, & judicia gravia, quæ perplacent tuis carnalibus atq; hypocritis: hæc tu Papatus, & tu præsertim Juli III. soles commendare, atq; approbare tuis bullis. Certum est, te aliam hanc anilem atq; insipidam revelationem de verbulis illis, Dominus tecum, magno totius Europæ risu, diserte brevi edito, utpote verissimam & gravissimam approbasse, nec te pudet. Sed videor te audire dicentem, non propter eam solam revelationem, quæ anno 1296. contigit illi devoto, te commotum fuisse ad imperandum, ut totum negocium Lauretanum pro vero haberetur, sed te habere alia graviora argumenta & probationes.

Eia, videamus ergo, cujusmodi sint. Tu ita dicis: Cum devotus ille, quem nemo unquam novit, indicasset omnia ea, quæ dormiens audierat, quibusdam bonis homi-

tempore navigarent, investigarentq; de rebus illis omnibus. Cum itaq; essent profecti & redjissent: eos renunciasse, se invenisse, vera esse omnia, quæ devotus nunciaverat se in somnis audivisse. Sed hic consistamus. Primum omnium dixerim, viros eos, qui tunc incolebant Anconitanam Marchiam, qui alioquin solent esse cordati & astuti, fuisse habendos pro ineptioribus & stultioribus, quam tu sis, ô Papatus, si commoti verbo unius homuncionis, qui ajebat, se somniasse nescio quid, mox voluissent totius provinciæ viros, & consilium convocare, & statuere, ut 16. ex insignioribus aggrederentur iter, qvod est trium millium milliariorum, deinde inter periculosum, cum ob naufragia, quæ sæpe patiuntur, qui per illa tam vasta maria navigant, tum ob pyratas, qui quotidie illic prædantur: deinde maximo sumtu, fere millium coronatorum. Nam singuli, qui illud iter suscipiunt 60, coronatos ad minimum pro vectura & simul pro victu solvunt: postremo ad invevestigandas res vanissimas & incertissimas. Quamobrem censeo, stupidissimum esse, & communi sensu carere, qui non videt, has esse nugas inanissimas, & mendacia ridicula. Quod etiam inde apparet: nam in hac narratione, quæ fit de concilio in tota illa Marchia congregato, & de tam honorifica lagatione missa, nunquam expressum est vel unicum nomen alicujus ex illis, qui convenerunt, vel ex illis, qui fuerunt in legationem missi. Certe si agebatur de concilianda fide rebus gestis tam magnis, erant exprimenda non solum nomina, saltem aliquorum, si non omnium Senatorum & legatorum, sed & locus, in quem convenerunt, atq; etiam tempus.

Sed demus, verum fuisse, viros illos ex Marchia Anconitana una convenisse, unoq; verbo illius superstitiosuli Somniatoris impulsos, constituisse 16. Legatos in Judæam mittere (quod falsissimum esse existimo, mentium vero, ut major fides fabulæ conciliaretur) videamus, quid renunciaverint se invenisse, & an possimus illo modo putare esse vera, qua se invenisse dixerint. Itaq; tuus ille vanissimus & mendacissimus sacrificulus inquit, illos tenunciasse, se invenisse signa aut vestigia fundamentorum eius Ecclesiæ, cumq; ea magna diligentia fuissent metiti mensura, quam secum domo attulerant, omnino se ea ipsa fundamenta, & non alia, conspexisse, unde Camera fuerat avulsa.

Proh infelecissimum Papatum, proh quantopere brevi vituperandus es hoc a-

Virgo, mediante illa Camera, illic facit infinita miracula, & sit ita ut dicis. At si etiam hoc argumentum statim excutiam tibi è manib. quid ages, miser Papatus? quo te convertes? quam invenies machinam, qua possis sustentare istud tuum idolum, ne in præceps collabatur & corruat, tridente & plaudente maxima totius orbis terrarum parte, sed, lugentibus & gementibus apud te tuis superstitiosulis & hypocritis? certe excutiam, & quidem verbo Dei: an non tibi videor magno telo velle uri? Quare ad id, quod nugatis de tam multis miraculis, quæ virgo Maria illic agat, mediante illa Camera, duo hic responsa habeo.

Alterum est hujusmodi: dico enim, tuosmet adulatores & defensores, qui vel mediocriter sint in sacris literis versati, solere damnare istam tuam opinionem, quod virgo Maria faciat ipsa ulla miracula: sed adjunt, ea fieri à Deo ob preces & intercessionem matris. Nos vero utrumq; negamus: quotiescunq; enim Pater cœlestis largitur nobis gratias aliquas, id agit sua propria bonitate & misericordia, tum etiam precibus & intercessione dilecti filii sui. Cujus nostræ doctrinæ habemus firmissima p. 676. testimonia in scripturis, cum tu tuæ istius ullum omnino habeas. Nam Christus inquit: quodcunq; petieritis Patrem in nomine meo, hoc faciam. Joannes vero, *Advocatum* habemus apud Patrem Jesum Christum. Paulus vero, interpellat pro nobis (de Christo loquitur) Quamobrem non modo nos possumus te accusare, quod falsam doctrinam hic doceas, sed etiam tuimet cucullati, qui licet alias sint valde impudentes & impii, tamen nondum eo dementiæ venerunt, ut audeant dicere, quod tu hic audes, virginem Mariã facere ipsam miracula, atq; adeo mediante illa Camera, quasi virtute eius Cameræ diva Virgo possit edere miracula, & alioquin non posset. *Quæ hæc fatuitas?*

Sed accipe alterum responsum: Tu, quia vides tam multas tabellas pictas, tam multas statuas & imagines tam multas vestes, naves, funes & anchoras tam multa arma, denique tam multos cereos pendentes in isto tuo templo Lauretano, putas, totidem miracula facta fuisse illic, & propterea jubes credi oportere, eam fuisse Cameram virginis Mariæ. Primum itaq; possem dicere, non continuo credendum esse, vera esse illa tam multa, quæ peregrini afferunt, & in Ecclesiam affigunt, quia sunt illic affixa. *Sæpe* enim solent sine ullo pudore fingere li urbe contigisse, illud in alia, & mentiri, sed ita fingere, ut suis idolis autoritatem concilient.

Sed esto, facta fuerint miracula illa tam multa, fac, nullum esse confictum & emeritum, sed revera illos tam multos, quorum nomina illic recitantur, miraculo evasisse ex tempestate maris, alioquin perituros: sanatos ex mortiferis vulneribus, atque ex aljis morbis insanabilibus: ista, inquam, miracula facta inter tuos istos superstitiosos, qui nihil aliud sunt, quam caro & mundus, fiunt ab ipso Diabolo altero ex duobus modis: aut enim ille, qui in suis membris regnat, & efficacissimus est, potest efficere sua illa efficacia & vi, ut sui sibi plane persuadeant, se omnino vidisse apparitionem, quam unquam viderint, aut verba audivisse, quæ nunquam audiverint, & se liberatos fuisse ab aliquo maximo vel belli, vel maris vel incendji, vel ægritudinis periculo, ope vel intercessione virginis *Mariæ*, cum tamen alias etiam sine miraculo essent evasuri.

Hic, inquam, unus modus est: alter verò hujusmodi. Dico diabolum ipsum non modo posse suos ita fascinare, ut cogat eos sibi pro veris persuadere ea, quæ omnino falsa sunt, sed posse etiam signa & miracula edere in suis, ad confirmationem ejus falsæ doctrinæ, id est, Papisticæ, qua ipse delectatur. Verbi gratia: Jactabitur in magna maris tempestate infidelis aliquis (Infidelē vro cum dico, non intelligo nunc Turcum aut Hebræum, sed merum aliquem Papistam, qui careat dono vivæ illius fidei, qua Christiani efficimur, & qui sibi persuaserit, Papatum à Deo fuisse institutum, & omnes eius institutiones & dogmata ita servanda, ut sanctum Jesu Christi Evangelium: eos veto, qui cum illis non consentiunt, esse Hæreticos, hos in summa ego proprio vocabulo infideles appello,) Si itaq; aliquis hujusmodi in aliquo vel maris vel alio periculo extiterit & putaverit, si votum fecerit Idolo Lauretano, velle se ad illud accedere, tabellam affere, & *Missa*torem conducere: Diabolus, inquam, ut omnes eos errores constabiliat, & suum illud membrum, nempe infidelem virum dementet & ludificet, edere potest miraculum & ex periculo liberare.

Unde tibi hæc doctrina? clamabis, unde tibi? A Christo & à Paulo: nos ab his purissimis fontibus nostras doctrinas hauri, mus, tu ex lacunis, imo vero ex stygia palude tuorum Decretalium, Sextorum, &

Papatus, audi, quid Christus dicat de te, & de tuis creaturis, id est, de membris Diaboli) surgent enim pseudochristi, & pseudoprophetæ, & dabunt signa magna & prodigia, ita ut in errorem inducantur (si fieri possit) etiam electi. Audisne? signa magna & prodigia edita à membris Diaboli? Ne ergò affirmet, Ecclesiam Lauretanam fuisse Cameram virginis Mariæ, quòd ibi fiant miracula. Non enim valet consequentia, omnem locum esse sanctum, ubi fiant miracula.

Sed audiamus Paulum unà cum Christo, attende Papatus. Nam *Spiritus sanctus* per os Pauli hîc loquitur de te & de tuo *Papa*, id est, de *Antichristo*: Et tunc revelabitur ille iniquos, quem *Dominus* Jesus interficiet *spiritu oris sui*, & destruet illustratione *adventus sui*, cujus est adventus secundùm operationem *Sathanæ* [Audis, *Sathanam* operari in tuo *Antichristo?*) in omni virtute, & signis, & prodigiis mendacibus (*Audis*, signa & prodigia mendacia, id est, ad confirmanda mendacia, edita à *Sathana*) & in omni seductione iniquitatis his, qui pereunt eò, quòd charitatem non receperunt, ut salvi fierent (hi sunt infideles illi, de quibus dixi, qui nihil Evangelio, omnia verò *Papis* credunt, ita ut nolint salvi esse] ideo mittet illis Deus operationem erroris, ut credant mendacio, & judicentur omnes, qui non crediderunt veritati, sed oblectati sunt iniquitate.

Pro operatione vero erroris Paulus intelligit vim ipsam ingentem & efficacissimam, quæ reprobos in errorem propellit, & magno impetu præcipitat. Cum vero dicit, eos oblectatos falsitate, illos voluit exprimere, quos solemus videre, ita habere superstitiones & idolomanias in deliciis, ut malint omnia pari, quàm finere se ab illarum complexu & amore divelli.

p. 680.

Sed quanquàm plurimùm valere apud te ratio istorum miraculorum editorum apud imagines & statuas solet: tamen tu ipse nunc videris diffidere, ut te eadem ratio hîc ad persuadendum juvet, Ecclesiam illam fuisse Cameram Virginis Mariæ, in qua filium ejus nutrierit. Nam duos veluti Gigantes aut Achilles, sub finem fabulæ, in subsidium vocas. Vides enim, causam tuam esse inclinatam, & summo in periculo, ne succumbas. Si itaq; fortè possem istos tuos Achilles debilitare, & prosternere, jam esses omni auxilio destitutus jam tumet cogereris fateri, te tua ista fabula per trecentos ferè annos totos Christianos orbi imposuisse, do & rinamq; & gloriam Dei & Do-

Paulus à Sylva, virum magna abstinentiæ, aliquando dixisse, se die octava Septembris, qua celebratur festum Nativitatis divæ Virginis, duab9 horis ante exortum Solis, vidisse lumen è cœlo descendens suprà eam Ecclesiam: quod lumen erat longitudine 12. pedum, latitudine verò 6. atq; ubi pervenit prope summum Ecclesiæ, evanuit. Eremitam verò interpretatum fuisse, lumẽ illud fuisse virginem *Mariam*, quæ tunc venerat, ut suum festum videret.

Itaque hîc Eremita est alter ex tuis Gigantibus (ut dixi) quem adducis in postrema acie, ut tibi laboranti suppetias ferat, & est omninò aliquid: quid enim possum hîc respondere? dicis, fuisse monachum, & quidem sobrium, quod rarum est, ne quis suspicaretur, te ista audivisse ab ebrioso aliquo aut helluone: adducis diem, imo & horam, addis, ita illum fuisse interpretatũ, quod lumen longum longitudine 12. pedũ, & latitudine 6 significarer, illic divam Virginem esse. Et siquidem tuo monacho ità libuit interpretari, tibi vero, quod ille interpretaturus est, approbare: jam reliqvũ est, nisi ut omnes submittamus cervices, cedamus, credamus, illam verè fuisse Cameram divæ Virginis, præsertim vero cum Monachus postremum illud addiderit, divam Virginem in lumine illo propterea venisse, ut videret suum diem festum?

Quis autem possit dubitare, eam venisse ob tam gravem causam: non enim facilè quis dixerit, quantoperè soleat suis illis diebus festis oblectari & placari. Deindè ex alto illo cœlo non potuisset ità singula contemplari, itaq; ad summum usq; Ecclesiæ descendit, atque ubi omnia diligenter lustravit & circumspexit, evanuit: sed tamen audi, Papatus, unicus mihi hîc restat scrupulus: nam nihil dubium, quin credã reliqua. Si enim diva Virgo propterea ex summo cœlo descenderat in forma illius luminis, ut suum festum videret: cur ante diem descendit? Cur non distulit profectionem usque ad horam tertiam diei, qua videre potuisset totum clerum sericis atq; aureis vestibus indutum, cum suis crucib9 argenteis, cum vexillis, & cum tam multis cereis accensis? Deinde frequentiam tot virorum & tot mulierum? deinde tot diversoria benè instructa, tot tabernas, ubi venduntur globuli precari, imagines, statuæ, cerei, tabellæ, quin etiam ut potuisset audire Tibicines, atq; etiam Lyristas, quib9 festum solet undiq; strepere, non modo campanarum tinnitu.

Addo etiam, me mirari, cur beata virgo

etiam illic itur ad arma, neque est injucundum spectaculum, si hinc cernas 20. aut 30. viros, illinc totidem, qui strictis ensib. congrediantur, & strenuè pugnent ita, ut nonnulli in pugna etiam occumbant, nonnulli vulnerentur, alii fugiant, alii exultent, trucidato hoste & parta victoria. Sentisne, ô Papatus, ut te irrideo atq; exagito, quanquam hîc non ita exclamo contra te, ut alibi? At profectò, cum tam stulta & tam fatua ausus fueris effutire palàm, ut Christi gloriam obrueres, dignissimus es, qui ab omnium vocibus & calamis modò irridearis & exagiteris, modò exclamationibus & omni convitiorum genere obtundaris, nequid dicam durius & odiosius. Ote miserrimum & infelicissimum, primò quidem, quod ad salutem animarum attinet, à qua omninò excidisti, actum, actum de te: deinde quod ad honorem & existimationem, cujus tam magnum fecisti naufragium, & quotidie facis, nec minora te vel pauciora damna & ignominiæ manent his, quas forè 40. annis passus es. Et scio, quid affirmem.

Sed prostrato priore tuo Achille, nunc invadam alterum, qui hujusmodi est. Ais enim, tibi esse duorum rusticorum præclara testimonia, quibus omnia ea, quæ hactenus recensuisti, queas probare: quorum alteri fingis nomen esse Francisco Priori, alteri Paulo Rinalducio: itaq; videndum erit, quid dixerint isti duo rustici: quanquam aliud erit priùs dispiciendum, nempè, an fuerint legitimè, atq; ita, ut jura ipsa civilia & canonica jubent, examinati, quod omninò non fuit, nam neque præsente aut jubente magistratu, neque scribente notario, mandata fuerunt literis eorum dicta, verùm solus sacrificulus ea seorsim & privatim scripsit.

Cui verò unquam permissum fuit, ut in sua ipsius causa testes citaret, interrogaret, & verba eorum describeret? Nulli hoc profectò conceditur, quemadmodum nec judicium & sententiam ferre. Et quis non videt, sacrificulum illum Lauretanum, cũ dicta duorum rusticorum susciperet, id in sua ejus causa feciss̃e? Quid enim aliud elaborabat, quàm ut suæ rurali parochiæ existimationem præ cæteris auguret, unde cõsequeretur concursus populi, qui oblationes ferret? Deinde uterque testis est singularis in suo dicto: nam quod unus ait, non confirmatur ab altero, imò quilibet eorum seorsim aliquid dicit, atq; id valdè diversum.

p. 631.

Quare, cum Christus ipse dicat, veritatem rei apparere, quando a duobus vel avi. Quid enim? Is avus avitorian fuerit non modo rusticus quispiam rudis & stupidus (hoc enim omninò fuit) sed nebulo aliquis & furcifer, atque ita indignissimus, cujus verbis quis fidem habeat?

Rectè mecum agitur, inquiet Papatus. Nam cum tam multa objicias contra personam meorum testium, hoc propterea facis, quia vides, eorum dicta tam gravia, tam vera & tam sancta esse, ut, cum infirmare ea nulla tua astutia & cavillatione possit, invadas in personam. Itane seriò censes, eorum dicta gravia & vera esse? Visne, ut credamus te usq; adeo stupidum & insanum? Sed profecto, quandoquidem, vidente & audiente toto Christiani orbis amphitheatro, tu tam audacter adducis dicta illorum testium, & jubes tam disertè, ut omnes habeant ea pro gravibus, pro veris, pro sanctis, aloquin exurantur, & in profundum inferni detrudantur: necesse est, ut te vel stupidum & insanum affirmemus esse, vel insignem impostorem, veræ doctrinæ Christianæ corruptorem, & gloriæ Dei & Christi atrocissimum hostem.

Ac ne diutius moremur, adducamus jam in medium rusticorum attestationes, ut totus orbis eas diligenter respiciat, & summa cum ignominia irrideat atque explodat, & te autorem & defensorem earum unà cum illis multò adhuc magis. Alter ergò ex Rusticis ita inquit? (proferam ipsiusmet sacrificuli verba, quæ tu vis pro divinis oraculis haberi) Paulus dixit, quòd avus avi sui sibi dixerit, quòd vidit, quando Angeli conduxerunt dictam Ecclesiam per mare, & collocaverunt in dictâ sylvâ, & pluries ipse cum aliis personis dictam Ecclesiam visitavit.

Quo pacto queam hic me continere, quia exclamem, ô cœlum, ô terra, ô maria, ô inferne, qui mendacissimum hunc Papatum expectas, pro dignitate à tuis diabolis eum omnibus suis rasis & unctis tractandum! Aspice ô cœlum! aspice o terra! aspice o inferne! cum omnibus, qui illic sursum, qui hic in medio, & qui inferiùs degunt: aspice & contemplare, inquam, qualia sint dicta Rustici hujus, quæ sacrosanctus Papatus jam dudum obtrusit orbi pro veris, gravibus & sanctis, & quæ nunc tanta tyrannide & crudelitate adhuc audet defendere, in tanta luce Evangelii, quæ undiq; erumpit. Proh pudor, quid potuit stultius & putidius dici aut excogitari? nempè rusticum, nescio quem, vidisse Angelos bajulantes Ecclesiam ultra mare. At cur non interrogabatur, quot fuissent illi

fluctaret?

Proh stultissimum & impudentissimum Papatum, qui isthæc verè deliria ægrotorum proponis credenda. Et profectò si nulla alia essent in te mendacia, nullæ aliæ superstitiones atq; idolomaniæ, quibus ita undiq; scates: tamen ob solam adeò hanc insignem fatuitatem, quam prædicas de Rustico, qui Angelos viderit, ingentem machinam murorum ferentes per dorsum maris, dignissimus esses, quem omnes deserent & exsibilarent, quemadmodum planè desereris & exibilareris. Sed cum hanc inanissimam fabulam, concinnares aut approbares, nonné tibi veniebat in mentem, fore, ut multi essent ita erga te dicturi?

Quæ prodigia nobis narras de Angelis, muros per aëra portantibus? *Putas* forsitã, nos esse stipites aut asinos, quibus talia pro veris obtrudas? *Sed fac, Angelos* solitos fuisse videri ab oculis nostris, talia onera vehentes aut bajulantes, quid ais? Unicúsne fuit rustic⁹ in toto orbe, qui eos videre potuerit? *Atqui* non parùm itineris emensi sunt: primùm enim ex Nazareth ad mare, deinde, ais, ex littoribus *Aliæ Angelos* illam totam *Cameram* in *Illyriam* detulisse, deinde ex *Illyrico* trans mare Adriaticum in *Picenum* in quandam sylvam, deinde ex sylva in montem duorum fratrũ, postremò ex monte non longè à *Recanato*. Ista certè excedunt tria millia & quingenta milliaria: & cum totus orbis refertus sit tam multis viris, pueris, fœminis, cur nullus alius inventus est, præter *Rusticum* unum, non nauta, non piscator, non pastor, non arator, non venator (omnes enim hi frequentiùs degunt sub dio) qui illud tam magnum monstrum viderit aperto cœlo, & per medium mare divagari?

Quid, inquam, ad istos, qui ita te interrogarent, posses respondere, ô *Papatus*? Quis enim non videt, infigniter mentitum fuisse avum illum, cum diceret, se solum Angelos eos vidisse (si modò unquam dixit) & mentitum Paulum *Rinalductium*, cum diceret) si modò unquam dixit) se ab avo avi ea audivisse, deniq; mentitum fuisse sacrificulum, qui ea scripsit, (si modò & is scripsit) Nam hîc patet esse ingentem fascem mendaciorum, & falsissima esse omnia, præter illud, quòd tu ea pro veris approbasti, hoc unicum certò scimus. *Aut* si fortè posses alicunde [quod tamen non potes) probare, proavum illum aliquid revera dixisse, quod de Camera per mare vecta ab Angelis viderit: ad summum potest tibi concedi, illum rusticum, cum vel ligna secaret, vel boves pasceret in Illis montib⁹ Piceni agri, qui imminent mari, vidisse procul navim, quæ passis velis ferretur ad

Jam ostendi, & quidem paucis, alterum testem planè ridiculum esse atq; falsum. Nunc paucis item ostendam, alterum etiã, nempè Franciscum Priorem, & ridiculum & falsum esse nihilominùs. p. 681.

Quid enim ait? *Avum* ejus, qui attigerat annum 120. sæpè invisisse eam Ecclesiam, quæ nunc Laureti est, cum adhuc ea esset in sylva. Subsistamus hîc, primùm si peterẽ absre, *Paparus*, cujus fidei & existimationis fuerit avus ille tam grandævus, quẽ ferunt dixisse (si modò is etiam unquam aliquid hujusmodi dixit) se eandem Ecclesiam alibi vidisse, quid aliud posses respõdere, nisi rusticum aliquem stupidum & delirum decrepitum? Vide igitur, qualem habeas authorem tui mendacii. *Et* si aliud peterem, nempe cur nullus alius ex toto Piceno invent⁹ fuerit, qui ausus fuerit nugari, se eandem *Ecclesiam* alibi aliquando vidisse, quid tum posses respondere?

Certè eo tempore, quo tu dicis, Franciscum hunc dixisse, se ab ejus avo ea audivisse, potuissent multi præterea inveniri, qui dicerent, se à suis avis aut proavis eadẽ sæpè audivisse: sed ideò non sunt inventi alii, qui talia effutirent, quia nemo alius, præter Franciscum illũ, tunc fuit tam perfrictæ frontis, qui falsa voluisset testari. *Et* movet me nonnihil cognomen illud, quod dicis fuisse *Rustico*, id est, quòd alias *Prior* appellaretur: id verò crediderim, eum ex monasterio aliquo, in quo aliquamdiu vixerit, & monachis inservivrit, reportasse. *Ex* qua quidem schola Diaboli cum prodire soleant superstitiosissima ingenia, in primisq; ad mentiendum instructa: nihil mirum, si ea contagio & in *Rusticum* inde emanârit.

Verùm, si hîc affirmas, eam ipsam *Ecclesiam* aliquando in sylva substitisse, deinde & in monte duorum fratrum: mirum, non inveniri illic vestigia aliqua fundamentorum, aut loci, unde fuerint avulsa. Nam ea longè faciliùs invenire possent post unum seculum, quàm ea, quæ nugaris fuisse quæsita in Judæa post decem aut plura. Quin monuerim, debere te adhuc quærere, num in illa sylva, aut in illo monte reperiri adhuc possent, nam profectò hoc aliquid esset.

Sed quid ago? Proh quàm oblivioſus sum, qui moneo, quærenda esse in sylva aut in monte vestigia fundamentorum, quemadmodum in Judæa quæsitæ sunt, quasi nõ legerim, te sancte affirmasse, avulsam quidem fuisse ex media Judæa *Ecclesiam* ab *Angelis*, sed fundamenta illic remansisse, & nihilominus molem & machinam illam, etsi nulla haberet fundamenta, à quibus sustentaretur & corroboraretur, potuisse per mare ferri, potuisse in Illyria in sylva, in

comuni sensu, ut existimen⁹, tuas istas aniles nugas & imposturas non esse dignas, quæ exagitentur? Sed sine, sine, ut adhuc magis innotescant. Nam plurimi sunt, qui eas nondum planè nôrunt, & spero fore, ut à meo hoc scripto benè multi doceantur & tunc videbis, in qua existimatione futurus sis, & quomodo tecum agetur.

In fine totius scripti ita est legere: In fidem præmissorum omnibus denunciatur, totam hanc Scripturam sumtam esse ex originali Autentico scripto in dicta Ecclesia sanctæ Mariæ de Laureto. Tu vehementer timebas, nequis fortè putaret, te nullũ autographum habere, unde exemplum hoc descripsisses, quod Latinè & Italicè per totam Europam curas spargendum, & quod audio hoc ipso año fuisse Venetiis impressum, propterea hîc veluti pro sigillo, & cõfirmatione rerum omnium, quas narrasti, addendum putasti, te habere autographũ ipsum, in tua ista Ecclesia servatum. At ego dico, nos agere tibi gratias, quòd palam profitearis, ista, quæ hactenus exagitavi, non fuisse ab uno, aut ab altero ex tuis monachis aut sactificulis superstitiosulis (te invito aut inscio) conficta, & te ea negligere, Sed gloriaris, te autographum habere, id est, ipsammet manũ sacrificuli, qui omnia ista descripsit, & illud veluti preciosum quendam thesaurum, & rem sanctam summa veneratione servare, eadem scilicet, qua autographum Donationis Constantini in secreta Bibliotheca.

Sed per nos quidem licebit, ut serves utrumq; quanta volueris religione. Certè rem falsissimam & fatuissimam servas, & omninò dignam te, qui totus ex nugis es, ex fabulis, ex mendaciis, ex superstitionibus atq; idolomaniis consutus. Annón videor tibi clara voce loqui? Annón multa etiam adversus tuam istam Lauretanam fabulam dixisse? Sed quanquam multa omnino dixerim: tamen multa adhuc supersunt, quæ nunc à me audies non sine magno tuo dolore, fremitu, atq; indignatione.

Cum attentè perquisierim, quónam anno contigerint ista tam multa valdè mirãda, quæ tuus Missarius narravit: animadverti, ea anno Domini 1296. (ut tu quidem dicis) contigisse. Tunc enim quidam ille devotus apparitionem vidit in somnis, & jam erat Ecclesia delata, non modò ex Judæa in Illyricum, & jam viderat eam Angelis circumdatam Rusticus ille, cum ultra Adriaticum mare veheretur, sed etiam ex sylva in montem, & ex monte ad Recana-

Eodem verò anno etiam concilium totius Marchiæ Anconitanæ puto fuisse convocatum, destinatosq; 16. Legatos: quin eo ipso anno etiam navigasse in Judæam, redisse (nam iter quatuor ut quinq; mensib⁹ solet confici) & renunciasse palàm, se fundamenta invenisse, & literas eas muro inscriptas: res itaque erat notissima & vulgatissima, si tibi velimus credere.

Audi itaq; eo ipso tempore, quo affirmas illa fuisse jam evulgata, fuit in vivis Dantes Aligerius, qui natus fuerat anno 1260. mortuus verò 1321. Eodem tempore fuit etiam in vivis Franciscus Petrarcha, qui natus fuerat anno 1304. mortuus verò 1374. Denique eo ipso tempore fuit in vivis Jo. Boccatius, qui natus fuerat anno 1314. mortu⁹ verò 1372 Hi tres fuerunt Itali (ut omnes nôrunt) & Florentini, maxima laude, maximaq; autoritate viri, quippe qui erant doctissimi & prudentissimi, & omnibus Principibus aliisq; præclaris viris charissimi, cum quibus assiduè versabantur in celebrioribus civitatibus Italiæ, modò Romæ, modò Neapoli, modò Bononiæ, Ravennæ, Venetiis, Patavii, Veronæ, Mediolani: hi deniq; plurima scripserunt versu & prosa, Italica lingua (in qua sine controversia principes & reliquorũ præceptores fuerunt) atque etiam Latina, in qua tamen non usq; adeo felices extiterunt, & quidem magno intervallo.

At in summa, in tam multis eorum scriptis varii generis, nunquam indicium dederunt, ad eorum aures pervenisse, in Marchia Anconitana, quæ à Florentia & Roma non valdè distat (certe vix duorum, aut ad summum trium dierum itinere) mira illa prodigia & miracula visa fuisse, nempe nõnullorum Angelorum, qui visi fuerint, ingentem quandã molem murorum per aëra & per mare bajulasse, & sedecim Legatorum, qui in Orientem fuerint missi, & maximi populorum motus, qui modo in sylvam, modo ad montem, modo ad Recanatum præcipites ruerent: postremo aliquorum, qui à gravissimis morbis & vulneribus, aliisq; ingentibus periculis fuissent apud Imagunculam quandam liberati. Quarum certe rerum omnium maxime memorabilium, minime sibi temperare tres illi sumi viri potuissent, quin alicubi in eorum scriptis disertam mentionem facerent, si modo audivissent, eas ætate sua contigisse.

Imo crediderim, eos non modo versu & prosâ, Italicâ linguâ & Latinâ facturos fuisse earum mentionem, & celebraturos

fuerentur & admirarentur: & si eo venissent, procul dubio aliquot versus voluissent illic concinnare, ut solent Poëtæ, qui tales occasiones non deserunt, qui versus postea ad nos unà cum aliis eorum tam multis pervenissent: & hi, qui vitam eorum trium virorum tam diligenter scripserunt, id etiam attigissent, nempe Dantem, Petrarchã & Boccarium, rei maximæ novitate permotos, voluisse Lauretanam Ecclesiam, quã ex Judæâ illis diebus sine ullis fundamentis audierant advolasse, invisere, præsertim verò cum vita Petrarchæ fuerit descripta à viro, qui omnia ejus dicta, facta, & cogitationes; etiam habebat compertissimas quippe qui cum eo in extrema parte ætatis familiarissimè & conjunctissimè apud principes Carrarienses vixerit, nempe à me illo Petro Paulo Vergerio Justinopolitano, quê postea in ea Petrarchæ vita describenda secutus est Hieronymus Squarzaficus Alexandrinus.

Quid jam sentis, Papatus? Annón hoc meum putas maximum esse argumentum, cum dico, Dantem, Petrarcham, & Boccarium eodem illo tempore in vivis fuisse, quotudicis monstra & prodigia illa Lauretana contigisse, ac eos nihil horum unquam audivisse: ergò falsum esse, quod tu dicis? Respondebis dissimulando & cavillando, (ut tuus est mox) & dices, non esse mirum, si earum rerum nullam mentionem fecerint eò, quòd nulla ipsis obtigit occasio, neque soliti fuerint tales materias, quæ ad Religionem attinent, tractare, cum Theologi non fuerint: sed potiùs amores & fabulas, ut Poëtæ solent. Quare audi, quod tibi ad hæc sum responsurus.

Dantes scripsit plurimis Carminibus Italicis de Paradiso, de Purgatorio, & de inferno. Quæro ergò abs te an materiæ de primatu, de purgatorio, de inferno, & de paradiso, videantur tibi Theologicæ esse? & an Dantes, cum eas tractaverit, potuisset opportunè aliquid inserere de Angelis, qui cum alioquin sint invisibiles, tamen tunc visi fuerint ferentes Ecclesiam per tam longa itinera maritima & terrestria? Nisi fortè velis dicere, Dantem Rom. sedem usque adeò reverenter coluisse, ut nihil quod illa aliquando probasset, putaverit esse reprehendendum. Quod si diceres, possem tibi respondere, illum virum magnâ ex parte agnovisse eam ipsam veritatem, quam nos profitemur, & istam tuam urbem & sedem unâ nobiscum putasse Babylonem ipsissimam esse illam, cujus meminit Evangelista in Apocalypsi. Audi, num ita revera existimaverit?

Nel' inferno nel canto XIX.

Di voi pastor s' accorse il Vangelista,
Quando colei, che siede sopra se acq̃,
Fin che virtute al suo marito piacq̃,
Fatto vi havete Dio d' oro & d' argento,
Et che altr' é da voi al idolatre
Se non ch' egli un & voi n' orate cento?

Hoc de verbo ad verbum ita sonant Latinè.

De vobis pastor intellexit Evangelista,
Quando illa, quæ sedet super aquas,
Fornicari cum Regibus ab illo fuit visa: p. 684.
Illa, quæ cum septem capitibus nata est.
Et á decem cornibus habuit audaciam.
Douec virtus suo marito placuit.
Fecistis vobis Deum ex auro & argento,
Et quid interest inter vos & Idolatras,
Nisi, quòd illi unum, & vos oratis centum?

Ac non modò hoc sensit, & multis aliis in locis te mirificè exagitavit, sed & disertissimè perhibet, Imperium non pendere ab Ecclesia: quin omnibus Ecclesiis Imperatorem præesse, etiam Romanæ. Quod dogma Marsilius Patavinus eodem tempore in eo libro, cui titulus defensor Pacis, diligentissimè asseverat, neq; id Dantes affirmavit obiter paucis verbis, sed edito libro, cui titulum fecit Monarchia, cujus meminit Bartholus in L. Divi. §. præsides. ff. de requiren. reis, ubi addit, Dantem ipsum propter eum librum fuisse post mortẽ pro Hæretico condemnatum. Quin etiam Archiepiscopus Mediolanensis Arcimboldus ejusdemet libri in catalogo hæreticorum, quem nuper adornavit, meminit, & prohibet, ne quis eum legat: & satis imprudenter, cum liber ipse nondum sit impressus, & paucissimi sint, qui illum habeant. Imprimetur tamen brevi, ne dubita.

Sed ad Petrarcham. Is fuit Archidiaconus Parmæ, deinde etiam Canonicus Patavinus: Benedictus verò XII. voluit eum Cardinalem creare, si modò sororem suam elegentissima forma adolescentulam, quã ille Antichristus deperibat, pati voluisset ab ipso constuprari: à quo abhorruit bonus Petrarcha, dixitq; sibi non esse opus tam fœdo galeto. Girardus tamen, ejus frater, avaritia & ambitione impulsus, sororem Benedicto stuprandam adduxit. Sed cum ex sceleratissimo lenocinio vidisset se non potuisse id consequi, quod speraverat: desperatione doctus, non quidem suspendit se, ut Judas, sed non longè abfuit à tali infamia, nam repentè factus est Monachus Cartusianus. Hoc enim genus & infame est apud omnes bouos viros (quemadmodum & reliqui monachi) & seipsos conficiunt, si non statim laqueo, tamen paulatim superstitiosa quadam & perpetua abstinentia carnium solitudine & melancholia.

commendata ab atavis & proavis noſtris, & quidem ſine ulla ſuſpicione alicujus invidiæ aut odii, & paſſim extant, præcipuè in vita ipſius *Petrarchæ*, quæ ſcripta eſt primùm ab eodem meo Vergerio, deinde à *Squarzafico*, niſi fortè nova & incredibilia videor dicere, quaſi orbis terrarū ignoret, reliquos Papas teterrima libidine ſolere æſtuare, mitras & galeros promittere illis, qui ad ſe conſtuprandas ſorores adducant, quin & fratres etiam, quod horribilius eſt: & demum etiam ita ingratos eſſe, ut homines ad inſaniam & monachatum ſæpè adigant. Sed ad rem.

Petrarcha, inquam, erat ex tuis vatis, & non modò amatorios quosdam rhythmos Italicos ſcripſit, ſed & genus Carminis, quod *Capitula* appellant, in quibus deſcripſit triumphos *Amoris*, *Caſtitatis*, *Mortis*, famæ, temporis, atque etiam Divinitatis. *Annón* ſunt hæ materiæ graves, & admodū opportunæ, in quib. admiſcere potuiſſet quantumvelis gravem articulum? Sed audi reliqua, quæ de hoc viro dicam. Is præter Italica ſcripſit & Latina, multò ſanè plura, colloquia, tractatus, epiſtolas, invectivas, itineraria, & quid non? Quin operæ precium eſt hîc recenſere, illum tam multa & tā varia Latinè, & quæ ad religionem pertinebant, ſcripſiſſe, ut quiſpiam *Solipodius*, monachus Dominicanus, qui inquiſitorem agebat, cœperit illum vehementer vexare: nam hæreſeos eum accuſabat, ut ſolent iſti tui nebulones atq; rudes aſini, qui lucem literarum ferre non poſſunt, & optimos & doctiſſimos quoſq; inſectantur. Sed cum *Petrarcha* multorum magnorum virorum præſidio tegeretur: horum autoritate Monachus deſiſtere ab accuſatione juſſus eſt.

Non modò itaq; in amoribus & jocis poeta ille verſatus eſt, ſed & in rebus ſeriis & gravibus, ubi non potes dicere illi occaſionem defuiſſe, qua etiam de tuis *Angelis* & de tua Lauretana Camera mentionem feciſſet, & pluribus verbis diſſeruiſſet etiā, ſi quid de ea audiviſſet unquam.

Quin audi, is ſcripſit itinerarium, in quo monet quempiam Mediolanenſem amicū ſuum, qui erat in *Judæam* peregrinationis ergò profecturus, quænam loca illi forent inviſenda, & nominat præſæpe, ubi *Chriſti* natus fuerat, ſepulchrum, ubi jacuerat, & omnia reliqua, quæ non multò antè oſtendi fuiſſe ab Hieronymo nominata. Quare nónne hîc erat occaſio & opportunitas, qua potuiſſet meminiſſe de *Angelis* illis

ſent nimio pondere, ſi etiam fundamenta unâ cum reliquo ædificio ferre voluiſſent.

Sed adhuc aliud de Petrarcha audi. Scripſit librum benè longum, cui titulus De rebus memorandis, in cujus ſex poſtremis Capitibus narrat prodigia quædam, & alia memorabilia, quæ contigerant, & quidem ipſius tempore, *Brixiæ*, in agro Veronenſi, Florentino, & *Patavino*, Venetiis & *Mediolani*, id eſt, auditos fuiſſe quosdam ſtrepitus in cœlo, ſine ullis fulguribus aut nubibus, natam equam novem pedibus, equū verò humano capite, puerum bicorporem, hominem fuiſſe, qui per 40. dies ſine cibo vixerit, deniq; Viperam repertam in Galea *Azonis* Vicecomitiis Mediolanenſis. Quare nónne etiam hîc fuiſſet commodiſſimus locus, ubi ſi nō pluribus, ſaltem uno verbo meminiſſet de eisdem Angelis, qui bajuli & nautæ erant facti? Annón hæc erat dignum ſcriptione & memoria, & procul dubio majoris momenti, quàm ea, quæ nunc recitavi?

Sed quando hujus *Petrarchæ* mentionē feci, pergam reliqua, & quæ maximè ad rem pertinent, de eo dicere. *Is* itaq; magna ex parte, quemadmodum etiam Dantes, agnovit, qualis eſſes, *Papatus*, nempè hujusmodi, qui mirificè oblectareris mendaciis atq; impoſturis, ita ut eas pro delitiis haberes: audi pauca hæc, quæ ille detet Schola d' errori, templo di hæreſia, gia *Roma*, hor Babylonia falſa è via, id eſt, ſchola errorum, templum hæreſeon, quondā Roma, nunc *Babylonia* falſa & mala. Quid porrò poteſt gravius dici? Dices, opinor, hoc ſemel ludens carminibus illis Italicis, forſan ſubita aliqua iracundia impulſus ſcripſit, ſed non ita in tam multis latinis, quæ proſa oratione ab eo ſunt edita. Quid, ſi oſtendam, latinè illam longè plura & graviora dixiſſe? Verùm, ne hîc impediam curſum orationis meæ, qua *idolum* iſtud tuum conſtitui evertere: lege diligenter, quæ ex ejus ſunt ſuperiùs epiſtolis decerpta. *Mira* enim, & quæ nunquam putaſſes fore, ut ab illo viro ſcriberētur, videbis. Vocat enim *Papam Antichriſtum*, ejus aſſeclas Phariſæos, urbem *Romam* ipſiſſimam Babyloniam.

Sed jam de *Boccatio*, is præter Italica ſcripſit librum ingentem de Genealogia Deorum. Eſto, nulla hîc fuerit occaſio, qua commode potuiſſet Angelorum, qui ponderoſiſſimos illos muros humeris geſtaverint, meminiſſe: ſed cum alium librum ſcri-

nempe Leandrum Alcerti Bononien: in eo libro, cui titulum fecit, descriptio Italiæ occasione hujus fluvii ingressum esse ad scribendum multa valde putida de tuo isto idolo mendacia: nam id defendendum suscepit (si Deo placet) & Julius III. approbavit, nec puduit.

Verum de *Italico* quodam Boccatji libro loquamur, id est, de eo, quem Decameronem vel principem Galeotum appellat, in quo centum partim fabulas, partim historias narrat. Certe hic tanta est rerum varietas, ut nulla sit materia magna vel parva, sacra vel prophana, de qua non quiverit sibi commodissime nancisci occasionem de ea loquendi, quantum voluisset, præsertim vero cum fuerit eo ingenio, ut semper quæsierit occasionem, quo pacto irrideret & traduceret & ineptias & *Idolomanias* regni tui, & inveheretur in mores rasorum, unctorum, & totius Romanæ curiæ. Vide, qua dexteritate in prima ad eo fabula exagitet tuam confessionem auricularem, qua soles dicere homines salvari ex opere operato, deinde tuos istos, quos soles *Sanctos* appellare. Ostendit enim, eos esse meros hypocritas: postremo istos tuos tam anxios populorum concursus ad ipsa Hypocritarum cadavera & simul tabellas, cereos, vestas, quæ circum eorum sepulchra stulte affinguntur, quod ante duos annos Venetijs contigit, cũ improbissimi & avarissimi illiligni pedes incolẽtes lustra illa, quæ S. Francisci à Vinea vocant, propinassent adorandum popello cadaver cujuspiam superstitiosuli & plane stulti monachi Matthæi.

Deinde vide in fabula sancti *Arigonis* Tauruisini, quam caute & falsè irrideat te, quin soles affirmare, campanas in morte alicujus ex his, quos tu vis pro sanctis haberi, nemine funes trahente, sua sponte sonare. Quin vide, ut illic patefaciat impostruram eorum, qui ducunt, se, cum essent omnibus membris debilitati, fuisse ab imaguncula aliqua vel contactu cadaveris alicujus hypocritæ sanatos. Vide præterea, quid de tuo purgatorio, ut aperte docet in fabula Ferondi, illud fuisse invectum impostoris, quibus monachi ludificarunt miseram plebeculam. De inquisitioribus vero tuis, proh bone Deus, quam turpia & flagitiosa narrat: rem acu tetigit, cum dicit, ipsos solere à febribus cupiditatis & avaritiæ, quibus torquentur, sanari abdomine & unctione sancti Joannis illius, cui cognomen est Os aureum.

Deniq; in totum tuum regnum hypocritarum, totamq; Rom. curiam in toto illo libro invehitur solidissimis verbis, ut nec Lutherus, nec Clvinus liberius invecti sint: & mirandum profecto est, te Buccatium

prehendunt) non projeciſſe: ſed audivimus, te ante paucos annos de eo libro vetando, in conſiſtorio apud purpuratos Patres, accuſante quodam monacho concionatore, egiſſe: hinc ſcilicet auſpicandam putaſti tuorum errorum emendationem. Et tu putas talem virum tam magno judicio atq; ita liberum & acrem in dicendo, potuiſſe ſe continere, quo minus te ſuo illo modo irrideret, ſi animadverte potuiſſet, populum eo tempore cœpiſſe accurrere, ut videret quoſdam muros ab *Angelis* delatos, & te talem impoſturam fovere & approbare? Erras vehementer, ſi ita credis.

Vide (obſecro) in fabula Liſetæ illius Venetæ, ex familia Quirinorum, quam dextre patefecerit, quales eſſe ſoleant Angeli illi, quos tu dicis & vulgus credit, humana forma noſtra ætate circumvolare & vagari huc & illuc, modo huic, modo illi apparere. Et vide etiam in fabula Cepolæ, qua dexteritate derideat famoſam illam impoſturam de ſtigmatibus Franciſci. Cum enim fama ſit, *Angelum* ex ordine Seraphinorum humana forma Franciſco apparuiſſe, & quinque ſtigmata ſemotis arbitris illi inflixiſſe: Boccatius inquit, capillos illius Angeli fuiſſe ſervatos inter ſacras reliquias. Quid vero putemus eum fuiſſe ſcripturum, ſi quid audiviſſet ſua ætate narrari populo de quibuſdam Angelis, qui ex Judæa uſq; attuliſſent vel vexiſſent in Italiam ingentem neſcio quam Cameram? p. 616.

Verum audi ô Papitus, nunc ego hoc tẽcum ago, an veriſimile ſit, *Dantem*, Petrarcham, Boccatium audiviſſe, quod eorum ætate omnia ea, quæ de negocio Lauretano tu affirmas, contigerint. Itaq; expiſcare aliorum hac de re judicia, eorum inprimis, qui in illis tribus autoribus diutiſſime & magna diligentia ſunt verſati ita, ut in Italica lingua atq; eloquentia magnopere profecerint, & ſunt noſtra hac felici ætate (non tamen pro te felici) bene multi, Mula, Venerius, *Gabriel*, Badoerus, Canalis (hi Veneti ſunt, & quidem ex patricio genere, & aliqui eorum in maxima exiſtimatione, præſertim Mula, vir omni virtutum genere ornatiſſimus, qui nuper tanta cum laude Legatione apud Cæſarem functus eſt) Beazanus, Manutius, *Picolomeneus*, Varchus, Carus, *Caſtellus*, Brazetus, Danielus, Ieſualdus, Citolinus, Caſa, Alemanus, Tolomæus, Donus, *Ceſanus*, *Ruſbellus*, & eius antigoniſta Dulcis, *Gellius*, Iambularus, *Pigna*, Contilis, Petrus, Mutius, Moles, Dominici, *Bini*, Spina, Anguillara, Taſſus, *Beſalius*, Sanſovinus, Coccius, Mozarellus, Paraboſcus, Bentius, Capilupus, *Crivellus*, Conſtantius, *Amaltheus*, Opherus.

solertudine veritatis esse in illo triumviratu Dantis, Petrarchæ, & Boccatij & nosse eorum intimos sensus, imo aliquot vestrum fere eundem spiritum hausisse, aut in eorum personas esse [ut ita dixerim] transformatos: eho dicite mihi, putatisne, eos potuisse aut voluisse committere, quo minus ea de re aliquid vel ad laudem vel ad dedecus scripsissent: si tunc audivissent, *Angelos* per tam multa maritima & terrestria itinera integram *Ecclesiam* adduxisse? Deinde etiam hoc obiter ab illis quære: *Nunc* accusor, quod Lauretanum hoc negocium foveo & tueor: videte, quid adversum uobis scripserit quispiam, qui olim noster erat, & nunc transfuga est: & diligenter cogitate, possetisne vestra me eloquentia & *Rhetorica* defendere?

Sic (inquam) age cum illis, & videbis quid ad hæc sint responsuri: certe non debes dubitare, illos non syncere & amanter tecum acturos. *Scimus* enim, te uihil sinistri de his (uno atque altero exceptis) suspicari, ut de multis literatis soles, sed habere eos pro fidelissimis & iis, qui ad unguem obediant tuis doctrinis, ceremoniis, & moribus, atq; utinam tales non essent, sed cum tam multa præclara dona ingenii, doctrinæ atq; eloquentiæ à *Deo* Opt. *Max.* sint consecuti, ea converterent ad defensionem ejusmet & doctrinæ, quam ipse è sinu suo una cum *Christo* terris immisit, atq; ad eius laudem & gloriam amplificandam. Quod profecto facerent, & abs te, qui diversa & contraria in Ecclesias invexisti, & quotidie invehis, repente desciscerent, si unum hoc, quod nunc attingam, possent percipere.

Putant enim (nec male quidem, mea sententia) oportere eum, qui velit recte, proprie, & cum dignitate & laude Italica lingua uti, versari in illis tribus autoribus, & ab eorum imitatione non discere: missos autem facere alios, nescio quos, posteriores, qui aliam *Orthographiam*, aliam quandam *Grammaticam*, alioq; modos dicendi barbaros & ineptos voluerunt docere. Itaq; eadem prorsus ratione deberent sibi persuadere, oportere eum, qui velit *Christiane*, pie & sancte vitam instituere, in ipsis fontibus Evangelii versari, & in ipsa Christi imitatione: missos autem facere posteriores quosdam vere barbaros & impuros tuos autores, qui novam & diversam ab ea, quam Christus tradidit, doctrinam, ceremonias & ritus somniarunt, & docuerunt.

Hic, hic est status celeberrimæ causæ, quæ hac ætate de religione controverti-

somnia aut deliria quædã invexisti, quæ ex diametro pugnant cum doctrina Prophetarum, Christi & *Apostolorum*, & Dei gloriam vehementissime obscurant. Et si quidem hoc tam magnum scelus & nefandum sacrilegium patrasses: nonne dignissimus esses, qui ab omnium hominum & nationum linguis & calamis exagitareris.

Si vero dixeris, non commisi hoc tantum crimen: cur ergo refugis liberum concilium? cur negasti audientiam legatis aliquorum principum Germaniæ, qui erant Tridentum missis? cur non pateris, rem ventilari, atq; tuos ritus & doctrinas ad normam Evangelii exigi? Cur prohibes tanta crudelitate, ne quis legat nostros libros, in quibus exactæ sunt tuæ doctrinæ ad illum veluti *Lydium* lapidem? Cur in carcerem conjicis? Cur in exilium mittis? Cur ad remos relegas? imo cur interficis & exoris eos, qui cupiunt tua dogmata ad normam illam sacrosanctam Evangelii exacta?

Quid enim aliud dicebat se optare & petere ille sanctus martyr Jesu Christi, Franciscus Gambus *Brixiensis*, quam tu vix ante mensem novo atque inaudito quodam crudelitatis genere mactasti Comicum perpetua eius civitatis (alioquin bonæ, & non mediocris nominis) infamia? Neq; n. satis putasti, si vel laqueo gulam fregisses, vel caput truncasses, aut exussisses, sed omnia simul hæc tria supplicia crudelissime in unum hominem cumulasti. Utinam omnia hæc, utinam isti tui, quos nominavi, ingenio, eloquentia, & eruditione insignes diligenter aliquando expenderent, neq; ita semper ex te penderent & in humanis atq; ethnicis autoribus versarentur, sed se ad divinos aliquando, id est, ad sacra *Biblia* converterent, & *Spiritum* sanctum loquentem vellent audire.

Sed ad institutum redeo. Quid ajebas paulo ante? nihil mirum, si Dantes, Petrarcha, & Boccatius de negocio *Lauretano*, quod eorum tempore contigit, nullam mentionem fecerunt ideo, quod non fuit illis oblata occasio, & minime tractarunt materias *Ecclesiasticas*, cum Theologi non fuerint, nonne ita dicebas? Sed quid, si ostendam: non multo post eorum tempora fuisse Theologum quendam, & quidem Monachum insignem, imo & *Archiepiscopum*, qui Chronicon summa diligentia scripserit, habueritq; occasiones plurimas, & tamen illorum *Angelorum*, illius Cameræ atq; idoli nunquam meminerit? Hoc faciam profecto, tu modo attente legas.

Anno Domini 1459. fuit in vivis illa tua

perfitiosissima secta, aut quavis alia, sed itidem diligentissimus scriptor, hunc quidem non potes dicere Theologum non fuisse: inter alia vero scripsit historiam seu Chronicon laboriosissimum, in tres partes divisum, ab Adamo usq; ad nostra tempora: majore vero diligentia, quam reliqua omnia, videtur suscepisse describenda ea, quæ ad religionem pertinebant, & centum aut ducentis annis ante se contigerat. Itaque incipiens ab anno 1200. in titulo 23. & 24. & à suo Dominico, forsitan centum foljs monacho acciderunt, & simul miracula, quæ vivus & mortuus edidit, & eius etiam canonizationem.

Deinde aggreditur Thomam de Aquino, Vincentium, & Jordanum, monachos, quos item appellat sanctos, affirmatq;, eos etiam multa miracula, tum vivos, tum mortuos edidisse. Mox ingreditur ad explicandas res gestas Franciſci Asciſſiani, plenoq; ore buccinat de quinq; ejus stigmatis, & de subligaculis, quæ sæpe solerent fœdari eo sanguine, qui ex lateri profluebat, ita est, de sanctis illis subligaculis non panca recitat, & sunt in tuo Breviario repetita. Postea annectit stigmata Catharinæ Senensis, vitam Antonii Hispani itidem monachi, quem de Padua vocant, illius, qui solitus erat piscibus (si Deo placet) prædicare, sicut Franciscus aviculis. Deinde vitam Bernardini Senensis & Clarę, & cujusdam Brigidæ, atq; ejus revelationes.

In summa, bonus ille Antonin⁹ nihil prætermittit, quod non scripserit summa diligentia, ex his, quæ ipse potuit scire, centum illis aut ducentis annis ante se contigisse. Quare peto abs te, Papatus, an tu putes, eum in sua historia aut Chronicis non facturum fuisse mentionem de Angelis, qui Ecclesiam quandam ex Judæa in Illyricum usq; detulissent, deinde ex Illyrico in Picenum in quandam sylvam, & ex monte prope Recanatum sine ullis fundamentis tanta dexteritate illic collocasset, ubi nunc est, ut nihilominus pulchre posse consistere, si modo aliquid hujusmodi legere aut audire suo tempore potuisset? Respondeo: putasne, inquam, Antonium, qui de stigmatibus & subligaculis Franciſci, & de nescio quib. mulierculis Catharina, Clara, & Brigida tam anxie locutus est, si qui audjisset de stupendissimo, & nunquam antea in ulla ætate audito miraculo, nempe quod Angeli detulerint per aëra quendam veluti montem lapidum, & si suo tempore vidisset, populos cœpisse jam ad illam Ecclesiam peregrinationes instituere? putasne, inquam (quod tam sæpe cogor petere) hoc illum in sua historia prætermissurum?

Sentisne (Papatus) vim mei argumenti? aut forsitan ita es stupidus & fascinatus, ut unquam verbum attigit de Angelis & de Camera illa, hoc esse certissimum argumentum, eum nullam unquam papyrum vidisse, in qua aliquid hujusmodi fuerit scriptum, ac ne audivisse quidem tanta de re ullum unquam verbum. Quamobrem adduxi tibi Theologum, adduxi Historiographum, adduxi hominem, qui miras occasiones habuit de illis Angelis scribendi, si quid scivisset, qui tamen nihil attigit. Sed hic aliud addam majoris adhuc ponderis.

Eodem tempore, quo Antonius scripsit, aut paulo post, vixit Vincentius monachus Hispanus, ex eadem secta, quem tu sanctum appellas ita, ut jam non sit integrum tibi eius autoritatem respuere. Is itaque cum scripserit aliquot sermones de sanctis, qui in Hispania, in Gallia & in Italia sunt impressi, & magno in honore & precio habentur à tuis, in eo sermone, qui est de assumtione Virginis, ita scribit: Homines & mulieres peregrinando frangunt sibi collum, & efficiuntur pejores, quia aliquando vadunt castæ, & redeunt meretrices. Ideo spiritualiter fiat peregrinatio, sicut dicit Paulus: Spiritu vivimus, ambulemus. Hodie & quolibet die potestis ire in Nazareth ad Cameram, ubi filius Dei fuit incarnatus, & sic de aljis locis.

Percipisne, Papatus, quorsum hæc tibi adduco, an vis, ut clarius exprimam? Lubens faciam, ut etiam pueri me intelligant [ubi igitur de tuo honore & existimatione] cum tibi usq; adeo bene velim. Primum itaq; tuus Vincentius eos reprehendens, qui solent proficisci ad istas, quas tu tantopere laudas & meritorias appellas, peregrinationes, ait: viros mulieres cum in illis versantur, præcipitare se, & pejores evadere: mox subjungit, peregrinationes spiritu oportere fieri, ut docet Apostolus, qui ait: Spiritu vivimus, spiritu ambulemus.

Quis videtur nunc tibi tuus Vincentius? Nonne hoc, quod ille tam diserte affirmat, idem illud est, quod nos, qui abs te Lutherani & Hæretici vocamur (sed magna injuria) solemus dicere de istis tuis peregrinationibus? Mirum itaque, te potuisse pati, Monachum tuum, & quidem ex tam chara secta, hoc literis mandasse. Quin peto abs te, quo pacto possis eum habere pro sancto, cum tuas peregrinationes tam aperte damnet & contemnat, & quidem omnes: nam ubi mentionem fecit de Camera, in qua natꝰ fuit filius Dei, statim subjungit? ET SIC DE ALIIS LOCIS?

Sed ponderemus reliqua verba, addit Vincentius iste tuus, quod suo tempore Camera illa, in qua filius Dei nostram car-

tum fere annis. Necesse est, me talia sæpe inculcare, quandoquidem rudis es nec libenter nec facile soles percipere ea; quæ tibi displicent. Itaq; moneo te, ut diligenter hæc consideres. Nam cum tu velis affirmare Cameram illam fuisse ab Angelis in Italiam ex Nazaretho delatam multo ante tempora Vincentii: Vicentius pernegat, & diserte dicit, suo tempore illam Cameram fuisse Nazarethi. Respondeo, & utrique simul respondeo, tuo Antonino, qui clarissime indicat, se ante centum annos nullum ea de re verbum audivisse; & tuo Vincentio, qui fere eodem tempore disertissime affirmat, eam Cameram tunc Nazarethi fuisse. Sed quid potes aliud respondere, nisi, istum tuum sacrificulum Lauretanum insigniter atq; impudentissime fuisse mentitum, & te sacrosanctum Paparum, qui te jactas non posse errare, una cum illo nebulone etiam mentiri, cum illum approbes?

Jam vides papatus, jam sentis, quibus vulneribus te tuosq; Achilles, quibus tantopere fidebat, confecerim: videsq; te una cum illis prostratum, & omnibus armis; quin & omnibus vestimentis, quibus regebaris, exutum atq; nudatum. Quid jam facies, aut dices? Certe omnes nunc tua pudenda conspiciunt, & te suavissime deridenti. Scio, quid sis dicturus, novi ingenium, novi mores tuos. Nam cum excesserim quinquagesimum annum, per quadraginta duos tecum conjunctissime & amantissime vixi (quia eram cœcus) dices, me negare omnipotentiam Dei, cum nego potuisse contingere ea, quæ tu de Angelis Cameram bajulantibus affirmas, deinde addes, me esse hominem immodestum, & nunc famosum libellum contra te scribere nec decere in causa Christiana uti hujmodi asperitate atq; invectivis. Itaq; respondebo ad hæc duo, deinde finem faciam.

Primo quod ad omnipotentiam Dei attinet, absit, ut eam ullo modo velimus negare, ea est comprehensa in Symbolo, quod Apostolorum appellant, eos vero artticulos omnes constantissime & reverenter recipimus & tuemur. Sed cum videamur, omnipotentem illum Deum & patrem nostrum clarissime patefecisse in Scripturis æternam eius doctrinam & voluntatem, huic inhæremus, hanc complectimur atq; exosculamur, conamurq; juxta hujus methodum aut regulam omnem vitam instituere: nullius vero homines quantumvis magni autoritate aut vi, ac ne Angelorum quidem, finimus nos inde avelli & abduci.

Cum deinde in ipsis Scripturis videamus ipsam & internam doctrinam, quam à me audivistis. Præterea cum clare videam, ipsos Apostolos omnino eam ipsam, quam à Christo acceperant, docuisse, & veluti consignasse posteris (legantur eorum epistolæ, in quibus nihil carnale, sed spiritualia & interna omnia) cum, inquam, clarissime perspiciamus, hæc omnia ita se habere, non possumus nobis persuadere Apostolos fuisse versatos in extruendis materialibus Ecclesiis, aut in illis consecrandis, neq; in affingendis imaginibus & statuis, & illis in templis collocandis, ac neq; in celebrandis divinis officiis (ut tu soles dicere, cum loqueris de tuis missis & breviariis) quæ quidem omnia neq; congruunt cum doctrina & sensu Christi (imo pugnant ex diametro) neq; cum humanis quidem Historiis, quippe quæ multis in locis indicant, multo post Apostolorum ætatem, cum jam fervor veræ pietatis cœpisset desinere, translatum fuisse ex Veteri Testamento ritum dedicandorum templorum; & invectum fuisse usum imaginum & statuarum, atq; celebrandarum Missarum.

Et si forsitan velles dicere, Papatus, quandoquidem Deus omnipotens est, saltem fieri potuit, quod illa domus aut Camera non fuerit eversa; aut incensa etiam, si integri pagi, oppida atque urbes totius Judææ eversæ fuerunt, & fieri etiam potuit, quod Angeli illi eam toties huc atque illuc transtulerint: si, inquam, hoc velles dicere, tunc ego te ita interrogarem. Si ostendi tibi, nullo modo credendum esse, Apostolos manu admoviisse illis superstitionibus & nugis, quas tu affirmas, quia egissent prorsus contra doctrinam & voluntatem Dei & Christi, quorsum voluissent Angeli subire tantum laboris & totam illam machinam circumferre per Judæam, per Illyricum, & per Italiam, si eam Apostoli non consecrassent, neq; ullam imaginem à se factam in ea collocassent? Pulchre enim consequitur, si falsa sunt (ut proculdubio sunt) ista, quæ tuus Missator de Apostolis narrat, falsissimum esse oportet etiam illud nempe, quod muri illi fuerint ex Judæa in Italiam ab Angelis delati.

Scimus quidem, tuum hunc esse morem, ut multa tibi confingas, quæ omnino adversantur æternæ Dei voluntati, atq; ideo vera esse nullo modo possunt: tu tamen vis affirmare, esse vera, quia Deus sit omnipotens, & potuerit ea fecisse. At nos tibi dicimus, eam omnipotentiam oderari, ut ita dicam ab eius voluntate, quæ est in sacris literis comprehensa, aliter frustra ipse suo

atq; eas cum eius voluntate pugnantes nobis confingeremus, deinde vera esse conterderemus, quia Deus est omnipotens.

Sed venio ad id, quod dicebas, me famosum libellum nunc adversum te scribere. Famosi libelli hi appellantur, qui, suppresso nomine aut etiam palam addito, in vitam & in mores alicujus scribuntur, de quo alioquin omnes boni bene sentiant, præsertim vero si falsa crimina objiciantur & ille, qui objiciat, sit primus autor infamiæ. Nam si ego norim publicum latronem, parricidam atq; hostem patriæ exultantem, furentem, & à sceleribus non desistentem: atq; hunc latronem, parricidam, & hostem patriæ in meo aliquo scripto appellaverim, nemo jure dixerit, famosum libellum esse editum, propterea quod verissima scripserim, neq; ego infamiæ autor fuerim, sed ille se suis facinoribus infamem reddiderit. Quamobrem, cum hæc ita se habeant, nemo jam est, qui non videat, nec meos nec alterius, qui in eodem genere versatur, libros, famosos posse appellari.

Nam longe lateq; jam patet tua infamia
p. 689. non quidem falso, sed tuis selectissimis factis exstitata, deinde multorum piorum & doctorum virorum scriptis & autoritate exagitata atq; aucta. Quanquam me non puderet, si hoc Dominus Deus meus mihi dedisset, ut unus ex præcipuis autoribus tuæ istius infamiæ una cum Luthero atque aliis servis Jesu Christi esse potuissem. Sed obsecro, cum tu me atq; alios meos commilitones & fratres, qui adversus te pugnamus, immodestos, quia te reprehendimus, appellas: nonne te pudet?

Foves enim apertissimos errores in tuis synagogis (ita enim verius dixerim, quam Ecclesiis) defendis turpissimas Idolomanias, & conspurcas totam doctrinam & gloriam Dei & Domini nostri Jesu Christi, nullo non sæviens crudelitatis genere, carceribus, triremibus, exiliis, ferro, laqueis, rogis! & quia nos te hoc nomine à Deo inflammari reprehendimus, tu nos audes appellare immodestos, & vitæ nostræ struis insidias, scilicet nos erimus immodesti & mali viri, qui tuas impostoras tuamq; crudelitatem reprehendimus: tu vero modestus eris & bonus, qui impostoras doces, & crudelitatem exerces. Sed cum nos appellas immodestos, quia causæ, quæ est non humana, sed Jesu Christi, necessitas nos cogit, ut te aliquando durioribus verbis excipiamus: annon tibi venit in mentem, qua modestia & mansuetudine verborum nos omnes exceperis ante tres vel quatuor annos? Recognosce nunc ea, hic enim subjiciuntur aliquot.

tiis nuper impressum apud Gabrielem Jolitum, ubi hæc habentur: Considera in illis (loqueris de omnibus Germanis, qui Evangelio nomen dederunt) contemtum matris Dei, Sanctorum, Templorum, Sacerdotji, sacramentorum, & rerum omnium sacrarum, rapinas bonorum Ecclesiarum, impudicitiam vitæ eorum actæ in hypocaustis, intra vinum, stupra, adulteria, & sacrilegia patrata in tot virginibus consecratis Deo, cornua Christo eorum sponsa affigentes. Tune ergo audes Papatus accusare nos immodestiæ? Sed quid potest ad tuam istam maledicam procacitatem, imo rabiem addi? Nec eo contentus fuisti.

Nam universam nationem, adque adeo ipsum Regem Romanorum, ipsos imperii electores voluisti falsissime & impudentissime accusare, & dilacerare, his nempe verbis: Barbara Germaniæ natio non satis sibi esse putavit, quod in præjudicium Italiæ usurpaverit sibi dignitatem Imperii, invida; quod vicariatus Christi apud nos sit, ut nos omni gloria atq; omni bono privet, ingressa est in hanc phrenesin atq; rebellionem. Proh quam putida probra & convitia hic evomuisti, sancte Papatus, qui vis alios accusare immodestiæ: numeremus ea, tu inclytam nationem Germaniæ nunc appellasti rebellem, phreneticam, invidam, usurpatricem Imperji, & barbaram, his scilicet armis pugnas contra absentes, contra præsentes vero igne, gladio, cruce. Vide igitur, quam sis modestus.

Dixerit hic mihi aliquis ex media quadam classe (ut ita dicam) qui sunt nostra ætate plurimi, id est, qui neq; omnino audent probare Papisticas idolomanias, neq; tamen veritatem Evangelii aperte volunt complecti: & propterea medios quosdam & neutrales appello, Scriptura tepidos vocat. Dixerit ergo aliquis ex his vel tepidis vel neutralibus vel mediis: Quicquid Papatus agat, deceret vos sedatius & moderatius hanc causam agere, & parcere aliquando durioribus quibusdam atq; odiosis verbis. His itaq; respondeo, nos procul dubio longe moderatius agere, quam Papatus agat. Neq; enim quis unquam legit in nostris libris talia convitia & probra, & tales verborum lanienas, & quidem sine sale, quales nunc ostendi Papatum evomere solere: & quod majus est, nemo videt, nos ferro, crucibus, & rogis grassari & debacchari in suos, ut Papatus facit in nostros.

Licet enim suis accedere ad ea loca, ubi sunt nostræ Ecclesiæ, versari tuò, mercaturam exercere, aut quicquid illis libitum est, loqui, quæ voluerint, circumferre, venales habere & legere, quos libros volue-

dire. Quare certum est, nos moderate & Christiane agere, quod an papatus faciat, omnes jam norunt. Si vero interim, dum de hac causa scribimus, impulsi à zelo Dei, aliquando utimur aliquibus verbis paulo liberioribus, hoc profecto jure optimo facimus, neq; enim Papatus suis mendaciis falsisq; cultibus læsit tantum privatos & publicos homines, neq; hic agitur de honore & de opibus hujus mundi, quæ si amittuntur, haud multum interest, sed Papatus suis illis pessimis artibus afficit injuria Deum patrem, filium eius Dominum nostrum Jesum Christum, & Spiritum sanctum. Itaque qui vere amat patrem illum, filium illum Spiritum illum sanctum, & quia sentit eum in se operantem, non potest se continere, quin velit, quantum potest, eum ab injuria vindicare, & qui se continet, profecto non amat.

Deinde hoc æstimare hic est operæ precinm, non enim nunc primum incipimus clamare, & Papatum accusare, non sunt niva, neq; ita parva vulnera illius, ut possimus ea vel dissimulare vel unguentis & unctionibus quibusdam leviculis paulatim delinire & curare. Iam præteriere duo integra secula, quibus aliquot filii Dei & membra Christi instituerunt easdem accusationes & querelas, sed Papatus loco emendationis, quotquot potuit comprehendere ex illis fratribus nostris, qui emendationem & curationem Ecclesiarum magna humilitate petebant, conjecit in igne crudelissime & tyrannice: est enim passim nota historia de Joanne Husio, & de Hieronymo Pragense (ut duos postremos nominem) qui fuerunt in concilio Constantiense, & contra fidem datam summa tyran- p. 690. nide exusti & martyrio coronati.

Post quæ tempora cum Deus majores faces Evangelij accendisset, majoremq; Spiritus mensuram multis fuisset elargitus, rursus easdem accusationes & querelas instituimus, & simul rogavimus, supplicavimus, adjuravimus Paparum ipsum, ut, rejectis doctrinis pugnantibus cum verbo Dei, vellet eas tandem aliquando complecti, quæ conformes sunt huic divino verbo. Sed quid profecimus? surdo scilicet fabulam. Continuit enim aures suas, ut olim veteres illi Pharisæi ad verba Apostolorum: sed eo tandem illum adegimus, ut aliquando disertissimis verbis fassus fuerit, nomen Christi esse oblitum, Ecclesiamq; suam gravissimis morbis ad desperationem fere salutis laborare.

Ita enim clarissima voce testati sunt no-

ni. Sed quanquam ita plane Papatus confessus fuerit, extorquente eam confessionem Deo, ut cum tanto justius damnaret, & toti orbi deridendum propinaret, tantum tamen abest, ut curationem ullam voluerit unquam admittere, ut etiam majore furore ac insania cœperit in nostros grassari & debacchari. Nam ubicunq; illi in tota Europa per principes licuit, instituit crudelissimam illam inquisitionem & carnificinam, qua vix 30. annorum spacio, partim ense, partim laqueis, partim aquis, partim carceribus & inedia trucidavit & consumsit non pauciores, quam centum quinquaginta millia nostrum fratrum, neq; adhuc definitur, ut omittam eos, qui fuerunt in exilium electi, bonis omnibus spoliati, ad negandum Christum compulsi, & omni contumeliæ genere affecti ita, ut, si conferas crudelitatem & tyrannidem istorum Rom. Pharisæorum, ea major futura sit, quam ullius Neronis, Domitiani, aut Caligulæ: vix enim hi tantum Christiani sanguinis profunderut.

Neq; contenti illa inquisitorum carnificina, qua nihil unquam vidit terrarum orbis truculentius, atq; ubi magis odium Diaboli adversus Christum exarserit, colligere suos exercitus voluerunt, & inflammare aliquorum Principum animos, ut suos itidem colligerent, itaq; aggressi Germaniam funderunt sanguinem filiorum Dei, incenderunt ædes, pagos, oppida, civitates, quotquot potuerunt, & provincias vastarunt & exterminarunt, quantum item potuerunt, omnia certe vastaturi & exterminaturi, si illis licuisset. Potestne hæc negare Papatus? Annon omnium oculi conspicere potuerunt exercitum eius, qui, Alexandro Farnesio Card. Octavio eius fratre duce Parmensi, ducibus, anno Domini 1546. ex Italia in Germaniam ingressus est, quo tempore jactabant Farnesius ille, se tantum sanguinis Germanorum fusurum, ut in eo possit eius equus natare.

Quin adhuc non desinunt (ut dixit) furere: nihil enim aliud agunt, nihil meditantur aliud, qnam quibus artibus Cæsarem, & alios Principes ad arma contra Christianos sumenda queant iterum concitare, & eos delere, si modo possint. Huc spectant omnes eorum tam crebræ legationes, huc omnes practicæ, huc omnia consilia, hoc inprimis nunc agit viva voce in sua legatione Cardinalis Polus, qui idem egerat ante aliquot annos edito libro illo suo pro Antichristi defensione (quem nos nunc excudimus cum antidotis) Cæsarem enim ex bello contra Turcas suscepto tunc

rim plus haberi) ex Germania atq; Anglia evelleret, & gladio mulctaret eos, qui eo semine delectarentur.

Quòd si aliquando præclarus is Papatus cum suis pharisæis, qui ita perfrictę frontis est, ut cum ipse sit totus furor & rabies, totusq; sanguis & totus ignis, tamen nos appellat immodestos, instituere aliquando Concilium voluit: certè ita hac in re se gesserit, ut eo ipso non minorem injuriam atque ignominiam intulerit omnibus bonis & *Deo*, & Christo, & *Spiritui* sancto, quàm inquisitorum carnificinis & instructissimis suis copiis. Quod enim potuit unquã excogitari genus impostura, fraudis & insidiarum, quo ille non sit illic usus, ut suam posset autoritatem existimationemq; conservare & constabilire, Christi verò immi. nuere, imò extirpare?

Alibi explicavimus omnia ista, itaq; nó sunt hîc iterum ingerenda. *Sed* dicam in summa, istos medios, neutrales, ac tepidos parum considerate nos monere, dum monent, ut tibi parcamus. Papatus cum usque adeò sis sanguinarius & pertinax, ut in tuis erroribus, inq; tua crudelitate & tyrannide omninò statueris velle sordescere. *Ac* non modò inconsideratè ita nos monent, qui monent, sed nefariè & impiè, & contra id, quod Spiritus sanctus jubet: ita enim jubet, audiant hæc verba isti belli nostri monitores, & tu cum illis diligenter audi Papatę: nam ubi hæc recitavero, finé faciam: *Redite* illi, sicut & ipsa reddidit vobis, & duplicate duplicia secundum opera ejus, in poculo, quo miscuit vobis, miscere ille duplum: quantum glorificavit se, & in deliciis fuit, tantum date illi tormentũ & luctũ.

Quid sibi volunt hæc postrema, date illi tormentum & luctum? Certè non puto, Spiritum sanctum velle hîc dicere, ne desistite clamare, monere Papatum, si fortè possitis illi persuadere, ut cogitet de se curando & corrigendo: non hoc, non hoc *Spiritus* sanctus, sed potiùs ita, reddite Papatui, sicut reddidit vobis: clamate, urgete, detis illi tormentum & luctum, ut se conficiat dolore, dum ego illum perdam & funditus extirpem: nam actum est de eo, nulla est spes, posse eum resipiscere & convalescere.

p. 691. *Idem*. Patrum nostrorum memoria, Cardinalis quidam, Venetus, è Pisana familia, inter reliquas suas interiores & reconditas literas, duos libellos sepositos habuit: variis obscœnis picturis, & detestandis nefariraũ libidinum simulachris refertos. *Exta*bant in eorum altero complures viri cum muliere concubitus formæ, omnis turpitudinis & fœditatis plenæ, atque à natura prorsus alienæ: in altero execrabilis illius Veneris, quam (quia *Sodomitis* familiarẽ Cardinalis, propter flagitia, & simultates, nescio quas, ab Urbinatum Duce confossus interiit.

Ibi tunc, post ejus obitum excussa libraria supellectile, quàm domi suæ instructam habuerat, alter è duobus illis veneris libellis repertus, tempore *Papæ Julii* secundi Romæ typis in lucem evulgatus: denique Pontificatum gerente Adriano sexto, publicè divenditus distractusq; fuit. Eum Prieras *Silvester*, Monachus Dominicanus, & Pontificiæ aulæ Comes Palatinus, qui censor eo tempore in libellos Papæ adversarios animadvertere solebat, censoria notatione judicioq; approbavit: addita subscriptione, se palã testificari: Libellũ hunc, quia nihil habeat, quod *S.* Romanæ Ecclesiæ fidei, vel bonis moribus sit contrarium, aut aliquam hæresin redoleat, dignum esse, qui lucem videat.

Idem in *Catalogi* Hæreticorum Romæ conflati annotationibus, pag 7. *Paulus* III anno virginei partus 1548. pridie Cal. *Septembres* in Germaniam Episcopos, qui novâ quadam legatione fungeruntur, misit: hi fuerunt Fanensis, Veronensis, & Ferentinus, titulus legationis erat: *Pro* reductione multorum populorum Germanicæ nationis, qui ab unitate Ecclesiæ se separaverũt. *Magnam* ergò hi Germaniæ partem lustrantes, offerebant conditiones iis, qui reduci, & Papatui rursus inseri vellent. Conditiones erant paucæ quædam, eæq; perridiculæ.

Quòd scilicet gratis absoluturi essent à pœnis, quas gravissimas fuissent omnes commeriti: maximè illi, qui cum uncti fuissent, uxores tamen duxissent: quibus tamen ipsis veniam quoque essent daturi, dum verâ & non simulata pœnitentiâ humiliter postulassent recipi ad orthodoxã fidem, rejectis & expulsis tamen priùs uxoribus, sic de facto sibi conjunctis & copulatis (sunt verba ex ipsa bullâ.) *Quòd* essent concessuri, ut *Quadragesimalibus* aliisq; anni temporibus & diebus, quibus esus ovorum & carnium aliàs esset prohibitus, butyro caseo, & aliis lacticiniis, insuper dictis ovis & carnibus (adhuc sunt verba bullæ) uti & vesci liceret. Quod essent numerum dierum Festorum aliquantulum diminuturi. Quòd permissuri, ut possent Cœnam Domini integram sumere, & postremò non exiguam liberalitatem (de alieno tamen) pollicebantur his, qui Ecclesiarum vel mobilia vel immobilia bono possiderent, transigendo scilicet cum illis & donando aliquam partem.

Hæ in summâ erant cõditiones. At cũ anxiè plurimis eas obtulisset, diuq; in Germaniâ hæsissent: tandem qui reduci voluissent, in-

trus Aloysius, Pauli nothus, exercitus Romani primarium ducem agens, Fanum appulisset: ibiq; Cosmum Cherium, ejusdem urbis episcopum, qui tricesimum annum excesserat, summâ prudentiâ, summâ eruditione, summaq; pietate virum invenisset: illi per vim ferinâ quadam, imò diabolica rabie, stuprum intulit hoc modo: Usus est opera suorum, qui illum distinerēt, donec perpetraret hoc nefandissimum ac teterrimum post orbem conditum scelus. Quod quidem facinus misero illic sic doluisse ac displicuisse ferunt: ut præ mœrore & indignitate sit triduo post mortuus. Non desunt tamen, qui venenum ei datum ab illo fuisse putent, ne flagitium illud tam impetuosum ad Cæsarem deferret. Quoniam in acerbissimo suo dolore imprudenter effutiverat, se ad ipsum Cæsarem iturum, conquestum de tam atroci injuriâ. Cum sorore sua, & noverca Constantia (quoniam & pater ab illa non abstinebat) consuetudinem habuisse frequentē hic Petrus dicitur.

Ibidem pag. 25. Annón hanc quoq; adducit Antichristus causam, quamobrem nolit serenissimum Ferdinandum pro Cæsare agnoscere? quod scilicet, cum superiore anno Francfordiæ declararetur Cæsar, interfuerint tres Electores Laici, quos ipse non censet amplius pro Electoribus habendos, cum Lutheranismum Ecclesiæ Romanæ præferant? Non est dubium, quin hoc jactet, ut neque dubium est, quin ista jactantia, impudentia, atque tyrannis corruitura sit propediem, impellente spiritu oris Dei.

Idem Paulus 3. Alexander Farnesius antea dictus, Episcopus dum esse Hostiensis & Cardinalis cuperet, hac arte usus est: sororem habuit Juliam Farnesiam formosissimam: quàm cum bellator ille Julius secundus Pp. vehementissime deperiret, neq; spes esset, parentibus eandem solicitè admodum observantibus, optatis amplexib⁹ frui posse: Paulum hunc ita expugnavit, ut facienti sororis copiam Cardinalitium galerum polliceretur: ficq; Paulus hic suam sororem Julio 2. tunc pontifici nefariè prostituit, & incestum lenocinium faciens Cardinalis creatus est.

Idem Vergerius in annotationibus ad Catalogum hæreticorum. Vix ulla fuit unquam crassior fabula, & nocentior Ecclesiæ Dei impostura, quàm quæ de stigmatibus Franciscanis Papistæ, ut adimerent Christo gloriam, confinxerunt: hanc ut magis exornarent commendarentq;, in quodam libello, qui Italica lingua per Italiam circumfertur, cui est titulus Flosculi sancti

unquam viderit: & tanta est Papistarum cæcitas, tantus furor, ut ea divinis honoribus colant] possit servare à morte æterna viros, qui vixerunt à tempore Franciscani usq; ad finem mundi. Ajunt enim Christum illos duntaxat servare, qui fuissent usq; ad tempora Francisci: deinde addunt, Virginem filii Dei matrem, merito suæ virginitatis servasse mulieres, quæ vixerunt usq; ad tempora cujuspiam Claræ monialis, Francisci contemporaneæ, quam, quod eā Papæ canonizarint (ut vocant) sanctam appellant: Claram vero ejusdem virginitatis merito, in suo ipsius corpore renovatæ (sic nugantur) eas servasse, quæ essent usque ad finem mundi adhuc futuræ.

Ibidem, Johannes Casa Archiepiscopus Beneventanus, in tota Venetorum ditione Pauli III. Papæ Legātus, conscripsit ejus mandato primum Catalogum eorum, qui à Papa pro hæreticis habentur. Is autem, cum esset non inelegans poëta, versus quoque Italicos quosdā ediderat, apud Trajanum Navium Typographum Venetiis impressos in quibus celebravit laudes (oro, boni cōsule pie lector: tametsi, quod aures tuas merito offender, audies) celebravit inquam (invitus recito, iterum oro, ut ignoscas) laudes vitii pessimi illo tempore, additis suo nomine carminibus, aut certè tunc primùm innotescere & conspici cœpit: in quibus homo sanctus semel atque iterum affirmare non exhorruit, id esse divinum opus & divinam artem, seque ea mirum in modum, imo ea sola delectari.

Hunc impurissimum sathanicumq; Archiepiscopum Paulus 4. victus importunitate mea & exprobratione, quod talia mōstra pro judicibus ecclesiis obtrudantur, tandem condemnavit. Verùm quid? inseruit hunc exsecrandissimi illius poëmatis autorem in eo ipso Catalogo, in quo doctrinæ filii Dei propugnatores recensentur. Sicut enim Antichristus, horribile illud atq; abominabile scelus eodem loco & numero habendum esse, quo cœlestis, quā profitemur, doctrina.

Ibidem. Locus absurdus & enormis in blasphemo hoc Catalogo est. Paulus 3. ex omni Episcoporum & Cardinalium numero novem delegit, quibus gravissimis verbis mandavit, ut Ecclesiæ morbos accuratè circumspicerent, & nulla aut ipsius Papæ, aut cujusquam alterius habita ratione, sibi demonstrarent: jurejurando eos obstringens, addita etiam excommunicationis

ruptas speciatim doctrinas manus admoverunt, tametsi usi fuerint aliquando verbis paulò liberioribus. Scripserunt enim:

Ecclesiam Christi jam pridem collapsam esse apud eos.

Papas coacervare ad desidera sua magistros prurientes auribus: non scilicet ab illis ut discant, quod facere ipsos convenit, sed ut illorum studio & calliditate ratio ineatur, quà breviter quodlibet liceat.

Per eosdem Papas Cardinales atq; Episcopos blasphemari nomen Christi inter gentes.

Indignissimè atq; impiissimè facere eos, qui prætextu potestatis clavium pecuniam emungeant; contra apertissimum Christi mandatum: Gratis accepistis, gratis date.

Ordinationes clericorum, Presbyterorum præsertim, fieri apud illos incredibili negligentia: atq; ordinari improbos rudesq; asinos.

Exerceri nundinationes Sacerdotiorum sive beneficiorum; omnino Simoniacas ac flagitiosissimas.

Cardinales æstuare ambitione atq; avaritiâ, ambire à regibus & Principibus Episcopatus, alere factiones, bella serere.

Episcopus creari nullâ neq; eruditione neque vitæ honestate commendabiles, ut qui, desertis atque contemtis Ecclesiis, ovibusque Christi sibi commissis, huc illuc otiose per luxum vagentur.

Pœnitentiariam atque Datariam (sic enim vocant) sceleratissimum quenq; clericum, eundemq; nebulonem, pecuniâ præstitâ, absolvere, atque ordinarii juris dictione eximere.

In monasteriis tam virorum quàm mulierum horrenda fieri flagitia: quo in loco etiam de pueris (proh pudor) qui apud monachos degunt, fit mentio, quos Theatinus ex illis fornicibus summovendos ipse censuit.

Urbem Romam refertam esse mulieribꝰ impudicis atq; scortis, quæ vestitu omniq; apparatu cætero nihil differant à matronis honestis, quæq;, dum per mediam urbem mulis vehuntur, sectatores habeant in luce mediâ primi nominis Cardinalium familiares atq; domesticos.

Vigere in urbe odia & factiones: Christi nomen tamè cordibus hominum, quàm operibus eorum abolitum esse.

Hunc ergò libellum ipsi delecti Cardinales asq; Episcopi Paulo 3. obtulerunt, qui in summâ nihil emendavit prorsus unquâ, ut fuit revera omnis correctionis impatiens, si quis unquam Paparum fuit. Quid enim Ecclesiam emendaret homo Epicureus? Accidit, ut libellus, licet Pontifex totum illud negotium arcanum (ut dixi) esse voluisset, opera tamen Nicolai Archi-

illud consilium irridebat, in Germaniam emanârit, de quo statim Lutherus primùm deinde Joan. Sturmius scripsit, deinde ego quoque non semel, & alii etiam.

Cum ergò Paulus 3. sensisset, sibi ac suæ Romanæ synagogæ inflicta esse atq; infligi cotidie existò libello vulnera non levia, propter liberiores scilicet illas, quas recitavi, voces & confessiones, hunc quoq; libellum (si Deo placet) projecit nunc inter eos, quos velit à nemine deinceps legi, hoc est, inter hæreticos, Sed quod caput est, & pluris quàm omnia, ipsemet Paulus 3. fuit unus ex præcipuis, qui concinnârunt & dictârunt libellum. Quis non stomachetur? Quis non horrescat? cum tantam insolentiam, tantam tyrannidem audiat? haud dubiè putat, omnes nos caudices esse aut stipites, qui ista non fuissemus intellecturi & evulgaturi, fortassis etiam in omnem posteritatem, ad gloriam Dei, & ad perpetuam ipsius Antichristi infamiam. p. 693.

Sed quis possit satis mirari etiam confidentiam & impudentiam illam incomparabilem. Cum enim in suum Catalogum legationem, de quâ suprà dixi, retulerit, & centum gravamina, deinde etiam consilium delectorum Cardinalium, sibi constanter persvasit, fore, ut nemo deinceps ausurꝰ esset legere, imò ut crederetur, omnia fuisse à nostratibus conficta, hoc speravit veterator. At legatio, & centum gravamina sunt in Archivis sacri Romani Imperii inserta, inde (si quis dubitaverit) cognoscere licebit, an sint à nostratibus conficta. Consilium verò de emendandâ Ecclesiâ, cum anno 1538. prodiisset, semper deinde in manibꝰ omnium & in luce versatum est, multorum telis undiq; impetitum (ut dixi) & nemo interea unquam vel somniavit, esse à nostris confictum.

Quin cum Sturmius de eo scripsisset, & modo ad Sadoletum, modò ad Contarenũ Cardinalem, qui fuerunt ex autoribus, oratione conversâ periisset, quam ob causam non graviora Papæ petenti commonstrassent: cur non responderunt ipsi, aut quispiam alius ex tam multis propugnatoribꝰ Papisticis: nescimus (Sturmi) quid dicas, nos nullum libellum Papæ dedimus in hoc genere, vide ne tibi finxeris?

Dicam ampliùs. D. Brentius in prolegomenis prudenter exprobrat Asoto astruenti, Romæ esse perpetuam successionem Apostolorum, ex eodem libello verba non pauca, & tamen tantum abest, ut Asotus (qui est rerum Papisticarum non imperitus: nam diu Romæ, diu apud Card. Dilingensem substitit) neget, eum libellum fuisse mandato Papæ ab his (quos dixi) conscriptum, ut etiam disertissimis verbis cõfirmet.

Asoti : delecti Cardinales à Paulo 3. ad consultandum de Rom. Curia & Ecclesiâ emendandâ, liberâ & sincerâ veritate, prout sibi injunctum fatentur, significant ei gravissimos morbos, quibus jam pridē Ecclesia, & præsertim Romana curia laborāt.

Annon mendacii suum Papam convincit, qui audet negare, illum libellum Romæ, Paulo 3. mandante, à se atq; aliis quibusdam delectis Cardinalibus, & prælatis fuisse conscriptū & propterea condemnat? Nam cur alioqui condemnaret, & ne legeretur prohiberet? Sed quale testimonium Asotus ex eo petat, hoc qnoq; videamus. Ait: Spiritum, qui in prophetis fuit, cum arguerent vitia populi & Sacerdotum, & dicerent: à plantâ pedis usq; ad verticem non est sanitas: eundem se in his Cardinalibus & prælatis agnoscere, quare lætandū esse, quòd Romæ sit verus sensus malorum, nec desint viri gementes & dolentes super cunctis abominationibus, quæ fiunt in medio ejus. Hæc Asotus. Ad quæ primùm respondeo, me non negare, quin Romæ (ut etiam in totâ Italiâ) non sint nonnulli, qui & bene de nostrâ doctrinâ sentiant: & ingemiscant, quòd videant, Papas non desinere eam persequi: sed horum dolores & gemitus comprimuntur atq; devorantur, & nequaquam literis mandantur. Non enim audent.

Tales verò dolores & gemitus, quales in istis delectis Cardinalibus atque Episcopis legimus, qui scilicet conscribuntur, ajo esse simulatos atq; hypocriticos, quod ex eo apparet: quod nihil unquam emendant, imò in deterius proficiunt: licet aliquando fateantur, Domino cogente, & eas confessiones extorquente, in ipsorum infamiā atq; pernicie, opus esse emendatione. Sunt enim ex eo genere, de quo inquit filius Dei, dicunt & non faciunt. Quæro ab Asoto: si quis in adulterio, & in pessimo fœnoris genere exercendo vitam duceret, accusaret tamen se apud homines aliquando, quòd pessimè agat, quòd velit ex teterrimis illis peccatis atq; cœno emergere, nec emergeret tamen unquam, sed in eisdem pertinacissimè hæreret, an is habere verum sensum peccati, verum gemitum & dolorem dicendus esset? Nihil certè minùs. Nam qui verè gemit, & peccatum sentit, à peccato regnante discedit tamen aliquando. Quod si minimè discedat, simulatum atque hypocriticum illius dolorem & gemitum esse, quis non intelligat?

Deinde alio modo respondeo: Si Asotus lætabatur, apparere in illo libello ali- & doluisse. Sed valeat Papa cum suâ negatione impudentissimâ: & Asotus cum suâ Sophisticâ, & cum suâ adulatione: quā nō puduit illum dicere, eundem esse spiritum Romæ in illis delectis Cardinalibus, qui in Prophetis fuit, scilicet, ô gravem exploratorem spirituum?

Ibidem, Johannes Boccatius, patria Florentinus, diem suum obivit anno 1375. Sepulta tunc jacuisse bonarum literarum studia, nemo ignorat: & nihilominùs tanta fuit Boccatiani ingenii vis atque præstantia, ut in eruditissimum summumq; virum evaserit. Is multa Latinè, multa Italicè scripsit, verùm non pari felicitate. Nam ut in solutâ oratione Italicâ palmam tulit, & eodem in precio habetur, quo apud Latinos Cicero, apud Græcos Demosthenes: ita in latinis parùm omnino felix fuit. Inter alia Italica scripsit librum, cui dedit titulum Decameron, quod decem diebus narrentur centum partim historiæ, partim parabolæ aut fabulæ. Hunc ergo Papa nunc primùm inter Lutheranos libros connumeravit, non sine magno (ut spero) renascentis per Italiam purioris doctrinæ fructu, Deo ita mentem Antichristi obcæcāte. P. 446

Cum enim tota Italica nunc sit plus, quàm dici possit, eloquentiæ suæ linguæ dedita, ut permulti magnam sibi gloriam inde comparârint: tota nunc adversus Papam accensa est. Cumq; non possit ferre, eripi sibi tam excellentem magistrum: plurimi sunt, qui noluerint è manibꝰ eum deponere: neq; illis suorum Principum, puta Venetorum, Ferrariensis, Florentini, Mantuani, Vrbinatis, & Parmensis Ducis tutela (quod ad Boccatium saltem attinet) atque patrocinium (ut audivimus) deest. At quod caput est, qui adhuc ignorant statum hujus causæ, & quænam ea sint, quæ nos in Romanâ Ecclesia reprehendamus, hac oblata occasione, id haud dubiè intellecturi sunt. Neque enim deesse puto, qui dextrè submoneant; cur Boccatius ex improviso sit à Papa proscriptus ceu hæreticus. Quare hæc futura est quædam veluti prædicatio, quâ nonnulli ad cognoscendam veritatem excitentur, mirabili Dei consilio. Hæc autem sunt, quæ Papa in Boccatio ferre non potest.

Statim in primâ fabulâ falsè ridet, & quidem summâ dexteritate, sanctos papisticos, qui scilicet per hypocrisin venantur sanctitatis opinionem: cum aliquando sint omnium mortalium nequissimi: ridet, quòd ad eorum sepulchra afferantur

cestionem ridet, cum ait: nihil referre, fuerintne revera boni & sancti viri, an fortasse maximi nebulones hi, quorum opem atq; intercessionem apud Deum imploramus. Respicere enim Deum ad bonam intentionem, & nihil eum facere, si erramus in cognoscendâ ejus voluntate atq; doctrina. Ubi rursus taxat Papistas, quorum hæc est perpetua oratio: nihil scilicet referre, si ignoremus, quod filius Dei docuerit, licere verò nobis alios cultus fingere pro arbitrio.

Inducit Monachum, qui dicat: Papas, Cardinales & Episcopos non pervenire ad salutem per doctrinam istam, quam palàm videmus eos servare, sed aliam habere penes se, quam clanculum observent, neq; aliis facilè communicant. Quid potuit verius dici, eos per istam, quæ palàm illis est in usu, non posse servari? quam scilicet Boccatius quoque visus est noviſſe, eamq; non nisi fucum & umbram esse.

Alium inducit monachum, qui mirè exagitat reliquias, ut appellant: Ait enim, se attuliſſe ex Oriente nonnihil ex sono Campanarum, quæ erant in templo Salomonis. Deinde, ut ementita Francisci stigmata perstringeret: inducit eundem monachum, qui pro concione dicat: Angelo Seraphino excidiſſe capillos aliquot, cum Francisco apparuiſſet stigmata impressurus, quare se illos capillos quoq; habere penes se inter alias reliquias. Quis non videt, quorsum componat sonum campanarum cum stigmatibus Francisci, & cum capillis Angeli? Nimirum quia, ut nullus fuit in templo Salomonis campanarum usus, qui admodum recens est: ita fabulosa quoq; sint, quæ de angelo Seraphino, quòd scilicet Francisco Christi vulnera impreſſerit, credit Romanensis Ecclesia.

Alibi narrat fabulam de Abbate: qui cum maritum rusticæ cujuspiam mulieris, cujus amore erat aptus, detinuiſſet aliquàdiu in obscurisimo carcere, cum tandem emitteret, persuaserat illi, quòd in purgatorio fuiſſet, ubi de Miſſis, de pane & vino, quod pro mortuis offertur, & de candelis, quæ ad miſſas accenduntur, falsissima quædam recitantur, ut qui fabulam illam attentè legat (si non sit ineptus) facilè videat Boccatium voluiſſe declarare, quibus artibus monachi invexerint, confirmârintque opinionem de purgatorio.

Hæc & complura alia Boccatius, sed mirâ (ut dixi) dexteritate (aliud enim agere videtur) ita, ut nulla unquam fuerit vel levis de eo suspicio, quòd à Romana Ecclesia diſſenſerit, ut revera diſſentit. Sed cum animadverti ſſet, hominum gustu, propter corruptum, atq; ideirco abhorrere eos à veritate imbibenda, utpote amara, ut quidem solet esse carnalibus: Boccatius addendum puravit mel fabulatum, ut amarore nonnihil mitigato alliceret lectores ad bibendum, ut vetus ille poëta cecinit:

Ac veluti pueris, absynthia tetra medentes
Cum dare conantur prius ora & pocula circum
Aspirant dulci mellis flavoq; liquore.

Ibidem. Dantes Aligèr, etiam Florentinus patria, ferè cõtemporaneus Joan. Boccatii, summus Philosophus, suinusq; Theologus, Italicè multa, paucisſima latinè scripſit, vix libellum de monarchia. Cum enim in ea tempora incidiſſet, quibus Ludovicus Bavarus Cæsar à nonnullis Papis per plurimos annos durisſimè vexabatur, quòd se & Romanum Imperium illis subjicere recuſaſſet, arrepto calamo, liberè, quid de eo sentiret, teſtatum reliquit, quod etiam Marsilius Patavinus fecit eodem tempore, scripto libro, cui dedit titulum defensor pacis: quin & Petrarcha aliquid de eo, in quadam ad Nicolaum Laurentii Epistola, qui se Tribunum Augustum appellitavit: ac non modò Dantes, Marsilius, & Petrarcha: sed Guilhelmus Occam quoque (is Franciscanus fuit, sed acerrimus Scoti impugnator) scripſit contrà hunc Joan. Papam, Ludovici hostem, vehementem librũ, in quo de paupertate Christi & Apostolorum agit. p. 695.

Jam Dantes articulos tres disputat: Nũ sit è re Christiani orbis, ut unus existat justus Imperator & Monarchia? Num officium atq; honor imperii & Monarchiæ de jure sit penes populum Romanum? Num Monarchia atq; Imperium pendeat à Papa atque ex Romana Ecclesia? Definit autem partim Philosophicis, partim ex sacris literis petitis argumentis, è re Christiani orbis esse, unum existere justum Imperatoré, officium Monarchiæ penes populum Rom. esse. Denique imperium immediatè à Deo, & nequaquam à Papa vel à Romana Ecclesia pendere. Atque hoc est, quod Papam pessimè habet. Nam imperium à se pendere, & sibi omninò subesse, affirmat, & propterea nunc cum Ferdinando Cæsare injustissimè litigat, ut nondum voluerit eum pro Cæsare agnoscere. Cum enim Carolus Quintus Cæsar in manibus amplissimorũ septem virorum aut Electorum Imperium resignavit: ait papa, debuiſſe eum in suis manibus resignare, quare addit: Aut Ferdinandus à me acceptam ferat dignitatem (non enim recuso dare) aut non sum illum pro Cæsare habiturus.

Hoc etiam in libello Dantes aliquoties Rom. Pontificem cum toto ipsius grege pro dignitate accipit. Ait enim, eum esse veræ Theologiæ rudem, ut decretalista,

jactent se ecclesiæ *Dei* filios: qui (ut commodiùs queant perficere, quæcunq; libido suggerit) opprimant matrem, ejiciant fratres, nec possint judicem pati. Quid potest de illis verius dici? quid magis oppositè? Oppresserunt enim eam *Ecclesiam*, quam nobis filius *Dei* ceu matrem dedit, exturbant & projiciunt non modò in exilia, sed in ignes quoq; eos, qui veram matrem sublevatam, atque in pristinam dignitatem restitutam volunt. *Deniq;* ajunt, se velle, ut solis sibi liceat omnes Ecclesias, omnem religionem pro suâ libidine judicare: se autem minimè posse judicari à quopiam mortalium.

Quare nonnulla sanè præclara attigit Dantes, quanquam nonnulla etiam insunt in quibꝰ apparet, illum nondum satis fuisse verâ fide & *Spiritu Dei* illustratum in omnibus articulis cognoscendis, utinam in nostra tempora, atq; in hanc divinæ doctrinæ lucem incidisset excellens illud ingenium. Hujus libelli mentionem facit *Barthol.* in L. Divi. §. præsides. ff. de requirendis reis: ubi inquit, eum ferè damnatum fuisse hæreseos post autoris mortem.

Hunc ante 60. annos in *Italicam* linguâ convertit Marsilius Ficinus. magna eruditione atq; autoritate vir: cujus versionem habeo. Illud est certum, nunquam fuisse typis excusum, & apud pauciſſimas reperiri: ego non sine difficultate potui adipisci. Et nihilominùs usq; adeò metuunt sibi Papæ ab isto libello, qui nondum prodiit: ut eum in quatuor Catalogis semper condemnârint. Satis de Dante, quæ fortassis non erât omnibus obvia, ut pauci intelligere potuissent, quid condemnârit Papa, cum illius Monarchiam condemnavit.

Ibidem. *Adrianus* Papa VI. Flandrus, Episcopo *Aprutino*, suo ad Noribergenſia Comitia internuncio formulam actionis dederat, in quâ nonnulla fuerunt non inepta, neque impia: Ajebat enim, se scire, in illa *Rom.* sede aliquot jam annis multa abominanda fuisse, & omnia esse in perversum mutata (sunt verba ex ipsâ formulâ) deinde addebat, non mirum esse, si ægritudo à capite in membra, à summis pontificibus in alios inferiores prælatos descenderit: omnes prælatos Ecclesiasticos declinasse unumquemque in vias suas, nec fuisse unũ qui faceret bonum. *Et* paulò pòst: se omnẽ operam adhibiturum, ut primùm *Rom. Curia* (unde nimirum omne malum processisset) reformetur: ut, sicut inde corruptio in omnes inferiores emanârit: ita etiam ab eadem sanitas & reformatio omnium varium & multiplicem.

Internuncius ubi omnia hæc in frequentibus comitiis clarâ voce pronunciasset, ipsam actionis formulam protulit, deditq; Sacri Imperii principibus: ad quam illicò responderunt, se permagnâ lætitiâ affici: quòd tandem unum ex omnibus Papis audiant, qui voluerit fateri, plurimis annis graviter multisque modis peccatum esse Romæ, & inde à Pontificio culmine malorum omnium lucem ad inferiores omnes Ecclesiarum præfectos defluxisse: neminem esse, qui suum faciat munus: aberrasse omnes: & ne unum quidem ex omni numero culpâ vacare: & inprimis illud gratum erat, quòd polliceretur, se velle errores atq; vitia tollere.

Repetierunt (inquam) *Principes* ex instructione verba aliquot, non modò sensum, tam præclaram confessionem gratanter accipientes atq; ex osculantes. Postea addiderunt, multa reverâ gravamina & incommoda nationi *Germanicæ* à Curiâ *Romanâ* illata fuisse (sunt ipsamet Principũ verba) Ad hæc internuncius (ejus quoque verba recitare operæ pretium est) si in aliquibus Germani populi sunt à curiâ Romanâ gravati, illud declarent: nam semper *Apostolica* sedes, quæ est mater pientissima omnium oppressorum, parata erit illos sublevare, ac pro viribus juvare & tueri. Quare *Principes* ab internuncio provocati atq; invitati, centum illa (quæ passim extant) gravamina protulerunt, petieruntque, ut ea *Romam* secum afferret. Contigit hoc anno *Domini* 1522. p. 696.

Cum ergò *Pontifices*, qui *Adriano* succesſerunt, iniquissimo animo tulissent, quòd is in *Actionis* formulâ de Rom. Ecclesia ea, quæ suprà recitavimus, confessus fuerit: quòd per legatum petierit, ut proferrentur gravamina: cumq; nihil minùs cogitent, quàm errores atq; vitia emendare: nihil minùs, quàm oppressam tam indignis modis Germaniam & reliquas provincias sublevare: imò velint in pristinâ tyrannide exercendâ magis, quàm unquã antea perseverare: nunc rejecerunt cum omnem illam Adriani legationem, tum centum illa gravamina inter hæretica scripta: grave supplicium comminantes omnibus, qui illa legerint, aut domi habuerint.

I nunc, & spera emendationem ab *istis Antichristis*. Proh Deũm atq; hominum fidem, quid potuit ab illis fieri insolentius? quid magis tyrannicum? quodq; magis declaret, eos (si totus collabatur orbis) velle pedibus *Germaniam* & totum orbem proterere, atq; in idolomaniarum abominati-

thiepiſcopo Salernitano Cardinalis creatus, & quidem invitus: cum magna moderatione animi, magna virtute fuerit: acceſſit proxime ad cognitionem noſtræ doctrinæ, & initia quædam ita hauſit: ut, cum Papæ cœpit eo nomine ſuſpectus eſſe, frequens fama ſit, fuiſſe veneno ſublatum: ut Contarenum etiam, quod, cum Legatum Rom. Eccleſiæ in Comitiis Ratisbonenſib. ageret, nimium noſtræ cauſæ in articulo Juſtificationis faviſſe viſus fuerit. Ambo hi fuerunt in numero eorum, qui una cum Cardinale Theatino, qui nunc Papa eſt, & cum Reginaldo Polo, etiam Cardinale, concinnarunt conſilium de emendanda Eccleſia: quod Antichriſtus nunc impudentiſſime nagat ſe concinnaſſe.

Scripſit Fridericus libellum de modo orandi, cum animadvertiſſet, errare in Papatu fere omnes in hoc genere quoq;, ut revera errant turpiſſime. Modo enim, ut conceptis verbis orent, neceſſe putant: modo ut certis horis, & certo loco, & certis etiam geſticulationibus: modo orationem Dominicam, aut ſalutationem Angelicam, aut pſalmos recitent, in honorem alicujus ſancti: aut etiam pro mortuis. Quare ut has ineptas impietates corrigerent: libellum, inquam, ſcripſerat Fregoſius. At ſtatim, cum iſti nequeant ferre ullam emendationem, neq; in craſſis quidem & palpabilib. erroribus: inter hæreticos relatus eſt.

Idem de Julio III. Romano Pontifice, qua pompa & magnificentia coronatus ſit, Summus ille Pontifex magno cum faſtu & pompa ſedet: potentiſſimi quinq; accedunt, & proſtrati humi illum adorare, ſimul & ipſius deoſculari pedes neceſſe habent. O ſumme Deus, ut quid ſuperbiam iſtam à Deo execrabilem tam diu ſuſtines? Filius tuus, cui poteſtas data eſt in cœlo & in terra, detracta iſta veſte viliſſima, & linteo ſuccinctus, ut ſolent qui famulaturi ſunt, inclinat, ac ſeſe demittit, ut ſordios Apoſtolorum pedes ſuis ipſius manibus abluat: & hic tantum non vermis, & fœtidum plane cadaver, qui Chriſti ſeſe vicarium atq; imitatorem profitetur, Tyrannorum more, inter ornamenta illa, in media ſtipatorum caterva, inter bipennes, tubas, tympana, tormenta bellica ſedens, ſeſe adorandum, & calceamenta hominibus deoſculanda præbet.

Heu heu heu, quam hæc horrenda ſunt! Et qui tandem Antichriſti erunt, ſi iſti non ſunt? quorum ſtudia ac mores tanto intervallo à Chriſti ſtudiis ac moribus diſtant. O cœcos principes! O ſtultos ac ſtupidos populos, qui iſtos nondum noveritis, voſq; tam craſſis erroribus implicatos ab illis

contulit, miſſam (ut vocant) ibi de more tum primum celebraturus. Adverte hic Petre, atq; expende diligentius miſſæ iſtius inſtructum & apparatum omnem. Inprimis locum ipſum miro depictum artificio, altare ablutum perunctumq;, & magna ſtatuarum mole onuſtum, quas comitantur innumeræ cruces & candelabra. Item ſparſum in eo thus, mortuorum oſſa, varias ſchedas, crebra illa candelarum & funalium lumina, ipſius Miſſatoris ornatum, tum diaconi & ſubdiaconi. Conſidera aſtantium ibi Cardinalium atque Epiſcoporum pompam: audi harmoniam & concentum illum muſicum. Contemplare varia illa ceremoniarum, ac geſticulationum genera: obſerva, quo hic ordine gerantur omnia, & quid Miſſarius ipſe agere inſtituat, quamvis multi de illo pane edituri, deque illo calice bibituri ſint.

Adverte, inquam, & conſidera, num cœna iſta, quam Julius III. hic celebrat eam ulla ex parte referat, quam tu cum reliquis Apoſtolis, ab ipſomet autore Chriſto didiciſti, cum diceret: Hoc facite in mei recordationem. Et an illa panis fractio quam tum prædicando paſſim Evangelium p. 697. ſolitus eras facere, cum hac commune quic. quam habeat. Quin etiam Paule, qui, qualis poſtrema illa Chriſti cœna fuerit, optime noſti, expende una cum Petro, an hæc, quæ Romæ hodie peragitur, ſit illi necne ſimilis: & num tales etiam illæ fuerint; quas tu olim cum diſcipulis tuis celebrabas? Ah. Deus, ah Chriſte, cur tu ſanctiſſimum illud ſacramentum tuum ita pollui ac prophanari pateris?

Verum ſi tibi hæc ad tempus tolerare viſum eſt, fiat voluntas tua. Nos vero interim ingentes tibi gratias agimus, quod bonam Europæ partem luce veritatis illuſtrare dignatus ſis. Quamvis miſeri iſti Romaniſtæ craſſioribus adhac tenebris circumfuſi ſint, quam unquam antea: atq; indies, etiamnum deploratiores evadant adeo, ut quoties radios advenientis gloriæ tuæ comparere vident, pene adigantur ad inſaniam.

Sequitur deiude, quod, cum jam jam coronandus eſſet pontifex, mox in eius conſpectum prodierint Romani aliquot patricii, & quidem præcipuæ nobilitatis, preciſiſſimis ornati veſtibus, partim ex auro, partim ex ſerico occineo violaceove, aut nigro contextis: magna eius comitante famulorum caterva, qui & ipſi ſericis veſtibus, ſed verſicolorib. induti erant: quodque ibi Pontifex conſcenſa ſella, his Romanis (inquam patriciis) præceperit, ut ſe in humeros ſublatum ad Petri ſcalas (ita loco nomen eſt) deferrent.

Hac nempe pompa & magnificentia ge-

pro Christi Vicario agnoscere? Et quid alia cum Christo simile habet? Prodeant huc omnes pontificij adulatores, & (quæ illorum est impudentia) scribant, respondeant, defendant tyrannicam hanc magnificentiam, & pompam plane diabolicam, atque illas adeo horribiles blasphemias, quibus per summam contumeliam Deus ab istis sic illuditur.

Vehitur Christus asino, eoq; velisfime ornato, ut vilissima istiusmodi jumenta alioqui solent. At noster hic Antichristus horum Romanorum, & quidem nobilissimorum, multoq; auro refulgentium, humeris gestandus imponitur. Annon id cum Christi paupertate simul atq; humilitate pugnat? & tamen hunc non pudet pro Christi vicario atq; imitatore sese venditare. O fecbus, ô portentum, atq; ò ipsissimum adeo Saranam.

Describitur postea ipsius loci, in quo præclara illa coronationis pompa celebrata est, apparatus atq; ornatus. Principio theatrum erectum erat elegantissimum ac magnificentissimum. In eo ingentis altitudinis statuæ aliquot circumquaq; dispositæ erant, quarum nonnullæ in muliebrum figuram habitumq; formatæ, aliquot virtutum similitudinem exprimebant. Nonnullæ vero specie ac forma virili duo partim Italiæ flumina Arnum & Tyberim, partim duos illos insignes Apostolos Petrum & Paulum referebant. Ea permistionem egregiam. In ipsa statuarum basi descripta erant varia carmina, quibus plurimæ sententiæ, Ethnicæ plane atq; impiæ, comprehensæ erant, una tantum excepta, quæ sub pedibus ipsius Prudentiæ inscripta erat in hæc verba: *Super aspidem & basiliscum ambulabo, & conculcabo leonem & draconem.* Quanquam nec ipsa, si rem ad Christi institutionem & doctrinam exigere velimus, recte usurpata est.

Neq; enim humana prudentia basilici atq; aspidis superantur venenati morsus, aut ea adversus carnis impetus, vel ad sustinendas afflictionum tempestates, quicquam valet: sed est ipsius fidei, ac Spiritus sancti opus: quæ quidem fides nobis pro scuto ac lorica data est. Hac excepta sententia, ut dixi, omnia prorsus Ethnicam impietatem redolebant omnia, Martem, Jovem, Genium ibi resonabant: ibi cuncti mortales spargere flores coronasque, ac Julji tertji celebrare laudes jubebantur, omnia Ethnicorũ more, nec injuria. Nã cũ Roma Christum, & una ipsius leges, & ritus expulerit, Gentilissimum instauraverit nunc, ut Antichristum suum meritis prosequatur honoribus, quod exemplum,

quidem religionis hactenus apparuit. Quanquam ipsius epistolæ autor eam magnificentia comitem facit. Nos hanc quidem ubiq; facile cernimus: at illa nusquam apparet, nisi forte duas illas Petri & Pauli statuas, quos ipsi, dum in terris agerent, tam acriter infectati sunt, ut nedum sibi, sed nec alji cuipiam mortalium sic fieri voluerint, religioni adscribere velimus. Inter reliqua loci ornamenta recensentur etiam tabulæ quædam, in quibus nonnullæ historiæ summo artificio depictæ erant. Præterea columnæ quædam, quibus ingens subnixa trabs, una cum elegantissime extructa fronte, speciem referebat porticus.

Sed quid in ea depictum esset, autor ipse nihil commemorat. At mea quidem sententia nihil aptius, nihilve congruentius depingi in ea poterat, quam facta illustria Julii tertii Pontificis, sed ea præcipue, quæ in Tridentino concilio ab ipso gesta sunt. Vbi damnata vera Christi doctrina, superstitiones, vitia, idololatriam atque impietatem omnem confirmavit, comprobavitque. Propterea, ut eadem epistola habet, tam magnificos Romæ adeptus est titulos. Quippe illum Ecclesiæ libertatis, id est, (ut ego interpretor) tyrannidis assertorem appellant. Nec vero absurdum fuerat, in tabulis illis totam ipsius vitam expressam fuisse, quam etsi ipsiusmet aulici suis versibus, quos de illo tam multos Pasquillo effixerunt, decantare ac celebrare non erubuerint: pudor tamen obstant, quo minus ego tam fœda, tam obscœna ac turpia nominare ausim.

Subnectitur deinde, Pontificem in medio illo apparete consedisse, atq; ibi à Cardinale Cibo diadema (regnum ipsi vocant) ipsius capiti impositum fuisse. Erat autem is tum Decanus inter Cardinales, inque ea celebritate Diaconum agebat: qui paulo post vita functus, nunc jacet sepultus in inferno: quod detestandæ illius impietatis sese ministrum præbuerit. Hæc ubi peracta fuissent, tantus undiq; bellicarum machinarum auditus est fragor ac strepitus, mundum ut ruere dixisses. p. 655.

Sed heus tu fili perdite, de quo sacra nobis oracula tam clare vaticinata sunt, quem nobis adeo etiam graphice depinxerunt, quemq; Deus ipse hoc tempore spiritu oris sui paulatim deregit bonificitque, adeone hæc tibi digna eo homine esse videntur, qui se in terris Christi vicarium profiteatur? non te pudet miser? Christus, cum intelligeret, à nonnullis se in regem expeti, clam sese subduxit. Christus affirmat, regnum gentium esse affectare principatus & imperia: à qua ambitione servos suos quam a-

jactent se ecclesiæ *Dei* filios: qui (ut commodiùs queant perficere, quæcunq; libido suggerit) opprimant matrem, ejiciant fratres, nec possint judicem pati. Quid potest de illis verius dici? quid magis oppositè? Oppresserunt enim eam *Ecclesiam*, quam nobis filius *Dei* ceu matrem dedit, exturbant & projiciunt non modò in exilia, sed in ignes quoq; eos, qui veram matrem sublevatam, atque in pristinam dignitatem restitutam volunt. *Deniq;* ajunt, se velle, ut solis sibi liceat omnes Ecclesias, omnem religionem pro suâ libidine judicare: se autem minimè posse judicari à quopiam mortalium.

Quare nonnulla sanè præclara attigit Dantes, quanquam nonnulla etiam insunt in quibꝰ apparet, illum nondum satis fuisse verâ fide & *Spiritu Dei* illustratum in omnibus articulis cognoscendis, utinam in nostra tempora, atq; in hanc divinæ doctrinæ lucem incidisset excellens illud ingenium. Hujus libelli mentionem facit *Barthol.* in L. Divi. §. præsides. ff. de requirendis reis: ubi inquit, eum ferè damnatum fuisse hæreseos post autoris mortem.

Hunc ante 60. annos in *Italicam* linguâ convertit Marsilius Ficinus. magna eruditione atq; autoritate vir: cujus versionem habeo. Illud est certum, nunquam fuisse typis excusum, & apud pauciſſimas reperiri: ego non sine difficultate potui adipisci. Et nihilominùs usq; adeò metuunt sibi Papæ ab isto libello, qui nondum prodiit: ut eum in quatuor Catalogis semper condemnârint. Satis de Dante, quæ fortassis non erât omnibus obvia, ut pauci intelligere potuissent, quid condemnârit Papa, cum illius Monarchiam condemnavit.

Ibidem. *Adrianus* Papa VI. Flandrus, Episcopo *Aprutino*, suo ad Noribergenſia Comitia internuncio formulam actionis dederat, in quâ nonnulla fuerunt non inepta, neque impia: Ajebat enim, se scire, in illa *Rom.* sede aliquot jam annis multa abominanda fuisse, & omnia esse in perversum mutata (sunt verba ex ipsâ formulâ) deinde addebat, non mirum esse, si ægritudo à capite in membra, à summis pontificibus in alios inferiores prælatos descenderit: omnes prælatos Ecclesiasticos declinasse unumquemque in vias suas, nec fuisse unũ qui faceret bonum. *Et* paulò pòst: se omnẽ operam adhibiturum, ut primùm *Rom. Curia* (unde nimirum omne malum processisset) reformetur: ut, sicut inde corruptio in omnes inferiores emanârit: ita etiam ab eadem sanitas & reformatio omnium varium & multiplicem.

Internuncius ubi omnia hæc in frequentibus comitiis clarâ voce pronunciasset, ipsam actionis formulam protulit, deditq; Sacri Imperii principibus: ad quam illicò responderunt, se permagnâ lætitiâ affici: quòd tandem unum ex omnibus Papis audiant, qui voluerit fateri, plurimis annis graviter multisque modis peccatum esse Romæ, & inde à Pontificio culmine malorum omnium lucem ad inferiores omnes Ecclesiarum præfectos defluxisse: neminem esse, qui suum faciat munus: aberrasse omnes: & ne unum quidem ex omni numero culpâ vacare: & inprimis illud gratum erat, quòd polliceretur, se velle errores atq; vitia tollere.

Repetierunt (inquam) *Principes* ex instructione verba aliquot, non modò sensum, tam præclaram confessionem gratanter accipientes atq; ex osculantes. Postea addiderunt, multa reverâ gravamina & incommoda nationi *Germanicæ* à Curiâ *Romanâ* illata fuisse (sunt ipsamet Principũ verba) Ad hæc internuncius (ejus quoque verba recitare operæ pretium est) si in aliquibus Germani populi sunt à curiâ Romanâ gravati, illud declarent: nam semper *Apostolica* sedes, quæ est mater pientissima omnium oppressorum, parata erit illos sublevare, ac pro viribus juvare & tueri. Quare *Principes* ab internuncio provocati atq; invitati, centum illa (quæ passim extant) gravamina protulerunt, petieruntque, ut ea *Romam* secum afferret. Contigit hoc anno *Domini* 1522. p. 696.

Cum ergò *Pontifices*, qui *Adriano* succesſerunt, iniquissimo animo tulissent, quòd is in *Actionis* formulâ de Rom. Ecclesia ea, quæ suprà recitavimus, confessus fuerit: quòd per legatum petierit, ut proferrentur gravamina: cumq; nihil minùs cogitent, quàm errores atq; vitia emendare: nihil minùs, quàm oppressam tam indignis modis Germaniam & reliquas provincias sublevare: imò velint in pristinâ tyrannide exercendâ magis, quàm unquã antea perseverare: nunc rejecerunt cum omnem illam Adriani legationem, tum centum illa gravamina inter hæretica scripta: grave supplicium comminantes omnibus, qui illa legerint, aut domi habuerint.

I nunc, & spera emendationem ab *istis Antichristis*. Proh Deũm atq; hominum fidem, quid potuit ab illis fieri insolentius? quid magis tyrannicum? quodq; magis declaret, eos (si totus collabatur orbis) velle pedibus *Germaniam* & totum orbem proterere, atq; in idolomaniarum abominati-

non doceri debuit. Aderat vero ingens cantorum Epicureorum turbe ex aa hominum nota, qui Antichristi sumtibus totos dies helluantur, lurcones, comedones, & fruges consumere nati: hi nescio quid ineptum ac putidum cecinêre, atq; illud est, quod isti pro Dei laudibus putant. O cæcos illos! ô miseros atq; infelices! Vbi isti canendi finem fecissent, Pontifex, sumto aureo malleo, portam illam sanctam aliquoties percussit, quæ illico dejecta ac patefacta est: per quam deinde ingressus, ad aram Petri maximam pervenit. Hæc ille. Qua re inter Papisticas omnes ineptias nihil ineptius, nihilve ridiculum magis fingi vel excogitari potest, præter id, quod tota est conficta atq; commentitia,

Sed audi quæso, frater charissime, ut rem omnem penitus intelligat, hactenus fortasse tibi minimè cognitam. Ipsa peccatorum remissio fide tantum in Jesum Christum comparatur: atq; ita ipsi Apostoli docuere, ita persuasi ac scriptis suis testati sunt, quotquot autores Evangelio constanter adhæserunt: nec totis jam inde à Christo mille & trecentis annis ulla inter Christianos Jubilæi vel portæ sanctæ mentio extitit. Sed Bonifacius Pontifex, homo & ipse impurissimus, primum omnium instituit, ut centesimo quoq; anno Romæ Jubilæus celebraretur: quod postea Clemens Pontifex emendans, quinquagesimo quoq; anno id fieri sanxit.

Successit deinde Sixtus, & Paulus II. qui rem ad vigesimum quintum quemque annum reduxerunt adeo, ut recens natum, & priscæ illi Ecclesiæ plane incognitum id esse institutum, videas. Jam vero ipsa ædes Petri licet portas complures habeat, non tamen omnes ideo patent: sed pars haud ita pridem cemento & calce obturatæ manent. Cum vero ementiti illius Jubilæi tempus adest: accedit Pontifex, & unam aliquam ex obstructis illis malleo aureo percutit, moxq; admotis ferreis vectibus mutus ille dejicitur. Facto itaq; pervio loco, Antichristus ipse primus omnium ingreditur. Post quem quotquot deinde limen illud intraverint, muros ibi & statuas adoraturi, consalutatis præterea nonnullis aliis Divorum templis, ij, cœli ipsius januam sibi tunc patefactam esse, persuasum habent. Decurso deinde omni illius spacio, sancta illa porta denuo obstructa, ipsa quoque remissio peccatorum, ut ipsa cœli janua, occlusa rursus esse, ab insanis istis creditur.

Vide, quam innumeras artes cacodæmones isti machinati sint, ut miseros homines à Dei & Christi fiducia abducant, dum eius in nos misericordiam, charitatem

cum hanc ceremoniarum pompam manib. ipsiusmet Pontificis tractari, spectante ac plaudente universo Cardinalium cœtu, in tanto Episcoporum conventu, illo vestium & reliquorum ornamentorum splendore conspiciunt: externa illa actione, & opionine quadã, quam de istorum sapiẽtia ac sanctimonia (quod eos omnibus circumfluere copiis vident) conceperunt, tanto mentis atq; animi stupore corripiuntur, adeoq; perstringi sibi oculos sinunt, ut in his inanibus nugis & blasphemjis sitam esse peccatorum remissionem ac vitam æternam, putent. Atq; ita à Christo miseri desciscunt, & eius stigmata, sanguinem, cruciatum & mortem insigni contumelia afficiunt.

Verum enim, qui fieri potest, ut in tanto Cardinalium atq; Episcoporum numero, quorum nonnullos sacris literis operam dare, & aliquem etiamnum veritatis gustum habere, fama est, unus saltem aliquis non surgat, qui rem ipsam aperiat, & amentiam atq; impietatem istam coarguat. sed falso ullam veritatis cognitionem illis tribui existimo. Neq; enim, si id verum esset, adeo obmutescerent, etiamsi, de capite ac vita, nedum de galero vel mitra agi, intelligerent. Sed perpendite illud etiam quæso. Nisi pontifex malleo aureo portam prior feriret, ni prior per rupturam illam ingrederetur, & ni post illum etiam intraret multitudo, nulla hic peccatorum remissio foret.

Id vero unde habent? Apud quem Evangelistarum, vel in qua tandem canonicarum Epistolarum parte ista legerunt? Aut, quoniam in his standum esse Evangelio minime putant, age proferant mihi ex Patribus aliquem, qui hanc ludicram artem exercuerit unquam. Aut probent saltem, ex Concilii alicujus decreto ceremoniam hanc emanasse. Deniq;, quoniam adeo obstinate affirmant, esse traditiones quasdam in Ecclesia, quæ usu & moribus receptæ, scripto nullo comprehensæ sint, quasq; non minore religione, quam ipsum adeo Evangelium, observari oporteat: Age, ubi didicerunt, fuisse hanc in Ecclesia consuetudinem, ut malleo aureo feriatur porta, ut primus omnium Pontifex ingrediatur, deinde quicunq; frui Jubelæo, & veniam peccatorum consequi cupiunt.

Ego vero affirmo vobis, illos nunc nuper eam sibi somniasse: & ea ceremonia superiores Pontifices usos fuisse, nusquam, ne quidem in ipsorumet libris scriptum inveniri. Cæterum eius usum invehere nunc in Ecclesiam, & modis omnibus tueri ac defendere vestrates conantur, ut nugis istis ac detrimentis, quoad ipsi poterunt, invol-

P. 700

sumserimus, abi & lege Levit. 25. cap. Ibi enim reperies. *Egregia scilicet responsio.* Audite vero, audite (inquam) ipsius Iubilæi Iudaici fundamentum & originem.

Dominus, ut liberationem illam, quam Christus electis omnibus allaturus erat, figura quadam nobis adumbraret, dixit, ut quinquagesimo quoq; anno libertas & debitorum omnium condonatio clangóre tubæ proclamaretur. Hæc figura tandem adimpleta fuit. *Et* Christus ideo se venisse ait, ut verum uobis Jubilæum impartiret. Quin etiam *Paulus*, tempus acceptabile illum nominat. *At* isti belli Pharisæi adimpleras jam olim figuras, atque adeo Iudaismum ipsum rursus instaurare cupiunt, eadem ratione & sacrificia taurorum & hircorum mox revocaturi. *O* infamiam, ó ignominiam singularem, quam isti his *Evangelji* & gratiæ temporibus inferunt.

Sed demus, quod fieri nullo modo potest, figuras Judaicas etiam hodie recte usurpari posse, nunquid Judæi unquam vel portam obstruxerunt, quam malleo aureo ferreoúe postea aperirent vel istiusmodi ceremonjis usi sunt? nequaquam sane. Merito itaque hæc omnia inventa vel deliramenta potius *Antichristorum* nostri seculi censenda sunt: non sane in alium finem excogitata, quam ut Christum prorsus ex hominum oculis tollant, & suo illum honore spolient.

Ipse enim peccata semel omnia, præterita, præsentia, atque etiam futura, electis suis condonavit: cum semel malleo isto atrocissimo, & clavis illis amarissimis cruci affixus fuisset, latus & cor ipsum transverberandum obtulisset, sanguinem, quantus in illo fuerat, effudisset: deniq; nullo non ludibrii & contumeliæ genere affectus, horrores & cruciatus mortis omnes pertulisset. *At* filius iste perditus, instar tyranni sella inaurata sedendo gestari solitus, cum illo horribili tympanorum & tormentorum strepitu, vigesimo quinto quoq; anno semel tantum peccatorum concedi remissionem, vult: idq; effracta prius malleo aureo porta, quæ muro antea obstructa fuerat, dejectoq; ac dissipato in terram cæmento & calce omni.

Sed quoniam in mentionem calcis incidi, audito insignem improbitatem. Cum murus tartareæ illius portæ (neq; enim fas est aliter nominare, præsertim quibus jam veritas innotuit) dejectus fuisse: accurrens statim misera plebs, virorum (inquam) & mulierum confusa multitudo, fragmenta illa calcis & cæmentorum colligebat tanta anxietate & solicitudine, ut nihil supra, quæ Xylino pulchre involuta, velut rem sacram asservarent, colloq; appenderent, nivebat scilicet. imo cum errorem istorum & manifestam idololatriam cerneret gaudebat ipse in sinu, & una cum satrapis suis leniter arridebat.

Obsecro, nisi hic revera *Antichristus* esset, nunquid ad miseros illos ita clamasset? ut quid inepti calcem illam legitis? sinite, sinite, edico, nec spem ultra in his reponite. *Sed* non est è re istorum, ut homines à superstitiónibus & falso cultu revocentur: quibus ceu fundamento aliquo ipsorum regnum nititur, fulcitur, ac sustinetur. Eant nunc, & *Romam* magistram atque exemplar reliquarum omnium *Ecclesiarum* vocirent: unde veræ religionis, doctrinæ, pietatis modestiæ, frugalitatis, charitatis, exempla peti debeant. Facile enim hic videtis, que doctrina, quæ pietatis & quæ virtus ex magnificentissimarum istiusmodi coronationum, pomparum, effusissimorum sumptuum, ceremoniæ illius in aperienda Jubilei porta, idololatriæ, & tot deniq; blasphemiarum contemplatione, ad nos redire possit.

Quid, quod autor Epistolæ affirmabat, ibi religionem magnificentiæ conjunctam fuisse? Ubinam est illa religio? Annon vobis recte prædixisse video, fore, ut eius ne scintilla quidem appareret? Concludamus igitur ex his ipsis rebus, quæ de Pontifice vulgo leguntur, quæq; ab illius aulicis, atque adeo ab ipsomet, literarum monumentis sunt prodita (non id quidem sine *Dei* opt. max. nutu, ac singulari providentia: ut suapte voce ipsi se traducant, & non minus doctrinam, quam suos ipsorum mores omnibus prodant) illam rem quandam pessimi exempli, ac Christo prorsus contrariam esse: nec certiore, vel proprio magis vocabulo exprimi posse, quam quo ego jam sæpius illum nominavi, nempe Antichristi.

At quoniam involucris simulationum, & externo atq; specioso illo cultu adhuc tegitur, ut illum internoscere non sit mediocris ingenii: possetq; sua illa hypocrisi & vafricie aliquandiu adhuc excurrere, atq; ita incautos forte opprimere, nisi *Dominus* assidue præsidio nobis esse velit: ad ipsam orationem confugiendum est. Exorandus nobis est cœlestis ille pater, qui radiis Spiritus sui ac lumine Evangelii detegere, manifestare, ferireq; istum jam cœpit, ut plena manu, affatimq; Solem & lumen effundat suum: & feram illam atque immanem beluam miseris illis, quib. nondum est cognita, patefaciat, atq; indicet, & tandem conficiat exterminetq;, in laudem & gloriam nominis sui, per Christum Dominum nostrum, *Amen.*

Ex

rum S. S. Romanæ Ecclesiæ lib. 3. atq; ex eo capite, quod est in primo libro, ubi agitur de coronatione Rom. Pont.

Electus Pontifex paratus, cruce præcedente, progreditur ad *S.* Petrum, Diaconis Cardinalibus hinc & inde fimbrias pluvialis sustinentibus, caudam autem pluvialis portabit nobilior laicus, qui erit in Curia, etiamsi esset *Imperator* aut *Rex*. Supra eum octo nobiles seu oratores portant baldachinum, postea sedens in sede sibi parata, recipit omnes Cardinales & alios Prælatos cum suis cappis ad reverentiam, Cardinales ad manus sub auriphrygio, Prælatos ad pedis osculum.

Et paulo post: Ante *Pontificem* Minister ceremoniarum præcedit cum duabus arundinibus super alteram stuppam, super alteram candelam ardentem portans: & cum Pontifex capellam S. Gregorii exierit, Ceremoniarius ad eum conversus, ignem stuppæ immittit, & genu flexo dicit: Pater sancte, sic transit gloria mundi: quod tertio facit.

Et paulò post: Ungitur caput Pontificis, deinde manus, & tum imponitur ei annulus, & demum datur ei liber Evangeliorum & ducitur ante altare, & de manu prioris Diaconorum accipit pallium, de corpore & alteri beati Petri sumtum, ut inferius dicemus.

Inferius vero, nempe in capite quinto ejusdem primi libri, hæc de pallio illo habentur: Cura conficiendorum palliorum ad *Subdiaconos* pertinet, qui ex lana munda & alba illa hoc pacto conficiunt. Moniales monasterii S. *Agnetis* offerunt quotannis agnos duos albos super altare illius Ecclesiæ in die festivitatis sanctæ Agnetis, dum cantatur *Agnus Dei*: qui agni recipiuntur à duobus canonicis Ecclesiæ Lateranensis, & ab eis consignantur *Subdiaconis*, qui agnos ipsos in pascua mittunt, quoad veniat tempus tondendi ipsos, ex his agnis lana tondetur, quæ mixta cum alia lana alba reducitur in filium, ex quo pallia hujusmodi contexuntur, postea ponuntur super cadavera Petri & Pauli, ubi sanctis de more vigiliis, illa per noctem demittunt.

Usus autem palli hujusmodi antiquissimus est, & à Lino Pontifice, Petri *Apostoli* immediate successore originem habuit. *Nec* pudet eos mendaciorum & ineptiarum, & adhuc audent appellare hæreticos, imo exurere eos, qui illos superstitiosos appellant. Fac Domine, ut aperiantur oculi eorum.

Non mœchaberis? Dilectus filius etiam vetuit in novo instrumento, repetijt. n. idem verbum, non mœchaberis Matth. 5. Deinde Apostolus Corinthijs inquit: Nolite errare, Scortatores & adulteri non possidebunt regnum Dei, Corint. 1. c. 6. & ad Ephes. 5. Fornicatio & omnis immunditia, aut avaritia nec nominetur in vobis. Deinde quis nescit, in Epistola ad Heb. c. 1. 3. illum minitatum fuisse cum pœnas æternas, tum in hac vita, cum dixit: Fornicatores & adulteros judicabit Deus? Quare prohibitio fornicationis est sine ulla controversia de jure divino, nec potest aut negari, aut ulla glossa evitarii.

Cum ergo pertineret ad eum, qui se vicarium Christi jactat, divinas institutiones & præcepta integre custodire aliisque præbere custodiendas: noster Papa eas aperte conculcat. Persuasit enim sibi, se posse in suo regno tolerare, quod apertissime jure divino vetitum & condemnatum est. Proh quanta hic arrogantia, ut, cum significantissimis verbis tota divinitas fornicationem prohibuerit: Papa audeat eam ferre inter suos. *An* non est ipsissimus *Antichristus*? Fert enim, tanquam minime esset peccatum, publica lupanaria (salvo honore) ubicunq; dominatur, sed *Romæ* præsertim, quam hypocritæ ajunt esse magistram & caput totius Christianissimi. Hoc vero præclarum caput, & egregia magistra alit *Romæ* singulis annis XL. aut L. meretricum millia, quæ à *Papis* defenduntur. Exigunt enim annuum tributum ex earum abominabili labore, & scelere.

Quanto autem major est ipsarum numerus, tanto plus emolumenti redit ad suam sanctitatem (ô sanctitatem nec tributum tamen soluunt omnes æqualiter, sed pro modo negotiationis, & frequentiæ: quæ sunt trivialia & sordida scorta, binos duntaxat coronatos soluunt quotannis. *Credi*derim, hoc illud esse, quod scriptum est in Apocalypsi: quod reges eum defendendum fuissent susceperi, ubi bibissent ex vino fornicationis *Romanæ* meretricis, hoc est, ubi participassent de eius quæstu & turpissima mercede sanguinis: *Sophisticentur* modo, quantum voluerint. Ranæ atque theologastri, qui nugantur, posse hoc tolerari a suo *Papa*, propter majus malum evitandum (sic enim ajunt) quæ est humanæ prudentiæ glossa, atq; carnis.

Revera enim, qui id tolerat, contra jus divinum apertissime facit; quasi vero ignorarit Pater cœlestis, ignorarit *Filius*, ignorarit *Spiritus* sanctus, cum fornicationem prohibuerit, quod majora mala essent subsecutura: si quis vero non noluerit, conti-

tota illa Germaniæ pars, quæ sincerum Evangelium complexa est, exterminavit ex suis civitatibus hanc turpitudinem atque tolerantiam, cum priùs fuisset ubiq; grassata. In summâ verissimum est, quod suprà dixi, solenne & peculiare Papatum esse, ut sese efferant supra omnem divinitatem, quod etiam in Apocalypsi legitur.

p. 702. *Ibidem.* Legatus Gallicus idem egerat privatim cum Pontano, Melanchthone, Landgravio, & Jacobo Sturmio, de multis dogmatis, & quæ Regis esset de singulis opinio, quæ Theologorum sententia, per Galliam, Lutetiæ præsertim, explicabat, de primatu Pontificis, de cœna Domini, de Missa, de mortuorum invocatione, de statutis, de libero arbitrio, de purgatorio, de justificatione, de votis monasticis, de cœlibatu sacerdotum.

Dicebat, in plerisq; Regem nõ esse alienum à libro Philippi, quo locos ille tractat communes theologicos: de pontifice verò placere dicebat regi, non esse primum neque præcipuum jure divino, sed humano, sicut Philippus affirmet: sed Angliæ regẽ utrumq; negare: & sanè pontificem sibi arrogare nimiam potestatẽ, dum reges atq; Cæsares in ordinem pro suo arbitratu redigit: quod quidem exemplum nunc etiam in Britanniæ regem statuere cogitet, quantumvis & rex & pleriq; Cardinales intercedant: theologos quidem affirmare, caput illum esse ecclesiæ, jure divino, sed tamen poscenti regi nõ illud potuisse demonstrare: vulgatam quoq; de purgatorio ignẽ opinionem ab eis defendi. Nam ex eo fonte manare missam, exequias, anniversarias, legata, & quicquid est nundinationis. Missa verò sublata, rationem ipsis omnem auferri tuendæ potentiæ suæ, ac veluti nervos incidi sanguinis atq; vitæ: cumq; Rex illis aliquot esset largitus menses, intra quos de purgatorio sententiam scripturâ docerent, hoc demum respondisse: adversariis non esse porrigenda tela, quæ post retorqueant.

Ad vota monastica quod attinet, Regem putare, posse hoc à Pontifice impetrari, ne qui juvenes ante maturam ætatem illi vitæ generi devinciantur, utq; liceat illis, cum videbitur, ab eo discere, & contrahere matrimonium: ut autem ejusmodi collegia diruantur, Regi non videri consultum, sed educandam esse tibi potiùs juventutem ad literas atq; pietatem: theologos etiam urgere cœlibatum sacerdotum: sed regem hanc veluti mediam inveniisse viam, ut, qui jam sunt in matrimonio, permaneant, reliquis autem non liceat uxorem ducere, illo tempore sacerdotes contraxisse matrimonium, sed antequàm in ordinem sacerdotum allegerentur, uxores habuisse, non ipsos diffiteri.

De cœnâ Domini integra percipienda, vel quòd ajunt, sub utraq; specie, sermonẽ fuisse Regi cum Clemente VII. sperare etiã, ab hoc impetrari posse pontifice, ut facto decreto liberum permittat usum ejus rei pro cujusq; conscientiâ: Regem hoc propterea dicere, patrum memoriâ distributã fuisse per Galliam quibuslibet integram cœnam, non quidem in medio templo, sed in sacellis: hoc illum à nonnullis accepisse grandi ætate, qui ritum illum in Galliis confirment ante centum & viginti annos: deinde Galliæ regibus administrari totam & cum inter disputandum, theologis hoc ipsum Rex objicit, illos respondere: unctos esse reges æquè ac sacerdotes, & scripturam loqui de sacerdotio regali: quod autem regibus liceat, non item esse permittendum aliis.

In precationibus etiam illis quotidianis & familiaribus ordinis sacerdotum, agnoscere regem multâ posse resecari, quædam etiam esse prorsus tollenda: Clementem VII. quoq; ejus rei curâm demandasse Cardinali Cruceio Hispano, cujus nunc extet liber, quem theologi Parienses, ut hæreticum, damnaverint. Nam esse genus hominum, quod non modo Germanos, ut impios & malè sentientes de religione, condẽnet; sed ipsos quoq; Cardinales atq; pontificẽ, si res ita ferat: cum verò negotium hoc omne sit cumprimis arduum: Regem in hoc esse totum, ut Ecclesiæ pax & concordia restituatur: se quoq; cum Bavariæ principi, eâ de re sermonem contulisse, qui sibi multò sint visi duriores Parisinis: tametsi quidam illorum consiliarius postea dixerit, factos esse mitiores, quod ipsum etiam Julius Pflagius de Georgiæ Saxoniæ principe, deq; Moguntino sibi confirmaverit.

Regem itaq; sic existimare, conferenda esse omninò consilia. Pergratum autem ei futurum, si, priusquàm conveniatur, aliquot è præcipuis ipsorum theologis, pauci tamen, in Galliam mittantur, qui cum Lutetianis conferant: ad ejusmodi colloquiũ Regem esse delecturũ aliquot præfractos & acres, & his additurum esse quosdam non alienos à puriore doctrinâ, quò per hanc rationẽ veritas patefieri possit, & elici.

Ibidem. Vester Papa primo (quo est electus) anno deinde septimo quoq; solet cõsecrare (ut dicitis) quasdam formas cereas, quæ vulgo appellantur Agnus Dei: omittamus nunc inanissimas atq; blasphemas,

ſamo, ut magiam dixeris: ubi incipit orare, in hunc modum orat: Benedicas & benedictus ſanctifices, quatenus ipſorum Agnus Dei veneratione & honore nobis famulis tuis crimina diluantur, abſtergantur maculæ peccatorum, impetrentur veniæ, gratiæ conferantur.

Quale videtur hoc principium, domine Legate? Ergò veſter Papa credit, ex veneratione & honore neſcio cujus ceræ, poſſe diluicrimina, abſtergi peccatorum maculas, impetrari veniam, gratiam conferri? Quænám erit blaſphemia, ſi hæc non eſt? cur hoc non tollit? imò cur non projicit cũ ſtomacho? Sed dicam ampliùs. Pauló pòſt in hunc modum pergit orare: Has cereas formas innocentiſſimi Agni imagine figuratas benedicere digneris, ut per ejꝰ tactum & viſum fideles invitentur ad laudes. Audit veſtra dominatio, quòd per tactum & viſu m cerearum formarum fideles commoveantur invitenturq; ad laudes? numné aniculæ præſtigiatrices ſolent dicere, ut quis hoc vel illud portet in ſinu, ſi velit à quibusdam periculis præſervari? Papa autem, quem vos ſemideũ proclamatis, imò diſertè adoratis pro Deo, anicularum magiam & ſtulticiam imitatur, cur hanc quoquen on tollit? cur ſuo ore in cœtu Cardinalium pronunciat? Eſtné hæc ſincera do-
p. 703. ctrina? ſed audiamus tertium locum horribiliorem: pergit enim in eadem ceremoniâ orando, atq; inquit: Quemadmodum ille Agnus innocens tuâ voluntate immolatus in arâ crucis, Jeſus Chriſtus filius, nos de diabolicâ poteſtate eripuit: ſic iſti Agni immaculati virtutem illam accipiant. Jeſu, Jeſu, Jeſu, quid poteſt excogitari enormius! quàm quòd veſter Papa, quem tanti facitis, pronunciet ipſemet & oret, ut cera (neſcio quæ) uncta atq; incantata, eãdem accipiat virtutem, quam habuit ſanguis filii Dei! quis non exhorreat cum hoc audit? Cur hoc non tollit, inquàm, imò cur totum librum, in quo ſunt ſcripta, non lacerat, & pedibus proterit? cur ait, ſe velle mores per Concilium emendare, & interim iſta blaſphemiſſima retinere? quid poteſtis hîc dicere, domine Lagate? defendite, defendite, ſi poteſtis: urſi autem hæc loca quàm potui maximè.

Legatus tacuit, atq; humeros contrahebat: tantùm petebat, unde hæc habuiſſem, Reſpondi: ſervari diligentiſſimè, tanquã theſaurum quendam à Sacriſtâ Papæ librum, qui hæc & alia horribilia continet, ab ipſo diabolo dictata, quæ vir pius non poſſit legere ſine maximo horrore. Imò preſſum autem eſſe Venetiis & Coloniæ quæ contineantur in ipsâ hiſtoriâ B. blicâ, obtruduntur credendæ & vorandæ miſero popello, atq; in ſiccum vitesq; convertendæ aliquot fabellæ, deſcriptæ de verbo ad verbũ ex libro *Metamorphoſeos*, atq; ubi etiam turpiſſima quædam atq; obſcœniſſima recitãtur omninò deditâ operâ, ut mores ipſius populi corrumpantur. Exempli gratiâ Narratur illic, Cainum fuiſſe inventorẽ præpoſteræ Veneris, ſalvo honore, & rẽ habuiſſe cum filio. Cum enim odio haberet genus humanum filios noluiſſe ampliùs procreare, imò aliquid adhuc turpius (vide quid dicam) illic invenies quod animus abhorret referre.

Nicolaus Ammdorff. Vir nobilis.

Nicolaus Amsdorffius Naumburgenſis, Eccleſiæ Thoringicæ antiſtes & epiſcopus, verusq; vir Dei, paucis ante hæc tempora menſibus, ex arcanâ & myſteriorum plenâ D. Joannis apocalypſi, locum decimi capitis admodum illuſtrem præclarè explicuit & tanquam cygneam cantionem, præcipuis orbis terrarum principibus, diligenter cogitandam, ipſe, ut ſenio confectiſſimus, brevi ad ſanctorum Dei concivium æternam conſvetudinem ex hoc impio ſeculo abiturus, reliquit. Duas omninò (inquit) non ſolùm in hoc mundo eccleſias eſſe affirmamus, quarum una Cainica malignantium ac veri Dei contemtorum: altera verò pii & ſancti Abelis, Chriſtianorum videlicet Eccleſia appellari poſſit, eorum nimirùm, qui verum Deum fatentur, trinũ illum ac unum, quem patrem, filium ac Spiritum ſanctum nominamus.

Sed in hoc ipſo Chriſtianorum eccleſiaſtico cœtu (qui ſanctam & individuam Trinitatem ore profitetur, & æterno filio Dei, Domino noſtro Jeſu Chriſto nomẽ dedit) omnino duplicẽ etiã eccleſ. eſſe, ex hoc ipſo ſuprà memorati Ioañis loco oſtẽdem. Habet autem is hæc myſteriis plena verba:

Et datus eſt mihi calamus ſimilis virgæ, & dictum eſt mihi: ſurge & metire templũ Dei, & altare, & adorantes in eo: atrium autem, quod eſt foris templum, ejice forás, & ne mutiaris illud. Vaticinium id eſt, & memorabilis prophetia Angeli prædicentis, verè in Chriſtianorum cœtu duas fore eccleſias, unam videlicet Templum DEI pulchrè dimenſum, & ad perfectiſſimam elegantiſſimæ harmoniæ ſymmetriam decenter inſtitutum: & interius quoddam atrium, quod foras ejiciendum ſit.

Templum Dei elegantiſſimè dimenſum ſeu menſuratum, eſt illa eccleſia, quæ extera ritis ceremoniis, traditionib. legib. & decre-

Pontificum, Cardinalium, archiepiscoporum, episcoporum, & breviter ipsius Antichristi ecclesia est, decretorum & legum chiliadibus ita in certum ordinem redacta & ita certo & firmiter fundata: ut necesse sit, has ceremonias externas omniuò & irremissibiliter observare, facere & præstare: quemadmodum videmus strictissimè eas servari in monasteriis, & ad hoc ipsum fundatis canonicorum tot amplissimis, tamq; splendidè dolatis collegiis, quæ in hoc solum & unum condita sunt, ut Missam ornent, & ejusdem adeo multiplices & varias ceremonias celebrent atq; illustrent, tot nimirum campanarum & nolarum perpetua ferè agitatione, motu ac pulsu: tot Cymbalorum & canticorum tamq; diversarum lectionum crebra repetitione, organorumq; & fistularum concentu: tot Missarum & exequiarum pro vivis simul atque mortuis incessabili iteratione: vestium ité & ciborum alteratione ac vicissitudine: tam mirabili cucullorum varietate: Rasurâ item, & variarum insuper rerum (olei nimirum, salis, aquarum, candelarum, cereorum, ignis, petasonum, placentarum, ovorum, herbarum, olerum, & aromatum) in certos dies per totius anni tempora distributa benedictione & consecratione: quibus ex ceremoniis, ritib⁹ ac pompis omnibus (quales Elementa mundi Paulus ad Galatas 4. vocat) constat, in quibus consistit item vivit & floret, in quibus tota versatur, aliud nihil agens ac faciens Rom. Ecclesia, quàm quid, & quomodo canendum, legendum, comedendum, & quib. vel hîc vel alibi, vel hoc vel alio tempore vestib. utendum sit: quæ omnia Papa in suis tra-
p. 704. ditionib. decretis, constitutionibus, & legibus tam strenuè & severè, tamq; strictè præcepit observanda: ut gladio etiam & excommunicatione eorum prævaricatoribus interminatus sit gratissime: & prævaricatores, aut qui aliquid saltem adversus tot ordinationum plaustra mutire ausint, hæreticos illicò pronuncier & igne comburendos statuat: ob hanc videlicet solam & unam causam, quòd ejusmodi Junonium Antichristi fœtum, tot ceremonias, & ecclesiasticas pompas non curent, nec observent: quas ille verissimus perditionis filius contra apertissimum verbum, contra præceptum & mendatum Dei, in Ecclesiâ adeò superbe instituit & observandas sanxit.

Christus enim luculentis verbis Luc. 17. inquit: Non venire regnum Dei, hoc est, ecclesiam Christi, cum observatione, id est externis ritibus: Ecce enim, Regnum Dei (inquit) intra vos est. Et Paulus Rom. 14. Regnum Dei non est esca & potus, sed justitia & pax & gaudium in Spiritu sancto, ecclesia sive Christianismus non in canendo, legendo, bibendo, edendo aut vestiendo se sic vel aliter, sed in verâ fide & verâ dilectione consistit. Quandoquidem autem pontificia Ecclesia talibus humano judicio excogitatis ceremoniis, sine verbo aut mãdato Dei, constituta, fundata & ita mensurata est: quàm diu nimirum, quoties, quomodo, & quando Missandum, legendum, comedendumq;, & quibus vestibus, aut gestibus etiam vel hîc vel alibi utendum sit: certum est, eam ipsam esse templum illud mensuratum, de quo inquit textus hic, Mensurare templum Dei, & altare, & adorantes in eo.

Hæc prima est ecclesia, de quâ Angelus loquitur, in quâ omnia oportet certis legibus, & ritibus esse mensurata & dimensa: templa videlicet, missas, altaria personas, vestes. Et horum quodq; habet certas suas, ac dimensas traditiones, leges & constitutiones externas, quo videlicet ritu unumquodq; horum sumendum, & tractandum sit. Itaq; hæc Ecclesia veræ ecclesiæ tantùm larua est, pulchris coloribus fucata, ornata & illustrata: cujus ceremoniæ in magna sunt hominum opinione & existimatione, & in quâ preciosis vestibus canuntur Missæ, & leguntur horæ cæteræ, quas dicunt idcirco etiam canonicas, id est, ad certam regulam factas, & certis legibus dimensas.

De hujus Ecclesiæ ministris luculenter Oseas Propheta vaticinatus est, ubi dicit capite septimo: Ipsi locuti sunt contra me mendacia. Et non clamaverunt ad me in corde suo, sed ululabant in cubilibus, id est, templis suis, in quibus quasi dormiturientes plorant veriùs, quàm canunt. Super triticum & vinum ruminabant, recesserunt à me, quod idem est, ac si diceret vir Dei: Missarum servi, canonici & sacrificuli pontificii chorum ingrediuntur, canunt, & missas legunt, bini item ac bini habita inambulatione procedunt, & crucibus circumeunt, propter solum & unum sanctum denarium, irritantes magis insuper magisque iram Dei, ut is ad pœnam festinare & supplicium accelerare cogatur. Quæcunq; enim faciunt, ea avaritiæ causa faciunt, sine ullo verbo ac mandato Dei, tantùm ut hoc quasi fuco præsentem suum statum tueantur, & eas dignitates ac dominationes, quas habent, possint diutissimè salvas & incolumes conservare & retinere.

Altera Ecclesia, de qua hic Angelus vaticinatur, ubi inquit: Atrium autem, quod est foris templum, ejice foràs, & ne metiaris illud: vera est. & ipsissima Domini nostri JESU CHRISTI Ecclesia, quæ à

Eam inquam Ecclesiam (ait angelus ad Joannem) ne metiaris. Christi enim Ecclesia nullis humano ingenio excogitatis traditionibus, aut legibus mensurari, aut ordinari debet. Nam ab ipsomet dilectissimo Domino nostro JESU Christo ita mensurata, fundata, ac instituta est, qualis ad diem ultimi & universalis judicii usq; esse & manere debet.

Idcircò neq; homo neque angelus quispiam aliter, vel meliùs instituere debet, sed ut eam esse & manere sinamus necesse est, qualem Christus Dominus ac Salvator noster ordinavit, instituit ac fundavit. Præclarè enim est & sufficientissimè doctrina simul & ceremoniis, per ipsos Apostolos, juxta Christi præscriptum ordinata, & in eam harmoniam ac seriem redacta, quâ nec melior nec convenientior excogitari potest. Demosthenes enim & Cicero, Jurisperiti & Rhetores longè inferiores sunt, quàm ut Christi fundationem & ordinationem, vel mutandi vel emendandi sibi potestatem sumere debeant, aut possint. Imò tacere hi debent, & alium divinitus missum audire: manum ori imponere debent, & cum Saulo humillimè dicere: Domine, quid vis ut faciam?

Hæc Ecclesia, Dei regnum est, aut regnum cœlorum, vera Ecclesia Christiana, quæ consistit in verâ fide, & non fucatâ dilectione. Ubi itaq; vera fides est, & vera dilectio Dei ac proximi: ibi regnum Dei est, & regnum cœlorum, & vera Christi Ecclesia. Veram autem fidem, veramque dilectionem nemo habere potest, nisi per verbum & prædicationem Evangelii: Id enim solum & unum, ac præterea nihil in terris veram fidem, veramque dilectionem docet. Utrumque enim, fides nimirum ac dilectio à Spiritu sancto per verbum in corda nostra infunditur,

p. 705. Ubi itaq; verbum Dei docetur & vox Evangelii sonat, ibi ferè etiam sunt fides & dilectio: Verbum Dei enim (ut Esaias inquit cap. 55.) non redibit ad Deum authoré vacuum. Ubi verò fides & dilectio sunt: ibi vera Dei Ecclesia vere est quæ à Papistis ejicitur: Ubi autem verbum Dei non docetur purè; ibi nec ecclesia, nec fides, nec dilectio ulla est: nam sine verbo Dei nō potest esse ulla fides: & quemadmodum fides verbum Dei; ita è converso verbum Dei fidem requirit. Quemadmodum enim fides sine verbo falsa est, & tantùm impostura: ita verbum sine fide hypocrisis est, & mera idololatria. Conjungi igitur hæc duo debent, quandoquidem alterutrum sine altero constare non potest.

quit: Regnum cœlorum non venire cum observatione, id est, externis ritibus, sed intra vos est, inquit: hoc est, Ecclesia Christi in eo tantum consistit, & circa id solum versatur, quid in cordibus geramus, nempe ut rectè fidamus, & rectè diligamus. Nolas siquidem, & campanas, & cymbala pulsare, vespertinas preces canere, Missas legere, & funebres Nænias plorare, non sunt Christi Ecclesiæ sacrificia & opera: sed Deo fidere, & Deum diligere, hæc sunt vera sacrificia Christianæ Ecclesiæ. Sicut Christus Dominus noster Matth. 7. inquit: Non omnes qui dicent mihi, Domine Domine, intrabunt regnum cœlorum, sed qui fecerint voluntatē patris mei, qui in coelis est.

Patris autem voluntas non est, Missas dicere, mortuorum exequias celebrare, vesperas cantillare, circuitus & alias fastuosas inambulationes, & pueriles ceremonias servare: quæ omnia Deus nec mandavit nec præcepit; sed Deo fidere, Deo credere, Deum invocare & toto corde diligere; hæc enim diligenter & seriò Deus mandavit & præcepit. Nam & pii missas celebrare, & vespertinas preces murmurare possunt. Sed Deum diligere, & vere timere, nec ullus impius aut falsus Christianus ullus potest. Et quin multa de ineptis & insulsissimis ceremoniis dicimus? quæ corda occupant & homines procul à verbo Dei abducunt, fidemq; totaliter extinguunt: cum & Paulus clarissimis verbis dicat; Regnum Dei non consistere in sermone, aut multitudine verborum, ut videlicet multa quis de Deo possit loqui: sed in virtute, hoc est, fide & dilectione.

De Deo enim, & verbo Dei multa dicere persuasibilibus humanæ sapientiæ verbis, & falsi & personati Christiani possunt: præsertim levissimum vulgus jurisperitorum, oratorum, & Rhetorum. Sed Deo & soli verbo ejus verè assentiri, credere, & plenissimam habere fidem, & Deum super omnia diligere, & proximū sicut semetipsum nemo facere potest, nisi Christianus. In his operibus, & virtutibus consistit Christiana ecclesia & totum regnum Dei, non in externis ceremoniis, & pompis, sic nimirum vel aliter psallendo, legendo, comedendo, loquendo & sesé vestiendo, quæ omnia à superstitiosis Judæis orta sunt, & nunc denuò instituta sine verbo, & mandato, aut præcepto Dei.

Quapropter afflicta & misera, projecta & ejecta ecclesia nihil aliud facit aut facere præsumit, nisi ut verbum Dei sedulo doceat, & sacramenta à domino suo JESV Christo instituta fideliter dispenset, & for-

cepit, Baptismum nimirum, & cœnam Domini, hoc est communionem populi: quib⁹ sine spectaculis sine Ecclesiasticis pompis Deum laudare, eiq; gratias agere, & ejus beneficia ac miracula celebrare & omnib. hominibus patefacere & annuciare debemus. Hæc Ecclesia ad suam Doctrinam & suas ceremonias nec urget, nec cogit quēquam; sed concionando, sed hortando & monendo, ad accipiendam eam veram & salutarem doctrinam, invitat & allicit omnes: liberum interim cuiq; relinquens, acciperéne eam velit, secusne.

Non interminatur cuiquam exilia, aut mortes. Qui recipere eam nō vult, eum suis moribus & propriæ contumaciæ relinquit ac ab eo discedit, & pulverem de pedibus suis excutit, ut Christus dominus noster luculenter mandavit ac præcepit. *Alios autem, qui doctrinam receperunt, & Christi nomen profitentur*, Christianiq; esse, & haberi volunt, & nihilominùs tamen peccant: (inquam) monet, hortatur, reprehendit & castigat, & ad conversionem vitæ, morumque emendationem invitat. Non obtemperantes excommunicat, ut pudefacti pœnitentiam agant. Quòd verò quenquam in exilium pelleret aut occideret, id nec facit, nec ab exordio sui ad hæc usq; tempora fecit, nec ullo faciet tempore deinceps nunquam, quemadmodum non solùm Christi Domini ac salvatoris nostri verbum, & super eâ re datum responsum ac receptum; sed sanctorum etiam Apostolorum cum facta, tum exempla copiosè testantur, & apertissimè ostendunt.

Christianæ itaq; Ecclesiæ nec integrum nec liberum est, quenquam in exilium pellere, aut trucidare; sed ad mensuratam, personatamq; Romanam & papisticam *Antichristi* Ecclesiam solum pertinet, ut talia faciat aut designet, quemadmodum & facit, & fecit hactenus, adversus apertissimum verbum, mandatum & præceptum domini nostri JESU Christi. Quēadmodum enim Judæi, propter oblationes & ceremonias suas non adungvem cultas aut observatas, veros Christianos trucidāt; & tanquam catharmata mundi crudelissimè interficiunt ac mactant, quemadmodū in Husitis, & *Lutheranis* prolixè & cum summo ipsorum dedecore ostenderunt. Vera autem Ecclesia nec ex illo damnat, nec mactat nec trucidat propter doctrinā aut religionē quenquam. Quid enim ad Ecclesiā hi qui foris sunt, & in Ecclesiâ verâ esse non volunt?

Quòd verò *Angelus* porrò inquit, Atrium illud interius, hoc est, veram Christi Ecclesiam datam esse gentibus, idem est ac si diceret, veram Ecclesiam à Judæis pervecta facta sunt. Sic Romana Ecclesia non vera amplius Christi Ecclesia est, siquidem & ipsa à verbo & fide, sicut Judæi fecerunt, procul discessit, & facta est templum mensuratum ac dimensum, quod meris ceremoniis constat, & meris ex traditionibus consutum & consarcinatum est. Lutherani verò, qui verbum Dei, & fidem in Christū, unicum mediatorem & liberatorem habēt, vera Jesu Christi Ecclesia sunt, qui à mensurata & personatâ Ecclesiâ Romanâ ejecti, repudiati, & damnati sunt. Quod ipsum per Judæorum lapsum, & Gentium ad veri Dei cognitionem ingressum, ita præfiguratum & adumbratum fuit: siquidem omnia Judæorum acta (ut S. Paulus inquit) figuræ fuerunt & umbræ earum rerum, quæ in Ecclesiâ Christianâ futuræ erant.

Hæc vera, & genuina Angeli sententiâ est, ubi ad Joannem ait: Interius atrium templi ne metiaris, quoniam datum est gentibus. Christiana enim Ecclesia humano judicio nec mensurari, nec concludi debet. Eam enim Christus Dominus noster solus, ipse verbo, mādato, ac præcepto suo mensuravit, & veris sufficientibus limitib⁹ circumscripsit. Sed Papæ personata Ecclesia, veræ Ecclesiæ expultrix & ejectrix, externis ceremoniis & pompis humano judicio excogitatis, quas à Judæis & gentibus mutuantur, circumscribi, mensurari, & ornari debet, juxta verbum Angeli dicentis: Surge & metire Templum Dei & altare: sed interius atrium ejice foras. Hoc totū vaticinium Roma præclarè implevit: fecit omnipotens ac æternus Deus, pater Domini nostri Jesu Christi, ut reliqua etiam, quæ in hoc ipso textu sequuntur, omnia eodem modo fiant, & adimpleantur citò. Amen, Amen. Imp. Car. 5. Papa Paulo 4.

Prodigiosum scelus. 1556.

Anno 1556. stupenda hæc accidit historia. Prægnans quædā mulier prope Monasteriam urbem in pagum quendam confitendi & communicandi gratiâ ibat: intereundum autem loculum pecuniâ plenum repetit: cum jam nunc sacramento, more Pontificio usa erat, sacerdoti tandem quoque, se loculum nummis plenum invenisse, indicat, & rogat, ut è suggesto proclamet, ut domino suo restituatur. Sacerdos respōdens ait, si Deus tibi quicquam largius est, retine, & insume illud in usus puerperii, nō est peccatum, quia reperisti. Mulier rita instructa, pecuniam retinuit, & domum reversa est.

Cum autem in lucum quendam, quâ via ducebat, venisset, partus doloribus obruitur, & loculo insidet. Vix dum hæc fiunt, Nobilis qui loculum amiserat, advenit,

ferret, pariendum enim sibi esse: de loculo non debere esse sollicitum, eum in promtu esse. Nobilis continuò avolat, & mulieres convocat: interea sacerdos dæmone obsessus mulierem hanc gravidam insecutus est, & in istis magnis doloribus offendit, & ex Sathanæ instinctu evaginato gladio in eam irruit, caput amputavit, idq; cum loculo sumens aufugit. Ut autem Nobilis cũ mulieribus advenit, mulierem ita miserabiliter mactatam inveniunt: & cum nix opportunè tunc cecidisset, vestigia homicidæ legebantur, & ubi Nobilis illum deprehendit, inclamat eum: Heus Nebulo, redde mihi meum loculum, vel te gladio confodiam.

Hoc clamore constitit sacerdos: & si loculum redderet, salvum se fore putat, sed Nobilis de equo descendit, nebulonem prosternit, manus ei loro cõstringit & caudæ equi alligat, in pagum ducit, & magistratui tradit, & cognito facinore ferventi oleo intrusus necatus est. Fincelius. *Imp. Carolo 5. Papa Paulo.*

1557. ## *Miseranda.*

Hoc eodem anno in *Britannia* propter confessionem Christi concremaverunt igni Papistæ Archiepiscopum Cantuariæ Thomam Crammerum, omnium in Ecclesia Sacerdotum facilè principem, & præ senio alto nimis imbecillem. Totum is ttienniũ feliciter exegit in duris vinculis: & quoniam ipsum, se antè quosdam articulos à Põtificiis sibi oblatos publica subscriptione approbasse pœnitebat & tædebat, & palinodiam ideo brevi cecinerat, gehennæ cõdemnatus fuit. Cum verò flammæ cœpissent amburere ipsum, dextram solutam protulit, & alta voce clamavit: hæc manus, quòd traditionibus Papæ subscripsit, jure merito primùm igne absumatur. Testantur autem Angli passim, item *Edmundus* Thomæ hujus frater, hanc manum primùm in cinerem redactam esse, reliquo corpore adhuc integro & incolumi. Supplemẽtum Chron. *Sleid.* Imperat. & *Papa* ut sup.

Mirabilia Portenta.

p. 707. 1557. *Anno* hoc, die Lunæ post Galli, manè Joann Kyfer Carrucarius Winterthuræ, & Zacharias Kauffman laterum coctor ibidẽ, bigis arenam advehere volebant in fluvio Thoss. juxta monasterium Thossum, quòd à flumine ita denominatur: & inter pergendum *Carrucarius* ita sitiebat, ut bigas & socium reliquerit & ad fluvium accurrerit, restinguendæ sitis gratiâ. Cum autem pronus ex fluvio bibere vellet, cõspicit in undis tres filices spithamam fortè inter se dilinea. In tertio rubra scopa, & infra hanc sanguinei coloris crux, penes hanc gladius quoq; ruber expressissimè videbantur: hos filices accipit, ad socium properat, & quomodo has in aquis repererit, indicat.

Rursus in urbem venerunt, & multis, præsertim *Magistratui* eos ostenderunt. Magistratus Carrucarium accersi jussit, & juramento eum adegit, ut aperiret, num antea conscius fuerit horum filicum, necne? ille respondit: se, unde venerint, nescire, & juramento obtinuit, se horum antea prorsus ignarum fuisse, sed fortè fortunâ, cum ex ripâ bibere vellet, eos ibi unâ inveniisse. Post hæc Magistratus Winterthurensis suis superioribus Tigurinis hos tres filices trãsmiserunt: quoniam in eorum agro reperti fuerint: qui eos aliquandiu retinuerunt, & postea Winterthurensibus remiserunt, qui eos adhuc custodiunt.

Tentatum etiam est, num atterendo impressæ figuræ defricari queant, sed clariùs & expressiùs magis magisq; eminebant. Magnitudo uniuscujusq; taleri aliquantulum excedebat, & pondo illorum est trium librarum. Lapides loqui & denunciare irã Dei oportet, ut hominibus, qui serius ad pœnitentiam incitantur, *Deus* testatum faciat, suas non defuisse & temporalium cladium, & æternarum pœnarum præmonitiones. Fincel. Imp. Carolo 5. Papa Paulo 4.

Sacerdos blasphemus atrociter punitus.

1557

Anno hoc, *pridie* ejus diei, quo Christus in cruce passus est, *Forchemii*, quæ civitas est in episcopatu Bambergensis dioc œsi, Sacerdos quidam decrepitæ ætatis, qui baculis innitens difficulter se movebat, à duobus diaconis in suggestum deductus, verba D. Pauli ex prioris Epistolæ ad *Corinth.* 11. de *Cœnâ Domini* enarrabat, anxieq; errores *Papisticos*, & *Missæ* idololatriam defendens, inter alia proclamabat: *Paule, Paule, si tua doctrina veritati consentanea est, usuq; Sacramenti sub unâ specie impius, precor, ut arreptum me diabolus hinc auferat.* Hinc ad populum conversus vociferabatur: *Si Papæ doctrina vera non est, Sathanæ esse mancipium, meamq; ipsi animam oppignorare haud quaquam verebor.* Has & plures ejus blasphemias non sine stupore & trepidatione auditores percepêre.

Nec mora, tantus in templo strepitus & fragor auditus est, ut omnia inter se collidi ruinamq; minari viderentur: tum vir proceræ staturæ, atro colore formidabilis, in

ille abductus sit, in hodiernum usque diem constat. Eo abducto, denuo apparuit vir iste procerus, & recta in sacrarium pergens, Episcopi fratrem de Rungenstein, unum ex omnibus petit. Is quâ potuit vi, spectro se opposuit strictoqve gladio ejus incursum avertere conatus est: sed spectrum læsur' seipsum vulneravit. Tandem non sine magnâ difficultate è templo se proripuit, ingêsq; populi fugientis trepidatio exorta est.

Eadem horâ ingentes ante mœnia civitatis visæ sunt copiæ: eaq; rerum erat facies ac si omnia ab hostibus occupata tenerentur: tum buccinatores è turribus hostium equitumqve præsentiam significantes, terrorem ingeminabant. Nec vel Episcopo vel aliis, ubi tuto delitescerent, in tota civitate ullus se offerebat angelus. Deinde in subsequenti die Dominica, terrore hoc omnium adhuc oculis animisqve obversâte cum sacrificuli in consecrandâ Baptismatis aqvâ essent occupati, & inter alias ineptias Baptisterium circuirent, tantus denuo fragor in templo extitit' eos terruit, ut relictis sacris trepidi omnes inde profugerint. Fincel. Imp. Car. 5. Pp. Paulo 4.

Petrus Canisius Jesuita.

1557. Jesuitarum præcipuus author, aut certè instaurator, & propagator est Canisius ille, de cujus sanctitate & castitate multæ præclaræ historiæ circumferuntur: inter quas non postremum locum obtinet illa, quæ Moguntiæ anno 1557. cum abbatissa cognomento catella accidit: à quâ cum lauto hospitio exceptus esset, postquam poculis exhilarati sunt, ex communi canis cognomine amicitia contracta, caninas nuptias celebrârunt. Ea fabula tunc in Wormariensi colloquio fuit toto notissima cœlo. Illyricus.

Ominosum.

pag. 708.

1557. Cum Carolus quintus Cometam hoc hoc tempore videret, dixit: per hunc nuncium certè scio, me avocari: ut etiam factum fuit. ut sup.

Horrenda.

1557. Anno eodem in pago quodam Abentheuer, prope Gentam urbem horrendum quid accidit. Nam rusticus in illo pago filiam habebat eleganti forma, hanc sacerdos Pontificius libenter in concubinam habuisset. Misit itaque identidem ad eam vetulas, ad persuadendum ei, & pollicitationibus alliciendam, ut ejus coquina fieret, demum post multos labores, opportunitatem eam ipsam alloquendi nactus est, petit ab eâ, ut se ei dederet, &c. Respôdit puella, mi domine, in tali angore constitua nunquam fui, ac nunc. Me namq: ali-

Ad hæc ei sacerdos respondit: Non est, quod matrimonium respicias. Nam ibi miseria, inedia, calamitas & omne malum. Apud te autem ætatulam in deliciis acturam, omni affluentiâ abundaturam, pretiosas vestes se ei comparaturum, & omnis laboris expertem fore, nih ut hospites & amicos hilares redderet, & secum in gaudio viveret. Præterea nec opus esse, ut de damnatione solicita esset. Nam à Papa se potestatem super Sathanam & homines ac animas habere, se fidejussorem ipsius esse, salutisque ejus securitatem polliceri, denique Christianis omnia esse remissa.

His & similibus phaleratis verbis misera puella circumventa: tandem ad eum interdiu sine verecundia & metu commeabat. Cum itaq; aliquandiu apud eum commoraretur, & ei in omni luxu obsequeretur: accidit, ut sacerdos convivas invitaret: & interea, dum convivium paratur: cum sacerdote sola in hypocausto est. Venit Diabolus ipsemet, januam impetuosus aperit, & concubinam comprehendit, & dicit: mea es, veni mecum: & in ictu oculi eam de domo per aëra secum abducit. illa ejulabatur miserabiliter, sacerdotem ut opem ferret, implorabat: qui cum diabolum incantando abigere, & coquinam eripere, sed frustra conaretur: tunc diabolus ad sacerdotem: & tu meus es, te brevi qvoqve auferam, vide sis paratus: & sic pellicem miseram evanescens avexit, ita Pontificiorum sacerdotum pellicatus à suo sic honoratur fundatore. Finc. Imper. Car. 5. PP. Paulo 4.

Joannes Balæus Nordovolgius

1557.

Anglus, in catalogo scriptorum.

An. 1230. in die conversionis Pauli, dum Episcopus Londini ad altare staret, subitò obscuritas venit. Auditur fragor tonitruû. Fœtor intolerabilis templum interius opplet. Flamma per horæ dimidium columnas, & muros lambebat, tanquam velum vento agitatum. Imp. Carolo 5. PP. Paulo 4.

Idem. Paulus Samosatenus anno 261. in Ecclesia Christianorum prima, quæ erat Antiochiæ, cum Episcopalem sedem accepisset, in Christum Dei filium blasphemias statim evomuit, negans, eum verum atqve æternum esse Dei filium. Qvæ hæresis omnium pestilêtissima, per Arrium, Mahumetem, & Antichristum Papam, in hodiernum fere diem est adaucta. Monachi etjam, qui quasi eodem Anno sub Eremita Paulo initium habuerunt, in variis vitæ generibus & doctrinis eadem hæresin, Sathanâ suggerente, fovebant, Antichri-

par est, pro annis accepti, adusto priore numero 261. annorum, ad annum usq; à Christo nato 1521. pervenit.

Mysterium intellige. In eo enim anno planè revelatus est ille adversarius Dei magnus, qui sese extollebat super omne, quod dicitur Deus, aut colitur, 2. Thess. 2. In eo, inqvam, error ille sub Antichristi tyrannide adversus Dei filium tot mortibus munitus, labefactari cœpit: manifestata veritate ac fidei justitia per spiritum Christi, piorum aliquot doctorum fideli ministerio. Anno nempe prædicto, scilicet 1521. quo & Papa Leo X. obiit, & coram ipso Romano Imperio VVormaciæ congregato, Lutherus vice omnium, veram de Christo doctrinam, quam negabant hæretici, in spiritu fortitudinis Dei intrepidè confessus est. Et ex vera illa confessione vera Christi Ecclesia revocari denuo cœpit & ejus regnum subinde majores accipere vires: Antichristi verò confici & ad interitum perduci.

pag. 709. Idem. Tragœdiam hanc accipe, ut & ego ab amico quodam descriptam accepi. Anno Domini 1557. circa decimum Februarii diem, misit Cantabrigiam Cardinalis Polus suo nomine legatum, adjunctis illi tribus Episcopis, scilicet Thirlibæo Eliensi, Vuatsono Lincolinensi, & Chusto fersono Cicestrensi: Martini Buceri atqve Pauli Fagii conflagrandorum corporũ gratia. Et ipso die, quo urbem ingressi sunt, solennitate magna, atqve insolitis obviam itionibus excipiebantur. Legatus templum ingressus, quo Bucerus publico bonorum luctu sepultus fuerat, missantem sacrificum sistere ac vestes statim exuere jussit, & Deum suum Mauzim seu siligineũ Christum cum suo ciborio inde secum exportare: ne mox fulminandi anathematis & ipse eorum Deus particeps esset. Quo facto, templum illud solenni ceremonia ab eis maledicebatur, & usq; ad inferni novissima damnabatur.

Et ut quam primum denuò expiaretur, atq; ad eorum usum in missis & aliis idololatriarum sacris habile fieret: Legati ipsius mandato, effosum est Buceri cadaver, & ad locum ei comburendo destinatum efferri jussum. Sed primum pro tribunali cum Caypha & Anna sedebant, statorem adesse jubebant atq; tandem ter peremtoriè mortuum citabant, ad interrogata respondere jubebant, & alia mirabilia magna faciebant. Et cum nihil respondi dedisset mortuus: maledictis, probris & contumeliis eum afficiebant: pertinacem esse, dicebant: hæreticum judicabant: ligna, fasces & ignem parari præcipiebant: in flam-

nis omni humana ratione, ac una cũ Buceri ossibus absumebantur.

Eruebatur qvoqve corpus uxoris Petri Martyris, & in sterqvilinium defodiebatur: causa verò, cur non, ut illi, adureretur, erat: quod hæreses nullas, ut vocant, publicitus docuisset, quodq; ejus nomine nihil extaret, quo homines abducerentur in errores, verum cùm maritum habuisset tot hæresium tam insignem patronum & defensorem: iniquissimum esse, ut ipsi inter Christianos sepulturæ locus concedatur.

Idem. Guilhelmus quidam aurifaber eò, quod Romam Babylonem, & Papam Antichristum esse dixerat, à Pontificiis, quorum Deus ignis consumens est, Vulcano incinerandus traditus est, Anno 1220.

Idem. Alexandri sexti tempore, Angelus apud Hadriani molem, in supremo loco positus, terrifico fulmine dejectus in terram fuit: quod Papatus casum prænunciabat. Parisiisq; fiebat meretricum ordo per minoritam, Joannem Tisseranum, ac si Christiana religio meretricibus etiam indigeret.

Idem. Alexander 6. Gemen Bajazetis Turcarum regis fratem, Romæ captivum, pro ducentis aureorum millibus à Turcâ receptis, veneno interfecit. Hic ille est, qui suam tyrannidem tueri volens, eundem Turcarum monarcham adversus Gallorum regem adjutorium vocabat, & effecit, ut Neapolitanum regnum ac Roma ipsa pro suis luxuriis, Otthomañici imperii munimenta essent, qui Antonio Mancinello viro doctissimo utramq; manum ac lingvâ abscindi jussit quod in impios ejus mores, spurcissimam vitam atqve inaudita scelera elegantem orationem scripsisset. Qvis hæc sanctorum sanctissimi facta non detestetur? Sed dum parato convivio opulentos aliquot senatores ac Cardinales eodem veneni genere, quo Gemen interfici mandasset, contigit, ut incautè ab his, qui pocula porrigebant, mutatâ lagenâ, Alexãder & ipse hauserit venenum, sicq; unà cum illis senatoribus & Cardinalibus perierit.

Idem. A Sylvestro, qui magus diabolicꝰ erat, usqve ad Gregorium septimum sceleratissimum nebulonem ac prestigiatorem iniquissimum (ut author est Benno in vita eiusdem) famosi fuerunt incantatores Romani pontifices omnes, Jamnem ac Iambrem Ægyptios magos maleficiis longè superantes. Ita ut verum sit, quod baptista Mantuanus ad Iulium scripserit:

Sicut enim tunc regna rapax laceraverit hostis

Corrupti mores? quid mirum? ab ipsa parentum
Semideorum ætate totum condiverat orbem, &c.

Quicquid externo habitu pollicebantur religio eorum nihil aliud erat, quam fucus ac mirè simulata hypocrisis: Dei zelum, Ecclesiæ causam, & animarum curam prætendebant: cum non alio tamen, quam privati commodi studio tenerentur. Spirituum circa sepulchra apparitiones, querelas, gemitus, ejulatus, lachrymas, formas igneas, speciesque horribiles (quas mortuorum animas esse, simplex crediderat vulgus) & alias per exorcismos excitabant tragœdias. Per sacrificulos & monachos, adjurati illi Spiritus, demortuorum quorundam animas se esse, simulabant: dolores incredibiles, quos in purgatorii flamma sustinerent, exponentes. De pœnarum carnificinâ quæritantes, ab hæredibus opem flebiliter, per suffragia, preces meritorias, & missas mortuorum postulabant. Atque horum omnium actor erat Diabolus.

Idem. Multas constitutiones Papa fecit quæ & frequentes in Papalibus decretis sunt. Statuit enim, ne Princeps ullus secularis, nec Imperator ipse (impudens latro) conciliis clericorum interesse auderet nisi de fide ageretur: ut quos sua sanctitas hæreticos esse judicaret, iste statim vel proscriberet, vel occideret. Sancivit quoq; ne laici clericorum vitia judicent (mirum bestiæ artificium) nec super Pontificis potestate quicquã disputent. Nihil juris in præsulem magistratus Christianos habere decrevit (ita se exaltabat Antichristus, divinã ordinationem cõculcans pedibus) eò quod Pontifex, inquit, appelletur Deus.

pag. 710.

Idem. Secreto quidam, Monachus in D. Augustini cœnobio apud Cantuarienses, tam aculeatum & vehemens carmen contra monachorum sui temporis (hoc est circa annos 960.) avaritiam, luxuriam incredibilem & nefandas libidines edidit, ut stigmata vulnerum majora nulla vel aspides & serpentes quantumvis sibilantes reliquisset.

Idem in vita Constantini Papæ. Constantinus Papa, imagines non solum habendas, sed etiam summa veneratione colendas primus in Synodo decrevit. Hic etiam Constantinus primus fuit Papa, cui pedes osculari cœperunt.

Idem. Pugnabat non instrenuè Joannes Rokenzanus Bohemus contra crassiores Papistas, præsertim contra Capistranum Minoritam, pro communione sub utraque specie, & pro tollendis ab Ecclesiis imaginibus. Ea adversus illum denuò scripsit Capistranus, quæ ipsi Rokenzano responsa dedit. Sed in his locis sunt exusti: videlicet, Henricus Grunfelder sacerdos Ratisbonæ, anno Domini 1420. & in eadem urbe Henricus Rategebor, etiam sacerdos, anno Dom. 1423. Joannes Draëndorff, nobilis & sacerdos Misnensis Wormaciæ anno Dom. 1424. Petrus Toraut Spiræ, anno Domini 1426. Ricardus Hovenden lanarum consarcinator Londini in Anglia anno Dom. 1430. Thomas Bagle, sacerdos etiam, Londini anno Dom. 1431. Paulus Cravv natione Bohemus in Scotiâ, apud fanum Andreæ An. Dom. 1432. Mattheus Hager Berlini in Germania An. Dom. 1438. & alii alibi. Petrus verò Dresnensis, & Jacobus Misnensis, quia cum pontifice non sentiebant, patriâ pulsi, Pragam se contulerunt, ac de communione sub utraque specie articulum docuerunt.

Idem. Anno Domini 1546 sacrificulus quidam Nicolaus Gervais in Suthiexiâ, Angliæ comitatu, ut quondam novo miraculo, adhalati panis adorationem idololatricam, quasi ab inferis resuscitaret: aticula, dum missam faceret, è digito sanguinem duxit, & hostiam, ut vocant, eo tinxit. Sed in eo statim præstigio deprehensus Londinum perducitur: atque ad summam ejus infamiam, ut suum ibi profiteretur scelus, ab omni plebe conspiciendus exponitur.

Idem in Appendice testatur, quod Joannes Anglorum Rex, monachorum & clericorum impostoris, subsidio & auxilio suorum destitutus, Aquitaniam, Turoniam, Pictaviam, Andeganiam, Britanniam, Normanniam, aliasque terras in Galliis perdiderit.

Idem. Gualterus Mapes, Oxoniensis Archidiaconus, fastum Pontificis, Cardinalium, ac prælatorum Spiritualium, fictis nominibus lusit, ut Goliæ Pontificis, vel Joannis de Abbatia, vel Joannis de Corbório, vel Gualteri de Hybernia & similibus. Habebatq; Oxonii scurram, seu bomolochum, doctum tamen, qui libenter, eo consultore jactitabat, se facetiarũ ac rhythmorum suorum esse parentem. Nec poterat æqvo perferre animo injurias & calumnias, ab iniquo ejus temporis claro Joanni regi malitiose illatas; sed illum qvandoqve Jovem qvandoq; Leonem in satyris appellabat, Pontificem Plutonem atqve Asinum, Prælatos verò animalia bruta.

Idem. Tempore, quo Honorius III. præfuit, instructæ acies in aëre visæ sunt, atqve Romæ 3. diebus sanguine pluit.

Id. Dieterũ Hembergiũ Moguntinẽsem archiepiscopum, Pius II. persequebatur, atq; episcopatu pepulit, non sine multo civium sanguine, quod noluerit in qvedã one-

tem habebat quoscunq; absolvendi, falsidicos, perjuros, votorum transgressores, adulteros, homicidas, proditores, veneficos Sodomitas & omnes: quod prudentibus fuit in sibilum & derisum.

Idem. In Alsatia quidam nobiles Innocentium III. impietatis damnabant, quod sacerdotibus uxores non permitteret: centumq; sunt per Episcopos uno die combusti. Nam carnium & matrimonii usum omni tempore licitum esse Christianis, docebant.

Ibidem. Anno Domini 1523. Bruxellæ sunt capti monachi duo Augustiniani, Ioannes & Henricus, qui à Iacobo Hochstrato Dominicano, hæreticorum magistro, atqve à Lovanienſibus Rabbinis, ad ignes sunt damnati: quod non crederent, Rom. Pontificis decreta & canones ejusdem esse autoritatis, aut majoris, cum utriusqve Testamenti Dei libris, & Apostolorum symbolo. Qui sua constantia, cum exusti essent Calendis Iulii, multos à Papismo diabolico ad sinceram Evangelii professionem convertebant.

Idem affirmat, ex vetustis quibusdam scriptoribus in Anglia, ante illum Augustinum, quem eo Gregorius primus Papa misit, fuisse longè puriorem Christianismū: sed illum omnia in deterius, invehendo Papisticas ceremonias, commutasse. De quo quidem dubitari non potest. Nam Gregorius in tota occidētali Ecclesia Christianam pietatem suis novis ordinationibus & deformationibus longè fecit deteriorem. Verum illud quoqve simul memorabile est, quod ait, multos ei pios in Britannia, præsertim doctores, restitisse. Ac propterea Augustinum, Romanistarum more, volentem cædibus suam religionem promovere, incitatis quibusdam tyrannis, effecisse, ut mille ac ducenti ex illis suæ impietati resistentibus doctoribus semel trucidarētur. Quin & post eam tam atrocem tot sanctorum martyrum trucidationem, nihilominus longo tempore fuisse, qui Romanis illis Augustini ritibus & superstitionibus reclamarent, prædictus autor affirmat. Conjugium sacerdotum nihilominus usqve ad annum Domini 1100. retinuerunt. Circa quod tempus & Germanicis Ecclesiis est ademtum.

pag. 711. Idem in vita Laurentii Angelici. In hujus vita facinus monachis admodum indignum narrat, uti etiam ex scriptis Wihelmi de S. Amore apparet. Composuisse nimirum illis temporibus monachos clam impium quendam librum, suæ videlicet impietati utilem, quem voluerunt obtrudere & à prædicto Guilhelmo, & aliis refutati & confusi sunt: cumqve igitur viderent scelus apertum fore, & se resistere non posse, rejecerunt culpam in quei dam monachum, qui jam olim erat mortuus: eumq; librum exuri passi sunt, qvo simul exurerentur pia Gvilhelmi & aliorum contra monachos scripta. Ex his & aliis cognoscitur, ocium & cibus alienus monachorum quid possit.

Idē. Hildebrandus Archidiaconus Rom. Ecclesiæ, cum invadendi Pontificatus rationes nondum sibi plenè videret constare, effecit, ut Alexander II. cōstitueretur Pontifex, cujus simplicitate pro arbitrio se cōtra Imperatorem uti posse sperabat, cum esset planè militari, feroci, ac sanguinario animo præditus, qvem tamen ficta humilitatis specie callidè occultare poterat. Alexander conscientia motus, & multorum antecessorum vestigiis territus, publicè pro concione, quam habebat ad populū, in hæc verba erupit: sese nolle esse Papam absq; Imperatoris consensu, seq; ea de re daturū ad Imp. literas. Hildebrandus finitis sacris Alexandrum militari manu in sacrariū per præceps abripit: nec dum ornamentis depositis colaphizat: exprobrans ei subinde quo Imperatorem de sua functionis confirmatione vellet solicitare: omnes Ecclesiæ Romanæ reditus invadit, sibiq; vendicat: Alexandro indies tantum qvinq; solidos Lucensium in alimenta præbet, in custodiā radit, & tandem qvoq; venenū ei propinat.

ANTITHESES.

DE PRAECLARIS CHRISTI ET INDIGNIS ANTICHRISTI Facinoribus.

hoc est:

DESCRIPTIO VERI PASTORIS CHRISTI, ET E CONTRA MERCENARII & lupi, Ier. 12. & 23. Ezech. 3, 33, 34. Abac. 1. c. Sophon. & Ioan. 10. Matt. 7. & Actor. 20.

à

SIMONE ROSARIO CIRCA HOC tempus editus est hic libellus cum imaginibus seqventibus.

Invenias ex parte bonos, ex parte malignos
In quovis vitæ, Lector amice, statu.
Sic SACER ORDO Lupos nutrit falsosq; Prophetas,
Qui Curios simulant, diripiuntque gregem,
Qui malus est scriptis sese putet hisce notaris
Tangitur hic nemo, quem sua vita probat

Christus nascitur hic: canitqve nobis
Pacis fœdera cœtus Angelorum.

ANTITHESIS I.

Cum fuit illæsa natus de virgine Christus,
Angelici pacem tum cecinere greges.
Nam prius implerat totum discordia mundum
Et mortalis erat gens inimica Deo:
Christus at æternæ tum venit pacis origo,
Nosqve patri voluit conciliare suo.
Eurus ut in Zephyrum & Boreas cum reflat in Austros,
Undiqve turbato fluctuat unda mari:
Hic nautæ exanimes tendunt ad sydera palmas,
Atropos exangves nil nisi dira manet:
At qvãdo ora micans detexit lucida Phœb',
Luctantes ventos cumq; fugavit aqvis:
Tum nautæ exiliunt, recinunt & carmina, gaudent,
Effugisse nigræ tela cruenta necis.
Sic Christi adventus totum tremefecit avernum,
Gorgoneos angves tartareasq; domos.
Nascitur at qvando, non illi regia sedes,
Non domus aula potens, sed casa parva fuit. (tamen illi
Rex erat, & regum Rex maximus, haud
Purpura, nec Regi regia vestis erat.
Cœlitus attulerat gazarum millia mille,
Divitias nobis qvas dedit ille suas.
Non ea, qvæ didicit fallax dare munera mundus,
Tradidit: hæc bulla sunt leviora levi:
Ast ea, qvæ fures potuerunt carpere nulli:
Cœlitus hæc verò sunt data dona Deo.
Ejus & æqvalis cum sit natura parenti
Dia, tamen nobis ille creatus homo est.
Ille creatus homo, nobis mortalibus adfert
Auxilium, & duro liberat exitio, (pens,
Sed qvisnám injecit peccati semina? fer-
Lerna mali primos ludificatus avos.
Dissidium unde fuit mortales inter & illũ,
Omnia qvi á celsa temperat arce, patrem.
Non leo, non tumidus cœlestes sustulit iras
Satrapa, non miles, mitis at agnus erat.
Agnus eras, fateor, tu Rex, ô maxime regum, (vi.
Nasceris in stabulo tuq; monarcha bre-
Hoc qvid in immenso visum est summissius orbe?
Hæc pius in memori mente reponat,
Amen.

Cum primum sceleratus est creatus,
Sanctis bella gerit cruenta, Pluto.

ANTITHESIS I.

Cum fuit infesto Cacodæmone Pluto creatus,
Heu, cacodæmonium quot cecinêre chori?
Cocytique lacus, totusque exultat avernus;
Cerberus allatrans dat fera signa triceps.
Horridus attentas venit latratus ad aures
Pluti, qui audito clamat ad arma sono.
Induit arma amens, hunc cingit turba luporum: (oves.
Pugna fit: hic, miserum! dilaniantur
Sangvinolenta vigent immensum bella per orbem,
Tuqve domum repetis, pax veneranda tuam. (bes.
Vt cum torquati gratum gemuêre palum-
Quorum delicias verbaq; murmur habet:
Improbus accipiter diverberat aera pennis,
Et rapit incautas insidiosus aves.
Sic pede præcipiti, scelus, horrida currit ad arma
Sævior immiti Pluto leone ferus,
Ac tenerum ut frendens circumfremit ursus ovile,
Sic fremit in sanctum gens scelerata gregem.
Quæq; fruebatur tam sancta Ecclesia pace,
Sustulit adventus, perfide Pluto, tuus.
Vt cum protrusit jucundas vinea gemmas,
Omnibus arridet, læticiamque parit:
At si forte gravis cum grandine depluit imber,
Palmite nudatur turpiter illa suo:
Sic quando paritura suos Ecclesia fructus
Sancta fuit, miseram dilaceravit aper.
Ille tamen speciem præbet pietatis, at ipsum
Si propius cernas, dæmone pejor adest.
Nam ferus ille minis immensum territat orbem
Impostor, varia ludit & arte pios.
Si qvis at illius sævos cohibere furores
Rex velit: heu qvanto clamat ad arma sono? (gerenti
Cuilibet impostor contra hunc tum bella
Clamitat, ætherias se reserare fores.
Non illi præsepe domus, non caula, sed aula:
Sordida caula tamen, si bene cernis, erit.
Porcorum, pecudumqve genus depascitur illic:
Splendida tam fœdum non alit aula gregem.
Multa quid? est Christo contrarius: ergo fidelis

ANTITHESIS II.

Hunc quicunqve vides, putei qui innititur ore,
Filius est summo Rege parente satus,
Non sitit ille dapes dubias, non pocula Bacchi:
Nec petit ille tuos, fœda popina, bolos.
Non domibus lautis, putei sed margine gaudet:
Nec tamen est illic immemor officii.
Sed qvænám exhaurit gelidas hinc fœmina lymphas.
Fœmina felicem nacta repentè diem.
Hanc pius alloquio dignatur Christus & haustam
Quærit aqvam, veras ipse daturus aqvas.
Stulta recusat aquas mortales, ille neganti
Nil negat, æternas huicq; propinat aquas.
Queis ubi lavisti muliebria pectora, Christe,
Reddita sunt purâ candidiora nive,
Ut sese reficit, fessosq; refrigerat artus,
Dum reperit gelidas cervus anhelus aquas.
Fœmina sic hausit vivum sitibunda liqvorẽ
Quo sedata sitis tempus in omne fuit.
O Pastorem ovium, qui sordes abluit atras
Tincta quibus tandem deperiisset ovis.
O Pastorem ovium, quem nulla sitisve famesvé,
Quemq; à servandâ nil remoratur ove.
Cernis Apostolicam Christi post terga catervam?
Emtum Samariâ scito referre cibum.
Ast ille irriguas non jam desiderat undas,
Samaria allatas nec sitit ille dapes.
Ille quid ergò sitit, quæris? sitit ille salutem,
Agnorum, miseris qui periêre modis.
Hydria cernitur hîc lymphis quæ est apta ferundis,
Nulla pio Regi regia vasa vides.
At jacet, heu mirum, bibituro fictilis olla,
Huic aqua potus adest, nudaq; mensa lapis.
Non erit ergo Deus, Deus, & Deus ipse deorum?
Noñe gregis præstans ipse magister erit?
Ille venenatas gregib' non porrigit herbas,
Mortua nec teneræ gramina tradit ovi
Hoc pascente, legũt agni de gramine flores
Quos nec turbo rapax, nec levis aura feret.
His cibus ambrosia est, his potus amabile nectar,
Quos regis infracto, maxime Christe, pedo.

ANTITHESIS II.

Fœcundos inter calices epulatur abunde
Pluto vorax, stygii quem genuere lacus.
Impiger insipidos claro de fonte liqvores
Non sitit, at largo proluit ora mero.
Hunc benedocta cohors, hunc non gens sobria cingit:
Ebrius usqve sibi gaudet adesse pares.
Ebrietas huic fida comes, scelerataq; turba,
Pseudoprophetarum, nec parasitus abest.
Flecte sinistrorsum, Lector, tua lumina: cernes,
Personam pueri qui Ganymedis agit.
Cernito dextrorsum, quot fercula: cerne tubarum
Ductores, solitum qvi melos arte cient.
Aspis ut horrẽdus sine cõpare nõ bene vivit:
Sic sine comparibus non bene Pluto suis.
Cerne dapes dubias, quibus est instructa voraci
Mensa, vide, plenos haurit ut ille scyphos.
O lepidũ pastorẽ oviũ qui epulatur abunde.
Dilaniat rapido dum lupus ore gregem.
Nõ erit ergo lup', lup', & dux ipse luporum?
Heu qvot lanigeras dilaceravit oves?
Sed quæso unde parat tãto cõvivia sumtu?
Vnde potest tantas ille parare dapes?
Vnde parat, rogitas? num quæso tondet ovile,
Qui tenero pellem diripit usqve gregi?
Exteriora vide speciem pastoris habebit:
Invenies, cernens interiora, lupum.
Impius exhaurit viduarum turpiter ædes:
Scitq; orbas dominis evacuare domos.
Adjuvat ille suas vulpinis fraudibus artes:
Optima qvæqve putas gramina, virus erit.
Heu qvoties ovibus preciosum finxit amomum
Tradere, lethalis sæpe quod herba fuit.
Tum lacerat rapidis venientes dentibus agnos,
Proh dolor! & teneræ viscera nudat ovis,
Ossibus ex imis nec non haurire medullas
Novit, & illa ferum comminuisse juvat.
Sic vafer imponit gregibus, sic allicit agnos,
Sic lupus incautæ retia tendit ovi.
Talibus ille epulis vivit, ventremqve saginat
Cunctaqve sub ficta relligione rapit.

pag. 716.

In celsis latuit loco Jesus,
Cum Regem hunc populus creare vellet.

ANTITHESIS III.

Qvid sibi vult hebræa cohors numerosa? qvid illic
Tanta super viridi turba qviescit humo?
In varias gens hæc turmas digesta recūbit,
A Christo exhibitas accipit atq; dapes.
Sed qvæso unde parat tantæ cōvivia turbæ
Hic, ubi desertum, nec cibus ullus erat?
Panibus inventis (ô mirum!) hanc qvinqve cohortem,
Piscibus adjunctis atque duobus alit.
Nec satis est, referunt calathosque dapesque ministri,
Cum fuit appositis gens satiata cibis.
Ergo animis stupuêre omnes juvenesqve senesque,
Cum vel inauditum tale vidētur opus.
Cogitat ergo cohors Christo de Rege creando,
Nescia gens Regis munera nosse sui.
Rex tamen, ut cernis, regales spernit honores:
Terrea cœlestem nulla corona juvat.
Montibus in celsis latitat Rex ille creādus:
Respuit & fastus regia pompa tuos.
Regales fugiens hic non secessit in aulas:
Nec secedenti regia scena fuit.
At veluti pastor montem conscendit in altum,
Has servaturus, qvas fugiebat, oves.
Ut cœlestis erat vel Rex per secla futurus,
Sic petit à summo tradita sceptra Deo.
Turba ardens animis nunc huc, nunc cursitat illuc,
Et qverulo Regem qværitat ore suum.
Ut quando panthera suos effudit odores,
Qvodlibet huic animal cogitur esse comes:
Sic ubi deprompsit populo sua munera (Christus
Maximus, illum post undiq; turba ruit.
Turba petit Regē, qui ventri porrigat escas,
At qværēda animis pabula Christe doces.
Terrestres animi terrestria regna volutāt,
Proh dolor! ut sursum non grave tendit onus. (ab arce,
Christus at omnipotens, superā qvi venit
Postulat ætherias ædificare domos.
Ut cœlestis erat, nihili terrestria pendit,
Et nihili mundi regna caduca facit.
Nos docet ut tanto summissius usque geramus,
Quantò majores terrea massa sumus.

Ilt toto potiatur orbe, Pluto,
In quemcunqve capit tyrannus arma.

ANTITHESIS III.

Quid sibi vult armata cohors, cornuta que turba?
Horrida quid bombis machina? quid gladii?
Prælia molitus gens impia fraudis amatrix
Ambitiosa cohors, gens inimica pis.
Cernitur ante alios primus sententia malorū
Perfricta facie, cui diadema triplex.
Non fugit in montes, non delitet abditus agro,
Ponatur capiti ne diadema suo.
Fraudibus instructus totum sibi vendicat orbem,
Atque repugnantis bella cruenta gerit,
Sed quid? rumor erat, veri pastoris obire
Munus, & occlusos hunc aperire polos.
Splendida sæpe ferit velox mēdacia rumor.
Quasque vides claves cœlitus esse nega.
Ecquis credo, lupo claves committit ovilis:
Christusne infestos nescit amare lupos.
Ergo à verso furto sumsit cacodæmone claves
Pluto, quibus regnum tollit ad astra suum.
Maxima quid regum virtus? quid Cæsarū arma?
Heu, nihil ad fraudes sæve tyranne tuas.
E regione cohors tamē hic spectatur equestris,
Cornigeri haud leviter regna superba ferens.
Armati pergunt equites qui dura vidētur,
O Polypheme vorax, bella ciēre tibi.
Artibus ut vincūt elephantos sæpe dracenes
Sic superat reges fraudibus ille suis.
Hostib⁹ his fulmen primū exitiale minatur
Indice demōstrans tartara nigra manu.
Insuper arma armis, & bellis bella repellit,
Heu quid non audet sanguinolent⁹ homo?
En tibi quot gladios, quot tela, quot arma, quot enses,
Quodq; satellitium Pluto sceleste agit.
Nocte, dieq; vias, artesq; excogitat omnes.
Cæsareas possit qveis superare manus.
Vt vafer imperio solus potiatur & orbe,
Seu dolus, aut virtus, cunctaque dira juvant.
Ambitiosus enim sibi totum vendicat orbē,
Seq; (scelus) Christo clamitat esse parem.
Sic Pluto infelix superos usurpat honores,
Sic sibi Cæsareas subjicit ille manus.

Non auro loculos graves gerentes.

ANTITHESIS IIII.

Quisnam tam lacero jacet hîc vestitus amictu?
Æger, qui tremulo quæritat ore cibum:
Qui fuerat molli genetricis ab ubere claudus,
Præ foribus templi quiq; jacebat inops.
Tranſit Joannes illac & Petrus, uterqve
Tum veneraturus ſupplice mente Deũ,
Quos ubi vidit inops, timido cum pectore fatur.
Exiguam ſtipem ſupplice voce petens.
Neuter at argentum circumfert, neuter & aurum,
Ære crumena gravis neutrius atq; ſonat.
Terrenis opibus non quærit uterq; potiri,
Nec juvat hos celſas ædificare domos.
Vellera nulla pio pecori detraxit uterque,
Ut ſubitò fieret dives, & ære gravis,
Neuter pyramides celſas miratur & arces,
Noverat & magni pendere neuter opes.
Nec fitiebat opes alienas pauper uterqve,
Ut ſtrueret celſas de gregis ære domos.
Neuter divitiis incedere quærit onuſtus,
Tendit ad ætherios mens utriusqve polos.
Non molem templi tantam miratur uterq;
Nec ſpecie eximias cernit uterqve fores.
Nil aliud, qvam divitias miratur uterqve
Ejus, in excelſa qui ſedet arce, Patris.
Ergô quid huic donant querula tum voce petenti?
Cœlitus acceptas ſcit dare Petrus opes.
Cum tamen intuitus nummos ſperaret habere,
Sumit ab his munus cariùs ære datum.
Ut cum vere novo ramoſa repullulat arbor
Cui prius aruerant brachia frigoribus:
Omnia loripedis ſic verbo membra levantur,
Cui prius omninò debile corpus erat.
Quiqve jacebat humi, mirabile, claudus & æger,
Protinus hic ſtabili cernitur ire pede.
Qua, qvæſo, virtute, facit miracula Petrus?
Nunquid in humanis tale videre licet;
Heu tua non virtus, divina potentia, Petre,
Loripedem firmo præcipit ire gradu.
Petr' at hęc fecit miracula nomine Chriſti,
Inde ſtudens ſanctum multiplicare gregem.

ANTITHESIS IIII.

Quid ſibi vult, quæſo, ſceleratus Pluto? quid illic
Pſeudoprophetarũ grex maleſidus agit?
Quid molitur ibi, quid flectit lumina ſurſũ
Haccine clara poli ſuſpicit aſtra cohors?
Nunquid ſancta patris meditantur verba ſupremi; (preces?
Nnnquid ei fundunt ſupplice mente
Nunquid apoſtolico faciunt miracula more?
Aegra Deo ſuſa num prece mẽbra levãt?
Nunquid apud populum de ſancta eſt concio lege,
Aut Evangelii dogmata ſacra docent?
Nunquid ad æthereas extollunt lumina ſedes?
Nunquid eos Chriſtum concelebrare juvat?
Nunquid oves teneras hic ſano gramine paſcunt?
Qui velet, hæc facito, talia Pluto nequit.
Omnibus idem animꝰ celſas mirarier arces
Idem animus fluxis eſt inhiare bonis.
De grege quid fiat, nihil igens impia curãs,
Spectat magnificas ambitioſa domos.
Elyſios horum nullus contendit ad agros,
Nil cæleſte juvat, terrea ſola placent.
En tibi ſtrumoſum Plutum, qui latus & arces,
Atq; ſub urbe ſuos indice mõſtrat agros.
Adſtans & lateri cornutus Epiſcopus, ecce,
Quam patulo humanum lumine cernit opus?
Ut quando componit apis cellasq;, favosq;,
Cernit opus volitans undiq; fucus iners
Sapius ignavum pecus in præſepe ſubintrat
Quaq; coẽgit apis ſedula, mella vorat:
Sic ignava cohors, alius quas cõdidit, urbes
Occupat, ut fuco mellificavit apis.
Gens terrena domos celſas miratur & arces.
Gens pia ſyderibus: terrea gaudet humo:
Nil aliud ſceleratæ poteſt præſtare catervæ
Cur? aliud monachi nil didicêre pigri.
Quæ natura ſuo ventri parentia finxit,
Deflectunt oculos omnia bruta ſuos.
Ventre graves monachi ſic mundi rebus inhærent,
Nec miſeri cupiunt inde referre gradum
Non ſic impia gens, heu, non ſic itur ad aſtra,
Vos trahit ad nigras hæc via lata de-

pag. 720.

Refert externis parum lavari:
At lotis animis oportet esse.

ANTITHESIS V.

Sumit Apostolicus mirum, dum prandia cœtus,
Qvæ Pharisæorũ murmurat ecce cohors?
Turba dolosa nimis vulpinâ prædita frau-
Prandere illotos asserit esse nefas. (de,
Christus ad omnipotens, summi sapientia Patris,
Solvere scit nodos, impia turba, tuos.
Ergo reclamaret qvando tyronibus, illa
Turbaq; cum Christo cõgrederetur, ait:
Væ tibi gens qvæ transgrederis mandata supremi
Sancta, tuis qveat ut ritibus esse locus.
Gens fucata graves novit glutire camelos,
Colare & culicẽ: qvod Deus odit, amat.
Abluis exterio nitidis tua pocula lymphis,
Et tua mortali vasa liquore pias.
Abluis at nunqvam cœlesti fordida rore
Pectora, qvo fierent candidiora nive.
An licet humanas propter dissolvere leges,
Qvas tulit excelsa summus ab arce Deus?
Ut speciosa suo meretrix videatur amanti,
Oblita tum fuco depygis ora gerit.
Exteriora tui sic corporis abluis unda,
Ast animi sordent interiora tui.
Non manibus scelus illotis accumbere mensæ:
Est scelus illota sumere mente cibum.
Ut cibus internas nullo de pectore sordes
Purgat, sic animum nec vitiare potest.
Ut Deus est verax, nihil & veracius illo:
Nil nisi sancta probat, nil nisi vera docet.
Tu vero, scelerata cohors, gens perfida, mendax,
Somnia qvã recreant, omnia falsa doces.
Deseris ambrosiam, nectar cœleste relinquis,
Atqve venenato gramine pascis oves.
Hoccine legistis facinus patrasse Prophetas?
O nimis audaci dogmata scripta manu?
Sermo Dei solus medicina est mentibus ægris,
Et morbos animi dogmata sana levant.
Sermo autem est Christus, tanti medicina doloris, (des.
Ad qvem aditus rectos dat, modo viva, fi-
Sic reprimit sancto Christus sermone furores,
Queis Pharisæorum grex agitatus erat.
Hic ritus vetitos precesqve tradit
Externas monachis gregi scelesto.

ANTITHESIS V.

Qvid sibi vult hominum grex tantus vest.
tice rasa?
Religiosarum qvid petit ista cohors?
Cannabe qvid torta cincti: qvid mitra bicornis?
Qvidvé cucullatus postulat ordo simul?
Poplite cui flexo tam attentis auribus adstant:
Haccine turba colit supplice mente Deum?
Nulla cohors novit talis servire supremo:
Verba nec attenta percipit aure Dei.
Grex etenim totus dicentis pendet ab ore,
Dum pro suggestu talia Pluto serit:
O mnium felix, ô terque qvaterque beata,
Tu mihi docta Deo religiosa cohors.
Elysius tandem mecum florebis in agris,
Ingenio memori si mea dicta tenes.
Nil primo interno precibus corrumpere mentem
Atqve animum curis sollicitare juvat.
Vestrũ quisq, preces moto demurmuret ore
Hic, ubi conveniet credula turba frequens.
Ostentare juvat vel nuda cadaveris ossa,
Simplicibus prosunt illa prophana licet.
Qvodlibet egregia decoretur imagine templum,
Depingat varius lucida vitra color,
Cymbala multa sonent, fundantur thura per aras,
Nocte dieqve sacer luceat igne locus.
Nec te conturbes, si qvid commiseris, euge:
Consecrata fugat quodlibet unde scelus.
Floribus & ramis verno simulacra tegãtur
Tempore, & Autumno repleat uva manum.
Edite clamoros, resonent & templa boatu,
Et populus sacra sæpe madescat aqua.
Sacrificaturi varios vestite colores:
Triticeos flatu fingite mille deos.
Omne tamen cum judicio depromite carmen,
Festa petit gravius, lene profesta dies.
Signate humanas cruce fictã pulvere frontes
Tale susurrantes, qvale susurrat apis.
Sic externa suis blasphemo prædicat ore
Pluto vafer, curans dogmata sancta nihil.
Ergo qvi sapiet, vitabit pabula Pluti,

Rex regum minimum facit ſeipſum
Chriſtus, Cæſaribus didrachma ſolvens.

ANTITHESIS VI.

Squamigeri Petrus quid ſpectat piſcis in ore?
Hoccine mentis inops, an bene ſanus agit?
Exequitur quicunqve boni mandata magiſtri,
Dixeris orbatum ne ratione virum?
Huic etenim, quando ſolvi didrachma petebat
Quæſtor Cæſareo nomine, Chriſtus ait:
Regia progenies non hisce eſt libera reby?
Pendere vectigal gens aliena ſolet:
Turpia ne verò pariamus ſcandala genti,
Ad mare Petre cito tu modo perge gradu.
Ad mare cœruleum quando perveneris, hamus
Curvus in æqvoreas conjiciatur aquas.
Sqvamigerum jactu primo piſcabere piſcé,
A te inventus erit cujus in ore ſtater.
Solvito tum pro me pro teqve didrachma, quod æris
Cæſareus Quæſtor nunc ſolet exigere.
Dicta probat Petrus, celeri pede currit ad æquor:
Squamigerum piſcem protinus hamus habet.
Tum redit exiliens, piſci diducit & ora,
Promitur ex patulo protinus ore ſtater.
Verba Petrus Chriſti ſolvit didrachma ſecutus,
Accipit extenſa Quæſtor at ille manu.
Principibus docet hinc perſolvere jura licere,
Atque tributa ſuis pendere Cæſaribus.
Nunquid erat regum devinctus legiby ille?
Legibus imunis quis, niſi Chriſtus, erat?
Cui tribuendus honos, revereri præcipis inde:
Et cui vectigal pendere, Chriſte jubes.
Omnis enim à celſa decernitur arce poteſtas,
Et venit à ſummo regius ordo Patre.
Quod populo præſunt, vectigal penditur illis, (nos.
Quodq; etiam ſervant non ſine lege bo-
Non temerè gladium dedit his geſtare Supremus,
Nec geſtare gravi regia ſceptra manu.
Innocuos ut rex damno defendit ab omni,
Sic illi pœnas gens ſcelerata luit.
His etiam parere jubent mandata ſupremi,
Sic tamenut Domini nõ violetur honos,
Is temerarius eſt ergò, quicunq; reſiſtit
Principibus, voluit quos ſtabilire Deus.

Pendit Principibus nihil tyrannus,
Aſt hic ſubjicit ut monarcha reges.

ANTITHESIS VI.

Heu quid agit rerum triplici diademate tectus (virisq
Pluto, quibus mittit fulmina, qvaſo
Impius horrendo ſancit cum fulmine legem
Quam vel principiby non violare licet.
Auſcultat malefida cohors, dum percitꝰ ira,
Ius ſuperûm violans talia Pluto vomit:
O comites (neque enim ignari ſumus ante malorum
Peſſima qua nobis laica turba tulit)
Impia gens voluit, vectigal pẽdere noſtros,
Nos quoq; ſubjectos Cæſaris Imperio:
Ergóne Cæſareis parendum legibus? ergò
Vectigalis erit relligioſa cohors?
Nos qui Cæſareos ſcimus cohibere furores,
Et terimus preſſo regia colla pede.
Poplite quos flexo gens totius orbis adorat,
Legibus immunes non licet eſſe deos?
Per diadema triplex juro, per fulmina, terris (decet,
Quæ manus hæc vibrat, rem ſecus eſſe
Frangatur potius regũ veneranda poteſtas
Quam numeret nummum gens mihi ſida comes
Ergò magiſtratus, quicunq; ſit ille, caveto,
Si ſapit, à noſtris ulla tributa petat.
Sin ſecus, à noſtro percuſſus fulmine pœnas
Is luet in ſtygio tempus in omne lacu.
Sic divina Patris ſolvit decreta ſupremi,
Legibus immunem ſeq; ſuosq; facit.
Regibus at voluit vectigal ſolvere Chriſtꝰ:
Impius his verò pendere Pluto nihil.
Vt medio ludunt in aquis immania cæte,
Et patulo piſces quoslibet ore vorant:
Sic tenet imperium mortales inter, & omnes
Diripit, illicita ſubdit & arte duces.
Et tenues viduas, qua cultu paupere vivũt
Pendere vectigal, Pluto ſuperbe, jubes.
Multaq; progenies, orbata utroq; parente,
Pendit inops regi magna tributa ſuo.
Quod facinus, quaſo, viſum eſt audacius unquam?
O nimis audaces & ſine lege malos!
Omnibus inſultans ſic ſubjicit impius orbem,
Implicat atque ſuo regia colla jugo.

Morborum generi medetur omni
Agnus Christus, opem ferens tenellis

ANTITHESIS VII.

Quanta sit, hinc cernes Lector, clementia Christi,
Atq: laborantes qua pietate levet.
Quoqvo pergit iter, qvoqvo se proripit ille
Auxilium implorans obvia turba venit.
Ille autem à rebus nunquã feriatur agendis
Dic mihi, quæso, bonum quando refugit opus?
Quercubus ut virides hederæ, sic Christus adhæret,
Ut ferat auxilium, tempus in omne suis.
His modò sancta Dei facundo nunciat ore
Verba, laborãtes hos modò morte levat
Tuné sinistrorsum fugientẽ dæmona cernis
Ille ex humano corpore pulsus abit.
Corpore dissolvens illũ paralysis habebat,
Quẽ stabili Christus præcipit ire gradu,
Claudis restituit gressus, & lumina cæcis
Insuper & mutis verba sonare dedit.
Lepra quibus sanie tinctos infecerat artus.
Esse dedit medicâ corpora sana manu.
Cæca chelidonio verum non lumina sanat,
Nec leprosa auri pulvere membra levat.
Exitiale fugat nulla plantagine virus,
Coralio nocuum nec cacodæmonium:
Non reprimit nocuas herbis vel jaspide febres, (rum.
Curandam ad saniem non habet ellebo-
Non opus est gemmis Christo, non utitur herbis:
Imperat, & nutu quælibet ille facit.
Huic opus, huic labor est festis sanare diebus, (jacent.
Horum quotqvot humi langvida mẽbra
Nec Pharisæorum metuit, nec murmura plebis,
Irrequietus adest tempus in omne suis.
Scinditur incertũ studia in contraria vulg⁹,
Ille etenim damnat, quod probat alter, opus. (rum,
Ægros sanat, habens discrimina nulla die-
Festa licet fuerit, sive profesta dies.
Gratum opus est illi quemvis sanare, quibusvis
Auxilio celeri non gravat ire pede.
Pellere nec solũ novit de corpore morbos,
Novit & ex læsa mente fugare scelus.
Nec miseris, nec pauperibus succurrere cessat,
Vel quocunq; suos dirigat ille pedes.

Non visit miseros tyrannus ægros:
At contrà jocus est videre cædes.

ANTITHESIS VII.

Quãta sit, hinc cernes, miseri savitia Pluti
Et quibus ingenium sit recreare jocus.
Si jocus est vero, cades spectare cruentas,
Sanguinis & rivos unde madescit humo?
Ille parùm sancta statuit certamina lege,
Et pugnare viris præcipit ille viros.
Dicta probant omnes (quis contra audentior iret? (capit.
Quilibet hîc (miserum) protinus arma
Signa tubis dantur, cælum clamore remugit
In stadio celeri tum pede currit equus.
Pugna fit, horrendũ vero certamẽ, equestri
Pugnat equester, equis congrediuntur equi.
Vt cum Zelotypi subeunt certamina tauri,
Concutiunt presso gramina læta pede.
Ore cient fumos, jungunt cum cornibus ora,
Sæpius ad mortem casus uterque cadit.
Sæpe fit indigno sic in certamine cædes,
Cum sessore simul dejiciuntur equi.
Hîc contusa gravi cernuntur brachia casu,
Atque repugnantes cade perire gravi.
Heu, quam rara ferunt secum certamina pacem? (erit.
Nulla salus, & ubi Martius horror
Non semel hastavirũm teneros hic confodit artus,
Sanguine & humano sæpe rubescit humus.
Num spectare piget? dirimit num prælia Pluto,
Nũ dirimit, quæso prælia cædis amans?
Sanguinolentus amat fusum spectare cruorem,
Et ruere exanimes cernere gaudet equos.
Nec soli arridենt miseræ spectacula cædis,
Nec meretrix illinc, nec comitatus abest
Num solet ille gravi detẽtos visere morbo?
Vt viduas visat, num subit ille casas?
Heu, piget hunc parvos; lares humilesque subire,
Dedecus obscuras huicq; subire domos.
Sanguineas, animi solamen, cernere cædes.
Hunc juvat, hunc hasta, missaque tela juvant. (horror,
Atque ubi congressus armorumq; ingruit
Pluto frequens illic, ut modo cernis, adest
Impius est igitur natus cacodæmone Pluto,
Turpibus & geniũ est homicida satus.

* *Amissos humeris reportat agnos,*
Casas non metuens subire Christus.

ANTITHESIS VIII.

Cernitur hic veri, lector, pastoris imago,
Qui tenerum servat sedulitate gregem.
Sana gregi Christus non solum gramina præbet,
Hunc q; per irriguos non modo ducit agros.
Non modo pascit oves, ubi fragrãs crescit amomum,
Aut ubi gramen adest, mollis & herba viret.
Non modo pascit oves, ubi clarus defluit amnis,
Non modo de liqvido fonte propinat aquas.
Nõ modo nõ ducit per devia sedulus agnos,
Aut per gramen, ubi grex aconita legit.
Occurrere feris primus venientibus audet,
Audet & effrænes ille fugare lupos.
Primus & impavide transit per amœna locorum,
Nil veritus sævi rostra cruenta lupi.
Si qua tenebrosis pecus est in vallibus errãs,
Hanc ovium qværit pastor ubiq; bonus.
Intuitus dubio noscit vestigia gressu,
Impiger hæc seqvitur, nec gravat iste labor,
Per sylvas, per agros, tristis per opaca vagatur,
Mœstus ovẽ qverulo nominat ore suam.
Invenit, inventã non duro verbere tundit:
Impiger hanc humeris tollitat ille suis.
Sublatamq; suũ gaudens in ovile reportat,
Et reficit fessam gramine lætus ovem.
O pastorem ovium! licet hinc cognoscere, qvantâ
Pascit oves Christus sedulitate suas.
Si qva vel agna lupos in sævos incidit, illam
Eripit impavidâ protinus ille manu.
Non metuit tristes ululatus ipse luporum,
Hunc neque crudelis tygridis ira fugat,
Non metuit mortẽ, nec mille pericla subire,
Effera sanguinei nec timet ora lupi.
Casibus innumeris audet se exponere primus,
Dæmonas & cõtra primus in arma ruit.
Sed manet intrepidus, casu qvoqve servat ab omni
Pastor oves Christus nocte dieq; vigil.
Talia discipulis, lector, præsentibus audet,
Præcipit exemplo qvæ facienda suo.
Dum pia Christus obit pastoris munia verè:
Discit Apostolicus pascere cœtus oves.

Agnos Pluto lupus rapax tenellos
Correptos lacerat feroce dente.

ANTITHESIS VIII.

Qvod genus hîc hominis, qvæso, cum tempora circum
Est diadema triplex, ora lupina gerens?
Hiccine pastor erit, qui dentes promit acutos,
E cujus pendet plena crumena pedo?
Pseudopropheta, lupus, latro, dux atqve latronum,
Candide spectator, si bene cernis, erit.
Nec modo vitales ô vos qui carpitis auras,
Ast & enim cassos lumine dente vorat.
Carnivorax tumidis ut gaudet hyæna sepulchris.
Sic insistat putidis ille cadaveribus.
Hic miser ætheria nõ fungitur amplius aura,
Ast inhumandus ibi mortuus eece jacet.
At scelus indignum, vafro numismata Diti
Sunt numeranda prius, quam sit opertus humo.
Nec procul hinc adsunt fallaces pseudoprophetæ,
Qvi, ut vultur rapidus, putre cadaver amant.
En, qvæso, ossa quibus nõrunt imponere plebi,
Hæc proclamãtes sancta, prophana licet.
Non missura prius carnẽ, quã plena cruorũ,
Quando hæret tenera mollis hirudo cuti.
Sic ignara dolis emungitur ære caterva:
Imbelles populi quid nisi præda manent?
Vt prædãtur eos monachi, prædatur & alter
Hos prædo, at nulli qvem latuêre dolí.
Qvid digito monstret, vis scire, qvid indice qværit,
Quæve cucullatus satrapa verba facit?
Nemo pias vestrũ fraudes exerceat, inquit,
A nobis nisi sit copia facta prius,
Nec liceat cuiquã peccata remittere, nulli
Hæc sine permissu sunt facienda meo.
Vnius est summi peccata remittere Diti,
Qvi velut immenso regnat in orbe Deus.
Vt leo, dum spectat mõtis de vertice prædã,
Horrendos patulo promit ab ore sonos:
Tum fremit, & caudam decurrens ducit in orbem,
Et torvum intuitus circuit ille feras:
Tum tremuêre feræ, tremulæ sistuntqve paventqve
Atqve manent regis jussa superba sui.
Sic Pluti ad nutus monachorum turba trevisit,
Jussa sui metuens exeqviturq; Dei.

pag.728. *Aſpernatur opes, docetqve Chriſtum,*
Sola tecta fide ſubire cœli,

ANTITHESIS IX.

* Cernitur hic Chriſtus cœlo demiſſo ab alto,
Cœleſti emiſſas qvi patre tradit opes.
Gens ignara viæ, qvâ celſas itur ad arces,
Adſtat, & auſcultans à duce qværit iter.
Chriſtus at ignaræ gaudẽs ſuccurrere gẽti,
Qva patet acceſſus, mõſtrat ad aſtra viâ.
Prædia nulla ſitit, fulvũ non appetit aurum,
Nec qvæ ferre ſolet munera vilis humus.
Nec Phariſæorum mores imitatur iniqvos,
Qvi viduas fictâ ſub pietate vorant.
Vultis, ait, fratres, cœleſtia regna ſubire?
Terrenis opibus non inhiare decet.
Sunt terrena viro nihili facienda fideli,
Servandis animis ſordida terra nocet.
Qvem nulla æruginis, nulli roſêre latrones,
Theſaurum in cœlis accumulato pius.
Non licet argento ſuperas penetrare per arces,
Tecta ſuperna poli non gravis æra ſubit.
Ut ſpirante noto navis, dum tendit in altũ,
Naufragium patitur, qvam grave mergit onus.
Sic qvoqve cum loculis dum tendit ad æthera dives,
Ipſum Cocyti pondus ad ima trahit.
Qvilibet æra graves ergo deponito burſas,
Namq; piis onus hoc claudit ad aſtra viã.
Munere conſeqvitur terreſtri nemo ſalutẽ,
Tecta poli ſolâ ſunt ſubeunda fide.
Qviſqvis enim cupiet cœli cõtingere ſedes,
Sola fides aditus huic, modo viva, dabit.
A ſtygiis nullos argentum liberat undis,
Nec fragiles, novit qvas dare mundus, opes.
Muneribus cereris qvis, qvæſo, conferet almum (inops?
Nectar & ambroſiam? qvis, niſi mentis
Nemo poteſt animo complecti, aut ſenſibus ullis,
Præparat electis qvæ Deus ipſe ſuis.
Omnia poſthabeat, vel charos illic parẽtes,
Patre Deo nato qvi voluerſe comes.
Liberat effuſo mortales ſanguine Chriſtus,
Atq; hominum nullo penditur ære ſalus.
Chriſtus enim verax eſt ſolus janua cœli,
Qvo ſine tecta poli ſcandere nemo poteſt.

Hil falſo reſerat fores ſupernas, pag.729.
Et peccata pecuniâ remittit.

ANTITHESIS IX. *

Cernitur à ſtygiis deductus Pluto lacunis,
Qvi fragiles mundi nil niſi ſpirat opes.
Sydera nemo poteſt quot ſunt numerare polorum,
Quot neqve Vere novo gramina campus habet:
Sic qvoq; nemo poteſt vafri ludibria Pluti,
Ejus & innumeros commemorare dolos.
Non ſcopus eſt pura venerari mente ſupremum
Ejus, & æternum concelebrare Deum.
Huic ſcopus immenſum ſeducere fraudibus orbem,
Huic ſcopus humanum ludificare genus.
Verſicolore vafer pergit veſtitus amictu,
Et ſpeciem veſtes religionis habent.
Dextra crucem geſtat, geſtat qvoqve læva libellum,
Qvo veniam ſcelerũ ſe dare poſſe refert.
Cernitur ante alios juvenis, qvi cymbala pulſat,
Qvem ſeqvitur monachum pernitioſa cohors.
Proximus idolũ geſtat, qvi vertice raſo eſt,
Neſcio qvæ ſecum verba ſecundus habet.
Vtqve volutabro lætatur amica luto ſus,
Et catulos illuc edocet ire ſuos:
Sic docet impoſtor monachos imponere plebi,
Et varia humanum fallere fraude genus.
Vos date ſubjectis, inqvit, ſal, thura, putreſtat (aqvæ.
Vtqve cadaver, humum, luſtraqve vilia
Cymbala cum meritis, cineres, benedictio, cantus,
Talia ſunt certo diſtribuenda die.
Legibus his tamen ut frumentum, vina, liqvores.
Et qvicqvid vobis elicietur, erit.
Dicta probãt, facitũt docti mandata magiſtri
Et toto impia gens ſeminat ore dolos.
Spargitur ut liquidis crocodilo ſemita nymphis
Ad Nilum, ut lapſos rore vorace voret:
Sic inimica Deo ludit gens ritibus orbem,
Ingenio qves ſcit fingere Pluto ſuo.
Qvælibet arripiunt: lucri bonus eſt odor ex re (juvat.
Qvælibet: imponunt, hos ſcelus omne
Accipiũt quodvis, ſi nõ ſonat ære crumena:
Sive ſiligo adſit, ſordida ſive pecus.
Impia gens facit hæc, Pluto doctore, miſellã

Et fastus nihili facit caducos.

ANTITHESIS X.

Qvisnam tardigrado vehitur tam mitis asello,
Nati cœlicolis os, habitumq; gerens?
Ille licet pergat tenui vestitus amictu,
Judicio tamen est regius ille meo.
Regius est, lector, ne te tua lumina fallant,
Regius est summo rege parente satus.
Cum tn. advenit Judææ gentis in urbem,
Hoc nihil (ut cernis) mitius esse potest.
Non eqvus est huic fræna ferox spumantia mandens.
Huic modò sessori tardus asellus inest.
Sæpe Hebræa cohors maledictis proscidit illum,
Illius & graviter dogmata sæpe tulit.
Non tamen ille malum retulit pro talibus ausis:
Parqve referre pari noluit ille malo.
Futilibus licet hunc incesserat impia lingvis,
Hanc tamen innumeris afficit ille bonis.
Ut Thraso nõ venit, sed mitior ille columbâ
Visit eam, voluit qvæ lapidare prius.
Hunc etiam populi reverentur pacis amantes:
Atqve hic officium fida caterva facit.
Ramosas alii destringunt arbore palmas,
Et gaudent alii sternere veste viam.
Afficit hunc recinens puerilis cœtus honore,
Atq; Osanna pium supplice voce canit.
Ut qvando circumvolitant examina regem,
Nescio quid secum læta susurrat apis:
Sic etiam Christum collaudat qvilibet odis,
Et regem gaudet concelebrare suum.
Fulget ut obscuras inter carbunculus umbras (micat:
Noctis, ut umbroso tempore gemma
Sic populos inter præstantior eminet õnes
Ille, qvibus veniens undiq; cinctus erat.
Et Judæa cohors toties qvem ejecerat urbe,
Nunc recinens curvo poplite dicit, Ave,
Hinc licet incertæ cognoscere pectora plebis,
Qvæ sese versat sicut arundo levis.
Nam crucifixuri sunt, qvem reverentur, Jesum
Judæi, qvamvis mitis ut agna venit.
Ejus enim mortem sitierunt, ille salutem:
Venit & infestos inter ut agna lupos.

Spumantiqve ferox eqvo tyrannus.

ANTITHESIS X.

Hinc potes, ô lector, Pluti agnoscere fastus,
Hinc indigna hominis cernere facta licet.
Ingreditur qvando miseræ Babylonis in urbes,
Cernitur hic plusqvam regia pompa comes.
Huic eqvus est spumans ostroqve insignis & auro,
Altisono cujus sub pede terra fremit.
Penula lasciviis tegit hunc ornata decoris,
Insignem & chalibem frenaqve Mordet eqvus.
Aulicus hunc seqvitur, cornutus episcopus, abbas,
Ejusdem generis vel numerosa cohors.
Hæc sine splendẽti peragit nõ veste caterva
Ornato phaleris non nisi pergit eqvo.
Ensibus accincti colones spicula gestant
Ex humeris, spectas qvos aperire viam.
Multa qvid! immenso princeps non visus in orbe est,
Cui tanti fastus tantaqve pompa fuit.
Pro calone potens tantũ illi Cæsar habetur,
Audet quem lixis annumerare suis.
Non venit ut pastor, venit ut temerarius, audax,
Orbis ut immensi qvi tenet imperium.
Huic diadema triplex, huic vestis lucida gemmis,
Hujus & asseclas purpura picta tegit.
Ut meretrix auro tortis speciosa capillis,
Cujus & ad collum pendula torqvis inest,
Fucata facie procedens ludit amantes
Ulceris ignaros, qvod lupa dira gerit:
Sic specie externa Pluti delusa, dolisqve
Excipit hunc tanqũ credula turba Deũ.
Hunc urbes etenim, totus reveretur & orbis,
Et colit hunc flexo gens male docta genu.
Nec tantum male docta cohors, exultat avernus,
Et cacodemonium turba scelesta salit.
Scilicet ætherei durum patris ille flagellum est,
Ultio dia, malis exitioqve satus.
Indice nescio quid signãs demurmurat, atq;
Ut populo imponat, dulcia verba serit.
Exitio tradit, qvos hic servare videtur:
Ludere sic turbas ambitiosus amat.
Ut qvocunq; meat, sordes testudo relinquit

Vendentes pepulit domo paterna,
Pollutam graviter ferens Iesus.

ANTITHESIS XL.

Qvanto ardore animi Christus genitoris honorem (habes.
Vindicet, exemplum, candide lector,
Gens malè docta suas sancta Salomonis in æde
Vēdebat merces, multus ut emtor erat.
Lenigerum pecus hic vendebat, & ille columbas:
Expositas illic alter habebat opes.
Christus ad interea sāctas pervenit in ædes
Traderet ut suīi dogmata sancta Patris.
Intuitus merces in templo excanduit irâ,
Nec tulit, hos patriam sic violare domū.
Multa quid? ille facit contorta cannabe flagrum
Protinus, unde tulit verbera dura cohors.
Omnes qvotqvot erant duro fugat ille flagello:
Respiciunt timidi, semanimesq; ruunt.
Ut si fortè lupos in septro pastor ovili
Repperit, huic currit membra per ima furor: (tem,
Corripit ille pedum, dextra levaq; peteu-
Oreq; frendentem tum metuêre lupi.
Sic Christi virtute omnes fugientq; ruūtq;
Et trepidat gelido tota caterva metu.
Eversis resonat dejecta pecunia mensis,
Balat ovis, simplex atq; columba gemit.
Illic auditur gemitus, clamorq: virorum,
Et quærulo fugiens murmurat ore cohors. (pressit
Alloquitur verò Christus, murmurqve re-
Iudaicæ gentis, talia verba ferens:
O scelerata cohors, annon domus ista colendo
Ædificata fuit supplice mente Deo?
O polluta cohors, quæ semper sancta prophanas,
Tène licet patriam sic violare domum?
Polluis has ædes sacras, loca sācta, supremo
Hic ubi sincera mente colendus erat.
Quæ nusqvam fieri debent, hic istâne fient,
Sunt ubi fundēdæ supplice corde preces?
Hæccine structa fuit vendendis mercibus ædes?
Non aliud (qvæso) postulat ista domus:
Illa tamen vobis facta est spelunca latronū
Proh scelus, an templū sic temerare licet?
Non tulit ergo, sacras scelerari turpiter ædes,
Non violanda sciens tecta dicata Deo.
Sacra Pluto suas in æde merces
Vendit plebeis, & idiotis.

ANTITHESIS XI.

Si sedet in solio sceleratus Pluto supremo,
Si sacras merces vendit in æde suas.
Non est, quod mirum videatur, mitia nemo
Vepribus ex duris carpere mala potest.
Nulla potest arbor mala suaves edere fructus: (facit.
Egregium nec opus Pseudoprophetæ
Vt medicus fingit plantagine pellere virū
Qui taxo ægrotos examinare solet:
Sic vafer assimulat se tradere verba salutis
Pluto, quibus magis est exitiale nihil.
Ille sibi, tanquam superis delapsus aboris,
Vendicat, excelsi quod liquet esse Patris.
Nititur ut dæmon, superas penetrare per arces,
Vt cacodæmonium sit verebelle genus:
Simplicibus novit fallaces vendere bullas,
Pollicitus summi regna beata Dei:
Sic parat insidias populis impostor, ut auceps
Subdolus incautæ retia tendit avi.
Heu viduata viro quoties emungitur ære,
Orphanus atq; dolis (impie Pluto) tuis?
Heu quoties olitor tentavit petroselinum
Carpere, quod, simium dira cicuta fuit?
Ipsit sæpe legens flores ignara venenum
Virgo, quod in viridi gramine sæpe latet:
Cū [illegible] as cæli contingere sedes
Tum [illegible] scriptū, quæ dare Pluto solet
Sæpe redit q̄, domum pice longè nigrior atrâ
Candidior pura qui putat esse nive.
Semper & immiscet veris mendacia, mira
Arte suos vulpes, ut tegat illa dolos.
Optima si verum tu condimenta veneno
Misceres, totum hoc exitiale foret.
Sic quoq; dum miscet sanas lethalibus herbas (gregis?
Pluto, quid? in pestem non facit ille
In specus allicitur miser à latrone viator,
Hic ubi cum vita sæpe relinquit opes:
Sic vafer incautos sacras invitat in ædes,
Pollicitus certam Pluto salutis opem.
Ast ibi non solum vel opes vel corpus ademtum est:
Spiritus eripitur, nigraq; regna subis

Dat cænam Dominus ſuis Ieſus,
Largiturus opes ſuas in ævum.

ANTITHESIS XII.

Cum daret auricomus terris ſua lumina veſper,
Proderet & vultus humida luna ſuos:
Plurima diſcipulos docuit moritur⁹ Ieſus,
Atque ſuas ſancto gramine pavit oves.
Aſt quæ illos docuit, nobis qvoq; dicta putentur,
Qui ſoboles Abrahæ progeniesq; ſum⁹.
Ille reliquit opes, quas aurum vincere fulvum, (nequit.
Gemmaqve quantumvis ſit pretioſa
Ille quid ergo ſuis pretioſi? ſe ipſe reliquit,
Qui cibus eſt animis, ut foret inde ſalus,
Panis n. vivus deſcendit ab æthere Chriſt⁹:
Quo ſine quis quæſo non moritur⁹ erat?
Et quia turba ſum⁹ natura incredula noſtra
Nil niſi conſpicuum credere quemque juvat?
Ipſe ſuum poſuit corpus, roſeumq; amorē,
Sub pane, & liquido ritè fruenda mero.
Ut (quem gignit humus) paſcuntur corpora pane,
Et vinum exhilarat triſtia corda merum.
Queis ſine deficiunt vires, & corporis act⁹,
Et fame præ nimia langvida membra jacent.
Sic ſine cœleſtis preti[illegible] corpore Chr[illegible],
Heu quis in ęternū nc[illegible] noreretur h[illegible]?
Lucidus ut quādo fund[illegible] lumin[illegible]s,
Triſtis in obſcuras evol[illegible]os:
Sic nive candidior mens pūro ſanguine Chriſti
Redditur, innumeris ſordibus atra pri⁹.
Nam dominabatur cacodæmō impius orbi,
Mundus & hic fallax ater avernus erat,
Quos libet horrida mors præacutâ falce ſecabat,
In miſeros linguas angue ferente ſuas.
Non tulit hanc ſpeciem Chriſtus, qui ſanguine lavit
Peccatis hominum faucia corda ſuo.
Qui cacodæmonibus victis, & morte triumphans,
Ad dextram in celsâ nunc ſedet arce Patris. (verè
Non tamen abſentem nobis, ſed corpore
Præſentem in cœnâ credimus eſſe ſuo.
Hoc Evangelii teſtantur dogmata ſancti:
Teſtatur Domini ſanctaq; cœna Dei,
Pœna qvem populis docet colendum.

ANTITHESIS XII.

Quot ſit opus famulis operoſis conficiendo
Triticeo, labor eſt commemorare, Deo,
Cum coluit primum cū vomere rura colon⁹,
Tum ſerit, & ſemē, mollis ut herba, viret.
Dein, quæ parva fuit, quando ematuruit herba.
Sedula meſſorum falce caterva metit.
Inſuper auriga vehitur duce in horrea bob⁹,
Qui vectum terat hoc eſt ibi rurſus op⁹.
Præterea molitor præſtat male fidus opellā:
Atqve aſinus qvando fertqve refertq; domum.
Tum puer, aut meretrix ſubigit ſcelerata farinam.
Forſan & hanc liquida diluit alter aqua.
Nec ſatis eſt, coquitur compreſſus duplice ferro,
Multa quia? eſt illic forcipe rurſus opus.
Pyxide ſacrifico tū clauſus fertur ad aras,
Qua tibi, lector, hæc, ſi bene cernis, erunt.
Sacrificus varijs ibi cingens veſtibus art⁹,
Neſcio quas ſecum murmurat ore preces.
Multa ſuſurranti rogitat cum voce puellū,
Qui quoq; reſpondens tale ſuſurrat idem.
Hic aliquantiſper deflectit lumina ſomno,
Impiger accendit dum puer igne faces.
Aſt ubi neſcio quid cōprenſo pane ſuſurrat,
Ille (malum) panis creditur eſſe Deus.
Editur hic murmur, ceu flantis filij⁹ auſtri,
Attundente ſimul pectora plebe manu.
Qvis, niſi mentis inops, ut ſanctum tale probabit?
Hæccine mens Chriſti? talia nulla docet.
Vt catus arrepto gaudet colludere muri,
Verſat cum variis impiger unguibus modis:
Nunc ſimulat ſomnum, nunc ſe diſcedere fingit,
Nunc redit, & murem corripit ore levem:
At varios luſus ſequitur res ſeria: tandē,
Quem rapuit felis dente feroce, vorat:
Sic quoq; ſacrificus cum volvit ſæpius illum
Triticeum tumido devorat ore Deum.
Devorat hic aliis cernentibus hellua totum,
Purpureo digitos lambit & ore ſuos.
Talia præceptis cum ſint contraria Chriſti;
Dogmate Pluto tuo tu fugiendus eris.

pag. 736. *

Lavit discipulis pedes Iesus,
Lassis auxilium docens ferendum.

ANTITHESIS XIII.

Si sequeris Christum, lector, tutissimus ibis:
Splendida lux etenim totius orbis is est.
In tenebris nunqvam versabitur ille, fidelis,
Cœligenæ Christo qui volet esse comes.
Filius est summo charissimus ille parenti,
Verba parens cujus percipienda jubet.
Lintea quæ cingunt, en quæso, lector Iesum
En pelvim, nitidas unde prehēdit aqvas.
Discipulis lavet unde pedes Rex maximus unde
Tergat eos, mitis lintea Christus habet.
Petrus at ecce pedes Christo negat esse lavandos,
Atqve salutares ille recusat aquas.
Nil tibi (Christus ait) nobiscum Petre, futurum est,
Istos abluerit ni mea dextra pedes.
Tum Petrus: abluito, Divine, pedesqve manusqve,
Quicquid & in nostro pectore sordis inest.
Sic nisi cœlestis vitiosos laverit unda,
Ætherias nobis non licet ire domos.
Ergo tuo fas est renovari, Christe, lavacro,
Qui sceleris purus postulat esse sui.
Repperit ut quando pecus errans fortè paludes,
Corruit in sordes, inficiturq; luto:
Impiger ereptā deducit pastor ad amnes,
Mergit aqvis, tergus lanigerumque lavat:
Sic qvoq; quando animos peccatum polluit atrum,
Hos aqua pollutos cœlitus orta lavat.
Si Dominus, si Rex illotos laverit unda,
Hos aqua pollutos cœlitus orta lavat.
Non eadem nobis sunt facienda gregi?
Rege quid hoc potuit quæso sumissius esse,
A pedibus famulis quem juvat esse suis?
Mutua, si sapimus, nobis tradatur opella,
Et duce pauperibꝰ rege feramus opem.
Fœlix ille animi, Christoq; simillimus ipsi,
Tutum ferre inopi quem juvat auxiliū.
Quisquis enim dextram fratri non tradit egeno,
Impius est, sævis deteriorqve feris.
At quicunq; suis gaudet succurrere sēper
Fratribus, hic fœlix, atqve beatus erit.
Nā Deus omnipotens imprimis diligit illos
Queis erga fratres est pietatis amor.

pag. 737. *

Hic vel Principibus dat osculandam
Impostor crepidam, velut monarcha.

ANTITHESIS XIII.

Ecce tibi, lector, vani ludibria Pluti,
A pedibus reges quem juvat esse suis,
Qui tribuendus erat Christo, præsumit honorem:
Lætitat & sancti se caput esse gregis.
Dic mihi quæso, biceps fœtus Ecclesia monstrum?
Impie, qua quæso talia fronte refers?
Vah nequit esse biceps divina Ecclesia, Christus (lupus.
Huic caput est unum: Pluto quid ergo?
Huic caput est Christus, sancti quoq; pastor ovilis,
Atq; suo teneras numine pascit oves.
Attamen ille suis immensum territat orbē
Legibus, & populi subjicit arte duces.
Hunc etenim flexo venerātur poplite reges,
Dant q; (malum) Pluti basia blanda pedi.
O cæcos homines, ò regum pectora cæca?
Oscula concedit talia nónne nefas?
Sordida nam meretrix te rege beatior esset,
Si tali obsequio vita beata foret?
Namq; ea, Pluto, tuo ridens os admovet ori:
Dat crepidis at Rex oscula blanda tuis.
Orationis inops ergo, qui, basia Pluti
Vt tradat crepidæ, flectit utrumq; genu.
Vt septena gerit denis cum cornibus ora
Bestia, quā tradunt esse draconē satam:
Monstrum horrendum, ingens, & frendens dentibus ira,
Eructans saniem spargit ubique suam:
Plurima blasphemo (miserū) pronunciat ore
Et violat summi nomina sancta Dei.
Hoc etiam coluit facile gens impia monstrū
Gaudet enim sēper gens scelerata malis.
Talia Pluto facit, leges imponit acerbas,
Percutit, occidit, quos libet igne cremat.
Ille etenim toto sese jubet orbe colendum:
Cui nisi paruerīs, crede, perire licet.
Si quis enim præcepta negat toleranda tyranni,
Corripitur, pius & diluniatur homo.
Insatiabilis ut lupus agnos ore cruento
Corripit, & frendens dentibꝰ ille vorat.
Tergora diripiens sic monstrum devorat agnos:
Prædaq; sunt Pluto mitis ut agna lupo.

Ridetur que malis parens Iesus.

ANTITHESIS XIIII.

Quanta (vides) Christus nobis tormenta subivit,
Qvamq; gravẽ voluit sponte subire necẽ.
Impositũ capiti non est diadema refulgens
Nec tam sancta gerit regia sceptra manu.
Cœlitus at nato pro dignâ rege corolla,
Spina caput pungens aut saliunca tegit.
Regia pro sceptro decoratur arundine dextra:
Flexilis & læsum tundit arundo caput.
Nunquid in orbe fuit (quæso) tractatus, ut ille,
Tam miseris seu fur, seu patricida, modis?
Hic illusus adest, & spinæ tempora circum,
Queîs ita comprimitur, sanguis ut inde fluat.
Hîc alii coram certant illudere capto,
Alter humi flexo poplite dicit, Ave.
Incutiunt alii colaphos, & lumina velant,
Irridens alius miles in ora spuit.
Omnibus autorem jocus est ridere salutis,
Ludus & innumeris hûc cruciare malis.
Ut multi accipitres gaudent laniare columbam,
Sic simul in Christũ gens scelerata ruit.
Cujus in ore dolus non est invẽtus, iniqvis
Nomine sed nostro, tunditur ille modis.
Pertulit at Christus patienter talia nobis,
Fabula qui miseræ plebis in ore fuit.
Pertulit hæc nobis, ut nos Acherontis ab undâ,
Erueret, cœli regnaq; sancta daret.
Nos etenim mortis mactârũt tela, tenebat
Compedibusq; suis pectora victa Satan.
Christus at eripuit mortalia pectora curis,
Eruit à stygiis nos quoq; victor aquis.
Ergo qvis audebit Christo conferre tyrannum?
Noñé colendus erit, duciturunde salus?
Quis stipulas granis (quæso) nisi stultus, adæquat
Lumina quis luci, ni rationis inops?
Unde salus pendet, nobis es Christe colendus,
Qui das in placidâ vivere mente dies.
Quisquilias verò quàm granum pluris & umbram,
Quam lucem veri gens inimica facit.
Posthabitis lucem tenebris pia, docta sequatur.
Vera etenim amplecti, linqvere falsa licet.

Gemmis fulgidulis micans & auro.

ANTITHESIS XIV.

Si mihi tot linguæ, bibulas quot littus arenas,
Mollia quot viridis gramina campus habet:
Si mihi ferrea vox, ô Plutó superbe, nequirem.
Eloquio fastus commemorare tuos.
Non redimita gerit spinosis mollia sertis
Tempora, nec cingit dura corolla caput:
Mollibus hoc gestamen obest, procul este: tenellum
Bissina Sapphyro fulgida serta juvant.
Huic diadema triplex, ubi vel carbunculus auro
Cernitur intextus, nec sera mollis abest.
O quàm dis similis Christo, qui tẽpora circũ
Militibus casus, spinea serta tulit. (dit:
Nec satis, huic opus est cornuta gente creaMagna nec implumi vertice turba deest.
Purpureo, crocinoq; micat vestitus amictu,
Ejus & est chlamydi lucida gẽma deæ.
Tympana multa sonant, reddit cava tibia cantus:
Nec chelys, aut citharæ, nec lyra dulcis abest.
Insuper ignivomo belli ciet ore boatus
Machina, terribiles reddit & illa sonus.
Dic ubi tot fastus, ubi tantæve pompæ qua illis
Regum quæso suas æquiparabit opes?
Impius extollit vanum super æthera nomẽ,
Et cupit ignipotens ut Deus ipse, coli.
Exteriora gerit miris ornata lapillis,
Interius vero nil nisi virus habet.
Est igitur meretrix scorto lascivior omni,
Bestia quam rubro tincta colore vehit.
Purpurea cum veste gerit malè fida lapillos,
Cumq; deaurata pergit iniqua stola:
At latet inficiens tali sub veste venenum,
Turgida cum ficis atq; marisca subest.
Regibus illa tamen meretrix sua vina propinat
Exitialis, ubi dira venena latent.
Spumãtes vino pateras hausere monarchæ,
Proluit & tali quilibet ora scypho.
Sic fucata suo meretrix imponit amanti,
Proh dolor incautũ quẽ manet interitus
Sic scelerata suum diffundit ubiq; venenũ,
Quo sua quæ sequitur proluit ora cohors.

pag. 740.

Quid ſummis ſius eſſe, quaſo, regum
Summo Rege queat, videto lector?

ANTITHESIS XV.

Judæis coram mitis productus Ieſus.
Hic à Romano præſide Chriſtus adeſt.
En tibi lector, homo quem ſpinea ſerta coronant,
Flexilis & cujus repletarundo manum.
En tibi, lector, homo qui pœnas ſanguine pendit,
Quas mortalis erat turba datura Deo.
En tibi, lector, homo, qui non tamen eſt homo nudus,
Aut potius vermis, ſi bene cernis, erit.
Hunc rabioſa canum circundat turba, latratus,
Spumanti in tacitũ quæ vomit ore feros
Ut ferus inſectans prædã rugitq; fremitq;
Atq; aperit fauces, oraq; læva leo:
Sic maledicta vomit lingvis vibrãtibus iſta
In Chriſtum ſummo genus inimica Deo.
At velut effrænis ſubiens certamina taurus
Edit mugitus, & pede pulſat humum:
Sic fera turba caput ducitq; movetqve labellis
In Chriſtum motis frendet & ore ferox.
Cingitur utqve lupis balans frendentibus agna:
Sic fremit in Chriſtum gens maledida pium.
Cum tamen ille rei nullius conſcius eſſet,
Hæc tacito tanquam conſcius ore tulit.
Cumqve monarcha foret celſi dominator Olympi,
O paradoxa? tamen ſervus ut ille venit.
Qvi fuit egregia facie ſpecioſus, & inter
Mortales illi non decor ullus ineſt.
Eſt Phariſæorum confuſæ & fabula plebis:
Fabula, quæ naſum rhinocerotis habet.
Duris deliquitur pœnis, ut cera liqueſcens,
In teneram Phœbus lumina quãdo refert.
Verberis apparet duri per membra character,
Purpureo & tinctum ſanguine corpus habetur.
Aſperſus ſanie tanquam leproſus habetur,
Nam nihil illæſum præterière canes.
Con tulit iſta ſibi: quid enim commiſerat ille,
Qui ſine peccato, qui ſine labe fuit?
Pertulit impavidus tibi fævi tela Satanæ,
Et voluit ſtygios expoliare lacus,
Ergo tuum, lector, ſupplex reverêre parentem,
Addictus morti qui tibi cuncta tulit.

pag. 741.

Uſurpat ſuperos procax honores,
Cum ſaltuqve docet ſuos tyrannos.

ANTITHESIS XV.

Qvi ſentina malis, lector, qvis lerna malorum eſt,
In ſolio ſeſe prædicat eſſe Deum.
Turgida cũ faſtu deprompſit verba tyrãnus,
Qvæ patula demens percipit aure cohors.
Plaudite fida mihi comes, inquit turba: poteſtas
Tradita cœlitus eſt omnis ubiq; mihi.
Quos libet in celſas arces mea numina tollunt:
Et jubeo nigras quos libet ire domos,
Nam mihi tum baratbri eſt, tum celſi clavus olympi:
Poſſum tartareas & ſpoliare domos.
Nã mihi quãdo lubet nuto mandare Satanæ
Quæcunq; eſt præſto, noſtraq; juſſa facit.
O quoties & quot manus hæc Acherontis abunda
Humanas animas extrahit, ære dato?
Traduxit paulo manes vaga cymba Charontis?
Magno traductos extraho pluris ego.
Hinc fuge, paſtor inops, procul ô procul eſto miſelle,
Qvi methodum neſcis, heu fuge ſtulte, meam.
Nam maleſuada fames tibi ringet corporis artus,
Mentem animumq; ſequi in mea juſſa velis.
Deſine vera loqui, tibi falsũ arrideat auri,
AEris & argenti (me duce) dives eris.
Cernito naturas humanas ingeniumq;:
Diſplicet his verum, cunctaq; falſa juvant.
Vnde mihi (quaſo) triplex diadema paravi?
Vnde crumena gravis, tantaq; põpa mihi?
Vnde mihi quaſo magnos devincio reges?
Nõ meditare, potẽs unde monarcha vocor?
Omnia ſuccedunt, mihi credito, falſa docẽti;
Semper inops, ſitu vera docebis, eris.
Omnia conſiliis, aſtu, ratione, doluq;,
Poſthabita ſiunt relligione mihi.
Ergo voles iſtic dici quicunque beatus,
Qva tibi præſcribo, dogmata noſtra cape,
Sin minus, eroſus miſeris à vermibus eſto:
Excruciet pectus pauperiesqve tuum.
Sic docet incertum vulgus mendacia Plato:
Sic tenerum novit diſpoliare gregem.
Sic ſibi conciliat mundi faſtoſus honores:
Sic inopum tennes depopulatur agros.

* *Pœnas mille dedit, crucemque tulit*
Pro nobis miseris pius Redemtor.

ANTITHESIS XVI.

Tempore, qvo Christus lato versatus in orbe est
Maximus; ærumnas qvid nisi mille tulit?
Inde videre licet, qvas pendit amore suorũ
Pœnas, expositus risibus atqve jocis.
Nam postqvam tam indigna tulit, laturus amaræ
Supplicium mortis, bajulat ecce crucem.
Ridet eum scelerata cohors, & verbere tundit:
Cujus erant durâ saucia membra viâ.
Nec mendax Pharisæus abest, nec scriba cruentus,
Qvi Christo illatum cernere vulnus amant.
O mala gens, scelerata, ferox, ô perfida, plagis
Cui jocus est regem dilaniare suum.
Cumq: mederetur nostris langoribus: illa
Credidit, hunc pœnas cõmeruisse graves.
Qvid miserabilius? qvid posset onusti' illo,
Qvi peccata hominum tam grave gessit onus?
Verbera mille tamen patiẽs, ludibria mille
Judaicæ gentis, nil nisi mutus erat.
Mitis ut agna suo coram tondente nec hiscit,
Nec lanii cultro dilanianda gemit.
Sic qvoq; mutus erat, vel duro verbere cæsus.
Ductus ad horribilẽ gente feroce necẽ.
Qvod si cui nostrũ subeundum tale fuisset:
Heu qvis non oneri succubuisset homo?
Pertulit ex humeris totius qvælibet orbis
Acta malis primo nata parente modis.
Et gen' humanũ crudeli à morte redemit,
Qvod variâ fallax luserat arte Satan.
Ut sua Porphyrion fodit unco pectora rostro,
Exanimes pullos fervet ut inde suos:
Terrea progenies sic dura à morte revixit
Fundere qvem libuit sangvine, Christe, tuo. (lutis,
Ergóne spernemus Christi documenta? salutis
Ergóne rejectus, qvi fuit author, erit?
Elléne, qvi nunqvam latum, tormenta vel ungvem
Pro nobis subiit, Pluto seqvendus erit?
Veh præstat rapidis exponere corpora flammis,
Et dare vel lento mẽbra cremando rogo.
Ergo seqvamur eum, cujus vibice salutem
Conseqvimur, nobis unus & esto Deus.

Se præbet populo miser colendum.

ANTITHESIS XVI.

Ex humeris fertur fastosa Pluto cathedra,
Cui populus curvo poplite dicit, Ave.
Dedecus esset humũ pedibus calcare puderet
Humanis trit as gressibus ire vias.
Non cruce, non alio qvovis est põdere pressi
Vt Christus, nobis cum moriturus erat,
Attamen ille crucem, dices, gestare videtur: (cruce!
Nunquid cum Christi convenit illa
Noctis ut umbra nigræ differt à luce diurna,
Humor ut à sicco frigus ut à calidis,
A cruce sic Christi differt crux ficta tyranni,
Plebeiam tali ludat ut arte gregem.
Christus enim patiens, ut nos à morte levaret,
Ex humeris tacito sustulit ore crucem.
Pluto crucẽ vero gestat malesidus, ut õnes
Demittat rapidas in plegethontis aquas.
Non etenim tollẽda piis cruxarisq; auri est,
Aeternã ad vitã nulla metalla juvant.
Regia præ se fert pavo ut flabella superbus,
Sic sese ostentans ora superba gerit.
Tollitur ille suis populo venerãte, manuq;
Significat, celsus se reserare domos,
Quem tellus etiam, lector, si vera faterũ,
Sufferat, indignus pernicioſus erit,
Nam miser infecit turpi discrimine terrã,
Sordibus aerias polluit atque plagas.
Hunc malesida Deum cernentibus ora loqvuntur: (fides.
At non est fronti (proh dolor) ulla
Nam velut illachrymans crocodilus decipit, ille,
Sic ficto fallax allicit ore gregem.
Talia quò spectant? quo tendunt omnia qvæso?
Quo struit insidias Lerna, palusq; mali?
His satis edoctus jam debes esse: magistro
Nil opus expertis, sed meminisse juvat.
Scilicet huc spectant, vacuentur ut ære crumenæ,
Tergoraq; ut teneræ diripiantur ovi.
Laniger as crudelis oves dum devorat, illi
Turgida ventosus pectora fastus agit.
Monstrum tale vorax absorbeat ergo barathrum:
Atque Deo pœnas tempus in omne luat.

Ascendit superas Redemtor arces,
Victis gnaviter hostibus triumphans.

ANTITHESIS XVII.

Postquam Rex hominum pœnarum millia mille
Pertulit, & diræ tela cruenta necis.
Tertia lux inerat, cum dirâ à morte revixit,
Et cum tartareas exuit ille domos.
At tandem ætherias ascēdit victor in arces,
Hic laturus opem tempus in omne tuis.
Purpureus vero victorē haud cingit amictus
Aureolos operit nec toga longa pedes.
Non albis huic currus equis, nullæq; quadrigæ,
Non his evehitur queîs homo gaudet equis. (nat,
Divinumq; caput non aurea palma coronat,
Quæ genuit tellus nullaq; serta gerit.
Non illi facies est rufo tincta colore,
Nullam aqvilam gestat, nullaq; sceptra manu. (olim,
Iste triumphus erat proprius mortalibus
Qui poterant hostes exuperare suos.
Longe aliter verò tu maxime Christe triumphas:
Dissimilis longè téqve corona tegit.
Immortalis ei pro lauro gloria, sertum
Immortale Deo rege parente datur.
Non homines ducit manibus post terga revinctos:
Sævior humanis viribus hostis erat.
Peccatum, horrida mors, cacodæmon, ater avernus,
Terribiles hostes, & caro vilis erat.
Attamen hos Christus celebri certamine vicit,
Infractis vinctos compedibusq; trahit.
Ætherias virtute sua penetrare per arces
Novit, & ad dextram ritè sedere Patris.
Nec satis, ascendens cœlesti veste refulget:
Oraq; divino lumine clara gerit.
Cingitur Angelicis superator cœtibus ore,
Qui resono laudes encomiumq; canunt.
Cœtus Apostolicus scandentē suspicit, atq;
Miratur nunqvam talia visa prius.
Multa quid? ad dextram summi sedet ille parentis,
Omnia servator maximus unde potest.
At tandem veniet, præsens ut judicet orbē:
Cernet quem fixit gens scelerata cruci.
Tunc inopināti descēdet ab æthere mūdo:
Esto, qui sapiet, nocte dieque vigil.

Præceps in stygios lacus tyrannus
Fallax, & Babylon ruit superba.

ANTITHESIS XVII.

Quid monstri hic video? quis preceps corruit ille?
Heu quem præcipitant tot cacodæmonia?
Est satus ex triplici, lector, diademate notus,
Nunc ruit, in toto qui fuit orbe deus.
In rapidas acherontis aquas, qui gloria mundi
Pluto fuit, lapsu corruit ecce gravi.
Illéne quæso ruit Romanæ gloria gentis,
Lucifer ut fulgens, illéne quæso ruit?
Ponere decrerat modo qui super æthera sedem,
Vt Deus altitonans, illéne quæso ruit?
Illéne quæso ruit, cui dilaniare columbas
Ludus erat tenues, illéne quæso ruit?
Illéne quæso ruit, qui se jactabat habere
Imperium in cœlis? illene quæso ruit?
O paradoxa! ruit terraqve marisqve monarcha,
Qui mandata viris imperiosa dabat.
Corruit: ô lector, mirari desine, diris
Est cacodæmonijs præda, rapina, cibus.
Corruit, ut rapidum descendit ab æthere fulmen:
Corruit in stygios tempus in omne lacus.
Corruit & meretrix Babylonia, corruit omnis
Vana meretricij gloria, pompa, decus.
Cum meretrice ruunt pariter regesqve ducesqve,
Ex animo diram qui coluēre lupam.
Lamentatur eam male providus incola terræ, (ruit.
Cum videt hanc, lapsu qvæ graviore
Sed qvis eā quæso nigrū demisit in antrū,
Quâ virtute lupæ regna superba ruunt?
Namque videbatur nobis invicta, nec ullis
Illius evertī mœnia posse modis.
Altitonans, lector, qui temperat omnia nutu, (dedit,
Sustulit hanc prorsus, præcipitemqve
Parcere subjectis & debellare superbos
Novit, & impune non sinit esse scelus.
Sic periit Babylon, periit sic Pluto sceleſtus:
Omnis sic pereat gens inimica Deo.
Vltio procedit, fateor, divina gradatim:
Nec qvoties peccant, fulmina vibrat eis.
Supplicii vero justa gravitate rependit,
Turpia qvæ longo tempore facta tulit.

Moses excipit à Parente summo
Leges, quas populis tuliſſe conſtat.

ANTITHESIS XVIII.

Excipit hic Moſes, arrectis auribus adſtans,
Magniloqvo Legem quam Deus ore tulit.
Auſculta, Iſraël, ſupremi verba parentis,
Atq; locuturi dogmata ſancta Dei.
Sum Dominus, ſum Rex, inquit, ſum conditor orbis,
Et tuus, Iſrael, tempus in omne Deus.
Me ſine ſervitio tibi nunquã exire licebat:
Unum me colito ſupplice mente Deum.
Quod referat ſpeciem cœli, terræq; marisq;
Idolum caveas ſculpſeris inde tibi.
Nulla tibi genibus flexis idola coluntor,
Aut tu zelotypum noveris eſſe Deum.
Nam commiſſa luunt patrum pro tempore nati,
Sunt auſi leges qui temerare Dei.
Illius omnipotens Deus at miſeretur in ævum,
Qui fuerit ſanctæ legis, & ejus amans.
Non temerè Domini tam ſanctum aſſumito nomen:
Hoc etenim impunè non violare licet.
Admolire manus operi ſex rite diebus:
At tibi ſolemnis ſeptimus eſto dies.
Nam poſtquam terras fecit, pontumqve polumqve,
Septima lux feriis tota dicata fuit.
Ex animo charos ſemper venerare parẽtes
Tempora concedi ſi tibi longa velis:
Sin ſecus, in terris, quas de bonitate colendas (eris.
Omnipotentis habes, non diuturnus
Nec veneris nec tu cædis capiaris amore:
Nam venus & cædes ſunt odioſa mihi.
Viſcoſis captato nihil manibus, nihil ore referto
Mendaci, teſtis falſus & eſſe cave.
Tu nunquam cupiens alienæ cõjugis eſto:
Quæ tua non fuerint, illa ſitire cave.
O Deus omnipotens, tua ſanctæ dogmata legis
Quantumvis reſono clarius ære ſonant:
Cœleſtius emiſſum noſtris infunde liquorem
Mentibus, ut poſſint tam pia juſſa ſequi.

Quas, lector, tulit impius Satanas
Leges, excipit hic miſer tyrannus.

ANTITHESIS XVIII.

Excipit à nocuo leges cacodæmone Pluto,
Spargere quas vulgò pſeudoprobeta ſolet.
Cultus eſt, inquit, terræq; marisq; poteſtas
Tradita: ſum (dicam quid tibi multa?) Deus.
Me ſine perpetuis miſer excruciabere curis
Me ſine te rodent tædia, cura, dolor.
Me ſine tu ſuperas nunquam penetrabis ad arces:
Me ſine non vives, me ſine nullus eris.
Ergo tibi tanquã ſum Iuppiter ipſe colendꝰ
Numina me coram non aliena cole.
Sculpito mille tibi ſacras idola per ædes,
Sic volo, ſic jubeo, pro ratione libet.
Et quicunq; volet noſtræ intereedere legi,
Tradã ejus lento mẽbra cremanda rogo.
Tu venerare meum ſemper venerabile nomen,
Nomine quo potuit ſanctius eſſe nihil.
At tibi ſi libeat vel deierare Supremum,
Conſecrata ſcelus tale fugabit aqua.
Obſervato dies, quos te docuere profeſtos
Biblia neſcio quæ: mi ſecus eſſe placet.
Miſſamq; auſcultans iſtis feriare diebus,
Eſſe obſervãdos quos mea ſcripta jubẽt.
Deſerito charos pro relligione parentes,
Quæ fuit ingenio rite reperta meo.
Eſſe mihi comites, deſerto utroq; parente,
Prima cucullatis ſunt rudimenta meis.
Si ſis occiſor, ſi fur, ſi turpis adulter,
Non te propterea diſcruciare licet.
Hæc tua nam celeres delicta ferentur in undas,
Si prius annumeres annumeranda mihi
Si fueris ſitiens alieni, talibus auſis
Protinus, ære dato, tu mihi purus eris.
O gratas leges? nihil eſt præſtantius illis:
Mentibus ingenerant gaudia, triſte nihil.
Quisquis enim memori leges has mente reponet:
Quale ego repperiet tale ſalutis iter.

De præstantissimis Christi & indignissimis Antichristi Moribus, viri fidelis declaratio,

Cum mecum unà cogitarem, candidissime lector, neminem fuisse veritatis cultorē qui honestum semper sequendum, turpe verò fugiendum non judicaverit: qvo magis appareret, quid discriminis esse potest inter hoc & illud, tibi duos inter se maximè dissidentes, Christum scilicet & Antichristum proponendas existimavi.

Quid enim esse potest Christo optimo Maximo honestius? quid melius? quid deniq; veracius? Contrà verò Antichristo pessimo, sceleratissimo turpius? quid deteri? qvid deniq; mendacius? Sed ut id sit tibi intellectu faciliùs, de utriusq; moribus, lector, me pauca dicturum audito.

Qvis est hominum quęso, candide lector qui nescit, Christum æterni sapientiā patris, omni virtutum genere præditum fuisse? Quis bonum à malo, quis verum à falso, quis lucem à tenebris scivit discernere, nisi Christus prudentissimis. Quid eorum quæ sunt in vitâ potiora, quæq; deteriora sunt nobis, non traditum reliqvit? Nonne verbo & opere usus est ubiq; prudenter? cui pariter non bene consuluit? nonne ea tradidit, qvibus ad felicitatem contendimus? Contrà verò, quis quæso mortalium non novit, omni vitiorum generi Antichristum Satanæ organum esse turpiter addictū? qvando qvæso, ut bonum à malo discerneret, operā dedit? quando, quid sequendum, quidve fugiendum, mortales diligenter edocuit? qvando prudenter quicquam aut dixit aut fecit? cui hominum non malum consilium dedit? Si prudentiam ab eo requiris, lector, perinde facies, ac si aquam è pumice postules.

Deinde, quis commemorabit, quanta animi mansvetudine fuit Christus? quando præceps ad iram fuit? nonne opprobria & contumelias sibi toties illatas æquissimo animo tulit? quando ad vindictam propensus fuit? nunquid fuit moribus amaris? nunquid litis amans & contentiosus? nequaquam, imò verò fuit semper bene cōposito, forti infractoq; animo. Contrà verò nemo est, qui posset mente complecti, nedum verbis commemorare, quanta animi debilitate laborat Antichristus: nam proclivis est maximè ad iram, neqve potuit unquam, neqve potest vel levem ferre injuriam: morosus, difficilis, ad ulciscendum paratissimus, ob rem nihili irâ percitus. Qvid multa? malè compositi, pusilli, abjectiq; est animi.

Præterea, satis liqvido constat Evangelicis literis, quanta animi fortitudine fuit Christus. Nam quoties se exposuit vel mor-

mandatis? nonne laborando perseveravit? noñe confidenter Evangelium (tanquam præco confidentissimus) populis annunciavit? noñe cùm Scribas, tum Pharisæos hypocritas intrepidè increpavit? noñe maluit honestè mori, quam turpiter servari? qvid hoc potest esse vel fortius vel præstantius? Contrà verò, ex literis sacris, & scriptis doctissimorum satis videre licet, quanta mollitie animi est Antichristus sceleratus. Nam quando quæso Evangelii gratia se vel latum unguem exposuit periculis? qvem non refugit laborem, quoties est sermo de tradendo populis Evangelio? nunquid simulatores increpat & facinorosos? mollis homo & effœminatus, amans sui, voluptatibus indulgens aliud postulat: nonne etenim, si totum judicabis, quale sit, mavult turpiter servari, quàm honestè mori? Quid plura dicam? anteponit animo corporis salutem.

Insuper, quando quæso admiratus est Christus corporis delicias? quando ad animi libidinem proclivis fuit? noñe perinde se gessit adversis in rebus atqve in secundis? nonne rebus in omnibus modestum temperatum, benè compositum, constantem, cordatum, observantem, & sobrium deniq; se præbuit semper? Hæc omnia Scripturis traduntur clarissimis. Nam nihil eorum neqve Prophetæ, neq; Apostoli, ut liquido constat, prætermiserunt. Contrà verò Antichristus corporis deliciis studet, summum bonum in voluptatibus collocat: cum prodigi animi vitio laborans, tum risus, & scommatum, & scurrilitatis amans. Quid pluribus? intemperatum, impudentem, immodestum, flagitiosum deniqve se præstat continenter.

Item præterea quid cōmemorem Christi temperantiam? quos animi affectus non tulit moderatè? noñe in stadio virtutum ita se continuit, ut in extrema inciderit nunquam? noñe res eas, quæ vulgo contingunt, sive famem, sive sitim, sive frigus, sive penuriam, sive aliud dixeris, cum sum̄a animi æquitate passus est? Contrà verò, qvid dicam de intemperantiâ Antichristi, qui nihil unquā eorum nisi graviter tulit? nonne semper in extremis vitiorum finibus sese continuit? nonne tanquam levis arundo ventis agitata, sive tanquam navis huc & illuc fluctuans, exagitatur? quid utile, quid honestum fecit unqnam? nonne socordem ita se præbuit, ut nihil unqvam nisi indigna facinora patrârit? ejus mores sunt satis rerum peritis comperti, imò etjam lippis & tonsoribus noti.

Item pariter, nonne Christus ea, qvibus præfectus est à Patre, prudenter examina-

hibuit (nonne suis tam præclaris in facinoribus laboris amantem, sanctum, fidelem, & omninò veracem sese demonstravit? Contrà verò quid non temerè, quid non iniquè quid non inconsultè Antichristus molitur? Ad hæc etiam accedit, ut belua mentis impos nequeat animum ad res decernendas instituere: omnia confundit, omnia sparsum atq; deorsum miscet, nulli jus suum tribuit, neq; religionis, neq; parentum, neqve patriæ studiosus est, pios interimit, impios defendit, quoad ejus potest fieri, contra jus
pag. 749. sanctum atque inviolabile: infidelis, injurius, perjurus, nihil non in Deum & sanctas ejus leges confingit, eas pervertit, atqve etjam evertit: Potestatum dicto non est audiens: quid pluribus opus est? Sycophanta, malis inveteratus moribus, astutus, versutus est.

Item demum, quis hominum Christi liberalitatem commemorabit? quibus qvæso auxilium non tulit? quis ab eo tristis & mœstus (nisi impius) unquam discessit? nonne morbo laborantes, nonne malis affectos geniis, nonne leprosos liberaliter sanavit? Tempus me deficeret, si de doctrina, de miraculis, de beneficiis Christi, in homines collatis dicendum proponerem. Quibus qvæso rebus adductus hæc fecit? nunqvid habita ratione lucri? ne obolũ quidẽ unqvam ab aliqvo exegit. Qvid ergò? misericordem semper, cum boni tum honesti amantem, & humanę salutis studiosum sese totus exhibuit. Contrà verò Antichristus turpiter lucri avidissimus fuit semper, in suos sectatores prodigus, in veri cultores tenacissimus, undequaq; lucrum qværitans, inhians prædæ, ut vultur cadaveri. Nihil non pollicetur lucri causa acerrimus in quoslibet vectigalium exactor, immisericors, cuilibet infestus, ab omni deniqve liberalitate alienus.

Cæterum Christus optimus maximus æqvo animo semper & honores & ignominias tulit, neq; delicias neq; corporis cultus admiratus est unqvam: simplex, generosus, magnanimus deniq; fuit. Contrà verò, Antichristus & honores & ignominias iniqvè tulit semper, dans operam ventri & corporis deliciis, & pluris longè faciens hujus mundi vitam, quam æternam. Quid multa? duplex, ignobilis, & omninò deniq; pusilli est animi.

Hinc potes, candidissime lector, facile cognoscere, quam dissimilis, quam contrarius Christo est Antichristus. Quod si tu à me majora testimonia desideras, quid non mihi suppeditabunt Prophetæ? qvid non

Christus ex tributa virgine, intervenientе numine divino, voluit nasci: Antichristus verò afflatus nomine diabolico, creatus est à perditissimo sceleratissimoqve concilio.

Christus abjectus & summissus venit ea lege, ut esset aliis administer, non ut ei administraretur: Antichristus verò simulator veteranus sese, fateor, ministrũ, & servũ servorum nominat, qvi (proh dolor!) imperiose omnibus præcipit & leges præscribit.

Christus arguit eum modestè, à quo vocatus est bonus, neminem nisi Deum esse bonum asserens: Antichristus verò, qui quam pessimus est, vult optimus & sanctissimus haberi.

Christus lavandos discipulorum pedes summissus curavit: Antichristus verò vel Reges ipsos & Monarchas crepidam deosculari suam jubet, non secutus Petrum, qui à Cornelio nullo modo voluit adorari.

Christus regiam coronam ab offerentibus respuit, qui spineam tamen non recusavit: Antichristus verò coronam spineam id est, tribulationem & angustias nullo modo desiderat: coronam autem hujus mundi ità ambit, ut non simplici, sed tripici diademate delectetur.

Christus, nisi afflatus numine divino, nihil unquam fecit: Antichristus astrologiam seqvitur, nullâ habita ratione Dei.

Christus studuit semper & consuluit animarum saluti: Antichristus verò humanis impeditus negotiis, aliud agit, aliud curat.

Christus, ut Deum Patrem omnes revererentur, operam dedit: Antichristus verò gloriæ suæ cupidus, omnibus precibus Deum detestatur.

Christus tàm inops fuit, ut ne pulvinar quidem haberet, ubi caput admoveret: Antichristus verò abundat divitiis, nihilq; avaro sufficit.

Christus vendentes & ementes in templo intrepidè expulit: Antichristus verò merces suas illic divendens, facit illud speluncam latronum.

Christus sua bonitate paradisum pollicetur: Antichristus verò pecunia vitam æternam falsò promittit.

Christus, ut neminem offenderet, vectigal principibus pendit: Antichristus verò omnibus est offendiculo, omnibus existens oneri, nihil non extorqvens.

Christus non habuit rationẽ cognatorũ secundũ carmẽ: Antic. verò dat operam, ut sui ad dignitates humanas evehantur.

nes alere videtur.

Christus paci studuit semper: Antichristus verò omnis est dissidii & belli Princeps. Nam ubi qvæso regni tot discordiæ, tot factiones, tot bella, tot homicidia, qvot in regno Antichristi fuerunt?

Christus conabatur dissidentes in concordiam redigere: Antichristus verò contentionum & bellorum, qvæ inter Principes inferuntur, est alumnus.

Christus simplices elegit, ut eum seqverentur: Antichristus verò astutorum, callidorum, & versutorum hominum habet delectus.

Christus mittit suos per universum orbem, ut Evangelium annuntient: Antichristus verò mittit suos, ut meras nugas populo persvadeant.

Christus neminem invitum Evangelio credere coëgit: Antichristos verò interminatur eis, qvi ipsi non adhærent.

p.750. Christus bellum gessit in Satanam, omni patientiâ & animi fortitudine armatus: Contrà verò Antichristus cum Satanâ fœdus init.

Christi gladius est verbum DEI: Antichristi verò traditiones Satanæ.

Christus vult, eleemosynam fieri egenis, Antichristus verò vult, Ecclesiæ census in usus impios consumi.

Christus vetat, esse dandum fœnori: Antichristus lucri gratia fœnorandum docet.

Christus pascit oves ambrosiâ cœlesti: Antichristus veneno eas interimit.

Christus à Lege mortales immunes reddidit: Antichristus verò innumerabilibus mandatis eos devincit.

Christus qvemlibet ad resipiscentiam invitat: Antichristus verò ad somnia & fabulas.

Christus condonat commissa resipiscentibus: Antichristus obstinato animo hominibus favet.

Christus animum advertebat semper ad ea, qvæ ad animarum salutem pertinent: Antichristus verò gulæ indulget.

Christus in cruce triumphavit: Antichristus in deliciis triumphat.

Christus mortem subiit, ut animas servaret: Antichristus verò vivit, ut eas detrudat in gehennam ignis.

Nam qvàm diu regnabit Antichristus (inqvit Paulus) attendet doctrinis dæmoniorum, nihil nisi mera somnia prædicabit, leges mutabit, addet Scripturæ, qvæ addenda nullo modo sunt, jactans, se posse damnare, absolvere: & ejusmodi sibi usurpabit honores, qvi soli Deo tribuendi sunt. Et (ut ait Esaias) florebit ejus Imperium, tyrannidem ejus nemo hominum metietur propterea, qvòd omni genere scelerum & lasciviâ abundavit. Qvid? Christus ipse

imò ipsam perditionem.

Tu verò non ignoras, totam massam à modico fermento corrumpi. Nam tanta vis ejus Antichristi est, ut totum orbem vitiârit, polluerit, labefactârit. Veritas enim in humum prosternitur, vitium pro virtute habetur, prophani habentur pro sanctis, lumen convertitur in tenebras: Satan in Angelum lucis mutatur, Sol verus Ecclesiæ obscuritatem patitur, decidũt sydera, Charitas refrigescit, iniqvitas abundat. Atq; eò loci ventum est, ut nihil aut parum fidei supersit mundo. Et nisi DEUS miseretur eorum, qvos (anteqvam fundamenta mundi jacerentur) elegit, ne unus qvidem servaretur.

Inde satis licet cognoscere, qvalis est Antichristus, cùm in sanctis scripturis ejus sectatores vocentur leones, ursi, lupi, canes muti, dracones, leopardi, feræ, viperæ, genimina viperarum, Ægyptii, Sodomitæ, Pseudo-Prophetæ, Pseudo-Apostoli, infideles, hypocritæ, ignari rerum & scripturarum, semen Chanaam, congregatio impiorum, Satanæ concilium, prava generatio, gens adultera & à fide deficiens, facies meretricis, falsi doctores, asseclæ latronum, orphanorum oppressores, inimici crucis Christi, & pluribus ejusmodi nominibus.

Præterea diligenter considerandum est, regnum Antichristi esse dolis, fraudibus, vafritia, prudentiâ hujus mundi, eloqventiâ humanâ, perversâ deniqve interpretatione Scripturarum undiqve armatum. Antichristus enim ille decreta & leges constituit, qvibus simplices & credulos allicit, decipit & arripit. Nam persvadet plebi, se nullo modo posse incidere in errorem. Pompam verò suam pollicitis, muneribus, favoribus, promissis, confœderationibus sustinet astutè. Reges item & hujus mundi principes sunt ei auxilio ad agnum expugnandum. Furorem autem suum & rabiem satis prodit, qvando piis arma, ignem, & mortem deniqve minatur. Ille etiam magnificentissimis titulis nomen suum extollit: atqve etiam organis, tympanis, ceremoniis, monachorum, sacrificulorum, & hujusmodi Pseudo-Prophetarum simulatione sese potentissimum, qvantum ad res terrenas attinet, efficit.

Miraculis item confictis qvid non facit? nonné lucri gratiâ ossa præbet populo colenda? nonné marmor? nonné spinas? nonné lachrimas? nonné gladios? nonné fontes? nonné paludes? nonné aurum? nonné argentum? nonné qvodlibet metallum populo præbet colendum? Qvid non confingit? qvid non comminiscitur? qvid nõ excogitat lucri gratiâ? Qvid? nonné cadavera anguenda in clibano curat, ut à po-

ovibus pellem? Tantis, lector, lectoribus abundat Antichristus, ut cogitari neqveant, nedum explicari.

Qvid igitur futurum est? nunqvid Antichristum istum diutius feremus? Nonné, qvas dixerunt Prophetæ sententias de Antichristo, locum habebunt? nonné tradunt scripturæ, Antichristum esse prorsus evertendum? nonné Christi adventus eum funditus delebit? Qvid dicet? qvid faciet? qvid futurum est de illo, qvando Christus adveniens eum increpabit? Ubi terrarum abditus latebit? Qvo ore, qvâ fronte in Christi conspectum prodire audebit? Nonné Christus eum judicaturus est, atqve demissurus ad inferos, ubi perpetuis tormentis excruciabitur? Qvid dolus, qvid fraudes, qvid accusatio, qvid excusatio, qvid superstitio, qvid ejusmodi ludibria proderunt? Heu nimis serò sapiet, si tamen resipiscere ei divinitus concedatur. Nam cognitis ejus moribus, nemo non judicabit, eum prorsus obstinato, obfirmatoq́ve animo omni turpitudini esse addictum.

Qvibus diligenter consideratis, candidissime lector, judicabis facilè, utrum seqvi, utrum amplecti, utrum revereri debeas. Nam nemo est mortalium, nisi prorsus rationis inops, qvi veritati falsum, luci tenebras, humanas traditiones Evangelio anteponendas censeat. Ergo toto animi af-
p. 751. fectu lector, Christum amplectere, amplectendo cole, colendo suppliciter, si sapis, reverere, atqve ejus mandatis totus adhære: Antichristum verò fuge, fugiendo detestare, detestando prædica & fatere, nihil esse perniciosius illo, qvi totum mundum labefactat, qviq́ve tanqvam leo sævissimus irrumpit in sanctum gregem: qvem Deus ab omni injuria prohibeat & defendat. Faxit Deus, ut Antichristus funditus evertatur, Christus verò in omne ævum regnet, floreat, & imperet, Amen.

Henricus Stephanus in Apologia pro Herodoto.

SCribit, librum 12. ante annos, qvàm suam hanc apologiam scripserat, prodiisse: in qvo commemoratum sit, Concionatorem qvendam, Franciscani Ordinis monachum in Sicilia publicè prædicasse: Franciscum eorum Patronum qvotannis in celebratione festi sui in infernum descendere, secumq́; omnium eorum animas educere, qvi eo in anno vel pecuniam, vel aliud aliqvid eorum Ordini donârant & contribuerant. Et cùm hoc modo aliis locis multa prærepta & intercepta essent: tum

his est illud monachi in Bordeaux, qvi in aperto concionabatur: qvòd, simul ac animæ in purgatorio clangorem seu tinnitum pecuniæ audiant, præ lætitiâ exclament Ha, Ha, He!

Idem in ea apologia ait: horrendum dictu esse, qvòd, cùm aliqvis in agone vitæ constitutus cõfiteri velit, absolvi non qveat, nisi aut Franciscum, aut Dominicum, aut ipsum Confessionarium hæredem instituat: aut liberi, ad redimendas parentum animas, monasticam aliqvam religionem voveant: ut tali ratione hæredipetæ monachi defunctorum hæreditatem invadant: & qvamvis liberi defunctorum religionem non intrabant: attamen illi hæreditatem nihilominùs rapiebant, hæredibus dimissis vacuis. Item sacerdotes rudi populo persvadebant: qvòd si pecuniam darent, eorum parentes & majores æternâ damnatione eriperentur è vestigio: si nihil darent, in æternum condemnatos permanere. Ut Biturigibus Gallorum ad S. Stephanum lapidi incisus reperitur versus:

Hic des devotè cœlestibus associo te, &c.

qvos suprà posuimus.

Ibidem. Itali Sodomiam tam pro nihilo habent, ut crimen hoc detestandum vocent Peccatillo. Unde qvidam dixit:

Qvàm Romæ puero non licet esse mihi?

Ibidem. Cùm in concilio qvodam qvæstio esset: an sint Episcopi immediatè à Christo, an mediatè à Pontifice? qvidam Episcopus, veritus contra Papam loqvi, dixit: Parcat mihi Dominus Christus, non sum ab ipso: & alius qvidam dicebat, se non esse Theologum, sed Canonistam.

Ibid. Paulus 3. cùm in die corporis Christi in processu nimis tardè progrederentur, adeò ira commotus fuit, ut DEO in cœlis malè precatus fuerit, & eum abnegârit.

Scotus qvidam, ex Henrico Stephano.

CRedibile est, Circen mutasse potentibus herbis
In monachosq́; sues, inq́; sues monachos.

Onuph. Panvinius Veronensis Monachus.

POntifex Paulus 4. illaudatus cætera, hoc uno tamen laudem magnam promeruit, qvum tres simul fratris filios, Carolum Cardinalem, Johannem Palliani Ducem, & Antonium Montis belli Marchionem, multa graviter peccantes, dignitatibus & rerum omnium, qvam habebant, administratione exutos, cum ignominia urbe

res tam in patrui Pontificatu, qvàm aliis temporibus patratas, & præsertim bello Neapolitano, qvo universus terrarum orbis, atqve urbs imprimis vexata fuerat, Cardinalium aliqvot sententiæ subjecit. Unde cùm eorum nomina inter reos recepta essent, Carolus & Alphonsus Carafæ, Scipio Rebiba Cardinales, Johannes Comes Montorii, qvi Dux Palliani dicebatur, Leonardus Cardineus, & Comes Allifanus, cum aliqvot aliis Carafæ domus clientibus, partim in Hadriani mole, partim in publicum carcerem diverso tempore conjecti, qvæstionibus diligenter habitis, singulorumq; causis examinatis, ex Pontificis autoritate damnati sunt.

1561. Ex his Carolus Cardinalis Carafa, nono carceris mense carnificis manu in mole Hadriani strangulatus est: Johannes Montorii Comes cum Allifano & Cardineo securi in publico carcere percussi, horrendum & maximè memorabile spectaculum, insolensq; instabilis fortunæ (sursum deorsum omnia agitantis) ludibrium, in publico expositi, attonito, & qvorsum isthæc tenderent admiranti populo Romano præbuerunt, qvum omnes passim confluerent ad eos spectandos, qvi modò miserabiliter extincti, paulò antè urbem Romam & Italiam omnem solo nomine perterruerant. Alfonsus verò, centum millibus aureorum persolutis, & cameræ Apostolicæ præfectura deposita: reliqvi, vadibus datis, præter unum Cardinalem Rebibam, dimissi sunt. Imper. Carolo 5. Papa Paulo 4.

Idem in vita Marcelli 2. ait, Marcellum fassum, se non videre, qvomodo, qvi locum illum Papatus altissimum tenent, servari possint. Tantam vidit in Ecclesiæ Romanæ fide & moribus labem.

Idem Panvinius & Garimbert. libro 4. Marcelli 2. Pontificis pater, Richardus Cervinus, animadverso stellarum cursu, qvi tum erat, cùm hic ipsi filius nasceretur, ex earum conjunctione, uti erat ejus artis peritus, summum sacrorum principatum ei prædixit. Qvi qvidem persvasioni suæ tantum indulsit, ut, cùm post multos inde demum annos à civibus suis Montefano, oppido agri Piceni, ad filii ætatis jam grandis nuptias incitaretur, constanter eas recusaverit, clarissimum vitæ statum, qvem illi astra portenderent, illis veluti vinculis impediri, asserens.

1537. *Monstrosa.*

HOc anno Christi Schlagis Pomeraniæ pluit sangvine, ubi frustra exæqvantia magnitudine pugnum mixtim decidebant, habentia vultus humanos. Et hic cruentus imber per qvinqve jugera agrorum se extendit. Hondorp. Ut sup.

vocem Judicis. Imp. Car. V. Papa Julio 3.

Ferellus, Carmelus, Budæus, & Beza, Theologi. 1557.

HI Legati Gallici Wormatiæ in colloqvio Lutheranis de cœna confessionem suam obtulerunt, præsentiam corporis & sangvinis Christi affirmantem: sed cùm à Zinglianis postea ea de re fuissent objurgati, responderunt: opus sibi fuisse bono dolo pro tempore, ad liberandos fratres. Schlisselburgius.

1558. *Iacobus Brocardus.*

SCripsit libros duos: alterum ad Christianos de prophetia, qvæ nunc compleatur in his, qvæ sunt secundi Adventus Domini: alterum ad Hebræos, de primo & secundo ejusdem Adventu: qvibus multi loci sacræ Scripturæ, hactenus incogniti, eluceſcunt. Extat etiam ejusdem mystica, propheticaqve libri Levitici interpretatio. Imp. 118. Ferdinando. Papa 230. Paulo 4.

1558. *Iacobus Curio in Chronologicarum rerum libro secundo.*

EXtat in Apocalypsi Johannis sacrum ænigma de bestia duo habente cornua agninis similia, cujus numerum, inqvit revelator, computet, qvi intellectum habet: addens, numerum hominis esse: nomenq; hujus absconditum esse his tribus numeralium literarum notis, χξϛ.

Etsi autem alii aliud eruerunt inde nomen, qvod numeris respondet anno sexcentesimo & sexagesimo sexto: ostendit tamen satis superqve eventus, unde numerationis capiendum sit exordium: & cujusmodi Draco fuerit, qvi tantum inflavit veneni Arabicis & Affricanis Ecclesiis: unde postea Asiaticæ & aliæ totius Orientis infectæ sunt, perqve armorum terrorem & barbariem paulatim deletæ. Ad qvem Diaboli furorem & nunqvam deploratam satis vastitatem, qvoniam Romana dominatio, tyrannide & odio (qvo adversus Asianos & alios laboravit) tantos proditur subdidisse stimulos, multi hoc à Johanne ænigma propositum interpretantur de bestia bicorni ea, qvæ Europam in tantum convertit stuporem, ut sperare nemo prorsus aliqvid vel apud superos, vel inferos audeat, qvi illius non habet characterem. p. 753.

Sexcentorum & sexaginta sex annorum computationem ordiuntur isti à Sexagesimo ante natum Christum anno, qvo Pompejus capta Hierosolyma sceptrum Judæis primùm eripuit, & tota Judæa tributaria facta est Romanis: atqve eam finiunt in morte divi Gregorii, qvæ incidit in sexcentesimum sextum annum. Qvod tamen an ad Apocalypseos sensum satis congruat:

qvasi tempore cœperint: judicium esto penes eos, qvi eventus Apocalypticis figuris istis accommodare noverint exqvisitiùs.

Revelator videtur computum hunc suum deducere ab anno 3902. mundi, qvo Judæa Romanis facta est tributaria, & natus qvoq; est Joachim, dictus alio nomine Eli, Mariæ virginis & matris Christi Pater. Est autem annus hic ante partum virginis sexagesimus, qvem (puto) Johannes collocavit auspicium appropinqvationis Christi ex virgine in carnem: qværi autem cœpit post annos 666. extra Christum pro peccatis satisfactio. Cœperunt & extrui divis sacella & aræ, & certa iis destinari sacrificia. Imp. Ferdinando. Papa Paulo 4.

Idem. Centesimus jam agitur annus, ex qvo Mogũtini artifices primũ typographiæ prælum, qvod extare vidimus, instituerunt. Machinarum inventio annis antecessit septuaginta, qvarum autor fuisse memoratur Bertoldus Niger, artis Chemicæ non imperitus, monachus ex genere illorum, qvi Franciscum, probum procul dubio hominem, titulo seqvuntur. Dixeris monachum hunc jure Germanicum Vulcanum, poëtico illi, qvi sua Jovi cudebat arma, parem, aut fortasse superiorem: qvanqvam tamen Nigro hic cognomine monachus, non potuit, qvæ posteritas in machinis his usu addidicit: & rudis admodum prima fuit ab ipso inventa origo: (nam istas colubrinas, & alias in magna varietate machinarum, species, non vidit, multò minùs parare docuit) & ut artem usumq; illarum omnium maximè ipse monstrâsset, non videretur idcircò illius nomen mihi, ut qvidam volunt, è gentium memoria delendum esse: sed potiùs dixero, eos Spiritu Stygio esse afflatos, qvi pulcherrimo invento hoc, non rectè & ubi oportet, utuntur.

Idem. Narravit annos ante, puto, septuaginta, Sabellicus, Franciscum, pauperem & contemtum qvondam hominem, monasteria habere sexagies mille: qvibus interea multa accesserunt: qvod magnam profectò piis hominibus adferret consolationem, si in illa tanta multitudine vel qvisq; solummodò millesimus, cœlestis doctrinæ puritatem in orbe circumferret, veramqve Dei voluntatis agnitionem cursumqve infracto animo promoveret.

Nidificasse feruntur nunc in noviter repertis qvoqve insulis, ubi si in admirationem ceremoniarum & sacrificiorum suorum rudes tantùm accendunt, nec ludere diaboli artes aliter possunt, qvàm apud nos, non iis aliam debebit Ecclesia gratiam, qvàm monachorum debet populo, qvi id mundanis fatigati negotiis, mendicabula, qvæ docendi munus & molem in se receperunt, non gubernaverunt: neqve inqvisierunt, an qvod docerent, congrueret verbo DEI, & antiqvissimorum exemplis comprobari posset. Qvæ supinitas ansam illis dedit cogitandi de lautiore fortuna.

Priùs de se documenta dabant alicujus in animo sublimitatis adversus blandientis mundi ludibria. At ubi animadverterunt, præter se neminem tam bella populo infigere posse somnia, & in obseqvio hominum cœtus retinere, cornua cœperunt sumere, efferreqve se & inflare, exercere item genium, & furere conviciis in eos, qvi non omnia ipsorum probant deliramenta. Peperit hanc autem eis libertatem Romana dominatio, qvæ videtur jus & habenas regendi conscientias monachorum phalangibus commendâsse: ut, qvia nusqvam non suas illæ habent aures, omnia scrutentur & exqvirant: & faces esse insuper possunt ad crudeliter necandos homines, qvi verum scripturæ DEI intellectum traditionibus, aliqva sapientiæ specie, errorum camarinam tegentibus, anteponunt.

Huc eruperunt res, hac fœditate conspurcaverunt Ecclesiam scholarum logomachiæ & monachorum sectæ, qvas præstaret nunqvam esse in mũdum natas. Nam sub his sepultæ sunt, qvæ fortè supererant, literæ: sepulta & tota illa est Apostolorum, & Martyrum sangvine obsignata Theologia, qvam qvi revocare & retinere in Ecclesiis volunt, multarum virtutum copulatione opus habent.

Idem. Varro in antiqvitatibus scribit, p. 754
Vectium augurem conjectâsse. Romanum Imperium duraturum diutius non esse, qvam annos mille & ducentos. In qvo augurio vides, non admodum fuisse mendaces vultures. Computa ducentos & mille annos ab origine urbis, pervenies ad annum Christi qvadringentesimum vicesimum septimum. Circa qvæ tempora fuerunt Gothi, Vandali, Franci, Hunni, & gentes aliæ nostræ, in armis continuè contra Romanos, qvorum Imperium in infinitas etiam partes discerpserunt.

Sed plus ponderis Sibyllæ habet vaticinium, qvod de Imperii excidio apud Lactantium extat: Roma, mulier illa dixit, interibit, & qvidem judicio Dei, qvòd nomen ejus habuerit invisum, & inimica justiciæ alumnum veritatis Populum trucidaverit.

Idem. Promissio postqvàm Adamo facta est de semine mulieris, innumera sunt edita vaticinia de regno Christi inter gentes per terrarum orbem constituendo, qvæ

burtina dixit Octavio Augusto multa de adventu & divinitate regni Christi.

Idem. Magister ordinis Franciscanorum pollicitus est aliqvando Pontifici maximo expeditionem in Turcas paranti, ex Seraphici Francisci sectâ triginta bellatorum millia se posse conficere, nihil interpellato sacrorum cultu.

Idem. Biceps aqvila unde, narrat hoc modo: Pacârat Occidentis fines Carolus, & cum Nicephoro Imperatore Græco societatem ita inivit: ut Orientem ille, Carolini verò Occidentem bicipitis Aqvilæ auspiciis gubernarent. Inde bicipitis Aqvilæ initium.

1558. *Monstrum.*

NAscitur X. Calend. Julii infans monstrosus, qvi in capite carnosos flexus habuit, utnunc ingentes Spiræ mulierum solent esse, qvibus reticula & flammeola imponunt. Annales Misnenses, & Georg. Fab. Imp. & Papa ut sup.

1558. *Memorabile.*

ANno Domini 1556. mortuus est Imperator Carolus V. Is cùm paulò ante mortem suum Confessionarium interrogasset, qvænam vera esset religio & salvifica, sacerdos autem dubia, & non convenientia cum doctrina Pontificia Romana respondisset, eaq; de eo innotuissent, flammis addictus fuit. Georgius Nigrinus in Continuatione Chronici. M. Richteri.

1558. *Philippus Nicolai Theologus.*

INgens illa Christianorum multitudo per Turciam, Tartariam, Persiam, Arabiam, & Mauritaniam dispersa: adhæc ipsius Alcorani testimonia de Servatore Christo & sacris literis, perspicua, copiosa, & magnifica, plurimùm nobis Chistianæ religionis certitudinem confirmant, simulqve interitum Mahumetismo à Christianorum Deo præstitutum, & suo tempore indubitanter implendum denunciant. Non enim contrà Christianorum Regna Mahumetis cultoribus referta videmus, hocqve non sine singulari mysterio. Imp. Ferdinando. Papa Paulo IV.

Idem movet qvæstionem: An qvis Sementem Romanisticarum traditionum, & Pontificiæ hierarchiæ (qvâ Hispaniarum gentes inexplebili avaritiâ, & Jesuitæ filio perditionis velificantur) pro incremento ducat Christianæ religionis: & doctrinam Æthiopum atqve Moscovitarum, non paucis conflictantem erroribus, Regnum Evangelii appellitare possit?

Idem. Memoratu dignum est, Hispaniolæ incolas, Idolorum suorum oraculo, multo antea tempore, qvàm Hispani de Americâ cogitarent, admonitos, fore, ut rum Sacerdotes, rhythmis comprehensum, diebus tantùm tristibus occinebant, & eventus vera illud prædixisse docuit.

Idem. Hispania non diu Papatui adhærebit, sive qvòd reditura sit sub jugum Mahometicum, indignante Deo ob carnificinam & tyrannidem Hispanicæ inqvisitionis, sive qvòd & ipsa tandem, ejurato Papatu, doctrinam Evangelii à corruptelis repurgatam admittet.

Idem. Meminerint lectores pii, Jesuitas in convertendis Arabibus, Indis Gentibus Insularum Deastricolis, eam primâ suâ cum istis conversatione colloqvioqve ingredi institutionis viam, qvam si in Europâ nostrâ strictè in scholis & Ecclesiis suis observarent & retinerent, haud dubiè apud Hispanos & Italos pro Lutheranis haberentur, & vix, imò ne vix qvidem ignis supplicium effugerent. Indis enim idololatris p. 757. Christianam religionem persvasuri, non ordiuntur ab authoritate Romanæ Ecclesiæ, non ab humanis traditionibus, non à Missis, purgatorio, operum meritis, & Romanensium indulgentiarum nundinationibus: sed istis primâ institutione præternavigatis, simpliciter sermocinantur de lapsu primorum Parentum, de meritaqve condemnatione, in universum genus humanum pertingente, nec non de gratuitâ nostri redemtione, per unicum Christum factâ, cui per fidem sit adhærescendum & hoc nomine percipiendum Baptisma. Qvod ne qvis confictum â me arbitretur, adscribam ipsa Jesuitæ cujusdam, Johannis Baptistæ Montii verba, anno Domini 1564. ex Bungo urbe Japoniæ ad Michaëlem Turrensem hoc tenore exarata:

Evangelium, inqvit, longè lateqve jam pervagatum est, & sanè probatur in vulgus, & ferè semper ad Baptismum Dei beneficio aliqvi perducuntur. Ratio autem nostra cum illis agendi est ejusmodi. Qværitur primùm, qvam sectam seqvantur, deinde non modò, qvam ipsi profitentur, sed etiam reliqvæ omnes Japonicæ sectæ multis rationibus ita confutantur, ut, earum ope ac præsidio æternâ salute se neqvaqvam posse potiri, intelligant. Id ubi perceperunt, docentur, esse unum rerum omnium opificem, qvi ex nihilo cuncta procreaverit, eaqve omnia fungi officio, præter Angelos desertores, & hominem, qvi è primo illo statu culpa sua exciderit, in qvo à Deo parente positus fuerat, qvodqve idem naturæ legibus, rectæqve rationi adversetur.

Discunt deinceps, Deum esse trinum & unum, cujus imperium primus ille homo neglexerit. Et qvoniam infinitæ majestati ac numini facta injuria, infinitam qvoqve satisfactionem exigeret, secundam Trinitatis personam, cùm genus humanum,

leribus debitam, preciolo sanguine suo, acerbaqve morte persolveret, & nos in omnipotentis Dei gratiam restitueret.

Hæc illis omnia clarè & copiosè explicantur: tunc ad eorum qvæstiones probè respondetur, & omnis ex eorum animis, qvoad ejus fieri potest, dubitatio tollitur: atqve ut illis certæ precandi formulæ, præceptaqve Decalogi exposita sunt, promittunt, se barbaros ritus superstitionesqve deposituros. Deinde sacri baptismatis vis & mysteria iisdem explicantur, atq; ita Christo dant nomina, & baptizantur.

Hactenus Baptista Montius, cujus si vera fuerit narratio, non dubito, qvin, sicut olim Pharisæi & Scribæ, in Mosis cathedrâ, veram salutis viam, qvam ipsi non ingrediebantur, aliis retegere & explicare potuerunt: ita & Jesuitæ (qvamvis ipsi sint Papicolæ) tamen pro Episcopis & Ecclesiasticis doctoribus sese venditantes, in Orientalium paganorum conversione operam hucusqve non pœnitendam collocent, in qvantum scilicet doctrinam de Deo, de creatione rerum, de lapsu Angelorum & generis humani, de Filio Dei incarnato, de redemtione mundi per solum Christum factâ, & sufficientissimâ ejusdem satisfactione, apud rudem plebeculam simpliciter differunt, primisqve alloqviis & congressibus à Pontificiarum traditionum mentione sibi temperant, & duntaxat præcipuis Christianæ religionis capitibus, Decalogo, Symbolo Apostolico, & oratione Dominicâ informatos baptizant: ubi haud dubiè complures ex Indis eodem modo, per Dei gratiam ad salutis portum veniunt, qvo superioribus seculis, in medio Papatu, multos, desperata operum suorum fiducia, per solum Christum, recordatione vulnerum & passionis ejus, servatos esse novimus.

Gallicus Vates.

TOmo tertio historiarum, qvæ sub Ferdinando Imperatore contigerunt, scribitur de Henrico II. Gallicum qvendam vatem occultè pronunciasse, fore, ut ad vitæ regiæ periculum illæ ludicræ decursiones spectarent, id qvod jam popularibus qvoqve sermunculis non obscurè jactabatur. Sed Rex neglecto consilio suorum, somnium qvoq; uxorium, & oracula contemnens, luctuoso omnia exitu comprobavit. Imperat. 18. Ferdinando. Papa 230. Paulo 4.

1559. ## *Papa & Papistæ.*

HI in suis terris alunt & Turcas Judæos,

Ioban. Sleidanus lib. IV. p. 716.

HOc præterea legati dicebant: Ecclesiasticos Argentoratenses magnâ sui parte turpiter vivere cum meretricibus, qvas domi foveant magnâ qvidem cum offensione populi, pessimoqve exemplo: sed tamen summâ cum impunitate, nec eo nomine qvemqvam adhuc esse mulctatum ab Episcopo: si nunc ergò Senatus ei permittat in istos animadversionem, qvi Pontificiam modò legem non servârint, illis autem, qvi DEI præceptum violant, impunè scortari, & turpissima vitæ exempla passim edere liceat, qvis dubitet, qvanto sit hoc ipsorum periculo futurum?

Ille, qvæ sint inter ipsos pacta, nescire se, facinus autem ipsorum esse compertum, nec opus esse multâ disceptatione Juris: nam ipso facto esse jam proscriptos, & ab Ecclesiæ communione remotos: opem ergò ferendam Episcopo: qvòd autem alii scortentur, & inhonestè vivant, non ideò scelus istorum expurgari: non rectè facere, qvi sic vivant. Episcopum qvoqve negligere suum munus, qvi hoc illis concedat: scire se, Germaniæ Episcoporum hunc esse morem, ut acceptâ pecuniâ scortationem suis permittant: fore etiam, ut ejus facti rationem aliqvandò reddant: sed tamen idcirco non istis licere matrimonium contrahere, & qvòd sacerdotes fiant mariti, multò esse gravius peccatum, qvàm si plurimas domi meretrices alant: nam illos habere persvasum, qvasi rectè faciant: hos autem scire & peccatum agnoscere: nec enim omnes ea esse, qva fuit Baptista Johannes continentia: nusqvam reperiri, neqve documentum ullum extare, qvòd cœlibatum ipsis relinqvere liceat: ne Græcos qvidem, qvi ritus habeant à nobis diversos, hoc suis permittere: qvapropter iterum orare, ut Episcopo suam operam communicent.

Idem lib. 19. Anno 1547. bello Germanico, qvo tempore Cæsar Carolus V. prope Misenam accessit, Aprilis die 22. eo die, qvo flumine transmisso pugnavit, & Johan. Fridericum Saxoniæ Ducem cepit, solis aspectus valdè fuit tristis, obscurus, pallidus, & veluti caligine qvadam circumdatus, ita qvidem, ut pleriq; longissimè à Saxonia remoti, & ignari qvid ageretur, judicarent, magni aliqvid portendi. Nec enim in Germaniâ solùm, sed per Galliam etiam & Britanniam id fuit observatum.

Idem lib. 21. Johannes Islebius liberale donum à Cæsare simul & Ferdinando re-

illorum, qvi chrisma dicebant ab eis & oleum pontificium inter alia defendi, veluti rem sacram & saluti necessariam, ut ipsi nimirum discederent unctiores.

Idem. Sub hoc ipsum tempus Aloysio scribit Paulus tertius Pater, ut à decima septembr. die sibi caveat: Astra enim ei pronunciare cladem aliqvam insignem. Erat enim Paulus Pontifex non astrologiæ modò, sed & necromantiæ, sicuti pro certo confirmatur, admodum studiosus. Iis acceptis literis, Aloysius erat in metu & solicitudine: cumqve dies ille venisset, magno cum comitatu lecticâ deportatus arcem egreditur, ut urbis munitionem, qvam instituerat, videret: aderant etiam conjurati: sed cùm ibi non possent, qvod vellent, exeqvi, subsistunt: & qvum ille domum rediret, comitantur, & tanqvam officii causâ præcedunt, numero XXXVI. & ubi jam in arcem cum lecticâ perveniisset, è vestigio pontem pensilem ad se reducunt, ne qvis præterea subseqvi posset: ibi continuò strictis mucronibus illum petunt, & acerbè tyrannum increpantes, in lectica confodiunt: & unà sacrificum qvendam & stabuli præfectum, & satellites qvinq; Germanos trucidant. Postea per arcem discurrunt, & omnia diripiunt, maximâ vi pecuniæ repertâ, qvam ille munitioni urbis designaverat.

Interea fit civium concursus ad arcem, & qvid rei sit, qværitur: cùm fremitus atqve clamor intus exaudiretur: illi de sublimi respondent, se occidisse Tyrannum, & civitati pristinam recuperasse libertatem. Cùm autem ejus rei vix ægrè fidem facerent, interpositâ cautione civium, & impunitione promissâ, corpus exanime catenâ religatum ex muro suspendunt, & agitatum aliqvandiu præcipitant in fossam. Accurrit populus, & pugionibus atqve pedibus illum petunt, tanta erat acerbitas odii. Pòst, re deliberatâ, per celeres eqvos Ferdinando Gonzagæ, qvid actum sit, enunciant, & Cæsaris clientelæ sese dedunt, & auxilia sibi qvamprimùm mitti postulant. Ille statim præsidium eò mittit, & occupatâ urbe, in Cæsaris fidem per jusjurandum illos adigit, pòst ad Cæsarem omnia perscribit, & qvid sit ipsius voluntatis, rogat. Parmenses etiam, ut Cæsari sese permitterent, solicitati fuerunt, sed hi missis ad Pontificem literis, in ejus fide velle permanere, neqve se recusare dicunt, qvò minùs interfecto parente, filium Octavium pro Principe agnoscerent.

Hæc est eorum summa, qvæ Cæsari nunciata fuisse dicebant ipsius familiares, & qvam spargebant inter ordines: alii verò possum. Utcunqve sit, impium, & scelerátum imprimis hominem fuisse Petrum Aloysium, fatentur omnes: extant Italorum libelli, qvi nefarias illius libidines enumerant, in qvibus hoc est omnium imprimis memorabile, qvòd Cosmum Cherium Episcopum Fanensem per vim stuprasse dicitur, usus operâ suorum, qvi illum distinerent: qvod qvidem facinus misero illi sic doluisse ferunt, ut præ mœrore & indignitate rei postea sit extinctus: neqve desunt, qvi venenum ei datum ab illo fuisse putant, ne flagitium illud ad Cæsarem deferret. Paulus nihilò secius impensè filium amabat, & ad ipsius amplificationem omne studium convertit, & qvum de flagitiis nonnunqvam audiret, non admodum ægrè tulisse, & hoc solùm fertur consveviisse dicere: hæc illum vitia non se commonstratore didicisse. p. 757.

Idem. Qvomodo per arbitros fuerit transactum inter Episcopum Argentinensem atqve Senatum, suprà diximus. Decreverat qvidem Episcopus, rem inchoare in suis templis, ad Christi diem natalem, & rationem clero præscripserat, qvam seqverentur: sed qvia non satis erant instructi, distulit in Calendas usqve Februarii. Tunc in tribus illis templis, qvæ senatus ei per transactionem concesserat, sacrificicantiones suas atqve preces vespertinas, & postridie missam rursus inchoant, totos jam XXI. annos intermissam. Ingens autem erat hominum concursus, maximè juventutis.

Nam his omnibus novum erat spectaculum & inauditum, &c.

Idem. Ille, qvem diximus, Archiepiscopus Beneventanus libellum conscripsit planè cinædum, & qvo nihil fœdius excogitari possit: nec enim puduit eum, scelus omnium longè turpissimum, sed per Italiam nimis notum atqve Græciam, celebrare laudibus.

Idem. Julius autem, qvo tempore Bononiæ fuerat legatus, in delitiis habuerat adolescentem qvendam, Innocentium: hunc tametsi reliqvi minùs probarent, imò reclamarent, in Cardinalium adoptavit collegium: & in domesticam consvetudinem rursus admisit, eiq; cognomen suum, & insignia qvoqve attribuit. Romæ fama erat, & libellis qvoqve perscriptum fuit, à Jove Ganymedem foveri, licet deformem. Sed nec ipse Pontifex hoc ad reliqvos Cardinales dissimulare & per jocum fertur aliqvando commemorare, qvàm sit lascivus adolescens & importunus. Dum in conclavi res agitur, interceptæ fuerunt literæ, qvas ex Cardinalis Mantuani fami-

burtina dixit Octavio Augusto multa de adventu & divinitate regni Christi.

Idem. Magister ordinis Franciscanorum pollicitus est aliqvando Pontifici maximo expeditionem in Turcas paranti, ex Seraphici Francisci sectâ triginta bellatorum millia se posse conficere, nihil interpellato sacrorum cultu.

Idem. Biceps aqvila unde, narrat hoc modo: Pacârat Occidentis fines Carolus, & cum Nicephoro Imperatore Græco societatem ita inivit: ut Orientem ille, Carolini verò Occidentem bicipitis Aqvilæ auspiciis gubernarent. Inde bicipitis Aqvilæ initium.

1558. *Monstrum.*

NAscitur X. Calend. Julii infans monstrosus, qvi in capite carnosos flexus habuit, utnunc ingentes Spiræ mulierum solent esse, qvibus reticula & flammeola imponunt. Annales Misnenses, & Georg. Fab. Imp. & Papa ut sup.

1558. *Memorabile.*

ANno Domini 1556. mortuus est Imperator Carolus V. Is cùm paulò ante mortem suum Confessionarium interrogasset, qvænam vera esset religio & salvifica, sacerdos autem dubia, & non convenientia cum doctrina Pontificia Romana respondisset, eaq; de eo innotuissent, flammis addictus fuit. Georgius Nigrinus in Continuatione Chronici. M. Richteri.

1558. *Philippus Nicolai Theologus.*

INgens illa Christianorum multitudo per Turciam, Tartariam, Persiam, Arabiam, & Mauritaniam dispersa: adhæc ipsius Alcorani testimonia de Servatore Christo & sacris literis, perspicua, copiosa, & magnifica, plurimùm nobis Chistianæ religionis certitudinem confirmant, simulqve interitum Mahumetismo à Christianorum Deo præstitutum, & suo tempore indubitanter implendum denunciant. Non enim contrà Christianorum Regna Mahumetis cultoribus referta videmus, hocqve non sine singulari mysterio. Imp. Ferdinando. Papa Paulo IV.

Idem movet qvæstionem: An qvis Sementem Romanisticarum traditionum, & Pontificiæ hierarchiæ (qvâ Hispaniarum gentes inexplebili avaritiâ, & Jesuitæ filio perditionis velificantur) pro incremento ducat Christianæ religionis: & doctrinam Æthiopum atqve Moscovitarum, non paucis conflictantem erroribus, Regnum Evangelii appellitare possit?

Idem. Memoratu dignum est, Hispaniolæ incolas, Idolorum suorum oraculo, multo antea tempore, qvàm Hispani de Americâ cogitarent, admonitos, fore, ut rum Sacerdotes, rhythmis comprehensum, diebus tantùm tristibus occinebant, & eventus vera illud prædixisse docuit.

Idem. Hispania non diu Papatui adhærebit, sive qvòd reditura sit sub jugum Mahometicum, indignante Deo ob carnificinam & tyrannidem Hispanicæ inqvisitionis, sive qvòd & ipsa tandem, ejurato Papatu, doctrinam Evangelii à corruptelis repurgatam admittet.

Idem. Meminerint lectores pii, Jesuitas in convertendis Arabibus, Indis Gentibus Insularum Deastricolis, eam primâ suâ cum istis conversatione colloqvioqve ingredi institutionis viam, qvam si in Europâ nostrâ strictè in scholis & Ecclesiis suis observarent & retinerent, haud dubiè apud Hispanos & Italos pro Lutheranis haberentur, & vix, imò ne vix qvidem ignis supplicium effugerent. Indis enim idololatris p. 757. Christianam religionem persvasuri, non ordiuntur ab authoritate Romanæ Ecclesiæ, non ab humanis traditionibus, non à Missis, purgatorio, operum meritis, & Romanensium indulgentiarum nundinationibus: sed istis primâ institutione præternavigatis, simpliciter sermocinantur de lapsu primorum Parentum, de meritaqve condemnatione, in universum genus humanum pertingente, nec non de gratuitâ nostri redemtione, per unicum Christum factâ, cui per fidem sit adhærescendum & hoc nomine percipiendum Baptisma. Qvod ne qvis confictum â me arbitretur, adscribam ipsa Jesuitæ cujusdam, Johannis Baptistæ Montii verba, anno Domini 1564. ex Bungo urbe Japoniæ ad Michaëlem Turrensem hoc tenore exarata:

Evangelium, inqvit, longè lateqve jam pervagatum est, & sanè probatur in vulgus, & ferè semper ad Baptismum Dei beneficio aliqvi perducuntur. Ratio autem nostra cum illis agendi est ejusmodi. Qværitur primùm, qvam sectam seqvantur, deinde non modò, qvam ipsi profitentur, sed etiam reliqvæ omnes Japonicæ sectæ multis rationibus ita confutantur, ut, earum ope ac præsidio æternâ salute se neqvaqvam posse potiri, intelligant. Id ubi perceperunt, docentur, esse unum rerum omnium opificem, qvi ex nihilo cuncta procreaverit, eaqve omnia fungi officio, præter Angelos desertores, & hominem, qvi è primo illo statu culpa sua exciderit, in qvo à Deo parente positus fuerat, qvodqve idem naturæ legibus, rectæqve rationi adversetur.

Discunt deinceps, Deum esse trinum & unum, cujus imperium primus ille homo neglexerit. Et qvoniam infinitæ majestati ac numini facta injuria, infinitam qvoqve satisfactionem exigeret, secundam Trinitatis personam, cùm genus humanum,

uti vocant, portam aperit, ad qvam innita concurrerat hominum turba, conſeqvendæ peccatorum remiſſionis cauſa, ſicut antè diximus. Malleolo pontifex aureo portam ferit: ſic enim habet ceremonia, qvem deinde honoris cauſa largiri ſolet alicui: ſunt enim, qvi ſe beatos hoc nomine putant: & hoc qvidem tempore Cardinalis Auguſtanus precibus eum obtinuit, & ſecum in Germaniam detulit. Dum portam pontifex malleo percutit, opifices illam vectibus effringunt: ibi populus, qvi certatim irrumpit, ejus ruinæ calcem atqve rudera ſtudioſè colligit, & in rebus chariſſimis habet. In illud Auguſtani Cardinalis factum nonnulli, cùm audiſſent, ſic jocabantur, ut hoc malleo dicerent eum cogitare Lutheranis contundere capita. Venerunt deinde Romam ſalutandi & officii cauſa, Dux Urbinas, Ferrariæ Dux, legati Veneti, Sabaudiæ, Florentiæ Ducis, Genuates, Senenſes, Scotiæ, Galliæ regis, pòſt etiam Cæſaris. Farneſio Octavio Pontifex non modò Parmam reſtituit, ſed ſummam etiam attribuit præfecturam, Confalonierum ipſi vocant: Aſcanium qvoqve Columnam reſtituit, profligatum à Paulo. Novus Pontifex galerum ſuum Cardinalitium, cui vult, largitur, antiqva conſvetudine.

Idem. Decimâ poſt die Novembris è vita decedit Paulus, tertius Pōtifex, cùm ageret annum LXXXII. Pridie, qvàm obiret mortem, abolevit vectigalia, qvæ ſalinis, & pleriſqve aliis rebus impoſuerat, non ſine gemitu populi. Menſibus aliqvot antè ſolicitaverat Cæſarem de reſtitutione Placentiæ: ſed id fruſtra fuit: & ſi longior ei vita contigiſſet, omninò putatur in Galliæ regis partes fuiſſe tranſiturus. Nam inde à cæde filii Petri Aloyſii vindictam animo creditur agitaſſe. Corpus in ſacellum Sixti Pontificis delatum, in tertium usqve diem ibi permanſit: populus eò freqvens accurrit, ejusqve pedes, qvi per cancellos ferreos expoſiti erant, uti fieri ſolet, deoſculabantur. Priusqvàm decederet, libellus exiit Italicus, vehemens in illum atqve gravis, titulo qvidem Bernhardini Ochini, ſed ab aliis, uti creditur, compoſitus, cum præfatione ad Aſcanium Columnam, qvem ille profligârat.

Libellus hic inter alia multa, qvæ nimis longum eſſet recitare, ſermonem ad eum convertit, & Antichriſtum appellans: Innocentio Pontifice, conjectus, inqvit, in vincula fuiſti, præſul iniqviſſime, propter homicidia duo, & commiſſum parricidium, matre nimirum, & nepote tuo qvodam veneno ſublatis, ut omnis ad te con-

pervicit. Cum enim, coptam ſui non ſacturam eſſe deinceps ei, minaretur, Alexander Sextus Pontifex, offenſionem veritus & iram illius, in Cardinalium te cœtum allegit. Alteram deinde ſororem tuam, pro familiæ tuæ conſvetudine, parùm pudicam interemiſti qvoqve veneno.

Per Anconitanam provinciam cùm eſſes legatus, Julio ſecundo Pontifice, puellam ejus civitatis nefariè circumveniſti, qvando, diſſimulans qvis eſſes, teq; pronobili qvopiam gerens ex legati familiaribus, illam viciaſti: qvod qvidem facinus puellæ patruus, Cardinalis Anconitanus, urbe captâ coram Clemente Pontifice captivo, tibi graviſſimis verbis objecit. Nicolaus Qvercæus, cum Laurâ Farneſia, tuâ nepte, conjuge ſuâ te congredientem deprehendit, & pugione tibi vulnus incuſſit, cujus etiamnum cicatrix apparet.

De filiâ tuâ Conſtantiâ, qvî cum toties rem habuiſti, qvid dicam? Etenim, ut eâ liberiùs potiri poſſes, maritum ejus Boſium Sfortiam ſuſtuliſti veneno: qvi cùm neqvitiam veſtram animadvertiſſet, incredibilem animo dolorem concepit, nec unqvam poſtea viſus eſt hilaris. Libidine profectò Commodum & Heliogabalum longè ſuperas: idqve tot ſpuriis tuis doceri poteſt. Filias ſuas Loth vitiavit, ignarus & ebrius: tu verò ſobrius, non modò cum nepte, ſed etiam cum ſorore congreſſus es atqve filia.

Jam illud, qvod in Farnenſem Epiſcopum admiſit ſceleratus ille tuus filius, Petrus Aloyſius, qvàm eſt dictu fœdum & horrendum facinus? Cùm in Adriani mole captivus detineretur Clemens Pontifex, teqve legaret ad Cæſarem, libertatis recuperandæ causâ; non priùs iter volebas ingredi, qvàm ille Parmenſem Epiſcopatum, nepoti tuo Farneſio, tunc decem annorum adoleſcenti permitteret, eo facto ludificaſti nihilominùs illum, & Genuam ubi perveniſſes, morbo te detineri, ſimulabas.

Qvam verò nundinationem in ſacris p.759,
bonis non exercuiſti Cardinalis? & poſtqvàm factus es Pontifex, Deum immortalem, qvàm turpiter Eccleſiæ Romanæ facultates dilapidaſti? Non te pudet, ſummam præfecturam atqve munus contuliſſe nefario tuo filio, cum aureorum millibus annuis qvadraginta, totidemqve ferè nepoti Octavio? ne qvid interim dicam, qvæ, qvantaqve bona profuderis in tuæ familiæ fœminas omnes, & Sanfloríanas neptes. Turcarum Poſtea mentionem audes inferre, qvi miſeræ jam incumbant Italiæ: qvod eò facis, ut explicandi populi cauſam aliqvam habeas & occaſionem, qvi ſub te do-

ras, alienalti: qvod Clementem certe Pontificem facere puduit: ut familiam domumqve tuam locupletares, præter fas & æqvum alios exagitasti: & eos, qvi servitutem illam ferre non poterant aut recusabant, bello es persecutus: id Perusini docent inter alios & Ascanius Columna. Qvi subsidii loco suis imperat qvotannis extraordinem aureorum millia trecenta, qvi novum subinde vectigal imponit, modò salis, modò cæterarum rerum, qvi nunc decumas, nunc dimidiam fructuum partem exigit, ille sanè pro Christiani sangvinis hoste, meritò debet haberi. Turcica Classis, te Pontifice, per Ecclesiæ Romanæ fines navigavit incolumis non ita pridem, qvando Barbarossa mare nostrum fuit ingressus.

Occultum igitur illud, qvod cum Barbaris habes, commercium, ansam tibi præscindit, qvò minùs Turcici belli nomen in posterum obducas: atqve interim ausus es Galliæ regem taxare, qvòd cum protestantibus, Cæsarem verò, qvòd cum Angliæ rege coleret amicitiam. Annon turpissimum est, te pendere totum ab Astrologis & necromanticis? negari factum non potest. Nam & honoribus illos & facultatibus atq; donis amplificasti, Cecium, Marcellum, Gauricum Lusitanum, & alios, qvæ sanè res impietatis te manifestè redarguit, & satis est gravis, qvamobrem à Pontificatu debeas removeri.

Multa id genus alia continentur in eo, qvem diximus, libello, qvi typis procusus extat. Nunc ad mortuum revertamur. Nono post die cœptum est fieri funus per dies novem continuos. Interea Cardinales absentes undiqve urbem convolant. Tridentinus Salviatus, Mantuanus, Cibo, Montanus, Augustanus, Urbinus, & hi qvidem exeqviis interfuerunt: primus autem omnium eò venit Tridentinus. Nam is tum erat Mātuæ in iis, qvas dixi, nuptiis, cùm de morte Pontificis adferretur nuncius. Sumtus funeris æstimatur ad aureorum millia qvinqvaginta.

Robertus Barnus in vitis Pontificum.

FRidericus primus Barbarossa Imperator valido exercitu redibat in Italiam, licentiam rebellium Italorum armis repressurus: cùm conspiratorum factio apertâ vi se objicere non posset Imperatori, vertuntur ad malas artes: parant insidias per incendia, miscent aconita: conducunt hominem robustissimum peritum Musicæ, qvi se morionem fingeret, & Musicalibus instru-

labentem aqvam præcipitaret. A tuis verò ereptus, jussit simulatum morionem dari præcipitem per eandem senestram. Cùm illum dolum irritum factum conspiratores cernerent: subornārunt alium insignem intoxicatorem Arabem, qvi frena, calcaria, annulos, nolas, & id genus infecta pertulit ad Imperatorem, eum solo contactu earum rerum occisurus. Imperator cognitâ proditione, intoxicatorem suspendit. V. S.

Idem. Sub Marcellino Papâ à Diocletiano Imper. Ecclesia DEI tantam persecutionem sustinuit, qvantam aliàs nunqvam: testis Plat. & Eccles. histor. lib 8. cap. 2. & 3. Statuit enim edicto, ut Ecclesiæ Christianorum solo æqvarentur, sacræ Scripturæ comburerentur, ut Christiani perpetuò manerent infames, servus nunqvam fieret liber. Et tandem omnes, qvi Ecclesiis præerant, in carcerem conjici, & Idolis adsacrificandum cogi suppliciis jussit. Hanc persecutionem, omnes Historiographi scribunt, divini numinis ultione Ecclesiæ contigisse, PROPTER DISSIDIA, qvæ horribiliter inter Christiani nominis homines exarserant eo tempore. Qvid nobis futurum putas?

Idem. Henricus II. Bambergæ templum erexit in honorem S. Gregorii, rogavitqve Pontificem Benedictum VIII. ut hoc consecraret in Cathedralem basilicam. Pontifex annuit, sed ea lege, ut ea cathedralis Ecclesia qvotannis Pontifici Romano census nomine numeraret centum marchas argenti, cum albo eqvo, & phalerato.

Idem. Hadrianus III. statim post initum pontificatum, nactus opportunitatem per Caroli Crassi absentiam, qvi tunc exercitum ab Italia in Normannos diripientes Galliam eduxerat, ad Senatum populumq; Romanum detulit, ne in creando Pontifice Imperatoria auctoritas expectaretur, sed libera essent suffragia clero & Populo. Hāc rem prior tentavit Nicolaus I. sed obscuriùs, sibi spem faciens perficiendæ rei ex dubio marte, ausus est Imperatori suum jus denegare, qvod semper habuit in creando Pontifice. Qvidam scribunt, non Hadrianum, sed Agapitum in pontificatu sedisse.

Idem. Papa Sergius, cum se debito voto Lothario Cæsari nollet obligare: vi coactus est ab Imperatore, ut officium faceret, atq; illum pro domino suo humiliter agnosceret. Ita tenebantur olim in repagulis hi sacrificuli: donec & ipsi ad hunc usq; diem potentiores facti Cæsaribus, Imperium Mundi magno spiritu arriperent, & pede suo Reges terræ conculcarent.

qvam urbem intraret: cujus exemplo pa-
cuit subjicere:

Tibi Domino Johanni Papæ ego Rex Otto promittere & jurare facio, per Patrem, & Filium, & Spiritum sanctum, & per hoc lignum vivificæ crucis, & per has reliqvias sanctorum: qvòd, si (permittente Domino) Romam venero, sanctam Romanam Ecclesiam, & te rectorem ejus, exaltabo secundum posse meum: & nunqvam vitam aut membra, aut ipsum honorem, qvem habes voluntate mea, aut meo consensu, aut consilio meo, aut exhortatione, perdes. Et in Româ nullum placitum aut ordinationem faciam de omnibus, qvæ ad te, aut ad Romanos pertinent, sine tuo consilio. Et qvicqvid de terrâ S. Petri ad nostram potestatem venerit, tibi reddam. Et cuicunqve regnum Italicum commisero, illum jurare faciam, ut adjutor tui sit, ad defendendam terram S. Petri, secundum suum posse.

Hoc juramento dato, urbem ingreditur. Johannes Pontifex cum clero Ottonem honorificè excipit, inungit, & coronâ imperatoriâ ornat, Augustumqve appellat. Otto à coronatione Romæ aliqvandiu moram trahens, Pontificem familiariter admonet, ut sceleratam vitam, qvâ erat omnibus infamis, abjiceret, ederetqve Ecclesiæ sanctioris vitæ exempla. Cùm verò videret, se nihil promovere apud Pontificem salubri exhortatione, Româ discedit: Berengarium fugientem, nunc in monte Leonis obsessum expugnaturus. Interea temporis Ottone absente, Albertus Berengarii filius, qvi ad Ottonis adventum in Corsicam Insulam discesserat, Romam venit: Consilium cum Pontifice contra Ottonem init. Pontifex Ottoni iniqvus, fortassis qvòd ejus vitia improbaverat, addicit se partibus Berengarianis. Duo ex Cardinalibus hanc conjurationem scripto Ottoni indicant.

Otto, solutâ obsidione Berengarii, Romam cum exercitu properat: Pontifex cum qvibusdam Romanis proceribus ejus conjurationis reis, aufugit. Compertâ tamen re, qvòd duo Cardinales Ottoni sua consilia indicâverant, priusqvàm fugeret, capit eos: & uni nasum, alteri manum, qvâ dicebatur scripsisse literas, abscidit. Hoc perpetrato novo scelere, aufugit in Campaniam, ubi in sylvis egit inter feras. Otto Romam venit, Pontificem profugum revocat ter, jubens eum tutò ac securè redire Romam. Cùm verò pontifex redire nollet, Otto, rogante Romano clero, synodum cogit, Italiæ Episcopos vocat, sententiam de Pontifice cùm scelerato tum profugo rogat. Clerus populusqve petit, alium Pontificem sibi dari. Otto jubet, ut eligant ipsi

sciam regresso, cognati & clientes Johannis Leonem sede Pontificiâ dejiciunt, & cum magnâ pompâ Johannem restituunt. Leo ad Ottonem se confert. Ne autem Otto schismate Ecclesiam proscinderet graviùs, permisit Johanni, vi restituto, pontificatum. Qvi tandem dignas pœnas dans vitæ malè actæ, deprehensus cum adulterâ, à viro adulteræ confoditur.

Idem. Nicolaus II. hanc legem tulit: Ut non apostolicus, sed apostaticus censeretur, qvi sedem Petri obtineret vel pecuniâ, vel favore, sine unanimi consensu, & canonicâ electione Cardinalium. Deditqve potestatem Cardinalibus, clericis & laicis, talem Pontificem anathemate ferire, & in qvovis loco, si non liceret Romæ, contra eum Concilium convocare, & qvovis humano auxilio eum Pontificiâ sede propellere. Et hanc legem tragica excommunicatione sancivit. Et ne non videres lector, qvo pacto funesta ista sedes Romani Pontificis fictis diris, ac mentita excommunicatione stabilita sit, & qvibus dolis totum orbem terruit: abominandæ excommunicationis immania verba, placentigeris non indigna, subjiciemus, qvibus Pontifex omnibus (arrogato sibi mendaciter titulo Apostolicæ auctoritatis) formidabilis fuit: cumanum asinum referens, qvi sumto Leonis exuvio, leoninæ sævitiei specie omnes reddidit attonitos. Verba execrationis sunt ista, Dist. 23. cap. In nomine Domini:

Qvòd si qvis hujus nostræ sanctæ decretalis sententiæ temerator extiterit, & Romanam Ecclesiam suâ præsumtione confundere, & perturbare contra hoc statutum tentaverit: perpetuo anathemate atqve excommunicatione damnetur: & cum impiis, qvi non resurgent in judicio, reputetur: omnipotentis iram contra se sentiat, & sanctorum Apostolorum Petri & Pauli, qvorum Ecclesiam præsumit confundere, in hâc vitâ & in futurâ, furorem sentiat. Fiat habitatio ejus deserta, & in tabernaculis suis non sit, qvi inhabitet: fiant filii ejus orphani, & uxor ejus vidua. Commotus commoveatur ipse, & filii ejus mendicent, & ejiciantur de habitationibus suis. Scrutetur etiam fœnerator omnem substantiam ejus, & diripiant alieni labores ejus. Orbis terrarum pugnet contra eum, & cuncta elementa sint ei contraria. Et omnium sanctorum qviescentium merita illum confundant, & in hâc vitâ super eum apertam vindictam eorum ostendant.

Observatores autem hujus, nostri gra- p. 761.
tiâ, protegat, & auctoritas beatorum Apostolorum Petri & Pauli ab omnium pecca-

cum qvibusdam religionis Christi finceris confessoribus cùm magni tum inferioris nominis hominibus. Ii namqve primùm 20. Maji capti, & Lutheranæ religionis convicti, & captivi Valladoletum abducti, ibiqve in judicium postulati fuerunt. Qvò verò atrocitas terrorem incuteret hominibus, clerici magna cum solennitate & fastu eò deferebantur. In foro autem theatra seu palatia ex asseribus construebantur: hic hæresiarchæ, & alii optimates residebant magno cum splendore & gloria. Econtrà aliud erat palatium extructum, in qvo soror Regis & filius, cum aliis terræ Magnatibus erant collocati.

Captivorum numero erant 30. utriusqve, masculini & fœminini, sexus personæ: singulæ suo ordine sedere jussæ: pòst qvælibet singulari sententia, secundum suffragia Pontificiorum, damnata fuit ad suum supplicium. Primò qvidam Monachus Dominicanus longam deblateravit orationem. Deinde à potentatibus Ecclesiasticis, Adolescente Rege, & aliis Principibus, Dominis & Dynastis juramentum exactum, qvòd vellent eniti pro viribus, ut tollantur hæreses, prohibeantur sectarii, & Ecclesiæ Romanæ mandatis & decretis obedientia præstetur, qva possit fieri, maxima industria: de hoc sacrum dederunt juramentum super qvodam signo crucifixi, & libro Evangeliorum.

Ex captivorum autem sedecim qvidam ad perpetuum carcerem sunt condemnati: qvidam jussi sunt, per aliqvot annos & tempora flavas tuniculas in rei turpitudinem publicam gestare.

Extra oppidum Valladoleti qvatuordecim columnæ fuerunt elevatæ, infossæ humi, ad has reliqvos qvatuordecim astrictos cremavit ignis. Eum autem in locum ex urbe deduxerunt miseros Christianos asini, ut majus esset dedecus & ludibrium: ibi columnis alligati primùm more Hispanico, nefando sanè, restibus suffocati, deinde funesta combusti flamma fuerunt. Fincelin. 3. lib.

Ludovicus Cavitellius Patricius Cremonensis in suis Annalibus fol. 345.

JOhannes Angelus de Medicis Mediolanensis, presbyter, Cardinalis sancti Stephani, in Cœlio monte per Cardinales ingressos conclave, die qvintâ Septembris, electus Summ. Pont. nocte diei Natalis gloriosissimi Dominici, & Pius qvartus nominatus, ex mente, & cum interventu sacri

jus Imperium conferendi, cuicunqve voluisset: & nec Carolum olim Imperatorem, cùm ipsum depositurus esset, potuisse illud conferre fratri, & nec confirmari per ejus Electores, ac Principes Germanos, præter mentem & ordinem ipsius prædecessoris, ac sacri collegii Cardinalium Romanæ Ecclesiæ. Imper. 118. Ferdinando. Papa 230. Paulo 4.

Simon VVolderus Pomeranus, Ubertus Folieta, & Angerius Busbeccius.

SCribit Wolderus, non postremam esse causam, qvòd DEUS nos punire soleat per Turcas, immensum scelus blasphemandi nominis divini, in qvod nemo hominum animadvertere velit. Verùm qvàm primùm aliqvid ore excidat, qvod detrahere videatur existimationi Cæsaris, Regis, aut Principis cujusqvam, statim reus agaris criminis læsæ Majestatis, & capitis damneris: qvi verò infinitas in DEUM contumelias & blasphemias evomuerit, & redemtori suo acerbissimam passionem, mortem, atqve vulnera (qvæ tamen in nostram cedunt salutem) iniqvissimè exprobraverit, *ille* laudem & commendationem strenui, & fortis viri summam mereatur.

Idem Wolderus qvoqve scripsit consilium & rationes, ad Cæs. Majest. & Ordines Imperii, qvibus modis citra magnum laborem & Reipublicæ dispendium, non modò milites, pecuniam, munitiones, commeatus & omnia necessaria ad bellum Turcicum in Germania facilimè acqvirere, sed etiam alios Reges atqve Magnates auxiliatores, & socios allicere, sibiqve adscisere qveant.

Nec non & Ubertus Folieta edidit tractatum de causis amplitudinis Imperii Turcici, ac felicitatis ejus perpetuæ: itemqve Angerius Busbeccius de re militari adversus Turcas instituenda consilium.

Sed nullius consilio obtemperamus: & hac nostra pervicacia non priùs desistemus, qvàm Germania & hominibus, & nummis exhausta, penitus in miseriam & cineres redigatur.

Sed & de bello contra Turcam gerendo mentionem facit D. Herlicius in suo prognostico. At vereor, ne ipse & ego, si de his rebus differamus, remittamur ex castris militaribus ad literaria.

Hoc tamen metuo, ne nostra resupina ignavia motus & illectus Turca, adhuc brevi tempore nobiscum (ut non ita pridem cum Moscoviæ civitate & maxima re-

& illi cuncta occupet, tandem prodatur, divaſter, & penitus evertat: atq; miſeros Chriſtianos alios crudeliſſimè trucidet: alios verò in perpetuam ſervitutem abducat: ſicq; vel tandem nobis oculos aperiat, & altum hunc veternum cum irreparabili noſtro damno excutiat.

Hiſtoria prodigioſa, & nullo ævo audita, de Pſeudo-Martino Gallo.

MEnſe Januario, Anno 1559. Bertranda Rolſia Artigatenſis in diœceſi Regienſi, apud Prætorem Regienſem ſupplici porrecto libello qveribunda exponit, ſe, viginti aut circiter abhinc annos, cùm puella admodum eſſet: annos nata novem, aut decem, Martino Guerræ, ejusdem fermè ætatis nupſiſſe.

Accum eo novem aut decem annorum tempus tranſegiſſe: ut ex eo matrimonio natus ſit filius nomine Sanxius, qvi etiamnum vivit. Ipſum porrò Martinum (qvoniam juvenili qvadam levitate triticum patri ſuffuratus fuiſſet) patria relicta, octo annos domo abfuiſſe, qvo interim tempore nihil de eo fama acceperit. Qvo tempore exacto, veniſſe ad ſe qvendam, qvi re qvidem vera eſſet Arnaldus Tillius, cognomento Panſerta, patria Sagiaſenſis: ſed Martinum Guerram ſe, maritum actricis, diceret. Qvem non dubium eſſet cum Martino contubernii familiaritatem in bello iniiſſe, & ita hujus conſuetudinis occaſione, multa domeſtica & privata, cùm de eo, tum de uxore expiſcatum fuiſſe. Qvi qvidem eo fretus, qvòd vultus ſimilitudine planè Martinum referret, omne jus amicitiæ violare, & novum fallendi genus uſurpare in animum induxerit, ad qvatuor illius ſorores, patruum, reliqvos conſanguineos, ipſamq; adeò Rolſiam, omnes deniqve Artigatenſes acceſſerit. Qvibus adeò propria, & certe indicia, & tanto numero, exhibuerit, ut non modò iis, qvi à familia erant alieni, verùm etiam propinqvis omnibus, atqve eidem ipſi uxori viſus ſit is eſſe, qvem ſe dicebat. Ut mirandum minimè fuerit, ſi ipſa, cùm incredibili cupiditate videndi & recuperandi mariti duceretur; & Tillius multa ſingularia indicia proferret, de rebus & verbis, qvæ occulta inter conjuges intercedunt, qvæ aliis vix nota eſſe poſſunt, & qvidem eò uſqve, ut locum, tempora, & articulos exprimeret, qvibus occultiſſima qvæqve ab eis fieri conſueverunt (qvæqve facilius eſt intelligere, qvàm honeſtum referre) verba qvoqve rem ipſam vel antegreſſa, vel ſubſecuta commemoraret: ipſa etiam non minùs

bona occupaverit, quæ cùm Artigati poſſederat, tum Andæx, in finibus Cantabrorum, unde Martinus ipſe oriundus erat.

Qvæ qvidem bona ipſe multis emtoribus vendiderit.

Qvo in errore dicta Rolſia ſupplicans triennio & eo amplius, verſata fuerit.

Qvo qvidem tempore ſimul habitâſſe, conjugatorum more, menſa, convictu, & lecto communi: ut ex ea conſuetudine duo liberi prodierint, qvorum alter mortuus eſſet.

Se tamen certiorem factam, de prodigioſo dolo & inaudita impoſtura, qva ille uſus fuerat, ſibi nomen & perſonam Martini Guerræ ſumens.

In totam ergo rem diligentius inqviſiiſſe, idq; ex autoritate Prætoris Regienſis: ut cauſa demum tota complanata, concludendo contra dictum Tillium, poſtulaverit, geminam ei multam, cùm ignominioſam, tum pecuniariam irrogari. Ita ut capite aperto, diſcalceatus, & induſio tantùm indutus, tedam accenſam manibus tenens, ſe in Deum, Regem, & ipſam Rolſiam graviter peccâſſe fateatur: qvam impia temeritate & proditione deceptam, & circumventam ludificatus ſit, Martini Guerræ veri mariti nomen perſonamq; falsò mentitus: cujus ſe flagitii ex animo pœnitere publicè confiteatur, & veniam oret. Pecuniariam inſuper multam bis millenarum librarum luat: deniq; victus victrici totius litis impenſas & damna reſarciat.

Tillius reus econtrà graviter conqveri cœpit, ſi qvis unqvam à cognatis indignis calumniis vexatus ſit, ſe profectò eum eſſe. Qvem cùm omnes ſatis intelligerent, eſſe reipſa Martinum Guerram Artigatenſem, Petrum tamen Guerram patruum cum ſuis generis, novum crimen, & antea inauditum adverſum ſe excogitare, & architectari in animum induxiſſe. Id verò peſſimo conſilio eum conari, ut nimirum ſe facultatibus & fortunis ſuis, qvas ad octo millium librarum pretium poſſideat, exueret: qvi cùm eas diu dum abeſſet, tenuerit, nunc doleret, qvod à ſe domum reverſo ad reddendam adminiſtrationis rationem, & reliqva præſtanda apud Prætorem Regienſem ſe conveniri videret, ad cujus tribunal diem illi jampridem dixerit. p. 763.

Itaqve objicere auſum, non eſſe ipſum Martinum Guerram, ſed nomen falsò ſumſiſſe: Rolſiam deniqve ab eo impulſam, ut tantum crimen judicio perſeqveretur.

Deinde rem totam fuſius oratione perſeqvens, narrare cœpit, qvemadmodum

Ac tametsi temporis intervallum non modicam in vultu mutationem effecerat, maximè cùm domo proficiscens omninò imberbis esset, tamen reversus cùm à cæteris, tum maximè ab ipso patruo agnitus, & ab eo omni humanitate familiaritateq; susceptus est, donec tandem suis rebus animum intendere, earumq; rationem reposcere, ac fructus toto illius absentiæ tempore perceptos, repetere decrevisset. Hujus enim rei cùm illum amicè non semel commonefecisset: seqve verbis tantùm blandis duci intellexisset.

Tandem coactus fuerit litem ei intendere, & judicio fortunas suas persequi. Nam ad restituendos fructus, qvos perceperat, & ad reddendam administrationis rationem, nunqvam adduci potuit. Qvin potiùs ob eam rem indignatus ipse, generorum opera, omni ratione exitium ei comparare conati fuerant. Primum consilium fuit de eo necando: qvod ut perficerent, sæpe insidiati, sæpè aggressi postrema (tanta fuit vis avaritiæ) in oculis uxoris vecte eum propè ad necem percussum in terram dejecerant, miserè illic mactaturi, nisi uxor præsens ei ad excipiendos ictus incubuisset, qvando aliter servare non poterat.

Nunc postqvàm nefarius ille conatus non successisset, alia aggrediuntur via, ut flagitium illud horrendum & prodigiosum comminiscantur. Qvare qvoniam si verum esset, inusitato supplicii genere vindicandum videretur, lege talionis adversus calumniatores agere se profitebatur.

Illud insuper postulabat, ut cum uxor, tùm sorores suæ secũ committerentur. Non dubitare se, qvin illæ omnes, utpote probæ & honestæ, ipsum pro fratre constanter agnoscant. Petit etiam, ut actrix, qvæ apud Petrũ patruũ erat, ex ejus domo abducta, apud viros integræ existimationis manere jubeatur, ne circumveniatur, aut subornetur. Deniq; se insontem absolvi postulat.

Hic verò Tillius dum apud judices loqvitur, longam narrationem, eamq; veram [qvod postea apparuit] cœpit instituere de Cantabrorum regione, Martini patria, de ejus parentibus, fratribus, sororibus, cæterisq; consanguineis, qvo anno, mense & die nuptias contraxerant, de socero & socru, de iis, qvi tum aderant, & matrimonium conciliârant, de vestium ornatu, qvas qvisq; eo die gesserat, de sacerdote, qvi nuptias celebraverat, de omnib9 iis figillatim, qvæ cùm nuptiarum ipso die, tum antecedentibus & consequentibus gesta fuerant, ita ut eos etiam designaret, qvi media nocte in geniali thoro se injecerant. Præterea de filio Sanxio qvibus cum utrobiqve consuetudinem habuit. In qvibus singulis memorandis certas personas denotabat, ex qvibus postea qværeretur, num ita se haberent: ut ejus oratio tantò verisimilior redderetur. Qvod cùm fieret, compertum est, omnia ab eo verè dicta fuisse.

Re in disceptationem & cognitionem vocata, statuitur, ut testes cum Tillio componantur, qvin & ipsa actrix in judicio sistatur, & ad postulata respondeat: præterea ut ex testibus nonnulli, qvos ipse, se Martinum professus, nominatim citaverat, tum alii, qvorum nomina eduntur, rogati respondeant de qvibusdam ex ipsa lite nascentibus. Ipsa actrix à judicibus rogata, omnia cõsentanea cum Tillii verbis respondet: nisi qvòd addit, paulò postqvàm Martino nupsisset, circiter octo vel novem annos se maleficio qvodam illigatos manifestè, ut congredi omninò non possent. Qvam ob causam proximos qvosq; consanguineos suasisse, ut matrimonium dirimi postularet: cui consilio se nunqvã parere voluisse.

Nono demum anno fascino illo liberatam, cujus rei causa se monitam fuisse, ut qvatuor missas celebrari præciperet. Sacerdotes, qvi missas fecerint, indicant: tum ab eorum uno, qvem & ipsum disertè nominat, se aliqvot hostias, qvas vocant, seu crustula comedenda accepisse, qvibus absumtis utrumq; melius habuisse, ut non multò pòst Sanxium filium conceperit.

Tillius verò de hoc maleficio, & fascinatione, sacerdotis nomine, & ceremoniis usurpatis rogatus, planè consentanea actricis orationi respondet, ut nihil neq; adderet neq; minueret. Cæterùm cùm inter se committendi essent, petit eam seqvestrari, & in libero loco constitui, ne qva suboratio compararetur.

Commissis inter se litigatoribus, Tillius refutationibus exhibitis petit, ut sibi permittatur literas monitorias publicandas curare, in ea capita, qvæ objiciebat, qvibus actricem subornatam esse contendebat. Edicto Prætoris admittitur ad probandas refutationes. Deinde rei gravitate perspecta, placuit monitorias publicari, qvò certius tota res patefiat. Instituitur igitur inqvisitio ex officio cùm multis in locis, tum Pini, Sagiassi & Artigati, ut de agnitione rei, qvi se Martinum Guerram affirmat, liqvidò constet: deinde ut in testium vitam & famam inqviratur. Editis in publicum monitoriis collectis in unum, qvæ judicata fuerant, inqvisitionibusq; ex officio peractis, qvod ad actricem spectat, constanter ab omnibus affirmatur, eam cùm toto vitæ

ro, qvi eum revera Martinum Guerram esse affirmat, qvi cum magnam consuetudinem jam ab ineunte ætate habuerunt. Agnoscere se in eo certas notas & indicia, qvæ in Martino fuissent. Alii sunt, & qvidem plures, qvi Arnaldum Tillium esse contendunt, qvem sibi ab incunabulis notum fuisse prædicant.

Cæteri amplius sexaginta, tantam esse similitudinem, ut dubii de neutro asseverare audeant. Conferuntur insuper cum reo, Martini cùm filius Sanxius, tum Sorores. Unde duo valde dissimilia colliguntur. Sanxium cum isto reo nihil habere similitudinis, sorores contrà illi persimiles esse. Causa judicum sententiis permissa, Tillius capitis supplicio addicitur, cadavere postea in qvatuor partes dissecto, & secundum actricem pronunciatur. Tillius ad curiam Tolosanam provocat. Patres pro sua prudentia, proq; rei gravitate, Petrum Guerram, patruum & actricem sisti in senatu jubent. Ibi inter se committuntur, & primo qvidem loco ipsa mulier. Ac tum Tillius vultu ita intrepido fuit, eamq; constantiam, multò qvidem qvàm ipsa actrix, majorem præ se tulit, ut pauci ex iis, qvi in judicio sedebant, essent, qvi non sibi persuaderent, reum verum esse maritum, mulierem verò & patruum dolo malo agere. Veruntamen qvoniam nondum de re tota liqvebat, placuit senatui inqvisitionem ex officio de aliis capitibus institui, aliosqve testes citari ab iis, qvos prior judex audierat. Qvid plura? His omnibus confectis, res etiam obscurior, qvàm antea evasit. Ex triginta circiter testibus, decem ferè, Martinum esse seriò affirmabant, octo Arnaldum Tillium: reliqvi pugnantibus circumstantiis dubii hærebant.

Unde facilè intelligi potest, judices non mediocri in difficultate hæsisse, cùm causæ gravitatem, periculum & ancipitem casum perpenderent, in qva tanta in utramq; partem momenta apparebant. Enim verò non esse Martinum Guerram, sed Arnaldum Tillium, aut insignem saltem qvendam impostorem, qvinqve aut sex rationes sive conjecturæ vehementer suadebant. Principiò extabant testes amplius qvadraginta qvinqve, qvi eum Arnaldum Tillium esse affirmabant: Martinum qvidem Guerram neqvaqvam esse asserebant.

Testimonii portò rationem optimam reddebant, qvod utriusq; & Martini & Tillii cõsuetudine & familiaritate usi fuissent, sæpeq; ab ipsa usq; pueritia, convictu &

nem sanguine conjunctum tam atrox mendacium confingere voluisse, ut nulla causa extante, nepotis mortis ignominiosam qværeret.

Id qvod satis Borrautius ille Carbo docuit, cùm illi produceretur reus, cùm apud Prætorem Regiensem, tum in ipso senatu. Eum enim vinctum & gravissimis compedibus impeditum videns, cum magno capitis periculo, statim lachrymari, & ejus miseram conditionem deflere cœpit. Altera circumstantia est, qvòd extant testes, qvi alias vel cum Tillio contraxerunt, aut contractibus ab eo factis, testes accersiri affuerunt. Tertio loco inter omnes ferè testes convenit, Martinum Guerram esse proceriorem, colore magis fusco, corpore & cruribus gracilioribus, scapulis incurvis, capite humeris appresso, mento bifido, & paulum repando, inferiori labello deorsum pendulo, dentibus exiguis, naso lato & resimo, ulcere in vultu, & cicatrice qvadam ad dextrum supercilium notatus: cùm interim reus esset humilis, compactus, corpore & cruribus crassis, cæteras illas notas humerorũ & nasi, itemq; cicatrices nullas gerens.

Qvartũ accedebat, qvod sutor, qvi Guerræ calceos suppeditare consueverat; testatur eum duodecim puncta (ut loquuntur) longos calceos induere solitum, cùm isti novem tantum sufficerent. Alius insuper asserebat Guerram peritissimum artis gladiatoriæ fuisse, cujus iste planè ignarus est. Qvinto loco tres extant testes, qvotum uni, qvem Joannem Hispanum dicunt (is diversorium Tolgis meritorium habet) Tillius in patriam reversus se patefecerat, remq; ut celaret, rogaverat: Guerram enim mortuum esse, qvi sibi omnia bona testamento reliqvisset. Alteri Valentino cuidam Rubio, qvi eum nomine compellabat, & Tillium esse agnoscebat, digito silentium indixit. Tertio Pelegrino Librossio idem fecit, eiq; insuper sudariola duo dono dedit, ea conditione, ut alterum Joanni Tillio fratri daret. Sexto accedunt duo testes, qvi affirmant, militem qvendam patria Rupefortanum, non multo abhinc tempore, cum Artigato iter faceret, miratum, qvòd Tilliũ videret se pro Guerra gerentẽ, apertè dixisse: veteratorẽ qvendam esse: Guerram in Flandria adhuc morari, altera tantum tibia incedentẽ, altera lignea supposita, pro ea, qvæ in expugnatione ad Sanqvintinum die S. Laurentii sphæra bombardica illi fuerat ablata. Secunda ratio, qva ostendi poterat non esse eum Guerram, erat ea ipsius collatio

p. 765. vix qvidem, nisi ab incolis intelligatur. At linguam hanc Tillius nisi pauculis qvibusdam dictionibus non callebat.

Qvarta afferebatur ratio, qvòd uno fermè omnium ore constanter ferebatur, Tillium ab ineunte ætate flagitiosæ vitæ assuevisse, omni generi furti & fraudum deditum, impia divini nominis execratione tertio qvoq; verbo inqvinatissimum.

Ut nihil mirandum sit, si novam hanc versutiam ac impudentem imposturam excogitaverit.

E diverso autem, ut reus ipse Guerra crederetur esse, efficiebant testes ad qvadraginta ferè numero, atqve in his qvatuor ejus sorores, qvæ hoc affirmabant: Ejusqve rei rationes tam graves & tam idoneas reddebant, ut nihil supra: illi, sibi cum eo à primis vitæ annis notitiam, consuetudinem & familiaritatem in ipso & cibo & potu intercessisse: hæ, qvòd ab incunabulis unà cum eo educatæ fuissent.

Ac in ipsis qvidem testibus tria, vel qvatuor præcipuè nota tu digna sunt. Primò qvatuor sorores, de qvib9 jam dixim9, tam honestæ, ac integræ existimationis matronæ, qvàm qvævis aliæ in tota Vasconia: qvarum ea semper fuit oratio, ut istum dicerent fratrem suum esse Guerram, ipsius actricis maritum. Idem & pari constantia duo Martini fororii, qvi sorores in matrimonium duxerant, affirmabant.

Secundò, ex his testibus nonnulli interfuerunt nuptiis Martini & Rolsiæ, inprimis Catharina qvædam Boëria, qvæ jacentibus illis media ferè nocte comessationē [qvam ab excitandi vocabulo lereſuveil appellant] attulit, qvæ qvidem certissima asseveratione eum esse contendit, qvi Rolsiam duxit uxorem, qvemq; cum ea jacentem offendit. Tertio loco testes isti magna ex parte proferunt notas qvasdam, qvæ refutari non posse videntur: gestasse scilicet Guerram in mandibula superiore duos subnatos dentes, in fronte cicatricem, unguem primi digiti depressum, tres in dextra manu verrucas, aliam in minimo digito, sanguineam guttam in oculo sinistro. Qvæ omnia signa in reo extare comperiebantur.

Accedit huc, qvòd ex testium numero multi patefaciunt Petri Guerræ consilium, qvi cum uxore & generis in rei necem & exitium conjuravit eò usq;, ut cum Joanne Lozæo consule Palesienſi paciſci voluerit, si ad ejus perniciem pecuniariam certam summam conferre vellet, se reliqva suppe-

reum nepotem suum esse fateretur.

Qvartò, qvotqvot ferè auditi sunt testes, confirmant, hunc reum, cùm Artigatum venisset, nominatim omnes salutasse, qvi Guerræ noti fuerant, ut qvemq; primo occursu obvium habebat: qvi si in eo agnoscendo non nihil hæsitare videbantur, tum eum res præteritas in memoriam revocasse, ut singulos sic compellaret; Itáne verò non meministi, cùm ante decem, duodecim, qvindecim vel viginti annos tali in loco eramus, cum illa agebamus, cui cœtui is & ille intererat, atq; hujusmodi inter nos sermones habebantur? Qvin & cum ipsa actrice multa dixisse & repetiisse [ut antea dictum à nobis est] eorum, qvæ vir & uxor maxime occulta inter se habere solent. Disertè verò, cùm primùm advenisset, ita præcepisse: credo huc femoralia illa alba, qvæ intrinsecus multitio albo munita sunt, qvæ, cùm hinc proficiscerer, in tali cista reliqvi. Id verò ipsa actrix verum esse fatebatur, & compertum est, femoralia illic fuisse. At ista sanè non potuit ab ullo monitore, vel nomenclatore discere. Fieri qvidem potest, ut certa qvædam verba memoriter narrentur, nonnulla indicia proferantur: sed tot variorum hominum notitiam proferre, qvos nunqvam nôris, ac ne videris qvidem, id verò humanis viribus majus, nec aliter qvàm Magia vel arte qvædam damnata perfici posse videtur. Sed de argumento ex testium dictis sumto hactenus. Secundo loco huc facit, qvod de similitudine rei cum sororibus Guerræ compertum est, qvæ qvidem multis affirmantibus [cùm Inqvisitio ea de re ex officio institueretur] tanta esse proditur, ut ovum ovo non magis esse qveat simile. Accedit ad hæc, qvòd cùm Rolsia, qvæ tam acriter reum persecuta est, cum eo conferret, ac ipse reus jusjurandum ei deferre non dubitaret, neqve recusaret, qvin atrocissima morte afficeretur, si se non esse Martinum Guerram dejeraret, nunqvam causa est jurare, sed hæsitabundæ instar negavit, se sacramentum exigere aut reddere velle. Qvo nihil apertius fieri potest, ut ipsa dolo & calumniæ affinis esse videatur.

Qvartò hoc qvoqve affertur, qvòd toto annorum circiter qvatuor spatio, qvo conjugum instar isti convixerunt, actrix nunqvā audita est conqveri. Imò qvoties qvispiam affirmavit, non esse eum verum maritum, illum non dubitabat duriori oratione mendacii insimulare, affirmans, ipsum-

qvòd Petrus Guerra cum uxore, ipſius actricis matre, eò ſe volebant impellere & invitam cogere, ut reum in jus vocaret, ſuumq; non eſſe maritum contenderet, ut ne â minis qvidem abſtinuerint, ſe illam, niſi morem gereret, domo exacturos eſſe.

p. 766. Qvintò & hoc ſuſpicionē augebat, qvòd cùm reus aliqvando alia de cauſa in carcerem conjectus fuiſſet ex authoritate Seneſchalli Toloſani, inſtante qvidem & perſeqvente Joanne qvodam Scornebovio minore natu, ſed operam clanculum accommodante Petro Guerra, fuit tunc de hoc ementito mariti nomini nonnulli ſermo injectus. Cujus rei cauſa non deſinebat ipſa actrix de Petro Guerra & uxore conqveri, qvi ſe ad accuſandum maritum impellere conabantur, qvòd eorum conſilium eſſet, ut ille vel rei capitalis damnaretur, triremium pœnæ addiceretur. Ex hoc carcere cùm à Seneſchallo cauſa judicata liberatus eſſet, reverſus Artigatum officiosè ab ipſa actrice domi, velut maritus accipitur: qvæ ei, ſimulatq; venit, induſium recens ſuppeditavit, & in complexum ipſum admiſit. Poſtero tamen die, ſummo manè, Petrus Guerra, procuratorio nomine tanqvam ab actrice conſtitutus, generis comitantibus armatis, rurſus cuſtodiæ mandatur: etiamſi nulla accuſationis nova capita extarent, neqve dum actrix ipſum Petrum procuratorem ejus rei cauſa conſtituiſſet. Id enim veſperi demum eo ipſo die factum eſt, ut ipſe Petrus poſtea confeſſus eſt.

Qvæ tamen omnia ipſius actricis voluntate neqvaqvam fieri, ſatis docent cùm alia, qvæ ſupra commemorata ſunt, tùm verò amica illa & omnium officiorum plena noctis ſuperioris iterata conſuetudo. Qvin & ſimulatq; denuò comprehenſus eſt, illi veſtes & pecunias, qvibus ſeſuſtentaret, miſit.

Qvæ cùm ita eſſent omnia, magnam cauſam Senatus habere videbatur, cur abſolvendum reum cenſeret, præſertim cùm (præter omnia illa ſuperiora) hæc ſententia cauſæ matrimonii, prolis, & ipſius rei, faveret. Qvam ſententiam, ut æqviorem, ſi ſeqvi liberet: conjecturæ & argumenta ſuprà ex adverſo objecta, parùm aut nihil habere virium viderentur.

Nam qvod ad numerum teſtium attinet, facilè reſpondetur, qvòd (ut jam dictum eſt) teſtibus, qvi pro reo loqvuntur, etiamſi pauciores ſint numero, plus fidei habendum eſt, præſertim cùm veriſimiliora dicant. Et in matrimonii, liberorum & ipſius rei favorem loqvantur & affirment.

Jam qvod ad Carbonem Barrautium, Tillii avunculum attinet, adjunctis aliis teſtibus, qvi ſe ab eo audiſſe affirmant.

Nec obſtant ſigna & notæ, qvæ â teſtibus proferuntur. Ad illa enim ſuperioribus verbis ſatis reſponſum eſt, teſtes abundè refutatos eſſe. At verò pauca ab eis ſigna afferuntur, qvæ non in reo qvoqve extare appareat, ſi unum illud de proceritate & craſſitudine corporis demas. Ad qvod etiam facilè reſponderi poteſt. Nam (qvod ab aliis teſtibus idoneis affirmatur) licet reus, cùm domo proficiſceretur, ob gracilitatem videretur procerior & altior, poſtea tamen accedente ætate, potuit corporis & fœmorum craſſiorem magisq; compactam molem acqvirere.

Nihilo rectiùs objicitur diſſimilitudo, qvæ inter reum & Sanxium Guerram Martini filium cernitur. Nam præterqvàm qvòd inde petita indicia (qvod antea demonſtravimus) parum firma ſunt, extat contratia probatio ex ſimilitudine qvæ inter reum & Martini ſorores extare conſpicitur. Qvæ ſanè eo majorem vim habere debet, qvando plures perſonæ cùm unâ conferuntur, & qvidem ejusdem propemodum ætatis ſunt cum ea, cujus ſimilitudo qværitur.

Qvod porrò objicitur, reum linguæ Boſcorum ignarum eſſe, reſponſum ex rei geſtæ veritate facilè poteſt colligi. Nam judices inqvirendo compererunt. Martinum è natali ſolo infantem, id eſt, bimum, aut eò paulo fortaſſe grandiorem, allatum fuiſſe.

Nec obſtat etiam qvicqvam, qvod Tillius ab ipſa adoleſcentia ſceleratæ & omnibus vitiis contaminatæ vitæ fuerat: cùm reum illum non eſſe, ſed potius Martinum Guerram conſtet. At ex adverſo, ipſi qvoq; actores non minùs conſentanea, qvæ exciperent, habebant, & qvibus rationum momenta, qvas reus afferebat, elevarent. Nam qvod primo loco dicitur, plus fidei teſtibus affirmantibus habendum eſſe, qvales ſunt, qvi à reo ſinat: id in iſtius cauſa locum non habet: cùm actoris teſtes non minus affirmantes ſint, ut qvi reum eſſe Arnaldum Tillium affirmante oratione pronuncient. Accedit, qvod negativa oratio, qvam uſurpant, dum iſtum eſſe Guerram pernegant, facilè probationis pondus habet, qvippè cùm adeò ſcitè & accommodatè ad loca, tempora & perſonas reſtringunt, ut tritæ illius regulæ cancellis jam minimè teneamur, qva docetur, duos teſtes affirmantes ſexcentis inficiantibus potiores eſſe.

Alterum eſt, & qvidem in hac cauſa potiſſimi ponderis, qvòd teſtes, qvi tanta aſſeveratione reum eſſe Martinum Guer-

qvæ in Martino qvoqve extitiſſe feruntur, excipi poterit, earum rerum partem qvandam (nempe verrucas, ſanguineam guttam & depreſſum unguem) ſic oſtendi, ut ſingulæ ſingulis teſtibus affirmentur: ut teſtes ſingulares eſſe appareat: qvi nihil probant, etſiamſi ſexcenti tales producerentur.

De reliqvis porrò notis, ut de ſubnatis dentibus & ſimilibus, nihil novum eſt, duos inter ſe ſimiles reperire, non ſolùm in vultus lineamentis, ſed etiam certis qvibusdam corporis notis.

p. 767. Jam verò qvod affertur, rumorem eſſe Artigati, ipſam actricem à Petro & generis impelli, ut reum in judicio perſeqveretur, reſponderi poteſt, probationem à famâ petitam non admitti, niſi in certis qvibusdam factis, qvæ huic cauſæ qvadrare non poſſunt.

Sed nec in eo qvidem multum momenti poſitum eſt, qvod dicebatur de notitia, qvam reus habere videbatur, eorum omnium, qvos primo occurſu obvios habebat. Etenim præter magicam artem, cujus nomine vehementer ſuſpectus erat, ipſe poſtea, cùm ſupplicio afficiendus eſſet, confeſſus eſt, ſe à nonnullis adjutum fuiſſe, qvorum opera uſus eſſet in congerendis & memoriæ mandandis qvibusdam rerum capitibus. Nihilo firmius eſt, qvod è ſororum Martini cum reo ſimilitudine non parva colligitur: propterea qvòd (ut jam aliqvoties dictum eſt) judicium ex ſimilitudine valde incertum eſt. Cujus rei plurima poſſunt exempla proferri. Aeqvè facilis eſt exceptio ad id, qvod de actrice narratum eſt, qvæ eum reo commiſſa juramentum edere recuſavit. Neq; enim totum illud ad rei veritatem mutandam qvicqvam valet.

Præſertim in cauſis capitalibus, in qvibus probatio ex jurejurando legitima non eſt. Qvibus addi poteſt, nonnullos ea ſuperſtitione laborare, ut illis religio ſit vel in re clariſſima & certiſſima jurare. Eadem opera reſpondetur ad id, qvòd toto illo triennio actrix cum eo non expoſtulavit, qvæ contra adverſus qvosvis negantes ſumma pertinacia contendebat, eum eſſe verum Martinum: imò cùm ea de re apud Seneſchallum Toloſanum reus factus eſſet, ſæpius eum inviſebat, pecuniis aliisq; rebus juvabat: nempe qvia [ut facilè conjici poteſt] in eo adhuc errore verſabatur.

Hæc fuit contrariarum rationum & conjecturarum pugna atq; diſcrepantia, cujus cauſa dubium non eſt, curiam maximè perplexam hæſiſſe in re tam obſcura dijudi-

Is igitur ex Hiſpania rediens, altera ingnea tibia ingrediens [qvemadmodum ante annum miles qvidam, ut narravimus, nuntiaverat] ſupplicem libellum porrigit, qvo impoſturam detegit, & ſibi dicendi poteſtatem fieri poſtulat. Senatus poſtulata concedit, eiqve apud Baſilicæ cuſtodem Arreſtum clauſum tenet. Statuunt interim patres, ut cum Tillio, Petro Guerra, Roſſia, & ſororibus committatur, nec non cum iis teſtibus, qvi tanta conſtantia affirmaverant, reum eſſe Martinum. Itaq; auditur, & ſuper iisdē interrogatur, qvæ ex reo qvæſita fuerant: ad qvæ omnia reſpondet, ac indicia profert ille qvidem ad ſingula, qvæ rogantur, non tamen tam apta, certa, aut multa, qvàm ipſe Tillius. Deniq; ambo inter ſe conferuntur. Ibi tum Tillius ſe multò qvàm unqvam antea protorviorem præbet: iſtum ſycophantam, neqviſſimum, impoſtorem vaniſſimum appellat, ſe non recuſare, qvin turpi ſuſpendio pereat, ni planum faciat, eum à Petro Guerra ſubmiſſum, & precio numerato corruptum eſſe. Qvi tametſi callidè ab eo ad mentiendum inſtitutus eſſet, non tamen ſe dubitare, qvin eum coarguere & ſuppoſitum deprehendere poſſit. Tum inſiſtit multa narrare, ab eoq; de plurimis rebus domeſticis ſcilcitari. Ad qvæ ipſe Guerra non tam appoſitè neq; qromptè reſpondebat, qvàm reus viſus antea fuerat, & tum qvoq; videbatur.

Hæc cùm viderent Judices, conſilium capiunt, ut novum iſtum adventitium, remotis teſtibus, ſolum interrogent, & ab eo qvædam omnium occultiſſima qværant, qvæ à neutro adhuc qvæſierant, nec qvicqvam qvod accedere ad ea videretur. Rogatus, vera (ut poſtea conſtitit) reſpondet. Deinde eo remoto reum accerſunt, eadem ad decem aut duodecim capita ſciſcitantur. Ille ad omnia planè eadem, qvæ alter, reſpondet. Qvæ res toti cœtui ſtuporem immiſit, opinionemq; injecit, eum Magica impietate uti: ut publica etiam fama hujus rei apud Artigatum, Pinum, Sagiaſſum, & loca finitima, notabatur.

Igitur patres, qvò certius judicium facerent, præcipuos ex eorum numero, qvi teſtati fuerant, reum eſſe Martinum Guerram, coràm adeſſe jubent, ipſas item Martini ſorores cum maritis, ſimul etiam ipſius Tillii avunculum, fratres & certos conſanguineos: ut ambo iſti ſimul eorum oculis objicerentur, atq; alter tandem verè agnoſceretur Martinus Guerra. Qvi omnes juſſi adſunt, præter Tillii fratres, qvi nullis litte-

ces his verbis alloqvens: Hic verò demum eſt frater Martinus Guerra. Ultrò errorem fateor, in qvem perfidioſus iſte proditor [tum autem Tillium præſentem deſignabat] me, ſorores & cives omnes Artigatenſes ſuppoſitis indiciis impulit, & diu detinuit, ad qvam ejus orationem ipſe qvoqve, qvi recens venerat, collachrymari cœpit. Deinde reliqvæ etiam ſorores eum agnoſcunt, omnes deniq; cæteri teſtes idem faciunt, qvi tam pertinaciter antea Tilli cauſam ſuis verbis confirmabant.

Tandem ipſa Rolſia in medium adducitur, qvæ ſimulatq; in recentem iſtum oculos conjecit, obortis lachrymis, tota tremens inſtar folii vento agitati, vultu ma-
p. 768. dente eum amplexura accurrit, errati veniam petens, in qvod imprudentem ſe, Tillii verſutâ, calliditate, atq; impoſturâ circumventam incidiſſe confitetur.

Culpam potiſſimum in ipſius Martini ſorores rejiciens, qvæ nimia facilitate ſibi perſuaſerant, & affirmârant, reum eſſe ipſum ſuum fratrem: cùm alioqvi cupiditate incredibili teneretur recuperandi mariti. Itaq; hæc omnia concuriſſe, qvibus facilè adductam ſe eſſe, ut eum admitteret, eò magis qvòd multa, eaq; maximè arcana & ſingularia indicia prodebat. Verùm cùm primùm fraudem deprehendere cœperit, mortem ſexcenties optâſſe, atq; adeò ſibi eam illaturam fuiſſe, niſi Dei metus prohibuiſſet.

Qvocirca cùm ſe tam indignè deluſam animadverterte, caſtitatis opinione excidiſſe, litem nefario proditori intendiſſe, tantaq; perſeverantia perſecutam eſſe, ut capite à Prætore Regienſi damnatus ſit, ut mortui cadaver in qvatuor partes diſſecaretur. Neq; in eo tamen ſe conſtitiſſe, ſed poſtqvàm ille ad ſenatum Toloſanum provocavit, ſe à patribus ſupplicem petiiſſe, ut ſibi eò venire [provocatione enim rei ſe antea impediri, ne loco exiret] & de injuria accepta conqveri, judicioq; hominem perſeqvi liceret.

Hic verò operæ præcium eſt geſtum hujus recentis Guerræ narrare. Is cùm ad ſororum occurſum, & agnitionem lacrymas continere neqviviſſet, tamen ad uxoris ejulatus, ſuſpiria & ſummos gemitus, nullum unqvam commiſerantis animi ſignum dedit. Imò vultu qvodam auſtero, & ſevero aſpectu, tanqvam illam intueri vix dignaretur, mitte verò, inqvit, iſtas lacrymas, qvibus nec poſſum nec debeo commoveri.

Nec excuſationem excipio, cùm ſorores & patruum obtendis. Neq; enim pater, mater, patruus, ſorores aut fratres notio- conantur, verùm omnia fruſtrà: neq; enim primo illo congreſſu ejus animus miteſcere, aut ab inſita auſteritate deduci potuit. Ita Tillii dolus planè patefactus, & recens iſte omnium conſenſu agnitus verus Martinus Guerra, admiſſus eſt: cauſa qvoq; ſuis omnibus numeris inſtructa & expedita, judicũ ſententiam reqvirebat. Qvapropter curia, magna & gravi deliberatione omnib9 expenſis, Arreſtum in hæc verba edidit.

Arreſtum Senatus Toloſani.

VISO proceſſu, habito coram Prætore Regienſi contra Arnaldum Tillium, cognomento Panſetam, ſe pro Martino Guerra gerentem, nunc in cuſtodia Palatina detentum, ab ipſo Prætore provocantem, ſententia ampliſſimi ſenatus eſt, cauſæ totius acta omnia, unâ cum ipſa rei provocatione annullanda eſſe.

Ad debitum porrò ſupplicium Tillio irrogandum, qvò expietur impoſtura, crimen falſi nominis & perſonæ ſuppoſitio, adulterium, raptus, ſacrilegium, plagium, furtum, cæteraq; crimina ab ipſo Tillio reo incarcerato commiſſa, qvæ omnia ex ipſo proceſſu reſultant, Senatus hominem hac ignominioſa multa damnavit, atq; etiamnum damnat, ut ad fores Eccleſiæ Artigatenſis, genibus flexis, induſio tectus, capite aperto, pedibus nudis, reſti collo innexa, tedam ceream accenſam in manibus tenens, veniam à Deo, Rege, Patribus, Martino Guerra, & Bertranda Rolſia conjugibus petat. Deinde carnifici in manus traditus, ab eo per plateas & compita Artigati circumductus, reſti collo revinctus ante ipſius Martini ædes adducatur, ibiq; patibulo, qvod ejus rei gratia erectum illic fuerit, appenſus ſtranguletur: poſtremò cadaver cõburatur.

Cenſuit inſuper ſenatus, certis cauſis ad id adductus, ut bona ipſius Tillii, filiæ [qvam ille ex Rolſiâ, impiè ad hunc modum per Martini Guerræ nomen & perſonam ſuppoſitam connubii pretextu decepta ſuſcepit] edicto poſſidenda tradantur: ſic tamen ut litis impenſæ priùs detrahantur. Porrò Martinum, Rolſiam, & Petrum Martini Patruum curia, foro, & lite eximit. Tillium deniqve reum ad Prætorem Regienſem remittit, cui executionem rei judicatæ, forma & verborum ordine præſcripto faciendam, mandat, ac committit. Imp. 118. Ferdinando. Pp. 230. Paulo. 4.

Franciſcus Hottomannus in Bruto Fulmine.

DOnationis Conſtantini ſumma hæc eſt: Imperator Conſtantinus Chriſtiano-

bus urbem Romam, totumq; Occidentis Imperium; simul coronam suam auream, & sceptrum, & reliqva Imperatoria insignia, ut majorem dignitatem Papa Rom. haberet, qvàm ipse Imperator. Simul imprecatur suis successoribus usq; ad finem mundi, concremationem in inferno inferiore, cum Diabolo & impiis: nisi eam donationem ratam habeant, & observent. Datum Romæ 3. Kal. April. Constantino A. qvater & Gallicano Cos.

p. 769. Hoc igitur instrumentum, qvo solo Paparum dominatus sustinetur, falsum, fictum, ementitum, atq; à Papa nescio qvo, perinde ut librum conformitatum subjectum fuisse, qvàm plurimis argumentis evincemus, qvorum illud primum est.

I. Qvòd, cùm tot extent historici, qvi res Constantini literis mandaverunt, nullus tamen autor locuples reperitur, qvi tam immensæ, tam effusæ, ac tam inofficiosæ prodigalitatis mentionem faciat. In his sunt Eusebius, qvi libros 5. de ipsius vita conscripsit, item Socrates, Theodoretus, Evagrius, Rufinus, Eutropius, Paulus Diaconus, Orosius, Beda, Zonaras, Nicephorus: qvos non est verisimile, si vera illa donatio fuisset, tantam rem tanto silentio prætermissuros fuisse. Qvin etiam Papæ ipsi Romani, qvi sæpè multumq; de suâ potentiâ & amplitudine cum aliis Episcopis contenderunt: tamen in suo jure perseqvendo, & instrumentorum suorum editione, nullum unqvam de illo instrumento feciſſe verbum leguntur.

II. Qvòd complures Papalis dominatus patroni & defensores testificantur, totum illud caput ab antiqvis Gratianici Decreti codicibus abesse: in his est Antoninus Florent. Episcop. primæ partis historialis tit. 8. c. 1. & Volaterranus: ubi de constantino commemorat. Caput illud, [inqvit Antoninus] non habetur in antiqvis Decretis. Qvid ergò, & qvantum Constantinus donavit, non est benè certum. Nicolaus autem Cusanus libro de Concor. Cathol. 3. absqve dubio, inqvit, si non fuisset illud dictamen apocryphum: Gratianus in veteribus codicibus, & canonum collectionibus inveniſſet: & qvia non invenit, non posuit. Qvin etiam Ænæas Sylvius in dialogo qvodam, qvem adhuc Cardinalis scripserat, apertè instrumentum istud falsitatis arguit: & stolidos legistas appellat, qvi tantoperè sudaverint in disputando, an ea donatio valeat, qvæ nunqvam facta fuit.

III. Qvòd Eusebius lib. de vitâ Constant. 4. memoriæ prodidit, cum perexiguo ante

qvidem filium sui nominis, Constantinum, Occidentalium partium. Secundum avi nomine, Constantium, in Oriente constituit. Juniorem verò Constantem in mediâ regione ordinavit. Item Sext. Aurel. Victor, ad tres, inqvit, orbis Romani dominatio redacta est, Constantinum, Constantium, & Constantem, filios Constantini. Hi singuli has partes regendas habuerunt. Item Zozimus lib. hist. part. 2. inqvit: Ejus liberi successionem in Imperio nacti, nationes inter se partiti sunt: & Constantinus qvidem natu maximus cum minimo natu Constante omnia trans Alpes sita, & Italiam, & Illiricum sortitus est.

Nunc posteriorum temporum historiam consideremus. Nam ut inter omnes Chronographos constat, non tantùm Italiæ, verùm etiam Romæ urbis imperium penes Constantini successores per annos centum & qvadraginta permansit, usq; ad annum Christi CCCCI. qvo tempore Imperium illud Occidentis vexari cœptum à Gottis, Francis, Alanis, Burgundis, Vandalis: semper tamen in jure Imperat. Rom. mansit, usq; ad Imp. Augustulum, qvem Odo Gottorum rex Italiâ expulit, urbe Româ potitus an. 476. qvo tempore Rom. Imp. in Occidente defecit, Barbaris & Romæ & in Italiâ regnantibus. Nam regium Romanorum nomen penes Odoacri posteros ac successores per annos CCCXXV. permansit. Itaq; videre licet qvàm plurimas apud Cassiodorum Theodorici regis literas, partim ad senatum urbis Romæ, partim ad populum Romanum, regio nomine atq; auctoritate scriptas: ut nemini dubium esse possit, qvin & Italia & urbs ipsa Roma sub Gottorum regum ditione, non sub ullius Papæ dominatu permanserit: usq; dum, Gottis ab Imperat. Constantinopolitano Italiâ exactis, præsides in illam provinciam mitti cœperunt, Exarchorum nomine: qvi etsi Ravennæ domicilium habebant: tamen in Italiâ per annos complures dominati sunt.

Rursus Longobardi, qvorum regnum exortum est an. IↃLXVIII. universam Italiam, præter urbem Romam, per an. CCVI. hoc est, usq; ad annum IↃCCLIV. tenuerunt: qvæ omnia ex Procopii, Jornandis, Marcellini, Pauli Diaconi, & aliorum scriptis intelliguntur: ut perspicuum cuivis esse possit, falsum esse, qvod Papæ contendunt, majores suos vel in Italiâ, vel in urbe Româ dominatum ex Constantini donatione obtinuisse: cùm is dominatus anno demum

runt: ut Platina, Volaterranus, & alii omnes teſtantur, ſed præſertim Sabellicus Ennead. 8. lib. 8. ubi præter cæteros aſſcribit, Conſtantinum qvartum Orientis Imp. legatos ad Pipinum in Italiam miſiſſe, qvi ab eo peterent, ut Ravennam & cætera Exarchatus loca ſuo Imperatori reſtituenda curaret: qvippe qvæ Imperii eſſent (ſic loqvitur Sabellicus) non autem Pontificis. Neq; ſe Pipino Conſtantino, aut cuiqvam hominum, præterqvàm Eccleſiæ Romanæ militare, eoq; conſilio ſe arma induiſſe, ut Apoſtolicam ſedem ab omnium mortalium injuriâ vindicaret: utqve Ravennam, & qvicqvid Longobardi vi & armis ſubegiſſent, Romanæ ſubjiceret Eccleſiæ. Ita Græci, re infecta, Oratores domum redierunt. Hæc Sabellicus.

p. 770. Platina autem, Exarchatum Aiſtulpho Longobardo ereptum, & Papæ Stephano traditum, ſubjungit, anno DCCLVI. ſimulq; Imperatoris nomen Carolo Magno Pipini filio tribuiſſe, qvod Imperatores Orientis ægrè per ea tempora tuebantur, hoc eſt: anno ɔCCCI. qvà de re Alb. Krantzius in Saxon. l. 2. cap. 1. ſic ſcribit: Tribuunt nonnulli Conſtantino Magno donationem illam Italiæ, & Germaniæ, & neſcio qvarum provinciarum Eccleſiæ Rom. factam: de qvâ ipſi viderint: Carolus erat, qvi ex victoria Longobardorum Romanam Eccleſiam ditavit, cùm pridem aliqvanta, & Gotti per ſua tempora, & deinde Longobardi reges nonnulla contuliſſent.

IV. Qvòd Papæ ipſi inter ſe de hac donatione pugnantia loqvuntur, & valdè diſcrepantia. Nam cùm hoc loco (id eſt in d. c. Conſtantin. diſt. 96.) regnum Romanum atqve Italiæ & Occidentis totius Conſtantino acceptum referant, & anno Chriſti 338. tamen alio loco ſui hujus beneficii auctorem laudant Ludovicum pium, Caroli Magni filium, ex an. Chriſti 835. Cujus mendacii ac falſitatis impudentia qvò dilucidiùs appareat, bina hujus poſterioris donationis inſtrumenta, qvæ Papæ & Canoniſtæ nobis ediderunt, inter ſe comparabimus. Nam Volaterranus l. Georg. 3. ſic loqvitur: De pietate ipſius Ludovici Pii in Romanos pontifices multa Bibliothecarius refert, civitates, qvas eis dedit enumerans: ego qvoqve ex Antigrapho vetuſti libri, qvod in bibliotheca Vaticana hodie continetur, ubi ejus enarratur donatio, Apographum excerpſi.

Inſtrumenti Volaterrana editio.

EGo Ludovicus Imp. concedo tibi Beato Petro, Principi Apoſtolorum, & per te vicario tuo domino Paſchali ſummo pon-

mediterraneam urbem veterem Balneoregium, Viterbium, Saonam, Populoniam, Roſellas, Peruſium, Mathuranum, Sutrium, Nepe verſus Campaniam, Ananiam, Signiam, Ferentinum, Alanum, Patricum, Fruſinonum, cum omnibus circà oppidis & vicis: nec non Exarchatum Ravennæ integrum, ſicut piæ recordationis Carolus pater, & item Pipinus avus noſter (notet lector mirum de Conſtantino ſilentium) Beato Petro dudum conceſsère: videlicet Ravennam, Bonicum, Amiliam, Forum populi, Forum Julii, Faventiam, Imolam, Romaniam, Ferrariam, Comadum, Adriam, Serviam, in Marchia Piſaurum, Fanum, Senogalliam, Anconam, Oximum, Numanam, Eſium, Forum Sempronii, Feretrum, Urbinum, territorium Valnenſe, Callium, Luceolos, Eugubium, in Campania Sorum, Aqvinum, Arpinum, Thranum, Capuam: patrimonia qvoq; ad noſtram pertinentia ditionem, Beneventanum, Salernitanum: Calabriæ inferioris ac ſuperioris, ac Neapolitanum ducatum: inſuper Spoletinum, Tuderotreculum, Harviam, reliqvaq; ejus ditionis: Inſulas qvoq; inferi maris, Corſicam, Sardiniam, Siciliam, qvæ omnia piæ memoriæ Pipinus avus, deinde Carolus Imperator, genitor noſter, per Athenium & Mainardum Abbates, ad hoc ſponte miſſos, B. Petro ejusq; ſucceſſoribus ſcripto conceſſerunt, nos item probamus atqve concedimus.

Præterea ſummi Pontificis deligendi Romano conſilio poteſtatem eſſe volumus, modò ſine diſcordia fiat, ac poſt conſecrationem legati ad nos ſucceſſoresq; noſtros Reges Francorum conciliandæ charitatis & amicitiæ cauſa, mittantur; ſicut temporibus dom. Caroli aravi, & Pipini avi, & poſtremò Caroli genitoris noſtri mos fuit. Hanc igitur voluntatem noſtram ſcripto ac jurejurando firmamus, & per Legatum S. R. E. Theodorum domino Paſchali miſimus, manuq; propria me ſubſcripſi, EGO LUDOVICUS. Subſcripsère qvoq; tres filii ejus, Epiſcopi decem, Abbates octo, Comites qvindecim, Bibliothecarius, Manſionarius, Oſtiariusq; unus. Numerabatur annus ab incarnatione Domini D. CCC. XXXV.

Inſtrumenti Decretalis editio.

EGo Ludovicus Imperator Romanus Auguſt. ſtatuo & concedo per hoc pactum confirmationis noſtræ, B. Petro principi Apoſtolorum, & per te vicario tuo, domino Paſchali ſummo Pontifici, & ſucceſſoribus ejus in perpetuum, ſicut à predeceſſoribus noſtris uſq; nunc in veſtra poteſtate & ditione tenuiſtis & diſpoſuiſtis Roma-

cratissimæ sedis pontifex de hoc seculo migraverit: nullus ex regno nostro, aut Francus, aut Longobardus, de qvalibet parte homo, sub nostra potestate constitutus, licentiam habeat contra Roman. aut publicè aut privatim conveniendi, aut electionem faciendi, nullusqve in civitatibus aut territoriis, ad Ecclesiæ Beati Petri Apostoli potestatem pertinentibus, aliqvod malum præterea facere
p. 771. præsumat: sed liceat Romanis cum omni veneratione, & sine qvalibet perturbatione honorificam suo pontifici exhibere sepulturam: & eum, qvem divinâ inspiratione & B. Petri intercessione, omnes Romani uno consilio atq; una concordia sine aliqva promissione, ad pontificatus ordinem elegerint, sine aliqva ambiguitate atqve contradictione, more canonico consecrare: & dum consecratus fuerit, legati ad nos, vel ad nostros successores Reges Francorum dirigantur, qvi inter nos & illum amicitiam, charitatem, & pacem concilient.

Ex hac comparatione perspicuum est, qvibus fraudibus, & qvàm malis artibus Papatus ad conseqvendum summum illum Italiæ dominatum sit usus. Nam, ut verus Imperat. Constantinus apud Justinianum loqvitur: Scripturæ diversæ, & fidem sibi invicem derogantes, firmitatis nihil habere possunt. l. scripturæ, 14. c. de fid. Instrum. qvippe, cùm duæ orationes pugnantia continentes veræ non possint. l. si is qvi. 13. §. utrùm. D. de reb. dub. l. ubi pugnantia. 188. D. de reg. Jur: Itaqve qvoties plura ejusdem actus instrumenta conficiuntur, oportet ea inter se totidem verbis congruere: tametsi error in aliqva notula sit tolerabilis: veluti si L. pro C. scripta sit. l. Sempronius. 47. D. de leg. 2. Sed aliud est error in notâ numeri, aliud diversitas in rebus ipsis: velut hoc loco, ubi in uno instrumento sola Romæ suburbana qvædam nominantur: in altero, præter maximam Italiæ partem, etiam Sicilia, Sardinia, & Corcyra. Qvo casu qvia diversæ donationes sunt, diversa instrumenta reqvirebantur. l. sancimus. 34. §. si qvis autem. C. de donat. l. qvingenta. 12. D. de probat.

Deniqve si Constantinus tanto antè Occidentis Imperium Papatui donârat: ecqvod jus novum adipisci Papa ex hac nova Ludovici donatione potuit? cùm, ut vulgò traditur, rei suæ acqvisitio nulla sit l. 4. C. contrah. emp.

V. Qvòd alio etiam loco Papæ pugnantia inter se de hac eadem donatione locuti sunt. Extat enim in eodem Gratiani decre-

ria immensa contulit, & fabricam templi primæ sedis B. Petri instituit adeò, ut sedem Imperialem relinqveret, & B. Petro successoribusq; suis profuturam concederet. Nam si ante Melchiadis tempora Constantinus illam donationem fecit, qvid argumenti habere hæc Sylvestri fabula poterit, affirmantis, & baptizatum à se Constantinum, & se ab illo tanto imperio donatum fuisse.

VI. Sed jam propiùs ad ipsum donationis instrumentum, & historici verba veniendum est. Nam cui verisimile videbitur, somnium divinitus fuisse oblatum homini non tantùm Ethnico & idolorum cultori, verùm etiam acerrimo religionis Christianæ insectatori? aut si oblatum fuisset: qvis credat, Deum non id potiùs per angelum aliqvem, ex vetere [ut scriptura testatur] ac perpetua consuetudine, qvàm per Apostolos mortuos id facturum fuisse? deniqve temerarium est, qvicqvam de somniis, præter Scripturæ sacræ auctoritatem credere. Qvare dubium nemini esse debet, qvin hoc instrumentum ex eadem officina prodierit, unde alia ejusmodi innumerabilia Papatus commenta, figmenta, & mendacia nata sunt. Tale est illud apud Antoninum part. 3. tit. 24. §. 3. Cùm Dominicus esset Romæ, & in Basilica S. Petri orationem suam pro conservatione & dilatatione ordinis sui effunderet: factâ manu Domini super eum, gloriosos principes Petrum & Paulum ad se statim venientes aspexit: qvorum Petrus baculum, Paulus verò librum tradere videbatur: addebantqve dicentes: Vadæ, prædica: qvoniam à Deo ad hoc ministerium electus es.

Aut illud alterum Papæ Stephani secundi, apud Rheginonem in Chron. anni IↃCCLIII. ubi Stephanus Papa, cui Pipinus exarchatum Italiæ donavit, scribit: se, cùm in monasterio S. Dionysii apud pagum Parisiacum [hæc illius verba sunt] subter companis dormiret, vidisse ante altare D. Petrum, & magistrum Gentium Paulum, qvos de illorum sicariis cognovit, B. Dionysium subtilem & longiorem: dixisseqve dominum Petrum: hic frater noster postulat sanitatem: & D. Paulum respondisse: modò sanabitur: & appropinqvantem misisse manum suam ad pectus domini Dionysii amicabiliter, & dixisse D. Petrum ad dominum Dionysium hilariter: Tua gratia est sanitas ejus. Et statim dom. Dionysium, thuribulum incensi & palmam in manu tenentem, presbytero & diacono dixisse, scilicet prælibato Stephano Papæ: Pax

Hæc adeò ſtolida atqve inſulſa ſunt, ut Papa Stephanus illo commento riſum captaſſe videatur. Sed laudandus DEus, qvòd tantam improbitatem non niſi in homines ſtolidos incidere paſſus eſt. Qvin ne illud qvidem de viſis in ſomnio Petro & Paulo apoſtolis prætermittendum eſt, qvod in libro Conformitatum legitur fol. 51. B. Franciſcus Romam pergens, fuit à ſanctis apoſtolis Petro & Paulo dulciter amplexatus. Ibidem Petrus & Paulus à Franciſco rogati, impetrârunt à Chriſto regulæ minorum confirmationem.

p.772. VII. Qvòd veriſimile non eſt, Conſtantinum Magnum illo lepræ morbo laboraſſe: qvandoqvidem neqve Euſebius, qvi vitam ejus accuratè qvinqve, ut dixi, libris complexus eſt: neqve Zoſimus, qvi religionis odio Conſtantinum qvibus poteſt contumeliis exagitat: neqve Paulus Diaconus: neqve alius qviſqvam ullam illius morbi mentionem facit: ut omittam Baptiſtæ Mantuani argumentum ex libro de Patient. 1. cap. 10. ubi cùm ex Plinii libro 21. cap. 1. docuiſſet, genus illud morbi jam pridem in Italia reſtinctum fuiſſe, ſic infert: Si ergò tempore Plinii, qvi ſub Veſpaſiano floruit, erat jam reſtinctus hic morbus in Italia: veriſimile non eſt, Conſtantinum eo laboraſſe, qvi poſt longum temp9 imperavit.

VIII. Qvòd etiam impium commentum illo loco ſubjicitur, & qvod Chriſtianorum aures animiqve reſpuunt: Conſtantinum, dum in lavacro à Papa baptizabatur, vidiſſe manum Dei de cœlo in ſuum corpus demiſſam, qvæ illum lepra purgaverit. In ſinu lavacri poſitus (ait) manum tangentem me à cœlo propriis oculis aſpexi, ſub qva mundatum me à lepra cognovi. Ecqvis non videt, figmentum hoc ejusdem eſſe generis, cujus illa ſunt, qvæ paſſim in libro Conformitatum Franciſcanarum, aut in vita Dominici leguntur.

IX. Qvòd neqve veriſimile eſt, tam inconſultum Sylveſtrum Papam & Diaconos ipſius fuiſſe, ut Conſtantino, Chriſtianorum, ac præſertim Eccleſiæ Romanæ hoſti infenſiſſimo, tam repentè, poſt ſuum illis narratum ſomnium, Baptiſmum conferre vellent: ac non priùs ei Chriſtianæ religionis myſteria, Catechumenorum inſtituto, traderent. Qvin etiam Zoſimus Chriſtianæ, ut dixi, religionis inimicus narrat, eum ab Hiſpano qvodam eam religionem edoctũ, didiciſſe, qvanta vis illius eſſet in delendis hominũ peccatis: ac tunc demum hariolos & flamines, cæteroſq; Romanarum ſuperſtitionũ ſacerdotes ab aula ſua removiſſe.

X. Qvòd ſummi auctores atqve hiſtorici teſtantur. Conſtantinum non niſi paulò ante mortem, & anno demum ætatis LXV. lebio Nicomediæ, magna Epiſcoporum freqventia. Hæc Euſebius in libro 4. de vit. Hieronym. in Chron. Rufinus lib. 1. cap. 11. Socrates lib. 1. cap. 39. Theodor. lib. 1. cap. 31. Ambroſius lib. de obitu Theodoſii. Neqve enim Nicephoro fides habenda eſt, qvi lib. 7 cap 35. cùm Romæ illum baptizatum ſcribit, ſimul adjungit, ſe Romanam Eccleſiam in ea re auctorem ſeqvi: præſertim cùm Vincentius lib. hiſt. 24. non dubitaverit ſcribere, ſecundum S. Hieronym. Conſtantinum uxorem Fauſtam, & filium Criſpum crudeliter occidiſſe, & in extremo vitæ ab Euſebio Nicomediæ Epiſcopo baptizatum fuiſſe.

XI. Qvòd nec veriſimile eſt, ſi conſtantinus calido puerorum infantium ſanguine ſuum morbum curare inſtituiſſet, vel eum voluiſſe pueros illos palàm à Capitolii ſacerdotib9 jugulari, vel tanta ſanguinis copia opus fuiſſe, ut eo ciſterna tota impleretur.

XII. Nihilo magis credibile eſt, Conſtantinum tam diu Chriſtianam religionem oppugnaſſe, qvin aliqvid de Petro & Paulo, celeberrimis Chriſti Apoſtolis, auditione accepiſſet: neqve adeò rerum Chriſtianarum imperitum fuiſſe, ut ſomno illo excitatus ex Sylveſtro qværeret, qvinam eſſent illi Dii, qvi Petrus & Paulus appellabantur. Nam ut nihil omninò præter divinam viſionem didiciſſet, tamen non eſt veriſimile, Petrum & Paulum ei ſe pro diis venditaſſe.

XIII. Qvòd impium fuiſſet, beneficium recuperatæ valetudinis referre potiùs acceptum Apoſtolo Petro, Dei internuncio, qvàm ipſi Deo, à qvo Petrus ad eum miſſus fuerat. Deinde ſoli Petro potiùs, qvàm conjunctim Petro & Paulo. His enim verbis utitur: Et beneficentiis ipſius Petri, ſanitatem corporis redeuntem integerrimè ſenſi.

XIV. Abſurdius eſt etiam, qvod ſubjicitur, Conſtantinum, qvi qvinqve liberos habebat, tamen de ſententia omnium ſatraparum ſuorum (qvod verbum in legibus & monumentis Impp. Romanorum planè novum, inſolens, atqve inuſitatum eſt) & univerſi ſenatus ac optimatum, & cuncti populi, qvi Romano Imperio ſubjacebat, dimidiam imperii ſui partem pauperculo ſacerdoti donaſſe: cùm inter omnes conſtet, ſenatum Romanum non illo tantùm tempore: verùm etiam uſqve ad Valentiniani Imperium Gentiles ſuas ſuperſtitiones retinuiſſe: qvod vel ex Symmachi epiſtola intelligitur ad Impp. Valentin. Theodoſ. & Arcadium ſcripta. lib. 10. Epiſt. 14. ubi ſenatus Romani nomine ab illis petit, ut ſuperſtitio, & idolorum cultus in urbe Româ reſtituatur: cui B. Ambroſius, duabus epiſtolis ad eundem Imper. Valentin. ſcriptis. Aurel. autem Prudentius piis & e-

buere, verùm etiam majorem potestatis principatum, qvàm nostra (inqvit) serenitas regia ab omnibus habere dignoscitur.

Et mox: Tradentes ipsi potestatem & gloriæ dignitatem, vigorem, & efficaciam, & honorificentiam Imperialem. Qva de re, ac Papatum ambitione operæ precium est Bernhardi Abbatis Claræ vallensis judicium audire, scriptum Eugenio Papæ lib. de consider. 2.

P. 773. Disce, inqvit, exemplo prophetarum præsidere, non tam ad imperitandum, qvàm ad factitandum, qvod tempus reqvirit. Disce, sarculo tibi opus esse, non sceptro, ut opus facias prophetæ. Item: esto, ut alia qvacunqve ratione tibi hæc vendices, sed non Apostolico jure. Nec tibi Petrus dare potuit, qvod non habuit: qvod habuit, hoc dedit, solicitudinem super Ecclesias. Nunqvid dominationem? audi ipsum: Non dominantes, inqvit, in clero, sed forma facti gregis. Et ne dictum ex solâ humilitate putes, non etiam veritate: vox Domini est in Evangelio: Reges gentium dominantur eorum, vos autem non sic. Planum est, Apostolis interdicitur dominatus. Ergò tu: & tibi usurpare aude aut dominans Apostolatum, aut Apostolicus dominatum: planè ab utroqve prohiberis. Si utrumqve simul habere voles, perdes utrunqve. Hæc Bernhardus.

XVI. Nihilo tolerabilius est, qvod subjicit, se Papæ Romano tribuere principatum super qvatuor præcipuas sedes, Antiochiæ, Alexandriæ, Constantinopolis, & Hierosolymorum. In qvo non modò manifesta, verùm etiam ridicula falsitas deprehenditur. Primùm, qvia ne Constantinopolis qvidem adhuc ulla extabat: qvippe qvæ anno demum Imperii Constantini decimo ædificari cœpta est, ut testatur Nicephorus libro 8. cap. 4. & cives pleriqve omnes idolorũ cultui per id tempus erant dediti. Tantum abest, ut ulla ibi vel Ecclesia vel Ecclesiarum metropolis aut prærogativa fuerit.

XVII. Minùs etiam ferri potest, qvòd subjicitur, Papam Romanum constitui super omnes in universo terrarum orbe ecclesias. Mitto enim, qvod alio loco demonstravimus, verissimam & certissimam hanc esse Antichristi notam, cùm sibi qvis principatum in omnes Ecclesias arrogat: sed insignis hoc loco Paparum amentia perspicitur, qvam etiam alio loco perstrinximus: cùm ex hoc instrumento contendant, se principatum illum ex Constantini

XIIX. Ridiculum autem illud est, qvod Constantinum inducunt hæc de se prædicantem: in ædificando Romano templo duodecim se terræ cophinos suis propriis humeris extulisse, æqvales, inqvit, numero XII. Apostolis. Nam cùm toties uni Petro plus honoris tribuat, qvàm conjunctim reliqvis XI. omnibus nunqvid proportionis ratio postulabat, ut plures in illius unius honorem terræ cophinos exportaret, qvàm in omnium reliqvorum?

XIX. Neqve verò minùs ridiculum est, qvod subjungit: se pro continuatione luminarium, qvæ in illo templo ardebant, non modò possessiones & agros contulisse, verùm etiam in Oriente, Occidente, Septentrionali & Meridionali climate, in Judæa videlicet, Asia, Thracia, Græcia, Africa, Italia, & in diversis Insulis suam illi libertatem, id est, jus ac potestatem concessisse: ut per manus Beatissimi ac sanctissimi patris Sylvestri, & omnium ejus successorum disponantur. Hæc Papa totidem verbis & syllabis. Ex qvibus intelligi potest, mirificam fuisse cereorum ac luminarium illorum caritatem: qvibus tuendis cùm universi terrarum orbis, tum speciatim qvatuor ipsius partium vectigalia & annuos proventus attribui oportuit. Neqve verò id solùm: sed qvia qvæstorum fides interdum in hoc genere suspecta est: Constantinus statuisse mortuo, ut illorum proventuum administratio ac dispensatio ipsis Papis committatur. Ut non facilè dijudicari posse videatur, utrùm major Paparum impudentia fuerit, conantium nobis istas aniles fabulas tradere, an eorum hominum stupiditas, si qvi unqvam adeò stolidæ atqve anili fabulæ fidem habuerunt.

XX. Æqvè porrò ridiculum atqve fabulosum est, qvod seqvitur de decem muneribus, qvibus Papa se à Constantino donatum scribit. 1. palatio Lateranensi. 2. diademate aureo. 3. mitra. 4. collari Imperatorio. 5. purpurea chlamyde. 6. coccinea tunica. 7. indumentis imperatoriis. 8. pompa præcedentium. 9. Imperiali sceptro. 10. cunctis signis, bannis, & vexillis. Fuerit ergo Petrus Apostolus olim sqvalidus, obsoletus, sordida penula piscatoris modò amictus: nunc vicarius ipsius auratis vestibus, ornatu ac vestitu regio insignis, eqvitum peditumqve comitatu cinctus, agmine qvadrato, pompa & apparatu magnifico, triumphans per orbem terrarum vagabitur. Qvanto vicarii Principis Apostolo-

reges ac Principes, qvi tam diu ſpurca & fœda meretricis iſtius menſtrua lambitis! O bone JESU, qvantum inter tuam illam ſpeciem ac figuram, atqve inter iſtius tetri crudelisqve tyranni faſtum ac ſuperbiam interfuit! Nulla fuit, inqvit Eſaias, in Chriſto forma, nullus decor. Ubi eum aſpeximus, oculos aſpectumqve noſtrum avertimus: abjectus, & ab hominibus contemtus, doloribus confectus, continentibus morbis affectus, abſcondens vultum à nobis. Adeò deſpectus, ut pro nihilo haberetur. Et qvisqvam mirabitur, Papam gloriari eſſe auſum, ſe à Conſtantino Deum eſſe appellatum? Nam in hac diſt. 96. c. ſatis, ita ſcribens ait: Satis oſtenditur, à ſeculari poteſtate nec ligari prorſus, nec ſolvi poſſe Pontificem, qvem conſtat à pio Principe Conſtantino Deum appellatum, cùm nec Deum poſſe ab hominibus judicari manifeſtum ſit.

p.774. Sed operæpretium eſt, Doctoris Bernhardi de hoc toto pomparum genere judicium audire, qvi lib. de conſid. 4. ad Papam Eugenium his ſcribit verbis: Petrus neſcitur proceſſiſſe aliqvando vel gemmis ornatus, vel ſericis: non tectus auro, non vectus eqvo albo, nec ſtipatus milite, nec circumſtrepentibus ſeptus miniſtris. Absqve his & credidit ſatis poſſe impleri ſalutare mandatum: Si amas me, paſce oves meas. Item alio loco: Conſideres ante omnia, ſanctam Eccleſiam Romanam, cui (Deo auctore) præes, Eccleſiarum matrem eſſe, non dominam: te verò non Dominum Epiſcoporum, ſed unum ex eis. Hæc Bernhardus.

Verùm qvid de ſubſeqvente clauſula dicemus, ubi Conſtantinus poſt illam regiam Papæ Sylveſtri inveſtituram ſubjungit, ſe frenum eqvi papalis manu tenuiſſe, pro reverentiâ Beati Petri, & ſtatoris eis officium exhibuiſſe? Væ, væ meretrici veneficæ, cujus obſcœna menſtrua tanti Principes tam diu liguriunt! Nam hunc eundem honorem ſibi Papa Stephanus II. à Pipino rege proxime Lutetiam Pariſiorum tribui paſſus eſt. Eundem ſibi Alexander tertius ab Imperatore Friderico haberi voluit: ut non immeritò B. Hieronymus in prolog. de Spiritu ſancto nominatim Romam appellet Babylonem, & purpuratam illam Meretricem, qvæ in Apocalypſi deſcribitur.

Sed hoc de genere toto iterum ſuprà dicti Bernhardi judicium audiamus, qvi in cant. ſermon. 33. his verbis ſcribit: Honorati incedunt de bonis Domini, cui Domino honorem non deferunt. Inde is, qvem qvotidie vides, meretricius nitor, hiſtrionicus habitus, regius apparatus, inde aurum

lationes & equitatus. Inde cythara, & lyra, & tibia. Inde redundantia torcularia, & promptuaria plena, eructantia ex hoc in illud. Inde dolia pigmentaria. Inde referta marſupia. Proh hujusmodi volunt eſſe & ſunt Eccleſiarum Præpoſiti, Decani, Archidiaconi, Epiſcopi, Archiepiſcopi. Nec enim hæc cedunt negotio illi, qvod perambulat in tenebris. Et mox: Ipſe enim eſt Antichriſtus. Et qvid unqvam vel Lutherus, vel alii Papatus inſectatores planiùs aut vehementiùs adverſus Papam Romanum, antichriſtianiſſimi crimine accuſandum, protulerunt? Sed pergamus porro.

XXI. Neq; enim ſatis hoc purpuratæ meretrici viſum eſt. Nam in ſeqventi verſu Conſtantinum ita loqventem facit: Clericis Eccleſiæ Roman. ſervientibus eandem gloriam & potentiam, & præexcellentiam tribuimus, qvam ampliſſimus Senatus noſter habet: & ſicut Imperialem exercitum, ſic & clerum Eccleſiæ Roman. adorari decernimus. Hâc igitur libertate freti Cardinales & cæteri clerici, deinceps loricis, galeis, ſcutis, gladiis, aliisqve telis inſtructi ac parati, vel ad prædicandum Evangelium, vel ad miſſificationes obeundas accedent. Tantumné? Imò, inqvit, qvemadmodum Imperialis potentia diverſis officiis cubiculariorum, hoſtiariorum, & excubitorum decoratur: ita & S. Rom. Eccleſiam decorari volumus, & ut candidiſſimo colore decoratos eqvos eqvitent: & ſicut Senatus noſter calceamentis utitur cum udonibus, ita candidiſſimo linteamine illuſtrentur. Ecqvis eſt ex tanto Senatorum Galliæ Regis numero, qvi cùm humiltatem, & imodeſtiam Chriſti & ipſius Apoſtolorum recordetur, non iſtum Paparum faſtum, ac ſuperbiam precibus omnibus deteſtetur?

XXII. Qvinetiam illud ſubjungit, ſi Papa velit aliqvem è Conſtantini Senatoribus in clericorum ordinem aſciſcere, ne per ſuperbiam illum honorem recuſent. Qvæ, malùm, tyrannica iſta barbaries eſt, ut alicui collegio clericorum liceat unum aliqvem è Senatorum ordine arbitrio ſuo deligere, qvem etiam invitum, clericum aut monachum fieri compellant?

XXIII. Pergit porrò: atqve ut Juris-Conſulti meminerint, geminatæ orationis vim eſſe majorem, iterum pronunciat: ſe & ſuum palatium, & urbem Romam, & totius Italiæ, & Occidentalium regionum provincias, loca, civitates, Papis Romanis omnibus usqve ad mundi finem donare. Qvin etiam proceſſionis & traditionis formulam adjungit, ut ſeſe deinceps, relicto in Papæ poſſeſſione Occidentis Imperio, ad

stianæ religionis caput, & sacerdotum principatus à cœlesti rege constitutus est. Præclarè se hujusce sententiæ initium dedit. Nam Constantini ætate, ducentis scilicet ante Justinianum annis, ad donationem perficiendam, traditione vacuæ possessionis opus erat.

Sed alia multa sunt qvæ conturbent. Primùm, qvòd, si Constantinus vacuam illius regionis possessionem Sylvestro tradidit: non potuit eandem postea in suo testamento filio Constantio relinqvere: cùm alienatio rei alicujus inter vivos facta, nullum de ea testamenti factioni locum relinqvat. l. 6. C. de test. l. seqvens, 52. D. de leg. 2. Sin autem donatio post illam inter filios partitionem facta est, perspicuè fuit lusoria: qvia patris partitio inter liberos testamenti, ac proinde ultimæ voluntatis vim obtinet. l. pen. & l. ult. C. fam. ercis. cum similibus.

Secundò qva pietate potuit Constantinus, qvi tres filios & duas filias habebat, tantam suis liberis injuriam facere, ut illos dimidia hæreditatis suæ parte privaret, eamqve in extraneum aliqvem præsertim homunculum abjectum & vilem, transferret? Nam scitum est illud Augustini: Qvicunqve vult, exhæredato filio, Ecclesiam hæredem facere, qværat alterum, qvi suscipiat, qvàm Augustinum. 17. qvæst. ult. cap. ult. Ubi etiam laudatur ejus Episcopi factum, qvi testatori cuidam, à qvô, liberos non habente, bona sua Ecclesiæ relicta fuerant, postqvàm liberos præter spem & opinionem susceperat, omnia restituerat, qvod idem traditur 13. qvæst. 2. cap. si qvis irascitur.

p. 775.

Sed nihil æqvè ridiculum est, ac illa, qvam Pseudo-Constantinus subjicit, consilii sui ratio: Iniqvum esse, qva in civitate summus sacerdos præsidet, in eadem civitate Imperatorem Imperii sui sedem collocare. Væ tuo capiti carnifex sacerrime! Nam qvid de Solomone, de Aza, de Josia, & aliis piis regibus Israëlitis dicemus, qvi sui domicilii ac regni sedem Hierosolymis collocârunt? Qvid de Theodosio, qvi Mediolani? sed ne longiùs exempla petantur, qvid de Constantio Constantini filio, qvi ex Patris testamento Romæ non tantùm summum Imperium & jurisdictionem exercuit: verùm etiam Papam Liberium propter susceptum Anastasii, Episcopi cujusdam Magi ac sacrilegi patrocinium, & Pa-

[illegible] aut contemtor extiterit, externæ damnationi subjaceat innodatus, & in inferno inferiore concrematus, cum diabolo & omnibus impiis deficiat. At ista execratione primus se ipse Constantinus induit: qvi, ut modò dicebamus, in suo testamento Imperium Occidentis filio suo natu maximo attribuit: eadem deniqve exsecratione, qvicunqve vel Occidentem, vel Occidentis partem aliqvam vel Regio, vel Ducali, vel qvovis alio nomine pro suo possedit, obligatus fuit. Neqve ista ratione qvisqvam antehac vel Galliæ, vel Hispaniæ Rex fuit: qvi non in inferno inferiore unà cum diabolo & impiis, omnibus concremetur.

XXV. Jam verò ecqvis tam imperitus lingvæ Latinæ reperietur, qvi non videat, genus dicendi, qvo illius instrumenti scriptor usus est, longissimè ab illius seculi consvetudine abhorrere? qvam reprehensionis partem Platina in illo Sylvestro non prætermisit: sed fusiùs persecutus est vir acerrimo in hoc genere judicio, Laurent. Valla: cui unum hoc subjungemus: Si qvis genus dicendi consideret: qvo Constantini leges in Theodosiano & Justinianico codice scriptæ sunt, eum nullo negotio animadversurum, instrumentum hoc ex illa officina prodiisse, qvàm superiùs ex Franciscanicis Conformitatibus, aut Dominicani vita domonstravimus.

Neqve verò silentio prætereunda est altera Papæ cujusdam recentioris (Leonis, ut videtur, decimi) calliditas planè veteratoria, qvi, ut vitium istud orationis ac styli qvasi fuco aliqvo tegeret, falsitatem falsitate cumulavit. Græculum enim qvendam Bartholomæi Picerni nomine subornavit, pòst verò August. Steuchum bibliothecarium suum, qvi dicerent, se in bibliotheca Papæ, nescio qva, instrumentum istud Greca lingva conscriptum reperisse, tum aliqvantò commodiùs in Latinum sermonem convertisse. Qvod commentum Gregorius XIII. nunc nuper in recenti editione Decreti Gratiani confirmavit. Atqvi leges Constantini omnes in suprà dictis Codicibus, Theodosiano & Justinianico, Latina lingva conscriptæ extant: qvamvis & Constantinopoli, & Græca urbe, & apud Græcos ederentur. Præterea Eusebius libro de vita Const. 3. memoriæ prodidit, eum in synodo Nicæna Latinè verba fecisse. Ex libro 2. testatur, se illius Epistolas & Decreta Latinè scripta in Græcum sermonem convertisse, ut suspicari aliqvis possit, aut Græ-

de Constantini donatione commentum videtur dictum: ut perspicuum omnibus esse possit, totum Papatum, qvi hoc solo fundamento nitebatur, subruto fundamento, stare diutius non posse. Imp. & Papa ut sup.

Idem. Neminem paulò humaniorum esse arbitramur, qvi nesciat, Romanorum qvondam hanc artem ad subigendas gentes exteras fuisse: ut, si qvam inter vicinos aut reges, aut populos contentionem exortam animadvertissent: eam studiosè alerent; partiqve alteri amicitiam ac societatem honorificentissimis Senatus-Consultis deferrent: & simul ei auxilium adversus alterum pollicerentur. His artibus altetâ superatâ & subactâ parte, postea brevi tempore interjecto, perfacilem alterius opprimendæ occasionem reperiebant. Noster populus (ait M. Tullius in lib. de rep.) sociis defendendis terrarum jam omnium potius est.

Hanc eandem majorum suorum, hoc est, (ut Johannes Monachus Canonista nobilis interpretatur) prædonum ac latronum viam ac vestigia secuti Papæ, ut primùm, aliqvid inter vicinos Reges aut Principes discordiæ subortum esse, cognoverant: eam per emissarios qvosdam Cardinales augere atqve alere incipiebant: simul pactiones cũ alterutro facere, ut si sua opera regno adversarii potiri possent, tum sedem Romanam tanti beneficii auctorem agnoscerent: eiq; de novo adepto regno fidem, dominium, ac proinde tributum annuum præstarent. Hac pactione & conjuratione factâ: illicò Princeps adversarius à Papa schismaticus & hæreticus pronunciabatur: Regnumqve ipsius primo occupanti adjudicabatur. Qvibus artibus dici non potest, qvot incendia Papæ, in omnibus Christiani orbis partibus qvadringentis hisce annis excitârint: qvàm multos sibi suæqve stercorariæ sedi reges ac Principes in vasallos, feudatarios, & stipendiarios redegerint.

Celicbus.

HOc anno Ambsderdami in Hollandia plurimi homines facti sunt dæmoniaci & insani: qvod portendit, Hispanos brevi venturos, & occupaturos terram illam.
p.776. Cùm igitur de similibus idem sit judicium: verendum est, ne idem & in Marchia eveniat: qvia diabolus ibidem hoc tempore nostro, scil. anno 1594. plurimos qvoqve occupavit. Herlicius.

Pius 4. Papa.

PIus qvartus Papa Cardinal. Caraffam, cum fratre Alphonso Duce Pallinornm,

LUtherus inqvit in literis ad Electorem: certè exploratum habeo, qvòd verbum meum & conatus isti, non ex me, sed ex DEO sint: ut hâc ratione nulla mors aut persecutio me umqvam adigere valeant, ut aliud loqvar, aut agam. Hoc sciat C. V. rem aliter in cœlo decretam esse, qvàm Noribergæ: videbunt illi proh dolor olim, qvòd, qvicam imbibêre opinionem, ac si omnes Evangelii articulos excusserint, apertè secum deprehensuri sint, qvòd ne unum qvidem Benedicite eo, qvo decet, spiritu pronunciaverint. Ego hâc spe alor, qvòd confidam, eas adhuc esse vires DOMINI nostri JESU Christi, qvibus intactum me servare contra omnes hostium insultus utiqve, si velit, possit: sin verò nolit, fiat voluntas ejus. Imper. & Papa ut sup.

Idem. Francofurti, Mense Majo, congregatis Electoribus Imperii, in Cæsarem designatus est omnium virtutum nomine celebratissimus Fridericus, Dux Brunsvicensis, Magni Filius. Hic verò cùm non admodum arrideret Episcopo Moguntino Johanni de Nassavv, pessimè conjuratum est in ipsius necem ab Episcopo & aliis, qvi etiam comitem qvendam de Waldeck clandestinum habuit, cum qvo deliberavit, ut caperetur integerrimus ille Fridericus, & in via domum versus, ubi se ad solennem coronationem præparaturus erat, obrueretur, sibiqve adduceretur. Ergò nefandus ille comes cum furibus suis, juxta oppidum Fritzlar proficiscentem Cæsarem capere intendit armata manu, & fortiter resistentem conscleratissimè obtruncat, Duci Saxoniæ Rudolpho vulnus infligit, aliosqve comites neqvissimè dissipat.

Hos Episcopi parricidium in tota Germania diffusum, execrandis omnibus modis est habitum, de qvo etiam pii cujusdam hominis carmina leguntur hæc, qvæ recitata sunt jam suprà foliis 476. & 477. partis hujus secundæ.

Idem. In Prodigio qvodam, nocte viso Islebiæ, inter cætera, animadversum est, in parte qvadam cœli nubes inter se luteas in templi figuram coire, qva accuratè repræsentata, rutilæ aliæ nubeculæ in angulo templi scintillare, mox verò totum undiq; flagrare illis, & tamqvam in cruore consistere comparuit.

Anno etiam 1562. in attrita longo usu orbita inventum est hominis amputatum caput, planè solum, qvod undenám esset, indagari non potuit.

Idem. In Gloriam DEI, testimonium Electoris Johannis Friderici, & exemplum omnium Fidelium, Ecclesia Saxoniæ hoc

rum, Princeps Confessorum Fidei, Comes Veritatis, Signifer Sanctæ Crucis, Exemplum Patientiæ Et Constantiæ, Heres Vitæ Æternæ: Obdormiscens In Christo, Migravit Ex Hac Miserrima Vita In Cœlestem Patriam, Vinariæ, Mense Martio, Anno M. D. LIIII.

Idem. Lutherus dixit: Vos à pueris in hoc elaborate, ut efficiamini corbes messoriæ, & in sinum vestrum colligite & metite. Tempus erit, qvo votis assiduis una saltem pagina de verbo DEI optabitur, qvo jam plenæ sunt omnes bibliothecæ ad nauseam usqve.

Idem. Anno 848. in Germania tanta fuit annonæ caritas, eaqve rerum omnium acerbitas & perturbatio, ut emori famæ qvilibet suum proximum pateretur. Qvidam autem Thuringus in humana media aggressus, fame ventrem ejus excarnificante, in proximum lucum cum muliere & puerulo suo concedit, ibiqve teneram & innocentem animulam jugulaturus, & crudam carnem comesturus, dum ad immane facinus cultrum expolit: ecce post dumeta respiciens, animadvertit, lupos qvosdam visceribus ceruæ cujusdam super incumbere, qvam in proximo dilaniaverant. Hos ille, horribili clamore intenso, de præda dispulit, & ita cadavere cruento potitus est:

Haud equidem sine mente reor, sine numine Divûm.

Ergò se, agnito DEI auxilio, domum recipit, & ulteriùs sperando se solatur.

p. 777. Idem. In Polonia Doctor qvidam medicinæ, pecuniis allectus ab ejus loci qvibusdam Episcopis, retia sua Wittebergæ vicinisqve locis, explicuit, ad capiendum Lutherum, sed irrito planè conatu: anno 1523. Et certum est, qvòd oportuerit ipsum multa venena concoqvere: & sæpè etiam numero illito suggestui toxico, manubriisqve infectis, innocentissimo viro insidiæ sunt positæ, qvæ DEO tamen aliter ordinante, in nihilum evanuêre.

Idem. Seiffridus Archiepiscopus Moguntinus Abbati de Reinhardi-fonte, pro ea, sibi sit devinctus, obedientia, certam pecuniæ summam irrogavit: eidem verò Abbathi viciſſim id seriò, pro jure, pro sibi subjectus sit, interdixit Conradus, provinciarum comes in Thuringia, utqve ne obolum qvidem penderet, in mandatis dedit. At Seiffridus hoc ipsum admodum molestè tulit, & qvidem, ut vindictam exerceret, Abbatem excommunicavit. Abbas hoc anathemathe liberari cupiens, pœna qvadam interveniente, voti sui compos factus Missam audire proposuisset, à famulo qvodam de rebus Abbatis admoneretur, qvi se dicebat eum magna cum ignominia demisso induſio ad medium usqve, virgisqve ferentem vidisse. Casu eo graviter excandescens ille, cùm ad locum deductus esset, jamqve in Capitulo miser Abbas acerrimè ab Episcopo, ad genua provolutus cæderetur, arrepto impetu in clerum fertur, suaq; læva implicita ejus coma, dextra elato pugione confodere conatur medium. At vix à suis hâc nece prohibitus, institutum iter peragit indignabundus. Haud multa moratus, ubi injuriam Fratri recensuit, militum manipulo mox, illaturus Episcopo vindictam, suburbia oppidi Fritzlar eruta dissipavit, molas detruxit, pontesqve dejecit.

His satis ultioni datum esse ratus, receptui canit. Interea nefandæ mulieres in urbe super mœnia, in contemtum comitis, explicito podice, convitia jaciebant. Id demum camarinam movit, & camino oleum addidit. Nam collectis ille militibus de novo urbem violenter aggreditur, & fabricatis siphonibus ignem sulphureum & piceum immittit, unde factum, ut exardescente oppido, omnia in flammas corruerint, ædificia, pecora, homines, exceptis pauciſſimis à fune de muro delapsis, atqve circumfuso exercitu comprehensis, ineffabili dolore & ejulatu consumerentur. F. Anno 1232.

Idem. Portentum est certissimum, qvòd Islebii Patria Martini Lutheri in Comitatu Mansfeldensi, ex profundissima fodina facies qvædam, illaborato cupri metallo concreta, Papam ad ungvem repræsentans, est effossa. Qvæ sine dubio portè debat, jam tempus esse, qvo Pontificum neqvitia, qvæ sub cœno meretricio latuerit hactenus, à qvodam ejus viciniæ cive in clara luce sit prostituenda. Viderunt autem huc monstri D. Mart. Lutherus, & ipsius frater Jacobus, Philippus Gluespiessius, Philippus Melanthon, D. Jonas, D. Cruciger, D. Basilius Monnerus, & Illustriss. Princeps Sax. Joh. Fridericus, Elector. Imperatore 118. Ferdinando. Papa 230. Paulo 4.

Idem in Chronico Mansfeldensi. Affirmabant aliqvi viri boni, se non absqve prodigio crucem in cœlo vidisse anno 1540. cui manus in summitate incubuerit, juxta verò utrinqve duo acinaces, qvos hodie Turcæ gerunt, minabundi constiterint.

Idem. Novi confecta jam ætate Priorem qvendam in Cœnobio, non procul à Northusia sito, qvi, percepta ex rumore

Johannes Elector Saxoniæ dubio fane morbo decubuiſſet, ſerpente verò lue ad exteriora membra, pedesqve verſus defluente, convaluiſſet utcunqve: colligendi ſe gratia in nemora conceſſit, & venationibus nonnihil tribuit. Sed fugêre feræ ex una ſylva in aliam, qvod antea minùs ſolebant facere, ut in vanum planè laboraretur: tum ait Princeps: portendere aliqvid neceſſe eſſe, qvòd fugaciores ſolito ſint beſtiolæ.

Meritò omnium admirationi, & exemplo omnibus illius animoſa conſtantia, fidesqve inconcuſſa proponenda eſt: qvòd tam illuſtris Homo, cui omnia in hoc mundo ſuppeterent, ſi Chriſtianus non eſſet, haud ullius lucelli gratia, ſed immò calamitatibus & ipſa morte objecta, tribus in comitiis, Auguſtæ Spiræqve habitis, ſinceram religionem contra omnes Diabolos, & ipſum Papam fuerit confeſſus, eamqve Heroicè defenderit. Nam cùm ipſi aliqvando indicaretur, qvòd omnem Mundi, Papæ, Cæſarisqve gratiam eſſet effuſurus, ſi pertinaciùs Lutheranæ ſectæ inhæreret: reſpondiſſe fertur: in bivio verſor: aut enim Deo, aut Mundo ſerviendum eſt: conjicite ergò, utrum mihi faciendum! Et cùm in comitiis prohiberetur à concionibus, qvas Lutheranus haberet: continuò iter inde arripere, & re ipſa teſtari fidem ſuam voluit: dum ibi agere, ubi Deo ſervire non liceat, nefas duxit.

Sed qvorſum hæc? nimirum ut videatis, tu Papa tuiqve ebrii fraterculi, qvàm turpiter, & diabolicè mentitus fuerit veſter ex aſſe Johann. Naſs, ut qvi non erubuerit, in putido ſuo & blaſphemo libello centuriarum, de hoc conſtãtiſſimo Duce ſpargere, qva ratione, paulò ante obitum, te Papam tuasvve abominationes amplexus fuerit, ſuosqve à Chriſtiana Lutheri religione, & doctrina, filios ſit dehortatus. Sed mentimini ulteriùs, ô Papiſtæ, qvos Diabolus omnes mentiendi artes edocuit. Multis undiqvaqve ipſum periculis tentabant Pontificii: multis minis graviſſimis voluerunt ſummo diſcrimine affligere. Sed nebulones illi confuſi ſunt. Unde hoc ejus Epitaphium eſt: p. 778.

Fratre meo letho cœli ſuper aſtra recepto,
Saxoniæ curam Dux ego fidus ago.
Tunc, ubi vicinas auſis ingentibus urbes
Agricolæ bellis perdomuêre ſuis.
Hæreticos odi, meq; illi odere viciſſim.
Religione ſuum proſciente jubar.
In medio Auguſtæ Regni Septemplicis orbe
Synceram adſtruxi comminus ore Fidem.
Et Papæ, & qvicunqve ſedent à cardine
Nullâ clade meum eripui inde caput.
Cæſaris & qvamqvam Papiſtæ acuêre furores:
Ille mihi tandem Cæſar Amicus erat.
In patriâ, in lecto, lætus obdormio cœlis.
Dæmones invideant, invideant Homines.

Idem. In comitiis Auguſtæ Vindelicorum anno 1518. qvia non tutò fidendum erat cruentis Romaniſtis, oportuit de nocte afflictiſſimum Lutherum fugam capeſſere, ſubornante veredum Johanne Staupitio, oſtiolumqve referante qvoddam Chriſtophoro Langenmantelio: ſic effugit ille ſine ocreis, calcaribus, & enſe Wittebergam, cùm forſan alioqvin à Cardinale Cajetano Leoni decimo pro munuſculo & ſtrena Romam currente, deductus fuiſſet. Haud longè pòſt, cùm proſcriberetur à Cæſare Lutherus, effectum eſt, nõn ſine numine, & ſingulari prudentia Electoris, ut exciperetur in via à qvibusdam nobilibus, & deduceretur in arcem Wartbergam, qva in, tumultuante paſſim & rugiente Leone, deliteſceret.

Idem. Anno labente 1520. defuncto Maximiliano, qvidam homo, qvi ſe Cancellarium mortui Cæſaris fuiſſe dicebat, Wittebergam venit. Hic ubi multa reverentia ſalutaſſet Lutherum, & ſecretum habuiſſet in muſæo: En, inqvit, ego ſolus, & nemo tecum, ſi te jam interficerem! Reſpondit Lutherus, neminem id impunè laturum. Sed ille: qvanqvam occumbendum mihi eſſet, attamen à Papa referrer in catalogum martyrum & ſanctorum. Hoc audito vocavit Doctor famulum ſuum: ſicarius autem ſe ocyùs ſubduxit.

Chunmanni Flinſpachii Tabernomontani Conjecturæ Extremorum temporum.

NE ſecuris mentibus ſomnia aut nugæ Luciani videantur, qvæ in Eccleſiâ de fine mundi atqve de Judicio DEI extremo dicuntur: orationem meam adhæc duo vertam, qvæ in hac re præſenti maximi momenti ſunt, & de qvibus ſæpè cogitari utile eſt. Primò teſtimoniis ſacræ Scripturæ confirmabo, ætatem hujus mundi ſex annorum millia, tanqvam certam & immotam metam, qvam Deus mundo (ſapienti & inſcrutabili conſilio) determinavit, non excurſuram eſſe. Deinde, ultimum millenarium ſextum, in qvo nunc vivimus, non completum iri. Deus enim propter atrocia ſcelera, & profundam ſecuritatem hominum, curſum hujus vitæ citiùs abrumpet. Procul autem, ut in aliis articulis fidei, ita & in hac qvoqve parte, rejiciẽda ſunt profanorum hominum deliria, qvi de Deo, de providentia, deqve mundo, opinionibus

æternitate retrò non cœpisse, disputat. Alii infinitos mundos fabulantur, atq; subinde alios oriri, aliosqve intercidere existimant. Plato Judæus in Athlantico fingit, ante novem millia annorum alias fuisse Athenas, & longè præstantiores cives, qvæ dicit ad deridendam suæ ætatis ignaviam. Herodotus non vult videri ludere, sed ait, ab Ægyptiis decem millia annorum & amplius recenseri: & observatum esse, in hoc tanto spacio annorum, bis mutata esse loca ortuum & occasuum Solis, ita ut Sol ortus sit bis, ubi nunc occidit, & bis descenderit, ubi nunc oritur. Hos errores humanæ mentis, luce divinâ destitutæ, toto pectore exsecremur, atqve doctrinam divinitus patefactam amplectamur, nec ab eâ avelli nos sinamus. Sed hoc animadvertendum est diligenter, cùm de ætate mundi, atqve conjecturis extremorum temporum disseritur: non inqvirenda esse momenta & articulos temporis, qvo hæc cœli & terræ mutatio futura est. Illa enim ab oculis nostris atqve intellectu abscondita sunt, ut multa scripturæ dicta testantur. Christus Mar. 13. inqvit: de die illo ac tempore nemo novit, ne angeli qvidem, qvi in cœlo sunt, nec ipse filius. Item, Act. 1. Non est vestrûm nosse tempora, & articulos temporum, qvos pater in sua ipsius constituit potestate. Sic 1. Thess. 5. dicitur: Porrò de temporibus & articulis temporum (fratres) non est opus, ut vobis scribam. Ipsi enim planè scitis, qvòd dies illè Domini, ut fur in nocte, ita venturus sit. Cùm enim dixerint: pax, & tuta omnia: tunc repentinus eis imminet interitus: sicuti dolor partus mulieri prægnanti, nec effugient, &c.

p.779. Idcircò coërcenda & frenanda est curiositas nostra, ne hîc in arcana DEI consilia temerè irrumpere conemur. Augustinus sciolo cuidam curiosè qværenti, qvid DEUS ante conditum genus humanum egisset, ita respondisse fertur: Fabricavit infernum hujusmodi qværentibus. Recta sanè & digna responsio erat, qva hujusmodi curiositatem humanam in rebus divinis retundere voluit. Cujus responsionis & hîc meminisse utile est. Nos hoc DEI beneficio contenti simus, qvòd temporum hujus mundi brevitatem, mirabili suo consilio constitutam, variè nobis in sacra Scriptura depinxerit atqve significaverit, ut eminus per transennam qvasi prospicere possimus, qvando Ecclesia extantis malis eluctatura sit, & victura cum DEO & Angelis sanctis vitam cœlestem & æternam. Faciliùs enim hujus vitæ miserias ferimus, cùm qvasi metam oculos propositam videmus.

DOMINUM nostrum JESUM Christum, Judicem vivorum & mortuorum, cum gloria Majestatis suæ adventurum esse, secundum scripturam. Adducam autem, qva fieri poterit brevitate, conjecturas decem, qvas partim ex scriptura sumsi, partim verò ex eruditorum hominum disputationibus observavi. Atqve in his singulis qvãtum robur ac vis insit, id tuæ industriæ, candide lector, judicandum permitto.

Prima Conjectura extremorum temporum.

PRimam Conjecturam ex c. 2. & 7. Danielis sumemus. In illis enim capitibus qvatuor Monarchiæ mundi describuntur, ubi, & apud qvas gentes singulis temporibus, usqve ad resurrectionem mortuorum, futuræ sint: unde metæ temporum hujus mundi mediocriter animadverti possunt. Describit autem Monarchias duplici pictura, qva cùm potentiam tùm naturam eorum, qvi eas possessuri sunt, pulchrè exprimit. In secundo capite grandis & sublimis statua proponitur, cujus aureo capite prmam Monarchiam Chaldæorum & Assyriorum: cujus argenteo pectore secundam Medorum & Persarum: cujus æneo ventre tertiam Græcorum: ferreis tibiis qvartam Romanorum interpretatur Daniel significatam esse. Altera pictura in septimo capite continetur, in visione qvatuor bestiarum, qvam postea qvoqve de qvatuor Monarchiis interpretatur. Significat autem Leo Chaldæos & Assyrios: Ursus Persas: Pardus Græcos: qvarta terribilis & immanis bestia Romanos.

Hæ qvatuor Monarchiæ ut in genere humano regnarent ordine & successivè, atqve imperia mundi potentissima tenerent, DEI voluntas & ordinatio fuit: sive ut mundus disciplina, legibus, judiciis, pœnis meliùs regeretur: sive ut per eam occasionem faciliùs propagari & innotescere Evangelium posset: sicut in singulis Monarchiis Evangelium aliqvantisper apud gentes fulsit: qvemadmodum pulchrè ait Daniel, postqvam harum visionum interpretationem à DEO acceperat: sit nomen DEI benedictum à seculo & usqve in seculum, qvia sapientia & fortitudo ejus sunt, ipse mutat tempora & ætates, transfert regna atqve constituit, &c. Ipse deponit potentes de sede sua, & axaltat humiles.

Sed his Monarchiis destructis, exoriturum ait Daniel ingens regnum, qvod potentius cæteris vicinis futurum sit: mutaturum religionem Christi: habiturum ingentes successus, & bellaturum cum san-

Monarchia, circa tempora Heraclii, Sarracenicum regnum constitutum est, & qvidem brevi tempore magnæ illi factæ sunt accessiones. Hoc & Daniel qvasi digito demonstrat, cùm omnes circumstantias temporis & loci, item potentiam ejus atqve doctrinam in textu diligenter perstringit. Ipse potentior erit reliqvis, inqvit, & sermones contra excelsum loqvetur, & sanctos altissimi conteret, & putabit, qvòd possit mutare tempora & leges, & tradentur in manu ejus usqve ad tempus, & tempora, & dimidium temporis, &c. Ezechiel nominatim de hac barbarie, ventura ab Aqvilone in postrema mundi senecta, concionatur, & tribuit eis appellationes Gog & Magog, atqve latè vastaturos esse Ecclesias DEI prædicit.

Jam has visiones diligenter perpende, & ad eventum historiarum omnium temporum conferas. Certum est, omnes has qvatuor Monarchias dudum jam præteriisse, atqve in summo fastigio qvinti regni, exorti post destructionem qvartæ Monarchiæ, nos vivere. Nam historiæ hoc testantur, primam Monarchiam penes Chaldæos & Assyrios fuisse, à temporibus Abrahæ sub Nino, usqve ad annos Oziæ regis Judæ. Secundam fuisse penes Persam, & Cyro usqve ad Alexandrum Magnum. Tertiam penes Græcos, ab Alexandro Magno usqve ad tempora Judæ Macchabæi. Postremam verò penes Romanos, qvæ inchoata est paulò ante Christum natum & duravit usqve ad Heraclii Imperatoris tempora, qvæ in 600. fermè annum Christi incidunt. Tunc enim potentia Romanorum multùm diminuta est per Mahomet, qvi regnare cœperat: & Galliam jam Franci & Italiam Longobardi tenebant, atqve paulatim magis hæc ultima Monarchia magisqve concidit.

Qvia igitur vides, tanto tempore Mahometicum regnum jam stetisse, per annos ferè 940. atqve ad summum fastigium pervenisse (nam tota Africa, magna pars Asiæ & Europæ ab iis tenetur, qvi Mahometi sententiam defendunt) certum est, secundum vaticinium Danielis, id mox ruiturum esse, atqve brevi Filium DEI, DOMINUM nostrum JESUM Christum venturum, ad judicandum vivos & mortuos. Atqve sic certò constat, ut suprà propositum erat, novissimum diem circa finem sexti millenarii futurum esse. Nam ingens consolatio addita est in textu. Inqvit Daniel, putabit, qvòd possit mutare tempora & leges: sed judicium fiet, & auferetur potentia ejus, ac conteretur & disperibit.

p. 780. Hæc verba clarè & perspicuè ostendunt, qvintam Monarchiam non futuram esse,

fine, subitò aliqvâ inclinatio fiet, & inox illucescet lætissimus ille dies, qvo Filius DEI resuscitabit mortuos, & Ecclesiæ suæ vitam & gloriam æternam tribuet, ac impios abjiciet in æternos cruciatus.

Conjectura secunda.

SIt secunda conjectura novissimorum temporum, qvæ ex collatione capitum 13. & 17. Apocal. sumitur ex verbis Angeli DEI ita dicentis: Bestia, qvam vides, erat, & non est, & ad interitum vadit: & datum est ei os loqvens magna & blasphemias, per menses qvadraginta duos: hanc postea Agnus vincet, qvoniam DOMINUS Dominorum est, & Rex regum, &c. Hæc verba Angeli primo qvidem intuitu obscura sunt, sed paulò post ab ipso Angelo explicatiùs proponuntur. Explicat autem hanc visionem de meretrice Babylonicâ, hoc est, de Pontificiâ dignitate.

Hanc bestiam primò fuisse dicit, id est, longo tempore floruisse, atqve in summâ potentiâ & autoritate vixisse, à temporibus primitivæ Ecclesiæ ferè ad finem mundi. Se enim ἀντιχριστιανὸν, id est, caput totius Orbis terrarum proclamavit, cui Imperatores & pleriqve reges, & Principes terræ parère oporteat: & ut Paulus loqvitur, 2. Thess. 2. qvi in templo DEI sedebit, & seipsum DEUM ostentabit. Sed non est ampliùs, id est, authoritatis ejus jam finis acceleravit, potentia ejus jam labefactata & fracta est per prædicationem veræ doctrinæ, qvâ revelatus est homo ille sceleratus, filius perditionis, & Antichristus declaratus, ut Paulus 2. Thess. 2. inqvit: qvem DOMINUS conficiet spiritu oris sui & abolebit claritate adventus sui. Hoc intelligi necesse est de voce Evangelii, nostro tempore sparsa per Lutherum, & alios veræ doctrinæ præcones, qvâ Babylon cecidit, & facta est habitatio dæmoniorum, ut in Apocal. Angelus per fortitudinem magnâ voce, verbis reiteratis exclamat. Nulla enim alia manifestior Antichristi revelatio ante hæc tempora facta est.

Hic grato animo considerare debemus DEI immensam bonitatem & misericordiam: qvi hisce postremis temporibus se suamqve voluntatem rursus patefecit, ut ex genere humano aliqvos ad cognitionem verbi sui pertraheret, suasqve æterna bona aliqvibus communicaret. Hoc DEI immensum beneficium grato animo sæpè meditandum est, atqve ardenter petendum, ut diu inter nos vocem sui Evangelii incorruptam conservet. Qvod ut fiat, toto eum pectore oro.

Sed datum est ei os loqvens magna & blasphemias, adhuc 42. menses, id est, tres annos & dimidium. Intellige autem hic

ac dierum varius modus [illegible] autem qvadraginta duo menses, seu tres anni Jubilæi & dimidius, communes annos circiter 175. Tot annos, ait Angelus DEI in Apocalypsi, futuros esse inter declarationem Antichristi, futuram scilicet per vocem Evangelii postremis temporibus, & inter extremum Judicium. Hic qvidem nullam præcisionem, aut certum momentum temporis intelligi volo, qvòd præcisè hac aut illâ horâ, die, mense, aut anno Judicium DEI futurum sit: sed dico, communem aliqvam notitiam à DEO proponi, ut eminus qvasi per transennam, de brevitate temporum hujus seculi aliqvid perspiciamus.

Hæc conjectura temporis adeò mihi placet, tantùmqve momentum apud me habet, ut non sine singulari reverentia ista citata capita sæpius mediter. Qvò enim magis ea animo piè meditor, eò plus mysteriorum in ipsis involutum sentio.

Constat ergo & ex his verbis Johannis, ut ad propositionem nostram suprà positam omnia referamus, nos jam certiùs certo in decrepita ætate mundi versari, qvi qvotidie ad finem festinanter accelerat. Restare enim videmus exiguam tantùm portiunculam ejus temporis, qvod post revelatum Antichristum usqve ad Judicium extremum ex largissima DEI bonitate & gratia concessum est. Deinde & hoc vides, qvod suprà propositum est, ætatem mundi ultra sextum millenarium non excursuram esse. Si enim post revelatum Antichristum, mundus 42. menses, seu tres & medium Jubilæos annos stare debet, secundum revelationem Angeli, declarationem Angeli, declaratio autem Antichristi in 5500. annum circiter à condito mundo incidit, ut ex Chronicis veris constat: seqvitur, anteqvàm mundus 6000. annum agat, novissimum diem insperatò acceleraturum esse.

Tertia Conjectura.

NEc aspernanda est conjectura, qvæ Genes. cap. 5. ex historiâ Enoch sumitur, qvi anno ætatis suæ 365. corporaliter in cœlum, sine sensu mortis hujus vitæ, translatus scribitur. Hæc enim historia cùm doctrinam amplissimam complectitur, qvòd post hanc caducam vitam alia æterna restet, in qva bonis benè, ac malis malè futurum sit: tum etiam cœlestis atqve æternæ vitæ initii typus est. Nam sicut mors corporalis in sex priores partes Ecclesiæ, scil. in Adam, in Seth, in Enos, in Kenan, in Mahalaliël & in Jared propter peccatum efficaciter dominata est: in se-

amisso aculeo suo, prorsus abolebitur. Huc etiam Judas in sua Epistola respexisse videtur, qvi hunc Enoch septimum ab Adam, de Judicio extremo vaticinatum dicit. Idem qvoqve de Elia Propheta Judicium est, qvi aureo curru aureisqve eqvis per turbinem in cœlum sublatus, ejusdem rei typum gessit. Sicut autem Henoch ab Adamo septimus erat generatione: ita Elias Propheta ab Adamo septimus erat ætate. Nam Adam attigit Mathusalah, Mathusalah attigit Sem, Sem attigit Jacob, Jacob attigit Amram, Amram attigit Ahia, Ahia attigit Eliam Prophetam. Sicut igitur omnes sex priores ætates, qvæ præcesserunt Eliam Prophetam, morti obnoxiæ fuerunt, ipsi autem Elias, septimus ætate ab Adamo, mortem non gustavit: ita mors per sex millenarios in genus humanum grassabitur, atqve suum virus hostili animo exeret, in septimo verò millenario rapiemur in nubibus in occursum DOMINI, sicut Elias, atqve lætissimo animo unà cum Angelis, Prophetis, & Apostolis canemus: Absorpta est mors in victoriam, ubi tuus ô mors aculeus, ubi tua ô inferne victoria? Hanc historiam Enoch nudè qvidem à Mose traditam, non ociosè aut frigidè inspiciamus: sed cogitemus, eam magno consilio à Spiritu sancto propositam, atqve magnam doctrinam consolationemqve in ea involutam esse.

Qvarta Conjectura.

ESt & magnum mysterium in eo, qvòd sex dies occupatus fuerit DEUS in condendis creaturis septimo autem qvieverit. Qvo significatum est procul dubio discrimen vitæ in hac naturâ ψυχικῇ, ut dicitur, & alterius vitæ, in qvâ verè sabbathum celebrabimus, cùm hæc natura sine cibo & potu, & generatione, vivet novo modo, coràm fruens aspectu DEI. Nam illa nova & illustris notitia & glorificatio DEI, erit vera sabbathi celebratio. Et consentaneum est, ex hoc numero dierum insigne hoc dictum Eliæ sumtum esse, qvod mox recitabimus in fine conjecturarum. Nam finitis sex millibus annorum, deinceps in septenario initium erit illius novæ & æternæ vitæ, in qvâ Ecclesia DEI in vitâ perpetuâ, verè sine caligine & peccato sanctificabit sabbathum, faciet sancta opera, coràm cernet DEUM, & ejus immensâ sapientiâ fruetur. Hanc esse principalem significationem sabbathi, omnes sentiunt, & Epistola ad Hebræos cap. 4. testatur, & Psalmo 90. dicitur: mille anni sicut dies unus. Ad hunc

SUmitur etiam concinna annorum conjectura à numero annorum ætatis Christi. Sicut Christus in hac mortali vitâ ab incarnatione sua usqve ad resurrectionem annos 33. & aliqvid suprà vixit, atqve postea in cœlum assumtus est: ita qvoqve idem DOMINUS noster JESUS Christus, post triginta tres & medium ferè annos Jubilæos, rediturus est cum gloriâ Majestatis suæ, ad judicandum vivos & mortuos, secundum scripturam. Hanc conjecturam libenter recipio, non tam qvia cum aliis conjecturis in numero annorum pulchrè convenit, qvàm qvòd video, totam seriem Historiæ Christi, per omnia fermè, Ecclesiæ seqventis usqve ad resurrectionem mortuorum typum fuisse. Qvod considerare valdè utile est & jucundum.

Sicut primo anno Christi nati, Herodes crudeliter in infantes sæviit, ut Christum, qvem regem Judæorum fore timebat, tolleret: ita primo anno Jubilæo Princeps mundi & satellites ejus, in primitivæ Ecclesiæ doctores maximam tyrannidem exercuerunt, ut Christi doctrina extingveretur, qvam exitium & pestem dignitati ipsorum fore verebantur.

Sicut post truculentam Herodis persecutionem, Christum ferè per 6. integros annos secedere oportuit, atqve in Ægypto usqve ad mortem Herodis delitescere: ita qvoqve per sex Jubileos, id est, fermè usqve ad 300 annum Christi, vera doctrina Christi, partim gubernatorum tyrannide, partim tetris & pernicioſis hæreticorum opinionibus obscurata & oppressa fuit. Major enim pars Imperatorum tetræ & immanes bestiæ fuêre, utpote Caligula, Nero, Domitianus, Trajanus, Bassianus Caracalla, Decius, Diocletianus, &c. qvorum immania scelera, & impietates cogitari, aut verbis describi non possunt. Hanc sævitiem & tyrannidem augebant furores tetrarum hæresium, utpote Valentinianorum, Martionitarum, Montanistarum, Novatianorum, Manichæorum, qvi sub his Imperatoribus in Ecclesiis multum negotii facessebant: donec tandem optimus Princeps Imperium obtinet, Constantinus Magnus, sub qvo Christiani antea dispersi & oppressi, respiraverunt, atqve doctrina Christi obscurata, per multos præstantes Ecclesiæ doctores, utpote Lactantium, Athanasium, Cyrillum, Basilium, Nazianzenum, Ambrosium, Hieronymum, Augustinum, Chrysostomum, instaurari successivè cœpit.

Sicut 12. anno ætatis Christi amittitur Christus, & in templo reperitur inter Pha-

qvæ tunc plurima celebrata sunt, aliqvantulum propagata est.

Sicut à duodecimo anno ætatis Christi, usq; ad 30. qvo ministerium suum aggressus est, nihil prorsus de Christo legitur, nisi qvod Evangelistæ dicunt, ipsum cum parentibus suis vixisse, ipsisqve subditum fuisse: ita qvoqve à 12. anno Jubilæo, id est, ab anno 600. Christi, usqve ad tempora Lutheri, ministerium publicum veræ doctrinæ & Sacramentorum, aut nullum, aut admodum obscurum fuit, atqve Ecclesiæ species exigua: & duram passa servitutem est Ecclesia sub homine iniqvitatis Antichristo. Eo enim tempore idololatria & impietas Pontificia, sub Imperatore Phocâ augeri & stabiliri cœpit, qvi Papam οἰκουμενικὸν, id est, Caput Ecclesiæ totius orbis terrarum confirmavit. Atqve postea in dies singulos per mille annos fermè magis magisqve aucta est, donec tandem hisce extremis temporibus acerrimè impugnata est, verâ voce doctrinæ Evangelii restaurata. Interim tamen certum est, fuisse semper aliqvas pias mentes, qvæ aliqvâ veræ doctrinæ luce ornatæ fuerunt, aliæ plùs, aliæ minùs: & manifestos crassosqve errores istos exsecratæ, verbum DEI audierunt, atqve Sacramentis Christi, etsi aliqvantum contaminatis, usi sunt. p. 782.

Sicut post tricesimum annum ætatis Christi, Johannes docere cœpit pœnitentiam & fidem in Christum, atqve ipse Christus baptizatus est, atqve suum ministerium aggressus: ita qvoqve anno 30 Jubilæo, id est, circiter 1500. annum Christi, vera doctrina Christi, taxatis erroribus, nostro seculo instaurata & restitutâ est. In his omnibus qvia vides, qvòd eventus optimè responderit annis vitæ Christi, credibile est, eundem qvoq; in hoc extremo exiguo tempore, qvod adhuc restat, usqve ad resurrectionem mortuorum, illis responsurum esse. Sicut scilicet Christus annos ferè tres & medium prædicavit, miracula edidit, & cursum suum perfecit: postea verò in crucem actus, mortuus, sepultus, resurrexit, & in cœlos ascendit: ita qvoqve post tres & medium circiter Jubilæos annos, de cœlò descendet, judicaturus vivos & mortuos secundum scripturam. Hæc conjectura pia est, & neqvaqam contemnenda, qvando non adeò scrupulosè aut præcisè sumitur: potissimùm autem, qvia cum cæteris optimè congruit.

Sexta Conjectura.

HUc qvoqve referri debet hominum eruditorum conjectura, qvi hanc ex-

qvuta sit. Initio dominabatur ἡγεμονικὸν, id est, ratio gubernatrix, in qvâ primi parentes sapientia excellebant, temperanter, modestè & concorditer victitabant, ac plerasqve artes invenerunt. Deinde succesſit θυμοειδὲς id est, irascibilis motus cordis, seu ætas bellatrix, in qvâ Imperia armis constituta sunt, & qvatuor Monarchiæ inde usq; à Nino, coætaneo Abrahæ, ad Julium Cæsarem usqve ordinatæ. In hac θυμοειδεῖ ætate fuerunt viri heroici, gladiatores robustissimi, ut Samson & Hercules, David & Achilles, Cyrus, Alexander Magnus, Judas Maccabæus, Hannibal, Scipio, & similes multi, qvos DEUS singulariter excitavit, per qvos Imperia mundi constituerentur, & defenderentur. Seqvuta est deinde ætas postrema, in qvâ dominatur ἐπιθυμητικὸν, id est, ætas concupiscibilis. Natura enim hominum facta langvidior, nec sapientiæ studet, ut in prima mundi ætate, nec illos acerrimos labores militiæ suscipit, qvos sustinebant olim viri fortes, à temporibus Abrahæ usqve ad Julium Cæsarem, sed veluti enervata delicias & voluptates qværit.

Hæc partitio ex Physicâ huc translata, est, & cum temporibus mundi utcunqve congruit. Ante diluvium homines longævi erant, qvi annos 900. & circiter vivebant. Post diluvium ad pauciores annos ætas hominum restringebatur, & vivebant homines communiter annos qvadringentos, trecentos, ducentos, &c. Nunc verò in decrepita ætate, pauciſſimi sunt, qvi vel ad octogesimum aut nonagesimum ad summum perveniunt: tantum vigor humanæ naturæ labefactatus, ferèqve exhaustus est. Qvid (qvæso) de aliarum rerum, qvàm plurium in naturâ decrementis dicemus, qvas indies decrescere atqve in deterius vergere manifestum est? Primis temporibus tanta fuit omnium proventuum ubertas, ut nunc rerum natura planè degenerasse videatur, Gen. cap. 26. dicitur, qvòd ager Isaac centuplum protulerit fructum, nunc verò optimi nostri agri vix decuplum proferunt.

Audivi ego à senibus, viris fide dignis, & agriculturæ peritis, fertilitatem vinearum, agrorum, hortorum, arborum, &c. seculo tantùm ipsorum aliqvid diminutam, observatum esse. Multis in locis, ubi aliqvando sylvæ maximæ fuerunt, jam lignorum magna penuria est. Pecuniæ & opes qvasi exhauriuntur. Nam ubi olim largissimæ venæ metallicæ hinc inde inventæ sunt, jam nullæ aut parcæ effodiuntur. Imperia qvoqve mundi magis magisq; asperiora fiunt, gitiorum & libidinum immanitas, tanta securitas & levitas fuit, ut jam in majore parte hominum manifestè conspicimus.

Annon igitur hæc tanta naturæ degeneratio & qvasi abortio, evidens testimonium est piis mentibus, insignem mutationem universi generis humani mox expectandam esse? Hæc sæpè considerent piæ mentes in suis qvotidianis precationibus, ac ingemiscant & deplorent miseriam & ruinam qvasi generis humani, atqve ardenter à DEO petant mitigationem. Harum autem maximarum rerum cogitatione se ad modestiam atqve animi pietatem excitent.

Septima Conjectura.

EVangelistæ novissimam horam vocant adventum Filii DEI alterum, hoc est tempus, qvod ad finem hujus mundi inde usqve à prædicatione Apostolorum restabat. Necesse est igitur, brevius esse, qvàm fuit ætas, qvæ præcessit.

Octava Conjectura.

INterrogat & Daniel cap. ult. de fine, inqviens: porrò qvod ad tempus attinet, qvo tollendum est perenne sacrificium, & qvo tempore in vastitatem reddent abominationem, dies erunt 1290. Beatus ille, qvi perseverabit, & perveniet ad diem 1335. Etsi autem numerus hic videtur de bellis Maccabeorum vaticinari, tamen haud dubiè aliqvid significat de fine hujus mundi. Ac facilis est accommodatio, si dies in annos commutaveris. Erunt autem anni 2625. Nec verò qværimus articulum ipsum seu momentum, qvo illucescet ultimus dies: qvod non est scrutandum. Sed qvia hic numerus aptissimè congruit cum cæteris conjecturis, arbitror, significari annos mundi à tempore Danielis reliqvos. Anni 600. sunt circiter à Daniele ad natum Christum. Reliqvi sunt duo millenarii, postrema hujus mundi ætas. Congruit & divisio. Ideo enim prior numerus à posteriore discernitur, ut significetur, mox post primum numerum ventura esse initia postremi regni impii, Mahometici, & Hypocritici. Nam Mahometus regnare cœpit post Christum natum anno 630. Seqvens numerus est curriculum regni impii, usq; ad finem mundi. Qvòd autem hoc vaticinium Danielis pertineat qvoqve ad ultimam mundi ætatem, ostendit postrema particula, qvam in textu adjicit: qviesces, inqvit, & stabis in sorte tuâ in fine dierum.

ETtsi semper apud plerosqve Theologos tertii & qvarti libri Esdræ dubia fides fuit: tamen cùm locus in 4. lib. 6. c. maximè huc ad propositum nostrum faciat, consentiatqve mediocriter cum conjecturis hactenus recitatis, non dubitavi etiam hunc locum ex Esdrâ adducere. Esdræ interroganti, an majus tempus eo, qvod futurum est, præterierit; an verò id, qvod futurum est, excedat tempus præteritum? respondet Angelus DOMINI duabus hisce similitudinibus. Primò ostendit ipsi fornacem ardentem, deinde nubem aqvosam. In his, ait, observa, utrum superet ignis fumum, & imber guttas, an verò secus? Cui Esdras: video, inqvit, DOMINE, flammam imprimis transire magnam, video etiam magno impetu imbrem factum, sed deinde flammam superare ignem, & imbrem guttas. Hinc ait Angelus, tu Esdra ratiocinare de ætate mundi. Sicut priùs flamma fumum, & imber guttas superabat: postea verò fumus flammam, & guttæ imbrem: sic qvoqve mensura temporis, qvæ jam transivit, excedit tempus, qvod adhuc reliqvum est, usq; ad resurrectionem mortuorum.

Qvia igitur hîc ab Angelo DEI affirmatur, tempus prius atqve posterius inter se in proportione magni ignis & exigui, item magnæ pluviæ & exiguæ habitura esse, atqve ex vera computatione constat, Esdram circiter 3500. annum vixisse, paulò post tempora Cyri, exinde verò jam supra 2000. annos elapsos esse: certum est, finem mundi jam haud procul abesse.

Decima Conjectura.

JAm coronidis vice subjiciemus egregium illud dictum Eliæ Prophetæ, qvod etsi in Bibliis nusquam extat, tamen qvia reliqvarum omnium conjecturarum summa est, & qvasi explicatio, omnibus notissimum esse debet, & maximi faciendum est. Verba hæc sunt: Sex millia annorum mundi, & postea destructio: duo millia inane, duo millia lex, duo millia Christus: & si qvid ex his deerit, deerit propter peccata nostra, qvæ magna & innumera sunt.

In hoc dicto Elias pulchrè dividit mundum in tres ætates, & præcipuas qvasi vicissitudines mundi ostendit, præterea qvo tempore Christum oportebat venire, & qvàm diu durare hujus orbis status debeat. Bis mille annos stabit mundus sine aliqva politica gubernatione, & certis legibus DEI verbo expressè ordinatis. Sed his exactis, circumcisio & lex dabitur, atqve certa politia & cultus DEI ex verbo DEI instituetur. DEUS enim certam politiam & & certas Ceremonias huic suo populo tra-

palam inchoaret vitam æternam. Post hæc tempora, circiter finem qvarti millenarii Christus veniet, & prædicationem Evangelii inchoabit, qvæ similiter circiter duo millia annorum durabit, usqve ad extremum judicium. Et postea initium erit illius novæ & æternæ vitæ, in qva Ecclesia DEI ex morte resuscitata, in vita perpetua, verè sine caligine & peccato sanctificabit Sabbathum, coràm cernet DEUM, & ejus immensa sapientia fruetur. Impii verò & Diaboli abjicientur in æternos cruciatus.

Et qvia eventus declaravit, juxta hanc Prophetiam Eliæ, circumcisionem & promulgatam legem duo millia annorum præcessisse, similiter etiam à circumcisione usqve ad Christum duo millia transiisse: credibile est, & in posterioribus millenariis eventum respondurum esse. Sed desiderabuntur, inqvit Elias, aliqvot anni. Nam celeritate adventus sui DEUS propter peccata & scelera mundi antevertet, qvò minùs sex millenariorum anni integrè compleantur.

Cùm autem propter multas alias causas & utilitates, hoc dictum Eliæ diligenter notari prodest, tum vel maximè propter stultam & cœcam insaniam Judæorum in Ecclesiâ retinendum est, qvi Christo JESU, repudiato, adhuc alium Messiam frustra expectant. Etsi enim multis manifestis sacræ Scripturæ testimoniis ipsorum blasphemia refutari potest: tamen qvia eò cæcitatis & pertinaciæ pervenerunt, ut videntes veritatem scripturæ non videant, nec audientes audiant: non incommodum etiam ex hoc ipsorum dicto argumentum contra eos sumitur, ut proprio suo qvasi ipsorum gladio jugulari possint. Sæpè enim hoc dictum à Rabinis, utpote in libro Apodaxarâ cap. 1. item in libro Sanhedrim cap. ult. atqve aliis pluribus locis, ut vera traditio Eliæ, introducitur. p. 784

Caput ultimum. Sextum millenarium non completum iri, propter peccata mundi.

HÆ rationes omnes, aliæqve plures, ex sacrâ Scripturâ atqve ipsarum rerum naturâ sumtæ, perspicuè ostendunt brevitatem temporum hujus mundi. Simul autem & hoc considerandum est, qvòd dies novissimus ante sextum millenarium completum adventurus sit. Nam DEUS abrumpet flagitia hujus perversi seculi, & ad judicium suum festinanter accelerabit. Hoc temerè non asseritur, aut petulanter affingitur, sed divinis literis passim proditum est.

1. Matth. cap. 24. Christus ait: Et nisi

ſti oſtendit, qvòd de extremo judicio ſint qvoqve intelligenda. Ideò ſtatim ſubjicitur, in illis triſtiſſimis temporibus ne patiamini vos ſeduci: ſicut enim fulgur exit ab oriente, & apparet usqve in occidentem: ita erit & adventus filii hominis. Ut cognoſcas ſcilicet, hæc de extremis qvoqve temporibus prædicta eſſe.

2. Idem & ratio diei Sabbathi declarat. Suprà oſtendimus, Sabbathum à DEO ordinatum eſſe typum illius æterni Sabbathi, futuri in æternâ vitâ, poſt hunc corruptibilem ſtatum, in qvo nunc immerſi peccatis & carnalibus concupiſcentiis degimus. Sicut enim ſex dies priores laboribus vocationis noſtræ deputati ſunt, ſeptimus verò vocationi & qvieti: ita DEUS ſuo ſapienti & arcano conſilio præordinavit, ut ſex millenariis annorum hæc peccatrix natura mundi compleatur, ſeptimus verò initium ſit illius beatæ vitæ & cœleſtis, qvam omnes ſancti cum DEO & conſortio ſanctorum Angelorum ſvaviſſimè in omni æternitate victuri ſunt. Ut Epiſtola ad Hæbræos 4. huc qvoq; alludere videtur. Sed ratio Sabbathi in lege ita præſcribitur, ut circa Veſperam diei ſexti inchoandum fuerit. Qvapropter & æternum Sabbathum non à fine poſtremi millenarii, ſed paulò antè inchoatum iri, veriſimile eſt. Eadem qvoqve Jubilæi anni ratio fuit, qvi non poſt qvinqvageſimum annum præteritum celebrabatur, ſed qvadraginta novem communibus annis exactis, qvinqvageſimus erat Jubilæus.

3. Reverendus Pater D. Lutherus haud contemnendam qvoq; conjecturam à tempore reſurrectionis Domini ſumit. Prædictum erat, Chriſtum mortuum pro peccatis noſtris, in ſepulchro triduum reqvieturum eſſe, ſicut Jonas Propheta triduum in ventre ceti detentus fuerat: ſed antevertit Chriſtus diei tertii completionem, atqve circiter medium ejus diei reſurrexit, ſicut Evangeliſtæ tradunt: veriſimile eſt igitur, etiam altera vice Chriſtum ante completum ſextum millenarium venturum cum majeſtate, ad judicandum vivos & mortuos.

Jam piæ & Chriſtianæ mentis eſt, hanc extremam mundi ſenectam, & qvaſi delirium ſenectæ, in qvâ nunc verſamur, animo perpendere: ut hac cogitatione nos ad ardentiorem invocationem & majorem animi pietatem excitemus. Sed eheu, qvàm cœcus eſt mundus, qvàm ſtolidus & ſecurus! qvi Epicureo & Cyclopico more, inſtar pecudum irrationabilium, has maximas res aut non conſiderat, aut leviter cu-

Nicolaus Gallaſius de Sanctorum reliqviis.

INcredibile profectò videretur, tam craſſa impoſtura, ac tam diuturna ſeductum fuiſſe orbem univerſum, niſi rem ipſam oculis intueremur: atqve intelligeremus, juſtâ DEI vindictâ id factum eſſe: ut homines à veritate alieni addicerentur mendacio, atqve ita excæcarentur, ut error (ſicut ait Paulus) vires & efficaciam obtineret. Qvod cùm hodiè immensâ DEI bonitate patefactum ſit, & veluti digito commonſtratum: nos adhuc cæcos eſſe, aut in tenebris deliteſcere, minimè decet: cùm præſertim luce adeò claræ & lucidâ illuſtrati ſimus: Eqvidem haud dìllum fore arbitror, cui iſta non pateant: niſi qvem ſenſus planè defecerint, qviqve ſit belluæ, qvàm homini ſimilior. Neqve enim hîc ſubtili agitur ratione: ſed res ipſa monſtratur ita, ut vel ſtupidiſſimi eam perſpicere poſſint. Noſtrates certè qvàm plurimi, hoc perfecto libello, adeò obſtupefacti ſunt, ut ex antro qvodam ſibi prodiiſſe viderentur; atqve affirmarent, ſe id nunqvam fuiſſe creditu-ros. Proinde re perſpectâ, majore ſtudio DEUM qværere, & ſuperſtitiones exhorrere cœperunt. Qvod omnibus eventurum ſpero, qvi invidiâ omni depoſitâ, eum attentè legerint.

Itaqve eum è gallicô latinum feci, ut nulli non communicetur: atqve etiam cæteræ nationes, hoc exemplo, reliqvias, qvæ apud eos eſſe feruntur, deſcribant. Nec enim unius hominis eſt labor. Plures ei intentos eſſe oportet, & qvæ in unaqvaqve regione ſunt, colligere. Unus enim omnes reſcire non potuit. Tantùm eas deſcripſit, qvàs ipſi cùm videre licuit, tùm certis teſtimoniis accipere. Propterea libellum hunc admonitionis loco eſſe voluit: ut cùm præcipua rerum capita perſtrinxiſſet, cæteri, qvibus religio cordi eſt, accingerentur huic operi: qvò magis ac magis hominum ſtupiditas & inconſiderantia excuti poſſint.

Hoc igitur à vobis majorem in modum peto atq; obſecro, ut tantum apud vos ponderis habeat hic libellus, qvantum apud pios homines habere debet: utq; laborem, in vertendo, meum boni & æqvi conſulatis. Si ſales & jocos, qvibus refertus eſt, minùs expreſſi: cogitate, ſuos cuiqve lingvæ eſſe lepores, qvi interdum aliis non conveniunt. In hoc certè potiſſimùm elaboravi, ut ver-

Augustinus in eo libro, qvem inscripsit de labore Monachorum, conqverens de circumforaneis qvibusdam impostoribus, qvi jam suo tempore fœdam ac sordidam nundinationem exercebant, Martyrum reliqvias hac & illac circumferendo, subjungit: si modò sunt Martyrum reliqviæ. Qvo verbo significat, jam suo tempore invaluisse abusus & impostoras, qvibus plebs imperita decipiebatur: ut putaret, ossa hinc atqve illinc collecta Sanctorum esse. Cùm ergò adeò antiqva sit origo hujus impostoræ, minimè dubium est, qvin vehementer adaucta sit tam longo temporis spacio: cùm præsertim mundus deinceps mirum in modum corruptus, ac semper in deterius lapsus sit: donec ad extremum venit, in qvo nunc constitutum eum videmus.

Primum autem initium, & veluti initium mali fuit, qvòd, cùm Christus in verbo suo, Sacramentis, & gratiis spiritualibus qværendus esset, mundus solito suo more subuculis, vestibus, fasciis inhæsit: sicqve omissa re præcipua, accessionem tantùm sequtus: eundemqve & in Apostolis, Martyribus, aliisqve sanctis se præbuit. Nam cùm diligenter eorum vitam meditari, seqve ad eorum imitationem conferre debuisset: omne studium posuit in contemplandis, & veluti in thesauro reponendis eorum ossibus, subuculis, cingulis, pileis & nugis ejusmodi.

Eqvidem non ignoro, id qvandam pietatis & zeli speciem præ se ferre: cùm dicitur, reliqvias Christi servari ob honorem, qvi illi habetur: utqve ejus memoria tenaciùs inhæreat animis: tantundem qvoqve in Sanctis valere. Sed considerandum erat, qvod ait Paulus, qvemvis cultum DEI ingeniis hominum excogitatum, qvalemcunqve sapientiæ speciem præ se ferat, vanitatem & stultitiam meram esse: nisi melius fundamentum habeat, & certius nostra opinione. Præterea utilitas, qvæ inde oriri potest cum periculo comparanda erat. Sic enim compertum fuisset, parùm utile, aut omninò supervacaneum esse & frivolum, habere ejusmodi reliqvias: ac contrà difficilimum esse, aut potiùs fieri nullo modo posse, qvin inde ad idololatriam homines paulatim declinent. Neqve enim eas intueri aut attrectare possunt sine veneratione: in qva nullus tenetur modus: qvin protinus honor Christo debitus ipsis tribuatur. Itaqve, ut paucis dicam, reliqviarum desiderium nunqvam superstitione caret: imò, qvod deterius est, mater est idololatriæ, qvæ ut plurimùm cum ipsa conjuncta est.

Omnes sine controversiâ fatentur. Do-

cum in iis eadem valeat ratio. Verùm ut omittamus sanctos, videamus, qvid Paulus de ipso Christo dicat. Testatur enim, se post Christi resurrectionem ampliùs ipsum non agnoscere secundum carnem, admonens his verbis, qvicqvid in Christo carnale fuit, oblivioni tradendum, & missum faciendum, ut in eo secundum Spiritum qværendo & possidendo omnem operâ studiumq; locemus. Nunc igitur causari, præclarum esse, habere aliqvod monumentum cùm Christi, tùm sanctorum ejus: qvid aliud est, qvàm inane tegumentum fucandæ stultæ nostræ cupiditatis causa, qvæ nullum in ratione fundamentum habet: qvòd si etiam hæc ratio sufficere videretur, cùm tamen apertè repugnet sententiæ, qvam Spiritus S. per os Pauli pronunciavit, qvid plura requirimus.

Sed minimè necessarium est, longam in hac re disputationem texere: bonum sit necnè habere reliqvias: tantùm ut repositæ asserventur, non ut adorentur. Nam sicuti diximus, experientia docet, nunqvam ferè alterum ab altero sejunctum esse.

Ambrosius qvidem de Helena, Constantini matre loqvens, qvæ magno labore & sumtu crucem DOMINI inqvisierat: ait, ipsam DOMINUM tantùm, qvi in ea pependerat, non lignum, adorasse. Sed rarissimum est, ut reliqviis ullis qvis sit deditus, qvin simul aliqva superstitione polluatur. Fateor, non primo impetu ad manifestam idololatriam erumpi: sed paulatim ab una fallacia ad alteram declivem esse lapsum, donec tandem homines in extrema præcipites ruant. Sanè populus, qvi se Christianum nominat, eò usqve progressus est, ut non minore idololatria, qvàm ulli olim Ethnici, insanierit. Prostravit enim seipsum ac genu flexit coram reliqviis, tanqvam coram DEO: accendit faces & candelas pro solenni adorationis ritu: fiduciam in iis locavit, ad eas confugit, ac si illic virtus & gloria DEI inclusa fuisset. Si idololatria nihil aliud est, qvàm honorem DEI aliò transferre, an id idololatriam esse negabimus?

Neqve verò id excusari potest, qvasi immoderato rudium ac imperitorum, vel aniculârum zelo factum sit. Latiùs enim patuit hæc immoderatio, eaqve in universum laborârunt omnes: atqve adeò ii ipsi, qvi ad Ecclesiæ gubernacula sedebant, eam approbârunt. Qvin etiam mortuorum ossa, cæteraqve omnes reliqviæ supra altare primarium in altiore & eminentiore loco collocatæ sunt, ut majore reverentia adorarentur. En ut stulta, qvæ initio fuit in servandis reliqviis, atqve in thesaurum repo-

cula. Cæterùm ſicuti mala trahuntur malis, alia etiam infelicitas ſecuta eſt, ut neſcio qvæ ſordes, omni ratione & ſpecie carentes, pro reliqviis Chriſti & ſanctorum reciperentur: adeoq́ve cæcus fuit mundus, ut qvaliscunqve titulus nugis oblatis imponeretur, absqve inqviſitione ulla aut delectu pro vero & legitimo duceret. Ita aſinorum aut canum oſſa, qvæ nugator
p.786. qvispiam proferre voluit, pro Martyrum oſſibus ſine ulla difficultate homines ſtudiosè amplexi ſunt. Idemq́ve in iis accidit, ut poſtea tractabimus. Eqvidem non dubito, qvin juſta ſit ultio DEI. Cùm enim mundus veluti rabie qvadam accenſus, reliqvias concupiverit, ut perverſa ſuperſtitione iis abuteretur; rationi conſentaneum fuit, Deum ſinere mendacium aliud ex alio ſeqvi. Sic enim dedecus nomini ſuo illatum ulciſci ſolet: cùm gloria, qvæ ad ipſum pertinet, aliò transfertur. Itaqve nihil aliud cauſæ eſt, qvòd ubiqve tot faſæ reliqviæ repertæ fuerint, qvàm qvod DEUS homines ſeſe mendaciis oblectantes, in duplicem errorem abduci ſiverit.

Chriſtianorum officium erat, Sanctorum corpora in ſepulchris ſuis relinqvere, ut univerſali illi ſententiæ parerent: qva dictum eſt, omnem hominem pulverem eſſe, atqve in pulverem reverſurum: non erigere ipſa opere magnifico & ſumtuoſo, qvo præmaturam reſurrectionem fabricarent. Hoc qvidem minimè intellectum fuit: ſed è diverſo contra decretum DEI fidelium corpora effoſſa ſunt, ut magnificè extollerentur, cùm in ſepulchro ſuo, velut lectulo, usqve ad extremum diem qvieſcere debuiſſent. Appetita fuerunt ipſa, in iis fiducia eſt locata, adorata qvoqve ſunt, deniqve omnia reverentiæ ſignata iis exhibita. Qvid accidit? Diabolus ejusmodi ſocordiam cernens, non ſatis eſſe, putavit, qvòd uno modo homines fefelliſſet: verùm hac etiam impoſtura ipſos decepit, ut ſanctarum reliqviarum titulum rebus omninò prophanis inſcriberent. DEUS autem juſta ultione mentē ac ſenſum omnem incredulis ademit, ut ſine ulla inqviſitione, albumné an nigrum eſſet, ac ſine diſcrimine reciperent, qvicqvid oblatum foret. Nunc qvidem inſtituti mei non eſt tractare, qvantæ ſit abominationis, reliqviis cùm Chriſti tùm Sanctorum abuti eo modo, qvo hactenus factum eſt, atqve etiam hodiè in majore orbis Chriſtiani parte fieri ſolet. Eſſet enim liber in hanc materiam ſeorſim ſcribendus. Sed quia perſpicuum eſt, mani-

opinione præoccupati, multa inconſideratè probemus: neqve tempus adhibeamus ad rem examinandam, rectumq́; judicium ferendum: ſicq́ve incogitantia noſtrâ fallimur. Sed cùm moniti cœpimus animum advertere, miramur ipſi, nos adeò leves fuiſſe, & faciles ad id credendum, qvod probabile nullo modo fuerat: id qvod omninò in hac re accidet. Homines enim minimè commoniti, ſed præoccupati hac opinione, qvòd dicatur, en corpus illius ſacti, en calcei, en caligæ, ſibi facilè ita eſſe perſvadent. Sed cùm fraudes oſtēdero, qvæ in iis admittuntur, cui vel minimum erit prudentiæ, is oculos aperiet: & iis, qvæ nunqvam ipſi in mentem venerant, conſiderandis animum adhibebit. Tametſi hoc libello, qvod vel maximè cuperem, efficere non poſſim. Nam undiqvaq; Catalogos nanſciſci opus foret, ut ſciretur, qvæ in unoqvoqve loco eſſe dicuntur reliqviæ, ut ſingularum fieret inter ſe collatio. Tunc enim perſpiceretur, unumqvemq́ve Apoſtolorum plus qvàm qvatuor corpora, Sanctorum verò duo aut tria habere. Idem cerneretur in cæteris. Deniqve coacto tali acervo, nemo non ſtuperet: cùm videret, rebus adeò ridiculis univerſum ferè orbem excæcatum fuiſſe. Mecum ipſe cogitabam: cùm nulla ſit cathedralis Eccleſia tam exigua, cui non ſit oſſium aliorumq́ve ejusmodi nugarum infinitas: qvid ſi coacervaretur multitudo omnis, qvæ in tribus aut qvatuor millibus diœceſibus condita eſt, viginti aut triginta millibus Abbatiis, ex qvadraginta millibus cœnobiorum, aut eo plus, ex tot parochiis, tot ſacellis? Verùm adhuc præcipuum eſſet ipſas viſitare non nominare tantùm: neqve enim omnes nomine cognoſcuntur. In hac civitate habebatur, ut ferebant, brachium D. Antonii: cum theca incluſum erat, omnes ipſum exoſculabantur ac adorabant; cum productum eſt in medium, cervi penem eſſe, compertum eſt. Ad majus altare aliqvid erat de cerebello D. Petri: qvàmdiu id incluſum fuit, nemo dubitabat (fuiſſet enim blaſphemia titulo fidem non habere) ſed cùm excuſſus eſt nidus, & accuratius obſervatus, repertus eſt pumex. Poſſem multa ejusmodi exempla referre, ſed iſta ſufficient, ut intelligant omnes, qvantæ detegerentur ſordes, ſi aliqvando viſitarentur ſedulò omnes totius Europæ reliqviæ. Idqve cum prudentia, qvò meliùs diſcerni poſſent. Nonnulli enim reliqviarum aliqvod ſpectantes, ſuperſtitione claudunt oculos, ut [illegible]

nunqvam oculos attollere auti sunt, ut qvid esset, spectarent. Verùm is, cui secreti videndi esset libertas, eaqve uti auderet, longe aliter loqveretur.

Idem de capite Magdalenæ, qvod Massiliæ ostenditur, cum massæ aut ceræ frusto, qvod oculo affixum est, in thesauro servatur, ac si DEUS aliqvis è cælo delapsus esset: verùm si eximinaretur, facilè detegeretur fallacia. Optandum igitur esset, ut certiores essemus de nugis omnibus, qvæ hic atqve illic pro reliqviis habentur: aut saltem, qvò constaret, qvàm multæ falsæ sint, Catalogum earum & numerum tenere.

Sed cum id fieri non possit, saltem optârim, inventarium ex decem aut duodecim urbibus nanciſci: veluti Lutetia, Tolossa, Rhemis, Pictavo, &c. His enim solis mirabilia veluti apum examina, vel saltem officinæ admodum confusæ perspicerentur. Idqve mihi sæpè numerò invotis esse solet: ut tale inventarium nanciſci possent. Qvia verò hoc qvoqve mihi nimium difficile esset, tandem cogitavi, præstabilius esse, omninò exiguam hanc monitionem præbere, qva somnolentos excitem, ut cogitent, qvid sit universis, cùm in paucis tanta impostura deprehendatur. Hoc intelligo, cùm in iis reliqviariis, qvæ nomina vero, tanta deprehendetur impostura, qvæ tamen vix milleſima est pars eorum, qvæ exhiberi solent, qvid de cæteris poterit æstimari? Præterea si constet, eas, qvæ pro certioribus habitæ fuerunt, falso esse suppositas, qvid de incertis vindicandum erit? Utinam verò Christiani Principes pauliſper animum ad id adverterent: esset enim ex eorum officio, non sinere miseros homines sic seduci, non tantùm falsa doctrinâ, sed etiam palam deludi, persvadendo qvòd vulgò dici solet: vesicas arietum laternas esse. Nam de sua dissimulatione rationem DEO sunt reddituri, qvòd ea cernentes taceant: gravissimamqve hanc esse culpam sentient, si visse DEUM ludibrio haberi, cùm id prohiberi potuisse. Qvicqvid sit, spero, libellum nunc omnibus usui futurum, paturumqve occasionem singulis, id suo loco considerandi, qvod titulus ipse
p.787. monet, nempè, si descriptæ essent omnes orbis Christiani reliqviæ, perspicuum fore, qvàm cæci ante hac fuerint omnes: qvantæ tenebræ per universum orbem sint effusæ, & qvanta stupiditate homines laborârint.

A Christo igitur initium faciamus, cujus cùm nuturale corpus haberi non posse (nam miraculosi fabricandi facilè vias invenerunt, qvanto numero ac qvoties eis libitum foret) ejus loco sexcentas nugas collegerunt, qvibus ipsius absentiam compensarent. Qvanqvam nec totum Christi corpus alibi fuerint, qvid aliqvod frustum

bere, id eti pellem, qvæ ipsi in circumcisione amputata fuit, jactent.

Qvæso unde pellis hæc ad ipsos profecta est? Lucas Evangelista Dominum circumcisum fuisse refert, pellem verò servatâ fuisse pro reliqviis, nusqvam fit mentio: veteres historiæ omnes sicut, ac qvingentorum annorum spatio nullus de ea in Ecclesia Christiana sermo habitus est. Ubi latuit tamdiu, ut tam subitò erumperet? Præterea qvomodo ad Charrovium usqve advolavit? Verùm, ut id probant, ajunt, aliqvot inde sangvinis guttas decidisse. Id qvidem dicunt, sed opus esset probatione. Proinde pater, merum esse ludibrium. Sed tametsi concedamus, pellem, qvæ Christo amputata fuit, servatam esse, ibiqve aut alibi esse posse, qvid dicemus de præputio, qvod Romæ ad Johannis Laterensis ostenditur? Certum est, unicum tantum fuisse, Romæ igitur & Charrovii simul esse non potest. Qvo fit, ut manifesta hîc cernatur falsitas. Seqvitur deinde sangvis de qvo magnæ fuerunt contentiones. Permulti enim negârunt, Christi sangvinem reperiri, præterqvàm miraculosum: & tamen naturalis, plusqvàm centum in locis exhibetur. Alicubi paucæ guttæ, ut Ruppellæ Pictonum, qvas Nicodemus in Chirotheca sua, ut ajunt, collegit. Alibi plenæ Phialæ, ut Mantuæ, Billoni in Arverni ostenditur in vase crystallino liqvidus: in qvodam proximo vico, coagulatus, & aliis in locis: alibi plenis pateris effusus, ut Romæ & Eustathii. Neqve verò sat fuit purum habere sangvinem: sed etiam aqvæ admixtum habere oportuit, qvalis à latere ipsius fluxit, cùm in cruce transfixum est. Hæc merx Romæ ad Johannis Laterensis reperitur. Judicandum cuiq; relinqvo, qvia certi inde colligi possit: atqve adeò num mendacium perspicuum sit dicere, sangvinem Christi septingentis aut detingentis, post ipsius mortem, annis repertum fuisse, ut per orbem universum spargeretur: cùm in vetere Ecclesia nulla unqvam habita fuerit mentio.

Seqvuntur præterea, qvæ corpus DOMINI contigerunt: aut saltem, qvæcunq; potuerunt colligi, ut corporis loco, fierent in ejus memoriam reliqviæ. Primùm ostenditur Romæ ad Mariæ majoris, præsepe in qvo nascens positus fuit. Ibidem ad Pauli, exhibetur linteum, qvo fuit involutus, qvâqvam aliqvod ejus fragmentum ad Salvatoris in Hispania esse dicatur. Sunt etiam ibidem ejus cunæ, cum subucula, qvàm Maria Mater ejus ipsi contexuit. Item Romæ ad Jacobi ostenditur altare, cui impositus fuit, cum in templo offerretur. Qvasi verò tunc varia fuerint altaria, sicuti in Papatu: ubi constituuntur pro hominum li-

ubi farcinæ illæ tanto ipacio post mortem Christi repertæ fuerint. Nemo enim tam hebes est, qvi enim intueatur, qvalis sit hæc dementia. In historia Evangelica de iis rebus ne unum qvidem verbum: Apostolorum tempore nihil prorsus auditum est. Qvinqvaginta circiter annos, post Christi mortem Ierosolyma expilata ac eversa fuit. Tot veteres Doctores ab eo tempore scripserunt, eorumqve mentionem fecerunt: qvæ extabant suo tempore: præsertim de cruce & clavis qvæ Helena reperit: de exilibus verò nugis illis, nullum verbum. Qvin etiam Gregorii tempore nusqvam apparet, horum qvicqve Romæ extitisse: ut constat ex ejus scriptis. Post ejus mortem Româ sæpius capta, expilata, & penè funditus deleta fuit. Si hæc omnia accuratè cõsiderarentur, qvid aliud dici poterit, nisi omnia hæc excogitata fuisse, qvò imperitæ plebi imponeretur. Ac certè id fatentur falsæ religionis fautores, tum Sacerdotes, tum monachi, easqve vocant pias fraudes, qvasi iis populus ad pietatem incitetur.

Secundæ classis reliqviæ sunt, qvæ id tempus spectant, qvod inter infantiam & mortem Christi medium fuit. In qvibus est columna, cui Christus in templo disputans innitebatur, cum aliis undecim similibus ex templo Salomonis. Sed qvis ipsis revelavit, Christum disputando Columnæ innixum fuisse? Nam Evangelista, historiam hujusce disputationis referens, ne verbo qvidem perstringit. Nec verisimile est, ei concionatoris concessum fuisse locum, cùm nulla, ut perspicuum est, existimatione aut authoritate polleret. Præterea qværo, etiamsi columnæ innixus esset, qvi sciunt illam fuisse? Tertiò, unde duodecim illas columnas nacti sunt? qvas ajunt prodiisse è templo Salomonis?

Sunt deinde Hydriæ, in qvibus Christus aqvam in vinum mutavit, cùm adesset Nuptiis in Cana Galileæ. Eqvidem scire vellem, qvis eorum custos fuit tam diu, ut eas postea distribueret. Hoc enim perpetuò notandum, octingentis solùm aut mille annis post editum illud miraculum repertas fuisse. Non satis teneo locos omnes, ubi illæ ostenduntur. Scio tamen ex iis Ravennæ, Pisis, Cluniaci, Andegavi, ad Salvatoris in Hispania haberi. Sed, ne longior sit oratio, solo aspectu eos mendacii convincere, facile est. Aliæ enim non sunt Congio capaciores, aut paulò plùs, aliæ minùs, aliæ octo amphoras continere possunt. Concilientur hæc inter se, si fieri possit: tunc eas suas hydrias habere sinam.

Singulis annis semel extremam exiguæ ligulæ partem tingendam præbent iis, qvi munus aliqvod offerre voluerint: dicentes, se vinum, qvod DOMINUS in convivio fecit, propinare. Nec; unqvam minuitur ipsius qvantitas, modò subinde compleatur scyphus. Nescio, cujus magnitudinis sint calcei, qvi Romæ esse dicuntur in eo loco, qvem sancta sanctorum vocant: an puer, an vir factus sit. Sed neutrum alteri præstat. Nam satis superqve ostendi, qvantæ sit impudentiæ nunc Christi calceos proferre, qvibus Apostoli suo tempore caruerunt.

Nunc ad ea veniamus, qvæ ad supremam cœnam pertinent, qvam Christus cum Apostolis celebravit. Mensa enim Romæ est ad Johannis Lateranensis. Aliqvid de pane ad Salvatoris in Hispania. Culter, qvo agnus Paschalis fuit dissectus, Treveris. Notemus, Christum in commodato loco cœnam celebrasse: illinc discedentem mensam reliqvisse: nec legimus, ab Apostolis eam esse exportatam: aliqvod postea annis Ierosolyma destructa fuit, sicuti diximus. Qvalem verò speciem veritatis hoc præ se fert: mensam illam septingentis aut octingentis pòst annis repertam esse? Prætea mensarum forma tunc omninò diversa erat ab ea, qvæ nobis hodie in usu est. Nec enim sedere cœnando, sed accumbere solebant: qvod diserte Evangelio exprimitur. Perspicuum est igitur hoc mendacium. Qvid supereſt? Calix, in qvo Sacramentum sangvinis sui Apostolis bibendum dedit, ostenditur ad Mariæ Insulanæ prope Lugdinum: item apud Helvios in qvodam Augustinensium cœnobio. Cui fides habebitur? Verùm de disco, cui impositus est agnus Paschalis, res etiamnum pejùs habet. Est enim Romæ, item Genuæ & Arelatæ. Forsitan illius temporis consvetudo à nostrâ diversa fuit. Qvoties enim hodie variantur fercula, tunc unius ferculi causa, discum variari oportuit: si modò sanctis hisce reliqviis fides habetur. An magis perspicua reqviritur falsitas? Idem est de linteo, qvo Christus Apostolorum pedes abstersit, postqvàm eos abluisset: unum est Romæ ad Johannis Laterensis: alterum Aqvis in Germania, ad Cornelii, cum impresso vestigio pedis Judæ. Alterutrum falsum esse, necesse est. Qvid ergò judicabimus? Sinamus eos inter se contendere, qvoad alteri causam suam probaverint. Interim censeamus meram esse impostura: persvadere hominibus velle, linteum, qvod Christus reliqvit in ea domo, in qva cœ-

fruſtum Romæ oſtenditur, ad Mariæ Novæ: & fruſtulum ad Salvatoris in Hiſpania. Refert ſcriptura, portionem aliqvam Mannæ fuiſſe reſervatam, tanqvam monumentum magni illius miraculi, qvo DEUS populum Judaicum in deſerto pavit. Sed de qvinqve panum reliqviis, Evangeliſta non commemorat, qvidqvam fuiſſe hoc fine aſſervatum: neqve ulla veterum hiſtoria, ullusvé antiqvorum Eccleſiæ Doctorum mentionem facit. Facile eſt igitur judicare, id poſtea pinſitum fuiſſe, qvod nunc monſtratur.

Idem judicandum de ramo; qvi eſt ad Salvatoris in Hiſpania. Ajunt enim eum eſſe, qvem Chriſtus geſtabat, cùm die Paſchatis, qvod floridum vocant, Ieroſolymam ingreſſus eſt. Verùm, à Chriſto geſtatum fuiſſe ramum, nusqvam recitatur in Evangelio. Commentum igitur evidens eſt.

Deniqve in hunc ordinem redigendæ ſunt reliqviæ, qvæ ibidem exhibentur: nempe terra, qvæ ſub pedibus Chriſti jacebat, cùm Lazarum ſuſcitaret. Qvæſo, qvis tam diligenter notavit locum? ut poſt Ieroſolymæ everſionem, qva omnia in Judæa mutata ſunt, locus, in qvo Chriſtus ſemel pedem poſuit, certò potuerit deſignari.

Jam ad præcipuas DOMINI reliqvias veniendum, illas ſcilicet, qvæ ad mortem & paſſionem ejus pertinent: ac primùm de cruce, in qva pependit, agamus. Pro certo haberi ſcio, Helenam, Conſtantini Imperatoris Romani matrem ipſam reperiiſſe: nec ignoro, qvid veteres nonnulli Doctores ſcripſerunt in ejus rei comprobationem: nempe ut certum ſit, eam ſine ulla dubitatione eſſe crucem, cui Chriſtus ſuffixus eſt. Horum omnium fides ſit penes rem ipſam. Utcunqve ſit, vel ſtulta curioſitas, vel ineptus religionis zelus ipſam huc impulit. Sed fingamus, opus laude dignum fuiſſe, qvòd inveniendæ cruci tantum operæ poſuerit; atqve DOMINUM tunc miraculo declaraſſe, ſuam fuiſſe crucem: ſolùm temporis noſtris rationem habeamus.

Crucem illam, qvam Helena reperit, adhuc Ieroſolymis eſſe ferunt, atqve id nemini dubium eſt: qvanqvam Eccleſiaſtica hiſtoria apertè repugnet. Illic enim refertur, Helenam partem ejus Imperatori filio ſuo miſiſſe, à qvo ſupra columnam porphyream Conſtantinopoli fuerit collocata: alteram verò partem ab ea fuiſſe argentea theca incluſam, qvam Epiſcopo Ieroſolymitano ſervandam dederit. Itaq; aut mendacii coarguamus hiſtoriam, aut qvæ ho-

ſi vel ea tantùm, qvæ tenco, recitare velem, juſtum certè librum catalogus eorum implere poſſet. Nullum eſt tam exiguum oppidum, in qvo fruſtum aliqvod non habeatur. Neq; tantùm in Eccleſia primaria, verùm etiam in nonnullis parochiis: nulla tam vilis Abbatia, in qva aliqvid non monſtretur. Atqve adeò nonnullis in locis craſſiores aſſulæ: ut Lutetiæ ad ſacri ſacelli: Pictavii: & Romæ, ubi crucifixus mediocris magnitudinis totus ex ea factus eſſe fertur. Deniqve ſi congeſta in acervum eſſent omia, qvæ reperiri poſſent, integrum navis onus efficerent: cùm tamen Evangelium teſtificetur, ab unico homine ferri potuiſſe. Qvantæ igitur audaciæ fuit, ligneis fruſtis ſic totum implere orbem, qvibus ferendis ne trecenti qvidem homines ſufficiant?

Atqvi excuſationem illam excogitârunt qvantumcunqve inde abſcindatur, nunqvam tamen imminui. Sed commentum adeò ſtultum & abſurdum eſſe conſtat, ut ſuperſtitioſi ipſi facilè id intelligant. Cogitandum igitur omnibus relinqvo, qvid certi haberi poſſit de lignis omnibus, qvæ pro vera cruce hìc & illic adorantur. Undè verò fragmenta qvædam allata ſint, & qva via aut ratione, dicere omitto. Veluti nonnulli aſſerunt, ad ſe ab Angelis delata eſſe: alii, è cœlo decidiſſe. Pictavienſes referunt, id, qvod habent, à muliere qvadam Helenæ ancilla ſubreptum atqve allatum fuiſſe: qvæ cùm aufugeret, errabunda circa eam regionem appulit. Hoc etiam addunt fabulæ, eam fuiſſe claudam. En præclara fundamenta, qvibus miſeram plebem ad idololatriam impellunt. Nec enim eo contenti, qvòd imperitis ac rudibus impoſuiſſent, vulgare lignum pro ligno crucis oſtentando: ſed definierunt etiam, prorſus eſſe adorandum. Qvæ doctrina omninò diabolica eſt: eamq; nominatim Ambroſius, ut Ethnicam ſuperſtitionem, improbat.

Crucem proximè ſubſeqvitur titulus, p.789
qvem Pilatus affigi juſſit: in qvo inſcripſit, JESUS Nazarenus Rex Judæorum. Sed ſciendum eſſet, qvo loco, tempore, & modo repertus eſt. Dicit aliqvis, Socratem hiſtoricum Eccleſiaſticum ejus facere mentionem. Fateor. Sed qvid de eo factum ſit, reticet. Ita haud magni momenti erit hoc teſtimonium. Præterea ſcriptum illud properè atqve extempore exaratum fuit, cùm jam Chriſtus crucifixus eſſet: qvamobrem alieniſſimum à ratione eſt, tabulam curioſè & veluti oſtentandi cauſa depictam exhibere. Si igitur unicus tantùm oſtenderetur & tamen pro falſo & ficto haberi poſſet: ſed cùm & Tholoſates id ſe habere ja-

est. Referam eos, de qvibus fui admonitus. Hinc vel minimus puer judicabit, diabolum nimis indignè mundo illusisse, omni ratione ac sensu ei ademtis, ne amplius hac in re discrimen habere posset. Si vera narrant antiqvi scriptores, ac præsertim Theodoretus veteris Ecclesiæ historicus, Helena unum filii sui galeæ inseri, reliqvos duos eqvi fræno aptari jussit: tametsi Ambrosius non omninò consentiat. Unum enim Constantini coronæ impositum fuisse dicit: ex altero frænum eqvi factum: tertium ab Helena servatum. Id ergo jam ante mille annos & ducentos controversum fuisse videmus, qvid de clavis factum esset. Qvid igitur nunc certi habere possumus?

At verò Mediolanenses jactant, se illum habere, qvi eqvi fræno insertus fuit. Intercedunt Carpentoractenses, sibiqve illum vendicat. Atqvi Ambrosius haud qvaqvam eqvi fræno insertum, sed frænum ex eo factum fuisse refert. Qvod nullo modo convenire potest cum iis, qvæ cùm Mediolanenses, tum Carpentoractenses affirmant. Est etiam alius Romæ ad Divæ Helenæ: alius ibidem ad Sanctæ Crucis: alius Senis: alius Venetiis, in Germania duo: unus Coloniæ ad trium Mariarum: alter Treveris, in Gallia unus Lutetiæ ad S. Sacelli: alius apud Carmelitas, alius ad D. Dionysii in Francia: alius apud Bituriges, alius in Abbatia, cui à Forficibus est nomen: alius Dragviniani. En numero qvatuordecim. Porrò unusqvisqve locus idoneis probationibus niti sibi videtur. Unum certè concedam: singulis æqvum jus esse. Itaqve nihil expeditius, qvàm eandem de omnibus ferri sententiam: nempe ut, qvicqvid jactant, pro mendacio ducamus: cùm id aliter expediri non possit.

Seqvitur mucro lanceæ, qvem unicum esse oportuit. Sed Alcumisticæ cujusdam fornacis forsitan ignem expertus, sic excrevit ac multiplicatus est. Qvatuor enim prodierunt: præter eos, qvi hîc illic habentur, meqve prætereunt. Unus est Romæ, alter Lutetiæ ad S. Sacelli, tertius apud Xantones in cœnobio, cui à Forficibus nomen est: qvartus Selvæ, prope Burdegalam. Qvis nunc eorum pro vero eligetur? Expeditius omninò erit omnes missos facere, & qvales sunt ipsi, tales sinere. Sed qvamvis unicus tantùm esset, tamen unde prodiisset scire vellem. Nec enim veteres historiæ, aut ulla aliorum scripta de eo mentionem faciunt. Recens igitur fabricatum fuisse necesse foret.

tio. Senis nescio qvot spinæ: Vincentiæ una: Biturigibus qvinqve: Vesontione Johannis tres: totidem in monte Regio. Ad Salvatoris in Hispania aliqvot, qvarum numerum non teneo. Compostellæ ad D. Jacobi duæ: apud Helvios tres: Tholossæ, Matisconæ, Charrovii Pictonum, Cleriaci, Sanfloridi, Sanmaximini in Provincia, item in cœnobio Sallæ, item Novioduni ad D. Martini. Singula hæc loca singulas habent spinas. Qvod si diligens inqvisitio fieret, plures qvadruplo possent nominari: deinde falsitatem & impostaram evidentissimè patere, necesse est. Qvid igitur certi de omnibus constabit? Adhæc notandum est, nunqvam in vetere Ecclesia scitum esse, qvid corona illa factum esset. Hinc facilè est concludere, primum virgultum multis post mortem Christi annis enatum fuisse.

Seqvitur vestis purpurea, qva Pilatus Christum induit, eum ludibrio habens, qvòd se regem nominasset. Erat autem preciosa vestis, haud ita temerè abjicienda. Nec existimandum est, Pilatum aut ejus domesticos sic eam abjeciisse, postqvàm semel Christum irrisissent. Eqvidem scire vellem, qvis mercator eam à Pilato emit, ut eam pro reliqviis asservaret. Ut autem aliqvid commento suo coloris adferant, qvibusdam guttis sangvinis aspersam ostendunt, qvasi verò nefarii illi voluissent regiam vestem perdere, posteaqvàm perludibrium eam humeris Christi imposuerant.

Nescio, an usqvam alibi qvæpiam aliæ ejusdem nominis reperiantur. Vestis qvidem contexta à summo ad infimum, *futuris carens, qvia ad incitandos ad pietatem rudes magis apta videbatur, plures alias peperit. Nam Argentolii, qvi pagus est in agro Parisiensi, exhibetur una, altera Treveris. Qvòd si verum dicit bulla, qvæ est ad Salvatoris Hispanienſis, Christiani inconsiderato suo zelo graviùs deliqverunt, qvàm impii illi milites, qvi non ausi sunt ipsam dividere. Christiani verò, qvò eam adorarent, discerpere veriti non sunt. Sed qvid respondebunt Turcæ, qvi eorum dementiam irridens, illam apud se esse dicit? Qvanqvam minimè necessarium est, eos cum Turca committere, ut cum ipso litigent. Sufficit enim, si suam inter se dirimant litem. Interim justa ratione excusabimur, si nullis eorum fidem adhibeamus, ne absqve causæ cognitione alicui favere videamur: id enim ab æqvitate esset alienum. Qvin etiam si fidem sibi haberi velint, primùm ipsos cùm Evangelistis convenire necesse

mines diligenter animaduertere, cujus formæ sit ea, qvæ Argẽtolii aut Treveris ostenditur. Certè invenient, Argentolienſem instar esse Missariæ vestis, qvam chasulam vocant. Itaq; etsi hominum configerent oculos, perspiceretur tamen eorum falsitas & qvasi manibus atrectaretur.

p.790. Ut finem faciam huic articulo, qvæstiunculam libens proposuero. Nempe, Milites inter se vestimenta Christi divisserunt, ut scriptura testatur. Hoc ab ipsis commodi sui causa factum esse, certissimum est. Indicent mihi nunc, qvis Christianorum redemit à militibus & tunicam, & alia vestimenta, qvæ alibi, veluti Romæ & Eustathii, & aliis in locis ostendantur? Qvomodo Evangelistæ ejus obliti sunt? Est enim absurdum dicere, milites inter se vestimenta partitos esse, nisi addatur, à qvibus redemta fuerint, ut tanqvam reliqviæ servari possent. Ad hæc, qvòd veteres scriptores adeò ingrati fuerunt, ut ne verbum qvidem ullum fecerint? Ad solvendas istas qvæstiones diem illis præfigo, qvo omnes sensu, intelligentia, atqve judicio carebunt.

Hoc melius, qvòd cum veste talos etiam habere voluerunt, qvibus sors à militibus jacta est. Qvorum unus est Treveris, alter ad Salvatoris in Hispania. In hoc autem genuinè infantiam suam prodiderunt. Jactas enim fuisse sortes referunt Evangelistæ, qvæ tunc è pileo vel urna solebant educi, uti cùm hodie fabis eligitur rex, vel Biancha, qvod vulgò ajunt, luditur. Deniqve nemini ignotum est, qvomodo sortes jaci soleãt, cum prædia aut hæreditates dividuntur. Bestiæ verò istæ imaginatæ sunt, sortes illas fuisse talorum ludum, qvi nondum in usu erat, saltem qvalem nostro tempore habemus. Nam punctorum loco, qvæ nostris adfixæ sunt, tunt certa qvædam habebant signa, qvæ nominibus suis appellabant, veluti venerem aut canem. Nunc exoscultantur reliqvias sub hominum tam ineptè mentientium & adeò stupidorum fide.

Jam de sudario tractandum est, in qvo adhuc apertiùs cùm impudentiam, tùm stoliditatem suam prodiderunt. Nam præter sudarium Veronicæ, qvod Romæ ad Petri ostenditur; & peplum virginis Mariæ, pudendis Domini, ut ferunt, impositum, qvod ad Johannis Laterensis monstratur: qvod rursum est Carcassonnæ apud Augustinienses: item illud sudarium, qvo obvolutum est caput ipsius in sepulchro, qvod ibidem exhibetur: sunt præterea sex ad minimum urbes, qvæ jactant, se integrum sepulturæ Domini sudarium habere: veluti Nicea illud, qvod è Camberiaco translatũ fuit. Item, Aqvæ in Germania. Item Trajectum. Item Vesontio. Item Cadonium. Lo-

valoris in Hispania, atq; apud Augustinenses Helviorum. Sudarium adhuc integrum prætermitto, qvod est Romæ in qvodam mulierum monasterio: qvoniam Papa solenniter illud ostendi vetuit.

Qvæso, annonnvaldè insanierunt homines, cùm in tam longinqvas regiones magno sumtu, majore molestia excurrerunt, ut panniculum cernerent, de qvo nihil omninò poterant habere certi: sed potius addubitare cogebantur? Qvisqvis enim sudarium certo qvodam in loco esse putat, cæteros, qvi se id habere jactant, accusat falsi: ut exempli gratia, qvi panniculum qvod fuit Camberiaci, verum esse sudarium credit, Vesontinos, Aqvenses, Cadonios, Trajectenses, & Romanos mendacii condemnat, & sceleris: qvòd plebem ad idololatriam impellant, atqve ita ei imponant, ut credat, prophanum panniculum esse linteum, qvo redemtoris sui corpus involutum fuit.

Nunc ad Evangelii testimonia veniamus. Parum enim esset, eos mutuò à se ipsis mendacii coargui, nisi Spiritus S. ipsis repugnans, omnes simul ad unum apertè convinceret. Primùm valdè mirum est, Evangelistas nullam Veronicæ mentionem facere, qvæ faciem Christi peplo obsterfit: cùm de mulieribus omnibus loqvantur, qvæ Christum ad crucem comitatæ sunt. Res qvidem præclara & memoratu digna fuit: faciem Christi linteo impressam stupendo miraculo fuisse. Contrà magni videtur esse ponderis, aliqvas mulieres Christum ad crucem comitatas nec ullum interim ipsis exhibitum esse miraculum. Qvi fit, ut Evangelistæ leves istas res nec magni adeò momenti referant, præcipuas verò taceant? Eqvidem si tale editum esset miraculum, ut vulgo imponitur, accusandus esset Spiritus sanctus aut oblivionis, aut inconsiderantiæ, qvi prudenter eligere neqviviſſet ea, qvæ referri magis conducebant. Hoc habeant pro Veronica sua: ut cognoscant omnes, qvàm apertum sit mendacium, qvod vulgo persvadere volunt. Qvod attinet ad sudarium, qvo involutum fuit corpus, similiter eos regatos velim: cùm Evangelistæ diligenter recenseant miracula, qvæ in morte Christi contigerunt, nec qvicqvam prætermittant eorum, qvæ pertinent ad historiam: qvomodo hoc ita ipsis excidit, ut tam excellens miraculum silerent? Nempe effigiem corporis DOMINI linteo, qvo sepultus fuit, inhæsisse. Id enim non minùs qvàm alia multa meritò referendum fuit. Cùm etiam Johannes declaret, Petrum ingressum in sepulchrum vidisse linteo, in qvibus humatus fuerat, seorsim dis-

Evangeliſtis nusqvam referri, lintea illa à diſcipulis aut piis mulieribus extra ſepulchrum translata eſſe, ſed potius ibi derelicta fuiſſe innuunt, licèt non exprimant. Sepulchrum autem à militibus cuſtodiebatur, in qvorum poteſtate poſtea linteum fuit. An veriſimile eſt, eos pio alicui dediſſe, ut pro reliqviis haberetur? præſertim cùm Phariſæi eos ad perjurium illexiſſent pecunia, ut ſic affirmarent, corpus à diſcipulis ſubreptum clàm fuiſſe.

Omitto, qvòd falſitas ſolo figurarum, qvas oſtendunt, aſpectu coargui ac convinci poteſt. Manu enim hominum depictas eſſe, facilè perſpicitur. Nec poſſum ſatis mirari, primùm, qvomodo tam obtuſi fuerunt ingenio, ut aſtutia ad fallendum aptiore caruerint: ac longè magis, qvomodo tam ſtolidi fuerunt homines, ut ſibi oculos perſtringi ſinerent, ne rem adeò perſpicuam intuerentur. Qvin etiam ſe ad manum pictores habere oſtenderunt. Combuſto enim uno ſudario, aliud perindie in integrum compertum eſt, qvod id ipſum qvidem eſſe affirmabant, qvod priùs cernebatur: ſed adeò recens erat pictura, ut mendacio non eſſet locus, ſi modò oculi ad cernendum fuiſſent.

Deniqve ut finem faciam, ſolidiſſima hac ratione prorſus eorum impudentia convincetur. Qvibuscunqve in locis ſacrum ſe ſudarium habere jactant, ibi linteum grande monſtratur, qvo tegebatur
p. 791. totum corpus unà cum capite: atqve illic integri & continui corporis effigies conſpicitur. Johannes autem Evangeliſta refert, Chriſtum Judæorum more & ritu fuiſſe ſepultum. Qvalis mos ille fuerit, non ſolùm percipi poteſt ex Judæis, qvi etiamnum ipſum obſervant: ſed etiam ex eorum libris, qvibus antiqvus ille mos declaratur. Nempè corpus ſeorſim ad humeros usqve involvere ſolitos: deinde cameros usqve involvere ſolitos: deinde caput peplo, qvatuor augulis in nodum collectis, obligare. Qvod etiam exprimit Evangeliſta, cùm ait, Petrum lintea, qvibus involutum fuerat corpus, ex una parte vidiſſe: ex altera verò ſudarium, qvod impoſitum fuerat capiti. Talis enim ſudarii ſignificatio, ut pro panniculo, qvo abſterguntur ſudores, aut pro peplo accipiatur: non pro grandi linteo, qvo totum corpus involvi ſolet: tameſi ego unà cum ipſis voce abuſus ſum.

Ut paucis concludam: aut Johannem Evangeliſtam mendacem eſſe, aut omnes, qvi ſudarium habere jactant, falſitatis convinci, neceſſe eſt: ut apertè conſtet, eos Pilati per ludibrium cæderetur. Ibidem ad Crucis oſtenditur ſpongia, qva fel cum myrrha ori ipſius oblatum eſt. Qvæſo, ubi illa recuperata fuerunt? Impii ea habebant in manibus. An præbuerunt Apoſtolis, ut pro reliqviis aſſervarent? vel an ex ipſi incluſerunt, ut poſſent in futurum conſervari? Qvantum ſacrilegium, ſic nomine Chriſti ad fabulas adeò frigidas obtegendas abuti?

Eadem ratio eſt denariorum, qvos Judas, ut Dominum proderet, accepit. Refert Evangeliſta, redditos fuiſſe ab ipſo in ſynagoga Phariſæorum: inde emtum fuiſſe agrum, in qvo peregrini ſepelirentur. Qvis verò è venditoris manu denarios illos recepit? Si diſcipulos recepiſſe dicant, nimis ridiculi erunt. Alius igitur color paulò ſpecioſior eſt qværendus. Si longo pòſt tempore id factum fuiſſe reſpondeant, id longè minus coloris habiturum eſt: cùm per varias manus pervagari, aliisqve admiſceri potuerint. Eſſet igitur ab ipſis commonſtrandum, dominum agri ea ratione ipſum vendidiſſe, ut denarios illos recuperaret, qvos haberet pro reliqviis, aut ut iterum eos venderet fidelibus. De hoc autem nulla unqvam in Eccleſia veteri habita eſt mentio.

Simile commentum eſt de gradibus prætorii Pilati, qvæ ſunt Romæ ad Johannis Laterenſis: cum foraminibus, in qvæ guttas ſangvinis à corpore DOMINI decidiſſe ferunt. Ibidem ad Praxedis oſtenditur columna, cui alligatus fuit, cùm flagellis cæderetur: tres verò aliæ ad Crucis, per qvas moriturus circumductus eſt. Has omnes columnas neſcio ubi ſomniârunt. Hoc certè non dubium, qvin ipſi cerebro ſuo eas imaginati ſint. Nihil enim in tota Evangelii hiſtoria de iis legimus. Legitur qvidem cæſum flagellis Chriſtum: alligatum verò fuiſſe columnæ, eorum commentum eſt. Perſpicietur ergò, nihil aliud hos impoſtores, qvàm immenſum qvoddam mendaciorum pelagus coacervare conatos eſſe: in qvo tantum ſibi licentiæ tribuerunt, ut ex cauda aſini, qvo DOMINUS geſtatus eſt, reliqvias fingere non ſint veriti: ea enim Genuæ monſtratur. Sed eorum impudentia non magis commoveri nos decet, qvàm amentia & ſtupiditate hominum, qvi ſumma religione tale ludibrium amplexi ſunt.

Hic objicere poſſet aliqvis, non eſſe veriſimile, reliqvias, qvas jam nominavi, tanta pompa oſtendi, qvin ſimul allegari poſſit, unde profectæ, & è cujus manu receptæ fuerint? Ad id unico verbo reſpondere li-

probent, Christum qvatuordecim clavis affixum cruci: aut septem qvandam integram spineæ coronæ conficiendæ implexam: aut mucronem lanceæ tres alios peperisse: vel tunicam ipsius ita multiplicatam, ut tres productæ sint: vel immutasse formam, ut ex tunica fieret missaria vestis, qvæ nihil habet simile: vel ex unico sudario, tanqvam ex gallinæ pullatione, tantum numerum prodiisse: ac Christum aliter sepultum fuisse, qvàm Evangelistæ referunt.

Si plumbi massam ostendens dicerem: Aurum hoc mihi à tali Principe datum est, meritò demens esse censerer, neqve ob assertionem meam plumbi color aut natura immutaretur, ut aurum fieret. Sic cùm dicitur: en qvod Godofredus Biliomius in has regiones misit, postqvàm Judæam subegisset, ratio autem apertè repugnat mendacio, an ita finemus nobis verba dari, ut non intueamur ea, qvæ oculis nostris patent?

Enimverò ut sciant omnes, qvàm tutum sit fidem adhibere iis, qvæ pro reliqviarum approbatione adducunt: notandum est, præcipuas & maximè authenticas, qvæ Romæ visuntur, à Tito & Vespasiano, ut ajunt, allatas esse. Est autem commentum nihilominùs vafrum, qvàm si diceretur Turca Ierosolymam profectus, ut inde crucem DOMINI Constantinopolim adferret. Vespasianus, priusqvàm Imperator factus esset, partem Judææ subegit ac vastavit: postea cùm Imperium esset adeptus, Titus ejus filius, qvem in Judææ legatum suum reliqverat, Ierosolymam cepit. Erant autem Ethnici, qvibus non magis curæ erat Christus, qvàm qvi nunqvam natus esset. Itaqve judicari potest, annon perinde audacter ausi sint mentiri, cùm Godefredum Biliomium, aut Regem Ludovicum allegârunt, qvàm cùm Vespasianum authorem laudant.

Præterea, qvo judicio præditi fuerint, animadvertant, cùm Rex ille, qvem Ludovicum vocant, tum ejus similes. Erat qvidem in illis species religionis, & zelus qvaliscunqve propagandi nominis Christiani. Sed si caprarum stercora eis ostensa fuissent, ac simul dictum fuisset, coronas esse divæ Mariæ: ea sine contentione ulla adorassent, vel importassent suis navibus aliqvo in loco honorificè collocanda. Ac certè & opes, & corpora sua consumserunt, atqve etiam ditiones suas bona ex parte exhausserunt, ut acervum nescio qvem nugarum & minutiarum referrent, qvibus fascinatæ erant ipsorum mentes, qvæ vulgò Indorum regio vocatur, Antiqvaria, qvæcunqve miseri isti Idololatræ habere se putant, ostendi cum magna affirmatione; qvid de illis atqve iis judicandum est? Dicent nostrates, illinc reliqvias esse? Christiani, qvi adhuc illinc morantur, eas se habere affirmant, stultam nostram jactationem rident. Qvomodo lis ista dirimi poterit sine inqvisitione, qvæ fieri nullo modo potest, nec unqvam fiet? Qvamobrem unicum remedium est, spretis utrisqve, rem, ut est, in statu suo relinqvere.

Ultimæ reliqviæ, qvæ ad Christum pertinent, sunt, qvæ ipsius resurrectionem sequuntur: veluti piscis assi frustum, qvod Petrus ei obtulit, cùm ad littus maris ipsi apparuisset. Verùm mirabili condimento ipsum aspergi oportuit, ut tam diuturno temporis spacio servari posset. Sed, prætermissis jocis, an existimandum est, Apostolos ex eo reliqvias fecisse, qvod prandii causa paraverant? Qvisqvis apertam hîc irrisionem DEI non perspiciet, eum ut belluam ampliore monitione indignam relinqvo. Est præterea miraculosus sangvis, qvi ex pluribus hostiis manavit: ut Lutetiæ ad Johannis Arenarii: item ad Johannis Angelici: item Divioni & plerisqve aliis in locis.

Atqve ut acervum majorem efficerent, sacrum cultellum addiderunt, qvo Lutetiæ à Judæo qvodam hostia transfixa fuit, qvem miseri Parisienses majori reverentia, qvàm hostiam ipsam prosequuntur. Qvod Doctor à qvercu iniqvè ferens (nam cùm parochiam teneret D. Johannis Arenarii, donaria, qvæ hostiæ offerebantur, illi obveniebant: qvantum dabatur cultello, tantum ex ejus lucro minuebatur) Judæis clamitabat esse deteriores ipsos, qvòd adorarent cultellum, qvi violando sacrosancto corpori Christi instrumentum fuerat. Hoc adduxi, qvoniam idem dici potest de lancea, clavis ac spinis: nempe omnes, qvi ea adorant, ex sententia Magistri nostri à qvercu, scelestiores esse Judæis, qvi Christum crucifixerunt.

Similiter ostenduntur pedum vestigia; qvæ solo impressit, cùm nonnullis post ascensionem appareret: veluti Romæ ad Laurentii in eo loco, ubi Petro factus est obvius: eiqve prædixit, ipsum passurum Romæ. Aliud Pictavii ad Radegondæ. Aliud apud Svessiones. Aliud Arelatæ. Non disputo, an Christus pedis sui vestigium lapidi imprimere potuit: sed de facto tantùm disputo: ac dico, cùm nulla adsit probatio legitima, totum id pro fabula habendum es-

ea loqvi me pudeat.

Pergamus igitur, & diſpiciamus, qvid de imaginibus ipſius dicatur: non de iis, qvæ vulgò à pictoribus fiunt, aut ſculptoribus & fabris; earum enim eſt infinitus numerus: ſed de iis qvæ præcipuam aliqvam dignitatem habent: ſingularesqve & præcioſæ habentur, ceu reliqviæ. Harum a. 2. ſunt genera. Nonnullæ enim per miraculum factæ ſunt: ut qvæ Romæ oſtenditur ad Mariæ, qvæ vocatur in portice. Item alia ad Johannis Laterenſis. Alia, in qva effigies Domini, cùm duodecim annorum eſſet, depicta eſt. Item alia apud Lucenſes, qvam ab Angelis effictam eſſe ajunt, & vocatur vultus ſanctus.

Fabulæ ſunt adeò futiles, ut operam luſurus ſim, ac mihi nimiùm ridiculus & ineptus videar, ſi iis refutandis inſiſtam. Qvamobrem obiter eas notaſſe ſufficiet. Nemo enim ignorat, picturam ad Angelorum munus minimè pertinere: atqve Dominum longè aliter à nobis cognoſci velle, atqve in memoriam noſtram reduci, qvàm per mortuas imagines.

Euſebius refert in hiſtoria Eccleſiaſtica, eum regi Abagaro imaginem ſuam ad vivum depictam miſiſſe. Verùm id haud plus certitudinis habet, qvàm aliqvod ex Chronicis Meluſinæ commentum. Sed tametſi ita eſſet, qvomodo eam ab Abagaro rectè nacti ſunt? Romæ enim eam ſe habere jactant. Non dicit Euſebius, illam ad ſua usqve tempora integram manſiſſe: ſed ex auditu tantùm loqvitur, tanqvam de re longo jam antè tempore transacta. Credibile ſcilicet, eam ſexcentis aut ſeptingentis poſtea annis ſuſcitatam, atqve è Perſia Romam usqve veniſſe.

Eodem modo crucis imagines fabricati ſunt ut corporis. Nam Brixiæ jactant eam ſe crucem habere, qvæ Conſtantino apparuit. De qva adverſus eos mihi non eſt litigandum: ſed eos mitto ad Curtonenſes, qvi eam apud ſe eſſe conſtanter aſſeverant. Litigent ergò inter ſe. Qvi litem obtinuerint, tunc prodeant, eisqve reſpondebitur. Qvanqvam facilis ſit reſponſio, qva dementiæ convinci poſſint. Nam qvod ſcriptores nonnulli dixerunt, Conſtantino crucem apparuiſſe, de cruce materiali intelligendum non eſt: ſed de figura, qvæ per viſionem ipſi in cœlo exhibita fuit. Qvamvis igitur id verum eſſet, tamen perſpicitur, eos nimis ſtupidè aberraſſe. Itaqve impoſturas ſuas abſq; fundamento extruxerunt.

Qvod attinet ad ſecundam ſpeciem ima-

tiæ aut potiùs qvàm beluinæ ſtupiditatis, id credere, ridiculus ero. Eſt enim res adeò per ſe adſurda, ut in ea refutanda operam conſumere minimè neceſſe ſit. Tamen miſera plebs adeò hebes eſt, ut major pars non minùs certum id eſſe putet, qvàm Evangelium. In hunc ordinem redigo crucifixorum imagines, qvæ locutæ ſunt: qvorum magna eſt multitudo. Sed exempli cauſa unâ contenti ſimus: ea ſcilicet, qvæ eſt ad D. Dionyſii in Francia. Locuta eſt, inqviunt, ut dicatam eſſe Eccleſiam teſtaretur.

An rei magnitudo id poſceret, cogitandum relinqvo? Sed adhuc qværo: qvomodo crucifixi imago tunc in templo eſſe potuit, cùm in dedicatione omnes imagines ſoleant è templis erui? Qvomodo ſeſe tunc ſuffurata eſt, ne cum cæteris transferretur? Videmus ſanè, nihil eos negotii ſibi eſſe putaſſe infallendo mundo, cùm pro nihilo duxerint, ſi apertè ſibi ipſi repugnârint: ſed illis ſatis fuit, mendacia pleno ore evomere: minimè præcaventes ea, qvæ objici poterant.

Deniq; ſunt & lachrymæ: una Vindonici, alia Treveris, alia apud D. Maximum, alia Aureliæ ad Petri puellaris, præter eas, qvæ mihi ſunt incognitæ. Aliæ, ut ajunt, ſunt naturales: ut ea apud D. Maximum. Nam juxta eorum Chronicon decidit Domino, cùm Apoſtolorum pedes ablueret. Aliæ ſunt miraculoſæ, qvaſi credendum ſit, ligneas crucifixi imagines adeò ſtomachoſas eſſe, ut lachrymentur. Verùm eis hæc culpa ignoſcenda eſt. Ipſos enim puduit, minora à ſuis, qvàm ab Ethnicorum ſtatuis, effici. Fingebant autem Ethnici, Idola ſua interdum lachrymari. Itaqve hæc illis jure adjungi, & in eundem ordinem redigi poſſunt.

Qvod ad Virginem Mariam ſpectat, qvia corpus ejus in terris eſſe negant, ademta eſt eis occaſio jactandi, ſe oſſa ipſius habere. Alioqvin eos nobis perſvaſuros fuiſſe arbitror, corpus ei tantæ fuiſſe magnitudinis, ut ſacrophagum mille cadaverum implere poſſet. Etenim, qvod in toto corpore negabatur, id ſibi vendicaverunt in capillis & lacte. Capilli aliqvi monſtrantur Romæ ad Mariæ ſupra Minervam: ad Salvatoris in Hiſpania, Matiſconæ, Cluniaci, Nuceriæ, ad Sanfloridi, ad Saniacqverii, ac plerisqve aliis in locis. Locos autem annumerare, ubi lac oſtenditur, non neceſſe eſt. Nullus enim eſſet operi finis. Nec enim ullum eſt tam parvum oppidulum, nullum tam vile Cœnobium, ſive Monachorum, ſive monialium, ubi non aliqvid monſtre-

rent: qvantum in exigua pyxide aut vitrea aut crystallina posset contineri: ne res propiori aspectui pateret.

Verùm etsi sanctissimæ virgini mammæ distentiores fuissent, qvàm vaccæ, ac toto vitæ suæ tempore nutrix fuisset, vim tamen eis tantum lactis reddere potuissent. Rursum libenter qværerem, qvomodo lac istud, qvod hodie monstratur ubiqve, colligi potuit, ut in tempus nostrum servaretur? neminem adeò curiosum fuisse, legimus. Legitur qvidem, Pastores adorasse Christum: Magos ei munera obtulisse: sed nusqvam legimus, eas lac abstulisse loco præmii. Refert Lucas id, qvod Simeon virgini prædixit: petiisse verò lac à virgine, non refert. Si tantùm hoc spectetur, majore argumentatione opus non est: qvò patefiat, qvàm alienum sit ab omni ratione hoc delirium, atqve omni specie careat. Mirùm profectò, qvod istis in mentem non venerit, ei amputare ungves, aliaqve ejusmodi, cùm nihil aliud de ejus corpore nanciscì possent: sed non omnium fortasse memores esse potuerunt.

Cætera, qvæ habere se jactant, de reliqviis virginis, sunt de ejus sarcinis aut supellectilibus. Primum Carnutis est qvædam interula, qvæ idolum est satis celebre: alia etiam Aqvis, in Germania. Unde eas nacti fuerint, prætermitto. Nam certissimum est, Apostolos, cæterosqve pios homines, non tam stolidos fuisse, ut animum in rebus adeò frivolis occuparent. Verùm inspiciatur tantummodò forma: ac protinus cedam, nisi oculis ipsis eorum impudentia cernatur.

Cùm Aqvis in pompa circumfertur interula, qvam ibi esse diximus: appenditur perticæ æqvè longæ, ut alba sacerdotalis, qvam vocant. Aqvi licet Virgo Maria fuisset ex Gigantum progenie, vix tamen adeò grandem interulam gestasset. Ut autem reddatur illustrior, simul feruntur D. Josephi caligulæ, qvæ puero porsus aut nano aptæ forent. Vetere proverbio dicitur, mendacem memorem esse oportere, ne oblivione lapsus, in seipsum impingat. Malè profectò observata ab eis fuit hæc regula, cùm de proportione inter caligas viri & interulam uxoris constituenda non cogitaverunt.

Nunc excurrant homines, cum summa religione exosculatum tales reliqvias, qvæ nullam omninò speciem veritatis habent.

Pepla duo tantùm scio, unum Treveris ad D. Maximi, alterum Lisii in Italia. Sed animadverti vellem, cujus telæ sint: simulqve an eo tempore in Judæa talis formæ usus fuerit. Vellem etiam, ambo inter se conferri: ut, qvæ sit inter ea similitudo, tium esse putem? Respondeo, me idem existimare qvod de eo cingulo, qvod Pratæ: item de eo, qvod est ad Mariæ Montis ferrati: item de crepida, qvæ est apud Saniacqverium: item de calceo, qvi apud Sanfloridum esse fertur. Qvod si nihil esset aliud nemo vel mediocri prudentia præditus ignorat, talem piorum morem non fuisse calceos & caligas colligendi, qvò ex iis reliqvias facerent: neqve ullam eorum plus qvàm qvingentis post virginis decessum annis, habitam esse mentionem. Qvid igitur majore disceptatione opus est! Ac si res esset dubia.

Qvin etiam hoc sanctissimæ virgini imponere voluerunt: eam scilicet ornandi sui & comæ pectendæ valdè curiosam fuisse. Duos enim ostendunt ejus pectines: unum Romæ ad Martini: alterum Vesuntii ad Johannis: præter eos, qvi alibi etiam ostendi possunt. Nisi id sit virginem sacrosanctam ludibrio habere, qvid sit ludibrium, non intelligo. p.794.

Nec verò obliti sunt annulli sponsaliorum. Habetur enim Perusii. Qvia nunc eum morem servamus, ut vir in Sponsione facienda cum vxore eam donet annulo: talem etiam eo tempore fuisse, imaginati sunt, ac majore inqvisitione neglecta, pulchrum & pretiosum annulum in hunc usum statuerunt: nec considerârunt inopiam, in qva virgo Sanctissima vitam transegit.

De vestibus ejus nonnullæ Romæ habentur ad Johannis Laterensis, ad Barbaræ, ad Mariæ supra Minervam, ad Blasii: item ad Salvatoris in Hispania, saltem fragmenta qvædam sese habere jactant. Audivi etiam alia loca nominari: sed eorum minimè recordor. Tantùm materiam vestium inspici oporteret, qvò falsitas deprehendatur.

Ipsis enim visum est, tam facile esse virginem suo arbitrio vestire, qvàm Idola sua, qvibus subinde novos ornatus fingunt.

Supereſt, ut de imaginibus loqvar: non de vulgaribus, sed de iis, qvæ præter cæteras singulari aliqva dote commendantur. Imponunt autem Lucæ: ipsum qvatuor Romæ depinxisse in eo loco, ubi nunc templum est Mariæ, qvæ vocatur inviolata: qvarum una illic in sacrario monstratur: eamqve devotioni suæ, ut ajunt, aptavit, cum annulo, qvo Joseph eam sibi desponderat. Altera ostenditur Romæ ad Mariæ Novæ, qvam etiam à Luca Troade effictam ferunt: ac postea illuc ab Angelo importatam. Tertia ad Mariæ, qvæ dicitur Ara cœli: ea forma, qva prope crucem erat. Verùm ad Augustini præcipuam omnium se habere jactant: nam si fides ipsis adhibeatur, ea est, qvam Lucas secum perpetuò

lolatram effingere? Qvid verò habent coloris, qvo Lucam pictorem fuisse persvadeant? Paulus qvidem ipsum Medicum vocat. Pingendi verò artem undè isti affinxerint, prorsus ignoro. Qvòd si verum esset, hoc artificio usum esse: nihilo tamen verisimilius fuerit, ipsam virginem Mariam, qvàm Jovem, aut Venerem, aliudvé idolum pingere maluisse. Non fuit certè tunc in more Christianis idola habere: sed longo pòst tempore is usus invaluit, dum Ecclesia superstitionibus corrupta est, & tamen referti omnes orbis anguli imaginibus, qvas à Luca depictas esse ferunt: veluti Cammeraci ac plerisqve aliis in locis. Sed qvali specie? Tam honesta, ac si qvis impudicam fœminam depingeret.

Sic eos excæcavit DEUS, ut non major fuerit in ipsis, qvàm in bestiis mutis consideratio. Qvanqvam haud ita mirum mihi videatur, qvòd Lucæ virginis imagines attribuerint, cùm idem similiter Jeremiæ ausi sint imponere. Cujus impudentiæ testis est puteus Arvernorum. Jamjam, ut arbitror, miseros homines oculos recludere, ac rem tam perspicuam cernere, tempus fuerit.

De Josepho dicere omitto: cujus nonnulli crepidas, ut Treveris in cœnobio Simeonis, alii caligas, ut jam diximus: alii ossa habent. Sed exemplum qvod jam protuli, mihi sufficit, qvò tanta stoliditas detegatur.

Hìc D. Michaëlem subjungam, ut virginem Mariam comitetur. Ego verò jocari videbor, si de angeli reliqviis recitem. Comœdi enim & histriones ipsi hæc irrisérunt. Sed non propterea desierunt impostores Monachi & sacrifici populum seriò fallere. Carcossonenses enim jactant, se ejus habere reliqvias: similiter & Turonenses ad Juliani: ad Magni verò Michaëlis, qvi peregrinorum confluxu adeò freqvens est, ostenditur ejus sica, pugioni puerili persimilis: atqve etiam clypeus ei valdè accommodatus. Est enim similis cucurbitulis æreis, qvæ frenis eqvorum affigi solent. Nemo profectò hominum aut etiam muliercularum tam habes, cui, qvàm ridicula hæc sint, non pateat. Sed qvia sub religionis velo tecta sunt hæc mendacia: DEUM & Angelos irridere, malum non videtur.

At objicient, scripturis testatum esse, Michaëlem pugnasse adversus diabolum; verùm si ense vincendus esset diabolus, validiore & acutiore opus foret, qvàm ille sit. Suntné adeò belluini, ut existiment, bellum, qvod cùm Angeli, cùm fideles gerunt, hac cupiditate flagrare, idola & imagunculas, DEI loco adorandas, undiqve congerendi.

Ut ordinem servemus, nunc de Johanne Baptista tractandum est, qvi juxta historiam Evangelii, id est, veritatem DEI, postqvàm capite plexus esset, à discipulis suis humatus est. Theodoretus refert, sepulchrum eius, qvod erat Sebastæ, Syriæ oppido, aliqvanto postea tempore ab Ethnicis apertum, ossa fuisse exusta, & cineres in aërem sparsos: tametsi addit Eusebius, Ierosolymitanos qvosdam supervenisse, qvi clàm inde aliqvid subripuerunt, & tulerunt Antiochiam, qvod postea Athanasius intra murum includit: Caput verò Sozomenus scripsit à Theodosio Imperatore Constantinopolim delatum fuisse. Qvamobrem, ut veteres historiæ testantur, totum corpus, demto capite, exustum fuit, ac perierunt ossa & cineres omnes, præter exiguam qvandam portionem, qvæ clàm ab Ierosolymitanis subrepta est. p. 795.

Nunc qvæ de eo extent, videndum: Ambiani se faciem habere gloriantur: & in larva, qvam ostendunt, vulnus apparet, qvod Herodiadem cultro inflixisse dicunt, sed repugnant Johannis Angelici incolæ, atqve eandem partem ostendunt. Reliqvum verò capitis, nempe à fronte ad cervicem usqve erat qvondam in Rhodo, nunc verò ut arbitror Melitæ. Saltem ejus ordinis fratres simulaverunt, sibi à Turca fuisse redditum. Occiput est Nemorosi: cerebrum Novii Rantzovienſis. Sed nihilominùs ad Johannis Morienni pars capitis habetur. Est etiam ejus mandibula Vesontionæ ad Johannis Majoris. Altera pars est Lutetiæ, ad Johannis Laterensis, & extremum auriculæ ad Sanfloridi in Arvernia. Frons verò & capilli, in Hispaniâ ad Salvatoris. Est etiam Novioduni frustum aliqvod, qvod magnifico apparatu ostendi solet. Qvædam etiam pars (qvalis ea sit, ignoro) Lucæ habetur.

Hæccine ita sunt? Nunc eatur Romam: & in Sylvestri cœnobio integrum Johannis caput esse audietur. Fingunt Poetæ, qvondam in Hispania regem, nomine Gerionem, fuisse tricipitem: si nostri reliqviarum fabricatores idem de Johanne Baptista dicere possent, id ipsis ad juvanda mendacia sua valdè commodum esset. Sed cùm non sit huic fabulæ locus, qva excusatione utentur? Nolo autem ipsos adeò urgere, ut qværam, qvomodo sic minutatim concisum fuerit capus ipsius, ut in tot tamqve varios locos dividi posset. Hoc qvomodo ipsum nacti sint è Constantinopoli. Solùm dico, Johannem nostrum fuisse opor-

brachium habere jactant? qvod veteribus hiſtoriis omnibus, ut jam diximus, repugnat. At nihilominùs toleratur hæc impoſtura, imò etiam approbatur, ut in Antichriſti regno nihil cenſetur malum, dummodò populum in ſuperſtitione retineat.

Aliam præterea fabulam excogitârunt: nempe, cùm ejus corpus exuſtum fuit, digitum, qvo Chriſtum monſtraverat, manſiſſe, nec ullo modo fuiſſe violatum. Hoc autem veteribus hiſtoriis non ſolùm conſentaneum non eſt, verùm etiam ex ipſis facilè poteſt coargui. Euſebius enim & Theodoretus nominatim referunt, corpus ad oſſa uſq; conſumtum fuiſſe, cùm Ethnici ipſum rapuerunt. Nec certè talis miraculi obliti eſſent, ſi accidiſſet. Nam alioqvin in referendis talibus nugis plus ſatis curioſi ſunt. Sed tametſi hoc verum foret, ubi ſit digitus iſte, pauliſper audiamo. Unus eſt Veſontionæ ad Joannis Magni: Tholoſſæ alius: alius Lugduni: alius Biturigibus: alius Florentiæ: alius ad Joannis fortuiti propè Matiſconem.

Hîc nihil aliud dico, qvàm qvòd lectores omnes rogatos velim, adverſus monitionem adeò certam & perſpicuam animum obdurent: ne in tam clara luce claudant oculos, qvò tanqvamin tenebris ſeduci ſe patiantur. Si præſtigatores eſſent, à qvibus ita faſcinarentur oculi noſtri, ut digiti in una manu ſex eſſe viderentur, tamen eò uſqve eſſemus circumſpecti, ut cautionem adhiberemus adverſus impoſturam: hîc autem nullus eſt ingenioſus aſtus: tantùm hoc agitur, an credere velimus, D. Joan. digitum eſſe Florentiæ, & qvinqve aliis in locis (idem de Lugduno, & Biturigibus & reliqvis.) Vel ut paucioribus dicam, an velimus credere, ſex digitos non niſi unum eſſe, aut unicum eſſe ſex.

De iis tantùm, qvæ mihi cogaita ſunt, verba facio. Nec dubito, ſi inqvireretur diligentius, adhuc totidem alibi repertum iri. Capitis certè alia adhuc fragmenta reperirentur, qvæ taurini capitis magnitudinem ſuperarent. Verùmne qvid prætermitterent, finxerunt etiam, ſe ejus habere cineres, qvorum partem Genuæ, alteram Romæ ad Joannis Laterenſis eſſe ferunt. At legimus, eos per aëra ſparſos fuiſſe: ac nihilominùs jactant, ſe bonam eorum partem habere, ac præſertim Genuenſes.

Nunc reſtant ea, qvæ proximè ad corpus accedunt: veluti calceus, qvi Lutetiæ eſt apud Carthuſianos, qvi duodecim aut tredecim annos ſubreptus fuerat: ſed repentè prodiit recens alius. Et ſanè qvàm diu ſupererunt calcearii, non deerunt tales reliqviæ. Romæ ad Joannis Laterenſis jactant ſe ejus habere cilicium, de qvo in Evange-

precabatur: ac ſi eo tempore altaria ex omni occaſione, & qvovis in loco erigere ſoliti fuiſſent: mirum etiam, qvod nihil de miſſæ celebratione ei imponunt. Avinione eſt enſis, qvo ipſi caput amputatum fuit: Aqvis in Germania linteum, qvod ſub ipſo extenſum eſt, cùm decollatus fuit.

Eqvidem unde tanta ſpiculatori comitas, libenter ſcire velim: qvi tam benignus ei fuit, ut ſolum carceris tapetis ſterneret, cùm vellet eum tam ignominioſo mortis genere afficere: Nónne abſurdæ ſtoliditatis eſt id comminiſci? Enimverò qvomodo iſta ad eorum manus pervenerunt? Qvàm veriſimile eſt, eum, à qva interemtus fuit, ſive fatelles eſſet ſive ſpiculator, linteum dediſſe & gladium ſuum, ut ex iis fierent reliqviæ? Cùm adeò abſolutum omni ex parte reliqviarum acernum cogere vellent, graviter peccaverunt in eo, qvòd Herodiadis cultrum prætermiſerunt, qvo vulnus oculo ejus inflixerat: præterea omnem ſanguinem qvi effuſus eſt, atqve adeò ſepulchrum ipſum: verùm ego ipſe falli poſſem. Nec enim ſcio, an alibi præclara iſta monilia reperiantur. p. 796.

Nunc prodeant ſuo ordine Apoſtoli. Sed qvia multitudo confuſionem parere poſſet, de Petro & Paulo primùm agemus ſeparatim, deinde de cæteris. Romæ ſunt eorum corpora: dimidia pars ad Petri, altera ad Pauli: atqve Silveſtrem ea liberaſſe ajunt, ut æqvales utrinqve partes diſtribueret. Utriusqve caput eſt etiam Romæ ad Joannis Laterenſis: tametſi in eodem templo unus è dentibus Petri ſeparatim habeatur.

Cùm hæc ita ſint, non tamen eorum oſſa ubiqve eſſe deſinunt: velut i Pictavii mandibula Petri habetur cum barba: Treveris utriusq; oſſa permulta: Argentonæ Biturigum Pauli humerus. Sed qvis unqvam finis erit? Ubicunqve enim templa extant iis dicata, ibi etiam ſunt eorum reliqviæ. Si qvales ſint qværatur, revocetur in memoriam, qvale fuit cerebellum D. Petri, de qvo priùs ſum loquutus, qvod erat ad majus altare hujus civitatis, qvemadmodum pumicem eſſe compertum eſt: ſic permulta reperirentur aut eqvorum aut canum oſſa, qvæ duobus hiſce Apoſtolis tribuntur.

Corpora ſubſeqvuntur eorum appendices. Ac Salvatoris in Hſpania crepida habetur, de cujus forma & materia reſpondere neqveo: ſed exiſtimandum, hoc mercaturæ genus ſimile eſſe iis qvæ Pictavii habentur, qvæ ex ſerico raſo ſunt, & auro ſegmentatæ. En ut ſplendidè ornatur poſt mortem: ut paupertas (in qva vitam egit)

imagunculas emingere possunt sub arbitratu, ipsas inaurando, variosq; à capite ad calicem adhibendo ornatus: deinde nomen Petri aut Pauli, aut qvale ipsis visum est, tribuendo: sed non ignoratur, qvo vestium genere in hoc mundo fuerint induti: haud alio scilicet, qvam inopes homines.

Est etiam Romæ Episcopalis Cathedra Petri cum veste sacerdotali ad Missam celebrandam. Qvasi verò eo tempore Episcopi thronos habuerint, in qvibus sederent. At eorum potiùs officium fuit docere, consolari, exhortari, & publicè & privatim, ac veræ humilitatis exemplum præbere gregi suo: non se populo adorandos ostentare, sicuti nostri temporis præsules facere solent. Qvod ad vestem Missariam attinet, non introductus erat mos ille, histrionum in morem se larvandi. Nec enim in Ecclesia, sicuti nunc, agebantur fabulæ. Itaq́ve ut, Petrum Missaria veste indutum fuisse, probent, priùs ipsum, sacerdotum Papisticorum more, cùm Deum colere vellet, histrionem egisse, commonstrandum fore, putabant. Missariam qvidem vestem ei tribuere potuerunt, cùm etiam altare ipsi assignaverint: sed neutrum eorum plus altero coloris habet.

Qvales tunc Missæ celebrabantur, ignotum non est. Nam Apostoli suo tempore cœnam Domini tantùm celebrabant, cui altare necessarium non fuit. Qvalis bellua esset Missa, omninò ignorabatur: nec multò pòst tempore scitum est. Hinc perspicuum, eos, dum reliqvias suas fabricati sunt, neminem sibi adversaturum, credidisse: cùm ita impudenter ac dissolutè ausi sint mentiri: qvanqvam nec de altari isto inter se conveniant. Romani enim id se habere affirmant. Pisani itidem ipsum monstrant in suburbio, qvod ad mare vergit. Ut autem undiqve lucrum colligerent, gladium, qvo auris Malcho abscissa est, minimè prætermiserunt: ac si lepidum aliqvod monile & reliqvario dignum foret. At verò pedum ejus omiseram, qvod Lutetiæ monstratur ad Stephani, cui à saxis nomen est: qvod tanti æstimandum est, qvanti aut altare, aut vestis Missarica: eadem enim est ratio. Ejus autem scipio plus aliqvanto speciei habet. Nam existimandum, tali ipsum baculo armatum fuisse, dum iter faciebat.

Sed disturbant omnia, dum ipsi inter se convenire non possunt. Colonienses enim apud se esse constanter asseverant: similiter & Treveri. Ita dum se invicem mendacii arguunt, magnam occasionem præbent, ut utrisque fides derogetur. De

unde accepta est cathena illa, ut ex ipsa fierent reliqviæ? Item, utrùm eo tempore super columnis supplicia de hominibus sumerentur.

Nunc de cæteris Apostolis unà tractabimus, qvo citiùs absolvamus nos. Ac primùm recitabimus, ubi integra sint eorum corpora: ut, utriusq; facta inter se comparatione, qvid certi ex eorum dictis colligi possit, judicetur. Nemo ignorat, Tholosatos existimare, se ex iis habere sex: nempe Jacobi majoris, Andreæ, Jacobi minoris, Philippi, Simonis, & Judæ. Pitavii est corpus Matthiæ. Salernæ corpus Matthæi. Orthonnæ verò Thomæ. Neapoli, aut circa eam regionem, Bartholomæi. Nunc, qvi eorum duo aut tria corpora habuerint, animadvertamus. Andreas enim Melphis alterum habet corpus. Philippus & Jacobus minor uterqve alterum corpus Romæ ad S. Apostolos. Simon & Judas itidem ad Petri. Bartholomæus etiam Romæ in æde ipsi dicata. En igitur sex, qvibus bina singulis sunt corpora. Atq; etiam auctarii loco Pisis ostenditur pellis Bartholomæi.

Matthias tamen reliqvos omnes exsuperat: est enim ipsi Romæ corpus ad Mariæ majoris: est & tertium Treveris: præterea ipsi est aliud separatim caput, & brachium separatim, idq́; etiam Romæ. Frusta verò, qvæ de Andrea hîc atqve illic habentur, dimidia saltem ex parte id compensant. Romæ enim ad Petri est ei caput: ad Grisogoni est humerus: ad Eustachii costa: ad Spiritus brachium: ad Blasii pars qvædam alia: Aqvis sextiis pes unus: ex iis simul conjunctis fient duæ qvartanæ corporis partes, modò æqva proportione aptari inter se possint. Ut autem Pisis Bartholomæus reliqvit pellem, sic & alteram manum: Treveris nescio qvod aliud membrum: Frenis digitum: Romæ etiam ad Barbaræ qvædam aliæ extant ejus reliqviæ. Itaqve non adeo est inops, qvin abundet. Cæteris non sunt tante copiæ.

Singulis tamen adhuc aliqvod frustum abundat. Est enim Philippo pes vnus Romæ ad S. Apostolos: atqve etiam Barbaræ nescio qvid reliqiarum. Præterea etiam Treveris. In postremis duobus hisce templis Jacobum habet pro socio: cui similiter est caput ad Petri, & brachium unum ad Grisogoni: item alterum ad S. Apostolos. Matthæus & Thomas pauperiores cæteris restiterunt. Ille enim præter corpus nihil habet: nisi ossa qvædam Treveris, & brachium Romæ ad Marcelli, & caput ad Nicolai: nisi fortè mihi aliqvid exciderit, qvod fieri potuit.

proferre minimè potuerunt: ſed ut, qvod ea in parte deerat, ſupplerent alia ratione: irruerunt in ejus ſarcinas. Ac primùm eis in mentem venit calix, in qvo venenum bibit, cùm à Domitiano damnatus eſſet: ſed qvia duæ civitates eum apud eſſe voluerunt: aut credendum omninò, qvod Alchumiſtæ ajunt de multiplicatione, aut iſti cum calice ſuo mundum ludibrio habuerunt. Unus eſt Bononiæ: alter Romæ ad Joannis Laterenſis. Poſtea tunicam commenti ſunt, & cathenam, qva conſtrictus erat, dum vinctus duceretur ab Epheſo: unà cum Oratorio, ubi, dum in vinculis eſſet, præcabatur.

Libenter ſcirem, an tunc fabros lignarios conduxerat, qvi oratoria ei conſtruerent: item, qvid familiaritatis erat Chriſtianis cum cuſtodibus, ut ab eis cathenam nanciſci, & in reliqviarum numerum collocare poſſent? Stolidia nimiùm ſunt hæc ludibria: etiamſi ludendis pueris fabre facta eſſent.

Sed monile omnium lepidiſſimum eſt duodecim pectinum Apoſtolicorum, qvi ad Mariæ Inſulanæ prope Lugdunum monſtrantur. Puto qvidem, initiò illic fuiſſe collocatos, ut exiſtimarentur adduodecim pares Franciæ, pertinuiſſe: ſed adaucta poſtea fuit eorum dignitas, & apoſtolici facti ſunt.

Cætera paucis expedienda erunt. Nam alioqvi nunqvam hanc ſylvam egredemur. Paucis igitur recitabimus, qvæ habeantur reliqviæ Sanctorum, qvi tempore Chriſti vixerunt, deinde veterum martyrum atq; etiam reliqvorum. Ex eo lectores, qvid cenſere debeant, judicabunt.

Anna, mater virginis Mariæ, unum è corporibus ſuis habet Aptæ, oppido Provinciæ: alterum ad Mariæ Inſulanæ Lugduni. Præterea unum è capitibus Treveris: alterum Tureni apud Juliacenſes, tertium in oppido Turingiæ, qvod ab ea nomen habet. Omitto fragmenta, qvæ habentur plus qvàm centum in locis. Inter cætera memini, me olim partem qvandam Urſicampi, qvod eſt cœnobium in agro Noviodunenſi, exoſculatum eſſe: atq; illic magna reverentia colitur. Deniqve alterum brachiorum ejus eſt Romæ ad Pauli. Conſtituatur hic fundamentam aliqvod, ſi fieri poteſt.

Seqvitur deinde Lazarus, & Magdalena ſoror ejus. Is porrò tria tantùm, qvod ſciam, habet corpora. Unum Maſſiliæ: alterum Auguſtoduni, Avalonæ tertium. Magna qvidem inter Auguſtodunenſes & Avalonenſes controverſia fuit. Sed magnis ſumtibus ultrò citroqve factis, perinde utrio; qvieſcunt, atq; cauſa evicta, ſaltem in

prope Altiſſiodorum: alterum eſt majoris Pronominis apud Sanmaximinum oppidũ vinciæ: ubi caput ſeparatum eſt, cum ſuo Noli me tangere: qvod fruſtum ceræ eſt: ac tantùm exiſtimatur nota eſſe Chriſti, qvam ei iratus impreſſit, qvòd ipſum vellet attingere. Non refero reliqvias tum oſſium tum capillorum ejus, qvæ ſparſæ ſunt per univerſum orbem.

Qvi de his omnibus certi aliqvid habere vellet: primùm inqvireret, an Lazarus ac Marta & Magdalena ejus ſorores unqvam venerint in Galliam, Evangelii prædicandi cauſa? Nam ſi legantur veteres hiſtoriæ, judiciumqve & ratio adhibeatur, perſpicuè cernetur, ſtolidiſſimam omnium eſſe fabulam, qvæ nihilo plus habet ſpeciei, qvàm ſi diceretur, Nubes vitulinas pelles eſſe: & tamen certiſſimæ ſunt omnium reliqviæ. Verùm etſi ita foret, annon ſatis erat, uno corpore abuti ad idolatriam: niſi ex uno, qvod vulgò ajunt, diabolo duo aut tres crearentur.

Itidem collocaverunt in numero divo- p. 798.
rum eum, qvi latus Domini in cruce transfodit: eumq; Longinum vocârunt, puerili certè errore. Nam cùm nomen hoc Græcis lancearium ſignificet, tanqvam proprium unius hominis arripuerunt. Poſt talem Baptiſmum duo ei dederunt corpora: qvorum unum eſt Mantuæ, alterum ad Mariæ Inſulanæ Lugduni.

Idem fecerunt de Magis, qvi Chriſtum, poſtqvàm natus fuit, adoratum venerunt: ac primùm definierunt eorum numerum, ac dixerunt, tres ſolùm fuiſſe. Qvot autem fuerint, nihil Evangelio exprimitur: & veterum doctorum nonnulli qvatuordecim fuiſſe affirmârunt: velut is, qvi commentarium imperfectum in Matthæum ſcripſit, qvi Chryſoſtomo tribui ſolet. Deinde cùm eos Evangeliſta Magos, id eſt, Philoſophos nominet, iſti repentè regiam eis dignitatem, ſine ulla ditione aut ſubditis, tribuerunt. Deniq; nomina ipſis dederunt: uni Balthaſar, alteri Melchior, tertio Caſpar. Porrò ut impunè per nos illis fabulari liceat: certiſſimum eſt, Philoſophos illos in orientem rediiſſe. Id enim ſcriptura teſtatur. Nec aliud omninò dici poteſt, qvàm eos illic obiiſſe. Qvis autem eos illinc tranſtulit ab eo tempore? Qvis eos ita noverat, ut notare poſſet, qvò reliqvias faceret ex eorum corporibus?

Verum ſuperſedeo. Facio enim ſtultè, cùm hæc adeò ridicula coarguo. Tantùm dico, Colonienſes ac Mediolanenſes litigare inter ſe debere, qvis ea ſit habiturus: qvia utriq; apud ſe eſſe contendunt: qvod fieri neqvit. Cùm lis eorum finem ceperit,

bentur ejus reliqviæ. Corpus tantùm in locis duobus integrum manſit: Sandionyſii Franciæ, & Ratiſponæ. Qvia Franci id ſibi vendicabant, Ratiſponenſes Romæ litem moverunt ante centum, aut circiter annos: qvibus corpus ſententia definitiva adjudicatum fuit. cùm adeſſet Legatus Franciæ, ac perbellum diploma obtinuerunt: Qvi diceret, apud Sandionyſium, qvod eſt in agro Paryſino, corpus ejus non eſſe, lapidibus obrueretur: qvi verò negaret eſſe Ratiſponæ, haberetur pro hæretico: qvia ſedi apoſtolicæ rebellis eſſet. Itaq; conſultius erit ab eorum controverſiis abſtinere. Confodiant, ſi velint, ſibi invicem oculos: ficq; nihil proficiant, niſi ut detegant, omnia ſe in mendaciis poſita habere.

Stephani verò corpus ita diſſecuerunt, ut tamen ſi integrum Romæ in æde ipſi dicata, caput Arelatæ, oſſa plus qvàm ducentis in locis. Atq; ut oſtenderent, ſe iis conſentire, qvi ipſum interfecerunt, conſecrârunt etiam lapides, qvibus trucidatus fuit. Qværetur forſan, ubi reperiri potuerunt, qvomodo eos nacti ſunt, qva via, è qvorum manibus? Reſpondeo breviter, ſtultam eſſe hanc qvæſtionem. Ubiqve enim reperiuntur ſilices (neqve magno conſtat vectura) Florentiæ, Arelatæ apud Auguſtinienſes, Vigani in Aqvitania. Qviſqvis oculos claudere, aut omni ſe intelligentia privare volet, credet, eos ipſos eſſe lapides, qvibus Stephanus obrutus eſt. Qvi verò rem parumper expendet, riſurus eſt. Ac certè Carmelitæ Pictavienſes â qvatuordecim annis unum repererunt, cui id aſſignârunt muneris, ut parientibus adeſſe, easqve angoribus levare poſſet: Dominicani, qvibus coſta Margaretæ deſtinata huic eidem uſui ſubrepta fuerat, magnam adverſus eos litem moverunt: & adverſus talem impoſturam vociferabantur. Sed illi tandem fortiter obſiſtendo ſuperârunt.

De innocentibus (qvos vocant) ſilere propemodum ſtatueram: qvia tametſi eorum velut exercitium colligerem, ſemper tamen objicerent, id cum hiſtoria non pugnare, qva eorum numerus præfinitus non eſt. De multitudine igitur dicere omittam. Tantùm obſervent, nullam eſſe ferè regionem in toto orbe, ubi non aliqvis extet. Nunc qværo: qvomodo tam longo poſtea temporis intervallo reperta fuerunt eorum ſepulchra: cùm pro ſanctis non haberentur, dum Herodes ipſos interfecit? Deinde qvando allati ſunt? Nihil aliud poſſunt reſpondere, qvàm id qvingentis aut ſexcentis poſt eorum mortem annis factum adeò inter ſe remotas diſtribuerentur? Hanc igitur falſitatem, tanqvam perſpicuam & convictam, relinqvo.

Qvoniam Laurentius in veterum Martyrum numero eſt, hîc locum ipſi aſſignabimus. Haud eqvidem ſcio, corpus ipſius plus qvàm uno in loco eſſe: Romæ videlicet, in æde ei dicata: ſed vas plenum carnis ejus ſeorſum habetur. Item ampullæ duæ: qvorum altera ſanguinis ejus plena eſt, altera adipis. Item in æde, cui Paliſpernæ cognomen eſt, brachium & oſſa: ad Sylveſtri aliæ reliqviæ. Verùm ſi omnia oſſa colligerentur, qvæ in Gallia ſolùm monſtrantur, duo haud dubiè corpora ſuis partibus abſoluta effici poſſent. Eſt præterea craticula, ſuper qva aſſus fuit, tametſi Paliſperna illa, de qva jam locuti ſumus, fragmentum qvoddam ejus ſe habere, jactet. Qvod ad craticulam attinet, adhuc condonarem: ſed ſunt aliæ reliqviæ nimiùm notabiles, qvas mihi nefas eſſet retiecre: veluti carbones, qvi oſtenduntur ad Euſtathii: item mappa, qva Angelus ei corpus abſterſit.

Cùm itaq; iſti ad excogitanda ejusmodi deliria ocio abuſi ſint, ut mundo imponerent: qvi hanc admonitionem viderint, ocium ſibi ſumant ad hæc conſideranda, qvò ſibi proſpiciant ac caveant, ne ſic inpoſterum irrideantur.

Ex eadem officina prodiit Dalmatica, qvæ etiam Romæ ad Barbaræ monſtratur: qvia Laurentium Diaconum fuiſſe audiebant, exiſtimârunt, eum iisdem indumentis ornatum fuiſſe, qvibus eorum Diaconi ſeſe transformant, dum in miſſa perſonam ſuam agere volunt. Verùm longè aliud munus in Chriſtiana Eccleſia fuit, qvàm p. 7
ſit hodie in Papatu: adqve gerendam pauperum curam diſtribuendasqve eleemoſynas creabantur Diaconi, non ad hiſtrionicos ludos agendos. Itaq; Dalmaticis aut ſimilibus larvis, minimè opus habebant.

Laurentio Gervaſium & Protaſium adjungemus, qvorum ſepulchrum Mediolani repertum fuit Ambroſii tempore, ut ipſe teſtatur. Similiter Hieronymus, Auguſtinus, & pleriq; alii. Ita Mediolanenſes etiàmnum ſibi eorum corpora vendicant. Sunt nihilominùs Briſaci in Germania: ac Veſóntione in parochia, qvæ D. Petro dicata eſt: præter infinita fruſta, qvæ variis in templis ſparſa ſunt adeò, ut neceſſarium ſit, qvatuor ad minimum ſingulis fuiſſe corpora: aut oſſa abjicienda ſunt, qvæ falsò & mendaciter eorum nomine inſcribuntur.

Qvia Sebaſtiano curandæ peſtis munus

Suessione, tertium Pilgni apud Arthe-
cos, qvartum propè Narbonam in solo e-
jus natali. Habet præterea capita duo: u-
num Romæ ad Petri, alterum Tolossæ a-
pud Dominicanos. Sed concava sunt, si An-
deganensibus Franciscanis fides adhibetur:
qvi cerebrum se habere jactant. Qvin etiam
Dominicani Andeganenses brachium u-
num habent. Est etiam aliud Tholossæ ad
Saturnini: aliud Casedei in Arvernia: aliud
Monsbrisonnæ Forestanorum: præter
minuta frusta, qvæ in variis templis
habentur. Sed cùm benè expensa fue-
rint omnia, divinetur, ubi sit corpus Se-
bastiani?

Verùm neq; his contenti, ex sagittis, qvi-
bus transfixus fuit, reliqvias fecerunt: qva-
rum una monstratur Lambesci in Provin-
cia, altera Pictavii apud Augustinienses: a-
liæ hic atq; illis sparsæ sunt. Hinc perspici-
tur, eos statuisse, nunqvam de suis impo-
sturis rationem reddere.

Eadem ratio in Antonio valuit ad multi-
plicandas ejus reliqvias. Qvòd enim sit, ut
fingunt, iracundus ac perniciosus ita, ut
incendat eos qvibus indignatur: hac opi-
nione se formidabilem reddit. Ex ea formi-
dine nata est superstitio, qvæ desiderium
corporis ejus habendi, commodi causa,
exacuit. Ideo Arelatensis civitas multùm
diuqve litigavit cum Antonianis Viennensi-
bus: verùm exitus omninò idem fuit, qvi
in talibus controversiis esse solet: id est,
omnia confusa mansère. Nam si patefa-
cienda esset veritas, neutros æqvum tueri,
constaret.

Ad duo ista corpora accedit & genu,
qvod est apud Augustinienses Helvianos:
varia item membra, qvæ Burgi, Matisco-
næ, Divione, Catalumni, Ouronii, Veson-
tione habentur: præter ea, qvæ passim
ferunt impostores circumforanei, qvoram
qvantitas haud exigua est. En qvid sit,
damni inferendi famam collegisse. Nam
alioqvi bonus ille Sanctus jaceret in se-
sepulchro, aut neglectus in aliqvo angulo
latuisset.

D. Petronillam omiseram, Petri filiam,
cui corpus integrum est Romæ in ædæ pa-
tri suo dicata: item reliqviæ qvædam ad
Barbaræ seorsim locatæ. At nihilominùs
Cænomani aliud corpus habent in cœno-
bio Dominicanorum, qvod illic percelebre
habetur propterea, qvòd homines sanet à
febribus.

Qvia variæ sanctæ fuerunt nomine Su-
sannæ, haud satis scio, an eis propositum
fuerit unius corpus duplicare. Corpus qvi-
dem unum Susannæ Romæ habetur in æde
ipsi dicata: aliud Tholossæ. Helenæ non

ad Joann. Angelici: deinde caput unum
Coloniæ: partem etiam qvandam apud
Dominicanos Cænomanorum: item apud
Dominicanos Turonenses: aliam etiam
Pergerati. De ejus sociabus, qvas undecim
millia virginum appellant, ubiqve haberi
potest. Ac certè insigniter adjuti sunt eo
commento, ut liberiùs mentiri auderent.
Nam præter ossa qvæ Coloniæ sunt, qvæ
onerandis qvadrigis centum sufficerent,
nulla est ferè urbs in tota Europa, qvæ
non aliqvo in templo, aut etiam pluribus
iis ornata sit.

Si vulgarium Sanctorum lustrationem
inciperem, sylvam ingrederer, unde mihi
nullus pateret exitus. Qvamobrem exem-
pla aliqvot adducere mihi sufficiet, ex qvi-
bus poterit de reliqvis fieri judicium. Pi-
ctavii duæ sunt Ecclesiæ, qvæ de Hilarii
corpore inter se contendunt, nempè Ca-
nonici ædis ipsi dicatæ, & Monachi Sellæ.
Controversia adhuc unco appensa est,
qvoad visitatio fiat. Interim idololatræ duo
unius hominis corpora adorare cogentur:
Fideles verò de corpore ejus minimè soli-
citi ipsum, ubicunqve fuerit, sinent qvie-
scere. D. porrò Honorati corpus est A-
relatæ: est etiam Insulii Lyrinorum, pro-
pè Antipolim.

Ægidius unum è corporibus suis habet
Tholossæ: alterum in oppido Aqvitaniæ,
qvod ab ejus nomine vocatur. Guillelmus
verò in cœnobio Aqvitaniæ, cui nomen est
Divi Guillelmi à deserto: item in oppido
Holsatiæ, qvod vocatur Ecrichinum, ubi eti-
am caput seorsum habetur, qvanqvam ei sit
& aliud caput in suburbio Thureni Julia-
censium apud Guillelmitanos. Qvid dicam
de Symphoriano, cujus tam variis in locis
& corpus & ossa extant? Similiter de Lupo,
qvi est Altissiodori, Senis, Lugduni, eun-
demq; Genevæ esse fingebant? itidem de
Ferreolo, cujus integrum corpus Uticæ in
Aqvitania, & Briadæ Arvernorum.

Saltem transigerent inter se, ne tam a-
ptè perderent mendacia sua: sicuti Canoni-
ci Treverenses cum Leodiensibus de capite
Lamberti. Convenerunt enim de oblatio-
nibus pro certa pecuniæ summa, hac lege,
ne interim ipsum publicè ostenderent, ne
prodigii loco esset, si duabus in civitatibus
adeò vicinis conspicerentur. Verum id i-
psum est, qvod initiò dixi, nunqvam eos
existimasse, ullum observatorem proditu-
rum, qvi ad tantam impudentiam coargu-
endam vel hiscere auderet.

Posset autem rogare qvispiam, qvomo-
do isti reliqviarum structores res multas
veteris testamenti, easqve notabiles, omi-

p. 800.

spondeo, qvam qvod eas aspernati sunt, qvia, haud magnam ex ipsis utilitatem se habituros, sperabant: tametsi prorsus eas obliti non sint.

Romæ enim jactant se ossa habere Abrahæ, Isaac & Jacob, ad Mariæ supra Minervam. Ad Joannis etiam Laterensis jactant se arcam fœderis, cum virga Aaronis habere: & tamen eadem virga est Lutetiæ ad S. Sacelli: atq; etiam Salvatorenses in Hispania aliqvod fragmentum tenent: præterea Burdegalenses virgam D. Martialis, qvæ ad Severini monstratur, eam ipsam esse asserunt, qvæ Aaronis fuit. Videntur profectò (ad æmulationem Dei) miraculum novum edere voluisse. Nam cùm ejus virtute virga in serpentem conversa fuerit, ita nunc eam in tres virgas converterunt. Fieri qvidem potest, ut plerasqve alias ejus generis nugas habeant: sed verbum hoc attigisse sufficiat, qvò patefiat, eos tam fideles se in hac parte, qvam in cæteris præstitisse.

Nunc lectores rogatos velim, ut id meminerint, qvod initio dixi: nempè mihi inqvisitores non fuisse ad manum, qvi omnium regionum, qvarum hîc mentionem feci, sacraria lustraverunt. Qvamobrem id, qvod de reliqviis dixi, ne sic accipiatur, qvasi integrum sit aut absolutum inventarium earum, qvæ reperiri possent. Germanicas urbes circiter sex plus minus solùm nominavi: Hispanicas tres, qvod sciam: Italicas circiter qvindecim: Gallicas triginta, vel qvadraginta: nec qvicqvid apud eas reliqviarum est, teneo. Conjecturam igitur secum unusqvisqve faciat, qvalis farrago foret, si reliqviarum multitudo, qvæ in orbe Christiano sunt, ordine describeretur: in iis duntaxat regionibus, qvæ nobis notæ sunt, & in qvibus versamur.

Hoc enim præcipuè notandum est, omnes reliqvias, qvæ in Europa de Christo & Prophetis monstrantur, etiam reperiri in Græcia, Asia, cæterisq; regionibus, ubi aliqvæ extant ecclesiæ Christianæ.

Nunc qværò, cùm Orientalis Ecclesiæ Christiani dicant, penes se haberi illa omnia, qvæ apud nos esse putamus, qvid in ea re statui aut definiri poterit? Si adversemur ipsis, excipientes, hoc corpus allatum fuisse à mercatoribus, illud à Monachis, aliud ab Episcopo: partem spineæ coronæ ab Imperatore Constantinopolitano missam ad regem Galliæ: alteram qvæsitam bello, sicq; de singulis: ridentes, qvatient caput. Qvomodo dirimentur hæ controversiæ? qvi reliqvias fuerit volum.

Ut finem faciam, lectores obtestor per nomen Dei, ut ad veritatem interim, dum apertè ipsis patefiat, animum advertant: atq; agnoscant, id singulari Dei providentia factum esse, ut qvi miseram plebem ita seducere voluerunt, adeò cæci fuerint, ut de obtegendis mendaciis suis nunqvam cogitaverint: sed, veluti Madeanitæ, oculis confixis secũ ipsi pugnare cœperint, qvemadmodum videmus, istos inter se bellum gerere, ac mutuò sese arguere mendacii. Qvisqvis obstinatiore ad veritatem spontè impugnandam animo esse nollet, etiamsi nondum planè intelligat, execrabilem esse idololatriam, reliqvias ullas adorare, qvalescunq; sint, aut veræ aut falsæ: cùm tamen falsitas erit adeò conspicua, nunqvam ipsi cordi erit ullas osculari: & qvalicunq; antea religione ductus fuerit omnem earum gustum amittet.

Hoc qvidem præcipuum foret, sicuti ab initio dixi, ethnicam istam consecrandarum reliqviarum superstitionem inter nos aboleri, qvi Christi nomen profitemur: sive ipsæ Christi sint, sive sanctorum, qvò ex ipsis emergant idôla. Talem enim pollutionem ac spurcitiam nullo modo deceret in ecclesia tolerari, id qvod antea rationibus & testimoniis scripturæ demonstravimus: si qvis eo contentus non sit veterum patrum morem & usus spectet, qvò sese conformet ad eorum exemplum.

Permulti Patriarchæ, Prophetæ, Reges, aliiq; fideles sub vetere testamento extiterunt: plures Ceremoniæ institutæ fuerunt à Deo, qvàm hodie à nobis deceat observari: qvin etiam sepultura ipsa majorem tunc, qvàm hodie, apparatum reqvirebat, qvò figuris suis repræsentaret resurrectionem gloriosam, qvæ nondum ita apertis verbis, ut hodie, revelata erat: at verò an legimus, Sanctos unqvam erutos fuisse è sepulchris, qvo ex iis puerilis puppe fierent? an Abraham omnium fidelium Pater, sic in sublime elatus fuit? Sarra etiam Princeps in Ecclesia Dei an è fossa educta est? nonnè cum aliis Sanctis in qviete relicti sunt? atqve adeò Moysis ipsius corpus Dei voluntate occultatum fuit ita, ut nunqvam potuerit reperiri. Nonnè Satan cum angelis, ut inqvit Judas, ob eam causam contendit? qvare Dominus ipsum removit à conspectu hominum, diabolus verò reducere conatus est? nimirum ut fatentur omnes, Deus populo Judaico Idololatriæ occasionem adimere: contrà, Diabolus eam stabilire voluit.

inadvertamus.

Fideles qvidem martyrum corpora eripere semper studuerunt, ne à feris & avibus laniarentur, eaqve honestè sepeliérunt: sicuti de Stephano & Joanne Baptista legimus. Verùm id agebant, ut conderentur in terra, atqve illic usqve ad resurrectionis diem qviescerent, non ut collocarentur in hominum conspectu, qvò omnes sese ad ea prosternerent. Nunqvam infelix hæc consecrandi pompa, in ecclesiam introducta fuit, priusqvàm eversa & qvasi prophanata fuerint omnia, partim stupiditate præsulum ac pastorum, partim avaritia, partim qvòd consuetudini, qvæ jam invaluerat, neqvirent obsistere: qvòd etiam populus sponte decipi vellet, animum ad nugas pueriles potiùs, qvàm adveram Dei adorationem adjiciendo. Qvamobrem si qværatur stolida hujus corruptelæ emendatio, dirui atqve funditus everti necesse foret, qvod ab initio perperam, & adversus omnem rationem institutum fuit.

Qvòd si qvis ad intelligentiam istam primo gradu pervenire non possit, pedetentim saltem progressum faciat: ac primùm recludat oculos, atqve ad discernendas recludat oculos, atqve ad discernendas reliqvias, cùm offerentur, judicium adhibeat. Id porrò haud difficile est ei, qvi attendere volet. Nam inter tot mendacia adeò perspicua, qvalia sunt ea qvæ protuli, ubi deligentur veræ reliqviæ, de qvibus certi aliqvid haberi possit? Præterea, qvæ attigi, præ iis qvæ restant pauca sunt. Qvin etiam, dum libellus hic excudebatur, de tertio præputio Domini sum admonitus, de qvo nullam mentionem feceram, qvod Hyldesheymi ostenditur. Est etiam aliorum similium qvædam infinitas. Deniqve visitatio longè plura detegeret, qvàm dici possit. Caveat ergò unusqvisqve, ne se instar bestiæ transversum rapi & in errorem adduci sinat, & nullam interim viam cernat aut semitam, qva tutò dirigatur.

Memini, qvæ me puero imagunculis parochiæ nostræ fieri solebant. Cùm Stephani festum appropinqvaret, ornabantur carnifices, qvi ipsum lapidibus obruebant, cùm sertis tùm monilibus, non minùs qvàm Stephanus ipse. Eos dum mulierculæ cernebant ita ornatos, Stephani socios esse, existimabant. Itaqve sua unicuiqve candela offerebatur. Qvin etiam idem fiebat de diabolo Michaëleqve. Idem accidit in reliqviis. Sic confusa ac permixta in iis sunt omnia, ut Martyris alicujus ossa haberi neqveant, qvin periculum sit, ne latronis, aut furis, vel etiam

culo, qvi volet. Nemo enim post hæc ignorantiæ excusationem poterit obtendere.

Paul. 2. Thessal. 2.

Propterea immisit illis Deus efficaciam illusionis, ut credant mendacio: ut judicentur omnes, qvi non erediderunt veritati.

Franciscus Sansovinus. 1560. p. 802.

Hic historiam Italiæ, & libro octavo urbem Venetam descripsit: & de Barbarossa picturam sequentem in palatio cum adscriptis verbis reperiri, affirmat.

I. Adrianus Pont. Max. Fridericum Ahenobarbum Romani Imperii insignibus in D. Petri ædibus decoravit. M. C. L. V.

II. Romani familiam Imperatoris, à prato Neronis profecti ad molem Adriani, aggrediuntur, ad teutorium usq; Imp.

III. Alexandrum III. Pont. Max. ritè creatum, & Octavianum vitio factum Imper. Fridericus Ticinum evocavit. Alexander dicto ejus audiens non fuit. Itaq; Fridericus id ægrè ferens, Octavianum, qvi ad se iit, Pont. declaravit, ac veneratus est.

IV. Insolentes Friderici conatus Alexander Pontifex, anathemate & bello indicto, deprimit & propulsat. Fridericus Imp. ab iniqvo edicto subditos suos Alex. Pontif. alienat.

V. Prætulit Rex inclytus Galliæ Ludovicus bellum qvieti; ut Pontificis dignitatem tueretur. Parantur utrinqve arma. Adsunt Friderico Boëmi, Daci, Getæ, Germani, & Itali. Regi Franciæ favent Angli, Britanni, Flandrenses, Burgundienses, & Vascones.

VI. Pontifex, ne tot Christianorum millia sua causa confligerent: celata personæ dignitate, è medio excessit: Venetiasq; liberam urbem se contulit, Gregorii sacerdotis habitu: fuitq; hic septuagesimus septimus, supra centesimum ac millesimum, eo, qvi fuit humanæ salutis.

VII. Prima nocte declinavit apud Canonicos S. Salvatoris. Qvi duxerunt eum ad Monasterium S. Mariæ Charitatis: ibiq; in forma .... serviebat.

VIII. Qvidam Peregrinus nuto Dei ex voto venerat Venetias. Qvi cùm visitaret Ecclesiam suprà scriptam S. Mariæ de charitate, cognovit Papam. Notificat illustri domino Sebastiano Ziani, tunc inclyto Venetiarum Duci: qvaliter summus Pontifex est in tali Ecclesia.

Devotissimus Dux, genibus flexis, dedit oscula ad beatissimos pedes: præsentans chlamydem, mitram, & ornamenta pedum: & confortans eam, ut metu depositio, assumeret animum, & Pontificalia ornamenta: qvia esset in urbe tutissima, libera, & potente.

X. Dux, universo populo comitante, ad altare Ecclesiæ sancti Marci Papam cum cantibus & devotione perducit. Ubi personam, facultatem, magnitudinem civitatis, & totum dominium in protectionem suam & Ecclesiæ, contra qvoslibet offert, &c.

XI. Papa præstat Duci cereum album: qvo ipse, & ducantes post eum, perpetuo in suis processionibus uterentur.

XII. Pro pace tractanda, mittuntur ad Imperatorem, tum in Apulia residentem, solemnes Ambasciatores, cum literis Ducalibus: qvas Papa mandat per ducem muniri bulla plumbea cum figura S. Marci atq; Ducis. (Vult Sansovinus, Venetos sigillo plumbeo usos esse ab antiqvo: non modò ab Alexandro accepisse.)

XIII. Imperator primò ambasciatores lætanter recipit. Sed audito, qvòd venerant ad tractandam pacem: rigidè respondit, qvòd Papam fugitivum sibi tradant: & nolint suam facere guerram alienam: nec sustinere, qvem totus mundus perseqvitur. Alioqvin parati se ad bellum.

XIV. Legati referunt Papæ & duci rigidum responsum Imperatoris. Papa plurimùm expavit. Sed benignissimus Dux ipsum hortatur, dicens: ob reverentiam fidei Catholicæ, & sanctæ matris Ecclesiæ, viriliter defendetur.

XV. Hortatur Alexander Pont. Max. Principem & Venetos, ut cum 30. triremibus, publicè ad bellum instructis, pro pietate & religione fortiter in hostem moveant, datqve inclyto Duci & successorib. ensem, perpetuum justitiæ insigne habendum: cæteris ad bellum euntib. plenissimam dat veniam.

XVI. Postqvàm trepidè nunciatum est: qvinqve & septuaginta hostium triremes, Othonis Imperatoris filii ductu, ventare: tum Venetus Dux circa Salbloicum Historiæ promontorium, suos ad pugnam hortatus, edicit: ut, cùm ferrum à se in hostem vibratũ viderint, suo exemplo dimicarent.

p. 803. XVII. Atrox utrinq; prælium committitur. Demum Dux fortissimus, divina ope, Venetaq; virtute nixus, Imperatoria classe disjecta, Othonem cum triremibus 60. capit. Reliqis, præter paucas, qvæ celeri fuga abierant, aut igne absumtis, aut alto mari gumentum, qvotannis ipsum hoc fiare desponsarent.

XIX. Otho Imperatoris filius, divina motus voluntate, fore se futuræ pacis cum Friderico patre arbitrum, Pontifici & Venetis pollicetur. Atqve ita fide ab eo accepta, custodia liberatur.

XX. Lætatur Imperator, viso filio. Cujus constantia, qvod alioqvin abhorruerat animus, tandem victus, ei tractandæ pacis tribuit potestatem.

XXI. Cujus picturæ argumentum ponitur à Sansovino. Pontifex ductus cum Imperatore in templum S. Marci, facta inter eos pace, adoratus ab ipso: gli metteva il piede sul collo, per segno di superiorita: ponebat pedem super collum ejus, in signum supereminentiæ. Imperator Othoqve filius, hic pridie festo, ille Christianæ ascensionis die, triremibus Venetias advecti: eodem die cum Rom. Pont. Venetoqve Duce, pacem firmaverunt.

XXII. Operatus sacris in divi Marci æde Alex. Pont. omnibus Dominicæ ascensionis diebus intra binas vesperas F.... adeuntibus plenam delictorum veniam perpetuò concessit: septima peccatorum parte per octavam freqventantibus remissa.

XXIII. Literæ evanuêre: picturæ argumentum est, qvòd umbellam (galeri genus) concessit Papa Duci & successoribus.

XXIV. Proficiscuntur hinc Romam, cum celeri eqvitatu, Alex. Pontif. Imperator, & Dux Venetus. Qvibus ita appropinqvantibus omnes supremi ordinis Antistites cum toto clero prodierunt obviam. Secuti primores civitatis ..... totaqve nobilitas. Postremò multitudo ingens, studio effusa, venientes cum multa lætitia & veneratione excipit.

XXV. Obtulit Romanus populus Alexandro ingresso, octo varii coloris vexilla, totidemq; argenteas tubas: qvæ dignitatis ornamenta ultrò Pontif. Venero Duci detulit: qvibus ipse, & omnis Ducum posteritas, solemni pompa uterentur.

XXVI. Invisit Alexander Pontifex Lateranensem Basilicam, cum Imperatore & Veneto Duce. Hìc cùm fortè sella esset, una Pontifici, altera Friderico Imperatori, strata: tertiam Veneto Duci sterni jussit: deditqve tam illi ad curulis sellæ insigne, qvàm posteris Venetorum Ducibus, perpetuò habendam. Hæc hactenus. F. anno Dom. 1177. Imp. Friderico 1. Papa Alexandro 3.

fiteantur, ipſiusqve leges non ultra mille annos duraturas, prædictum ſit. Alterum vaticinium, Turcici Imperii dominum decimum qvintum ei finem impoſiturum eſſe, teſtatur.

Idem de Leone Sopho Cæſare Conſtantinopolitano ſcribit, eum præſtantiſſimum fuiſſe Aſtrologum (qvod ipſum & Zonaras teſtatur) & in qvodam ſuo libro conſeqventia verba reliqviſſe: Verùm familia ſlava cum competitoribus totum Iſmaëlem in fugam conjiciet, ſeptemqve colles poſſidentem cum ejus poſſeſſionibus capiet. Porrò in dicto Leonis libro columnæ cujuſdam fit mentio Conſtantinopoli extantis, numerisqve circumſcriptæ, qvos S. ibidem Patriarcha ita interpretatus eſt, ut omninò cum ipſius Leonis explicatione conſentiat, dicens: Venetianos atqve Moſcovitas Conſtantinopolim capturos: & poſt qvandam inter eos rixam & contentionem, Cæſarem Chriſtianum unanimiter electuros atqve coronaturos.

1560. ## *D. Ludovicus Rabus.*

ANno ſalutis 1530. die 11. Novemb. deceſſerunt Comitia, qvæ fuerant Auguſtæ celebrata: in quib. Evangelii doctrina, ſingulari gratia Dei, per Lutherum renaſcens univerſo mundo manifeſtata eſt ſyncerè, & pub. proclamata. Loqvebar, inqvit David, de teſtimoniis tuis coram regib. &
p. 804. non pudebat me. Et ea qvidem confeſſio radices egit, pluresq; homines ad agnitionem veritatis, & ſalutem animæ ſuæ reduxit: qvæ ad hodiernum uſqve diem contra diabolum, portas inferorum, æſtus & concitationes hominum inconcuſſa manſit, & manebit: de cujus etiam effectu Lutherus hæc in prandio qvodam afferebat:

Tanta eſt, inquit, verbi Dei efficacia & virtus, ut qvò plus perſecutionis habeat, eò plus floreat, & creſcat. Conſiderate Comitia Auguſtana, qvæ verè ſunt ultima tuba ante extremam diem: qvàm æſtuabat totus mundus tum contra noſtra doctrinam? O qvàm ibi orandum fuerat, ne de cœlo Chriſtum Papiſtæ deturbarent! Tandem noſtra doctrina & fides ita prodiit in lucem, per Confeſſionem noſtram, ut breviſſimo tempore, Mandato etiam Cæſaris, ad omnes Reges & Principes mitteretur, ibi multa præclariſſimorum virorum ingenia in aulis fuerunt, qvi doctrinam hanc, uti fomes qvidam imbibebant. Ita noſtra confeſſio, & apologia in ſumma gloria eſt edita: at illorum confutatio in tenebris ſordeſcit. O qvàm optarim, ut ipſorum confutatio in lucem prodiret, qvàm probè centonem illum diſcutere vellemus, tulimus: ſed ipſi ſuperbiſſimè nolebant conſentire: ideò oportet Papiſtas perire ſine ulla miſericurdia: ſicut & in Joſua legitur, qvòd Joſua omnibus civitatibus pacem obtulerit, & nullam præter Gabaon pacem ſuſcepiſſe, cæteras omnes eam excuſſiſſe, & ideò ſine miſericordia periiſſe. Ideò noſtra illa Comitia omni laude digna ſunt. Qvod inſumtum eſt ibi, hujus neminem peniteat: qvia verbum Dei invulgatum eſt paſſim, contra omnium hominum, Papæ, & Epicureorum opinionem. Volebant doctrinam noſtram vi opprimere, ſed illa modò vires acqvirebat. Imp. Ferd. Papa Paul. 4.

Antonius Poſſevinus Jeſuita.

IN epiſtola ad Regem Poloniæ affirmat: ſolius undecennii ſpatio ſupra qvingenta millia hominum (ecce Hiſpanicæ inqviſitionis fructus) fuiſſe in Gallia & Belgio interfecta.

Et paulò pòſt. Certò concedere, qvalia fuerunt in comitiis illis anno 1530. nihil aliud fuit, qvàm Chriſtum negare.

Et poſtea. Deinde qvæ ſunt in Comitiis malè vel promiſſa, vel conſtituta, mutare ſtudeat. Qvod enim parùm Cæſar conſideratè promiſit, æqvè ſe defenſurum utriusq; religionis homines: eſt in eo gravius erratum, qvàm ut uno ſermone ſatis explicari qveat. Sed eſt ingens Dei miſericordia, qvi præclaram nunc dedit occaſionem, per qvam invitare ipſum videtur, ut, qvæ tam turpiter & perniciosè promiſſa ſunt, ea ſumma cùm honeſtate reſcindat.

Et paulò pòſt. Qvòd ſi res ad exitum non perducatur, ſeqventia cogitanda ſunt, ut, ſi [tanqvam Joſua] non poſſimus triginta Reges debellare, alios fortiores excitemus ad prælia Domini præliandum. Qvemadmodum Eremita ille ſive peregrinus fecit, qvi ex Oriente veniens auctor fuit, ut Pontifex Maximus ſacrum bellum indiceret.

Et alibi de ſanctitate urbis Romæ mira referens, narrat inter alia: domicilia meretricibus [puta ſeneſcentibus] qvæ ad caſtitem reſipiſcunt, conſtituta; & Pontificis, Cardinalium & aliorum [gratitudinis ergò] eleemoſynis ſuſtentari. Sed in tanta continentina & caſtitate, qvam jactant, unde tot meretrices? Imp. Ferdinando. Papa Paulo 4.

Georgius VValther.

EX tomis & ſcriptis Lutheri multa egò vaticinia collegeram, & huic operi inſerere animus fuerat: interea verò qvidam libellus hujus Georgii Waltheri typis excuſus in manus meas pervenit, in qvo ipſe

gelio eventurum idem, quod olim Israelitis cum Manna: nos enim ex satietate ejus hausuros nauseam, & ex securitate & contemtu illud amissuros: ablatum namque iri: & Deum sic nos plexurum, ut moriamur, adhuc habentes in ore cœleste manna.

Magnates, dominiqve seculi volent disponere & arbitri esse in ecclesiasticis, & in politica mutare spiritualia: Ecclesiastæ autem ad hæc connivebunt, & neminem reprehendent. Summa, verbum Dei negligent omnes: Ideoqve Deus Opt. Max. pœna in nos, ablato sanctissimo suo verbo, sempiterna: & temporali, misso super nos Turcæ truculentissimi hostis gladio gravissimè animadvertet. Hæc ille.

VVilhelmus Lindanus.

HIc pro sede Romanâ contra Lutheranos acriter scripsit, ac proinde Episcopatu Ruremundano remuneratus, tamen illo non contentus Cardinalitiam etiam dignitatem ambivit: & hanc ut assequeretur, in gratiam suæ Thaidis Romanæ, majora aggressus, Mysticum Aqvilonem, seu declarationem vaticinii Jeremiæ Prophetæ, (ab Aqvilone pandetur omne malum) edidit: Item de vera Chri-
p. 805. sti Ecclesiâ, ubinám locorum nunc tempestatis certò juxtà ac infallibiliter invenienda, ad Georgium Majorem, cæterosqve Academiæ Wittebergicæ Theologos. Item speculum sacerdotalium orationum, & meditationum cœlestium: de fugiendis nostri seculi idolis, novisq; ad unum omnibus istorum Evangeliorum dogmatibus, nefariisq; irreligiosorum qvorundam moribus. Item concordia discors, sive qverimonia Catholicæ Christi Jesu Ecclesiæ ad Illustriss. S. Rom. Imperii principes, & alios ad unum omnes, nomine semichristianæ confessionis suæ Augustanæ temerè gloriantes, qvâ liqvido ipsis demonstrare conatur, simulatam, ac verè personatam ipsorum concordiam, anno Domini 1580. initam, non solùm viros facere Antichristianos, sed & minimè solidis, imò asystatis, adeoqve pugnantibus niti fundamentis. Imp. Ferd. Pp. Paulo 4.

Idem, non sufficit, inqvit, ad refutandas hæreses scriptura. Mutus enim est magister: ac muta semper manet: qvandoqvidem seipsam explicare non potest; sed unumqvemqve in suo sensu abundare patitur: cùm nec interrogare, nec respondere possit. Qvapropter non est inhærendum sacris literis; qvia inde nullam aut sanè incertam

in Annal. Belg.

Idem in Panopl. lib. 4. c. 277. Ex aulicis perditissimis, & sanguinariis, qvosdam Ecclesiis præfici, dicit.

Historie de la Mappe monde Papistiq. 1560.

PRodiit hoc tempore liber cum amplâ tabulâ sive mappâ sub hoc titulo, integram Papatus descriptionem continens. Author fertur M. Frangidelphe Escorchemesses. Descripsit omnia interiora & exteriora Papatus: qvem vide. Imp. & Pp. V. S.

Ex libris Pasqvillorum, qvorum duo Tomi extant. 1560.

OMnia ista, qvæ retulisti, ad Antichristum & ejus regnum spectant, qvæ clarè intelliges, ubi nomen, qvo sese orbi venditat sceleratus ille, explicâro. Sed tu hoc age, & collige. M. Hic sum totus. P. Character ejus nominis est P A. numerus est P P A A. nomen verò, unaqvavis in medium transposita litera, conflatur. Numerus enim hominis [ut Pythagoreis placet] binarius est. Qvæ res indicat, haud dubiè in nomine binas tantùm literas contineri, ut in numero vidisti. Etsi enim utraq; litera bis formata est, non sunt tamen plures qvàm binæ literarum notæ, binæq; syllabæ. Imp. & Pp. ut suprà.

Ex Tomis Pasqvillorum de Moschis & Boëmis. 1560.

MOscavienses cùm vellent ad Ecclesiam redire, atqve legatos suos misissent Romam, petentes, ut in Ecclesiæ gremium reciperentur: Romanus Pontifex pro inobedientiâ, qvod ipsum pro summo ac maximo non agnovissent, adorassentqve Pontificem, octies centum millia ducatorum petiit. Qvod cùm illi audirent, tanti, inqviunt, nolumus nos emere unionem. De Boëmis nescio qvid simile actum est. Qvorum principes adhuc conantur, ut ad verum redeant Christianismum: sed tantùm de bonis Ecclesiasticis adhuc agitur, & de Pontifice, qvem nolunt adorare pro Deo. Imp. & Pp. V. S.

Ibidem. Facile erit reformare Ecclesiam Dei, si humilientur, qvi sibi assumserunt cornua: si dejiciantur de officiis ventres gulosi, avari, indocti, superbi, falsè zelosi: & pro his sublimentur humiles, docti, pii, & qvi traditiones hominum contemnunt, ac nihil faciunt. Sicut scriptum est: deposuit potentes de sede, & exaltavit humi-

ampuliosi pastores.

Pasqvillus ad Romam.

INgeme, collachryma, luge Saturnia tellus,
Pernitiem intentant astra maligna tibi.
Diluvio mergêris aqvæ, pelagoq; ernoris,
Ut defunctorum manibus in videas.
p. 806. *Excidium & clades & dira incendia Trojæ,*
His collata tuis, pauca fuere, malis.
Me à superis missum tibi Jonam, crede, superbæ,
Mœchæ, caput scelerum Roma, velut Ninive.

Ex scripto qvodam in Martinum Lutherum.

DIcis, non posse è sacris literis colligi Purgatorium, vide qvid agas Martine, tu graviter multifariam peccas, & in sacerdotum & sanctiss. Papæ ventrem. O inconsideratum hominem, non vides, qvantum lucri decedet sacerdotum crumenæ? non poterit presbyter ancillas alere, non poterit scortari monachus. Papæ proventus non eruant tam uberes, malim sustulisses infernum. Qvamqvam satis sua errata purgat, qvicunq; ecclesiastico alicui servit.

Ego, mea peccata qvotidie purgare me, puto, si æqvo animo tolero sacrificulos totos dies consumere cum scortis; si patior facilè, cùm video bonos opprimi, scelestos ad altiora evehi; si non iniqvè fero, sublatas esse leges invidia, magistratum super legem, non autem legem, ut æquum erat, super magistratum: si non ægrè fero, videre & audire concionantes rabulas, qvi Christum Jesum sepeliunt, postqvàm rursus cruci affixerunt: si non molestè feró videre in tot sectas divisum Christum; si possum pati Egidianam hypocrisim. Si patienter fero Senensis Cardinalis stoliditatem: si fero Camerlengi imperitiam: si fero placatè Genuensis Cardinalis ineptias: si placato animo Montii impudentiam: si minervæ fastidiosam illam Thomisticationem: si Cebotelli stupra fero: si deniqve tantam præderastiam, qvantam video ab illis mittatis exerceri.

Nunc de clancularia Confessione ago, hanc si tollis, Luthere, Monachi & reliqvi confessores non poterunt in Laicis exercere tyrannidem, neq; mulierculis interminari, se illas Maritis accusatoros, vel publicè traducturos, nisi se illis rapacissimis prædonibus prostituant, mihi qvoq; magnum damnum infers, qvi totius orbis Christiani & Mahometani scelera audio. Mulieres multa privas consolatione, multisq; commodis; sæpè enim Confessorum opera & *Comiti tuo. Frequentia falsi Evangelii, secundum arcam Auri & Argenti. Gloria tibi Auro & Argento.*

IN illo tempore dixit Papa rapax cardinalibus suis: cùm venerit filius hominis ad sedem Majestatis nostræ, dicat hostiarius illi: amice, ad qvid venisti? Et si pertransierit, pulsans, nihil dans, ligatis manibus & pedibus, projicite eum in tenebras exteriores. Cardinales verò dixerunt ei, Magister, qvid faciendo possidebimus pecuniam? Ille verò respondit, in lege scriptum est, diligite aurum & argentum ex toto corde vestro, & ex totâ animâ vestrâ, & pecuniam sicut vos metipsos: hoc facite, ut vivatis. Hoc enim mandatum do vobis, ut qvemadmodum ego facio, sic & vos faciatis.

Tunc venit ad curiam qvidam clericus valdè pauper, qvi oppressus ab Episcopo suo, verus Israëlita, in qvo dolus inventus non erat, non poterat intrare ad Papam, qvia pauperrimus erat. Tunc hostiarii percusserunt eum dicentes, vade retrò Satanas, qvoniam non sapis, qvia pauper es, non licet enim in conspectu dei nostri Papæ qvenqvam vacuum apparere. Pauper ille clamabat: miseremini mei, miseremini saltem vos hostiarii Papæ, qvia manus paupertatis tetigit me. At illi dixêre; Paupertas tua tecum sit in perditionem: non intrabis, donec solveris novissimum qvadrantem. Pauper autem ille abiit, & vendidit omnia qvæ habebat. Deinde rediens, pecuniam dedit hostiariis. At illi dixêre; qvid hæc inter tantos? & ejiciebant eum forâs.

Tunc venit paulò pòst ad curiam qvidam Episcopus Symoniacus, impinguatus, dilatatus, incrassatus, qvi per seditionem homicidium fecerat, & erat valdè dives. Cardinales autem clamaverunt, cùm viderunt eum, dicentes: Benedictus, qvi venit in nomine auri & argenti. Tunc episcopus ille, apertis thesauris suis, primò hostiariis secundò cardinalibus munera preciosa & vestes preciosas obtulit, & camerariis, & cancellariis, & arbitrati sunt, qvòd plus essent accepturi. At ille volens se justificare, dedit decem talenta. Audiens hoc Papa, qvi ad mortem infirmabatur, lætatus est valdè, & conversus ad cardinales, ait illis; Amen amen dico vobis, non memini tantam fidem in Israël & omni Judæâ. Transit primam & secundam custodiam, venit ad portam, qvæ ultrò aperta est ei, videns autem Episcopus, qvòd Papa infirmabatur ad mortem, ad

ſpondit, ſi qvid petierit in nomine auri & argenti, fiat ei.

Tunc Papa ſedens pro tribunali in loco, qvi dicitur Φιλαργυρία, qvod eſt interpretatum avaricia: dicebat Cardinalibus ſuis: beati donantes, & qvi poſſident pecuniâ, qvoiam ipſorum eſt curia Romana. Et qvi non habet, id qvid habet auferetur ab eo; induatur, ſicut diploide, confuſione, & p. 807. ſit vobis ſicut ethnic9 & publicanus. Expedit enim ei, ut mola aſinaria ſuſpendatur ad collum ejus, & projiciatur ad profundum maris. Et iterum, videte ne qvis vos ſeducat; qvicunqve vult pecuniam dare, ad nos eum introducite, & qvi eam habet, obtinebit, qvodcunq; petit; & qvi non habet, anathema ſit. Cardinales autem dixerunt, hæc omnia ſervabimus totâ virtute noſtrâ. Audiens hoc Papa, miratus eſt valdè, dicens: Amen amen dico vobis, non memini tantam fidem in Hieruſalem, qvantam in vobis: hoc enim facite in auri commemorationem. Exemplum enim relinqvo vobis, ut qvemadmodum ego facio, ſic & vos faciatis, & rapiatis. Gloria tibi Auro & Argento.

Alius Paſqvillus. Exul.

Interlocutores Cyrus, Paſqvillus.

PAS. Romam ipſe relinqvam, divum Jacobum petiturus. Cy. Qvæ tibi cauſa, ut Romam ſanctam deſertas? Paſ. Urgentiſſimæ qvidē, & plures. Cy. Et qvæ? Paſq. Prima omnium, qvòd, cùm hactenus per multos jam annos Romæ pluribus inſervirim, non nihil me ſperans lucraturum, video, omni ſpe me deſtitutum. Cy. Cur [obſecro] omnis tibi ſpes ablata? Paſ. Annòn vides, qvantus ſit Cardinalium numerus? Cyr. Qvid inde? qvid tua intereſſe putas? Paſ. Plurimum inde. Adeò enim inter eos ſunt pauperes, ut galerum, ſi altero indigeant, qvidam vix habeant, unde ſibi comparent. Adeò pauperes, ut eorum familia (inter qvos longo tempore converſatus, expertus loqvor) vix inediam depellat, Cy. Qvid tam curioſus tu (ô amice) ut eorum tam inſecteris inopiam? Paſ. Ex eo omnis ſpes mihi deperit. Nam qvò inopiæ conſulant, beneficia qvæqve etiam minime momenti rapiunt, devorant, pervendunt: qvid mihi igitur ſupereſt ſpei?

Cy. Providebit pontifex max. & tibi inter cæteros familiares ſuos. Paſ. Tot ſunt nepotes, nepotum tanta cohors, ut & Cardinales ipſi tur. Siſte hîc gradum, expecta pauliſper, habebis tandem optata. Paſ. Multis jam annis expectativas expectavi, nihil horum datum eſt. At etſi dentur, qvid? Putas, Florentinos ſui immemores? forſan deerunt viris illis remedia, qvò minùs beneficia pro ſe aut pro ſuis piſcentur. Diſcedam, non reverſurus, donec vel Florentini abigantur Roma, vel Cardinalibus fuerit abundè proviſum. Cyr. Ne nimis ſis in diſceſſu præceps: oſtendam, qvo pacto tibi optimè Romæ ſperandum. Paſ. Qvònam?

Cyr. Si magna tibi nummorum copia, ſi marſupia plena, brevi tempore potieris non modò uno, ſed & pluribus beneficiis. Nam hîc noſtro tempore, non ſecus ac cæteræ merces, beneficia venduntur. Eram altero die neſcio cum qvibus mercatoribus, ubi tractabatur beneficiorum negotium non ſecus, ac mulorum ac eqvorum mercatura. Paſ. Jam dudum id mihi conſtabat, ſi nummorum mihi vis eſſet ingens, non beneficia modò me habiturum, ſed Deum, ſacramenta, regnum cœlorum, pontificem ipſum. Sunt enim omnia hæc venalia Romæ. Cyr. Et qvidem tam liberè, ut liberiùs hîc nihil agatur, qvàm beneficiorum mercatura: eſtqve eis in fabula id commune; qvemadmodum Venetiis aromaticæ ſpecies, ita Romæ Deum, ac omnia qvæ Dei ſunt, vendi poſſe. Sed qvid [ô Paſqville] ad nos, qvi omnium ſumus peſſimi, vel ob id, qvod pauperes? ah. Paſ. Ante annos jam viginti, epiſcopatus prælaturasqve maximas, ſi nummi tantùm non deerant, facilè poteram aſſeqvi. Modò, largè cui ſuppetunt mercatorum banci, magis ſperant. Sunt enim hi omnium, qvæ ſunt Romæ, appreciatiſſimæ reliqviæ: illic omnis devotio, illic tota curialium ſpes atq; fiducia. Sed ut jam tibi dixeram, mihi non ſunt argentarii, qvare diſcedam. Cy. Perge, mi Paſqville, ut fias felix. Sed priusqvàm diſcedas, alteras ac alteras (ſi habes) adjicito cauſas.

Paſ. Dicam, & liberè. Sed tibi in aures. Scis enim, qvàm ſit Romæ res periculo plena, verum edicere. Omnia enim Romæ licent præter paupertam, ac veri judicium. Hæc peccata ſunt in in Spiritum Sanctum, qvæ nec hîc nec in futuro ſeculo remittuntur. Sed apud te, qvi es ipſiſſimus ego, liberè agam. Hîcné immorandum, mi Cyre, ubi non niſi fraude, mendaciis, periuriis, & qvidem ſceleſtiſſimis, vivitur? Cy. Qvo pacto id oſtendas? Paſ. Perge (obſecro) ad Divi Petri ædes, maximis impenſis cœ-

ignoras, qvot qvantasq; ex univerſo orbe Julius ſecundus ad id omnium celeberrimũ templum conſtruendum congeſtas reliqverit opes? Videris inſanire, Cyre, cùm tibi omnium maximè conſtet, qvas qvantasq; ex univerſo orbe Chriſtiano ad hoc opus conſtruendum collegerit Pontifex Maxim. pecunias, adeò hercule, ut de eis (ut promiſerat) jam non hanc, qvam cernis, ſed tres, ſed qvatuor omnium celeberrimas conſtruxiſſet Eccleſias.

Cyr. Ut verum fatear, ſæpius à mercatoribus ipſe audivi, ingentem theſaurum exinde Pontificem habuiſſe. Sed cur ſanctiſſ. dominus noſter huic operi non manus applicuerit, non conſtat. Paſ. Hoc eſt amice, qvod deploro, hoc me conturbat, qvòd pecunias illas immenſas etiam pauperum ſangvine undiq; terrarum angulis conqviſitas, in palatiis extruendis, in nepotibus ditandis, noverim expenſas. Dicam verum, qvò plebecula omnium ſimpliciſſima, ultramontana, vel fraude ipſa decipiatur. Sunt ſingulis diebus apud fores S. Petri lapidum exciſores qvàm multi. Sed qvod interdiu conſtruunt, noctu clanculò ad palatium Medices, non Petri deferunt. Sicq; lapides noctu migrant.

Et qvod certo certiùs conſtat, novi, mil-
p. 808. leſimam partem nec dum in ædificia fuiſſe expoſitam. Nam vide, qvid obſervantini illi minores contulerint, ſive è ſuis marſupiis (ut univerſus credit orbis) ſive ex indulgentiarum qvæſtu (ut ipſi aſſerunt) pontifici octuaginta millia aureorum largiti ſunt. Qvis non obſtupeſcat? Qvis recto pectore hoc geſtet? Diſcedam igitur, ô amice, ne has fraudes hi oculi deinceps videant. Nam crepo, cùm video ſacellanum illum in Divi Petri æde, qvi tam vili precio animas vendit atqve emit, omnia mentiens, qvæ vel dicit vel promittit. Sed eſt ſtomachato animo. Cyr. Si altera ſubeſt canſa, edicito. Paſq. Satis ſuperqve jam diximus, at tertiam accipe.

Franciſcus Urbinas, Urbinatum Dux, dum à Nepote pontificis Leonis X. impeteretur, ſuisq; eſſet è ſedibus depellendus, obſtitit qvoad potuit, eò maximè, qvod omnium ſanè ſentientium (ut dicunt) judîcio, naturalis hæres ipſe eſſet: nihilqve ad Florentinum illum Laurentium de principatu attineret. Ubi igitur Leo cum ſuis Florentinis longè, ac ipſe ſperaverat, bellum vidiſſet protrahi, impenſasq; indies augeri, jam penè exinanitus, hanc artem, qvæ nummos aggregaret, tandem excogitavit. Longa enim ac perpetua conſultatione habita, tanqvam in hoc unico refugio Eccleſia Romana conſervanda videretur, ſi 31. Cardinales uno eodemq; die crearentur. Jam enim
ræ. Tantam illinc allecutus pecuniarum eſt ingluviem, ut vix dicere auſim. Cyr. Dic liberè, ſcis enim, harum rerum qvòd ſim avidus, qvamq; mecum omnia tibi liceant. Nemo hic eſt, qvem revereamur. Inter nos hic ſermo.

Paſ. Dicam, & qvidem veriſſimè. Ultra qvàm qvingenta millia ducatorum ex his creaturis ſuis eſt adeptus. Vide, qvàm bonæ creaturæ, qvæ creatori ſuo tam gratæ! At ubi inter illas creaturas jam major pars omnibus nummis ſpoliata, imò & creaturæ ſe deluſas eſſe viderent (promiſerat enim pontifex non niſi paucas creaturas, qvibus & abundè in beneficiis providere poſſet) vide, qvàm hilari vultu ipſi pecunias creatori promiſerant. Intuentes autem ſeſe illi ipſi 31. (tantus ſcilicet numerus, ut etiam Virgo glorioſa, puero Jeſu timens, ne & ipſum raperent, ac in Cardinalem crearent, ad cœlos qvantocyus apud Mariam transpontinam remitteret, fulgure enim cœlos petiit, tantum (inqvam) eorum numerum, ut penè his providere non poſſet: ſubitò excogitaverunt creator & creaturæ (neſcio qvæ) nova de Sophi, de Turca, Chriſtianæ fidei atrociſſimis hoſtibus: jam Turcam nobis, imò Chriſtianis omnibus imminere, cui niſi eatur obviam, actum eſſe de univerſa republ. Chriſtiana.

Conſultant igitur publicè cum omnium Chriſtianorum principum oratoribus, ac longè aliter privatim, aliter publicè. Privatim enim ſubridentes putant, perbellè ſecum agi, cùm eorum egeſtati ſubveniant vel Barbari ipſi, publicè decimas, vigeſimas, qvinqvageſimas, atqve cruciatam univerſo populo Chriſtiano indicunt. Id ſibi privatim pollicentes creaturæ, ut habitis barbarorum aureis nemo è creaturis futurus ſit pauper. Nam qvis renuet tantam vim auri? Qvòd igitur optatis potiantur, mittunt ad Hiſpanos, ad Gallos, itemq; ad Germanos, legatos qvatuor. Et ut videant Principes Chriſtiani, id non ſacri auri amore fieri, interdicunt eis facultates omnes, etiam à jure conceſſas. Inceduntq; tam ſimplices, qvàm omnium ſimpliciſſimi: nihil præter Chriſtum, & hunc crucifixum prætendentes: nihil præter Deum in ore, in corde verò nihil niſi Barbarorum argentum geſtantes. Et niſi hæc ſole clariora tibi eſſent (ut puta qvoniam & eos, qvi miſſi ſunt, in cute noveris) longiùs tecum agerem.

Et cùm hujuſce ſint homines, bone Deus, qvanta pompa, qvanta apparatu urbem exiêre, qvantoq; faſtu patrias pontificias, aliasq; ſibi deſtinatas transſiêre? Neſcio ſi Diocletianus qvispiam tanto ſuperbiſſet! Cyr. Rumores ſunt planè per univerſum jam Chriſtianum populum Turcas adeſſe,

hinc diebus fiat, atq; habeatur. Ob idqve Paſq. optime, non videntur adeò pontificis ac Cardinalium improbanda conſilia, qvib. bellorum nervi (pecunias dico) aggregare qveant. Paſ. Si Roma mihi patria non foret, ſi Roma me non educaſſet, ſi Romano aere non tanto vixiſſem tempore, ſi Romanorum ingenia mihi non adeò eſſent perſpecta, jam tecum irem in gratiam, crederemq; pro certo, qvæ tu cum Romanis tuis affirmas. Sed novi mores veſtros.

Qvanto jam tempore eum habuiſtis clamorem, Turcam imminere cervicibus Chriſtianorum? Sed dic pro fide tua, qvis minus expoſuit pro expeditione? Qvis plura accepit qvàm vos? qvi Romæ hactenus Chriſtianorum ſuxiſtis ſangvinem. Vobis bonus Turca eſt, qvi tot tantaq; aureorum millia vobis qvotannis dat, ac per banchos Chriſtianos Romam mittit. Alexandri tempore ſex centenaria, imò millenaria aureorum vobis contra Turcas data, ubi, ubi ſunt? in qvem uſum converſa? in eum qvidem, qvi nec nominari debet. Cyr. Præterita carpere poſſumus, at emendare neqvimus. Unde nihil de præteritis mecum agas. At te futuris ſpes longè amplior longeq; certior mea. Paſ. Unde ſpes tibi hæc ingens? Cyr. Ex his, qvæ jam deforis videmus. Nam pontificem in univerſo clero Romano, qvàm devotus in proceſſione publicè (ut dicunt) inceſſerit, ipſe vidiſti. Num gemitus, lachrymas, idq; generis multa contemplabaris mecũ? Exinde conjicio, pontifici atq; reverendiſſ. Cardinalibus mentem ineſſe optimam, qvò hæc expeditio fiat.

p.809. Paſq. Dic tibi aut tui ſimilibus hæc ſomnia. Mihi verò fruſtra perſuades. Dic, ſi Pontifici mens hæc de expeditione in Turcas, cur Cardinales Romæ degentes, tanto apparatu, tanta aurea argenteq; ſupellectili ſuperabundant? Qvantus eqvorum mulorumq́, acervus? ut vix Tyberis pons aliqvando ſufferre poſſit. Cur non partes duplas jam eis abſtulit dudum? Poterat enim, ſi hæc faceret (ſcis tu qvàm vera dicã) Turcam ex Aſia atq; Thracia depuliſſe. Sed tantum abeſt, ut hæc vel pontifex capiat, vel ipſi tribuant, ut indies ſupellectilem illam adaugeant, ac longè reges ipſos in his exſuperent. Cy. Neſcio qvid boni conſulam, pergem. Ego hic Romæ manens, horum omnium expectabo finem. Dic, qvid legati reverendiſſimi expediant, qvidve ſperandum de eis?

Paſq. Qvid apud Hiſpanos, qvidve apud Gallos agatur, ſatis ſciunt omnes rumores, neſcio autem, ſi crediturus ſum unqvam, qvæ è Germania atq; Anglia huc ad nos degentes hæ (qvæ ſuapte natura ſunt iræ omnium impotentiſſimæ) qvantum incanduerint, qvanto ludibrio hanc Florentinam induſtriam habuerint, non ſatis poſſit legatorum curialium literis exprimi. Scribunt, n. indies atq; omni die deteriora. Stolidos dicunt & Anglos & Germanos. Deplorant vices ſuas, qvòd tandem ultimo ſapere cœperunt Barbari. Qvod etſi ſerò, nimis tempeſtivè tamen contra ſe actum putant. Videntur altera ſecula, videtur alter mundus eis, qvia aliter gentes eas invenerint.

Cy. Mi unice, ſi vera ſunt, qvæ propalàm hîc Romæ circumferuntur: dubito autem, figmenta eſſe, qvæ hîc dicunt. Noſti enim, qvàm hîc Romæ omnes ſint de pontifice maximo & Reverendiſſ. Cardinalibus ad proferenda mala promtiſſimi: ob id vehementer dubito, vera non eſſe, qvæ circumferuntur. Paſq. Utcunq;: ſi vera ſunt, nihil mirabilius, nihil monſtroſius dici poteſt, qvàm Anglos, qvàm Germanos aliqvando ſapere cœpiſſe, ac aliorum neſcio qvas prævidiſſe fraudes. Dii boni, ubi creaturæ reſtabunt? qvis nummos rependet? Impenſas ingentes ac nimios fecerunt labores. Sitim, vigilias, ac famem nonnunqvam pertæſi ac vacu, redibunt. Qvis apparatus ſuos hos magnificos perſolvet? Diſcedam ego, ne horum particeps, tandem & ipſe cogar decimam, vigeſimam, atq; qvinqvageſimam de penu noſtro diſſolvere. Si enim barbari nolunt, nobis tandem imminebit periculum. Scis enim tu mi Scire, qvàm vehemens, qvaleq́; ſit Florentinorum, ſimulq́; creaturarũ in extorqvendis aureis ingenium. Non ceſſabunt, ita me dii adjuvent (niſi deſuper veniat auxilium) qvoad usq; ſua avaritia univerſalem deſtruant Eccleſiam.

Cy. Fortè hæc non ita ſe habent. Qvòd ſi (qvemadmodum vehementer addubito) vera ſint non ob tamen deſperandum, qvaſi jam de nobis ſit actum. Emendabunt ſe in curia Rom. pontifex & ſuæ creaturæ, videntes, Barbaros ipſos jamjam etiam ingenia eorum noviſſe. Paſ. Ah Cyre: jam non videris eſſe ipſe, qvi eſſe ſolebas. Neq; tu noſti Curialium Romanorũ mores. Tibine conſcium Romanorum ingenium? Tibi ſpes eſt emergendi? Cy. Certò mihi perſuadeo, cùm ipſi ſe ſentient deprehenſos in fraude ſua, reſipiſcent ipſi tandẽ vel ſerò. Paſ. Scis, qvàm ad cor converſi fuerint, ob ditiſſimi regni Bohemici ab Eccleſia defectum? Qvantum eis illud cordi fuerit? Num qvippiam eorum abuſuum abrogârunt, ob qvos Bohemici deſciverunt? minimò qvidem. Ita & deinceps mihi perſuadeo fiet, maximè Florentinis Chriſtianam remp. moderantibus.

piam ſi præ oculis (ut dicunt) qvo in rem eas fiat expeditio. Paſ. Qvoſnam? Cy. Annatarũ. Paſ. Id qvarto mihi loco ſtomachum movet, qvò hinc diſcedam, ut vel D. Jacobo de his annatis qverar. Scio ego: tunc (ut es ſolers) jam vides, qvantum auri illinc ſit hauſtum? Ad annos qvatuor Calixto ipſi aſſensêre principes. Jam ad annos qvos vides durant, perpetuò (ni principes reſipiſcant) duraturæ. Nec eſt in urbe qviſpiam, qvi vel ſciat, contra Turcas eas impendendas. Jam in officiis publicè divenduntur. Ac miſeri Barbari ipſi (nimis a. Græcani, ac ſi mavis Italicani) hactenus magno ipſorũ incommodo, jactura majore, uti beſtiæ, ac omnium ignorantiſſimi, ab Italis refutati, cenſus hos annuos, contra Deum, jus, eqvitatem impenderunt. Et niſi principes (ut paulò ante dixi) reſipiſcant, nec æs Barbaris ſufficiet, qvo horum hominum avaritia expleatur. Ob id maximè hinc mihi abeundum, ne inferiùs terra me tandem obſorbeat. Ac tam diu ſum illic moraturus, qvoad Deus Opt. Max. Divusq; Petrus rem in meliorem reſtituerint formam. Cyr. I ergo felix: ac ſi qvid Hiſpani parturierint ſalvi, nos qvantocyùs certos redde. Nihil n., præter Carolum potentiſſ. regem, nobis ſalvi eſt relictũ. Paſ. Vale frater.

Petrus Martyr in 2. Sam. c. 13.

IN verbo Papa ex ſumma angelica refert, Martinum S. diſpenſaſſe cum qvodam; qvi cognoverat ſororem germanam. Genebrardus in Chron. conatur excuſare Martinum: ſed miſerè. Imp. Ferd. Pp. Paulo 4.

Thomas Jordanus Moravus.

HIc Chronicon Dubravii in integrum reſtituit, & Genealogiis ac multis aliis neceſſariis auxit. Imp. 118. Ferd. Pp. 230. Paul. 4.

p. 810. ## Ex hiſtoriis Tragicis Franciſci Belleforeſti Galli.

1560. NUllius dabo qvicqvam auribus: ſed veritatem ingenuè fatebor, tot hæreſium & ſchiſmatum cauſam eſſe neminem, præter noſtros raſos, unctos, clericos & Sacerdotes, ſua turpiſſima, ſceleſta, & impia vita. Non ergò accuſentalium qvenqvam niſi ſemetipſos, ſeq; ſolos caſtigandos & emendandos eſſe, noverint. Hæc ille, & qvæ ſeqvuntur. Imp. Ferd. 118. Pp. 230. Paulo 4.

1560. ## Gilbertus Cognatus l. 1. Narrat.

QVidam, ſperatâ morte cujuſdam beneficiati, cum jam ſemimortuum videret, qvatuor horis qvinqvaginta millibus paſſuum peractis, ad Regem pervenit. A qvo cum precio & precibus ſacerdotium peteret, affirmans, proculdubio eum mortuum eſſe, qvem ante qvatuor horas ſemmorientẽ reliqviſſe dicebat: rex ad eum: Benè ſanè cucurriſti, ſed qvo animo id feceris, perſpicuũ eſt: ideò cum tam benè curras, curre, & te dè turbaretur, genib. flexis orare cœpit. Interrogatus à fratrib. ſemel atq; iterum, qvid rei eſſet, cur tantopere commoveretur? vix tandẽ cum ingenti mœrore & fletu reſpondit: Magno, ô fratres, turbine fides Chriſtiana poſt noſtra tempora ſubvertetur. Vidi n. altare Domini malorum circumdatũ multitudine, qvi crebris calcium ictibus omnia diſſipabant. Hæc cauſa eſt gemituum, qvos audiſtis. Significavit haud dubiè hac viſione Deus in noviſſimis temporib. profanationẽ illã teſtamẽti Dominici, qvãdo omnia ſacra humãis traditionib. polluta & diſſipata erũt.

Idem in annot. in 8. Dial. Pontani ex Charonte. Stoici negant, bonum virum eſſe, niſi qvi vacet animi morbis: morbos a. animi cupiditates ſive affectus vocant. Multò igitur magis eorum eſt, qvi ſe Chriſti vicarios & Petri ſucceſſores jactitant, ab his eſſe liberos, ſed omniũ maximè id decet Papas. Verùm ipſi, & Cardinales, reliqviq; papiſtæ libidine, luxu, violentiâ, ſuperbiâ, faſtu, divitiis, rapacitate, intemperantiâ ſuperant univerſos principes. Mundanas ditiones ambiunt & admittunt, ſordidis ac plebejis implicantur curis, & bellorum procellis involvũtur. Sumunt arma pro defendendâ ſuâ Synagogâ, & bellicis tumultib. ſacra profanaq; miſcẽt. Pluris faciunt ſuperſtitionẽ, qvã verã religionẽ. Pro tuenda ſuperſtitione & idololatriâ digladiantur. De cõſervando Dei verbo, & morũ integritate nemo illorũ cogitat.

Joannes Calvinus inſtit. Chriſtianæ l. 4. c. 4. & ſeq. 1560.

SCribit hic de Eccleſiâ antiqvâ ante Papatum, de primatu Romanæ ſedis, exordio & incremento Papatus, donec ſe in hanc altitudinem extulit, qvâ & Eccleſiæ libertas oppreſſa, & omnis moderatio ſubverſa fuit: qvem vide. Imp. Ferd. Pp. Paulo 4.

Joannes Laſitius Polonus in lib. de Ruſſ. & Moſcovitar. religione. 1560.

PEtrus Scarga Jeſuita Vilnenſis, anno 1560 Lutheranos ita eſſe omnibus exoſos debere, ſuos auditores Vilnæ docuit, ut & obvius conſpuerent. Cujus rei cum ipſemet, obvius Concionatori Evangelico factus, exemplum ederet aliis imitandum (audita refero) contuſum os, ex qvo ſputum ejecerat, manu cujuſdam id ſpectantis pii Nobilis, homo maledicꝰ domũ retulit. Imp. & P. V. S.

Ibidem. Certè anno, qvo Romam adii, 1560. duodeviginti ſcortorum millia in eâ eſſe, dicebatur.

Et paulò pòſt: Papa plus qvàm centum millia Chriſtianorum (hujus enim inſtinctu omnia ubiq; geruntur) inde ab exortu Lutheri in Europâ perdidit.

Ibidem. Per omnem Poloniam divulga

fisse : ac qvòd suus, qvem Romam miserat, orator pedem Papæ osculari coactus fuerit, indignissimè tulisse.

Ibidem. Nullâ re aliâ melius meriti de republica Christianâ Monachi, qvàm qvòd nobis Lutherum produxerunt, virum certè incomparabilem: qvicqvid contra dicant cæteri monachi, ranæ illæ Apocalypticæ, ex rictu bestiæ egressæ, falsis miraculis insignes, bellorum Evangelicis inferendorum faces, atq; novi Test. Pharisæi & Hypocritæ.

Gabriel Pratteolus Marcossius.

1560. CArolstadius, cùm videret, à Luthero se ingenio, doctrina, & eloqventia longè superari, qvò suum qvoq; nomen celebre ad posteros transmitteret, novum & alienum à
p.811. Lutheri religione fingere sibi necessarium duxit dogma: ac proinde Berengarii sectam de Sacramento iterum à mortuis resuscitavit. Tractat hic (ut etiam Lindanus in dubit. dial. & alii) omnia sua conviciis & maledictis, & Zinglium apud inferos visum fuisse. De Luthero & aliis alia turpissima qvæqve mendaci stylo confingit.

Idem scripsit de vitis, sectis, & dogmatibus omnium hæreticorum, qvi ab orbe condito ad nostra usq; tempora, & veterum & recentium authorum monumentis proditi sunt, elenchum alphabeticum, cum eorundem hæreticorum origine, institutis & temporibus, qvibus præstigiis mundo imposuerunt. Imp. & Pp. V. S.

Margarinus de la Bigne Theo-

1560. logus, D. Parisiensis, in præfatione Sacror. Bibliorum ad Gregor. 13.

INter alia negat, Ecclesiam in moribus errare posse. Imp. Ferd. Pp. Paulo 4.

Nicolaus Machiavellus Floren-

1560. tinus de Repub.

Prodigia atqve signa semper mutationes portendere.

Ut causam facilè confitebor me ignorare: ita rem ipsam cùm ex antiqvis, tum novis exemplis agnoscere oportet, & confiteri, omnes magnos motus, qvicunqve aut urbi alicui, aut regioni evenerunt, vel à conjectoribus, vel à revelatione aliqva, prodigiis, aut cœlestibus signis prædici ac prænunciari solere. Et ne procul petitis exemplis hoc demonstrare velle videat: domesticis utar. Novimus omnes, Florentiæ Caroli 8. Gallicæ regis adventum in Italiam ab Hieronymo Savanarola longè antè prædictum fuisse: & eundem per Hetruriam multis aliis signis præsagitum: & inter cætera, supra Aretium visos esse exercitus prælium committentes.

Idem in suæ historiæ principio dicit: circa 600. Domini annum consuetudines, seu ejus verba: Ma intra tante variationi non fu di minore momento il variare della Religione, per che conbattendo la consuetudine della antica fede, con i miraculi della nuova, si generavano tumulti, sed disordie gravissime intra gli huomini. Et se pure la Christiana Relig. fuisse stata unita. Imp. Ferd. P. P. 4.

Ibidem, ex ruinis Imperii primò enatum Pontificatum, & deinde armorum potentia crevisse, dicit.

Abr. Bucholzerus in Chronicis. 1560.

ANno 1559. Comitia sunt acta Augustæ à R. Ferdinando: in qvibus est sancita pax religionis: exeqvizq; facta Carolo V. & utriqve Reginæ Mariæ, Ungaricæ atq; Anglicæ. Ad qvas exeqvias non sunt ingressi Protestantium Legati: Præter Legatum Electoris Palatini: qvi tamen oblatam à Cardinale August. qvi Missam celebraverat, sacram patinam noluit osculari: & ideò ille iratus exclamavit: si non vis benedictionem, habeas tibi maledictionem in æternum. Imper. Ferd. Pp. Paulo 4.

Idem. Anno 1553. Januar. 9. in arce Perlinensi, cum ventus exortus vehementissimus esset, à statuâ Elect. Mauritii delectum caput est, cæterorum principum statuis illæsis. Sed Lycosthenes, nullâ vi adhibita decidisse, ait: ventum verò pridie prælii fuisse, qvo duo ejus tentoria conciderint.

M. Arnoldi de Palude vaticiniũ 1560.

de superventura desolatione.

Prelia Magnatum cernes, & sangvinis undã,
Et terras populis vacuas, contusaq; regna.
Fama domusq; cadẽt, & erunt sine civib. urbes:
Inq; locis multis tellus inarata manebit.
Strages nobilium fiet, procerumq; ruinæ,
Fraus erit inter eos, confusio magna sequetur,
Mẽbra caput spernent, & lævã dextra timebit,
Turbabit terras Aqvilo, qvia valdior Austro.
Mutabitq; fidem, Regem: cum sceptra tenebit
Rex novus, & gens, lex, mutabitur ordine mira.
Sic plebs, lex, clerus desinceps diversa sequetur.
Plurima per loca nascetur dissensio magna.
Nascentur sectæ multis in partibus orbis.
Teutonicusq; furor gladios fabricabit in illa,
Gaudebit proprias effundere sangvinis undas.

Imp. Ferd. Pp. Pio 4.

Joan. Michael Brutus Florenti- 1560.

nus l. 7. hist. Flor.

XIstus IV. Pontifex Max. cum aperto bello Laurentium Medices, qvem insidiis opprimere non poterat, persequeretur, qvò faciliùs populum Florentinum ab eo alienaret, igni atqve aqva civitati interdixit. At Florentini sive gratia sive metu adducti, Reipublicæ salutem illius fidei diligentiæq; permiserunt, & sacerdotes, reclu-

structus Pontificiam dignitatem augere, imperium armis proferre, Hieronymumq; præsertim Riarium filium (qvem, tegendæ libidinis causa, nepotem ex sorore vocabat) principatu urbium, ac amplissimi fortunis honestare cupiebat, qvando jam cæteros affines Petrum & Raphaelem Hieronymi fratrem, insignibus sacerdotiis ditatos, cardinei pilei honore decorasset.

Idem. Sæpe videmus accidere, ut, cum Pontificatus à vehementioris hominis ingenio administratur, omnibus semper sit formidabilis: cum in faciendâ injuriâ impunitas & licentia; in declinanda religio tueatur: & sic ingentia mala in Christianam Rempublicam invehat. Imp. Ferd. Pp. Pio 4.

Pius Papa 4. inauguratus.

1560. Postqvàm ad pastoralem dignitatem oviũ Christi Romanam Joannes Angelus de familiâ Mediceâ, Cardinalis in Cœlio monte, fuit evectus: ut qvi jam à seipso differret, oblitterato priore nomine, Pius appellari, qvartus à cæteris suis antecessorib. existens, voluit. Neqve tn. piscatorem se hominum, humanarumq; pecuniarum oblitus, hanc inaugurationem sui feriis Epiphaniæ, Anno Domini 1560. Romæ celebravit. Primò omnium dictâ luce Pontifex, albo sericeo talari, atq; aureâ, gemmis interpolatâ infulâ conspicuus, à qvatuor auctoritate summâ pollentibus, & nobilitate præstantibus viris in solio deaurato, purpureis aulæis, & imminente fictili, & radiante cœlo, velato, humeris in sublimi ad S. Erhardi sacellum geritur: ubi Cardinales ultra qvadraginta septé, & ducentos Episcopos, in ordine stantes, & rubeis suis galeris, bifidisq; tiaris, tanqvam pro officio habendo, ornatos, debitis sibi votis, & hæreditario juramento adstrinxit.

Hæc ubi solemni de more sunt acta, Cardinales inaugurandũ Pontificem unxerunt, atqve in auspicia ejus antiphonam cecinerunt, indeq; sellæ impositum ad divum Petrum portavêre: & omne Cardinalitium examen, episcopi & cleri, immenso numero, & pulcerrimo habitu emuncti, seqvebantur, ipseq; Papa in egregium, omnium aspectui pâtens, auro gemmisq; irradians conclave delatus est, & in proximo unionibus integro, atq; pretiosissimo obryzo compacto solio collocatus, triplicem coronam Pontificiam à qvatuor Cardinalibus summis, amplissimis, & ut putabatur, sanctissimis, ceremoniis adhibitis accepit.

Interea, dum hæc fiebant, subornati sunt, qvi pecunias in populum circumfusum assiduè projicerent, qvo undiq; ad prædam, & tamqvam ad auream pluviam adurgente, viginti duo sunt oppressi. Plateas a. fora, & propugnacula lecti milites 8000. & qvin-

factus, ingenti lætitiâ de castro Angeli mille tormenta bellica sunt diploſa, unde omnia intremuêre, ipsumq; solum immugiit. Ingruente vesperâ, Romanis civibus omnibus & singulis injunctum fuit, funalia suspendere, & lucernas papyraceas accendere. Cardinales & Episcopi omnes, ante ædes suas & palatia, singuli terna dolia pice & sulphure adimpleta, terribilem in modum concremârunt. Atq; ita hujus Pii IV. solemnis inauguratio est celebrata. Imper. 118. Ferd. Pp. 231. Pio 4.

Ex Epistola, cujus titulus est de Julii 3. varia ratione, &c. ex Joannis Casæ libro. 1560.

Joannes à Casa, patriâ Florentinus, Archiepiscopus Beneventanus, Decanus Cameræ Apostolicæ, ac in toto dominio Venetorũ Nuncius, cum potestate legati à latere: scripsit poema rhythmis Italicis; qvibus primo qvidem aspectu videtur laudes Furni celebrare: verum ubi paululum fueris ingressus, senties, cum laudes Sodomiæ (salvo honore) satis apertis verbis decantare, & disertè dicere, se eâ valdè delactari, neq; aliam venerem agnoscere. Qvin addit, Sodomiam ipsam esse opus divinum, & artem divinam, qvi qvidem rhythmi fuerunt impressi Venetiis apud Traianum Navum.

Ad hæc ex eo conclavi, in qvo creatus est Julius 3. interceptæ fuerunt literæ alicuius ex conclavistis, id est, ex illis, qvi solent assidere Cardinalibus Papam electuris: qvibus qvidem literis non puto ulla memoria unqvam scriptas fuisse ullas obscœniores, sceleratioresq;. Nudis n. nefandissimisq; verbis illic agitur (salvo honore) cum cinædo. P. 813.

Postremo cum Julius 3. valdè malè audiat in hoc ipso obscœnissimo genere, qvod nunc attigi: ita ut neq; à Cardinalibus abstineat: tamen ego illi peperci hucusq;, qvod ad deterrimam illam libidinem attinet.

Verum cum omnes affirment, eum solere sæpissimè illis blasphemiis uti, qvib. impurissimi lenones, & reliqvi nebulones solent, videlicet, Al disperto di Dio, i.e. in contemtum Dei: & Pota di Dio, i.e. ad vulvam Dei; qvum in qvibusdam additionibus ad libellum de aqvâ benedictâ, & hanc suæ sanctitatis laudem attigissem, scio, hæc etiam de re Curtisanos me accusare: qvum tn. deberent Papam eorum Idolum magis, qvam me &c.

Theodorus Zvvingerus in theatro vitæ humanæ, volum. 4. l. 1. & alii. 1560.

Prodigii loco esse potuit lapis ille Islebii (qvæ patria fuit Mart. Lutheri) ex puteo effosus, patrum ætate, Pontificis imaginẽ, in throno sedentis & gemmâ in dextro pollice accuratè contemplantis, habens: de qvo etiam alibi in hoc opere Imp. Ferd. Pp. Paul. 4.

plum eupimus, videamus, qvid Ecclesiæ, negligentiâ & ocio pastorum, acciderit. Unde in hoc misella vinea vepres & spinæ creverunt? Unde fit, ut labrusca gignat? cur non putata, nec fossa circundata? cur depasta, deserta & demolita? cur deniq; omnes à Prophetis domui Israelis prædictæ & denunciatæ maledictiones, in eam sunt effusæ? nisi propter infidelitatem & negligentiam villicorum, qvibus illa commissa fuerat colenda? Unde tanta gregis miseria, ut aliæ scabiosæ, aliæ morbidæ, aliæ macilentæ & debiles, aliæ errantes, aliæ perditæ, aliæ sint abreptæ, & ablatæ? nisi proptetea, qvòd traditæ sint mercenariis, qvi otium, ac desidiam sectantur, & qviescere malunt, qvàm officio fungi; & tolerare, Jacobi exemplo, ardorem solis, & frigus nocturnum, ad tutiorem ovium custodiam.

D. Matthæus cap. 9. commemorat, Jesum Christum, cú vidisset turbam, misericordia commotum esse super eis, qvòd essent dissipari & disjecti, qvasi oves non habentes pastorem: & tunc dixisse discipulis suis: Ipsa qvidem messis multa, operarii a. pauci. Rogate igitur dominum messis, ut emittat operarios in messem suam. Hinc patet, culpam turbatæ & destructæ domus Dei ab eo conferri in œconomos. Et certè si qvis dominus suos eqvos macilentos & malè curatos videat, soli hippocomo, cui commiserat, irascitur: ita pastores speciatim reddituri sunt rationem tantarum calamitatum, qvibus Ecclesia deformatur. Pernitiosissimum est igitur cum privatim singulis, tum Reipublicæ in genere, otiosus tolerare.

1560. ## Margareta Valesia Reginæ Navarræ.

Editus est liber in lingva Gallica sub nomine hujus Reginæ, in qvo aliqvot Sacerdotum & Monachorum horrenda & turpissima recensentur. Vide ibi. Imp. 118. Ferdinando. Pp. 230. Paulo 4.

Erasmus Schreckenfuchsius de

1560. ## 7. Calendariis.

Anno 1453. cùm Turcarum Imperator Constantinopolin cepisset; Christi imaginem in urbe exigi jussit, & stercoribus projectis conspucari, Conjunx Cæsaris cum filialibus tractæ ad convivium, publicè stupratæ, & tandem frustulatim dissectæ sunt. V. S.

Joannes Acronius.

1560. Hoc anno aliqvot prodigia in cœlo, utpote faces & ostenta ignea, tres soles, & alia visa fuerunt: de qvibus Acronius apud Garcæum ejus thema cœli, ut etiam aliorum qvoq; plurimorum virorum illustrium & doctorum. V. S. 1560.

Joannes Glandorpius in Onomastico.

ULpianus Trajanus Crinitus Imp. Præfecto Prætorii de more gladium tradens, dixit: Hunc adversus hostes meos utere, si rectè imperaverò, sin minùs. in me stringito. V. S. 1560.

De Paparum cum Imperatoribus Concordia. Imp. 118. Ferdinando Pp. 231. Paulo 4.

Interea verò Carolo ad solitudinem vitæ in fano Justi degendam in Hispanias profecto: atq; Imperio ad Ferdinandum fratrem, multò ante regem Romanorum electum ac coronatum, publica Electorum ad principú Francofurti congregatorum approbatione translato: cum hic, pro sua erga sedem Romanam observantia, Saulum Pontificem de administratione Imperii suscepta, per Guzmannum, supremum Maj. suæ Camerarii, certiorem reddere statuisset, cum significatione voluntatis de diademate imperiali primo qvoq; tempore, cùm sese occasio daret, petendo, recipiendoq;: tam improba malevolentia elataq; proterviaCæsareæ observantiæ respondit, ut, se non vel Petri, cum cæteris Apostolis magistratum tanqvã ordinationem divinam debito honore cultuq; prosecuti, successorem, vel non hominem ad mutua benevolentiæ ac humanitatis officia propensum: sed ipsissimum Antichristum, qvem Sacræ Scripturæ autoritas supra omne id, qvod divinum est, se elaturum affirmat, esse, diciqve debere ostenderet. 1561.

Effera namq; bestia, qvæ Ferdinandum Imperatorem minimè agnoscere vellet, prætendens, à Carolo nemini nisi sedi pontificiæ imperium cedi potuisse: nec Ferdinando, citra consensum ejus, administrationem Imperii suscipere licuisse: legatum Cæsareum venientem minimè ad colloqvium admittere voluit: sed explorata causa adventus ipsius, Cardinalibus, Jurisq; peritis qvæstiones, non ex oraculis doctrinæ cælestis vel promtuario Legum petitas: sed ex imis tartareis sedibus, ab omnis malitiæ, superbiæ, mendaciiq; autore Lucifero prolatas, discutiendas proposuit: qvæ, ut postea per Romanistas disseminatæ sparsæq; fuêre, hujusmodi extiterunt.

Annon Guzmannus, qvi missum se assereret à domino suo Ferdinando ad sanctissimum dominum Papam, legitimè docere deberet, qvid circa Imperii cessionem, fratri

Papæ, & ſanctæ ſedis Apoſtolicæ?

An remotis iis difficultatibus, nihil de præſenti perſonæ ſeren. domini Ferdinandi reſiſteret, qvò minùs Imperialis dignitatis capax ſit: cujusm. ſit mala educatio filii ſui regis Bohemiæ, qvi ad manifeſtam hæreſin inclinet: permiſſo, qvòd in ditionibus ſibi ſubjectis paſſim hæreſes impunè vigeant, Catholici opprimantur, Eccleſiæ viduentur, & monaſteria deſpolientur, profitentes Auguſtanam Confeſſionẽ promiſcuè cum Catholicis converſentur & habitent.

Conceſſiſſe Ferdinandum colloqvium Wormacienſe ſine conſenſu & licentia. S. ſedis Apoſtolicæ, de rebus religionis inter Chriſtianos & hæreticos. Juramento ſe adſtrinxiſſe in conventu Francofurtenſi, ſervaturum omnia, qvæ in comitiis præteritis ſtatuta fuiſſent, inter qvæ plura hæretica & damnata reperirentur. Imperatoris nomen propria autoritate aſſumſiſſe. Decretum contra communicances ſub utraq; ſpecie publicatũ, ſuſpendiſſe, hoc præſertim tempore, qvo maximè executioni mandari debuiſſet. Violaſſe juramentum, qvo in electione primâ, in regem Romanorum, ad Eccleſiæ & fidei Catholicæ defenſionem hæreſium ac ſchiſmatum extirpationem, nec non hæreticorum averſationem, ſed adſtrinxerit. Alia qvoq; ejus generis qvàm plurima, contra juramentum & ſacros canones ab ipſo commiſſa.

Qvid itid. è perſonâ noñullorum Principum elector. dicendum ſit, qvi notoria Eccl. Romanâ relictâ, huic ceſſioni conſenſerint: & qvomodo tandem cum Chriſtianæ Reip. pace & tranqvillitate, hiſce omnibus conſuli ac proſpici poſſit. Et hæc Cardinalibus tunc diſcutienda propoſita fuère.

Licet a. nunc ordo narrationis exigeret, ut, qvid ad ea Cardinales reſponderint, ſubjicerem: & neutiqvam mei muneris atq; officii eſſe videam, in propoſitas qvæſtiones
p. 815. inqvirere: tn. veſana Romaniſtarum ſuperbia omnes leges ſuperans, ac rerũ propoſitarum indignitas, ab ordine propoſito me removent, & ab inſtituta narratione præter hiſtoriæ legem nonnihil digredi compellũt. Id qvod dum facio, veniam mihi ab æqvo Lectore dari pero. Nam qvis, qvæſo, hiſce qvæſtionib. perpenſis autorem, à qvo propoſitæ fuère, cõſiderans, etiam lege hiſtoriæ neglecta, veſanam dominandi libidinem, cũ horribili impietate ac impudentia conjunctam, in pontificibus Romanis non exſecretur? qvi non contenti ſervitute, qva Chriſti Eccleſiam multis annis tyrannicè preſsére; reges ac principes, in tanta veritatis luce, ſub tyrannidis ac captivitatis Babylonicæ jugum rurſus qvoq; redigere conantur.

ſucceſſorum poteſtas, hiſce limitib. ac metis arctata atq; circumdata eſt, ut ipſi miniſterium Evangelii docentes, non ſolùm Imperiis relictis, reges gentium dominari permittant, ſed & ipſi ſeſe eorum poteſtati ac jurisdictioni obediéter ſubjiciant? Qvis itaqve abominabile non judicet, qvòd Papa, Chriſti mandato ſpreto, ipſum Imperatorẽ ſibi ſubjicere, & de ejus electione ac autoritate judicandi poteſtatẽ uſurpare nitatur?

Conſenſum ſuum in ceſſione ac acceptatione Imperii intervenire debuiſſe, aſſerit. At qvæ lex divina vel humana id præcipit? Annon Pontificum ambitione creſcente, cũ hi autoritate ſua electum Imper. approbari contenderent, jam multis abhinc annis luculenter & copioſè doctiſſimi qviq; demonſtravêre, electum concordi principũ ſuffragio ad approbationrm Pontifices petendã, vel recipiendam, minimè aſtringi? Dum itaq; hic Saulus contrarium exigit, an potiùs Germanos vel meretricis magnæ amore adhuc inſanire, vel jurium ſuorum oblitos eſſe exiſtimat?

Porrò Ferdinandi confirmationi malam filii Maximiliani tunc regis Bohemiæ, nunc Imperatoris laudatiſſimi, educationem objicit: in qvo non inſignem, imò diabolicam Pontificis malitiam cernere licet. Qvæ enim bonæ ac laudabilis educationis pars eſt, qvæ omnibus ejus membris diligentiſſimè diſcuſſis, in principe Maximiliano deſideretur? Siqvidem veræ ac incorruptæ religionis Chriſtianæ cognitione à teneris annis, magno totius Eccleſiæ commodo imbutus, ad juſtitiæ omniumqve virtutum amorem aſſuefactus, literis bonis ac artibus honeſtis præ cæteris Europæ regibus atq; principib. liberaliſſimè eruditus, à vitiis teterrimis gubernatorum, libidine, rapacitate atq; ingluvie averſus: deniq; variarum peregrinarum cognitione, cum incredibili manſuetudine, humanitate, continentia, temperantia, & frugalitate inſtructus eſt, ut qvemadmodum in opalo gemma multarum gemmarum dotes eminere dicuntur, cunctæq; hæ pariter incredibili mixtura lucere: ita in Maximiliano multivaria ingenii atqve virtutum ornamenta effulgere, & qvæcunqve apud alios placere poſſunt, in illo inveniri conſpiciuntur: ut nemo tam à judicio averſus, vel à virtute alienus ſit, qvem pulcherrimis virtutum chorus in hoc principe, in admirationem ejus non convertat ac rapiat.

Verùm qvid beſtiam iſtam ſepticipitem utat, minimè obſcurum eſt. Potuêre ſuperioris ætatis Pontifices Imperatorum, qvos odio haberẽt, filios, amore meretricis Babyl. dementatos, in parentes nefariè ac parrici-

structus Pontificiam dignitatem augere, imperium armis proferre, Hieronymumq; præsertim Riarium filium (qvem, tegendæ libidinis causa, nepotem ex sorore vocabat) principatu urbium, ac amplissimi fortunis honestare cupiebat, qvando jam cæteros affines Petrum & Raphaelem Hieronymi fratrem, insignibus sacerdotiis ditatos, cardinei pilei honore decorasset.

Idem. Sæpe videmus accidere, ut, cum Pontificatus à vehementioris hominis ingenio administratur, omnibus semper sit formidabilis: cum in faciendâ injuriâ impunitas & licentia; in declinanda religio tueatur: & sic ingentia mala in Christianam Rempublicam invehat. Imp. Ferd. Pp. Pio 4.

Pius Papa 4. inauguratus.

1560. Postqvàm ad pastoralem dignitatem oviũ Christi Romanam Joannes Angelus de familiâ Mediceâ, Cardinalis in Cœlio monte, fuit evectus: ut qvi jam à seipso differret, oblitterato priore nomine, Pius appellari, qvartus à cæteris suis antecessorib. existens, voluit. Neqve tn. piscatorem se hominum, humanarumq; pecuniarum oblitus, hanc inaugurationem sui feriis Epiphaniæ, Anno Domini 1560. Romæ celebravit. Primò omnium dictâ luce Pontifex, albo sericeo talari, atq; aureâ, gemmis interpolatâ infulâ conspicuus, à qvatuor auctoritate summâ pollentibus, & nobilitate præstantibus viris in solio deaurato, purpureis aulæis, & imminente fictili, & radiante cœlo, velato, humeris in sublimi ad S. Erhardi sacellum geritur: ubi Cardinales ultra qvadraginta septé, & ducentos Episcopos, in ordine stantes, & rubeis suis galeris, bifidisq; tiaris, tanqvam pro officio habendo, ornatos, debitis sibi votis, & hæreditario juramento adstrinxit.

Hæc ubi solemni de more sunt acta, Cardinales inaugurandũ Pontificem unxerunt, atqve in auspicia ejus antiphonam cecinerunt, indeq; sellæ impositum ad divum Petrum portavêre: & omne Cardinalitium examen, episcopi & cleri, immenso numero, & pulcerrimo habitu emuncti, seqvebantur, ipseq; Papa in egregium, omnium aspectui pâtens, auro gemmisq; irradians conclave delatus est, & in proximo unionibus integro, atq; pretiosissimo obryzo compacto solio collocatus, triplicem coronam Pontificiam à qvatuor Cardinalibus summis, amplissimis, & ut putabatur, sanctissimis, ceremoniis adhibitis accepit.

Interea, dum hæc fiebant, subornati sunt, qvi pecunias in populum circumfusum assiduè projicerent, qvo undiq; ad prædam, & tamqvam ad auream pluviam adurgente, viginti duo sunt oppressi. Plateas a. fora, & propugnacula lecti milites 8000. & qvin-

factus, ingenti lætitiâ de castro Angeli mille tormenta bellica sunt diploſa, unde omnia intremuêre, ipsumq; solum immugiit. Ingruente vesperâ, Romanis civibus omnibus & singulis injunctum fuit, funalia suspendere, & lucernas papyraceas accendere. Cardinales & Episcopi omnes, ante ædes suas & palatia, singuli terna dolia pice & sulphure adimpleta, terribilem in modum concremârunt. Atq; ita hujus Pii IV. solemnis inauguratio est celebrata. Imper. 118. Ferd. Pp. 231. Pio 4.

Ex Epistola, cujus titulus est de Julii 3. varia ratione, &c. ex Joannis Casæ libro. 1560.

Joannes à Casa, patriâ Florentinus, Archiepiscopus Beneventanus, Decanus Cameræ Apostolicæ, ac in toto dominio Venetorũ Nuncius, cum potestate legati à latere: scripsit poema rhythmis Italicis; qvibus primo qvidem aspectu videtur laudes Furni celebrare: verum ubi paululum fueris ingressus, senties, cum laudes Sodomiæ (salvo honore) satis apertis verbis decantare, & disertè dicere, se eâ valdè delactari, neq; aliam venerem agnoscere. Qvin addit, Sodomiam ipsam esse opus divinum, & artem divinam, qvi qvidem rhythmi fuerunt impressi Venetiis apud Traianum Navum.

Ad hæc ex eo conclavi, in qvo creatus est Julius 3. interceptæ fuerunt literæ alicuius ex conclavistis, id est, ex illis, qvi solent assidere Cardinalibus Papam electuris: qvibus qvidem literis non puto ulla memoria unqvam scriptas fuisse ullas obscœniores, sceleratioresq;. Nudis n. nefandissimisq; verbis illic agitur (salvo honore) cum cinædo. P. 813.

Postremo cum Julius 3. valdè malè audiat in hoc ipso obscœnissimo genere, qvod nunc attigi: ita ut neq; à Cardinalibus abstineat: tamen ego illi peperci hucusq;, qvod ad deterrimam illam libidinem attinet.

Verum cum omnes affirment, eum solere sæpissimè illis blasphemiis uti, qvib. impurissimi lenones, & reliqvi nebulones solent, videlicet, Al disperto di Dio, i.e. in contemtum Dei: & Pota di Dio, i.e. ad vulvam Dei; qvum in qvibusdam additionibus ad libellum de aqvâ benedictâ, & hanc suæ sanctitatis laudem attigissem, scio, hæc etiam de re Curtisanos me accusare: qvum tn. deberent Papam eorum Idolum magis, qvam me &c.

Theodorus Zvvingerus in theatro vitæ humanæ, volum. 4. l. 1. & alii. 1560.

Prodigii loco esse potuit lapis ille Islebii (qvæ patria fuit Mart. Lutheri) ex puteo effosus, patrum ætate, Pontificis imaginẽ, in throno sedentis & gemmâ in dextro pollice accuratè contemplantis, habens: de qvo etiam alibi in hoc opere Imp. Ferd. Pp. Paul. 4.

Apostolus mutari vetuit, hoc argumento: cum hominis testamentum rescindere non liceat, nec Christi rescindere licere? Annon Ecclesia primitiva, Christi in institutioni insistens, eandem sub utraq; retinuit, usqve qvò vix ducentis abhinc annis, Christi ordinatione per Pontifices sceleratè mutata, Ecclesiæ altera species ademta est? Annon Paulus qvoqve III. & ipse Pontifex, edita bulla sua, Germaniæ Episcopis potestatem communicandi populi sub utraqve specie concessit, eaq; Imperator nonminùs qvàm qvivis illorum gaudere potuit?

Ferdinandus itaqve, suspenso mandato contra communicantes sub utraq; specie, remne institutioni Christi, atq; mandato ejus, bullæq; Pontificiæ dissonam, ac Christiano Imperatore indignam fecit? Annon, dum Saulus contrarii mexigit, se non Christi vicarium, sed verissimum Antichristum: non cultorem primitivæ Ecclesiæ, sed contemtorem: & antecessoris non sectatorem, sed hostem manifestum esse demonstrat?

Perjurii deniq; notam Imperatori (qvo jurisjurandi, fidei datæ, atq; promissi nullus tenacior, vel cultor religiosior extitit) perfidiæ author Papa, aspergere conatur. At qva de causa alia, qvàm qvòd ad nutum & voluntatem sænæ istius meretricis, ebriæ de sangine sanctissimorum martyrum, sangvinem innocentium, qvos hæreticos impiè asserit, effundere, atq; Christi doctrinam amplectentes, triremibus, aqvis, laqveo, securi, igne, ferroq; persequi noluerit: ea semper consilia secutus, qvibus certamina in Ecclesiâ nata, moderatione magis, qvàm vi & armis componerentur? Et jurârit Ferdinandus, qvod Pontifex prætendit, se omnẽ hæresin atqve hæreticos exterminaturum: idqve non præstiterit: ob idne in perjurii notam incidisse dici poterit?

Annon, cum hi, qvi à pontifice hæreseos insimulantur, ejus minimè convicti & condemnati fuerint, qvod canones exigunt, justius à tæde eorum justissimus Imperator abstinuit, qvàm juramento adimpleto sangvinem innocentem effudit: ipsis Pontificũ decretis statuentibus, juramentum iniqvitutis vinculum minimè esse, sed tres comites (veritatem, judicium atq; justitiam) habere debere: ac si qvid fortè nos incautiùs jurare configerit, qvod observatum in pejorem vergat exitum, illud liberè salubriori consilio mutandum, ac magis instante ne-
P. 817. cessitate pejerandum, qvàm pro vitando perjurio in aliud crimen gravius esse divertendum? Præterea, an ingens scandali atq; periculi imminentis necessitas, qvæ aliis ex sententia præstantissimorum Jurisperitorum in simili facti specie prodesse visa est, nil Imperatori ad excusationẽ prodesset, qvòd

an à proceribus Germaniæ, ea ipsis collata fuêre? Ac sint electorum qvidam hæresi asperſi, ob idne vota eorum infirmabuntur? Sanè si gesta ab hæreticis irrita sunt, qvæ decreta Romani episcopi valida firmaq; erũt? Ipse namq; non solum hæreticus est, sed hæresiarcha, adeoq; omnium hæreseon & impietatum impurissima lerna atq; latrina.

Ad extremum, omnia ita examinari postulat, ut qvieti & tranqvillitati publicæ consulatur. At qvæ furia unqvam ex stygе tartarea paci ac tranqvillitati infestior, qvàm volucris illa invisa atqve immunda Romana exorta est?

Hæc namq; cum inter principes Christianos discordias atq; bella serere & fovere omni studio, pollicitationibus, largitionibus, proditionibus, variisq; dolis contendat, in causa est, cùm ut Christiani principes inter se dissidentes, adversos, Turcam per Ecclesias Christi in Europa ferro, ac miserrimo Mahometici dogmatis jugo debachantem, nunqvã convenire possint: tum ut ipsi inter se bellis civilib. atq; domesticis conflictẽtur: ipsa interim tyrannidem suam, tanq. divinũ qvoddam numen conservante, hac cũ specie, ut rerum imperiti existiment, adversus ipsam imferorũ portas eon posse prævalere?

Sed qvò oratio delabitur? Revocetur ad qvæstiones à pontifice propositas, unde digressa est.

Cardinales, qvæstionib. hisce propositis, etsi ob novitatem facti eas tanti ponderis esse faterentur, ut non solùm personarum, de qvibus ageretur, sed & temporum perturbatissimorum ratione habita, maturiore sapientum consilio examinandas esse censerent, maxime cum & potentia infidelium imperio vicinorum extimescenda esset: tamen vel cupiditate pontificiæ autoritatis conservandæ, vel metu beluæ istius, sine discrimine in qvemlibet debachantis, adducti, ea respondêre, qvæ, ipsos libidini pontificæ qvàm veritati malle servire, testarentur.

Nimirum necesse esse, publicis documentis probari, qvomodo imperium per cessionem Caroli V. aut alia ratione vacârit: & dispiciendum, qvomodo Ferdinandus se successisse prætenderet: oratore interim ad obedientiam præstandam, vel ad actum aliqvem publicum tractandum, neutiqvã admisso. Omnia qvæ Francofurti circa Ferdinandi electionem acta & gesta essent, nullius valoris, momenti, vel ponderis esse: cùm authoritas sedis Apostolicæ, cui primitus claves cœlestis & terreni imperii datæ sint, defecerit: iis personis intervenientib. qvæ hæretica pravitate laborantes, omnẽ gratiã & facultatem, olim ipsis circa electionẽ Imp. concessam, amiserint. Qvæ in tertio capite Ferdin. opponeretur, maximi ponderis esse,

cofurti conſtitui: eaq; renunciatione facta, ac ſtante imperii vacatione, novum mandatum ad confirmationem petendam confici poſſe: cum conſtet vigore electionis, ac Clementis VII. confirmationis, Ferdinandum in Imperio ſuccedere debere. Cum v. impedimentum aliqva ſua culpa contractum ei obſtet, examini ſubjiciendum, ut abſolutione imperata, ad obedientiam exhibendā, & conſvetum juramentum fidelitatis admiſſus, ſedis apoſtolicæ confirmatione potiatur: cujus illud groprium ac peculiare ſit, extenſa brachia tenere, ut qvemcunq; pœnitentia ductum, & viva fide ad eam confugientem, amanter & obviis (qvod ajunt) ulnis complectatur.

Hic verò ex vobis (ô Romaniſtæ) qvis denuò non ſcire deſideraret, an qvispiā veſtrûm ſe Imperatore Ferdinando ſanctioré vel juſtiorem dicere auſit? Qvodnam ipſe delictum patrârit, dignum pœnitentia tanta? Qvalis pœnitentia, qvam poſtulas eſſe debuerit? Qvid deniq; ei de veſtro animo ſperandum fuerit? Væ vobis, qvi verbis religioſi ſanctiq; videmini, & in cordibus veſtris ne micam qvidem pietatis vel ſanctitatis habetis? Væ vobis, qvi pœnitentibus obvias ulnas offertis, & venientes ungulis urſinis crudeliter protritos deglubitis! Væ vobis hypocritæ, qvi aliis pœnitentiam injungitis, & ipſi eam non agitis? Qvando etenim horribili veſtra ethnica idolomania relicta, veram Chriſti Apoſtolorumqve doctrinam amplectemini? qvando piorum atq; innocentium, qvos falsô hæreticos dicitis, ſangvine ſatiabimini? Qvando Sodomitica ſpurcitie abjecta, dignam ordine ſacerdotali vitam inſtituetis? Qvando tandem immenſis Chriſtiani orbis expilationibus expleti, inexhauſtæ repacitati veſtræ modum finemq; ſtatuetis? Qvando à fraudibus excudendis, diſſenſionibus alendis, bellisq; conflandis, & orbe terrarum turbando deſiſtetis? Qvando infinitorum aliorum ſcelerum, qvæ pellis Madian, vel tota Ilias non contineret, pœnitentia vos capiet? O generatio prava, qvæ aliis regnum cœlorum claudis, & ipſa non intras, nec intrabis illud!

Interea verò, dum hæc in collegio Cardinalium, vexamine magis, qvàm examine diligenti diſcutiuntur, Guzmannus legatus Cæſaræus, cognitis his, qvæ Papæ machinatione tractarentur, ſe indies à pōtifice audiri poſtulat. Ac tandem poſt trium menſium ſpacium, ſeriasq; ac graves expoſtulationes, Imperatoris juſſu ſevetiore accepto, ut aut admiſſus mandata injuncta exeqvere-
p.818. tur: aut nulla interpoſita mora, Roma diſre licere: interea Sanctiſſimum rem totam ad accuratiorem deliberationē revocaturū.

Qvæ per Deum immortalem hæc deliberatio, niſi deliberata ac fruſtratoria eluſio fuit? Nam re antè ſatis deliberata ac fruſtratoria eluſio fuit? Nam re antè ſatis deliberata, Sauli iſtius arte, confirmatio Imperatoris ita protelata eſt, ut dum ſplendidiſſimis Cæſaris titulis officere conaretur, ipſe vitalia lumina linqvens, cum memoriæ ſuæ condemnatione, tartara obſcura, jam diu iis digniſſimus, ſubierit: Imperatore Ferdinando aliqvot pòſt annis qvoq; ex hoc terreſtri regno ad cœleſte evocato, ut confirmationē, qvam Saulus controverſam reddere ſtatuiſſet, à Pio IV. ejus ſucceſſore oblatam, animo excelſo vereqve regio reſpuerit: legitima principū Germaniæ electone, exemplo Rudolphi Habſpurgici progenitoris, aviq; Maximiliani, contentus. Schardius ex Leopoldo de Babenberg de juribus Regni, Dante, Alberico de Roſate, tomis conciliorū, & aliis.

Horrenda.

Anno Chriſti 1561. die Jul. 11. horribilis hæc hiſtoria accidit cum Chriſtianis hominibus 88. qvi Montali propter confeſſionem Evangelii in Regno Neapoleos miſerè fuerunt trucidati. Primùm omnes captivi compacti ſunt in unam domum, & ibi damnati mortis ſupplicio: qvam ſecutus ex mandatis ſententiam Carnifex ſingulos unum poſt alterum eduxit ad lanienam.

Primùm verò omnibus oculos obligavit faſcia, deinde in qvandam plateam ampliorem ſupplicio deſtinatam ſic occæcatos abſtraxit, ibi eos in genua cadere juſſit, & ſingulis cultro jugulum abſcidit veluti caponibus, & ſic miſerè emori fecit: ſi qvem humi foderat & jugulaverat, faſciam & ferrum cruenta in os recepit, & alium produxit ad macellum, ſicq; ſingulos tractavit, donec uno cruentato cultro octoginta & octo hominibus ademit vitam. Qvi erant grandiores natu, alacriores erant ad martyrium, qvàm imbecillioris ætatis juvenes.

Deinde in qvaterna ſingulos diſſecuit fruſta, & ibidem ea in cuſpidibus ſuſpenſa in qvaſdam ſeries collocavit in viam verſus Calabriam ducentem. Brevi poſt hæc centum mulieres ibidem loci martyrio ſancto coronatæ ſunt inſtar priorum. Nec non & ſeptem Eccleſiaſtæ, qvi etiam igni addicti, ſublati ſunt ex mundo. Chriſtianorum autē captivorum, qvos hæreticos vocitabant improbi, erant tunc in Calabria decies ſexies centum, excepto numero vulgariū & ruſticorum plebis non exiguo, qvorum tamen

maticus Bathienſis.

Carolus V. Imperator cùm adverſus Proteſtantes bellum movere vellet, priùs non ſolùm pacem & fœdera cum Turcis & Gallis ſanxit: ſed etiam Helvetios unà cum Papa rogavit, ne ſe interponerent. Non n. arma ſumi contrà religionem, ſed Proteſtantium inobedientium rebellionem: religioni autem manſuram fore pacem ſalvam & incolumem. Verùm in fine deprehenſum fuit conſilium & animus. Imp. & Papa ut ſup.

Gilles Corrozetus in Chronico.

Hic ſcripſit Antiqvitates, Singularitates, & Chronicon urbis Pariſienſis, cum ſepulchris, Epitaphiis Regum, Principum, aliorumqve clarorum virorum. Inter alia autem ſcribit memorabile, qvòd, cùm Petrus Remy, Adminiſtrator Regni tempore Philippi Valeſii, Anno 1328. ædificâſſet patibulum illud celebre prope urbem Pariſienſem, appellatum Mont faucon: qvidam miro præſagio inſculpſerit lapidi illius patibuli ſeqventem rhythmum:

En ce gibbet icy em my
Serapendu Pierre Remy.

Et hæc prophetia pòſt ſuum ſortita eſt eventum: Petro illo propter furta in medium patibuli, ut eſſet aliis in exemplum, ſuſpenſo.

1561. p.819.

Aloyſius Luiſinnus Utinenſis.

EDidit hic hoc tempore librum doctiſſimum & utiliſſimum de compeſcendis animi affectibus, qvem ſi ii, qvi Eccleſias & aulas regere volunt, meliùs (qvàm fit) obſervarent, certè aureo frueremur ſeculo. Imp. 118. Ferdinando. Papa 231. Pio 4.

1561.

Ordo Militum S. Stephani.

COſmus Florentiæ Dux anno 1561. inſtituit hunc ordinem, ad Melitenſis militiæ exemplum. Sed in eo differt, qvòd pro candida rubram crucem geſtant auro circumſcriptam: & mariti eſſe poſſunt, qvod Joannitis non licet. Ilva Liguſtici maris Inſula eorum ſedes eſt. Nomen à qvo habeant, authores variant. Panvinus, Stephano Papa: alii, à Florentinæ civitatis Stephano Pontifice: alii aliter ſcribunt. Imperatore Ferdinando. Papa Pio 4.

1562.

Menot Concion at. Gallus f. 70. Col. 1.

O Domini Eccleſiaſtici, qvi roditis oſſa mortuorum, & bibitis ſangvinem crucifixi, audite. *

Et fol. 5. col. 3. Non eſt cauda prælatorũ, qvi hodie poſt ſe ducunt canes, & mangones in dutos ad modum armigerorum, ſicut Svytenſes: qvi nullo modo curant de grege ſibi credito.

Et poſtea. Qvid dicitis domini Eccleſiaſtici & Prælati, qvi comeditis bona hujus magnæ uſuræ patentes, notoriæ luxuriæ, qvæ ſunt in Eccleſia: populus non eſſet ſcandalizatus, nec vos imitaretur. O qvalis rumor: dico ſecundum puram veritatem: Mille prælati ſunt cauſa, qvod pauper & ſimplex populus peccat, & qværit infernũ. Ad omnes diabolus! Nunc ſi aliqvem eorum vis laudare, hoc modo laudes: Eſt bonus paterfamiliâs: benè aliter facit, qvàm ſuos prædeceſſor. Ad omnes diabolos tale menagium! Menagium pro animabus eſt magis neceſſarium & principale.

Et fol. 9. Col. 1. Videmus, qvòd hodie intrant Eccleſiam, ut boves ſtabulum, cornibus elevatis: ut multi, qvi intrant non per Spiritum Sanctum, ſed vi armorum, & ſtrepitu armigerorum, & militum.

Item fol. 120. Col. 1. Sed unde provenit hoc? qvia certè Spiritus Sanctus eſt hodie expulſus de concilio, ſynagoga, & capitulis epiſcoporum, & electionibus prælatorum. Qvia, ut videtur, hodie puero decem annorum datur parochia, in qva ſunt qvingenti ignes: & pro cuſtodia aſſignatur qvandoqve unus nobilis curiæ: qvi poſt Deum nihil odit, niſi Eccleſiam. Heu Deus ſcit, qvomodo hodie dantur beneficia Eccleſiaſtica. Si qværitis, qvomodo puer iſte habuit beneficium: ſciunt reſponſionem: Mater ſua erat familiaris epiſcopo, dedit ei. Nàm hodie verificatur & conpletur Prophetia Eſaiæ 3. Populum meum exactores ſui ſpoliaverunt, & mulieres dominatæ ſunt eorum. Videmus hodie ſuper multos habentes duas abbatias, duos epiſcopatus, & adhuc non ſunt contenti.

Item fol. 111. Col. 2. Qvòd hodie non dantur beneficia, non, non: ſed venduntur. Non eſt meum dare vobis. Antiqvitus dicebantur præbendæ, à præbeo, præbes: ſed hodie dici debent Emendæ, ab emo, emis: qvòd non eſt meum dare vobis.

Et fol. 100. Col. 4. Secundò erit prior, abbas, commendatarius, & potiùs comedatarius, qvi omnia comedit.

Et fol. 94. Col. 1. Nonne reputatis ſimoniam, qvando pro epiſcopatu valente novem millia facitis faſciculum plurium beneficiorum aſcendentium uſqve ad ſummam novem millium, & datis hoc pro recompenſa? Ad omnes diabolos talis recompenſa?

Et fol. 8. Col. 3. Sic iſti protonotarii, qvi habent illas diſpenſas ad tria, imò ad qvindecim beneficia, & ſunt ſimoniaci & ſacrilegi: & non ceſſant arripere incompatibilia: idem eſt eis. Si vacet epiſcopatus, pro eo habendo dabitur unus groſſus faſciculus aliorum beneficiorum. Primò accumulabuntur archidiaconatus, abbatiæ, duo prioratus, qvatuor aut qvinq; præbendæ, & dabuntur hæc omnia pro recompenſatione. p.820.

nando. Papa Pio 4.

Idem. Sed nunc qvid in Cameris Sacerdotũ reperietis? an expositionem epistolarum, postillam super Evangelia? Non. Faceret eis malum in capite magister Nicolaus de Lyra. Qvid ergo? Unum arcum, vel balistam, spatham, aut aliud genus armorum, aut scortorum.

Maillard prædicator Gallus folio 25. colum. 3.

1562.

Estis hîc domini bullatores & portatores reliqviarum?

Fol. 35. col. 3. Dixi hodie manè de lingva fraudulatoria: & credo, qvòd portatores reliqviarum, caphardi, & mensuratores vultum imaginum sæpè comedunt de isto pastillo.

Folio 37. col. 3. Estis hic portatores bullarum? nunqvid linitis auditores vestros ad capiendas bursas eorum?

Fol. 45. col. 1. Et vos portatores reliqviarum & indulgentiarum, nunqvid jactatis vos de malis, qvæ facitis in villagiis? An creditis, qvòd unus magnus usurarius, plenus vitiis, qvi habebit mille millia peccata, dando sex albos trunco, habeat remissionem omnium peccatorum suorum? Certè durum est mihi credere, & durius prædicare. Adulteri enim de malo concubitu recipiunt prolem: ita & vos pecuniam.

Et folio 331. col. 1. Videre magistri reverendi, habuistis bonum qvadragesimale: lucrati estis centum francos: congregastis multum: vos reddetis computum Imperatore Ferdinando. Papa Pio 4.

Idem. Crux suadetur Matth. 16. Si qvis vult venire post me, abneget semetipsum, & tollat crucem suam, & seqvatur me. Sed utinam de religiosis moderni temporis non verificaretur illud Matth. 26. oves, relicto eo, fugerunt. O Deus, venerunt gentes in hæreditatem tuam, polluerunt sanctum templum tuum.

Andreas Duditius Sbardellatus Episcopus Tininiensis.

1562.

Hic Prælatorum & Clericorum in Ungaria nomine, in Concilio Tridentino vehementi oratione calicis usum (ut etiam Bavari petierunt) postulavit, adeò, ut etiam à patribus in hac qvæstione justissima nihil definitum, sed in Papam ea rejecta fuerit. Imp. & Papa ut sup.

Matthias Flaccius *Illyricus*.

1562.

Noribergæ in Comitiis anni 1523. à Statibus Imperii postulabatur, sed sedulò urgebatur, ut in Germania Christianum liberum; concilium instituretur, & (qvò vice versa, contrario juramento promovendæ veritatis, publicq; boni, circa ullius respectum, severissimè obligarentur. Qvod justissimum totius Imperii postulatum, Pontificius legatus ægerrimè tulit, prorsusqve recusavit, dicens: id nihil aliud esse, qvàm colligare manus Pontifici.

Idem. Scribit Papa Pius secundus, ut in Paralipomenis Urspergensis habetur, qvòd, si Episcopus Papæ contradicat, etiam vera loqvendo, nihilominùs contra juramentum Papæ præstitum à se peccet.

Idem. Sacrilegum dogma Catharini Archiepiscopi Minorien sis, non ita dudum editis Romæ scriptis assertum est, qvòd videlicet passio Christi satisfecerit tantùm pro originali peccato, & actualibus baptismum antecedentibus: at Missa satisfaciat pro peccatis baptismum & primam justificationem seqventibus.

Idem. Est pictor & sculptor in Italia nostra ætate egregius, Michael Angelus nomine, qvi admirabilis est in exprimendo nuda hominum corpora, & pudenda. Commendo artem in facto: at factum ipsum vehementer vitupero, ac detestor. Nam hæc membrorum nuditas indecentissimè in aris & præcipuis Dei sacellis ubiqve conspicitur. Verùm annumeretur & hic cum cæteris multis, & magnis Abusibus, qvibus fœdatur ECCLESIA DEI, SPONSA CHRISTI. Qvod verò omnium est teterrimum, hac tempestate in excelsis templis ac sacellis offendes picturas tantæ lasciviæ, ut, qvicqvid natura occuluit turpe nostrum, ibi liceat contemplari, ad excitandam non devotionem, sed cujusvis demortuæ carnis libidinem: qvod tantum nefas nostra, id est, prælatorum culpa contingere, qvi & hæc nedum patiuntur turpissima spectacula, sed eorum nonnunqvam etiam autores sunt, nemo potest inficiari. Hæc Archiepiscopus Compsanus. p. 81

Idem. In oratione Synodica Tridenti 4. Septembris, anno 1562. in sessione 4. coram illis sacris Patribus, nomine regis Galliæ recitata sunt inter alia duo valdè memorabilia puncta, aut dicta: qvorum prius qvidem testatur, multa jam olim in Ecclesiam & religionem Christianam, non tantùm per incuriam, sed etiam per hypocrisin, ac superstitionem prælatorum irrepsisse, qvæ omninò abroganda, & antiqvanda sint primo qvoqve tempore. Posterius verò dictum clarè fatetur, concilia nostri, & etiam prioris temporis parùm fuisse libera. Adscribam primùm prius dictum: deinde posterius. Inqvit igitur Antonius Sebastianus Uxentinus Episcopus:

cofurti conſtitui: eaq; renunciatione facta, ac ſtante imperii vacatione, novum mandatum ad confirmationem petendam confici poſſe: cum conſtet vigore electionis, ac Clementis VII. confirmationis, Ferdinandum in Imperio ſuccedere debere. Cum v. impedimentum aliqva ſua culpa contractum ei obſtet, examini ſubjiciendum, ut abſolutione imperata, ad obedientiam exhibendā, & conſvetum juramentum fidelitatis admiſſus, ſedis apoſtolicæ confirmatione potiatur: cujus illud groprium ac peculiare ſit, extenſa brachia tenere, ut qvemcunq; pœnitentia ductum, & viva fide ad eam confugientem, amanter & obviis (qvod ajunt) ulnis complectatur.

Hic verò ex vobis (ô Romaniſtæ) qvis denuò non ſcire deſideraret, an qvispiā veſtrûm ſe Imperatore Ferdinando ſanctioré vel juſtiorem dicere auſit? Qvodnam ipſe delictum patrârit, dignum pœnitentia tanta? Qvalis pœnitentia, qvam poſtulas eſſe debuerit? Qvid deniq; ei de veſtro animo ſperandum fuerit? Væ vobis, qvi verbis religioſi ſanctiq; videmini, & in cordibus veſtris ne micam qvidem pietatis vel ſanctitatis habetis? Væ vobis, qvi pœnitentibus obvias ulnas offertis, & venientes ungulis urſinis crudeliter protritos deglubitis! Væ vobis hypocritæ, qvi aliis pœnitentiam injungitis, & ipſi eam non agitis? Qvando etenim horribili veſtra ethnica idolomania relicta, veram Chriſti Apoſtolorumqve doctrinam amplectemini? qvando piorum atq; innocentium, qvos falsô hæreticos dicitis, ſangvine ſatiabimini? Qvando Sodomitica ſpurcitie abjecta, dignam ordine ſacerdotali vitam inſtituetis? Qvando tandem immenſis Chriſtiani orbis expilationibus expleti, inexhauſtæ repacitati veſtræ modum finemq; ſtatuetis? Qvando à fraudibus excudendis, diſſenſionibus alendis, bellisq; conflandis, & orbe terrarum turbando deſiſtetis? Qvando infinitorum aliorum ſcelerum, qvæ pellis Madian, vel tota Ilias non contineret, pœnitentia vos capiet? O generatio prava, qvæ aliis regnum cœlorum claudis, & ipſa non intras, nec intrabis illud!

Interea verò, dum hæc in collegio Cardinalium, vexamine magis, qvàm examine diligenti diſcutiuntur, Guzmannus legatus Cæſaræus, cognitis his, qvæ Papæ machinatione tractarentur, ſe indies à pōtifice audiri poſtulat. Ac tandem poſt trium menſium ſpacium, ſeriasq; ac graves expoſtulationes, Imperatoris juſſu ſevetiore accepto, ut aut admiſſus mandata injuncta exeqvere-
p.818. tur: aut nulla interpoſita mora, Roma diſre licere: interea Sanctiſſimum rem totam ad accuratiorem deliberationē revocaturū.

Qvæ per Deum immortalem hæc deliberatio, niſi deliberata ac fruſtratoria eluſio fuit? Nam re antè ſatis deliberata ac fruſtratoria eluſio fuit? Nam re antè ſatis deliberata, Sauli iſtius arte, confirmatio Imperatoris ita protelata eſt, ut dum ſplendidiſſimis Cæſaris titulis officere conaretur, ipſe vitalia lumina linqvens, cum memoriæ ſuæ condemnatione, tartara obſcura, jam diu iis digniſſimus, ſubierit: Imperatore Ferdinando aliqvot pòſt annis qvoq; ex hoc terreſtri regno ad cœleſte evocato, ut confirmationē, qvam Saulus controverſam reddere ſtatuiſſet, à Pio IV. ejus ſucceſſore oblatam, animo excelſo vereqve regio reſpuerit: legitima principū Germaniæ electone, exemplo Rudolphi Habſpurgici progenitoris, aviq; Maximiliani, contentus. Schardius ex Leopoldo de Babenberg de juribus Regni, Dante, Alberico de Roſate, tomis conciliorū, & aliis.

Horrenda.

Anno Chriſti 1561. die Jul. 11. horribilis hæc hiſtoria accidit cum Chriſtianis hominibus 88. qvi Montali propter confeſſionem Evangelii in Regno Neapoleos miſerè fuerunt trucidati. Primùm omnes captivi compacti ſunt in unam domum, & ibi damnati mortis ſupplicio: qvam ſecutus ex mandatis ſententiam Carnifex ſingulos unum poſt alterum eduxit ad lanienam.

Primùm verò omnibus oculos obligavit faſcia, deinde in qvandam plateam ampliorem ſupplicio deſtinatam ſic occæcatos abſtraxit, ibi eos in genua cadere juſſit, & ſingulis cultro jugulum abſcidit veluti caponibus, & ſic miſerè emori fecit: ſi qvem humi foderat & jugulaverat, faſciam & ferrum cruenta in os recepit, & alium produxit ad macellum, ſicq; ſingulos tractavit, donec uno cruentato cultro octoginta & octo hominibus ademit vitam. Qvi erant grandiores natu, alacriores erant ad martyrium, qvàm imbecillioris ætatis juvenes.

Deinde in qvaterna ſingulos diſſecuit fruſta, & ibidem ea in cuſpidibus ſuſpenſa in qvaſdam ſeries collocavit in viam verſus Calabriam ducentem. Brevi poſt hæc centum mulieres ibidem loci martyrio ſancto coronatæ ſunt inſtar priorum. Nec non & ſeptem Eccleſiaſtæ, qvi etiam igni addicti, ſublati ſunt ex mundo. Chriſtianorum autē captivorum, qvos hæreticos vocitabant improbi, erant tunc in Calabria decies ſexies centum, excepto numero vulgariū & ruſticorum plebis non exiguo, qvorum tamen

Salvatorem, & qvod à qvibusdam fuitis improbatur, commenti causas mox audiemus.

De hac re extant verba Concilii Tridentini in sessione 6. Canone 13. alia.

SI qvis dixerit, omni homini, ad remissionem peccatorum assequendam, necessarium esse, ut credat certò, & absqve ulla hæsitatione propriæ infirmitatis & dispositionis, peccata sibi esse remissa, Anathema sit. De qvo sic Chemnicius:

Nec sanè nullæ sunt causæ, qvare tam acriter Pontificii de retinenda dubitatione digladiantur: intelligunt enim, totam negociationem Pontificiæ nundinationis hoc fundamento niti. Conscientia enim qværens certam aliqvam & firmam consolationem, qvando audit, ipsam fidem, etiam qvando in promissione Christum mediatorem apprehendit, debere dubitare de remissione peccatorum, cogitat, se velle cumulare tam multa, & tam varia opera, ut juxta poetam, si non prosint singula, plura juvent.

Hinc ultra opera divinitus mandata, electitii cultus sine fine & modo excogitati fuerunt. Hinc vota, peregrinationes & invocationes sanctorum, fraternitates, o-
p.823. pera indebita, opera supererogationis, nundinatio missarum, negociatio indulgentiarum, & breviter tota illa lerna superstitionum Pontificiarum. Cumqve in agone conscientia in illis omnibus non inveniret certam & firmam consolationem: excogitatum tandem est purgatorium, & propositæ redemtiones suffragiorum post mortem. His regni sui vectigalibus timent publicani Pontificii. Vident enim, fore, ut minuantur & intercidant, si homines ex verbo Dei doceantur, fidem esse fiduciam, qvæ in promissione Evangelii inveniat, accipiat, & possideat certam ac firmam consolationem, de reconciliatione cum Deo. Hinc illæ lachrymæ. Hinc tentationes pro stabilienda dubitatione.

Hæc Chemnizius in Examine Concil. Trid. Sed de his satis. Si plura Lector de hac re scire volet, Theologos reqvirat; Thomam 12. qvæst. 112. art. 5. Bonaventuram, Scotum, Durandum, 1. sent. dist. 17. Joan. Rofredum contra art. 10. & 11. Lutheri. Alphonsum à Castro lib. 7. adversus hæreses, super verbum Gratia. Dominicum à Soto libro 3. de natura & gratia. c. 10. & seq. Ruardum Tapper in explic. art. 9. Lovanienſium, Joannem à Lovanio in libro de fide speciali: Andream Vogam libr. 9.

Hic animadvertendum, prædictorum autorum nonnullos in hoc & aliis fidei articulis qvibusdam ferè consentire Luthero, adeoqve ad veritatem accessisse propè, ut si Lutheri temporibus vel ante scripsisset, qvis aut docuisset ea, qvæ jam ab illis palàm traduntur, hæreseos & anathematis damnatus fuisset. Certum igitur est, qvòd meliora sciant, videant, & sentiant de his negotiis, qvàm ob Metum Judæorum fateri ausint. In promtu causa est: Divitiarum & potentiæ nondum satis habent.

Verùm consequantur claves, qvas adhuc qværunt & affectant, certò in viam redibunt, & veritatem obviis amplectentur ulnis: non enim doctrina, sed candor reqviritur in eis. Imper. 118. Ferd. Papa 231. Pio 4.

De eodem.

SCribit Vincentius libro 30. cap. 107. anno Domin. 1210. Parisiis doctrina & pietate clarissimum vixisse virum, Almericum Gallum, qvi docuerit publicè, qvemlibet Christianum debere firmiter & indubitatò credere: se esse membrum ex corpore Jesu Christi: & hoc esse articulum Christianæ fidei, sine qvo salutem nemo possit acqvirere. Verùm Pontifex Romanus hanc ejus doctrinam acerrimè impugnavit, & publicè tanqvam hæresim damnavit: cumq; ferro & flamma revocare hanc sententiam adegit. Qvi præ dolore animi brevi pòst diem suum obiit, certam tamen spem & fidem suam in Christum retinens.

Ejusdem, de qva hactenus, impiæ dubitationis documentum extat & Paduæ in Italia, qvoqve in templo monasterii Franciscanorum: cum pictura & verbis, ut sequitur, hujusmodi.

Stanislaus Hosius, de exp. verb. Dei, Tomo 1.

p.811.

LAicis lectionem scripturarum permittere, est sanctum dare canibus, & margaritas ante porcos Projicere. Imp. 118. Ferd. Papa 231. Pio 4. 1564.

Idem de expresso verbo DEI inqvit: Si qvis habeat interpretationem Romanæ Ecclesiæ, etiamsi non videat, qvomodo cum textu vel conveniat, vel pugnet, habet tamen ipsissimum verbum Dei.

Idem, certiores Traditiones esse sacris literis, dixit.

Idem nec non & sacra biblia comparavit herbæ Rhododaphnæ, qvæ est satis atqve magis usui, hominibusq; & pecudibus præsentissimum affert lethum. Ita nempe Hosius sacras literas pro venenatis habuit.

In Dialogis de Osio. 1564

vicinis Episcopis communicaret. Qvod ejus factum iniqvissimo animo tulisse Papam, & corruptorem qvendam Lucretium nomine subornasse, affirmant. Imper. & Papa ut sup.

P. Scalichius.

1564. HIc, qvi Paulus de la Scala, & comes Hunnorum esse voluit ex ficta Genealogia, contra Papam varia scripsit: de chorea Monachorum, seu cœtu Antichristi: de labyrintho Romani Antichristi, contra missam, & Centurias Joan. Nass. Sed tandem ejectus à reformatis ex Marchia, ad Papatum confugit, & contra conscientiam pro ventre & & Papatu strenuè scripsit. De qvo vide plura suprà in hist. Abbatis Joachimi, in parte Operis hujus prima.

1564. Petrus Asilius in Tyrannide Antichristi.

QVòd Papa sibi soli sumit Pastoris nomen: ideò fit, ut impleatur Prophetia Zachariæ de pastore stulto, qvem B. Hieronymus Antichristum in extremis diebus comparentem, & Christi gladio succumbentem vel succubiturum, interpretatur.

Et alibi in eodem libro ait: Haud dubiè Lutherus tertius est Helias, de qvo Malachias loqvitur ajens: Ecce ego mittam vobis Eliam Prophetam, anteqvàm veniat dies Domini magnus & horribilis. Imp. Ferd. Papa Pio 4. ut sup.

Idem. Qvi divina sapit, & Christum docet, Petri successor est: sed qvi carnalia sapit, & offendicula gignit, Satanas est. Deinde nec locus, etiam sanctus sit, nec ordo, nec successio, sed solum verbum & fides Christi, Christianos, sanctos & verè sacerdotes facit.

Et alibi cap. 5. Primatus initium & fundamentum est omnis tyrannidis Pontificiæ.

Idem. Qvi vitas pontificum apud sinceriores scriptores vel etiam apud qvosvis perlegerit, videbit, eos tanta in Deum, in magistratus, & omne genus hominum, atq; in ipsam naturam commisisse scelera, ut, potius cacodæmones qvam homines esse eos, crediderit.

1564. Theodorus Zvvinger.

IN gravissima illa lue, qvæ anno Christi 1564. per totum Rheni tractum grassata est, Basileæ plurimorum extremæ voces præsagii loco fuerunt. Nam cum qvis morti proximus esset, qvamvis delirans, aliqvem vel fratrum, vel amicorum, vel notum vocabat. Ille non multo pòst decumbens, eodem modo tertium vocabat: tertius qvartum. Constat certè, plurimos eodem ordine mortuos, qvo vocati fuerant.

inscripta: O clemens, o dulcis, o pia mater Maria. Tum vocem è statua editam fuerunt. Salvc Bernarde. At ille præstigias dæmonis suspicatus: Mulierem in Ecclesia loqvi Paulus vetat, respondit. Hanc statuam adhuc hodie post valvas templi Spiræ extare, ajunt.

Horrendum Monstrum Diabolicum. p. 825.

1565. ANno Domini 1565. 26. die Maji diabolicus iste partus in qvodam pago (cui Schmirtz nomen erat) ditionis Vratislai, generosi domini de Bernstein, à qvadam muliere est editus: ad qvam Satanas venit larva indutus mariti ejus, cumq; ea venerea habita re, hoc ipsam imprægnavit monstro. Infans nullum habebat caput: sed in humero sinistro os, in dextro autem humero aurem, manus pedesq; pro digitis habebant uncinos instar ranarum. Corpus erat coloris fusci instar, & tremebat subinde, ut folia auri: erat mera carnis gleba, nihil habens ossei. Obstetrix cum vellet diram levare illuviem, ingentem edidit clamorem. Multi id viderunt monstrum: & in sacrum sepultum fuit cœmiterium.

Multis autem precib. obsecrabat mater, iterum effodi hunc diabolicum fœtum, & igne cremari, qvò diabolo suum restituatur. Et factum est hoc: monstrumqve ex mandato magnificè dicti domini extra vicum combustum est flammis à carnifice, multis ad ejus combustionem reqvisitis lignis, & pyrio pulvere: oportuit enim post multos labores tandem in minutissimas partes id concidere carnificem, ut ita meliùs & citiùs igne absumeretur totum.

Mulierem ex eo ingens qvidam horror corripuit atq; timor. Illa enim nocte Diabolus magnum impetum & strepitum, ejulando, vociferando, iecndo terram & parietes, scalpendo & mordendo, instar canum & catorum inter se pugnantium, illi movit. Tandem verò ad preces confugiens pacem consecuta fuit, divinæ gratiæ adminiculo. Historiam hanc Senatus civitatis Vlmicensis describi, & publicis mandati typis curavit. Hondorp. Ut sup. Imperatore 119. Max. 2. Papa 231. Pio 4.

Taxa Curiæ Romanæ.

HIc liber clarè ostendit, nullum adulterium, nullum incestum, non homicidiũ, non usuram, non furtum, non Simoniam, non rapinam, nec crimen adeò scelcratum committi posse, à qvo Pontifex Romanus flagitiosissimos (accepto ære) non absolvat, divendita illis remissione peccatorum. Qvo nomine sicut & aliarum complurium fraudum retibus piscatus est thesauros mundi, ut jam pridem sub medio Papatu conqve-

1564. posita adversus Synodi Tridentinæ restitutionem.

De causis matrimonialibus.

IN causis matrimonialibus, pro contractu qvarti gradus, taxa est turonen. septem, ducatus unus, Karlini sex.

Si qvi gradus hujus impedimentum scientes carnaliter commixti sunt, taxantur turon. 16. duc. 4.

Pro legitimatione prolis suscipiendæ in dicto gradu, specialis taxa est tur. 9. duc. 1. Karlini 10.

Qvi ignorantes hoc impedimentum carnaliter copulati sunt, solvunt tur. 9. duc. 1. Karlinos 10.

Qvi ignoranter contraxerunt, & scienter cqnsummaverunt, pendunt turon. 7. duc. 1. Karlinos 6.

Qvi scienter contraxerunt, & non consummaverunt, taxantnr turon. 9. ducat. 1. Karl. 10. Verùm qvando matrimonium scienter contractum & consummatum est, tunc componendum est cum datario.

Si per ordinariam authoritatem divortiati prolis ante divortium susceptæ legitimationem petierint, dabunt tur. 9. ducat. 1. Karl. 10.

De contracto Matrimonio in tertio consangvinitatis vel affinitatis gradu, taxa est tur. 14. duc. 3. Karl. 4. Et præterea componendum super est cum Datario.

In secundo consangvinitatis vel affinitatis gradu dispensatur tantùm per Signoriam Papæ, aut, sede vacante, per summum Pœnitentiarium: & taxa est tur. 50. ducat. 12. Karl. 6.

p.826. In primo gradu affinitatis dispensatur in foro conscientiæ tantùm, & taxa est tur. 30. duc. 7. Karl. 6.

Divortium simplex taxatur tur. 7. duc. 1. Karl. 6.

Qvi contraxerunt in cognatione spirituali, taxantur tur. 17. duc. 3. Karl. 9.

Si cognatio hujusmodi fuerit triplex, taxa est tur. 30. duc. 7. Karl. 2.

In Compaternitate dispensatur tantùm per Signoriam Papæ, vel sede vacante per Signoriam summi Pœnitentiarii: & taxa est tur. 50. duc. 12. Karl. 3.

Qvando adulter, vel is, qvi fidem de contrahendo dedit, vel de facto contraxit, machinatus fuerit mortem alterius conjugi cum effectu, nunqvam cum illo dispensatur, ut cum altero contrahat, sed in jam contracto tantùm dispensatur (dummodò negotium sit penitus occultum) in foro conscientiæ tantùm: & taxa est turon. 36.

Si qvis in matrimonio constitutus, vivente adhuc uxore sua, contraxerit cũ altera, ignorante, ipsum esse conjugatum, post obitum uxoris suæ tenetur istam habere conjugem, novo tn. consensu interveniente, nec potest fieri divortium, nisi ad instantiam alterius ignorantis: & taxa est turon. 9. duc. 2. Karl. 9.

Si qvis, conjugem suam plures annos absentem obiisse credens, aliam duxerit, in eo matrimonio maneat, & durante hac credulitate debitum conjugale exactus reddat, non autem exigat. Si prior conjux redierit, secunda relicta, priori adhærebit: & taxa est tur. 9. duc. 2. Karl. 9.

Cum eo, qvi perpetuam vovit castitatem, dispensatur in foro conscientiæ tantùm, & taxa est tur. 16. duc. 3. Karl. 6.

Cum eo, qvi vovit, qvòd religionem intrare velit, non tamen solenniter, dispensatur, ut contrahat matrimonium, in foro conscientiæ tantùm: & taxa est tur. 15. duc. 4.

Si clausula accesserit, qvòd mortua conjuge, votum suum omninò adimplere teneatur, dispensatur tamen, & taxa est tur. 7. duc. 2. Karl. 3.

Si qvis in sacris Ordinibus constitutus (modò id sit occultum) uxorem duxerit, dispensatur cum illo, ut possit in conjugio manere, donec uxor vixerit, postea abstineat à matrimonio, & in illo constitutus, officium beatæ Mariæ Virginis saltem diebus festis dicat, per modum satisfactionis, & taxatur tur. 15. duc. 4.

De Ebræis.

UT Ebræus possit habere Synagogam in domo propria, taxatur tur. 30. d. 7. K. 6.

Pro licentia erigendi de novo publicam Synagogam, taxa est tur. 60. duc. 15.

Pro licentia medendi cum assistentia, taxatur Ebræus tur. 60.

De promotis & promovendis super defectu ætatis.

IN sexto anno, vel cùm primùm sextum attigerit, pro prima tonsura tenetur solvere tur. 9. duc. 2. Karl. 6.

In decimo sexto, vel cùm primùm decimum sextum attigerit, ad Subdiaconatum taxatur tur. 12. duc. 3. Karl. 8.

In decimo septimo taxatur tur. 6. duc. 2.

In decimo octavo ad Diaconatura, tur. 12.

In decimo nono, tur. 6.

In vigesimo secundo ad Presbyteratum, tur. 12. duc. 2. Karl. 10.

In vigesimo qvarto, tur. 6.

Licentia suscipiendi Ordines.

tur. 12. duc. 2. Karl. 10.

Extra tempora ad omnes ſacros ordines, vel ad duos, vel ad unum tantùm, tur. 10. ducat. 2.

A qvocunq; recipiente munus benedictionis pro Abbate, tur. 24. duc. 6. & pro Epiſcopo, tur. 24.

De corpore vitiatis.

SUper defectu alicujus membri, diſpenſatio ad Clericalem characterem, & qvatuor minores ordines, taxatur tur. 6. duc. 2.

Super defecta alicujus membri, diſpenſatio ad Ordines, vel ad exeqvutivum Ordinem, tur. 16. duc. 4.

Super defectu digitorum, ad qvæcunqve ſimplicia beneficia, tur. 12. duc. 3. Karl. 6.

Super defectu viſus oculi dextri, taxatur tur. 16. duc. 4.

Super defectu oculi ſiniſtri, dummodò chartam teneat in medio altaris, & non ſit magna deformitas, taxatur tur. 30. duc. 7. Karl. 6.

Super defectu utriuſqve, vel alterius genitalium, tur. 6. duc. 2.

Pro illo, qvi ſibi ipſi membrum virile abſcidit, tur. 12. duc. 3. Karl. 6.

De malè promotis.

QVi minorennis promotns eſt, turon. 7. duc. 2. Karl. 3.

Sine dimiſſorialibus literis pro irregularitate, tur. 7. duc. 2. Karl. 3.

Si cum retentione beneficii, tur. 13. ducat. 3. Karl. 8.

Qvi extra tempora promotus eſt, tur. 7. duc. 2. Karl. 3.

Et pro retentione beneficii, tur. 13. ducat. 3. Karl. 8.

Qvi ficto titulo promotus eſt in veteri forma, hoc eſt, qvi non juravit, nec teſtes induxit, tur. 7. duc. 2. Karl. 3.

Qvi prætermiſſis qvatuor ordinibus per ſaltum promotus eſt, tur. 6. duc. 2. Karl. 2.

Si prætermiſſo Subdiaconatu, vel diaconatu de expreſſo, tur. 12. duc. 3. Karl. 7.

Si prætermiſſis ambobus, tur. 18. duc. 4. Karl. 9.

Qvi eodem die ad duos vel plures Ordines promotus eſt, tur. 6. duc. 2.

De his, qvi miniſtrant non promoti.

SI in Subdiaconatus vel diaconatus ordine hoc fecerint, taxa eſt turon. 12. ducat. 3. Karl. 6.

Si cum retentione beneficii, tur. 18. duc. 4. Karl. 9.

Si miniſterium altaris exercuerint, & ſa-

nes & unum beneficium etiam curatum, tur. 5. duc. 1. Karl. 7.

Et cum clauſula permutandi, ſi petatur, ſemel tantùm, tur. 7. duc. 1. Karl. 3.

Si illegitimus tacito defectu hujuſmodi ſe fecerit ad aliqvos Ordines promoveri, taxatur tur. 7. duc. 7. Karl. 3.

Ut legitimus poſſit unum beneficium permutare, tur. 6. duc. 2.

Ut duo tur. 12. duc. 3. Karl. 6.

Ut tria, tur. 18. duc. 4. Karl. 9.

Ut poſſit deſervire beneficio patris, illo præſente vel abſente, tur. 6. duc. 2.

Pro expoſito, tur. 6. duc. 2.

De regularibus illegitimis.

PRo religioſis medicantis, taxa eſt tur. 6. duc. 1. Karl. 8.

Cum iiſdem mendicantibus ad miniſtrum provincialem, ad prioratum, vel ad alias qvascunqve dignitates, & cum non mendicantibus ad Abbatialem dignitatem diſpenſatur, tur. 15. duc. 4.

De conjugatis cum Unica & Virgine.

UT illi poſſint poſt obitum uxoris promoveri ad ordines, taxa eſt tur. 6. duc. 2.

Si volunt gaudere privilegiis, taxantur tur. 9. duc. 2. Karl. 9.

De bigamis.

UT gaudeant clericali charactere, & qvatuor minoribus Ordinibus antea ritè ſuſceptis, taxantur turon. 12. ducat. 3. Karlin. 4.

Si verò addatur clauſula, ſi contingat cum alia contrahere, taxa eſt tur. 18. duc. 4. Karl. 9.

Si addatur diſpenſatio ad beneficia ſimplicia pro bigamo non habente uxorem, adduntur turones 12, & taxa eſt turon. 24. ducat. 6.

Qvi tacita bigamia, cùm eſſe conjunx, fecit ſe clericali charactere inſigniri, taxatur tur. 21. duc. 4. Karl. 6.

Pro milite bigamo contra ſtatuta ſacræ militiæ vel ordinis diſpenſatur, ut gaudeat privilegiis militiæ, & maneat in matrimonio, tur. 18. duc. 4. Karl. 9.

Pro bigamo non habente uxorem, ut poſſit ad qvatuor ordines minores promoveri, taxa eſt tur. 12. duc. 3. Karl. 6.

Pro bigamo, qvi eo tacito ſuſcepit Ordinem, diſpenſatur ad altaris miniſterium, in foro conſcientiæ tantùm, & cum clauſula, Nullis &c. tur. 35. duc. 6.

Pro bigamo, cum qvo fuit diſpenſatum per Papam ad ordines ſacros, & Canonicatum, diſpenſatur ad duo benefi-

men occidit, & mutilavit, neqve ad id auxilium contulit, tur. 36. duc. 9.

Qvi judicaverunt, vel scripserunt in causa criminalibus, taxantur pro qvolibet tur. 37. duc. 9.

Qvi violentam manum jecit in Clericum, vel Presbyterum, taxatur turonen. 6. ducat. 2.

Qvi in Abbatem, vel Prælatum generalem alicujus Ordinis, turon. 12. ducat. 3. Karl. 6.

Qvi in Episcopum, vel superiorem Prælatum, tur. 24. duc. 6.

De mutilatione.

PRo Clero cum suis limitationibus consuetis, tur. 18. duc. 4. Karl. 9.

Si petatur simplex absolutio absqve dispensatione aliqva, tur. 6. duc. 2.

Si qvis mulitavit Abbatem, vel generalem, adduntur tur. 12.

Si Episcopum, adduntur tur. 12.

Si Laicus Laicum, datur in foro conscientiæ, & taxatur tur. 6. duc. 2.

De homicidio voluntario.

CUm homicida voluntario in minoribus Ordinibus constituto, dispensatur ad unum beneficium simplex, si id non suffecerit, ad secundum: si nec secundum qvidem, ad tertium, & unà cum absolutione taxatur tur. 12. duc. 3. Karl. 6.

p.829. Et ut gaudeat privilegiis Clericalibus, tur. 18. duc. 4. Karl. 6.

Et cum inhibitione taxatur, turon. 30. duc. 7. Karl. 6.

Et ad tria beneficia, si petat, turon. 18. duc. 4. Karl. 9.

Si petatur usq; ad congruam sustentationem, tur. 24. duc. 6.

Et cum inhibitione, tur. 36. duc. 9.

Si defunctus non est mortuus vulnere, sed alio qvodam casu, nec percutiens animum habuit occidendi, dispensatur etiam ad altaris ministerium, & qvæcunq; beneficia Ecclesiastica, tur. 36. duc. 9.

Absolutio ab homicidio pro Episcopo, vel Abbate, vel generali alicujus Ordinis, vel militiæ Sancti Joannis, tax. tur. 50. ducat. 12. Larl. 6.

Pro priore monasterii, vel protonotario Apostolico, tur. 40. duc. 10.

Cum homicida voluntaria occulto constituto in sacris, dispensatur ad altaris ministerium, & qvæcunq; beneficia Ecclesiastica, in foro conscientiæ tantùm, & cum clausula, Nullis, tur. 36. duc. 9.

taxatur tur. 50. duc. 12. Karl. 6.

Si petatur absolutio ab homicidio pro communitate aliqva, taxa est arbitraria, pro ratione loci, prout dominis, correctori, & officialibus pro tempore visum fuerit.

De homicidio casuali.

PRo clerico taxatur tur. 6. duc. 2.

Si datur assistentia, fit de speciali, & taxatur tur. 12. duc. 4.

Si petitur absolutio ad cautelam, taxatur tur. 18. duc. 4. Karl. 9.

Et si addatur assistentia, tur. 30. duc. 7. Karl. 6.

Si qvi occidit, diligentiam, qvam debuit, non adhibuit, taxatur, tur. 24. duc. 6.

Et si addatur assistentiam, taxatur turon. 36. duc. 9.

Et si dabat, operam rei illicitæ, utpotè venando, vel ludendo, & baculum vel lapidem jaciendo, & similibus, taxatur turon. 36. duc. 9.

De homicidio necessario.

SI clericus hoc amisit, sese necessariò defendendo, tur. 6. duc. 2.

Si addatur assistentia, tur. 12. duc. 4.

Si petierit absolutionem ad cautelam, tur. 21. duc. 5. Karl. 6.

Si cum inhibitione, tur. 36. duc. 9.

Pro homicidio, pro defensione alterius admisso, qvi aliàs evadere non potuit, dispensatur ad alterius ministerium, tur. 30. duc. 7. Karl. 6.

Pro Episcopo, vel Abbate, &c. absolutio ab homicidio, sive voluntario, sive casuali, sive necessario, taxatur tur. 50. duc. 12. K. 6.

Pro priore monasterii, &c. tur. 4. duc. 10.

De Presbytericidio.

PRo laico, cum forma, in pœnitentia publica, pro una persona tantùm, taxatur tur. 6. duc. 2.

Pro Clerico simplici, vel Presbytero in sacris constituto, executione suorum ordinum sibi penitus interdicta, turonen. 6. duc. 2.

Si plures fuerint, dummodò in uno & eodem negocio, pro primo taxatur integraliter, & de qvolibet aliorum pro medietate.

Si unus plura presbytericidia commisit eodem tempore, & in eodem conflictu, non taxatur ultra 6.

Si verò diversis temporibus, pro primo taxatur integraliter, & pro qvolibet aliorum pro medietate tantùm.

Si presbytericida petierit commutationem

ralem, tur. 24.

Diſpenſatio pro Presbytericida, ut poſſit obtinere beneficia Eccleſiaſtica, tur. 2. ducat. 2.

De Laicidio.

LAicidium in forma pro uno Laico tantùm, tur. 3. duc. 1. Karl. 4.

Si unus plures in uno conflictu occidit, taxatur pro uno tantùm.

De Parricidio.

PArricidium, matricidium, fratricidium, ſororicidium, taxatur pro uno tantùm, tur. 4. duc. 1. Karl. 8.

De Uxoricidio.

TAxatur hoc perinde atqve parricidium.

Si occiſor petierit licentiam contrahendi cum alia, tur. 8. duc. 2. Karl. 9,

Et pro aliis, qvi marito in eo negocio auxilium præſtiterunt, augetur taxa duobus turonenſibus, pro qvolibet.

De Infanticidio.

PRo uno tantùm, tur. 4. duc. 1. Karl. ſi pater, vel mater, aut conſangvineus infantem oppreſſerit; ſic verò extraneus, taxatur tanqvam de Laicidio.

Pro viro & uxore ſimul, tur. 4. duc. 2.

De Abortu.

PRo muliere, qvæ cepit potum ad necandum fœtum, vel patre, qvi dedit potum matri, tur. 4. duc. 1. Karl. 8.

Pro extraneo, qvi procuravit abortum alterius, tur. 4. duc. 1. Karl. 5.

De Veneficiis & Incantationibus.

PRo muliere venefica vel incantatrice, poſtqvàm ſuperſtitiones abjuravit, in qvolibet ſuprà dictorum caſuum taxatur tur. 6. duc. 2.

De Hæreticis.

ABſolutio ab hæreſi, priusqvàm abjuravit, cum rehabilitate, in ampla forma, & cum inhibitione, datur pro turon. 36. ducat. 9.

Pro Laico cum abſolutione infamiæ, turon. 12. duc. 3. Karl. 6.

Et cum inhibitione, adduntur turones duodecim, tur. 24. duc. 6.

De Sacrilegio, furto, incendio, rapina, perjurio, & ſimilibus.

ABſolutio cum rehabilitate, in ampla forma, cum inhibitione, in qvolibet di-

ducat. 9.

Et cum diſpenſatione ſuper irregularitate, qvoad ordines ſacros, & illorum exercitium, tur. 6. duc. 2. P. 831.

Si cum diſpenſatione ad obtinenda alia beneficia, præter illud, ſupra qvo fuit facta Simonia, materia erit componenda cum Datario Papæ.

Si petatur abſolutio, tantùm in foro conſcientiæ datur, etiam cum retentione beneficii, ſuper qvo facta fuit Simonia, ſive ex eo fructus perceperit, ſive non, cum clauſula, nullus &c. Et tunc non eſt componendū cum Datario, ſed taxatur turon. 30. duc. 7. Karl. 6.

De lapſu carnis.

ABſolutio à lapſu carnis, ſuper qvocunqve actu libidinoſo commiſſo per Clericum, cum Monialibus intra & extra ſepta monaſterii, aut cum conſangvineis vel affinibus, aut filia ſpirituali, aut qvibusvis aliis, ſive ab unoqvoqve de per ſe, ſive ſimul ab omnibus abſolutio petatur, cum diſpenſatione ab ordines, & beneficia, cum inhibitione, tur. 36. duc. 3.

De beſtialitate.

SI verò cum illis petatur abſolutio, etiam à crimine commiſſo contra naturam, vel cum brutis, cum diſpenſatione, ut ſuprà, & cum inhibitione, tur. 90. duc. 12. Karl. 6.

Si verò petatur tantùm abſolutio, à crimine contra naturam, vel cum brutis, cum diſpenſatione, & cum inhibitione, tur. 36. duc. 9.

Abſolutio pro Moniali, qvæ ſe permiſit pluries cognoſci intra & extra ſepta monaſterii, cum rehabilitate ad dignitates illius ordinis, etiam Abbatialem, tur. 36. duc. 9.

Abſolutio pro Concubinario, cum diſpenſatione ad ordines, & beneficia, tur. 21. duc. 5. Karl. 6.

Et cum inhibitione, tur. 36. duc. 9.

Pro Laico à lapſu carnis ſuper qvocunqve actu libidinoſo, in foro conſcientiæ, turon. 6. duc. 2.

Ab inceſtu pro Laico, in foro conſcientiæ tantùm, tur. 4.

Si petatur pro utroqve, videlicet pro viro & muliere, in utroqve foro, tur. 18. ducat. 4. Karlin. 9.

Si cum inhibitione, pro uno tantùm turon. 24. duc. 6.

Si pro utroqve cum inhibitione, tur. 36. ducat. 9.

Abſolutio ab adulterio pro Laico in foro conſcientiæ, tur. 4.

Ab adulterio cum inceſta pro una perſona tantùm, tur. 6.

Pro adultero & adultera ſimul, turon. 6.

municatorum Ecclesiastica tradant sepulturæ, tur. 6. duc. 2.

Si cum dispensatione super irregularitate, & ad beneficia obtinenda, tur. 9. duc. 2. Karl. 9.

Si etiam cum retentione obtentorum, tur. 12. duc. 3. Karl. 6.

Absolutio pro illo, qvi celavit cadaver defuncti, ut beneficia impetraret, turon. 6. ducat. 2.

Si cum dispensatione super irregularitate ad obtinenda beneficia, tur. 9. ducat. 2. Karlin. 9.

Si etiam cum retentione beneficii obtenti, tur. 12. duc. 3. Karl. 6.

Absolutio pro Presbytero, qvi celebravit in loco interdicto ignoranter, turon. 6. ducat. 2.

Si verò scienter, non tamen in contemtum clavium, si interdictum erat authoritate ordinaria positum: absolutio simplex tur. 6. duc. 2.

Si verò à Papa, tur. 12. duc. 3. Karl. 6.

Absolutio pro Presbytero, qvi conjuges in secundo matrimonio benedixit, qvi jam in primo benedicti fuerant, tur. 6. duc. 2.

Si cum dispensatione super irregularitate, tur. 9. duc. 2. Karl. 9.

Si cum retentione beneficii obtenti, turon. 12. duc. 3. *Karl.* 6.

p. 832. Si Presbyter aliqvos clandestiuè matrimonio copulavit, & missam coram eis celebravit, absolutio pro ipsis conjugibus tur. 6. dur. 2. *Karl.* 3. Et pro Laicis, qvi interfuerunt, augetur taxa tur. 3. pro qvolibet.

Absolutio pro illo, qvi obstitit, ne literæ Apostolicæ executioni demandarentur, si Clericus est, cum dispens. ad obtentum, & ad obtinendum, & absolutione infamiæ & assistentia, tur. 36. duc. 9.

Pro Clerico absolutio simplex, turon. 12. duc. 3. *Karl.* 6.

Absolutio pro Mercatore, qvi transportavit hastas ad partes infidelium, & lucrum nullum reportavit, tur. 12. duc. 3. *Karl.* 6.

Si lucrum reportavit, taxatur similiter, & componendum est cum Datario Papæ.

Absolutio pro eo, qvi bona defuncti pro mercede servitiorum defuncto impensorũ retinet, & admonitus non restituit. dummodò non excedant debitam mercedem, in foro conscientiæ tantùm, tur. 6. duc. 2.

Absolutio pro Episcopo, qvi certis annis & terminis præfixis juravit limina Apostorum visitare, & adhuc non visitavit, cum injunctione, qvòd de cætero promissionem hanc servare velit, tur. 12. duc. 3. *Karl.* 6.

Absolutio à spirituali excommunicatione

Si verò etiam cum absolutione generali à qvibuscunq; dictis, tur. 80. duc. 20.

Si super irregularitate incursa ab eo, qvi judicavit in criminalibus vel in similibus sine absolutione, pro præterito, etiam cum absolutione infamiæ, & cum inhibitione, vel secus, tur. 30. duc. 7. *Karl.* 6.

Et cum absolutione pro præterito, qvando ea indiget, tur. 36. duc. 9.

Si verò petatur simul cum dispensatione de præterito, etiam qvòd in futurum possit judicare, vel advocare, tur. 45.

Si verò petatur cum utroq; dispensatio scilicet de præterito & futuro, etiam absolutio de præterito, qvando non indiget, tur. 50. duc. 12. *Karl.* 6.

Pro eo, qvi medendo incurrit irregularitatem, tur. 36. duc. 9.

Si verò petatur etiam licentia in futurum, tur. 50. duc. 12. *Karl.* 6.

De sepulturis.

ABsolutio ad instantiam cognatorum defuncti excommunicati, sive violenter mortui, ut ejus cadaver in terra benedicta sepeliatur, tur. 6. duc. 2.

Pro Abbate vel Episcopo, tur. 12. duc. 3. Karl. 6.

Absolutio pro altero conjugum vivente, altero defuncto, qvi clandestinè contraxerant, tur. 4. duc. 2. *Karl.* 9.

De commutationibus, seu relaxationibus pœnarum.

RElaxatio exilii sive carceris perpetui simplex, tur. 40. duc. 10.

Si verò petatur dispensatio super irregularitate, etiam cum retentione beneficii obtenti, & absolutione à delicto, turon. 60. ducat. 15.

Relaxatio exilii sive carceris à 10. annis usq; ad 15. tur. 36. duc. 9.

Cum dispensatione super irregularitate, & in retentione beneficiorum, tur. 50. ducat. 12. *Karl.* 6.

Relaxatio exilii sive carceris à 5. usqve ad 10. annos simplex, & cum absolutione simplici à delicto sine dispensatione, taxatur tur. 23. & ducat. 6. Et pro assistentia adduntur tur. 6.

Ad qvinqvennium relaxatio simplex, &c. tur. 12. duc. 3. *Karl.* 6.

Relaxatio suspensionis pro Presbytero, qvi morbo caduco laboravit, & propterea per ordinarium suspensus fuit, & jam per

Rdi, pro una persona in uno contractu, tur. 7. duc. 2. Karl. 3.

Et cum inhibitione & absolutione infamiæ, dur. 36. duc. 9.

Si sint plures in eodem negocio, pro qvolibet adduntur tur. 3.

Si sint diversi contractus in eodem negocio inter easdem personas, pro qvolibet contractu ultro primum augentur tur. 3.

Relaxatio juramenti pro illo, qvi juravit in una Universitate sumere gradum, qvem possit sumere in alia, tur. 6. duc. 2.

Relaxatio juramenti, qvod absq; salutis æternæ interitu servari non potest, puta in malis promissis, vel turpi toto, tur. 6. duc. 2.

Et aliter taxatur Episcopus, aliter Abbas, vel Prælatus generalis.

De commutatione voti.

COmmutatio voti Religionis non solennis, in foro conscientiæ tantum, tur. 15. duc. 4.

Consimiliter commutatio voti castitatis non solennis, in foro conscientiæ tantùm, tur. 15. duc. 4.

Absolutio à transgressione dicti voti Religionis, ut valeat remanere in matrimonio, cum adjecta clausula: qvòd si conjugi supervixerit, votum omninò adimplere teneatur, similiter in foro conscientiæ tantùm, dur. 15. duc. 4.

Confimilis est absolutio, & taxa voti castitatis.

Prorogatio voti sepulchri Dominici, vel sancti Jacobi in Compostella, aut liminum Apostoli Petri & Pauli, propter aliqvas legitimas causas, tur. 9. duc. 2. Karl. 9.

Si verò ad biennium tantùm, tur. 4.

Commutatio voti sepulchri dominici, tur. 12. duc. 3. Karl. 6.

Et componitur cum Dadario Papæ.

Commutatio voti Sancti Jacobi in Compostella, tur. 12. duc. 3. Karl. 6.

Et componitur cum datario Papæ.

Commutatio voti Sancti Petri & Pauli de urbe, tur. 12. duc. 3. Karl. 6.

Et componitur cum Datario Papæ.

Commutatio voti alterius cujusqve, tur. 6. duc. 2.

Commutatio jejuniorum, & aliarum abstinentiarum, vel alicujus habitus, tur. 6. duc. 2.

Si petatur pluribus personis, habentibus connexionem inter se, taxatur pro primo integrè, & pro aliis pro medietate pro qvolibet. Si verò sunt personæ penitus diversæ, taxatur pro unoqvoq; integrè. Si verò petatur pro capitulo, vel conventu, aut collegio insigni, tax. ad turonenses centum, si commutatio sit perpetua.

De commutatione ora-

pro patiente defectum visus, vel propter aliud impedimentum, tur. 12.

Si verò mutatur de ritu unius Ecclesiæ ad ritum alterum, tur. 9. duc. 2. Karl. 9.

Commutatio officii pro conventu, vel capitulo, tur. 60. duc. 15.

Et si cum facultate anteponendi, vel postponendi, tur. 100. duc. 25.

De commutatione ultimæ voluntatis.

TAxatur tur. 12. duc. 3. Karl. 6.

Si petatur potestas transferendi ossa, vel missas, vel Ecclesiam, & similia, ultrà adduntur tur. 6.

De Reductione Missarum.

REductio Missarum propter tenuitatem fructuum, tur. 12. duc. 12. Karl. 6.

Et cum assistentia, tur. 18. duc. 5. p. 834.

Si ad petitonem Rectoris pro se, & successoribus cum assistentia, turon. 30. duc. 7. Karl. 6.

Si petatur à collegio, vel capitulo, aut universitate, tur. 40. duc. 10.

Si cum commutatione ultimæ voluntatis testatoris, taxæ reductionis adduntur turon. 6.

De confirmatione.

COnfirmatio concordiæ pro privatis personis, licitæ tamen, & juxta Canicas sanctiones factæ, tur. 12. duc. 3. Karl. 6.

Si pro confraternitate, vel universitate, vel monasterio, tur. 24. duc. 6.

Confirmatio concordiæ super rebus Ecclesiasticis, si fiat in forma, si in evidentem, tavatur juxta valorem, &c.

Si verò non fiat in forma, si in evidentem, tur. 12. duc. 3. Karl. 6.

Confirmatio alienationis rerum Ecclesiasticarum taxatur juxta formam, si in evidentem.

Confirmatio statutorum super certo numero beneficiorum seu beneficiatorum, cum vel sine assistentia, tur. 30. duc. 10.

Confirmatio statutorum pro Ecclesiâ Cathedrali, tur. 80. duc. 20.

Si verò pro collegiata, tur. 60. duc. 15.

Si petatur confirmatio unius statuti tantùm expressi, si sit alicujus momenti, & Ecclesiæ Cathedralis, tur. 40. duc. 10.

Si verò non videtur magni momenti, taxatur ex arbitrio officialium.

Confirmationes erectionum, vel reservationum juris patronatus, taxantur prout ipsæ erectiones, vel reservationes. Et sic de similibus.

Confirmatio unionis perpetuæ factæ per ordinarium ex causa, in qva à jure

bonorum, vel termini qvinqvennalis ad electionem majoris part. tur. 5. duc. 1. Karl. 6.

Si cum derogatione statuti innuentis certam formam reddendi, tur. 8. 2. 5.

Capitulum Odoardus, pro Clerico, turon. 5. 1. 6.

Si cum absolutione à ten. tur. 6. 1. 9.

Si cum dispensatione ab irregularitate, tur. 9. 2. 9.

Capitulum pervenit, pro Clerico, & beneficiato, tur. 6. 1. 9.

Si pro Episcopo, duplicatur taxa.

De Declaratoriis.

DE declaratoria juris, sive Religionis, sive homicidii, sive alterius cujusq; taxatur tur. 6. 21.

Exceptis matrimonialibus, qvæ taxantur tur. 7. 2. 1.

Perinde valere.

PRo eo, qvi perdidit literas testimoniales aliqvorum ordinum, tur. 6. 2.

Pro eo, qvi omisit in literis aliqvid narrare, qvòd si narrasset illas, nihilominùs obtinuisset, nec aliqvid in taxa alterasset, turon. 6. 2.

Si verò id, qvod est omissum, non tam facilè fuisset concessum, non tamen alterasset taxam, taxatur tur. 6. 2.

Si autem alterasset taxam, si qvidem in minus qvàm sex, tur. 6.

Si in plus, taxabitur ultra 6. ad totum illud plus, in qvo prior taxa alterata fuisset.

De Licentiis, & Indultis.

LIcentia transferendi parochialem Ecclesiam, vel collegiatam cum omnibus suis juribus in monasterium, tur. 24. 6.

Et si cum prophanatione prioris loci, p. 835. tur. 40. duc. 10.

Licentia erigendi fontes Baptismales, tur. 24. 6.

Licentia erigendi collegiatam, vel commutandi parochialem Ecclesiam, tur. 100.

Licentia erigendi parochialem Ecclesiam, vel monasterium, tur. 24.

Licentia erigendi, seu transferendi cœmiterium, vel oratorium, vel capellam, turon. 12. 3. 6.

Cum prophanatione prioris loci, tur. 24. 6.

Et si petatur ad instantiam universitatis, duplicatur taxa.

Licentia transferendi reliqvias de loco ad locum, de consensu qvorum interest, non tamen ab urbe, tur. 9. 2. 9.

tur. 50. 12. 6.

Licentia celebrandi in capella non consecrata, tur. 12. 3. 6.

Etiam cum licentia transferendi vel erigendi unam capellam, tur. 18. 4. 6.

Reservatio juris patronatus pro se & hæredibus, tur. 40. 10.

Licentia erigendi Apothecas in porticu Ecclesiæ, tur. 12. 3. 6.

Licentia erigendi confraternitatem cum confessionali pro utriusq; sexus confratribus; altari portatili, & Licentia in locis interdictis sepeliendi, & Euchar. Sacramentũ recipiendi, festo Paschali excepto, tur. 120. duc. 30.

Mutatio dedicationis, seu invocationis Sancti, &c. tur. 12. 3. 6.

Licentia celebrandi ubiq;, tur. 9.

Licentia celebrandi bis in die, ad vitam unius tantùm, tur. 12. 3. 6.

Si ad petitionem collegii, vel capituli, aut universitatis, sine congregationis Presbyterorum secularium, tur. 100. 25.

Licentia pro consulibus unius oppidi, tempore interdicti, qvòd possint in eorum capella facere celebrari d. officia, & inibi sepeliri, cum clausulis consuetis, tur. 100.

Altera portatile, tur. 8. 2. 6.

Si pro viro & uxore, tur. 9. 2. 9.

Si etiam pro liberis, pro qvalibet persona augetur taxa tur. 4.

Licentia celebrandi ante diem, tur. 12. 3. 6.

Licentia publicandi indulgentias Cardinalium absq; ordinarii licentia, tur. 6. 2.

Licentia recitandi horas canonicas secundum ritum alterius diœcesis, qvàm suæ, tur. 6. 2.

Secundum usum Romanæ Ecclesiæ, turon. 6. 2.

Eadem licentia pro regulari, tur. 9. 2. 9.

Licentia anteponendi & postponendi horas canonicas, tur. 9. 2. 9.

Et si petatur simul etiam secundum usum Romanæ Ecclesiæ vel alteris, turonen. 12. 3. 6.

Et si licentia anteponendi & postponendi tantùm, petatur pro conventu vel capitulo, tur. 60. 15.

Licentia testandi & disponendi de bonis, pro clerico seculari, tur. 13. 3. 6.

Pro regulari, dummodò non de acqvisitis ex bonis monasterii, tur. 24. 6.

Pro Episcopo titulari, tur. 36. 9.

Pro alio Episcopo, tur. 50. 12.

Pro Abbate vel commen. totidem.

Pro Priore, tur. 36. 9.

Pro Protonotario Apostolico, tur. 18. 5.

Licentia eligendi confessorem in forma,

ron. 4.

Pro confraternitate, capitulo, vel universitate, in perpetuum, taxa est arbitraria, & habenda est ratio qualitatis illorum.

Pro regulari de licentia sui superioris, tur. 6. 2.

Sine licentia superioris, tur. 12. 3. 6.

Ut possit stare extra, turon. 6.

Licentia utendi lacticiniis temporibus prohibitis, pro una persona tantùm, tur. 62.

Pro tota familia, tur. 12. 3. 6.

Pro pluribus conjunctis, tur. 12. 3. 6.

Pro capitulo, collegio, congregatione, vel universitate, in perpetuum taxa est arbitraria.

Pro oppido, & illius districtu, etiam pro Clericis, fratribus, & Monialibus cujuscunque ordinis, tur. 200. 50. Habenda tamen est ratio oppidorum.

p. 836. Si pro communitate ratione loci frigidi, & ob penuriam piscium, & olei olivarum, quæ quidem communitas talibus lacticiniis uti consuevit à juvenili tempore, turon. 100, 25.

Licentia percipiendi fructus in absentia, residendo in altero beneficiorum, vel in Romana curia, vel studendo in loco, ubi studium viget generale, tur. 9. 2. 9.

Licentia transferendi ossa unius cadaveris, tur. 6. 2.

Si verò plurimorum cadaverum ejusd. familiæ, pro quolibet taxatur integrè.

Licentia visitandi per alium in Archidiaconatu, tur. 36. 9.

Derogatio fundationis alicujus beneficii, in qua cavetur, quòd nullus possit obtinere beneficium, nisi sit actu Presbyter, vel quòd illud obtinens non possit obtinere aliud, tur. 12. 3. 6.

Licentia deferendi corpus Christi si semel tantùm in anno, tur. 12. 3. 6.

Si bis, tur. 20. 5. 3. Si ter, turon. 30. 7. 6. Si quater, turon. 40. 11. Si quinquies, tur. 50. 12. 6. Si sexies, tur. 60. 15.

Et sic ulterius, pro qualibet vice addendo decem.

Licentia deferendi merces semel, vel pluries ad partes infidelium, vel aliàs exercendi mercaturam etiam, locorum ordinariorum, & quorumcunq; dominorum temporalium, etiam Regum, Imperatoris, seu quorumvis aliorum licentia minimè requisita, cum derogationibus amplissimis, tur. 24. 6.

Licentia portandi frumentum ad partes infidelium, videlicet per totam Barbariam, usq; ad tria millia grossarum salviarum, juxta tenorem privilegii, & literarum Apostolicarum, tur. 50. 12. 6.

Licentia pro vicario, quòd in absentia Episcopi possit quæcunq; ornamenta Ec-

In perpetuum verò, taxatur tur. 200. 50.

Licentia medendi tam pro Clerico seculari, quàm regulari, turon. 30. 7. 6.

Si cum absolutione de præterito, tur. 36. 9.

Si pro Episcopo, tur. 50. 12. 6.

Licentia pro Presbytero, quòd possit studere medicinæ, & mederi cum absolutione de præterito, si artem hujusmodi exercendo in aliquo excessit, tur. 40. 10.

Licentia audiendi leges pro Clerico seculari, tur. 9. 2. 9.

Pro regulari in conventu, tur. 12. 3. 6.

Extra conventum, tur. 12. 3. 6.

Si sine licentia superioris, extra conventum ad septennium, tur. 18. 4. 9.

Si cum facultate deserviendi beneficio Ecclesiastico, & prædicandi, tur. 21. 66.

Licentia procurandi seu advocandi pro Clerico seculari, tur. 30. 7. 6.

Si cum absolutione de præterito, tu. 36. 9.

Licentia exercendi officium notariatus, tur. 12. 3. 6.

Licentia exercendi officium judicis secularis in civilibus tantùm, tur. 24. 6.

Si verò etiam in criminalibus, cum limitationibus consuetis, tur. 37.

Licentia mutandi nomen proprium, turon. 9. 2. 9.

Licentia mutandi cognomen vel signũ, tur. 6. 2.

Licentia reconciliandi Ecclesiam, seu cœmiterium, tur. 12. 3. 6.

Licentia obtinendi Canonicatum in Cathedrali, pro constituto in duodecimo suæ ætatis anno, non obstantibus regulis in contrarium editis, tur. 12. 3. 6. Pro constituto in tredecimo, tur. 6. 2.

Licentia celebrandi inter Græcos græcè, & Latinos latinè, tur. 9. 2. 9.

Licentia visitandi sepulchrum Dominicum, tur. 4. 1. 6.

Pro Episcopo de non promovendo, nec suspiciendo munus consecrationis ad annum, tur. 30. 7. 6.

De non promovendo ad septennium, tur. 9. 2. 9.

Licentia celebrandi capite cooperto, tur. 12. 3. 6.

Si pro Episcopo vel Abbate, tur. 24. 6.

Licentia de non residendo pro Episcopo titulari, tur. 18. 4. 9.

Licentia obtinendi duo beneficia dissimilia sub uno & eodem tecto, tur. 12. 3. 9.

Licentia, quòd Episcopus titularis non teneatur visitare limina Apostolorum Petri & Pauli, propter locorum distantiam, & non perpetuò, tur. 24. 6.

Si perpetuò, tur. 50. 12. 6.

Licentia pro spurio, quòd possit recipere à patre Laico vel clerico seculari, usq; ad summam ducentorum ducatorum ex lega-

24. duc. 6.

p.837. Licentia piſcandi Dominicis vel aliis feſtis diebus, pro redemtione captivorum ad qvinqvennium, tur. 12. 3. 6.

Si pro conventu, confraternitate, vel communitate, tur. 50. 10. 6.

Licentia pro capitulo cathedralis Eccleſiæ, qvòd poſſit aliqvas pecunias pro reparatione & manutentione civitatis contribuere, tur. 24. 6.

Licentia adoptandi, ut poſſit in omnibus bonis ſuccedere, ſine tamen præjudicio cognatorum. turon. 12. 3. 6.

Licentia veſcendi carnibus à Saracenis interfectis; pro qvodam domino temporali, & ſua familia, tur. 30. 7. 6.

Licentia pro muliere honeſta cum tribus vel qvatuor matronis ingredi monaſterium Monialium qvater in anno, inſolita forma, tur. 12. 3. 6.

Licentia, qvòd pater poſſit familiam introducere in monaſterium, ut bonis imbuatur moribus, turon. 12. 3. 6.

Licentia recipiendi habitum militiæ S. Jacobi de Spata, à qvocunqve Prælato. turon. 60. 15.

Licentia recipiendi habitum militiæ Jeſu Chriſti, vel alterius, tur. 30. 7. 6.

Et pro muliere, etiam S. Jacobi, turon. 40. 10.

Licentia recipiendi habitum tertii ordinis S. Franciſci de pœnitentia nuncupati, à qvocunqve antiſtite, ſeu perſona in dignitate Eccleſiaſtica conſtituta, pro conjugato, tur. 12. 3. 6.

Indultum, qvòd miles S. Jacobi poſſit matrimonium contrahere cum vidua, qvod per ſtatuta militiæ eſt prohibitum, turon. 12. 3. 6.

Licentia pro religioſo, ut poſſit eſſe confeſſor monialium, etiam alterius ordinis, turon. 15. 42.

Licentia prædicandi pro prædicatore egregio, tur. 36. 9.

Et ut concioni ejus intereſſentes certos dies indulgentiarum conſeqvantur, turon. 40. 10.

Licentia doctorandi pro Clerico ſeculari, vel regulari, tur. 12. 3. 6. ſi cum licentia ſuperioris ipſius: ſin minùs, tur. 18. 4. 9.

Licentia pro Abbatiſſa viſitandi domos & terras Monaſterii ſui, unà cum tribus aut qvatuor monialibus, tur. 24. 6.

Licentia pro fratre ordinis Minorum de obſervantia, qvòd poſſit habere procuratorem, qvi pecunias, qvas ipſe ſuâ induſtriâ acqviſivit, exigere, & recipere, ac in unius ipſius fratris filium convertere poſſit, tur.

Licentia pro toto Monaſterio petente reduci ad ſtrictiorem obſervantiam, qvàm profeſſi fuerint, non mutando ſuperiorem, tur. 40. 10.

Licentia transferendi de ordine ad ordinem paren, turon. 15. 4. Si ad arctiorem, turon. 12. 3. 6.

Si totum Monaſterium petit transferri ad alium ordinem, tur. 50. 12. 6.

Si de ordine ad ordinē longiorē, tur. 24. 6.

De monaſterio ad monaſterium ejuſdē ord. profeſſionis, habitus & obſervantiæ regularis ejusdem provinciæ, tur. 4. 1. 8.

Si alterius provinciæ, tur. 12. 3. 6.

Si cum uſufructu, dote, & ſupellectilibus, adduntur tur. 6.

Licentia ducendi vitam heremiticam, tur. 12. 3. 6.

Abſolutio ab Apoſtaſia pro vagabundo volente redire ad ovile, tur. 12. 3. 6.

Licentia deferendi habitum ſubtus, turon. 12. 3. 6.

De Marrania.

Marrania in ampliſſima forma componitur, pro Clerico, turon. 60. 15. Pro laico tur. 40. 10. Et in utroq; caſu componendum eſt cum Datario Papæ, niſi ſedes vacet, tunc datur pro Clerico tur. 8. & pro Laico, tur. 60.

Verùm, qvando non datur in ampla forma, ſed ad exercendum aliqvod officium, unde vivat, cujus ipſe peritiam habet, vel pro Presbytero ad effectum celebrandi, turon. 12. 3. 6.

Niſi ſit ad affectum advocandi, vel medendi, tunc taxatur tur. 24.

Theodorus Graminæus, & ante hunc multi alii.

p.838.

SCire debes, qvòd ex effuſione ſangvinis Chriſti, & multis meritis martyrum & aliorum ſanctorum, conſtitutus eſt theſaurus Eccleſiæ, cujus poteſtatem habet vicarius Chriſti, & claudit & aperit cui vult, & qvando vult. Nam qvia una guttula fuiſſet ſufficiens ad liberandum totum mundum: item & martyres fuerunt puniti ultrà, qvàm eorum delicta meruerunt: certè omnia illa merita, qvæ ſuperabundant, ſunt in manu Eccleſiæ. Imp. Max. 2. Pp. Pio 4.

Idem in Myſtico Aqvilone ſuo. Qvòd Thaddæus ait, me ſeptentrionis matrem Saxoniam facere, filias Magdeburgum, Brandeburgum, &c. malitiosè ac fraudulenter mecum agit, non ut virum bonum decebat, in qvo juvenilis ardor nocendi cupiditate flagrans, jam extinctus eſſe debebat. Verba enim non mea, ſed Abbatis

partibus Occiduis conſtitutam, Teutonicorum potentia conculcet. Nam ſicut peccati radix Antiochus, finem Judaicis dedit Hiſtoriis: ſic imperio perditionis filius præliis Germanorum. Nullus enim populorum legitur ad tantam amaritudinem perduxiſſe Romanam Eccleſiam, ſicut domeſticus Alemannus. Ab Aqvilone Germaniæ illa pandetur hæreſis, & afflictio, qvæ non ſolùm involvet reprobos, ſed & electos afficiet temporibus præfinitis. Hujus Aqvilonis mater eſt Saxonia: filiæ verò Magdeburgum, Brandeburgum, Miſnia, Mechelburgum, ISLEBIUM, levantes contra Dominum Spiritum peſtilentem.

Hæc prophetia cum circa annum Domini milleſimum, ducenteſimum ab ipſo Abbate ſcripta ſit, impudenter & temerariè mihi à Thaddæo imputatur.

Et in margine Graminæus porrò inqvit: nota patriam Lutheri, ante 350. & amplius annos prædictam.

Ad dirimendam hanc litem, propria & ipſammet verba Abbatis Joachimi ſuper Eſaiam, qvæ longè aliter (ut ſeqvitur) ſonant, recitanda ſunt.

In gl. b. Nam ſicut, inqvit, peccati radix Antiochus, 1. Mach. 1. finem Judaicis dedit hiſtoriis: ſic & in novo perditionis filius præliis Germanorum. Unde & legitur Eſ. 18. Deferetur munus Domino à populo dilacerato & terribili: poſt qvem non eſt alius, cujus diripuerunt terram Juda. Nullus enim populorum legitur ad tantam amaritudinem perduxiſſe Romanam Eccleſiam ſicut domeſticis Alemannus.

In gl. a. Etſi à Petri navicula toleratur pro tempore Spiritus tempeſtatis: illud magis torqvet Eccleſiam, qvo inter viros prælaticos & potentes Livonica puritas hæreticâ fœditate fordeſcet.

Totum tempus poſteritatis aqvilæ decedentis usqve ad filii perditionis originem: qvi erit univerſalis iniqvitas, nomen præfinitionis includit.

Super habitatores Eccleſiaſticos verſos in arcum pravum, Pſalm. 77. ab Aqvilone Germaniæ illa pandetur afflictio: qvæ non ſolùm involvet reprobos, ſed & electos afficiet temporibus præfinitis.

In gl. b. Omnes hi novæ filii Babylonis, Apoc. 18. levantes contra Dominum Spiritum peſtilentem. Hæc ſunt ipſiſſima verba Abbatis.

Conferens igitur Lector æqvus Graminæi relata ex Abbatis Joachimi libello, cum ipſo autentico, videbit, qvàm longè à veritate receſſerit ille Graminæus. Hæc enim ſeqventia omnia: (Hujus Aqvilonis mater eſt Saxonia, filiæ verò Mechelburgum, Isle-

Bragbeburgenſium, Miſnenſium, Berſebergenſium, & Vzeldienſium civitatibus gloſſam hanc ſeqventem, & nullam aliam adſcripſit (omnes hi novæ filii Babylonis, Apoc. 18.) Id autem, qvod in illo capite 18. agitur de Antichriſto ſuo Romano, ſeu nova & magna Babylone, omninò nihil pro Graminæo facit, ſed impugnat ipſum potiùs. Indigna autem tali viro eſt temeritas, qvòd falsò aſſuit Abbati verba; Hæreſis, Mechelburgum; & præſertim Islebium, qvorum nec unum ibi reperitur. Et ex Abbate refert qvidem: ab Aqvilone pandetur afflictio: cauſam autem, qvare, & in qvos ſuperventurum ſit id mali, ſilentio præterit. Nam Abbas expreſſis verbis, Eccleſiaſticos in arcum pravum (ſecundum illud Pſalmi 77.) verſos, & proinde ut malefactores iram Dei meritos, aſſerit.

Qvid verò ſentiat idem Abbas de urbe Roma, Curia & ſede Pontificis Romani, deqve toto clericatu, & cohorte papali, & qvod propter horrenda flagitia, & abominanda delicta Deus ipſos penitus ſit reprobaturus & perditurus; & qvòd non Magdeburgum, ſed Roma; Roma, inqvam, ſit Magna illa nova Babylon; lector ſuperiùs legendo perluſtrare poterit ſub nomine Abbatis Joachimi in libro ſuper Hieremiam, Jeſaiam, Danielem, Evangelium Joannis, Apocalipſim, de ſeptem ſigillis, concordiæ, in Cyrillum de magnis tribulationibus & ſtatu Eccleſiæ: de futuris temporibus; de fiore: item apud Hieronymum, Auguſtinum, Ansbertum, Petrarcham, Bocatium, & alios in hoc opere in plurimos; qvi, Romam eſſe ipſam Babylonem, ſatis abundè demonſtrant.

Habes (Lector) apud Gregorium ſuper illud Job. 30. (ad dextram orientis) ſeqventia: Hi ad perſecutionem, inqvit. Eccleſiæ proſilient, qvi electa membra redemtoris credebantur: hic nihil de Aqvilone, ſed de illis ipſis, ut Schola Pariſienſis de periculis Eccleſiæ interpretatur, qvi perfecta membra Chriſti reputantur, ut ſunt hodie Jeſuitæ, qvi certè (utpote viri prudentes & doctiſſimi) totius Papatus fundamenta nulla eſſe, ſatis noverunt: ſed cum, à qvo conducti ſunt, & qvi illos ad ſummas dignitates (intrant enim ut vulpes) evehere poteſt, offendere hactenus noluerunt; veruntamen ut de illis idem Joachimus ſuper Jeremiam vaticinatur, illi ipſi ſunt, qvi contra Romanam ſedem conſpirabunt: atqve eos, detracta larva, propediem hoc facturos, ſperamus. Hactenus enim (verba Joach. ſup. Jer.) prohibiti fuerunt ex lege, revelare, & denudare ignominiam matris ſuæ Eccleſiæ, ſed nunc cogentur prodere eius iniqvitates.

Testimonia ex triginta maximæ authoritatis scriptoribus, qvi Romam Babylonem, ejusq; Episcopum Antichristùm certò statuerunt: à Simone Schardio J. C. Imperialis Cameræ assessore, in unum collecta & edita.

1. INitio, urbem Romam Babylonem esse, ipse Angelus Dei affirmat, exponens Apocal. 17. Joanni Evangelistæ visionem bestiæ, habentis septem capita, & gestantis turpissimam adulteram seu meretricẽ, atq; dicens: septem capita esse septem montes, in qvibus mulier, qvæ tenet imperium in reges, sedet: videlicet rerũ pulcherrima Roma:

Septem qvæ una sibi muro circumdedit arces,

sive montes: ut Palatinum, Capitolium, Aventinum, Celium, Esqvilinum, Viminalem, & Qvirinalem.

2. Post Joannis Evangelistæ testimonium meritò secundus tribuitur Areziæ, vel Aretiæ, excellentissimæ in omni virtutum genere fœminæ, qvæ sanctissimi patriarchæ Noachi uxor fuit, Deum valdè timens, sapientissima & religiosissima, ac prophetiæ spiritu mirabiliter illustrata. Hæc omnium Sibyllarum antiqvissima, Chaldæa vel prophetissa à priscis autoribus, à qvibusdam etiam Sambetha sive cœlestis dicta, 24. libris (qvos vaticinos edidit) omnium gentium ac populorum momenti præcipui res descripsit: Dominiq; Christi negocia principalia, ejusq; æmulum nefarium & pseudochristum suis depinxit coloribus.

Nam eum vocat mendaciorum prophetam, peritussimum artium magicarum, veneficiorum amatorem, magnificè gloriantem tyrannum, regem teterrimum; Gog vel immanem hostem populi Dei, atq; impostorem: & Ecclesiam ejus regnum nefarium ac jactabundum (qvòd justum populum perseqveretur) appellat, pellicem impudicam, Babylonem: & (ne qvis aliam existimet qvàm Romam) impuram civitatem Latinæ terræ, veneficiorum operatricem, ac puerorum (proh nefas) mixtionem nefaviam admittentem. Alio item loco vaticinans, Romam expressè Babylonem hisce verbis nominat:

Veniet (inqvit) *cælo stella magna in mare vastum,*
Et inflammabit mare profundum; ipsamq; Babylonem,
Italiæ terram, cujus gratia multa perierunt,
Ebræorum sancti, fideles, & templum verum.

Et de ultimo certamine militantis Eccle- edet hominibus. Tunc verò sanctorum virorum dejectio erit, & profligatio electorum atq; fidelium.

3. Hanc Angeli & Sibyllæ interpretationem vetustas qvoq; ferè omnis secuta est. Siqvidem Irenæus Episcopus Lugdunensis, qvi vicinis Apostolorum, Polycarpum Jo. Evangelistæ discipulum vidit, lib. 5. adversus hæreses Valentini & similium, explicans numerum hominis bestiæ 666. annorum, inter cætera, Latinum seu Romanum fore Antichristum, indicat ex nomine λατεῖν☉, cujus literæ numerum 666. præcisè continent, ac de nomine ita scribit: hunc numerum nominis ostendit, ut vaveamus illum venientem, scientes qvis est. Et valdè verisimile esse dicit, nomen ejus esse λατεῖν☉. Novissimum enim regnum hoc habet vocabulũ: Latini enim sunt, qvi nunc regnant. Porrò literarum numerus hic est: λ 30. α 1. τ 300. ε 5. ι 10. ν 50. ο 70. ϱ 200.

Summa horum fit 666. cui etiam con- p.14
gruit Ebrææ dictionis numerus, qvæ significant suis literis regnum Romanum.

4. Irenæo meritò succedit Q. Septimius Florens Tertullianus, qvo ex veteribus, qvi rem Christianam adversus Ethnicos tutandam susceperunt (teste Lactantio) omni genere literarum millibus peritior fuit. Is verò inter alia libro 3. adversus Marcionem, sic de Roma scribit: nec n. hoc novum est Creatori, figuratè uti translatione nominum, ex translatione criminum. Nam & ἄρχοντας Sodomorum appellat ἄρχοντας Judæorum: & populum ipsam populum Gomorrhæ vocat. Sic & Ægyptus noñunqvam totus orbis intelligitur apud ipsum, superstitionis & maledictionis & eulogio. Sic & Babylon etiã ap. Joannem nostrum, Romanæ urbis figura est, proinde magno regno superbæ, & sanctorum Dei debellatrici. Hactenus Tertull.

Ideò verò Roma Babylon figuratè dicitur, qvia inter utramq; insignis est collatio. Babylon prima fuit monarchia, Romana est ultima. Babylon graviter afflixit Dei populum: ita graviter exercet Roma Ecclesiam Dei. Babylon gravi captivitate attrivit Israelem: ita Roma vexat plusqvàm diuturna captivitate Ecclesiam. Babylon vicit populum Dei, inflammataq; urbe Hierosolymorum, & exciso templo, captivum abduxit Israelem: ita & Roma, vastata urbe Hierosolymorum, & templo exciso, triumphavit de Israele. Babylon idololatriam, superstitionẽ, & omnem abominationem plantavit, provexit, defendit, & obtrusit omnibus: tandem verò cum minimè putasset, liberato derepentè Dei populo, ipsa funditus interiit: ita

beratis omnib. vere in Christo

5. Qvàm verò ut cæteros Orthodoxos dotibus ingenii ac eloqventiæ, sic qvoq; eosdem judicii de Babylonica Roma, intrepida libertate Hieronymus Stridonienſis ſuperat, dum ad Marcellum ſcribit, ut Bethlehem commigretur: Et hic puto (inq.) locus ſanctior eſt Tarpeia rupe, qvæ de cœlo ſæpius fulminata oſtendit, qvòd Domino diſpliceret. Lege Apocalypſim Joannis: & qvid de muliere purpurata, & ſcripta in ejus fronte blaſphemia, ſeptem montibus, aqvis multis, & Babylonis cantetur exitu, contuére: exite, inqvit Dominus, de illa populus meus, & ne participes ſitis delictorum ejus, & de plagis ejus non accipiatis: fugite de medio Babylonis, & ſalvate unusqvisqve animam ſuam: cecidit enim, cecidit Babylon magna, & facta eſt habitatio dæmonum, & cuſtodia ſpiritus immundi.

Eſt qvidem ibi ſancta Eccleſia, ſunt trophæa Apoſtolorum & martyrum, eſt Chriſti vera confeſſio, eſt ab Apoſtolo prædicata fides: & à gentilitate calcata, in ſublime ſe qvotidie erigens vocabulum Chriſtianum: ſed ipſa ambitio, potentia, magnitudo urbis, videri & videre, ſalutari & ſalutare, laudare & detrahere, vel audire vel proloqvi, à propoſito monachorum & qviete aliena ſunt.

Qvòd ſi hæc Hieronymus circiter annum à Chriſti nativitate 360. qvo tempore omnia adhuc Romæ caſtiora & incorruptiora erant, ſcripſit, qvid eum hoc tempore ſcripturum fuiſſe exiſtimas, qvo omnis impietatis, omniumq; vitiorum ſentina illic inundavit? Similes loci complures apud eundem inveniuntur: ut Tomo tertio Epiſtolarum, ubi Algaſiæ undecim qvæſtiones ediſſerit, maximè qvo ſenſu accipienda ſint, qvæ Paulus ſcribit 2. Theſſ. 2. Niſi diſceſſio venerit primùm, & revelatus fuerit homo peccati. Itidem in præfatione Dydimi, de Spiritu Sancto, ad Paulinianum. Item in fine ſecundi libri contra Jovinianum. Sed unum adhuc ex Catalogo ſcriptorum Eccleſiaſticorum ſubjungam, ubi de Marco diſcipulo & interprete Petri ſcribit: & Papias (inqvit) Hierapolitanus epiſcopus meminit hujus Marci, & Petrus in epiſtola prima, ſub nomine Babylonis figuraliter Romam ſignificans: ſalutat vos Eccleſia, qvæ in Babylone, vobis cum electa, & Marcus filius meus.

6. Nec aliud Auguſtini judicium de Roma fuiſſe, apparet ex lib. 18. de Civ. Dei, ubi ſcribit: condita eſt Roma velut altera Babylon, & velut prioris filia Babylonis, per qvã Deo placuit orbem debellare terrarum.

7. Gregorius Magnus, qvi anno Domini 604. confeſſor obiit, omnium pontificum Romanorum doctrina & vita præſtantiſſimus, qvem Antichriſtum fore putaverit

Mauritium conqverens ſcribit: nunqvid non, cum ſe Antichriſtus veniens Deum dixerit, frivolum valdè erit, ſed tamen nimis pernicioſum? Si qvantitatem ſermonis attendimus, duæ ſunt ſyllabæ: ſi verò pondus iniqvitatis, univerſa pernicies. Ego autem fidenter dico: qvia qvisqvis ſe univerſalem ſacerdotem vocat, vel vocari deſiderat, in elatione ſua Antichriſtum præcurrit: qvia ſuperbiendo ſe cæteris præponit, nec diſpari ſuperbia ad errorem ducitur.

Et lib. 4. Epiſtolarum, capite 82. ſcribens ad Joannem Jejunatorem, patriarcham Conſtantinopolitanum, qvi œcumenicus & univerſalis epiſcopus haberi voluit, comparat cum Lucifero, qvi Eſaiæ 14. dicit: in cœlum conſcendam, ſupra aſtra cœli exaltabo ſolium meum, ſedebo in monte teſtamenti, in lateribus Aqvilonis. Aſcendam ſuper altitudinem nubium, ſimilis ero Altiſſimo. Qvid enim frates tui omnes univerſalis Eccleſiæ epiſcopi, niſi aſtra cœli, ſunt? qvorum vitæ ſimul inter peccata erroresq; hominum, qvaſi inter noctis tenebras lucent. Qvibus dum cupis temetipſum vocabulo elationis præponere, qvid aliud dicis, niſi; in cœlum conſcendam: veſtra fraternitas deſpiciens ſub ſe premere conatur, qvid aliud dicit, niſi hoc, qvod ab antiqvo hoſte dicitur: Aſcendam ſuper altitudinem nubium? Qvæ cuncta ergò cum flens reſpicio, &c. p. 841.

Et ad eundem Conſtantinopolitanum præſulem, epiſtola 38. parte qvinta Regiſtri, hæc rurſus: Secundum qvod veritas prædixit, peſtilentia & gladius per mundum ſævit: gentes in gentes inſurgunt, terræ concutitur orbis cum habitatoribus ſuis: terræ dehiſcentes ſolvuntur: omnia, qvæ prædicta ſunt, fiunt. Rex ſuperbiæ propè eſt, & (qvod dici nefas eſt) ſacerdotum ei præparatur exercitus: qvia cervici militant elationis, qvi poſiti fuerant, ut ducatum præberent humilitatis.

Dum ergò Bonifacius tertius civis Romanus, contra tam graves & verè Apoſtolicas anteceſſoris ſui cohortationes à Phoca crudeliſſimo Cæſaricida impetrat, ut Roma ſit caput omnium Eccleſiarum, & Epiſcopus Romanus ſuperior Conſtantinopolitano habeatur, & œcumenicus vocetur, annon ex ſententia anteceſſoris Gregorii, viri verè Magni, Antichriſti nomen meretur, vel ejus præcurſor dicendus eſt, cum omnibus ſucceſſoribus ſuis, idem nomen diabolico faſtu non tantùm uſurpantibus, ſed & horribili tyrannide, ac piorum perſecutione defendentibus, ut Satan à facie Domini egreſſus videatur ad percutiendum Jobum ulcere peſſimo? Etſi enim titulum Servi Servorum, qvem Gregorius ab omni ambi-

runt, ac tyrannicè fideles fratres oppreſſerunt, tanqv. totius terrarum orbis domini.

8. Inter Papiſtarum advocatas ſanctiſſimas, nulla à ſcriptoribus eorum ſuperſtitioſis magis celebrata eſt, qvàm Brigitta, ob mirabilia multa, qvæ cum aqva luſtrali feciſſe fertur. Ea librum ſuarum revelationum unum compoſuit, ac edidit (ut Geraldus Cambienſis ait) angelo dictante, Brigitta orante, & ſcriptore notante: tantæ apud Papiſtas authoritatis, ut in ſcholis Oxonienſibus magni doctores magiſtraliter eum expoſuerint. In eo qvæ continentur, ſi papiſtis probentur, qvomodo negabunt, Papam veriſſimam Antichriſtum eſſe? Etſi enim aliàs in verbis ipſis ſit tanta obſcuritas, ut ad ea enucleanda Delio natatore opus videatur: tamen, ubi de ſede Romana conqveritur, ita perſpicuis ac claris verbis utitur, ut etiam à puero intelligi qveant. Sic enim libro 1. Revelationum, capite 41. de Romano Epiſcopo ſcribit:

Nunc ergo conqveror ſuper te, caput Eccleſiæ meæ, qvi ſedes in ſede mea, qvam Petro & ſucceſſoribus ejus tradidi, ad ſedendum in ea triplici dignitate & authoritate: primò, ut poteſtatem haberent ligandi animas, & ſolvendi à peccato: ſecundò, ut aperirent cœlum pœnitentibus: tertiò, ut clauderent cœlum maledictis & condemnatis. Sed tu, qvi deberes ſolvere animas, & ad me præſentare: verè es animarum interfector. Ego enim inſtitui Petrum paſtorem ovium mearum: tu autem es diſperſor & lacerator earum. Tu autem peior es Lucifero. Ipſe enim habebat ad me invidiam, & nullum concupivit occidere, niſi me, ut pro me dominaretur: tu autem tanto deterior es, qvòd non ſolùm occidis me, removendo me à te per mala opera tua: ſed & animas occidis, per malum exemplum tuum.

Ego redemi animas ſangvine meo, & cõmiſi eas tibi tanqvam amico fideli: tu autẽ tradis eas iteratò inimico, à qvo redemi eas. Tu es injuſtior Pilato, qvi nullum judicabat ad mortem, niſi me: tu autem non ſolùm judicas me, qvaſi nullius dominatorẽ, & nullius boni dignum, imò & animas innocentes condemnas, & nocentes dimittis. Tu es immitior Juda, qvi me ſolum vendidit: tu autem non ſolum vendis me, ſed & animas electorum meorum, pro turpi lucro tuo & vano nomine. Tu es abominabilior Judæis: ipſi crucifixerunt corpus meum ſolum: tu autem crucifigis & pungis animas electorum meorum, qvibus malitia tua & transgreſſio amarior eſt omni gladio. Et ideo qvia tu ſimilis es Lucifero, injuſtior Pila-

qvod olim Roma multò tempore obtinuit.

10. Porrò ut orthodoxi patres, ſic qvoq; alii, qvi eos ſubſecuti fuêre, Eccleſiaſtici ſcriptores ac pii viri, Romam pro Babylone acceperunt. Nam Epiſcopi Belgici circa annum Domini 860. cum Nicolao primo Papa contentionem qvandam de qvodam matrimonio habentes, epiſtolam ad ipſum ſatis acrẽ ſcripsêre, in qva inter alia Romam Babyloniam vocant, his verbis: Spiritus (inqviunt) ſanctus autor eſt omniũ Eccl. qva lõgiſſimè & latiſſimè terrarum orbis porrigitur. Civitas Dei noſtri, cujus municipes ſumus, ad univerſos cœli cardines pertinet: major eſt urbe, qvæ Babylonia à ſacris vatibus appellatur, ut qvæ divinitatem uſurpet, cœlo ſe æqvet, ſe æternam fore jactitet, perinde ac ſi eſſet Deus, immortalisq; ſapientia: nec unqvam erraſſe, neqve errare poſſe mendaciter gloriatur. Extat epiſtola apud Aventinum libro 4to Annalium Bojorum, f. 428.

11. Legimus qvoq;, Arnulphum Aurelianenſem epiſcopum, ante annos amplius qvingentos & qvinqvaginta, in concilio Remenſi liberè & acriter adverſus Romani epiſcopi gravem dominatum publicè hæc verba pronunciaſſe: Qvid hunc in ſublimi ſolio reſidentem, qvid hunc (inqvam) eſſe cenſetis? nimirum ſi charitate deſtituitur, ſolaq; ſcientia inflatur & extollitur, Anti- P. 944
chriſtus eſt, in templo Dei ſedens, & ſeſe oſtentans, qvaſi Deus ſit. Si autem nec charitate fundatur, nec ſcientia erigitur: in templo Dei tanqvam idolum eſt. Tantum ille: qvi videtur hiſce verbis ſuis alluſiſſe ad loca ſanctæ Scripturæ, Ap. 19. 2. Theſſ. 4.

12. Extat epiſtola Leodienſis Eccleſiæ contra Paſchalem II. pontificem, qvi eam Eccleſiam & provinciam Roberto Comiti Flandrenſi, igne ferroq; vaſtandam conceſſerat, qvòd Henrico IV. obediret. In ea epiſtola vocant Romam Babylonem, dicuntq;, eam à Petro ſic prophetico ſpiritu vocatam eſſe, qvòd Romanis turbinibus & procellis Eccleſia eſſet perturbanda. Scripta eſt circa annum Chriſti 1100. & invenitur in tertio tomo Conciliorum, qvæ Coloniæ ſunt edita.

13. Eodem qvoq; ferè tempore pleriq; alii cùm privatim tum publicè pro concione Gregorio maledixêre, ac Hildebrando malè precati fuêre: ipſum odio atq; libidine dominandi præcipitem agi, vociferantes, Antichriſtum eſſe, prædicantes. Pietatis ſub ſpecie (inqviebant) debacchatur, honeſtis nominib. bonum publicum ſimulat, titulo Chriſti negotium Antichriſti cogitat: in Babylonia, in templo Dei ſedet: ſuper omne id, qvod colitur, extollitur: qvaſi Deus ſit,

tuperat vitam moresq; ſpiritualium. In qvadam verò epiſtola ad qvendam Officialem (ut vocant) epiſcopi, monet eum, ut qvàm primùm ex illa Babylone exeat, his verbis: Qvia te affectuoſiſſimè diligo in viſceribus Jeſu Chriſti, propoſui te ſalutaribus monitionibus adhortari, ut de Vr Chaldæorum, & de medio Babylonis tempeſtivè exeas, ut miniſterium damnatiſſimæ villicationis omittas. Clerum alioqvi ſæpè nominat Syriam, vitulos Bethel, pingves Samariæ, ſacerdotes Baal, judices, qvi condunt leges iniqvas: Cantantur (inqvit) eorum turpitudines in tentoriis Geth, & in compitis Aſcalonis. Sic factus eſt Princeps Sodomorum, diſcipulis poſt eum in cathedra peſtilentiæ ſedentibus.

15. Valdenſes qvoq; inter alios ſuæ doctrinæ articulos, qvos circiter annum Domini 1160. hinc inde docuêre, & hunc aſſeruerunt: Romanam Eccleſiam eſſe Babylonem, de qva in Apocalypſi: & papam eſſe omnium errorum fontem, & verum Antichriſtum.

16. Fridericus etiam ſecundus Imperator, cum præter meritum à Gregorio nono exagitaretur, cum alia adverſus ipſum, tum verò & hoc ſcripſit, captum ipſum imperii conſuetudine, ut ſolus regnet, omnia perturbare atq; commiſcere: cuncta tumultu complere, ut ſurſum deorſum univerſa ferantur. Jampridem eos, qvi Babyloniæ, h. e. Romæ templo Dei incubent, divinitatem affectare, & aſtutè id diſſimulare. Aventinus lib. 7. Annalium Bojorum, fol. 679.

Et paulò pòſt: Paulus armarium philoſophiæ divinæ præcipit, Subjecti invicem in timore Chriſti eſtote. Hoc intereſſe inter Chriſtianorum & prophanorum principes, cœleſtis doctor & præceptor noſter, ſummusq; atqve immortalis pontifex docet, qvòd hi dominantur ſubditis, illi ſerviunt. Formam ſervi ſuprema majeſtas ſuſcepit, ut diſcipulis ſuis ſerviret, eorumq; pedes lavaret. Flamines illi Babyloniæ ſoli regnare cupiunt, ferre parem non poſſunt: non deſiſtant, donec omnia pedibus ſuis conculcaverint, atq; in templo Dei ſedeant, extollanturq; ſupra omne id, qvod colitur: fames opum, ſitis honorum inexplebilis eſt.

17. Adeò porrò multi in Germania, Italia, Francia & Anglia, Friderici hujus tempore, crediderunt, Romam Babylonẽ & meretricem illam magnam eſſe, ut impoſtores qvidam Apocalypſin Joannis abolere conati fuerint: maximè qvidem Cyrillus Carmelita Græcus, qvi tam Moyſis qvàm Joannis exemplo, novam Apocalypſin è cœlis, circa annum à Chriſti nativitate 1192. Dei ipſius digito in argenteis tabulis græcè ſcriptam, ſuper futuro Eccleſiæ ſtatu ſe accepiſſe, glo-

hartus, imperante hoc Friderico, in concilio freqventi principum & epiſcoporum, Papam Romanum pronunciavit ipſiſſimum Antichriſtum eſſe, à Daniele & aliis vatibus prædictum. Theodorus Bibliander in Chronologia ſua, Tabula decima.

19. Abbas Joachim Calaber, homo eruditionis & etiam ſanctitatis vitæ nomine celebris, qvæ de Romana Eccleſia ſenſerit, in ſuis ſcriptis ſatis oſtendit. Nam ſuper Hieremiam ſic ſcribit: Eſt & alia ficus, qvæ maledictione prævaricationis jam aruit, Latina Eccleſia, ſive navicula S. Petri: cujus folia temporalia, de qvibus conficiuntur perizomata, ad excuſandas excuſationes in peccatis, qvibus in honeſtatem vitæ ſuæ tam Adam ſummi pontificis, qvàm Eva Eccleſiæ ſubjectorum operiant, & in ligno Eccleſiaſticæ gloriæ ſeſe miſerabiliter abſcondant. Sed qvia patrimonium Jeſu, qvod ipſi pontifices à principibus Chriſtianis qvaſi boni & mali ſcientiæ lignum ſumunt: boni qvoad ſuſtentationem vitæ: mali, qvoad diſſipationem & libidinem vitæ & abuſum: cupientes gigantes fieri ſuper terram Reipub. famoſiq; viri per totam latitudinem imperii Chriſtiani, non contenti ſtipendiis, &c.

Et aliqvantò pòſt: Nam ſecundum ſententiam ſanctæ Brigittæ, potens eſt Deus & Francos ſuſcitare adverſus Eccleſiam. Cum enim Eccleſia Romana deficiet, qvoad obedientiam, & pontifices ex Alemannis theſaurum extrahentes, filios & filias ad culmen dignitatis ſecularis promoverint, volante matre cum pullo, ad errorem ducetur populus Chriſtianus: tum finis, clamor & ululatus univerſæ carnis, veniet ad Dominum aſtrorum, &c. P. 843.

Idem in commentario ſuper Hieremiam, tempus, æſt mat, eſſe periculoſum futurum ab anno Domini 1200. uſq; ad ultimos dies: in qvibus apparebit (inqvit) Lex libertatis. Evangelium regni Chriſti tunc prædicabitur, & Eccleſia purgabitur, ut à palea & zizaniis triticum.

Verùm hiſtoria, qvam ex Rogerio Hovedeno de eo refert Foxus Angius in commentariis rerum in Eccleſia geſtarum, præcipuè notanda eſſe videtur. Richardus (inq.) Angliæ rex, in expeditione Hieroſolymitana, accepta fama Joachimi Calabrienſis abbatis de Curacon, qvi ſpiritu prophetico ventura prædicebat, qvo tempore Siciliæ ageret, eum ad ſe accerſiit, auditurus, qvid de Antichriſto inter cætera denunciare poſſet? Hic ergò explicans myſterium ſeptem regum in Apocalypſi, qvorum qvinq; ceciderint, &c. Reges ſeptem, inqvit, ſunt ſeptem perſecutores, Herodes, Nero, Conſtantius, Mahumet, Melſemutus, Saladinus, Antichriſtus. De

hujus Abbatis erat 1200.

20. Anno Domini 1345. qvidam Minorita nomine Hayabalus, propterea, qvòd solitus est publicè concionari & affirmare, se divinitus jussum concionari, Ecclesiam Romanam esse Babylonicam meretricem, & Papam ac Cardinales esse meros Antichristos: Avinione à Clemente, coram qvo id constanter & intrepidè affirmârat, miserum in modum vexatus est: ut refert Henricus de Ephordia, chronographus, in opere historiarum de factis memorabilibus.

21. Volqvini cujusdam homilia super Evangelium de interseminata zizania, ante tempora Lutheri extat, Basileæ anno 1555. impressa, in qva autor: proh dolor & proh dolor hodiè meretrix (inqvit) antiqva, qvæ habet poculum aureum in manu sua, plenũ abominatione, fornicatione & immundicia, qva mirabiliter inebriat sacerdotes & clericos? De qva in Apocalypsi: Vidi mulierem ebriam de sangvine virorum, & de sangvine martyrum Christi. Mulierem mollem vicit, emollientem luxuriam carnis, ebriam de sangvine suorum scortorum sive scortatorum. Hæc est illa sangvisuga, qvæ sugit sangvinem ministrorum Dei, & martyrum Dei, qvi martyres Christi esse debuerant, & fiunt martyres Diaboli, in honorem ejus & obseqvium, carnem & sangvinem consumentes. Cum vidissem, inqvit, homines, miratus sum. Qvis non miretur & horreat & obstupescat sacerdotem Domini, ministrum Dei, calice epotato sitibundum, & potare feces de calice Babylonis?

22. Dantes Florentinus, qvòd & ipse Papam meretricem Babylonicam esse senserit, non obscurè ostendit in concione 32. Purgatorii: dum ejus ministris, id est, Episcopis, tribuit bicornia capita, qvatuor verò qvibusdam, qvibusdam unum cornu, qvi & sunt Patriarchæ: ipsi verò meretrici, instar cujusdam arcis. Floruit sub Ludovico Bavaro, sub qvo etiam inter cætera composuit librum de Monarchia: in qvo probat, imperiũ nullam dependentiam habere à Papa, sed à solo Deo: ut refert Nauclerus generat. 45.

23. Ejusdem Ludovici Secretarius fuit qvidam Vlricus de Augusta, qvi in regiis literis summum pontificem vocavit bestiam ortam è mari, eoq; discordiæ causam inter Joan. 22. Papam & Imper. præbuisse fertur: ut Paralypomena Urspergensis testantur.

24. At qvi hosce paucos post annos subsecutus est, Franciscus Petrarcha, omnium artium instaurator eruditissimus, Romam multò acerbiùs est insectatus. Appellat n. inter alia de Roma: Schola di errori, & templo de hæresia: i. e. Schola errorum & templi hæreseos. Sic & sæpè aliàs in eodem poemate eam vocat impiam Babyloniam: item matrem errorum: item nidum proditionũ, in qvo totius terrarum orbis venenum fovetur, crapulis & ebrietatibus obstrictum, meretricem execrabilem, in qva luxuria undeqvaqve vagatur & viget, hæresium errorumq; asylum, carcerem, ubi bonum extingvitur, & qvodvis malum scelestumq; alitur: Christo, ejusq; Apostolis rebelle, ut Venerem Bacchumq; deos colat,

Item dicit, eam crescere ex alienis calamitatibus. Ait qvoq;, eam se extollere contra suos fundatores: id est, Imperatores, qvi ipsi multa antea largiti sunt. Sed ejus verba ex aliâ qvadam epistola adscribamus: Roma non jam civitas, sed larvarum & lemurũ domus est: & (ut breviter dicam) scelerum ac dedecorum omnium sentina, atqve ille viventium infernus, tanto antè Davidico ore notatus, qvàm funditatus aut cognitus. Qvid eventurum censes, ubi extincta protsus & sepulta virtus est? & ubi nulla fides habitat? ubi tumor, livor, luxus; avaritia, cum artib. suis regnant? ubi pessimus qvisq; provehitur, & munificus prædo ad cœlum tollitur, justus pauper opprimitur? ubi simplicitas amentiæ, malitia sapientiæ nomen habet? ubi Deus spernitur, adoratur mundus, calcantur leges, irridentur boni?

Novi expertus, qvòd nulla ibi sit pietas, p. 84
nulla charitas, nulla fides, nulla Dei reverentia, nullus timor, nihil sancti, nihil justi, nihil æqvi, nihil pensi, nihil deniq; vel humani: amor, pudor, decor, candor inde exulant. De veritate eqvidem sileo. Nam qvis usqvam vero locus, ubi mendaciis omnia plena sunt? aer, terra, domus, turres, vici, atria, plateæ, porticũ, vestibula, aulæ, thalami, tectorũ laqvearia, murorũ rimulæ, diversoria ædium, penetralia templorum, judicum subsellia, Pontificum sedes? ad postremum, ora hominum, nutus, gestus, voces, frontes, animi? Qvid ais? An mentior? an v. de mendaciis verum loqvor? In illa nefaria scelerũ scena, omnia sunt virtute vacua, plena criminibus, plena fallaciis, plena fucis, plena blanditiis, plena pessimis artibus ambitionis, avaritiæ, superbiæ, livoris.

Corrupti n. sunt, & abominabiles facti in studiis suis. Non est qvi faciat bonum, non est usq; ad unum. Visa loqvor, non audita, fato meo pessimo in eas terras evectus, &c. Ecce jam oculis vides, jam manibus palpas, qvalis est Babylon illa noviissima, fervens,

impietatis & morum pessimorum iparem habet & habuit mundus, id totũ cumulatim occupat, acervatimq; tenet. Hact. Petrarcha.

25. Anno 1528. Commentaria qvædam in Apocalypsin à Luthero, sine autoris nomine sunt edita: qvæ sibi aliunde ex finibus Livonicis & Polonicis, ut testatur, transmissa fuère. Compertum a. est postea, & Joannis Wiclevii esse, per Joannem Purvæum Anglũ ex prælectionibus magistri collecta. In eo opere idem Joannis apertissimis verbis Ecclesiam Romanam Babylonicam meretricẽ, & Papam Antichristum esse probat eo, qvòd neglecto Dei verbo, suas traditiunculas ac nugas doceat, Evangelium piosq; doctores opprimat. Item, qvia qvæstus gratia indulgentias excogitaverit, potentiam & splendorem regni sub falso donationis Constantini nomine ad se traxerit. Enumerat & alia plura flagitia, moresqve Papæ & Prælatorum: præcipuè verò, qvòd ex mandatis Christi consilia faciant. Hortatur etiam omnes, ut fugiant ex illa Babylone.

Idem Purvæus, Romam in Dei Spiritu Diaboli prostibulum esse dicebat: & Ecclesiam ejus magnam affirmavit esse ex fœda superstitionum colluvie, meretricem illam magnam in Apocalypsi descriptam, qvæ sedens super aqvas multas, incredibili tyrannide & hypocrisi Christiana regna omnia seduxit: Apocalypsis 17. Balæus de scriptoribus Anglicis, Centuria septima.

26. Anno Domini 1408. durante schismate inter Gregorium XII. & Benedictum IX. Manfredus Vercellensis, ordinis Prædicatorum Theologus, præsentem sentiebat adesse Antichristum. At contra eundem Manfredum statim prædicabat Bernhardinus Senensis, Franciscani ordinis monachus. Matthias Parisiensis, sed patria Bohemus, parùm antea scripsit de Antichristo librum valdè prolixum, in qvo Papæ ac sui cleri turpitudines insectatur. Locustas in Apolalypsi descriptas dicit esse hypocritas in Ecclesia regnantes. Jacobus Misnensis etiam composuit de adventu ipsius Antichristi librum, in qvo mentionem facit cujusdam docti viri, nomine Miltizii Bohemi, qvem famosum ac venerabilem prædicatorem appellat: qvi anno Christi 1366. docuit, Antichristum adesse, ac nullam in Papa, Cardinalib. Episcopis, prælatis, sacerdotibus atq; aliis religiosis veritatem inveniri: ac propterea à Joh. Pragensi archiepiscopo fuisse incarceratũ. Hæc Balæus Centuria 7. de scriptoribus Britanniæ, in appendice de Thoma Corby.

27. Petrus Joannes Minorita cum alia multa contra Papam docuit, tũ etiam, qvòd Papa sit Antichristus, & Synagoga Romana sit magna Babylon, ante annos 260. Unde cum vivum negvivisset exurere Papa, longè

28. Michael Cesennas generalis Minoritarum, floruit unà cum aliis, qvi tyrannidem pontificiam tempore Ludovici Bavari oppugnârunt, & accusavit Romanam Ecclesiam tanqvam Babyloniam meretricem, piorum sangvine ebriam: dicens, duas esse Ecclesias, alteram impiorum florentem, alteram afflictam piorum. Atq; ob eam causam à Papa sua dignitate privatus est. Veruntamen nihilominùs in sententia permansit. Catalogus testium veritatis.

29. Wolffgangus Aitinger, clericus Augustanus, qvi prophetias Methodii cõmentariis illustravit, contendit, Antichristum non in corporea, sed mystica Babylone nasciturum. Ea verò, teste Petro, Roma est.

Hisce alia qvoq; similia testimonia qvàm plurima adduci possent: sed his ipsis contenti, omnium, qvi unqvam fuerunt, fraterculorum doctissimi, ac vitæ severitate, morumq; sanctitate clarissimi vatis, Bapt. Mantuani carmina aliqvot subjiciemus, in qvib. Babylonicæ illius meretricis impuritates atqve tyrannidem, sicut & alii pii ante sua tempora, ad liqvidum detestatus est.

Fr. Mantuan. in libro 3. Calamitatum. p. 845.

INterea nostras odiis flagrantibus urbes
Exercent furiæ, per rura, per oppida sævit
Martis opus: Petriq; domus polluta fluenti
Marcessit luxu. Nulla hic arcana revelo,
Non ignota loqvor, liceat vulgata referre,
Sic verbis populiq; ferunt: ea fama per omnem
Jam vetus Europam, mores extirpat honestos:
Sanctus ager scurris, venerabilis ara cinædis
Servit, honorandæ divûm Ganymedibus ædes.
Qvid miramur, opes, recidivaq; surgere tecta?
Thuris odorati globulos, & cinnama vendit
Mollis Arabs, Tyrii vestes, & muricis imbrem:
Indus ebur, croceum Calices, & Tmolus odorem:
Mel Siculi, ferrum Chalybes, tenuissima Seres
Vellera, Cretenses mollissima vina, Tanager
Pernices mercatur eqvos: venalia nobis
Templa, sacerdotes, altaria, sacra, corona:
Ignes, thura, preces: cœlum est venale, Deusq;
Hi qvoq;, qvi nomen de religione superbum
Usurpant, qvanqvam sanctis à patribus ortos
Se jactent, ovium molli sub vellere fraudes
Mente Lycaonias servant, & crimine sordent.
Qvod speciem virtutis habent, scelus omne colorat:
Invisi superis, fœdaq; libidine olentes, (tris:
Heu frustra incestis iterant sacra orgia dex-
Polluti, circum qvoties altaria vultus
Convenũt, celebrãtq; choros, & carmine mixto
Sancta Deum vanis penetralia vocibus implẽt
Irritant, iraq; movent, non numina flectunt.
Hac prece nil opus est: nil adjuvantibus istis

Tempora Martigenæ qvid inania perditis?
Ite,
Ite lares Italos, & fundamenta malorum,
Romuleas arces, & pontificalia tecta,
Colluviem scelerum, &c.

Joannes Hentenius.

1566. HIc libros Esdræ, qvos major pars doctorum virorũ inter apocrypha numerat, Bibliis suis addidit, ut & Hieronymus eos qvoq; non præterit: sed tamen non nimium tertio & qvarto tribuendum esse, dicit. Qvod mirari qvis possit, cùm à patribus seriò citentur: Cypriano in epistola ad Pompejanum, & Ambrosio de bono mortis adversus Ethnicos. Adscribendum igitur hîc locum ex lib. 4. c. 14. consideratione dignum duxi: ubi legitur: Seculum perdidit juventutem suam, & tempora appropinqvant senescere: duodecim enim partibus divisum est seculum, & transierunt ejus decima, & dimidiũ decimæ partis: supersunt autem ejus post medium decimæ partis. Nunc ergo dispone domum tuam, & corripe populum tuum, & consolare humiles eorum, & renuncia jam corruptelæ, & dimitte abs te mortales cogitationes, & projice abs te pondera humana, & festina transmigrare à temporibus his: qvæ enim vidisti nunc contigisse mala, iterum horum deteriora facient, qvantum enim invalidum fiet seculum à senectute, tantum multiplicabuntur super inhabitantes mala: prolongavit se veritas, & appropinqvavit mendacium.

Baldinus de Luca.

1566. Anno 1566. sub hujus nomine inter alia, seqventia verba typis prodierunt: Turcæ propter suam vim atq; potestatem insignem nimis fient elati, & Vandaliæ maxima incommoda inferent: magnoq; classiũ numero Apuliam & alia Italiæ mariq; propinqva loca affectabunt: qvod Turcici Imperii deinde interitus, propter sui ipsius discordiam, inseqvetur. Imper. Max. 2. Papa Pio 4. p. 846.

Joan. Bodinus in Methodo cap. 4.

1566. BEssario Cardinalis cum inter Divos Romæ qvàm plurimos referri videret, qvorum vitam improbârat, se valdè dubitare dixit: utrum vera essent, qvæ ab antiqvis prodita fuerunt: de qvo Bessarione Jovius in elogiis doctorum virorum cap. 24. In Bessarione, inqvit, nemo Christiana probitate spectatior, nemo admirabilior doctrina. Imp. Max. 2. Papa Pio 4.

Idem Bodinus. Dæmoniaci inveniuntur qvàm plurimi in Hispania, Italia, & Germania maximè, qvi decem aut viginti annos vitrea fragmenta, capillos, acus, pannos, & similia excernebant, qvæ solent ex sortilegiis homines affecti ejecere. Puellas Dæmoniacas & mulieres 80. scribunt Romæ à Benedictino Monacho, qvem Cardinalis Gondius Parisiensis Episcopus eò adduxerat, exorcizatas fuisse an. 1554. sed nihil opera illius totis sex mensibus fuisse confectũ.

Huic percontanti à Statua, cur miseras istas puellas occupâsset? respondit: se fuisse à Judæis missum, indignè ferentibus, qvòd istæ, qvarum pars maxima ad judæam gentem pertinebat, fuerint baptizatæ: qvod à Satana credebatur dici, qvia Theatinum Papam cogitabat procuraturum Judæorum necem, qvibus erat infensissimus.

Idem. Audivi ex Insulano Abbate Novalliorum domino, qvi jam legatione Constantinopoli à Rege fungitur, & ex nobili Polono, cui nomen est Prúinski, Legato in Galliam, unum ex maximis Christiani orbis Regibus, avidum sui exitus cognoscendi, Jacobitam Necromantem ad se accersivisse: qvi, confecta Missa & sacrata hostia, primogenitum qvendam decennem puerum, ad hoc comparatum, truncari jussit capite: eo hostiæ impositò, certas voces pronunciâsse: characteras, qvos scire non attinet, adhibuisse, actum roganti qvid vellet? caput duobus verbis respondisse: vim patior: Illicò furibundum Regem indesinenter clamavisse, tollite caput istud: & in eo furore expirâsse. Hæc Historia in toto Regno, ubi gesta est, pro certa & indubitata habetur, etsi qvinq; homines solùm negotio interfuêre.

Idem. Ex Constantino, qvi inter peritissimos Pyrotechniæ & artis metallicæ in Gallia numeratur, estqve in toto Regno celeberrimus, audivi, socios ipsius, cum perditi flantibus nulla spes speciesve boni ostenderetur, consilium à Diabolo petivisse, rectiene facerent, & an rem optatam confecturi essent? Illum verò unico verbo respondisse, travaillez, laborate: hoc exhilaratos flatores perrexisse, & flavisse adeò strenuè, ut omnia in nihilum multiplicaverint, etiamq; porrò flaturos fuisse, nisi Constantinus dixisset ipsis, hunc esse morem Satanæ, ut ambigua responsa edat. Illud autem verbum Laborate innuere, bajiciendam esse Alchymiam, & in laborem aliqvem, ac honestam artem utilis ad vitam scientiæ incumbendum: hominis purè dementis esse, si qvis cogitaverit tam brevi temporis spacio aurum effingere, in qvo efficiendo natura annos amplius mille, solet consumere.

Initium Inqvisitionis Hispaniæ in Belgio.

Ominosum.

1566. HOc anno visi sunt in cœlo duo cometæ: & manus gladiam vibrans igneum, portendensq; magnam cladem mundo superventuram.

Joan. Basil. Heroldus.

1566. QVanta fuerit acerbitas, & calumniandi amor in Papa Gregorio 9. ex iis, qvæ Heroldus in continuata belli Sacri historia, scribit, æstimari potest. Qvia pontificis (pede ad osculandum Romæ antehac exhibito) Cæsar Fridericus 2. genua, velut errore, leviter osculatus fuerat: Sanctissimus ejus rei non immemor, eum proclamabat desertorem, perjurum, libidinosum, parricidam: qvi in Asiam non trajecisset: cujus absentia Damiata esset amissa, qvi copias in Asiam
p.847 permissas, cunctatione sua meticulosa (simulato morbo) prodidisset: Jolæ uxoris nobilem pedisseqvam violasset, illamq; patri conqverentem, verberibus affectam, in carcere necasset. Credebant hæc multi. Sed ipse literis, ad Germanos aliosq; missis, se purgabat. Imp. Max. 2. Papa Pio 4.

Adrianus Turnebus.

1566. INter alia plurima etiam, conscripsit librum de defectu oraculorum. Imper. 119. Maximiliano 2. Papa 231. Pio 4.

F. Bernhardus Comensis.

1566. HIc fuit hæreticæ pravitatis inqvisitor, & scripsit de hoc negotio librum, qvem intitulavit Lucernam inqvisitorum hæreticæ pravitatis. Ut sup.

Franciscus Stancarus Italus.

1567. VIxit in Polonia, & varia scripsit: inter alia, de Reformatione Ecclesiæ Italicæ, & Mysterio de locustis: item de fictitio missæ sacrificio. Imp. Max. 2. Papa Pio 5.

Petrus Galatinus, & Franciscus Stancarus.

1567. ILle in Hebraicis, Chaldaicis, Græcis, & Latinis literis absolutè doctus, promissiones patribus factas de Christo, nempe Adæ, Noæ, Abrahæ, Isaac, Jacob, Moysi, Prophetis, Davidi, & aliis, non solum ex sacris literis, sed & Rabinis Judaicis doctissimè descripsit: & Franciscus Stancarus, Hebraicæ literaturæ callentissimus, diligenter emendavit, adeò, ut, qvicqvid de Christo dictum sit unqvam, hic reperias, unà cum interpretatione eruditissima. Et non immeritò possis mirari, qvòd, licet Hebræorum Rabini, qvi de Messia nascituro scripserunt, ipsum pro redemtore generis humani habendum esse, prædixerint uno qvasi ore: tamen jam natum paucissimi pro mundi Salvatore agnoscere voluerunt.

gicæ adolescens qvidam mortuus revixit, & miranda narrare cœpit: præsertim verò omnes seriò agere pœnitentiam, & ad Deum se convertere homines jussit. Rebuvicius. imp. & Papa ut sup.

Dominicus Soto in sermone qvodam. 1567.

ALmericum (inqvit) virum eruditum, pro hæretico Innocentius Tertius damnavit, atqve ejus ossa Parisiis cum suis sectatoribus cremari præcepit. Et hoc fecit, qvòd, ex templis ejiciendas esse imagines, docuisset. Imp. Max. 2. Papa Pio 5.

Idem art. 4. Non absq; mysterio singulari, ait, Petrum qvæsivisse, qvoties peccanti remissionem indulgeret, eiq; peculiariter responsum fuisse: septuagies septies nempe per hoc plenissimam potestatem remittendi peccata in ipsum transfusam fuisse.

Idem asserit qvoqve, sacras literas non semper extitisse, qvapropter non esse necessarium illis credere.

Papæ Pius Qvartus & Qvintus. 1567.

ALter non modò Breviarium, sed etiam Missale castigandum, censuit: alter castigavit: qvin etiam officium beatæ Virginis, qvod appellant, refertum fuisse ait superstitionibus, priusqvam repurgandum ipse curasset. Præf. Pii 5. in Breviar. & Missal. restit. super recit. off. B. Mar. Et in Concil. Trident. sess. 22. decr. de obs. in celeb. Missæ, patres Tridentini jubent ea omnia in Missa prohiberi, atq; è medio tolli, qvæ vel avaritia, vel irreverentia, vel superstitio induxit. Cum igitur ipsimet fateantur, sua superstitionibus scatere, & avaritia Missam esse infectam, qva fronte gloriari audent, omnia apud eos esse incorrupta? Nam certè si adimantur omnia Missæ, p.848
qvæ avaritia adjecit, nihil reliqvum esset, qvàm Dominica Oratio: qva Petrus celebravit, de qvo sæpius in hoc opere, Imperatore Maximiliano 2.

Idem Papa Pius Qvintus rectè dixit: Romam adhuc magis gentilizare, qvàm Christianizare.

Epitaphium ejusdem Pii V.

PApa Pius Qvintus moritur: res mira, tot inter
Pontifices tantùm qvinqve fuisse pios.

Privilegia Belgarum.

HAbent Belgicæ provinciæ privilegia, ut Princeps non qvod vult, sed qvod privilegia & leges patriæ, qvas ante inaugurationem juramento confirmare tenetur, statuunt, facere & implere teneatur, adeo, ut si contra illas præscriptas conditiones, leges &

manifestò liqvet. Qvibus non obstantibus, Papa tamen tantam sibi tribuit potentiam, ut se talem sibi contranitentem Principem à juramento absolvere posse putet. De qvibus vide Meteranum in Annal. Belg. Imperatore Maximiliano 2. Papa Pio 5.

Portentum.

1567. HOc anno diri prodigii loco habitus fuit conflictus duorum exercituum militarium, conspectorum in cœlo: & Angelus qvoqve visus est, evaginato gladio alteram cohortem ita fundens, ut statim ex oculis hominum sublata evanuerit.

Stephanus Hubener.

1567. Anno millesimo, qvingentesimo, sexagesimo septimo, in Bohemiæ civitate Travvtenavv, Stephanus Hubener, in cumulandis divitiis, ædificiisqve splendidè extruendis, tantis fortunæ successibus usus est, ut omnibus magnæ esset admirationi. Tandem in morbum incidens moritur, & honorificè admodum sepelitur. Cæterùm brevi post ejus mortem & sepulturam, corpus ejus (vel qvod verisimilius, Satanas, qvi pro diabolica sua potentia corpus circumvexit) plurimos hominum arctis adeò complexibus compressit, ut multi morerentur, multi etiam ex morbo revalescerent, qvi omnes uno ore confessi sunt, se ab opulento isto viro, eo corporis habitu, qvo vivum ipsum vidissent, compressos esse.

Magistratus itaqve loci illius, ut Satanicum illud spectrum amoliretur, corpus viri istius (effracto sepulchro) effodi jubet, qvod licet jam viginti hebdomadas terræ defossum jacuisset, putrefactione tamen nulla adhuc corruptum, ea erat pingvedine, qva recentia & benè nutrita solent esse corpora. Carnifex corpus sibi traditum, ad locum, ubi de sontibus sumitur supplicium, avehit, securi caput resecat, hinc dissecto corpori cor exemtum discindit, nec aliter cruor è corpore emanavit, qvàm si vivus instar malefici sustineret pœnas. Itaq; Carnifex corpus flammis injectum, capite intra pedes repositò, cremavit, astante magna hominum turba. Imp. Max. 2. Papa 232. Pio 5.

Ecclesiastica Historia Magdeburgica.

1567. ETsi appellatio Antichristi in Evangelistis non extet: tamen rem ipsam exprimunt, imò appellationes similes habent, ut falsi prophetæ, Matt. 7. Pseudochristi, Pseudoprophetæ, Matth. 24. Fures, Latrones, Joannis 10. Est autem Antichristus regnum falsorum doctorum, Christi doctrinam ob-

dicta est à Daniele propheta, stantem in loco sancto (Marcus ubi non debet) qvi legit intelligat. Ipse igitur Daniel qvoq; vaticinatus est, Antichristum grassaturum esse in Ecclesia: & Christus prophetiam exponit, atq; accommodat ad tempora se secutura. Præterea Matthæus & Marcus concionem Christi de excidio Hierosolymorum, & de fine mundi, non separatim, sed conjunctim p. 849 & mixtim singulari consilio recensent, procul dubio Christi rationem seqventes: ut nô obscurè indicetur, eadê signa cladê Judaicã & mundi exitũ portendere. Nô igitur tantũ de idolo Caji abominatio illa desolans accipienda est: verũ etiã de regno pestifero, post Christũ in Eccl. horribiliter dominaturo.

Latiùs a. & expressius ista paulò pòst à Christo exponuntur. Dicent, inqvit, Ecce hîc Christus, aut illic. Item, Ecce in deserto, Ecce in penetralibus. Item: Surgent Pseudochristi & Pseudoprophetæ, & dabunt signa magna ac prodigia, ita ut in errorem inducantur, si fieri potest, etiam electi. Et præcedit hæc vox Christi: Multi venient in nomine meo, dicentes: Ego sum Christus, & multos seducent. In medio igitur harum sentêtiarũ prophetia de abominatione desolante collocata, lucê inde accipit. Multos præterea ejꝰ abominationis ministros esse, significat.

Pertinet etiam huc præmonitio Christi Matth. 7. de falsis prophetis, & Jo. 10. de furibus & latronib. ovile Christi vastantib. Sunt n. ministri status Antichristi. In loco sancto, inq. Matthæus: ubi non debet, inq. Marcus, stabit. Itaq; in Ecclesia Christi prædicitur tale qvoddam portentum futurum esse.

Notæ huic abominationi seu Antichristo tribuuntur. Primùm falsa doctrina, & qvidê tali forma, ut affirmet, se esse Christum: mônstret diversa loca, Ecce hic, ecce illic. Imò & tali ratione, ut doceat, Ecce in deserto est Christus, ecce in penetralibus, aut cameris, aut cellulis est, h.e. qvòd articulum de justificatione sit corrupturus: qvòd variis operibus humano arbitrio inventis justitiam coram Deo adscripturus, eaq; omnia sub eo prætextu, qvòd Christus qværatur, & salus, si qvis in deserto solus degat, & ibi sanctè vivat: aut abdat se in cameras: ibiq; duris exercitiis sanctimoniam præstet. Joan. 10. Ante me, inqvit Christus, venerunt: hoc est, non me monstrârunt propitiatorem & mediatorem. Item ait, alienos vocem, qvam non cognoscunt oves, afferre solere.

Secundò idololatria, Matt. 4. Si procidens adoraveris me, hæc omnia tibi dabo. Non dubium est, qvin hic Antichristi status ad vi-

dicari, aut interrogari, cur id faciat? Hanc descriptionem sequentia declarabunt.

Causam efficientem regni Antichristi principalem docent esse Diabolum; nam Paulus 2. Thess. 2. inqvit: cujus adventus est secundum operationem Sathanæ: & 1. Tim. 4. dicit. Spiritus impostores doctrinam dæmoniorum asserturos: & Joannes membra Antichristi filios Diaboli vocat, utpote qvi ab eo gubernentur, 1. Joan. 3. & Apoc. 13. Draco autor integri status Antichristi in Romanum imperium infusi dicitur: & Apoc. 18. Babylon seu Antichristus appellatur habitatio dæmoniorum, & custodia omnis spiritus immundi.

Organa Diaboli monent esse falsos doctores, nihilominùs tamen in templo Dei, hoc est, in Ecclesia sedentes, eamq; gubernantes, & miris artibus sanam doctrinam corrumpentes, & primatum in Ecclesia, & dominium externum, qvorum utrumqve à Christi ecclesiasticis personis est prohibitū, affectantes. Actor. 20. 2. Pet. 2. introducent sectas pernicioſas. Item dominationem, hoc est, magistratum contemnent. 1. Ep. Joh. 2. E nobis profecti sunt, sed non erant de nobis: & postea: Hic est Antichristus, qvi negat patrem & filium. Et 1. Joan. 4. ostendit, Antichristum negaturum, Christum in carne venisse: hoc est, Christum in sua carne integrè non redemisse & salvasse: sed propter nostra bona opera etiam aliqvid ad salutem nostram conferre: & Panlus 1. Tim. 4. & 6. & Tit. 1. item 2. Thess. 2. monet, organa diaboli & membra Antichristi fore falsos doctores.

Adjutores verò & promotores, & defensores, & patronos falsorum doctorum, regnum antichristi ædificantium, fore Reges & principes terræ: maximè verò bestiam, hoc est, Romanum Imperium, & mercatores, & omnes, qvorum nomina non sunt scripta in libro vitæ, Joanni in Apoc. revelatum est. Apoc. 13. 17. 18. 19.

Deum autem permissurum diabolo & impiis, ut tam horrendum & blasphemum antichristi regnum instituant, propter suū justum judicium, qvò puniat contemtum & neglectū veritatis, Paulus docet 2. Thess. 2. pro eo, qvòd dilectionem veritatis non receperunt in hoc, ut saluti fierent, propterea mittet illis Deus efficacaim illusionis, ut credant mendacio, ut judicentur omnes, qvi non crediderunt veritati, sed approbaverunt injustitiam. Idem. Tim. 4. homines defecturos à fide: & 2. Tim. 4. sanam doctrinam non retenturos, sed juxta concupiscentias suas sibi doctores coacervaturos, & à ni, qvos omnes pro sinceris doctoribus & successoribus Apostolorum habebunt, instinctu diaboli, 2. Thess. 2. deficient à fide, seu sana doctrina Evangelii, & introducent sectas pernicioſas, & abnegabunt Dominum, qvi ipsos mercatus est, 2. Pet. 2. & Jes. Christū in carne venisse, h. e. solum Jesu Christi sanguinem emundare nos ab omni peccato, 1. Joh. 4. & non manebunt in doctrina Christi, 2. Joan. Deum se scire, profitebuntur, Tit. 1.

Efferentur adversus prædicatum Deum, h. e. corrumpent sanam de Deo doctrinam, maximè verò articulum de justificatione, qvòd non sola fide in Christum justificemur, sed qvòd nostra bona opera etiam aliqvid conferant ad salutem coram Deo. Et de invocatione: qvòd non in solo nomine Jesu Christi, sed etiam in nomine sanctæ matris Christi Virginis Mariæ, beatorum Apostolorum & martyrum, Deus sit invocandus: atq; ita adorabunt draconem, statuas & imagines, Apoc. 13. Et blasphemabunt meritum Christi, 2. Pet. 2. Ap. 13. & horrendam exercebunt idololatriam, Apoc. 18. p. 91. Alligabunt conscientias ad traditiones & decreta hominum, Col. 2. Prohibebunt nuptias clericis & sacrificis, & sic replebunt orbem terræ suis sodomiticis fornicationibus, 2. Tim. 4. Ap. 21. & 18. facient discrimen ciborum & dierum, 2. Tim. 4.

Deinde efferent etiam sese adversus cultus, hoc est, sacramenta à Christo instituta, & ea partim mutilabunt, scil. in Cœna Domini tantùm unam partem porrigendo laicis: partim deformabunt, affigendo vanas & superstitiosas ceremonias, administrando ea in lingva plebi ignota, & extenuando vim eorum, partim ad alios fines præter eos, ad qvos à Christo instituta sunt, transferent, qvales sunt: Cœnam ut incruentum sacrificium offerre Deo pro vivis & mortuis, atq; ita crucifigere denuò Dom. nost. Jes. Christ. ostiam inclusam circumgestare, & adorare: baptisare non homines tantùm, sed etiā ligna, & lapides, & campanas &c. 2. Thess. 2.

Tertio efferent etiam sese supra Ecclesiā Dei ita, ut in ea sese ostentent, qvasi sint Deus: qvod fieri necesse est hoc modo, ut se caput Ecclesiæ esse dicant, & vicarios Christi, & divinos homines, in qvorum scrinio & pectore habitet Spiritus Sanctus, qvi soli habeant potestatem exponendi scripturam, figendi & refigendi articulos fidei: qvi errare neqveant, qvi sint supra omnia concilia, qvi à nemine nisi à solo Deo judicari possint, nec debeant: qvi habeant jus imperandi Angelis, 2. Thess. 2.

Ut a. his fidem faciant, edent miracula vir-

lantium de purgatorio, petentium pro ie missas celebrari: sanationes morborum, qvæ accident colentibus statuas, & voventibus sanctis, & similes, 2. Thess. 2.

Ad fidem etiam suis deceptionibus faciendam, à diabolo transfigurabuntur in Angelos lucis. 2. Cor. 11. Incedent in humilitate & superstitione Angelorum, per humilitatem animi, & læsionem corporis, Col. 2.

Cum doctrinam synceram corruperint, & hominibus persuaserint, qvòd bonis operibus salus sit comparanda: & qvòd merita bonorum operum alienorum pecunia redimi, & animæ ex purgatorio per missas & indulgentiarum literas liberari qveant, paulatim iis accrescent plurima bona, 2. ep. Pet. 2. Fictitiis sermonibus de vobis negotiabuntur. *Iis* verò aucti, incipient contemnere dominationem, h.e. magistratum politicum à Deo ordinatum, 2. Pet. 2. & ad se trahent dominium urbis Romanæ: & tandem propter adorationem draconis & doctrinam dæmoniorum, accipient præmii loco regna mundi. Nam Apoc. 17. dicitur, bestiam, qvæ habet septem capita, & decem cornua, h.e. Rom. imperium, portaturam meretricem Babylonicam, h.e. Antichristum: eumq; sessurum super aqvas multas, i.e. regnaturum super populos, & turbas, & gentes, & lingvas.

Imagines seu typi regni Antichristi à Joanne visi, proponuntur in Apocalypsi: nam Ap. 10. spiritualis ejus status describitur in Angelo speciosо, ejusq; libro, qvi in ore dulcis est, sed amarus in ventre. Eo n. significatur, Antichristi doctrinam rationi plausibilem qvidem futuram, sed tamen conscientiis fore carnificinam, & mortem allaturam.

Externus verò ejus status Ap. 13. in duabus bestiis: & Ap. 7. in meretrice Babylonica, sedente super bestiam coccineam, & aqvas multas, gestantem poculum aureum, plenum abominationibus & immundicia libidinis suæ, scortante cum Regibus terræ, describitur. Iis enim significatur, Antichristum transformaturum regnum Christi in externum, & gestaturum gladium politicũ: & imperium Romanum vulneratum & distractum nonnihil, recollecturum, seq; in id immixturum: & deinde æqvo jure unà aliqvandiu regnaturum: postea vero super id adeò ascensurum, ut supremum qvasi teneat dominum, & in eo eqvitet.

Membra & cives Regni Antichristi fore docent pseudodoctores, 2. Pet. 2. 1. Joan. 2. Reges & Principes terræ, Ap. 13. & 14. Mercatores, & alios, qvi fruuntur bonis Antichristi, Apoc. 14. & omnes, qvorum nomina non sunt scripta in libro vitæ, Apoc. 13. & 16.

Mores verò civium regni Antichristi describuntur 2. Pet. 2. 1. Tim. 4. 2. Tim. 3. & alibi

licentia pollutionis ambulant, &c. pro voluptate ducentes, si in diem delitiis fruantur, labes ac maculæ, convivantes in erroribus suis, insultant nobis, oculos habentes plenos adulterii, & qvi à peccando cessare nesciant, cor habentes exercitatum rapinis.

Officia verò civium Antichristi hæc notantur; credere mendacio, & approbare injustitiam, 2. Thessal. 2. Negare, Jesum esse Christum, 1. Jo. 2. Negare, Jesum Christum in carne venisse, 1. Joann. 4. Transgredi, & non manere in doctrina Christi, 2. Jo. Attendere spiritibus impostoribus, & doctrinis dæmoniorum, prohibentium nuptias & cibos, 1. Tim. 4. Adorare dæmonia, & simulachra aurea ac argentea, & ærea, & lapidea, & lignea, Ap. 9. Adorare draconem, Ap. 13. Adorare bestiam, Ap. 13. Adorare imaginem bestiæ, Ap. 13. Accipere characterem bestiæ in manu sua dextera, aut in frontibus, ob commoda corporalia, Ap. 13. Loqvi blasphemias, & convitiari Deo, & convitiis afficere nomen Dei & templum ejus, & eos, qvi in cœlis sunt: hoc est, sanctis attribuere honorẽ redemtionis, intercessionis & exauditionis, qvi soli Christo debetur, Ap. 13. Gerere bellũ cõtra Eccles. Dei, eosq; in captivitatem ducere & gladio occidere, Ap. 13. Inebriari sangvine sanctorum & martyrum Jesu, Ap. 17. & 19. scortari cum meretrice Babylonica, & bibere de vino prostitutionis ejus: hoc est, p. 852. ejus horrendam idololatriam, & Sodomiticas turpitudines approbare, ob commoda sua, Apoc. 17. & 18.

Sedem Regni Antichristi urbem, qvæ imperium tenet super Reges terræ, hoc est, urbem Romanam, Joan. Ap. 17. qvasi digito monstrat, eumq; in imperio Romano longè lateq; regnaturum, idem Apoc. 13. & 17. monet, dum bestiam meretricem portare, eamqve super aqvis sedere dicit: & id de populis, gentibus, turbis, & lingvis exponit.

Qvòd tempore Pauli & Apostolorũ mysterium iniqvitatis agere cœperit, ipse indicat 2. Thess. 2. Et Joannes, citò fieri oportere ea, qvæ vidit, significat Apooc. 1.

Tempus durationis spiritualis statu Antichristi, qvo atrium templi ejectum foràs dandum sit gentibus, & civitas sancta conculcanda, Joann. Ap. 11. facit mensium qvadraginta duorum, qvi faciunt dies mille ducentos sexaginta: qvos qvidem pro annis accipiunt. Tempus v. qvo durare debeat externus Antichristi status, qvia gerit utrunq; gladium, expressum videtur in n. 666. Ap. 13.

Etsi verò ante revelationem ostendant Antichristum admodum arcanum fore eò, qvòd mysterium iniqvitatis appellatur 2. Thess. 2. & Ap. 17. in fronte ejus nomen scriptum mysterium: item, dicam tibi mysteriũ

passim revelatur. Nam Apoc. 12. indicatur, Deum semper duos aut plures habiturum testes, qvi sese opponant, licet illi interficiantur: & Apoc. 12. remansuros aliqvos, ostendit, de semine mulieris: hoc est, qvi sint membra Ecclesiæ, qvi custodiant mandata Dei, & retineant testimonium Jesu: & Apoc. 17. ebria fuisse dicitur meretrix sangvine sanctorum & martyrum.

Tandem verò sub finem mundi Regnum Antichristi, qvod sese sub titulo Ecclesiæ occultavit, singulari Dei beneficio revelandũ esse spiritu oris Domini, hoc est, doctrina Evangelii in lucem reducta, Paulus indicat 2. Thess. 2. Tunc patefiet iniqvus ille, qvem conficiet Dominus spiritu oris sui. Idem aliqvantò clariùs revelatur Joanni Ap. 14. 17. 18. Nam Apoc. 14. 3. Angeli, hoc est, 3. doctores ad revelationem Antichristi destinãtur, qvibus accedunt & alii duo, Apoc. 18. Primus adfert æternum Evangelium, qvo accenditur lux de invocando Deo, in nomine Jesu Christi, & non in nomine sanctorũ. Secundus denunciat casum Babylonis, hoc est, ostendit, in Babylone seu Romana Ecclesia sedere Antichristum. Tertius hortatur, ut qvisq; sibi caveat adorare bestiam & imaginem ejus, & accipere characterem in fronte sua, aut in manu sua, Apoc. 14.

Revelatum regnum Antichristi mansurum usq; ad adventum Christi, Paulus 2. Thess. 2. monet, cum dicit: iniqvum glorioso Christi adventu abolendum esse. Joannes etiam docet, cum revelato Antichristo scortaturos esse Reges terræ, eosq; ægrè laturos ejus revelationem & casum, Apoc. 18.

Idem etiam ostendit, bestiam seu Imperium Romanum, & Reges ac Principes pro Antichristi idololatria instauranda bellum, sed non satis feliciter, gesturos, Ap. 16.

Idem qvoq; monet, multos ex Regibus & Principibus & mercatoribus varias tentaturos Christi & Antichristi reconciliationes: qvas etiam propter bestiam, hoc est, decreta senatus Romani Imperii, ut possint emere ac vendere, & negotiari sine impedimento, plurimi in fronte & manibus suis accepturi sint, reclamantibus subinde aliqvibus doctoribus, Apoc. 13. 14. & 18.

Præterea etiam illud monet Joannes, plerosqve Principes & status Romani Imperii defecturos ab Antichristo, & osuros meretricem, eamq; punituros, & concrematuros, & regnum suum bestiæ tradituros, Ap. 17.

Revelatum Antichristum ad statum pristinum res suas reducturum, angelus negat, Apoc. 18. qvi misso lapide molari in mare, inqvit: Hoc impetu mittetur Babylon civi-

runt imaginem ejus, bibituros de calice iræ Dei, & æternas recepturos pœnas, Ap. 14. & 19. indicatur.

Esse autem è regno Antichristi exeundum, & idololatriam ejus agnoscendam, exsecrandam, damnandam, & fugiendam, passim Apostoli monent, 2. Pet. 2. & 3. 1. Joh. 2. 4. 2. Joannis: Ne recipiatis eum, nec ave ei dixeritis. Ap. 14. & 18. Audivi aliam vocem de cœlo dicentem: Exite de illa populus meus, ne participes sitis delictorum ejus ne accipiatis: qvoniam perveneruntpeccata ejus usq; ad cœlum, & recordatus est Deus iniqvitatum ejus. Reddite illi, sicut & ipsa reddidit vobis, & duplicate ei duplicia, secundum opera ejus. In poculo qvo miscuit, miscete illi duplum. Qvantum glorificavit se, & in deliciis fuit, tantum date illi tormentum & luctum: qvia in corde suo dicit: Sedeo Regina & vidua non sum, & luctum non videbo: ideo in una die venient plagæ ejus, mors, & luctus, & fames: & igne comburetur: qvia fortis est Dominus Deus, qvi judicabit illam. Et Paulus Rom. 18. Declinate ab illis, Galat. 1. si qvis aliud, &c. anathema sit. Phil. 3. 2. Thess. 3. 1. Timoth. 6. 2. Tim. 3.

Prohibent etiam omnes cum Antichristo in religione conciliationes, Apoc. 14. Et tertius Angelus secutus est illos, dicens voce magna: Si qvis adoraverit bestiam & imaginem ejus, & acceperit characterem in fronte sua, aut in manu sua, & hic bibet de vino iræ Dei, qvod mixtum est mero de calice iræ ipsius. Et cruciabitur igne & sul- p. 87
phure in conspectu sanctorum Angelorum, & ante conspectum agni. Et fumus tormenti eorum ascendet in secula seculorum. Nec habent reqviem die ac nocte, qvia adorant bestiam & imaginem ejus, & si qvis accepit characterem nominis ejus: 1. Cor. 10. Qvæ immolant gentes, dæmoniis immolant, & non Deo.

Nolim autem, vos consortes esse dæmoniorum. Non potestis poculum Domini bibere & dæmoniorum. Non potestis mensæ Domini participes esse, & mensæ dæmoniorum. Generalis qvidem hæc est sententia: sed tamen commodè huc etiam applicatur. Nam mancipia Antichristi non Deum, sed Draconem & Diabolum adorant, Apoc. 13. & habent doctrinam dæmoniorũ, 1. Tim. 4. Et totus Antichristi status est habitatio dæmoniorum, Apoc. 18. Qvæ ergò cum illis bonâ conscientiâ fiat reconciliatio in religione? Idem 2. Cor. 6. Ne ducatis jugum cum incredulis. Qvod enim consortium justitiæ cum injustitia? aut qvæ communio

inhabitabo in illis, & inambulabo, & ero illorũ Deus, & ipsi erunt mihi populus. Qva propter exite de medio illorum. & separemini ab illis, dicit Dominus, & immundum ne tetigeritis, & ego suscipiam vos: & ero vobis in loco patris, & vos eritis mihi vice filiorũ ac filiarum, dicit Dominus omnipotens.

Cognationem cum Antichristo habent, seu membra ejus sunt & alii hæretici, qvos Joannes 1. ep. 2. 4. & ep. 2. Spiritum Antichristi habere dicit. Est n. Antichristus ex colluvione omnium hæresium compactus: unde Babylon magna, mater scortationum, & abominationum terræ appellatur, Ap. 17.

Affinis etiam Antichristo, intus sub nomine Christi Ecclesiam turbanti, est Gog & Magog: id est, regnum Mahometanum & Turc: qvod foris, h. e. extra Christianismũ constitutum, oppugnãt & lacerat Ecclesiam.

Postremò Christum suo glorioso adventu utrumq;, scilicet Antichristum Romanum, atq; Gog & Magog, Antichristum Saracenum seu Mahometanum, & deleturum & condemnaturum ad æternas pœnas, cum omnibus eorum sociis & mancipiis, & fautoribus ac patronis, Joanni revelatum est Apocalyps. 10. & 20. & cæt.

Ibidem. Romam Apostolum Petrum venisse, & qvoto tempore, & qvàm diu ibi perseveraverit, non satis liqvidò demonstrari potest eò, qvòd in sacris literis ferè etiam conjecturæ his de rebus nullæ haberi possint. Irenæus tamen lib. 3. cap. 1. & 3. clarè affirmat, Petrum & Paulum Roma Evangelizasse, eamq; Ecclesiam fundasse & constituisse eo tempore, qvo Matthæus scripturam edidit Evangelii. Constat autem ex Chronicis Eusebii, 3. Caji, Christi verò 41. Evangelium Dei editum esse: qvo tempore Petrus adhuc Hierosolymis fuit, & Paulus cum Barnaba ad gentes prædicatum primum abiit. Verum Romam ea profectione non venit, Act. 13. & 14.

Origenes tertio tomo in Genesin inqvit: Petrus in Ponto, Galatia, Bithynia, Cappadocia & Asia, dispersis Judæis prædicasse videtur: qvi & circa vitæ finem Romæ constitutus, capite demisso cruci est affixus eò, qvòd ipse hunc passionis modum expetiisset. Idem & Eusebius pluribus in locis astruit, Cajum qvendam Ecclesiasticum virum, & Dionysium Corinthium affirmare, Petrum Romæ fuisse: lib. 2. cap. 25.

Sub Claudio Romam Petrum esse profectum, pleriq; autumant, idq; alii secundo ejus Imperatoris anno, alii tertio, alii qvarto factum esse putant: atq; adeò 25. annos ibi resedisse, ac docuisse. Hæc si ita se habent, cur Lucas non facit ejus rei mentionem? Deinde constat, sexto Claudii, Christi verò bie, si ita factum fuisset, non intermisisset. Tribuendi præterea Petro aliqvot anni sunt necessariò, qvibus in Ponto, Galatia, Cappadocia, Bithynia, atq; Asia tota docuerit: idqve non ante, sed post synodum Hierosolymitanam factam esse, patet. Qvidam tradunt, qvinq; annorum spacio hoc esse confectum. Antiochiæ septem cum fuisse annis, sunt qvi affirment.

Utut res sese habeat, si saltem à synodo Hierosolymitana computaveris annos usq; ad Neronis interitum: manifestum fit, Petrum ultra Neronem vixisse aliqvot annos: & qvomodo potuit ab eo trucidari? Si addideris a. plures ejus peregrinationis annos, sicut omninò rei ratio postulat: magis eluceseet, Petrum vel non fuisse Romæ, vel alio tempore fuisse, ac breviùs. Accedit & hoc, qvòd Paulo, venienti Romam, nullus Apostolus, nedum Petrus, obviam venit. In concione sua ad Judæos Romæ degentes, ne syllaba qvidem una meminit Petri, qvi priùs ibi fidei fundamenta jecisset. Et scribens Romam Paulus circiter 13. Claudii annum, Christi verò 55. qvo sanè oportuisset Petrum Romæ esse, multos mediocres Christianos expresso nomine salutat: de Petro autem, qvem aliàs columnam Ecclesiæ unà cum aliis qvibusdam nominavit, verbum prorsus nullum facit.

Damasus scribit, Petrum Romæ ordinasse tales, qvi ibi ministerio Evangelii assiduè fungerentur: ipsum verò populos, ut habet manuscriptum exemplar, erudiisse: hoc est, non diu Romæ fuisse, sed subinde alios atq; alios populos adiisse, sicut id functio apostolica postulabat. Præterea ait hic autor Petrum sub Nerone Romam venisse: & nihilominùs ei assignat 25. annos, menses duos, & dies septem, qvibus in eo loco resederit. Hæc qvomodo cum Historia conveniant: lector expendat. Apparet certè ex Damasi narratione, nimiùm confusa & perturbata, multa à sartoribus qvibusdem esse inserta, ut qvi libenter Petro nimium adscripsissent: qvæ si autor jam cerneret, pro suis non agnosceret. Longam narrationem de rebus, qvas Romæ Petrus gessit, & qvo mortis genere tandem vitam amiserit, Egesippus lib. 2. cap. 2. excidii Judaici recenset. p. 852.

Ibidem. Cum Constantinus Junior, ut & pater qvoq; suus egregiè antè fecerat, imagines ex templis passim amovere niteretur: Irene mater ejus, Augusta Constantinopolitana, in hanc veritatem à Leone tertio Pontifice est concitata, ut abolitâ excussaq; naturali in sobolem propensione, filium à Cæsareâ dignitate dejectum, luminibus suis immaniter privaret, fœdissimumq; in carcerem compingeret. Unde sol ipse tum

eam turpissimo lenocinio qvodam Carolo Magno uxorem jungere: qvod ipsum suo fine nunqvam caruisset: nisi detectis fraudibus invasisset Imperium Nicephorus, Irenemq; ad Cœnobium destinasset.

Ibidem. Marchio qvidam Bernardus à Gerone, qvòd in urbem Magdeburgensem impetu facto, eqvitem auratum cepisset, anathemate percussus: nudis pedibus accedēs, cilicioq; indutus, sese liberari petiit; adeò abjectus, ut etiam canes ab eo excommunicato panem recipere detrectarent.

Reformatio.

1568. HEnricus Dux Brusvicensis 79. annorum, antè strenuus Papista, moriens mandat Julio filio reformationem Ecclesiarum. Rebuuitius.

Adamus Ursinus.

1568. DEscripsit hic signa, qvæ anno 1568. & duobus seqventibus in cœlo multis passim locis apparuerunt, cum admonitione, causis, & significatione eorundem. Imp. Max. 2. Pp. Pio 5.

Israel Achatius.

1568. SCripsit librum de Ecclesiæ & Reipublicæ reformatione: & alia. Imp. & Pp. V.S.

Jodocus Ravensteyn Theologus Lovanienſis.

1568. SCripsit contra Carolum Molinæum: & inter alia qvoq; portum tutum (ut putat) & fidum statuit, in qvo acqviescere possint pii homines, & esse de suâ salute in miserabili præsentis Ecclesiæ dissidio securi. Imp. & Pp. V.S.

Cornelius Gemma.

1569. CUm nova stella in Belgico fuisset visa: Dux Albanus huic Cornelio mandatum dedit, ut, qvid de illâ judicaret, scriptis ostenderet: qvæ extant. Max. 2. Pp. Pio 5.

Crato Cæs. Maximiliani Consiliarius & Medicus, Jacotius, & Wierus, Medici.

1569. HI in Imperatoris Maximiliani 2. corde secto affirmant inventos tres lapillos, qvantitate pisorum, unum interim majorem altero, colore rubigineo. Et pectoris hydrope, cum cordis palpitatione ad viginti annos eum infestante, obiisse testantur. Max. 2. Pp. Pio 5.

Adamus Schubertus.

p. 854. HOc tempore prodiit liber hujus de his, qvi subitaneâ morte pereunt: item de his, qvi sibi ipsis manus violentas inferunt. Imp. & Pp. V.S.

Franciscus Sarmentus.

1569. Scripsit librum de reditibus Ecclesiasti-

Parthenius Parthenius Cremonensis.

1569. HIc fuit insignis Astronomus, & Carolo qvinto Imperatori octavum cœli motū ostendit per instrumenta. Cum qvo prius collocutus, statim ad Saxonicum bellum est profectus, in qvo Saxo fuit captus: idq; qvasi futuræ victoriæ præscius fecisse putatur. Imperat. & Pp. ut suprà.

Idem lib. 1. de Eccles. c. 3. Non decebat, ut Christus regnaret per se in terrâ, sed per alium, qvi personam suam gerat, ac suam ferat imaginem.

Ibidem. Si solam scripturam Christus nobis reliqvisset, qvid aliud haberemus qvàm gladium Delphicum, qvem fabri fecerunt ob inopiam.

Daniel Bodenberg.

1569. HUjus extat scriptum abominationum maximarum, & prophanationes impiissimarum religionum. Imp. Max. 2. Papa Pio 5.

Ricardus Argentinus de præstigiis dæmonum cap. 16.

1569. CEremonia, qvâ cerea sigilla vexilliferi agni figurâ expressa, tanqvam symbola baptismatis, amuletaq; sacra, baptizati accipere consveverant, qvæ agnos Dei vocabant, ante Constantini Magni imperium usitata fuit; teste Joanne Alberto Widmastadio in præfatione suâ in Testamentum Syriacum. Imp. & Pp. V. S.

Idem. Seqventes versus latronibus tollunt nocendi cupiditatem, ut pecunia in peregrinorum loculis sit secura.

Imparibus meritis pendent tria corpora ramis:
Dismas & Gesmas, medio divina potestas:
Alta petit Dismas, infelix infima Gesmas:
Nos & res nostras conservet summa potestas.
Hos versus dicas, ne tu furto tua perdas.

Joannes Bunderius.

1569. FUit inqvisitor hæreticæ pravitatis, & scripsit librum, cui titulum fecit Scutum fidei Orthodoxæ, contra Anastasium Velvanum. In eo inter alia multa statuit, Papæ in omnibus obediendum, & tegenda ipsius vitia: allegans ad hoc illud Exodi cap. 21. & 22. & Genes. 9. Diis non detrahes, & principi populi tui non maledices. Qvi maledixerit patri suo, morte moriatur. Maledictum fuisse Cham, qvi non texit verenda patris sui: super qvo qvidam qværunt: Cum igitur adeò tegenda sunt verenda Papæ, cur qvæso in electione Papæ supremus Diaconus sanctissimi patris testiculos, qvos eodem honore, qvo sanctorum idolorum suorum reliqvias venerari decebat publico tactu debuerat? Imp. Max.

lantium de purgatorio, petentium pro ie missas celebrari: sanationes morborum, qvæ accident colentibus statuas, & voventibus sanctis, & similes, 2. Thess. 2.

Ad fidem etiam suis deceptionibus faciendam, à diabolo transfigurabuntur in Angelos lucis. 2. Cor. 11. Incedent in humilitate & superstitione Angelorum, per humilitatem animi, & læsionem corporis, Col. 2.

Cum doctrinam synceram corruperint, & hominibus persuaserint, qvòd bonis operibus salus sit comparanda: & qvòd merita bonorum operum alienorum pecunia redimi, & animæ ex purgatorio per missas & indulgentiarum literas liberari qveant, paulatim iis accrescent plurima bona, 2. ep. Pet. 2. Fictitiis sermonibus de vobis negotiabuntur. *Iis* verò aucti, incipient contemnere dominationem, h.e. magistratum politicum à Deo ordinatum, 2. Pet. 2. & ad se trahent dominium urbis Romanæ: & tandem propter adorationem draconis & doctrinam dæmoniorum, accipient præmii loco regna mundi. Nam Apoc. 17. dicitur, bestiam, qvæ habet septem capita, & decem cornua, h.e. Rom. imperium, portaturam meretricem Babylonicam, h.e. Antichristum: eumq; sessurum super aqvas multas, i.e. regnaturum super populos, & turbas, & gentes, & lingvas.

Imagines seu typi regni Antichristi à Joanne visi, proponuntur in Apocalypsi: nam Ap. 10. spiritualis ejus status describitur in Angelo speciosо, ejusq; libro, qvi in ore dulcis est, sed amarus in ventre. Eo n. significatur, Antichristi doctrinam rationi plausibilem qvidem futuram, sed tamen conscientiis fore carnificinam, & mortem allaturam.

Externus verò ejus status Ap. 13. in duabus bestiis: & Ap. 7. in meretrice Babylonica, sedente super bestiam coccineam, & aqvas multas, gestantem poculum aureum, plenum abominationibus & immundicia libidinis suæ, scortante cum Regibus terræ, describitur. Iis enim significatur, Antichristum transformaturum regnum Christi in externum, & gestaturum gladium politicũ: & imperium Romanum vulneratum & distractum nonnihil, recollecturum, seq; in id immixturum: & deinde æqvo jure unà aliqvandiu regnaturum: postea vero super id adeò ascensurum, ut supremum qvasi teneat dominum, & in eo eqvitet.

Membra & cives Regni Antichristi fore docent pseudodoctores, 2. Pet. 2. 1. Joan. 2. Reges & Principes terræ, Ap. 13. & 14. Mercatores, & alios, qvi fruuntur bonis Antichristi, Apoc. 14. & omnes, qvorum nomina non sunt scripta in libro vitæ, Apoc. 13. & 16.

Mores verò civium regni Antichristi describuntur 2. Pet. 2. 1. Tim. 4. 2. Tim. 3. & alibi

licentia pollutionis ambulant, &c. pro voluptate ducentes, si in diem delitiis fruantur, labes ac maculæ, convivantes in erroribus suis, insultant nobis, oculos habentes plenos adulterii, & qvi à peccando cessare nesciant, cor habentes exercitatum rapinis.

Officia verò civium Antichristi hæc notantur; credere mendacio, & approbare injustitiam, 2. Thessal. 2. Negare, Jesum esse Christum, 1. Jo. 2. Negare, Jesum Christum in carne venisse, 1. Joann. 4. Transgredi, & non manere in doctrina Christi, 2. Jo. Attendere spiritibus impostoribus, & doctrinis dæmoniorum, prohibentium nuptias & cibos, 1. Tim. 4. Adorare dæmonia, & simulachra aurea ac argentea, & ærea, & lapidea, & lignea, Ap. 9. Adorare draconem, Ap. 13. Adorare bestiam, Ap. 13. Adorare imaginem bestiæ, Ap. 13. Accipere characterem bestiæ in manu sua dextera, aut in frontibus, ob commoda corporalia, Ap. 13. Loqvi blasphemias, & convitiari Deo, & convitiis afficere nomen Dei & templum ejus, & eos, qvi in cœlis sunt: hoc est, sanctis attribuere honorẽ redemtionis, intercessionis & exauditionis, qvi soli Christo debetur, Ap. 13. Gerere bellũ cõtra Eccles. Dei, eosq; in captivitatem ducere & gladio occidere, Ap. 13. Inebriari sangvine sanctorum & martyrum Jesu, Ap. 17. & 19. scortari cum meretrice Babylonica, & bibere de vino prostitutionis ejus: hoc est, p. 852. ejus horrendam idololatriam, & Sodomiticas turpitudines approbare, ob commoda sua, Apoc. 17. & 18.

Sedem Regni Antichristi urbem, qvæ imperium tenet super Reges terræ, hoc est, urbem Romanam, Joan. Ap. 17. qvasi digito monstrat, eumq; in imperio Romano longè lateq; regnaturum, idem Apoc. 13. & 17. monet, dum bestiam meretricem portare, eamqve super aqvis sedere dicit: & id de populis, gentibus, turbis, & lingvis exponit.

Qvòd tempore Pauli & Apostolorũ mysterium iniqvitatis agere cœperit, ipse indicat 2. Thess. 2. Et Joannes, citò fieri oportere ea, qvæ vidit, significat Apooc. 1.

Tempus durationis spiritualis statu Antichristi, qvo atrium templi ejectum foràs dandum sit gentibus, & civitas sancta conculcanda, Joann. Ap. 11. facit mensium qvadraginta duorum, qvi faciunt dies mille ducentos sexaginta: qvos qvidem pro annis accipiunt. Tempus v. qvo durare debeat externus Antichristi status, qvia gerit utrunq; gladium, expressum videtur in n. 666. Ap. 13.

Etsi verò ante revelationem ostendant Antichristum admodum arcanum fore eò, qvòd mysterium iniqvitatis appellatur 2. Thess. 2. & Ap. 17. in fronte ejus nomen scriptum mysterium: item, dicam tibi mysteriũ

nimum magis magisq; obfirmans, neq; Jesuitæ, neq; heri, tũ humanas admonitiones, cum minas atroces ullius pensi habebat.

Tandem igitur multo pòst tempore, opera & labore magno in convertenda ancilla inaniter ab illis insumto: hoc capiunt consilium; ut Jesuita larvas duas dispares, terribiles, & vestes Diaboli speciem referentes, cõparet, ac periculum faciat, num vel larva, hac Diabolica commoveri & converti qveat. Huic Jesuita obsecutus, vestes acqvirit, induit, habituq; illo diabolico nocte intempesta in cubiculum ancillæ irrumpit, tumultuans, rugiens, rictum diducens, lectum approperans, ac se non secus, qvàm si verus esset diabolus, exhibens. Eo horrendo & terribili spectro (ut illi videbatur) adeò perterretur ancilla, ut totam propemodum exanimem & semimortuam reputares.

Qvamvis a. nulli ex domesticis id aperire diu ausa fuit, utpote, qvi eam, ob religionis alienæ diversitatem, ut plerumq; fit, odio habebant: uni tantùm servo, eam amanti & ambienti, rem omnẽ tandẽ enarravit, & de tricula mẽtis illis dæmoniacis conqvesta fuit: cui servus, alia vice opem & auxilium se laturum, modò ad se redeunte diabolo clamorem ederet, pollicetur, & Satanam illum exploraturum se promittit. Seqventi igitur nocte, Lunæ per fenestras & valvas penetrãte lumine, Jesuita altera Satanica larva, & vestimentis magis horrendis amictus, adeoq; diabolũ verum repræsentans, cubiculũ ancillæ rursus impetit, ostium ejus leniter reserat, gressibus dirum strepentib. incedit, in lectum immaniter irruit; tunc ancilla, trepida qvidẽ & obstupefacta, servi memor, protinus clamavit ac ejulavit. Ei servo exauditæ extemplò, clavã & gladium arripiens, accurrit, animiq; vires colligens cubiculũ ingreditur, ibiq; diabolum ante lectũ aspectu perqvàm torvo ferocientem conspicit. Ubi eundem ad se qvoq; appropinqvantẽ videt, primo qvidem fugam meditari occipit: sed postmodum excusso metu, dæmonem per Deum omnipotentem adjurat: qvo facto, cum non evanesceret, sed propiùs ad ipsum
p. 857. accederet, ille continuò, non verum diabolũ, sed aliqvem alium esse, conjecit. Igitur ipsũ arrepta clava percutit, vehementerq; vulnerat: qvia v.ne tunc qvidem disparebat: deniq; vagina gladium eripiens, hunc Jesuitã sic diabolico more vestitum transfixit, ex qvo & statim corruit, animamq; efflavit. Hoc modo igitur ancilla à diabolo liberata fuit. Imp. & Pp. Pio 5.

Andreas Masius.

præceptor Ephræm Syri, Philoxenus Mabugensis, Diodor9, Episc. Tarsensis, de qvo etiã Suidas, Numysius, Jacobus Saragenus, Jacobus de Badnan, & Julianus Halicarnassæus.

Simon Schardius J.C. Cameræ Imp. Assessor, in Chronico de rebus in orbe gestis sub Max. 2. Imp. 1569

Wolffgangus Comes Palatin. Rheni, Dux Bavariæ &c. in Galliam cum pedestrib. & eqvestrib. copiis profectus, 11. die mensis Junii, anno 1566. ad fines Nessunii pie moritur, & cadaver ejus primùm Engolthymiũ transvehitur, & deinde usq; ad anni 1571. 3. Sept. diem Cognaci detinetur. Qvo tempore filii Joannem Wolfium J.C. qvo consiliario in expeditione parens usus fuerat, ad Regem Galliæ atq; Reginam Navarræ ob corporis paterni eductionem ablegârunt. Is cum iter neq; per Galliam ob bellicos motus, neq; per mare fatis tutò perfici posse, videret, cautè nautas sub specie mercimonii eludit, & feliciter conficit: etsi primò in adversam incidens tempestatem, ut ventorum variis modis circum actus, ad Hispaniæ & Portugaliæ littora propulsus fuerit.

Sed ut constet de itinere, qvo corpus circumductum fuit, distat Cognatum à Rupella 12. milliaribus, Rupella à Provaga 6. hæc ab Anglia 100. transitus secus Angliam & Galliam habet milliaria 80. ab inde ad sinum Norvagiæ 82. ab hoc ad Schagum sunt 24. inde ad locum dictum Sund in Dania 54. ad Lubecam 30. ab hac ad locum sepulturæ 80. milliaria si recta & brevissima via proficiscaris.

Michael Neander ex Lud. Guiciardino in Descriptione Belgici. 1566

MEchlinia habet octo collegiatas Ecclesias (seu ut vocant, tetche Thumstifft) in qvarum unâ, qvæ S. Lamberto sacra est, aurea D. Georgii sic satis magna statua est, è puro conflata auro, donata à Carolo Burgundiæ principe, ut hac donatione condonationem omnis culpæ à Deo impetraret. Imp. & Pp. V. S.

Henricus Blissenius in def. assert. de Eccles. 1569

SCripsit, scripturam sacram esse ambiguã, qvæ in varios sensus trahatur: & idem Basilium, & alios Patres rectè sensisse. Imper. & Pp. V. S.

Idem scribit præterea de expresso Dei verbo Tom. 1. Qvòd si qvis verba Christi (Bibite ex hoc omnes) ita intelligat, ut etiam laici adstringantur ad percipiendam Eu-

1569. Ein Ecclesiâ & imperiis, & horum temporum mutationibus & calamitatibus, sumtæ ex collatione annorum atq; eventuum veteris ac Novi Testamenti primæ & ultimæ Monarchiæ: numerorum in Daniele, & Apocalypsi.

1569. Simon Pauli Theologus.

HAbent Eclypses causam in natura, inqvit, sed tamen simul sunt signa pœnar. &, qvia nunc crebriores fiunt, commonefactiones novissimi diei & calamitatum, qvæ præcedent. Idem scribit, non ampliùs esse eam solis qvalitatem, splendorem, vim, & excellentiam, qvæ prioribus seculus fuit, & sæpius, ubi horrenda & multiplicia scelera nostra intueatur, qvasi illa perhorrescentē, inter nubila se condere. Cum Luthero qvoqve ait, similes in Germania & vicinis regnis futuras esse cædes, & vastationes regnorum & urbium, & alias calamitates, qvales in Judæa & Jerosolymis fuerant: propter summum Verbi Dei contemtum, horrendam securitatem, & infinita scelera.

p.858. Antonius Paganus Venetus.

Hujus extat liber de Ecclesiasticorum gradibus, jure, dignitate, potestate: & de necessaria eorum præsentia & fide pastorali. Imp. Max. 2. Pp. Pio 5.

Bundivica Angla.

1570. HEroici Spiritus fœmina, scripsit ad ordines Angliæ, pro excutiendo Romanorum jugo, epistolas doctissimas. Imp. Max. 2. Pp. Pio 5.

1570. Joannes Pollius VVestphalus.

Scripsit hic de tribus monstris Ecclesiam vastantibus, avaritiâ, ambitione & superstitione, pulcherrimum poema, qvod vide. Imp. Max. 2. Pp. Pio 5.

1570. Georgius Buchananus Poeta.

ET tunicam fluxam nodosâ cannabe cingis:
Cum meliùs fauces stringeret illa tuas.

Imp. Max. 2. Pp. Pio 5.

Idem in Paulum Pontificem.

Paulus ab Hebræo scis qvantum distet Juda?
Hic cœli dominum vendidit, ille domum.

1570. D. Mylius.

Mahometes Turcarum primus Imperator moriturus, jamq; animam exhalaturus, ut mysterium de duratione Imperii à se inchoati, qvod sibi reservaverat hactenus unicum, proderet, cum jam lingva officium facere ampliùs non posset; decem digitos suos extendit, decem annorum duraturi regni sui centenarios fore, demonstrans. Imper. & Papa V. S.

Idem D. Mylius pro concione qvadam, qvam contra Turcam habuit: qvodam, inq. tempore Diabolo in mentem venit, ut uxo-

nor devinxerit: ex qvâ etiam, fœcundo existente matrimonio, septem puellas progenuit. Posteaqvàm autem maturæ videbantur, & nubiles esse: cogitavit pater eas elocare hominibus: qvia volebat hoc pacto illorum amicitiam sibi conciliare.

Proinde natu maximam Arrogantiam potentibus in mundo, divitiisq; affluentib, & qvi nobilitate generis, aut illustri qvodā munere, vel auctoritate reliqvis antecellerent, copulavit. Juniorem a. Avaritiam mercatoribus, atq; circa rerum solemniores cōmutationes occupatis, adjunxit. Tertiam inde Fallaciam plebejis, passimq; diffusis in principum ditionibus rusticis, operariis, & mercenariis adjudicavit. Qvartam verò Invidiam opificibus, & gregarias artes exercentibus exposuit. Qvintam, omnium optimè moratam, Hypocrisin, & egregiè insinuantem sese meretriculam, sacerdotibus, & qvi sanctitatis nomine vulgo conspicui essent, elocavit. Sextamq; Superbiam appellatam muliebri sexui addicavit.

De septima a. qvæ Scortatio dicebatur, hoc consilium cepit: velle se ipsam, nulli qvidem propriam, omnibus v. communem, in familiâ suâ retinere: ut si qvando cuidam libeat illam convenire, cogatur eam apud se qværere: qvâ ratione consultum esse putabat, qvàm plurimos amicitiam istam haudqvaqvam repudiaturos esse: sed imò incredibilem accessum novorum sodalium fore. Et certè non caruit eventu Diaboli institutum. utq; experientiâ liqvet, maxima pars hominum ejusmodi conjugiis irretita ad inferos descendit. Imp. Max. 2. Pp. Pio 5.

Georgius Nigrinus lib. 5. cap. 6. de Sergio cap. 2. qvi dicebatur antea Os porci. 1570.

Sed hoc profectò charactère cauteriata Bestia Romana notabilis est, & se palàm toti mundo prostituit Antichristus: qvòd (illo planè deposito nomine, qvo se priùs in Christi Baptismo Catholicæ Ecclesiæ testabatur addictissimum) in inani gloriola pontificia, & sede Babyionicâ, cujusdam aspersione chrismatis, & aqvæ, vult alium se appellari deinceps, atq; ita majoris pensi fabulas suas, humanasq; traditiones, ac ipsius Dei Sacramenta judicari. Imp. & Pp. V. S.

Idem in libro de Antichristi revelatione affirmat, Papam verum esse Antichristum; idq; 58. argumētis solidissimis probat; ut ibi p.859.

Joach. Cureus in Annalib Siles.

Matthias Huniades, Hungariæ & Bohemmagnus Rex, Ecclesiæ nomē valdè semper est veneratus, sed avaritiam & improbitatem sacerdotum maximè oderat. In colloqvio qvodam aulico vitia Episcoporum 1570.

eam turpissimo lenocinio qvodam Carolo Magno uxorem jungere: qvod ipsum suo fine nunqvam caruisset: nisi detectis fraudibus invasisset Imperium Nicephorus, Irenemq; ad Cœnobium destinasset.

Ibidem. Marchio qvidam Bernardus à Gerone, qvòd in urbem Magdeburgensem impetu facto, eqvitem auratum cepisset, anathemate percussus: nudis pedibus accedēs, cilicioq; indutus, sese liberari petiit; adeò abjectus, ut etiam canes ab eo excommunicato panem recipere detrectarent.

Reformatio.

1568. HEnricus Dux Brusvicensis 79. annorum, antè strenuus Papista, moriens mandat Julio filio reformationem Ecclesiarum. Rebuuitius.

Adamus Ursinus.

1568. DEscripsit hic signa, qvæ anno 1568. & duobus seqventibus in cœlo multis passim locis apparuerunt, cum admonitione, causis, & significatione eorundem. Imp. Max. 2. Pp. Pio 5.

Israel Achatius.

1568. SCripsit librum de Ecclesiæ & Reipublicæ reformatione: & alia. Imp. & Pp. V.S.

Jodocus Ravensteyn Theologus Lovanienſis.

1568. SCripsit contra Carolum Molinæum: & inter alia qvoq; portum tutum (ut putat) & fidum statuit, in qvo acqviescere possint pii homines, & esse de suâ salute in miserabili præsentis Ecclesiæ dissidio securi. Imp. & Pp. V.S.

Cornelius Gemma.

1569. CUm nova stella in Belgico fuisset visa: Dux Albanus huic Cornelio mandatum dedit, ut, qvid de illâ judicaret, scriptis ostenderet: qvæ extant. Max. 2. Pp. Pio 5.

Crato Cæs. Maximiliani Consiliarius & Medicus, Jacotius, & Wierus, Medici.

1569. HI in Imperatoris Maximiliani 2. corde secto affirmant inventos tres lapillos, qvantitate pisorum, unum interim majorem altero, colore rubigineo. Et pectoris hydrope, cum cordis palpitatione ad viginti annos eum infestante, obiisse testantur. Max. 2. Pp. Pio 5.

Adamus Schubertus.

p. 854. HOc tempore prodiit liber hujus de his, qvi subitaneâ morte pereunt: item de his, qvi sibi ipsis manus violentas inferunt. Imp. & Pp. V.S.

Franciscus Sarmentus.

1569. Scripsit librum de reditibus Ecclesiasti-

Parthenius Parthenius Cremonensis.

1569. HIc fuit insignis Astronomus, & Carolo qvinto Imperatori octavum cœli motū ostendit per instrumenta. Cum qvo prius collocutus, statim ad Saxonicum bellum est profectus, in qvo Saxo fuit captus: idq; qvasi futuræ victoriæ præscius fecisse putatur. Imperat. & Pp. ut suprà.

Idem lib. 1. de Eccles. c. 3. Non decebat, ut Christus regnaret per se in terrâ, sed per alium, qvi personam suam gerat, ac suam ferat imaginem.

Ibidem. Si solam scripturam Christus nobis reliqvisset, qvid aliud haberemus qvàm gladium Delphicum, qvem fabri fecerunt ob inopiam.

Daniel Bodenberg.

1569. HUjus extat scriptum abominationum maximarum, & prophanationes impiissimarum religionum. Imp. Max. 2. Papa Pio 5.

Ricardus Argentinus de præstigiis dæmonum cap. 16.

1569. CEremonia, qvâ cerea sigilla vexilliferi agni figurâ expressa, tanqvam symbola baptismatis, amuletaq; sacra, baptizati accipere consveverant, qvæ agnos Dei vocabant, ante Constantini Magni imperium usitata fuit; teste Joanne Alberto Widmastadio in præfatione suâ in Testamentum Syriacum. Imp. & Pp. V. S.

Idem. Seqventes versus latronibus tollunt nocendi cupiditatem, ut pecunia in peregrinorum loculis sit secura.

Imparibus meritis pendent tria corpora ramis:
Dismas & Gesmas, medio divina potestas:
Alta petit Dismas, infelix infima Gesmas:
Nos & res nostras conservet summa potestas.
Hos versus dicas, ne tu furto tua perdas.

Joannes Bunderius.

1569. FUit inqvisitor hæreticæ pravitatis, & scripsit librum, cui titulum fecit Scutum fidei Orthodoxæ, contra Anastasium Velvanum. In eo inter alia multa statuit, Papæ in omnibus obediendum, & tegenda ipsius vitia: allegans ad hoc illud Exodi cap. 21. & 22. & Genes. 9. Diis non detrahes, & principi populi tui non maledices. Qvi maledixerit patri suo, morte moriatur. Maledictum fuisse Cham, qvi non texit verenda patris sui: super qvo qvidam qværunt: Cum igitur adeò tegenda sunt verenda Papæ, cur qvæso in electione Papæ supremus Diaconus sanctissimi patris testiculos, qvos eodem honore, qvo sanctorum idolorum suorum reliqvias venerari decebat publico tactu debuerat? Imp. Max.

relictum ſolitudini & inopiæ præſidium.

Qvid multis opus? Bonus iſte, & miſericors Anti Jeſus, ut ſe Naimitani miraculi velut imitatorem Jeſu comprobet, blandis verbis Mulierem bono animo eſſe jubet: vivere Maritum: vitâ nondum exceſſiſſe. Illa renuere: dicto fidem non habere. Itaq; Monachus facto verbis fidem additurus, veſpillonibus imperat, ut feretrum deponant, & operimentum amoveant. Qvod cum illi ſedulò feciſſent, mortuũ nominatim aliqvoties Anti Jeſus hic noſter inclamat: reviviſceret, ſurgeret, à capulo in lucem prodiret. At nullus hic erat Lazarus, qvi ad vocantis clamorem animam reciperet: ſurda erant omnia: fruſtra Monachus prono ad feretrũ vultu mortui nomen perſonabat: ad ravim vociferari licuiſſet.

Qvamvis erat impudens hiſtrio ille, tn. clàm trepidare cœpit in tantâ ſpectatorum multitudine: maluit a extrema potiùs experiri, qvàm cœptã fabulam turpiter deſerere eamq;, qvam ſibi perſonam impoſuerat, nõ pro virili tueri. Qvare perſtat in impudentiâ negans, hominem obiiſſe: profundiori tantùm ſomno correptum, ait: jubet corpus linteis involutum exſolvi, & vinculis liberari. Veſpillones haud ſegniter imperata faciunt, corpus undiq; pertentant, anhelitum captant: præter exanime cadaver, & frigore torpentia membra nihil reperiunt.

Illicò jam non ampliùs falsò credita, ſed vera vidua, excuſſa ſimulatione, veros ploratus edit, & miſerabili fletu acerbiſſimum animi dolorẽ profundit: ſpectantium coronæ omnes Myſtæ technas commemorat: ut amplis promiſſis unà cum Marito ſeducta fuerit, ad hanc fabulã agendam: ut Maritus adverſam valetudinẽ, & mortem ſimulârit, & ſe vivum in feretrum poni, atq; pro mortuo efferri paſſus ſit: ut Monachus de induſtria obviam factus, novi cujuſdã prodigii fucum hominum multitudini objicere voluerit. Secuta eſt vulgi illum Monachum exſecrãtis admurmuratio: & jam Tragœdiæ auctorẽ ad ſupplicia depoſcebãt. At is multò antè, ſimul ac fabulam in extremo actu corruere videbat, è media hominum turba ſe ſubduxerat, & urbe profugerat.

Ita Myſtæ ἀναζίωσις in fumos abiit, ſive, ut veriùs dicam, ζωνάρωσιν: neq; fabulæ finis à populo clarũ plauſum promereri potuit. Auctor eſt Greg. Turon. Cyrolam qvendam, Epiſcopum Arrianum, cuidam, qvi ſe cœcum ſimulaverat, lumen reſtituere conatum, prodigio in contrarium verſo, miſerum hominem lumine orbaſſe: noſtro Myſtæ ſimile qviddam, multò tamen gravius & atrocius evenit: mortem ſimulanti vitam ſe reſtituere poſſe, fingens, eo ipſo vitam illi eripuit, tantò majore ſupplicio di- ſcriptum.

Egregium ſcilicet hîc habent exemplum miraculorum ſuorum Pontificii: ſic poſſunt reſuſcitare mortuos: ſic confirmanda eſt veritas humanarum traditionum Papæ: ſic concilianda gratia & autoritas eſt doctrinæ in Eccleſia. Et tamen exprobrant hi falſatores Lutheranis, eos tam inopes eſſe virtutis miraculorum, ut nec claudicantem canem ſanare qveant. Si reqvirunt miracula, vertant oculos ad illud unius Lutheri miraculum longè omnium maximum, qvod edidit in Comitiis Auguſtanis coram Regibus & Principibus terræ, cum ſua confeſſione. Ubi ſanè canem Papatui (ſeu pedibus Papæ) injecit, qvi hujusmodi vulnus ei inflixit, ut ex eo perpetuò ſit turpiter claudicaturus, nec ullius Mſificis (qvoqvò ſe vertat, qvicqvid cœptet & auſit) præſtigiis vel artibus integritati reſtitui qveat. Indefeſſis enim canis iſte morſibus eum vellere & rodere nunqvam deſinet, donec vel prorſus ſit abſumtus, vel, mendaciorum & vanitatis operibus relictis, redeat in viam, & ad veritatem Evangelicam concedat. Imp. & Pp. V. S.

M. Leo de Caſtro, Salmanticenſis, in commentariis ſuper Eſaiam cap. 49. 1570.

IN vetuſtiſſimo codice ordinis D. Benedicti legimus: olim Reges Hiſpaniæ, cum adirent Epiſcoporum ſynodum, procumbere ſolitos toto corpore terrâ ante ipſos Epiſcopos, & terram oſculari. Neqve prius ſe attollere humo, qvàm hi ſuis ſedibus ſurgerent, & reges eorum pedibus circumfuſos brachiis attollerent, & in ſella regia pro dignitate collocarent. Imp. & Pp. V. S.

Laur. Surius rerum in orbe geſtarum, & Bruyerinus lib. 3. cap. 5. de re ciba- riâ. p. 861.

ANno 1511. Maximilianus Cæſar comitia indixit apud Auguſtam; ubi illi oblatus eſt vir qvidam prodigioſæ vaſtitatis & craſſitudinis, atqve incredibilis ingluviei, ita ut integrum vitulum crudum, vel ovem incoctam una vice devoraret: & tamen nec dum famem expletam diceret. Imper. & Papa V. S.

Martinus Bellaius commentariorum lib. 3.

PApa tamen ſive à qvibuſdam deceptus, ſive rei magnitudine perculſus, ſuis rebus non antè proſpicere voluit, qvàm hoſtem ad portas urbis conſpiceret. His rebus effectum eſt, ut pugnæ genus non aliud inierit, qvàm qvòd in caſtrum Angelicum cum

Ibi mirificus casus intervenit. Signifer qvidam, cui ruina muri ad compitum Petrinum commissa erat, cum Borboniũ aliqvot militibus comitatum vinetum perumpentem ad explorandum locum vidisset, tanto metum per territus est, ut cum in urbẽ profugere cogitaret, ipsâ ruinâ signo elato egressus ad hostes contenderet. Borbonius hominẽ ad se venire conspicatus, alios subseqvi, & eruptionem in se fieri arbitratus, gradum subito sistit, eo consilio, ut suis collectis impetum sustineret, dum reliqvus exercitus appropinqvaret, qvi cõfestim omnis in armis est. Signifer extra urbem ab passus ferè recentos progressus, audito ad arma capienda in castris Borbonianis clamore, ad se rediit, & instar ejus, qvi è somno excitatus animũ colligit, è vestigio urbẽ versus se proripit, eademq; ruinâ, qvâ exierat, ingreditur. Borbonius hominis gestũ admiratur, locoq; animadverso, signum oppugnationis statim dari jubet; ipse primus scalis arreptis ad murum accedit. Imp. Max. 2. Papa Pio 5.

Idem scribit de Leone Papa, qvòd audito nuncio, Gallos ex Mediolano pulsos esse, tantam lætitiam acceperit, ut exinde mortuus fuerit. Et addit: bene sanè cum illo actum fuisse, ut qvi præ gaudio obierit.

Idem lib. 4. Accedebant novæ & immodicæ exactiones, qvas Romæ fieri in diplomatibus conficiendis, Ecclesiam Gallicanã apud se conqvestam esse dicebat: ex qvibus hæc mala conseqvi: regnum Gallicum pecuniâ, qvæ efferebatur, exhauriri: cleri opes extenuari: sacra ædificia non instaurari: deniqve mendicos, ut æqvum esset, non ali.

Qvæ omnia ut vera esse constaret: afferri à clero, qvòd caducaria sacerdotiorum jura, in qvib. nullus servatur modus, summo jure exigantur, qvòd multitudo nova ministorũ præter morem introducta sit, qvibus satisfieri, cum diplomata conficiuntur, præter id, qvod antea persolvi consuesset, oporteat: qvòd qvi in demortuorum locum allegandi sunt, id pecuniâ, qvæ ad papæ fiscum redeat, emere soleant: qvòd hostiariis, cubiculariis, protonotariis, eorumq; pueris, cursoribus, & famulis non levis pretii munera danda sint, qvòd ad apostolicas basilicas instaurãdas ingentes pecuniæ cogantur, qvæ ferè tamen ad bellum cum Rege gerendum profunduntur: qvòd diplomatum multitudo imperetur, ubi unico opus est, multa etiam alia per fraudem fiant, qvæ nulla ratio, nullum jus fieri postulat: ut nihil aliud, qvàm pecuniæ aucupium & nundinatio videatur.

Qvòd, cum antea caducarium illud jus [illegible] qvod deniq; semestris illa prorogatio sacerdotii ineundi, qvæ iis decernitur, qvi in locũ alicujus abdicantis alleguntur, causa sit, cur plurima per falsimonium & adulterationem fiant, ut vera esse eventus comprobat.

Ad hæc vitia emendanda multos sæpenumero à se contendisse, ut Ecclesiæ Gallicanæ concilium indiceretur: se tamen adhuc cunctatum fuisse, qvòd expectandũ sibi intelligebat, dum Papa ipse huic malo prospiceret. Verùm cum ducatus Britoniæ ordines convocasset, sibi à totius hujus regionis clero gravissimas qverelas fuisse exhibitas, in qvibus multa essent adeò fœda & turpita, adeò offendendis piorum animis obnoxia, adeò ab eâ charitate, qvâ Ecclesiam florere decet, aliena, ut nihil suprà: ut sibi neqvaqvam credibile sit, ista Papæ nunciata esse.

Ad extremum se privatim qvoq; gravissimas expostulandi causas habere: qvòd cum Papam non lateret, qvàm propensum animum & paratam operam ade defendendum orbem Christianum ostendisset: se tamen sciret, illo sinente & connivente, per calumniam accusatũ esse, neq; ullam interim ab eo significationem datam fuisse, qvâ se immeritò fuisse incusatum constare velle videretur: cum tamen summã semper diligentiam adhibuisset, ut qvoties falsis criminationib. impetebatur, Papæ purgatus esset.

Laurentius Capella lib. 1.

Fuit Arragoniæ Rex Ferrandus. Is qvamqvam incredibili amore Mariam de Foix illustrem virginem proseqvebatur: non audebat tamen, inhibente conjugium propiore sangvinis communione, qvod in votis habebat, agere. Dominum ergò de Wick, p. 361. ambassatorem suum, Papam adire jussit, qvi tum Julius II. erat, ut ille discerneret, atqve dispensaret. Sed proh Deum, Romanus ille Euclio qvinqvaginta millia ducatorum pro veniâ nubendi dandâ postulavit! Verum enimverò considerans auri vim Rex, atq; eã in multò potiora conferri posse judicans: egregiè sibi cõsuluit pariter, atq; Jul. induxit.

Curavit supplicationem fieri: sanctissime Pater, Ferrandus de Arragoniâ & Maria de Foix, nimium sibi affines sunt: proinde petunt dispensationem, qvâ jure matrimonium inire possint, &c. Illicò subscripsit Papa, decemq; numerari ducatos postulavit. Dati sunt illi confestim. Rex nuptias celebravit: tantiq; eas emi potuisse à tam mirè sordido pontifice, non mediocriter sibi, atq; ærario suo est gratulatus.

Innotuit autem Julio, qvòd Arragoniæ Rex cum agnatâ suâ thalamum iniisset:

trimoniam conjecere? Cui ille: Tam ve-
nia, Pater, est factum: protulitqve literas
summam dispensationis continentes: qvas
alicui privato pauperi, ac minimè Regi tam
diviti, pro decem tantummodò ducatis ex-
posuisse se Papa existimabat. Intelligens er-
gò fraudem: rectè, inqvit, nobiscum actum
est. Imp. Max. 2. Pp. Pio 5.

1570. Joannes Stumpfius in Chronico Helvetico.

Certum est, Gallicana Monasteria multis
in locis qvotidiano labori incubuisse, sed
successu temporis exolevit. Nam cum Gal-
liæ reges sensim in tyrannidem prolaberen-
tur, scortarentur, & multos spurios procrea-
rent, item invicem sese interimerent, & cru-
deliter multum sangvinis effunderent, ob
hæc delicta reprehendebantur à piis episco-
pis & abbatibus ex verbo Dei; & cum pœni-
tentia ducti, ut pro se supplicarent, pios pa-
tres solicitassēt, qvod cum illi fecissent, & i-
nitio qvidem gratis, paulatim freti princi-
pes & reges suffragiis patrum, ad consueta
redierunt, & ut sedulius oraretur, pecunia &
donis patres instigârunt, & sic cœpit suffra-
giorum coemtio; prolapsi itaq; reges, prin-
cipes, & opulenti in qvodcunq; scelus, eam
opinionem induerunt, si saltem monachorū
preces pro se fundendas auro compararent,
ipsi a. interim nihil non sceleris committe-
rent, omnia in vado esse; & eò tandem res
rediit, ut nullus vel rex, vel princeps, comes,
aut alius decesserit, qvi non evitandam i-
ram, & peccatorum veniam comparandâ,
monasterium vel plura fundârit, aut saltem
fundata opibus ditârit. Sic creverunt mo-
nasteria divitiis, potentiaq;, labor autem
manuum prorsus evanuit.

Suffragiis itaq; tam largiter pecuniam lu-
crantibus, cœpit etiam Meritum eorum, ut
jejunia, & exercitatio qvæq; religiosa, venū
exponi: ita evenit, ut pietatem, merita, &
promotiones ad cœlum, nemo non magno
sumtu à monachis mercari anhelaverit, ut
sibi interea gnaviter peccandi esset licentia;
meritum illud fratrum, & eorum opera pro-
stituta sic, proh qvas peperêre divitias! Re-
ges, principes & opulenti qviq; gazam suam
erogabant monachis, ut suffragiorum & me-
ritorum eorum participes fierent; testimo-
nio sunt literæ indulgentiales, & ejusmodi:
qvarum aliqvæ, ut ipsemet vidi, tale exordiū
habent: In Dei nomine: Perpendendum est
unicuiq; hominū, qvàm velociter tempora
caduca prætereunt, & futura approperant:
ideo penset unusqvisq; apud semetipsum,
si habeat, unde aliqvid de facultatibus suis
tribuere valeat ad venerabilia loca, pro re-
medio animæ suæ, ut in sempiterna reqvie
cum beato Petro & Andrea paradysum me-
reatur possidere. Qvia illi datis rebus suis

N. valde compunctus trado, &c.

Et duabus pagellis pòst ait: in Gallia non
procul à Cabilona Burgundiæ in Monaste-
rio Molismon viri eruditi erant, qvi ex præ-
sentium temporum consideratione anim-
advertebant, possessionibus virtutibusqve
diuturnam non posse esse societatem: de his
Sigebertus circa annum 1098. V.S.

Id. Anno 941. in cœnobio Sangalli Abbas
erat Thieto, qvi habebat fratrem Cralochū,
ibi Decanum, qvi secundus dignitate ab Ab-
bate est. Erat ibidem juvenis qvidā mona-
chus, doctus & alacris, ex Comitibus gene-
rosis Rhætiæ vel Curvvaliæ ortus, nomine
Victor: Cralochus verò minùs doctus: &
nimium in adolescentes monachos severus.
Itaq; Victor, de qvodam delicto accusan-
dus ab ipso apud Abbatem, è Monasterio
profugit: qvòd utriq; se odio esse videbat.

Anno aut. 942. Abbatiam consecutus est
Cralochꝰ: Victore, qvi hoc decus spe conce-
perat, elisō. Cæsar Otho rogatus, ut Cralocho
dignitatē confirmaret: volebat id facere, si
ille Victorē in gratiā reciperet. Si ergò factū
est. Cralochus deinde oratus à propinqvis
Victoris, ut huic Abbatiā Pfœverensem, cō-
cederet, noluit. Illi cū indignatione abierūt.

Andein 953. & pòst, magnæ extitêre qve-
relæ: qvàm tyrannicè se gereret Cralochus;
qvi etiam Entzelinum, Pfœvetæ probatum,
Victori cognatione junctū, graviter propter
exiguum delictum excideraī, Abbatiaq; pri-
vaverat. Annoe xinde 956. veniente Sveviæ
Duce Luitholfo (inter proficiscendum in
Italiam) Sangallum profugit idem (superi-
ori tempore minis ejus territꝰ) in Franconiā
ad Regem Othonē. Otho, etsi nec ipse Cra-
locho æqvus erat, tn. rogatu Augustani Epis. p. 863.
Ulrici, eum recepit. Sed is tenui victu cū suis
acceptus fuit à curatorib. culinæ Cæsareæ:
qvoniā Entzelino & Victori propinqvitate
conjuncti. Dux Lultholfus, biduum ibi ma-
nens, Cralocho dignitatem abrogavit: con-
sentientibusq; Monachis fratrem ejus Año-
nem, virum bon. & eruditū, Abbatem fecit.

Qvi Ungarorum metu munivit totum
Monasterium: & cæteras omnes ei adhæ-
rentes domos: mœnibus, turribus trede-
cim, & amplis fossis circumdans: qvæ fue-
runt initia Sangellensis oppidi: cum autem
qvinqvennium præfuisset muneri: diem
suum anno 958. obiit. Tunc intercedente S.
Ulrico, qvi in Aulâ degebat: Cralochus
Abbatiæ Sangallicæ ab Othone restitutus est
(Monachis cum invitè recipientibus) sed eâ
conditione, ut Fabariæ sive Pfœveræ regi-
men deponeret: qvod Entzelino, qvamvis
invitō Cralocho, commendatum fuit: cum
qvidem Ulricus ei Cralochum reconciliās-
set, aliter profugituro.

Sed qvalis fuit illa reconciliatio gratiæ?

cardus, nobilis & doctus vir, Jonſchuvil ibi Decanus, ſibi in Abbatiæ gubernatione ſuccederet. Qvod & factum eſſet: niſi is malo qvodam fato, ex lapſu eqvi crure fracto, claudus evaſiſſet. Superbi autem Monachi nolebant Vulcanum claudicantem habere Abbatem. Subſtitutus igitur eſt 959. Ulrici Lintzovienſis Comit. & Wendelgards F. Burchardus: Regi Othoni, ut genere propinqvus, charus. Hæc de Monaſtico hoc bello: ut videamus, ne illos qvidem, qvi, ſe mundo exceſſiſſe, videri volunt, carnis concupiſcentiis ſolutos eſſe.

Idem. Parochus qvidam Clavennæ circa annum Domini 1533. Romanæ Eccleſiæ defenſor acerrimus, filiam civis formâ elegantiſſimam ad ſtupri commercium ſæpe fruſtra ſolicitatam, ſimplicitate ejus perſpectâ, novo aſtu circumvenit. Virginis Deiparæ ſimulachro veſtem detraxit cœruleam, aureis inſignem ſtellis, eaq; brachia, pedesq; velans faciem linteo ſubtili tegens, ad patris caulam more ſuo ſtatâ horâ proficiſcentem puellam exſpectat. Cui cum de improviſo apparuiſſet, blandis primùm verbis alloqvi, Lutheranæ religionis errores deteſtari, & ob innovandæ religionis ſtudium multa mala urbi impendentia prædicere cœpit, eaq; ut civibus ſuis ordine recenſeret, ſeriò monere.

Epilogi loco, & ut ex præteritorum cognitione futurorum certitudinem colligeret, hoc addidit: eam viro ſancto & catholico hactenus non fuiſſe obſecutam: obſeqveretur porrò, divinæ miſericordiæ & ſalutis propriæ conſeqvendæ ergò: clàm tamen & occultè, neq; enim margaritas porcis Lutheranis objiciendas & communicandas eſſe. Stulta puella revelationem Mariæ virg. urbi denúciat. Cives triduano jejunio pacé divûm impetrare ſtudent. Interea puella Parocho neqviſſimo morem geſſit, falſæ religionis ſpecie decepta. Cæterum eo ſcelere detecto, Parochus capite primùm plexus, mox igni abſumtus eſt.

Idem. Joannes Huſſus Bohemus Conſtantiæ in Concilio vivus exuſtus eſt, anno Chriſti 1416. Sigismundi Imper. 6. Cœperat autem prædicare anno 1407. Vaticinatus eſt in mediis flammis: poſt centum annos cygnum meum, ex hoc anſere natum (Huſs n. lingvâ Bohemicâ anſerem ſignificat) non aſſabitis. Verus fuit vates. Nam poſt 100. annos, anno Chriſti 1517. ſub initia Imperii Caroli V. Martinus Lutherus contra Pontificem ſcribere cœpit.

è cujus arcis regione caſtellum ſive arx munita in Rheno ſuper rupe poſita eſt: eam Abbas qvidam Scaphuſianus, ad cuſtodiendam concubinam vel meretricem qvandam, ædificavit. Oriunda enim erat ex celebri qvadam familiâ urbis Scaphuſiæ: ſed qvoniam fornicationem in urbe tam turpem tolerare noluerunt: ſibi ipſi tam egregium erexit lupanar.

Idem. Parochus qvidam Bernæ ſtans in ſuggeſto, exorciſavit genus vermium, qvod ſata & gramen ſub terra corrumpit: conſilio ad id faciendum uſus Lauſannatis Epiſcopi. Niſi deſiſtitis improbiſſimi vermes (inqvit) ego vos cito Wifflisburgum ad officialem Epiſcopi. F. Anno 1478.

Idem. Anno 1140. Arnoldus Brixienſis epiſcopus ex Lombardia Papam Romanũ, ſacerdotes, & Monachos vanitatis coarguit, eisq; in doctrinâ adverſatus eſt. Idcircò Innocentius Papa ſacris ei interdixit Romæ in Concilio, & acriter perſecutus eſt. Sed Arnoldus in Helvetiam aufugit, ſeq; Tiguri ſuſtentavit, donec Innocentius diem obiit. Tigurinos qvoq; in ſuam ſententiam pertraxit. Platina & Ligurinus eum oſorem & perſecutorẽ clericatus increpant, ſed qvid in rei veritate docuerit, omittunt: itaimproperant ei, qvòd fuerit hoſtis monachorum, & nõ erubuerit epiſcopos & Papas redarguere.

Docuit autem, Eccleſiaſticorum non eſſe, divitias & temporalia bona poſſidere, ſed dominia ſecularibus principibus compete- p. 86
re. Decimas non in luxum, ſed in corporis neceſſitatem accipi debere; crapulam, voluptates, ebrietates, ſcortationes, luſus, ſuperbiam, & alia ſcelera ſpiritualium ſtrenuè taxabat, & damnabat. Imò tantum ſua concione profecit, ut populus Clericatum & Papam floccipendere inciperet, & deſpectui ac deriſui omnibus tunc Eccleſiaſtici eſſent. Tigurini prorſus Arnoldi doctrinam imbiberant, & longo poſt tempore retinuerunt: qvod Ligurinus poeta, & palpo Papæ hoc verſiculo qveritur:

Servat adhuc uvæ guſtum gens illa paterna.

Qvo ſuſtinuit, ſuo tum qvoq; tempore, anno 1190. Tigurinos adhuc Arnoldi uvas oluiſſe. Arnoldus qvinqvẽnio Tiguri exacto & docendo conſumto, poſt obitum Innocentii ſui excommunicatoris, anno 1154. iterum per Alpes ex Helvetia in Italiam rediit, papatum tenente Eugenio: ubi omnem populum ad ſe convertit, & ſua doctrina ita commovit, ut Papæ primatum & omnem

Anno 1154. defuncto Eugenio, Adrianus in Papam assumebatur. Hic non consecrari se passus est, nec sedem occupare volebat, nisi priùs Arnoldus hæreticus (ut illum calumniabatur) è medio tolleretur: his conatibus popul9 Rom. qvantum potuit, restitit: propterea ab Adriano teterrimis execrationibus damnabatur. Inqvietus ille Arnoldum tolerare omninò diutius noluit. Simul ac enim Cæsarem Fridericum in Italiam venisse, & Viterbiam petiturum, comperit: ei in occursum it, lætus ejus adventu, conqveritur vehementer de contemtu sui: qvo eum populus Romanus onerabat, propter dogma Arnoldi Brixiensis: qvi sit hæreticus, & à superioribus Papis excommunicatus: nihilominùs eum Roma urbs alat & protegat. Papa gnaviter os Imperatoris oblinibat, & palpum obtrudebat, qvoad Arnoldum in crucem ageret. Imperator Romæ commorans, Arnoldum in vincula conjici & comburi jussit: cineres in Tyberim dissipabantur, ne à populo colligerentur, & pro re sacra colerentur.

Idem. Burcardus abbas S. Galli, Comes de Lintzgou vel Monfort, eligebatur anno 959. cùm semel eqvum sternacem ascendisset, & latus portæ improvidus allisisset, claudicare & baculo incedere cogebatur: ejus qvoqve Decanus Eckardus loripes erat: & cum aliqvando Kebo abbas Lorcheimensis à Cæsare, ad Monasterium S. Galli visitatum, & vitas fratrum exploratum, mitteretur: videretqve, & Abbatem & Decanum claudicare: dicebat; melius est, claudicare reges, qvàm regna.

Idem. Lampertus Trajectensis episcopus Pipinum Galliæ ducem sedulò instituit, fide propria coram Deo justum victurum, & si non ipsemet pietatem coleret, fidemq; erga Dei præcepta obedientiâ declararet, tum frustra esse monasteriorum fundationes: eiq; suffragia aliorum hominum nec tantillum qvidem profutura.

Idem. Papa Italiam, Pipino eam ab Imperio abalienante, nactus est, & Pipinus Regnum Galliæ: cujus cum tantùm esset à Childerico præfectus ordinatus, à Pontifice percontatus est; utrum is, qvi regni negocia administraret, an is potius, qvi regis nomen haberat, & nec qvicqvam in regno ageret, rex verus esset? Zacharias respondit: illum, qvi regnum administrat, merito regem esse. Hâc igitur Papæ sententia fretus, regnum invasit Pipinus, sicq; invicem Papa & Pipinus alter alterum ad suum fastigium nulla æqvitate evexit.

Ecclesia tum primùm dominatum acqvisivit, & in terrenum regnum abiens degeneravit à Christo rege suo: qvi ita pauperitatem & humilitatem docuit, ut divitiis sese implicavit, tota regna sibi mancipavit: nihil aliud fecit, qvàm qvòd regnũ suum abnegavit, ejusq; & humilitatem & paupertatem pedibus calcavit.

Idem. Ludovicus Pius donavisse fertur Papæ Paschali, vel S. Petro (valdè feliciter piscato) urbem Romam, ac ducatum Spoleti. Præterea insulas Sardiniam, Corsicam, Siciliam: seqvens avi Pipini, & patris Caroli sententiam. Id si verum est: nihil fuerit donatio Constantini: sed hæc Regum Franciæ.

Idem. Anno Dom. 914. Conradus Rex Rom. festum Nativitatis Christi Constantiæ celebrabat apud Salomonem Episcopum ibidem. Manè cum episcopo Arbonam, & deinceps ad Monasterium S. Galli navigabant, die S. Stephani: Salomon etiam ad S. Gallum abbas erat, festum puerorum ibi celebrabant. Conradus fratribus Conventualibus monasterii adscribi adsciscique; petiit, qvod ei libenter concessum erat, ideoq; unumqvemq; fratrem conventualem libra argenti puri donabat.

Idem. Papa Gregorius 9. Romæ ipse contra Imperatorem Fridericum secundum concionabatur, & populum flens admonebat contra atrocem hostem D. Petri: appellabat eum filium diaboli, pollicebatur omnibus contra illum arma sumentibus, remissionem peccatorum, & vitam æternam, ut Romani Cæsarem bello adorirentur: sed in urbem repellebantur, multi cædebantur, & capiebantur, inter qvos multi prælati Friderico sistebantur, qvibus cruces in capite ad cranium usqve penetrantes scindi jussit: Beneventum exussit, & omnibus episcopis & prælatis, qvi ab eo propter anathema desciverant, cuncta bona sua abstulit. Romam rursus properabat, diripiebat & vastabat monasterium opulentum in monte Cassino: omne aurum & argentum templorum im monetam cudebat, ad solvenda militibus stipendia, Ravennamqve oppugnabat.

Idem. Anno Christi 1325. Basilienses pro- p. 866.
scripti à Pontifice, qvòd Ludovici Bavari Imp. partes seqverentur, legatum pontificium diratum præconem ex Mariano luco in Rhenum præcipitem dedêre, & eundem natatu evadere conantem, in portu trucidavêre. Mortuo Ludovico, Carolum 4. in Imp. receperunt; nullis tamen Pontificis minis, ut Ludovicum hæreticum fatentur, adduci potuêre. Sacerdotes cessantes ad sacra peragenda exilii pœna coëgêre.

Idem. Berchtoldus Abbas S. Galli, castris qvàm Cœnobio aptior, monachum ab Eberhardo Episcopo Constantiense in jus vocatum, qvòd scortum palàm in condu-

one: sed hoc, qvia contra Papam sine dubio fuit, à Chronographis occultatur.

Idem. Anno Domini 1347. cum Carolus Rex Bohemiæ postobitum Ludovici in Imperatorem electus, Basileam anno seqventi proficisceretur, à civibus Juramentum exacturus, unâ cum episcopo Pabenbergensi, qvi legatus Papæ cives, ubi supplices veniã petierint, ab excommunicatione (qvam propterea, qvòd Imp. Ludovico obedientes adhæserant, incurrerunt) solvendi potestatem habebat. Basilienses ei obviam urbis proceres extra portam salutatum mittunt, significatumq; se hactenus Ludovico obseqventes fuisse, & in posterum facturos erga legitimos Impp. sed hac vice se non intromissuros imperatorem in urbem, priusqvam à Papa absolverentur, & restituerentur ritus, & ceremoniæ Ecclesiæ, &c. Basilienses, hoc modo absolutionem parvo comparaturos se, sperabant.

Legatus Papæ bullam expediens, civibus indicat, reqviri ab ipsis, ut hæresim, qvòd Ludovico faverint, abjiciant, & in gremium Ecclesiæ revertantur, peccata fateantur, etiam jurent, servaturos se Ecclesiæ fidem: item ut credant, Cæsaris non esse Papam exautorare: & qvòd id conari hæreticum sit: nec Cæsari nisi à Papa confirmato obediant: Ludovici viduæ & liberis, usq; dum reconcilientur Ecclesiæ, ne faveant, &c. Cives hac bulla acri percepta, unanimiter respondêrunt: nolle se intro mittere Cæsarem, nisi priùs absolvantur, absolutionem qvoq; non se petere velle, nedum aliqvam fateri hæresin: qvòd Cæsari fideles fuerint, laudi id sibi ducere potius, & istoc in fidem nihil deliqvisse. Idcircò Papæ mandatum neqvaqvam (inqviunt) capessere volumus.

Ecclesiastici Basilienses civium constantiam audientes, clam illis in proposito perseverando calcar addebant. Tum urbis primores Cæsarem accesserunt, ei gratulabantur, & Conradus à Berenfels Consul ad Legatum, Episcopum Bambergensem accessit inqviens: domine Bambergensis, scito tote, nos nec credituros, nec fassuros, Cæsarem Ludovicum hæreticum fuisse: & qvẽ electores, vel potiores eorum nobis Cæsarem nominaverint, illum agnoscemus, licet nunqvam à Papa confirmaretur: contra Imperii jura & leges nihil tentabimus, &c. Sic Basiliensibus constantibus absolutio gratis sine ulla qvoqve confessione & voto communicabatur: Carolus regali pompa exceptus constantiam civium maximoperè

cani miraculis falsis suam opinionem tueri, synodo Vimpæ habita decrevêre. Berna Helvetiorem urbs deligitur, in qva populus simplex facilè decipi, persuasus semel etiam armis, si ita res ferret, conceptam hæresin defendere posset. Ergò qvatuor monachi Prædicatores, qvos Observantes dicunt, negotium suscipiunt, Joannes Vetterus Prior, Franciscus Ulschius Subprior, Doctor Stephanus Bolzorstius Lector, & Henricus Steineccerus.

Franciscus magicis artibus dæmonem evocat, auxilium implorat, se sociosq; illi devovet, sangvine proprio chirographum obsignari à sociis curat. Pacto initio, occasione tantùm facinoris exseqvendi destituebantur. Commodum adest Joannes Hetzerus Cerciacensis, arte sutor, ætate adolescens, ingenio simplex, religione initiari cupiens: & qvia non vacuis venerat manibus, suscipitur. Hunc noctu terricula mentis qvibusdam ad δαιμονίων inducunt: inductum Franciscus sub mortui specie ad specie ad liberandum flagellationibus, jejuniis, missis hortatur: disertè verò, ut per octiduum in D. Joannis sacello cruentus sacro interesset, scilicet ad inescandam plebeculam. Manè Hetzerus qvadrumviris nocturnam visionem indicat. Stephanus protinus de pulpito Dominicanorum pietatem extollere, qvorum intercessiones, spretis Franciscanis, manes implorarent.

Octiduo exacto, spiritus, uti convenerat, redit, longam historiam antè actæ vitæ recenset, gratias pro officio agit, se qvoqve porrò inter Angelos receptum (ut qvi Parisiensis Sorbonæ Theologus olim fuisset) pro ipso spectante curia cœlesti missam celebraturum, promisit: obnixè interim obsecrans, ut qvod deesset suæ liberationi, adderet: reversurum se paulò pòst, & χαρίσιον loco admiranda revelaturum. Hetzerus gaudens qvadrumviris hæc denunciat. Illi codicillum exhibent qvæstionum, qvas spiritui proponeret, inter qvas & hæ fuêre, qvid de anima Alexandri VI. Papæ, qvi Hieronymum Ferrariensem Dominicanum Ferrariæ exurendum curârat, ageretur? Maria Virgo an in peccato originali concepta esset? qvis Dominicæ sectæ Generalis paulò pòst futurus esset? interea stata nocte D. Barbara personata comparet, spiritum Theologi Parisiensis cœlos petiisse, asserit, se vicariam substitutam ei in omnibus affuturam, spondet.

Exhibet ille codicillum cruce signatum, p[illegible]

Christi effluxisse dicebant. Sub matutinas in choro sponte sua cerei lumen concepere, arteSubprioris,& larvataMaria comparens, linteum sangvine filii infectum tradidit,&in pixide similiter cruoris divini particulam, Julio II. Papæ mittendam,qvem utEcclesiæ defensorem, sic religionis veræ protectorem contra impietatem Franciscanorum futurum dicebat,& æqvale præmium tandem cum D. Thoma in regno cœlesti acceptu-rum. Abiens dextram miselli acuto clavo transfixit, hoc se stigma illi veræ suæ apparitionis relinqvere, professa.

IV Viri potione narcotica sopito reliqva stigmata cauteriis inusserunt,ut&ipsi suum haberent Franciscū. Magnus interea populi concursus, ut hunc stigmatistam viderent. Monachi certis pharmacis ei modò stuporē sic,ut in ecstasi positus videretur,modò furorem immittebant,ut horrendis torsionib. Christi agonem repræsentaret. Stigmata arte qvadam sic sanârant, ut vestigia tantùm rubro tincta colore supereſſent. Jam cum porrò nocturnis illusionibus miserum dementare pergerent, accidit, ut Prioris vocē, Mariam se esse mentientis, agnosceret,& arrepto cultello femur ejus vulneraret. Detecto fuco, Hezerum adeunt monachi, præsentem mortem intentant, in silentio rem totam tegat, eumq; in partes suas amplissimis trahunt promissis : simularet,apparitiones veras fuisse, stigmatū impressiones divinitus factas,bearet ordinem Dominicanū Franciscanos Hæreticos damnaret: ita præclarè de religione Christiana meriturum.

Paruit ille aliqvandiu. Ast ubi noctu illos cum scortis potantes deprehendit, & nihil minùs qvàm religionem illis curæ esse,vidit, de relinqvendo cœnobio cogitare cœpit,sed uti simplex erat, consiliū celare non potuit. Illi veneno eum è medio tollere sæpius conati,cum spe frustrati essent, tandem hostiâ venenatâ per vim ori intrusêre,qvæ vomitu rejecta sangvine manare cœpit,Scabello,cui adhæserat,in ignem projecto, tantus in cœnobio strepitus exortus est, ut de interitu omnes metuerent. Profugit tandem Hezerus, &perfidiam IV virorum passim detexit. Cõjiciuntur in vincula. Bernenses à Julio II. delegatos judices obtinent episc. Lausanensem,&Cardinalem Sedunensem. Tormentis veritatem edere coacti monachi, horrenda qvædam sunt fassi,& tandē ultima die Maii, anno Sal.1509. publicè exusti, Judicum delegatorum & Octovirorum ad hoc ipsum à magistratu delectorum unanimi sententia.

Iren. Popelin de tribus mundis, & Joan. Lerius Burgundus in hist. Americæ.

JOannes Sebastianus à Cano Hispanus, Dracus Anglus,& Veneti,vel à Gvetaria,

eus sibi soli tribuit, picto orbis circulo adscriptis verbis : Primus me circumdedisti.

Cassiodorus Renius V. O. & D. 1570. in acromatis.

Magdalena Crucia,sive de la Cruz,Hispana, Cordubæ primaria Bæticæ urbe, in prima pueritia à parentibus obscuris:incertum, pietatis an paupertatis causa : in cœnobium D. Claræ detrusa (qvod illa post ex collata stipe de fundamento novum extruxit) dæmonis cujusdam sub Æthiopis specie sese offerentis, miris blanditiis, qvibus ea ætas potissimum capitur,inescata, familiariter illo uti cœpit : severa tamen interminatione interposita, ne qvis mortalium hoc rescisceret. Illa interim,cum dæmonem in colloqvium singulis penè diebus admitteret, supra ætatem sapere, & indolis causa omnibus admirationi cœpit esse,incredibili sanctitatis opinione, qvam morum elegantia vitæq; austeritas effingebant.

Vix dum duodecimum ætatis annum attigerat, cum malus ille genius Magdalenæ in solidum possidendæ ansam captans,phaleratis verbis coniugii mentionem iniicit, facileq; adeò ex eius, qvam iam deguſtaverat, sanctimoniæ successu,simplici & ambitiosæ puellæ persuasit. Dantur manus, fiunt sponsalia, concumbitur deniqve. Dotis loco Magdalena sui corporis usumfructũ, colloqvendo,conversando, concumbendo pollicetur. Æthiops vicissim contrà dotẽ splendidissimã offert : effecturum se, ut Magdalena per 30.& ampliùs annos ea sanctimoniæ autoritate per universam Hispaniã frueretur, qva omnes, qvi eo laudis genere unqvã fuêre celebres,vel eqvaret,vel etiã superaret

Neq; v. mendax ille spiritus hac in parte falsus videri voluit, ut universæ scilicet Hispaniæ per hanc suam sponsam imponeret. Qvandocunq; furtivis voluptatibus fruerentur, sponsi famulus (nã maiestatis causa famulum qvoq; veterator ille Æthiops sibi adiunxerat)tanqvam Sofia qvidam suppositititius,foris in templo & cœnobio,Magdalenæ larva assumta, illius vultum, gestus,incessum,cantando,orando, comedendo exactè imitabatur. Si qvando v. secessus illius voluptarii pertæsa hera in publicum prodiret,ne qvid interea temporis ociosè periret,per orbem terrarum vagando,qvæcunq; digna memoratu acciderent,Magdalenæ renunciabat. Sic de Francisci I. Gallorum regis captivitate: sic de Romanæ urbis direptione p.868. certior facta, divinitus hæc sibi ab angelo revelata, dictitans, in principum virorum dignationem summã pervenit,& Abbatissæ dignitatem,ultrò cedentib. tantæ sanctimoniæ reliqvis monialibus, maxima totius ordinis Seraphici cum lætitia, qvi, ad se qvoq; (tanqvam ad præceptores & institutores)

chrymarum profuso, comam ad talos usq; repente enatam producebat, qvæ sensim evanesceret. Qvotiescunq; monachæ statis diebus communione sacra uterentur, sacrificulo ex dinumeratis priùs diligenter mystici panis orbiculis unus semper deerat, qvem Magdalena (ministerio angelorum acceptum) se in ore habere, palàm ostendebat. Hinc tanta sanctitatis fama ei accrevit: ut Pontifices, Imperatores, reges per literas ejus sese precibus commendarent: atq; adeò Caroli V. uxor Philippum filium iis fasciis, qvas Magdalena suis precibus consecrasset, primùm excipi curavit, & involvi.

Exactis annis ad minus 30. in hoc diabolico conjugio, tandem sub annum Sal. 1546. Dei opt. max. benignitate, nullo suo merito ad se ipsam Magdalena redire, & dæmonem detestari cœpit. Ægerrimè autem ferente Æthiope hanc apostasiam, & multis modis illam vexante, visitatorib. ordinis, qvos vocant, præter omnem expectationem scelus ingenuè aperit, peccatum fatetur, auxilium implorat, carcere includitur. Neq; tamen interea dæmon loco excedere; sed matutinis precibus cum summo monacharum stupore & terrore, sub larva Magdalenæ interesse, sæpè etiam alia obire munia. Monachæ larvatam Abbatissam (qvam per 12. annos pertulerant) abhorrentes, multis vix tandem precibus impetraverunt, ut cognita ex integro causa, Magdalena eœnobio excluderetur, ut sic demum præstigiæ cessarent. Imp. Max. 2. Papa Pio 5.

Henricus Efferhen, Theologus.

1570. SCripsit historiam de Gog & Magog, & de origine ac processu regni Mahometici, & qvòd missum sit à Deo in perniciem populi Dei tanqvam flagellum, & non interiturũ, nisi cum populus Dei fuerit in ejus manus propter securitatem & scelera sua traditus: venturum autem Turcam cum Persis, Tartaris & aliis circumjacentibus, vaticinatur: & vastaturum Christianorum terras. Imp. Max. 2. Papa Pio 5.

Andreas Musculus Theologus.

SCripsit librum de Mesech, Kadar, Gog & Magog: & de magna calamitate ante finẽ mundi. Item prophetiam Domini nostri Jesu Christi de imminente Germaniæ infortunio. Item considerationes appropinqvantis ultimi judicii, de qvo etiam Andreas Osiander qvædam in lucem emisit. Imp. & Papa ut sup.

Lud. Lavaterus de præsagitio-

...ciant: gladium n. ipsorum moveri. Sunt qvi dicant, se præscire ipsum genus supplicii, qvo captivi è medio tollendi sunt.

Idem. Fuit mihi notus Parochus qvidam, vir honestus & pius, qvi grassante peste præscivit, si qvis in parochia sua moriturus esset ex peste. Noctu enim supra suum lectum sonitum audivit, ac si qvis saccum frumento plenum ex humeris super tabulatum deponeret: hæc audiens dicebat: Iterum qvidam mihi valedicit. Postqvàm illuxit, interrogavit, qvinam illa nocte obiissent, aut peste correpti essent, ut eos consolaretur & erigeret, prout bonum pastorem decet.

Jonas Philognesais.

SCripsit Practicam practicarum, hoc est, certam prædictionem in multos futuros annos. Ut suprà.

Figuræ antiqvæ mysticæ.

WOrmatiæ, in templo, qvod cathedrale vocant, reperiuntur inter alia magnifica monumenta etiam hæ qvatuor figuræ (qvæ admirandis procul dubio mysteriis non carent) incisæ in lapide: qvas placuit hic apponere.

Joannes Herburtus de Fulstin.

HIc Regni Polonici Senator scribit: veteri Pontificum constituto, novem integris septimanis incolas Poloniæ jejunium servâsse: sed ut qvintam partem omnium bonorum Ecclesiasticorum aliqvot annis persolverent, aliqvid de eo remisisse. Imper. & Papa ut sup.

Joannes Wigandus, Corvinus, & Holthuter in Eccl. Historiæ.

Innocentius cõjugium sacerdotibus interdixit: qvod ipsum certissimum argumentum est, ministrum diaboli fuisse, ipsius etiam Pauli Apostoli testimonio. Cumq; in Alsatia qvidam nobiles id impiè factum dicerent, centum eorum per suas creaturas, sangvinarios Episcopos igne combussit. Imp. & Papa ut sup.

Didascus Seravas, Samuel Budina, & alii de rebus Turcicis.

AT verò Famagustam, dum nulla affulgeret subsidiorum spes, & hostes urbi vehementer imminerent, extrema necessitate compulsi, tandem his conditionibus sese dedunt: ut Venetis salva sit vita, arma, facultates, concedanturq; eis qvinq; machinæ bellicæ, terni pulcherrimi eqvi, & in Cretam usqve tutum iter: Græcis autem liceat manere domi suæ, rebus suis frui, & Christianam colere religionem. Hæc verò

venturum,& petit ab eo, ne qvicqvam interim moleſtia afficiatur. Aſſentit Muſtapha, laudat Bragadini virtutem, jubet ſine ullo metu eum,qvandocunqve velit, ad ſe accedere.

Nihil igitur formidans Bragadinus, ſub veſperam cum multis nobilibus, & qvinqvaginta gregariis militibus venit ad tentoriam Muſtaphæ. Ibi primùm ab illo comiter accipiuntur, & cum eos aſſidere juſſiſſet, loqvitur cum eis familiariter. Deinde verò objicit Bragadino, ſed falsò tamen, qvòd durantibus induciis captivos qvoſdã ſupplicio affecerit: moxq; exiliens ſtomachabundus, jubet omnibus vincula injici, atqve ita extra tentorium productos, ipſo inſpectante, in fruſta diſcindi. Bragadino autem tertiò mandat, ut caput præcidendum porrigat: illiq; conſtanter porrigenti, aures abſcindit: mox in terram eum procumbere jubet, atqve os impurum homo impius & crudelis jactandis in Salvatorem noſtrum conviciis & blaſphemiis laxat, &, ubinam eſt, inqvit, modò Chriſtus tuus, ut opem tibi ferat?

Bragadinus tacet ad omnia. Nec enim dignus erat homo perfidus & cruentus carnifex, cui vir tantus vel verbum reſponderet. Erant tum in hoſtium caſtris etiam alii milites, & Chriſtiani plus minus trecenti, nihil ſibi à tanta perfidia metuentes. Ii omnes ſubitò qvoq; necati ſunt. Qvi jam naves conſcenderant, detenti & ſpoliati ſunt. Incidit hæc horrenda Chriſtianorum cædes in ſeptimum Auguſti diem. In arce relictus erat à Bragadino Tiepolus, Eum Muſtapha ſuſpendi juſſit. Neſtor Martinengus Comes, cum ad paucos dies hinc inde in Græcorum ædibus latuiſſet, tandem captivum ſe tradidit Turcæ cuidam, in ejus caſtris manſit, cum ei pollicitus eſſet aureos nummos qvingentos.

Decimoſeptimo Auguſti, qvi Veneris dies erat, & ſpurcis illis hominibus feſtus, producunt Bragadinum, præſente ſemper Muſtapha, ad ſingula loca urbis diruta, cogunt in ſingulis locis binas aſcendendo & deſcendendo terræ menſuras ferræ, deinde cum tranſiret Muſtapham, humum exoſculari: mox ad mare eum adducunt, & ſedi impoſitum uſq; ad antennas ſupra malum pertrahunt, ut à Chriſtianis omnibus, qvi adhuc in portu erant, conſpiceretur. Inde in forum eum reducunt, & vinctum illic vivũq; non ſine immenſo cruciatu excoriãt. At ille tantam crudelitatem fert animo invicto, & inter ipſos cruciatus objicit tyranno perfidiam: Deumq; rogat, ut ſui miſereatur, ſeq; illi commendat. Ad extremum pellem ejus à corpore detractam carnifex [illegible]

ut non ſolum preces contra eam aſſiduis gemitibus in vera Chriſti agnitione, ac pœnitentia noſtrorum peccatorum ad Deum fundere diſcamus, ſed & perfidiſſimæ ac maledictæ ſectæ Mahometanæ promiſſis minimè fidem adhibeamus, tunc fallere conantis, cum credulos invenit, ut præter hoc exemplum, & Julæ in Hungaria, anno 1566. ſimili fraude doloq; captæ, abundè teſtatur. Non eſt autem, cur admodùm mirum nobis videatur, potuiſſe Turcas, Chriſtiani nominis hoſtes infeſtiſſimos, Cyprum expugnare, cum in Famaguſtæ obſidione fuerint ſtipendiis conducti ad 80000. Janicerorum 14.000. & ſua ſponte militantium 60000. ſimul omne genꝰ hominũ 200000. Obſeſſa eſt Famaguſta dieb. ſexaginta qvinqve, intra qvos centum & qvadraginta ferrearum pilarum millia in urbem conjecta ſunt ex bombardis. Extanto verò exercitu ultra 80000. ad Famaguſtam perierunt. Ad Cypri defenſionem relicti ſunt à Muſtapha peditum 200. eqvitum 2000. Non eſt dubium, qvin more ſuo ita communituri ſint eam inſulam, ut ejus recuperandæ nulla ſpes relicta videatur.

Ordo Minorum Jeſu Mariæ, ſeu Tertiariorum. p. 875. 1571.

FRanciſcus de Paula Siculus tres Regulas, fratrum ſc. & ſororum, ac utriusq; ſexus fidelium, Tertiariorum nuncupatorum, inſtituit anno 1571. Et ut fratres ac ſorores ſui ordinis humilitatem colerent, Minimos & Minimas nominavit. A multis confirmationem acceperunt Pontificibus: ut eſt apud Surium, Genebrardum & Panvinium. Decem præcepta & verbum Dei author Ordinis fratribus ac ſororibus cumprimis laudabiliter commendavit: rara avis. A carnibus & coctis prorſus abſtinuerunt. Polyd. Veſtitus erat ex craſſo lino. Aperto capite, ac pedibus nudis incedebant.

Polydorus exclamat de tot Ordinibus loqvens his verbis: hinc cognoſcere licet, inqvit, qvàm conducibile eſſet, haſce hominum feces, tanqvam membra Chriſtianæ religionis agnata, conterere, abſcindere, cremare, ne ſuis ſordibus divini cultus nitorem, & munditiam diutius conſpurcarent. Qvia ergo Polydorus in ſuo gradu Catholicus fuit, artifici certè in ſua arte credendum eſt. Imper. Max. 2. Papa Pio 5.

Catalogus reliqvorum Ordinum Monaſticorum, de qvibus certò ſciri non poteſt, vel à qvo, aut qvando ſint inſtituti, vel qvo habitu & veſtitus genere utantur.

sint instituti, vel qvo adeò habitu, seu vestitus genere utantur: propterea verò eos non omittendos, sed hoc loco juxta ordinem alphabeticum enumerandos putavi. Sunt autem hi ferè.

Ambrosiani.

HI super tunicis albis rubeas chlamydes superinduunt: alii à superioribus.

Antoniani.

UTuntur nigro habitu cum Tau cœrulei coloris ante pectus. Antonium illum Ægyptium se imitari, jactitant. Mendicitate sua importuna, contra Antonii exemplum, hominibus sunt molestissimi: ignem Antonii continuò non contribuentibus aliqvid minantur: qvo fit, ut superstitiosi homines singuli singulis annis porcellum, qvi vulgò eis in picturis adpingitur, bene saginatum dent, ut hoc pacto gratiam eorum & preces ad Deum promereantur, tutiq; sint ab illorum diris. Vid. Seb. Franck in Chron. fol. 468.

De Armenia fratres, qvorum meminit Balæus Centuria 4. de Script. Britan. cap. 26. in Appen. & in Angliam eos primò venisse ibi indicat Anno Christi 1258.

De Avis Ordo Eqvestris.

Batutini monachi, qvorum mentio fit in Bruto fulmine.

Bonæ voluntatis, seu de Communi vita fratres.

Bursfeldenses sunt de reformatis ordinis Benedictini.

Canonici regulares alii à superioribus, qvi præter scapulare album, tegumen totum colore pro arbitrio utuntur.

Capellanorum Ordo.

p.872.

UTitur vestitu partim atro, partim cœruleo, partim pullo: cucullionem gestat, qvalem rusticis usui esse in Germania videmus. Franciscus Modius sic de iis canit:

Ordo Capellanus pullumqve atrumqve colorem
Cæruleo miscens, membra tegenda tegat.
Qvo sibi qvid sacra turba velit, si nosse laboras:
Vilis (ait) color est, vilia membra sumus.
Conveniens ergo est habitus spernentibus omnem
Ornatum, blandis aptaq; deliciis, &c.

tionis, seu Charitatis, sive etiam Misericordiæ fratres vel sodales, qvòd morbis affectos vivere, mortuosqve efferre soleant. Interiùs linteam vestem atri coloris, exteriùs fuligineam gestant. Hos originem suam falsò ad Apostolica referentes tempora, sæpe ad nihilum propè redactos, alii subinde atqve alii restaurârunt: Franc. Modio auctore, qvi etiam hunc in modum de iis canit:

Cepimus in cellis nomen, qvia semper, in illis
Nostra ægris gnavè cura, laborq; vacant.
Qvos adeò haud timidè nostri est accedere amoris,
Ut neqve mors telis nos fuget ipsa suis.
Illa licet regnet per rura, per oppida victrix,
Sternat & infami corpora cuncta lue:
Nos tamen intrepidi morientum claudimus ipsa
Lumina, & hîc facili contumulamus humo.

Chalomeriani.

IN horum palliis albis crux item alba signata est.

Clavigeri.

p.873

HI originem suam referunt ad D. Petrum: gerunt in nigro cucullione geminas claves, qva tessera significare volunt, se potestatem habere claudendi & aperiendi regnum cœlorum. Seb. Franck in Chron. fol. 480. Incertum est, qvando & à qvo institutus sit hic Ordo, nihil enim de eo, qvod eqvidem sciam, in Sigisberto, Volaterano, Sabellico, Polydoro Virgilio, aliisq; historiarum auctoribus reperitur.

Constantinopolitani Milites.

SIc dicti à loco, in qvo Ordo eorum originem sumsit: utuntur veste viridi, & rubra chlamyde, gestantqve in pectore duarum crucium imagines, qvarum una alteri implicita est, qvasqve flavi alii, alii cœrulei coloris prædicant. Eadem incertitudo de habitu illorum est: sunt enim, qvi, contrà qvàm modò diximus, chlamydem hanc familiam viridem, interiorem vestitum rubricolorem habuisse, asserant: ut Franciscus Modius testatur.

Cruciferi.

DIscrepant hi à superioribus: incedunt incurvi, aperto ac demisso capite, nudis pedibus, induti chlamyde alba funeaccincta, & gestant in manibus parvam ligneam crucem: nunqvam aut rarò loqvuntur. Sebast. Franck in Chronic. fol.

Terra torus nobis semper, nec nota voluptas
Est plumæ, molles efficit illa viros.
Sed neqve, qvàm lectum, cura potiore culinam
Instruimus: nimiam fons levat usqve sitim.
Delitias alii media sectentur in aula:
Nobis rura inter sobria vita placet.

Crucis fratres. Nigro amiciuntur pallio sine cucullo, & crucem ante pectus gestant.

Crucis stellatores. Hi nigra toga & cucullo concolore utuntur, cui est assuta crux stellata. Cruce significant, se carnem suam crucifixisse: stella verò, se cum Christo sepultos esse. Franck lib. 4. Chronici.

Forficenses seu Forficiferi Schärbrüder.

UTuntur pallio & cucullo albo: & pallio qvidem forfex affixa est: qvo insigni videntur indicare velle, se tentationes & affectus pravos carnis qvasi forfice resecasse. Sartores, qvi forfice utuntur, maximè, hunc Ordinem instituisse videntur. Seb. Franck lib. 4. Chron.

Genettæ Ordo Eqvestris institutus à Carolo Martello: Pontus Heuterus lib. 4. Burgundicarum rerum.

S. Gertrudis moniales, qvæ utuntur vestitu atro, & carbaso concolore.

Helenæ fratres.

HI gloriantur, se ab Helena Constantini M. matre post inventionem Dominicæ crucis institutos sub Sylvestro 1. Rom. Pontifice: donatiq; sunt veste alba, & in ea cruce crocei coloris. Sebast. Franck libr. 4. Chron.

De Hispania fratres cucullam habent omnibus ferè Monachis dissimilem.

Histricis Ordo Eqvestris, sic dictus ab insigni, qvo ornabantur ejus eqvites, instituitur à Ludovico Duce Aurelianensi, fratre Regis Galliæ, Carol. 6.

Hospitalarii.

HI dicunt, se ab Higino Pontifice institutos, qvi primus certis ceremoniis hospitia hinc inde, sive ægris, sive peregrinis. sive deniqve utrisq; extructa, dedicari voluit, præfecto cuiqve uno, qvi ejus Herus seu Magister diceretur, & habitu nigro amiciretur. Franc. Modius. Seb. Franck fol. 481.

D Jacobi fratres.

PUllo vel griseo vestitu utuntur, cum appensa cochlea. Franck lib. 4. fol. 478. indicat, in Anglia ad Divum Jacobum hunc Ordinem incepisse.

HI rubeo vestitu per totum utuntur, & in eo ante pectus calicem habent pictum. Seb. Franck f. 479.

Josaphati vallis Ordo à moniali qvadam institutus est: sed incertum, qvando. Utitur veste rubea, nisi qvòd cucullionem Benedictino simillimum gerit. Hic Ordo Judices constituit in causis matrimonialibus, ad qvos confugere solent illæ, qvas pudicitiæ ipsarum expugnatores uxores ducere recusant: Francisco Modio teste, qvi etiam de iis ita canit:

Purpureo qvaqvà membra inducuntur amictu:
Qvi solis nobis penè tributus honor.
Cumqve aliis Monachis vetitum sit vestibus uti,
Commendat rubeus qvas tyrinve color:
Qvod vetitum est aliis Monachis, nobis licet unis:
Gratia qvæ tanti signa favoris habet?
Soli etiam erepto ut dicamus jura pudori,
Litiget & nostro fœmina læsa foro.

Josephi Ordo in honorem Josephi putativi patris Christi institutus est. Utitur vestitu cinericio, & cucullione candido: sed qvando cœperit, non magis habeo dicere, qvàm qvo authore cœperit. Sebast. Franck lib. 4. Chron. & Franc. Modius.

De Labanda Milites.

Lazari seu Magdalenæ Ordo.

QVo anno aut institutore cœperit, ignoratur: illud tamen palàm est, duo in genera eum dividi, qvorum alii vocentur Contemplativi, incedantq; interiùs atri, exteriùs candidi, & utantur communi cibo. Alii Activi, betico colore gaudentes, & solis bulbis, oleribus, aliisqve terrestribus & inemtis victitantes. Franciscus Modius. Stumpfius in Chronicis testatur, insigne Ordinis hujus esse viridem crucem in atro pallio, cum cucullione seu velo capitis, pauca sunt hujus Ordinis monasteria. Felix Schmid in suo Itinerario Hierosolymitano testatur, se in itinere illo longissimo unicum tantùm monasterium hujus Ordinis invenisse. Fuit etiam aliud non procul ab urbe Tigurina, qvod vocârunt das Gfänn.

Livonchlenii, de qvibus præter nomen nihil aliud invenire potui.

S. Mariæ monialium Ordo de decem virtutibus, exortus est nostra memoria, & mira colorum varietate insanit. Habent enim velum nigrum, tunicam albam, scapulare rubeum, cinericiam chlamydem, capelletum, qvod vocant, decies tantummodò repetitæ salutationis an-

pallium atri coloris, instar Carmelitæ, instituitur anno 1304. Vide Francum fol. 479. Chron.

Mariæ Conceptionis Ordo.

Martyrum fratres. Hi tertio anno administrationis Petri Teukesbury, Minoritarum in Anglia Provincialis Ministri, in Angliam venerunt. Author eorum fuit Martinus qvidam, qvi Parisiis qvasi fatuus nobilium Germanorum fuit, ibi literis operam navantium. Refert ex Thoma Eckleſtono Balæus in Append. 2. Centuræ 4. cap. 82. Script. Britan.

Maturini, qvorum fit mentio in Bruto fulmine.

Mensæ orbicularis versatilisqve, seu de Rotunda tabula, eqvestris Ordo, institutus est ab Arthusio Britanno. Pont. Heurerus lib. 4. Burgundicarum rerum.

Pauperes Voluntarii.

DE his vide Franckum fol. 479. b. De illorum institutis ac genere vitæ Franciscus Modius ita canit:

Non ulli studio scelerata pecunia tanto
Qveritur, & census divitioris opes:
Qvanto omnes gazas, irritamenta malorum,
Nostra (nec immeritò) provida cura fugit.
Ingens thesaurus nimirum ultronea nobis
Paupertas, & opes maximæ habere nihil.
De reliqvo magna est nudo per rura voluptas
Ire pede, & sanctæ huic oscula ferre cruci.

S. Petri de Corbulo Ordo.

S. Petri in Schunbach prope Tubingam Ordo: de qvo Seb. Franck in Chron. fol. 480. & Wil. Bidenbach sub anno 1569.

Purgatorialium Ordo.

NOn ita vetus dicitur, sed nuper adeò exortus, gestatqve in pectorali crucem rubeam. De iis idem Franc. Modius in hunc modum canit:

Candida sint aliis, sint pullave pallia: nobis,
Qvi medius color est inter vtrumq́, placet.
Intertexta cui clamat crux rubra colori: (mei.
Este, homines, memores tempus in omne
Hæcq́, adeò causa ipsa fuit, purgantibus ultrò
A flammis qvòd nos nomen habere juvat.
Purgati ritè hîc, ut non subeamus in ævum
Tartareo ardentes sulphure & igne lacus.

Ordo Rebattinorum Militum.

P. 877. HI ex reliqviis veterum expeditionum in Africa remanserunt, & ob virtutem in honore habiti, uxores duxerunt, & nihil intereunte sobole & disciplina, extra meri-

civdant; nec inde per totam reliqvam vitam egrediantur, sic pœnitentiam de peccatis commissis agentes.

S. Ruffi Ordo institutus per Galliam, Germaniam, & Italiam, anno 1100. à qvodam Ruffo: hujus fratres, ut Canonici Regulares, lineo indusio scapulare superinduunt: & cucullionem atri coloris.

Monacha vel Sacerdos libera.

VIvit hæc suo de sumtu, habetq; potestatem nubendi, si velit.

Scalæ Dei Ordo: scripsit ad hos ante annos 300. Arnoldus de Nova villa de mysterio Cymbalorum Ecclesiæ.

Sclavoniani.

DE horum Ordine Franciscus Modius sic cecinit:

Nos qvoqve (qvod paucis fas est) vestimur amictu
Sanguineo, & rubri purpureiq́, sumus.
Sclavorum & nomen nobis aptavimus, illis
Pandere qvòd Christi cœpimus ore fidem.

Ex Scotia fratres. P. 878.

VIridi amictu per totum utuntur; cujus habitus Franciscus Modius rationem reddens ita canit:

Si viridem in nobis qvis demirare colorem?
Hic, reputa, gratus qvàm sit ubiq́, color.
Gramine vestiri campos viridante, videmus,
Arboribus vires vere redire comas.
Ergo nos etiam memores, nos graminis instar
Florere, & parva posse perire mora:
Excidat ut nunqvam nobis hoc fortè, virorem
In vestitu ipso semper habere juvat.

S. Sophiæ sive Gratiæ Ordo.

HIc albatus magna cruce rubea signat pectus.

Ordo Specularіorum.

SIc à speculo, qvod gestare solenne habet, dictus: interiore vestitu ater est, exteriore candidus; cruce item, sed nigra, pectus muniens; qvo tempore & à qvo inventus, incertum est. Franciscus Modius de habitu illorum sic canit:

A speculis trahimus nomen, gerimusq́, per urbes
Pallia, qvæ sunt qvam lilia pura magis.
Nupera nec res nos, ut se multi esse fatentur,
Sed potiùs priscis annumeranda sumus.

Exorti sunt hi Monachi primùm in Italia. Vid. Seb Franck in Chron. fol. 481.

p.879. * ## Ordo Stellatorum.

DUplex hic est: alii enim habent togam nigram cum cucullione concolere: alii pallio (sine cucullione) vel atro vel rubeo indifferentes utuntur: utriqve tamen suis vestibus stellas affixas gestant. Vide Franckum fol. 478. a. & b.

S. Thomæ milites.

Ordo Vespillonum.

* TUnica linea utitur, cucullione & pallio atri coloris; mortuos effert.

De viridi valle fratres: eorum meminit Balæus in Appendice Centuriæ 4. cap. 26. ubi dicit, eos primò in Angliam venisse anno Domini 1258.

Valetudinario-servientium Ordo.

* Fœmineus est, & atro vestitu utitur.

p.880. * ## Ungaricus eqves.

DE hoc Franciscus Mottius ita canit:

Sangvineo tunica est, rubro chlamys inde colore:
Qvas gerere Ungarico ex Ordine gaudet eqves.
Insigne est viridis, qvam malunt candidam & atram,
Crux, alii, in leve ut parte videre potes.

* ## Ordo Wenceslaitarum.

HIc qvando & à qvo initium habuerit, ab historicis in incerto relinqvitur: illudq; de illis solummodò reperitur, albo eos vestitu incedere: & cucullione ferè ad eam formam, qva sunt tegumenta capitis, qvibus Franciscis mulieribus nobilibus uti mos, Francisco Modio teste.

Zambonitæ, qvi & Boni fratres, exoriuntur anno Domini 1190. Vide Seb. Franck in Chron. fol. 471.

Zupfonnæ in Concilio generali Lugdunensi anno 1273. habito abrogantur. Fuit genus sacratarum fœminarum. Inde fortassis nomen hoc habuerunt, qvòd non, ut reliqvæ moniales, comam seu capillos und die Zupffen detonderent, sed juxta morem aliarum mulierum retinerent. Meminit earum Aventinus lib. 7. Annalium.

Hisce sic Ordinibus finem faciemus. Ne autem videamur Fraternitatum, qvæ (juxta Hospinianum) monstrum sunt ex Monachis & laicis, nullam omninò mentionem fecisse; sciat Lector, illas ex eo initium cepisse, qvòd, cum multi devoti seculares habitum & regulam per omnia religionum seu Ordinis alicujus habere summopere expectarent; tum Societates & Fraternitates instituerint. Extant harum fraternitatũ literæ plurimæ. Vidi inter multas unam, qvam Doctiss. Theologus D. Heerbrandus edidit, plenam impietatis & idolomaniæ, ut mirum sit, qvòd nec dum in tanta Evangelii luce illos suarum ineptiarum pudeat. Papistæ originem ad Apostolos rejiciunt, Polydorus ad Romanorum sodalitia: unde Sodales Augustinales ap. Tranqvillum & Antoniani sodales apud Julium Capitolinum dicuntur. Et olim Arvalium fuisse collegium à Romulo (sic ferè semper Papistæ redolent gentilia) constitutum, illumqve duodecimum fratrem, ex Plinio constat.

Enumerantur ab historicis Fraternitates & S. Annæ, S. Sebastiani, S. Rochi, S. Hubreti, S. Coronæ, S. Bovis. Vestitu utuntur qvidam nigro, qvidam albo. Est & Senis fraternitas Disciplinatorum B. Mariæ Virginis. Surius & Hosp. & alii.

Turca inimicus simul & amicus. 1571.

ANno supra sesqvimillesimum septuagesimo primo Turca occupavit Famagustam urbem, & Insulam Cypri: & tamen mansit amicus & confœderatus Venetorũ, qvorum imperio Cyprius parebat. V.S.

Tilemannus Heshusius. p.881. 1572.

HIc librum edidit hoc tempore seqventi titulo: sexcenti errores pleni blasphemiis in Deum, qvos Romana Pontificia Ecclesia contra Dei verbum furenter defendit: ut apud eum.

De Martino Luthero narrat, eum, cum anno 37. ex conventu Schmalcaldico discederet, amicis his verbis valedixisse, impleat vos Deus benedictione sua, & odio Papæ: & D. Pontano Cancellario per ministrum nunciari jussit, se precari ei omnia felicia: & inprimis, ut disceret nosse Papam. Mirantur autem homines, inqvit deinde Heshusius, Politici novum & inusitatum genus salutationis, ac suspicantur, illud ex qvadam animi intemperie, & privato erga Papam odio profectum esse. Sed revera magnus ille vir Lutherus gravissimas habuit voti sui causas: ut magna luce spiritus sancti & singulari zelo pietatis præditus fuit, ita propiùs ille qvàm alii vel Theologi vel Politici adspexit abominanda idola, nefandos errores, & immanem blasphemiarum molem, qvam Papatus circumfert & obtrudit mundo: attentiùs vir ille expendit ineffabilem iram Dei, qvæ permisit Antichristo, tanta vi mendaciorum, tantaq; carnificina conscientiarum grassari in mundo, ut hoc modo contemtus Evangelii puniatur. Hæc ille.

mendacio.

1572. AB initio in omnibus Carolstadius cum Luthero sensit, sed cum Lutherus in arce Wartburg occultaretur, propter Imp. & Pontificis proscriptionem, Carolstadius ex ambitione putans, se clarum nomen præ Luthero, de Papatu dejectu atq; destructo adipisci posse, plebe concitata Witebergæ, in imagines impetum facit, & illas ex Ecclesia ejicit & confringit. Sed & Missam ac Jus Civile; dicens, juxta legem Mosaicam in foro apud Christianos jus dicendum, abolet.

Propter hanc causam Lutherus, ne suæ Ecclesiæ deesset, Witebergam rediens, Carolstadium de turbata Ecclesia graviter reprehendit. Statuas primùm ex corde esse removendas, populumq; docendum, sola fide nos placere Deo, statuis nihil profici, hoc modo rectè informatis animis, nullum subesse periculum amplius ne qvid noceant: si verò tollendæ sint, id ad Magistratum, non privatos pertinere.

Carolstadius iratus, ne idem qvod Lutherus, sed plus etiam sapere videretur, ut alia via illustre nomen præ Luthero acqviret, primus litem de Cœna Domini movet, & se conjungit Anabaptistis, & illis, qvi divinas revelationes jactabant, & reformationem Ecclesiæ non solùm verbis, sed etiam armis aggrediendam dicebant. Hac de causa Sax. Princeps illum de finibus suis ejecit. Interim cum Svvenckfeldio etiam clanculũ cõsusurrat, missis literis, qvæ sunt impressæ.

Cœpit ergò solus Lutherus in Saxonia Papæ resistere anno 1517. & totius orbis (sunt verba Sleidani in præfatione) odium ac impetum unus tantùm homo sustinuit. Glacie perfracta à Luthero Zinglius (qvod tamen non nisi toto biennio pòst demum factum fuit, anno 1519.) in Helvetia, lectis libris Lutheri, idem tentavit.

Carolstadius tandem, cum in Saxonia locum nullum haberet, Ministris Anabaptisticis Rotenburgi ad Tuberim se conjungit. Hi cum capitis supplicio afficerentur, & civibus seditiosis oculi eruerentur; eadẽ pœna dignus, ex muro demissus evadit; & ad Helvetios Tigurum profectus est, ubi initiũ faciens, Zinglium & Oecolampadium secũ produxit in aciem. Nam & hi, ne discipuli Lutheri, & omnia à Luthero hausisse viderentur, mera ambitione ducti, omnes tres, ut olim Core, Dathan & Abiron, insurrexerunt contra Moysem servum fidelem Domini, Luthero obstiterunt. Nihil enim Zinglius de cœna ante adventum Carolstadii tentat,

Consulem steterit, rursumq; egressum, domum Carolstadii intrasse, ubi filium solum domi remanentem, manibus in altum levarit, qvasi in terram illisurus: Sed cum nihil ei damni inferret, saltem hoc jusserit suo parenti renunciare; se post triduum redituru̇m, & ipsum ablaturum. A concione Carlstadius interrogat Consulem, qvisnam ille grandis vir fuerit, qvi in templo prope ipsum constitisset? At is respondet, se neminem vidisse. Domum itaq; veniens, accepto nuncio, qvod spectrum sibi renunciari jusserat, maximis terroribus correptus, post triduum expirat. Idem & Schlisselburgius, atq; alii plures. Imp. Max. 2. Pp. Pio 5.

Idem Wigandus de sede Antichristi sub Lutheranismo. Nihil jam differemus de iis, qvi ut semper habuerunt Antichristi characteres, ita indesinenter eos qvoq; retinent & augent: neq; de illis, qvi palàm & apertè ad Antichristum se rursus contulerunt, abnegata veritate, qvam cognoverant: tantùm verò cum gemitu & dolore inspiciamus eos, qvi simul in verâ Dei Ecclesiâ, ab Antichristi sordibus liberatâ, versantur, ac simul homini peccati & filio perditionis non parvam locârunt, vel etiamnum locant operam.

Primùm enim plurimi vigiles, seu doctores in Ecclesiâ Christi, doctrinam de Antichristo ab obitu Lutheri alto silentio sepelierunt, imò penitus obliti sunt. Nam in concionibus, in libris editis Antichristi nullam jam diu fecerunt ampliùs mentionem. p. 881. Nõ auditæ sunt illæ voces; exite, fugite, excecramini. Sed ô vos dormitantes vigiles, qvi incendio publico patimini omnia absumi! ô negligentes! ô infideles! ô crudeles pastores! ô canes muti! qvi lupo intra oville grassante, pacem & tranqvillitatem somniatis, & ovibus qvoq; vestris Pacem securitatemqve pollicemini! Hac enim oblivione, torpore, & malitiâ vestrâ, Antichristus robur ingens rursum sumsit, viresq; antea prostratas recuperavit, & plurimas oviculas Christi, vestræ fidei commissas, nihil metuentes incautasq; devoravit.

Alii non tantùm obliti sunt revelationis Antichristi, sed insuper etiã in eum rursus pingere, ac cõmendare sunt conati. Hinc illæ voces: utile esse, ut unus aliqvis toti Ecclesiæ dominetur, ad prohibenda schismata & hæreses. Non oppugnandũ esse primatũ Papæ, relinqvendam eminentiã ac dignitatem Episcopis, notis Antichristi Romani insignitis, eiq; diris execrationibus adstrictis: ac optandum esse, ut eis maneat inviolata,

monialarum Antichristi, non habita ratione, qvòd justis de causis abrogatæ priùs sint, recipiant Ecclesiæ Christi, etiam sub pœnâ expulsionis, captivitatis, & aliorum supplicíorum, qvi detrectant. Scilicet nihil referre, etiamsi sponsa Christi sit ornata ornamentis Babylonica meretricis. Ratio est: qvia hoc pacto redimi possit à persecutoribus pax & securitas: imò qvia etiam amplæ divitiæ, dignitates, & similia præmia isto qvasi aucupio accipiantur.

Insuper hisce proximis aliqvot annis plus qvàm Cainico & diabolico odio persecuti sunt plurimi doctores Ecclesiæ miseros illos homines, qvi durissimis & periculosissimis temporibus INTERIM vociferati sunt; exeundum esse ab Antichristo; non ingrediendum aut redeundum ad eum; abjiciendas esse ejus notas, non recipiendas: virginitatem sponsæ Christi retinendam, non prostituendam; Confessionẽ Augustanæ exhibitam Imperio Romano conservandam, non abjiciendam. Hinc adhuc qvidam pro catharmatis ac pestibus orbis terrarum eos infectantur, conspurcant, damnant, & omnium hominum animos atqve gladios adversus ipsos excitant: qvi docent, peccata cum Antichristo turpiter commissa, agnoscenda & deprecanda, iramq; Dei & pœnas tantis sceleribus debitam expiandà, & publicum scandalum publicâ pœnitentiâ sanandum & avertendum esse. Alii penitus in omnia qvasi oculis capti abiverunt, imò etiam excusârunt, defenderunt, propagârunt.

Deinde & multi politici homines variè post Lutheri obitum Antichristi partes egerunt. Nam alii simul cum Doctoribus Ecclesiarum in hoc incubuerunt summo studio, ut cessione in dogmatibus ac ceremoniis aliqva conciliatio iniretur cum Antichristo, hoc est, grege Papistico, ne premerentur cruce Christi, neve corporalia bona in discrimen aliqvod venirent. Idcò qvidam INTERIM crassè & apertè, qvidam verò aliqvas ejus partes moliti sunt instituere. Exempla non sunt ignota.

Alii verò Adiaphorici pallii latitudine, altitudine, profunditate freti, etiam ausi sunt coram ipsâ Bestiâ Babilonica genu flectere, ei jurare, qvòd Cœna Domini non sint usi in utraq; (ut vocatur) specie, seu Lutheranorum more; tantùm ut regna hujus mundi & gloriam ejus, ut Matth. 4. extat consequerentur: nec pudet dicere, nihilominus veræ se doctrinæ Evangelicæ addictissimos esse. Imò si pallia, si aliæ dignitates ab Antichristo ingenti argenti vel auri pondere emtæ sunt: consuetudine aliorum sese excusare ac peccatum tam tetrum ira-

nes ejusmodi sceleribus contaminentur & impleantur, id verò nolunt pro vitio haberi, propter qvod Deus irascitur, & puniturus est id æternis cruciatibus in inferno, nisi matura ac seria agatur pœnitentia. Nec desunt talibus sui eruditi parasiti, qvi omnia excusent ac tueantur.

Post hæc addit hic autor qvædã de Adiaphorici pallii fructibus, de qvibus ap. eum

Aiii Antichristo portas portulasq; aperiunt, areas purgant & muniũt, ut intra suas regiones, intra civitates & mœnia, Monachi, Canonici, sacrificí, sua regna cum septem pejoribus cacodæmonibus redeuntes recuperent: boatibus plusqvàm Baaliticis nomine Dei abutantur: sanctos invocent: Christũ qvi nos pretioso sangvine redemit Missis & aliis blasphemiis horribiliter crucifigant: tot instituant lupanaria, qvot domos incolunt: polluant Ecclesiam Dei: oves Christi mactent: matronas & puellas innumeris artibus circumventas contaminent, & ad mores suos etiam vicinos conforment: irã Dei, pœnas & interitum etiam in propinqvo habitantibus accersant & accumulent, idq; tali opinione, qvòd Antichristo in suo nido libertas sua sit reliqvenda: non esse tantũ ab ipso incommodi, ut stoici qvidam ministri verbi Dei odiosè vociferantur: imò pacem, tranqvillitatẽ, occasionẽ diteſcendi ex ipsis Antichristi ministris offerri, qvia vino & frumento, ut inq. Psalm 9, abundant. Deum etiã dispensaturũ cum illis, qvi bono studio Antichristi membra fovent, & ad scelera eorũ atrocissima connivent. Esse ipsos etiam Baalitas & Sodomitas dominos; nec turbandos, etiamsi oves Christi trucident. Reliqvus v. popusus suorum ducum exempla imitatur, ut nimirum verè dicitur: Scilicet in vulgus manant exempla regentum. Gaudet enim vulgus hominum, sibi occasionem contemnendi veram religionem liberè fruendi voluptatibus cum sponsis illis penelopes, & deniq; emendi ac vendendi opportunitatẽ datam esse. Nam uberiores fructus ex grege illo Papistico, ignavo, ocioso, luxu perdito, & omnis generis opibus affluente, sperant & accipiunt, qvàm ex aliis piis, frugaliter & honestè viventibus. Eamq; ob causam Antichristi mancipiis blandiuntur, beneficia expetunt, obsequia promittunt, & deniqve contra fratres suos, imò & contra Ecclesiæ ministros, ac deniq; contra propriam patriam & publicum bonum militant.

Hæc tam sunt manifesta, ut nefas sit negare p. 883.
Qvid a. omnia portendant: omnes pii facilè agnoscunt: nempe infinitâ apostandi & cum Antichristo scortãdi licentiâ, ac deniq; ejus-

DEscribit ille vitam, mores, res gestas, virtutes & vitia Albani Ducis: Hic autem, qvaliter turbato Belgico in Hispaniam redire cupiens, regale trophæum priùs sibi erexerit. Abitum verò parans, inqvit Meteranus, ad perpetuam rei memoriam, in medio castri, qvod Antvverpiæ exædificârat, trophæum, statuam scilicet æneam supra stylobatam lapidis cœrulei, adscensu duorum aut trium graduum, sibi erigi curat: hæc autem artificiosissimè facta, conflataq; fuit à Jongelingho, ex æneis aliqvot tormentis, Ludovico Comiti, prælio Jeminghensi in Frisia ereptis: longitudine & forma Albano persimilis.

Stabat hic fusilis Dux prorsus armatus ac cataphractus, capite nudo, brachio dextro versus urbem Antvverpiam extenso, tanqvã reconciliator, ostendens iñuensq;, se omnia superasse ac devicisse. Statuæ duæ æneæ sub pedibus prostratæ designabant (Aria Montano interprete) Belgii duos Ordines, Nobilitatem videlicet & populum, sive civitates, Ecclesiasticis integris servatis: habebant duæ hæ statuæ brachia plurima, tenebantq; manibus supplices libellos, crumenas, malleos, fractas secures, & faces, qvibus omnia, qvæ demoliti fuerant, designabantur: pendebant ab auriculis scutellæ geusiorum sive mendicorum, & à collo pera, unde serpentes & colubri prorepebant: aderant & harvæ, qvibus falsitas, malitia, avaritia & mendicitas notabantur. Anteriori stylobatæ lapideæ parti insculptum fuit: *Ferdinando Alvarez à Toledo, Albæ Duci, Philippi 2. Hispaniarum apud Belgas Præfecto; qvod, extincta seditione, Rebellibus pulsis, Religione procurata, Justitia culta, provinciis pacem firmârit, Regis optimi ministro fidelissimo positum.*

A dextro stylobatæ latere opilio placidè cum ovibus ad pascua tendit, lupi & leones fugiunt, bubones vespertilionesq; avolant, aurora surgente, malaq; suo fulgore discutient: cum inscriptione; ἀλεξίκακος ἠὼς, Aurora averruncans mala: huic autem Auroræ Albanus seipsum comparabat: à sinistro ara & thymiama hac inscriptione: *Deo Patrum nostrorum*: inferiùs *Pietas*: his addita trophæa, victoriæ signa, arma instrumentaq; bellica.

Erant autem hujusmodi simulacra duo: qvorum alterum, qvod in Hispaniam mittere statuerat Albanus, tertio aut qvarto post anno, Commendatore majore Belgium gubernante, amotum fuit.

Horrenda gloria ejusdem

carnificis manu, exceptis iis, qvos acies bellica devorasset: item, plus qvàm octo donnas auri per ipsum rediisse in ærarium Regis ex confiscatione fortunarum Lutheranorum: & sic crevisse Regis redditus. Item, se, cum vidisset, Belgas nimis esse divites, & potentia valdè auctos, ab eis exegisse decimum qvenq; de bonis suis nummum: viceſimumq; devenditis mobilibus: centesimum autem de immobilibus: & de universa summa tantùm centesimum nummum annuatim feciſſe ad 1200000. 12. i. aurei donnas. Idem oppidanos & alios, qvibus interdum vitæ salutem pollicebatur, qvò se dederent, perire finebat fame, dicens; se vitam, non victum debere eis. Item Infantes Reformatorum rebaptizari jussit. Meteranus Imper. 119. Max. itidem. 2. Pp. 232, Pio 5.

DISCURSUS DE FUTURA, & sperata victoria contra Turcam: è sacris Prophetis, aliisq; vaticiniis, prodigiis, & prognosticis depromtus, ac noviter in lucem datus per Johannem Baptistam Nazarum Brixiensem, lingva Italica, typis Venetianis Sigismundi Bordognæ; Latinè redditus per Theosophiæ studiosum qvendam virum. p. 884. 1572.

Unio conspirat sancta, incursura colubrum.

Ad Magnificam & Inclytam urbem Brixiam NUNCUPATORIA.

FEliciorem constellationem & influxum cœlestem nec habere potuisti, nec etiam desiderare (honorata & magnifica urbs, patria mea dilecta) qvàm illum, qvi, merito bonitatis divinæ, nunc tibi favet, teqve regit: concessis tibi uno eodemq; tempore, vigilantiâ tam pii & clementissimi pastoris, patrisqve spiritualis, Reverendissimi Episcopi Dominici Bolani: & recta sapientissimaqve gubernatione duorum Illustrissimorum Clarissimorumqve Rectorum, Antonii Bragadini Prætoris, Danielis Foscarini Capitanei; qvi, ut Patroni & domini humanissimi, imò potiùs ut boni benevoliqve patres, semper tibi faciles ac supra modum benigni fuerunt; qvemadmodum & integritate sapientia-

damqve promtiſſimorum: nec non Dn. Carolo Duco, militùm præfecto, ſimiliter à te electo, viro religionis & Chriſtiani zeli, cum magnanimitate ac fortitudine copulati, pleno, unà cum exercitatis Centurionibus, militibus, civibus ac popularibus tuis: ut cum majore ſecuritate ac confidentia te in debito illuſtriſſimis noſtris dominis ſervitio eò alacriorem gereres: idqve cum æterna fidelitatis tuæ laude, famaqve nominis illorum immortali.

Unde & ego me, qvoad licet, fidelem benevolumq; civem exhibiturus, præſentem collegi diſcurſum, ac ſub tuo felici nomine imprimi curavi: qvò, deſtinata contra perfidum Tyrannum victoria qvaſi præmonſtrata, unusqvisq; animo ac ſpecertæ indubitatæq; victoriæ erigi poſſet, viribusq; invicem ac fortitudine cum magnanimitate conjunctis, magno cum totius Chriſtianitatis triumpho honorificus victorioſusq; ſeqveretur effectus. Primo die Maji, anno 1570.

Fidelissimus tuus Civis

Johannes Baptiſta Nazarus.

Cur ad tantam majeſtatem pervenerit Turca, ſecundum ſacros Prophetas, Eſaiam, Micheam, Habacuc, & alios, &c.

TAntum creverat iniqvitas inter majores noſtros, imò tantus erat eorum faſtus, ſuperbia, iniqvitas, & impietas, ut ad divinam perveniens majeſtatem, eam ad iram commoverit: unde volens (ut æqvum erat) punire dicta peccata iniqvitatis patrum in filiis, in tertiam & qvartam generationem, dixit per os Oſeæ prophetæ cap. 4. Audite, filii Iſraël, vocem Domini, qvòd judicium eſt Domino cum habitantibus terram. Proinde eventus docuit, qvòd cœtus Chriſtianus jam olim, ferè 838. annis primum flagello Saracenorum, deinde Mahumetica perſecutione iram Domini paſſus eſt.

Qvamobrem dici poteſt illud apud Micheam cap. 6. Audite montes, ac fortia terræ fundamenta, judicium Domini, qvia judicium eſt Domino cum populo ſuo: qvandoqvidem Mahumetici in hunc uſqve diem, ac Selim Sultan, ultimus (ut ego ſpero) Turcarum Imperator, manibus Chriſtianorum eripuerunt Bithyniam, Cappadociam, Lyciam, Armeniam majorem & minorem, Cariam, Lydiam, Paphlagoniam, Phrygiam, Pontum, Pamphiliam, Galatiam, & in ſumma minorem Aſiam univerſam [Turci- deoqve Achaja, Attica, tota Thracia cum imperio Conſtantinopolitano, Beotia, Ætolia, Peloponneſo, Morea, Epiro, Macedonia, Albania potitus, ſuperatoqve Bulgariæ, Boſniæ, Serviæ, Ruſſiæ, Rhodi, Nigropontis, Belgradi, totiusqve ferè Dalmatiæ, Croatiæ, Sclavoniæ, Poloniæ, Ungariæ, & Syriæ regnis; nec dum imperii ſatur, cuperet inſuper Germaniam, Italiam, Galliam, & Hiſpaniam invadere.

Et in hunc modum perfidus iſte eò devenit potentiæ, ut; reliqvis Chriſtianis inſolenter minitando, ſe faciat appellari Imperatorem Imperatorum, Regem Regum, dominum dominorum, & dominum Paradyſi terreſtris, atqve Hieroſolymæ, Principem principum, & ſubjugatorem Tartariæ, Perſiæ, Indiarum, & magni Cairi: ut inſignis profectò fuerit ira Domini adverſus miſeros nos Chriſtianos, qvi permiſit, ut Turca tot Epiſcopatus, totqve Eccleſias è manibus Chriſtianorum extorſerit, &, qvod majoris eſt momenti, ipſam qvoqve Terram ſanctam, ubi Chriſtus ſacroſanctum ſuum effudit ſanguinem. Et hoc qvidem aliunde non poteſt proficiſci, qvàm qvòd Chriſtiani non timuêre Deum, ut Samuel dicit 1. Regum 10. Et vos hodie contemſiſtis Deum veſtrum, qvi vos liberat ab omnibus malis. Et paulò pòſt; contemsère, inqvit, cum, neqve afferunt ei donaria. David in 7. Pſal. Si vos non converteritis, neq; obſet vaveritis ejus præcepta, jam evaginavit gladium, & intendit arcum, &c. p. 885.

Qvo ſignificatur, qvod propter enormia Chriſtianorum peccata miſſus ſit Turca, qvem aſſimilare, imò nuncupare poſſumus Aſſur, de qvo dixit Dominus per Eſaiam cap. 10. O Aſſur, virga furoris mei, & illa ipſa virga, &c. Pergit Dominus per Hierem. cap. 5. Ecce ego adducam ſupra vos gentem longinqvam, gentem robuſtam, gentem antiqvam, &c. Et iterum pergit Dominus, dicendo per Habacuc cap. 1. Ecce ego ſuſcitabo Chaldæos, gentem amaram, & velocem, &c.

Nec abſurdum eſt, dicere; qvòd per Satanæ à catenis liberationem, poſt mille annos ab Angelo factam, intelligi poſſit Ottomannorum Mahometicorum adventus. Unde Johannes 20. Apoc. dicit: qvòd Angelus ligaverit Satanam ad mille annus, ne fideles perturbaret, & hoc factum eſt ſub Conſtantino (ut multi periti ac docti viri opinantur) circa trecenteſimum ſcilicet & vigeſimum annum, qvi majorem ſeditioſorum po-

& hoc contigit circa 1300. cum eruptione familiæ Ottomannicæ, nimirum ab Ottomanno Tartaro: qvod qvidem per exiguum tempus durabit, & postea Satanas denuò profligabitur. Unde beati illi prædicandi, qvi patienter hactenus tulêre Mahometicam istam ac Ottomannicam persecutionem, cùm dicat sacra scriptura: Beati, qvi persecutionem patiuntur.

De Ottomannica hac Fidelium persecutione, ejusq; præfixo qvasi termino vaticinatus est Daniel cap. 12. dicendo (juxta genuinam hebraicam expositionem) Beatus, qvi expectat, & pervenit usq; ad dies mille, trecentos, triginta qvinqve. Qvòd autem hic dierum numerus de tempore adventus Ottomannorum intelligi debeat, resolutio (meò qvidem judicio) hunc in modum fiet.

Sermonem habens hoc loco Daniel de eorum beatitudine, qvi ad dies perveniunt 1335. stante eo, qvòd tum affligentur Christiani, tria circa hoc dictum veniunt consideranda; primò dierum numerus, secundò eorum qvalitas, tertiò eorum principium. Ad primum propositum dico, antiqvos interpretes diem pro anno accipere consueviſſe, atqve etiam pro mille annis: adeò ut per dies 1335. totidem annos intelligere oporteat. Ad secundum, loqvendo de dierum ejusmodi, aut annorum per dies istos intellectorum qvalitate, utrùm solares intelligendi sint, vel lunares anni: dico [cùm Prophetа hoc in loco de eorum, qvi ad tempus illorum dierum sunt perventuri, beatitudine agat] intelligendos esse solares: qvandoqvidem anni bonis eventibus præfixi solares erant, lunares autem infaustis.

Unde videmus (secundum intrepretationem è primo geneſcōs depromtam) diluvium fieri debuisse in fine ætatis secundæ, nimirùm anno mundi 1714. solari: qvòd tamen contigit anno 1658. Unde conjecturam capio, Deum annos malorum ac sceleratorum illorum lunaribus dimensum. Anni autem solares conspiciuntur in data lege, cujus promulgatio in vigesima generatione promissa erat, sicqve anno solari 2448. in vigesima generatione lata fuit: utpote cùm boni augmentum subesset.

Tertiò, qvoad dierum illorum, annorum vé principium, dici potest, inchoan-

& adimplenda, ut infrà dicam, viticinia. Et tantum est, qvod apud sacros reperi Prophetas; nunc ad alias prophetias & vaticinia accedamus.

De Potentia Turcarum, eorumq; adventu, secundum alias Prophetias & vaticinia.

QVemadmodum Johannes Echio Turcarum adventum comparavit Assur: sic illi etiam filiis Ismaël comparati leguntur. Proinde in prophetica qvadam ex Hebræo in latinum à Bemechobo Paterensi Episcopo facta translatione scribitur: exiêre primitus filii Ismaël de eremo ad confligendum, & intravêre (Domino sic volente) in Regna ac provincias, eratqve exercitus eorum numerosissimus, & cœperunt expugnare terram Orientalem, ac vastare Meridionalem, structisqve ibi navibus, ad occidentem usqve prope Romam pervenerunt, dominatiqve sunt provinciis, factis ex semetipsis qvatuor principibus, videlicet Oreb, Zeb, Zibee, & Salmana. Postea verò, cùm Ismaëlitici isti filios invasissent Israël, percussit eos Dominus, deditqve in manus Gedeonis Hebræi, filii Johar; qvi, ingenti eorum numero occiso, Ismaëlitas usqve in patriam eorum ferro & igne persecutus est. Fieri etiam potest, ut denuò id fiat, destruaturqve Terra, & filii Ismaël eam ab Orientali plaga ad Occidentalem usqve, & à meridionali ad usqve septentrionalem possideant; sitqve jugum eorum grave super collo gentium; neqve gens ulla regnumvé fiet, qvod obstare iis valeat, usqve ad certum qvendam terminum, tuncqve à Christianis superabuntur. Proinde denuò (inqvit Bemechobus) ex eremo suscitabatur filii Ismaël, & hoc fiet in sexto Mundi millenario, & adventus eorum citra modum misericordiamqve omnem erit acerbus, dabitqve Deus in manus eorum omnia regna gentium, propter peccata, qvæ contra divina committuntur præcepta.

Qvamobrem tradet nos Deus in manus Barbarorum, & Saracenorum; & Persia cum Cappadocia ad captivitatem ac internecionem, Syria in solitudinem, ejusqve populus in servitutem redigetur; Cilicia gladio peribit; Græcia cum Africa perimetur; Ægyptii, Orientales, & Asiatici grave tributum pendent; Hispa-

sub jugo & tributo erunt, omnibus divitum, sacrorumque templorum ornamentis, auro & argento potientur. Tunc ingens vigebit tribulatio, & transitus Saracenorum erit ab uno mari usque ad alterum; eruntque regiones impervia, & via illorum via nominabitur angoris, &c.

Sanè statui potest, quòd, quantum in hoc continetur vaticinio, sit adimpletum: siquidem non dicat, Italiam ab Ismaëlitis, hoc est, Turcis fore subjugatam; sed Romani, inquit, occidentur, & in fugam vertentur universi: quod quidem, meo judicio, dici potest accidisse, in tot ac tantis direptionibus superiori tempore in iis ac circumvicinis locis à dictis Canibus, magna cum animarum jactura perpetratis. Cùm itaque nil aliud restet, quàm Italia, quæ non est in potestate Turcarum, fueritque Hispania novis seditionibus, Gallia pravis Hæreticorum sectarumque diabolicarum tumultibus, & Germania per Ungariam aliasque discordias afflicta; finem Turcarum ajo esse vicinum, nisi tamen Deus adhuc vehementiùs Germanos per Agarenos affligere velit, qui creduntur sanguinis esse Turcici, nimirùm de Agar matre Ismaëlis.

Unde in hanc sententiam Reynhardus Lolhardus in sua revelatione dixit: hæres veniet de Doglioso [qvid vocabulum hoc Doglioso sibi velit, obscurum est, nisi dolorificum aut dolore plenum significet, atque ita de truculento Tyranno intelligatur. Nam doglia idem est Italis, quod dolor Latinis] qui de stirpe sacra se generatum gloriantur, sed originem habet ab Agar, & successores ejus nominati sunt Agareni; hi vivendo de rapto, rabidarum bestiarum instar, Christianos septentrionales & occidentales invadent.

Et proinde inquit sanctus Methodius: eveniet etiam, ut aliquando Agareni in Germaniæ parte congregati egrediantur è deserto, & in parte Terræ Lunæ omnem obtinebunt terram, & via eorum nuncupabitur Agarena. Quandoquidem urbes & regna subvertent, & sacerdotes in templis occident, & cum mulieribus in illis dormient, & ex sacris vasis bibent, & equos suos divinis Sanctorum sepulchris alligabunt: id quod Christianorum tum temporis faciet iniquitas. Postea Agareni isti ad aureum pomum Agrippinæ hoc est, Coloniæ ferro compellentur, nullo Christianorum principum illis resistente, excepto Hispaniarum Rege, qui solus successorem di Doglioso occidet.

hæres di Doglioso XV. Turcarum ramus veniet, subvertetque Poloniam, Misniam, Thuringiam, Prutheniam, ingredieturque Picardiam, Barbantiam, & Flandriam, perimeturque ad Pomum, ut Juvenis Anglicus scribit, aureum. Qua de causa jamdudum Christiani principes concitatas inter se tantas rixas deponere, unanimiterque in sacrum fœdus coire, non minùs ac reliqua omnis Christianorum turba, debebant, relicta sua illa peccatis implicita vita, bonam & honestam vitæ rationem amplectentes.

Repurgatis hunc in modum à sinistris suis (si qui tales habent) animis Principum cordibus, perversisque subditorum vitiis, certus sum de suprà dicto Agarenorum adventu per Dominum abrumpendo, qui, nobis interim ferventes preces, synceram confessionem, ac commissorum delictorum pœnitentiam præstantibus, nos exaudiet adeò, ut, sumtis contra immanem Draconem (qui, Cyprum, Italiam, omnesque Christianitatis reliquias se absorpturum, minatur) armis, deprædicatam tanto jam olim tempore concessurus sit victoriam: quam sanè mox benignus ille Deus, ut infrà dicam, (dummodò nobis ipsi non desimus) vult concedere.

De futura & sperata contra Turcam victoria, secundum sacras Hieremiæ, Danielis, Ezechielis, aliorumq; Prophetias. p. 887.

POsteaquàm superiùs causam ostendi, ob quam Turca ad tantam pervenit potentiam, operæ precium nunc videtur, è sacro Prophetarum textu (quantum quidem per ingenii vires licebit) demonstrare, quòd brevi tempore magna perfido huic Tyranno immineat calamitas adeò, ut ira Dei, quæ tanto tempore in nos sæviebat, nunc ad in iniquum illum serpentem sit convertenda. Qua de causa ardentissimis orationibus omnium fidelium cœtus Deo partim gratias agere, partim preces fundere debet, ut ille nobis suam largiri gratiam dignetur, quò peccatores à sceleribus suis abstineant, infirmi fortes evadant, ac pusilla nimes resumant animum.

Et hoc quidem, ut sacer adimpleri textus incipiat, cujus tractationem nunc inchoaturus dico; quòd, adversario nostro, virulenti serpentis, iracundi ursi, animosi apri, velocis pardi, crudelis crocodili, & voracis lupi speciem gerente, &, dum

hasta liberare potest, veluti David ad Goliam, & Jonathas ad servum dixit: ut videre est 1. Reg. cap. 14. Veni, inqviens, & eamus ad præfectum illorum incircumcisorum, fortè Dominus salus nostra erit, qvando salutare per multos aut paucos apud Deum perinde facile est.

Ea verba Judæ verbis etiam confirmantur 1. Maccab. 3. qvi inqvit: Facilis est res, multos servari per paucos; neqve differentia est apud Deum, per multos aut paucos liberare, qvoniam haud in multitudine exercitus belli sita est victoria, sed de cœlo pendet fortitudo. Ipsi contumaces & superbi ad perdendum nos, uxores, & filios nostros, deprædandumqve, cum multitudine veniunt, nos autem pro animabus nostris, & lege dimicabimus, ac Dominus ipsos ante faciem nostram dissipabit. Unde manifestum est, perfidum Tyrannum fidelibus haud formidandum esse: qvandoqvidem victoriâ & fortitudine cœlitus profectis nihil mirum sit, Abrahamum 4. Reges, Davidem Goliam immanem illum gigantem percussisse, ac Josuam, Gedeonem, Jephtem, Samsonem, Deliboram, Josaphat & alios tam insignem de suis hostibus reportasse victoriam.

Unde, si ex dictis jam sententiis sperare licet victoriam, huc etiam facit, qvod supra dictum fuit de virga Assur, stante eo, qvòd virga Assur ira sit divina, qvæ post longum usum in ignem conjicietur. Id qvod Esaias cap. 10. affirmat, dicens: qvando Dominus omnia sua opera in monte Sione & Hyerosolymis complevetit, tunc super fructum elationis Assur (hoc est, Turcarum) & super gloriam fastus ejus inqviret: propterea dixit Dominus: ego in fortitudine manus meæ, & in sapientia mea feci: nam intellexi, populorumqve terminos ac thesauros eorum auferri curavi, deprædatus sum, &c. qvibus verbis conspicuum sit, Dominum, ira sua à Christianis reflexa, visitaturum Assur, qvemadmodum ipse Dominus per Esaiam in capite suprà dicto inqvit:

Ne timeas populus meus, habitator Sionis, Assur iste virgâ te percutiet, & baculum suum supra te tollet in via Ægypti; idqve exiguo temporis spacio, & postea remittetur ira, & furor meus ad interitum illorum convertetur, suscitabitqve supra ipsum Dominus flagellum de exercitu, secundum plagam Madian, & suscitabit virgam suam, virgâ. Et hoc omne evidentiùs à Deo promissum fuit per Esaiam cap. 13. Visitabo malum supra mundum, & supra impios impietatem illorum, & cessare faciam superborum superbiam, & fastum potentium humiliari. Unusqvisqve ad populum terramq; suam revertetur. Qvantumcunq; ergò per tot Regnorum ac provinciarum accrementa superbiat Turca, qvilibet tamen id noviisse debet.

Suffocetur itaqve perfidus iste Tyrannus, qvemadmodum evenit Pharaoni, fidelem populum persequenti: perimatur instar Goliæ, exercitum Dei infestantis: eveniat illi, sicut Holoferni, Sennacherib, Adonisech, Agag, Nabuchodonosor, Antiocho, & sicut 5. Regibus Amorrhæorum, cum Josua pugnantibus: pluant supra illum de cœlo lapides, ut dicit Dominus. Hæc dicta confirmantur per Lucam Evangelistam, cap. 21. Magna erit afflictio super terram, & ira in hoc populo, perqve aciem gladii cadent, & captivi ducentur in omnes gentes, & Hierosolyma conculcabitur à gentibus, usqve dum completa sint gentium tempora.

Unde conspicuum evadit, gentem Mahumeticam Hierosolymas non semper possessuram; sed tantisper duntaxat, dum completa sint gentium tempora: qvibus ita completis, Hyerosolyma Christianorum manibus est reddenda. Non hic refert commemorare, qvoties Hierosolyma fuerit capta: nec qvenqvam latet, qvòd in Judæorum potestatem non amplius sit ventura: qvandoqvidem Dominus per Amos Prophetam cap. 2. dixit: tribus Israëlis transgessionibus indulgebo: verùm non indulgebo qvartæ; siqvidem argento justum, & pauperem pari Calceorum vendiderunt. Et postrema vice Hierosolyma Christianorum manibus fuit erepta anno Domini 1187. die 2. Julii. Itaqve jam elapsi sunt anni 382. ex qvo Saraceni & Turcæ loco isto potiuntur.

Unde cognoscimus, dictum tempus esse adimpletum, dum Turcæ prædones, homicidæ, & fidelium verorum Christi membrorum persecutores, iram Domini, qvaqva versum illa sese extenderat, sunt executi: & qvemadmodum Dominus causam exposuit Abrahamo, cur terram Canaan semini ejus non esset daturus: sic ad præsens tempus dictum illud Esaiæ cap. 21. de interitu Babylonis accommodari potest: ubi inqvit Dominus: vade, constitue spe-

Echio ſcribit] ad defendendos contra Turcam Chriſtianos, magno cum furore cameli inſtar exurget, ac vindictam à Turcis ſumet: qvæ deſtructio ab Ezechiele cap. 35. apertè fuit prædicta.

Dixit Dominus: qvemadmodum lætatus es ſupra hæreditatem domus Iſraël, qvòd illa ſit deſolata: ſic ego & tibi faciam. Qvaſi diceret Dominus: qvando, ò Turca, ſanguinem Chriſtianorum omnium maximè perſeqvêris, tum ipſe te perſeqvetur. Sicuti per vaticinium Danielis cap. 12. (qvod eſt: Beatus qvi expectat, & pervenit uſqve ad dies 1335. Tu autem vade ad finem, & qvieſces, & ſtabis in ſorte tua in finem dierum) qvaſi præfixum Ottomannicæ familiæ teempus fuit demonſtratum: ſic per eandem Prophetiam qvaſi deſtinatus Ottomannorum finis oſtenditur. Proinde in jam dicta ſententia, Tu autem vade, inqvit Daniel, ad finem, & qvieſces: qvod eſt: dura patienter ad finem hujus Draconis, tunc enim incipientem invenies reqviem.

Unde tempus hujus ſermonis deſcripturus (vade uſqve ad finem, & qvieſces: id eſt: perdura ad finem, & univerſalem invenies qvietem) dico, qvòd Hebræi literas duorum iſtorum Danielis verſuum numerales conſiderando, de verbo adverbum in lingua ſua Hebræa certum illarum numerum accipiunt, ex qvo tempus hoc modo reſultat:

Asre	511. Beatus,
Hamchachéch	78. qvi expectat,
Veiaghitha	99. & pervenit
Leiamím	130. uſq; ad dies
Elef	111. mille,
Scelós	1077. trecentos,
Meöth	
Scelocim	1039. triginta qvinq;
Vachamisáh	
Veatáh	412. Tu autem
Lech	50. vade
Lachéz	220. ad finem,
Vethanuach	470. & qvieſces,
Vethahamód	520. & ſtabis
Legoralchách	283. in ſorte tua
Lechez	220. in finem
Hagiamín	115. dierum.

Omnes illi numeri ſimul ſumti conficiunt 5335. & hi ſunt anni, qvi ſecundum Hebræorum conſuetudinem numerandi ſunt à principio mundi. Unde hi anni, utpote ſolares, in annum Salvatoris 1575. inciderent: qvo tempore ſecundum Hebræos magna qvies & pax erunt. Qvamobrem dici poterit, tranqvillitatem hanc non aliunde profecturam, qvàm per interitum Mahumetani & Ottomanici ſceptri; id qvod univerſalem effectum ctam nil aliud intelligi poſſe, arbitror, qvàm finem peſtiferi ſerpentis. Qvapropter David 2. Pſalmo jam dictam Danielis ſententiam qvaſi confirmans, dicit de anno 1572. debere Deum iram & furorem deponere, & concedere qvietem; hiſce verbis: oſculamini filium, ne iraſcatur, & pereatis à via. Et paulò pòſt: brevi exardeſcet furor ejus; beati omnes, qvi ſperant in eum. E textu Hebræo tempus hujus vaticinii ſecundum ordinem ſuprà dictum eruitur hoc modo:

Naſcecu	456. Oſculamini
Bar	202. filium;
Pen	130. ne
Jeenáph.	141. iraſcatur,
Vethoudú	419. & pereatis
Dérech	224. à via.

Hi numeri computati producunt 1572. Et hi ſolares ſunt anni, ab annis Jeſu Chriſti filii Dei inchoandi, per vocem: Oſculamini filium, Congratulamini vobis de Chriſto, ne vobis iraſcatur. Nam brevi, inqvit Propheta, exardeſcet furor ejus. Qvaſi diceret: tolerate pauliſper; mox enim præteribit furor divinus, & Beati omnes illi, qvi ſperant in eum. Itaqve Dominus anno 72. dilectorum ſuorum recordabitur, qvo tempore divinum ſuum deponens furorem, deprimere Mahumeticam & Ottomannicam incipiet feritatem: unde poſtea, juxtà memoratum Danielis vaticinium, anno Domini 1572. univerſalis erit reqvies: qvam qvidem à Domino precamur.

Aliâ qvoqve de causâ futura nobis contra Turcam ſperanda eſt victoria. Sciendum, ſub imperio Turcico in aliqvot regnis ac provinciis; ut Bulgaria, Servia, Boſnia, Romania, & aliis in locis magnum adhuc eſſe Chriſtianorum numerum, qvi patienter Turcicum ſuſtinentes flagellum, magno cum angore ſuam redemtionem expectant. Hi, inqvam, variis modis ſunt oppreſſi, non tantùm tributis, exactionibus & injuriis: ſed etiam levem qvamlibet ob cauſam vita privantur. Miſeri hi Chriſtiani, qvantò pejus cum ipſis agitur, tantò ferventiùs DEUM precantur, cum Davide Pſal. 119. dicentes: Ad Dominum, cùm tribularer, clamavi, &c. p. 889.

Ad horum preces omninò ſperandum eſt inclinari aures Domini, qvandoqvidem ſine intermiſſione vivas ſpargunt lacrymas, cum Davide Pſal. 19. clamantes: Exaudi nos Domine in die, in qva invocaremus, &c. Libera nos, ſicut Danielem è captivitate Babylonica, Joſaphat è multiplicibus inſidiis, Judith ab Holopherne,

tiones pæcis, non autem afflictionis: ut finem vobis concedam & patientiam: invocabitis me, & ibitis: orabitis, & ego vos exaudiam: qværetis me, & invenietis: inveniar à vobis, & reducam captivitatem vestam, &c.

In captivitate Babylonica, qvoniam ibi pii qvidam Dei ministri, ut Daniel, Tobias, Esdra, & alii erant, qvantumvis inter eos qvàm plurimi improbi & perversi reperirentur, nihilominùs tamen Deus suam illis misericordiam non subtraxit, sed anno septuagesimo eos liberavit. Cur itaqve non etiam de Salvatore nostro JESU CHRISTO speremus, qvòd infelices illos Christianos, qvi sub maligno Tyranno inviolatam servant Catholicam S. Ecclesiæ fidem, à crudelissima servitute sit liberaturus? Hi, inqvam, fervidi Christiani cum Davide integrum 73. psalmum ad Deum fundunt: ut qvid Deus repulisti in finem? &c, Comprehensum in hoc psalmo auxilium Dominus afflictis suis per Ezechielem cap. 44. his verbis promisit: Ecce, ego reqviram oves meas, & visitabo eas, sicut Pastor suum visitat gregem, in die, qvando medius consistit inter oves suas dispersas: ita ego visitabo oves meas, easqve liberabo ex omnibus iis locis, in qvibus erunt dispersæ.

Sperare nobis etiam licet victoriam ob assiduas beatorum Sanctorum preces, qvi ad cœlestem evecti gloriam continenter hanc Deum orant victoriam. Unde, si Dominus Lothum, Abrahamo, & Judam, Davide intercedente, liberavit: ad hæc, si Deus protexit Hierosolymas, & in gratiam Davidis non dissipavit Judæam: qvid nos per Apostolos & discipulos Salvatoris nostri nobis non pollicebimur? Et qvam ob rem precari debent Patriarchæ & Episcopi? non precaturos, putabimus, pro suis Provinciis, ut Catholicorum manibus restituantur? Imò certè Joannes pro Epheso, Andreas pro Achaja, Paulus pro Corinthiis, Dionysius pro Atheniensibus, Lucas pro Antiochenis, Gregorius pro Beritinis, Chrysostomus pro Constantinopolitanis, sicqve alii pro aliis locis Deum orabunt, non secus, atqve David fecit pro Hierosolymis. Et hunc in modum gloriosa procul dubio Christianorum succedet victoria.

De suprà dicta Victoria, juxta varias S. Brigidæ, aliorumq; pro-

desideraretur, ostendendum etiam duxi per dicta qvorundam sanctorum Virorum & Mulierum, aliorumqve hominum visiones, inspirationes, aut, divinos qvasi discursus, horum temporum, inprimis autem futuræ contra Turcam victoriæ statum. Itaqve dico, sciendum, propinqvissimam esse Mahumeticorum destructionem.

Qvocirca canunt pròphetiæ, qvòd inter Antichristum mixtum [in Italico habetur misto nec, satis constat, qvid per Antichristum mixtum sibi velit: unde, fortassis mysticum substituere liceat?) per Roboan figuram, & inter verum, per Nabuchodonosor designatum, secta Mahomitica in universum abolenda & dissipanda sit: id qvod Methodius, magnus ille Abbas, & alii sentiunt. Et ad demonstrandum, utrùm Antichristus mixtus jam advenerit, necné, dico: qvòd S. Augustinus & Lactantius, & Gregorius illum post annos 200. exspectârunt: & S. Eduardus de revolutione 7. dormientium dicit, tormenta sua 70. annis post 1100. circiter annos fore.

Sic multi Sanctorum, venisse jam illum, de suo tempore prædicârunt: alii nasciturum de Monacha, eqve Germania, Italiæ à Septentrione confini oriundum. Insuper dictum fuit, mistum hunc Antichristum unum è tribus falsis Pontificibus futurum, vi & dolo à certò qvodam imperatore creandum, qvi Papa hunc Imperatorem sit coronaturus, Christianismum, per Italiam præcipuè, extincturum. Secundum falsum pontificem, Græcum: tertium autem fore Italum.

De tribus his falsis Pontificibus Sibylla scribit Erythræa: veniet alia Aqvila, qvæ ignem gremio sponsæ imponet, & erunt [Locus hic subobscurus, apud ipsam Sibyllam videndus] cum ipsa Aqvila tres adulteri, sed alius sponsus legitimus illos devorabit. De his tribus adulteris Joannes in 16. Apocalyps. scribit: Et vidi ex ore Draconis egredientes ranarum instar, tres immundos spiritus, qvi à Regibus terræ ibant, congregatum illos ad prælium, in die Domini. Tribus his adulteris Abbas certos assignat titulos. Et scribit Frater Rusticianus, abbreviator prophetiarum, discordes qvidem inter se fore tres istos Antipapas, sed in hoc concordes, qvòd nimirùm ituri essent contra verum sponsum, ad exterminandum illum: sed hunc (ut verè contigit) exterminaturum illos.

p. 89

qve dico, unumqvemqve ex tribus hisce adulteris suo extitisse tempore. Græcus hoc modo fuit: qvòd videlicet veri Pontificatus destructio profecta est à tribus factionibus contra Ecclesiam excitatis: adeò, ut primi Antipapæ, constantis animi, fuerint Patriarchæ Constantinopolitani, seu Græci, à perfidis Imperatoribus concitati: unde omnis ruina Arriana contra Romam per Aqvilonem à Gothis, Lombardis, eorumqve assecIis processit. Et hic fuit Antipapa Græcus.

Inde ab illustrissimis Venetis per bonos Imperatores Orientales, ac demum à Carolo Magno, rebus in debitum ordinem redactis, pòst in Italia propter Papatum continua extitit dimicatio: qvia imperium à Gallis sanctæ Ecclesiæ Protectoribus fuit translatum, adeò ut per il soporto (in qvo sensu hoc Italis dicatur, haud memini) Germenorum imperatorum in centum annis, & ducentis post Carolum Magnum, primum Mundi verum Imperatorem, reperta sint (qvemadmodum est in sacro ceremoniali) multa schismata. Ita se habuit per tot scismamata, intrusiones & expulsiones Antipapa Italicus.

Græcus Antipapa per Turcam totus est absumtus: Italicus jam dudum evasit debilissimus: ut omne periculum in Antipapa Germanico omnium deterrimo consisteret, ob confœderationem, cum Turcis, Saracenis, Scythis, Tartaris seu Barbaris habendam: id qvod factum est. Antipapa hic Germanicus, seu mixtus Antichristus, omnium pessimus, olim à Sybilla Symea fuit prædictus, ita dicente:

Cùm fuerint anni transacti mille ducenti,
Et decies bini post partum virginis almæ,
Tunc Antichristus nascetur Demone plenus.

Qvando igitur circa annum 1190. à multis Antichristus brevi futurus fuit prædictus, evènit illud à mundo non animadversum, & qvidem qvòd oriundus esset à Moniali. Hic alius nemo fuit, qvàm perfidus ille Tyrannus (qvi inter cæteras urbes Brixiam & Mediolanum admodum afflixit) Fridericus Imperator, cujus impietatis occasione illustrissimus Senatus Venetus, mandato Pontificis Romani, imperio maris fuit potitus.

Hic Fridericus filius erat Constantiæ, Roggieri Filiæ, qvi filius fuit Roggieri 3. Ciliciæ Regis, qvæ in Monasterium S. Mariæ de Panormo (qvanqvam unica hæres) concluſa, ruina (secundùm magnum Abbatem) illius Regni esse debuit, matrimonio juncta fuit, & anno 1194. Fridericum istum peperit: idqve [res stupenda & admiratione digna] anno ætatis suæ 55.

Ita filius ille Diaboli, Antichristus personalis & mistus, de factione sua Idolum seu Antichristum constituit mixtum, qvo omnibus sibi subjectis populis interdixit, qvòd, qvisqvis idolo suo nollet obedire, & aliqva in re Pontificem Rom. qvi se Christi diceret vicarium, adjuvaret, perditus atqve proscriptus esset. Hoc, ut semel dicam, Christianitatis fuit incendium. Qvamobrem non in Occidente solùm, sed etiam in Oriente, disturbando la santa cruciata, (id est, sanctæ cruciatæ ordinem) qvæ est Hierosolymis, nocebat.

Nam [juxta Pandolphum Collenutium in compendio de Neapoli] Romam usqve perveniens, magnum ibi damnum & internecionem dedit: exercendo, inqvam, contra eos, qvi ordinis sunt sanctæ Cruciatæ, sævitiam adeò, ut eorum nonnullis vulnera inflagi in modum crucis, aliisqve multis caput eodem modo findi, Sacerdotibus la cogida della chicrica [qvid codiga Italis significet, me latet: sed, partem esse vestis sacerdotalis, ex hoc loco colligitur) in crucem discindi, multaqve alia diabolica damna afferi curaret.

His ita comparatis, dici potest, fuisse illum non Lombardiæ solùm & Italiæ, sed ipsius etiam Germaniæ ruinam: siqvidem Fridericus Barbarossa Patre & Avo non minor fuerit. Unde multa Germaniæ loca fuerunt infecta, ut ibi templa, Monasteria, & Religiosi malè tractarentur: qvæ res postea qvasi in causa fuit, cur Turcæ in Forum Julium & alia loca (qvamvis cum suo damno) toties excurrerent.

Cùm itaqve demonstraverim, venisse jam Antichristum mixtum: verè potest affirmari, secuturam hisce annis Christianorum contra perfidum illum serpentem victoriam. Priusqvàm autem Unionem (uniendorum imagines posuit autor tres, Leonem; agnum insulatum, & gestantem pedum Episcopale, stantemqve super monte; atqve coronatum gallum; hoc addito versu: *Unio conspirat sancta, incursura colubrum.*) Ostendam Fidelium non præteribo alia qvædam de hac ipsa unione vaticinia.

Primum ergò in prophetia typis excusa, cum prognostico qvodam Joannis Anshelmi Nostradami [si modo fidem meretur] instantibus nunc annis adimplendo reperiri

dinem incutiet. Tunc Aqvila & Gallus reconciliabuntur, coibuntqve ad resistendum Principi illi Orientali, Leone tamen Maris illos adjuvante, & Christi ministris pariter ad sui defensionem, tantiqve incendii extinctionem concurrentibus.

Insuper, cùm celebris admodum vir, sanctam Fidelium unionem suscitaturus, esse debeat, imitatione Theolesphori Cusentini prophetiarum compilatoris, dico: Instantibus his tribulationibus, Pontificem fore spiritu plenissimum, qvi cum sancta unione initium abruptionis tribulationum, ad immanis bestiæ adventum usqve faciet. Pergitqve idem Abbas, dicens in suo libro de Conc. Circa prædicti Beatissimi Papæ tempus idem erit munus, qvod sub tempus nativitatis nostri Salvatoris fuit: siqvidem alter qvidam Zacharias erit, & alter Joannes Baptista.

Jam autem, qvòd prænominatus ille sanctissimus Pastor sit præsens Pater noster, sanctissimus Pius Qvintus, ex dicto di Rabano (de hoc autore dictisqve his vide in parte prima hujus operis fol. 668.) probatur, dicentis: Ite, fidelis mei [inqvit Dominus] celeres, & invenietis virum religiosum, Amicum meum, carcere concluſum, non in domo regia, calvum, nigrum gerentem cucullum, & in prospiciendis magni momenti rebus acutissimum: sed sciatis, moriturum eum in hisce afflictionibus. Et pergit Abbas hunc in modum: Hicqve ob plurimas suas virtutes nominabitur angelicus, fietqve Pastor fidelium.

Sic contigit nostro Pio Qvinto: cùm in novi post Pium Qvartum Pontificis creatione, divinus Spiritus cogitationes sancti Cardinalium Consistorii ad Pii qvinti electionem deflexit, qvi [ut Ordinis erat Prædicatorum] nigram gestans cucullam, atqve humanarum cogitationum veluti carcere clausus (qvando nemo, vel saltem pauciſſimi de eo cogitabant) in auspicato illo die summus Christi vicarius fuit electus: ut meritò inter Fideles cantari potuerit: Benedictus, qvi venit in nomine Domini.

Jam super illam sententiam di Rabano, qvòd moriendum sit Pastori, pendente adhuc perfidi Tyranni tribulatione: scriptum reperitur in Abbatis prophetia, de Martini qvinti pontificis successoribus tradita, qvòd rum, qvi hominum pectora ad vitam honestam & spiritualem sit suscitaturus, & vitiis positurus obicem, hoc est, è cordibus hominum ea exemturus: unde pax propemodum universalis seqvi debeat: id ego statim ab ejus electione prædixi, & hoc meum præsagium figuris notatum hieroglyphicis ad ejus sanctitatem transmisi.

Transiturus jam ad speratam victoriam, affirmo, eam esse propinqvam: qvandoqvidem Dominus cum Christo, filio suo unigentio (ut ex revelatione S. Brigidæ libro 3. cap. 33. patet) loqvens, Profectò, inqvit, cùm te non sine sponsa degere, eamqve non, nisi qvàm castissimam habere, deceat, ideò ego amicos meos, hoc est, Christianos cum vicario meo ablegabo, qvi tibi novam sument sponsam, aspectu venustam, honestam moribus, & desiderabilem, eamqve in cubiculum tuum [hoc est Ecclesiam] adducent. Hi mei amici celeres erunt, instar avium, qvia meus propemodum ipse spiritus eos transferet, qvi fortes erunt eorum instar, ante qvorum manus mœnia concident: magnanimi eorum instar, qvi non formidantes mortem, suam reliqvere vitam promti sunt. Hi novam tibi sponsam (sectam scil. Mahometicam) adducent, tibiq; magno cum honore, ornamento, devotione & caritate acqvirent: idqve cum labore insigni (depugnando scilicet) & perseverantia. Ego, qvi jam loqvor, is sum, qvi in Jordane & monte clamavi: Hic est filius meus dilectus. Sermones mei mox erunt completi.

Hæc nova sponsa nil aliud est, qvàm S. Hierosolyma, & secta Mahometica, ad Christum, hoc est S. Ecclesiam, Fidelium Matrem, reducenda. Porrò ad pleniorem temporis speratæ victoriæ, & destructionis Turcarum nunc instantis demonstrationem, videndum propheticum S. Bemechobi [cujus suprà meminimus] Episcopi dictum, qvi demonstrata per suam prophetiam [à S. Methodio confirmatam] Filiorum Ismaël origine, de eorundem interitu postea loqvens ait,

Et post dierum tribulationem, ab Ismaëlitis, totum penè orbem vastantibus, perfectam, illi ornamentis exauro, argento, purpura, & preciosissimis decorati vestimentis, ceu sponsi dicent: Neqvaqvam è manibus nostris elabentur Christiani: deqve suis gloriabuntur triumphis, dicentes: Ecce vidimus terram per noten-

sub jugo & tributo erunt, omnibus divitum, sacrorumque templorum ornamentis, auro & argento potientur. Tunc ingens vigebit tribulatio, & transitus Saracenorum erit ab uno mari usque ad alterum; eruntque regiones impervia, & via illorum via nominabitur angoris, &c.

Sanè statui potest, quòd, quantum in hoc continetur vaticinio, sit adimpletum: siquidem non dicat, Italiam ab Ismaëlitis, hoc est, Turcis fore subjugatam; sed Romani, inquit, occidentur, & in fugam vertentur universi: quod quidem, meo judicio, dici potest accidisse, in tot ac tantis direptionibus superiori tempore in iis ac circumvicinis locis à dictis Canibus, magna cum animarum jactura perpetratis. Cùm itaque nil aliud restet, quàm Italia, quæ non est in potestate Turcarum, fueritque Hispania novis seditionibus, Gallia pravis Hæreticorum sectarumque diabolicarum tumultibus, & Germania per Ungariam aliasque discordias afflicta; finem Turcarum ajo esse vicinum, nisi tamen Deus adhuc vehementiùs Germanos per Agarenos affligere velit, qui creduntur sanguinis esse Turcici, nimirùm de Agar matre Ismaëlis.

Unde in hanc sententiam Reynhardus Lolhardus in sua revelatione dixit: hæres veniet de Doglioso [qvid vocabulum hoc Doglioso sibi velit, obscurum est, nisi dolorificum aut dolore plenum significet, atque ita de truculento Tyranno intelligatur. Nam doglia idem est Italis, quod dolor Latinis] qui de stirpe sacra se generatum gloriantur, sed originem habet ab Agar, & successores ejus nominati sunt Agareni; hi vivendo de rapto, rabidarum bestiarum instar, Christianos septentrionales & occidentales invadent.

Et proinde inquit sanctus Methodius: eveniet etiam, ut aliquando Agareni in Germaniæ parte congregati egrediantur è deserto, & in parte Terræ Lunæ omnem obtinebunt terram, & via eorum nuncupabitur Agarena. Quandoquidem urbes & regna subvertent, & sacerdotes in templis occident, & cum mulieribus in illis dormient, & ex sacris vasis bibent, & equos suos divinis Sanctorum sepulchris alligabunt: id quod Christianorum tum temporis faciet iniquitas. Postea Agareni isti ad aureum pomum Agrippinæ hoc est, Coloniæ ferro compellentur, nullo Christianorum principum illis resistente, excepto Hispaniarum Rege, qui solus successorem di Doglioso occidet.

hæres di Doglioso XV. Turcarum ramus veniet, subvertetque Poloniam, Misniam, Thuringiam, Prutheniam, ingredieturque Picardiam, Barbantiam, & Flandriam, perimeturque ad Pomum, ut Juvenis Anglicus scribit, aureum. Qua de causa jamdudum Christiani principes concitatas inter se tantas rixas deponere, unanimiterque in sacrum fœdus coire, non minùs ac reliqua omnis Christianorum turba, debebant, relicta sua illa peccatis implicita vita, bonam & honestam vitæ rationem amplectentes.

Repurgatis hunc in modum à sinistris suis (si qui tales habent) animis Principum cordibus, perversisque subditorum vitiis, certus sum de suprà dicto Agarenorum adventu per Dominum abrumpendo, qui, nobis interim ferventes preces, synceram confessionem, ac commissorum delictorum pœnitentiam præstantibus, nos exaudiet adeò, ut, sumtis contra immanem Draconem (qui, Cyprum, Italiam, omnesque Christianitatis reliquias se absorpturum, minatur) armis, deprædicatam tanto jam olim tempore concessurus sit victoriam: quam sanè mox benignus ille Deus, ut infrà dicam, (dummodò nobis ipsi non desimus) vult concedere.

De futura & sperata contra Turcam victoria, secundum sacras Hieremiæ, Danielis, Ezechielis, aliorumq; Prophetias. p. 887.

POsteaquàm superiùs causam ostendi, ob quam Turca ad tantam pervenit potentiam, operæ precium nunc videtur, è sacro Prophetarum textu (quantum quidem per ingenii vires licebit) demonstrare, quòd brevi tempore magna perfido huic Tyranno immineat calamitas adeò, ut ira Dei, quæ tanto tempore in nos sæviebat, nunc ad in iniquum illum serpentem sit convertenda. Qua de causa ardentissimis orationibus omnium fidelium cœtus Deo partim gratias agere, partim preces fundere debet, ut ille nobis suam largiri gratiam dignetur, quò peccatores à sceleribus suis abstineant, infirmi fortes evadant, ac pusilla nimes resumant animum.

Et hoc quidem, ut sacer adimpleri textus incipiat, cujus tractationem nunc inchoaturus dico; quòd, adversario nostro, virulenti serpentis, iracundi ursi, animosi apri, velocis pardi, crudelis crocodili, & voracis lupi speciem gerente, &, dum

plurimum præ cæteris omnibus totius mundi gentibus in se bonitatis habebit. Gens hæc initio vili pendetur, qvando eorum exiguus eris numerus, sed postea per omnia loca aqvis pervia erit formidabilis. Et hi bonam in se proprietatem habebunt, multùm illis apud Deum & homines profuturam, qvòd nimirùm nulla re communitatem suam fraudabunt: hæcqve illorum proprietas apud illos durabit, donec curtum brachium Græciam versus illis crescat: qvo qvidem tempore multi improbi suam illis fortunam invidebunt adeò, ut facinorosorum nautarum nomen [qvamvis mendaciter] sint gestaturi. Et hoc nomen tam magno Serpentinis [Turcis] constabit, ut non, nisi cum eorum venia, mare ampliùs ingredi sint ausuri.

p. 893. Et seqvitur in ejusdem libro cap. 2. Et illa Naturam provincia nomen habet V. (hoc est Venetiæ) & principalis ejus locus vocabitur R. hoc est, Rilato, id est, rivus altus. Inchoato itaqve per peritum Nautam certamine, seqvetur Aqvila Septentrionalis, sed cum exiguo volatu, ob pennarum inopiam. Unde postea, si concordare volumus vaticinia, mortuo forsitan Imperatore, pendenteqve inter Electores lite, pluribus in locis, qvàm ut credi possit, magni enascentur rumores. Ac proinde prophetica Martiniana Chronica sic habet:

Et omnis hominum malitia contra sponsam erit directa, nec per 25. menses qvenqvam habebit defensorem, qvia nec imperator in Septentrione, nec Papa Romæ, (qvòd tum fortè ibi non sit futurus, qvemadmodum aliqvando eum Venetiis reperiri contigit) neqve Rex Galliarum iis erit temporibus.

Qvare, qvantum ego qvidem conjicio, post Italiam, Hispaniam, Galliam, & Germaniam, in meliorem statum unionemqve reductas, summus Romæ vicarius Pastor confirmabitur universalis, eritqe unus tantummodò dominus, hoc est, Imperator, sub qvibus unicum duntaxat regnum erit, unicus fidelium grex, ac fides unica. Unde statuendum est, qvod Rex ille in vaticiniis prædictus, omnium Christianorum Imperator creatus, Hispaniæ, Galliæ, Angliæ atqve etiam Germaniæ Rex erit. Et ita demum adimplebuntur vaticinia.

Jam, qvòd hic Rex debeat esse Rex Galliæ, Hispaniæ, & Angliæ, Cataldus Fineus de insigni Turcarum invasione loqvens, Christiam, & coronam obtinebit geminam. Posthæc transmisso pelago, magno cum exercitu Græciam intrabit, omnesqve Turcas & Barbaros sibi subjiciet, ac qvotqvot Christum adorare crucifixum detrectabunt, ad mortem condemnabit: qvo facto, pax inter Christianos florebit.

Et pariter: qvòd Rex Angliæ, & qvidem Leoni junctus esse debeat: illo tempore, inqvit Juvenis Anglicus lib. 4. cap. 16. Rex Angliæ, numerosæ Gentius dominus, Ecclesiæ mandato, defuncto magno campiono [fortè capitaneo] in S. Ecclesiæ gratiam mare cum peritis Nautis transmittet.

Jam, qvi sint periti illi Nautæ, ostendit ipse Anglicus libro 2. cap. 2. Præfectus tanti navalis exercitus erit Venetus. Et ulteriùs libro 3. cap. 45. Priùs, inqvit, qvàm veniat Filius perditionis, hoc est, verus Antichristus, tantum Hierosolymis suscitabitur bellum, ut totus Orbis illud sit experturus, & tum Hierosolyma Saracenorum manibus eripietur. Sed victoria dicti regis erit, ut bonorum Nautarum, hoc est, Venetorum, qvorum successus esse debet, qvalem ponit prædictus F. Rusticianus, ita scribens: Reliqvum est, ut abolito magno Campione (Duce, Gladiatore, seu Capitaneo) contumaci, hoc est, utroqve Antichristo, utriusqve littoris, hoc est, Parisiorum & Venetiarum, Reginæ *in æterna* vivant concordia, hæc qvidem ad dispendandum, illa verò ad imperandum in charitate Orbi universo.

Imminens hæc sperataqve victoria ab ipsismet Turcis etiam proclamata est, qvi certam qvandã in Turcica sua lingua prophetiam adducunt, ex qva certò sibi persuadent, brevi futurum suum finem; eaqve talis est: Parissah omoz gehelur, &c. qvod Italicè sic sonat:

Venirà l' Imperadore &c. hoc est, latinè: *Veniet Imperator noster, eripiet Principi cuidam infideli suum regnum, auferet etiam rubrum pomum, & in suam id potestatem redigit adeo, ut ad septimum usq; annum Christiani gladium non sint capturi. Erit illorum dominus usqve ad annum duodecimum, ædificabit domos, plantabit vineas, circumsepiet hortos, progenerabit Filios, & post duodecimum annum a rubeo pomo in suam potestatem redacto, gladius apparebit Christianorum, qvi Turcas in fugam vertet, &c.*

Hoc vaticinium aliqvi sic sunt interpretati, qvòd per principem infidelem princeps intelligatur Christianus, qvia Christiani Turcis vocentur Ethnici. Per rubeum

dem eſt, ac Sacerdos Græcus, aut Patriarcha. Ædificabit domos, hoc eſt Moſchæas ſeu templa Mahometica. Plantabit vineas, hoc eſt, novas colonias, & populorum tranſitus. Inſtruet hortos, hoc eſt, muniet occupatas à ſe provincias. Filios habebit, hoc eſt, ſecta Mahumetica incrementum ſumet.

Poſt annum duodecimum: Turcæ duobus hæc modis interpretantur: primùm, qvòd poſt duodecimum eorum Imperatorem, dominium ſuum ad finem ſit perventurum. Tunc enim apparebit gladius Chriſtianorum, hoc eſt, Exurget ſancta fidelium unio, qvæ in fugam vertet, hoc eſt, in exterminium, Turcas, hoc eſt, ſectam Mahometicam. Alii dicunt, qvòd ſinguli hi 12. anni decem annos ſignificent, ut futuri ſint in univerſum anni 120. & hi qvidem in annum 1573. caſuri. Cùm itaq; præſens Turcarum Imperator ſit decimustertius, & nos annum 1573. ferè attigerimus, ideò unuſqvisq; fidelium accingatur gladio propterea, qvod ab illis reportatus ſit victoriam.

p. 894. ## *De futuro & ſperata victoria, ſecundùm varia prodigia ad Caffam obſervata.*

MOnſtratis hactenus iis, qvæ prophetiæ de ſperata contra Turcam victoria produnt, oſtendendum qvoqve id ratus ſum, qvod olim in meorum diſcurſuum aliqvo de miraculoſis iſtis ad Caffam, urbem Turcis ſubditam, anno 1567. viſis portentis judicavi. Proinde dico, qvòd die 26. Januarii, cœlo ſereno, per totam urbem tres conſpecti fuêre Soles, inter duos arcus, qvorum ſuperior candidus, inferior variè coloratus erat. Hi per tres horas durârunt. Poſtea arcus mutati ſunt, & evanuerunt, atqve ſuperior Sol montem, alter Orientem, ac tertius Occidentem verſus eſt progreſſus.

Hujus interpretatio talis erit: qvòd Sol ſit luminare majus, qvodqve ab eo cæteræ ſtellæ ſuum mutuentur lumen. Qvare S. Theologi illum ſapientiſſimè unico omnipotenti Deo aſſimilârunt, qvi, ut univerſi conditor, rebus omnibus lumen impertitur. Unde affirmare licet, qvòd ſuperior Sol cum reliqvis duobus, qvi omnes ſub candido arcu locati eum continebant, viſus, ſacroſanctam denotet Trinitatem, qvæ tria in uno complectitur. Ita tres illi conſpecti ſoles, qvoniam arcu continebantur candido uno, divinitatem ſignificârunt.

Qvantum deinde ad interpretationem attinet hieroglyphicam, apud antiqvos Ægyptios (ut ſentit Pierius Valerianus) per ſolem unitas, ſumma imperii maieſtas ſeu templa Mahometica. Plantabit vineas, hoc eſt, novas colonias, & populorum tranſitus. Inſtruet hortos, hoc eſt, muniet occupatas à ſe provincias. Filios habebit, hoc eſt, ſecta Mahumetica incrementum ſumet.

Poſt annum duodecimum: Turcæ duobus hæc modis interpretantur: primùm, qvòd poſt duodecimum eorum Imperatorem, dominium ſuum ad finem ſit perventurum. Tunc enim apparebit gladius Chriſtianorum, hoc eſt, Exurget ſancta fidelium unio, qvæ in fugam vertet, hoc eſt, in exterminium, Turcas, hoc eſt, ſectam Mahometicam. Alii dicunt, qvòd ſinguli hi 12. anni decem annos ſignificent, ut futuri ſint in univerſum anni 120. & hi qvidem in annum 1573. caſuri. Cùm itaq; præſens Turcarum Imperator ſit decimustertius, & nos annum 1573. ferè attigerimus, ideò unuſqvisq; fidelium accingatur gladio propterea, qvod ab illis reportatus ſit victoriam.

p. 894. ## *De futuro & ſperata victoria, ſecundùm varia prodigia ad Caffam obſervata.*

MOnſtratis hactenus iis, qvæ prophetiæ de ſperata contra Turcam victoria produnt, oſtendendum qvoqve id ratus ſum, qvod olim in meorum diſcurſuum aliqvo de miraculoſis iſtis ad Caffam, urbem Turcis ſubditam, anno 1567. viſis portentis judicavi. Proinde dico, qvòd die 26. Januarii, cœlo ſereno, per totam urbem tres conſpecti fuêre Soles, inter duos arcus, qvorum ſuperior candidus, inferior variè coloratus erat. Hi per tres horas durârunt. Poſtea arcus mutati ſunt, & evanuerunt, atqve ſuperior Sol montem, alter Orientem, ac tertius Occidentem verſus eſt progreſſus.

Hujus interpretatio talis erit: qvòd Sol ſit luminare majus, qvodqve ab eo cæteræ ſtellæ ſuum mutuentur lumen. Qvare S. Theologi illum ſapientiſſimè unico omnipotenti Deo aſſimilârunt, qvi, ut univerſi conditor, rebus omnibus lumen impertitur. Unde affirmare licet, qvòd ſuperior Sol cum reliqvis duobus, qvi omnes ſub candido arcu locati eum continebant, viſus, ſacroſanctam denotet Trinitatem, qvæ tria in uno complectitur. Ita tres illi conſpecti ſoles, qvoniam arcu continebantur candido uno, divinitatem ſignificârunt.

Qvantum deinde ad interpretationem attinet hieroglyphicam, apud antiqvos Ægyptios (ut ſentit Pierius Valerianus) per ſolem unitas, ſumma imperii maieſtas poſuit tabernaculum, &c. Hinc affirmare licet, qvòd, ut Sol unitatem ſignificat, viſiqve ſunt tres Soles, denotetur, Sectam Mahumeticam in tres aut plures partes diviſam iri, & qvod inter perfidos illos oritura ſit diſcordia, ſive religionis, ſive præeminentiæ, rixarum, odiorumqve inter illos excitandorum cauſa. Hincqve ſi è præteritis futura conjectare volumus, firmum confici poteſt argumentum, ita fore.

Nam anno 1077. tres in Italia Soles apparuerunt, inqve novi Pontificis electione ſchiſma tuit exortum ita, ut Henricus Imperator, congregatis 24. Epiſcopis, Pontificem ſuo arbitratu creaverit. Præterea anno 1107. tres conſpecti fuerunt Soles in Oriente, cum arcu verſicolore, ac inde Turci contra Damaſcum arma ſumſit. Adhæc anno 1157. tres in Italia Soles ac tres Lunæ, qvarum media crucem ante ſe habebat, viſi fuerunt, fuitqve inſecuta illas diſcordia, & ſchiſma in electione Pontificis. Anno 1469. Romæ apparuerunt tres Soles, fuitqve Roma à Turcis infeſtata. In Polonia viſis anno 1492. tribus ſolibus, ſubſecuta fuit inter Ungaros & Maximilianum Imperatorem diſcordia.

Cùm itaqve prodigia hæc oculis noſtris ſint obvia, ſtatui poterit, Turcas in Græcia & Turcia, ob diſcordiam in illis partibus enatam, inſignem aliqvam cladem paſſuros, ac inſuper fidelibus, qvanqvam ſuo cum ipſorum damno, aliqvid facturos negocii.

Tranſeamus ad ſecundum prodigium. Dico, die ejuſdem prædicti menſis 28. circa horam noctis qvartam, cœlo etiam ſereno, viſam in urbe Caffa ſplendidam crucem, ſupra qvam fulgidiſſima lucebat ſtella, & ſub cruce Luna cum ſuis cornibus ſurſum ſpectantibus ſtabat: circa cujus interpretationem dico, felicem id Chriſtianis ſucceſſum portendere: ſiqvidem Luna apud Hieroglyphicos unitatem piorum ſignificat adeò, ut aſſeverandum veniat, Chriſtum JEſum ſupra fideles ſuos conſtitutum, effecturum, ut Turcica rabies (qvæ contra Chriſtianos gliſcere creditur) in ſeipſam vertatur: fiatq; deinceps pia fidelium congregatio.

Exemplo huic rei Luna eſſe poteſt, qvæ interdiu an. 1156. in Italia cum cruce fuit conſpecta, qvam etiam in Italia, per Fridericum Barbaroſſam orta, excepit affiictio. Anno 1120. Leodii, viſa cruce, bellum civile fuit excitatum. Idem obſervatum eſt in Anglia anno 1190. ſecutæqve ſunt in ea regione contentiones. Præterea, cùm Luna Hieroglyphicis Ægyptum & Perſiam denotet, ideò, & illas par-

ones, dici poterit, qvòd tres illi obſervati Soles, deflexo in diverſas partes ſuo curſu, portendant, Turcus ad Occidentem, Ortum, & Aqvilonem vires ſuas converſuros; ſed poſtea, Deo ſic volente, per inteſtinas occultè inter ipſos excitatas diſcordias, intemperies illorum (beneficio divino) in proprium eorum damnum, & extremam ferè internecionem ceſſuras, illosqve ex omni parte victoriam amiſſuros. Vel aſſeverari poterit: Turcam aut regnum illius in tres pluresvè partes ſciſſum iri, ſingulis partibus ad proprios ſuos & antiqvos poſſeſſores redituris.

Qvamobrem illa in Oriente [ut dictum eſt] animadverſa prodigia, Turcas furioſè contra Chriſtianos inſurgentes, ſuam ipſorummet ruinam paraturos, prænunciant: qvandoqvidem ita feret divina voluntas, ut tandem tam ſordida in fidelium colluvies, excuſſo dæmone, ſub ſuave jugum S. Eccleſiæ ſeſe recipiat. Qvod uti ſic fiat, unusqvisqve Deum orare debet: ſin minùs, fiat voluntas Domini.

p. 895. ## *De prædicta futura ſperataq; victoria, ſecundùm varia vaticinia & prognoſtica.*

QVamvis futuram & ſperatam contra Tureas victoriam primùm juxta ſacros Prophetas, deinde ſecundùm alia vaticinia, obſervataqve præſagia ſatis ſuperqve demonſtrârim: non tamen alienum fuerit ab inſtituto, Aſtrologicè etiam, qvantùm videlicet ſydera ad exſpectatam præſentibus hiſce annis victoriam inclinent, oſtendere, ac, ut aliqvi ſentiunt, qvinqve, aut pauciorum, ſecundum alios, annorum ſpacio. Ac fortaſſis hoc 1570. [qvod Deus faxit] hujus rei illuſtre qvoddam fiet principium, cùm de ſancta Fidelium unione, tum de tumultibus Turcicis, eorumqve damnis intelligendo.

Proinde rem aggreſſurus dico, qvòd in prognoſtico, (ſotto brevità) anni 67. 68. & 69. à me facto ſcripſerim, in fine anni 1569. hoc eſt, ſub veris anni 1570. principium, tractatum iri de unione fidelium, idqve hiſce verbis: Medici qvidam potentes Mithridatium qvoddam ſeu Theriacam præparabunt, qvæ venenum rabidi ſerpentis propemodum extinguet: qvam ob cauſam oraculum Mechæ penè fatuum reddetur.

novas ibi ſedes fixuri: nam conatus eorum erunt fruſtranei. Et alio qvodam loco inqvit: O calamitoſum, per conflictum qvendam, Regis illius finem! ô formidabilem novi Tyranni exitum, qvi magnis Regibus occaſionem præbebit cogitandi de eo, qvod faciendum, &c. Et in præcedentibus inqvit: Qvidam ex propria voluntate & ſumtibus in militiam ibunt, & major Italiæ pars inde erit immunis. Et in ſeqventibus: priùs fortè, qvàm Auguſtus prætereat, propter Saturni & Martis conjunctionem, utilis qvidam apparatus & principum Chriſtianorum unio ſperari poteſt, unde aliqvis [Turca videlicet] depreſſus ægrè rem feret.

Ad hanc unionem, ſuſcipiendaqve adverſus malignum iſtum Tyrannum arma, qvod attinet, Joannes Lichtenberger ſeu de Claromonte in ſuo de anno 1484. ad imminentes hoſce annos producto vaticinio, multis retrò annis multa de Catholico contra Turcas bello præſagiens, ac de Illuſtriſſ. Senatu Veneto cap. 24. loqvens, Princeps, ait, illuſtriſſime, qvi Leonem geſtas coronatum, ab omni impedimento liberum, attende clementer, ut principem decet: qvandoqvidem ex ſententia Ptolomæi, Sapiens dominabitur aſtris; cæleſtes influxus tibi tuisqve multiplicem prænunciant fortunam. Qvamobrem tibi tuisvé Leoncini monteſi [id eſt, magnis, vel Leunculis fortè] ingentes conferentur honores, aut vel tu ipſe, aut aliqvis ex tua familia [hoc eſt, Civis aut nobilis] exercitus erit ſive eqveſtris, ſive pedeſtris capitaneus, aut navale geret imperium, aut poteſtatem habebit vitæ & mortis, & urbes cum caſtellis ob tuum adventum contremiſcent, ac ſi ſapienter circumſpexeris, magna tibi tuisq; continget felicitas, &c.

Et hæc unio armamentorumqve proviſio, qvæ fieri debebat, non in alium finem ſuſcepta fuit, qvàm ob Tyranni alicujus, hoc eſt, Turcæ adventum: de qvo ego meum præterito ſeptembre, qvoad ſtatum anni 1570. ferens prognoſticum, ejus adventum his verbis prædixi: qvod ſyderum influxus minantur, à perfido proficiſcetur Tyranno, qvi non exiguum afferet damnum: ingentem iis qvos attigerit, eorumqve vicinis terrorem incuſſurus.

Hoc Annibal Raymundus Veronenſis, peritiſſimus affirmat Aſtrologus, qvi de

vitæ pacatæ avidos, concitabunt formidinem. Jam, qvod sat futurum sit hoc anno negocii, idem ille Raymundus prædixit, inqviens: Et qvoniam Mars grandis in hac revolutione, Orbis divisor erit, utraq; constellatio expeditionis cùm navalis tum terrestris poterit esse occasio.

Porrò qvi rerum hujusmodi bellicarum futuri sint participes, à multis ostensum est. Ac primùm ego in meo supra 1570. annum prognostico ita scripsi: Saturni cum Marte conjunctio contentionem inter Arabes & Græcos, sive in Græcia & Arabia minatur. Et ulteriùs dixi: illæ gentes, qvæ Eclipsin hujus anni in decima domo habebunt, (hoc est Constantinopolitani) cum suis ad mare usqve Adriaticum vicinis haud lætabuntur, sed præ cæteris tristes erunt, &c.

Qvò usqve autem bellici isti tumultus debeant extendi, sic effatur jam dictus Anshelmus: Viennam & Austriam versus novi tumultus erunt, sed in Turcia varii conflictus & apparatus fient bellici, non sine illius imperii, ut astra qvidem promittunt, periculo.

Antonius etiam Arqvatus (non ille typis excusus, qvi corruptus est, nec manuscripto respondet) in qvodam suo, de Turcarum adventu, manuscripto judicio sub finem inqvit: Vexabit Apuliam, affligetqve navali suo exercitu Galliæ, Hispaniæ &
p. 896. Italiæ littora, maximumqve Christianis terrorem incutiet: sed Christus tantam ejus stragem haud feret, suscitabitqve contra illos furorem Germanicum, Hispanamqve & Italicam militiam: atqve ita demum Turca dissipabitur.

Turcarum adventu, variisqve ea de re rumoribus hactenus ostensis, exponendum nunc videtur, qvod omnium maximum contra prædictum serpentem robur sit futurum. Discursum itaqve meum continuaturus, id afferam, qvod certum qvoddam Pamphilo Riccio [si modo fidem id meretur] adscriptum habet prognosticum, cujus judicium ad annum usqve 1583. protenditur. Leo [inqvit] robustus anno 1570. exertis dentibus eos, qvi caudam illi sunt evulsuri, mordebit, suisq; tremendus erit adversariis. Inde ætas redibit aurea, cantabiturqve hymnus iste, qvi sonat: Benedictus, qvi venit in nomine Domini, &c.

Jam duo nobis adhuc demonstranda restat, qvorum unum est ingens Turcarum ruina: alterum Victoria Fidelium. Qvocirca de insignibus damnis, detrimentis, ac mutationibus Turcarum acturus, id

tium aut decimum qvintum ramum [multò minùs autem 1575. aut alium circiter annum) haud excedet. Tunc obitus Imperatoris Turcici occasione horrendus eveniet casus adeò, ut magna inter illos Turcas, Magnates, & Ottomannos exoritura sit contentio, eruntqve ab extraneis occisi: & omnis Græcia ruinis externisqve bellis perturbabitur, eodemqve tempore fame simul ac peste affligetur: nec Græcis Mahometicisqve vel minima respirandi facultas indulgebitur, usqve dum penitùs è medio sint sublati. Tunc Christiani coibunt unanimes, tantoqve impetu ac hominum multitudine pontum transmittent, ut eò convolasse magis, qvàm navibus appulisse videri qveant.

Pergitqve sic dicendo: Africa sanguinolentis bellis, ruinis, immaniqve peste tentabitur, atqve à Rege catholico maximis involvetur calamitatibus adeò, ut nolens volens ei sese sit submissura: eaqve occasione superba Africa in Christianorum manus perveniet. Nec priùs ab instituto suo recedent Hispani, qvàm ad extremos usqve Indos omnem partem meridionalem subjugaverint. *Surget Oliva. Pœnas jam nunc meritas solvis.*

Pamphilus Riccius suprà dictus, inqvit: Fastuosa Turcarum insolentia, deprimi incipiet, qvi se obedientes sub umbram & vexillum S. Crucis recipient.

Prædictus etiam Joan. Anshelmus scribit: Magna erit ab anno 1570. ad 1575. usqve annum desolatio, cunctiqve è principali Thraciæ urbe, Byzantio, Rhodo, Constantinopoli trement, auferetursqve ab ipsis sceptrum, ac præ timore, qvo tenebuntur, transferetur ad alios. Et ulteriùs dicendo pergit: Orientales versus, qvi sunt 39. usqve ad 49. latitudinis graduum, Principem qvendam, potentissimumqve Monarcham, defuturum, ostensum est: id qvod de nullo alio, qvàm maligno illo Dracone intelligendum venit, qvi dominus est eo loci maximus.

Adhæc aliorum persequens Astrologorum sententias, in certo qvodam prognostico, eoqve veteri reperio, qvòd anno hoc 1570. retundendus sit Furor Turcicus. Idqve his verbis: Turcæ ob ampliſſimum suum imperium, ingentesqve divitias plùs solito arrogantes facti, contra Christianos arma capient, typos qvarundam urbium conficient, sclavis ingens damnum afferent, navibus

cùsqve illis dominus Ottomannicæ familiæ omnium maximus capietur, aut vitam cum morte commutabit, ac imperium Turcicum priùs ibit pessum, qvàm 1570. annus prætereat. Itaqve horrendo qvodam causa finiet, ortis nimirùm tantis inter ipsosmet Turcarum Magnates rixis ac dissensionibus, ut non alienis duntaxat, sed mutuis etiam vulneribus sint interituri.

Ac in seqventibus, illi, inqvit, qvi sub Leonis habitant signo, generaliter sunt Itali, Bohemi, Gallorum pars, Mesopotamii, ac multi Asiæ, Turciæ jam dictæ, populi. Unde Albumasar duorum infortuniorum in Leone conjunctionem, bellum Turcis & Arabibus, magno cum gentium pavore, ob prodigia in cœlo & in terris apparentia, portendi affirmat, fietqve ingens arborum animaliumqve pernicies.

Et in hanc de Turcica calamitate sententiam, Gentes Orienti viciniores, inqvit Avogadrus Vercellensis, qvibus Saturnum anni dominum esse contingit, posteaqvàm is apud illos in ascendente fuerit retrogradus, tanta capientur siti (hoc est, dominandi libidine) qvæ fortè in illorum famen est evasura. Scribitqve ulteriùs: Turca, lupus rapax, ob Solem in meridiano Thracio, & Saturnum anni eo in loco moderatorem, & qvidem retrogradum, repertos, fortè non habebit, cui aliorum incommodis sine suimet ipsius infortunii deploratione lætetur: qvandoqvidem in Orientalibus illis partibus anxietas, mortes, litigia, rebelliones, atqve interneciones vigebunt: cujus rei fortè Junius aut September nuncium nobis sunt allaturi.

p. 897. Inclinant etiam, inqvit idem, ad futuros insignes cruenti navalis prælii conflictus: id qvod Raymundus suprà dictus in suo judicio confirmat, inqviens: Constellationes promittunt, futura qvædam bella cum gentibus Tartarorum naturam æmulantibus, idqve non sine magno Nobilium Principumqve suorum damno. Et in seqventibus, Stellæ, inqvit, maximam in Oriente ac Meridie mutationem, sed tamen in Oriente damnum minantur multò maximum: minitanturqve vitæ Regis in Oriente maximi: aut qvòd saltem ingens qvædam clades illum sit excepturus.

Addit autor: Multi ex ipsismet [Turcis] mortes occidentalibus pranunciat: sed qvia hæc conjunctio in libra est, & qvidem in detrimento suo, cadenteqve angulo: ideo, ut Bethen sentit, qvotiescunqve Planeta cadens in suo reperitur detrimento, mortuus reputari potest. Saturnus itaqve, Regiæ honorum domus præses, in exaltatione sua constitutus, data ab hinc post exactum Decembrem confligendi impugnandiqve occasione, populos Occidentales [hoc est, Christianos] prudentia & astutia sua victores evasuros, pollicetur.

Claromontanus capite 25. ruinam Turcarum prospiciens, inqvit: Daniel de sua visione ad Regem dixit: qvemadmodum sanè pedum, qvas vidisti, unam qvidem luto, alteram verò ferro constantem portiones, lutum cum ferro neqvaqvam uniri posse, ostendunt: ita planè sub imperio Romano discordiæ inter Catholicos & Turcas erunt comparatæ: sed altera pars interibit, qvæ sub imperio Constantinopolitano est consolidata, altera verò, hoc est, Imperium [de Trabisonda] dispersum, redigetur in nihilum. Tunc enim Deus Regnum suscitabit Cœlorum, qvod in æternum perdurabit.

Mahometicam hanc ruinam idem ille Claromontanus cap. 26. hisce verbis confirmavit: syderum influxus, Turcicam majestatem succubituram, prænunciant, Regnaqve & Principatus ad Ecclesiam devolventur, profligataqve erit [Saturnia & Teucrina, hoc est,] Judæorum atqve Turcarum malitia. Et Turcas sub hoc tempus in fugam vertendos, purumqve & illustrem sub Monarcha qvodam M A. aut aliqvo ex Carlingis primogenito, statum fore, affirmo: adeò, ut stellæ maxima promittant gaudia, ea ratione, qvòd, deleta extirpataqve Turcarum malitia, homines inde à mari muscarum instar advolantes, templumqve S. Sophiæ pristinum suum robur recuperare conspicietur. Et tunc prosperum illucescet tempus, vastusqve ac sylvestris ille Leo ad S. Fidelium Matrem ferico funiculo adducetur, factaqve nova qvadam reformatione, omnis Turcici Imperatoris fama extinguetur.

Pergit insuper Claromontanus in fine sui prognostici, de tribulatione mahumetana sic loqvens: posthæc ingens adveniet Tribulatio: veruntamen Orientales magna patientur incommoda, omnisqve discordiæ sceptrum illos invadet: & iis

ra virginali: eritqve nova qvædam reſtauratio, &c.

In cauſa verò Turcicorum incommodorum novæ poterunt eſſe diſcordiæ. Unde Raymundus id prævidens, Stellæ, inqvit, legum, morumqve mutationes, rerumqve ſacrarum impedimenta innuunt: ſed Turcarum templis ac ſynagogis majora portendunt incommoda, per mortes ſcilicet, ignes, ruinas & excidia. Eruntqve (ſubdit) calamitatibus iſtis diverſi ex Æthiopibus, Hebræis, Turcis & ſimilibus populi ſubjecti. Et ulteriùs inqvit: Conjecturam etiam præbent ſtellæ, magnam ſectæ Arabicæ ac Mahometanæ partem in controverſias ſuæ religionis incurſuram, eo planè modo, qvo Hugonottis, Lutheranis, aliisqve ſimilibus in ſua religione diſcordibus fieri contigit. Sic ſecta illa ad diverſorum idolorum adorationem ſeſe recipiet.

Hanc legum ſectarumqve mutationem in meo ſupra inſtantem 1570mum annum prognoſtico ſic prædixi: Stellæ legibus, ſtatutis, ſanctionibus & ſectis mutationem portendunt. Et in judicio anni 1567. de temporibus iſtis locutus, oraculum Mechæ ſenſum amiſſurum, dixi.

Jam ad demonſtrandam futuram victoriam ut accedam, prædicta hæc fuit ab Avogadro illo ſuprà nominato, qvi ſic ait: Lunarium ſignificatorum, principes attinentium, ſitus in eorum dignitate repertus, fortes eos atqve ab externis gentibus ſecuros reddit. Anshelmus prædictus inqvit: Sufficit, qvòd ante Octobris exitum res miræ, ſtupendæ, ac S. Eccleſiæ gaudium allaturæ audientur.

Raymundus Veronenſis futuram aſſeverans victoriam, deqve illuſtriſſimo Senatu Veneto ſpeciatim loqvens, ſic habet: revolutio illuſtriſſimæ Reipublicæ Venetæ inſinuat, dominos illos in qvodam magni momenti negocio tardos eſſe, impedimentis rerum antiqvarum, multisqve ac magnificis ſumtibus, populorum, cenſuum, hominumqve militarium cauſa, implicari, qvodqve Saturnus in Libra, ſigno aëreo, religionis & itinerum domo, religioſorum, ob longinqvas peregrinationes, ac principem qvendam, diſturbationes minetur: ſed qvia ambæ revolutionis p. 898. hujus fortunæ in domo facultatum reperiuntur, ac præterea orientales viſuntur, partim honorificas ſumtuum impenſas: partim, qvoad honores, authoritatem, & facultates, magnam acceſſionem promittunt: & hujus illorum revolutionis influxus, promtos eos ad res laudabiles, & in Salvatoris noſtri Deiqve omnipotentis honſitu loqvens, ait, qvòd, qvemadmodum ſimilis 5. planetarum in decima domo collocatorum figura anno 1430. fuit, indeqve magni ac prolixi rumores ſecuti, ſic etiam per totum annum 1586. multæ leges, ſtatuta, & decreta in meliorem ſtatum commutari debeant: qvodqve milites Chriſtiani cum Illuſtriſſimo Senatu Veneto, pro defendenda ſua religione, ac pro impiorum reformatione, fideles contra prophanos arma capturi ſint.

Cùm hunc uſqve ſatis [ut arbitror] ſuperqve futuram ſperatamqve contra Turcas victoriam oſtenderim, ad imponendum huic rei finem, nil mihi videtur reliqvum, qvàm qvòd unuſqviſqve fidelis Chriſtianus Deum aſſiduis ſolicitare precibus debeat, ut ad comparandam univerſalem qvandam cunctis Fidelibus pacem, ſectam illam Mahumeticam, atqve unâ qvoſcunqve abuſus, hæreſes, operationesqve diabolicas tandem è medio tollere dignetur.

De nuptiis ſeu veſperis Pariſiensibus Theodori Bezæ præſagium in Epiſtola 68. 1572.

AMiſimus Navarrenam, qvanti pretii fœminam? & qvidem eo tempore, qvo maximè juvare nos & potuit & voluit. Apparantur nuptiæ, mihi planè ſuſpectæ, in Salomonis ipſius ſapientiſſimi exemplum intuenti. Ut ſup.

Veſperæ Gallicanæ. 1572.

SIcilienis olim ſimiles Veſperas habuit Gallia in die Bartholomæi anno 1572. Papa inſtigatore: unde eum qvidam Phalaridi ſimilem faciunt. Cùm enim Carolus Rex Galliarum plurimos annos contra Proteſtantes bella gereret, nec tamen expugnare aut opprimere illos poſſet: Pontifex Romanus hoc ei conſilium dedit: ſtultum eſſe diu belligerari cum illis, qvi nullo negocio ſubitò qveant interimi. Jubet igitur eum ſimulare ſtudium pacis, qvodqve liberam cuiqve velit relinqvere religionem: & tanqvam in fœderis perpetui confirmationem deſponſare ſororem ſuam Regi Navarræ, atqve ad nuptias invitare omnes Evangelicos: qvòd ſi verò compareant, celebrare cum illis veſperas Bojarianas & Sicilienas: de qvibus ſuprà anno 834. & 1287. Obtemperavit igitur Papæ Rex, & ejuſmodi laniena decoratæ ſunt ab ipſis nuptiæ, ut illa nocte & ſubſeqventibus aliqvot diebus, Pariſiis & per totam Galliam, multò plures qvàm centena millia hominum, utriusqve ſexus, cum liberis, horribili crudelitate fuerint

ANno Domini 1260. aut circiter, celebratum fuit Ord. Prædicatorum capitulum 40. in ſerie Barchinonæ: in qvo ejuſdem conventus Prior pœna abſolutionis ab officio tam ipſe, qvàm etiam omnes, qvi ad id conſilium dederant vel favorem, puniti fuerunt per tredecim dies in pane & aqva, qvia dormitorium conventus erat tunc recens conſtructum, & aliqvantò altius, qvàm religionis noſtræ erat conveniens paupertati. Et in capitulo generali 43. facto Pariſiis, fuit ordinatum, ut nulla veſtis daretur fratribus, niſi priùs pannus, ex qvo illa eſſet paranda, per examinatores judicatus fuiſſet convenies noſtri ordinis paupertati.

O Deus bone, qvanta erat illorum primorum noſtri ordinis patrum vigilantia: ut in nobis nihil inveniretur, qvod ſanctæ paupertatis noſtræ ſtatui derogaret! Qvantum diſcrimen inter illorum & poſterorum facta decreta! Illi enim totos nervos intendebant, ut primævus religionis decor perduraret: ſi qvippiam illius collabebatur, ſummo ſtudio reſtaurabant. Erat apud illos novarum legum raritas, multiplicitas verò operum. Pauca tunc temporis ordinabantur: ſervabantur autem illa, & pleraqve alia; & prævaricatores ad aliorum exemplum mox debita ſeqvebatur pœna. Illi tanqvam legis novæ filii & cultores, ſpiritu divino concepto & nutrito, ſpiritus opera magis ac magis partuiebant: poſteriores verò foliis forſan magis, qvàm fructibus, verbis, qvàm factis abundamus, & ordinationum novarum multitudine, qvàm illarum exeqvutione & obſervantia: &
p. 899. tanqvam ſervi, timoris ſpiritu agimur, & attendimus ſemper ad nova præcepta multiplicandum magis, qvàm ad obſervandum antiqva. Imp. Max. 2. Papa Greg. 13.

Idem. Anno Domini 1255. aut circiter, in capitulo generali 34. facto Mediolani fuit ordinatum: qvòd priores, qvi non poſſent ad capitulum provinciale ire peditando, remanerent ab illo. Tanta erat eorum patrum religio, tantus & regularis obſervantiæ zelus: qvòd, ne conſtitutio illa de non eqvitando infringeretur, minoris faciebant, ut priores ad capitulum non compararent. Qvid rogo dixiſſent vel ordinaſſent patres iſti religioſiſſ. ſi tempora prævidiſſent, in qvibus vix qvenqvam reperias, etiamſi juvenis ſit, & corpore va- aliqvi mulas pingues, & eqvos craſſos habeant in qvodvis obſeqvium eorum: nec ſolùm diſcurſibus gaudentes aſſiduis, tempus & bona conventuum conterant: ſed etiam pro ſtatu mulas & ſervos etiam ad minima in promtu habere debeant? Reſpiciat Dominus ſuper nos, & collapſa reſtauret!

Nauſea Indulgentiarum.

1572. ANno 1572. Gregorius 13. Papa indulgentias Romæ publicè proclamari juſſit: diſpenſari, & accipi gratis: ſed qvare? qvia earum vanitate cognita, nemo ipſas ampliùs ne teruncio qvidem redimere volebat. Ut ſup.

Grio Malvii eqves in Epiſt.

1572. *ad Papam.*

SAnctiſſime Pater, hoc 1572. anno, 5. Martii ſui Conſtantinopoli: eo tempore ingens & inauditus terræmotus fuit, conjunctus cum fulgeris, fulminibus, grandine, & procellis, tantisqve tempeſtatum & ventorum turbinibus, ut omnes exhorruerint homines, & penitus crediderint, imminere ultimum mundi diem, & omnia qvæ ſunt in orbe, jam funditus interitura. Lapides grandinoſi de cœlo lapſi magni ponderis fuerunt, & pleriqve bilibres, qvorum ictibus & impetu tecta palatiorum & ædium plurimarum numero funditus fuêre vaſtata & contrita: imò qvædam domus radicitus periêre. Præterea qvoddam auguſtum antiqvum templum Divæ Margarethæ ſacrum funditus interiit, & ima ſummis commutavit: qvæ tempeſtas duabus horis longius perduravit interdiu.

Undiqvaqve ſtrati jacebant multi homines ſaucii, qvosdam omninò cecidit grando ad mortem: ita ut ruri & urbi intra 4. milliarium ſpacium, plus qvàm 3000. homines mortui fuerint reperti. Paulò poſt finem tempeſtatis ex dicto deperdito templo flamma qvædam, ſimilis vento urenti, cum magno fragore & concuſſione audita eſt & viſa, qvæ non tantùm reliqvuum fundamentum eximis ſubvertit, & diſſipavit: ſed & ingenti vi multa ſaxa, qvæ poſtmodum inventa fuerunt, ultra 3. milliarium ſpacium hinc ab urbe ejecit & proſtravit undiqvaqve.

Inter rudera illa, & in muſeo qvidam marmoreus extitit lapis, in qvo ſculpta fuit effigies Imperatoris Turcarum, (cujus hic

dem eſt, ac Sacerdos Græcus, aut Patriarcha. Ædificabit domos, hoc eſt Moſchæas ſeu templa Mahometica. Plantabit vineas, hoc eſt, novas colonias, & populorum tranſitus. Inſtruet hortos, hoc eſt, muniet occupatas à ſe provincias. Filios habebit, hoc eſt, ſecta Mahumetica incrementum ſumet.

Poſt annum duodecimum: Turcæ duobus hæc modis interpretantur: primùm, qvòd poſt duodecimum eorum Imperatorem, dominium ſuum ad finem ſit perventurum. Tunc enim apparebit gladius Chriſtianorum, hoc eſt, Exurget ſancta fidelium unio, qvæ in fugam vertet, hoc eſt, in exterminium, Turcas, hoc eſt, ſectam Mahometicam. Alii dicunt, qvòd ſinguli hi 12. anni decem annos ſignificent, ut futuri ſint in univerſum anni 120. & hi qvidem in annum 1573. caſuri. Cùm itaq; præſens Turcarum Imperator ſit decimustertius, & nos annum 1573. ferè attigerimus, ideò unuſqvisq; fidelium accingatur gladio propterea, qvod ab illis reportatus ſit victoriam.

p. 894. ## *De futuro & ſperata victoria, ſecundùm varia prodigia ad Caffam obſervata.*

MOnſtratis hactenus iis, qvæ prophetiæ de ſperata contra Turcam victoria produnt, oſtendendum qvoqve id ratus ſum, qvod olim in meorum diſcurſuum aliqvo de miraculoſis iſtis ad Caffam, urbem Turcis ſubditam, anno 1567. viſis portentis judicavi. Proinde dico, qvòd die 26. Januarii, cœlo ſereno, per totam urbem tres conſpecti fuêre Soles, inter duos arcus, qvorum ſuperior candidus, inferior variè coloratus erat. Hi per tres horas durârunt. Poſtea arcus mutati ſunt, & evanuerunt, atqve ſuperior Sol montem, alter Orientem, ac tertius Occidentem verſus eſt progreſſus.

Hujus interpretatio talis erit: qvòd Sol ſit luminare majus, qvodqve ab eo cæteræ ſtellæ ſuum mutuentur lumen. Qvare S. Theologi illum ſapientiſſimè unico omnipotenti Deo aſſimilârunt, qvi, ut univerſi conditor, rebus omnibus lumen impertitur. Unde affirmare licet, qvòd ſuperior Sol cum reliqvis duobus, qvi omnes ſub candido arcu locati eum continebant, viſus, ſacroſanctam denotet Trinitatem, qvæ tria in uno complectitur. Ita tres illi conſpecti ſoles, qvoniam arcu continebantur candido uno, divinitatem ſignificârunt.

Qvantum deinde ad interpretationem attinet hieroglyphicam, apud antiqvos Ægyptios (ut ſentit Pierius Valerianus) per ſolem unitas, ſumma imperii maieſtas ſeu templa Mahometica. Plantabit vineas, hoc eſt, novas colonias, & populorum tranſitus. Inſtruet hortos, hoc eſt, muniet occupatas à ſe provincias. Filios habebit, hoc eſt, ſecta Mahumetica incrementum ſumet.

Poſt annum duodecimum: Turcæ duobus hæc modis interpretantur: primùm, qvòd poſt duodecimum eorum Imperatorem, dominium ſuum ad finem ſit perventurum. Tunc enim apparebit gladius Chriſtianorum, hoc eſt, Exurget ſancta fidelium unio, qvæ in fugam vertet, hoc eſt, in exterminium, Turcas, hoc eſt, ſectam Mahometicam. Alii dicunt, qvòd ſinguli hi 12. anni decem annos ſignificent, ut futuri ſint in univerſum anni 120. & hi qvidem in annum 1573. caſuri. Cùm itaq; præſens Turcarum Imperator ſit decimustertius, & nos annum 1573. ferè attigerimus, ideò unuſqvisq; fidelium accingatur gladio propterea, qvod ab illis reportatus ſit victoriam.

p. 894. ## *De futuro & ſperata victoria, ſecundùm varia prodigia ad Caffam obſervata.*

MOnſtratis hactenus iis, qvæ prophetiæ de ſperata contra Turcam victoria produnt, oſtendendum qvoqve id ratus ſum, qvod olim in meorum diſcurſuum aliqvo de miraculoſis iſtis ad Caffam, urbem Turcis ſubditam, anno 1567. viſis portentis judicavi. Proinde dico, qvòd die 26. Januarii, cœlo ſereno, per totam urbem tres conſpecti fuêre Soles, inter duos arcus, qvorum ſuperior candidus, inferior variè coloratus erat. Hi per tres horas durârunt. Poſtea arcus mutati ſunt, & evanuerunt, atqve ſuperior Sol montem, alter Orientem, ac tertius Occidentem verſus eſt progreſſus.

Hujus interpretatio talis erit: qvòd Sol ſit luminare majus, qvodqve ab eo cæteræ ſtellæ ſuum mutuentur lumen. Qvare S. Theologi illum ſapientiſſimè unico omnipotenti Deo aſſimilârunt, qvi, ut univerſi conditor, rebus omnibus lumen impertitur. Unde affirmare licet, qvòd ſuperior Sol cum reliqvis duobus, qvi omnes ſub candido arcu locati eum continebant, viſus, ſacroſanctam denotet Trinitatem, qvæ tria in uno complectitur. Ita tres illi conſpecti ſoles, qvoniam arcu continebantur candido uno, divinitatem ſignificârunt.

Qvantum deinde ad interpretationem attinet hieroglyphicam, apud antiqvos Ægyptios (ut ſentit Pierius Valerianus) per ſolem unitas, ſumma imperii maieſtas poſuit tabernaculum, &c. Hinc affirmare licet, qvòd, ut Sol unitatem ſignificat, viſiqve ſunt tres Soles, denotetur, Sectam Mahumeticam in tres aut plures partes diviſam iri, & qvod inter perfidos illos oritura ſit diſcordia, ſive religionis, ſive præeminentiæ, rixarum, odiorumqve inter illos excitandorum cauſa. Hincqve ſi è præteritis futura conjectare volumus, firmum confici poteſt argumentum, ita fore.

Nam anno 1077. tres in Italia Soles apparuerunt, inqve novi Pontificis electione ſchiſma tuit exortum ita, ut Henricus Imperator, congregatis 24. Epiſcopis, Pontificem ſuo arbitratu creaverit. Præterea anno 1107. tres conſpecti fuerunt Soles in Oriente, cum arcu verſicolore, ac inde Turci contra Damaſcum arma ſumſit. Adhæc anno 1157. tres in Italia Soles ac tres Lunæ, qvarum media crucem ante ſe habebat, viſi fuerunt, fuitqve inſecuta illas diſcordia, & ſchiſma in electione Pontificis. Anno 1469. Romæ apparuerunt tres Soles, fuitqve Roma à Turcis infeſtata. In Polonia viſis anno 1492. tribus ſolibus, ſubſecuta fuit inter Ungaros & Maximilianum Imperatorem diſcordia.

Cùm itaqve prodigia hæc oculis noſtris ſint obvia, ſtatui poterit, Turcas in Græcia & Turcia, ob diſcordiam in illis partibus enatam, inſignem aliqvam cladem paſſuros, ac inſuper fidelibus, qvanqvam ſuo cum ipſorum damno, aliqvid facturos negocii.

Tranſeamus ad ſecundum prodigium. Dico, die ejuſdem prædicti menſis 28. circa horam noctis qvartam, cœlo etiam ſereno, viſam in urbe Caffa ſplendidam crucem, ſupra qvam fulgidiſſima lucebat ſtella, & ſub cruce Luna cum ſuis cornibus ſurſum ſpectantibus ſtabat: circa cujus interpretationem dico, felicem id Chriſtianis ſucceſſum portendere: ſiqvidem Luna apud Hieroglyphicos unitatem piorum ſignificat adeò, ut aſſeverandum veniat, Chriſtum JEſum ſupra fideles ſuos conſtitutum, effecturum, ut Turcica rabies (qvæ contra Chriſtianos gliſcere creditur) in ſeipſam vertatur: fiatq; deinceps pia fidelium congregatio.

Exemplo huic rei Luna eſſe poteſt, qvæ interdiu an. 1156. in Italia cum cruce fuit conſpecta, qvam etiam in Italia, per Fridericum Barbaroſſam orta, excepit affiictio. Anno 1120. Leodii, viſa cruce, bellum civile fuit excitatum. Idem obſervatum eſt in Anglia anno 1190. ſecutæqve ſunt in ea regione contentiones. Præterea, cùm Luna Hieroglyphicis Ægyptum & Perſiam denotet, ideò, & illas par-

impetu mœnia, templa, urbesqve passim cum ingenti mortalium strage procubuerunt, fontes turbati: templorum lampades, nullo impellente ventorum flatu, per aërem latæ: præcipuè Parmæ nova basilica. Veronæ ædificiorum pars maxima corruit. Hiatus item terræ in illis partibus ingentes apparuerunt, & arbores radicitus evulsæ sunt; infans locutus, tristia ac portentosa qvæpiam enunciavit.

p. 901. Qvin etiam III. Kalend. Februarias tremenda tonitrua ac fulgura, qvæ nulla hominum memineret ætas, creberrimâ immissa grandine, mortalium auribus oculisq; objecta, rem in eam religionem adduxerunt, ut diræ aliqvid calamitatis impendere, homines suspensis mentibus pertimescerent qvodqve pavorem majorem animis incutiebat, eadem prodigia ac multò tristiora ex Germania nunciabantur.

Idem lib. 16. Anno 366. sub horam diei cujusdam tertiam, Pistorii, spectantibus multis, asinus non sine omine excelsum tribunal alcendit, atqve ibi ruditum usqve adeò compositum edidit, ut populum accurrentem alloqvi, & qvædam velle dicere videretur.

Idem. Postremò in hunc modum ipsum Regem Henricum Pp. Gregor. 7. abdicavit, ac diratum religionibus obligavit, & Rodulphum confirmavit. Qvippe beatos Apostolos, Petrum & Paulum, ut antè, contestatus, injurias omnes sibi ab Henrico atqve Ecclesiæ factas commemoravit; & qvàm sæpè admonitus præcepta sua sprevisset, & se ipsum in ordinem coëgisset, demonstravit. Qvas ob causas, inqvit, ego auctoritate Apostolicâ mihi delatâ à Deo, Henricum, Henrici Imperatoris filium, regio Germaniæ titulo iterum spolio, & Christianorum obedientiâ privo, atqve omnes religione jurisjurandi, qvo se illi obstrinxerunt, absolvo: contrà verò, ut Rodulfus, à proceribus Germaniæ in Henrici locum declaratus, regnum administret ac tueatur, nomine vestro omnibus, qvi fidem ei præstiterunt, omnium peccatorum remissionem, veniamq; in hac in futurâ vitâ concedo: & ut Henricum ob suam superbiam regiâ dignitate depello; sic Rodulfum propter suam humilitatem atq; obedientiam in potestate repono.

Idem. Hisqve de rebus Romani veteres Henrico honores instaurârunt: decreto facto, ut Patricius Romanus esset, atqve ut

Idem. His actis, Archiepiscopus se projecit in terram, atqve piaculum sibi injungi jussit: qvia, qvamvis ea ipse in Ecclesiam probra non invexisset; tamen, cùm posset, ex ea non sustulisset. Legatus centum annorum piaculum imposuit, idq; redimi posse certâ in singulos annos solutâ pecuniâ, voluit.

Ex libro Melchioris Cavi Hispani locis Theologicis lib. 12. 1574

QVin injurius es tu, si cogas sacerdotem, ut solùm pro te illi hostiam præbeat, nisi tu illi præbeas cibum. Uno in tempore & loco non satis erit argenteus nummus, alio forsan plus nimio erit.

Scribit præterea, traditionis majorem vim, qvàm scripturam habere: & traditiones non aliter verba divina esse, affirmat, ac illa, qvæ in sacris libris scripta sunt. Imp. Max. 2. Pp. Greg. 13.

Simon Goulartius Gallus. 1574

SCripsit admonitionem ad eos, qvi post Ianienam Parisiensem à vera Religione discesserunt, & simul plurima exempla iræ Dei tam in persecutores, qvàm in apostatas ostendit. Imp. Max. 2. Pp. Greg. 13.

Iacobus Ledesima Iesuita de divinis Scripturis. 1574

SAcrilegus est, qvi, sacras literas vulgari lingua vertendas, & omnibus sine discrimine communicandas, putat. Imperat. Max. 2. Pp. Greg. 13.

Regnum Tunetanum. 1574

TUnetum est urbs extructa eo loco, ubi olim Carthago sitâ fuerat, & Hispano à Selymo Turcico Imperatore cum Tunetano regno erepta, anno Domini 1574. Imp. Max. 2. Pp. Greg. 13.

Ioannes Hilttuuol. 1574

PUblico scripto memoriæ prodidit, apparuisse hoc anno 3. Soles: & in urbe Creuzenach visos esse exercitus militares dimicantes: item ingentia tormenta bellica disposa, horrendum personantia- p. 90
boatum, fumoqve & flammis terribilibus obfuscantia aërem. Erant autem ejusmodi positu directæ illæ machinæ, ut omnes suos ignes & globos evomerent, & collimarent tanqvam ad scopum, adversus illum cometam, qvi eo anno multis in cœlo diebus fuerat conspectus. Imp. Max. 2.

nisſmo ad Arrianiſmum, & nonnulli etiam ad Mahumetiſmum progreſſum faciunt: eſtq; inter alia famoſum exemplum Joannis Sylvani & Adami Neuſeri, Paſtorum Heydelbergenſium; qvorum prior capitis pœnas ibi luit: hic autem cùm Conſtantinopoli ſervitii cauſa Generoſum meum conveniſſet, à prandio per familiare colloqvium qvæſivi, qvomodo Conſtantinopolim pervenerit, & qva ratione factum ſit, ut deſerta religione Chriſtiana, Mahumetiſmum amplexus ſit? Reſpondit: Qvandoqvidem extra teli jactum nunc ſit, ſe velle mihi rem totam bona fide narrare.

Dogma Lutheri de ſubſtantiali præſentia corporis & ſanguinis Chriſti in cœna, ſibi, ut etiam nunc, abſurdiſſimum viſum fuiſſe: ideoqve ſe Calvini opinionem, qvæ minus abſurditatis habeat, acceptaſſe. Deinde cùm diſputaretur de perſona Chriſti, ſe nullo modo probare potuiſſe doctrinam Lutheri & Brentii de reali communicatione Idionatum divinorum. Et hujus diſputationis ansâ ſe cœpiſſe animo volvere, qvòd Filius Mariæ non poſſit eſſe verus Deus, qvandoqvidem nulla realis communio ipſi cum Deo ſit. Cogitaſſe enim ſe de illo principio: Finitum non eſt capax infiniti: item; inter finitum & infinitum nulla eſt proportio.

Hæc & alia ſe ſibi & familiaribus oppoſuiſſe: cumqve nemo eſſet, qvi animo ſuo ſatisfaceret, firmum & ratum ſibi fuiſſe, qvòd Chriſtus tantùm Homo, & excellens Doctor fuerit, qvi virtute & gratia antecedentes omnes ſuperaverit. Inde progreſſum ſe dixit ad Diſputationem de Trinitate: cumqve Transſylvanorum qvoddam ſcriptum legiſſet, & poſtea veteris ac novi Teſtamenti dicta examinâſſet, ſe non niſi unum verum & æternum Deum agnoviſſe, cui nec Chriſtus, nec Spiritus ſanctus conſubſtantialis & coæternus ſit. Hinc ſe per duos annos (qvod an verè dixerit ignoro, ſed de eo chartam manu ipſius ſcriptam habeo) non in nomine Trinitatis baptizâſſe infantes, nec etiam obſcurè doctrinam illam ex decem præceptis & ſymbolo Apoſtolico tradidiſſe, qvòd ſolus Pater Deus verus ſit. Item ex cœna Dominica ſe ſumſiſſe hoc axioma: nullam creaturam poſſe eſſe creatorem, etiam communicatione Idiomatum.

Hoc, inqvit, cùm in comitiis Spirenſibus de me & Sylvano Imperatori Maximiliano, & per eum meo Principi innotuiſſet; fuga mihi conſului; ſed ſpontè in Palatinatum reverſus, ad Electorem pertractus ſum, cui in faciem reſpondi (verba illius qvi idem de Chriſto & Trinitate qvod ego, ſentiebant. Sed qvia per inſidias mei Principis ibi tutò conſiſtere non poteram, in Transſylvaniam ad Franciſcum Davidis abii, tutiorem receptum propter Turciam viciniam ſperans.

Dum ibi hæreo, inter Fratres Poloniæ & Transſylvaniæ diſputatur de articulo Juſtificationis: & res eò deducitur, qvòd Chriſtus ſua morte & paſſione genus humanum non redemerit, nec illud ſuo ſanguine juſtificare & ſalvare poſſit, ſiqvidem nudus homo ſit: & reqviri à nobis impletionem legis [de qva ipſe qvoq; Heydelbergæ publicè egerit] & hujus Diſputationis, nec non aliorum qvorundam occaſione, motam fuiſſe qvæſtionem de authoritate Bibliorũ: in qvibus cùm multæ contradictiones occurrant, dubium eſſe, an ſint in corruptum verbum Dei.

Hæc, inqvit, cùm agitarentur, & ego qvædam de uno vero Deo contra Trinitatem publicare conſtituerem, ejusq; gratia in vicum qvendam nobilem Turciæ patrocinio gaudentem, ad Typographum ibi commorantem profectus eſſem, Baſſæ Themeſuvarenſi proditus fui, qvi me Conſtantinopolim miſit nihil reluctantem, ſed potiùs de eo gratulantem mihi ipſi: qvod, Alcoranum à veritate non alienum eſſe, & in omnibus capitibus Religionis mecum ſentire, cognoviſſem (ſicut qvoqve in literis ad Imperatorem Turcicum Selimum 2. Heydelbergæ ab ipſo ſcriptis fatetur, *ſe credere, omnia eſſe vera, qvæ in Alcorano habentur.*)

Qvæ porrò Franciſcus Stancarus de Calvini Arrianiſmo, & Valentino Gentili, qvi Tigurina capitali ſupplicio affectus fuit, ſcribit, & qvòd multi, derelicta doctrina Tigurina & Genevenſi, in Poloniam, & deinde Turciam profecti, & Alcoranum amplexi ſunt, vide Sebaſtianum Caſtalionem, Reginaldum in Calvino Turciſmo, Prateolum in Elencho Alph. M. Launoyum, Syl. Czecanommum de corruptis moribus utriusqve partis pontificiorum & Evangelicorum, Claudium Xanteſium, & alios.

Idem Gerlach. Exhibuit etiam mihi Neuſerus tunc qvoq; literas; eodem anno 2. Julii, ad ſe ex Poloniâ, à primario qvodam Antitrinitariæ hæreſis propugnatore datas [qvas bonâ fide tranſcripſi] cujus inter cætera, hæc qvoq; verba ſunt, qva ſo mi Adame, diligenter interroga, an Alcoranus iſte qvem Bibliander Tiguri edidit, ſit authenticus, & veritati Arabicæ conveniat?

Nam iſto libro nos valdè delectamur, & p. 963.
divinum eſſe aſſerimus. Deinde peto

impediemus, qvin ad tuos rebus, ita summoperè curabimus, ut tutus discedere Constantinopolim possis. Nam talem virum, sicut tu es, optamus Constantinopoli habitare, ut, qvoad libros istos prædictos, utilitas qvædam Ecclesiæ accedat.

Afferto etiam tecum, si potes invenire, libellum Prophyrii de authoritate S. Scripturæ, contra qvem Cyrillus Alexandrinus scripsit: nam nos ex tuis literis, qvas scripsisti, intelligimus, multas esse contradictiones in sacris literis, igitur de multis locis dubitamus, & te magnâ cum aviditate expectamus, te amplectimur, & ex ore tuo verba divina audire petimus. Noli ergò propter Deum tuos fratres in hac causâ deserere, &c.

His literis addita qvædam erat scheda, manu propriâ Adami Neuseri his verbis scripta: Nullus nostro tempore (mihi notus) factus est Arrianus, qvi non antea fuerit Calvinista, Servetus, Blandrata, Alciatus, Franciscus Davidis, Gentilis, Gribaldus, Sylvanus, & alii. Igitur qvi timet sibi, ne incidat in Arrianismum, caveat Calvinismum. Hoc ipsum αὐτόγραφον Neuseri memoriæ causâ retineo.

Michaël Bapst.

SCribit, Turcis esse qvendam librum antiqvum, in qvo certissimis oraculis declaratum ipsis fuerit, qvid de ultimis temporibus esset futurum: & jam præterlapsos esse annos, qvibus oracula finem imposuissent. Imp. & Pp. V. S.

Maximilianus 2. Imp.

MAjus peccatum committi non posse, dixit, qvàm si mortalium conscientiæ gravarentur. Ac proinde cùm Henricus Rex Poloniæ profugus transeundo Imp. visitaret, pacem illi multis modis suasit, inqviens: illos, qvi conscientiarum carnificina cœlum asseqvi pertentarent, sæpè & cœlum & terram amittere. Meteranus.

Joannes Basilius Heroldus.

IN qvodam panegyrico ad Cæsarem Maximilianum 2. pertractavit vaticinium Sibyllæ Erythrææ de Rudolpho, sub qvo sit in toto orbe futura tranqvillitas, & abuntia pacis: id qvispiam haud incommodè latino carmine comprehendit, qvod huc apponere libet.

S. R. I.

MAximus Imperii decoratus honore Ru-

Et pœnas illi Turcia capta dabit.
Donec Tarpejas conscendat victor ad arces,
Emerita & summo cum Jove signa locet.
Sic tranqvillus erit tam re qvàm nomine Cæsar,
Sydera dum cœlum, dum feret unda rates.

Joannes Pomarius in libro Germanico, qvem vocat das Ehrenkräntzlein.

PEtrus Kessaler, Ecclesiastes Basiliensis, ardentibus votis subinde rogabat Deum, ut daret sibi conjugum bonam & piam: & voto facto pollicetur Deo, se jam proditurum, & qvæcunqve primùm sit obviam occursura, illam se ducturum. Egressus igitur incidit in qvandam mendicantem: gavisus ergo & sperans, se habiturum ipsam conjugem ex animi sententia, alloqvitur eam, & ducit: sed ut juxta vulgare proverbium, *Asperius nihil est humili, cùm surgit in altum*; ita & ipsa in pessimam bestiam abiit. At hic non erat legitimus & bonus modus ducendi uxorem. Imperat. & Pp. ut suprà.

Idem. Joannes Tezelius Misnius Pyrnensis, Francofordiæ ad Viadrum crucem in templo erexit, cum Papæ insignibus: qvam ejusdem efficaciæ & dignitatis esse cum Christi cruce, affirmavit. Imp. Rud. 2. Pp. Greg. 13.

Columbanus Urancx S. T. Licentiatus.

SCripsit librum, cui titulum fecit Malleus Calvinistarum: in qvo cladis Belgicæ & calamitatis, ut putat, meritoria item Missæ, & causas ejus enumerat: ut ibi. Imp. & Pp. V. S.

Portentum.

HOc anno minacissimus in cœlo apparuit cometa in forma acinacis.

Iosephus Stephanus Valentinus, Italus, Theologus.

ISTE Stephanus cùm videret, se justis & Christiano dignis rationibus aspirare ad altiora, & se tollere humo non posse; execrandum & diabolicum qvoddam cœptavit opus.

Scripsit, fas esse, adeoqve divinum, Papam ab omnibus adorari, humeris gestari, & infigere fœtidis suis calceis imaginem sacræ crucis. O facinus nefandum, memoriam Sanctæ crucis, in qva Christus pro nobis crucifixus est, alio honore non dignari. O Vicarium Christi non pudere, in fœdum hunc abiicere:

nere & elevare.

Et ad diras qvidem has blaſphemias probandas, peſſimus adulator & inſanus iſte homo, aſſumſit ſacrarum literarum dicta, miſerè corrupta & depravata. In remunerationem autem à Papa Greg. 13. ornatus fuit præfectura Eccleſiæ Segobricenſis. Imp. 120. Rud. 2. Pp. 233. Greg. 13.

Idem. Conſtat, inter noſtros & veteris legis Sacerdotes latiſſimum eſſe diſcrimen; cùm illi [teſte Philone lib. 3. de vita Moyſi, & libro de profugis] Regibus Iſraël paruerint: noſtri omni poteſtati temporali præſcribant.

Idem. Ergo ut ad noſtrum inſtitutum proximè accedamus, nónne Chriſti exemplo Romanus Pontifex omnes ſuis pedibus circumfuſos ad oſcula pedum excipiet, atqve etiam ſandaliis oſcula imprimere permittet? cùm Chriſti loco in terris præpoſitus ſit, ejus perſonam ſuſtineat, poteſtas ſumma remittendi peccata ei fuerit commiſſa, & tandem moderandi ac regendi univerſalem Eccleſiam qvaſi qvædam habenæ traditæ, qvibus jus dicere, ſententiam ferre, ligare, ſolvere in terra, & in cœlis poſſit?

Idem. Hinc ut noſtram complectamur ſententiam, ex Petro in Romanos Epiſcopos permanavit authoritas: qva & imperio permulti abire juſſi, coactiq; ſunt; & aliis regium diadema ac poteſtas conceſſa. Regia enim inſignia, qvæ βασιλικὰ σύμβολα, ſive σήμαϛα καίσαρος appellantur, purpura, ſceptrum, diadema, & alii regii honores, qvi, more majorum, Imperatoribus competunt, ab ipſis ſummis Sacerdotibus decernuntur hac conditione, ut ex eorum ſuffragiis, dentur vel detrahantur imperia, removeantur jura, ſi ad qvasdam pactiones reges non accedant, vel ad eas ſervandas adduci non poſſint. Ita enim imperium deponere, inſignia abdicare compelluntur.

Philippus Lonicerus in hiſt. Turcica.

MOrtis Ladislai Regis Ung. in prælio Varnenſi, ſigna præceſſerunt, dum armaretur: delapſa manu armigeri galea: & eqvi, cùm inſcenſuro admovebatur, fera inſolitaqve obluctatio: præterea inſtructis jam aciebus, inter expectandum hoſtis adventum, ſereno tranqvilloq; cœlo, atrox ſubita ventorum vis aborta, pleraq; vexilla, Regiumq; inprimis dilaceravit. Paulò etiam poſt dimiſſum conventum, qvo ſecunda in Turcos decreta fuit expeditio, ingens terræ motus non ſolùm privatorum ædificiorum partes, ſed tota etiam oppida primum ſemper in hoſtili aggere vel muro apparuit. In Græcia, Ungaria vicinisq; regnis virtus ejus inprimis fuit conſpicua, ſemper in eam curam incubuit, qvomodo cum minimo Chriſtiani ſanguinis detrimento bellum conficeretur.

Pugnam ingredienti è labris, æſtuantis animi vehementia, ſanginem erupiſſe, ajunt. Narrant etiam, nunqvam eum pugnam detrectaſſe, nunqvam terga vertiſſe, nunqvam vulneratum eſſe, niſi levi ſagitta in pede, nec hoſtibus plus qvàm ſena eqvitum terna peditum millia oppoſuiſſe, & ſua manu ſupra duo hominum millia, Barbarorum præſertim, jugulaſſe, tanto ictuum impetu, ut multos per medium diſſecuerit transverſim ad umbilicum usqve. p. 905.

Idem. Sacerdos eo die, ubi è loco ſublimi, variis uſus ceremoniis, nonnulla de Mahumetis vita è libro legit, precesq; abſolvit, lanceam & acinacem oſtentans, populum hortatur, ut altera manu lanceam, altera gladium adverſus Mahumetanæ legis oſores ſemper in promtu habeant: Qvid nos Chriſtiani?

Idem. Abdalæ patri Mahometis magna intercedebat familiaritas cum Judæo qvodam Aſtrologo; qvi, ſe ex aſtris cognoviſſe, affirmabat, infantem natum fore magnum imperio, & legis ſcientia. Sed utinam ea prædictio falſa fuiſſet, ſine dubio minùs jam laboraremus.

Idem. Abominabile ſcelus judicant Mahometiſtæ Impudicitiam. Lege etiam ſingulis mandatur, ut legitimam uxorem ducant, ad vitandam omnem impudicitiæ & ſcortationis occaſionem. Verùm prorſus inter ipſos lex hæc ſopita eſt, nec alio vitio æqvè contaminati ſunt, ac fœdiſſimarum libidinum ſordibus. Nec enim contenti ſunt, mulieribus ad ſatiandam libidinem abuti, ſed & Sodomitico ſcelere ità fervent, ut verbis id conſeqvi difficile ſit, adeoq; ve dictu horrendum. Cumqve inter, omnes, cujuscunqve ſint conditionis, ſupra modum nefarium hoc ſcelus graſſetur, nulla in eo puniendo vel coërcendo legis habetur ratio, nec eos movet, qvod in libro Curaam ſcriptum eſt, pollutos hoc crimine tam in hoc, qvàm in futuro ſeculo, & corpore & animâ atrociſſimè puniri.

Scriptum etiam legitur in libro qvodam Mahumetano, re ipsâ edoctos ipſos eſſe, qvæ divinæ pœnæ ſævitia in impudicos homines graſſetur. Nam cùm, vivente Mahomete, qvidam adoleſcentis cujusdam pudicitiam impugnaret, jamq; vim in ullũ

ab interfecti fratribus adolescens ille in vincula conjectus, homicidiiq; reus actus est, &, ut capitis in ipsum animadverteretur supplicio, flagitatum.

Adolescens suam etiam in vinculis causam dicere jussus, qvâ injuriâ ad cædem illam compulsus sit, edisserit: Mahometes, auditâ adolescentis purgatione, sententiam ipse tulit, qvâ, adolescentem insontem esse, pronunciavit, alterum verò jure cæsum esse, cùm tali impudicitiâ polluti homines & corpore & animâ damnati sint. Verùm adversarii, neutiqvam eam homicidii causam fuisse, adstruentes, instabant, legibus in homicidam vindicandum esse. Mahometes itaqve jussit, ut fratrem occisum sepulturæ mandarent, sepulchrumq; accurata custodiâ munirent, se postridie ex præscripto legum, de homicida judicium facturum.

His peractis, postridie coram Mahomete accusatores denuò apparent, causam suam persecuturi: ad qvos conversus Mahometes, qvâ ergò morte, inqvit, petitis adolescentem affici? Eadem, inqviunt illi, qvâ & nostrum ille fratrem affecit. Jubet itaqve Mahometes, ut abeuntes, qvot fratri ipsorum occiso, jamqve sepulto, inflicta sint vulnera explorent; & tunc totidem vulneribus homicidam confici, sese curaturum. Illi verò ubi sepulchrum apervêre, cadaver ibi nullum offendunt, sepulchrum verò atrâ fuligine defœdatum, tetroqve fœtore immundum, non sine stupore animadverterunt, Mahometiqve, qvæ viderint non sine horrore, renunciant. Ille, num accuratè singulos sepulchri angulos perscrutati sint, interrogat? illisqve affirmantibus, facilè; infert Mahometes, inde vobis conjicere licet, à Sathanâ & corpus & animam impuri hominis simul ablata, omniq; culpâ immunem adolescentem dimittendum esse.

Hoc exemplo Mahometem testatum fuisse, asserunt, divinam haud dubiè irrogari pœnam omnibus iis, qvi aliqvâ se impudicitiâ contaminant, & qvia divinæ reum vindictæ nefarium illùd scelus & ipse Mahometes commisit, hodiernum etiam in diem nullam ei pœnam irrogant Turcæ, ad divinum illud tribunal rejicientes.

Idem. Fuerat Camsonis Ægyptii exercitus à Selymo oppressus, sed, ipsum de hac clade sua tristi somnio præmonitum fuisse, ferunt. Nam copiis suis, iisq; instructissimis collectis, de belli ratione cum Ducibus & præfectis consultaturus, admi- gravi tetretur somnio. Qvo vehementer turbatus, duces de bello deliberantes accedit, eosq; mœsto vultu allocutus, se abominabili somnio de infelici hujus belli exitu præmonitum esse, ait. Sibi castra sua igne tota collucere visa esse, Turcosq; immani impetu impressione factâ: omnia diripuisse, se verò inter fugiendum eqvo dejectum, suorum eqvis conculcatum.

Qvod somnium licet ominosum multis videretur, pleriq; tamen, somnio terreri potentissimum principem & Monarcham, dedecorosum esse, ajebant, adeoq; omnium nationum & Regum hostem esse Selimum, qvi parricida sit impius, regnorum omnium vastator immanissimus: ideoqve pacem cum eo piè coli haud posse, & illustriorem eâ gloriam esse, qvam concilicet victoria de tali hoste, qvi omnium regnorum moliatur ruinam, omniumq; principum & regum sanguinem sitiat. Acqviescens illi consilio Camson, eo qvo diximus eventu cum Selimo pugnavit.

Annorum fuit Camson sex & septuaginta: & annis & ramice gravis, ad fugam minùs expeditus, comis & humanus, animo magno, & ad credendum qvidvis proclivi, cibi potusq; temperans: si qvando ira excandesceret, in qvosvis citra discrimen temerè grassari: ira ubi defervbuit, mox gravi dolore suam ipse violentiam detestari solitus. Victoria hæc aditum patefecit Selimo in univerſam Syriam. p. 30

Idem. Certatum est in pugna Varnensi totos dies noctesq; tres, diu fortunâ ancipiti, sed tanto animorum ardore utrinq;, tantoq; impetu, ut cæsorum sanguine campi stagnârint. Victoria tandem ad Christianos inclinare visa est, ob primos Turcorum ordines disturbatos atq; in fugam dilapsos, confuseq; palantes, & Imperatorem ipsum trepidantem, ac desperabundo similem: tunc antistites, qvos in templis & scholis, qvàm in âcie conspici satius fuerat ac decentius, ex statione sua hostem fugientem inconsultò persecuti, aditu ad nudatos ordines patefacto, victoriam & vitam Regis, totiusqve exercitus ac regni Pannonici, imò Europæ salutem hostibus prodierunt. Dimicatum autem fuit anno 1444. 10. Novembris.

Jesuitæ locum mutant. 1578.

HOC anno Jesuitæ ex Antvverpia ejiciuntur, ubi ex raptis pecuniis nidificaverant: qvo etiam temporis Brugis Flandriæ oppido, & alibi qvoqve Monachi aliqvot in Sodomitico scelere comprehensi,

DE qvibusdam populis in Lucomoria habitantibus portentosum & dictu incredibile qviddam referunt, qvòd qvotannis 27. Mensis Novembris die, velut hirundines & ranæ, præ intenso frigore brumali moriantur: postea redeunte vere 24. Aprilis die denuò reviviscant.

Idem. In Tachim fluvio pisces nasci dicuntur, qvi capite, oculis, naso, ore, manibus, pedibusq; hominem referunt: & alia mirabilia multa: de qvibus prolixiùs in Compendio orbis.

Idem in Sarmatia. Juxta Cracoviam aliqvando mulier qvædam puerum cum collo leporino & auribus peperit. Non multùm pòst; mulier etiam cum puero serpentem peperit, qvi serpens puerum ad intestina usqve corroserat.

Idem. Martinus Bielski Polonus, qvi annales Polonorum vulgari lingua conscripsit: facit mentionem, in principio imperii Sigismundi primi, Nobilem qvendam Jacobum Melstinski, prætorem de Brezinii civitate, ex levitate qvadam animi, seu potiùs desperatione, nomen authoritatemq; Christi sibi ascivisse, Petrumq; Zatorski civem Cracoviensem, cæterosq; sibi similes latrones duodecim, secundum numerum Apostolorum, elegisse: singulisq; nomina Apostolorum, imposuisse: se verò Jesum Christum appellasse. Qvi per villas ubiqve ambulantes: prodigia, morionum & præstigiatorum more, exercebant: sycophantasqve alios & latrones, velut mortuos subornantes suscitabant: pisces in paludes lutosas primò impositos ubi nunqvam eos nasci possibile erat, in nomine Christi sui manibus capiebant: panes in fornaces imponebant: in nomine Christi, cùm illis antè non essent, depromebant: cum ingenti simplicis vulgi admiratione.

Qvodam tempore ad Cestochoviam, Monasterium divæ Virginis imagine celebre, prædictus Christus cum suis Apostolis, ubi adhuc ignotus erat, venit: cumq; illic aliqvot diebus morarentur, unum ex suis qvasi obsessum à dæmone subornaverunt: cujus opera victum acqvirebant, cùm sua coqvina carerent: ille enim qvasi dæmophoretus per hospitia, diversoriaq; ambulans, carnes de coqvinis rapiebat, in suosqve projiciebat, qvi cruce illas munientes carnes comedebant. Illic autem ingens erat confluxus populi tunc temporis ad divæ Virginis imaginem, qvæ ibi perinde, ut apud nos in Loreto miraculis celebris est.

Predicti itaqve Sycophantæ, illum obsessum suum ad altare divæ Virginis dicunt: duplici veste ad id studio præparata in-

altera deduceretur, ille è manibus ducentium furibundus sese proripiens, in altare oblationibus pecuniariis onustum irruit, pecuniasq; de altari rapiens, in vestit duplicatæ intercapedinem eas imponebat: Monachus verò ab altari, divino officio intermisso, aufugit: cæteri Monachi stupidi accurentes, cingulum illius resolvunt, putantes, eum pecuniam intra indusium posuisse: sed lapilli duntaxat, qvos antè studiò imposuerat, in terram exciderunt: pecunia verò in veste duplicata remansit.

Monachi igitur mœsti, pecuniam arte dæmonis in lapillos transformatam putantes, exorcismos, orationesqve supra lapillos sine intermissione fundunt: ut deinde in pristinam formam transformarentur: sed cùm lapilli immutati in sua forma perseverarent; Monachus librum Agendam (ut dicitur) indignabundus in terram projecit, dicens: adhuc talem dæmomonem nunqvam experti sumus: abite cum eo ad omnes dæmones. Hoc latrocinio prædicti Sychophantæ perpetrato, cum illa pecunia recta in Silesiam vicinam Poloniæ perrexerunt, simplicem vulgum suis præstigationibus seducentes, ubi ad qvandam matronam nobilem, in qvodam pago divertentes, dicunt ad illam: Christus te cum suis Apostolis visitat, ô mulier, ideò te offer illi, & salvabitur anima tua.

Illa verò, virum domi non adesse, in cujus absentia id sibi non licere, respondit. Cui Apostoli dixerunt: Habesné mappas vel telam ad sacrificandum; mulier verò ligaturam telæ illis obtulit. Qvi dixerunt, hanc nobiscum accipiemus, Christusqve tibi benedicet, ut tibi linum abundantiùs crescat, ostende aliam, si habes, telam: qvam cùm similiter accipere vellent, mulier dixit: non dabo vobis hanc: maritum enim timeo. Illi autem frustulum fomitis cum igne in telam involventes, mulieri reddiderunt: qvam illa nihil suspicans in cistam reposuit. Itaq; cista à tela, à cista verò domus accensa in flammam abiit. Vir igitur illius uxoris reversus, domum conflagrantem inveniens: causam sciscitatur, cui uxor, se malè Christum cum suis Apostolis tractasse, respondit: ideò hanc plagam haud injustè se permisisse.

Vir autem ità excandescens, latro hic, inqvit, neqvissimus, & non Christus fuit. Ideò cum vicinis malefactores perseqvitur, qvos in qvadam villi insecuti sunt. Ille itaq; Pseudochristus, re animadversa, ad illum, qvi vocabatur Petrus, dixit Petre jam mea passio calixq;, qvem bibiturus sum, appro-

te. Sicqve ille Christus per feneſtram, Petro ſeqvente, aufugit: cæteri qvoqve Apoſtoli, qvâ potuerunt, evaſerunt: qvos villani, unâ cum ſuo Chriſto inſecuti undiqve circumventos, baculis fuſtibusqve præuſtis cæciderunt. Imp. Rod. 2. Pp. Greg. 13.

1578. *Henricus Petrejus Herdeſianus.*

COllegit hic varios, qvi de aulica vita ſcripſerunt, ut apud eum. Apponam ego hîc unicum aulicæ fortunæ vetus exemplum, ex Luciano Samoſatenſi Græco. Pingatur, inqvit, veſtibulum ſublime atqve inauratum, neqve id humi ſitum in ſolo, verùm procul à terra in ædito collis faſtigio: præterea inacceſſum ferme & & abruptum, lubricoqve aditu ita, ut plerumqve, qvi, ſe jam ad ſummum uſqve verticem penetraſſe, ſperant, lapſo pede præcipitati cervicem frangant. Intus autem opulentia ſedeat, tota (ſicuti videtur) aurea, majorem in modum formoſa atqve amabilis. Porrò amator, ubi vix tandem conſcendit, jamqve ad fores acceſſerit, obſtupeſcat, oculis in aurum defixus: deinde Spes, qvæ & ipſa ſpecioſo vultu eſt, ac verſicoloribus amicta, manu prehenſum introducat, mirè jam ipſo ingreſſu attonitum. Atqve ab eo qvidem tempore ſpes uſqve illum antecedat, ducatqve; tum aſiæ mulieres illum excipientes, puta Fallacia, Servitusqve tradant Labori: at is miſerum penitus defatigatum tandem Senectæ tradat jam morbidum, coloreq; commutato: poſtremo Contumelia arreptum illum ad Deſperationem pertrahat.

Ex hoc qvidem tempore Spes avolans evaneſcat. Tum ille non per aureum illud atrium, per qvod ingreſſus fuerat, ſed per poſticum qvoddam & occultum exitum extrudatur nudus, ventricoſus, pallidus, ſenex, læva qvidem pudorem occultans, dextra verò ſeipſum ſtrangulans. Occurrat autem exeunti Pœnitudo fruſtra lachrymans, & miſerum bis etiam conficiens. Atqve hic qvidem eſto picturæ finis.

1579. *Ruardus Tapperus Art. 1. & 6. de ſatisfact.*

CHriſti inqvit, ſatisfactio & placatio, ſufficiens qvidem ſatisfactio & placatio eſt: ſed non ut efficax qvædam & operoſa. Nec meritò ſanè ſatisfactionis ac redemtionis nomine appellari debet ſola. At noſtra opera ſunt illa ſatisfactio, & vim vos abominando ſacrilegio tollere, hominibusq; peccatorib. [qvi nihil boni ex ſe cogitare, nedum facere, teſte Apoſtolo, poſſunt] vim omnem redemtionis aſcribere! Imp. Rud. 2. Pp. Greg. 13.

Idem ſcripſit rationes & modos Germaniæ pacandæ in cauſa religionis: item aureum corollarium de veris calamitatibus Belgi, cauſis, atq; remediis.

Halepo Aſtronomus ex Theſſalonia. 1577.

HOC tempore Conſtantinopoli viſus eſt cometa, cujus ſimilem Halepo Aſtronomus non apparuiſſe mundo dixit ullo unqvam tempore antea, præterqvàm tunc, cùm Sodoma & Gomorrha exurerentur cœlitus: & Pharao tyrannus Ægypti in mari rubro ſuffocaretur.

Nicolaus Baſel. 1577.

ANNO, ut ſuprà, in cœlis exercitus bellicos Deus Italiæ oſtendit, ſignificaturus, ſe bella cum iis geſturum, propter ſummam inobedientiam & contemtum verbi divini.

Jacobus Heerbrandus in Refutatione Defenſionis Aſſertionum Jeſuiticarum. 1578.

TRridenti cùm eſſemus in Concilio anno 1552. ex Argentinenſis Epiſcopi D. Eraſmi, Magiſtro eqvitum, qvi tum unà cum ſuo Epiſcopo Roma redierat, audivimus, bonâ fide nobis recitante, qvòd Romæ eſſent ultra 24. millia ſcortorum publicorum, qvæ proportione mercedis meretriciæ, menſtruum ſolverent Romano Pontifici cenſum: qvi qvæſtus eſſet uberrimus. Annè hic potiùs Sodomorum præfectus, qvàm Catholicæ Eccleſiæ univerſalis Paſtor dicendus? Præterea delecti ipſi Cardinales, in ſuo Conſilio de emendandâ Eccleſiâ dicunt; In hac etiam urbe Meretrices ut Matronæ incedunt, ſeu mulâ vehuntur, qvas conſectantur de mediâ die Nobiles familiares Cardinalium, Clericiqve. Ita ut non ſit, qvòd hac in parte nos accuſetis, qvi non probamus talia, ſed arguimus ſeveriſſimè. Nec pudet nos, æqvo Indice, Judicium vobiſcum ſubire, ut cognoſcatur de bonis operibus, & vitiis utriuſqve partis. Imp. Carolo 5. Pp. V. S.

Idem. Non defuerunt olim qvoqve, qvi, Pontificios doctores cavendos eſſe tanqvam impoſtores, lupos, vulpes, ſues, & aſinos, monuerunt: cujus rei tibi

ignobilem, ubi Marchiones Badenſes & Hochbergenſes tunc, more majorum, aulam habebant, ut abrogatâ Idololatriâ, & expurgatis ſordibus Pontificiis, ſincera inſtauraretur Religio: ingreſſus templum collegiatum, quod arci vicinum D. Michaëli eſt dedicatum, pulvinar quoddam vidi è regione ſummi altaris ad parietem, in ſedè, quâ Præpoſitus ſacra ſua interdum feſtivitatibus ſolennioribus faciens, defatigatus, pro more quieſcere ſolitus erat, valdè artificioſè contextum, & pictum variegatis filiis, atque imaginibus.

Erat autem pictura hæc intertexta. Lupus indutus cucullâ monaſticâ (in cujus capitio ab humeris dependente, anſer prominebat) in ſuggeſto ſtabat, prioribus quaſi manibus, librum tenens, ex quo recitare videbatur, neſcio quæ. Infrà cathedrâ vulpecula aderat quaſi in inſidiis. Eregione anſeres cõplures, ſinguli roſtris ſuis, Patres noſtros vocant, tenentes, & lupo concionanti auſcultantes. Adſtabat & juxta anſeres, quaſi cuſtos, fatuus in ſuo habitu: Circa lupum in eodem pulvinari, ad marginem adſcripti erant eodem texturæ artificio, rhythmi hi Germanici:

Ich wil euch wol viel Fabeln ſagen/
Biß ich fülle alln meinen Kragen.

p.909 Hoc pulvinar, quia magnam referebat veſtuſtatem, ego tum ad rei memoriam, ab iis, quibus hæc procuratio data erat, emi. Emi, inquam, Jeſuita, ut habeas calumniandi materiam: cùm apud veſtros omnia ſint venalia, Epiſcopatus, cœlum ipſum, Deuſq;, ut ex Mantuano conſtat. Quid ſapiens vetuſtas voluerit, facilè intelligunt omnes. Ita ut optimè pictura hæc in tuum (Jeſuita) quadret poſtulatum, quò lupi rapaces, & vulpeculæ aſtutæ miſeris inſidiamini hominibus, quosq; cœcos habere cupitis auditores, ut eos tanquam anſeres, fabulis veſtris, quocunq; viſum fuerit, ducere, circumvenire, devorare poſſitis. Cavere itaq; vos omnes quicunq; audire poſſunt & volunt, monemus. Dicam & alterum.

Anno 1551. Argentinæ cùm eſſem, urbisq; antiquitates videre cuperem, deductus ſum in templum ſummum, in quo mihi in circuitu ſuperiori, è regione ſuggeſti, in columnâ lapideâ ingenti, mirabilis monſtrabatur ſculptura, ſive exequiarum, vel depoſitionis funebris, ſive Reliquiarum ſanctarum (non enim omnia calleo myſteria iſta: utrumcunq; ſit, non magnoperè curo, aut laboro) non tam artificioſè, quàm ingenioſè in ſaxo exciſa, in hunc modum: Sus & hircus geſtant ſive ſunus, ut dixi ſive reliquias

Præcedit pompam iſtam à fronte urſus, aquam conſecratam urceo portans, quem ſequitur lupus crucem ferens, hunc porrò lepus proximè antecedens, cereum ardentem. Sequitur bajulos iſtius, quod dixi, feretri, aſinus ad altare miſſam celebrans. Poſt hunc alius ſtat aſinus, prælongis auriculis, librum tenens prioribus pedibus, ore intentus in librum, labris tamen carens. Librum porrò iſtum cattus tenet. Hæc figura eſt, quæ illic dicto loco proſtat, & omnibus, qui petunt, viſenda monſtratur? Nec nova eſt, aut recens exciſa: verùm unâ, quod facilè apparet, cum ipſo templo fabrefacta.

Jacta autem ſunt templi hujus fundamenta anno à Chriſto nato 1015. Cujus abſoluta eſt ſtructura (exceptâ turri altiſſimâ) anno Domini 1277. unde conſtat, effigiem hanc ante trecentos annos factam; qua ſapiens antiquitas, & pii tunc Chriſtiani, qui metu tyrannidis publicè & palàm profiteri ea, quæ ſentiebant, non auſi fuêre. (Lapides autem locuti ſunt) ſignificare voluerunt: Papatum nempe, qui magnâ ex parte Miſſis & exequiis defunctorum conſtat, plenum eſſe vulpinarum aſtutiarum, quæ tamen non mox aut facilè, ut in vulpeculâ dormiente, animaduerti præſertim à ſimplicioribus potuerunt. Qui verò fumos, aut nugas iſtas venditant, ſui & hirco aſſimulantur, idq; non temerè. Sunt enim Epicuri de grege porci, fruges conſumere nati, quorum Deus venter.

Canis impudens eſt animal, quod in publico & plateis paſſim congreditur, unde Cynici impudentes. Himores ſunt ſcortatorum ſacrificum, fructusq; cœlibatus impuriſſimi, publici fornicarii, & impudentes homines, qui libidines iſtas vagas & impudicas, honeſto & divinitùs inſtituto præferunt coniugio, palàm affirmantes, minùs peccare ſcortatorẽ ſacerdotem, conjugato. Et cum talibus impudicis canibus abliguriunt quæſtum, quem ex funeribus, & exequiis, atque indulgentiis comparãt. Iidem etiam per hircos fœtidos deſignantur, qui permolunt alienas conjuges, & filias honeſtorum ſæpè hominum, Eccleſiamq; Dei fœtore ſuo replent ac polluunt. p.910.

Urſus præcedens, portans aquam benedictam, deſignat potentes & Magnates, brachium nempe ſeculare, quo traditiones humanas Pontificias vi externa, gladio, & armis confirmare & defendere conantur, ſiquidem verbo Dei, & ſcripturæ teſtimoniis id facere nequeant. Lupus crucẽ

tum lucis habuerint, ut errores Papatûs absurdos, fraudes, & impostura intelligerent: metu tamen eos periculorum profiteri & redarguere non ausos fuisse, sed cuticulæ suæ metuêtes, simul & præbendis pinguibus, cõtra cõscientiã tacuisse, suoq: silentio superstitionem confirmãsse.

Quòd Asinus missam legit, ostensũ est, in Papatu plerunq; indoctos asinos ad eas celebrãdas adhibitos, qui sacerdotes fuêre ordinati ad tria Missa, ut vulgò dicitur: quibus repletus fuit passim totus orbis Christianus. Alter subsequens asinus cum libro, sed labris carens, significat eos, qui in Papatu tum Evangelium Christi docere debuissent publicè in Ecclesia, asinos esse, & fuisse indoctos, qui donis idoneis non sint instructi ad docendum, & rerum sacrarum cognitione etiam destituantur.

Cattus librum tenens, Pontificios adulatores, qũi mirabiliter se insinuare blãdis verbis possunt; Pontificios doctores, quibus cathedra magnâ ex parte fuit cõmissa in Scholis & templis, sed se ad latus navis felicius inclinaverunt, ut olim monachi; & jam, illis de suo loco delectis, novos monachos, Jesuitas designat.

Non fabulas narro, sed historias veras recito, quæ dictis locis omnibus videre cupientibus monstrari possunt. Ex quibus intelligitur, cujus modi fuerint oculi, h. e. doctores: & superioribus seculis, in densissimis Papatus tenebris, nõ defuisse cordatos homines, pios & ingenioso, qui Papatus erroribus non consenserunt, sed turpi Ecclesiasticorum vitâ vehementer offensi: qui ingemuerunt dolueruntq; super cunctis abominationibus in Papatu factis: cumq; Papa & sui tum, quemadmodum & nunc, sua reprehendi, ferre noluerint, concionibus publicis: illi, cùm, tacentibus aliis, lapides loqui necesse fuerit, errores Papatus, Idolomaniam multiplicem, impostura, tyrannidem, inscitiam, libidines vagas, & vitam Epicuream, quocunq; potuerunt modo, reprehenderunt & damnaverunt.

Patrum scripta.

p. 911. 1579. GLossa in decretum c. noli meis. dist. 9. statuit, patrum scripta esse authentica, & tenenda omnia usq; ad ultimum iota: quod Jesuitæ hodie negant. Canus de locis Theologicis lib. 7. cap. 3. Villavincentius de ratione studii Theologiæ libro 4. capite 6. observ. 2. contra Hiperium: non modò Tertullianum, Irenæum, Lactantium, Cyprianum, ruditione, subinde verbo scriptoq; offendisse.

Possevinus de Sixto quoq; Senensi Biblio. select. lib. 12. cap. 2, 3. operæ precium, inquit, censuit, patrum loca, in quibus à scopo aberrâssent, ostendere: & Baronius in annalibus Ecclesiasticis affirmat, in divinis tantùm scripturis nullum reperiri posse errorem atq; mendacium. Et Tomo quarto sub A. D. 369. Cæterùm, inquit: cùm divinæ tantùm scripturæ sit, nihil habere erroris, quod corrigatur, nec ipse Hilarius nævis caruit. Quem Cæsarem Baronium Bellarminus de bonis operibus lib. 2. cap. 24. quia virum optimum & verum nominat, Ioannes Reinoldus in lib. de Romanæ Ecclesiæ idololatria Bellarminum alloquitur, ex ore tuo, inquit, te judico, serve nequam, Lucæ 19.

Baronius omnes omnium hæreticorum fraudes & corruptelas profligans, affirmat, omnium Patrum scriptis inesse nævos & errores. Cur ergò tu Magdeburgensibus hanc ipsam sententiam, tanquam horribilium in cœlites blasphemiarum plenam, vitio vertis? Addit enim Villavincentius prioribus de rat. stud. Theolog. lib. 4. cap. 6. observat. 2. non propterea damnandos esse patres, quòd errârint aliquando, quia Deus Fabris in domo sua operantibus libenter indulget, etiamsi non semper aurum vel gemmas, sed interdum quoq; fœnum atq; stipulas superstruant. Imp. Rud. 2. Pp. Greg. 13. V. S.

Andreas Kreychius. 1578.

EXtat hujus Kreychii homilia de sigillo Lutheri, quod est cor rubrum, & crux nigra in alba rosa. Imp. Rud. 2. Pp. Greg. 13.

Auctor libelli de periculis regis Henrici 4. 1579.

RIsi nuper, inquit, cùm legerem, Catholicum Regem Philippum, Romanæ Ecclesiæ delicias, & morigerum filium, anno 1579. repudiâsse Gregorium Papam, qui se de regno Lusitaniæ judicem offerebat, Imp. Rudolpho 2. Pp. Greg. 13.

Ordo. Equitum S. Spiritus. 1578.

ORdo Equitum Spiritus sancti institutus fuit anno 1579. ab Henrico 3. Rege Galliæ: ad perpetuam Catholicæ religionis defensionem. Caput Ordinis ipse

HIC in suo nocendo typis [illegible] quòd conspecta fuit ab inhabitatoribus agri Mansfeldici in cœlo urbs apprimè magnifica & pulchra, muris atq; turribus egregiis cincta: sed brevi collapsa. Secundò rheda, quam trahebant quatuor equi: eiq; insidebat vir longissima insignis barba: qui & ipse paulò pòst evanuit. Tertiò duo viri armati acriter dimicantes. Quartò ingens Elephantus. Quintò sylua, ex qua prodibant milites multi: eosq; sequebantur non pouci amicti vestibus pullatis, magnam calamitatem & luctum ploratibus testantes. Imp. Rud. Pp. Gr. 13.

Alombrates.

p. 912. 1578. HI novæ cujusdam factionis sectarii, in Hispania hoc anno sunt damnati eò, quòd dicerent, sibi integrum esse & licere coire cum fœminis maritatis: de quo singularis extatliber V. S.

Desperati in Frisia.

1579. HOc tempore convenerunt in Frisiá quidam, nominantes se Desperatos: pro insignib. in vexillis suis ostentantes gladium cum testa ovi dimidia, ovi vitello effuso adjacente. Sic enim dicebant: hactenus ob ipsum ovum noluimus: nunc autem pro testa debemus depugnare. Meteranus.

Jacobus Majer in Chronico Flandriæ.

GErtrudis, filia Pipini Curti Regis Galliarum, & Abbatissa cujusdam cœnobij, anno 760. tantâ clarebat sanctitate, ut invocaretur, si quis glires, mures, & sorices domo volebat propulsare. Imp. Rudol. 2. Pp. Greg. 13.

Idem. Rosala uxor Principis, multa bona assignavit cœnobio Blandinensi, pro salute animæ filiæ suæ: quod si non filiæ profuit, certò tamen in salutem ventribus Monachorum cessit.

Idem. Phthiriasi consumitur Fulcherus Episcopus Noviomagensis, anno 955. cujus exanime corpus, quando non cessarent ex illo scaturire pediculi, cervino insutum est tergori, atque ita sepultum. Magnum exemplum puniti ambitus ac Simoniæ, si nos posteri timeremus Deum.

Idem. Templa plerisq; in locis, sacerdotesq; de cœlo tacti, prodigia fœda ac horrenda facta. anno 956.

Idem. Venit quidam magni nominis Anachorita (anno 1388.) ad Carolum regem, dixitq;, divinitùs se missum de vectigalibus miseriisq; populi levandis, alioqui brevi tempore iram Dei in Regem sævituram esse. Verrùm iste concionator ab avaquatuor.

Idem. Complures (proh dolor) stultos concionatores ea (Scholasticorum) ætas habuit, qui in arcana Dei nimis curiosè inquirebant, nulla interim solida doctrina populum imbuentes. Præclatè in tales Solon ille Philosophus: de Deo (inquit) credendum, non inquirendum.

Idem. Asserebant pleriq;, ortam esse tunc (de hoc tempore alibi suprà) pestem à Judæorum maleficiis, qui fontes aquarum & puteos veneno infecerant. Eam ob rem undiq; ferè terrarum sævitum in Judæos, præterquàm Avenione, ubi eos Papa protexit.

Idem de Christiano Archiep. Moguntino. Teutonicus Thuringus lingua latina, Græca, Italica & Brabantina utebatur: Imperatoris vicarius, bellator: de quo dicebatur, quòd asini & meretrices in ejus exercitu majoribus uterentur sumtibus, quàm tota Imperatoris familia, quæ tunc opulentissima videbatur.

Nullus unquam Imperator Gallus ex eodem.

AD Romani Imperii apicem nescio quo pacto nemo unquam Gallus, etsi multi contenderint, pertingere potuit. Nam Carolus Magnus, ejusque progenies Galli non fuerunt, sed Germali.

Idem. Inter hæc (anno 1407.) tanta mala quid de rebus sanctæ matris Ecclesiæ? Horret animus, stupet calamus illas attingere. Induci non potuit Antipapa ille Petrus Luna, ut, sua relicta perversitate, pacem redderet Ecclesiæ. Discessio publicè ab eo factâ: destitutus â rege, à principibus, & à tota ferè Gallia: nisi quòd quidam Episcopi, turpis lucri gratia, mendacium adhuc præferrent veritati. Sed vindictam parare audet. Mittit diploma ad Regem: removet que piorum cœtu omnes per Galliam sibi non obedientes. Necesse enim erat impleri vaticinia de illusoribus novissimorum temporum, cauteriatas habentibus conscientias. p. 913.

Idem. Ob hæc non solùm Regi, sed toti etiam regno sacrificiis Pontifex (anno 1301.) interdixit, seque non minùs in profanis quàm sacris dominum esse, prædicavit. Proceres tamen regni unà cum Principibus sacerdotum convocati, soli regi profitebantur se esse devinctos, nullum sibi dominum præter eum agnoscentes. Egit illis gratias Rex, seque illos defensurum pollicebatur.

ab eodem patrono suo deceptus, procurante quodam nobili milite, occisus est à Ribaldis, anno 1174. De eo etiam Vincentius.

Idem in curia Parisiensi judicatum est anno 1287. perarestam contra Petrum Archiepiscopum Remorum, sacerdotes ac cæteros sacri ordinis homines, in negotiis suis temporariis non esse liberos à tributis ac collocationibus Principibus solvendis.

Idem. Dum anno 1299. paciscerentur inducia, Eduardus rex persanctè juravit, nunquam se pacem cum Philippo Pulchro rege facturum, nisi tota Guidoni Flandria restitueretur, quod tamen jura mentum malè seruavit: sed absolutus fuisse dicitur per Bonifacium octavum, qui Pontifex nihil sibi non licere putabat.

Idem. Magna religione sacris anno 1092. ubique operatum, ad procuranda quæ fiebant prodigia, placandamque Dei iram. Nam alii instar carbonum nigrescentes, alii exesis morbo visceribus tabescentes, pars truncati miserabiliter membris; incredibile est dictu, quàm multi mortales sacro igni sunt absumti.

Idem. Ludovicus XI. Gallus, cùm veneno fratrem Aquitanum tollere vellet, monachi usus fuit opera, anno 1471. qui propter hoc scelus fulgure ac tonitru de cœlo tactus, manè jacens medio cubiculo instar carbonis niger, & lingua exerta semipedis longitudine repertus est.

Idem. Pestes illæ duæ, avaritia & ambitio, à malis maximè Principibus ortæ, anno 1070. Ecclesiam graviter affligere cœperant.

Idem, Anno 1076. mulier quædam fatidica Coloniæ Agrippinæ cecinit: Frisii progeniem usque ad tempora Antichristi in Flandria regnaturam: quibus dictis statim evanuit, nec unquam postea illic visa est.

Idem. Anno 1109. Tornaci nascitur agnus duobus capitibus, quatuor auriculis, quatuor oculis, & octo pedibus, sed uno tantùm corporis trunco.

Idem. Inde simul (anno 1389.) omnes Avenionem profecti Antipapam invisunt. Horum omnium propinquis & familiaribus per exspectativas suas omnia pinguia toto regno sacerdotia accumulavit, ut ita regem & satrapas inescaret, atque in gratia & amicitia contineret. Hinc maximæ querelæ proborum virorum, qui literarum studiis na-

nihil jultum, nihil sanctum relinqueretur.

Idem. Anno 1402. in mari Hollandico, tum admodum procelloso & alto, capta mulier marina, nuda & muta, portata in oppidum Edam, & inde Harlem: vestita est, didicitque edere panem & lactaria, & vixit annos multos semper muta. Didicit item nere, & honorem exhibuit sanctæ cruci, quamuvis muta.

Idem. Anno 1406. fama erat, promisisse Gregorium Pontificem, se pacis gratia cessurum Papatui, si idem feciset Luna, quem Benedictum vocabant: sed mansit is in sua pervicatia. Tales omnes illusores & pseudoprophetas, si sapuissent Principes, domumque Dei amassent, in vincula & carceres conjecissent, & creassent Ecclesiis veros Sacerdotes, quales præscribit Paulus Apostolus ad Timotheum & ad Titum.

Idem. Anno 1408. schola Parisiaca per Johannem Theologum, cognomento Cortohosam, natione Normannum, exponit, & declarat Petrum Lunam non modò obstinatum esse schismaticum, verùm etiam hæreticum, turbatoremque pacis & unionis Ecclesiæ. Non nominandum esse Benedictum: non illi obediendum, tanquam pastori Ecclesiæ. Bullam ejus seu diploma per Gallias missum, plenum esse fraudis & perturbationis. Neminem posse ejus obedire literis, nisi fautor esse velit schismaticis. In vincula conjiciendum, aut vi pellendum regno. Igitur ab omni ordine mortalium secessio ab illo facta: quod ubi cognovisset, plenus timore, cum quatuor Cardinalibus suis per flumen Rhodanum fugit in Aragoniam, unde erat oriundus.

Idem. Erant anno 1437. duo Œcumenica Concilia, Basilienſe & Florentinum, quæ adeò nihil habebant concordiæ, ut utrumque alterum schismaticum, synagogamque Satanæ nominaret. Unde hæc tam effrenata Sacerdotii licentia? nempe quòd orbis Christianus acephalus nullum haberet supremum Principem, qui tantis valeret mederi malis. Toto autem affectu orandus Deus, ut, quemadmodum jam per Carolum Quintum invictissimum Augustum cœptum est, Respub. Christiana non nomine tantùm, sed etiam re, pium potentissimumque semper habeat caput, totaque Ecclesia ad reformationem piosque mores tandem redeat. Nam si Imperium non resurgat, quonam

bus contra Turcas opus est: hac si caremus, haud mirum est, si in illorum deveniamus ludibria. Si Turcas velimus vincere, reformemus Ecclesiam, tollatur ab ea radix omnium malorum avaritia, reformentur omnium mortalium ordines. Tunc nobiscum pugnabit Deus, omnemque Barbarorum colluviem procul à nostris removebit finibus. Turcas vincere, est depravatissimos priùs nostros vincere mores. Quòd si sapuissent anno Domini 1444. Ungari, Legatum Eugenii ad gladium Spiritus remisissent, quod est verbum Dei.

Rarò res bellica cedit feliciter, cùm se illi intermiscent Episcopi, qui non jubentur bella gerere, sed prædicare verbum Dei, populumque docere meram Christi doctrinam. Interfectus enim & ille Iulianus Legatus, justo Dei judicio pœnas luisse videtur: qui, ut priùs autor schismatis, ita postea autore Eugenio, hujus publicæ inventor erat calamitatis. Volebat (ut mihi videtur) Deus Opt. Max. ostendere, fidem ac jusjurandum nunquam esse violanda, longeque majoris esse ponderis, quàm nostri credere curant homines.

Idem. Anno 1348 Hymbertus Delphinus, Imperii beneficiarius, malè doctus, & pravo (nisi fallor) usus consilio, principatum suum Gallis, Imperio nunquam non rebellibus, vendidit, & monachus factus est Lugduni in conventu prædicatorio. Hoc autem fecisse traditur, ut hæredes suos, quos ob offensam (nescio quam) oderat, fraudaret. O mira hominis religio! Volebât religiosus & vir bonus haberi sine charitate. Hanc autem rem ita fabricari passa est Caroli Imperat. tarditas, pacta conditione, ut duntaxat Regum Gallicorum filii Delphinatum possideant, idque in fide ac clientela Imperii, illumque ab imperio nunquam alienent. Erat enim Delphinatus una ex septem provinciis regni Arelatensis Imperio subiecti: ejus metropolis Vienna est urbs nobilis. Accepit autem à Philippo rege Hymbertus præ manu quadraginta millia coronatorum aureorum, & decem millia florenorum annuatim, dum viveret, factusque est postea presbyter Caridinalis. Primus Delphinus seu Delphinatus dux abhinc est ex Galliis factus Carolus, Philippi regis filius. Hæc quidam tribuunt anno sequenti.

Idem Anno 1340 Pontifex Benedictus, qui sedebat Avenione, toti Flandriæ sacris interdixit. Episcopi Turnacensis, Mori-

am sacro ministerio suo ausus sit uti. Cessar cœna Dominica, silent campanæ, negatur Baptimus, sepulturaque defunctorum, & nuptiarum benedictiones: nec ægrotantibus Sacramenta administrantur. Ingens cooritur turbatio. Hæc omnia ob metum Episcoporum negantibus domesticis, conducuntur externi sacerdotes undelibet venientes, illique sacra omnia populo communicant, jactante Eduardo, se sacerdotes missurum, qui, vel innitis omnibus Gallorum Episcopis, missas quoque canant in Flandris.

Idem. Anno. 1378. schisma Ecclesiæ per annos triginta novem. Causa tam longi ac perniciosi in Ecclesia schismatis timor erat reformationis morum, ac reditus Pontificis ad propriam sedem ex Galliis. Imperabat Urbanus 6. Cardinalibus, ut pompam, fastum, superbiam, & ambitionem suam minuerent, supervacaneam domesticorum turbam, equorumque strepitum decurtarent: Simoniæ non proferrent, sed coarctarent pomaria. Vindicem se futurum in quoscunque Simoniacos. Bonam partem pecuniæ, quam per luxum & superbiam turpiter profundebant, velle se pauperibus & templis collabentibus attribeure. Romæ, quæ summæ sedi natalis esset locus, se permansurum. Nemini se obtemperaturum ex iis, qui discessum suaderent.

At Cardinales Galli, qui pontificatum ad quæstum duntaxat & ambitionem petebant suam, graviter his rebus permoti, fremere, capita conferre; Urbanum calumniari, non liberè esse creatum, non esse verum Pontificem, sed solium vacare: cumque nec adducere Urbanum in Gallias possent, nec ullo pacto reformare detestabiles suos mores vellent, freti favore Johannæ Neapolitanæ Reginæ, Ananiam & Fundos clanculum petunt (erant numero octo) factaque (conniventibus quoque Galliarum Potestatibus) turpissima secessione, alium sibi ex suo corpore summum (ut dicebant) Sacerdotem creaverunt. Is erat Robertus Cardinalis Gebennensis, Comitis, Gebennæ filius.

Hunc mense Septembri electum, tandem Calendis Novembribus coronaverunt, Clementem septimum appellaverunt, totumq; orbem Christianum in grandem perturbationem, magnamq; pietatis jacturam conjecerunt. Erat tum Christiana Respub. instar domus, quæ patremfamiliâs non habet. Quòd si Carolus Imp. vir fuisset, non extra suam Italiam, ceu exulasset, Ecclesiam (quod munus illi erat præcipuum) defendisset, illusores illos facilè compescuisset, Gallo-

p. 915.

dotum Simonia. Homicidia leviæ jam & quotidiana vitia ſeut : parva admodum pecunia redimuntur. Adulterium ludus eſt penè omnium, ſed maxime magnatum ſacerdotumque. Pro nihilo ducunt matrimonii leges à Chriſto ſancitas : hinc tot nothis, tot ſpurii ſuas replent familias. Unicum nobis Deo præſcribitur remedium turpitudinis, nempe matrimonium : quod dum per Satanam contemnitur, videmus, quò devenimus ignominiæ. Pupilli à fraudibus tutorum, viduæque ab oppreſſoribus pauperum non vindicantur. Leges non vigilant, ſed altùm dormiunt. Mercatura in uſuras fœdiſſimas tranſit. Album factum eſt nigrum, & nigrum album : dulce amarum, & amarum dulce.

Bellum eſſe malorum omnium ſentinam, à ſapientibus definitum eſt, magis tamen eſt tolerabile, quam domeſticæ factiones, quibus noſtri Principes totam Chriſtianam Rempubl. commiſcent & & atterunt, nec ullum nôrunt terminum ſuæ inſaniæ. Certo tamen certius eſt, niſi pacem tandem firment, Monarchamque ſibi conſtituant, brevi Monarcham paſſuros eſſe fœdiſſimam & immaniſſimam illam beluam, id eſt, Turcam, qui propter immania vitia noſtra, flagellum Dei eſſe putatur. O utinam in hiſce rebus falſum me vatem nominate, ridereque valeat poſteritas?

Idem. Certis quibuſdam prodigiis tantam Francorum cladem, anno 1303. factam, præmonſtratam, lego. Nam in tanta equorum multitudine vix unus aut alter inventus eſt, qui toto ante pugnam triduo hinnitum emiſerit : & lupus, quem manſuefactum Attebas habuit, ad feritatem rediit, atque equi herilis phaleras, inſtante prælii die, laceravit. Corvus item Iacobum ejus fratrem ponè tergum uſque ab Atrebatibus Curtacum ſecutus eſt : unde ſcriptus verſiculus:

Corvus eum ſequitur, qui mortis dicitur ales.

Sed & equus Atrebatis non, niſi invitus ac vi protruſus, in Flandros dominum tuliſſe dicitur, felicem quidem illum, ſi non minus quàm ipſa belua mentis habuiſſet. Aër inſuper ſub prælii initium, cùm tanta calcatione equorum ſurgente pulvere, tum per ſe ipſum uſque eò nebuloſus eſt factus, ut non ſatis præſertim tam magno interim, tamque terribili furore illo Cymbrico furentibus Flamingis.

Idem. Anno 1300. Papa Regem cruce ſignare jubet : quibus tantum abfuit, ut Pontifici Bonifacio 8. Gallus pareret, ut Apamenſem Epiſcopum, ejus rei gratia miſſum, ideo, quòd liberiùs loqueretur, in cuſtodiam duci imperârit : vocatos Romam ad concilium Epiſcopos, patresq; Galliam excedere regno vetaverit, vacantiumque ſacratarum ædium bona fiſco intulerit: unde Pontifex indignatione permotus, publicè & nominatim eum execratus eſt, hoſtemq; Eccleſiæ judicavit. Miſit præterea archidiaconum Narbonenſem cum diplomate, quo nobilitatem Gallicam ab ejus fide ſolvit, regi jus illi abrogavit, idque Alberto Cæſari attribuit : ſacramque huic tiaram impoſuit in hoc præcipuè, ut bello Gallum quateret : quod quidem diploma cum Archidiaconus apud Lutetiam recitaret, raptum ab ejus manibus Robertus Atrebas in ignem abjecit.

Idem Anno 1471. ſexto Calend. Auguſti Paulus Papa Romanus apoplexia percuſſus, ſolus in cubiculo obiit ſubitanea & improviſa morte. Tantus hoſtis (inquit Platina) bonarum fuerat literarum, ut omnes illarum ſtudioſos appellaret hæreticos. Venetus erat natione, ſed Venetos tamen minimè dilexit. Lego apud quendam, Venetias vendere voluiſſe Turcis, ſed fides penes autorem ſit.

Idem. Ludovicus Rex Siculus Italiam petit contra competitorem ſuum regni Siciliæ Ladislaum, Caroli Dyrrachii filium, Ladislaus autem Romam concedit. Eum Gregorius Papa ſe pollicetur creaturum Imperatorem, ſi viciſſim illi operam dare velit, ut Pontificatus ipſi ſtabiliatur.

Zacharias Rivander. 1580.

THeologiæ Doctor Lipſiæ habuit ſomnium. Vidit venientem ad ſe quendam ſenem, monſtrantem librum, in quo ſcriptum erat: Duo Triſyllaba, mas & fœmina, Mahomet & Maria, maturabunt interitum noſtrarum Eccleſiarum. Imp. Rudol. 2. Papa Greg. 13.

Wigulcius Hund in Metropoli Salisburg. de Epiſcop. Ratisbonenſ. 1580.

INterfuit ſynodo Tridentinæ Iohannes Iacobus Metropolitanus Salisburgen-

nam attulit, moxque suis convocatis Parochis, eo modo Sacramentum Eucharistiæ petentibus dispensandum per suam diœcesim permisit: nempe, prævia confessione, ac sub missa, à catholico sacerdote juxta ritum Rom. Ecclesiæ celebrata, & cum certa fide, communionem quoque illam usitatam sub unica specie, sanctam esse, & divino mandato haud repugnantem, &c. Quod in aliquibus locis ita cœptum quidem; postea autem gravibus de causis rursum per totam Bavariam ordinaria potestate abrogatum, ac vetus Catholicæ Ecclesiæ consuetudo unius speciei rursum sibi asserta ac confirmata: ita ut, pro conseruanda concordia, & vitandis pluribus inconvenientibus, in toto Ducatu Bavariæ unus atque æqualis esset Sacramenti hujus, sicut & aliorum, usus, &c. Imperatore Rudolpho 2. Papa Greg. 13.

Idem. Dominus Henricus Rahtgebo de Gotha, Sacerdos Moguntinensis diœcesis, propter hæresin Hussitarum, quam defenderat, degradatur, & comburitur anno 1423.

Idem. Zacharias Pontifex Episcopo Laureacensi pallium, quod honorantias non solveret, iterum ademit.

Idem. Anno 1256. fuerunt bella, & maximæ discordiæ inter duos Archiepiscopos, Philippum & Ulricum, per integros sex annos; ut etiam per aliquod tempus à sacris abstineretur. Et puer in Rastat duobus cornibus natus, ejusque ploratus 14. diebus antè auditus fuit, quàm nasceretur.

Idem. Episcopus Ratisbonensis Iohannes, sacerdotem quendam, pertinaciter defendentem articulos Wielefi, omni sacerdotali dignitate exuit: anno 1422.

1580. ## Valentinus Rudolphus Butstadiensis in Annotationibus temporum.

ISTuc ætatis Bretteburgi mulier gravida, desiderio sui mariti capta & accensa edendi, eum noctu jugulavit, & mortui sic brachium & latus sinistrum cingulotenus devoravit: reliqua sale condita reposuit, volens, & illa comedere. Interea verò tres peperit filios, & perpetuo clauditur carcere. Imp. Rud. 2 Papa Gr. 13.

Idem. Vinariæ in fossa quadam, quæ nullas habebat scaturigines, magna vi scaturigines sanguineæ prodiêre. Posterioribus diebus quædam fuit Eclipsis, & dicta scaturigo defecit, at postmodum quatuor oribus denuò se terrâ profudit. Verùm enimverò ante no-

Idem. Aliquando tres ludebant, eorum autem alter, qui damnum fecerat lusus, dicebat: si hanc, quam ludam jam, perdidero aleam: Deum pugione confodiam. Quid fit? perdidit, ut metuit: eripit vagina pugionem, & sursum ad cœlos projicit: pugio evanuit, & 5. guttæ sanguineæ desuper cadunt in locum, quo ludebant illi: & Sathanas horrendo impetu hominem blasphemum invadit, & totum cum corpore & anima secum ocyus abripit: ingentes tollentem ad æthera clamores & mugitus, auditos omnibus in urbe: duo reliqui capiuntur, & in vincula cogunturalter collapsus, & plenus atque scatens pediculis moritur miserè: tertius decollatur.

Idem. Hoc anno duo artificii manuarii Juvenes de Deo impiè, at sic jocaturi, locuti sunt, illorumque alter accepto poculo Deo propinavit haustum. Evacuatum autem illud ad cœlos elevavit, Deum compellans & jubens respondere. Ibi corpus ejus regere & immutabile ac immobile esse & manere cœpit, nec ampliùs vel hiscere videri; Socius ejus suspendio sublatus: domus hospitii tentata succendi, sed nulla potuit flamma accendi.

Iacobus Schopperus in sua Chorographia. 1580.

CArdinalis Campegius ad quendam dixit: Ominabar ego, & sæpius cogitani; tam immensam movachorum multitudinem tandem magnum Ecclesiæ malum daturam. Imp. Rud. 2 Papa Greg. 13.

Idem. Bartholomæus Müller Biberacensis pastor, cùm monachos mendicantes & prædicantes in urbe videret, publicè de suggestu eos taxabat & increpabat, monachatumque damnabat ita, ut monachi non facilè ulteriùs ibi comparerent.

Idem. Sigismundus Imperator cùm animadverteret, Reformationem Concilii Constantiensis in fumum abituram; valdè animo dolebat: & cùm aliquando Possenii in Ungaria quietem caperet, apparuit ei in somnis vir honestæ speciei, in habitu sacerdotali, qui ei significabat, Papæ & Sacerdotum errores futuro tempore per doctus homines revelatum iri, qui auxilio quorundam principum Ecclesiam juxta Dei verbum reformaturi essent.

Idem. Cùm legatus Papæ D. Martino Luthero nihil renunciari fecisset, D. Martinus ad Legatum misit D. Wenceslaum, & Legatum rogavit, ut rem paternè componeret: tibi tum Legatus sese

veredarium proprium. Item si D. Martinus articulum saltem de Indulgentiis revocaret, tunc rem in vado esse; alter n. articulus ad fidem in sacramento attinens, facilè interpretationem & glossam
p. 917. admitteret: ex quibus apparet, Romam attentam esse ad pecuniam solummodò, non autem ad fidem & salutem. Hoc cùm D. Staupizius audisset, dixit: equidem magni æstimandum esset, si D. Wenceslaus Notarium & testes ad manus habuisset, cùm illa de fide periculosa verba proferrentur, nam certè Romanensibus non exiguum allatura essent detrimentum, si divulgaretur eorum propositum.

Idem. Cum à Carolo 5. Cæsare Lutherus vocaretur Wormaciam anno. 1521. obediens comparuit, publica fide eò deductus: verùm multi cum adversariorum tum aliorum, adventum illius exspectare non ausi fuissent. Licet enim à Cæsare per Caduceatorem salvo conductu vocaretur, veruntamen, quia paucis diebus antè, ac ipse venerat, libri ejus publico affixo mandato damnabantur, eam opinionem nemo induere præsumebat, quòd se, velut qui eo præjudicio jam damnatus esset, sistere sit ausurus. Et cùm Oppenhemii, ubi id primùm resciverat, à multis suis amicis suasum ipsi esset, ne se ipsum periculis objectaret, quoniam videret, quòd initium hujus rei contra datam fidem publicam, tam malè se haberet; magna illis alacritate hoc responsi dedit: Agedum, quoniam vocatus citatusque sum, in animo meo mihi ipsi firmiter proposui, eò proficiscendi in nomine Domini Jesu Christi, licet certo certiùs scirem, tot ibi diabolos esse, quot in tectis tegulæ.

M. Cyriacus Schlichtenberger. 1580.

Refert in quodam libello publicis typis excuso, mortuam esse hoc anno quandam adolescentulam annorum quatuordecim: & exanimem jacuisse usque in diem alterum: & tunc quasi è somno ex pergefactam revixisse: & miranda loqui cœpisse: præsertim verò homines pœnitentiam agere, pietatem colere, & revereri Deum seriò admonuisse: post die ab hinc quinto animam

Ad exempla vetera hoc novum, agnoscere sedem Apostolicam judicem Regnorum. Imper. Rudolpho 2. Papa Gregorio 13.

Hieronymus Turlerus I. C. 158.

Scripsit librum doctissimum de ruina Romani Imperii, & migrationibus populorum. Imp. & Papa ut sup.

Henricus Pantaleon libro 2. rerum in Eccles. gestarum. 1580.

Iohannes Clericus Meldensis frater fuit natu major Petri Clerici ejus, qui cum quatuordecim postea supplicio affectus est. Is Iohannes in urbe Meldensi captus est, anno 1623. quòd schedulam affixerat valuis summi templi contra indulgentias à Papa missas: in qua scripserat, cum esse Antichristum. Quamobrem eo quidem tempore fuit condemnatus, ut tribus diebus certo spacio intermissis, verberibus cæderetur, atque impressa in fronte nota ignominiosè afficeretur. Ejus autem mater, mulier verè Christiana, tametsi maritus resisteret, cùm videret, filium virgis verberari, atque ea nota deformari, animum ei addidit, & in hanc vocem exclamavit: vivat Christus, ejusque insignia. Imp. Rud. 2. Papa Greg. 13.

Idem de Francisco Sanct-Romano, Burgis in Hispania exusto anno 1542. His dictis, cuculiati scisciatati sunt, an crederet, Pontificem Romanum vicarium esse Christi, caput Ecclesiæ in terra, qui omnes Ecclesiæ thesauros in potestate sua habeat, penes quem sit arbitrium ligandi & solvendi, quicquid libitum fuerit: cui etiam novos articulos facere, & eos, quos nunc habemus, abolere fas sit. Ad quæ Franciscus respondit: se nihil eorum credere, sed contrà affirmare, Papam Antichristum esse, latum patre Diabolo: quippe qui sit inimicus Iesu Christi, sibi vendicans divinum cui tum, quique œstro patris Satanæ percitus sursum deorsum omnia versat, & sacra prophanis miscet, ut fallacias suas tueatur, quibus, velut lupus rabie agitatus, gregem Christi dissipat, ipsas denique oves Domini dilaniat & devorat.

Idem. An. Dom. 1391. Bonifacius nonus primi anni redditus omnium beneficiorum Ecclesiasticorum (qui annatæ dicuntur) sibi suisq; successoribus decreto suo assignavit, & sic se orbis dominum con-

Hoffmannus, ille Papisticæ religionis acerrimus propugnator, iturus ad conventum Ratisbonensem, ut Evangelicis resisteret, non procul ab Ulma in horribilibus mugitibus est mortuus.

Latomus etiam, Theologus Lovaniensis, moriturus mugiit instar bovis, & vociferatus est de suo dolore & peccato, quòd fuisset persecutus sanctos, & adiuvisset consilia necis contra conscientiam.

Dominicaster, monachus Monasterii, in ipsa concione percutiebatur fulmine, cùm clamaret contra Evangelicam doctrinam, & ita est mortuus.

Quidam etiam alius magni nominis homo, cùm audivisset cantilenam, **Ein feste Burg ist unser Gott** dixit: **Ich will helffen die Burg zerschiessen/ oder will nicht leben:** post triduum est mortus sine confessione, & sine agnitione Dei.

Idem de ord. Iohannitarum rebus gestis lib. 6. recitat ex Jovio. Adrianum pontificem, etsi posset & militum manum cum classe paratam haberet, Rhodum tamen eripere liberareque noluisse.

Idem de viris ILI. Germ. part. 2. Berchtoldus Niger Teuto genere, religione Franciscanus, professione philosophus, Magiæ & metallariæ artium fallaci simarum studiosus & Chymista clarissimus, circa annum Domini 1354. cognasci cœptus est. Cùm enim Physica studio diu operam dedisset, ac didicisset, duo corpora in eodem loco esse non posse, nec vacuum in rerum natura admitti, præterea, quòd ignis levius elementem majus sibi spacium vendicaret, quàm terra, & quod omnia ex elementis mixta corpora in ignem redigantur, hæc omnia ab Aristotele, & aliis naturæ scrutatoribus proposita ipse, experimento facto, clariùs percipere voluit. Itaque ureæ ollæ, undique circumseptæ & obstructæ, sulphur & nitri pulverem adiecit, ignemque imposuit. Quo facto cùm materia ignem accepisset, naturali ratione olla frangitur, atque ignis & fumus ingenti sonitu instar tonitrui in aërem spargitur, tanquam in locum apertum & patentem, inditium futuri bellici instrumenti exhibens.

Eo viso, insignis ille philosophus plurimùm delectatus est, atque pulverem bombardicum pari ratione conficere cœpit. Sciebat autem, contraria contrariis expelli, & frigidum atque calidum in extremis summè esse contraria. Itaque ex nitro & sulphure bene contritis pulverem confecit, & carbones nigredinis ergò adiecit.

Hac ratione invenits inventa addens, primò machinas ligneas, deinde autem ferreas atque æneas confecit, easque à terribili & hactenus inaudito sonitu Bombardas vocavit, ex quibus globos lapideos, ferreos, & plumbeos ciaculatus, ostendit pernicioso ingenio, quomodo homines, muri, arces, urbes, & fortissima munimenta, tamquam fulmine prostetuerentur. Superuenere postea indies alii atque alii artifices, qui id inventum sua industria auxerunt.

Hac ratione detestandus Monachus effecit, ut nullus amplius virtuti & fortitudini locus relinqueretur, dum bombardis indifferenter strenui & ignavi prout quisque proximo loco constitit, detestabili modo tollerentur. Habuerunt & veteres Romani ac Græci sua instrumenta & arietes, quibus tamquam fundis hostes peterent, & muros concuterent; verum nova illa pulveris vehementia omnibus reliquis perniciosior multò existit. Itaque Dani bombardas primò contra hostes duxerunt, deinde etiam Veneti, ex quorum auditu homines primò obstupuerunt, incruentam victoriam facilè hostibus relinquentes. Nostro autem tempore virtute neglecta, is ferè principum potentior habetur, qui plures tormentarios, eosque harum rerum peritos, pedites & equites in aciem producere, aut in præsidiis collocare potest. De hoc & suprà apud Polydorum Virgilium, Anno 1530.

Idem. Mense Iunio anni 1540. ductus Stephanus Brunus Reorterensis Ebrodi P. 919.
ad judices, ut ei sententia capitis pronunciaretur: sic eos intrepidè est allocutus: Quid agetis miseri? mortisne mè damnabitis, qua mihi ex hac vita demigrandum sit? mors sanè mihi terribilis non est, cùm ex miseriis ad beatam immortalitatem transiturus sim.

Ad locum supplicii Planuol appellatum cùm duceretur: plebem ab pietatis studium hortatus est: ibi vi, & impetu venti flammam huc illuc abripientis, ac deprimentis, intactus ferè unius horæ spacio ad palum ligatus stetit: adeò, ut nova sarmenta, & vasa olei plena, consumtis lignis, afferri necesse esset, quibus ignis adjuvari posset: nec tamen ita rectè comburi potuit, quin salvus adhuc evadere posse videretur. Quo viso, carnifex fustem in hominis caput totis viribus impegit. Cui etiamnùm vivens dixit Stephanus: Cùm igni adjudicatus sim, ecquid me vis baculis enecare velut canem? Tunc carnifex præpilato baculo viscera Bruni traiecit

Paulus Seidelius in sua historia.

1580. IOhannes Tetzelius, monachus ordinis Dominicanorum, ex oppido Piern in Misnia, ad Albim sito, oriundus, cùm ad mercaturam veheret Indulgentias, hoc pacto pecunias hominum in nassam attracturus fertur, eum miles quidam egregiè induxisse. Accidit enim, ut Tetzelius in quadam civitate diverteret, & suarum Indulgentiarum scruta aperiret: hoc ubi miles exploratum habuit, ad illum se actutum recepit: indicans inimicum sibi esse quodam in loco, quem demulcere paulùm perquàm cuperet: rogare igitur, ut peccati hujus se liberum faciat, absolvat, & literas Papæ, vicarii Christi, tribuat: offerebat etiam miles, se, pro facultate, pecunia id soluturum, & quod æquum esset, repensurum esse.

Tetzelius has conditiones promtissimè, manibus pedibusque, ut dicitur, arripiebat: immunitatem pollicetur, indulgentias communicat, & veniam literis sigillo pontificio roboratis impertitur. Miles ejusmodi peccandi licentia lætus, omnes captabat occasiones, ut pecuniam pro indulgentiis expositam, quam ipse pro elocata habebat, unà cum fœnore reciperet.

Interea verò Tetzelius, Romanensis scrutarius & æruscator, merces suas extrudebat, obtrudebat, & tantoperè deprædicabat, ut si quis eò nequitiæ fuisset prolapsus, ut B. Virgini Mariæ vitium (horresco referens) intulisset, emtis tamen his suis indulgentiis, illo immani scelere absolveretur. Atque ubi jam homines argento suo affatim emunxerat, convasata pecunia, cœpit aliò locorum tendere.

Hic verò Miles sodalitio suo stipatus, opportunè hominem præstolatur: eumque jam aduentantem conjunctis invadunt viribus, oppetiunt plagis, acriter cædunt, & universam mercimonio Indulgentiarum acquisitam pecuniam, magni sine dubio æstimandam, eripiunt, & insigni fœnore potiuntur. At Tetzelius, quia militi nullo modo resistere, nec se ab illata vi redimere poterat, exclamavit: O tu bipedum nequissime! quomodo peccatum hoc maximum expiabis, quod in Sanctissimo Patre, Papa Romano, & in me, Legato ejus nefariè patras.

volueris, id poteris in memoriam revocare: siquidem & precium tibi pro isthac tua absolutione obtuli. Ideò mihi non metuo, ut cui ipsemet in te potestatem dederis, & plenam absolutionem ab hoc reatu concesseris: sed te universa pecunia spolio, idque pro piaculo non habeo, verùm insuper ago tibi gratias, & valedico: Agedum benè vale Tetzeli lepide.

Ita in seipsum Tetzelius peccandi licentiam indulsit: & scelus, ut ajunt, in artificem rediit.

Episcopus Venator. Ex Ioan Wilhel. Kirchofii farragine.

PUblico scripto & pictuta anno Domini 1537. divulgata est sequentis non Episcopi, sed crudelissimi, & immanissimi Tyranni historia. Michaël enim Episcopus Salisburgensis cùm in proximo luco ad insaniam usque venaretur, cervus autem quidam ictus extra saltum curreret, & in pauperis cujusdam segetem deveniret, ibidemque veniente morte concideret: eum verò conspicatus inops ille (cui domi soboles esset plurima, vix tamen interim panem haberet, quem ederet) tanquam divinitùs oblatum sibi domum deferret, excoriaret, ederet, seq; ita suosq; sustentaret: at Episcopus id tandem exploratum haberet hunc miserum hominem in carcerem acerbissimè detrusit, ereptumque inde judici suo, qui illi vitam adimeret, tradidit. Qui ubi tam indignam sententiam ferre recusavit: ipse tribunal ascendit, hominemque ad mortem longè deterrimam damnavit, illumque corio devorati cervi insui, cambusque suis interimendum dari mandavit: hac tamen pœnæ mitigatione, vel potiùs nequissima illusione, ut, si quando evaderet, quemadmodum illa bestia, planè liber esset.

Ita impactum cervina pelle virum in foro venatus est, & ipse coràm, animi sui declarandi gratiâ, quàm id sibi arrideret, cornu in manus sumsit, eoque inflato, canes, & molossos atrocissimos in hunc, qui jam animam suam Deo commendabat, causamque iniquissimam ipsius judicio deferebat, incitavit, qui eum undique aggressi, miserrimè in morem feræ dilaniaverunt. Acclamante in cœlum innocente sanguine, Deus haud impunem illum nefarium Episcopum habuit, quem venationi postera die indulgentem ab equo repentino morbo præcipitavit, & justissimè interemit. Imp. Rud. 2. Pana

Illyrico, ut homini privato & minimè fecis, tantum Archiepiscopum & Principem Imperii accusare minimè liceat.

Idem. Anno Domini 1534. sedem Apostolicam occupavit Alexander Farnesius, admodùm senex: & qui antè fuerat Episcopus Ostiæ, gratioso Cardinalium suffragio amplissimum in Romana Ecclesia culmen est adeptus. At quibus artibus & phaleris hanc Spartam ornaverit ille, magno cum gemitu paulò post experti sunt Christiani. Voluit autem Paulus iste Tertius (ita namque jam Papa se dicebat) insigne quoddam, ab initio statim, successionis à Petro suæ ædere spectaculum.

Ideo cùm Nicææ in Italia Sanctissimum Patrem exspectarent Imperator, & Rex Franciæ: ut quis esset, homines intelligerent, haud minore apparatu putavit sibi eò loci ingrediundum esse. Ergò uti maximum suum splendorem, & majestatem ab asinis ordiretur, in via ducentos, quibus inequitabant Itali, mulos, egregiè suis ornamentis accinctos præmisit: quos insequuti sexaginta buccinatores in villoso serico, artalico syndone, & purpura conspicui, Papam adventare, haud obscuro murmure, ut credere fas est, prædicabant: deinde verò incedebant satellites, quadraginta, ni fallor, omnes amicti manicatis tuniculis, & redimiculis: omnes flavo colore vestium irradiabant, in capite nigri sericei galeri, candidis struthionum pennis, & cristis evincti supereminebant. Inde Magister Romanæ Curiæ, ad latns effulto regimento, singulari gravitate toruum quiddam prospiciens, quadrupedante sonipede ferebatur, insigni habitus ambitione refulgens.

Jam verò Catholicorum fucorum examen, cariosi, rasi, & nigris exesi chelydris Sacrificuli, multis, auro, gemmis & serico Sanctorum reliquiis obvelatis exornati, in alto ferentes sexaginta flammantes in clara luce cereos albos, iisque Papæ prælucentes eunt: quem in aureo atque eburno emblemate vermiculato solio, subter extento fictili pretioso cœlo, resupinum effulgentem, coronaque triplici micantem multi humeris suis, & ipsi magnum & Romanum quiddam spirantes, enixè gestabant. Ibat paulò antè, qui Sacramentum cœnæ in aureo sacello portans, illud circum fusæ plebi monstrabat. Pontificem autem à tergo centum fortissimi, miljites, sclopetis & verutis armati observavant.

Ita procedebatur in urbe, omnibus attentis, & majestatem rei stupescentibus, vere suam. Non potuit autem diutius latere Pontifex, quin Imperator etiam ultrò veniret, & patris sui pedes osculo quodam exciperet, quem vicissim medium amplexus Papa, osculatus est in summo capitis illius vertice, ut vel invitus intelligeret Cæsar, à quo reciperet hoc osculum, nimirum à domino suo. Hoc modo Paulus iste III. & pastor ovium Jesu Christi, vicarius Apostoli Petri, Nicæam in Italia venit.

At de hoc quia nemo tantoperè laborat: audiamus porrò Pauli hujus avidam cruoris sitim, & tyrannidem. Anno enim 1540. cùm alio modo Christianis in Germania principibus in causa Lutheranæ religionis repagulum injicere non valeret, emisit ex Italia quadringentos, eosque bipedum nequissimos homines, non sine salario quodam subornatos, ut ignes clanculùm in Lutheranorum civitatibus alerent, atque hinc inde pestem molirentur.

At Deus clementer inhibuit eventum ita, ut de his nihil effectum acceperimus, quàm quòd urbs Inbeck audacia horum nebulonum flammis corruerit, sine tamen ullo Christianæ nostræ religionis detrimento.

Sed ne hoc quidem facinore crudelitas illius est satiata, quin anno salutis 1546. Cæsarem ad arma capienda, & innoxio sanguine se polluendum incitaret, unde grave illud bellum subitò in Germania, omnium atrocissimum exarsit.

Eodem anno, dum plena tumultibus, & opertis omnia bellis intumcseerent, ut putaret, hac ratione latrociniis suis patere viam: plurimos ad intoxicandas aquas, & venenis habitacula hominum Lutheranorum inficienda, hinc indepassim in audito flagitio, ablegavit. Quemadmodum in Thuringia quidam Italus in scelere deprehensus, in quæstione fassus est, à Papa se, suique similes pecuniis fuisse inductos, ut operam illi in hac re sedulam, aut quocumque modo præstantissimos quosque viros interimere ferret occasio, præstarent.

Atque hîc videte, vos ô Christiani, infiatorum horum Sodomitarum audaciam, & scelus! uti miserum ovium Christi gregem diabolicis suis larvis decipiant, inducant, fallant, divexent, & interimant: ecquidnam aliud illi, in templo Dei sedentes, sibi volunt, quàm mundi hujus opes, auctoritatem, & potentiam? p. 921.

Idem. Referunt de Leone X. quòd, cùm sæpenumerò magna reverentia gestaretur

lari intremuerit, edito suis in morem grunnitu, & proximum quemque dominum, ut à manu fuerat, qui humeros suos oneri bajulando subjiciebat, pastorali suo pedo iuxta tempora semel atque iterum percusserit.

Fuit etiam dictus Papa eâ humilitate præditus, ut, qui eum rogaturi supplices advolverentur pedibus, illos sæpiùs ad duas & tres usque horas, antequàm aures petitioni daret, in luto & squalore jacere fuerit passus.

Idem. Iter faciebant quodam tempore Cardinalis quidam, & Abbas Fuldensis, Ulmam versus, ambo triginta equitibus, & ipsi quidem armis accincti, stipati. Cardinalis ergò in hoc ausam arripiens, ita dictis Abbatem incessit: Venerabilis Domine, annè existimas S. Benedictum, ordinis tui auctorem, tot equitibus ingressum fuisse? Indigniùs id tulit Abbas, & ut vicissim morderet, eundem in modum interrogat Cardinalem: Dignissime Pater, ubi tu scriptum legis, eodem apparatu & satellitio, ut tu, D. Petrum, qui & ipse vester antecessor, ut dicitis, erat, incessisse? Ita alter alteri sudem in oculis, etiam sine præmio, monstravit.

Idem. Donabatur Augustæ Vindelicorum Maximiliani Imp. filio Ferdinando, tum adolescenti, quidam visus. Eum aliquando nobiles currui ad trahenda ligna applicabant; atqui, nescio quo modo, factum est, ut dum eum duriusculè tractarent, ille omnia perrumperet, indeque liber hinc inde, quòcunque ferret impetus, excurreret. Accidit autem, ut, cùm alibi nihil mali molitus esset in quemquam, non sine fato in templum quoddam, ubi missa legebatur, impingeret. Ergò immanior solito ad altare concitato cursu invehitur, inque officio stantem protinus prosternit sacerdotem, indeque cæteros auditores eodem modo prosternit, neminemque in toto delubro, quem intactum relinqueret, præterit. Omnem præterea ornatum pontificium dilacerat, dissipat, & in tenues partes comminuit. Ita hoc examine habito mansuescere cœpit, & in aulam rediit.

Putant docti, factum hoc typicum deinceps, cùm Passavii Ferdinandus reformatæ religioni, contra Papistarum furores, pacem statuisset, & eorum rabiem ceu ursus quispiam fortis dissipasset, effectui datum fuisse.

gradus veluti sese præcipitans, altero pede cervino: ut, veloces esse illius pedes ad malè agendum, intelligas. Alterius pedis vicem gerit inversa lucerna, ut, Monachismi ortum & progressum mera doctrinæ lucis eversione niti, scirent spectatores.

Manus habet aduncas, & rapaces: quarum una impositum humeris saccum retinet, orphanorum nimirum & viduarum facultates: altera circulum gestat ex precatoriis illis globulis mirabiliter consertum; siquidem pro minoribus illis, quos AveMaria vocant, sunt abaci tabellæ orbiculatæ: & prodenis illis majoribus, quos Pater noster appellant boni isti patres, singuli sunt taxilli, pulchrè cum tabellis illis cohærentes.

Sinum habet oppletum lusoriis chartarum foliis: cucullam à tergo, plenam illis novem metis pyramidalibus, unà cum globo, quo ad illas dejiciendas vulgò utuntur; ut, qua in re vitam illi consumere solerent, longarum precum prætextu domos etiam regum exhaurientes, nullus ignoraret. Collum est oblongum & asininum, ut, bestiarum more ventri deditos esse ipsos, nemo nesciat. Menti vicem præbet quædam cyathi forma satis conveniens. Nasum facit canis caudam attollentis species, cujus caput latranti simile præstat etiam ipsi Monacho capitis vicem, optimè sanè monachorum latratus simul & ingluviem inexplebilem referens.

Denique à tergo desinit dorsi spina in contortum lituum, ex quo cum fumo quodam extrusus alius monachus, rapacibus pedum & manuum unguibus, ad mensam quandam assidens, numerata pecunia indulgentias una manu, altera verò κυβωτίου, quod barbarè Cyborium appellant, in quo illorum fatale cruftum continetur, porrigit. Recitat Beza in Epistolis.

Alia antiqua pictura Mystica.

IN Genevensi civitate pictura inerat, in ipso penè Augustinianorum vestibulo, palàm omnibus apparens, addito etiã Iaphredi cujusdam Taurinensis pictoris nomine, hydram septicipitem suspenso in aëre throno insidentem referens, substrata nudi Papæ Romani & triplici diademate exornati specie, ex pube infulas, peda Episcopalia, bullas, Pontifices deniq; ipsos, fœdissima sanè stercora, quib. jam plus satis exsaturatum esse mundum oportuit, egerentem, subjecta fornace, quæ utrinq; à dæmonibus, eundem Illum throno cir-

præmissos aliquos, qui mundi veternum utcunque excuterent, magnos illos heroas, Spiritu sancto circundatos, prodire juberet. Hæc itidem Beza in epistolis.

Memorabilia.

1580. HOc tempore prodiit alter tomus operum Iohannis Goropii Becani, in quo inter alia talia repetiuntur. Anubis canis caput habet, ut moneat, neminem, nisi sagacem iter ad custodiam posse monstrare; & rectè docere, nisi ipse prius noverit, quod docet: præterea, eum qui docet, animosum esse debere, & audacter latrare contra ignorantes. Canem autem symbolum doctoris esse, non de vetusto tantùm nomine, sed etiam ex Esaia discas; apud quem dicit Dominus. Speculatores ejus exci omnes nescierunt, universi canes muti, non valentes latrare, videntes, vana, dormientes, & amantes somnia, & canes impudentissimi, nescierunt saturitatem, ipsi pastores ignoraverunt intelligentiam.

Hic videmus, populi sive pastores, sive doctores, sive Episcopos canes vocari: quoniam ipsorum sit tum scire & videre, quid in omnibus fieri oporteat; tum alta voce & magno animo docere veritatem, & lupos omnes à grege, quem custodiendum acceperunt, arcere. Acculat ergo eos Deus, quòd non solùm non doceant, & latrent contra ignorantes: sed ne ipsi quidem videant & sciant veritatem. Tum etiam tantum abesse, ut gregem pascentem contra lupos custodiant; ut ipsimet perpetuò prædis inhient, avaritia nunquam satianda. Non habere itaq; eos quæ in bono cane laudanda sunt; sed ea, quæ in hoc animali sunt vituperanda, voracitatem sc. & impudentiam, & pro vigilia altum soporem.

Et alibi. Petasus Mercurii. Cardinalibus & Episcopis impositus, monet, cerebrum iis & mentem esse debere ab omnibus perturbationibus tutam, nec ulla re externa sic percelli, ut à sanis consiliis dimoveantur. Quid dico, mentem iis securam, & munitam adversus omnes superbiæ, libidinis, avaritiæ invidiæ, iræ, cæterarumq; id genus pestium impetus, esse debere? Id potiùs dicendum fuit, ipsos petaso suo moneri, ut alliis hominibus omnibus se præstent Mercurios, nec petaso dignos esse, nisi revera Mercurii dotes in omni vita præ se ferant. Quid verò facit Mercurius? Interpres est voluntatis divinæ, & eorum, quæ Jupiter imperat, celerrimus & fidissimus nuncius. Pacem caduceo suo
p. 923. & præfert & denunciat, ceu diceret: Pax nobis à Deo datur, omnes perturbationes, omnia interna bella procul excludens; quæ cui non fuerit, is nec Mercurii imitatorem, nec voluntatis divinæ, nec verbi paterni interpretem se poterit præbere. Videte ergo Episcopi, videte Cardinales, quid petasus admoneat. Videte, ne pedum sine caduceum vestrum aliud nobis, quàm pacem, denunciet atque demonstret. Videte, ne mens vestra alas perdat. Videte, ne gressus vestri sint terreni, sed semper adsublimia subvoletis. Videte denique, ut semper & ubique sitis Mercurii, id est, & opere & verbo fidi interpretes divinæ voluntatis.

Hic idem autor pulchrè (quod apud alium neminem vidi) totius religionis nostræ symbola in syderibus cœli repetiri, monstrat. ut apud eum.

Matth. Dresserus in libro de Pontificum insidiis per Germaniam. 1580.

CRudele est, quod Uladislao Ungariæ regi accidit, cui mortem Iulianus Cardinalis & Eugenius ponifex scientes volentes attulerunt, cladeque omnibus posteris lugenda Christianos affecerunt: dum optimum regem ad bellum Turcis inferendum, crebris & importunis clamoribus, contra fidem, jurisjurandi religione ab utraque parte firmatam, impulerunt. Est enim hoc velut Symbolum pontificis Romani, quod in animo & ore habet perpetuò: nullam esse fidem hæreticis servandam, nec ullum fœdus eum hostibus religionis suæ, inconsulto se factus, esse ratum. Ex hoc igitur sacro augustoq; juris pontificii principio, rumpi etiam & violari decennii inducias cum Turcis tunc oportuit. Etsi enim jurisjurandi servantissimus esset rex Uladislaus: plus tamen valuit pontificia autoritas, quæ à jurejurando eum absolvit, & Turcos invadere coëgit. Ac si res ulla est, quæ movere Cæsaris Majestatem, aliosque imperii proceres potest, ut animis totis tales pontificum justigationes execrandas & fugiendas censeant: hæc est, quæ exitum tam tristem & lamentabilem sonita est.

Cùm enim ad arma utrinque esset ventum, & ferocibus animis pugnaretur: inclinari & infugam verti acies Turcica cœpit. Hoc tùm penè fractus desperatione Amurathes conspicatus esset, in Christianorum exercitu imaginem crucifixi Iesu, alta voce inclamavit: Crucifixe, si *Deus*, vindica perfidiam istam populi tui, qui jusjurandum no-

ut documentum statueretur omnibus posteris memorabile, quod velut è sublimi concionans, contra pontificium canonem testaretur, omnibus regibus & principibus, non domesticis solùm fidei, sed hostibus etiam fidem esse servandam. Quorsum igitur detestandum illud pontificium evadet elogium; quod hæreticis fidem omnem datam abnegat?

Sic Imperatori Sigismundo Papa hortator & impulsor fuit cum tot Cardinalibus, episcopis, monachis, ut innocentem Hussum cum socio Hieronymo ad ignis supplicium contra fidem datam damnari pateretur. Passus est, ne schisma, quod tunc in ore erat cunctis, fieret. Crematus est uterque: sed ita, ut pontificia quidem tyrannis stabiliretur, horrenda verò distractio, tumultus, & clades ingentes passim consequerentur. Imp. Rud. 2. Papa Greg. 13.

1580.

Inauditum.

HOc anno prodiit in lucem scriptum de quodam latrone insigni, qui homicidia 964. patraverat: ut ibi est videre. Monachii autem in palatio, ubi varia nobilium artificum reservantur opera, monstratur simulachrum cujusdam latronis, qui etiam trecentis plures commisit cædes. Ut sup.

1580.

Franciscus de Rosieres Arch. Tullensis.

HIc in Stem. Lotharing. multa & varia vetustissima diplomata recitat, in quibus sequentia verba reperiuntur.

Ut Rectores N. Ecclesiæ cum toto Clero, tam pro nobis, quàm prædecessoribus nostris semper Deum exorent. Ut Abbas & Clerus N. pro nobis, & liberis nostris, tam viventibus quàm mortuis orent: damus N. Villam cum pertinentiis, in honorem Dei, & reverentiam beati Mauritii. Item: damus etiam N. Castrum cum pertinentiis, ob reverentiam & amorem beati Martyris Maritii, cujus auxilio misericordiam divina consequi speramus. Item: Ne forsan detrimentum animæ nostræ faceremus: dedimus castrum cum villis.

Item. Pro satisfactione peccatorum nostrorum, damus villam nostram. Do villam nostram Abbati, & conventui, ut, qui sine intermissione coram Domino astant, orent pro me, & defunctis, N. N.

p. 924

Item: Venit præpositus N. cum Ca-

Item: Desiderantes pro peccatis nostris satisfacere, dedimus N. N. ut tenerentur orare pro animabus N. N.

Item: Pro satisfactione malorum commissorum, do Ecclesiæ N. N. quartam partem comitatus mei N. Item: Quia cupio adire terram sanctam, do N. terram N. ut quotidie missam celebrent, item: Fratribus N. quorum orationum meritis Deus eripuit à multis malis, do comitatum M.

Talium & similium emunctionum plena sunt multa testamenta & cœnobiorum diplomata, atq; fundationes: quibus sacerdotes & Monachi dominis ac principibus persuaserunt, ut Ecclesiis & cœnobiis multa relinquerent, & devoverent fortunarum sæcularium, & reddituum: tunc velle se missis & meritoriis, ac precibus suis ipsis salutis æternæ certam facere copiam, quantumvis magnis se contaminent peccatis: per quod sanè horrendis & diris iniquitatibus, ac flagitiis occasionem præbuerunt, & aperverunt fenestram: quisquis enim improbus sibi certò promittebat vitam æternam, quantisquantis etiam peccatis erat obnoxius: namque sibi mercenarios rebatur esse, qui pro se orent: & hac ratione magnarum terrarum illi, & gentium dominio sunt potiti. Idem multis sunt polliciti salutem, & redemtionem ex purgatorio, precibus & meritoriis suis, cujus accepto pòst beneficio, ne recordati quidem ampliùs fuerunt: ita ut tales, quantum ad precarias illorum intercessiones, sanè adhuc in purgatorio hæreant. Quàm graviter verò de hac iniquitate rationem sint reddituri quondam justo judici, non sine æternæ salutis dispendio comperient.

Item, qui ante supremum diem suum Ecclesiasticis nihil reliquit testamento, vel alia via, de eo confictum fuit & divulgatum, animam ipsius esse in purgatorio, & hìc nocturnis obambulare temporibus, miseram plorare, & ferales ingeminare clamores: illi esse ferendas suppetias pecuniis, & auri largitionibus, ut ab hoc cruciatu redimatur, & liberetur.

Ita Lector vides, aliquibus sectam illam ferè nihil aliud esse, quàm spoliarium quoddam, quo fictis Sacramentis quos inungunt; simul pecuniis emungunt. Et ubi non viventium, solùm bonis inhi-

1580. Cum D. Lutherus anno 1521. revertisus à Comitiis Wormatiensibus, patriam suam repeteret, & ex mandato Clementiss. Illustrissimi sui Principis, Ducis Saxoniæ Iohannis Friderici, in sylva prope Isenacum caperetur, & in arcem Wartburgum abduceretur, quò tutus ibi foret à proscriptione & persecutione Imperatoris, id quod tantùm octo rescisscebant personæ, & fideli custodiebant apud se silentio: ecce nullus ariolus, augur, Magus, necromanticus, aut aruspex, quorum plurum per universam Italiam & Germaniam quærebantur à Pontificiis, divinare aut indicare potuit, ubinam locorum iste Monachus lateret. Quare autem diabolus, plurima nequeat prodere hominibus, quemadmodum nec infantem Christum prodere potuit Herodi Regi, habes rationes apud Rupertum Tuitiensem libro 12. cap 3. de victoria verbi Dei. Imperatore 120. Rudolfo 2 Papa 233. Gregorio 13.

Idem Præsul Ecclesiæ N. cui spiritus suus thesaurum monstraverat in quadam lapicidina antiqua, conspexit ibi quandam cistam, super qua recumbebat canis ater: accedit igitur, tunc statim corruit saxifodina, ipsumque oppressum enecavit. Hic aliquid esse credebat, quod nihil erat: erat tantùm spectrum seu larva diabolica, vel oculorum fascinatio: qualis & alii cuidam accidit clerico, qui gestans secum aliquando suum breviarium seu libellum precationem, præteribat locum, in quo sedebat quidam necromanticus cum suo collega, qui dixit: En Hypocritam istum, qui vult videri religiosus, & secum gestare suum breviarium: cùm tamen sint tantummodò chartæ lusoriæ. Intuens ergò suum librum sacerdos, deprehendit, esse tantùm folia lusoria, indignatus igitur abjicit. Alii accedebant & tollebant, & illis non erant ejusmodi chartæ, sed verus liber. Hic etiam pro alia re habebatur id, quod revera sic non erat.

Idem. Cornelius Agrippa Magus, diabolum circumduxit subinde secum, sub specie canis, qui ei revelabat & perficiebat quælibet, & quæcunque diabolus præstare poterat. Et quidam ejus famulus narravit mihi, se aliquando voluisse ipsum relinquere, & valedicere ejus famulitio: cumque herus abesset, ipse interim, collectis suis supellectilibus, paravit iter, Agrippa autem reversus, canem suum, recumbentem illic super lectulo, demulcebat manibus, & conversus ad fatocunq; etiam absint locorum intervallo, & hoc quidem mediis naturalibus.

Verùm hæc esse naturalia, purumputum est mendacium: quis enim tantæ sit vecordiæ, ut album nigrum, & Spiritum iniquum esse angelum bonum credat. p. 925.

Cùm tempus præterlapsum fuisset, quod illi Diabolus indulserat; & horam mortis suæ jam imminere sentiret Agrippa; solvit fasciam collarem cani, notatam prodigiosis characterib. & literis, dicens: abi exsecranda bestia, tu in perpetuum me deturbasti exitium. Igitur excurrens canis, insiluit in profluentem Lugduni (ubi hoc factum, & Agrippa mortuus est) Rhodanum, & in aqua remansit, ut nemini pòst ampliùs visus fuerit. Hic Magus decoratus ab Imperatore fuit insignibus equitis aurati: & se nominavit consiliarium Cæsareum.

Idem. Doctissimus atq; celeberrimus Albertus Lavinganus, propter ingenii & judicii exquisitissimi excellentiam, nomen Magni meritus, nolebat esse contentus egregiis donis, quibus eum Deus opt Max. per alias largiter dotaverat & ornârat; sed animum insuper adjecit etiam artibus magicis & diabolicis, & necromantiam exercuit, ut ita majorem sibi acquireret laudem: Magnatibus verò & dominis ac Principibus esset commodo & delectamento. Ideoq; Episcopatu Ratisbonensi se abdicans, factus est Coloniæ Monachus, ordinis prædicatorum.

Eò devenit Aquis post coronationem Cæsaream Imp. Wilhelmus comes Hollandiæ, cum comitatu multorum Principum, dominorum, & optimatum, quibus ibidem tempore festi natalitiorum Domini Iesu Christi, in hyeme splendidum & opiparum exhibebat convivium. Huic interesse debebat etiam iste facetus, & præstigiator Monachus Albertus: ille suis artibus, in honorem, & animi gratia, dominis & Magnatibus effecit, ut videretur tota aula floresceré, & ferre flosculos, plantas, arbores, fructus, herbas, frondes & gramina speciosissima & lectissima: ibi cuculi, alaudæ, corydali, luscinæ & fringillæ cantabant suavissimè, non secus ac si medius viveretur tempore verno Majus.

His spectaculis & delitiis adeò capiebatur & gaudebat Imperator, ut fratribus Ordinis Alberti Utrechti donaverit egregium quendam agrum feudatarium, & execrandum hoc & detestandum peccatum, tanquam virtutem, & laudabile o-

Idem, Parentum noſtrorum ætate, ante annos ſeptuaginta vixit Iohannes de Tritenheim, vir eruditione & ſapientia aliàs laudatiſſimus: verùm in hoc parùm ſapiens, quòd erat familiaris & addictus Diabolo: quanquam hoc minimè fateri volebat, ſed ajebat, omnia naturaliter ſic fieri; quod tamen nunquam ullus mentis ſuæ compos homo Chriſtianus facilè crediderit, qui acta ejus leget, vel audiet. Fuit autem Abbas Spanhemii in Hundsruck (ibi, juxta proverbium, Diabolus fuit factus præſul) ibiq; bibliothecam conſtruxit lectiſſimam.

Ex eo verò loco fuit ejectus & propulſatus à Principe, neſcio quibus ex cauſis; & à ſuis fratribus Monachis, odio & invidia perſequentibus & deteſtantibus ipſum, propter ingenii & ſapientiæ laudem, & quòd præ ipſis celebre eſſet nomen ejus in omnibus locis, & volitaret per ora virorum ubiq; laudatiſſimorum, Regum, Principum, & Dynaſtarum: & quòd in monaſterio ſeverius obſervaret diſciplinam, quàm ipſis placebat. Dicebat tamen, præter ſpem hoc ſibi non accidiſſe, Spiritum enim ſuum ſibi aliquot ante annos indicâſſe, quòd non eſſet moriturus Abbas Spanheimenſis. Hoc verò, quod jam de ipſo referam, ſæpiſſimè audivi à viris autoritate & fide grauiſſimis.

Imperator Maximilianus 1. laudatiſſimus ille, habuit uxorem Mariam, Caroli Burgundionis filiam, quam diligebat amore ardentiſſimo, cujusq; mortem dolebat maximoperè. Et hoc cognitum habuit iſthic Abbas, & illi ſignificari curat, ſe ipſi iterum oblaturum illam, quò oculos ſuos paſcere & ſerenare ex illius vultu poſſit.

Perſuaſus igitur ſpeq; metuq; Imperator, conſentit in periculoſiſſimam vecordiam. Eunt igitur in quoddam conclave ipſi unâ, adjuncto & alio quodam, ut tres fuerint; & prohibet eis Necromanticus per omnes diras, ne quiſquam verbulum proferat, quàm diu actus cum ſpectro duraret.

Igitur Maria accerſita ad eos ingreditur, ut quondam Propheta Samuel ad Regem Saul, & coram ipſis obambulat valde ſpecioſo vultu, & egregiè compoſitis geſtibus & greſſibus, & tam apprimè referens vivæ Mariæ formam, ut diſcriminis nihil deprehendi, & nemini ram eo tranſiret. Adeò probè novit Diabolus, quomodo ſe quivis habeat, tantaq; valet memoria, tantusq; eſt artifex in repræſentandis imaginibus & contrafacturis.

Tunc horror invaſit Imperatorum, & nutu mandavit Abbati, ut dimitteret ſpectrum: ad quem deinde dixit tremens & iratus: monache, ne pòſt mecum ſic ludas amplius, & addidit: quàm difficulter potuerit ſe continere, ne quid ad eam loqueretur: quod ſanè ſi factum eſſet, ipſum Diabolus interemiſſet illicò: id quod quærebatur hac arte; Deus tamen Clementiſſ. prohibuit injuriam à pio Imp. ut, poſteà has diabolicas techinas & præſtigias eſſe fugiendas, admoneretur.

Huic Abbati adeò ſtudiosè deſeruiebat ſuus Spiritus, ut habuerit eum omnibus temporibus & locis promtiſſimum: & ſi quando peregrinahatur, & divertendum erat in locis, ubi deerant victualia, Spiritus ei apportavit aliunde cibum & potum. Quodam tempore iter fecit in Franconiam, & cum aliis comitibus habuit ſecum quendam magni nominis virum, conſiliarium Cæſ. Majeſt. & civitatis N. qui hæc narravit. Hi alicubi ſuccedentes diverſorio, nihil offenderunt ibi vel edulii, vel potulenti. Tunc Abbas tantummodò pulſavit feneſtram, & dixit: ADFER. Brevi pòſt patina cum cocto lupo piſce ipſi per feneſtram porrigebatur, cum lagena plena veteris Bacchi. De his Abbas edit & bibit: reliqui abhorrebant & renuebant: id quod & ego ſanè feciſſem.

Maluiſſem quippe fame perire, quàm à Diabolo victum petere vel accipere. Hoc enim docuit ſuo exemplo nos Dominus Jeſus Chriſtus, cùm Satan ei conſuleret, ut ex lapidibus faceret panes: ipſeque reſpondit: hominem non ex ſolo vivere pane, &c. Verùm unde Diabolo ſuppetiit vinum & piſces? nunquid creavit ea? nequaquam, non enim poteſt, ſed ſuffuratus eſt alicubi ex cujusdam divitis domini culina & cella. Coqua cùm exponeret piſcem, quò deferretur ad menſam heri, ille abreptus eſt, ipſa neſciente, quò; & procul dubio hujus causâ malè audiit ab hero ſuo, & in ſuſpicionem furti venit. Vinum facilè potuit acquirere, cùm claves habeat omnium cellarum.

ex animus : & quia adhuc arteriæ sinistræ exiguum habebant calorem , & motum imbecillem , quanquam corpus totum frigore emortuum erat , in feretro relinquebatur , nec humi mandabatur. Die verò tertio rediit ad se, & jusculum sibi afferri petiit, & abhinc quotidie majores acquisivit vires & incrementa sanitatis. Postmodùm incepit narrare horribiles visiones, quas omnes stupebant auditores, & ille ipsemet horrebat dicta totsq; tremebat , gelidusq; per membra diriguit sanguis : inter alia autem narrabat etiam , se in infernum introspexisse , & referebat nomina quorundam magnatum , quos magnis agitari cruciatibus perhibebat : addebat etiam, inferni solum esse stratum plattis monachorum & sacrificulorum , vice lapidum, adeò multos ex illo grege esse in inferno.

Tunc interrogavit eum quidam vir nobilis : quem honoris gratia nolo nominare , annon vidisti quodpiam solium , destinatum & paratum mihi ? Respondit ille , non , domine nobilis: non habetis ullum in inferno sedile : sed podicem tuum cogêris nudum collocare super carbones , nisi resipueris , & vitam emendaveris. Cumq; hæc , & alia visa referret hominibus ; Ecclesiastici Moguntini eum ad se vocabant , & serò injungebant ei altum & perpetuum silentium , aliâs enim se illi indignis modis os obturaturos esse. Nunquam verò iste deinceps poterat exhilarare , nec indulgere genio , seu gaudiis mundi volebat; aliquot tamen adhuc vixit annos. Imp. 120. Rud 2. Pp. 233. Greg. 13.

1580. ## Stephanus Tzegedinus, Carolus Molinæus, Fulmen Brutum, Georgius Nigrinus, Regis-curia, Sutlivius, & alii complures.

GRaviter differunt de quæstione judicis in causa religionis, & statuunt, se Pontifices gravissimis ex rationibus non posse pro judicibus agnoscere. Iampridem enim ajunt eos non ab uno, decem, vel viginti accusatoribus, sed à maxima parte Christianitatis , videlicet Anglia , Scotia , Dania , Suecia, Belgio, maxima Germaniæ, Helvetiæ, Galliæ, Ungariæ, Transylvaniæ parte, imò etiam ab aliis Ecclesiis , quæ in Africa, Ægypto , Syria, Asia, Græcia, Oriente , & reliquis mundi plagis nomen suum ad Christianas Ecclesias profitentur , non modò multorum gravissimorum criminum fuisse accusatos, sed etiam propriis plurimorum suorum petentes, meritò rejiciendos esse.

Sunt autem maximi ponderis crimina , quorum eos agunt reos, ultra triginta , singula speciatim non tantum nominata, verùm etiam gravissimis argumentis apprimè deducta, & luculentis rationibus comprobata : quæ animus referre horrescit: & reticere propter bonos charitas jubet: lector horum avidus ad ipsos authores recurrat.

Michael Eizingerus. 1580.

REfert , Philippum Melanchthonem, cùm Guilhelmus Nassovius , Auraici pater , filiorum genituras ei protulisset. & de singulis judicium ipsius exquirens , eam , quæ est Auraici, pervestigallet, dixisse: multa quidem eum molliturum ac magna, sed mortem fore violentam. Natus autem est anno Domini 1533. die Aprilis 13. hora 14. minut. 12. eique Aquarii gradus ascendit, quemadmodum etiam Carolo quinto Cæsari, atque Carolo Burbonio Idem etiam ipsi Cornelium Gemmam & alios Astrologos prædixisse , Eizingerus refert. Omnibus autem notum est, aliquoties eum fuisse in magno periculo mortis violentæ, cui adhuc est expositus. Imp. 120. Rud. 2. Pp. 233. Greg. 13.

David Chytræus in Chronico. p. 927. 1580.

QUia paucis notum fœdus Smalcaldicum , & quibus pactis ac conditionibus initum fuit : adscribenda duxi ex Chron. Chytræi sequentia.

Fœdus Smalcaldicum , ait , quod inter Ducem Saxoniæ electorem & cæteros principes , qui confessionem Augustæ unà exhibentes , sententiâ Cæsaris damnati erant; primò inchoatum , & sex annos sancitum erat; juxta decretum proximo mense Decembri Smalcaldiæ factum in annos decem prorogatum est.

Formulæ fœderis , quod me puero, in toto imperio , in omnium ore erat, & multis formidabile videbatur : Iohannes Fridericus, & Iohannes Ernestus frater , Duces Saxoniæ: Philippus, Ernestus , & Franciscus, Duces Brunsvicenses, & Lunæburgenses: Philippus Landgrafius Hassiæ : Barnimus & Philippus duces Pomeraniæ: Anhaldini, Gebhardus & Albertus, comites Mansfeldenses: & civitates superioris Germaniæ, Saxoniæ, & maritimæ , Argentina, Augusta, Francofordia ad Mœnum , Constantia, Ulma, Eslingen, Reutlingen, Memmingen Campidunum Lindavia, Biberacum, Isena, Magdeburgum, Brema, Brunsvi-

quis præsenti aut futuro tempore; eos, eorumvè subditos, ad agnitâ veritate verbi divini, vi armatâ depellere, & ad pristinos abusus iterum adigere conaretur, sanctissimè obligârunt: ac ne quis moto bello, absq; alterius consensu & voluntate, cum hoste paciscì, aut, si exeunte hoc decennio, nondum finitum esset, ne quis ex fœdere, nisi eo finito, discedere posset, & alia, pacti sunt.

Nec adversus Cæs. M. vel ullum Imperii statum, sed tantùm ad conservationem Christianæ veritatis & pacis, & propulsationem injustæ violentiæ, in casu necessariæ defensionis, sancitum esse, testantur.

Altero deinde prolixiore scripto, cætera ad fœdus & defensionem pertinentia, constituuntur: duo capitanei, Saxo & Hessus, qui per vices singulis semestribus præsint: Tredecim consiliarii bellici: deliberatio & conclusio, an sit suscipiendum defensionis causâ bellum, penes omnes ordines sit. Quòd si singulorum sententiis auditis non conveniet, tredecim suffragia, secundum pluralitatem votorum decîdent: ex quibus duo elector Saxoniæ & frater, unum duces Brunsuicensis, Lunæburg. Anhaltini & Mansfeldici, duo Hessus: unum dux Wirtebergensis: unum Pomerani: tria nomine civitatum superioris Germaniæ, Argentina, Ulma, Augusta; totidem nomine Saxonicarum, Magdeburg, Brema, & Hamburga habebunt.

Pecuniam ad conducendos duces & milites necessariam, principes Torgæ & Cassellæ civitates Saxonicæ, Brunsuigæ; Suevicæ, Ulmæ deponent. Principes (exceptis Pomeranis & Wirtenb. qui recens in fœdus accesserunt, ideoq; nondum taxati sunt) 70000. civitates (exceptis Augusta, Francoford. Campiduno, Hannovera, Hamburga & Minda) itidem 70000. ex quibus 52000. ad bis mille equitum: 88000. ad decem millium peditum stipendia in duos menses convertantur. Postea Ulricus Wirtenbergensis decem millia ad stipendium menstruum Stutgardiæ: Augusta pro duobus mensibus, decem millia: Francofortii 6000. Campidunum 18000 Hamburgum 8000. Hannovera 1534. se collaturos promiserunt. Pomerani eo anno nondum de taxâ convenerant. Quòd si necessitas bellum gerere coget: eadem ratione, pro tertio, quarto, quinto, sexto mense ordines contribuent. Belli tem-

septem vel octo millia decimata sunt, & singuli fœderis status, consiliarii & alii, quidquid ἀξιολογον cognôscent, ad summos duces statim referre jubentur.

Multa etiam alia, de modo defensionis: de salvo passu per aliorum urbes, de controversis à summo duce & consiliariis belli dirimendis: de lucro, si quod ex bello redundet, juxta proportionem contributionum dividendo, & si quis ex confœderatis captus fuerit, vel oppida & arces amiserit, nulla pax fiat, priusquàm in integrum restitutus sit, &c. sancita, sed suscepto post decennium bello, pauca servata sunt. Optimum autem & firmissimum fœdus est, justè agere. Imp. Rud. 2. Pp. Greg. 13.

Idem. Carolo Imperatore intestinis Hispanorum seditionibus, & bello Navarrensi in Hispaniam revocato, & postea continuis novem annorum bellis Italicis implicito; etsi tristissimis calamitatibus magna pars Italiæ horribiliter vexata est: tamen, ut nihil mali permittit Deus, unde non aliquid boni efficiat: ita consentaneum est, illis ipsis bellis, Deo ita gubernante, Carolum occupatum fuisse hanc quoq; ob causam, ut absente Cæsare executio edicti Wormatiensis impediretur, & doctrina Evangelii tutiùs & latiùs propagari in Germaniâ, & exteris nationibus posset.

Idem. Non procul ab Oeniponte conspecta sunt hæc φαινόμενα in cœlo. Camelus progrediens extra duos montes, & respectans circum illos montes, & circa camelum undique flamma erat. Deinde prodibat lupus extra duos montes & respectans & vomens, sed non erat circa montes flamma. Tertio loco erat leo progrediens, & stabat in ipso aditu cataphractus vir, Leonem blandè contrectans unâ manu, alterâ leo ei pedem porrigebat, quasi ipse quoque blandiens. Quarto loco stabat aquila in suo collo pedem unum habens, altero pede videbatur petere viri collum; nec attingere. Anno 1532.

Idem. Eadem die, quâ PP. Urbanus 7. eligebatur, terræmotus horribilis Viennam Austriæ, & multa Moraviæ, & Bohemiæ loca concussit. Viennæ ædes quam plurimæ labefactatæ: Turris D. Stephani ita conquassata, ut ruina illius metueretur: & de fastigio destruendo consilium capi necesse fuerit. Templum cœnobii Scotorum, & Hospitium ad solem aureum, patrona & familia illius diversorii, & hospitibus aliquot oppressis,

phitim exhalârunt : & solum pluribus locis locustis atris constratum fuit, quæ sub pedibus calcatæ, teterrimum odorem efflârunt F. Anno, 1590. mense Septemb.

Quia celebris illa religionis transactio Passaviæ facta paucis nota est : adscripsi & illam ex Chronico Chytræi,

Nos Ferdinandus, &c. fatemur, cùm bellicos motus istos in Germaniâ, ex Philippi Landgravii Hassiæ custodiâ, præcipuam originem & causam habuisse, intelligeremus : adducti amore & curâ salutis, & pacis Imperii publicæ, fratrem nostrum Carolum Imp. amanter rogavimus, ut de liberatione Landgravii, & cohærentibus negotiis, quæ causam bello præbuissent, amicam tractationem nobis instituere liceret. Quod cùm à Cæsare impetrassemus, nos & filius Maximilianus Rex Boiemiæ, cum Mauricio Saxoniæ, & Alberto Bavariæ duce, præteritis paschæ diebus Lyncii convenimus, & post varias deliberationes, utile ac necessarium indicavimus, alterum conventum, ad 26. Maij in hac urbe Passavio instituere, & electores ac principes Imperii adscriptos, velut intercessores, simul adhibere.

Itaq; nos & dictus elector Saxoniæ, & reliquorum quinq; legati, nomine Moguntini, Daniel Brendel : Colonienſis, Henricus Saltzburg: Treverici, Philippus à Winnenberg: Palatini Friderici, Ludovicus comes in Königstein : Joachimi Brandeburg, Adamus Trode : deinde Ernestus Archiepiscop. Saltzburgensis, Mauricius Dryopolitanus, Wolffgangus Passavienſis, & Albertus Bavariæ dux in persona : nomine verò Iohannis Brandeburgici, Bercholdus Mandeslo, & Andreas Zoch : Wuilhelmi Juliacensis, Guilhelmus Keteler : Philippi Pomerani, Iacobus Zitzevvitz : Christophori Wirtebergensis, Thodoricus à Plieningen comparuerunt, cum quibus causam tractare cœpimus : ac primùm electoris Saxoniæ, & confœderatorum principum postulata & gravamina duobus scriptis exposita, accepimus & expendimus : & re accuratè sequentes articulos & media pacis proposuimus.

Elector Saxoniæ & fœderati principes, ante 12. Augusti, ab armis discedent, & Cæsareæ Majestati ac Imperio obedientes erunt, copias sine ullius detrimento dimittent, vel Regi Ferdinando militare sinent, urbes Imperii & alios status, quos armis sibi adjunxerunt, patentibus literis ab obligationibus liberant. Phi-

suam ulcisci conabitur, sed ut obedientem principem decet, deinceps se erga Cæsaream Majestatem, nos, & Imperium geret. Ambo etiam electores, Saxo & Brandeburgicus, & Palatinus Wolfgangus, obligationem antea datam renovabunt, & Reginæ Mariæ vel ipsius præsidenti Machlinensi ad 6. Augusti diem tradi curabunt. His factis, Landgravius custodiâ liberabitur, & ad 11. vel 12. Augusti in arce suâ Reinfels, sistetur. Cæsar etiam militum copias adversus Saxonem, Hassium & socios jam conductas, adversus eos, qui pacificationem hanc accipient, non convertet, nec in eorum ditiones collocabit.

Permittit etiam Cæsarea majestas, ut Landgravius inchoatam urbis Cassellæ munitionem perficiat, executionem quoq; sententiarum in controversiâ Nassaënsi planè inhibebit, donec liberato Landgravio, amica compositio inter partes institui possit, vel per utrinq; delectos electores & principes arbitros, causa recognoscatur, & intra biennium decidatur. Administrator orbinis Teutonici, & Henricus Brunsuicensis, actiones, occasione præteriti belli Smalcaldici adversus Landgravium institutas vel instituendas, inhibebunt : donec gravamina, ad Imperii Rempublicam pertinentia, per Mauricium & Hessum in hoc conventu proposita tollantur.

Quod ad religionem, pacem, & justitiæ administrationem in Imperio attinet : pax religioni usq; ad proxima comitia dabitur, in quibus de ratione hoc dissidium amicè componendi, vel per concilium generale aut nationale, vel colloquium, vel communem Imperii conventum, deliberabitur.

Hunc de religione articulum Rex Ferdinandus, ac electorum & principum legati, in eodem conventu Passavienſi, scripto peculiari ita declarârunt, ut constans & perpetua pax in causâ religionis, sive componatur amicis rationibus : sive non componatur, inter Cæsaream & Regiam Majestatem, electores, principes & status Imperii ; servetur, & ex consensu Iudicii Cameræ conjuncti Augustanæ confessioni deinceps non excludantur.

Articuli ad libertatem Germanici Imperii pertinentes, à Mauricio exhibiti, in comitiis expedientur. Ad consilium verò Cæsaris aulicum, quod Imperii negotia tractabit, consiliarios Germanos Cæsar adhibebit, & Germanica negotia non nisi per Germanos tractari

Maximilianus spondent, se unà cum electoribus & principibus, primo loco in comitiis hæc negotia Cæsari proposituros, ac ut ad exitum deducantur, adjuturos esse.

P. 929. Ad Galliæ Regem quod attinet, ex legati illius oratione apparet, quædam ad communem Imperii pacem, quædam ad ipsum privatim spectantia ab eo postulari Cùm autem publicæ pacis in Germanico Imperio cura ad Cæsaream Majestatem, electores & principes pertineat; de privatis suis negotiis per electorum Saxoniæ ad nos referre poterit, ut Cæsari postulata ipsius à nobis exhibeantur.

Qui ob Smalcaldicum bellum à Cæsareâ Majestate bonis exuti, vel proscripti sunt, Palatinus Otto Henricus: Wolffgangus princeps in Anhald: Albertus comes Mansfeldicus, cum filiis Iohanne Volrado, & Carolo: Philippus comes ad Rhenum: Christophorus comes Aldeburgicus: Iohannes Baro in Heidecc: Fridericus à Reiffenberg: Georgius à Reckenroth: Sebastianus Scherthle, & cæteri in gratiam Cæsareæ Majestatis recipient, & in possessiones ac bona sua restituentur, modò deinceps Cæsari & Imperio obedientes sint, & qui in Galliâ militant, intra sextam hebdomadam se declarent, & post trimestre in Germaniam redeant. Quibus damnum hoc bello datum est, nullam eo nomine litem fœderatis movebunt. Omnibus, qui hoc in bello adversus se militârunt, Cæsar ignoscet: etiam Alberto Brandeburgico, si ab armis discedet, & copias ante diem dictum dimittet.

Inter Henricum ducem Brunsvvicensem, & nobiles, bonis & domibus suis ab eo exutos, Saxo & Brandeburgicus electores, & Iohannes Brandeburgicus, & Philippus Pomeranus, velut commissarij Cæsaris, intra trimestre amicè transigent, & nobiles salvis actionibus cæteris restituent. Idem commissarii controversias ducis Henrici Brunsvvicensis cum urbibus Brunsvvigâ, & Goslariâ diriment, (sed cum Goslariensibus à se obsessis dux Henricus paulò antè pro suo arbitrio transegerat.) Hæc Cæsar pro se & successoribus, & confœderati principes, Mauricius elector Saxoniæ, Otto Henricus Palatinus, Iohannes Albertus Dux Megapolita-

mittunt.

Exempla verò hujus recessus tria, Regis Ferdinandi, & electorum Moguntini ac Palatini, Archiepiscopi Saltzburgensis, Alberti ducis Bavariæ, & Mauricii Saxonis, ac Guilhelmi Hessi manu propria subscripta, & appensis sigillis confirmata sunt, quorum unum Cæsareæ Majestati, alterum ordinibus Imperii, tertium electori Saxoniæ & sociis tradita sunt. Actum Passavii 2. Augusti, anno Christi millesimo quingentesimo quinquagesimo secundo, cæterorum vicesimo sexto. Hæc celebris illa & toti Imperio salutaris pacificatio Passavienſis, quæ fundamentum & firmamentum publicæ salutis & tranquillitatis Germaniæ eo tempore fuit, ac, quod ad religionis pacem attinet, deinceps ad omnem posteritatem, Deo juvante, futura est, habita est anno Domini 1552.

Idem Etsi Imp. Car. 5. edictum contra Ecclesias nostras asperius in conventu (Augustano) edidit; tamen cùm Moguntiæ paulò pòst Albertus Archiepiscopus Moguntinus & Palatinus Ludovicus de Germaniæ pace cum eo colloquerentur: & Heldus vicecancellarius, Cæsaris astantis nomine, durius respondisset: Cæsarem, qui alia etiam regna haberet, decretum adversus hæreticos in comitiis factum, etiamsi vastanda esset Germania, exequi decrevisse; Cæsar hunc interpellans dixisse scribitur: *Hæc non jussi te dicere. Nolo enim vastari Germaniam, quia & patria est, & summum ab eâ imperii decus accepi.* Et Imperator saluti orbis terrarum, quantum potest, Deo juvante, consulere debet. Datâ igitur Moguntino & Palatino, de pace cum protestantibus agendi, potestate, confectam tandem Ratisbonæ confirmavit anno 1531.

Idem Christianus Holsatiæ dux, metropoli Daniæ, Hafnia, superiore anno vi potitus, Rex Daniæ coronatur die suo natali, quam festivitatem Albertus I. Borussiæ Dux, cum conjuge Dorotheâ, Christiani sorore, cohonestavit. Preces ac ritus sacros adhibuit D. Iohannes Bugenhagius, pastor Wittebergensis, quem ad doctrinæ religionis, & rituum ecclesiasticorum, & scholarum constitutionem piam, in regnum Daniæ Christianus evocârat. Optârim autem, ordinationem illam ecclesiasticam regni Daniæ,

rent.

Paucis ante coronationem diebus, Rex, extructo in frequentissimâ urbis parte tabulato ædio insidens, omnibus, qui ex toto regno convenerant, nobilibus ac ignobilibus, regni civibus, prælegi ex scripto lingvâ Danicâ, Episcoporum adversus se & regnum, & puriorem Evangelii doctrinam, initas molitiones & practicas, durante in tertiam usq; horam recitatione, curavit. Inter cætera, quòd, mortuo Rege Friderico, nec Iohannem jam electum, nec alium quemquam Regem habere: sed ipsi Reges esse, & suo arbitrio regnum administrare instituissent. Eaq; de re literæ ab ipsis confectæ, quas signis suis & aliorum Regni senatorum, quos in sententiam suam pertraxerant; (Dominicâ post Festum S. Canuti) munierant: publicè tum propositæ sunt.

Recitata etiam edicta, sanguine scripta, & proscriptiones vitæ ac bonorum omnium, non modò adversus Evangelii doctrinæ ministros, verùm etiam adversus omnes alios, cujuscunq; ordinis & status homines, qui doctrinam illorum approbarent. Quæ edicta ab Episcopis, regiam sibi potestatem vendicantibus, sub nomine senatus regni edita, causam primam tristissimorum motuum & calamitatum, quæ hoc biennio Regnum afflixissent, fuisse constaret.

De Rodscildensi nominatim com-
p. 930. memorabatur, eum effigiem suam Mariæ Belgici Gubernatrici, tum recens factæ, misisse, ac conjugium illius ambivisse, ut resignato episcopatu Rex Daniæ crearetur. Propter hæc & alia plurima Episcoporum facinora, & machinationes malitiosas, se custodiæ episcopos mandâsse, Rex indicari universo cœtui iussit, & interrogari, an cupiant, ejusmodi episcopos diutius Reip. regni præesse, & hos captos in pristinam dignitatem & potentiam restitui? Acclamante autem, præeuntibus certis præconibus, populo, decretum de his removendis, & politicâ episcoporum potestate deinceps abolendâ, executioni integrè datum est.

Sic episcopos (annis circiter 350. postquàm à S. Canuto primùm consiliis regni publicis adhiberi cœperant) Christianus in his regni comitiis, ex senatu removit, & reditus eorum ac prædia omnia in regium fiscum redegit: collegiis tamen canonicorum conservatis, hac conditione, ut Rex beneficia & canonicatus, suo arbitratu, ministris aulicis & aliis benè meritis conferat, & cano-

In locum verò septem Episcoporum regni Daniæ, Superintendentes septem, qui Episcoporum officium deinceps obirent, & totius ordinationis ecclesiasticæ custodes & executores essent: à Johanne Bugenhagio, præsente Rege & senatu regni, in summo templo Hafnienſi, decimoquarto post Regis coronationem die, Hafniæ ordinati sunt, Anno 1537.

Idem. Venerant Naoburgum Pontificis Pii IV. legati, Zacharias Delphinus, & Johannes Franciscus Commendunus, episcopi: eademq; die urbem ingressi erant, Cæsaris Ferdinandi nomine, Otto comes in Eberstein, Felix Bogislaus baro in Hassenstein, & Christophorus Meela Regni Bojemiæ vicecancellarius, qui postridie in senatu principum auditi, nomine Imperatoris hortati sunt principes, ut ad synodum Tridenti indictam & legitimè celebrandam veniant, ut huic perniciosо religionis dissidio, & consecutis inde calamitatibus Germaniæ, finis salutaris tandem imponatur. Quibus post aliquot dierum deliberationes respondent principes: se invictissimo Cæsari pro piâ solicitudine, & amore erga Rempublicam & ipsos reverenter gratias agere. Quod autem ad concilium à Pontifice indictum attinet, se non recusare liberum, Christianum, & Universale concilium, in quo non Papa, sed verbum Dei judex sit, & episcopis juramenta remittantur, & ordinibus Augustanæ Confessionis voces decisivæ cõcedantur.

Sed animadvertere se, pontificem Romanum indixisse concilium Tridenti continúandum, & suis tantùm juratis episcopis potestatem dicendæ sententiæ concedere: quod ipsi semper antea inconventibus Imperii iniquissimum esse protestati sint. Hac de re reverenter se Imperatorem monere voluisse: sed integrè respondere hoc tempore nõ posse: quia hæc ecausa nõ ad principes tantùm, qui Naoburgi cõvenissent, sed ad plurimos alios ordines Augustanæ confessioni adjunctos, pertineret: & absentium Principum legati nulla, de mittendis ad concilium legatis, specialia mandata haberent. Orare igitur se, ut Cæsar in hoc responso clementer adquiescat, & Passavienſem Recessum, & pacem Religioni datam constanter tueatur.

Cùm Cæsariis legatis responsum de Concilio jam traditum esset: Pontificii etiam nuncii auditi sunt, qui de summi Pontificis Pii IV. laudibus & pia solicitudine pro Ecclesiâ Christi præfati, narrabant, eum ad extirpandas hæreses & sectas, ex quibus tot ferè religiones,

vitabant Principes, ut ad concilium Tridenti indictum, suos cum plenis mandatis mitterent, & restitutionem concordiæ in religione & pacis publicæ juvarent. Exhibuerunt etiam legati pontificii singulis Principibus Brevia Pontificis, cum hac inscriptione : dilecto filio, Nobili viro N. Duci N. quæ omnia non resignata in hospitium pontificiorum remissa sunt Responsum principum ad hæc postulata mox sequitur.

Idem. Ioachimus à Neuhausen, Boëmiæ Cancellarius, hostis Ecclesiarum, quæ à Pontifice Romano sejunctæ, puriorem doctrinam profitebantur, acerrimus; dum Danubii pontem Viennæ transit, rupto pontis jugo, cum cisio & equis delapsus, in Danubio submersus est, anno 1565.

Idem. In Stiriæ ducatu, Carolus Archidux Austriæ, à Legato Pontificio Malaspinâ, & Iesuitis, & conjuge Bavaricâ incitatus, nobilitati Stirianæ, quæ jam à Ferdinandi Imperatoris temporibus, publicum templum & scholam, in quo Augustanæ confessionis doctrina sonabat, Graiziæ habuerat, decreto edito mandavit : ut religionis emendatæ exercitium in provincialium templo & schola deinceps penitus intermittatur. Provinciales verò subjectissimè, & constantissime deprecantes, magno labore & contentione tandem obtinuerunt, ut decretum prius retractaretur, & omnia in priore statu relinquerentur. F. Anno 1581.

Idem. Cogitemus etiam, Deum, arcano consilio, bellis Italicis, toto ferè novennio Carolum occupari, hac etiam de causâ voluisse, ut tutiùs, & latiùs in Germaniâ & gentibus vicinis spargi, & propagati lux veræ Evangelii doctrinæ, & Ecclesiæ tenerè conservari, & crescere, ac confirmari possent. Hæc Dei consilia eventus deinceps ostendit anno 1558.

Idem. Postrema conventus die, Pontificis etiam legatis manè responsum est, Electores & Principes nullam Papæ jurisdictionem agnoscere, neq; opus esse, ut de suâ voluntate in adeundo concilio, cujus dirigendi aut indicendi potestatem non habeat, Papæ respondeant : sed clementissimo domino suo Ferdinando Imperatori reverenter se sententiam suam exposuisse. Deferre autem se ipsis
P. 931. Legatis, ut viris nobilibus & doctis, sua

pater nobilis Silesius, multos annos Ducum Megapolitanorum Henrici & Alberti Cancellarius fuerat, per Saxoniam progressi, Lubecam venerunt: ubi apud Canonicos sumto hospitio, ad Fridericum Daniæ Regem mittunt, liberam & securam in Daniæ regnum accedendi, & mandata, quæ à Romano Pontifice ad regiam ipsius majestatem haberent, exponendi facultatem flagitantes. Cùm autem Rex, nihil patri suo Regi Christiano, aut sibi cum Papâ Romano negotii unquam fuisse, nec se mandata, quæ haberent cognoscendi cupidum esse : ideoq; nec salvi conductus literas mittere, respondisset ; re infectâ ad Papam redierunt.

Idem. In Belgico, status generales, ex confœderatis provinciis Brabantia; Flandria, Geldria, Ultraiecto, Transisalana, Frisia, Hollandia, & Selandia, Hagæ in comitiis collecti, scripto edito, causas publicè exponunt, cur Philippo Hispaniæ Regi, omnem deinceps obedientiam & subjectionem renunicient : & Franciscum Alenconium, ducem Andegavensem, Galliæ Regis fratrem, Gubernatorem, & dominum Belgici elegerint.

Pictura etiam Belgiæ, velut sponsæ, pubetenus nudatæ, edita est : quæ Hispaniæ Regi, una cum Cardinale suo, & duce Albano, ad vivum expresso : & dextera manu oleæ ramum, cui pacis Colonienſis nomen adscriptum, prætendenti : sinistrâ muscipulam gerenti ; tergum obvertit, facie verò ad Franciscum ducem Andegavensem juvenem directâ, astante sacerdote, manu dextrâ subpileo (cui cassis & gladius, & ramus lauri impositus erat) illius dextræ jungit & copulat. Andegavensem equitum peditumq; armatæ acies : Hispanum præterea cruces, rotæ, rogi ardentes comitantur. Adscripti rhythmi de officio boni principis, & hispani tyrannide conqueruntur.

Principi bono, fideli in rebus omnibus Deus stabilit regnum in perpetuum: illi nimirum, qui miserorum querelis aures præbet : qui pauperum controversias cum æquitate dijudicat. Hæc est doctrina seniorum, & consilium prudentium. Si populo huic hodie offici m præstas, audiendo clementer, [illegible]ando ex ærumnis : subiicient se ti[illegible] ad honorem tuum. Ubi est Roboam, qui sapientum consilium contemsit? Premere etiamnùm vis duriter subditos? Satis affece-

am scorpionem inquisitionis in Belgiam meditaris inducere? tibi contingit, quod Roboamo: qui delectaris bello, & pace fallace.

Istanè est merces (ô Rex) laborum meorum, quos contra tuos hostes sustinui plurimos, opibus meis, sanguine, & vitâ semper paratâ ad serviendum tibi: unde nominis tui fama celebrata est in terras universas: nominis tui eram decus & coronæ tuæ ornatus. Pro beneficióne maleficium accipio mercedis loco? Atô Leo rugiens, & ut seviolentissime, qui tot annis bella contra me gessisti cum Hispanicâ face, & in prædam tradidisti tyrannis peregrinis: ventos hæreditatis nomine accipies: qui sic propriam domum contristas, mercedem latrocinii & animi inconstantis. Ne mireris, Rex pessime, & vir profligate, me tibi tergum vertere, & recipere alium principem pro meo domino?

Decreti statuum, quo, Hispaniæ Regem omni possessione & dominio provinciarum Belgici excidisse, declarant, & deinceps ipsius sigillo & titulo in publicis negotiis uti prohibent, typis Gallicâ & Belgicâ linguâ expressi, summa hæc fuit. Principes quarumcunq; regionum ideò à Deo præfici subditis, ut eosdem tueantur & defendant ab omni injuriâ, & vi publicâ: non aliter, quàm pastor ad defensionem suarum ovium constituitur. Nec subditos creatos esse propter principem, ut illius libidini serviant, & mandatis subscribant piis simul & impiis, justis pariter ac injustis: sed multò magis Principem subditorum causâ creatum esse, sine quibus ipse Princeps esse non possit, nec principis officio fungi, nisi eosdem æquis legibus, & rationibus regat, eosdemq; diligat, non aliter, quàm pater liberos, & pastor suas oves, qui cum vitæ etiam discrimine easdem defendit, & tuetur.

Cùm autem vice versâ, loco defensionis, & dilectionis, operam dat Princeps; ut subditos suos premat, & evetrat, immunitates, libertates, & privilegia vetera eripiat, ipsisq; ut servis abutatur: non jam Principis, sed Tyranni nomine appellandum esse; qui meritò (interveniente præcipuè communi deliberatione statuum totius regionis) deseriâ subditis, in ejusq; locum alius, ad regionis & subditorum defensionem subrogari possit: idq; tunc maximè, cùm subditi nullâ ratione, precibusq; nullis, talem Principem emollire, & à tyrannico proposito deducere queunt, ficq; nullam rum; deinde totius posteritatis libertatem (pro quâ conservandâ, lege naturæ, vitam & opes suas in discrimen vocare debeant) conservare & tueri possint: sicut id in diversis regionibus ex similibus rationibus factum legatur, & exempla sufficientia in promtu sint.

Hanc verò rationem, si usquam locum habere potuit, meritò in Belgicis regionibus valere debuisse, quæ omni tempore administratæ sint, administrariq; debeant juxta juramentum, quod Princeps, antequàm à subditis recipitur, jurejurando confirmare tenetur, prout privilegia antiquæq; consuetudines id evidentissimè comprobant quin etiam suum principem illas regiones certis conditionibus & pactis recipere, quorum violatione, meritò princeps dominio possessioneque excidat.

Nunc autem Regem Hispaniarum, à morte felicis memoriæ Caroli quinti, cui in gubernatione Belgici provinciarum successit: neglectis ommibus beneficiis, quibus tam Carolus quintus quàm ipse, ab his regionibus affectus sit: quibus præcipuè Hispaniæ Rex, tot victorias inclitas, contra hostes suos consecutus sit, ut nomen p. 932. ipsius toti orbi terrarum inclaruerit, & hostibus terrori fuerit; posthabitis etiam fidelissimis admonitionibus patris sui Caroli quinti, multoties in contrarium adhibitis consiliis Hispanorum (quibus legibus interdictum sit, ne ad ullam gubernationem in Belgicis regionibus admittantur, sicut in regno Neapolitano, Siciliæ, Indiarum, & ducatu Mediolanensi admitti soleant; ideoque Belgarum odio ardeant) obtemperâsse.

Colnuerant autem Hispani non semel, ex dignitate & majestate regiâ magis esse, si de novo illas regiones sibi subjiciat & vincat, quò plenissimam dominatus, & imperii absolutam potentiam consequeretur, quàm tam strictis conditionibus & legibus (quas jurejurando confirmare coactus sit, antequàm ad gubernationem admitteretur,) provinciis illis imperare. Hoc consilium dum sequitur, multo tempore omnem moviisse lapidem, viasq; tentasse plurimas, quibus regiones illas omni libertate suâ spoliatas, impotenti dominatui seu tyrannid. Hispanorum subjiceret.

Et primò quidem sub prætextu religionis, Episcopos in præcipuis potentioribusq; civitatibus novos, dotatos

qui regia inſtitutione tam poterant eſſe peregrini, quàm indigenæ, voluiſſe Regem, primam habere vocem, & ſententiam in omnibus deliberationibus ſtatuum generalium: ita ut per hos, quæcunq; vellet, tandem rata faceret, ac etiam per canonicos inquiſitores, Hiſpanicam inquiſitionem, quæ his populis tam odioſa & terribilis ac intolerabilis, quàm extrema ſervitus eſt, (vel ut cuivis id notum) introduceret.

Voluiſſe quidem Corolum V. multò antè aliquoties eandem inquiſitionem Hiſpanicam Belgico obtrudere: ſed cùm argumentis pluribus doceretur, eam inquiſitionem extremam afferre regionibus illis pernicium; amore ſingulari patriæ ſuæ intermiſiſſe. Philippum autem Hiſpaniarum Regem, documentis talibus poſthabitis, rejectis precibus civitatum & provinciarum particularium; interceſſione etiam & legatione principum Baronis Montygni & comitis Egmontani, qui conſenſu Ducisſæ Parmenſis, ex decreto ſtatuum, omnium illarum provinciarum, aliquoties in Hiſpaniam eo nomine ablegati ſint, neglectâ (licet coràm ſpem fecerit non exiguam) minaces paulò pòſt ex Hiſpaniâ literas dediſſe, quibus ſeverè mandârit ſub pœnâ indignationis ſuæ, Epiſcopos recipi, eosq; abbatiis donari, inquiſitionem in opus, & effectum deduci, ſtatuta etiam concilii Tridentini (quæ multis modis cum privilegiis harum regionum pugnabant) ſuſcipi.

Quod cùm populis illis innotuiſſet, non immeritò anſam occaſionemq; dediſſe ingentis perturbationis, ab alienaſſeque non parùm animos ſubditorum, cùm præſertim intelligerent, Hiſpani Regis gubernatores, non modò in corpora & opes ſuas, tyrannidem exercere, ſed etiam conſcientiis ſuis, quas Deo deberent, dominari decreviſſe.

Hinc factum eſſe, ut præcipua nobilitas illarum provinciarum, ſupplicem libellum Regiæ majeſtatis conſilio obtulerit, hoc præcipuè conſilio, ut motus plebis compeſceret, & inhiberet. Petiviſſe autem nobilitatem, ut Regia majeſtas capita quædam mandatorum, præcipuè verò quò rigoroſam inquiſitionem Hiſpaniam leniret: iſtoq; facto neceſſariò iſtæ innovationes, ad ſalutem patriæ conſervandam, mitigari, ſi non prorſus aboleri, deberent: ad petitionem Ducisſæ Parmenſis gubernatricis, & ex conſilio ſtatuum generalium, miſſos eſſe legatos in Hiſpaniam, Marggravium Bergenſem, & Montignium Baronem: qui cùm prolixa oratione & argumentis evidentibus, Regiæ Majeſtati legationis ſuæ rationem expoſuiſſent; tantum abfuiſſe, ut voti & petitionis ſuæ, pro regionibus illis ſuſceptæ, compotes facti ſint: aut ulla extremæ neceſſitatis ratio, quâ motibus jam gliſcentibus ſubueniri poſſet, habita fuerit; ut etiam ex conſilio Hiſpanorum, legati, mandatis (quæ habebat) humilimè propoſitis, declarati ſint rebelles & læſæ majeſtatis crimini obnoxii, ideoq; puniendi re, & corpore. Quin etiam hos dominos legatos, jure gentium inviolabiles, (cùm Hiſpani, potentiâ Albani has omnes pronuncias ſubactas ſperarent) cuſtodiæ carcerique mandatos, tandem morte mulctatos, & bona eorum fiſco adjudicata eſſe. Anno 1571.

Idem. Pax inter Stephanum Poloniæ Regem & Iohannem Moſchorum tyrannum, interceſſione legati Pontificii, ad Zapolciam, excluſis Succis, confecta eſt: quâ univerſam Livoniam Moſchus Polona ceſſit: Vielicolucum verò, & alias aliquot arces à Polono occupatas, recepit. Deductis igitur ex totâ Livoniâ Moſchorum præſidiis, Poloniæ Rex, Rigam Livoniæ metropolin ingreditur, & cognito univerſæ provinciæ, & Nobilium & civitatum ſtatu: negocia pleraq; ad comitia, Warſonniæ futurâ hyeme celebranda, rejicit. Die verò ſeptimâ Aprilis Ieſuitas in templum D. Jacobi, & cœnobium vicinum, Rigæ collocat: ſicut Derbati etiam, Wendæ, Kakenhuſii, & aliis celebrioribus oppidis, templa eis attribuit.

Etſi autem Rigenſibus, non ſolùm generali privilegiorum, & libertatem confirmatione, verùm etiam peculiari cautione, de Religione in urbe non mutandâ, proſpectum eſſe exiſtimabatur: tamen, cùm in priore legatione, Regii templum pro pontificiis in urbe petentes, Iohannis Taſtii Reip. legati & oratoris, animum exploraſſent: eaq; de re ut Archiepiſcopi bonis & munitionibus urbis, reſolutionem in adventum ſuum Rex diſtuliſſet: Zamoiſcius

phitim exhalârunt : & solum pluribus locis locustis atris constratum fuit, quæ sub pedibus calcatæ, teterrimum odorem efflârunt F. Anno, 1590. mense Septemb.

Quia celebris illa religionis transactio Passaviæ facta paucis nota est : adscripsi & illam ex Chronico Chytræi,

Nos Ferdinandus, &c. fatemur, cùm bellicos motus istos in Germaniâ, ex Philippi Landgravii Hassiæ custodiâ, præcipuam originem & causam habuisse, intelligeremus : adducti amore & curâ salutis, & pacis Imperii publicæ, fratrem nostrum Carolum Imp. amanter rogavimus, ut de liberatione Landgravii, & cohærentibus negotiis, quæ causam bello præbuissent, amicam tractationem nobis instituere liceret. Quod cùm à Cæsare impetrassemus, nos & filius Maximilianus Rex Boiemiæ, cum Mauricio Saxoniæ, & Alberto Bavariæ duce, præteritis paschæ diebus Lyncii convenimus, & post varias deliberationes, utile ac necessarium indicavimus, alterum conventum, ad 26. Maij in hac urbe Passavio instituere, & electores ac principes Imperii adscriptos, velut intercessores, simul adhibere.

Itaq; nos & dictus elector Saxoniæ, & reliquorum quinq; legati, nomine Moguntini, Daniel Brendel : Colonienſis, Henricus Saltzburg: Treverici, Philippus à Winnenberg: Palatini Friderici, Ludovicus comes in Königstein : Joachimi Brandeburg, Adamus Trode : deinde Ernestus Archiepiscop. Saltzburgensis, Mauricius Dryopolitanus, Wolffgangus Passavienſis, & Albertus Bavariæ dux in persona : nomine verò Iohannis Brandeburgici, Bercholdus Mandeslo, & Andreas Zoch : Wuilhelmi Juliacensis, Guilhelmus Keteler : Philippi Pomerani, Iacobus Zitzevvitz : Christophori Wirtebergensis, Thodoricus à Plieningen comparuerunt, cum quibus causam tractare cœpimus : ac primùm electoris Saxoniæ, & confœderatorum principum postulata & gravamina duobus scriptis exposita, accepimus & expendimus : & re accuratè sequentes articulos & media pacis proposuimus.

Elector Saxoniæ & fœderati principes, ante 12. Augusti, ab armis discedent, & Cæsareæ Majestati ac Imperio obedientes erunt, copias sine ullius detrimento dimittent, vel Regi Ferdinando militare sinent, urbes Imperii & alios status, quos armis sibi adjunxerunt, patentibus literis ab obligationibus liberant. Phi-

suam ulcisci conabitur, sed ut obedientem principem decet, deinceps se erga Cæsaream Majestatem, nos, & Imperium geret. Ambo etiam electores, Saxo & Brandeburgicus, & Palatinus Wolfgangus, obligationem antea datam renovabunt, & Reginæ Mariæ vel ipsius præsidenti Machlinensi ad 6. Augusti diem tradi curabunt. His factis, Landgravius custodiâ liberabitur, & ad 11. vel 12. Augusti in arce suâ Reinfels, sistetur. Cæsar etiam militum copias adversus Saxonem, Hassium & socios jam conductas, adversus eos, qui pacificationem hanc accipient, non convertet, nec in eorum ditiones collocabit.

Permittit etiam Cæsarea majestas, ut Landgravius inchoatam urbis Cassellæ munitionem perficiat, executionem quoq; sententiarum in controversiâ Nassaënsi planè inhibebit, donec liberato Landgravio, amica compositio inter partes institui possit, vel per utrinq; delectos electores & principes arbitros, causa recognoscatur, & intra biennium decidatur. Administrator orbinis Teutonici, & Henricus Brunsuicensis, actiones, occasione præteriti belli Smalcaldici adversus Landgravium institutas vel instituendas, inhibebunt : donec gravamina, ad Imperii Rempublicam pertinentia, per Mauricium & Hessum in hoc conventu proposita tollantur.

Quod ad religionem, pacem, & justitiæ administrationem in Imperio attinet : pax religioni usq; ad proxima comitia dabitur, in quibus de ratione hoc dissidium amicè componendi, vel per concilium generale aut nationale, vel colloquium, vel communem Imperii conventum, deliberabitur.

Hunc de religione articulum Rex Ferdinandus, ac electorum & principum legati, in eodem conventu Passavienſi, scripto peculiari ita declarârunt, ut constans & perpetua pax in causâ religionis, sive componatur amicis rationibus : sive non componatur, inter Cæsaream & Regiam Majestatem, electores, principes & status Imperii ; servetur, & ex consensu Iudicii Cameræ conjuncti Augustanæ confessioni deinceps non excludantur.

Articuli ad libertatem Germanici Imperii pertinentes, à Mauricio exhibiti, in comitiis expedientur. Ad consilium verò Cæsaris aulicum, quod Imperii negotia tractabit, consiliarios Germanos Cæsar adhibebit, & Germanica negotia non nisi per Germanos tractari

nas ne musca Gallorum subterfugiet.

Andegavensis cum suis trepidare, lachrymari, & sacra prophanaq; detestari, atq; inauspicatum suum in Belgiam adventum execrari: Princeps, qui mentis adhuc erat compos, per suos familiares toto conatu sese opponens, cives mulcens, culpamq; ab Andegavense avertens, ægrè tandem cives placavit. Cadaver latronis in forum elatum statim est à multis agnitum, & palàm jactatum, mercatoris illius Hispani esse ministrum, atq; etiam alium ejusdem domesticum in civitate esse, qui eidem à racionibus sit. Ille è vestigio comprehensus, totam insidiarum originem, ac seriem in quæstionibus aperiebat.

Mercator natione Cantaber, seu Bischajensis, Hispanus, Casparus Anaster, Antvverpiæ ante annos aliquot bonis cesserat, cùm 300000. librarum Francicarum creditores fraudisset: postea, fide apud mercatores utcunq; recuperatâ, rursus in eorum conventu ferebatur donec iterum animam debens, eadem prorsus excideret. Is in Hispaniam revolans, cum Regis commissariis de principe interimendo sic pacitur, uti pro lanienâ omne ejus debitum Rex sovat addatq; dein, facinore quocunq; modo possit perpetrato, ducatorum millia 81. Ille in Belgicum duobus famulis comitatis quantis itineribus potest profectus, cum quodam sacrificio Hispano, qui Antvverpiæ multo substiteat annos, ita rem agit, ut multa millia istis duobus famulis polliceatur, si facinus perpetrassent.

Sacrificus frigidam sussundere, jus fasq; mò meritum summum dicere, ejusmodi hæreticum & Republicæ perturbatorem è vita tollere. Imò se interfectorem indulgentiis, sanctorum reliquiis & benedictionibus munitorum, ut invisibilis incedere possit. Et si casus aliquis accideret, ut eum occumbere contingeret: sese pontificio diplomate obsignato effecturũ, ut absq; pœnâ purgatorii rectà in cœlum subvolet. Uterq; famulus, stultitiâ pontificiâ occæcatissimus conditionem accipientes, inter sese sortiuntur, & ille, cui provincia obtigit, pontifici omore, sacrâ synaxi sumta, post confessionem, rem ipsam, ut suprà exposui, patravit. Sacrificus unâ cum altero, quem sors exemerat, illius Hispani familiari, Antonio Veneto, quadrifariam dissectus est. Autor verò consilii, captorum indiciis, Greve-capitis D. Johannis, & nescio quibus aliis. Uranius à vulnere accepto, indies magis cóvalescere cœperat, spesq; planè erat, porditurum in hominũ lucem: donec undecimâ die Aprilis ex ruptâ venâ sub linguâ, sanguis aliquot dies effluxit: cujus cùm semunciæ multæ jam profusæ essent, sisti tandem cœpit. Interim quâ fuit autoritate apud populum, perfecit, ut provinciæ fœderatæ, per delectos, Andegavensi juramentum tanquam suo principi, præstarent.

Parmensis, occasione hujus vulneris, urbibus ordinum fœderatis, Uranium extinctum esse, scripsit: proinde redirent in Regis potestatem, qui eas clementer in gratiam recepturus, omniq; clementiæ genere prosequuturus esset. Sed Uranius hoc prævidens, se vivere, & intra paucos dies restitutum iri pristinæ valetudini, omnes præmonuerat: frustra itaq; defectionem Parmensis tentavit. Princeps Uranius, restitutâ valetudine, in publicum rediit. Anno 1582.

Idem. Cùm de Belgico, in Galliæ Regis patrocinium & tutelam recepto, fama Constantinopolin emanâsset; Antvverpiam Turcici legati, de mutuis commerciis inter Turcas & reliquas Europæ gentes Antvverpiæ instituendis, acturi appulerunt. Qui, octodecim mercatoribus Turcicis sedem in urbe Antvverpiensi præberi, petierunt, ad quos merces Turcicæ ex Asiâ & Græciâ per mare mediterraneum, Massyliam in Galliâ: hinc terrestri itinere Burdegalam ad Garumnam: inde per mare Gallicum & Britannicum Antvverpiam advehendæ essent: atque huic instituto faciles successus promittebant, quòd Belgicæ provinciæ Gallorum Regi, Turcis amicissimo, jam fœderatæ, & fratri ipsius subditæ essent. F. Anno 1582.

Idem. Albertus Dux Borussiæ, mente & corpore infirmus, ad perniciem Ducatus sui Borussiæ, ingeniosi cujusdam & vafri, at vanissimi hominis, Pauli Scalichii consiliis auscultaverat, cui prædia & possessiones amplissimas donárat. Hic nobilissimos quosq; veteres & bonos apud principem perfidiæ detulit & removit, & suæ farinæ homines novos evexit. Quos turpia multæ perpetrantes, inprimis autem Scalichium Poloniæ Rex, tanquam dominus feudi, proscripsit, & donationes prædiorum & possessiones

cum electoribus & principibus, qui jam pleriq; discessissent, maturè deliberaturum, ostendit. Cumq; Augusti etiam Saxoniæ electoris consilium inter cæteros exquisivisset: is prolixè admonet, non solùm difficultates & confusiones, in judiciis, in historiis, in literis contractuum, aliarumq; obligationem, in nundinis, navigationibus, solutione censuum, agricultura, in omnibus negotiis civilibus, & celebratione festorum Ecclesiasticâ, ex dissimilitudine Calendarii secuturas: sed inprimis Cæs. M. & sacri Imperii autoritatem, reputationem & superioritatem, à pontifice non imminuendam, considerari in hoc negotio debere.

Nam præsentem anni formam à Cæsare Julio primùm institutam fuisse. Deinde Carolum Magnum, Imperii Germanici conditorem, & Calendarium ipsum, & nomina mensium Germanica, Teutonicis populis dedisse. Canonem etiam concilii Nicæni de festo Paschæ, non Romani pontificis, qui eâ autoritate & potentia quam nunc possidet, nondum eo tempore fuit; sed communi Cæsaris Constantini & patrum consilio conditum esse, Concilia verò ipsa, non à pontifice, sed Romanis Imper. indicta esse, sicut Constantiense adhuc Concilium Cæsar Sigismundus collegerit, & jus constituendi non tantùm episcopos in Germaniâ, sed etiam Pontificem Romanum, penes Impp. ante & post Caroli magni tempora, usq; ad Othonem I. & deinceps usq; ad Gregorii VII. Pp. ætatem fuisse.

Cavendum igitur, ne novam & inusitatam jurisdictionem, & potestatem mandandi Cæsari & Imperio, hâc Calendarii emandati à pontifice præscripti receptione, Pontifici ordines Imperii tribuant: præsertim cùm Imperii consilio & consensu non requisitò, restanta à P P. suscepta sit. Placere igitur sibi, ut deputatis totius Imperii ordinibus, brevi conventuris, res deliberanda proponatur, priusquàm Cæsarea mandata, de illius observatione in Imperio publicentur. Cùm autem nemo ex principibus aut civitatibus, Augustanam confessionem amplexis, in Saxoniâ, & reliquâ Germaniâ, novum Calendarium eo anno reciperet: Imperator etiam, in Cameræ judicio veterem & usitatam Calendarii formam retineri, eo tempore voluit, Anno 1582.

Idem. Imperator sedulò de his rebus admonitus, conventum trium Electorum, Moguntinensis, Trevirei, & personasq: ad illum actum legitimare voluerunt; Moguntini mandata recipere recusârunt, prætendentes, nullâ compositione deinceps opus esse, quòd Pontifex Gebhardum Truchsesium jam Episcopatu, & Electoris dignitate privârit, capitulocq; petente diem præfixerit, intra quem alium eligere debeat; ideoq; nec Imperatori neq; sibi licere, contra voluntatem Pontificis in causâ illâ quidquam amplius agere. Sic à Pontificiis delusi legati, infectâ re, Heidelbergam remissi sunt. Coloniæ, Gebhardus cum quatuor Canonicis, uti anteà quoq; Romæ factum erat, per duos Episcopos Italicos, ut hæretici privati, eorumq; imagines à pueris per civitatem tractæ, in Rhenum provolutæ sunt. F. Anno 1583.

Idem. Belgicæ interea confusiones, Guilhelmi principis Uraniæ, & Philippi Adelgundis, quem Antvverpiæ consulem fecerat (qui, Franciscum Andegavensem Galliæ Regis fratrem denuò revocandum esse, censebant consiliis adhuc sustinebantur. Cumq; indies à Brabantis hic (Andegavensis) liberator denuò expectaretur, in gravissimum morbum incidit, aliquot diebus sanguine uberrim ex naribus, ore & oculis effluente: ex quo cùm, exeunte Majo, ita convaluisset: ut & pilâ palmariâ luderet: & summâ quadam hilaritate sese musicâ, & variis instrumentorum generibus oblectaret: proximo die pharmacum sumsit, ut firmiùs revalesceret. Cæterùm hoc ei prorsus lethale ac mortiferum fuit. Siquidem in sequenti die, ultimâ Maji, circa meridiem extinctus est.

Pridie, aliquot horis post sumtum pharmacum, cùm, sibi extremum diem instare, non levibus signis, atq; argumentis animadverteret: supremam voluntatem testamento declaravit, atq; ostendit se nullâ re aliâ magis dolere, quàm quòd pravissimorum hominem iniqua & nefaria consilia secutus, res Belgicas minùs decorè, ac sicuti debebat & promiserat, administrâsset: quodq; sibi præreptam occasionem videret, qua præteritos errores, sicuti omninò se facturum decrevisset, emenderet, atq; corrigeret. Postremò & scriptis, & per suos intimos consiliarios Regem orare atq obtestari, ut eandē causam defendendā susciperet, omnibusq; studiis & rationibus tueretur.

Mortuus est, ut ajunt, admodum piè & Christianè, exactam vitam prorsus detestans, & totam spem atq; fiduciam in solum Deum per Christum mediato-

mediatorem expectare, ac certo certiùs polliceri ibi. Hic fuit vitæ exitus. Post mortem in castro, cui nomen est Chasteau Thieri, arx Theodorici, itinere unius dici cum dimidio Parisiis distanti, Anno Domini 1584.

Idem. Guilhelmus Uraniæ princeps, cujus prudentiâ, autoritate, industriâ & fide unitæ Brabantis provinciæ in Belgio potissimùm nitebantur; Delphis in hospitio suo, monasterio D. Agathæ, globo sclopeti persicarium conscio Parmensi summissum, trajectus, die 30. Iunii, seu 10. Iulii Gregoriani, fato suo non infelici, mediocriter, si non florentibus, utcunq; tamen consistentibus adhuc suis partibus, maturè tristioribus ærumnis præreptus est. Sicarium percussorem principis, Burgundum fuisse, constat, natum sex ad Vesontionem milliaribus in oppidulo Villefano, Balthasarum Gerardum, qui ante aliquot menses, in principis famulitium se, singularem industriam & ingenii dexteritatem præ se ferens, insinuârat; & à principe, legatis ad Franciscum Andeg. Galliæ Regis fratrem, quem Belgici Gubernatorem ac hæredem denuò Belgici status expetebant, comes adjunctus erat.

Mortuo autem, præsentibus Uranii legatis, Andegavense, Balthasarum hunc principi notum, & aliquot menses in ejus aulâ versatum, legati ad Uranium cum litteris remittunt, quibus obitum Andegavi Uranio significant: & an Rex Galliæ vel alius ad protectionem Belgici requirendus sit, scisitantur? Hic proditor, cùm humaniter à principe acceptus, & auditus perbenignè fuisset: tandem ultimâ Iunii die, absoluto prandio, circa primam pomeridianam, accubitu surgentem principem insecutus, & denuò se cum eo loqui & secreta referre velle simulans: tormento manuatio medium trajecit ita, ut statim moriens concideret. p. 936.

Percussor vivus comprehensus, &, non à Gallio vel Hispanis se conductum, sed proprio consilio egregium ac præclarum κατόρθωμα, & cultum Deo gratum se præstitisse, profitens, summo cruciatu, ac supplicio proditori debito, necatus est: quem nihilominus velut martyrem, Colonienses quidam scriptor celebrat. Intellexi autem ex duobus principis Uranii domesticis, Balthasarum in quæstionibus [illegible] 1584.

Idem. Talem ad modum Tartari, qui hactenus liberi & indomiti fuerunt, ex sociis & fratribus Ottomannorum, ipsi sunt facti servi, quem amicitia Ottomannica finem plerumq; habere solet.

Cùm autem Tauricæ Chersonesi, in provinciæ formam â Turcis redactæ, historiam recitaverim: cæterarum etiam omnium imperii Turcici provinciarum, quas per Bassas seu vicereges suos administrat, catalogum obiter adjungam.

In Asia 1. Natali, h. e. Asiæ minoris Beglerbegus, seu vicerex residet in Chiutaiâ. 2. Caraman Ciliciæ præst. 3. Sevas Syriæ superiori, relidtt in Sebastiâ. 4. Halèb Alepi, parti Syriæ. 5. Scham Damasci, quæ Scham Turcis & Arabibus dicitur, Syriæ, Cælesiriæ, Palestinæ. 6. Tarablos sive Traplos, Tripolitano regno præest ad montem Libanum. 7. Marâs Arabiæ desertæ confinis. 8. Diarbechie Mesopotamiæ. 9. Bagdat Babyloniæ & Chaldææ. 10. Fas Mengrellios, Colchidis habitatores, sub se habet, forsitan à Phasi fl. ita nominant. 11. Ezrum parti Assiriæ & Armeniæ, 12. Ballara ad sinum Persicum, Persidis & Chaldææ partem habet. 13. Labsa Caramanniæ, quæ Ornum versus. 14. Iemen Adin Arabiæ. 15. Hebesch ad sinum Arabicum dominatur, olbectus presbytero Iohanni. 16. Messier Ægypti residet in Cairo, quam Messier vocant Turcæ cum Ægypto. Iudæ Misraim ex literis sacris adhuc vocant. 17. Cypro Cypro præest, residet Nicosiæ, sive Niconiæ, potiùs 18. Van in confinibus Persiæ. 19. Schiresul etiam in confinibus Persiæ, sed tamen Assyriæ magnam partem sub se habet. 20. Cars in Armeniæ & Mediæ finibus. 21. Tiflis in Georgianorum R. 22. Tschildirin confinibus Mediæ. 23. Schum ibidem. 24. Temircapi Ferreæ portæ.

Hi Bassæ nuperrimè constituti sunt contra Persam: sed reliquis, propter incertum belli eventum, & propter provinciarum parvitatem, nequaquam comparandi sunt.

In Europâ 1. Rumuli Thraliæ & Græciæ totius. Turci enim Græciam Rumuli vocant, corrupto Romaniæ nomine: alii post Constantinum magnum, vocant Thraciam. Sophiæ sedem habet, sed ple-

tiæ parti, prædidet Bohmia.

In Africa 1. Giul Gesare Algeriæ præest, quam Turcæ ab antiquo nomine, sed corruptò, Iulia Cæsarea, nominant. 2. Tunis Tunetarum habet regnum, & residet Tuneti. 3. Tripoli Leptis est antiquis, & Tripoli Aphricæ residet. 4. Capitan Bassa his adjungitur. Is mari præest, ac inter Beglerbegos numeratur: & fermè omnes Ægei maris insulas sub se habet. Residet tamen plerumq; Constantinopoli & Callipoli. Singuli Beglerbergi sub se habent suos Begos, sive Sangiacbegos, quorum quisque fermè principatum aut Ducatum obtinet, & vice Beglerbegi sunt, seu vicedomini. Servit eorum quisq; plerumq; 500. sæpè 1000. equitibus Horum in universum sunt plus minus 300. Hi sub se habent Spahileros, quos rectè vocamus vasallos sive benoficiaries: nam equites merent, & beneficia pro stipendio habent ad tempus.

Conradus Dantzinger I. C.

1580. REtulit vir fide dignissimus, Conradus Dantzinger I. C. qui legatus ad Russos fuit missus: quòd Episcopi Russiæ, ex privilegio Papæ Epistolam hanc inferiùs annotatam, unicuiq;, sed pecuniis illam redemturo, communicare soleant: quam deinde, veluti commeatum quemdam, in sepulchrum mortuo apponant, ut, si quando defunctus ante portas cœlorum veniat, Petrus eo commeatu viso, protinus sine morâ illum intromittere cogatur.

Makaria, Dei gratiâ, Archiepiscopus Kiofæ, & Halitz. & in totâ Russiâ, domino, & amico nostro S. Petro, Dei omnipotentis Portitori, &c. Nos significamus & mandamus tibi, ut, postquàm hoc vel illo tempore ex hac vitâ decessit Princeps, vel N. N. minister Dei: tu in hoc ipso momento, visis literis, abjectâ omni cunctatione, nullâ factâ morâ, rectâ in regnum Dei ipsum intromittas. Nam nos eum ab omnibus suis peccatis absolvimus, & propterea ei hoc nostrum Christianum testimonium absolutionis plenæ, & remissionis exactæ concessimus, ut ea exequi tu, nec transgredi scires. Datum in nostro maximo cœno-
p. 937. bio Kiofâ, anno &c.

Papa Bonifacius IX. prius vendiderat illis civitatem Rigensem cum pertinentiis, pro pretio 15. millium florenorum auri: author est Theodorus à Niem libro 2. de schis. cap. 16. Mirum ergò videri non debet, illum pro recuprophetia: in quo inter alia multa monstrat, in omnibus sacris libris inesse prophetiam usque ad postrema tempora cujus eventa non sint adhuc perfecta; eaque probat ex propheticis & Apostolicis scriptis: sed & varia exactionum genera, quibus hodie magistratus quidam expoliant populum, pro domo, pro camino, pro capite, pro vino, pro frumento, pro farina, pro latrinis (ut Imperator ille) pro prædio, pro jugere, & pro aliis innumeris. Ut nihil edas, nihil bibas, nihil habeas, nihil possideas, quin singulis momentis propria & priùs tua emas & redimas à Tyranno. Cui si addas Ecclesiastici quoque ordinis horrendas expilationes, apud quos pro quovis etiam maximo scelere, si pecuniam solvas, liber es: imò etiam consideres, pro eadem gratiam Dei & regnum cœlorum, quæ Christus solo merito suo paravit, emercari posse: miserius homine sub sole nihil esse, fateberis. Referunt enim Taxæ Cancellariæ Apostolicæ de quibus suprà, sub rubrica de causis matrimonialibus, non esse dispensandum cum pauperibus eò, quòd non habeant unde solvant. Sed justus es Domine. De his alibi uberius.

Decretum Belgicum, 1581.

HOC tempore promulgant Ordines Belgii in Haga Comitis decretum quoddam, die 26. Iulii, eò declarantes: Principem omnem esse propter subditos, non hos propter illum: ideoque justis debere principem regere subditos Imperiis, & eosdem amare tanquam pater liberos: & per nomen Domini jurare se & hoc facturum, & subditos eum suis privilegiis & consuetudinibus atque libertatibus incolumes conservaturum: aliter verò, & extra hanc conditionem; stabile ipsi Regnum & Principatum consistere non posse, & meritò, justisque de causis dominio exui: & non mereri nomen Magistratus, sed crudelis & perfidi Tyranni, cùm promissa & jurata non præstiterit. Et ex hac causa liberos pronunciant omnes subditos, Vasallos & Officiarios, à juramentis Regi datis: prohibent usum sigilli & numismatis Regii: & conversi ad ordines Belgicos, suam fidem juramento eis contra Regem adstringunt. Hoc edictum sanè omnibus difficilimum videbatur præstitu, adeò ut, cùm quidam Senatorii Ordinis in Frisia super eo juramentum præstare deberet, protinus ecstasi cor-

rico, ad se jure hæreditario pertinere, contenderet; & Papa ultrò, & non rogatus judex esse vellet: Rex expetivit super ea re ab universitate Alcalana consilium. Doctores, repensiculatè deliberata, responderunt: Papam & Apostolicam sedem nequaquam in hac causa vel posse vel debere judicialiter cognoscere, quia secularis & mundana omninò esset: spiritualibus illum potius (omissis his) ut incumbat, decere. Imp. Rud. 2. Papa Greg. 13.

1581. Albertus Fürst in historia Hispaniæ, Portugaliæ, & Africæ.

IN ipso zodiaco, & signo libræ, juxtà Martis stellam, anno 1577. Cometes apparuit, ea magnitudine & irradiatione, qua similis antè actæ ætatis memoria nullus uspiam est visus. Illum quidem non mediocriter exhorruère homines, ut qui experientia ratum haberent, ejusmodi astra non sine casibus & infortuniis propediem eventuris, ardere. Et sanè eò tempore irrubuit, quo Lusitaniæ Rex Sebastianus adornata classe in Africam trajecit, ibidemque miserabili morte occubuit, eodem anno 1577. die nona Novembris. Imp. Rudolpho 2. Papa Greg. 13.

1581. Johannes Olearius D. Theolg.

SCripsit librum, an tempore necessitatis cœnam vel à Pontificio, vel à Calviniano pastore quisbona conscientia possit accipere? Imp. Rud. 2. Papa. Greg. 13.

* Explicationem picturæ Papæ insidentis equo, & Ecclesia derelicta in miseriis & deplorandis affictionibus vidua, abeuntis hinc post voluptates & ludicra peregrè, vide suprà part. 1. fol. 447. 471. 472. & 485. Declarationem typi Bileamici in parte hac 2. fol. 3. & 4.

Sex notarum & verborum hieroglyphicorum, conditiones vitæ, sortis, mortisque humanæ denotantium, interpretationem habet exordium præfationis in parte 1. Astreæ virginis, quæ Iusticiæ administratrix & patrona est veteribus, initium præfationis partis hujus 2.

Cur summæ Christianis dignæ virtutes iniquè detineantur in carceribus captivæ, illarum interim dormiente ignavo grege famulorum, illudentium quasi

Cæterorum in hac pictura Mysteriorum interpretatio habet, ut sequitur.

Claudius Minois Gallus I.C. in commentario super versibus Andreæ Alciati I. C. Emblem. 80.

DEsident in modio Essæus, speculatur & astra,
Subtus & accensam contegit igne facem.
Segnities specie recti velata cucullo,
Non se non alios utilitate juvat.

Quanquam id. inquit Claudius, non incommodè torqueri posset in eos, qui concreditam sibi eruditionis & ingenii dotem aliquam excellentem miserè negligunt, atq; non referunt ad usum, cujus potissimùm gratia nôrunt sibi esse demandatam & commissam à summo, & præpotenti bonorum omnium auctore Deo; tamen, nisi me fallit animus, videtur, hoc revera tortum esse in desides quosdam cœnobitas, qui θεωρίας imagiginem aliquam professi, ignaviæ situ ætatem terunt, literas aspernantur, aut certè non magni faciunt, quanquam alioqui valeant ingenio, & non parva naturæ dexteritate: iners omninò genus, & fruges consumere natum, & ex tertio illo hominum genere, quod assignat Hesiodus, meritò dixerim, cùm nec sibi, nec aliis commodum aliquod referant. Quod ipsum tamen velim æquis auribus accipi, non enim is sum, qui ausim, aut etiam velim carpere instituta illa vetera, primùm quidem à sapientissimis inducta patribus, nostræ pietatis Christianæ antesignanis & vindicibus, quorum tanta est apud nos auctoritas, ut inverecundum esset, ne dicam impium, eorum vitam, pietatem, doctrinam, fidem non probare, non colere, non amplexari.

Ut ergò apertè dicam, quod sentio ea de re, hîc ab Alciato, à me, ab aliis etiam, quibus simplex minimeque fucatus est animus, nullo modo reprehenditur monachorum institutum & regula, sed multorum ex iis otium, ignavia, imperitia notatur, quippe qui eo nomine pessimè de se, deque aliis mereantur. Jactent ij quantumvis sui ordinis, suarumque legum antiquam dignitatem & sanctimoniam, nisi se similes iis præstiterint, qui laboribus, vigiliis, studiis, jejuniis, omni denique patientiæ laude Christianum nomen auxerunt, & amplificarunt, non video, qua ratione digni habeantur eo

L.S.

ripiat, nidoque foveat suo : verùm contingit, ut cùm pullos illos alienos eduxerit, illos iterum amittat : sed illi, audita matris suæ voce, naturæ stimulo perculsi, deserta noverca, ad nativam recurrunt. Sic quoque futurum, affirmant, ut illi, qui seducti à vera via deflexerunt, ad primam naturalem & legitimam matrem, Apostolorum Ecclesiam, simul ac vocem ejus sanctioris quippe institutionis, (quod nunc, reformatione Dei clementia insecura, factum est) audierint, de serta falsa, sint accessuri, & moræ veluti impatientes, divino stimulo impulsi, sponte, ut tertia perdix ex ovo, sint erupturi, cibumque cœlestem quæsituri. De quo etiam Adamantius.

IXion homo mortalis & peccator, in cœlum à Iove recipitur, & à Secretis constituitur. Pro quo summo beneficio maleficium reddit, & Iovis uxori Iunoni stuprum inferre sentat : ob quod scelus exerandum, ingratus è cœlo ad inferos dejectus, rotæ ferreæ fuit alligatus, circa quã angues complures convoluebantur, perpetuoque rotæ circumvolutæ motu agitabatur, ut nunquam posset quiescere. Vergilius, Prindarus, Palæphatus, & Zizes. Quo Hieroglyphico significare volunt veteres pii, sacris initiatos, & illos, quibus Deus secreta cœli & mysteria sua concrediderit, quia frons meretricis facti erubescere nolunt (Ierem. 3.) & Ienociniis, adulteriisque magno cum scandalo vacans, & Iponsam Dei Ecclesiam turpissimè scelerib. fœdant; idcircò removendos, & ad inferos detrudendos, tantoq; graviori pœna affligendos, quanto majora beneficia à Deo acceperunt. Ubi enim, ut Arnobius lib. 6. loquitur, magis à sacerdotibus, quàm inter aras & delubra conducuntur stupra, tractantur lenocinia, adulteria meditantur? Denique in ædituorum domibus magis, quàm in ipsi lupanaribus flagrans libido exercetur. Hæc Arnobius.

Explicationem Historiæ Bileami eodem folio primo positæ habes sup. pag. 2. folio 3. reliqua (ut dictum) suo loco.

Expositio nova figurarum & literarum quarúdam Rotæ Ioachimicæ, ex quibus Lector & cæterarum intellectum facilè deprehendet.

Lunà notat veteris tenebrosa oracula pacti:
Sol facit ista novo manifesta volumine Christi.

Sic duo sunt libri, qui cœlica dogmata
Hunc, & ad officium sanctum revocare: sed audax
Progreditur, verbumq; Dei perverit, & omne
Ad nutum torquet sceleratum. Id littera signat
Quæ crucis effigiem gestat. Nam dogmata Christi
In cruce pendentis, cruce confirmantur: at ima
Parte quòd hæc curvoq; sinu laceratur; eo ipso
Doctrinæ exprimitur sanctæ corruptio. Taurus
Corniger hanc cumulat, complens mugitibus auras,
Insulsis. Nam sacrifici, monachiq; beatum
Indoctum ore vomunt tumido. Sapientia) serpens
Quam signat) pedibus calcatur. Inertia nunquam
Doctrinam tolerat. Quòd taurus cornibus altis
Conjugis florem torquet: Rosa denotat, illum
Conjugium prohibere, ac stupro vivere turpi.
Hæc dum sacrifici tractant: mox liberi ab omne
Esse volunt onere & vacui, rerumq; potiri.
Interea Imperium affligunt. technisq; nefandis
Pontifices minuunt: Aquila hinc, quæ complicat alas,
Ore crucem gerit, & curvatam in cornua lunam,
Sed tamen in regno magna virtute leones,
Atq; Heroës erunt: quorum moderamine quædam
Extremum circa mundi benè tuta manebunt,
Non sine lugubri gemitu. Quia duplice Fato
Turca tribus telis de nobis sumet acerbas
Pœnas: nec penitus delebit, & ensis acutus
Tantùm eluniculas feriet, caudamq; leonis
F. geminum signat gemini crudelia faci
Damna: quibus multùm propter peccata prememur.
Isthæc dum fient: stygia de sede jubatis
Horrendusq; Draco subitò prorumpet, & ensem
Districtum ore feret, stellas in pectore ternas.
Stellæ demonstrant errorum dogmata vana,
Quæ specie pietatis habent lethale vene-

Christicolis faciet: Seu quod plurimis curet: illud
Significat vanã sine fulcro & viribus iram
Unde calix Christi supereminet. Inde rosarum
Erumpit chorus & serpens: Phœbumq; tuentur,
Symbolon est magno suorum, serpentiq; Philippo:
Qui duo restituũt, quæ tu Romane sacerdos
Jam dudum corrupisti: tutiq; sub ipsa
Sunt Aquila Imperii: Christi quoq; dogmata spargunt:
Atq; docent, nostræ quæ sit via certa salutis

Vaticinium antiquum, cujus hoc est schema synasterismi cœlestis prodigiosi, additum & insertum (ne intercideret) his figuris, Ioachimicæq; Rotæ circumpositum, (quod constare vides lector portentosis cometis duobus, nocua luminarium oppositione, damnosisq; fortunatarum atq; infortunatarum tum ex fixis tum Erraticis Stellarum, tam erge se invicem quàm utrumque luminare, irradiationibus) sequentibus descriptum extat versibus.

M. M. S. P. W.

ALiger æthereis utinam descendat ab astris
Nuncius, & memoret fatorum conscius, isthæc
Quæ surgat facies nobis tristissima cœli!
Decolor obscuros tollit cur Cynthia vultus,
Auricomiq; polo cedit vis inclyta fratris?
Cur se demittens sub terrâ Iuppiter æquus,
Tristia sceptra premit, faciem conditq; serenam?
Cur simul hiq; Senis, sacra dominantis in æde.
Cristatos angues, falcemq; trucem experiuntur.
Ac socii Martis, sine Relligione frementis;
Hermete edocti, fraudis furumq; Magistro
Attoniti & tristes, armis bacchantur iniquis.
Quos furtiva venus sibi sola reservat amicos:
Heu quid sanguinei flagranti crine cometæ
Portendunt? Mala quæ mundo, quæ dera minantur?
p. 942. *FALLOR? An accedit sacrati carminis ætas*
Ultima, seclorũq; novus jam nascitur ordo,
Aurea quo tandem, cunctum laudata per Orbem,
Desinet, ac toto surget gens ferrea Mundo?
Luna tibi languens sit sancta Ecclesia Christi,
Hujus Sol refugus faciem condentis imago:
Adversum Christo rigidum finge esse Saturnum,
Sceprigerumq; Iovem fac Reges esse Ducesq;
Sanguinolenta notet deinceps Mars efferus arma,
Queis firmare suum multo conamine Regnum
Tartareus Flamen nitetur: & artibus ipsũ
Cyrceisq; dolis qui, consiliisq; juvabunt
Occultis, vafre signentur Pleiade nato:
Ac varii generis Babylon meretricis amorum
Te moneat Cytherea venus, tum plurima secli (nes
Venturi haud dubiè prudens mysteria con-
Cùm fastu furor, heu cuncta in transversa ferentur,
Felices nimium (O) suavi jam morte sopiros,
Quorum non cernent tristes hos lumina casus p. 948.
Mundo obventuros, iterumq; iterumq; beatos
O bone Christe VIIOS defende, tuêro, guberna
In veraq; fide feliciter ultima vitæ
Claudere fata sinas, superasq; evadere in arces.

Iohannes Basilii Magnus Dux Moscoviæ. 1581.

IMperatori vel Duci Moscoviæ magnæ cùm Possevinus Iesuita persuadere vellet, ut abiecta Græcorum fide, Pontifices Romanos coleret, (ipso Possevino in Moscovia sua referente) Moscus in maximo procerum consessu respondit: se non in Græcos sed Christum credere. Omnes Apostolos Evangelium prædicasse, sed nullum ex illis alio fuisse majorum: Petrum & alios Pontifices sanctos, se agnoscere: at verò, qui eos secuti sunt, quia improbè vixerunt, quò nam modo Petro succedere, aut eadem cum auctoritate in Petri sede residere potuerint, non videre. Ad hæc cùm Possveinus duriùs aliquanto respondisset Moscus iratus: sciat, dixit, Romanæ fidei septuaginta fides inesse: Pontificem verò Romanum pastorem non esse: utpote qui barbam radit: crucem Christi, pedibus apponit: in sella se gestari, & tanquam Deum adorari sinit.

Et cùm hæc quoq; Possevinus, licet perquàm frigidè (meliùs enim abominanda hæc defendi nequeunt) liberiùs tamen, ac pertinaciter defenderet: Moscus excandescens; num fuêre, inquit: in foro rustici, qui te docuerunt, ut mecum æquè, ac cum rustico loquereris! Unde totus consessus non dubitavit, quin, nisi constituendæ pacis causa inter Poloniæ Regem & Moscum, ablegatus Possevinus fuisset, Moscus ipsum pedo suo, cum cuspide ferrea, quo utitur æquè ac nuper filium proprium & alios, trucidasset. Imp. Rud. 2. Papa Gr. 13.

sistere viribus: tamen, ut in suos tutiùs grassari possit, Orbis Christiani unico & vero hosti per tot annos supplicandum esse, putavit. Imp. Rud 2. Papa Greg. 13.

1582. ## Nicolaus Hemmingius.

HIc in Catechismo suo ritum Missæ in Ægypto apud Christianos usitatæ describens, ait, ex Thessalonicensis cujusdam Demetrii relatu templa Christianorum Alcai multa reperiri, insignita luna falcata, quæ idola nesciant, nisi quòd imagines historicas ex veteri & novo Testamento, in parietibus templorum habeant depictas: præmitti in Liturgiis preces, & cantilenas ad sanctam Trinitatem, quibus primùm lectio ex scriptis Apostolicis Græco-Arabica: deindè alia Evangelii subjungatur. posteà concione absoluta (quæ horæ spacium non excedat) Cœnam Dominicam tam laicis, quàm sacerdotibus sub utraq; specie communicari, & gratiarum actione finiri. Imp Rud. Pp. Greg 13.

Iacobus Gretzer in hist. Ord. Jesuit.

1582. p. 943. VErissimè scripsit Costerus noster: sacerdos si fornicetur. &c. Quia, etiamsi sacerdos nuptias celebret; nuptiæ tamen nullæ sunt: neq; uxor illa, legitima fit uxor, sed scortum manet; cum sacerdos ad matrimonium contrahendum sit inhabilis. Quare nihil cum nuptiis illis efficit: nisi quòd jam inverecundiùs & obstinatiùs scortatur cum ea, quam pro sua uxore habere cupit. Imp. Rud. 2. Papa Gregorio 13.

Idem. Hoc tempore cùm Dux Alanconiæ ab Ordinibus in Ducem eligeretur Brabantiæ: & petitum illi daret juramentum & pileo insigniretur ducali ceremoniis solitis; nec non & palia amiciretur regia, ait ad ipsum princeps Uranensis, dum togæ bullam fibulariam anteriorem accommodat. hanc firmissimè nectendam & claudendam, ne quis togam iterum detrahat. Et pòst, omnibus ceremoniis solennibus ritè peractis, proclamatum fuit clara voce passim: Vive le Duc de Braband: & sparsa promiscuè in vulgus numismata aurea & argentea, novi Ducis effigie signata, cum inscriptione Ducis Brabantiæ ab una parte, ab altera autem erat Ducis symbolum, solis nempe effigies nebulas discutientis, & terram foventis, cum his verbis. Fovet & Discutit.

Lupus Excoriatus Zachariæ

Daniel Schallerus.

AUgustæ affixa fuit scheda publicè hisce cum versibus, à Jesuita quodam: 1582.

Qua ratione queat Germania salva teneri?
Suscipe consilium, lector amice, meum.
Utere jure tuo Cæsar, servosq; Lutheri
Ense, rota, ponto, funibus: igne neca.

Imperat. Rudolpho 2. Papa Hreg 13.

Fr. Costerus in Enchir. tit. de coelibat. Sacer. 1582.

SAcerdos si fornicetur, aut domi concubinam foveat; tametsi gravi sacrilegio se obstringit: gravius tamen peccat, si contrahat matrimonium. Imp. Rud. 2. Papa Greg. 13.

Henricus Buntingus.

FUit Othonis III. Imp. uxor Maria Aragoniæ regina, insignis quidem specie, sed enormiter impudens, & libidinosa. Hæc cùm amore erga equitem auratum æstuaret, neq; tamen ejus pudicitiam expugnare valeret, aggressa est maritum Cæsarem, atq; nobilem tanquam is ipsi vim inferre conatus esset, accusavit. Iratus Imperator, neq; satis in ira prudens, equitem securi percuti mandavit. Quod cùm fieret sangvis ejus miraculosè lacteo colore fulsit, atque innocentiam hominis testatus est. Verùm nemo aderat, qui id Imperatori nunciare auderet. Quodam tempore dicundi juris ergo sedit in solio Cæsar, ad quem vidua interemti viri gerens in manibus exsangue caput, ac flebiliter ingemiscens accessit, atque heus, inquit, tu es Cæsar qui indicta causa maritum meum innocentem occidisti, projecitque ante pedes ejus sanie & tabe fluens caput, ac arripuit candens ferrum, idque manibus teneris intrepidè gestavit, inquiens; hoc testor ego innocentiam viri mei, flevitq; acerbissimè. 1582.

Cæsar non tam ejulatu, quàm ferro, quod impunè fœmina gerebat, motus, cùm accepisset insuper de fulgore sanguinis occisi equitis; facilè collegit inde, quàm iniquè hominem truncâsset, vocavitq; ad se impudentem conjugem, acriter eam de admisso & confecto scelere incessens, qua id planè fatente, adjudicavit eam igni, flammisque ad pulverem exussit. Imp Rud. 2. Papa Greg. 13

Idem de Greg. 13 Papa 233. Hoc 82. an. Pont. Max. Romanus, Greg. 13. sua sponte, propriis consiliis & arbitrio, solus, nulla habita ratione Magistratus ordinarii divini, turbavit Ecclesiam immutatione

fiones; id quod multis in locis factum fuisset, ni singularis Dei clementia avertisset malum.

P. 944. Rejicit autem hanc incorrectam correctionem vir hic doctissimus, Henricus Buntingus in Chronologia, ex causis 17. gravissimis, ubi in duodecima inquit: Si Papa, relicto Calendario, in quo nulla salus hominum consistit, Ecclesiæ & aulæ Romanæ abusus, hæreses, Idololatrias, Sodomias, adulteria, & scortationes correxisset, utiliora, & magis necessaria egisset. Sed impleri oportuit illud Dan. 7. de Antichristo: mutabit leges & tempora.

Plura de Calendario Gregoriano ex aliis. Calendarium hoc novum multi impugnârunt scriptis suis, videlicet Lambertus Floridus Plieningensis, vel Elisæus Röslin (alio nomine) Anno 1583. Michaël Moestlinus Professor Tubing. 1583. Hermannus Widekindus, 1553. Tobias Moller, 1583. & 1585. Georgius Cœsius, Martinus Chemnicius 1584. D. Georgius Muller, Ecclesiastes Augustanus, 84. Ludovicus Hemboldus, 84. Jacobus Heerbrandus, & Martinus Curbinus Schorndorffensis. 84. Josephus Scaliger, Johannes Scheyelin Craitzheimensis, 1584. Caspar Fugger, 1584 Marcus Volmarius, 1583. Lucas Osiander, 1585.

Defensionem verò ejus ediderunt non pauciores: Christophorus Clavius: Hugolinus Marellus, Episcopus Glandatensis, 1582. Theodorus Graminæus, 1583. Johannes Busæus, 1585. Johannes Rassius, 158:. Frater Johannes Nass: Leonhardus Straub. 1585. Leonhardus Thurneisser in libro, Alchimia magna: & Antonius Maginus Patavinus Astronomus; Petrus Roest, 85. Jacobus Hornstein Ingolstad. 96. Adam Suinarski Wirtzburgi: Bartholomæus Scultetus: Jacobus Cuno: Michaël Eichler Ursellis. Cyriacus item Spangenbergius de eo disputat tanquam de opere politico, in utramque partem. Imp Rud. 2. Papa ut sup.

Henricus Wolphius in Chronolog. de tempore.

1582. GRegorius Romanus Pontifex Calendarii correctionem cœpit. Et quia ex Daniele constat: Antichristum temporis & legum mutationem sibi arrogaturum esse; inde colligi potest: Antichristum fieri, quisquis temporis mutationem seu correctionem humanam tenat: & Antichristi characterem recipere, qui tempus sic correctum & emendatum usurpat. Imp. Rud. 2. Papa Greg. 13.

1582. Exemplar scripti Constanci

Professore, Interprete.

QUoniam denuò Ecclesia veteris Romæ ut quæ novationibus gaudet, suis Astronomis inconsideratè assensa, transposuit rationem paschatis celebrandi, laudabiliter hactenus à Christianis observatam: illa mutans, quæ jam inde a tempore primi sancti, œcumenicique, trecentorum, decem & octo sancti Spiritus plenorum Patrum, Concilii decreta fuerunt: à cæterisq; Conciliis rata habita: approbata denique ab ubivis terrarum habitantibus Christianis, & eo, quo illi definiverant, celebrata modo: quoniam etiam offensiones & turbatio ex illa novitate existunt: atq; idcircò in consepectum mediocritatis nostræ Armenii, ea de re consilium à nobis petentes, venerunt: se quoq; ista nova recipere cogi, dicentes: ut Roma ista ipsos sibi subjectos prætendente: ideoq; ex nobis cognoscere voluerunt, quæ sit Sanctorum Patrum super hac re sententia: his de causis mediocritas nostra, deliberatione suscepta, de sententia quoq; sanctissimi Alexandrini Patriarchæ, per Spiritum S. sic statuit, proferendis & declarandis illis, quæ à S. patribus, de his memoriæ literis q; mandata fuerunt.

Ac primùm in Actis primæ universalis Synodi hæc subscriptio inter alias extat: Leontius, Cæsareæ Cappadociæ Episcopus, Gallo Græciæ, & minoris majorisque Armeniæ, subscripsi.

Hic Leontius S. Martyrem Gregorium (sicut in hujus vitæ descriptione reperitur) impositione manus Archiepiscopum majoris Armeniæ fecit: cùm quidem per legatos & literas, hunc ad Leontium misisset Armeniorum Rex Teridates, jam Christianus factus: qui Cusaro patre natus, frater erat Artabani: ortum trahens à quodam Arsacide, illorum postero: qui olim Persicum imperium everterant, in suamq; potestatem, qui numero quatuor fratres erant, redegerant. Armeniã item, & Indos Massagetasq; inter se partiti fuerant.

Cùm igitur magnus hic Gregorius rediisset; honorificeq; à Teridate exceptus fuisset: partim, quòd de voluntate ipsius hic pontificatum suscepisset: partim, quòd cũ ipso cognatione cõjunctus esset (magnus n. hic pater, filius Anactis erat: fratrem qui habuit Cusarò, Teridatæ patrem) baptismate ab illo mundati fuerũt subditi universi, in flumine Euphrate, un à cum ipso Rege Teridate Et ut fama est, omnes illi, qui fidẽ Christi susceperũt (Armenii, Persæ, Assirii, Indi, Medi, & alii) fuerũt amplius quadragies cẽtena milla. Hos cùm universos in tenebris ignorantiæ jacẽtis, sacro

rico, ad se jure hæreditario pertinere, contenderet; & Papa ultrò, & non rogatus judex esse vellet: Rex expetivit super ea re ab universitate Alcalana consilium. Doctores, repensiculatè deliberata, responderunt: Papam & Apostolicam sedem nequaquam in hac causa vel posse vel debere judicialiter cognoscere, quia secularis & mundana omninò esset: spiritualibus illum potius (omissis his) ut incumbat, decere. Imp. Rud. 2. Papa Greg. 13.

1581. Albertus Fürst in historia Hispaniæ, Portugaliæ, & Africæ.

IN ipso zodiaco, & signo libræ, juxtà Martis stellam, anno 1577. Cometes apparuit, ea magnitudine & irradiatione, qua similis antè actæ ætatis memoria nullus uspiam est visus. Illum quidem non mediocriter exhorruère homines, ut qui experientia ratum haberent, ejusmodi astra non sine casibus & infortuniis propediem eventuris, ardere. Et sanè eò tempore irrubuit, quo Lusitaniæ Rex Sebastianus adornata classe in Africam trajecit, ibidemque miserabili morte occubuit, eodem anno 1577. die nona Novembris. Imp. Rudolpho 2. Papa Greg. 13.

1581. Johannes Olearius D. Theolg.

SCripsit librum, an tempore necessitatis cœnam vel à Pontificio, vel à Calviniano pastore quisbona conscientia possit accipere? Imp. Rud. 2. Papa. Greg. 13.

* Explicationem picturæ Papæ insidentis equo, & Ecclesia derelicta in miseriis & deplorandis affictionibus vidua, abeuntis hinc post voluptates & ludicra peregrè, vide suprà part. 1. fol. 447. 471. 472. & 485. Declarationem typi Bileamici in parte hac 2. fol. 3. & 4.

Sex notarum & verborum hieroglyphicorum, conditiones vitæ, sortis, mortisque humanæ denotantium, interpretationem habet exordium præfationis in parte 1. Astreæ virginis, quæ Iusticiæ administratrix & patrona est veteribus, initium præfationis partis hujus 2.

Cur summæ Christianis dignæ virtutes iniquè detineantur in carceribus captivæ, illarum interim dormiente ignavo grege famulorum, illudentium quasi

Cæterorum in hac pictura Mysteriorum interpretatio habet, ut sequitur.

Claudius Minois Gallus I.C. in commentario super versibus Andreæ Alciati I. C. Emblem. 80.

DEsident in modio Essæus, speculatur & astra,
Subtus & accensam contegit igne facem.
Segnities specie recti velata cucullo,
Non se non alios utilitate juvat.

Quanquam id. inquit Claudius, non incommodè torqueri posset in eos, qui concreditam sibi eruditionis & ingenii dotem aliquam excellentem miserè negligunt, atq; non referunt ad usum, cujus potissimùm gratia nôrunt sibi esse demandatam & commissam à summo, & præpotenti bonorum omnium auctore Deo; tamen, nisi me fallit animus, videtur, hoc revera tortum esse in desides quosdam cœnobitas, qui θεωρίας imagiginem aliquam professi, ignaviæ situ ætatem terunt, literas aspernantur, aut certè non magni faciunt, quanquam alioqui valeant ingenio, & non parva naturæ dexteritate: iners omninò genus, & fruges consumere natum, & ex tertio illo hominum genere, quod assignat Hesiodus, meritò dixerim, cùm nec sibi, nec aliis commodum aliquod referant. Quod ipsum tamen velim æquis auribus accipi, non enim is sum, qui ausim, aut etiam velim carpere instituta illa vetera, primùm quidem à sapientissimis inducta patribus, nostræ pietatis Christianæ antesignanis & vindicibus, quorum tanta est apud nos auctoritas, ut inverecundum esset, ne dicam impium, eorum vitam, pietatem, doctrinam, fidem non probare, non colere, non amplexari.

Ut ergò apertè dicam, quod sentio ea de re, hîc ab Alciato, à me, ab aliis etiam, quibus simplex minimeque fucatus est animus, nullo modo reprehenditur monachorum institutum & regula, sed multorum ex iis otium, ignavia, imperitia notatur, quippe qui eo nomine pessimè de se, deque aliis mereantur. Jactent ij quantumvis sui ordinis, suarumque legum antiquam dignitatem & sanctimoniam, nisi se similes iis præstiterint, qui laboribus, vigiliis, studiis, jejuniis, omni denique patientiæ laude Christianum nomen auxerunt, & amplificarunt, non video, qua ratione digni habeantur eo

tra omnem rationem ex octobri decem illos dies, à Romanis Astronomis exemtos esse: tantùm ob vanæ gloriæ ostentationem, qvantum colligere licet: ut aliqvid melius in medium afferre videantur. At licuisset profectò eis, isto novitatis, talesqve mutationes faciendi studio supersedere: nec turbationis haud mediocris ansam Ecclesiis Christi præbere: aut saltem à conatu talia vi obtrudendi abstinere. Hoc enim iis, qvi facere audent, rationi laudiqve non datur: sicut è contrario alteris qvi, sanctorum Patrum recta instituta sibi tenenda, existimant, id non solùm rationabile, sed divinum etiam, existimatur.

Hæc sunt, qvæ nos, ratione ad veritatem revocata, ad utrumqve ab Adversario allatum caput respondenda ducimus. Anno cIↃ. IↃ. LXXXII. die Novembris xx. indict. x. ab Orbe conditio septies millesimo nonagesimo. Subscripserunt Hieremias, misericordia DEI, Archiepiscopus Constantinopolis, novæ Romæ: & œcomenicus Patriarcha. Sylvester, misericordia DEI, Papa & Patriarcha magnæ urbis Alexandriæ, & orbis terræ judex. Joachimus misericordia DEI, patriarcha magnæ urbis Antiochenæ, & totius Orientis. Gabriel, misericordia DEI, Archiepiscopus primæ Justinianæ Achridarum, & totius Bulgariæ, Serviæ, Albaniæ, Macedoniæ, Moldo Blachiæ, Ungarovalachiæ, &c.

Idem Martinus Crusius in Annalibus Svevicis. Anno 1221. rursus in Allemannia crux prædicabatur, expeditionis in terram sanctam suscipiendæ. Tunc à qvodam Argentinensis civitatis prædicatore (ut faciliùs induceret ipse, & alii, toties ultra marinæ millitiæ pœnas dantem populum) ita laxæ indulgentiæ proficiscentibus promittebantur: ut homines inde moti, gravissima priùs scelera perpetrarent. Statim enim eos crucicula assuta puros reddebat. Interfectus est à cognatis suis postea Coloniensis Archiepiscopus Engelbertus: Imperatori charus, eoqve absente, habenas Imperii cis Alpeis laudabiliter moderans. Interfecti sunt multi Sacerdotes. Dicebant enim malè feriati qvidam: Faciam scelera: qvia per susceptionem crucis innocens fiam. Imper. 120. Rud. 2. Papa 233. Greg. 13.

p. 946 Idem. Anno 1076. grata fuit Gregorio 7. Papæ Saxonica accusatio; eamqve, potentiæ suæ augendæ, Cæsarum verò minuendæ, idoneam judicans; occasionis capillos avidè apprehendit: & Saxonibus, sibi rem curæ fore, respondit. Nitebatur viribus Nortmannorum, à Cæsare suis rebus metuentium: & dominæ Mathildis, qvam sibi familiarem faceret. Legatos deinde Cæsa-

plerisqve Mystis S. P. Q. R. displicuit: & ipse Rex Henricus in Epistola ad Colonienſem Archiepiscopum Annonem graviter conqveritur.

Idem. Anno 923. Henricus Cæsar Ulricum Hugobaldi, Comitis Kyburgensis Dillingensisqve filium, ex canonico Augustano Episcopum Augustanæ Ecclesiæ fecit: cui fideliter is & piè præfuit, ad 50. annos. Habuerat Ulricus visionem illo tempore: qvo Bavarus se Arnulfus Henrico, Regi electo, opposuit: in qva vidit, Arnulfum, armatum qvidem, sed gladio ejus deesse capulum. Ipsum ergò ad publicam pacem est adhortatus: ut qvi non gesturus esset gladium, hoc est, Imperialem dignitatem.

Idem refert, in eo sacello, ubi humatus est Conradinus, ultimus Dux Sveviæ, ex sepulchro ejus anno adhuc 1580. humorem qvendam manasse, nec arceri potuisse. Captum enim Conradinum post prælium, multos magnos viros, dimittendum, & nullo modo interficiendum, existimasse: sed Papam, interimendum, clamasse.

Idem. Mense Augusto Itzlingæ ad Zechtam, repertum est aliqvid ad spicam accretum, qvod triduum vixit, habens faciem planè humanam: & corollam in capite, circumvolutam lineo panniculo albo utrinqs dependente. Vertit cervicem, & os identidem aperuit atqve clausit. Colore aurum referente fuit: & in ventre, instar lumbrici magni: in tergo autem, ceu hordeacea spica. Ostensum Nœrdlingensibus est; ut ait Wilhelmus Kratzer, ipsorum portarius. Anno 1575.

Idem. Augustæ Coriarius qvidam, civis, nefariæ vitæ à Præfecto urbis (Stadtvogt) condemnatus est, & crematus. Fuerant libidinis socii tres sacrificuli: Ulricus Frei, Præmissarius ad S. Johannem: Jacobus Ryss, ad S. Crucem parochus: Ulricus, Parochus Gersthofensis: Georgius deniqve Wattenlechus, monachus Dominicaster. Qvos, qvia uncti & rasi erant, Magistratus punire non audens: Episcopi sententiam definitivam non semel implorabat, Eberharpi Kirchbergii: aut qvid illis hominibus facere deberent. Responditis ridiculè, aut potiùs superbè: ponerent eos in cavea, sive aviario, ut ibi canerent. Existimavit videlicet, sibi rei curam soli permittendam esse: neqve seculares homines debere se admiscere.

Tunc Senatus non tam irritatus, qvàm modum condocefactus, caveam ligneam curavit faciendam: & à parte boreali Berlachiæ turris, in summa specula suspendi

pora per carnificem in colle ſupplicii capitalis humata ſunt. Primo biduo canebant aliqvot horas canonicas: veſperi, Salve Regina. Dominicanorum autem prior, à platea aliqvoties clamans: concione aliqva ſacra illas conſolabatur.

1582. *Gilbertus Genebrardus.*

RAbi Simeon Ben Johai author eſt libri Zoar, qvo poſuit fundamenta ſtultæ & vanæ artis Cabaliſticæ. Tale erat negocium, vel potiùs ocium & Marini ac Colorbaſii, diſcipulorum Valentini: qvi cuncta ſua religionis myſteria è literis Alphabeti Græcorum probare conati ſunt; Iren. lib. 1. cap. 9. & 10. Factum ante Chriſtum natum annis 87.

Idem. Reuchlinum & Picum Mirandulanum in ſuis libris conſtituiſſe harum nugarum guſtum, & patronum ſe præbuiſſe, planè miror.

Similem & Rabi Coſta Ben Lucæ, qvoqve librum Cabaliſticum, qvi ligaturis & nefariis magiæ nugis ſcatet, conſcripſit.

Idem in Chronographia. Johannes Auſtriacus diem clauſit extremum, invictus Hæreticorum & Turcarum victor, ut proinde appoſitè in ſuis ſignis militaribus crucem cum teſſera gereret: in hoc ſigno vici Turcos, in hoc ſigno vincam Hæreticos. Ut ſuprà.

Idem. Magno odio perſecutus eſt Formoſi nomen ejus ſucceſſor, cujus ordinationes omnes reſcidit, & damnavit. Jam enim tum incipiebat Pontificum virtus & integritas deficere, propter Arnulphum, & ſeqq. Germaniæ Imperatores, ſibi Eccleſiæ jura rapientes, & libera Eccleſiæ ſuffragia in eligendis Pontificibus tollentes. Hæc Eccleſiæ captivitas duravit an. ferè 140. in qva apparuit, peſſimam electionem præſtare optimæ Principum nominationi, qvod proinde ſeculum ab Hiſtoricis infelix inſcribitur.

Hic Genebrardus etiam alicubi Turcam Antichriſtum dicit, ſed errat. Antichriſtus enim in templo DEI ſedebit, qvod ille non facit, ſed Papa. 2. Theſſ. 2.

1582. *F. Petrus à S. Audomaro.*

HIc edidit librum ſub titulo Illuſtrationes Religionis Monaſticæ: in qvo inter multa abſurda, abſurdiſſimum ponit, leges ſeu conſtitutiones Monachorum divinas potiùs, qvàm humanas eſſe dicendas: reliqvum referre pudet.

tyrannidi Romani Pontificis apertè repugnat: ſemperqve eam abnegavit, adeò qvidem ut, cùm Johannes Palæologus Imperator Conſtantinopolitanus, & Joſephus ejusdem urbis Patriarcha, atqve alii aliqvot Græci Epiſcopi (inter qvos erat & Beſſario) in concilio Florentino anno 1439. hanc Epiſcopi Romani in omnes Eccleſias poteſtatem approbaſſent: à reliqvis Græciæ & Orientis Eccleſiis excommunicati, atqve improbati fuerint. Qvin etiam Papa ipſe per ſingulos annos aureum ex pacto donat ſingulis Græcorum Epiſcopis, qvi eum δεχισεῖκ in Miſſarum celebratione appellant. Imp. Rud. 2. Papa Greg. 13.

Idem edidit librum de Eccleſia: ubi, qvibus gradibus illa in Papiſticam tyrannidem inciderit, oſtenditur multis argumentis. Et de Antichriſti regni loco, tempore, forma, fulcimentis, progreſſionibus, & interitu qvoqve, alio libro ſufficienter demonſtrat.

Albertus Hartungus. 151

HIc Theologus, & Procancellarius Ingolſtadienſis Academiæ, in publico orationem habuit de homologia, ſive conſenſu Theologiæ Lutheri cum Philoſophia Epicuri. Sed extat alia oratio contraria, in Academia Lipſienſi recitata eodem anno. Imp. & Papa ut ſuprà.

Petrus Merſæus. 151

HAnno, mortuo Henrico III. filium ejus Henricum IV. qvem Coloniæ de voluntate Procerum educaverat, in Regem Rom. unxit: cujus etiam tutor & vicarius per Imperium factus fuit. Scabinis ſex, qvi injuſtam ſententiam de paupercula vidua tulerant, oculos eruit: ſeptimo, cujus filium baptiſmo ſuſtulerat, unum tantùm effodiens, ut cæteros domum reduceret. Faſtigiis domorum, in qvibus illi habitabant, lapideum caput imponi juſſit, oculis carens: ut ſic ab iniqvis judiciis poſteros deterreret. Sepultus fuit in cœnobio Sigebergenſi, à ſe fundato: qvò antè corpus S. Benigni, Martyris ac Sacerdotis, ex Svevia advexerat. Translatio verò corporis Annonis, ampliùs centum annis poſt mortem ejus facta eſt, per qvendam Cardinalem, & D. Petrum, Lunenſem Epiſcopum, Baculo ejus ligneo inciſum erat Carmen:

Tityre, coge pecus: cæcos ne ducito cætus.
Moribus eſto gravis: Rector fore diſce ſuavis.
Aſtu ſerpentis volucris tege ſimpla gementis.

Imp. Rud. Papa Greg. 13.

mii: in qvo scitu dignissima, & admiranda multa proponuntur. Imp. Rud. 2. Papa Greg. 13.

1583. Laurentius Hunfridus de Roma.

Roma superba licet, judex vindexq; piorum,
At Christi DOMINI discito judicium.
Dura licet, ferrum si sis, mollescito verbis:
Si lapis & saxum, frangere Roma tamen.
Audi Sodomæ Princeps, Gomorrhaq; tota,
Qvisqvis Romano de grege, qvisqvis eris:
Audi surda, & cæca tuas spectato ruinas,
Hoc lege, qvòd pereas: aut sape, ne pereas.
Roma rues, qvondam veræ pietatis asylum,
Musarum portus perfugiumq; choro.
Roma vetus, qvondam multorũ vecta per ora,
Qvam celebri Paulus prædicat elogio;
p.548 *Nunc scelerum sedes, & nunc erroris es antrũ,*
Degenera ah nimium Roma nefanda rues.
Roma rues, virgo qvondam, purissima virgo,
Cujus casta fides integra relligio,
Intemerata thoro, thalamis non cognita multis.
Uni sed sponso sponsa dicata DEO:
Impia nunc Christo Domino divortia scribens,
Ac effrons meretrix, perfida Roma rues.
Roma rues, mundi lux olim, stellaq; terræ:
Nunc tenebræ, ac alto stella caduca polo.
Cujus ad astra decus qvondã sublime volabat,
Corruit, ac terræ est Tartarus Italia.
Roma caput mundi, jam toto vertice calva,
Capta tuis membris Roma misella rues.
Ille cruore perit, qvi fundit Roma cruorem:
Sangvine qvi gaudet, sangvinolentus obit.
Ut lupus agnellum seqvitur, Cainus Abelum,
Ut Jacobum Esau, legitimosq; nothi,
Sãgvine tu fundata, pio nunc sangvine crescis:
Ergò concludam, Roma cruenta rues.
Roma rues, qvoniam victrici turgida lauro,
Antiqvis spoliis fœta, feraxq; tuis:
Inq; deauratis circumgestata qvadrigis,
Et satrapis mundi Principibusq; præes.
Calcandus fastus, frangenda superbia: cedrus
Alta ruit, sic tu Roma superba rues.
Roma rues, mercesq; tuæ, thesaurus & ingens:
Gemmas & coccum, thuraq; nullus emet.
Et peris, & perdes, occidis & occidis ipsa,
Idq; malo merito vipera sæva tuo.
Roma rues, regnumq; tuum: vanescet & aurũ,
Nomen, apex, sceptrum, fulmina, mitra, thronus.
Et cur Roma rues? prudensq; videnq; peribis:
Ergò volens tibimet tu paris exitium.
Dum fallis, falsa es: tua jam spelũca retecta est,
Occulti coitus, frausq; Venusq; patent.
Ergo tuas labes, & fœdas aspice sordes:
Vitaq; nota aliis, sit qvoqve nota tibi.
Plurima Lutherus patefecit, Platina multa:
Qvædam Vergerius, cuncta Balæus habet,
Ille tuam movit Camerinam, motaq; fœtet,
Pandoræ Latiæ pyxis aperta volat.
Ille tuas aures vidit, proditq; necessus
Secretum nihil est, tenebrosa cubilia pandit;
Nox nihil involvet, nulla latebra teget.
Huc ergò venias, speculum videasq; malorum,
Hic & avos, proavos, hic atavosq; vide.
Nũc vocat & revocat pansis Deus optimus alis,
Sanctam flens urbem, te cupit esse suam.
Roma qvidẽ ῥώμη dicta est, sed nomine verso,
Dici Roma potest improbitatis Amor.
Ah pigeat, pudeat: mores cum nomine muta,
Roma; veni, ad Dominum vertere, Roma veni.
Si nil frontis habet meretrix, si stercora nolis
Scire sciens: cogor dicere, Roma rues.

In minotaurum Romanum Carmen, authore Christ. Soth. p.949

Credere qvis posset (dictu est qvoq; turpe) Priapos
Romæ pontifices esse, fuisse diu?
Non soror hoc habitat Phœbi, nec vesta, sacello
Ampliùs. Unde probas? stupra nefanda probant.
Qvæ, mirum, qvanta doctus gravitate Balæus
Depingit, nasum Rhinocerotis habet.
Qvicunqve ergò feris sublimi vertice sidus:
Nunc cave ne titubes, Martia turba sapit.
Nulla tibi tunica est parti obtendenda tegendæ:
Scorta impura magis non operire potes.
Erumpet vox vera mihi, tibi faucibus hæret:
Non magis est sancti Romæ cathedra Petri.
Sed sedet hic, fateor, qvis? Paulus; pernego, qvis tum?
Lampsacides veneris digna deæ soboles.
Qvi cùm Lampsaciâ pulsus procul urbe fuisset,
Cives cornutos qvòd dedit arte suos,
Dicitur in Latio summus Christi esse Sacerdos
Factus, at heu fictæ relligionis ope.
Nomina nuda tenet, Christi vestigia nulla,
Turpia sub pulchro nomina monstra latent:
Conclamant omnes, Papistas esse cinædos:
Pædico Papa est. Cætera conticeo.
Hoc tamen adjiciam, liceat modò: jamq; licebit
Pro pa si scribas po, tibi Papa popa est.
Paphia dicta venus, veneris proles qvoq; Papa est.
Ὠὸν τοῦτο κακὸν τεῦδε κακοῦ κόρακος.
Parcite sed fœdis, fertis qvicunqve pudicas
Aures, carminibus parcite qvæso meis.
Crassa decẽt crassos, fœdis fœdissima qvadrant,
Conveniunt rebus nomina qvæq; suis.
Qvod credo, dico: nec enim dixisse nocebit;
Pa nota fœtoris, si geminetur, erit.
Scito tuq; DEUM ni flectas astripotentem,
Qvòd tua te pessum nomina Papa dabunt.
Imp. Rud. 2. Papa. Greg. 13.

Vaticinium de Romano Imperio, repertum in qvodam Monasterio N.

Imperium, fasces, C. Fastus, sceptra, Triumphus,

in politico ſtatu, ſub Carolo Magno germinans, ſub C. N. ruinam auſpicabitur: id qvod jam ex parte impletum eſt, ubi Epiſcopatus ad mundana deflectere cœperunt: & tota inſuper regna à Pontifice Romano ſeceſſionem fecerunt, unà cum Principatibus. Reliqva autem omnia magis magisqve continuabuntur: ita, ut tunc excreta, jam decreſcant, & omninò intereant: ac ipſe tandem noviſſimus dies adhæc mox ſeqvatur.

Ut enim vetus Imperium Romanum ſub Imperatore Auguſto originem ſumſit: ita etiam ſub hoc nomine interitum acqviſivit, ſub Auguſtulo videlicet, primo Italico Cæſare. Tres eqvidem illud magnas habuit ruinas, donec omninò interiit: unam ſub Auguſtulo, alteram ſub Honorio Cæſare, tertiam autem & ultimam, poſt Auguſtulum, à Totila factam, ſub Imperato-
p. 950. re Juſtiniano. Ita cùm novum Imperium Romanum triplex ſit, Græcum videlicet Imperium, ſub Conſtantino Imperatore Conſtantinopolitano, qvi ideo urbem illam novæ Romæ nomine inſignivit: ruinam id edidit primùm ſub Conſtantinopolitano Cæſare, etiam hujus nominis ſub Conſtantino videlicet ultimo.

Ita cùm Germanicum Imperium ſub Carolo Magno exortum ſit; idem ſub Carolo N. etiam hujus nominis occidit: id qvod altera eſt ruina, qvando Romani Papatus gravis factus caſus: ut ita nil, niſi tertia & poſtrema mutatio reſtet. Sub cujus autem Imperatoris nomine hæc ſit eventura, & qvod Cæſaris illius nomen futurum ſit; eo modo colligere potes, ſi nimirum memoria repetas, qva ratione ante annum trecenteſimum & viceſimum, interregnum illud, Imperio turbato, ſub Rudolpho primo, Comite Habſpurgenſi, denuò qvietem, atqve ſic etiam incrementum ceperit.

Et mirabilis hîc reperitur harmonia atqve ſimilitudo in annis: qvòd videlicet Conſtantinus Magnus Imperium tenere cœpit anno Chriſti 306. & novam extruxit Romam anno 327. Carolus Magnus autem Imperator electus eſt anno Chriſti 801. Rudolphus Cæſar creatus eſt anno Chriſti 1273.

Qvot igitur anni ab anno Domini 327. qvo novam Romam Conſtantinus ædificavit, usqve ad Carolum Magnum elapſi ſunt, nempe 473. totidem etiam anni à Carolo Magno, usqve ad Rudolphum Comitem Habſpurgenſem numerati ſunt: & dolphi II. annis Imperii Conſtantini Magni additis, nempe 30. eluceſcit tertia & ultima ruina Imperii Romani, circa annum Chriſti circiter 1607. eventura: qvæ ſupputatio cum illo tempore prorſus conſentit: qvod etiam Capiſtranus ſcribit.

Similis harmonia nominum & annorum etiam in Romanis Pontificibus reperitur: & ex iis qvoqve primùm qvodammodo anni tertiæ & ultimæ ruinæ eventuræ patent, qvemadmodum ſuprà in Imperatoribus. 2. non plures tribus Pontifices Romanos poſt hunc, ad numeri complementum, futuros. 3. etiam perſpicuum fit nomen tertii poſt hunc, ſub qvo poſtrema accidet ruina. Ut autem Rudolphi nomen ex Harmonia invenitur: ita tertius & ultimus poſt hunc Papa, nomini ſuo G. inſertum habebit. Reliqva ad ſuum reſerventur tempus.

Præter hanc ſupputationem, idem etiam ex natura, & cœli motu perſpicitur. Cùm enim à condito Mundo experientia innotuerit, maximas mutationes Monarchiarum & Regnorum mundi, in permutatione aqvoſi Trigoni in igneum accidiſſe; hoc eſt, ſuperioribus Planetis ſua converſione ex aqvoſis ſignis cœli, in ignea transpoſitis: Id qvod annis circiter 800. evenit: Germanicum Imperium Ortum verſus ſitum, ſub Carolo Magno ante 800. annos ſimili conſtellatione exortum eſt.

Revolutio igitur ſuperiorum Planetarum expleta cùm ſit: & cùm ab anno Chriſti 1583. usqve ad annum 1603. permutatio denuò accidat aqvoſi Trigoni in igneum; certè maximas in regnis mundi permutationes jam jam præ foribus eſſe, ſeqvitur: præcipuè etiam cum Germanico Occidentali Imperio. Et ultima Planetarum conjunctio in aqvoſo Trigono accidit anno 1583. & prima in igneo Trigono eveniet anno 1603. inter has omnia finiti neceſſum eſt. Confeſtim etiam Liga ſancta exorta eſt, qvæ hiſce omnibus initium fecit.

Qvod autem qvidam Aſtrologi objiciunt, igneum Trigonum anno Domini 1584. inchoatum eſſe; notandum, tantùm in inferioribus Planetis id accidiſſe: & qvidem in punctis Cardinalibus cœli, in æqvinoctio verno: ſed nondum in ſuperioribus Planetis, Saturno & Jove: verùm anno Domini 1603. demum illa ſuperiorum etiam Planetarum in igneo Trigono accidet conjunctio: non tamen in Capricorni ſigno, neqve in punctis Cardinali-

rum mutationum anni, ut qvidem jam omnia ad eas inclinant.

Sed post annos 60. ab anno Domini 1583. i. e. anno Domini 1643. accidet etiam conjunctio superiorum Planetarum, Saturni & Jovis, una cum duobus luminaribus, Sole atqve Luna, in Punctis Cardinalibus cœli. Qvod indicium est, totam naturam suum absolvisse cursum, nihilqve aliud, nisi diem novissimum expectandum esse.

Atqve eò etiam magna spectat stella, qvæ anno Domini 1572. in cœlo apparuit, & per totum est visa annum, ex adverso horum Cardinalium punctorum cœli, in Co-
p. 951. luro Æqvinoctiorum. Eaqve significationem suam in actum usumqve deducere cœpit anno 1584. ubi Mars Saturno conjunctus est, in his Cardinalibus punctis, cum inferioribus Planetis: & hanc suam significationem stella hæc ultra 60. annos extendet, ut ita maximum ante diem novissimum miraculum sit, & hujus qvasi qvidam præcursor & prodromus. Qvod hîc obiter solummodò allego: alio autem loco copiosè explicavi: ut verum magnarum mutationum fundamentum percipiatur, & qvomodo ipsa qvoqve natura concordet, & ex ea hoc confirmetur.

Seqvitur in vaticinio.

Postea Germanis durissima bella movebit:
Captivum pacis ducet & ipse patrem,
Qvi fuerat sacræ confessor Religionis;
Liber erit: N. præmia digna feret.
C. tandem Imperium durâ cum morte relinqvet:
Nemo sciet, cujus Religionis erat.
Succedet tunc N. tranqvilla pace gubernans
Imperium, cautè finiet ille diem.
Et mare per totum consurgent horrida bella.
Qvalia Charthago, Roma nec ipsa dedit;
Multaq; victores victorum præda sequetur:
Non erit a captis turba peremta minor.
Ensiferi inter se multâ vi brachia tollent;
Amplius officium G. facit ipsa suum.
Ista tamen longo non stabunt tempore. Namq;
P. sanctum veniens, tempora sancta dabit.
P. superat, tacet (al. jacet) A. moritur qvoqve callida N.
Penes Germanos Imperiumq; manet.
Sed prius hoc nostro tantus fundetur in orbe
Sanguis, diluvium qvod neqve Troja dedit.
Inde revertentur, fucrant qvæ, pristina sæcla.
Dicetur, valeat, qvi valet atqve potest.

Conclusionis loco etiam tria particularia prognostica adjiciam: qvæ nuper mihi allata sunt, & tantùm ad jam grassans Gallicum malum attinent.

Ex antiqvissimo libro Prognosticum primum.

1. Cùm Rex Henricus regnabit origine,
3. Lilia vir fortis sociis avellet ab hortis.
4. Rex cadet, & vulgus, militia Francica, clerus.
5. Ferro, Peste, fame, flammaqve sitiqve peribunt.

Seqvens Gallicum Prognosticum Nostradamo adscribitur.

1. Qvand une fourche sustenu de deux paulx.
2. Sujuant cinq corns, & neuf ciseaux ouvers.
3. Lors on voira, Pheritiers de crapaulx. M. CCCCC.
4. Ruer les troys coronnes à l'envers. XXXXXXXXX.

Tertium particulare Prognosticum.

1. Anno Domini 1590. N. auferetur N.
2. Desinet Major.
3. Non amplius consistet N.
4. Regnum obtineqit A. T. F. A.
5. Soli piè credetur Deo.
6. Una sancta vivetur fide.
7. Æterna feliciqve pace fruentur Occidentalium partium reges.

Pharisaismus vetus & novus.

ADditus est libro responsionum Gvilielmi Witakeri contra Edmundum Campianum & Johannem Duræum, tractatus, cui titulus est Pharisaismus vetus & novus, sive determento Pharisæorum & Je- p. 952.
suitarum: cui adjunctæ sunt centum Characteres Jesuitarum, id est, notæ ex Prophetarum, Apostolorum & Apostolicorum virorum scriptis per centurias collectæ, qvibus nova illius societatis, sibi nomen JESU falsò tribuentis, facies & artes ad vivum depictæ repræsentantur.

Iterum intentatur mors Auraico Principi. 1584.

HOc tempore iterum Latronem qvendam ad homicidium Principis Uraniani qvidam Jesuita incitavit, cum hac promissione: se DEUM pro illo precaturum: ipsum verò vitam æternam certò consecuturum, & in album Martyrum sanctorum relatum iri. Igitur incautum necavit Principem: captus autem & suum confessus homicidium, meritas luit pœnas. Meteranus in Annal. Belg.

Obitus Alenconii. 1584.

HOc anno Alenconius Regis Galliæ filius, Dux novus Brabantiæ moritur, mentis optimè compos: admittere ad se nec Monachum, nec Confessionarium qvenqvam volens: sed omni spe salutis collocata in solo merito JESU Christi, placidè

Armeniæ, cum judicio delectuq; constitutis. Ac fertur in omnibus hisce, cæterisq; gentibus, quadringentos ordinasse Episcopos.

Posteaquàm clarissimum hoc lumen, S. Gregorius, de medio recessisset: ideoq; Teridates in tristitia erat: cognovit tamen, duos esse genuinos huic Gregorio filios, ipso natos. Otthanem, actuosæ vitæ Monasticæ deditum: & Arostanem, Dei sacerdotem. Hunc itaq; principe viro misso, ad se traduxit: ac precibus apud patrem Gregorium obtinuit: ut è solitudine descenderet. Reperit hic Arostanem officio idoneum: ac proinde hunc etiam, ut oportebat, pontificem creavit.

Sub eadem tempora, Regum etiam
p. 945. clarissimus & commemorandus. Constantinus Magnus, primum concilium congregavit. CCCXVIII. sanctorum patrum, in urbe Nicæa: quò & Teridates pacificè venit; ut qui incredibili studio pietatis flagrabat: exceptusq; à diguo inter Apostolos reponi Imp. Constantino, amplè & prolixè fuit. Cùm à Catholicum quoq; Armeniæ Archiepiscopum, Arostanem ad eandem Synodum accivisset: veni tis, & unà pars quædam sacri ordinis. Tunc accepta concilii sententia, in Armeniam rediit: crescente per veri Dei Christi gratiam, pietatis studio.

Constat jam ex his, quæ narravimus, clarè; Armenios & tunc Archiepiscopum habuisse Catholicum, & nunc etiam perpetua successione habere. Ita Archiepiscopatum à Cappadociæ Antistite, de quo diximus, Leontio acceperunt. Fines his tunc erant Novæ Romæ, & hodie etiam beneficio Dei sunt: nullo modo autem, Papæ veteris Romæ: qui, sicut canonibus conciliorum definitur, ad occidentem incolentib. imperare ex more habent. Antiquis autem institutis standum, iidem canones præscribunt. Quòd si vim facit; limites transit, & præter doctrinam Christi facit: Abite, inquit hic, docete: non dicit, vim facite. Item, Quisquis voluerit post me sequi: & si qua in S. Evangeliis consentanea hisce sunt alia. Oportebat vero illos, qui ad occasum sub ipso vivunt, non afferre nova præcepta, offensionum & dissensionum materiam: sed Christi doctrinam, & sanctorum Apostolorum, sacrarumque Synodorum: ea denique, quæ Spiritum divinum sapiunt.

optimè à divinis patribus institutum accepit, immotum: quibus nemo eorum, qui nunc vivunt, neq; scientia (ne Astronomiæ quidem, illis, qui inter eos peritissimi fuerunt) neq; sanctitate, comparandus est: nisi sicubi videatur longè à veritate abesse. Nam cùm 4. sint determinationes paschatis: prima earum præcipit; post æquinoctium vernum, pascha agendum esse. Altera, post Judaici paschatis celebrationem. Tertia non simpliciter post Æquinoctium vernum; sed post primum statim ab æquinoctio plenilunium. Quarta, post plenilunium prima etiam statim Dominica celebrandum esse. Unde nemo prorsus existimet: latuisse illos omni laude præstantissimos Patres speciem hanc erroris: ut jam ab hujus seculi Astronomis corrigendus sit. Beneficio n. Christi, à primo concilio ad præsens usque tempus, semper Christianum pascha, post Judaicum pascha fetutum est, & quidem die Dominico. Nec hic confusio errorve ullus, apud nos incidit: ut ad aliquam correctionem accedere debeamus. Benè namq; à S. Patribus expressum & constitutum est tempus paschatis: in æternumque errore carebit.

Malè autem factum est, quòd hodierni prisce Romæ Astronomi, decem dies ex octobri mense exemerunt. Nam præter alia incommoda, confusionem quoq; in se continet, & eversionem veritatis, nova ista horarum ratio, diligentiùs considerata. Si n. è centenis tricenis quaternis annis, unum diem naturalem supputant: patet. cùm à prima Synodo mille, ducenti, sexaginta quinq; hucusque anni præterierint: sicut antè à Christo nato, trecenti, decem & octo, usq; ad primam Synodum: tantùm novem dies, & horas decem, uno minuto minùs, confici: quod minus est, quàm decem dies. Sin ex centenis vicenis annis unus dies naturalis supputatur: erunt decem dies, & totidem horæ: quod nimium erit. Hæc autem utraque quàm errore implicita sint, apparet.

Quin etiam illorum ratione, qui scientia considerationis astrorum illustres fuerunt, magni Ptolomæi, aliorumq; in his erratum esse, deprehenditur. Intra trecentos. n. annos & paululum quid, illi unum diem naturalem colligi, sentiunt: & id à Solis motu; quòd æquabilem Sol, & sine exorbitatione motum faciat. Sic enumeratione justa dierum anni,

tencia) nusqvam & nunqvam abolere potuerit. Sin ab hominibus, alicubi aliqvando concidet: qvod illi usuveniſſe conſtat. Ab hominibus, igitur, non divinitus conſtitutus. Omnis enim plantæ, qvam cæleſtis Pater non plantavit, extirpabitur. Enimverò conſtat, Gregorii primi tempore Romanam Eccleſiam talem authoritatem ſibi nondum vendicaſſe, qvalem paulò pòſt uſurpare cœpit. Et qvamvis Phocas illam primùm extulerit, ejus tamen autoritas per Pipinum, Carolum, Ludovicum multum auctam & confirmatam, novimus: qvibus potiſſimùm primatum illum, omnemqve illiùs tyrannidem acceptam ferimus: neqve tamen unqvam ubiqve univerſalis fuit.

A primatus igitur per Phocam inſtituti tempore (nam priores plerumq; modeſtiores fuerunt) multos doctos piosqve viros olim & ſemper corruptelis Romanæ Eccleſiæ contraveniſſe, omnibus in hiſtoriis verſatis abundè conſtat: eamqve Eccleſiam nunqvam prorſus univerſalem fuiſſe, ſed tantum particularem inter cæteras primarias: Antiochenam dico, Hieroſolymitanam, Conſtantinopolitanam, Alexandrinam, aut illarum ſimilem. Enimverò neq; Syri, Armeni, Georgiani, aliiqve in Oriente Chriſtiani (ut de Græcis nihil dicam) huic ſedi ſeſe unqvam ſubmiſerunt. Neqve ad hodiernum diem Abyſſinorum latè regnantes populi, à Reginæ Candacis Eunucho (qvem Philippus docuerat) jam olim Chriſtiani facti: qvemadmodum nec Ruteni, nec Moſcovitæ aliiqve alibi, nobis vel cogniti, vel incogniti, Chriſtiani Romano Pontifici obediunt; ut varias præteream nationes, qvæ vel in ipſo Romano Imperio, vel extra Imperium illius tyrannidis jugum repulerunt.

Unde igitur Romana gloriatur, ſe univerſalem ſeu Catholicam Eccleſiam eſſe? A Phoca ſcilicet ſic declaratam. Dignum certè patella operculum. Cùm enim antea Conſtantinopolitana, ſe omnium Eccleſiarum primam, ſcribebat, inqvit Paulus Diaconus, Phocas, extincto Mauritio, ejusqve filiis, Romanum regnum invadit. Hic, rogante Papa Bonifacio, ſtatuit ſedem Romanæ Eccleſiæ, ut caput eſſet omnium Eccleſiarum. Hic fons, hic hujus primatus origo. Eodem idem tempore ſurrexit Iſmaëlita, hujus ambitionis Vindex. At Pontificum faſtus mox gradatim auctus, ad tantam devenit inſolentiam, ut de eorum intolerabili ambitione & avaritia, omnes ubiqve Reges, Principes, nationes conqveſti ſint: ut abundè teſtantur omni-
P. 954 um populorum annales & hiſtoriæ: adeò, ut eò usqve criſtas erexerint, ut nihil non auſi ſint ſibi arrogare, perpetrare, commit-

ſent habitu oſtentare, regna, Imperiaqve tractare, qvoslibet pro libitu deponere, aliosqve ſubrogare, cœlum deniqve terra miſcere: mundum univerſum inſidiis, proditionibus, ſeditionibus replere.

Hinc Gallorum pragmaticæ ſanctiones: hinc Germanicæ nationis tot tantaqve gravamina: hinc varia in Romanam Eccleſiam oneroſa vaticinia: hinc multorum procerum, Academiarum, Parlamentorum in ſedem illam aſſiduæ qverimoniæ. Qvid multis? Conſtat, qvid de Gregorio ſeptimo, Bonifacio octavo, Alexandro ſexto, aliisqve illorum ſimilibus doctorum Virorum libri paſſim dicant: qvi & qvot illorum fuerint ſcortatores, qvot adulteri, qvot Sodomitæ, inceſti, magi, athei, illorumqve ſimiles: pleriqve autem ſimoniaci, tyranni, ſangvinarii: ut in rerum geſtarum monimentis hinc inde videre licet. Neqve prolixa hiſtoriarum teſtimonia adducere duxi: ſed breviſſimum tantùm catalogum recenſere qvorundam, non omnium, qvi tantæ inſolentiæ ſemper obſtiterint: qvi de tanta arrogantia ſemper conqveſti ſint, ut intelligatur, DOMINUM exercituum ſemper ſemen reliqviſſe, ne planè ut Sodoma fierent, ſeu Gomorræ ſimiles.

Enimverò Victoris Romani Epiſcopi inſolentiam Ireneus jam tum reprehendebat. Firmilianus Capadociæ Epiſcopus Stephanum Papam, Cypriano inſultantem, in ſua perfidia Judæ comparat. Paulinus Nolanus Epiſcopus de clericorum Romanæ Eccleſiæ invidia & odio, ac Urſini Papæ ſuperbia graviter conqveritur. Hieronymus, Tertullianum, invidia & contumeliis clericorum Romanæ Eccleſiæ, ad Montani dogma delapſum: ſuumqve de Virginitate libellum Romæ lapidatum fuiſſe, ſcribit. Legantur, qvæ Bernardus Eugenio conſideranda proponit.

En Gregorius ipſe admodum acerbè in primatum invehitur: univerſalis Epiſcopi nomen temerarium, prophanum, ſtultum vocabulum vocans. Videantur ejus ad Mauritium Imperatorem epiſtolæ: item ad Johannem Conſtantinopolitanum, & Eulogium Alexandrinum. Tantumqve abeſt, ut Gregorius ipſe, ex monacho Papa factus (qvos adulatores paſſim optimos, maximos, ſanctiſſimos vocant) non modò ulla ſe ſanctimonia auctum, dicat, ſed in ea dignitate conſtitutus, & in papali ſede ſedens, omnis pietatis jacturam ſe feciſſe, & ſub Epiſcopatus colore ad ſeculum redactum, cauſarum fluctibus qvaſſum, & tumultuoſæ vitæ tempeſtatibus demerſum, ſcribit: ut videre licet in principio ſui regiſtri, epiſtola qvinta & ſeqventibus.

Profectò omni tempore, omnibus ſeculis pii doctiqve extiterunt, qvi huic corru-

laterranus, Hieronymus Catalanus, aliiqve recentiores, fictam, falsam, insulsam illam Constantini donationem gravissimè refutarunt. Lauretani Idoli impudentissimum figmentum Vergerius revelavit. Confictam Petri viginti qvinqve annorum in papali sede sessionem, multi multis argumentis falsam esse demonstrârunt.

Alii alios insignes abusus & corruptelas passim impugnaverunt, ut Wallafredus Abbas Augiæ divitis, in elegantissimo suo libello de comparatione mundanarum & Ecclesiasticarum dignitatum, anno 700. sub Ludovico Pio, qvo tempore Papalem potestatem potissimùm auctam docet, &c. Bodinus, libro de republ. 1. Similia fuerunt Johannes Scotus Bedæ auditor, multiqve alii, eodem ferè tempore. Item Methodius, anno 860. Arnulphus Aurelianus Episcopus, anno 1034. Areta Cæsariensis Episcopus, anno 1051. Fluentinus præsul, circa annum 1101. Arnulphus Anglus, anno 1126. Bernhardus Abbas Clarævallensis, anno 1140. Petrus Abillardus, anno 1180. Almericus Carnetensis, anno 1198. Abbas Joachim, anno 1200. Petrus de Vinetis, anno 1230. Johannes de Rupe scissa, anno 1240. Nicolaus Gallus, anno 1245. Eberhardus Episcopus Salisburgensis eodem ferè tempore. Arnoldus de Villa nova, anno 1303. Marsilius Patavinus, anno 1324. Mihaël Cesenas minoritarum generalis, eodem seculo. Petrus de Ubaldis, anno 1344. Gerhardus Sagarellus Italus, anno 1360 Arnulphus Eremita circa idem tempus. Franciscus Petrarcha, anno 1374. Petrus de Aliaco, anno 1415. Nicolaus Clemangius, anno 1417.

Prætereo Johannem Huss & Hieronymum Pragensem, aliosqve qvàm plurimos, qvales fuerunt Georgius Heimburgius, aliiqve eodem tempore. Johannes Gerson, anno 1429. Thomas Rhedonius Carmelita Gallus, circa annum 1430. Matthias Palmerius, anno 1440. Renaldus Perocus, anno 1455. Anthonius Rosellus, anno 1467. Baptista Platina, anno 1476. Johannes de Wesalia, anno 1479. Polydorus Virgilius, anno 1499.

Hi omnes & singuli (ut plurimos prætream, qvales fuerunt Hieronymus Savanorola, Reuchlinus, Wimphelingus, Beatus Rhenanus, Erasmus Roterodamus, Johannes Aventinus, Franciscus Gvicciardinus Florentinus patricius, Marcellus Palingenius, Valentinus Crataoldus, Rubertus à Moshan, Guilhelmus Postellus, Georgius Vicelius, Georgius Cassander, Ada-

set?) veluti Bertramus, Petrus Waldo, Baliardus, Gvilhelmus de sancto amore, Robertus Capito, Militius Bohemus, & ipse Æneas Sylvius, anteqvàm Pontifex factus, ut recentiores omittam: qvi omnes, licet in nonnullis discrepantes, concorditer tamen (qvemadmodum Paulus, ab aliis aliter Christum prædicatum, refert) omnes Antichristianis abusibus qvoqvo modo adversati sunt.

Neqve obest, illorum nonnullos à Pon- 445
tificiis in hæreticorum albo connumeratos esse, qvi boni fuerint orthodoxi. Nam & Augustinum dicere solitum accepimus, multos in terris pro sanctis venerari, qvorum animæ apud inferos essent. Sed gratia DEO, qvòd pro sua misericordia, reliqvias semper fecerit, ne omnes Gomorræ similes fierent.

Ex prædictis constat, Romanam Ecclesiam nunqvam universalem unqvam fuisse, qvantumvis se Catholicam jactet, cùm particularis tantùm inter cæteras & olim fuerint, itidemqve postqvàm per Phocam elata, meliori semper parte contradicente. Talis enim est universalis, qvale Tridentinum Concilium fuit œcumenicum: ubi ferè nullus ex Germania, Bohemia, Polonia, aut tota Septentrionali parte Europæ comparuit: pauci ex Italia, Hispania, Galliaqve. Hocné est habere secum Æthiopas Armenos, Georgianos, Græcos, Moscovitas, Slavos, Gotos, & si qvid nationum sub cœlo est? Orbis, inqvit Hieronymus, major est urbe.

Et qvamvis particularis illa, ut qvondam Israëlitica ab Annis, Caiphis, Alexandris, & illorum similibus, Pharisæis & Saduceis. Jam diu fuerit administrata, tamen ut ibi, sic etiam hic semper extiterunt Zachariæ, Josephi, Nathanaëles, Simones, illorumqve similes, Israëlitarum consolationem expectantes. Qvapropter qvemadmodum tunc neqve Pharisæatus, neqve Sadduceatus fuerat Ecclesia, Ecclesiam tamen inter illos fuisse non negaverim: sic etiamsi vel Papatus, vel Cæsareatus non sit Ecclesia, in iis tamen Ecclesiam esse, non dubitaverim. Ædificatores enim jam tum qvidem, ut ferè semper, improbârunt lapidem, qvi tamen adhibitus est ad caput Anguli.

Qvòd autem Romanenses de Petri prærogativa gloriantur, utpote cui claves promissæ, oves commissæ, qvi Cephas vocatus, aliaq; adeptus fuerit, qvalia nemo de Petro negaverit: verùm qvid illa ad Romanenses? Fuerit qvidem Petrus Romæ, Romæ do-

tium Apostolum fuisse, constat.

Petro qvidem Christus dixit: Pasce oves meas. Qvas autem oves? nempe perditas Israëliticæ domus: qvibus necesse erat primùm proponi divinam doctrinam. Cùm autem illi eam rejecerunt, conversi sunt ad gentes. Habuit enim Christus etiam alias, non Judaici ovilis, adducendas oves, qvas cùm per cæteros Apostolos, tum potissimùm per Paulum, destinatum gentium Apostolum, adducere constituit: utpote vas electionis, selectumqve instrumentum, ad portandum Christi nomen coram gentibus & regibus, & inprimis Romanis. Qvare & divina destinatione Romam venit, ibiqve totum biennium in conducto privatim manens, omnes admittebat, qvi eum adibant, divinum regnum Romæ prædicans: unde & multas epistolas scripsisse constat.

Petrum autem non Romæ, sed Babylonæ, sparsim peregrinantibus judæis (qvo Apostolus erat) scripsisse. Cur igitur posthabito gentium proprio, & potissimùm Romanorum Apostolo, de Petro (inter tot, qvos Paulus Romæ salutat, ne qvidem nominato) tantoperè gloriantur? Ut scilicet ipsorum fucata dementia tandem tantò magis fiat perspicua. Petrus qvidem, patefaciente cœlesti Patre, JESUM Christum, hominis & DEI viventis Filium professus est. Viderint Romanenses qvaliter hanc firmam Petri fidem seqvantur, & qvales in ea sint Petri successores!

Qvòd autem de suorum Pontificum successione Christiqve Vicariatu gloriantur, inanis est gloriatio, cùm illorum successio seu Vicariatus, non ex DEO, sed ex humanorum præceptorum decretis sit. Nam si primatus ille talis tantusqve, ut nunc proclamatur, jam olim & semper fuit, mirum, Lucam in Apostolorum actis, Eusebium, Nicephorum in historia, Augustinū in sua civitate Dei, aliosq; priscos Ecclesiasticos Scriptores, rem tantam præterisse. Certè Christus est Sacerdos in æternum, secundum ordinem Melchisedech, nullum relinqvens Vicarium successorem, qvàm sacrum suum Spiritum, suis perpetuò adfuturum. Qvare in Melchisedechico novi testamenti sacerdotio (ut olim factitatum est in veteri Aaronico ad Messiam usqve) successionem pontificalem nullam novimus.

Romanorum autem Pontificum successionem per varia schismata, & freqventes antipapas, multifariam fœdè interruptam, & truculenter contaminatam item novimus: invidiosissimus simul & atrocissimis censuris invicem sævientes. Qvo igitur

Bernhardus Eugenio: qvid de populo loqvar? inqvit. Populus Romanus est, nec breviùs potui, nec expressiùs aperire, de tuis paræcianis qvod sentio. Qvid tam notum seculo qvàm protervia & fastus Romanorum? Gens insveta paci, tumultui assveta: gens immitis & intractabilis, usqve adhuc subdi nescia, nisi cùm non valet resistere.

Idem Bernhardus: Væ, inqvit, generationi huic à fermento Pharisæorum, qvod est hypocrisis, si tamen hypocrisis dici debet, qvod jam latere præ abundantia non valet, & præ impudentia non qværit. Serpit hodie putida tabes per omne corpus Ecclesiæ, & qvò latiùs, eò desperatiùs: eoqve periculosiùs, qvò interiùs. Omnes amici, & omnes inimici: omnes necessarii, & omnes adversarii: omnes proximi, & omnes qvæ sua sunt qværunt: Ministri Christi sunt, & serviunt Antichristo. Olim prædictum est, & nunc tempus impletionis advenit: Ecce in pace, amaritudo mea amarissima. Amara priùs in nece martyrum: amarior pòst in conflictu hæreticorum: amarissima nunc in moribus domesticorum. Intestina & insanabilis est plaga Ecclesiæ: & ideo in pace amaritudo ejus amarissima. Talia & graviora Bernhardus, aliiqve non pauci.

Et Paulus: cùm dicent homines, pax & p.956.
securitas (res enim eò relabi videtur, ut barbaries & superstitio rursus invalescant) tunc repentè ut dolor uterum ferenti, sic eis instabit interitus, qvem non effugient. Nam ut accidit temporibus Noë, sic erit adventus Filii hominis. Atqve sic tandem erit finis superstitionis: qvam qvidem DOMINUS Spiritu oris sui jam pridem confecit, & tandem penitus abolebit, adventus sui claritate. Veni DOMINE JESU, inqviunt pii: veniat regnum tuum, rogant. Etiam brevi veniam, dicit, qvi fidelis est. Clamaverunt justi, inqvit Psalmista, & DOMINUS exaudivit eos. Tantò autem maturior aderit, qvantò cupidiores sunt pii. Rursusqve tanto festinantior veniet, qvantò plures sunt impii. Impietas enim plagas attrahit, ut Cæcias nubes.

Cùm igitur isti trahant, & contrà pii idem summè contendant, duplum properabit DOMINUS, juxta illud Luc. 18. Amen dico vobis, vindicabit DOMINUS electos suos de inimicis ipsorum, idqve BREVI. Egregium Verbum, maximeqve finem orantibus consolatorium. Malus autem servus, cum animo suo cogitans, herum suum diu adventum differre, consservos pulsat, manducat & bibit cum ebriosis, bellum infert iis, qvi DEI Præceptis obediunt, &

in politico ſtatu, ſub Carolo Magno germinans, ſub C. N. ruinam auſpicabitur: id qvod jam ex parte impletum eſt, ubi Epiſcopatus ad mundana deflectere cœperunt: & tota inſuper regna à Pontifice Romano ſeceſſionem fecerunt, unà cum Principatibus. Reliqva autem omnia magis magisqve continuabuntur: ita, ut tunc excreta, jam decreſcant, & omninò intereant: ac ipſe tandem noviſſimus dies adhæc mox ſeqvatur.

Ut enim vetus Imperium Romanum ſub Imperatore Auguſto originem ſumſit: ita etiam ſub hoc nomine interitum acqviſivit, ſub Auguſtulo videlicet, primo Italico Cæſare. Tres eqvidem illud magnas habuit ruinas, donec omninò interiit: unam ſub Auguſtulo, alteram ſub Honorio Cæſare, tertiam autem & ultimam, poſt Auguſtulum, à Totila factam, ſub Imperato-
p. 950. re Juſtiniano. Ita cùm novum Imperium Romanum triplex ſit, Græcum videlicet Imperium, ſub Conſtantino Imperatore Conſtantinopolitano, qvi ideo urbem illam novæ Romæ nomine inſignivit: ruinam id edidit primùm ſub Conſtantinopolitano Cæſare, etiam hujus nominis ſub Conſtantino videlicet ultimo.

Ita cùm Germanicum Imperium ſub Carolo Magno exortum ſit; idem ſub Carolo N. etiam hujus nominis occidit: id qvod altera eſt ruina, qvando Romani Papatus gravis factus caſus: ut ita nil, niſi tertia & poſtrema mutatio reſtet. Sub cujus autem Imperatoris nomine hæc ſit eventura, & qvod Cæſaris illius nomen futurum ſit; eo modo colligere potes, ſi nimirum memoria repetas, qva ratione ante annum trecenteſimum & viceſimum, interregnum illud, Imperio turbato, ſub Rudolpho primo, Comite Habſpurgenſi, denuò qvietem, atqve ſic etiam incrementum ceperit.

Et mirabilis hîc reperitur harmonia atqve ſimilitudo in annis: qvòd videlicet Conſtantinus Magnus Imperium tenere cœpit anno Chriſti 306. & novam extruxit Romam anno 327. Carolus Magnus autem Imperator electus eſt anno Chriſti 801. Rudolphus Cæſar creatus eſt anno Chriſti 1273.

Qvot igitur anni ab anno Domini 327. qvo novam Romam Conſtantinus ædificavit, usqve ad Carolum Magnum elapſi ſunt, nempe 473. totidem etiam anni à Carolo Magno, usqve ad Rudolphum Comitem Habſpurgenſem numerati ſunt: & dolphi II. annis Imperii Conſtantini Magni additis, nempe 30. eluceſcit tertia & ultima ruina Imperii Romani, circa annum Chriſti circiter 1607. eventura: qvæ ſupputatio cum illo tempore prorſus conſentit: qvod etiam Capiſtranus ſcribit.

Similis harmonia nominum & annorum etiam in Romanis Pontificibus reperitur: & ex iis qvoqve primùm qvodammodo anni tertiæ & ultimæ ruinæ eventuræ patent, qvemadmodum ſuprà in Imperatoribus. 2. non plures tribus Pontifices Romanos poſt hunc, ad numeri complementum, futuros. 3. etiam perſpicuum fit nomen tertii poſt hunc, ſub qvo poſtrema accidet ruina. Ut autem Rudolphi nomen ex Harmonia invenitur: ita tertius & ultimus poſt hunc Papa, nomini ſuo G. inſertum habebit. Reliqva ad ſuum reſerventur tempus.

Præter hanc ſupputationem, idem etiam ex natura, & cœli motu perſpicitur. Cùm enim à condito Mundo experientia innotuerit, maximas mutationes Monarchiarum & Regnorum mundi, in permutatione aqvoſi Trigoni in igneum accidiſſe; hoc eſt, ſuperioribus Planetis ſua converſione ex aqvoſis ſignis cœli, in ignea transpoſitis: Id qvod annis circiter 800. evenit: Germanicum Imperium Ortum verſus ſitum, ſub Carolo Magno ante 800. annos ſimili conſtellatione exortum eſt.

Revolutio igitur ſuperiorum Planetarum expleta cùm ſit: & cùm ab anno Chriſti 1583. usqve ad annum 1603. permutatio denuò accidat aqvoſi Trigoni in igneum; certè maximas in regnis mundi permutationes jam jam præ foribus eſſe, ſeqvitur: præcipuè etiam cum Germanico Occidentali Imperio. Et ultima Planetarum conjunctio in aqvoſo Trigono accidit anno 1583. & prima in igneo Trigono eveniet anno 1603. inter has omnia finiti neceſſum eſt. Confeſtim etiam Liga ſancta exorta eſt, qvæ hiſce omnibus initium fecit.

Qvod autem qvidam Aſtrologi objiciunt, igneum Trigonum anno Domini 1584. inchoatum eſſe; notandum, tantùm in inferioribus Planetis id accidiſſe: & qvidem in punctis Cardinalibus cœli, in æqvinoctio verno: ſed nondum in ſuperioribus Planetis, Saturno & Jove: verùm anno Domini 1603. demum illa ſuperiorum etiam Planetarum in igneo Trigono accidet conjunctio: non tamen in Capricorni ſigno, neqve in punctis Cardinali-

principatibus, ac regnis, & ſpecialiter in regno Franciæ: & ex abundanti nos illos illorumqve poſteros privamus in perpetuum, & inhabilitamus ad ſucceſſionem in ducatibus, principatibus, dominiis, & regnis, & ſignanter in Franciæ regno. Proceres, feudatarios, vaſallos, & cæteros omnes, qvi illis qvomodocunqve juraverint, ab ejusmodi juramento & fidelitatis & obſeqvii debito abſolvimus & liberamus: & interdicimus, ne illis audeant obedire, Imp. 110. Rud. 2. Papa. 234. ut ſuprà.

1583. *Impreſſa eſt ſeqvens Principis N. Legati funeſta & cruenta oratio ad Sixtum Papam, ſeorſim; & deinceps qvoqve cum actis belli, nuper inter Epiſcopum & civitatem Argentoratenſem geſti. Acerba tamen, & indecentia Papiſtarum convitia in ſanctiſſimum Imperatorem, meritò omiſimus.*

QVoniam hoc poſtremo ſeculo, DEO optimo Maximo viſum eſt, animum V. B. inflammare zelo, Eccleſiam ſuam non ſolùm ab omni impiarum hæreſeōn ſcelere, ſed etiam ab hypocriſi, ipſarum certiſſima procreatrice, vindicandi: & jam felici rerum in Gallia & Sabaudia ſucceſſu, cœleſtem ſententiam pronunciatum iri, ſperandum eſt: in favorem ſanctiſſimorum & laudatiſſimorum conſiliorum ejus, cum confirmatione auctoritatis, qvæ pridem V. B. tributa eſt in omnes orbis Imperatores, Reges, ac Principes, qvantumlibet invitis eorum adulatoribus aulicis, putavit Sereniſſ. Dux N. Dominus meus Clementiſſ. Officii ſui eſſe, V. B. nonnulla remedia edocere, qvibus (diſſimulatione omni & contumelia è medio ſublatis) ſumma tandem, qvæ in Germanico Imperio viget, impietas evellatur: præterea ſacratiſſimis ejus pedibus dedicare & offerre, qvicqvid ſereniſſimæ ſuæ familiæ ſuæ N. obtigit, aut obtingere unqvam poterit, virtutis, facultatum, aut virium, in piiſſimis Veſt. Beat. votis, mandatisqve exeqvendis, ad propoſitam Germaniæ repurgationem, in qvam paternus S. Pontificis amor, aſſiduaq; ſolicitudo non minùs, qvàm in Galliam extendi debet.

Itaqve me ad veſtram B. ablegavit, rogatum, conſiderare vellet, uti, poſtqvàm jam inde à N. ſub ejus Imperio Lutheri ſemen in terram projectum fuit, nefaria hæreſis eò progreſſa ſit, ut omnis impietatis atqve Atheiſmi fines ſuperaverit, cultumq; DEI univerſum, ac veram penitus charitatem inter Chriſtianos extinxerit. Unde non N. N. inductarum.

Qvorum alter interitum illum, qvem per Syncopen INTERIM vocant, imprudentiſſimè conceſſit: alter pluribus beneficiis confirmavit, qvæ in hæreticos ſuperioris & inferioris Auſtriæ, Styriæ, Carinthiæ, Ungariæ, Bohemiæ, Sileſiæ, Moraviæ, Luſatiæ, omnis abominationis ſentinam, contulit: p. 958.
cujus qvoqve veſtigiis plena ſimulationum poſteritas deinde inſiſtere non eſt verita.

Nam cùm N. ſe in patris conſpectu, pro hæretico notorio aliqvandiu geſſiſſet, & his probroſiſſimis artibus proteſtantium Electorum gratiam adeptus, eorum ſtudio atqve operâ regnum Romanorum ſibi comparaſſet: ita Imperium rexit, ut, licet uxoris Imperatricis magis, qvàm DEI cauſa, recatholicatum ſe fingeret, tamen hypocriſis ſua mirum in modum hæreticis profuerit. Teſtis eſt hominum innumerabilis multitudo, Lutheranis illis concionibus ſeductorum, qvas in provincialibus ædibus Viennæ & Linzii, qvæ ſunt Auſtriæ urbes præcipuæ, haberi & fieri permiſit. Teſtes qvoqve ſunt tot Bohemi, aliiqve, falſa illa fratrum vel Picardorum doctrina infecti; qvibus exercitia ejus præter deteſtabilem Huſſitarum hæreſin conceſſit. Qvas omnes iniqvitates damnabili etiam morte ſua corroboravit, & tanqvam ſigillo munivit. Cuncta enim ægrotus & moribundus Sacramenta non modò neglexit, ſed apertè qvoqve ſaluberrimam confeſſionem, extremam unctionem, atqve adeò ſanctiſſimam Euchariſtiam rejecit, devotiſſimis Principiſſis, & matronis fruſtra inſtantibus.

Nec verò à patris, aut avi ingenio N. Imperii ſucceſſor, ullatenus degenerat. Nam eum magis uſu qvodam, qvàm conſilio Chriſtianum eſſe, nemo non agnoſcit, qvi videt, qvanto religionis contemtu patrem Spiritualem, ſive confeſſorium, qvinqvaginta milliaribus à ſe diſtantem alat, qvem vix ſemel in anno accerſat.

Qvod ad Hæreticos attinet, non minùs iis favet, eosqve fovet, qvàm pater favit fofovitqve. Horum plena ſunt cuncta ejus oppida, cunctæqve provinciæ, tam Imperiales qvàm hæreditariæ, ne dicam, eam ipſam urbem, qvam inhabitat, adeò omni hæreſeōs genere conſpurcatam eſſe, ut è centum templis, qvæ ibi ædificata ſunt, vix decem Catholicam religionem admittant: reliqva hæreticorum uſibus applicantur. Neqve etiam per talem Imperatorem ſtetit, qvò minùs Truceſſius Apoſtata, poſſeſſionem Colonienſis Archiepiſcopatus retineret, & inceſtum unâ cum hæreſi

juvare unqvam voluit, sed potius nimbum, qvò minùs ei Dux Parmensis opem ferret, & jam succurrentem exercitum ab Imperio revocari mandavit. De Canonicis verò Argentinensibus excommunicatis & anathemisatis, palàm est, qvale supplicium sumserit, cùm eos adhuc bonis, ad religiosissimum capitulum spectantibus, liberè potiri sinat, nec ab ejusmodi inde repellere cogitet, nunc hoc, nunc alio modo negotium differens, & nescio qvibus (hypocrisi qvoqve sua laborantibus) commissariis subinde committens. Ita ut V. S. hinc cognoscere qveat, qvàm Dominus isti domui N. benedixerit, sub cujus Imperio Reipublicæ & Religionis status planè eversus est, qvem nemo deinceps instauret, aut erigat, nisi qvi caput omninò mutaverit, & in locum Hæreticorum fautoris N. alium bonæ stirpis virum, strenuum, devotum, pium, castum, hostem & flagellum hæreticorum suffecerit.

Ad id sanctum opus, & verè summo Pontifice dignum, sereniſſimus Dux, Dominus meus clementissimus, seipsum totum animo paratissimo consecrat, atqve etiam offert N. filium, in bellica & civili disciplina versatū, agnatos Duces, N.N.N. fortissimos viros, eosqve maximo Imperio dignos, & ex Caroli Magni, fundatoris & protectoris Ecclesiæ, prosapia editos. Aut si V. B. malit aliqvem ex veræ Catholicis N. Ducibus, suis affinibus, qvorum nullus est, qvi necessariis animi & corporis dotibus egregiè ornatus, pro Cathol. Archiepiscopalis Romanæ Ecclesiæ salute atqve incremento vitam & sangvinem liberaliter profundere non valdè expetat.

Porrò ad dirigendum tam arduum, tamqve sanctum institutum, oportet primò S. V. per suos secretos nuncios agere cum Principibus & Prælatis Germaniæ Catholicis, ut se simul fœdere devinciant, ad hypocrytas & Hæreticorum fautores exterminandos: permittereqve illis temporalium aliqvot ad beneficia spectantium bonorum deditionem, & pecuniæ qvæ nervus belli est, accumulationem.

Deinde Imperatori mandare, ut collectis copiis Canonicos Argentinenses ad obedientiam cogat. Qvòd si, facultatem ad tantum facinus sibi deesse, responderit, suumqve militem adversus Tucas ingruentes instruendum, ut prætexere solet, tum ad electionem novi Regis Romanorum procedendum erit, qvi hoc ipsum aggrediatur, & in ejus vices in repurgando Imperio suppleatur. Interea poterit eum V. S. tuto Rheni, Serenis. Bavariæ Dux Wilhelmus, vel ejus frater Ferdinandus assumatur: pro Electore Saxoniæ, Otho Henricus Brunsvicensis, Princeps Catholicus, & ex antiqvis Saxonibus prognatus: pro Brandeburgensi Marchione, Ducis Clivensis filius: vel si qvos, magis aptos ac idoneos S. V. istis alios competitores opposuerit: certò sibi persvadeat fore, ut non modò nihil de sua hæresi atqve impuritate detrahant, aut minuant, sed potiùs in ea magis ac magis perseverent, & paulatim vetera, qvæ adhuc supersunt, bona Catholicis ob religionis libertatem intervertant.

Qva verò ratione, sanctissime Dn. Pater, V. S. eam vim auri, qvam maximis acervis, tanta cura, tantaqve diligentia colligit & recondit, meliùs exponat? qvem deniqve præstantiorem thesaurum posteritati relinqvere possit, tanti præfecti operis memorabili gloria? Dignetur ergò S. V. prudenter hæc omnia considerare, manumqve tam necessariæ repurgationi maturè admovere, dum V. B. vigor adhuc integer est: ac speret, DEUM suis actionibus benedicturum, viresqve aucturum, qvibus hoc illustre facinus ad felicem exitum perducatur.

Idem Sereniſſimus Dux, Dominus meus Clementissimus toto corde totoqve pectore vehementer optat, iniqvè laturus, ut qvicqvam, qvod suarum partium, aut in se situm esse putabitur, meritò desiderari possit. Interea V. S. obsecrat, æqvi bonique consulere velit id, qvalecunqve est consilii: qvod tam à multis seculis meditatum neqvaqvam antea manifestare visum est, dum enim S. V. expectaret, malos per se emendatum iri, non opus fore putabatur, ut ejusmodi molestia crearetur. Dixi. Imp. & Papa, ut suprà.

Ordines Belgici.

AB Ordinibus Belgarum, cùm eis esset Gubernator Anglicus hoc tempore, cudebantur numismata, qvibus inscripta erat ex altera parte imago Simiæ, qvæ catulos suos ex immenso amoris affectu occiderat, cum hac inscriptione: LIBERTAS NE ITA CHARA, UT SIMIÆ CATULI. In altera parte sculptus erat vir, assistens igni, qvi effugere fumum cupiens, in ignem concidit; cum hac inscriptione: FUGIENS FUMUM INCIDIT IN IGNEM.

Notandum hìc est, hujus imaginis auctorem per eam significare voluisse id, qvod Horus Niliacus, & post eum Pierius Valerianus in Hieroglyphicis per Simias

Quid enim per Simiam veteres ostendere voluerint, ex Demosthene patet pro Ctesiphonte: ubi Æschinem tragicam Simiam dicit, qvòd personatus qvodammodo verborum gravitate bonus videretur, cùm alioqvin pessimus atqve iniqvissimus civis esset: & apud Dionem, Ciceronem ac Plautum, &c. Imp. 120. Rud. 2. Pp. 234. Sixto 5.

1587. *Castitas & continentia cujusdam Episcopi.*

ANte hoc tempus cùm Episcopo primario Medicus qvidam excellens, ad evacuandam omnem libidinem, remedium obtulisset: ille hoc aversatus ait, potiùs remedia & medicamina venerem incitantia ministra, qvæ vires ad plurimum usqve coitum protendant. Nam venereis actibus carere, integrum mihi non est.

Hic Episcopus etiam, cùm aliqvando Principem qvendam hospitio excepisset, meretrices suas mensæ adhibere non erubuit. Posset hic Episcopus nominari, si non nomini & familiæ parceretur.

p. 960 1587. *Leges veterum castitatis, pietatis, & paupertatis.*

QVondam juris Pontificii legis verba erant: ad divos adeunto caltè, pietatem adhibento: opes amovento: qvi secus faxit, DEUS ipse Judex erit. Sed hæ leges jam dudum exoleverunt. Veteres ad reprimendam venerem, foliis vitilium cubilia substernebant: nonnulli garo ex piscibus, qvi sqvamam non habent, qvòd incendia libidinum comprimeret, & irritos conatus faceret, in sacris usi sunt. Olim etiam si qvis ad Pontificatum evectus fuerat, ut castissimè sacrum faceret, cicutæ sorbitione se castrabat. Homines sordidi & polluti omninò arcebantur. Alexand. ab Alexandro.

1587. *Ananias Iraucurius.*

EDidit hoc tempore Ananias Iraucurius Latinam, eamqve accuratam catagraphen characterum ac notarum, qvæ binis haleculis impressæ fuerunt, qvarum major in Dania, minor in Norvvegia eodem die captæ sunt, nec ullæ præterea uspiam aliæ eo die in tota illa vastissima Oceani Germanici parte capi potuerunt, cùm tamen statâ illâ & solenni piscatione aliàs multa simul millia capi sint solita. Ambæ autem evidenter, & ad vivam penè carnem usq; profundè impressis characteribus atris ad latera insignitæ: qvoqve minùs prodigium oblivione sepeliretur, non sine DEI nutu ad Potentissimum & Orthodoxum lucubrationem ea de re suam illam Regi dedicavit, hoc inscriptam & evulgatam titulo: explicatio characterum, qvi inventi fuerunt in lateribus duorum halecum, auctore Anania Iraucurio, ad Serenissimum Regem Daniæ. Inciderunt hæc in annum Christi 1587. diem Novembris 21.

Verùm de toto hoc negotio præstat ipsiusmet Ananiæ verba adscribere. Misit ad me, inqvit, amicus & familiaris meus figuram duorum halecum, qvæ capta fuerunt à piscatoribus, unum in Dania majusculum, alterum in Norvvegia. 11. Novembris, 1587. qvo mense solent ipsi Daniea expiscari, multaq; millia capere. Verùm eo die capta fuerunt tantùm duo in duobus diversis locis. Et ea erant certis characteribus nigris, ad carnem usqve profundè adhærentibus insignita, fuerantq; ad Regem Daniæ missa. Et is, qvi ad me miserat, postulabat, ut hos characteres ostenderem viris doctis, & peterem eorum super hac re judicium, simulqve meam ad ipsum mitterem sententiam, uti sciret, qvid mihi de his characteribus videretur. Hæc ille in libello suo.

In Præfatione verò ad Regem ipsum, non potest, inqvit, carere prodigio, qvòd pisces characteribus, veluti DEI digito insculptis, insigniti capti fuerint duo in duobus locis, uno eodemqve die; & nulli alii capi potuerint eo die, qvo ii capti sunt; cùm alioqvi multa millia capi soleant. Cætera, & qvid portendant, vide apud autorem ipsum: sunt enim nimis prolixa.

Laurentius Faustus in Anatomia statuæ Danielis. 1587.

HIc cum aliis affirmat, historiam Johannis 8. fœminæ & Papissæ veram esse, & recitat antiqvum carmen de ejus puerperio:

Papa pater patriæ, peperit Papissa papellam.

Singulari qvoqve mysterio factum, idem asserit: cùm Electoratus Saxoniæ sertam rutaceam pro insignibus habeat: & ejus naturæ ac virtutis ruta sit, teste Plinio & aliis, ut, ubicunq; locorum ea nascatur, nullum animantis venenosum genus ibi degere possit: eodem modo, cùm Evangelium virus nullum ferre qveat, & non nisi mundos amet locos, illic potissimùm doctrinam Papisticam cum Lutherana diutius neutiqvam constare potuisse, sed ut emarceret, necesse habuisse. Imperat. 120. Rudolph. 2. Pp. 234. Sixto 5.

Andreas Langius. 1587.

AUctor iste in libro de Beatitate hos sequentes articulos contra Ecclesiam Romanam scripturæ rationibus edito li-

3. Qvòd Papistæ non ex animo ac sincerè in Christum credant.
4. Qvòd doctrinam de fide in Christum calumnientur.
5. Qvòd eandem doctrinam extremè & tyrannicè persequantur.
6. Qvòd falsam è contrario religionem atqve traditiones pertinaciter propugnent.
7. Qvòd non, ut Christiani debiles, in peccata præventi à carne ruant: sed qvòd immanissima qvæqve scelera, & teterrimas impietates afferre aggrediantur. Imp. Rud. 2. Papa Sixto. 5.

p. 961. 1587. *Sigismundus Svevus in speculo vitæ Humanæ.*

SUb finem anni 1314. qvo Cometa cœlo visus fuerat, dira fames & summa annonæ charitas extitit per triennium durans, maximè verò anno 3. ingravescens: qvod innuit antinqvus ille versiculus:

Ut lateat nullum tempus famis, ecce CUCULLUM.

Hoc est, ne qvenqvam latere possit tempus venturæ famis & caritatis, qvilibet probè perpendat voculam CUCULLUM, lugubrem vittam hîc significantem: literæqve ejusdem vocabuli numerales omnes apprimè monstrant annum 1315. Maximè fuit hic annus difficilis, qvi cucullos & alias vestes lugubres gestandi, omnibus sufficiens causa esse potuit. Imperatore Rudolpho 2. Papa Sixto 5.

1587. *Cornelius Callidius Chrysopolitanus, Johannes Lensæus, Cunerus Episcopus Leonardinensis.*

HI docent: maximam & indubitatam servari regulam hanc; Regem neutiqvam teneri promissa subditis rebellibus præstare: cùm veri legitimiqve hostes non reputentur, verùm rebelles, seditiosi, & ut ipsi affirmant, proditores: imò in naturæ legem peccari, cùm eis fides servatur. De qvibus plura apud Meteranum.

1587. *Richardus Dinonthus in Chronico.*

LAndtgravius Hassiæ Legato Regis Galliæ ejusmodi responsum dedit: Se qvàm maximas Regi gratias agere, qvòd amicitiam, qvæ perpetuò fuit Franciæ Regibus cum Landtgraviorum Hassiæ familia in memoria habeat: se, in ea amicitia confirmanda & conservanda, suo officio non

nihil oprobrii Christianis videri, qvàm, ut DEUS permitteret per suam clementiam & benignitatem, hanc Religionem Romanam talem esse, qvalis à principio fuit annunciata, & plantata Romæ per Apostolorum Paulum, sicuti videre licet in epistola ad Romanos, & non tantùm in Gallia altas radices egisset, sed in omnibus terræ partibus purè conservaretur.

Sed manifestum esse, religionem Romæ (post tempora Apostolorum, & tunc maximè, cùm Pontificis Romani authoritas adeò crevit, ut superare voluerit Imperatorum Regumqve potentiam, eosqve suæ censuræ subjicere) multis corruptelis, erroribus, & idololatriis adulteratam fuisse: de ea corruptione multos bonos viros non solùm his, sed priscis etiam temporibus graviter conqvestos fuisse, & summopere exoptasse, utilem, & seriam Ecclesiæ reformationem fieri, sed inutiles atqve irritas ipsorum qverelas, & vota inania extitisse, qvemadmodum multorum seculorum historiæ testantur, Pontificibus judicium omne atqve censuram fugientibus.

Hac de causa coactos fuisse patrum nostrorum ætate pios viros apud multas Europæ gentes, ut paci conscientiarum consulerent, & divino Præcepto de fugienda idololatria obedirent, ab obsequio & observantia Romanæ sedis se subtrahere, & Ecclesiæ reformationem talem instituere, qvæ esset conformis & consona Propheticis, ac Apostolicis scriptis, cùm eam à Prælatis non potuissent impetrare: ratione cum Scriptura sacra dictante, æqvum esse, magis obedire DEO, qvàm hominibus. Imperatore Rudolpho 2. Papa Sixto 5.

Idem ex Cromero lib. 6. Matthæus Cracovienſis Episcopus, gulæ ventriqve deditus, Boleslai Crispi nuncium, subsidium adsumtus belli postulantem, ad latrinam duxit: & spurcè ac inverecundè, ibi facultates suas reconditas esse, dictitavit.

Idem de varia stulticia. Angelotus Cardinalis, cùm ejus advecti vini portorium Florentinæ ex more exigeretur à publicanis: rejectis precibus (qvia sacrati viri immunes erant, & deprecari tantùm tenebantur) cados omnes extra portam per humum effundi jussit, hoc pacto à tributo & servitio precario se liberans.

Rudolphus Hospinianus.

SCripsit hic librum de Origine, progres-

extruere potuerit: juxta Servatoris ho-
vaticinium: Non relinqvetur hic lapis su-
p.962. per lapidem. Cùm enim sub Ælio Adria-
no Imperatore, circa annos nati Chri-
sti 134. Duce Barchochaba, patrium so-
lum occupare, & instaurare conaren-
tur Judæi, ad Betheram vicinum veteri
Hierosolymæ oppidum, miserabiliter cæsi,
& omnes simul è patrio solo migrare coacti
sunt.

Inde verò Betheram Adrianus muro
cinxit, urbemqve à seipso Æliam nomina-
vit, & portæ, qvâ Bethleem itur, suam
marmoream imposuit, in Judaicæ gentis,
& religionis contemtum. Et hæc illa Hie-
rosolyma est, qvam hodie stulti & super-
stitiosi homines per longa terrarum & ma-
rium itinera invisunt: cùm tamen, vete-
rem illam ab aliqvo instauratam esse, nu-
spiam legatur: & proinde, qvæ de Hiero-
solymæ sacris locis dicuntur, nihil qvàm
putidissima Monachorum, & hominum
superstitiosorum commenta sunt.

Deinde cùm Constantino regnante
apud Diocæsaream iterum rebellarent,
à Gallo Cæsare horribili clade deleti, unà
cum urbe sua perierunt, circa annos salu-
tis 358.

Cum primis tamen memorabile est,
qvod mox vix novem annis ab eo tempo-
re evolutis, accidit, qvando Juliano Apo-
stata, in Christi contumeliam ipsos excita-
nte, & sumtus conferente, templum ma-
gno conatu reparare ausi, ultricem DEI
manum agnoverunt ex portentosis & hor-
rendis prodigiis, qvæ acciderunt, qvæqve
Socrates Ecclesiasticæ historiæ lib. 2. cap. 33.
commemorat.

Primò enim terræ motus veterum fun-
damentorum lapides, qvi ab excidii tem-
pore in terra adhuc reliqvi fuerant, ejecit,
adeòqve, ut Gregorius Nazianzenus in
oratione prima infamatrice in Julianum
loqvitur, evomuit, & non sine vicinarum
ædium detrimento dissipavit. Deinde
ignis cœlo delapsus opificum instrumenta
exussit & multos Christi divinitatem invi-
tos fateri coëgit. Tertiò tellus, qvam in-
terdiu hominum aliqvot millia effodie-
bant, noctu vel succrevit iterum, vel in
pristinum locum reversa est. Qvartò gypsi
& calcis modios, ad futuri ædificii struc-
turam ingenti multitudine congestos, su-
bitò exorti venti validissimi dijecerunt.
Qvintò, illis nihilominùs pergentibus,
ignis ex fundamentis erumpens fossores
aliqvos adussit, reliqvos verò dissipavit.
Sextò porticus operi vicina, noctu ab
ipso fastigio corruens, multos sub ea dor-
mientes oppressit. Septimò, lapides ali-
qvot conjungi conglutinatiqve non potu-
rutilo splendore coruscans in cœlo appa-
ruit: Judæorum autem vestibus cruces lu-
ridæ, vel nigræ asperæ sunt: ut nimirùm,
Christum sibi infestum esse, scirent, qvi no-
stræ salutis ergò à Judæis in cruce morte
affectus fuit: refert etiam Nicephor. lib. 10.
cap. 1.

Alterum, qvod hoc loco observandum
dixi, est, qvod eodem tempore in alia
Orbis terrarum parte Delphicum tem-
plum, qvod Ethnicis præcipuum fuit, non
hominum manibus: sed divinitus terræ-
motu & fulmine deletum est, cùm Julia-
nus legatos eò misisset, de Persici belli
eventu rogatum: ut indicant Theodore-
tus lib. 3. cap. 11. Sozomenus lib. 5. cap. 19.
20. & 21. Sæpè antea direptum & aliqvo-
ties deletum est Delphicum hoc templum,
sed rursus extructum & ornatum, sicut &
Hierosolymitanum. Primi narrantur Phle-
gyæ, qvi fuerunt in Thessalia Lapitæ, com-
bussisse illud. Deinde partes aliqvas Xer-
xis milites. Postea Phocenses ipsi, & iterum
Brenu exercitus incendit. Toties & resta-
urationes factæ sunt. At post hanc eversio-
nem factam divinitus, Juliani tempore,
nunqvam deinde instauratum fuit, sicut in-
dicat Melanchthon in Chronol. lib. 3. in
Juliano.

His duobus illustribus miraculis eodem
tempore editis, DEUS testari voluit suam
iram adversus Judæos & Ethnicos, & si-
mul significare, tempus adesse, qvo Ju-
daismus & Ethnicismus perire: filii autem
sui regnum surgere & crescere debeat. Et
sanè constat, ab hoc tempore confusam
illam Deorum multitudinem attenuatam,
& ceu phthisi qvadam, qvod futurum esse
Sophonias cap. 2. prædixerat, paulatim
consumtam fuisse adeò, ut ex triginta mil-
libus Deorum (qvos inter gentes cultos
fuisse, ex Varrone D. Augustinus annota-
vit) vix paucorum qvorundam nomina re-
liqva manserint. Constat præterea, ab hoc
tempore cessavisse etiam Oracula, qvæ
Ethnicæ religionis præcipua fulcra fuerunt
eò, qvòd his Deorum fictitiorum potestas,
& eorundem nefarii cultus confirmaren-
tur apud rudes & imperitos homines, qvi
veri DEI cognitione destituti, impostoras
Satanicas non poterant agnoscere. Testan-
tur certè sanctorum Patrum libri Apologe-
tici, Christianis inter alia crimina hoc ceu
præcipuum ab hostibus objectum fuisse,
qvòd neqve Dii suam virtutem, ut priùs
exerant, neqve per Oracula respondeant,
ex qvo Christus prædicari cœperit. Im-
peratore Rudolpho secundo. Papa Sixto
qvinto.

Idem. Astutiores me herculè sunt Jesui-

facilè fraus & impostura deprehendi non potuit: cùm nescirent illi, aut unqvam simile accidisse, aut fraude aliqva & dolo ea perpetrata fuisse. Jesuitæ igitur apud nos in Europa commorantes, multa spargunt de suorum miraculis, apud Indos & Antipodas editis, ne falsitas cognosci possit. Qvis enim, ad hæc cognoscenda explorandaqve, eò usqve excurreret, aut penetraret? Tam larga autem hic Ordo incrementa brevi temporis spatio, hypocrisi aliisqve artibus, sumsit, ut glorientur Jesuitæ, se hoc tempore habere per orbem terrarum 256. Collegia.

p.963. Idem. Flere & loqvi interdum putantur imagines seu statuæ, cùm oleum à sacrificis infusum statuæ ad exteriora penetret, & pro lachrymis habeatur, aut iidem per arundines imaginibus admotas qvæ volunt loqvantur. Sæpè etiam creditum fuit, animas ex purgatorio rediisse, & in cœmiteriis oberrasse: cùm, reiveritate deprehensa, impostura alicujus Sacerdotis fuerit, ad emungendum argento homines nefariè excogitata: ut non injuria Nicolaus Lyra in 14. cap. Danielis hac de re conqveratur dicens: in Ecclesia DEI populus sæpè à Sacerdotibus decipitur fictis miraculis, lucri causa. Cujus generis plurima apud Gentes qvoqve accidisse legimus.

Cùm enim sub Constantino & Theodosio statuæ everterentur, repererunt aut mortuorum corporum ossa, atqve arida crania, incantatorum perversitate imposita: aut panniculos, fœda abominatione sordidos: aut fœni & stipularum fasciculos, ut testatur Eusebius libro 3. de vita Constantini. Per statuas etiam incantatores suas exercuisse fraudes, idem indicat libro 9. histor. Ecclesiast. capite 3. ubi de Theotehno refert, qvòd incantationibus suis effecerit, ut statua qvædam Jovis mirabilia edere visa sit. Ex adytis qvoqve per cuniculos in statuas prorepsisse, indeqve responsa dedisse, author est Theodoretus libro 5. cap. 22.

Hìc nec illud prætereundum videtur, qvòd multa miracula à Monachis etiam, inertissimo superstitiosissimoq; hominum genere, conficta sint, ut qvæstum inde uberiorem facere qveant: cùm tamen nihil unqvam simile acciderit. Ea verò res in causa fuit, ut authores posterioribus seculis, ejusmodi rumores & fabulas, ab aliis excogitatas & confictas, ex Monachorum libris aliisqve apocryphis hauserint, & historiis superiorum temporum

adhibeas.

Idem. Et qvid hodie Jesuitæ non audent? qvi cùm videant multa, cùm ex partibus tum ex historiis, aliorumqve scriptis; suis decretis, placitis, scriptis, dictis & factis repugnantia & oppugnantia: terras mariaqve peragrantes, & bibliothecas omnes perlustrantes, id sibi juris ubiqve sumere non erubescunt, ut Patrum & historicorum, cùm veterum tum recentiorum, scripta interpolent; voces, sententias, qvin integras paginas addant, assuant, detrahant, mutent, mutilentqve pro arbitratu, seu libidine sua, qvod ipsi, honesto scilicet nomine, libros repurgare vocant. Hæc autem non à me ficta, sed verissima esse, lector intelliget ex Indice repurgatorio librorum, à Jesuitis compilato: ubi qvodlibet suo calculo mutant, suaqve sufficiunt. Expergiscimini igitur Ecclesiarum Pastores, & Scholarum Doctores, huncqve conatum, hocqve facinus Jesuitarum diligenter attendite, & oculis notate, ne qvid Ecclesiæ & Scholæ, vestræ curæ commissæ, detrimenti inde accipiant.

Idem. Abbatis-cellæ (pagus est decimo tertio Helvetici fœderis) qvidam supremum Magistratum gerens, qvem Landammanum vocant, commatrem suam uxorem duxerat. Qvia verò talia matrimonia in Pontificiorum legibus prohibita sunt: Sacerdos ejus loci hoc qvoqve publica benedictione confirmare noluit. Ammanus igitur Romam ad Pontificem profiscitur, & qvod leges prohibent, id ipse (interveniente auro) facilè à Pontifice impetrat. Reversus domum, ostenso privilegio, sine mora matrimonium ejus benedicitur & confirmatur. Mox verò à Magistratu toti genti indicitur concilium, in qvo unanimi omnium consensu decretum fuit, ut, qvod Landammanus pecunia impetrârit, sibi qvoqve impunè, non exspectata Romani Pontificis authoritate liceat.

Idem de statu eorum temporum, qvibus Mendicantes Monachi exorti sunt. Hæc, qvæ huc usq; commemoravimus, cùm ita sint, ut inficiari non possunt: mirum certè videri nemini debet, adventum Mendicantium Monachorum horrendis prodigiis significatum fuisse à DEO hominibus. Nam circa annum Domini 1150. qvando Augustinenses exorti sunt, fames maxima universam Europam afflixit, cujus etiam Platina in vita Anastasii IV. meminit. Eclipses etiam fuerunt tàm Solis, qvàm Lunæ, Masso teste, qvas secuta sunt fulgura, tonitrua,

illorum mundi luminum, Solis & Lunæ, defectu noſtra delicta, qvibus DEUM ejusqve legem & verbum derelinqvimus, qvibusqve à DEO ad Satanam, à lucè ad tenebras, à vero ejus cultu ad ſuperſtitiones & varias idolomanias deficimus, gloriam divinam obſcuramus, & ſangvinem JESU CHRISTI pedibus conculcamus.

Et ſanè Funccius in Chronolog. refert, anno Chriſti 1154. Cal. Octobris Solem per integrum diem obſcuratum fuiſſe. Terra qvoqve iisdem temporibus ſæpius contremuit. Anno 1156. Calend. Junii grandinis vehementia & tempeſtatis vis adeò invaluit, ut non modò ſegetes perderet, arboresqj dejiceret, ſed ædificia qvoqve & munitiones plurimas humi ſterneret, & campanas aliqvot turribus deturbatas confringeret, ut Urſpergenſis indicat. Signum etiam crucis in Luna apparuit: Vincentio & Ranulpho lib. 7. cap. 22. in Polychronico teſtibus: qvod absqve dubio crucem, afflictiones, & pericula, Eccleſiæ à Mendicantibus Monachis imminentia, ſignificavit.

p.964 Anno 1157. Non. Septembris ut Erdfordienſis habet, cœlo ſereniſſimo tres ſoles, & paucis pòſt diebus totidem Lunæ conſpectæ ſunt, & in Luna medium locum occupante crux maximi candoris apparuit. Aſtrologi vaticiniati ſunt hinc diſcordiam inter Cardinales de creando Pontif. Max. ac inter Electores in Imperatore eligendo. Sed dubio procul portendit etiam ſemina diſcordiarum, qvæ Monachi iſti in Eccleſia longè latèqve ſparſerunt.

Anno 1162. qvando Carmelitæ in Europa increbreſcere cœperunt, tanta maris exundatio oborta eſt, qvanta à diebus antiqvis non eſt audita, in qva multa millia hominum & jumentorum perierunt: Helmodo auctore lib. 2. cap 1. de Sclavis. Nec multò pòſt Oceanus limites ſuos egreſſus per duodecima milliaria, multa hominum millia utriusqve ſexus, & diverſæ ætatis, maximè verò circa Viſurgim, abſorpſit, ut Trithemius in Chronic. Hirſaugienſ. teſtatur. Lupi qvoqve incredibili ferocia parvulos ab uberibus maternis raptos, crudeliter devorârunt: Vincentius lib. 29. cap. 16.

Anno reparatæ ſalutis 1204. qvo nati ſunt primùm Dominicani, ſangvinolentum Monachorum genus, & Albigenſium, vitiorum Cleri inſectatorum hoſtes acerrimi, Calend. Aprilis tantus rubor in cœlo apparuit, ut ignis ab omnibus crederetur: Balæo teſte Cent. 3. cap. 57. in Appendice ex Matthæo Pariſio. Eodem anno Lutetiæ reticis.

Anno 1207. qvando Franciſcus ſub Evangelii fuco Minoritas generavit, ventus repentinus domos, & arbores proſtravit, ut prodidit Johannes Everisdenus Monachus. Seqventi anno cœlum in Anglia igne rubeſcente micans, horis ſex continuis viſum eſt: Polydorus libro 5. Flumina etiam paſſim majorem in modum exundaverunt: Epitome mundi. Eodem anno tanta aqvarum inundatio fuit in Galliis, ut id ſeculum majorem non viderit. Anno 1209. tonitrua horrenda, imbres impetuoſi extiterunt: hyems aſperrima & diuturna ſeqvuta eſt: hinc fames & rerum neceſſariarum penuria inaudita: Chr. Hirſaug. & Nauclerus Generat. 41. Anno 1213. peſtilentiſſima lues majorem in modum ſæviit Romæ, ut decimus qvisqve vix remaneret ſuperſtes: Chr. Ful.

Anno 1224. qvo Dominicani fratres ex Italia in Angliam primò venerunt, multæ pluviæ & tonitrua fuerunt, & grandines ceciderunt inſtar lapidum qvadrangularium, ad ovorum qvantitatem, qvibus arbores, vineæ & ſegetes ſunt deſtructæ, atqve homines contriti. Aves etiam per aëra volitantes, carbones ignitos roſtris deferre, & domos incendere videbantur: Balæus Cent. 3. capite 84. in Appendice ex Londinenſi Chronico. Idem ibidem ex Matthæo Pariſienſi hæc refert: Mirabiles in Anglia fuêre tempeſtates, & horrenda tonitrua, ventus furibundus, & ſegetum ſuffocatio, qvæ ædificia diruerunt, Eccleſias & arbores proſtraverunt, & naves ſubmerſerunt.

Idem capite 91. ejusdem Centuriæ in Appendice inqvit: Anno Domini 1226. qvo Franciſcani fratres ex Italia in Angliam venerunt; ſupervenit ventus à ſeptentrione, qvatiens domos & pomæria, hos Minores ſine dubio prænotans: ex Londinenſi Chronico. Anno 1227. in montibus Salviis terra usqve adeò commota eſt, ut ex ædificiorum ruinis ad hominum qvinqve millia perierint. Ex montium lateribus magnæ moles avulſæ, in ſubjectas valles non ſine cùm hominum tum pecudum detrimento provolutæ ſunt: Platina in vita Honorii III. Sabellicus Enneades 9. lib. 6.

Anno 1228. tantæ tenebræ ex ſolis deliqvio obortæ ſunt 6. Junii, ut noctem eſſe crederent, & ſtellæ in cœlo apparerent: Schædelius ætate 6. Ea hyeme cœlum flammis coruſcavit, turres & templa fulmine tacta fuerunt: Polydorus libro 16. Anno 1230. in die Converſionis Pauli, dum Epiſcopus Londini ad altare ſtaret, ſubitò ob-

agitatum: Balæus Cent. 3. cap. 93. ex Matth. Parisiensi. Anno 1234. fames in Gallia, maximè in Aqvitania, tanta extitit, ut homines herbis, boum instar, vescerentur. Vincent. libro 30. cap 137. Anno 1236. variæ hominum formæ in aëre visæ sunt: Polydorus libro 16. Anno 1238. stella immensæ magnitudinis apparuit per aliqvot dies ante solis ortum, qvæ per longum cœli tractum veloci crebroqve cursu ferebatur; modo ignem præ se ferens; modò fumum post se relinqvens: ibidem.

Anno 1240. qvo Carmelitæ fratres in Angliam primò venerunt: hominum & animalium lues, ac totis mensibus tribus siccitas, reliqvis seqventibus densi & continui imbres extiterunt, qvos summa rerum omnium penuria subsecuta est. Belluæ marinæ in littore Anglico inter se visæ sunt pugnare: Balæus Cent. 4. cap. 1. in Appendice, ex Parisiensi. Anno 1241. tanta solis eclipsis facta est pridie Non. Oct. ut ipso die stellæ in cœlo conspicerentur, juxta Flores temporum. Anno 1242. stellæ magno numero de cœlo cadere visæ sunt: Balæus Cent. 4. cap. 3. in Append. ex Matth. Vuestmonasterio.

Sed tempus me deficeret, si omnia ostenta, prodigia, miracula, bella, famem, & similia, qvæ circa exortum & propagationem Mendicantium Monachorum acciderunt, commemorare vellem. Impletum est ergò id, qvod futurum prædixit Dominus in Johannis Apocalypsi capite 6. si abjecto & conculeato verbo suo, fabulis hominum credere mundus voluerit: vide locum.

p. 965. Observarunt tristissima hæc tempora istis qvoqve diebus multi boni & pii viri. Unde qvidam laicus Jodanem, generalem Prædicatorii Ordinis Magistrum primum post Dominicum, interrogavit, qvid causæ sit, qvòd post adventum Prædicatorum & Minorum, nulla ampliùs fuerit bona tempestas, nec terra produxerit fructus tanta copia, ut antea? Sed ei respondit Magister: Hoc justo DEI judicio fit. Postqvàm enim nos venimus in mundum, docuimus mundum fugere peccata, & cognoscere, qvæ antea non cognoscebant: sed ab illis nolunt cavere: unde sunt illis graviora, qvòd peccatum, scienter commissum, gravius est. Propter peccata verò hominum DEUS immittit sterilitatem, juxta Prophetam: Posuit terram fructiferam in salsuginem, à malitia inhabitantium in ea. Et dico vobis, nisi corrigatis vos, ex qvo scitis, qvid facere debeatis, graviùs puniet vos: ille cædes, lites, discordias, famem, caritatem, tempestates, & similia, qvibus DEUS, post Evangelii sui revelationem, ingratum mundum, & verbum ejus recipere nolentem, sed igne & ferro id perseqventem, justissimo suo judicio gravissimè punit?

Thevet in Cosmographia lib. 6. cap. 5.

IN Mecha Arabiæ urbe, nostrorum hominum peregrinationibus nobili, confluentes ex Persia, Ethiopia, Asia, Africa, Græcia, singulis annis, innumeri Mahumetani, postqvàm DEUM supplices oraverunt, ut ipsorum misereatur, & peccata eis condonet, tum per ministros ad hoc opus destinatos aqva toti perfunduntur: tres enim lagenæ plenæ in singulos exhauriuntur, qvo facto, nemo est, qvin certissimè credat, plenam sibi factam esse omnium criminum remissionem. Idem scribit Ludovicus Romanus in suis navigationibus libro 1. cap. 17. & de hoc plura in compendio meo orbis, si DEUS vitam annuere nobis dignetur.

Albertus, Abbas Stadensis, in Chronico. 151

AGathon I. natione Siculus, sedis annis II. Mens. V. Die IV. Obtinuit apud Constantinum, & Heraclium, & Tiberium, ut remitteretur qvantitas, qvæ dabatur pro Romani Pontificis electione facienda. Imp. 110. Rud. Papa 234. Sixto 5.

Idem fol. 188. Ecce habes (ô Firri) topographiam transmarinæ regionis & fortè ibis aliqvando sepulchrum Domini visitare. Tunc cogita, qvod dicitur:

Cœlum, non animum mutant, qvi trans mare currunt.

Vix aliqvos vidi, imò nunqvam, qvi redierint meliores, vel de transmarinis partibus, vel de sanctorum liminibus: unde autem est hoc, propter DEUM? Puta ex eo, qvòd debita devotione nec exeunt, nec redeunt. Deberent enim tali cognitione proficisci, qvali essent de seculo migraturi.

Idem. Anno Domini M. LXXVII. surrexit qvidam Straceburgensis Episcopus, amicissimus regis Henrici, & velociter vadens Romam, diu qvæsitum Regem invenit inter memorias Martyrum diversantem. De cujus adventu Rex lætior effectus, cœpit percunctari de statu regni, aut si omnia in pace consisterent? Cui ille indicavit novum Principem electum, factuqve opus esse, ut qvanto citiùs Teutonicam terram reviseret, ad confortandos amicorum ani-

re voles, de urbe tibi clanculò exeundum
est. Egressus igitur ex urbe Rex, noctu
p. 966 exiit Italiam, firmatisqve pro tempore re-
bus in Longobardia, venit in Teutoniam.
Lætati sunt de insperato adventu Principis
omnes civitates Rheni, & universi, qvi fa-
vebant parti ejus. Ab initio autem res gesta
est, ut seqvitur.

* Idem. Anno Domini M. LXXVI. Col-
loqvium maximum apud Oppenheim fa-
ctum est, ubi penè totius regni Principes,
sed maximè Saxonum & Alemannorum,
subjectioni Regis renunciabant, causam
prætendentes, qvòd à duobus Apostolicis
vocatus ad satisfactionem non venisset, &
pro hoc contemtu sententiam excommu-
nicationis in Romana Synodo accepissent:
cùm ipse tamen inauditus & absens fuisset.
Hac commotione coactus Rex, humiliter
Romam, utpote veniam ab Apostolico po-
stulaturus, inimicis non sperantibus, teten-
dit, inventoqve Papa in oppido Canusino,
ibi per triduum ante portam castri, deposi-
to omni regio cultu, discalceatus & lanis
indutus, perstitit, nec priùs cum multo fle-
tu Apostolicæ miserationis auxilium &
consolationem implorare destitit, qvàm
omnium, qvi ibi aderant, precibus & la-
chrymis intercedentibus, laxato tandem
anathematis vinculo, in communionis gra-
tiam & sinum matris Ecclesiæ receptus est,
acceptis ab eo in futurum vitæ suæ corre-
ctionis securitatibus multis. Accepit igitur
Rex in mandatis, ut anno integro Romæ
non discederet, eqvum non ascenderet, sed
in veste humili circuiret limina Ecclesia-
rum, orationibus & jejuniis reddens di-
gnum pœnitentiæ fructum. Qvod Rex hu-
militer adimplere satagebat.

Idem. Anno Domini M. LXXX. Bel-
lum inter Heinricum & Rodulfum juxta
fluvium Ellestram gestum est, in qvo Ro-
dulfus vulneratus in manu dextra, fugit
Merseburg, mortiqve jam proximus dixit
ad familiares suos: videtis dextram meam
de vulnere sauciam: Ecce hæc est manus,
qvâ Domino meo Henrico fidem firmavi
Sacramento, sed jussio Apostolica, Ponti-
ficumqve petitio, me ad id deduxit, ut ju-
ramenti transgressor, honorem mihi inde-
bitum usurpaverim. Qvis igitur finis nos
exceperit, videtis, qvia in manu, unde ju-
ramenta violavi, mortale hoc vulnus acce-
pi. Viderint ergò hi, qvi nos ad hoc insti-
gaverunt, qvaliter nos duxerint, ne fortè
deducti simus in præcipitia damnationis
æternæ. Et hæc dicens, diem clausit extre-
mum.

Idem. Anno Domini [illegible]. Calistus Pa-

itas usurparet copiam investiendi spiritua-
lia, sed libera electio fieret à clero & à po-
pulo, & sic insigniretur regalibus per sce-
ptrum: qvod Papa & Imperator confirmâ-
runt: sicqve facta est pax & concordia in
Ecclesia, & inter ipsos.

Idem. In Concilio Lateranensi erant
à Papa consecrati Episcopi duo Anglici, &
duo Scoti: Unus solo eqvo venerat, alter
pedes cum solo pedite. Erat ibi Episcopus
Hybernicus, qvi Henrico, Scholastico Bre-
mensi, retulit: se non habere alios reddi-
tus, præter tres vaccas lactantes, qvas in de-
fectu lactis parochiani sui per alias innova-
rent.

Idem. Anno Domini M. C. VI. ab urbe
verò condita DCCC. LVII. ab origine au-
tem mundi, ut qvidam dicunt V. millesi.
LVIII. Heinricus hujus nominis qvintus,
LXXXIII. ab Augusto, XI. patris sui anno
regnare cœpit, adhuc vivente patre. Me-
diante igitur Heinrico juniore, tantus apud
Moguntiam factus est in natali Dominico
totius regni Teutonici conventus, qvantus
per multa annorum curricula nusqvam est
visus. Referebant enim, qvi aderant, LII.
optimates ibi tunc vel eo amplius, laicos
affuisse, adeò, ut solus Dux Saxoniæ Ma-
gnus, qvem jam gravior ætas impediebat,
defuisset. Ibi supervenientes Apostolicæ se-
dis legati, Episcopus scilicet Albanus cum
Constantiensi, sententiam anathemathis in
Heinricum seniorem, dictum Imperato-
rem, à tot sibi succedentibus Apostolicis
sæpiùs promulgatam, scriptis simul & di-
ctis testificantes, universam multitudinem,
imò totam toto orbe diffusam Ecclesiam,
ab ejus communione, Christi & beati
Petri auctoritate, multis jam annis seqve-
stratam, confirmabant, & eò usqve senten-
tia invaluit, ut Heinrico diadema tollen-
dum, & ad filium decernerent transferen-
dum.

Venerunt ergò Principes ad eum Hin- p. 967
gelesheim, scilicet Moguntinus, Colonien-
sis, Wormatiensis, & Imperialia ab ipso ex-
egerunt. Qvo reqvirente, qvare? objece-
runt ei in conferendis Abbatiis & Episco-
patibus Simoniam. Qvibus Imperator:
Dic Moguntine, dic Colonienses, per no-
men æterni DEI, qvid à vobis receperi-
mus? At illi dixerunt, nihil. Et Imperator:
Gloria in excelsis DEO, qvia vel in hac
parte inventi sumus fideles. Certè hæ ma-
ximè dignitates potuissent magnum qvæ-
stum nostræ Cameræ impendisse. Domi-
nus Wormatiensis novit, & nos novimus,
utrùm qvæstu vel gratia ipsum receperi-
mus. Nolite temerare fidem vestram: Ec-

filio, Imperialibus se vestivit, hæc dicens: hæc Imperialis honoris sunt insignia, hæc mihi præstitit æterni regis pietas, & Principum concors electio. Potens est DOMINUS, nos in his conservare, & manus vestras à cœpto opere cohibere, qvamvis simus armis & militia destituti. Securi enim de tali violentia nobis non præcavimus, sed terror DEI vos coërceat, qvos pietas non revocat. Qvòd si neutrum reveremini, ecce præsentes sumus, non possumus refragari. Hæsitant Pontifices: sed instinctu Moguntini accepto conamine, Regem adeunt, coronam de capite rapiunt, & de sede detractum cum omnibus Imperialibus exuunt. Imperator confusus sic ad eos loqvitur. DEUS ultionum DOMINUS videat, & vindicet, qvam facitis iniqvitatem. Ignominiam sustineo antea inauditam, sed delicta juventutis meæ luo à justo judice: sed vos immunes non eritis, qvia jusjurandum prævaricati estis. Non prosperetur honor vester, sit portio vestra cum eo, qvi tradidit Christum. Illi obturantes aures suas, recedunt: filio Imperialia deferunt. Et filius patrem expulit à regno.

Venit Imperator in Ducatum Limborch. in venit invenatione qvendam Principem, qvem eodem Ducatu privaverat. Hic ut audivit rem gestam, misertus est ejus. Collegit ergò 800. loricatos, & perduxis eum Coloniam. Colonienses receperunt eum, statimqve filius obsedit Coloniam. Crescente autem obsidione, Cæsar noctu elapsus fugit Leodium, & qvia ad eum plurimi convenerunt, statuit dimicare. Qvem cùm filius persequeretur, statuit occursum ejus ad aqvas Masanas. Rogavit autem, ut, si victor existeret, filio parceretur. Commissum est prælium, & pater prævalens, fugavit filium trans pontem, & multi occisi sunt gladio, & aqvis plurimi suffocati. Denuò prælium instauratur, pater vincitur, & comprehenditur. Qvanta vir ille magnificus pertulerit opprobria, indignum est relatu. Petivit tandem ab Episcopo Spirensi, qvi amicissimus suus fuerat, ut præbendulam in Spira sibi conferret, ubi ipse glorioſum monasterium sanctæ Virginis construxerat. Sed Episcopo renuente, Cæsar suspirans cum lachrymis exclamavit: Miseremini mei saltem vos amici mei: qvia manus DOMINI me tetigit. Mortuus est autem Leodii, stetitqve in deserta capella inhumatus 5. annis. Tandem apud Spiram sepelitur.

Idem. Anno Domini M. CXI. Heinricus Rex juvenis, transcensis Alpibus, perta, qvatenus in Catholicæ fidei observantia integer, in Apostolicæ sedis reverentia promptus, in Ecclesiarum defensione solicitus existeret. Sed Rex jurare noluit, dicens, Imperatorem nemini debere jurare, cui juramentorum sacramenta ab omnibus sunt exhibenda. Facta est contentio inter Papam & Regem, interceptum est opus consecrationis. Statim armatus Regis exercitus injecit manus in Clerum, exuentesqve eos vestibus sacris spoliaverunt. Romani, videntes, injuriari Clerum, proruunt ad obsistendum, ortumqve est in Ecclesia beati Petri bellum tale, qvale non est auditum ab annis antiqvis.

Prævaluit autem exercitus Regis, attriveruntqve Romanos interfectione magna nimis. Et repleta est domus sanctificationis cadaveribus, profluxeruntqve de acervis mortuorum rivi sangvinis adeò, ut Tiberina fluenta mutarentur in colorem sangvinis. Papa verò & cæteri, qvi occisioni superfuerant, in captivitatem ducti sunt, Cardinales, funibus in colla missis, junctisqve post terga manibus, & de civibus immensæ catenatorum catervæ nudi deducti sunt.

Postqvam igitur profecti de Roma venerunt ad primæ mansionis locum, accesserunt qvidam Episcopi ad Papam, dicentes: Magnus dolor est cordi nostro, sanctissime Pontifex, de tanto facinore, qvod commissum est circa te, & clerum tuum, & cives urbis tuæ. Sed mala hæc, exigentibus nostris peccatis, improvisa magis, qvàm deliberata fuerunt. Consenti itaqve nobis, & complacare Domino nostro Regi, & perfice in eo opus benedictionis tuæ, ut & ipse complaceretur tibi.

Qvibus ipse respondit: qvid dicitis fratres? Virum hunc iniqvum, virum sangvinum & dolosum, à nobis dicitis consecrandum? Benè expiavit manus suas ad percipiendam consecrationem, qvi aras DEI perfudit cruore Sacerdotum, & domum sanctificationis replevit cadaveribus interfectorum. Absit à me verbum hoc. Cumqve illi dicerent, cautum esse saluti suæ, & eorum, qvi erant capti, respondit libera voce: Non timeo Dominum vestrum Regem, occidat corpus, si vult, ampliùs non habet, qvod faciat. Multum qvidem prosperatus est in cæde civium, & Cleri: sed dico vobis in veritate, qvia de cætero non assequetur victoriam, nec videbit pacem in diebus suis, sed nec filium generabit, qvi sedeat in throno ejus.

Cumqve hæc renunciata fuissent Regi,

miter provoluti pedibus ejus, orabant dilationem vitæ.

Tunc Pontifex, largiter fusis lachrymis, conteſtatus eſt cordium conſpectorem, ſe malle mori, qvàm cedere, ſi non præpediret ovibus Chriſti jure impendenda compaſſio. Fecit igitur, qvod neceſſitas imperavit, promiſitqve, ſe Regem conſecraturum, ut captivitas relaxaretur. Reverſiqve in urbem Papa & Cardinales, fecerunt Regi ſecundum voluntatem ejus, extorto qvidem obſeqvio, dederuntqve ei privilegium ſuper omnibus, qvæ deſideravit.

Idem. Veniente Rege Friderico prope Romam, miſerunt Romani legatos ſuos ad Regem in caſtra, qvi dicerent, paratum eſſe Senatum, & univerſos cives urbis, ad eum excipiendum cum triumphalibus pompis, ſiqvidem Imperatorio more ſeſe exhibuiſſet. Qvo percontante modum, qvo ſeſe exhibere deberet, illi ajebant: Regem propter ad piſcendum imperiale faſtigium Romam venientem, decere venire more ſuo, hoc eſt, in curru aureo, purpuratum, agentem præ curru ſuo Tyrannos bello ſubactos, & divitias gentium. Præterea oportere eum honorare urbem, qvæ caput eſt orbis, & mater imperii, & dare ſenatui, qvæ edictis præfixa ſunt, videlicet xx. millia librarum argenti, ut per hoc ſuſcitentur animi Senatus ad benevolentiam, & exhibeant ei honorem triumphalem, & qvem electio Principum regni creavit Regem, authoritas Senatus perficiat Cæſarem.

Tunc Rex ſubridens: Grata, inqvit, promiſſio, ſed cara & dura emtio. Magna reqviritis, ô Viri Romani, de exinanita camera noſtra. Puto autem, qvia occaſionem qværitis adverſum nos, imponendo non imponenda. Conſultiùs verò agetis, ſi his omiſſis, amicitiæ potiùs, qvàm armorum ceperitis experimentum. At illi pertinaciùs inſtabant, jura civitatis nullatenus irritanda, alioqvin urbis introitum obſerandum. Rex autem reverenter vocavit * Dominum Adrianum Papam in caſtra, propter participationem conſilii. Siqvidem Romani Papam in multis offenderant. Veniente ergò eo in caſtra, Rex feſtinus ei occurrit, & deſcendenti de eqvo tenuit ſtrepam, duxitqve per manum in tentorium, factoq; ſilentio, locutus eſt Dominus Bauenbergenſis Epiſcopus verbum ex ore Regis & Principum, dicens:

Honorabilem ſanctitatis tuæ præſentiam, Apoſtolice Pontifex, ſicut dudum ſitienter deſideravimus, ita nunc lætanter ſuſcipimus, gratias agentes omnium bonorum largitori Deo, qvi nos deduxit, & adduxit collecta, adduxerit Principem ſuum ad tuam beatitudinem, provehendum ad culmen Imperii: ſiqvidem eſt nobilis, prudens, victorioſus, Deum timens, pacificus, catholicæ cultor fidei, & ſanctæ Romanæ Eccleſiæ venerator. Ecce te venientem excepit intrepidus, ſanctiſſimis tuis veſtigiis humiliter inclinatus. Ergò venerande pater, tu circa ipſum peragas, ut qvæ ei deſunt de plenitudine imperialis culminis, per tuæ benedictionis munificentiam ſuppleantur.

Frater, ait Papa, verba ſunt, qvæ loqveris. Princeps tuus debitam beato Petro hac vice non exhibuit reverentiam: nam ſiniſtram (Grande nefas ſcilicet, dignumqve Papali zelo.) nobis ſtrepam tenuit, cùm dexteram debuerit tenuiſſe. Rex ſe excuſat, aſſerens, ſe in tenendis ſtrepis minimùm ſtuduiſſe, & hunc defectum non ex indevotione, ſed ex inſcientia proveniſſe. Tu, inqvit, ſancte pater primus es, qvem tali ſumus obſeqvio venerati. At Papa, Rex veſter per ignorantiam minima negligit, qvomodo maxima expediet? Rex aliqvantulum motus ait: vellem inſtrui, mos iſte verùm ex benevolentia ſit, an ex debito? Si ex benevolentia, cauſari non potero ſuper eo, qvod feci non de jure, ſed de arbitrio. Si ex debito, qvid refert inter ſtrepam dextram & ſiniſtram, dummodò ſervetur humilitas, & Princeps ad pedes ſummi Pontificis incurvetur. Inter hæc & talia fine oſculo receſſerunt.

Rex iterum hortatu Principum Papam revocat, & reverenter ſuſcipiens redeuntem, ſtrepam dextram Papæ tenuit, & ſederunt. Omnibus ſuper hoc exhilaratis, iterum Papa: Princeps, ait, veſter reqvirat beato Petro Apuliam, qvam Wilhelmus Siculus per vim poſſidet, & ſic ad nos redeat coronandus. Ad hæc Principes: San- p.969.
cte Pater, ſupra vires noſtras eſt, qvod poſtulas, attriti ſumus laboribus & expenſis, qvaliter nunc Apuliam reqviremus? Opus conſecrationis impleas, ut ſic ad patriam redeamus, & reſpiremus paululum de labore, poſtmodùm ad agenda, qvæ debemus, redibimus expediti. Papa conſentit, conſilium fit de introitu urbis, & cavendis inſidiis Romanorum.

Dux autem Heinricus acceſſit ad Papam, ſupplicans, conſecrari ſuum electum Geroldum. Renuit Papa, ſolicitatus per literas Archiepiſcopi Hartuvici. Manè facto, præcedente Papa cum Cardinalibus, Rex venit cum omni exercitu ſuo, & Papa ſuſcepit eum ad gradus, intrantesqve domum Petri, aggreſſi ſunt opus conſecrationis. Miles armatus vallabat templum.

te, victoriam obtinuit gloriosè. Papa ergò cum muneribus ei mandavit: Cras consecrabo electum tuum & factum est ita. F. Anno Domini 1155. Imper. Friderico 1. Papa Adriano 4.

Idem. Christianus Moguntinus & Philippus Colonienſis, per manum Hyacinthi Cardinalis receperunt nova pallia, refutantes omnem hæresin, & schisma, præcipuè Octaviani, Uvidonis, & Johannis, sic dicente qvolibet:

Ego. N. anathematizo & refuto omnem hæresin, extollentem se adversus sanctam Romanam Ecclesiam Catholicam, præcipuè verò schisma Octaviani, Widonis & Johannis, & ordinationes eorum irritas judico, & eis contradico, ac, & modò & in antea me obediturum, juro, promittoqve fidelitatem sanctæ Romanæ Eceleſiæ, & Domino meo Alexandro, & Succeſſoribus ejus juſtè intrantibus, ipſiqve ſerviam absqve omni malo ingenio contra omnem hominem, ſecundum ordinem meum. (Ecce tibi myſteria Romanenſia.) Conſilia ejus, qvæ mihi ſcripto certo mandaverit, vel ipſe commiſerit, nulli hominum prodam, nec etiam pro periculo corporis aut membrorum. Legatum Eccleſiæ Romanæ honorabo, & ducam & reducam, & juvabo expenſis. Sic me DEUS adjuvet, & ſancta hæc Evangelia.

His verbis dabantur pallia: In Nomine Patris, & Filii, & Spiritus ſancti, & in honore DEI genitricis Mariæ, & ſanctorum Apoſtolorum, Petri & Pauli, & ſanctæ Eccleſiæ Romanæ, & Domini Alexandri Papæ, tradimus tibi Pallium, ſumtum de beatiſſimo corpore Petri Apoſtoli, ut eo utaris in confectione Sacramentorum, & Corporis & Sangvinis DOMINI, & conſecratione Eccleſiarum & chriſmatis, & ordinatione Clericorum, & celebratione Synodorum, ſecundùm Eccleſiæ conſvetudinem, Amen. F. Anno 1070. Imp. Henr. 3. Papa Alexandro 2.

Idem. Papa in Concilio Lugdunenſi ſcilicet die Jacobi, contra Imperatorem excommunicationis ſententiam renovavit, & eum ab Imperiali culmine authoritate propria depoſuit, & hanc depoſitionem per totam Eccleſiam promulgavit, præcipiens ſub interminatione excommunicationis, ut nullus eum Imperatorem de cætero nominaret. Qva ſententia per Mundum volante, qvidam Principum cum multis aliis reclamabant, dicentes, ad Papam non pertinere, Imperatorem vel inſtituere, vel deſtituere, ſed electum à Principibus coronare. Interea Papa ſolicitari fecit Principes, ut Henricum Landtgravium, cognomento Raſpe, multis evictus precibus Imperium acciperet. F. Imper. Friderico 1. Papa Alexandro 3.

Idem. Papa Gregorius 7. inſolentias Imperatoris Henrici 4. contra Eccleſiam metuens, Principes ſuper electione alterius ſolicitavit, ſed nihil profecit, qvia qvidam Principum ei reſcripſerunt:

Non eſſe ſui Juris, Imperatorem ſubſtituere, ſed tantùm, electum à Principibus coronare.

Idem. Johannes 22. ætatis ſuæ anno 90. Avinione moritur, relinqvens in theſauris ſuis ingentem vim auri atqve argenti: cujus recta computatio fuit aurearum drachmarum 105. millia: hoc eſt, millies 25. millia: qvod ſcripſiſſe arduum qvippe videtur, nec legitur aliis temporibus Eccleſia Romana fuiſſe locupletior. F. Anno 1134.

Idem. Anno Domini M. CC. XLVIII. cœperunt in Eccleſia DEI mirabiles & miſerabiles hæredici pullulare, qvi pulſatis campanis, & convocatis Baronibus & Dominis terræ, in Hallis Svevorum ſic prædicaverunt in publica ſtatione:

Primò, qvòd Papa eſſet hæreticus, omnes Epiſcopi & Prælati Simoniaci & hæretici, inferiores qvoqve Prælaticum Sacerdotibus, qvia in vitiis & peccatis mortalibus hærerent, non haberent auctoritatem ligandi & ſolvendi, & omnes iſti ſeducerent, & ſubduxiſſent homines. Item, qvòd Sacerdotes in peccatis mortalibus conſtituti, non poſſent conficere Sacramentum Altaris. Item, qvòd nullus vivens, nec Papa, nec Epiſcopi, nec aliqvi alii poſſint interdicere divina, & qvi prohiberent, eſſent hæretici & ſeductores, & licentiaverunt in civitatibus interdictis, ut Miſſas audirent ſuper animas ipſorum, & Sacramenta Eccleſiaſtica libera perciperent, qvia ipſis perceptis, mundificarentur à peccatis. Item, qvòd Prædicatores & Fratres Minores perverterent Eccleſiam falſis prædicationibus, & qvòd omnes Prædicatores, & Fratres Minores, Ciſtercienſes qvoqve, & omnes alii pravam vitam ducerent & injuſtam. Item, qvòd nullus eſſet, qvi veritatem diceret, & qvi fidem juſtam opere ſervaret, niſi ipſi & eorum ſocii, & ſi ipſi non veniſſent, anteqvam DEUS in periculo dimiſiſſet ſuam Eccleſiam, priùs ipſos de lapidibus ſuſcitaſſe, vel alios, qvi Eccleſiam DEI vera doctrina illuminaſſent. p. 97

Prædicaverunt etiam: Hucusqve veſtri Prædicatores ſepelierunt veritatem, & prædicâruut falſitatem, nos ſepelimus falſitatem, & prædicamus veritatem. Et in fine:

illorum mundi luminum, Solis & Lunæ, defectu noſtra delicta, qvibus DEUM ejusqve legem & verbum derelinqvimus, qvibusqve à DEO ad Satanam, à lucè ad tenebras, à vero ejus cultu ad ſuperſtitiones & varias idolomanias deficimus, gloriam divinam obſcuramus, & ſangvinem JESU CHRISTI pedibus conculcamus.

Et ſanè Funccius in Chronolog. refert, anno Chriſti 1154. Cal. Octobris Solem per integrum diem obſcuratum fuiſſe. Terra qvoqve iisdem temporibus ſæpius contremuit. Anno 1156. Calend. Junii grandinis vehementia & tempeſtatis vis adeò invaluit, ut non modò ſegetes perderet, arboresqj dejiceret, ſed ædificia qvoqve & munitiones plurimas humi ſterneret, & campanas aliqvot turribus deturbatas confringeret, ut Urſpergenſis indicat. Signum etiam crucis in Luna apparuit: Vincentio & Ranulpho lib. 7. cap. 22. in Polychronico teſtibus: qvod absqve dubio crucem, afflictiones, & pericula, Eccleſiæ à Mendicantibus Monachis imminentia, ſignificavit.

p.964 Anno 1157. Non. Septembris ut Erdfordienſis habet, cœlo ſereniſſimo tres ſoles, & paucis pòſt diebus totidem Lunæ conſpectæ ſunt, & in Luna medium locum occupante crux maximi candoris apparuit. Aſtrologi vaticiniati ſunt hinc diſcordiam inter Cardinales de creando Pontif. Max. ac inter Electores in Imperatore eligendo. Sed dubio procul portendit etiam ſemina diſcordiarum, qvæ Monachi iſti in Eccleſia longè latèqve ſparſerunt.

Anno 1162. qvando Carmelitæ in Europa increbreſcere cœperunt, tanta maris exundatio oborta eſt, qvanta à diebus antiqvis non eſt audita, in qva multa millia hominum & jumentorum perierunt: Helmodo auctore lib. 2. cap 1. de Sclavis. Nec multò pòſt Oceanus limites ſuos egreſſus per duodecima milliaria, multa hominum millia utriusqve ſexus, & diverſæ ætatis, maximè verò circa Viſurgim, abſorpſit, ut Trithemius in Chronic. Hirſaugienſ. teſtatur. Lupi qvoqve incredibili ferocia parvulos ab uberibus maternis raptos, crudeliter devorârunt: Vincentius lib. 29. cap. 16.

Anno reparatæ ſalutis 1204. qvo nati ſunt primùm Dominicani, ſangvinolentum Monachorum genus, & Albigenſium, vitiorum Cleri inſectatorum hoſtes acerrimi, Calend. Aprilis tantus rubor in cœlo apparuit, ut ignis ab omnibus crederetur: Balæo teſte Cent. 3. cap. 57. in Appendice ex Matthæo Pariſio. Eodem anno Lutetiæ reticis.

Anno 1207. qvando Franciſcus ſub Evangelii fuco Minoritas generavit, ventus repentinus domos, & arbores proſtravit, ut prodidit Johannes Everisdenus Monachus. Seqventi anno cœlum in Anglia igne rubeſcente micans, horis ſex continuis viſum eſt: Polydorus libro 5. Flumina etiam paſſim majorem in modum exundaverunt: Epitome mundi. Eodem anno tanta aqvarum inundatio fuit in Galliis, ut id ſeculum majorem non viderit. Anno 1209. tonitrua horrenda, imbres impetuoſi extiterunt: hyems aſperrima & diuturna ſeqvuta eſt: hinc fames & rerum neceſſariarum penuria inaudita: Chr. Hirſaug. & Nauclerus Generat. 41. Anno 1213. peſtilentiſſima lues majorem in modum ſæviit Romæ, ut decimus qvisqve vix remaneret ſuperſtes: Chr. Ful.

Anno 1224. qvo Dominicani fratres ex Italia in Angliam primò venerunt, multæ pluviæ & tonitrua fuerunt, & grandines ceciderunt inſtar lapidum qvadrangularium, ad ovorum qvantitatem, qvibus arbores, vineæ & ſegetes ſunt deſtructæ, atqve homines contriti. Aves etiam per aëra volitantes, carbones ignitos roſtris deferre, & domos incendere videbantur: Balæus Cent. 3. capite 84. in Appendice ex Londinenſi Chronico. Idem ibidem ex Matthæo Pariſienſi hæc refert: Mirabiles in Anglia fuêre tempeſtates, & horrenda tonitrua, ventus furibundus, & ſegetum ſuffocatio, qvæ ædificia diruerunt, Eccleſias & arbores proſtraverunt, & naves ſubmerſerunt.

Idem capite 91. ejusdem Centuriæ in Appendice inqvit: Anno Domini 1226. qvo Franciſcani fratres ex Italia in Angliam venerunt; ſupervenit ventus à ſeptentrione, qvatiens domos & pomæria, hos Minores ſine dubio prænotans: ex Londinenſi Chronico. Anno 1227. in montibus Salviis terra usqve adeò commota eſt, ut ex ædificiorum ruinis ad hominum qvinqve millia perierint. Ex montium lateribus magnæ moles avulſæ, in ſubjectas valles non ſine cùm hominum tum pecudum detrimento provolutæ ſunt: Platina in vita Honorii III. Sabellicus Enneades 9. lib. 6.

Anno 1228. tantæ tenebræ ex ſolis deliqvio obortæ ſunt 6. Junii, ut noctem eſſe crederent, & ſtellæ in cœlo apparerent: Schædelius ætate 6. Ea hyeme cœlum flammis coruſcavit, turres & templa fulmine tacta fuerunt: Polydorus libro 16. Anno 1230. in die Converſionis Pauli, dum Epiſcopus Londini ad altare ſtaret, ſubitò ob-

imago Leonis, ligati funè ad columnam, in qva erecta ducis Albani consistebat statua: cum superscritione: Dux Albanus. In collari autem fasciæ Leonis inscriptum erat: Inqvisitio. Hanc musculus qvidam abrodendo confecit & dissolvit, cum inscriptione: Leonem Loris Rosis Mus Liberat: hoc est, *Rodendo stricti solvit mus vincla leonis.* In altera facie nummi stabat Papa & Rex Hispaniæ, leonem annuendo & incitando ad se vocantes, & ostendebatur ei lorum collare, ut illud iterum sibi sineret circundari: Leo autem renuit, avolatqve, his inscriptis verbis: Vinciri Leo pernegat. Imper. Rudolpho 2. Papa Sixto 5.

1588. *Adamus Nachenmoser.*

*

TUrca, qvando ultimam expeditionem suscipiet contra Christianos, in omnem attentissimus erit occasionem, præsertim verò probè observabit dissidia & discordias Christianorum. Turci enim semper, omnibus diebus festis, qvando conveniunt in templis suis solenniter, ad faciendas preces, sub finem elevant supplices ad DEUM manus, & uno corde, ore, ac voce DEUM poscunt, vindicem contra Christianos stringere dextram velit, dicentes: Omnipotens DEUS, obnixè te rogamus & obsecramus, ne unitatem largiaris Christianis. Ipsimet namqve perhibent Turcæ, Christianis inter se mutuò convenientibus, pacemqve colentibus, semper victoria se cadere, & devinci. Igitur qvando Turca animadverterit, intestinis sese lacessere Christianos bellis, iisqve maximis eorum optimos cecidisse milites: Principes autem belligerandi labore fessos, & militiæ pertæsos: tunc Christianos nullo negocio, tanqvam urbem orbam mœniis suis & portis; expugnabit, capiet, & exscindet.

Idem. Huc qvadrat Prophetia qvædam Turcarum, qvæ magna trepidatione colitur ab ipsis.

Patissa homotz ghelur, Ciaferum memleketi alur, Keuzul almaialur, Kapzeler, jedi yla degh Gyaur Keleci cſikmasse, on iki yladegh on laron begligh eder, Cui iapar, baghi diker, bahcsai baghlar, ogli kezi olur: onichi, ylde nſſora, Hiſtianon Keleci cſicharol Thurchi ghereſine Tuskure.

Id est: *Imperator noster veniet, Ethnici Principis Regnum capiet, Rubrum qvoq; Pomum in potestatem suam rediget. Qvòd si in septimum usqve annum Christianorum gla-*

De hoc vaticinio explicando contendunt ipsi Turcæ: qvidam de Orientali Græco, qvidam de Occidentali Romano id accipunt. At qvòd priorum opinio locum habere neqveat, eo adducor, qvòd jam pridem anni 7. illi & 12. effluxerint. Ergò posterioribus rectè visum est, imprimis, qvia ipsi Turcæ per Urum Pompai Romam intelligunt, qvod etiam in voce Urum, per apocopen, liqvere potest.

Idem. Inter alias occasiones, qvas in pernitiem nostram Turca solet captare, insignis hæc est: qvòd, in Occidente Christianis se mutuis bellis conficientibus, ipse aciem struit, ut ascendat qvasi tempestas, & qvasi nubes, ut operiat terram ipse, & omnia agmina ejus, & populi multi cum eo. Dicit enim: Hi omnes habitant sine muro, vectes & portæ non sunt eis. Qvemadmodum etiam domi, peracto cultu Mahometis, in delubris, omnes Turcæ magna voce vota faciunt, ut eorum DEUS in Christianorum ditionibus bella ferere, tumultusqve ciere dignetur: ut hoc pacto à se supprimi facilius, & eradicari possint.

Idem. Huc etiam haud parùm faciunt pii cujusdam hominis carmina, superioribus seculis ab ipso de Roma composita:

Roma diu titubans, longis erroribus acta,
Concidet, & Mundi desinet esse caput.
Ecclesiæ Censura, Fides, Dissensio Romæ,
Regnaq; de medio sunt removenda priùs.
Qvi latet Error, erit Publicus, Connubia fœda
Fient, tolletur hinc Pudor, inde Timor.
Post homo peccati veniet, qvem Spiritus oris
Christi perdet, erit postq; Suprema dies.

Et sanè magna animorum perturbatione & suspiriis, in Ecclesia, anno Domini 327. percrebuit, atqve reipsa postmodùm, anno labente 627. confirmatum fuit; in promtu jam esse Hominem peccati, Papam, & Antichristum: qvi se nullo jure, neqve divino nec humano, sed mera vi & dominandi libidine, Caput in hoc orbe passim, & in ipsa Ecclesia, haberi velit. Eo enim tempore de medio remota fuêre Regna Cæsaris & Ecclesiæ, Romanæqve subjugata Bestiæ sqvaluêre. Eo tempore latuit Error horrendæ Idololatriæ, meretriciusqve Papatus uni saltem & alteri verè fuit cognitus: atqvi, Luthero cum sacra Scriptura veniente, patuêre doli, abjuratæqve rapinæ: errorq; planè publicus in toto mundo factus est.

De hac prostitutione Papæ Joachimus Abbas Siculus, haud infeliciter, ante annos 250. suam sententiam, tamqvam præsagium qvoddam, reliqvit: cùm dixit, fore,

producit, qvibus ait, ante Supremam diem Asiæ Regnum Orientale in flore futurum, at Occidentis Imperium collapsurum esse.

Idem. Singulare qvoddam prodigium recensent in catalogo suo Jobus Fintzelius, & qvidam Goldwurm: qvòd in Transylvania, Anno 1556. cœlo sudo, comparuerit, hujusmodi litteris & verbis: J. N. R. J. M. D. LVI. JAHR, EIN ENDE DIESES REICHS. Hoc ita se habente, qværi potest, de qvo Regno, duobus existentibus, id sit intelligendum? Respondeo ego, qvòd de utrisqve, Spirituali & Politico: & hoc ipsum astruo duabus rationibus aut conjecturis. 1. Qvia prioribus 4. litteris significatur titulus Crucifixi, cui hoc universum jure hæreditário debetur. 2. Qvia eodem tempore is ipse & Fryburgi in Misnia visus est sridi insidere, tanqvam pro tribunali, ut disceptaret cum gentibus de regno suo spirituali. Deinde verò per se manifestum est, his signis anni tempus notari: videlicet, M. D. LVI.

Sed qvid de fine? Puto, & eum, collatione qvadam temporum Noæ & hujus nostri seculi, indagari posse. Nam qvemadmodum indicta pœna Diluvii, DEUS ad pœnitentiam agendam peccatoribus annos 120. dedit: ita haut præter rationem erit, si dixerimus, hoc prodigio diem novissimum prænunciari, & ideò etiam 120. supereste annos, qvibus sit pœnitendum hominibus. Qvemadmodum autem seculo Noæ, ad 100. solummodò annos, pœnam DEUS distulit: ita conjicio, tempus ultimum similiter annis tantùm 20. abbreviatum fore; ut hac ratione non absurdum sit, si Finem Mundi constituamus in anno DOMINI 1656.

Qvid, qvòd etiam signa conveniunt utriusqve seculi! Nam qvemadmodum hujus universi inundationem, tempore Noæ, haud sine causa, mirabilis & insolita qvædam Stella præcessit: ita hujus universi deflagrationem, nostro seculo, non sine ratione, tot horribiles cometas, Anno 72. & 77. &c. præcipuè verò Stellam qvandam novam præcedere judicamus. Conjiciant autem homines de eo, qvicqvid & qvàm diu velint: certè diem atq; horam ignoramus: & tamen accuratè imminere scimus.

Idem. Hoc exigit à veris & dignis Christianis D. Petrus; scilicet vitam sobriam, & vigilantem. Satis enim esse dicit, qvòd indignè peracta huc usqve vita nostra sit, secundum abominationem mundanam & gentilitiam; cùm versaremur in luxurie, [illegible] ludibrio excipit monita Petri, Apostoli Christi. Nam suis aulicis, Cardinalibus, Prælatis, Episcopis, Sacerdotibus, Clericis, Monachis, & Nonnis copiam facit omnium hujus mundi delitiarum ita, ut qvidvis agant pro lubitu, unico excepto, ne pietati dent operam: Romana enim *exeat ex aula, qvi cupit esse pius.* Igitur placet illi hoc suum symbolum: Edite, bibite, ludite, scortamini, modò non sitis Lutherani, aut cantetis; DEUS misereatur nostri.

Idem. Cùm apud Chamum Tartarorum Cæsarem 4. aliqvando Monachi legatione fungerentur, & ibidem qvoqve Turcarum Imperator suos haberet Sacerdotes, qvorum illi, Christi; hi verò, Mahometis amplectendam esse religionem, persvadere Tartaro vellent, homo gentilis, optione datâ, cùm offenderetur intolerabili neqvitia Papæ, & Sodomitica Babylonicæ meretricis abominatione, potiùs Alcorano Mahometico, qvàm Papæ concedere voluit: ut hac ratione (præterqvàm, qvòd intra & extra Ecclesiam aliàs, innumerabiles animas, poculo suo meretricio potas, secum diabolo mancipat) Alcorano frigidam suffuderit Papa. p. 978.

Idem. Qvidam Nicolaus (de qvo suprà etiam) in Helvetiâ, visione sibi revelatâ, Pontificium caput vidit, coronatum gladiis. Animadvertit autem, tres è facie prodeuntes in Diadema coire enses, & tres alios in ipsam faciem Papæ & os impingi: prioribus qvidem coronæ gladiis, haud absqve mysterio, videtur illius in Ecclesiâ Tyrannis innui: posterioribus verò pœna. Et qvantum ego colligo, primus è prioribus ensibus Idololatriam Papæ notat: secundus dominium in Ecclesiam, & tertius in politiam significat. E posterioribus autem primus confusionem ejus spiritualem prodit, qvæ facta fuit à Luthero ore: secundus suppressionem ejus temporalem portendit, qvæ fiet à Turcâ, armis: tertius eradicationem ejus æternam innuit, qvæ fiet ab ipso Filio DEI, sulphure & igne. Qvo enim qvis peccat, eo punitur.

Idem. Qvemadmodum horribili casu, irato DEO, corruit urbs Hierosolyma, Templum concidit, & Sacerdotium excisum fuit: reliqviæ verò Judæorum, atqvè immitis Vespasiani, ad hunc usqve diem, ignaræ, qvò fata ferant, hinc inde, ludibrio mundi propositæ, vagantur: ita utiqvè eadem fortuna manet Romam, eadem miseria Lateranense Fanum, eadem pestis & calamitas universum Papatum, idem deniqve exsilium, excidiumqve omnes Idololatras Pontificios, qvi cum Judæis unâ voce

videbo. Sed in una die, venient plagæ tuæ, mors & luctus, & fames, & igne comburêris; qvia fortis est DEUS, qvi judicabit te, Apoc. c. 18. v. 7. 8.

Idem. In hoc estis mihi reprehendendi vos, ô Lutherani; qvòd, cùm summo studio contagiosa Papatus tabernacula vitare deberetis, insuper eum in vestra recipitis: & tamen interim hoc facientes, haberi vultis Christiani. Sed ejusmodi homines sunt arundines illæ, qvæ hinc inde turbantur à ventis in deserto: calidum & frigidum ex uno ore spirant: dicuntur etiam Neutrales, qvia ventris alendi gratiâ, cum Papâ Papistæ, cum Luthero & Christo Christiani, aut Lutherani cupiunt esse. Neqve verò eo excusantur, qvod ajunt: se cum Lupis ululare discere. Viderint olim Hypocritæ, qvid sit offendere simplices Christianos: qvid sit currere cum illis, & scortari.

Idem. Vos qvidem, ô domini mei Cardinales, (dicebat olim Monachus ille, Johannes de rupe scissâ) mementote, cùm magno supercilio possideatis aliena bona Romanorum, Græcorum, & Germanorum Cæsarum, eaqve abliguriatis: omnia repetitum iri ab insatiabili vestrâ gulâ, & cruentis manibus.

Idem. Signum indubitatum ultimæ ruinæ Gogi ponit Ezech. cap. 38. v. 14. Cùm habitaverit populus meus Israël confidenter: qvando nimirum satietas Evangelii ceperit ingratum populum, ut jam inde nauseare incipiat; tum demum virgam suam DEUS expediet, eamqve deinceps in fornacem conjiciet. Et jam ecce venit, & factum est, ait DOMINUS DEUS, &c.

Idem. Haud injuria qvoqve Romam attinere videntur hi rhythmi, ut & penè universum mundum:

Recesserunt omnia; Lex à Sacerdotibus, justitia à Principibus, consilium à senioribus, fides à populo, timor à servis, reverentia à subditis, charitas à prælatis, disciplina à literatis, studium à scholaribus, honestas à juvenibus, religio à Monachis, devotio à monialibus, fidelitas à militibus, concordia à civibus, communitas à rusticis, veritas à mercatoribus, largitas à divitibus, castitas à virginibus, mœror à viduis, pudicitia à conjugatis, obedientia à liberis.

Idem. Maximilianus 1. cùm tempore qvodam cogitabundus, altiùs Imperii rebus intenderet, ad consiliarios suos inqvit: qvî mihi temporem à risu, DEO tam mirabili-

nisi tu melius de summa rei prospicias, actum est de nostrâ gubernatiunculâ.

Petrus Lindebergius. 1588

VAchii qvove moritur 21. Julii Illustrissima D. Sophia, nata & ipsa ex stirpe Wirtembergensi Friderici Wilhelmi, Saxoniæ Ducis, uxor: debilitata sub ipsâ eclipsi dolore abortivi partus, anno ætatis 26. & moritur qvidem valdè piè. Nem S. literarum lectioni & meditationi, ab ineunte ætate erat dedita. Itaqve sensibus adhuc integris, maritum ad constantiam veræ religionis adhortata est. Præcessit obitum ejus prodigium hoc: qvòd cervinum cornu, Insigne Wirtembergensis gentis, ante annos circiter XX. à cervo abjectum, ac parieti de more affixum, die 19. & 20. Septembris sangvinem copiosissimè emisit, anno Domini 1588. Imp. Rud. 2. Pp. Sixto 5.

Vaticinium Catharinæ p. 974 1589

Medicææ.

MOriens vatidico spiritu admonuit filium, jam pro religione esse pugnatum satis, finem belli prædicens; ubi religionis libertas esset concessa, qva ratione regnum suum assereret. Imp. Rudolph. 2. Pp. Sixto 5.

Bartholomæus Reischacher 1589

Astronomus.

HIc in Prognostico suo perhibet, Turcam ne latum qvidem pedem occupaturum in Germania: sed paulatim deficientibus tyrannidis suæ viribus, & regni partibus, ut citò crevit, ita ad tenuitatem & humilitatem antiqvam redactum iri. Utinam igitur præsagio huic, cùm Astrologi aliâs longissimè verè ad veritatem pertingant suis vaticiniis tantùm hac vice eventus respondeat? Imp. & Pp. V. S.

D. Sigefridus Ribisch. 1589

HIc vir Nobilis collegit monimenta & vetera & nova per Italiam, Galliam, Germaniam, & alia regna: primùm à Tobia Fendt, cive Vratil. & deinde alibi etiam edita. Habet inter alia etiam Epitaph. Hutteni, qvod tale est:

Hic eqves Auratus jacet, oratorq; disertus,
Huttenus vates, carmine & ense potens;

Sepultus in Insula lacus Tigurin.

Georgius Steinhart, & 1589

Butnerus.

MOguntinensis qvidam Episcopus nunqvam legebat ullam epistolam, vel audiebat Missam, aut accedere volebat templum, nisi priùs ad jentaculum, vo-

editus.

SI eos, qvi de Pontificum viris scripserunt historias, percurras, complures invenias vitæ tam probrosæ, ut lupos potiùs qvã pastores eos dicere possis. Qvare etiam D. Bernhardum sortem Eugenii Papæ doluisse constat, cùm tamen minùs qvàm hodie, tunc depravata Roma fuerit. At bone DEUS, qvantum nunc lamentandi campum (si, qvæ nunc illic regnant, petulantiam & confusionem vidisset) habiturus erat? Cæterùm relicto capite, descendamus ad membra, & altiùs materiem hanc repetamus (eodem enim in lecto qvo caput, ægra membra jacent,) ac primùm videamus, cujusmodi Ethnicorum olim flamines seu Sacerdotes fuerint, eosqve comparemus nostris, ut, qvi collustrati sunt lumine Evangelico, & in meliori schola instituti, pudore suffusi erubescant, & ab eis reformandæ vitæ suæ exemplum capiant.

Atqve hoc imprimis extra omnem controversiam est, sacrificos Ethnicos & Gentiles electos fuisse eos, qvi & doctissimi, & moribus incorruptissimi erant: veluti Sacerdotes Ægyptii, qvi ex publico viventes, nullâ erant aliâ re occupari, post sacrorum ritum completum, qvàm studio Philosophiæ, miracula & arcana naturæ perpetuò indagantes. Et ex honesto hoc exercitio commodum extitit maximum, nempe, ut attestatur Aristoteles, facti sunt Mathematices inventores, qvorum erat vita tam composita, eorumqve doctrina tam omnibus admirationi fuit, ut Lycurgus, Pytagoras, Plato, Democritus, & maxima celebrium Philosophorum pars totius Græciæ, patriam, Provincias & Academias deseruerint, ut philosophaturi Sacerdotes Ægyptios adirent: qviqve fuerant in suâ patria Philosophorum Principes, Ægyptiorum flaminum discipuli fierent.

Babylonii etiam sic affecti fuêre qvondam erga suos sacrificos, qvos Chaldæos nominabant; nam & ipsi (ut Diodorus Siculus scribit) posteaqvàm orationibus & cultui Deorum satisfecerant, qvod reliqvum erat temporis, Philosophiæ & arcanis naturæ rebus contemplandis dare non destiterunt usqve adeò, ut complurium Astrologiæ mysteriorum explanationem iisdem debeamus, qvippe qvæ labore & diligentiâ eorundem nobis est explicata.

Persæ similiter suos habuêre sacrificos (hos appellabant Magos, qvod tantundem sonat atqve sapientes) qvi, tam qvòd essent excellenti ingenio & eruditione, qvàm pietate vitæ, in tanto apud eos erant ho-

qvitatæ doctrinæ viros, & moribus [illegible] compositos, ut hi soli omnium omninò hominum grandem illum tyrannum Alexandrum eloqventiâ suâ pudore suffuderint; qvi qvamvis certò apud se statuisset, eorum depopulari regionem & patriam, postqvàm tamen (ut scriptum reliqvit Plutarchus) eos verba facientes audisset, ita animum ejus fregerunt, ut non solùm nullam apud eum inirent malam gratiam, sed admiratus ipse eorum prudentiam, suas eis libertates & privilegia sarcta tecta reliqverit, & magnâ infinitate thesaurorum, atq; congiatiorum magnificentiâ eosdem adauxerit.

Imò & Franci veteres, qvi nullum adhuc Christi Evangelium audierant (ut est in commentariis Julii Cæsaris) sacrificos suos (qvos Druydes nuncupabant) habuerunt, tam austeræ vitæ, magnaqve doctrinæ viros, ut eos non aliter qvàm Deos suspicerent, qvi, postqvàm pensum ceremoniarum & sacrificiorum suorum persolvissent, instituebant juventutem, disputabant de animorum immortalitate, de motu orbium cœlestium, de mundi magnitudine, aliisqve rebus naturalibus, atqve ita vitam ducebant in rebus honestis, neq; ullum tempus effluere abs fructu publico, permittebant.

Ecce status, ecce vita, ecce mores & exercitationes Sacerdotum atheorum, exlegum, infidelium, desperantium de vitâ alterâ, nec DEI veri punitionem timentium. Jam comparemus cum his doctrinam, vitam, actiones, mores, qvos major Sacerdotum nostrorum pars præ se ferre videtur, & comperiemus, eosdem in die judicii justioris, imò & accusatores & carnifices sceleratæ horum vitæ futuros esse. De malis loqvor, vitiaqve, non personas impeto; neqve enim sum id nescius, ingentem esse numerum Pastorum bonorum & Doctorum, per varias Christianorum provincias, qvi vigilant, qvi gregem suum procurant, eiqve administrant pabulum verbi DEI: novi etiam, plurimos esse excellenti eruditione Doctores in hac Lutetianâ & aliis Academiis, qvorum scientia & sapientia, Europa omnis hac tempestate collustratur.

Verùm enimverò, qvot existimas, esse è contrario alios per mundum sacrificos, tam indoctos, qvi ægrè missarum sacra faciant, & intra dentes murmurent, ne planè loqventium insscitia prodatur? tantum abest, ut dignitatem, virtutem, & vim Sacramenti (qvod tractant) assequantur. Imò sunt hoc seculo plures sacrifici & Pastores, qvi palatiorum fumos freqven-

solvere possent.

Hi sunt, contra quos Ezechiel clamat, quòd nulli sint usui, quàm ut semetipsos pascant: & loco pastionis vellera deglubunt, lac emulgent, occidunt quod crassum est, carnem comedunt, ossa confringunt: suntque canes muti speculatores cæci, dormientes & amantes somnia, nihil scientes, non valentes latrare: solliciti satis de equisonibus, qui caballos eorum curent; de aucupibus, qui falcones regant: de coquis, qui ingluviem exaturent: sed ut Pastores mercenarii, de ovibus JESU CHRISTI alendis, animi non se cruciant, de quo tamen neglectu ovium, quæ culpâ eorum perierunt, aliquando reddenda erit ratio, cùm è manu eorum requirentur.

Breviter hi veræ sunt hirudines, quæ nihil quàm exugunt cruorem & fortunas miserarum ovium, & Ecclesiæ bona in fastum, luxum, magnificum apparatum insumunt, quibus fovendi erant egeni, & adolescentuli in liberalibus artibus instituendi, aliisque disciplinis humanis & divinis perdocendi. Cæterùm DEUS noster, qui in Judicio suo justus est, ejusmodi malæ fidei possessores aliquando ad rerum suarum malè expensarum rationem compellet.

Hoc enim in confesso est, esse Pastores aliquot, qui viginti totis annis Sacerdotiorum suorum fructus & reditus acceperunt, qui tamen interea ne ter quidem gregem ovium suarum visitârunt, sed eas rudibus committunt sub Pastoribus: iisque plerumque, quos quàm minimo conducere possunt: illi ergo, qui DEUM non per se, sed per Sponsorem atque Procuratorem colunt (nisi eorum misereatur DOMINUS) non in aliâ, sed in suâ personâ damnabuntur. Eâ re diligenter observatâ, pius ille Doctor Bernhardus asperrimè stomachatur in eos, deplorans pompas eorum supervacaneas, ubi & vivis suis coloribus eos depingit, sed penicillo longè longè alio, quàm humano, ut sequitur:

Serpit, inquit, hodiè putida tabes per omne corpus Ecclesiæ, & quò latiùs, eò desperatiùs; eoque periculosiùs quò interiùs. Nam si insurgeret apertus inimicus hæreticus, mitteretur foràs, & arescceret; si violentus inimicus, absconderet se forsan ab eo. Nunc verò quem ejiciet, aut à quo abscondet se? Omnes amici, & omnes inimici; omnes necessarii, & omnes adversarii; omnes domestici, nulli pacifici, paratus, inde aurum in frenis, in sellis & calcaribus, & plus calcaria quàm altaria fulgent. Inde splendidæ mensæ in cibis & scyphis, inde commessationes & ebrietates, inde cythara, & lyra, & tibia; inde redundantia torcularia & promtuaria plena, eructantia ex hoc in illud. Inde dolia pigmentaria, inde referta marsupia. Prò, hujusmodi volunt esse, & sunt Ecclesiarum præpositi Decani, Archidiaconi, Episcopi, Archiepiscopi!

Rursum idem Bernhardus, irâ quadam divinâ succensus, non tantùm dixit, sed exclamavit plenis buccis: hoc non est ornare Sponsam JESU CHRISTI, sed spoliare; non est custodire, sed perdere; non p.96 est defendere, sed deprædari; non instituere, sed prostituere; non consecrare, sed prophanare, non pascere gregem Christi, sed perdere & devorare.

En tibi objurgationes, quas contra Prælatos & alia Ecclesiæ membra, quæ illâ tempestate minùs quàm nunc, corrupta erunt, beatus Bernhardus debacchatus est. Quid putas igitur Petrus & Johannes Apostoli dicerent, quibus argentum & aurum nullum erat, unde eleemosynam darent claudo pauperi, qui petebat ab eis ad portam templi; si modò Dominos aulicos curiæ Ecclesiasticæ viderent (qui sese jactitant illorum Successores esse, non imitatores) holosericatos, moschum spirantes & balsamum, phalerati non aliter, quàm equus S. Georgii, superba atque magnifica (qualia Regum) palatia inhabitantes, cùm divi Apostoli quondam ut plurimùm vinculis & carceribus tyrannorum mancipati fuerint. Et quid isti sperent aliud, nisi quòd DOMINUS aliquando venturus sit, flagelloque emtores & venditores beneficiorum templo exacturus suo. Imp. Rud. 2. Pp. Sixto 5.

Idem. Pyrrhus Epirota, quodam die iter faciens cum exercitu suo, fortè fortuna canem reperit, qui mortui heri sui cadaver in amplâ & publicâ viâ asservabat. Cùmque aliquamdiu hoc miserabile spectaculum esset contemplatus, submonitus est à rusticis, jam triduum esse, quòd miserum hoc animal loco illo non demigrârat: & licet cibo potuque carens, tamen cadaver non deseruerat: quâ ex causâ Rex corpus illud humari fecit & sepeliri, canisque ob fidelitatem suam enutritus & conservatus est. Quodam verò postmodùm die Rex de cæde inquiri fecit, sed nihil certi de scelere invenire potuit. Accidit autem quodam postea die, ut recense-

dârant, transirent. Mox impetu & furiis admirandis incurrere cœpit in eos, lacerare discerpereqve eosdem meditans, magnoqve cum ululatu modò huc modò illuc se convertens, & jam Pyrrhum, jam latrones intentissimè aspectans, videbatur ab eo judicium postulare: qvæ & causa fuit, cur Pyrrhus & omnes circumstantes meritò suspicarentur, per eosdem hoc homicidium perpetratum esse, ita ut hisce conjecturis damnarentur ad examen & cruciamen: & in qvæstionem dati convincerentur, punirenturqve delicti. Res erat indubiè miraculosa, qvâ DEUS noster, qvàm sit in judicio justus, demonstrat; qvodqve summè exsecretur eos latrones & homicidas, qvi sangvinem profundunt humanum, usqve adeò, ut bruta qvoqve animantia capitis eos accusare, imò & supplicium de iis sumere permittat.

Idem. Radix omnium malorum cupiditas. Et nihilominùs est hoc scelus tam familiare hominum generi, ut vix aliqvod institutum vitæ invenias, qvod non hoc idem oleat atqve resipiat, imò & ipsa gens Ecclesiastica. Judas enim Scarioth ac Simon Magus hunc palmitem in ea sic plantârunt, ut optimè succreverit, & in plures alios adoleverit. Qvando pauper erat Ecclesia; calamitosa & afflicta, oppressa tyrannis & infidelibus, & qvando administrata per pauperes piscatores, alebat pauperes, neqve tolerabat, ut indignatus qvisqvam abiret; nunc verò, cùm in summo est divitiarum gradu, & à maximis gubernata prælatis, membra Christi de cætero non curat: ita ut hodie vicos & Xenodochia, tanqvem tapetibus, ab omni parte egenis cincta videas; qvi ex carnificati, contusi & macerati sunt pauperie, cum magnâ etiam turba mulierum patria bello profligatarum, qvæ de collo vagientes aliqvot gestent infantulos.

At ludunt interea tales Ecclesiastici proceres de bonis crucifixi; & ambabus, qvod ajunt, manibus, voluptatiqve & deliciis indulgent suis. Contrà alii sic asseruant, & congregant ea tanto studio; ut ea DEUM suum faciant, imò & præ foribus suis mendicum emori mallent, qvàm eundem vitro aqvæ frigidæ reficere: adeò, ut pudor mihi sit dicere atqve referre narratiunculam monstri similem, de avaritiâ Italici cujusdam prælati, qvem Angelorum vocabant purpurati & Cardinalitii ordinis.

Hic ita erat hoc infelici rabiosæ veneno avaritiæ commaculatus, ut (cùm ejus eqvisones sub noctem dederant eqvis avenam) gosos & macilentos, in ipso stabulo furem observaturus recubare tandem coactus fuerit: unde in ipso facinore dominum deprehendens, pro compensatione sordidæ & ardentis avaritiæ, furca sic ipsum contulit, ut fractus verberibus in cameram referri debuerit.

Hoc ridiculum & fabulosum videri posset, nisi Philelphus, Jovianus Pontanus de liberalitate, & plures alii auctores recentiores hoc commemorarent. Ecce fructum, ecce emolumentum, en tibi proventus, qvi ex valle divitiarum in felicium tot spinis & pœnis colliguntur, tot amaritudinibus & angustiis conservantur, tandemqve tot suspiriis & lachrymis derelinqvuntur!

p. 977. 1589.

Stephanus Herrnvvurſt in concionibus de cruce, & Schopperus in Chronologia.

HIldegradis, uxor Caroli Regis Franciæ, à Talando fratre ex vitrico, in absentia Caroli mariti, ad stuprum solicitata, tanqvam fœmina pia & casta, scelus ei negavit. Talandus igitur indignatus, apud maritum reversum accusat ipsam illicò, & adulterii insimulat. Ut igitur justas daret pœnas, acta fuit in exilium. Consilii autem dubia, tandem Romam ire cogitavit ignoto habitu: ibiqve precationibus, pietate, & sanctitatis studio vitam peractura, medicinæ (ut esset, unde viveret) operam dedit. DEO autem innocentiæ patrono secundante illius negocia feliciter, ubiqve celebris facta est brevi.

Interea mira DEI dispositione (maturantis vindictam improbitatis) in gravissimum incidit morbum Talandus: sed famâ illius medicatricis motus, qvoqve Romam cum Carolo concedit: & ab illa ignota sanitatis restitutionem obnixè petit. Hildegardis autem non nescia, qvantæ improbitatis esset vir, & qvòd divinitus id mali contigisset illi; primùm monet, ut DEUM supplex veniam poscat: & oret, velit, ipsi valetudinem reddere: deinde sanavit eum, DEO adjuvante felicissimè. Igitur demirati industriam fœminæ Carolus & Papa, ad se vocant ipsam. Ibi Rex agnovit uxorem suam: & docetur, qvomodo in veritate omnia essent comparata. A DEO igitur hoc factum esse, sic perspiciens, clementissimè & amantissimè conjugem recepit, & reductam domum majori dignitate & observantia coluit: fratrem verò sceleſtissimum in exilium ejecit. Spectatum sanè patientiæ & veritatis ex-

Thebani tabula, cui adjuncti sunt Theophrasti characteres. Fuit autem ille auditor Socratis, & ejus pictura extat, in qva totius vitæ humanæ prudenter instituendæ via, modus & ratio continetur: cum commentariis Johannis Camerti & Justi Velsii, utilissima multa complectentibus. Qvæ huic operi inserere animus qvidem erat, sed prolixitatem veritus, appendici vel Hieroglyphicis reservanda duxi, DEUS secundet vitam.

1589. *Monacha qvædam Lusitana.*

HEc toto orbe celebris admodum, continuis à Christo precibus se impetrasse, comminiscebatur & credebatur, ut vulneribus ipsius in cruce acceptis insigniretur, & hac impostura singularis sanctimoniæ opinione sibi conciliata, omnium animos, ipsum etiam Philippum Regem, ut ex ejus ad eam scriptis literis patuit, in sui venerationem rapuerit, qvæ deinde propter detecta scelera Olysiponæ in carceres conjecta, nuper condemnata, & morti adjudicata fuit. Ex Epistola Romana ad Smidlinum Svevum.

1589. *Exsecrabile homicidium, seu parricidium, à Monacho in Henricum III. Regem Galliæ perpetratum.*

HIs temporibus horrendum homicidium, in suo præpositio Magistratu, Henrico III. Rege Galliarum perpetratum, à Parisiensibus seqvente modo enarratum & typis divulgatum est. Nimirùm Jacobus Clemens, ordinis Prædicat. Monachus, qvi jam tunc sacris initiatus erat, annos natus viginti tres, ad hoc facinus divinâ dispositione destinatus, nocte qvapiam, cùm in lecto recumberet, Angelum, magnâ claritate circumfulgente, nudatum, strictumq; gladium vibrantem vidit apparere sibi, & dicere: Frater Jacobe, Angelus ego sum amandatus à DEO omnipotente, ut hoc tibi nuncium afferam, qvòd per te Rex Galliarum interficiendus sit; iccirco rerum tuarum satage, & operi huic te accinge: namqve sic sancto martyrio coronaberis. Continuò Angelus, ubi hæc efferebat, disparuit, & Fratrem anxiè rem perpendentem reliqvit.

P. 978. Manè alterius diei visio hæc Fratri admodum cordi erat: ideoqve aliqvibus Clericis, viris insigniter doctis rem aperit communicatqve; sciscitans, an, illud ipsum DEO gratum acceptumqve opus fore; arbitrarentur? Illi, ut omnem dubitationem instinctu & jussu Papæ, in sacrâ Synaxi, hostiâ qvadam venenatâ interfecerat, similia existeret: propterqve zelum divinum, qvo & hi perciti & impulsi, ab omnibus procul dubio felix & beatus prædicaretur.

Has adhortationes & instigationes Frater lætus excipiebat: & ut animi omninò certus erat, aliqvot dies jejunavit, oravit, communicavit, sesqve ad animam suam offerendam & litandam DEO suo, præparabat: & cùm ad eorum consilia rem totam accommodasset, eo, qvo seqvitur, modo aggressus est negotium.

Ante omnia ad DEUM pro felici propositi sui successu vota solvit, auxiliumqve precatur: postmodum ad Regis Satellitium, in Episcopi Parisiensis palatium, ad sanctum Clou, ubi Rex tunc temporis degebat, viâ affectat, rogat; ut indicent Regi, Prædicatorii ordinis Monachum qvendam adesse, qvi cum ejus regia Majestate de necessariis, secretis, qvantivis momenti & ponderis rebus, qvarum Regiæ ejus Majestati multum intersit, colloqvi, & revelare qvædam eidem cupiat; & præterea literas ejus Regiæ Majestati, qvas per nullam alius manum, qvàm suam ipsius tradi oporteat: siqvidem à fidelissimo qvodam Regiæ ejus Majestatis ministro ea proficiscantur, & per se, ac per personam fide dignam, offerendas habeat.

Satellitii præfectus, ut suo fideliter, prout decet, perfungatur officio, è vestigio abit, & Prædicatorii ordinis Monachi petitionem Regi defert, qvam ut percepit Rex, approbat, & continuò Fratrem intromittendi potestatem facit, secretò eum, ut cupiebat audire volens. Propediem itaqve Frater Jacobus ad Regium conclave accersitus intromittitur, Rex jam modò manè illo cubitu surgebat, & thoracem ægrè vix induebat, super qvam loricam, ut semper, inducere solebat.

Monachus autem statim ut intromissus est, qvàm humilimè ante Regem; literas in manu gestans, procidit, exponens, Regiæ ejus Majestati à fidelissimo & arcano qvodam ministro eas mitti, ut ex manu seu litera videre liceat, & qvòd nulli alii qvàm Regiæ ejus Majestati tradi voluerit. Simul ac autem Frater propiùs accessit, literasqve de manu in manum tradidit, cultrum veneno oblitum Regi in ventrem contorsit, ut continuò intestina per vulnus erumpentia propenderint. Rex qvidem, ut vidit, manum ictui, sed seriùs, objecit, & uterqve de obtinendo cultro luctatus est.

Ad hæc protinus satellites & milites ir-

omnia Monachum deferebant, num vel dabant, & in aream reponebant, num vel à qvopiam fortassis prætereuntium agnosceretur: uti tunc autores & sceleris inventores tradebant; Adversarios fortè militem stipendiarium veste monachali subornasse, ad inurendam tantam hanc Monachatui maculam.

Interea dum hæc geruntur, Rex in lectum deportatur, vulnus obligatur, omniaqve qvæ poterant medicamenta adhibentur ita, ut in castris eo die pro certo affirmârint, vitam Regiæ ejus Majestatis extra omne periculum & discrimen esse: posterâ verò die febris ut accesserat, Rex animadvertens, nullam superesse vitæ diuturnioris spem, optimis suis & intimis amicis valedixit, putà Domino ab Espernon, & Regi Navarræ, qvem etiam hæredem & successorem Regni constituit & reliqvit.

Anno 1593. liber editus est hoc titulo: satyre Menippté de la vertu du Catholicon d' Espagne, in qvo describitur Monachus hic, qvalis fuerit.

Sigfridus Saccus.

1590. QVoniam non tutum erat in Papatu, qvicqvam in propatulo, qvod verum esset, de eo dicere; ideò qvidam Fuldæ animi sui sensa ad parietem penicillo retulit: pingens Lupum, qvi ex tiarâ monasticâ prospiciens, concionaretur ovibus, hac adscriptâ sententiâ: Testis est mihi DEUS, qvòd omnes vos cupiam in visceribus meis. Apposuit idem Auctor, qvòd nimirum Lupus iste Monachum significaret, cucullus autem pellem ovinam, de qva olim monuerit Salvator noster: cavete à Pseudoprophetis, qvi in habitu ovium ad vos veniunt, &c. Conspiciebatur etiam felis, nescio qvid de benevolentiâ suâ muribus annuncians. Idem ferè habes suprà apud Heerbrandum. Imper. 110. Rud. 2. Pp. 235. Urb. 7.

Iohannes Northusius.

1590. CIrca hæc tempora optimus iste vir, & Ecclesiastes Bonnensis, cùm à Pontificiis caperetur oppidum; colligatis manibus & pedibus, in Rhenum à Tyrannis victoribus est projectus. Sed DEO Opt. Max. per Angelum suum opem ferente pio Martyri, mirabiliter mortis periculum evasit: de qvo extat libellus alibi. Imper. & Pp. ut suprà.

Robert. Bellarm. lib. 5. de Pontif. sum. cap. 7.

p. 679. 1590. NOn licet Christianis tolerare Regem infidelem vel hæreticum: si ille conetur Qvòd si Christiani olim non deposuerunt Neronem, & Diocletianum, & Julianum Apostatam, ac Valentem Arrianum, & similes: id fuit, qvia deerant vires temporales Christianis. Nam qvòd alioqvi jure potuissent id facere, patet ex Apostolo, 1. Cor. 6. ubi jubet constitui novos judices à Christianis temporalium causarum, ne cogerentur Christiani causam dicere coram judice Christi persecutore. Sicut enim novi judices constitui potuerunt: ita & novi Principes & Reges, propter eandem causam, si vires adfuissent. Imper. Rud. 2. Pp. Urb. 7.

Idem de Ecclesia. Non reqviritur interna virtus, ut qvis sit membrum Ecclesiæ, sed sufficit externa professio fidei, Sacramentorum communio, & subjectio ad Pontificem Romanum.

Idem. Subesse Romano Pontifici omni humanæ creaturæ, declaramus, dicimus, definimus & pronunciamus, omninò esse de necessitate salutis.

Idem de Papa lib. 1. cap. 9. Summa, ait, potestas Ecclesiastica non solùm data est Petro, sed etiam Apostolis aliis, & unusqvisqve eorum ita totius Ecclesiæ curam gerebat, ac si ad se solum ea cura pertineret.

Idem lib. 2. de concil. c. 17. Omnia nomina, qvæ in scriptis tribuuntur Christo, unde constat, eum esse supra Ecclesiam; & Pontifici Romano, ad primatum ejus asserendum, tribuuntur.

Plura ex hoc autore sunt in promtu, in gratiam Papatus ab illo scripta, qvæ tamen brevitatis studium omittere cogit.

Nicolai Clenardi Itinerarium. 1590.

HIc è patria Belgico longissimam & periculosissimam peregrinationem in Africam suscepit, & in civitate Fessæ diu moratus est: in qvo loco sunt qvingentæ Moscheæ, & in earum plerisqve (ad eruditendam juventutem) scholæ, inter qvas una excellit Mosqvea pulcherrima, continens ambitu suo sesqvimilliare. Sic item una excellit schola vel collegium, in qvo extruendo & ornando, Rex Fessæ ducatorum qvinqvaginta (alii qvingenta dicunt) millia consumsit, qvò deinceps in Mahumetistis ab infidelitate sua ad fidem Christi convertendis, ibi magis utilis & fructuosa opera impenderetur. Ut suprà.

Leonhardus Thurneysser de Magia Adepta, & Paracelsum Magum non fuisse. 1590.

CAbalam, inqvit, Steganographiam

bus prohibita nulla, sed tantùm Magiam, qvam Adeptam Plato & alii nominant, reperio: cui etiam alios viros doctos, ut est Apollonius, Caron, Dardanus, Thesbio, Trismegistus, Nazabarub, Evanthes, & qvoqve Origenes, teste Eusebio lib. 4. c. 21. incubuisse, non est dubium. Imp. Rud. 2. Pp. Urb. 7.

1590. *Christianus Urstisius.*

BAsileæ, instituendæ reformationis, & extirpandæ Pontificiæ religionis ac consvetudinis, causa inter plurimas alias gravissimas non minima dicebatur hæc: qvòd hinc inde Monachi uxores civium abripuerunt ad se in monasteria, ut, plurimas sæpè omninò periisse, per aliqvot septimanas putatum: liberisqve, & maritis diu eis carendum fuerit. Item qvòd subinde multa edicta & privilegia, subreptitia & conficta, reipublicæ pernitiosa, impetrabant, sibiqve vendicabant. Imp. & Pp. V. S.

1590. *Iohannes Stadius, & Iohann. Lerius.*

SCripserunt itineraria, & peregrinationes suas in Brasiliam, Americam, & novas alias Insulas: in qvibus inter alia etiam Mulieres vatidicas recensent: vide apud illos, & de his prolixiùs in compendio nostro orbis, DEO dante. Imper. Rud. 2. Pp. 235. Urb. 7.

1590. *David Schramus Theologus.*

HIc Vir doctissimus & amicus singularis mihi, in edito, sub nomine Christophori Agricolæ Rhæti, Anti-Pistorio suo, inter alia multa, egregiè etiam argumenta Papistica, qvæ de successione adferunt, refutat, ubi inqvit: cùm clamor vester est, Patres, Patres; Templum, Tem-
p. 980 plum; Ecclesia, Ecclesia; miror profectò, qvòd patres audeas (Pistorium compellat) appellare, cùm tu non sis eorum filius: aut si es, certè es degener. Atqvi non mirum est: faciunt hoc tuæ religionis Antistites: reqvirunt Patres, cùm re ipsa illis gratiores sint matres: qvod ignorare non potes. Indueris vel Petri caligas, non eris Petrus; qvia ejus doctrinam, qvæ sola te ejus successorem efficere potest, non seqveris: & qvæ seqvuntur. Imper. Rud. 2. Pp. Urbano 7.

Idem. Hoc nimirum est, qvod Johannes dicit: fronti Mulieris scortatricis inscribendum esse nomen τοῦ μυστηρίου: qvod etiam olim fuit inscriptum thiaræ summi Pontificis: at resectum tamen deinceps, loci Iochannei conscientiâ. Scribe mihi: [illegible]

hoc, qvòd anno Christi 35. ut familiaritatem contraheret cum Petro, ascendit Hierosolymam; Petrus erat in Jehudæâ: anno Christi 38. rediit Hierosolymam, causa qvæstionis de observatione legis Mosaicæ; Petrus erat in Jehudæâ: anno Christi 51. restitit Petro, idqve Antiochiæ; Petrus nondum erat Romæ: anno Christi 54. in Jehudææ Metropoli est captus: Petrus nondum erat Romæ: anno Christi 58. Romam deportatur ad Cæsarem: ubi & à fidelibus excipitur: ubi Petrus? non Romæ: anno 60. manet ibi in proprio conducto; ubi Petrus? non Romæ: anno 63. causam dixit ad Neronem; ab omnibus derelictus, anno Christi 64. vel circiter: certè nec tunc ibi Petrus. Cùm autem Paulo tum immineret vitæ terminus, & Petrus cum eo dicatur sublatus; certè Petrus aut non fuit Romæ Episcopus, aut post mortem fuit. Id audiant illi nugatores, qvi ajunt; Petrum Apostolum venisse Romam anno Christi 44. & imperâsse Ecclesiæ ibidem per annos 25.

Georgius Gotthart Canonicus Pataviensis in Apologo, pag. 116. 1590

PLerosqve Pontifices turpem atqve flagitiosam vitam traduxisse, luce clarius est. Imp. Rud. 2. Pp. Urbano 7.

Gregorius de Valentiâ Iesuita. 1590

TU es Petrus: hoc est, tu es Papa, tu es ἀντεξούσιος καὶ ἀνυπεύθυνος: tu DEUS & homo es: qvia omnia DEI jura in scrinio pectoris tui geris, & pro liberrma tua potestate, tibi à Petro Apostolorum Principe concessâ, leges figere & refigere potes. Imp. Rud. 2. Pp. Urbano 7.

Idem de conjugio Sacerdotum scripsit: Sacerdotem uxorem ducentem graviùs peccare, qvàm scortantem aut adulterantem. Esse enim non conjugium, sed sacrilegium id facinus Sacerdotum: nec ignorari à qvoqvam, sacrilegium gravius esse peccatum qvavis scortatione, aut adulterio.

Idem. Soli Petro claves, qvibus omnibus modis aperire posset regnum cœlorum, traditæ sunt: cæteris autem Apostolis clavium tantùm usus.

Idem. lib. 7. cap. 12. Soli sunt Catholici, qvi Romani Pontificis seqvuntur doctrinam; & hæretici, qvi illam rejiciunt.

Iohannes Rasch Viennensis, Astrologus. 1590

PRincipes Lutherani (inqvit) præscribunt ritus & ceremonias, qvas sui Ecclesiastæ observare tenentur. Certè sub Sole

scelera adeò fovent, & illis patrocinantur, ut multò tutius & excusabilius sit, Turcam esse, qvàm Lutheranum.

Vides, hausisse Raschium hanc calumniandi pestem ex Astrologia & Philosophia illa vana & mendaci, qvam non ab homine, sed (Pico de Mirandula, & Firmiano testibus) à malo dæmone excogitatam dicunt: ob qvam jam pridem non tantùm à sanctis Patribus: Moyse, Isaia, Jobo, Jeremia, Augustino, Hieronymo, Basilio, Cypriano, Chrysostomo, Eusebio, Lactantio, Gregorio, & Severiano, tales ipsi similes Astrologos & Philosophos, à Christiana religione separatos, reprobatos: sed etiam ab Imperatoribus Tiberio, Vitellio, Diocletiano, Constantino, Gratiano, Valentiniano, & Theodosio, urbe ejectos & exclusos fuisse, constat. Persolvat igitur prius blacennomium vectigal illud, qvod Astrologis olim ob mendacia persolvendum erat Alexandriæ: de qvo Suidas & Cœlius Rhodiginus cap. 11. Antiq. lect. & tandem cum mendaciis suis qvoqve exulet Raschius.

Sciat autem, à Lutheranis minimè gentium approbati adulteria, sed severissimè etiam capitis pœna puniri. Apud Papistas autem, eorum taxa cancellariæ ita disponente, qvemlibet non tantùm ab adulterio, sed & Sodomiâ, homicidio, & ab aliis qvibusvis maximis sceleribus se pecuniâ redimere, & licitum & laudabile esse. Qvòd verò calumniosè Turcas Lutheranis præfert; papistico gladio se jugulat. Prodiit enim anno 97. Constantiæ libellus Catholicus, anno 31. antè qvoqve excusus; super qvem Johannes Hofmeister Catholicus censuram qvandam scripsit, in qva asserit; confessionem seu religionem Lutheranam, non esse ex omni parte damnandam, sed qvodammodo posse probari & acceptari.

p. 981. Et alius qvidam libellus nuper editus est à Caspar Northausen, insigni Pontificiæ religionis defensore, Coloniæ Agrippinæ, cum titulo; de Lutheranorum cum Papistis concordia; ubi dicitur; Lutheranos à Pontificiis dissidere in 21. articulis: & illorum qvidem tredecim esse Evangelicos, & Apostolicos: cum reliqvis verò ita comparatum, ut facilè uniri possint atqve coadunari. Modum autem, qvo conciliari qvirent, optimum descripsit reverendus & doctissimus Vir, Dominus Philippus Hailbrunner, edito libello, cui titulum fecit: de Augustana confessione, & contrario judicio, censuraqve Papistarum de eadem.

Si igitur doctrina Luthera in 13. articulis cum Pontificiâ concordat, & residui octo

ban. 7. De hoc plura infrà in Calvino-Turcismo anno 97.

Non solùm autem Astrologi & Philosophi hoc venenum, qvod etiam gentes olim detestabantur, imbiberunt, sed proh dolor! in ipsam qvoqve DEI Ecclesiam hodiè irrepsit. De qvo Chrysostomus super Matth. Magna etiam, ait, Ecclesia & in clerico, multoqve major qvàm in laicis, est invidia. Et Hieronymus Wolfius in Zonaram, Thelogi, inqvit, de justo DEI judicio, de præmiis piorum, de suppliciis impiorum concionantur: cùm tamen ipsi acutis exacerbatæ lingvæ pugionibus se confodiant, ut haud injuria dubitari qveat, an Theologi sint nominandi? Nemo enim non aliena vitia perspicit & exagitat, sua verò seriò & constanter emendat ferè nemo. Johann. Wilhelmus Stuckius, de qvo etiam infrà, scribit, Thelogos, licet in fide & religione semper ferè dissentiant, tamen in eo, qvæ plutonis sunt, sæpè concordissimos esse.

Et videmus sanè, qvosdam doctos, & de Ecclesia aliàs non malè meritos, cujuscunqve sectæ & conditionis Theologos, dum alter alterum pio zelo, & fraternâ Christianaqve charitate, mediante DEI verbo, ut vacillantem Petrum S. Paulus olim admonuit, docere, hortari, & corrigere debebat; ipsos interim ad Calumnias confugere, adeoqve se invicem convitiis, & maledictionibus proscindere, & affectibus humanis ita indulgere, ut etiam blasphemias in DEUM simul evomant, & scommatis, ac sycophanticis morsibus non rarò totam orationem contexant.

Præsertim verò Jesuuitis hodie hoc admodum est in scriptis solenne, ut ex verbo DEI convicti, solideqi; refutati, convitiando rem aggrediantur. In qvo sanè non Theologi, sed Cynici (de qvibus August. de civ. DEI lib. 14. cap. 20. sunt, qvorum erant mores, omnibus convitiari & allatrare: non fratres JESU, sed Esau: JESUS enim mansveto, placido, ac humili animo esse jussit: non pro criminibus crimina referre docuit: sed benedicere maledicentibus, & ex sacro codice instituere ac erudite adversarios, non dente eos petere Theonino.

Et ut ex plurimis saltem pauca delibemus, D. Ficklerus affirmat; eum, qvi non per omnia cum Papa sentit, non pro viro bono, sed inhonesto nebulone habendum, & tollendum esse.

Petrus Muschisch exclamat, ô juste judex Moyses reviviscе hodie, & tolle pestiferos & venenatos istos bufones W. & simul alios omnes Lutheranos Concionatores.

Sed talia aliqvo modo ferri possent, modo ab horribilibus blasphemiis in DEUM abstineretur.

In qvo etiam doctissimos (proh dolor) labi videmus. Calvinus enim contra Westphalum asserit, qvòd cœna Lutherana sit crassum delirium, Laniena, crassa ingluvies, ingurgitatio carnis Christi in ventrem, commentum à Diabolo suggestum, & qvòd ii, qvi cum Luthero credunt, Diaboli incantatione sint excæcati. Et contra Heshusium, mancipia Satanæ, anthropomorphitas, canes, nebulones, & impuros scurras vocat. Beza Epist. 70. Summa verò, inqvit, Christianitas est, eos detrudere ad inferos, & in eos cùm vivos tum mortuos debacchari, qvi corpus Christi realiter in pane, & ejusdem sangvinem in cantharo includere recusârunt. Et hæc hominum monstra diutius feret Germania? Nam hæc qvidem una istis nunc deliciis fruitur, adeò etiam avidè, ut pro Papistici Cleri tyrannide, qvi tamen aliqvam saltem antiqvitatis & dignitatis speciem habuit, istorum indignissimorum hominum jugum ultrò subire non recuset: qvorum dogma tam sanè est absurdum, ineptum, ἀσύστατον, ut *verè possim illud vocare Satanæ excrementum*, qvi ipsis etiam juratissimis suis hominibus, atqve adeò sibimetipsi qvodammodo illudat.

Et idem Beza in Creophagiâ, cœnam cœnum, & stercus in laternâ, qvod Cardinalis Lutheranus in colloqvio Possiaco illi objecit; impanationem, companationem, subpanationem, invinationem, convinationem, subvinationem, furfuraceum DEUM: Papistas gulosiores, Lutheranos autem paulò lautiores dixit. Et contra Westphalum inqvit, si Apostoli Christi corpus in cœnâ DOMINI comedissent, tum non magis habuissent Judæi, qvod crucifigerent, qvàm haberet qvispiam qvod ederet, qvi, omni absumto cibo, ultimus accubuisset. Idem contra Selneccerum: Lutheranos rabidos canes potiùs, qvàm Ecclesiarum Pastores esse: & eos Satanæ ministros, pseudoprophetas, pseudoapostolos, qvi ex verbis Christi idolum faciunt, & iis abutuntur ad artolatriam, & qvodvis aliud errorum genus, nuncupavit.

Idem Beza fatetur, candidæ amasiæ suæ (qvam olim Epigrammatis decantavit) culum, imò partem diversam adhuc magis pudendam, mundiorem esse, qvàm illorum hominum ora, qvi simpliciter verbis Christi inhærentes, credant: se præsens Christi corpus ore suo accipere.

Johannes Major Theologopoëtaster, ut etiam qvodam in loco Bezæ, Lutheri cœnam, Thyestis & Cyclopis esum nominat, sic enim Thyestem filium à fratre Atreo ad epulandum appositum, & Polyphemum Ulyssis socios devorasse. Pag.

Beumlerus ingestionem in sœdissima canum & porcorum ora: Nathanaël Neseccius delirium, Phil. Mel artolatriam vocat. Et in libro, cui titulus est Palingenius, nominantur Lutherani homines contentiosi, qvibus crura sint fragenda: ibidem consecratio panis & vini comparatur pharmace utriæ & sagæ.

Simlerus in vitâ P. Martyris appellat hoc dogma portentosum, & planè novum, nec esse magni momenti. Et Martyrem paulò ante mortem ad Bullingerum & alios dixisse, refert: se non velle esse in cœlo Brenzii, qvod nusqvam sit.

Boqvinus & alii, Christum in cœnâ pistum, coctum, impanatum, paniceum, in hotto crescentem DEUM esse, ajunt.

Ab aliis templa Lupanaria, Missa Latrina, & panis consecratus sive hostia, nocturnus Cacodæmon, & Johannes albus nominantur. De qvo lege dialogum, qvi extat de statu turbulentæ Ecclesiæ hujus seculi.

Noverit tamen lector, de controverso articulo cœnæ dominicæ hoc loco qvæstionem non esse, sed tantùm de calumniosis scriptis, qvæ certè pios viros, graves, & Theologos minimè decent; & qvidem ipsimet Zinglii, Calvini, & Bezæ discipuli, blasphemum & turpe hoc genus, de hoc maximè suspiciendo mysterio loqvendi, exsecrantur, & damnant. Prævidit autem vates Joachimus Abbas, qvi vixit circa annum Domini 1100. hoc funestum dissidium, ac proinde calicem suæ ominosæ rotæ appinxit: sed addito flagello: hoc qvid significet, qvilibet facilè deprehendere potest. Tres Rosas qvidam ternam Ecclesiam interpretantur, ex Papistis, Lutheranis & Zinglianis. Isaiæ cap. 19. Sed qvare per illas occultetur serpentis volitantis caput, de hoc mysterio postea dicetur, & qvid calix in Hussitarum vexillo portenderit, habes suprà in historia Hussitarum.

Hic autem addi potest illud Schlysselburgii, cùm dicit si sunt ejusmodi homines Lutherani, qvales eos nuncupant illi, de qvibus hactenùs; qvænam causa fuit, qvòd Zvvinglius Marpurgi, Beza Mompelgardi, aliiqve aliis in locis nos homines, Lutheranos videlicet precibus lachrymisqve etiam atqve etiam adeò obnixè rogârunt & exsecrârunt, ut se in fratres & amicos reciperent? Hæc ille. Et perhibent multi,

metus exilii, qvod interminabantur adversarii, si reversus in dogma Lutheri concessisset.

Qvia igitur convitia, ut dictum est, & mordacia dicta longè indigna sunt homine Ecclesiastico: ac secundum D. Paulum, ejusmodi calumniatores regnum DEI non possidebunt, 1. Cor. 6. & Levit. 19. non facies calumniam proximo tuo: non eris calumniator: dilige proximum tuum sicut teipsum; sibi autem nemo maledicit: Ideò simus verbo DEI audientes: caveamus inutilia verba: & ut idem gentium Doctor, 2. Tim. 2. piè monet, non contendamus verbis: ad nihil enim utile est, nisi ad subversionem audientium: qvia servum Domini non oportet litigare, sed mansvetum esse cum modestia. Imitemur sanctos Patres, & præsertim Augustinum, cujus inter alios laudabile est comitatis & lenitudinis exemplum. Etsi enim is ab adversariis, & hostibus suis pessimè lacessitus fuerit maximis criminationibus, non tamen exarsit in iram vicissim, nec affectibus suis qvicqvam concessit stomachando, sed injurias illatas pertulit facili animo, & ad DEI verbum se convertit, amoremqve proximi, qvem unum de maximis præceptis esse Christus docuit, majoris facere didicit.

Tarasius Patriarcha Constantinopolitanus in epist. ad Antioch. & Alex. Epp. act. 3. Nicæna, inqvit: absit contentio & seditio longissimè à vobis. Qvemadmodum enim uno Baptismo tincti sumus, unam fidem habemus; ita qvoqve in omnibus Ecclesiasticis negociis unum animum studeamus habere.

Seqvamur qvoqve hac in re vel prudentiores Philosophos. Plato enim in Timæo asserit: viro bono nunqvam ulla in re nasci invidiam. Nec calumniatus est, cùm Platonem reprehenderet vel Socratem, Aristoteles: & Architas Tarentinus, sapientiæ Pythagoreæ discipulus, lacessenti se cuipiam adversario, injuriis commotus respondit: nisi iratus essem, pœnas de te sumerem.

Henricus Bebelius dicit, se eum, qvi maledicentia pugnat, comprobare non posse: id enim proprium esse meretricum, scurrarum & nebulonum, in lupanariis & tabernis: fidem nullam adhibendam esse, cùm contra inimicum scriptum sint.

Sed ut Hieronymus scribit, hæreticorum ultimum remedium & præsidium est, cùm conspiciunt, causas suas damnatum iri, ut incipiant virus suum serpentis lingva diffundere, & cùm se victos conspiciant, ad contentiores prosilire: & Zanchus inqvit in Miscell. proprium est rusticorum & imperitorum, cùm desunt rationes, & argu-

stantur historiæ: & Athanæus Dipnosophist. lib. 5. cap. 14. & lib 11. c. 22. & lib. 13. cap. 33.

Sed & Blasphemi judicem habent: deqvo Lev. 24. Col. 3. Rom. 6. 12. Eph. 4 & aliis multis in locis.

Sed studium hoc calumniandi significârunt isto tempore multa passim monstra, caninis capitibus nata, ut judicio essent monstrosi status hujus, ubi homines qvasi canes latrando omnia implent, cujus egregium hic Raschius præbet exemplum.

De Calumnia Mendacio, & Maledicis Criminationibus pulchram edidit olim Apelles, & mystico sensu plenam hanc picturam. p. 983.

IN solio residet vir benè auritus, dominum cujusdam terræ designans. Hic porrigit manum dominæ Calumniæ: assistentibus ad utrumqve latus ei dominabus Ignorantis, & Suspicione. Calumnia ardentes habet oculos, & facem flammantem tenet in læva, dextra manu Innocentiam, h. e. virum Innocentem qvendam cum crinibus trahit ad dominum: Invidia seqvitur: & pedes viri insidiosis protrudit manibus. Calumniam comitantur Mendacium & Fraudulentia. Demum à longè procul advenit qvoqve domina Veritas, adjunctam habens comitem dominam Pœnitentiam. In secessu postremi anguli residet pictor, qvi historiæ actum describit in tabula.

Commentatoria in hanc picturam Apellis, & elegans extat Elegia Eobani Hessi ad Philippum Melanthonem.

COus apud regem falsò accusatus Apelles,
Indignum tabulâ vindice pinxit opus.
Considet in solio veluti Rex auribus amplis,
Videris, auritum dixeris esse Midam.
Hic est ille Midas, qvem falsa Calumnia verbis,
Aversum vero, credere falsa facit.
Huic geminæ adsistunt dextrâ levaq; puellæ.
Consona qva propriis nomina rebus habent,
Prima loco motam tenet Ignorantia mentem,
Altera Suspicio credere falsa docet.
Tum velut Alectûs armata Calumnia flammis,
Insontem tacita circuit arte virum.
Circuit, & captum rapit ad regale tribunal,
Et sontem falsi criminis esse facit.
Hanc ternæ comites à tergo pone seqvuntur.
His sua pro rebus nomina conveniunt.
Invidiâ sqvidem compulsa Calumnia Frau-

Quæ furiosa nihil tartara pejus habent.
Pòst Metanœa sequens tristi circundata palla,
Quòd citò crediderit, pœnituisse docet,
Namque ubi de tenebris emerserit Alethea,
Omnia, ceu tenebras, discutit, orta dies.
Hactenus expressa est depictæ causa tabellæ,
Si capere immensum parva tabella potest.
p.684. Nam quis inexplicitæ queat omnia nomina pestis
Edere? quis varias explicuisse vices?
Quæ tot imaginibus, tot deformata figuris,
Totius immensas obsidet orbis opes:
Quot nec Apelleam poterit manus ulla per artem,
Dedala nec Rhodii pingere cura senis.
Nam quos non aditus, quæ non subit atria regum;
Quæ fora, quæ non hæc limina pestis adit?
Repit, & occulto subit in penetralia lapsu,
Et nisi principibus non amat esse comes,
Rarò etenim vulgi plebejas occupat aures,
Et minùs hîc rabies ista nocere solet.
Summa petit, semperq; altâ, quos prendit, ab arce,
Non secus ac rapidi fulminis igne, ferit.
Hoc pejor, quòd aperta nocet minùs, omnia turbat
Improba sed quadam sub pietate latens.
Frivola commodiore modo Fortunæ ferenda est,
Opprimit illa latens, hæc manifesta nocet.
Noxia nulla magis miseris illuserit Ate,
Dejicit illa bonos, sed ferit ista malos.
Non hæc Blanditiæ, non Assentatio demens.
Quamvis sint sociæ, plus nocuisse queant.
Invidia infelix minor hæc si sola fuisset,
Et minor insonti pœna futura fuit.
Deniq; quæcunq; est aliquem metuenda per orbem,
Huic benè conferri pestis acerba nequit.
Omnibus involitat furiosa Calumnia terris,
Et vacuum de se non sinit esse locum.
Non habet hæc pensi quicquam, quo nomine, quæve,
Dum premat, insontes opprimat arte viros.
Atq; ut facta volens velut hæc generalia mittam,
Res est in species ista secanda suas.
Prima loco sancta sub religione moratur,
Atq; ista sedem legit in arce sibi.
Inde quot obruerit sacratæ fulmine dextræ,
Idem est & stellas enumerare labor:
Inde quot assiduè scelerata per arma trucidet,
Tam facile est dici, quàm sine voce loqui.
Aspice Pontifices Petrina in sede tyrannos,
Et quotuplex ista fulmen ab arce cadat!
Non aliam dices habitare Calumniâ sedem,
Non alia potuit lætior esse domo.
Quisquis enim non ista, Dei ceu numen, ado-

Sistit & auritum proximus ante Midam.
Proximus hîc vicio, quantumvis purus, & insons,
Occidit, & pœnam pro pietate luit.
Nunquam illo Metanœa loco se ostendere visa est,
Usq; adeò nihil hîc pœnituisse potest.
Sint scelerata licet, sint deformissima dictu,
Quæ fiunt illic, ut pia facta probant.
Namq; nec Alethea illic scelus ulla revelat,
Usq; adeò falsum gens facit ista nihil.
Decipit incautas nulla Ignorantia mentes;
Hæc alibi, non hac servat in arce locum.
Tam faciunt quicquid faciunt prudenter, ut ipsum,
Si liceat, possint fallere fraude Deum.
Quattuor at reliquis Dea sæva instructa ministris, p.685.
Omnia pro solita conditione gerit.
Suspicio siquidem, quæ non sunt, credere cogit,
Invidia officio non sinit esse locum.
Ducit in insidias fraus semper avara nocendi,
In facinus causas fingere docta suas.
Præcipitant demum insidiæ, si fortè potestas
Sit data; si non sit, qualibet arte nocent.
His armis aggressa pium furia ista Lutherum,
Conata est avida perdere sæpe manu.
Gratia servavit, ne perderet, obvia Christi,
Solus hic infamis non timet arma Dea.
Ecquid enim sacram turbare tyrannida Papæ
Audet ab Arctoâ turbidus iste plagâ?
Ecquid, ut ad redeat priscos Ecclesia ritus,
Hic nova perversa dogmata mente serit?
Hic nihil in totam concita calumnia sectam
Sæviat? hîc placida nomina pacis amet?
Non ita, nam caræ generosa palatia Romæ,
Plena dolis linguens, inferiora petit.
Atque ita pontificum sedes aggressa minorum,
Nulla non miserum circuit arte gregem.
Hic agit innumeros regina calumnia motus,
In sibi contemtæ vilia membra domus.
Hinc sunt arma, sacræ ceu relligionis in hostes,
Non hæc nata suæ gentis in arma manus.
Hinc ita sævit atrox, ita degrassatur in omneis,
Quos premit, ut paci non sinat esse locum.
Hinc tormenta, cruces, laqueos, incendia, flammas
Aptat, & innocuo vulnera mille gregi:
Sicut nostra novo viderunt sæcula ritu,
Pontifices avidas cædis habere manus.
Quando alios sævis hausêre incendia flammis,
Hinc alii mediis obruerentur aquis.
Innumeri laqueo, & gladiis periêre cruentis,
Quando etiam Reges ista tyrannis agit;
Limina quando ducum, quando alta palatia Regum,
Tam sine fine nocens ista Megæra colit.
Non tamen omnigenûm, nam sunt, qui fortiter istis
Laudibus heroês nomina prima tenent.

Nec qvisqvam, nisi forte latens, & nomina cassus,
Effugere hanc furiam qvalibet arte potest.
Omnia pervolitat, perrumpit, & omnia furtim
Rimatur, nullo se tenet illa loco.
Præcipuè tamen in sacri pia dogmata verbi
Sævit, & hæc totis viribus acta furit;
Usq; adeò, ut rari, qvos nulla calumnia turbet,
De populo fidei Christidos arma ferant.
Ut nulli possint veræ pietatis honorem
Adserere, in qvos non sæviat ista lues.
Sic premit insontes, sic evehit illa nocentes,
Ut vis fassa dolum non sit iniqva magis.
Hoc perière modo tot millia tempore nostro,
Qvi, nisi qvòd saperent, non habuère nefas.
p.986. *Nec tamen exemplis libet hic mordaciùs uti,*
Livor ab exemplis sæpe venire solet.
Notior est pestis, vulgatior ista tyrannis,
Qvàm sit ut exemplis invenienda fides.
Si tamen ulla fuit tempestas dura per orbem.
Hæc nostra nunqvam durior ulla fuit;
Qvam tot iniqva modis tot & artibus afflixisset,
Pestis, Tartareo nomen ab hoste trahens:
Qvam tibi dum brevibus numeris describere conor,
Crescit in immodici cura laboris opus.
Tam latè, tam regnat ubiq;, & sævit in omnes
Hoc, paradisiaco sævius angue malum.
Nec vinces ratione alia, non arte levabis,
Qvàm pestem hanc animo si patiente feras.
Sola potest tantam patientia vincere cladem,
Non nisi de superis sedibus illa venit:
Hæc istam curare luem medicina potens est,
Cui comes insuperos est generosa fides.
Verus amor, spes fixa DEO, syncera voluntas,
Miscent hæc medica pharmaca certa manu,
Istius antidoti vires objeceris hosti:
Per mala tot, Christo Principe, victor eris.
Sic non ulla suis nocuisse calumnia telis,
Nec poterit qvicqvam fraudis obesse tibi.
Hactenus hæc brevibus tibi scripta Philippe camœnis,
Qva mea consvesti, dexteritate feres.

Hanc figuram laudatissimus ille super omnes in orbe universo pingendi artifices, Apelles, (cùm apud Regem Ptolomæum Ægypti à sycophantis falsò delatus, conjiceretur in carcerem: sed tandem, ubi veritas & innocentia illius innotuisset, dimitteretur iterum) finxit, & qvàm pulcherrimè depictam obtulit Regi; significaturus: indignari, & graviter in insontes & fideles ministros animadvertere qvosdam dominos adeò, ut locum dantes suspitionibus, calumniis, mendatiis, & pestilentibus adulatorum & neqvam hominum morsibus atqve detractionibus, sæpius in furore fidelissimos ministros temere & injustè ejiciãt, & interdum qvoq; interficiant: sed verita-

bus gestis Alexandri Magni) jam admoverat pectori, advolant domestici, & repunnanti è manibus extorqvent. Ille humi prostraverat corpus: gemitu ejulatuqve miserabili tota personans Regia: laniare deinceps os ungvibus, & circumstantes rogare, ne se tanto dedecori superstitem esse paterentur. Rex triduum jacuit sine cibo inclusus: ad moriendum obstinatus. Hæc Curtius. Talia comitantur præmia Tyrannos.

De hoc diabolo mendacii & calumniæ scribunt qvoq; Henr. Knaust, I. C. Thomas Guntherus, & Conradus Porta.

Sed ut reditus fiat ad Apellem nostrum, digna scitu est historia, qvo mirabili fortunio is in Ægyptum delatus, & notus Regi ejus Insulæ sit factus.

Navigaturus igitur in Ægyptum ex Grætia, fecit naufragium: sed arrepta tabula, in qva sedebat, evasit tandem incolumis, & ad littus appulit; ibi autem incidit in piratas, qvi ademtis ipsius preciosis vestibus, & datis vicissim suis pannosis & laceratis, ipsũ dimiserunt. Miser ergò denuò Apelles, ut mendicus incedebat; & tandem pervenit in urbem Ægypti, in qva habebatur aula regia, & in hospitio passim ab omnibus tanqvam mendicus erat contemtus. Non enim indicabat, qvis esset, aut qvam fortunam passus esset: sed in angulo se abdens, comedebat, qvæ passim mendicando collegerat. Interea fortè venit eò satrapa qvidam Regis, ornatus catenis aureis, & indutus holoserico, qvi videns hunc miserum hominem, derisit eum (sicut qvidam insolentiores solent facere) tandemq; etiam per illusionem dixit: Heus tu homuncio, Rex te hodie ad convivium vocat. Miser Apelles dicit: Ita, veniam. Aulicus constituit ei certum cœnandi tempus. Apelles respondet: Certò veniam.

Abiit Regis cubicularius, nec putat, illum venturum: & sibi gratulatur, qvòd miserum ita derisisset. Verùm cùm jam tempus cœnandi instaret, Apelles pannosus ascendit aulam regiam. Ibi cùm interrogaretur ab aulicis, qvid sibi vellet mendicus: respondit, regem ipsum vocasse ad cœnam. Irrident aulici hanc vocem: ô miser, cur Rex te invitaret? Ita fortassis illusus es. Non, inqvit Apelles: fuit apud me hodie qvidam aulicus, qvi me nomine Regis invitavit. Qværunt igitur, qvod nomen esset illi, qvi eum invitaverat? Respondit Apelles: nomen se ignorare, sed benè posse se illum pingere: & statim jussit sibi adferri instrumenta, & ita pinxit istam imaginem cubicularii, qvàm mente conceperat, ut

imaginem pictam ad Regem.

p.987. Rex statim agnovit, qvòd esset imago sui cubicularii: ac jubet adduci hominem, qvi istam imaginem pinxerat. Accessit miser Apelles in suis pannosis, & sqvalore obductis vestibus. Rex collocavit eum juxta suam mensam, ut cœnaret cum eo: & inter cœnandum qvæsivit: cujâs esset? Respondit, se esse hominem Græcum, & fecisse naufragium, & tamen evasisse incolumem: sed incidisse in piratas, qvi ipsum suis vestibus exuissent, & pro illis has pannosas sibi induissent. Postea Rex longo tempore Apellem apùd se retinuit, & usus est ipsius opera in pingendo. Tandem dimisit illum donatis multis millibus aureorum. Ita sua arte est servatus, cùm alioqvi per totam vitam, mendicum & erronem manere ipsum oportuisset: sed ars ei naufragio non fuit ademta.

De hoc Apelle pictore plura habes apud Plinium libro 35. & inter alia illud memorabile. Cum Alexander Magnus (qvi ab alio qvàm illo, pingi se vetuit edicto) dilectam sibi ex pellicibus suis præcipuè, nomine Campaspen, nudam pingi ob admirationem formæ ab Apelle jussisset, eumq; tum pari captum amore sensisset, dono dedit ipsi eam. Magnus animo, major Imperio sui, nec minor hoc facto, qvàm victoria aliqva. Qvippe se vicit, nec thorum tantùm suum, sed etiam affectum donavit artifici: ne dilectæ qvidem respectu motus, ut qvæ modo Regis fuisset, modò pictoris esset. Hæc Plinius.

Laudabilis autem fuit illius seculi, tum in liberè loqvendo ingenuitas, tum altioris & generosioris ingenii hominum comitas. Nam cùm hic Alexander, Ephesi suam ipsius imaginem, qvam ex ipsius edicto Apelles pinxerat, contemplatus, non laudaret, pro dignitate picturæ: in evidentiam verò probati operis introductus eqvus adhinniret eqvo, itidem ab Apelle picto, perinde ac vero & nativo: ô Rex, inqvit Apelles, hic eqvus in discernendis picturis longè te meliore judicio præditus esse videtur.

Vaticinium de Politico

1590. *Antichristo*

QVidam Dominus nobilis hoc tempore Concionatorem suum publicè pro concione reprehendit, & eum mentiri dixit: qvæ est vaticinii Lutheri sufficiens impletio? qvi, politicum qvendam Antichristum mox fore, ex Apocal. 17. prædixit: ut, qvemadmodum Papa Ecclesiæ prætextu politicum arripuit gladium: sic ille Politiæ respectu Ecclesiasticum sit capessu-

nat.

Es wird nun in einander gemenget werden: Im ersten seynd die Bischöffe abtrinnig worden: Soll nun die Welt länger stehen/so wirds darzu kommen/daß die/so Fürsten und Herren seynd/ werden wöllen geistlich seyn: Da wird und soll denn der Schultheiß auff dem Dorffe/ die Bürger-Meister in den Städten/der Edelmañ auff dem Lande/ die Pfarr-Herren und Prediger reformiren/ und meistern/ ja lehren wöllen: Also soll man predigen. Es ist ihnen aber noch nicht angangen: Doch sicht und arbeitet es der Teuffel schon dahin. Jehne seynd aus Bischoffs-Hüren Fürsten worden: Diese werden weltlicher Fürsten Kleider tragen: und dannoch Bischöffe werden wöllen: das werden die rechten letzten Bischöffe seyn/ am Ende des Jüngsten Tages. Dann GOTT ist erzürnet über die Welt/ daß sie so undanckbar ist/ und Christum/ und den lieben Schatz seines Worts nicht annehmen wil. Wann du dann nicht wilt Gottsfürchtige Leute hören: So werden dañ Bischöffe kommen/ als weltliche Fürsten. Hæc Lutherus.

Iohannes Schenck à Grafenberg in 1590.

in libro observationum admirabilium.

EX Duce Baruch Vendale uxor concepit, & biennio prægnans fuit, & parturivit in fantem gradientem & loqvendem. Et alibi fœmina biennio uterum ferens, infantem loqventem enixa est. *Idem* referunt Alb. Crantius, & Aventinus *lib.* 5. An. Bojorum.

Idem lib. 4. Anno Christi 1584. postea qvàm vir nobilis, D. Ludovicus ab Hirshorn (cujus sedes fuit in Palatinatu, tribus ab Heidelberga milliaribus: in oppidulo, qvod ejusdem nobilis viri nomen sibi vendicat) rebus humanis exemtus esset, neqve ullum post se hæredem reliqvisset: vidua interim ipsius uterum ferente: statim ipsius defuncti agnati, & feudorum successores (ut qvi vehementer dubitarent, ferretnè masculum gravida vidua, an potiùs fœmellam?) non solùm omne jus successionis feudorum, in omnem eventum, à feudorum dominis obtinuerant: verùm etiam, qvia libenter plenam & fundamentalem noticiam omnium feudorum & redituum habuissent: ideo statim à morte prædicti nobilis, superstitem ipsius viduam, adhuc immaturam defuncti mariti mortem lugentem, sua in domo operuerunt: eiqve claves ad cryptas & cellas è lumbis, non sine vi & vehementia detraxerunt. Qvæ res adeò miseram & tristem viduam affecit, ut conjectis in verticem suum manibus, vociferari & ejulare magis cœperit: ut qvæ gra-

Cæterùm cùm agnati & hæredes defuncti Nobilis, ea de re certiores facti essent, pevsvaserunt sibi, suam ipsorum spem jam expletam, & ipsos sui compotes voti factos fuisse. Qvare jus suum in utenda-fruenda hæreditate feudorum persecuti sunt. Sed DEUS Opt. Max. velut è saxo alium partum masculum, & paternorum bonorum hæredem viduæ illi mœstæ & desolatæ suscitavit, atqve donavit. Etsi enim non itapridem puellum enixa esset, tamen subtumida à partu remansit, nihil aliud suspicata, qvàm vel tumorem præter naturam, vel aliqvem morbum in suo residere corpore; id qvod etiam aliqvibus Medicis (qvorum consilium separatim reqvisitum & auditum est) visum fuit. Causam enim morbi qvidvis aliud existimârunt, qvàm qvòd, ipsam gravidam adhuc esse, suspicarentur. Qvare consilium ei dederunt, ut ad Thermas fontis acidi ad Rhenum (bey Elfal am Rhein) sese conferret. At qvas illa Thermas, secuta ea in re Medicorum consilium, ut vidua mœsta & orba, unica ancilla comitata, profecta est.

Verùm enimverò ut tandem mense Julio, anno 1584. eò loci venit, ob Thermas: accidit, ut ibi inveniret Electorem Saxoniæ Augustum (qvi paulò pòst in fata concessit) cum conjuge; nec non alios, aliasqve Principes: qvi ita loca præoccupârant, ut ipsamet in diversorio locum manendi non inveniret: præsertim cùm nemini notum esset, qvæ, qvalisvé matrona foret, qvæ unica tantùm ancilla comitata venisset. Porrò tandem ejus loci Præfecto, qvænám esset, significans: & suum ei casum, qvi non itapridem acciderat, commemorans: ægrè ab ipso hospitium ad seqventem noctem obtinuit.

At verò ea ipsa in nocte, cùm jam decima ageretur hebdomada à priori & proximo partu, DEUS Opt. Max. ipsam & mœstam atqve afflictam, & apud peregrinos, pulcherrima prole mascula, eaqve viva, ditavit. Id qvod statim fando pervenit ad aures illustrissimorum Principum. Et qvidem ei Elector Moguntinus lautum ac nobile puerperium instituit: Elector verò Augustus eidem mille Thaleros dono dedit. Qvin etiam omne jus hæreditariæ successionis & feudorum ab aliis repetitum, & huic ipsius filiolo, hæredi videlicet legitimo, restitutum est, qvi adhuc ad præsens est in vivis. Imp. Rud. 2. Papa Urb. 7.

1590. *Iohannes Rosinus.*

ILlc in lib. antiq. Romanorum, cum- les 1612. numerum faciat, & omnes Catholicorum vates, Methodius, Abbas Joachimus, Catharina Senensis, Brigita, Telesphorus, Elisabetha, Hildegardis, liber vaticiniorum, Cusentia, Casali, Lichtenberg, Frater Nicolaus Helveticus, Vincentius, Rupescissa, Gruntbeck, Johann. Huss, Fr. Robertus, Onus Ecclesiæ, & alii plures uno ore omnes mutationem aliqvam tunc prænuncient, ob electos autem dies decurtentur, certè præ foribus finem mundi instare, credendum est.

Idem. Unus omnium Pontificum supremus erat, qvi maximus dicebatur, à Numa institutus: qvòd, ut Dionysius tradit, maximarum rerum, qvæ ad sacra & religionem pertinent, judex esset, & vindex contumaciæ privatorum & magistratus. De ejus creatione lib. 1. sic scribit Livius:

Minoribus Pontificibus creatis, Numa Pontificem deinde maximum, Numam Marcium, M. F. ex patribus legit, eiqve sacra omnia, exscripta exsignataqve attribuit: qvibus hostiis, qvibus diebus, ad qvæ templa sacra fierent, atqve unde in eos sumtus pecunia erogaretur. Cætera qvoq; omnia publica privataqve sacra Pontificis scitis subjecit, ut esset, qvo consultum plebs veniret, ne qvid divini juris, negligendo patrios ritus, peregrinosqve adscisendo, turbaretur. Nec cœlestes modò ceremonias, sed justa qvoq; funebria, placandosq; manes ut idem Pontifex edoceret; qvæqve prodigia, fulminibus, alióve qvovis viso missa, susciperentur, atqve curarentur. Hactenus Livius.

Festus etiam ait, Pontificem maximum atq; arbitrum rerum divinarum, atqve humanarum esse. Cæterùm Pontifex maximus ex collegio Pontificum creabatur: non qvidam collegarum cooptatione, ut in cæteris Sacerdotiis mos erat: sed populi tributis Comitiis, ut ex omni Livii historia facilè intelligi potest. Multò etiam tempore non nisi ex patribus creabatur: donec postremò omnibus honoribus plebi communicatis, Pontifex qvoqve maximus ex plebe primus creatus est T. Coruncanus, post qvem multi tam Patricii, qvam plebeji Pontifices maximi creati fuerunt, usq; ad C. Julium Cæsarem. Qvo mortuo, in ejus locum pontificatum maximum per vim invasit Lepidus. Post cujus mortem id Sacerdotium suscepit Augustus, qvod Lepido vivo nunqvam, qvanqvam oblatum, recipere sustinuerat, ut Tranqvillus tradit.

Decens autem visum est, eum, qvi totius Imperii possessionem adeptus esset, ipsam

tificatum maximum vel fulceperunt, vel le Pontifices maximos appellari paſſi ſunt: ut Conſtantinus, Conſtantius, Valentianus, Valens, & Gratianus Auguſtus: qvi Chriſtianæ religioni addicti, qvanqvam à Pontificis maximi munere abhorrerent: id tamen elogiis ſuis adſcriptum non aſpernati ſunt, vel rejecerunt.

p.989. Primus omnium Gratianus Imperator, edicto propoſito (ut Zoſimus docet) ſe Pontificem maximum appellari vetuit: atqve ita ea Sacerdotii dignitas in Imperatoribus defecit. Seriem Pontificum Maximorum, à Numa Marcio, usqve ad Titum Flavium Veſpaſianum Imperatorem Auguſtum, collegit Onuphrius. Imp. Rud. 2. Papa Urbano 7.

1590. *D. Orthonis Gualtperi, pro defenſione Lutheri, Lutheranorumq; doctrina, Oratio, de qva paulò ſuprà fol. 947.*

SApiens eſt illa atqve conſideratione digniſſima commonitio, qvæ extat in Pythagoræ Samii Poëmatio, qvod nomine χρυσέων Ἐπῶν inſcribitur; & ut carmine id expoſuit Latino Gerhardus Mathiſius, ita ſonat:

Mollibus inducas oculis non antè ſoporem,
Cuncta ter exacti qvàm volveris acta diei:
Qvò ſum transgreſſus? qvid feci? qvid boni
omiſſum eſt?
A primo incipiens ſic ordine cuncta revolve,
Deq; mala doleas, de re leteris honeſta:
Hæc age & exerce vigil, hæc adamare decet te,
Hæc te virtutis diæ ad veſtigia ducent.

Enimverò, qvemadmodum aliàs in omnibus vitæ partibus veriſſimum eſſe deprehendimus, qvòd ſcilicet tum demum actionum noſtratum optatos conſeqvamur fines, qvando ſubinde officii injuncti memores, debita cum pietate ſobrietateqve ad animum revocamus, qvid primò, qvid ſecundò, qvid tertiò, qvid ultimò præſtandum faciendumqve nobis ſit: ita inprimis in re literaria vel maximè neceſſarium hoc poteſt videri. Eſt enim hîc cum artium varietate conjuncta difficultas haud levis, ita, ut nunc obſtet obſcuritas, nunc impediat ſubtilitas, nunc mentis & ingenii remoretur tarditas, & qvod omnium graviſſimum eſt, infinita illa pulcherrimarum doctrinarum multitudo memoriam noſtram ſic videatur obruere, ut eas aut rectè complecti, aut ſatis retinere firmiter, vix ac ne vix qvidem valeat.

Qvare prudenter cùm Præceptores illi faciunt, qvi diſcipulis ſuis cum Pythagora freqventer inculcant, ut ſcholam ingreſſi repetant verſiculum Pythagoricæ diligentiæ exactorem: Qvò ſum transgreſſus? qvid qvoqve die dixerint, audiverint, egerint, veſperi commemorant.

Cæterùm, ut materiem aliqvam utilem & ſalutarem pertractem: conſtitui, de Philoſophia qvidem, & Philoſophorum placitis aliqvid differere; at item de Theologia & Theologis, qvòd talis diſſertatio ſtudiorum rationibus maximè conſentanea accommodataqve eſſe exiſtimetur. Verùm enimverò, ut inſtituti mei cauſam atqve occaſionem paulò pleniùs intelligatis, nolite putare, me temeraria qvadam incogitantia Philoſophiam cum Theologia, & contrà, velle confundere, qvaſi facultatem illam utramq; certis qvibusdam limitibus & metis haud judicarem diſtinctam: verùm occaſionem, ut facerem, præbuit inſignis ille & nobilis Lutheri, aliorumq; proteſtantium Theologorum calumniator, Albertus Hungerus, Theologiæ in Academia Ingolſtadienſis Profeſſor ordinarius, ejusdemq; Procancellarius, cui annis abhinc paucis, in conſimili palæſtra, eadem planè ratione Philoſophia & Theologia differere placuit.

Philoſophum enim proponit ſibi Epicurum, ejusdem Philoſophiam & placita: Theologum Lutherum, hujusqve doctrinam & dogmata. Atqve inter hos duos decem integris pagellis conatur oſtendere, tantam eſſe homologiam, analogiam, conſenſum, concentumqve, doctrinam utriusqve tam conſentaneam, tam cognatam, tam conſimilem, ut vix ovum, qvod dicitur, ovo ſit ſimilius, adeò ut, qvemadmodum Epicurus ex diverſis Philoſophorum placitis circulum coëgerit, & de obſoletis Cyrenaicis aliisqve philoſophaſtris floruerit: ita Lutherus ex variis jam pridem damnatis & anathematizatis hæreſibus, Manetis, Arii, Eunomii, Vigilantii, Joviniani, Wiclefi, aliarumqve peſtium venenis peſtiferam ſuam ſectam condiderit: tandem ut, ſententia & judicio Hungeri, Epicureiſmus nihil videatur eſſe aliud, qvàm imperfectus Lutheraniſmus verò haud aliud, qvàm perfectus Epicureiſmus.

Hæc impudentiſſima impudentiſſimi Suitæ vox, cùm non modò in ſolenni & freqvendi absqve dubio ſtudioſorum panegyri, magno hiatu & verbis ſesqvipedalibus fuerit prolata, verùm etiam, poſt cenſuram perinde religioſi Socii Gregorii de Valentia, in orbem Chriſtianorum publicis typis emiſſa: operæ me facturum pretium exiſtimavi, ſi in gratiam ſtudioſæ juventutis, cujusqve bona pars fortaſſis has ſtrophas vidit & legit, contrà demonſtrem, argumentum, qvod pontificius hic Mo-

non Lutherum, ſed Clerum Antichriſti Romani ab Hungero fuiſſe delineatum.

Cæterùm, ut ſolidam ejus rei vobis fidem faciam, non ſeqvar veſtigia Hungeri, ut, ſine omni diſcrimine, univerſam Pontificiorum Theologiam ex Ethniciſmo conſtare, dicam: hac enim ratione vel in ipſo limine, non minùs ac Monachus hic, ſoricis inſtar me proderem (& totam orationem
p. 990 redderem ſuſpectam) verùm in eo verſabitur hujus diſſertationis meæ cardo, ut liqvidò evincam: omnem Pontificiorum Theologiam (qvatenus à noſtra, hoc eſt, Lutherana & Auguſtanam Confeſſionem profeſſa, recedit) vel ex variis Philoſophorum, non Epicuri tantummodò, ſed aliorum qvoqve plurimorum placitis eſſe conflatam: vel κακοζηλίαν qvadam legum Moſaicarum introductam: vel deniq; proprio arbitrio & authoritate humana, καὶ ἐθελοθρησκείαν Romanorum Pontificum, præter & contra DEI verbum, in Chriſti Eccleſiam eſſe invectam, ſtabilitamqve.

Qvocirca primò de Paganiſmo, ſecundò de Pſeudojudaiſmo, tertiò de Pſeudochriſtianiſmo Pontificiorum, ex ipſarum rerum & cultus æſtimatione aliqvid deinceps pro temporis ratione in medium ſum allaturus, ita tamen ut maxima orationis pars in primo abſolvatur membro, qvòd iſtud ad inſtitutum noſtrum potiſſimùm ſit accommodatum. Paganiſmum itaqve Pontificiorum, ut propter antiqvitatem primo collocatum loco, principio aggrediar.

Obſcurum vobis neqvaqvam eſſe poteſt, qvàm religiosè & ſanctè perſvaſum velint omnibus, ſe de primo illo & ſummo Religionis Chriſtianæ capite, de ſacroſanctæ (inqvam) TRINITATIS myſterio haud aliud ſtatuere, qvàm id, qvod omnibus ætatibus Catholica ex DEI verbo ſtatuit Eccleſia. At interim qvid faciunt? qvàm verùm dicunt? cùm ne & hìc qvidem à Paganiſmo ſibi caveant, ſed ſi usqvam alibi, vel hìc imprimis in eum impingant.

Enimverò qvemadmodum Ethnici non unum eum DEI Eccleſia JEHOVAM agnoſcunt, ſed πολυθέαν, ſeu multitudinem Deorum vaniſſimè comminiſcuntur, ut unum qvidem ſummum DEUM conſtituant, cui tamen infinita alia numina inferiora ſubjiciant, ob id, qvod ſtultiſſimè opinentur, vel ſupremam illam ſummi numinis ac DEI majeſtatem ſublimiorem eſſe, qvàm ut res mortalium ſingulas curare, iisqve providentia ſua vacare dignetur: vel ſaltem ſi maximè curæ ſint illi res humanæ, indignum tamen eſſe, ut à tam miſeris atqve infelicibus homunculis indeſinenter tot precibus atqve ſupplicationibus ſtipentur, ipſi ſcilicet & impetrent.

Qvid enim qvæſo aliud opinati ſunt Platonici? qvid Apulejus? qvid Porphyrius? qvæ alia gentilium θεοσοφία? Sic enim referente Euſebio & Auguſtino, Platonici eodem prorſus modo inter DEUM ſummum & homines, cùm animas defunctorum, tum dæmonas mediatores conſtituebant. Verba Auguſtini ex lib. 8. de civitate DEI cap. 20. 21. 25. 26. de Æſculapio & Hermete Triſmegiſto nominatim adducerem, ni tempori & actui inſerviendum mihi intelligerem. Pari prorſus ratione Pontificii, qvanqvam, ſe ſummum qvendam & unicum JEHOVAM nobiſcum colere confiteriqve, dicant; eidem tamen infinitam ſanctorum hominum turbam, ceu διαδόχους in locum gentilitiorum Deorum ſubſtituunt: ad qvos etiam precationes ſuas dirigunt, ut ipſi ceu intermedii in DEUM & homines, ſupplicationibus audiendis, non ſine permagna unici Mediatoris Chriſti contumelia, deſtinati credantur.

Conferat enim aliqvis Pontificiorum de veneratione ſanctorum doctrinam: intueatur ipſius Eccleſiæ Romanæ praxin, & liqvidò animadvertet, omnia ea, qvæ de mediationibus, ſuffragiis, patrociniis, meritis, ope, auxilioqve ſanctorum tradunt, defendunt, exercent; omnia, inqvam, re & facto, mutatis tantummodò nominibus, ne latum qvidem ungvem à vana illa & ſtolida Platonicorum philoſophica Theologia diſcrepare. Subſtituе in locum Æſculapii Coſmam & Damianum, & habes Platonicam Pontificiorum orationem: ô medici piiſſimi, qvi meritis clariſſimi in cœlis refulgetis, à peſte, clade corporum præſervetis, ut operum moribus ne langveamus, aut moriamur Spiritu, ſed animæ ab obitu velociter ſurgamus, & vivamus in gratia, ſacra cæli palatia donec ingrediamur.

Subſtituatur in locum Trismegiſti beatiſſima virgo Maria, & erunt ex Roſario ipſius preces ejusmodi: ô virtutum vaſculum, Regina cœlorum, Chriſti receptaculum, ſalus anxiorum, tutum propugnaculum, ſalvatrix langvidorum, audi conqverentium preces famulorum, & pro nobis miſeris DEUM deprecare. Nam qvicqvid petieris, vales impetrare. Summa nos neceſſitas te cogit rogare, qvos in fluctu poſitos ſævum pulſat mare. Qvid? qvòd totum Pſalterium, non ſine atroci unius omnipotentis DEI blaſphemia, horrendæqve idolomaniæ crimine, ad ejusdem Virginis Mariæ invocationem ſit transformatum.

corum maxima vanitas ac ſuperſtitio fuit notata, qvi mari Neptunum, Plutonem intimis terræ viſceribus & cavernis, Jovem cœlo incluſerunt; & rurſum his ſingulis alios infinito numero adjunxerunt: Jovi Saturnum, Mercurium, Apollinem, Martem, Venerem, Dianam: Neptuno Nereum, qvem ἁλιμάνα & Portum ſeu Portunum nominant, innumeram item Nympharum cohortem, qvales fuêre Nereïdes, Potamides, Crenetides, dryades, hamadryades, & neſcio qvæ aliæ.

Apud Romanos verò erant Dii majorum & minorum gentium, erant penates, Dii communes, Dii geniales, indigetes, patrii, tutelares, ac reliqvum genus Faunorum, Sylvanorum, Satyrorum, Lemurum, adeò, ut doctiſſ. Varro ultra 30000. commentitiorum numinum ſuo tempore notaverit: atqve inter hos omnes provincias, regiones, civitates, familias, domos, elementa, fruges, ſemina, morbos, artes, opificia, & neſcio qvæ alia diſtribuebant, de qvibus omnium ferè poëtarum libri pleni atqve referti ſunt: privatim etiam populi ſinguli gentis aut urbis ſuæ conditores, ſeu viri fortitudine inſignes (ut lacteum illud eloqventiæ flumen, Lactantius loqvitur) ſeu fœminæ caſtitate mirabiles fuiſſent, p.991. ſumma veneratione colebant, ut Ægyptii Iſidem, Mauri Jubam, Macedones Calyrum, Pœni Uranum, Latini Faunum, Sabini Saneum, Romani Qvirinum, Athenæ Minervam, Samos Junonem, Paphos Venerem, Lemnos Vulcanum, Naxos Liberum, Apollinem Delphi.

Ita planè conſimili ratione, Pontificios ſuperioribus temporibus, regionibus penè ſingulis, civitatibus, familiis, domibus, hominibus, ſtatibus, artibus, morbis, peculiarem aliqvem ſanctum, patronum tutelarem atqve auxiliatorem præfeciſſe, notius eſt ex publicis ipſorum ſcriptis, qvàm ut longa probatione indigeat. Germaniam tuebantur Martinus & Georgius Cataphractus: Romanorum territorium Petrus & Paulus: Hiſpanos Jacobus: Gallos Michaël & Dionyſius: Helvetios Maria ad nigricantem Eremitarum ſylvam: Ungaros Ludovicus, & altera Maria, qvæ apud Aqvisgranenſes moratur: Polonos Stanislaus: Moſcovitas Nicolaus: Bruſſos Albertus. Ex civitatibus Mediolanum defendebat Ambroſius: Coloniam Aggrippinam tres Magi ex Oriente, ſi Diis placet, hucusqve ſatis tardè adventantes: Auguſtam Huldericus: Solodurum Helvetiorum Urſus: & qvis alios innumeros Qvintinos, gium: Sartores Guotmannum: Sutores Criſpinum: Fabri Eulogium: Figuli Gotarum: Nautæ Nicolaum & Chriſtophorum: Venatores Euſtathium. Ad avertendam grandinem invocabantur Johannes & Paulus: contra incendia Agatha & Florianus: contra rubiginem Jodocus: contra peſtem Sebaſtianus & Rochus: contra febrim Petronella: contra venenum Johannes Evangeliſta & Benedictus: adverſus dentium dolores Apollonia: contra oculorum vitia Otilia: contra calculum Liberius: contra ignem ſacrum Antonius: Contracti implorabant Wolffgangum: Dæmoniaci Romanum: Epileptici Valentinum: Captivi Leonhardum: Puerperæ Margaretham: Meretrices (ut ne hæ qvoq; cũriæ Romanorũ Pontificum deeſſent) Afram & Magdalenam, qvemadmodum Romani olim Leænam, Faulam, Floram.

Taceo innumera alia Deorum monſtra, qvæ vix per integrum anni circuitum à miſeris illis Pontificiis recenſeri potuerunt. Sic enim Wernerus Weſtphalus, hiſtoriæ illius author, qvæ nomine Faſciculi temporum inſcribitur, Iſuardum qvendam Monachum, juſſu Caroli Magni, omnes legendas & actus ſanctorum in unum volumen collegiſſe, commemorat, & factum eſſe, ut in ſingulos dies ultra trecenta feſta ſanctorum, concurrerint. Qvod ſi verum eſt, annon infinito intervallo Pontificii gentiles relinqvunt, cùm hi vix ultra 30000. Deorum, ille vel qvadruplo majorem numerum recenſere potuerint?

Præterea, qvemadmodum vetuſtas Ethnica per ἀποθέωσιν Poëticam in Divorum numerum referebat Semideos, Heroas & Cæſares, qvi virtute & nominis gloria famam aliorum viderentur ſuperare: ita Pontifices qvoqve Romani, pro immenſa ſua, qvam fingunt ſibi, poteſtate in album Sanctorum retulêre, qvoscunqve Canone dignos ipſi pro arbitrio ſuo judicaviſſent. Teſtatum hoc faciunt narrationes de ſancto Ludovico Franciæ Rege, qvem Papa Bonifacius ejus nominis octavus canonizabat, ipſe interim minimè ſanctus exiſtens, de qvo dicebatur publicè, qvòd ad Papatum intraſſet ut vulpes, vixiſſet ut Leo, mortuus fuiſſet ut canis. Teſtantur hiſtoriæ de ſancto Henrico, Imperatore & Bavariæ Duce: de ſancto Bernhardo, Marchione Badenſi: de ſancto Leopoldo Auſtriæ Duce, de ſancta Brigitta Svetiæ Regina, ut nunc præteream maximum illum Papatum, Prælatorum, Cardinalium, Epiſcoporum, aliorumqve Monachorum numerum, qvem rhythmis expreſſum Faſciculi

qvos in gradu longe inferiore arbitrabantur, qvosq́ve nusqvam existentes ex eventis tantùm sibi fingere didicerant, adeò, ut ne Deam Cloacinam qvidem, Venerem calvam, venerem armatam, Deam mutam, Cacam, Leænam, Faulam, Floram, Cunninam, imò Sterculium & Terminum præterirent: ita haud secus Pontificii, tanqvam minorum gentium adeò inglorios ignotosq́ve divos divasq́ve, Gregorium, Christophorum, Jodocum, Catharinam, Otiliam invocare, singulisq́ve sua tribuere encomia consveverunt, ut post natos homines unqvam istos vixisse, ne dicam plæclari qvicqvam gessisse, cultores eorum proprii solidè probare non possint.

Erant nimirum obscuri Monachi, fratres ad ocium, papyrum & tempus perdendum nati, qvi ex trivio arripientes occasionem, nescio qva singulari imbuti devotione, vel rapti Enthusiasmo, secundum qvietem ejusmodi fabulas impudentissimas, & manibus penè palpabiles somniabant, pòst, ceu ab ipso DEO cœlitus delapsas, superstitiosissimo populo, pro auro videlicet carbones obtrudebant. Qvod si vel ipsi Pontificii negare aut dissimulare voluerint, obstat Gratiani authoritas, qvi distinct. 15. dissertè notat, fuisse secundum antiqvorum authoritatem singulari cautela prohibitum, ne tales de sanctis legendæ coram populo percenserentur, subjecta hac ratione, qvòd eæ vel ab infidelibus, vel ab hæreticis, vel ab incertis authoribus ita conscriptæ judicarentur, ut veræ fidei potiùs subsannatio, qvàm confirmatio sint futuræ.

Neqve satis est Pontificiis, tantam qvasi minorum gentium Deorum turbam Pontificii & Mediatori nostro unico Christo adjunxisse: qvin etiam in terris idola seu simulachra eorum lignea, argentea, æneaq́ve effingunt, passimq́ve in templis posita, religiosè venerantur, colunt, adorant. Imò non effingunt tantùm, sed & ornatu vario condecorant, chlamyde, peplo, vestibusq́; variis amiciunt, haud secus ac si vel ab æstu, vel frigore periculum ipsis immineret.

p. 992. Lucret. lib. 2.

O miseras hominum mentes, ô pectora cæca,
Qvalibus in tenebris vitæ, qvantisq́, periclis
Degitur hoc ævi qvodcunqve est!

Lact. lib. 1. cap. 21. Qvis hæc ludibria non derideat, qvi habet aliqvid sanitatis? cùm videat, homines velut mente captos, ea seriò facere, qvæ si qvis faciat per lusum

contemtor & spoliator, qvi, ut refert Valer. Max. lib. 1. cap. 2. ingressus Deorum templum, detraxit Jovi Olympio magni ponderis amiculum aureum, qvo eum tyrannus Hiero è manubiis Carthaginensium ornaverat, proq́ve detracto aureo, laneum ei injecit pallium, dicens: Æstate grave esse amiculum aureum, hyeme frigidum, laneum autem ad utrumqve anni tempus magis esse accommodatum. Idem Epidauri Æsculapio barbam auream evulsit, affirmans, minimè decere, ut parens Apollo imberbis, filius Æsculapius barbatus conspiciatur. Et rursum, cùm videret simulachra porrectis manibus victorias aureas, pateras & coronas aureas tenere, eripuit illis, subjiciens, se oblata accipere, non auferre, imò perabsurdum fore, à qvibus qvotidie bona petamus, ab iisdem ultrò porrigentibus nolle accipere.

Unum tamen inter gentiles & Pontificios videtur interesse, videlicet qvòd, cùm pagani olim argento & auro idola sua ornarent, Pontificii nostri vix sordido & sqvalido panno Mariam suam circumvestiant, qvippe qvòd argentum & aurum in alios usus meliores convertere didicerint.

Ac sanè, qvæ dixi & demonstravi hactenus de Pontificiorum πολυθεία, qvanqvam cum maxima DEI ignominia conjuncta sint, majora tamen & magis nefaria committere Pontificios, affirmare nihil dubito. Neqve enim suffecerit illis tantam Deorum multitudinem cum Ethnicis introduxisse: jurant præterea, jurant (inqvam) per Sanctos demortuos, illisq́ve honorem soli Jehovæ debitum impertiunt, cùm tamen jurare sit nefas, nisi per eum, qvi verè habeatur & existat creaturis omnibus, ne angelis qvidem exceptis, major: imò juramentum deferri nulli possit, nisi in solidum eidem divinæ simul omniscientiæ & omnipotentiæ laus adscribatur. Qvare cùm cultus invocationis, qvi basis & fundamentum salutis est, à Pontificiis in Paganismum conversus & transformatus sit, qvid obstat, qvò minùs Theologia Pontificia cum gentilismo hac qvidem in parte reciprocetur ac convertatur?

Dicat igitur nunc Albertus, verùm Pontificia, an Lutherana Theologia, Theosophiæ Ethnicæ sit similior, in eo fidei capite, ubi vel summa cum DEO æterno est copulatio, vel ab eodem extrema disjunctio & propter spiritualem fornicationem, ut Christiana pietas appellat, manifestum divortium?

ad similitudinem Platonico-

videntiam tollunt: dum non ad solius DEI curam, sed & Divorum tutelam perinde nos ablegare solent. Cùmqve pro πληροφορία fidei, & spe immotis DEI promissionibus subnixa, dubitationem de gratia DEI erga nos, deqve precum nostrarum exauditione substituunt, qvid aliud qvæso faciunt, qvàm qvòd omnem consolationem nobis eripere, Academicam verò seu Pyrrhoniam ἐποχὴν persvadere conantur?

Proinde, Alberte, ne puta, injuriam tibi à me fieri, si insolentissimas tuas ἐκφωνήσεις, qvas passim in oratione tua ponis, in teipsum retorqveam: si (inqvam) de te conqverar, & alta voce exclamem: ô homines Epicureos; addo, & academicos impiissimos. Ecqvidni enim Lutherum rectissimè de providentia divina docentem excusem, te verò (Alberte) cum Monachis tuis accusem, qvi plenis buccis qvotidie ingenti boatu in templis vestris, & privatim etiam in cubilibus vestris, non ad curam DEI, non ad providentiam DEI, non ad promissiones præsentiæ DEI confugitis, sed de cura, de cura (inqvam) & providentia Sanctorum demortuorum unicè soliciti atqve suspensi existitis.

Hinc illæ nefariæ vestræ voces: Ave Maria, salus & consolatrix vivorum atq; mortuorum, mecum sis in omnibus tribulationicus, tentationibus, necessitatibus & angustiis meis, & maximè in hora mortis meæ, & impetra mihi omnium peccatorum meorum veniam, & cœlestis patriæ gloriam: ô peccatorum consolatrix, infirmorum curatrix, errantium revocatrix, justorum confirmatrix, desolatorum spes & auxiliatrix, atqve mea promtissima adjutrix, & singularissima invocatrix, tibi Domina gloriosa commendo hodiè & qvotidie animam meam. O beate Paule ora pro nobis. Hæccine Scripturarum sacrarum de providentia divina sententia est? Annon hoc ipsum est, DEO providentiam suam detrahere, & cum creaturis communicare? Sed tempus me jubet progredi.

De peccato peccante, seu originario, & consequenter de viribus humanis, vel libero hominis nondum renati arbitrio, qvid aliud qvæso tradunt Pontificii, qvàm id, qvod Philosophi gentiles, qvibus tristissimus ille primorum parentum lapsus, & horrenda imaginis DEI in homine destructio prorsus erant ignota, docent & produnt memoriæ?

p. 993. Aqvam lustralem, qvam vulgò Benedictam vocant, & qva non corporis sordes, sed animi & conscientiæ vitia, ceu sacro qvodam februo purgari existimant, unde purgare se solebant. Eadem perfusione Peleus Patroclum abluisse, Acastus Peleum à cæde fratris Phoci expiasse, Ægeus Medeam à cæde liberorum liberasse scribuntur. Eodem ritu Orestem expiatum esse à cæde matris Clytemnestræ, Pausanias author est in Corinthiacis. Ac sanè ut Pontificii, ita Ethnici qvoqve nihil sacrorum sine corpore lustrato attrectare solebant, sed potiùs piaculum & nefas id esse putabant. Hinc Æneas apud Vergilium, ceu multa cæde pollutus, ad patrem Anchisen:

Tu genitor cape sacra manu, patriosq; Penates,
Me bello è tanto digressum, & cæde madentem
Attrectare nefas, donec me flumine vivo
Abluero.

Et notus est Sarcasinus Diogenis Cynici apud Laërcium lib. 6. Is enim cùm qvendam videret religionis causa fluvialibus undis se aspergentem, ridebat hominem, dicens: ô infelix, an ignoras, qvoniam, ut in grammatica erratis aspersus, non absolveris, ita nec vitæ criminibus evades liber: rectè nimirum insaniam hominis notabat, qvi, aqva sensibili & elementari animi maculas purgari & elui, opinabatur. Notum etiam est Valentiniani Imperatoris factum, qvi nondum qvidem Imperator, cùm aliqvando unà cum Juliano templum Fortunæ ingressus esset, atqve ab ædituo aspersus guttulam in chlamyde purpurea vidisset, pugno percussit ædituum, hoc non purificare, sed inqvinare est, dicens.

Tantò autem magis in Pontificiis reprehendendus est impius hic aqvæ lustralis abusus, qvòd ipsi Ecclesiæ titulum sibi vendicant, & ii videri volunt, qvi cum universa Ecclesia Catholica de effusione pretiosi Sangvinis JESU CHRISTI (qvi solus ab omni emundat peccato) rectè & piè sentiant, cùm tamen id negent facto, qvod verbis jam erant professi. Imò (qvod pejus est) instar incantatorum lustralem hanc aqvam peculiaribus qvibusdam demurmurationibus consecrant, & inde divinam qvandam intrinsecam virtutem atqve efficacitatem stultissimè ei affingunt.

Qvid dicam de purgatorio? Bella videlicet fabula, & digna suis authoribus. Sed unde eam Pontificii? Respondent, ex Augustino, & aliis non nullis scriptoribus Ecclesiasticis. Verùm si qværas, unde Augustinus & reliqvi? Affirmant, ex Platone, Homero, Vergilio. Proh Deûm atqve hominum fidem! Ergoné articulus fidei ex Platone, Ecclesiæ dogma ex Vergilio & Homero extruetur? Qvæ hæc Theologia,

Hæc enim propter te & ſimiles Theologaſtros ſcripſit Lutherus, qvi Paganiſmum à Chriſtianiſmo non diſcernentes, βδελύγματα etiam illa Philoſophorum in DEI verbum & ejus Eccleſiam, contra omnem pietatem ingeritis, veram Philoſophiam à notha & ſpuria non diſcernitis, ſed indiſcriminatim ſic ea abutimini, & ante vos abuſi ſunt majores veſtri, ut ante pauca ſecula omnium ſcholarum veſtrarum pulpita Theologica plus haberent ſpinarum Ariſtotelicarum, qvàm ſanæ & puræ doctrinæ ex verbo DEI petitæ, imò in omnibus penè diſputationibus & controverſiis Theologicis dirimendis ſolus advocaretur judex Ariſtoteles.

Non igitur tantoperè mirandum, ſi propter hunc veſtrum abuſum Lutherus Ariſtotelem vocet Ariſtultelum: cùm ſimili ratione etiam D. Tertullianus generatim philoſophos paganos omnes, haudqvaqvam dubitaverit hæreticorum appellare Patriarchas.

Sed hæc de purgatorii ſtructura: modum etiam & rationem relevandarum animarum Pontifici à gentibus ſunt mutuati. Sic enim apud gentes receptum, & publicè perſvaſum erat, animos mortuorum, viventium exeqviis, inferiis & ſacrificiis relevari & adjuvari, ut ex Stygiis paludibus & Cerberi latratibus protinus ad campos Elyſios ſubvolent, ibiq; ad reqviem & refrigerium deducantur: reliqvorum verò animas, qvibus ejusdem ſuffragia à vivis haud præſtentur, miſerè detineri cruciariqve. Eadem Pontificiorum eſt opinio, ritus iidem: nimirum qvia πρὸς τὰ ἄλφιτα.

Ergò in hac unico tandem laudandus erit mihi candor Ingolſtadienſium Monachorum, qvòd publicis editis ſcriptis, id ipſum haud gravatim fuerint confeſſi, videlicet extare purgatorium, ſi non in Scriptura Canonica, apud Homerum tamen in Ulisſea lib. α. & γ. apud Verg. Æneid. 6. apud Ovid. 2. Faſtorum: apud Ariſtotelem etiam uſpiam: & tandem in Alcorano art. 10. Qvæ autem & qvantæ hæ ſint in DEI Eccleſia tenebræ, cordati Chriſtiani, etiam me non admonente, ultrò perſpiciunt.

Verùm Augiæ ſtabulum repurgandum mihi ſumſi. Itaqve, Auditores optimi, ſi paulò longius in prima illa parte commoratus ſum, rogo, ut, id non mihi, ſed potiùs fœcunditati errorum Pontificiorum imputandum eſſe, exiſtimetis. Strictim autem & breviter, & qvaſi extremis digitis duntaxat attingam, qvæ de Pſeudojudaiſmo atqve Pſeudochriſtianiſmo Pontificiorum dein-

natione Anathematis credenda, conſcientiis ſolent obtrudere atqve venditare.

Ut verò in populo Judaico unus qvondam erat Sacerdos & Pontifex ſummus, qvi qvotannis in Sanctum Sanctorum ingrediens, pro ſe & populi ignorantia offerebat, & ſic Chriſtum, κεχιπτυμένα ſecundum ordinem Melchiſedeci, adumbrabat, ejusqve typum ad certum & definitum gerebat tempus: ita Pontificii ſuum Oecumenicum & univerſalem habent Epiſcopum, qvem Papam ſalutant, eumq; ceu Chriſti in terris vicarium, pluſqvàm Aaronea poteſtate inſtructum falſiſſimè fingunt, adorant, exoſculantur. p. 994

Rurſum, ut multi erant Sacerdotes Levitici, gradu & ordine ſummo Sacerdote inferiores, qvibus nunqvam in Sanctum Sanctorum licebat ingredi, ſed proprium erat munus, in priori tabernaculo ſe continere, ibiq; pro diſtinctis & ordinatis à DEO ἐφημερίαις τὰς λατρείας ἐπιτελῶν, ut loqvitur Apoſtolus ad Hebr. 9. cap. Ita Pontificii ſuos habent Sacrificulos ſeu Miſſificatores, qvi ut ordine longè inferiores ſunt Papa, ita proprii ſui officii ducunt, corpus Chriſti, ſi Diis placet, conſecrare, idqve tranſubſtantiatum in arculas reponere, ac qvibus lubet, adorandum proponere.

Præterea, ut in eodem populo veteri erat juge Sacrificium, qvod ſingulis diebus ex inſtituto DEI peragi conveniebat: ita Pontificii ex umbræ hujus & ſimilitudinis imagine, jam pridem ſuum habent Deum Maozim, Miſſam inqvam, in qva, ut ipſi nugantur, qvotidie incruentum corporis Chriſti tranſubſtantiati Sacrificium offerunt: neq; offerunt tantùm, ſed & expiatorium ſtatuunt pro peccatis tum vivorum, tum mortuorum, imò qvod iniqvius eſt, & à Scripturæ veritate longè alienius, expiandi illam virtutem non à precioſo Chriſti ſangvine, pro nobis ſemel in ara Crucis effuſo, ſed ab ipſius Miſſificatoris ſeu Sacrificuli ἐυπραξία, hoc eſt, operè operato, ut ipſi loqvuntur, dependère, exiſtimant. Qvo ipſo nimirùm tam injurioſi ſunt atqve blaſphemi in Chriſti Mediatoris cùm officium tum perſonam, ut pectori Chriſtiano cogitatu nihil tam ſit horrendum, atqve monſtroſa, imo crudelis hæc furioſorum Monachorum ſacrificandi dementia.

Porrò conferte ipſimet altaria Judaici populi, candelas, fumigia, veſtitus ſacerdotalis ſplendorem, reliqvumqve Sacerdotii Levitici apparatum, cum Pontificiorum altaribus, candelis, ſuffitibus, infularum & reliqvorum veſtimentorum luxurie: con-

num collocarat: Clementis sexti, qvi ad qvinqvagesimum: Gregorii undecimi, qvi in 30. Sixti qvarti, qvi in 25. contraxerat: & evadet meridiana luce clarius, ne hîc qvidem Pontificios inficias ire posse, qvin omnia illa sine DEI mandato per κακοζηλίαν duntaxat ex veteri lege sint mutuati.

Ad ultimum igitur membrum accingor, in qvo tametsi plurima Pseudochristianismi documenta in medium possem afferre, studio tamen brevitatis attingam nonnulla duntaxat, ex qvibus de reliqvis simile fiat judicium.

Sunt igitur propriè sic appellati Papismi emblemata hæc: Hominum demortuorum invocatio idololatrica: Transsubstantiatio panis & vini in verum corpus & sangvinem Christi: Incruentum Missæ sacrificium, & illud qvidem expiatorium, cùm pro vivorum tum demortuorum peccatis: Cœlibatus Sacerdotum; usus unius speciei in Cœna Dominica: Monachorum varii ordines, qvorum alii alios crudelissimè sunt insectati: Prohibitio Conjugii, ab Encratitis & Tatiano; unà cum delectu ciborum, & aliis dæmoniorum doctrinis petita: Conspurcatio Baptismi, qvæ sit sputo, sale, & aliis sordibus aspersis: Baptismis campanarum: Salis & aliarum creaturarum exorcismatio.

Deniqve universalis illa Romani Pontificis potestas, qva pleno ore & calamo assentatores & Monachi ipsius nugantur: qvòd Papa Romanus omnia jura habeat in scrinio pectoris sui, etiamsi idiota sit, & immemor sui nominis: qvòd Papa idem habeat Consistorium cum DEO, & idem tribunal cum Christo: qvòd Papæ sit tradita omnis potestas in cœlo & in terra: qvod à Papa ne ad DEUM qvidem appellare liceat: qvòd Papa possit aliqvid de nihilo facere: qvòd Papa major sit omni alia creatura, & contra Epistolas Pauli possit statuere: qvòd Papa sit magnus Sacerdos & summus Pontifex, Princeps Episcoporum, hæres Apostolorum: in primatu Abel: gubernatione arca Noë: Patriarchatu Abraham: ordine Melchisedech: dignitate Aaron: authoritate Moses: judicatu Samuel: zelo Helias: masvetudine David: potestate Petrus: unctione Christus: & similia innumera.

At verò qvis unqvam hominum inde à Mundi exordio, tot mille retrò seculis, tam vecors, tam audax, tam insanus, tam blasphemus in DEUM, Angelos, & homines fuit, ut se talem non hominem, sed hominis monstrum confingi atqve appellari pateretur? Ex qvibus omnibus concludi

Qvare, cùm hæc omnia ita se habeant, ut hactenus est commemoratum, qvis non vel manibus palpet, argumentum, qvod initiò Albertus Hungerus adversus nostras Ecclesias sibi sumserat, validissimè adversus Ecclesiam Pontificiam militare? qvis non vel cæcus videat, Theologiam Romanam superstitioni Ethnicæ adeo esse consimilem, ut ovum ovo vix sit similius: imò non similem modò, sed & propter reliqvos in medium productos errores, qvos partim sub Pseudojudaismo, partim sub Pseudochristianismo comprehendimus, longè pejorem deterioremqve. DEUM æternum, Patrem DOMINI nostri JESU Christi ex toto pectore oro, ut ipse in lucis veritate diutissimè nos conservet, ab Epicurea verò securitate & Pontificiis tenebris nos custodiat ac tueatur. Imper. Rud. 2. Papa Urban. 7.

Ex eadem Oratione ejusdem de Ecclesia, ejusqve auctoritate & potestate. Habet Ecclesia authoritatem & potestatem excommunicandi sceleratos, recipiendi pœnitentes: habet claves ligandi & absolvendi, occludendi regnum cœlorum, idemqve resignandi, attestante illud Scriptura sacra Matth. 16. Tibi Petro (Petri nomine Ecclesiam intelige) dabo claves regni cœlorum; qvodcunqve ligaveris super terram, erit ligatum in cœlo: & qvodcunqve solveris super terram, erit solutum in cœlis. Et iterum, Joh. 20. Accipite Spiritum sanctum, qvorum remiseritis peccata, remittuntur eis: & qvorum retinueritis, retenta sunt. Hæc potestas consolationis plenissima est, omnibusqve Mundi potestatibus longissimè anteferenda, dum privatim ac publicè remissionem peccatorum, & qvidem non semel aut septies in die, sed septuagies septies annunciari pœnitentibus audimus. p. 995.

Hoc parabolæ Christi probant, de pastore ovem perditam qværente, de amissa drachma mulieris, de filio prodigo, qvi post consumtam cum meretricibus pecuniam, ad patrem revertebatur. Sic Petrum contra conscientiam gravissimè lapsum, Christus ipse recepit, Ecclesiæqve suæ pastorem fecit, ut suo exemplo lapsos consolaretur peccatores: juxta illud, Luc. 22. Et tu aliqvando conversus, confirma fratres tuos. Sic Paulus Galatarum Ecclesiam à Pseudoapostolis seductam recepit. Sic idem Corinthium incestuosum.

Habet deniqve Ecclesia potestatem, ceremonias ac ritus Ecclesiasticos, pro ratione loci ac temporis, ad ædificationem & ordinem facientes, constituendi, dummo-

ſa Eccleſia conſiſtit poteſtas: ad qvam ſi deinceps infinitam illam, qvam ſibi Pontifex Rom. Eccleſiæ titulo uſurpat, poteſtatẽ, pauliſper pro temporis ratione contulero, Colophonem orationi meæ imponam.

Pontifex Romanus, Eccleſiarum qvotqvot in orbe ſunt Epiſcopus, ſi Diis placet, generalis & ſummus, poteſtatem Eccleſiæ, eam eſſe affirmat, qvam ipſe ſibi, ſuiqve ipſi tanqvam capiti Eccleſiæ, Chriſtiqve in terris vicario aſcribunt. Nos contrà negamus, & dicimus, falſiſſima & turpiſſima eſſe mendacia, impudentiamq; plusqvàm meretriciam.

Qvòd ſcil. Papa Romanus omnia jura habeat in ſcrinio pectoris ſui, lib. 6. Decretalium de conſtitutionibus: etiamſi ſit idiota & immemor ſui nominis. Nec etiam ſi ſuæ propriæ fraternæqve ſalutis immemor, qvotidie innumeras animas catervatim ſecum abduceret in infernum, qvisqvam illi debeat dicere: Qvid, aut cur facis? diſtinct. 40. cap. Si Papa.

Qvòd Papa ſit ſupra omnia Concilia, & qvòd ea omnia ab authoritate Papæ dependeant. Concil. Florentinum.

Qvòd ſuprema ſit ejus poteſtas, adeoqve abſoluta præcipiendi, qvam habeat, ut vult: ut Franciſcus de Ripa affirmat, ita ut DEUS rata habeat, qvæcunqve faciat Papa, ut Sigismundo Loffredo placuit.

Qvòd Papa idem habeat Conſiſtorium cum DEO, & tribunal cum Chriſto.

Qvòd poſſit mutare formam Sacramentorum. Archi-Diaconus.

Qvòd in fide errare non poſſit. Joh. de turre cremata.

Qvòd Papæ tradita ſit omnis poteſtas in cœlo & in terra, juxta illud: Data eſt mihi omnis poteſtas. Antoninus Florent. Unde mandat Angelis Paradyſi, ut morientis in via, Romam verſus religionis cauſa, animam à purgatorio penitus abſolutam, in Paradyſi gloriam introducant. Clemens VI. in ſua bulla de anno jubilæo.

Qvòd ſicut aurum excellit plumbum, ſic dignitas Papæ excedat Imperialem: & ſicut Sol dicatur Pater omnium Planetarum & dominus: ita Papa ſit pater omnium dignitatum. Et ſicut Luna recipiat lumen à Sole, ita imperialis dignitas à Papa.

Qvòd Papa ſit pater univerſalis omnium fidelium & omnium ovium Chriſti. Johan. de turre cremata.

Qvòd ſit qvoddam Numen, qvaſi viſibilem qvendam DEUM præ ſe ferens. Ludovicus Goneſius.

Qvòd à Papa ne ad DEUM qvidem appellari poſſit. Qvòd immutet rerum naturam, ſubſtantialia univerſi ampliſq; de alii

Papa omnia poſſit. Marianus Soccinus.

Qvòd Papa ſit Deus: ut Felinus affirmat: vel ſecundùm alios, qvòd nec Deus, nec homo, nec Angelus ſit.

Qvòd ipſius poteſtas major ſit omni alia Creatura, & extendat ſe ad cœleſtia, terreſtria, & infernalia.

Qvòd vel D. Petri ſedes Papam ſanctum faciat, ut Papa Symmachus jactitavit: & contrariis Petro vivens moribus nihilominùs verus ſit Pontifex, ut Concil. Conſtantienſe contra Joh. Huſs determinavit.

Qvòd Papa poſſit contra Epiſtolas Pauli ſtatuere: Carolus Ruinus: Qvia major Paulo: & Petro par in adminiſtratione: Antonius de Roſellis.

Qvòd liceat ipſi novos concedere articulos fidei, & conſcientias ſine verbo DEI aſtringere neceſſitate obtemperandi.

Qvòd Papa ſit Sponſus Eccleſiæ. Joh. de turre cremata & Papæ nullus par niſi Deus. Auguſtinus Berojus.

Deniq; adulatores Pontificii ſic Papam alicubi alloqvuntur: Tu es Sacerdos magnus, & Pontifex ſummus: Tu Princeps Epiſcoporũ, & hæres Apoſtolorum: in primatu Abel: gubernatione Arca Noë: Patriarchatu Abraham: ordine Melchiſedech: dignitate Aaron: authoritate Moyſes: judicatu Samuel: zelo Elias: manſvetudine David: poteſtate Petrus: unctione Chriſtus. p. 996.

Qvid ampliùs Pontifex Romane? qvare non Deum prorſus, vel ſaltem filium ejus à dextra omnipotentis patris ſui detrudis, & tu pro tribunali ſedes ſolus?

Nos hæc omnia & ſingula, qvæcunqve modò de te ex tuis protulimus, turpiſſima & impudentiſſima mendacia eſſe dicimus, ab ipſo diabolo excogitata, ab Antichriſto, filio perditionis uſurpata, à Thraſonibus Antichriſtianis defenſa.

Heus tu Pontifex Romane, dic, unde habes illam infinitam & immenſam poteſtatem? Reſpondes, te Eccleſiæ nomine illam habere, cujus tu ſis caput univerſale. At proba nobis primò, te eſſe Eccleſiæ caput, & Epiſcopum generalem: proba ſecundò, hanc eſſe germanam Eccleſiæ poteſtatem. Nos tibi dilucidè ex Scripturis ſacris, & teſtimoniis piæ & eruditæ vetuſtatis demonſtrabimus, te falsò utrumq; aſſeverare. Caput enim Eccleſiæ univerſale nõ es, qvia ad Eph. 1. Chriſtum caput Eccleſiæ datum eſſe legimus: Suſcitavit Chriſtum, inqvit Apoſtolus, ex mortuis, non Pontificem Romanum, qvem ſedere fecit ad dexteram in cœleſtibus, & eum dedit caput ſuper omnia ipſi Eccleſiæ, qvæ eſt corpus illius, complementum ejus, qvi omnia in omnibus adimplet. Chriſtus ipſe Matt. 28. apertè dicit, SIBI

qvàm Christum qværunt. Ascendit qvidem Christus in cœlum, ita tamen, ut nihilominùs omnibus diebus ad consummationem seculi nobiscum sit: recessit à nobis, ita tamen, ut nihilominùs adsit nobis, & orphanos seu capite gubernante & protegente destitutos neqvaqvam relinqvat.

Sed videor mihi audire exceptionem Pontificiam, non agi de Christi honore & dignitate, qvæ salva & integra maneat, sed tantùm de visibili & ministeriali capite, ac vicario Christi in terris. Atqvi Christum adhuc habere in terra potestatem, & cùm è terris migraret, abundè suæ prospexisse Ecclesiæ, edocti sumus: qvandoqvidem in altum ascendens, dedit dona hominibus, Ephes. 4. atqve alios dedit Apostolos, alios Prophetas, alios Evangelistas, alios Pastores & Doctores, ad instaurationem sanctorum in opus ministerii, in ædificationem corporis Christi id est, Ecclesiæ.

Hæc ministeria DEUS ipse in Ecclesia constituit, non Pontificem Romanum, qvæ si (ut facit Pontifex) sufficere non arbitrabitur, næ ipso sapientior DEO fuerit. Scilicet qvia Pontifex Romanus est, qvi nec Deus nec homo sit (ut assectæ ipsius ridiculè affirmant) sed medium inter utrumqve. Accedit, qvòd omnibus temporibus tales aliqvos Ecclesiæ suæ Doctores præficit, qvibus & confert Spiritum sanctum, & præclara dona, ad Ecclesiæ gubernationem necessaria & sufficientia, qvæ Pontifex in scrinio pectoris sui, reliqva misera Monachorum turba, in Insulis suis habere se, stultè existimant.

Qvid? anné Pontifex Romanus in vera Christi Ecclesia universale & ministeriale caput esset, qvod reliqvis Ecclesiæ membris non modò præmineret, sed pro lubitu in illa dominaretur? cùm Christus & Petrus disertè hoc in concionibus suis vetuerint? Fallitur, & profectò fallitur, qvisqvis hoc persvaderi sibi à Pontifice patitur. Ita namqve Luc. cap. 22. Facta est contentio, inqvit, inter Apostolos, qvis eorum videretur esse major: at respondit JESUS: Reges Gentium dominantur, & qvi potestatem habent super eos, benefici vocantur, vos autem non sic: sed qvi major est in vobis, fiat sicut minor: & qvi Princeps est, sicut qvi ministrat. Nam uter major est: an qvi ministrat, an qvi accumbit, nonné qvi accumbit? At ego in medio vestrùm sum, ut qvi ministrat, vos autem estis, qvi permansistis mecum in tentationibus meis.

Præterea, Apostolus Ephes. 4. disertè affirmat, omnes cujuscunqve conditionis in Ecclesia numerari inter corporis membra, omnes proficiunt, qviq; solus est perfectus, dignitatem hanc esse relinqvendam.

Qvin etiam in Scripturis nusqvam legitur, qvòd hic vel alius ex Apostolis jus in reliqvos aut primatum sibi usurpaverit, sed summa inter omnes ostenditur æqvalitas. In Synodo Hierosolymitana, Act. 15. Jacobus & Petrus, ceu pares, de oblatis negociis differunt, 1. Corinth. 3. pluribus verbis docet Apostolus, non esse gloriandum in ullis hominibus, vel ulli Apostolo plusqvàm alteri tribuendum. Omnia, inqvit, vestra sunt, sive Paulus, sive Apostolo, sive Cephas.

Ad Galatas, se vel summis Apostolis, nominatim verò Jacobo, Cephæ & Johanni, per omnia parem esse, differit: & addit, se, cùm Petrum Antiochiæ (etiam in adiaphoris) videret errantem, obstitisse in faciem, ac reprehendisse, qva parte reprehendi meruerat.

Petrus ipse 1. Epist. 5. ad Gubernatores Ecclesiarum sic loqvitur: Presbyteros, qvi inter vos sunt, obsecro, qvi sum & ipse Presbyter, & testis afflictionum Christi, atqve idem consors gloriæ, qvæ revelabitur: pascite qvantum in vobis est, gregem Christi, curam illius agentes, non coactè, sed volentes: non turpiter affectantes lucrum, sed propenso animo: neqve ceu dominium exercentes adversus cleros, sed sic, ut sitis exemplaria gregis. Et cùm apparuerit ille Pastorum Princeps, reportabitis immarcessibilem gloriæ coronam: qvo loco profectò disertè Petrum uni Christo, qvem κεχαριτωμένα facit, supremum deferre honorem, simulqve prohibere seriò videmus, ne qvisqvam in Ecclesia dominium sibi in populum DEI vendicet.

His argumentis validissimis planeq; invictis, nisi profligatam eversamqve pontificiam authoritatem existimarem, forem fortassis in recensendis sincerioris antiqvitatis testimoniis aliqvantò longior: sed ne vestra benevolentia abuti videar, brevitatis ratione habita, unum & alterum protulisse sufficiet. p.997.

Origenes igitur Homil. 6. in Esai. Qvi ad Episcopatum vocatur, inqvit, non ad principatum vocatur, sed ad servitutem totius Ecclesiæ. Si vis credere Scripturis, qvia in Ecclesia servus sit omnium, qvi præest: svadeat tibi ipse Salvator & DOMINUS, qvi talis tantusq; factus est in medio discipulorum, non qvasi discumbens, sed qvasi ministrans.

Cyprianus in Synodo Carthaginensi, referente Augustino de Baptismo lib. 3. c. 3. Neq; enim qvisqvam nostrùm, inqvit, Episcopum se Episcoporum constituit, aut ty-

illo agnitos; promtissimum sit intelligere.

Chrysostomus Hom. 1. Epist. ad Titum pluribus verbis docet, Episcopatum non esse principatum. Et ad Innocentium Episcopum Romanum scribens, nusqvam universalem Episcopum ipsum agnoscit, sed veluti à patre consilium & auxilium expetit.

Hieronymus ad Evangelium: ubicunqj fuerit Episcopus, inqvit, sive Romæ, sive Eugubii, sive Constantinopoli, sive Rhegii, sive Alexandriæ, sive Thanis, ejusdem meriti, ejusdem est & sacerdotii. Potentia divitiarum, vel paupertatis humilitas, vel sublimiorem vel inferiorem Episcopum non facit. Scitum est illud Domitii Oratoris: cur ego te habeam ut Principem, cùm tu me non habeas ut senatorem? Et addit, unus DOMINUS, unum Templum, unum sit etiam ministerium. Recordemur semper, qvid Apostolus Petrus præcipiat Sacerdotibus: Pascite eum, qvi in vobis est, gregem. Idem Epistolam ad Titum enarrans prolixè demonstrat, Episcopos ac Presbyteros esse ejusdem & paris inter se authoritatis.

Augustinus cum Hieronymo idem sentit.

Gregorius I. ejusdem Romanæ Ecclesiæ præsul, multis locis exponit, qvantopere Pontifici Romano Universalis Episcopi appellatio fugienda sit. Ex qvo apparet, sexcentis annis à Christo nato, in vera primitiva Ecclesia, Episcopi universalis nomen neqvaqvam Pontifici Romano impositum fuisse, donec tandem circiter annum Domini 610. Bonifacius III. ab Imperatore Phoca, qvi Mauricium Imperatorem cum uxore & liberis interfecerat, impetravit, ut omnium Episcoporum Princeps appellaretur. Qvod tamen ipsum seqventibus temporibus adeò non placuit Ecclesiis Orientalibus, ut cùm Joh. 23. Pontifex Roman. à Græcis petiisset obedientiam, qvòd caput esset universalis Ecclesiæ, & Christi in terris Vicarius, rectè ipsi respondisse legantur: potentiam tuam summam erga subditos tuos firmiter credimus: superbiam tuam summam tolerare non possumus; avaritiam tuam satiare non valemus: Diabolus tecum, qvia DOMINUS nobiscum.

Et notum est responsum Philippi pulchri Regis Galliarum, datum Bonifacio VIII. in hunc modum: Philippus DEI gratia, Francorum Rex, Bonifacio se gerenti pro summo Pontifice, salutem modicam, sive nullam. Sciat tua maxima fatuitas, in temporalibus alicui nos non subesse: Ecclesiarum & præbendarum collationem ad nos jure Regio pertinere, secus autem credentes, fatuos & dementes reputamus.

super hunc autem ædificatam esse Ecclesiam, dicente Christo: tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam: huic traditas esse claves regni cœlorum, & ligandi ac solvendi potestatem: huic terna vice dictum, pasce oves meas.

Atqvi, num D. Petrus Romæ unqvam fuerit, non immeritò dubitamus, cùm, contrà qvàm docent Pontificii, ex D. Pauli epistolis, Actis Apostolorum, aliisqve indubitatæ fidei historiis, certissimis argumentis colligatur, ipsum neqvaqvam Romæ (qvæ ex gentilismo ad fidem JESU CHRISTI conversorum erat Ecclesia) sed Hierosolymis potiùs vel alibi in Judæos versatum esse: nimirum cùm hoc pactum inter Petrum & Paulum non solùm initum, sed mutuis etiam dexteris confirmatum legamus, ut hic in gentes, ille verò in circumcisionem Apostolatu fungaretur.

Et si maximè concederemus (qvod tamen nondum concedimus) Petrum aliqvandiu Romæ sedisse, inde tamen nondum efficeretur, tenuisse Petrum in reliqvas Ecclesias primatum, cùm neqve Christum ipsi talem assignasse, nec ipsum in Epistolis suis eum usurpasse legamus: qvin contrà potiùs Apostolos primatum affectantes Christum acriter reprehendisse, & Petrum semetipsum compresbyterum appellasse, paulò antè planum fecimus. Nec D. Petri sedes, ut ipsi nugantur, Papam sanctum faceret. Cathedra enim, ut rectè Chrysostomus scribit, non facit Sacerdotem, nec locus sanctificat hominem, sed contrà potiùs Sacerdos cathedram facit, & homo locum sanctificat. Nec etiam hæreditaria sunt Apostolorum dona, sed personalia, videlicet personam illorum non excedentia.

Unde non inscitè Thomas Aqvinas, Pontifici Romano, opes suas & pecuniarum suarum acervos ostentanti, ac dicenti: ecce Thoma, non possum cum D. Petro dicere, aurum & argentum non est mihi, respondit: Ideò etiam (sanctissime pater) non potes cum eodem dicere, surge & ambula.

Adhæc, qvòd, ipsum Ecclesiæ columnam & petram esse, dicunt; ex malè intellecta Christi ad Petri confessionem responsione: ex ipsius Petri verbis (qvi proculdubio sui ipsius optimus est interpres) liqvidò respondemus. Is disertè in 1. Epist. cap. 2. pronunciat, CHRISTUM esse Petram; siqvidem gustastis, inqvit, qvòd benignus est DOMINUS, ad qvem accedentes, qvi lapis est vivus, ab hominibus qvidem reprobatus, apud DEUM verò electus, p. 998.

biberunt potum ſpiritualem.

Itaqve Chriſti verba ad Petrum de petra, accipi oportet de ipſo Chriſto, qvem Petrus confeſſus fuerat DEI viventis filium. Aſtipulatur nobis Auguſtinus, eadem verba enarrans Serm. 13. Qvibus Chriſtus petra, inqvit, Petrus populus Chriſtianus. Petra enim principale nomen eſt: Ideò Petrus à petra, non petra à Petro, qvando non à Chriſtiano Chriſtus, ſed à Chriſto Chriſtianus vocatur. Tu es ergò, inqvit, Petrus: & ſuper hanc petram, qvam confeſſus es, ſuper hanc petram, qvam cognoviſti, dicens: Tu es Chriſtus, Filius DEI vivi; ædificabo Eccleſiam meam, id eſt, ſuper me ipſum, Filium DEI vivi, ædificabo Eccleſiam meam: ſuper me ædificabo te, non me ſuper te. Simili modo Hieronymus in commentar. ad 7. Matth. Caput, ſuper petram Chriſtum, ait, fundatam Eccleſiam, & ab ea petra etiam Petrum ſortiri nomen.

Deniqve, qvod de clavibus, uni Petro conceſſis, objiciunt, ex Auguſtino reſpondemus, tract. in Joh. 118. Cùm omnes Apoſtoli eſſent interrogati, inqvit, ſolus Petrus reſpondit: Tu es Chriſtus, Filius DEI vivi. Et ei dicitur: tibi dabo claves regni cœlorum: tanqvam ligandi atqve ſolvendi ſolus acceperit poteſtatem, cùm & illud unus pro omnibus dixerit, & hoc cum omnibus, tanqvam perſonam gerens ipſius unitatis, acceperit: ideò unus pro omnibus, qvia unitas eſt in omnibus.

Nec etiam Petrus ſolus oves Chriſti pavit, nec ſolus ordinavit Epiſcopos, ſed reliqvi Apoſtoli omnes idem factitârunt. Ita non Petrus Timotheum & Titum ordinavit, ſed Paulus. Qvi poſtea hos qvoqve oppidatim presbyteros conſtituere voluit: imò qvod amplius eſt, nec Petrus, nec Paulus, nec qvisqvam Apoſtolorum alius ampliſſimas Antiochenam & Romanam Eccleſias, ſed horum diſcipuli plantaſſe leguntur. Ac, ſi inſpiciantur Apoſtolorum res geſtæ, ſi accuratè expendantur omnia ipſorum ſcripta, in his omnibus comperimus, omnes inter ſe fuiſſe pares, nec ullo modo Petrum ſe prætuliſſe aliis, nec alios ſuperiores agnoviſſe.

Gregor. 14. Pp. 236.

1591. PApa Romanus Sfondrato, dictus Greg. 14. confœderatis Gallis in auxilium miſit agnatum ſuum, Franciſcum Sfondrato, Ducem Montis Martiani creatum, cum 6000. Helvetiorum & 1000. Italorum peditum, qvibus juncti erant eqvites mille, qvi ex Italia ſimul venêre, ſeriùs tamen, qvàm ut Germanos tranſitu prohibere poſſent.

qvo idem diploma, ſeditioſum, verbo DEI & SS. decretis contrarium, Galliæ Eccleſiæ libertati adverſum, ſcandali ac erroris plenum declarabatur.

Concluſum ergo eſt, ut id à carnifice laceraretur, & ante palatium exureretur. Præterea ſancitum, ne qvis id haberet vel legeret, ſub pœna criminis læſæ Majeſtatis, amiſſioneqve privilegiorum. Adhæc eundem Papam hoſtem Regni Galliæ: turbatorem pacis Chriſtianæ; & ſanctæ, Catholicæ, & Apoſtolicæ Romanæ Religionis; auxiliatorem & amicum conjuratorum, tam adverſus præſentem Regem Henricum 4. qvàm poſtremum Henricum 3. nefariè adeò interemtum. Qva propter in poſterum omnibus Romam abire, qvacunqve etiam de cauſa, interdixerunt. Poſtremò ubicunqve dictus Marcellus, Pontificius legatus, vivus vel mortuus inveniretur, juſtitiæ traderetur. Eâdem, qvâ præſcriptum eſt, formâ dictum diploma Pontificium in elata pyra & alibi exuſtum eſt. Imp. ut ſuprà, Rud. 2.

Idem. Gregorius XIV. ſingulis annis qvater dat annos ducentos indulgentiarum, Roſarium, vel Coronam, qvam vocant, recitantibus; & remiſſionem peccatorum omnium, in mortis articulo apud ſe Roſarium & grana conſecrata habentibus, & nomen JESU pronunciantibus: ut ex diplomate ejus apparet, excuſo Romæ apud Paulum Bladum.

Antichriſtus triceps. 1592.

EDidit hoc tempore Johannes Prætorius Saxogallenſis libellum hoc titulo: in qvo probare nititur; Papam, Alcoranum, & Calvinum, tricipitem Antichriſtum eſſe: ut apud eum.

Gregorius Iordanus. 1592.

HIc Prophetias qvasdam edidit hoc tempore: ſed qvia plerasq; ex Abbate Joachimo, & aliis, qvos multò perfectiores ſuprà habemus; deſumſit, eas relinqvimus.

Nicodemus Turlupinus in Anti-Choppino. 1592.

OMnes iſti Papæ moderni habent cor obduratum, & aures obturatas, & maximè qvòd ipſi ſunt creaturæ Regis Hiſpaniæ, ſine qvo Cardinales non audent ampliùs facere Papam: tantum poſſunt regales & ducati de Hiſpania, juxta Poëtam: *Qvid non mortalia pectora cogis, Auri ſacra fames?* p. 993

Et qvia certo certius eſt, qvòd Vice-Rex de Neapoli ſemper habet literas Regis Philippi Domini ſui paratas, qvas non aperit,

in iis mittitur ex Hiſpaniâ usq; in Italiam, incluſus ſub bono ſigillo.

Sed qvia aliqvæ novitates poſſent intercidere, qvatenus inter os & offam multa cadunt, & ne literæ illæ ſint nimis vetuſtæ, ſolet Rex Philippus eas renovare de tribus menſibus in tres menſes, & ad ſummum de mezanno in mezannum, atq; in iis ad plenum voluntatem ſuam declarare; qvæ eſt certè benè nova forma, & multùm differens ab antiqvâ electione, qvæ practicabatur olim in Eccleſiâ, incipiendo ab Apoſtolis, qvando Mathiam in locum Judæ per ſortem elegerunt, Actor. i. & continuando per tempora primitivæ Eccleſiæ usqve ad decretum factum in Concilio Lateran. ubi ſtatutum eſt, ut Papa eligatur ab omni clero, & populo; & ab Imperatore confirmetur, & qvòd, qvi alio modo & viâ ſe intronizaverit, anathema apoſtaticus, non apoſtolicus reputetur, ſine regreſſu & ſpe reſtitutionis.

Et paulò pòſt. Iſta tamen electio moderna eſt prudenter adinventa à Conſilio Hiſpanico; qvia ſi in electione novi Papæ oporteret ſemper expectare voluntatē præfati Regis Hiſpaniæ, ſæpè alius eam præveniret (ut fortè jam factum eſt) propter longitudinem itineris, & magnam intercapedinem terræ & maris inter Romam & Hiſpaniam, licet non ſit ſecundum antiqvum modum: qvia Reges Hiſpaniæ volunt jam habere ſuum cambium pro tot Papis, qvi facti ſunt Avenione, in duobus ſchiſmatibus, ad devotionem Regum Franciæ: ut patet per Platinam in vitis Pontificum: qvòd permulti ex illis erant Gallici, non autem Hiſpanici, vel Italici.

Super qvo non poſſunt tacere iſti Olybrii, & dicunt: ſe verificaturos, qvòd Domini Cardinales moderni ſunt omnes perjuri (dico de iis, qvi ſe immiſcent electioni Papali) ut patet ex formulâ juramenti, qvod faciunt, qvando ingrediuntur ad conclave, ut procedant ad electionem novi Papæ:

Ego N. Cardinalis, juro & promitto omnipotenti DEO, Patri, & Filio & Spiritui S. & B. Petro Apoſtolorum Principi, eum eligere in Pontificem, qvem credam Eccleſiæ univerſali in ſpiritualibus & temporalibus utilem: nec illi vocem dare; qvem veriſimiliter ſcivero, promiſſione, aut datione alicujus rei temporalis ſeu prece, per ſe vel per alium interpoſitâ, aut aliàs qvalitercunq; directè vel indirectè pro ſe electionem procurare, electoq; in Pontificem non priùs obedientiam facere, qvàm juret juxta formam decreti Concilii Baſilienſis: ita me DEUS adjuvet, &c. Guimier. in gloſſ. Concord. cap. Sicut. §. Ego. de auct. ſen. Con-

ci, qvia ipſi nunqvam dixerunt, qvòd Concilium Hiſpanicum eſſet cœlum.

Sed per DEUM, hæc non eſt magna novitas apud vos ligatores, qvi non recognoſcitis alium patrem, qvàm Papam: alium ſervatorem, qvàm Regem Hiſpaniæ: alium Spiritum ſanctum, qvàm pilloletos Italicos, vel duplones & qvadruplones Hiſpanicos. O qvando iſta mirabilis forma eligendi Papæ diſcooperta fuit, & qvòd apertè ille Gregorius intravit in hanc Ligam cum Rege Hiſpaniæ, & cum rebellibus Franciæ; & de facto, qvòd miſit Nepotem ſuum Sfondratam de Montemarciano cum exercitu in Franciam, & ſatis qvàm plurimis aliis actibus iteratis declaravit ſe hoſtem Regis, Coronæ Franciæ, & qvòd iſti Papæ ſunt omnes icti ad eundem cuneum: tunc Parlamenta & ordo Eccleſiaſticus prædicta iila arreſta, & declarationes fecerunt, qvas in pulchrum Latinum convertiſtis, ſtatim in fronte libri veſtri.

Et profectò mirum eſt, qvòd iſti Catholicoregaliſtæ non fecerunt adhuc pejus ad exemplum Regis Angliæ Henrici VIII. & aliorum ſatis Regum, qvi Papam, & jugum ſuum excuſſerunt: & ab eo tempore ſemper vixerunt in pace prædicti Hugonotti, alligantes lepidam hiſtoriam (& credo ſi eſt hiſtoria, qvòd non eſt fabula) apud Appianum, de qvodam paupere Agricolâ: qvi conducens ſuum aratrum, ſentiebat pediculos in ſuâ camiſiâ; qvam illicò deſpoliavit, & interfecit tantum, qvantum potuit: poſtmodum cùm reverteret ad laborem, ſenſit iterum alios, qvi illum mordebant, & pro ſecundâ vice adhuc exuit camiſiam, & occidit pediculos: ſed tertiâ vice qvando vidit, qvòd hoc impediebat ſuum laborem, & qvòd hæc erat una perpetua moleſtia: tunc ultimo exſpoliavit ſuam camiſiam, & eam conjecit in ignem.

Pari modo qvia veraciter ſcio, qvòd dominus Papa & Curia Roman. habent nimis magnum intereſſe in conſervatione amicitiæ Coronæ Franciæ; aliàs qvòd ſua Sanctitas perdit pulchriorem plumam de ſuo pileo, ſeu magis pretioſum rubinum de ſuâ triplici coronâ: mihi videtur, ſecundum meum obtuſum intellectum, qvòd prælibata ſua Sanctitas & Reverendiſſimi domini Cardinales Italici deberent iſtam parabolam mentetenus ediſcere, & ſemper ſibi eam ante oculos repræſentare: qvia nihil p.1000. eſt dulcius agno: ſed tamen ſi eſt moleſtatus, etiam commovetur & ferit: juxta mythologiam qvæ eſt in fabulis Faërni:

Furor ſit læſa ſæpius patientia.

Qvin imò dominus Papa deberet cogi-

Pasce, Pasce: non autem Occide, amazza, interfice: & dictum est Petro: Mitte gladium tuum in vaginam. Si ab hominibus qvod certè manifestissimum est, & meridie clarius ex omnibus historiis, qvòd Carolus Martellus, Pipinus Carolus Magnus, Ludovicus Pius, & alii satis Imperatores & Reges Franciæ liberárunt Papam à suis inimicis: dederunt sibi territorium, qvod vocatur B. Petri: concessérunt sibi multa jura, & magna privilegia 63. dist. ego Ludovicus.

Deniq; fecerunt sibi plus honoris, qvàm ulli alii Reges & Principes: & insummâ, dederunt sibi omnem ferè potestatem, qvam habet, tam temporalem, qvàm spiritualem: & tumet Choppinus ipse reples tres, aut qvatuor integras paginas libri tui, meritis & beneficiis Regum Franciæ erga Papam: in qvo tu nimis stultè facis, qvatenus hoc facit contra te: & ita tu es unus prævaricator, & proditor causæ tuæ. Nam si tu ipse fatearis, qvòd Reges Franciæ sunt auctores tantorum benefactorum: profectò seqvitur, qvòd non data est illis tanta potestas, ut eâ insolenter abutantur in donatores, prout aliqvando fecerunt Bonifacius VIII. Benedictus XIII. Julius II. & alii satis Papæ Romani, de qvo habemus singulare consilium Baldi in cap. olim. extr. de Rescripto, qvòd contra Papam, nedum inferiorem Principem, suâ potestate abutentem, primò utendum est verbis, secundò herbis, tertiò lapidibus: & qvòd, ubi non sufficit virtutis ingenium, ibi valet armorum præsidium.

Nam videmus, qvòd, si alicui tribuitur plenum arbitrium: non potest propterea ex tali plenitudine potestatis contra rationem aliqvid indiscretè facere. Panorm. in cap. 1. de constitutione Card. flor in tract. de unione Ecclesiæ. Ubi vehementer insurgit contra istos blanditores, dicentes, Papam posse omnia: & dicit, eum posse, non qvod libet, sed qvod licet: & qvòd ex his blandimentis infiniti surrexerunt errores. Et Gerson in tractat. de Eccles. Potest. dicit in terminis: Meminerit summus Pontifex, datam sibi potestatem summam in Ecclesiâ, ad ædificationem, non ad destructionem: juxta qvod unus Ambasciator Franciæ semel dicebat domino Papæ Syxto nuper defuncto, qvòd revera Papa potest omnia: id est, Papa potest facere bonum & malum.

Habet enim tantam authoritatem in Europâ, qvòd potest, si est malus, eam replere bellis, flammis, & furoribus: & si est bonus & les & seditiosos Franciæ regni ad obedientiam Regis sui legitimi, atqve naturalis: potest (tanqvam pater omnium) ostendere omnibus bonum exemplum pietatis, mansvetudinis, & sanctimoniæ; & per alios modos procedendo, qvàm qvi huc usqve practicati sunt; pacem non tantùm in regnis temporalibus, sed etiam in Ecclesiâ Catholicâ, in regno spirituali D. N. JESU CHRISTI ponere, firmare, stabilire: finaliter potest hoc præstare, qvod nemo prædecessorum suorum facere voluit, id est, reformare abusus, tollere errores & superstitiones ex Ecclesiâ, & ponere finem huic importuno & diabolico schismati, qvod jam turbavit & afflixit Christianitatem per amplius septuaginta vel octoginta annos.

Sed revertendo ad propositum de istâ plenitudine potestatis, de qvâ Card. flor. dicit, qvòd tanti nati sunt errores; volo tibi enumerare pulchram historiam: qvæ tamen est satis vulgaris, qvæ accidit eo tempore, qvando Papæ habebant sedem suam Avinione, & erant omnes ferè Gallici (nam fuerunt tres Vascones & qvatuor Lemovicenses, creati in Papas, qvi regnárunt ordine) de Lemovicensibus, qvi cùm audirent, qvòd Papa erat vicarius Dei, imò qvòd ipsemet erat Deus (ut patet per Canonistas) & qvòd, sicut tu dicis, ipse habebat potestatem *in cœlo, & in terrâ, sperantes*, se reperturos gratiam *in oculis domini* Papæ, qvia erat *ipsorum compatriota*; miserunt sibi legationem, ad demonstrandam paupertatem patriæ suæ Limosinæ, in qvâ ferè *nihil* crescit præter rapas, & castaneas, & parùm bladi pro diebus Dominicis; qvatenus attentâ paupertate prælibata, sua sanctitas vellet fructificare patriam suam, & sibi concedere, ut bis in anno facerent messem!

Dominus Papa, audita legatione, rem ad consilium retulit, & post longam & maturam deliberationem, concessit eis petitionem suam, sua eâ tamen conditione, ut in posterum non amplius XII. sed XXIV. menses computarent in anno: de qvo boni Limosini exhilarati, in patriam suam festinantes reversi sunt: & credo, qvòd adhuc gaudent isto suo privilegio: prout ritè & rectè. Imper. 120. Rudolph. 2. Pp. 237. Clemente 8.

Ordines Belgici.

p. 1008 1598 *

HOc tempore Hollandi nummos cuderunt, in qvorum priori latere ancilla, Hollandiam repræsentans, dormiens in

TA SALUS BELLO. Imper. 120. Rudol. 2. Pp. 237. Clem. 8.

Eodem anno Geldri, Hollandi, Seelandi, Frisii, Oberisselani & Utrechtani, numismata cudebant, qvibus ab unâ parte insculptæ erant duæ manus invicem connexæ, adjunctis sex telis firmiter coadunatis, hac inscriptione latinâ; DEO JUVANTE: ab alterâ parte columna unica, magno libro (cui nomen Religio) insistens, & eidem super impositus erat pileus, libertatis signum. Columna hæc à manibus sex virorum (qvi sex illas provincias unitas, videlicet Geldriam, Hollandiam, Zelandiam, Frisiam, Transisulanam, & ultrajectensem ditiones signabant) tenebatur: additis his verbis: HAC NITIMUR, HANC TUEMUR: qvasi dicere vellent, unanimes ac concordes Religioni innixi, libertatem conservamus. Imp. & Pp. ut suprà.

1592. *Matthæus Sutlivius.*

SCripsit librum de Catholica, Orthodoxa, & vera Christi Ecclesia: & è contra, qvaliter Pseudo-Ecclesia Romana miseros mortales jam multos per annos ludificârit. Affirmat, omnia mala, qvæ in Europa longo tempore evenerunt, ab uno fonte Pontificiæ malitiæ profecta, susceptа, & perfecta esse: majoremqve ni DEUS avertat, tempestatem aut jam adesse, aut saltem impendere: ut non tam Pontifices, qvàm carnifices dici mereantur. Cætera Imperia aut jure, aut armis constituta esse: pontificiam verò potestatem, ex omnium generum rapinis conflatam, & auctam fraudulentia & perfidia stare: ut ibi. Imperat. 120. Rudolp. 2. Pp. 237. Clemente 8.

Idem. Nulla sunt apud nos publica Lupanaria: hæc Romanæ religionis sunt ornamenta: mores Massylienses & cinædicos detestamur: isti diligenter colunt. Apud nos Magistratus abominanda ista
p.202. flagitia maximis suppliciis coërcent: qvæ isti aut non curant, aut una dispensatiuncula condonant, imò ex lupanaribus & usuris sub nomine montium pietatis magna vectigalia habent: nulli apud nos licet aliena rapere, nec in alienas possessiones invadere; hoc non tantùm apud istos licet, sed summo honori est: maximè enim laudantur, qvi pontificis hostes ulciscuntur, eorumqve fines latissimè igne & ferro vastant, nec ullo alio jure Hispanus regnum Navarreum, aut Siculum possidet, nec præter pontificis donationem ullum in Indiis victos supplicio afficimus; isti veneficiis Johannem Navarræum, Principem Condensem, Saxonem, & Landgravium, multosqve nuper illustres & bonos viros: imò & se invicem tollere solent: non solemus nos indemnatos trucidare, nec ad infantulos innocentes patrum apud nos noxiorum extendimus pœnam, isti hostes non judicio, sed latrocinio tollunt, unaqve infantulos & senes, virosq; inermes æqvè, ac armatos, imò innoxios trucidant, fruttatimq; more barbaro conscindunt.

Fidem nos datam servandam docemus, isti perfidiam docent: nos fidem sanctissimè colimus; illi turpissimè violant. Nam, præterqvàm suis nulli (imò vix suis) fidem servant: nam si servassent, Philippo Hispano patriam perduelles Galli prodidissent, sicut sæpius promiserant, & juraverant: non agimus nostram causam mendaciis, nec nitimur calumniis aut convitiis: isti in omnes passim debacchari solent, eæqve artes & maximæ vulgatæ & qvæltuosæ apud istos esse solent: nihil apud istos blasphemiis familiarius; apud nos nihil odiosius: nusqvam plura, qvàm apud istos reperiuntur avaritiæ, & Persici fastus exempla; apud nos nihil hujusmodi.

Nolo reliqva persequi, hoc tantùm dixisse sufficiat; Romam, ut olim superstitionis, sic nunc sceleris & flagitii esse epitomen, omniumqve malorum sentinam; cujus urbis si qvæ apud nos similis esset; non negarem, illam dignissimam esse, qvæ cum urbe Romanorum, Sodomorum instar, incendio conflagraret. Libertinorum & Anabaptistarum spurcitiem animo aversamur: isti licet verbo simulent se odisse, vitâ tamen Sybaritarum & Libertinorum referunt mores.

Idem. Nec, si plura impuritatum & portentosarum libidinum, propter qvas maximâ jampridem infamiâ Pontifices laborârunt, exempla proferre liberet, unqvam deesset oratio. Mores Alexandri sexti Guicciardinus, qvi & ipse Romanæ erat Ecclesiæ Cardinalis, testatur fuisse impurissimos: Lucretiam enim filiam magis amavit, qvàm decuit patrem: pluresqve habuit ille ex diversis meretricibus spurios, qvos ille ut filios publicè habuit, & agnovit: licet alii Pontifices, ut velarent infamiam, spurios suos nepotes appellârint. Hujus filius Cæsar Borgiæ, patri in amore filiæ rivalis erat: utriqve omnium indicio, propter libidines nefandissimas & turpitudines, infames erant; hic sororis occi-

rum ille gregibus se tentatus est esse patrem. Julius 2. ex vagis suis libidinibus unam tantùm habuit filiam nothamnomine Fœlicem, callidam nempe & fœlicem meretricem. Leo 10. qvia cæculus erat, sororem suam Magdalenam ab alia distinguere non potuit: huic ille qvæstum indulgentiarum pro incestu præmium persolvit; erat illa, ut fertur, timidiuscula, & propterea cum fratre cubitavit; timens cubare sola.

Omnes autem reliqvos superavit verpus ille Priapus Julius tertius: iste enim suos amores adeo parùm celavit, ut puerum sibi amatum Cardinalitio galero ornârit. Innocentium de monte appellabant Itali: Romani sibilis prætereuntem excipiebant: famosus enim erat. Paulus ex muliere qvadam Aneonitana, qvam perjuriis suis decepit, genuit sibi similimum filium Petrum Luisium.

Nec sanè honori duxisset. Clemens 7. si à priscis patrum moribus degenerasset: ipse spurius genuit spurios; ita alios enim nati erant ejus pleriq; majores. Henrico 8. facultatem concessit, ut cum consangvinea in secundo, cum affini in primo gradu contraheret matrimonium, etiamsi cum alio antea illa contractam matrimonii iniisset. Sunt enim & neqvam, & magistri neqvitiæ.

Sed qvid ego plures commemorem, cùm pleriqve Romani pontifices in amoribus liberiùs versari soleant, adeoqve non turpis videatur incestus, ut facilè dispensent? Duxit Ferdinandus amitam suam ex dispensatione Alexandri sexti. Philippus Hispanus, ex dispensatione pontificis, neptem nunc in matrimonio habet. Tertius Martinus autem Papa dispensavit cum eo, qvi duxit in uxorem germanam suam sororem. Ex Julii secundi dispensatione contendunt Pontificii, legitimas fuisse Henrici octavi cum fratris uxore nuptias.

p.1003. Habent igitur Pontificii causas gravissimas, cur aliis incestum objiciant. Qvanto enim communius est crimen, tantò minùs grave videtur: eadem de causa etiam adulteria aliis objiciunt: nam exiguam habent illi matrimonii legitimi rationem, utpote cùm vulgò adulterium committant, & adulteria inter minora crimina numerentur.

Præterea facilè separant illi matrimonia; cum Carolo Magno dispensavit Pontifex Romanus, ut, repudiata Desiderii filia, aliam duceret uxorem. Eandem facultatem concessit Alexander 6 Ludovico 12. Gallorum Regi: minùs enim peccatum

Hæc ex historiis constant hue usqve; & ab iis narrantur, qvorum maximè intererat, talem turpitudinem celatam esse. Hujusmodi testimonia cur non proferunt contra Henricum octavum? cur inqvam tacent? sciunt illi, ideò illum repudiasse Catharinam, qvòd incestas horreret conjunctiones: hujusmodi autem apud istos copulæ peccata non habentur: lupanaria enim publicè probantur, scortatioqve istis pro ludo est, & joco: apage igitur istos non nauci homines, qvi propriorum vulnerum abjecta cura, alienæ innocentiæ turpitudinis notam inurere conantur.

Idem. Papa Romanus Galliarum Regi Carolo Nono hoc dedit consilii: qvò possent è medio tolli Hugenotti: scilicet, ut connubio jungeret sororem suam Principi Navarræo, & ad nuptias invitaret hospites omnes Hugenottos, qvoqve posset illos in nassam pertrahere, publicum conductum sub fide Regia illis polliceretur salvum. Qvòd si verò eos in sua habeat ditione, omnes interficeret: hæreticis enim non esse servandam fidem. Se verò (Papam) ipsum ab hoc scelere absoluturum, & omnium peccatorum plenariam remissionem ipsi indulturum, & certum facturum, qvòd hoc facto sempiternum consecuturus esset præmium, & angelis in cœlo sanctisq; DEI æqvalis futurus.

Carolus igitur sororis nuptias, ad qvas sub Regia fide hospites invitaverat, ingenti cæde fœdavit, cùm tot homines innocentes, inopinantes & inermes, qvi se regio promisso tutos arbitrabantur, miserè interficeret. Qvod factum adeò Pontifex approbavit, ut in aula sua illud in duabus tabulis depictum, spectandum omnibus proposuerit. Imò ex consilio legati sui, hoc scelus & susceptum & perfectum, & ex primo ejus rei nuncio universa Roma in lætitiam effusa est. Qvod mirum non est, cùm nec suis qvidem fidem servet. Imperatores enim Græcos primùm, deinde verò & Germanos, qvorum opera ille ejectus fuerat, perfidia sua ex Italia pepulerunt: possunt enim fidem datam violare, & pacta ac conventa rescindere.

Recitat deinceps hic Sutlivius exempla plurima, qvibus fidem datam turpiter violaverunt Pontifices: & id eis convenire & licere refert.

Idem. Qvidam Decanus Ecclesiæ Moguntinæ vixit temporibus Imperatoris Caroli qvarti, qvi de peregrinatione terræ sanctæ reversus, cogitans de Ecclesiæ insigni labe, istas effudit qverelas. Magistratus (inqvit) omnes Ecclesiæ, & uni-

rector navis in medio maris dormiens, & qvasi sopitus gubernator, amisso clavo, inter tempestates jactatur.

Qvemadmodum (inqvit ille) custos civitatis carens gladio, canis non valens latrare, speculator absqve buccina: sic pastor, & idolum, qvidcunqve perfunctoriè agens. Dicit præterea, non subtitanea ruina defeciſſe, Ecclesiam, sed per incuriam præsidentium, & prælatorum paulatim, virtutibus & exercitiis primis decedentibus, & per hoc sensim vitiis crescentibus, tam miserabili concidisse casu. Sordes, litigia, & omnia genera vitiorum, qvæ in Ecclesia regnabant, persequitur.

Cumqve multa complexus esset, ita concludit. Recessit lex à Sacerdotibus, à Principibus justitia, consilium à senioribus, à populo fides, amor à parentibus, à subditis reverentia, charitas à Prælatis, religio à Monachis, à juvenibus honestas, à clericis disciplina, à Magistris doctrina, studium à scholaribus, à judicibus æqvitas, à civibus concordia, timor à servitoribus, à rusticis communitas, veritas à mercatoribus: à nobilibus virtus, castitas à virginibus, à viduis humilitas, dilectio à conjugatis, à pauperibus patientia. O tempora, ô mores: tempora turbatissima, tempora damnatissima: mores reprobi, mores perditi, & clerici & populi.

Idem. Qvæ adversus alios nunc parantur arma, eadem, si alios subjugare poterunt, adversus vos etiam distringentur, si nihil aliud cavere volueritis: at cavete venena & sicarios, similes Monachorum istorum, qvi pernitiem optimo cuiqve machinantur, tuqve etiam Philippe cave. Nam licet senectus te ferè extra aleam periculi constituerit, magnaqve Pontifices Romani circumstantia pericula, nunc ne qvid in te, tuosqve moliantur, deterreant: magnum tamen tuis posteris impendet periculum, ne aut regnum Neapolitanum, aut ducatum Mediolanensem amittant.

1004 Provincias enim istas ne nunc qvidem secundis pontificibus ipse tenes: sin adversi venti flare inceperint te mortuo, cogita, qvàm facile istis erit, qvi transferendi regna sibi jus postulant, hæc tua regna à tuis posteris, aut ad alios transferre, aut sibi tanqvam Dominis legitimis vendicare.

Idem. Qvem enim nisi planè scurram & sycophantam non puderet, nostram religionem à diabolo profectam dicere? at, inqvit ille, Lutherus & Zvvinglius apertè

tum, nec librum sanè legisse videtur, unde leves qvidam scurræ hujus calumniæ materiam desumserunt. Est enim scriptus Germanicè, qvam ille lingvam non intelligit; etiam malè testibus istis, qvi ista narrant, convenit.

Profert Rosseus librum Lutheri Latinè scriptum, è tomo septimo librorum ejus Wittenbergæ excusorum: Ulenbergius tomum sextum citat, verbaqve in Germanico libro Jenæ excuso reperiri confirmat, è qvibus unum vos videtis mentitum esse: nos utrosqve mentitos esse, non dubitamus. Nam qvòd cum Luthero diabolum collocutum narrant, primum est mendacium: nam per somnum tantùm sibi, diabolum secum colloqvi visum (ut est in libro) dicit. Pungebat enim Lutherum conscientiæ stimulus, qvòd tot annos missas dixisset, diaboloqve ea in re operam præstitisset.

Secundum autem est mendacium, qvod, de universa religione diabolum cum Luthero egisse, asserunt, (nam tantùm de missa agere visus est:) tertium autem est, qvòd fingunt, Lutherum à diabolo didicisse, missam rem esse malam: (nec enim qvicqvam didicisse se per somnium narrat) contrà enim Lutherus dicit, sibi, qvi multò ante, missam rem esse pessimam, sciret, diabolum visum esse objicere, qvòd tot annos rei malæ operam dedisset, ut vel bonam esse missam fateretur; vel in desperationem abduceret, qvòd ex re pessima tam diu vitam sustentasset.

Qvartum est mendacium, qvòd Lutherum diabolo cessisse memorant, nam contrarium ex narratione constat: fortiter nempe illum diabolo restitisse, qvi illum ad missæ antiqvum usum retrahere, aut saltem in desperationem abducere conatus est.

Sed qvid ego reliqva mendacia ponam, cùm præter mendacia nihil habeant, qvod dicant? exploratissimum certè est, eos à diabolo didicisse: est enim ipse & mendacii pater, & mendax spiritus in ore hominum mendacium. Lutherus autem nihil aliud peccavit, qvam qvòd, ut homo Germanus, & non ita pridem Monachus, qvi has de diabolorum apparitionibus monasticas fabulas è mente adhuc non ejecerat, somnium narrat crasso filo, & Monachis familiari.

Qvare si nullum aliud habeant hujus calumniæ fundamentum præter somnium, qvod ipsi etiam malè detorqvent: nihil est, qvod aut Rosseus narret, aut pingat Ver-

Ideò pinxit Verſteganus diabolum fraterculi habitu, & reſti ſuccinctum, tanqvam bellum aliqvem Franciſcanum. Non meminerat ille Jeſuitarum, nam ſi meminiſſet, proculdubio palliatum pinxiſſet: iſti enim maximè ſtrenui ſunt Diaboli miniſtri.

Mirum autem profectò non eſt (ut ſentit qvidam doctus in hac re de Luthero) eum tam graviter fuiſſe afflictum à Satana, propter tot miſſarum celebratarum flagitia: cùm enim Lutherus DEI gratia viderit, qvanta Idololatria & ſe polluerit, & DEUM offenderit: conſcientia angi cœpit, & dolore carpi: igitur ἐπιχαιρέκακος humanarum miſeriarum ille, pluribus telis eum & anguſtiis fatigare cupiens, Idololatriæ Miſſarum iniqvitatem pluribus amplificavit, eiq; exprobravit: recenſitis enim omnibus humanæ imbecillitatis deliqviis, majus peccatum illo invenire non poterat ipſe, qvo turbatum Spiritum adoriretur. Igitur qvod omnium arripere potuit maximum, atrociſſimum, & abominabile, ei ob oculos ſtatuit, qvò magis ipſius conſcientiam ferire, & ad deſperationem adigere poſſet.

Ut enim moris eſt Diaboli; primùm blandè, & ſvaviter, ac ſpecioſè inſinuat (qvod teſtatur applauſus, qvo Miſſæ idolum fuit exceptum è gremio Satanæ à circumventa his dolis Eccleſia) impietatem peccatori; verùm ubi in retia collapſum videt, crudeliſſimè ei inſultat, & omni in eum conſurgit niſu, qvò æternæ ſalutis DEIq́ve ipſum gratia defraudet.

Idem. Multa veteres de Antichriſto, licet (ut de re futura) obſcurè, tamen ita commodè loqvuti ſunt, ut niſi ad Roman. Pontificem, ad nullum rectè detorqveri poſſe videantur. Irenæus, nomen ejus λατεῖνος futurum fore, retur. In Latio autem Pontifices iſti dominantur. Huic ſuffragatur & Sibylla de temporibus ultimis loqvens: venturum enim dicit Regem, alba infula inſignem, qvi à ponto nomen ductum habebit, qvi magnas opes coacervabit, qvi omnes errorum fontes, & arcana magica aperiet: & ejus interitum & regnum deſcribit, prope Tyberis ripas.

Præter Pontifices, qvis habet nomen à Ponto? Qvis alius eſt alba infula inſignis? Qvis tam latè in mundo imperavit? Qvis inqvinatiores habet aut pedes, aut manus? & qvis pedes, præter illos, maximi muneris loco protendit oſculandos? Qvis plures in Chriſtianam religionem induxit errores? Qvis arte Magica & diabolica majora effecit miracula? Deniqve ſi hos exceperis, nullus per multos annos juxta Tyberis

qvan DEUS eſſet, ita ſe convertit, teſte Irenæo. Jubebit (inqvit) ſeipſum pro Deo coli, & in templo collocari, non Hieroſolymitano, ſed in Eccleſia: in templo DEI (inqvit Hieronymus) ſedebit, vel Hieroſolymis, ut qvidam putant, vel in Eccleſia, ut veriùs arbitramur. Antichriſtus ſe & ſuos cupiet videri Templum ſpirituale DEI, & veram Chriſti Eccleſiam, ut ait Auguſtinus. Chryſoſtomus, Hieroſolymæ non, ſed in Eccleſia Chriſti Antichriſtum ſeſſurum, dicit.

Qvis autem templum DEI occupavit, & ſe pro DEO colendum, præter pontifices Romanos, per hos ſuperiores annos oſtentavit? Templum illi Chriſti invaſerunt, ſibiq́; divinos honores arrogârunt. Illi enim, ſe pro Chriſto in terris Eccleſiam regere, profitentur, & coram illis qvocunqve incedunt, cuncti procidunt, tanqvam numina aliqva adoraturi. Babylonem Hieronymus Romam interpretatur. Qvis igitur dubitet, qvæ de Babylonis everſione Johannes Apocal. 18. vaticinatur, ad pontificium in urbe Roma regnum pertinere?

Gregorius non dubitat, eum, qvi ſe univerſalem Epiſcopum dixerit, Antichriſti præcurſorem vocare. Certum eſt igitur, Antichriſtum, qvi illo tempore inſtabat, jam veniſſe: cùm ante multos annos univerſalis Epiſcopi nomen, à Gregorio & Synodo qvadam Carthaginenſi damnatum, Pontifex Romanus ſibi vendicârit. Dicit præterea Gregorius, Antichriſtum Judaicas ceremonias revocaturum, cui ſuffragatur etiam Sedulius. Hoc autem Antichriſti opus jampridem abſolverunt Pontifices Romani.

Bernardus ex turpi qvæſtu, qvo Eccleſiam undiq; fœdatam conſpexit, argumentatur, fore, ut brevi Antichriſtus revelaretur. Cùm igitur in infinitum excreverit illa turpitudo, multaq́; alia ſcelera pontificiam ſedem deformârint, proculdubio nunc Antichriſtus potentiam ſuam & regnum inchoavit. Synodus Wormatienſis & Brixiana, contra Gregorium 7. habita, eum ut Antichriſtum averſata eſt. Nec ab eo tempore unqvam de Antichriſto deſtitêre concionatores loqvi.

Sed qvid alia conqviram adverſus iſtos teſtimonia, cùm ipſos pontifices propria conſcientia accuſet & convincat, ſe Antichriſtos eſſe? Nam niſi ipſos conſcientia argueret, qvæ cauſa eſt, cur nullas de Antichriſto conciones, aut ſermones ferre poſſint? Profectus eſt Româ Paſchalis ſecundus, vel ut alii dicunt, Sixtus 4. Florentiam, ut Epiſcopo cuidam ibi de Antichriſto concionanti, ſilentium imponeret. Cùm [illegible] quidem Papali

tari, sentiunt.

Qvare si nobis non credit Bellarminus, pontificem Romanum esse Antichristum: at saltem credat Pontificibus suis, qvi nihil magis metuunt, qvàm concionatorum suorum de Antichristo ejusq; adventu liberas voces.

Qvæ, tantum à Romanis pontificibus depellendæ invidiæ causa, disputat ille, leviora sunt, qvàm ut vim argumentationum nostrarũ sustinere possint. Dicit, Antichristum unum tantùm hominem fore, eumq; ex tribu Dan nasciturum: nondum autem venisse: sed cùm tandem venerit, Henochum & Eliam occisurũ esse: & postqvàm aliqvot menses Hierosolymis regnârit, interfectum iri.

Ridicula pleraqve & falsa. Partim enim authoritate scripturæ, partim rei evidentia & patrum sententia, hæc omnia convicta sunt. Scripturæ sacræ affirmant, multos futuros Antichristos, licet propter summam eorundem contra Christum conspirationem, unus illi omnes dicũtur Antichristus. Audistis (inqvit Johannes) qvòd Antichristus veniet, & nunc Antichristi multi facti sunt. Dicit præterea Christus; Multos in nomine suo venturos esse, dicentes, se Christos esse. Nec obstat, qvòd Apostolus Antichristum hominem peccati, & filium perditionis vocet: nec qvòd sub bestiæ bicornis agno similis, & loqventis ut draco, aut sub meretricis unius nomine Antichristus adumbretur.

Nihil enim freqventius in sacris literis, qvàm ut sub singulari numero plures ejusdem speciei comprehendantur. Plures fuerunt Imperatores Romani: omnes tamen sub nomine unius pardi designantur. Similiter per Danielis singulas bestias singula intelliguntur regna. Hæ qvatuor bestiæ (inqvit Propheta) 4. regna sunt. Similiter per unam illam fœminam, qvæ fugit in desertum, omnes particulares designantur Ecclesiæ. Sub uno, qvi in prælium exiit, Apoc. 6. multi designantur, qvi in eodem militiæ genere militant. Nec adeò cessârunt artes Satanæ ejusqve potentia, ut unum tantùm habeat hominem perditum.

Præterea dicit Apostolus, apostasiam futuram, & mysterium tunc temporis operari cœpisse: & Antichristum omnibus impiis patres pro capite futurum dicunt, qvæ ad unum tempus & unum hominem pertinere non possunt. Atq; ut sit aliqvis unus in hoc numero, propter impietatem singularis, nihil tamen hoc impedit, qvò minùs pontifices Romani sint Antichristi. Antichristos (inqvit Hilarius) [illegible]

unicam justitiam nostram, prout ab Apostolis prædicatus est, non agnoscunt, constat esse Antichristos. Misera igitur hæc est Bellarmini pro suo pontifice excogitata defensio, cùm nec qvod affirmat probet, nec probatum juvet.

Idem. Multæ in legendis feruntur prophetiæ, de uberi proventu caulium: aut de donariis, qvæ monasteriis suis à nonnullis donata iri, Monachi distenti somniârant; & hujusmodi suorum monasteriorum commodis aut incommodis: vatesq; apud istos ille habetur optimus, qvi de re conventus sui, & commodis fratrum optimè vaticinari potuit. Sed multum interest inter DEI Prophetas, & istos pseudoprophetas: illi enim de Christo ejusq; regno, de regnis etiam, & populis, & Ecclesia, rebusq; maximis, Spiritu sancto præditi, multa præviderunt & prædixerunt, isti de sua culina, & ollis, & scutris, multisqve hujusmodi nugis, licet nihil prævideant, prædicunt tamen. p. 1006

Dicit Possevinus cum aliis, apud Anglos mulierem summum esse Pontificem: at omnes nôrunt, hoc summum est mendacium: neqve enim mulieres apud nos, aut verbum tractant, aut Sacramenta, aut munere aliqvo ecclesiastici ministerii funguntur: nec illa, in qvam ista tela diriguntur, aliqvid in se suscepit, qvod non jure regio sibi conveniat: Reges enim tabularum divinarum custodes sunt, & leges suis præscribunt, & supremo jure jus dicunt: &, ut cuncta fiant in Ecclesiâ decenter, præcipuam curam gerunt: nec aliqvid Elizabetha suscepit, qvod non Mariæ sorori, qvam summè laudant Pontificii, ante ipsam competebat. Romæ autem mulier qvædam olim non tantùm summus erat Pontifex, sed etiam summa meretrix: publicè enim peperit, publiceqve ministerio functa est.

Idem. Alexander 6. duos alios habuit qvæstus modos, insigniter nefarios, & impios. Nam in morientium invasit bona, hæres non nominatus; qvosqve ipse veneficio sustulerat, eorum bona diripuit. Opulentissimum (inqvit Onuphrius) qvemqve in aula Sacerdotem, & in his aliqvos Cardinales exteris ditiores, veneno tollendos constituit, ut eorum opibus in fiscum redactis potitus, profusissimè largiretur. Præterea ex Maranis, & Judæis magnum tributum collegit. Qvem modum qvæstus posteriores etiam retinent Pontifices. Judæos enim Christi professos hostes Romæ alunt, eosqve privilegiis augent. Desinite igitur

enim qvæsitus genus: hoc postremum à Judæis didicerunt, illud prius à Carpocratianis habent: hoc tamen sunt illis turpiores, qvòd, ut in rebus sua opinione licitis, nullum exegerint illi pro turpitudine ista pretium: isti ex oblationibus meretriciis in sanctuarium Rom. illatis diteſcant. Præterea tanta arte Canones Pontificii pleriqve conditi sunt, ut instar hamorum qvicqvid adhæserit statim capiant. Sanctiones Pontificiæ (inqvit Budæus) non moribus regendis usui sunt, sed propemodum dixerim, argentariæ faciendæ authoritatem videntur accommodare.

Idem. Jactitant Jesuitæ de Japonia, India, & novis Insulis conversis, & ampliato Romanismo: sed cùm consideraverint, altera parte Angliam, Scotiam, Hiberniam, Daniam, Norvvegiam, Saxoniam Pomeraniam, Germaniam, Galliam, Belgium, Poloniam, defeciſſe, & inde nihil ampliùs in illorum ærarium inferri ut olim, auri & argenti, imò potiùs araneorum qvàm nummorum plenum esse; & mercatum fraudesq; indulgentiarum planè detectas, parum de Regni illorum ampliatione gloriari poterunt.

Idem. Nostros non legitimè ordinatos, dicit: sed qvaliter qvæso Johannem 12. putas suos ordinasse, qvi hoc in stabulo eqvorum feciſſe dicitur: secundum Luitprandum, & alios. Ubi non puto infulatos, sed loco eorum cum strigilibus eqvisones.

Idem. Constat, Clementem 7. hastâ propositâ in foro tres Cardinalitios galeros venales feciſſe, plurimum offerentibus, pro auro bono & præsentario.

Ibidem. Cùm canones Spurios à sacerdotio arceant; Clemens 7. subornatis testibus perjuris, se legitimo natum matrimonio probavi: Romana enim Ecclesia fons est perfidiæ, & schola perjurii: fidemq; vitiosâ nuce viliorem habet. Petrarcha.

Idem. Sic enim ipsorum Palingenius:

Ut meritò (inqvit ille) *possit mundus spelunca latronum*
Dicier: en, Reges, sub honesto nomine, necnon
Pontifices spoliant populos: en depeculantur
Certatim cives, laniantes viscera matrum.
Qvid tot stupra loqvar, sunt cuncta libidine plena.
Et passim prostant, & clàm fodiuntur ephœbi.
Qvis non mœchatur? mystæ, vafriq; cuculli:
Qvos castos decet esse, palàm cum pellici-

cones, priapos, veneros nepotulos, ganeones, & puerorum, & viduarum corruptores, ut oculos sibi erui optaturus sit, ne tam turpem sociorum suorum catervam conspiciat: omnesq; facilè agnoscant, illos non tam Ecclesiam, qvàm Sodomorum cloacam esse.

Idem. Neqve enim aliud plerique Pontifices hos 600. annos fecerunt, nisi ut lustris & luxui operam darent. Petri Palatium est nunc pædiconum & cinædorum lustrum: non est illa Ecclesia, sed ganeum & popina: non sunt illi Romani antistites pontifices, sed pæderastæ: hîc cinædis & prostibulis honores habiti, pudori nullus locus: Lateranense palatium nunc, inqvit Luitprandus, est prostibulum meretricum, Ecclesiæ hujus militia lenocinium: moriuntur isti, non ut olim martyrio, sed libidine, luxuq; marcidi; vivunt ut edant, ingurgitant se, ut amori sufficiant. p. 100

Qvo igitur istos nomine appellem, gurgites, helluones, lurcones, ganeones? Qvæ igitur hos intemperies agitat, ut verbi ministris honorabile conjugium exprobrent, cùm eos ut summos venerentur pontifices, qvi lustra, popinas, omnesq; seqvuntur impuritates? Aut qvid Verstegano in mentem venit, ut conjuges pudicas ministris pro maximo probro objiceret, & ante oculos nostros poneret, cùm domi haberet verpos illos pontificios priapos, & pontificum cinædos, & prostibula, & popinas, & lustra, puerorumqve infames amationes? Cùm tanta esset pontificum Romanorum turpitudo, qvid opus est in nostris argumentum qværere?

Idem. Germani non tantùm legitimam, sed & honorariam habuêre causam, cur se Carolo qvinto Imper. opponerent. Adversus enim hostes externos (Italos & Hispanos) lares, uxores, liberos, libertatem patriæ & suam defendebant. Nec illi qvidem adversus Principem suum, sed adversus Imperatorem, cui præter vectigal aliqvod & obedientiam qvandam ex pactis nihil debebant. Cur ipsi Imperatoris facta improbarent, justas habuêre causas: cur Germanorum fœdus condemnaret, nullam ille habuit. Nec legibus ille, sed armis superior fuit: isti armis victi, causa fuêre superiores, ut ipse testatur Carolus.

Ibidem. Vigilate vos Christiani Principes, & hanc infinitam Pontificum Romanorum ambitionem, unde tot manârunt seditiones & rebelliones, maturè coërcete. Videtis, qvid doceant, qvid moliantur, se judices constituunt, & arbitros vestri juris.

tificiadversus alios militant.

Vaticinium memorabile.

1593. HOc loco nonnullos Scriptores Germanicos video posuisse qvoddam vaticinium, hoc anno in Italia inventum: qvod, ne defraudemus eo Lectorem, nos etiam hîc inserere voluimus.

Ajunt, D. Petrum Paulum Abbatem in Calabria, dum in suo Monasterio veterem parietem demoliretur, ut novum denuò extrueret, fundamentum altius fodi præcepisse; inventum autem inter fodiendum sepulchrum lapideũ, extrinsecus vario marmore fornicatum, in qvo cruces, & qvædam passionis Dominicæ mysteria sculpta videbantur. Apertum est sepulchrum hoc, præsente Abbate & Monachis, Secretario qvoqve, & Vicario domino Angelo: inventumqve cadaver penè consumtum, capillos nihilominùs adhuc in capite, & barbam canam promissamqve, in manibus verò laminam argenteam habens, cum hac inscriptione: Cùm sancta civitas fulgebit splendore stellæ, Sol iterum me videbit. Hoc est corpus Abbatis Werdini Hydruntini, sepulti 6. Kal. Nov. an. 1279. à virgineo partu. Sed & sub capite illius cadaveris reperta est ex marmore arcula, & in ea capsula plumbea, cum membrana, in qva antiqvis characteribus seqvens scriptum erat cum epigraphe vaticinium.

Ego Abbas Werdinus Hydruntinus, ab Angelo meo custode admonitus tempus resolutionis meæ instare, qvæ mihi priùs revelata fuerant, ventura in apertione sexti sigilli, ista in hac membrana scripsi, & in ista capsula marmorea servavi, mandans in virtute sanctæ obedientiæ, Jacobo Hydruntino, & Mauro Panormitano discipulis charissimis, ut ipsam in hoc sepulchro, unà cum cadavere meo deponerent. Cùm in sede Petri fulgebit stella coruscans, præter hominum expectationem electa, in maxima electorum controversia, cujus splendor universam Ecclesiam irradiabit, sepulchrum cadaveris mei aperietur. Hic bonus pastor custoditus ab Angelis, multa reædificabit. Ejus vigilantia & solicitudine elevabuntur altaria, & Ecclesiæ discooportæ cooperientur. Tunc gratiosus juvenis de posteritate Pipini veniet peregrè, ad videndum hujus Pastoris claritatem, qvi pastor mirificè collocabit hunc juvenem in Gallicana sede, hactenus vacante, eiqve imponet Diadema Regni, ipsumqve in adjutorium regni vocabit. Non post multos annos stella cadet, eritqve luctus ingens: nam cum eo tunc temporis sepelietur Aqvila se-

multiplicabitur. Itaqve indies per universa cubicula clericorum transibunt, & dignitates sacerdotales in maxima sangvinis effusione pervenient, eruntqve angustiæ & fames per universa mundi loca, in tantumqve major pars gentium mortem clamabit.

In illis diebus multæ solennes civitates peribunt per direptiones tam internorum qvàm externorum, potissimè in Italia, tam in regno Neapolitano, qvàm Hetruria: timenda, tremendaqve sunt, qvantum credi posset. Hydruntina patria mea iterum à Dracone Mahumetano vastabitur. Roma singulariter concutietur. Florentia qvoqve concucietur tunc, expectans vindictam sub Duce suo Apostata: & nidus Philosophorum æqvaliter concutietur, & Genua hostium tribulationes incurret. Sic mihi ostendit DOMINUS.

Turcæ cum lingvis futuris Venetiam polluent, & hîc non spectantibus prælium intentabunt. Totum regnum Siciliæ peribit. DEUS propitius sit servis suis. Multa monasteria corruens, ob venenum Aqvilæ Septentrionalis, maximus sangvis effundetur, ob duas pugnas Gallorum & Batavorum. Utinam avertat DEUS iram suam. Refert M. Jansonius Doccomensis Frisius, in Mercurio Gallobelgico, de qvo plura infrà. Imp. Rud. 2. Pp. Clem. 8.

Monstrosum, ex Ioanne Pontano.

p. 1008 1593.

MUlier hoc tempore qvædam paupercula in Rhœlbek, novæ Marcæ pago, tribus à Regio monte milliaribus, noctu peperit masculum, habentem uti bos, dependentia palearia, undiqve eminentia circa collum, ex solidis carnibus, sed in formam lascivientis nunc hominum ætatis collarium; suis solliculis egregiè & mirificè, longèqve & latè explicatorum, qvod attolli & deprimi potuit. Circa tempora cincinnos ac fimbriatos crines gestabat, qvemadmodum nostri reguli & centauri faciunt: in vertice frontis arduæ capilli conspiciebantur erecti, qvomodo & juvenes delicatiores nostri ævi cura & arte capillos sursum pectunt; & instar puerorum Turcicorum, qvi cuti frontis perforatæ pennas gruis insertas gerunt (qvales aliqvot Sinan Bassæ Budæ, anno Christi cIↃ. IↃ. LXXXIV. qvi fuit Mahumetis D. CCCCXCI. Henrico Baroni in Lichtenstain & Nicolspurg, Legato Cæsares Budæ exhibuit) componunt.

Monstrum hoc à diversis cujusvis ordinis hominibus conspectum, & jussu Johannis Pontani Pastoris Regiomontani, ad vi-

hoc anno 28. Martii natus, ventrem habuit protuberantem, nodisqve distinctum, & prolixè defluentem ultra umbilicum; inferiori item parte acutiorem, qvo modo nunc thoraces, aliæqve vestes viriles conficiuntur.

Qvæ omnia qvorsum, DEO permittente, fiant, nisi ad ludibrium nostræ stoliditatis & vanitatis, non video. Sacrum, pulchrum, perfectumqve animal homo est, ad imaginem & similitudinem DEI conditum: nullo eget fuco, nullo externo vestium apparatu, in qvo qvi gloriam qværunt, qvid aliud agunt, qvàm fur qvispiam, qvi in cruce, aut furca, à qva suspenditur, gloriatur: non enim ad ornatum nobis concessæ sunt vestes, sed ad necessitatem, in signum & memoriam nostræ prævaricationis, primiqve in Paradiso peccati. Ex eodem Merc. Gallobel.

1593. *Portentosum.*

EOdem hoc tempore Judenburgi in Stiriâ, cœlo sudo, in Solis corpore nigra, stella apparuit de die, ex opposito verò aliqvot machinæ bellicæ, è qvibus magnæ qvantitatis & fumigantes pilæ in solem jaciebantur: qvæ umbras in terris dedêre, colore similes iridi. Circum solem visa qvoq; sunt multa Turcarum capita, replictis pileis Turcicis, & fasciis inde dependentibus tecta, collis autem oblongis. Ingens qvoq; ciconia, cujus pedes ferreâ catenâ stringebantur, conspecta fuit; ibidemqve media nocte Cometes ardebat: vide Bartholomæi Huberi, Erfordiensis Medici librum, in qvo perqvàm digna memoratu de Cometis, eorumq; portentis hoc anno scripsit. Idem Mer. Gall. Imp. & Pp. ut suprà.

1593. *Elias Hasenmüller.*

ISte Elias, omni artium genere cultissimus, ab initio qvidem singulari in Jesuitas affectione movebatur, eorum vitæ, moribus ac gestis acerrimè intendens, pactisq; hostium ejus acqviescens, ratus, eo haud se vanam operam in vera religione esse positurum. At verò arcana eorum expiscatus probè, in viam, unde exorbitaverat, aspirante DEO, rediit: & qvæ antea (Lutheranos oppugnandi gratia) pugillaribus suis inseruerat, ea deinde contra ipsos Jesuitas eorumqve sectam in medium attulit: DEO immortales gratias agens, qvòd, ipsum suam ante mortem illorum hominum technas percontari & agnoscere, concessisset. In libro ipsius, qvem nominavit historiam ordinis Jesuitici, variæ & elegantes scilicet

JESU zu wider/ qvò tendis, nonnè ad ad Diabolum? Illi autem qvasi surdi & muti transibant, probè sibi conscii, qvòd tales essent, qvales hi illos decantabant. Et certè si tales pueri silerent, lapides locuturi essent.

Itali, qvorum cordibus lux Evangelii Jesu Christi aliqva ex parte affulsit, eos vocant pultrones, cattivos tristos, bestias: hoc est, perditissimos nebulones, æterno carcere dignos, nec in rerum natura ferendos.

Cùm Romæ versarer, ex nobilibus viris, qvi stemmatis & generis sui claritatè à Cæsare & Octavio deducunt, unde & Cæsareani & Octaviani dicuntur, hujusmodi sermones audivi: Jesuitæ, seu, ut ipsi loqvebantur, Compagnia di Giesu, etiamsi summa videatur Pontificis Romani columna, hoc tamen aliqvando effectura est, ut Papa dejiciatur, & ipsi Jesuitæ rerum potiantur. Maturè igitur Pont. Rom. evigilare & de remedio cogitare debebat, anteqvàm Jesuitarum secta majores, qvàm olim Templatiorum vires acqvireret. Imp. 110. Rud. 2. Pp. 237. Clemente 8.

Idem. Landspergæ (oculatus testis hæc refero) erat auriga, qvi parochum accedens dixit: Aliqvoties me Satan ad tuas usq; januas comitatus est: sed neqve ipse ingreditur, neq; ingredi patitur. Cumq; aliqvandiu hac fraude uteretur, atqve tandem in furta incideret, deprehensus ait, se à dæmonio agitatum hæc fecisse, & insaniam finxit. Vocantur Jesuitæ, qvi dicunt illum obsessum; adhibent igitur varios exorcismos, verùm nihil proficiunt, qvò etiam plura adhibent crucis signa, eò majorem ille fingebat insaniam.

Tandem Rector Landspergensis, multis preculis & characteribus adhibitis, à tergo agnum cereum illi alligans, imperat dæmoni, ut in nomine B. Mariæ egrediatur. Dæmon respondit Crusio: (sed hoc nemo nisi ille audiebat) non egrediar, nisi hominem hunc vestris intercessionibus à fune liberaveritis. Hoc autem omnes astantes furem dicere audiebant: citò sanarer, si à patibuli pœnâ tutus esse possem. Postqvàm igitur Jesuitæ pollicerentur, se suis intercessionibus illum liberaturos: ibi continuò convaluit, qvietus sedit, & risit.

Cùm verò Magistratus secundum juris rigorem cum ipso agere, illumq; supplicio afficere vellet: Jesuitæ misso ad Principem supplici libello, illum à reste liberârunt. Qvi liberatus ipsemet confessus est, se omnia ista finxisse tantùm, qvia liberationem ipsi Jesuitæ promisissent. At Jesuitæ hoc pro mira-

Idem. Ne autem qvis fuitis vel aliqvam saltem facere injuriam, cùm absqve dubio votum castitatis, qvo se obstrinxerunt, fideliùs sint observaturi: ex plurimis duos tantùm hac vice producam in medium, qvi verbis qvidem castitatis votum voverunt, factis autem illud negârunt. Primus est Melchior Stor, Romæ Theologiæ Doctor creatus. Is ut salvus & incolumis in Germaniam redire posset, vovit, se societatem ingressurum. A qvo proposito multis amatoriis literis eum Abbatissa qvædam, ipsi non ignota, dehortabatur, rogabatqve eum, ut præsulem Monasterii potiùs ageret. Se enim sine illo vivere non posse. Qvid hæc sibi velint, divinate vos, ô fatidici patres Jesuitæ!

Alter est Fridericus Sommerman Doctor, qvi eadem, qvâ alter, fortunâ Jesuita factus, sic votum castitatis servavit, ut in Monasterio qvodam monialium non procul à Lucerna sito, cùm sororem qvandam, qvæ se à dæmonio agitari conqverebatur, liberaret, dæmoniumqve ejiceret, effecerit, ut nescio qva virtute umbræ illius Patris, in locum Satanæ infans intrârit. Id qvod mihi ipsi Landspergenses Jesuitæ retulerunt.

Idem. Ego sanctè & verè testari possum, me in Italiâ & Germaniâ inter centum non qvinq; reperisse sacrificulos, qvi sese ab impuro meretricum tactu continuerint. Taceo, in Italiâ plerosqve sacrificulos, addo etiam nonnullos Episcopos, ex meretricibus esse natos: & Ecclesiæ Pontificiæ non præsidere Episcopos unius uxoris viros: sed scortatores, adulteros, Sodomitas, masculorum concubitores, & ipsius Romanæ bestiæ amatores & negociatores.

Ex qvibus omnibus, non solùm impietas voti Jesuitici, de compulsæ castitatis coactione apparet: sed & luce meridianâ manifestius est, Jesuitas furiis infernalibus agitari: qvòd honesto, casto & sancto conjugio suis Sacerdotibus & fratribus interdicant: nec ullis precibus, nec ipsa naturæ vi, nec scandalorum multitudine moveantur, ut soluto laqveo hoc conscientiarum, & sublata turpitudine suorum spiritualium, qvi exemplaria gregis esse debebant (ut & nomen illorum & professio exigunt) ipsis legitimum conjugium inire permittant. Si qvis verò interim castè, legitimè & absqve offendiculo cum propria conjuge vivere cupiat: eum non ab officio tantùm, sed etiam ab arbore suspendant. Qvam tyrannidem & crudelitatem inauditam Filium DEI in illustri suo adventu, perpetuis ignis infernalis cruciatibus

nem infidelem vel hæreticum, in peccatis mortuum, suffragiis & missis suorum, ex damnatione liberari, & salvari posse. Hoc dolo fraudeqve, hodie Jesuitæ à Gentilibus, & eorum hæredibus in Indiâ maximas opes corradunt: dum, etiam non conversos, & ante aliqvot centum annos in ἀπιστίᾳ defunctos ipsorum Majores suorum meritis salvari posse, comminiscuntur.

Idem. Romæ aliqvando fœmina obsessa p.1010.
à dæmone, Lojolam secuta est, & clamavit: Tu solus me liberare & juvare potes. Tunc Ignatium conversum, dixisse hunc Virgilii ajunt versum:

Speluncam Dido, Dux & Trojanus eandem.

Qvâ voce audita Dæmonem mulierem prostravisse, ac egredientem vociferasse: O Fili Lojola, tu ceu Leo, me ad Speluncam inferni abire cogis. Sed rogo te, ne me æternæ speluncæ injicias. Tunc Ignatium dixisse: Vade qvocunq; volueris, modò nullum ampliùs hominem obsideas. Sicq; Dæmonium magno cum strepitu egressum, fœminamq; liberatam: qvæ deinde per omnem suam vitam (verbis utor Jesuitæ Turtiani) Ignatio Lojolæ devotissima fuerit.

Idem. Certè, si Christus JESUS visibiliter appareret, Jesuitas consimili modo, qvo Samaritanam est allocutus, perstringeret, eosq; impuritatis convinceret; in hanc fortè formam: Jesuitæ, vocate uxores vestras, & venite huc. Responderent illi utiqve, & dicerent: non habemus uxores: JESUS autem responderet; Benè dixistis, non habemus uxores: qvia istæ, qvas habetis, non sunt vestræ. Qvid hîc responsuri essent Jesuitæ aliud? qvàm, DOMINE, videmus, qvia Propheta es tu: Patres nostri idem fecerunt. Sed rogamus te cùm Gargesenis, ut de finibus nostris exeas, ne fortassis cum illorum porcorum grege ad barathrum gehennæ præcipites feramur.

Idem. Ignatius etiam Lojola, prostitutæ pudicitiæ fœminis Romæ xenodochium extrui curavit, in qvibus aluntur istæ, qvæ vel per ætatem, vel propter Gallicum morbum, nec veneris castra ampliùs seqvi, neqve Pontifici Romano censum offerre possunt: in recompensationem puto longè diuqve usurpatæ earum operæ.

Idem. In templo dum sedent carnifices conscientiarum in cathedra propter confessionem nihil exigunt: si qvis autem pecuniam super altare ponit, tacent, eamq; hominibus absentibus auferunt. Si qvis in illorum manus vult mittere confessionis sortem, eam recipere nolunt: dicunt autem, si

oportuiſſet: ibi hoc aucupio aliqvot florenos, vel alia, ex qvibus lautè vivere poſſunt, venantur. Egregii ſanè hominum rudium deceptores, qvorum hæc Maxima eſt: Non recipio mercedem. Sed inde inferunt: Ergò debes mihi hoc loco eleemoſynæ. Item: gratis tibi laboravi: ſed, debes mihi tot florenorum eleemoſynam. O vos impoſtores, perfidos, & deceptores ſacrilegos. Qvomodo hujus veſtræ hypocriſis rationem aliqvando reddetis DEO, juſto Judici?

Idem. Ad eundem modum Jeſuitarum confeſſarii nummum confeſſionalem (ut vocant) à nemine in templo recipiunt. Hortantur autem, ut eleemoſynas ad illorum collegia mittant: ſicqve pro nummo uno aut altero ſæpè florenum unum aut plures recipiunt. Nemo enim facilè, loco eleemoſynæ, ad illorum collegium nummum ſaltem miſerit. Sunt tamen etiam nonnulli confeſſarii inter illos, qvi clam, hoc eſt, inſcio Rectore nummos confeſſionis recipiunt, inter qvos unum nomino Patrem Johannem, Auguſtæ ædilem, qvi cùm aliqvando in hoſpitio, non procul à Landsperga ſito, pro octo ſociis ſymbolum ſolviſſet, & interrogatus, unde eam pecuniam haberet, reſpondit: ſunt antiqvi nummi confeſſionales, ſed ST. fratres, ſilentium præſtare, alioqvin oportet me reſtitutionis ſubire pœnitentiam. Sic ergo Jeſuitæ & Rectores ſuos, & eos, qvi illorum miniſterio Antichriſtiano utuntur, decipiunt.

Idem. Si ergo (dicat qvis) nihil recipere audent ab aliis: unde tot illis collegia? unde tot redditus? Verum eſt, nihil, dum in templis ſedent, accipiunt: præſertim ſi qvid loco mercedis illis offeratur. Sed ſunt hac in parte Jeſuitæ, ut qvidam in ipſo jocantur, participii partis. Partem enim capiunt à Pontificibus Romanis, Cardinalibus & Epiſcopis: partem etiam à laicis: ſed certo fine, qvem hoc exemplum monſtra.

Eſt Auguſtæ concionator in Eccleſia Cathedrali, inſignis Sophiſta, & Jeſuitarum Auguſtæ degentium Rector, nomine Gregorius Roſsphus, ob jocoſam loqvacitatem præcipuis in ea urbe, Pontificiæ Idolomaniæ addictis, maximè gratus. Hic, ut dixi, in primaria urbis æde conciones habet. Cùm autem Canonici & reliqvi, qvi ipſum audiunt, pro concionandi laboribus ei offerent loco mercedis in ſingulos annos 500. florenos: reſpondit, hac conditione mihi eos recipere non licet. Nam mihi regula eſt, ut, qvæ gratis acceni, gratis communi-

Sicqve ſingulos in annos in die nativitatis Chriſti ad illorum collegium deferuntur 500. floreni, qvos iſti gratis recipiunt, pro gratuitis, vel potiùs fruſtraneis Gregorii concionibus.

Idem. Solent Jeſuitæ Bavariæ Principi Guilhelmo, ſtrenæ loco qvotannis mittere catalogum: in qvo ſignificant illi, qvas pœnitentias illorum fratres, pro ipſius Celſitudinis, conjugis & filiorum incolumitate, facere velint. Nempe hic ſicerdos vult pro ipſis miſſas celebrare 2. alius 3. hic frater Roſaria centum: alius Pſalterium Mariæ: alius officium Mariæ: alius hortulum animæ recitare: alii volunt 4. alii 12. facere diſciplinas, hoc eſt, toties ſe flagellare, &c. Pro his plerunqve ſolet Princeps ipſis gratitudinis ergò divites ſtrenas mittere.

Anno tamen 1582. cùm Landſpergenſes hujusmodi xenium miſiſſent: neqve circa Bacchanalia remunerationem recepiſſent, ajebat Cruſius Rector Landſpergenſis: Noſtri fratres hoc anno non tam benè, qvàm p. 121. ſuperiori, ſuam locârunt ſtrenam. Nam præterito anno accepimus à Principe loco ſtrenæ bovem, qvo cum ſplendidè peregimus Bacchanalia: hoc anno carere cogimur. Sic ergò Jeſuitæ & tauros, & boves, & ſi maximè non coronas; tamen coronatos, imò domos, agros, templa, ſcholas, & omnis generis bona recipiunt. Digniores certè, qvos homines, (ſicuti poſtea Gentes, mutatis animis, Barnabæ, & Paulo facere volebant) lapidibus exciperent eò, qvòd lapidem illum Eccleſiæ angularem, Chriſtum JESUM reprobant.

Idem. Neophytus Jeſuitarum Schrenck Landſpergæ retulit mihi, ſe Romæ audiviſſe à Societatis Profeſſis, Jeſuitarum ſocios Romæ ſervum qvendam Alexandri Farneſii Cardinalis, ſingularis Societatis hujus fautoris, at acerbiſſimi & capitalis omniū Evangelicorum hoſtis, à dæmone obſeſſum Monachos liberare conatos fuiſſe: verùm fruſtra omnes omnia exorciſmatum genera adhibuiſſe. Tandem igitur Patrem qvendam dæmonio dixiſſe: Qvare non egrederis? Reſpondiſſe eum: Non priùs egrediar, qvàm poteſtate filii Lojolæ fuero ejectus. Mox ergò Lojolam, vocatum; verùm dixiſſe Lojolam; Non mihi ignotus eſt hic dæmon: me, ut & vos ridere præſumit: ſed decipietur.

Fratri ergò de ſuo Roſario dat granum, ſeu globulum ligneum, olim à Pio 5. conſecratum, & dicit fratri: Tu à tergo hominem obſeſſum accede, & hoc grano ipſius tergum attinge, voceq; ſubmiſſa his verbis alloqvere dæmonem: Adjuro te in nomine

nec Lojolam vidisse. Admirantibus autem dæmonem dixisse: Granum Lojolæ fortius est omnibus vestris exorcizationibus. Sicq; hominem liberatum, & ad Societatem conversum, eos filios DEI pronunciasse. F. Anno 1570.

Idem. Erat Landspergæ novitius, nomine Johannes artificio sartor: hic cum reliqvis novitiis animi recreandi gratia in campum procedit. Obviam fit illi pater senio confectus, qvi filium, qvem intra annum non viderat, alloqvi & salutare cupit. Filius verò faciem avertit, horrendum videt, & ne patrem audiat, gressus promovet. Pater senex filium inclamat: hoccinè est mihi nutricationis gratiam referre? At ille surdus & mutus pergit. Pater ergò justa indignatione percitus, ait: Faxit, ut ita fugias, ne in æternum redeas. Addit insuper reliqvis Jesuitis, qvi pariter silentium præstabant, audientibus: Hæc est pietas, qvam Jesuitæ suos docent: qvod malum istud consceleratum hominum genus Germaniæ invexit? Vosné Jesuitæ sitis? Non estis Jesu fratres, sed filii Satanæ, qvi tantam impietatem filios docetis. Vadar ergò in nomine diaboli filius iste meus degener, non se talem gessit, qvalem Christianum decet.

Ubi domum deventum est, res ad Rectorem defertur. Rector filii ingrati, potiùs fuste & stigmate, qvàm laude digni, factum probat: Benè fecisti, ait, mi, fili, qvi patrem tibi elegisti patres Societatis, qvos te magis qvam patrem tuum amare decet eò, qvòd hic secularis sit, ille spiritualis.

Idem. Ignatium Lojolam, primum Societatis auctorem, ipsius vitæ scriptor, placidè defunctum scribit. Sed Turrianus Jesuita mihi notissimus sæpè dixit: illum in Cœna, Prandio, Missa, in recreationibus etiam ita à dæmonibus exagitatum, ut in magna copia frigidissimum mortis sudorem fuderit. Bobadilla dixit: illum sæpius conqvestum, se nunqvam & nullibi à dæmonibus tutum esse posset. Octavianus Jesuita, Romæ minister, seu novitiorum Oeconomus, retulit mihi dicens: Sanctus erat noster Pater Ignatius: sed circa agonem ita tremebat, qvasi febri esset correptus, & suspirans dixit: Multa bona contuli in Ecclesiam Romanam: multas nostrorum provincias, multa collegia, domos, residentias & opes nostræ Societatis vidi: sed hæc omnia me deserunt: & qvò me vertam, ignoro.

Turrianus dixit: ipsius Comitem assiduum, usqve ad Missæ aram, fuisse dæmo-

stibus omnibus Jesuitarum Professis, ipsius cadaveris ossa non sunt inventa: fingentibus ipsis, ea esse per Angelos forsitan translata: qvod ego non negaverim: si angelos malos intelligant.

Idem. Multi eorum imagines secum portant, qvarum beneficio se præterita scire, futura prædicere, & cuncta nosse gloriantur? Sic Jesuita Peltanus, qvem doctissimum putabant Augustæ, suo in musæo mihi monstravit imagunculam, & dixit: se nunqvam illam salutasse, vel coram ea genu flexisse: qvin eorum, qvæ voluerit scire, notitiam variamq; gratiam fuerit adeptus. Sic senex qvidam Jesuita Romæ apud S. Andream, nomine Julius, qvi postea ad Turcarum fines est emissus, ostendit mihi imaginem, cujus virtute se futura scire, & ulcera sanare posse dixit. Erat tunc frater, qvi ulcus habebat in fronte, super illud qvàm primùm posuit istam suam imaginem, illicò pus & sangvis effluxerunt. Hi sunt revera Magi, sortilegi, superstitiosi, signa diesqve eligentes. Sed qvis horum Doctorum artes malas & neqvitias, vel mente concipere possit, nedum verbis dignè exponere?

Idem. Jesuita Fabricius Romæ mihi in faciem dixit: Ego mallem Sodomiam exercere publicam, qvàm contra Papæ mandatum inire matrimonium.

Idem. Ille qvoqve Jesuita Andreas, Romæ apud S. Andream Jesuiticorum novitiorum infotmator, dixit: Non minùs peccat Sacerdos, si uxorem ducat, ac si cum mula rem habeat.

Idem. Anno 1584. bubulci filia gravissimè à dæmonio exagitabatur, & aliqvoties seipsam & suspendere & transfodere conabatur. Pater filiam offert Jesuitis, qvi pro more suo Pontificio, dant illi imagines benedictas, suspendunt à collo illius Evangelium S. Johannis: & agnos cereos. Verùm illa hæc omnia adjiciebat, dicens: Hæc sunt res mortuæ, nihili, stultitiæ, qvæ me juvare non possunt. Nec temerè hoc faciebat. Diu enim Augustæ Evangelicas conciones audiverat, & falsitatem istarum rerum cognoverat. Jesuitæ verò pergebant suis exorcizationibus, sed absqve profectu. p. 1012.

At verò mulierculæ qvædam astantes. Nicodemi instar clàm fidem suam habentes, dicebant; Omittamus has res: neqve enim illa eas suscipit, aut in eas credit: qvin procidamus in genua, & oremus DOMINUM CHRISTUM JESUM, ut liberet eam. Qvibus auditis, virgo illa ait: Dicite Jesuitis, ut abeant, illi enim me non juvant, sed magis excruciant. Puella ergò

dentes, scripserunt ad alia Collegia, sua ope puellam à dæmone liberatam.

Idem. Alexander Farnesius, truculenta illa bestia, Germaniam impetitura, dixerat: Sic Germanos & Protestantes Ecclesiæ Romanæ reconciliabo, ut eqvus meus ventrem-tenus in sangvine Protestantium incedere possit. F. Anno 1534.

Idem. Dicunt, eos, qvi ipsorum religionem ingrediantur, Christi fratres effici, ac eodem jure, qvo Christus, regnum cœlorum possidere. Ehem, qvæ blasphemia major excogitari potest, qvàm asserere, se eodem jure regnum cœlorum cum Christo possidere? qvod absqve jure gratis tantùm datur credentibus.

Idem. Qvidam autem sunt omninò lutei, hoc est, tales, qvi qvidem in aurea nostra societate vivunt, sed cogitationibus & mente rebus luteis, id est, parentibus, amicis, & opibus adhærent. Hinc dubium non est, nostram societatem, ut subitò cœpit, ita subitò interituram: qvia qvotidie in pejus ruit. Neqve nostris tam curæ est, ut Societas bonis, qvàm multis qvibuscunqve augeatur. Tale, fratres, spectaculum sumus.

Idem. *Annón Sacerdos est Jesuita? Ita.*
Et socii ejus boni Antistites phani? Vani.
Qvale igitur est eorum Sacerdotium? Otium.
Atqvi freqventes sunt in Ecclesia. I. A.
Et qvotidie DEO offerunt sacrificia. Vicia.
Legem qvoqve urgent formidolosè. Dolosè.
Ac proinde in tollendis vitiis insignes. Segnes.
Conciones insuper habent utiles. Futiles.
Evangelium cum Apostolis proponentes realiter. Aliter.
Et tradentes DEI verbum incorruptum. Corruptum.
In extirpandis hæresibus sunt violenti. Lenti.
Ex sua parte stantem habentes Paulum. Paulùm.
Inde multùm occupati sunt circa bona opera. Æra.
Et in plantanda pietate studiosi. O, si!
Vultum qvoqve fingere possunt severum. Ferum.
Cùmprimis amantes homines continentes. Nentes.
Hinc omnes homines eorum mores probârunt. Parùm.
Qvia diligenter observant suas regulas. Gulas.
Atqve strenui sunt defensores Papæ. Papè.
Ejus gratia in periculis constituti. Tuti.
Ac propterea meritò in Eccesia sunt primi. Imi.
Sperant enim Principes, ipsis multum profuturos. Ut uros.
Certè tu Jesuitas rides. Vides.
Qvales ergò sine [illegible] commonstra?
Et vix habere panem qvotidianum: Ah non.
Ut qvos sola pascat lectio divina! Vina.
Qvo igitur salario hi Suicerdotes digni? Igni.
Atqvi in hoc mundo amplos habent honores. O res!
Ergò in inferno merces ipsis est reposita. Ita.
Interim Deus compescat hoc crabronum examen. Amen.

Idem. Meo tempore Landspergæ frater qvidam Jesuitarum, Johannes nomine, qvi veritatem Evangelii agnitam reliqverat, & Jesuiticum ordinem ob ocium ingressus erat, miserabiliter planè vitam cum morte commutavit. Nam qvod vidi & audivi, nullam prorsus consolationem admittere voluit. Afferebant ad ipsum Jesuitæ agnos suos orbiculares, rosaria, grana, imagines, ligneas cruces, signa benedicta, hostiam consecratam, monstrantiam, in qva DEUS eorum impanatus incarceratus sedebat: promittebant illi preces, rosaria, Missas, suffragia: hortabantur illum, ut confideret fratrum omnium sanctorum meritis: verùm frustra inania fundebant verba.

Ille enim vicissim dicebat: Removete hæc omnia. Nam propterea, qvòd his credidi, jam damnabor. Dicebam ego ipsi: Crede in JESUM CHRISTUM. Respondit miser: in hunc credidi, sed turpiter illum negavi. Mihi ex JESU factus est damnator. Non possum salutem conseqvi. Et Petro Hispano dixi: Qvæso, aut me interficias, aut da mihi cultrum, ut me ipsum transfodiam. Nam totus flammis infernalibus ardeo. Qvæ audientes Jesuitæ, ob oculos illi ponebant crucis signum, & herbas benedictas corpori admovebant. Ille verò ait: Removete ista qvibus oleum igni additis: nihil præterqvam dæmones meam animam ungvibus apertis expectantes video. Illis jam sum traditus. Nam DEUM, & verba ejus abnegavi. Qvæ Jesuitæ percipientes: fratres, ne offenderentur, discedere jubent. Sicqve iste miserè in desperatione obiit.

Noctu paratum ipsi est sepulchrum. p. 101
Cumqve manè Sacristanus aqvam benedictam, priusqvàm corpus humaretur, foveæ infundere vellet, niger canis de ea prosiliit: qvo viso, frater Sacristanus aufugit territus, reliqvis annuncians, se dæmonem vidisse. Cui Jesuitæ ajebant: si illum aqva lustrali aspersisses, te terrere non potuisset. Ille verò respondit: Omnem etiam aqvam in sepulchrum effudi, nihilominùs me terruit.

Idem. Qvin & experientia testatur; qvanta puritate (scilicet) & perfectione, castitatis votum observent: dum neqve castè,

lorum, qvibus cives Dillingani pallia surripuerunt. Nota est Landspergensium cœlibatus, in qvo coqvas, habitu Jesuitico indutas, extra jejuniorum tempora, habent. Nota est virginitas Jesuitarum Augustanorum: inter qvos Jesuitica infantem lactare visa est. Nota Leonardi coci Jesuitici Landspergensis continentia, qvam Comitis Svveickhardi conjunx, ob scandalum, manifestare coacta, multas mulieres, netrices & lotrices, infamia notari curavit. Nota historia, de qva Christiana Echo ita canit:

Hos fratres agitné qvæstus? *Æstus.*
Non carent furioso amore? *More.*
Spiræ perplacuitné vultus? *Ultus.*
Et coma mulierculæ fulva? *Vulva.*
An Fulda hæc pia corda torret? *Horret.*
Sartricem unamné ibi farsit? *Arsit.*
Virgis casané Jesuitis? *Ictus.*
Cui prodest Satanæ ille follis? *Ollis.*

Qvid? Qvòd in Bavaria palàm ferunt, Jesuitas dolium in collegium subvexisse, è cujus fundo effracto, meretrix in publicas plateas prolapsa sit. Hæc cùm Ingolstadii & Gregorio de Valentia & Bonaventuræ exprobrarem, responderunt: Illi sunt rumores vani de nostris, qvos nobis Socertatis hostes & hæretici affingunt. Si Veneri operam dare vellemus, haberemus utiqve occasiones multas: sed scimus, nostros esse puros & perfectos, aut si qvi ex nostris lapsi, non statim omnes qvoqve tales esse oportet: qvia gratia adjuti se continere possunt. Homines sumus, non Angeli, dicebat alter; qvasi diceret: si votum hoc non servamus castè, facimus tamen illud cautè, neqve ita publicè, ut reliqvi Clerici, qvos concubinas habere oportet propter res domesticas, qvibus ipsi præesse non possunt. Hi dicunt, Angeli non sumus: at Ignatius Lojola, primus illorum inventor, angelicam puritatem ab ipsis exigit. Qvàm belle igitur hæc inter se conveniunt?

Idem. Qvamobrem ut historiam hanc, qvàm bona fide recitavi, sicuti eam & audivi & vidi, dum rebus Jesuitarum interfui; tandem concludam: omnes, & singulos per Christi misericordiam, & propriam animarum suarum salutem, oratos & obtestatos volo, ut hosce socios, lupos, & pseudoprophetas, divino nomine tectos, Jesuitas dico, fugiant, & omnibus qvibuscunqve possunt modis devitent. Nam sunt Antichristi devotoria mancipia: qvi animas falsa doctrina inficiunt; qvi corpora inutilibus macerationibus consu-

sanctificant.

Imò ut rem dicam propriis verbis (qvibus tamen veniam dari peto) omnia turpissima Papæ stercora, nescio qvibus foliis involuta orbi Christiano pro aromatis vendunt, & per vim etiam falsa pro veris Christianis obtrudunt: qvi omnem Pontificis & assectarum ejus, plus qvàm Sodomiticam turpitudinem, ceu res divinas, defendere conantur: qvi verbum DEI calumniantur: qvi totam TRINITATEM blasphemant: qvi Christi Personam discerpunt: qvi Christi officium negant: qvi testamentum Filii DEI violant & mutilant: qvi Baptismi virtutes sui ordinis ingressu annihilant: qvi omnes fidei articulos corrumpunt: qvi Legem Decalogi abolent, & transgrediuntur, locoqve ejus traditiones inutiles & impias Ecclesiæ obtrudunt: qvi Ecclesiæ claves in tyrannidem vertunt: qvorum deniqve proprium est Judaizare, Gentilizare Sodomizare, & apertè Antichristianismum profiteri.

Taceo hîc damna, qvæ Rebuspublicis & œconomiis Christianis hæ Harpyjæ inferunt: dum filios in parentes armant, eos ad religionem suam trahunt, & ita abalienant, ut etiam parati sint, fasciculos, & ligna, ac lapides ad parentum trucidationem comportare, carnifices juvare, vel etiam sponte sese in parentum cædes offerre: sicuti in Hispania nunc aliqvoties factum ipsi Jesuitæ testantur. Taceo, illos viduarum domos devorare. Taceo, illos clandestinos proditores Germaniæ, dulcissimæ nostræ patriæ esse. Taceo, illos ad hoc unicum destinatos, ut omnibus, qvibuscunqve possunt, artibus, Principes Evangelicos, ac eorum subditos seducant, prodant, & perdant.

VVitgiftus.

HIc, in Ecclesia Anglicana supra 10000. Ecclesiarum parochialium, in omnibus autem non sexcentos Idoneos ministros, sed multos indoctos asinos & inhabiles esse: ac plerosq; ex mœchanicis opificibus desumtos, scribit.

Carte VVrightus.

p. 1014. 1593.

ILli, in qvibus jure patronatus est beneficia Ecclesiastica conferendi potestas, ea plerumqve circumcidunt; agros qvos possunt auferunt, magnam fructuum partem avertunt, & Simoniacis deinde pactionibus qvod restat, addicunt ei, qvem minimo pretio possunt conducere, ut Ministri personam gerat. Unde vir doctus Holliu-

beris non sufficiant, latrocinentur, atqve eripiant viatoribus boves, qvorum ipsę noverit aliqvot, publicis judicum sententiis infurcas fuisse sublatos. Et Harchibal. Hamilion scripto demonstrat; paucos inter Ministros Regni Anglici reperiri, qvi non negociandi simul & fœnerandi artibus incumbant.

1593. *Georgius Hekelius.*

SCribit Hekelius iste, solere Jesuitas acerrimè in Monachos, Prælatos & Canonicos, aliosqve juxta se clericos animadvertere: eoqve extremè niti, qvònam modo omnium in ipsos odia concedare valeant: ac magnoperè contendere, nihil eos ad rem facere, nihil adferre momenti, nullum movere lapidem: sed torpere ocio, voluptatibus & neqvitia diffluere, asseqve ad omnes libidines & scortationes divulgatos: orare itaqve & rogare, uti à cœnobiis & præbendis suis arceantur omnes, relegentur, & dispellantur. Non ob hunc sanè finem, ut de abusu tollendo loqvi videantur: sed qvò ipsi in nidos illos monasticos pingves atqve affluentes ponantur, ibidemqve cuticulas curare suas, latamqve alvum ducere in ætatula mundana valeant.

Utqve hæc & alia de re sua obtineant: mirum in modum insinuare sese nosse: conciliare sibi subfragia Principum: inducere in sententiam suam nobiles: ludere vulgus, & fallere: hominumq; penè omnium animis glaucomam offundere: ipsi autem Papæ circulum in nares ponere, eumqve in labyrintho ducere, sursum & deorsum rapere: Adolescentes deprunare & corrumpere, ac eos ad horrenda flagitia qvævis, & ad Sodomiticas abominationes destinare. Qvæ longiùs author ille, adductis inauditæ neqvitiæ exemplis, contaminatæ juventæ crimen maximè perstringentibus, in libello germanico exposuit: unde unum excerpere libet.

Est & hoc, inqvit, inter alia considerandum maximè, qvod Turrini Sabaudiæ oppido, flagitiosè in nobili adolescente à Jesuita est perpetratum. Innotuit exsecrandum & infandum scelus: & Sodomitam ad pœnas poposcêre judices. Alii ejus farinæ Jesuitæ pro sodali suo intercedere, hominemqve ferinæ libidinis dimitti, facinus celari atqve supprimi, rogare & postulare. Sed illi nefas esse duxêre, hominem, qvi naturæ vim intulisset, absolvere: ideoqve eum ad triremes, & perpetuam vitæ acerbitatem legavêre. Nunc agunt Jesuitæ, non sine DEO factum hoc esse. Non potuisse enim in intaminata sua socie-

celerius, qvàm ipse vellet, morte calamitosa & horrenda velut Angeli sui flagello, percussisset, atqve sustulisset: qvandoqvidem, post mortem ejus arcana cum pontifice pacta esse revelata, dicunt; jam pridem, cruentissimam civilis belli sangvinis effusionem haberemus. Imp. Rud. 2. Papa Clem. 8. ut suprà.

Idem in libro de Missa, non sine maximo mysterio fieri, ait, qvod Missa gratiarum actionem publicam non habet.

Contributio adversus Turcam. 1594.

JEsuitis (ajunt) usitatum esse illud, ut, in expeditionibus contra Turcas, Lutheranis Ducum munia non committenda esse, dicant: ne omnia infeliciter cedant. Sed heus Jesuita? Si hoc est, cur non etiam pecuniam eorum, qvæ non minùs tibi, qvàm illi (nisi avaritia obstaret) exosa esse posset, infaustam arbitraris: Sed benè se res habet. Nam cùm spes sit, Lutheranam religionem mox in aurum conversum iri, qvis dubitat, qvin illos firmos Lutheranos illicò simus habituri?

Daniel Cramerus. 1594.

REstat adhuc, qvòd defendendum tibi sit Romanum Imperium à calumniis, ut qvòd nemo vituperare possit Compagniam Jesuiticam, qvin simul vituperet omnes mundi Monarchas, Imperatores, p. 1015.
Reges, & Principes. Hic miror insignem tuam & Jesuitarum impudentiam, qvi se tam arcto cum Imperatore, Regibus, Principibus, Ducibus conjungunt vinculo, ut nihil dici in Jesuitas possit, qvin id statim in ipsos Principes redundet. Parùm abest, qvin vos fratres germanos, affines, consangvineos tantorum Dynastarum faciatis. Unde, qvæso, isthæc cognatio? Qvid audio? qvi majestatem Jesuitarum lædit, is reus sit læsæ majestatis. Attendite vos Protestantes, cavete cavete, ne qvid duriusculè in Jesuitas scribatis, aut loqvamini, si ea est Jesuitarum majestas, Stevarcio teste. Parùm erit, ut, qvi solium suum exæqvant soliis Imperatorum, & Regum, illis se eminentiùs præferant.

Sed inferunt, qvia nos fovemur à Principibus; qvòd si tales Alastores essemus, illi participarent nostra vitia. Heus tu, non statim qvales Principes alunt, tales etiam ipsi sunt. Nam alunt etiam Moriones, nec sunt tales, nec participant illorum stulticiam. At qvod ais: aut amant, aut igno-

Scimus ita esse, negari neqvit. Multi, qvi vos amant, amant personas, qvatenus illæ addictæ sunt religioni Romanæ, & oderunt in vobis scelera. Ita nec ignorant vestra scelera, nec amant illa, ferunt tamen patienter vestras personas religionis ergò, cui se dicaverunt. Et ita nihil adhuc proficis tuo hoc dilemmate, qvo inducere conaris, fieri non posse, qvin etiam ipsi Reges & Principes tangantur, si Jesuitæ petantur. Imper. Rudolpho 2. Papa Clem. 8.

1594. *Friderici, hodierni Palatini Electoris Confessio, in proxim. Comitiis Regenspurgensibus oblata, ex Meterano.*

A Religione patris mei, bonæ piæqve memoriæ, qvæ in scriptis Prophetarum & Apostolorum fuit, non recessi; credidit, dum viveret, non in Martinum, sive Jacobum, sed in Christum. Idem Symbolum (eadem fidei fundamenta) constanter qvoqve servo, servaturusqve sum. Arrii, Nestorii, Eutychii, & Anabaptistarum errores Pater meus abnegavit; eosdem & ego filius abnego, & detestor ex animo. Sacramentorum errores (qvi duplices sunt: alii eorum, qvi ex Sacramentis idola faciunt, & signa pro re signata venerantur ac æstimant; non observantes aut considerantes Sacramentorum sententias: alii eorum, qvi ea pro nudis & simplicibus habent signis) detestatus est pater; hos & ego detestor filius.

Accedo propiùs. Calvinismum & Zvvinglianismum rejecit pater; idem facio ego filius, si modò verum est, qvod Ubiqvitarii & Flacciani fingunt, nimirum, si veritas aut omnipotentia, sive tota Christi præsentia in terris abnegaretur. Sed hoc in errore feliciorsum patre, qvòd, sub nomine Calvini, à seditiosis & ambitiosis in Germania, veram orthodoxamqve Religionem contaminari, & conviciari, sciam. Qvod tandem pius Princeps, Pater meus cognovisset, si DEUS ipsi diuturniorem largitus fuisset vitam: qvemadmodum & hunc dolum ac fraudem potentissimi duo Saxoniæ Electores animadverterunt, Augustus pater, & Christianus, filius, Principes certè prudentissimi, & omnium scriptorum summa laude dignissimi.

D. Lutheri scripta non minoris facio aut æstimo, qvàm bonæ memoriæ pater meus. Sed rectè eos imprudentes judico, qvi omnia, qvæ ipsi ut homini exciderunt, pro auro gemmisqve habent & deosculantur.

gustum, cujus rei utinam minus qvereiarum publicarum, utinam minus vulgo esset exemplorum, qvæqve ad omnem etiam durabunt posteritatem, dum crudelissimi plagiarii jucunda illa pignora, imò verò partem viscerum, parentum avellunt amplexibus, eosqve adeò frequenter extorqvent, qvi sunt familiæ suæ aut solidum subsidium, aut solum columen: sicut accidit Vicario rerum Criminalium civitatis Andeganensis Airoldo: cui cùm septem essent liberi, Jesuitæ nostri præripuerunt eum, qvi natu erat maximus, ideoqve jam potuisset in patris decrepiti locum substitui, fratribusqve insuper ac sororibus junioribus parentis præstare vicem.

Subduxerunt autem, cùm annum ageret XIV. detinentqve sive in Italia, sive in Hispania, nec qvidqvam interim de eo rescire pater potuit, qvanqvam crebris monitis ac censuris Ecclesiasticis Jesuitas illos de eo interpellaverit: derident enim hæc talia, sustentati, imò tuti, unica Absolu- p. 1016.
tione, transmissa à Generali suo homine Hispano. Interim tamen non omittent Jesuitæ, ubi fato concesserit Airaldus; qvin poscant Jus primogenituræ, neqve enim unqvam paupertatis urgent votum, nisi cùm jam omnis spes successionis planè evanuit, ac tunc qvoqve, cùm profitentur ac sodalitatis subeunt Sacramentum, bona sua priùs Collegio resignant.

Idem. Sed & non ita pridem interceptus est Jesuita sicarius in Flandria. Is in morte testatus est, alium item submissum ab Hispano ex ipsis Hispaniis, maturandæ Regis neci: & qvid scimus, si non ille idem intra mœnia atqve in sinu urbis, in Jesuitico (inqvam) occultetur Collegio, tempestivam exsecutionis suæ opperiens occasionem? Nam ut convincam, Jesuitas non posse, non agnoscere pro sociis eos omnes, qvæ scelera ista suscipiunt Regum interficiendorum: imò verò Jesuitis nihil magis honorificum, qvàm fovere, producere, exstimulare hanc gentem sicariam, eamq; inter martyres collocare, si qvi forte facinus suum morte luant:

Sunt ampliùs qvàm tria hominum millia, qvi uno testabuntur ore, Comoletum concionantem postremo Natali Dominico, in templo S. Bartholomæi, thematis sumsisse loco caput tertium Judicum, ubi sermo est de qvodam Aod interfectore Regis Moabitarum. Is itaqve Comoletus, ut pluribus differuerat de nece Regis defun-

opus est, sive ille fuerit Monachus, sive miles, sive cacula militis, sive adeò bubseqva qvis, nihil interest: opus solùm nobis Aod! nec nisi unicus defit ictus, ut res nostræ votivum sortiantur effectum.

Videte Domini, ac ter qvater considerate, ad qvem usq; gradum nostra stupiditas, aut nostra veriùs ignavia atqve oscitantia (ignoscite ita loqventi, justo enim abripior dolore) provexerit audaciam, insolentiam, temeritatem, impudentiam talium proditorum, talium emissariorum Hispanicorum, talium homicidarum; ut jam scilicet audeant DEI illam cathedram occupare vocibus, qvæ ad Regum nefandissimam necem etiam gelidissimum qvemqve inflamment: qvanqvam alioqvin hoc ipsum istorum pura puta est doctrina; idq; peculiari expressit libello Allinus, Principalis Collegii Seminarii, qvod est Rhemis. Et qvia inibi sum, libet attexere historiolam.

Cùm Guilhelmus Parirus supplicio adjudicaretur: palàm præ se ferebat declarabatqve, Benedictum Palmium Jesuitam persvasisse sibi: omnimodè permissum esse, occidere atqve assasinare Reges omnes & Principes, qvos excommunicasset Papa. Qvàm rem cùm postea communicasset cum erudito Sacerdote, nomine Vates; asseverasse illum, tale dogma falsissimum esse; Parriumqve infernalibus damnandum pœnis, si tale qvid exeqveretur: qvibus dictis constitutus in consiliorum qvasi salo, rem omnem confessione auriculari patefacit Annibali Cadreto Jesuitæ, habitanti Parisiis (illi scilicet, qvi libello qvodam impresso Lugduni apertè scribit, Societatem Jesuiticam suum inde nomen habere, qvoniam à DEO adsciti sint Contubernales, datiqve Filio ejus JESU CHRISTO, qvi ipsos individuo suo sibi assumserit comitatu) idem ergò Codretus dicere Parrio: Vatem illum certè esse hæreticum: atqve affirmare insuper, nullum ipsum aggredi posse opus meritorium magis; ac tale qvidem, ut eo peracto, Angelorum humeris ocyus ad cœlos usqve perveheretur.

Qvid nunc, Reges ac Principes terræ? estnè, qvòd ampliùs securi degatis à metu percussorum, sive in Aularum vestrarum penetralibus, sive inter apparitorum satellitia, si diabolicum istud dogmà, qvodq; Infernus è penito sui evomuit fundo, hominum animis porrò influat? non est sanè: at interim tamen illud ipsum iisdem inculcant instillantqve Jesuitæ per auriculares suas confessiones: & cur non? cùm vel ei rei Regulorum suorum vi tantùm non obligentur, qvarum una habet: Sum const-

illi oculum adjecerat Philippus: sed plus nihilo erat eam occupare velle, Rege incolumi, & parte potissima nobilitatis: qvid ergò fit? Adhibet Jesuitas, qvi circa Regem Sebastianum, qviqve ibidem locorum sanctimoniæ opinione taliter conciliaverunt sibi homines, ut vocarentur speciosissimo nomine Apostolorum. Ii ergò mille artium cuniculis, fidissimum qvemqve atqve veterrimum removerant Aulicorum, interqve alios etiam Petrum Alcassonium, regno à Secretis; Regi persvaserunt, trajiceret in Africam adversus hostem, infinitis modis ipso potentiorem. Suscipit profectionem; sed adeò infeliciter, ut & vitam is amitteret, & Portagalliæ nobilitas penè tota.

Idem. Et liqvidò qvidem affirmare possumus majestati vestræ Catholicæ, vota & desideria omnium Catholicorum in eo versari, ut videant, Catholicam vestram majestatem occupare sceptrum hujus regni, & dominari nobis: qvemadmodum etiam libenter ac meritò nos jacimus infra majestatis vestræ brachia, veluti parentis nostri: aut certè, ut ipsa vestra majestas alium qvemdam stabiliat constituatqve, qvi sit de progenie ejus. Hæc excerpta sunt ex epistola qvadam Jesuitarum in Galliis ad Regem Hispanum, Parisiis scripta anno 1591. 2. Novembris.

Idem. Anno 828. imperante Ludovico Bono, ut Gregorius IV. jam itineri se accinxerat, Regis excommunicandi causa, Ecclesia Gallicana significari jussit, rediret, unde malum attulerat pedem, & rediret qvidem ipse excommunicatus. Simile prorsus accidit tempore Caroli calvi adversus Papam Adrianum. p.1017.

Idem. Ut primùm innotuerat electio Papæ, etiamnum superstitis, Comoletus, cùm de pulpito descendisset, iterum statim ascendit, inqve hæc erupit verba: Audi Policite: nova scies, Papam habemus; qvem qvæso? probè Catholicum: qvid ampliùs? probè Hispanum: ito Politice, & suspende te.

Idem. Ne qvid videar addere de meo: audite decreti Sorbonici ipsissima verba, paucis sanè describentia pestem illius sectæ.

Hæc nova Societas, insolitam nominis JESU appellationem peculiariter sibi vendicans, tam licenter & sine delectu qvaslibet personas, qvantumlibet facinorosas, illegitimas, & infames admittens; nullam à secularibus Sacerdotibus habens differentiam, in habitu exteriori, in tonsura, in horis Canonicis privatim dicendis, aut publicè in templo decantandis, in claustris

tibus donata; præsertim in administratione Sacramenti pœnitentiæ & Eucharistiæ, idqve sine discrimine locorum aut personarum; in officio etiam prædicandi, legendi, & docendi: in præjudicium Ordinariorum, imò etiam Principum & Dominorum temporalium; contra privilegia Universitatum, in magnum populi gravamen, religionis monasticæ honestatem violare videtur, studiosum, pium & necessarium virtutum, abstinentiarum, ceremoniarum, & austeritatis enervat exercitium: imò occasionem dat, liberè apostatandi ab aliis religionibus: debitam Ordinariis obedientiam & subjectionem subtrahit; Dominos tam temporales, qvàm Ecclesiasticos suis juribus injustè privat; perturbationem in utraqve politia multas in populo qverelas, multas lites, discordias, contentiones, æmulationes, rebelliones, variaq; schismata inducit.

Itaqve his omnibus atqve diligenter examinatis & perpensis, hæc Societas videtur in negotio fidei periculosa, pacis Ecclesiæ perturbativa, monasticæ religionis eversiva, & magis in destructionem, qvàm ædificationem.

Idem. Jesuitarum votum est: obedire per omnia & in omnibus Generali suo ac superiori, qvi semper est Hispanus, electusq; suffragio Hispanici Regis: cujus rei testimonium esto vel experientia. Loyola enim primus Generalis, Hispanus erat; ut & secundus Laynes: tertius Everhardus, Flander qvidem erat natione, sed jure tamen Hispanus: Borgia qvartus numero, item Hispanus: Aqvaviva qvintus, etiamnùm superstes, ortu qvidem Neapolitanus est, at etiam jurisdictionis Hispanicæ. Cæterùm verba voti illius qvarti mira prorsus sunt, imò horrenda: eò enim usqve procedunt, ut in illo Christum velut præsentem agnoscant:

Si JESUS Christus homicidium juberet, factum oportuit. Ergò si Generalis ipsorum Hispanus imperet, occidere, aut curare, occidi Regem Galliarum, necessariò faciendum est.

Et paucis pagellis pòst: Nonné Varadius, Jesuitarum Principalis, pro tali sanè selectus, tanqvam qvo nemo esset aut homo melior, aut melior Jesuita: nonné, inqvam, Varadius selectus fuit electusqve, ut qvocunqve verborum lenocinio induceret exhortareturqve; atqve animaret homicidam illum publicum? nonné affirmavit inter alia, nullum fieri ab ipso posse opus meritorium magis, qvàm si regem obtruncaret, qvamvis etiam esset Catholicæ religio-

scientiam suam ut detegeret, jussit confiteri cuidam Jesuitæ, cujus ignoratur nomen, qvi tamen fortassis adhuc in hac urbe, similibus intentus occasionibus: delitescit.

Qvid amplius? impii isti, & exsecrandi Assasini nonné communierunt Barrierium illum in Regiam necem, exhibitu Sacramenti, rei sanctissimæ, rei pretiosissimæ, sacerrimiq; adeò Christianæ religionis mysterii? O qvàm maluissent patrati, qvàm incepti facinoris rei esse! O officinam Satanæ, in qva fabricati sunt omnes Assasinatus, sive attentati per Europam, sive patrati ab hinc annis 40.? verè successores Arsacidum atqve Assasinorum: per qvos periit Comes Raimundus Tripolitanus: per qvos Marchio Montisferratensis Conradus: per qvos Edoardus Angliæ Regis filius, aliiqve plures & re & nomine Principes.

Et paucis pagellis pòst: Percunctemini Marchionem Pisanum, & fidem vobis faciet ab anno LXIV. qvo veluti Legatum egit Gallicum cùm in Hispania, tum in Italia, nullum unqvam habuisse se in manibus majoris momenti negotium, cui se non mox adversario opposuerit animo aliqvis Jesuitarum.

Idem. Liberalitas & favor, qvibus Rex Philippus eosdem Jesuitas prosequitur, satis produnt, haberi ipsos ac foveri tanqvam optimi subditi, & devoti clientes; nec non apposita admodum dominationis suæ instrumenta. Grandis illa navis Jesuitica, qva ab Indis aurum & merces ipsorum advehuntur (ubiqve enim hamus illis pendet, pro incremento thesaurorum, qvos habent & Romæ, & in Hispaniis) grandis, inqvam, illa navis nullum vectigal qvintanum Regi pendet: qvo ipso comparcunt triennio qvoqve ultra ducenta coronatorum millia.

Jam verò, pro parte præmii, ob occupatam communi commilitio Portugalliam, concessit iis idem ille Philippus munus illud, qvod tertio qvoqve anno Portugalliæ Regiæ offerebatur ab Indiæ occidentalis regulis, cujus muneris aurum, uniones, aromata facilè qvadringentorum scutatorum conficiant millia. Qvare & ipsi qvoqve gratitudinis ergò, & in remunerationem tantæ liberalitatis, haud aliter de eo loqvuntur, qvàm de Principe optimo maximo, qvi est, qvi fuit, qvi erit, supergresso longè vires Romani Imperii antiqvas, qviqve ipse unus amplius possideat terra mariqve, qvàm reliqvi Reges universi. p. 1018

Idem. Ludovicus XII. cognominatus

nullos non in ipsum concivit hostes, Hispanos, Germanos, Helvetios, Anglos. Sed enim anno 1510. idem Rex Concilium indixit Turoniæ, in qvo solenni modo decretum fuit, Papam armis castigandum, qvod ipsum deinde mox confirmatum alio Concilio habito Pisis. Unde factum, ut Papa Regem, nec non omne regnum ejus excommunicaret, concessa absolutione qvorumcunqve peccatorum eis, qvi Gallum hominem vel vi, vel fraude occidissent. Aliis igitur fines adjicitis, alios agris mulctatis, aliis vectigal imponitis, regna augetis, minuitis, donatis, adimitis: sed unde vobis ista auctoritas? Certè DEUS dixit, regnum vestrum non esse de hoc mundo.

Idem. Scitur, qvale Jesuitæ testamentum extuderint Præsidi Godrano Divionensi, qvo sororem germanam, unicam alioqvin hæredem, dimidio coronato (proh contumeliam) contentam esse jusserit, relictis interim qvotannis Jesuitico ordini septem librarum millibus. Palàm qvoqve est, qvomodo involârint domum laresqve Bollaniorum, qvæ familia una est de opulentissimis Burdegale. Jamqve etiam recenter admodum, loco juris primogenituræ, abstulerunt familiæ Domini Præsidis de Largebaston terram Fajolensem, eamqve distraxerunt XII. scutatorum millibus: qvod precium ocyus in Hispaniam ablegârunt, thesauri sui accessionem scilicet. Nam in Gallia sanè nihil sibi servant retinentvé rerum immobilium, nisi qvæ sub conditione ea legata sunt, ne alienentur. Notissimus præterea est raptus ille sceleratus fratris unici, Domini Marchionis Canillaci, cui jam modò cedunt octo millia librarum annua; spe verò substitutionis, qvadraginta qvinqve ampliùs millia

Arrestum supremæ Curiæ contra Johannem Chastelium Scholasticum, studiis operam dantem in Collegio Jesuitarum; ob parricidium, qvod intentavit ipsi Regi.

Auctoritas breviter prolata è monumentis Curiæ.

UT vidit Curia, congregato majore ac minore Auditorio, processum criminalem, intentatum primò à Præfecto Regii Palatii, seu Judice Prætoriano; peractumqve deinde, petitu Procuratoris Generalis Regii, actoris atqve accusatoris, adversus Johannem Chastelium Parisiensem, non ita pridem studiis operatum in Collegio Chastelii super publicum istud parricidium, tum etiam Johannis Guereti Præsbyteri, dicentis se de Societate Jesu, antehac Præceptoris dicti Johannis Chastelii; nec non Petri Chastelii, & Dionysiæ Hazardæ, parentum suprà nominati Johannis: consideratis deniq; Procuratoris Generalis conclusionibus, cæterisqve rebus omnibus: dictum volumus, eandem Curiam declarasse & declarare Johannem illum Chastelium, argutum convictumqve reum læsæ Majestatis divinæ atq; humanæ, gradu supremo, sceleratissimo illo ac detestabilissimo parricidio, qvod intentavit ipsi Regi.

Ob cujus criminis expiationem, Curia condemnavit & condemnat Johannem illum Chastelium *in* mulctam honorariam, hoc est, uti se sistat, tectum solummodò indusio, præcipuæ portæ Templi Parisiensis, tenentem manu facem ceream duarum librarum, ibidemqve genibus inflexis dicat declaretqve, se nefariè ac proditoriè attentasse inhumanissimum atq; abominabilissimum parricidium, & læsisse faciem Regis cultro: falsis item ac damnandis imbutum institutionibus, dixisse pro Curia; permissum esse occidere Reges: Regemqve Henricum IV. hodie regnantem exclusum Ecclesiæ gremio, donec eum Papa approbaverit: qvarum rerum omnium ac singularum pœnitere ipsum, & veniam exposcere DEI, Regis, ac justitiæ.

Qvibus peractis, ducatur ac conducatur humili veha ad locum suppliciis destinatum: ibi forcipe candenti perurgatur brachia ac femora; manus autem dextra, cultrum eum prætendens, qvo connisus est illud suum parricidium, præcidatur. Post id, corpus ipsi distrahatur ac laceretur qvatuor eqvis: membraqve inde ac corpus conjiciantur in ignem; ac redigantur in cineres vento dispergendus. Declaravit & declarat eadem Curia, bona ipsius universa ac singula, acqvisita & confiscata Regi. Anteqvàm tamen lege in eum agatur, arripietur dictus Johannes Chastelius ad torturam ordinariam atqve extraordinariam, uti constet de complicibus ejus, aliisqve rebus nonnullis, ex judicio isto resultantibus. p.109

Inhibuit præterea atqve inhibet curia omnibus personis, cujuscunqve sint qvalitatis ac conditionis, idqve sub pœna criminis læsæ Majestatis, ne suprà dictas voces aut publicè, aut privatim, clàm palàmvé ullo modo proferant, utpote qvas Curia declaravit, ac hisce declarat scandalosas, seditiosas, contrarias DEI verbo, da-

laſtici ſtudioſiqve collegii Clarǽmontani, omnesqve alii, qvi ſe dicunt ejusdem Societatis, tanqvam corruptores juventutis, perturbatores qvietis publicæ, inimici Regis ejusqve Imperii, habeant abire atqve exire, intra diem tertium à ſignificatione præſentis Arreſti, urbe Lutetia; aliisqve civitatibus ac locis omnibus, ubi ſua habent Collegia: qvindecim verò pòſt ſeqventibus diebus toto proſus regno Galliarum, ſub pœna, ut, ſi termino eo finito alibi fortè reperiantur, in eosdem mox animadvertatur, veluti pariter reos læſæ Majeſtatis. Cæterùm adhibebuntur bona ipſorum tam mobilia, qvàm immobilia ad uſus pios, diſtribuenda juxta Curiæ ſententiam. Qvæ Curia inſuper vetat, ne qvis ſubditorum Regis, liberos ſuos extra regnum alibi mittat ad Collegia ejusdem ſocietatis, ſtudiorum cauſa, ſub eadem pœna læſæ Majeſtatis.

Sed & ſtatuit eadem, extracta ac breviaria hujus Arreſti transmittantur ad Præfecturas ac Diœceſes, qvæ iſtius ſunt jurisdictionis, uti formam ac tenorem ejus Arreſti ocyus exſeqvantur, imperatqve Præfectis qvibuscunqve Provinciarum, Baillivis, ac Seneſchallis, eorum item Vicariis, Generalibus juxtà ac particularibus, ſententiæ hujus executionem urgeant ac proſeqvantur, à die ſtatim dilatio vis ibidem conceſſæ: qvod uti promtiùs fiat, qvi ſubſtituti ſunt Procuratoris Generalis, omne ſuum item auxilium atqve operam adhibebunt, inqviſitione facta in contravenientes ac refractarios, & inſinuando Curiæ hanc ſuam ſaltem diligentiam, ſub pœna planè privationis officiorum.

Subſcriptum Du Tillet. Pronunciatum dicto Johanni Chaſtelio; deqve eo ſupplicium ſumtum die Jovis, 29. Decembris, cIↃ. IↃ. XCIV.

1594. *Libellus ſupplex Univerſitatis, eidem ſerviens fini.*

NOſtris dominis Curiæ parlamenti ſupplicant ſubmiſſè Rector, Decani, & Facultates, Procuratores nationum, Suppoſiti & Scholaſtici Univerſitatis Pariſienſis: dicentes, jamdudum factum, qvòd qverelas ſuas detulerint Curiæ, de magna confuſione in eadem Univerſitate, ob novellam ſectam, ortam in Hiſpaniis ac vicinis locis: qvæ inſigniat Societatem ſuam ambitioſo nomine Jeſus: qvæq; ſemper qvidem antea, ſed præcipuè tamen poſt turbas tumultusq; poſtremos, tota ſe in Reipubl. perſpicuam perniciem adglutinaverit factioni Hiſpa-

Theologicæ tunc interpoſito: cujus erat tenor, novellam hanc ſectam introductam, ad diſſolutionem omnis ordinis politici atqve hierarchici Eccleſiæ, præcipuè verò dictæ Univerſitatis: utpote qvi recuſarent obedire Rectori, qvodqve magis, etiam Archiepiſcopis, Epiſcopis, Paſtoribus, aliisq; ſuperioribus Eccleſiæ.

Jam autem triginta ſunt anni, ex qvo ſuppoſiti ac clientes ejusdem ſocietatis, qvæ prætendit nomen JESUS, cùm nondum venenum ſuum infuderant aliis paſſim Galliæ urbibus, ſed iſta ſolùm urbe, exhibuerint ſupplicationem, eo fine, ut incorporarentur membraqve fierent Univerſitatis noſtræ: qva controverſia aliqvandiu ultrò citroqve agitata, tandem ita utrinqve convenit interceſſu Conſilii, uti res manerent in ſtatu, hoc eſt, ne Jeſuitæ qvicqvid aggrederentur aut novarent, in præjudicium illius Decreti atqve arreſti: cui tamen illi minimè ſteterunt: ſed qvod amplius eſt, intermiſcentes negotiis publicis practicas ſuas pernicioſas, conſiliaqve nefaria, tota palàm ſe geſſerunt Gallia pro miniſtris atqve emiſſariis partium Hiſpanicarum, qvemadmodum omnibus ſatis conſtat.

Qvæ ipſa inſtantia in conſilio pacti ac conventi ſtatim deſerta eſt: adeò qvidem, ut neutra pars litis inſtrumenta apud Acta depoſuerit, eoqve modo obſoleta atqve emortua fuerit. Qvibus conſideratis, Domini noſtri, placeat vobis, uti iſta ſecta exterminetur non ſolùm dicta Univerſitate, ſed toto regno Galliarum: petimusqve ad eum finem adjutorium Domini Procuratoris Generalis Regii: hoc ipſo benè feceritis. Subſcriptum Le Royer; ad latus, d'Amboiſe, Academiæ Rector; ſignatum verò cera rubra.

Ecqvid nunc, Reges atqve Principes orbis Chriſtiani, ex publica iſta & ſolenni actione vobis videtur de ſacrato illo Jeſuitarum, poſt tot (uti conſtat) graviſſimas contradicentium ſententias, ægrè tandem approbato & confirmato ordine? Annè, uno atqve altero exacto ſuo originis luſtro, nefarii & infeſti ſceleris, ac flagitioſæ vitæ ſatis de ſe dederunt ſpeciminum? adeò, ut nullâ penè ſecta & difficiliùs incepiſſe, & celeriùs & flagitioſiùs ſub ſanctitatis & religionis inſignibus adoleviſſe, atqve in inmenſum usqve excreviſſe videri qveat? Vosnè exiſtimabitis, qvenqvam ita impudentem fore, niſi illos ipſos omnis pudoris & verecondiæ expertes, qvi auſit accuſationis hujus præcipua capita inficiari, vel à ſe in alios derivare? Neqve enim hæc in remotiſſimis Americæ regionibus: p. 1020.

sentaneum, qvòd toties advocatus ille Regem suum, de fraudibus illorum & insidiis, vix ulla satis diligentia (nisi regno exctis, aut qva alia, qvam merentur, severitate punitis) sibi cavendis, haud inanis vates admonuit & obtestatus est? Qvid enim tot in medium allata exempla corruptæ pueritiæ & juventutis, cui unicè operam dant; adolescentiæ perditæ & dissolutæ, patrimoniorum dissipatorum, hæreditatum expilatarum, atqve familiarum funditus eversarum?

At ista fortassis inter privata qvis referat incommoda: qvin publicè graviora longè, provincias integras & regna, turbata & perversa novimus, ubicunqve, qvam sibi vendicant, autoritatis & potestatis vim obtinent: induciarum conventiones, fœdera sacrosancta si violanda, aut bellorum incendia (qvibus, proh dolor, Christiana Respubl. nimiùm ardet) conflanda; ipsorum opera, ipsis internunciis, auctoribus atqve flabellis, hæc fieri hodie, videmus. In Reges & eos, penes qvos rerum summam leges esse volunt, non minùs illi, qvàm olim domini in servos, vitæ atq; necis arbitrium & potestatem sibi sumunt, ac etiam exercent, neqve verò illud ex juris, & religionis præscriptio, sed impotentis animi libidine, & ad commodum Hispanicæ Monarchiæ.

Hinc nuperrimè Galliarum Regem in summum vitæ discrimen adductum scimus, non à militari aliqvo homine, aut aliqva injuria lacessito, vel lue hæretica polluto: sed ab eo, qvi Jesuitis præceptoribus usus est, & naturæ pravitati ac insitæ malitiæ, disciplinam illorum & institutionem, qvò perfectior evaderet furcifer, conjunxit, cui spes omnis impetrandæ scelerum veniæ (qvòd nec matri suæ, nec sorori pepercerat, qvin in istam nefarias manus conjiceret, in hanc turpia designaret) ademta fuerat: nisi in verba Jesuitæ confessoris jurasset, & omnium detestabilissimo interficiendi Regis sceleri se astrinxisset, & tandem diabolicis artibus instructus, facinus tam audax, in præsentia tot procerum, honoris & gratulandi causa concurrentium, aggressus fuisset.

Sicciné ex schola Jesuitarum, tanqvam ex eqvo Trojano, prodire experimur sicarios, grassatores, & veneficii omnis atqve flagitii artifices? Neqve verò qvis objiciat, unum tantùm atqve alterum ex Jesuitico ordine facinoris hujus fortè conscios fuisse: qvin nullum non participem extitisse, hinc probabile fit, qvòd vultu atqve gestibus, qvò minùs desiderii & mente conceptæ lætitiæ signa proderent, temperare sibi ne-[illegible] perhibentur. Huc facit, qvòd Hel-

[illegible] qvem ad Calendas usqve Januarii superstitem non futurum, exploratum haberent.

Verùm qvo ordine res ista gesta sit Lutetiæ in ipso Regis conclavi, qvàm insigni misericordiæ exemplo, frustrato facinore, DEO Optimo Maximo Regis & afflictissimi regni saluti & incolumitati consulere visum sit, pluribus nunc verbis explicare nostri instituti non est, cùm toti terrarum orbi publica illa summi Senatus & Judicii Parisiensis sementia, supplicio de patricida nuper sumto, & Jesuitis regno omni excedere jussis, fides rei gestæ comprobata sit: qvàm sententiam hîc adscribendam putavimus.

Nunc itaqve denuò, uti ab initio etiam fecimus, vos Reges atqve Principes appellandi nobis estis, & ex vobis qværendum, num dubitare ampliùs possitis, nisi vobis ipsis & subditis vestris adversus istam generis humani pestem qvàm maturrimè prospexeritis, qvin idem vitæ & fortunarum periculum & exitium certissimum, qvasi fatum aliqvod, singulis vos momentis maneat? Qvamobrem vos per salutem vestram, si modò illa vobis curæ est, rogamus & obsecramus, ut Jesuitarum sodalitium qvàm longissimè à ditionibus, liberis atqve charissimis conjugibus vestris remotum esse, velitis.

Resolutio Academiæ Parisiensis, solenniter ac legitimè convocatæ 18. Aprilis, M. D. XCIV. pro supplicatione, de ejiciendis omninò Jesuitis. 1504

ANno DOMINI 1594. die Lunæ 18. mensis Aprilis, convocata universitas omnium ordinum hujusce incliti studii Parisiensis, apud ædem S. Maturini, pro supplicatione peragenda ab Academia ad ædem S. Capellæ Regalis Palatii Parisiensis, ad reddendas gratias altissimo DEO, pro deductione felici hujusce almæ urbis, prosperitate & felicissimo successu Christianissimi & invictissimi Domini nostri Henrici qvarti, Regis Francorum & Navarræ, conservatione dictæ urbis sub ditione & protectione dicti Domini nostri Regis, ac pro qvàm pluribus aliis rebus ad Academiam spectantibus, atqve super supplicatione facta à Domino Magistro Laurentio Bourceret, artium Doctore, de vocando in jus Jesuitis, ut omninò ejiciantur.

Dicta universitas debitè, ut moris est, hora solita convocata, ex consensu unanimi omnium Doctorum & Magistrorum singularum qvatuor facultatum, & qvatuor Procuratorum nationum, nemine re-

mnino. Eam ob rem celsitudo illiversitas, ex singulis ordinibus nominandos aliqvot selectos viros, qvi ea diligenter curent, qvæ ad litem contra Jesuitas movendam pertinent.

Unde facultas Theologorum nominavit Dn. Magistrum Adrianum d' Amboise, summum regiæ Navarræ moderatorem; & alium Doctorem, qvem dictus Dn. d' Amboise voluerit eligere. Facultas decretorum, qvæ acta sunt, approbavit: & qvia unicus tantùm Doctor, nomine dominus David Son aderat, promisit, se nominaturum aliqvem alium ex suis Doctoribus. Facultas autem Medicorum ordinavit Dn. Magistrum Jacobum Cousinot. Postremò facultas Artium nominavit dictum Magistrum Laurentium Bourceret, & Dn. Georgium Criton. Sicq; statutum fuit unanimiter & concluſum, nemine reclamante, per Dn. Jacobum d' Amboise, Academiæ Rectorem; totamq; Academiam, anno & die prætatis.

Subscriptum Du Val, & ad Latus; visa per nos ad Rectorem, Jacobum d' Amboise, & signatum cerâ rubeâ.

1534. *Conradus Schlüsselbergius.*

PHilippus Melanchthon solebat dicere cũ gemitu: qvòd oporteat mundum pœnas tam horrendæ ac terræ Idolatriæ, qvæ est in Missâ Pontificiâ, & prophanatione idolatricâ cœnæ Dominicæ. Solebat qvoq; referre cum lachrymis, initia atq; incrementa Tyrannidis Turcicæ, tam subita atq; præpropera, pœnas esse idolatriæ ejusdem. Qvia eo ipse tempore, qvo decretum de transsubstantiatione factum, & cultus idoli publicâ authoritate sancitus est: Ottomannica potentia primùm seſe commovit, & incredibilibus successibus extulit in Oriente versus Occidentem: ubi hujus idoli cultus præcipuè viguit.

1594. *Iacobus Colerus Doctor.*

QVid Berlini, duobus Spandaviâ milliaribus oppido, per hos dies acciderit, D. Jacobus Colerus prolixo scripto Germanico prosequitur, cujus hæc est summa.

Octavo post festum Michaëlis die, fama Berlini increbuit, Angelum cuidam puellæ apparuisse, cui cùm ipse Colerus initio fidem adhibere non posset, fama autem qvotidie magis magisq; invalesceret, puella ab Electrice in arcem vocata est. Aderant Electoris filii, Lunenburgensis & Brunsuicensis Ducissæ, coram his, aliisqve pluribus puella rogata & examinata est. Colero his auditis, cœpit etiam qvæ[illegible] [illegible]ulam nomine, ad se vocat, & in complurium pastorum conſessu examinat. Hic puella pia, modesta, verbi divini studiosa, præcibusq; dedita confessa est, 28. Septembris, stylo Juliano, nocte inter 11. & 12. horam se evigilasse, vidisseq; ad se venientem Angelum. Dormivisse qvidem secum in eodem cubiculo patrem ac matrem, sed eos nec vidisse qvicqvam, nec audivisse: profundissimo namqve somno sepultos fuisse.

Initio splendore qvodam, instar fulminis, cubiculum illustratum: qvi splendor continuatus noctem in diem convertit. Inde Angelum sine ullo strepitu ad se in lectum venisse, & ad pedes illius constitisse: candidum eum fuisse, qvasi camisia indutum, sed discinctum. Faciem ejus instar pulcherrimi adolescentis, sed ad modum solis rutilasse, notata nihilominùs â se in facie membra singula, nares, oculos, aures, os; crines flavos, circa tempora cincinnatos, cætera lævos. Nudum dextra tenuisse gladium, sinistra pectori admota: tandem clara & distincta voce se compellâsse, atq; dixisse:

Audi hominis filia; Ego sum Archangelus Dei Michaël, seu Raphaël [præ timore enim & perturbatione distinctionis hujus erat oblita] à Deo missus, ut tibi annunciem, & tu ad alios referas, Germaniam brevi gravissimis cladibus puniendam: cùm alias ob causas, tum maximè ob intolerabilem superbiam, qvam in oblongis collaribus, in exoticis vestibus, in muliebri mundo homines ostentant, vultus suos componentes, & facies suas stibio & purpura fucantes, indigni profectò, qvi faciem Dei conspiciant. His de causis dira manet Germaniam vindicta, horrendum supplicium. Deus arcum suum tetendit, & gladium suum exacuit: & virgam colligavit, veniens veniet, & non tardabit, vindictæ tarditatem ultionis gravitate compensabit.

Multò plura locutum esse, ultra horam sibi adfuisse, omniaq; disertè idiomate Germanico pronunciasse: sed se in ista trepidatione, metu, & terrore, omnia observare non potuisse.

Post hæc puella, capite in aliud latus reflexo, vidit immane monstrum, virum atrum juxta se stantem, cujus oculi haud aliter qvàm ignis ardebant; aures non habebat, sed aurium loco duo cornua oblonga, recta, nusqvam inflexa; in fronte extabat aliud minus, sed incurvatum. Hunc Angelus gladio suo percussit, dicens: qvid [illegible] hæc cruenta bestia? & mox disparuit.

lanâ mollior, nive aut glacie frigidior, &
p. 1022. dixit: ter ad te veniam, evigilabisq́; , & tecum agam latiùs. Deniq; ter rotans gladium suum, ter exclamavit, Væ, Væ Germaniæ; qvo dicto, non visus ea nocte est ampliùs, disparuit lux, & prioribus tenebris nox denuò in horruit.

Seqventi nocte idem Angelus absqve ullo strepitu ad puellam reversus est, minori tamen cum claritate, & absq; gladio; sed manibus complicatis. Affatus puellam, interrogavit eam, an, qvæ pridie ad ipsam locutus esset, divulgâsset: aliisq́, nunciasset? cumqve puella respondereret, se ea nemini, præter patri & matri, revelasse, ait Angelus: qvin potiùs hæc omnibus communica: noli tacere, aut secreta Dei abscondere: si hoc feceris, eris æternæ hæreditatis filia: si tacueris, non impunè feres. Et ter ingeminans. abiit. Mane cùm puella surgeret, lectoq́; se levaret, eum inmodum trepidavit, totoq́; corpore tremuit, ut, cùm thoro descenderet, in terram corruerit: & nec ire, nec pedibus insistere potuerit: sed opem aliorum imploraverit; qvi accurrentes corripuerunt eam, & ad focum portantes igni applicuerunt. Refert Mercur. Gallubelg.

Adhuc de Colero idem Mercur. Spandavia oppidulum est electoratus Brandenburgensis, ad Havelum fluvium, sex circiter à Brandenburgo distans milliaribus. Hîc (ut Colerus asserit) anni hujus mense Septembri, die decimo tertio, circa qvartam horam vespertinam Dæmon specie humana visibili, juvenem qvendam, nomine Grabielem Crummerum, arte pileonem, natione Leupscheitzium, sub ditione Marchionis Ansbachaii, accessit: offerens illi opes & divitias multas, si, suæ potestatis se in posterum futurum, polliceretur. Juvenis exterritus: Propitius, inqvit, sit mihi Deus, ne hoc faciam: Christi sum, ejus ero semper: is animam meam ditabit; qvæ opes mihi sufficiunt. Qvò autem acriùs eum tentaret Dæmon, eò se magis contrà armavit, & divino illi verbo restitit juvenis.

Tandem discedendi à Magistro suo Melchiore Hartmanno imperata venia, Francfurtum ad Oderam abiit, & operam suam Joanni Samueli elocavit. Nocte autem intempesta venit ad eum Angelus, vestimento amictus candido, præcipiens illi, ut Spandaviam reversus, populum ad agendam pœnitentiam hortaretur. Cùm autem juvenis Angelum, qvis esset, trepida & tremula voce interrogâsset, respondit Angelus: se illum esse Angelum, qvi Virg. Mariæ, ipsam esse concepturam & paritu-

Confestim Angelus disparuit.

Juvenis hoc Angeli mandato contemto, aut neglecto, ulteriùs Furstenbergum profectus est. Hîc verborum Angeli memor, cœpit animum advocare, secumq́; perpendere, fieri posse, ut si Spandaviam non revertatur, & Angeli præcepto non satisfaciat, à Deo graviter punieretur. Spandaviam igitur reversus, ad antiqvum Magistrum suum divertit. In profesto S. Martini, media circiter nocte venit iterum Dæmon, & ejus lecto humana forma, oblonga lupi pelle tectus astitit, eumqve adeò exterruit, ut occlusis faucibus, vocem nullam posset emittere. Mox Angelus illi denuò apparuit, habens in manu sua falcem: qvo adveniente totum cubiculum admirabili claritate illustratum est. Dæmon nihilominùs carbone nigrior ex adverso perstitit.

Alloqvitur Angelus juvenem, eumqve bono animo esse, & metum jubet deponere. Juvenis verò ex veste, literis in pectore exaratis, ex aurea cruce illi à collo pendente, & à corolla capiti ejus imposita agnovit, Angelum eundem esse, qvi sibi Francfurti apparuerat. Interea Dæmon propiùs accedens, juvenum graviter oppugnavit adeò, ut lassus inopsq́; animi penè succumberet. Sed Angelus flatu suo Dæmonem fugavit, gladioqve aureo, ex ore suo procedente abegit. Deinde decerpta corollæ suæ particula, juveni in nomine Jesu Christi commedendam dedit, candidissimoq́; linteo, in cujus medio crux intexta erat, totum juvenem involvit, qvo facto confestim vires omnes pristinas recuperavit, & jucundissimam harmoniam audiit, Canticum Ambrosii & Augustini primò, deinde Treishagium illud Propheticum: sanctus, sanctus, sanctus, &c.

His absolutis, Angelus juveni præcepit, confestim lecto surgeret, & ad Superintendentem, seu summum pastorem, M. Albertum Colerum se conferret, eiqve diceret: populum severioribus verbis & majori zelo, qvâm hactenus, ad pœnitentiam exhortaretur. At juvenis somno gravis, iterum obdormivit. Paulò pòst Angelus reversus, juvenem denuò excitavit, eumq; rogavit, cur mandato suo non paruisset; surgeret, atq; officium faceret, futurum enim, ut nisi populus pœnitentiam agat, à septentrione in meridiem Væ & lamentatio audiatur: & mundo tali obventura supplicia, qvalia ab hominum memoriâ, visa, nec nec audita sunt.

Cùm autem pridie profesti S. Martini, qvò hæc acciderunt, post vespertinam concionem multi Dæmoniaci, energumeni, &

ter miseros illos homines obambulantem? Negante id juvene, sed affirmante, se Dæmonem cum lupina pelle super ipsorum capitibus saltantem & exultantem conspexisse, & sibi laqveum injeciisse, sed stringere non potuisse, ait Angelus: se tunc Dæmoni restitisse: sine sua ope horrendam in templo tragœdiam excitatum iri: & Deum permisisse Diabolo, ut præter illos, plures obsideret ac exagitaret; sed si continuis precibus Deo supplicaverint, fieri posse, ut iram, ipsius multitudine peccatorum provocatam & exasperatam, mitigent: decretamqve in se sententiam avertant.

p. 1023. Die Lunæ post festum Martini, octava circiter hora vespertina, cùm juvenis ad dormiendum se composuisset, & Deo se commendâsset, Diabolus eum denuò vehementissimè oppugnavit. Adfuit mox eadem qva hactenus forma Angelus, qvi eum compellans dixit: Gabriel surge ocyus, & accedens Comitem Spandavienſem, dic illi, ut jubeat suo Magistratui, & Ecclesiasticis hominibus, singulis diebus hora septima vespertina novas preces instituant, & majori campana signum dent, ut Deus per hujusmodi supplicationes exoratus, imminentes plagas à populo avertat. Qvod nisi fiat, & populus pœnitentiam non agat, habere se in mandatis, ait, hac falce, qvam manu ferebat, probos & pios demetere, & naturali morte ex hoc mundo auferre, ne dira supplicia, qvæ Germaniæ præparata sunt, videant, aut experiantur. Neqve preces istæ, istaqve campanæ signa in hoc solùm oppido, sed & in toto territorio, omnibusqve pagis decernantur.

Hac cùm dixisset, addidit: juvenem posthac ipsum carnalibus oculis non visurum: nihilominùs bono sit animo, præcipit, adfuturum se illi modo invisibili, consolaturum, & adversus Diaboli infestas tentationes opem se laturum, pollicetur. His dictis evanuit. Hæc Colerus, & cæteri superiùs nominati Spandaviæ, qvarto & ultimo Decemb.

Placet autem hanc materiam (inqvit porrò Mercur. Gallobelg.) Coleri verbis concludere. Postqvàm ille admonuisset homines, ut se à nimia & prodigiosa abstineant superbia; peregrinas, Hispanicas, Ungaricas, Belgicas, aliasq; exoticas vestes; spiras præsertim collares oblongas, qvalibus Diaboli Spandaviæ collo cincti incedunt, detestentur; thoraces monstrosis ventribus prominentes extuberantesq; tis, perjuriis, execrationibus diris, veneficiis & mendaciis se temperent: tandem conqveritur & detestatur pessimum patriæ abusum, qvo, si qvid affirmandum est, mox in hæc verba prorumpitur: nisi verum sit, hic & ille Diabolus me tollat. Si cui malè precari velint, optant ei multa vasa, multos in ventre Dæmonum modios, & firmissima claustra, qvibus objectis, nullus exeat.

Hinc, inqvit, nunc Spandaviæ, Fridbergi, & aliis in locis Dæmones clamare; Diu nos invocastis, tanto jam tempore nos invitâstis, semel veniendum est, ecce adsumus. Abstinete, ait, ab inobedientia vestra, qvam Hypodidascalis, Magistratibus & pastoribus vestris hactenus protervè nimis exhibuistis; clamant modò Spandavienses Dæmones, Præfectis vestris hactenus obedire noluistis, nunc nobis obedire cogimini, idqve absqve mercede, absqve gratiarum actione, absqve ulla retributione. Nunc nos vobis pœnitentiam commendare, & ad eam vos exhortari debemus, licet inviti illud agamus. Hinc enim multarum animarum jacturam facimus. Sed qvid agemus? volentes nolentes cogimur vobis concionari. Si liberum nobis esset, mallemus profectò tacere & vos minimè inqvietare.

Cùm autem Diabolus Spandaviæ obsessam puellam vellet submergere, eiq; proponeretur exemplum Gerasenorum Dæmonum, qvi porcos mergere, nisi accepta priùs à Christo facultate, non potuit extendens Dæmon digitos; Vos, inqvit, estis proci isti: qvando ad vomitum usq; vorastis & potastis, ego in vos potestatè habeo.

Alii rogati, cur creaturas Dei exagitent? cogimur, inqviunt, facere: Altissimus præcepit nobis. Audire, obedire, credere, orare non vultis; ideo vos cruciare debemus: pœna nobis & dolor est, qvòd vobis ad salutem inservire compellimur; resipiscitis nunc, & orationibus solito diligentiùs vacatis: id circo nunc vis animæ tres in casses nostros incidunt, cùm decem & ampliùs antea comprehendere soleremus. Angelorum verò conciones & admonitiones ubiqve eædem sunt. Hortantur populum ad pœnitentiam, conversionem, orationem, peccatorum fugam, & superbiæ detestationem; de oblongis & monstrosis collarium spiris, de syrmatis, de fastuosis amictoriis & castulis, de striatis cycladibus, de latis subductisqve pileis, de ventriosis thoracibus, follicantibus brachiis, &c. concionantur. Hæc Deo displicere; dissimulare

mundi fundamenta, qvasi ligna & stipulas arsura. Hactenus recensuit rem gestam: ut à prædictis scriptoribus idiomate patrio commemoratur. Imp. 120. Rud. 2. Pp. 237. Clem. 8.

1595. *Remigius Nauntelius Danus in Rationali Jesuiticorum.*

SOlebant ante tempora principis Parmensis Jesuitæ bellis non interesse; imò etiam alios religiosos apud milites degentes censere inhonestos, discolos, & irregulares. Sed Parmensem in Galliam secuti sunt ideò: qvòd sperarent, si Parmensis vicisset, & Regnum Gallicum subjugâsset: habituros se magnam honoris partem, ut per qvorum orationes, & præsentiam, Deus inimicos prostrasset; & maximam etiam portionem prædæ. Hinc illorum multi vexilla Parmensium seqvuti, currus in militiam expediebant onustos, atq; ornatos: qvibus etiam more principum insignia sua [qvæ fuêre nomen Jesu] ad latera ambitiosè affigebant. Sic qvoq; ex instituto suo profitentur, se non procuraturos aut accepturos Ecclesiasticas dignitates: qvasi non conveniant humilitati religiosæ:
p.1024. & tamen acceptant clanculùm & captant, ubi sunt insigniores qvædam & pinguiores præbendæ: qvemadmodum, acceptasse eos Cardinalatum, constat: ubi licet finxerint, parumper se cunctari & hærere; placuit tamen, atq; animum vicit tandem titulus ille, Reverendissimus & Illustrissimus. Imp. Rud. 2. Pp. Clem. 8.

Idem. Sixtus qvintus Jesuitarum lasciviam comprimere inceperat, cosq;, si vixisset, ad normam monasticæ religionis cogere decreverat, aut penitus abolere.

1595. *Eustachius Poyssel.*

HOc tempore edidit scripta varia Eustach. Poyssel, de clave David, de fine mundi anno 1623. futuro, mutatione temporum, & alia. Producit autem ex vocabulis & numeris multa mystica. Ubi inter cætera vide, qvænam ex Roma, Wittebergâ, Heydelberga, Luthero, Rudolpho, & similibus nominibus cogat & eruat. Imp. Rud. 2. Pp. Clem. 8.

ↄCIXI. I 35 ↄCIX

V.

CUM anno supra sesqvi millesimum nonagesimo qvinto, in mense Aprili

storis se ingerere conata, tam diu & multùm ab iisdem repulsa fuisset, donec labore victa & fessa, tandem ad fores ædium Pastoris delabi necesse haberet, ibi à puerulis capta stabulo qvodam inclusa fuit. Pastor autem, hoc ex puerulis audito, iterum libertati suæ restituit Ciconiam, & dimisit: hæc verò statim super dolium qvoddam cerevisiarium ante ædes consedit, ibiqve ovum peperit; qvod videntes Pastor & conjunx ejus, ovum contemplati sunt, & primùm sanguinolentum esse conspicati: postmodùm ablutum totum albuit, & retulit has depictas numerorum figuras & signa, ex omni parte atra, & tam perspicua, ac si data opera manus humanæ illa sic inscripsissent. Hoc ovum Pastor præfecto Klempenovii, & aliis multis contemplandum exhibuit: & è Pomerania ad nos attulit vir excellenti virtute & doctrina præditus, Nobilis Olvvaldus Suafe, amicus singularis, Illustrissimi Principis Palati. D. Philippi Ludovici consiliarius. Imperat. Rud. 2. Papæ Clemente 8.

Calvinus Iudaizans. 1595.

HOC tempore librum hoc titulo edidit Ægidius Hunnius, Professor Academiæ Wittebergensis, in eo Joannem Calvinum Theologum arguit, qvod dicta & testimonia sacrosanctæ scripturæ de Trinitate, divinitate & adventu Messiæ, aliisqve locis, more Judæorum pervertat & depravet: qvomodo autem, & qvaliter, videat apud eum lector.

Idem conqvestus fuit edito libro Henricus de Homeliis, Anno 93. qvem videitidem.

Deplorandum. 1595.

HOc tempore (ut qvidã primarij Theologiæ Doctor, audivisse se ex illustri viro, retulit) in loco N. qvidam manuarii opificii juvenis, cùm in concione ad mentionem nominis Jesu (meritò enim in nomine Jesu omne genu flectitur, cœlestium, terrestrium, & infetorum: Philip. 2.) Salvatori suo debitum exhibuisset honorem: à concionante propterea vehementer increpatus: & cùm non parêret, à lictoribus prehensus, ac per triduum in carcerem detrusus fuit. Hæc est ultimæ senectæ perversi hujus mundi, & in reprobum dati sensum pervicacia, ut homines impietate &

repertur, qvòd diabolus anqvando ingressus templum, & videns, qvendam ad pronunciationem nominis Jesu non incurvare se, nec aperire caput; alapam ei infregerit, & summam ingratitudinem turpiter exprobraverit.

Interea tamen, si qvis ejusmodi concionatorem fortè in platea obviam haberet, aut compellare vellet, & non aperto humiq; demisso capite prolixam ad pedes usq; deferret ei reverentiam, annón putas apud eum statim anathematis reus fieret? cujus ergo spiritus filii sint istiusmodi Christomastyges, pius Lector judicet: & videbunt illi tandem, in qvem pupugerunt.

I. N. Doctor.

1595. REtulit qvidam utriusq; Juris Doctor, vir fide dignus: Syndicus civitatis Imperii N. qvòd cùm ante hoc tempus in Italia magnæ qvidam authoritatis homo uxorem duxisset, eaq; infœcunda planè sterilisq; esset: hoc pro acqvirenda prole consilium (ne suis olim amicis, qvibus invidebat clanculùm, sua bona cederent) cum uxore inierit: ut nimirùm viro cuidam aptiori concumberet.

p. 1025. Illâ ab initio ex pudore reluctante, sed tandem affatim assentiente; qvidam ex Germania oriundus atq; nobili satus stirpe juvenis, ac ætate florentissimus, ad fabulam agendam, ut qvi eo loci literis incumbebat, occasione commoda adducitur: qvi qvidem haud multa moratus, in id facilè consensit, qvodqve suarum erat partium, gnaviter est exsecutus. Ideoq; illa concepit, & filium peperit: unde factum est, ut & postmodum fœcundissimam se præberet marito, sobolemqve abundè generaret.

Hoc cùm vir animadverteret, & jam bonis externis, suisq; facultatibus, qvas amplissimas habebat, instruere filios averet: illum autem primogenitum, suum non esse, exploratum haberet: miserum in Ecclesiasticum ordinem detrusit: qvi tamen ita profecit, ut brevi temporis intervallo fieret Episcopus, & deinde Cardinalis, ac tandem, ne qvid homini benè nato deesset, Papa crearetur. Sedens igitur jam, & Petri vices hoc modo agens, à matre, qvam conscientia ad pœnitentiam urgebat, fit certior, de vero patre suo.

Huic cùm Pontifex omninò gratiam referendam esse: putaret, Romam eum, qvi in Germania jam Canonicum agebat, citavit: eumq; cum matre primùm ab omnibus peccatis absolvit, & Episcopum ac Car-

Jacobus Franco.

1595. DEfuncto Sebastiano, Rege Lusitaniæ, qvidam audaculus, qvi faciem regis ad amussim repræsentabat, auxiliis & Consiliis malè feriati cujusdam monachi, ordinis Augustini, Rex fieri voluit: sed à ministris Hispanicis hoc aditu gloriæ prohibitus est, & maturè contossus. Imp. 120. Rud. 2. Pp. 237. Clem. 8.

Idem. In Anglia Londæ, mense Julio, duo Jesuitæ pœnas dedêre sub carnifice: qvòd immani facinore se obligassent, ut Reginam sclopeto trajicerent. In id ipsum qvoq; conspirârunt alii octo, uti fatebantur adhibiti qvæstionibus, & torturæ, de qvibus alibi locorum meritum supplicum sumtum est, eorumqve rasa capita præacutis sudibus ob oculos omnium infixa fuerunt.

Idem. Posteaqvàm Turcarum Sultanus, exercitus sui lustrandi gratiâ qvem contra Christianos innumerabili copiâ conscripserat, urbe Constantinopolitanâ egressus est: ea derepentè vehementia venti cœliq; intemperies ingruit, ut in unum peditesqve eqvitesqve horrendâ strage conjecerit; unicuiq; verò Turcæ crux sanguinea vestibus inhæsit, ut haud unqvam elui potuerit. Extemplo turbati animi; simul ipse, cum acie confusâ, Cæsar in urbem se recipit, & præ angustiis in declivi grabato membra trepidantia demittit.

Hic verò ut obdormivit, virum qvendam insolitæ proceritatis & magnitudinis somniat, qvi super excelsâ turri Constantinopoli pedem unum statuens, alterum cis mare in aridam defigat. Illius ubi mirandâ proportione stupet: ecce gigas iste pede suo turrim impellit, qva ruinam trahens, atrium & templum intenso fragore subruit: & videbatur etiam unâ solem, alterâ manu Lunam virille ingentibus ausis amplecti. Præsagiebant arioli & magi, futurum esse, ni summâ vi, ceu ventus ille, eos omnes, qvibus illapsæ sint cruciculæ, Christianos expediat, ut regnum ejus irâ Mahometis arsutâ concidat. Ibi fertur Imperator perjuros elevasse digitos, & impernitiem mox omnium Christianorum juravisse. Sed omen in ipsum vertat Deus opt. Max.

Idem. In Martio, Capuzinus Monachus, & Victor, qvi nobilem simulabat, in necem Henrici 4. Regis Galliæ, & Navarræ, sodalitium inière: ut egredientem templo protinus contrucidarent: sed qvia prodire co-

chus ad dignum facto supplicium, qvestionesq; severiores, est in squalore vinculorum reservatus.

Idem. Anno eodem Archiater Angliæ Reginæ Doctor Lopes à comite de Fuentes, & Stephano Divarra 50000. coronatis inductus, una cum perjuris aliis, nimirum Emanuele Loji Vinaco & Stephano Ferera de Hannâ, immane facinus, hoc anno, mense Majo, aggressus, obtruncare Reginam voluit: atqvi deprehensus exqvisito supplicio occubuit.

Ab eodem comite de Fuentes, Emanuel de Andradâ, compellatus amplissimis præmiis, & eò usq; solicitatus, ut promitteret, se velle tenui veneno rosam inficere, qvæ Regem Galliæ solummodò olfacientem enecet, institituto fine caruit.

Idem. Anno eodem qvidam etiam sacrificulus Namurensis, nomine Michaël Rechons militem mentitus, interficere clandestinâ nece conatus est illustrissimum Principem Uraniæ, Mauricium, ejusqve filium decennem, in Academiâ Leydensi literis incumbentem. Ut superioribus annis Hispanica inqvisitio tanqvam fovea latronum existens, alium qvendam de stirpe Uraniæ, contra jus gentium, contra jura, libertatem, & privilegia ejus nationis, è matriculâ Lovensis universitatis abripuit, & sicariâ nace contrucidavit.

Idem. Carniolæ circa Labacum Selagi, cùm templum esset de novo funditus extrendum, jamqve adeò terra foderetur: ecce qvidam fœtus, uti fungi solent esse, aut spongiæ, eruitur, humano capiti non p.1026. absimilis, cui duplicatum collare, & tiara velo devincta, forma serpentis, erat: occipitis verò loco caput aliud lupinum eminebat, hiante palato, oculisq; vibratis torvè prospiciens: inferiùs autem porrigebatur brachium, hujusmodi literis insigne; VV. N. VV. virgarumqve fasces in manu tenebat.

Idem. Subinde passim anno 1595. novi qvidam aurifabri & adulteri Chymistæ capiebantur à magistratibus. Inprimis autem mentio fit cujusdam monachi Cappuzini, Marci Bragadini, qvi cum in Europâ vagabundus obambularet aulas principum, eosqve falsariâ arte deciperet, ut pro illustrissimo qvodam haberetur ab omnibus: incidit non sine fato in Bavariam, & suis præstigiis inducturus Principem, aulam petiit, & sanè solemniter acceptus est, ubi verò fraudes ejus patuêre technæq; diabolicæ, conjectus est in vincula homo illustrissimus iste, & desperatus Monachus, & postmodum 29. Julii, posito

lagi rhythmi qvidam sunt inventi, qvi futura ad annum usqve 1600. protendunt; ut:

Anno 1590.

Hoc anno video; si qvid præsagia possunt:
Qvòd doleat magnis Austria tota malis.

Anno 1591.

Saxonia impurâ qvia religione laborat:
Erigitur summi morte repentè viri.

Anno 1592.

Qvin etiam Turcæ rabies, & multa potestas,
Insulam in Oceano sub sua jura trahet.

Anno 1593.

Pura palatinis hoc, atq; sequentibus annis,
Religio, & circum prædia lata, sonat.

Anno 1594.

Hassia fulgenti privari fertur ocello,
Et decreta novi Gallia regis habet.

Anno 1595.

Practica perjuri luget Germania Papæ
Consilia, & mista mellea dicta nece.

Anno 1596.

Hinc duo de pacto cedunt Helvetia jure
Mœnia, Nam dispar jurgia fœdus habet.

Anno 1597.

Et vir, qvo non est alios præstantior ullus,
Debet ob Hæreticam morte perire fidem.

Anno 1598.

Rhenus in hoc anno, multis venientibus undis;
Cum stabulis secum multa jumenta rapit.

Anno 1599.

Sanguineo magnus deflagrat crine Cometa:
Nulla fames orbem, sed fera bella manent.

Anno 1600.

Tum modò de terris Turcæ gradientur Eois:
At puto non illos posse redire domum.

Idem anno 1590. qvinto die septembris, Vienna Austriâ, omnisqve circùm regio horribili terræ motu contremuit. Etenim hora 5. pomeridianâ, & ab hac usqve ad horam primam intempestæ noctis, magnâ animorum consternatione, & inaudiatâ clade violentus ille motus terrenæ molis intumuit: oppidum totum concussit: muros disjecit: templorum apices ad medium, & nonnunqvam ad horologia usqve præcipitavit: unde fornices & laqvearia contremuêre: altaria rimas egêre: ex alto verò qvadrati lapides, aut potiùs saxa projecta fuêre, qvibus homines & pecudes, in stabulis & diversoriis, aliisqve ædibus, penè ad internecionem miserrimè comminuebantur. Homines ignari, qvò fata ferant, ubi sistere detur, ex urbe fugiebant, & sub dio non pauci desperabundi jacebant: ipse qvoqve Archidux Ernestus, qvi illis fortè diebus Viennam venerat extra pomœria oppidi nocte terriculosâ pro-

re? Qvatuor in milliaria circumqvaq; ſerpebat hæc intemperies, & irrecuperabili damno deſæviebat, eruendo funditus uno turbine triginta domos, alibi integram arcem demoliendo, pagos diripiendo, cauponas unà cum hoſpitibus abſorbendo, molas à fundamento ex aqvis elevando, & in aridam reponendo, pilces excutiendo fluminibus. Infra Viennam autem terra dehiſcens immanem exhalabat mephitim, qvam nemo hominum accedere fuit auſus.

Eodem menſe hinc inde, præcipuè verò Baſileæ in Cathedrali ſede, Burgundiâ ſuperiori, & Galliâ novum genus muſcarum, raræ magnitudinis, & præſentiſſimo veneno armatum apparuit: cui turpe caput, & toto corpore longior erat promuſcis, oculi protuberantes, cornua 2. 4. alæ membranaceæ, ſex pedes, & pollicem viri craſſa cauda, in vertice preſſa corona, color ater, albus, & cinereus: ipſæ vero muſcæ trahebant alvum per octo pedis uncias exporrectam, & aculeo ſuo qvemcunq; hominum & pecudum & icêre, infuſo mox humore viroſo, letho dabant.

Idem memorat qvoqve in relatione hiſtorica, qvòd anno 1595. N. & N. duo Syndici civitatis N. ſuſpecti de religione, dum alios qvoqve in ſuam opinionem pertrahere, & novam illam Eccleſiam inferre conarentur; ex urbe ante Solis occaſum migrare compulſi ſint. In qvo maximoperè ſanè dolendum eſt, qvosdam politicos reperiri in Imperiis, qvi, mera ambitione & avaritia impellente, ſoli arbitri eſſe volunt, p. 1027. non tam in mundi, qvàm etiam religionis Deiqve negotiis, ab ipſorum vocatione, notitia, & profeſſione longè remotis: qvive ſuos Principes, civitates, atqve Magiſtratus (qvorum illi non capita, ſed pedes; non domini, ſed ſervi eſſe debebant) eò deducere nituntur, ut flamma ferroqve credere & approbare cogant ſuos, qvod illis placet, ſive bonum ſive malum, ſeu pium aut blaſphemum ſit. Imò verò, ut & alios ſecum in exitium abripiant, eò dementiæ, audaciæ, & temeritatis deveniunt, ut auſint animam oppignorare pro confirmatione: veriorem & ſalubriorem eſſe ſuam opinionem. Et tamen hoc non obſtante, ex meræ κενοδοξίας cùm alibi ſpes affulget majoris dignitatis & authoritatis, illicò relicta priore, in qvam ſanctè juraverunt, perfidè pinguiorem ſectantur: ita ut, ſi animam pignoris loco pro qvavis religione reprobata relinqvant diabolo, ampliſſimis jam pridem animarum ſpoliis a-

unqvam, mutent vel religionem vel rempublicam, miſerisqve ſubditis gravent conſcientiam. Nam profectò omnium ſangvinem, qvi ſeducti perierint, in extremo aliqvando judicio ab ipſorum manibus reqviret Dominus. Graviùs enim, ut inqvit Catharina Senenſis, punientur; nempe pro ſe, & ſubditis ſuis pœnam luent. Qvod idem qvoqve monet Clariſſ. D. Andreas Cludius I. C. Profeſſor in Academia Helmſtadienſi, in Præf. tractatus de ſeqveſtratione, nimirum ut maximè hoc tempore, ubi omnia in pejus ruunt, Principes ſingulari circumſpectione vitent tales Sinones & Iſcariotas, qvorum impulſu vidimus etiam optimos, prudentiſſimosq; in fraudem illectos, inq; extrema pericula & vitæ & fortunarum præcipitatos.

Hujuſmodi Peſtes Principum & rerum publicarum qvaliter etiam virosbonos traducant, & à cutiis auliſqve, ut ſoli imperent, & ipſorum neqvitia minùs fiat manifeſta, abigant; reperies apud annum 780. ſub titulo, Paulus Diaconus: & apud annum 1590. ſub titulo de calumnia & Apelle: & in libello Friderici Futii Ceriolani de conſiliariorum reqviſitis.

Monſtrum. 1595.

BAccharach oppidum eſt in ipſa Rheni ripa, inter Confluentiam & Maguntiam ſitum, qvod qvidam Bacchiaras vocant, ex vini præſtantiſſimi nobilitate longè lateqve celebre. Hîc tunc natum eſt monſtrum horrendum, & maximè prodigioſum, anteriore ſuperioreqve parte homini, poſteriore inferioreqve ſerpenti ſimile, caudam habens tribus ulnis longam, nec diutius vixit, qvàm qvoad munere ſuo, propter qvod miſſum erat, perfunctum eſſet. Cùm enim pater homo impius, contemtor Dei & hominum, ebrioſusqve Dominica 25. in cauponam abiiſſet, ut ſecundum conſuetudinem ſuam ad vomitum potaret, ludereqve aleis, & omnem improbitatem exerceret, uxor verò illius partui vicina eum ſecuta admoneret, ut ab iſta impietate abſtineret, homo impius non tantùm monitricis verba contemſit, ſed eam miſerè percutiens præcepit, cum vivo ſuo Dæmone, qvem utero gerebat, & qvi illi in partu opitularetur, domum concederet; ſi non pareat, ſe gladium ſuum capulotenus in ventrem illius impacturum. Illa verò: Eja, inqvit, mi vir, egóne vivum gero dæmonem? eſto igitur; nec plura locuta, domum reverſa eſt: maritum inter combibones aleatoresq; relinqvens,

pleſſet, & ipſe domum rediit; ingreſſusqve eſt, ubi & puerpera & partus jacebat: tunc monſtrum inſtar falconis in eum illatum ſibilans, caudæ ſuæ implicatum hominem venenoſis ictibus eum in modum pupugit, ut toto corpore tuberibus, contuſionibusq; pleno, paulò pòſt infelicem animam exhalaverit. Marito mortuo, puerpera qvoq; extincta eſt, & tandem monſtrum vivere deſiit. Mercur. Gallobelg. Imp. & Pp. ut ſuprà.

1596. *Mira.*

HAbuit Fridericus Myconius ſomnium, in qvo ipſi perſona Lutheri anno 1510. oblata fuit, anteqvàm ille docere incipere. Item reperta fuit imago Lutheri Norimbergæ, falcem & Roſam in manibus geſtans. Tom. Luth. epiſt. ad Lincum. Et Sebaſtianus Befelmajer in hiſt. obſidionis Magdenburgenſis narrat, Angelum S. Michaëlem perſonaliter hoſtibus pugnantem viſum fuiſſe. Refert Petrus Clemens Rugianus in breviario, ſive tractatu, qvem de Pontificia purpurata, & Lutherana Philadelphica Eccleſia ex Apocal. Ab. Joach. & S. Berhardino tract. de ult. jud. Nicolao Collado in meth. Ap. Georgio Mylio de veteri & nova Babylone, & aliis ſcripſit.

1596. *M. Janſonii Doccomenſis Friſii Mercurius Gallobelgicus.*

INitium anni 1589. auſpicaturo, primùm mihi occurrit mors Cath. Medicææ. Laur. III. Medices, Ducis Urbini, ac Magdalenæ Bononiæ, Averniæqve Comitis filiæ. Hæc
p. 1028. poſtqvàm ad decrepitam penè ætatem perveniſſet, Galliamqve multis, iisqve funeſtis toto imperii ſui tempore ſeditionibus commoviſſet, variisqve cladibus affeciſſet, poſtqvàm tres filios ſuos diademate inſignitos vidiſſet. totum Franciæ regnum conſiliis ſuis rexiſſet, & nunc à Guiſiis & Catholicis, nunc à Navarræo & hæreticis clàm ſtetiſſet, mulier vafra, & ad fundendum ſanguinem nata, ſexto tandem hujus anni die Epiphaniæ profeſto: naturæ debitum reddidit.

Huic ab Aſtrologiæ peritis prædictum refert Guicciardinus, natam eſſe ad deſtruendum illius Principatum, ad qvem connubio perveniret, qvod ipſum & Paul. Jovius Clem. VII. Pont. Max. ejusdem Catharinæ avunculum. Imp. Carolo V. retuliſſe teſtatur.

Ferunt autem Hugonotti, eam, cùm in extremis eſſet, Regem filium ad ſe vocaſſe, qvietisqve Navarræi, aliorumqve Regii ſanguinis Principum conſiliis acqvieverint, ſed Guiſios (ſub prætextu religionis Catholicæ, Romanæ promovendæ: Calvinianæqve extirpandæ, Regi inſidias ſtruentes, Regnumqve affectantes) ſeqverentur, & promotos cuperent. Sperare tamen ſe, eosdem Principes, omnesqve ſubditos ad ſaniorem mentem redituros, præſertim cùm non propria perfidia, ſed interfectorum Guiſiorum perſuaſionibus à Rege defeciſſent. Interim ſeſe jam ingraveſcente morbo penè oppreſſam, mortiqve vicinam hæc ultima Regi monita relinqvere.

Primò, Regem Navarræum, omnesqve Principes Regii ſanguinis, verè Francos & indigenas, cujuscunqve religionis ii ſint, accerſat, & ad ſe attrahat; ut perpetuò cum Rege ſint, eumqve auxiliis & conſiliis ſuis adjuvent: eos enim nunqvam non fore fideles, qvi tot bellis à Rege propter religionem laceſſiti, nunqvam à fide, qva Regi erant obſtricti, defecerunt. Secundò, cùm jam pridem in Germania, aliisqve locis compertum eſſet, inteſtina bella propter religionem mota, componi non poſſe, niſi cuiqve ſua religio libera permittatur: monere ſe Regem, ut idem faciat, qvò pacem hoc modo, & tranqvillitatem Regno reſtituat. Hoc ſi à primo pacis edicto obſervatum fuiſſet, feliciorum nunc Reipublicæ ſtatum fore, aſſeruit.

Qvòd ſi tandem aliqvando, mi fili, ait, hoſtibus tuis victoriam extorqveas, pacem cole: Principes tibi ſanguine propinqvos, aliosqve ſubditos, qvi tam dura hactenus paſſi ſunt, tuère, & omnem in Regno abuſum tolle. His dictis Regi hæreticos, qvos ſemper bello erat perſecutu, commendaſſe, & pacem, qvam ipſa nunqvam vivens amaverat, moriens perſuaſiſſe dicitur.

Idem. Legatus Pontificius, poſtqvàm vidiſſet, Guiſios fratres in liberis comitiis trucidatos, Cardinalem Borbonium, Archiepiſcopum Lugdunenſem, Epiſcopum Ambianenſem, aliosqve magni nominis Principes captos, Regem per literas ad pœnitentiam facti admonuit, & ne ſimile qvid in futurum perpetret, ſeriò hortatur: niſi caveat, fore, ut Pontifex eum anathematis fulmine feriat. Reſpondet Rex: ſe Pontificis fulmen ne flocci qvidem facere, neqve ſe credere, ſuam ſanctitatem qvicqvam hujusmodi in ſe auſuram: cùm Pontifex in Francia nullum ſe excommunicandi jus habeat: præſertim cùm ea, qvæ

tis fuæ 42. in vivis esse desiit, prognosticum seu vaticinium in hanc ferè sententiam edidit:

Post mille expletos à partu virginis annos,
Et post quingentos rursus ab axe datos,
Octuagesimus octavus mirabilis annus
Ingruet, & secum tristia fata trahet.
Si non hoc anno totus malè concidet orbis,
Si non in nihilum terra fretumq; ruat;
Cuncta tamen mundi sursum ibunt atq; deorsũ
Imperia, & luctus undiq; grandis erit.

Eadem Joannes Stœfflerus, insignis Astrologus: & nostro seculo generosissimus Heros Henricus Rantzovius, in suo de annis climactericis & imperiorum periodis libello, vaticinatus est. Quorum vaticinia quàm veros eventus sortita sint, ipsi hoc anno vidimus. Nam etsi pauca, quæ admiratione digna, & eorum vaticiniis congruentia sunt, à nobis, qui Gallica precipuè & Belgica promittimus, in hoc libello recenseantur: in omnibus tamen regnis & Imperiis maximas rerum mutationes, imò totius orbis paroxysmos conspeximus.

Annòn insolens inauditumque, quod unicum Poloniæ regnum intestinis procellis & bellis miserè excarnificatum, 4. uno eodemque tempore Reges hoc anno habuerit? [rem inauditam narro, attamen veram] Sigismundum Suecum, Maximilianum Austriacum, Henricum Valesium Gallum, profugum Regio Poloniæ titulo, ad ultimum usque agona utentem; & Stephanum Bathoræum, tum temporis inhumatum. Sequitur Suecia, quæ similiter dicto tempore tumultuum incendiis flagrat, arces aliquot bello pridem captas amittit: Moscus mente licet paululùm remotus, amissa recuperat. Daniam, Rege Frederico II. demortuo, relictoque undecenni filio, interreges quatuor gubernant. Scotiæ regina à propria consanguinea, mulier à muliere, contra datam hospitalitatis fidem, damnatur, & suppremo supplicio afficitur.

p. 1029. Anglia, fugata classe Hispanica, mirabilem victoriam obtinet. Hispanus classem præpotentem amittit, & variis à Draco modis infestatur. Persa moritur. Turca infeliciter in Ungaria cum Christianis pugnat. Ungari crebris ejusdem incursionibus molestantur. Maximilianus Austriacus à Polonis captus custodiæ traditur. Italia à Bannitis plurimùm vexatur. Germania veteri lethargo sopita, nunc hanc, nunc illam religionis faciem exosculatur, atque (ut compendio dicam) ab ortu solis illam in oppidulo Hollatiæ Apenradio, quæ quinque dierum interstitio geminos, mense hujus anni Februario, peperit: quinque soles in Dithmarsia eodem mense visos: Xiphiam, seu piscem gladium, variis literis & signis, puta crucibus, gladiis, vexillis, ligone, pugionibus, equorum capitibus, & navigiis insignitum, Gryphisvvaldiæ, celebri Pomeraniæ urbe, vigesimo secundo Maji captum: solem Vinariæ vigesimo sexto mensis Junii, aëre sereno repentè obscuratum, totoq; eo die cum gladii stricti figura in ore conspectũ: rupem Culmerbergensem prope Salsfelt prodigiosè sese aperientem, disruptam; panes secundarios à quodam tenacissimo Euclione, cujus genus, nomen, & avaritia nobilis reticetur, prope Rodopolin furno immissos, palaque rursum extractos, sanguinem miraculosè lachrymantes, & paulatim in cineres resolutos.

Idem. Elizabetha Angliæ Regina, cùm ut opem ferret Antonio Lusitaniæ notho, qui sibi Regnum Portugalliæ jure deberi venditabat, & Gallos primùm, deinde Anglos invocabat, tum etiam ut se de Hispanis vindicaret, eorumque vires frangeret, novam hoc tempore classem instruebat, qua æstate proxima Regem oppugnaret: Hispaniam totam, quasi jam amissa classe desolatam & inermem, spe devorans; an verò suis, an aliorum etiam Principium sumtibus, incertum est: nam & fœdus illam cum Turcarum Imperatore pepegisse, tunc constans apud multos fama erat. Augebant suspicionem hanc literæ Imperatoris Othomannici ad Reginæ legationem responsoriæ, quæ tunc Latino Germanicoque idiomate Ingolstadii excusæ typis circumferebantur, in hunc modum:

Honorata à Domino legis Christianæ Matrona, culmen castitatis, inter castissimas fœminas populorum, qui serviunt Jesu, ornata splendore dominationis ac regiminis, Regnorum domina, magnitudine & laude maxima in Nazarena natione reputata, Elizabetha Angliæ Regina, cui felicem & prosperum finem exoptamus. Ex litteris nostris sublimibus & Imperialibꝰ ad te datis intelliges, quemadmodum orator vester, residens in excella mea & sublimi aula, præsentaverit throno magnitudinis meæ scriptum quoddam, in quo nos certiores fecit, quemadmodum à quatuor jam elapsis annis, bellum intuleris Hispaniarum Regi, ad minuendas & frangendas vires eius, quibus minas intentat omnibus

qvæ in Indiam proficiſcuntur, & inde redeunt, impediantur in poſterum ab hac navigatione, in qva ſingulis annis deportantur in Hiſpaniam gemmæ, aromata, aurum & argentum, multis millionibus æſtimata, qvibus rebus, ut etiam magna pecuniæ ſumma, prædictus Rex ditatus eſt, habetq; commoditatem moleſtandi qvosvis alius Principes Chriſtianos, qvam ſi continuaverit, ſeipſum indies validiorem efficiet, talemqve, qvi non facilè debilitari qveat.

Deinde dictus veſter legatus noſtræ amplitudini ſupplicavit, ut ineunte vere mittam Imperialem noſtram claſſem, cùm ſit certum, Regem Hiſpaniæ ei non facilè reſtituturum eò, qvòd à veſtra claſſe ingentem jam cladem acceperit, & cùm tibi ſoli vix reſiſtere poſſit, futurum, ut, ſi à compluribus partibus invadatur, neceſſariò ſuccumbat, cum omnium Principum Chriſtianorum emolumento, & etiam noſtræ ſublimis aulæ. Ad hæc cùm prætatus dominus Antonius, ut, antea dictum eſt, vi ſit pulſus & privatus regno ſuo, ut nos, noſtrorum anteceſſorum felicis memoriæ exemplo, qvorum Deus ſepulchra illuminet, eis, qvi recurſum habuerunt ad ipſorum ſublimen aulam, ut & nos opem noſtram & auxilium ſubminiſtremus, fuit noſtræ aulæ excelſæ conſultum viſum.

Idem. Venetia habet Inſulas viginti qvinq;, prochias ſexaginta duas, monaſteria qvadraginta unum, pontesqve publicos qvadringentos comprehendit, qvæ qvotannis è ſolo vectigali vicies centena ducatorum millia capit.

Idem. Hoc loco obſervandum eſt obiter, qvod qvidam annotavit, fatale qvodammodo Pontificibus Rom. eſſe, eos ut plurimum tot annis in gubernatione vivere, qvot numeros continet adſumtum ab illis in electione nomen. Alexand. enim II. ſecundo; Clemens III. tertio; Victor IV. qvarto; Pius V. qvinto; Leo X. decimo; Gregorius XIII. decimo tertio Pontificatus anno finito, ex hac vita migravit.

Idem. Pariſienſes, imperii Regis ſui Henrici pertæſi, libellum ſupplicem ſuo Gubernatori offerunt, orantqve, ut in conſeſſu Theologorum & Jurisconſultorum hæ duæ qvæſtiones ventilentur & decidantur: Primò, an ſubditi & incolæ regni Gallici, ob impium & immane Regis latrocinium, & qvæ in perniciem Regni, religionisqve molitur, fide Regi debita, & Sacramento

Congregatum eſt itaqve collegium Sorbonicum, aliiqve Doctores numero 70. omni diligentia, ingeniiqve acumine qvæſtiones has diſcutientes, ponderantesqve: tandem poſt multas in utramqve partem p. 1031.
diſputationes compertum eſt, cauſam Regis iniqvam eſſe: hanc ſententiam ſacræ ſcripturæ, juri poſitivo, civili & Eccleſiaſtico eſſe conſentaneam. Concluſum itaqve eſt, populum ſacramento eſſe ſolutum, & licere ei contra Regem ſuum pecunias colligere, confœderationis inire, arma ferre, pugnare. Ut autem hæc majore cum autoritate fiant, petunt à Legato, ut aliqvem ex ſuis ad Romanum Pontificem mittat, qvi hujus concluſionis approbationem impetret, ut tutiori cum conſcientia ad Catholicam Rom. religionem, qvæ non parùm morte Guiſii erat labefactata, tuendam, & hæreſin omnem radicitus extirpandam hæc exeqvantur.

Poſtqvàm omnia, qvæ Blæſis, & paſſim per totum Regnum acta erant, certis nunciis Romam eſſent perlata, magna fuit Pontificis, omniumqve Cardinalium conſternatio. Pontifex purpuratorum omnium ſenatum cogit, & in eorum conſeſſu ſummum animi ſui mœrorem declarat, ob barbarum, inauditum, deteſtandum & impium ſcelus in Gallia, ab ipſo Rege, in Guiſios fratres, præcipuè autem in Cardinalem perpetratum: qvem, inqvit, non obſtante, qvòd Dei Sacerdos, qvòd Cardinalis, qvòd Arciepiſcopus, qvòd Gallorum Regum unctor eſſet, indicta cauſa, absqve ulla juris aut juſtitiæ forma, perfidè trucidavit, atqve profanis armis, ſine conſilio, authoritate, conſenſu, & ſuo & ſedis Romanæ, cujus ille membrum erat, necavit: haud aliter, qvàm ſi nec Pontifex, nec Romana ſedes, nec ulla jurisdictio Eccleſiaſtica in terris eſſet.

Divinis legibus cautum eſſe, nemini licere qvendam occidere. Ab hac lege neminem, ne Regem qvidem ipſum exemtum eſſe: niſi fortè Princeps aut Magiſtratus legitimus, juxta præſcriptum legum & conſtitutionem, prævia judicum ſententia, qvempiam è medio tollat; hoc enim homicidium non eſſet, ſed juſtum ſupplicium. At Cardinalis hic, ait, absqve ullo judicio, absqve ulla cauſæ cognitione, non auditus aut damnatus, ſine noſtro conſenſu interfectus eſt: haud aliter, qvàm ſi laicus fuiſſet, nulla ejus, in qva conſtitutus erat, Eccleſiaſticæ dignitatis habita ratione.

Idem. Auguſtæ, Trevirorum, Oſnabur-

dives, & celebris IV. Doctor Flattensis, Electoris & Archiepiscopi Treverensis Consiliarius, qvi post sex mensium custodiam, Maji 16. publicè in rogum missus, & combustus est: nec non perversissimus qvidam præstigiator, de qvo in oppidulo Bebber, tria millia passuum Colonia distante, sub comite Warnero à Rifferscheid, supplicium sumtum est.

Qvi, præterqvàm qvòd insolitis aëre sudum fulminibus ciere, tonitru, grandinem, & tempestates insperatò excitare, homines detrimento gravi afficere, fruges excantare, segetem aliò transferre, maribus virile robur adimere, etiam se ex homine in lupum, cingulo (qvod remunerationis loco, abjurata Christo fide, à Dæmone acceperat) cinctus, toties qvoties voluit; convertere potuit: in qva sua metamorphosi seu Lycanthropia tredecim homines laniavit & devoravit.

Ianus Iacobus Boissardus

1596. *Gallus.*

NUnqvam fieri potest, ut illum mortalem piè ac sanctè revereamur, qvem pollutum, turpem & sceleratum novimus. Sic soror, qvæ suum fratrem ad incestum provocavit apud Ovidium, crimen suum ita excusavit: *Qvid deceat* (inqvit) *nescimus adhuc: nos* enim *cuncta decere credimus*, qvia *sequimur magnorum exempla Deorum.* Sic hodie qvoq; Papæ & Cardinalium ejus facta imitari licebit. Imp. 120. Rud. 2. Pp. 237. Clem. 8.

Meteranus in Annal. Belg.

1596. EX hoc authore habes, qvid sit inqvisitio Hispanica, nempe illa, qvam Reges Hispaniarum, ad subjugandos Saracenos, Judæos & Æthiopes, priùs in Hispania instituerant: & qvoq; in Belgas absq; ullo respectu hodie convertere conantur. Ad qvam stabiliendam anno 1559. & 1560. tres Archiepiscopatus, & alii novi Episcopatus à Papa, contra jura & privilegia patriæ, ordinati, & Inqvisitoribus attributi fuerunt. Imp. & Pp. ut suprà.

Levinus Hulsius Gandensis in Coronolog.

1596. TErræmotus horrendus Ferrariæ (qvam Mathilda fœmina Pontifici dono dedit) contigit, in qvo duodecim cœnobia corruerunt, & incolæ ex civitate aufugerunt. Imp. & Pp. ut suprà.

Idem in Chronologia describit, qvas regiones & urbes in Ungariâ Turca occupa-

Arabia, Argia, Armenia, Asia minor, Attice, Atëja, Atholia; Bathami, Bethania, seu Botania, ibi est sepultura Turcarum; Bœotia, Bosna, Bulgaria; Cappadocia, p. 1031. Caria, Ceneositia, Chalcidia, Chamogena, Characia, Cilicia, Croacia, Curis, Cyprus; Dacia, Dalmatia, Dardania, Decapolis, Doris; Epidaurus, Epirus, Eubœa; Galilæa, Getia, Græcia; Habartissena, Horsena; Illyria, Jonia, Isthmus, Istria, Judæa, Idumæa, Insulæ omnes; Laconia, Lania, Lemnos, Lesbos, Liburnia, Licaonia, Licia, Logus, Lydia; Macedonia, Melitena, Melogna, Mesena, Mesopotamia, Migdonia, Miletus Inf. Milia, Misia superior, Mœonia, Mœotides paludes, Monenia, Monitis, Moræa, Mulda; Natolia, Nigropontus, Ordacia, Palestina, Pamphilia, Pannonia, Peloponnesus, Phœnicia, Pisidia, Pontus Insula, Proconeso; Raonia, Rhodes; Samaria, Sclavonia, Servia, Seudoris, Symplegatus, Siria; Thessalia, Thracia, Trapezuntis regnum universum; Wallachia, & aliæ terræ regnaq;, nobis partim incognita, partim recenti bello ditioni Turcarum subacta.

Urbium insignium nomina: Adrianopolis, Alcairum, Alexandria, Anticlira, Antiochia, Apollonia, Asatus, Ascalon, Athenæ; Barudum, Bella, Bethlehem, Blomais; Cæsareæ duę Calcedonia, Cirogia, Constantinopolis, Corinthus. Corsica; Damascus, Diannosiapolis, Diasopolis, Duratum; Emaus, Ephesa, Epidaurum; Gaza; Hebron; Idonia, Jericho, Jerusalum, Joppe; Libisa, Lidda, Listum; Medostum, Mego, Melona, Metonia, Mistum; Nicea, Nicomedia; Olympia; Patres, Pera, Phillipolis, Prusia; Rama; Sebastia, Sebastipolis, Schmirnet, Schutaurum, Sodon, Siria; Tharsus, Tarrachrum, Tirus, Tripolis; aliaq; urbes Græcorum, Ungariæ, Pannoniæ, Sarmatiæ, Transsylvaniæ, aliarumq; terrarum.

Nomina Montium celebrium: Amanias, Atris, Carmelus, Lasius, Libanus, Parnassus, Pelion, Olympus, Ossa, Sinai, Taurus.

Magna & ampliora maria: Asphaltites, Carpatis, Cesis, Cilirius, Eugus, Euxinus pontus, Jonium, Pamphilæum, Rubrum mare, cum multis centenis insularum & oppidorum; & alia 60. maria, vasta, qvorum qvodlibet singularia gaudet nomine, & hic descripta nimis longum foret.

Insignia flumina; Erfisus, Euphrates,

riorum esse.

Olim tantùm ex effossione æris in Macedoniâ singula talenta singulis diebus Alexandro pendebantur. Alex. ab Alex.

Babylon regi Persarum singulis diebus singulas argento plenas artabas solvebat. Idem Alexandr. ab Alexandr.

Leptis in Africa tantum vectigalibus valuit, ut singula indies talenta Carthaginensibus penderet. Idem Alex. ab Alex. Ubi notandum est: talentorum diversum esse valorem. Est enim talentum vulgare, regium, templi, Atticum, Alexandrinum, Neapolitanum, Syracusanum, Euboicum, Achajum, Ptolemaicum, Syrium, Antiochenum, Babylonium, parvum & magnum de qvibus singulis reqvirere potest lector rationem ex Budæo, Lazio, Prisciano, Alexandr. ab Alexandr. Buntingo, & aliis.

Turpis Caligula (ut & hodierni Papæ) ex prostitutis, qvantum unaqvæq; uno concubitu mereret, accepit vectigal. Idem Alex. ab Alex.

1596. *Effigies monumenti, in reproborum Rabinorum & Judæorum apostatarum, confusionem & ignominiam, ad VVittebergensis Templi oppidani murum versus ortum antiqvitus positi.*

QVid dicemus de hac profunda Judæorum ἀναισθησία. Venerat Filius Dei salvare populum suum, ad sui eum non agnoverunt: venit Dominus in propria sua, & sui eum non receperunt: ad instructas nuptias rex cœlestes vocavit Judæos; at illi cœperunt se excusare. Dignatus illos fuerat Deus vita æterna: verùm illi se indignos vita æterna fecerunt. Elegerat Deus semen Abrahæ in populum suum, ut essent sancti, sicut Deus ipsorum sanctus est; at illi per incredulitatem exciderunt: vocati erant, & ad id electi, ut Dei essent, qvod replere suo verbo gestiebat Dominus; sed illi ora obstruxerunt Deo infundenti omnia bona, & diabolo aperuerunt os & omnes sensus, qvi eos implevit omni mendacio, impietate, & blasphemia. Qvia enim amorem veritatis non receperunt, ut salvi fierent, ideò efficaces
p. 1032. deceptiones illis misit Deus, ut credant mendacio, & damnentur omnes, qvi veritati credere noluerunt; sed potiùs acqvieverunt in injustitia.

Degeneravit primùm illud sanctum Schemhamphoraſch, non est ampliùs nomen Dei, expositum sancta Trinitate, non objecit. Est Schemhamphoraſch, ad profanitates adhibitum, extra mysticum usum freqventatum, ad magiam usurpatum (qvo omnes angelos in ordinem cogere, ut confestim omnia eis pro illorum lubitu faciant, & Deum ipsum illigare conantur) nihil aliud qvàm שם Scham, qvod est ibi, & הפרש stercus, & fœtidum animalium excrementum, qvod Satanas Judæis excæcatis lingendum & degustandum apponit, ut saturentur excrementis fœdissimis, qvi nauseabant ad fercula mysteriorum divinorum.

Hanc fœditatem abusus fœdissimi Schemhamphoraſch, ut religiosi Christiani Judæis sibi cohabitantibus ob oculos ponerent, atqve illos à suis aris & ritibus arcerent, néve sacras ædes ingressi, adversus sanctam Trinitatem, adversus Christum unigenitum Dei Filium nascentem, patientem, & ad cœlos adscendentem, adversus Mariam castissimam Christi genitricem, blasphemias ejacularentur, scrofam aut porcam saxo incisam aut pictam in frontispicio portarum aut Templorum collocabant, & eorum conspectui objiciebant. Didicerant enim ex Lege Dei Christiani, scrofæ non solùm esu interdictum esse, adeò ut, qvi comederent carnem suillam, inter maximos Legum divinarum contemtores haberentur, qvi qvotidie Deo in faciem peccarent: sed etiam sacrificium suillæ carnis fuit prohibitum. Qvi enim sanguinem suillum offerebat, ille summa ignominia Deum afficiebat: ideò sacrificia porcorum non inter concessa sacrificia, sed gentilium legibus, in ignominiam veri Dei introducta fuisse alibi legimus.

Cùm ergò Christiani scirent, non solùm esum & sacrificium porcorum, sed etiam imaginem suis, in loco sacro Judæis esse invisam: ideò locis sacris, qvæ intacta ab accessu Judæorum blasphemorum esse volebant, scrofas apponebant, non ut sacrum locum fœdarent, vel Deum in suis sanctionibus illuderent, aut qvædam sacrificia probare, nonnulla improbare viderentur: sed ut loca divinis cultibus dicata, impuris Judæis invisa redderent, ut porcæ imagine ab eorum ingressu arcerentur. Judæi enim hodierni non solùm Christianos: sed & loca, in qvibus convenitur ad præstandum Deo cultum, extremè oderunt & abominantur. Hæc fuit causa scrofæ templo Witteberge affixæ, cujus imaginem paululum [si placet] intuebimur.

Cùm te iter à collegiis publicis per cra-

plicatum audiviſti: ſed qvem poſteriore Oratione ſum perſecutus. Eam ob cauſam non nuda ſupra porcam ponitur inſcriptio *Schemhamphoraſch*: ſed adjectum eſt vocabulum, *Rabinorum*, per qvos non antiqviſſimos, eosqve religioſiſſimos Doctores Judæos, qvi religioſiſſimè de Jehova, & ejus expoſitione ſentiebant: intelliges: verùm per Rabinos intelligendi tibi veniunt Doctores Judæi illi reprobi, excæcati, & infenſiſſimi Meſſiæ hoſtes: qvi virtutem edendorum miraculorum Chriſto ereptam, in blaſphemum & mendaciſſimum ſuum Schemhamphoraſch, cum ſumma ignominia DEI, & extrema ſua pernitie transtulerunt.

Sed qvid occurrit ſub inſcriptione illa? offertur porcæ ſculptæ imago: videas ibi, ingentem ſcrofam mammillis dependentibus ſtare, non alio modo, qvàm cùm porcæ lactantes, grunnitu ſeu ſereatu blandiore lac nutrimentale porcellis propinant. Habet verò hæc porca ſub ſe tres puerulos Judaicos, qvorum duo averſa facie ex ſcrofæ fugunt mammillis, tertius verò horum, aperta facie ſub alvo ſcrofæ ad ſpectatores proſpectat. Sub collo verò ſcrofæ accurrit porcellus, ut cum pueris mammillas ſuis unâ fugat.

An nihil præterea cernere eſt? Immò, in parte ſcrofæ poſteriore videbis grandæviorem Judæum, mitrâ profeſſionis Rabbinicæ ornatum; hic accumbens, videtur ſiniſtrâ porcæ caudam elevare, & dextrâ pedem dextrum ſuis, non in codicem, ſed in ejus podicem limis oculis proſpectare; & meditabundus intentis ſenſibus, neſcio qvæ myſteria in Thalmud ſcrofæ rimari, tumultuantesqve inteſtinorum flatus audire, ut horum oraculis edoctus, novi qvippiam ad ſuos auditores Judæos referre qveat. Poſtqvàm imaginis ſingulas partes, contemplatus fuiſti, ſiſte nonnihil gradum, & ſingularum partium interpretationem meditare.

Totam hanc ſculpturam in odium Rabinorum, oſorum DEI & blaſphematorum Meſſiæ, & ejus ſanctiſſimæ matris, eſſe collocatam, certum eſt: qvi cum grege Judaico nihil divini ſapiunt, nihil oraculorum divinorum Sacris Bibliis comprehenſorum intelligunt, ſed mera Rabbinica, ſeu potiùs Ethnica & diabolica tradunt & hauriunt dogmata: qviq; pro ſcaturientibus aqvis in vitam æternam, fugunt lac ſuillum: qvi pro articulis Evangelicis, qvi & ipſis in ſalutem cedere debebant, ſi Meſſiam natum illorum Doctores, porculatores. Qvam enim porcam pii Judæi olim ad eſum & ſacrificium non admittebant, illam hodie Judæi ignari, magiſtram ſibi conſtituerunt: qvi, relicto ſacro codice, occupantur in magiſtræ ſuæ podice. Nec juniores Judæi ſalubrius lac fugunt, qvàm grandiores ſuppeditant. Qværunt hi omnia ſua myſteria in Thalmud porcino: fugunt illi omnem impuritatem ex mammillis porcinis. Sic reſecti ab olea & vite Chriſto per incredulitatem, non niſi impuriſſimas fœditates ſectantur. Deſerto Chriſto, adhærent ſcrofæ; ſpreta doctrina Meſſiæ, ſtercora vorant; neglecto verbo vitæ, lac ſuum lutulentarum ſorbent. Hæc voluerunt Chriſtiani religioſi hoſtium Judæorum hoſtes, hac porcaria imagine & Judæis & fideli populo ob oculos ponere.

Sed qvis eſt primus inventor hujus picturæ? non certè Divus Lutherus, qvi hanc ſaxeam ſcrofam, cùm Wittebergam veniret, Wittebergæ invenit, & de hac in ſuis Polemicis ſcriptis adverſus Judæos ita ſcriptum reliqvit:

Eſt hic Wittebergæ ad templum Parochiale porca ſaxo inciſa, ſub qva procumbentes porcelli & Judæi fugunt: poſt porcam eſt Rabinus qviſpiam, qvi porcæ pedem attollit dextrum, ſiniſtra verò manu caudam illius elevat, & inclinato corpore, ſummo ſtudio, ſub caudam ſuis, in Thalmud proſpectat, non aliter, ac ſi qvippiam eximii atqve acuti cognoſcere atqve legere ibi conſtituiſſet. Ex illo procul dubio ſcrofæ Thalmud habent hodierni Judæi myſteria ſua Shemhamphoraſch.

Nam ante hæc tempora in his regionibus qvàm plurimi habitaverunt Judæi; hoc demonſtrant nomina oppidulorum, vicorum, civium, & ruſticorum, qvæ Hebræa ſunt etiamnum hodie. Conſentaneum igitur eſt vero, virum qvempiam religioſum fuiſſe, cujus conſilio & ſvaſu hoc porcæ ſimulachrum fuerit ſculptum: qvi impuriſſimorum Judæorum hoſtis fuit. Ita enim conſvevimus apud Germanos de illis, qvi ſeſqvipedalia verba ſonant, & turgidam ſapientiam, absqve re oſtentant: unde huic tanta ſapientia, ubi legit hanc? in Podice (ſine verecundia ſatis ruſticè) ſcrofæ. Hæc Lutherus de ſcrofa.

Unde manifeſtum, jam olim hanc ſaxeam ſcrofam hic fuiſſe. Sic enim illi, qvi nomen Chriſti profeſſi erant, Judæos nominis Chriſti hoſtes perpetuos, laceſſere, & à ſuis focis arcere conſveverant. Hoc

irrideri, dum & matrem JESU blasphemari etiam in sacris Templis audiebant. Jam enim olim, cùm in his regionibus dominaretur Antichristus Romanus, ex indúltu Pontificis Romani, & qvorundam Principum, multi habitaverunt in his locis Judæi, non solùm Judaismum propalantes: sed juxtà, Christianorum sacras Ceremonias irridentes, qvi non rarò solebant in eorum irruere templa, & suas blasphemias eructare.

Hoc fine etiam apud nos Witteberga sus lapideus templo adhæret: eadem de causa in antiqva Soraborum urbe, in ducatu vicino Anhaldino, columnæ templi exteriori suem lapidi incisum spectamus: talem scrofam Judæos lactantem videre licet Magdeburgi in templo magno Canonicorum, in sacello, in qvo versus occidentem, Imperatoris Romani Othonis primi sepulchrum ostenditur: hujuscemodi porcam videbis in Bavaria Salisburgensi curiæ incisam, in ignominiam Judæorum, qvi aliqvando hostiam cœnæ conseeratam, & emtam à Monacho, ibi conscidérunt: & procul dubio in aliis locis, ejusmodi porcæ plures imagines reperire licebit.

Tales verò Porcarum sculpturas, in ignominiam Judæorum efformatas, publicis locis, ut portis, & templis apponere cœperunt, imitati exemplum Hadriani Imperatoris, qvi circa annum Christi 139. non solùm legem tulit, ne qvis Judæorum in Ierusalem, à se de novo restauratam, & à suo nomine Æliam dictam, ingrederetur, cùm urbem solis Christianis inhabitandum concessisset: sed etiam, ne qvis illorum ex locis sublimioribus & longinqvis terram Palæstinam spectaret, severè interdixit: & qvò magis ab accessu & introitu in urbem, Judæos deterreret, in publicam gentis Judaicæ ignominiam, portæ, qva Bethlehem itur, ante annos 1450. plus minus, annis ab hoc 96. retrò computatis, suem marmoreum imposuit.

Hoc terriculamento à locis sacris Judæos abigendi, ab eo usqve tempore Christiani uti cœperunt, & ex Judæa in Græciam, ex Græcia in Germaniam transtulerunt, qvo signo publicè professi sunt, se alienos à Judaica religione, & optare, ne ab impiis Judæis in suis ritibus turbentur; qvové tutiores esse possent à sannis & blasphemiis Judæorum in suis templis, illos hac suis sculptæ imagine à cœmiteriis, à foribus & aris templorum suorum arcere voluerunt. Horum ardorem pium, in tuenda doctrinæ Christianæ veritate, & propulsanda doctrinæ Judaicæ, & aliarum sectarie humanarum opinionum inficiatur, svadet ipsa pietas, flagitat grata posteritas, hortatur præsentis seculi conditio, & futuræ salutis necessitas. Hæc Laurentius Fabritius Hebrææ lingvæ Professor Witteberga, in oratione de Schemhamphoraseh usu & abusu.

Causæ, cur Belgæ cum suo Rege pacem inire nolint: ex Meterano.

pag. 1596.

Juxta Salomonem namqve, iram Regis indubitatum esse mortis initium.

Christianum, Daniæ olim Regem, ob Tyrannidem regno pulsum, iterumqve conditionibus jurejurando sancitis receptum: Regnum per aliqvod tempus mansvetè administrâsse: verùm tandem in celeberrimo qvodam convivio proceres, nobilesq; præcipuos amantissimè principiò exceptos, mensis nondum prorsus remotis, capite truncari Carnificis manu, & infantes qvoqve aliqvot trimos & qvadrimos crudeliter necari jussisse.

In Gallia neqve duorum annorum inducias, neqve nuptias sororis Regiæ, neqve juramento firmatam pacem obstitisse, qvin vindictam horribilem Rex etiam in multos innocentes homines sumserit.

Maximilianum, Carol. 5. avum, post intercessiones Electorum, eorumqve manu signatam & juratam pacem, Brugenses nihilominùs ita ultrò esse, ut rei narratio audientibus etiam hodie terrorem incutiat.

Seriò nunqvam pacem facturum Regem, sed tantùm in eum finem, ut postea tantò faciliùs, positis armis, inermes eos opprimat.

Licet pax constituatur, & juramento firmetur: tamen illam (instigante Papa) iterum rumpi, & Regem à juramento absolvi, dicente Papa: Hæreticis nullam esse servandam fidem: imò Reges, nisi cum periculo æternæ damnationis, pactis talibus stare non posse.

Regem esse mortalem: eo mortuo, faciliùs & tutiùs firmam pacem successuram, & constantiùs permansuram.

Unam salutem esse vitæ, nullam speranda salutem.

Exempla esse præ oculis nostri temporis, Protestantium in Germania & Gallia, Ducem Saxoniæ & Landgravium, qvos constet nimiùm fidendo fuisse deceptos: neminem, nisi qvi nimiùm fidit, unqvam fuisse deceptum, aut decipi posse. Contrà verò illos, qvi constanter se defenderunt, & in DEI misericordia, suæq; causæ æqvitate spem collocârunt, inter qvos sint Magde-

bis & promissis, ut matres infolos pomis & piris, attrahere, qvos deinceps fallere licitum sit, & illis regni causa fidem frangere. Sic Johannem de Austria de pace tractasse, sed interim altera parte cruentum & tragicum exitium illis parâsse, id qvod literæ illius interceptæ ostendissent.

Eodem fuco Albanum decollâsse Egmondanum & Hornium.

Ex Machiaveli schola promanâsse: Regem ex pacto non ulteriùs teneri, qvàm sit utile: ad honestum minimè obligari. Reliqva plura similia habes apud Materanum.

1596. *Iohannes Rheinoldus Anglus, de Romanæ Ecclesiæ Idololatria.*

Illustres & pii Heroës ejus ordinis, qvi Insigne gerunt Georgii, Draconem interficientis, non Georgium illum Papisticum Cappadocem, sed Symbolicum intelligunt. Qvo monentur & excitantur ut virginem, hoc est, Ecclesiam à Dracone, hoc est, Romano Antichristo animosè defendant. Imp. Rud. 2. Papa Clem. 8.

1597. *Iohanes VVernerus Gebhart.*

Item & hic ex navigationibus Indicis M. Mont. lib. 3. cap. 6. multas, & alicujus certè pensi rationes affert: ob qvas omninò fieri posse negat, qvòd umqvam ad ditionem atqve jura Regis Hispaniæ Belgæ redire aut possint, aut velint. Idem etiam censet, perqvàm utile futurum fuisse, si nullum planè aurum ex Indiis umqvam exportatum esset: idq́ve suis etiam causis confirmat. Imp. Rud. 2. Pp. Clem. 8.

Ex Iohanne VVernero Gebhardo, & aliis diversis authoribus de Jure-Consultis, Causidicis, Advocatis, Procuratoribus, Consiliariis, Syndicis, &c.

Cum ferè in hoc Opere, de Ecclesiastico statu ejusdemq́ve defectibus, & qvibus modis emendari possit, ac in melius restitui, dictum sit satis superq́ve: & apud hunc autorem alterius qvoqve, qvo administratur hic mundus, Politici scil. ordinis, deq́; ejusdem abusibus fiat: placuit, nonnulla, qvæ hac de re etiam alii prodiderunt scriptores, coacervata huc in unum locum referre, in qvo tamen de bonis non est sermo: illi enim, sive Politici sint, sive Ecclesiastici, non egent reformatione: nec est, cur in hisce se innocentes noxiis admisceant: sed eò tantùm omnia hæc tendunt, ut rei ejus habeant speculum, & incitamentum ad meliora.

qvo inter alia etiam refert, qvod Barones, Nobiles, Eqvites aurati, & Doctores, paucorum annorum spacio adeò increbruerint, ut propter multitudinem vilescant. Si cupit Lector sedulus, de hoc apud illum plura reqvirat. Nunc de Juristis.

Methodius in glossa: Nec Juristæ, inqvit, qvi benè judicant, constituuntur; sed qvi judicium pervertunt: qvi jura secundum voluntatem, & largissimè exponunt: cerea facientes jura, ut ad qvamcunqve partem velint, flectant. Eligunt enim, qvod ipsis placet; & qvod contra eos est, omninò tacent. Certè non dicuntur Juristæ, sed pervertistæ. Illi enim præ aliis eruditis volunt vocari Doctores, & Rabbi: & qværunt salutationes in foro, & adulatores in curiis Dominorum Episcoporum, & Prælatorum. Unde Seneca: Nihil pejus, qvàm adulatores in curiis Prælatorum. Amen dicitur de illis, qvod receperunt in hoc seculo mercedem suam. Tales enim foventur, & nutriuntur, & pro Secretariis, atqve intimis consiliariis in curiis Episcoporum habentur præ cæteris, & qvi multa beneficia possident. Alii verò viri scientifici, parum vel nil possidentes, ab Episcopis spernuntur.

Livius eos Forenses canes, & togatos vultures appellat; apud qvos cessante lucelli specula, & rubiginosi aura marsupii, cessabunt & causarum indagamenta: sic misericordiæ totius exortes esse & humanitatis.

Seneca ait: Juridicos, veluti canes acerrimos, non nisi oblato cibo mansvescere.

Hieronymus inqvit: Juridici lincibus & leonibus crudeliores, ore rabido tam diu deprædandi memoriam non perdunt, qvàm diu venter est vacuus.

Petrus Blesensis in epist. 140. inqvit: Verba siqvidem lepida plerumqve habet censura civilis: sed sunt folia sine fructu, nugæ canoræ, & Syrenes usqve in exitium dulces. Mentior, si unqvam videris, illius scientiæ Professorem, in ipsius exercitio, felices exitus habuisse.

Fasc. temp. S. Ivo Britto Doctor, canonisatur: qvia fuit advocatus pauperum, & sanctæ vitæ. Hic solus inter Juristas modernos, sanctus computatur.

Arnoldus Ferronus. Dixit sæpius Ludovicus XII. Rex Galliarum, optimum esse ad oculorum sanitatem remedium: non multos videre Juristas & Procuratores. Item, leges Juris-Consultorum habere se instar corii sutorum. Ut enim hi corium, si brevius aut densius sit, qvàm conveniebat, dentium morsibus fricant, stringunt & distendunt: si & Juristas suas leges distrahehere, fingere, contorqvere, & artibus mi-

hieroglyphico; legum notat inæqualitatem propterea, qvòd veluti muſcæ & volatilia alia puſilla, ſi in eas inciderint, capiuntur & pereunt; fortiora verò animalia, perrupto texto facilè, qvoqvò libuerit, elabuntur: ita leges imbecillam & tenuem plebeculam cohibent atqve caſtigant: potentioribus verò nihil adverſantur, qvi eas ex arbitrio tollunt, ſcindunt, abrogant & refigunt. Hoc eſt, qvò pollutior vita, eò præclarior, qvò plus ſcelerum, eò plus præmii & gloriæ. Sicut Diomedes pirata comprehenſus ad Alexandrum ait: Ego, qvia uno navigio latrocinor, accuſor pirata: Tu, qvia ingenti claſſe id agis, vocaris Imperator: Me rei familiaris anguſtia, Te faſtus intolerabilis & inexplebelis avaritia furem facit.

At non ita Antiochus tertius, qvi civitatibus ſibi ſubditis ſcripſerat, ſi qvid unqvam per literas mandaſſet, qvod legibus adverſaretur, ne curarent, tanqvam illud eſſet ſe neſciente ſcriptum. Neqve ſic Rex ille, qvi Præfecto aulæ ſuæ gladium præbens, dixit: Hoc in adminiſtranda juſticia utere, & ſi ego qvoqve eam neglexero, in me diſtringito.

Forum muricibus ſterni, Cato dixit. Plutarchus.

Philo inqvit, Sis intactus à contentionibus, veritatem inqvire, & *nihil* præter eam admitte, longè aliter qvàm iſti, qvi accepta ſemel qvaliacunqve dogmata obſtinatè defendunt, ſive probata, ſive improbata; cauſidicorum mercenariorum morem imitantes.

Ut antea flagitiis, ſic nunc legibus laboratur. Tacitus.

Publicæ mercis nihil tam venale, qvàm advocatorum perfidia. Idem. Venali verſutiæ Juridicæ arte non infructuosè uſus eſt Demoſthenes, Orator ille Græcus. Nam Harpalus, qvi Alexandro Magno theſauros abſtulit, ut Athenis tutum conſeqveretur hoſpitium, Demoſtheni 12000. coronatorum, atqve poculum dono dedit, qvòd pro ipſo cauſam dixit. Ejusmodi γλωσσοχρυσῶργοι poſſent adhuc plures recenſeri, niſi freqventia occurrerent qvotidie in lectione hiſtoriarum exempla.

Thurinum Verconium Alexander Severus Imperator gravi exemplo fumo enecavit, qvia ſimili arte fumos vendidit, hoc eſt, reſponſa Imperatoris, accepta pecunia, cùm cauſas nunqvam ad Imper. retuliſſet, effinxit, & ſæpe ab utraqve parte munera accepit. Juſſit autem Imperator præconem clamare; fumo punitur, qvi fumos vendidit: & cùm fraudes conſiliariorum ſuorum animadvertiſſet, ſæpius hunc recitavit

probrefient, qvantum emolumenti adferret ad hanc vitam feliciter degendam, nemo ſanæ mentis ignorat.

Cominæus: Nam & ſua inqvit, qvadam ſponte Principes eò propendent, ut, qvod libet, licere ſibi putent, & qvi ſunt circum ipſos, qvoniam aucupandæ modò gratiæ ſunt intenti, planè ſerviunt, illorum cupiditatibus; & ſi qvis ad meliorem frugem aliqvando hortetur, magnas tempeſtates excitat. Temperare mihi non poſſum hoc loco, qvin gravius aliqvid dicam in Principes imperitos & ignavos. pag.

Habent ſibi pleriqve familiares aliqvot Jurisperitos, & qvosdam, qvi longiori veſte diſcernuntur ab aliis: & rectè qvidem, cùm ſunt viri boni, ſed periculosè admodum, & magno cum detrimento, qvando ſunt vitioſi. Cujuscunqve rei ſermo inciderit, illicò legem aliqvam, aut hiſtoriam adferunt; plerumqve & ſæpenumero præter rem, dum ad ſuum ſenſum & affectum omnia detorqvent, idqve eò crebriùs faciunt & audaciùs, cùm Princeps *ipſe* nullam habet rerum cognitionem, qvi ſi vel ingenio valeret, vel librorum lectione qvæ ſitam haberet aliqvam prudentiam, non temerè circumveniri poſſet, nec ſic ludificationibus aliorum eſſet expoſitus.

Hoc enim certò ſtaduendum eſt. DEUM non condidiſſe regna, ut gubernarentur ab hominibus ineptis & ſtolidis, qvi frivola qvadam, & miſera jactatione ſolent dicere, ſe, qvòd uſum literarum non habeant, ſuis familiaribus & neceſſariis omnem actionem committere, ac deinde nulla probabili adducta ratione, cur ita loqvantur, totos ſeſe dedunt voluptatibus. Si benè fuiſſent à teneris annis educati, longè aliam viam ingrederentur: & hoc darent operam, ut homines benè & præclarè de ipſis ſentirent.

Liber de dictis & factis memorabilibus Lutheri. Jurisconſulti vident, qvotidie multa iniqva committere Principes ſuos. Qvòd ſi igitur vellent digni eſſe nomine, qvod ipſimet arrogant ſibi Sacerdotum juſticiæ: non ſic connivere ſubinde deberent ut muli, dicam muti: ſed dicere, Illuſtriſſime Princeps, hic peccatum eſt, hoc iniqvum eſt, hoc contra leges divinas & humanas pugnat; V. C. hoc omittat, hoc avertat, iſtud fugiat; aut ego officium meum reſignabo, veſtroqve valedicam muneri. Sed non adeò multos reperias ejus candoris & integritatis, qvi hoc faciant.

malis immunes essemus.

Verùm appositè Lutherus idem dicere potuisset & de Theologis suis.

Nonnulli enim, tametsi qvorundam in aulis & civitatibus dominorum, qvibus sunt à confessione, enormia sæpe, & indigna Christiano nomine crimina & vitia noverunt: tamen ad ea (ne eos offendant, aut ab mensa aulica vel curiali abstinere cogantur, & qvò pedem alterum in suggesto templi, alterumqve in curia retinere qveant) impiè & turpiter connivent; approbant, & indulgent omnia, adblandiuntur, adulantur, & admittunt ad communionem & absolutionem levissimè: sed ò factum malè, imò verò pessimè!

Nam si & illi officiis vel renunciarent, vel, ut decet, satisfacerent, & ejusmodi peccatores non reciperent, nisi dixissent priùs (ut Nathan Davidi) Tu es ille, qvi fecisti malum: & [ut Johannes Herodi] non licet tibi uxorem habere fratris, & (ut B. Ambrosius Mediolani Episcopus, Theodosio Imperatori, cùm Ecclesiam intrare vellet) siste gradum, te enim hominem propter peccata prophanum, & manus in noxio sanguine commaculatas habentem fas non est, anteqvàm pœnitentiam agas, ad divinorum mysteriorum communionem admittere; &c. & seriò castigassent eorum delicta, omitterentur certè plurima scelera & peccata, qvorum culpa penes neminem est alium qvàm Theologos & Jurisconsultos, qvi & de illis olim gravissimam tenebuntur reddere rationem severo judici Deo: Sanguis enim pereuntium de illorum manibus [teste Propheta] reposcetur.

Ibidem. Dixit etiam Lutherus, se cogi, ut in argenteos Juristas, qvi Principes ad iniqvissima sæpè incitent, librum scribat & emittat: omninò enim nimiam esse ipsorum in malè suadendo improbitatem.

Abbas Joachimus libros Decretalium Vitulo, qvem Aaron populo Israëlitico adorandum confecerat, comparat: ut in qvibus omnis dolus & calumnia perseveret: ac curiam sedis Petri nullum pontificare, qvi hujus simulachra non adoret, affirmat. De qvo suprà in relationibus ex hoc Joachimo plura.

Antonius tit. 24. cap. 9. Joannes Florentinus cùm esset Jurisperitus, & in civitate Castellana Judex, respiciens aliqvando per fenestram, audivit, porcorum pastorem, porcos includere non valentem, his verbis incantare eos; Porci porci, intrate in stabulum vestrum, sicut judices & Juturba, relictis & contemtis omnibus, cum filio, Minorum Ordinem intravit: cujus mox Generalis factus, sanctam adeò gessit vitam, ut, cùm ordines visitandi essent, illud faceret nudis pedibus.

Fratris Joannis Junioris in Scala cœli verba ad Juristas sunt hæc: Venite advocati mei, qvi viliores estis qvàm meretrices, vendentes viliorem partem, vos autem meliorem. Item viliores usurariis, qvi lucrantur in temporalibus: vos autem sapientiam & intelligentiam vendidistis, viliores estis omni creatura, emti Christi sanguine, cùm res venerabiles exhibueritis ad omnem injusticiam. p. 1037.

Item ad Idem. Qvidam habuit filium, & venit cum eo ad qvendam sapientem, & dixit ei: domine, pauper sum, & vellem ditari: & qvia Advocati summè ditantur, si consulitis, vellem, filium meum fieri advocatum. Cui sanctus senex respondit: Qvicunqve fit advocatus, statim ponit sibi ad collum unam scalam duodecim graduum, qva mediante, descendit ad damnationem æternam. Cujus latera sunt honor & avaritia.

Et primus gradus hujus scalæ est: non subvenire miseris, qvia qvi non subvenit, tollit. Secundus gradus est, injustam causam suscipere, & defendere desperatam. Tertius gradus est, sustinere causam, qvam in processu cognoscit injustam. Qvartus est, in ducere ad compromissum, qvoniam sciunt injustam causam. Qvintus est, per ignorantiam vel negligentiam perdere causam justam, vel detestandam. Sextus est, immoderatum lucrum accipere. Septimus est obtinere injustas dilationes. Octavus est, odium contra aliam partem. Nonus est, falsa allegatio testium, instrumentorum, vel legum. Decimus est, venditio scientiæ. Undecimus est, inanis gloria. Duodecimus est, infidelitas: & ideò, cùm isti talibus malis sint onerati, consulo tibi, qvòd damnationem æternam non præponas salvationi animæ filii tui.

Secundò Jurista est Ecclesiæ destructor: legitur enim, qvòd qvidam advocatus mortuus portabatur ad Ecclesiam. Cùm autem esset juxta portam Ecclesiæ, portæ clauserunt se, nec poterant ipsum introducere ad ecclesiam. Cùm autem qvidam sanctus rogaret Deum, ut revelaret causam hujus, apparuit ei beatus Petrus, & dixit: Isti sunt destructores Ecclesiæ, & plus nocent Ecclesiæ, qvam raptores omnes unius terræ: qvia auferunt prælationem à justo & bono, & dant alteri indigno. Plus nocent Ecclesiæ, qvàm Dæmones:

lit, & introducit Dæmones; machinam erigit ad destructionem Ecclesiæ, & tanqvam sagittarii dæmonis, cum arcu falsitatis veritati nocet; pejor est, vel æqvè malus, sicut hæreticus. Nam ille corrumpit fidem; iste opera fidei; ille peccat ignoranter, credens, se benè credere: iste scienter. Qvare non est dignum, ut tales beneficia Ecclesiæ recipiant.

Tertium est, linguæ præcisio: Unde narravit mihi ante paucos menses aliqvis sacerdos de Saxonia, dicens: Nuper in terra nostra qvidam Decretista, & nominatus advocatus mortuus est, qvi cùm hiaret, lingua in ore ejus defuncti non est inventa. Et meritò linguam perdidit moriens, qvi illam sæpè vendiderat vivens; licet in illo divino examine, ubi aperti erunt libri, nullus advocatorum neqve pro se, neqve pro aliis assignare peterit aliqva falsa loca ex legibus sive decretis: justo tamen Dei judicio, ad tribunal Christi iturus, linguam, qva multos vel injustè accusârat, vel temerè defenserat, amisit.

Qvartum est, misericordiæ Dei deprivatio: unde Jacobus de Vitriaco dicit: qvòd qvidam advocatus in morte existens, petebat à Deo inducias pœnitendi: tunc vox audita est: Advocatus summè similis est dæmoni: qvia sicut ille vult litigium, & odit pacem: sic tu in causis inducias non dedisti, nisi ut adversarium gravitate temporis fatigares: qvare vade ad tuum similem, qvia non es dignus misericordia: & tunc mortuus est, & à dæmonibus deportatus.

Qvintum est, proximi deceptio. Duo homines tradiderunt cuidam mulieri depositum, cum ista conditione; qvòd nulli redderet, nisi ambo essent simul, processu temporis alter accessit ad eam, qvam verbis decipiens, recipiebat depositum. Cùm autem secundus venisset post multos dies, reqvisivit pecuniam traditam: qvæ stupefacta, ad unum Advocatum accessit: tunc ille dedit talem responsionem: in pactis est, qvòd simul ambo adesse debeatis, qvando reddetur depositum: & ideò adhuc socium tuum, & restituetur tibi: qvi non potuit adducere socium, qvia jam depositum habuerat.

Sextum est, peccatorum cumulatio: qvidam advocatus solennissimus intravit ordinem Cistertiensem, & factus procurator monasterii, omnes causas perdebat. Cùm autem interrogâssent eum monachi, qvæ esset ratio, qvare omnes causas perderet, ex qvo esset in monasterio, cùm nullam perdidisset causam existens in seculo? Respondit, qvando jam eram in seculo,

Septimum est, in morte infatuatio: legitur, qvòd qvidam advocatus jacens in lecto ægritudinis, dum Eucharistia præsentaretur sibi, dixit: Volo, ut judicetur, an debeam recipere, an non? Cùm autem Sacerdos moneret eum ad pœnitentiam, dixit: Appello, tunc diabolus accedens suffocavit eum.

Item ad idem: Advocatus qvidam tantæ superbiæ erat, qvòd vix loqvebatur cum hominibus, & hoc propter subtilitatem suam: qvi divino judicio ad tantam devênit miseriam, qvòd infirmatus venientibus ad videndum eum dicebat, se esse cattum, ponendo se subtus scamnum & bancas.

Item ad idem: Qvidam advocatus tempore charistiæ, ne audiret voces pauperum, accessit ad qvandam hæreditatem suam juxta aqvam, ubi tamen nec dum defuit populus clamans fame oppressus: qvorum voces cùm audiret, respondit: Non durabo cum istis canibus: & fecit poni mensam in alia camera: & statim qvidam armatus in porta pulsavit, & dixit: Nuncius Dei sum, & volo loqvi cum domino vestro; & statim servus de mandato domini asserebat, eum ibi non esse: at ille ait, mentiris; in illa camera se abstulit, ne audiret voces pauperum: & nunc cito eum, ut compareat coram Deo, reddere rationem de commissis: & statim infirmabatur, & exhortabatur ab amicis, ut confiteatur: renuit, & finaliter ad æternam damnationem pervenit. p. 1038.

Item ad idem: Rusticus qvidam advocatum rogavit, ut doceret eum, qvid esset melius verbum juris? & ille daret sibi par anserum: tunc advocatus: domine, non est verum. Cùm autem peteret ab eo, qvod promisisset, respondit rusticus: domine, non est verum.

Franciscus de Rosieres in libro Stem. Lotharing. Non contemnimus, inqvit, Jurisprudentiæ religionem, sine qva civilis nexus, communisqve societas subsistere neqveunt: sed rabularum forensium ineptitudinem, eloqventiam fastuosam: sordidum qvæstum, & ut plurimùm barbarismum, qvo tumidiores cæteris vel negotium facessere, vel legem conantur imponere. Præda victitant, ut accipitres. Si consulantur, vel adeuntes suspiciunt, adulantur, in aures insusurrant; falsa, vera negligunt, tum plerumqve superbia, qvæ est ignorantiæ magistra, efferuntur.

Doctor Felix Malleolus in libro de gradu Doctoratus in stultitia, varia qvoqve de abusibus I. C. scribit, & concludit pòst

Baldus colum. lib. 1. Sine cauſidicis ſatis felices olim fuêre, futuræqve ſunt & eſſent urbes: ſit enim per eos, ut legibus fundata civitas, legibus evertatur. Plin. Paneg.

Idem colum. Et cur diſſimulem? Europæ peſtis eſt caninum hoc ſtudium, qvod haud temerè qviſpiam conceſſum latrocinium dixit.

Modicæ conſcientiæ Jureconſultos eſſe, affirmat idem Baldus, ipſe inter omnes ſummus Jureconſultus. l. ab Anaſtaſio, c. mandati. Advocatus dicitur parùm conſcientiari: & præſumitur, qvòd omnia mala cogitet. Auth. de exhib. reis. §. ſancimus.

Sunt enim docti plerumqve mali, ut refert Cebes Thebanus, Joannes Camers, Lactantius, Cicero: & in eandem ſententiam Bias; οἱ πλοῖοι κακοὶ. Artibus etenim ſi qvi malè utantur, latam feneſtram ad neqvitiam aperiunt. Plautus. Et doctrina bonos effectus habet, ſi in bonam naturam cadit; ſi in malam, malos. Cominæus. *Sincerum enim eſt niſi vas, qvodcunqve infundis, acceſcit.* Ajunt, cauſam horum ex philoſophorum doctrina eſſe hanc: qvòd ab extremo ad extremum ſine apto medio nemo pervenire poſſit.

Franciſcus Petracha apud Sqvârzaſicum, cùm eum Cynus I. C. ad juris ſtudium adhortaretur, reſpondit: Studium, ad qvo me hortaris, ſervile officium reputo, & mancipium omnibus ſe præſtare, qvi illo utitur. Et ſi paterna non foret reverentia, ſi poſt me curreret, qvia libertate uti cupio, non acceptarem. Qvis eſt qvi non dicat, hæc jura venalia eſſe? & ad benè rectèqve vivendum longè aliis ſtudiis eſſe inferiora. Qvid ad faciendum virum bonum iſta conveniunt? Sed qvis non videt, ad virtutem conſeqvendam nihil pertinere? ac cupidum magis, mendacem, iracundumqve hominem reddere? Qvid mihi eſt de aqva arcenda diſputare? qvid de ſtillicidio? qvid, ſi ancillæ partus in fructibus cenſeatur? qvid, ſi qvis legata perſolvere teneatur? Cùm, etiamſi teſtamentum ſeptem teſtibus caruerit, executioni mandetur, cùm iſta à legumlatoribus luculenter explicata ſint. Vos veſtris commentationibus omnia pervertitis, ſunt commenta ſuper commenta, qvæ indies novi legulei ſcribunt, ut jam eveniat ex hoc id, qvod ait Comicus, Ne intelligendo nihil intelligant. Sed ut dignitati tuæ, & paterno amori morem geram, perſeqvar, &, tempus non inutiliter me triviſſe, oſtendam.

Sed qvis naturam [illegible]

cendo perſeveraret, ut ſui temporis omnes ſuperaret, & ſe indubiè antiqvis adæqvaret. Creſcebat indies ejus laus & fama, & ut aliqvid dignum laude promeret, à multis incitabatur; ſicuti ille, qvi jam Ciceronis fundamenta & diſciplinam intelligebat.

Patri autem, qvæ de filio ferebantur, non placebant, qvanqvam laudaretur; ſed excandeſcens ira, Bononiam pergit, & filio diris verbis increpato, qvid Cicero? qvid Virgilius? qvid ſcriptores hiſtoriarum, & poëtæ deniqve omnes ſibi facere poſſent, dicebat, cùm ad aſſeqvendas opes non valerent, ſed ut fabellæ & ſomnia eſſent: Juri autem civili ſtuderet, qvòd ampliſſimum inde honorem & fructum haberet; hortabatur, & commonebat.

Poſtea ignem accendi juſſit, ut, qvotqvot filius haberet libros Ciceronis & poëtarum, omnes combureret, & cùm jam aliqvos ita igni mandaſſet, & Rhetoricam Ciceronis & Virgilii opus manu teneret, ut in flammas mitteret, non ampliùs ferre potuit egregius juvenis, innocuos talem injuriam pati, genibus flexis, lachrymisqve precibus admixtis, ut tantum nefas ne faceret, & à tanta indigna re abſtineret, & ſi qvid eſſet peccatum à ſe, non ab illis claris viris pœnas exigeret, exorat, obteſtatur, adjurat, patrem amplectitur, oſculatur, pollicendo non ampliùs illos legere, ſed ſtudium ſibi impoſitum ſeqvi.

Ex iis patris iram placuit, atqve deinde, qvoad vixit pater, juri civili diligentiùs operam dedit. Solebat ipſe admodum ſenex hanc hiſtoriam incundiſſimè narrare. p. 1639.

Cùm ſecundum & vigeſimum haberet annum, matrem amiſit, de qva tanto dolore conſternabatur, ut per aliqvot menſes ſteterit, qvòd conſolari non poterat. Non defunctæ matris transacto anno, patrem diem clauſiſſe extremum, audivit. Indoluit fatis; ſed cùm ſciret, ſemel moriendum eſſe omnibus, & reſolvendum eò, undè manavimus; & imbecillem hominis ſtatum longâ meditatione cogitaſſet, eo mœrore ſe æqviore animo ſuſtulit. Cùm ſui juris factus eſſet, ſtudia legum, qvæ oderat, poſuit; & qvos amabat, poëtas & oratores in manus reſumſit.

Corn. Agrippa. Huc ſpectant etiam vaſtiſſimi illi gigantes, qvi nobis, contra Juſtiniani edictum, tot gloſſarum, commentariorum, expoſitionum, ingentia innumeraqve volumina, unoqvoqve illorum aliter & aliter interpretante, genuerunt. [illegible]

illorum Jurisperitorum prr singulas periodos & (ut vocant) paragraphos nomenclatura pudorem suum obstringunt, ac si non potiùs rationibus constet veritas, qvàm confusis testimoniis, ex tam nugantium opinatorum colluvie adductis, penes qvos tanta laus est contentioni atqve discordiæ, ut qvi non dissenserit ab aliis, qvi nescierit novis opinionibus aliorum dictis contradicere, ac judicata omnia in dubium revocare, & bene inventas leges per ambiguas expositiones ad sua figmenta adaptare: is parùm, vel nihil doctus habeatur.

Hinc tota illa juris prudentia facta est consilium perversum, & subdolum rete iniqvitatis: hæc sunt ingenia, hæ artes, qvibus hodie regitur orbis Christianus, qvibus constituuntur imperia, & regna, & principatus populorum, atqve ex his nebulonibus deliguntur Principum Pontificumqve officiales, atqve Parlamentarii, isti senatores & præsides, ac si qvi iniqvi hactenus fuerint advocati, æqviores futuri sint judices, atqve tandem capita regnorum sunt. Hi etiam regibus suis, ut soni qvondam Titanes, formidabiles.

Porrò ex his prodeunt tandem Cæsarum regumqve ventricosi isti archiscribæ, ac circumpurpurati cancellarii, qvibus rerum summa commissa est, qvi Principum placita, dona, beneficia, officia, dignitates, rescripta, diplomata: præterea jus, fas, leges, æqvum & honestum, omnia venalia habent, & abs se mercari compellunt. Ex qvorum arbitrio regum numerantur amici & inimici, qvos pro libidine sua nunc fœderibus jungunt, nunc rursus funestis bellis committunt.

Atqve cùm ipsi ex infima plebis fece sordidissima vocis prostitutione ad tantum dignitatis culmen conscenderint, ad tantum simul audaciæ scelus evehuntur, ut audeant nonnunqvam proscribere Principes, & vel absqve senatus consulto, ac vel indicta causa, damnare capitis, & mutare regnorum status, ipsi interim tumentes furtis & latrociniis suis.

Joannes Bodinus recitat, qvòd Ferdinandus rex Hispanorum, cùm Proregem in Indiam Orientalem mitteret, in mandatis ei dederit, ne I. C. aut causidicos eò deduceret, ne litium semina, qvæ in regionibus illis nulla erant, importarentur.

Idem. Matthias Corvinus Rex Ungariæ I. C. & causidicos ex Italia magna mercede accersivit; sed litibus crescentibus, populo rogante, iterum ejecti

ficiat, precium interveniens omnia intervertat.

Rodericus Episcopus Zamorensis, in speculo humanæ vitæ de I. C. & consiliariis loqvens ait: Ad consulendi munus non nisi sacramento admittuntur Consiliarii, sed toties dejerare videntur, qvoties Senatum ingrediuntur.

M. Cato, Cicero, & Zamorensis. Sic consulendum est Reipublicæ, non ut placeas, sed ut prosis, utilisqve sis. Sed qvomodo utilis sis, tristis eventus ostendit: qvo illa indies fit pauperior, tu ditior. Non tam consulis qvàm consumis, non tam regis qvàm premis, non tam protegis qvàm lædis. Civibus imponis gravissimas collectas, non reipublicæ, sed tibi imbursandas; consulis non Reipublicæ, sed tibi: gaudent Consiliarii hoc nomine, à cujus re & effectu plurimùm sunt alieni. Pauperum domos evertunt, ut suas construant; miserorum capellas, agros, atqi prædia subhastant, ut ipsi viliùs emant; & qvæ seqvuntur.

Idem Zamoren. Difficilis conditio I. C. Neminem enim juvare potest, qvin alterum lædat: commodius est neutrum juvare, qvàm alterum gravare. Ubi desinunt Advocati, ibi qvoqve litigia desunt: ubi verò Advocatorum turba strepit, ibi litium anfractibus tota civitas ardet, nec domus aliqva á litigio vacat: tolle cupidos litigandi ministros, simul tolles & lites. De pace non cogitat, qvi cum bello lucratur. Advocatus dissidendo, litigando ditescit: qvi mendicaret, si qvietissimè omnes viverent. Qvomodo opes litigando qværere possumus licitè, qvi nostra proximis offerre jubemur? Charitatis ordo per Advocatos perit.

Minùs pernitiosum foret, aliqvos injustè opprimi ob advocationis defectum, qvàm plurimos: imò ipsam Rempublicam, ejusqve qvietem tot tantisqve [ut cernimus] litium perturbationibus concuti atqve subuerti, qvæ veluti qvædam incendia cunctas Respublicas adurunt, atqve confundunt. Non tantùm justiciam, sed & ipsam injusticiam vendunt: veritatem vilificat & inhonorat, qvi eam precio exponit & vendit. Seculo aureo laudabilis erat ars, laudabile exercitium, nunc verò, qvia ad precium exponitur, meritò in sordibus computatur. Servus est justiciæ, qvæ virtutum Regina est atqve domina: qvi ergo dominam suam vendit, ut proditor judicandus est. p. 1040.

O qvot litigia & mortales contentiones susciant, qvæ sopiri per Christianum de-

& Jurisperiti fallaces, dum cupiunt ditari; vix prævaricationis periculum fugiunt; controversias actionesqve causarum contra ipsa jura vertunt: & ut adversarios coërceant, jussionibus legum; ad illudendos judices, exqvisitis exemplis, multiplices intellectus, & cavillosas à legibus eliciunt conjecturas. Qvid igitur in eis laudem, non facilè invenio; vendunt enim lingvam suam, qvæ Spiritus sancti donum est.

Idem inqvit, Forma in eis est litigiosa: hoc ipso laudabilior, qvò fraudulentior. Fateor enim utilis est juris scientia: si ejus Professores intra ejus limites agerent, & legum terminos non transgrederentur. Sed illis abutuntur, & falso legum intellectu, & novis interpretationibus, sacris legibus illudunt. Qvod si secus agerent, pauperes admodum & inopes; fateor tamen, felices viverent.

S. Bernhardus. Rursus, nisi fallor, fallitur qvisqvis, qvi litigandi officium assumit, & longè magis fallitur, qvi artes litigandi & contendendi eligit; in qvibus propter nocendi facilitatem, qvantò qvis doctior, tantò neqvitior evadit; ut de aleatoribus Polycratus ait.

Jethro Socer Moysis, Exod. 18. cùm Moyses gener solus regeret populum Israël: dixit illi: solus hoc non poteris sustinere, sed adjunge tibi viros timentes DEUM, in qvibus sit veritas, & qvi oderunt avaritiam. Rara avis. Talibus virtutibus utinam omnes, qvi Reipublicæ præsunt, essent ornati, inqvit Andr. Osiander super Biblia: ubi poterat addere, & Ecclesiæ.

Fridericus Imperator factus, per Antonium de veteri prato Bononiensem J. C. librum de usibus feudorum renovari, fecit, etsi Jurisperitos non nimiùm dilexit, qvòd, juris æqvitatem ab eis inverti, justiciamqve fœdari, diceret.

Memoratu dignum est de Trajano Imperatore, qvòd, correptus ab uxore Plotina, calumniis & malitia suorum Procuratorum provincias divexari, detestari eos cœpit, & improbos vocare fiscilienes: usurpans verbum hoc memorabile, qvod in præcordiis omnium Principum utinam esset reconditum. Nam qvadam egregia similitudine fiscum vocabat lienem. Sicut enim crescente in corporibus nostris liene, artus reliqvi tabescunt: ita turgente Principis fisco, reliqva civitatis membra macrescunt & ægrotant. Ita uxor hæc bonæ frugis, maritum suis præceptis juvit, ac corripuit, ne suæ laudis foret incuriosus: & ad honestiorem reduxit ordinem. Cuspinianus.

Imperatoris narrat, qvi raptus ad inferos, vidit ibi & suos, & patris sui consiliarios, dicentes illi: Heu nobis Carole! Vides enim, qvàm gravia habeamus tormenta, propter nostram malitiam & superbiam, malaqve consilia, qvæ Regibus nostris & tibi dedimus, propter cupiditatem. Integram historiam habes apud Vincentium.

Iohannes VVolfius Iur. Conf. autor Operis hujus, de Jurisprudentiæ usu & abusu, ad Amicum.

JUrisprudentiam rebus humanis necessariam, & magna apud veteres semper veneratione excultam esse, cùm omnium penè testimonio constat, tum cumprimis perspicuum est ex Cicerone cùm ait: legibus duodecim tabularum, ex qvibus reliqvæ omnes fluxerunt, omnium Philosophorum Bibliothecas superari: viros Juris-Consultos dignos esse, qvi laudibus in cœlum efferantur, qvorum domus oraculum sit civitatis: esse deniqve Jurisprudentiam senectutis ornamentum atqve perfugium. Est enim hæc divinarum atqve humanarum rerum notitia, justi atqve injusti scientia: hoc est, ipsa ἐγκυκλοπαιδεία, cujus complexu omnes ferè artes continentur.

Eam cùm Ulpianus multò concisiùs nominat boni artem & æqvi, Salomonius in eam sententiam accipit, ut Jurisprudentiam ex actione existimari velit, id est, ex officio boni æqviqve viri. Neqve enim in Jurisconsulto satis est, nihil ignorare, qvod legibus scriptum, moribus receptum, prudentumvé authoritate confirmatum est: qvod homini mediocri ingenio assidua lectio afferre potest: neqve rabula in Jure-Consulto reqviritur, sed vir ejusmodi, qvi, ut Cicero inqvit, divinitus sit ad nos delatus, per nos non partus, justaqve cognoscat, & faciat. Qvod ipsum Aristoteles affirmare videtur, dum in Ethicis ait, non cognoscere justa & injusta, sed facere illa, hæc fugere, sapientis esse: cùm res, de qvibus leges loqvuntur, non ita sit magni negocii, intelligentia atqve animo complecti, sed facere longè maximi. Proinde ab Ulpiano, sanctissimo encomio ornantur, ut Sacerdotes justitiæ nominet, id est, æqvitatis, justitiæ, veritatis, & omnis boni, recti, honesti laudatiqve cultores: cùm justitiam colere debeant, & boni atqve æqvi non tantùm notiam profiteri, sed etiam cultum reipsa testari: ut æqvum ab iniqvo separent, licitum abjungant ab illicito: & in omnibus veram Philosophiam, non simulatam affectent, atqve imitatione exprimant. p.1041

Hæc juris sanctimonia olim veteribus

facilius consuli posset) Q. Fabio, Sex. Ælio, P. Attilio, Catoni, Bruto, Mutio, Crasso, Sulpitio, Gallo, Aqvilio, Cajo Labeoni, Trebatio, Ulpiano, Modestino, Paulo, Papiniano, Proculo, Celso, Pomponio, Marcello, & aliis pluribus, qvi non solùm ex peritia juris, sed multò magis summa justitia, æqvitate, vitæ honestate, ac Reipublicæ administratione, vivi ad amplissimos summi splendoris, maximæqve dignitatis gradus ascenderunt: & mortui ad immortalem perpetuamqve totius posteritatis memoriam fuerunt consecrati.

At ab horum hominum innocentia (DEUS bone) qvantum hodie pleriqve absunt, non solùm plebeji, sed etiam majorum gentium Juris-Consulti: ut videri penè posset antiqva Jurisprudentia, à nostri seculi luce & consvetudine longissimè peregrinari, nisi in paucorum honestissimis animis retineretur. Qvotus qvisqve enim est hodie, qvi omnes suas rationes ad justum & æqvum dirigat, eoqve animum solum tanqvam ad scopum intendat? neqve aut pecunia, aut alio qvæstu, à recta conscientia transversum ungvem discedat?

Sed contrà qvot in aulis Principum sunt, qvi sub Juris-Consultorum nomine (probos semper excipio) non tantùm jus pervertunt, & in omnibus ad sensum & voluptatem, atqve adeò ad nutum dominorum turpissimè assentantur: sed etiam non dubitant, omnia in reliqvo vitæ cursu veteratoriè, simulatè, interdumqve fatui aut bardi personam susc ipere, & qvasi hesterni convivii nondum exhalassent crapulam, omnia joculatoriè & scurriliter ludere, ut Principum gratiam captent! qvi sese in Principum mensas & servitutes dedederunt, non ut jus interpretentur, aut servandi juris sint Principibus authores, sed ut res injustas verborum pigmentis & turpibus involucris convestiant, & commentitiis præstigiis inobscurent veritatem; neq; ad justitiam & æqvitatem, verùm ad lites, dolos, fraudes, & juris cavillationes Principibus aditum patefaciant, aperiantqve viam.

Deinde extra aulas, qvanta est eorum ubertas, qvi lingvas qvasi flabella controversiarum vendunt, & ne fame emoriantur, ipsi lites ferunt, & pecuniam magis qvàm jus respiciunt: item qvi planè (ut apud Græcos olim causidici declamatores) non pro æqvitate, sed commodo atqve lucro, juris tractationem exercent, & ad illiberalem turpemqve qvæstum affixi, jus in injuriam, æqvitatem in prædam commutant: & veterum justas probatasq; sententias petulanter convellunt.

impostoram & vanitatem: qvod idem hodie in qvosdam Juris titulum circumferentes non absurdè, teste Jur. Cons. Fr. Duareno, dici posset: qvi singulari artificio, planissimas atqve explicatas causas mirabilibus tenebris & dubitationibus involvunt, & unius simplicis atqve expediti negotii tractationem, conqvisitis verborum & rerum fucis, supra hominum memoriam, in longissima multorum annorum intervalla producunt. Ex qvo qvidem ipsi plurimum colligunt lucri: verùm miseri clientes fortunis opibusqve omnibus dispoliantur: qvas illi in convivia & comessationes, in qvibus symphonia canit, & maximis poculis ministratur, vestes, & vitæ hujus splendorem atqve luxuriam impendunt: dum aliàs, ut est in veteri proverbio, *Curios simulant, & bacchanalia vivunt.*

Qvod tanto nobis majorem doloris sensum afferre debet: qvòd videntes, istorum hominum improbitatem & culpam reliqvis etiam honestis viris nonnunqvam imputari, totiusqve artis authoritatem dedecorari, & proscindi maximis verborum contumeliis omnes artis cultores: & planè in hoc idem usu venire qvod Poëta qveritur:

Εν δ' ἴσῃ τιμῇ ἐς ἡμᾶς Ἐσθλός τε καὶ κακός.

Sic enim vulgus solet, ut omnes unius rei atqve artis sectatores ex paucorum sceleribus existimet, neqve aut pravos ab improbis discriminet, aut artem à magistrorum vitiis abjungant.

Cæterùm etsi res ita habet, tamen nos ab officii nostri cursu aliorum improbitas dimovere non debet, qvin amplissimos honores, tributos arti nostræ, honestissimo totius vetustatis Judicio, summaqve diligentia conservemus: neq; peritiæ tantùm, sed actæ & honestè & laudabiliter vitæ exempla de veteribus Juris-Consultis imitatione in nos transferamus, &c.

Ex Iohanne Matthæo Theologo

de Jure-Consultis.

QVod restat, vos Jurisperitos & politicos viros alloqvor, qvi res Theologicas præter vocationem vestram, ad vestras consulationes trahitis, & Theologis servis CHRISTI, ac si servi vestri essent, præscribere non verecundamini, qvid concionibus publicis & scriptis reprehendere, & qvid approbare debeant: qvi talia consilia agitatis, & Principibus viris inculcatis, per qvæ Calviniſmo omnes valvæ, & fenestræ aperiuntur: si modò vobis consultoribus obedirent: vos, inqvam, alloqvor & fideliter hortor, ut exempla illorum, qvi ante

tanquam ἀλλοτριεπισκόπους, alienarum rerum inspectores, 1. Petri 4. horribilibus pœnis affecerit. DEUS, qvi ordinis, non confusionis DEUS est, non vult, politica à Theologis tractari, nec Theologica à Jurisperitis. Nota sunt exempla recentia illorum Theologorum, qvi seipsos rebus politicis intruserunt: vel passi sunt, res politicas sibi imponi, qvàm tragicè perierint. Nota sunt exempla recentia Jurisperitorum sapientissimorum, qvi pessum iverunt, ob res Theologicas, qvibus sese implicuerant.

Anné existimatis, vos prudentiores esse antecessoribus vestris, qvorum prudentiam DEUS tam horribiliter confudit & evertit? Consulti à dominis vestris de rebus Theologicis, remittite eos ad Theologos, qvorum officium divinitus ipsis traditum est, ut de rebus Theologicis respondeant. Vobis hoc munus non est datum, ut ipsi scitis. Si hortationi huic obtemperaveritis, benè vobis erit, & res vestræ prosperabuntur: sin verò eam spreveritis (ad qvod fortassis fastus vester vos instigabit) ante fores pœna vestra jam præstò est, & vos in medio consiliorum vestrorum curriculo opprimet, ac perdet.

Conveniebant Rex & Archiepiscopus, & stipatus erat uterqve magno grege J. Cons. qvos ex diversis locis summo studio conciverant, ut canones sibi non pro veritate, sed pro Episcopi voluntate interpretantur, & causam ejus, qvoniam veris non poterant, sophisticis allegationibus corroborarent. Lambertus Schafnaburgensis, Monachus Herfeldensis. vide p. 1. fol. 307.

Ribbi Gamaliel (ut est in veteri Hebraico libro, cui titulus est, capitula patrum) F. Ribbi Jehudah Principis, dicit: Qvicunqve occupati sunt negotiis Reipublicæ, debent hoc ipsum facere propter DEUM: sed præceptum hoc vetus Hebræorum nunc ferè exoleviſſe, videmus.

Alexander ab Alexandro Jur. Consultus Neapolitanus excellens, ob Jure-Consultorum qvorundam excessus, avaritiam & ambitionem, relictis legum & causarum studiis, ad historias & alia se convertit: ut apud eum in libro genialium dierum lib. 6. cap. 7.

Hieronymus Porcarius etiam, qvaliter & qvibus modis ab iniqvis judicibus & Jureconsultis litigantes iniqvissimè frustrentur & deludantur, refert apud Alexandrum ab Alexandro lib. 5. cap. 14.

1597. *Guilhelmi Reginaldi Calvino-Turcismus.*

Hic edidit librum sub hoc titulo: in qvo inter alia varia, Turcicus Imper. in aliis plerisqve omnibus.

Et postea ait: Legatus Turcicus ad Poloniæ Regem missus, illic Calviniſtarum causam agens, disertè fatebatur, suum Imperatorem valdè probare doctrinam Calviniſtarum, veluti cum Religione Turcarum prorsus congruentem: paucis articulis exceptis. De hoc Neusero habes suprà plura.

David Herlicius Mathematicus. 1597.

Numerus eqvidem nihil potest: est enim res abstracta, immateriata, & mathematicum qvid: nec esse potest causa, vel principium interitus vel ortus ullius rei naturæ. Adde: qvòd Politiæ & Imperia mundi constitui solent secundum hominum judicia varia & mutabilia: nihil adjuvante ulla numerorum vi, seu ἐνεργείᾳ: etiamsi esset numerus numeratus, seu numerosa conversio cœli: qvod tamen nulla vi cogere animum & voluntatem humanam potest: qvia non est medium inter cœlum & mentem: stellam, & voluntatem agendi, ac patiendi hac ex causa: cœlum enim est corpus, anima verò & voluntas spiritus.

Accedit & illud, impium esse, certas Imperiorum periodos ad fatum ac numeros alligare, &c. Item, qvòd secundum providentiam DEI, qvi naturæ mediis utitur pro arbitrio, scientia illa, & consideratio illorum mediorum nobis hominibus cæcis non est concessa. Vide Peucerum de Divinatione: Garcæum de Tempore: Casam in Politica Aristotelis: Bodinum in methodo historica: Chytræum super 11. & 13. cap. Apocal. Johannis: & Aristotelem in Politicis, & Methaphysicis. Imp. Rud. 2. Papa Clem 8.

Idem. Referunt monumenta historicorum: Turcas in arcanis suis habere libros, in qvibus hæc inter alia legantur: Qvòd cùm Mahometes, illorum patriarcha, decursa vita graviter ægrotaret, nuncqve animam ageret: Mysterium autem qvoddam adhuc in animo repositum teneret, idqve suis revelare magni interesse putaret: sibi p. 1043. verò alio modo complicatam animi notionem evolvere non licet, nisi gestu qvodam, persentisceret: qvòd (inqvam) ille vates, ad Imperii à se inchoati durationem significandam, utraqve manu extensa, decem porrexerit digitos: atqve ita nihil ulteriùs agendo decesserit. Idcirco Proceres adstantes expalluisse, regno suo metuentes, ut qvi dubitarent, utrùm id ex sententia Prophetæ, saltem 10. diebus annis mensibus, an annis sit in flore futurum: & proin-

Anno 631.

At verò jamjam illorum imminere annorum fata, si prodigiis habenda sit fides, vel ex eo conjicere licet. Cùm anno Domini 1572. 5. Martii qvodam terræmotu marmor excuteretur: effigies in eo Turcarum Cæsaris est conspecta, juxtaqve hebraica scriptio, in hunc sensum: qvòd nempè tempus affluxerit, qvo sub uno Pastore una per Baptismum Ecclesia sit congreganda, unumqve ovile constituendum: ac proinde mandari tibi, (Turce) ut baptizêre. Hanc enim esse æternam voluntatem. Ex qvo apparet, brevi eradicatum iri Mahometem.

Turcæ porrò Arabicos habent, à motu Lunæ computatos, aqve Juliano nostro discrepantes annos: ut qvi singuli diebus 11. & horis aliqvot, illis arabicis sint ampliores. Ideò mille Arabici 970. Julianos, appositis præterea diebus 74. efficiunt annos: hacqve ratione à nativitate Mahometis, ab anno nimirum salutis 597. arabicè computati 1000. anni decurrunt usqve ad annum Domini 1592. diemqve Septembris 6. secundum Julianum verò Calendarium descripti, finiuntur anno labente 1597.

Alia apud hunc etiam prophetia extat: qvando regnabit R. veniet Turcus Imperator: & qvando denuò regnabit R. Romanum qvassabitur Imperium.

Idem. Licet etiam astrologica qvadam conjectura de ruina Turcis imminente, præsagire. Poterit illa desumi ex doctrina Trigonorum, & conjunctionum magnarum Saturni & Jovis in Ariete, qvæ qvidem in qvavis triplicate bis, anteqvàm ipsam mutent, accidere solent: qvas, observatum est, hinc ab exordio Mundi, variis rerum, Imperiorumqve vicissitudinibus insignes fuisse. Earum autem conjuctionum ab orbe condito sex jam fuêre, ut nunc in septima versemur. Aut, qvemadmodum antiqvi volunt astronomi, respicientes cœli, noviter à DEO facti, faciem, in octava, septem retrò decursis illis conjunctionibus, hæc rerum natura fluctuat.

Primus autem trigonus Igneus, seu Conjunctio magna Saturni & Jovis in ipsum modò recentem orbem incidit: estqve notabilis horrendo lapsu parèntum nostrorum, promissione Seminis, & Cæde, qvam in fratre suo Cain perpetravit.

Secundus, Anno Mundi 789. qvo Prophetæ officio defunctus est Enoch, & Caini gigantes omnibus injuriis filios DEI afflixerunt, accidit.

Tertia Conjunctio, seu Trigonus igneus anno Mundi 1583. recurrit, qvo tempore Noah, pœnitentiam agendam, & pietatem Mundi 2377. tempore Moysis & Aaronis: cùm in Ægypto indignissimè haberentur, Israëliticæ matresqve masculos suos infantes in Nilum projicere adigerentur: Ægyptus autem postea decem illis sævissimis plagis à DOMINO percuteretur: Israëlitæ gloriosè ex captivitate redimerentur: Pharao cum universa militia sua in mari rubro concideret: & DEUS in deserto miraculis inauditis Legem humano generi pronunciaret.

Qvinta Conjunctio facta est anno Mundi 3171. qvo tempore Roma est exstructa, & Israëlitæ per Salmanassarem Assyrium sunt dissipati: & deinceps ipsa qvoqve sancta civitas Hierosolymorum est eversa. Judæis in Babylonem abductis, & captivitati mancipatis.

Sexta Conjunctio ascendit anno Mundi 3965. qva labente, Filius DEI natus est homo, passus, & mortuus pro peccatis universi mundi, qvi sibi Ecclesiam Evangelio suo congregavit: eo etiam tempore extremum excidium passi sunt Judæi, ex qvo ne hodierno qvidem die respirârunt: tum etiam passim in toto orbe terrarum bellis omnia conqvassata fuerunt.

Septima Conjunctio ingruit anno Mundi 4759. Christi verò 789. qvo tempore Concilium Nicænum est celebratum, & Carolus Magnus acerrimè militavit: Imperiumqve Occidentis & Orientis singulare fatum sustinuêre.

Octava porrò, & ultima nostra Conjunctio magna fiebat anno Domini 1583. qvo tempore Gregorius Papa Calendarium fecit, idqve toti mundo obtrudere conatus est. Et hic animadvertendum est, qvid rei sit, unde fiat; casuné, annè certa DEI voluntate, qvòd, cùm hic ipse annus à mundo condito, nempe 1583. numeraretur, eo inqvam, diluvio omnis caro perierit: jamqve, à Christo nato si tot etiam computemus annos, Conjunctio magna hæc incidat, qva sit metuendum, ne ruina qvædam singularis immineat?

Cæterùm hæc Conjunctio trigoni aqvei qvando mutabitur in igneum, id qvod aliâs singulis 800. annis solitum fuit accidere, fietqve nostro seculo, anno 1603. certè ultima rerum vicissitudo, mutatio, & subversio Imperiorum mundi tum incidet: & jam Natura currit ad finem suum.

Nunc, ut hac ratione Turcis etiam operam aliqvam præstemus, eisqve de rebus suis aliqvid dicamus: hanc Mathematicorum habeo regulam: Statuta, & Imperia florent sub illis triangulis, in qvibus cœperunt. Ergò haud immeritò colligendum est: qvòd, qvia Romanum Imperium in

mum, sed longè maximum Turcæ Imperij exitium sit illaturus. At, quia mox, anno 1603. trigonus igneus accelerat, Romanoque imperio plurimùm arridet, ut quòd in eo cœperit: Turcæ penitus, ut confido, eradicabuntur; & nos sperata pace fruemur.

Iosephus Scaliger.

1597. INterpretatur iste Hebraicum illud Apoc. 16. Geddon Harma, Harma-Geddon, id est, excisio Excelsæ, sive Romæ: vide ibi. Imp. Rud. 2. Papa Clem. 8.

Idem Scaliger in lib. de emendatione temporum scribit, Reges Babyloniorum olim omnes, ad Imperium accedentes, nomen mutare solitos fuisse. Hoc ergo quia usitatum fuit veteribus Regibus Babyloniæ; cur Novis, qui hodie novam Babylonem, priore eversa, hoc est, secundum patrum scripta, Romam inhabitant, sceptraque ibi tenent, non idem sit licitum? Habuit enim, & habebit etiam, quoad initium & finem, Roma cum Babylone semper similia omnia; ut referunt Paulus Diaconus, & Otho Frisingensis alibi in hoc Opere. Sic itaque mutatio illa nominis Paparum non ad putidum illud Os porci, ut quidam putârunt, sed longè aliud multò sublimius, Regium scilicet initium referendum est. Nam

Magnos magna decent: Papas sic nomina Regum.

1597. *Prodijt hoc tempore sequens admonitio, Theutonica linguæ scripta idiomate, ad laudatam Germaniæ nationem, de occultis Iesuitarum virtutibus; in omnium piorum & bonorum, tam summi quàm infimi status, Germanicæ Nationis hominum utilitatem; præcipuè verò Omnipotentis Dei gloriam: à quodam veritatis studioso adornata: & à docto viro, Erhardo Cellio, Tubingâ nuper ad me, in Latinam ab ipso translata linguam, missa.*

I. Reg. cap. 22. Propheta Micha ad Regem Achabum inquit: Propterea audi sermonem Domini: Vidi Dominum sedentem super solium suum, & omnem exercitum cœli assistentem ei à dextris, & à sinistris; & ait, Dominus: Quis decipiet Achab Regem Israël, ut ascendat, & cadat in Ramoth Galaad? Et dixit unus verba huiusce modi, & alius aliter. Egressus est autem Spiritus, & stetit coram Domino, & ait: Ego decipiam illum. Cui locutus est Dominus: In quo? Et ait ille: Egrediar, & ero spiritus mendax in ore omnium Prophetarum eius. Et dixit Dominus: Decipies, & prævalebis: egredere, & fac ita. Nunc igitur ecce, dedit Dominus spiritum mendacij in ore omnium Prophetarum tuorum istorum, atque devitet: qui vanissimis mendacijs, & impostoris, ac inaudita, horrenda, insatiabiliique tyrannide, & sanguinis effusione, miserorum, simpliciumque animas, corpora, & fortunas, in perpetuum simul, & temporale exitium præcipitare; dulcissimam nostram patriam in durissimam Pontificis, & veri Antichristi servitutem conijcere conantur.

Totus Christianorum cœtus, omnipotenti, indivisæ, divinæ Trinitati gratias debet maximas; incorrupto, pio, & devoto corde, complicatis manibus, & flexis genibus peragendas: quòd illa ultimis his temporibus, post clementem suæ iam patefactæ voluntatis declarationem, & gratiosi fœderis, dudum per Antichristianos neglecti, & humi depressi restitutionem, suos & sacrosancti sui verbi, Ecclesiæ, huicque adhærentium membrorum hostes tanta claritate in lucem produxit; ut iam non modò doctrinam illorum falsam, & verbo Dei adversam perspici, sed etiam ex eorundem vita, actionibus, proposito, & deliberationibus colligi oporteat: eos non à Dei spiritu, sed illo, qui humani generis hostis, id tam in hoc caducum, quàm illud perpetuum adducere summoperè gaudet, ac delectatur, & in eo noctes, diesque omne studium suum impendit; agitari.

Nam Christi quidem Domini nostri (qui veritas ipsa est) verba fallere nequeunt, quando expressè dicit: ultimis temporibus Pseudoprophetas, sub vestitu ovium in Christianam Ecclesiam obrepturos esse: hos à fructibus, & actionibus dignoscendos, ac meritò tanquam detrimentosos homines fugiendos, vitandos, doctrinamque eorum sequendam non esse.

Quòd igitur omnipotens Deus mirabiliter lupos eiusmodi, hypocritas, & impostores miseræ suæ Christianæ Ecclesiæ revelet, & digitis notatos eos omnibus demonstret: manifestum est ex historijs, quæ in Gallico regno, anno 94. nuper elapso, acciderunt: ubi perniciolæ huis Iesuiticæ sectæ instinctu, quidam adolescens, illorum curæ, ac scholasticæ disciplinæ commissus, falso æternæ salutis consequendæ prætextu, persuasus est, ut Regem Galliarum iam regnantem latronis instar, crudeliter enecaret.

Quod tamen immutabili Dei providentia, ex voto illorum, & animi sententia in opus non perductum; sed eò solummodò (Deo sit laus) directum fuit; ut non tantùm illorum (Iesuitarum) immane propositum in apricum prolatum: verum etiam illa huc usque fallax, & pharisaica quadam insolentiâ tradita doctrina, apud

illos tanquam omnium hactenus malorum, accepti damni, cædium, incendiorum, diffidentiæ, & totius suæ patriæ devastationis authores, è laudatissimo Galliarum regno (quod iam modò tranquillitatem, pacem, & concordiam conservare studet) eiici, & exterminari.

2. Quod quia in vicinia Germanicæ Nationis, non solùm memoriâ dignum, sed etiam nobis exemplo esse debet; hoc fine, ac consilio, ut probè exploratum habeamus, nobis non minùs, quàm regno Gallico illos damnosos latrones, inexplebilia avaritiæ mancipia, & pseudodoctores, diligenter cavendos, maturè omittendos; ficque; plurima imperscrutabilia malorũ onera, & detrimenta, divinâ ope, ab humeris nostris avertenda esse.

Ut autem simpliciori vulgo exitialis Iesuitarum secta innotescat; hæc omnia Germanicâ linguâ literis mandata sunt: ut manifestũ, & planum fiat, quibus machinationib9 sub initium non minùs in nostram, quàm Galliarum, & Angliæ regionem, falso quodam, & hypocritico simulatæ pietatis colore obrepserint; ac quid, & quantum damni, dissidij, ac pertubationis, exitiales, & sangvinarij illi homines, ex quo in Germanica Natione tolerati sunt, concitârint, & attulerint.

¶ Sicque initium capiamus ex procemio illius Transactionis Anthonij Arnoldi, Iurisperiti, & Advocati supremi Senatus Parisiensis, sicut & defunctæ Reginæ, nomine Universitatis ejusdem, Procuratoris, ut Actoris contra Iesuitas reos: in quo horum (IESUITARUM) origo, & adventus; dein etiam quomodo se, ex quo in Gallia vixerant, gesserint; ac tandem quid vel emolumenti, vel damni pepererint, clarè perspicietur.

Insuper etiam quindàm in Germania factitaverint; unde ortum sumserint; quid animo intenderint; in quid elaborârint; quid inde natum; quivdè adhuc quotidie imminentis periculi ab illis expectandum sit, explicabitur.

3. Principiò quidedem, quod originem illorum attinet, cùm ex historiis tum propria eorum Confessione patet; quòd Galli urbem Pampelonam, anno redemtionis nostræ 1521. obsidione cinxerint. Qua in urbe Hispanus quidam erat Dux bellicus, nomine Ignatius Layola: qui fortiter & animosè, ut magnanimum decet Heroa, decertans, tandem utroque crure tam graviter læsus, & vulneratus fuit; ut officio suo ampliùs defungi non posset, sed militiæ valedicere cogeretur.

Hic, cùm ipsi ad vindicandum se de Gallis nulla alia supereſſet facultas, depravatidoneus fuisset. Imò etiam si apertissimus hostis bellum conflasset: imò si pestis venenum, famis sævitiam, & omnia ærumnarum, plagarumq;, quibus Deus peccata hominum punire solet, genera in manibus, & potestate sua habuisset; ac ijs unicuique pro libera voluntate nocere debuisset: plus tamen Gallorum Regno, quàm factum est, incommodare non potuisset.

Quibus apparet, hujus Sectæ authorem non pietatis ductu: sed vindictæ cupiditate, ac extrema desperatione adactum, huic se ordini devovisse. Nam DESPERATIO facit Monachum.

Et inter alia hoc admiratione maximè dignum est; quòd, etiamsi aliàs natura immanibus, terribilibus, & tyrannicis beluis, ut leonibus, & id genus aliis, hoc quasi peculiare, ac propriũ indiderit; ut in omni vitâ, unũ tantùm fœtũ, nec plures suscipiant: tamẽ omnipotens pernicioso huic tyrannico, & sangvinario hominum generi frena non iniecerit; sed potiùs ita laxârit; ut hæc secta, quæ sub initium non ultra sexaginta cõstabat, brevi temporis spacio, ultra decem millia adaucto numero; postea prætersapsis triginta annis, in centena millia accreverit.

Sic immundum hoc Iesuitarum examen, quemadmodum vermiculi, ac tarmi pingues caseos, non solùm optimas nationes, & regna; sed totum fermè terrarum orbem falso, & efficto suo cognomine fœdârunt, & polluerunt.

4. Neque verò vel in Germaniam, vel in Galliam se catervatim intulerunt; sed solitarij, tenuique apparatu obrepserunt: seque apud Ecclesiastici ordinis Magnates, Romanam sedem magno suo fructu, & lucro venerantes, subdolè insinuârunt: Pharisaicamque vitam simulârunt: donec tandem animos eorum, quibus cum versabantur, explorârunt; & fucato suo prætextu, ac sallaci denotione simplices eluserunt; ut cùm propter externam civilis vitæ integritatem, tum similiter singularem diligentiam in tenera ætate informanda, ac linguis, & liberalibus artibus tradendis, adhibitam, fermè pro angelis habiti fuerint.

Inde consecutum est, ut Pontifex Roman9 eos primarijs Germaniæ Principib9 commẽdârit, eosq; promoveri serio præceperit.

Quia verò in toto Christianorum cœtu apud commune Presbyterium crassa ignorantia, tam in collegiis, quàm monasteriis, ut etiam provinciarum parochiis, cum detestando vitæ luxu conjuncta, proh dolor, invaluerat: ac inde multi pij sese gravatos deprehenderent; his alijsq; de causis ferè in dubium vocantes, annè Sacerdotum religioni cum verbo Dei aliqua intercede-

cordiam ejus fide,ad partem verè agnoſcere, & acceptare nolimus] excitavit: quæ errores antea dudum miniſtrorum negligentiâ immiſſos,novis coloribꝰ pinxit;& facunda ſua (quantumvis mendaci] garrulitate miſeram plebem à vera via ad falſam,& ad orcum declivem abduxit.

5. Ut autem in tota Chriſtianorum univerſitate aliquam ſibi conciliare poſſent authoritatem, propoſiti ſui periculoſi, & crudelitatis pleniſſimi, apud teneram,charamque juventam initia fecerunt. Nec eſt de nihilo, quòd eam principiò in omnibus linguis, & liberalibus artibus magnâ diligentiâ informaverunt adeò, ut etiam Scholæ & Academiæ,quæ tum temporis magnoperè decreſcentes, in ipſam terè barbariem inciderant; illis temporibus reſtauratæ, magnum ſumſerint incrementem.

Quoniam verò noſtra non ſolùm interest,linguas ut ſciamus,& artes: ſed eò potiùs ſpectandum, & laborandum; ut pietas, quæ omnis ſapientiæ initiũ eſt,alatur, propagetur, & conſervetur: agite, accuratiùs expendamus,an hæc Ieſuitarum diſciplina & inſtitutio, ſtudioſæ juventuti utilis,ac ſalutaris fuerit: & an fucata illorum opera, & hypocritica pietas, Eccleſiæ Dei, & communi patriæ adiumento, & utilitati fuerit; nec nè.

Eſt igitur initio verùm: Ieſuitas ficta quadam devotione, & ſingulariter ſimulatâ pietate, apud floridam & tenellam ætatem, ſpecioſo quodam titulo ac ſplendore, inſtitutionis ſuæ primordia cepiſſe. Illa namque primò omnium magnificis Miſſarum pompis adeſſe, attendere; omnia precibus,& ſanctorum defunctorum invocationibus ordiri; adhæc caſtam & moderatam vitam agere, certis temporum intervallis ieiunia inſtituere,& largiter ſacrificia offerre coacta fuit.

6. Deo autem omnipotenti querela hæc facta cordi ſit: dulciſſimam noſtram patriã, & florentiſſimam juventutem ab hiſce verbi divini corruptoribus,& ipſorum veneno falſoq; dogmate in tantum infectam,& ſeductam eſſe: ut jam via veritatis, Jeſu Chriſto,derelicta,fictis hominum commentis, ne quidem ullo cœleſtis veritatis fũdamento, ac Domini mandato ſuffultis,ſalutem aſſequi ſatagant.

Quid enim omnipotenti magis moleſtũ eſſe poteſt, quàm,ſalutari merito dilecti ſui filij Jeſu Chriſti (quem ἀντίλυτρον, & reconciliationem humani generis in mundũ dedit: & acerbiſſimam in crucis patibulo mortem pati voluit]homines non acquieſcere? ſed ſibiipſis aliud reconciliationis ge-

inquinant,venti circũ agitant] venditãt,colunt,circũferunt,auro,argentoq;exornant?

Adhæc honorem officii mediationis, Chriſto ſoli debitum, ſanctis defunctis adſcribunt, & è beatis emortuis ſanctis Deos alienos, & vana efficiunt numina.

Etquid aliud commonefactionibus ſuis, & ad vitam moderatam adhortationibus quæſiverunt, quàm aliquem errori ſuo ſtabiliendo colorem, & patrocinium? quaſi homo ſuis viribus, & vitæ rigidioris obſervatione, cœlum, & æternæ vitæ beatitudinem, abſque Chriſti merito & ſatisfactione,adiſpici valeat. Ex quibus faciè deprehenditur, ipſum fundamentum ſuper quod turrim & totum ſuum ædificium extruere moliebantur; falſum & putridum,imò planè ruinoſum eſſe.

Hoc ſuum lethale, & pernicioſum animæ venenum dilectæ juventuti, ſub dulciſſimo mellis liquore ita inſtillârunt: ut illud, proh dolor, non perſenſerit; ſed ei potiùs totum inſederit, & ita inveteraverit; ut ſine ſingulari Dei gratia [cujus manus nunquam præcluſa eſt] difficulter auxilium, conſilium, & remedium malo huic inveniri queat: atque hac ratione multi cùm hoc temporali, tum illo æterno exitio, ab ejusmodi occultis impoſtoribus involvantur, & implicentur.

7. Cùm igitur ex divini verbi corruptione nihil aliud, quàm Idololatriæ ſcelus,cui reliqua omnis vitia adhæreſcunt, enaſcatur: attendite, quæſo, quos ſeductores iſti frivoli miſerandi juventuti, poſtquàm jam in ſtudiis ſuis aliquos fecit progreſſus, laqueos ponant, ut eam intra ſepta in obedientia & officio coërcere poſſint.

8. Quam primùm verſuti & callidi ingenij hominem deprehendunt, ſummis eum deprædicant laudibus: amplas ei & ſplendidas faciunt promiſſiones, ad magnos honores, prælaturas, dignitates,& annuorum proventuum ubertatem adiſpicendã. Hinc inſcia, & mundanarum rerum avidiſſima juventus, eos facilè voti ſui (ad ſuffugiendum egeſtatis onus] reddit compotes,petitioni annuit, & ſibi perſuaderi patitur; ut omnia juſta, quàm horrenda etiam, quàm inaudita, & planè tyrannica ſint,ac nominari poſſint, ipſo opere cum gaudio, & delectatione perficienda ſuſcipiant: ſicut hoc ipſum deinceps exemplis quibusdam fide dignis demonſtrabitur.

Hæc verſuta ingenia jurisjurandi fide ſibi, ſuisque primatibus arctiſſimè obſtringunt; quam ſi non facto ipſo ſanctiſſimè ſervent, in corporis & vitæ pericu-

examinare posſit, hunc ad vilem & miseram paganæ parochiæ functionem ablegant; ubi vix vel panem habet, quo corpus nutriat: sed, non secus ac ignavæ & rapaces volucres hrebis, & emortuis cadaverum ossibus pascuntur; sic ille defunctorum facultatibus, & recitatione ac demurmuratione precum, ac maledictarum aliquot missarum pro animabus defunctorum, victum sibi quæritare cogitur.

Et si quando ei de annuo victu, ac salario aliquid residui sit; miris id consiliis, & rationibus ad se derivant: sicque miserrimus ille, asinus illorum ac bajulus esse, & manere cogitur; nisi & planè à sibi commissa functione removeri, & victu suo privatus, in perpetuo metu fluctuare malit.

Ex his itaq; clarum & liquidum est; insatiabilem hanc sectam institutione sua nihil aliud quæsiviſſe, quàm ut ordo suus extollatur, ditetur, & adaugeatur.

9. Præterea è tali sua floridæ juventutis institutione ingens faciunt lucrum: siquidem non facilè quidquam gratis, sine precio, & mercede faciant. Primùm enim quasi per lucrum devinciunt & conciliant sibi animos parentum; qui summoperè gaudent, liberos suos non modò in omni studiorum genere benè institutos: sed etiam cotidie ad majora honorum fastigia evehendos esse; adeo, ut faciles ac propensi sint, Iesuitis splendida munera, vel ultimis suis voluntatibus adornandi: ita quidem, ut reliquis superstitibus liberis politicæ societati addictis exigua hæreditatis portio sæpe relinquatur. Ac si videant parentes quidem opulentiores, sed ad erogandum minùs propensos: juventutem miseram & imperitam æternæ salutis promissione (quæ tamen in eorum potestate haud quaquam sita est) tam vafrè circumveniunt; ut postea bona per hæreditatem accepta ad ipsos transferre oporteat; sicq; debita hæreditatis pars legitimis hæredibus subtracta insaturabili illi Iesuitarũ sectæ impendatur.

Notum etiam, & manifestum est, illos hoc medio in regno Gallicano magnam pecuniarum, & bonorum copiam sibi acquisiviſſe: imò etiam in Germania Natione, parentibus quibusdã honestatis amantibus, dulcissima sua pignora spe patriæ illorũ hæreditatis aliquando ad se attrahendæ, subripuisse, in peregrinas terras abduxisse. Atq; ita piissimi parentes & liberi non modò suis facultatibus, sed etiã liberorum, fratrum, & propinquorum optatâ præsentiâ, & con-versatione in summis suis angustiis; & extrema senectute privantur.

Quibus de causis etiam omnipotentem

scè in dilectos parentes vindicare; ac porrò etiam damna illis dare conaretur.

10. Præter hæc omnia, quando simpliciori juventæ persuaserunt, ordinem suum Iesuiticum omnium sanctissimum esse; in quo & Deo omnipotenti, & Ecclesiæ ipsius optimè placere ac servire possint; ac inde etiam caducâ in hac vita emunerationem expectare: hæc appendicis loco annectunt; his de causis magis impios & pernicioſos homines non inveniri; quàm eos; quos odioso nomine Lutheranos, & Calvinianos nuncupant. Quapropter juventutem extimulant, ut hoſce omnibus, quibus fieri posſiit, mediis ac modis, sive justis sive injustis, imò etiã falsò effictis calumnijs, veneno, cæde, igne, ferro, malisq; consiliis & machinationibus persequi collaborent: ut sic omnem apud vicinos principes, dominos, aliosq; invidiam, offensionem, & inclementiam, odio sinceræ nostræ religionis (quam Iesuitæ nugamentis suis hereseωs arguunt, & tanquã exitiosam damnant) accendant, ad impatientiam adigant, & tandem in extrema quæque pericula conjiciant.

11. Quisquis igitur in hoc illorum opere ac proposito, ad sustentandũ & propagandum Romanum Antichristum, dirigendo artifex est: & studium operamque suam omnium diligentissimè offert, ac confert: is eò plus laudis & gratiæ meretur. Qui verò stimulante conscientia, vel commiseratione erga proximũ, hoc idem facere recusat; vel virtute Dei ab intento & negotio suo retrahitur: illi nil, nisi mala quæq; persecutio, cõtumeliæ, ac probra imminent. Siquidem in rei veritate, magistri & impulsoris sui Satanæ naturam sequantur; qui jurata sibi mancipia, Magos & Ariolos, ad nocendum hominibus instigat; quod si non fecerint, verbera, & plagas infligit; ut magistrum suum probè agnoscere discant.

12. Ad summam: informant, docent, & instituunt juvenilem ætatem ad nihil aliud, quàm manifestam Idololatriæ turpitudinem. Hinc charitas erga proximum elangvit: hinc cædes, jurgia, & diffidentiæ malum apud Germanos originem traxit.

Quicunque ergò generosam juventutem in immaturâ sua ætate; & (ut sic dicam) imperitiâ seducit, ac tot, tantisq; scandalis onerat; illi quidem expediret, molam asinariam de collo ejus suspensam, ipsumque in profundum maris demersum esse.

13. Quocirca malum ad hoc antevertendum; charissimæ nostræ patriæ, ac ejus gubernatoribus maximè necessarium; & cò totis viribus contendendum est: ut verè

Gog, & Moloch immolemus; nosq; ipsos, & totam nostram posteritatem, intolerabili Papisticæ, & verè Antichristianæ servitutis jugo submittamus) in nos, inqvam, nostrumqve caput redundet; & tandem unâ cum illis cœcis Ducibus in profundissimã æternæ damnationis abyssũ præcipitemur.

14. Cùm igitur avidissimum hoc genus hominum vidisset, se institutione & doctrinâ suâ, qvâ studiosam adolescentiam imbuerat, & informârat, magnam apud universos aucupatum esse laudem, & gratiam; sicqve propositi suibona feciſſe initia: adeò, ut ab omnibus viri boni haberentur, & qvæ ipsi laudarent, laudanda; qvæ contra vituperarent, vituperanda censerentur: mox adolescentes disciplinæ suæ commissos Magnatibus obtulerunt; & pro diverso illorum in studiis profectu, merces suas in his literariæ mercaturæ nundinis, splendidè venales exposuerunt.

Hos primùm in Grammatophylacia; postea supremum Consiliarorum ordinem intruserunt. Cùmqve, ad naturam præceptoris sui, versutiæ ac Pharisaicæ hypocriseos pleni, multa simularent; ad hæc temperantem vitam viverent; insuper in cõsiliis dandis præ aliis eloqventes, singulari artificio res suas promtiùs & disertiùs, ac alii, proponere possent: non immeritò à Magnatibus aliis prælati; eisqve potiùs, qvàm reliqvis arcana commissa fuerunt. His mediis callidi Jesuitæ Principum, & Dominorum deliberationes ac consilia; judicia, item naturas, animos; sicut & opes annuosq; illorum proventus facilè percontari & explorare potuerunt; ac inde conjecturam face-
p. 1048. re; qvomodo ea omnia, qvæ ad Papistici Antichristianissimi propagationem facerent, in opus perducenda: & contra ea omnia, qvæ detrimentum eidem afferre possent, maturè vel dolo, vel vi removenda, & avertenda forent.

Hoc ut facilius obtinerent, magnum erat eis adjumentum prædicta illorum studiosa juventus, qvam à consiliis habebant, lethali suo illo veneno totam perfusam, atqve pollutam. Tam arcto enim fidei vinculo illis hæc obligata est; ut corporis, vitæ, honoris, bonæqve famæ jacturam & damnum pati malit: qvàm minimum etiam, ad Papatus nocumenta spectans permittere, multò minùs adjuvare.

Qvæ sic in Consiliis Principum & deliberationibus Rerumpubl. proponuntur, Jesuitas non latent: imò anteqvàm Senatus conveniat, suos jam de ferenda sententiâ instruerunt, qvid approbandum, qvid ptionem, aut ad minimum amotionem ab officio, & pristina dignitate, si Ecclesiastica persona sit, minitantur: sin Politica; vicinos Principes, ac Dominos, aut etiam ipsam Cæsaream Majestatem in ejus caput instigant: imò ad gravissimas persecutiones adigunt; qvemadmodum hoc pluribus exemplis demonstrandum, & planum faciendum esset.

16. ¶ Postqvàm igitur pedes suos tam in Curiam, qvàm in suggestum & scholas intulerunt; animadvertentes, se ferè pro Diis haberi, coli, & adorari; non potuerunt, non (& id qvidem ex singulari providentia & immutabili decreto DEI) lupinam suam immanitatem prodere; & rabiem suam sangvinariam; piorum persecutionem, ac propositam animo tyrannidem in apertum opus referre.

17. Et primùm qvidem horribilem illam Inqvisitionem (HISPANICAM nominant) excogitârunt, è qva in omnibus Christianismi provinciis ingentes, ac inauditæ persecutiones & cruentæ interneciones ortæ sunt: velut hoc ipsum tam in Gallia, qvàm inferiore Germaniâ, & locis vicinis; multò magis autem in Hispaniâ, & Italiâ, magno rigore, ipso facto & opere completum est: & inde tot locorum devastationes, sangvinis effusiones, diffidentia, negociationum & commerciorum abolitiones, & id genus infinita mala, qvibus, proh dolor, etiamnum hodie non omninò liberati sumus, profecta, & subsecutata sunt.

Expendatur animis historiæ priùs memoratæ: perspicietur tum, horribiliora tyrannidis specimina inter Christianos nunqvam edita fuisse: qvàm cùm Jesu-adversi potestatem suam, subdolè ac fraudulenter ad se raptam, exercuerunt.

Annón verum est, in Galliarum & Belgii ditionibus omnes eos; apud qvos vel Biblicum volumen lingvâ maternâ editum; vel alius qvispiam liber, Christianæ doctrinæ corruptelas detegens, domi suæ inventus & deprehensus fuerat; continuò durissimis vinculis constrictos, & vel ad conscientiæ suæ reclamandum adactos; vel si fortè renuerint, horribili cruciatu, igne, ferro, laqveo; confiscatis item bonis; uxore, ac liberis in exilium projectis, de vita ad mortem raptos, mactosqve fuisse?

18. Insuper Satanici illi, & sangvinarii carnifices, ne hoc qvidem exariati fuerunt; qvòd Magristratus permissu, miseros illos, insontes, & ad serviendum DEO ardentissimos homines, prædictis rationibus, sine judiciali processu, & qvæstione habita, ad-

nimirum Philippum regem Hiſpaniarum eò rompulerunt, ut ſuum unicum ſuperſtitem filium, qui ſuper Belgio, propter ſæviſſimam in eo exercitam tyrannidem ſingulari commiſeratione ducebatur, & intimè cendolebat: interficipatere ut.

Nec hoc etiã nefario facinore inſatiabilis eorum, & cruenta libido expleta ſait; verùm nec ipſi regi pepercurunt: cùm regia ejus majeſtas ex paterno, innato, & radicitus in hærente amoris affecta, ſuper filio ſuo neci tradendo, ingenti dolore, ac mœrore afficiebatur; judicium inde fecerunt, ipſum quoque patrem Lutheranæ, ut vocant, hæreſeos contagio infectum eſſe; regemq; eò pertraxerunt; ut venam ſibi in fronte incidi pateretur; quò hæreticus ille ſangvis hoc modo è regia ejus majeſtate, exſorberetur; nec ampliùs affiueret, & adaugeretur.

19. Non abſimili idem modo in Germaniâ, Imperatore quondam invictiſſimo Cæſare Ferdinando; lautatiſſ. recordationis, in ejus dilectiſſimum filium Maximilianum, tum Romanum Regem conſtituerant. Nam absque omni fuco veriſſimũ; ac proculdubio adhuc in Cæſareæ Majeſtatis Aula manifeſtum, & cognitum eſt; quòd poſt diſceſſum ex hac vitâ Cæſareæ qvondam Majeſtatis, honorificentiſſ. memoriæ Ferdinandi; ejuſdem chariſſimus filius Maximilianus, hæres, & electus Romanorum Imperator; in ſui domini patris, beatiſſ. record. relictis ſecretioribus literis, & monumentis epiſtolam invenerit. à quodam Ieſuita, nomine Petro Caniſio, ad ſuum dominum, patrem piiſſ. mem. datam; inqua inter alia, & hæc referantur, SE Caniſium certò exploratum habere, Maximilianum Filium, Lutheranis vel Auguſtanis Confeſſoribus ſeſe addicere, conſtituiſſe.

Quoniam igitur hoc modo Catholica Romana Eccleſia [quam vocat] in periculum; & magnũ detrimentum incidere Puſſit; ſuum eſſe conſilium; Cæſaream Majeſtatem matute imminenti huic malo remediũ parare; & vel filiam ſereriter in melius emendare, vel omninò è regni finib9 in exilium propulſare. Hæc modò memorata Epiſtola à Cæſare Maximiliano antè nominato Ieſuitæ præmonſtrata fuit: is ad propriæ manus ſubſcriptionem dignoſcendam ſeriò commonefactus; poſtea (præmiſſa quæſtione, quid is, qui inter patrem & filiũ, præſertim tantæ dignitatis perſonas, tanta diſſidia ſuſcidet, commerverit?) eidem prælecta.

Ex veriſſimâ hac hiſtorica naratione perſpicuũ eſt, niſi Deo omnipotens. Imperatorem Ferdinandum [qui pius, & devotus Romanus Catholicus fuit] ex hac lachryſuſcitari potuiſſe. Quæ omnia hoc ſolo fine facta ſunt; ut Pontifex Romanus regnũ, & tyrannidẽ ſuam eò latiùs extendere valeat. Quid dicendũ de inauditâ illa ſangvinis effuſione; quæ jã longo temporis ſpacio facta eſt, atq; etiãnũ hodie in regno Gallico ingraveſcit. Et hæc omnia quidẽ Ieſuitarũ inſtinctu; ut cœleſtis veritatis Confeſſoribus oppreſſis, pontificia Antichriſtiana abominatio eò magis propagaretur, confirmaretur & conſervaretur. Quis regem Henricum II. magis, ad Chriſtianorũ perſecutionẽ in ſuo regno ſuſcipiendã, ſolicitavit, quàm hi ipſi IESUITÆ, per Cardinales & Epiſcopos, quibus acceſſus ad regem & clementes ej9 aures parebant, factitârunt? Quid autẽ aliud inde conſecutũ, quàm manifeſta pœna, ultio, & textræ Dei potentia? adeò, ut in ſummis ſuis gaudiis, imò ſpe, quâ poſtero die libidinẽ ſuã in miſeris illis Jeſu Chriſti confeſſoribus (flammæ ſupplicio addictis] explere geſtiebat; improviſò capite colliſus, confractaq; haſtâ fronte læſus; incredibili dolore vitã fini erit ac interierit. Quis præclaræ indolis, & generoſi ſangvinis Regi Franciſco perſuaſit; ut crudele illud homicidiũ nocte, Anno 1560. Amboyſæ in Galliis perpetraret, quàm hi ipſi Ieſuitæ? Quid aliud conſecutũ, quàm manifeſta Dei pœna, ut nempe Leprâ, vel (quã Medici honeſtiore titulo dignantur] Elephantiaſi corrept9, & in adoleſcentiæ ſuæ flore acutiſſimis aurium doloribus confectus, miſerè perierit. Quis alius, quàm Ieſuitæ, Regi Carolo ſuaſor fuit, ad immanem illam, tam inter barbaras gentes & Turcas, quàm inter Chriſtianos in auditam lanievam, cùm ipſius Admiralij, tum aliorum etiã innumerabilium Chriſtianorũ tam fœminei quàm maſculini ſexus, Anno 72. Pariſiis faciendã? Idcircò etiã pœnam omnipotentis non cuaſit; ſed ad memorabile omnis ſangvinariæ crudelitatis exemplum, proprio ſuo ſangvine ſuffocari, & perimi eum oportuit. Quis alius Guiſium inſtigavit; ut Regis Henrici III. ultime defuncti regale affectaret diadema, & ſemetipſum regem conſtitueret, quàm Pontificæ dignitatis patroni, ſicarii Ieſuitæ? Quid aliud inde conſecutũ, quàm quòd Rex juſtis rationibus permot9, ut ſeſuũq; regnũ trãquillũ reddere poſſet, Guiſiũ vivis eximi curavit? Quis ali9 auctor fuit, ut rex Henric9; qui tamen Romanæ Catholicæ religioni ſemper addictus fuerat, per monachum, nefandâ ſub proditione miſerabiliter cõfoderetur; quàm Ieſuitæ: cum raſâ ſeâ cohorte ipſis adhærente? Quis alius iam modò imperantem Regem Henricum. IV. ab omnipotente Deo mirabiliter &

cationemque deuit, illo plane infelici æternæ salutis promissione, si nefarium propositum feliciter & ex animi sententia succederet, adversus Dei verbum, humanasq; vires spopondit, quàm exudelis Iesuitarum progenies? Quoniam igitur hæc omnia luce clariora, & ab ipsis etiam Iesuitis negari, vel everti nequeunt: meritò è regno in exilium projecti, bona illis erepta; & in meliores versus scholarum, & Nosodochiorum, pauperumque ac infirmorum emolamentum, collata & destinata sunt. Quod etiam omnibus in aliis locis imitandum est, & pernicioſi corporum animarumque latrones amninò è Christianorum cœtu proscribendi, & extirpandi. Quòd præterea laudatissimum Uraniæ Principem, dominum Wilhelmum Comitem Nassanienſem, latronum instar, Delphis, in Hollandiâ militari cormento transfigi fecerint: ex Belgicis historiis & propriâ rei confessione patebit: qui postea quoque Ceisidutinis ejus filio Comiti Mauritio aliquoties & corporis & vitæ, latronis pariter more, insidias struxit, à quo etiam debitum suppliciũ, proditoribus ejusmodi ignum [Deo sit laus) sumtum est.

Silentio insuper prædereundum non est; quænàm, rapax hoc volucrum genus, diri vultures, exitioſi falcones, imò potius noctuæ, claram veritatis lucem suffigientes, latrocinia, cædes & sangvinis effusiones; ac persecutionem, à Deo ipso ordinati & ab omnibus statibus regni Portugalliæ electi regis Anthonij, susceperint. Necessitas igitur requirit, ignaris, & historiarum imperitioribus Germanis, hanc historiam fide dignam, distinctis sæpius temporum intervallis, & diversis linguis editam percensere. Quæ ita se habet: cùm Regnum Portugalliæ; excellens & opulenta regio; tam auro & argento, quàm negotiationibus & commerciis; cum primis verò spectatâ nobilitate, & virili robore fuerit insignis ita, quòd benè digna sit, ut, qualiorum damno ditescere, & Monarcha orbis esse cupiat; regnũ ad hoc occupãdum, nihil inausum, intentatumvè relinquat: cùm præterea iam dudum Rex Hiſpaniarum in regiam hanc ditionem & oculos & animum defixisset; id autem superstite Rege Sebastiano, ipso opere assequi non potuisset: tandem immoderati, vafri & subdoli Iesuitæ pium hunc Regem, quodam sanctitatis prætextu, ad Romanæ Ecclesiæ ædificationem, quam supra omne id, quod nominari potest, extollunt; fraudulenter; senioribus aulicis Consiliariis remotis; imperijque falcibus ad se, tanquam à Deo singulariter ad hoc ablegatus, attractis; auctoritateque quasi Prophetiſa & Apoſtolica ſibi

ad paginam progredatur, & in ea ipse, una cum præcipua laudatissimæ & Heroicæ suæ nobilitatis parte, occumbit. Post mortem dicti Regis, regni Portugalliæ proceres, unanimi consensu Anthonium ad Imperium elegerunt: Iesuitæ autem, qui excellentis, fructuoſi & opulenti hujus regni gubernandi desiderio flagrabant; vafricie suâ rem eò direxerunt, ut eum brevi post regno expulsum, ij, quorum in potestate portus erant, graviter persecuti fuerint.

Etiam si autem adhuc Insulæ aliquot & ditiones, imò etiam Franciscani ordinis Monachi, & alij complures, electi regis Anthonij partes defenderint: id tamen illi effecerunt, ut iam electus Rex in fugam se conjicere, ac variatis vestibus quadraginta milliarium spacia pedes conficere coactus fuerit. Licet verò tum satis causæ fuisset, hanc proditorum turbam, vel in profundum demergendi; vel à regno omninò arcendi: eos tamen suis tantùm ædibus conclusos fuisse, tum satis erat. Quid autem porrò Iesuitæ hi moliti sunt? Ut primùm occasio data est, portas suas noctu referârunt; & illarum loco suum Deum siligineum, & Mausim, ad incutiendũ populo terrorem, substituerunt, proruperunt & mira celeritate ac calliditate sua effecerunt, ut populus à suo legitimè electo rege desciscere; & Gallos, quorum supremus Mareschallus Stroza fuit, in fugam ageret. Et insuper (attendite, rogo: hoc enim ipsæ ipsorum historiæ contestantur) una quadam die, mandato quidem Regis Hiſpaniarum; sed dubio procul latronum horum Iesuitarum incitamentis, publicè carnificis manu percussos esse præcellentium Nationis dominorum, villæ Francæ, viginti octo: aliorum generis nobilitate præstantium, quinquaginta duo: ac inter cætera memoratur, eo ipso tẽpore varii generis Eccles. personas, cũ primis verò Franciscanos, quòd in electi regis favorem nonnulla fortè dixissent: ultra quingentos miserè occisos & trucidatos esse. Ex his videre est, hos nequam homines, & latronũ confœderatos, nemimini, si vel ullũ in desperandum sit lucrum, parcere, sed tã suæ propriæ religionis consortes, quàm alios, ad extremũ, imò ad necẽ usq; insectari, & obtrũcare.

22. Gloriantur superbi, inflati & ambitioſi Iesuitæ, pro suggestu, & æditis libris; & frequenter ac effusè gloriantur; se Barbaras Indiæ gentes ad Christianam religionem adduxisse: ibidemque simul stupenda miracula, apostolicis non absimilia, edidisse.

Quâ verè ratione, ac quibus mediis ignarî

um, Mauſim adorandum compulerunt: & ut in propriis ipſorum hiſtoriis percenſentur, viribus & adjumento Hiſpanici exercitus, ultra vicies centena millia innocentium hominum, in Indiâ occiderunt.

Qvando igitur hi afflictiſſimi homines, parentes, fratres, filios, & qvoscunq; alios ſangvine ſibi junctos in tantis vitæ periculis conſtitutos viderunt; ingenito qvodam naturæ horrore mortem reformidârunt; & ad conſulendum vitæ ſuæ, Chriſtianos ſe ſimulârunt. Qvæ verò intima eorum fuerit animi ſententia, omnipotenti DEO notum eſt. Illis etiam, qvi ſe Chriſtianorum more geſſerunt, non pepercerunt, ſed hinc inde in montanas auri, argentiq; fodinas detruſos, æra fodere coëgerunt: qvi verò nihil invenire, vel efferre potuerunt, cùm illis actum peſſimè fuit, adeò, ut mori, qvàm vivere maluiſſent. Mulieres autem omni rigore aſſiduis agriculturæ laboribus exercuerunt; & tantis oneribus obruerunt; ut multos fœpius abortus fecerint; aut licet interdum fœtus ſvaviſſimam hanc lucem aſpexerint, mox tamen eâ rurſus ſint privati: adeò, ut ibidem duodecim annorum ſpacio, nulli alii fermè homines, niſi militum & Jeſuitarum ſpurii inveniri potuerint.

In regione qvoq; Pervanâ, in foro, aliisqve publicis locis, domunculas ſibi exſtrui curaverunt, in qvibus ærumnoſos illos homines pilorum funibus: ignitis, ferreis, & acutis fibulis, ac id genus aliis carnificum, torturarumqve inſtrumentis immaniniſſimè cruciârunt, & torſerunt: hisqve artibus repoſitos illorum theſauros inveſtigârunt. His inauditis cruciatibus & tormẽtis multos eò pertraxerũt, ut priùs uxore liberisq; ante oculos ſuos, ne incrudelium horum latronum manus inciderent, miſerè trucidatis; laqveo ſibi ipſis mortem aſciverint.

Si qvando calamitoſos hoſce homines in aciem producunt; tanta famis neceſſitate eos premi patiuntur; ut ad neceſſariam vitæ conſervationem abjecta hoſtium cadavera dentibus invadere, ac eorum carnibus devoratis famem depellere cogantur. Adhæc miſerorum captivorum ingentes (ſuæ propriæ utilitatis aucupio) imò tantas numero copias in naves contruſas abduxerunt; ut commeatus non ſufficeret: ſed maximâ ex parte mediâ confectæ, & è navibus ad portum ejectæ: & cadavera in multis portubus horribiliter lacerata inventa fuerint. Hæc vera Apoſtolici eorum muneris indicia ſunt; ſiqvidem, qvo loco divinum verbum, & gratioſum fœdus Evangelii Chriſti annunciandum eſſet; illi tormentis, gladiis, rotis, laqveis, & patibulis uſi ſunt, & ita compellendo intrare fecerunt.

dos, & infirmos priſtinæ ſanitati reſtituerunt; pauperibus indigentiam pane fracto levârunt: cùm hi econtra ex ſanis ægrotos, ex opulentis pauperes, mendicos fecerint, & immiſericorditer vitâ ſpoliârint.

Hæc ſancta ſunt miracula Jeſuitis familiaria, vi nimirum, & coactione perturbatiſſimos homines in ſuam pertrahere ſententiam. Deponerem aliqvid; ſi cum nonnullis eorum prædictis rationibus tyrannicè ageretur; eos brevi temporis ſpacio omnes, cum primis ſi facultatibus ſuis non exuerentur, ad Auguſtanam Confeſſionem calculo ſuo approbandam & amplectendam, adductum iri.

23. Hanc inauditam tyrannidem etiam in Chriſtianorum commnnione affectârunt: qvando REGI Hiſpaniarum falſis ſuis doctrinis, & hypocritico ſuæ ſanctitatis prætextu perſvaſerunt: ut regia majeſtas ipſius inauditum illum navigiorum & inuſitatæ claſſis apparatũ, qvi aliqvoties millies decies centenis millibus auri conſtiterat, adordinari; & in Angliam contra laudatiſſimam illam Reginam emitti, atqve deduci curaverit: hoc fine ac propoſito, ut non ſolum eos, qvi à Pontificii abominatione ſucceſſionem fecerant; verùm etiam alios omnes, ſummi & infimi ordinis homines poteſtati & Imperio Romani Pontificis ſubjugaret: nemini ne qvidem infantibus in cunabulis parſurus.

Omnipotens autem mirabili ſuo conſilio hanc eorum intentionem miraculosè ad ſuum ipſorum interitum & everſionem deflexit: eosqve (veluti Pharaonem in mari rubro) ſuffocari permiſit: nihilominùs tamen indurati & ſangvinolenti illi carnifices hoc exemplo nec deterriti, nec in melius emendati fuerunt: ſed conceptum animo furorem in Chriſtianiſſimam Reginam indies magis, magisq; effundere ſunt conati. Qvoties veneno illam enecare ſtuduerunt? qvoties crudelibus ſuis concionibus ad Reginam perſeqvendã, & regali diademate ſpoliandã, potentiſſ. Angliæ Dominos (qvorum capita adhuc hodie in Ponde Lãdano conſpicua ſunt) incitârunt? Ex qvibus ſimiliter ſangvinarius eorum animus, & immaniſſima voluntas; pervitiſſimumq; adverſus Chriſtianam Eccleſiam propoſitum, ſolummodò ad Papalis dominii amplificationẽ, & Antichriſtianæ abominationis propagationẽ directũ, animadvertitur.

24. In Poloniæ qvoqve, ac Sveciæ ſeſe regnum inſinuârunt. Qvid verò aliud ibidẽ patrârunt, & effecerunt; qvàm cruentas occiſiones, ſtatuum regni diſſidia, diffidentiã & mala qvæqve, ad perniciem & everſionẽ terrarum, populorumq; illius loci ſpectan-

vertendum, conjunctis viribus, pernicioſi hi Lupi, immanes Tigrides, Chriſtianæ religionis everſores, à vera ſalvificaq; fide ſeducentes; perturbatores itē civilis concordiæ, ac politicæ pacis; imò iræ divinæ, temporaliū & æternarum pœnarum, authores profligati, & in his regionibus haudquaquam tolerati fuiſſent. Ex his autem perſpicuum, & liquidum eſt, Deum omnipotentem juſto ſuo judicio; ob ſummam noſtrā ingratitudinem, & cœleſtis verbi deſpectū, detrimentoſam hanc Ieſuitarum ſectam in ſuam hæreditatem & vineam, tanquam pernicioſos vaſtatores apros: intromittere, iisq; ad eam vaſtandam, irruptionē permittere. Nā hæc quidem, unâ ex parte, ingēti noſtræ ſecuritate adſcribenda ſunt, nimirū, quòd patefactæ divinū voluntati non obtemperavimus; ſed ad hæc plures & varii generis idololatricas ceremonias, & ſuperſtitioſas actiones in noſtris Eccleſiis toleravimus: nec eas ad divini verbi præſcriptum abrogavimus. Inſuper etiam vitā noſtrā ad ſacra ſcripturæ normam & Dei voluntatem non conformavimus; multò minùs fraternum amorem erga nos invicem demonſtravimus.

Altera ex parte cauſa calamitatis hujus ea eſt, quòd poſtquàm Deus iis, qui Eccleſiaſtici audiunt, voluntatem ſuam, & quàm longè à Chriſtianæ fidei veritate, per verum illum Antichriſtum, Papam Romanum abducti ſint, in verbo ſuo anunciavit: ipſi tamen, adverſus conſcientiam ſuam, & verbo Dei convicti, eidem non obſequuntur: nec doctrinam, nec vitam emendant, nec ad revelatam Dei voluntatem, meliores reddūtur. Quoniam igitur omnipotens Deus, ejusmodi cæcitatem denſis tenebrarum nebulis ſemper punire ſolitus eſt: hanc cæcam, pervicacem, & malitioſam ſectam, ut indies magis magisque ad exitium, opinione citius imminens, roboretur, exoriri paſſus eſt.

26. Quamuis igitur Ieſuitæ perverſum ſuum propoſitum in Germanica Natione, tyrannide ac latrociniis ſuis, quemadmodum in aliis regionibus, ut ſuprà demonſtratum eſt, hactenus perſecuti non ſunt: eam tamē jam præparationem adhibuerunt, ut non laborioſa ſit opus ſuffitione, ad inextinguibile aliquod è parva ſcintilla incendium omnis diſcordiæ, & inde ortæ ſangvinolentæ occiſionis, citiſſimè inflammandum.

27. Omnibus etiam notum eſt, clementiſſimum Deum, poſtquàm voluntatem ſuam laudatiſſimæ Germaniæ Nationi revelavit, pacificè convenerint; neutri parti conceſſū eſſe, alteram, cujuscunq; [ex duabus permiſſis] religionis ſit, verbis vel factis offendere, contumeliisvé aut probris ullā propter religionem exhibere moleſtiam. Hinc, Deo Laus, ab eo tempore quo laudatiſſimi Cæſares, Carolus Quintus; Ferdinandus Primus, & Maximilianus ſecundus regnārunt, optata pax, tranquillitas, fides, & concordia in inclyta Germanorum Natione conſervata; omne mali & incommodi genus averſum, & generoſa Germani ſangvinis indoles omni incolumitate, divina benedictione, omnibus ex partibus adaucta fuit, & cumulata.

28. Quamprimùm autem pernicioſi, callidi, & verſuti nebulones, omnipotenti Deo, & dilecti ejus filio Jeſu Chriſto Salvatori noſtro adverſi, in hanc noſtram quietam, & dilectam patriam pedē ſuum fixerunt; ſtatim illorum cum adventu optata illius temporis felicitas mutata eſt, ut omnis in Germania fides ſublata, & contrà aliud nil niſi animorū & voluntatum diſſenſiones, & ſuſpiciones introductæ ſint & plantatæ adeò, ut etiam laudabilis ille de religione pacificatio in ſuſpicionem adducta ſita, & à Ieſuitis prætenſum, neminem ad hanc ſervandam obligatum eſſe: ſiquidē Romano Pontifici, ac ejus decretis, quæ æquē ac verbum Dei facienda tradiderit, nec opere, nec ſermone ſit adverſandum. Inſuper hæreticis [quo nomine Auguſtanæ Confeſſione addictos inſigniunt] ad fidē datā præſtandam, neminem obſtrictum eſſe; ſed contrà licitum, eam aliquandiu, usq; ad bonā aliquam oblatam occaſionem ſervare; deinde verò mutare; in pontificis, aſſeclarumq; ejo plena poteſtate ſitum eſſe. Hoc eorum propoſitum Romani pontificis Aſſentatoribus acceptum, & pergratum fuit: præſertim cùm iam longo temporis ſpacio in pace, ac tranquillitate conſtituti, à nullo vicinorū quidquam damni, & impedimenti in ſuis ditionibus, ſubditis, proventibus, & alijs rebus accepiſſent; atq; ita poſt levem rerum ſuarum jacturam aliquando factam; vel potiùs fidelem de imminente periculo avertendo monitionē, ſibi egregiè opibus undiq; corraſis proſpexiſſent: ſplendida palatia extruxiſſent annuisq; reditibus adauctis, & magno rerum cumulo congeſto, innumerabiles theſauros collegiſſent. Sic Magnates ac boni iſti domini per hoſce diſertos, callidos, Satanicos artifices, ſibi multa perſuaderi paſſi ſunt; illi autem criſtas ſuas in altum rurſum erexerunt.

pulerunt. Unde plures boni viri, aut à verbi divini auditione repulsi, aut magno sustentationis suæ dispendio, cum uxoribus, liberisque in exilium sunt missi.

Notum insuper est, multos honestos viros, fideliter, & benè de Republicâ meritos, patriæ salutem quærentes, & omni vitæ turpitudini summè infensos, è senatu, & justiciis rejectos fuisse.

30. Hisce etiam impij Iesuitæ non acquieverunt, sed domino suo insusurârunt, ut una cum vicinis, sub quorum magistratu, falsò sibi sumtam Ecclesiasticam jurisdictionẽ & Chrisma (sic enim meritò, ac rectè nuncupant) collaturas, & collegia habuerant, illud sinistrâ quadam opinione arreptum ius & dominatum, secundum Dei verbũ ab Ecclesiastico ordine prorsũ alienũ (sicut hæc iã dudũ in imperialibus recessibus. utrarumq; partium consensu, sublata & abrogata fuerant) quasi postiliminiò revocaret; & primùm quidem excommunicationem: deinde inquisitionem, quæq; sequuntur eam, cædes, obtruncationes, & parricidia, quæ omnia Politicæ à Deo ipso ordinatæ gubernationi ferro punienda demandata sunt.

Quâ intempestivâ susceptione vicinorum Magnatum animi non leviter concitati, sed tandem etiam in tantum ergo se invicem exacerbati fuerunt, ut inde omnis generis odij & diffidentiæ orta mala, indies magis, magisque radices egerint: & proh dolor, adhuc dum in pluribus locis, non sine ingenti periculo, & imminentibus detrimentis, longiùs serpant, indiesque augeantur.

31. Nec his etiã hactenus exsatiati fuerunt, sed summum Magistratum eò adduxerunt; ut iis, qui ductu Spiritus sancti, divini verbi mandato, & transactionis in negotio religionis salutariter factæ permissu (ad quam omnes imperij status sanctè servandã semetinvicẽ jurisjurandi fide obstrinxerunt) Augustanæ Confessioni, & incorruptæ Christianæ religioni se addicere vellẽt: omni vi, & ingente persecutione adito præcluderetur.

Quid igitur, & quantum calamitatum, miseriarum, & perniciei tam animæ, quàm corporis, illa inæqualitate in patria nostra exoriri posset; iam, proh dolor, initia vidimus, & peiora subfinem expectanda sunt.

32. Utque portò omnes discordias p& fensiones etiam ad majorem ordinum Imperalium animorum acerbitatem accenderent; nec in se quicquã desiderari paterentur: Iesuitæ apud Papam caput suum hoc effeceunt, ut professionem fidei [quam notissima nihil ad aliud, quàm omnis discordiæ propagationẽ conducit] approbârit; & ad eã prædicta ratione sequẽdã se obligârit.

33. Ac præter id, quòd ad varij generis horrendas abominationes [quas apostata Antichristianus Papa, per tyrannicas illorũ machinationes Christianis obtrusit] corporali juramento sese devinciunt: hoc insuper ei adiecerunt, quòd obstricti esse debeant, cum nemine sinceræ religioni [quã ipsi, licet verissimè hæretici, hæreticam, aut Lutheranam appellitant) adhærente ullum habere commercium; imò neq; cum eis vel cibum, vel potum capere; verùm potius, si eos exploratos habeant, quàmprimùm ad magistratum deferre; eosque ad necem usque persequendi ansam præbere, teneantur.

Hac fidei professione, præcellentes, summi & inferioris status homines, honestatis amantes, à collegiis, (quæ majores ipsorum constituerant, dotârant, & tunc regni Germanici cives omnia onera sustinere coacti fuerant, hisque de caussis fructibus, & usu eorũ privari nequiverant) excluduntur: idq; regnum, terra, incolæq;, omnesq; aliæ prærogativæ, & honestiora officia solis Antichristianis assignantur, & tribuuntur.

In pontificiis urbibus eò rem perduxerunt, ut ne quidem ullus sinceræ religionis cultor in senatum cooptetur, aut honestiis muneribus [nisi procuratoribus, eorumq; negotiationibus ac commertiis damno, & impedimento sint] præficiatur. Cui etiam servando, consules senatumq; juramento adstringi, aut ab officio removeri, oportet.

Quid hinc aliud expectari potest; quàm (si vi, & rigore præstiti jurisjurãdi hæc exequenda forent) immanissimæ occisiones; ac inde propinquorum hisce offensorũ ultiones? sicq; gladij nunquam in vaginas reconderentur: sed evaginati, singulis horis in manibus ad mutuas cædes essent tenẽdi.

34. Quid dicendum de maxima illorũ avaritia, & habendi cupiditate; quæsitisq; variè compendiis, quibus in omnibus terrarum partib9 ineffabiles nummorũ, opumq; copias, & acervos congesserunt? Et apparet quidem, eos mirandis fraudibus, & occultis eam ad rem artibus uti.

Nam principiò (uti suprà sub initium. in ortus & adventus eorum expositione declaratum est) pios & indigentes, qui neque bona, neque laborum suorum compensationem petant, se simulârunt: postea verò omnia necessaria, imò superflua. ab iis, quorum sub potestate erant, popposcerunt: donec fixum in patriam pedem intulerunt; & tandem domino suo, cui

nachorum cœnobia occuparunt, illis omninò in exilium profligatis?

Annón in optimis & fertilissimis regionibus, urbibus, & aliis magnificis locis consederunt; ibidemque bona undique venalia coëmerunt?

Annón Iesuitæ miseris, & afflictis hominibus auricularem suam Confessionem persuaserunt; quo medio omnia arcana explorârunt: & quæ ex marito ipso tyrannica sua inquisitione cognoscere nequiverant; ex minimis ejus servis & ancillis expiscari: sicque maiorem eis multum irrogare; & fornicosos suos acervos ditare, augereque potuerunt. Omnibus ex hac vita discedentibus, tanquam præ aliis maximè pijs, adesse voluerunt; ut ab opulentioribus in Testamentis etiam inter hæredes relati, suum inde quæstum facere possent. Sicut etiam illis ad suam, petitionem, à quadam magnæ auctoritatis persona, effœtus asinus, quem tamen non repudiaverunt, in extremo mortis agone, legatus est.

Si Episcopatus etiam, prælaturæ, aut aliorum munerum electio, & optio contingit; aut alia functio Ecclesiastica, ad ordinarium pertinens, in Pontificis mensem incidit: callidis suis consilijs inde suam quoque portionem auferunt; ut ita Romanas illas Cortisanicas, diu multumque notas pensiones accipiant: sicque indigenti mercenario vix necessarius corporis victus relinquatur, nisi corvorum escis, missis puto, pro animabus defunctorum factis, pascatur. Itaque præcipui proventus ad eos redundant, quibus facultates suas indies magno incremento, amplificare annituntur.

Constat etiam, & liquidum est; quantoperè Academiis, jam olim ab Imperatorib9 Regibusque privilegiis ornatis, dignitates suas, jura, annuos per insidias subtrahere molitisint. Hinc graves judiciariæ actiones, & processus Parisijs exorti sunt: & in Germania, nisi propositum ipsorum interversũ, & ab illis ipsis minùs consultum judicatum fuisset, eadem machinati ausi fuissent,

In omnibus Abbatiis, Prælaturis, & Ecclesiasticis dignitatibus ac ordinibus, suum quoque quæstũ consequuntur; quemadmodum apes fucis in alvearia sua mel & alimenta comportant: ipsi autem ne ulli quidem, nisi triplicis spe lucri, frigidum vini, vel cervisiæ haustum præberent.

Ceterùm hi avari homines præter technas suprà detectas, aliam quandam, qua dignitate, ac opibus præstantiorum bona sibi pararent, hoc modo excogitârunt. vinculorũ angustias conjectos: & leves ob causas, de vita ad mortem, tanquam hæreticos, ferro, laqueo, & igne condemnatos; ac insuper, cum uxoris, liberorumque detrimento ac pernicie, bona confiscata, & rasæ Pontificis cohorti tradita fuisse.

Quando igitur sua hac tyrannide miseram, seductamq; plebem eò pertraxerunt, ut etiã in minimis rebus ac verbis, omnem de religione suspicionem evitare studeat, nec de scelerată eorum vitâ; & pernicioså doctrina quisquam conqueri ausit: jam præda ori eorum voraci erepta est.

Ut verò non minùs, quàm antè, crumenã suam replere, & lucrum captare possint; ex hæretis præstigiatores fecerunt: & locupletem, opibusq; abundantiorem nacti hominem, de religione levissimè suspectum, eum accusant; quòd à Diabolo fascinatus divitias illas; ejusdem adiumento, sibi acquisiverit; nec aliud quicquam meditetur, quàm ut proximo suo, adversis motis tempestatib9, venenatis pecudũ occisionibus idq; gen9 aliis veneficis artib9, detrimentũ afferat.

Sic autẽ hujus de aliquo conceptæ suspicionis causæ investigentur, respõdent, eos ab aliis mulieribus (quæ quidem incredilibus cruciatuum tormentis, superstitiosorum hominum instinctu, ad earum etiam confessionem adiguntur, quæ in mentem eis nunquam venerant] nominatos esse.

Hoc nudè & simpliter, vel ab audacibus vetulis; vel iis, qui se forsan Satanæ [mendaciorũ spiritui, ab initio mendaci, & humani generis hosti] mancipârunt, enunciato: sine ulla porrò quæstione habita, indicatos illos vinculis cõstringunt; constrictos sine more carnificũ tormentis, & aliis inhumanis cruciatibus subiiciunt, & eò adigunt, ut ad maiores tormentorum dolores effugiendos, se veneficos, omniaque illa accusantium dicta vera esse, confiteantur. Quo peracto, sine ullo legitimo processu igne cremantur, bona eorum confiscantur, & maiori ex parte Iesuitis addicuntur. Ac insatiabiles illi Iesuitæ quibusdã in locis, ubi vivebant, à Magistratu obtinuerunt; ut potior pars mulctarum, deliquentibus subditis irrogatarũ, ipsis impetrata fuerit; quã in tẽplorũ & domuũ suarũ ædificationẽ ac usũ convertunt.

Deteriores igitur sunt Pharisaicis Iudæis; qui cõscientiâ stimulati, triginta argenteos, Iudæ proditori traditos, in sacros Deo usus, & eleemosynas impendere voluerunt: hi autem multaticia tali pecuniâ, templa domosq; ædificant; & crebris subditorum delectantur transgressionib9; ut tantùm opes

postolus Johannes in sua Apocalypsi cap. 9. testatur; quòd ex abysso inferni ascendant. ut soli humano generi non fructibus noceant. Qua de causa à spiritu sancto Abaddon in Hebræo; & Apollyon in Græco, Germanis perditores, nominantur.

Observetur, quæso; quot, & quàm magnificia ædificia in Germaniâ, omnia miro splendore & apparatu, imò munitis potiùs arcibus, quàm scholis accommodata, in præcipuis urbibus, & Ducatibus extruxerunt. Et sanè magnoperè verendum est, ne temporis successu, in illis cuniculos & occultos in urbes [neminem enim præter suâ familiâ, & ministros sibi juratos, in ædes suas intro mittunt] parent aditus: quibus facilè numerosum satis exercitũ (si modò ullo per Pontificios istis locis susciperetur transitus] recipere; cives noctu, interdiúne obruere, & eius loci dominatum sic adipisci possent.

Quamobrem meritò civitates his de causis prudenter sibi prospiciant, caveantque; ne illis ulla quidquam ædificandi, copia & potestas fiat; nisi priùs à quibusdam ad hoc officii genus deputatis, quid ædificatu necessarium, accurratè cognitum, & oculatâ inspectione exploratum fuerit; nec plus materiæ quàm præsens structuræ necessitas flagitet, illorum curæ, ac fidei committatur. Callidi. n. sunt, ad omne nequitiæ genus faciles & proclives; sibique modò latrociniis, tyrannide, ac rapinis victum comparare laborant.

Principiò quidem, quando in optima regna, & præcipuè Germaniam penetrârunt, nihil aliud ore simulârunt, quàm divitias se non appetere; sed omnia gratuitò ad Dei gloriam, Ecclesiæ incrementum, & Christianismi propagationẽ dirigere velle: verùm Philippica Anthonij Arnoldi attendatur; quæ, Iesuitas, triginta annorum spacio post suum ortum & adventum, annuos sibi reditus in Gallijs, ultra bis centena millia librarum comparasse, testatur. Quid arbitrandum est, quantum in Germanica natione, ubi, ut antea delibavimus, nobilissima loca, et fertilissimas regiones occupârunt, undique multa emerunt, & astutis suis artibus ad se attraxerunt; annuorum proventuum sint consecuti?

Et fide bona relatum est; eorum opes, & facultates adeò accrevisse; ut in Pontificis & Ligæ ejus emolumentum, decem millia instructissimorum ad pugnam militum, foris continuè in armis alere possint. Proindeque meritò talis, tam quàm detrimentosi homines sint ij, qui non sine summa contumelia in unicum & solum salvatorem nostrum, Dominum Jesum Christum, verum Deum ac hominem, propitiatorem nostrum, mediatorem & intercessorem coram Deo patri cœlesti, Iesuitas se nominant: omni mox severitate in lupos illos rapaces, simul & semel (quemadmodum iam in Anglia & Gallia, Deo gloria factum est) amovendos & arcendos, curam suam & studium conferrent.

Considerent, obsecro, & diligenter pia, inclyta Christique cultrix Germania consideret; quantorum hi homines, ex quo in Christiano cœtu tolerati sunt, & animæ & corporis malorum causæ extiterint?

Annòn verum est, dilectam veritatem verbi divini tantoperè ab illis esse obscuratam; ut ne quidem ullus Christianæ fidei articulus fictis eorum additamentis non corruptus fuerit: & ab iisdem sacra scriptura, antiqui Doctores & patres, vetustaque concilia, ad errorem sectæ suæ stabiliendum, falsò adducta & allegata?

Annòn pios illos & beatos, à Deo omnipotente ipso in hunc mundum ablegatos Concionatores, suis concionibus & divulgatis rhapsodiis, adversus agnitam veritatem, summis ignominiis prosciderunt; hæreseωs damnârunt, hisque rationibus miseram plebam, suâ Papæque Romani manifestâ Idololatriâ seductam, in illa cœcitate ad perpetuum exitium confirmarunt, & detinuerunt?

Annón verum; sanctissima Sacramenta in usus, ab authoris Christi Domini nostri institutione multùm diversos; imò potius abusus, pro arbitratu ipsorum, adhiberi?

Annnn verum est; quòd charissimæ juventuti viruleato suo dogmate infectæ, persuaserunt: ut plus de Pontifice Romano, quàm Christo sentiret; quod quidem venenum ætati juvenili sic radicitus in hæsit: ut quàm diu detestandi illi homines, de quibus duodecimus Psalmus dicit ac monet, hisce locis ferantur, haud illud eradicari possit?

Annón verum; quòd omnia dissidiorum incendia in tota Christianorum universitate inter magnates excitârint, & quotidie adhuc nutriant?

Annón verum; quòd latrocinia, & cædes hominibus, tam excelso, quàm humili loco constitutis, paraverint?

Annón verum; quòd in omnibus concionibus suis aliud nihil satagunt & urgent;

fortunis & bonis ſuis violenter exuant; & proſcribant?

Annón verum; qvòd nulli Magiſtratui, cui ſubſunt, jurisjurandi religione obſtricti ſint; ſed ſoli Romani Papæ, & Domino ſuo Regi Hiſpaniarum?

Annón verùm; qvòd per illos, eorumq; in Germania ſemper obtrantem Legatum & Nuncium; Germaniæ Principum & Dominorum, aliorumqve ſecreta, & Pontifici, ad inſtitutum commodiùs perſeqvendum; & inexplebilem ſangvinis Chriſtiani ſitim reſtingvendam; proditione nefaria detegantur, & revelentur?

Annón verùm; qvòd Jeſuitis in ſummis illis Collegiis omnis ſit poteſtas: & in electionibus formam ac modum illis præſcribere conentur?

Annón verùm; qvòd inclytam Germaniæ Nobilitatem per illam fidei profeſſionem à Pontifice introductam, facultatum, & bonorum ad Collegia pertinentium uſufructu ſpolient; eaqve ad ſe temporis ſucceſſu transferre animum induxerint?

Annón verùm; qvòd hac ratione animi erga ſe invicem exacerbentur; & ob illam inæqvalitatem, ad bella, & id genus alia mala, in chariſſima noſtra patria feneſtra aperiatur?

Annón verum; qvòd Dominos contra ſubditos, & viciſſim ſubditos contra Dominos inſtigent, & ad diſcordiam concitent?

Annón verum; qvòd per eosdem adverſus pios, & intrepidos DEI confeſſores omnis generis fœdera illorum ſvaſu ſanciantur?

p.1255. Annón verùm; qvòd Romanus Pontifex jam ante qvingentos annos, regnante laudatiſſimæ recordationis Imperatore Carolo Magno; ac poſtea ſingulis annis ad præſentem usqve horam, in id ſolummodò animum intenderit; ut in omnibus regnis, præcipuè verò in celebratiſſimâ noſtrâ Germaniæ Natione, noſtros Imperatores & Principes, ſicut & non minùs aliarum regionum, terrarumqve Reges & Magnates, ſuo jugo, & deteſtando ſervitio ſubjicere ſit annixus?

Annón verum; etiam Imperatorem Carolum V. ſe non ſolùm Pontifici oppoſuiſſe; ſed eundem etiam Romæ oppugnâſſe, & urbem occupatam ſpoliâſſe; de qvibus rebus geſtis proprii ipſorum Hiſtoriographi; ut Platina, Cranzius, Mersburgenſis, Tritemius, Paulus Jovius, & Paulus Æmilius, omnes Pontificii, teſtantur?

Annón verùm; celeberrimum Germaniæ Regnum, ab eo, qvo Chriſtianam religionem dilectam noſtram patriam ſuo veneno, & apoſtaticâ doctrinâ, fraudibusqve tam turpiter (ut, proh dolor, jam nunc ante oculos eſt) polluerit?

Annón denique verùm; omnes, qvi locum illis conceſſerunt, & converſatione ſua eos dignati ſunt, neqviter ab iisdem deceptos, & miſerabiliter per inſidias circumventos eſſe: ac ipſos Jeſuitas tandem, Magiſtri ſui diaboli more, ſummo dedecore ac ludibrio, & graveolente fœtore receſſiſſe?

Qvæ cùm ita ſe veriſſimè habeant; qvid, qvæſo, inclytæ Germanicæ Nationi aliud imminet; qvàm pernicioſus hoſce & neqvam homines eundem proceſſum, qvo in Indiæ, Portugaliæ, Galliarum, & Britanniæ regnis uſi ſunt, adverſus nos qvoqve Germanos, jam modò multis partibus diſſidentes, obſervaturos: & temporis ſucceſſu reipſa perſecuturos eſſe.

Agitè ergò, Germani optimi, diutius in utramqve (qvod dicitur) aurem non dormiamus; ſed excuſſo veterno, oculos animumqve aperiamus; & vicinorum detrimento ac pernicie ſapere diſcamus; nec permittamus, ut noſtri vicini, imò poſteri, de cæcitate, ſurditate, ac imprudentia, qvâ malo huic maturè medicinam non paraverimus; juſtè conqveri poſſint.

Agitè, non concedamus, nobis exprobari, qvibus ex cauſis dilectam noſtram juventam, ab hiſce animarum latronibus adeò turpiter ſeduci conniveamus.

Agitè, non permittamus, nobis à DEO omnipotente collata beneficia, & divinæ ſuæ voluntatis patefactionem, per rapaces ejusmodi vultures, in DEUM blaſphemos & manifeſtos mendaciorum architectos, è cordibus noſtris, æternæ ſalutis diſpendio auferri.

Agitè, fraternæ charitatis, & Chriſtianæ patientiæ erga nos invicem non obliviſcamur; nec ab ea per iſtos incendiarios nos abalienari patiamur.

Agitè, non committamus; ut hi advenæ, imò terrarum faces, bona noſtra nobis eripiant, deprædentur, ac poſſideant.

Agitè, demonſtremus, laudatiſſimam Germanicam Nationem heroicam ſuam antiqvam virtutem & animum, ad libertatem & inclytam ſuam originem conſervandam, nondum abjeciſſe; ſed ut eam contra verum Antichriſtum, Papam Romanum, tueri poſſit, omni (qvo fieri poteſt) ſtudio & labore, imò corporis, vitæ, fortunarumq; periculo contendere.

Agitè ſeveriſſimum DEI omnipotentis mandatum, ſanctiſſimo Prophetæ Moſi,

agnoverunt, nos seducere moliuntur, ad necem usqve persequamur; ut nec corpora, nec animæ nostræ perdantur; & DOMINO nostro surripiantur.

Agitè non patiamur, Nationem nostram, his latronibus & omnis mali auctoribus, receptis ac intromissis, pro spelunca latronum reputari.

Si igitur, divinâ annuente gratiâ, ea nobis voluntas & animus esset, omnipotenti DEO, juxta verbi sui præscriptum, & revelatam immutabilem voluntatem, gloriam dare; vocationem ejus sequi; ad mandata ejus actiones nostras conformare, ac ita Christianam vitam verâ fide in Christum DOMINUM fixâ ducere: tum extra omnem dubitationis aleam positum, nos in bona pace, tranqvillè ac piè vitæ nostræ caducæ periodum absoluturos, & post hanc illius æternæ hæreditatem possessuros esse.

Si verò contrà adversa pars, à nostrorum omnium vel singulorum persecutione desistere, & ab immodico suo Idolatrico cultu abstinere nolit; nec hi impii Jesuitæ omninò amori fuerint: certum est, viventem DEUM (cui nihil magis adversum est, qvàm Idolomania, & spiritualis scortatio) hanc nostram oscitantiam & ingratitudinem, multiplicibus pœnis; comprimis infensissimo illo Christiani nominis hoste, Turcico Tyranno vindicaturum, & horribiliter puniturum esse.

Extrema igitur necessitas postulat, ut vero & pœnitenti corde ad DEUM, secundum voluntatem ejus, qvam in Propheta Esaia cap. 59. exposuit, peccata nostra confitendo, ab iisdem porrò abstinendo, & vitam inculpatam instituendo, nos convertamus; tum preces nostræ ad DEI aures penetrare, ac in conspectu ejus exaudiri, acceptariqve poterunt.

Ad extremum etiam pius & candidus lector non arbitretur, hæc antè memorata, singulari qvodam & improbo zelo allata esse: sed potiùs ad laudatam Germanicam Nationem præmonendam, ut, aliorum regnorum exemplo ante oculos posito, sapere & cavere disceret; ne per exitiosos illos homines, tam in illud perpetuum, qvàm hoc temporale exitium præcipitaretur; hæc omnia composita & instituta.

Jesuitis autem id meritò eò servire debebat; ut cùm animadvertant, toti Christiano cœtui sanguinaria sua, & avara consilia innotuisse: sponte, ad DEI gloriam, &
p.1056. Ecclesiæ utilitatem, à suâ crudelitate abstinerent; ut & ipsi & alii, periculis immunes, unâ nobiscum placidam, & qvietam vitam possent traducere.

lorum regni, cùm CHRISTO capite nostro esse, aç vivere qveant, toto corde precatur.

Id qvod altissima TRINITAS DEUS Pater, Filius, & Spiritus Sanctus clementer largiatur; AMEN.

Superstitio ex qvæstu. 1597.

REtulit N. N. qvidam fide dignus amicus, qvòd non procul à pago, Siessa major nuncupato, qvi Ulmensium ditionis est, & Geislingâ ejusdem Reipubl. oppido, milliare vulgare distat, ex Ducatu inclyto Wirtembergico in Ulmensium territorium & dynastiam iter facientibus, ad sinistram, in proximo colle, vetusta capella conspiciatur, nomine Hyberspach / ad nobilem qvemdam pontificium spectans: cui antiqvitus, præter alia pontificiæ religiositatis genera, hæc peculiaris superstitio, uti admodum ridicula, ita maximoperè piis auribus & animis penitus adversa, attributa sit.

Ea est, ut, qvi aliqvando illicitis flammis pellectus mœchatus esset, subligaculo præfatæ Capellæ oblato & immisso (qvæ subligacula in summo illius Capellæ pavimento sunt asservata; & superioribus annis cuidam viro fide digno satis magnus eorum fasciculus est visus: qvi etiam, qvò sibi hujus superstitionis irrefragabile testimonium supperet, unum ex istis pecuniâ redemit) in posterum à mœchationis malo prorsus liber existeret, neqve crimini huic nefando denuò foret obnoxius.

Similiter & qvi impermissâ venere æstuaret, & de thori violatione periclitaretur, horum subligaculorum, in sæpius memoratam Capellam oblatorum, uno, suo pretio redemto, parte corporis convenienter cinctus uteretur, omne periculum malesvadi æstus Venerei effugeret, nec qvicqvam adversus conjugale vinculum admitteret. Imp. Rud. 2. Pp. Clem. 8.

S. G. S. 1597.

ILle, qvi nuper Catalogum testium veritatis Illyrici auxit, nomen suum non aliter, qvàm hisce tribus literis prodere voluit. Is Johannem 8. Papam Androgynum nominat, & librum magicum conscripsisse, dicit. Item Pontificiâ pompâ supra omnes se extulisse, Lotharioq; defuncto, filio sceptrum & coronam contulisse. Hæc referenda sunt ad dicta suprà parte 1. de Papissâ illa.

Iohannes VVilhelmus Stuckius in libr. Antiqvitatum convivalium. 1597.

MUndi immundissimi, & ad occasum

& religione ſemper ferè diſſentiant, conſpicimus tamen, in Cereris, Bacchi & Pluti cultu concordiſſimos eſſe. Imp. & Pp. V.S.

1597. *Thomæ Sigfridt Vaticinium.*

FOrtuna Chriſtianorum eſt eadem, qvæ Judæorum; qvos Deus Ethnicorum Tyrannorum frenis in via retinuit, ſubqve diſciplinam coërcuit, qvemadmodum & nos jam à Turcis, & Tartaris domamur: utinam tantùm non impœnitentes nos aliqvando ab iisdem, qvemadmodum pervicaces Judæi qvondam in captivitatem fuerunt abrepti, ab hoſtibus gentilibus obruamur, & captivi abducamur. Id qvod auguror omninò metuendum, ac de nobis futurum eſſe. Imp. Rud. 2. Pp. Clem. 8.

1597. *Andreas Angelus de Mirabilibus Mundi.*

QVemadmodum DEUS ſummus mundi arbiter, ſuos undiqvaqve tueri & protegere poteſt, & ex omnibus malis ſalvos reddere: ſic & eos, qvi peccatis eum offendunt, plectere novit, ut omnes mirentur mortales. Et hoc eſſe verum, ſeqventia teſtantur exempla in Marchia viſa.

Primùm enim referunt hiſtoriæ Schopperorum Magdeburgi, anno Domini 1203. poſt reparatam à Chriſto ſalutem, in feriis Pentecoſtes, cùm Paſtor Eccleſiæ Oſſema-
1057. rianæ prope Stendelam vetuſtæ Marchiæ ruſticis ſuis luſiſſet cythara, fulmine ex DEI permiſſu ipſi dextram (qvæ plectrum tenebat) fuiſſe abſciſſam & ademtam: & cum eo adhuc alios 24. homines ictu tonitrui interiiſſe. Hoc referendum eſt ad præceptum tertium: Memento, diem Sabbathi ſanctifices.

Anno 1525. 26. Decembris, ipſo S. Stephani die, Monachus qvidam pro concione publica Coloniæ ad fluvium Spree D. Paulum Apoſtolum arguebat mendacii: at DEUS viciſſim eum ſic corripuit & animadvertit, ut illicò adhuc in ſuggeſtu conſtitutus, impiam efflaverit animam, & repentina deperierit morte. Hæc ad primum & ſecundum Decalogi præceptum ſpectant. Imper. & Papa ut ſuprà.

Idem. Anno 1551, in feriis ſanctæ Pentecoſtes, cùm plebecula in qvodam pago non longè à Witſtock convivaretur ex cereviſia, & qvædam fœmina horrendas inciperet evomere in DEUM blaſphemias, protinus illam adoritur Satanas, in conſpectu omnium, & abripit hinc per fores, ac ſubducit in auras, ex qvo omnis populus ingenti fuit perculſus horrore & metu. Nonnulli tamen ex virorum & mulierum grege ex diaboli manibus in rus decidit ipſa, & mortua inventa fuit. Ad ſecundum mandatum hoc refertur.

Idem. Anno Domini 1593. infenſiſſimus humani generis hoſtis, ſatanas omnem vim exporrexit ſuam, & Fridebergi in nova Marchia, non procul à finibus Poloniæ, plures qvàm centum homines obſedit, & miſerè vexavit, qvi omnes clamitârunt & qveritati ſunt: Janum Conſulem ejus loci, & ipſius conjugem hujus ipſis eſſe mali cauſam. Et hanc qvoqve ob rem iſte conſul cum uxore ſua aliqvandiu Cuſtrini in cuſtodiam compingebantur, deniqve tamen iterum libertati reſtituti fuerunt.

Idem mali diabolus etiam ſubſecuto anno 1594. Spandavii ſtruxit, ubi etiam ultra qvadraginta homines occupavit, qvorum multos adhuc hodie captos tenet. Primùm verò eos inſtar aucupis ineſcavit: projectis ob oculos eis variis næniis & rebus, qvas ſimulac qvis apprehendit à diabolo fuit protinus correptus. Qvæ autem miſeri illi ſe tunc expertos eſſe perhibuerint, ſilentio hic prætercunda putavi. Omitto etiam varia & monſtroſa hominum judicia de ejusmodi hominibus, & ſuo relinqvo ſingula loco & dignitati.

Hoc tamen dico, nusqvam hiſtoriarum ſimile extare exemplum: eodem in loco uno, & qvidem mediante qvarundam rerum inventione ac uſu, tantam hominum copiam una vice ſimul obſeſſam fuiſſe: niſi qvòd Wierus refert, in cœnobio qvodam Sanctarum virginum omnes Moniales, inventis & manducatis qvibusdam granis ſaccari, eodem modo à diabolo mente captas. DEUM in cœlis miſereat miſeriæ noſtræ & tribulationum: ipſe prohibeat à nobis hunc hoſtem, & omnes corporis & animæ ſalute, propter Filium ſuum JESUM CHRISTUM, beare dignetur. Amen.

Idem. Diem noviſſimum, qvo CHRISTUS JESUS redibit ſolenniter, ad judicandum vivos & mortuos, præ foribus eſſe, non ſolùm ſacra teſtantur oracula, qvorum monita & vaticinia pleraqve ſuum jam ſunt conſecuta effectum: ſed & experientia qvotidiana docet manifeſtò tot exemplis horribilium turbarum, tumultuum, bellorum hinc inde vaſtum terrarum orbem vaſtantium, item peſtium, calamitatum, & ſtupendorum miraculorum, portentorum, & monſtrorum. Qvanqvam verò & Satanas ſæpiuſculè pro ſua libidine ludat & divexet homines: tamen ejus peſſima facta qvilibet Chriſtianæ doctrinæ

(& meritò qvidem, ad admonendos pœnarum impios & securos; pios autem, qvorum proh dolor sunt pauciſſimi, consolandos: & certiſſimè DEUM vigilare, nec longè à nobis abſuturum) referre etiam, qvid Stralosunthæ, insigni emporiali qvadam Pomeraniæ urbe, Junii 16. die, anni 1597. acciderit.

Nam in aliqvibus hortis extra mœnia urbis pro porta Francica, de manè ex arboribus, herbis, floribus, graminibus & frondibus, & alibi pendebant guttæ sangvineæ: nec non & glebæ gramine carentes, erant sangvine tinctæ & rutilæ. Et ex eo sanè qvilibet conclusit, pluisse præterita nocte sangvinem, præsertim cùm & Piscatores, qvi eadem nocte aqvæ incubuerant laboribus, idem in suis navigiis & cassibus animadverterint & offenderint, & ejus rei signum manifestum dederint eorum vestes sangvine conspersæ. Idem testabantur & lapides, qvos illi ex aqvis in suis retibus elevâssent: habebant enim cruentarum notas guttarum.

Præcipuum verò indicium erat qvoddam operimentum lineum cervicalis, inventum in loco, ubi solent exponi linteа auræ & radiis solis, ut albescant, spectans ad alicujus incolæ uxorem. Hæc igitur cùm ex linteo sangvinolentas vellet eluere maculas, adhibito smigmate & aliis mediis: protinus maculæ cruentæ se dispersérunt in cruces, & qvo sæpius lavabantur cruciculæ, eò magis multiplicabantur, donec tredecim numero factæ sunt: qvarum qvælibet de nocte unum exæqvabat longitudine digitum: & tam nitidæ erant ac venustæ, ac
p.1058. si qvis summa industria & artificio eas pinxisset. Et tale hoc linteum qvibusvis, universo Senatui, & omnibus Ecclesiasticis ibidem contemplandum & ad numerandum cruces impertiebatur.

Abhinc brevi, post qvatriduum, die Junii vicesimo, qvidam Bibliopegus Stralosunthius, nomine Johannes Hermarius, ex vico, qvi dicitur Catenarum, ablegatur in qvendam pagum, interim offendit in via qvendam virum, longitudinem duorum virorum habentem, canum, nudipedem, coloris purpurei subfusci. Hunc ille conspicatus terrore perhorruit, & omninò consternatus obstupuit: & sacræ crucis signo se obmunivit. Ingens igitur ille vir tam alta & crassa, tonitru audire reputâsset, ad ipsum infit oratione, demulcens impotem animi sui placidiusculè, & sic inqviens. Noli timere, contra qvem te benedicendo munis, non sum ego.

Ex eo recollectis sensibus & animi viribus, ille denuò sustulit ea, qvæ ex hebedum dare illis mandatis: Redi, inqviebat, in urbem, & refer optimatibus, ut ab impiissima & execrabili ac inchristiana vita sua desistant, & valedicant vel tandem abominabili suæ avaritiæ, usuræ & carnificinæ pauperum: aliàs enim superba urbs 10. Augusti, qvi est Laurentii dies, omnis fumo fumabit, funditus extirpata.

Bibliopegus autem nuncium hoc referre renuens, secunda vice ab illo tam seriò, tantisqve minis admonitus fuit, qvòd nisi oppidò jussa facesseret, non habiturus esset portionem in regno cœlorum. Ideoqve descendens in se altiùs, & sagaciori expendens arduitatem negotii & salutis suæ trutina, reversus domum, illicò omnia horrore & timore pleuus, & Senatui Ecclesiasticis urbis significabit.

Ante hæc, tempore verno, non longè à Weela in Misnia, tanta aqvarum vis desuper se ex nubibus in terram effudit, ut ex illa inundatione septuaginta sex homines, exceptis pecoribus & infantibus, perierint suffocati: inæstimabile qvoqve damnum acciderit multis ædificiis, agris, & rebus aliis.

Item in Aprili in Hispaniis, Bourgeis inauditum qvoddam monstrum protulit mundus, qvod ex multorum ad varios scriptis illic & Venetiis certò constat literis. Ibi enim vacca qvædam duos vivos & integros omninò homines, masculum & fœminam, enixa est in lucem: qvibus & Archiepiscopus aliqvamdiu sacrum baptisma negabat, rei novitate, qvid faciendum esset, dubius; cùm simile exemplum neqve viderit aut audierit ipse, neqve de tali scripserit alio tempore qvisqvam: sed de hoc Legati Pontificii facultatem & permissum præstolabatur.

Hæc igitur & similia signa ac miracula, qvare his annis DEUS nobis ob oculos posuerit, jam pridem disputare non placuit: sed hisce nostrum tractatum concludemus, & ultima ornabimus coronide, sperantes: qvod in prologo dictum, hunc animum nostrum pium & candidum omnibus Christianis optimè probari, & laborem nostrum gratum fore, eosqve ista monita meditaturos pia mente. Adveni igitur, ô DOMINE JESU CHRISTE, citò, veni citò, Amen. Hæc Andr. Angelus.

Portentosum. 1598.

IN Hollandia procellosis ventorum turbinibus agitatum hoc anno, mense Februario, mare ejecit in littus grande cete: qvod loco movere, imò nec levare qvidem leviter poterant centum viri: longitudinis erat 60. pedum: altitudinis 30. ritu tanto

maximi diſploſi ſonitus audiretur ; qvod non levis momenti portentum eſſe poteſt Ordinibus Belgicis, ſi animadvertere volent. Nigrin. in ſupplem. ad Rebvvicium.

1598. ## *Lucas Antonius Reſta, Epiſcopus Andrienſis.*

HIc conſcripſit formulam generalis viſitationis Eccleſiarum, Monaſteriorum, piorumqve locorum & perſonarum, qvam pœnitet emiſſe & perlegiſſe : cùm enim conſiderarem ſcripta Matth. cap. 23. (Væ vobis Scribæ & Phariſæi hypocritæ, qvi mundatis, qvod deforis eſt calicis & paropſidis : intus autem pleni eſtis rapina & immunditia : Phariſæe cæce, munda priùs, qvod intus eſt calicis & paropſidis, ut fiat id, qvod deforis eſt, mundum. Item. Væ vobis Scribæ & Phariſæi hypocritæ, qvia ſimilis eſtis ſepulchris dealbatis, qvæ à foris patent hominibus ſpecioſa, intus verò plena ſunt oſſibus mortuorum, & omni ſpurcitia : ſic & vos à foris qvidem peretis hominibus juſti : intus autem pleni eſtis hypocriſi & iniqvitate, &c.) vidi, me operam & oleum perdidiſſe.

Unum tamen notandum maximè reperi, qvod ipſemet fatetur Reſta, multis in locis factum fuiſſe, qvòd clerici ſine aliqva lueri ſpe (juxta prophetiam Mich. cap. 3. Sacerdotes in mercede docebant, & in pecunia divinabant) ſacra adminiſtrare noluerint.

p. 19. * Hæc eſt imago Pyramidis, Chaſteliani Jeſuitarum impulſu perpetrati in Regem parricidii memoriæ ergò, poſitæ in dirutarum ædium illius Chaſtelii area Pariſiis, cui Gallica aureis literis inſculpta ſunt verba ſententiæ (illius, qvæ Latino ſermone paulò ſuperiùs, fol. ſcil. 1018. ex Arnaldi Philippica in Jeſuitas reos recitata eſt, & hoc anno 1598. cum hac monumenti ejus effigie, ſeqventibusqve carminibus & epigraphis denuò excuſa Lutetiæ, par Jean le Clete, rue S. Jean Letran, à la Salemandre avec privilege du Roy) latæ in Jeſuitas à Parlamento regio, qvibus rei criminis læſæ Majeſtatis, corruptores juventutis, perturbatores pacis publicæ, & inimici Regis atqve boni publici, convicti, judicari, & eò extra regnum ejecti fuerunt.

D. O. M.

PRo ſalute Henrici IV. clementiſſimi ac fortiſſimi Regis, qvem nefandus parricida (perniciоſiſſimæ factionis hæreſi peſtifera imbutus, qvæ nuper abominandis ter retuſo, violare auſus eſt ; Ordo ampliſſimi (ut vel terror pœnæ conatus tam nefarii, ſimul & præſentiſſimi in optimum Principem ac regnum, cujus ſalus in ejus ſalute poſita eſt, divini favoris apud poſteros memoria extaret) monſtro illo admiſſis eqvis membratim diſcerpto, & flammis ultricibus conſumto, ædes etiam, unde prodierat, heîc ſitas, funditus everti, & in earum locum, hoc ſalutis omnium ac gloriæ ſignum erigi decrevit. 4. Non. Jan. Anno X. cIↃ. IↃ. XCV.

Qvod ſacrum votumq; ſit memoriæ perennitati, longævitati, ſalutiqve maximi, Fortiſſimi & Clementiſſimi Principis Henrici IV. Galliæ & Navarræ Regis Chriſtianiſſimi.

AUdi viator, ſive ſis extraneus,
Sive incola urbis, qvoi Paris nomen dedit.
Hic alta qvæ ſto Pyramis, domus fui
Caſtella, ſed qvam deruendam funditus
Frequens ſenatus crimen ultus cenſuit.
Huc me redegit tandem herilis filius,
Malis magiſtris uſus, & ſchola impia.
Sotericum, heu, nomen uſurpantibus;
Inceſtus, & mox parricida in Principem,
Qvi nuper urbem perditam ſervaverat :
Et qvi favente ſæpè victor numine,
Deflexit ictum audaculi ſicarii,
Punctusq; tantùm eſt dentium ſepto tenus.
Abi viator, plura me vetat loqvi
Noſtræ ſtupendum Civitatis dedecus.

In Pyramidem eandem.

QVæ trahit à puro ſua nomina Pyramis igne,
Ardua barbaricas olim decoraverat urbes,
Nunc decori non eſt, ſed criminis ara piatrix :
Omnia nam flammis pariter purgantur, & undis.
Hic tamen eſſe pius monimentum inſigne Senatus
Principis incolumis ſtatuit, qvo ſoſpite, caſum
Nec metuet pietas, nec Res grave publica damnum.

EX S. C.

HEic domus immani qvondam fuit hoſpita monſtro.
Crux ubi nunc celſum tollit in aſtra caput.
Sanciit in miſeros pœnam hanc ſacer Ordo Penates ;
Regibus, ut ſcires, ſanctius eſſe nihil.

D. O. M. S.

hanc urbem, & reliqvias regni hujus penè omnes recepisset; ac deniq; felicitate ejus, intestinorum Franciæ nominis hostium furorem provocante, Johannes Petri Fr. Castellus, ab illis submissus, sacrum Regis caput cultro petere ausus esset, præsentiore temeritate, qvàm feliciore sceleris successu: ob eam rem, ex amplissimis Ordinis consulto, vindicato perduellione, diruta Petri Castelli domo (in qva Johannes ejus Fr. in expiabile nefas designatum patri communicaverat) in area æqvata hoc perenne monumentum erectum est, in memoriam ejus diei, in qvo seculi felicitas (inter vota & metus urbis) liberatorem regni, fundatoremq; publicæ qvietis, à temeratoris infando cœpto; regni autem hujus opes attritas ab extremo interitu vindicavit; pulso præterea tota Gallia hominum genere novæ ac maleficæ superstitionis, qvi Remp. turbabant, qvorum instinctu piacularis adolescens dirum facinus instituerat.

S. P. Q. P.

EXtinctori pestiferæ factionis Hispanicæ, incolumitate ejus & vindicta parricidii læti, Majestatiqve ejus devotissimo.

Duplex potestas ista fatorum fuit,
Gallis saluti qvod foret, Gallis dare:
Servare Gallis, qvod dedissent, optimum.

Memorabilia.

p. 1061. 1598.

HOc tempore pervenit ad manus meas ex Justini Gobleri, Viri docti, Rectoris olim scholæ Trevirensis, Bibliotheca liber manuscriptus, seqventi titulo: Promissiones & prædictiones, per Spiritum sanctum in sacris literis traditæ omnes, omnium seculorum, ab exordio creaturæ ad finem usqve, atqve etiam ad renovationem rerum, qvod est regnum DEI, authore sancto qvodam, qvi vixit ante nongentos annos.

Habet is liber impleta jam multa, sed etiam plurima adhuc implenda, mira, & suspicienda, qvorum utinam tantùm qvædam referre liceret, sed brevitas non patitur, unum tantùm adscribam, qvod super verbis in Apocalypsi de Romana urbe scribit.

Reddite ei, sicut & ipsa reddidit vobis: in poculo qvo miscuit, miscete ei duplum; & in qvantum se clarificavit, & potestatis habuit, in tantum date ei cruciatus & luctus, qvia dicit: sedeo Regina, & vidua non sum, nec luctum visura sum. Ideoqve una hora plagæ ejus supervenient, mors, tur, qvæ temporalis est. Utiqve nomen est blasphemiæ, cùm mortales Reges in ea dicuntur Divi, eisqve supplices dicunt, numini vestro, altaribus vestris, perennitati vestræ, &c. qvæ vanitas, non veritas tradidit, ut qvæ execrabilia sunt. Hæ enim æterno DEO debentur.

Sanè in Sacris sacrilegis, & mollibus tunc Sacerdotibus, ad fornicationem idololatriæ omnes gentes invitans, seipsam in subditis contaminavit. De qvibus sacer insonat Psalmus: Perdidisti omnes, qvi fornicantur abs te. Veruntamen qvia sunt in ea cives supernæ patriæ Hierusalem, qvi dicunt, mihi autem adjungi DEO bonum est, dicitur eis: Exi de ea populus meus, ne particeps sis delictorum ejus, & ne perstringaris plagis ejus. Exeunt enim hi, qvi non fastus ejus, sed per humilem viam CHRISTUM seqvuntur, qvi non rapinam, sed misericordiam diligunt, qvi pacem & sanctificationem custodiunt, sine qva nemo poterit videre DEUM, qvi gemunt & dolent ob iniqvitates, qvæ fiunt in medio eorum, nec sunt jugum ducentes cum infidelibus.

Hos etiam DOMINUS in Evangelio suo exhortatus alloqvio, dicens inter cætera: Beati mites, qvia ipsi possidebunt terram: Beati misericordes, qvia ipsi misericordiam consequentur: Beati pacifici, qvia ipsi filii DEI vocabuntur: Beati lugentes, qvia ipsi consolabuntur. Beati, qvi persecutionem patiuntur propter justitiam, qvoniam ipsorum est regnum cœlorum. Testatur id & Paulus, dicens: Tantùm qvi modò tenet, teneat, donec de medio fiat, & tunc revelabitur iniqvus, qvem DOMINUS JESUS interficiet Spiritu oris sui, & evacuabit in illuminatione præsentiæ suæ. Hæc ille. Vidi qvoq; librum hunc impressum ab Henrico Petri Basileæ anno 1538.

Thomas Stapletonus. 1598

HIc Professor Lovanienſis, in libro de admiranda magnitudine Romanæ Ecclesiæ sic scribit: Romanæ Ecclesiæ principatus à DEO ortum & principium habet, ab eo suscitatum; potestas ejus, potestas divina, cœlestis, claves regni cœlorum sortita: potestas æterna, qvæ non auferetur: & cujus Regnum non corrumpitur. Regnum hoc omnium seculorum est, & dominatio ejus perpetuò durabit, est enim à Christo, &c.

Hugo Trimperg. 159

ſtatuum, & imprimis Eccleſiaſticum vehementer deplorat. Titulus libri eſt Reu ins Land. Extat apud Nobiles de Zillhart.

Raphaël Eglinus Iconius.

1599 EDidit hic tractatum cum titulo ſeqventi: prophetia halicutica, nova, & admiranda, ad Danielis & ſacræ Apocalypſeos calculum chronographicum, divina ope nunc primùm in lucem productum: qva totius Eccleſiæ militantis ſtatus, notis & characteribus ternorum piſcium maritimorum, ad latera ſtupendo prodigio inſignitorum, præmonſtratur.

Et infrà: At tertium Decembris, anno 1596. cùm fortè ad publicum conventum itaremus, exhibita nobis fuit à præcipuo hujus Eccleſiæ miniſtro figura qvædam piſcis marini, lupo lacuſtri non abſimilis; qvem alii Xyphiam, alii Cabelah eſſe putârunt, variis notis hieroglyphicis & Arithmetico-Geometricis inſigniti, capti Grypſvvaldæ à Martino Hauſatel cive, eo anno, 22. Maji; cujus deformationem duce Matthia, perlatam paulò antè Conſtantiam; eam ipſam videlicet urbem, ubi inſignes duo illi martyres DEI, Johannes Huſs, & Hieronymus Pragenſis, Anno Chriſti 1415. cremati ſunt.

Eam figuram Archidux à fratre Imper. Imperator à civitate Grypſ. habuiſſe dicebatur. Cœtu dimiſſo, cùm primùm domum repetii, cœpi reqvirere haleces Ierauciuriani inter ſcrinia librorum &c. Reliqva (ſunt enim prolixa) ut & ipſas piſcium imagines ac characteres, vide apud authorem, impreſſum Tiguri anno 1598.

Auguſtinus Brunnius Annæmontanus.

SCripſit hic librum, qvem nominavit Triadem Electoralem: ibi refert inter alia, Joachimum Brandeburgicum 2. contra Turcas, Imperatori adduxiſſe exercitum auxiliarem 1100. eqvitum, & peditum 4000. ac cùm iter ingreſſus fuiſſet, gallos vix ante biduum natos læta acclamatione totum diem ceciniſſe.

Finit Centenarius Decimus-Sextus.

Ag. 30. ante Christum.		PRIMI IMPERATORES,				
		Notabit hic Lector, nos in Imp. & Pontificum vitis in fine centenariorum, Onuphrijtin ipso contextu verò & marginalibus, Funcelj calculum ut plurimum insecutos fuisse.				
47	1	C. Julius Cæsar	4	2	15	
30	2	C. Julius Cæsar Octavianus Augusti.	43	11	18	
Post Christum.						
10	3	Ti: Julius Cæs. August. German.	22	6	26	
33	4	C. Julius Cæs. August. German.	3	10	9	
41	5	Tib: Claudius Cæs. Aug. German.	13	8	20	
56	6	Nero Claudius Cæs. Aug. German.	13	9	28	
69	7	Ser. Sulpitius Galba Cæs. Aug.	0	7	7	
70	8	M. Salvius Otho Cæs. Aug.	0	3	5	
70	9	A. Vitellius German. August.	0	8	5	
71	10	Cæs. T. Flavius Vespasianus August.	9	6	0	
81	11	Titus Cæs. Vespasianus August.	2	2	10	
83	12	Cæs. T. Flavius Domitian. Aug. Germ.	15	0	6	
98	13	Coccelus Nerva Cæs. Aug.	1	4	9	
99	14	Cæs. Ulpius Nerva Trajanus, optimus August. Germ. Dacicus, Parth.	19	6	15	
		PONTIFICES.				
44	1	Simon Petrus Cephas Apostolus.	24	7	12	
67	2	Linus Volaterranus Thuscus.	11	3	12	
68	3	Clemens Romanus.	9	4	26	
77	4	Clemus Romanus.	6	3	3	
84	5	Anacletus Athenienſis Græcus.	12	2	10	
96	6	Evaristus Bethlehemites Syrus Græcus.	13	3	0	
		CONCILIA.				
48	1	Hierosolymitanum.	Epiſ	Seſſ.	Cā.	

Ag. 31.

ORDINES.

REpetit natus Christus in mundo sectas primarias tres, quæ ante ejus nativitatem annos circiter 330. sub Joanne Hircano Simonis filio emerserunt, & confirmatæ sunt. Vestitum habuerunt ab aliis sacerdotibus & Levitis alienum. PHARISAEI erant inter eos facilè præcipui: interpretabantur sacras literas. Unde & nomen, expositor & doctor, accepisse volunt. Alii eos à Pha-

rasim divisione dictos putant, eò quòd se ceteris sanctiores esse putarent. Hi etiam Hieronymus adversus Luciferianos, & in quæstionibus Hebraicis, eos à dissidio sic appellari dixit. Hi vestes longas gestabant: pitacia chartarum in fronte gerebant, & in sinistro brachio, quibus Decalogus inscriptus erat: quòd dixerat Dominus, Habebis quasi quid appensum inter oculos tuos, & in manu tuâ. Et hæc phylacteria dicebantur, quæ dilatabant, ut magis essent conspicua, quæque purpurea dicit fuisse Epiphanius. De doctrina eorum alibi dicitur: & Christus ipse eos luculenter describit Matth. 23. & 15. Mar. 5. & Joan. 11. Horum septem erant genera, ut habes in Judæorum Thalmud: & vide apud Andr. Osiandrum c. 15. Harmoniæ Evang. De his quoque vide Josephum lib. Antiq. 13. c. 23. In multis aliis, præcipuè tamen in eo Pontificibus nostris similes exiterunt, quòd Regibus infesti fuerunt, adeò ut eos etiam apertè impugnare non sint veriti. Joseph. lib. 17. c. 3. SADDUCÆI à Zaddikim justitia denominari voluerunt. De his vide Josephum lib. Antiq. 13. c. 9. de bello jud. lib. 2. c. 7. Matth. 22. Marci 12. Luc. 20. ESSÆI vel ESSENI ab Hebræo Assa, quòd salutem bonis hominum operibus acceptam ferant, non autem gratiæ Dei. De eis Philo de vita contemplativa Essæorum. Et Plinius lib. 5. cap. 17. Josephus de bello Jud. lib. 2. cap 7. Ibi eorum leges & instituta reperies. De quibus quoque Philo, Euseb. lib. 8. de præparatione Evangelica, & Chemnitius in Examine Trid. Concilii. NAZARÆI etiam tum fuerunt: sed jam dictis multò vetustiores. De voce hac habes Gen. c. 46. & Deut. c. 33. De eorum institutis & moribus, Numeri 6. per totum caput. Et apud Cyrillum & Procopium in lib. numerorum. Sed & RECHABITÆ, & PROPHETARUM filii multo tempore Christum antecesserunt. De illis habes in lib. 1. Paralip. c. 2. In Jeremia, c. 35. & apud Hieronymum in epist. ad Paulinum de institutione Monachi. De his verò, Sam. 10. 2. Reg. 2. & 6. 2. Reg. 4. 1. Sam. 10. 4. Regum 2. & apud Hieronymum in epist. ad Rusticum. De quibus omnibus etiam plura infrà Anno 341.

EUm ordinem hîc & postea sequemur: ut quidem excellentiores, eosque solùm qui sub hoc centenario floruerunt, annotare: reliquos qui allegantur, alio autem centenario vixerunt, ad universalem indicem reservare velimus.

Liber Baalam Divinatoris. Chalcidius Platonicus. Phlegon Trallianus. Chilius Higinus: qui poeticon Astronomicũ scripsit, quod extat. Marcus Manilius Astronomus. Quintus Curtius. Ti-
pag. 32 tus Livius. Patavinitatem ejus quam nos non gustamus, gustavit tamen Asinius Pollio: de quo infrà.

20. Lucius Feneſtella. Ovidius. Velleius Paterculus. Petrus Apostolus. Seneca. Philo Judæus.

40. Dionysius Areopagita. Persius. Juvenalis.

60. Pomponius Mela Hispanus de situ orbis. Valerius Maximus. Nicodemus. Magister in Israël descripsit gesta Christi: Hujus libri meminit Theodosius Magnus Imp. & ex hebraica translatum Hierusalem extare dicit. Seneca Tragicus. Columella de re rustica. Evax Rex Indiæ scripsit de virtutibus gemmarum ad Neronem. Manethon. Cornutus de ærumnis Herculis. Cato. Lucanus.

80. Musonius de optimo Principe. Asconius Pædianus. Solinus: cujus extat Polyhistor. C. Val. Flaccus Poëta: cujus extant libri Argonautici. Silius Italicus Poëta de bello Punico. Epictetus Philosophus. Statius. Frontinus scripsit libros stratagematum. Dion.

100. Abdias Babylonicus.

Pag. 38 Christi.	Num.	CENTENARII SECUNDI IMPERATORES.	Ann.	Mens.	Dies.
119	11	Cæsar Trajanus Hadrianus Augustus.	20	6	29
139	16	Cæsar T. Aelius Hadrianus Antonius Augustus Pius.	22	7	26
161	17	Marcus Aurelius Antoninus Augustus solus: cũ sequente.	19	0	11
161	18	L. Aelius Aurelius Verus Antoninus Augustus cum illo.	9	0	0
180	19	L. Aelius Aurelius Commodus Antoninus Pius Felix Augustus cum patre.	3	3	13
182		Solus.	12	8	15
194	20	P. Helvius Pertinax Augustus.	0	2	16
194	21	M. Didius Commodus Severus Julianus Augustus.	0	2	5
195	22	L. Septimius Severus Pius Pertinax Aug.	17	8	3
200	23	M. Aurelius Antoninus Pius Felix Augustus	13	0	9

Christi.	Num.	PONTIFICES.	Epi.	Sess.	Cõ.
109	7	Alexander Romanus.	7	1	19
117	8	Sixtus Romanus.	9	10	9
127	9	Telesphorus Græcus.	10	8	28
138	10	Hygeinus Athenienſis Græcus.	4	0	0
142	11	Pius Aquileiensis.	11	1	17
153	12	Annicetus Humiliensis Syrus.	9	8	24
165	13	Concordius Soter Fundanus.	7	11	11
171	14	Habundius Eleutherus Nicopolitanus Græcus.	15	0	13
186	15	Victor Afer.	18	1	28
198	16	Habundius Zephyrinus Romanus.	20	0	17

Christi.	Num.	CONCILIA.	Epi.	Sess.	Cõ.
144	2	Laodicense 1.			
187	3	Romanum 1.			
	4	Cæsareæ Palestinæ.	Palæstinis die		
	5	Galliarum,			
	6	Achaiæ.			
188	7	Ponti.			
	8	Asiæ.			
	9	Osdroenæ.			

ORDINES.

Hoc centenario nulli reperiuntur ordines, apud Historicos.

DOCTI VIRI.

Ignatius, Papias. Plinius secundus. Quadratus, Aristides,

Plutarchus, Serenus Granius, Arebaldus: Vechtanus: Doracus. 120

Caradocus: Phædius: vates Francici. 140
Galenus 130. annis vixisse legitur. Thalmud. Thalmud Hierosolymitanum & pag. 40
Babylonicum. R. Asse. R. Judas. Misna liber. R. Johanan. R. Samuel. Rabi Ribini. Mor. Suetonius.

Lucianus. Arrianus Historicus. Aulus Gellius. C. Ptolomæus. Pausanias. 160
Diogenes Laertius. Cornelius Tacitus, eques R. habet in latino sermone duriuscula quædam non imitanda: sed est grandis, audax, multumque in eo inest spiritus. Marmenas. Hermes Pastor. Athenæus Naucratita.

Justinus Martyr. Egesippus. Catæ 180
phrygũ Montani Priscillæ, & Maximillæ Vatum. Theophilus. Tatianus. Apollonius. Julius Pollux. Lucius Florus. Irenæus. Judas Chronographus. Clemens Alexandrinus.

Serapion. 200

CENTENARII TERTII IMPERATORES.

Chri.	Num.		An.	Men.	Di.
213	23	4. Aurelius Antonius, Felix Augustus solus.	6	2	5
219	24	M. Opelius Aurelianus Severus Macrinus Felix Aug.	1	1	28
220	25	M. Aurelius Antonius Pius Felix Aug.	3	9	4
224	26	M. Aurelius Severus Alexander Pius Felix Aug.	13	0	9
236	27	C. Julius Maximinus Germanicus Pius Felix Aug.	2	0	0
238	28	Cælius Balbinus & unà			
	29	M. Clodius Pupienus Maximus	1	0	0
239	30	M. Antonius Gordianus P. F. A.	6	0	0
246	31	M. Julius Philippus, & filius,			
	32	Philippus Cæsar Aug.	5	0	0
251	33	Gn. Messius Quinctus Trajanus Decius, & filius.			
	34	Decius Cæsar.	2	0	0
252	35	C. Vibius Trebonianus Gallus & C. Vibius Volusianus.	1	6	0
254	36	P. Aurelius Licinius Valerius Valesianus &			
	37	P. Aurelius Licinius Gallienus cum illo.	7	0	0
		Solus.	8		
270	38	M. Aurelius Fl. Claudius.	1	2	5
275	39	M. Aurelius Quintillus.	0	0	17
271	40	L. Domitius Aurelius Valerius Aurelianus.	4	11	7
276	41	M. Claudius Tacitus.	0	6	20
277	42	M. Aurelius Valerius Probus.	3	4	
94 283	43	M. Aurelius Carus Manlio Aurelianus.			

IMPERATORES.

Chri.	Num.		An.	Men.	Di.
284	44	M. Aurelius Carinus &			
	45	M. Aurelianus Numerianus.	1	0	0
285	46	C. Aurelius Valerius Diocletianus Jovius.	20	8	0
287	47	M. Aurelius Valerius Maximianus Herculius.			

PONTIFICES.

218	17	Domitius Callistus Romanus.	5	1	28
223	18	Urbanus Romanus.	7	7	1
231	19	Calphurnius Pontianus Romanus.	5	9	2
236	20	Anterus Græcus.	0	1	14
237	21	Fabius Fabianus Romanus.	14	0	28
251	22	Cornelius Castinus Romanus.	2	8	8
252		Novatianus Romanus Schismaticus.	6	0	0
253	23	Lucius Romanus.	1	3	13
255	24	Julius Stephanus Romanus.	2	3	25
257	25	Xystus 2. Junior Atheniensis Græcus.	1	10	23
260	26	Dionysius Monachus.	10	8	3
		Felix			
271	27	Felix Romanus,	4	1	0
275	28	Eutychianus Lunensis Thuscus.	8	6	4
283	29	Cajus Salonitanus Dalmata,	12	4	6
296	30	Marcellinus Romanus.	7	9	27

CONCILIA.

244	10	Philadelphicum.				
246	11	Alexandrinum.				
248	12	Africanum 1. & 2.				pag. 95
248	13					
248	14	Romanum 2. & 3.				
252	15					
	16	Antiochenum 1.				

Chri.	Num.	CONCIL.	Epis.	Sess.	Cā.
253	17	Romanum 4.			
	18	Carthaginense 1. & 2.			
	19	Iconiense Lycaoniæ,			
254	20	Synnadanum Phrygiæ.			
	21				
255	22	Africanum 3.			
264	23	Antiochenum 2.			
265	24	Romanum 5.			
270	25	Antiochenum 3.			

ORDINES.

NEc hoc Centenario Ordines ulli sunt: sed ut dictum est, in anno post Christum natum 341. modò sese offerent.

DOCTI VIRI.

Polycrates. Alexander Aphrod. Tertullianus. Cyprianus. L. Apuleius. 220.
Herodianus. Origenes. Hildegastus Vates. Ammonius Philosophus. Dion Cassius. Ulpianus I. C.
Modestinus, I. C. Methodius Græcus. pag. 96
Ælianus, Triphon Orig. auditor. Minutius. 240
Berillus. Antonius Eremita. Plotinus. Porphyrius. Julius Africanus. Novatianus. Anatholius. 260.
Pierius. Trebellius Pollio. Lampridius. Ael. Spartianus. Dionysius Halicarnassæus. Stobæus. 280.
Julius Capitolinus. 300.

CENTENARII QVARTI IMPERATORES.

pag. 128

Chri.	Nū.		An.	Men.	Di.
303	48	Fl. Valerius Constantius &			
	49	C. Galerius Valerius Maximianus.	1	10	8
307	50	Flavius Valerius Constantinus Maximus.	30	9	27
	51	Aurelius Maxentius.			
	52	C. Galerius Maximinus.			
	53	Licinius.			

337	54	Fl. Valerius Constantinus Junior, &	0	0	0
	55	Fl. Julius Constantinus Junior, &	25	5	5
	56	Fl. Valerius Constans unâ	10	0	0
			3	0	0
362	57	Fl. Claudius Julianus,	1	7	27
363	58	Fl. Jovianus.	0	7	22
365	59	Fl. Valentinianus,	11	8	22
365	60	Fl. Valens.	14	4	13
367	61	Fl. Gratianus,	8	2	28
376	62	Fl. Valentinianus Junior cum illo.	7	9	9
		Solus.	8	8	22
379	63	Fl. Theodosius Magnus.	16	0	2
383	64	Fl. Arcadius.	12	0	0
394	65	Fl. Honorius.	0	0	0

PONTIFICES.

304	31	Marcellus Romanus.	5	6	21
310	32	Eusebius Medicus Græcus.	1	7	27
311	33	Miltiades Afer.	3	2	0
314	34	Silvester Romanus.	21	0	4
336	35	Marcus Romanus.	0	8	22
336	36	Julius Romanus.	16	5	16

pag. 129

Chris.	Nu.	PONTIFICES.	Anno	Mens.	Dies
313	37	Liberius Romanus.	13	4	14
351		2. Felix 2. Junior Romanus.	10	3	11
366	38	Damasus Vinarensis Lusitanus Hispanus.	18	2	11
366		3. Ursicinus Romanus.		1	23
384	39	Siricius Romanus.	13	1	25
398	40	Anastasius Romanus.	3	0	21

CONCILIA.

			Sess.	Epis.	Ca.
303	26	Sinuessanum.			11
	27	Eliberinum in Hispania,			
	28	Romanum 6.			
313	29	Arelatense 1.			23
	30	Carthaginense 3.			
314	31	Arelatense 2.			
316	32	Ancyranum.			37
316	33	Neocæsarienſe.			14
325	34	Nicænum.			14
	35		318		34
333		Romanum 7. & 8.			
	36				
328	37	Romanum 9.			
	38	Tyrium.			
335	39	Hierosolymitanum.			
342	40	Romanum 10.			
345	41	Antiochenum 4.			
346	42	Colonienſe.			
347	43	Sardicenſe.			21
348	44	Hierosolymitanum 3.			
348	45	Alexandrinum.			
350	46	Syrmienſe.			12

pag. 130

Chris.	Nu.	CONCILIA.	Epis.	Sess.	Ca.
354	47	Mediolanense.			
359	48	Ariminense.			
359	49	Seleucianum.			
360	50	Constantinopolitanum.			
	51	Cæsarienſe 2.			
	52	Ponticum 2.			
361	53	Gangrense.			
362	54	Alexandrinum 2.			
	55	Nicænum 2.			
	56	Macedonianorum.			
	57	Majuminum.			
363	58	Antiochenum 8.			
	59	Alexandrinum 3.			
364	60	Laodicenum 2.			59
364	61	Illyricianum.			
	62	Lampsacenum.			
	63	Sicilianum.			
	64	Tarsense.			
365	65	Antiochenum 9.			
	66	Cariæ.			
	67	Tyanense.			
367	70	Pazense Phrygiæ.			
368	71	Romanum 11.			
37	72	Valentinum.			
	73	Constantinop. 2.	150		7
381	74	Aquileiense.			
	75	Romanum 12.			
382	76	Constantinop. 3.			
383	77	Constantinop. 4.			

pag. 131

Chris.	Nu.	CONCILIA.	Epis.	Sess.	Ca.
386	78	Angari Bithyniæ.			
394	79	Carthaginense 4.			22
	80	Carthaginense 5.			
	81	Tauninas.			
	82	Capuanum.			
397	83	Carthaginense 6. & 7.			
398	84				
	85	Carthaginense 8.			
400	86	Cyprium.			
	87	Alexandrinum 4.			20
	88	Toletanum.			

ORDINES.

Ordines quorum apud Historicos fit mentio post Christum natum sunt.

341. Ord. Thabenesiotarum.
366. Ord. Publiæ. Religiosæ fœminæ.
384. Ord. S. Basilij.
399. Ord. S. Augustini.

DOCTI VIRI.

Arnobius Afer. Miltiades Episc. Romanus. Lactantius, Eusebius Cæs. Jambilychus. Arrius. Spiridon. Juvencus. Athanasius. 310.

Palladius Monachus. Julius Firmicus Astronomus. Liberius Papa. Ammianus Marcellinus. Hilarius Pictavienſis. 340.

Vigilantius. Martinus Turonensis. Julianus Apostata. Eunomius Monachus. Damasus. Ambrosius. Vegetius de re militari. Ephrem Syrus. pag. 112. 360.

Aurelius Prudentius. Evagrius Monachus. Gregorius Nazianzenus. Hymnus Hieronymus. Tichonius Afer. Pachomius Monachus. Amphilochius. Epiphanius. Rufinus. Sisinnius. 310.

pag. 152.

Chri.	Nū.	CENTENARII QVINTI IMPERATORES.	Ann.	Mens.	Dies
402	66	Fl. Theodos. Junior, cum patre solus	6	2	15
			42	3	0
451	67	Fl. Marcianus	6	6	0
457	68	Fl. Leo.	17	0	0
474	69	Leo Junior, &			
474	70	Fl. Zeno Isauricus.	3		
		hic solus	15	0	0
475	71	Fl. Basiliscus.	1	6	0
492	72	Fl. Anastasius Dicorus	27	3	3

		PONTIFICES.			
401	41	Innocentius Albanus.	15	2	21
416	42	Zosimus Cæsarienſ: Cappadox Græcus.	3	4	7
419	43	Bonifacius Romanus.	3	9	20
420		4. Eulalius Romanus.	0	3	9
423	44	Celestinus Romanus.	8	5	3
432	45	Sixtus 3. Romanus.	7	11	9
440	46	Leo Magnus Romanus.	20	11	0
461	47	Hilarius Sardus.	6	3	10
467	48	Simplicius Tibertinus Latinus.	15	6	23
483	49	Felix 2. dictus 3. Junior Romanus.	8	11	17
492	50	Gelasius Afer.	4	8	19
496	51	Anastasius 2. Junior Romanus.	1	11	24
498	52	Callus Symmachus Sardus.	15	7	28
498		3. Laurentius Romanus.	1	0	0

pag. 153.		CONCILIA.	Epiſ.	Seſſ.	Cā.
	89				
	90				
402	91	Constantinop. 5.			
	92	Chalcedonense 1.			
	93	Milevitanum.			
403	94	Palæstinum.			30
	95	Constantinop. 6. & 7.			
	96	Costantinop. 8.			
408	97	Ephesinum.			
	98	Alexandrinum 5. & 6.			

Chri.	Nū.	CONCILIA.	Epiſ.	Seſſ.	Cā.
411	99	Carthaginense 9.			11
	100	Carthaginense 10.			
414	101	Gebarsusiense.			
415	102	Clrthense.			
417	103	Telense.			
418	104	Carthaginense 11.			10
422	105	Hipponense.			
430	106	Ephesinum 2.	200		
	107	Pamphiliacum.			
431	108	Romanum 13.			
	109	Antiochenum 10.			
433	110	Armeniacum.			
	111	Regiense.			
	112	Hierosolymitanum 4.			
439	113	Romanum 14. & 15.			
	114				
441	115	Arausicum 1.			
442	116	Vasense.			
441	117	Arausicum 2.			
444	118	Carpentoratense.			

121	Ephesinum 3.			
123	Berytium			
124	Romanum 16.			
125	Ephesinum 4.			
126	Constantinop. 11.			
127	Chalcedonense 2.	630		
128	Alexandrinum 7.			
129	Arelatense 3.			
130	Venetieum			
131	Thuronense			
132	Carthaginense, 12.			
133	Romanum 17. & 18.			
134	Epaunense			
135	Romanum 19.			
136	Constantinop. 12.			
137				
138	Romanum 20.			

Chri.	Nū.	CONCILIA.	Ann.	Mens.	Dies
491	139	Ravennas			
	140				
	141				
	142	Romanum 21. 22.			
	143	23. 24. 25. 26.			
	144				
	145				

ORDINES. pag. 155.

422. Ord. Paulæ Romanæ.
495. Ord. Canonissarum Regularium.
495. Ord. Canonicorum.

VIRI DOCTI.

Claudianus Poëta, Rabina & Rabasse. Vigilius. Chrysostomus. Innocentius Episcopus Roman. Isidorus. Orosius. Paulinus presbyter.

Eusebius Emisenus, Zosimus. Theodoretus. VVisigastaldus & Salagastus. Socrates & Sozomenus. Posidonius Afer. Julianus Toleti Episcopus. Theodorus Episcopus. Serenus. Jo. Cassianus Scytha. Cyrillus. Evodius Episcopus. Palladius Episcopus. Lepurius. Proba Falconia Romana mulier docta. Eudoxia Theod. Junioris Imp. uxor literata, 420.

Junilius. Engenius Chartag. Episcopus. Polychronius. Sulpitius Severus. 440.

Victorianus. Theodorus Lector. Prosper Aquitanus, Sabinianus Episcopus Massilienſis. 460.

Sydonius Apollinaris. Faustus Abbas. Hesychius Presbyter. Gelasius. Jo. Maxentius. Ennodius. Gennadius Episc. Constantinop. Simplicius Papa. Gennadius Massilienſis Eccl. Presbyter. Fulgen- 480.

pag. 179.

Chri.	Nu.	CENTENARII SEXTI	An.	Men.	Di.
		IMPERATORES.			
518	73	Fl. Anicius Justinus.	9	0	28
528	74	Fl. Anicius Justinianus.	38	8	13
566	75	Fl. Anicius Justinus Junior.	10	10	20
576	76	Tiber. Anicius Constantinus.	6	10	8
584	77	Ti. Fl. Mauricius.	19	3	12
		PONTIFICES.			
514	53	Cælius Hormisda Frusinas Campanus Latinus.	9	0	18
523	54	Joannes Thuicus.	2	9	16
526	55	Felix 3. dictus 4. Beneventanus Samnis.	4	2	18
530	56	Bonifacius 2 Junior Roman.	1	0	2
530		6. Dioscorus Romanus.	0	0	28
532	57	Joannes 2. Jun. Mercur. Rom.	2	4	6
534	58	Rusticus Agapetus Romanus.	0	11	19
535	59	Cælius Silverius Frusinas Hernicus Campanus Latinus sedit annum ab electione ordinatione.	1	0	7
			1	5	11
537	60	Vigilius Romanus à creatione à consecratione.	1 8	7	15
			13	1	28
556	61	Pelagius Romanus.	4	2	18
568	62	Joannes 3. Catellinus Romanus.	13	0	16
575	63	Benedictus Bonosus Romanus.	4	2	15
597	64	Pelagius 2. Junior Rom.	10	8	29
590	65	Gregorius M. Romanus Monachus.	14	0	0

Chri.	Nu.	CONCILIA.	Epi.	Ses.	Cá.
pag. 180.					
	146	Romanum 27. & 25.			
501	147				
502	148	Romanum 29.			71
503	149	Agathense			
507	150	Herdense			15
508	151	Valentinum 2.			6
Chri.	Nu.	CONCILIA.	Epi.	Ses.	Cá.
510	152	Sidonense.			
512	153	Romanum 30.			
512	154	Aurelianense.			21
	155	Heraclien'e.			
515	156	Romanum 31.			
516	157	Tarracinense.			10
	158	Cæsaraugustanum.			8
518	159	Constantinop. 13.			
519	160	Secundæ Syriæ.			
529	161	Toletanum.			5
	162				
531	163	Romanum			
	164	32. 33. 34.			
534	165	Constantinop. 14.			61
535	166	Aurelianense.			32
539	167	Aurelianense			37
541	168	Aruernense.			
549	169	Aurelianense.			
552	170	Aurelianense.			
553	171	Constantinop. 15.			
	172	Hopsuestenum.			
	173	Hierosolymitanum. 5.	16		
557	174	Parisiense.			8
558	175	Parisiense			
570	176	Turonense.			26
580	177	Gradense.			
582	178	Breniacense.			
	179	Cabilonense.			pag. 181.
583	180	Matisconense.			
584	181	Lugdunense.			21
587	182	Matisconense.			
589	183	Constantinop. 16.			20
590	184	Matisconense.			
	185	Lugdunense.			
591	185	Pictaviense.			
595	187	Toletanum.			
	188	Hispalense.			
596	189	Romanum 35.			
600	190	Metense.			

ORDINES.

530. Ord. Apostolicorum.
540. Ord. Benedictinorum.
540 Ord. Scholasticanarum Benedictinarū.
595. Ord. Gregorianorum.

DOCTI VIRI.

Symmachus. Gildas Albanius Britto. VVastaldus.

Hunibaldus. Hormisda. Procopius Cæsariensis. Jordanus Episcopus Gothorum. Marcellinus Comes. Cassiodorus. Boërius. Proclus: cujus commentarius in Platonem extat. Agathias. Tribonianus J. C. Suidas. 520 pag. 182

Theuesinus Helius Bardus Britto. Pelagius Episcopus Romanus. Brendanus. 540

Rentigernus Ebius Britto. Merlinus Caledonius Britto. 560

Gildas Badonicus. Gregorius Magnus Episcopus Romanus. Speculum Saxonicum. Mahumetes. 580

Gregorius Turonensis. 600

Chri.	Nu.	CENTENARII SEPTIMI.	An.	Mes.	Di.
		IMPERATORES.			
602	78	Fl. Phocas.	8	4	8
611	79	Fl. Heraclius.	30	1	0
613	80	Fl. Heraclius Constantino cum patre	28	1	0
		solus.	0	4	0
641	81	Fl. Heracleonas.	0	11	0

pag. 195.

669	83	Fl. Heraclius Constantinus V. Poganatus.	16	7	0
684	84	Fl. Heraclius Justinianus cum patre solus.	2	0	0
		& iterum post bellum, quo cecidit	10	5	0
697	85	Fl. Leontinus.	3	0	0
700	86	Fl. Tiberius abstmarus.	7	0	0

PONTIFICES.

604	66	Sabinianus Bleranus Thuscus.	0	5	19
607	67	Bonifacius 3. Romanus.	0	8	23
608	68	Bonifacius 4. Valerienſis Marſus.	6	8	12
613	69	Deus Dedit Romanus.	3	0	19
617	70	Bonifacius 5. Neapolitanus	1	10	0
622	71	Honorius Campanus.	12	11	7
637	72	Severinus Romanus.	1	2	4
639	73	Joannes 4. Dalmata.	1	9	18
640	74	Theodorus Hieroſolymita Græcus.	6	5	19
647	75	Martinus Tudertinus Thuſcus.	6	4	7
654	76	Eugenius Romanus.	2	9	22
657	77	Vitalianus Signinus Latinus	14	5	29

Pag. 193.

Chriſti	Num.	PONTIFICES.	Annis	Menſes	Dies
672	78	Adeodatus Rom. monachus.	4	2	16
676	79	Domnio, Donus vel Domnus Romanus.	2	5	10
679	80	Agatho Panormitanus Siculus monachus.	2	6	0
682	81	Leo 2. Junior Ardoneenſis Catinenſis Siculus.	0	10	19
684	82	Benedictus 2. Junior Romanus.	0	10	27
685	83	Joannes 5. Antiochenus Syrus.	1	0	9
686		7. Petrus Romanus.			
686		8. Theodorus.			
686	84	Cono Thrax.	0	11	0
		9. Theodorus presbyter.			
687		10. Paſchalis Archidiacon.			
687	85	Sergius Antiochenus Syrus.			
		Panormitanus Siculus.	13	8	23

CONCILIA.

			Epiſ.	Seſſ.	Cā.
601	191	Anglicanum.			
601	192	Romanum 36.			
609	193	Lucenſe.			
610	194	Romanum 37.			
	195	Bracarenſe.			10
612	196	Matiſconenſe.			
614	197	Antiſiodorenſe.			41
631	198	Toletanum.			74
634	199	Hiſpalenſe.			
636	200	Toletanum.			9
638	201	Hieroſolymitanum 6.			
639	202	Toletanum.			19
645	203	Romanum 38.			
	204				
645	205	Africana 3.			
	206				

Pag. 194.

647	207	Toletanum.			6
	208	Hiſpalenſe.			
650	209	Romanum 39.			
650	210	Toletanum.			
653	211	Cabiloneuſe.			18
	212	Toletanum.			
659	213	Toletanum.			17
664	214	Brittannicum.			7
673	215	Herudfordianum.			
	216	Toletanum.			
674	217	Bracarenſe.			
679	218	Adzuvifordianum.			
680	219	Romanum 40.			
680	220	Gallicanum.			
	221	Brittannicum Hediſeldenſe.			
	222	Conſtantinopolitanum 17	290		102
681	223	Toletanum.			13
683	224	Toletanum.			
685	225	Gallicanum.			
687	226	Niddenſe.			
700	227	Aquilenſe.			

ORDINES.

610. Ord. Gerundinenſium.
623. Ordines Turcorum. Vide apud Georgevviz, Culpinianum, & Hoſpinianum.

DOCTI VIRI.

Alcoranus. Iſidorus Hiſp. Epiſc. 620.
Nicephorus.
Joannes Gerundinenſis. Joannes Eleemoſynarius. S. Columbanus. S. 640.
Gallus. Gallinicus.
Paulus Cretenſis Epiſcopus.
700.

Chriſti	Num.	CENTENARII OCTAVI IMPERATORES.	Annis	Menſes	Dies
712	87	Fl. Philippicus Bardanes.	2	0	7
713	88	Fl. Artemius Anaſtaſius.	1	3	0
716	89	Fl. Theodoſ. IV. Adramitenus.	0	7	6
717	90	Fl. Leo 3. Iſaurus.	24	2	25
720	91	Fl. Conſtantin. VI. Copronymus Porphyrogenitus cum patre	21	2	0
		ſolus.	35	2	27
741	92	Fl. Leo IV. Porphyrogenitus cum patre	24	3	9
773		ſolus.	4	1	16
776	93	Fl. Conſtantinus VII. Porphyrogenitus cum patre	4	4	26
780		ſub matre	10	0	0
798	94	Eirene ſola.		2	16

pag. 212.

PONTIFICES.

701	86	Joannes 6. Græcus.	3	2	13

707	88 Silinnius Syrus.	0	0	20	
707	89 Constantinus Syrus.	8	1	20	
716	90 Gregorius 2. Junior Romanus.	14	10	22	
731	91 Gregorius 3. Syrus.	10	8	24	
741	92 Zacharias Græcus monachus.	10	3	15	
752	93 Stephanus 2. Junior.	0	0	4	
752	94 Stephanus 3. dictus 2. Junior Romanus.	1	0	29	
757	95 Paulus.	10	1	0	
757	11. Theophylactus Romanus.	0	0	8	
767	12. Constantinus Nepesinus.	1	1	9	
768	13. Philippus Roman. monachus.	0	0	5	
768	96 Stephanus 4. dictus 3. Siculus monachus	3	5	27	
772	97 Hadrianus Romanus.	23	10	17	
796	98 Leo 3. Romanus.	20	5	18	

pag. 213.

CONCILIA.

			Epis.	Sess.	Cā.
704	228	Anglicum.			
711	229	Londonense.			
713	230	Constantinop. 18.			
	231	Romanum 41.			
716	232	Romanum 42.			
720	233	Germanicum.			
725	234	Syriæ.			
730	235	Constantinop. 19.			
731	236	Romanum 43.			
732	237	Augustanum.			
742	238	Romanum 44.			14
	239	Gallicanum.			
744	240	Cloneshoanum Britanno.			
745	241	Cistinense.			
751	242	Constantinop. 20.	338		
763	243	Aschemense.			
766	244	Ongulesmense.			
767	245	Gentiliacense.			
768	246	V Vormacience 1.			
	247	Romanum 45.			
769	248	Romanum 46.			
770	249	V Vormacience 2.			
771	250	V Vormacience 3.			
774	251	Romanum Lateranens. 47			
779	252	Ouuense.			8
780	253	Ad Lippam Saxoniæ.			
782	254	Geminense.			
	255	Ratisbonense.			
785	256	Paderbornense.			
786	257	Anglicanum.			
788	258	Ingelheimense 1.			
789	259	Nicænum 2.	350		
793	260	Romanum 48.			
794	261	Francfordinense.			
797	262	Aquisgranense.			

ORDINES.

Accas Hagustaldensis Episcopus.
Beda. Liber de vita Crodegangi.
Cuthbertus. Bonifacius Germanorum Apostolus. Albertus Gallus. 720.
Claudius Clemens. S. Gangulphus Martyr. Albinus. 740.
P. VVarnefridus Diaconus. VVilibrodus. Avenzoar medicus Arabs. Ægidius monachus Athenienſis. Burchardus Episcopus VVirtzburgensis. Eginhardus. 760.
Hincmarus Episcopus Remensis. 780.
800.

Chri-sti	Nō.	CENTENARII NONI	Ann.	Men-ses	Dies
		IMPERATORES.			
801	95	Carolus Magnus.	13	1	4
814	96	Ludovicus Pius Augustus 2.	26	4	24
840	97	Lotharius.	15	3	10
855	98	Ludovicus 2 Junior.	19	10	0
875	99	Carolus 2. Junior Calvus.	2	2	0
877	100	Ludovicus 3. Balbus.	1	6	1
879	110	Carolus 3. Crassus.	8	7	0
887	102	Arnulphus.	12	1	19
899	103	Ludovicus IV.	12	0	0
		PONTIFICES.			
816	99	Stephanus V. dictus 4.	0	6	23
817	100	Paschalis Romanus monachus.	7	5	17
824	101	Eugenius 2. Junior Romanus.	3	6	24
824		14. Zinzinus Romanus.	0		
827	102	Valentinus Romanus.	0	1	10
828	103	Gregorius 4. Romanus.	16	0	0
844	104	Sergius 2 Junior Roman.	3	2	3
847	105	Leo 4 Roman. monachus	8	3	6
855	106	Benedictus 3. Romanus.	2	5	16
855		15. Anastasius 3. Romanus.	0		
858	107	Nicolaus Magnus Rom	9	6	20
867	108	Hadrianus 2 Junior Rom.	4	11	12
872	109	Joannes 8. Romanus.	10	0	2
882	110	Marinus Galesianus Faliscus.	1	1	0
884	111	Hadrianus 3. Rom. Agapitus.	1	3	19
885	112	Stephanus 6 Rom. Basilio	0	0	9
891	113	Formosus portuensis.	4	6	18
895	114	Bonifacius 6. Romanus.	0	0	15
896	115	Stephanus 7 dictus 6.	1	2	19
	116	Romanus Galesianus Faliscus.	0	4	23
897	117	Theodorus 2. Junior Romanus.	0	0	20
	118	Joannes 9. Tiburtin. monachus.	2	0	15

pag. 347

pag. 24

Chri.	Nū.	CONCILIA.	Epi	Sess.	Cā.
801	263	Salzburgense.			
803	264	Hallense.			
809	265	Aquisgranense.			
811	266	Tribusiense.			
812	267	ad Theodonis villam.			
	268	Moguntinum.			56
	269	Remense.			44
813	270	Turonense.			51
	271	Cabilonense.			63
	272	Arelatense.			26
816	273	Aquisgranense.			
824	274	Vormacience.			145
	275	Moguntinum.			
pag. 249. 829	276	Aquisgranense.			
830	277	Aquisgranense.			
834	278	Moguntinum.			
835	279	Gallicanum.			
837	280	Aquisgranense.			
840	281	Remense.			
	282	Meldense.			81
842	283	Moguntinum.			
850	284	Romanum 49.			64
855	285	Ticinense.			
858	286	Moguntinum.			
861	287	Romanum 50.			
863	288	Romanum 51.			
	289	Constantinop. 22.			
	290	Metense.			
864	291	Aquisgranense.			
	292	Romanum.			
	293	Constantinop. 23.			
865	294	Romanum 53.			
	295	Francicum.			
867	296	Constantinop. 24.			
868	297	Romanum 54.			
869	298	Constantinop. 24.	300		
871	299	Colonience.			
876	300	Vermerience.			
	301	Aciniacum.			
877	302	Pontigonense.			
	303	Constantinop. 25.			
878	304	Treense.			
880	305	Macrense.			
887	306	Colonience.			6
	307	Moguntinum.			24
888	308	Ravennas.	74		
890	309	Triburiense.			58

pag. 250.

ORDINES.

Horum hic nulla fit mentio apud Historicos.

DOCTI VIRI.

Claudius Turonensis Episcopus. Claudius Clemens Scotus. Freculphus Episc. Lexoviensis. Adalbertus Gallus. Samson Sidonius. Vergilius Hibernus.

820. Rabanus Maurus. Chronicon ordinis Cistercienſis. Luitpertus Episc. Moguntinus. Joannes Zonaras Monachus. Joannes Turpinus Archiepisc. Remens. & miles. Annales Ludovici Imperatoris. Valafridus Abbas. Aimonus Monachus.

Eutropius presbyter. Strabus Monachus Fuldensis. Godescalcus Presbyter. Xiphilinus. Rosvida Monialis docta. Fulcuinus Morinorum Episcopus. Anastasius Bibliothecarius Romanus. 840.

Methodius Illyricus. Bertramus. 860.

Pascasius Rodobertus Abb. Corbeiens. B. Remigius. Ansegisus. Fabianus. Almannus Monachus. Ansbertus. 880.

Hugbaldus Monachus Gallus: Eclogam scripsit de Calvis, in qua omnia verba incipiunt à litera C. 900.

Chri.	Nū.	CENTENARII DECIMI IMPERATORES.	Annī	Menſes	Dies pag. 272.
915	104	Chunrado Rex Germaniæ.	7	6	0
919	105	Henricus 1. Auceps.	17	6	0
936	106	Otto Magnus 1.	36	10	6
973	107	Otto 2. Junior.	10	7	2
983	108	Otto 3.	17	6	14
		PONTIFICES.			
903	120	Leo 5. Priapensis Latinus.	0	1	10
903	121	Christophorus Romanus.	0	7	0
903	122	Sergius 3. Romanus.	7	3	16
911	123	Anastasius 3. Romanus.	2	1	22
913	124	Lando Sabinus.	0	6	22
914	125	Joannes 10 Ravennas.	14	2	19
928	126	Leo 6.	0	6	15
928	127	Stephanus 7. dictus 7. Romanus.	2	1	15
930	128	Joannes 11. Romanus.	4	10	25
935	129	Leo 7. Romanus.	3	6	10
939	130	Stephanus 9 dictus Romanus.	3	4	15
942	131	Marinus 2. Junior Roman.	3	6	14
946	132	Agapetus 2. Junior Rom.	9	7	10
956	133	Joannes 12. Romanus.	8	4	6
963	134	Leo. 8. Romanus.	1	8	12
964		16. Benedictus 5. Romanus.	0	1	10
965	135	Joannes 13. Romanus.	6	11	5
972	136	Donus, Dompus, Donnus, Domnio 2. Junior Romanus.	0	3	0
872	137	Benedictus 5. dictus 6. Romanus.	1	3	0
974	138	Bonifacius 7. Rom. Franco.	1	1	12
975	139	Benedictus 6. dictus 7. Tusculan.	9	1	10
984	140	Joannes 14. Papiensis.	0	8	0
985	141	Joannes 15. Romanus.	9	6	10
995	142	Joannes 16. Romanus.	0	4	0
995	143	Gregorius 5. Saxo Germanus.	2	5	3
996		17. Joannes 17. Græcus	0	10	
998	144	Sylvester 2. jun. Aquis. Gallus.	4	6	12

pag. 273

901	310	& 311 Remenſia 2.			
916	312	Althaimenſe.			
921	313	Dingelfingenſe.			
927	314	Doisbergenſe.			
935	315	Erfordienſe.			
943	316	Bonnenſe.	22		
948	317	Ingelheimenſe.	34		
951	318	Auguſtanum.	25		
957	319	Ravennas.			
958	320	Ingelheimenſe.	16		
963	321	Romanum 55.			
964	322	& 123 Romanum 56. & 57.			
965	324	Conſtantinop. 26.			
967	325	Romanum 58.			
972	326	Ingelheimenſe.			
	327	Unitonienſe.			
975	328	Galliënſe.			
	329	Conſtantinop.			
978	330	Romanum 59.			
990	331	Silvanectanenſe.			
992	332	Remenſe.			
	333	Romanum 60.			
995	334	Remenſe ſeu Molomenſe.			25
996	335	Romanum 61.			

pag. 274.

ORDINES.

912 Ord. Cluniacenſis.
950 Ord. Camaldulenſium.
977 Ord. Canonicorum ſecularium.

DOCTI VIRI.

Conradus Næopagus. Geophardus Argentoratenſis.

910. Regino Abbas Promienſis. M. Phlippus Secretarius Imp. Henrici 1.

950. VVittichindus vel VVindichinus Corbeienſ. Radulphus Flaviacenſ. Luitprandus Ticinenſis. Serlo Dorobernenſ. Britto.

970. Caſinenſe Chronicon. Smaragdus Abbas. Suidas 2. nam duos fuiſſe autumant, Theophylactus.

1000. R. Moſe filius Maimon Aegyptij R. Samuel Judæus.

pag. 325.

Chriſti	Nu.	CENTENARII UNDECIMI	Anni	Menſes	Dies
		IMPERATORES.			
1001	109	Henricus 2. Junior Claudus.	23	5	21
1024	110	Cunradus 2. Junior Saliquus.	14	10	28
		Henricus Niger			

1003	145	Joannes 17 Sicco Romanus.	0	4	21
1003	146	Joannes 18 Fanaſius Rom.	1	7	22
1009	147	Sergius 4 Romanus.	2	9	18
1012	148	Benedictus 7 dictus 8 Romanus.	11	8	22
1024		18 ἀνώνυμος.			
1024	149	Joannes 19 Romanus.	8	9	3
1032	150	Benedictus 8 dictus 9 Romanus.	12	4	20
		ſecundò	0	1	13
		tertiò		6	
1045		19 Sylveſter 3 Romanus.	0	1	29
1045	151	Gregorius 6 Romanus.	1	7	20
1047	152	Clemens 2 Junior Saxo Germanus.	0	9	15
1048	153	Damaſus 2 Junior Bavarus Germanus.	0	0	23
1049	154	Leo 9 Francus Gallus Dagſpurgenſis.	5	2	8
1055	155	Victor 2 Svevus Germanus Calbenſis.	2	8	16
1057	156	Stephanus 10 dictus 9 Lotharingus Gallus.	0	7	28
1058		20 Benedictus 9 dictus 10 Rom.	0	9	20
1058	157	Nicolaus 2 Junior Allobrox.	2	6	1
1061	158	Alexander 2 Junior Mediolanenſ.	11	6	22
1061		21 Honorius 2 Junior Parmenſ.	5		
1073	159	Gregorius 7 Soanenſis Thuſcus.	12	1	3
1080		22 Clemens 3 Parmenſis.	21	0	0
1086	160	Victor 3 Beneventanus.	1	3	24
1088	161	Urbanus 2 Junior Gallus.	11	4	18
1099	162	Paſchalis 2 Bladenſis Thuſcus.	18	5	9

pag. 3

Anno Chriſti	Nu.	CONCILIA.	Epiſ	Seſſ.	Cã.
1004	336	Germanicum.			
1007	337	Franefordienſe.			
1014	338	Aquisgranenſe.			
1017	339	Noviomagenſe.			
1022	340	Gandersheimenſe.			
1023	341	Salegunſtadienſe.			20
1024	342	Geilicenſe.			
1024	343	Francfordienſe.			
1030	344	Triburienſe.			
1046	345	Papienſe.			
1046	346	Sutrinum.			
1048	347	Marsburgenſe.			
	348	Romanum 62.			
1049	349	Ticinenſe.			
	350	Remenſe.			
	351	Moguntinum.			
1050	352	Romanum 63.			
1050	353	Vercellenſe.			
1051	354	Romanum 64.			
1053	355	Romanum 65.			
1055	356	Florentinum.			
1056	357	Turonenſe.			
	358	Sutrinum.			
1059	359	Halberſtadenſe.			
	360	Romanum 66.			
1060	361	Romanum 67.			

669	83	Fl. Heraclius Constantinus V. Poganatus.	16	7	0
684	84	Fl. Heraclius Justinianus cum patre solus.	2	0	0
		& iterum post bellum, quo cecidit	10	5	0
697	85	Fl. Leontinus.	3	0	0
700	86	Fl. Tiberius abstmarus.	7	0	0

PONTIFICES.

604	66	Sabinianus Bleranus Thuscus.	0	5	19
607	67	Bonifacius 3. Romanus.	0	8	23
608	68	Bonifacius 4. Valerienſis Marſus.	6	8	12
613	69	Deus Dedit Romanus.	3	0	19
617	70	Bonifacius 5. Neapolitanus	1	10	0
622	71	Honorius Campanus.	12	11	7
637	72	Severinus Romanus.	1	2	4
639	73	Joannes 4. Dalmata.	1	9	18
640	74	Theodorus Hieroſolymita Græcus.	6	5	19
647	75	Martinus Tudertinus Thuſcus.	6	4	7
654	76	Eugenius Romanus.	2	9	22
657	77	Vitalianus Signinus Latinus	14	5	29

Pag. 193.

Chriſti	Num.	PONTIFICES.	Annis	Menſes	Dies
672	78	Adeodatus Rom. monachus.	4	2	16
676	79	Domnio, Donus vel Domnus Romanus.	2	5	10
679	80	Agatho Panormitanus Siculus monachus.	2	6	0
682	81	Leo 2. Junior Ardoneenſis Catinenſis Siculus.	0	10	19
684	82	Benedictus 2. Junior Romanus.	0	10	27
685	83	Joannes 5. Antiochenus Syrus.	1	0	9
686		7. Petrus Romanus.			
686		8. Theodorus.			
686	84	Cono Thrax.	0	11	0
		9. Theodorus presbyter.			
687		10. Paſchalis Archidiacon.			
687	85	Sergius Antiochenus Syrus.			
		Panormitanus Siculus.	13	8	23

CONCILIA.

			Epiſ.	Seſſ.	Cā.
601	191	Anglicanum.			
601	192	Romanum 36.			
609	193	Lucenſe.			
610	194	Romanum 37.			
	195	Bracarenſe.			10
612	196	Matiſconenſe.			
614	197	Antiſiodorenſe.			41
631	198	Toletanum.			74
634	199	Hiſpalenſe.			
636	200	Toletanum.			9
638	201	Hieroſolymitanum 6.			
639	202	Toletanum.			19
645	203	Romanum 38.			
	204				
645	205	Africana 3.			
	206				

Pag. 194.

647	207	Toletanum.			6
	208	Hiſpalenſe.			
650	209	Romanum 39.			
650	210	Toletanum.			
653	211	Cabiloneuſe.			18
	212	Toletanum.			
659	213	Toletanum.			17
664	214	Brittannicum.			7
673	215	Herudfordianum.			
	216	Toletanum.			
674	217	Bracarenſe.			
679	218	Adzuvifordianum.			
680	219	Romanum 40.			
680	220	Gallicanum.			
	221	Brittannicum Hediſeldenſe.			
	222	Conſtantinopolitanum 17	290		102
681	223	Toletanum.			13
683	224	Toletanum.			
685	225	Gallicanum.			
687	226	Niddenſe.			
700	227	Aquilenſe.			

ORDINES.

610. Ord. Gerundinenſium.
623. Ordines Turcorum. Vide apud Georgevviz, Culpinianum, & Hoſpinianum.

DOCTI VIRI.

Alcoranus. Iſidorus Hiſp. Epiſc. 620.
Nicephorus.
Joannes Gerundinenſis. Joannes Eleemoſynarius. S. Columbanus. S. 640.
Gallus. Gallinicus.
Paulus Cretenſis Epiſcopus.
700.

Chriſti	Num.	CENTENARII OCTAVI IMPERATORES.	Annis	Menſes	Dies
712	87	Fl. Philippicus Bardanes.	2	0	7
713	88	Fl. Artemius Anaſtaſius.	1	3	0
716	89	Fl. Theodoſ. IV. Adramitenus.	0	7	6
717	90	Fl. Leo 3. Iſaurus.	24	2	25
720	91	Fl. Conſtantin. VI. Copronymus Porphyrogenitus cum patre	21	2	0
		ſolus.	35	2	27
741	92	Fl. Leo IV. Porphyrogenitus cum patre	24	3	9
773		ſolus.	4	1	16
776	93	Fl. Conſtantinus VII. Porphyrogenitus cum patre	4	4	26
780		ſub matre	10	0	0
798	94	Eirene ſola.		2	16

pag. 212.

PONTIFICES.

701	86	Joannes 6. Græcus.	3	2	13

1159		30 Victor 5. Romanus.	4	7	
1164		31 Paschalis 3 Cremensis.	5		
1169		32 Callistus 3 Hungarus.	7	1	
1177		33 Innocentius 3.		aliquot.	
pag. 504. 1181	173	Lucius 3 Senensis Thuscus.	4	2	28
1185	174	Urbanus 3 Mediolanensis.	1	10	25
1187	175	Gregorius 8 Beneventanus.	0	1	27
1188	176	Clemens 3 Romanus.	3	2	20
1191	177	Cælestinus 3 Romanus.	6	9	11
1198	178	Innocentius 3 Anagn. Signius.	18	6	9

Anno Christi.	Nū.	CONCILIA.	Epis.	Sess.	Cā.
1102	410	Romanum 85.			
1104	411	Florentinum.			
1106	412	Moguntinum.			
1106	413	Vastalense.			
1107	414	Trecense.			
1108	415	Beneventanum.			
1112	416	Romanum 86.			
1113	417	Beneventanum.			
1114	418	Cyperanæum.			
1115	419	Trojanum.			
1116	420	Romanum 87.			
1117	421	Beneventanum.			
1118	422	Viennense.			
	423	Coloniense.			
1119	424	Frireslariense.			
	425	Remense.	426		
1122	426	Romanum 88.			
1123	427	Romanum 89.			
1123	428	Trojanum.			
	429	Pisanum.			
1130	430	Claromontanum.			
	431	Stampisanum.			
1131	432	Leodiense.			
1131	433	Remense.			
1133	434	Placentinum.			
1135	435	Pisanum.			
pag. 505. 1139	436	Romanum 90.	1000		
1148	437	Remense.			
1150	438	Galliarum.			
1163	439	Turonense.	550		
1177	440	Venericum.			
1180	441	Romanum 91.			
1184	442	Veronense.			

ORDINES.

1110. Ord. Templariorum.
1113. Ord. Bernhardiorum.
1119. Ord. Præmonstratensium.
1121. Ord. Militiæ Calatravæ.
1137. Ord. Robertinorum.
1148. Ord. Gilbertinorum.
1160. Ord. Carmelitarum.
1170. Ord. militum D. Jacobi de Spatha.
1190. Ord. Teutonicorum Marianorum.
1190. Ord. Franciscanorum seu Mino-

DOCTI VIRI.

Petrus Alphonsus. Sigebertus Gemblacensis. Fluentinus Episcopus. Hali Abbas.

Gratianus. Petrus Lombardus. Petrus Comestor. Raymundus Hispanus. Gvilielmus Tyrius. Benedictus ab Acoltis. Honorius Augustodunensis. Celsus Armachanus. Rupertus Abbas Tuitiensis. Judaici Annales. Tanchelinus. F. Felix Fabri. Hugo de S. Victore. Eccardus Abbas. Elmerus monachus Malmesburiens. Helmoldus presbyter. 1120. pag. 506.

D. Bernharndus Abbas Claræuall. Joannes Saresburiensis. Henricus Tholossanus. Petrus de Bruis. Gvilielmus Mamelsburiens. Avicenna. Averrois. Ligurinus Poëta. Rupertus Lincolinens. Episc. Arnoldus Brixiensis. Anselmus Avelburgensis. Ugetinus. Elizabetha virgo. Etmundus Cantuariens. Albertus Rigiens. Galfridus Monumetens. Radevicus. Alpetragius Marrocritanus. Astron. παράδοξος Antonius du Pinet. Dodechinus. Saxoniæ Chron. 1140.

Joannes VValdus. Joannes Mesue vel Damascenus. Ek de Repkau. Ekbertus Abb. Benedictinus. Petrus Blesensis. Bernhardus Cluniacensis. Otto Frisingensis. Simeon Dunelmensis. Gualo Brittannus. Ealredus Rivaliens. Michaël Glicas. Joannes Comnenus. Nicolaus ab Arragonia. R. Beniamin Tudelensis. Rupertus Abb. de monte S. Michaëlis. Almericus Gallus. Hildegardis. Angela virgo. Petrus Cantor. Gottfridus Viterbiensis. Bertoldus de Osinberg. Ganfredus. Nigellus VVirecker. Joannes Salobriensis. Constantinus Manasses. Gilbertus Cisterciens. monach. Petrus Cluniacens. Sylvester Giraldus. Gualterus Mapes. 1160

Christi.	Nū.	CENTENARII DECIMI TERT. IMPERATORES.	Anni	Menses	Dies
1210	120	Fridericus 2 Rogerius.	40		
1250	121	Cunradus 4.	3	1	10
1255	122	Guilhelmus Dux Holandiæ.	2	0	0
1258	123	Richardus Rex Romanorum.	6	0	0
1258	124	Alphonsus Hispanus.	11	6	12
1273	125	Rodulphus.	17	11	19

pag. 5[illegible]

PONTIFICES.

1216	179	Honorius 3 Romanus.	10	8	0
1227	180	Gregorius 9 Anagninus.	14	5	1
1241	181	Cælestinus 4 Mediolanens.	0	0	7
1243	182	Innocent. 4 Genuens. Ligur.	11	5	14
1254	183	Alexander 4 Anagninus.	6	5	5
1261	184	Urbanus 4 Trecenis Campanus Gallus.	3	2	4
1265	185	Clemens 4 Narbonens Gallus.	3	9	15
1271	186	Gregorius 10 Placentinus.	4	4	10
	187	Innocentius 5 Burgundio.	0	5	2
1276	188	Hadrianus 5 Genoensis Ligur.	0	1	9
	189	Joannes 20 dictus 21. Ulixoponensis, Lusitanus, Hispanus.	0	8	8
1277	190	Nicolaus 3 Romanus.	2	8	29
1281	191	Martinus 2 dictus 4 Turonens Gallus.	4	1	7
1285	192	Honorius 4 Romanus.	2	0	2
1288	193	Nicolaus 4. Ateulanus.	4	1	14
1294	194	Cælestinus 5 Esernienfis.	0	5	7
1294	195	Bonifacius 8 Anagninus Hernicus.	8	9	18

CONCILIA.

			Epis.	Sess.	Cā.
1215	443	Romanum 92.			
1240	444	Romanum 93.			
1244	445	Lugdunense.			
1274	446	Lugdunense.			

ORDINES.

1201 Ordo S. Spiritus Hospitaliorum.
1202 Ordo Gladiatorum seu Gladiferorum.
1205 Ordo Prædicatorum seu Dominicanorum.
1211 Ordo S. Trinitatis, sive Eqvitum de redemtione captivorum.
1214 Ordo Militiæ Montesæ.
1215 Ordo Eremitarum S. Pauli.
1217 Ordo Vallis Scholarium.
1218 Ordo S. Claræ.
1231 Ordo Canonicorum Regularium S. Marci.
1232 Ordo Militiæ S. Mariæ.
1250 Ordo de Observantia, Minorum, & Prædicatorum. pag. 594.
1252 Ordo Fratricellorum Beghardorum, Beghinarum, seu Beguttarum.
1257 Ordo Bethlehemitarum.
1258 Ordo Bonotum hominum seu virorū.
1273 Ordo Augustinensium Eremitarum, & Gvilhelmitarum.
1282 Ordo Servorum S. Mariæ.
1297 Ordo Cælestinorum.

DOCTI VIRI.

Alexander Theologus Britto. Mainardinus Imolensis, Gvilielmus Podius. Alfaharabius Medicus. Andreas Dandalus.

R. Abraham Abbenezra. Hali Abben Ragel Astronomus. Humpertus de Romania, Joannes de Argentina. Jacobus de Vitriaco. Cæsarius de Haisterbach. Angelus Hebræus de tribu Juda. Bonaguidas Aretinus. Flores Historiarum. Accursius Florentinus. Alexander ab Ales. Azo J. C. Chronicon Thuringiæ. Hugo Cardinalis. Hali Heben Rodan. Petrus de Vineis, Gvilielmus Parisiensis. Raymundus de Penna forti. Cyrillus Carmelita. Othofredus J. C. Gerardus Laodicens. R. Samuel Judæus. Joannes de Planasco J. C. Cunradus a Liechtanavv Abb. Urspergens. 1220. pag. 595.

Vincentius Burgundio. Sevaldus Eborac. Arch. Albertus Lincolniens. Episc. Gvilielmus de S. Amore, Henricus Leodiens Episc. Gerrardus Sagarellus. Dulcimus Navarræus. Desiderius Longobardus. Crescentius de Escyo. Thomas de Ceperano. Bernhardus de Bessa. Bonaventura. Nicolaus Gallus. Laurentius Anglicus. Godefridus de Fontanis, Helias Rubeus, Thomas de Aqvino. Joannes Semeca. Thomas Cantipratensis. Monachus S. Justinæ Paduanæ. Joannes Teutonicus. Alfonsus Rex Castellæ Astron. Joannes Mandevilla. Gvilielmus Placentinus. Petrus Hispanus. Petrus de Tarantasia. Jacobus de Belviso. Joannes de Esculo. Fulsteinius. 1240.

Rogerius Bacho. Albertus Magnus. Sifridus Pres. Misnensis. Martinus Polonus. Guido Bonatus Astrologus. Borcardus Monachus. Henricus Girtelknopf. Thomas Lermont. Jacobus Januensis sive de voragine, autor Historiæ Lampardicæ. Nicolaus de Biberach. Arnoldus de villa nova. Richardus de Media villa. Henricus de Gandavo. Gvilhelmus Peraldus. Potho Promiensis. Dinus J. C. Robertus Gallus. Joannes 1280. pag. 596.

Maria Polutianus. Meffretus, qvi scripsit hortulos Reginæ. Gvilhelmus Durandus. Joannes Duns Scotus, Petrus de Bella Pertica. Jacobus de Arena. Gvilhelmus de Ganyo.

1300. Franciscus Accursius F.

pag. 730.

Anno Christi.	Nū.	CENTENARII DECIMI QVART.	Anni	Menses	Dies
		IMPERATORES.			
1308	128	Henricus VII. Lutzelburgens.	4	9	0
1314	129	Fridericus 3. Austriacus.	13	2	27
1314	130	Ludovicus IV. Bavarus.	32	10	24
1346	131	Carolus 4.	32	7	14
1379	132	VVenceslaus.	21	5	28
1400	133	Fridericus 3.	9	8	22
1400	134	Rupertus comes Palatinus.	10		
pag. 731.		PONTIFICES.			
1303	196	Benedictus 9. dictus 11 Tarvisinus.	0	8	6
1305	197	Clemens 5. Burdegalensis, Vasco, Gallus.	8	10	16
1316	198	Joannes 21 dictus 22 Caturcensis, Gallus.	18	3	28
1327		34 Nicolaus 5 Reatinus.	3	3	14
1334	199	Benedictus 10 dictus 12 Tolosanus, Gallus.	7	4	6
1342	200	Clemens 6. Lemovicensis, Gallus.	10	7	0
1352	201	Innocent. 6 Lemovic. Gallus.	9	8	26
1362	202	Vrbanus 5. Memmatens. Gallus.	8	2	23
1370	203	Grogorius 11. Lemovic. Gallus.	7	2	29
1378		35 Clemens 7 Gebennen. Gallus.	15	11	28
1394		36 Benedictus 11 dictus 13 Arrago, Hispanus.	10	0	0
		CONCIL.	Epis.	Sess.	Cā.
1311	447	Viennense.			

ORDINES.

1303 Ordo Sarabitarum.
1323 Ordo militum Jesu Christi.
1326 Ordo Alcanthare militum.
1349 Ordo Flagellantium.
1350 Ordo Charteriorum.
1360 Ordo Eqvitum Stellæ.
1365 Ordo Jesuatorum.
1366 Ordo Salvatoris, seu Scopetinorum.
1370 Ordo S. Brigitæ.

DOCTI VIRI.

Gvilielmus Nangiac, Petrus de Arragonia, Annales Dominicanorum Colmariens. Bernhardus Lutzelburgius. Bernhardus Corius. Ubertinus de Casali, Joannes de Parisiis. Lambertinus de Ramponibus. Gerhardus Archiepisc. Moguntinus. Raymundus Lullius Catalanus. Henricus Fravvenlob. Robertus Liciensis.

Franciscus Maronius Franciscanus. 1320.
Gvilielmus Occam. Joannis de Poliaco. Dantes Aligherius. Chronicon Saxoniæ. Nicolaus de Lyra. Marsilius Patavinus. Michaël Cesenas. Petrus Bertrandus. Petrus de Cugneriis. Nilus Thessalonicensis Episc. Thomas de Valas. Annales Scotiæ. Alexander de S. Elpidio. Petrus Aponensis Astron. Augustinus de Ancona. Petrus de Lutra. Petrus Præmonstratensis. Joannes. Everisdenus. Bartholomæus de Pisis. Cestrensis. Joannes Buriensis Abbas. Fabianus. Trivetus. Robertus Grossetestus. pag. 73

Joannis à Rupescissâ. Alanus 1346
Chartierius. Joannes Baconthorpius. Albericus de Rosate. Conradus ab Hagen. Mare Historiarum. Petrus de Palude. Joannes de Columna. Alvarus Pelagius. Aitonus Armenus nepos Aitoni Regis. Lupoldus de Babenberg. Hermannus de Schildis. Saxo Grammatticus. Joannes Magnus. Ricardus Rolle de Hampole. Simon de Cassia. VViclerus Cancell. Trevirens. Hayabalus. Gerardus de Cussaco. Gerardus Magnus. Joannes Vitoduranus. Radulfus Camertianus. Conradus à Magdeburg Astron. Rupertus Holcot. Petrus de Aqvila. Joannes de Guivverp. Georgius Cassander. Albertus Argentinensis. Joannes Beka. Henricus de Erfordia. Drogo. Emericus. Bartolus de Saxo Ferrato. Adon Episcopus Viennensis. Richardus Armachanensis. Joannes VViclef. Gerardus Ritter. pag. 73

Bibliotheca Londinensis. Joannes de 136
Molinis. Petrus Joannis Piranensis. Rubertus Gallus. Bartolomæus Janovesius. Gvilielmus Friesen. Ranulphus.

Bernhardus VVesterodi. Theolesphorus de Cusentia. Rustieianus. Chron. fratrum Minor. Ord. Prædic. Joannes Taulerus. S. Brigitta. Joannes Bocatius. Henricus de Jota. Henricus de Hassia. Albertus Leicheisen. Franciscus Petrarcha. S. Catharina Senensis. Theodorus Logotheta.

1330. Nicephorus Gregoras. Robertus Ormeskircus. Philippus Ribottus. Gvilielmus Paradinus. Philippus Repington. Joannes Astonus. Thomas Netter VValdenus. Salicetus J. C. Matthæus Ludecus. Pupilla Oculi Joannis de Burgo. Joannes Muntziger. Liber Scholæ Paris. de periculis Ecclesiæ. Mathæus Paris seu Parisius. Jacobus de Terano. Gamaleon. M. Alofresant Rhodius. Georgius VVidemannus. Joannes Trevisa. Vulcuinus Abbas. Joannes Fernandus. Joannes de Brugis. Gvilhelmus VVhyte. Nicolaus Gorran. Joannes VVünschelbergius. Georgius Morgenstern. Joannes Petrus Ferrariensis.

pag. 735.

1400. Frossardus.

pag. 1006

Anni Christi.	Nū.	CENTENARII XV.	Anni	Mens	Dies
		IMPERATORES.			
1411	135	Sigismundus.	26	8	0
1438	136	Albertus Jun. Austriacus.	1	9	17
1440	137	Fridericus 4. Austriacus.	53	7	19
1456	138	Maximilianus 1. cū patre.	7	6	4
1493		solus	25	4	15
		PONTIFICES.			
1321		37. Clemens 5. Hispanus.	4		
1378	204	Urbanus 6. Neapolitanus.	1	6	7
1389	205	Bonifacius 9. Neapolit.	14	11	0
1404	206	Innocent. 7. Sulmonens. Pelig.	2	0	21
1406	207	Gregorius 2. Venetus.	8	7	5
1409	208	Alexander 5. Cretensis.	0	10	8
1410	209	Joannes 21. dictus 23. Neapolit.	5	0	15
1412	210	Martinus 3. dictus 5. Romanus.	13	3	10
1431	211	Eugenius 4. Venetus.	1	11	21
1439		38. Felix 4. dictus 5. Allobrox.	9	5	
1447	212	Nicolaus 5. Sergianens. Lunens.	8	0	19
1455	213	Callistus 3. Valentinus. Hispan.	3	4	0
1458	214	Pius 2. Senensis.	5	11	27
1464	215	Paulus 2. Venetus.	6	10	26
1471	216	Xistus 4. Savonensis. Ligur.	13	0	4
1484	217	Innocentius 8. Genuensis.			
1492	218	Alexander 6. Valentinus. Hispan.			

CONCILIA.

1409	447	Pisanum.
1411	448	Romanum 94.
1414	449	Constantiense.
1431	450	Basiliense.
1438	451	Florentinum.
1459	452	Mantuanum.

ORDINES.

pag. 1007

1405 Ordo D. Hieronymi, sive Hieronymitarum.
1407 Ordo Canonicorum S. Georgij in Alga.
1407 Ordo Mendicantium D. Hieronymi.
1407 Ordo S. Spiritus.
1407 Ordo Montoliverensium.
1408 Ordo Canonicorum Lateranensium congregationis Frisonariæ.
1409 Ordo S. Justinæ.
1409 Ordo Mauritianorum Eqvitum.
1420 Ordo eqvestris Annunciationis B. Virginis Mariæ.
1429 Ordo Eqvitum Aurei Velleris.
1433 Ordo S. Ambrosij ad Nemus.
1453 Ordo Eqvitum S. Spiritus.
1455 Ordo S. Catharinæ Senensis.
1464 Ordo Eqvitum Lunæ.
1469 Ordo Eqvitum S. Michaëlis.
1499 Ordo pœnitentium mulierum, seu meretricum.
1500 Ordo peregrinorum pauperum.

DOCTI VIRI.

Liber de Insolentiis Romanæ curiæ. Engelbertus VVustervviz. Theodoricus Uriæ. Laurentius Justinianus. Mechtildis. Laurentius Valla. Frater Reinhardus. Joannes Huss. Joannes de Gerson. Petrus de Alliaco. Pancratius Cardinalis. Nicolaus Clemangis. Theodoricus à Niem. Franciscus Zabarella. Joannes de Lignano Astronomus. Joannes ab Oldencastel. Bartholomæus Miller. Berengosius. Poggius Florentinus. pag. 1008

Bartholomæus Florarius. Baldus J. C. Joannes Purvæus. Gvilielmus Sartoris. Henricus à Token. Thomas Scropus. Joannes Barath. Joannes Andreæ. Panormitanus. Petrus Anchoranus. Portugalius. Joannes à Sei- 1420.

der Fabricius seu Carpentarius, Discipulus, Julianus Cardinalis, Nicolaus de Buldesdorff. Gnavus Fridrici Angelus. Petrus Clarke. Joannes Rhode. Hermannus Gigas. Conradus Halberstadensis. Flavius Blondus, Lubertus Hanschild. Georgius Heimburgensis. Nicol. Siculus de Thudeschis, Panormit. Joannes Robitzana. Thomas Rhedonensis. Petrus Payne, R. Levi ben Gerson. Matthias Palmerius, Joannes Gattes Siculus.

pag.1009

1440. Jacobus Carthusensis, Joannes de Capistrano. Joannes Segobius. Albertus Suhovius, Hermannus Hamelman, Philippus à Norrys, Laurentius Ariosiensis, Vitæ fratrum Eremitarum, Thomas Patriarcha. Barbariensis. Felix Hemmerlin. Talheimius. Joannes VVesselus. S. Vincentius. Æneas Sylvius. Martinus Meier. Jacobus de Paradiso. Antonius Episcopus Florentinus. Henricus Bebelius. Roffredus Beneventanus.

1460. Eblendus Historicus, Civitatensis Episc. Henricus Harphius. Barth. Platina. Carsulanus, Defensorium Ecclesiæ, seu Speculum Hierarchiæ Ecclesiast. Joannes ab Hagen, vel de Indagine, Nicolaus Cusanus. D. Lurtzen. Thomas Gascoigne. Joannes Monachus. Alanus Copus. Joannes de VVesalia. Joannes Capgrave. Marcus Marullus, Joannes de sancto Romano. J. C. Hermannus Ridh, Jacobus Papiensis. Historia Scandalosa. Compilatio Chronologica. Philippus Cominæus. Stephanus Brulifer, Jacobus Angularis. Dionysius Kykel. Theodorus Gaza. Laurentius Miniatensis, Campo Fulgosius, Roderius Zamorensis, Bartholomæus Guldinbeck. Jacobus Mosander. Joannes Campanus, Hermannus Archiep. Colonien sis. Domicius Calderinus. Michaël Ferarius, Dominicus de Dominicis. Antonius Eradmi. M. Marcus Auditor curiæ Romanæ.

pag.1010

Rudolfus Agricola. Hieronymus Torrus, Antonius Torquatus. Nicolaus Eremita. Joannes Ibenhagen, Nicolaus Qvodus. Antonius Codrus. Franciscus Philelphus. Alexander ab Alexandro, Joannes à Liechtenberg. Josquinus Grieningensis, Nicasius de Brabantia exeus, Doctor. Paratus, Bochardus. Liber de miseria Curatorum. Philippus Beroaldus. Joannes Jovianus Pontanus. Joannes Gochius. Flavius Melfensis. Philippus Callimachus. Georgius Riplai. Bartholomæus Pincernus, Virunnius Britto. Thomas Erabantinus. Alcabitius Astronomus. Thomas Suropus Sebastianus Titio. Joannes de Janduno. Joannes Abiosus, Hermolaus Barbarus. Joannes Bertram, Jason J.C. Baptista Panætius. Jacobus Regius. Robertus Gaguinus, VVernerus Rolevvinck, Jacobus Philippus Bergomensis, Hieronymus Savanorola. Hartmannus Schedel, Marcus Antonius Coccius Sabellicus, Malleus Venificarum. Joan. Picus Mirandulanus, Dionysius Ruremundanus. Pomponius Lætus, Petrus Mendoza. Georgius de Montesserrato. Liber defiorationum Patrum. Joannes de Tritenheym. Joannes de Lamhsheym, Martinus ab Azpilcueta. Accius Syncerus Sannazarius. Jacobus Sannazarius. Speculum Exemplorum. Conradus Sommerhard. Joannes Marius Belga. M. Elucidarius, Michaël Lochmeyr. Gabriel Biel, Laonicus Chalcondyles, Lucius Bellantius Senensis, Astron. Paulus Scriptoris Tubingensis. Petrus à Biaxio. Tilemannus Spangenberg. Antonius Theodorus, Stella Clericorum, Joannes Lupus de Palatiis rubeis. Stephanus ex Nortis. Nicolaus Gilles Gallus. Tilemannus Minorita. Baptista Mantuanus. Arnoldus Bostius. Conradus Nucerinus. Enguerranus de Monstrelet. Joannes Paleonydorus. Ludovicus Bologninus. Jacobus Prunus Astron. Albertus Crantzius.

pag.1011

1480.

1500. Joannes Nauclerus.

PARTIS PRIMÆ FINIS.

Anno Christi	Nu.	CENTENARII XVI.	Anni	Menses	Dies
		IMPERATORES.			
1519	139	Carolus 5. Hispanus.	38	8	14
1531	140	Ferdinandus Austrius cum illo	27	2	9
		solus.	6	4	13
1564	141	Maximilianus II. Junior Austr.	12		
1576	142	Rudolphus 2.	24		
		PONTIFICES.			
1503	219	Pius 3. Senensis Thuscus.	0	0	26
1503	220	Julius 2. Sovonensis Ligur.	9	3	21
1513	221	Leo 10. Florentinus.	8	8	20
1522	222	Hadrian. 6. Trajectens. Flander.	1	8	6
1523	223	Clemens 7. Florentin. Thuscus.	10	10	7
1534	224	Paulus 3. Romanus.	13	0	28
1550	225	Julius 3. Aretinus.	5	6	16
1555	226	Marcellus 2. Politianensis.	0	0	21
1555	227	Paulus 4. Neapolit.	4	2	27
1560	228	Pius 4. Mediolanens.	5	11	13
1566	229	Pius 5. Alexandrinus.	5		
1572	230	Gregorius 13.	13		
1585	231	Sixtus 5.	5		
1590	232	Urbanus 7.	1		
1591	233	Gregorius 14.	1		
1592	234	Clemens 8.	6		

Anno Christi	Nu.	CONCILIA.	Epis.	Sess.	Cā.
1511	453	Pisanum.			
1511	454	Augustanum.			
1512	455	Romanum 95.			
1512	456	Pisanum.			
1517	457	Romanum 96.			
1518	458	Augustanum.			
1523	459	Norimbergense.			
1524	460	Lucernas.			
1524	461	Ratisbonense.			
1526	462	Spirense.			
1529	463	Spirense.			
1530	464	Augustanum.			
1530	465	Smalcaldicum.			
1532	466	Ratisbonense.			
1536	467	Coloniense.			
1537	468	Tridentinum.		25	
1537	469	Smalcaldicum.			
1539	470	Hildesheimense.			
1539	471	Francfordiense.			
1540	472	Smalcaldicum.			
1540	473	VVormaciense.			
1541	474	Ratisbonense.			
1546	475	Francfordiense.			
1548	476	Augustanum.			
1548	477	Trevirense.			
	478	Coloniense.			
1549	479	Moguntinum.			
	480	Trevirense.			
1550	481	Augustanum.			
1555	482	Augustanum.			
1557	453	VVormaciense.			

ORDINES.

1506 Ordo Indianorum.
1529 Ordo Sodalitatis divini amoris, sive Theatinor.
1537 Ordo Paulinorum sive Gastalianorū.
1540 Ordo Jesuitarum, sive Societatis Jesu.
1549 Ordo Capucinorum.
1561 Ordo militum S. Stephani.
1571 Ordo Minorum Jesu Mariæ, seu Tertiariorum.
1579 Ordo Equitum S. Spiritus.

Libuit huc etiam apponere alios Ordines, qvi sub certis annis non sunt scripti. Veluti sunt:

Ordo Ambrosianorum.
Ordo Antonianorum.
Ordo Fratrum de Armenia.
Ordo Equestris de Avis.
Ordo Batutinorum.
Ordo bonæ voluntatis, seu de Communi vita frater.
Ordo Bursfeldensium.
Ordo Canonicorum Regularium, diversorum à superioribus.
Ordo Cappellanorum.
Ordo Chalomerianorum.
Ordo Cellariorum.
Ordo Clavigerorum.
Ordo Constantinopolitanorum militum.
Ordo Cruciferorum, discrepantium à superiorib.
Ordo Fratrum crucis.
Ordo Stellatorum crucis.
Ordo Forficiferorum.
Ordo Genettæ Equestris.
Ordo S. Gertrudis monialium.
Ordo fratrum Helenæ.
Ordo fratrum de Hispania.
Ordo Histricis Equestris.
Ordo Hospitalariorum.
Ordo fratrum D. Jacobi.
Ordo Ignorantiæ.
Ordo Joannitarum de civitate.
Ordo Vallis Josaphati.
Ordo Josephi.
Ordo militum de Labanda.
Ordo Lazari, seu Magdalenæ.
Ordo Linonchleniorum.
Ordo monialium S. Mariæ.
Ordo S. Mariæ novus.
Ordo conceptionis Mariæ.
Ordo ex fratribns Martyrum.
Ordo Maturinorum.
Ordo mensæ orbicularis, seu de Rotunda tabula, Equestris.
Ordo pauperum voluntariorum.
Ordo de Corbulo S. Petri.
Ordo S. Petri in Schunbach.
Ordo Purgatorialium.

Ordo Rebattinorum.
Ordo Reclusorum sive Inclusorum.
Ordo S. Ruffi.
Ordo Monachæ vel Sacerd. liberæ.
Ordo Scalæ Dei.
Ordo Sclavonianorum.
Ordo fratrum ex Scotia.
Ordo S. Sophiæ sive Gratiæ.
Ordo Specularioru.
Ordo Stellatorum.
Ordo militum S. Thomæ.
Ordo Vespillonum.
Ordo fratrum de viridi valle.
Ordo valetudinario-servientium.
Ordo Ungarici equitis.
Ordo VVenceslaitarum.
Ordo Zan bonitarum.
Ordo Zupfnonnarum.

DOCTI VIRI.

pag. 1066

Hieronym. Paulus Catalanus. Conradus Stifel. VVolfgangus Attinger. Joannes Hilten Vates. Prolo. Lucen. A. Rudim. Nov. Vartomannus. Joannes Stella. Raphaël Volaterranus. Sylvester Prieras. Joannes Quintinus Heduus. Joannes Linturius. Antonius Benivenius. Güilielmus de Mara. Petermannus Etterlin. D. Joannes Scheiringus. Bernhardinus de Busto. Jacobus Spiegel. Scala cœli F. Joannes Mino. Ord. Prædicator. Bonifacius Simoneta. Annales Misnenses. Carolus Bovillus. Nicolaus Horius. Zoppinus. Joan: Mainardus. Commentarius Magistr. Parisi. Jacobus VVimphelingus. P. Rœsteriscus. Nicolaus Rus. Ringmannus Philesius. Gviielmus Caitonus. Antonius Rosellus. Narquardus Græter. Joannes Syringus. Joannes Multivallis. Petrus Bojasteau. Joan: Keisersbergius. D. Andreas Proles. Henningus monachus August. Bernhardus Liblinensis. Joannes Matheſius. Joan: Francis. Picus Miran. Antonius Mancinellus. Georgius Tanstetter. Lilius Gregorius Gyraldus. Ægidius Viterbiensis. Arnoldus Ferronus. Gvilhelmus Budæus. Georgius Simlerus. Guido de fonte Nayo. Bartholom. Georgievvitz. Nicolaus Hanapius. Ponchetus. Augustinus Niphus. Do- Mellerstadius. Petrus Varadien- mainus. Franciscus Alvares. F. Flecken. Hasilamus. Historia Comit. de monte fort. Petrus de Cruce Hispanus. Paulus Æmilius. Petrus de Cugneriis. Joannes Dubravius. Ludolfus Castrick. Jodo- pag. 1067 cus Gallus Rubeacensis. Christianus F. de Landeck. Marinus Baclerus. D. Joannes Staupicius. Martinus Lutherus. Ambrosius Catharinus. Ulricus ab Hutten. Andreas Barbatia. Joannes à Salhausen. Onus Ecclesiæ. Petrus de Piperno. Janus Pannonius. Bonifacius de Vitalinis. Franciscus Irenicus. Acta imperii.

Albertus Pighius. Liber 1520. ceremoniarum. Liber pontificalis. Henr. Cornelius Agrippa. Casparus Goldvvurm. Ludovicus Guicciardinus. Vadiscus. Dietherus à Dalburgio. Trias Romana. Marcellus Cervinus. Udalricus Hugvaldus. Joannes Major Scotus. Desiderius Erasm. Roterod. Franciscus Gvicciardinus. Adrianus Barlandus. Joannes Cellarius. Felinus J. C. Reginaldus Polus. Paulus Langius. D. Pfenningius Gvilielmus Farellus. Marinus Caraccciolus. D. Hieronym. Schurfius. Anton. Cornelius Lynnichan. Abydenus Corallus. Bartholom. de Saligniaco. Matthæus Schienerus. Henricus Phœnicus. Jacobus Fontanus. Joannes Poduſca. Nicolaus Ecmondanus. Georgius Lilius. Joannes Nevisanus. Claud Buer. Asclepius Barbatus. Henricus à Kettenbach. C. Battus Parmensis. Gravamina C. German. nationis. Taxæ Ecclesiarum. Petrus Turcius Astron. VVenceslaus Rosdialovinus. Querela sacerdotum. Nicolaus Leonicus. VVolfg. F. Capito. Joannes Virdunus Mathem. Joan: Baptista Folengius. Fasciculus rerum expetendar. Ortuvinus Gratius. Joannes Schvvebel Theolog. Joannes Ravisius. Joannes Aventinus. Lamentationes Germ. nation. Hector Boërius pag- lus Grillandus. Joannes Boucher. Ludovicus Romanor. Patricius. Ri- pag 1068

stitionis, Annales Colonienſes M. Sc. Adam Reuſner, Joannes Carion. Julianus Piſtorius à Prato. Joannes Staphylæus. Matthias VVeikel. Alexander Cittolinus. Martinus Caſtenenga, Martinus de Arles. Erneſtus Brottauf, Philippus Melanchton. Ludovicus Vives. Jodocus Clichtoveus, Jaſon Pratenſis. Joachimus Camerarius. Olaus Magnus. Marcellus Palingenius, Hieronymus de Levandiro. Polydorus Virgilius, Joſephus Grundpeck, Stephanus Doletus, Jacobus Sadoletus. Chriſtophorus Longolius. Bernhardus Girardus, Alcimus Viennenſis. Ludovicus Hetzer, Aloyſius Florentinus, Joannes Brentius. D. Menſingius. Joannes Eccius, Joannes Faber Theolog: Valentinus Vannius. Georgius Spalatinus. Juſtus Jonas D. Vincentius Pimpinellus. Ulricus Zvvinglius. Joannes Hedericus, VVicelius, Theſſaro Theca. Joan: Pierius Valerianus, Gaudentius Merula, Sebaſtianus Francus, Nicolaus Brugner. Hieronymus VVellerus. Hans Pfluog, Andreas Althamer. Joannes Faber J. C. Albertus de Trotis. Lalius Cupilupus. Philippus Decius J.C. Chriſtophorus Mandelius, Conradus Huſerus, Ambroſius Moibanus, Thomas Fazellus, Antonius Muſa à Braſſavolo. Matthiolus. Joannes Lucidus. Franciſcus Georgius. Lælius Jordanus, Caſtellius Eugubinus. Ambroſius Blaurer. Joannes Agricola. Marinus Barletius Scodren. Hemeus, Antonius de Bitonto.
1069 Antonius Bonfinius. Achilles Gaſſarus, Ægidius Tſchudus, Caſpar Hedio, Breviarium Compertorum. Caſpar Peucerus, Hermannus Bonnus, Joannes Gaſtius, Hieronymus Schuvarzaphicus. Simon Grinæus, Adrianus Venetus, Petrus à monte J. C. Nicolaus Boerius J. C.

1149. Andreas Alciatus. Joannes Manlius, Joannes Sambucus. Joannes Rivius, Ludovicus Cœlius Rhodiginus. Leonhardus Puccius, Petrus Virctus. Petrus Cieza, Gvilielmus à Schauvenburch, Joannes Gennadius. Chriſtianus Maſſæus. Antonius Campanus. Urbanus Rhegius. Gondiſſalvus de vil-

Joannes Peregrinus, Moruneſſa. Aſotus, Paulus Jovius. Ægidius Cerrozetus. Beatus Rhenanus. Varamundus Luitholdus. Joannes Sturmius. Eberhardus Billick. Martinus Borrhæus. Valerius Anshelmus Rhid, Pandulphus Collenutius. Laurentius Friſæus, Joannes Tilius. Joannes Cuſpinianus, Rodolphus Gvalterus. Theophraſtus Paracelſus. Michaël Neander. Joachimus Rheticus. Franciſcus Duarenus. Petrus Joannes Olivarius Valentin. Joan: Monheimius, Prognoſticon finis mundi. Laurentius Dover. Hieronymus Cardanus. Franciſcus Encenas. Job: Fincelius. Vidus Vidius. Hieronymus Montuus. Joan: Avene. Alfonſus de Caſtro. Eduardus Hallus, Bernhardus Saccus. Antonius Mizaldus. Thomas Stybarus. Carolſtadius, F. Heutinus Mechlinienſis. Joannes Andreas J.C. Derhlevus Reventlovius. Joannes Igneus. Liber de ſignis antenoviſ., diem. Barth. *pag.* 1070
Chaſſanæus. VVolfgangus Muſculus. Franciſcus Duarenus. Emericus Zigerius. Petrus Bembus. Sigiſmundus ab Herberſtein. Index Expurgatorius. Franciſcus Junius, Caſparus Bruſchius. Barthol. Latomus. Jacobus de monte peſſulano. Andreas Tevetus. Joannes Lerius. Jodocus Ludovicus Decius. Joannes VVierus, Joannes Funccius. Franciſ. Rabelajus, Cornelius Amſterdamus. Gvilielmus Rondeletius. Michael Noſtradam, Vates, Petrus Bellonius. Baptiſta Egnatius. Eraſ. Reinhold. Mathem: Mathias Cornax. Franciſc. Leander. Sebaſtianus Munſterus. Joannes Lelandus. Stanislaus Orichonius. Michas Moraſthites, Joan: Stigelius. Petr: Maſſovius. Bernhardin. Ochinus. Remigius de Convy. Farrago Conformitatis. Carolus Molinæus. Joan: Foxus. Thomas Coperus, Joan: Noviomagus. Joan: Benedictus. Reginaldus Gonſalvus. Natalis Comes. Jodocus Damhouderius. Ludovicus ab Avila, Alveatius. Joan: Vaſæus. Auguſtin. Steuchus. Hieronym. Mutius Italus. Fridericus Nauſea, Hieronim. Garimbertus. Matthæus Delius. VVolfgang. Lazius. Huideric. Mutius German. Barthol. Caſaſius. Joan: Coſmi-

dragus. Hieronym. Marius. Marcus Anton. Muretus. Rutgerus Rulandus. Andreas Hordorpius. Jacobus Ratz. Conradus Bellovesius. Ludovicus Masurius. Jacob. Ruff. Andradius. Laurentius Agricola. Joannes Ferus. Marcus Fritschius. Martin. Cromerus. Matin. Chemnicius. Caspar Styblinus. Mensio Popio Curothalassius. Richardus Samson. Xenocarus. Paulus Fabritius Astron. Petr. Paulus Vergerius. Nicolaus Ambsdorf. Conrad: Thrasybulus. Petr: Canisius. Joan: Balæus. Simon Rosarius. Henr: Stephanus. Onuphrius Panvinius. Ferrellus. Carmelus. Budæus. Jacob. Brocardus. Jacob: Curio. Philipp: Nicolai Theol. Joan: Sleidanus. Robert: Barnus. Ludovicus Cavitellius.

pag. 1071

1560. Francis: Ottomannus. Cælichus. Cyriacus à Spangenberg. Chuman: Flinsbach. Nicolaus Gallasius. Francis: Sansovinus. D. Ludovic: Rabus. Georg: VValther. Guilielm: Lindanus. Mappemonde Papistique. Libri Pasquillorum. Petr: Martyr. Thom: Jordanus. Fran: Belleforestus. Gilbert: Cognatus. Joan: Calvino. Joan: Lasicius. Gabriel Prateolo. Margarino de la Bigne. Nicolaus Machiavelus. Abraham Bucholzer. Arnoldus de Palude. Joann. Michaël Brutus. Theodorus Zvvingerus. Joannes Spinæus. Erasmus Sreckenfuchs. Joan: Acronius. Joan: Garcæus. Joan: Oldendorpius. Gilles Corrozetus. Christian. VVurstisius. Aloisius Luisinnus. Andr. Dudicius Spardelat. Matthias Flacius Illyr. Stanislaus Hosius. Paulus Scalichius. Petrus Asilius. Taxa pœnitentiaria. Theodorus Graminæus. Baldinus de Luca. Joan: Bodinus. Joan. Basilius Herold. Adrianus Turnebus. F. Bernhardo Comensis. Religio patiens. Franciscus Stancarus. Petrus Galatinus. Dominico à Soto. Adamus Ursinus. Israël Achatius. Jacobus Ravenstein. Cornelius Gemma Astron. Crato Medicus Cæsareus. Jacobus Medicus. Adamus Schubertus. Francisco Sarmentus. Franciscus Turrianus. Daniel Bodenberg. Richardus Argentinus. Joan. Banderius. Goropius. F. Joann: Nasi. Guilielm. Bidembach. M. Beumlerus Michaël Neander. Henricus Bissenius. Leonhardus Krentzheim. Antonius Paganus Venetus. Bundivica Angla. Joan: Pollius. Georgius Buchananus. D. Georgius Mylius. Georgius Nigrinus. Joachimus Cureus. Sixtus ab Hemminga Astron. M. Leo

pag. 1072

ferben. Andreas Musculus. Ludovicus Lavaterus. Joan. Herburtus de Fulstin. Jonas Philognetas. Joan: VVigandus D. Hoichuter. Joachimus Mærlin. Hieronym. Cenestagius. Theodorus Beza. Antonius Senensis. Grio Malvij Eqves. Vincentij Sturmius. Thomas Beccetus. Christophorus Irenæo. Magnus Mesue Rhodens. Tilemannus Breulerus. Carolus Sigonius. Melchior Cavus Hispan. Simon Goulartius. Jacobus Ledesima. Joannes Hietavol. D. Stephanus Gerlach. Michaël Bapst. Joannes Pomarius. Columbanus Uranex. Josephus Stephan. Valent. Philippus Lonicerus. Alexander Guagninus. Ruardus Tapperus. Halepo Astron. Nicolaus Basel. Jacobus Heerbrand Theol. Andreas Kreychius. Jacobus Cotterus. Jacobus Meyer. Zacharias Rivander. VVigulcius Hund. Valentinus Rudolphi Burstadien. Jacobus Schopperus. Cyriacus Schlichtenberger. Hieronym. Franck. Hieronym. Turlerus. Henricus Pantaleon. Paulus Seidelius. Joann: Guil. Kirchof. Matthæus Dresserus. Franciscus de Rosieres. Augustinus Lercheimer. Adrianus Rheinmannus. Stephanus Tschegedinus. Michaël Eizingerus. David Chytræus. Conradus Dantziger J. C. Albertus First. Joannes Olearius Theol. Franciscus de Billebee. Jacobus Grætzer. Daniel Schaller. Franciscus Costerus. Henricus Buntingus. Henricus VVolfius. Martinus Crusio. Gilbertus Genebrardo. Lambertus Danæus. Albertus Hartungus. Petrus Mersæus. Petrus Ærodius. Eutychius Myon. Petrus Pomponatius. Quirinus Reutter. Laurentio Fanstus. Andreas Langius. Cornelius Callidius. Sigismundus Svevus. Joan: Lensæus. Richardus Dinothus. Rodolphus Hospinianus. Albert. Abbas Stadensis. Petrus Berexasius. Adam Nachenmoser. Georgius Sohn Theol. Petrus Lindebergius. Bartholo. Reischacher. Sigefridus Ribisch. Georgius Steinhart. Buræus. Laurentius Cupræus. Stephanus Hemvvurst. Sigefridus Saccus. Joann: Northusius. Robertus Bellarminus. Leonhardus Thurneisser. Ursisius. Joan. Stadius. David Schramm. Georgius Gothart. Gregorius de Valentia. Joannes Rasch. Joann: Schenck à Grafenb. Joannes Rosinus. Otto Gualtperius. Nicodemus Turlupinus. Matthæus Sutlivius. Bartolom. Huber Astron. Elias Hasenmiller. Georgius Hekelius. Andreas Crastovius. Daniel Cramerus. Antonius Arnaldus. Conradus Schusselburgius. Jacobus Colerus D. Remigius Nauntelius. Eustachius Poyssel. Ægidius Hunnius. Henricus de Homeliis. Jacobus Franco. Marcus Brograndinus. M. Jansonius Oosterom. Janus Jacob. Boissardus. Joan: Reinoldus. Joan. VVernerus Gebhart. David Herlicius. Josephus Scaliger. Guilielmus Stuckius. Andreas

pag. 1

JOHANNIS VVOLFII JURIS CONSULTI ET CONSILIARII PALATINI, SUMMÆ ERUDITIONIS VIRI, TOMOS DUOS, SIVE CENTENARIOS XVI.

LECTIONUM MEMORABILIUM ET RECONDITARUM SUPERIORIBUS ANNIS EDITOS

INDEX ABSOLVTISSIMVS

Methodice, qvantum Alphabeti ordo permittit, omnia in toto opere præclara & relatu digna, sub singulis principalioribus & velut substantialibus vocabulis; per Distinctiones, Prædicata, Concreta, Abstracta, &c. complectens, uti latiùs ex Præfatione ad Lectorem apparet.

AUTHORE
M. JOHANNE JACOBO LINSIO, COGNOMINE HAGENDORN.

Cicero ad Atticum.

Commoditas homines studiosos invitavit librorum indices comparare, qvibus minimo labore ad id qvod qvisq; qværeret, tanqvam manu duceretur.

stitionis, Annales Colonienſes M. Sc. Adam Reuſner, Joannes Carion. Julianus Piſtorius à Prato. Joannes Staphylæus. Matthias VVeikel. Alexander Cittolinus. Martinus Caſtenenga, Martinus de Arles. Erneſtus Brottauf, Philippus Melanchton. Ludovicus Vives. Jodocus Clichtoveus, Jaſon Pratenſis. Joachimus Camerarius. Olaus Magnus. Marcellus Palingenius, Hieronymus de Levandiro. Polydorus Virgilius, Joſephus Grundpeck, Stephanus Doletus, Jacobus Sadoletus. Chriſtophorus Longolius. Bernhardus Girardus, Alcimus Viennenſis. Ludovicus Hetzer, Aloyſius Florentinus, Joannes Brentius. D. Menſingius. Joannes Eccius, Joannes Faber Theolog: Valentinus Vannius. Georgius Spalatinus. Juſtus Jonas D. Vincentius Pimpinellus. Ulricus Zvvinglius. Joannes Hedericus, VVicelius, Theſſaro Theca. Joan: Pierius Valerianus, Gaudentius Merula, Sebaſtianus Francus, Nicolaus Brugner. Hieronymus VVellerus. Hans Pfluog, Andreas Althamer. Joannes Faber J. C. Albertus de Trotis. Lalius Cupilupus. Philippus Decius J.C. Chriſtophorus Mandelius, Conradus Huſerus, Ambroſius Moibanus, Thomas Fazellus, Antonius Muſa à Braſſavolo. Matthiolus. Joannes Lucidus. Franciſcus Georgius. Lælius Jordanus, Caſtellius Eugubinus. Ambroſius Blaurer. Joannes Agricola. Marinus Barletius Scodren. Hemeus, Antonius de Bitonto.
1069 Antonius Bonfinius. Achilles Gaſſarus, Ægidius Tſchudus, Caſpar Hedio, Breviarium Compertorum. Caſpar Peucerus, Hermannus Bonnus, Joannes Gaſtius, Hieronymus Schuvarzaphicus. Simon Grinæus, Adrianus Venetus, Petrus à monte J. C. Nicolaus Boerius J. C.

1149. Andreas Alciatus. Joannes Manlius, Joannes Sambucus. Joannes Rivius, Ludovicus Cœlius Rhodiginus. Leonhardus Puccius, Petrus Virctus. Petrus Cieza, Gvilielmus à Schauvenburch, Joannes Gennadius. Chriſtianus Maſſæus. Antonius Campanus. Urbanus Rhegius. Gondiſſalvus de vil-

Joannes Peregrinus, Moruneſſa. Aſotus, Paulus Jovius. Ægidius Cerrozetus. Beatus Rhenanus. Varamundus Luitholdus. Joannes Sturmius. Eberhardus Billick. Martinus Borrhæus. Valerius Anshelmus Rhid, Pandulphus Collenutius. Laurentius Friſæus, Joannes Tilius. Joannes Cuſpinianus, Rodolphus Gvalterus. Theophraſtus Paracelſus. Michaël Neander. Joachimus Rheticus. Franciſcus Duarenus. Petrus Joannes Olivarius Valentin. Joan: Monheimius, Prognoſticon finis mundi. Laurentius Dover. Hieronymus Cardanus. Franciſcus Encenas. Job: Fincelius. Vidus Vidius. Hieronymus Montuus. Joan: Avene. Alfonſus de Caſtro. Eduardus Hallus, Bernhardus Saccus. Antonius Mizaldus. Thomas Stybarus. Carolſtadius, F. Heutinus Mechlinienſis. Joannes Andreas J.C. Derhlevus Reventlovius. Joannes Igneus. Liber de ſignis antenoviſ., diem. Barth. *pag.* 1070
Chaſſanæus. VVolfgangus Muſculus. Franciſcus Duarenus. Emericus Zigerius. Petrus Bembus. Sigiſmundus ab Herberſtein. Index Expurgatorius. Franciſcus Junius, Caſparus Bruſchius. Barthol. Latomus. Jacobus de monte peſſulano. Andreas Tevetus. Joannes Lerius. Jodocus Ludovicus Decius. Joannes VVierus, Joannes Funccius. Franciſ. Rabelajus, Cornelius Amſterdamus. Gvilielmus Rondeletius. Michael Noſtradam, Vates, Petrus Bellonius. Baptiſta Egnatius. Eraſ. Reinhold. Mathem: Mathias Cornax. Franciſc. Leander. Sebaſtianus Munſterus. Joannes Lelandus. Stanislaus Orichonius. Michas Moraſthites, Joan: Stigelius. Petr: Maſſovius. Bernhardin. Ochinus. Remigius de Convy. Farrago Conformitatis. Carolus Molinæus. Joan: Foxus. Thomas Coperus, Joan: Noviomagus. Joan: Benedictus. Reginaldus Gonſalvus. Natalis Comes. Jodocus Damhouderius. Ludovicus ab Avila, Alveatius. Joan: Vaſæus. Auguſtin. Steuchus. Hieronym. Mutius Italus. Fridericus Nauſea, Hieronim. Garimbertus. Matthæus Delius. VVolfgang. Lazius. Huideric. Mutius German. Barthol. Caſaſius. Joan: Coſmi-

Lectorem.

OPTIME ET HUmaniſſime Lector, hunc Indicem in opus illud inſigne Cl. Viri Dn. JOHANNIS VVOLFFII, p. m. LL. Licentiati, M. Johann. Jacobus Linſius, agnominatus Hagendorn, p. m. adhuc Eccleſiæ in Lauffen ad Nicrum Diaconus, gener inſtar filij mihi chariſſimus, cùm in illius ipſi à me conceſſi lectionem incidiſſet, concinnavit, ſtudio & labore, ut apparet, non exiguo, & qvidem in ſuum ſuorumq; tantum uſum. Verùm poſtqvàm alijs qvoq; hæc ipſius opera innotuit, non modò Eccleſiæ paſtoribus, ſed etiam aliis doctis & præclaris, adeoqve Nobilibus viris, non deſtiterunt aliqvi indicis illius editionem petere & urgere. Et qvidem D. Jeremias Imlinus civis Heilbrunnenſis gener & præcipuus hæres Dn. VVolfij, ſuis ſumptibus illum prælo ſubjicere jam conſtituerat, ita ut index tum inſtantibus Nundinis, in Catalogo ad futuras promitteretur: ſed qvoniam is non longè poſt morbo correptus rebus humanis eximebatur, eumq; Indicis Autor elapſis aliqvot menſibus ſubſeqvebatur, interea, interjectis aliqvot impedimentis, e. vir Dn. Philippus Heilbronner, S.S. Theologiæ Doctor & Profeſſor Lavingæ ejus editionem repetereret, & ipſo mediante, præclarus & laboriosus vir, de literis optimè meritus Dn. Sebaſtian. Myllerus Bibliopola Auguſtan. ſuam operam ad publicationem procurandam offerret. Sic igitur Index iſte poſtliminiò tandem in lucem prodit, multis eruditis & præſtantibus viris judicantibus & ſperantibus, hanc operam non fore inanem in Domino, præſertim cùm non cujusvis ſit nec etiam multorum occupationes hoc ſinant, ordine, non tam vaſtum qvàm longè utiliſſimum opus perlegere. Poterit hujus Indicis adminiculo, qvæ volet, prout res & occaſio ipſaqve tempora ferent, ſine morâ & labore alioqvi inſumendo, omnia & ſingula qvilibet inqvirere & in promptu habere. Sic enim adornatus eſt index hicce, ut etiam minutiſſima qvæqve operis complectatur, ut qvò inventu ſint faciliora, non uno ſed aliqvot locis ea indagandi rationem monſtret. Sed aliqvot obſervationes indicis uſum uberiorem indigetantes, ipſemet Autor in conſpectu ponit &c. Hac ergo, Amice & candide Lector Autoris opera & ſtudio fruere, & vale in Domino.

M. LUDOVICUS MUNSTERUS
Eccleſiaſtes Heilbronnenſis
Senior.

b. 180. vide Papa.
Abbas vel *Abbates*, vide clerus, Ecclesiasticus, Episcopus, monachus, Spiritualis, Sacerdos, præsul, Prælatus.
Abbates adulteri, incestuosi, mœchi, scortatores, Sodomitæ, voluptarij. 178. 934. b. 582. 819. Ideò puniti. 178
Adulteros monachos armis & bellis tueri volunt. b. 866
Ambitiosi, elati, turgidi, superbi, vide superiora vocabula. 973. b. 145.
Antichristum quidam detexerunt optimè. 344
Avari. Vide Prælatus.
Bellatores, crudeles quidem, qui infulam in loricam mutant, bellaque intestina monastica excitant. 519. b. 145. 864. 866
Blasphemi, jurant per Diabolum & corpus Christi. b. 591
Casti, scilicet, ein Briefflein thät wol. Vide Aldhelmus.
Concubinas fovent, quidam extruit arcem benè munitam, tutus ut esset cum solâ. b. 863
Decoctores monasteriorum, Ecclesiæ, luxuriosi, prodigi. b. 583. 819
Docti quidam, astronomi, vates. 814
Doctissimi quidam. b. 924. 925
Ecclesiæ, gregis & conventus commissi nullam seriam curam habent. b. 819
Electio horum olim optima, hodierna longè mutata in pejus, impia, vana, perdita b. 126. 128. NB. 210. 218. 819. 403
Episcopi fiunt. b. 582
Errant, turpissimè: errare possunt, errarunt, exempla. b. 40. vide Eccles. prælatus.
Exautorantur mali, Scortatores esse deprehensi, exempl. b. 582. 863
Faceti, joculares, Scurræ, Histriones. Eulenspiegel / Zotten- und Bossenmacher / halbe Schalcksnarren. b. 583
Fastuosissimi pompis & ornatu maxim. b. 577 583. 819. 921
Fraudulenti, malitiosi, rerum malarum inventores. b. 145. Quidam vult nullius precii equos à claustrali vendi servo: qui dolum detegit emptoribus, reversus culpatur; sed facerè cum cludit: 834
Fuldensis Abbatis & Cardinalis cujusdam Ulmâ profectorum ob comitatum nimis magnum in se invicem miræ illusiones. b. 921
Homicidæ, latrones, parricidæ, Cæsaricidæ, qui tamè partim ære liberantâ debit. pœnis. 304
Immisericordes: dum in pauperes. Vide Episcopus. Hatto. 932
Iniqui, dum Christi & Ecclesiæ bona cum aliis Ecclesiasticis vorant. b. 819
Indocti asini, junioribus monachis doctioribus infesti sunt, nec emergere sinunt: sed extrudunt. b. 862
Magi sunt, malefici, incantatores, quibus fami-
oculis privatur per Episcopi instinctum Capuanus Abbas. Cur. 267
Pernicies, pestes, in monasterijs sua impietate, levitate, vanitate, epicureismo, scurrilitate & lenitate in conventuales. Wann der Abbt Würffel aufflegt oder Karten/ &c. pœna. 934
Pij quidam & veri abbates Christiani, non Antichristiani, b. 587. Tom. 1. 321. 221. 148. 383.
Principes fiunt. 635. b. 145.
Principibus in nullo cedunt, Das seind unsers HErrn Gottes Hofjuncker. b. 189. 819. 921
Ornatu: vestitu: cibo pretiosissimi, delicatissimi, idq; ex denudatione, & deplumatione Ecclesiæ, sponsæ. 633. b. 189
Populo simplici causa peccati, vitiorum. b. 819. 924
Potentia, viribus, armis, equitatu, comitatu maximi. 349. 350. 519. 635. b. 145. 577
Rudes, idiotæ, ignari, asini stolidi, pueri, muli, pecora longis auribus. 834. 939. 940. b. 189. 190. 210. 576. 819
Scurræ, Histriones, Eulenspiegelij. Vide suprà Faceti.
Seculares prorsus vel magis quàm Spirituales. hoc cùm potissimùm esse deberent, illud minimè. Vide clerus, prælatus &c. 384. b. 145. 189. 577. 819. 921.
Tyranni crudeles, truculenti immanes in conventuales, alios q. abbates ipsos. b. 862.
Venefici, Incantatores, Magi, Nigromantici. Vide clerus, monachus &c. maleficus, suprâ Magi.
Veneficio afficiuntur 3. Abbates per sagæ, quæ postea rogo data, stercora vel merdas. 930
Veri abbates vita, doctrina & alijs exercitiis qualiter se præbere deberent. b. 210
Vini potatores strenui, Helden / Weinzieher / amphoræ, Lurcones, Heluones, Ritter im sauffen. Vide monachus, clerus.
Virulenti & vindictæ cupidi. b. 863
Visitent alios abbates & monastic. Vide Kebo.
Abbas Urspergensis quando vixerit? cantilenas contra Papatum fecit. 310
Abbatia, Abbatiæ, prælaturæ, præsulatus.
Abbates claudicare melius est quàm abbatias. b. 865. Vide Kebo.
Corruptionibus, dolo, miris artibus, vi acquiruntur, indignis dantur, non virtute præditis, doctis, bonis sed asinis Arcadicis deferuntur hi honores, pierunq; 303. 356. 632. 677. b. 210. 218. 819
Electionis ad abbatiam exemplum mirabile 305. 356. NB. facetæ. b. 218. 219.
Papa omnibus nauci hominibus per emptiones, nummos, amicitias dat hasce. 870. 890 Vide Papa, Ecclesia, gratiæ, Præbendæ, beneficia. b. 210. 218. 819
Secularibus subjicientur. Vat. 49

fiunt. 635
Reginæ fiunt abbatissæ. b. 912. 890. exempla.
Scortantur parùnt: quædam delusa miris artibus per sacrificum, præstigiosa incantatio nil efficit, NB. Vide monialis. 799
Abbatissa hortatur Melchiorem Stor Iesuitam, ut ageret monasterij præsulem, non peregrè proficiscereturr: se enim absq; ipso vivere non posse. b. 1009
Abbatissa 2. Innocentium venenata ficu occidit, b. 601
Abdelmelechus fovet Christianos: iisq; benefacit. b. 425.
Abdias Babylonicus Episcopus, ejus inventi libri, publicari, in his fabulæ multæ. b. 674
Abortus simul & semel ex una muliere 22. infantium. b. 418
Absolutio. Vide remissio, indulgentiæ, peccata, Papa. Taxa pœnitentiaria.
Conditionalis apud papistas est, at mala. 836
Facilis apud ipsos in quovis maximo flagitio. 620. b. 262. 575. 576
Ære & precio. b. 663. 710. 431
Emenda maximo precio. b. 651. Vide remissio. 329
Iniquissima est ob corruptiones, numosq;. 322 b. 663. Vide Matyldis, remissio, papa absolvit. 329
Exemplum mirabile à sacrificio erga nobilem, qui impœnitens prorsus aureum monstrat, ne defraudaretur ille hoc, absolvit mirabiliter. b. 432
Abstinentia, continentia, Temperantia. Vide castitas etiam, cibus, esca potus.
In cibo & venere. b. 51
Exemplum Sacerdotis. 357
Abundantia rerū est causa multorū malorū. 137
Abundantia in omnibus fastidium parit, usuq; rei nimius tædium cum contemptu creat. b. 182
Abusus cathol. Eccles. reprehensi Thesibus b. 460
Abusus in Ecclesia scandolosi, picturæ lasciviæ, quæ alliciunt ad libidines & lasciviam aspectantes. b. 820
Academia.
Constitutæ optimè exemplum, à quo, quandò. 280. b. 173. Witteberga.
Hispanica docet magiam. Vide Nigramantia
Tubingensis fundator dux Eberhardus. Vide Eberhardus.
Wittenbergensis. vide b. 173
Academiæ Theologicæ vitent Philosophos miscere sacris, exemplum. b. 173
Achillis insignia quæ & qualia, d 16
Actionum omnium bonus ut sit finis, quid agendum. b. 989
Adamus, ejus lapsus cū Eva Typus Eccl. NB. 50.
Adam Neuser Theolog. Heydelbergensis incarceratur: profugus est, decollato collega ibi Sylvano, venit ipse Constantinopolin, D. Gerlachio colloquitur, qui ejus literas, consi-
Neuserus.
Adelbertus Bambergensis proditur ab Hattone Episcopo Moguntino. b. 439
Adelberti Episcopi Pragensis digitus à carnifice amputatus in aquam dejicitur, projectus absorberur à pisce, fit fax ardens, captus piscis, digitus in ventre inventus. b. 422
Adelberto apparet Christus, eumq; ad animositatem excitat. b. 428
Adiaphoristæ, eorumque consutum pallium in commodum & paparum, & suum. b. 882
Adolphus à Papa coronandus emit diadema précio maximo. 550. 817. [646
Adolphi redemptio cum suis carissima Romæ.
Adolescentula mortua reviviscit, hortat ad pietatem. 5. pòst die mortua iterum. b. 917
Admirabilia. Vide mira, Principissa portat biennium in utero infantem, qui natus potuit loqui & ingredi. Aliud exemplum. Nobilissa concepit geminos, alterius passa abortum alterum parit 10. pòst septimanâ, fit hoc modo, ut ablata ei feuda restituantur ab Hæredibus in eam iniquiùs se gerentibus. Vide partus. b. 988
Adrianus Imperatori à se honorem nomenq; esse dicit: penes se esse demere imperium, scil. b. 258
Adrianus Papa Cæsari omnes eligendi ius dat. 336. 817. b. 633
Adrianus 3. Papa hoc ius iterum rapit impius nebulo. 865. b. 633
Adriano tenens strepa Imperator culpatur, exsibilat hic eum cachinno & facetis. 973
Adrianus 6. Germanus. b. 196. 197
Agnoscit Romæ Ecclesiam languere, à capite ad membra declinare, ideo corrigendam maturiùs sensit. b. 196. 197. 198. 695. d 8. NB.
Ad proceres imperij Norimbergæ congregatos decretum mittit, in quo suadet, ut sentiat rectiùs Lutherus, eum vel adigendum vel tollendum, idq; exemplis & justis causis se docere putat. b. 194. ad hoc responsio data à proceribus. Ibid. Rationes 7. cur per principes Lutherus ex Germania profligandus. b. 195. Responsio recusatoria. NB. b. 197. Celans animi malitiam fit Papa, grassante peste Romæ (omen erat malum) jus acerrimè administrat, vehemens in transgressores, sed ob avaritiam, prohibet arma gestari, in pauperes delinquentes mortis, in divites pecuniæ mulctam irrogat. Euclio, sordidissimus. Scortator nobilis, descriptio ejus corporis, pessimè moritur. b. 129
Adulteri, adulteræ, adulteria, Vide fornicatio, Scortatio, Sodomia.
Atrociter Deus punit, exempla
Ortonis Imperatoris conjux. 557. 570
Filiarum de Saxis præcipitatarum. 903
Reginarum exustarum. 254. 525.
Regis, Laicorum, Virorum, mulierum, decollatorum. 967

insidiata marito abiens simul per magiam, qui tamen salvatus, ipso sacrifico & muliere miserè pereuntibus. NB. 947
Adulteræ vir parcens & misericordia ipse pòst deprehensus adulter ab ipsa enecatur. b. 637.
Adultera moritura non vult pœnitere eò, quòd in adulterio genuerit egregios filios. 341
Adulterij, vel in hoc, innocentiæ probatio, per ferrum igneum manibus gestatum illæsis. 200. 557. 970. b. 633.
Adulteri sunt Episcopi, Papæ, moniales &c. Vide.
Adulter sacrificus castratur à marito adulteræ. b. 423
Advocatus durior in pauperes citatur per Angelum ad Tribunal Dei, periitq; subito enecatus. 937. b. 1037.
Advocatus malus est conscientiarius, nil nisi mala cogitat. Vide Jurista, Consiliarius, Syndicus. b. 1038
Advocati Romæ mali. b. 301
Ædesius, vates, corporis volatilis agilitas hujus. 138
Ægyptij sacrifici pij & seduli. b. 974
Ægyptij Sacerdotes, rigidæ temperantiæ, modestiæ, laudabilis vitæ, gravitatisq; singularis viri, meliores hodiernis. Exem. b. 457
Ægyptiaci à tempore Reginæ Sabæ circumcidunt & masculos & fœmellas, post hos 40. illas 80. die baptizant, simul utentes cœnâ. b. 601
Ægyptiis cœnantibus vel prandentibus ad mortalitatis recordationem in ligno mortuo simile ostenditur, regi potissimùm, ut justè agat, ubi simul consiliarios malos diris modis execrari solent. b. 603
Ælius Lampridius. 91
Ælius Spartianus contra leges, ac si liberet, novercam formosam ducit. 92
Æneas Sylvius priusquàm fit Papa, tollit concilium super Papam, esse erranti contradicendum, at pòst recantat factus Papa, nascitur ex illegitimo thoro nothus, 848. 851.
Æneas ascendit gradatim ad papalem dignitatem, Orator eximius est, oppugnat papatum priùs, concilium & imperatorem honorans, at pòst deficit. b. 606
Æstas maturima, fertilissima vino & frugibus. b. 632
Æstas cum hyeme durissima, pessima NB.
Æstus intolerabilis maximus, quo exusta omnia, ova in sabulo cocta. 202. 521. Vide Hyems, prodigium.
Æstu copia aquæ magna subitò tollitur. 219
269. vide ariditas, Siccitas, ominosa.
Causa hujus cultus imaginum papisticarum defensio. ibidem.
Affectus animi domandi ut sint, liber
Aloysij utilis Ecclesiasticis & politicis, b. 819
[illegible]
Agnus Dei quid sit ex quo confletur Papisticè, à Papa omni septennio idololatricè consecratio fit. b. 117. 702. NB.
Tollenda, abolenda ut impia, diabolica, maximum censetur Papæ munus esse. b. 117.
Agnus Dei magicus ante Constantini Magni regnum baptizatis per cereas figuras expressus, usitatus fuit. b. 854
Agrammati vates, docti, ingeniosi. Vide illiterati. 138
Agrammatos mulier Satanæ opescit loqui græcè. b. 304
Agnes (Iohannes) Papa biennium est, imprægnatur, parit. b. 108. Vide Ioh. 8. Papa.
Aidexis Saga Romæ à Clemente 7. cum aliis fovetur magis. b. 350
Alamandarus Rex Saracenorum piè & face è de altera Christi natura contra Arianos. 157
Alanconiæ Dux Brabantiæ ordinatus dato juramento, pileo ducali, palla regia, fibula ab Uranio arctè constringitur, numismatis novis in vulgus ejectis. b. 443
Albanus Dux (vel Duca de Alb) gloriosissimus, superbissimus, statuas sibi erigit plenas arrogantiæ & fastus. b. 883
Albanus confusus, auro corruptus cum Papa. Vicit verbum, religionè ipsum. b. 623
Albanus pro papatu magna fecit, regis ærarium confiscatione Lutheranorum facultatum auxit summoperè, per carnifices trucidavit sexennio 18000. exceptis aciè voratis, belgicos incolas exactione enecavit, licet pollicitus vitam nil præstitit, infantes reformatorum baptizatos rebaptizavit. b. 883
Albanus astutus: at alii hoc astutiores. b. 623
Albanus astutus, ridetur, luditur: victor victus à principibus. b. 622. 623
Albati seculi ultimi miseriam deplorant, multi numero tendunt Romam, dissipantur. b. 322.
Alberspacense monasterium, quandò extructum, à quo. Vide figuras ibi mirabiles de clericatu, papatu, monachatu. 312
Albertus Crantzius de & contra Papam. 963
Alberti Episcopi Bremensis Nigromantici mors instans præsagiis miris, per sues, lupos, canes, bubones indicatur. 965
Albertus Foncinus vir pius, abbas probus, in Cracovia occiditur à duobus monachis conventualis intractabilibus, qui posteà decollati. b. 104
Albertus Hunger Suita, Lutherum Epicuro comparat. Vide Hunger. b. 989.
Albertus Magnus, divitem quàm pauperem meliùs habere, docet, in purgatorio se redimendo. 555
Magus, uvis, fructibusq; aliis delicatioribus Imperatori & principibus delicias facit Spi- b. 925.

Thomæ præceptor est, de papali conqueritur potestate. b. 287
Albertus minotita Venetus Mercatoris formosissimam conjugem (confessionarius aliàs clarus) ac Gabrielis futura esset cohabitatio congressioq́, circumvenit, stuprat: qui carceri mancipatus pòst. b. 606
Albertus Pigkius Campanensis, tollit Ecclesiam supra scripturam, Epistolas non totum corpus doctrinæ esse. b. 115
Pro Ecclesia Romana scribit libellum. b. 115
Albertus Princeps Borussiæ corporis & mentis impotens, exaltat Scalichium malum consiliarium, cui multa donat, is bonos ut perfidos accusat, removet, at proscribitur pòst dejectus per Regem Poloniæ. b. 934
Albertus Reginoburgensis Episcopus, nolentes resignare fidem Imperatori capit multos, cujus bona populantur, parere cogitur, cædem per insidias Cæsari parat, at frustrà, socii ejus cum ipso puniti ideò. b. 262
Albertum 1. Imperator. Episcopus Salisburgens. Conradus hostis venena propinando facit monoculum, effuso illo inverso capite. b. 477
Alcairi templa multa Christianis sunt, eorum cultus, cœnæ sumptio utriusq; speciei, oratio, gratiarum actio, conciones Christianorum Lutheranis non dissimiles valdè. b. 942
Vide Algeria.
Alchymistis strenuè flantibus Satan interrogatus an rectè faciant, dicit, laborate, vehementius flantibus omnia evanuerunt, hortans eos ad honestos labores, annihilans hanc vanam artem. b. 846
Alciatus & Claudius Minois Gallus acriter culpant Ecclesiasticos, monachos, cleros &c. ob vitia, quòd indocti: pigri: ociosi: venerei: luxuriosi: asini: voluptarii: Ecclesiæ desertores. b. 940
Alcoranus 180. 187.
Ex arabica lingua in latinam vertitur. 187
Aldhelmus cubat castus & continens cum virgine, wer weiß obs wahr ist. 357
Aleator, lusor, Dei contemptor allidit crucifixo lapidem, qui hæret, à lanio, prius podagrico, cultro in cœmiterio jusso, ter voce articulari auditâ, transfoditur, corpus rapitur à Diabolis. b. 658.
Alenconius novus Brabantiæ *Dux* piè in fide Christi remotis nugis papisticis & sacrificis moritur. b. 952
Alexander Imperator Romanus idiota, ignarus, imperitus rerum, magus, bibulus, perit crapula. 334
Alexander Magnus, Hujus in Sacerdotes, Deum, templum Ierusolomitanum reverentia & pietas. 1005
Papa esse recusat, incarceratur, cibatur tenuiter per Hildebrandum. b. 711
Alexander tertius in nuptiis Regis Scotorum videt saltare mortem. 563
Alexander tertius Papa Babarossam pedibus calcavit. b. 425. 802
Avarissimus. b. 561
Episcopis de tollendis Abusibus scribit. b. 257
Iudæos habet sibi ministros, sibi licuit Christo, & Papæ. b. 605
Alexander Papa sextus. Filius Borgias nequissimus. 948. b. 1002
Hujus filius Borgias Cardinalis fit contra decreta, qui spurium se mentitus. b. 162. 1002
Nativitas hujus multis prodigiis prædicta. 928
Papa fit magiâ, perit horrendâ morte. 912. 915. 928. b. 163. 651. Veneno cum filio Borgia subitò. 169
Turrim suo de nomine Alexandriam extruit altissimam. 885
Truncat se culpantem, manibus & pedibus. b. 709
Legatos mittit in Germaniam, per indulgentias æs ut corradant. b. 634
Scelestissimus, nequissimus nebulo in vita. b. 162. 163. 1002
Cum Turca paciscitur, occidit Gemen veneno & alios. Qui tandem & ipse perit eodem. b. 162. 648. 709
Romæ Jubilæum & alibi instituit ob suum & Christianitatis commodum, scilicet. b. 323.
Inter Lusitanum & Hispanum, se, ob insulas occidentales judicem interponit, cujus legatis de divisione terræ per circulos cœlestes collocutis puer nates ostendit, in quibus linea recta æqualius dividens, quàm ipsorum imaginaria, facetè. b. 441
Quæstum ex veneno in Cardinales divites quorum se fecit hæredem, & ex Iudæis quos fovit, ut adhuc sit, Romæ facit. b. 1006
Lucretiam filiam ter viduam factam, maxima dote desponsat Alphonso, cur, hanc stuprat. b. 162 1092.
Veneno amicos, hostes, Cardinales tollit. b. 163 561. 1006
Alexander Farnesius exercitus Italici Dux equo ad ventrem usq; in sanguine Germanorum equitare ingrediq́, desiderabat. b. 690. 1012
Cardinalis fit ex sororis suæ Papæ oblato stupro contra parentum voluntatem. b. 127. 691
Alexander Severus enecat consiliarium juristam fumo, consilia vel decreta sua dum fumo vendidit. b. 1035
Alexius equo generoso insidens frangit coronam decidentem. 395
Alfonsus Hoiada Indos in orbe novo conversos vult, at recusant, ad arma ventum est, conviciantur Papam. b. 441

Cæsarea, huic præsidet Giui, b. 936. Vide Alcaria.
Almarabus Gallus contra simulacra, altaria, missas: quòd mera sint idololatria, exhumatur, libri ejus comburuntur, doctor Parisiensis eximius & pius, 397. b. 847.
Docet fidem in Christum certam esse debere, per Papam adigitur revocare &c. at fide in Christum servata mox diem obiit. b. 823
Alombrates, qui cum maritatis coire licere dicebant, in Hispania sectarii damnati sunt. b. 912
Aloysius Papæ filius damnatus. b. 556
Alphonsus Rex decies quater biblia perlegit cum glossis, eximius est mathematicus. 549
Alstulphus abstulit Ecclesiæ data à majoribus, cur, quandò? 641
Altaria, horum multiplicatio, cur. 576
Altmanus illegitimè natus cælibatum introducturus inter clericos abstinere cogitur, recusantibus ipsis strenuè obedientiam. Rejectus ab Ecclesia hic, legatus Papæ in Germaniam factus. In Cæsarem 4. Henricum & filium tumultuatus est turbas excitans. b. 572
Amathæus Dux Sabaudiæ uxoratus fit Papa. 808. 851
Amazones, græcis olim arma dum inferebant tam turpe non erat, ac Ecclesiam hodiè regi ab effœminatis sacrificulis. b. 277
Ambrosius. 114. 136
Excommunicat Theodosium. 140
Ambrosij Blaueri libellus in morte consolatorius. b. 419
Amici novi non facilè admittantur, veteres non dimittantur, si nec utiles. p. 17
Amor improbus vincit omnia, Exem. inæqualium. 109
Illiciti exemplum per magiam excitati, cui mala merces. 543
Amor subitus facilè in odium convertit. 510
Pœna hujus atrox, Exp. b. 161. Vide Horrenda.
Ammonius Episcopus auriculam sibi abscindit ne Episcopus esse deberet. 139
Ammonius Philosophus asinum auditorem docet sapientiam. 43
Amphilochius Episcopus Theodosio Imperatori ferenti Arianos urbanè occurrit & facetè. 121
Amurates Christum pro vindictâ in fœdifragum Uladislaum invocat, jam victus potitur victoriâ insperatâ, pœnâ periurij illi justè inflicta. b. 923. Vide Turca, Uladislaus, Ladislaus.
Anabaptistarum dogmata, quæ manifestè falsa. b. 334
Anastasius Imperator Papæ legatos cum pudore remittit. 978
Anastasius secundus Papa Arianus Hæreticus est, qui in cloaca effundit intestina subitò. 824. b. 54. 108
Hujus forma apud papistas contra sibi rebelles, decretisq; inobedientes. 340
Quando & quibus inferenda dicendaq; sint. rarò, impœnitentibus, non ob quodvis. 759 b. 40. 4.
Causæ anathematum. b. 41
Inefficacia anathemata. Vide Papa, excommunicatio. b. 40
Quando & quandò non, in quibus. NB. b. 43. 45.
Quid sint. Vide excommunicatio. b. 40
Andegauensis pollicitus belgicas res candidè agere, at non præstitit, pœnitet eum, moritur, revocans & dolens acta priora, in Christo fide abjectis nugis papisticis extinctus. b. 934
Andradius, vult omnes traditiones in Ecclesia recipi pro articulis, cur. b. 657
Andreas Fabricius, Imperator sanguine concilium Tridentium ut propelleret, utile esse dicit. b. 437
Andreas Proles, de Luthero prophetizat, contra Papam docet, excommunicatur ideò. b. 32.
Andreas Dudisius Episcopus Tinininensis gravi Oratione cum Bauaris in Concilio Tridentino postulat utriusq; speciei cœnæ usum: sed res ad Papam devoluta. b. 820.
Andreas Lang 7. articulos contra Papam Ecclesiamq; ejus in edito libello detendit. b. 960.
Angela virgo, prophetissa. 401
Angelotus Cardinalis potius multum vini in terram effundit, quàm supplicet præcariò condonari portitorium. b. 961
Angelus vel Angeli.
Adorandi non sunt: nec ullo alio divino cultu venerandi. 16
Adorantium hosce pœna. 16
Custodes sunt Ecclesiæ & piorum. Ex. b. 428.
Angeli sedulis hisce apparent, ubi, cur, quibus. b. 1022.
Angelus Hebræus de Tribu Iudæ, Propheta, de Christianis & Turcis varia. 517
Angli, anglia.
Æruscatio, expilatio Angliæ per Papas extrema, 536. 714.
Angliæ Reginæ sæpius veneno insidiæ struuntur, at frustra per Iesuitas. b. 1051
Angli & Franci olim discordantes singulis annis pacem fecerunt & fregerunt. pontificem non agnoverunt. b. 257
Pontificem Anglis esse mulierem Posseuinus dicit esse, at falsò. b. 1006
Anglis surripiuntur Ecclesiastica bona, dantur ab asonibus. Hinc ministri latrocinantur, furantur, sæpè strangulantur. b. 1914.
Anglici regni vel Religionis mutationis vaticinia. 162. 163
Anglici reges infestantur à Papis crudelissimè, cur, & per quem. 984
Anglici pœnitentes Romæ magno precio redimuntur ex Papæ Ecclesiastica potestate. 646

vardus. b. 324
Anglicus sudor Germaniam invadit. b. 202. NB.
Angliæ 20000. Parochiæ sunt, ad non 600. veri ministri idoneiq; doctores. b. 1013
Anima, vel æ.
Animarum excessus, raptusve. 528. 529
Apparitiones in Tormentis. Vide visio. 529
861. Illusio Satanica. vide apparitio. b. 556
Immortalitas harum in papatu diu non credita. In Concilio Pisano modò decretum de hac. b. 57
Oblationes pro his vanæ, inutiles. 357. 381
an? 555. b. 560. Testibus Ethnicis.
Orationes pro hisce & defunctis. 246. 555. b. 923
Animantibus cunctis ut sunt sana à natura anima se tuendi, ità Papistis in pios est accusatio Hæreseos, & damnatio ad strangulum, ignemq; b. 615
Animi Brunsfeldici & Olevani de voce catholica quibus competat Epistolæ mutatæ hinc indè. b. 954
Annatæ, antiquitus permissæ in Turcas solum bonis, at post translatæ alios in abusus, absit. b. 212
Annatæ quid 960. b. 212. ad quid, quales. b. 202. 321. Vide vavantiæ.
Tolli supplicatur. b. 202
Bonifacius 9. auror harum. b. 917
Causæ rapinarum, furtorum, depilationum, disciplinarum malarum. b. 100. 611
Creberrimæ. 853. 918. b. 173. 203. 605
Frugiferæ Papistis vel valdè utiles. b. 100. vide gratiæ, vacantiæ. 173. 198. 203. 321. 303 b. 605. 611.
In Concilio prohibitæ. 904. Vide sanctio. b. 321. 403. 605.
Repetuntur, iterantur ab uno & singulis sæpius. b. 100. 173. 207. 611.
Tollendæ, nam Germaniæ noxiæ, insuper diu collectæ ex his pecuniæ Romæ pessimè locatæ. b. 199. 203. 321. 605. 612.
Annatæ triplicatæ tantæ olim non erant. b. 612
Signum sunt avaritiæ. b. 611
Annatæ Gallicanæ ferunt Papis quotannis ter centena millia coronatorum, hoc abrogat, Carolus Rex. b. 403. 404 503. 504. seynd 28. Tonnen Goldes. 605. 611
Gallia & Anglia nil annatarum diu exhibuit, quin prohibuit. b. 605. 917
Annatarum conditio deterior longè feudariorum & vasallorum, ab his semel repetitur. b. 611
Anni à nativitate Christi quando cœpti, à quo, quomodo, correctiones hujus. 162
Annorum horum diversitas. 162
crepantia maxima, quis præferatur optimus calculator. 1.
Annos & tempora constituere olim Regũ fuit hodiè Papa arrogat. Ergo *Antichristus*, 162
Vide Tempora, Calendarium.
Anselgisi Abbatis de Caroli Magni rebus, consiliis scripta. 144
Ansimirus Eremita Sanctus habitus cognovit confessarius multas nobilium, quod falsus, captus, scisitato in præsentia Dœis Secretinot & tuam dicit cognovi: quod doluit. b. 431
Antipapæ, tres. 730. vide Papæ plures.
ANTICHRISTUS. vide Papa.
Quis primus. b. 184. quid, plurima vide hoc loco. b. 849
Quis qualisq;, Etymologiæ enodatio. 187. 357. 694. 745. 900. b. 714. 748. per omnia & singula. 184. 848 849.
Etymon licet in sacris non syllabæ, tamen re & sensu. b. 849
Adventus hujus quandò, qualis, quibus signis. 36. 63. 64. Sib. 90 99. 101. 115. 523. b. 184 267. 459. 460. 659. 708. 715. 748. 749. 904. 905. 972.
In adventu hujus miracula vera cessarunt in Ecclesia, cur. 187. 749.
Adventus quandò factus putetur fictè & verè. 322. 324. 338. 614. 656. 694. b. 79. 184. 189. 267. 696. 798. 849. 1005.
Revelatus sub Urbano V. 634. 635. 636.
Defectio imperij est hujus adventus signum. quando, quomodò facta. 758. b. 107. 184. 1005.
Antichristus, bella cum suis geret infœlicia. b. 850
Antichristus falsus, fictus & verus, quis, quandò. 842. b. 889
Mixti Roboami, veri Nebucadonosor Typus. b. 889
Antichristus benedictiones & maledictiones cum cæteris vendit ære, Papa facit, E. 344
Antichristus se Deum esse & dici vult, sed falso mendacite q; qui credit hoc, fidem negavit. 177. 303. 304. Vide Papa. b. 701. 717. 750. b. 506. 849. 1005. d. 12.
Christo & Deo contrarius. d. 4.
Christi & Antichristi antithesis. Varia videbis & egregia. b. 696. 701. 714. &c. b. 183. 184. 186. 187. 748.
Christus occidet. d. 12.
Christo, Deoq; se præferet. b. 850
Diabolus autor & pater Antichristi est. b. 850
Diabolus, Belial, Draco Stygius magnus. E. b. 839. 849.
Diabolus pejor. 41. 119. b. 750. 849.
Diabolo organa, per quæ Antichristus, falsi doctores, coadiutores erunt reges. b. 750
Doctrinam sanam corrupit Exempl. b. 850

b. 883
Draco magnus b. 839
Ecclesiæ Antichristi splendor, potentia magna, Vide b. 566. 850.
Fugiendus. b. 852
Gog & Magog affinis Antichristo. b. 852
Homicida est & Latro. 134
Hypocrita est. b. 189. 750.
Hæretici cognati antichristi. b. 853
Humilitate decipiet mundum. d. 4.
Imperium Dei & hominum arripuit, cur, quando. d. 12.
Miraculosus, sed mendaciter. b. 850
Monstrum monstrosissimum. 749
Multi antichristi. b. 184. 189. 849
Unus: & sit Antichristus futurus personâ, an plures personis, uni in malitia b. 1005
Unicus non erit, sed totum regnum. b. 850
Mundum totum convertere (pervertere) pervolitare vult minitans interitum. 279
Notæ antichristi falsa doctrina, idolatria, spiritualis regni in mundanum mutatio, prodigia falsa, seductio, persecutio in pios.
Hæc vatic: Christi, Evangel. & Apostolorum de hoc. NB. b. 849. d. 11. 12.
Notissimus esse debet omnibus ex multis signis, præsertim nequitiâ & flagitiis nimiis. b. 549
Nomen antichristi in sacris re, si non syllabis. b. 849.
Occidendus, occisus ore gladij verbalis per Dei famulos. b. 749. 750. 852. 853.
Hinc furore concitus interficit sanctos. 134
argumenta firma. 694. 827. 45. 66. 69. b. 849
Occidetur papuro, mitPultpeti / lino Sib. & adventu Christi. 99. 118. b. 853
Primatum universalem acceptat. Hoc Papa. E. 163. 176. 177. NB. 184. 196. 201. 344. 614. Vide Papa. b. 184. 611. 773. 850. 1005. d. 4. 12.
Papa est Antichristus, qui latinè agit Sacra, idq; ubiq; fieri vult, ex voce Latinus vel Papa, Cabalisticè. 69. 189. b. 749. 750. 805. 829. 840. 841. 842. Ob idolatricas superstitiones plures quam sexcentas. b. 234. 267. 439. Ex voce Missa.
Pedibus Christum calcat, cruce soleis calcei impictâ & osculandâ. b. 904
Pharao est Tyrannus, Tyrannide, interitu alio, modis. 390. 827
Politicus Antichristus. b. 982
Potestate sua superior omnibus esse vult. b. 249. 506. 701. 840. 850
Principes imperij ab hoc deficient. b. 852
Persona non erit unica. Vide suprà b. 850
Primatum dolo & cædibus qui assecutus, is est Antichristus. Ergò Papa. d. 4.
Præferet se Deo. b. 850
Regnum ejus crevit, paulatim. b. 850
Revelabitur per Deum in fine mundi mirabiliter occultatus per os gladij. b. 852
Nec ad vires pristinas veniet unquam.
Revelatus manebit ad Christi usq; adventum. b. 852
Sedes & locus hujus, in mystica Babylone, Roma. b. 2. 13. 839. 849. 850. 1004. 1005. 1006.
Ex Babylone in Templum Salomonis. 310. 453 614. 692. Vide 802. b. 840.
In Ecclesia Dei. 64. 65. 119. b. 840. 850. 852. 1005.
In politia, quis, qualis, politicus Antichristus quis & quando adest. b. 987
Roma urbe. 18. 68. Sib. 119. 139. 277. 344. Triginta gravia Testim. quòd Papa sit Antichristus. b. 184. 839. 849. 852. 1004. 1005. 1006.
Simon magus Antichristus non fuit. b. 505
Superbissimus, elatissimus, glorioßissimus, se super homines, angelos, Christum Deumq; ipsum locat, Christo præfert. 123. 136. 177. b. 506. 750. 840. 850.
Status sub hoc in Ecclesia miserrimus, vat. 118 309. 390. Vide Ecclesia, Papa. b. 708 841. 852
Status Antihristi internus & externus depictus imaginibus apocalypticis, in membris, moribus, officiis, civibus, singulis adhærentibus. b. 852
Tempora & leges mutat, Papa Gregor. 13. fecit Ergò. b. 944.
Temporis Antichisti initium & finis. b. 852
Terram dividet suis. 119. Vide suprà.
Triceps Antichristus, ex Papa: Alcorano: Calvino, liber est. b. 998
Vaticinia de Antichristo. 110. 114. 115. 118. 136. 189. b. 13. 107. 576. 749. 750. 840. 848
Vaticinia de hoc per singulas notas à Christo, Evangelisti, Apostolis. b. 849
Via aperta ei restituta post obitum Lutheri in Ecclesiam, ex qua per hunc profligatus plurimum cum nugis suis, quod dolendum concedi. b. 882
Unus non est, sed plures. Vide suprà. b. 107. 267. 505. 1005
Antiochia per Angelum album perditur tota unico mendico superstite. 923
Terræ motu perditur. 524
Antiochus mandans quid in consultius fieri, dixit, nil est, quia insciùs scripsi, & feci. b. 1035
Magnatibus esto NB.
Antipapæ tres 780
Plures vide Papa.
Antipapa Græcus, Italicus, Germanicus, status sub his qualis, hic pessimus illis. b. 890
Antipapæ tres discordant, ac contra Christum concordes, quos hic interimet. b. 890

Antipapæ noxii Ecclesiæ. b. 913.
Antistites Ecclesiæ in vita & doctrina perditi. b. 54. 859
Antonius Eremita suspirans fratribus prædicit religionis eversionem. b. 810. d. 1.
Antonius Possevinus Jesuita dicit: Augustæ quid concessisse Protestantibus, fuisse Christum abnegare: promissa de tuenda pacificatione Religionis esse Imperatori rescindenda, pœnas enim secuturas aliâs horrendas. b. 804
Antonij de Vienna ordo. 312
Antonius 2. in Ægypto Monachus ejus vita. 107
Antonius Imperator aulicis ociosis salaria abrogat minuit 97
Antiqui Sapientiæ secretiora occultarunt sæpius obscuritate mira: Hieroglyphicis, ne à profanis profanarentur: sic multi Papatum tectè ob oculos posuerunt sapientioribus investiganda. d. 8. NB.
Antiquitatum scriptores Andreas Thevetus & Leius. b. 591
Anus diabolo deterior, exempl. b. 432
Apelles, pictor artificiosissimus, ejus picturæ aliquot. b. 983. 986
Apelles miratur Protogenis opus, at non laudare vult cur. d. 14.
apud Ægyptium Regem accusatus delatusque exulat, restitutus pingit artificiosè, invidiam, calumniam spem mendacium, ignorantiam, suspicionem &c. pœnitentiam, veritatem, innocentiam. b. 983
In *Africa* olim concilia multa, in quibus pii, sine præeminentiis titulorum locorumque præsidebant cum Cæsaribus, omnes simul fratres. b. 394
Apologus Vulpes non astutia sed alia arte discere vult, docta à lupo, pudefit, trucidatur. b. 317
Apollinis Delphici oracula ex Satana, Ibidem. Thesaurus maximus, quem tangere vel demere non licuit, qui contra fecerunt, puniti atrociter. b. 602
Apostolus vel *apostoli*, æquales potestate & usu hujus. b. 996.
Epistolas scripserunt ad particulares Ecclesias pro tempore, circumstantiis aliis causis dicunt Romanenses, non ad omnes Ecclesias. b. 115. 349. Doctrina sufficiens ad salutem ab his scripta, negatur Papistis. b. 349
Ossa & reliquiæ horum à Græcis rapta in puteum abjecta extrahantur per Papam Romam delata. 558. b. 235
Gratiæ apostolicæ ubi non sunt ibi Ecclesiæ status optimus, cultusq; meliores. b. 25
Potestate regiâ imperatoriâ (gladio utroq;) usi non sunt utrùm. 719. vide Petrus, Papa. b. 996
Reliquiæ Apostolorum ubi, & ut colantur, b. 235. Successores horum ut filij acceperunt doctrinâ, sed pauci filij parentibus similes. d. 1.
Sedes apostolica obsessa & occupata à diabolo
germanis non ferenda. b. 105
Apostolica sedes judex regnorum censetur Romanistis, b. 917. Symbolum Apostolorum quando, à quo singuli articuli. 925
Tempore Apostolorum non Papa, Cardinales, Episcopi, nec horum redditus tanti cum templis, monasteriis splendidissimis, nec priores ritus ut hodierni. Hæc Papistæ fatentur & testantur ipsi. b. 549
Unus inter 12. Apostolus pessimus Judas, hodie inter duodecies duodecim Sacerdotes non unus Apostolus. d. 5. 6. NB.
Vita apostolorum cum doctrina longè melior Papistarum. 139. 363
Apparitiones, defunctorum, monachorum dehortantium alios ab improba vita. 669. 937. 938. Vide anima, visio, defuncti, mortui, sepulchra.
Apparitiones animarum & præstigiæ diabolicæ aliæ N. Ecclesiæ cum V. Ecclesiæ dogmatibus pugnant. b. 811
Præstigiosè ardentes cereoli affixi cancris in cœmiterio. Hinc quæstus, at fraus detecta. b. 146
Apellationes.
Formæ harum, 820
Frequentes ad Papas sunt, inanes tamen. Vide Papa. 859
Inferior ad superiorem, non contrà appellet. 820
Ad Deum effectu non caret. 638
Parisiensis scholæ à decretis papæ. b. 96. vide Parisiensis,
Apulejus contra processiones ceremoniasq; papisticas. 907
Apuliensis Ducatus à Cæsare & papa simul donatus. Pabst last nichts fallen/er will Maister sein. Vel solus vel cum imperatore alter. 345
Aquarum in undationes, Ex: varia, Dei jam ob populi peccata signa indubitata. b. 324
Aqua benedicta an talis maneret, si diabolus hanc permerdaret. b. 647
Aqua lustralis aliis ab antiquis Romanis orta. b. 993
Aquæ salisq; benedictio exorcistica. b. 117. 993
Sceleratissimi olim Ethnicorum, aquâ benedicta se ablui opinati sunt. b. 993
Aquæ lustralis gurtulis Valentinianus conspersus in chlamyde percussit ædituum dicens: maculare hoc est non mundare. b. 993
Pro Terroribus Diabolicis utilis esse creditur, scil. b. 1013
Aquila Imperii Romani biceps, unde à quo, cur. b. 441. 754.
Aquila amissa, NB. tristis clades. b. 477.
Aquilæ Romæ vetustæ (ominosum urbi erat) caput dejicitur fulmine ad ingressum Regis Neapolitani. b. 294
Aquilæ significatio, b. 441
Aquisgrani concilium de reformanda Religione. b. 619
Arabes ut à Jesuitis ad salutem edocti. b. 754
Araneis culex inhæret, camelus transit. 48

maleficus. 568
Avaritiæ. *b*. 239
Beneficio uni, pluribus non præsint, ô si. *b*. 170 606
Crudeles, sicarij. *b*. 352
Cynædis & Sodomitis Ethnicis sceleratiores & deteriores. *b*. 607
Discordes bellatores, ita ut à sacris abstinere necesse fuerit, Exemp. *b*. 916
Episcopi aliquot singulis *Archiepiscopis* à Papis in Germania subjecti sunt. *b*. 564
Qui ad horum nutum, illi ad Papæ arbitrium ut mancipia pendent, non contra mussitant. *b*. 563
Humiles sint, sed superbissimi, arrogantissimi titulis, factisq; sunt 932. 604. *b*. 171. 239
Litigant de archiepiscopatibus. *b*. 239
Magdenburgensis Ernestus non operibus ordinis fratrum oblatis, sed solo Christi merito mori & salvari voluit. 908
Magdenburgensis &c. Ludovicus saltans subito perit. *b*. 171. 454
Moguntinus Archiepiscopus, affinis & meretricibus insumpsit plus quàm imperator familiâ totâ. *b*. 912
Moguntinus Jacobus non de morte sua dolet: sed ob pallii magno precio emptionem, per subditorum exactionem futuram. *b*. 203
Militi magis volunt & favent quàm clero. 638
Occiditur senior Archiepiscopus igne, qui palinodiam cecinit à papatu recedens. *b*. 706
Officiales horum pessimi: rapaces, avari, indocti, mali exempli. *b*. 219
Potentissimi, ditissimi. Quidam totum vult emere regnum. 536. *b*. 170. 565
Pallium Archiepiscopale plurimo singulis emendum, tolli supplicant proceres Imperij Cæsari. *b*. 203. 322
Papa in Germania ordinat septem ob Ecclesiæ Pontificiæ commodum. *b*. 564
Papa deturbat quosdam de Archiepiscopatibus innocentes. 932
Seculares prorsus, in luxu, fastu & choreis ducendis, puniuntur ideò. *b*. 171
Sedes horum in conventibus Imperialibus certa, at non æqualis omnibus, electores superiores sunt. *b*. 565
Sodomitæ sunt. *b*. 606
Vaticinium cujusdam Moguntini Archiepiscopi in electione Imperatoris, de per Cæsarem in Germaniam aliquandò inducendo milite libertati patriæ valdè nocituro. NB. *b*. 114
Architectonici ad austrum peritissimi, præ aliis excellentes. *b*. 316
Aretia vel Arezia, testatur, quòd Roma sit Babylon. Papa Antichristus. *b*. 839
Aretia Sibylla antiquissima, uxor Nah, prudentissima. *b*. 839
Invehitur in Papam, titulis & agnominibus &c. *b*. 224
Argentinæ præbenda regalis. *b*. 629
Argentinensium Episcopi non Episcopi sed pastores olim dicti. *b*. 22. 23. Vide Episcopi olim titulis humiles erant.
Argentinensis templi de papatus affinitate, stoliditate, reliquiis Sanctorum figuræ egregiæ, vulpes portatur ab Hirco & porco, à tergo spurco demisso cane. 553. *b*. 909.
Aridit as, vide æstus, Siccitas.
Aristoteles quis, vita, ingenio, moribus, Scortator Nobilis. 42. An sub Jeremia propheta vixerit. 390. Aristoteles Aristultulus Luthero dicitur, cur. *b*. 993
Arnoldus Brixiensis parrhisiastes, comburitur. 360. *b*. 863
Innocentius eum persequitur, fugientem ad Helvetios in suam pertaxit sententiam, docuit de deponendo fastu, dominatu, luxu, superbia, lusu clericorum. *b*. 864
Arnoldus Papam & Ecclesiasticos in magnum induxit contemptum. *b*. 864
Visio Dei de horrendo Judicio & spectaculo. 534
Arnoldus de nova villa cum Siciliæ Rege Friderico colloquitur de Religione, qui desiderat hanc promotam ardenti animo. 56
Papatui contradicit, accusatur ideò Hæreseos, damnatur, occiditur. 599. *b*. 579
Arnoldus de palude vaticinatur desolationem in Ecclesia horrendam. *b*. 811
Arnoldus Tillius pseudo Martinus Guerra Bertrandam Rolfiam ducens triennio conjugali vita conversatur, tandem dolo manifestato accusatur, damnatur, dilaceratur in frusta *b*. 762
Arnolphus Imperator cum successoribus Ecclesiæ bona ad se rapiens juri & liberis suffragiis in Ecclesia mala intulit multa. *b*. 946
Haustu somnifero Romæ oppressus dormit triduum & post moritur. *b*. 635
Arnolphus Pipini avus annulum abjectum in mare in pisce apportato recuperat, cur. 183
Voratur à pediculis muribus, vermibus. 183
Arnolphus Boiorum Rex honestè mortuus, at ad inferos raptus creditur sacrificis Harpyijs avaris & hiantibus ventribus. *b*. 242
Arnolphus Presbyter contra Papam docens occiditur Romæ. 932. *b*. 841.
Arrius, Hæreticus. 100. Adventus hujus signa, Hæresis hujus in Concilio dissipata; damnata. 111
Mors ejus misera, detestanda, damnanda. 140 152
Arriani Papæ sunt. vide Papa.
Arriani pulsi, pellendi, vatic. 188
Arrianus Valentinus sepelitur, à duobus Diabolis effoditur, cum clamore horrendo e tumbolis ejectus & raptus. 178. NB.

Artemisia tuncta lustrali aqua olim credebatur superstitiosè prodesse contra tonitrua, diabolos, suspensa in ædibus. *b.* 482
Artes diabolicæ, magicæ, Exem. *b.* 290. 394 Vide Sacerdos, magia, imago, incantatio.
Artes virtutesq; cum pietate pro nihilo sunt jam, contraria magni æstimantur, solt einer schier nur wöllen ein Esel bleiben. 742. vide virtus, Ecclesia, indignis &c. beneficia, Fortuna, Roma. *b.* 210. 578. 913
Artium studia ut cum fructu instituantur & ut laudabilis progressus in his, Pythagoræ doctrina. *b.* 989
Artes Tritemij Abbatis mirabiles, characteristicæ, magicæ, *b.* 592. vide Ioh. Tritemius.
Articuli 17. ex quibus Confessio Augustana elarata. *b.* 337
Artifex Rochus pictor vel sculptor eximius ingeniosissimus: Mariam virginem sculpens, venalemq; faciens, accusatur per divitem quendam, qui vili emere volebat multo ære dignam, dum maculavit faciem, ac læsisset Mariam, rogoq; datur cremandus. *b.* 509
Asinus Bileami est Ecclesia, pontifex Bileamus insidens, NB. collationem. *b.* 437
Asinus docetur sapientiam ab Ammonio Philosopho & Christiano. 43
Asinus loquitur, vide animal, brutum *b.* 3
Hostia asini ori inditur à Minorita, ut diabolus eo faventior esset in nigromantia. 885. vide cœna, Hostia.
Asinus Pistorii in Tribunal altum ascendit ac si docturus populum magna mysteria, ruditum emittit max. non sine omine. *b.* 901
Asinus pontificius Monachicus, mirabilis pictura, 939. Romæ in Tybri inventus. Vide Papisticus asinus,
Asinius Judæus ab Anileo fratre ex conjugis, vi prius raptæ, jussu veneno tollitur. NB. 597
Asotum Brentius arguit mendacij, & Papam ille. *b.* 693. Asotus in Cardinalibus & Prophetis unum spiritum esse asserit. *b.* 693
Astianassa impudicissima de variis concubitus generibus edidit spurciffimos & valde lascivos libros, quam aliæ secutæ commentariis *b.* 229 benè magnis.
Astorgia, Exempla hujus, crudelia quidem. 202. 203. 968. NB. *b.* 12. 582. 853
Astrologi vel Astronomi, Mathematici. *b.* 228 442. 513. 518. De interitu augmentoq; imperij & Romani & Turcici. *b.* 894. 1043
antiquitus, dum libri nondum erant, characteribus, baculis signisq; influentias cœlestes observabant & rustici, nec infeliciter: nec incertè. *b.* 315. Astrologica varia prædictio. *b.* 228. 517. 621. 752. 1028
Astrologus quidam Duci Mediolanensi mortem prædicit & suam, at ille vult caveri & vanam fieri prædictionem, sed elusus est. *b.* 518
alia Exempla. Astrologicæ prædictiones cladium, virorum, potentium, per Nostrodamum, & alios. *b.* 228. 296. 517. 621. 628.
Astrologus videt imperatoris & Principum & Comitis Rudolp. pauperioris Imperatoriosfuroros honores. 511. 549. alterius *b.* 228
Gotti olim periti astronomi, baculis, literis 7. discernere acutissimè annos & tempestates rustici etiam potuerunt. *b.* 315. Peritissimi quidam Astronomi. Ex. 224. 910. *b.* 228. 296. 315. 442. 600. 621. 894. 895
Prædictiones ominosæ. 287. *b.* 517. 622. 926
Directiones astrologicæ quædam virorum illustrium, & Lutheri, Ioh. Austriaci. *b.* 859. 814
Constantinopolis cladis horrendæ & mutationis Imperij. 686. Ioh. Ducis Burgundici à Turca capiendi, qui pèst liberatus fuit. *b.* 296
Imperij Romani finalis ruinæ. *b.* 950
Religionis per Lutherum reformationis. 962
Turcarum interitus. *b.* 895. Non semper mendax & fallax Astrologia. *b.* 315. 517. 518. 622. 653. Exp. 621. 859. 926
Astronomus videns *suspensionem filij vult* cavere disciplinâ piâ, *sed nequit*, vide fatum. 796
Cardinalis de excidio non reformatione secutura 764. Astronomiæ practicæ practicarum liber ab Iona Philognelai descriptus in multos annos. *b.* 868. Veteris Babylonicæ Romæ Astrologi malè Calendarium antiquum & tempora mutarunt. *b.* 945
Asyla, pro quibus & non. 245. Non quibusvis temerè concedantur. 588
Athanasius. de Antichristo.
Atrebas Francus ostentis multis ob cladem in prælio accipiendam monetur, at frustrà, desistere. *b.* 915. Atrebas diploma legati pontificij quo excommunicatus ut hostis Ecclesiæ: & Alberto diadema Regium imponi mandatum lacerat è manibus raptum, vixq; quin in carcerem mitteret legarum, abstinuit, *b.* 912.
Attila Hunnus vastator Domini flagellum, perit Ebriosus in suo sanguine. 68. 388
Avaritia, radix omnium malorum in Ecclesia, apud spirituales communissima, exemp. Iudas, Simon, Papistæ. *b.* 976. d. 12. vide Imperium.
Initium malorum. Ex: 925. d. 12.
Inventrix astuta Romanis Harpyijs prædandi Principes seculare. *b.* 230
Initium hujus à clero, Sacerdote. 799
Spiritualibus, Ecclesiasticis damnalis. 925
Pœna cujusdam avari horrenda. *b.* 622
Ingeniosissima ad fraudes helff was mag *b.* 245
Ave Maria. Hujus pulsus, à quo, quando, cur, 582. *b.* 992
Aventinus de Sodomia, Simonia, sceleribus Patarum multa. *b.* 257
Aves, vide prodigia, in cœlo dimicant, decidunque 330. Accendi ntædes. 547. 563
Augustana Confessio quando prodierit, eo anno Roma ferè fulminibus interiit, & mundationibus. *b.* 304. Articuli confessionis Augustanæ quot & quales. *b.* 337
Calvinistæ se Augustanæ esse Confessionis docent, non Lutheranos, *b.* 427

[illegible] Dei bonitate singulari factum hoc. b. 79 343. 805. Carolo Augustæ ab Ecclesiasticis in Evangelio, suadetur bellum, at à politicis prudentioribus dissuadetur. b. 330
Comitiorum Augustanorum anno 30. habitorũ discursus verus & brevis. b. 330. 336. &c.
Confessores hujus Hæretici dicuntur à Iesuitis. b. 1027. Confessores hujus initiò qui, quales, quot numero b. 343
Confessionis hujus Lutherus autor, vel qui, quales. Vide Lutherus. b. 337
Magdenburgenses constantissimè hanc retinuerunt, auxiliatus in hac ipsis constantiâ Angelus Domini contra hostes visibiliter. b. 1027
Augustæ Evangelium prædicati publicè interdictum: at pòst eo magis divulgatum. b. 78 339. 340. 343. 803
Augustæ Evangeliorum & Papistarum divisio facta, hi vocati at falsò catholici, illi, & verè, protestantes Evangelici. b. 952
Augustæ adversa pars confutatione potestantibus offerre vult: ita tamen: ne evulgetur. Ey der feinen Eulen und Nachtkautzen/Fledermäußlin/fur fugit lucem. b. 348. 806
Augustæ prælecta confessio eleta voce Germanico idiomate. b. 351. Hoc opere majus ab orbe condito non editum. b. 351. 805.
Papista Augustæ dicit: si ego Cæsar, pro libro atramento scripto sanguine offerrem exaratum, at vicissim huic: tum fortè sanguis in vestram faciem conspergeret diffluens. b. 351
Paulus 4. quia usus libri confessionis concessus non abrogatus Ferdinando recusat diadema, & quid hôc ipsi ab hoc opus accipere dum habuit? b. 815
Augustæ damnandi Ecclesiastici Papistæ, cum cive improbo, malefico, scelestoq; occiso, at ad mortẽ à Magistratu damnari periculosum videbatur, delata ad Episcopum re, hisce illusit: qui, ut illusit eos, caveæ incluserunt ferræ, suspensos in altum fame occiderunt, deposueruntq; pòst per carnificem. b. 946
Augustæ in Collegium Iesuiticum ad natalem Christi 500. floreni à Pontificiis portantur, garrulo & loquaci Iesuitæ Rossepho, qui sint cum sociis Eleemosyna & non merces, das ist ein Gespött und Geplörr. b. 1010
Augastana virgo abstinet cibo mendaciter. b. 277. Augustæ Laminita Anna decepit multos, abstinentiam cibi ementita, vide cibus. præstigiæ, Papista: superstitio, damnata cum Hæredibus ad ignem. b. 437
Augustino Doncestriæ prædicanti gente, caudas ratiarum appendunt ejus vestibus, undè posteri nati caudis equinis. 579. Augustinus, ejus ordo, de Antichristo docuit. 123
Concubinam habens alteram ducit, utriq; servat fidem datam, non sic hodierni sacrifici. b. 146. Intentio ejus optima. 137. Monachus utrum. 126. Ordo Augustinianorum, [illegible] b. 716
Augustini Brunnij Electoralis Trias. b. 1062
Augustus Imperator noluit Dominus dici. 991 b. 754. Augusti Imperatores non semper, vide Imperaror.
Augures non semper infelices & vani, per hosce Romæ prædictus est interitus. b. 754. Auguria aliis oraculis assimilantur. d. 9.
Auguria olim per fœminas. b. 112. d. 9. Quo loco habenda, ad quid inventa. d. 9.
Auisamenta procerum imperij ad Cæs. Majestatem: de concordatis principum faciendis & servandis, contra avaritiam Paparum in annatis corradendis & alia varia. b. 204
Aulas sequi est spiritus mundani indicium. d. 13
Aulici consiliarij principum, magis ipsis principibus timendi, sæpius aureis imbribus irrigandi, silberin Büchsen. b. 274
In aulis κόλακες 1. Sycophantæ 2. viri boni infimum locum tenent p. 15. semper quidam in aulis sunt pii, boni, cordati. p. 15. Ex. d. 13
Aulis exeant, qui pii esse volunt. p. 15. d. 13.
Aulica fortuna, vita, lubrica, incerta, ingrata, improba sæpius. 158. 893. Ex: b. 204. p. 15. Sycophantæ in aulis, tollendi citò. p. 15.
Aulici sanguinarij & crudeles Ecclesiæ Dei sæpius præficiuntur. b. 805. p. 15
Auraico principi intentat mors per Latronem à Jesuita perfido subornatum ei maxima pollicitum: at pœnas dedit dignas facinore b. 952
Aurei velleris effigiem Austriaci alijq; usurpant catenis annexam. b. 296. vide vellus, ordo.
Aures minus credunt quàm oculi. d. 8.
Auricularis confessio quid, quandò, ad quid? abrogata. 120. 941. Annihilatur. 643. In utilis est, 616. 692. NB. vide confessio, indicatura. b. 129
Aurifabri multi, Chymistæ, Goldmacher/ deceptores principum & rerum publicarum fures, strangulantur hinc indè. b. 1026
Austriæ Vienna horribili terræ motu concussa, perdita in multis, aufugerunt incolæ in cum duce suo. b. 1016
Auspica, auspices, olim & fœminæ. Vide Germani, augures. b. 112. Non vana semper. Vide suprà. Exemp. b. 113

B.

Baarfüsser Mönch. Vide monachi discalceati. 404
Babylon aliâs Alcarium, Memphis vel Roma. b. 238. 598. Calix Babylonicus. b. 437. 458. 839. Festum Babylonicum lascivum nocturnum. 437. Fronti hujus inscriptum mysterium. b. 980
de Babylonico poculo meretricio poti Reges & principes, qui visi in inferno. Ex: b. 556
Babylonica meretrix splendida, potens nil suprà, speciatim per membra, caput, corpus, b. 570. Babylonicæ mulieres scordando Veneris sacra augebant. b. 436

Babylonicæ mulieres ebriosæ in convivijs, ni-
tiò modestæ se facie & corpore præbentes,
pòst denudatas se conspici & libidinosè usur-
pari sinebant. b. 436
Babylonici Reges singuli mutarunt in corona-
tionibus nomina sua, sic Papæ thysterium.
b. 1044
Babylon Typus Romæ, cur, in quibus. 41
b. 842. 845. 1044. d. 12.
Babylon urbs in orbe moribus corruptissima &
vestibus luxuriosissima. b. 436
Urbs hæc capta de noctu sub lascivo celebrato
festo. b. 437
Urbis hujus potitur Xerxes dum rebellabat, huic
imponit scorta, cantiones &c. b. 436
Babylonicum uti, ita Romanum duabus subja-
cebit insignibus mutationibus & tandem
finit. d. 12.
Baculi Astronomici & Jacobi olim mirabiles.
b. 315
Baiazetes Turcicus Imperator fratrem Romæ
vult occidi veneno, Papa ære accepto multo
perpetrat scelus hoc. b. 648. Vide Gemen.
Victus est circumductus cavea. 727
Balaam ariolus utrum Domino sacrificarit: u-
trum populo potuisset maledicere. 390
Balaam expilator Typus Papæ & Ecclesiæ Ro-
manæ. b. 3.
Balaam est pontifex, Ecclesia Asina. b. 437
Baldus Jurista Rabula rabioso morsus cane ra-
bie perit. b. 418
Bannum vel excommunicatio crebertimum est
Papistis ob temporalia, numos causasq; alt-
as impias & prophanas, quod impiè fit Hæ-
reticis dum imponatur contumacibus, tol-
latur ut onus Ecclesiæ. b. 214
Communissimum sine discrimine in innocen-
tes & nocentes, undè mala multa, exilia, de-
speratio, & Ecclesiasticis occasio depeculan-
di, perdendi plebem, hoc tollatur. b. 214
Gravantur hôc sæpè ob unum 100. plerumq; si
occisi præsertim justè vel injustè, probus vel
improbus sacrificus, non ferendum imperio
hoc. b. 214. 215
Baptismus ablutio vel lavacrum peccatorum,
sordium spiritualium. 120. 122
Ægyptij simul baptizant, & circumcidunt. b.
601. Vide Ægyptius.
Formâ illegitimâ huic adhibitâ disparuit aqua.
157. Irrationalibus à Papistis confertur im-
piè & Ethnicè. b. 593. vide Sal, aqua, cam-
pana, benedictio, vexilla. b. 623. Lingua
notâ administrandus, vide lingua. Judæo ob
lucrum collato mirabilis historia accidit. 135
Ratoldus annihilavit vide Ratoldus.
Monachus baptizans fœmellas dixit semper
getaufft und ersaufft. Submersus ipse tan-
dem. 647. Ex vacca duo nati homines bapti-
zantur. b. 1058
Sacrifici baptismo & cœna exugunt populum,
absit b. 225. Sacrificus baptizat in nomine
patria, filia &c. an rectus baptis. b. 237. 573
Baronius Maronianus, vir doctissimus vafer ve-
omnibus sceleribus, cultibus, Simoniæ, Tra-
ditionibus contradicens, hæcq; graviter cul-
pans, versus. 949. b. 845
Barbarossa, vide Fridericus Barbarossa. Inau-
guratur ab Adriano. b. 803. Tertium Alex.
deponit, qui restituturus per Venetiorum du-
cem, armata manu, victo filio Friderici Otto-
ne, qui pacem periit, at calcatur à Papa Bar-
barossa, Romæ honorificentissimè exceptus.
b. 803. Papam honorat plus quàm Pilatus
Christum, Neroq; Petrum. 368
Bartholus, quis? concedit honorem papæ quem
concessit Carolus Magnus. 640
Bartholomæus Latomus damnatum cum Paten-
si cancellario se dicit, quia veram persecutus
doctrinam. b. 591
Basilienses proscripti. quia Ludovicum Bavarum
pro Imperatore agnovêre vero, à Papa per
legatum dira evomentem, in Rhenum hunc
præcipitarunt, natando evadere conantem
decollarunt. b. 866
Ludovico defuncto pro Imperatore semper ha-
bito vero, non Hæretico nec illegitimè electo,
Carolum cum Legato Papæ urbis prohibent
aditu vel ingressu, nec confessionem culpæ e-
dunt, nec quem elegit Papa agnoscunt Impe-
ratorem, quod volunt obtinent, laudan. ut
ab Imperatore ab constantiam. b. 866
Basilius Cæsariensis, ejus constantiam magnis
hostium comminationibus. 167
Basilius Magnus. 113. Ordo ejus, cum ornatu
& vestitu & actionibus. 118
Discordiâ Episcoporum in Ecclesia culpat. 113
Supplicat pro paupercula Regi, at frustrà, hic
prædicit regi mala, quæ evenerunt. 356. Va-
lentis in hunc conatus pessimi irriti fiunt. 35
Basiliscus venenatissimus Romæ, quid denota-
ri. 226
Bassæ, Beglerbegi, Begi Turcici Imperii vicere-
ges, ducesq;, quot, ubi, contra quos, & qua-
les. b. 936
Bastardos legitimis Papæ proponit indignè. 519
Baithardos legitimant sed pessimè comites pa-
latini. b. 227
Bebelij Poetæ ad Naucleum de Simonia Papi-
stica literæ carminicæ. 861
Belgæ, vel Belgici status & ordines, confœderan-
tur præcipui, Philippo obedientiam recu-
sant, causas docent, cur? b. 931. Causæ
graves, quòd recusent ejus parere jussis & im-
perio, nec possint vel velint fœdus inire cum
Rege. b. 1032
Jus & privilegium horum in principem suum,
quòd quæ leges volunt, solum efficiat & co-
netur, nil contra. b. 848
Motuum horum causæ, quòd Philippus Hispa-
nus juramentum datum violarit, privilegia
& antiquas constitutiones annihilarit & ob-
literarit, quòd inquisitionem Hispanicam vel
Hæreticæ pravitatis miserit & mandarit &c.
b. 932
Mandatum belgicum contra Hispanum in quo

ejus secreti ulum abjiciunt & prohibent, obedientiam recusant, hostes se ipsi proclamant, ob non præstitam promissam fidem & juramentum in jura & antiqua sua privilegia & religionem, absoluuntq; omnes ab ejus fide & obedientia. b. 937. Monetæ belgicæ novæ, vocabulis Hieroglyphicis causæ sub Anglico Gubernatore. b. 956. 971. 1001

Bellarminus Iesuita Cardinalis Romæ dicit: Regem Hæreticum non esse ferendum, Papam esse super omnes Reges, exempla veterum Papam excusat ab impotentia Christianitatis, quòd non potentiam primatus exercuerint. Item professionem externam satis ad Ecclesiæ membrum esse. Papæ omnia subesse, à Petro hoc ei esse jus, Christi nomina Papæ tribuenda, & Papam non esse Antichristum. b. 979. 1005

Bellum, Bella.

Collato in his pecuniaria & principum ipsorum contra hostes præsentia est Ecclesiæ & Reipublicæ utilissima. 598

In Christianos pios irrita, inania. 780. b. 79 vatic. b. 80,

Ecclesiastici his non intersint, infelicia enim sunt. b. 960. 914

In Ecclesias reformatas à Papis quæ geruntur, bellis an bona conscientia quis interesse possit. b. 996

Episcopus unus & alter exeat in bellum orare & sacrificare, non bellare. b. 238

Bellis diuturnis finitis pax lætissima & optima in quibus & quomodò. b. 164 251.

Bellum Germanicum sub Carolo V. diu antè prædictum. b. 80

Ierusolomitanum, dum quidam viri & mulieres mixti belligeratum contendunt, fusi sunt cur, NB. Historiam. 308

Monasticum mirabile. b. 863

Noxia, mala, at pejores intestinæ factiones. b. 915

Noxia, incommoda, quomodò. b. 164. 251

Psafficum seu literarium excitatur à Luthero, quod nocuit Papis plurimum. b. 174

Bellisarius de Arianis & Vandalis triumphat. 158

Romæ incredibilia in extruendo dirutata subitò perficit, at punitur atrociter, divinitus, exoculatur, bonis omnibus exuitur. 62. 158

Bemechobus Episcopus Paterensis vaticinatur Turcam capturum omnia regna 1600. annis, sed fusum iri Ismaëlitas tandem ab Christianis ut ab Israëlitis &c. b. 886

S. Benedictus Romæ eversionem prædicit. b. 900

Benedictus monachus, ejus ordo, vide ordo. 108 160. Factus alius, vide polera. 160. 353

Ordo Benedictinorum hodiernorum quàm discrepet ab vereri, peribunt, faceta collocutio monachi & Cardinalis. 887. Vates fuit, venenum calici ipsius infusum, qui ruptus. 160.

Benedictus 8. subitò factus Papa nequiter Caietrum 5. ut resignaret, compulit. b. 466

Benedictus 9. post obitum apparet alicui in forma ursi, caudâ asini, cur. 277. 985

Magia fit Papa, ibidem. vide Papa.

Benedictus Papa Flandros omnibus sacris interdicit. b. 915

Benedictus Papa nigro æquo mortuus videtur insidere, cur? 530. b. 454

Benedictus 12. Cardinalem constituisset Petrarcham, si sororem formosissimâ stuprandam dedisset: at noluit tanti emere pileum. b. 684. 433

Decimus tertius æruscator, Simoniacus avarissimus, at ut Bonifacius 9. non tantus nequam. b. 605.

Benedictiones papisticæ. Vide aqua, exorcismi b. 119

Beneficia emuntur in Papatu omnia. b. 88 210. 604

In Ecclesia dantur indignissimis, nobilibus, quod pessimè fit. b. 110. 170. 210. 607

Ecclesiæ beneficiorum fundatores quæ largiti vi & dolo ab Episcopis attrahunt cum damno Hæredum. b. 216

Non curata & curata & beneficia, illa Germaniæ onera tollenda. b. 210

Germania Romam multa per illegitimos delata. b. 210

Homicidiis, matricidiis, stupris acquiruntur, & dantur à Papis. b. 127. vide vitus, Ecclesia, Gratiæ præbendæ, artes. 667

Specialia papalia beneficia quæ, qualia & quanta. b. 88. 210

Unum beneficium habere & uti, benè, duo habere obest, plura damnat. 925. b. 170

Uno plura Ecclesiasticus non habeat. b. 170

Beneficium ante beneficiati obitum petit quispiam currens, at frustrà, elusus & illusus est. b. 810

Beneméritis mala sæpè datur gratia. 158

Berillus suo invento pessimo in bove æneo dat pœnas, consilium malum, vide, vel Perillus. 403. b. 320.

Beringarius de cœna docet perversa. 278

Doctrina ejus qualis. 281, 288

Revocat. 288

Beringarius Rex, ejus facta incestuosa. 261

Bernhardinus Ochinus Senensis doctor egregius in Italia sede Antichristiana libris 5. culpavit impietates, superstitiones, idolomanias, nugasq; alias papatus eorumq; ficta, picta miracula, quibus politicam & Ecclesiasticam dignitatem astruunt & assecuti sunt. b. 605

Bernhardus. 108

Libidines ut domarit. 353

Statua Spiræ dicit Bernhardo, Salve, at, ne mulier in Templo loquatur, respondet: præstigias eludens. b. 824

Monachorum lascivum, delicatum, Epicureum, gulosum graphicè depingit. 348

Papam cum populo Romano scitè eludit, clerumq;. 351. 352. 353. Ordo hujus. 338

Berchtoldus Dux de Zeringen (hic Templi patriæ meæ Weilheim fundator fuit) 406

Rebellis in Imperatorem funditur. b. 248. 320

Bertholdus S. Galli abbas, ob citatum scortatorem monachum, Episcopo bellum magnum, vix pòst sedatum iterum indicit. b. 866
Bertholdus Niger inventor bombardarum, vide bombarda, Germani.
Besoritæ qui & quales. 210
Bessario Cardinalis probus & valdè doctus Romæ, dubitat ob impietates an vera quæ dicta olim. b. 846
Bestialitas monastica qualis. vide monasticus.
Bestialitatis taxa. Vide taxa. b. 831
Bestiæ apocalyptice, duo cornua habentis numeralia signa, qualia. b. 752
Bezæ de nuuptijs Gallicanis infaustis præsagium verum. b. 898
Bezæ de cœna Domini blasphemia, inter cæteramates amasiæ suæ juvenculæ pulcriores ore eorum qui cœnâ Domini utantur inter Lutheranos. b. 981
Biblia corrigere potest Papa, Louanise exemplar præferrur Græco & Hebraico veteribus. b. 516. scilicet.
Alphonsus, Rex cum glossis decies quater perlegit. 549
Figuris pulcris exornare licet, cur. d. 8.
Gallicè verti ut poposcit Gall. Car. 5. Rex, prohibuit Papa. Vide Car. 5. Rex.
Germanicè versa per Lutherum, quandò & quomodò. b. 169
In Græcam ex Hebræa versa linguâ per quos, & qualiter. 102. b. 169. vide Interpr. Eleazarus.
In Gallicam sub 5. Car. Gal. Rege. 646
Hæreticorum liber Papistis censetur esse. b. 646 824
Herbæ Rhododaphne confertur ab his. b. 824
Legenda politicis omnibus. 549. vide sacra.
In lectione horum utiles quædam observationes. b. 358
Sacræ literæ censent appellari Papistis, quia Innoc. 3. Papa sic nominari voluit. 1004
Translatio vetus sola in conciliis canonica esto, & valeat: Papæ decernunt. b. 646
Translatio optima sine mendis ut esset, quæ usurparetur, optandum esset, sed talis non est. b. 358
Translatio vulgata non perfecta. b. 358
Ratione evidentes hujus.
pro Translationibus in linguas Deo gratias agendum. b. 169
Tota per singulos annos legenda in Ecclesia, lecta olim, nil commodi inde, dormitabant. b. 391
Bileam in via sua perversa Typus est Paparum. b. 938. 939
Blasphemia est, parum honestè de Christophoro & Georgio sentire aliisq; sanctis; sed de Christo non sic judicant Papistæ. b. 144
Blasphemia Papistis est, non omnes fabellas Evangelio æquare. b. 144
Blasphemiæ in Deum communissimæ, eæq; im-
b. 145. 761
Boëmi ad Christianismum ut redeant, rogantur: sed non fit, quia adorare Papam nolunt. b. 805
Bohemia Germaniæ opulentissima regio, turbis intestinis vexatur plurimis, religio in hac varia est, creare ex suis regem non licet ipsis. b. 262
Boij respuunt Rupertum à Deo missum docere inter ipsos sacra, esse enim, reipublicæ licetaliâs utilis & salutaris sit, doctrinam noxiam. b. 239. d. 13. NB. NB.
Bleflam Rex Poloniæ onustum Sacerdotem auro abs se dato succumbentem & mortuum in aquam cum auro dejici mandat. 531
Bombardæ, aliâs arcusbusius, Etymon. b. 320
Bombardarum in ventio per Germanum Berchtoldum Schwartz monachum. b. 319 753. 918
Bombordarum in ventio diabolica an divina sit, quæstio. b. 320
Inventor harum quibus dignus esset. b. 113. 319
Nocentius hoc in vento nullum virtuti, arti, fortitudini. b. 113. 918
Bombardarum variæ species. b. 319. 320. vide Sclopeta.
Bona Laicorum immobilia, hæreditaria vel vendita religiosis domibus ex pacto attrahuntur ab Ecclesiasticis miro modo, ne contrà fiat, lex. NB. b. 116
Bona venturæ aliàs Eustachius. 542
Culpat Papam Antichristum Romanum, ob potestatem iniquam, splendorem. b. 287
Episcopus fit, sine peccato fuisse creditur, de justificatione contra Papam scribit. 542
Vaticinatur de strage & conversione Turcorum. b. 287. 892
Bonifacius Apostolus Germanorum, cui contradicitur. 197. b. 270
Bonifacius fit Wirzburgensis Episcopus cùm Germanos convertit ad fidem. b. 467
Bonifacius I. sibi aliisq; Papis spiritualem & temporalem tribuit gaudium. b. 406
Bonifacius I. in Regem Galliæ Philippum anathema dicit sed inane. Hic à schola Parisiensi, Rege & Episcopis damnatur Hæreseos, malis artibus quòd acquisiverit Pontificatum, ejus bulla anathematizans igni datur. cum pudore legati remittuntur, annatæ recusantur. b. 406
Capitur, perdit omnia, moritur cum dolore. ibidem.
Bonifacius tertius, est Antichristus, accipit primatum. b. 443. 841
Hujus facta tria grandia. b. 128
Septimus, sacrilegus, vi doloq; occupat sedem, subitoq; perit. 269. 986. vide Papæ sacrileg.
Bonifacius septimus patria & parentibus ignobilis. b. 268
Octavus anathematizat Regem Francicum, at

Facie libri dijudicem quæris, an intelligere tu-
quam fuerit, cui, quod non, ſed pater aliquo-
ties. Sic Auguſto. b. 462. Nebulo perditus,
Maleficus potius quàm Bonifacius. Suis o-
timè fecit, indignos extulit in altum. 924
988. Elevat ſe ſuper omnes. 579. 580. 583.
b. 454

Gladio in publico accinctus dicit: *Ego ſum Cæſar.*
b. 475. Philippo Gallo adverſarius Albertum
inveſtivit, approbavitq́, hujus electionem.
b. 476. Philippi Franci literæ ad hunc, in
quibus fatuum eum nominat. b. 997

Perfidus, perjurus, ſceleſtus, perit enim ut *Canu.*
917. 924. Primus, qui Jubilæum celebravit,
524

Bonifacius 9. Abbatias, Epiſcopatus, Cardina-
latus aliaq́; vendit magno ære. 788. 966. b. 605

Simoniam exercere liberè non auſus, cur, æru-
ſcator interim mirabilis. 790. 788

Bononienſes à Carol. 5. legatis ob concilij tranſ-
lationem, & viciſſim 3. Pauli in, antè, & pòſt
habitæ proteſtationes, actiones. b. 534.
535. 536

Bononienſe Concilium & fœdus Auguſtæ irri-
tum fit. b. 349

Bononienſis actio inter Carolum 5. & Papam
7. Clementem vehemens, ardua de concilio
exſcribendo, quorum ille fieri, huc non fieri
vult. b. 335

Borbonius miro caſu potius Roma. b. 861

Borgias 6. Alexandri filius perdit lugendo cen-
tena millia aureorum dicens: ſe peccata per-
dere Germanorum. 912. Gulæ dediticſſimus.
2. 8. Superbiſſimus ibidem.

Brentio ſcribit Lutherus, monere Philippum, de-
ſinat mundum regere. b. 346

Facetè Marium adhæſurum Eccleſiæ matri di-
centem pudefacit. b. 348

Brigitta, virgo Scotica, inter ſanctos Papæ eam
reſerunt contra hos tamen graviſſima ſcri-
bit, quòd Antichriſtus Papa: deterior Satanâ.
670. b. 841. NB. d. 3. De interitu regni
Turcici vaticinatur. b. 889. 892

S. *Brigittæ* de Roma viſio, colloquio Mariæ cum
Chriſto de hiſce: ut fertilis: at zizaniis mixta.
46. b. 841. Romæ Eccleſiæ doctores Iuda,
Pilato, Simone & Satana deteriores eſſe af-
firmat. d. 4.

Romæ pœnam nunciat horrendã d. 3. 46. b. 841
in *Britannia* 120. occiſi monachi, quòd Papæ
parere noluerunt. b. 454

Britannia recipit Litanias, invocationes ſancto-
rum, Miſſam latinam in Eccleſia. 196

Nolunt doctrinam Papæ recipere. NB. Hiſtor:
egregia. vide gravia. 364

Bruno Epiſcopus, de Antichriſto. 279

Cum diabolo rem habet. 279

Scortator manifeſtatur. 876

Brunſuuiga obſidetur, at ab angelis liberatur,
509

Brutis coire taxa quanta. b. 830

Budam Turcæ prodit Monachus. b. 482

Bugenhagius ſacros ritus in coronatione Chri-
ſtiani vel Alberti 1. qui Chriſtiani Sororem
duxit, cujus actionis liber eſt latinus, qui no-
tus ſi omnib9 ſit, Eccleſiæ ſalutare eſſet. b. 929

Bullæ papales fulmine in capſula perduntur. 890.
vide indulgentia.

Bullæ ex podice aſini crepantes. 940

Inutiles ſunt. 636

Bullam diabolus ſcribit. 654. vide Epiſtola.

Bullatæ ſchedulæ ad quid. 694

Bundvica Angla, ut extirpetur Papa in Anglia,
doctiſſimè ſcribit. b. 858

Burckardus Epiſcopus Magdenburgenſis cœnæ
ſumptione & juramento quid pollicetur, at
fallit periurus. b. 203

Burckardus Germaniam à Gentiliſmo conver-
tit. 197

Buſdragus diſſuadet crudelem illum modum u-
bique delendi Lutheranos vi, ſtrangulo, gla-
dio, igni, eſſe enim inanem, exemplis & ex-
perientia teſtantibus, at eorum libros igni da-
re ſuadet, hoc eſſe tutiſſimum Catholicis, ne
ineſcentur ab ipſis. d. 4.

C.

Cabaliſtæ, eorum vanitas, & probationes ex li-
teris. b. 946.

Cajetanus, avarus. b. 350

Cajetanus Lutherum vult revocare, vel penitus
retundere, laborans aliter ſentit, dum eum
audit ipſe, will die Hände nicht verbrennen/
zu ſchanden an ihm werden. b. 350

Calamitatum & infinitorum malorum cum mu-
tationibus in politia & Eccleſia, cauſa eſt in-
gratitudo in Deum cum contemptu concio-
num pœnitentialium, prodigiorum, ſigno-
rum, & prohetiarum. d. 9.

Calamitates Deus prædicit, verbis, prodigiis
priuſquàm fiunt. cur. d. 9.

Calamitates Chriſtianis hoc ſeculo multæ. b. 326

Calatravæ militiæ ordo. 344

Calecutæ Rex dæmonem veneratur. b. 290

Caligula Imperator quis, ſuperbiſſimus. 20

Caligula ex mercede proſtitutarum vectigal ac-
cipit. b. 1031

Calendaria olim ruſtica quæ & qualia præſertim
Gottis. b. 315

Calendarium Gregorianum inutile in omnibus
negotiis, recipi diſſuadetur per Saxonem
Imperatori, antiquum Julij, à Carolo Ma-
gno Germanis traditum, ſervandum. b. 935
944

Approbatur, improbatur à multis per ſcripta,
hoc ab Conſtantinopolitano Patriarchia Ie-
remia: Armeniis aliiſq́, Chriſtianis. b. 944
945. vide Gregorius. 13.

Calixtus 2. conjugio Sacerdotes prohibet quod
in ipſo culpatur carmine invectivo acri, Gre-
gorium urſina, degradationis ſigno, pelle
induit. 342. 343. vide Papa.

cat. b.966
Calixtus 3. incontinenti Diacono uxorem permittere non vult. b. 434
Ferdinando denegat legatum diadema à patre. sed perit. b. 466
Prohibet Sacerdotibus conjugium, quo pessimè & impiè egit. 341
Calvinus Iudaizans ab Hunnio editur, b. 1024
Consiliarij principum insciis hisce calviniſtas fovent, qui Lutetaniſmum evertant tandem. b. 438
Corpus Christi negant in cœna adesse, quod impiè fit. b. 234. 906
Alcoranus hisce pro divino habetur libro. b. 902. 903
Defensionibus & fundamentis quibus nitantur, nil, nisi quæ sensus offerunt, ratioq; dictat, unde de Christo errores, de cœna, Trinitate, Justificatione, aliisq;. Exempla. Vide Neuserus. b. 902
Lutheranos conviciantur, eorum de cœna dogma, attamen interea (quod mirabile) ab ipsis petunt fraternitatem, quæ eis recusatur. b. 982
Calviniſtæ fiunt Mahumetiſtæ. b. 902
Malleus Calviniſtarum, liber per Columbanum Vranx, in quo cladis belgicæ mentoria, & missæ, causa. b. 904
Turca favet Calviniſtis. b. 902
Primatum Papæ Calvinus & ejus incrementum depinxit. b. 819
Calumniæ, mendacii &c. Apellis pictura mirabilis hisce seculis observanda. b. 983
Calumniandi studium olim non, at hodiè inter Ecclesiasticos vehemens in articulis Religionis, Ex: varia.
Calumniatores nulli nisi sibi ipsis attrahunt calumnias, legt einer aus/ſo legt er wieder ein/ qui quæ vult dicit, quæ non vult audit. vide Ioh. Teutonicus.
Camaldulenſium ordo. 159
Camera S. Mariæ virginis ficta Toletana vel Nazaretana. b. 672
Camera Romana, quid, qualis, ô triſtia & horrenda. 784. 785. 891
Campanæ.
Adiuratæ, baptisatæ. exorciſatæ. 218
Compatres hisce constituuntur. 582. b. 593 cur. 117. 218. 593
Modus & ceremoniæ hujus singulares. b. 593
Suffraganei soli has baptizant, absit. b. 218 593
Non baptizandæ. 245. b. 218. 593
Inventio hujus cum usu non vetusta. 222
Non baptizatas Diabolus alio aufert. b. 593
Campanus Episcopus fletur ab avibus & canibus. 892
Campegius Italicè transfert Augustanam Confessionem. b. 351
Camſon Dux pius acerq; Ægyptius, somniat post deliberationem cum exercitu, suam aciem cepit castra. b. 905
Cancellariæ Romanæ regulæ quotidie aliæ. b. 105
Cancellarius Regis Galliæ qui Cardinalis fuit, ambit pontificatum, Rex eum miro lusit stratagemte, opus habens numis, quos extorsit ab hoc. b. 202
Candelas die purificationis Mariæ Papa Sergius instituit consecrari. 262
Usus earum per mendicantes olim cur introductus, ut dij cæci viderent. b. 276
Reprehenduntur cum imaginibus in templis. 98. b. 276
Usus earum verus, malus, magicus. b. 702. 276
Canis doctorum Symbolum in Ecclesia. b. 922
Canis loquitur. 900
Canones olim salutares hodiè noxij. b. 105. 591
Romæ Hami piscatorij sunt. b. 1006
Mysteria horum nullum. b. 133
Per Canones impunè quidvis patrant scelus Romaniſtæ Ecclesiaſtici, undè furgia & odia Vaticiniana inter hos & populum. b. 213
Canonici, 149. Etymologia Canonici est Ambigua, canonicis & clero minimè competit. 725
Actiones & vita horum ad vivum depicta. 149 NB. 890. d. 6.
Canonicis Monasterienſibus morituris caput ſuile oblatum videre, cur, an benè cum modò, d. 6.
Canonici seculares, qui, quales, irregulares NB. 725. b. 580
Canonici, combusti fulmine in templo ob insultationem eorum in Iohann. Frid. Saxonem. b. 516
Canonici duo homicidiæ nequissimi perierunt miserrimè. 549
Horæ canonicæ, cur tot non ac missæ celebrentur? 576. vide Hora.
A Christo non institutæ. 875
Canonicorum parochorum sancta liga & constrictio Episcopis per juramenta facta. b. 225
Canonici cujusdam Testamentum. b. 203
Canonici Regulares (NB) ignari asini. b. 580
Libri canonici in templis legantur, decretū 244
Ius canonicum copiosum, inconstans, futile, ejus objecta, vitia docet, virtutes prohibet, specialia exem. vide b. 133
Ex civili non ut putatur sanctum est, sed impium. b. 132
Hypocriſi, fraudibus, avaritia plenum. b. 132
Contrariari huic liceat nulli scili. b. 113
Canonizatio sanctorum à Papis. 894
Canonizatio, templ. & monasteria qui ædificant &c. b. 580
Cantilena antiquissima contra Papam rhythmica contraq; cleri errores. 310 de Christo salvatore, fide, quales & à quibus
Capilli Carmelitæ capitio ad occiput reducto ignis emicuit. b. 507.
Capitula patrum ex Hebr. in latinum. b. 464
In capitulis patrum olim pietas & rigor, observantia

cultus, non equitandi, ornatissimè incedendi ardor & cupiditas. b. 899
Capuanus abbas fidem dans Cassinensibus fraudulentis instinctu Episcopi oculis privatur. 267
Caputiati diaboli milites sunt. 727
Caracalla Papinianum I. C. vult occidi ob recusatam novercam. b. 54
Caravæ à Papis per Cardinales damnati. b. 751
Cardinalis, vel Cardinales, horum in electione quæ sit ætas, gravitas, eruditio. b. 28
Amatores, incestuosi, adulteri, scortatores, Sodomitæ. vide infrà, b. 161
Cœli dissipant bona, cleriq; vorant debita stipendia. b. 110. 806
Asinis inequitent. 640
Avari. b. 350. 806
Bellatores & duces bellorum, at infelices. 716
Bonis raptis ab hisce privabuntur. b. 973
Carpinales, non cardines, sed dracones Ecclesiæ. b. 140. 806. Discordant Romæ. 445
Genuenses Cardinalis dat hostibus predam esse, insultans, fore eos salvos, effuso suo cruore. b. 74. Equus & Galerus eis concessus, cur. 531. b. 596. 613
Innocenti Cardinali oculi â Papa effodiunt. 886
Injustissimi vox: sit raptum vel captum, modò sit aptum. b. 460
Cardinalis Marcellus suadet in Lutheranos bellum potius quàm in Turcam. b. 140
Cardinalis mortuus in sylvis ambulat, ædes Turrimq; Romæ diruit. 798
Morenus accusatur Lutheranismi, in quibus articulis, NB. Hic contra Papam, concilium damnat, Tridenti habitum. b. 655
Numerus Cardinalium minuendus. 759. b. 28
Opulentissimi ex deplumata fiunt Eccl. b. 176
Perjuri omnes, qui hodiê sunt Cardinales, in electione Papali fiunt. b. 999
Parochi solùm erant olim & pastores, non quales hodie. b. 613
Papam flamines eligunt, olim populus, pòst Imperator. b. 240
Papam eligendi Jus non habent. 723. b. 74
Olim non, at iam soli habent. b. 120. 240.
Sanguinarij, crudeles, Truculenti homines. 533 b. 74. 690
Polus Lutherano in sanguine equum ad ventrem ingredi desiderat.
Senes Cardanales venerei ut nil supra, Hirci, vincunt juvenes, patrant, quorum hos puderet. 679. 800
Pœna horum confodiuntur quidam. 800
Stupratis ex sororibus fiunt Cardinales quidam per Papas. vide Alex. Farnesius. b. 127. 691
Scortatores, mæchi, nefandi raptores, oppressores virginum &c. Exemp. 679. 800
Simoniaci nec corrigi volunt. b. 914
Sororem Petrarcha 12. Ioh. stuprare ad consequendum cardinalatum recusat, ô sancte
... probat & canonizat, professos pòst publicè. b. 691
Superbissimi, fastuosissimi, luxoriosissimi. b. 236
Venatores sunt. 786
Venetius quis Cardinalis Sodomiticos libros scribit & edit in publicum. b. 691
Voluptatibus deditissimi, Epicurei. b. 8.
Carmelitarum ordo abortus est. b. 321
Nequissimi, concumbunt monialibus, ridentur in gloria antiquitatis ficta. 378. 687
Carolus Calvus per Papam muneribus Imperator fit. 308
Carolus Crassus deponitur, vixit pauperimus & periit miserè. b. 474
Carolus Magnus decreta edidit pia. 207. Varia de hoc ibi vide.
Optima consilia & decreta in omnibus corrigendis statibus dedit. 245. b. 244
Cibus, potus, statura, fortitudo hujus. 556
Coronam de Papa ante hunc nullus accepit Imperator. b. 119. 166. 258
Imperator primus, qui pedibus Papæ dedit osculum. b. 119
Imperium sub hoc â Græcis ad Latinos translatum. b. 119
Damnatos multos videt Papas. d. 3.
Donata sub Pipino confirmat. b. 166
Cœlites huic adsunt, gladij de cœlo dantur pugnaturo. b. 245
Mortis antecedentia. 210
Pietas hujus in eligendis & dimovendis doctoribus Ecclesiæ. b. 244
Carolamannus tondetur, fit monachus. NB. 253
Carolomannus incipit à pietate, regnum reformat, decreta politica & Ecclesiastica, qualem quisque in hiscê gerat, edit: scilic: pius fit & probus, puniens contraria agentes &c. b. 238
Carolus 4. coronatur Romæ, ingressus pedibus ignominiosè. 642
Certis ceremoniis. b. 110. 116. NB.
Egit multa indigna se, & imperio noxia. 642 782. Non Augustus.
Fecit depilari & minui imperij majestate. seyt hero ists nit mehr zu kräfften komen. 852. 782
Pro prandio totum dedit & vendidit regnum, ist theuer gnüg / und wolfail. Vide Imperator non Augustus.
Occidens justum & ultimum Sueviæ Ducem & Hæredem Conradinum, pessimè Carolus egit. 547
Carolus 5. Imperator.
Augustana comitia Bononiæ exscribit. b. 335
Amicitiam Germanorum pontificis tandem præposuisse exoptat, at nimis serò. b. 312
Astronomiæ peritus & studiosus. b. 442
Autor inquisitionis Hæreticæ pravitatis. b. 620
Bellum & arma inferens Germanicis Evangelicæ Religionis principibus & civitatibus, suasu 3. Pauli felix initiò, at pòst infeliciter rem egit, illusus & pudefactus. b. 312
Bello an pace per ipsum res agenda, consilia u-
b. 330

pecuniam ſpargi mandavit. b. 331
Auguſtæ in comitijs ingreſſus à Moguntino excipitur oratione gratulatoria ad hanc Fridericus Palatinus reſpondet, Ioachimus Brandenburgicus latina eleganti ornata oratione (cum Imperatoris & omnium ſtupore) legatum pontificis excepit. b. 337
Ferdinando fratri Imperium mandans in claustro vitam egit in Hiſpania, in quo pictas à ſe res geſtas ſæpè contemplabatur, dolens & ingemiſcens Ioh. Frid. captivitatem dicendo: hunc ſi reliquiſſem, ego, qui fui, manſiſſem, & verè. b. 516
Ingenij & animi modeſti, pij, in Eccleſiam benè in armis in toga affecti. b. 335
Conciones Auguſtæ Evangelic. interdicit b. 340
Cœnæ Uſum in uttaq; ſpecie à Papa tandem difficiliter impetrat. b. 666
Confeſſarius eius bonus Luteranus eſt. b. 351
Luteranam approbans religionem in agone eius cum utraq; ſpecie cœnæ, effoditur mortuus & crematur. b. 754
Coronatur non Romæ à Papa quod omino. ſum. b. 330
Eccleſiæ diſſidia componi vult. b. 331
Fidem iurat Papæ & Eccleſiæ Catholicæ. b. 331
Fœdus inter hunc & Papam. b. 335
Franciſcus Gallus & 5. Carolus hoſtes infeſtiſſimi, dimicant illi auxiliatur perfidus Papa in hunc ſæpius. b. 305
Iulium & Carolum Imperatorem Magnum ſuperat, in quibus. b. 622
Luteri mortui & ſepulti cadaver non vult ſuadente papicolâ effodi Wittebergæ. b. 666
De Lutero huius iudicium & Teſtimonium. d. 8
Moritur & ſepelitur. b. 811
Morituras prius in Hiſpaniam ingreſſus. clauſtroq; ſe mancipans, tradit fratri imperium. b. 814
Carolus in indictione conciliorum multa ſæpius dicit: dicta dictam parit, at partus matrem ſuffocat, & conſilium Dei eſt concilij. b. 666
Carolo 5. 25. obviant Seniores, Papa non. huic ter flectit genua in palatio poſtato, obfertq; loculum auro plenum. b. 331
Papa ad orationem Cæſaris, qua lætatur, videre eum, & gratias agit Deo: ter eum oſculatus viciſſim: deprecatur, quòd ſibi paſſus oſculari pedes, factum ſe invito, at de more Maiorum, b. 331
Oratio Caroli 5. graviſſima, valde ardua contra Clement. 7. argumenta Synodum indici diſſuadentia, armis verò ſchiſmata tollere ſuadentia, der thets anfänglich/ dorffte dem groſſen Pfaffen und Hohenprieſtern/ als ein junger Held/ unter die Naſen/ und die Federn auß dem Bart blaſen. b. 335
Paparum mancipium factus eſt poſteà. b. 666 331. 508
Papa Clem. 7. & Leo 10. in hunc perfidi, peſtollere gladio inauditâ cauſâ Evangelicos: ſed concilio rem tranſigi priùs mandavit. b. 115
Papæ vicerunt Carol. 5. tandem, hæc enim, in mandatis: Si ad Eccleſiam Catholicam non promptè ſe receperint, fore, ut in ipſos armis animadvertat, eoſq; compellat, fœdus hoc cum Papa, b. 335. 342
Papa Paulus 3. graviter accuſat Carolum 5. fuſis literis & proteſtatorijs: quòd violârit leges, pietatem, conſuetudines, ſibi, dum concilij Tridentini, comitiorum Auguſtanorum, & in his rerum tractandarum præeminentiâ, inconſulta ſanctitate, arrogârit. b. 539. 540
Proteſtatio 5. Carol, Romæ per legatum habita Bononiæ coram Cardinalibus & Papa Paulo 3. de promovenda hactenus impedita ſalute Germaniæ & Eccleſiæ & reformatione, cũ papæ reſponſo alijſq; tum ibi varijs tranſactis negotijs. b. 519. 521. 536. 537. 538. 1007
Proteſtantibus non ob Evangelium ſed rebellionem bellum ſe inferre dicit: at falsò. b. 818
Proteſtantes Germani victi ab hoc, at hiſce nihilominus in eum iuſta fuit cauſa. b. 1007
Papiſtæ Carolum Imperatorem in Luteranos inflammari volunt convitijs & calumnijs. b. 351
Papiſtæ ad cogendum proteſtantes Auguſtæ ad ſimul celebrandum feſtum corporis Chriſti inſtigant. b. 342
Saxoni Friderico Feudum & diadema electorale recuſat, ſi non Luteranam Religionem abneget: ſed recuſat forti & conſtanti animo ei parere. b. 347. d. 16. NB.
Proteſtantibus & Evangelicis bellũ ipſius cum Gallo noveniò geſtum, ex Dei bonitate ceſſit in Eccleſiæ commodum & Evangelij propagationem. b. 930
Victorioſus ex Affrica rediens abjicit ſe Romæ ad pedes Pauli, quos oſculatur, quod ibi memoriæ ergò ſculptum erat. b. 509
Carolus Dux Borboniæ Romæ ſcalas deſide milite muro primum impoſiturus ſclopeto traiectus moritur. b. 296
Carolus Franciæ Rex volens omnes aquas fieri nanigabiles foſſas facit, at corruunt noctu, divinitus ipſo pudefacto. b. 75
Carolus clerum reformari vult cibo & veſtitu, luxuq;. 526. b. 403
Caroli viſio in ſomnis mirabilis, exceſſus. 529
Carolus recuſat Papæ dare pecuniam prius, quàm clerum reformit, iocoſa & ſeria ibi. b. 402 628
Carolus vincitur Turcis at mox Victor. b. 630
Caroli regi diſſuadetur exactio in ſubditos ſed fruſtrà, cæteris compellentibus ad hanc eum conſiliarijs & his ut parebat, dedit pœnas magnas. b. 912
Carolus 5. Gallus biblia fideliter Gallicè præcipit verti, at Papa prohibet, b. 468

Hugenottas convocatos ad nuptias tradere: quod factum, absolutus Rex à Papa cum iubilo à peccatis. b. 1003
Carolus Ludovici Regis German: filius obsessus à diabolo. b. 294
Carolus Archidux Austriæ in Stiria à Ferdinando pacificationem factã, scholas & Evangelium receptum decreto abrogari vult, pulsu Bavarorum Jesuitarum & coniugis, at supplicatione humilima rectractatur. b. 930
Caro edenda in quadragesima, cur. 89. 101. 283. 639
Usus licitus Romæ. 90
Punitus usus exustione. b. 423
Prohibitus, cur. 518. b. 146
Caro piscium licita. NB. 639. 798. NB.
Sacrifici alios prohibent, ipsi edunt. b. 90
Sacerdotes olim cur abstinebant. b. 52
Romam Episcopis pecuniam adportantibus conceditur, cæteris non. 639. b. 437
Papa alijs concedit, alijs non. b. 260
Apud Papistas licet ægri comedant, graviter periclitantur. Exemp. b. 146. 423
Carnifices in gladijs præsagia habent quandò quis decollandus. b. 868
Cartusiensium ordo, vide ordo.
Hisce mulier non videatur, ô stulti & cæci. b. 323
Carrara monachus sodalitatis divinæ recusat honores minores: cardinalatus accipit, fit post Papa. b. 202
Castitatis amissæ Kunigundis Henrico Imperatori insimulata testatur candenti ferro pedibus supposito sæpius suam innocentiam. b. 633
Castitatis exempla. vide Abbas, continentia. b. 561. 977
Hanc ut servent Franciscani, cum alijs virilia sibi exscindunt. b. 603
Casus in futuros colligendi nummi magnatibus exempla, at Christiani securi in hoc. P. 12
S. Catharinæ Senensis apparitiones fictæ. 827
Vaticinia hujus de reformatione Ecclesiæ, schismatibus, contra Papam docet. 183. 685
Olim pauci mali Prælati, hodiè pauci boni. d. 6
Catarini Archiepiscopi impium dogma de pro solius originalis & lapsum antecedentium peccatorum à Christo expiatione, quod probarum Papæ. b. 820
Catarina Medicea mulier astuta, ad sangvinem fundendum nata, Turbulenta, moritur senior Astrologicè prædictum. b. 230 974. 1028
Huius filio data bona consilia, Ibidem.
Catholicum quid, & quibus conveniat. b. 954. 955
Catta, vel Catti vatidici olim. b. 113
Causidici aurisugæ pessimi mala conantur & patrant multa. vide Iuristæ.
Cebetis tabula de vita humana mira. b. 977
Celestinus 5. asello equitans humilis deponitur lege. b. 267
Celsus Armachanus Hyberniæ Archiepiscopus
lijsq; permittunt eoidem. b. 223
Cereæ candelæ nil sunt magicæ. vide candela.
Ceremoniæ Ecclesiæ non æquales sunt nec sint, sed liberæ. 172. b. 146
Non Pro articulis fidei habeantur. 884
Habentur pro his. b. 145
Papisticæ à Gentilibus desumptæ. 907. Vide Traditio, Papistæ, ritus,
Usus harum licitus, at abusus malus. b. 195
Chalcedon a Valente diruta, lapis ibi inventus magni vaticinij. b. 476
Charronienses monachi Christi dentes, præputium cum capillis in reliquijs habent. b. 233 787
Chartularij Petri Testamentum & confessio de Deo Triuno apud Arabes & Mahumetistas, 333
Castalij facinus in 4. Hein: Gallum Regem dentes ei cultello excutientis, & occidere proponentis, cum pœna, b. 1018
Cham filius Noæ inventor masculæ Veneris, qui abusus filio. b. 703
Chamus 4. Tartarorum Rex mavult Mahumetis quàm Papæ adhærere religioni ob hujus nimium fastum. b. 973
Childericus Galliæ Rex per Papam regno privatur claustroq; rasus mancipatur. 308. b. 467
Chorherren / Canonici, vel ordo.
Choreæ per incantationem sacrifici Per 18 viros & 15. mulieres continuæ per totum annum in cœmiterio motæ. 860
Chorearum ab pontifice, Archiepiscopis habitarum corruente ædificio horrenda clades, & pœna. 969. 974
Chrismatis consecratio varia, phantastica. 357
CHRISTVS, vox hæc cabalisticê exponitur & per numeros. 3
Adorandus.
Agnus DEI, tollens peccata, negatur Papistis. Vide figuras. 312. b. 1
Ascendit in cœlos, Sib. 56
Adveniet citô. b. 956
Augusti & Christi collatio. 13
Antichristi & Christi collatio. 119. 240. NB 37. 201. 215. b. 119. 184. 714. NB multa. 260
Corporis Christi certo festo circumgestatio impia est: Ergò Protestantes nolunt Augustæ huic interesse. b. 341
Crux Christi non minuitur Papistis opinantibus. b. 233. 788
Ostenditur in varijs locis. b. 233. 787
Ut Deus honorandus, contra Arrianos. 117 scita & apposita ex facto.
Ecclesiam malignantium punit, affligit cũ præpositis, var. b. 105. Ecclesiæ caput est. b. 996
Filius Dei & hominis est. Sib. 54. 157
Flectenda genua nomini Christi Jesu. 936
Impletio legis, & nostra Iustificatio, in hoc data libertas, dissipatio Traditionum facta, Sib. 56
Negant Papistæ. 522. b. 587. Insufficiens meritum hujus creditur Papistis. b. 581. 907

ea cœno fædat cum convitijs maximis. b. 813
Imagines Christi variæ à Papistis pingunt. b. 792
Triplices. b. 792
Judex in N. die, Sib. 522
Literæ Christi scriptæ manibus. 289
Mater eius virgo vera, Sib. 4. 5. 6. 54. Non adoranda. b. 589. vide Maria.
Miracula eius ex Sib. 55
Mors Christi, huius signa miraculosa. 19. 29
Nascitur, tempus nativitatis miracula, prodigia, signa profana, sacra. Mystica, ex: Sib. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 10. 11. 52 54
Nascitur sine peccatis in terra. 124. NB. mystic. in literis.
Nato hoc cessarunt oracula Ethnica omnia & Prophetæ. 12. b. 962
Passio eius quæ: qualis, & per quos. 55. 157
Pauperrim^s licet, Deus æt. tamen est, at Episcopi diteiscere solum desiderant. b. 265
Pauperrimus creditur, quia egestatem suis, & invidus in alios Deos &c. b. 239
Petra est. 97. Non Petrus. 123. 134
Pictus asininis auribus & pedibus, quod videns indignab indè ridet Cyprianus b. 232
Quærendus Christus non in reliquijs sanctorum alijsq; locis, sed in verbo & sacramentis. b. 785
Reliquiæ Christi ubi, quot, risu digna. b. 234
Resurrectio Christi, Sib. 56
Salvator cum sangvine solus. 267
Sangvinem in cruce fusum totum resumsit. 691
Sangvis Christi in reliquijs varijs in locis ostenditur, ô, ô. b. 233
Boij Christum à Ruperto miserum, pauperem & crucifixum pro salute eorum predicatum respuunt imitari, & amplecti, cur d. 13.
Fabulæ sunt, & mendacia. b. 787. vide omnes eius reliquias in invenies hoc loco.
Salvator, mediator, intercessor solus est, pictura Bruschij egregia. b. 586
Sanctis Romanenses postponunt, in merito & miraculis. 522. b. 234. 587. 599
Vicarius Christo nullus est nec fit. 191
Quis hujus inventi figmenti vicariæ^o autor. 191
Virtutes Christi, b. 714. 715. 748
Visus post ascensionem suam aliquoties in cœlo, super nube, stans Ierusolimæ super monte oliveti. 136. 583. b. 972
Gladium in manu utraq; gerens usus super Iridem Fribergi in Misnia. b. 656. 972
In Hostia cœnæ Wedekindo nondum converso mirabilia vide. 960
Christiani bellis & tumultib^s Puniunt & puniuntur divinitus ob impietatem & impœnitentiam. b. 144. 172. 190. 231. 274. 326. 870. 880. 883. 868. d. 12. varie.
Christianus Episcopus malens pacem quàm bellum deponitur. 532
Corrigi amplius nolunt ullis modis. 839. b. 326. d. 11. 12
Deteriores &c. gentibus, in quibus. b. 144. 326
Christiani vel Germani qui à impij, iniqui, pigri, voluptatibus dediti heluones; ideò eos
Iudæos inter se ut tractent. b. 416
Iudæos picturâ porci in templis à cultibus abigebant divinis. b. 1032. vide Judæus.
Iudæi execrantur hosce quotidiè, eorum salutationes diræ in hosee, quales. b. 416
Nomen horum olim exosum, cur. 523. b. 274
Occidentales olim Deus ut pater castigavit: jam per Turcas ut pater iracundissimus. b. 253
Ut Judæos olim per gentes: ità hosce per Turcas Deus domat. b. 190. 1056. cur. 275. 325 884. d. 12.
Christianis Turca Papâ est humanior. b. 185 150
Papatui cum principibus valedicant omnes, admonitio, cur, in quibus. b. 188. 189
Uxores viros, in sanctulos trucidat Christianos Turca discindit veres, ejicit fœtum. 441 b. 70. 72. cur? ipsi causa sunt. 274. 326 471. 473
Scandalizant vicinos Ethnicos barbaros, blasphematur nomen Domini in ipsis, b. 144
Turca victo exultant Christiani: at subitò sternuntur obruti & victi. 45. 662. 663. 921 b. 1056
Turcæ hosce dui premunt ob scelera in Deū b. 834
Turcam, ut diu speratum est, vincent pauci numero, demonstrationes. b. 884
In Turca & alibi multi boni & veri Christiani. b. 425. 458
Turcis Christianos Judæi produnt. b. 415
Nullus verè. b. 324
Vera Christiana religio, ob novitates, inventiones plurimas, traditiunculas, contrarias, offendicula creat. 361. b. 143. 144
Virtutes horum in carceratæ solvantur. b. 938
Christianitatis, veræ totius illustratio egregia per picturas Caspari Bruschij & explicationem ejusdem. b. 589
Christianus Rex Daniæ optimus: eius vitæ insidiantur Episcopi, re decta deponuntur: incarcerant, ab Bugenhagio 7. alijs Superintendentibus ordinatis pijs. b. 930
Chronographi dissentiunt, in annis. 2
Chumanni Flinspachij 11. de noviſſimo die coniecturæ graves. b. 779
Cibus, caro, esca.
Christianis sine discrimine licet, quomodò. 124. b. 204. d. 2. Hypocrisis prohibitio est.
cibo omni 12. annis abstinet puella & 10 mensibus. 218
Potu cum cibo fœmina 10. annis caret. b. 600
Exempla alia sed mendacia. b. 243
In edentes scil: carnes in quadragesimæ tempore acerrimi licet ægrotent. b. 146 204
tollendum hoc.
Ciconiæ adulteros deplumant, lacerant, ô sific omnes monastici. 393. d. 5. NB.
Ciconia colluctans cum alijs duabus in ædibus pastoris decidit victa, stabulo iuclusa à pueris in dolio ponit ovū colore sanguineo, mirabilibus numeris, characterib^s, vide b. 1024
Circumcidantur & fœmellæ Ægyptiorum. b. 601

b. 473. 870. 884
Claves cæli, quæ quales? solvens & ligans Papistis. 836. *b.* 39
Impia & iniqua apud *Papistas*. 322
Clavi crucis Christi adorandi multis in locis inveniuntur. *b.* 234
Ex his Constantini equi frena parata. *b.* 134
Claustra cur sic dicta. 725. à claudicando, nomina rebus non conveniunt, hodiè. vide cœnobium, monasterium.
Claustra fovent multa horrenda monstra. 725
Templa in his cur sint ampla & magnifica. 315
Clemens Scotus presbyter con versus docetur Apostolica, restitit adversarijs, multa patitur, *Papatui* contradicit, cœlibatui, aurijq;. *b.* 270
Clemens quis & qualis. *b.* 15
Epistola hujus ad Jacobum, utrum? quid. 850
Clemens totum in Cæsarem commovet orbem. *b.* 293
Bellator potentissimus, subitò licet pressus recolligit se, alit militem multum. *b.* 394
Clemens Papa conjugium contra Tatianos defendit. 402
Clemens 5. Imperialia sibi tribui vult, se esse post obitum Imperatoris vicariũ. *b.* 477. 650
Sextus in Imper. latro, nequam perfidus. *b.* 649
Septimus nec Deum, vitam æ. aut infernum esse credit. *b.* 398
In Carolum 5. periurus, perfidus latro & hostis, sæpius. *b.* 306
Se esse Deum terræ dici, negatq; Dei in hac terra providentiam. *b.* 295
Magos colit. *b.* 350
Moritur morbo pediculari, aliâs morbidissimus. *b.* 229
Clemens 7. obsessus Romæ multo milite cedere non vult monitus ullis, irridet à Cæsareis fatetur tandem erroris turpitudinẽ in suo proposito. *b.* 294. 306
Tres Cardinalitios pileos venales facit, daturus plurima offerenti. *b.* 1006. 1008
Clementis 7. ad Cæsarem 5. Carol: oratio, qua sibi prærogativam deberi Jure Concilium vocandi demonstrare (sed inaniter) nititur, factis scilicet pro imperio servus servorũ. *b.* 333
Concilium convocare recusat, dissuadet: armis opprimendos hæreticos Lutheranos, non disputationibus, dans consilium, cui Car. 5. graviter & acriter resistit. *b.* 334
Perfidia in Imperatorem literis & multis versibus depingitur. *b.* 307
Clerus vel cleri.
Appellatio vel etymologia, congrua & varia. 384. 597. 632. NB.
Adulteri, scortatores, lascivi. 724. 877. 940 *b.* 110. 946
Asinus est clerus, cum vocibus: Dominus vobiscum, plus accipit quàm doctissimus alius. 743. 632. vide idiotæ, ignari, & stolidi sunt.
Avari sunt, caupones, seculares. 133. 147. 148
Avon belligerent. 197. 339. vide monachus miles est.
Bestia clero non pejor. 118. 165. 877. 878 929. *b.* 326. d. 4.
Calamitates eos ultimo seculo perment maximæ, vat: *b.* 326
Casti, fictè, coactè, obstricti iuramentis, quod causa homicidiorum, Sodomiæ, libidinum, destructionis naturæ per medicinam, 688
Consortio qui horum excluſus, est beatus. 878
Culpare clerus vult omnes, culpari verò à nullo, in culpantes furit, eos odit. 933
Descriptio cleri per omnia ad vivum. 346. 643 670. *b.* 170. 326
Ebriosus est clerus. vide Heluo infrà.
Eligendus qualis sit. 244
Electio non ex Deo plerũq; sed ex diabolo. *b.* 171
Ferus in rapina, vagus in ludo. vide 312. pœna. 167
Heluones sunt, lurcones, milites strenui. 793 940. *b.* 326
Homicidæ. 200
Homicida quis cum sorore rogo impositus negans factum exuritur, soror fassa salva mansit in igne. 886
Hypocritæ sunt. 118. 878. *Papistæ*.
Peiores hypocritis. 877
Impotens Romæ nullus est. NB. 356
Impij, perjuri, rapaces, proditores. 164
Insatiabiles, freſſen alle Ständ. *b.* 177
Intractabiles, indomiti in vitijs. 863. 877. *b.* 326
Iudicari à laico licet *b.* 141
Iudæ socij. 670
Lascivi. 724. vide adulteri suprà.
Leves, sucurræ. 148. 151. viva depictio. 164 *b.* 170. 326
Lucri spe omnia agunt, sine hac sacra agere nolunt. *b.* 1058
Lusores. 632
Luxuriosissimi, in cibo, vestitu. 980. vide monachus.
Magi sunt. 632. Nigromantici. 946
Nigromanticus adulter, marito tentat præfigere mortem, at ipse perit, adultera occiditur. 946
Occidit clerus adulter Gengenolphum Martyrem dormientem. 200. vide Sacerdos. *b.* 431
Occidunt virgines nolentes coire. 647
Ociosissimi, in laboribus hominum non sunt sed dæmonum. 878. NB.
Laborum & molestiarum ex omnibus statibus nil habent, sola quæ jucunda sunt. 878
Opulendis quibusdam subitò mortuis, *Papa* arrogat eorum opes, recusatas fulmine impetrat. 696. 792. 793. 794. 936
Pœnæ horum atroces aliquandò. d. 13.
Pauperrimi fient, desinent esse, non tuti ullo in loco, vatic. 645. *Pessimi.* d. 8. 13.
Periuri, perfidi. 632. Pharisæis deteriores. 878
Potentissimi facti, vide Monachus. 729. 912
Impœnitentes manet mala pessima. d. 13.

Ob potentiam nimiam à principibus bonis data, ipsi hi facti eorum mancipia, Ius factum. 729. 912
Quæstuosi. 632. vide lucrum suprà.
Quales esse deberent iuxta scripturam, & quales non sint. 165. 244. 346. NB. 360. 875. NB. 939.
Reformatio cleri prædicta, qualis putabatur. b. 1
Saluari clerum impium est. d. 6. 13
Sanctissimi olim, miraculis coruscantes, jam contrà. b. 171
Scortatores sunt. 724. 877. 940. b. 110. Vide adulteri.
Scortatur clerus à marito occiditur igne bipenniq; 178. ô si hodiè. vide Papa 18. Iohan. vulneratur adulter.
Scortati discunt in absentia maritorum ex confessione auriculari, ubi explorant mulieres & tempus, occidunt nolentes. 643. Vide Sacerdos, Monachus, sacrificus, confessio.
Simoniaci sunt. 48. 158. 189. 354. 355. 632. 863. b. 110. vide Prælati. Episcopi.
Cleri secularium ludi stulti & pueriles. b. 666 688
Sodomitæ.
Superi humiliabuntur ut Satan. d. 13.
Testiculorum amputationem miratur Chunibertus clero. 147
Testes amputantur clero ob juvenculam. 582
Transgressio clericorum causa vulgi in ipsos horrendæ stragis. 45. 157. 628. 630
Vaticinia abolitionis, exterminationis clericorum miserabilissimæ. 271. 645. 722. 803 846. NB. 157. 630. cur.
Venatores sunt, quod non fieri deberet, hæc dū sunt secularium exercitia. 197. 245. 986
Virtutis doctores oderunt, jugulant, occidunt. 361. 690
Vestitu luxuriosissimi, superbissimi Imperatores superantes, quod corrigi vult Imperator. 980. vide monachus.
Vilissimus vestitus fiet & Episcoporum. 645 722. 803. 846. NB.
Vitia clericorum in omnibus descripta. NB. 632 643. 724. 796. 863. 939. 940. b. 110
Vitia pro virtutibus habent, callum in hisce obduxerunt. 878. vide intractabilis suprà.
Uxor permissa clericis. vide monachus. 339
Vel unica concubina, si illa contingere nequeat. 763, vide concubina, Sacerdos, sacrificus.
Uxores à Diabolo clericis desponsatæ sunt Dvæ 519

Clodouæi pugna dubia, ejus victoria, conversio. 150

Clodoveus Rex Franciæ primus Christianus factus, ex Childerico & Basina Regis Turingiæ uxore natus (NB.) mira ante coitum vidit de prole præsagia. 916
Emit magno precio equum, quem vovit Martino mancipatum. 916
Clodiltis, qualis 150
Cobhamus miles Christi exuritur, nullus pro hoc oret, mandant Papistæ. b. 616
pali dejicitur. b. 176
Cœlestinus Sacerdos plus fatuus habetur, dolo semovetur, pro Papa tamen colitur. 581 583. 638. 982. b. 176. 459
Cælibatus & concubinatus, defenditur dissorte contra scripturam. b. 431
Dissuadetur, d. 2.
Monasticus culpatur, refutatur ut impurus, & impius. 37. 201. 215. 240. NB. 113. 124. 402. 777. 850. 897. 950. b. 571
Causa Sodomiæ, scelerum, scortationum &c. 727. vide Sodomia. b. 570
Post votum huius nubere non est peccatum. 124
Cœmiteria inventa ob quæstum. 381
Consecratio horum nimis sumptuosa. b. 218
Sepulturæ horum emuntur. b. 226

Cœna.
Administranda non præmissâ Missa. 222
Adorandus in hac panis non est. 111. 691
Adustæ sunt olim reliquiæ, non adorationi servatæ. 148
Antiquissimus usus utriusq; speciei apud patres 111. 150. 241. 244. 643. 746. b. 607
Apud Gallos, usq; ad Constantiense concilium laicis utriusq; speciei usus usitatus. b. 607
Apud Ruthenos, alijs tamen gestibus. b. 562
Post Concilium Tridentinum concessa utraq; species in quibusdam locis. b. 916
Circumgestationem corporis Christi annihilavit monachus. 873
Hostia asino datur comedenda. vide Hostia.
Hisce quæstus prælitigiosus quæsitus per sacrificos. 689
Hostiæ per columbas abferuntur tres, mira. 517
Laicis ter communicandum in anno decretum. 244. b. 607
Manducatio an tropica, vera, sensibilis, spiritualis, à quo primum hoc quæsitum mortum. 243
Mercatura tempore antiquo & nunc cum his exercetur turpissima. b. 287
Monachus calici venenum infundit, Lotaringio propinandum, frustrà, raptus est per diabolum. 505
Monacho devoto in ostia mira demonstrantur. NB. 905
Necessitatis tempore an à Christiano possit per Calvinistam & Papistam accipi. b. 937
Oratione solùm olim cæpta non Missa. 177 222

Panis non adoretur, vide suprà.
Speciei utriusq; usus vetustissimus. vide suprà 526. b. 607. 702
Mandatus ab ipsis Papis. b. 607
Usus huius in Tridentino postulabatur concilio, sed recusatus est. b. 820
Utriusq; usus speciei mandatum censetur non esse Christi sed diaboli. b. 857
Panis cum poculo olim dabatur in manus laicis. 114. 148
Una species vituperatur. 241. 243. 244. 643 909. NB. b. 607

traria hodiè. b.939
Cœnobiorum origo, cur, quandò, per quos. 108
Exhausta cum proventibus, pro 100 qui olim, vix 10. sufficienter ali possunt. b. 211. absit, vide monasteria.
Cæsar Borgias Alexandri 6. filius, nothus, nequissimus bipedum, scortator &c. Vide Borgias, Alex. 6. 936
Cohabitationes illicitæ Papistis feruntur. b. 223
Cola vir inter pisces in aqua fredi Messanensis vitam egit. vide mira. b.417
Collaturæ, quales & non. b. 26
Colonensis Archiepiscopatuum secundus, eius Iurisdictio, potentia. b.565
Colonensis Episcopus impetrat à Papa, omnes Reges Romanos Aquisgrani coronari: ob numos. 524
Comes ab Hohenstein fit doctor & concionator optimus, deposito statu, contra Papam docet, de cœna, imaginibus, traditiunculis. 519
Comes nolens scortari cum Imperatrice accusatur, damnatur ad ignem, decollatur, at pœnas dat imperatrix pòst obitum ipsius. 559 b. 943
Comites Palatini, legitimant illegitimos, indè mala multa: tollatur. b. 227
Comes de Gleichen Erphurdensis captus Turcis fatigatur loris &c. placet filiæ Turcici Imperatoris, quæ liberat hunc, cedit cum hoc, viva altera conjuge adhuc fit secunda conjux Papæ permissu, illa fœcundâ, hâc sterili, quæ proba commoda tamen. b. 237
Comburuntur simul 1000. multa. b. 415. 515. 616
Combutti mendici multi â Comite Rotenburgico. b. 576
Cometæ. 346. 486. 531. 581. 585. 621. b. 315. 396
Cometæ 3. uno anno. b.398
Cursus mirabilis. 216. NB.
Similis cursus stellæ Christi. b. 687
Signa malorum, mutationum, claudium, 14. Vide sol. 110. 183. 184. 324. 333. 986
Ordinum monasticorum signa. 271. 320 585. 827. 986. NB. varia. 708. b. 276. 315 659. 937. vide prodigia. 315. 654. 937.
Insignis splendore & magnitudine. 961
Constantinopolitalis, qualis non in mundo quàm in Sodomæ & Gomorrhæ conflagratione, & delerione Pharaonis. b. 907
Cometa in Zesenhusen magnus instar molaris lapidis visus. b.507
Pœnitentiam prædican. 219. b. 961
Commendæ, in corporationes Ecclesiæ factæ noxiæ. b. 211
Sunt Episcopis Christianitatis commendandæ. b.473. 820
Commentitiæ magno emuntur. b. 101. 211 vide Ecclesia, præbendæ, Papæ Simonia, Gratiæ. b. 611. 612. 820
Comitia Augustana in his quæ gesta, in religio-
Comolerus Iesuita Regicidium approbat injustum & ad alia inflammat. b. 1017
Compostellorum ordo. vide ordo.
Concilia, de his varia, multa, qualia, quandò, ubi, à quo, ad quid. 756. 796. 819. 855 b. 331. 446
In Apharica multa celebrata, ubi præsides erant Episcopi pij Imperatoribus præsentibus, qui cum alijs omnes se invicem fratres esse agnoscebant. b. 394
Apostolorum concilia, 4. 757
Appellare ad concilium à Papa licet, an? 849
Approbant in comodum Papatus dolos, præstigias. iniqua & impia. 690. b. 231
Convocare Cardinales possunt sine Papa. b. 162
Convocare Papæ non licet, sed Cæsari. 134 144. 817. b. 201. 333. an? 539
Errant errarunt, & errare possunt vide Papa. 690. Episc. 334. Exem. b. 38.
Generalia Papa non retractet, respuat. 758. at non fit. damnat enim & impedit, cur? 819 856. b. 201. 331. 333. 446. 521. 538. at non.
Multa generalia fiant, & provincialia. b. 199 624. at Papæ resistunt. b. 539
Generali conservandas controversias Religionis censentur. b. 200
Generali an hoc seculum dignum. 673
multa â Papistis non scripta neglectaq; in his, in quibus utilia multa.
Laici his interfint. 356. 586. 625
Legitimorum piorumque usus. 110
Liberum fit, ubi & quomodò. b. 199. 331
Libertas ut sit: Episcopi solvantur à Iuramento Papæ: recusatur. b. 820
Libertas omnibus animi sensa dicendi sit, at non fit. b. 119. 140. 201. 331. 539. 540. 641. 820
Locum destinatum Papa non mutet 764. 804 818. 848. 872. 919. 921. b. 140. 201 641. an?
Papis præponantur, juramentum fit ob hoc. 674. 804. 818. vide prioris loca.
Præses esto Imperator, non Papa. Ex: b. 625 641. an? 333. 539
Præses qualis sit. 921. vide infrà reformatio.
Papam concilia possunt deponere, Ex: 821 872. an? b. 446.
Absq; Papâ nullum constituatur, scil. b. 446
Quotannis fiant, dec: Carol. b. 238. 855
Rariora hodiè, & qualia. 673
Rariora olim, quia ideò erat Ecclesia in diversa scissa. 127. 756. 757
Rariora Ecclesiæ Pernicioſa. 756. b. 624
Reformatio Ecclesiæ nulla in his esse potest, nisi præses pius, justus, constans, sanctus. Papatalis non est. Ergò. 756. 758. 855. 921
Reformatio nulla, licet concillia multa, lusus est. 808. 855. 980
Septennium esto concilij tempus, at negligitur 780. 921
Scriptura sacra in his à principibus index præ-

Tractandum quid sit, quomodò incipiendum, à quo correctio gradatim, consilium bonum. 756. 757. 856. 921. b. 331
Concilia specialia & in his singulariter quæ tractata.
Aquisgrani, prohibet luxum cleri, Episcopi, in vestitu seculari; cibo, alijsq; secularibus actionibus 859
Basilienſe. hoc bello Papa vult impedire, at confusus est. b. 303
Basilienſe, & Florentinum se damnarunt invicem ut diabolica, quià orbis Christianus ἀποφαλής. b. 913
Cabilonenſe, 206. Rapta à Monachis in hæreditatibus decrevit reddenda. 206
Calcedonenſis varia decreta de exercitijs Ecclesiasticorum. b. 761
Constantienſe, in hoc dogma impium unius speciei &c. confirmatur, Hussius damnatur. 764
Christus ad hoc scribit Epistolam. 764
Convocatur, à quo &c. 780
Constantina Synodus sexta 190
In hac Missa latina primò approbata. 190
Constantinopolitanum & Elibertinum. vide Synodus.
Francofortense sub Ludovico: de qualitate Imperatoris egit. 974
Damnat Græcum in Nicæa ob imaginum cultus. 204
Marense, Rex extra vocationem se spiritualibus non implicet, nec Episcopus mundanis, decretum. ô. 245
Milevitanum, ne ad Papam quis appellaret, decernit. 137. 207
Romanum, cui pro Spiritu sancto præsidet Bubo. NB. 765. b. 6. 7.
Toletanum. vide Toletanum. 188. 189. 191
Tridentinum. vide Tridentinum.
Tridentinum, exscriptum, dilatum, b. 521
NB. Varia ante, in, pòst, acta à Cæsareis & Papatum legatis. b. 538
Triburiense, de non ex sepulturis exercendo merces vel quæstum. 247
Westi monasterij concilio terminus Papæ Iurisdictioni positus, contrà facturo bona publicanda. b. 323
Concionatores mali, desides culpantur. 402
Concionum frequentia olim ratior, undè nullæ tum campanæ. 222
Concordia parvæ res crescunt &c. 618
Concubitus varij libri editi spurcissimi. b. 229
In confessione munera accipiuntur. 670
Confessio auricularis, culpatur, b. 145. 600. vide auricularis. 797
Commoda est valdè. ibidem.
Confessio Augustana. vide Augustana.
Convenit cum Romana ut Satan cum Christo. b. 437
Confirmatio Sacrificorum & Episcoporum. 645
Coniugij & cibi prohitio est Hypocrisis. d. 2.
Coniugium, licitum. 37. 859. vidè Sacerdos, clerus, Monachus, cælibatus.
Cono Imperator filiam scortatam de saxo præcipitavit. 504
Conradino Imperatori contrarius Papa, vi, dolo, ob querelam ipsius in Papam iustam. b. 633
Conradus à Romanistis veneno enecat. b. 635
Conradi de Liebenstein liber Hugonis Trimpergi, retro ins Land. b. 1061
Conradus Rex Romanorum conventualibus adscribitur ascisciturq;. b. 865
Conradus Imperator mirabili fato euadit structas insidias ab Albert. Reginoburgensi pontifice. b. 262. vide Conradus, Conradinus infrà.
Conscientijs nemo imperet. b. 275
Consecrationes Ecclesiarum, templorum sumptuosiores debitò & iustò. b. 218
Conservatores papistici, qui? quales? b. 209
Intolerabiles Germanis sunt. b. 209
Consilium malum consultori pessimum. 372. 403. 557. b. 72. 163
Concilium 3. Episcoporum 3. Paulo Papæ exhibitū de modo Ecclesiæ Romanæ stabiliendæ, Luteranæq; delendæ mirabile. b. 549
Consilij mali serò pœnitens in cloaca sepeliri se decernit. b. 144
Consiliarios malos aulicos *Ægyptij* singulis prandijs execrari sunt, b. 603. vide Ægypt.
Consiliarij pessimi, iniquissimi Exemplum, qui desperavit. vide Syndicus, Advocatus, Iurista. b. 144. 654. NB. 274. 293
Conspirationes in Magistratum impiæ. b. 240
Constantia Christianæ maximæ Exempla. b. 340. 347. 777. 866. NB. d. 16.
Constantia (Constanß) ab milite Carol. 5. Hispano ex improviso de mane insciis civibus obruitur, velitatur acerrimè in ponte, ciuis heroicè repellit hostes ob Evangelij confessionem. b. 574
Constantia Roggetij Ciliciæ Regis filia unica & Hæres, fit, in monasterium detrusa abbatissa educta iterum datur Imperatori Heinrico conjux, quæ anno ætatis 55. (quod mirum) peperit filium Fridericum, qui clerum afflixit. Romam, Papam, incendium Christianitatis. b. 890
Constantinus, aurea moneta huius effigies exprimitur, quid profuerit. 108
Quandò vixerit. b. 945
Benefaciens Ecclesiæ utrum laudandus an non? 628. b. 165
Fecit hoc ad salutè consequendam æternam. b. 7
Fidem aulicorum simulatione explorat. 110
Christianorum hostis fit Christianus: baptizatur 65. anno ætatis. b. 772
Christiani sub hoc facti plurimi, erat pax, hoc causa Papatus Incrementi, politici. b. 165. 167. NB.
Donatio eius fabulosa, mendax, futilis, per Papas introducta nequiter & fraudulenter. 102. 746. 892. 909. 967. 977. 986. b. 165. 167. an? b. 1. 7. 473. 768. 771. probatur 27. argumentis.

De filijs variæ nugæ. b. 772
Idola destrui templaq; Christianis tradimandat. 101. b. 853
De eis imperio, quale futurum, vatic. 951
Romanus Imperator 1. convertitur 647. b. 165
Ethnico huic apparet crux, & Christus in somno. 989. conversus ideò, aliæ apparitiones bonæ & malæ. 100. b. 772
Matrem Irenen filium Constantini obulis & regno privat. 203. b. 853. hoc probatur à Papa.
Leprosus an? & an Paulus & Petrus ei apparuerint. b. 771
Syvestro gibt er weltlich Gewalt / er gibt jm aber nicht alles weltlich Gericht. 382. 628 647. b. 163. 771
In huius Const. Magni sepulcro lapis inventus marmoreus, in quo scripta vatic: mirabilia de imperio Constantinopolitano, Turcico, Romano, ruituro, b. 442
Constant. Magnus Roma cur cesserit, extruens Constantinopolin illâ ut diruta, hæc diutissimè manserit salva. 58. b. 165
Talionis pœnam fert justè. 204
Const. Pacem in Nicena Synodo inter Ecclesiasticos ut fecerit, biblijs interpositis. 525
Constantinus fit Papa, deponitur, vi enim & armata manu invaserat, exustus generalis concilij sententia. 308. b. 6. 7
Constantinus 5. dat Benedicto 2. Papam non per exercitum ut prius, sed per clerum & populum eligendi potestatem, ô pessimè. b. 120
Constantinopolis capta, in hac crux Christi à Turcis illusa, consputa maculata, mulieres violatæ, occisæ cum puellis, horrenda. b. 471
capta ob impietatem. b. 172
Nomen hoc à quo. b. 165. 471
Sub Constantino Magno & Helena extructa, sub 8. Constantino & Helena capta. b. 471
Astrologicum de hujus captivitate, ruina, interitu extructum thema, verum. b. 637
Mahumetes hujus videt ruinam in visione. b. 60
Constantinopoli tempestas anno 1572. horribilis, inventus lapis, in quo de convertendis Turcis vaticinia. b. 899
Terræ motus nocentissimus ibi. b. 21. 899
Turca Mahumetes capit hanc, tyrannizat, in omne genus hominum. b. 172. 813
Vaticinia de interitu huius miserabili, quàm diu duratura urbs hæc. 427. 900
Constantinopolitani causa sua parsimonia & præposterâ avaritia interitus sui. b. 471
Primatum affectant at frustrà NB. 305. vide universale.
Cor desideratum quibusdam. 33
Hirsutum in quibusdam. 33
Cornelius Agrippa Magus, canis ei omnia revelat, consiliarius Cæsarius, eques Romanus, perit damnatus. b. 924. vide Henricus.
Consul papisticus in sultat sientibus captivitatem Savonis Friderici, at pœnas dat graves, extinctus subita morte miserâ. b. 515
Contributiones cœnobiorum aliorumq; in Turcum Papa perdit in utiliter, tollendum hoc gravamen in Germania. b. 212. 213. 230
Convitiantes se invicem in papatu (cujusq; sexus sint) utraq, pars jurare tenetur, quòd innocens & quòd inscia convitij, inde mala tollendum. b. 221
Corollas Paulus 3. fœminæ pro se & 12. personis concessit consecrari vel benedicere, ut oratis multis pater noster a peccatis hæ mundarent, vah. b. 623
Coropædiæ monasteriorum. b. 665
Corpus effossum longitudine 40. cubitorum & cranium capitis instar dolij. 929
Corvinus Italiam omnes juristas vocat, eosq; indè ob causas expellit. b. 1039. vide Juristæ.
Corvus ex arca qui evolavit non reversus, quid designet. d. 1.
Corvus bannatur, fur inscius, satisfactione facta absolvitur, risu digna historia. 216. vide absolutio.
Corvi carbones in rostris portant & accendunt domos. 517. vide portenta.
Corvi & cornices bellum mutuò gerunt. 513
Corona Christi spinea in multis locis. b. 234
Creatio & lapsus 1. parentum uno facta die. 125
Crepidæ cucullatorum sunt ex ligno arboris, cui Christus dixit: Ex te non fructus pòst crescat unquam. b. 422
Crescentius occupatior vult Tridenti se reficere, atro autem cane obviante, ex mœrore moritur. b. 637
Cræso natus filius, qui loquitur statim. Vide infans. 188
Crucciferorum ordo. 426
Chrysostomus, de blero malo, avaro, caupone b. 76
Cucullatus adulter, scottator est. b. 76. 329
Cuculati mortui mundo, ut sint & non sint. b. 329. NB.
Sceleratissimi nebulones sunt. b. 329
Ex voce cucullum famis magnæ tempus præsagio eruitur. b. 961
Cultibus divinis dediti pessimi sunt, luxuriosi. b. 785. 1056
Cultus ficti, in utiles, damnabiles, impij. b. 785
Conradi Ducis Suevici in Imperatorem electio, Papæ est irrita. 358
Cunradini ex sepulcro anno 1580. humor vel cruor effluxit in delebilis. b. 946. vide prodigium.
Occiditur à Papa nefariè ultimus & legitimus regni Hæres. b. 466. 946. Tom. 1. 545 vide suprà Conradus.
Curtisani astuti avari, fraudulenti, cohercendi. b. 209. 210
Germani ex curtisanorum manibus beneficia magno ære accipiunt, quod gravamen est imperij, ideò tollendum. b. 210
Quæstuarij, æruscatores, expilatores. b. 210
Curtisanus Hyldebert' Episcopis non favet. 310
Hisce proceres imperij ob incommoda non fa-

Cuspinianus varia de papis, clero, Episcopis, eorumq; flagitijs & erroribus enormibus *b.* 257
Cyprianus, de Papa. 990
Cyprianꝰ ridet cum indignatione, viedns Christum pedibus & asininis auribus pictũ. *b.* 232
Cyrillus, de *Papis*, Ethnicorum Philosophis, hisce nulla salus. 141
Romæ vastatione. 2. *b.* 111
Presbyter Carmelitarum. 522
Visio & apocalypsis *hujus*. 522
Cyrus superbior crudeliorq; perditur cum exercitu fusus per mulierem, capite ejꝰ sacco sanguine pleno inmisso cum insultatione & ignominioso scomate. 390

D.

Dæmon, dæmones. vide Diabolus, Satan, mali spiritus.
In speculo ostendit thesaurum sub specu. sed ingressos obruit. *b.* 591
Dæmon cum duobus sacrificis diutissimè sub specie *fœminæ rem habuit*. *b.* 507
Cum *muliere in Schiltach*, qui postea exuffit Ulsb m. *b.* 507
Dæmoniaci hodiè in Hispania, Gallia, Germania plurimi, magicis maleficijs. *b.* 846
Damasus 1. vi, armis, sangvine occupat pontificatum. 868
Damnatis melius non nasci, vel ranas esse. 857
Pœnæ horum, visiones, exempla. 938. *b.* 556 vide desperatio. *b.* 293. 591
Expelluntur per pios Episcopos 178
Danus Rex reformat Episcopos malos & perfidos removens, pijs ordinatis. d. 16. NB.
Danielis Bodenbergi liber plenus abominationum & prophanationum. *b.* 854
Dantes contra Papam egregia, Per imperio, quod non ab ipso, sed Deo sit. 612. NB. NB. *b.* 684 695. 843
Datius Episcop. Mediolanensis exul ob Evangelium Corinthi de nocte expellit Dæmones ex ædibus, quomodò. 178
David Beronius Cardinalis Scotus Iohannem Bortvvik damnat Hæreseos ob 13. articulos, paratam imagunculam (evasit enim ipse) in foro pro ipso combussit: at perijt ipse post perfossus &c. *b.* 515
Decanus papisticus pessimè vivens perit misere, eius apparitio horribilis. 938
Decimæ dandæ Deo in Ecclesia, in quot distribuendæ sint partes. 339
Olim partiti sunt hasce in Eccl. tripliciter, *b* 276
A meretricibus an dandæ Deo NB Ex: fœmina sacrifico dat decimum concubitum. 863
Decimatores duri & iniqui in subditos, & qui decimas dant, omnia perire sinerent. *b.* 225
Vitulus sunt aureus ab Aarone conflatus. *b.* 1036
Defunctorum apparitiones. vide visio, apparitio
Delatores mali, Ex fin monacho. 217
Delphinatus beneficium Imperij venditur Gallis, at pessimè. *b.* 914. vide Hymbertus.
Delphicum Templum ut Jerusolomitanum ex- non potuit amplius. *b.* 962
Demosthenes, malus jurista, 12000. aureis Athenis Harpolæ Hospitium impetrat. *b.* 1034
Deplorandæ.
Juvenis nomini Jesu genua flectit, nudat caput, capitur, ligatur, incarceratur, 1024
Desperationes, Exempla. *b.* 293. 517. 518 654. 687
Desperat Latomus, alijq;. *b.* 591. 915. vide Hafmannus, dominicaster &c. Crescentius.
Desperant Hæreticæ pravitatis inquisitores. 667 alij. *b.* 432. 591. 654. 687. 918
Desperati in Frisia milites, quibus cum insignitis gladius, testa ovi media, effuso vitello. 912
Deus bona Ecclesiæ & politiæ dat, nullus ergò status alium præ detur, pœnæ contrà agentibus magnæ. 399
Deus colendus, adorandus, invocandus solus, nulla creatura, Sib. 53. 98. 114
Deus ad *dandum propensior quàm homines ad accipiendum*. 670
Ecclesiam ingratã punit operarijs malis. *b.* 129 1086. Exempla.
Tuetur hanc suam Ecclesiam mirabiliter, potenter in persecutionibus eos conservans. 373 398. *b.* 105. 178. 574. 924. 978
Erroribus solus non est subjectus, cætera omnia, angeli, homines, exempla, experientia. cur? *b.* 38
Justitia distributiva utitur, hac qui carent, intereant oportet. p. 9.
Longanimitas eius fit furor in contemptores. *b.* 80. 295. 325. 885
Ministros vel pastores acclamat, ut sint sedoli. industrij, non otiosi, canes muti, ob pœnas. 363. 398. 651. *b.* 325
Omnipotens est solus, Sib. 53
Scit ex pessimis elicere optima. *b.* 927
Peccatoris mortem non vult, Ex: Roma est. 58 Sib. *b.* 297. 325. d. 9. prænonet.
Punit impios pro pijs. 533. *b.* 574 1057
Punit blasphemos. *b.* 885. 1057
Punit & punire se velle demonstrat verbis, pisturis, figuris, prodigijs, in cœlo aere, terra, aqua, inter homines & bruta, aliaq;, ut & pœnis. d. 9. NB.
Deus in puniendo imitatur parentes, NB. d. 13
Puniturο Deo impios nemo resistere potest, mures per aquas in Turres natant, vorantes homines. 220. vide Hatto.
Pœnas inflicturus meritas semper prius prænonet dehortans. *b.* 325. d. 9. NB. quomodò.
Pœnas & iram ostendit in Exemplo Jud: & Ethnicorum, templis Jerusolomitano & Delphico simul totaliter dirutis. *b.* 419. 962
Pœnarum & iræ suæ exempla & vestigia reliquit in mundo contuenda. *b.* 290. 324. 885 962. Nemo curat. *b.* 278. 884
Pœnas & iram unicus pius avertere potest. 60
Pœnarum gravis iræ Dei Exempla varia, ut sit mitiganda. *b.* 419. 674. 885. 913
Providentia Dei à *Papis* in terra negatur. *b.* 295

pamoccidens & prosternens. 66
Scit omnia, occulta, cogitationes hominum, figura. 144. Omniscius est.
Ventura mala portentis, prodigijs præmonstrat ut simus cauti. 900. 923. NB. vide. b. 293
Exempla, vide portenta, prodigia. b. 1055 269. varia in genere. 278. 325. d. 7. 8. 9.
Vineæ infrugiferæ dumosæ iratus minatur excisionem. d. 9.
Vindex justus & severus est in impios pro pijs. vide supra Deus punit. 533. b. 419. 574 885. Nemo curat hoc inter homines. b. 278 884
Unus Deus essentiâ, & trinus in personis: qui non sic colit hunc, perijt; Testamentum alicujus hoc fuit. NB. 333. b. 337.
Dei vel Dij, terrei, cœlestes, terrestres, infernales, inter Papistas hodiè, & olim inter Gentes. b. 990
Dij gentium quot. b. 990
Nomina horum, quibus in locis, à quibus & quales in locum horum à Papistis substituti. b. 990. vide Ethnici, gentiles, Papistæ.
Diabolus, vide suprà Dæmon. infrà Satan, spiritus mali.
Artes Diabolicæ, præstigiæ, Historia, 917. b. 393 394 654. NB. horrenda.
Diabolus anu & monacho melior est. b. 432. 654
Anus mulier lena Diabolo deterior. b. 432
Diabolus aufert Episcopum subitò Romæ, cur. 876
Ambigua quæsitus profert & respondet flexiloqua. b. 846
Formam hostiæ sacramenti Carolo offert & occupat. b. 292
Dibolus formas verè an mutare possit. b. 230
Formam angeli induere potest. b. 230. 292. NB.
Formam Moysis induens pollicetur per mare in Canaan introductionem. b. 455
Sed Formâ Angeli licet indutâ non potest tamen celare malitiam suam. b. 434
Gaudent laqueari à se homines: unus inter cæteros exultat, quòd Papam compulerit coire cum virgine. 876
Filias duas habet, quas elocat quibus. 519
Filias ex ducta uxore progenuit septem, has desponsat nubiles mirabiliter in omnibus statibus, vide mira. b. 858
Diabolus Papa est. 912
Peccata in templo Stafortensi concionatori fatet, acriter contendens, victulq; odorem fœdum reliquit evanescens. b. 506
Friburgi pium accedit virum ut monachus, papyro & atramento notaturus peccata, cui jubetur scribere pro exordio: Semen mulieris &c. cum fœtore aufugiens. b. 396
Peccata suaviter insinuat, at post acriter insultat. b. 1004
Impostor mirabilis. p. 2
Mœrens queritur (scilicet) pro animabus quasi

tis in seducendo beneficijs & operâ) gratias agit. 531. aliud simile. 548. vide epistola.
Scribit ad Papam, Cardinales, gratias agens pro studio in regni sui amplificatione, hortatus pergere sedulò, se enim fore gratum, de die in diem eos extollendo altiùs. 654
Scribit & dicit: ego sum papa, insidens sedi apostolicæ. 912
Prodere & scire omnia non potest. b. 924
Punit & affligit hostes suos mirismodis, tonitru, fulmine in gratiam adherentium sibi, ut hos conservet sibi fideles, exemplo Brenni, Galli, & Xerxis qui Delphicũ templum spoliare ausi & conati sunt. b. 602
Pij & fideles diabolis insultant & ædibus ejiciunt. 172. ex: vide spiritus maligni. b. 292. 434
Satanæ vel diaboli in inveniendis Thesauris præstigiosæ illusiones. b. 924
Occupat, obsidet multos Friburgi. b. 1057. alia exempla. 292. NB. 508. Romæ 70. vel 80 puellas. b. 774. 846. 1085
In monasterio Moniales virgines, quæ se ut aves, canes, feles gerunt, clamando, rependo, omia prodendo b. 456
Obsessus quidam à diabolo ad inferos abducitur, ibi Cardinales cum Papis invenit plurimos. 900
Pœnitentiam prædicant at inviti. b. 1023
Sacerdoti cuidam totam dictat concionem in conventu magno habendam, certo fit indicio dato vera qui docuit. NB. 548
Precibus piorum ab obsessis expelluntur, Ex: b. 292
Visus diabol⁹ viro, qui puer per 6. annos. b. 508
Diaconus miles, NB. ridiculosa. 147
Dianæ fons impudicarum mulierum erat probatio, vide mira. b. 418
Sacerdotes hui⁹ multi, honorati, & divites. b. 457
Dies novissimus, adest ante fores. 18. 841. b. 506 779. 784 950. 972. NB. hæc, d. 11, 12.
Prognostica & vaticinia. b. 950. d. 11. 12
Characteres vel signa eius præsentiæ. b. 781. 782 949. 950. 951. 972. 1024. d. 11.
Signa, quibus putabatur adesse tum. 922, 932 1057. d. 11
Adventus quandò futurus. 99. 143. 693. vide benè. 720. 727. 873. 930. b. 781. 782. 783 784. d. 11. NB.
Christi tum processus qualis. 52
Ante adventum in omnibus statibus facies rerum miserrima erit, malitia, pernicies, bella, turbæ, vitia specialia quæ. Imago pictæ religionis erit. 855. b. 950. 951. d. 11. 12. Vide seculum, novissimus, mundus.
Dietrich von Bern / quis & qualis. 61
Diterus Isenbergi Episcop⁹ patitur à Papa persecutionem, ejus, ob nolle in Germaniæ consentire Gravamina. b. 710
Diluvium quando. 6. b. 883
Typus finis mundi. Ibidem.

Persecutor Ecclesiæ, maximus, diruit templa, biblia exurit, nullum liberum fieri mandat ex Christianis, cogit sacrificare idolis. *b.* 759
Pro Deo coli & agnoici vult. 29. 930. 543
Luxuriosissimus, preciosissimus. 930
Persequitur Christianos ob ἀτοξίαν, impietatem, discordias, & inter Episcopos. *b.* 274
Diogenes captus à Sultano diminitur. 395
Diomedes Alexandrum incusat, Latrocinij principem esse ac raptorem, captus ab ipso. *b* 1035
Dionysius Areopagita de Christi passione. 20
Tyrannus Dionysius, pro huius vita supplicat vidua, deñ es kompt selten das best hernach. vide meliora rarò.
Dionysius Siciliæ Senior Jovis imagini pro aureo Tegumento detracto injicit lanceum, quod æstati & hyemi congruum. *b* 992
Æsculapio filio Jovis imberbis barbam evellit, aufert ei oblata rapta *b.* 992
Dira, deploranda. vide suprà desperati, Satan in Kyntztal oppidum per amasiam, quæ póst rogo data, comburit. *b.* 396
Dispensationes papisticæ, in Simonia. 835. 877 *b.* 611. 612
Coniugio, soror fratri conceditur. 859. Exem. aliud *Philippi.* 161. *b.* 205. 223. 612. 809 861. 963
Usu carnium. *b.* 260. vide caro, indulgentia.
De ære redimendo &c. annihiletur. *b.* 205
Dispensatio Papæ Deo non annuente nil est. 934 vide indulgentiæ. *b.* 223
Rarissimæ olim, hodiè crebrimæ in omnibus illicitis. NB 963. Ex: *b.* 612
Tollendæ maturimè, per Imperatorem in Germania. *b.* 205
Crebræ olim ob numos. *b.* 612
Disputationis actus Parisijs die Veneris incomparabilis, per diem totum quovis manente institutus. NB. 607
Dissidia in Ecclesia horrendarũ pœnarum & persecutionum olim causæ: quid nunc fiet? *b.* 759 vide schisma.
Divorum cultus, quis, qualis, quis verus & non. *b.* 145
Divi *Papistici*, quid, cur, ad quid, colloquium. *b.* 150
Divortium per Papam iniquissimum concedit, 301. vide repudium, *Papa*, indulget, tolerat.
Doctrinæ melioris osorum est pijs obesse. NB. in Lut: *b.* 147. 148
Doctores hodiè oprimi, at non semper adeò palàm, sed tectè, clàm, animo trepidantes ob metum. *b.* 588. vide figuræ *Papatus*, d. 8. 9.
Doctores papistici pro sacris profanos autores: Ovidium pro Paulo docent & profitentur. extolluntq; plebi. *b.* 190. vide *Papistæ*.
Doctrina Papistica in omnibus articulis ferè, de Trinitate, Christo, cœna, baptismo, operibus, Justificatione, Evangelio, lege, v. g. errat, ethnica, per exempla. *b.* 998
Dogmata in concilijs ex sacris & vetustioribus [illegible] *b.* 235
Dogmata alia falsa manifestò, alia mixta, alia extricabilia, alia Papis dispensabilia &c. utrum. NB. Papa & Imperator. 5. Ca ol: disceptant. *b.* 335. 334 335
Doldus Jesus liber Judæorum in Christum blasphemus. *b* 417
Domitiano Mathematicus mortem prædicit, ideò cremari mandatur. NB. vide Astrologi. 929
Vult cum Diocletiano suis pedibus oscula dari. 64
Domiditis Menapij liber de Ecclesia Romana non catholica, eius fastu, quòd huic contradictum semper, quòd universalis non, de Christi adventu. *b.* 953
Dominicus, Soli plenàriam à Christo Petro traditam remittendi peccata facultatem, item sacras literas non semper fuisse, ideò non eis credendum necesse. *b.* 847
Dominicus. 508
Christo à *Papistis in miraculis*, Paulo in pietate, confertur, præfertur. 892
In omnibus in singulis Prælatus Christo. 510
A Dominicanis in cœna Domini Henr: 7. inuoxicatur, pœna illorum usq; huc sinistra manu administrare cœnam. 508. vide ordo.
Dominicani filium, quem pater eques ex monasterio, in quod vi pertractus, retrahere minis voluit, vivũ sepeliunt & defodiunt. *b.* 432
Dominus vobiscum papisticum quid? ad quid? quàm fertile, utile, efficax mirabiliter. versus 743. dignum lectione carmen.
Domus Teutonicæ, ordinis militaris, ad quid, à quo, abusus, direptio harum per Papas. *b.* 215
Donatio Constantini una. 199. vide Papa Constantinus. *b.* 770. 771. 772. 773 865
Draco multos perdidit. 220. ut occisus.
Draco, Hellenbrand/Meteoron cœleste. 311 517. *b.* 505. 636. vide Hellenbrand.
Nocentissimus frugibus. *b.* 505
Draco 200. multaribus in Germania nociturus, var. *b.* 324
Dracones multi volitant in aëre. *b.* 396
Dracus Anglus orbem totum circumnavigat, alijq;. *b.* 866
Drynda, vaticinatrix, Diocletiano prædicit coronam Imperij. *b.* 113
Dubitandum de salute non est. 19. *b* 822
Papistæ dubitant, & est decretum Tridentinum hoc. *b.* 822
Ducis magnanimi exemplum Alphonsus Siciliæ Rex. 852
Ducissa Moraviæ filiolum cum filiola nondum bimulos verticib⁹ capitum petrusis acu crudeliter occidit, ob amores illicitos in juvenẽ Principem amatum. *b.* 582
Duellum inter Rolandum & Turcicum Mahometicum. 222
Inter Comitem Palatinum & Turcam. *b.* 631
Duodenarius numerus olim qualis. *b.* 61
Durandus Jurista contra *Papam*, clerum⁹, scripsit, contra totum papatum & *huius* nugas plurima egregie. 585

Eberhardus Archiepiscopus Treuirensis vult, Judæos in urbe illa omnes egredi vel Christianos fieri. Quidam horum cereum conficit imagunculam per sacerdotem magicam, igni hanc imponens & exustulans, tantos in Archiepiscopo dolores & cruciatus excitat, hisce ut obierit subitò. *b.*290

Eberhardus Dux Wirtembergens. fundator Tubinganæ universitatis, exoptat in Ecclesia reformationem. 943

Eberhard° Juvavensis in conventu magno gravissimè & acerrimè perorat contra Paparum malitiam, impietatem, eorumq; legatos pessimos, turbatores delendos suadens & censens. *b.*269

Ebrietissimi sunt Germani. *b.*472

Ecclesia sortit Augustæ in Germanos Lutheranos, prodit consilium Bononiense sanguinarium per Car. & Papam pactum & confirmatum. 349

Negat utranq; cœnæ speciem. *b.*349

Ecclesia.

In Papistica abusus esse multos demonstratur. *b.*435.

Affligenda in ultimis seculis miserabiliter per quos, in quibus rebus, vatic: 309. 664. 673. 685. 855. 879. 939. 947. 951. 962. *b.*111

Initium fiet à clero, cur. 845. *b.* 105. 326

Afflictionis Ecclesiæ causa est ambitio, avaritia, mala exempla, ut n. in Sacerdotii olim paupertate, humilitateq; splendida, glorioſa: ita opibus horum contempta jacet. 627. 651 816. 866. 922 951. vide infrà corruptus status. *b.*198. 259. 260. 326. 913

Ecclesiam Dei affligentium etiam filij horribiliter puniuntur & intereunt, exemplum mirabile in Regis filio, quod Bernhardus prius prædixerat fore. *b.*291

Ecclesia Babylonica, 721. qualis. vide Roma, Babylon. d. 1. 3. cur. *b*254

Bona Ecclesiæ & redditus distribuantur pauperibus, sed vorant Cardinales. 244. 245. 587 673. 838. 918. *b.* 24. 25. 83. 104. 212. absit. 244. *b.*259. 278. 404 457

Bona ad quid sint ordinata, & quid sint. *b.*24 25. 83. 104

Ecclesiæ bonorum exactio nulla fiat, nisi in magna clade, & causa iusta & gravi. *b.*403. 404

Ecclesiæ & politiæ bona De° distribuit proportionabiliter, nullus status ergò alterum deprædetur. 309. *b.*404. p. 8. NB. NB.

Bona vel beneficia Ecclesiæ dantur indignissimis, sæpius nebulonibus. 672. 673. 921 *b.*89. 109. 194. 204. 210. 277. 278. 404. 457. 657. 819

Bona Ecclesiæ anathomatizata si rapiuntur, & alia secum vorant ac deglutiunt. 158. *b.* 25 128. 212. 277. 659. p. 10.

Bona Ecclesiæ ad Laicos ne veniant constitutum at contrà sint Mobilia, hæreditaria succes-

ceat, absit hoc malum. *b.*218

Bona vel beneficia multa uni conferre, clerumq; ditare est Ecclesiæ pernicies. 587. 600. 762 815. 921. *b.* 75. 103. 110. 128. 144. 404. 976

Bona vel beneficia sacrifico minuere non est statim Ecclesiam depopulari, prædari, opprimere. *b.*144. 244

Supervacanea bona & rapta dolo, vi, à *Papis* Imperatores reposcant, & in usus necessarios usurpent, decretum. 11

Cantiones in Ecclesijs multis non ex arte sed usu. 391

Capitata at fine capite. d. 9. visio.

Capita Ecclesiæ inutilia sunt. *b.*591

Caput Ecclesiæ solus est Christus. 939. *b.*188

Non Papa ibidem. *p.* 188. vide *Papa.* d. 1. 3.

Caput Papæ est morbidum, scissum, vermes ebulliunt, cum omnibus membris languet. 723. *b.*591. 660. 969

Captiva tenta diu sub papis & Imperatoribus inutilibus, *b.*946

Catechetica Ecclesiæ antiqua doctrina. 207 208

Cathedralibus & conventualibus Ecclesijs indigni præsunt, eorum nequitia Deo inaccepta, ingrata est. *b.*110. 210. 211.

Christi ante, in & post nativitatem qualis. 7.

Collegiatæ pro nobilibus, at *Papa* violat *b.*212 262

Multæ tales à Cæsaribus constitutæ pro gloria Dei. *b.*25. 83. 212

Columnæ Ecclesiæ olim quales & hodiè. Sib. 77. 762. 815. 877. 891. *b.*25. 89. 108. 128. 244

Concordia Ecclesiæ non est, at in omnibus alijs. d. 1.

Consecrationes Ecclesiarum immodicis constant sumptibus & impensis: tollantur hæc, *b.*217

Conservatur Ecclesia non vi, sed patientiâ, exempl. 4

Constantinopolitanæ ad Bohemos epistola ad fidei constantiam adhortatoria & gratulatoria simul. 833

Contributio religiosarum domuum, cœnobiorum facta, in Turcam repellendum collectæ per Papas Romæ turpiter usurpantur pecuniæ, tolli supplicatum per proceres imperij, ut gravamen magnum. *b.*213.

Correctio Ecclesiæ. vide corruptus status Ecclesiæ.

Correctio Ecclesiæ à capitib° incipiat. *b.* 105. 209

Correctionem cùm nec Ecclesia nec politia admittere vult, ideò mala (miseria, interitus) expectanda innumera. d. 12.

Corruptissimus licet Ecclesiæ status, semper quidam boni pijq; tamen erant. 356. 363. 554. 670. 803. 948. 949. *b.* 25. 52. 54. 73. 89. 109. 660. 813. 845. 969. 1003. vide Papatui contradictum. *b.* 188. 189. 244. 253 254. 259. 404. 588. 821. qui culparunt de-

Corruptissimus status Ecclesiæ sub Hildebrando. b. 253. aliâs. d. 2. 4. in quibus. NB.
Corrupti status Ecclesiæ reformatio necessaria, si salvum sit imperium, vatic: 721. 748 810. b. 25. 230. 356. 398. 404. 657. 702 821. 900. d. 8. Ex: Correctionis. d. 15. 16
Corrupti status i. quòd multi deficiunt, alij ad Ecclesiam accedere nolunt, præpositi Ecclesiæ mali, corrupti, bastardi, causa sunt. b. 291
Corruptæ (per exemp. multa) Imperatores reformatione succurrerunt olim. d. 7.
Correctio corrupti status huius à Papa, Imperatore, Episcopis prælatis. 393. 588. 645. 673. 758. 812. 845. 856. b. 760. 804 NB. sequentia. 25. 52. 162. 230. 356. 809 810. 821. 819. 962. d. 7.
Modus & forma, quam in hoc negotio pij adhibebant principes. 585. vatic: & quandò. 645. b. 230. 244. 356. 399. 400. 401 402. 403. 404. &c. 200. 900
Papa impedit modum & correctionem. b. 862 vide Imperator. Papa. d. 7.
Corruptissimæ Ecclesiæ causæ variæ sunt. b. 260 438. 821. 858. 1003. d. 9
Veræ causæ, Doctorum dissensio & schismata. 334. b. 567. 713. 901
Munera, corruptiones pecuniariæ, Simonia, vide Roma, 363. 651. 921. 922. b. 107. 111. 128
Spirituales ipsi Ecclesiastici maximè causa sunt, dum facti seculares. vide Sacerdos. 824. b. 147 170. 171. 230. 260. 438. 567. 813. 821 900. 1005. d. 2. & 1. 7. 9. 10.
Sacerdotij & regni dissidium. 334. b. 260. d. 9
Falsæ & veræ causæ simul, hìc mores corrupti, illìc religio Luterana ex Papistica opinione. b. 199. d. 9
Ecclesia salva esse nequit, dum caput capitaué corrupta sunt. Ergò. b. 914
Corrigere Reges tentant Ecclesiam, sed Papæ obstant. vide Ecclesiastica. 275. vide Imperator, Papa. b. 200. 201. 260. 398. 820 821. 900. d. 12
Reformatio fiat. b. 356, vide reformatio.
Modus, vide suprà. b. 356
Defectus Ecclesiæ ut quidam excusent. d. 1. vide Scelus.
Dignitates Ecclesiasticas Papa non conferat, sed Rex, Princeps, Imperator. 255. vide Regalia, Papa, Investitura, Rex, Episcopus. 816
Diminuta bona à quibusdam magnatibus ob abusus. p. 10.
Dissidijs Ecclesia laceratur, ergò componantur. b. 331
Doctores in Ecclesia inepti deponendi, ut inepti in imperio Reges, sed non fit. d. 5.
Distributio Doctorum Ecclesiæ specialis per singulos millenos annos: qui & quales hi fuerint. 6. 7. b. 358
Ecclesia Doctorum Canis est symbolum. b. 922
Ecclesiæ dogmata dissoluenda non ab uno & altero, sed omnibus, qui audiantur, vocandi
Dives facta Per Magnates, ut ministri alerentur, boni viri, pij, docti, graves, at pro his Monachi ventres ociosi, fruges consumere nati. 383. 663. b. 26. 89. 107. 189. 212. 258
Ditissima & Romana est, & facta est per 22. Johan. olim vero paupercula. NB. b. 171. 203 Quomodò. 211. 212. 976.
Eclipsis seu defectio ab orienti ad occidentem, quandò. 644
Errat & erravit. & errare potest, nam creavit fœminam pontificem. 226. 228. b. 349 435. 436. Exempla multa, vide Papa, Concilia, Episcopi. b. 38. 108. d. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9
Ecclesia papistis non errat. b. 811. an, d. 6. 7.
Errores & schismata Ecclesiæ solùm, in alijs artibus concordia est. 113
Exactiones per Papas intolerabiles tollantur. b. 203. 211.
Falsorum fratrum in hac quàm hostium major pernicies. 691
Falsæ Ecclesiæ pictura in figuris Argentorati egregia & artificiosa mystica. 553. 821
Falsa & vera est Ecclesia. b. 141. 586. 703
Faltæ & veræ situs, splendor dissimilis, b. 703 705. NB. 587
Festa Ecclesiæ, vide festa.
Græca & Mediolanensis cum Romana non consentiunt, nec volunt. 284. 336. 687 cur. 326. 650. 758. b. 566.
Idololatrica senescens ut Salomo facta. d. 3, 6.
Judaicæ Ecclesiæ jugum olim facilius, quàm Christianorũ hodie ob traditiones. 125. b. 25
Iuniores & indigni senibus & dignioribus non præferantur. 763. b. 244. 457
At non fit: ignari, indignissimi, impij rapiunt sibi & avari, cum superbis. 801. 822. 823 858. 865. 891. 921. 973. b. 25. 89. 107 141. 171. 210. 278. 404. 457. 660. 819. d. 7.
Indigni præsunt, qui fricandis principum matulis potius quàm conscientijs hominum præessent. d. 7.
Indigni non, & nec peregrini Ecclesiæ obtrudendi. 586. 651 858. 865. 890. 921 973. b. 25. 107. 109. 128. 141. 171. 210. 244. 259. 278. 404. 457. 658. d. 7.
Indigni quòd præsunt sæpè, causa tenuitas stipendij, hinc negligentes, alijs se dant negotijs, kupfferin Gelt / kupfferin Seelmeß. b. 457. d. 7.
Interitus Ecclesiæ, causæ hujus, vide infrà 172 673. 674. 815. b. 25. 54. 75. 107. 917.
Ecclesiæ locus illustrior non parit dignitatem. 21. 125. 715. b. 703. NB.
Militantis Ecclesiæ status per Halecis figuram numeris, characteribus depictus mirabiliter. b. 1061
Malorum Ecclesiæ plurimorum vaticinia multa, p. 12
Navis rimosa est. d. 2
Negotiationis domus facta est. 141. 658.

Nobiles dum præponuntur, lectiares magis quam ſpirituales ſunt. b. 110
Obſcura & ad paucos redacta ſæpè, 7. exemp.
Onus Eccleſiæ in multis ſpeciatim. b. 104
Afflictio. b. 211. 254. 326
Ornatus quis ſit verus Eccleſiæ: Papiſticis multitudo equitum & equiorū. Reitbūben. b. 144
Papiſticæ Eccleſiæ regimen corruptiſſimū. 321 544. 606. 651. 673. 723. 811. 822. 855. 879. 939. 950. b. 52. 54. 80. 141. 201. 244. 326. 398. 587. 845. NB. 969
Poteſtas Eccleſiæ in ligando & ſolvendo quæ & qualis: abuſus inter Papiſtas. b. 995
Eccleſia primitiva, & huius ſtatus.
Caſta virgo olim, corrupta meretrix eſt, quandò cœpta. 8. 35. 650. 752. dum crevit opibus. d. 1. 4. vide infrà hoc loco virgo.
Devaſtationis huius futuræ vaticinia. vide infra ruina. 15. 661. 669. 672. b. 326. 442
Doctores, 1. huius Archiepiſcopi vel Epiſcopi, 2. Patriarchæ dicti. 3. Papæ. 990
Doctores quales huius, & nunc. vide ſuprà.
Eccleſiæ columnæ, in vita Apoſtoli & doctrina qui & quales. 838. 840. NB. graphicè. 891 b. 25. NB. 82. 83. 89. 105. 128. 129. 244 254. 357. 359. 404. 659. 660. 763. 764 975. 976. d. 9. 10.
Olim optimi, peſſimi hodiè. b. 141. 144. 146
Quam diu boni. b. 171. 189. 259. 457. 567
Olim circa Eccleſiam benè, at peſſimè nunc. d. 6
Primitiva olim parva, dum principes pij, honores, opes, privilegia contulerunt cauſa mali in hac, cleri avaritiæ, Simoniæ, Paparum ſuperbiæ, exaltationi injuſtæ. 186. 187 188. 720. 816. b. 976
Ritus & ceremoniæ hujus liberi & quales. 34 172. 189. 838. b. 141
Mutari longè in peius. 111
Inveſtitura doctorum tum principum & Regū erat, vide Rex &c. b. 259
Papa Eccleſiâ inferior eſt. b. 236
Romana Eccleſia Papiſtica catholica, in doctrina non concors ſed diſcors eſt. 341. 879
Audienda, ſuſcipienda quandò & quatenꝰ. d. 2
Bernhardꝰ vivis hanc depinxit coloribꝰ, membratim. 351. 352. 651. 815. 822. 878. d. 5
Fundata à Simone Petro non, ſed Simone Mago b. 599
Venenum huic quando infuſum ſit. 99. à quo. 669. 754. 922. 977. b. 171. 268
Romanæ occidentalis ſubjecta Epiſcopꝰ habet. 772. 881
Romani Pontifices Eccleſias expilant annatis, indulgentijs creberrimis. b. 612. 976. d. 5 abſit.
Prohibitio conjugij, ambitio, avaritia, conciliorum neglectio Eccleſiæ dedit magnum damnum. 944. b. 566. 567
Reformatione opus habuit, & adhuc dum erratica & corrupta. d. 8.
Damna huiꝰ & plagæ poſt factam pacem quan-
Virtus huic in armis quàm pace magis curæ eſt. & de Eccleſia vera hoc, luxuriant animi. 951 b. 976
Picturis Bruſchij Eccleſia illuſtratur. b. 588. 589
Poteſtas Eccleſiæ non abſoluta, tutetur ſacramenta Evangeliumq. 884
Eccleſiæ perſecutores Deus ulciſcit, exem. b. 918
Simoniæ & Eccleſiæ colloquium. 958
Simonia quanta in Romanâ. b. 141. 171. 210
Præbendæ olim Eccleſiarum ſunt auctæ à pus, cur. b. 22. 83
Privilegia fortiter tenenda in Eccleſia. b. 212
Privilegia cuivis Eccleſiæ acerrimè tenenda, ac per Papas non ſit. b. 212
Papa privilegia violat, turbat, ſurripit. b. 105 106. 210. 212
Seducti qui & qui defecerunt, extraq. Eccleſiam ſunt, redibunt, Typus perdix, & pulli eius ſunt. b. 940
Status Eccleſiæ olim melior, licet majores perſecutiones, ac hodiè eſt. 879. b. 107. 108 146. 171. d. 2. 9
Status Apoſtolorum Temporibus, qui diſtributus per 500. annos qualis, in doctrina, doctoribus, pietate, moribus, aurei, argentei, ferrei, lutei, ſtercorei facti jam. 839. 854 891. 921. b. 104. 105
Vide doctores, miniſtri, Epiſcopi, corruptus ſtatus &c. 358. b. 569. d. 9
Cauſa ſtipendiorum exilitas, vide ſuprà.
Status 7. Eccleſiæ, & ejus reformatio, qualis, quandò, in quibus, vatic: 854 855. b. 89. 596
Statui Eccleſiaſtico an magis conducat admittere Synodum nationalem, an bello rem decernere. b. 446
Status dum Eccleſiæ corruptus, præſides & præpoſiti hujus ſunt aulici ſæpè nequiſſimi, fures &c. b. 805
Status corrupti huius reformatio facilis eſſet: aſinis illis, pigris ventribꝰ, avariſq, Harpyijs remotis. b. 805
RUINA Eccleſiæ Romanæ potiſſimum. vide infrà vaticinia.
Tranquillitas Eccleſiæ & Imperij â ſe invicem pendent conjunctiſſimè. b. 403. 580
Vaticinia & viſiones corruptionis huius & reformationis futuræ, per Hildegardem. NB. facies miſera, corpus lacerum, languor in capite. 397. 723. NB. 685. 722. 758. 810 alia vaticinia. b. 685. 722. 758. 819. 855 879. 962
ex Apocalypſi, in capite & membris. b. 108
Brigitæ viſio de inreritu, 672. vide Roma.
Cauſæ huius Tyrannis, Simonia. 47. 48. 133 172. 600. 651. 673. 674. 815. b. 25 54. 75. 107. 917
Viris deſtituta doctis languet. b. 403
Urbium muros & vias an conſervet etiam ipſa Eccleſia. 729. b. 89
Urbi vaſtatæ Eccleſia ſimilis. 822. b. 658
Typus aſinus Bileami & Pontifex Bileamus in-

Universalis Ecclesia dum vixit canonibus, benè res stetit, contrà pessimè. b. 25
Universalis errare potest, si quid sine Christo statuit. b. 38. 107. vide Episcopi, Concilia, Papa, &c.
Virgo olim, jam corrupta. d. 2.
Intrusus alios quandò & quomodò Ecclesiæ bona converti possint. p. 10.
Ecclesiastici, vel Ecclesiastica.
Adulteri ejusmodi facti, vel in alia lapsi scelera ut puniantur. b. 200. 327
Avarissimi. b. 976. Vide infrà pessimi.
Dominum exemplo Mosis probare volunt. b. 418
Electio horum qualis sit. b. 26. Speciatim, in parochialibus, cathedralibus Ecclesiis. b. 26
Flagitiosi, at non puniuntur ideo: quod absit. b 213
Jura his, pœnæ judicesq; sint æquales, ob mala quæ inde sequuntur, si non observetur æqualitas in hisce cum alijs. b. 213. 214
Imperatoribus decrescentibus autoritate, virtute, potentia, opibus, & Ecclesiasticis crescentibus illis, omnia mala in Ecclesia & politia secura. d. 10,
Judices Ecclesiastici causas aliquot ad se illicitè judicandas trahunt, quasdam remittere volunt, quasdam non: non feratur hoc. b. 220
Cum laicis in jus suum ob prophana tractis agunt violenter nequiter, absit. b. 202
Juris idem in laicos officiales Ecclesiasticorum sibi arrogant, absit. b. 220
De Judicio, Judicibus, iniurijs Ecclesiasticis varia. b. 220
Jurisdictio politica his recusanda. b. 496
Monastici Ecclesiastici ridentur à plerisq; ob vitia. b. 170
Opulentiores & potentiores sunt secularibus. p. 9. 10. d. 10.
Pessimi sunt avari, crudeles, superbi. b. 145 147. mira in omnibus. 253. 260. 269 327. 476. d. 3. 12.
Ecclesiastici seculares cùm facti sunt quæ tum prodigia & portenta ostensa mundo. 344
Ruina horum vide Ecclesia, clerus. p. 8. d. 12
Turres civitatis Dei, rebelles primò invadunt. 845
Contra Turcam ex cœnobijs cum politicis contribuant, necessaria tamen. b. 213
Veteres olim meliores, majoris minorisvè status & ordinis quàm hodierni, qui omnium pessimi, turpissimi, flagitiosissimi. Vide speciatim plurima. b. 253. 260. 262. 269 327. 976. d. 10.
Ludificantur totum mundum. b. 269
Olim aliquandò furtis suis privabuntur, in lutum dejecti ignominiosissimè. p. 8. d. 12.
Tabernas publicas, cauponias, lucra illicita ludicraq; alia levia tractant, exercent, non sine scandalo tollendum hoc. b. 226. 227
Reformatione opus habent & habuerunt maturiori & duriori. d. 8. 12.
gitimos hæredes exhæredare, sibiq; legare, notæ & exercitæ sæpius. b. 227
Thesaurus Ethnici in futuros casus collegerunt, in quo in Ecclesia Dei Christianos superant. p. 12.
Vita Ecclesiasticorum impia, dissoluta, scandalosa plebi. 762. 822. b. 25. 128. 145. 317. 660. 859. 976. d. 8. 12.
Ordini Ecclesiastico desponsantur à diabolo 3. filiæ superbia templarijs & hospitalarijs, monachis avaritia, prælatis luxuria. 425. 651
Ordinis Ecclesiastici & politici post 1600. annum mutationis variæ & miserabilis vatic: b. 443. d. 11.
Eclipses, horrendæ. 97. 171. 216. 218. 376 b. 963. vide prodigia, astra.
Signa religionis corruptionis vel deformationis. 278
Malorum, miseriarum, calamitatum. 171 b. 867. 963
Mutationis in religionibus. 196. 215. b. 857
Obitus magnorum virorum. 196. 218. NB. vide portenta. fol.
Edebrudis in 1. & 2. coniugio virgo mansit. vide virgo, castitas. 876
Edessa urbs illuvione amnis fœdat miserè. 287
Eduardus Angliæ Rex 6. prientissimus, restaurator, ut Josias puritatis, moritur non sine veneni suspicione. b. 601
Tertius Angliæ Rex Eduardus miraculis clarus fuit, tactu enim solo strumam depulit. b. 323 324
Hic videt saltare diabolum circa pecuniæ acervum ex exactione populari collectum, restituit ergò. b. 324
Eduardus Rex jurat sanctè, se quid præstiturum, at periurus factus, absolviturq; à Papa. b. 913
Eduivo exulanti & pulso vir subitò iterum evanescens de regni recuperatione vaticinatur. b. 323
Egestas & fames exosa clero. b. 859
Einhardus Caroli Magni Notarius fit hujus gener, quibus modis, quibus donatis additibus. 209
Eleazarus pontifex maximus Jerusolomitanus Philadelpho Ptolomæo mittit 72. Interpretes. 923. vide Biblia, Philadelphus, Interpretes, scriptura.
Electio in Ecclesia sit maturior, instior, sine respectu & mora. b. 26
Electores principes, quandò, à quo, cur, constituti. 275. 816. b. 28. d. 17. NB.
Confirmati usq; huc firmiter consistunt. b. 596
Papa electores spirituales ad se ut, cur & quandò attraxerit. b. 816
Conventus horum de diademate Imperatore dando non à Papa. b. 265
Electores inter spirituales & politicos 7. eorum Jurisdictio quanta & qualis, sedesq;. b. 566
Electores cum procerib⁹ soli, non Papa, eligunt antiquitus Imperatorem. b. 265
Electores Imperij Papæ laici dicuntur. b. 691

tam vult, per subsidiũ Papa impeditur⁹. d. 17
Electoris Saxonis & Brandenburgici constantia Augustæ in comitijs miranda demonstratur. b. 340. 347. 352
Corporis Christi festũ gravibus rationibus concelebrare recusant, cum Carolo 5. & concionesEvangelicas non abrogari, instant supplicando acriter & animosè, quamvis frustra, quod Deo & tempori commiserunt tandem, suasu Lutheri. b. 340. 341
Eleemosynæ ante mortem quales sint, & factæ post obitum quales judicandæ. 576
Vorantur ab indignissimis Episcopis, Pfaffis, clero in papatu datæ olim alium ob finem. b. 33
Has recusant Episcopi, Papæ, vide Episc: Papa.
Ephilij Typus sunt paparum, quibus in rebus. 821
Elias & Enoch venient ante N. diem, sed Antichristus hos occidet, d. 4.
Elisabeta Anglica Regina, vide Anglica.
Elizabeta virgo Germanica, ejus scriptæ Prophetiæ de monachis, Ecclesiast. eorum idololatria, vita dissoluta seductionib⁹ gravia. 362. p. 8. d. 6. Nb. Ordine venturo pessimo, scil. Jesuitico.
Emmanuel Constantinopolitan⁹ Imperator dolo circumvenitur à Papa, formam induit stabularii servi; b. 627
Emmæ Bennonis Ducis Saxonis conjux Ecclesiæ Premensi prata donat, in quibus vespæ vaccas non attingunt nec pungunt, 963
Ephrem Syrus insaniam æmulans Episcopatum fugit. 715. ò quid hodierni?
Epiphanius quid de Idolis, sanctis senserit, cultuq; horum, qualis olimis, 121. 139
Episcopus vel Episcopi: adulteri sunt, mœchi, scortatores, fornicatores, Sodomitæ. vide infrà. 540. b. 574
Adulterio quidam 20. genuit filios, ibidem.
Adulteri, caupones, lenones, raptores, regnorum cupidi, à Leone 7. culpantur. 257. 307. 318. 319. 354. b. 328. 574
Horum pœnæ. 863. b. 328
Ambitiosi. 617. 630. 760. b. 82. 238. 244
Anathematizant ob contraria se invicem. 335
Astrictissimi sunt Papæ in collatione beneficiorum. b. 211
Avari, quibus cum dissoluta vitâ Ecclesiæ perduntur, afflictiones, miseriæ, ruinæ accersuntur, & sic vilipenduntur. 76. 617. 630. b. 82. 119. 133. 144. 148. 238. 631
Avari, raptores, æruscatores, æris piscatores, 217. 354. 383. 393. 889. b. 238. 239. 859
Armati Episcopi & aratoris Rustici facetahistoria, 886. 936
Antichristi sunt in omnibus, in vita toti. b. 266
Anabaptistica approbant. 335
Aucupes æris artificiosi, miri, 392, 652. 653. 654. &c. 760
Athei prorsus, toti profani & impij. b. 170
sunt. b. 906. 914. d. 6.
Bellatores acerrimi & strenui maximè sunt, ex: 394. 403. pereunt sic. 523. 549. 631. 632. 889. b. 72. vide clerus. 145. 262. 266. 578. 582. 585. d. 6. Nb. Exemplum, facetæ.
Bellatores sanguinarij & victoriosi. b. 585
Bella & arma non gerant, nec venentur canibus feras. 197. 207. 245, 347. Nb. 358. 384. 392. 616. 760. 889. b. 145. 238. 262. ob parochiam cum duce. 579
Bellatores, & satrapæ sub Ludovico non erant ut hodiè, sed pij, doctores. vide Lud. Bau. 347
Pacem bello præferant, Ecclesiæ illa melius consulit. Ex: b. 251. 579
Bruno Episcopus cum Satana rem habet, perijtq; 279
Cæsarem monent Ecclesiæ, ut fideliter prospiciat. 217
Cæsaricidæ sunt. b. 262. 477. 776
Canes essent latratu, odoratu, sed non nisi voracitate & spurcitate, b. 922
Canes & scorta alunt & fovent. b. 238. 260. 819. 820
Canonici verè non sunt, sed monstra irregularia, cur? 726. b. 109. 238. 629. 660
Census & reditus dent ut alij Imperatoribus. 616. vide infrà Imperat. agnoscant &c.
à Christo non se esse fatentur vocatos, sed Satanâ. b. 751
Citatur æger Episcopus ad Dei judicium, appellat, at nil consequitur, ob 5. scelera damnatur. b. 17
Concionabantur olim ipsi, hodiè non. b 427
Conjugium Sodomiâ, bestiali concubitu peius quidam esse judicant. b. 290
Conjugari 24 olim in Germania & Gallia. 301
Coronationis eo-um forma & modus cum examine, ad quid? b. 119
Colonienſis perfidus in 4. Henricum, excoriatur, doloribus carnis perit. 306
In suos cives, qui multis 1000. aureis pacem emerunt, perjurus. 524
Episcopus quis Comitem, cujus prius captivus fuit, ob causas, dimissus salvo conductu, dolo capit, carceri mancipat perpetuo, quotannis circumducit mense obitum pungi vespis. 691
Constantinopolitani (Nb.) legato Papæ obviam eunt. 365
Contraria docent, se, anathematizant invicem ideò. 335
Cracovienſis venator strenu⁹ ob feram elapsam occidit venatorem venabulo. b 669
Crudeles, Truces, Tyranni in plos. b. 88 262. 578. 582. 585. 859. 920
Culpant Papam ut lupum rapacem, injustum, negligentem pastorem, obedientiam recusantes. 240 299. 301
Curæ ipsis Deus non est, nec salus subditorum, sed venter, opes, dignitates, secularia. 632. b. 269. 328. 579. 859

contra Evangelicos &c. vide consilium. b. 549
Deus curæ eis non. vide suprà Paulò.
Deus si eligat vel non, quid utilitatis & damni indè. b. 129
Duo de decimis dimicantes provocant ad Dei Christiq; tribunal, simul sistuntur mortui. b. 249
Descriptio horum viva. 889. b. 109. 178. 238 260. 328. 819
Delicatissimi, ideò pereunt, Epicurei. 887 937. b. 260. 859
Diabolus eorum electo & vocator. 694. b. 83 109. 660. 819
Dignitas potentiaq; horum illicita, illegitima, 118. NB. 190. Testibus ipsis Romanistis. 120. 172. 190. 245
Duces sunt titulis & factis cum vita. b. 22. 109 190. 238. 260
Ecclesiam ut perdices ova deserunt. b. 940
Ecclesiæ, monasteriorum, politiæq; vastatores, turbatores. b. 582. 819
Egeni nulli. b. 859
Electio horum qualis, olim alia quàm hodiè, fiebat per Imperatores. d. 9.
Epicurei toti, non credunt quòd judiciũ in æt. quidam. 616. 670. b. 238. 328. 859
Equites creant politicos, quod secularium erat. 401, 648
Errant, errarunt cum Pontifice. 125. 254. NB.
Examen per quæstiones, quales, de quibus, in electione, ô. b. 119
Excommunicant pios, innocentes, in exilia mittunt culpantes ipsos, argui nolunt ab ullo. 380. 623. 630
Excommunicatos quosdam Comites absolvit Episcopus. 309
Exercitia, studiaq; horum quæ & qualia. 133 148. 164. b. 140. NB. Ex: 369. 819, 820
Falsa docent & armis tutantur. d. 1.
Familiares spiritus habent, per quos ad alta emergunt. b. 913
Fœdifragi turpissimi. b. 578
Germanorum Episcoporum tres causæ. 852
Glorioſus quispiam alicui oculos vult restituere, at excæcatus ipse est. b. 624
Goslariensis inclusus loco thesauri ceruice fracta occisus invenitur. 305
Gulosissimi, gefreßig / versoffen / Moguntinus concionem, Missam, Templum non accedit prius, quàm vorârit caponem, & multum vini exhauserit. b. 974
Hereditario iure omnia sibi deberi volunt. 632 890
Herbipolensis sacra faciens ense nudato super ara perficit. 927
Homicidæ sunt. b. 578. 859
Homicidia iniqua non puniunt in suis nequam sacrificis. b. 431
Humilimi olim, secus jam factis, vitâ & Titulis 966. 889. b. 22. 109
Honorati olim nimis, hinc fast° potentia. b. 860
Ignari, ignavi, Episcopatus & beneficia occupant. b. 110. 129. 579
Ignavi, ignari puniuntur divinitus. 167. 384 b. 579
Immisericordissimi sunt. b. 919
Imperatorem quidam suum Dominum agnoscunt & agnoscant omnes. 616, b. 277
Inferiores se corrigere & monere sinant. 282. 330
Inhospitales, impij, ergò se damnant ipsos. b. 109
Iniquissimi. 307. 348. b. 239. 266. 269. 578. 919
Insatiabiles, opes, dignitates ardent. 654
Invidi. b. 859
Investitura horum per Imperatores esto. 302 320. 615. 618, 716. 987. vide Rex.
Imperator. Lex violatur. 348. b. 239. 245. d. 9
Iracundi. b. 257. 859
Italici immisericordiores: vide Eleemosyna. 257. 785
Iuramenti Papæ in Electione dandi forma NB. 340. b. 119. 969
Iurisdictionem in Gallia politicam petunt sed frustrà. b. 406
Iustitiam docent quidam gratuitam non in operibus. 310
Literarum inscriptiones olim non sic: Gratia pontificis, sed Dei nos &c. electus &c b. 270
Lupus Episcopus exercitum fugavit campanæ pulsu. 529
Lupus in vasculo diabolum habuit. 529. NB.
Luxuriosissimi, libidinosissimi, veneri deditissimi esse cupiunt. b. 959
Luxuriosissimè vivunt, quos in vita alijs que ipsos principes oportet imitari. 352. 890 938. b, 109. 129. 244. 859
Martis qui Christi filij & fratres, potius d. 6.
Matrimonia legitima perrumpi sinunt, at puniti, vide repudia.
Moguntino carnis esus à Papa non conceditur. 638
Moguntinus fulmine tact°, raptus per Æthnam montem cum clamore magno à diabolo. 334
Monasteria correcturos à scortis Papæ prohibent. b. 432
Monetas cudunt. 523
Monumenta quæ & qualia hodiernorum. 383 NB. 393
Morte extinguuntur quidam subitâ. b. 170
Mulabus concumbunt. 863. 931
Negligentes, mali, olim dabant rationem. 361 548. b. 82. 101, 129. 660
Nigromantici, magi, venefici. 965
Officia & exercitia, cum studijs quàm ipsis sint iocularia, ridicula, levia, anilia, vana, scurrilia. b. 122 170
Perjuri, perfidi. b. 303
Pessimi in omnibus. b. 238. 269. 326. 327
Nebulones. b. 582
Pientissimi qvidam, optimi. Ex: 211. 178 310. 250. 532. 711. 852. 893. b. 180 181. 229. 260. 277. 369
Pios Satan ferre nequit, deponit ergò, hinc quidam appellat ad Deum. 532, 893

dunt, avari, ambitiosi &c. NB. 544
Pallia his data olim, dato priùs juramento b. 969
Pallium cum Tunica. i. gladium & legem sibi solis tribuunt, arrogant cum p tre Papa, diabolo, Schlüssel/Gelt und Schwert. 365 399. 618. b. 109. 226. 266. 406
Pallij emptio preciosissima, b. 203. 204. vide pallium.
Papæ si contradicant, vera locuti licet, peccasse censeantur, scilicet. b. 820
Pastores non sunt, sed Lupi, monstra. b. 266 277. 288. 819
Pauperrimi olim, reditus uni de 3. vaccis erat, ibat pedes, &c. b. 966
Præter pastorale pedum ancipitem ensem in insignibus gerunt & pingunt. 204. vide cletus. 245. Exemplum.
Petas Mercurij Cardinalium & Episcoporum signum esse deberet sinceritatis in affectibus invidiæ, avaritiæ, libidinis &c. at nil minus. b. 922. vide Mercurius, vel Cardinalis.
Deponent hæc olim cum gemitu, vatic : Hild: 399. 652. 653. b. 326, 327
Principes sunt & Duces seculares. b. 266. 288. 819
Principes prophani olim his imperabant cum regibus, NB. b. 427
Possident enim bona mundi, undè ex diabolo, qui dat eis. 694. b. 83. 109. 218. 260. 660
Possiderent nil proprij, Typus. 144. aut dent Cæsari quæ &c. 356
Potentissimi sunt. b. 260. 564. 565. d. 10.
Prophetis, Patriarchis, Apostolis in doctrina & vita dissimilimi. NB. 164. 165. 356. 889 b. 83. 109
Quales, juxta scripturas & piorum doctorum Exempla se gererent. 326, 327
Quales sint & substituantur Ecclesiæ. 113. 114 147. b. 84. 288
Redditus, census & obedientiam superioribus in temporalibus præstent. b. 913. non fit. d. 10
Redditum dominijq; temporalis plus Regibus possident. 781. b. 83. olim non. b. 966 NB. Exemp. d. 10.
Reginas pias occidere juvant. b. 582
Saltatores, chorizantes leviter, Histrionicè, pereunt miserrimè damnati. b. 170. Exem.
Scandala dant impietate & malitia. 892. b. 288 326, 819
Scelera sacerdotum suorum negligentissimè puniunt, ideò cum offendiculo & scandalo Magistratus faciat oportet. b. 288. 636
Scholas, Ecclesiasq; visitent. b. 288
Scortis suis ædificant domos, donant ea auro & argento. 690
Scorta & meretrices principi cuidam Hospiti adventanti Episcopus quidam ad mensam ministrare prostituit. b. 959
Seculares prorsus. NB. Exem. b. 170, 260, 288 326, &c. 572. 579. d. 5. 6.
Seculares vel penitus vel maxima ex parte. 344
Sigillis enses cum pedo horum appinguntur. vide moneta, sigilla.
Sigillando multas auri libras faciunt. 392
Simoniaci sunt. 164. NB. 177. 303. 319 b, 145. 327. 578. 819. 912
Simoniacè auro, ære, vi acquirunt Episcopatus favore, non pietate & merito. 532. b. 109 660. vide Simonia, beneficia.
Simoniacè 3. empturi posito ære ludibrio afficiuntur. 356. b. 578
Negans Simoniam mirabiliter manifestatur. 886.
Pœna atrox ob Simoniam & ambitum à Deo inflicta. b. 912
Sodomitæ, masculorum concubitores. 863. 931
Pœna horum. 863
Sophistas ad tuenda mala convocant. 307. 348
Spiritualia secularibus minùs tractant, pœnæ. 937. b. 170. 266
Studia Episcoporum, viva depictio. b. 266 819
Suffraganei Episcopi omnes blasphemi, scelerati, periuri. b. 277
Superbissimi. 654. b. 145. 244. 260. 859
Tartaro inclusi damnati, Satanâ teste ipso. 549 b. 859
Titulos à monachis emunt ære maximo. b. 145
Trevirensi & Colonienssi carnis esus à Papa permittitur, Moguntino non, cur? 638
Trevirensis à Papa se omnia habere dicens, nil ab imperio, luto involvi jubetur ab Imperatore. 975
Truculentissimi, Tyranni, Exp : ob cœnæ Dominicæ usum quidam cremavit multos. b. 88
Turbas dant ubiq;. b. 262. 269
Tyranni immanissimi, fædifragi. b. 578
Turcæ quidam familiarior excæcatur. b. 578. 636
Virginum oppressores. 540. b. 260
Vita horum pessima. 147. 157. 189. 348 389. vide Papa, Repudium, indulgentiæ. b. 260. 578. d. 2. cum doctrina.
Vita eorum pessima, caula bellorum, Turbarum. b. 287 328 582
Venatores ferarum, quod non fieri deberet ex legibus. 197. 207. 245. 347. 352. 384 393. b. 129. 238. 260. 919
Venator quis insanus & strenuus occidit ob unicam elapsam feram venatorē venabulo. b. 660
Veri qui sint. 319. 356. 889
Veris obediendum ob pœnas. b. 129 22
Verorum signa.
Veteres cum clero & monialibus libris non liberis spurijs, rebus seriis non ludicris operam dabant, jam contrà. b. 262. vide clerus, Ecclesiastici, monach. 269. 277
Vinolenti, suffocantur in vino per est est. b. 7
Universalis nullus esto, sed quisq; Metropolitanus. 145. 177. 183
Uxorati sint, sunt, erant. 724. cum Archiepiscopis. 133
Uxoris unius sint &c. distortè interpretantur pro

Origo harum, ad quid? 361
Creberrimæ sunt. 853. absit. 203. 204. b. 284
Damnosæ simul & utiles. 361. 918. b. 204. 289
Consideratio harum sit accurata & diligens. 892 b. 204
Cupido numi vel avaritia inventrix & origo harum. b. 289
Singulæ constant 25. coronatis, si emunt. b. 289
Expeditio crucis ex Germania in sanctam Terram suscepta multis, ubi cædes, scelera impunè admissa. b. 945
Extravagantes papales à quo. 34
Exusti multi simul, vide combusti. b. 710
Exuviæ, spolia, reliquiæ sanctorum ab Antichristo divinis afficiuntur honoribus. vide mirabilissima hoc loco, Ex: species. b. 233
Eysteten sium Hæreticorum ex discalceatis monachis origo, inquisitio articuli. b. 585
Ezechielis & aliorum vaticinia de miseriis cleri populiq; utriusq; gravissimè delinquentis in seculis ultimis. b. 327. 328

F.

Faber & Eccius papistæ contra Lutherum, ille ideò fit Episcop^s, negat salutis dogmata, non errare Ecclesiam. b. 349
Faber Grynæo Viennæ insidias struit. vide Grynæus.
Fabulæ papistis multæ. b. 685
Fabulæ sunt papistis, quæ in Evangelio; vide Evangelium.
Facta eadem plerumq; & laudantur & vituperantur. b. 245
Fœminæ, uxores, mulieres.
Doctissimæ. 239
Exempla 8. Ioh. Papa & Rosvvida.
Doctores quædam, vates, concionatores. 159
Imperant. 307
Fœmina orat pro marito, ne castretur, cur. 967
Sexus fœmineus ab Henrico Fravvenlieb miris modis commendatus: ab ipsis ad sepulcrum portatur honorificentissimè, gratitudinis ergò. 604
Vaticinæ olim in Germania. b. 112. d. 9
Vorant infantulos mactatos & mortuos. 814
Falsitas eget multa operositate persuadendi. b. 245
Famagusta ab Mustapho obsessa, quæ tradita cum conditionibus hujus fidei, at perfidissimus nequam incolas, dominosq;, quos necat, excoriat, strangulat cum milite. b. 870 vide Mustaphus.
Fames, dira Exempla. 158. 225. 562. b. 291
In Germania. b. 756. 961
Sedatur pœnitentia & pietate. NB. 196
In hac Deus mirabiliter succurrit. Ex: NB. b. 776
Familiæ piæ totæ extirpantur ob majorum piorum etiam licet delicta. vide Mauritius. 183
Familiares mali spiritus sunt quibusdam. b. 925 vide spiritus.
Farrago conformitatum liber est, in quo Ethnica & Papistica sacra assimilantur. NB. singula. b. 605
Fatum quid. 25
Exempla fati in Astronomi filio suspenso. 796
Domitiano qui vaticinatus, crematur. 929
Fatalis interitus imminet omnibus statibus in hoc seculo exulcerato, dira multa, vide specialia. b. 324. 326. 441
Fata Romani Imperij ex aquila ex sacris depicta. b. 441
Felix Comes Augustæ vitam & opes ad delendam Lutheri religionem intentans & proponens perijt eadem vesperâ ebriosior. b. 352
Ferdinandus Imperator accusatur à Papa levitatis, periurij, impietatis, malitiæ, sed hæc nequiter & malitiosè ei convicia objiciuntur. b. 815
Ferdinandus melior omnibus Papis & Cardinalibus, qui ejus confirmationem incertam reddebant, qui & forti animo contemsit confirmari ab his. b. 815. 816
Ferdinando electo & ordinario *Imperatori* recusat Paulus 5. Papa diadema, non vult pro Cæsare agnoscere, rationes sed impias, vanas adducens. b. 815
Imperatorem à se non factum Papa agnoscere non vult. b. 695
Ferdinandus Imperator Augustanæ confessionis explicationem, instructionem meliorem amore veræ religionis à Wicelio posci. b. 355
Ab eodem petit dogmatū conscribi methodum, quæ norma sit omnibus Ecclesiæ ministris, quid docendum & vitandum. b. 355
Ferdinandi & procerum Imperij ad Adrianum 6. Legati Apostolici contra Lutherum responsio. NB. varia, & retorsio hujus in illū. b. 197 198. 199
Ferdinandi cum protestantibus pacificationem factam non servandam docent Jesuitæ, sed delendos ipsos. b. 437
Pacem constituit religionis Passavij, eamq; esse perpetuam. b. 928
N. Testamentum vult verti Syriacè, quod Ephesino misit Episcopo, hoc ægrè tulit Papa corrumpi mandans. b. 824
Ferdinandus Rex Neapolitanus oppidum sui expugnaturus fallitur execrationibus, incantationibus Sacerdotū aëra nubibus & aquas turbantium. 907
Ferrandus Rex Arragoniæ agnatam Mariam de Foix uxorem ducere desiderat prohibitus ratione consanguinitatis supplicat per dominum Wick dispensationem, offert pro 50000 ducatis dolo 10. b. 862
Festa æqualia non ubiq;, alis alibi &c. ubi sancti jacebant humati, celebrata. 245
Festa feriari in quibusdam Cathedralibus Ecclesijs faciebant clerici ob defraudationes sibi parvas illatas, stellten viel Predigten ein. 391
Corporis Christi festum blasphemum, impium ideò recusant Electores protestantes concelebrare. b. 340
Laborare in festis licuit. 391

Confessores hujus fiunt hostes acerrimi, sæviſſimi Mammaluccæ Apoſtatæ. 688
Confeſſores occiduntur, peſſimè afficiuntur. b. 302. 303. 348. 886. NB. dira & horrenda.
Confeſſores facti abnegatores deſperant. Exem. b. 1012
Contemptores hujus & pœnæ horum peſſimæ. 280. b. 1012
Defenſionis hujus acerrimæ, Exemplum notabilis promptitudinis patiendi & conſtantiæ, tuendi. 255. NB. vide Ioh. Frid. Saxo.
Defunctorum oſſium honor obſcurat Evangelium. 688. b. 142
Amittendi & perdendi hoc cauſæ, oblivio, ſapientia, ſecuritas. b. 79
Floret perpetuumq; eſt. 113
Paſquilli Evangelium olim Romani, jam peregrin, dolus vobiſcum &c. jocularia & ſeria. b. 806
Prædicatio hujus annunciatur per cæcum natum & illuminatum. 255
In toto orbe prædicatum. b. 79. In ſeculo hoc ultimo.
Prædicatio non capta, vincita, victa, b. 79. 804
Prædicationis hujus proceſſus mirabilis & felix à Deo, cur? b. 79. 80, 804
Evangelij prædicati purè nauſea & tædium eſt efficacia errorum juſti Dei Judicij. b. 784
Proceſſus ejus perpetuus ad diem uſq; N. 113 b. 804
Prædicationis hujus proceſſus mirabilis & fœlix à Deo. b. 4. 79. 80
Recitatio Evangeliorum & Epiſtolarum in ſuggeſtis papiſticis memoriter facta nõ ex libris, vaticinium abrogationis hujus. 961
Prædicatio hujus Romaniſtis in aniles nugas fabulaſq; converſa. 615. b. 80. 142
Temerarij contemtores puniuntur atrociter. 280
Venenata animalia ut Ruta non fert. b. 960
Evandri filij Pallantis corpus effoſſum Romæ, cujus facies 4. pedum cum ſemiſſe, corpus altius turri erat. 966
Eucharistiæ ſublatio ſignum in Templo facti homicidii. b. 7. vide cœna.
Eudoxia Theodoſij conjux de Chriſto ſcripſit doctiſſimè, literatiſſima fuit. 136
Eugenij 4. Epitaphium ſatis bonum. 806
Eunomius Monachus laudat conjugium, fidem ſine operibus juſtificantem in Chriſto. 112
Euphrates effluit, Arabes Perſaſq; perdit miſerè. b. 324.
Europæ miſeriæ ultimæ quæ & quales futuræ vaticin: b. 163
Europæ malorum cauſa diu Papæ. b. 100
Euſebius quis, 100. quandoq;
Arianus fuit initiò. b. 610
Erat ſcribens, Romæ Petrum fuiſſe. b. 610
Accuſat Athanaſium apud Imperatorem ita, ut ei ejecto exulandum fuerit. b. 610
Euſebius Emiſenus, de Antichriſto, ejus initio, potentia. 136

Eutropij hiſtoria Romana per Romaniſtas corrupta mendacijs aliiſque additamentis putidis. b. 567
Eutychiana ſecta. 157. pœna de his.
Eutychianus Papa pius. 113
Exactiones conſiliarij mali ſuadent. Vide mira b. 144. 912.
Diabolicæ, impiæ, noxiæ, Hiſtoriam nota. b. 324. 912
Eccleſiaſticis & politicis nimiæ ægrè feruntur. b. 636. 208
Diſſuadendæ, b. 912.
Imperatori, regi, principiq; quando liceat. 389 549. Vide Princeps. b. 203
Exactiones magnæ hodie in politicis & eccleſiaſticis de omnibus, quæ eduntur, bibuntur, induuntur, emuntur. b. 937
Nimiæ puniuntur. 523. 614. b. 144. 203. 912
Paparum metuendæ non ſunt. 759. b. 203.
Exarchatus Ravennæ quid, ad quid, quando. 186. 162. b. 165
Exarchatu olim electi Papæ, Hoc mutatum, per quos, quando, cur. b. 120. 165
Tollitur ſangvine multo & vi. 185. 186. 196 199. b. 120
Excommunicatio Ambroſij in Theodoſium. 114 140. 178. alia EX: b. 252
Croberrima Papis at rarò eſto. 587. 759. b. 39 40. 214. vide bannum. Damnoſa. b. 214
Inefficax, 898. b. 39. NB. 141. d. 3.
Iniqua eſt apud Papas, Exem: 322. 866. 968 b. 41. 214
Pij vitent hanc. 211. 219
Exemplum in coruo furato annulum, pœnitens qui abſolutus, 216
Papiſtis ſine reſpectu eſt, ſchuldig uud unſchuldig/ nullâ cauſâ cognitâ. b. 214
Excommunicatio Romanenſium qualis ſit, 866 967. b. 39. 214. aboleatur hæc.
Obiecta huius, quibus imputetur, irrogetur. b. 40. 214
Pecuniâ redimitur 962 b. 214. Vaniſſima eſt. d. 3
Execrationes. 907. vide imprecationes, incantationes.
Execrationes Judaicæ quotidianæ in Chriſtianos & in adventantes diræ ſalutationis forma. b. 416. 854
In fures, ne noceant loculis. b. 854. Turcarum in fugitivos. vide incantatio.
Exempla bona plus ædificant quàm verba. 764
Mala ſcandaloſa & deſtruentia plurimum. 892
Exemptiones, expectationes papiſticæ. ad quod. 859
Exercitus maximus. 737. 832
Exercitus maximus, Dux optimus capitur, decapitur per inferiores. 390. 922. 978. vide Huſſ.
Exercitus cum clero & populo olim eligebat Papam, non ut hodiè. b. 120
Exequiæ, has invenit Pluto, vel avaritia. 961 b. 594. Sumptuoſæ non ſint. Ex: 740. 865
Exorciſmi papiſtici fabuloſi inanes, apud exequias. b. 117. 594

Origo harum, ad quid? 361
Creberrimæ sunt. 853. absit. 203. 204. b. 284
Damnosæ simul & utiles. 361. 918. b. 204. 289
Consideratio harum sit accurata & diligens. 892 b. 204
Cupido numi vel avaritia inventrix & origo harum. b. 289
Singulæ constant 25. coronatis, si emunt. b. 289
Expeditio crucis ex Germania in sanctam Terram suscepta multis, ubi cædes, scelera impunè admissa. b. 945
Extravagantes papales à quo. 34
Exusti multi simul, vide combusti. b. 710
Exuviæ, spolia, reliquiæ sanctorum ab Antichristo divinis afficiuntur honoribus. vide mirabilissima hoc loco, Ex: species. b. 233
Eysteten sium Hæreticorum ex discalceatis monachis origo, inquisitio articuli. b. 585
Ezechielis & aliorum vaticinia de miseriis cleri populiq; utriusq; gravissimè delinquentis in seculis ultimis. b. 327. 328

F.

Faber & Eccius papistæ contra Lutherum, ille ideò fit Episcop^s, negat salutis dogmata, non errare Ecclesiam. b. 349
Faber Grynæo Viennæ insidias struit. vide Grynæus.
Fabulæ papistis multæ. b. 685
Fabulæ sunt papistis, quæ in Evangelio; vide Evangelium.
Facta eadem plerumq; & laudantur & vituperantur. b. 245
Fœminæ, uxores, mulieres.
Doctissimæ. 239
Exempla 8. Ioh. Papa & Rosvvida.
Doctores quædam, vates, concionatores. 159
Imperant. 307
Fœmina orat pro marito, ne castretur, cur. 967
Sexus fœmineus ab Henrico Fravvenlieb miris modis commendatus: ab ipsis ad sepulcrum portatur honorificentissimè, gratitudinis ergò. 604
Vaticinæ olim in Germania. b. 112. d. 9
Vorant infantulos mactatos & mortuos. 814
Falsitas eget multa operositate persuadendi. b. 245
Famagusta ab Mustapho obsessa, quæ tradita cum conditionibus hujus fidei, at perfidissimus nequam incolas, dominosq;, quos necat, excoriat, strangulat cum milite. b. 870 vide Mustaphus.
Fames, dira Exempla. 158. 225. 562. b. 291
In Germania. b. 756. 961
Sedatur pœnitentia & pietate. NB. 196
In hac Deus mirabiliter succurrit. Ex: NB. b. 776
Familiæ piæ totæ extirpantur ob majorum piorum etiam licet delicta. vide Mauritius. 183
Familiares mali spiritus sunt quibusdam. b. 925 vide spiritus.
Farrago conformitatum liber est, in quo Ethnica & Papistica sacra assimilantur. NB. singula. b. 605
Fatum quid. 25
Exempla fati in Astronomi filio suspenso. 796
Domitiano qui vaticinatus, crematur. 929
Fatalis interitus imminet omnibus statibus in hoc seculo exulcerato, dira multa, vide specialia. b. 324. 326. 441
Fata Romani Imperij ex aquila ex sacris depicta. b. 441
Felix Comes Augustæ vitam & opes ad delendam Lutheri religionem intentans & proponens perijt eadem vesperâ ebriosior. b. 352
Ferdinandus Imperator accusatur à Papa levitatis, periurij, impietatis, malitiæ, sed hæc nequiter & malitiosè ei convicia objiciuntur. b. 815
Ferdinandus melior omnibus Papis & Cardinalibus, qui ejus confirmationem incertam reddebant, qui & forti animo contemsit confirmari ab his. b. 815. 816
Ferdinando electo & ordinario *Imperatori* recusat Paulus 5. Papa diadema, non vult pro Cæsare agnoscere, rationes sed impias, vanas adducens. b. 815
Imperatorem à se non factum Papa agnoscere non vult. b. 695
Ferdinandus Imperator Augustanæ confessionis explicationem, instructionem meliorem amore veræ religionis à Wicelio posci. b. 355
Ab eodem petit dogmatū conscribi methodum, quæ norma sit omnibus Ecclesiæ ministris, quid docendum & vitandum. b. 355
Ferdinandi & procerum Imperij ad Adrianum 6. Legati Apostolici contra Lutherum responsio. NB. varia, & retorsio hujus in illū. b. 197 198. 199
Ferdinandi cum protestantibus pacificationem factam non servandam docent Jesuitæ, sed delendos ipsos. b. 437
Pacem constituit religionis Passavij, eamq; esse perpetuam. b. 928
N. Testamentum vult verti Syriacè, quod Ephesino misit Episcopo, hoc ægrè tulit Papa corrumpi mandans. b. 824
Ferdinandus Rex Neapolitanus oppidum sui expugnaturus fallitur execrationibus, incantationibus Sacerdotū aëra nubibus & aquas turbantium. 907
Ferrandus Rex Arragoniæ agnatam Mariam de Foix uxorem ducere desiderat prohibitus ratione consanguinitatis supplicat per dominum Wick dispensationem, offert pro 50000 ducatis dolo 10. b. 862
Festa æqualia non ubiq;, alis alibi &c. ubi sancti jacebant humati, celebrata. 245
Festa feriari in quibusdam Cathedralibus Ecclesijs faciebant clerici ob defraudationes sibi parvas illatas, stellten viel Predigten ein. 391
Corporis Christi festum blasphemum, impium ideò recusant Electores protestantes concelebrare. b. 340
Laborare in festis licuit. 391

Laborare in festis dum prohibitum, agrorum cultura omissa est, cum messis damno magno. b. 215
Plura festa in Ecclesia abroganda, cur? b. 215
Quoties & quandò olim cœpta & habita. 212 245. NB. b. 215
Multa festa gruamina Ecclesiæ & populo sunt. 391. 761. b. 215
Plura Dominico nõ celebrabant Waldenses. 350
Pauca sint, imò ferè nullum Præter Dominicũ, ob peccata quæ in his patrantur perplurima, 391. 761. b. 146
In his quæ studia, cantiones, lectiones & exercitia. 761, b. 146
Fessin urbe Affricæ scholæ plurimæ, una insignior pro iuventute, ut olim convertendis Mahumetistis eò major esset occasio & commoditas. b. 979
Ficus Evangelica quid sit. 14
Fides, abnegatio hujus cum aliis sceleribus causa chadium, malorum, calamitatum Plurimarum. 44. vide Christiani, calamitas d. 13
Abnegatores hodiè multi. d. 13.
Exemplum fidei maximæ. 184. 202. b. 346. vide Constantia.
Conciliis, Papis, Doctoribus fides quandò habenda. 835
Dubiæ fidei Ex: an infernus an salus acceptanda, in Beringario morituro. 281
In promissis illicitis, inhonestis, turpibus rescindenda, b. 142
Defectio & discessio à vera fide N. Diei est signum. 786
Defectio fidei & imperij quandò facta & futura, vaticin: 923
Fides locus communis est non in Philosophia vel Rhetorica NB, Lut. b. 352
Hæreticis seruanda non est, absit, imò servatur Barbaris, Deus punit fœdifragos in hostes etiam, b. 923
Papistæ, quæ fidei sunt, non omnia docent. b. 115. 960
Papæ fidem non servant & domesticis. b. 1002
Dubitationem in fidei & justificationis articulo verbis, decretis, minis docent, picturis, ferro, igne, armis mandant & tuentur. b. 823
Sola fide gratis in Christo salutem docet monachus, 267. b. 338. 823
Scrutans vel scrupulosa non fit, sed simplex, assentiens Deo. NB. 756.
Figuræ, picturæ, hisce olim papatus depictus ab ijs, qui palàm ex metu ob Tyrannidem & injuriam non ausi sunt: 938. 939. vide papatus. b. 584. 585. 586. 590. vide pictura. 869. 908. 909. 922. 978.
Figuris Deus iram & bonitatem sæpè revelat. 940
Flagellantium ordo. 637
Dogmata damnant boatum Sacerdotum, unctionem chrismatis, varia. 637
Flagitijs hominum cogitur ad pœnas Deus, in deteriora & interitum ruunt. b. 597
Flandriæ Benedictus Papa omnia sacra interdixit, cessat cœna, baptismus, sepultura, &c. turbæ ingentes sunt, ministri vocantur & mittuntur extrà eò. b. 914
Floralia, in honorem Floræ, Romæ celebrata. 302
Florentia omnes artes æruscandi per Papas Germaniam excogitavit. b. 232
Flek frater Evangelium Witteberga prodibit purum vaticinatur. b. 74
Lætatur adventu Luteri & eius doctrina contra Papam, b. 74
Fluvius mugitum aliquot edidit diebus. 163
Exiccatur, sorbetur totus terræ motu. vide Amnis, stagnum. 932
Fœcunditas. vide fertilitas, abundantia, causa peccatorum, &c. b. 72
Mirabilis. 582. b. 418
Fœdera non rumpantur facilè. b. 296. 423
Fœdifragi sunt papæ. b. 296
Fœdifragi puniuntur atrociter. Exempla. 909 b. 296. 423. 923
Fœlicitatis secularis inconstantia mira. b. 171
Fœneratores, lenones, vide leno. 158
Fœnus illicitum ob æs fertur papisticis Ecclesiasticis. b. 223
Fœnus olim inter Germanos exercebant nulli, omnes iusti, modesti, contenti suis, at jam fœneratores inter hos maximi. b. 397
Folia Sybyllæ, quid? 73
Fons cuius vis ferrum consumit. b. 418. 514
Fons Dianæ. b. 418
Fons ad tubæ sonum exilit. b. 418
Formosus Papa, cui adversarius Sergius, ille moritur, effoditur ab hoc, crudeliter tractat⁹, an bene? 26
Fornicatio à Deo prohibetur, à Papa conceditur. b. 230. 701
Fortuna inconstans, Exemplum. b. 474. 752 d. 11. 12.
Iniqua, tollit hodiè pigros, deprimit impigros, versus. 742. 893. vide ars, virtus, p. 15.
Fortuna militum & clericorum eadem, wie es herkompt/ gehts dahin wieder. b. 294. 295
In aulis lubrica apud benemeritos & ingrata. p. 15. d. 11.
Fortuna Romæ sola dominatur. 797, vide Roma, 893
Lubricitatem fortunæ magnates, præsertim impij, iniqui & Tyranni probè observent, cur. d. 11.
Lubrica, volubilis, superbis inimica. b. 265 474. p. 15
Dejcit exaltatos subitò ad ima. p. 17. Ex: d. 11
Fortunatarum insularum inventor. 911
Fortitudo, huius in milite Germanico Ex: b. 303
Fortes fortibus generantur, non tamen semper. b. 263. p. 16. 17
Fortibus patientia opus est. p. 14.
Franci, origo horum. 157

Ecclesiam Francicus Rex reformabit. vaticin: 879. b. 239
Franci cur sic dicti. 223
Regnum Francicum per annatas à Papis gravatum summoperè, expilatumq. b. 612
Olim florentissimum, hodiè pauperrimum. b. 612
Insignia horum olim tres ranæ, his abjectis Leo, & serpens, his abjectis 3. Lilia, cur? 42. b. 636
Cum Romanis in his quid commune? ibidem.
Interibunt, peribunt Franci. 246. b. 228
Contributionem cleri prohibent, Papa quam exegit. 716. b. 204. 403
Mulieres Francicæ vates. b. 113
Papæ & Francici vel Gallici Reges discordes diutissimè in multis. NB. b. 403. 404. 405
Romanis Franci semper suspecti ut futuri imperij eversores. 34
Sanctio pragmatica est Regno Francico, sic sit imperio constantia principum concordata. b. 204
Strages & clades Francorum anno 1303. acceptа prodigiis, signisq; prædicta Attrabati. b. 915
Wirzeburgensibus mancipatur ducatus Franconiæ. 197
Franciscus, Franciscani.
Francisco luto se ut involuat, mandat jocosè Papa, cui obsequitur, durissima ergò ejus Regula. 404
Monachus, quandò. 68
Regula ejus qualis, vita, miracula, stigmata, horrenda, ficta, ementita. 404. 621. NB. 622, ô diabole. 728. b. 663. 691. 753
Christo præfertur, confertur. vide Christus. 404. 522. 622. b. 435
Discordantes Franciscani & minoritæ in odium alterutrius sectæ ordinis Franciscum alter in cruce pendentem manu altera, altera in crumena pinxerunt, jocosa, ridicula, regalis Francisco vestis, Christo exuta appicta, 406. alia exempla. b. 435
Franciscі indulgentiæ per Papas, quot, quæ, quales. 894. 895. 896. 911
Franciscani Bombardarum inventores. Vide Bombarda. Germani. b. 753
Franciscanus quis Evangelicus concionator. NB. b. 428. vide monachus.
Franciscanorum cœnobia sexagies mille sacra. b. 753
Franciscana veste sepultus à Satana immunis, scilicet. b. 435
Franciscanus Monachus docet, in anno semel descendere ad purgatorium animas pro allatis nummis sibi euocare & eripere Francisco. b. 751
Franciscanorum Magister Papæ, cultu divino non neglecto, 30000. ex suo ordine milites contra Turcam stipendiarios pollicet. b. 754
Franciscani multi uti Origenes sibi exscindunt virilia, castitatis ergò. b. 603
Ordo horum. vide ordo Baarfüsser/monachus. 404
acerrimè, hostes invicem, ille vincitur, sæpè perfidus factus Papæ absolutione. 433. b. 306
Franciscus 1. Galliæ Rex doctissimus ad mensas doctos sibi adesse, astare vires, qui de varijs varia colloquantur, voluit. b. 603
Huic prædictur à Mathematico diu antè Papiensis captivitas. b. 228
Francisco Cheregato ab Adriano 6. instructio ad proceres Imperij Norimbergæ data contra Lutetum. b. 195. 196
Franciscus Hottomann⁹ refutat 25. argumen. solidis Constantini fabulosam donationem & primatum Papæ. b. 770. 773
Franciscus Dux Valesius cum Leone 10. pacisciтur, recipit in Gallia jubilæum. b. 456
Franciscus Petrarcha graphicè coloribus Papam, Cardinales, Episcopos depingit. 679. 680. b. 843
Cogitur fieri Jurista, renunciat. cur? NB. b. 1038
Factus fuisset Cardinalis, si Papæ dedisset postulanti formosam suam sororem stuprandam. b. 433. 684
Hujus frater eam exhibet, at pileum rubrum ideò non assequitur, desperat ergò ferè. b. 684
Franciscus Picus in clerum impium Papamq; peterans graviter invehitur. b. 654
Franciscus Zabarella contra Papam, ejus potestatem, Simoniam, scelera declamat. 795. d. 7 de reformatione sperata multis prædicit. ibidem. NB. egregia de Papa, & Petro.
Franciska Romana lardum ardens vulvæ imponit, ut coitus impediretur, relata ab Eugenio 4. inter sanctos. b. 8
Francofurti olim principes & Imperatores regalia &c. accepère, præmissis orationibus & ceremonijs. b. 271
Francofortensis conventus contra superioritatem Papæ decernit concilium illi præponens. 620
Fridericus Austriacus à Bavaro captus triennio carceri inclusus est, frater illius per artes Magi eripere cupit, sed frustra, nolente Friderico cum spiritu Magi cedere. b. 424
Fridericus Barbarossa, quando, ex quo nat⁹. 368
Eligitur, dignissimus, fortissimus, Victor, Augustus, Papæ plus debito honoris defert, coronatur, populus Romanus insolens in eum insurgit, vult restitui ablata jura & privilegia, prohibet legatos Papæ Germaniâ, ad Papam appellare prohibet, præponit se Papæ in hæreris, experitur convicia, injurias, at contra it animo intrepidus Papæ, papales in hunc varias & nuras insidiæ. 373. 968. b. 257. 868
Rebelles punit. quomodò. 374. b. 257. 469
Turca hunc capit, periclitatur, dimittitur, conditionibus cer i- vade sacellano, qui calcatur à Papa, 376. 386. eadem fere. 396. 513.
Ex Turcia reversus Italiam domat rebellem, anathematizatur, hoc erat de reditu gratulari. b. 469. 651
Insidiæ per Morionem Musicum fictitium subornatum, & intoxicatorem paratæ patefiunt,

Frider. Barbaroſſa acer & vehemens in clerum & Papam, hat Pfaffen lernen Landsknecht kennen. 515. b. 257. 629. 890
Sub hoc Luter⁹ pictus erat aliquot centenis annis prius quàm natus. 393
Friderici 1. Hiſtoria cum Papa cui ſtrepam tenuit &c. colloquium joculare, coronatio hujus coacta & extorta, b. 969
Deponitur, at repugnant multi. b. 969
Fridericus Imperator pientiſſimus, anathematizatur, veneno enecatur, pulvinari à Juvene ſuffocatur. b. 471. 648
Fridericus Papæ appellatur canis, in hunc armat Romanos, at vincuntur. b. 629
Fridericus 2. Magnanimus, hoſtis Eccleſiæ judicatur à Papis, at vix credi poteſt, ei factæ inſidiæ variæ, deteſtatur Sacerdotis malitiam. b. 465
Fridericus 2. NB. multa de hoc, eius rebus geſtis, probitate, bellis, injurijs, quas à Papis perpeſſus. 512. 513. 514. 515
Citat Papas, recuſantem venire damnat, alterum creat, nil illius moratus fulmina. b. 627
Sacerdotio dat plures immunitates, at hiſce in eum abuſi turpiter & nequiter. b. 270. 465
Fridericus 2. excommunicatur à Papa, at hunc cum clero miſerè tractat. b. 865
Dum Saraceni Palæſtinam obruunt, imperio bellis diſſidiiſq; in partes ſciſſo. b. 262. vide Gregorius 9.
Fridericus 3. excommunicatur, ſed liberat ſe 120. libris auri. b. 329
Fridericus Dux Brunſuicenſis fit Cæſar, ſed per Epiſcopi Moguntini inſtructas inſidias cum aliis in via occiditur. b. 477. 776. NB. Turbæ inde maximæ.
Fridericus Palatin⁹ Moguntino reſpondet, dum Carol. 5. Auguſtæ oratione accepit gratulatoriâ. b. 339
Fridericus Saxo Elector.
Literæ hujus ad Eraſmum, in quibus lætatur, Lutherum bonis & doctis probari, pollicetur ejus defenſionem & ſtudiis favorem. b. 149
Literæ huj⁹ excuſatoriæ contra Papam: adhortatoriæ ad principes contra faſtum hujus, deprimant, reſiſtant, repudient expilationes. 696. b. 465. 581
Literæ Luteri ad *hunc* conſolatoriæ, ipſe mittit articulos Auguſtâ revidendos. b. 337
Duo Cardinales hunc orant, ut exurat libros Lutheri, & eum cuſtodiæ mandet, vel Papæ tradat, at utrumq; recuſat. b. 177
Indulgentias miſſas perſuaſus à Staupitio explodit. b. 182
Ferdinandus & proceres Imperij huic volunt perſvadere, ut Lutherum docere & ſcribere prohibeat. b. 199. 200
Fridericus Saxo eligitur in Imperatorem, at recuſat, proponens Carolum 5. de illo vaticinium, quòd Chriſti ſepulcrum ſit inventu-
ſomno videtur. b. 304
Feræ in ſylvis hunc fugiunt, præſagium captiuitatis mortiſq;. 659. b. 777
Stupenda hujus conſtantia, Heroica ſpiritualis fortitudo & animoſitas in Religione, cœleſtia, divina omnibus longè præferens terrenis. b. 347. 777
Friderici Regis Siciliæ pium votum de Religione, colloquium hujus pium de hoc cum Arnoldo pio, ſcribit ad fratrem, convertere, vide. 567
Rex Fridericus odit Juriſtas. b. 1039
Friderici Palatini hodierni Electoris confeſſio Ratisbonæ edita & tradita qualis. b. 1015
Frigus intenſiſſimum, horrendum, diuturnum ominoſum. 269
In fine Julij aquæ congelatæ. 269. 289. vinum periit.
Fronſpergicus Dux Cæſareus fortiſſimus, feliciſſimus Romam capit, perditq;. b. 306
Fronſpergicæ hiſtoriæ, bella, prælia. b. 294, 295
Fulcherus Epiſcopus Phtiriaſi perit, cujus ex cadavere vermes ebulliunt, ob Simoniam ità punitus & ambitus vitium. b. 912
Fulmina. 259
Prodigioſa, vide grando, tempeſtas. 378. mira leges.
Fulminis papalis adverſus opponentes decretis ſuis formæ. 340. vide anathemata, Papa, excommunicatio.
Fundatores beneficiorum, Eccleſiarum dolis miris circumveniuntur. b. 266
ob *funus* divitis mulieris vi raptum excommunicatur urbs tota Lubecum collegiumq;, in quod illatum ejicitur. b. 427
Furatus quidam oviculam, quam ut voravit, in ventre eius balare incepit, unde manifeſtatum furtum, fabula, nugæ, phantaſia. 564
glaubs wer mag.

G.

S. Gabrielis reliquiæ. vide reliquiæ.
Gabriel Bihel Theologus, Tubingenſis Profeſſor improbat indulgentias at retractat, in miſſa corpus Chriſti negat, cur dentur oſcula Papæ pedibus, docet, quòd Deifex *Papa*. 945
Gabriel Prateolus omnia convitiis agit, de Lutero, Calvino, aliisq; mundi hæreſibus ſcripſit. b. 811
Galatæ in Illyricum ob vaticinandi peritiam translati. b. 113
Galerius Imperator perſecutor. 97. hujus finis, juſſit perdere omnes Chriſtianos edictis, quæ revocavit tandem. 97
Galli 8000. ſubitò juſſu Papæ in Sicilia nil mali ſuſpicantes cum gravidis uxoribus trucidati. 555
Gallia Julio Cæſari decem donnas auri ſtipendij loco quotannis obtulit. 483
Gallia Dei juſta vindicta beſtijs ſeptem pedum innumeris punita. 291

his duo milliones coronatorum b. 289
Galliæ gravamina. p. 9.
Ecclesiastici Galliæ impudici: inverecundi, bellatores, scortatores, vani, impij Bonifacio Papæ dicuntur. b. 624
Episcopi Gallici prælatiq; politicam iurisdictionem & regalia usurpare contendunt, at resistitur his acriter. b. 406
Regi Gallo Philippi Melanchthonis placent loci communes Theologici, & de Papa. b. 702
Regis huius de conjugio Sacerdotum, an liceat, sententia. 3. 702
Cœnæ usus, quibus licitus, in utraq; specie. b. 702
Legati hujus Wormaciæ Lutetanis de confessione in cœna consentire dicunt, reprehensi à Calvinistis docent: oportuisse pro dolo temporizare. b. 252
Lutherani sangvinis in Gallia effusum plurimum, at in hoc sunt nilominùs plures quàm alijs in locis. d. 4.
Regum Galliæ & papārum contentiones discordiæq;, vide Papa, exempla multorum annorum. b. 403. 404
Paparum ex Gallia redditus annui ingentes. b. 289, 406. 503. 600, 605. 999
Gallici pium Imperatorem aulicâ factâ conspiratione deturbare nituntur. b. 240
Gallici reges scortatores, spuriorum patres, Tyranni, ab Episcopis reprehensi pœnitentiam egerunt initiô: postulantes eorum preces apud Deum intercessorias: sed ad vomitum reversi, ut priùs gratis, ità pôst ære absoluti oblato, inde suffragia, merita. b. 862
Gallicanæ Ecclesiæ de exactionibus, sceleribus, Simonia Romanistarum conqueruntur, inde exugi clerum, regnum: templa jacere diruta: nec ali mendicos. b. 862
Gallia Turcam vel Ismaëlem sternet: qui potit tamen orbe toto priùs, quies dabitur pôst, reddita justa mercede his & servitute malâ miserâ perpetuâ. b. 892
Gallus nullus factus Imperator. b. 912
Gallinicus. 190
Gallinaceus 4. nascitur pedibus. 330
Gallus assatur, dissecatur, fit redivivus, cur, fabulosa. 281
Ganges effluens perdit (Deo sic puniente) Babylonios. b. 324
Gangrense concilium. 101
Decreta hujus contra Papam, esum carnium, vestitum pretiosum, conjugium. 101
Gelasius Episcopus Romanus vituperat unius speciei cœnæ usum. 150
Gelnen frater Turcæ veneno tollitur Romæ captus per Papam 200000. aureis. vide Al; sextus. b. 709. Bajazetes, Papa. 162
Gengulphus Martyr miraculo deprehendit conjugem adulteram, quæ punita honorè pepedit semper. 200
Gentiles convertere difficilimum, cur? Sib. 75

Gentilitatis & papistmi collatio in omnibus & singulis. 907. 954. b. 990
Gentilizant in omnibus ceremoniis, gesticulationibus. Vide Papistæ, Ethnicis deteriores sunt. b. 593. 974. 990
Gentiles convertere modus ab Jesuitis nuper usurpatus. vide Jesuitæ. b. 755
Gentilium sacrifici suo modo non impij, probi, diligentes, sobrij, Philosophi, astronomi, nil minùs hodierni Papistæ. b. 974
S. Georgius, hujus insignia, Heroibus quibusdam communia, cur? qualia? b. 1034
Georgius Brandenburgicus Augustæ perorat graviter coram Carolo 5. pro non intermittendis Evangelicis concionibus, & in celebrando impio festo corporis Christi. b. 342
Georgius Comes Hohenloicus fit Patavienfis Ecclesiæ Antistes per arma, vindictæ cupidus voluptuarius, secularis homo. b. 572
Georgius Episcopus Sambiensis sacrificio suo Luteri mandat vel commendat biblia. b. 229
Georgij Spalatini Saxoni data consilia ad postulata Cæsaris tunc, in mutando Religionem. b. 348
Germani Bombardarum inventores. b. 114. 319. vide Berchtoldus. Bombarda.
Germania Christianitatis caput perbit ut Jerosolima. b. 327
Germaniæ Cymbricæq; mulieres vaticinæ, in bellis pro deabus habitæ. b. 112
Decimarum protestationem astutam, à Papis propositam non subeant Germani principes. b. 230
Exercitia nobilitatis Germanicæ, vide virtus, infrà. p. 12.
Germani fortes olim in bellis: hodiè in poculis & lectis. b. 472. p. 12.
Germani fortissimi, bellicosissimi vincunt Gallos. b. 303
Hispanum militem cum ingenti malo Carolus 5. in Germaniam ducet, vatic: b 114
Itali hos culpant, conviciantur vehementissimè, mordacissimè, libris, verbis. b. 400. 627. 689
Itali hòc populum sæpius & facilius non decepêre ullum cum suo Papa. b. 230
Itali & Papa hos Hostes civilitatis feraſq; appellitant bestias. b. 625
Jesuitis hoscè Deus vexari finit ob causas multas. b. 1051
Jesuitas vitent monitu exemplis ob turbas, cædes, scelera, æruscationes. b. 1051
Imbecilles, effæminati Papis dicuntur. b. 258
Ingrati in Deum sunt pro revelato Evangelio, ipsiusq; in hoc voluntate paterna, ademptum iri metus est. b. 188. 327. 433. 1051. d. 13. NB
Lutheti vaticinium, NB. Typus.
Onera vel gravamina, de quibus supplicationes ad Papas, Imperatores, vide Gravamen.
Laudantur à scriptoribus cum Germania. b. 230
Ad Religionem à quo, quandò conversi, obscurissima 197

Religione vera, nisi N. Dies prævenerit, privabuntur, Lut. vatic: b. 80. 79. 327
Religionis ergò in quodam Germaniæ loco portantes agniculum mulieres circa altaria ibant nudæ, de cellis clàm prospectabant monachi. b. 303
Religionem Luteranam ut amplectantur, papisticam fugiant, adhortatio. b. 188
Romæ ut Antiochus Judæis Germanus finem faciet. b. 838
Romani imperij Majestas ad ipsos translata. 379. b. 258.
Romanistæ, papavè hanc expilat ære in usus pessimos Romam portato. b. 88. 210
Romanistas cum Papâ parvi fecerunt. 848
Romanistarum exactiones, gravamina. 100
b. 200. 203. 690. quæ Adrianº 6. tolli mandat.
Medela horũ, qualis in quibus. b. 203. 204. &c. 231
Imperium ab his aliò Papa transferri cupit. b. 259 260. 327
Romam quàm mittant suam pecuniam, potius in Rhenum abijciant. b. 88. 186. 187. 291
Romanistis, Italis, papistis benevoli humani, benefici sunt: minùs ipsi his. b. 687
Romano Pontifici non placent ut olim cur? b. 641
Romani Pontifices bellis, incendijs, toxicationibus aquarum venenatis perdere laborant & studeni Germaniam. b. 921
Romani Pontifices Geometricè diviserunt in Archiepiscopatus, Episcopatus, Cardinalatus; vide singula. b. 564
Germani simiæ sunt in vestium mutatione, alijsq; exoticis, quod ominosum. b. 261
Timori essent omnibus, Gallis, Barbaris, Italis, Turcis, si discordes non essent. b. 458. 472
Turca eos non exhorrescit in arma provocare: quia scit eos injustos, Heluones, discordes, venereos, blasphemos, laborum impatientes & impios. b. 275. 472
Turbæ Germanicæ à Papis Luteranis tribuuntur, quòd causa, an verè. b. 198. 199. 201
Tyrannicè Papa hanc gravat. b. 102. 173. NB. 199. 201. 202
Vinci non possent, at vincuntur ipsi perfidiâ, numis, pecunia proditoria: olim invincibiles, dum constantes in fide. b. 261
Virtutibus, factis fortibus, egregijs facinoribus, exercitati, sed hodiè venere, chartis lusorijs. lenocinijs, poculis. 257. b. 261. 327
Vitia & scelera horrenda, ob quæ pœnæ. b. 327 433
Usurarij nulli olim, sed quisq; contentus suis quid iam? b. 396
Usus Germanorum pecuniæ Romam tralatæ qualis, inutilis, perditus. b. 88. 291
Gertrudis Regiæ stirpis fit abbatissa pia, in summa existimatione est ob sanctimoniam, pro muribus, sordicibº, gliribus invocata. b. 912 814
Gigas Hermannus.
turpis. 360
Gildus Albinus Britto dehortatur clerum à vitijs. 157
Gilles de antiquitatibus, singularitatibus, sepulcris, de præsagio suspensi in patibulo. b. 818
Goliæ Apocalyps. de corrupto Ecclesiæ Romanæ statu. 430
Christi Sacerdotibus. 439
Prælatis impijs. 431
Gorsiacum monasterium pias Nonnas & figuras egregias in papatum habet. b. 588
Gotti, qui, quales, eorum reges, exercitus, potentia: in urbem Romam irruptiones maximæ. 60. 61. 62. b. 315
Gotti habitant in Italia ut domini. b. 165
Gotti & rustici olim periti, astronomi boni, rerum & scientiarum gnari, vates, in bellis fortes. b. 315
Ostgottorũ Rex Baldauff/ quis: eius gesta. 61
Romæ quid egerit, ibidem.
Græci græcè sacra faciunt. 728
Græci anathematizant quotannis Papam Romanum. b. 947
Græci, an scelera, Simonia, Sodomia Romæ, explorant, detestantur ibi hisce cumulatè inventis, ideò usq; huc eos excommunicant. 719
Grando horrenda. 201
Perdit urbes, pagos multos. NB. 218
Hanc secuta pestis dira. 218
Lapillis ignitis lapsa multa exussit. 598. 646
Graminæ Christi & Martyrum sangvinem Ecclesiæ thesaurum, qui in potestate Vicarij Papæ consistat, constituit, unica Christi guttula sufficiens pro toto mundo fuisset, sic plus martyres quàm meriti puniti. Item vaticin: Joachimi corrumpit nequiter, contra Evangelicos, Luteranos aliosq;. b. 838. vide opera superabundantiæ.
Grappa de Sodomia lascivè scribit multa in libro evulgato. b. 421
Gratiæ, vide expectativæ.
Inceptæ quandò, cur? ex Ecclesiæ damno maximo. 361. 966. b. 26. 105
Gratiæ Apostolicæ ubi non sunt, ibi Ecclesiæ status optimus, pessimus contrà. vide Apostolica. b. 25
Gratianus Imperator primus fuit, qui, uti priores, noluit amplius appellari pontifex Maximus. b. 989
Gratitudo. vide parentes.
Gravamina, 100. Germaniæ, tollantur. b. 200 203. 696
Gravamina Imperio per Papas illata. b. 102 173. NB. 199. 200. 202
Hæc illata à curia Romanâ Germaniæ, negant legati Papæ. b. 200. 201
Gravaminum medela, avisamenta ad Cæsar: Majestatem, quæ, qualia, quot, in quos. b. 203 204. &c. 231
Adrianus 6. tolli mandat &c. b. 200. 203. 696
Gregorius Magnus, optimus, doctissimus Papa

Cæsarem agnoscit suum Dominum. 172. 175
ô quam non amplius. 308
Gregorius Magnus sancit cœlibatum abrogatq; iterum. 172
Primatui Papæ contradicit, dehortatus alios ab hoccê. 174. 175. b. 997
Gregorius primus Trajanum ab inferno liberat (scilicet) b. 5
Inventor missarum, trigesimarum, ab hoc Gregoriani monachi. 171
Papa hic aliâs non impius. 302
Gregorius 1. jura & privilegia non vult ulla violari, licet potuisset, dicit: Ergô. 302
Gregorius tertius ad Bauariæ Sacerdotes & principem de reformatione Ecclesiæ, juxta normam Christi, pias literas dat. b. 573
Gregorius quartus, ejus lex de vestitu, cibo alisq; cleri decentibus, ô quid minus observatur. 866
Excommunicat, at excommunicatur ipse. b. 1017
Gregorius 5. Saxo Germanus fit Papa, quo cum Otto 3. electores constituit. 270
Gregorius 7. vide Hildebrandus. 275
Absolvit subditos ab obedientia, excommunicat impiè. 308
Antichristus creditus, tum omnibus primus, b. 443. 868.
Hic alium Papam versa facie camelo (cauda pro freno data) imponit, carcerq; mancipat. 560
Henricum 4. impiè & scelerate anathematizat. 866. b. 901
Rudolphum hujus offert loco, sed illo recepto, hic dejicitur. b. 901
Monstrum impietatis & scelerum fuit. 285 b. 443
Saxonis in Imperatorem criminationes probat, legatos ejus fame, siti, squalore excruciatos cum ludibrio dimisit. b. 946
Gregorius 9.
In Fridericum Imperatorem perfidus & perjurus. b. 469
Fridericum excommunicat sæpius, sed semper delusus, suppressus. b. 469
Imperatorem anathematizatum audire, videre non vult innocentem Tyrannus immanis, perit raptus à diabolo. b. 469. 650, 651
Friderici & hujus per versiculos mutua imprecatio, vaticinatio de interitu utriusq;. b. 469
Gregorius 9. & Ian. 4. in Frideric. 2. seditiosi bella movent, Episcopos & seculares alienant b. 581. 865
Convitiatur, calumniatur acerbissimè. 2
Fridericum, dum errore genua, non pedes osculatus, perjurum, adulterum, homicidam, desertorem, qui jolam pediss equam conjugis violasset, & necasset, quod credebatur multis, sed se purgavit. b. 847
Germaniam contusam vult, Imperatorem oblurutum. b. 262. 360
Gregorius 10. bella suadet Cardinalibus, sibi ut omnia subjiciat, abolet Zuptnonnas. b. 102
rio ab Ecclesiasticis, tres Episcopi recusant. 684
Gregorius 12. Hæreticus, fur, Latro, periurus, nebulo, excommunicatur. 785
Gregorius 13. Calendarium cudit novum, vide calendarium.
Calendario hoc occasionem Luteranis & Papistis belligerandi & in se irruendi præbet. b. 943
Cudit hoc nec jussus nec adjutus ab imperio. b. 943
Calendarium hujus Saxo Elector dissuadet gravi oratione recipere, vide Calendarium, Butingius multis modis dissuadet. b. 944
Gregorij 13. Calendarium vel temporum mutatio multis probatur, multis improbatur per scripta. b. 944
Indulgentias dedit gratis, nullus enim emere voluit. b. 899
Gregorius 14. confœderatis in Gallum mittit præsidia, sed factum hoc sceleratum edicto proclamatur. b. 998
Indulgentiæ hujus. b. 998
Gregorij dominicastri in concione coram electore leporinæ pellis de corporis & capitis detractione (periculum concionatoribus aulicis quod immineat culpantibus capita) similitudo. b. 140
Gregorius Nyssenus. 114
Gregorius de Valentia, de Papa, quòd quasi Deo æqualis, Petro quòd soli potestas, cæteris usus datus, qui conjuges sint Sacerdotes esse scortatores, item Catholicos solos esse qui sint Papæ. b. 980
Gualterus Mapes Papam asinum, Regem plutonem, Cardinales bruta vocat. b. 710
Guelforum & Gibellinorum factiones, noxiæ. b. 167
Guido monachus inventor Solmisationis. vide Solmisatio. 277
Guido Traiectensis Episcopus baptizat Hennebergensis principissæ simul 364. editos infantulos. b. 418
Guilhelmus Grattarolus constitutionem mundi & tempestatum fecit certam, utrum piè. b. 330
Guilhelmus Postellus peregrinatus in orientem & aquilonem accuratèt Christianorum statum perquisivit, scripsit multa mystica, abscondita, vide. b. 458
Guilhelmo principi Bauaro quotannis Jesuitæ pollicentur suffragia, preculas varias ejusq; conjugi, catalogo connotatas, pro quibus strenæ loco magni quid accipiunt. b. 1010
Guilhelmi de Nassau filiorum natales astronomicæ directiones per Melanchtonẽ veræ. b. 926
Guilhelmus princeps, Uranius, cujus consilijs inclinantes & turbatæ Belgicæ res agebantur, proditorie per utramq; maxillã glande bombardica trajicitur, proditor vicies perfoditur, Hispanicæ practicationes erant per monachum fabricatæ. b. 934. vide Uranius.
Guntrani Regis Historia de invento thesauro

Ambitiosissimus, superbissimus, omnes alios diris devovet. 372
Jus Papas creandi Imperatori derogat. b. 759
Imperatorem supprimit, calcat pedibus. 376
Muscâ suffocatus periit. 372
Hebreæ linguæ studium summè necessarium perfecto Theologo. 2
Hebræi optimi. b. 847
Halleuticæ Prophetiæ liber priscis literis figuratq; mirabilis. b. 1061
Halecule duæ, in Dania una, in Norvvegia altera, miris characteribus uno die, præter hos nulli pisces, captæ. b. 960
Hallensis sangvis superstitiosus, præstigiosus, idololatricus deprehenditur. b. 615
Hanno 4. Henrici imperatoris tutor & Administrator 6. iniquis judicibus oculos eruit. 7. unum caput ædibus cui usvis excœcatum imponens. b. 967
Harpyiæ Romam volarunt, nidificarunt ibi superbiâ, ingluvie, rapacitate. 821
Hasiaci ministri librum edunt de Judæis, ut inter Christianos à principibus tractandi. b. 415
Hatto Moguntinus Episcopus, Hypocrita, perjurus, homicida, proditor. 380
Cæsaricida, veneficus, latro, magus. b. 629
Tyrannus immanis in pauperes famelicos, quos inclusit horreo, exurens, voratus à muribus in turri nullibi tutus. 343 932. b. 578
Henrico Saxoni Duci necem intentat, fulmine perditur, raptus à diabolis. 334. 880. aliud exempl: 983
Aureo torque ei necem intentat, sed aurifex cognitam rem manifestat, præmonens Saxonem, sic elusæ veneni insidiæ. b. 430
Hæreditates legitimæ ab Ecclesiasticis à moribundis ut auferantur, ipsi q; mirabiliter approprientur. b. 227. vide Monachus, Jesuita, mors.
Hæreditariæ parentum in liberos peccatorum vel delictorum pœnæ, exem. b. 76
Hæresis, Hæreticus.
Hæresis quid & quid non. b. 145 148
Hæreses Araneis similes. 251
Arriana, Feliciana, Eutychiana. vide Arria a. Liberij. 294
Monotelitarum, damnata, signa hujus prodigiosa, araneæ cœlo delapsæ. 252
Papistica omnium deterrima, digna stygiâ abysso. b. 292
Accusatio Hæreseos papistæ, quos sacris vincere non possunt. b. 190. 194 511. 614
Taciana, quandò. 402
Accusant Hæreses est papistis, quod arma brutis naturalia, hisce repellunt, occidunt obuios innocentes. b. 615
Christiani accusantur & damnantur Hæreseos non rant. NB. b. 569
Hæretici liori quidam *Papis*. b. 693
Exurendi, vide libri. b. 194 509 511
Inquisitionis *Hispanicæ*, vel Hæreticæ pravitatis, articuli, quot, quales, de quibus, in quos, cur. b. 292 618 854
Liber inquirendi Hæreticos evulgatur, b. 413 511 847
Principes, Magnates, Magistratus *Hæreticos*, Hæreses q; tolli ex Ecclesiâ laborant studiosè. b. 331
Hæretici docendi, non gladio cogendi. b. 148 292
Libri de Hæresibus & pœnis harum. b. 511
Rogis, gladio, aquæ, rotis dant omnes contrariantes sibi Papistæ. vide suprà. 619. b. 148 194. 511
Hæretici puniuntur à Deo crudeliter cum socijs. 140. 157 158 814 b. 194. 292
Inquisitores pravitatis Hæreticæ pereunt miserè, autor hujus exustus vivus, erosus. b. 72
Schismaticis Hæreticis (scil: Lutheranis) buccino papistico catholico seruanda nulla fides à quoquam, attamen barbaris Ethnicis inviolata servata seruetur q; hostibus. b. 923
Ultimum confugium *Hæreticis* est conviciari calumniari, traducere, exemi. b. 982
Verbo Dei sacro Minorita, quòd in linguas versum multipliciter, omnem ascribit hæresin, scil: b. 511. vide sacra, Evangel. verbum.
Haymo Fuldensis monachus, pius, contra Papam scribit, docet q;. 118. 279
Elias *Hasenmiller* Jesuita fuit, conversus mirabiliter, mysteria, arcana Jesuitica produxit multa, Exempla vide. b. 1008. vide Elias Jesuita.
Hechelberg mons inferni & purgatorij speculum, Typus. b. 113
Heerbrand. vide draco.
Helena Constantini mater, crucis Christi inventrix. b. 233 785. 788
Hanc ut coluerit. b. 785
Crux hæc multis in locis monstratur, at fabulosè. b. 788
Excusatio de hac Papistica. b. 788
Henricus 8. Ang. contra Lutherum scribens à Leone 10. Titulum fidei tutoris accipit. b. 182
Henricus Anglus 8. volens reformari monasteria invenit Cynedos, Sodomitas, scortatores innumeros. b. 424
Henricus auceps Imperator jurat capiti nolle imponi diadema, excommunicatur per tres annos, absolvitur à juramento. 813
Henricus Imperator 1. Italiam, Romam q; ut infaustam ingredi non vult. b. 291
Henricus 2. pius erigit templum in cathedram, ex quo magnum vectigal albo equo *Papæ* in-

Henricus tertius copijs magnis Romam tendens reformat Papas, qui monstra scelerum, alium eligit, à quo cum conjuge benedictionem accipit. b. 257
Henrici 3. soror amat monachum, quem gestat humeris, in nive vestigia ne conspiciantur, illa abbatissa, hic Episcopus fit. 528
Henricus 4. anathematizat Papam cum Episcopis. 290. b. 249
Concilium vocat absente Papa & Cardinalibus. 666. 816. b. 572
Historia excommunicationis, excommunicatur ideò, & omni exuitur imperiali honore. 976 b. 248. 966. NB.
Excommunicatur puer & primus omnium inter Imperatores à Papa. 388. 866. b. 252
Meliorem hôc ex fœminis natum Imperatorem Germania non vidit. b. 91
Osculatur Papæ pedes, crucibus benedicitur. 267
Papam Gregorium impium cum concilio deponit. b. 633
Papæ in hunc perfidi, periuri nebulones, NB. Varia. b. 92. 248. 259. 456. 572
Incedit nudus pedes in dira hyeme, triduum astans portis supplex Papæ, sed frustra. 303 560. 975. b. 249. 965
Cum Rudolpho pugnat, Victor, huic manus amputata dextra, perfida domino. b. 249 250. 572. 965
Mater hujus à filio hoc suo per Papas adducta deficit. b. 91
Romam bello petit & capit. b. 250. 455. 572
Sacerdotibus & Episcopis tum conjugium ut interdictum. vide Episcopi conjugati,
Simoniæ (scilicet) à Papa accusatus. b. 91
Trucidatur à filio, Papæ instinctu. b. 92. 249 456. NB. 966
Virtutibus probitateq; nullus huic secundus. b. 91. 251. 456
Henricus 5. Imperator excommunicatur, eluditur, exsibilatur mirè. 971
Jus eligendi Papam &c. Episcoposq; per hunc surripitur, perditurq;. 330. 971. b. 967
Huic, jus ut prodidit, perdidit, non licitum dans Papæ, ità ius imperij adimitur iterum justè. 931. 971
Jus electionis Imperatoriæ per hunc prostituitur. 971
Parricida est, privat patrem diademate imperiali parricidaliter. 330. b. 572. 967
Severus in Papam & Cardinales. 816. b. 967
Punitur horribiliter à Deo. b. 92
Henrici filij Friderici in regali coronatione & conjugio inito abbas Archiepiscopo se præfert, indè vehemens paroxysmus, rixa. 973
Henricus 6.
Imperio hunc excussum vult Papa. 402
Ignominiosè, conditionaliter inauguratus. NB. 646
Henricus 7. fidem Papæ jurare non vult, ut pe-

nata hostia in cœna. 600. 641. b. 13. 93. 266. 315
Romam profect°, bisq; cum Ursinis congressus fratribus, prohibet imperatorem Papæ obedire, subesse, undè odio Clemens æstuans ad hostes deficit. b. 270
Cometes hujus mortis præcursor. b. 315
Henrici Francici Regis literæ protestatoriæ ad patres Bononiæ tempore Concilij Tridentini congregatos, de rebus Religionis agendis, alijsq; corrigendis. b. 538
Henricus 1. Gall: Rex persecutor Christianorum crudelis, perit incautior ludo perfossus equestri, pœnitet eum persecutionis. b. 518
Henricus 4. Gall: minas legati Papistici anathematizantis nihil facit b. 1028
Hujus mors ante Nativitatem prævisa qualis futura. 876
Mors hujus attentata per Chastelium. b. 1019 1025
Sibyllæ de hoc mirum vaticinium, de ejus bellis, regno, victorijs & occasu. vide. b. 163
Henr. 3, Gall: mors attentata in hunc. b. 1060
Occiditur à monacho Jacobita fraudulenter, proditoriè, probatur hoc scelus à Papa, papistisq;. b. 977. 1016
Henricus Senior Brunsuicensis Dux Papista prius acerrimus moriturus filio mandat reformationem Ecclesiæ. b. 853
Henricus Efferhem Theologus de Gog & Magog, eius incremento, processu in Christianos, quos cum Persis aggressurus vastaturusq; fit. b. 868
Henricus Rhatgebus comburitur, quià Hæretica. b. 916
Henricus libros Esdræ biblijs annumerat ut non apocrypha, constituit secula mundi 12. quot præterlapsa sint quôd adsit finis. b. 845
Heptarchæ. vide electores.
Heraclius excommunicat comitem. 178
Herbipolensis Episcopus damnat quendam, quia cleri vitia taxavit. b. 601
Hercules, quis, qualis, & ejus luctæ. 162
Herm: Buschius clerum ad sacra studia & lectionem hortatur. b. 460. 510. NB.
Hermannus Colonienſis Episcopus tres Lutheranos pastores occidi vult, vel avehi, at liberantur, minantur cædes, at frustrà. b. 183
Hermaphroditi, monachus quis est, qui parit. 713. 957
Hermes, pastor, primò defecit à doctrina apostolorum plenus nugarum & somniorum. 36
Heroldus & Gerardus Episcopi de prioritate dimicant, res decisa per pontificem, illi ad hostes profugo oculi effodiuntur. b. 245
Hesichius presbyter. 148
Hexaphoron Romanum b. 321
Hidaspes vaticinatur de imperij interitu, d. 11
Hidaspes, de sexto millenario, & sub hoc de cladibus miseris in orbe, imperio: & ruina

Hieroglyphica, sol & luna quid designent. *b.* 894 d. 8. scriptores horum novi & veteres.
Hieroglyphica Luteri, Rudolphi, Wittenberga &c. voces. *b.* 1024
Hisce paparus mirè depictus. d. 8.
Hilarius, de Antichristo, hujus pietas & constantia. III. 561
Huic Leo Papa in Synodo locum dare prohibet, assidere a. terræ volenti terra elevans sit, sedile, quod ægrè fert Papa, culpat, frendet minans, at effudit ut Arius intestina, 814
Hilarion in Syria primus eremita. 106
Hildebrandus, vel Gregorius 7. Papa, quis, qualis, vatic: Sib. NB. 280. 285. *b.* 249
Conjugium abolet inter Ecclesiasticos penitus. 301
Damnatus in inferno videtur per visum. *b.* 246
Decretum ejus à fide aberrans turpiter. 297
Excommunicatur cum damnatis Hæresibus ab Episcopis. *b.* 249
In Imperatorem Augustum perjurus, nebulo, quem imperio privat. NB. mira. *b.* 248. 259
Imperatoribus insidiatur. 291. *b.* 248. 259
Literæ, in quibus ad audientiam Hildebrandini vocantur. 299. 300. varia ibi.
Nebulo astutissimus. 67. 293. *b.* 259
Viros tres indemnatos occidit in nocenter. 291
Scelera, res gestæ pessimæ, vita impientissima. 90. 91. 92. 289. 290. 299. &c. *b.* 248. 249 251
Nigromanticus est, magus, incantator. 291 *b.* 249
Magiam cœnæ pane (vel hostia) exercet. 291
Oratio hujus nebulonis ad *Petrum*. *b.* 251
Serpens sub hoc Romæ ex ovo, quod gallina posuit, enascitur. *b.* 251
Ejus vita, res gestæ, mors, omnia descripta, 290 298
Hildegardis Caroli Francici conjux innocenter per hujus fratrem Talandum in exilium pellitur, quæ Romæ medicatrix felix, & Talandum sanavit morbidum, undè agnita regi recepta fratre in exilium pulso. *b.* 977
Hildegardis de miseriâ Christianorum, qui in prælatos Hircos, sues, canes incident, d. 12
Hildegardis, eius visio, vaticinia approbata, facta, partim fienda. 397. *b.* 615. d. 12. NB.
Hildegastus vates, de Francis & Romanis. 42
Hildericus tentatur à *Zacharia Papa* excommunicari. 403
Hincmarus Episcopus contra Papæ primatum, clavem, utranq; abusus cleri, pro justitia gratuita, injustam in Carolum censet Papæ excommunicationem. 211. *b.* 623
Hippolytus Cardinalis oculos iuvenculæ agnatæ fratrem amantis deperditè erui mandat crudeliter. *b.* 161
Hirsavgia, in hoc natus cæcus monachus videt eversionem monasterij. 933
Hirundines mortuæ reviviscunt, ita homines in locis quibusdam. *b.* 906
Hispania, Hispanus, Hispanicus, Inquisitio Hispanica, hujus autores Jesuitæ. *b.* 1048. vide Hæresis, Inquisitio.
Hispania subiugabitur Turcæ, quæ renunciabit brevi papatui. *b.* 754
Hispanica armatura maxima evercitur. *b.* 1051
Hispani deliciæ Italiæ primogeniti Papæ. *b.* 623
Hispani innumeros occidunt, ob non satis allati auri ex novis insulis. *b.* 637
Hispanos Belgæ sibi imperare amplius ob graves causas nolunt. *b.* 932
Hispanorum astutum consilium Augustæ imperatori de tollendo Luteranismo datum. *b.* 348.
Hispanici Reges Episcopis suis olim ad pedes se humiliter abjecerunt. *b.* 860
Hispanus Rex ut tutius in suos grassari possit: supplicandum Turcæ suadet, nec huic, cùm solus posset, resistere vult. *b.* 942
Philippus Hispanus Rex optimus & Christianissimus proclamatur à Jesuitis ob æs & numos. *b.* 1018
Hispanus Rex hodiè nominat, eligit, vocat Papam: non Cardinales, nova hæc & antiquis insueta electio. *b.* 999
Hispanus Portugaliam affectat, idq; astutè remotione Seniorum: immixtione Jesuitarum apud Sebastianum Regem. *b.* 1016
Hispaniolæ libertatis & Religionis amissionis prædictio. *b.* 754
Historici bona & mala, vitia & virtutes miscent, cur. d. 15. NB.
Historici vani, leves interdum, qui veraces tamen videri & esse volunt. Fuchßschwäntzer/ sehen durch die Finger/ sehen zu mit eim Aug/ daß sie keinen an Kopff stossen. *b.* 322. 591
Historiæ mos hodiè est laudare vituperanda, & contrà. 259. *b.* 322
Historici ut numerent annos, eorum initium quale, quandò. 162. vide annus.
Historia prodigiosa & nullo ævo audita de pseudomartino Gallo. *b.* 762
Historici in annorum numeratione & calculatione dissonant. 2
Homo
Hôc animal astutius & pejus non, aliud ore, aliud animo. 851
Creatio & lapsus hujus. Ex: Sib. 52
In Deum est ingratus ut corvus Noæ d. 1.
Homines in Alexandria latrant ut canes. 157
In homine cor fenestratum quòd non est, desideratur. d. 16.
Miseria & vanitas hujus, alles eytel. Expl: NB. 390. d. 1. NB.
Homines sortis, vitæ, conditionis, complexionis, mortis rotæ, verba hieroglyphica, in figuris, explicationibus. *b.* 938
Homicidium, approbatur à Theologis. 739
Homicidij casualis, Cæsaricidij, laicidij, particidij, uxoricidij, infanticidij, voluntarij taxa. *b.* 223. 830
Homicidia Deus manifestat & punit. NB. *b.* 583 597

Homicidia aliavè & publicè & ære puniuntur, si quis confessus, duplici virga, quod non fit. b. 223
Honestatem veteres utilitati præponebant, exp: dolus, fraus hodiè. 389
Honorius 3. Papa, ambitiosus, avarus, artifex æruscationis, adulatione, dolo, vi. 696. 697
Honori⁹ 3. in Fridericum 2, omnes armat perpetuis indulgentijs. b. 515
Honorius 4. vult (ut alij) committere imperiũ cum Hispanis, se ut invicem irruant, vocat in Italiam Cæsarem, vult quartas à sacratis dari in militiam, contradicit ei Probus Episcopus Tubingensis graviter, culpans Papas. b. 267
Horæ canonicæ, apostolicæ non sunt, sed notæ Antichristi. 222
Horæ Mariæ preces refutantur â monacho, vide Canonicus. 324
Hormisda Pontifex Romanus peccata aliorum in se recipere non vult, nec se, differere coram tribunali Christi, satis eloquentè asserit. b. 239
Horrenda, vide prodigia, portenta, mira, stupenda. 163. b. 313. 319
Concubina capitur à diabolo. b. 708
Homines ut carbones nigrescunt vivi, alij exsies visceribus tabescentes, alij membris truncati, undè devotè sacra fiebant. b. 913
Infantes loquuntur. vide *infans*. 337
Juvenis amore puellæ raptus à Nigromantico per incantationes factas à diabolo disrumpitur. 543
Latro immanis. 964. 300, alius cædes & homicidia, commisit. b. 923
Mater salacissima ducissa duos enecat filios, ut nubere posset petenti amato. b. 582
Monachus Hen: 3. Gal: regem cultro venenato occidit, qui perfossus. b. 977
Mons aliò fertur cum fluvio, pleit sangvine, terræmotus, tonitrua horrenda. 324
Mors visa saltare, vide prodigia, mors.
Mulier strangulat puerum voratq́, quæ rotæ imposita. b. 12
Trucidantur uno cultro 88. jugulati viri martyres cum tot mulieribus alijsq́; b. 816
Vir dives diabolos ad convivium multos vocavit, invitatis emanentibus, qui comparent, ipse arce expulsus videt advolitantes ex aëre, morione, & infantulo in cunis relictis innocuis. b. 590
Vorat mulier prægnans maritum, quæ pòst tres parit infantulos. b. 916
Hostia, cœna, vide.
Asinus huic genua flectit. 622
Asini ori inditur. 885
Ante Papam gestatur in tutelam ipsius. 748
Quæstus ex hostijs, blasphemus, impius, superstitiosus. 689. b. 710
Cum Judæo & Hostia mira Historia. 832
Magia exercetur hostijs. b. 846
Hostibus minitantibus non cedendum. 111. 112
Consilia hostium Dei in nos annihilantur b. 428
b. 419. 889. 919. Ex: vide persecutor.
Humana omnia incerta. NB. d. 11.
Humilitas, in Archiepiscopo exempl. 556
Hunibaldus, vide Wasthaldus.
Hungeri Ingolstadiensis Epicurea fusilis oratio in Lutetum in vectiva ex Philosopho theologia & alios, in complices ejus papistas retorta à Gualtperto. b. 989
Hungerus negat providentiam Dei, & astruit sanctorum, errat de peccato originis, de aqua lustrali, purgatorio, alijsq́; b. 992
Hus, vide Ioh Huss.
Huic conductus salvus promissus, non præstitus. b. 107. 923
Hæreticus non est, teste Cæsare & Archiepiscopo. 748. an. b. 195
Imponitur rogo, cui in & sub fossa sepulta mula mortua, à Cardinale, ut major fœtor esset & opinio hæreseos cresceret. 764. b. 689
Conciones ei ab Subincone Archiepis. Pragensi interdicuntur (exustis ejus libris) at frustrà. b. 423
Crematus vaticinatur de Lutero nascituro. b. 863
Aggreditur Papam acerrimè, ejusq́; membra irruit. 748. 751, vide multa, defenditur literis, at damnatur, accusatur, crematur ut latro maleficus. 753. 809
Nobiles 54. conqueruntur & exprobrant Sigismundo crematione Ioh. Hus. 752
Sententia ejus de concilijs, quis vocet, posse sine Papa esse. 756
Hussitis Dux cæcus, egregius, quem contra 4. bella multo milite irrita sunt, cæsi omnes. 780. 978
Papa in Hussitas exercitum maximum duci curat, territi fugam Bohemiâ dedêre. b. 172
Hutteni consilium, Roma ut pessimè tractanda, cum avaris incolis, corrigenda ab imperatoribus germanis. b. 89
Consilium de omnibus tollendis monachis. b. 89. vide Ulricus Hutten.
Culpat Carracciolum oratorem Romanum, quòd multis maximô vendiderit esum carnium, conjugioq́; illicita. b. 90
Hyberni Archiepiscopi aliiq́; uxores habent. 344
Hydaspes Rex Medorum prædicit Romæ interitum. b. 636
Hydriæ Cananeæ cum vino ex aqua facto pro reliquijs ostenduntur à papistis in multis locis, mendaciter. b. 787
Hyems & æstas durissima. b. 632. vide prodigia.
Hieronymus de Levandiro vaticinatur circa. 1600 annum bella; mutationes, morbos. b. 319
Hieronymus pater. 118
Biblia vertit, de clero multa docet, Papâ & Sacerdote, eorum scandalis. 119. 120. 336
Ex 70. Interpretibus, undè multa discrepantia. 738
Hebræa Senior addidicit. 738
Monachus non fuit. 738
Ordo hujus, vide ordo.

Vixerit quandò. b. 840
Pontificum vitam describit, qualis sit. b. 180
Hieronymus Pragensis, damnatur injustè, ad Christum appellat, ut in 100. annis respondendum sibi. 749. b. 194. an? 863
Hieronymus Savanorola, erematur, exulat, vaticinatur de excidio Romæ, Italiæ, Ecclesiæ reformatione, concilij necessitate, contra Papam. 926
Vaticinatur de restitutione bibliorum, contra Missam docet, communionem unius speciei, indulgentias, clerum impium, Papam Antichristum, vanitatem anathematum, de Carolo redituro, de ejus regis justo Dei judicio illata morte. 926
Picus hunc acerrimè defendit. b. 40
Hyerosolima.
Devastatur, ut, quandò, vatic: 25. b. 109. 326
Ea qua occisus Christus horâ. 56. 577. Sib.
Signa hujus. 37. b. 659. 962
Judæi extructuri iterum cæsi, profligati miserè omnes, ut & alij b. 962
Ierusolima nova ab Adriano extructa, cujus portæ sus adpictus. b. 962
Prodigia devastandæ hujus in cœlo, & templo. 326. 327
Typus est Germaniæ interituræ, quæ caput Christianitatis. b. 327. 962
Templum devastatur. 56. b. 962
Templi hujus 10. miracula ex Talmud. 91
Templum Judæis creditur geminum in terris, tertium in cœlis. 91
Extructio hujus sub Iuliano impedita. 113
b. 962
Visio & vaticinium novæ Ierusolimæ. 809
Hymbertus Delphinus imperij beneficiarius Gallis connivente Imperatore vendit Delphinatum, ut fraudaret, quibus inimicus erat, hæredes, fit monachus & Cardinalis. b. 914
Hypocritæ in omnibus statibus. 854
Hypocritarum pictura apposita. 851
Pœnæ horum mors. 854

I.

Jacobus Brocardus duos edidit libros de Christi adventu, de Prophetijs, alijsq; mysterijs, deq; Levitico. b. 752
Iacobus Brunus Astronomus de Lutero, reformatione, cleri devastatione & cœnobiorum. 962
Iacobus Grezer Sacerdotem dicit esse scortatorem, si uxorem legitimam habet. b. 943
Iacobo Herbrando D. Argentinæ mirabiles picturæ antiquæ, in quibus papatus depictus, monstrantur. b. 909
Iacobus Herbrandus Pforzheimij in templo antiquum invenit & emit pulvinar, in quo lup⁹ de suggesto concionatur, vulpes astat in insidijs, anseres audiunt: fatuus custodit. b. 908
Iacobus Melstinski Polonus prætor levissimus se esse Christum dicit, 12. socios eligit, quib⁹ cum circum volitat, præstigiosa miracula &
Jacobita magus mirabile regi Christiano, imò letale quiddam efficit. b. 826
S. Jacobus, visitaturi hunc pater & filius accusantur furti, hic strangulatur in patibulo. 36
vixit dies lætus, locutus, 564. vide peregrinatio, sancti, reliquiæ, idola.
Jacobs Brüder cum baculis, petis, saccis ut benedicantur. b. 315
Jambelicus, quis & quid. 100
Autor cædis à Valente in multos editæ, perit hausto veneno. b. 474
Idololatria, vide reliquiæ, sancti, exuviæ, papistæ, Ethnici.
Idololatria, Christianorum causa Judæis & Turcis, quòd non convertantur. b. 663
Christiani in hac deteriores Ethnicis. b. 785
Idololatria in imaginibus extruendis & colendis causa maximorum malorum, 202. b. 234. 276. 663
Idololatria papistica picta figuris. 314. NB.
Speciatim in singulis ferè NB. b. 234. 560. 645. 785
Idololatria sanctis data, his quibus medeantur malis, morbis, ideò invocandi. b. 234. 645
Excusatio papistarum in hac re qualis. b. 234. 662. 784. 785
Idololatria serió per Sibyll: prohibetur. 53
Papistæ à gentibus hanc mutuati mutatis nominibus. 314. b. 234. 602. 785
Papa approbat. 803. b. 234
Idolum quoddam singulare, decipiens mundum ut Evam & Adam diabolus, per arborem & serpentem. NB. quòd & quandò. 50
Delphicum Apollinis. b. 602
Idolum Mariæ de Loreto, sæpè translatũ. b. 669
Refutatur, vide Maria,
Idolum Mariæ virginis. b. 906
Idolum, mendax, præstigiosum, Friderico Saxoni visum, quod ad accessum divitum hilare, pauperum triste, erat Mariæ, & Iesuli filioli, ô nequissimæ præstigiæ! b. 80. 302. alia exempla. 615
Idolum mirabile Perun Novogardens. b. 428
Idola fallacia, agilia, vertibilia, flentia, deprehensa, culpata. b. 615
Idola, picturas, simulacra olim risère inter gentes Christiani, hodiè colunt ipsi, autores horum fiunt monachi mendicantes. b. 276. 602
Peregrinationes ad idola prohibitæ. b. 615. 786
Præstigiæ infuso oleo in idolum lacrumari visum. b. 602. 963
Miracula Satan edit & pœnas exercet apud idola & per hæc, in suam existimationem augendam, superstitionem conservandam, & pœnas exercendas in hostes. b. 602
Jejunium carnium liberum, piè prohibitum. 190. 875. vide caro.
Jejunij si autor Petrus, causa risibilis. 875
In die carnisprivij editur capo, si licet & præsens, optimus. 875
Jeremias patriarcha Constantinopolitanus cum

inutile, inordinatum, intempestivum, non recipiendum. b. 945
Jerusolima non quidem Judæis damnatis, sed Christianis adempta per Turcas, ante finem mundi restituetur. b. 889. vide Hyerosolim.
Jesuitæ.
Adulteri, scortatores, Cynedi, Sodomitæ b. 1012 1014. exempla varia. 707
Æruscatores artificiosissimi. b. 1047. 1051
Ære, hæreditate; præsentiâ filiorum spoliant miseros parentes & amicos. b. 1008. 1009. &c. 1045. 1052
Ambitiosissimi, inflatissimi, Turgidissimi, nolunt tamen esse & videri tales. b. 1024
Angeli crediti esse, cur? b. 480. 1012. 1045
Antichristi mancipia & servi sunt, fugiantur ergò. b. 1013
Apocalypticæ sunt locustæ b. 180. 479. 1053
Apostolis se assimilant, at non docendo: sed dolo, vi, strangulo, gladio, evangelizando. b. 1050
Astuti, astutiores cæteris monachis papistis longè, miraculis suis mentiuntur in longinquas oras, nequis expiscari possit. b. 962. 1009
Avari, Hiant. vide æruscatores sunt. b. 1052
Autores turbarum in politia: Schismatum in Ecclesia: inter reges & populos fœdera sancita juramentis pactisq; rumpi volunt. vide Religionnis pax. b. 437. 804. 943. 1049
Exemplum (Canisij literæ) speciale. b. 804 1051
Bellatores. b. 1023
Bellum de legibus suis non subeunt, nisi infames fieri velint, at Parmensis, ob regni cupidinem occupandi, secuti. b. 1023
Biblia habentes explorant, incarcerant, iugulant. b. 1048
Calumniatores, convitiatores, ipsi incarnati diaboli, victi præsertim. b. 980
Cæsaricidæ regicidæ. b. 1060
Casti minimè, sed impudici canes, spurci sues: & fœdi hirci exempla, visus Augustæ in collegio lactare infantem, dolio Monachij scortum inclusum, quod decidit, pallia surrepta & pœnæ irrogatæ testes sunt. 1012. 1014 vide Hasenmüller.
Characteres vel notæ centum, quibus ad vinum depicti. b. 952
Confessarij nil accipiunt oblatæ pecuniæ à confessis, sed (modus plura excutiendi verecundis) ad portas ut stipem portari jubent, lege illud prohiberi. b. 1010
Clàm quidam surripiunt in confessionibus. b. 1010
Convertendi Arabes à Jesuitis modus & ratio adhibita satis laudabilis, ô si eadem tentarent Romæ. b. 755
Conversionis Indorum se causam esse gloriantur, at nil est. b. 1049
Conversione multorum gloriantur, at de defectione plurium tacent. b. 1006
Decretis Papæ huic ordo contrarius est. b. 480
Deus Jesuitis non est. b. 560
Diaboli Jesuitis comites sunt. b. 1011
Diabolo deteriores vel similes in nocendo. b. 1016. 1047
Diabolos ex hominibus exorcizant, at nequiter, malitiosè, diabolicè, mendaciter, infeliciter. b. 1011, 1012
In docendo tacent veritatem, p. 16. d. 12. 13
Doctores & scriptores quales sint. d. 13. 14. 15
Ecclesiasticas dignitates nolle se vovent, at nil minùs. b. 1024. d. 12. 13.
Echo in Jesuitas, sues, asinos, porcos, canes b. 1012
Se extollere super Ecclesiam Catholicam laborabunt. NB. d. 12.
Extolli ordinem suum volunt solum, cætera deijci omnia. b. 1024
Exorcizant vide suprà diaboli.
Fides hisce à monachis danda nulla. 319
Filios primogenitos divitum (aucupium hæreditatum: primogenituræ) clàm rapiunt. exempla. b. 1016
Flagitiosissimi, sceleratissimi, nebulones nequissimi bipedum, hostes piorum & bonorum. b. 438. 478. 1048. 1049. 1051
Fœdifragi, perjuri: perfidi fœdera rumpunt, & quæ protestantibus 4. Imperatores sancta habere receperunt decretis & sigillis, ea discindi volunt & instigant. b. 438
Fœcundi. vide suprà adulteri. b. 1009
Futura sciunt. b. 1011
Gallià ob scelera ejecti. b. 1020
Generales horum Hispani, his parere tenentur. b. 1017
Homicidæ, filium suum à rege Hispano occidere volunt ob Lutheranismum, cujus suspicio in eo. b. 1048
Idololatræ. b. 560
Ignatius miles autor horum. vide Ignatius.
Loyola, b. 480. infrà.
Ignavia inventrix hujus sectæ pestilentis. b. 323
Inquisitionis Hispanicæ autores, cur? b. 1048 1051. 1052. 1053
Integritas & virtª Theologica in scriptis eorum nulla. d. 15.
Jugi omnis & imperij impatientes, nulli nisi Papæ & Hispano se subijciunt, Episcopis non, hoc iniquè fit, tollatur per decretum Parisiorum. b. 1016. 1019
Juramentis alios & juventutem obstringunt arctissimis. b. 1015. 1046. 1052
Justos & innocentes accusant magiæ, torquent, excruciant, cremant. b. 1053
Iudicio non habito, & causâ indictâ damnant. b. 1040
Locustæ Ægyptiacæ, Apocalypticæ. b. 479. 480
Lupi non oves. 319. b. 943. 1045. 1050
Loyola eius status, res gestæ, studia. b. 480
Ignatius Loyola autor horum, qui effœtis meretricibus Romæ, Gallico morbo affectis Nosodochium extrui curat. b. 1010
Expellit versu virg: Speluncam Dido &c. ex b. 1012

Moriturus (febri ac esset correptus) tremet, absq; dubio desperans, sed mox incaluit calore patris stygij. b. 1011
Cadaver in sepulcro non inventum, b. 1011
Jesuitæ magi, malefici sunt. b. 1011
Origo ordinis 60. tantùm, jam innumerus numerus. b. 479. 480. 1045
Ortus horum ex cupiditate vindictæ, non pietate. b. 1045
Omniscii quasi, quibus imagunculæ certæ divinatrices, futurorum gnaræ. b. 1011
Papam dejicient, sede à se occupata, vat. b. 1009
Papæ fulcra sunt. 319. b. 479. 481. 1046. 1053
Papistæ itali Saniores conviciantur ut pultrones, bestias. b. 1009
Papistæ principes hos oderunt: attamen addicti Religioni eorum ferunt. b. 1015
Papæ vel Pontifices cur canonizarint: cùm hic ordo contra eorum tamè sit decreta antiqua, doctis his opus erat (asinis monachis) ad regni conservationem. b. 481
Pharisæis sunt longè deteriores. b. 952. 1053
Pharisæi sunt in cathedra, sedent docentes, at. b. 755. 952
Portugaliæ historia crudelis, contra reges. b. 1949
Prodigia & portenta ante horum adventum. b. 478
Proditores perditi sunt. b. 1054
Professio Jesuitica Germanis à Papis imposita crudelis, noxia, horrenda, impia. b. 1016. 1052
Profligatissimi, scelestissimi nebulones. b. 480 804. 1014. 1016. 1017. 1019. 1054. Ex: 1012. 1013.
Profligandi ubiq; locorum, causæ graves. b. 1013 1016. 1017. 1019
Profligati Galliâ ob scelestissima flagitia, b. 1020 ob regicidium. 1068
Profligandi Germaniâ, Galliâ, ob damna innumera data & danda. b. 481. 1012. 1014. 1045
Pueris vel juventuti noxij, an? b. 481. 1046
Pueros, pollicendo aureos montes, splendidas arces, decipiunt turpiter. b. 481. 1014 1016. 1020. 1046. 1054
Pueros ingeniosissimos, eosq; divitum & magnorum eligunt. b. 481. 1016. 1046. 1052
Pueros jurâmentis arctissimè obstringunt b. 1016. 1046
Pyramis Jesuitica Castellana NB. b. 1060
Regicidæ, b. 1016. 1020. 1025. 1068
Reginam trajecturi duo Iesuitæ sclopero sub carnifice enecantur. b. 1025
Regicidia scelesta probant. b. 1016
Regibus, magnatib⁹ ita obvinctos se esse docent (quomodò hoc?) ut qui se lædat, crimen læsæ majestatis commiserit. b. 1015
Regnum cœlorum se possidere tam, ac Christus possideat & occuper: ô audaces! b. 1012
Religionis pacificationis Turbatores. b. 437 481. 804. 1016. 1049. 1051
Religionem per Imperatorem tolli suadent. b. 943
Religionem cum Lutheranis ense strangulo &c.
Servatam diu pacificationem initam irritam & inefficacem reddi laborant. b. 437. 1051. 1016
Scholarum restauratores. b. 481. 1046
Scripta patrum mutilant nequiter, his addunt turpiter, depravatores nequissimi. vide scripta, patres. b. 963. d. 15
Scurris levissimis deteriores sæpius in scriptis suis Theologicis. d. 15.
Serpentis magni & draconis stygij fœtus & partus sunt. b. 480
Sicarij sunt clandestini, vel clancularij b. 1016
Sixtus 5. in ordinem hosce, vel in nihilum redigere voluit, b. 1023
Splendida in ære, ædificiis aliisq; solùm quærunt. b. 1011. 1014. 1053
Spurij & nothi his multi in India. b. 1050
Sodomiam vel cum mulabus coitionem minus faciunt, quàm conjugem esse legitimum Sacerdotem. b. 1011
Strenas & donaria accipiunt maxima pro fabulis & nugis, stercora pro aromatibus præbentes. b. 1010. 1013
Studia horum exercitia, artes, technæ, factiones, adulationes. 400. b. 481. 1014. vatic:
Sues & porci sunt nomine & re. 319
Suffragia horum pro diu jam damnatis. b. 1009
Superflui in omnibus, inopes in nil (nisi pietate vera) mendicitatem simulantes. b. 1052
Opulentissimi, b. 1014. 1054
Superfluitatem acquirendi modus astutus ibid. b. 1014
Superfluitas & sedes mollis sibi ut esset, oderunt cæteros ociosos monachos, diris devovent expelli suadent, calumniantes omni modo miseros, b. 1014
Thais Babylonica nova sunt. b. 480
Testamentis potentium involant miris modis, hæredibus obliteratis, expunctis, ô facinorosa furta & rapinas, Ex: b. 1018
Turcicæ expeditioni nullum ex Luteranis præesse, præeminere, singulari magno officio fungi suadent, at pecunia horum est in magno precio & existimatione. b. 1014
Turbulentissimi. b. 804. 943. 1013. 1051
Tyranni crudelissimi, truculentissimi. b. 943 1016. 1048. 1051
Vita, fides, cultus, actiones, studia depicta ad vivum sorbonico decreto, vide Tollantur è medio suadetur. b. 1017
Versipelles, crocodyli, Hyænæ. 319
Vindictæ cupiditas originis hujus sectæ causa est. b. 480. 1045
Vipetis deteriores. p. 6.
Vitiosissimi, pessimi, specialia. NB. b. 1020. 1054
Vitia horum quanta & qualia. 4. 400. b. 480 481. &c. 1012. 1019. 1045
Vota horum castitatis, paupertatis sunt vana ficta, mendacia, impia, sine effectu. b. 1009 1012. 1013

Jesuita, vox, etymologia.

Iesuvvita, Esauvvita, Jesuwit/ i weit von Jesu/ Jesuwider/Esaw. b. 480. 481. 900. 1016.

Iesus Christus Salvator.
Nomini huic genua flectenda, capita detegenda, at prohibetur hoc seculo impio, reculantes incarcerantur. b. 1014
Pœna contemptorum hujus, diabolus alicui in concione alapam infligit. b. 1024
Iesus doldus liber blasphemus Judæorum in Christum. b. 418
Ignatius.
In corde hujus vitæ imago crucis Christi, quæ crevit, hoc cor bestijs voratum reperitur integrum, illæsumq; ipsis putrefactis. 968
Leonibus voratur. 165
Igni traduntur à Papistis multi pij innocentes. Exem. b. 614
Ignis mirabilis ad comburendum hostium naves. 190. 195. vide speculum.
Igni homines desuper accensi. 330
Igneæ faces in cœlo discurrentes visæ, stellæq;. 242
Ignis Rhenô egressus villas conflagravit. 306
Igneus Trigonus. vide Trigonus, sidus, astra. quid mutationis in mundo tulerit ab initio usq; huc. b. 950
Illiterati doctissimè de sacris disseruerunt, Ex:
Brûder Claus von Underwalden. 898. vide Nicolaus &c. b. 304
Docti fieri possunt à Deo in somnis. 529
Imago, Imagines. vide idola, statuæ, Ethnici, Gentiles, Papistæ.
Imaginum cultus qualis sit. b. 143
Cultus harum defenditur crudeli facto. 203
Cultus harum mandatur à Papa. 867. b. 710. 132
Papistæ in cultibus dissentiunt. b. 80
Cultus in Ecclesia vera vituperantur. 98
Colendæ non, nec quos designant. 110. 111 113. 121. NB. 123. 142. 171. 204
Cultibus imaginum magna simplicioribus facta & injecta cum impietate superstitio. b. 132 143
Cult⁹ imaginum reprehensi in Græca Ecclesia. 215 607. 637. 865. 910. b. 81. 132. 143. 329
Fallaces sunt, lacrimatæ, locutæ. b. 963
Idololatriæ olim non serviebatur hisce. 122. 141 171. 544. 899. 910. b. 132. 146. 710
Imago vel figura de imperii Romani & Antichristi interitu acutissima. 814
Imagines libri sunt plebis. b. 132. 143
Leo Imperator amolit⁹ imaginum idola in India ridetur à Papa, excommunicatus, qui excommunicatur ipse 196
Imperator Alexander & Julius Cæsar usi imaginibus aureis & Sphingis collo appensis superstitiosè, 91
Primitiuæ Ecclesiæ usus nullus, hodié plurimus isq; idololatricus. 122. 141. b. 146
Usus earum non perpetuus nec pius. b. 131. 146
Usus Papistis ubiq; communis. NB. d. 8
Usus verus. 141. 171. b. 132. d. 8
Usus noxius & letalis, damnabilis, magicus cereis. b. 290
Vulgo hisce impositum mirabiliter. b. 963
Theodosio has evertente, inventæ, per magicas incantationes ossa & reliquæ sanctorum, diabolorum, damnatorum scilicet. b. 963
Imber, maximus. 265. vide tempestas, pluvia.
Immisericordia, imprudentia. 330. b. 616
Imperator, Imperatores, quales sint. 782. 792 819. quidq; sint. b. 204. NB
Adorat Papam, impiè. b. 16
Anathematizant hi Papam cum Episcopis. 290
Augusti olim erant, non hodiè, sed minutores imperij. Ex: 782. 969. b. 947. 949
Bellicosissimi, animosissimi, fortissimi quidam. 598. 793. 817. b. 92. 93. 250. 252. 257 474
Concilia olim quotannis celebrarunt, ubi data fidei sponsio. vide Concilia. b. 240
Creatio imperialis vel imperatorij omnibus circumstantijs, Ceremonijs, pompaq;. 548 626. b. 116. 118
Creari vel coronari quidam conditionaliter. Pabst will auch darumb zuvor geschmieret seyn. 369. 387. 695. 815
Coronati olim à principibus electoribus, non jussu Papæ, nec consilio hujus. 966. b. 866 969
Coronatur iam â Papis. 309. 370
Quibus verbis coronentur â Papis. 1002
Agnoscendi pro Imperatoribus soli illi, quos creat & elegit Papa. decretum 3. Innoc. 426 530. 995. 960. b. 166
Decretum hoc tollendum ut impium & iniquũ b. 166. 631. 974. 979. lex non fit. 965. 969
Coronatio & electio Papæ olim per Imperator. jam contrarium, idq; dolo, vi, ære. 380. 515 550. 603. 617. 642. 723. 729 816. 967. 995. 996. b. 91. 119. Lex. b. 166. 263. 474. 815. 999. 1000
Coronati in Canonicum Petri recipiuntur. b. 119
Imperatores à solo Deo & proceribus, non Papa, pest Deum secundus in terris. b. 265. 967
Ecclesiæ & imperij negotia curent simul paternè & fideliter. b. 333. 336. 914. d. 7. 12
Ecclesiæ fautores patroni, nutritij sunt, fuerunt, sint Ex: b. 332. 333. 356. 357. d. 7.
Ecclesiæ salus hisce curæ sit. b. 24. 203. 204 333. d. 7. 12
Ecclesiam quidam ditarunt, non ut clerus hisce heluetur, nec ocietur. b. 24. 258. 333 999. 1000
Ecclesiam labantem, inclinantem, deformatam pessimè corrigant, at in se capite incipiant, Exemp: NB. 644. 818. b. 231. 239. 356 d. 7. 12.
Ecclesiâ correctâ, incolume & saluum erit imperium ipsorum. 721. b. 204. 205. 231. 239 240. & contrà. 914. d. 11. 12.
Ecclesiastici quicunq; hos pro suis Dominis agnoscant, colant, census & tributa debita tribuant. b. 252. Exempla. 260. 314. 913

Electio horum à solo Deo, principibus q;, non Papa. 371. 924. 979. b. 132. 253. 263. 474 475. 814. 866
Fœdifragi, periuri in hos Papæ. 915. b. 91. 93 115. 252. 253. 648. vide infrà Papa.
Fortissimi quidam. vide suprà bellicosissimi.
Gladius uterq; horum fuit, at abreptus. b. 626 845
Extorqueatur à Papâ iterum. 729. 817. 819 967. 978. 980
Gladium utrumq; dum habuerunt: status in Ecclesia fuit optimus, jam hoc amisso per diabolum & suum Papam, pessimus. 751. 781 815. b. 253
Materiali gladio spiritualis abusum tollant. 603
Investitura horum & virtus ubi defecit, cessavit pietas cum fide in Papis. 927. b. 92. vide virtus, Roma, Romanus, Papa.
Investitura Papæ, Episcoporum est penes Imperatores, reges, potentes, non penes ipsos contrà. 302. 336. 339. 604. 616. 624. 723. 979 b. 166. 475. 580. 622. 631. 966. 967
Jus hoc surripitur nequiter per Papas, & datur simul iterum sponte vide Papa. 333. 546. 723. b. 253. 257. 475. 760. 866
Investientes Prælatos principes Urbanus execratur. 393
Imperatores nostri hodierni minimè sunt, sed Papa, hic nucleos, illi legumina, hi pennas ille avem habet, Ex: egregia & varia. b. 314 474. 576
Italia his infausta olim. 275
Jugum & cleri & Papæ excutient, debita qui accipient merita, vatic: 722. 747. 781
Juramentum Imperatorum non est fidelitatis, sed fidei defensionis, ob Ecclesiæ & imperij unionem. b. 474. 650. vide Juramentum, Papa.
Juramentum horum Papis præstandum, quid, quale, verborum forma. b. 91. 116. 119 388. 604. 626. 760. 967. 971. 1002
Juramentum hoc est coactum, non voluntarium iussumq;: quandò & per quem cœptum. b. 91. 94. 116. 474. 967
Juramenta quæ seruanda essent, Papæ faciunt nihili, absoluunt ab his jurantes. b. 913
Jurat Papæ Carol. 4. fidelitatem, discessum ex Italiâ, Româ. 980. b. 626
Jus diadematis emitur maximo precio, consuetudo facta est. 530. 642. 815
Justi sint, inauditâ causâ nullum condemnent. 557
Legatus quispiam coram Papa aliquot nostri seculi optimos Imperatores blasphemat proscindit, conviciatur, calumniatur, injuriatur. b. 957
Libertatem imperij cautè agant & astruant, astutiam Paparum in subditos observent: monent proceres imperij, ob mala, quæ excitare
Literis se præponunt Papis, quod pessimè habet viros. 390
Malum clerum corrigant. 526. 809
Mancipia facti cum imperio. 695. 780. 815 b. 314. 466
Quibus rationibus, cur, & quandò factum. 823 876. 971. 980. 996. b. 212. 314. 576. 946 1000
Monachus fit Imperator quidam. 687. Vide Rex. b. 467
Obediat eis omnis anima, quæcunq; sit. b. 265
Otia Imperatorum olim in studijs. 511
Papæ anathematizando, fulminando territant Imperatores cedere de jure suo. 696. 823 980. 996. b. 259. 467
Nil curant fulminationes. b. 913. 967
Papas hi solum olim coronabant, eligebant, confirmabant, ordo hic mutatus, quandò, per quem. b. 120. 240. 246. 257. 259. 263 435
Papæ Imperatores correcturos Ecclesiæ statum impediunt. 904. b. 12. 115. 331. 333. d. 7 vide Ecclesia, Papa, reformatio, Religio.
Papas exorbitantes seriò corrigant & revocent. 630. 640. 723. 747. 793. 812. 817. 904. 929. 980. b. 203. 277
Papæ in imperatores ingratissimi cuculi. b. 91 93. 257. 258. 967. vide concordia paparum.
Papæ in hos periuri, perfidi, nequam. 915 b. 249. 250. 815. 967
Superbiam paparum retundant, jura tutentur, virtutemq;. 371. 604. 660. 695. 782. 792 812. 979. p. 7. 11
Imposuerunt hisce Papæ: nec erubuerunt, discordando, vim inferendo. 93. 115. 291 648. 904. 915. vide paparum discordia & concordia. b. 253. 263. 310. 471. 967
Pacificos turbarunt, bellis petierunt. 904. 119 b. 91. 250. 251. 310. &c. 471
Excommunicarunt hosce Papæ iniquè. 881 962. b. 93. 115. 251. 252. 426. 461. 642 967. 980
Primus quis excommunicans. 642. 980
Paparum & Episcoporum Romæq; sunt domini. 388. 603. 610. 620. 723. 729. 747. 793 978. b. 253. 265
Papis pedes osculati, subjecti ipsis. 285. 310 370. 396. b. 321. 968
Imperatores pontifices summi olim ipsi dicti & erant Romæ. b. 988
Gratianus hoc prohibuit. vide Gratianus.
Pauperes facti Imperatores per nugas paparum. 402. 695. 747. 793. 870. b. 211. 576
Potestas Imperatorum non à Papa sed solo Deo. Papæ his inferiores. 603. 608. 620. 721. 793. 978. b. 253
Protestantibus non inferant lacessiti per Papas bella. b. 80. 213
In rebelles Papas & principes observent. 374 b. 204
Rapta à Papis ab imperio dolo, vi, armis repo-

Roma ſuſpecta his, vide Roma, bleiben nit lang da. b. 630
Romæ domini ſunt, ſed non Pontifices. vide ſuprà. b. 165. 166. 253. 265
Severi ſunt in Papas Cardinaleſq;. 816. b. 257 265. 306. vide Otto. 1. 2. & 3. & Fridericus ſecundus.
Tituli horum, Papis ſuperiores hiſce, præponendi. 367. 371. 603. b. 81. 632
Tituli Paparum ab Imperatoribus non, contra. 396. b. 258, 265
Vaſalli hi ſint Papis? an contra? b. 314. 626
Vaticinium de quodam ſingulari ejus potentia, gloria, ſub quo clerus ceſſabit eſſe glorioſus. 271

Imperium.
Aquila imperij fata denotat. vide. b. 441. vide aquila. 477. NB. pugnam.
Imperium non augebant omnes Imperatores: ſed miſerabiliter, turpiter minuebant, amiſſa arce pro ſtabulo, vel *hocce pro illa* accepto. 642. 780. 781. 782. 967. 969. 974. Ex: notabile. 793. 823. 852. 967. 969. 974. 980. b. 94. 166. 172. 314. 449
In imperij conventibus frigidè contra Turcam res agitur: ludicris interim rebus ſuſceptis & tractatis, b. 472
In conventib⁹ imperij inſani ſacrifici plerumq; præſunt ut & ſtolidi, imperiti viri, ideò omnia peſſum vel ſurſum deorſum. b. 274
Crevit olim virtute, fortitudine, pietate, quibus jam decrevit: *illud iterum fiat hodiè.* b. 231 255. 258. p. 7
Ablata ab Imperio per Eccleſiaſticos reddantur ſub anathemate æterno. p. 7.
Defectio hujus incorrigibilis, cur, quomodo, quandò. 786. 922. b. 168. 172. 184. 231 460. 512. 949. d. 12
Ex defectione hujus Papatus crevit. b. 811. 946 d. 11. 12.
Diviſum quia in partes & ſchismata perit, quia diſcordia in hoc diſcinditur. 974. b. 166 NB. 168. 172. 255
Diviſum in tres partes. 347. b. 314. 769
Dynaſtæ imperij 7. ex diverſis nationibus, juxta apocalypſin, 6. ceciderunt, 7. expectatur. b. 596
Everſio imperij vel imperiorum ex injuſta adminiſtratione Tyrannide, impietate in Deum. 629. b. 168. 231. 255. 441. 443 946. d. 11. & avaritia. d. 12.
Feuda imperio omnes regiones, ferè, jam nulla. b. 314
Feudum factum Papis, per quem, quando, quomodo. b. 91. 165. 166. 314
Finis imperij quandò futurus. b. 444. d. 11. 12
Floruit olim. NB. b. 314. 443
Florere viris pijs, doctis, virtute, fortitudine curet Imperator ſeriò, ſic ei immortalis laus. b. 204
Modus quo florere poſſit. b. 275. d. 11. 12
Gallis tentat *Papa* tradere & mancipare ob commodum ſuum. 870
A Conſtantinopolitano. b. 166, 312
Inſignia imperij quæ olim, & quæ nunc ſint. b. 477. vide inſignia.
Honor, dignitas, majeſtas imperij à Papa & Eccleſia non pendet. 611
Sed à ſolo Deo. 620. 631. 747. 815. b. 252 265. 580
Quæſtio utrùm. 980. 996. b. 8. 265. 580
Imperialis dignitatis & Eccleſiæ pacis eadem, alteram quod tollit & lædit, & alteram tollit, nulla ſine alia, b. 580
Imperiali Majeſtate in terris non eſt major ulla. 782. 979. b. 265. 581
Ergò ſuper hac qui ſe extollit, ex diabolo eſt, aut ex ſeipſo mendace. 510. 603. 610. 619 819. 823. b. 257. 265
Imperio ex Italia olim Donnæ aurì multæ, hodiè nullæ. NB. var. Typ: b. 314
Incrementum & decrementum hujus per quos. b. 443
Libertas imperij vili vendita. 967. 974. 969
Labente in imperij domo una ex 4. columnis angularibus, ſtabit Chriſtianitas peſſimè, vaticinium, 787.
Nomen Imperij Romani penitus delebitur, vaticin d. 11.
Nobilitas Imperij ut evigilet ex ſomno ignaviæ ignorantiæ, ſopita per Antichriſtium, ad Luteranam amplectendam doctrinam, hortatio ſeria. b. 188. 189
Onera vel gravamina imperij, aliaq;. mala tolli laborent, nobilitas vel proceres Germaniæ, moneant Imperatorem contra avaritiam Paparum inſatiabilem, & curtiſanorum malitiam deteſtandam. b. 204. 205. 223. 231. 232
Onera ſunt Imperio vel Germaniæ annatæ Papiſticæ: ideò tollendæ. b. 199. 210. 219
Onera ſeu gravamina 100. ab 6. Adrian: Papa tolli mandantur: qui pro ſchiſmaticis habiti &c. b. 200. 203. 690
Onerat & gravat Papa Imperium. b. 102. 173 NB. 159. 200. 201. 202
Onera à curia Romana Imperio Germaniæ illata negant legati Papæ. b. 200. 201
Onerum Imperij medela, aviſamenta ad Cæſ: Majeſtatem. quot, in quos. b. 203. 204. &c. 231. Germania, gravamina.
Ab Oriente ad Occidentem *imperium* transfertur. 204. b. 165. 166
Quomodò, per quos, quandò. b. 257. 949
Hinc ad Germanos. 370. b. 166. 257 258
At non ſine ſanguine multorũ, es hat viel Köpff koſtet. b. 596
Papæ tranferre quò velint, licere ſtatuunt, opinantur. b. 172. 257. vide Zacharias.
Potentiâ imperium, viribuſq; defecit maximè, cur, per Turcam debilitatum. 598. 642, 648 852. b. 165. NB. 162. 172. 231. 255. 512. 576. 769. 947. vide *Papa*.
Regalia Imperij ſoli concedunt Imperatores. vide Imperator, Regalia, Papa. 389. b. 257

Jus hoc mutatum. 314.580.d.10
Regalia, census, vectigalia non Papæ, ut sit, sed imperio dentur, ad nervos belli, coercere rebelles. b. 204
Rerum publicarum vel imperij mutationes singulares. b.948
Causæ harum. d. 9. 10. 11. 12.
Ruina hujus, signa, tempus ex vaticiniis, nominibus, astrologia. b. 949.950.d. 11. 12
Signa ruinæ hujus, & imperiorum aliâs. 103 686.b.917.949.950.d.9.10.11.12
Vaticinia mutationis imperij post 1600, annum. b.443. d. 11. 12.
Urbes imperij 16. simul vili venditæ per Imperatorem. 964
Cum urbibus aliquot & tota regna. b. 172
Turcæ imperij Teutonici proceres resistant, ne quod Constantinopolitanis accidit, experiantur. b.472
Teytonici à Græcis acceperunt devolutũ, Constantinopolitani & Papa approbant sub Hen. 4. ad orientem iterum devovli. b. 256
Imperatrix, vel imperatrices.
Conjux pij Ludovici incestum perpetrans occidi curat monitorem suum. 645
Alia suspecta incestus. 307
Ottonis conjux suspecta & deprehensa candente igneo ferro portato. 296.557.970
Vide adulterium, Regina, incestus, castitas, scortatio. b. 943
Impotentiæ Masculæ Exempla, restitutæ per statuam veneris magicis sacrificij artibus. NB. 861. b. 594
Modus restituendi per annulum conjugalem mejendo. 278
Impotentiæ jocosa restitutio per rasuram capitis. b. 420
Imprecationes impiorum in ipsos, se efficaces redundant, Expl: Papa musca in guttur involante suffocato. 372
Efficaces sunt. 134
Impudicitia abominabilis Turcis, at non servatur hisce inviolata. b. 905
Inaudita. b.395.900
Incantatio, Incantamentum, Exorcismus, aër hac turbatur, aqua detrahitur. 906
Incantandi modi, speciales. Vide speculum b. 473
Incantationibus se dant sacrificij. 907. vide Sacerdos, clerus, monachus, Magi sunt. b.54.
Incantare Sueuis lamias Rex Daniæ vocat, in utroq; exercitu peccatur, vide. b. 596
Incantationes, sortilegia puniantur, lex. b. 239
Turcicæ incantationes in fugitivos. b. 54. vide Turcæ,
Incendia magna. vide prodigia. b. 515. Tomo primo. 24. NB. Neronis incendium Romæ.
Incendiarios, veneficos, toxicatores fluviorum, fontiumq; emittit Italiâ in Germaniam Papa. b.515
Incestus Exemplum. 261. 645
Incubi, virgines oppressere multas. 546. 558
Index ex vel repurgatorius Papisticus liber Albani Ducis & Hispani Regis, in quo mutilatio, corruptio patrum, sententiarum, contra Papatum quæ erant. b. 563.963
Indi in novo orbe convertuntur difficulter, Papam stultum & injustum esse dicunt, oblatam Religionem respuunt, quiquid eis dicatur. b. 440
Indi conversi, quomodo, per quem initiô. 126
Indi & Persæ luxuriosissimi, adorati olim Typus Paparum. b. 440
Indicatura, vide confessio auricularis.
Hâc sacrifici arcana scisciantur, absentiam maritorum per mulieres confitentes, 692 942
Hac se solati pij in papatu (missis nugis) clàm: ad Christum fide ablegati. 940
Indictio Romana quid. vide Romana indictio.
Indulgentiæ, quandò cœptæ, per quem introductæ. 380. 560. 581. NB. artes miræ & dolis plenæ. 719. 961. b. 205. mira. 206
Annihilantur. 527.541.687.858.880.960 999. vide traditio. b.27.142.456.463.612 663
Indulgentiæ Jubilæi. 639.719, 960. 961. varia hic. b. 180. 181. 456. 463
Annihilantur ab ipsis Pontificijs, Papisq;. b. 105. 181. 456. 584. 662. 899
A Lutero. b. 174. 456
Antonius autor harum. b. 206
Artes miræ & multæ æruscandi per has inter Romanistas Harpyjas. b. 612
Pro articulis 12. Symboli habendas esse Iohan. Nasi scribit. b.855
Avaritia Originis harum causa. b.206. 463. 611
Contumeliosæ in Christum: ut qui invidus & impotens fuisset. b. 463
Creberrimæ, inde clavis Ecclesiæ vilescit, annihilatur. 892. b. 662. 663
Olim non sic, sed rariores. 181. 458
Defenduntur, qui, quales quàm defendant. 553 948. b. 8. 181. 629. 663
Defenduntur credendæ pro articulis fidei licet non ex patribus, ab Ecclesia: ex scripturæ: testibus ipsis de hoc Papistis. b. 8. 456.662
Defenduntur ideò: quia Papa, sic volo. 884 b. 662
Divitibus utiliores quàm pauperibus. 960 b. 205. 427. 560. NB.
Fertilissimæ Papæ. b. 427. 464. 503. 504. 616. 652. 819. 820
Formæ variæ indulgentiarum. b.205.662
Fraudes piæ sunt & dicuntur. 401. b. 205
Fraudulenter à Germanis per Papæ legatos sui lucri causa extorquentur. b. 174. 205
Gerræ & fabulæ, ac si Christus probaret & ordinasset, b. 456. 662
Gratis dantur. b. 429. 899
Integræ. b. 422
Latrocinandi, prædandi, æruscandi licentiæ & occasiones sunt. 961. b. 174. 181. 205 206. 231. 584. 612. vide annatæ.

Luthero crebriores iniquioresq; emptæ indulgentiæ causam papatui contrascribere dederunt. b. 163. 174. 456
Luterus sub Leone 10. indulgentias septem annorum nisi refutasset: magnum Germaniæ damnum fuisset illatum. b. 174. 457
Indulgentiæ pro mortuis & vivis. b. 106. 205 629. 663. 664
Vanæ hæ sunt inefficacesq;. vide suprà annihilatæ. b. 106. 174. 181. 205. 463. 612. 663
Indulgentiæ minoritarum à Papis variæ. 894
Indulgentiæ novæ sunt nil nisi nundinationes. b. 106. 174. 206. 231. 232. 463. 663
Nocentissimæ, perniciosissimæ Ecclesiæ sunt. b. 181. 206. 504. 611. 612
Nationibus omnibusq; hominibus. b. 504
Occasionem dant omni sceleri. b. 262
Nocentissimæ sunt Germaniæ, eneruatur per has & pietas. b. 205. 206. 232
Ecclesijs alijs. b. 612
Pecunia ex papisticis indulgentiis corrasa non in Dei gloriam, egenorum subsidium, Ecclesiæq; commodum, sed in secularia per Papas convertitur. b. 181. 205. 206. 231. 583
Purgatorij cura has causata est, ex hac orta. b. 662
Veræ indulgentiæ, quæ & quales. b. 27. 174 181. 463
Vsus harum pecuniæ collatæ quàm vanus nullusq;. b. 174. 181. 463. 504
Vulgares, communes pro levibus, ludicris rebus, actu venereo, lusu pilæ. 874. 880 b. 147. 262. 463. 504. 612

Indulgentiarij.
Æs & numos extorquent & quærunt ad interitũ, non salutem. b. 106. 174. 181. 182. 205. 427. 504. 612. 819. 820
Fraudulentissimi, mercatores pessimi. b. 89. 90 106. 174. 181, 205. 504. 612. 820
Pelluntur. b. 18
Hos pellentibus bellum infertur. ibid. 663
Conciones horum quales, mirabiles & iocis plenæ. N. b. 205. 663
Si nil attuleris, indispensatus, non absolutus manebis. b. 206. 427. mira & risu digna.
Concionum initium, medium, & finis, impone, impone. b. 423. 663
Indulgentiarij devovent animas suas pro aliis, in fidei certitudinem, ô fabulæ. NB. b. 663
Papa jurat, abusum harum se ignorare, attamen tolerat. b. 655
Quæstor indulgentiarij irruitur, meretricib⁹ currui jungitur, ad colla suspensis Papæ bullis. b. 663
Stationarij fraudulenter cum simplicibus agunt, pollicendo valetudinem per hunc illumvè. b. 206
Taxantes hasce (Pfinningius) insidiosè capiuntur, carceri dantur. b. 141
Infans, biceps genibus. 330. 334
Infans flet, ejulat in utero. b. 647
Loquitur semestris, vide portenta, prodigia, causata. b. 647. 666
Infans (ut Moyses ferè) in aqua mirabiliter conservatur. 282. vide prodigia.
Infantes simul editi plurimi, Ex: multa. b. 418
Infelix seculum in annis centenarij decimi. b. 659
Infelix & felix seculum. vide seculum.
Portentum hujus, monstrum ingens. 251
Ingelshemij quis exstaticus per triduum rediens ad se narrat horrendas visiones damnatorum magnatum, nobili non acturo pœnitentiam, carbonibus inferni insidendum esse dicens. b. 926
Ingratitudinis Exempla, Papæ. 818. vide Papæ.
In præceptores, Nero. 18
In studia literarum Papæ. 884. 893
In aulis in benemeritos. p. 15. Exempla.
Inimicus est, qui non damna propulsat. b. 231
Injuriari, & injuriare ut Ecclesiasticis judicibus Puniantur, pessimè dum, tollendũ. b. 222. 231
Innocentia.
Exempla. b. 977
Illustratur tandem ipso die. b. 943. 977
Patefit demonstrata ferro igneo portato. b. 633 943
Innocentius conjugium interdicit Sacerdotibus, Nobiles hoc iniquum in Alsatia dicunt esse: ideo 100. simul cremantur. 870
Innocentius 3. papam Christi membrum esse pro fidei articulo haberi vult. b. 4
Innocentius Papa visus damnatus. 888
Innocentius 6. culpat Papas prius quàm factus ipse Papa, pòst fovet hæreticos, contrarios trucidat. 868
Innocentio 7. claves Romæ urbis dantur, idq; contra & præter jus, inde facta papalis, prius imperialis existens. b. 176
Inquisitio, approbata non antiquis, nec literula unica in jure Canonico. d. 4.
Hæretica facta candente igneo ferro. 933
Hispanica, vide Hispanica.
Damnat Luteranos. b. 616. 932
Antichristi signum est. b. 616. 932
Deterior inquisitione Judæorum. b. 616. 932. d. 4
Diuturnorum Belgicorum motuum causa est. b. 616. 932. d. 4.
Cædium piorum multorum. b. 616. 804. d. 4
Cædiũ quingenta millia spacio decennali in Gallia & Hispania. b. 804
Crudelissima est. b. 690. 804. 846. 932. d. 4
Crudelior hâc Tyrannis non est, nec Neronis. b. 690. d. 4.
Cepit in Belgio, ubi monetæ cusæ: Flamma ferroq;. b. 846
Forma & modus hujus cum processu, quando divulgata, per quos, in quos. b. 617. 619. 667
In Belgico in quos. b. 846. 847. 917
In libros vendendos instituta. b. 619
Si deprehensi, cum his politicè & Theologicè ut processum. b. 618
Magistratus huic se auxiliatricem exhibeat, nolit velit. b. 618
Motuum & tumultuum causa, valde noxia &

Nec coacti omnes à Carolo. b. 621
Inquisitores.
Autor practicus Reginaldus, b. 616
Executor carnifex. b. 689. Polus Cardinalis,
Inquisitor hujus trucidatur, ut canis rabidus. 933
Desperant. b. 667
Docti sint probi (scilicet) mandat Carolus. b. 667
Quæstionibus quot & quibus utantur inquisitores. b. 619
Insignia quæ Achilli & alijs principibus sint. d. 16
Antiqui in insignijs clypeos &c. suprà collum ciconiæ &c. infrà ungulam Hippopotami, subiecerunt, ut ad virtutes allicerent, à vitijs absterrerent. d. 1.
Insignia imperij, Persarum, Germanorum, Hebræorum aliorumq; principum olim qualia, cur, ad quid. b. 249. d. 1. NB.
Insignia quæ præferantur Imperatoribus. b. 249
Insula Peru nunquam erant mures, aduentantibus Hispanis rapacibus avarisq; hominibus refertæ erant. b. 441
Insulæ fortunatæ. 911
Novæ. 911
Interim cusurus desperans perijt. b. 517
Interim cusum post Luteri obitum. b. 882
Letale autoribus, promotoribus. b. 817. vide Hofmaister.
Interim, interitus, vel mentiri est. d. 16.
Interim papisticum ad Germanorum interitum. b. 517. 957
Portenta Interim, cruces in cœlo, virga cum aquila. b. 517. 832
Interpretes missi 72. ab Eleazaro, tantùm semper dicuntur 70. cur. 923
Interpretes 72. falsum sensum sæpè dederunt: addiderunt: omiserunt multa in sacris. b. 456
Non seorsim sed una in cella interpretati. b. 456
Interpretum 70. depravatio, adulteratio facta ut excusetur à judæis. 614
Inueterata privilegia forti tenenda manu, Ex: b. 212
Invocatio sanctorum. vide sancti.
Inundationes. 163. 202
Tibris, Maris, Rheni. 287. 614. alia ex: b. 324
Romæ alibivè valde. b. 304. 659. 1057. Horrendissimæ.
Irritissimi Dei signa certa, & olim & hodiè, exempla b. 324
Ioachimus Abbas, 445
Quandò. b. 843
Accersitus Foxo Anglo regi in expeditione Ieruſolimitana. b. 843
De dilatione Ecclesiæ noxia exuetur veste splendida, corruet super arenam locata. b. 107. 852. 853. d. 12
Gratias Deo agit, quòd illis corruptissimis seculis nasci se non siverit. b. 107
Vaticinatur contra Papatum, corruptosq; Ecclesiasticos culpat. b. 842. 940. 941. d. 12
De pastore Angelico, ubi, quis, quandò, quid, vaticinium, in quo impletum putetur. 668
De ruina notabili sub Friderico 3. b. 972
In Rota Ioachimi FA & T. quid designent. NB. p. 12. d. 9. NB. portenta.
Rota ejus mirabilis. b. 938. 940. d. 9
Rota & explicatio hujus. 454
Hac Papam cum merda sua culpat, prodit. 444 b. 940
Ioachimus Brandenburgicus elector facundissimus, optimus latinus, in comitiis Augustanis excipit cum stupore legatum pontificis, quod nullus potuit (proh pudor) inter spirituales. b. 337
Ioachimus à Neuhaus hostis Luteranorum acerrimus perit, de ponte in Danubium cum cisio & equis delapsus. b. 930
Iodocus Ludovicus Decius historicos multos mendacii arguit. b. 591
Ioannis Anshelmi Nostrodani vaticinia de Turcis, Christianis, eorum miseria, victoriis, interitu. b. 895
Iocandum cum principibus non, expl. triste. 359
Ioco leni tangere Papam est gravius quàm Christum blasphemare. b. 146
Iohannis Baptistæ reliquiæ. b. 795
Hujus vestis, calcei ubi. b. 235
Iohan. Bocatius in seculo indoctissimo doctissimus, scribit doctè, Italicè, latinè, refertur inter Luteranos. b. 684. 694
Libri hujus duo, NB. de quo. b. 466
Non sine fructu in Italia, ridet falsò fabulas Papisticas, ibidem.
Ioh. Capistranus monachus vaticinatur de Papa ejusq; interitu egregia. 824
Iohan. Funccius optimus chronologus Noribergensis, hujus vita, docuit contra Papatum. b. 596
Chronologia hujus incertior, cur. 1.
Iohan. Fridericus elector Saxo, capitur, captivitatis prædictio per Luterum. b. 79
Philippum, in somnis prævisa. b. 304
Captus est proditoriè. b. 516. d. 16
A quo fieri debuerit. vatic. b. 79. 304
Indicia aliaq; miranda signa, pòst & antè. 514. 515. 652. 646. 647. b. 304. 515. 638. 653. 777
Carolus V. huic, nisi revocet, diadema recusat, at nil fecit, d. 16. electoratu privatur. d. 16.
Constantissimus Augustæ Heros, non vult abrogare conciones suorum publicas: nec concelebrare festum corporis Christi impium, cur b. 342. 352. 777. d. 16. NB. cur talis Heros.
Eligitur Imperator, recusat, Carolo tradit, ob hoc ei oblata plurima pecunia, at teruncium non accepit, nec accipi à suis præcepit. b. 352
Ecclesiæ Saxonicæ huic factum & scriptum Epitaphium. b. 716
Oratio ejus Augustæ ad Deum ardentissima, pro Evangelii cursu. b. 352
Pudefacit Eccium per vocem *omnes* in unius speciei cœnæ usu, & Cochleum de invocatione blaterantem egregiè. b. 506
Crux & calamitas Joh. Saxoni puero prædicta singulariter. d. 16.
Vaticinium de Friderico, quòd sepulcrum Domini

mini factus Imperator sit restauraturus utrum impletum. NB. b.114
Ioh. & Ioh. Friderici proverbium, es ist gut mit eigenen Ochsen pflügen/ NB. intellectus quis hujus d 16.
Iohan. Georgii Saxonis filius Lutero se majorem Ecclesiæ & ipsius fore hostem patri nunciari mandat: cui renunciatur ab Luthero: non visurum eum patris mortem, quod factum, ex melancolia enim & mœstitudine statim, qua obrutus, interiit. b.419
Iohannes Baptista pauperculus Romæ capitur, prædrai liberatus jubet militem, quia deprædandus iterum, quod dicit varia mala Romæ b. 293.294.295
Hortatur Papam cum populo Romæ ad pœnitentiam serió, eamq; maloriorem ob pœnas imminentes jam, capitur, liberatur iterum. b.295
Ioh. Cremensis (quod ægrè latum) prohibet conjugio clerum, qui observatus cumq; scorto repertus coire de cœpto deturbatur. b.322
Ioh. Carion Astronomus Ion. Burgundio Duci prædicit captivitatem per Turcam. b.296
Ioh. Carionis Astronomi vaticinia de Imperatoribus Maximil. Ferd. Carolo aliisq; & principibus, regibus, statibus, confœderationibus, decrementis, &c. de Austriacis, Brandenburgico, Saxone, Wirtembergicis, &c. varia. b.298.299
Iohan. della casa Sodomiam esse rem divinam docet. b.607
Ioh. clericus Meldensis damnans indulgentias ad mortem damnatur cum 14. aliis. b.917
Ioh. Hilten Monachus de Luteri reformatione & monastica extirpatione vatic. b.4.
Ioh. Hofmaister Fabrefactor Interim acerrimusq; promotor perit desperatus. b.517. vide Interim, desperatio.
Ioh. Huss, hostiarum præstigias cruentas refutata à Missificis fraudulenter inventas. 689
Hussio conductus salvus promissus, sed non præstitus. b.107. vide Huss.
Ioh Goropius de pileo Mercuriali Cardinalium & Religione nostra egregia. b.923
Ioh. Iac. Menlishoferi constantia & fortitudo Constantiæ exhibita. b.575
Ioh. Iejunator Hypocrita Constantinopolitanus primatum poscit, sed ei Papa ut omni recusat prorsus. b.455
Ioh. Liechtenberger, ejus Prognostica de defectione, eversione Eccles. Romanæ aliisque malis. 903.b.894.895
Prognostici Bavaro de obsidione ejus per Maximilianum facti impletio. p.420
Ioh Keisersberg. quis contra clerum. b.31
Ioh. Mirandula suadet, in concilio corrigi mores Eccles. Sacerdot. cleriq; pessimos. b.36.37
Defendit scripto acerrimè captum & crematum Savanarolam. b.38.41.43. &c.
Ioh. Anshelmi Nostrodani vaticinia de Turca Christianis, horum miseriis, pœnis, interitu. b. 895. vide Nostrodanus, vaticinium.
Ioh. de Nassaw Comes Episcopus Moguntinus trucidari conspirat cum quibusdam Frider. Brunsuicens. electum Cæsarem iam tum. b.770
Iohanna Regina Neapolitana maximè venerea 4. occidit, quia non sufficiebant. b.466
Joh. Riphius Westphalus probat errare Pontifices, in Missa, invocatione, iejunio, cœna, festis, Horis Canonicis, purgatorio, reliquiis sanctorum, imaginibus. &c. b.435
Johannes Seneca D. Juris optimus contra Papam, glossator acutissimus decretalium, at non meliores redduntur. 545
Joh. Taulerus contra minimè spiritualitatem Ecclesiasticorum aliorumque hominum, qui sanctos & creaturas honorent, orent, quod impiè fiat. 669
Joh. Tauleri, imago, sepulcrum Argentinæ mirabili fato ad lectorium relictum, ejus pietas: doctrina sana in agnum Dei, conciones hujus, NB. Deus propensior ad dandum quàm homines ad accipiendum. 670
Joh. de temporibus qui annos natus 361. moritur, armiger Caroli Magni. 348
Joh. Teutonius Magus insignis tres Missas locis dissitis valde in una agit nocte. 549
Contemnitur à monasterij nobilitate, licet vir magnus, at is magicè majorum ipsorum formas ob oculos ponit & sui patris, qui canonicus, unde desierunt vexare. NB. sag nicht/wer andre leut/ so wird man dir nicht sagen/ wer die deine und du bist. vide convitia. b.420
Joh. Tezelius. vide Tezel. doctor Papisticus, mendax, præstigiator, æruscator, indulgentiarius, stationarius. b.96
Annihilat Christi dicta, præcepta, facta ut impia. b.75
Joh. de Scissa rupe vaticinatur de Papa multa, ejus incremento aliisque malis. 624
Joh. Tritemius Abbas, eius pulvis pro memoria. 931. Hujus de crucibus cœlo lapsis post decennium effectum habituris vaticinium impletur seditione rustica. b.421
Ejicitur à Maximiliano 1. cui conjugem mortuam offert magicè videndam. b.925
Magus erat hujus incantationes, characteres, artes, vocabula peregrina, mira, spirituum nomina & horum divisiones. b.592.925
Joh. de Wessala docet solùm fide justificari hominem, rejicit liberum arbitrium, soli verbo credendum, prælatis jus derogat condendi leges, pro arbitrio explicandi scripturas, traditiones, indulgentias, confessionem, articularem satisfactionē, Papæ primatum, non errare posse opinionem, cibi & temporis observationem explodit annihilatq; Papam, concilia, patresq; sine Christo, conjugium probat, capitur, occiditur, improbatur hoc à doctis. 875
Joh. Wicleph, Papæ contrarius, quòd non caput, vicarius, sed Antichristus, bullas & indulgentias rejicit, seculares esse Ecclesiastico, missas omniaque culpat, damnat. 643.684
Johan. Wolfius author operis, aulicis & politicis negotiis renuncians, scribere meditariq; opus suum cœpit, diutissimè id rutinans. d.14

Aulicus, cum Davide dominum orat, ſuos à vanitate mundana oculos ut avertat, & factus eſt voti ſui pii compos. d. 13.
Bibliothecarum plurimarum, hinc inde legatus in curiis, aulis, apud doctiores etiam viros, diligens perluſtrator & ſcrutator, quid inde boni. d. 13.
Facta nota & communia ſæpius in opere omiſit d. 14.
Facta & hiſtorias bis vel ſæpius repeti cur voluerit. d. 14.
Multa in opere ſubtraxit, ne magnitudo & multitudo lectori tædium pareret. d. 14. Iudicium de Iuriſtis Joh. Wolfii. 1050
Indicem operi in ſingulis centuriis adjunxit, qualis ſit. d. 14.
Indicem univerſalem operis pollicitus eſt. 31
In opere ſuo authorum allegatorum ut hiſtoriis ita verbis non ſuis, ſed ipſorum uſum ſe eſſe teſtatur. d. 14. cur?
Priorum veteris & hodiernæ Eccleſiæ hominum contra Eccleſiæ & politiæ abuſus, corruptiones habitas querelas (teſtimonia animum ſolantia) colligit ſibi: at rogatus pòſt publicari vult, cur? NB. d. 14.
Opus hoc non inutile, exemplum & experientia teſtantur, publicè & privatim. d. 14. NB
Opus hoc conſcribens, an, ut alii multi, in alienam meſſem falcem injecerit. d. 15.
Scripſit opus ex animæ ſuæ ſalutis cura: videns vacillare, deflectere & errare multos à veritate. d. 13. 15.
Opus, ſolus omnes, quorum meminit, nullius alterius auxilio, perlegens authores, laboribus & ſumptibus collegit maximis. d. 13.
Opus quibusdam probatum iri non dubitat, ſed & multos Zoilos, ſcabioſos homines & ſciolos ægrè laturos non ignorat. d. 15.
In hoc ſi bona, in Dei laudem cedant ſolum vult: ſin quædam minùs bona quibusdam videantur, rogat, ne culpent priùs, quàm meliora protulerint ipſi. d. 15.
Operis ſui Tomum primum Illuſtriſſimis Ducibus Stetinenſibus &c. dedicat, cur? d. 15. 16. 17
Ioh. Wolfius cur Richardo à Schulenburg equiti alterum operis dedicarit Tomum. p. 15.
Opus in quos, & quos non ſcriptum. d. 15.
In hoc errare ſe potuiſſe (ignoranter) non diffitetur: ut & inter Ethnicos & Chriſtianos multi boni confeſſi, at ſe erudiri & meliora doceri cupit d. 15.
Pontificum & Imperatorum nomina cur calci narrationum adjecerit, d. 14.
Scripta in hoc quædam integra, quædam non inſeruit. d. 14.
Proteſtatio hujus ſancta, quòd in Eccleſiæ deſpectum nil, nec in cujusdam perſonæ (ex affectu privato) injuriationem quicquam ſcriptum velit. d. 15.
Veritatem ex ſacris & patribus indagare laborabat. d. 13.
Ioh. Wolfius quid, & qualia in opere communi-

Ioh. Wolfius de ſuis Operi nec ad verba nec res addit, ſed cum rebus & verba jungit, cur. d. 14.
Ioannes Papa, animas poſt mortem Dei faciem non videre, & alios errores docuit.
Iohannes Papa à Bavaro per fratricellum inſtigato deponitur, alius crearur. Hic capitur, incarceratur, Bavarus excommunicatur. b. 454
Ioh. 8. Fœmina fuit, aliàs Agnes. 224. 225. 229. &c. multa teſtimonia ibi collecta. b. 5. 468. 960. 1006. 1056. 1057
Ioh. 8. quibusdam inter Papas non numeratur. 268
Ioh. Papa Magus, ſuperbiſſimus. b. 1056
Duodecimus, ob ſcelera in Imperatorem deponitur. 93. Non legitimus Papa. b. 1006
Ioh. 13. Nequiſſimus omnium, depoſitus, recuſat adire Synodum. 262. NB. 263. 264. 265. NB.
Campanam ſuo de nomine baptizatam appellat. 582
Adulrer à diabolo ad tempora percuſſus, 8. pòſt die perit. 267. d. 6.
Ioh. 13. ex meretrice natus & Sergio Papa ſit Papa malis artibus. 260
Ioh. 14. Nequiſſimus, mortuus per plateas rapitur ut Aſinus. 268
Ioh. 16. Naſcitur ex patre Presbytero. Ergò. 269
Artibus malis fit Pontifex, ſua ſola, non quæ Dei & Eccleſiæ, quærit. 269
Ioh. 18. dictat hæreticum librum, domô abripitur diabolis. 556
Ioh. 22. Æruſcator, theſaurarius optimus, quantum coraſerit. vide. 678. 679. b. 171. 263. 268. 969
Anathematizatur, b. 268. NB.
Impientiſſimus, ſceleſtiſſimus nebulo, per omnia ſcelera, vid. in Deum & homines. NB. b. 268. 271
Anathematizat Imperatorem, annihilatur autem, refellitur, refutatur. 979
Hæreticus eſt, non credit vitam æternam. b. 163
Perit ut Hæreticus miſerrimè, uti meritus. b. 265. 268
Ioh. 23. damnat Chriſti paupertatem, ejus imitatores, credit purgatorium, negat animæ immortalitatem. b. 176. 263. 624
Ioh. Presbyter Magnus Æthiopiæ, ejus regionis latitudo, longitudo, hic Papam non ſacra docentem annihilat, improbat cœnæ unam ſpeciem. b. 73
Ioh Staphyli Epiſcopi oratio lugubris captæ Romæ, in qua peccata urbis memorat pœnis digna. b. 300
Ioh. Pierius myſtica jucunda ſcribit. b. 393
Ioh. Sturmius de diſcordia Turcarum & quæ hujus cauſa, de reformatione Eccleſiæ. b. 462
Iordanus retrocurrrens perdit Ieruſolimam. b. 324
Ioſephi Grunbeci Prognoſtica. b. 328
Irenæus Papam Antichriſtum, Romam vocat Babylon, cur. NB. bellé b. 839. 840
Irene, crudelis, Imperatrix. 203
Irrationalia loquuntur. vide Aſinus, canis, bos, ſer-

Irregulares monachi. vide canonici.
Isaacius Valenti prædicit mortem. 138
Isaacius Imperator præscindit reditus superfluos in Ecclesia: ut discerent inopem non delicatam agere vitam. 395
Isidorus Mahumeten novit à facie eum fore Ecclesiæ pestem, jubet capere, sed monitus à Satana aufugit. 187
Ismaëlitæ victi ab Israëlitis: sic Turci à Christianis. *b.* 639
Italiæ & Romæ dominatus ad Papas fraude & mendacijs devenit. *b.* 770. 865
Aucta per Imperatores Regesque, verè mendaciter, suspectè. *b.* 167
Italiæ & Romæ interitus per prodigia prædicitur. *b.* 296
Italia devastata à Christo non 60. annos habuit verum Dei cultum, impia, Idololatrica facta, æterna creditur, punita justè. *b.* 512
Italia Imperatoribus infausta. 275. 551. 604 982. vide Roma, Imperator.
Imperat. autoritas decrescit in Italia, cur? *b.* 165
Imperatoribus subjecta, Gotthis. *b.* 165. 769
Miserrima, carens Rege, subjecta Papis sceleratissimis, qui infamiam nil curarunt maxim. *b.* 605
Olim scientia, probitate, virtute, moribus cultissima, jam flagitijs jacet vastatissima. *b.* 607
Itineraria in varia loca, Insulas novas. *b.* 979
Iubilæus. 636. 638. 788. 912. *b.* 322. 416
Annihilatur, huic contradicitur. 921
Descriptio hujus technæ, doli æruscandi. 581. *b.* 174
Dissimilis V. T. Jubilæus annus hodiernis. 581
Fertilis, commodus Papistis. *b.* 29. 174. 322
Fraudes sunt emungendi æs à Germanis. *b.* 322
Institutus in N. T. per quem, quandoq; inceptus per Romanos. 68. 524. 544. 581. 639
Privilegia hujus. 639. 749
Et Romæ alibivè institutus Iubilæus. NB. *b.* 323
Iudæ Argentei ubi sint. *b.* 791
Iudæ scelera in omnibus statibus horrenda. *b.* 417
Iudas in Insulis fortunatis &c. vide monachus.
Iudas chronographus vivens 200. anno post Christum statuit Antichristum adesse. 37. 560
Iudæi Achristiani & athei ut tractandi. *b.* 415
Abjecto Iudaicæ gentis, vatic: Sibyl. 56
Angustiati per Christianos hinc inde, baptizati, cultris se perdiderunt. NB. 309
Annales Iudæorum, sedorolam. 345
Iudæus fit Canonicus, qui mortuus & exportatus absumitur igni cælesti. 640
Iudæorum ceremoniarum observatio tam utilis, ac mures in tritico. *b.* 142. NB. ita inter Christianos Papistæ.
Iudæi baptizantur, sceleratissimi nebulones puniti ideò *b.* 175
Christum natum & passum Messiam esse ipsi dicunt. 271. 272
Iudæus cerea imagine igni accensa enecat Archiepiscopum. *b.* 290
Ad Christianismum coguntur baptizati metu mortis multi: irruunt in se ipsos, deleti. NB. Hist: tragica. 309
Imagines exhorrescunt. *b.* 531
plecti eos deterret. *b.* 131. 663
De lucris Iudæorum, religiosiores de 100. 10 decimas dant. *b.* 463
Iudæi diris execrantur quotidiè Christianos, & diabolicis salutationibus eos excipiunt. *b.* 416
Forma hujus. *b.* 416
Hostias emunt, vendunt, pungunt, ad sanguinis effusionem usque. *b.* 175
In luce clarissima veritatis excæcatissimi, & promissis Dei minimè creduli. *b.* 847
Iudæus in cloacam decidit, qui per biduum commorari ibi cogitur, cur? 548. NB. Hist.
Incantatores, Magi, necromantici, quidam furatur sacrificio dæmonem, 5. aureis vendit. *b.* 175. Hic crematur, at ut Christianus moritur.
Ingrati Iudæi olim atrociter abjectione puniti: in locum horū receptis gentibus. inter quos Germani præcipui hodie, at eadem eos ingratos, impios, securos, Epicureos expectant mala. vatic: Lut. d. 13.
Pelluntur Anglâ, v. hinc cedere volunt ob Papæ crudelem & Regis nimiam exactionem miserrimi. 715. *b.* 415
Pelluntur Saxoniâ, ob abusum Christiani profusi sanguinis magicum, hoc cur utantur. 962. 966. *b.* 175
Pessimi nebulones sub sole in Christum, Christianos, Mariam. *b.* 416
Pestem causantur Iudæi, veneno fontibus aquisq; immixto. Hinc pulsi ubiq; locorum, at non à Papa nec Româ. *b.* 913
Principes ferunt, licet maximi nebulones, in suum damnum, hos juvant consiliarij corrupti *b.* 416
Quatenus pijs ferendi principibus. 763. *b.* 290 415
Puniuntur à Deo atrocirer. *b.* 962
Romæ feruntur, at nulli Lutherani. *b.* 1006
Restituentur Judæi fidei salvificæ, Germanis ut illis olim abjectis & punitis. d. 13. Lut: vide German: Lutherus.
Sacerdos Iudæis vendit hostias, illi exusti. 966 vide hostia.
Iudæus Sacerdos vendit hostias, &c. *b.* 175. NB.
Hostiam ab oppignorata accipit Iudæus, quam ferventi injicit ollæ, execratione mira, indè puerulus prosilit, perit Iudæus Thalmudico Deo invocato, miserè. 832
Aliud simile. *b.* 290
Turcis Ungariam captam prodiderunt. *b.* 416
Toxicatores, venefici, magi, perjuri *b.* 416. 417
Vineam fossurus Iudæus decidit in foveam, ubi invenit librum ligneum, in quo de Christo, de Adam usque ad illum, qui conversus est. 526 923. 968
Iudenburgi Sacerdotibus palatia, privilegia maxima sunt, eaq; ex mendicitate corrosa. *b.* 576
Iudaicum Schemhamphoras verum & fidum, huic suppositus sus, post chodicem Rabinus insufflans, sub uberibus tres puelli lugentes cur! Templis Christianorum ad portas (eos abigere) appictum. *b.* 1032
Scholas & Synagogas Iudaicas his licitum erige-

Strages Judaica sub Asinio & Ainileo per Babylonios & Parthos priùs ab ipsis vi subactos & diu gubernatos edira, divinâ justâ ultione ob impietatem. b. 597
Synagog. perditur, & gentes recipiuntur à Deo. b. 590
Templum horum, de amolitione &c. vide Jerus.
Tygus sunt in excisione Germanis. b. 327. 597
Judices iniqui oculis effossis privantur. Ex. b. 947
Judiciorum Ecclesiasticorum processuum, actionum permulta iniqua gravamina. b. 224
Judiciorum papalium processus, institutiones. b. 207
Artes expilandi in omni vitæ ordine. b. 220
Judicia suis in locis, non indissita, suspecta locentur, transponantur. Ex. b. 947
Non, ut Papa vult, Romam res prophanas. b. 207
Judicia, in quibus ad placitum alterius annuitur, pestes sunt. b. 821
Judicium nullius tantum, quod in terris non errare possit. Ergò & Papa. b. 38
Judicium extremum, ex Sib: quod & quale, pro quem, in quos. 52. vide dies novissimus.
Julianus Apostata 112. Blasphemus. 223
Cædes hujus, portentum hujus in sacrificio. 139
Literæ de hujus cæde in cœlo visæ. 217
Miracula sub hoc. 134
Jerusolima nititur extruere, at incassum. b. 962
Julius Cæsar, ejus cædes, aliaq; de hoc, mira. 8
Julius 2. Papa bellator, reprehensus excusat, exemplo Petri & Pauli. b. 462
Claves Petri in Tibrim abjicit, arripiens gladium Pauli. b. 304. 576
Colloquitur Petro ob quæstionem, an in cœlum intromittendus, Julius affirmat, Petrus negat & recusat, cur? b. 65. 66. 67
Galliæ Regem Ludovicum anathematizat cum adhærentibus, Nundinas Lugdunò Genevam transferens. b. 162
Blasphemus, Deo minùs favet quàm militi. b. 29. 87. 676. 871
Ecclesiam corrigere monetur corruptissimam, at impius homo recusat. b. 52
Latro, Turbulentus, bellator atrox. b. 49. 51 53. 167. 304. 576
Masculorum concubitor. Cynædus. b. 22
Periurus, perfidus, nebulo nequissimus. b. 53. 87. 162
Militem, exercitū perdit infelix bellator. 268. 304
Jubilæum Poloniæ instituit. b. 29. 87
Indulgentiæ hujº mendaces, præstigiosæ. b. 87. 699
Julius 3. coronatus impiè, præstigiosè, idololatricè 2. 696. Blasphemus. b. 813
Concilium vocat priùs Ecclesiasticum, pòst politicum ad arma auxiliari in Lutheran. b. 639
Deliciarius, non appositum frigidum assatum pavonem majoris facit, quàm esum pomi primorum parentum. b. 638
Tridentinum concilium indicit, de Religione in hoc nil, sed restitutione secularium bonorum per Luteranos & majores abreptorum. b. 638 640. Bullæ hujus. ibidem.
Sodomita, Cynedus, blasphemus in Deum & hominem. Judæus. Judices. Juramentum. Juristæ.
Deus) per vulvam Dei. b. 813
Indulgentiæ præstigiosæ, mendaces. b. 87
Suillibus delectatus carnibus, æger, at Deum blasphemat. 638. b. 812
Sordidissimus, avarissimus, coronatus convivium celebrat Regiū, at de hoc nil pauperibus. b. 698
Tridentinum concilium cur elegerit. b. 639
Pecuniam vel monetam cudit novam sic: Gens, quæ non paret mihi, peribit. b. 644.
Pedes hujus osculantur multi. b. 696
Iuramentum qualiter coram officiali Papistico dandum, & cui parti, convicianti & cui &c. malè hoc. b. 222
Juramenta in Deo: non in superis Diis, inferis, manibus, Angelis, vel demortuis fiant. b. 992
Juramentum Episcopis Papæ dandum, nolint velint, forma hujus. 340. vide Papa.
Iurisconsulti, non defendant scelera contra leges, etsi moriendum, Ex: Papiniani. 92. b. 275
Exemplum contrarium. 546
Juristæ adulatores in aulis sunt in precio, docti non. b. 275. 1035. 1041
Avarissimi, Harpyiæ. b. 275. 1035
Aurisugæ, pessimi. b. 240
Canes sunt forenses, & vultures togati. cur & quomodo. b. 105
Damnantur. b. 1036. 1037. 1040
Causæ damnationis, ibidem. Doctos, probos, principes audiant, honorent. Ex: b. 513
Ecclesiæ destructores, eversores, & raptores pessimi. Exempla. b. 240. 275. 1037
Exitus hiscè infelix. b. 1035
Hæreticis similes, vide infrà similes. b. 1037
Jurista Ino solus sanctus, bonus. NB. b. 1035. 1041
Jurare ipsis nil est nec religioni. b. 1039
Legum pervertistæ. b. 275. 1035
Leges cereas faciunt esse, pro placito suo judicant, exponunt, detorquent quidvis. b. 149. 1041
Per leges Juristis ut Muscæ hærent parvi, cæteri pervolant, perrumpunt. b. 224. 240. 1035. Ex: Ecclesiasticum. 48
Linguas sæpius vendunt turpiter. b. 240. 1040
Mali multi, ideò de cæteris omnibus idem est judicium. b. 274. 1041
Multi & mali ubicunque sunt, ibi multa contentio inter homines, contrà ubi nullus. b. 240. 1039
Omnibus eruditione præcellere volunt. b. 149
Monasterii Jurista procurator omnes perdit causas monasterii, cæteras tutatus acerrimè, cur? b. 1027
Moriturus Jurista quærit, an uratur cœna Domini? Appellat, à Satana suffocatur. b. 1037
Mortuo cuidam templi Ecclesiæq; portæ adportato clauduntur spontè. b. 1039
Mortuo cuidam hianti lingua defuit, cur? b. 1027
Pauperibus minus æqui quàm dirioribus, illos compellunt inire iniquas transactiones ob æris inopiam. b. 224
Principes his minus sæpè timendi, illi meliores hisce. b. 275
Propulsati à Rege Corvino ex Italia. Item Fridericus hos odivit aversatus & execratus, cur? b. 1039

Principum ſpongiæ ſunt. b. 275. 1040
Probi, boni, pii, juſti & ſancti, rara exempla, quædam tamen. 924. b. 1035. 1041
Rapaces, raptores, peſſimi in Eccl. b. 275. 1037
Regnorum, Rerumpublicarum everſores, perturbatores. b. 275. 1039. 1040
Fiſcilienes. NB. ibidem.
Sacerdotes Iuſtitiæ dicuntur, at nil minùs ſunt. b. 275. 1036. 1040
Similes ſunt Hæreticis. b. 1037
Fœneratoribus peſſimis, uſurariis, Meretricibus, pejores imò. b. 274. 275. 1036
Diabolo & Sataniæ ſimiles. b. 1037
Sutoribus, fricant extendunt corium vel leges morſibus, können thenen / ziehen / kurtz / lang / breyt machen. b. 1035
Sponguis à Veſpaſiano aſſimilantur. b. 240. 1040
Theologi eſſe volunt, at mali puniuntur. b. 1042
Theologi peſſimi & minimè utiles, impii, cavendi magnatibus. b. 1027
Turbas dant in Rebuspublicis, imperiis perditi. b. 248. 275. 1039
Veteres Iuriſtæ, jurisconſulti qui, quales, longè alii noſtris hodiernis. b. 1041
Verè quales eſſe deberent, varia videbis. b. 1040. vide Advocati, Syndici, conſiliarii, cauſidici.
Jurisdictiones politicas & Eccleſiaſticas non confundendas, ut factitatum à Papis ſupplicant Imperii ordines. b. 207. 223
Iurisdictiones temporales Eccleſiaſtici ad ſe trahunt, quod non permittatur. b. 232. vide Eccleſiaſtici.
Iurisprudentia laudanda in uſu, ſed non abuſu. b. 1038. 1040
Ius, ſi civilis Magiſtratus negligens in cauſæ actione ſit, Eccleſiaſtici ad ſe trahere poſſe dicunt, at nullo modo contrà. ſcilicet. b. 223
Ius Canonicum ex civili ſpeciosè demptum, at nil vel parum pietatis & Religionis, plurimum verò ſcelerum huic eſt. b. 132
Ius Canonicum à quo, quandò, quid 341. b. 132
Amethodicum eſt. b. 512. In hoc confuſio maxima. b. 512
Amethodia & difficultas juris nullum Studioſum deterreat à ſtudio hujus. b. 513
Comburitur à Luthero. 341
Ius civile. 158
A *Iuſtino* ad V. Carolum usq; nullus vel vix unus in Provincia ſua in jure ſolo verſatus, ſed judicio quisq; ſuo & libitu regnabat. b. 513
Iuſtificatio gratuita absq; operibus eſt. 669. 746. 824. 873. vide opus, fides, Chriſtus.
Cum operibus Iuſtificatio eſt diabolica. 884. 905. 908. b. 1. 32
Iuſtificatio quomodo fiat ex Hilario, Bonaventura. 111. 542
Iuſtitia diſtributiva urendum. p. 9.
Iuſtinianus Conſtantinopolitanus oſcula & primatum petiit. 310
Iuſtinus Imperator pius, Hæreſeos extirpator. 157. Quis & qualis fuerit. 158
Clero maſculis concubitori quid pœnarum irrogarit. NB. 158

Iuſtinus Martyr docet. diſſonantiam eſſe in ritibus Eccleſiæ primitivæ & Romanæ. 35
Iuſtinianus 2. Papa oſcula pedibus petiit, & primus primatum. 195
Iutha Imperatoris filia rapta Biſetislao, ob quod bellum motum, ſedatur, & fit gener. 169
Ixion homo mortalis à Iove in cœlum uti conſiliarius recipitur, qui Junoni ſtuprum inferre conatur, dejectus ideò cœlo: Typus Eccleſiaſticorum Papiſtarum. b. 940

K.

Kanshofenſi in monaſterio duo magni calices aurei inventi, major duarum, minor unius menſuræ capax, ex quibus in primitiva Eccleſia cœna administrabatur. b. 571. vide calices.
Kaarhſtühl zu Rom. 235. 236. 239
Kebo Abbas monaſterii Lorch abbatem S. Galli viſitans offendit claudicantem & Decanum ſimul, dicit: melius claudicare Reges, quàm Regna. b. 865
Keſſaler precatus Deum pro commoda conjuge, voto facto, primam obviam quamvis ductarum, mendacantem offendit, beſtiam & herbam malam, ſic ducendi mos non eſto. b. 904
Kreimsbeccius ſtrennus miles nobilisque, ſepultus in cœnobio Badenſi: hujus uxorem formoſiorem Rex amabat, violabat, illo legato præſenti, ſed dum obdormiit, Rex, cultello per filiolum porrecto occiditur cum uxore b. 575. NB.

L.

Lacoldus Rex fit, Poloniam tributariam facit ſingulis annis nummo. 964
Lactantius, cur ſic dictus. 98
Lacus exſiccatur, alioque ſubitò emergit. 324
Ladislaus aliàs bonus, delectatus formoſioris puellæ amore, inſtructu medicorum infuſo veneno pudendis vel inuncto, perit cum puella. b. 467
Ladislaus Ungaricus Rex in Turcam fædifragus perit fuſus cum exercitu juſtè in bello. b. 423
Ladislai obitus, & cladis à Turca accipiendæ præſagia multa. b. 904
Ladislaus Siciliæ Rex divortium ex Papæ juſſu cum Regina facit, quam dat militi, ex quo multos genuit liberos. 787
Mors huic per Aſtronomum prædicta. b. 76
Laticia ſecularis in luctum miſerabilem commutationis Exemplum. b. 171
Lætitia immodica ſubitanea letalis eſt. b. 861
Latcia ad tribunal Eccleſiaſticorum res agendæ, abſit. b. 219
Laicus ter in anno communicandum erat. 244
Lampertus Danæus contra Papam & ejus poteſtatem. b. 974
Lampertus Epiſcopus de Ducis Pipini ex fide ſalvatione, de annihilatione ſuffragiorum b. 865
Lamiſio ex meretrice ex aqua extractus fit Rex. 202
Landgravius Gallo gratias agit pro recolitione veteris amicitiæ, at non poſſe ſe religionem mutare. b. 961
Lapis cœlo decidit maximus. 265

Lapis adulterinus adulteris portandus. *b.* 429
NB. Historiam de juvene & monachis.
Lascivie ingentis exemplum. 91. *b.* 466
Lateranensi in Concilio ne ullus posthac ordo novus moveretur cautum fuit, at nil minus præstitum. p. 6.
Lateranus inquisitor Hæreticæ pravitatis desperat miserrimus. *b.* 667
Landammann⁹ Abbatis cellę pagi Helvetii ducturus commatrem repellitur à benedictione per sacerdotem, Roma ære impetrat, quod post frustra omnibus pro jure arreptum. *b.* 963
Latro insignis. vide Horrenda. *b.* 923
Latro non, ut Papistæ docent, salvatus in cruce ex merito & operibus suis. 756
Lattones execrari posse se versiculis & cretis verbis, ne noceant loculis, Papistæ opinantur. *b.* 853
Lauterus de præsagitionibus mutationes imperiorum præcedentibus scribit. *b.* 868
Laurentius Agricola graphicè Papam, clerum, monachos in omnibus sceleribus versibus quibusdam depingit. *b.* 656. 657
Laurentius Puccius Cardinalis omnem excusat pontificum questum, quòd licitus. *b.* 460
Laurentius Valla. Papæ &c. supra, Sodomias, Simonias, Hæreses, superbiam, luxum, scelera adumbravit ad vivum. 747. *b.* 7
Exulat ideò, & patitur multa. *b.* 16
Lauretanum idolum patefit detectum in præstigiis suis per Vergerium, quid, quale, ubi, est idolorum princeps, at mendax. *b.* 668. &c.
Hoc idolum pejus est ipsa Missa. *b.* 668
Lauterbachij de fine mundi carmen. 6
Lazaritarum ordo. vide ordo.
Lectiones anniversariæ vel postillæ à quo, quandò. 202

Legati cujusdam principis in Luteranos electores, Imperatores, contumeliosissima invectiva oratio coram Sixto 5. Papa. *b.* 957
Legati paparum. vide Papa.
Legati Hostium etiam honestè tractandi. 880
Contrarium Christiani admittunt. vide Philippus Hispanus.
Legendarum Francisci autores, qui, quales, Impii impia tradunt 541
Legendæ sanctorum vanæ, impiæ, mendaces, fucis plenæ. 676. *b.* 991. 1004. 1006. NB. in his propheriæ, quæ ad usum monasticis solùm factæ.
Legem Domini deserere mala mutationes, & interitum accersit. Exempl. d. 12. vide Imperium, mutatio, Respublica.
Leges veteris castitatis, pietatis, paupertatis. *b.* 960
Legislatores non de omnibus leges ferant, ne quibus ferunt, hisce admoneant homines modò. 819

Lehel Scyta captus in prælio Conrado adducitur: cur tot cædes inter Christianos ediderit, quæsitus respondet: quia nos ad flagitia vestra nati sumus: inde ei data optio mortis, postulat tubam, cujus sono intensissimo & maximo caput Conrado perfregit. *b.* 421
Lenones Papæ, lenocinia, vide scorta, fœnerator.
Lenones Papis quibusdam accepti, lenocinia his communissima cum Episcopis & Papistis. *b.* 130
Medica ars hisce ad perdendos fœtus utilis. *b.* 130
Lenonibus & meretricibus Collegia Papæ extruunt. *b.* 130. vide scorta & Magistratus, Papa, Meretrix,
Hosce Magistratus in multis locis fovent, cur? an benè fiat? *b.* 130. vide Magistratus. 430
Lenæ par calceorum, si virum sanctum deciperet, Satan promissum de fuste per fluvium, ut quæ se deterior esset, nec digna sua accessione, defert. *b.* 432
Leo vox non caret mysterio in Papis. *b.* 413
Leo 4. Imperator superbissimus, ut 2. Paulus. 869
Leo 3. Papa, flagitiosissimus, lingua & oculis privatur, liberatur à Carolo. *b.* 5
Imperator coronatur ab ipso Leo oculis restitutis. ibidem. *b.* 443
Leo 4. sanctus Papistis est, defert honorem Cæsari debitum, subjectionem & observantiam. 260. 918
Leo bellator, cæditur cum exercitu ex merito. 63
Leo 10. lectica à viris portatus, exorbitantes sceptro percutit ad tempora, omnium superbissimus, supplicantes non audiebat ad 3. horas ad pedes licet jacerent. *b.* 921
Evangelium Christi fabulam nominat, Creat 31. Cardinales, gratiam Jubilæo vendit. *b.* 76
Avarissimus per fas & nefas, prodigalissimus in scurras, indignosque alios. *b.* 623
Mortem hujus expectat Hadrianus Cardinalis ex vatidicæ mulieris oraculo, at decipitur. *b.* 461

Leo 10. pollicetur, (pro remuneratione pecuniæ) Cardinalibus grandia præstare nō valens fraudulentus ad Germanos mittit indulgentias, quasi in Turcas conferendæ essent contributiones. *b.* 174
Laborum frigoris, algoris patientissimus & validæ valetudinis. *b.* 461
Venator nobilis & strenuus, & eques insignis, der war ein Ritter und guter Jäger / wie Nimrod. *b.* 461
Leo Papa scarificatorio ex genere, scarificavit, exuxit cucurbitulis æs, nervos, medullam, & sanguinem, vatic: *b.* 112
Leo Papa nuncio audito Gallos Mediolano pulsos gaudio subito perijt illicò extinctus. *b.* 861

Leo Sophus Constantinopolitanus, Cæsar, Astrologus celebris vaticinatur, leonem vel flavam familiam Ismaëlem fugaturum, cui vaticinio inventa columna Constantinop. literis circumscripta consentit. NB. *b.* 805
Leonhardus Fuchsius tradit, butyri, carnis &c. esum à papis nummis concedi & concessum, qui, si Luterus non venisset, omnes tandem fœqui, si Luterus non venisset, omnes tandem fœ-
leamus. *b.* 417
Leonhardus Krenzheim de mutationibus Ecclesiæ & imperiorum ex sacris articulos temporum veteris & Novi Testam. scripsit. *b.* 857

Leontius S. Gregorium in Armenia Archiepiscopum fecit. vocatus à facto Christiano Rege Teridate, cujus cognatus fuit. Conversa tum multa millia: Gregorio mortuo vocatur filius illius ad pontificatum, tum vixit Constantinus Magnus. *b.* 945
Lepra tempore Plinii in Italia restincta, ergò Constantinus leprosus non fuit. *b.*771.772
Lepram sanavit aliis insanabilem Paracelsus Theophrastus. vide Paracelsvel Theophr.
Leskoni angelus dicit: Hostes ut subitò irruat, fore enim victorem, nec falsa locutus, non unico in toto exercitu ex militibus desiderato. 562
Liberum arbitrium. 151.874
Est in corporalibus mundi non cœlestibus rebus. ibidem.
Liberius Papa Arrianos fovet. 607.*b.*578
Liberii Hæresi. 294
Liberi Dei sunt donum, petatur. 4
Deliciæ & læticiæ sunt, per hos nascuntur similes, egregia videbis. 850
Liberi perulantes, immorigeri, nubentes contra consensum & jussum parentum, puniuntur atrociter, diabolus aufert. *b.*707
Ingrati in parentes. vide Pipinus. *b.*248. Exemplum, vide parentes
Libertati dantur à Rodolpho civitates, quæ solvunt ære, mala indè nata multa. 563
Libri Canonici in templis solùm legantur. 249
Libri boni & mali, utiles & inutiles eduntur hodiè multi. *b.*358
Libros & opera qui scribunt, non nimis magnos faciant. NB. d.14.
Qui & quales edendi & excudendi, pœna constituta gravis in contra agentes. *b.*202
Libri de Paradiso, signis, cometis, de iis qui sibi ipsis violentas intulerunt manus & subitò moriuntur. *b.*853.854.857
Liber de vitis apostolorum fictus. 29
Libri Hæretici Luterani putantur, ergò tollantur flammis. *b.*202
Comburendi an hæretici sint, ob causas, Ex. *b.*117. utrum? 201.
Libros emissuri se muniant tutela magnatum, cur, ab Exemplis veterum d.15.
Libri hebraici cohat, Bahir, & Kacanati mystici. *b.*469
Indi ad novum annum omnes deferunt ad aulam regis libros, qui benè quid scripsit, laudatur & munere afficitur regio. d.15.
Libri patrum mutilantur, corrumpuntur, aliena falsa adulterina substituuntur, vera surripiuntur malo dolo & impietate maxima à Pontificiis in Typograph. *b.*563. vide script.
Libri, quorum in sacris mentio, qui tamen non extant, sed desunt, qui; quot, quales? 13
Liga Papæ sanctissima cum Gallo contra Imperatorem, Col. V. *b.*306
Lini opus Petri gesta continens intercidit. *b.*15
Linum utile, cur ex hoc indusia fiant. p.14.
Linguis abscissis quibusdam, loquela non dempta, locuti sunt nilominus benè & rectè, hoc dono quidam illorum superbiens spoliatur iterum. 334
Linguis vulgaribus in templis sacra peragenda sunt, cur. 158.222.240.728
Latinè omnia peragi quis Paparum decreverit. vide Vitalianus.
Lingua vulgari nota volentes sacra perficere excommunicantur. 684
Litaniæ, diversæ in papatu, meliores alibi. vide orationes. 241.910
Literas ad Papam diabolus dat suum hunc vicarium, Cardinales ministros sceleribus & vitiis refertos &c. 638
Alias dat ad hosce: gratias agens pro hactenus sibi fideliter præstita opera in Regni sui ampliatione, pergant modò, fore se gratum. 654
Literarum ostores maximi, Ex Ludovic. Rex idiota, sic filius, nescit imperare, qui nescit dissimulare. 879
Literas mysticas Secretarius Ferdinandi egregiè & appositè exponit in monasterio scriptas, de quo indoluit Rex. *b.*80
Literarum Typographicarum inventio, quandò, ubi, per quem facta. *b.* 753. vide Typographia.
Literæ cuidam visæ in cœlo de interitu Iuliani. 217
Lites juridiciales non deferantur, ut sint immortales. 587
Locustæ mirabiles multæ, Jesuitarum prodromi in Europa volitantes, fruges vorantes, similes Ægyptiacis, accommodatio valdè egregia. *b.* 479
Locustæ in Gallia mirabiles, quæ causatæ corruptionem aëris, quam secuta pestis. 227
Germaniam mirabiles cucullatæ infestant. *b.*509.
Logotheta Astronomus prædicit discrimen imperii Constantinopolitani ex hinnitu equi picti. 687
Lombardus nascitur cum Commestore & Gratiano ex adulterio, mater indè superbior, recusat absolutionem. NB. 341
Lombardicæ historiæ autor. 536
Lombardia Imperio viridarium incorporatur venditurq; Papæ Tyranno. 782
Longobardi feroces, intrant Italiam, Longobardia qualis. *b.*166
Papis sæpius infesti. *b.*166
Italia pelluntur, delentur funditus ibidem.
Italiam plurimos occuparunt annos. *b.*166
Longobardia &c. donata cum aliis Papæ. ibid.
Longolius sepelitur monastica veste, scripturus contra Lutetum morte prævenitur. *b.*329
Lotharius Rex repudiat uxorem suam, astutia mira per Episcopum ducit aliam *b.*243
Lotharius cum suis Romæ communicat, qui ante anni decursum omnes perierunt: ipse in itinere antè reditum. *b.*635
Abjicit se ad pedes Papæ, coronatur ideò 345 968
Mali quid inde natum. ibidem.

Lotha-

Lotharius Romæ reformat. b. 240
Loyola miles claudus ordinis Iesuitici factus autor. vide Ignatius Loyola, Iesuitæ. b.479
Lubeccensis Ecclesiæ cantor in processibus gestat argenteum baculum. b.427
Lucas Evangelista Mariæ Virginis Imaginis pictor. b.672. an? ibidem. 794
Lucas Hungarus scelestum excommunicat hominem, Papa eum ob æs absolvit. 402
Lucellanionum ordo. 281. vide ordo.
Lucifuga qui. 41
Lucius Papa constituit semper adesse Papæ quosdam, qui vitæ testes essent. 977
Lucius 2. Papa, bellator, occiditur in prælio lapidibus. 359. 987
Lucius 3. Tyrannis oculis privatur. 400
Approbat sacra scortorum. b.464
Lucomoria populi singulis annis uti Hirundines 27. Novembris moriuntur vere 24. Aprilis reviviscentes. b. 906
Lucretia 6. Alex. filia, vidua sæpè, desponsatur. b. 162
Lutii Roselli ad Melantonem ut animosè Religionem Christi agat hortatoria. b.344
Ludovicus Bavarus, affligitur à Papa 23. Ioh. injuriis magnis, proscinditur, at nil curavit. b. 474. 651
Ludovic. 11. Gallus occisum veneno vult fratrem per monachum, at hic ut carbo nigrescebat, inventus mane exerta semipedis longitudine. b. 913
Ludovicus Gallus gestit audire Iasonem Iuristam, miratur hunc & mirificè honorat & remuneratur. b. 513
Excommunicatur ab hoc, recipit diadema, non à principibus, sed populo cleroq; pro more antiquo. b.652
Huic se opponit ut impio & lege data. b. 474. 652
Literæ hujus ad Iohannem. b.652
Decernit Papam à populo & Imperatore creari eligique. b. 652. Non contrà. 474
Mortem hujus sequitur ingens clades. 974
Libertatem vendidit parvo precio. 974
Sub quo duodecim solùm regnante annos 8. erant Papæ. 986
Pientissimus, valdè pacificus, optimus, excommunicatur nihilominus, eo vivô Papa eligit alium, tollitur veneno. 606. 981. b.647
Durissimæ Papæ in hunc conditiones. NB. ibid.
Errore literarum, à conjuge missarum in castra, amatoria suspicatus, occidit puellam cultello & mulierem nobilem non consciam. b.474
Ob hoc unica nocte ex mœstitudine & angore canus fit. b.474
Ludovico pio insidiantur Gallici proceres, aliiq; mali, qui mira astutia filium Pipinum inflammant, à quo Pater pulsus, unde cum conjuge fit Monachus in claustrum detrusus. b.241
Ludovicus Pius Imperator incestuosus bis monetur, corrigitur, absolvitur, cujus monitor Episcopus occiditur. 644. b.241
Ludovicus Pius bonitate sua Episcopos efficit principes. 347. b. 770
Episcopi sub hoc satrapæ & milites non, sed doctores prædicantes erant. 347
Ludovicus 2. Imperator, cujus mortem antecedunt calamitates multæ magnæ. b.291
4 Ludovic. decernit piè contra nequitiam paparumq; scelera atrocia. b.263
Ludovici Regis Crassi filius ob in Ecclesiam à patre exercita mala, perfoditur à suis equo insidens. b.291
Ludovicus 9. Rex Franciæ pius, multa papatus pessimè facta vidit, abhorruit. 518. b.403
Sanctio hujus Pragmatica, tollitur à papa per æternam salutem apud posteros. Teuffelskopff. 518. b.403
Condit leges de electione contra Papam liberâ. b. 403
Undecimus Ludovicus ofor studiorum. 879
Nonus prohibet regno evehi Romam æs, & indè bullas. b. 613
Duodecimus Lud. Gall. Rex sutoribus contulit Iuristas, cur? b. 103. NB de hoc. b. 1018
Ludovic. Regis Germanorum tres filii, duo immorigeri satis, oderunt 3. Car. filius per hostiam occupatur à dæmone, boat, liberatur Episcoporum precibus. b.291
Ludovic. ab Arrisa & Anatolius Desbarres Carol. 5. milites & scriptores bellicorum vani, ridiculi. b. 622
Lud. à Sforcia per mercatores literas Galeaci fratris Spiritus accipit, in quibus ejus captivitas nunciatur, & ut liberari possit docetur. b.416
Lunæ duæ visæ in ortu una, in occasu altera. 330. 346. Tres visæ. 359. Quinque visæ. 646
Luna & Sol quid designent. b.940
Signa malorum. 509. vide prodigia.
Sanguine tincta obscura visa. b. 118
Lupus & cattus anseribus & muribus concionatur, pictura. 584
Lupus excoriatus liber in Caluinistas lupos editus. b.943
Lupi in Germania vorant multos, quid denotant. 393
Lupi in somnio visio malum portendit. 509
Lupus fœcundus 8. generat: ovis unam, luporum tamen pauciores ovibus, Myst: Sacerdotes multi promoventur, aut pauci sunt, dissipantur per diabolos. 833
Lupus pilum non animum mutat. b.821
Lusorum horrendæ pœnæ. Ex: b. 659
Lusorum 3. unus Deum pugione transfossurum se dicit, at sursum jacto, 5. guttæ decidunt, auferetur à diabolo, alter à vermibus voratur. 3. decollatur. b.916
Lutetiæ Sectatores Asmarici Hæretici combusti, indè tanta tempestas, ut finis mundi adesse putaretur. b.394
Luterus adolescens commendatur à Mellerstadio doctore cæteribus juvenibus studiosis seriò, cur. b. 72
Anabaptizatur, damnatur à Papis. b.193. 195

Angelicus pastor. NB. quomodò, varie: Ioach. 609
Animosissimus nil curat Papam aliosque in Religione. b. 345
Antichristum detegit. b. 972
Augustanæ confessionis autor, Philippus exornator. b. 78. 336
Augustæ per Joh. Fridericum Saxonem liberatur ostio reserato, & fugâ indè elapsus, sine calceis, ocreis & ense Wittebergam, dum aliàs ut præda Leoni missus fuisset. b. 778
Augustanæ confessionis à Lutero 17. Articulis & aliis constituta doctrina, quales & qui illi fuerint. b. 337
Bellum Pfafficum excitat, pallio Episcopali Moguntino, incipit conterere Papam. 66. b. 174 vide Pfafficum bellum.
Biblia ex Hebræo in Germanicum idioma optimum vertit optimè & doctissimè. b. 169
Biblia ejus sacrificio commendantur. b. 229
Carolstadi°, Zwinglius, Oecolampadius sunt Lutero, qui Core Datan, Abiron, Moysi. b. 881
In cœnæ negotio ut inconstantem Peucerus medicus accusat libello edito, sed ad urinarium se ut conferat vitrum ei mandat elector Augustus omissis Theologicis, quod supplicans pollicitus est. b. 957
Concordia cum Lutero & Papa est impossibilis, werden nimmermehr Freund und eins. b. 656
Concordia inter Lutheranos & Papistas in doctrina ut facienda b. 980. vide Papistæ.
Confessionis Augustanæ Autor, vide suprà.
Confessionem clancularium oppugnans nocuit Ecclesiasticis Papistis plurimum. b. 806
Constantissimus Heros Wormaciam ingressus dicit monitus ne eò loci ob perfidiam cederet: si omnes Lateres diaboli, intrabo tamen vocatus. b. 78. 708. b. 336. d. 8. NB.
Diabolus cum Lutero sub cutta monachi acerrimè disputat, victus ille cum fœtore evanuit. b. 591
Diabolus tentans eum in somno objicit. Missa est in Ecclesia antiquissima & Tu abolebis, ex hac hactenus es sustentatus, desperes oportet. b. 1004
Dies novissimus quandò venturus ejus conjecturæ. 784
Doctor fit, quandò, ubi. b. 32
Doctor Evangelicus, optimus ab Ulrico Hutten defenditur. b. 81
Doctor veritatis teste Episcopo. b. 181
Doctissimus in sacris. b. 77. 142. 169. 176. d. 8
Doctrina sua quòd ex Deo sit certissimus est, nil ergò concilia, consilia, factiones Deo confidens curat. b. 775. d. 8
Doctrinam Lutheri cum Epicur Philosophia in oratione publica confert Hartungus, Lipsiæ contraria huic habetur. b. 947. 989. 990
Confertur imò postponitur Turcicæ doctrinæ in ceremoniis. b. 980
Doctrina Lutheri & Papistarum quòd sit schismatica, damnabilis, impia? vide per Exempla ibi locorum. b. 580. 989. 990, d. 8

Crimen falsi in hac Jesuitæ sæpe admittitur. b. 1004
Non à Papistis singulis in singulis damnata sed probata in plurimis. b. 980
Doctrinam suam ex diabolo habere Lutherum & Zwinglium propria confessione asseverat Rossæus, at fallit mendax homo, cum alijs errore in citatione tomorum monstrato. b. 1004. NB.
Doctrinâ Lutherus dissentit ferè ab omnibus concilijs. Ergò damnandus est: censet Papa. b. 195
Duratura semper. d. 8.
Electori Maximilianus Lutherum ob graves causas tueri mandat. b. 114
Lutherus Electoris tutor, non contrà. b. 78
Erasmi Roterodami de hoc judicium præclarissimum. b. 142. 174
Judicat Erasmus in doctrina & vita non damnandum. b. 148
Erasmus nec tueri nec damnare voluit. b. 148
Evangelicus doctor optimus. b. 81
Evangelii repurgator, quandò, ubi. b. 708
Qui aliis in hoc omnibus præit. b. 169. 831
Fridericum Saxonem perturbatum ob fœdus Bononiæ inter Carol. 5. & Clem 7. initum contra Luteranos, ad animositatem hortatur, ob se non anxius sit: se compariturum ad concilium vocatum, minas eorum, Deo auxiliaturo in nihilum redactum iri. b. 336
Fridericus mittit Luthero articulos confessionis ordinatos à Philippo Augustæ revidendos, poscit quid agendum, si Cæsar prohibiturus ut rumor erat concionari. b. 337
Suadet certis de causis pro tempore & loco prohibituro Car. 5. obedire. b. 343
Germaniæ in vita sua exorat à Deo pacem. b. 78
Gloriam Dei solam quærit. b. 336
Grevensteinius vir doctus præceptor Lutheri. b. 73
Helias tertius hisce seculis ultimis promissus. b. 823
Infestatur à Cardinalibus, Papis, alijsque. b. 148 174. 177. 180. 194. 195
Indulgentias annihilat. Hôc tetigit ulcus Papæ. b. 174 916
Johannes Cellarius de Luthero, ejus eruditione stupenda doctrina in sacris veraci profunda, constanti. b. 169
Judæi à Christianis in omnibus ut tractandi consilium dat. b. 415
De Juristis Sententia Lutheri. b. 1036
Jus canonicum exurit aliaque, reddit rationes facti graves. b. 177
Justo Jonæ aliisque scribit ut compareat in loco designato cum Philippo &c. negotia Augustana componenda in Religionis negotio. b. 336
Libri Lutheri exusti Wormaciæ, hoc ridetur à plebe, Sodomitas potius dandos rogo, quàm libros. b. 178
Libri hujus rusticos fecêre doctos. b. 432
Moritur. b. 814. Fletur à priori ob mala in suum ordinem secutura pôst majora. b. 777
Mortuo Luthero (ut prædictum) insecuta tempora misera, calamitosa, exulcerata, pijs Antichristo aliquibus resistentibus anathemata dicta.

dicta, Interim cusum, Adiaphoristarum pallium consutum, aliaque quæ Papatum erigerent. b. 882
Medicus constitutus ab Episcopis ei insidias struit per toxicationem, aliisque alijs modis, at in nihilum redacta omnia. b. 777. 778
Monachi Lutherum produxerunt ranæ Apocalypticæ, habeant magnas pro hoc gratias. b 810
Nascitur. 902. b. 593
Prognostica de hoc, vide infrà vaticinia. 669 836. 902. 905. b. 431. 32. 73. 77. 78
Natus ex Marte & dæmone, sed mendaciter à Papistis traditur. b. 593
Antequàm natus & docuit, de hoc erant picturæ, vaticinia, myst. 393
Pictus ut monachus diu ante nativitatem. 393 b. 1027
Antequàm cœpit docere, somnia de hoc priùs. b. 1027
Antequàm natus & doctor Evangelicus factus, culparunt Papatum alij multi. b. 149. vide pij contradixêre &c. Papatus. 568
Nato hoc, impletus Apocalypticus Mysticus numerus de Antichristo. b. 708
Papistarum derepit malitiam & scelera, errores enormes, invectus primùm in monachos, sacerdotes, quòd ursi, lupi, simoniaci, pseudoapostoli, quod olim figuris rectè in Papatu ipse palàm. 319. b. 142. 174
Papisticas nugas culpat, in eorum ineptias invehitur cum Missa. 357. b. 30. 32. 142 174. 287. 456. Vide Papistæ.
Papæ Imperij proceres in Lutherum inefficaciter inflammant. b. 199. 351. 449. 832
Papæ Mahumeti pseudodoctori spurcissimo conferunt. b. 195. 980
Papa quòd aggressus hostiliter Lutherum, pessimè suis consuluit rebus, er solte seiner mussig gangen sein. b. 317
Papæ, proceres, concilia eum damnant, quasi verò. NB. b. 200
Inauditus, utrùm benè. Ità, dicit Papa. b. 195 199. 334
Papæ legatus in eum humanus, pro hæretico non vult habere, nec excommunicare, si modò indulgentias culparet, fore, ut in plano res esset cum domino Papa. b. 916
Papatui quòd se opposuit, contradixit, causæ erant Indulgentiæ Papistarum nimiæ, aureæ, fallaces. b. 163. 174. 181. & vita mala cleri. b. 230
Papatus ruina per Lutherum perficienda prodigio Islebij ex fodina profundissima facie Papam referente ex illaborato cupri metallo concreta forma portenditur. b. 777. 813
Papistæ omnia scelera & sectas, at Lutheri dogma ferre non possunt. b. 183. 194. 195
Papistæ ejus libros rogo dant, cum imagine. b. 177. 178. 193. 195. 202
Damnantq;, cur. 196. 197. 198
Papistici doctores veteres in multis Luthero consentiunt. b. 823. 980
Papatui, papisticis nugis valedicit. b. 71
Papistæ Lutherum impotentiæ in miraculis accusant, at cum Lutheranis cæteris non caret hisce. b. 860
Philippum Landgravium & Joh. Electoris filiam Mariam jungens matrimonio benedicit, hæsitans aliquandiu voce sua tacitus, effectus secutus. NB. d. 16. Reformator seculo hoc Ecclesiæ, non Zwinglius, b. 426. 881. d. 8
Recantare tentatur, sed non fit. b. 77. 351
Reconciliari cum Papa non potest unquam. b. 658. Repurgator quòd futurus, vatic. d. 7.
Repurgator Evangelij dexterrimus, quandò, ubi b. 708. Qualis. vide suprà Evang. d. 7
Major ex Iapeti gente Luthero nullus. b. 395 vide infrà Testimonium.
Romam Miltitius evocat, at frustrà. b. 76
Philipp. animat literis tristiorem. b. 345
Philippus non pro Theologo, sed Rhetore & Philosopho, ab ipso Luthero solùm, habitus est. b. 344. Purgatorium oppugnans carere verbo Dei, Platis plus nocuit, quàm si infernum oppugnasset. b. 806. Sacra Scriptura sola nititur. b. 77. 142. 174 181. b. 230 d. 8.
Ad Sacram scripturam ut Lydium lapidem confert omnia. b. 73. 142. d. 8
Sigillum Lutheri cor rubrum, crux nigra in alba rosa, de his concio. b. 911. 944
Sigismundus & Maximilianus de Lutero benè sentiunt. 810
Smalcaldico in conventu mirabilis valedictio Lutheri. b. 881
Spiritus in hoc acer, discretor, Propheticus, de Papæ mendacijs. b. 881
Spalatino scribit ad literas datas, nil contra Evangelium ut concedant. b. 345. NA.
Staupitius hortatur hunc rem Religionis diligenter agere. b. 77
Staupitius optat de Luthero Cardinalis Campegii Judicium notariis signatum esse. b. 916
Testimonia de Lutheri doctrina, & vita variorum optima. b. 180. 181. 169. 229. 291. 348 349. 395. 917. 956. 989. d. 8. NB.
Astronomorum. d. 8. Caroli 5. d. 8
Papistarum. b. 956. d. 8. Vana, mendacia, ficta. b. 195. 980. 98 - 983. 984
Calvinistarum. b. 984
Theologorum princeps est hoc seculo. b. 174
Vehementior & intemperantior si in scriptis cõtra Papatum, cui tribuendum sit. b. 142
Visiones & vaticinia de hoc.
Sigismundo facta de hoc visio, quid facturus, unde ad hunc exhortatio. 810. Visiones & vaticinia de hujus vita, doctrina. 669. 836 905. b. 431. 32. 77. 78
Visio crucis sanguinei coloris præsagium ducibus Saxonicis de Luthero, ejus doctrina, passionibus in media nocte. b. 76
Viri doctissimi mundo vel Germaniæ simul cum Luthero donati divinitus. b. 174
Vat: Luteri de Antichristo politico. NB b. 587
Augustanorum comitiorum exitu. b. 79. 346
Evangelij ex Germania ablatione, ob contemtum & ingratitudinem. b. 79. 80. 776. 804. d. 13

Impietate hominum, revelato Antichristo, futura. b. 78. Irruptione Turcica in Germaniam. b.78.804
Perditione Belgii à Carol. defecturi, cùm aggressurus sit Evangelium hostiliter. b.79
Theologorum inconstantia post obitum suum b. 78. vide alia ibi varia vaticinia ejusdem. Wartburgi latitat excommunicat. b.778.d.7
Ibi nullus ubique magus vel ariolus ex diabolo eum videre potuit. b. 924. NB. vide, diabolus non omnia scire & manifestare potest.
Wormaciæ ignarior politicorum salvo conductui renunciat: unde capitis periculum ob oculos, sed à non suæ Religionis hominibus etiam Dei providentia conservatur incolumis mirabiliter. b.178.917
Wormaciam tendit vocatus intrepidus, ejus ibi acta. b. 178.917
Lutherani.
Hos calumniantur sine discrimine Papistæ. b.169. 193.196.351.448.449.641
Cœlum his Papistæ concedunt, modò in hac ætatula viciſſim in pace concedant temporalia, quo facto, fore se contentos dicunt. b.439
Catholicos Luteranis conversari vita, contrahere, non ferre vult Papa. b.815
Comburuntur, effodiuntur sepulti ut Hæretici. b.709
Concilium nationale Luteranis non esse concedendum, suadent catholici. b.447
Conjuges ministris Lutheranis Papistæ objiciunt: interim ipsi cynedi, scortatores, b. 1006
Conspuendos esse obviantes docet Jesuita, quod aliis in exemplum ipse facit, at os ei contusum est. b.810
Debellare hos & persequi Car. 5. non vult prius, quàm concilio causa eorum decisa & audita satis. b.115.336
Bellis, ense, sune, aqua tollendos suadent Jesuitæ. b.943
Busdragus contrarium suadet: tollendos tamen eorum libros igne. d.4.
Debellare potius hos quàm Turcam, suadet Ferdinando Cardinalis Marcellus edito libello. b.140.169.438.439. NB. Esse enim deteriores Turcis. 980. Rationes, cur faciendum hoc, aliæ 7. b.195.980
Lutheranos principes Imperatores non facilè bellis oppugnabunt, quia agnati sunt partim. b.449. Deletos hosce volunt Episcopi & Papistæ. b.929.980. Exempla, sanguis eorum effusus copiosè, at nil profectum. d.4.
Epistolæ Pauli si darentur igni, actum de hisce, ja freylich. b. 623. d.4. Et scripta eorum singula.
Epistolæ Pauli faciunt Luteranos, ergò non legendæ ulli, judicio Romanistarum. b.623
Epistolæ Paulinæ Apostolicæ sunt horum in hostes omnes armamentarium. b.623
Ferendos hosce, suadent Papistæ. d.4.
Hostes horum doctrinæ miserè pereunt subitâ morte extincti. b.352.449. vide Hostes.
Hostes Papistæ Symbola amplecti Luteranos di-

Miraculis non carent, ut calumniantur Papistæ. b.860.p.2.
Libri horum comburendi, cur? scilicet. d.4.
Papistæ Luteranos nullos ferre possunt: at, ut scelera omnia, ita sectas omnes aliàs tolerant, fovent. b.183.194.195
Occisi à Papistis brevi tempore plures quàm centena millia hominum. b.810
Papæ accusant Hereseos, damnant, tollere suadent principibus: aliàs nullam pacem, incolumitatem Germaniæ & Imperio sperandam. b.193. 437.549.980
Papisticus sacrificus Lutheranæ Religioni anglicum ascribit sudorem, Germaniam vastantem, qui pollicetur restitutionem, si ad papatum redeant, processionem secutura die instituturus moritur subitò. b.203
Religio Lutherana utilis & necessaria, cur. d.8.
Luterani in Religione neutrales multi, proh dolor, Papatum recipiendo, in suis ditionibus &c. b.973
An cum his publicè disputandum. NB. b.451
Lutherthum müß rumb zum Pabstumb kurtzumb. per Deum sanctum, Rhythmi. b.438
Lutheranismus subitò crevit, multos lucratus principes, tolli difficile. b.449
Zelus in hanc quorundam hoc seculo fervidus & ardens. b.560
In vita & politia quod honestum & pulcrum, hoc est Papistis turpe & deforme: & quod impium, id pium, Ex: b.1002
Luteranorum secta credita fore initium reformationis corruptissimæ Ecclesiæ. d.8.

M.

Machiavelli liber fugiatur omni pio principi, ut noxius & damnabilis. 884
Schola hujus qualis, blanda initiò, usque in nassam attracti subdiri capiuntur. b.1034
Machtyltis gignit simul & semel filios. 1514. b.246
Magdalena de la crux in Hispania ex obscuris nata parentibus, de novo S. Claræ monasterium extruit opera diaboli, cum quo sub specie æthiopis collocuta rem habuit, magnificata existimatione, at res detecta tandem. b.867
Magi, malefici. b.424. Ex: horrendum. 508. 924. b.925
Maledicere an possint, mutareque formas, vertaubern. 390.543. Spectaculum triste. 548 930.947
Saga tres occidit stercore suo, vide abbas.
Magi per imagunculas homines perdunt. b.290 508. ô horrenda, vide imago.
Magi se excusant, uti se divinis & bonis verbis, at vana est excusatio. b.508.925
Magi orientales qui qualesque fuerint. 12
Magi monachi remunerationes accipiunt: vide Albertus Magnus. b.925
Magiæ Teutonici Ioh. exemplum mirabile. b.420
Magistratus colligant frumenta in casus necessarios. 162. vide princeps. Ecclesiam cum doctoribus commendatam habeant. b.224

Ecclesiasticis se non implicent. 245
Nec contrà politicis Ecclesiastici. b. 222. 223
Ecclesiam dum affligit, punitur à Deo mirabiliter in liberis, privatione regnorum. b. 291. 932
Fidei & conscientiæ non dominetur, nec obedientiam requirat: satis, si in politicis obediatur. b. 275. 932
Magistratus boni, mites, humani in subditos sæpè essent si invidia consiliariorum aulicorum non officeret. 201. b. 932
Magistratus durior privilegia & antiquas constitutiones, in quas juravit, abrogans, sibi ipsi incommodat. 421. 932
Contemnitur ideò, quia & hic Deum contemnit. b. 288
Magistratui nemo resistat, ob pœnas, mala & pericula. 286. vide Rebellis. Imperator.
Magistrâ simul Theologis politicis consiliariis cavent, noxii enim & versipelles sunt. b. 1026
Obediendum quandò & quandò non sit Magistratui b. 42. Subditis in querelis & supplicationibus justis cedant, præsertim si veram Religionem spectaverit, ob pericula & mala, quæ sequuntur ex rigore. b. 932
Lenocinia & scorta in urbibus non ferant, ut in quibusdam fit locis. b. 130. vide Leno.
Sed oportet, ubi clerus præsertim impudicus, ob pudicitiam matronarum aliarum honestiorum. NB. lex, Imperat: b. 429
Pii & Justi Magistratus exempla. b. 244. 1035
Hos contra Evangelicos Papa instigat. b. 194
Pontificiis in Magistratibus non recipitur Evangelicus, quibusdam in locis. b. 1052
In politia & Ecclesia scholisque bonas ordinationes constituant. b. 288
Providi sint in futuros casus colligendo necessaria, p. 12.
Virum magistratus monstrat qualis sit: Es ist kein Emptlin so klein / es ist henckens werth. Es muß seyn ein frommer Mann/der im hohen Ampt redlich bleiben kan. b. 275
Magnates audiunt malè sæpè & meritò, quia malè vivunt. NB. d. 15. vide Sigismundus.
Magnates fautores doctorum, & mecænates studiorum sint. 204. b. 244
Non exultent in felici rerum successu, nec in victis hostibus. 395. 403
Magnates in Ecclesiasticis arbitri, dispositores dum esse volunt, & hæc in politica mutabunt: Turca eos judicio Dei justo graviter puniet & flagellabit. b. 804
In monastico vestitu sepeliri salutare duxerunt, superstitiosa & impia. 406. b. 329
Regna, aulas, nationes aliorum perlustrent, cur? d. 17. Sollen was zusehen/ erfahren und hören begehrn.
Religionem cum doctoribus collapsam reformant. Ex: b. 356
Schismata tollant. b. 331. 356. vide Imperat.
Justè & probè regnent, admoniti sint, more Ægyptiaco, ad cœnam in ligno monstrato picto mortuo monitore. b. 603
Magnates quidam (ut delicias) fovent & circa
se ferunt magos. b. 924. 925.
Zelus quorundam in veram religionem magnus. b. 560
Mahumetes Constantinopolin capit. b. 172
637. NB. ô. 477
Epilepticus, idiota, ignarus scripturæ & literarum. 186. Facies eum prodidit, fore Ecclesiæ pestem. 187. 188. mira.
Finis sub 15. Imperatore Turcici imperii erit: vaticin. b. 803
Imperium hujus cum potentia & Nativitate patri ejus ab Judæo Astrologo prædicitur. b. 905
In impudicos scortatores, adulteros, Sodomitas mirabile judicium ab exemplo ob hoc occisi per adolescentem fert. b. 905
Imperatorem Constantinum cum urbe prodere pollicito civi pollicetur filiam conjugem: pôst hac tradita excoriat eum, cineres cuti calidos injicit pœna digna proditorem afficiens. b. 477.
Magus & Turcis & Judæis creditur fuisse. b. 803. Nascitur. 178. 186
Nativitas prædicta patri Abdalæ ab Judæo. b. 903
Origo hujus & nativitas. vide suprà. 186
Moriturus per digitos suis finem vaticinatus est imperii. b. 858. 1045
Moriturus desideratur videri militi pro 300. coronatis: affirmatur mortuus: in cœlo tamen super Christum locatus, quod risit miles. b. 4
Maledictus cum suis. 333. vide Chartulanus.
Ferro omnibus ut irruant eum Christiani, ore concionans, gladium monstrans alterâ manu, hortatur. b. 905
Statuam mirabilissimam extruxit. vide præsagia. 640
Mahumetistæ fient Christiani. b. 891
Exscindentur. b. 803. 892
Impudicitia abominabile ipsis scelus est, at quod Germanis? Christianis? b. 905. ô impietas.
Maillard & *Menot* concionatores Gallici Episcopos, Prælatos, Sacerdotes, Ecclesiasticos malos culpant ob rapacitatem, fastum, luxum, impietatem, avaritiam, Simoniam, scortationem crebriorem. b. 819. 820
Mala consilia consultoribus pessima. vide consilium. 178. Maledicentia scurris & meretricibus propria. 862
Mamertinus, miles fortis & acer fit Episc. b. 582
Manegoltus Marchio fit, sed inutilis, turbator, seditiosus Episcopus. b. 582
Mantuanus Romæ, Cleri, Simoniam, Sodomiam &c. descripsit. b. 845
Manuel Constantinopolitanus lectione Sibyllæ oraculorum exardescit in Venetos. b. 475
Mareschalli officium in imperio. b. 249
Mare effluit. 324
Transitur Tartaris sicco pede. 633
Marcellus Cardinalis à Ferdinando expeditionem in Turciam cœpturo suadet in Lutheranos. b. 140. vide Ferdinandus.
Marcellus Monachus falsarius apostolicis literis indulgentiis multa acquirit, capitur, evadit sæpè. 968
Marcellinus thura idolis offert, & adorat. 25

Margretha Hennenbergensis Comitissa 42. anno ætatis una vice cedidit liberos promiscui generis magnitudine auricularis digiti. 364. qui baptizati sunt omnes. *b.* 418. vide alia ibi plura stupenda.

Maria est Asylum papistis. *b.* 13. 590. 653

Compassa Christo docetur à Papistis pro mundi salute. 909. Christo supplicat pro nondum finiendo mundo, ut decreverat. 839

Domina cœli creditur? & omniscia *b.* 672. 675. 690

Humata dum, quid acciderit. *b.* 672

Invocari quando cœpta, per quem. 188

Ut invocetur *b.* 990. NB. Inverecundè papistæ invocant, & petunt quorum puderet ipsos. *b.* 150

Invocanda non, at colenda debito modo. 121. NB. 590. 990. NB. bellè *b.* 150

Ordo S. Mariæ. vide ordo. 401

Maria Joh. Papæ 23. (scilicet) apparet, hunc cum alijs facit pontificem 958

Mariæ Joh. Evangelistam magis naturalem fuisse filium, quàm Christum ipsum docet Minorita. 644 Lac, pecten, capilli, pepla, &c. Mariæ ubi adorata *b.* 234 793

Literæ Mariæ Glaucopluto missæ. NB. *b.* 150

Peccato an obnoxia, certatur inter Franciscanos & prædicatores. *b.* 10. 38. 866. NB. præstigijs diabolicis quid effectum.

Phreneticus à Maria lactat, sanatus dicitur. *b.* 652

Purgatorium singulis septimanis descendere ad redimendas animas creditur. *b.* 751

Psalterium Mariæ *b.* 656. 990. Quæ & qualia petantur ab hac. *b.* 150

Remissionis peccatorum operi includunt Romanistæ. *b.* 13. 655. 656. 990

Pulsus matutinus Ave Mariæ à quo ordine dandus, contentio Romæ inter Franciscanos & Dominicanos orta, decissum ubi est, 30000. aureis insumptis, qui prior manè sit surrecturus *b.* 433. Reliquiæ Mariæ omnes, & vanitas harum. *b.* 793. 794

Sponsa sit Monacho, cui ex capillis annulum fecit, dat oscula, amplexus, papillas. 935

ô nugacissima *b.* 13

S. Evangelista Lucas 4 Mariæ Imagines pinxisse creditur. *b.* 794

Virgo ante, in, post nativitatem Christi. 3. 4. 5. 6. NB

Virginitatis violationem prædicans monachus subitò extinctus. *b.* 176. vel conceptionem immaculatam.

Maria Ægyptiaca, meretrix per 17. annos convertitur. 564. NB.

Fratres hujus non Mariæ Christi Matris sunt Carmelitæ. 378. 958

Maria formosa Ratisbonensis, ejus miracula, præstigiæ, efficaces illusiones, attrahit ad sui cultum superstitiosos Germanos multis dissitis ex locis, Magica hæc à Judæis ibi pulsis effecta creduntur. *b.* 394

Maria de Loreto, Historia longa & mira, falsa, ficta, refutata doctissimè ab Episcopo Vergerio. *b.* 669

canes accipere recusant. *b.* 853

Marozia Regina, meretrix Papæ, incestuosa cum duobus Germanis fratribus. 268

Martinus Bucerus effossus crematus est. *b.* 708

Martinus Episcopus Turonensis. 112

Hujus vita, mors, sepultura, miracula in sepulcro tentatioque ibidem. 563

Martinus Cromerus in sacerdotes acerrimè invehitur, impares in vita doctrinaq; priscis. *b.* 660

Martinus 5. Papa, bellator, capitur, funditur cum exercitu. 858

Permisit sororem dari fratri germano dispensans cum doctoribus. 859

Martyres. 167. 951. *b.* 107. 588

Plurimi hisce seculis. *b.* 816

Martyrum reliquiarum mercatura superstitiosa, præstigiosa, fallax diu viguit *b.* 785. vide sancti, Reliquiæ.

Masculorum concubitores punit Deus. 158

Quo loco habeantur Papistis. 340. 953

Matthæus Gracoviensis Episcopus gulosus, legato Boleslai petenti sumptus in bellum latrinas ostendit spurcus homo. *b.* 961

M Matthias Paris in Anglica Historia contra Papas multa. 694. &c.

Matthias Hunniades, Ecclesiæ fautor, ac clericatus pessimi hostis, osor & inimicus, qui 12. Episcopos Hungariæ, congressos Colloquij causa falsè eludit: scelera vitia Ecclesiasticis proponens assueta, iracundiam, avaritiam, luxum, fastum, superbiam, quibus eos damnatos censuit. *b.* 859

Matthias sibi Ecclesiæ præpositos resistentes inquè voluit in ordinem redigere, sed moritur citò nimis. *b.* 859

Matthiæ Curvini Ungarici Regis portenta vel prodigia: corvi per annum nulli conspecti Budæ: at in Alba plurimi: alia, Ciconiæ 4. dimicant, domina ejecta *b.* 422

Mattheus Magnus vicecomes Mediolanens princeps excommunicatur, cedit, fatetur articulos fidei, moriturus ex febri hortatur filios ad concordiam, sic fore eos stabiles in regno, vera locutus. *b.* 461

Mathildis Petri patrimonium, Petri dicta Filia, Papæ gloriosa, nec tamè canonizatur. 301. 302

Mathildis Ecclesiæ donat multa, at non potuit dispensationem assequi marito. 963. *b.* 167

Mathildis Imperatorem oppugnat per Papam, sibi ut sit remissio. 322. Favet impio Hildebrando, cur, ejus legata. 301. 934. In suspicione cum eo admissi incestus erat. 306. Venenum Ecclesiæ ipsâ infudit patrimonio petit. *b.* 268. Filiolos partu uno edidit 365. 554. vide partus, monstra, prodigia.

Mathematici, vide, Astronomi, Astrologi, præcipui. 163. 549. 929. NB. NB *b.* 637

Matrimonium Antichristi, non Dei & Christi, est interdicere. *b.* 205

Dispensatio, tolerantia, indulgentia illiciti matrimonij varia. *b.* 223. vide voces illas, & Papa. 262

Extra matrimonium geniti legitimantur à Papi-

Matrimonij gemini mirum Ex: vide comes.
Papa justa separat, vi, gladio, venenis: Ex: Carol. Mag: Lud 12. Gall. b. 1003
Papistis Matrimonium pejus est Sodomiâ. vide Monachus, Jesuita, conjugium, Sodomia. b. 290
Masculorum concubitores puniti. 158
Masoret liber. b. 464
Mauteschia Bohemo nupta per Fruxinensem apud Papam libellum accipit repudij, per indulgentias, nuptaq; alteri potitur regno. b. 261
Mauritij Berlini inter statuas principum cæteras illæsas caput vento dejcitur. b. 811
Mauricius Imperator, avarus, pius, somnia ejus & patris cum matre, de hoc in partu & conceptione, mors ejus misera. 183
Mauricius Saxo à 5. Car. vinci quòd non potuit, joco (sed vero) dicitur. b. 315
Mauserum vates fœminæ sunt. 159
Maxentius. 97
Maximilianus 1. quis, qualis animo, Religione, in Ecclesiæ cultu defendendo, augendo, retinendo. b. 27. 28. 1098
Hujus de Luthero Judicium. Ibidem.
Mors huic prædicta. b. 51
Hujus risus de duobus Imperijs supremis, & suo politico & Julij tertij Ecclesiastico: hic, quòd sacrificulus vecors, ille ipse damarum audaculus venator. b. 973
Maximilianus Lutherum conservari, tueri ob magnum commodum suum mandat seriò, er werd seiner widern Pabst bedörffen. b. 114
Maximil: Augustæ virum, celebraturus comitia, valdè procerum habet & qui semel & simul vitulum voravit. b. 860
Maximil: 2. dicit: Nil majus est. quàm conscientiam lædere, hinc regi Poloniæ suadet pacem, posse enim fieri, ut cœlum & terram amittat. b. 903
Imperator laude & virtute dignus & Magnus, expertus est perfidiam Paparum. b. 821
Palpitatione moritur cordis, in quo tres inventi lapilli. b. 853
Mecha in urbe multi Mahumetani aquâ perfunduntur, in totalem remissionem peccatorum. b. 965
Mechliniæ 8. Collegiatæ Ecclesiæ (Thumstiffren) ubi aureus S. Georgius à Duce Carolo in remissionem peccatorum confici curabatur. b 857
Mechtildis de clero, Papa, Sodomitico, eorumque interitu vaticinatur. 745
Medici, Medicina. Corrupta. b. 484
Exercenda bona conscientia, pura pietate, & magna experientia. b. 484
Christo præfertur. ô. b. 4
Abusus hujus turpis & tristis hisce seculis. 888 b. 484
Fœminis, vetulis, circulatoribus, Mulomedicis, aromatariis, barbarum rasoribus mandatur, accipitur, arripitur, exercetur. 888
Medici Feraces suis & pharmacopolarum marsupiis longis & preciosis receptis, in quibus quid pro quo, merda pro musco, Mäußdreck für Pfefferkorn. b. 484

Homicidæ, morbos mortesque lucri sui causa optant, vanè glorioſi. 888. b. 484
Quæstum non sanitatem, multi quærunt. b. 484
Medici, quibus urinarum & (si placet) merdarum inspectio demandata, Theologica contrectant, at infeliciter. b. 957
Mediocritas in omnibus optima, & tenenda. d. 12
Mediolanenſis Ecclesia cum Græca dissentit à Romana. 284
Melanthon Campegio scribit impiè, insulsè, jejunè meticulosus homo. b. 344
Augustæ remissius & somnolentius rem Religionis egit, quem Rosellius animat literis. b. 344
Erigendus, excitandus ad alacritatem fuit tristior. b. 345
Non pro Theologo, sed Rhetore Philosopho à Luthero habetur solùm. vide Lutherus. b. 344 vide Philippus Melanthon.
Meliora rarò, deteriora plerunque sequuntur, vide Dionysius Tyrannus.
Mellerstadius Lutherum adolescentē commendat studiosis supra modum. b. 72. vide Lutherus.
Memorabilia vide confessarius Car. 5. b. 754
Exemplum aliud, de fœminis Bachi. 2. 2. aliud. b. 515. vide miranda, mirabilia, admiranda.
Memoria insignes. 18. 823. b. 653
Pulvis pro hac. b. 931
Menardo Tyrolia ob per se justè Henricum bello contritum sacris interdicitur, sed se tuetur contra hostes. b. 266
Mendicantes, vide, ordo, Monachus.
Mercurini oratio ad Papam pro Carol. 5. quòd studiosus tollere scchismata, quòd Papa sciat modum tollendi, Papa modò proferat &c. b. 331. NB. gravia ibi.
De concilio generali instituendo, ubi viri pij, docti conveniant, libertas animi sensa proferendi concedatur. NB. varia pro & contra ibi. b. 331
Mercurij petasus Cardinalibus cur detur & Episcopis, vide egregia. 922. 923. d. 7
Meretricibus senibus pœnitentibus Romæ domicilia & eleemosynæ à Papis & Cardinalibus splendidæ &c. b. 804
Meretricibus multis 1000. Romæ, alibiùe Papæ favent, eas fovent, ab his vectigal & menstruos vel annuos census exigunt magnos à quauis pro merito formaque. b. 604. 647. 701 1006
Pœnæ de his sumuntur divinitus. b. 604. 810. 908
Meretrix 7. filios simul parit, abijcit in lacum, Rex Agelmundus videt hosce, hasta apprehensa ejus ab uno, extrahitur, fit bellicosissimus, & Rex tandem. 202. vide partus, scortum.
Merlinus ex patre incubo. 163. 558. NB.
Metamorphoses aliquorum miræ. 389. An veræ, fœminæ fiunt viri. vide prodigia, mulier.
Methodius Illyricus Vandalis literarum characteres invenit. 240
Abrogat Papisticą. ibidem.
Varicinia hujus. 149
De Turcæ interitu. b. 886. 839

De mixto & vero Antichristo. b.888
Post 6000. annos quid futurum. 662
Michael Episcopus Salisburgensis venator insanus, pauperem, cui multa soboles, qui in agro ceruum constratum & ictum invenit, occidi mandat, nolente consentire judice, fert ipse sententiam, ut cerui pelli insutus canibus venari sistatur, qui occisus quidem & laceratus, & pòst die altero Episcopus equo delapsus periit subitò. b.919.920
S. Michaëlis pugio & clypeus, quibus cum Satana pugnavit, ubi, & quibus facer sit. b.234. 794
Michaël Nostrodanus Astronomus optimus prævidit cladem Gallicam crudelem. b.621
Vaticinia hujus de Regno Turcico, conflictu Leonis cum hostibus suis victuri. b.600
Varicinium, antequàm unus Pastor futurus, quòd Turcæ cum legibus interituri prius &c. hoc restat implendum. b.600. vide Nostrodanus, vel varicitia.
Miesco vel *Miccislaus* bona pauperibus aufert, voratq;. 523
Milites virandi vel castrandi, pro his orant mulieres. cur? 967
Milites veri qui, qui non; monachi nil minus sunt, NB. benè. 332
Militibus Episcopi & Cardinales canonicíq; similiores, quàm sibiipsis, Ex: b.629
Millenarius Apocalypticus numerus de bestia, Satana solvendo, ligando, ligato, quandò implendus, impletus 301. 663. b. 885. Sub Constantino ligatus, qui 300. annus ab Christo, solutus 1300. post &c. b.885. NB.NB.
Millenarius senarius Ecclesiæ 6000. annis duraturæ numerus in doctoribus constituitur, qui, quales. vide.
Ministrorum æqualitas. 120. Ecclesia. 7
Bellatores non sint, nec litigent, vide prædicator. b.353
Canis horum est Symbolum, vide, canis Episc.
Correcturi alios in se incipiant. 891. vide Reformatio à capite, Papa, princeps, Ecclesia, Episc. b. 242. at contrarium accidit.
Constantini temporibus bona eorum non immobilia, ut hodiè, undè melior Ecclesiæ status. 834. b.457
Dissidiis, ambitione, avaritia, negligentia, vita improba ministri Ecclesiæ mala accersunt multa, sibiq́ue contemptum. 627. 678. 737. vide Sacerdos. b.457
Ministri si eligantur, quales sint & non sint. b.224. vide Ecclesia. 457
Electio & vocatio à Spiritu sancto si non est, vana est, ut papistarum talis. b.128
Injuriari ministros, contemnere Evangelii prædicationem, magnas pœnas attrahunt. NB. 126. 139. b.438
Mali multi, qui forum quàm Chorum magis curant. b.438.457
Negligentium, securorum ministrorum horribiles pœnæ. 887
Principes aliiq; Luterani his ut abutantur, mus-

sen Reuter/ Spieckbüben/ Jägerknecht/ Hundszieher/ Auffwarter offt seyn. b.438.987
Stipendia his dentur necessaria, ne alia conari his impendant, nevè mæror accedat &c. 383 b.244.457
Ne emendicare necesse sit, quod absit. 692. 866. b.457. At sit, unde ignari asini & idiotæ sunt, kupffern Gelt/ kupffere Seelmessen.
Ratio olim pro singulis animabus danda gravissima. 737
Superiores & inferiores si vitiosi, moneantur & corrigantur, culpentur. 90. ex: Cyprian. 737
Superiores, magnates, Principes culpare, quam sit his periculosissimum, der Teuffel streifft den Kopff am Hasen/ facetè graviterque pro concione dominicaster. b.140
Principes peccantes, perjuros culpent, vel potius resignent. Ex: b.562
Minoritæ, vide Monachus.
Apostatæ, Hypocritæ à conventualibus dicuntur, duplices sunt. b.74
Aureis calceis & vestibus splendidis utuntur, vasis stercorariis argenteis, aureisq;. ist zuviel. 885
Bellatores sunt, duo suspenduntur ab Imperatore. 532
Calceos amasiis emunt aureos. 885
Cibo delicatissimi, luxoriosissimi. 885
Minorita Christum se esse dicit. b.74
Confessionarius docet, in Christum solum esse credendum. nugas rejicit papisticas. 949
Immunes ab omnibus oneribus, censibus, vectigalibus. 897
Quidam docet, singulis septimanis Mariam in purgatorium descendere, cur. b. 751. vide Maria.
Ordo horum & Franciscanorum 404. vide ordo.
Privilegia horum maxima, plurima à Papis concessa de iis, qui audiunt eos, indulgentiis concedendis hiscè. 893
Mira, miranda, miraculosa, stupenda, ostenta, prodigia, portenta. vide.
Angelus credentem Deo mulierem famelicam pascit. 426
Angeli jussu Poloniæ Rex potitur insperata victoria. 562
Aves collectæ plorant obitum Episcopi: attingentes rostris frondes, ex arescunt. 892. Item hujus duo canes extrahi nolunt, nec latrant amplius, extabescentes, blandiri nulli volunt amplius. ibidem. NB.
Confessarius Caroli V. effossus igni combustus est. 754. vide Carolus V.
Canes 4000. iter in Germaniam faciunt, boum multi sequuntur. NB. 797
Christi nativitatis numerus piscibus inscriptus videtur 148. vide Christus.
Choreæ per incantationem totum annum durant. 860
Saltantes non lassi facti, non sitibundi, non famelici. 860
Corona in aëre pendens visa. 148. 551. b.562.
Cæcus fit doctissimus Theologus. 905

Cola piſcis vir inter piſces ſub aqua in mari diu vixit. b. 417
Comes Venetius capitur à Turca, hujus filia liberat, fit conjux, Papa abſolvit & diſpenſat, altera conjuge ſuperſtite, eſt bigamus, Thorus geminus, ipſe medius, vivunt piè & concorditer, alterâ fœcundâ, alterâ ſterili. 236. vide Comes.
Conſtantinopolis die pentecoſtes capitur à Turcis, cur? 834
Corvus triſtior interrogatus quid agat: dicit: ex Pſal: cogitavi dies antiquos. 139
Crux ſanguinea in cœlo ſudo viſa Saxonibus Ducibus, cùm contra Papiſtarum indulgentias ſcriberet Lutherus. 77
Crux in corde Ignatij creuit, cor ejus à beſtijs voratum manſit integrum, hiſce etiam putrefactis. Vide Ignatius.
Crux in aëre videtur, in qua pependit homo. 401
Crux, in qua ſcriptum, JESUS REX &c. in lapide delapſo grandi vel ſtiria. 401
Fontis Dianæ aqua vino mixta pudicas & impudicas mulieres manifeſtavit. b. 418
Mira tria: unus Petrus inter Papas Romæ, unus portus in Ancona, una Turris in Cremona. 139
Dæmon muſcæ figura, cui abſciſſus pes, nunciat conſilia regis duobus occidendis, qui liberantur. 202
Draco. 636. vide draco. Hellenbrandt.
Draco Babylonicus pontifex. b. 440. 480
Henrico 4. Gallo mors din antè prædicta, varia ibi. 876
Infantulorum duorum geſtatio mirabilis, ſalvus partus. b. 988. vide admirabilia.
Linguæ exciſæ aliquibus, at locuti rectè nilominus. vide lingua.
Loquitur ſerpens, avis, illi (ſcilicet ſerpentes) multos dum occidunt, ultio Dei, remedium pro hoc. 561
Lutheri effigies in ſomno viſa, ejus imago Norinbergæ reperta, Angelus Magdenburgicus. 1027
Lutheranis miracula ſunt. b. 659. 699. 860. &c.
Miles revixit, varicinatus multa ſine cibo & potu vivens. 640
Mulier 4. partibus 20. peperit liberos. b. 418 vide partus.
Pagano 77. ſunt uxores, quibus cum 370, liberos genuit. b. 293
Piſcator noctu 2. monachos Rhenum traducit navi, percuſſus ab his, quia Dæmones erant, periit. 319
Puer ſexennis differit Baſileæ de omnibus acutiſſimè. 877
Puer 7. annorum contra Papam vera loquitur multa, at Satan immiſcet falſa, ſudavit ſudorem mirum. 395
Puer adoleſcens mortuus revixit, hortatus ad pœnitentiam. b. 847
Statuæ capite decollato abſentis Regis vita periclitatur, qui & perijt. 287
Septem mirabilia mundi inter ſtructuras. b. 316
Hæc Deus reliquit mundo contuenda. b. 316
Satan cum puella rem habet, qui tympanizans non tamen viſus eſt, per illam accenſa urbs tota conflagravit, quæ & poſteà ipſa rogo data eſt. 396
Utero per 5. annos geſtatur infans, ſemiputridus exemitur, ſalva & curata matre. b. 601. vide plura in vocibus ſuprà poſitis, portentis, prodigiis &c.
Veteris & N. Eccleſiæ, quæ poſt 1600. annum, cum dogmatibus repugnantia. b. 811
Vanitas mirabilium & miraculorum papiſticorum quæ, quanta, vide miracula, præſtigiæ, Papiſtæ, Imagines, Monachi.
Ungaris diadema non ablatum iri, prodigia Ottoni futuro Imperatori oblata. b. 422
Undecim millia virginum &c. mira. b. 422
Veſuvius mons flamina ſpirit in hoc Sacerd. 857
Vini mira copia, 724. vide vinum.
Virgo & urſa ferâ parit filium, nomine Urſum, fortem militem. 634. vide urſus.
Vir ater magnus videtur Carolſtadio concionanti ſoli, qui puero dicit, poſt triduum mecum erit, ſi rediero: & factum. 516
Wittebergæ tempeſtas horrenda cum fulminibus. 638
Miracula. 148. vide Papiſtæ.
Diabolica, nugacia, præſtigioſa ſunt Papiſtarum, & ſimul noxia. 200. 622. b. 243. 605. 624. 811. 860
Ementita, falſa, ficta, 690. NB. 728. b. 146. NB. 439. 440. 605. 811. 860. NB. 962. ob quæſtum.
Jeſuitæ miracula ementiuntur in oras longinquas, lug ins Land / ꝛc. werffens Bethel ſehr weit. vide Jeſuitæ b. 962
Libri miraculorum papiſticorum qui & quales. b. 605
Lutheranorum hoc ultimo ſeculo maximũ, quòd per Lutherum Papatus, nundinales mercaturæ ſpurcatæ ad nihilum redactæ. b. 440. p. 1.
Moguntinorum Inſignium autor, qualia, Rota. 284. 556
Moguntinus Archiepiſcopus primus, ejus ſedes, jurisdictio in alios. b. 565. vide Archiep.
Monachus, Etymologia, enodatio hujus ſignificatorum. 104. 106. 119
Abbaticidæ. vide Albertus. b. 104. vide ordo.
Adulteri monetarum. 521
Adulteri, ſcortatores, fornicatores, peſſimum genus hominum. b. 313. 424, 583
Ambitioſi, ſuperbi. vide Clerus, Abbates.
Annihilantur hodie, cur. b. 142
Annihilantur ob aliquos circumforaneos vagantes, polypragmonas, quicquid agit mundus, monachus vult eſſe ſecundus. b. 170
Avarus quispiam Monachus moriturus ſervat pecuniam clàm, ſepelitur cum pecunia, conſilio conventus communi, quid apud cæteros effecerit. vide. 270. 758
Accipere quàm dare his beatius eſt. b. 277
Aviculæ tres fringillæ Deum magis colunt & laudant, quàm multa millia monachorum. b. 188

Bellatores, Turbulenti. vide Clerus. Sacerdos.
Bellis, legationibus, ſecularibus negotiis prohibentur. 16 241. 257. 305. 480. 561. 725. 858. vide ſeculares.
Beelpegoris. Beelzebub, Dagonis cultores ſunt, dira monſtra. 726. NB. 822. 939
Benedictus in occidente horum omnium pater eſt. 958
Beſtiæ peſſimæ. 107. 119. 348. 383. 822. 891. b. 329
Bona Eccleſiæ vorant ociosi nebulones. b. 313 924. 939
Bullatores, at ſuſpenduntur. vide Minoritæ.
Cæſaricidæ. b. 13. 266. 977. 1023. Tomo 1. 215. 600. 619. 641. 644.
Canonici non, agunt quod libet, in choro pſallunt, foro & aulis lndunt & potant. 811
Cappâ monachi latet ſpiritus malignus, qui mala multa patravit. NB. 335. 346. 522. 822.
Nequam, Hypocrita, idololatria. 441
Carthuſianis & aliis Papiſtis monachis in ludicris, & licitis eſt conſcientia auguſta, at in ſceleribus patrandis maximis latiſſima. b. 147
Cartuſiani, collo gruis, pedibus bovinis, manibus urſi &c. picti. 910
Cartuſiani in omnibus rigidiſſimi olim, non jam. 910.
Caſtitatem ut quidam velint ſervare. 28. 187 b. 12. Caſtitatem cum Papa qualiter jurent 238. Caſtitas horum nulla, at ſcortatio maxima. b. 236. 329. Exempla.
Caſtitatis præſtitæ exemplum mirum. Teſticuli exaruêre cuidam cum exiccaro ſemine, b. 510. 570. Caſtratur quidam ſpontè, ſanguis ſiſtitur difficilimè. b. 12. 603.
Capuanorum hiſtoria. 267
Chriſto genua quidam non flectens colaphizatur à Satana. 936
Circes ſues ſunt. b. 751. 939
Concubinatus, ſcortatio hiſce à Papis decreto ſpeciali permittitur ut privilegium. b. 432
Crepidæ monachorum ex quo ligno factæ, faceta. b. 432
Cucullis ſuis plus quàm Chriſto ſanctitatis tribuunt. b. 277. 319
Delicatiſſimi, quidquid placet, licet. 424. 837 Figura. 348. 362 553. 735
Diabolus Monachis filias duas deſponſavit. 519
Diabolus colaphizat &c. vide ſuprà Chriſto.
Diabolus eſt, & hôc cum anu deterior. 891
Diaboli quatuor Monachi ſe mancipant, ut confirment, Mariam eſſe peccatricem, res procedit, at pereunt, hoſtia venenatâ. b. 10. 866. NB.
Diabolus venuſtæ ſub fœminæ forma illuſit monachum. 120
Diſcordant, Typus. 942
Cibo, veſtitu aliisq;. b 256
Diſcrimen cœnobitarum & monachorum. 107
Ditiſſimi ſunt, unicus emit abbatiam 1000. aureis. 305. b. 323
Equi Apocalyptici nigri ſigillum, Eccleſiæ noxii. 691. Eſſæi ſunt. b. 939
Excommunicant corvum, pœnitentem abſolvunt. 218
Extinguuntur multi ſubitô ſimul, cur? 936
Exorciſatur monachus amaſius per militem vel clerum, facetè. b. 17
Expilatores bonorum & Hæredum defunctorum. quod abſit. 244. ô ſi. 691. 729. 855. ô aſtutas fraudes. 938. b. 227. 751. 924
Exercitia & ſtudia horum, eorum mens olim quæ, laſcivi, ſalaces, vagi. 124. 241. 305. 316. 392. 404. 553. 643. 725. Quorundam. NB. 160. b. 146. 254. 255. NB ſingula. 583
Exercitia in Tubingenſis monaſterii pictura ad vivum depicta. b. 921. 925. 959
Flocci penduntur, omnibus ferè. cur. b. 170
Fœcundi pariunt. 234. 951. b. 424
Franciſcanus ſenex concionator Evangelicus, hortatur ad pœnitentiam & amplexum Evangelii, ſubitò cum leni morte in ſuggeſto moritur piè. b. 428
Gregorianis poſſeſſio proprii æriſuè ita interdicta, ut, licet pœnitens, moriturus ejusmodi, qui pecuniam clàm habuit, diabolo traderetur. NB. 172
Habitu monachi putant ſanctos eſſe propitios. b. 147
Contrà ſi alia induti, & hac exuti veſte.
Habitus horum, ſi abſit pietas, cum tonſura nil prodeſt: non eſt religioſum hoc eſſe. 756
Heluones vini optimi cibiq;. NB. 348. 362. 573
Hodierni cum veteribus ut Belial cum Chriſto conveniunt in doctrina, vita. 320. 348. 578. 858. 890. NB. b. 130. 142 898
Honorandi veri monachi, at tales ubi? Ergò. b. 142
Hypocritæ ſunt cum clero & capite. 316. 425.
Typi hujus. 522. 552 576. 584. 902. 911. b. 131
Impotens inter hos cur nullus ſit. b. 420
Infanticidia cum monialibus in monaſterio Saxonico multa perpetrârunt. 236
Irregulares, non canonici. b. 583
Judas viſus in Inſulis Fortunatis Monachis. 163. 305. 641
Libidines ut exerceant moniales & monachi. malunt occidi, quàm nubere. 324
Lignipedes faſtuoſi ſunt, aſini, rabidi, Hypocritæ. b. 277
Lucra ex ſigillis faciunt ingentia. 392
Magi ſunt, & hæc in ipſis à magnatibus ut deliciæ approbantur. b. 925
Mahumetici monachi ſpeciatim. 187
Caſti hi ut maneant. 187
Monetas cudunt. vide ſeculares. 942
Miraculoſi, ô ſi, ſcilicet. b. 131
Meliores olim hodiernis, cur? 885. 888. 889. 891. 901. 902. 941. cur? b. 898. 939.
Mendicantes & minoritæ, fratresq;. vide infrà.
Moribundam ſororem monialem, quam cæteræ ad opera revocabant, in quibus debeat & poſſit ſalvari, monachus ſolatur ſolâ gratiâ fideq; in Chriſtum de ſalutis certitudine. b. 430

Multi

Mulierudo horum dabit malum ingens. b. 918
Mundus cum voluptatibus ipsis est vita æterna. 942. b. 939
Mundum bonis dolo excoriârunt. b. 924
Nomina à montibus non à solis sanctis viris sibi sumunt. b. 614. vide Carmel. Tom. 1. 160
Nomen professionem facturus mutat; præfert hoc baptismo. b. 79
Opera ad salutem ipsi quidam rejiciunt. b. 430
Opibus olim initio mitis ut creverint artibus, & potentes ut facti. 958. b. 316
Orantibus duobus in lecto stertentibus, Satan crepitum emittit dicens, qualis oratio, talis sussitus. 832
Origo Monachorum. 104. 106. 119. 958
Ab origine horum nulla fides amplius. 902
Ortum horum & quæ & qualia speciatim præcesserint prodigia. b. 964
Otiosi pigri ventres. b. 939. 940. 491
Papam æstuare & testiculos habere, è re est monachorum. 238
Parricidæ, cæsaricidæ, infanticidæ. 215. 619. 641
Puniuntur ideò. b. 1025
Pauci sint, numerus minuatur; cultus eò ardentior. NB. 811
Pauperes olim, ditissimi & hodiè delicatissimi. 119. 124. 305. 392. 404. 428. 858. 885. b. 924. 939
Peccata recipere in se alterius pollicitus monachus pro equo morituri, rapitur à diabolo. 937
Perditi, pessimiq; hodiè cum capite, aurum Soriæ, vide Papa, Clerus. b. 303. 329. 584
Perfidi, perjuri. 267. 641. b. 10
Pharisæi, auditores publicani sunt. 538. 941
Pigri ventres, fruges consumere nati. b. 313
Pilis ludunt monachi & fœminæ, præmium erat: concumbere. b. 21
Pii quidam. b. 579
Pius; & non avarus. Ex: 633. b. 430
Plurimi sunt, 30000. contra Turcam promisit Imperatori Magister ordinis. b. 188
Potentissimi Papæ & Monarchis timori sunt, idq; facti mendicando. 131
Præfiguratio horum duabus figuris vitulo & Asino mirabili. 940. vide Vitulus & asinus.
Probatio monachorum per 10. dies jacere ad portas & calcari oportebat. 115
Proditores sunt. b. 483
Quotuplex ordo sit monachorum. 119
Rasuræ horum ad Venerem excitandam efficacissimæ cur? NB. Ex: joco plenum. b. 420
Reformandi & emendanti quomodo, instructio optima traditur. 362. 583. 590. b. 424
Reformantur ab Ottone I. 258. 810
Henrico 8. Anglo. b. 423
Regicidæ, qui & ipsi occiduntur Ex: in Carolo Rege, quem duo mente impotentem polliciti restituere. 918. b. 141. vide Henricus tertius, Clerus.
Rex quidam fit monachus. b. 561. Tom. 1. 253. 258. Otto I. pientissimus, Ecclesiæ fautor, propugnator, cui in sceleribus Papa oppositus ex diametro, ideò ferre non potuit.
Regula & vita eorum alia longè olim ac hodiè, ibi Evangelium erat, nunc animi voluntas & desiderium. 107. 159. 160. 811
Sacrilegi sunt. 393. 680
Salvantur pauciissimi, visio. 728
Scortari cum 10. virginibus mavult monachus, quàm conjugem habere, quis non crederet caballis istis sagmaris? 799
Scortatores, vide suprà adulteri.
Seculares & mundanos alios dum appellitant, seq; spirituales solos, impiè agunt. 694
Secularibus studere prohibiti, at nil minus exequuntur, se dant omnibus & immiscent policitis. 161. vide suprà bellatores. b. 239. 584. Cudunt monetas, his sunt officiales, equi, Marschalli. 197. 392
Secularior quò quis est, eò religiosior habetur; NB. specialia, quomodo, in quibus. 857
Simoniaci sunt cum Papa Patre sanctissimo, & clero. 316. 587
Sodomitæ, impuri canes, spurci porci, mœchi, cynædi, lenones, Hirci fœdi. 607. 796. b. 13. 329. 414
Superstitiosius in horum vestitu sepeliri salutem quærunt magnates, vide infrà vestitus, vel suprà Magnates, & habitus.
Solertissimus Monachus quidam, suibus aures abscindit omnes, prandium ut velociter Carolo instruat. quod ei placuit, evehenti alius monachum. NB. 975
Templarii perduntur; quia opibus & potentiâ formidabiles erant magnatibus. 332
Testiculi monachis præ aliis magni. b. 599
Testiculos periculosissimè juvenis monachus ob castitatis votum & desiderium sibi exscidit, & stultè. b. 577. vide virilia, castitas.
Venefici, magi, præstigiatores, Sacrilegi. NB. 217. 396. 810. 881. Elmerus volaturus delabitur claudicans post. 347
Vestitus ornatissimi, splendidissimi quidam, quod per Gregorium 3. prohibebatur. 864. vide Clerus 885. NB. Ex: 561
Aurens, Sericus, Holosericus. 561. 885. 348. 349. 980
Vestitu hoc sepulti multi magnates. 406. b. 329
Vitulo Fribergico & asino picti, vide suprà. 940
Vulgus simplex valdè facileq; decipit, eique imponit. b. 131
Vulgus eos ob scelera tractat miserè. 45
Vulpes astutæ & lupi facti pudefiunt. b. 317
Uxores his concessæ. 210. vide Sacerdos.
Fratrum monachorum vita multis egregiis versibus descripta, videbis mira. b. 407. 939. 940
Mendicantes Monachi. 131. b. 170
Belligerare cum unico horum periculosius est, quàm cum potentissimo principe, cur? 912
Avaritissimi, audacissimi, ambitiosissimi, vide Monachus.
Delicatissimi, vide monachus. b. 170
Diabolus autor horum. 852. 902. b. 131
Diabolis, Arrianis, Nestorianis deteriores. Ergò ejiciendi. 831. 902
Formidabiles Papæ & potentioribus. b. 142

Idolorum, picturarum inventores, initiò rejecti. b. 276
Infelix hic ordo Ecclesiæ semper eò, quò cœpit tempore. b. 276. 964
Locustæ sunt ex Abysso. 601. vide collationem egregiam. b. 479. 480
Ordo hic turpissimus. 643. b. 276. 323. 916
Mendicantium artes, factiones, machinationes miræ, horum scandala, pernicies. NB. Ejiciantur, cur? 539. 871. b. 131
Ordo his & prophanis est communis. b. 131
Sacræ Scripturæ ex diametro contrarius in omnibus: rationes. 539. 643. 871. b. 276. 323
Pecuniam maximam Romam mittunt, & monialium vestalium monasteria molestant, tollendum hoc gravamen. b. 227
Potentissimi sunt ære & vi. 912. b. 143
Prodigia ordinem hunc præcedentia, quæ & qualia fuerint? b. 963. 964
Terminarii sunt, cur? b. 206
Minoritæ, fidem in Christum quidam docent. 949. Bullatores duo suspenduntur. 552
Christum se esse, quidam affirmat. b. 74
Franciscani & minores fidem ferè sunt. 404
Hypocritæ, pessimi sunt. b. 74
Amictu & vestitu ornatissimi. 885
Prædicatorum quispiam profligatissimus homicida, latro, raptor, fur, potentissimus, at periit miserrimè, illijs dissectis, vide. 522
Moniales vel Nonnæ, Sorores.
Confessio cujusdam Monacho facta mirabilis. b. 427
Diabolus multas simul occupat. b. 456. 595 1057
In conjugium locantur militibus, principissa ex his nubit, Ergò. 347
Deus hisce est venter, & quod sub hoc est. b. 253 254. 255. descriptio harum viva.
Canonicæ non sunt multæ, liberæ enim vestitu: egressu, ingressu: conversatione anticorum, & nubere licet. nubuntq; absit &c. NB. 811
Captiva Monialis Theoctista &c. mira Historia, dum evasit. 323
S. Claræ privilegium paupertatis poscit, rara avis. 519
Infantulos 4. uno partu quædam edidit, Ecce, da liegts / die wär geschlacht. 597
Monachi monialibus familiares, concumbunt, gignunt. 198. 378. b. 146. Cohabitant. b. 236. 255. Vide Papa, Monasteria, Sacrificus.
Prædicabant publicè, quando hoc prohibitæ. 139
Prophetizat quædam de 5. Sixto pessimo nebulone. b. 957
Promiscui his monachi. 324. b. 255
Rapitur quædam ab Urbani 8. Nepote violata, Papa excusat, probat. 786
Salutem operibus ascribunt. b. 430
In lupanari monasterio 8. conjurant enecare hortantem ad castiorem vitam. b. 146
Mendicantes virgines moniales molestiis & exactionibus onerant. b. 227
Virgo discedit quædam pia, monita à monacho pio, in solo Christo niti verâ fiduciâ. b. 430
Virgines cur appellentur. b. 255. vide Nonnæ, Abbatissæ.
Monachatus despicitur, exploditur, ob deviationem. b. 170
Cur hodie apperatur, vide mirabilia 119. 725
Monasteria à regulis vitæ & doctrinæ veræ & piæ defecerunt. 934. b. 109. 583. 665. 939
Quod Papa alijvé non curant. b. 22. 142. 325
Monasteria monachorum, monialium contigua. 378. 675. b. 131. 236. 583. 577. 579. NB. cædes, adulteria nefanda, Monachi quidam pij nolunt hoc ferre, literis ergò scriptis ejiciunt Sorores ad 50. annos. b. 579
Disciplina monastica lapsa sub Abbate Rodolpho Hirschaviensi pocillatore. b. 321
Diabolus in quibusdam ut canis, cytarâ &c. sub vestes irruit. b. 593
Monasteria monialium qualia hodie, lupanaria, viscaria. 383. 597. 739. b. 131. 142. 147. 175. 323. 328. 339. 424. 583. 939. 970
Monasteria in desertis sunt: aptissima impietati & malitiæ. 314. 346. Egregia. NB. cleri & monachi est descriptio. 584. 822. b. 109. 323. 939
In Monasteria dum ex diffidentia in Deum liberi nobiles inclusi, stemmata tota interciderunt. b. 22
Eremitarum, Initiatorum & virginum quot. 928
Mixta monasteria. b. 434. 579. 583
Lupanaria sunt, Habitacula lenonum, Scortorum Ex: multa. b. 424. 579. 583. 939. 970
Scortis plena, Ex: reformentur ergò. b. 423 583. 939
Præda sunt, dimembrantur miserè. Ex: b 173 227. ab ipsis monachis.
Regna potius quàm cœnobia sunt, Gold und Guts halben. b. 177. 259. 924
Secularia monasteria. b. 581
Scelera in his patrantur, homicidia & infanticidia horrenda. b. 970
Monasterijs præpositi olim Boëti (Vögt) qui horum & Pauperum curam gererent, hos impius Hildebrandus semovit. b. 253
Veteribus cœnobia & monasteria cur dicta, abusio hujus. 725. 811. 822. b. 142. 898. 939
Veteribus olim cur extructa monasteria. 33 108. b. 142. 427. NB.
Ob Dei cultum, & literarum studia, & pietatis exercitia. 137. b. 259. 427. 939. 940. At corrupta post hæc. 160. 316. 383. 561. b. 22. 23. 142. 259. 939. 940
Noxia horum hodie extructio. NB. b. 143
Testamentorum, oblationum, fundationum (grösser stifften) pro animabus & defunctorum salute, diplomata quædam, & vestitus eorum forma qualis. b. 923. 924
Victus in hisce olim tenuissimus, frugalissimus. 119. 348. 383. 822. 891. 941. b. 898 939. 940. 941
Monastici ordinis væ & interitus æternus. 664. b. 428

Beſtialitas horum depicta, vide, morituro ſuis caput oſtenſum. d. 6.
Leges hæ divinæ potius (falsò) quàm humanæ cenſentur. b. 946
Monaſtica laicæ in perfectione præfertur, ſcilicet. b. 947
Suibus & porcis ſimiles in vita & morte. NB. d. 6. 7.
Veſte moniali ægrum induunt Capuani, quod ægrè clerici ferentes exuunt, & pedibus calcant in platea in luto, cur. 267
Monothelitæ damnantur. 252
Secta horum qualis. 184
Mons aliò transfertur. 163. 324. vide prodigia.
Montes terræ motu diſrumpuntur. 337 937. vide monſtroſa, mira, portenta. A montibus ſectis etiam nomina ſunt. b. 614. vide Carmelitæ, Monachus.
Monſtra varia, mirabilia, miraculoſa, ſtupenda, partus, Etymologia, vide infrà.
Bos parit ſerpentem capite, ut totus vitulus, collum ad ulnam longitudine. NB. 801. mira leges.
Capitum ſeptem ſerpens. 395
Epiſcopo infula & patagio ſimile inventum monſtrum. b. 600. periit ululans tandem.
Equum parit mula. 809. vide mula.
Equus naſcitur lacera cute caligis dependentibus, torace ſciſſo indutus, 662
Etymologia monſtri 187
Flet marinum monſtrum coram Papa. 562
Indicia quarum rerum ſint monſtra. 187. vide prodigia, ſigna.
Infans triceps, tribus cordibus, 6. brachiis & tot pedibus. Huic tres animæ, triplex huic mors. b. 417
Infans in utero ejulavit, tempeſtas horrend. b. 666
Infans in capite carnoſos flexus habuit & ſpiras mulieris erectas. b. 754
Infans ex diabolo, ſine capite. In Humero os, in altero auris, pedes ranarum inſtar, corpus fuſcum, tremens, nil oſſei habuit, mortuus datur cæmiterio, effoditur, crematur. b. 825
Infantes alter maſculus circa collum ut bos, palearia, collaria, circa tempora calamiſtratos capillos, ventre altera fœmella anſerino dependente. b. 1008
Duo infantes inverſis faciebus conjuncti, cor unum, 4. pedes manusq;. b. 550
Infans capite, cui inerat cornu, pro brachiis alæ, in corde † & Y. pes ut avis rapacis, in quo oculus b. 31
Infans aſpectu terer, oculis flammantibus ore natibusque bovinis, cornu prominente, dorſo pilis caninis, in brachijs, genibus, pectore facies ſimiarum, oculis felium, pedibus cygni. b. 550
Infans naſcitur, ubi ſol in media nocte ſplenduit, fit Eclipſis, aliaque multa accidunt, dicit ſe eſſe filium Dei: vox ex aëre hunc recipere & audire hortatur, excitat mortuos, O wol iſt der Teufel ein böſer verführiſcher Geiſt. Horrenda leges. b. 393
Infans formâ humanâ, cruribus leporinis, pro ſtomacho grandius inteſtinum, &c. mirabiliter monachos depingens. b. 183
Infantis corpus ſerpens ſimul natus corroſit. 916
Infans puer villoſus, urſinis unguibus in aula pontificis, unde facies urſorum amotæ, ô fœcundam aulam, ubi fortes imaginationes efficaces. 928
Infans anteriori parte homo, poſteriori ſerpens, qui occidit patrem impium, materque extincta dolore & metu. 1027
Infans pedibus caprinis, uno oculo in fronte naſcitur. 302
Infans 2. capitibus, humano & canino. 321
Alius informis magis. 334
Infans ut piſcis ſine coxis & brachijs natus. 338
Infans filius ex puella ſemicanis. 914
Ex cane & puella.
Infrà bufo, ſuprà homo infans. 722
Infans 3. capitum, caudæ pecuinæ. 379
Infans biceps, tripes, triceps. 396
Infans cornutus, qui dies 14. in utero ejulavit. 527
Infans barbatus, pudendis &c. capillis villoſis, tantus pectore, ac ſi 30. annorum &c. 540
Infans capite humano, Leo. 555
Infantes uno partu eduntur ſimul 365. fol: 554. NB.
Infans puer ut urſus villoſus ex Papa & conſobrina. 562. 928
Gemelli infantes editi, quorum ora roſtris, dextra alis anſerum ſimiles, hi arriſerunt, occiſi. 614
Infans porcus vel porcellus ex muliere humana facie naſcitur. 346
Partus una pars ut fera ſylveſtris hirſuta, altera glabra. 557
Lupa diverſæ ſpeciei gignit. 551
Mulier Marina capta in Holandia, quæ muta didicit nere, detulit Crucifixo honorem, edit panem & lactaria, diu vivens. b. 913
Piſces naſcuntur ut Homines forma & membris. b. 906
Piſcis & aliud monſtrum vorans appropinquantes ad aquas, Ieſuitarum Typus. b. 477
Scroſa facie humana, naſo longo, corona monachali raſa, collo gruis, cæteris humanis, femoribus plumatis. 185
Sanguis pluit. 346. vide prodigia, portenta.
Serpens 7. coronatis capitibus, & duobus pedibus. b. 395
Stella nigra in corpore ſolis viſa, machinæ bellicæ, capita Turcica, ciconia longo &c. 1008
Miſſa.
Annihilatur ab Epiſcopo. 310. 357. 519. 631. 891. 897. 905. b. 177. 349. 351. 439.
Antichriſtum demonſtrat. b. 349. 350. 439
Celebrata ut ſit Apoſtolis, utque aucta. 925. NB.

Celebratio latina, à quo, quando cœpta & approbata. 190
Celebratio hujus sæpè non sine delirio, Exemplum Impium. b. 141
Celebratur pro Regicidæ anima ex inferno ab Anglicis Sacrificis. b. 141
Christus in hac venditur sæpius: Ergò deterius factum hoc Judæ sceleſtiſſimi facto, qui semel prodidit. d. 3.
Confirmatur fictè & falsò. 197. 215. 222. 223. b. 287. 349. 994
Descripta graphicè. b. 439
Missa (Confessio Papistica) non celebrata à Christo. b. 80. NB. 288. 349. 350
Gratiarum actio huic non annectitur, non sine mysterio. b. 1014
Expiatrix omnis mali, & inventrix omnis amissi olim habebatur. b. 287
Expilatrix æris Germanici, & emunctrix loculorum Teutonicorum. b. 439
Fex omnium sub cœlo Hæreseon. b. 439
Fruſtra cur non celebranda vel gratis pro aliquo. 576. b. 225
Olim, nisi in Germania, nullæ. b. 462
Helvetii nil ob monachorum flagitia, hæc fecerunt. b. 12. 560
Horæ canonicæ tot non celebrantur ac missæ, cur? 576
Lectio missæ & cantatio multo constat ære. b. 226
Missa. Meß/nundinatio est. b. 350
A mœcho non audiatur. b. 394
Sic nulla apud Papistas esset audienda. b. 394
Missa lena verâ Satanæ est, cujus opera Christianismus fascinatur, ad idololatricas superstitiones pertrahitur, detestanda, exitialis. NB. egregiâ. b. 439. 848
Origo hujus quando, cur, à quo. 127. 177. 222
Missa sine nummis erat missa, h. e. nil nisi vana, inutilis. b. 287
Pietatis amissæ & amittendæ causa est. b. 288. 293. 349. 350. 439
Sacrificium non est. 357. 361. b. 287. 288. 897. 505. 1046. NB.
Sed Maozim. 315. Ist ihr vestes Schloß und Burg/darauf und darmit sie rauben. Deus verus Cleri & papicolarum. 315. b. 288. 349. 350. 439. 560.
Papa in officio Missæ veneno à Diacono tollitur. 284
Patribus antiquioribus ignota. 98. an? 926
Reformatur per Lutherum. b. 287
Reformandam esse censent ipsi Papæ. b. 848
Superflua in hac multa. 277
Apud sepulcra abrogata. 189
Stabilimentum & fundamentum hujus fabulosum & corruens. 282. b. 287. 288. 349. NB. 439. 560
Tollenda ut causa originalis omnis mali. b. 288
Vana, nihil est &c. vide suprà, annihilatur.
Missa vox &c. vel Etymologia, Significata. b. 350
Vis & virtus hujus, confertur baptismo & Christo ipsi: Imò præfertur. b. 820
Vis vera ea est, quæ est sacrificii Mercurii idoli, hoc est, efficit latrocinandi, furandi, quodvis scelus patrandi libertatem, licentiam, facultatem. 961. b. 287
Verus & unicus Papistarum Deus, quem colunt, fovent & adorant, qui culinis & pellibus ipsorum optimè prospicit, reddens gratias. 315. b. 288. 349. 439. 560
Veneno conspurcatur, miscetur, quo per suum Diaconum Papa tollitur. 284
Veteres de hac nil noverunt, utrum? 98. 926.
Venditur maximo. b. 287
Missifices, vide Sacerdotes, Sacrifici, asini rudes, nec defendere, nec refutare quicquam possunt. b. 292. 432
Fulmine duo tanguntur ad altare missificantes.
Lupi rapaces sunt, moribus ursi feri. 316. 346. vide egregia. 552. b. 287. 292
Pinguntur asini formâ, cui calix in manu. 553. vel cervi, cui dempta cornua. b. 392.
Flammis exurendi præ aliis, si modò quisquam. b. 292
Idiotæ, inutiles ut stolidi: aut officio rectè præsint, aut deponantur oportet, aliàs finis malorum Ecclesiæ nullus est. b. 288. 292
Missificaturo & cœnam administraturo missifici stupratori (der erſt davon gangen) aufertur ostia in patella & ex calice vinum. 517
Missificatio olim ignota patribus. 98
Vide missa ignota antiquioribus. b. 349
Mitragyrtæ olim qui & quales, & qui hodiè, nebulones magni. b. 148
Mors visa saltare. 563. vide.
Mortes subitaneæ monachorum. 936. b. 54
Piæ & placidæ, Expl. in Imperatore. 219
Mors prævisa die ante. 876. Ex: b. 51
Variæ mortes. 294
Vicinos morti ut Ecclesiastici, suâ sibi ut bona legent, compellent. b. 227
Morio consultus Badensi Marchioni Philippo: an recipiendi Judæi? dicit. Ita: sic omnis nobis est religio, exceptâ Christianâ, vera hic stultus dixit. b. 428
Moriones & infantuli dicunt vera sæpius. b. 428
Moroneſſa, quicquid patrant Ecclesiastici papistæ, non tamen peccant, dicit. b. 460
Moscovitæ Sacerdotes uxorati sunt. b. 563
Moscovitarum sacri ritus & Ceremoniæ quales sint. b. 562
Moscovienses in Ecclesia recipi supplicant, sed pòst nolunt, ob diabolicam Paparum avaritiam. b. 120. 805
Mosci Papam oderunt, Imperatorem sibi æqualem facit princeps. b. 563
Moscovitæ aliquot Paparum venerantur, sed ceteros ut Hæreticos oderunt, execrantur. b. 561
Moscovitarum Dux Legato Romano sedenti, dum mandata exequi vult, mandat sellam subtra-

subtrahi, ut laberetur: qui & ægrè tulit, orator dum suus oscula Papæ dedit Romæ. b. 811
Moscovitæ negant, concilium à Papis vocari posse. ideò nullum accedunt, contrà facientes carceri dant. b. 561
Princeps Moscovitarum si oratori pontificio manus præbuit, eas ut conspurcatas & immundas factas statim lavare solet. b. 561
Moyses & Aaron sint officiis pontifices. b. 180
Moysis exemplo Papa temporale dominium defendit. b. 518
Moyses, vox cabalistica per numeros, ut & vox CHRISTUS, per literas singulas. vide Christus. 3. 2
Moses fictitius multos Judæos decepit. vide diabolus in lucis Angelum mutatur.
Mula parit equum. 809
Mulieris doctissimæ. b. 468. vide Joh. 8.
Mulieres fiunt viri. 874. 944. vide prodigia.
Mulierum fœcundissimarum aliquot Ex: vide fœcunditas partus, Margaretha. b. 418
Mulieres nobiles colunt virilis membri figuram. Vide Nobiles.
Mulieres crudeles. 202. b. 466
Imperarunt quædam: sed væ illis regnis. 202. b. 466
Mulieres strenuæ, dolo plenæ, exemplum Tamaris. 390. b. 112
Vaticinæ olim, vide fœminæ. b. 113. 461. 913. 979
Fallaces in hoc. b. 113. 244
Mundus quàm diu. 6. 98. 692
Signa finis. 660. NB. quando cœperit, opiniones. b. 778
Theophrastus finem hujus imminentem probat. b. 485. aliis. 778
Finem mundi non fore ante Romæ devastationem & demolitionem, vaticinatur Hidaspes, d. 11. vide noviss. dies. (b. 142
Mundus oneratus est constitutionibus onustissimis.
Mores publica ostendunt virum, nec facilè meliorem sed deteriorem reddunt. b. 275
Mures vorant Popielum nequissimum homicidam. 224. 270. Episcopus.
Mures nec sunt, nec esse possunt in Utenburano monasterio. b. 577
Musca venenatæ mirabiles. b. 1026
Musices 7. vocum inventor Pythagoras ex 7. malleorum pulsibus. 390
Mustapha sua manu, certis conditionibus propositis, Famagustæ & incolis salutem pollicitus, nil præstitit, trucidans eos miserrimè. b. 870
Mutationes Imperiorum &c. cur? 239. vide prodigia, Eclipsis, Regnum. b. 811. d. 12. NB.
Imperii Romani ultimæ: triplex imperium, Græcum, Latinum. Germanicum. b. 949 d. 12
Mystes egenis conjugibus suadet simulare mortem, faciunt, non excitatur vir, ut pollicitus ille: sed pereunt omnes simul. b. 860. vide, miracula præstigiosa & noxia.
Mysticæ picturæ, figuræ, tota Joach. Abbatis cum explicatione. b. 958
Mystica multa per Guilielmum Postellum. b. 458 vide picturæ figuræ.

N.

Nabucadonozor, & ejus idolum, non omnibus adoratum, Typus regni Antichristiani. 51. NB.
Naoburgi congregati protestantes, legati Papæ ad hos mandata, & eorum vicissim responsa. b. 931. d. 16. NB.
Nascuntur duo fratres simul, simul fiunt sacerdotes, dissitis in locis simul moriantur. 337
Natalius Monachus meretrices, precibus suis convertit multas, alias se dum volebant prostituere, ad se noctu venire rogans. b. 423
Naturam qui mutare volunt, pudefiunt. b. 75
Natura mirabiliter signat præclaros futuros. b. 421
Navarræus, à Papa Sixto 5. excommunicatur; aliaq; ab hoc, ut divinatum, experitur mala multa. b. 957
Nazarei qui & quales. 31
Nazareni à Christo dicti in Tartaria multi. b. 458
Neapolitani fraterculi sub Ludovico Bavaro sectam horrendam sub prætextu religionis dilectionisq; excogitant, congressi nocturnis complexibus, infantes ex hisce natos cremabant, Sacerdotibus eligendis horum cineres ebibendos propinabant, ô scelera. b. 442
Nefanda. b. 161
Neocæsaria urbs perit terræmotu. 110
Nero quis, qualisq; vita, & morte. 20. 403
Scelestissimus in omnibus & variis vitiis. ibid.
Ecclesiam Tyrannicè spoliat. 931
Tyrannica ejus & impia oratio de sua potestate b. 626
Neuserus Calvinista fit Mahumetist. b. 902. 1042
Negat præsentiam Christi in cœna ejus Deitatem. Trinitatem, artic. Justificationis, profugus fit Arrianus, vide Adam Neuserus, & Stephanus Gerlachius.
Nicasius cæcus nascitur, at fit doctus Professor, doctor eximiæ & stupendæ memoriæ & dexteritatis. 905
Nicolaus Cusanus contra Papam, quòd possit deponi, quòd hoc concilium sit superius, Constantini donationem eludit, Papam Antichristum nominat, circumgestationem rejicit, nec mirum, in Ecclesia vana doceri, memorat, de adventu N. Dici non ineptè. b. 817
In multis est Luteranus. b. 426
Nicolaus Gallasius de reliquiis sanctorum varia, scitu, observatu jucunda & necessaria alia multa scribit, vide. b. 785
Nicolaus de Lyra fuit Judæus, (an) hic contra Papam. 614. 924
Super Biblia egregiè. ibidem.
Nicolaus Kus. exsibilat potestatem Papæ, indulgentias, adorationem sanctorum, libertatem Ecclesiasticam, dum nulli se subjugare volunt. b. 27. Hic exulat, scripta ejus putrefacta, exusta. ibidem.
Nicolaus Eremita Underwaldensis, Helvetius pientissimus, 14. annis abstinuit cibo potuq; hunc alius imitari conatur, sed cum pudore frustra. 898

Visio hujus mirabilis. b. 1973. explicata ibi per Lutherum aliosq;. NB digna visu & lectu.
Nicolaus primus numen habebatur, imperans Imperatoribus. 240
Nicolaus 2. anathematizat omnem Papam non Apostolicum, sed apostaticum, id est, vi & arte factum Papam, statuit deijciendum, vi extirpandum per Cardinales. b. 760
Nicolaus 3. novos creare vult in Bononia reges, quam emungit ab Imperatore Germano cum Flaminia tota. b. 423
Nicolaus 3. Gallos 8000. trucidari permittit subitò (nil suspicatos) cum uxoribus gravidis. 555
Lex de ordinatione Episcopi pastorisq;. b. 246
Nicolai Florentini de Ecclesia corrupta & pœna subsecutura judicium. p. 2,
Nicolaus Orem coram Papa & Cardinalibus optimè concionatur. 648
Nicolaus Diaconus ex septem : ejus secta, Papistæ. b. 129
Nicæna Synodus. 101
Prætulit Romano Antiochenum, Ierusolimitarum Episcopum. 101. vide concilia.
Patribus litigantibus ut imposita pax. ibidem de Sacerdotum conjugio decretum. ibidem
Nicæna 7. Synodus Hæretica. 205
Nicea terræ motu concussa. 111
Nicephorus Callistus. 188
Nigromanticus alteri nocet 947. Nigromantia.
Papæ hanc multos docent. 621
Cleri exercent hanc. 861. 947. b. 846
Consulere hos est suæ vitæ, bonis nocere, exemplum in Rege Christiano. NB. b. 846
Episcopi & Archiepiscopi sunt Nigromantici, 861. 946. Exemplum Horrendum. 563
vide Moguntinus Episcopus.
In Hispania ars liberè docetur. 620
Utilitas & incrementum ex hac putatur doctis parvum, hinc se quidam saluari putant. 620
Nix ultimo Iulii lapsa, vel die Alexij. 557
Nix lapsa in sanguinem versa. 577
Nobilis adolescens Lutetiis ob carnis esum exustus.
Nobilis, mentiri suum pastorem in suggesto vera locutum, dixit publicè, das ist der Politische Antichrist und Papst / Straffen will niemand leiden. b. 987
Nobiles filios olim in claustra cur truserint b. 22
vide monasteria.
Nobiles matronæ virilis membri figuram venerantur &c. 900
Nobiles olim mali ad juga & stivas adacti. NB. ô si. 380
Nobiles Poloni omnes latinam, plures tres, 4. callent linguas. b. 591
Nobiles rebelles olim canes portare cogebantur.
vide rebelles.
Nobilitatis veruste exercitia in rebus magnis &c. virtutibus, armis: hodie pupo, veneri, Baccho &c. militant mancipari nobiles : vide Tor neamenta, Germania. 257. b. 472, ô pudor.

Heroës sunt in poculis. b. 472
Noha genuit post diluvium 4. filium Ionichum, qui eminentissimi ingenii 4. monarchiarum imperia præviderat. 52. de Turcis, qualiter acturi cum Christianis miseris &c. b. 972
Noæ uxor, vide Sibylla, Arezia, pientissima.
Nonnæ familiares monachis pariunt. 198
Nordo 29. libris animam redemit suam. 584
Norimbergæ status imperij summoperè postulabant, concilio libero indicto, ut Episcopi ab juramento Papæ dato solverentur, & alij astringerentur, contrario, ut veritas exponeretur, libereq; omnia pro conscientia agerentur, sed Papæ legatus recusavit strictim. b. 810
Northusius capitur à Papistis, in Rhenum projectus evadit mirabiliter. b. 978
Norvegiæ & Hyberniæ Clerici & Episcopi concubinas fovent liberè, 793
Novatianus. 89
Novissimus dies, vide dies.
Nox subitò in lucem versa. 251
Novogardium mirabile idolum. vide Perun.
Nubes rubeæ visæ concurrere ad certandum. 320
Numerus annorum &c. vide Annus.
Numerorum utilitas in arcanis scrutandis. b. 485
Numismatum inscriptio pulcra 927. vide Belgæ.
Nundinæ Ecclesiasticæ maximæ Monachii per nonum Bonifacium exercentur, in remissionem scelerum quorumvis. b. 261
Nuptiæ damnantur Tatianis. 402
In nuptiis Scotici regis mors visa est saltare ut picta est. 563
Nuptiarum celebritas vel solennitas in quadragesima prohibita, licita per nummos, tollatur ut gravamen imperij, cur? b. 205
Nuptiæ Parisijs à Carolo Rege cum filia & Navarræo habendæ Evangelicis tristissimæ, nocentissimæ, dum noctu multò plures quàm centena millia utriusq; sexus occisa. b. 898

O.

Oblationum pro defunctis & horum redemptione, satisfactione diplomata, literæ aliquot. b. 923
Oblationes pro defunctis vanæ; testatur monachus, vide indulgentiæ. 357
Obstetricibus Stephanus & Margaretha colitur. b. 235
Occam contrà Papam, quòd erret, errarit q;. 607
b. 604
Reprehendit pompam & fastum Paparum, ideò ut Hæreticus excommunicatus fugit in Bavariam. b. 604
Anni 1588. prædicta facta mala ubique. b. 1028
Odoacer imperat, peritque, quando: visio de hoc. 60. 556
Odoacer Saxo vel Rugius genere, primus ex peregrinis Romam victor ingressus est : cecidit tandem, ut Apocalypsis ferebat. b. 596
Odoacer & ejus posteri diu Imperij domini & Romæ. b. 769
Odo Augustulum Italia expulit. b. 769
Offendiculum. NB. 343

Officiales Archipresbyterorum indocti, avari, inutiles. *b.* 219
Officiales Papæ non à nomine officiô, sed à verbo officio nominantur, non tondent oves, sed vorant: ut spongiæ exugunt. 384. *b.* 219
Olympiades quando, quales anni. 162
Ominosa, effusio salis, aurium sonus, occursus monachi. *b.* 323
Somnium de monacho. *b.* 513
Ominosa, lepus captus Romæ. 247. 287. 396
Mira: ominosa verba Ludovici 2. Ungarici Regis de captivitate sua Turcicâ. *b.* 259
Operum salus nulla, vide mirabile Ex: d. 16.
Opera superabundantiæ. *b.* 838. vide Gramin.
Opera non justificant, sed fides. *b.* 688. 1. Tom. 148. vide justificatio. 267. 313. d. 16.
Negant Papistæ, vide egregia. 670
Oracula Hispanis prædicunt libertatis & religionis amissionem. *b.* 754
Oracula & Prophetiæ ut fiant. 100
Deficiunt. *b.* 847
Scriptores & autores horum. d. 9.
Oratio Papistica, cum horis gesticulationibus à Cardinale (occiso pòst veneno) in libello edito exploditur, ut inepta, *b.* 696. vide preces.
Battologica vana, tollenda ex templis. 402
Oratio pro defunctis vana. 111
Imaginum adoratio. 222. 402
Oratiò Litaniaq; pellit diabolos. 159
Optima arma, propugnacula, vada in aquis monstrant. 178
Zeli ardori que in oratione ingens exemplum, barb: daß er Schwilen bekam auf den Füssen. Nudus in frigore. 277
Orationis ad Mariam Benedictamq; indulgentiæ, vide Maria. 531
Orbis novus mirabili instrumento invenitur. 909
Ordinatio Papistica, quando liceat tonsura. *b.* 827
Ordinatorum inordinatorum Taxa. *b.* 827
Ordo vel ordines monastici quot & quales, quando, vide monachus. *b.* 170
Ante Christum quot & qui. 104
Ordines post Christum, vide infrà speciatim.
Ordines vel gradus officiorum in papatu sunt 9. Diaboli, qui quemvis pastoralem lacerant. MB. 906
Ordo in Ecclesia dum nullus fuit, benè stetit, contrà pessimè. 810
Ordinum homines olim longè alii meliores que ac hodiè, quomodò. 858. *b.* 170
Inventio ordinum prohibetur, at non servatur. 516
Inventio vel viri ordinum à defunctis ipsis mandantur corrigi. 669
Ordini Ecclesiastico desponsatæ tres filiæ Satanæ, Superbia, Luxuria, Avaritia: NB. quo succedente hæ nuptæ, quibus, quomodo. 425
Multitudo ordinum (præsertim mendicantium) obest leprosariis verisque mendicis, ideò tollatur. 761. 942. *b.* 170
Multitudo in Christianitate offendiculosa fideidubitationem mover, wer will wissen/wer recht hab/ bey so viel Glauben. 361. 392. *b.* 170

Ordines olim pro salute Ecclesiæ, veritatis defensione. Dei gloria, contra hostes, sed non perseverabat hic finis. 394
Monasticis ordinibus, qui operibus salutem tribuunt, non deterior secta sub sole unquam. *b.* 394
Monastici in suo ordine facilius salutem acquiri opinantur, quàm in Apostolatu apostolos, pictura. 510
Olim duo tantum, Benedicti & Augustini Ordo, ubi Ecclesia benè recta: at pòst aliis introductis miserè turbatur. *b.* 170
Petri ordo solùm manebit, cæteri omnes interibunt, oraculum arcanum. Hoc simplicè Clemens intellexit de Romana Ecclesia: ne ergò & æs redigatur in nihilum, colligi Romam vult omne, sed moritur, dem geschach recht! *b.* 350

ORDO.

Alacantare militum. 615
Albatorum. 724
Ambrosianorum. *b.* 875
Ambrosianorum ad nemus. 809
S. Annæ fratres. *b.* 880
S. Antonij de Vienna. 312
Antonianorum. *b.* 875
Apostolorum quando, ad quid institutus, qualisque. 159
Augustinensium vel Guilhelmitarum. 550
Augustini, in quo, utrum monachus fuerit. 126
Ordo hic diversus ab hodierno, de hoc Paulæ Romanæ judicium: Ejus intentio optima, at eventus pessimus. 137
Basilij ordo, vestitus, dissimilis hodierno Holoserico. 118
Bataliriorum.
Beghardinorum fraterculorum, Beginarum, Begittarum sororum promiscui, an? contra Papam. 540
Benedictorum. 160
Benedictinæ scholasticanæ. 161
Bernhardinorum. 338
Bethlemitarum. 542
Boni fratres vel Zambonitæ, bonæ voluntatis, seu de vita communi. *b.* 875
Bonorum virorum. 542
S. Bovis fratres. *b.* 880
Brigittæ. 675
Burffeldensium. *b.* 875
Calatravæ militiæ. 544
Cælestinorum. 585
Camaldulensium. 259
Canonicorum. 149
Canonissarum regularium. 150. *b.* 875
Hi duo ordines conjuncti, were gar fein kurtzweilig. 150
Canonicorum S. Georgij in Algœa. 739
Canonicorum Lateranensium vel congregationis Frisonariæ. 741
Canonicorum S. Marci regularium. 522
Capellanorum. *b.* 875
Carmelitarum. 378. 527
Caputianorum. *b.* 559

Cartuſienſium acerrimus, rigidiſſimus omnium. 307
Catharinæ Senenſis. 837
Carthuſianorum, quando, in cibo, potu, veſte, duriſſimus, figura egregia. 910
Cellariorum. b. 872
Charteriorum Equitum. 639
Chalomerianorum. b. 872
Ciſtercienſis. 320
S. Claræ. 519
Clavigerorum. b. 873
Cluniacenſis 255
Compoſtellanus. 394
Conſtantinopolitanorum militum. 873
S. Coronæ. b. 880
Cruciferorum. b. 873
Diſciplinatorum B. Mariæ virginis Senenſium. b. 880
Dominicanorum, vel Dominicorum. 509
Dominici monialium. 510
Equitum de avis. b. 875
Annunciationis Mariæ. 801
Aurei Velleris. 805
Lunæ. 864
Mauritianorum. 741
Menſæ orbicularis, vide infrà.
S. Michaëlis. 879
Spirit. Sancti. 821
Equitum ſtellæ. 644
Equitum Ungaricorum. b. 880
Eremitarum. 104
Quotuplex, quandò, cur, & qualis. 104. 105
Eremitarum S. Pauli. 512
Eſſæorum. 31
Flagellantium. 637
Forficenſes, forficiferi, Schärbrüder. b. 874
Franciſcanorum vel minorum. 404. 509
Fraterculorum Beghardorum. 540
Fratrum de Arminia, Arminianorum.
Fratrum S. Annæ, vide ſuprà.
Fratrum crucis, vide ſuprà.
Fratrum de Hiſpania. b. 874
Garabitarum. 597
Gaſtalianorum vel Paulinorum. b. 420
Genettæ equeſtris. b. 874
Gerundinenſium. 186
Gertrudis. b. 874
Gilbertinorum. 360
Gladiatorum. Gladiferorum. 508. die vom Schwerdt.
Grandimontenſium. 502
S. Gratiæ, vide Sophiæ.
Gregorianorum. 171
Guilhelmitarum. 550
Helenæ fratres. b. 874
Hiſtricis ordo equeſtris. b. 874
Hoſpitalarii. b. 874
Hoſpitaliorum S. Sancti. 503
Humiliatorum. 276
Hubreti. b. 880
Hieronymi. 738
Author duplex ibidem.
Hieronymi mendicantium. 739
Acer & vehemens hic ordo, liber in eſſe, veſtitu humilis. 738
S. Iacobi de Spata militum ordo. Vide Compoſtellanus. 394
Iacobi. b. 875
Iejunantium. 278
Ieſuatorum. b. 478
Ieſuitæ, ſeu ſocietatis Jeſu, vide Jeſuitæ.
Jeſu Chriſti militum. 614
Jeſu Mariæ minorum, Vel Tertiariorum.
Ignorantiæ. b. 875
Indianorum. b. 9
Iohannitæ de civitate. b. 875
Iohannitarum ordo vel Rhodenſium, Melitenſium. 275
Joſephi fratres. b. 875
S. Juſtinæ. 741
De Labanda milites. b. 875
Lazari vel Magdalenæ ordo. b. 872
Luceolaniorum. 281
Lunæ equitum. 864
Liberorum Sacerdotum, & monialium. b. 877
Linonchleniorum. b. 875
Magdalenæ. b. 872
Mariæ, ordo novus. b. 870
Militum annunciationis Mariæ. 801
Conceptionis Mariæ. b. 876
S. Mariæ militiæ. 523. cur inſtitutus, cur Domus Teutonicæ tot? quæ in hos collatæ à potentibus. b. 215
Mariæ monialium. b. 875
S. Mariæ Servorum. 558
Marianorum Teutonicorum. 401
S. Marci canonicorum. 522
Maturini. b. 876
Martyrum fratres. b. 876
Mauritianorum equitum. 741
Melitenſium, vel Iohannitarum. 275
Mendicantium, vide Monachi mendicantes, quales, quando, quàm noxij Eccleſiæ. 68. vel. S. Hieronymi.
Menſæ orbicularis verſatilisq; ſeu rotundæ tabulæ equeſtris. b. 876
Meretricum effœtarum. 930. b. 323
Meretricum pœnitentium. 846. b. 709
S. Michaelis equitum. 879
Militum Jeſu Chriſti. 614
S. Mariæ. 523
Monteſiæ militiæ. 512
Rebattinorum. 877
Sadducæorum. 31
Sepulcri Domini. 585
S. Stephani. b. 819
S. Thomæ. b. 877
Minorum Jeſu Mariæ fratrum. b. 875
Minorum, vide Franciſcani: vide Monachi Minoritæ. 404. 509
Minorum prædicatorum, vide de obſervantia.
Monialium S. Domini. 510
Montoleviten ſium. 740
Nazaræorum. 31
Obſervantiæ, Minorum, prædicatorum. 516
S. Pauli Eremitarum. 512

Paulinorum, vel Gastalianorum. b.420
Pauperes voluntarii. b.876
Pauperes peregrini. 990
Pœnitentium mulierum vel meretricum. 846
S. Petri in Schonbuoch. b.876
S. Petri de Corbulo. b.876
Phariſæorum 31
Prædicatorum, vel Dominicanorum. 509
Præmonſtratenſium 338
Prophetarum. 31
Purgatorialium. b.876
Rebattinorum militum. b.877
Rechabitarum. 31
Recluſorum vel incluſorum. b.876
Rebertinorum. 347
S. Rochi fratres. b.880
Rhodiorum. 275
S. Ruffi. b.877
Sacerdotum liberarum vel Nonnarum. b.877
Sadducæorum. 31
Salvatoris ſeu Scoperinorum. 656
Scalæ Dei ordo. b.877
Sclavonum, Sclavoniani. b.877
Scotiæ fratrum. b.878
S. Sebaſtiani fratres. b.880
Senenſis Catharinæ. 837
Servorum S. Mariæ. 558
Sodalitatis divini amoris, vel Theatinorum b.302
S. Sophiæ, ſive gratiæ. b.878
Sanct. Spiritus. b.740
S. S. equitum 821. b.911
Speculariorum. b.878
Stellæ equitum. 644
Sepulcri Chriſti militum. 585
Stellatorum crucis. b.878
Stephani militum. b819
Templariorum 330. vide Templarii, vel Monachi templarii.
Tertianorum. b.875
Teutonicorum. b. 420. per Papam corruptus, bona ablata ab his nequiter. b.216
Teutonicorum Marianorum. 401
Thabenefiotarum. 109
Theatinorum. b.302
S. Thomæ milites. 879
S. Trinitatis ſeu equitum de captivorum redemptione. 511
Turlupinorum. 676
Turcorum. 194
Valetudinario-ſervientium b.829
Vallis Scholarium. 516
Vallis umbroſæ. 728
Velleris aurei equites. 805
Veſpillonum. b.878
Viridis vallis. b.879
Virorum bonorum. 542
Voluntaris bonæ, ſeu de vita communi. b.875
Ungaricorum equitum. 880
Wenceslaitarum. b.880
Zambonitarum, vel bonorum fratrum. b. 880
Zupfnonnæ, vide Zupfnonnæ. b.880
Origenes virilia exſcidit ſibi, caſtus ut eſſet, vide caſtus, caſtitas, Monachus.
Origenis pater quis, qualis, ejus ſcripta. 41. 119
Antichriſtum ſagittam, vel pejorem Satana vocavit. 41
Libri hujus plurimi. 119
Oſcula manuum dextrarum bonum ſignum. b.321
Oſtenta, vide prodigia, portenta, ominoſa. b. 246
Alexii Imperatoris in Electione. 395
Ariditas ingens, peſtis. 269
Cometæ, ſtellæ, ob ordines. 320
Crux triplex in aëre viſa. 516
Crucifixo effluxit ſanguis, ſecuta peſtis & caritas ingens. 562
Crux ſplendens auro, gemmis in paſchate cœlo demitti viſa. 568
Dies ſubitò fit nox. 251. vide prodigia.
Diaboli imago viſa Brunoni Epiſcopo impio. 279. 320
Frigus longiſſimum, ſæviſſimum. vide frigus.
Infelicis ſeculi oſtenta, vide ſeculum.
Mors ſaltare viſa, vide mors. 563
Pus pede pueri effluxit: hôc erupit randem omnis generis frumentum. 344
Oſcitantes Romæ extincti ſubitò. 557
Ottocarus ſupplex Rudolpho fit vaſallus; pœnitens facti hujus revocat, belligerans vincitur, moritur, dum ſuperbæ Reginæ obediit. b. 634
Otto Gualterus defendit Lutherum & doctrinam Lutheranam oratione longa, gravi, exemplis variis, dictis, ſcripturis, notatu digniſſimum. b.989
Otto primus Imperator, pius reformator, Severus. 258. 261. 262. 263. 264. 265. 688. 816. b.639
Jurat Papæ fidelitatem. b.91
Quomodo primus eſt qui juravit. b.91
In hunc Papæ præfidi, crudeles, arma ſumunt. b.91
Otto ſecundus, ſeverior in Papam. 270 der hat ihn lehren Landsknecht kennen. 556. 816
Papa in hunc ingratiſſimus b.91
Otto Tertius, dictus mirabilia mundi vel Rufus, chirotecis veneno per Papam tinctis & inunctis enecatur. Hujus conjunx adultera crematur. NB. mira. 275. 557. 970. b. 943. Electores ordinat cum Gregorio Saxone cognato, facto Papa. 275. d. 17. cur?
Excommunicatur iniquè, à Papa. 301. 831. b.91
Papam excæcat meritò. 270. b. 91. NB. varia de hoc.
Accerrimus obſervator morum, militiæ mancipat Juvenem nimis lætantem, exultantem, jubilantem, dato ab ipſo ſibi Epiſcopatu. b.631
Pientiſſimus & devotiſſimus in Deum & homines, reformator. b. 170. d. 7.
Otto reformator exulat & periclitatur de vita, ob Benedicti Papæ inſidias. d. 7.
Parochiis duabus aliquem præeſſe, ferre noluit. b.170
In Papas ſeveritatem opus eſſe docet omnes Imperatores. 270
Quartus concors & diſcors cum Papa ſubitò. 511
Ejus vaſtatio & interitus. ibidem.
Ottonibus mala illata & injuriæ per Papas. Ca-

talogus, poculis, vi dolo, venenis, Romæ, extraque b. 91. 635. 760
Otto magnus Joh. duodecimo Juramentum Romæ præstat, ejus culpat vitam malam, ut resipiscat, discedit que re infecta. Berengarii filius Ottoni contraria pro patre Berengario infert arma, Papæ associatus, qui Ottonem dejici vult: hoc duobus manifestantibus Cardinalibus, abscidit nasum & manus, deponitur Papa, at restituitur vi, tandem in adulterio deprehensus persoditur. 263, 264. 265. b. 760
Otto Bojorum Rex 200000. aureis Marchiam Brandeburgicam Carolo IV. venditam, in Bavariam cedens (manlit tamen Elector) omnem illam pecuniam cum meretrice formosa perdit. b. 263. perit moxtum. ibidem.
Otto Bojorum regulus iniq; (jussu pontificis) obruendus à Vicinis, quia fidelis Cæsari, gravissima oratione invectiva contrà stat forti animo: qui videntes eum vera dixisse, pacificantur. b. 269
Ottomannicum regnum, prædictum ab Johanne aliisque Prophetis, initium & finis, persecutiones in Christianos. b. 885

P.

Pachumius Monachus, ejus ordo, regula, Mystica Alphabeti. 120
Padus surgit in altum ita, ut via transitiva infrà staret. 532
Pœnas Dei aliquandiu unus sæpè avertit. 60
Impijs pœnas (pestem, famem, bella, Terræmotus) imponit etiam gravissimas. 91. b. 324
Pœnis debitis absolvunt per privilegia Ecclesiastici, hoc pessimè cur? b. 213
Causæ pœnarum est injustitia & impietas. 29. b. 274
Quo quis peccat, eo punitur, Exemplum: Hadrianus ore maledicit: missa suffocatur. 572
Effugere has potest nemo, Exemplum. 220
Pœnis & minis homines non emendantur. 337. b. 324
Pœnæ in clerum, sacerdotem maximæ. 887
Pœnarum (pestis, famis, belli) causæ, abusus in Ecclesia & Republica. b. 274. 324. d. 11. 12. NB. In Ecclesia, & politia.
Paganus ex 77. conjugibus. 350. plures liberos procreat. b. 293. vide mira.
Palatini comites, illegitimè natos legitimant, sed pessimè. b. 227. vide vice comites.
Pallium Archiepiscopale est precio sissimum, ex exactionibus, quod dolent quidam, absit ergò. b. 203. 231. 512
Pallium papale emitur magno. b. 173. vide Papale.
Annihilatur quatenus. b. 231
Palumbus presbyter Nigromanticus juvat imperentem factum juvenem per statuam veneris, at is perit miserè. 861
Pancratius Cardinalis in loco, quo Hus cremandus, mulam sepelit, ut majori fœtore excitato ex flammis, eò magis execrarentur eum Hæreticum. 764

Pantheon Romæ Templum. 185
Hoc Bonifacius, ædificat. b. 15

Papa vel *Papa*.

Aaronem & Mosen imitentur officio, discendo & docendo. b. 179. 180
Absolvunt à peccatis ob pecuniam plurimam, cœlum & omnia vendunt, Exemplum Regis &c. 197. 646. b. 575. 576. 661. 685. 805
Absolvunt alieno corio. 646
Absolvunt impiè, est enim solius Christi. b. 107. 700. 995
Absolvunt subditos à fide, timore, observantia, & juramentis datis horum superioribus. 163. 169. 299. 305. 308. 334. 386. 513. 580. 982. 983. b. 75. 101. 627. 661. 901. 957. 965
A juramentis datis, quæ servanda essent. b. 915
Adorantur pro Christo, vel ut hic adorari cuiq; se sinunt & volunt, ut peccata tollant & homines salvent. 314
Typus & arbor hujus. 992. b. 75
In processibus adorantur, ipsis ad genua procidit ur, imposita triplici corona uti Cacodæmoni Calecutino Indico. b. 603
Advertantes sibi verbis, clàm & palàm factis jugulant, anathematizant, trucidant, cremant. 868. 875. 893. 921
Episcopus optimus, Exemplum. 636. 647. 648. 730. 727. 749. 782. 796. 809. 823. 848. 918. 932. 953. 978. 982. b. 166. Lex. 129. 581. 588
Adulteri, Scortatores, Fornicatores, Mæchi, Cynœdi, incestuosi, Sodomitæ, vide infrà. 258. 793. 861. 871. 876. 952. Exemplum notabile. 985. b. 5. 112. 192. 433. 760. 791. d. 6.
Adulterari, ut Lacedemonii, furari, concedunt, modò cauti sint, ne deprehendantur sacerdotes. b. 969. 970
Æruscatores, Gelrumb Kistenfeger. b. 173. 503 NB. 605. 612. Simoniaci 36. 64. 178. 218. 371. 746. 788. fressen gantze Bistumb. b. 171. 191. 203. 231. 261. 404. absit. 561
Prætextu indulgentiarum in Turcas quasi, at non. b. 174. 191. 192. 203. 231. 603
Agnatos, Nepotes, suos filios filiasque promovent, at pereunt ideò, Visio. 937. b. 466.
Alcorano adhærere, ipsi occasionem præbent. b. 973
Aliquot simul uno tempore eliguntur & sunt. b. 261. vide infrà, Papæ plures simul.
Amadæus Papa in conjugio fit. 808. vide Amad.
Ambitiosissimi, quidam obscuriorem Imperatoris legatum audire rejicit. 891. 924. 929. b. 63. 108. 116. 626. 1005. 1006. 1007. vide infrà superbissimi.
Anathematizant. vide anathema, excommunicatio, suprà & infrà hoc loco.
Anathematizant alter alterum Papam. 374. vide 284. 787. tres, duoq;.
Alter decreta alterius anathematizat, exautorat. 782. 784 NB. gravia. 927. 929. 988. Imò sui, solt nicht syn. 334. 338. 388. 541. 587. 744. 870. 986. b. 30. 146. 405. 848. 946.

Anathematizandi forma in reluctantes. 340. b. 45
Anathematizationis vel execrationis in Papam exemplum. 852. NB. 279 aliud mirum 299. 301. 334. 511. 782. 782. 784. NB. dira. 30. 988. b. 760
Anathematizant Imperatores, reges, principes. Exemplum in Ottonibus, Rodolpho. 301 305. Ludovico II. 649. Childerico. 222 303. 560. Henrico 5. 330. Barbaroſſa. 372 b. 45. 263. 264. Ludovico 4. 273. 966
Anathematico fulmine agit, quod jure non licet. 196. 308. 333. 369. 373. 388. 981. 982. b. 162
Anathemate territant principes. p. 8.
Anathematizantur quotannis ab Eccleſia Orientali. 549
Anathematizat Papa quis, anathematizandus ipſe idololatra. 197. 259. 306. 308. 373
Anathematizant injuſtè, injuſtiſſimè. 979. 982 b. 44 581. 604. 880
Quæſtus & æris cauſa. 866. 962. b. 604
Omnia ſurripiunt anathematis fulmine. 696 866. 962. 982
Quæſtus cauſa olim non anathematizatum, ſed factum precibus. 868
Anathematizabant antiqui rarò, at hodie ob nil creberrimè: vide anathemata, cur? ad quid? 695. b. 44. 587
Anathemata annihilantur, calcantur cum ipſis 736. 782. 873. b. 581
Anathemata in pios (ut hoſtes habitos) ut impia, ita nil. b. 45
Anathemata ſine effectu. 736. 820. 888. 957 979. 980. b. 44. 146. 581
Anathemata jaciunt in ſe longè magis pios melioresque. 820. 866. 873. 957. 962. 978. 980. 981. 982. b. 162
Antichriſtus ſunt, ex voce Latinus. 36. 63. b. 839
Ex ſceleribus. b. 649. aliis modis. 279
Ex ſignis. b. 183. 621. 670. 701
Multa argumenta, vide Antichriſtus. b. 192 292. 1004. 1005. 1006. viſionibus. b. 20
Aliisque modis & indicijs. 344. b. 234. 246 256. 264. 310. 338. 518. 749. b. 188
Antichriſtus quòd ſint, demonſtratur triginta argumentis neceſſariis: item quòd ſint Babylonicus Draco. b. 4. 188. 234. 611. 612. 839. 844 argumen. 58 à Nigrino. b. 859. 960
Antichriſtus, Draco magnus ſunt, beſtiaque apocalyptica, Babylonica NB. 643. 644. 646. 671 677. 751. 752. NB. 406. 521. 541. 822
Antichriſtus: quia de Antichriſto conciones audire nolunt. b. 1005. 1006
Qui tamen nil factus à plurimis, nil curatus. 541 578. 599. 603. 614. 616. 623. 636. 668. 669 802. 823. 950. b. 267. 404
Quis & qualis Antichriſtus. 41 Sib. b. 188 506
Antichriſtus ideò, quia adorari vult, cogit ſub ſe omnia, ſanguinem fundit alienum. 242. 538 602. 670. 694. 746. 786. 818. 851 953
Arrianos fovent, vide. Hæretici ſunt, hoſque colunt 607. b. 108
Antichriſtum, non Chriſtum docent. 199. 201 204. 313. 750. b. 188. 267
Avariſſimi ſunt, hiant Harpyiæ, 118. vide, æruſcatores ſunt, b. 257. 275. 404. 463. 466. 503 605. 602
Ex mortuis & vivis avaritiam, explent. 915 918. Exemplo Zizimi.
Avariſſimi Euciones, in pauperes duriſſimi. b. 5. 648
Papa aſinus caput eſt. 939
Typicè aſino mirabili invento Romæ in Tyberi depictus. 939
Aſinis Papa & Cardinales inequitent: Lex. 140 640. b. 117. 268
Lex ſublata hæc. vide infrà Equitanti. b. 117. 267
Appellat ad Deum Epiſcopus à Papa, citatus venire recuſans Papa perit: vox, veni ad judicium. 357
Appellatio ſcholæ Pariſienſis à Papa, b. 96. vide Appellatio.
Appellare à rege ad Papam, num liceat, lex. 137 305. 370. 796
Ad Papam appellare Epiſcopus non vult, cur? 532. 749
Appellare à Papa ad Deum an liceat. 992. 996. 930
A Papa ad concilium, vel contrà, quod fiat. 143. 819. 820. 845. 981. 991. 996. b. 264. 267. vide infrà, concilium à Papa prohibetur. 891
Apoſtolatum & Chriſti paupertatem damnat Johannes 22. b. 176. 273
Apoſtolici non, d. 2. qui, quam diu. d. 6.
Arriani ſunt. b. 573
Artibus malis &c. qui fit, Papa Apoſtaticus eſto, imò diabolus, ad tartara (non cœlos) cluviger: Ecce 339. 736. 786
Artibus, malis, dolis, ære, vi, armis pontificatum ecquirunt, veneniſq; 269. 285. 289. 298. 721. 915. 928. 971. 985. b. 5. 6. 8. 615
Magiâ, corruptionibus. 1. Tom. 278. 279. 284. 298. 308. 558. 579. 808. 952. 953. 2. Tom. 5. 257. 293. 774
Aſtricti ut Papæ ſint Archiepiſc. Epiſcopi à ſuis capitulis ſuper dandis beneficiis. Tollantur. b. 211
Aſtutiſſimi nebulones, quid fieri volunt, ſed doloſè aliud quærunt. NB d. 8. b. 461
Aucupes. b. 507
Audiendus Papa quandò, & non. 806
Auriſugæ.
Baptiſmum extenuant & abnegant. Exem: Os porci. 224
Baſtartos illegitimos legitimis præponunt. b. 190. vide Baſtarti, conjugium infrà.
Bellatores ſunt ſtrenui. vide infrà pacis &c. vel Turbarum autores, ſeditioſi in Imperatores, at lapidibus obruuntur pereuntq; miſerè fuſi & ſtrati. 301. 359. 638. 780. 850. 851. 869. 504. 515. b. 6. 29. 52. 58. 101. 101. 267. 303. 306. 403. 649. 6. 6.

Bella & Turbas movent, vide vastatores infrà. b. 180. 296. 576. 581. d. 6.
Bella malunt quàm pacem. b. 296. d. 6.
Bella inferre Regibus (exemplum in Hen. Imperatore ab Hildebrando per Mechtildin.) suader sub spe æternæ vitæ consequendæ. d. 6.
Bella suadent, cur? b. 101. 115. 635. 649
Benedictionem rosæ & ensis dant, cur? quibus 995
Benedictus 9. Papa horribili post mortem videtur forma, cur? 277. 284. 558. 871. 944. vide Benedictus Bragus. 871. Bestiæ & beluæ sunt. b. 27. Immaniores hisce. 252
Britannis nolentibus subjici doctrinis, ritibus ob causas bellum infert crudele Papa quidam. 364
Biblia corrigere posse, parasyti clamitant, & Lovaniense exemplar à Papa corrasum Græcis & Hebraicis præferunt. b. 516
Bullistis à Papis æruscatoribus collecta rapitur pecunia, deprehensi, capti, occisi. 921
Bulliste 2. ex carcere ducti, senatui traditi, currui impositi, circumducuntur ignominiosissimè, inversis infulis papatibus, insignibusque. 736
Cæsaricidæ, parricidæ. 372. 513. 538. 545. 560. 606. 641. 780. 782. 786. 905. 935. 985 b. 315. 648
Caput Ecclesiæ sunt nullo modo, cur? 849 b. 394. 996. Carcer Papis initiò nullus fuit, à quo cœptus. b. 7
Cathedram qui tenet, non ideò est Petrus. d. 2
Causis indictis occidunt, jugulant, cremant. 324. 616. 818. 820. quod pessimè fit, & nullo jure.
Census, reditusque dare deberent potestatibus, principibus, sed minimè faciunt. 322. 614. 615. 729. b. 581.
Christum non docet, sed Antichristum: vide suprà. 383
Christi doctrinam & præcepta damnant. d. 3.
Christi membrum Papa quòd sit, pro articulo fidei habeatur oportet. 426
Christo superior esse vult. b. 394
Christi & Papæ in omnibus & singulis, vita doctrina, moribus, gestis, ortu, morte, miraculis, virtutibus &c. collatio vel oppositio, per versus plurimos. 957. b. 180. 188. 783. 953. NB. 66. collationes.
Conciones obtrudunt Sacerdotibus, ipsi sibi retinent imperium & gladium. 964
Concionibus Evangelii dediti sint, non armis, at utrumque gladium præter jus arripiunt. 308. 333. 586. 600. 609. 729. 739. 945. 991
Concilia Papa non convocet suo jure. 136. 619. 656. 758. 816. at facit. b. 639. 641. vide. Conc.
Concilia & horum decreta corrumpunt nequiter & tollunt. 145. b. 639
In Concilis solus valere; præeminere coliq; vult. b. 201. 332. 644
Animi sensa liberè in Conciliis proponi, non ferre volunt, lex. b. 639. NB. Exempl. 332
Liberum concilium reformidant in Germania. 852. 944. 964. b. 119. 659
Concilia tollunt, præsertim pia. 869. b. 303. 522. vide concilia, de quo multa.
Concilii generalis autoritas præit Papis. 620. 758 818. Utrùm cætus plus quàm Petrus: ita concilium plus quàm Papa. 821. 823. 848. 980. b. 641
Episcopos adesse volunt non candidos, doctos, synceros, sed qui sibi solis sunt astricti, nec qui liberè proferunt: sibi soli solutas, cæteris ligatas manus esse volunt, cur? b. 639. absit. 101. 331. 332. 639. Tom. 1. 852.
Concilium Papam potest deponere, si desinit esse utilis & honestus. 872. b. 633. Ex: 415. 760
Sine Papa in concilio nil agendum, scil. 928. vide. b. 70. 639. b. 201. 331
Sine concilio, imò contra hoc absq; Cardinalibus Imperat. excommunicant. 291. 347. 358. 383
Concordiam Papæ celebranti acclamatur; verba Dei sunt, at facta diaboli. 886
Concordia & discordia Paparum cum Imperatoribus variis, vide infrà discordia. 345. 358. 366. 604. 721. 730. 744. 780. 904. 915. 934. 980. de variis. 370. 371. 402. 407. 513. 516. 551. 583
Concubinas permittunt, vide conjug. tollunt.
Conjugium Sacerd. probant. 402. 944. b. 433
Legitima solvunt. 906. 915. NB. 931. b. 262
Conjugium Seniores impotentes facti tandem prohibent, dum juvenes satis sibi fecerunt. 342.
Conjugium tollunt, cur? 301. 341. 950. b. 76. 205. 290. vide conjugium.
Convivia Papæ, mensæ &c. omnia qualia sint. 995
Contradictum hisce semper clàm, palam, verbis, figuris, ab ipsis papistis, monachis. 321. 610. 611. 612. 613. 736. 822. 824. 949. NB. 832. 850. 852. 867. 871. 872. 891. 914. 935. 940. 943. Figura 884. 897. 921. 939. fig. b. 13. 16. 27. 31. 51. NB. 29. 52. 68. 74. 76. 83. 267. 697. 699. 700. 710. 842. NB. gravia. 268. 394. 426. NB. 954. 969.
Coronatio Paparum qualis. vide Jul. 3. coronatur. b. 701. 812
Corona triplex nulli pio gestata, at cacodæmoni Calecutico. b. 602. vide infrà investit.
Antipapæ coronantis verba. 668
Communi in coronatione usitata verba, & forma horum qualis. 1002
Corrigant Ecclesiam, dum aliis obloqui non licet in corrupto Eccl. statu. 391. 589. 673. 810. b. 52
Correcturi alios corrigant se ipsos priùs. 879. vide Eccl. reformatio in capite. 891. b. 37. 405
Corrigi si nolint, deponantur. b. 415
Crudeles, Ex: 7. Bonif. 268. b. 183. 306
Culpati, culpandi. b. 305
Curæ paparum rabies, aviditas & desiderium suos extollendi. 887
Custodes horum Germani sunt. b. 628
Cynedi. vide adulteri suprà. b. 22. 117
Damnant seipsos. d. 3.
Damnati. 937. b. 6. 652. 653. 710. 751. 1. Tom. 237. 529. 530. 549. Satana ipso contestante. d. 3. Visio de his Caroli. d. 6.
Decreta papalia culicibus & muscis, non camelis sunt facta. 820. nil sunt. Decreta nequissima approbant. 287. 298. 859. Et facta. 391. NB. 348. 835. 894. 906. 981. b. 72
Decreta annihilantur, ipsi mutuò invicem tollunt. vide suprà anathematizant.

Detectio fraudis ejus ad alia accessionis d. 5.
Deponantur scandala dantes, rationes. b. 415
Deo se præferunt & conferunt. 82. 516
Deus esse dicique volunt. 997. 1000. b. 261. 263. NB. 271. 295. 990
Maozim horum est Deus. 315
Dignitas horum olim exigua erat vel nulla, vide Exarchatus, qualis verè. 646. 815. b. 27. 28. 394. 769. 770
Diabolus est non electus canonicè. b 169
Discordia, vide suprà, concordia hoc loco. 330. Hen. 5. & Pasch. 2. 278. Hen. Nig. Ben. 9. Syl. 3. Greg. 6. 269. Otto 3. Greg. 5. Joh. 18. 221. Lud. pius, Greg. 4.
Dispensant iniquissimè. 221. 508. 646
Discordiarum, Turbarum autores ubique; b. 435 581. vide Turbatores infrà.
Inter superiores & æquales. 366. 514. 515. 747 817. 982. pro Turca hoc loco est. 943. b. 306
De electione Cardinalium, Episc. & Imperatorum. 370. 402. 407. 515. 516. vide inf. Elect.
Divortia permittunt ob pecuniam. 301. 787. 915 987. 994
Divinitatem affectant. b. 261
Dominium in servos domini non pro libitu esto, sed arguant, doceant pro norma verbi. b. 9.
Eccles. jacentem sophismatis restaurari vult. p. 6
Ecclesiam correcturos Imperatores impediunt. 275. 373. 809. 810. 817. 827. 904. vide Imperator, Eccles. b. 398. 702
Ecclesiæ bella inferunt, idque ex canone, scilicet. 321. 868. b. 87. vide bellatores.
Eccles. non pascunt ut pastores, sed ut Lupi vorant, turbant, lacerant. 353. 370. 723. 745. 816. 851. b. 344. Hoc solum quærunt. 407. b. 206. 306. 403. 581. vide Eccl.
Corrigant Eccles. &c. vide suprà corrigant.
Eleemosynas 4. Papæ non dant ullas. 786. d. 6.
Electio Papæ, quæ sint formæ, ceremoniæ
Electionem Imperatorum, Card. Episc. sibi arrogat soli. 551. 583. 599. 642. 813. 865. b. 267. 306. 475. 476. 581. 650. 774. 821
Electio Papæ non justa, divina, sed est Romuli Successio in parricidiis 353. 714. 822. 824. Ex Hispania hodiè electio Papæ, ut & nominatio NB. mira b. 999. vide Hispania.
Electuri post 4. Honorii obitum omnes subitò extinguuntur. b. 17
Eligitur nullus ante 3. antecessoris obitus diem. 291. Lex hæc revocatur. 161
Electio olim per clerum, populum, exarchum, quæ jam mutata. b. 120. 167
Electio Joh. 24. erat per ipsum hunc, non per alios, sanè egregia, scilicet & verè legitima, se ipsum eligere. b. 6.
Non legitimè Papa quidam electus deprecatur, recipitur, exulat. 805
Electuros Imperatores Principes anathemizat. 393. 583. 640. 870. 976
Equitanti crux præfertur, post calix & campana. 995. b. 702. 715
Errare posse negant. 416. 545. 900. NB. 824. 850. 876. 906. 997. 1002. b. 435. 581
Errantes nolunt corrigi. 812. 856. b. 709
Corrigere se errantes sinant. 283. Exem: 302. 600. 648. 816
Errare turpiter & erasse Pontifices, ipsi Papæ fatentur, & à capitibus ad membra errores, scelera nefanda dimanasse, ideò corrigenda. vide Adrianus. 6.
Errant, errarunt turpiter. b. 108. 146. 263. 435. 1. Tom. 166. 334. 645. 648. 678. 700. 723. 801. 876
Errare & erasse se, fatentur Papæ ipsi, cum Eccl. nihominùs tamen non reformant. b. 696
Errat Papa. 746. 816. cum Eccles. & Episcopis 135. 157. 187. 199. 313. 334. 545. 556. 607. 776. 809. 856. vide infrà, Hæret. sunt.
Excommunicantur ab Orientalibus Ecclesiis quotannis. 549. b. 946
Excommunicant, vide anathemizant, suprà, & excommunicantur. 299. 334. b. 581. 946. 1017
Excommunicatos justè ob æs absolvit Papa. 402 vide infrà, remissio illicita, injusta, suprà absolvunt. 994. 996
Excæcatur quidam Papa, cui amputantur digiti, sordida indutur veste, imponitur asino, ductus per urbem, dejicitur Tarpeio. 270. 275. b. 67
Expilatores Spiritualium & politicorum per legatos, huic unicus contrarius, dejicitur, Episcopus licet fuerit. 106. 112. b. 206. 635
Extollit se super omnia regna mundi, speciatim b. 625. 696
Super Deum, tolerando, quæ Deo contraria. & ab hoc punita & prohibita fieri & doceri b. 701 vide Deus, suprà vel Antichristus. 394. 967
Exlex in omnibus etiam esse vult Papa, errare se negat, judicare omnes, judicari à nullo vult, nec ullius judicio subjici, absit. vide infrà judicare. b. 434
Felicissimi esse videntur, at nullus felix, ob impietatem. 800
Ferus in rapina est Papa, vagus in ludo, fig: Typ. picturæ, Ex: 313. 518. 714. 698. 699. 949
Feudatarios omnes sibi esse volunt Papæ, Exem. 531. b. 626
Modi miri, hoc sibi jus acquirendi: bellis motis inter vicinos, alteri partium adhærent, alterum anathemizant, post vincentem sibi beneficiarium faciunt. b. 774. Fœcundi. b. 1006
Fœdus cum Papa minùs ineundum, quàm cum Turca b. 518
Fœdifragi, perfidi, perjuri, & ejusmodi faciunt esse Imperatores & alios. 260. 263. 264. 275. 333. 559. 909. 915. b. 7. 115. 247. 271. 296. 306. 403. 518. 821. 1003
Formosus abjicitur in Tibrim: alius ejusdem nominis, ne idem experiretur, monetur, ne ambiat pontificatum. 869. 929. b. 5. 946
Galliam amant Papæ ob pecuniam, à quibus, vexatur ut rusticus à pediculis suis. b. 979
Contrarii Gallis Regibus diutissimè in hos elati, perjuri, ingrati, pravi, mali, nequam, bellatores. b. 403. 406. 1018
Galli his resistunt cum Episcopis. b. 406. 1018
Gallum Regem, qui contrarius erat Bonifacio, Papa Clem. absolvit. quòd benè egerit, cum Guilelmo de Nogareto. b. 107

Galli-

Gallicanas Ecclesias aliasque exsugunt, enervant. expilant annatis suis, indulgentiis & dispensationibus. b. 612
Gladium utrunque habet, arripuit, usurpat, & hoc probare jure nititur. 524. 583 647. NB. 915. NB. Historiam. 206. absit. 261. b. 394. 406. 539
Utrùm benè, vel non, auferatur hoc ab ipso raptum. 729. 739. 792. 979. b. 14. 27. 28. 75. 206. 260. 263. 403. 518. 615.
Gladius hic accipitur vi, dolo, cæde à Sixto 4. b. 714. 260. vide potestas infrà, primatus, superioritas, temporale dominium.
Hæretici & his favent. vide errant.
Arrianis favent. 159. 252. 294. 607. 625 824. 887. b. 38. 85. 862
Puniti ideò. b. 5. 38. 74. 75. 263
Homicidæ sunt, occidunt Cardinales, Episcopos sine causa. 786
Homicidia tolerant, dispensant in hisce, iniquissima licet. b. 430. 1003
Honores deferunt initiò nulli, at ab omnibus hos sibi contingere volunt seriò. b. 117
Humeris portatur cur & quando. b. 321
Hypocritæ sunt animo, vita, moribus & Epicurei. 516. 319. 320. vide hæc. NB. 983. b. 192
Idololatræ, deficiunt, olim clam, nunc palam. 607. NB. 746. 852. 866. b. 5. 703. Est ipsis cum Turcis eadem religio,
Idololatræ. b. 5. 38. 702. 710 806
Idolum Papa est turpe & inutile. NB. egregia leges. 50. NB. 571. 751. b. 702. 703
Idiotæ & ignari asini sunt b. 129. 1. Tom. 871. Benedictus 9.
Immisericordissimi quidam. d. 6.
Imperatorum bonitas & humanitas cum humilitate Papas fecit superbos, divites, feroces. 345. 366. 369. 370. 396. 515. 624. NB. 641. 646. 647. 729. 816. 823. 977. 968. b. 119, 120. 245. 469. 963
In imperatores initiò Papis nullum jus, at jam præter jus tamen plurimum. 113. 159. 178. 210. 322. 334. 719. 964. 966. b. 16. 120. 250 268. 515. 581. 644. 815. 816. d. 10.
Ius Imperatorem substituendi & removendi, injustè sibi arripuit: medijs malis, quibus vult, dat: mea enim sunt hæc, dicit: quæ vox diabolica est. 198. 199. 221. 330. 370. 402. 524. 604. 646. 647. 744. b. d. 10.
Imperium, quocunque velint, se transferre posse dicunt, cui opinioni papali contradicitur in conventu acriter à Wittelspacensi, evaginato gladio legatum perfossuro. b 258
Imperatorem eligendi & creandi jus solis sibi ipsis tribuunt, arrogant. b. 761
Imperatorum proditores erga Turcam, Exemplum Barbarossa, cujus effigiem mittit Turcæ. 113. 518. b. 469
Imperatores scelestissimos, crudelissimos Tyrannos, Caligulam, Neronem &c. superant sceleribus, impietate. b. 482. d. 10
Imperatorem à se non electum removere non potest. 979. b. 261
Imperatores oppressère, coronas de capitibus dejecerunt, pedibus calcarunt. Ex NB. d. 10. 11
Causa Imperii, politiæ, Eccl. ruinæ. ibid.
Ordo hic inversus est jam; Cæsares his subjecti sponte & coactè, qui repugnant, in claustra detruduntur. 198. 646. 815. 964. Idque jure fieri docent. b. 628. 629. 641. 117. 120. 246. 257. 261. 813. 966. 967
Imperatores cum Regibus in claustra (ut monachos) quasi bannant & conjciunt. 221. 318. 646. vide Henric. 4. Imperator.
Imperatorum humanis solutis legibus, honorificum foret tamen subijci divinis. b. 107
Imperatores horum pedes osculati sunt & eos adorarunt. b. 321. 331. 774. vide infrà, paulò.
Adorari ab his, pingi vult Papa. 199. b. 321. 397. Non fiat d. 7.
Imperatores olim beati à Papis, hi ab illis divites facti. 199. 587. b. 999
Exorbitantes Papas Imperatores corrigant. 113. 266. 309. b. 257. 816, 1018. d. 7. 12
Ab imperatoribus (ut periuri & perfidi) ad hostes deflectunt, ipsum Turcam. b. 296 305 306. 469
Imperatores subjugant sibi, conditiones intolerabiles proponunt & imponunt. Ex: Carol. V. b. 246. 257. 306. absit. 263. 539
Imperatores Papæ olim honorabant. 195. 204 224. 252, 260. 302. 322. 620
Lex de hoc Francofortensis. 646. 647. 816 b. 119. 120. 257. 425
Contrà ad pedes horum abjecti osculantur, vide suprà, paulò. 267. 285. 303. 817. b. 321. 331. 967
Papa absq; consensu Imperatoris nullus esto. 988
Sub Imperatoribus dum adhuc Papæ, erant pij, seduli, diligentes: contrà jam. d. 10.
Papas insolentiores Imperatores deposuerunt multos. 816. b. 257. 760
Imperatores investiant Papas & ordinent. Lex & Exempla. 284. 285. 306. 320. 330. 336. 345. 589. 600. Lotarius Ex: b. 91. vide Investitura. 257. 263
Horum & Episcoporum investitura est Imperatorum & principum secularium. verè & de jure. 339. 561. 617. 729. 948. 979. 980. Lex de hoc paparum ipsorum, anathematizant contrariantes. 346. 366. 393. b. 120. 240. 245. 652. 653. 269. 476
Ius hoc surreptum nequiter, & surripitur adhuc impiè secularibus à Papis, der will Pabst und Keyser allein und zumal sein. 349. 524. 640 646. 968. NB. 345. 346. 368. 382. 390. 580. 582. 583. 780. 976. 980. Non jure. 427. 511. 550. b. 245. 261. 476. 814
Ius eligendi Papam surripitur nefariè. 221 306. 333. 345. b. 166. 257. 261. 269. Per Gregorium promotione Ottonis Saxonis. d. 10.
Papa olim nominibus & titulis maximis investivit potentiores gratis, at pòst ære magno attrahi in superstitiones suas emebant. b. 613
Institu-

Institutiones Papar. ab Imperatoribus
gibus in colloquiis, literis & diplomatibus hi-
ſce exhibitæ quales. 396
Confirmant, eligunt & titulos largiuntur ære
plurimo, jus inverſum ab antiquo. 515. 581.
815. 816
Papa ab Imperatore electus ab Hildebrando de-
ponitur, captus camelo inverſa facie imponi-
tur, incarceraturq;. 560
Imperatores nolentes obedire ſibi in perſequendo
pios innocentes priùs, quàm res deciſa conſilii-
is, depoſitos volunt: & ut hoc præſtetur, Tur-
cam in auxilium quidam vocat. *b.* 115
Poteſtas Paparum eſt inferior Imperatorum, &
dominatio cum Jurisdictione Regum. 510.
600. 603. NB. 608. 647. 723. 782. 914. 979.
Ratio, accipit enim poteſtatem à politicis. 185.
211. 285. 620. *b.* 74. 265. 632. 999. 1000
Utrùm inferior. *b.* 610. 611. Affirmatur. 619. 647
an? 719. 805. Affirmatur. 992. NB. 914
Impientiſſimi nebulones, faſtuoſi, luxurioſi, vi-
de infrà, peſſimi, ſceleſtiſſimi. *b.* 128. 129.
649. Incarnati diaboli. 257. 258. 260. 263. 815
1002. Cauſa impietatis eſt ignavia principum.
247
Impuri canes, ſpurii, & ſpurios gignunt. *b.* 1002
Impietati cuivis ſciunt colorem induere, palliare, prætextu quodam contegere. *b.* 129. vide
Papiſtæ ſciunt ſcelera &c.
Inceſtuoſi cum ſororibus, Nuribus. 935. *b.* 1002.
Et hoc ſcelus permittunt fieri. 859. *b.* 1002.
1003
Ingrati ſunt, poſtquàm facti divites à ſeculari-
bus. 615. 677. 729. 780
Iniuſtiſſimi, videntes rei indignitatem, opibus ta-
men allecti tutantur. 198. 306
Dispenſat contra jura. 240. 313. *b.* 223. 467. 1003
Indulgere poſſe contra Epiſtolas Pauli, totumq;
Vet. Teſtam. affirmat. 994. 1005. *b.* 701
Inferior horum poteſtas Imperatorum. vide ſu-
prà paulò in voce Imperatoris.
Inſignia horum quæ & qualia, mutata. *b.* 112
Inveſtitura. vide ſuprà in voce Imperatoris.
Interitus horum certiſſimus. vide papatus, pri-
matus. *b.* 294. 953
Joco leni Papam attingere gravius peccatum &
atrocius delictum habetur, quàm Chriſtum
blasphemare, conviciari, & illudere huic. *b.* 147
Joh. Papa, vide infrà paulò, vel ſuprà Johannes.
Judæos habent miniſtros & officiales. 396. *b.* 605
Judicari ſe non debere, ſed pro Deo haberi. 303.
339. 609. 750. 805. 986. 993. *b.* 265. NB. &c.
Judicant omnia, à nullo judicari volunt. NB. 341.
plus hôc locô quàm ipſe DEUS. 341. 373. 608.
NB. 736. 752. 795. 852. 880. Varia. *b.* 246.
261
Jura, Regalia, privilegia ſua ut tutentur, vide ſu-
prà Anathematizant. 994. *b.* 261
Jus Imperatorem eligendi ſibi, & non contrà pe-
nes ſe &c. vide ſuprà Imperator.
Jus Epiſcopos in Anglia eligendi, ſurripitur ei
per Wiclevum cum decimis. NB. 684
Jurisdictiones confundunt, quod abſit. *b.* 206
Imperatoribus. *b.* 246. 260. jam contrà. *b.* 760
Juramento & fide obſtringi nolunt ulli, nec Im-
peratoribus, ſed contrà: non enim aliàs coro-
nant & titulos concedunt. 284. 330. 369. 600.
Juramentum Epiſcopi præſtent quod, & quale
ſit. 340
Exigunt hæc, at recuſantur à multis, unde bella,
ſtrages, Papa renunciat. 971. *b.* 967. 968
Juramentum his Imperatores præſtent oportet,
Ex: & forma. *b.* 116. 258. 259. 969. ubi fiat
& quandò. vide Imperatores.
Joh. 8. fœmina fuit, Agnes dictus, vide Joh. 8.
qui periit & peperit. 224. utrùm verum nec
nè. 236
Joh. 13. nequiſſimus, citatur à Synodo & Impe-
ratore, qui non comparet inobediens, ſed ful-
minat in eos bullis, at bruto fulmine. 261. 265.
375. *b.* 6.
Hunc Otto infeſtat graviter. 264. 275
Joh. 10. Hæreticus, Hæretica dictans ſubitò mi-
ſerè periit. 556. Nummis fit pontifex. *b.* 6
Joh. 14. naſcitur ex Sacerdote, eſt ſui & ſuorum
promotor acerrimus, raptor, exoſus clero. 269
Joh. 22. Hæreticus non credit animæ immortali-
tatem. *b.* 263
Nebulo nebulonum maximus omnium, quos ter-
ra aluit ſub ſole, in Deum, homines, Imperato-
res, principes, ſpecialia vide. *b.* 271. 273
Chriſti & Apoſtolorum paupertatem cum humi-
litate contemſit, Occamum, qui illos laudavit,
hunc verò culpavit, excommunicavit. *b.* 604.
969. vide Joh. 22.
Laicus Papa fit, depoſitus, exturitur à clero & Epi-
ſcopis. 308. alius, cui dabatur Vicarius. 558.
871. 985. vide ſuprà Benedictus 7.
Leges bonas, priusquàm fiunt Papæ, de Eccleſ. e-
mendatione ſanciunt, at facti Papæ non digito
attingunt, quo ſe damnant ipſos. *b.* 306. 401.
402. 403
Legibus & præceptis Chriſti obediat, opus eſt.
b. 434
Legati Paparum audaces, moroſi, ſatis pro impe-
rio, inflati. *b.* 306. wann man thät/ was ſie wol-
ten.
Avariſſimi ſunt. 532. 714. ô artes. 700. 976.
b. 176. 230
Diademate Imperatores ſpoliant vi & nequiter,
nullo de jure. 976. *b.* 248
Diabolis ſimiles, quomodo & cur. 357. *b.* 230.
273
Conſtantinopolin disputatum venientes non ad-
mittuntur, cur & per quem prohibiti. 687
In Imperatores & alios perjuri, perfidi, ſeditioſi.
881. *b.* 248. 269. 273
Honorum aviditſſimi pro ſe & Papis, Papæ nomi-
na præponunt, contraria facere de jure ſuo re-
cuſant, ægrè conſentiunt. 698
Literæ vorare coguntur. 648. 885
Simoniaci, Uſurarii, quæſtuarii mirabiles, qui à
clero quæruntur furioſè, at cedunt, elapſi. 715.
b. 98. 176. 230. 406. 630. NB. fruſtrà.
Superbiſſimi, ambitioſiſſimi, arrogantiſſimi,
vide

vide paulò antè, honorum &c. 364. 370. b. 201. 230. 536. 537
Turbas dant & dari laborant inter principes imperii, hoc concitant in Luterum, ut tollant ut Hæreticum, additis rationibus, quibus tamen non obeditur ulla executione, cur? 167. 198. 199. 261. 273. 406. Exempla alia. b. 269. 273. 406
Wormaciæ suum sanguinarium animum produnt, undè oculis hominum obversari ipsis non tutum erat. b. 178
Latinè omnia peragi volunt. vide lingua.
Leo Papa Arrianus in Hilarium injuriosior perit ut Judas. 814. vide Arrianus.
Lenones sunt, hosce cum lenociniis fovent. cur. b. 130
Linô Papa occidendus, nur mit Lumpen. vat. 113
Lupus vorans, non pastor est Papa. b. 263. 264. 650
Luterum accusant Hæreseos, anathematizant, damnant. b. 193. vide Lutherus.
Magi, Incantatores, malefici, venefici, imò ipsi diaboli, incarnati tamen, sunt Papæ, Nigromantici. 65. 226. 230. 284. 290. 291. 648. 871. NB. 67. 373. 988. à Sylvestro usque ad Gregorium 7. Alex. 6. 559. 871. 912. 935. b. 65. 105. 192. 350. 608. 880
Magiâ fiunt Papæ, vide suprà, artibus malis, vel Benedictus 7. &c.
Magiam docent etiam ipsos Imperatores, aliosq; 559. 620. 937. b. 65
Magos, sagas, incantatores Romæ in aula colunt & fovent. b. 350
Manibus in conventibus quis Papæ aquas deferat. b. 115
Mansuetissimis & optimis cum Imperatoribus non convenit ipsis. 914
Licet videatur, dolo malo tamen utuntur. b. 307. 648. 649. 650
Maria hos facit Papas esse, non Christus, vel Deus. NB. 958. b. 28
Papæ initiò Martyres, non domini mundi. NB. 815. Martyres Papæ, vide triplices pontifices. 561. Mendaces & falsarii in decretis. 666. b. 307
Maximi quidam sunt non virtutibus, sed vitiis & ære. 899. b. 171
In mensis qualis, & quo ordine sessio fiat. b. 115
Missificans Papa à Diacono veneno tollitur. 284. 560. 295
Mœchi sunt, incestuosi, vide adulteri sunt. 258. 793. 861. 871. 876. 952. b NB. Exempl. 5. 129. 701. 935. d. 5. 6.
Monstra sunt scelerum, Ex: multa. b. 129. 307. 813. 967. 968. 969. d. 6. 10. causæ, cur facta talia.
Multi vel plures simul sunt Papæ, alter alterum vorat. vide, Anathematizat. 279. 284. 334. Tres, ô caput Ecclesiæ, duo. 375. 556. 556. 558. 780. 804. 816. 927. 987. b. 5.
Muneribus, vi, blanditiis omnia agunt, nil (ut Bileam & Moabitæ) tamen efficiunt. b. 3
Muneribus corrupti Imperatores ordinant. 308
Musca in guttur involitante Adrianus suffocatur, idque de merito. 372
Nascuntur ex meretricio ordine Papæ quidam. 261
Ex nobili, non vero & legitimo patre, qui postea à patre Papa factus Cardinalis. b. 1025. NB.
Natos legitimè in conjugio vocat bastardos ex diabolo, illegitimos verò ex Deo. 819
Nigromantici, vide suprà Magi.
Nigromantiâ se salvatos quidam dicunt, Exemplum. 629
Nomen Papæ quis primò acceperit, & cur? 197 224. quando. 216. 841. 990
Acceptio & mutatio nominum Papis fatalis est, tot anni regni, quot nomen continet, ut Leo 10, decem annos Papa erat &c. b. 1029
Nomina Papis bona, egregia, splendida, at ipsi sceleratissimi, rebus nomina non conveniunt 853. Ex: Pius 2. 861. Clemens 5. Innoc. 6. 868. Nil de Petro & Paulo supereſt, non fides pietasque 886. NB. facetissima. 905. 929. b. 5. 6. 267
Papæ non nominati olim Papæ, sed Episcopi. b. 16
Nomina mutant inaugurandi. 876. mysterium. b. 321. NB. 596. 1044
Autor hujus mutationis, 113. 556. b. 5. 596
Nomen Papæ olim omnibus Episcopis commune. 990. NB.
Juxta hoc nomen quales esse deberent, Papa pater, pastor, pontifex, dominus. 356. 586. 786. 990
Nomina sua paparum reges quidam præponunt. 396. Et Cæsar facit. 367. 948. Inde mala orta multa, Pabst will sich nicht taufen lassen. 370. 371. 393
Papa dicitur magnus pfaffus. b. 28
Nominantur pontifices, cur? 80. vide Antichristus, 990. b. 1004
Pontifices triplices, pii martyres, pii non martyres, Impii. b. 16. vide infrà pontifex.
Pontificibus in V. T. scortum aspicere non licebat, quid hodie? 19. b. 188
Nomen Petri nullus habuit, sic dicti mutarunt, cur? 876. b. 1044. vide Petrus infrà.
Oscula pedibus dantur ab Regibus, Imperatoribus. vide suprà in hoc loco Imperator, & in suo loco Imperator.
Osculari pedes suos sibi volunt, idq; permittunt ab omnibus, Exempla. 195. 396. 513. 560. 564. 598. 606. 619. 642. 698. 931. 971. 994. 1000. 1001. b. 119. 271. 321. 633. 690. 969.
Ex: Pipini, qui multa donat simul. 403. 817. Barbarossa. 199. 225. 369. 817. 847. 965
Oscula sibi dari dum admittunt, Christum calcant & pessundant. 64. 141. 303. b. 117. 271. 321. 696. 942
Autor & inventor exosculationis hujus, cur? quando? 195. NB omnia specialiter fasciculo collecta. 64. 141. 310. 185. vide origo primatus Papæ. b. 112. 119. 321
Defensio hujus facinoris egregii, scilicet b. 321
Ordina-

Ordinati &c. ordinari olim voluerunt ab Imperatoribus, pro quo certa pecunia. vide suprà, electi, investiti. 103. 162. 163. 172. 190. 211. 302. 306. 330. 339. 524. 815. 967. b. 91. 166. 167. 245. 625. 632
Papæ cur dicti, vide suprà Nomen paparum.
Patrimonium Papæ, vide patrimonium, Petrus. b. 167. 168
Participii partis est Papa. b. 624
Pastor non est, vide suprà, lupus est. b 942. 824. Italus pastor est.
Pauperes esse nolunt, imò damnant. 746. b. 75
Pauperes olim dum, erant sancti: divites nunc pessimi, crudeles, scelerati, turbatores, schismatici, &c. 281. 587. 752. vide Ecclesiæ corruptus status, vel clerus. 923. b. 7. 75. 168. 171. 239. 865. perfidi, perjuri in Reges, Imperatores. 376. 513. 610. 651. 789. 893. 915. NB. b. 91. 53. 648
Pessimi, vide scelesti, in pluribus rebus. b. 5. 6. 7. 16. 29. 38. 51. 52. 53. 75. 76. 87. 91. 92. 93. &c. 168. 624. Exempla, Pius 4. Nebulo, scortator, Joh. 23. 7. 128. vide, in pluribus sceleribus. b. 128. 129. 146. 162. 163. Alex: 6. 192. 257. 260. 261. 267. 268. 290. 291. 307. 331. 350. 406
Pessimi in multis culpantur ab Episcopis, at cololores sciunt obducere. b. 129. vide suprà, impii sunt, & sceleratissimos Imperat. superant.
Pedibus calcant Imperatores, quod signum Antichristi est. 225
Pfaffus magnus est, vide suprà. b. 28
Pii solùm 5. inter tam multos adeò. b. 848
Piorum paparum dignitas quæ & quanta apud Imperatores. & quàm diu. 816
Papa pius sepelit martyres ipse. 113
Papæ pii officio deturbantur præstigiosis artibus. b. 176. 267
Papæ aliquot pii, qui quando, vide, Papæ degenerant à virtutibus &c. 808. Ex: uxorati. 810. 816. 922. 943
Degenerant à veteribus piis. b. 253. 868. Pius 2. 97. 867. 868. Greg. 1. 112. 357. b. 170. 170
Leo Pius martyr cum 10000. virginibus. 561
Piscator, non hominum, ut Apostoli, sed numorum. 977. b. 485
Pontifices dicuntur, vide suprà Nomen papar.
Pontifices maximi non pietate, virtutibus, & bonis operibus, sed impietate, improbitate. 899. b. 171. vide infrà, pontificatus.
Plumatus factus ut avis, deplumans seculares. NB. accommodationem. 624. 642. 870. b. 168. 227. 313. 314. 466. 467. 626. 775. 865
Potestas Papæ non est major ullius presbyteri. 914. b. 75. 286. 394. 443
Potestatem in superos & inferos sumit. 639. 729. 751. 805. 925. 929. 990. NB. astruitur multis modis. 992. b. 112. 253. 258. 261. 270. 287. b. 295. 315. 403. 443. 539. 813. 993. 1018. &c. vide infrà, summi Magistratus: vel suprà, Gladium.
Potestas politica nulla esto, nec primatus ullus in Episcopos: vide primatus, universalis. 646. 729. b. 206. 289. 403. 406. 996
Qualis esse deberet, si ulla esset, quando & quomodo concessa ab Imperatoribus. 647. 695. 745. 746. 786. b. 206. 286
Verbis, herbis, lapidibus retundenda. 801. 819. b. 27. 323. 403
Quomodo & quando creverit. b. 167. 245. 258. 260. 269. 314. 443. 464. 466. 512. 862. 946. 953. 997. 1000
Potestas concessa & data est ad Ecclesiæ, non palatiorum regalium ædificationem. b. 286. 1000
Terminata in concilio Westensi. b. 323
Probant hanc ab antiquitate & exemplis. vide infrà temporale dominium. b. 295. alio modo. b. 421. 433. 467. 774. 953. 994. 1000
Præstigiatores, sciunt fascinare oculos nugis, speciosis argumentis, fabulis, literis angelicis, cur? 948. b. 703
Primatus paparum. vide infrà, papatus, vel primatus. b. 245
Quando cæperit, quàm diu continuè durârit. b. 253. 258. 260. 394. 443. 460. 773. 865. 953. vide infrà.
Purgatorium Papa ingredi potest. b. 117
Reditus Papæ annui ex Gallia novies centena, sex & quadraginta millia & 666. coronatorum. b. 504. vide Gallia.
Qui longè superant Julii Cæsaris Galliæ factæ initiò provinciæ stipendii nomine impositi. b. 503. 504. Ex meretricibus Romanis quanti quotannis. b. 604
Regalia, secularia, beneficia, imperia, regna quasi à se Papis essent, scribunt, ad hoc non jure, nec cognoscitur, nec approbatur à secularibus, ô impudentia. 365. 369. 600. 948. b. 74. 269. 287. 403. 625
Religio quæ sit curæ Papis, fundamenta non sacrâ Scriptura his, sed patres, concilia, alia. b. 168. 537. 538. 539. 641. 700
Religionem corrigant & clerum. b. 269. 400. 630. 636
Religio cum sacris hisce non curæ est, sed arma, opes, honores, mundanæ voluptates. b. 168. 188. 406. vide seculares sunt.
Causæ, cur sint ejusmodi. 258. 262. 805. 861. NB. 782. 746. 680. 688. 560. 696. 333. 299. 358. 426. 524. 556. NB. 935. 924. 915. 315. 482. 824
Religiosis in rebus, dogmatibus & divinis judices ipsi esse non possunt, vide Religio, Sacra Scriptura, dogmata. b. 926
Reliquias fallaces, vanas, præstigiosas sanctas esse canonizant. b. 235. 1003
Rex Italiæ, & omnium Regnorum fit, per quem quando. 198
Sacrificorum scelera argui & judicari nolunt. b. 429. 709
Sacrilegi sunt. 268. Hildebrandus, NB. b. 269
Sacrificis scortatoribus defensores sunt acerrimi. b. 429. 432. NB. mirabile privilegium hisce

hiſce permittitur, vide, monachi ſcortatores ſunt.
Sal[illegible]ri ſunt, vidam. 30. 913. tantùm 23. d. 6.
Sanctionem pragmaticam tolli volunt, bella & arma in hanc, quibus reſiſtitur. 877. vide Sanctio. b. 403
Sceleſtiſſimi, vide peſſimi ſuprà, Ex: quædam. 28. 68. 141. 275. 893. 980. 982. 985. 986. 912. 977. 950. 835. 852. 853. 867. 226. 239. 240. 251
Cauſæ, cur ſint ejusmodi, vide ſuprà, quæ huc omnia refer in Religionis voce, quæ non curæ ſit, ſed quæ mundi ſint. NB. 258. 262. 861. 805. 746. 782. 680. 688. &c.
Scelera horrenda patrant, excuſant, permittunt, Cæſaricidia, homicidia, inceſtus &c. nil non 184. b. 53. 127. 260. 290. 406. 467. 482. 604. 612. 920. 921. 1002
Scortatores ſunt, vide, ſunt adulteri, mœchi.
Scortationem approbat; nepotis ſui cum Nonna Exemplum. 286. 819. 931. b. 290
Scortatoribus regibus, cleroque favent, horum acerrimi defenſores, decretis & privilegiis. b. 429. 432. NB. dignum obſervari horrendum decretum.
Seculares ſunt prorſus, facti hoc fraude & dolo aſtutè, qua occaſione & quando. b. 168. NB. ſtudia quæ. 180. 260. 271. 518
Seculares non ſint, cur? 850. vide Antichriſtus, & ſuprà collatio. b. 168. 180
Secularia non, ſed ſpiritualia tractent. b. 937
In ſecularibus dirimendis & dijudicandis Papa judex non eſto. 2. 937
Secularia, regularia, beneficia, privilegia politicis conſervare deberent, ſed dolo, vi, aliisque modis ipſis ſurripiunt, & per anathemata. 301 979. 823. 746. 615. 640. 609. 347. 367. 746
Sedes papalis ſanctos vel facit, vel recipit (ſcil.) & omnia facta & dicta pia. b. 128
Sedes dum vacabat, utrùm Eccleſia caruerit capite. 231. 233
Seditioſi in Imperatores. b. 581
Servi ſi ſint, quid agere eos oporteret. b. 271
Servi ſervorum dicuntur, at domini dominantium interea, vide ſuprà, poteſtas, ſummi Magiſtratus, infrà univerſalis, primatus, quem in Chriſtum, Deum, diabolos, angelos, homines &c 619. 764. Nefariè. 65. 67. NB. 303. 307. 500. 524. 929. 851. 992. 639. 737. 991. &c. vide Antichriſtus, calcat pedibus Barbaroſſam. 69. 345. 370. 374. NB. b. 189. 270. 394. 397. 970. 994.
Sigilla paparum plumbea (vide inſignia ſuprà etiam) cur? 204. Tolluntur. 880. Lucra per ſigilla maxima. vide Epiſcopus.
Simoniaci ſunt. ſua ſuorumq; quærunt commoda, quibus tamen recuſatur. 694. 700. 714. 745. 986. 988. 861. 866. 869. 935. b. 605. 611. 612. vide ſuprà æruſcatores, piſcatores.
Deteriores Simone mago. 747. 801. NB. b. 581
Sodomitæ ſunt Papæ, Sodomiam repudiatam, damnatam revocant, approbant. b. 290. 607
Sordidi ſunt. b. 192
Pro ſtupratis ſororibus, fratres aliosque quidam faciunt Cardinales eſſe. b. 684. vide Cardinales.
Spurii & illegitimi in adulterio quidam nati ſunt Papæ. 260
in Sublime elevatus portatur Papa, cur. 1000. b. 116
Succeſſores Petri non ſed Simonis Magi, & Judæ furis, proditoris, nebulonis deſperatiſſimi. 165 200. 749. b. 394. 824. 858. 955
Succeſſio non à Chriſto, non Petro, nec eorum Imperium. vide ſuprà Maria. 608. 638. b. 666 942. 955
Succeſſoris Papæ & Petri collatio. vide infrà Petrus. 22. 749. b. 394. 942. 955
Succeſſores Petri ſi Papæ eſſent, quales in doctrina & vita eſſe deberent. 23. b. 106. 666. 824. 973 vide Petrus infrà.
Succeſſio per ſchiſmata varia interrupta. b. 955
Ficta, falſa, vana, mentita, nil eſt. 45. 146. 234. b. 942. 955
Succeſſio putatur fore perpetua, argumento à teſticulis eorum ſumto. b. 599
Summi Magiſtratus locum arrogant, ficcinè ſervi ſervorum, humiles? 345. 370. NB. 560. 583. 647. 948. NB. 644. 748. 996. 816. 819. 991. 407. 426. 396. NB. res cum Barbaroſſa geſtas, all beede Schwerdt 560. 574. 580. 606. 642. NB. 647. 695. 729. b. 75. 245. 253. 443. 539. 774
Superbiſſimi, vide ſuprà, ambitioſiſſimi, faſtuoſiſſimi, dictis, factis, ſcriptis, picturis, coronis. 371. 744. NB. 426. 580. 885. 737. 748. 787. 817. 952. 869. 876. 642. 513. 560. 564. b. 168. 244. 245. 259. 270. 406. 440. 443. 539. 847. 910. 970. 994
Pœnæ ſuperbiæ, Exemplum. b. 265. 407
Superſtitioſus Papa alios decipit & ineſcat b. 261
Supplicans Dux quidam ad ejus pedes ſub menſa ut canis jacet. 929
Supplicans pauperior quidam non admittitur, ſed Epiſcopus dives, homicida licet. b. 804
Supplices his ſunt Imperatores, Ex: 4. Henric. 285. 345. 646. b. 91
Suſtollunt ſe invicem decretis, anathematibus, dignitate, vita, variis modis. 252. 587. 986. b. vide Anathematizant.
Symbolum horum, edite: ludite: modò non efficiamini Luterani, NB. b. 874
In Synodis data à Papis olim Imperatoribus prima ſedes, jam ad pedes. 978
Temporale dominium ipſis à Pipino, b. 865. vide Pipinus, & Phocas.
Tutantur hoc ab Exemplo Moyſis. b. 518. 540. 541. 773. 988. 994
Tempora mutant, quod eſt Imperatorum, hinc ordinationum perturbatores. 162. b. 943. 944
Theſauros compilant, quaſi in Turcam uſurpaturi, ſcilicet, poſteriora Imperatori & proceribus oſtendunt. 911. 960. b. 90

Titulis se ornant secularibus maximis. b. 189
Tolerantiæ Paparum. Contra leges Dei & hominum posse se tolerare, indulgere, dispensare: ut in fornicationibus, adulteriis, homicidiis, Cæsaricidiis. b. 201. Vide, indulgentiæ, dispensatio. b. 147. 213. 805. Vide dispensatio. 206. 223. 260. 963. 1002
Tunicam cum pallio Imperatoris appetit & rapit Papa. 267. 399. 523. 524. 606. 625. b. 259. 267
Turbatores ordinationum. Vide suprà, Tempora mutant.
Turbatoris pacis domesticæ. Nur immer die Haar zusammen knüpfft / und geropffet miteinander. 860. 868. 893. 950. b. 5. 64. 147. 162. 259. 260. 266. 270. 581. 634. 648. 1003. Vide infrà, Vastatores: suprà bellatores, pax.
Imperator. Discordia & concordia Paparum.
Turcis amiciores quàm reformatoribus. b. 162
Turcâ pejores & crudeliores. 375. exe. in Barbarossa lætantur malis Imperatorum. 85. 232. 695. 698. 804. 890. 893. 915
Turcis in Christianos immaniores. b. 183
Turcis magis fidendum pacificantibus, quàm Papis. b. 518
Typi horum filii Eli summi Pontificis, & Eli ipse. 821
Asinus mirabilis in Tibri inventus. 939
Bileamus. b. 938
Indici non Persici Reges superbissimi. Vide, Babylonici Reges. b. 446
Tyranni pessimi, truculentissimi, crudelissimi. b. 291. 315. 898
Vastatores cultuum, religionis, pacis, virtutum, omnisq; honesti & boni. 65. 141. 184. 185. 240. 538. 607. 619. 640. 646. 696. 786. 816. 876. 904. 943. 949. 950. Ordinum, b. 29. 53. 82. 91. 129. 168. 188. 201. 212. 260. 261. 262. 266. 267. 271. 403. 467. 581. 600. 695. 696. 742. 815. 821. 860. 868. 886. 957. 1003.
Vastatores pacis, malunt bella quàm pacem. 370. 373. 407. 538. 564. 780. 816. 904. 915. 943. 949. 950. b. 168. 260. 262. 266. 403. 581. Optarent totam Germaniam esse unum stagnum. 564. 619. 635. 640. 642. 645. 744. b. 581. 582. esse cineres b. 262. 267
Venatores acerrimi optimi, nobiles. b. 461
Venenis hostes, amicos, Cardinales, Principes immeritos occidere, tollere solent. b. 163. 315. 464
Et iisdem tolluntur ipsi. b. 601
Verbum Dei sacrum pro fabulis habent, & Evangelium pro nugis. b. 76. vide papistæ, verbum, Evangelium, sacra Scriptura, Episcop.
Veritati contrarians, eamq; oppugnans, vel hoc tentans diabolo pejor est, & sic dejiciendus de sede. 357. 849
Vexillum Papæ, cruces, pavones. 363
Vicarius Petri & Christi, & juxta stoicos nec boni viri esse possunt, non affectibus animi carent, sunt enim avari, superbi, lascivi, Simoniaci, libidinosi, Sodomitæ. b. 810
Vicarius nec Petri nec Christi, vide infrà, Petrus, sed diaboli est, ipsi hoc teste. 638. 654. 671. 822. b. 394. 866. 904. 955. 980. d. 1.
Esse & videri voluit. b. 167. quando & creditur & docetur papistis esse. b. 854
Vires, pressi licet, subitò & facilè recolligunt potentissimi. b. 394
Virtutes paparum &c. defecerunt cum imperii industria. 927. 929. b. 167. 168. 265. 946. 1002. vide imperium.
A virtutibus veterum Papæ degenerant, vide scelestissimi. 252. 868. 927. 966. b. 192. 265. 394. 1002. 1003. 1004. d. 6 &c.
Vita paparum brevissima, nullus attigit vitam Petri. plures quàm Imperatores sunt: rationes, sunt Papæ 237. Imperatores 120. tantùm, NB. ob scelera, quibus & clerus deditus est. 889. 924. b. 15
Ea plerumq; omnium turpissima est. b. 980. 1002. 1003. 1004. d. 6
Vita cacodæmones potius incarnatique diaboli sunt, quàm homines. b. 824, d. 5. 6
Vitam æternam non credunt omnes, in concilio Pisano de hoc modò agitatum. 51. 25. b. 263. 398. 625
Vitia Papæ non detegenda, nec pudenda ejus: cur ergò detegunt in electione ipsi Diaconi, dicentes, HABET, scilicet testiculos. b. 854. vide Sacerdotis vitia.
Universalis non est, nec summus: non primus, 352. 603. 616. 618. 619. 642. 746. 758. 979. b. 28. 354. 363. 455. 953. 955. 997. demonstratur ex patribus.
Utrùm? universalis in V. T. Ergò in Novo similiter, scilicet. b. 994
Universalis vox à quo, quando cœpta, quid indè mali Ecclesiæ datum & illatum, quàm altè ascenderint hoc modo. 617. 647. b. 455. 994
Ecclesiæ incommoda quot quantaque hac illata. 618. 647. b. 2. 65. 455
Universalitas papistis ficta, de picta multis exemplis, vide. b. 995
Vulpes astutissimæ. b. 307. 308. 309. 312
Vulpes est Romana Papa. b. 517
Uxorati priùs fiunt Papæ, vide Amadæus.
Papalis vel *Papale*.
Pallium, quid, vide, Episcopale, à quo ad quid. 143
Ære maximo emendum. 904. 905. b. 173. pro hoc nil solvendum, Lex. 865. 965. b. 173
Ob hanc legem ingens bellum commotum. 905
Papatus culpatur à Christianis: cur? b. 394. 435. 690. 700
Contradictum huic semper, vide suprà, contradictum Papis: infrà, primatui contradictum in Ecclesia à pijs. b. 149. Ante Lutherum. 268. 512. 588. b. 180. 270. 435. 805. 869. 508. 922. 952. 953. d. 7. 8. NB. per lapides, quasi vide pictura.

Papatûs & Gentilitatis in Ceremoniis, Diis, deabus, cultibus, gesticulationibus bella collatio. 954. b. 593
Defensores papatus & nugarum ejus. 948
Depictio hujus, in capite, ventre, collo, pedibus, asinô in Tibri Romæ invento, mirabili monstro, & vitulo Freibergico. 939. 940. NB. mira. 448. 450. 451. 452. 453. b. 845. NB. ab Huttenno. b. 81. 82. 140. 588
Diabolicæ præstigiæ, artes & technæ in papatu ob aurum per avaritiam in exequiis. b. 594. vide Papistæ, exequiæ.
Ecclesia piorum in papatu semper, ab Exemplis. b. 955
Errores papatus varii demonstrantur. b. 435 vide Ecclesia Romana, Papa, Cardinales, Episcopi errant.
Evangelici cur à papatu discedant & discesserint. b. 81. 198
Evangelio ut & alii ob ingratitudinem, excæcatus privatur. b. 80
Figuris, picturis, Typis, imaginibus graphicè clàm & tacitè depictus. b. 869. 908. vide picturæ.
Fugiendus ob periculum summum desperationis. b. 654
Perpetuus erit papatus, quia testiculos habent, & si testiculi deficient, tum deficiet & papatus, vel Papa. b. 599
Primatus papatûs vel papatûm annihilatur in fundamento. b. 599. 610. 609. 769. 947. à græcis. d. 1.
Autores hujus nullo modo Apostolus Petrus, demonstratur. b. 610. 953. 954
Antichristi signum est superstitio & defensio hujus. b. 610. 955
Autores (vide infrà, origo) homines, nec boni, sed parricidæ, Cæsaricidæ, Phocas. b. 769. 481. Pipinus. b. 865. 954
Autores puniti. 41. 618. 747
Primatus hic non coactus, sed spontaneus erat, ob causas. 646. 647. 746. 815. 875. b. 91. 119. 394
Constantinopolitani appetebant, at recusarum ipsis. 144. 145. 146. 177. 183. 283
Ecclesiæ Romanæ vetustissimus non est, sed Jerusolomitanæ. 101. 113. 146. 848. 990. b. 394. 954. 956
Defensores hujus parasiti, adulatores. 620. 719. 746. 805. 991. multa folia vide, quòd scil. Papa sit Deus, ab hoc potestas, quòd major Christi potestas Papæ Wunder wär es nicht / so der Himel einfiel / ob denen Gottslästerlichen Worten. 994. 995. &c. multa folia. b. 22. 44. 615. NB. 169. ridiculosa probatio. 182. 904. 954. 990. 991. 995
Defensores hujus ideò non sunt, quia sic sentiunt, sed ut præbendas, bonas & pingues culinas, & magna beneficia assequantur. Ex: b. 73. 78. 610. 904. 994.
Dolo, vi mira sub Constantino attractus à Romanistis. 102. 163. 284. 646, 647. 815. 1004. utrùm? b. 17. 91. 625. 253
A Phoca Cæsaricida. b. 841. vide Phocas. b. 769. & à Pipino patricida. b. 865. 954
Non à Constantino primatus est, ut nugantur. vide Constantini donatio. 178. 815. b. 769
Utrum? 977. 1004. b. 188. 615
Ambiens primatum vix salvari potest, imò mirum. 887. b. 30
Primatus in Hispania est penes Episcopos, & tranquillus quidem. 189
Origo primatus pontificum, vide suprà, autor, à quo, qualis, à Diabolo. 178. 183. 184. 189. 203. 318. NB. hoc. 282. 978. 823. 746. 403. per scelera. 816. b. 394. 443. 610
Quàm diu durarit, à quo cœperit. 769. 953
Primatus vel potestas, qualis à Cæsare data sit. 396. 646. 991. 992. b. 841. à Phoca. 253
Opposuerunt se huic initiò acerrimè, à parvis, magnis & adhuc primatui huic contradictum. vide suprà, contradictum. 110. 113. b. 953
Nec ab omnibus approbatus Ecclesiis 38. 163. 380. 381. 148. 853. 875. Ex: non à Waldensibus & Græcis. 549. 589. 619. 646. 736. 746. b. 90. 841. 257. 598. 610. 824. 922. 947. 953. 954. 955
Conflictus super hoc cruentus & multo sanguine, 113. 816. In domo Petri. 868. 869. b. 265. 967
Confundetur, corruet hic principatus, vaticinia. 134. 140. 215. 322. 390. 616. 822. 819. 848. 722. 284. 330. 336. 589. 600. 692. 748. 752. 824. 825. &c. 953
Ut potestas Pharaonis, liberatis Israëlitis, populo Christiano, vatic. Capistrani 843. 844. 845. b. 13. 32. 443. 887. vide vaticinia.
Legibus Imperatoris prohibetur, improbatur à patribus, & apostolicis anathematizatur. 66. 158. 159. 176. 178. 887. 589. 746. 191. 320. 366. NB. rapuit, at surripitur iterum. 370. 604. 618. 619. 815. 816. 817. 819. 948. 805. 352. 353. b. 28. 354. 363. 598. 953. 954. 955. 996. 997
Olim primatum fugerunt, at hodie irruunt, jugulant, trucidant usque dum arripiunt. 353. 747
Rationes, cur acceperint & mordicus teneant, hunc & alios honores, & divinos reddere nolunt. 302
Tyrannidis pontificiæ papatus est primatus initium. b. 824
Venter Deus papatus est. Ergò finis interitus erit. b. 81

Papistæ, Papistici.

Ædes, templa &c. libros picturis tum piis tum impiis, veris & falsis ornant, Exempl. cur? d. 8.
Animæ immortalitatem quidam non credunt. b. 51
Antichristi sunt. b. 960
Blasphemi in Christum. b. 147. 709

Bestialitati & Sodomiæ conjugium posthabent. b. 290. 980. d. 13
Catholici non sunt. b. 952
Ceremoniæ Papisticæ à gentibus ortæ. 907. b. 106
Ceremoniæ Papisticæ. 527. 613
Cæsaricidæ nequissimi. b. 648
In Christum non credunt. b. 960
Christianis scelera, promiscuam libidinem asscribunt, sed mendaciter & falsò, 541. 657 b. 980
Concionator papisticus mavult Evangeliũ quàm ceremonias papisticas deserere. 527. 613
Conjugium Sodomiæ & bestialitati postponunt b. 290. 980. vide uxor, Sacerdos. d. 13.
Contraria ipsi docent in uno articulo. b. 610
Converterentur multi, si veritatem scirent, edocti hanc. d. 14.
Culpant ipsi se mutuò verbis, figuris. b. 939. 980
Dissentiunt ipsi interse, vide priùs, contraria. b. 81. 442. 659. 695. 696
Doctrina papistica fidei in Christum doctrinam calumniantur, opprimunt, persequuntur. b. 960. 980. Doctrina hæc est Christo ex diametro opposita, demonstratur. b. 511. 960. 980 990. d. 2.
Papisticâ doctrina sub sole non pejor, magis blasphema, digniorq; plagis & flagris, idololatrica, mendax, inutilis, Antichristiana, in multis articulis, vide. b 292. 908. 980. 990
Doctores hodierni papistici scioli, Gnathones, si quidam antesignani non essent, muti essent, NB. quales sunt. d. 15.
Doctores olim aurei, argentei, ferrei, at hodie stercorati, merdati, plumbei, lignei, siculnei, lutei. Sib. 77. 119. 204. 318. 320. NB. viva imago. 553. 612. 743. 813. 879. d. 15
Possunt Dominus vobiscum. 8. vide Ecclesia, Sacerdos. b. 51. 52. 83. 86. 128. 143. d. 6. NB. Quid officii esse deberet. b. 210. 605
Contumaciissimi, rogati, victi, vi injuriâ idololatria non cedunt. b. 687. 690. d. 7. 15
Contraria Sacræ scripturæ multa approbant, Exemirum. b. 671. 692. vide infrà hoc loco, Sacra scriptura.
Ecclesia papistica phantastica, cur. Sib. 73. 553. 615. b. 792. 794
Impia magis ac gentilium. 879. 1005. b. 233. 292. 605. 707. 786. 787. 861
Gentilizant penitus, vide suprà Ceremoniæ. 954. b. 106. 593. 990. 1. Tom. 966. vide Gentes. 906. b. 233. 605. 794
Gentibus magis impii, vide paulò priùs, Eccl. impia magis. 1005
Hæreticum quid sit papistis, vide Hæretici. b. 147 693. defendunt, tegunt, scriptis, vi, ô pœnæ quantæ? d. 7.
Idololatræ, olim Ethnicis minùs excusabiles. b. 233
Idololatræ victi etiam ad oculum abundanter & palpabiliter nolunt cedere. 802. b. 86. 233. 794
Idololatræ turpissimi. b. 292. 692. 699. 709
Lutheranos ut olim Judæi Christum ferre nequeunt, cur. 605
Luteranos ferre inter se non possunt. b. 277. 755
Luteranos causam Germaniæ malorum dicunt vide Luterani. b. 201
Disputare cum his nolunt. b. 462
Sanguinem sitiunt Luteranorum. b. 142. 189. in mortuos pios crudeles, contumelioss. b. 709
Parricidæ. b. 241
Præstigiæ papisticæ in ceremoniis, cultibus, ritibus, quæstus causa; doli & fraudes variæ & miræ. 689. 933. 935. 694. b. 146. 764
De cruore Christi, in processionibus. 803
Tollendæ. 949. ut fallaces. 671. 687. F. 702. b. 80. 106. vide. 794
Ethnicis similes. b. 104. 146. 209. 210. 233. 593. NB.
Mendacii & falsitatis ipsi se ipsos arguunt. p. 5
Quæstus causa nil non præstigiosè proponunt, vide, præstigiæ suprà, infrà. Venale ipsis quidvis, & Deus cum cœlo.
Reformationem Religionis corruptæ recusant, metu ablationis temporalium: aliàs permitterent. p. 5.
Sacramenta, baptismum cœnamque cum aliis ministrant, suspendunt, ad nummos extorquendos à plebe, absit. b. 225
Scelerum ipsi se ipsos arguunt. b. 693. 842 843. 908
Scelera maxima patrare (scortari, heluari) nil est, at capillos alere, edere carnes, &c. est peccatum morte dignum &c. b. 147. NB.
Scelerum Lutheranis plus, at operum papisti minus est. 908
Scripta patrum in typis impiè & nequiter corrumpunt. b. 565. vide scripta Typograph.
Scripturam sacram annihilant: vi, dolo omnia agunt & contumeliis. b. 81. 696. 747. 908. b. 142. 189
Scripturæ traditiones præferunt. b. 79. 140. 707
Simoniaci sunt spurci. 17. 36. 178. 861. 940. b. 3. 691. 693. 694
Taxant (vide suprà, culpant) Papam ipsi papistæ in multis. b. 72. 73. 81. 658
Theologi papistici sitiunt Luteranorum sanguinem, raptores. b. 142. 189
Traditiones scripturæ præferunt. vide scriptura.
Traditio, verbum, Evangelium. b. 79. 140. 187. 188. 189. 588. 707
Turcas & Judæos ferunt inter se habitare, at nullum Luteranum Christianum. b. 140. 142. 755. vide Lutherani. 277
Tyrannidem & sævitiam in medio papatus pii ingemuerunt, detestati doluerunt. b. 292. 693
Tyranni sanguinarii in Lutheranos præsertim. b. 351. vide Lutherani.
Vaticinia de Antichristo antiqua novâ apocalypsi obliterare, obscurare nituntur. 522. 805
Venale omne est his, & nisi numeres, nil accipis, nil gratis, NB. speciatim. b. 149. 210. 819. 937. Viperis & lupis pejores. p. 6.
Viros ordinum Christo præferunt, miraculis. 510. vide per Deum. 5. 221. 512
Vitandi ut Lupi, vulpes rapaces & astutæ. b. 908

Urbibus papiſticis quibusdam Evangelicus non eſt inter Senatores. *b.* 1052. vide Magiſtratus.
Paphnutius cælebs, defenſor conjugii acerrimus. 101. 241
Paracelſi prognoſtica mirabilia plurima in figuris variis, gloſſis Schramii Theologi expoſita. NB. 485. vide Theophraſtus.
Parentum primorum ſtatus, prævaricatio, expulſio Typus Eccleſiæ, Adam pontifex, Eva Eccleſia NB. 50. 51
Parentibus qui maledicit, liberos non acquirit, Exemplum. 292. 330
Parentes liberos capita Religionis in pueritia inſtituant. *b.* 1. Exemp.
Parentes veruli mactati, & ſenes inutiles à liberis ad necem trahuntur. 969
Pariſienſis ſcholæ articuli multi contra æruſcatores & exactiones Papiſticas, nimias, ex annatis, beneficiis, Eccleſiis, Abbatiis, Epiſcopatibus Galliæ, quæ tolli ſuadent. *b.* 583. 584
Pariſienſes cum Rege contra Papas ſemper. *b.* 406
Pariſienſis univerſitatis appellatio à Papa varia vide. *b.* 96
Horum proteſtatio. *b.* 96. 403. 406
Gallis Jeſuitas diſſuadent. *b.* 1020. Ejiciendos omninò cenſent, jubent publico ſcripto, ob facinora, ſcelera. vide, Jeſuita.
Secta meretricum ibi tollitur. 403
Pariſienſium cum monachis contentio, quid inde? 538. *b.* 406
Pariſienſium monachorum ſcriptum, Evangelium dictum æternum. vide Evangel. 538
Pariſienſes Nuptiæ crudeles. *b.* 898
Parochus aureus à ſubditis locum mutantibus inde eſt exponendus, non fiat. *b.* 226
Parochorum ædes collabi ſinunt procuratores, & ſua & Papæ quærunt commoda. *b.* 210
abſit. 392. 677. *b.* 210
Parochus virginem pulcram decipit, ſtuprat, decollatus pòſt. *b.* 863
Parochiarum expectativæ, vide expectativæ.
Parochiarum optimæ emuntur, indignis dantur, quæ inde damna Eccleſiæ? tollatur hoc, utonus & gravamen Imperii & Germaniæ totius. *b.* 210. 211
Cur contingant indigniſſimis. 392. 677. *b.* 210
Partus mirabiles, fœcundi, monſtroſi. 171. 178. 218. 302. 321. 338. 378. 396. 540. 551. 562. 604. 634. 722. NB. Exemplum, ex urſo miles Urſus ſtrenuus. 72. 207. 620. 631. *b.* 313. uno partu 36. 547. aliud 554. aliud, 150. 365. edidit, fol. 34. *b.* 246. uno partu Machtyldis 1514. edidit, qui baptizati. *b.* 246. aliud quater pariens 20. edidit, alia 30. partibus 73. *b.* 418. cætera vide in voce, Monſtrum, Fœcunditas, prodigium.
Paſchalis 2. impius Papa, turbator, regni cupidiſſimus. 331. 333
Paſchatis vera & recta celebratio conſtituitur, non mutanda. *b.* 945
Paſtor Angelicus; quis ille, vatic. 668. 669
Paſtoris juſta vel injuſta ſententia metuenda, Explicatio hujus. *b.* 44

Paſtores veri & falſi. 745. 905. *b.* 210
His à Deo nemo graviùs punitur. 887
Falſos & malos Dominus viſitabit, vatic. 362
Paſtores hodie Prælati & Doctores papiſtici non, ſed prædones, aſini, raptores, deceptores plebis ſimplicis ſunt. *b.* 210. d. 6.
Paſtor & miles an quis ſimul & ſemel eſſe poſſit *b.* 382. NB. egregia ibi de papali & Epiſcopali pedo & gladio politico. vide Papa.
Paſtorali papali fungens officio à 9. rapitur diabolus. NB. 906
Paſquilli multi in Papam & Romam pro Evangelio &c. *b.* 806
Paſſavienſis tractatio in Religione, quando, ubi, per quos, cur, in quibus & à quibus. *b.* 928
Patientia virtus magna, omni viro forti neceſſaria. p. 14.
Patres plurimi aliiq; pii, qui defectus Eccleſiæ culparunt, NB. Exempla varia de variis. d. 2.
Patrum ſcripta ſacræ ſcripturæ non æqualia, in illis enim ſunt errores & errata, vide, ſcripta.
Patrimonium Petri, vide Petrus.
Paulus, Apoſtolus Salvatoris noſtrûm omnium Jeſu Chriſti, Dei & hominis veri filii.
Accuſatur falſitatis & mendacii à Sacerdote in ſuggeſtò, qui illicò periit. *b.* 707
Collatio Pauli Petriq; cum Papis, Cardinalibus, Epiſcopis, in vita, uſu clavium, vitæ ſuavitate. NB. ut cœlum & terra, Chriſtus & Belial ferè differunt, & ſic hi ipſi. 607. 746. 860
Epiſcopus Romanus non Petrus, ſed Paulus fuit primus, functus Romæ publicè officio Epiſcopali docendo biennium *b.* 608. vide Petr.
Epiſcopum Romanum Paulum primum fuiſſe nolunt admittere papiſtæ, quia ſcripta ejus nimis ſplendida ipſiſq; contraria. *b.* 609. 610
Epiſcopum Romæ præſentem & per 25. annos Petrum fuiſſe, demonſtrativè refutat Apoſtolus Paulus in Epiſtolis ſuis. *b.* 608
Conſtantino (mendaciter) Paulus & Petrus mortui apparent, nec Dominico, Franciſco, Steph. 2. ſuper campanis dormitanti. *b.* 771
Epiſtolæ Pauli Armamentarium Luteranis eſt, quod exurendum eſſe putant & ſuadent Romanenſes. cur? NB. *b.* 623
Epiſtolas Pauli Bononiæ legens Monachus à Papa exuſtus eſt. *b.* 623
Paulus cum Epiſtolis à monachis infrà ſcamnum ad quisquilias dejectus, detruſus eſt, quos ad inferos tandem detrudet ipſos ipſe. 724
Fabulis ſimiles cenſentur & habentur. *b.* 623
Epiſtolæ legi prohibentur, ne fiant Luterani. *b.* 623
Mors Pauli & Petri. 25
Oſſa Pauli & Petri rapta à Græcis iterum ablata, Romam ablata in duas Eccl. cur. 558. 805
Petrum Paulo prædicandi autoritatem conceſſiſſe, docent papiſtæ, ſed mentiuntur. *b.* 610
Petrus & Paulus picti rubore in faciebus inſolita ab Raphaële Urbinate culpantur, cur? NB. faceta. d. 7.
Paulus Nolanus de Ambroſio redemit captivos multos bonis Eccleſiæ. 116

simus vir. 869. Dictus primò Petrus, at mutavit nomen factus Papa, ut indignus hocce. 876. b. 915. Osor literarum & studiorum, Gieng nur mit Gelt um. 876. b. 915
Scortator, adulter filiam genuit. b. 112
Paulus Papa 3. amicitiam Cæsari Carolo simulat, conciliumq; Tridentinum indicit. b. 312
Bella ciet in Germania, in hanc emittit certo salario incendiarios, Toxicatores aquarum, so Waid und Wasser vergifften solten / nil tamen præter urbem Jubek exussit. b. 920
Bulla hujus de reductione multorum Germanicæ Nationis populorum. b. 542
Consilium ejus de Ecclesiæ reformatione, priusquàm factus Papa. b. 598
Astringit ideò juramento novem Cardinales id conari & exsequi, de levioribus tamen, gravioribus intactis. b. 312. 398. 400. 692
Diabolus mortuum hunc abduxit, vestitu miro, dissimili prioris papalis induitur, ubi simul ejus adulteria, scortationes, incestus sceleraque ad vivum depinguntur. b. 555
Filiam gignit ex scorratione, quod factum dolet ob Pasquillum, ideò tollere decreta cœlibatus deliberat & proponit, at morte prævenitur. b. 604
Filius Petrus Aloysius obviat mortuo ex inferis adventanti, habitu horrendo & mirabili. b. 555
Paulo 3. status Ecclesiastici in conventu Augustano supplicant, de reformatione Germaniæ multa & præclara suadentes, ejus ibi responsio. b. 518
Caroli 5. Romæ cum 3 Paulo protestatio optima, de voluntate sua Ecclesiæ consulendi promtissima, & Germaniæ salutis promovendæ desiderio flagrantissimo, hactenus præter suam voluntatem impedito, quod per concilium dilatum disruptumq; &c. b. 519
Pauli 3. protestatoriæ, accusatoriæ, refutatoriæ temporeBononiens. congregationis, vel putativi concilii Trident. generalis trajecti in Carol. 5. ut qui per legatos suos minùs piè, justè egerit, contra leges, antiquas consuetudines arrogando sibi, quæ Papæ essent, scilicet, wer sagts mehr als Pabst? b. 540. Moritur, diabolus eum aufert. b. 555. Epistola de hujus morte, & iis, quæ antè & pòst gesta horrenda, b. 554. Scelestus homo, adulter, scortator. b. 556. 920. Seculari maxima pompa & fastu in comitatu Niceæ à Cæsare & proceribus expectatus ingressus. b. 928
Paul 4 Papa, laude dignum unicum fecit. b. 751
Contrà pessima patravit plurima. b. 398
Priusquàm factus Papa, scribit contra Papam; factus revocat, nil corrigit. b. 398. 661
Perjurus, imperio turbas dat, vastator pacis induciarumq;, scelestus homo. b. 313. 814
Damnatus suo ipsius judicio & sententia. b. 398
Imperatori Ferd. optimo Car. 5. fratre mortuo, & ab hoc imperio tradito & mandato, per Electores Francofurti jure electo recusat diade-
Paulus Samosatenus, quando, ejus Hæresis acceptata Turcis. b. 708
Paulus Thebæus primus Monachus, cur, quando, qua veste. 106
Pauperum causæ in judiciis quàm pessimè & iniquissimè ab Ecclesiasticis aguntur. NB. doli technæq; variæ. b. 224. Paupere ditescente non bestia pejor sub sole 787. Pauperes divitibus priùs & facilius salvantur & convertuntur, cur. d. 3. Pauperes de Lugduno, vide Waldenses. Pauperibus qui benefacit, ditatur, contrà, affligitur, Ex: 164. 523. 937
Pauper in Navicula cuidam imprecans omnia saxea esse, efficit. 336. In pauperes immisericordia ad horrenda cogit & incitat scelera. 969
Pauperibus sacra cœna vel Eucharistia leves ob causas recusatur apud Papistas. b. 225. Paupertas Christi & Apostolorum Papis ridetur. b. 604
Pax, vide religio, Seculo nostro facta, conservata quàm diu? Turbata per Jesuitas b. 1051. vide Jes. religio.
A Papis turbatur. b. 1051. vide Papa.
Peccatum, vel peccata, vide absolutio, remissio.
Peccata bilance fallaci appensa à monachis, in altero loco munera, ô dolo plenam avaritiam & præstigiosas æruscandi artes. 690
Peccata singula in papatu quanto solvenda, vide Taxa. b. 937
In peccatis reprehensos emendationem recusantes Deus graviter punit. d. 12.
Iram & pœnas in peccata Deus hominibus ostendit, verbis & portentis dehortans ab hisce. d. 9
Peccatum mortale nec Papa nec Concilium aliusvé sine Dei verbo & mandato facere potest. 884. vide remissio.
In Spiritum Sanctum, Exemplum. b. 667
Peccatoribus papistici plus pecuniæ quàm pœnitentiæ imponunt. b. 221
Ecclesiasticorum peccata non debito modo puniuntur per privilegia, hinc mala multa, tollatur ergò. b. 213. d. 12.
Peccata & errores palliare quàm periculosum & damnabile, ô papistas ergò. d. 7.
Peccatoris magni, scil. adulteri, homicidæ duplici virga (quod non fieri deberet) puniuntur apud papistas. b. 223
Corio alieno à peccatis papistæ absolvunt. 198
Pecuniæ efficacia quanta. 744. b. 827. Ab Ecclesiis aliisq; per Papas & officiales ejus miris modis, vi, blanditiis, dolisque aliis extorquentur, b. 612. vide quæstuarii, indulgentiæ, Papa æruscatur, aucupium, Roma. b. 261
Pecuniæ obediunt omnia.
Pecunia multos & fortissimos etiam Germanos perfidos facit. b. 261
Perdices ova deserunt, fractis incumbunt, aliena surripiunt, pullis agnoscuntur, Typus Episcorum, Ecclesiæ, errantium. b. 940
Pedes dexter & sinister ad timorem pœnæ & dilectionem Dei incitent. 840
In *pejus* ruunt omnia, vide Dionysius.
Pellem Eccl. Hierusolomitana ut fugiat, mone-

tur divinitus. 25
Peregrinationes quando, à quo, ad quid. 114. *b.* 315. NB.
Monachis cur institutæ, laicis & potentioribus cum pauperibus. 103. vide tradit. *b.* 315
Peregrinationes ad sepulcrum Domini & S. Jacobi baculi, peræ, sacci &c. similia à Sacerdotibus benedicuntur, quomodo, mira vide. *b.* 315
In quo loco habendæ, nullo. 357. 899. *b.* 150. NB. colloquium de hoc. 315. 965
Perfidi, perfidia.
Exempla *b.* 870. 965. cum pœnis, vide Turca.
Ex lege salica oculi perfidis effossi. *b.* 245
Perillus, bovis ænei inventor, ei injectus, boans suppositis carbonibus combustus punitur, vide consilium &c. *b.* 320
Perjurii pœna. 579
Persecutionum generalium in Ecclesia causæ. *b.* 750
Perun idolum, in aqua auditur, turbas inter accurrentes dat vix sedandas. *b.* 428
Pestis, Exempla 275. semimortui sepulti, *b.* 291 putabitur tertia pars hominum absorpta Romæ inguinaria, quâ subitò sternutantes mortui, unde, salutatio sternutantibus. 557. 561. alia Exempla 90. 189. 204. 218. 269. 275. 540. 923. 986
Piis ad superos, impiis ad inferos subitus aditus, 90. 218. vide suprà priori loco.
Præsagium parocho pio de nocte exhibitum, qui & quot peste extincti. NB. *b* 868
Petasi Cardinalitii significata. *b.* 922
Petrus Aloysius, Pauli 3. filius cavere sibi monetur, at occiditur incautior, virilibus suspensus & laceratus. *b.* 397
Sodomita Episcopum vi opprimit, mortuum post triduum NB *b.* 691. vide Aloys. d. 14.
Petrus Aponensis magia se salvatum dixit. 629
Petrus Apostolus Jesu Christi Domini & servatoris nostri unici 21. *b.* 608. 609. varia in hisce locis de Petro videbis.
Agrippa hunc capit, mox punitus à Deo. *b.* 608. 609
Appellatus inter Papas multos nullus Petrus. *b.* 15. varia & hoc loco, vel appellati sic mutarunt nomen 376. vide Papæ nomen &c.
Autoritas Petri, & de hac quando cœptum disputari. 134
Cathedram Petri & Moysis non omnes, qui prælati sunt, verè tenent NB. 302
Claves Petri (insignia paparum) non à Petro, sed Jano & Clusio, cur? Clavis Petri si nil juvat, gladius id præstet Pauli. 915. *b.* 7. 14. vide Gladius Papæ. 3. 14. ut probetur.
Clementem ordinavit, quomodo, 308
Collatio in Antithesi Petri, Christi & Papæ putati vicarii 22. 717. 718. 748. In vita, clave, doctrina. 607. 746. 860. *b.* 14. 17. 88. 108. 180. 181. 773
Differentia Papæ & Petri. *b.* 88. 108. 666. vide Christus, Antichristus, Papa. 774. 973
Ecclesias Gallicas & Hispanicas à Petro esse, decretis Papæ probare nituntur, & credi mandatur. *b.* 610
Erravit S. Petrus, Papa, Apostolus, reprehensibilis, Ergò cæteri magis. *b.* 107. 108. 609
Gladium cum clave arripiunt Papæ, vide suprà, an benè & jure. *b.* 610
Jus & potestas Papæ si similis Petri, nullus improbaret. *b.* 102. 657
Jurisdictionem temporalem in Reges, principes nõ habuit ullam, demonstratur. 608. 647. *b.* 15. 20. 108. 164. 652. 774. Unum. 719. 815. 1000
Mors Petri & Pauli. 25. *b.* 237. 599. Ossa Petri Romam ablata, vide suprà Paulus Apost.
Patrimonium Petri amplissimum factum, à quo, quando, rixa de hoc. 301. 934. *b.* 268
Patrimonium Petri quale. 199. 301. 964. *b.* 167. à quo. Est Ecclesiæ venena. *b.* 268. vide Ecclesia.
Petrus non est petra, sed Christus. 124. 134. 136. 211. Minùs Papa. *b.* 598. 649. 714. 715. 997. 998
Romæ an fuerit. 203. 616. *b.* 1. 608. 853. 980. 997. negatur. *b.* 161. 227. NB. 597. an Romæ. *b.* 603. vide suprà Paulus. inf. Rom.
Successor Petri Papa non est. 200. vide infrà.
Nec Petrus Christi. 608. 638. *b.* 313. 609. 666. 775. 904. 942. 955. 973
Successor & vicarius Christi & nequaquam erit Petrus, in quocunq; regno temporali, nec judicavit, nulla huic jurisdictio, ergò minùs Papæ, qui tamen omnes judicari à se vult, non se ab ullo. 608. NB. varia argumenta. 619. 719. 746. 749. 787. 795. 805. 905. &c. 995. *b.* 164. 904. utrùm? 14. 15. 625. 835. 1002. *b.* 599. 904. Successoris fictitii Papæ & Petri collatio, 22. 749
Successor & vicarius si esset, qualem se præbere deberet. 751. 787. *b.* 23. 106. 108. 181. 196. 665. 666. 955. 973. 980
Superior nullo apostolo, sed æqualis, läst sich mahnen und straffen. Hoc non Papa. Ergò non successor. 618. 619. 815. utrùm non superior ullo? 999. 1000. *b.* 607. 609. 610. 774. 942. 976
Petrus Mendoza, permissu Papæ, cum filio notho Sodomiam exercet. 931
Petrus de Luna Antipapa turbas dat Ecclesiæ magnas. *b.* 912. 913
Petrus Damianus Cardinalis Eremita. *b.* 601
Petrus Rex Arragoniæ fit cum toto regno Papæ feudatarius, maximo precio emit remissionem peccatorum. 531. ô scelera. *b.* 626
Pfaffenbrieff. 669. Pfaffenkrieg. *b.* 174. 175
Pfaffus magnus Papa, vide Papa. Pfaffi falli doctores sunt. *b.* 30. Extirpandi & puniendi ob delicta. *b.* 30. Pessimi, cum his periculosum & difficile tractare. *b.* 30
Pfefferkorn Judæus baptizatus perditissimus, nebulo, sacrificus fuit, magus, toxicator, medicus. *b.* 175
Phalaris suo perire invento Perillum vult. 403
Pharisæi qui & quales. 31. ordo horum quotuplex. 31. Similes his pontificis, vide papist. 31
Philippus Suevus Imperator, Papæ instinctu, occiditur per cubicularium. 408
Philippus Rex Hispaniæ filium Luteranismi insimulatum per Jesuitas adactus occidit, qui pro-

Regi, & igni dari, ô scelestissimos homicidas & Patricidas sanguinarios suos. b.1048
Phil. Rex Hispan. patri non obedit, Belgæ eum rejiciunt, qui in legatos crudelis Tyrannus. b. 931. 932
Philippus Rex Papæ delicium Papam Judicem in re politica Lusitaniæ rejicit. b. 911. vide Hispanus, Jesuitæ.
Philosophi obscuriores studiô nolunt intelligi à multis. Exempla. d. 9.
Philosophi acerrimi judicii licet, & legislatores optimi, plerique tamen vita profligati, Aristoteles, Plato, Demosthenes, scelerati, nec operibus salvari. 141
Utrùm Trinitatis mysterium noverint, vide Trinitas, vel Ethnici.
Philosophi olim, alius alium erroris arguens & reprehendens, non conviciis egerunt: secus hodiè Theol. &c. Ecclesiastici &c. NB b. 982
Philosophia mixta Theologiæ, quando. 934
Philo an Romæ cum Petro juxtà Romanistarum sententiam fuerit, non. b. 567
Philo. 18
Physiognomia animi & vitæ indicium & judic. 187
Phocas. 185. 183
Antichristum Romam locavit. 203. 223. 822. b. 955. 997
Pica laborant mulieres, quædam vorat jugulatum maritum. b. 916. quæ peperit tres filios carceri perpetuo tradita.
Picturæ in suis ornandis ut utuntur papistæ, ità his ipsis utamur nos eos confutare. d. 8.
Pictura Caspari Bruschii totam reformationem Religionis complectens. b. 580
Picturæ, quæ non ad cultum devotionemque, sed libidinis excitationem in templis permittuntur, lascivæ. b. 820
Picturarum verus usus in Ecclesiis. d. 8.
Picturis (vide figuræ, paparus) & figuris pii olim docebant, quod per metum & tyrannidem palàm contra Papam non licuit. 448. 450. 928. de toto b. 909. 922. d. 8. vide Joach. Abbas.
Picturis Wormaciæ. b. 869. 922. 939
Pictura cœnobii Sconbucensis. b. 855. 939
Pipinus parricida stolidus per conspirantes & conspiratos in patrem imperatorem deceptus. b. 141
Longobardos Italia pellit, donat Romæ urbes.
Carolus Magnus restaurat pactum. b. 166. 865. vide Carolus.
Regem dejicit. 308. b. 865. Pipinus à peccatis absolvitur corio alieno per Papam. 198
Papæ osculatur pedes, subjectus ipsi. 198. 310
Pipinus servus occidit Regem, factus Rex per Papam, osculatur pedes. 413. 965. vide suprà Regem dejicit.
Pistorius cum papistis clamat patres, potiùs matres. b. 980
Pius 2. Moguntinum Isenbergium Electores convocare in tractandis arduis rebus prohibet, nolentem deponit, bella movet, Turcam in præsi-
Pius 2. Papa bella movet ob Episcoparum. 904
Pompositissimè Perusii ingressus. b. 457
Pius 4. Papa fit, coronatur pompa maxima, comitatu Cardinalium splendidissimo, auro, serico circundatus, portatus à 4. nobilissimis, triplici corona induitur, noctu facibus lucet urbs, displosa 100. tormenta bellica, quibus terra tremuit. b. 812
Non ita manifestè in Imperatorem 2. Maximilianum ut cæteri perfidus, perjurus. b. 812
Pius 4. & 5. breviarium corrigendum esse dicunt cum Missa ab iis, quæ superstitio, & avaritia introduxerit. b. 848. vide, Papæ culpant ipsi se.
Pius 4. occidit Caraffam Cardinalem, fratrem Alphonsum, cum aliis ducibus & Cardinalibus. b. 776
Pius 5. pius, optimus, angelicus. b. 891. NB.
Romam minùs Christianizare quàm Gentilizare dixit. b. 848. vide.
Platina, de papis, eorum Simonia, avaritia, &c. 865. b. 257. d. 6
Plato, ejus eruditio, vita, virtutes, vitia, scortator nobilis fuit, mors. 142
Lex de communione mulierum ab hoc data. b. 625
Plinius 2. curiosior perit. 33
Podagra ut curanda. b. 623
Poloniæ regnum 4. reges habuit discordantes simul. b. 603. 1028
Politicorum & Ecclesiasticorum in se invicem veste cucullata & aliis, commutatio. b. 468
Politici culpari nolunt à ministris. b. 987. vide Nobilis.
Polus Cardinalis finit pios effodere & comburere. b. 709
Persecutor crudelis. b. 689
Polycarpus quis, ubi, quando, ejus mors. 166
Polycrates. 41
Polychronius à Papa ob culpatum à se primatum capitur &c. accusatur, restituitur damnatus, innocentia ipsius deprehensa. 144
Pœnitentia, partes hujus. 317
Exhortatio ad hanc in Ecclesia per Joach. d. 12
Exemplum in 4. Henrico. 303
Pœnitentiales conciones papisticæ quales. 316. mirabiles & impiæ.
Pœnitentiaria taxa per omnia scelera. b. 825. 612. vide peccatum, taxa, remissio, absol.
Pompejus vincit Judæos. b. 753
Pompejus Victor semper, at Jerusolomitanum ingressus Templum victus semper, aliique. 629. 924
Pontifices ambitione & vi plerunque fiunt. 162. 262. Errarunt, Exempla. b. 435
Pontifices, inter quos Petrus habetur primus, pii initio, at non hodierni. b. 164
Maximi sunt, si non virtutibus & donis spiritualibus, tamen sceleribus & bonis externis corporalibus. 899. b. 290
Successio horum ficta. 45. 146. 234
Pontifici V. T. scortum aspicere non licuit, nec ab hac sacrificium fieri, at quid hodie. 19

Pontifices triplices. b. 16
Pontifices tres singulares falsi. b. 889
Quos & quales ætate, ingenio Numa, Romulus eligebat. 24. b. 988
Officium horum quale deberet esse, & quàm non non sit. 535. b. 983
Omnia his, cœlum, Deus, æterna vita venalia sunt. 41. 133. 134. 698. 746. nur immer Gelt her. 275. 308. vide Sacerdotibus venalia. 918. NB. 275. 306
Pontificalem sedem occupans Sathan dicit, ego sum Papa. 912
Olim ipsi Imperatores erant pontifices, at pòst sublata lex. b. 988
Collatio veterum & hodiernorum. NB. 964
Popielus, Homicida nequissimus, voratur à muribus. 219
Porcorum pugna, vide portenta.
Porta sancta à Papis pulsatur, cur? quando? hoc non à patribus, Apostol. Evangel. b. 699
Portenta, vide prodigia.
Possevinus Imperatori Moschoviæ Papam pro Græcis recipere colendum persuasurus, desistere cogitur, risus & explosus, fereq; occisus. b. 942
Potatores duo juvenes manuarii, quorum alter poculo evacuato Deo propinat, petens responderi, ubi riguit corpus statim immobile, ædes exuri nequeunt socio ejus suspenso. b. 916
Præbendæ, non amplius dicuntur, sed emendæ, comedendæ. b. 819 Unde, quando: vide exhibitivæ, expectativæ, gratiæ. 361
Tres vel duæ perdunt hominem. 924. b. 819
Prædicatores bellatores. vide Papa, Clerus, monachus, &c. 889
Præfecti subditis sæpè sunt inutiles, sui commodi studiosiores, hiant Harpyjæ, corrumpunt jus, diteſcunt sudore subditorum. b. 274
Mercenariis debitam non sine suo quæstu & commodo dant mercedem sæpius. b. 274
Prælatura, vide Abbatia.
Cur ambiantur? vide Episcopatus, Abbatia.
Dantur ditiores indigniſſimis, non ex virtute, merito: sed gratia, ære, quod absit. 392. 677. b. 210. 819
Prælati adulteri, inutiles, noxii, Ex: 393. 601. b. 210. 241. 242. 278. 291. 582. 583. d. 12
Cur tales facti & sint. 601
Commendæ & incorporationes dum factæ à fundatoribus, ita exhausta sunt, ut olim 100. hodie vix 6. vel 10. ali possint. b. 211. 270. 271. 278. 290. 291
Ambitiosi, avari, dissoluti vita, negligentes, ideò scandalizant, Ecclesia pessundatur, affligitur. 628. 629. b. 328. d. 11. 12
Decimis olim contenti, jam omnia attrahunt. b. 278. 563
Descriptio horum viva. 875. b. 291
Ecclesiæ prælati errant, errarunt, & possunt errare, b. 40. 291. 328. d. 12
Electio horum libera olim. b. 403
Eligendi qui sint, profani removendi, ratio, usus duplex. 592. 601. 627. b. 244
Evangelium quidam per totam vitam explodens, quia careat miraculis, moriturus deprecatur, veniam orat, & placidè obdormit. b. 417. Excommunicatio horum efficax, quando, & non. b. 41. 44
Fastuosissimi, Luxuriosissimi in cibo, vestibus aurati sunt auriti asini. 392. 395. 552. 671. 691. 779. absit 840. 875. 878. pessimi sunt. b. 245. 291. 819
Germani prælati Italicis humaniores, beneficentiores longè. 786
Ignari cornuti asini muliq; 33. 346. b. 210. 576. 819
Impii magis sunt quàm seculares, ideò eos major etiam manet pœna. b. 328. d. 12
Ineptissimi & minimè idonei Ecclesiæ sæpius dantur, unde simplicibus imponunt, absit. b. 210. Inepti ut in Imperiis removendi, at non sit. d 5.
Leges faciendi, & pro libitu sacram scripturam interpretandi fas ipsis non esto. 877
Nobilium bona non attrahant, Lex, at nil minùs hodiè. b. 278
Peccatis quot ipsi perdiderunt, tot mortibus digni. d. 12. Peccatorum monstrosissima monstra sunt. 521. 627. 676. d. 12
Omnia obscurant. 601. 840. 875. b. 328
Pessimi, scandalizant & perdunt suo Exemplo pessimo. b. 31. 238. 291. 328. d. 12
Optimi olim, hodie partim sceleratissimi. b. 31. 210. 238. 245. 291. 328
Præbendas dantes curant ipsi, dant, redonantibus multa salus, nec regula, panperesq; dolo pleni. versus. 901. b. 210
Præbendæ & redditus majores his abscindendi, ob luxuriem & fastum cavendum. 395. 691
Prædones potius quàm prælati & pastores. b. 210. 225. 277. 278. 291. 328. Ergò præda erunt. d. 12
Rutheni prælati cum Episcopis & Diaconis conjugati. b. 563. vide varia ibi de Ruthenis, eorum vitæ ceremoniis, cultibus &c. vide Rutheni.
Sigillationibus veniunt quotannis multa millia auri librarum. 393
Quando vel non subditi his parcant. b. 41. 44
Venatores sunt, & nobilibus de hisce lites movent. b. 238
Vestitu superflui, guldin Stück/Schuch. vide suprà fastuosissimi. Abbas, Clerus, monach.
Vino deditissimi, inde morbi, qui temperantia repelluntur, Exemplum. b. 421
Præsagia, tempore pestis in tractu Rheni, vocabant nomine secuturos. b. 824. 868
In patibulo rhythmis de principe suspendendo hôc, quod ipse erigi fecit. 818
Præsagia Turcica, de finali interitu, calamitatibus, Victoriis Christianis. b. 55. 868. 893
Præsagium Francici amissi prælii. 915. Præsagia b. 868. 898. Liber de præsagiis. b. 868
Præstigiæ dolosæ. 579. b. 146. 228. 824. 906
Præstigiatores papistici suis idolis & miraculis. b. 303. 794. 824. 866. Præstigiator veneficus pessimus nebulo mira agit. 217

Præ-

Præstigiatores non verè mutant formas. 389
Preces. vide oratio.
Presbyteratus cur appetantur. 119
Presbyter injuria affectus gladio petitus an defendat se? *b.* 431
Presbyterulo virilia amputantur ob incestum. 261. vide virilia, monachus, Sacerdos.
Presbyter Francus per sagam pòst combustam vicinum occidit cum conjuge & liberis, ob recusata prædia. 957. ille impunè abiit.
Presbyterissæ olim conjuges Sacerdotum dictæ, honestissimo nomine. *b.* 253
Præsentia papistica, Präsenz. 545
Præsulum 3. vitiis per fœminas corruptus Salomon Typus fuit. 667
Principes vel princeps. vide Imperator, Rex, Magistratus, Magnates. 881. 882. 883. varia de his.
Academias, Scholas, templa promoveant, foveant, cum viris doctis, integris & industriis, quos remunerentur, cur? 280. 883. Non fit.
Adulatores parasiti his sunt in aulis multi, die können sie einnehmen/ wenden. noxii valdè. 882. 275. d. 10
Animosi consiliarii principum in religione multum possunt & prosunt. *b.* 334. 347
Aulici si principum malefacta culparent, boni inde non parum exsurgeret, at quia negligunt, omnia in pejus ruunt. *b.* 1036. Exempla.
Bonitas principum clerum ferocire fecit ita, ut ipsorum domini facti. 720
Concordia vel concordantia inter hos & Ecclesiasticos esto, Exemplum notabile, es soll sein Rindin. 970. *b.* 332
Consiliarii in principes quales essent, si exorbitarent, mala acturi, Cons. Luteri. 1036
Consiliarios Theologo-Juristas (sciolos nasutos) caveant, ut nocentissimas pestes. *b.* 1027
Consiliarii sunt principibus multi nauci, qui hiant Harpyjæ, sunt incubi, trucken/ wie das Schröt-lin/ premunt pauperes, querelas horum supprimunt. *b.* 275. 934. vide consiliari, Syndici, Juristæ. d. 10.
Consiliariis non semper obediant, cur, NB. Justini consilium. NB. d. 10.
Consiliarii si solùm principum loculos turgere laborant, emunctis subditorum, est nocentissimum. NB. d. 10.
Correctiones in seipsis incipiant. 646. 673. 804
Decimæ præstationem subtilem & asturam à Romanistis non acceptent, turpis & damnosa est Germaniæ. *b.* 230
Dissimulare vel temporizare interdum sciant & discant. 806
Ecclesiæ nutritii sint. Exempla. *b.* 331. 332. 333
Doctores Ecclesiæ præponant doctos, pios, probos, jejunos, non sordidos, dissolutos, culpabiles, &c. Ex: *b.* 244. d. 7. non fit. 9. 10
Ne idiotæ huic ab illis præponantur, Ex: *b.* 168. 169 238. 244. Nec populo. *b.* 274. d. 7. NB.
Ecclesiam humilem olim ditabant, hodie superbam expilant. 628. *b.* 167
Ecclesiam corruptam, inclinantem corrigant & erigant citò, opus est. 145. 163. 207. 339. 693. 816. 983. *b.* 238. 244. 331. d. 7.

Exactiones in Ecclesia vitent. *b.* 203. 322. 323. 324. 937
Eruditos foveant, ad colloquia trahant, ad suas mensas locent. *b.* 603. Exemplum.
Eruditi ipsi si sint, quid commodet. 882
Exactiones facilè suadentur, at non tam facilè dissuadentur. NB. *b.* 144
Exactiones magnatum hodie de omnibus, quæ eduntur, bibuntur, induuntur, emuntur, vendundur, possidentur, & in Ecclesiasticis nil non venale. *b.* 937. 238. 727
Exactionum initium subtile, at crescit crassè, exemplum. *b.* 144
Exactiones nimiæ causæ multorum malorum & interitus. 253. Exempla. 523. 614. 882. *b.* 144. 324. 939. d. 10
Exactionum decreta citò tollant. 252. 882. *b.* 203. 324. 939. d. 10
Principes quid faciant & vitent. 882. 883. *b.* 238
Falluntur sæpè, si sui capitis sunt, & alios non audiunt & observant. 881. 882. *b.* 932. 933. 937. 938. 939. Fortuna cum lubrica & humana, omnia observent probè. d. 11.
Heluones & gulæ dediti, aliis si rem tradunt, nauci sunt. *b.* 23
Humilient se sub Deo, resistit enim superbis &c. 390. 391. 883. Exemplo Saladini. 403. *b.* 471
Idiotas Ecclesiæ non præponant. d. 7.
Imperandi optimè consilia & regulæ optimæ. 763. 881. 882. 883
Infortunia, morbi, exitiosa alia his unde. 252. NB.
Insignia quique sua habent, Germani, alii qualia cur, ad quid. *b.* 249
Jocandum cum his non est, Exempl. tristissimum. 359
Juristæ ad iniqua eos agitant sæpè. 546. 882. *b.* 274
Legibus vivant, & ipsi his subjecti. *b.* 108
Luxui, fastui, superbiæ horum dant fastuosi, superbi Sacerdotes ansam. 352. 628
Machiavellici non sint. 884. *b.* 937
Ministri principum sæpè inutiles sua quærunt, subditorum de ære ditescunt, his ingrati, qui non ære pugnant. *b.* 274. 934
Ministri aulici aliiq; consiliarii principes mala conantes arguant, hodie non fit. causa incredulitas & diffidentia erga Deum. Ergò olim lacrimæ pauperum hos arguent. 883. *b.* 562
Ministris pro musicis, pædagogis, stabulariis abutuntur, quod absit. *b.* 458
Ministerio non superbè, sed humiliter præsint. cur. 580
Ministros avaros non ferant. *b.* 289
Orationes & pecuniam à Clero exigunt: at utrumq; impossibile est præstari. 717
Principes cum vicinis potentioribus pacifici sint, cum inferioribus non contentiosi. 882
Præfecti horum commodi sui studiosi, molesti subditis, nemo mutiat, accusati perrumpunt, pressis nec audientia nec fides datur, absit. *b.* 275. 933. Præfecti horum quales sint, & non sint. d. 10. Ad pœnas tardi sint, nil, inaudita & non judicata causa, temerè agant. 557. 885

Orbes duo Soli similes in cœlo. 330
Ex ovô Colmariæ pullus 4. pedibus aliisque, uno corpore & capite, duplici exitu naturæ. b. 426
Pestilentiæ ignis, hoc liberatus puer omnes Historias à mundo, Evangelia, acta Apostolorum, ac si ex libro legeret, narravit. 923
Pestis horrenda diuturna, visus cacodæmon ferri per aërem, à bono angelo hastâ pulsari ædes. NB. 789
Piscis in stagno Ulmensi longior capitur, indicium mortis alicujus ex familia Gauerben. b. 602
Piscis ut æthiops: capite raso, cappato, pennæ trium ulnarum. b. 513. 599. 600
Pisces capti, in quibus numerus Nativitatis Christi. 148. Pisces in aquis dimicant. 309
Piscis capite, collo, humeris, torace homo, caput rasum, de collo cucullus, NB. prodigium Jesuitarum. b. 478
Pisces ut homines, capite, naso, oculis, manibus, pedibus nascuntur. b. 906
Porcus nascitur humano capite, 4. pes, pullus antè homo, pòst canis. 933
Psittacus avis flet Leonis Basilii filii miseriam, sic liberatus est. 217
Puella formosissima aversata plurima conjugia rem habet cum diabolo, res patefit, expulsus per Sacerdotem pium, aufert lectum cubiculi, accensis ceteris, editur monstrum horrendissimum. b. 289
Puella 12. annorum 10. mensibus nil edit, vide abstinentia puella. 218
Rivi sanguinei. b. 646. 659. Rubor cœli igneus totus. b. 964. Sanguis pluit, vide sanguis. 621. b. 291. 326. 752. 1057
Sanguis ex panibus. 311. 346. b. 455. 659
Sanguine fossa sine scaturigine fluit multo, facta post Eclipsis, defecit sanguis effluens 4. oribus terræ. b. 916. Serpens latrat. 900
Serpens loquitur, vide serpens.
Siccitas per 3. menses, pòst per tot humiditas, secuta fames horrenda. b. 964
Silices tres inventi, in quibus picta mira. 707
Sol in media nocte lucet splendidissimè. b. 393
Sol pilæ instar per mensem, signum mortis Friderici Saxonis, Sol nigerrimus per annum. b. 514. 659. per triduum igneus videtur.
Sol tenebricosus luget facinus Irenes ob oculos filio effossos. 203
Solis Eclipsis tanta, ut stellæ de die visæ. b. 964
Soles tres visi, duoque 359. 932. & tres lunæ, in ea crux. 378. 813. 876. 909. b. 397. 894. multa exempla. 902. 964
Sol cum luna pugnat, Saxa sudant sanguinem, cœlo de nubibus lapsa per 7. dies grando. 928
Sol rubicundus apparet. b. 916. Turcica capita circa solem, ciconia catenata, cometes. b. 1008
Sol ut à nube papilionum castris obscuratur. b. 659
In spica nascitur quid vivens, os aperiens, se movens, ut hominis forma faciei, corolla in capite, linteo albo circumvoluto, color ut aurum. b. 946
Stellæ cœlo cadunt, fulgurant de die, quid designârint. 200. 344. 532. 621. 923. b. 964
Stellæ in die videntur, & literæ his appensæ, in quibus hæc, Julianus hodie in Persia occiditur. 217. 923. Stella in die videtur. 330 b. 959
Stella magna apparuit. 330. b. 964. Stella in corpore solis, nigræ machinæ bellicæ. 1008
Concursus stellarum pugnantium. 337
Stellæ novæ apparent. b. 659
Sudor anglicus: hujus causa à sacrificio ascribitur Evangelio, hortatur ad processionem, sed subitò perit. b. 303
Sus enixus humana specie partum. 370
Tempestates horrendæ. b. 964. vide tempestas.
Tempestas Budæ horrenda, quam sacrificus superstitiosa arte sedare conatus rapitur nunquam visus ampliùs. b. 506. Constantinopoli visa, novissimi Dei signum. b. 899
Tenebræ solis in die tantæ, ut nox putaretur. b. 964. Terra rupta loquitur, mira. 201
Terræ motus. 337. b. 322. 899. 917. 963. 964
Constantinopolitanus, miserabilis, lamentabilis. b. 21. Tonitrua in Anglia Hyeme multa, quæ aliàs non æstate. b. 322
Trabes duæ igneæ, flammæ multæ, ubi vox, væ, væ Ecclesiæ. 669. Tumba mortui visa. 6. viri secuti in cœlo, turbaq; multa, auditur sonus de cœlo aliaq; multa, vide. b. 514
Turbo mundo interitum minitatus. b. 964
Venti maximi. b. 322. 964. Viperæ & lacertæ in hominibus & domibus natæ, una locuta. d. 9
Virgo puella semicanem parit. 911
Vir in cœlo vibrans hastam dextrâ, lævâ virgam, visus, tres soles. 397. Viri mutantur in fœminas & contrà, vide mulier. 874
Virgæ & faces visæ in cœlo Wittembergæ. b. 507
Virga, flagellum, post tertiam meridiei visa in cœlo albo, super quo aquila volitans, crux rubea. 517
Vitulus Friburgicus mirabilis, typus papatus. 940
Volucres dimicant in cœlo, vide suprà, aves: decidunt: terræ motus, Italia concussa per 40. dies domus aliô delatæ, multæ accensę sacro igni 330
Urbs in cœlo pulcra visa Mansfeldi citò collapsa, rheda 4. tracta equis, cui vir insedit longior, duobus dimicantibus ex sylva egressis militibus; sequitur comitatus, pullis vestibus lugens. b. 911
Ursus & draco in cœlo visus cum verbis: Hora nativitatis venit, ac instat finis mundi. b. 990
Ursus ducit in cœlo aciem, cui obviat leo, ille funditur, videtur astare vir venerabilis, equo juvenis cataphractus insidet. 511
Ursus Augustæ Maximiliano filio donatus laboribus assueris ligna trahit, iratior factus omnia rupit, nulli nocens: at in templo in sacrificum irruens, altaria, pannos, ornamenta cum auditoribus læsit, prostravit, factus pòst mansuetior iterum. b. 921
Ursus, vide ursus cum puella gignit.
Uxoris difficulter parientis exutero instar sclopeti flammeus sonus editur, noxius valdè. 657
Weiblingæ parit uxor leonem. Hinc nomen. 604
Wenceslaus Imperator lotio maculat baptismum, alius fimo, arcam, in qua coronabatur infans. 645
Prodigia & portenta dira causantur stellæ. 342

Cruces in vestibus vilæ 621. Herrenbergæ. 989
Cruces tres puniceæ in cœlo, fulgura horrend. b. 322. 509
Crux rubra magna cum corona regali circa solem. Justitiæ solem flens. b. 624
Crux Burgundica. 419
Caraffæ crux splendida, super quam stella lucidissima, infra hanc luna cornibus sursum spectantibus. b. 894
Cruces super homines decidunt juxta arma, quibus crucifixus Christus, crux alba, duo flabella, exercitus simul, duoq; leones. b. 515
Sanguinea in cœlo visa. b. 76. 821. Draco igneus volat, nato monstro quodam. b. 393
Draco visus in cœlo, vide, Draco 311. Eclipf. b. 963
Exercitus dimicantes in cœlo, bombardæ displosæ, tres soles, cometa, contra quem illi exercitus. b. 902. 908
Equites duo in cœlo cataphracti dimicant. 283
Equum parit mula. 809. Equus in pariete pictus bis hinnit, cur. 687. Equitibus gladij fulmine tacti liquefiunt, calore accensæ ocreæ. 378
Faces in cœlo ardentes. b. 507. 659. aliaq;.
Facies (lapidis) Islebii ex profunda fodina, faciem Papæ repræsentans, ex illaborato cupro, visa, papatus ruinæ per Lutherum prodigium. b. 777 813. Fames ingens. b. 694
Fœtus ceu spongiæ in terra fossa videtur, capite hominis, cui duplex collare ut serpens, in occipitis loco caput lupinum, palato hiante.
Frider. Ducis Saxonis & Lutheri imago in cœlo visa. 518. Ante prælium tum commissium in Saxonia clamores in saltu auditi, væ. væ. ach. 646. 647. Vir in cœlo gigas, ex quo flammæ, Tres viri candidi, legati in cœlo collocuti per 3. horas, despicientes in aulam Wittenberg. Saxonicam. 652. Alia præsagia. b. 916
Frid. Sax. feræ in saltu fugiunt, mortis signum. 652. Fœcunditas portentosa 582
Fluvius fluit sanguine. 337 Fluvius exsiccatur, montes scinduntur, Terræmotus. 337. 324
Fulgura horrendissima. vide fulgura.
Fulmine accensæ arcæ bullarum papalium. 890
Fulmine Romæ puellus Jesus ex manibus Mariæ ibi in templo excussus, cur. b. 76
Fulmina perdunt multa, Frücht/häuser. b. 659
Fulmen totam Poloniam commovit. b. 509
Gallinaceus 4. pedibus. 330
Graculi & picæ dimicant acerrimè. 798
Grana tritici & pisciculos pluit. 269
Grando lapillis igneis accendit ædes, fruges, homines. 598. Grando quadrangularis, ut ova magnitudine 646. Guttulæ igneæ, nigræ cœlo lapsæ in nudos necabant illicò, in vestes lapsæ non ità subitò. 204
Haleculæ duæ mirabilibus characteribus, qui explicari pòst: in Dania & Nordwegia uno die solæ captæ. 960
Halo lunam circumstans involutam, leo & aquila cor sibi fodiens. 560
Hastæ, acies igneæ ad septentrionem visæ. b. 900
Hastæ in cœlo visæ. 989. Hiatus in nubibus ingens. b. 326. Hyems durissima, quam secu. fames horrenda cum peste. b. 964
Hyeme micuit ignib, æther, accensis ædib. b. 964
Hyerosolomitanæ urbis devastandæ, & pòst non extruendæ amplius, Dei justo judicio, mira præcedentia prodigia. b. 962
Ignis ex capillis monachi emicuit. b. 507
Ignis ut dolium cadit cœlo, vir niger, qui combustus. b. 9. Ignis cœlo lapsus. 922
Imago Christi rubea visa. 821. b. 821
Infans Babylonicus b. 395. 900. vide inaudita.
Infans biennium portatus in utero loquitur. b. 659
Infans loquitur, bis, 187. 900. vide Infans. monstrum, partus. b. 659
Infans nascitur, cui in ventre culter prominens. 514
Infans 20. septimanarum dicit: Tartari venient & decollabunt nos. 551
Infans natus in furore ex conjuge saltitat, ut diabolus formatus. b. 313
Nascitur infans duobus cornibus, ejus ululatus in utero ante nativitatem 14 dies auditur. b. 916
Infans collo & auribus leporinis, & serpens natus, qui rosit ventrem ejus. 906
Infans nascitur similis Crucifixo Christi. b. 505
Infans ursinis pedibus. 616
Infans horrendo aspectu, corpore integro. b. 509
Inundatio Romæ horrida: dum Augustana confessio edita. 304. 922. In Gallia ingens. b. 964
Iris visa maxima, fulgura horrenda. Irides tres, super quibus angelus. 509
Lapides cum fulminibus grandine diri. b. 964
Lapis grandis in grandine cœlo labitur. 265. 289
Lapis litera Δ lapsus. 911. Ligna de cœlo lapsa. 204
Locustæ multæ varijq; coloris. b. 505. 509. 478
Londini in templo subitò obscuritas, fœtor, fragor, tonitru. b. 964
Lunæ duæ, in ortu una, in occasu altera. 330
unâ altera clarior. 599
Lunæ tres. 346. 359. 909. b. 964. Quinque Lunæ. 606. plures. 928
Contra tempus Luna plena sanguinea visa, in qua brachium subnigrum expositum, pòst visæ aliæ duæ lunæ, crux Burgundica. 518
Luna nigra fit, pòst rubra, duæ, aliam altera insiliit 946. Defecit cum sole, cœlum ardet. b. 659
Lupi multi per plateas, vorant homines, quid? 343. Lupi noxij Constantinopoli multi, Turca compellente hos in unum super muros exsiliunt. b. 505
Margaritæ cœlo pluunt. b. 393
Mare inundat, cometæ, puer villosus ex nobilissa ursinis pedibus. 928
Exundatio ad Carmelitarum adventum, quanta nunquam. b. 964
Miles in cœlo cataphractus contra it exercitui victor, à dracone pòst voratus. b. 509
Mons novus apparet, qui sciissus, in hoc columna, in qua græcè, dies novissimus adest. b. 392
Mons mugit, scinditur, & in aquam omnia secum injicit. b. 454
Moriuntur homines in Leuconia, & ut muscæ ac hirundines, reviviscunt in vere, mortui in Novembri. 906. b. 906
Muscæ venenatæ mirabiles. b. 1026
Nix delapsa versa in sanguinem statim. 517
Nubes dimicant. 320

Orbes

Orbes duo Soli similes in cœlo. 330
Ex ovô Colmariæ pullus 4. pedibus aliisque, uno corpore & capite, duplici exitu naturæ. b. 426
Pestilentiæ ignis, hoc liberatus puer omnes Historias à mundo, Evangelia, acta Apostolorum, ac si ex libro legeret, narravit. 923
Pestis horrenda diuturna, visus cacodæmon ferri per aërem, à bono angelo hastâ pulsari ædes. NB. 789
Piscis in stagno Ulmensi longior capitur, indicium mortis alicujus ex familia Gauerben. b. 602
Piscis ut æthiops: capite raso, cappato, pennæ trium ulnarum. b. 513. 599. 600
Pisces capti, in quibus numerus Nativitatis Christi. 148. Pisces in aquis dimicant. 309
Piscis capite, collo, humeris, torace homo, caput rasum, de collo cucullus, NB. prodigium Jesuitarum. b. 478
Pisces ut homines, capite, naso, oculis, manibus, pedibus nascuntur. b. 906
Porcus nascitur humano capite, 4. pes, pullus antè homo, pòst canis. 933
Psittacus avis flet Leonis Basilii filii miseriam, sic liberatus est. 217
Puella formosissima aversata plurima conjugia rem habet cum diabolo, res patefit, expulsus per Sacerdotem pium, aufert lectum cubiculi, accensis ceteris, editur monstrum horrendissimum. b. 289
Puella 12. annorum 10. mensibus nil edit, vide abstinentia puella. 218
Rivi sanguinei. b. 646. 659. Rubor cœli igneus totus. b. 964. Sanguis pluit, vide sanguis. 621. b. 291. 326. 752. 1057
Sanguis ex panibus. 311. 346. b. 455. 659
Sanguine fossa sine scaturigine fluit multo, facta post Eclipsis, defecit sanguis effluens 4. oribus terræ. b. 916. Serpens latrat. 900
Serpens loquitur, vide serpens.
Siccitas per 3. menses, pòst per tot humiditas, secuta fames horrenda. b. 964
Silices tres inventi, in quibus picta mira. 707
Sol in media nocte lucet splendidissimè. b. 393
Sol pilæ instar per mensem, signum mortis Friderici Saxonis, Sol nigerrimus per annum. b. 514. 659. per triduum igneus videtur.
Sol tenebricosus luget facinus Irenes ob oculos filio effossos. 203
Solis Eclipsis tanta, ut stellæ de die visæ. b. 964
Soles tres visi, duoque 359. 932. & tres lunæ, in ea crux. 378. 813. 876. 909. b. 397. 894. multa exempla. 902. 964
Sol cum luna pugnat, Saxa sudant sanguinem, cœlo de nubibus lapsa per 7. dies grando. 928
Sol rubicundus apparet. b. 916. Turcica capita circa solem, ciconia catenata, cometes. b. 1008
Sol ut à nube papilionum castris obscuratur. b. 659
In spica nascitur quid vivens, os aperiens, se movens, ut hominis forma faciei, corolla in capite, linteo albo circumvoluto, color ut aurum. b. 946
Stellæ cœlo cadunt, fulgurant de die, quid designârint. 200. 344. 532. 621. 923. b. 964
Stellæ in die videntur, & literæ his appensæ, in quibus hæc, Julianus hodie in Persia occiditur. 217. 923. Stella in die videtur. 330 b. 959
Stella magna apparuit. 330. b. 964. Stella in corpore solis, nigræ machinæ bellicæ. 1008
Concursus stellarum pugnantium. 337
Stellæ novæ apparent. b. 659
Sudor anglicus: hujus causa à sacrificio ascribitur Evangelio, hortatur ad processionem, sed subitò perit. b. 303
Sus enixus humana specie partum. 370
Tempestates horrendæ. b. 964. vide tempestas.
Tempestas Budæ horrenda, quam sacrificus superstitiosa arte sedare conatus rapitur nunquam visus ampliùs. b. 506. Constantinopoli visa, novissimi Dei signum. b. 899
Tenebræ solis in die tantæ, ut nox putaretur. b. 964. Terra rupta loquitur, mira. 201
Terræ motus. 337. b. 322. 899. 917. 963. 964
Constantinopolitanus, miserabilis, lamentabilis. b. 21. Tonitrua in Anglia Hyeme multa, quæ aliàs non æstate. b. 322
Trabes duæ igneæ, flammæ multæ, ubi vox, væ, væ Ecclesiæ. 669. Tumba mortui visa. 6. viri secuti in cœlo, turbaq; multa, auditur sonus de cœlo aliaq; multa, vide. b. 514
Turbo mundo interitum minitatus. b. 964
Venti maximi. b. 322. 964. Viperæ & lacertæ in hominibus & domibus natæ, una locuta. d. 9
Virgo puella semicanem parit. 911
Vir in cœlo vibrans hastam dextrâ, lævâ virgam, visus, tres soles. 397. Viri mutantur in fœminas & contrà, vide mulier. 874
Virgæ & faces visæ in cœlo Wittembergæ. b. 507
Virga, flagellum, post tertiam meridiei visa in cœlo albo, super quo aquila volitans, crux rubea. 517
Vitulus Friburgicus mirabilis, typus papatus. 940
Volucres dimicant in cœlo, vide suprà, aves: decidunt: terræ motus, Italia concussa per 40. dies domus aliô delatæ, multæ accensę sacro igni 330
Urbs in cœlo pulcra visa Mansfeldi citò collapsa, rheda 4. tracta equis, cui vir insedit longior, duobus dimicantibus ex sylva egressis militibus; sequitur comitatus, pullis vestibus lugens. b. 911
Ursus & draco in cœlo visus cum verbis: Hora nativitatis venit, ac instat finis mundi. b. 990
Ursus ducit in cœlo aciem, cui obviat leo, ille funditur, videtur astare vir venerabilis, equo juvenis cataphractus insidet. 511
Ursus Augustæ Maximiliano filio donatus laboribus assueris ligna trahit, iratior factus omnia rupit, nulli nocens: at in templo in sacrificum irruens, altaria, pannos, ornamenta cum auditoribus læsit, prostravit, factus pòst mansuetior iterum. b. 921
Ursus, vide ursus cum puella gignit.
Uxoris difficulter parientis exutero instar sclopeti flammeus sonus editur, noxius valdè. 657
Weiblingæ parit uxor leonem. Hinc nomen. 604
Wenceslaus Imperator lotio maculat baptismum, alius fimo, arcam, in qua coronabatur infans. 645
Prodigia & portenta dira causantur stellæ. 342

Deus ſeculo huic multa offert. *b.* 956. d. 9
Prodigia hiſce ſeculis plura quàm ſuperioribus cur? at nihili faciunt homines. *b.* 324. 326. 956. d. 9
Scriptores prodigiorum. *b.* 324. 326. 656. 657. 813
Cladium, ſtragum, mutationum prænuncii. *b.* 316. 811. Exem. 905. 915. d. 9.
Hiſce ad pœnitentiam non moventur homines. Ex: horrenda. 337. *b.* 269. Væ. 324. 326. 956. d. 9

Proditores.
Pœnæ horum. *b.* 172. 477. Ex: 935. 936
Promotiones intempeſtivæ, tempeſtivæ, quantum damni & commodi dent. *b.* 826
Prognoſtica, varia, veraq; vide aſtronomia. *b.* 299. 324. 937
Prognoſtica Grunpaci ab anno 32. usq; ad 40 Imperatoris 5. Caroli, verificata. *b.* 324
Prognoſtica tria de Gallia & malis hujus. *b.* 951
De imperii novi Romani corruitione, initio, fine, medio, ex aſtronomicis, aliisque. *b.* 950. 951
Theophraſti. *b.* 484
Utrum certa eſſe poſſint. *b.* 484
De Turca, ejus proceſſu, interituque mox futuro. *b.* 895
Prophetæ novi. 662. 706. *b.* 22. 244
Decipiunt hodie ſuperſtitioſum potius quàm religioſum populum. *b.* 243
Falſi ſunt ob quæſtum, Ex: 330. vide vates. *b.* 243. 244. himmliſch Propheten Lugner.
Prophetæ, vide oracula, cur? unde? In Eccleſia. 399. 518. 602. de Eccleſia, aliquot, mirabilis &c. 899. d. 9. NB.
Deus mittit hoſce monere homines de ira ventura. ibidem.
Proportio Romanorum pontificum in membrorum numero & in nominum myſteriis miranda *b.* 443
Proteſtantes Doctrina horum, Conſtantia, animoſitas Auguſtæ Carolo 5. declarata, ſtupenda. *b.* 340
Doctrina horum pia, fundata in ſacris, ergò non intermittenda. 342
Proteſtantes mori Calviniſtas in ſuam recipere confeſſionem, quia offerebant emendationem, ſi docti meliora, & operam communem in Papiſtas. *b.* 458
Proteſtantes Auguſtæ exequias 5. Caroli non ſequuntur, Legato palatino nolenti oſculari patellam auream à Cardinali porrectâ, maledictionem habe. ſi non vis benedictionem, dicitur. *b.* 811
Proteſtationes Bononiæ habitæ in putativo concilio generali à Cæſ. Caroli 5. & Papæ Pauli 3. Legatis, & Regis Francici de Tridentino Concilio, & in hoc agendis, actis. *b.* 535. 536. 537. &c.
Seditioſa non eſt nec refutabilis proteſtantium doctrina. *b.* 342
Protonotarii dispenſas ad duo vel 3. beneficia habentes ſacrilegi & ſimoniaci ſunt. *b.* 810
Ptolomæus Philadelphus, ejus in vertendis Bibliis induſtria & ſtudium pium. 122. 923. vide Biblia.
Publia abbatiſſa valdè religioſa cum ſuis virginibus, inſultat Juliano. 112
Puella 9. annorum peperit è ſervo. 620
Puerperium (liber) Joh. 8. Papæ. 224
Puer 7. annis ecſtaſin patitur, pectoris concuſſionem, mira dicit & docet recta ſanaque hortans ad pœnitentiam, admiſcet tamen Satan his lethalia venena quædam. *b.* 395
Pullorum aliquot millia excluduntur ſub fimo variis ovis abſconditis & igne leniori calefaciente hæc lentum circumpoſito in Ægypto & Alexandria. *b.* 602
Purgatorium affirmatur à Papa. 867. *b.* 993
Ab aliis, à quo, quando, cur. 924. *b.* 669. Tom. 1. 32. 123. 197. 746. *b.* 993.
Franciſcus ex hoc liberat. *b.* 701
Nummi. *b.* 105
Fertile & utile quia culinis ideò excogitatum, retineturque etiam nunc mordicus & Tridenti à Papiſtis. *b.* 823.
Figmentum vaniſſimum eſt. 123. 919. *b.* 562. d. 2.
Filio Dei Chriſto Salvatori contumelioſum eſt. vide traditio, indulgentiæ.
Imago & Typus purgatorii, vide Hechelberg. Liberatio ex hoc vana. d. 2.
Papa ſi vult evacuare poteſt, cur ergò non? ô Invidia, avaritia. *b.* 662. 702
Ruteni & Græci annihilant. *b.* 562
Viſio figmenti purgatorii. 529
Vectigal hoc Publicani Romaniſtæ exercent ingens. Indè lacrumæ illæ. *b.* 823
Purpurati direſcunt, principes pauperes fiunt. *b.* 275
Pyrrhus Epirota reperit ad cadaver Heri ſui canem per triduum familicum, ſepulto illo canem educit, poſt in recenſione militis autorem per canem in eos inſilientem miraculosè deprehendit. *b.* 976
Pythagoras 7. vocum cantici inventor ex ſeptem malleorum pulſibus vel ictibus. 390
Pythagoræ Samii poemata de laboribus in ſtudiis irerandis ante noctem, de corrigendis quæ errata &c. ſic ad virtutes & ſcientias itur. *b.* 989

Q.

Quæſtiones inutiles, quid, ex his quid mali. viſio. 577
Quæſtionariorum conciones quæ qualesque, vide indulgentiæ, Papa, legati hujus. *b.* 209. 210. 663
Quæſtuariis Papis contradictum acriter. 796
Vide indulgentiæ. *b.* 209. 210
Queſtus abominabilium &c. ſuperſtitionum inventor. *b.* 854
Quintilium Varum cum tribus legionibus Germani ſternunt: ob quod Auguſtus conſternatus per aliquot menſes Barbam alit. Hac pugnâ in imperio ob inſigniorum aquilæ Triplicis ablationem crudelior & lamentabilior non fuit. *b.* 477

R.

Rabi Abraham 277. dicit, in Babylonia esse Scholam, in quam occidentales Judæi mittebant filios. 277
Moses, Samuel. 271
Rabini aliquot, ubi de Talmud. 34. 91. *b.* 946
Rabula ex rabie moritur. *b.* 410
Rabulæ ex mendacio fori nè mercedem accipiant. 187. *b* 1036
Rambam libri Judaici magnæ existimationis. 271
Raptus Virgineus, periculosissimus. 269. Expl.
Raphaël Urbinas pictor culparur ob nimiam Petri & Pauli faciei rubedinem sculptam, dicit, Erubescunt hi scelera vicariorum suorum hoc modo facere. *b.* 462. d. 7
Rasura monachis efficacissima ad venerem, cur? *b.* 410
Rationem miram dat monachus de administratis rebus Regi, jocosa. 975
Ratholdus uno pede in baptisterio quærit: ubinam sui majores sint, damnatos percipiens. Et ego cum ipsis ero, retracto pede dixit. 334
Ravennatis exarchatus, quid, quando, à quo, cur? *b.* 166. vide exarchatus.
Raymundus Lullius impia scripsit multa. 604
Rebellibus à Rege fides non servetur. *b.* 961
Rebellionis pœnæ. 284. 285
Rebellibus & principibus canis portandus. 380. Vide suprà prius.
Puniantur rebelles. 374. 975
Redditus annui paparum ex Gallia. vide Gallia.
Referendarii patrum qui. 569
Reformationi Ecclesiæ resistit Papa, Cardinales & Episcopi 810. 811. *b.* 356. 406. 549. 450. metu culinæ. NB. d. 7. 8.
Reformationem necessariam in Ecclesia vident & sentiunt ipsi Papæ, fieri ergò suadent, at non seriò. NB. Ex: p. 7. 8.
Autores & libri de reformatione, externa & interna. d. 8.
Ecclesiæ reformatio facilis esset, si gulosi, pigri, distenti, avari remoti essent ventres & amphoræ. *b.* 815. d. 8.
Reformatio à capite incipiatur, sic pòst membra sequentur. 834. 891. vide Papa. *b.* 289. 290. 406. 805. d. 7
Sigismundus adornavit hanc, at Papa impedivit. 810. vide Sigismundus.
Regenspurgi Maria formosa, miraculis magicis clara, attrahit ex Germania per 8. annos à plurimis se visitari. *b.* 394
Reges Ecclesiæ persecutores infesti, vel 7. Reges Apocalyptici, qui, quales, quando fuerunt. *b.* 843. 596
Coronæ regum Sphæricæ: in hisce flores, cur. *b.* 468
Reges Davidem in Ecclesiasticis & politicis pietate sequantur. *b.* 468
Ecclesiæ nutritii, conservatores, fautores sint. Exempla, vide princeps, Imperator, Magistratus, Ecclesia.

Regalia, hoc est, monetas, telonia, Navigia, potestates, dignitates jure beneficii ab imperatoribus solum. 389. 729. *b.* 314. 406. 581
Negant Papistæ, esse enim à solis Papis. *b.* 905
Regalia Ecclesiæ & politiæ forti tenenda manu. vide Ecclesia, Privilegia. *b.* 212
Papa surripit hæc, iniquè. 648
Non feratur. 729. 817. NB. *b.* 212. 406. 632
Regalia insignia ut crux, gladius, sceptrum lancea, pomum aureum, corona, diadema, gemma, crista, quid designent, vide Godfridum Viterbiensem. *b.* 468
Regine fiunt Moniales, abbatissæ, piæ. *b.* 912. vide Gertrudis.
Rex Christianus quidam cupiens scire finem vitæ tuæ, vocat Nigromanticum, qui puero decem annorum decollato, ejusq; collo hostia imposita audit vocem, vim patior, quò Rex insanus fit & moritur. *b.* 846
Rex fit Monachus. 253. *b.* 467
Quales sunt in vita & actionibus. 782. 881. 882. 883. *b.* 468
Speculum Regibus sit secundus Psalmus Davidis, & nunc Reges intelligite. *b.* 468
Tardi sint ad pœnas, veloces ad præmia, placabiles, parcentes prostratis. *b.* 177
Regna Deus à stultis & ignavis non voluit, ut fit, regnari. *b.* 1036
Nec à ferocibus. *b.* 631
Magiâ, olim quæ perierunt, ea hodiè quidam sua tueri erigere volunt. d. 6.
Regna malè afficiuntur, mutantur, evertuntur ob irreverentiam in Deum & injustitiam in mortales. 629. 883. *b.* 172. 274. 291. d. 9
Mutationum in hisce causæ veræ & falsæ. d. 9. NB. veræ impietas paparum & Ecclesiæ doctorum cum populo, quorum illi olim meliores, ideò melius stabant res, in Ecclesiæ & politiæ imperiis.
Ordo regnorum à Johan. Lucido conscriptus. *b.* 418
Stabilia ut esse possint regna. 884. *b.* 274
Rex quidam Papam eliget falsum gerentem in armis serpentem, in ore figuram mundi. NB. quis qualis. 49. 50.
Reginaldus Polus Cardinalis Principes Imperii novos Turcas vocat, contra hos Cæsari suadet arma, Lutheranus fuit, sed ventris causa librum pro Papa scribit, ut Cardinalis fieret. *b.* 169

Religio.

Bojiveram reciperent, si non, uti sentiunt, inutilis, incommoda studio militari, virtutibus & Rebuspublicis. *b.* 239
Christianæ certitudo ex Alcorano monstratur, continet enim multa de Christo, non contra, undè interitus Turciæ certus. *b.* 754
Coacta non esto armis, sed Doctrina pia promoveatur, & retineatur. 99. *b.* 239. 356. Contra. 585. *b.* 79. 275
Magistratus conscientiæ & fidei non dominetur. 333. 334

Conſcientiam in hac nè lædi quisquam ſinat, intrepidè agatur. b. 242
Conſervanda, tuenda docendo, non ſæviendo. d. 4
Corrupta reformetur maturius per principes & Imperatores. 217. 275. b. 32. 188. 230. 259. 274. 275. 334. 339. 356. vide Eccleſia, Reformatio. d. 7. Defectores in Religione per corvum Noæ depicti. NB. d. 1.
Impediunt hoc Papæ, omnibus viribus. 585. b. 275. 334. d. 7
Forma & modus corrigendi, reformandi. 854. 855. b. 239. 355. 356. d. 7.
Religionem accedere ſynceram impediunt Chriſtianos factos 1. dubium an Evangelium inventio humana an divina, quod cauſatur Cleri, Prælati ſecularitas non ſpiritualitas. 2. Superiorum in vita malitia crapula, vitia. 3. Negligentia &c. Ergò tollenda. 567. 589. 626. b. 291. 596. d. 8.
Index in Religione Papa non eſt nec eſto, quod 30. demonſtratur argumentis. b. 926
Liberam cuivis Turcæ relinquunt. Hinc deteriores hi. ſunt Papiſtæ. vide Turcæ. b. 602
Libera eſto Religio, ſic major pax, Conſilium Catharinæ Medicææ. b. 1028
Luteranam principibus Germaniæ amplecti, papiſticam vitare ſeria adhortatio. b. 188
A miraculis hodiernis non pendet, nec hanc illa confirmant. b. 146
Novarum crebrior inventrix ignavia eſt. b. 323
Negotia Religionis an armis an pace tractanda Auguſtæ comitiis agitata conſilia utrinq;. b. 330. NB.
Per Religionem error turpior alio ullo errore. b. 230 231
Pax Religionis à 4. Imperatoribus conſtituta. b. 438. 928
In ſpecie à Ferdinando Auguſtæ, ubi exequiæ datæ 5. Carolo, ſimulq; utriusq; Ungaricæ & Anglicæ Mariæ, quibus non aderant proteſtantes excepto Palatino Legato. b. 811
Pax Eccleſiæ Religionis & imperii à ſe mutuò pendent individuæ. b. 581
Pacificatio Religionis facta, confirmata, ſervata à Ferdinando diu & Maximiliano, at Jeſuitæ in Germaniam delati, turbant, turbarunt. b. 187. 188. 1051
Papæ cum ſuis prætextu religionis multa, quæ impia, flagitioſa, atrocia ſunt, patrant. b. 582
Præferenda omnibus humanis rebus maximis. Ex: mirabile. b. 347
Perdendæ cauſæ. b. 79. 188. 274. Sacerdos, luxus, diſcordia.
Propugnatur duello Mahumetica Chriſtianâ. 222
Reformatio, Renovatio, Religionis. Collapſam renovandi compendium ex Jeremia. b. 354
Hæc notatur per fatalem 30. numerum. 158
Religionis renovatores, reſtauratores, Exempla. d. 15.
Renovatio hoc ſeculo non Zwinglio ſed Lutero tribuenda. b. 426

Magiſtratus, principes in reformatione piè, ſapienter, cautè, fortiter agant, ad quam adhibeant pios doctores. b. 358
In Religionis corrupto ſtatu Deus ſemper mittit reformatores. b 615
Religionem Papiſticam multi boni hodiè deſerunt, cur. b. 961
Papiſtica, Turcica, Judaica, Ethnica conformis geſticulationibus, cultibus, ritibus. b. 605
Superſtitio veram religionem prorſus extinguit, niſi ocyus occurratur. b. 274. 275
Scriptura ſacra, vel verbum Dei in hac ſit ſolum Judex & veruſtior antiquitas. b. 335
Signa reformationis. b. 13. 32
Variationes hujus dubitationem & ſcandalum pariunt. 361
Temporizandum in hac non eſt. 111. 139. b. 341. 342, 347
Traditiones corruptæ religionis deliberant, ocularitèr viſa vanitate harum, an abrogandæ, decernitur ob cudinas quòd non. b. 96
Turcæ ante N. diem Chriſtianâ amplectentur, vatic. Mandatum Conſtantinopoli per horrendam tempeſtatem in lapide invento ſculptum, deſignat hoc. b. 899
Unitas Religionis quando futura. 143. b. 896. 897. 898. &c.
Vatic. de Religione & renovatione. 962. 942
Uxores à Monachis raptæ & violatæ occiſæque cauſâ renovationis, Concil. Baſil. Decret. b. 979
Utilitas quæſtuoſa ex ſpecie Religionis. b. 131. 243
Vulgus in Religionem facilè ad ſuperſtitiones præſtigioſis artibus pertrahitur. b. 243. p. 2.
Religioſi Eccleſiaſtici ſecularibus in monaſteriis ſuccedunt, at non contrà tollendum. b. 228. d. 6
Religioſorum multitudo cauſa Eccleſiæ perniciei. p. 5.
Religioſi plus Fiſci quàm Chriſti, armis quàm libris intentiores. d. 6. Ex:
Reliquiæ, Sanctorum Evangelium obſcurant, vide idola, ſancti. 688. b. 784
Reliquiarum ſanctorum ſpecialis deſcriptio & connotatio. b. 785
Damnatorum ſæpius ſunt quàm Sanctorum. 885. vide ſancti.
Deſiderio reliquiarum eſt idololatriæ mater. b. 785
Ethnici his tantum non tribuerunt, quantum Chriſtiani. b. 785
Excuſatio hujus eſt prætextus pietatis & ſingularis zeli, at vanum. b. 785
Non adorari ſed ſervari excuſatio futilis eſt papiſtica, non enim ſine ſuperſtitione facilè cultus reliquiarum. b. 785
Fraus & dolus, impoſtura præſtigioſa ingens pro brachio Antonii chirotecæ incluſo pennis corvi deprehenditur, pro cerebro Petri pumex. b. 786
Fraus doluſq; Tezelii in his mendax, b. 96. vide Tezelius, alia Ex: 304

eadem sunt & coluntur, vana. b. 233. 786
Reliquiarum & indulgentiarum portatores, bullatores, vorant bona hominum, facili remissione peccatorum. b. 820
Papistarum Romanensium annihilentur. 966 b. 304. 784. 909
Vulpeculæ figurâ egregiè dipictæ, quales. 552. b. 908 909
Remissio peccatorum, vide peccata, absolutio.
Auro, labore non acquiritur. b. 612. 664
Alieno corio. 198
Ære, pecunia magna & multa. 197. 402. 513. 528. 581. 646. 684. b. 664. vide Papa, Imperator, peccatum.
Corvus absolvitur à peccato furti, miserè ob bannum exulceratus, cruciatus, enervatus. 216
Absolutionis mirabile exemplum in annulo, qui in mare conjectus, cognoscitur. 183
Exploratio in lance fallaci per monachos prælatigiatores rapaces. 690
Gregorius Monacho pœnitenti non vult remittere peccata, cur? 170
Papisticus remittendi peccata modus & forma. b. 664
Monachis creditur hæc in locis peregrinis attingendis, Laicis in attigisse. NB. 207
Papistarum in dando hanc doli. b. 665. 937
Pauperibus impossibilis, numo deficiente, divitibus facilima remissio & redemptio b. 937
Repudium, vide adulter, divortium.
Exemplum impii. 253. 301
Reservatæ papisticæ de casibus futuris non ferendæ in Germania. b. 210
Respublica, Respublicæ. Harum eversionum, interituum, ruinarum causæ & signa præcedentia. 138. 917. d. 9. 10. Veræ & falsæ, obscuræ Platonici numeri. NB. causæ 4. impietas Ecclesiasticorum, ignorantia cum improbitate præfectorum. NB. exempla & similia d. 9. 10. Irreverentia in Deum, neglectio justitiæ. 8. 172. 173. 629. b. 274. d. 9. 10. Vide regnum, Imperium, Cometæ, monstra, prodigia, signa. b. 274. d. 9
Naturales sunt eversiones. d. 11
Utriusque, Politiæ & Ecclesiæ interitus causæ simul. b. 274. d. 9
Rigor in hisce inutilis d. 6
Præsides quales sint d. 10
Rerumpublicarum Præsides si sint imperiti, improbi, ruant oportet d. 10
Rebuspublicis sacerdotem in consiliis præesse noxium magis, quàm si politicus. 917. 163
Rhodiorum, vide Ordo 275
Eorum fortia gesta. 275
Rhodus capitur. 257. b. 192. sub Adriano 6. qui noluit, licet poterat, liberare eos. b. 918
Ribbi Jochanan Hasaudelar de contentionis, ob Deum & non ob Deum, duratione & finitione b. 464
Hybernico, abscondidit librum, in quo Prophecia de revelanda toti mundo veritate, ille quando inveniendus. 643
Richardus Angliæ rex desponsat tres filias: Superbiam Templariis, Avaritiam Hospitalariis, Luxuriam Prælatis. 425
Ritus Ecclesiæ multi, superflui. in canticis, processibus, corrigantur 910
Ritus olim quales, liberi sint, contra Papistas. 139
Ritus Ecclesiæ linguâ Romana cum cæteris peragi decernitur per Papas. 189
Robertus Canonicus Sosatensis mortuus super pontem portatur, cadaver ardere cœpit: dejectum ergò in aquas, in favillas redactum fuit. b. 455
Robertinorum ordo. 347
Rochezzan & Capistranus qualia contulerint in colloquio inter se de appellatione. 526
Rolbus sculptor crematur. vide *Artifex*. b. 509
Rogerius Baccho monachus de variis scripsit egregia, de lapide philosophico. 555
Rodolphus Imperator Bononiam cum redditibus sacerdotibus mancipat donatque. b. 102
Amicus Papæ nimis, multa facit impia, decernit per Papam injusta. b. 655
Fœdifragum vincit Othicarum regem b. 635
Vicarium à Papa ordinarum invito recipit, confirmat tamen in gratiam Papæ. ibid.
Rodolphus 1. Imperii initium, secundus finis putatur. b. 950
Rodolphus pauper Comes fit Imperator 51. b. 443
Habspurgicus Rod. Imperator. 551. optimus patitur à Papis pessima. ibid.
Florentinis & Lucensibus immunitatem vendidit. b. 434
Studiosior numi liberas reddidit civitates aliosq;. 563. b. 434
Rogationum festo instituto primùm, multa hinc inde incendia erant. b 329
ROMA urbs æterna creditur. 95. b. 1060. minimè. b. 111. ob causas. 591. 599
Arx in hac Angelica extructa à quo, quando, cur. b. 168
Avarissima, cantat ad opes, æs allatum jubila, quæ per arma, schismata parta. 407. 678. b. 173. 287. 317
Aucupium columbarium pecuniarum. 65. 119. 321. 616. bella pictura. 646. 673. 677. 695. 710. 717. 744. 749. 784. 788. 821. 861. b. 89. 173. 230. 317. 354. 604. 612
Aurea olim, argentea, ferrea: jam lutea, merdata, stercoraria cum incolis. 745. NB. 891. 913. 914. 933. b. 73. 317. 614. 947. 948. 1002
Asinus mortuus in Tibride Romæ mirabilis & monstrosæ formæ invenitur, typus Papatus. 940
Asses.

Aſſeſſores curiæ Romanæ depicti verbis, Procuratores, gloſſatores, correctores, auditor contradictarum, Vicecancellarius, lector, Simon, Cardinalis, Papa, cognati hujus, pœnitentiarius, bullatores. 420.421.422. NB. 616
Roma eſt Babylon, Sodoma, typi egregii, 41. 119. 203. collatio. 137. 391. 749. 786. 873. 885. b. 109. 685. (839. NB. 30. argumenta) 436. 458. pœnis, peccatis, 226. 300. 354. 356 391. d. 12.
Babylonicæ beſtiæ Romanæ Apocalypticus numerus. 246. 958. b. 301
Brittanni Romæ non ſubjiciunt ſe. 364
Roma capta, vide Gotthi, infrà. 246. b. 167. 294. 300. 754. miſerrima facies. 301
Camera ejus quid? 784. 874. 966. b. 175
Hujus annui proventus Francici. 804. b. 208. 209. vide Gallia, Franci, Italia, Imperium.
Cardinales Romam mulieres trahunt, benedictionis prætextu: benedictione gravidæ discedunt: inde lex prohibens aditum eò omni mulieri. b. 114
Concilia ibi de decimis collizendis à Principibus vel æruſcatoribus, dolo malo & aſtutè, non acceptentur. b. 230
Colluvies omnis hæreſeos. b. 1002
Condita urbs quando, à quo, quomodo. 924. b. 517
Curia illius gravat Eccleſias Germanicas, abſit. b. 200. 210
Deficit ab Imperio, cur, quando. b. 166. 167
Deſcriptio ejus in multis impietatibus, cum ſuis qui incolunt. 203. 282. 317. 352. 353. 376. 425. 430. 554. 591. 599. 661. 717. 774. 912. 949. b. 110. 140. 363. NB. 544. 678. 802. 809. 821. mira & multa. 179. 293. miranda. 317. & 845. verſus & alia varia. 419. 947. 1001
Deteriorus diſcedunt omnes, qui eò concedunt. b. 147. 317
Deus punivit illam atrocitèr. 317. 956. b. 295
Diabolus vinctus ibi liberatus eſt, nocetque univerſis. 931. b. 818
Diabolicum ibi nil non, apoſtolicum nihil. b. 614
Diabolus ibi dominatur cum Sodomia. 549. 601. 651. 655. 672. 678. 717. 744. 797. 815
Dignitates, officia omnia qualia ibi. 891. b. 88. 89
Emuntur ibi ſingula. 609. b. 108. 109. 210. 317. 956. Vide Simonia, Gratia.
Eccleſia illa ſcatet innumeris erroribus, blaſphemiâ, avaritiâ, ſodomiâ, ſcortatione, luxu. b. 871. 948
Errare Papiſtis non poteſt, ſcilicet. b. 349. 1002
Errores hujus pii ſemper damnarunt. d. 2. 3. 4. 5. 6
Eccleſiæ illius capita usque huc à Cain primùm. b. 110
Capita uno ſæpius plura habet. 545. 684
Doctrina, vita, mores quòd ſint corruptiſſimi, demonſtratur in 1. Tomo, & d. 1. 2. 3. &c.
Epigrammata de ejus laſciva, blaſphema, ſodomitica, impia, ſcelerata vita, deſcriptio viva. 355. 376. 679. 681. 686. 736. 737. 745. 874. b. 73. 173. 317. 845. NB. 1002.
Epitome omnium ſcelerum eſt. ibid.
Expilatrix eſt. b. 21. 73. 173. 210. 845. 874
Eccleſiæ illius poteſtas divina putatur. b. 1061
Feris omnibus ibi altaria, ſceleribus licentia & honor. 853. 912. 949
Fœcunda eſt Roma, Papa pater multorum. b. 115. vide Jeſuita, Papa, Epiſcopi.
Fornicatur ſpiritu & corporaliter. d. 6
Fortuna & cœlum ibi dominantur, non virtus, pietas & Deus. b. 956
Fundata à Petro Eccleſia non eſt ibi, vide Petrus, Eccleſia. b. 599
Fronſpergici capiunt urbem, Papam illudunt. b. 294
Gomorrha eſt, 597. 599. 601. Cur? 616. 636. 644. 651. 677. 680. b. 317. 954. 1002
Gotti dirnerunt eam, everterunt, Siby. var. 58. quoties? 246. b. 754
Harpyjis nidi ibi. 821. b. 173. 612
Imperium, quod ibi erat, ad Occidentem deficit. 147. b. 165. 167. Vide Imperium.
Imperio ſubjecta usque ad Carolum Magnum. 347. 815. b. 165. 167
Imperialis olim, non Papalis: hoc factum ſub Innocentio 7. b. 176. 954
Imperatoribus habita à Nerone, ſub quo paſſus Petrus. b, 55
Imperatoribus infauſta. 933. b. 13. 476. vide Imperator, Italia.
ab Imperio deficit. b. 166. 167
Imperio eſt tributaria. 965. b. 167
ergò Papa eſt inferior. b. 163. 165
Interitus hujus. b. 948. 972
qualis futurus, quando, 651. Signa 7. ejus 617. 664. 809. 822. b. 58. 637. 806. 874
Inundatio ibi nocentiſſima. b. 659
Juſtitium olim in rebus ſecundis indictum. b. 300
In jus vocare Romam Papa & prophana vult: attollatur, ob cauſas, per Imperatorem. b. 206
Latronum & furum ſpelunca eſt, quam Chriſtus reformabit. 749. 873. 949. 889. b. 109
Legibus omnibus eſt contraria. d. 3
Lupanaria ibi multa: cur tot. 389. 544. 672. 809. 949. b. 114
Monſtroſi Romæ typi. 251. 553. 853. 940
Meretrix eſt. b. 109. 990
Meretricum multa millia alit, fovet, cur? b. 705
Nomen ejus in orbe delebitur. d. 11
Orator nullus ibi bonus. b. 90
Papæ & Romuli conditoris collatio. 353. 717
Pharao typus hujus cum ſuis pereuns. 390
Prædones hujus fundatores ſtructoresque: ejusmodi adhuc incolunt: tenent, 847. b. 517
Præfiguratio viva hujus: vide infrà Typus: 251. 377. 553. 578. 591. 616. 679. 680. 743. 797. 940

ēta impia est. 865. b. 167. 168. 1001
Pecunia onustus sit, Romam qui cendit, nil expediet aliàs. 518. 743. 782. 789. 853. 874. b. 149
Qualis Papa sit cum Roma, & qualis non sit in omnibus. 354 Noverca, scribæ. Pharisæi. 354. 376 553. 679 681. b. 109
Reformatio Romæ & Romanæ Ecclesiæ à capite incipiat, membra sequantur. 590. 673. 770. Papa. b. 229. 230
Roma à Rodendo dicta. 21. 88. 317. 517. 579. 603. 658. 874. Rubet. b. 459
Redemptio à peccatis Romæ constat plurimum. Exemplum Anglorum. 646. NB.
Scelera omnia Romæ, virtus nulla. b. 317. 948
Quæ & quanta scelera. 405. 679. 949. b. 948
Schula Romæ Græcis destinata. 225
Roma sedes est Antichristi. 33. vide Antichristus. 226. 344. b. 317. d. 11. 12
Sedes Diaboli est, NB. 684. b. 948
Simonis Magi, non Simonis Petri. 321. 353 357. NB. 255
Simonia ibi regnat, vide Simonia, non est peccatum. 587. 743. 788. 789. 812. b. 88. 101. 110. 255
Sodomia. vide Sodomia.
Sodoma Roma est, Babylon, Gomorrha, Sib. cur sic dicta. b. 839. d. 11. 12
Splendor Ecclesiæ Romanæ & Romæ graphicè depictus. b. 703
Obscurabitur, obliterabitur in orbe. d. 12.
Spurcus, stabulum est canum, suum, Harpyjarum, Latronum, ursorum, vulpium, leonum, luporum. 653. 874. 913. 949. b. 58. 88. 89. 109. 255. 839. 845. 948
Typi Romæ { Babylon. b. 301, 436. NB. 41. d. 11. Bileam. 41. 203. vide voces. b. 21 Sodoma. vide. d. 11. Statua Danielis. 680. NB.
Vaticinia de Romæ interitu. b. 295. 948. 1007 vide vaticinia, Ecclesia Romana. d. 11. 12. 13
Venalia Romæ omnia, cœlum, Deus, cibus. b. 88. 149. 210. 845. Numeres oportet numos. 173
Virtus Romæ cessat, Ecclesia calcatur, Clerus erat. 912. 949. b. 73. 82. 83. 89. 109
Nil nisi impietas, stultitia, offenduntur ibi. 614. 973. 1001. d. 6
Universale caput non est Roma, nec Ecclesia Universalis, 226. NB. vide Universale. 351. 352. 589
Universalis quando dici cœpta, materque appellata primum. 63. 64. Sib. 203
Virtutibus imperium crevit, vitiis decrevit, vide imperium. NB. 25. 391. 544. 599. 751. 815. b. 108. 109. 167. 1002. Vide virtus Ecclesia. d. 2.

Romanenses. Romanistæ. Romanus. Romanum.

Sunt æruscatores artificiosissimi & peritissimi in Germania. b. 230
Dii Romanis plures quàm olim dum Ethnici. b. 991
Dii olim quot, qui, quales Romanenses, aliis gentibus, quibus mutatis nominibus successere alii viri, fœminæ, parum sæpe pii, fortes. vide Ethnici, papistæ.
Ecclesia qualis esset cum Papa, Clero, populo, qualis non. vide. suprà.
Ecclesia quando cœperit prædia accipere. 558. 815. 943
Ecclesia Romana ob statuas damnata in conciliis. 206
Ecclesiæ Romanæ est hoc: sic volo, sic jubeo. 303. 737
Reprehensa multis. 364. 549. 679. 681. 717. 736. 807. b. 140. NB. per omnia. 230
Superioritas Ecclesiæ Romanæ quibus cœpta dolis, hac ut abusa, rejecta. 646
Romanensium cupido habendi, rapacitas, avaritia, ad vivum depicta. 518. 544. 553. 590. 601. 655. 672. 678. 745. 784. 788. 821. vide Papa. b. 21. 230. NB.
Romanensium rapiendi curiæ mira praxis. 789. b. 80. 230
Cæsaricidæ. Regicidæ, ex: multa. b. 635. 1002. vide Papa, Monachi. Papistæ, Jesuitæ, Sacrifici.
Catholicæ Religioni Romanæ (scilicet) omnes in Germania Romanistæ subjici volunt, indulgentiæ his speciales dantur, exhibilantur, pudefiunt. b. 691
Imperio finem prædixit Vectius augur, nec falsa locutus. b. 753. d. 11. alius.
Onuphrius, Theophrastus aliiq; idem, NB. b. 444. d. 11
Imperatores Romani mali multi. Ex: dicuntur delicati, cur, Sib. vide Imperator. 63. 64
Imperii Romani sub consulibus ad Imperatores devolutio, quando, quomodo. b. 988. egregia ex Livio.
Pontifex Romanus maximus à Numa & minores illis ordinati, Judices sacrarum rerum ut sint & vindices contumacium subditorum & Magistratuum, Typus. b. 988
Electio hujus Pontificis qualis. b. 988. NB. ex Livio egregia.
Indictio Romana, quid. ad quid, quando. 162
Initium Imperii, ut, quando, prodigia, & à consulibus ut defecerit. 9. 10
Interitus Imperii Romani, vide Imperium. 75. Vaticin. b. 71. 973. d. 11. NB. horrendus.
Interitus & successionis Imperatorum cum Israeliticis similitudo. 60. 353. NB. b. 444. 473. vide Christiani. d. 11.
Simile cum Babylonico. NB. cur. d. 12.
Roma Papæ dat urbis claves, malè. 737
Septem Romani colles & eorum nomina. 33
Signa & vaticinia singularia interitus Romæ, quando, per quos, qualis. 46. 651. b. 444.
Brigittæ vaticinia. 671. cur. NB. NB. 177. 664. 677. 749. NB. 59. vide Brigitta, vaticinia.
Sibyllæ, peccata Cleri populique causa sunt. pœnæ

pœnæ quæ, quales, quantæ sint. 60. 61. 390. 824. Es wird werth gemacht.

Romæ nomen delebitur ante N. diem de Terra. 99. 943

Sigilla vel Insignia Imperii quæ, qualia, quando & cur mutata. 42. *b.* 477. NB. amissa, ad Græcos delata. 97

Monetæ imperii inscriptio, æterna Roma. 69

Senatus Romanus mutatus & dictus Sanderensium, tum cessit Româ Pontifex, undè Pauperes facti Romani revocant eum submissè anno Jubilæo. *b.* 168

Senatum, cujus diu nulla mentio, Romani restituti volunt priori statui. 402. *b.* 168

Senatus Christum à se inter Deos non relatum respuunt Romæ colere divinis honoribus, cur? 100. Typus. 956

Status Ecclesiæ Romanæ corruptissimus per omnia, vide supra Ecclesia. NB. bellè. 912. *b.* 88 230. d. 6

Status hic deploratur ab omnibus ordinibus ceteris corruptis. 660. 747. *b* 230

Reformandus hic status, vat: post devincetur à Turcis. 748

Turcam dudum exptilsissent Christiani Europa, si Romanistæ contribuerent pro debito, at nolentes modicum proferre, totum perdent, NB. alii olim Romani. p. 12.

Romulus, cur lupinum biberit lac. p. 12. NB. Typus.

Romulus &c. ex Sacerdote nec à lupa bruto animali, sed lupa fœmina nati & alti. NB. Myst. 389

Rapinæ horum adhuc Romæ. 656

Romiit vox Heb. numerum conficit. 666

Hic numerus in voce, ALeXanDer terCIVs & BaLthasarVs de Cossa Pontifex. NB.

Ropertus filius Fabri per spiritum familiarem fit Episcopus, occisus tandem. *b.* 913

Rosata principissa cœnobio Blandinensi pro filia imò pro Monachorum ventribus multa legat. *b.* 912

Rosarium & Psalterium Mariæ, à quo, quando, quid. 935

Est loco Evangelii prædicati ibidem.

Rota Joachimi Abbatis cum explicatione mystica vide Joachimus.

Rotenburgi ad Tuberum 3. viri (Diaboli erant) virum accedunt hvnestum, ambiunt filiam, at repudiati (quàm pulcri erant, quamq; de maximis gloriati) consilio viri boni. *b.* 434

Rubeza! specie Monachi ad devia abducit, post arbores insiliens cachinnis excepit homines seductos. *b.* 655

Rudolphus, vide Rodolphus. 550. 551. 1. & 2.

Imperator: de hoc vaticinia Paracelsi. *b.* 445. 950. 999

Sub 2. pax erit. vatic: *b.* 903

Rudolphi apologus facetè, Romam quòd noluerit concedere coronam sumere imperialem. *b.* 476

Rupertus Abbas Tuicensis de Papa, quòd Antichristus. 344

Rupertus Francus missus divinitus doctor & conversor mundi contemptus à Bojis cedit ad sua. *b.* 239. d. 13

Russæ pro ære ex jussu Papæ literas mortuis in sepulcra indunt, ut Petrus liberè intromittat olim. *b.* 936. vide Epistola.

Rutteni annihilant Papam, cœna utraque utuntur specie, missam canunt sine concionatoribus, nê hæreses exoriantur, sacra mirè peragunt. *b.* 562

Rus. Rustico fœniseco dormienti in os prorepit serpens, allio comesto ab ipso curatur, at coitu venenum in Uxorem transfusum, quô mortua est. *b.* 513

Rhythmicæ cantilenæ, vide cantilena, in papatum, in curiam Romanam, quibus in omnibus membris ad vivum cum vitiis exornatur. 376. vide curia Romana.

S.

Sabinus Episcopus vates, venenum bibit sine damno. *b.* 178. NB.

Saba Regina in domo Salomonis videt lignum, quo crucifigendus Christus. 931

Sabbatum, sanctificandum, violati pœnæ, Ex: 508. 1056. vide Sacerdos.

Sacerdos, Sacerdotes, Sacerdotium, vide Sacrificus, Clerus, Monachus, Presbyter, Prælatus, Abbas, Episcopus, Ecclesiastici, Ministri, Missifex.

Qualescunque sint vitiis, sciunt palliare papistici. *b.* 129. 147. *b.* 213

Abundantia Sacerdotum est inopia secularium. d. 5.

Adulteri Scortatores quidam sunt, nec tamen de Jure Canonico Jure puniuntur. *b.* 213. 238. 242. 328

Excusant se exemplis. *b.* 429

Sacerdos adulter plus peccat quàm laicus. 671 737. Pœnæ horum. *b.* 200. Non. 213

Ægrotans in Saxonia videt in inferno Papas. 333

Antiqui pii, docti, graves, contrà hodiè. *b.* 146. 213. 660

Indè quid boni & mali. 242. 457. 660. NB. Exempla.

Apostolus inter duodecies decem non unus, cùm inter 12. Apostolos tamen unus Judas. d. 5. 6

Aurei olim & argentei, hodiè lutei, lignei. 935 vide Ethnici, papistici doctores. *b.* 31. 51. 141. 457. 820. 908

Avari, hiant numis, Simoniaci, æruscatores. 925. *b.* 660. Fœminis insatiabilibus similes avaritiâ. 899. *b.* 141

Ex avaritia quidam ut ditesceret, dedit se diabolo esse mancipium, aufertur ab hoc, bona legat alicui, at frustrâ. 702

Barbas habere & alere licet Sacerdotibus. *b.* 393

Bellatores sunt, non sint. *b.* 238. 239. 353

Boni ut Apostoli esse deberent, at ut Simon Magus, Judas proditor & fur sunt. *b.* 141. 238 328

Boni sint, exemplo aliis præeuntes bono. NB. similia, cur. 903. *b.* 237. 238. 660

In

In Cameris Sacerdotum non Evangeliorum & epistolarum explicationes, sed scorta, arcus, spathæ, balistæ offenduntur. b. 820
Canes sunt cur & quomodo. d. 6.
Concubitorum 11000. singulis annis delati uni Episcopo, cui quid deferebant pro permissione. b. 460
Concubinam si fovent & fornicantur, sacrilegium admittunt, majus si conjunx sit legitimæ. b. 943. 970
Conceduntur, ex his plures illegitimi quàm ab aliis legitimi. His illi in papatu præferuntur. 793. 865. 866. 907. b. 147. 180. 213
Concubinis utentes, manéque sacra, ut cœnam, administrantes, an acceptus Deo cultus. 864. b. 238. 429 NB. Horrendum Ex:
His utentes vel non, tamen lacteum nummum Episcopo exponant oportet, ô facinora. b. 226
Concubinæ quòd Episcopis 10. permittuntur, at (reformatione Regenspurgensi) Sacerdotibus non una, queruntur. b. 329
Concubina usus diutissimè senex Sacerdos nullam pœnitentiam habuit seriò unquam, attamen edit &c. de cœna &c. Horrenda dictu, auditu, factu. b. 429
Conjugati inter Germanos, Gallos. 301
Conjugati sunt inter Ruthenos. b. 562
Conjugia his licita. 101. 190. 195. 269. 283. 301. 563. NB. Ex. 588. 716. an? b. 253. 322. 349. 702
Exempla Armenii Sacerdotes præbent, lex horum, quales in conjugio, postque sint, pœna transgressoribus qualis. 269. 563
Papa ex Sacerdote natus. 240. 342. 344. b. 253.
Prohibetur per Hildebrandum. 301
Prohibetur per Calixtum. 341. 864. alios. 349. Causæ prohibitionis quæ initiò. NB. 118. 163. 172. 301
Prohibitio conjugii causa horrendorum scelerum inter Sacerdotes. b. 429. 432
Pessimè factum. 382. 626. 634. 950. b. 238. 429. Conjugii cohabitatio majus censetur peccatum mulæ coitu. b. 665
Coeunt cum diabolis succubis. b. 507
Coitum à virgine quis decimum poscit, expertus parens factum, cogit eum vorare stercus mixto lotio virginis. 797. 862. 863
Creantur quotannis multi, at pauci sunt. Myst. 833. Crudeles sunt in pios. b. 614
Delerentur, si saperent politici seculares. d. 5. 6
Deprædantur plebem Sacramentis, auriculari confessione. b. 225. 242
Descriptio horum in omnibus vitiis b. 242. 253
Diligentes, piique esse deberent, non avari, rapaces, volente concilii decreto. 207. 660. 864. b. 230. 432. 660. 975
At contrà omni modo agunt. NB. 243. Abbas testatur. vide. 351. 352. 353. 633. 745. 750. 907. 975. b. 141. 230. 232. 238
Epicurei. b. 414. 432. 604. 975
Ecclesiæ malitiâ, erroribus, impietate causa semper mali maximi. 852. b. 75. 242. 274. 656.
Electio horum est gratiæ non virtutis d. 5.
Ethnici Sacerdotes sacra peracturi mundabantur prius. b. 51. 467
Laus horum magna. b. 457. 974
Fœcundæ, gravidæque sunt, perdunt fœtus, medicis artibus, mittunt in cloacas. 907
Gratis nil faciunt & dant, omnia venalia dant. 244. 641. 690. 745. b. 140. 141. 217
Hodierni non salvantur. d. 6.
Impostores mirabiles in decipiendo. p. 2
Incantatores. 860. 907. b. 289
Magi maximi. b. 508. NB. 289. 299
Mali omnis initium est Sacerdos. d. 5. 12.
Mariam pro Christo adorant. b. 147
Meritum pro peccatis blaterant, sed mendacissimè. 216
Multitudo horum contemptum parit. b. 182
Officium horum est docere, monere, non armari. 135. b. 180. 238
In officio à vulgo pietate discernendi sunt. 14. b. 660. 975
Ordinandi qui & quales sint. b. 217
Orans pro Rege quidam omisso fa in famulo dicit mulo ignarus asinus. 634. risu dignum.
Pœnæ Sacerdotes præ aliis manent horrendæ. 887. d. 12
Pœnæ nullæ malefactoribus infliguntur nisi degradatis, at hoc perinutile. b. 213. 328. abfit.
Privilegia dum maxima his, quidvis patrant scelus impunè. b. 213
Puerpericidæ ob æs. 706
Quæstum ex hostiis quærunt, refrurario cæpti 689. 749. 907. b. 225
Sacramentis, mira. b. 225
Ex aliis, mira. risu digna. b. 146. 225. 432
Regis Boleslai Sacerdos miratus opes regias oneratur aureis, corruens sub his mortuus abjicitur in aquas. 531
Salvari & in cœlos ascendere volunt iis rebus, quibus Satan damnatus & ad infernos dejectus. d 3.
Salutis viam & ingressum facilimum faciunt, at ipsi non ingrediuntur. d. 3.
Sanctissimi, sancta dum agunt. b. 238
Scandalizant plebem, contempti ideò. b. 180. 213. d. 8
Obscelera contemptus verbi, introductæ ob hæc in mundo pœnæ. 398. 866. b. 213. 238. d. 5. 12
Sceleratissimi dum sunt, alios tamen docere, monere volunt. b. 242. 507. d. 3.
Scelera Episcoporum & Sacerdotum deferre & punire lege prohibetur, imò palliantur, excusantur. Ex: NB. 5.
Scelera eorum ab Episcopis non puniuntur ex merito, ideò per Magistratus cum scandalo fiat oportet, caveæ quidam inclusi ferreæ. 688. b. 213. 429. 946
Scorta concubinasq; non alant, cur? b. 180. 238.
Conceditur. b. 230. 238. 242. 254. 470. 432. Decretô Papali mandatur, permittitur. est Privilegium.

Sepeliens ſacerdos canem in ſepulcro cœmiterij accuſatur, tutatur eum Epiſcopus mirè. 797
Sodomitæ. 908. b. 149. 660
Tabernas aliqui publicas exercent & lucra illicita, quod abſit. b. 226. 242
in Templorum potiſſimùm dedicationibus. ib.
Tributa ab his Principes non exigant. b. 322
Venatores non ſint: at nil minùs. b. 238
Sacerd. veri re pauci, nomine multi. 750. 864
Vix Euangelium legere ſciunt, idiotæ, aſini, muli. b. 232. 238. 328. 660
Venale nil non his, gratis nil. b. 217. 225
Venefici, magi, incantatores ſunt: vide ſuprà 860 b. 507
Venefici in hoſtijs, ſodomitæ, peſſimi, delicatiſſimi, voluptuarij, venerei, luxurioſiſſimi. 908 b. 147. 660. vino, voluptatibus mundi & aliis vitiis deditiſſimi b. 2. 147. 238. 258. 268. 269 328. 429. 604. 864. 974
Veſtitus ſit vilis, non aureus, holoſericus. d. 6
V. T. Sacerdotes parcerunt regibus, hodie præſcribunt. b. 904
Virilia ob caſtitatis amorem & votum ſibi quidam exſciderunt, ne veneri dediti eſſent: hodie utuntur pharmacis confortantibus venerem. b. 51. 423. vide Sacrificus.
V. T. unus ſummus, ceteri minores: ità & Papiſtis. b. 994
Vitam multi laicam, offendiculoſam, crapulâ, veſtitu, & impiam agunt, rixando, contendendo, illicitisque ſe immiſcendo, abſit. b. 226 238. 253. 327. 328
Virulus ſacerdotalis Fribergicus monſtr. 939
Vitâ præeant bona & honeſta, vide ſuprà Boni. b. 257. 287. 418
Hæc à vulgo diſcernuntur. 14. b. 429. 660
Uſurarij, malè. b. 397
Uxoribus cohabitare majus peccatum quàm brutis ſtuprum inferre cenſetur. d. 14
Uxores legitimæ his ſcorta à Papiſtis dicuntur b. 943
Sacerdotio integro floret Eccleſia 764. Contrà Regis ad exempl. 866. b. 75. 228. 237
Corruptum & impium Eccleſiam lacerat, fædat, ſcandalizat cum tota veſte, &c. vide veſtitus egregius. 618. 671. 745. 864. b. 232. 238 253. 287. 328. 657. 660 810. 813
Sacerdotij dignitas ut conſervetur & perdatur b. 232. 328. 660
Sacerdotio fungentes nil fruſtra. b. 149. 211 213. 217. abſit, lex, 257. 287
Sacerdotio ſimul ſæpè inepti, idiotæque præficiuntur, inde contemtus. b. 217
Sacerdotia olim ab Imperatoribus collata. b. 269
In ſacerdotio quæ vitanda, lex Alex. Pp. b. 257
Sacramenta. Sacramentum Altaris.
Mercaturæ his olim b. 287
de hoſtia Sacr. Altaris hiſtoria mira. 98
vide Hoſtia, Cœna.
Sacramenta pauperibus denegantur ob leves cauſas. b. 225
Peraguntur pompoſè, non fideliter. b. 287. 658
Sacramentum altaris non adorandum. 691
Papa Sacramentum Cœnæ ſedens, non ſurgens vel ſtans accipit, nec inclinans apportato, nec Chriſto reverentiam exhibet ullam, ergò Papa Dominus Domini Chriſti eſt. b. 394
Parochi, dum mercenarij, plebem exagitant miſerè Sacramentorum adminiſtratione, ſuſpenſione, quod non ferendum. b. 225
Sacrifici, Sacrificus.
Quales ſint, & quales non ſint in omnibus quæ decerent, impuri canes, laſcivi, ſpurci, porci &c. 97. 176. b. 147. 230. 242. per omnia ſcelera. 327
Adulter quis caſtratur ab adulterata & ejus marito. b. 423
Cauſa ſcandali maximi. 398. 626. 682. b. 230 218. 237. 327
Bilanci peccata imponebant, alteri homines, alteri munera: ô ſceleſti nebulones. 690
Conjugium his olim Epiſcopus prohibuit, at ad necem uſque percuſſus. b. 349
Conſcientiæ dominari volunt, vel domini fidei eſſe, cùm ſint aſini Cumani ſine fide. b. 277
Concubinæ conceduntur his, ne aliæ violentur. b. 429
Concubina ſacrifici cum ipſo à dæmone abripitur, cur? b. 708
Corrigendi, reformandi, vat: qualiter. b. 1 230. 287. 326. 328 573
Crudeles & immanes ſunt, in Luteranos præſertim. b. 276. 936
Dantes principes ad cœlos extollunt, rapientes ad inferos deturbant. 243
Deſcriptio malorum viva ex ſacris. 167
Collatio V. T. cum hodiernis malis. 167. Egregia. 176. 671. b. 660. 318
Gentilium aliquot in ſpecie quales: honoratiſſimi. boni, meliores hodiernis Papiſtis. b. 975
Fures ſunt. b. 507. 924. Idiotæ. b. 507
Ignari linguarum. b. 237. 253. 276. 432. 573
Incubus vexat ſacrificum miſerè. b. 313. vide Incubus.
Lupi vorantes plebem ſub pietatis prætextu. b. 242. 276
Lux mundi ſunt, ſed impietate, epicureiſmo, doctrina. 168. 176. NB. 398. b. 242. 255. 327 328. 660. 974.
Miſſas ex delirio agunt, Ex. b. 141. 605
Ex mortuis nummos aſtutè extorquent, decipiuntur interdum. NB. riſu digna. b. 431
Occiſo ob cauſas ſacrifico à laicis, tota civitas cum occiſore excommunicatur, uſque dum ſatisfactum. b. 215
Otium, ignaviam & libidines dum ſequuntur, puniuntur à Deo graviter. vide Epiſcopi. 671 b. 178. 325. 326. 660. 946. 975
Miraculis mendaciſſimi ſunt. 690. 749 b. 146. 605
Miſſificans quidam cum Iuda dicit: quid vultis mihi dare, at hic ſe ſuſpendit. 948
Paraſiti, Wurſt- und Kirchweyhen Pfaffen. b. 277. 975

Sacram Scripturam legere prohibent, ne deprehendantur ipsorum scelera erroresque turpissimi. b. 242
Sacris abutuntur magicè: sanguinem quidam exuxit pueris: nec in sacrificiis arcana prætulit, b. 507
Sceleratissimi homicidæ. b. 934
Sceleratus sacrificus pium Sacerdotem trucidat, à quo acceptus hospitio: missus Episcopo dimissus, & beneficio donatus. b. 439
Succubos diutissimè habent aliqui dæmones, loco fœminarum: alteri Hermelinæ, alteri Florinæ nomen. b. 507
Ventres pigri, bestiæ, mendaces. b. 277
Vitia enormia priùs non puniantur, quàm sint degradati: hoc constat pompo & nummo plurimo: unde degradatio rarissima: & sic impunitas ac licentia quidvis patrandi: absit. b. 213. 242
Stoliditas & inscitia horum in convivio reprehensa: ibi quidam sacrificus dicit: si Lutherus non venisset, docuissemus Auditoros nostros vorare in æstate gramen, in Hyeme fœnum: at ex ejus libris rustici facti sunt docti. b. 432
Sacrificium V. T. & Romanistarum Juge. b. 994
Sacrificium Missæ incruentum. b. 994
Sacrificia Deus aversatur: pœnæ in hæc. 626
Falsa & vera quæ, quod nostrum, papisticæ rapinæ. 626
Sacra Joh. 8. Papa dum peregit, utrùm vera & rata. 228. 233. 239
Sacra circumgestantur à papistis, lucri gratia. 900. b. 658
Sacra Ethnica & Papistica æqualia, vide papistica, gentes, Ceremoniæ, NB. singula ferè, b. 605
In abstinentia, & castitate olim peracta, non sic multis hodie: sacra à confessione culpæ suæ ipsius olim incipiebantur à Sacerdotibus. b 51. 52. 658. 960
Sacra facturus pontificius Sacerdos ebriosus obdormit, excitatus dicit: prosit, si verteris, se arbitratus interesse convivio. b. 604
Sacra facienda piè, pœnis Dei ingruentibus. b. 913.
Sacra & sacrificia Deus qualia aversetur, cur, quorum, pœnæ ob fores. 626
Sacra papistica ex rapinis, & quod verum sit piorum Sacrificium: 626
Sacra vel Sacramenta papistica an sint vera. 631
Sacra vel Sacramentum cœnæ ad veneficia præbet quis sacrificus usurpare. b. 507
Sacra Scriptura, vide Evangelium, verbum.
Ambigua, dubia, incerta, fallax, flexiloqua, varii sensus creditur. b. 857
Autoritas efficacia visque hujus ab Ecclesia, papavé creditur papistici. b. 8. 901
Audienda, amplectenda, inhærendum huic soli canoni dogmatum fidei & salutis. 380. b. 188. 335. 389
In Anglico sermone combusta. 802
Cerens nasus in Catechismo (Coloniæ universali censura approbato) per Ehrenfeldium esse docetur. b. 506

Certissima, perfectissima, lucidissima est in iis, quæ saluti necessaria. 380. 874. b. 535. 339. an? 909
Credere, docere, statuere aliquid sine hac in dogmatibus, est lucifugum esse. 874. b. 188. 335. 338. 339
Papistæ contrarium sentiunt. b. 824
Credere huic necesse non est, quia perpetua non est, docent Romanenses. b. 847
Ecclesiæ ritibus, traditionibus, mandatis omnibus præponenda. 586. b. 188. 335. 349. 909
Papæ etiam, quod negligitur turpiter 836. b. 335. 901. 909
Errore sola caret: nulla cætera scripta taliter patrum. b. 909
Gladius Delphicus putatur à papistis. b 854
Hæreses refutare Romanistis est insufficiens b. 805
Hæreticorum propugnaculum: litis materia est iisdem. b. 134. 188. 349. 506. 754. 805
Hæreses à Minorita huic asscribuntur omnes, præsertim versioni hujus multiplici. b. 511
Herbæ rhododaphnes venenatissimæ confertur à Papistis. b. 824
Lectionem quòd principes quidam (Hispanorum Reges) à pueritia abhorruerint, laudantur à Papistis. b. 511
Lectio hujus, ne deprehendantur dolo pleni & malitiosi, prohibetur à Papisticis. b. 242
Linguis variis vel omnibus dare, sacrilegium est papicolis. b. 901
Linguæ mandata est Typis Græcæ, Gallicæ, per quos, quibus consiliis. 36. 646
Legenda & prælegenda omnibus, & laicis. 646
Romanenses in dogmatibus hac non uruntur, qui verò, ipsis hæretici sunt, & cremantur. b. 188
Traditionibus humanis prosternitur in Ecclesia. b. 115. 134
Hæ sacræ præferuntur scripturæ. b. 824. 901
Sacrilegi inter gentes puniti gravissimè. b. 602
Sadducæi qui, quales, quando. 31
Sagæ mutant inferas suos hospites. 278. vide maleficus, veneficus, incantatio, an vera metamorphosis.
Saladinus Imperator Asiæ suam miseriam (palo suspensâ Tunicâ, se mortuo, hac voce: Nil mihi tantum sumo de toto regno meo) agnovit. 402
Salus æterna in dubio papistis Ich fahr / weiß nicht wohin / mich wundert / daß ich frölich bin. b. 822
Salus ex meritis nulla: Expl. mirum. d. 16.
Salus æterna ex Ethnicis scriptis nullo modo: nec hi salvati, licet visi sancti: cur? 143
Salutem quisque ipse suam operetur, non alii fidat: nullus peribit pro alio, nec salvabitur. d. 16
Salus æ. humani generi tum futura, cùm sidera posita sic, ut nomina sua optimè mereantur (astronomica) b. 855
Salutationes erga Christianos à Judæis diabolicæ. 2. 416. vide Judæus.

Salutator exorcizatur, modus. *b.* 118. vide exorcismi.
Salica lex. 129. *b.* 245. Ex: hujus.
Salmonsweiler monasterium fundatur à Comitibus Montisfortis, inter cætera ob hoc beneficium, ut omnibus equitibus & viatoribus per noctem gratis hospitium daretur: at monachi per Papisticas præstigias mendaces abrogatum volunt, unde quidam monachus confoditur. *b.* 577
Salomon 3. corruptus vitijs Typus modernis præsulibus. NB. 603
Sancti adorandi, invocandi ut Deus non sunt. 135 188. vide Maria 356. 757. *b.* 12 26. 27 84 94
Honorandi aliàs debito modo juxta scripturæ normam. 141. 356. *b.* 12. 26
Exemplum invocationis eorum non est ullum inter pios homines. *b.* 13. 790. 794
Exempla contraria innumera speciatim inter papicolas. *b.* 790. 791. 794 795. &c.
Auxilia, mediationes &c. quæ singulæ de singulis ferè, qui in papatu: vide mirabilia ibi locorum *b* 645
Canonizant in sanctos Papæ, qui ipsi sancti non sunt. Ex: *b.* 991
Christo præferuntur, comparantur sancti apud Papistas. vide Dominicus, Maria, Franciscus, Papistæ. 522. 893 899. NB. egregia exsibilatio est. *b.* 147
In concursibus ad celebriores sanctos, nummorum jactorum 2 vel 3 partem sumunt prælati, Sacerdotes: tollatur. *b* 218
Sanctorum Imagines: vide imago. *b.* 794
Invocandæ cum sanctis non, vide suprà adorandi. 114. 121. NB 215. 694. *b.* 147
Invocantur pro Christo. *b.* 147 990 991
Cultores horum nil vel parum à Gentilitiis discrepant. 124. 125. *b.* 694. 792. 793 794. 990
Culpare hanc invocationem est papistis hæresis. *b.* 147. 950
Sancti (ut Dominicus, Benedictus) propitii censentur, monachis dum cucullis eorum induti: ô si. *b.* 147
Sancti multi creduntur cœlicolæ, qui inferos incolunt damnati 885. *b.* 233. 786. 787 955 991
Sancti in Papatu multi, qui nunquam fuerunt. *b.* 991
Invocationis sanctorum & Imaginum refutatio egregia per abbatem Papisticum. 311. 676 885. 966. *b.* 233. 786. 794
Probata est ridiculè Augustæ à Cochleo: at Iohan. Fridericus Saxo. Elector & cœnæ usum utriusque speciei laicis & Sacerdotibus &c. concedendum, masculè & cordatè probavit, contraria refutavit contra Eccium. *b.* 516
Peccatores etiam sunt. 137. 141
Reliquiarum sanctorum egregia figura. 552 885. vide Reliquiæ. *b.* 233. NB, per singula. 585. 786
Scelestissimi quidam papistici sancti sunt & erant, Latrones &c. 385. NB. Ideò rel quæ damnatorum.
Reliquiæ sanctorum in sepulcris reliquendæ fuissent, non effodiendæ ad idololatricas superstitiones. *b* 736
Reliquiæ sanctorum & unius sæpè in plurimis locis reperiuntur falsò: ô vanitates. *b.* 233 785. 787. &c. 794
Sanctorum visitare festa & Templa quæ & quales, ideò dantur indulgentiæ. 894
Sanctio pragmatica à quo, cur, quando, quid 919 *b* 403. 914
Sanctio Pragmatica. *b.* 23. 26
Pia. *b.* 403. 919
Epitome hujus, bona, contenta in hac quæ negligitur. *b.* 25. vide Pragmatica.
Tollitur à Papis: cui quidam se opponunt. 877 *b.* 403
Sanctus locus & nomen nil prodest, sed obest non sanctis. *b.* 658
Sanct Gallenſis Abbas 1000. equis Argentorati in inauguratione Episcopi inequitat. *b.* 577
Sanguis ex parietibus terraque profluxit. vide portentum. de cœlo. 163. 203. 225
Sanguine fluit fluvius. 324
Sanguinem exsuxit Sacerdos pueris. *b.* 507
Sanguinem sistendi superstitio. *b.* 507
Sapientes mundi acutissimi in naturalibus, cæci in articulis salutis. 390
Satan, vide Dæmon, Diabolus.
Adorari vult pro Christo, coli, videriq;. 112
Confilia patefacit. 102
Conjugij hostis, ferit incontinentiæ suspiciones: Exemplum. *b.* 633. Rex & Regina: at pudefit.
Rapit effossum per aëra miserè clamitantem. 528
Mille ligatus annis est solutus. *b.* 885
Satisfactio per Christum insufficiens papistis est pro peccatis. *b.* 907
Saxonica strages magna. *b.* 248
Saxones australes conversi, à quo, quando. 196
Saxonum Electorum Ioannis & Ioannis Friderici stupenda constantia in veritate Euangelij contra minas hostium. d. 16.
Saxonibus nulli fortiores olim. d. 17.
Insignibus Saxonicis inest RUTA non ferens venena, Myst. *b.* 960
Saxones à fide recedentes Carolus Magnus redire cogit. 203
Ad Saxones devolvitur imperium. NB. *b.* 166
Origo horum ex antiquis Persis. d. 17.
Saxonicum speculum vel Jus. 177
Scalichius contra missam, Antichristum, centurias Johannis Nassi aliaq; scripsit, pòst factus ob ventrem Papista revocavit. *b.* 824
Scanderbegi matris somnium de pueri vita, fortuna, mirabile. 2. 421. divinum.
Scanderbegus vir & heros fortissimus, acerrimus, vehementissimus, primus in acie spu-

mans sanguinem è labris contra Turcos sua manu ultra 2000. trucidavit. 2. 905
Res ejus gestæ contra Turcam à Deo. 2. 421
Scelera magna supplicia sequuntur. 953
Schemhamphoræ Judæorum Rabinorum. b. 1033 vide Judæus.
Schismata inter reges Papasque orta, cur. 719. 758
Causa nulla schismatum, nisi sacerdos. 728. b. 759
Clerus & Papa causæ. 719. 758. 816
Exactio, excommunicatio, traditiones causæ sunt. 516. 684 871
Orta inter seculares & Papas: mox à consiliis consiliisvé ad arma itum. 869. 871
Schismata per convicia inter Ecclesiasticos atrocia in articulis per scripta. Ex: b. 982
Schismata per se. 541. 871
Schismata inter 2. vel 3. Papas. 556. b. 913 721. 914
Schismata in Ecclesia causa sunt persecutionum. b. 759. 914
Causæ schismatum variæ & veræ. 684. b. 657. 914
Schismatici, Hæretici Papæ qui? vide Papa.
Tollendi, modus. b. 462. 914
Scholastici in sacris stulti, nil solidè. b. 912
Scholastici: Scholasticæ historiæ autor Petrus Comestor. 394
Schönbuci in Monasterio Wirtembergico pictura de discrimine Ecclesiasticorum & politicorum à papistis facta mirabilis. b. 855
Sclopetorum inventio, vide Bombarda.
Vulnera per hæc icta ut sananda. b 319
Scorta cum sacrificis permittantur. b. 429. 979
Scortis ædificia Romæ alibivè ob commoda, vide meretrix leno, Papa. b. 136. 987
Scortis sunt Reges cum Papa tutores & protectores acerrimi: puniunt hoc aversantes. b. 429. 967
Scortatio excusatur à quibusdam, quomodo. 798
Scripta patrum ipsi Papistæ errores inesse dicunt. b. 911
Scripta Jesuitica & alia papistica plurima carent veritate candoreq; scatentia mendaciis & calumniis personalibus. d. 15.
Scripta patrum singulorum errores habent, non pro sacris habenda & credenda. b. 909
Secta nova Jesuitica, nulli se subjicit. b. 10
Sectæ excogitantur semper novæ, cur. b. 323
Sectarum inventrix ignavia est. b. 323
Schulburgensium nobilium lans. p. 13.
Sebastianus Canonicus Erphordiensis, wir haben/ die für uns singen/ Chor und Meß halten/ hätten wir nun auch/ die für uns in die Höll führen. d. 16. & 1. Tom. operis. 961
Seculi ultimi finis instantis 11. conjecturæ. b. 778. Tom. 1. fol. 6.
Seculi ultimi ob Ecclesiasticorum & secularium enormia scelera (ubi illi hos tamen longè superant) crudeliter, puniemur divinitus. b. 328 429. 949. 950
Seculum hoc prodigiis signisq; refertissimum, ut corrigamur: at nil fit. b. 324. 970
Seculum felicissimum quod: seculorum infelicitate & infelicitate collatio. 8.
Seculum infelix quid & quando, quomodoque. 251. b. 751. 324. ante omnia secula infelix. b. 950
Secula 12. mundi: quot jam præterierint. b. 845
Seculorum ordo à lucido b. 413
Seculo hoc nemo vult corrigi. NB. 838 b. 324. 328
Secularis Imperatoris pietatis zelique ingens exemplum. 253
Sederolami i. e. annales Judaici. 345
Seiffridus Archiepiscopus Moguntinus Abbati irrogat certam pecuniæ summam, cui Comes Conradus de Thuringia interdixit, ab illo Abbas excommunicatur, verberatus nudus &c. quod ultus Comes graviter. b. 777
Senatus cum populo Romano eligebat Pontifices, pòst Imperat. jam Cardinales. b. 240
Seneca, ejus memoria, occiditur à Nerone. 18
Sepeliendi mortui psalmis, non Missis. 189
Septem dormitores, vide Siebenschläffer.
Septuaginta Interpretes, vide Ptolomæus, Interpretes, Biblia.
Septimanæ nomina Ethnica Sylvester in diebus mutat. 807
Sepulcra papistæ mortuos effodientes pios violant turpiter, impiè. b. 709
Sepulturæ jus emendum à Sacerdotibus magno in omni casu, licet lex solis maleficis: absit. b. 216. p. NB. miras artes, dolos: lex malitiosa & sacrificis Papæq; valdè ferax. p. 9.
Sergius Monachus. 187
Sergius subjectus Imperatori: at pòst potentes facti Papæ subjecerunt sibi Imperatores. b. 760
Sergius secundus Papa primus mutavit nomen. b. 596. 858
Serlo Dorobernensis Britto in monachos acerrimus est. 259
Serpentem in armis quidam gerens mundum decipiet, ut Adam & Evam serpens per diabolum. 50.
Serpens latrat ut canis. 900
Loquitur. 561. d. 9
Serpens signum finis mundi & hominis. 842
Exitus servitiii diuturni ab aulico facti vel præstiti tandem & justè, mirabilis, qui suspensus, cur? b. 290
Siebenschläffer qui, quando, ubi? 89. Exempl. alia 202. NB. de 7. viris Romanis, uni horum arefit brachium ustulato & vestem exuere conato.
Sibyllana Turris. b. 417
Sibyllarum de Turcæ interitu vaticinia, vide vaticinia. b. 896. &c. vide.
Sibyllæ, de fine mundi quando, d. 12. NB. NB. signum.

Siccitas Terræ maxima, ſedata converſione. 196. 202. vide æſtus.
Siciliæ ſepulcrum in Siciliæ mari miræ formæ, mortuæ, volitantes &c. *b.* 417
Siciliæ datur Rex à Papa, cur, quando? *b.* 166
Siciliæ Imperium Papæ tributarium, at tollitur hoc poſtea Ius. *b.* 167
Siculi legati ſic Papæ: qui tollis peccata mundi, miſerere: his Papa facetè: ave Rex Judæorum. *b.* 417
Sidus Martis toto anno non conſpicitur. 204. vide portenta, aſtra, cometæ.
Sigefridus Ribiſch monumenta nova veteraque Italiæ, Galliæ, Germaniæ conſcribit. *b.* 974
Sigibertus recens natus ad baptiſmum loquitur. 187
Sigilla Apocalyptica 4. Equus pallidus quid. 854
Sigillum 5. Pii mixti Hypocritis: 6. eſt tempus Antichriſtianum, quo manifeſtandus. 854
Sigillum Lutheri. vide Lutherus.
Sigillum vel Sigilla magnatum apud ſepulcra, ſi ſine heredibus, conteruntur, concutiuntur. *b.* 647. Exemplum.
Sigillum papale plumbeum mutatur. vide Papa. 880
Sigismundus Jubelius invenis Monachus abſcindit ſibi virilia, cum riſu Abbatis & ludibrio mulierum. *b.* 577
Sigismundus Auſtriæ Dux Cuſanum prohibet Romanas de eligendis Eccleſiaſticis conſuetudines in Germaniam introduci: inde ſchiſma, hic capitur, ille à Papa devovetur: conventio fit. 873
Sigismundi à Turca victi in ſomno viſio, quæ ſtragis culpam Cleri impietati imputavit: vaticinatur de Ungaricis miſeriis bellicis futuris. *b.* 203
Sigismundus Imperator Eccleſiæ quærit pacem ſtrennè, ſed nil efficit, vel facit. 780. 904. d. 7
Cur facturus, quibus malis mediis: huic mala refertur à Papa gratia, denegatur corona, excommunicatur. 904
Huſſio Sigismundus ſalvum pollicitus conductum, præſtare huic fidem laborat, ac fruſtra, ſuperatus à Cardinalibus: Hæreticis non ſervanda fides. *b.* 635
Conſtantienſis Concilii licentiam nimis crebram (leviter abſolvendo ſceleſtiſſimos) culpat in Papis. *b.* 107
Reformare vult: ſed per Papam aſtutè impeditur. NB. d. 7. vide Imperator. Papa.
Ejus de reformatione ſcriptum egregium de Clero, Papis, Cardinalibus, eorum vita, veſte, bonis, præbendis, quanta & qualia ſint. 812. d. 7.
Sigismundus aliàs per ſe non niſi bonus & pius Imperator. *b.* 635
Viſio ejus de reformatione & Luthero naſcituro. 810. *b.* 916. d. 7
Sigismundus de Clero, Papa: culpat inſcitiam, Simoniam, aliaque. 47. vide Clerus.
Sigismundi dictum: non nobis grave videtur malè audire, cum malè vivamus. d. 15.
Signa Deus hominibus conſpicienda dat naturalia & non naturalia. *b.* 950. 956. d. 9.
Cauſæ quæ Philoſophis creditæ ſignorum. d. 9 vera & falſa.
Signis quando & cur Deus utatur prodigioſis. d. 9.
Signa ante N. diem monſtrat Deus varia. *b.* 950 1058
Simon Grynæus pientiſſimus mirabiliter, in vitæ diſcrimine poſitus ob Fabrum Viennenſem tetra concionatum, evadit. *b.* 428
Grynæi Somnij liber de Germaniæ vindicta ob ſcelera à Deo infligenda. *b.* 433
Simon Magus cum uxore Selene, quam mentis ſuæ conceptionem eſſe dixit (more λόγε erga Deum) Romæ miraculis & doctrina mendaci diabolica claruit, ſe Deum & Salvatorem eſſe dicens. *b.* 598
Simon Petrus Romæ non fuit, nec Eccleſiæ R. mane fundator. vide Eccleſia, Roma, Petrus.
Simonis Roſarij liber, in quo plurimis verſibus doctiſſimis Chriſtus & Papa Antichriſtus in omnibus & ſingulis opponuntur. *b.* 713
NB. mira, miranda leges.
Simonis Studionis doctum carmen de Papiſtis. 312. 313
Simoniæ. vide Clerus, Papa, Abbas, Cardinalis, Epiſcopus, Monachus, quid ſit. *b.* 622. 914
Simoniæ deditus deterior proditore Juda, fure damnato, peccatum Simoniacum quale quantumq; 576. 861. 863. 958. *b.* 105. 110
Simoniaca Hæreſis Papis, Epiſcopis communiſſimâ. 305. 306. 307. 372. 861. 866. 958. *b.* 3. 101. 622. 658. 914
Simoniaci admittunt grande peccatum. 864 *b.* 105. 110. 622
Capellanus Simoniacus à mago cum Papa videtur in inferno poſitus. 861
Simoniaci Papiſtæ ſunt. 17. 46. 321. 357 925. *b.* 914 Papæ. *b.* 606. vide Papa. 632
Simoniacus Papa utrum ſit. *b.* 622
Simonia Papiſtis non creditur eſſe peccatum, quod tamen maximum. vide Papiſtæ. 864 *b.* 105. 110. 622
Punitur leviter, cùm deberet atrociſſimè, ob cauſas. 863. 958. vide Taxa. *b.* 830
Deus punit hanc gravibus pœnis. 576. 861. *b.* 912
Simulacra, vide Idola, ſtatua, Imago.
Siſinnius dicit, colloquia eſſe diſcordiarum Semina. 127
Sixtus 4. anreis uſus veſtibus lecto, vaſculis ſtercorariis, delicatiſſimus, amaſiæ dat calceos deauratos & margaritis obſitos, periitque. 952
Sixtus 5. excommunicat bullâ Navarræum, principem Condanum: aliaque ejus inhumana, ſceleſta, impia facinora. *b.* 957
Nequiſſimus nequam, turbator Eccleſiæ & Imperii. NB. *b.* 957
Ærarium 5. millionum auri conſtituit. *b.* 952. 957. alia vide.
Smalkaldici belli rerumq; deſcriptio per Latium. *b.* 636

Fœdus hoc quale, inter quos, ad quid, quando, contra quos. b.927
Smaragdi Abbatis conciones de solo Christo salvatore egregiæ. 267
Socrates nobilis amator & scortator. 142
Sodomia, Exempla inter monasteria perquàm plurima. b.424
Anglis usitatissima decreto leni abrogata, vel abrogari mandata, cum cælibatu. 646.727
Annihilatur. i.e. pro nullo peccato habetur. b.607. 757
Causa hujus votiva ficta, Cleri & Monachi impossibilis castitas. 688.727
Episcopi, Archiepiscopi operam huic dant sedulam, masculis, pueris, mulabusque coitus impuros & non naturales inferentes. 863.938 vide Episcopi, Cardinales, Sacerdos, Roma, Papa. b.606.751
Grappa de Sodomia scribit librum. b.421
Et Johann della Casa Archiepiscopus celebrat, ut opus divinum. b.607.812
Sodomiam cum masculis Sixtus Papa permittit in 3. mensibus anni, calidioribus naturis qui sunt. 836. Ex: aliud. 931
Deus punivit Sodomiam. 607
Obscænæ Sodomiæ, libidinisque spurcæ exercendæ libri scripti, evulgari, approbati per Papas: digni qui sint lectu & factu. b.421.460. 607.691
In Papa Leone excusatur, quia ætatis fervidæ. b. 460
Sodomæ & Gomorrhæ adhuc sunt vestigia iræ Dei ob scelera. b.290
Sola vox à monachis in Justificationis articulo ut usurpata. 241
Solmisatio quando à quo inventa. vide Guido.
Sol deficit, eclipsatur miro modo, diuque: causa obscurationis, excæcationis, vel indicium hujus apud Romanenses vide prodigia. 218.189. vide Eclipsis. 857
Deficit ob ingens patratum facinus. 203.b.853
Soles aliquot visi. vide prodigia.
Tres. 33.378. b.849. NB. multa Ex: unde multa mala tum secuta.
Tres soles visi, nato Christo, qui coaluerunt. 924. aliud ejusmodi Ex: b.894
Solis qualitas hodie non ut olim. b.817
Solis tristior facies cum sanguineo colore per aliquot visa dies portendebat Joh. Friderici Saxonis Electoris captivitatem. b.514
Solon impurus prostituit emptas aliis. 142
Solùm de Deo credendum optima ex sacris contra Judæos cæcos. b.847
Solomeli in Christianos victoria. b. 473. vide Turca.
Somnia divina in profanis. 76. NB. mirabilia. 183. Non vana, vide somnium de Hildeb. Papa. 280. vide visio. 557.b.421.422.905.615
Somnium consulis Smalcaldici mirabile. b.424
Somnium Doctoris Lipsensis Theologi, cui Senior offert librum, in quo duo Trisyllaba (mas & fœmina, Mahomet & Maria) maturabunt

Somnium, Matris Scanderbegi. b.421
Somnium Saroltæ de filio Stephano Pannoniæ Rege futuro optimo. b.422
Somnii Viridarii libri Autor, in quo contra Papam. 646
Somnum per 7. annos scholaris habens expergefit, diu pòst vivens. b.4
In somno videre Monachum est lethale & calamitosum. b.513
Sophia Principissa Wirtembergica piè moritur in Domino, partu minùs secundo. b.973
Sorbonici clamitant, de necessitate ad salutem esse, credere omnia decreta Papæ, absolvuntque subditos à fide principis. b.607
Sortes olim ut jactæ. b.113.790
Sozomenus. 139
Sozymus. b.988
Spectra Papistica quæ & qualia sint. b.146
Speculum igneum exurens mirabiliter longè remota. vide ignis.
Specula incantatorum, quibus spectra & imagines præsentant. b.289
Speculum Saxonicum, vide Saxonicum.
Spiridon carnes suillas in quadragesimis dat edendas. 101. NB.
Spiritus. vide Satan, Diabolus, Dæmon.
Antichristi spiritus ut probandus, Exemplum, Histor. 364
Concumbit & rem habet cum monialibus. b. 595
damnati Spiritus apud Papistas quales plerunque, scilicet homines præstigiatores ob lucrum. b. 595
Spiritus Familiares adjurantur, retinentur. b. 592
Spirituum provocationes magicæ quomodo & qualiter à Tritemio institutæ. b. 592
Noxiæ: Ergò non bonorum Spirituum. b. 592 vide varia ibi locorum de hoc genere Spirit.
Spiritus malignus visus patravit multa mala: colloquutus, diruit ædes, in cappa Monachi diu latitans. 335
Spirituales politicis deteriores. Ergò pœna major. b.327.238
Spirituales, Ecclesiastici, Cardinales, Episcopi, devorant bona pauperum, nil curant animas, sed proventus annuos, præbendasque maximas: otiosi, ignari, asini. b.1.189 vide. 326.327.578.819.920.975
Præ omnibus præeminere volunt. b.8.189.578. 970
Servi dici volunt, at domini orbis & hujus bonorum sunt. b.189
Census nulli dant, absit: Papa & ipsi conferant superioribus, quæ debent de lege Juris. b. 189 913.970
Spirituales papistici Antichristiani sunt, nulli aliàs. b. 189
Vasa, pecunia, clinodia spiritualium ob impietatem, ad arma & bella usurpabuntur, vaticin. b.328
Spurios legitimant Comites Palatini, sed non fiat: ob mala, quæ sequuntur. b.227
Præponunt legitimis Papæ. b.290

Spiritus Sanctus: hujus proceſſus Græci celebrant, puniuntur ideò. 834
Stanislaus Hoſius docet, Lectionem permittere ſacram eſſe ſanctum dare canibus. *b.* 824
item: Interpretationem Eccleſiæ (etſi erret in textu) eſſe ipſum verbum: Traditiones eſſe certiores literis: ſacra confert Rhododaphnæ herbæ venenatiſſimæ. *b.* 824
Stancarus de myſticis locuſtis, fictitio Miſſæ ſacrificio, reformatione Eccleſiæ Italica: optimus Hebræus, de Chriſto. *b.* 847
Staphilus ambit Romæ beneficium, ſed ob uxorem recuſatur. *b.* 693
Stationarii qui, quales, *b.* 206
Stationes Papiſticæ. 962. *b.* 206. vide Indulg.
Statua vel ſtatuæ. vide Idolum, Imago.
Apoſtolorum auro ſimile. 843. 844. 845
Nebucadonozoris (Myſtica) ad tempora Apoſtolorum & ultima noſtra expoſita. 838. NB.
Mahumetis. 640
Statua mirabilis & ſtupenda. 287. 289. de hoc: Calendis Majis ſole oriente, aureum caput habebo, theſaurus erat ibi magnus.
Statuarum defenſio ominoſa & mala. 204
Statuæ ſudant & lacrumantur: de hoc judicium *b.* 956. vide imagines.
Status Eccleſiaſtici 3. Paulo ex Auguſtano conventu ſupplicant, conſuleret Germaniæ concilio Tridentino redintegrato: reſponſio excuſatoria & comminatoria ſimul. *b.* 519
Staupitius vir facundus, pius, probus, gravis, Saxoni diſſuadet Miſſam, indulgentias, ut furtiva &c. *b.* 182
Steganographia Tritemii magica. *b.* 592
Libri Steganographici comburantur ut damnabiles. *b.* 592
Stellæ cadunt de cœlo, prodigioſa. *b.* 200
Eccleſiæ deformationis ſigna. 200. 346
Stella Magorum qualis, ut obſervata, quàm diu, per quos. 12
Stellæ maximæ, inſolitæ. 330
Viſæ in die concurrere. 330. 346
Stellæ fixæ & erraticæ cauſæ primariæ dirorum. *b.* 324
Stephanus Gerlachius D. Neuſero colloquitur Conſtantinopoli, ubi hic de cœna, Chriſti perſona, officio, aliis, & Trinitate, impia effutivit. *b.* 902
Gerlachius D. literas manu Neuſeri ſcriptas haber, in quibus hæc: qui non vult fieri Arrianus, caveat Calviniſmum. *b.* 902. vide Adam Neuſerus.
Stephanus Hubener moritur ditiſſimus: apparens poſt occidit quosdam compreſſos, alii convalnêre: ex ſepulcro effoſſus decollatur, crematur. *b.* 848
Stephanus Brunus innocens, diu abactis flammis, crematus tandem obiit. *b.* 919
Stephanus 2. Pontifex Chriſtianorum & Imperatorum incipit eſſe Dominus. *b.* 464
Stephanus Rex Francus oſculatur Papæ pedes, procedens obviam tenet ſtapedes. 310. vide
Stephanus Poloniæ Rex & Moſchus confœderationes ineunt: Prigæ ingreſſus contra privilegia introducit Jeſuitas. *b.* 933
Sternutantes ſalutantur, cur? 557
Storgæ Phyſicæ. vide *ἀστοργία* Ex: mira. 140
Strangulandus ſi quis jam, & obviam habet Cardinalem, de lege liberatur à patibulo. *b.* 605
Stratignates Bohemi Regis filius recuſat tenuiorem Epiſcopatum, ſplendidiorem accepturus rapitur à dæmone, in inauguratione. 964
Strigonenſis Epiſcopus nequam Gertrudem piam Ungariæ Reginam Germanam juvat trucidare. *b.* 582
Struma ſolo tactu ſanatur. *b.* 323
Structurarum antiquarum mirabiles ſeptem in mundo: at Roma à 3. Julio ſuperat illas *b.* 316
Stupenda, vide horrenda, portenda prodigia, mira.
Duo vorantur à vermibus, pediculis, muribus. 220
Subditi ſæpè, qui ſua ſtolidè quærunt, præficiuntur. *b.* 274. Quatenus obediant & non obediant ſuis ſuperioribus. *b.* 41
Subditorum ſcelera impunita in Magiſtratu Deus punit. 737
Suevia Dux ultimus Conradinus occiditur à Papa: Juvenis integer, pius, innocens, vide ibi de interitu ſtemmatis verſus. 514. 546
Suevi rebelles cum Bojis domantur ab Auguſto Henrico Imperatore. *b.* 249
Suetia Rex contra Danum præliaturus lamias tres in exercitu ducit execrari hoſtes. *b.* 586
Suetia adulatores & proditores non habet. *b.* 316
Suffraganei: eorum avaritiæ, fraudes, nimiæ ſumptuum impenſæ in templis & Eccleſiis conſecrandis. *b.* 217
Suffraganei nil gratis faciunt. 217. *b.* 277
Omnes ſcelerati, perjuri, blaſphemi. *b.* 227. 361
Suffragia Jeſuitica utilia (ſcilicet) damnatis, nedum vivis. *b.* 1009
Suffragiorum coëmptio ex ſceleribus maximis orta. *b.* 862
Suffragia occaſio & cauſæ gnaviter peccandi populo, maximoperè magnatibus, qui ære abſolutionem emere poſſunt. *b.* 862. 924. 990
Suicetus ſcripſit Ephemerides admirandæ perfectionis. 675
Superbia. Superbus.
Superbia eſt origine cœleſtis. vide. 737
Deus ſuperbis reſiſtit, Ex: Romæ. 62. 722. NB. *b.* 265. Exemplo Cyri. 390
Superbiæ medela: occurrendum huic recordatione: quis fuiſti? 284
Superſtitiones annihilatæ. 899
de Artemiſia, quòd pro fulminibus, ſuſpenſa, priùs luſtrali tincta aquâ: & contra incantationes diaboli. *b.* 482
Eccleſiæ bona ceu vepres vorarunt. 964. *b.* 615 p. 2
In Eccleſia ab Adam usque huc. 964
Fides hiſce (ut fabulis) in Eccleſia danda non eſt. 968. data, ſublata. *b.* 615
Superſtitioſi cum damno ſuorum bonorum frau-

Superstitio in imaginibus punita graviter in Papis. 202
Superstitio (ad salutem) vestitu monastico sepeliri inter Franciscanos. 406
Superstitio ex quæstu, vel hic ex illa. NB. b. 615. 1056
A Religione vera ad Superstitiones ut initiò deventum. p. 2.
Scriptores de hæresibus & superstitionibus. 954. b. 203
Superstitio sistendi sanguinem. b. 507
Superiores exorbitantes ab inferioribus se sinant moneri. 282
Supplicio afficiendi justè vel injustè, qui ad Tormenta ementiti, in se aliosque revocant ante finem suum. Ex: in monacho templario. 333
Sus enixa fœtum specie humana. 330
Sybaritæ, an ita beati semper futuri sint, quærunt oraculum: respondetur: fore, si modò Deum semper quàm se majoris fecerint. b. 952
Sybilla, Sybillæ.
De Christo egregia docuerunt: cur sic dictæ, quot fuerint. 51. 74. 83
Gentilium prophetissæ, ut Israëlitis veri Prophetæ. b. 754
Judicium de his varium, differens, bonum & malum. 51
Gentes ex Sibyllis de Deo edoctæ. 51
De Christo. b. 754
Origo, actiones, mores, patria, parentes harum. 74. 76. 83
Libri & scripta harum quot, ut Regi oblati, nolente hoc recipere, exulti plerique. ibid. 57. 73
Cumana Sibylla. 50
Vidit Ecclesiæ Vastationem. 50
Erythræa. 51. 73. 80. aliæque.
Quæ qualis, unde vatic. 53. 54. 55. 76. 82
Sibyllæ de nato, passo, surrecturo, crucifixo, eoque Judice futuro egregiè: vide Christus. b. 754
Vanæ non. 57. 73
Sylvester 2. Papa augur, Magus. 76. 295. 298 550. 620. 880. NB.
Sylvester pius recusat coronam: minimè hodiè. 943
Huic multa nugamenta & fabulæ tribuuntur: ab hoc usque Constantinum 5. humiles Papæ. 870
Symbolum apostolicum quando, à quibus singuli articuli. NB. 925
Synodus, vide Concilia.
Synodales judices Papistici ex domibus magnos hinc inde exigunt census, non valentes solvere anathematizant. Item ex mœchanicis quibusvis singulis hebdomatibus poscunt. b. 224
Sycophantarum locus in aulis quis. p. 15.
Fugiendi principibus ut hostes. p. 15.
Remedium contra hos nullum, cum aliis malis omnibus sint remedia. p. 15.
Pœnæ horum, certæ. Ex: p. 15.

T.

Taciana Hæreseos origo, hæc nuptias refutat.

In *Tachim* fluvio fiunt pisces similes hominibus in omnibus membris. b. 906
Talentum quid? quotuplex. b. 1031
Talionis exemplum, vide, Constantinus, Episcopus. 204. 688
Talorum jactus non est sortium jactus, ut Papistæ volunt, de veste Christi: olim alius jactus. b. 790
Tamerlanes Tartarus Turcam cavea inclusum circumduxit. 376
Dolus ejus in Armenios, quibus pollices præcidit. 727. 729
Tartari baptizati. 579
Taxa pœnitentiaria Romana per omnes casus, vitia, scelera, quæ sunt & excogitantur, pro pecuniis singularis. b. 825
Faciles are in omnibus flagitiis: pauperibus non utilis, nec exhibeatur. b. 937
Telesphorus de Papa varia vaticinatus. 566
Temperantia utilior ad pellendos morbos omnibus thermis: Exemplum in prælato. b. 421
Tempestates horrendæ. 517. b. 324. 394. 899. 900. 901. His ministri in templis officio functi perierunt.
Hæ cum terræ motibus sedantur precibus. 143
Olim campanis & herbis (ut & hodie) pelli superstitiosè creditum. b. 393
Templa. 359. 360. 517
Biblia in his olim singulis perlecta annis. 393
Canonici libri in his soli legantur. 244
Canonici exulantes in Templo Misenæ, ob cladem Joh. Friderici Saxonis pientissimi, fulmine jacto & accenso pereunt. b. 516
Cœlo tacta multa cum Sacerdotibus: prodigia. b. 912
Liber de abusu, origine, usu, progressu templorum, per Hospinianum: ubi (quod mirum) Templi Jerusolomitani finalis destructio reædificari impossibilis est. b. 961. 962
Constantinopoli multa accensa, exusta. 161. alia. 223. 259
In dedicationibus vel encœniis nefandæ, diabolicæ sæpè, sub diis, deabus, sanctis personatis patrantur. b. 313
Extructio horum qualis sit. 222. 395
Sine imaginibus & statuis olim erant. 91
Extructio, sive ad ortum sive occasum, religione carebat: nil ad salutem veteribus. 221. ut nec altarium locus.
Impudicæ, lascivæ his adpinguntur figuræ. b. 820
Pontificia magnifica: auro, ære, serico splendida, cur? 316
Culpantur hæc. b. 142
Speluncæ latronum & mercatorum sunt. NB. b. 141. 313. 328. Lupanaria sunt. ibid.
Porcus lactans, ob Judæos, ad portas templorum quorundam pictus, vide schemhamphoraschb. 1031
Violatores, prophanatores horum à Deo puniti. Ex: 914
Templariorum ordo quis, quando, quàm diu. 330
A Rege Philippo extincti nebulones. 532. NB. b. 454

Templarius Monachus igni datus iniquè provocat ad Chriſtum. 332
Templorum vaſa ad bella (juxta vaticinium) uſurpabuntur. b. 328
ob *Temporalia* ſanguis effunditur multus, ob veram religionem nullus. 857
Temporis papiſtica interdictio tollenda. b. 205
Tempora & anni ut à mundi creatione per hiſtoricos computentur. 162. vide annus.
à Tempore Chriſti: quæ mutantur à Papa, quod eſt Antichriſti. b. 945
Tentationes Satanæ, Ex: in juniori facto Canonico: Horrendum. b. 634
Terberga Lotarii uxor repudiatur, alia ducta, juſſu Epiſcopi: an rectè? vide divortium, repudium. b. 243
Terminarii dicuntur mendicantes. b. 206
Terræmotus. 3. 14. 29. 91. 110. Hoc periit tota urbs. 111. 138. 143. 215. 218. 223. vicies hoc loco. 229. 271. 324. 337. NB. 581. 582. 585. 614. NB. 621. 637. 643. 786. 831. 921. 932. b. 183. 899. 1026. Horrendus Conſtantinopoli & in Italia. b. 900. Horrenda. 927
Totius orbis terræ motus. 802
Viennæ Auſtriæ horrenda, coronato 7. Urbano. b. 927
Occurrendum & occurſum hiſce ut ſit, prodigium. 143. 163. 201. 203. 204. 524. NB.
Terra ſancta cur recuperari nequeat. 50
Terra Uticæ 7. diebus mugiit. 133
Terribilia b. 183. 324
Terrores ex mari & cœlo Deus incutit hominibus. b. 324
Theſaurus invenitur. 164. 252. mira. 289
Theſauros qui quærunt, à dæmonibus opprimuntur. b. 591. 924
Teſticuli ſatis magni monacho caſtitatem pollicito & fideliter præſtanti exaruêre, emarcuêre cum Semine: rara avis. p. 510
Teſticulos quidam ob caſtitatis votum ſibi exſciderunt: vide Monachus, caſtitas, virilia, Sacerdos.
Teſtamenta 12. Patriarcharum (filiorum Jacobi) de Chriſto egregia, eoque Deo & homine. 931
Teutonicorum ordo. 401. vide ordo.
Teutonicorum ordinis domus vi doloque Germanis erepta. b. 215. vide ordo militaris.
Tezelius vide Joh. Tezel.
Fallax, mendax, æruſcator, præſtigiator, indulgentiarius, nequam, leviſſimus homo. b. 96
Tezelius depictus. ibid.
Erigit Francofurti crucem, quæ ſit ejusdem cum cruce Chriſti efficaciæ. b. 904
Tezelius militi pro omni peccato indulgentias, oblato ære juſto offert: ei hic abituro pecuniisque onuſto omnia aufert, ſibi abſolutionem de hoc facinore datam, illudendo aſſeverans. b. 919
Thabeneſiotæ monachi: vide ordo. 109
Thalmud editur. 34. quando, in hoc quid, cur editum, à quibus.

Hoc Papa publicè legi decernit, 271
Theoda mendax vaticinatrix. b. 244
Theoctiſtæ monialis factæ, ſolitariæ mirabilis vita, hiſtoria. 325
Theodorus Theſſalonicenſis Ariſtotelem ex Græcis vertit doctiſſimè, dedicat Papæ: 12. pro labore ſolùm accipit Daleros ducatosvé, quos in Tiberim projicit. 884
Theodoſius Imperator pius. 117. 141
Crucis ſignum locari ubique verat. 141
Excommunicatus pœnitens recipitur ab Eccleſia. 140
Theodoſius. 1612. numerales fecit fini mundi, Ergò adeſt. b. 988
Theologi aulici in exorbitantes principes aliosvé ſe ut exhibere deberent. Ex: & conſilium. b. 140. 1036. 1040
Schiſmatici, Hæretici ſunt.
Diſcordantes, ſe invicem tollunt, in ſe irruunt, alius alium voraturus. b. 253. 982
Homicidia approbant. 739
Hodierni, uti Calviniani, Cingliani, Jeſuitæ omnia plerunq; blasphemiis, calumniis, diabolicis convitiis contra Lutheranos in Articulis magnis agunt. b. 983. 990
Theologi Papiſtici non docent, ſed cogunt, rapiunt, opprimuntque pios. b. 142
Theologia cum Philoſophia, Chriſtus cum Ariſtotele non miſceantur, combinentur. 933
b. 173. 174. 175. Eſt enim canis in balneo. 990
Theologia papiſtica non penitus abjicitur ut Ethnica. b. 990
Theophraſtus Paracelſus quis, ejus patria, vita, res geſtæ, mors. b. 483. vide Paracelſus.
Catholicus licet, improbat multa tamen in papatu: opera, invocationem ſanctorum, Sibyllas apoſtolis æquiparat. b. 483
Medicos culpat ob multas cauſas. b. 483
Ex mercurio aliaque tinctura profert per ignem aurum puriſſimum. b. 583
Galeniſtæ imitari non poterant, ideò contempti. b. 502
Medetur facilè, mirabiliter, ſubitò. b 502
Medendi artem moriens nulli patefecit. b. 503
Prognoſtica ejus varia, de rebus variis politicis, Eccleſiaſticis, divinis, temporalibus. b. 484. 485. 486. 487. &c. 501. 502
de fine & mutatione mundi. b. 485
de Turca, Imperatore, Gallo, Eccleſiaſticis, ubertate, Hiſpania, Jeſuitis. b. 502. 503
Prognoſtica ejus de futura peſte.
1. Effuſio copioſi Seminis in monaſteriis, quo Satan & alii magi ad inficiendos homines utantur. b. 483. 484
2. Prognoſticon: nigræ ſub ranarum linguis maculæ, & crebrior mutua inſeſſio. b. 483
Teſtimonia & Judicia de Theophraſto egregia virorum magnorum. b. 502. 503
Vaticinia hujus de Imperatore Rudolpho 2. aliis viris magnis & rebus. b. 445
Mutatione imperii. b. 445
Theophraſtus de Papa. 98

Theophylactus mulieres, opera Laurentii Magi post se currere faciebat. NB. 295
Thomas Blauerus consiliarius Scoticus pessimus, desperat pessimus, ob afflictam à se Ecclesiam. b. 293
Thomas Carmelita Gallus Italiam vel Romam lustrare vult, spe videndi ibi pios sanctos, at sues, canes, spurcosq; homines offendit. b. 614
Hîc accusatur Hæreseos, capitur, damnatur ad flammas denudatur degradatus. b. 615
Thomas de Aquino creditur solus intellexisse Paulum. b. 435
Thomas de Aquino quis & quando. 545
Pontifici cuidam opes maximas monstranti (dicentique, non ego cum Petro dicere possum: non est mihi aurum) respondet: ergò nec potes dicere: surge & ambula. b. 997
De Ecclesia, uno capite, cucullo, qui ut baptismus munder &c. errare papam non posse, de ejus scrinio docuit 545
Thyphon. 43
Thuscum vendens consilia Imperatoris fumos, fumo enecatur. b. 1055
Thuringi de cabala & Magia naturali judicium. b. 979
Tiberius Imperator in pauperes largissimus, invenit thesaurum maximum. 164
Christianis propitior. 100
Tiberis effluxio & inundatio. 555. vide Inundatio, prodigia b. 324. dira.
Tolerantiæ papisticæ in illicitis. b. 223
Toletanum concilium. 189. 2. Tol. con. 191.
Tomaris Regina bellicosissima, crudelis valdè, victo Cyro amputat caput, & sacco injicit sanguine pleno. 390
Tormentarii pulveris, qui sine sono excutitur, inventor Ferrariensis. b. 418
Torneamenta, Turnier/quando, ubi, quoties, à quibus, ad quid: horum leges, finis &c. 256
Totilas Rex quis, vastator Romæ. 61. periit miserè, ut cur, vatic. de hoc utroque. 177. b. 445. 949. 950
Traditiones explodunrur à Papa, Cardinalibus &c. b. 205. 270. d. 5
Apostolicæ ante Lutherum non creditæ. b. 96. 115
Ecclesiæ præponuntur Sacræ Scripturæ apud papistas. b. 115. 140
Æquare piaculum. ibid.
Contradicentes anathematizantur, Ex: Episcopus. b. 140
Credi & observari volunt etiam non traditas ab Apostolis, imò contrarias & alienas, cur. b. 642. 657
Falsas judicant papistæ: ideò de his consultant, an servandæ, decernitur, ob culinas pingues, quòd non tollendæ. b. 96
Humanæ multæ, quæ non piæ nec mandatæ, ut usus Matrimonii, cibique: ideò tollantur, supplicatur. b. 205
Habentur pro fidei articulis. 612. 807. & habitæ, ibid. 888. b. 142

Traditiones (speciatim) apud Papistas vanæ, futiles, nil sunt. 397. 643. 688. 832. 875. b. 32. 205. 207. d. 5
Traditionum Romanarum portenta in Ecclesia. 121. vide superstitio.
Paucæ sint, non augeantur, sed minuantur. 357. b. 205
Romanæ multæ onera Germaniæ sunt: tollantur ergò. b. 205
Romanæ expiscationes sunt ex Germanorum loculis, ob delicta parva graviaque, absit. b. 205
Plurimæ Sylvestro, at mendaciter à Romanensibus tribuuntur. 870
Olim paucæ & liberæ erant: hodie multæ & coactæ, ideò pessimè. 888. b. 205
Trajanus Juristas Fiscilienes vocat. b. 1040
Transsubstantiatio. b. 994
Huic contradicitur, exsibilatur miro modo. 643. facetè. 798. b. 994
Exemplum mirabilissimum, Hircus in calice videtur. 876
Transubstantiatio causa Turcici incrementi. b. 1020
Transformationes: vide metamorphosis. 389
Trevirensi Episcopo scribit Imperator, sibi ut cum suis assistant contra furem, latronem, Hæreticum, Simonem Papam. b. 581
ad Tribunal Christi templarius appellat, in eo anno Rex & Papa comparent citati. 332
Tributa non exigant principes à Sacerdotibus. Bonif. 8. in Concilio decernit pòst recusantes Regi Anglico omninò bonis privantur. b. 322
Tridentinum Concilium quando, cur, à quo, quibus legibus celebrandum. b. 312. 519. 520. 639. 821. 822
Eò loci ex metu Papa locavit. ibid.
Duravit diu, dilatum diu, nil boni effectum. b. 521
Libertas promissa principibus Neoburgi à legatis Pii 4. b. 930
Libertas dicendi animi sensa prorsus sublata ibi: nisi qui Papæ consensit, quodq; ei commodum fuit, ipsiusque assecla. b. 140. 639. 641. 822. 820
Locum Tridenti Concilio Imperator cum proceribus expetiit ob commoditatem loci, & quòd hoc Germanis non tutior. b. 520
Patres Tridentum Cæsar vult vocari. b. 521
Propositiones ibi duæ notabiles agitatæ:
1. Concilia libera hactenus multa non fuisse.
2. Multa in Ecclesiam inutilia, impia, per Socordiam, Superstitionem, quæ tollenda sint, irrepsisse. b. 821
Protestantes vitarunt hoc, Exemplo Athanasii & Chrysostomi, ut non liberum, sed Papisticum, diabolicum, Tyrannicum. b. 822
Protestantes eò concedere non carere periculo ducunt. b. 930
Qui & quales huîc & non alii interfint, jussu Julii 2. b. 642. 930
Salus quòd in dubio sit decernitur ibi credendum, impiè: vide picturam & rhythmos. b. 822

Stercus hoc concilium Papæ erit, quod multi tamen desiderabunt, vatic. Lut. b. 821
Universale dicitur falsò: hoc non visitarunt multi reges, potentes, nilque fecerunt plurimi, factumq; nil non à paucis. b. 940
Trigesimæ: harum inventor quis. 172. NB.
Trigonus Igneus & aqueus quid, quando, quoties, cur, quid prodigii. b. 950. 1043
Trinitatis contemptor Arrianus telo cœlitus igneo absumitur. 188. 201. 202
Mysterium hoc an Ethnicis notum. NB. de 70. Interpretum depravatione. 615. cur facta.
Tritemius de Rebus Hirsawgiensibus, Abbas est, ascendit altè. 343
Tritemius, Magus: ejus artes miræ, steganographia: vide Johan. Tritemius Abbas Magus. b. 593
Tuitiensis (Teutsch) de Antichristo accuratè. 314
Tumultuum causa Cleri, Episcopi, Sacerdotis flagitiosa vita & impietas. b. 287
Tubingæ fundatur Stipendium à quo, quando. vide Eberhardus.
In monasterio vel stipendio illustri mirabilis & mystica de papatu pictura cernitur. b. 926
Tunetum oppidum, ubi olim Carthago, à Sultrano ereptum Hispano cum regno. b. 901
Turca vel Turcæ.
Amicos & fratres aliquandiu facit tandem sibi esse servos & mancipia. b. 936
Amicus & inimicus simul, exemplo captæ Famagustæ & Insulæ Cypri, quæ Venetiorum ditionis erant. b. 870
Angliæ Reginæ scribit amicè, cur? b. 1025
Antichristus non est. b. 946
Bellis & intestinis discordiis interibit. b. 894
Bellum subituri Turcæ utuntur pulvere ad repellendum somnum & timorem. b. 600
Bellum Turcicum Pontificiis plurimum commodat. b. 422. 427
Christum illudit cruci Constantinopoli affixum. b. 471
Christiani olim & nunc in Turcia multi, qui Mahumeti renunciant, & Papatum aversantur exhorrescentes. b. 425
Turcæ convertentur, & fient Christiani. b. 891 899
In Christianos irruunt, sternunt. 866
Strages ingens edita. b. 172. 252. 471. 884
Christiani si pii essent, testibus ipsis Turcis, dudum de his actum fuisset. 810. b. 231
à Christianis in magnis dissentiunt, in parvis consentiunt, Semichristiani non dicendi. b. 55. NB.
Christianos fugitivos servos incantatione retrahunt mirâ. b. 54
Induciæ his cum Turcis semper infelices, fædifragus enim est. 598. b. 870. Ex: in Famagustâ tristissimum: ergò cauti sint Christiani.
Exempl. contrarium in Ladislao, vide Ladisl.
Christiani principes in hunc delendum, semel viritim vires conferant omnes. b. 59. 231. 471. 761. 971
Turca in Alcorano de Christo multa habet: in

Christianos Turcæ: ergò illorum certus interitus, nostraq; religio vera. NB. b. 183. 754. 800
Turca Christianis est, ut Judæis Babylonii, flagellum. b. 804. 868. 1058
Christianorum arma non exhorrescit, quia discordes, helluones, impii, voluptuarii, impatientes, injusti in malos & benemeritos. b. 275
Turca Christianis humanior & mitior ipso Papâ. b. 183
Christianos flagellabit, quia Ecclesiastica & politica mutant principes confusione horrendâ, & hoc conceditur. b. 804
In Christianos Constantinopolitanos ducens copias magnas consternitur ventris, trepidans decumbit: videt virum procerum, cui ab ariolis interitus prædictus, nisi vi resistat. b. 1025
Constantinopolin capit, misera patrat. b. 175 471. 813. vide Constantinopolis.
Corruptissimus Ecclesiæ in Turcia status, ministri pauci. b. 560
Expeditionem in hunc à Ferdinando cœptam suadet Cardinalis in Luteranos suscipere. b. 140
Fædifragus non semper est: Ex: 658
Germanos ultra Danubium habitare compellet, dum incuriosi, otiosi, improbi. b. 237. 808
In Germaniam per Poloniam veniet: vaticin. b. 304. 804.
Mahumet Turca, quando, adjutor Papæ. b. 675
Dispergendus ossibus suis, vat. 528. b. 803. 971
Sultanus Turca in Diogenem Imperatorem captum honorificus, benignus, in pace dimisit. 595. Hic Papâ melior, Exem: in Barbarossa, quem hic prodidit illi nequiter. 375. 513. 698. 893. b. 92
Spurci, Impudici, quod ex lege ipsis abominabile: at nil minùs observant, Sodomitæ, concubitores multarum mulierum. b. 905
Pecuniæ vel monetæ inscribit: non regionem, sed religionem quæro. b. 353
Turcorum origo: initium per Mahumetem. 187
Origo Turcæ & Papæ simul, an? 753. 846
Turcæ & Papæ confœderantur. b. 648
Papæ contributionem astutè & fraudulenter postulant in Turcam, ob suum commodum. b. 230
Papâ melior Turca, ille enim annihilat Electores imperii. b. 178. 230. 232. 473. 649. & Ecclesias subjugat. ibid.
Papam vocat bellari in Austriam. b. 115
Principes Imperii ei omnes simul resistant: crescit enim quotidie ultrà progrediens. b. 471
Proditores Christiani populi punit atrociter. b. 172
Procerum vel principum Imperii discordia efficiet eum in se Monarcham. b. 915. 971
Provinciarum Turcicarum divisio. b. 936
Redditus Turcici maximi. b. 1031
Regiones, quas Imperio brevi ademit tempore. b. 1031
Regionibus, opibus, potentiâ maximus, & vi pollens præ aliis. b. 884. 1031

Regno Germaniæ & Europæ dudum propulsus, si 10. pars collatæ in eum pecuniæ, quæ data Papis, potiùs militi & expeditioni cessisset. b. 175. Ex: Constantinopolis. b. 471
Religionem Christianis permittit liberam, cur. b. 183
Religionem Calvinisticam Turca approbat, cur? b. 1042
Religionem abnegare nullum cogunt, etsi jure Alcorani deberent. b. 603
Religionis Christianæ superstitiosa idololatria Turcam crescere fecit, præsertim turpis cœnæ Sacramenti abusus. b. 1011
Religio Turcarum mixta, ideò interitura. b. 600. 754
Religiosi & Turcici Monachi quales. 187
Credunt, Christum ad Mahumeris pedes sedere. b. 4
Supplicant Deo indies pro discordia Christianorum, ut sic eos vincere possint. b. 971
Truculentus, crudelis, immanis Tyrannus, vatic. 43. b. 172. 262. 473. 870. 884
Tyrannidis causæ, cur Deus permittat. 810. 944. b. 471. 473. 884. 915. Tres causæ.
Tyrannicè insultans victis Christianis oppressus subitò perit. 459
Tyrannus hic cur missus. 23. b. 868
Tyrannum hunc Hispania sternet, priùs tamen toto orbe occupato ab ipso. b. 886
Vice-Reges & principes Bassæ, qui, ubi, quot præcipui, qui inferiores. b. 936. vide Beglerbeg.
Vinci impossibile est priùs, quàm Ecclesia cum suis emendetur. b. 111. 231. 761. 914. d. 8
Vincendus quomodo. b. 111. 231. 761. 914. d. 8
Vinci facilè potest à paucis (ut & alii hostes) per pœnitentiam & preces serias. b. 887. 914. d. 8.
Victoria acquirenda à Christianis diu sperata in Turcam promittitur vaticiniis, prophetiis, prognosticis &c. b. 884. NB.
Causæ spei hujus multæ. b. 889
Imperium Turcicum.
Demolietur hoc Romanum, quando. 748. 518. b. 846. 971
Duraturum quàm diu sit. 724. b. 54. 886. 887. 971. 1043
Justius Christianorum est. b. 275
Imperium potens & firmum, vide suprà, Regnum potens &c. b. 247. 846. 884
Interitus & finis hujus instat. b. 1043
Ex dissensionibus sequetur intestinis. b. 600
Signa hujus. 846. b. 803. 884. 894. NB.
Vaticinia de hoc ex astris, prophetis etiam. 803. 894. 973. 1043
Ex libris Turcicis de fine jam instante. b. 903
De calamitatibus Christianorum, simulque interitu Turcici regni. b. 55. 56. 1043. vide 884. vatic. 303. 600. 804. 846. 868. 971.
Vires Turcici Imperii crescunt, cur? b. 175. 231. 237. 471. 473. 474. 761. ob blasphemias & impietates. 804. 846. 884
Turca. tun. ty. Vac. val. var. val. vat.
ob socordiam. 868. 886. 914
Potitus hac & ultrà. b. 471. 473. 846. Germaniam non intrabit: vatic. astrol. b. 904
Tundalus Magus Carrusianus æruscator subitò perit terriculamentis, ejus liber exaruit. 360
Tyberis inundatio Romæ nocentissima. b. 504. 324. vide Tybris vel Tibris.
Tygris Romæ manuefit primùm. 14
Typi aliquid non revisum à doctis excudere non permissum. b. 200
Typographiæ initium quando, ubi, à quo. b. 753
In Typographiis à papistis in partibus magna impietas, nequitia, dolus, crimina falsi corrumpendo, mutilando exercetur, at deregitur. b. b. 563. vide literæ.
Tyranni miserè pereunt. 403. vide Valens, Valerius, Julianus, Maxentius, Diocletianus, hostes Dei, Deus, Nero.
Tyranni consiliarios *malarum artium* & pœnarum *inventores miserè puniunt.* 403. vide Phalaris.
Tyrannis occasionem dant ipsi Christiani afflictionum & sævitiarum. b. 273

V.

Vacantiæ & alia maxima, tolli supplicantes eludebant Papæ in Germania: nil esse cum spiritualibus indulgentiis, der Spott zum Schaden. b. 606
Quid sint Papistis, 960. vide Annatæ, Gratiæ, beneficia, præbendæ.
Maximæ sunt. b. 483
Ex Gallia multas Tonnas auri advehunt. b. 503. 605. vide Gallia.
Vacca duos parit homines, qui jussu Papæ baptizantur. b. 1058
Valens Imperator perit, ut prædictum: cur & quomodo. 139
Valens (oraculô, fiet Imperator, qui à θ incipit nomine) occidit perplurimos, quorum nomen à θ. incipiebat. b. 473
Valentinus Arrianus à dæmoniis ex sepulcro effoditur. 178
Valentinus Vannius Missam refutat doctissimè: & voce omnes, quod immundi Soli sint Sacerdotes, docet. b. 349
Valerianus Aurelianus Imperator Ecclesiæ persecutor crudelis. 90
Varinus Archiepiscopus antecessorem ecstaticum sepelit vivum: à Papa absolvitur, indicta pœna. 965
Varadius Jesuita provincialis canonizat occisorem Regis Henrici licet catholici. b. 1017
Varnensis Ungarica pugna per tres dies anceps, visa ad Christianos declinare: at pòst per Sacerdotes victoria perdita. b. 906
Vasalli olim quot & qui in Imperio: ô mutata tempora. b. 314
Vasallos sibi omnes principes esse Papa vult. b. 314. 626
Vates, vide prophetæ. b. 71. 272. 889. 850
Ambitiosi sunt & stulti. b. 665

Vaticinia, vide prophetiæ. 563
Vaticinia de annis 6000. & quæ post. 662. Et de 32. Car. 5. usq; 40. varia, vera in omni statu & imperio. b. 324
Brigittæ: vide de Turcæ interitu. b. 889
Capistrani de Antichristi & Imperii interitu. 826
Catharinæ de Ecclesia, Papa, bellis, schismatibus. 685. 826. 922
Grumpeckii. b. 328
Hanschilti Abbatis de Flandriæ, aliisq; corruituris urbibus. 814
Lutheri de varijs. b. 79
Machtildis de interituro Papa, Ecclesia, paupere mansura: de Clero malo tollendo. 746
Nostrodami de temporibus præsentibus malis. b. 890
Sibyllarum de Turcorum interitu, & Christianorum calamitatibus. 2. 7. 893. b. 296 328. 889. 890
Vaticinium de Ecclesiæ restitutione, Cleri evectione, extremaq; miseria. NB. 645. 676 685. 722. 812. 813. 814
Imperij Romani ruina. b. 949
Regionum mutationibus varijs, de bestia occidentali, & Leone orientali, Antichristoque, b. 296. 326. 327. &c. 889. 890
Mundi fine. b. 972. 988. vide Mundus. Novissi dies.
De monachorum insscitia, asininitate. 726
Onuphrii, Theophrasti de Ecclesiasticis & politicis statibus post 1600. annum, NB. mirabilia vide b. 443
Vaticinia per annos à 1599. usque 1600. de statibus & Regnis. b. 1026
Udo Archiepiscopus mala fata solvit, scortatus periit. 986
Indocilis beatam invocat Mariam, quòd largita sapientiam, at immemor ille sceleatus sit, decollatur, cruor adhuc ibi. 986
Vellus aureum quid, hujus equites, ad quid, quales, quando, quot constituti & à quo. 806
Venena. Venenum Toxicatio.
Cæsares multos hisce Roma & Italia sustulit. b. 635. vide Roma, Italia, Imperator.
Ecclesiæ venenum per Petri patrimonium infusum. b. 268
Venenum hausum non nocet. b. 178
Venefici, magi, malefici.
Ex: Sacerdotis horrendum. b. 508
Veneficos & incendiarios in Germaniam mittit Papa, à quibus Princeps Saxonicus suos cavere mandat. b. 516
Venefica, fagæ, lamiæ.
Veneris motus cleri olim ut abigebant. b. 51
Venetiæ, Veneti Turcam fugabunt. b. 803
Urbis hujus initium, utrùm nulli subjugata, quàm diu duratura sit. b. 637
Veneti, pœnâ amissionis omnium & expulsionis, prahibent Sacerdotia (ut solenne erat) emere Romæ. b. 561
Veneti Papæ jurati non sunt. 914. b. 561
Veneri Imperio Maris sub Friderico per pontifi-

Urbes quot sint Venetis, quantique eorum reditus. b. 1029
Verbum, vide Euangelium, Sacra Scriptura.
Divini efficacia. 98. 159. b. 79
Quò plùs hostes opprimunt, eò latiùs spargitur, & altiùs elevatur. b. 804
Illustrandum collatione locorum. 875
Pietatis & veræ fidei solum est canon & sufficiens, certus, constans. 107. 875
Papistæ traditiones suas præferunt, quæ erraticæ sunt manifestò. b. 435. 824. 901
Papistæ in Comitijs Lucifugæ deletum volebant, at sic eó latiùs sparsum est. b. 804
Vergerius Loretanum idolum refutat. b. 668
Ejicitur ex concilio, ne assessor sit, cur? b. 140
Veritas hominibus dum vilescit repudiata, mittit Deus errores efficaces. b. 244. 243. 663. 784 785. 786
Invicta est: licet insidiis circumventa, elucet. b. 243
Odium & interitum parit sepè. Ex: 647. b. 255 579. 588
Veritas olim in papatu credita clam, & docta multis modis, etsi palàm non. Exempl. 949 b. 588. vide picturæ.
Hostes veritatis tres sunt. b. 956
Doctores hujus cremantur, incarcerantur, jugulantur à papistis Christianis. b. 588
Veritatem animo intrepido multi hoc docent seculo, & papatum culpant. b. 588
Sophistæ scriptis magis obscurant quàm illustrant. 908
Vermes exorcisat parochus in suggestu. b. 863
Vermes in corde nascuntur occidentes hominem, remedium pro his. b. 398
Veronica faciem Christi peplo absterssisse creditur à papistis. b. 790
Vertumnus Papisticus Eurychij Myonis. b. 952
Vesperæ Siciliensæ quid? vel syculus vesper. 555 b. 934. Vesperæ & nuptiæ Gallicanæ. b. 898
Vestibus monasticis sepeliri salutare in papatu judicatum: unde sepulti in his multi magnates, alijque. b. 329. 435. 468
Vicarij olim in auditores exactionibus & expilationibus quàm rapacissimi fuerunt. 392
Vicarius Christi in Ecclesia militanti nullus est. 914. vide Papa. Vicarius.
Vicarius misellus pastoris sacrificij sudat & laborat frustra, ô scelus. Ex: b. 457
Vicecomites Palatini. b. 227
Legitimant (at malè) illegitimos. b. 227
Notarios creant. b. 227
Stulti sunt, asini, inepti.
Victoriâ abutendum non est superbè. 395
Victoriâ Ethnico paratur, invocato nomine Jesu. 150. vide Weiblinga. Clodovæus.
Episcopo datur victoria per preces. 159. 978 Bohemis piis.
Amittitur ob irreverentiam nominis Dei, ingratitudinem & injustitiam. 629
Michaël Archangelus Leskon Regi pollicetur victoriam: paratur, nec uno desiderato milite. 562

Victore 3. Papa coronato, ruit maceries: de corona delapsus carbunculus 6000. florenorum amittitur, & multi collisi. 560
Vienna Austriæ concussa terræ motu. *b.* 927. 1026
Vigiliæ Missificæ improbatæ: vide Missa defunctis inutilis. 530. NB. mirabile.
Vigilantius de Missa, cœna, adoratione panis Eucharistici. 111
Vigilius præsul uxoratus est: occisus ob culpatum ab se idolomaniæ cultum. 133
Vincentius Sturmius & Andreas Hondorf Calendario Historico (operi aliàs bono) fabulas papisticas immiscuerunt. *b.* 899
Vindemiæ tempore pœnis & excommunicatione agricolæ uvas colligere inhibentur ab Ecclesiasticis decimatoribus, insigni damno: hoc tollatur gravamen. *b.* 225
Vincentius de Valentia pios multos Judæos convertit: vaticinatur de Papa quodam singulariter falsò eligendo idolo magno. 50
Vincentius Pimpinellus Archiep. Augustæ dicit: si claviger Peter non corda emollit & aperit, faciat gladius Pauli. *b.* 352
Vindex Deus pro piis injuriis affectis per impios. vide Deus. 574
Vindex Deus Impietatis, Sodomiæ &c. *b.* 607
Vinea Domini aresçit, infrugifera est: Ergò excidetur caveamus. *b.* 327
Vinum Ett est generosus enecat Episcopum. *b.* 7
Caritas hujus maximâ. 289
Copia magna. 724
Virgilius Poëtarum optimus. 909
Virgo, Edelrudis in gemino manet matrimonio. 876
Vestalis deprehensa in adulterio enecatur. 33.
Virginibus monialibus scorta conversa præferuntur. 657
Virgines moniales nolunt dici se, sed dominas, verè, cur, quomodo. *b.* 255
Virginalia monasteria prædicantur mendicantes. *b.* 226
Virgo puella parit semicanem. 911
Virginitatis votum Maria primum fecit. 931
Exempla: vel intactæ virginalis castitatis, ad mare rubrum virginibus: quibus locus naturæ puellis infantules adhuc confaitur, collocatis in matrimonium ferro à Sponso marito interscinditur. *b.* 561
Virilia multi sibi ob castitatem amputabant excisa: vide monachus, castitas.
Virtutibus ad honores eundum. Typus. 24
Honor non virtuti, arti, studiis hodiè: sed vitiis, inscitiæ, gratiæ, otio, muneribus 833. 883. vide ars., Ecclesia, bona, beneficia, annatæ, Episcopi, præbendæ, abbatiæ.
Virtus exulat in pace, in armis Ecclesia magis pia. 951
Virtutis comes invidia, calumnia: in aulis præsertim. vide fortuna aulica. 893
Virtutibus studendum cur. 54. *b.* 938
Causa quòd non fit, est ad hos remissior inflam-

Virtutes Christianorum summæ inclusæ ut solvendæ. *b.* 938
Virtutes Imperatorum & Paparum defecerunt. *b.* 946
Ad virtutes à vitiis olim veteres per insignia clypeos &c. gestamina ut homines allexerint. d.i. vide Insignia.
Visio an divina, ut cognoscenda verè. 567
Visio Cardinalis de Papæ ad Tribunal Dei stantis accusati: damnati ob 3. scelera. 711. 830. 937
Caroli mirabiles, de animabus papisque damnatis. 528
Consulis Smalcaldici mira, quæ spectat, bellum Smalcaldicum, protestantes, Imperatorem, ubi Christus priùs dormitans se interponit. *b.* 424
Dominici matris, de Papa insidente mortuo equo nigro. 569
Ecclesiæ facie miserrimæ laceratissimæque. 723
Elisabethæ virginis Germanicæ, de superbia, avaritia, scortatione, lascivia, impietate Cleri & pœnis hujus. 362
Friderici Siciliæ Regis de matre ad constantiam in Religione hortante post obitum, vide. 567. 568. Explicata.
Fratris Roberti Galli de Ecclesia in cruce argentea, pomis 10 vitibus, viro ambulante, Antichristo, Ecclesia 557
Fratris Nicolai Helvetii, vide Nicolaus.
Gamalielis de fine mundi, rebus gerendis tum, bellis, & quodam Rege Imperatore. 710
Guidonis de apostasia, malitia minoritarum & nimia temeritate. 537
Hildegardis pulcerrimæ cum prophetiis. 397
Hydruntini Werneri abbatis de extremorum seculorum in imperiis, urbibus misera calamitate. *b.* 1007. vide Wernerus.
Johannis à scissa rupe, de variis. 614
Joh. 23. mira de Carmelitis, 378
Maria videtur supplicare Christo volenti ob scelera perdere mundum. 357. 723
Monachi de Papis & Imperatoribus in inferno positis plurimis. 333
Morovei Franci de posteritate mira visio. *b* 646
Stephani Episcopi Rhedonensis de se suis lulibus. 396
Turcæ Sultani deterriti viri maximi visione. *b* 1052
Visiones aliæ: Christus in cœlo super iridem. 136
Deus in solio evaginato gladio angeli, absconditoque per hunc: quid designarit. 303
Schedula visa in altera parte pilosa, in altera pura, de morte & successione paparum. 308
Militis Clerici 15. Lunas videntis, quid. 557
Visio Episcopi de humili & paupere eligendo Imperatore. 638
Monachi de multis damnatis monachis. 669
alia visio mirabilis. *b.* 926
Monacho in communione oblata visio scribens, prophetias manu, implendas tum adhuc, impletasque jam. 602
Visio de animabus in inferno cruciatis. 509. *b.* 246. 556

Multorum in inferno, & Trium de hoc in Paradisum lætæ, ascensionis facta Eremitæ præsente Innoc. 6. Papa. 924. alia. b. 556
Visus oculorum auditum aurium excellentiâ superat. d. 8. vide aures.
Vita olim longior hominum, quàm hodie. 28
cur. 28
Vitæ longævæ Exempla. 28. 348. 555
Vitæ piæ codex Evangeliorum liber est. 90
Vitalianus Papa latinè in templis ubique peragi sacra vult. 189
Vitia vitanda, Deus enim odit, punit. 54. vide Scelus, flagitium, peccatum, pœnæ.
Vitulus Fribergæ monasticus, mirabilis, monstrosior varia in papatu designat, vide. 941
Vitissa Rex Hispaniæ Sacerdotibus conjugium permisit. 195
Vitulus 4. oculis. 2. faucibus, nascitur sub comitijs Augustanis. b. 659
ab *Urbano* 6. ad Martinum 5. usque nullus Papa. 924
Uladislaus Ungarus Turcæ fædifragus factus, suasione Papæ, vincitur, ille ut Christum invocat dicens: Si justus Deus es Christianorum ulciscere perjurium. 969. vide Ladislaus, fædifragus, Ungari, Turca. b. 923
Uladislaus Poloniæ Rex cum Regina in viro strenuo committunt ingens scelus ob jocum. 359
Ulma civitas, quando, qualis. 215
Ulmensium in stagno piscis 12. pedum conspectus portentum habetur morituri alicujus ex nobili familia Ganerben. b. 602. vide prodigium.
Ulrici Pij Episcopi de Arnulpho præliante, at sine capulo, gladio suadentis pacem ideo. b. 946
Ulricus ab Hutten hortatur Lutherum ad animositatem, rem Christi masculè agat. NB. b. 88
Ulricus ab Hutten suadet Wormaciæ veritatem & Lutherum impugnantibus citò & seriò pœnitere. b. 81
Hujus Consilium, quid cum Roma, Papa, Cardinalibus, monachis agendum, religio ut floreret. b. 89
Ulricus Episcopus Augustanus scribit contra Cælibatum. NB. 241
Ulricus Velinus 19. argumentis probat, Petrum Romæ non fuisse. b. 161
Ulrici Wirtembergici Ducis exilium, clades & restitutio à Carione prædicta. b. 299. vide Wirtembergicus.
Ulpianus Trajanus crinitus Imperator præfecto prætorij dans gladium dicit: Si Imperavero rectè, in hostes hoc utere: sin minùs, in me distringito. b. 814
Umcham Pontifex in Tartaria Christianorum. b. 458
Ungaris in bellis Germani sint socij ad domandum Turcos. b. 472
Ungari discordant, quod causa interitus ipsorum. b. 472
Ungaria antemurale est Christianis, quæ capta & capitur à Turcis. b. 472
Ungari Pontifici Jus negant eligendi, dandi vel

auferendi sibi regem. b. 422
Ungaria licet diu pressa Turcis, tamen militè paratissima est. b. 60
Ungaricus Rex Turcæ fædifragus per Eugenium Papam factus sternitur in prælio victus, cum exercitu. b. 423
Universalis vox describitur in significatis suis. 205
Omni Papæ per pontificem prohibetur. b. 455
Universitas, Scholæ, Academiæ.
Ante has etiam sacræ fiebant prælectiones. b. 427
Fiat per Prælatos visitatio harum, dentur ab his honores dignis: non ex ære, sed arte: non gratia, sed merito & virtute. 762
Universitates reformentur, juventus instituatur, ut Ecclesiæ idonei sint ministri. b. 288
Unum & trinum numeri arcani & mystici sunt sacri. b. 485
Vögt oder Boëti à quibus, & cur olim: vide monasterium. b. 259
Volcuinus Abbas contra Papam, Clerum, quòd sint voragines, monstra monstrosissima &c. 725
Volbodo Episcopus pientissimus: cum hoc mortua in omnibus Episcopis pietas, virtus, religio, videtur. 277
Voluptatibus (ad aureum vellus consequendum) non est indulgendum, sed virtutibus. 807
Voracitatis exemplum: Rusticus simul & semel totum vorat vitulum. b. 860
Urbanus 6. nequior nequissimo, 49. 786
Ab hoc ad 5. Martinum vix Papa. 49. 50. 924. NB. vide suprà.
Execratur omnes principes (qui investiunt prælatos) sub anathemate. 393
Urbanus 6. Galliâ cedit Romam: vult corrigi Cardinales fastuosos, impuros, Sodomitas, Simoniacos, at nolunt, deponunt ergò, electo 7. Clemente, ubi miseria ingens in Ecclesia & Turbæ. b. 914
Urbanus 4. excommunicat Fridericum Imperatorem, quia Papa noluit esse inferior. b. 427
Circumgestationem corporis Christi Urbanus præcipit. ibid.
Urbanus sextus autor schismatis in Ecclesia 22. pestilentissimi inter priora, diu valdè durantis. 49. 50
Conradinum Suevum Urbanus sextus occidit nequissimè, abolitoque stemmate regno privat. 545
Uranius Dux moritur sclopeto trajectus. b. 935
Belgis consiliarius non ineptus, transjicitur glande bombardica utraq; maxilla, at convalescit. b. 934. vide, Guilielmus Uranius.
Ursi Augustani (cicuris facti & laboribus nimiis ad iracundiam adacti) in templo contrà Sacrificum, altaria, ornamenta & auditores sævitia, laniena, disruptio. b. 921. Typus.
Ursus miles fortissimus, unde Reges Suetiæ & Daniæ orti, ex virgine pulcerrima & urso fero (sylvestri patre) nascitur. NB. miraculum naturale. 634
Ursbergensis Abbas. 310

Uſurarii olim in Germania nulli, at jam plena horum ubique *b.*397

Uſurarii veri qui, qualiter tractent homines debitores. Es muß verſchrieben / verpfändt / verbrieffi / verſichert ſeyn aufs beſt. Tales ſunt Papæ maximè vide mira. 710. 392, NB.

Uteri 7. cellulæ Galeno creditæ, at exemplo falſitas monſtrari poſſe putatur. *b.*418

Uticæ terræ mugitus 7. dierum. 133

Uvæ in Aprili florent, in die Johan. maturæ colliguntur. 618

Vaile Epiſcopus pius à Gregorio 3. Laureacenſi & Patavienſi Eccleſiæ pallio Magiſterii præficitur: à Zacharia verò deponitur. *b.*579

Vulgus facilè (ut fit) à Monachis decipitur. *b.* 131

Per præſtigias in religione. *b.*243

Vulgus imitatur Clerum & principem. 985. *b.* 243. 287

Vulgus offenditur & ad arma concitatur concurrere, motum malitiâ & impietate Cleri. *b.* 287

Uxorum communis uſus ex lege Platonis. *b.*130

Uxoribus improbis ſuperbisvé obedire eſt maritis dominisque periculoſiſſimum. *b.*634

Uxor filios 7. & 9. parit, unus fit Rex ex aqua (ut Moſes ferè) extractus NB. vide miranda ibi, vide partus, meretrix. 202

Uxores Gentilium ducuntur Virgines, probatio harum certa. *b.*561. vide, virgo.

Uxorum Ethnicorum in ſecundis & adverſis olim vaticinia, Ex: *b.*113. 114

Uxorem conjugem habere Sacrifico cenſetur majus peccatum, quàm coire cum bruto. d. 14

Uxentius Epiſcopus Tridenti fatetur, erraſſe in multis præpoſitos Eccleſiæ, nec (ut oportuiſſet) fuiſſe libera concilia. *b.*821

W.

Waldenſes qui, quales vita, religione, ubi, à quo, eorum articuli, ſcribunt & docent, quòd Papa Antichriſtus. 380. 802. *b* 841

Waldrada Lotario (pro repudiata per Epiſcopos Terberga) ducitur in Reginam. *b.*243

Waradinæus Epiſcopus Turcæ familiarior enecatur. *b.*636

Warnefridi ad Clerum, ut pœniteat impietatis, ſeria adhortatio. d. 13.

Waſthaldus & Hunnibaldus Francici Hiſtorici. 157.

Wedekindus ignotus ut mendicus explorat Caſtra Imperatoris: qui exploratur, cauſam detigit exceptus amicè & honorificè: in Euchariſtia videt mira: Eccleſiam ædificat nomine Mindin / Epiſcopo ſua in arce recepto pio NB. NB. 970

Weiblinga urbs Wirtembergici Ducatus quando, à quo, 150. Etymon: mulier leonem ibi peperit. 604

Caroli Magni conjux erat Weiblingæ nata, quæ Carolo 3. filios & filias peperit, ibi comitia à Carolo Auguſto celebrata. 150

Weiblingenſis pugna: ibi Clodovæus fit Chriſtianus. NB. 150

Werdini Hydruntini Abbatis cadaver poſt 300. annos ab obitu effoſſum ſub marmore: ubi vaticinia de Sede Petri, Pontificum, aliisque in Regno, imperio &c. mira inventa. *b.*1007

Wernerus Gebhardus varia de Juriſtis NB. ad vivum depinxit, digna lectione: dicit, doctores ob multitudinem vileſcere. Es ſind ja ſchier mehr / als der weiſſen Hund / ſchier ein jeder Narr will Doctor ſeyn. *b.*1035

Wicelii confeſſio in dogmatibus fidei. *b.*359

Confeſſio hæc Ferdinando Imperatori in omnibus transmiſſa articulis. *b.*363

Scribit librum de Eccleſiæ reformatione, abolitione abuſuum, ad Ferdinandum, ut mandatum ei ab hoc. *b.*355

Compendium conſcribit, religionem collapſam & jacentem ferè penitus reſtaurandi. *b.*354

Accipit à Maximiliano & Ferdinando ſcripta, in quibus poſtulant, ut doctrinæ methodum & cum norma concordiam faciendi in Religione explicationem connotaret. *b.*355

Wiclephus, ejus doctrina, damnatur à Papiſtis in toto orbe: inde horrendus terræ motus, & Eclipſis tanta, quanta à Chriſto paſſo non erat. 802. *b.* 616

Libri ejus exuruntur. *b.*423

In magna autoritate eſt, ejus optima conſilia. 684 vide Joh. Wicleph. *b.*615

Excitatus divinitus, ut reformator in corrupto Eccleſiæ ſtatu, ægrotat lethaliter, qui miſſis legatis ex monachorum ordine cum pudore eorum, ſuam valetudinem vaticinatur, & ſe eorum ſcelera culpaturum memorat. *b.*615

Widerolphus Epiſcopus vorarur à muribus. 270

Wilhelmus de S. Amore graviter contra Hypocriſin Cleri, Monachi malitiam concionatur: exuritur ob hoc 575

Wilhelmus Lindanus pro papatu contra Lutherum ſcribens fit Epiſcopus, ambit poſt Cardinalatum aggreſſus majora (de Eccleſia ubi ante Lutherum?) de fugiendo Luteraniſmo, de Semichriſtiana principibus abolenda concordia, & quòd Sacra (ut muta) Scriptura ad refutandas Hæreſes inſufficiens. *b.*805

Wilhelmus Sartoris combuſtus, quia docuit, ſolum Deum adorandum. 802

Wiligeſus docet (ut ſuperbiæ occurrendum) egregia, hic Epiſcopus Moguntinus, filius rotarii. 284. 556

Willa Beringarii uxor inceſtuoſa, 261

Willa Burgundica avara, baltheum aureum pudendis indit, corrigiola dependente inde proditur & Hatto aufert. *b.*476

Wimpfelingus quis, contra Papam, varia cum Maximiliano communicat vir doctus & bonus. *b.*23. 24

Winceslaus lotio baptiſmum maculat. 646

Winceslaus Rosdialovinus præpoſitus Pragenſis de Luthero optima: hortatur hunc in cœpto pergere *b.*229

Wirdung Ecclesiæ multa prædicit mala. *b.* 229
Wirtembergici annales. 150
Wirtembergico cum suis à Papa datæ indulgentiæ edendi quævis, confitendi, absolvendi &c. *b.* 507
Wirtembergico in agro visæ in cœlo imagines miræ, faces, & equites discurrentes. 507
Wirzeburgensium Episcoporum defunctorum in funeribus ritus, ceremoniæq; in electione mirabiles. *b.* 467
Wirzburgi conventus per Imperatorem ab Episcopo celebratur, in quo jurant, unico excepto, qui proscriptus erat, nullum eligere Papam, inscio, & invito Imperatore. *b.* 257
Wirzburgum obsidione gravi cingitur à Rudolpho. *b.* 249
Episcopatus Wirzburgensis fit ducatus, quando, à quo, cur. 197
Witger ab Imperatore (ut crudelis & ineptus Episcopus) deponitur. *b.* 257
Wittebergensis Academia fundata à Friderico Saxone celebratissima, cur, quando. *b.* 173
Witigo Episcopus moritur, ejus successores impii sunt. *b.* 171
Wolffgangus ab Anhalt in bello rustico idolum mirabile, papisticis dolis plenum acquirit, & Saxoni donat. *b.* 80
Wolffgangus Comes Palatinus moritur ad fines Nessunii, ducturus copias in Galliam: sepultus detinetur 5. annis, postea à Joanne Wolfio Jurisconsultò per itinera varia ob bella & tumultus jussu filiorum in mari celatus pro mercimoniis feliciter adducitur. *b.* 857
Wolfgangi Episcopi Regenspurgensis vaticinium. 269
Wolfgangus Musculus tractat quæstionem, an liceat Christiano communicare papisticis externis cultibus. *b.* 560
Wolfgangus Ostermair Luteri Præceptor moritur, quo canente, aures motæ sunt. *b.* 576
Wormaciæ gravamina imperii proposita, ut tollerentur. *b.* 228
Wormacienſe colloquium: ubi, quòd Sacra Scriptura litis sit materia, affirmatum à papisticis. *b.* 712
Wormacienſi in cathedrali templo 4. mysticæ figuræ, in quibus tacitè papatus depictus. *b.* 869
Comitia Wormacienſia & ejus gesta. *b.* 178. NB.
Wormaciæ decreta Cæsarea impia nil de Missa. *b.* 288
Vocatus eò Luterus per Cæsarem comparet, nil dehortationes amicorum moratus, minasque papistarum. *b.* 178

X.

Xerxes spoliaturus templum Apollinis cum exercitu punitur atrociter, ergò Deus magis sacrilegos puniet. *b.* 602
Xistus 4. Albano concedit carnium usum, aliis non. *b.* 260
Laurentium Medices opprimere non valens, populum aqua & igni interdicit, studet dignitatem papalem augere, suosque urbibus præficere laborat. *b.* 812

Z.

Zabarella cupit fieri Papa, sed morte prævenitur. *b.* 628
Zabarella contra papalem exaltationem & potestatem scribit, & reformanda hæc esse asserit. d. 7
Zachariæ Episcopo recusat & demit pallium, ob recusatas honorarias, *b.* 916
Zacharias & Pipinus se invicem ad fastigium extulerunt, sed nullo jure & æquitate. *b.* 865
Zachar. Carolo primo dedit Imperatorium nomen: Ergò à Papis Imperatores, scilicet *b.* 258
Zavissa Episcopus Cracovienſis stupraturus in acervo puellam subitò perit: pòst equorum hinnitus in æde auditur. *b.* 661
Zelus, Exemplum magni. 223. 574. 575
Castitatis in monacho rarum, qui virilia amputavit periculosissimè. *b.* 12
Zinglius Helvetius, spiritus non Christianus. *b.* 348
De cœnæ Est voce à viro atro edocetur. *b.* 353
Bellum ingressus infelix perit meritò. *b.* 353
Ziska Dux Hussitarum cæcus, bellicosissimus, felicissimus, belligerat cum hostibus, Papa, Cæsare, Austriacis Principibus, victor. 780. 801. Quis fuerit.
Ziskæ sororem cucullatus vitians occiditur. *b.* 76
Zizimus frater Turcæ capitur à Rhodiis, Romam ductus solenni pompa genua flectere & oscula Papæ dare nec vult nec cogi potest. *b.* 605
ob *Zoilos* inscriptionibus & allegationibus veterum utendum eorum verbis, ne sit occasio calumniandi. d. 14.
Zozimus cum virgine coire à dæmone incitatur: quo facto, lætatur: at pòst convertitur per Episcopum. NB. ô 276
Zupfnonnæ. vide ordo.
Abolentur, cur, à quo. *b.* 102

IMPERATORES ROMANI ANTE ET POST NATIVITATEM JESU CHRISTI.

126 A Dolph. Hispan. an. 1258
127 Albertus I. 1299
136 Alb. II. Jun. Austri. 1438
124 Alphon. Hispanus. 1258
72 Anast. I. Diocorus. 492
88 Anastasius 2. 715
68 Arcadius. 385
102 Arnulphus. 887
71 B Asiliscus. 475
1 C Jul. Cæs. ante Christ. 47
2 C. C. Jul. Cæs. Octavianus. Augustus ante Christum. 30
27 C. Julius Maximinus. 236
4 C. Jul. Cæs. Caligula. 38
52 Caius Valerius Maximinus
95 Carolus Magnus. 801
99 2. Junior calvus. 875
101 3. Crassus. 879
131 4. 1346
139 5. Hispanus. 1519
43 Carus. 283
38 Claudius. 270
10 Cæs. T. Flavius Vespas. 71
12 T. Flavius Domitian. 83
14 Ulpius Nerva Trajan. 83
15 Trajanus Hadrianus Augustus. 119
16 T. Ælius Hadri. Antoninus. 139
28 Cælius Balbinus. 238
24 Coccejus Nerva Cæs. Aug. 98
54 Constantinus I. 337
55 2.
80 3. 613
83 4. vel 5. 669
86 6. Copronimus. 720
91 7. 776
82 Constans. 642
104 Cunradus I. Rex Germ. 913
110 2. Ju. Saliquus. 1024
115 3. Suevus. 1139
33 D Decius. 251
34 Decius Cæsar.
45 Diocletianus Jovius 285
94 E Irene. 798
146 F Erdinand. Austriac. 1531
48 Fla Valer. Constanti & c. & Galer. Valer. Maxim. 305
54 Fl. Val. Const. Junior. 337
56 Fl. Jul. Constantin. Junior, &
56 Fl. Valer. Constans.
57 Fl. Claud. Julianus 362
58 Fl. Jovianus. 363
116 Frid. I. Barbarossa. 1152
120 2. Reg. 1210
130 3. Austriacus 1314
61 G Ratianus. 367
122 Guiliel. Dux. Hol. 1255
105 H Einricus I. Auceps 919
109 2. Jun. Claudus. 1002
111 3. Niger. 1039
112 4. 1057
133 5. Junior. 1106
117 6. 1190
128 7. Lutzelburg. 1308
65 Honorius 394
57 I Ulianus. 362
73 Justinus I. 518
75 Justinus 2. Junior. 566
74 Justinianus I. 528
84 Justinianus 2. 684
69 Leo I. & 2. Jun. 457. 474
85 Leontinus vel Leo 2. 697
90 Leo 3. Isaurus. 717
92 4. 741
53 Licinius.
97 Lothar. I. 840
114 Lotb. 2. Junior. 1125
18 Luc. Ælius Aurelius Verus Antoninus. 162
19 L. Ælius Aur. Commodus Antoninus. 170
22 L. Septimius, Severus, Pius, Pertinax. 194
40 L. Domitius Aurel. Valerius Valerianus. 271
96 Ludovicus I. Pius. 814
98 2. Junior. 855
100 3. Balbus 877
103 4. 899
150 4. Bavarus. 1314
8 M Arcus Salvius Otho Cæsar. Augus. 70
17 M. Aurel. Anto. Aug. 162
21 M. Didius Commodus Severus Julianus Augus. 194
23 M. Anton. Antoninus Pius Felix. 200
23 M. Aurel. Antoninus Felix Augus. 213
24 M. Opelius Aurelian. Severus Macrinus Felix, Aug. 219
25 M. Aur. Ant. Pius &c. 220
26 M. Aurel. Severus Alexander Pius. 224
29 M. Clodius Pupienus Maximus, circa annum. 239
30 M. Antonius Gordianus 239
39 M. Aurel. Quinctillus. 271
44 M. Aur. Carinus, & M. Aurelianus Numerianus. 284
47 M. Aurel. Valerius Maximianus Herculius. 287
67 Marcianus. 451
77 Mauritius. 584
47 Maximianus. 287
27 Maximinus Germanicus. 236
6 N Ero Claudius Cæsar. 56
106 O Tto I. Magnus. 936
107 2. Junior. 973
108 3. 983
119 4. 1199
87 P Hilippicus Bardanes. 712
32 Philippus, circa annū. 247
78 Phocas. 602
42 Probus. 277
20 P. Helvius pertinax Aug. 194
36 P. Aurelius Licinius Gallienus.
123 R Ichardus Rex Rom. 1288
125 Rudolphus I. 1273
142 Rudolphus 2. 1576
134 Rupert. Com. Palat. 1400
7 S Ervius Sulpitius Galba. Cæsar Augus. 70
135 Sigismundus. 1411
41 T Acitus. 276
63 Theodosius Magnus. 379
66 Theod. 2. Junior. 402
89 Theod. 3. vel 4. 716
5 Tiberius Jul. Cæs. Aug. Germanicus. 16
76 Tiberius 2. Anitius Constantinus. 576
86 Tiberius 3. Absimarus. 700
11 Titus Cæs. Vespas. Aug. 81
36 V Alerianus. 255
59 Valentinianus. 365
60 Valens. 365
62 Valentinianus Junior. 376
132 W Enceslaus. 1379
70 Z Eno Isauricus. 674

ROMANI PONTIFICES.

78 A Deodatus Rom. Monachus. 672
132 Agapetus 2. Junior Rom 946
80 Agatho Panormitanus Siculus Rom. 679
7 Alexander I. Roma. 109
158 2. Junior Mediol. 1061
172 3. Senensis Thuscus. 1159
183 4. Anaguinus. 1254
208 5. Cretensis. 1409
218 6. Valentinus Hisp. 1492
Albertus Atellanus. 1105
5 Anacletus 2. Rom. 1130
40 Anastasius I. Rom. 398
51 2. Jun. Rom.
3. Romanus 855
122 4. Rom. 911

21 Antherus Græcus. 236
62 Benedict. 1. Bonos. Rom. 575
82 2. Iunior Romanus 684
106 3. 855
119 4. Romanus. 899
5. Romanus. 964
137 5. dictus 6. Rom. 972
119 6. dictus 7. Tuscul. 975
148 7. dictus 8. Rom. 1014
150 8. dictus 9. Rom. 1032
9. dictus 10. 1058
196 9. dictus 11. Tarusi. 1303
199 10. dictus 12. Tolosanus Gallus. 1334
11. dictus 13. Arrago Hispanus. 1394
43 Bonifacius 1. Rom. 419
56 2. Iun. Rom. 530
67 3. Rom. 605
68 4. Valerien. Marsus 606
70 5. Neapolitanus. 614
114 6. Rom. 895
138 7. Rom. Franco. 974
195 8. Anagnin. Hernic. 1294
205 9. Neapolitanus. 1389
164 Callix. 2. Burgun. 1119
3. Hungarus. 1169
213 3. Valent. Hispan. 1455
44 Cœlestinus 1. Romanus 423
2. Rom. 1. 4
167 2. Tiferna Thusc. 1143
177 3. Rom. 1191
181 4. Mediolanensis 1241
194 5. Esernien. 1294
52 Cœlius Symmachus Sard. 498
53 Hormisda Frusinas. 514
59 Sylverius Frusinas. 555
29 Cajus Salomit. Dalmat. 283
19 Calpburni Pontia. Rom. 251
Campan. Latinus circa annum Domini 514 & 523
121 Christoph. Rom. 903
3 Clemens 1. Romanus 68
152 2. Iun. Ra. Sa. Germ. 1047
3. Parmensis. 1080
176 3. Rom. 1188
185 4. Narbonensis. 1265
197 Burdegalens. Vasco Gallus 1305
200 6 Lemovicens. Gallus 1342
7. Gebenens. Gallus 1378
Hispanus. 1424
222 7. Florent. Thuscus 1513
234 8. 234
4 Cletus Romanus. 77
13 Concordius Soter Fundan. 165
89 Constantinus Syrus. 707
22 Cornel. Castin. Rom. 251
84 Cuno Trax. 686
153 Damasus 2. Iun. Bavar. German. 1048
69 Deusdedit Roman. 613
26 Dionys. monach. 160
17 Domit. Callixt. Rom. 218
79 Domnio, Donus, vel Domnus Rom. 656
136 Donus, Domnus, Donnus, Domnio 2. Iun. Rom. 972
76 Eugen. 1. Rom. 654
101 2. Iun. Rom. 824
169 3. Pisanus. 1145
211 4. Venetus. 1431
6 Eugrestus Bethlehem Syr. Græc. 96
Eulal. Roman. 420
32 Eusch. Medic. Græc. 310
28 Eutych. Lunens. Thusc. 275
21 Fabius Fabian. Rom. 237
27 Felix 1. Rom. 271
2. Iun. Rom. 355
2. dict. 3. Iun. 483
55 3. dict. 4. Benevnetanus Samnu. 526
4. dict. 5. Allobrox. 1439
113 Formos Portuens. 891
50 Gelasius Afer. 492
163 2. Iun. Cajetan. 1118
65 Greg. Mag. Rom. Mon. 590
90 2. Iun. Rom. 716
91 3. Syrus. 731
103 4. Rom. 828
143 5. Sano Germ. 995
151 6. Rom. 1045
159 7. Soanens. Thusc. 1073
8. 1118
180 9. Anagninus 1227
186 10. Placentin. 1271
203 11. Lemovic. Gallus. 1370
207 12. Venet. 1406
230 13. 1572
233 14 1591
14 Habund. Eleuth. Rom. 198
16 Zepherin. Rom. 198
98 Hadrian. 1. 772
108 2. Iun. Rom. 867
3. Rom. Agapit. 884
171 4. Anglus. 1154
188 5. Genuens. Ligur. 1276
222 6. Trajectens. Fland. 1522
47 Hilar. Sard. 461
71 Honorius 1. Campan. 622
2. Iun. Parm. 1061
165 2. Bononiens. 1124
179 3. Rom. 1216
192 4. Genuens. Ligur. 1285
10 Hygein. Athen. Græc. 138
I. Novatianus Romanus Schismatic. 252
41 Innocent. 1. Alban. 401
166 2. Rom. 1130
3. 1177
178 3. Anagn. Signius. 1198
182 4. Genuens. Ligur. 1243
187 5. Burgundio circa annum 1272
201 6. Lemovicens. Gall. 1352
206 7. Sulmonen. Petrus. 1404
217 Innoc. 8. Genuens. 1484
54 Johan. Thusc. 532
57 Johannes 2. Iun. Mercur. 532
62 3. Catellin. Rom. 561
73 4 Dalmata. 639
83 5. Antio: Syr. 685
86 6. Græcus. 701
87 7. 705
109 8. Rom. 872
118 9. Tiburtin. Mon. circa 897. annum.
125 10. Raven. 914
128 11. Rom. 930
133 12. Rom. 963
135 13. Rom. 965
140 14. Papiens. 984
141 15. Rom. 985
142 16. Rom. 995
145 17. Sicco Rom. 1003
146 18. Fanass. Rom. 1003
149 19. Rom. 1024
20. dict. 21. Ulixinens Lusitanus Hispanus circa annum. 1276
198 21. dict 22. Caturcens. Gallus. 1316
209 21. dict. 23. Neapol. 1410
36 Julius Rom. 336
2. Senonens. Ligur. 1503
122 Lando Sabinus. 913
Laurent. Rom. 498
46 Leo Magnus Rom. 440
81 2. Jun. Aidonens. 682
98 3. Rom. 796
105 4. Rom. Mon. 847
120 5. Priapens. Latin. 903
126 6. 928
129 7. Rom. 935
134 8. Rom. 964
154 9. Franc. Gall. 1049
221 10. Florent. 1513
37 Liberius Rom. 353
2 Linus Volaterr. Thusc. 57
24 Lucius Steph. Rom. 255
168 2. Bononiens. 1144
173 3. Senens. Thusc. 1181
30 Marcellinus Rom. 296
31 Marcellus Rom. 304
35 Marcus Rom. 336
110 Marin. Gelas. Falisc. 882
75 Martinus Tudert. Thus. 647
191 2. dict. 4. Turonens. Gallus. 1281
210 3. dict. 5. Rom. 1412
34 Miltiad. Rom. 311
107 Nicolaus Magn. Rom. 858
157 2. Jun. Allobrox. 1058
190 3. Rom. 1277
193 4 Asculan. 1288
5. Reatinus. 1327
212 5. Sergian. Lunen. 1447
Panormita. Siculus in 7. centuria Pasch. Archidiac. 687
100 Pasch. Rom. 817

262 2. Pasch. Thusc. 1099
95 Paulus. 757
215 2. Venetus. 1464
224 3. Rom. 1534
227 4. Neapol. 1555
5. 1607
61 Pelagius Rom. 556
64 2. Jun. Rom. 597
Petrus Rom. 686
Philipp. Rom. 768
11 Pius 1. Aquileiens. Grec. 138
214 2. Senens. 1458
219 3. Senens. Thusc. 1503
228 4. Mediol. 1560
229 5. Alexandrin. 1566
116 Romanus Gelas. circa annum. 896
58 Rusticus Agapet. Rom. 534
66 Sabinian. Blerā. Thus. 604
85 Sergius 1. Antioc. Syr. 687
104 1. Jun. Rom. 844
147 4. Rom. 1009
72 Severin. Rom. 637
34 Silvester Rom. 314
144 2. Jun. Aquit. Gall. 998
3. Rom. 1045
3. Rom. 1102
1 Simon Petrus Apostolus 44
48 Simplic. Tiburt. Latin. 467
39 Siricius Rom. 384
8 Sixtus vel Xistus Rom. 117
25 2. Jun. Athen. Grec. 257
45 3. Rom. 437
216 4. Savonens. Ligur. 1471
231 5. Rom. 1535
93 Stephanus 2. Jun. 752
94 3. dictus 2 Jun. Rom. 752
96 4. dict. 3. Sicul. Mon. 768
99 5. dict. 4. 816
112 6. dict. 5 Rom. Basil. 885
115 7. dict. 6. 896
156 10 dict. 9. Lota. Gall. 1057
9 Theleſphorus Grec. 127
74 Theodor. Jeruſolomitanus Graecus. 640
117 2. Jun. Rom. 897
Theodorus. 686
Theod. Presbyter.
Theodoricus Rom. 1102
Theophylactus Rom. 757
102 Valentinus Rom. 827
15 Victor Afer. 186
155 2. Ju. Sueu. Ger. Calb. 1055
160 3. Beneventanus. 1086
60 Vigilius Rom. 537
4 Rom. 1138
5. 1159
77 Vitalianus Signin. Lat. 657
18 Urbanus 1. Rom. 223
161 2. Jun. Gall. 1088
184 4. Trecen. Camp. Gall. 1261

Urſicinus Rom. 366
92 Zachar. Grec. Mon. 741
Zinzinus Rom. 824
92 Zoſimus Caſarienſis Cappodex Graecus. 416

CONCILIA.

Achaia Anno Chriſti. 188
Ciniacum. 876
ad Lippam Saxoniae. 780
ad Zwifordianum. 679
Affricanum. 252. 255. 645
Agathenſe. 506
Albertinorum. 244
Alexandrinum. 348. 362. 363. 400. 403. 452
Altheimenſe. 916
Ancienum. 316
Angari Bithyniae. 386
Anglicum. 704
Anglicanum. 786
Antiochenum. 252. 264. 270. 342. 361. 363. 365. 431
Antiſidiorenſe, 614
Aquileienſe. 381. 446
Aquilenſe. 700
Aquingranenſe. 797. 809. 816. 829. 830. 837. 864 1016
Aranſicum. 441. 442
Arelatenſe. 313. 314. 453
Areminenſe. 359
Armeniacum. 433
Avernenſe. 545
Achemenſe. 767
Aſia. 188
Auguſtanum. 732. 951. 1511. 1518. 1530. 1548. 1550. 1555
Aurelianenſe. 512. 535. 539. 550
Arenſe. 1094
Baſilienſe. 1431
Beneventan. 1085. 1108. 1113. 1117
Berchachenſe. 1085
Berytium. 449
Bonnenſe. 943
Bracarenſe. 610. 674
Breniacenſe. 582
Brittannic. 664. Hedifeld. 680
Brixinenſe. 1080
Cabilonenſe. 582. 656. 813
Caſarien. in Paleſt. 187. 360
Caſaraugustanum. 516
Caluenſe. 975
Caprianum. 394. 1085
Cariae. 365
Carpentoratenſe. 444
Carthaginenſe. 253 303. 394 397. 558. 413. 418. 478
Cebarſuſſenſe. 414
Chalcedonenſe. 402. 451
Claromontanum. 1095. 1130
Clithenſe. 415
Cloueſhoanum Britannicum. 744
Conſtantienſe. 1414
Conſtantinopolitanum. 360 373. 382. 383. 402. 403. 448. 450. 484. 518. 534. 552. 589. 680. 711. 730. 755. 863. 864 867. 877. 965. 975.
Cyperanum. 1114
Cyprium. 400
Dingelfingenſe. 916
Dinguleſinenſe. 766
Duubergenſe. 927
Dunenſe. 779
Ducenſe. 1083
Elibertinum in Hiſpan. 303
Epaunenſe. 484
Epheſinum. 408. 430. 448. 450
Erfordienſe. 935. 1073. 1074
Lerdenſe. 507
Florentinum. 1055. 1431
Francofortenſe. 794. 1007. 1024. 1546
Friteſlarienſe. 1119
Allianum. 187. 1150
Gallicanum. 680. 685. 742 835. 1072
Gandersheimenſe. 1022
Gangienſe. 362
Gartungenſe. 1085
Geilicenſe. 1024
Geimenſe. 780
Gentiliacenſe. 767
Germanicum. 720. 1004
Gradenſe. 580
Alberſtadenſe. 1059
Hallenſe. 803
Heraclienſe. 512
Herudfordianum. 675
Hieroſolomitanum. 48. 335. 348. 433. 553. 658.
Hildesheimenſe. 1539
Hipponenſe. 422
Hiſpalenſe. 595. 634
Hiſpanienſe. 650
Conienſe Lycaoniae. 253
Illyricanum. 364
Ingelsheim. 788. 948. 958. 972
Laodicenſe. 144. 364
Laodienſe. 1131
Lampſacenum. 364
Liſtinenſe. 475
Londonenſe. 711
Lucenſe. 609
Lucernas. 1524
Lugdunen. 584. 590. 1244. 1274
Macedonicum. 362
Macrenſe. 880
Majumenum. 362
Mantuanum. 1064. 1459
Marsburgenſe. 583
Martiſcon. 583. 587. 590. 612

Concilia.

Melphiense 1091
Melphitanum 1067
Metense 600. 864
Milevitanum 402
Moguntinum 812. 824. 834. 848 858. 887. 1049. 1075. 1080 1084. 1088. 1106. 1549
Mopsuestenum 553

Neocaesariense 316
Nicaenum 325. 362. 789
Niddense 687
Norinbergense 1523
Noviomagense 1017

Oppenheimense 1076
Osdroenæ 188

Paderbornense 785
Palæstinum 402
Pamphiliacum 430
Papiense 1036
Parisiense 557. 558
Pazense Phrygiæ 367
Philadelphicum 244
Pictaviense 591
Pisanum 1123. 1135. 1409 1511. 1512
Placentinum 1096. 1133
Ponti 188. 360
Pontigonense 876
Quintelìburgense 1088

Ratisbonense 782. 1524 1532. 1541
Ravennas 498. 888. 957
Remense 812. 837. 905. 992 *seu Montemense* 995. 1049 1119. 1131. 1148
Romanum 187. 252. 253. 269 303. 325. 328. 342. 368. 381 431. 439. 449. 478. 484. 495 498. 501. 502. 512. 515. 531 596. 605. 609. 645. 652. 680 713. 716. 731. 732. 768. 769 774. 793. 850. 862. 863. 864 865. 868. 963. 964. 967. 978 992. 996. 1048. 1050. 1051 1053. 1059. 1060. 1061. 1062 1067. 1072. 1073. 1074 1075. 1078. 1079. 1080. 1081 1083. 1084. 1097. 1098 1102. 1112. 1116. 1123. 1139 1180. 1215. 1240. 1411. 1512 1517.

Salegustadiense 1023
Salzburgense 802
Sardicense 347
Secundæ Syriæ 519
Seleucianum 359
Sicilianum 364
Sidonense 510
Silvanectanense 990
Sinuessanum 303
Stampisanum. 1130
Sutrinum 1046
Synnadanum Phrygiæ 254
Syriæ 725
Syrmiense 350

Tarracinense 516
Taurinas 394
Telense 417
ad Theodonis villam 812
Ticinense 1049
Toletanum 400. 529. 591. 631 636. 639. 647. 656. 658 673. 681
Trecense 878. 1107
Trevirense 1548. 1549
Triburiense 811. 896
Tridentinum 1537
Trojanum 1089. 1093. 1123

Valentinum. 373. 508
Valense 442
Vastalense 1095. 1106
Veneticum 460. 1177
Vercellense 1050
Vermeriense 876
Veronense 1184
Viennense 1118. 1311
Vintonienſe 972. 1065

Wormaciense 767. 770 772. 824. 1540. 1557

INDEX VIRORUM DOCTORUM.

Abdias de † Lenfred. 1060
Abdias Babylonicus 100
Abidinus Corallus 1520
Abraham Buchholzer. 1560
Actius Syncerus Sannazar 1500
Accursius Florentinus. 1240
Achilles Gassarus 1540
Acta Imperij 1520
Adam Nachenmoser 1600
Neuser. Reusner 1540
Ursinus 1580
Schubertus 1580
Adelbertus Gallus 820
Adon Episc. Viennensis 1360
Adrianus Barlandus 1520
Turnebus 1560
Venetus 1540
Ægidius Corrozetus 1540
Hunnius D. 1580
Monachus Athen. 80
Tschudus 1540
Viterbiensis 1520
Ælianus 260
Ælius Spartianus 300
Æneas Sylvius 1460
Aimonus Monachus 840
Aitonus Armenus 1360
Alanus Copus 1480
Alanus Gartianus 1340
Albertus Argentoratensis 1360
Albertus Hartungus 1580
Leicheisin 1380
Lincolnien. Episc. 1260
Magnus 1280
Pigkius 1520
Rigiensis 1160
de Rosate 1360
Stadensis Abbas 1580
Suhovius 1460
de Troia 1540
Albinus 780
Alcinus Viennensis 1540
Alcoranus 620
Alexander ab Alexandro 1480
ab Ales 1240
Aphrodis. 220
Britto Theologus 1220
Cittolinus 1540
de S. Elpidio 1340
Fabricius Carpent. 1440
Guagninus 1580
Alfonsus Castellæ Rex 1260
Alfonsus de Castro 1560
Algerus monachus 1060
Almannus monachus 900
Almericus Gallus 1180
Aloysius Florentinus 1580
Aloysius Luisinnus 1580
Alpetragius Marrocutanus 1160
Alvarus Pelagius 1360
Alvearium 1560
Ambertus 900
Ambrosius Blaurer 1540
Catarinus 1520
Episcopus 380
Moibanus 1540
Ammianus Marcellinus 360
Ammonius 240
Amphilochius 400
Anastasius Bibliothec. Rom. 860
Anatolius 280
Andradius 1560
Andreas Alciatus 1540
Althammer 1540
Angelus 1600
Barbatia 1520
Crastovius 1580
Duditius Spartelat. 1560
Dandalus 1220
Hondorpius 1560
Kreichius. Langius 1580
Musculus 1580
Proles D. 1520
Tevetus 1560
Angela Virgo 1180
Angelus Hebræus de Iuda 1240
Annales Colonienſ. M. St. 1350
Dominican. Colonienſ. 1320
Ludovici Imperat. 840
Misnenses 1520
Scotiæ 1340
Ansegisus 900
Anshelm. Avelburgensis 1160

Antonius Benevenius 1520
de Bitanto 1540
Bonfinius 1540
Campanus 1540
Codrus 1480
Cornelius Lynniehan. 1540
du Pinet 1160
Epiſc. Florentinus 1440
Eremita 280
Fradmi 1480
Mancinellus 1520
Mizaldus 1560
Muſa à Braſſavolo 1540
Paganus Venetus 1580
Roſellus 1520
Senenſis 1580
Theodorus 1500
Torquatus 1480
Apollonius 200
Arcas Epiſc. 720
Areta Græcus 1020
Arebaldus Vechlanus Doracus 140
Ariſtides 120
Arnobius Afer 320
Arnoldus Boſtius 1500
Brixienſis 1160
de villa nova 1280
de Palude 1560
Ferronus 1540
Arrius 340
Arrianus Hiſtoricus 180
Aſconius Pedianus 100
Aſcolepius Barbatus 1540
Aſotus 1540
Athanaſius 340
Athenæus Naucratita 180
Averroes 1160
Auguſtinus de Ancona 1340
Niphus 1520
Steuchus 1540
Avenzoar medicus Arabs 800
Avicenna 1160
Aurelius Prudentius 380
Aulus Gellius 180
Azo I. C. 1240

Balduus I. C. 1440
Baldinus de Luca 1580
Baptiſta Egnatius 1650
Mantuanus 1500
Panatius 1500
Bartholomæus Caſuſius 1560
Chaſſanæus 1560
Florarius 1420
Georgewitz 1520
Guldenbeck 1580
Huberus 1480
Janoveſius 1380
Latomus 1560
Müller 1420
Pincernus 1500
de piſis 1340
Beatus Rhenanus 1540
Beda 740
Benedictus de Acoltis 1140
Benno Cardinalis 1080
Berillus 280
Beringarius 1060
Bemigoſius 1420
Bernhardinus de buſto 1520
Bernhardinus Ochinus 1560
Bernhardus de Beſſa 1260
Claræuallenſis Abb. 1140
Cluniacenſis 1180
Corius 1320
Girardus 1540
Liblienſis 1520
Luzelburgius 1320
Saccus 1560
Weſterrodi 1380
Berno Abbas 1020
Bertholdus de Oſenberg 1180
Bertramus 880
Bibliotheca Londinenſis 1360
Brocardus 1500
Bonaguidas Aretinus 1240
Bonaventura 1240
Bonifacius Simoneta 1520
Bonifacius de Vitalinis 1520
Borcardus Monachus 1300
Breviarium Comperiorum 1540
S. Brigitta 1380
Budæus 1560
Bundivica Anglica 1580
Burckardus Epiſc. Wirtzb. 800
Butnerus 1580

Cæſarius ab Haiſterb. 1240
Cajus Battus Parmenſis 1540
Ptolomæus 180
Valerius Flaccus Poëta 80
Campo Fulgoſius 1480
Campan. Philoſ. & Math. 1040
Carmelus 1560
Carolſtadius 1560
Caradocus Phadius Franc. 140
Carollus Bovillus 1520
Molinæus 1560
Sigonius 1580
Carſulanus 1480
Caſpar Bruſchius 1560
Hedio. Peucer 1540
Styblinus 1560
Caſſinenſe Chronicon 970
Caſſiodorus Renius 1580
Caſtellus Eugubinus 1540
S. Catharina 1380
Cato 60
Cataphrygôn Montani Priſcillæ & Maximillæ, vatum 200
Celſus Armachanus 1140
Chalcidius Platonicus 20
Chilius Higinus 20
Chriſtianus F. de Landek 1520
Wurſtiſius 1560
Chriſtophorus Longolius 1540
Chriſtophorus Mandelius 1540
Chronicon ordinis Ciſterc. 840
fratrum Minor. prædic. 1380
Bambergenſe 1040
Turingiæ 1240
Chryſoſtomus 420
Chunmannus Flinſpach 1560
Ciſtrenſis 1440
Civitatenſis Epiſcopus 1460
Claudianus Poëta 420
Claus Buer 1540
Claudius Clemens 760
Clemens Scotus 820
Turon: Epiſcopus 820
Clemens Alexandrinus 200
Calichius 1560
S. Columbanus 700
Columbanus Uranex 1580
Columella de re Ruſtica 60
Comment. Magiſt. Pariſ. 1480
Compilatio Chronologica 1520
Condiſſalvus de villa diego 1540
Conradus Belloveſus 1560
Danzinger 1580
ab Hagen 1480
Halberſtadienſis 1440
Huſerus 1540
Neopagus 910
Nucerinus 1500
Liechtenaw Ab. Urſp. 1240
Schlüſſelburgius 1580
Sommenhardus 1500
Thraſybulus 1560
à Magdenb. Aſtro. 1480
Conſtantinus Manaſſes 1180
Cornelius Ambſterdam 1560
Callidius 1580
Gemma Aſtron. 1580
Tacitus
Cornutus de arumnis Herc. 60
Crato Medicus Cæſar 1580
Creſcentius da Eſsyo 1260
Cuthbertus 740
Cyprianus 220
Cyriacus Schliechtenberg 1580
Cyriacus à Spangenberg 1560
Cyrillus 440
Cyrillus Caromelita 1240

Damaſus 380
Daniel Bodenberg 1580
Daniel Cramerus 1580
Schaller 1580
Dantes Aligherius 1340
David Herlicius 1540
David Schram 1580
Defenſorium ſeu Spec. Eccl. 1440
Deſiderius Eraſmus Roterod. 1540
Longobardus 1260
Dethlevus Reventlovius 1560
Dieterus à Dalburgio 1540
Diogenes Laertius 180
Dion 100

Dion Caſſius. 240
Dionyſius Areopagita. 40
Halicarnaſſeus. 300
Kykel. 1480
Diſcipulus. 1440
D. Andreas Proles. 1520
Hieronymus Schurfius. 1520
Iob. Staupicius. 1520
Iob. Scheringius. 1520
Mellerſtadius. 1540
Menſingius. 1540
Pfenningius. 1540
Ludovicus Rabus. 1560
Lurtze. 1480
Dodechinus. 1180
Dominicus à Soto. 1580
de Dominicis. 1480
Chalderinus. 1480
Donatus Gianotus. 1540
Drogo. 1360
Dulcinus Navarræus. 1260

Elredus Rivallenſis. 1180
Eberhardus Billik. 1540
Eblendus Hiſtoricus. 1460
Eccard. Abbas. 1140
Edmund Cantuarienſ. 1160
Eduardus Hallus. 1560
Egeſippus. 200
Eginhardus. 800
Ekbertus Abbas Bened. 1180
Ekde Rebkau. 1180
Elias Haſenmüller. 1580
Eliſabeth Virgo. 1160
Elmerus Malmesburienſ. 1140
Emericus. 1340
Emericus Zigerius. 1560
Engelbert. Wuſterwitz. 1420
Enguerran. de Monſtrelet. 1500
Ennodius. 500
Ephrem Syrus. 380
Epiphanius. 400
Eraſmus Reinholdus Math. 1560
Schrekenfuchs. 1560
Erneſtus Brottauf. 1540
Evagrius Monachus. 400
Evax Rex Indiæ. 60
Eudoxia Theod. Conjux. 460
Eugenius Carthaginenſ. Epiſc.
Eunomius Monach. 330
Evodius Epiſc. 440
Euſebius Cæſarienſ. 320
Euſebius Emiſenus. 420
Euſtachius Poyſſel. 1580
Euterpius Presbyter. 840
Eutychius Myſ. 1580

Fabianus. 900
Farrago conformitatis. 1560
Faſciculus expetendarum. 1540
Fauſtus Abbas. 500
Felinus I.C. 1540
Felix Hemmerlin. 1440
F. Felix Fabri. 1140
Ferrellus. 1560
Flavius Blondus. 1440
Flores Hiſtoriarum. 1240
Fluentius. 1120
Franciſcus Accurſius F. 1300
Aluares. 1520
Belleforeſtus. 1560
Duarenus. Encenas. 1560
Georgius. 1560
Guicciardinus. 1540
Irenicus. 1520
Junius. 1560
Leandei. 1560
Maronus Franciſc. 1320
Ottomannus. 1560
Petracha. 1300
Philelphus. 1480
Rabalais. 1560
de Roſieres. 1580
Sanſovinus. 1560
Stancarus. 1580
Zabarella. 1420
Frater Bernh. Comenſis. 1560
Fabri. 1140
Fleck. 1520
Hentinus Mechlinienſ. 1560
Reinhardus. 1400
Freculph. Epiſc. Levovien. 820
Frideric. Nauſea. 1560
Frontinus de Stratagemat. 100
Froſſardus. 1400
Fulcuinus Morinor. Epiſc. 860
Fulgentius Epiſc. Ruſpenſ. 500
Fulſteinius. 1280

Gabriël Bibel. 1500
Gabriël Prateolus. 1560
Galenus. 140
Gallinicus. 700
S. Gallus. 700
Ganfredus. 1180
Gangulph. Martyr. 780
Gaudentius Merula. 1540
Gazo Monach. 1100
Gelaſius. 500
Gennadius Epiſc. Conſt. 500
Geophardus Argentor. 910
Georgius Buchananus. 1580
Caſſander. 1480
Fabricius. 1560
Gothart. 1580
Haimburgenſ. 1580
Hekelin. 1580
Lilius. 1540
Morgenſtern. 1400
Mylius D. 1580
Riplai. 1500
Semler. 1520
Tanſtetter. 1520
Sohn Theolog. 1580
Spalatinus. 1540
Widmann. 1400
Walter. 1560
Gerhardus Arch. Mogunt. 1320
Gerhardus Ritter. 1360
Sagarellus. 1240
Gerochus Monach. 1080
Gilbert. Genebrardus. 1580
Gilbert. Ciſtercienſ. Mon. 1180
Gilles Corrozetus. 1560
Giſelbertus Monach. 1100
Gnavus Frid. Angelus. 1440
Godefridus de Fontanis. 1260
Godeſcalcus Presbyter. 860
Goropius. 1580
Gotfridus Viterbienſ. 1180
Gravamina 100. Germ. 1540
Gratianus. 1140
Gregorius Cedrenus. 1060
Nazianzenus. 400
de Valentia. 1580
Grio Malvii eques. 1580
Gualterus Mapes. 1180
Guido Aretinus. 1040
Bonatus Aſtron. 1300
de Fonte Nayo. 1320
Muſicus. 1040
Guilielm. Bidenbach D. 1560
Budæus. Caitonus. 1520
Durandus. 1300
Farellus. 1540
de Ganyo. 1300
Lindanus. 1560
Mammelsburienſ. 1160
de Mara 1540
Occam 1340
Peraldus 1300
Paradinus 1380
Pariſienſis 1240
Placentinus 1260
Podius 1220
Poſtellus 1540
Rondeletius 1540
de S. Amore 1260
Sartoris 1440
à Schawenburg. 1540
Stunk. 1600
Guitmundus Averſanus. 1060

Hali Abbas. 120
Hali abben Ragel aſtr. 1240
Hali Heben Rodan. 1240
Hailamus. 1520
Halepo Aſtron. 1560
Hambert. Ep. Sylvæ Can. 1060
Hambertus de Somana. 1240
Hartmannus Schedel. 1500
Haymo. 400
Haymo Cantuarienſ. 1040
Haybaldus. 1360
Hector Boetius. 1540
Helius Rubeus. 1269
Helmodius Presbyter. 1140
Hemeus. 1540
Henricus Bebelius. 1460
Bliſſenius. 1540
Bullinger. 1540
Buntingus. 1580

Heinricus Cornelius Agrippa 1520
Efferben 1560
de Erfordia 1360
Frauenlob 1320
de Gandavo 1300
Girtelknopff 1300
de Haſsia 1380
Harphius 1460
de Homiliis 1600
de Jota 1380
à Kettenbach 1520
Laodienſ. Epiſ. 1240
Pantaleon 1580
Phanicus 1520
Stephanus 1540
à Token 1440
Toloſanus 1160
Wolfius 1580
Hermannus Archiep. Col. 1480
Hermannus Bonus 1520
Contractus 1060
Gigas 1440
Hammelman 1440
Rid. 1480
Hermes Paſtor 180
Hermolaus Barbarus 1500
Herodianus 220
Heſichius Presbyter 500
D. Hieronymus 380
Cardanus 1540
Coneſtagius 1560
Franck 1560
de Levandiro 1520
Montuus 1540
Mutius Italus 1540
Paulus Catulanus 1520
Savanorola 1500
Schwarzaphicus 1520
Tortus 1500
Turlerus 1580
Hilarius Pictavienſis 360
Hildebertus Cenomanenſ. 1080
Hildegardis 1180
Hildegaſtus Vates 240
Hincmarus Epiſc. Wirtzb. 800
Hiſtor. Com. Mont. Fort. 1520
Hiſtoria Lombardica 1300
Hiſtoria Scandaloſa 1480
Holthuter 1560
Honorius Auguſtodunenſ. 1140
Hugo Cardinalis 1240
Hugo de S. Victore 1140
Hugobaldus Monach. Gall. 900
Huldericus Mutius Germ. 1560
Jacobus Almainus 1520
Angularis 1460
de Arena 1300
de Beluſo 1260
Brocardus 1560
Brunus Aſtronomus 1500
Carthuſienſis 1440
Colonis 1586
Jacobus Fontanus. 1540
Franco. 1580
Grazer. 1580
Heerbrand D. 1580
Januenſ. de Voragine. 130
Lelandus 1560
Lodeſema. 1580
Maier. 1580
Manſor. 1040
Medicus. 1580
Miſnenſis. 1360
de Monte Peſſulano. 1560
Moſander. 1460
Papienſis. 1460
de Paradiſo. 1440
Philippus Bergomenſ. 1500
Ratz. 1560
Ravenſtein. 1580
Regius. 1500
Ruof. 1560
Sadoletus. 1540
Sannazarius. 1500
Schopperus. 1580
Spiegel. 1520
Stigelius. 1560
de Terano. 1400
Vitriaco. 1240
Wimpfelingius. 1520
Jamblichus. 320
Janus Iacobus Boiſſardus. 1580
Janus Pannonius. 1520
Iaſon I. C. 1500
Iaſon Pratenſis. 1540
Ignatius 120
Ioachimus Camerarius. 1540
Cureus. Merlinus. 1580
Rhecius. 1560
Iobus Fincelius. 1560
Iodocus Clichtoveus. 1540
Damhouderius. 1560
Gallus Rubeacenſis 1520
Ludovicus Decius. 1560
Iohannes Abioſus. 1492
Agricola. 1540
Andreas I. C. 1560
Andreæ. 1440
de Argentina. 1240
Aſtonus. 1380
Avene. 1580
Aventinus 1540
Bacontorpius 1360
Balæus 1560
Baptiſta Folingius 1540
Baratz 1440
Baſilius Heroldus 1560
Beka 1360
Benedictus 1560
Bertramus 1500
Bocatius 1380
Bodinus 1580
Buchet. Brentius 1540
de Brugis 1480
Johannes Calvinus. 1560
Campanus. 1480
de Capiſtro. Capgrave. 1440
Carion. 1540
Caſsianus Scytha. 440
Cellarius. 1540
de Columna. 1360
Comnenus. 1180
Coſmius. 1560
Cuſpinianus. 1560
Dubravius. 1520
Eccius. 1540
Eleemoſinarius. 640
de Eſculo. 1260
Everidenus. 1340
Faber I. C. Faber Th. 1540
Fernandus. 1480
Ferus. Foxus. 1560
Franciſcus Picus Mirandula. 1520
Funccius. 1560
Garcæus. 1560
Gaſtius. 1540
Gattus Siculus. 1440
Gennadius. 1560
Gerundinenſis. 640
de Gerſon. 1420
Gochius. 1500
Grevenſtein. 1520
de Gruero. 1360
Guilielmus Kirchof. 1580
Hagen vel Indagine. 1440
Hedericus. 1540
Herburtus de Fulſtein. 1580
Heromius. 1560
Hietwohl. 1580
Hiltenvates. 1520
Huſs. 1420
Janduno. 1500
Ibenhagen. 1480
Igneus. 1580
Jovianus Pontanus 1500
Keiſersperg. 1520
à Lambsheim. 1500
Laſcius. 1560
Lerius. 1560
Leriſæus. 1580
Liechtenberger. 1500
de Lignano Aſtron. 1420
Linturius. 1520
Lucidus. 1540
Lupus de Palatio rubeis. 1500
Magnus. 1360
Mainardus. 1520
Major Scotus. 1520
Mandeville. 1160
Maria Polutianus. 130
Marius Belga. 1520
Matthæſius. 1520
Maxentius. 500
Meſue vel Damaſcenus. 1180
Michaël Brutus. 1560

Johannes Monheimius. 1560
Müntziger. 1380
Multivallis. 1520
F. Naſſ. 1580
Nauclerus. 1500
Neviſanus. 1540
Northuſius. 1580
Noviomagus. 1560
Odenbach. 1540
de Oldencaſtel. 1420
Oldendorpius. 1560
Olearius Theol. 1580
Palæonydorus. 1500
de Pariſiis. 1320
Peregrinus. 1560
Petrus Ferrarienſ. 1400
Pfluog. 1540
de Planaſco I. C. 1240
Poduſca. Pierius. 1530
Pollius. Pomarius. 1580
Purvæus. 1440
Raſch. 1580
Raviſius. 1520
Remoldus. 1600
Rhode. 1440
Rivius. 1560
Robitzana. 1440
de S. Romano. 1480
de Rupeſciſſa. 1360
Quintinus Hedum. 1520
à Salhauſen. 1520
Salobrienſis. 1180
Sambucus. 1560
Saresburienſis. 1140
Scheuingius D. 1520
Schenck à Grafenbe. 1580
Schwebel Theol. 1540
Segobius. de Seiſſelbo. 1440
Semeca. 1260
Sleidanus. Spinæus. 1560
Stadius. 1580
Stapilæus. 1540
Staupitius D. 1520
Stella. 1520
Sturmius. 1580
Stumpfius. 1580
Syringius. 1520
Taulerus. 1380
Teutonicus. 1260
Titius. 1560
Treviſa. 1380
Tritemius. 1500
Turpinus Arch. 840
Vaſæus. 1560
Virdung Math. 1540
Viroduranus. 1360
Werner. 1580
de Weſſalia. 1400
Weſſelius. 1440
Wiclephus. 1360
Wierus. 1560
Wigandus D. 1580
Wünſchelburgius 1400
Zonaras Monachus. 840

Index expurgatorius. 1560
Innocentius Epiſc. Rom. 420
Jonas Philognſteus. 1580
Joſeph Grundbek. 1540
Scaliger. 1600
Stephanus Valent. 1580
Joſquinus Grieningenſis. 1500
Irenæus. 200
Iſidorus. 420
Hiſpanus Epiſc. 640
Iſraël Achatius. 1580
Judas Chronographus. 200
Judaici Annales. 1140
Julius Africanus. 280
Capitolinus. 300
Firmicus. 360
Pollux. 200
Julianus Apoſtata. 380
Cardinalis. 1460
Piſtorius à Prato. 1540
Toleti Epiſcopus. 440
Junilius. 440
Ivo Carnotenſis. 1060
Juſtus Jonas D. 1540
Juſtinus Martyr. 200
Juvenalis. 60
Juvencus. 340
Lactantius. 320
Lælius Capilupus. 1540
Lælius Jordanus. 1540
Lamentat. Germ. Natio. 1540
Lampertinus de Ramponibus. 1320
Lampertus Daneus. 1580
Lamp. Schafnaburgenſis. 1080
Lampridius. 300
Landfrancus. 1060
Laonicus Chalcondyles. 1500
Laurentius Agricola. 1560
Anglicus. 1260
Arioſtenſis. 1440
Capella. 1580
Cupram. 1580
Dover. 1560
Fauſtus. 1580
Friſæus. 1560
Juſtinianus. 1440
Miniatenſis. 1500
Surius. 1580
Valla. 1440
Leonhardus Krentzheim. 1580
Fuchſius. 1560
Turneiſſer. 1580
Leporius. 440
Liber Balaam Divinatoris 20
deſloration. Patrum. 1500
Ceremoniarum. 1540
de Inſol. Rom. curiæ. 1440
de miſeria Curatorum. 15
Paſquillorum. 1580
Schola Pariſ. de Eccl. 1400
de Signis N. diei. 1560
Pontificalis. 1540
de vita Crodegangi. 740
Liberius Papa. 360

Ligurinus Poëta. 1160
Lilius Gregor. Gyraldus. 1520
Lubertus Hanſchilt. 1440
Lucanus. 60
Lucianus. 180
Lucas Gauricus. 1500
Luc. Bellantius Senenſis. 1500
Lucius Feneſtella. 20
Lucius Florus. 200
Ludolphus Caſtrik. 1520
Ludovicus de Avila. 1520
Celius Rhodiginus. 1560
Boligninus. 1500
Cavitellus. 1560
Guicciardin. Hetzer. 1540
Lavaterus. 1560
Maſurius. 1560
Rabus D. 1580
Romanus Patricius. 1540
Vives. 1540
Luitpertus Epiſc. Mogunt. 840
Machtildis. 1420
Magnus Meſue Rhod. 1580
Mainardus Imolenſis. 1220
Malleus Veneficarum. 1560
Manethon. 60
Maniaces. 1080
Marcus Anton. Coccius Sabell. 1500
Brogandinus. 1580
Fritſchius. 1540
Manilius aſtron. 20
Marullus. 1500
Mare Hiſtoriarum. 1360
Marmenas. 180
M. Alofreſant Rhodius. 1400
M. Beumler. 1560
M. Joh. Joach. abb. Florenſ. 1160
M. Janſovius Doccomen. 1580
M. Marcus auditor cur. Rom. 1540
M. Phil. Secretarius Imper. Henrici I. 950
Mappe monde Papiſtică. 1580
Marcellus Palingenius. 1540
Margarinus de la Bigne 1580
Marinus Baclerus. 1520
Barletius Scodren. 1540
Caracciolus. 1540
Scotus. 1100
Marquardus Grater. 1520
Marſilius Patavinus. 1340
Martinus ab Azpilcueta. 1500
Martinus ab Arles. 1540
Ballajus. 1580
Caſtenengus. 1540
Chemnicius. 1560
Cromerus. 1540
Cruſius. 1580
Lutherus. 1520
Majer. 1440
Polonus. 1280
Turonenſis. 380
Matthæus Dreſſer. 1580
Paris. 1400

Matthæus Schienerus. 1540
Sutlivius. 1580
Matthias Cornax. 1560
Miechovienſis. 1080
Palmerius. 1440
Weikel. 1560
Matthiolus. 1540
Melchior Cavus Hiſpanus. 1580
Menſio Popius Carothalaſſ. 1560
Methodius Illyricus. 880
Methodius Græcus. 260
Meffridus, qui hortulos Reginæ ſcripſit. 1280
Michaël Bapſt. 1580
Cæſenas. 1340
Ettinger. 1580
Elucidarius. 1500
Fernus. 1500
Glycas. 1180
Lochmaier. 1500
Neander. 1580
Noſtrodamus Vates: 1560
Pſellus. 1080
Michas Moraſthites. 1560
Monach. S. Juſt. Pad. 1260
Mor. 160
Muſonius de optimo Principe. 80

Natalis Comes. 1560
Nicaſius a Brabantia cæcus doctor. 1480
Nicephorus. 640
Gregoras. 1400
Nicodemus Turlupinus. 1580
Nicolaus de Arrogonia. 1150
Ambsdorff. 1560
de Bibrach. 1280
Bœrius J. C. 1540
de Buldesdorf. 1440
Baſel. 1580
Clemangis. 1420
Cuſanus. 1480
Ecmundanus. 1520
Gilles, Gallus. 1500
Gallaſius. 1560
Gorran. 1400
Hanapius. 1520
Horius. 1520
de Lyra. 1340
Lonicericus. 1510
Machiavelus. 1560
Quodam 1500. Rus 1520
de Tudeſchis Panorm. 1440
Wiriker. 1180
Nilus Theſſalonic. Epiſc. 1340

Olaus Magnus. 1540
Onus Eccleſiæ. 1520
Onuphrius Panvinius. 1560
Origines. 220
Oroſius. 420
Ortuinus Gratius. 1540
Otto Friſingenſis. 1160
Othofridus I. C. 1240

Palladius Epiſcopus. 440
Palladius Monachus. 340
Panoratius Cardinal. 1420
Pandulphus Collenutius 1540
Panormitanus. 1420
Papias. 120
Paratus. 1500
Paſchalis R. Eccl. Diaconus 500
Rodopert. Abb. Corbeien. 880
Paulinus Presbyter. 420
Paulus Cretenſis Epiſc. 700
Fabricius. 1560
Grillandus. 1540
Lang. 1540
Jovius. 1560
Schalichius. 1560
Seidelius. 1580
Reſterifcus. 1520
Warnefridus Diaco. 780
Pauſanias. 180
Petermannus Etzlin. 1520
Petrus Ærodius. 1580
de Alliaco. 1420
Alphonſus. 1120
Ancoranus. 1440
Aponenſis aſtr. 1340
Apoſtolus. 40
de Aquila. 1360
Aſilius. 1580
Bertrandus. 1340
Bembus. 1560
de Bella portica. 1300
Bellonius. 1560
Berexaſius. 1580
à Braxio. 1500
Bleſenſis. 1180
Bojaſteau. 1520
de Bruys. 1140
Caniſius. 1560
Cantor. 1180
Gieza. 1560
de Clave. 1440
Cluniacenſis. 1180
Comeſtor. 1140
de Cogneriis. 1320
de Cruce Hiſpanus. 1520
Damianus Hoſtienſ. 1080
Galatinus. 1580
Hiſpanus. 1260
Petr. Joh. Olivar. Valent. 1560
Joh. Piramenſis. 1360
Lindebergius. 1580
Lombardus. 1120
de Lutra. 1340
Martyr. 1580
Maſſovius. 1560
Merſæus. 1580
à Monte I. C. 1560
Mendoza. 1500
de Palude. 1360
Paulus Vergerius. 1560
Payne. 1340
Premonſtratenſis. 1340
de Tarantaſia. 1260
Turellus Aſtro: 1540
de Vineis. 1140
Viretus. 1560
Philippus Decius I. C. 1540
Callimachus. 1500
Lonicerus. 1580
à Norris. 1440
Melanchton. 1540
Repington. 1400
Ribottus. 1400
Nicolai Theol. 1560
Philo Judæus. 40
Pierius R. 280
Phlegon Trallianus. 20
Plinius 2. 120
Plotinus. 280
Polydorus Virgilius. 1540
Plutarchus. 140
Poggius Florentinus. 1420
Polychronius. 460
Polycrates. 220
Pomponius Mela, Hiſpanus 40
Ponchetus. 1520
Porphyrius. 280
Portugalius. 1410
Poſidonius Afer. 440
Proba Falconia Rom. 440
Prognoſticon ſinus mundi. 1560
Proſper Aquitanus. 408
Potho Promienſis. 1300
Ptol. Lucen. A Rudim Nou. 1520
Pupilla oculi Joh. de Burgo. 1400
Pugna pietatis & ſuperſtit. 1540

Quadratus. 120
Querela Sacerdotum 1520
Quintus Curtius. 20
Quirinus Reutter. 1580

Rab. 160
Rabanus Maurus. 820
Rabina & Rabaſſe. 420
Rabi Abbenezra. 1220
Abraham. 1040
Aſſe. 160
Benjamin Tudelenſis. 1180
Johanan. 160
Judas. 160
Levi Ben Gerſon. 1440
Moſe fil. Majomon Æg. 1000
Samuel. 160
Samuel Judæus. 1160
Radavicus. 1160
Radulphus Camertianus. 1360
Flaviacenſis. 1520
Ranulphus. 1360
Raphaël Volateranus. 1520
Raymundus Hiſpanus. 1120
Lullius Catalanus 1320
de Penna forti. 1240
Reginaldus Gonſalvus. 1560
Polus 1540

Religiopatiens. 1580
Remigius. 900
Remigius de Conuy. 1560
Remigius Nauntelius. 1580
Richardus Argentinus 1480
Armachanensis 1360
Dinotus 1480
de media villa 1400
Rolle Hampole 1460
Samson 1460
Wasseburgius 1440
Ringmannus Philesius 1450
Rodericus Zamorensis 1440
Roffredus Beneventanus 1440
Rogerius Bacho 1220
Roswida monialis docta. 880
Ruardus Tapperus 1550
Rudolphus Agricola 1485
Russinus 440
Rupertus Abb: Tuicensis 1120
de monte S. Michaëlis. 1150
Barnus 1120
Bellarminus 1553
Gaguinus 1550
Gallus 1300. 1360
Grosseteste 1534
Holcot 1360
Licensis 1320
Lincolniensis Episc. 1160
Ormeskircus 1380
Rusticianus 1360
Rutgerus Rulandus 1560

Sabinianus Episc. Massil. 408
Salicetus I. C. 1400
Samson Sidonius 882
S. Brigita 1380
S. Catharina Senensis 1380
Saxo Grammaticus 1360
Saxonicum Chronicon. 1160
Scala cœli F. Iob. Minor: ordinis predic. 1520
Sebastianus Franck 1540
Sebast. Titio. 1500
Sebast. Münsterus 1560
Seneca 440
Seneca Tragicus 460
Serapion 200. 1040
Serenus 440
Serlo Dorobernensis Britto 970
Sebaldus Eboracensis Epis. 1240
Sextus Aurelius victor 400
Sigebertus Gemblacensis 1120
Sigefridus Ribisch 1580
Sigefridus Saccus 1580
Siffridus presb. Misnensis 1300.
Sigism. ab Herberstein 1560
Sigism. Suevus 1580
Silius Italicus de bello Punico 100
Simeon Dunelmensis 1160
Goulartius 1580
Simplicius Papa. 500
Sisinnius 400
Sixtus ab Hemminga astr. 1580
Smaragdus Abbas. 1000
Socrates & Sozomenus. 440
Solonius. 100
Somnium viridarii. 1380
Speculum exemplorum. 1500
Spiridon. 340
Stanislaus Orichonius. 1580
Stanislaus Hosius 1580
Statius 100. Stobæus. 300
Stella Clericorum. 1500
Stephanus Doletus. 1540
Gerlachius D. 1580
Hyrnwurst. 1580
ex Nottis. 1500
Prulifer. 1480
Tschegedinus. 1580
Strabus Monachus Fuldens. 860
Suetonius. 160
Suidas 2. 1000
Suiggerius Presbyter. 1040
Sulpitius Severus. 460
Sydonius Apollinaris. 408
Sylvester Giraldus. 1160
Sylvester Prieras 1520

Tatianus. 200
Tanchelinus. 1140
Taxa Ecclesiarum. 1520
Taxa pœnitentiaria. 1580
Tertullianus. 220
Thalheimius. 1460
Thalmud Babylonicum. 140
Hierusolomitanum. 140
Theodoricus Abb. S. Truidō. 1100
Grosmundus. 1520
à Nibem. 1420
Uria. 1420
Theodorus Beza. 1580
Gaza. 1480
Graminæus. 1580
Lector. 1080
Logotheta. 1380
Zwinger. 158
Theodoretus. 440
Theolesphorus de Cusentia. 1380
Theophylactus. 1000
Thessaro Thecа. 1540
Thomas de Aquino. 1260
Beccetus. 1580
Brabantius. 1500
Cantipratensis. 1260
de Ceperano. 1260
Coperus. 1560
de Corsellis. 1440
Fazellus. 1540
Gascoigne. 1480
Netterwaldenus. 1380
Jordanus. 1600
Lermont. 1300
Thom. Scropus. 1460
Sigfridus. 1600
Stybarus. 1560
de Valas. 1340
Tichonius Afer. 400
Tilemannus Breulem. 1580
Spangenberger. 1500
Titus Livius. 20
Tribellius Pollio. 300
Triphon Origenis auditor. 260

Vadiscus. 1540
Valefridus Abbas. 840
Valentinus Müntzer. 1100
Rudolph. Burstadiens. 1580
Vannius. 1540
Valerius Anshelmus. 1560
Maximus. 60
Varamundus Luitholdus. 1560
Vartomannus. 1520
Ubertinus de Casali 1320
Udalricus Hugualdus. 1540
Ugetius de re militari. 580
Vellejus Paterculus. 40
Venericus Vercellensis. 1100
Vergilius Hibernus. 820
Vegetinus. 1160
Vidus Vidius. 1560
Victorinus. 480
Vigilantius. 360
Vigilius. 420
Vilibrodus. 800
S. Vincentius. 1460
Vincent. Burgundio. 1240
Pimpinellus. 1540
Sturmius. 1580
Virunnius Britto. 1500
Vita fratrum Eremitarum 1460
Ulricus ab Hutten. 1520
Zwinglius.
Volbodo Episc. Leodiensis. 1040
Volcuinus abbas. 1400
Urbanus Regius. 1560
Urstisius. 1580

Wencesl. Rotdialovin. 1540
Wernerus Rolwinck. 1500
Wiclerus Cancell. Treviren. 1368
Wicelius 1540
Wiguleius Hund. 158
Wilhelmus vide Guilielmus.
Wisigastaldus & Salagastus. 440
Wittichindus vel Windichinus Corbeiens. 950
Wolfgangus Eitinger. 1520
F. Capito. 1540
Musculus. 1560
Lazius. 1560

Xenocarus. 1580
Xiphilinus. 860

Zopinus 1520
Zosimus. 440

Ordines quære in Indice

L.S.

UNIVERSITY OF LONDON
WARBURG INSTITUTE

345

IN

IOHANNIS VVOLFII

IVRIS CONSVLTI ET CONSILIARII PALATINI, SVMMÆ ERVDITIONIS VIRI, TOMOS DVOS, SIVE CENTENARIOS XVI.

LECTIONVM MEMORABILIVM ET RECONDITARVM SVPERIORIBVS ANNIS EDITOS

INDEX ABSOLVTISS.

METHODICE, QVANTVM ALPHABETI ORDO PERMITTIT, OMNIA IN TOTO opere præclara & relatu digna, ſub ſingulis principalioribus & velut ſubſtantialibus vocabulis; per diſtinctiones, Prædicata, Concreta, Abſtracta &c. complectens, vti latiùs ex Præfatione ad Lectorem apparet.

AVTHORE

M. IOHANNE IACOBO LINSIO, COGNOMINE HAGENDORN.

Cicero ad Atticum.

Commoditas homines ſtudioſos invitauit librorum Indices comparare, quibus minimo labore ad id, quod quiſq; quæreret, tanquam manu ducerentur.

LAVINGÆ

Excudebat M. Iacobus VVinter, Anno

M. DC. VIII.

H
H
345
L.S.
1608

UNIVERSITY OF LONDON
WARBURG INSTITUTE

LECTORI AVTOR INDICIS S.D.

MAGNO ET PENE INCREDIBILI LABORE, multisq; vigilijs opus illud Lectionum memorabilium & reconditarum, quod superioribus ãnis in lucem prodijt, ab autore Nobiliss. & clariss. viro, Dn. Iohanne VVolfio I C. & Consil. Palatino &c. elaboratum esse, res ipsa luculenter testatur: vt pluribus idipsum hic commendare minimè sit necessarium. Verùm quia non omnibus vacat, totum opus eo ordine, quo Autor illud concepit, euoluere; & ijs etiam qui perlegerunt, non semper in memoria recurrant, quæ pro tempore proponere vel accommodare rei præsenti velint: visus mihi sum omnibus facturus operæ precium, si vniuersa, quæ in tam eximio opere maximè præclara & relatu digna reperirentur, velut in classes & Locos quasi communes redigerem, idq; ordine Alphabetico, quo hodie plerosq; etiã doctissimos tam in Foro, quàm in Scholis vti videmus: licet veriùs hæc excerpendi ratio, Indicis nomen obtinere debeat, quo etiam in Inscriptione vsus sum. Quò autem feliciùs & promptiùs inueniri queant, quæ fortè desiderabis, breuiter hæc subsequentia, velut introductionis loco, indicare & admonere placuit.

Initiò subiectum, seu vocabulum, rem ipsam, de qua agitur, significans, sub suo quolibet Charactere collocaui: cui deinde Prædicata, item Concreta, & abstracta subiunxi: Quandoq; etiam subdiuisiones adhibui, seruato quantum licuit eodem Alphabetico ordine: quemadmodum in vocibus, Abbas, Abbatissa, Cardinalis, & similibus videbis.

Deinde Synonymorum & æquipollentium verborum rationem ita habui, vt quæ ad eandem Classem pertinerent, & tamen diuersis Characteribus siue literarum auspicijs attribuenda essent, obiter indiceram, & ita Lectorem eò remitterem, vbi pleniùs talia, quæ ad eundem communem Locum spectant, tractata inuenire posset; Qualia sunt, Pontifex, Papa, Antichristus, &c. item Clerus, Sacerdos, Sacrificus, Monachus, Cardinalis, Episcopus, Abbas, Prælatus. Quædam etiam propter rei ipsius variam applicationem, licet synonyma non essent, diuersis tamen locis, indicanda, & sum̃atim repetenda fuerunt: veluti, Ottonis Imperatoris coniunx adultera crematur; vnica quidem sententia est, sed trib⁹ in locis memorari meruit, nempe in verbo, Ottonis, Imperatrix, adultera. Idem memineris de vocabulis, Princeps, Rex, Imperator, Magistratus, & alijs id generis.

Primus Tomus simpliciter & absq; peculiari nota numeri, in Indicem relatus est: Secund⁹ verò plerunq; vulgarem notam b. ascriptam & prænotatam habet, paucissimis vocibus exceptis, vt, Christi, Mosis, &c. Ordines in hoc Indice videndi sunt sub voce, Ordo, vbi pleriq; insigniores comprehenduntur: vt & sub voce, Monachi, Portenta, Monstra prodigia, &c. Romijth, hebræa vox, numero in Indice caret, sed remissiuè ãnotatur, de qua etiam Tomo 1. fol. 379.

Præfationes Autoris in vtrumq; Tomum siue volumen, carent numeris foliorum siue paginarum: quia tamẽ multa vtilia & obseruatu non indigna continent, volui & ea in hunc Indicem comportare, quò plenior & absolutior esset. Itaq; Autoris inscriptionem secutus, qui Dedicatorias Epistolas nominauit, per notas d. Dedicatoriam primi Tomi, & per literam p. posteriorem innuere volui: additis numeris primæ præfationi, vsq, ad 17. quot in ea reperies folia: & posteriori vsq; ad 18. quot ibidem facies habentur: vnde quilibet vtriq; præfationi siue dedicatoriæ in suo libro tales numeros asscribere poterit.

Imperatorum Romanorum, item Pontificum siue Paparum, vt & Conciliorum, nec non Virorum Doctorum nomina, licet in ipso quoq; Indice suis locis plenè & cum suis temporum, alijsq; circumstantijs relata sint; tamen sub finem Indicis, peculiaribus quoq; Catalogis recensentur, quò facilius vno eodemq; loco obuia & in promptu esse possint.

Quæ literatus Lector boni consulet. Vale.

PRÆFATIO AD BENEVOLVM Lectorem.

OPTIME ET HVMANISSIME LECTOR. HVNC INdicem in opus illud insigne Cl. viri Dn. Iohannis VVolfij p.m. LL. Licentiati, M. Iohann. Iacobus Linsius, agnominatus Hagendorn, p.m. adhuc Ecclesiæ in Laufften ad Nicrum Diaconus, gener ipsi ar filij mihi charissimus, cùm in illius ipsi à me concessi lectionem incidisset, concinnauit, studio & labore, vt apparet, non exiguo, & quidem in suum suorumq; tantùm vsum. Verùm postquàm alijs quoq; hæc ipsius opera innotuit, non modò Ecclesiæ pastoribꝰ, sed etiam alijs doctis & præclaris, adeoq; Nobilibus viris, non destiterunt aliqui Indicis illius editionem petere & vrgere. Et quidem D. Ieremias Imlinus ciuis Heilbrunnensis gener & præcipuus hæres Dn. VVolfij, suis sumptibus illum prælo subijcere jam constituerat, ita vt Index tum instantibꝰ Nundinis, in Catalogo ad futuras promitteretur: sed quoniam is non longè pòst morbo correptus reb. humanis eximebatur, eumq; Indicis Autor elapsis aliquot mensibus subsequebatur, interea, interiectis aliquot impedimentis, editio hucusq; est dilata, donec præter alios Reuerendus & Clarissimus vir Dn. Philippus Heilbronner, S S. Theologiæ Doctor & Professor Lauingæ eius editionem repeteret, & ipso mediante, præclarus & laborioſus vir, de literis optimè meritus Dn. Sebastian. Myllerus Bibliopola Augustan. suam operam ad publicationem procurandam offerret. Sic igitur Index iste postlimiò tandem in lucem prodit, multis eruditis & præstantibus viris iudicantibus & sperantibus, hanc operam non fore inanem in Domino, præsertim cùm non cuiusuis sit nec etiam multorum occupationes hoc sinant, ordine, non tam vastum quàm longè vtilissimum opus perlegere. Poterit huius Indicis ad miniculo, quæ volet, prout res & occasio ipsaq; tempora ferent, sine mora & labore alioqui insumendo, omnia & singula quilibet inquirere & in promptu habere. Sic enim adornatus est Index hicce, vt etiam minutissima quæq; operis complectatur, & quò inuentu sint faciliora, non vno sed aliquot locis ea indagandi rationem monstret. Sed aliquot obseruationes Indicis vsum vberiorem indigetantes, ipsemet Autor in conspectu ponit &c. Hac ergo, Amice & candide Lector Autoris opera & studio fruere, & vale in Domino.

M. LUDOVICUS MUNSTERUS
Ecclesiastes Heilbronnensis Senior.

Aaron & Moyſen Papa diſcendo & docendo imitetur: non gladio politico vtendo. *b.* 180. vide Papa.
Abbas vel *Abbates*, vide clerus, Eccleſiaſticus, Epiſcopus, monach⁹, Spiritualis, Sacerdos, præſul, Prælatus.
Abbates adulteri, inceſtuoſi, mœchi, ſcortatores, Sodomitæ, voluptuarij. 178. 934. *b.* 582. 819. Ideò puniri. 178
Adulteros monachos armis & bellis vteri volunt. *b.* 866
Ambitioſi, elati, turgidi, ſuperbi, vide ſuperiora vocabula. 973. *b.* 145
Antichriſtũ quidam detexerunt optimè. 344
Auari. Vide Prælatus.
Bellatores, crudeles quidem, qui inſulam in loricam mutant, bellaq; inteſtina monaſtica excitant. 519. *b.* 145. 864. 866
Blaſphemi, iurant per Diabolũ & corpus Chriſti. *b.* 591
Caſti, ſcilicet, ein Brieflin chet wol. Vide Aldhelmus.
Concubinas fovent, quidam extruit arcem benè munitam, tutus vt eſſet cum ſolâ. *b.* 863
Decoctores monaſteriorum, Eccleſiæ, luxurioſi, prodigi. *b.* 583, 819
Docti quidam, aſtronomi, vates. 814
Doctiſſimi quidam. *b.* 924. 925
Eccleſiæ, gregis & conventûs commiſſi nullam ſeriam curam habent. *b.* 819
Electio horum olim optima, hodierna longè mutata in peius, impia, vana, perdita *b.* 126. 128. NB. 210. 218. 819. 403
Epiſcopi fiunt. *b.* 582
Errant, turpiſsimè: errare poſſunt, errarunt, exempla. *b.* 40. vide Eccleſ. prælatus.
Exantorantur mali, Scortatores eſſe deprehenſi, exempl. *b.* 582, 863
Faceti, ioculares, Scurræ, Hiſtriones. Eulenſpiegel / Zotten- vnnd Boſſenmacher/ halbe Schalcksnarren. *b.* 583
Faſtuoſiſsimi pompis & ornatu maxim. *b.* 577. 583. 819. 921
Fraudulenti, malitioſi, rerum malarum inventores. *b.* 145. Quidam vult nullius precij equos à clauſtrali vendi ſervo: qui dolum detegit emptoribus, reverſus culpatur: ſed facerè eum eludit. 834
Fuldenſis Abbatis & Cardinalis cuiuſdã Vlmã protectorum ob comitatum nimis magnum in ſe invicem miræ illuſiones. *b.* 921
Homicidæ, latrones, parricidæ, Cæſaricidæ, qui tamẽ parum ære liberantꝰ à debit. pœnis. 304
Immiſericordes: duri in pauperes. Vide Epiſcopus. Hatto. 932
Iniqui, dum Chriſti & Eccleſiæ bona cum alijs Eccleſiaſticis vorant. *b.* 819
Indocti aſini, iunioribus monachis doctioribꝰ infeſti ſunt, nec emergere ſinunt: ſed extrudunt. *b.* 862
Magi ſunt, malefici, incantatores, quibus familiares Spiritus, futura indicantes, edulia & potulenta advehunt, deliciasq; faciunt. Vide Trithemius, Albertus Magnus. *b.* 925 intrà venefici.
oculis privatur. p Epiſcopi inſtinctum Capuanus Abbas. Cur. 267
Pernicies, peſtes; in monaſterijs ſua impietate, lenitate, vanitate, epicureiſmo, ſcurrilitate & lenitate in conventuales. Wann der Abbt Wurffel auffſtegt oder Karten/ ꝛc. pœna. 934
Pij quidam & veri abbates Chriſtiani, non Antichriſtiani. *b.* 587. Tom. 1. 321. 221. 148. 383
Principes fiunt. 635. *b.* 145
Principibus in nullo cedunt. Das ſeind vnſers Herrn Gotts Hofjuncker. *b.* 189. 819. 921
Ornatu: veſtitu: cibo precioſiſsimi, delicatiſsimi, idq; ex denudatione, & deplumatione Eccleſiæ, ſponſæ. 633. *b.* 189
Populo ſimplici cauſa peccati, vitiorum. *b.* 819. 924
Potentia, viribus, armis, equitatu, comitatu maximi. 349. 350. 519. 635. *b.* 145. 577
Rudes, idiotæ, ignari, aſini ſtolidi, pueri, muli, pecora longis auribus. 834. 939. 940. *b.* 189. 190. 210. 576. 819
Scurræ, Hiſtriones, Eulenſpiegelij. vide ſuprà Faceti.
Seculares prorſus vel magis quàm Spirituales. hoc cùm poriſsimùm eſſe deberent, illud minimè. Vide clerus, prælatus &c. 384. *b.* 145. 189. 577. 819. 921
Tyranni crudeles, truculenti, inſanes in conventuales, alioſq; abbates ipſos. *b.* 862
Venefici, Incantatores, Magi, Nigromantici. Vide clerus, monachus &c. maleficus, ſuprà Magi.
Veneficio afficiuntur 3. Abbates per ſagæ, quæ poſtea rogo data, ſtercorà vel merdas. 930
Veri abbates vita, doctrina & alijs exercitijs qualiter ſe præbere deberent. *b.* 210
Vini potatores ſtrenui, Helden / Weinzieher/ amphoræ, Lurcones, Heluones, Ritter im ſauffen. Vide monachus, clerus.
Virulenti & vindictæ cupidi. *b.* 863
Viſitent alios abbates & monaſtic. Vide Kebo.
Abbas Vrſpergenſis quando vixerit: cantilenas contra Papatum fecit. 310
Abbatia, *Abbatiæ*, prælaturæ, præſulatus.
Abbates claudicare melius eſt quàm abbatias. *b.* 865. Vide Kebo.
Corruptionibus, dolo, miris artibus, vi acquirantur, indignis dantur, non virtute præditis, doctis, bonis, ſed aſinis Arcadicis deferuntur hi honores, plerunq;. 303. 356. 632. 677. *b.* 210. 218. 819
Electionis ad abbatiam exemplum mirabile 305. 356. NB. facta. *b.* 218. 219
Papa omnibus nauci hominibus per emptiones, nummos, amicitias dat haſce. 870. 890. Vide Papa, Eccleſia, gratiæ, Præbendæ, beneficia. *b.* 210. 218. 819
Secularibus ſubijcientur. Vat. 49
Abbatiſſæ, conſecratæ licet ſint, tamen reconſecrari oportet per ſuffraganeos, hoc. n. aneu-

pium est nummorum. b. 218. principissæ fiunt. 635
Reginæ fiunt abbatissæ. b. 912. 890. exempla.
Scortantur, pariunt: quædam delusa mitis artibus per sacrificum, præstigiosa incantatio nil efficit, NB. Vide monialis. 799
Abbatissa hortatur Melchiorem Stor Iesuitam, vt ageret monasterij præsulem, non peregrè proficisceretur: se enim absq; ipso viuere non posse. b. 1009
Abbatissa 2. Innocentium venenata sicu occidit. b. 601
Abdelmelecus fouet christianos: ijsq; benefacit. b. 425
Abdias Babylonicus Episcopus, eius inuenti libri, publicati, in his fabulæ multæ. b. 674
Abortus simul & semel ex vna muliere 22. infantium. b. 418
Absolutio. Vide remissio, indulgentiæ, peccata, Papa. Taxa pœnitentiaria.
Conditionalis apud papistas est, at mala. 836
Facilis apud ipsos in quouis maximo flagitio. 620. b. 262. 575. 576
Ære & precio. b. 663. 710. 431
Emenda maximo precio. b. 651. Vide remissio. 329
Iniquissima est ob corruptiones, numosq;. 322 b. 663. Vide Matyldis, remissio, papa absoluit. 329
Exemplum mirabile à sacrificio erga nobilem, qui impœnitens prorsus aureum monstrat, ne defraudaretur ille hôc, absoluit mirabiliter. b. 432
Abstinentia, continentia, Temperantia. Vide castitas etiam, cibus, esca, potus.
In cibo & venere. b. 51
Exemplum Sacerdotis. 357
Abundantia rerũ est causa multorũ malorũ. 137
Abundantia in omnibus fastidium parit, vsuq; rei nimius tædium cum contemptu creat. b. 182
Abusus cathol. Eccles. reprehensi Thesib°. b. 460
Abusus in Ecclesia scandalosi, picturæ lasciuæ, quæ alliciunt ad libidines & lasciviam aspectantes. b. 820
Academia.
Constitutæ optimè exemplum, à quo, quandò. 280. b. 173. Witteberga.
Hispanica docet magiam. Vide Nigromantia
Tubingensis fundator dux Eberhardus. Vide Eberhardus.
Wittenbergensis. vide b. 173
Academiæ Theologicæ vitent Philosophos miscere sacris, exemplum. b. 173
Achillis insignia quæ & qualia. d 16
Actionum omnium bonus vt sit finis, quid agendum. b. 989
Adamus, eius lapsus cũ Ena Typus Eccl. NB. 50
Adam Neuser Theolog. Heydelbergensis incarceratur: profugus est, decollato collega ibi Sylvano, venit ipse Constantinopolin, D. Gerlachio colloquitur, qui eius literas, confessionem Mahumeticam impiam, manu scriptam ipsius, secum detinet. b. 902. vide Neuserus.
Adelbertus Bambergensis proditur ab Hattone Episcopo Moguntino. b. 439
Adelberti Episcopi Pragensis digitus à carnifice amputatus in aquam deiicitur, projectus absorbetur à pisce, fit fax ardens, captus piscis, digitus in ventre inventus. b. 422
Adelberto apparet Christ°, eumq; ad animositatem excitat. b. 422
Adiaphoristæ, eorumq; consutum pallium in cõmodum & paparum, & suum. b. 882
Adolphus à Papa coronandus emit diadema, precio maximo. 550. 817. 646
Adolphi redemptio cum suis carissima Romæ.
Adolescentula mortua reuiviscit, hortat ad pietatem. 5. pôst die mortua iterum. b. 917
Admirabilia. Vide mira, Principissa portat biennium in vtero infantem, qui natus potuit loqui & ingredi. Aliud exemplum. Nobilissa concepit geminos, alterius passa abortũ, alterum parit 10. pôst septimanã, fit hoc modo, vt ablata ei feuda restituantur ab Haredibus in eam iniquiùs se gerentibus. Vide partus. b. 988
Adrianus Imperatori à se honorem nomenq; esse dicit: penes se esse demere imperium, scil. b. 258
Adrianus Papa Cæsari omnes eligendi ius dat. 336. 817. b. 633
Adrianus 3. Papa hoc ius iterum rapit impius nebulo. 865. b. 633
Adriano tenens strepã Imperator culpatur, exsibilat hic eum cachinno & facetiis. 973
Adrianus 6. est Germanus. b. 196. 197
Agnoscit Romæ ecclesiam languere, à capite ad membra declinare, ideo corrigendam maturiùs censet. b. 196. 197. 198. 695. d. 8. NB.
Ad proceres imperij Norinbergæ congregatos decretum mittit, in quo suadet, vt sentiat rectiùs Lutherus, eum vel adigendum vel tollendum, idq; exemplis & iustis causis se docere putat. b. 194. ad hoc responsio data à proceribus. Ibid. Rationes 7. cur per principes Lutherus ex Germania profligandus. b. 195. Responsio recusatoria. NB. b. 197. Celans animi malitiam fit Papa, grassante peste Romæ (omen erat malum) ius acerrimè administrat, vehemens in transgressores, sed ob auaritiam, prohibet arma gestari. in pauperes delinquentes mortis, in diuites pecuniæ mulctam inogat. Euclio, sordidissim°. Scortator nobilis, descriptio eius corporis, pessimè moritur. b. 192
Adulteri, adulteræ, adulteria, Vide fornicatio, Scortatio, Sodomia.
Atrociter Deus punit, exempla
Ottonis Imperatoris coniux. 557. 970
Filiarum de Saxis præcipitatarum. 903
Reginarum exustarum. 254. 524
Regis, Laicorum, Virorum, mulierum, decollatorum. 957

Fœminarum, quę clero iunctę, Exempla, hæc insidiata marito absenti militi per magiam, qui tamen saluatus, ipso sacrificio & mulierę miserè pereuntibus. NB. 947
Adulteræ vir parcens ex misericordia ipsa pòst deprehensus adulter ab ipsa enecatur. b. 637
Adultera moritura non vult pœnitere eò, quòd in adulterio genuerit egregios filios. 341
Adulterij, vel in hoc, innocentiæ probatio, per ferrum igneum manibus gestatum illæsis. 200. 557. 970. b. 633
Adulteri sunt Episcopi, Papę, moniales &c. Vide.
Adulter sacrificus castratur à marito adulterę. b. 423
Aduocatus durior in pauperes citatur per Angelum ad Tribunal DEI, perijq; subitò enecatus. 937. b. 1037
Advocatus malus est conscientiarius, nil nisi mala cogitat. Vide Iurista, Consiliarius, Syndicus. b. 1038
Advocari Romę mali. b. 301
Ædesius, vates, corporis volatilis agilitas huic. 138
Ægyptij sacrificij pij & sedulij. b. 974
Ægyptij Sacerdotes, rigidæ temperantię, modestiæ, laudabilis vitæ, graciatisq; singularis viri, meliores hodiernis. Exem. b. 457
Ægyptiaci à tempore Reginę Sabę circumcidunt & masculos & fœmellas, pòst hos 40. illas 80. die baptizant, simul vrentes cœnà. b. 601
Ægyptijs cœnantibus vel prandentibus ad mortalitatis recordationem in ligno mortuo simile ostenditur, regi potissimùm, vt iustè agat, vbi simul consiliarios malos diris modis execrari solent. b. 603
Ælius Lampridius. 91
Ælius Spartianus contra leges, ac si liceret, novercam formosam ducit. 92
Æneas Syluius priusquàm fit Papa, tollit concilium super Papam, esse errantem contradicendum. at pòst recantat factus Papa, nascitur ex illegitimo thoro nothus. 848. 851
Æneas ascendit gradatim ad papalem dignitatem, Orator eximius est, oppugnat papatum priùs, concilium & imperatorem honorans, at pòst deficit. b. 606
Æstas maturima, fertilissima vino & frugibus. b. 632
Æstas cum hyeme durissima, pessima NB.
Æstus intolerabilis maximus, quo exusta omnia, ova in fabulo cocta. 202. 521. Vide Hyems, prodigium.
Æstu copia aquæ magna subitò tollitur. 219. 269. vide ariditas, Siccitas, ominosa.
Causa huius cultus imaginum papisticarum defensio. ibidem.
Affectus animi domandi vt sint, liber
Aloysij vtilis Ecclesiasticis & politicis, b. 819
Agathias quis & quandò. 75
Agathon 1. Papa. b. 965
Agni paschalis benedictio, superstitiosa, reprehensa. 222
Agnus Dei quid sit, ex quo confletur Papisticè, à Papa omni septennio idololatricè consecratio fit. b. 117. 702. NB.
Tollenda, abolenda vt impia, diabolica, maximum censetur Papæ munus esse. b. 117
Agnus DEI magicus ante Constantini Magni regnum baptizatis per cereas figuras expressus, vsitatus fuit. b. 854
Agrammati vates, docti, ingeniosi. Vide illiterati. 138
Agramatos mulier Saranæ ope scit loqui græcè. b. 304
Agnes (Iohannes) Papa biennium est, impregnatur, parit. b. 108. Vide ioh. 8. Papa.
Aidexis Saga Romæ à Clemente 7. cum alijs fovetur magis. b. 350
Alamandarus Rex Saracenorum piè & facetè de altera Christi natura contra Arianos. 157
Alanotiæ Dux Brabantiæ ordinatus dato iuramento, pileo ducali, palla regia, fibula ab Vranio arctè constringitur, numismatis nouis in vulgus ejectis. b. 443
Albanus Dux (vel Duca de Alb) glorioßißim⁹ superbißimus, statuas sibi erigit plenas arrogantiæ & fastus. b. 883
Albanus confusus, auro corruptus cum Papa. Vicit verbum, religionè ipsum. b. 623
Albanus pro papatu magna fecit, regis ærarium confiscatione Luteranorum facultatum auxit summoperè, per carnifices trucidauit sexennio 18000. exceptis aciè voratis, belgicos incolas exactione enecavit, licet pollicit⁹ vitam nil præstitit, instantes reformatorum baptizatos rebaptizavit. b. 883
Albanus astutus: at alij hoc astutiores. b. 623
Albanus astutus, ridetur, luditur: victor victus à principibus. b. 622. 623
Albati seculi vltimi miseriam deplorant, multi numero tendunt Romam, at dißipantur. b. 322.
Alberßpacense monasterium, quandò extructum, à quo. Vide figuras ibi mirabiles de clericatu, papatu, monachatu. 312
Albertus Crantzius de & contra Papam. 963
Alberti Episcopi Bremenßis Nigromantici mors instans præsagijs miris, per sues, lupos, canes, bubones indicatur. 965
Albertus Fontinus vir pius, abbas probus, in Cracovia occiditur à duobus monachis conventualibus intractabilibus, qui postea decollati. b. 104
Albertus Hunger Suita, Luterum Epicuro comparat. Vide Hunger. b. 989
Albertus Magnus, divitem quàm pauperem meliùs habere, docet, in purgatorio se redimendo. 555
Magus, uvis, fructibusq; alijs delicatioribus Imperatori & principibus delicias facit Spiritus sui operâ. b. 925

Non contentus donis diuinis dat se magiæ, Episcopus fit conventualis. b. 925
Thomę præceptor est, de papali conqueritur potestate. b. 287
Albertus minorita Venet⁹ Mercatoris formosissimam coniugem (confessionarius alias clarus) ac Gabrielis futura esset cohabitatio congressioq; circumvenit, stuprat: qui carceri manciparus post. b. 606
Albertus Pigki⁹ Campanensis, tollit Ecclesiam supra scripturam, Epistolas non totum corpus doctrinæ esse. b. 115
Pro Ecclesia Romana scribit libellum. b. 115
Albertus Princeps Borussiæ corporis & mentis impotens, exaltat Scalichium malum consiliarium, cui multa donat, is bonos vt perfidos accusat, remouet, at proscribitur post deiectus per Regem Poloniæ. b. 934
Albertus Reginoburgensis Episcopus, nolentes resignare fidem Imperatori capit multos, cuius bona populantur, parere cogitur, eædem per insidias Cæsari parat, at frustrà, socij eius cum ipso puniti ideò. b. 262
Albertum 3. Imperator, Episcopus Salisburgens. Conradus hostis venena propinando facit monoculum, effuso illo inverso capite. b. 477
Alcairi templa multa Christianis sunt, eorum cultus, cœnæ sumptio vtriusq; speciei, oratio, gratiarum actio, conciones Christianorum Lutheranis non dissimiles valdè. b. 942 Vide Algeria.
Alchymistis strenuè flantibus Satan interrogatus an rectè faciant, dicit laborate, vehementius flantibus omnia euanuerunt, hortans eos ad honestos labores, annihilans hanc vanam artem. b. 846
Alciatus & Claudi⁹ Minois Gallus acriter culpant Ecclesiasticos, monachos, cleros &c. ob vitia, quòd indocti: pigri: ociosi: venerei: luxuriosi: asini: voluptuarij: Ecclesiæ desertores. b. 940
Alcoranus. 180. 187
Ex arabica lingua in latinam vertitur 187
Aldhelmus erat castus & continens cum virgine, wer weißt obs wahr ist. 357
Aleator, lusor, Dei contemptor allidit crucifixo lapidem, qui hęret, à lanio, prius podagrico, cultro in cœmiterio iusso, ter voce articulari auditâ, transfoditur, corpus rapitur à Diabolis. b. 658
Alenconius novus Brabantiæ *Dux* piè in fide Christi remotis nugis papisticis & sacrificis moritur. b. 952
Alexander Imperator Romanus idiota, ignarus, imperitus rerum, magus, bibulus, perit crapula. 334
Alexander Magnus. Huius in Sacerdotes, Deum, templum Ierusolomitanum reuerentia & pietas. 1005
Impietas huius, pro Deo coli vult, sed eluditur, non sepelitur. 996
Alexander secundus sine consensu Imperatoris Papa esse recusat, incarceratur, cibatur tenuiter per Hildebrandum. b. 711
Alexander tertius in nuptijs Regis Scotorũ videt saltare mortem. 563
Alexander tertius Papa Barbarossam pedib⁹ calcauit. b. 425. 802
Auarissimus. b. 561
Episcopis detollendis Abusibus scribit. b. 257
Iudæos habet sibi ministros, si licuit Christo, & Papę. b. 605
Alexander Papa sextus. Filius Borgias nequissimus. 948. b. 1002
Huius filius Borgias Cardinalis fit contra decreta, qui spuriũ se mentitus. b. 162. 1002
Natiuitas huius multis prodigijs prædicta. 928
Papa fit magiâ, perit horrendâ morte. 912. 915 928. b. 163. 651. Venenocum filio Borgia subitò. 169
Turrim suo de nomine Alexandriam extruit altissimam. 885
Truncat se culpantem, manibus & pedibus. b. 709
Legatos mittit in Germaniam, per indulgentias vt corradant. b. 634
Scelestissimus, nequissim⁹ nebulo in vita. b. 162 163. 1002
Cum Turca paciscitur, occidit Gemeu veneno & alios. Qui tandem & ipse perit eodem. b. 162. 648. 709
Romę Iubilæum & alibi instituit ob suum & Christianitatis commodum, scilicet. b. 323
Inter Lusitanum & Hispanum, se, ob insulas occidentales iudicem interponit, cuius legatis de diuisione terræ per circulos cœlestes collocutis puer nates ostendit, in quibus linea recta æqualius diuidens, quàm ipsorum imaginaria, facetè. b. 441
Quæstum ex veneno in Cardinales diuites, quorum se fecit hæredem. & ex Iudæis quos fouit, vt adhuc fit, Romæ facit. b. 1006
Lucretiam filiam ter viduam factam, maxima dote desponsat Alphonso, cur, hanc stuprat. b. 162. 1092
Veneno amicos, hostes, Cardinales tollit. b. 163 561. 1006
Alexander Farnesius exercitus Italici Dux equo ad ventrem vsq; in sanguine Germanorum equitare ingrediq; desiderabat. b. 690. 1012
Cardinalis fit ex fororis suæ Papæ oblato stupro contra parentum voluntatem. b. 127. 691
Alexander Severus enecat consiliarium inistam fumo, consilia vel decreta sua dum fumo vendidit. b. 1035
Alexius equo generoso insidens frangit coronã decidentem. 395
Alfonsus Hoiada Indos in orbe novo conversos vult, at recusant, ad arma ventum est, conviciantur Papam. b. 441

Algeria Turcicè corrupto nomine aliàs Iulia Cæsarea, huic præsidet Giul. *b.* 936. Vide Alcaira.
Almaracus Gallus contra simulacra, altaria, missas: quòd mera sint idololatria, exhumatur, libri eius comburuntur, doctor Parisiensis eximius & pius. 397. *b.* 847
Docet fidem in Christum certam esse debere, per Papam adigitur revocare &c. at fide in Christum seruata mox diem obijt. *b.* 823
Alumbrates, qui cum maritatis coire licere dicebant, in Hispania sectarij damnati sunt. *b.* 912
Aloysius Papæ filius damnatus. *b.* 556
Alphonsus Rex decies quater biblia perlegit cum glossis, eximius est mathematicus. 549
Alstulphus abstulit Ecclesiæ data à maioribus, cur, quandò? 641
Altaria, horum multiplicatio, cur. 576
Altmanus illegitimè natus cælibatum introducturus inter clericos abstinere cogitur, recusantibus ipsis strenuè obedientiam. Reiectus ab Ecclesia hic, legatus Papæ in Germaniam factus. In Cæsarem 4. Henricū & filium tumultuarius est, turbas excitans. *b.* 572
Amadæus Dux Sabaudiæ vxoratus fit Papa. 808. 851
Amazones, græcis olim arma dum inferebant tam turpe non erat, ac Ecclesiam hodiè regi ab effœminatis sacrificulis. *b.* 277
Ambrosius. 114. 136
Excommunicat Theodosium. 140
Ambrosij Blaueri libellus in morte consolatorius. *b.* 419
Amici novi non facilè admittantur, veteres non dimittantur, si nec vtiles. p. 17
Amor improbus vincit omnia. Exem. inæqualium. 109
Illiciti exemplum per magiam excitati, cui mala merces. 543
Amor subitus facilè in odium convertit. 510
Pœna huius atrox. Exp. *b.* 161. Vide Horrenda.
Ammonius Episcopus auriculam sibi abscindit ne Episcopus esse deberet. 139
Ammonius Philosophi asinum auditorem docet sapientiam. 43
Amphilochius Episcopus Theodosio Imperatori ferenti Arianos vrbanè occurrit & tacetè. 121
Amurates Christū pro vindictâ in fœdifragum Vladislaum invocat, iam victus potitur victoriâ insperatâ, pœnâ periurij illi iustè inflicta. *b.* 923. Vide Turca, Vladislaus, Ladislaus.
Anabaptistarum dogmata, quę manifestè falsa. *b.* 334
Anastasius Imperator Papæ legatos cum pudore remittit. 978
Anastasius secundus Papa Arianus Hæreticus est, qui in cloaca effundit intestina subitò. 824. *b.* 54. 108
Anathema, Anathemata.
Huius forma apud papistas contra sibi rebelles, decretisq; inobedientes. 340
Quandò & quibus interenda dicendaq; sint, tarò, impœnitentibus, non ob quodvis. 759 *b.* 40. 41
Causæ anathematum. *b.* 41
Ineficacia anathemata. Vide Papa, excommunicatio. *b.* 40
Quando & quandò non, in quib⁹. NB. *b.* 44. 45
Quid sint. Vide excommunicatio. *b.* 40
Andegauensis pollicitus belgicas res candidè agere, at non præstitit, pœnitet eum, moritur, reuocans & dolens acta priora, in Christo fide abiectis nugis papisticis exinctus. *b.* 934
Andradius, vult omnes traditiones in Ecclesia recipi pro articulis, cur. *b* 657
Andreas Fabricius, Imperator sanguine concilium Tridentinum vt propelleret, vtile esse dicit. *b.* 437
Andreas Proles, de Lutero prophetizat, contra Papam docet, excommunicatur ideò. *b.* 32
Andreas Dudisius Episcopus Tininiensis graui Oratione cum Bauaris in Concilio Tridentino postulat vtriusq; speciei cœnæ vsum: sed res ad Papam devoluta. *b.* 820
Andreas Lang 7. articulos contra Papam Ecclesiamq; eius in edito libello defendit. *b.* 960
Angela virgo, prophetissa. 401
Angelotus Cardinalis potius multum vini in terram effundit, quàm supplicet precariò condonari portitorium. *b.* 961
Angelus vel Angeli.
Adorandi non sunt: nec vllo alio diuino cultu venerandi. 16
Adorantium hosce pœna. 16
Custodes sunt Ecclesiæ & piorum. Ex. *b.* 428
Angeli seculis hisce apparent, vbi, cur, quibus. *b.* 1022
Angelus Hebræus de Tribu Iudæ, Propheta, de Christianis & Turcis varia. 517
Angli, anglia.
Æruicatio, expilatio Angliæ per Papas extrema. 536. 714
Angliæ Reginæ sæpius veneno insidię struuntur, at frustra per Iesuitas. *b.* 1051
Angli & Franci olim discordantes singulis annis pacem fecerunt & fregerunt, pontificem non agnouerunt. *b.* 257
Pontificem Anglis esse mulierem Posseuinus dicit esse, at falsò. *b.* 1006
Anglis surripiuntur Ecclesiastica bona, dantur agasonibus. Hinc ministri latrocinantur, furantur, sæpè strangulantur. *b.* 1014
Anglici regni vel Religionis mutationis vaticinia. 162. 163
Anglici reges infestantur à Papis crudelissimè, cur, & per quem. 984
Anglici pœnitentes Romæ magno precio redimuntur ex Papæ Ecclesiastica potestate. 646

Anglici reges aliquot clari miraculis, strumam solo tactu abigebant. Vide struma, vel Edvardus. b. 324

Anglicus sudor Germaniam invadit. b. 202. NB.

Anglix 20000. Parochiæ sunt, at non 600. veri ministri idonei; doctores. b. 1013

Anima, vel æ.

Animarum excessus, raptusvé. 528. 529

Apparitiones in Tormentis. Vide visio. 529 861. Illusio Satanica. vide Apparitio. b. 556

Immortalitas harum in papatu diu non credita. In Concilio Pisano modò decretum de hac. b. 57

Oblationes pro his vanæ inutiles. 357. 381 an? 555. b. 560. Testibus Ethnicis.

Orationes pro hisce & defunctis. 246. 555. b. 923

Animantibus cunctis vt sunt sua à natura arma secundi, ità Papistis in pios est accusatio Hæreseos, & damnatio ad strangulum, ignemq;. b. 615

Animi Brunsfeldici & Olevian de voce catholica quibus competat Epistolæ mutatæ hinc indé. b. 954

Annatæ, antiquitus permissæ in Turcas solum bonis, at pòst translatæ alios in abusus, absit. b. 212

Annatæ quid 960. b. 212. ad quid, quales. b. 202. 321. Vide vacantiæ.

Tolli supplicatur. b. 202

Bonifacius 9. autor harum. b. 917

Causæ rapinarum, furtorū, depilationum, disciplinarum malarum. b. 100. 611

Creberrimæ. 853. 918. b. 173. 203. 605

Frugiferæ Papistis vel valdé viles. b. 100. vide gratiæ, vacantiæ. 173. 198. 203. 321. 303 b. 605. 611

In Concilio prohibitæ. 904. Vide sanctio. b. 321. 403. 605

Repetuntur, iterantur ab vno & singulis sæpiº. b. 100. 173. 207. 611

Tollendæ, nam Germaniæ noxiæ, insuper diu collectæ ex his pecuniæ Romæ pessimè locatæ. b. 199. 203. 321. 605. 612

Annatæ triplicatæ tantæ olim non erant. b. 612 Signum sunt avaritiæ. b. 611

Annatæ Gallicanæ ferunt Papis quotannis ter centena millia coronatorum, hoc abrogat, Carolus Rex. b. 403. 404. 503. 504. sciud 28. Tonnen Golds. 605. 611

Gallia & Anglia nil annatarum diu exhibuit, quin prohibuit. b. 605. 917

Annatarum conditio deterior longè feudariorum & vasallorum, ab his semel repetitur. b. 611

Anni à nativitate Christi quando cœpti, à quo, quomodo, correctiones huius. 162

Annorum horum diversitas. 162

Aureus annus. Ibidem.

Annus, in quo natus Christus, quotus à condito mundo fuerit, quàm inter historicos discrepantia maxima, quis præferatur optimus calculator. 1.

Annos & tempora constituere olim Regū fuit, hodiè Papa arrogat. Ergo Antichristus. 362 Vide Tempora, Calendarium,

Anselgisi Abbatis de Caroli Magni rebus, consilijs scripta. 244

Anselmirus Eremita Sanctus habitus cognovit confessarius multas nobiliū, quod fassus, captus, scisciteto in præsentia Ducis Secretario: & tuam dicit cognoui: quod doluit. b. 431

Antipapæ, tres. 780. vide Papæ plures.

ANTICHRISTVS. vide Papa,

Quis primus. b. 383. quid, plurima vide hoc loco. b. 849

Quis qualisq;. Etymologiæ enodatio. 187. 357. 694. 745. 900. b. 714. 748. per omnia & singula. 184. 848. 849.

Etymon licet in sacris non syllabis, tamen re & sensu. b. 849

Adventus huius quandò, qualis, quibus signis. 36. 63. 64. Sib. 90. 99. 303. 335. 523. b. 184 267. 459. 460. 659. 708. 715. 748. 749 904. 905. 972

In adventu huius miracula vera cessarunt in Ecclesia, cur. 187. 749.

Adventus quandò factus putetur fictè & verè. 322. 324. 338. 614. 656. 694. b. 79. 184. 189. 267. 696. 798. 849. 1005

Revelatus sub Vrbano V. 634. 635. 636

Defectio imperij est huius adventus signum, quando, quomodò facta. 758. b. 107. 184. 1005

Antichristus, bella cùm suis geret in fœlicia. b. 850

Antichristus falsus, fictus & verus, quis, quandò. 842. b. 889

Mixti Roboam, veri Nebucadonosor Typus. b. 889

Antichristus benedictiones & maledictiones cū cæteris vendicæ, Papa facit, E. 344

Antichristus se Deum esse & dici vult, sed falsò mendaciterq;, qui credit hoc, fidem negans. 177. 303. 304. Vide Papa. b. 701. 717. 750. b. 506. 849. 1005. d. 12.

Christo & Deo contrarius. d. 4.

Christi & Antichristi antithesis. Varia videbis & egregia. b 696. 701. 714 &c. b. 183 184. 186. 187. 748.

Christus occidet. d. 12.

Christo, Deoq; se præferet. b. 850

Diabolus autor & pater Antichristi est. b. 850

Diabolus, Belial, Draco Stygius magnus, E. b. 839. 849.

Diabolo peior. 41. 119. b. 750. 849

Diabolo organa, per quæ Antichristus, falsi doctores, coadiutores erunt reges. b. 850

Doctrinam sanam corrupit. Exempl. b. 850

Doctrinam Christi & Belial vel vtrunq; hunc quidam seculo hoc coniungere volunt. b. 883
Draco magnus. b. 839
Ecclesię Antichristi splendor, potentia magna, Vide b. 566. 850
Fugiendus. b. 852
Gog & Magog affines Antichristo. b. 852
Homicida est & Latro. 134
Hypocrita est. b. 189. 750
Hæretici cognati antichristi. b. 853
Humilitate decipiet mundum. d. 4.
Imperium Dei & hominum arripuit, cur, quando. d. 12.
Miraculosus, sed mendaciter. b. 850
Monstrum monstrosissimum. 749
Multi antichristi. b. 184. 189. 849
Vnusnè sit Antichristus futurus personâ, an plures personis, vni in malitia. b. 1005
Vnicus non erit, sed totum regnum. b. 850
Mundum totum conuertere (pervertere) perolitare vult minitans interitum. 279
Notę antichristi falsa doctrina, idolatria, spiritualis regni in mundanum mutatio, prodigia falsa, seductio, persecutio in pios.
Hæc vatic: Christi, Euangel. & Apostolorum de hoc. NB. b. 849. d. 11. 12.
Notissimus esse debet omnib⁹ ex multis signis, præsertim nequitia & flagitijs nimijs. b. 549
Nomen antichristi in sacris re, si non syllabis. b. 849
Occidendus, occisus ore gladij verbalis per Dei famulos. b. 749. 750. 852. 853
Hinc furore concitus interficit sanctos. 134. argumenta firma. 694. 827. 45. 66. 69. b. 849
Occidetur papyro, mit Lumpen/lino, Sib. & adventu Christi. 99. 118. b. 853
Primatum vniuersalem acceperat. Hoc Papa, E. 163. 176. 177. NB. 184. 196. 201. 344. 614 Vide Papa. b. 184. 611. 773. 850. 1005. d. 4. 12.
Papa est Antichristus quia latinè agit Sacra, idq; vbiq; fieri vult. ex voce LATINVS, vel PAPA, Cabalisticè. 69. 389. b. 749. 750. 805. 829 840. 841. 842. Ob idolatricas superstitiones plures quàm sexcentas. b. 234. 267. 439 Ex voce MISSA.
Pedibus Christum calcat, cruce soleis calcei impictâ & osculandâ. b. 904
Pharao est Tyrannus, Tyrannide, interitu alijsq; modis. 390. 827
Politicus Antichristus. b. 982
Potestate sua superior omnib⁹ esse vult. b. 249 506. 701. 840. 850
Principes imperij ab hoc deficient. b. 852
Persona non erit vnica. Vide suprà. b. 850
Primatum dolo & exdibus qui assecutus, is est Antichristus. Ergò Papa. d. 4.
Prętereri se Deo. b. 850
Prælia & bella cum suis geret non satis felicia. b. 852
Regnum eius crescit, paulatim. b. 850
Reuelabitur per Deum in fine mundi mirabiliter occultatus per os gladij. b. 852
Nec ad vires pristinas veniet vnquam.
Reuelatus manebit ad Christi usq; aduentum. b. 852
Sedes & locus huius, in mystica Babylone. Roma. b. 2. 13. 839. 849. 850. 1004. 1005. 1006
Ex Babylone in Templum Salomonis. 310. 353. 614. 692. Vide 802. b. 840
In Ecclesia Dei. 64. 65. 119. b. 840. 850. 852. 1005
In politia, quis, qualis, politicus Antichristus quis & quando adest. b. 987
Roma vrbe. 18. 68. Sib. 119. 139. 277. 344. Triginta grauia Testim. quòd Papa sit Antichristus. b. 184. 839. 849. 852. 1004. 1005. 1006
Simon magus Antichristus non fuit. b. 505
Superbissimus, elatissimus, glorioßissimus, se super homines, angelos, Christum Deumq; ipsum locat, Christo prefert. 123. 136. 177. b. 506. 750. 840. 850
Status sub hoc in Ecclesia miserrimus, vat. 118 309. 390. Vide Ecclesia, Papa b. 708. 841. 852
Status Antichristi internus & externus depictus imaginibus apocalypticis, in membris, moribus, officijs, ciuibus, singulis adhærentibus. b. 852
Tempora & leges mutat, Papa Gregor. 13. fecit. Ergò. b. 944
Temporis Antichristi initium & finis. b. 852
Terram diuidet suis. 119. Vide suprà.
Triceps Antichristus, ex Papa: Alcorano: Caluino, liber est. b. 998
Vaticinia de Antichristo. 110. 114. 115. 118 136. 189. b. 13. 107. 576. 749. 750. 840. 848
Vaticinia de hoc per singulas notas à Christo, Euangelistis, Apostolis. b. 849
Via aperta ei restituta post obitum Lutheri in Ecclesiam, ex qua per hunc profligatus plurimùm cum nugis suis, quod dolendum concedi. b. 882
Vnus non est, sed plures. Vide suprà. b. 107 267. 505. 1005
Antiochia per Angelum album perditur tota vnico mendico superstite. 923
Terræ motu perditur. 524
Antiochus mandans quid inconsultiùs fieri, dixit, nil esto, quia insci⁹ scripsi, & feci, b. 1035 Magnatibus esto NB.
Antipapæ tres. 780
Plures, vide Papa.
Antipapa Græcus, Italicus, Germanicus, status sub his qualis, hic pessimus illis. b. 890
Antipapę tres discordant, at contra Christum concordes, quos hic interimet. b. 890

Antipapæ noxij Ecclesiæ. *b.* 913
Antistites Ecclesiæ in vita & doctrina perditi. *b.* 54. 859
Antonius Eremita suspirans fratribus prædicit religionis euersionem. *b.* 810. d. 1.
Antonius Possevinus Iesuita dicit: Augustę quid concessisse Protestantib⁹, fuisse Christum abnegare: promissa de euenda pacificatione Religionis esse Imperatori rescindenda, pœnas enim secuturas aliâs horrendas. *b.* 804.
Antonij de Vienna ordo. 312
Antonius 2. in Ægypto Monachus, ei⁹ vita. 307
Antoninus Imperator aulicis ociosis salaria abrogat, minuit. 97
Antiqui Sapientiæ secretiora occultarunt sæpi⁹ obscuritate mira: Hieroglyphicis, ne à profanis profanarentur: sic multi Papatum tectè ob oculos posuerunt sapientioribus inuestiganda. d. 8. NB.
Antiquitatum scriptores Andreas Thenetus & Leius. *b.* 591
Anus diabolo deterior, exempl. *b.* 432
Apelles, pictor artificiosissimus, eius picturæ aliquot. *b.* 983. 986
Apelles miratur Protogenis opus, at non laudare vult, cur. d. 14.
apud Ægyptium Regem accusatus delatusq; exulat, restituetus pingit artificiosè, inuidiam, calumniam spem, mendacium, ignorantiam, suspicionę &c. pœnitentiam, veritatem, innocentiam. *b.* 983
In *Africa* olim concilia multa, in quibus pij, sine præeminentia titulorum locorumq; præsidebant cum Cæsarib⁹, omnes simul fratres. *b.* 394
Apologus Vulpes non astutia sed alia arte discere vult, docta à lupo, pudefit, trucidatur. *b.* 317
Apollinis Delphici oracula ex Satana, Ibidem. Thesaurus maximus, quem tangere vel demere non licuit, qui contrà fecerunt, puniti atrociter. *b.* 602
Apostolus vel *apostoli*, æquales potestate & usu huius. *b.* 996
Epistolas scripserunt ad particulares Ecclesias pro tempore, circumstantijs alijs causis dicunt Romanenses, non ad omnes Ecclesias. *b.* 115. 349. Doctrina sufficiens ad salutem ab his scripta, negatur Papistis. *b.* 349
Ossa & reliquiæ horum à Græcis rapta in puteum abiecta extrahuntur per Papam Romam delata. 558. *b.* 235
Gratiæ apostolicæ vbi non sunt ibi Ecclesię status optimus, cultusq; meliores. *b.* 25
Potestate regiâ imperatoriâ (gladio vtroq;) vti non sunt, vtrum. 719. vide Petrus, Papa. *b.* 996
Reliquiæ Apostolorum vbi, & vt colantur, *b.* 235. Successores horum vt filij acceperunt doctrinâ, sed pauci filij parentib⁹ similes. d. 1.
Sedes apostolica obsessa & occupata à diabolo in omni malitia & impietate. vide Papa, diabolus. 363
Apostolicæ sedis Gravamina, quæ plurima Germanis non ferenda. *b.* 205
Apostolica sedes judex regnorum censetur Romanistis. *b.* 917. Symbolum Apostolorum quando, à quo singuli articuli. 925
Tempore apostolorum non Papa, Cardinales, Episcopi, nec horum reddit⁹ tanti cum templis, monasterijs splendidissimis, nec priores ritus vt hodierni. Hæc Papistę fatentur & testantur ipsi. *b.* 549
Vnus inter 12. Apostolos pessimus Iudas, hodie inter duodecies duodecim Sacerdotes non vnus Apostolus. d. 5. 6. NB.
Vita apostolorum cum doctrina longè melior Papistarum. 139. 363
Apparitiones, defunctorum, monachorum dehortantium alios ab improba vita 669. 937 938. Vide anima, visio, defuncti, mortui, sepulcra.
Apparitiones animarū & præstigiæ diabolicæ aliæ N. Ecclesiæ cum V. Ecclesiæ dogmatibus pugnant. *b.* 811
Præstigiosę, ardentes cereoli affixi cancris in cœmiterio. Hinc quæstus, at fraus detecta. *b.* 146
Appellationes.
Formæ harum. 820
Frequentes ad Papas sunt, inanes tamen. Vide Papa. 859
Inferior ad superiorẽ, non contrà appellet. 820
Ad Deum effectu non caret. 638
Parisiensis scholæ à decretis papæ. *b.* 96. vide Parisiensis.
Apuleius contra processiones, cęremonias q; papisticas. 907
Apulienſis Ducat⁹ à Cęsare & papa simul donatus. Pabst last nichts fallen / er will Maister sein. Vel solus vel cum imperatore alter. 345
Aquarum inundationes, Ex: varia, Dei ira ob populi peccata signa indubitata. *b.* 324
Aqua benedicta an talis maneret, si diabolus hanc permerdaret. *b.* 647
Aqua lustralis ab antiquis Romanis orta. *b.* 993
Aquæ saliſq; benedictio exorcistica. *b.* 117. 993
Sceleratissimi olim Ethnicorum, aquâ benedicta se ablui opinari sunt. *b.* 993
Aquæ lustralis guttulis Valentinianus conspersus in chlamyde percussit ædituũ dicens: maculare hoc est, non mundare. *b.* 993
Pro Terroribus Diabolicis utilis esse creditur. scil. *b.* 1013
Aquila Imperij Romani biceps, vnde, à quo, cur. *b.* 441. 754.
Aquila amissa, NB. tristis clades. *b.* 477
Aquilæ Romæ vetustæ (ominosum urbi erat) caput dejicitur fulmine ad ingressum Regis Neapolitani. *b.* 294
Aquilæ significatio. *b.* 441
Aquisgrani concilium de reformanda Religione. *b.* 629
Arabes vt à Iesuitis ad salutem edocti. *b.* 754
Araneis culex inhæret, camelus transit. 48
Arcana in mundo Deus homines scrutari vult. *b.* 484

Arbogastus. 189
Archiepiscopi arioli, magi, Nigromantici, vide maleficus. 568
Auariſſimi. *b.* 239
Beneficio vni, pluribus non præſint, & ſi. *b.* 170 606
Crudeles, ſicarij. *b.* 352
Cynędis & Sodomitis Ethnicis ſceleratiores & deteriores. *b.* 607
Diſcordes bellatores, ita vt à ſacris abſtinere neceſſè ſuerit. Exemp. *b.* 916
Epiſcopi aliquot ſingulis Archiepiſcopis à Papis in Germania ſubiecti ſunt. *b.* 564
Qui ad horum nutum, illi ad Papæ arbitrium vt mancipia pendent, non contra muſſitant. *b.* 563
Humiles ſint, ſed ſuperbiſſimi, arrogantiſſimi titulis, factiſq; ſunt. 932. 604. *b.* 171. 239
Litigant de archiepiſcopatibus. *b.* 239
Magdenburgenſis Emeſtus non operibus ordinis fratrum oblatis, ſed ſolo Chriſti merito mori & ſaluari voluit. 908
Magdenburgenſis &c. Ludouicus ſaltans ſubitò perit. *b.* 171. 454.
Moguntinus Archiepiſcopus, aſinis & meretricibus inſumpſit plus quàm imperator familiâ totâ. *b.* 912
Moguntinus Iacobus non de morte ſua dolet: ſed ob pallij magno precio emptionem, per ſubditorum exactionem futuram. *b.* 203
Militi magis volunt & faueant quàm clero. 638
Occiditur ſenior Archiepiſcopus igne, qui palinodiam cecinit à papatu recedens. *b.* 706
Officiales horum peſſimi: rapaces, auari, indocti, mali exempli. *b.* 219
Potentiſſimi, ditiſſimi. Quidam totum vult temere regnum. 536. *b.* 170. 565
Pallium Archiepiſcopale plurimo ſingulis emendum, tolli ſupplicant proceres Imperij Cæſari. *b.* 203. 322
Papa in Germania ordinat ſeptem ob Eccleſiæ Pontificiæ commodum. *b.* 564
Papa decurbat quoſdam de Archiepiſcopatib⁹ innocentes. 932
Seculares prorſus, in luxu, faſtu & choreis ducendis, puniuntur ideò. *b.* 171
Sedes horum in conuentibus Imperialibus certa, at non æqualis omnibus, electores ſuperiores ſunt. *b.* 565
Sodomitę ſunt. *b.* 606
Vaticiniũ cuiuſdam Moguntini Archiepiſcopi in electione Imperatoris, de per Cæſarem in Germaniam aliquandò inducendo milite libertati patrię valdè nociturò. NB. *b* 114
Architectonici ad auſtrum periſſimi, præ aliis excellentes. *b.* 316
Aretia vel Arezia, teſtatur, quòd Roma ſit Babylon. Papa Antichriſtus. *b.* 839
Aretia Sibylla antiquiſſima, vxor Noah, pientiſſima. *b.* 839
Invehitur in Papam, titulis & agnominib⁹ &c. minuendum eſſe eius regnum. *b.* 839
Arelatenſe regnum à Carolo IV. Papæ vnico prandio venditur, das iſt wolfeil. 258. 782
Areſta Eccleſiæ & impedimenta iniqua tollantur. *b.* 224
Argentinæ præbenda regalis. *b.* 629
Argentinenſium Epiſcopi non Epiſcopi ſed paſtores olim dicti. *b.* 22. 23. Vide Epiſcopi olim titulis humiles erant.
Argentinenſis templi de papat⁹ aſininitate, ſtoliditate, reliquijs Sanctorum ſignis egregijs, vulpes portatur ab Hirco & porco, à tergo ſpurco demiſſo cane. 553. *b.* 909
Aridutas, vide æſtus, Siccitas.
Ariſtoteles quis, vita, ingenio, moribus, Scortator Nobilis, 42. An ſub Ieremia propheta vixerit. 390. Ariſtoteles Ariſtultulus Lutero dicitur, cur. *b.* 993
Arnoldus Brixienſis parrhiſiaſtes, comburitur. 360. *b.* 863
Innocenti⁹ eum perſequitur, fugientem ad Heluetios in ſuam pertraxit ſententiam, docuit de deponendo faſtu, dominatu, luxu, ſuperbia, luſu clericorum. *b* 864
Arnoldus Papam & Eccleſiaſticos in magnum induxit contemptum. *b.* 864
Viſio Dei de horrendo Iudicio & ſpectaculo. 534
Arnoldus de noua villa cum Siciliæ Rege Friderico colloquitur de Religione, qui deſiderat hanc promotam ardenti animo. 56
Papatui contradicit, accuſatur ideò Hæreſeos, damnatur, occiditur. 599. *b.* 579
Arnoldus de palude vaticinatur deſolationem in Eccleſia horrendam. *b.* 811
Arnoldus Tillius pſeudo Martinus Guerra Bertrandam Rolſiam ducens triennio coniugali vita conuerſatur, tandem dolo manifeſtato accuſatur, damnatur, dilaceratur in fruſta. *b.* 762
Arnolphus Imperator cum ſucceſſoribus Eccleſiæ bona ad ſe rapiens iuri & liberis ſuffragijs in Eccleſia mala intulit multa. *b.* 946
Hauſto ſomnifero Romæ oppreſſus dormit triduum & pòſt moritur. *b.* 635
Arnolphus Pipini auus annulum abiectum in mare in piſce apportato recuperat, cur. 183
Voratur à pediculis, muribus, vermibus. 183
Arnolphus Boiorum Rex honeſtè mortuus, at ad inferos raptus creditur ſacrificis Harpyijs auaris & hiantibus ventribus. *b.* 242
Arnolphus Presbyter contra Papam docens occiditur Romæ. 932. *b.* 841.
Arrius, Hæreticus. 100. Aduentus huius ſigna, Hæreſis huius in Concilio diſſipata: damnata. 111
Mors eius miſera, deteſtanda, damnanda. 140 152
Arriani Papæ ſunt. vide Papa.
Arriani pulſi, pellendi, vatic. 188
Arrianus Valentinus ſepelitur, à duobus Diabolis effodit, cum clamore horrendo è templo eiectus & raptus. 178. NB.
Arriani negant naturas Chriſti, ſed facetè rident & refutantur. 157

Artemisia cincta lustrali aqua olim credebatur superstitiosè prodesse contra tonitrua, diabolos, suspensa in ædibus. *b.* 482
Artes diabolicæ, magicæ, Exem. *b.* 290. 394
Vide Sacerdos, magia, imago, incantatio.
Artes virtutesq; cũ pietate pro nihilo sunt jam, contraria magni æstimantur, solt einer schier nur wöllen ein Esel bleiben. 742. vide virtus, Ecclesia, indignis &c. beneficia, Fortuna, Roma. *b.* 210. 578. 913
Artium studia vt cum fructu instituantur & vt laudabilis progressus in his, Pythagoræ doctrina. *b.* 989
Artes Tritemij Abbatis mirabiles, characteristicæ, magicæ. *b.* 592. vide Ioh. Tritemius.
Articuli 17. ex qua Confessio Augustana elaborata. *b.* 337
Artifex Rochus pictor vel sculptor eximius ingeniosissimus: Mariam virginem sculpens, venalemq; faciens, accusatur per divitem quendam, qui vili emere volebat, multo ære dignam, dum maculauit faciem, ac læsisset Mariam, rogoq; datur cremandus. *b.* 509
Asinus Bileami est Ecclesia, pontifex Bileamus insidens, NB. collationem. *b.* 437
Asinus docetur sapientiam ab Ammonio Philosopho & Christiano. 43
Asinus loquitur, vide animal, brutum. *b.* 3
Hostia asini ori inditur à Minorita, vt diabolus eò faventior esset in nigromantia. 885. vide cœna. Hostia.
Asinus Pistorij in Tribunal altum ascendit ac si docturus populum magna mysteria, ruditum emittit max. non sine omine. *b.* 903
Asinus pontificius Monachicus, mirabilis pictura, 939. Romæ in Tybri inventus. Vide Papisticus asinus.
Asinius Iudæus ab Anileo fratre ex coniugis, vi prius raptæ, iussu, veneno tollitur. NB. 597
Asorum Brentius arguit mendacij, & Papam ille. *b.* 693. Asotus in Cardinalibus & Prophetis vnum spiritum esse asserit. *b.* 693
Astianassa impudicissima, de varijs concubitus generibus edidit spurcissimos & valde lasciuos libros, quam alix secutæ commentarijs benè magnis. *b.* 229
Astorgia, Exempla huius, crudelia quidem. 202. 203. 968. NB. *b.* 12. 582. 853
Astrologi vel Astronomi, Mathematici. *b.* 228 442. 513. 518. De interitu augmentoq; imperij & Romani & Turcici. *b.* 894. 1043
antiquitus, dum libri nondum erant, characteribꝰ, baculis figulsq; influentias cœlestes observabant & rustici, nec infeliciter: nec incertè. *b.* 315. Astrologica varia prædictio. *b.* 228. 517. 621. 752. 1028
Astrologus quidam Duci Mediolanensi mortem prædicit & suam, at ille vult caveri & vanam fieri prædictionem, sed elusus est. *b.* 518. alia Exempla. Astrologicæ prædictiones cladium, virorum, potentium, per Nostrodamum, & alios. *b.* 228. 296. 517. 621. 628 629. 637. 859.
Astrologus videt imperatoris & filiorum finem & Comitis Rudolp. pauperioris Imperatorios futuros honores. 511. 549. alterꝰ. *b.* 228
Gotti olim periti astronomi, baculis, literis 7. discernere acutissimè annos & tempestates rustici etiam potuerunt. *b.* 315. Peritissimi quidam Astronomi. Exp. 224. 910. *b* 228 296. 315. 442. 600. 621. 894. 895
Prædictiones ominosæ. 287. *b.* 517. 622. 926
Directiones astrologicæ quædam virorum illustrium, & Lutheri, Ioh. Austriaci. *b.* 859. 814
Constantinopolis cladis horrendæ & mutationis Imperij. 686. Ioh. Ducis Burgundici à Turca capiendi, qui pòst liberatus fuit, *b* 296
Imperij Romani finalis ruinæ. *b.* 950
Religionis per Lutherum reformationis. 962
Turcarum interitus. *b.* 895. Non semper mendax & fallax Astrologia. *b.* 315. 517. 518 622. 653. Exp. 621. 859. 926
Astronomus videns suspensionem filij vult cavere disciplinâ piâ, sed nequit, vide factũ. 796
Cardinalis de excidio non reformatione secutura. 764. Astronomiæ practicæ practicarum liber ab Iona Philognesai descriptus in multos annos. *b.* 868. Veteris Babylonicæ Romę Astrologi malè Calendarium antiquum & tempora mutarunt. *b.* 945
Asyla, pro quibus & non. 245. Non quibusvis temerè concedantur. 588
Athanasius. de Antichristo. 101
Atrebas Francus ostentis multis ob cladem in prælio accipiendam monetur, at frustrà, desistere. *b.* 915. Atrebas diploma legari pontificij quo excommunicatus vt hostis Ecclesiæ: & Alberto diadema Regium imponi mandatum, lacerat è manibus raptum, vixq; quin in carcerem mitteret legatũ, abstinuit. *b.* 912
Attila HVNNVS vastator, Domini flagellum, perit Ebriosus in suo sanguine. 68. 388
Auaritia, radix omnium malorum in Ecclesia, apud spirituales communissima, exmp. Iudas, Simon, Papistæ. *b.* 976. d. 12. vide Imperiũ.
Initium malorum. Ex: 925. d. 12.
Inventrix astuta Romanis Harpyijs prædandi Principes seculares. *b.* 230
Initium huius à clero, Sacerdote. 799
Spiritualibus, Ecclesiasticis damnabilis. 925
Pœna cuiusdam avari horrenda. *b.* 622
Ingeniosissima ad fraudes, helff was man. *b* 245
Ave Maria. Huius pulsus, à quo, quando, cur. 582. *b.* 992
Aventinus de Sodomia, Simonia, sceleribus Paparum multa. *b.* 257
Aves vide prodigia, in cœlo dimicant, deciduntq; 330. Accendunt ædes. 517. 563
Augustana Confessio quandò prodierit, eo anno Roma ferè fulminibus interijt, & inundationibus. *b.* 304. Articuli confessionis Augustanæ quot & quales. *b.* 337
Calvinistæ se Augustanæ esse Confessionis docent, non Lutheranos. *b.* 427
Conversa in plerimas linguas, & hinc inde mis-

sa quod vtili' Ecclesiæ fuit, quàm si plurimi concionatores prædicassent hanc. b. 343
Dei bonitate singulari factum hoc. b. 79 343. 805. Carolo Augustæ ab Ecclesiasticis in Euangelicos suaderur bellum, at à politicis prudentioribus dissuaderur. b. 330
Comitiorum Augustanorum anno 30. habitorū discursus verus & brevis. b 330. 336. &c.
Confessores huius Hæretici dicuntur à Iesuitis. b. 1027. Confessores huius initiò qui, quales, quot numero. b. 343
Confessionis huius Lutcrus autor, vel qui, quales. Vide Lutcrus. b. 337
Magdenburgenses constantissimè hanc retinuerunt, auxiliatus in hac ipsis constantiâ Angelus Domini contra hostes visibiliter. b. 1027
Augustæ Euangelium prædicari publicè interdictum: at pôst eo magis divulgatum. b. 78 339. 340. 343. 803
Augustæ Euangelicorum & Papistarum divisio facta, hi vocati at falsò catholici, illi, & verè, protestantes Euangelici. b. 952
Augustæ adversa pars confutationē protestantibus offerre vult: ita tamen: ne evulgetur. Ey der feinen Eulen vnnd Nachteauten/ Fledermäußlin/ fur fugit lucem. b. 348. 806
Augustæ prælecta confessio elata voce Germanico idiomate. b. 351. Hoc opere maius ab orbe condito non editum. b. 351. 805
Papista Augustæ dicit: si ego Cæsar, pro libro atramento scripto sanguine offerrem exaratum, at vicissim huic: cum fortè sanguis in vestram faciem conspergeret diffluens. b 351
Paulus 4. quia vsus libri confessionis concessus non abrogatus Ferdinando recusat diadema: & quid hôc ipsi ab hoc opus accipere dum habuit? b. 815
Augustæ damnandi tres Ecclesiastici Papistæ cū cive improbo, malefico, scelestoq; occiso, at ad mortē à Magistratu damnari periculosum videbatur, delata ad Episcopum re, hisce illusit: qui, vt illusit eos, cavea incluserunt ferreæ, suspensos in altum fame occiderunt, deposuerunteq; pôst per carnificem. b. 946
Augustæ in Collegium Iesuiticum ad natalem Christi 500. floreni à Pontificijs portantur, garrulo & loquaci Iesuitæ Rossepho, qui sint cum socijs Eleemosyna & non merces, das ist ein Gespött vnd Gespötr. b. 1010
Augustana virgo abstinet cibo mendaciter. b. 277. Augustæ Laminita Anna decepit multos, abstinentiam cibi mentita, vide cibus. præstigiæ, Papista: superstitio, damnata cum Hæredibus ad ignem. b. 437
Augustino Conciliatrix prædicanti gentes caudas variarum appendunt eius vestibus, vndè posteri nati caudis equinis. 579. Augustinus, eius ordo, de Antichristo docuit. 123
Concubinam habens alteram ducit, vtriq; servat fidem datam, non sic hodierni sacrificij. b. 146. Intentio eius optima. 127. Monachus verum. 126. Ordo Augustinianorum, 540. vide Ordo. Vocat Papam Antichristū.

Augustinus legatus Papæ Angliæ Ecclesiam corrupit, sed torti animo antistes ei contrà it. b. 716.
Augustini Brunni j Electoralis Trias. b. 1062
Augustus Imperator noluit Dominus dici. 391 b. 754. Augusti Imperatores non semper. vide Imperator.
Augures non semper infelices & vani, per hosce Romæ prædictus est interitus. b. 754. Augurria alijs oraculis assimilantur. d. 9.
Auguria olim per fœminas. b. 112. d. 9. Quo loco habenda, ad quid inventa. d. 9.
Auisamenta procerum imperij ad Cæs: Maiestatem: de concordatis principum faciendis & seruandis, contra avaritiam Papatus in annatis corradendis & alia varia. b. 204
Aulas sequi est spiritus mundani indicium. d. 13
Aulici consiliarij principum, magis ipsis principibus timendi, sæpiùs aureis imbribus irrigandi, silberin Büchsen. b. 274
In aulis κόλακες 1. Sycophantę 2. viri boni infimum locum tenent. p. 15 semper quidàm in aulis sunt pij, boni, cordati p. 15. Ex. d. 13
Aulis exeant, quipiam esse volunt. p. 15. d. 13.
Aulica fortuna, vita, lubrica, incerta, ingrata, improba sępius. 158. 893. Ex: b. 204. p. 15. Sycophantæ in aulis, tollendi citò. p. 15.
Aulici sanguinarij & crudeles Ecclesiæ Dei sæpiùs præficiuntur. b. 805. p. 15.
Auraico principi intentat mors per Latronem à Iesuita perfido subornatū ei maxima pollicitum: at pœnas dedit dignas facinore b. 952
Aures velleris effigiem Austriaci alijq; vsurpant catenis annexam. b. 296. vide vellus, ordo.
Aures minus credunt quàm oculi. d. 8.
Auricularis confessio quid, quandò, ad quid? abrogata. 120. 941. Annihilatur. 643 Inutilis est, 616. 692. NB. vide confessio. indicatura. b. 129
Aurifabri multi, Chymistæ, Goldmacher/ deceptores principum & rerumpublicarum fures, strangulantur hinc indè. b. 1026
Austriæ Vienna horribili terræmotu concussa, perdita in multis, aufugerunt incolæ inde cū duce suo. b. 1026
Auspicia, auspices, olim & fœminæ. Vide Germani, augures. b. 112. Non vana semper. Vide suprà. Exemp. b. 113

B.

Baarfüsser Mönch. Vide monachi discalceati. 404
Babylon aliàs Alcairum, Memphis vel Roma. b. 238. 598. Calix Babylonicus. b. 437. 458. 839. Festum Babylonicum lascivum nocturnum. b. 437. Fronti huius inscriptū mysterium. b. 980
de Babylonico poculo meretricio poti Reges & principes, qui visi in inferno. Ex: b. 556
Babylonica meretrix splendida, potens nil suprà, speciatim per membra, caput, corpus, b. 570. Babylonicæ mulieres scortando Veneris sacra augebant. b. 436

Babylonicę mulieres ebriosę in conuiuijs, initiò modestę se facie & corpore præbentes, pòst denudatas se conspici & libidinosè vsurpari sinebant. b. 436
Babylonici Reges singuli mutarunt in coronationibus nomina sua, sic Papę, mysterium. b. 1044
Babylon Typus Romę, cur, in quibus. 41 b. 842. 845. 1044. d. 12.
Babylon vrbs in orbe moribus corruptissima & vestibus luxuriosissima. b. 436
Vrbs hæc capta de noctu sub lasciuo celebrato festo. b. 437
Vrbis huius potitur Xerxes dum rebellabat, huic imponit scorta, cantiones &c. b. 436
Babylonicum vri, ita Romanum duabus subiacebit insignibus mutationibus & tandem finit. d. 12.
Baculi Astronomici & Iacobi olim mirabiles. b. 315
Baiazetes Turcicus Imperator fratrem Romæ vult occidi veneno. Papa ære accepto multo perpetrat scelus hoc. b. 648. Vide Gemen.
Victus est & circumductus caveâ. 727
Balaam ariolus vtrum Domino sacrificarit: vtrum populo potuisset maledicere. 390
Balaam expilator Typus Papæ & Ecclesiæ Romanæ. b. 3.
Balaam est pontifex Ecclesia asina. b. 437
Baldus Iurista Rabula rabioso morsus cane rabie perit. b. 418
Bannum vel excommunicatio creberrimum est Papistis ob temporalia, numos causasq; alias impias & prophanas, quod impiè fit. Hæreticis dum imponatur contumacibus, tollatur vt onus Ecclesiæ. b. 214
Communissimum sine discrimine in innocentes & nocentes, vndè mala multa, exilia, desperatio, & Ecclesiasticis occasio depeculandi, perdendi plebem, hoc tollatur. b. 214.
Grauantur hòc sæpè ob vnum 100. plerunq; si occisi præsertim iniustè vel iniustè, probus vel improbus sacrificus, non ferendum imperio hoc. b. 214. 215
Baptismus ablutio vel lauacrum peccatorum, sordium spiritualium. 120. 122
Ægyptij simul baptizant, & circumcidunt. b. 601. Vide Ægyptius.
Formâ illegitimâ huic adhibitâ disparuit aqua. 157. Irrationalibus à Papistis confertur impiè & Ethnicè. b. 593. vide Sal, aqua campana, benedictio, vexilla. b. 623. Lingua notâ administrandus, vide lingua. Iudæo ob lucrũ collato mirabilis historia accidit. 135
Ratoldus annihilauit: vide Ratoldus.
Monachus baptizans fœmellas dixit semper getaufft vnd erfaufft. Submersus ipse tandem. b. 647. Ex vacca duo nati homines baptizantur. b. 1058
Sacrifici baptismo & cœna exugunt populum, absit b. 225. Sacrificus baptizat in nomine patria, filia &c. an rectus baptis. b. 237. 573
Baptista Mantuanus, vir doctissimus vates vehementer contrariatur Papę impietati & omnibus sceleribus, cultibus, Simoniæ, Traditionibus contradicens, hæcq; grauiter culpans, versus. 949. b. 845
Barbarossa, vide Fridericus Barbarossa. Inauguratur ab Adriano. b. 803. Tertium Alex. deponit, qui restitutus per Venetiorum ducem, armata manu, victo filio Friderici Otrone, qui pacem petijt, ac calcatur à Papa Barbarossa, Romæ honorificentissimè exceptus. b. 803. Papam honorat plus quàm Pilatus Christum, Neroq; Petrum. 368
Bartholus, quis? concedit honorem papæ quem concessit Carolus Magnus. 640
Bartholomæus Latom° damnatum cum Pratensi cancellario se dicit, quia veram persecutus doctrinam. b. 591
Basilienses proscripti, quia Ludovicum Bauarum pro Imperatore agnouêre vero, à Papa per legatum dira evomentem, in Rhenum hunc præcipitarunt, natando euadere conantem decollarunt. b. 866
Ludovico defuncto pro Imperatore semper habito vero, non Hæretico nec illegitimè electo, Carolum cum Legato Papæ vrbis prohibent aditu vel ingressu, nec confessionem culpæ edunt, nec quem elegit Papa agnoscunt Imperatorem, quod volunt obtinent, laudantur ab Imperatore ob constantiam. b. 866
Basilius Cæsariensis, eius constantiam magnis hostium comminationibus. 167
Basilius Magnus. 113. Ordo eius, cum ornatu & vestitu & actionibus. 118
Discordiâ Episcoporum in Ecclesia culpat. 115
Supplicat pro paupercula Regi, at frustrà, hic prædicit regi mala, quę euenerunt. 356. Valentis in hunc conatus pessimi irriti fiunt. 359
Basiliscus venenatissimus Romę, quid denotarit. 226
Bassæ, Beglerbegi, Begi Turcici Imperij vicereges, ducesq;, quot, vbi, contra quos, & quales. b. 936
Bastardos legitimis Papæ præponit indignè. 819
Basthardos legitimant sed pessimè comites palatini. b. 227
Bebely Poëta ad Nauclerum de Simonia Papistica literę carminicæ. 861
Belgæ, vel Belgici status & ordines, confœderantur præcipui, Philippo obedientiam recusant, causas docent, cur? b. 931. Causę graues, quòd recusent eius parere iussis & imperio, nec possint vel velint fœdus inire cum Rege. b. 1032
Ius & priuilegium horum in principem suum, quòd quæ leges volunt, solum efficiat & conetur, nil contra. b. 848
Morum horum causæ, quòd Philippus Hispanus iuramentum datum violarit, priuilegia & antiquas constitutiones annihilarit & obliterarit, quòd inquisitionem Hispanicã vel Hæreticæ pranitatis miserit & mandarit &c. b. 931
Mandatũ belgicum contra Hispanum: in quo

eius secreti vsum abijciunt & prohibent, obedientiam recusant, hostes se ipsi proclamant, ob non præstitam promissam fidem & iuramentum in iura & antiqua sua priuilegia & religionem, absoluuntq; omnes ab eius fide & obedientiâ. b. 937. Monetæ belgicæ nouæ, vocabulis Hieroglyphicis cuiæ sub Anglico Gubernatore. b. 956. 972. 1001
Bellarminus Iesuita Cardinalis Romæ dicit, Regem Hæreticum non esse ferendum, Papam esse super omnes Reges, exempla veterum Paparum excusat ab impotentia Christianitatis, quòd non potentiam primatus exercuerunt. Item professionem externam satis ad Ecclesiæ membrum esse, Papæ omnia subesse, à Petro hoc ei esse ius, Christi nomina Papæ tribuenda, & Papam non esse Antichristum. b. 979. 1005
Bellum, Bella.
Collatio in his pecuniaria & principum ipsorum contra hostes præsentia est Ecclesiæ & Reipublicæ vtilissima. 598
In Christianos pios irrita, inania. 780. b. 79 vatic. b. 80.
Ecclesiastici his non interfint, infelicia enim sunt. b. 960. 914
In Ecclesias reformatas à Papis quæ geruntur, bellis an bona conscientia quis interesse possit. b 996
Episcop⁹ vnus & alter exeat in bellum orare & sacrificare, non bellare. b. 238
Bellis diuturnis finitis pax lætissima & optima in quibus & quomodò. b. 164. 251
Bellum Germanicum sub Carolo V. diu antè prædictum. b. 89
Ieruſolomitanum, dum quidam viri & mulieres mixti belligeratum contendunt, fusi sunt, cur. NB. Historiam. 308
Monasticum mirabile. b. 863
Noxia, mala, ac peiores intestinæ factiones. b 915
Noxia, incommoda, quomodò. b. 164. 251
Præsicum seu literarium excitatur à Lutero, quod nocuit Papis plurimum. b. 174
Belisarius de Arianis & Vandalis triumphat. 358
Romæ incredibilia in extruendo diruta subitò perficit, ac punitur atrociter, diuinitus, exoculatur, bonis omnibus exuitur. 62. 158
Bemerchobus Episcopus Paterensis vaticinatur Turcam capturum omnia regna 1600. annis, sed fusum iri Ismaëlitas tandem ab Christianis vt ab Israëlitis &c. b. 886
S. Benedictus Romæ euersionem prædicit. b. 900
Benedictus monachus, eius ordo. vide ordo. 158 160. Factus alius, vide pulcra. 160. 353
Ordo Benedictinorum hodiernorũ quàm discrepet ab veteri, peribunt. facetia colloquutio monachi & Cardinalis. 887. Vates fuit, venenum calici ipsius infusum, quirupt⁹. 160
Benedictus 8. subitò factus Papa nequiter Calixtum 5. vt resignaret, compulit. b. 466
Benedictus 9. post obitum apparet alicui in forma vrsi, caudâ asini, cur. 277. 985
Magia fit Papa, ibidem. vide Papa.
Benedictus Papa Flandros omnib⁹ sacris interdicit. b. 915
Benedictus Papa nigro equo mortuus videtur insidere, cur? 530. b. 454
Benedictus 12. Cardinalem constituisset Petrarcham, si sororem formosissimã stuprandam dedisset: at noluit tanti emere pileum. b. 684 433
Decimus tertius crucifator, Simoniacus auarissimus, at vt Bonifacius 9. non tant⁹ nequam. b. 605
Benedictiones papisticæ. Vide aqua, exorcismi. b. 119
Beneficia emuntur in Papatu omnia. b. 88 210. 604
In Ecclesia dantur indignissimis, nobilibus, ęd pessimè fit. b. 110. 170. 210. 607
Ecclesiæ beneficiorum fundatores quę largiti vi & dolo ab Episcopis attrahunt cum damno Hęredum. b. 216
Non curata & curata beneficia, illa Germaniæ onera tollenda. b. 210
Germania Romam multa per illegitimos delata. b. 210
Homicidijs, matricidijs, stupris acquiruntur, & dantur à Papis. b. 127. vide virtus, Ecclesia, Gratię, prębendæ, artes. 667
Specialia papalia beneficia quæ, qualia & quanta. b. 88. 210
Vnum beneficium habere & vti benè, benè, duo habere obest, plura damnat. 925. b. 170
Vno plura Ecclesiasticus non habeat. b. 170
Beneficium ante beneficiari obitum petit quispiam currens, at frustrà, elusus & illusus est. b. 810
Benemeritis mala sæpè datur gratia. 158
Berillus suo inuento pessimo in boue æneo dat pœnas, consilium malum, vide, vel Perillus. 403. b. 320
Beringarius de cœna docet peruersa. 278
Doctrina eius qualis. 281, 288
Reuocat. 288
Beringari⁹ Rex, ei⁹ facta, coniux incestuosa. 263
Bernhardinus Ochinus Senensis doctor egregius in Italia sede Antichristiana libris 5. culpavit impietates, superstitiones, idolomanias, nugasq; alias paparus eorumq; ficta, picta miracula, quibus politicam & Ecclesiasticam dignitatẽ astruunt & assecuti sunt. b. 605
Bernhardus. 108
Libidines vt domarit. 353
Statua Spirę dicit Bernhardo, Salue, ac, ne mulier in Templo loquatur, respondet: præstigias eludens. b. 824.
Monachorum lasciuum, delicatum, Epicureũ, gulosum graphicè depingit. 348
Papam cum populo Romano scitè eludit, clerumq;. 351. 352. 353. Ordo huius. 338
Berchtoldus Dux de Zeringen (hic Templi patriæ meæ Weilheim fundator fuit) 406
Rebellis in Imperatorem funditur. b. 248. 320

Bertholdus S. Galli abbas, ob citatum scortatore monachum, Episcopo bellum magnū, vix post sedatum iterum, indicit. b. 866

Bertholdus Niger inventor bombardarum, vide bombarda, Germani.

Besoritæ qui & quales. 210

Bessario Cardinalis probus & valdè doctus Romæ, dubitat ob impietates an vera quæ dicta olim. b. 846

Bestialitas monastica qualis. vide monasticus.

Bestialitatis taxa. Vide taxa. b. 831

Bestiæ apocalypticę, duo cornua habentis numeralia signa, qualia. b. 752

Bezæ de nuptijs Gallicanis infaustis præsagium verum. b. 898

Bezæ de cœna Domini blasphemia, inter cętera: nates amasię suæ juvenculę pulcriores ore eorum qui cœnâ Domini vtantur inter Lutheranos. b. 981

Biblia corrigere potest Papa, Lovaniense exemplar præferetur Græco & Hebraico veteribus. b. 516. scilicet.

Alphonsus, Rex cum glossis decies quater perlegit. 549

Figuris pulcris exornare licet. cur. d. 8.

Gallicè versa per Lutherum, quandò & quomodò. b. 169

In Græcam ex Hebræa versa linguâ per quos, & qualiter. 102. b. 169. vide interpr. Eleazar°.

In Gallicam sub 5. Car. Gal.. Rege. 646

Hæreticorum liber Papistis censetur esse. b. 646 824

Herbę Rhododaphne conferetur ab his. b. 824

Legenda politicis omnibus. 549. vide sacra.

In lectione horum vtiles quædam observationes. b. 358

Sacrę literę censent appellari Papistis, quia Innoc. 3. Papa sic nominari voluit. 1004

Translatio vetus sola in concilijs canonica esto, & valeat: Papę decernunt. b. 646

Translatio optima sine mendis vt esset, quę vsurparetur, optandum esset, sed talis non est. b. 358

Translatio vulgata non perfecta. b. 358

Rationes evidentes huius.

pro Translationibus in linguas Deo gratias agendum. b. 169

Tota per singulos annos legenda in Ecclesia, lecta olim, nil commodi inde, dormitabant. b. 391

Bileam in via sua perversa Typus est Papatus. b. 938. 939

Blasphemia est, parum honestè de Christophoro & Georgio sentire alijsq; sanctis: sed de Christo non sic iudicant Papistę. b. 144

Blasphemia Papistis est, non omnes fabellas Euangelio æquare. b. 144

Blasphemię in Deum communissimæ, exq; impunitę, causa Turcici incrementi, & calamitatum Christianorum. b. 761

Blasphemia quid sit, quandò, quanta peccata. b. 145. 761

Boëmi ad Christianismum vt redeant, rogantur: sed non fit, quia adorare Papam nolunt. b. 805

Bohemia Germaniæ opulentissima regio, turbis intestinis vexatur plurimis, religio in hac varia est, creare ex suis regem non licet ipsis. b. 262

Boij respuunt Rupertum à Deo missum docere inter ipsos sacra, esse enim reipublicę, licet aliàs vtilis & salutaris sit, doctrinam noxiam. b. 239. d. 13. NB. NB.

Boleslaus Rex Polonię onustum Sacerdotem auro abs se dato succumbentem & morituum in aquam cum auro dejci mandat. 531

Bombardæ, aliàs arcubusius, Etymon. b. 320

Bombardarum inuentio per Germanum Berchtoldum Schwartz monachum. b. 319 753. 918

Bombardarum inventio diabolica an divina sit, quæstio. b. 320

Inuentor harum quibus dignus esset. b. 113. 319

Nocentius hoc inuento nullum virtuti, arti, fortitudini. b. 113. 918

Bombardarum variæ species. b. 319. 320. vide Sclopeta.

Bona Laicorum immobilia hereditaria vel vendita religiosis domibus ex pacto attrahuntur ab Ecclesiasticis miro modo, ne contrà fiat lex. NB. b. 216

Bonaventura aliàs Eustachius. 542

Culpat Papam Antichristum Romanum, ob potestatem iniquam, splendorem. b. 287

Episcopus fit, sine peccato fuisse creditur, de justificatione contra Papam scribit. 542

Vaticinatur de strage & conuersione Turcorum. b. 287. 892

Bonifacius Apostolus Germanorum, cui contradicitur. 197. b. 270

Bonifacius fit Wirzburgensis Episcopus cùm Germanos conuertit ad fidem. b. 467

Bonifacius 1. sibi alijsq; *Papis* spiritualem & temporalem tribuit gaudium. b. 406

Bonifacius 1. in Regem Galliæ Philippum anathema dicit sed inane. Hicà schola Parisiensi, Rege & Episcopis damnatur Hæreseos, malis artibus quòd acquisiverit Pontificatum, eius bulla anathematizans igni datur, cum pudore legati remittuntur, annatæ recusantur. b. 406

Capitur, perdit omnia, moritur cùm dolore. ibidem.

Bonifacius tertius, est Antichristus, accipit primatum. b. 443. 841

Huius facta tria grandia. b. 128

Septimus, sacrilegus, vi doloq; occupat sedem, subitoq; perit. 269. 986. vide Papę sacrileg.

Bonifacius septimus patria & parentibus ignobilis. b. 268

Octavus anathematizat Regē Francicum, ar inani anathemate, capitur, peritq;. b. 74. 915

Facit sibi similem quærit, an mater Romæ nunquam fuerit, cui quòd non, sed pater aliquoties. Sic Augusto. b. 462. Nebulo perditus, Maleficus potiùs quàm Bonifacius. Suis oprimè fecit, indignos exulit in altum. 924. 988. Elevat se super oñes. 579. 580. 583. b 454 479. Molitur dira miserè perit, 358. 524
Gladio in publico accinct⁹ dicit: *Ego sum Cæsar.* b. 475. Philippo Gallo adversari⁹ Albertum investiuit, approbauitq; huius electionem. b. 476. Philippi Franci literæ ad hunc, in quibus fatuum eum nominat. b. 997
Perfidus, periurus, scelestus, perit enim vt *Canis.* 917. 924. Primus, qui Iubilæum celebravit. 524
Bonifacius 9. Abbatias, Episcopatus, Cardinalatus aliaq; vendit magno ære. 788. 966. b. 605
Simoniam exercere libere non ausus, cur, eruscator interim mirabilis. 790. 788
Bononienses à Carol. 5. legatis ob concilij translationem, & vicissim 3. Pauli in, antè, & post habitæ protestationes, actiones. b. 534. 535. 536
Bononiense Consilium & fœdus Augustæ irritum fit. b. 349
Bononiensis actio inter Carolum 5. & Papam 7. Clementem vehemens, ardua de concilio exscribendo, quorum ille fieri, hic non fieri vult. b. 335
Borbonius miro casu potitus Roma. b. 861
Borgias 6. Alexandri filius perdit ludendo centena millia aureorum: dicens: se peccata perdere Germanorum. 912. Gulæ deditissim⁹. 2. 8. Superbissimus, ibidem.
Brentio scribit Lutherus, monere Philippum, desinat mundum regere. b. 346
Facetè Marium adhæsurum Ecclesiæ marti dicentem pudefacit. b. 348
Brigitta, virgo Scotica, inter sanctos Papæ eam referunt contra hos tamen grauissima scribit, quòd Antichrist⁹ Papa: deterior Sathanâ. 670. b. 841. NB. d. 3. De interito regni Turcici vaticinatur. b. 889. 892
S. Brigittæ de Roma visio, colloquio Mariæ cum Christo de hisce: vt fœtilis: at zizanijs mixta. 46. b. 841. Romæ Ecclesiæ doctores Iuda, Pilato, Simone & Satana deteriores esse affirmat. d. 4.
Romæ pœnam nunciat horrendã. d. 3. 46. b. 843
in *Brittannia* 120. occisi monachi, quòd Papę parere noluerunt. b. 454
Brittannia recipit Litanias, inuocationes sanctorum, Missam latinam in Ecclesia. 196
Nolunt doctrinam Papæ recipere. NB. Histor: egregia. vide grauia. 364
Bruno Episcopus, de Antichristo. 279
Cum diabolo rem habet. 279
Scortator manifestatur. 876
Brunsuiga obsidetur, at ab angelis liberatur, 509
Brutis coire taxa quanta. b. 830
Bruta loquuntur. Vide bos, asinus, canis, serpens, corvus, mira.
Bucerus cum Lutero idem sensit in cœna, verbis discrepans, se ipso teste. b. 344
Budam Turcę prodit Monachus. b. 482
Bugenhagius sacros ritus in coronatione Christiani vel Alberti 1. qui Christiani Sororem duxit, cuius actionis liber est latinus, qui notus si omnibus sit, Ecclesiæ salutare esset. b 929
Bullæ papales fulmine in capsula perduntur. 890. vide indulgentia.
Bullę ex podice asini crepantes. 940
Inutiles sunt. 636
Bullam diabolus scribit. 654. vide Epistola.
Bullarę schedulę ad quid. 694.
Bundinica Angla, vt extirperur Papa in Anglia, doctissimè scribit. b. 858
Burckardus Episcopus Magdenburgensis cœnę sumptione & iuramento quid pollicetur, at fallit periurus. b. 203
Burckardus Germaniam à Gentilismo convertit. 197
Busdragus dissuadet crudelem illum modum vbiq; delendi Lutheranos vi, strangulo, gladio igni, esse enim inanem, exemplis & experientia testantib⁹, at eorum libros igni dare suadet, hoc esse tutissimum Catholicis, ne inficiantur ab ipsis. d 4.

C.

Cabalistæ, eorum vanitas, & probationes ex literis. b. 946
Caietanus, avarus. b. 350
Caietanus Lutherum vult revocare, vel penitus retundere, laborans aliter sentit, dum eum audit ipse, will die Händ nicht verbrennen / jn schanden an jhm werden. b. 350
Calamitatum & infinitorum malorum cum mutationibus in politia & Ecclesia, causa est ingratitudo in Deum cum contemptu concionum pœnitentialium, prodigiorum, signorum, & propheriarum. d. 9.
Calamitates Deus prædicit, verbis, prodigijs priusquàm fiunt, cur. d. 9.
Calamitates Christianis hoc seculo mulcx. b. 326
Calatravæ militiæ ordo. 344
Calecutæ Rex dæmonem veneratur. b. 290
Caligula Imperator quis superbissimus. 20
Caligula ex mercede prostitutarum vectigal accipit. b. 1031
Calendaria olim rustica quæ & qualia præsertim Gottis. b. 315
Calendarium Gregorianum inutile in omnibus negotijs, recipi dissuadetur per Saxonem Imperatori, antiquum Iulij, à Carolo Magno Germanis traditum, servandum. b. 935 944
Approbatur, improbatur à multis per scripta, hoc ab Constantinopolitano Patriarcha Ieremia: Armenijs alijsq; Christianis. b. 944 945. vide Gregorius. 13.
Calixtus 2. coniugio Sacerdotes prohibet, quod in ipso culpatur carmine invectiuo acri, Gregorium vrsina, degradationis signo, pelle induit. 342. 343. vide Papa.
Calices duo maximi aurei inventi, in quibus olim cœna administrata. b. 577

Calixtus Heinricum excommunicatum revocat. b. 966
Calixtus 3. incontinenti Diacono vxorem permittere non vult. b. 434
Ferdinando denegat legatum diadema à patre, sed perit. b. 466
Prohibet Sacerdotibus coniugium, quo pessimè & impiè egit. 341
Calvinus Iudaizans ab Hunnio editur. b. 1024
consiliarij principum inscijs hisce Caluinistas fovent, qui Lutheranismum evertant tandem. b. 438
Corpus Christi negant in cœna adesse, quod impiè fit. b. 234. 906
Alcoranus hisce pro divino habetur libro. b. 902. 903
Defensionibus & fundamentis quibus nitantur, nil, nisi quæ sensus offerunt, ratioq; dictat, vnde de Christo errores, de cœna, Trinitate, Iustificatione, alijsq;. Exempla. Vide Neuserus. b. 902
Lutheranos conuiciantur, eorum de cœna dogma, attamen interea (quod mirabile) ab ipsis petunt fraternitatem, quę eis recusatur. b. 982
Caluinistæ fiunt Mahumetistæ. b. 902
Malleus Caluinistarū, liber per Columbanum Vranx, in quo cladis belgicæ, meritoria, & missæ, causa. b. 904
Turca favet Caluinistis. b. 902
Primatum Papæ Caluinus & eius incrementum depinxit. b. 819
Calumniæ, mendacij &c. Apellis pictura mirabilis hisce seculis obseruanda. b. 983
Calumniandi studium olim non, at hodiè inter Ecclesiasticos vehemens in articulis Religionis, Ex: varia. b. 982
Calumniatores nulli nisi sibi ipsis attrahunt calumnias, *legt einer auß/ so legt er wider ein/* qui quę vult dicit, quę non vult audit. vide Ioh. Teutonicus.
Camaldulensium ordo. 259
Camera S. Mariæ virginis ficta Tolerana vel Nazaretana. b. 672
Camera Romana, quid, qualis, ô tristia & horrenda. 784. 785. 891
Campanæ.
Adiuratæ, baptisatæ, exorcisatę. 218
Compatres hisce conflictuuntur. 582. b. 593 cur. 117. 218. 593
Modus & ceremoniæ huius singulares. b. 593
Suffraganei soli has baptizant, absit, b. 218 593
Non baptizandę. 245. b. 218. 593
Inuentio huius cum vsu non vetusta. 222
Non baptizatas Diabolus alió aufert. b. 593
Campanus Episcopus fietur ab auibus & canibus. 892
Campegius Italicè transfert Augustanam Confessionem. b. 351
Camson Dux pius acerq; Ægyptius, somniat post deliberationem cum exercitu, suam aciem flammare, ardere, erat verum, Turca enim cepit castra. b. 905
Cancellariæ Romanæ regulæ quotidie aliæ. b. 105
Cancellarius Regis Galliæ qui Cardinalis fuit, ambit pontificatū, Rex eum miro lusit stratagemate, opus habens numis, quos extorsit ab hoc. b. 202
Candelas die purificationis Mariæ Papa Sergius instituit consecrari. 262
Vsus earum per mendicantes olim cur introductus, vt dij cæci viderent. b. 276
Reprehenduntur cum imaginibus in templis. 98. b. 276
Vsus earum verus, malus, magicus. b. 702. 276
Canis doctorum Symbolum in Ecclesia. b. 922
Canis loquitur. 900
Canones olim salutares hodiè noxij. b. 105. 591
Romæ Hami piscatorij sunt. b. 1006
Mysteria horum nullum. b. 133
Per Canones impunè quidvis patrant scel^a Romanistæ Ecclesiastici, vndè iurgia & odia Vatiniana inter hos & populum. b. 213
Canonici, 149. Etymologia Canonici, est Ambigua, canonicis & clero minimè competit. 725
Actiones & vita horum ad vivum depicta. 149 NB. 890. d. 6.
Canonicis Monasterienfibus morituris caput fuile oblatum videre, cur, an benè cum modò. d. 6.
Canonici seculares, qui, quales, irregulares NB. 725. b. 580
Canonici combusti fulmine in templo ob insultationem eorum in Iohann. Frid. Saxonem. b. 516
Canonici duo homicidæ nequissimi pereunt miserrimè. 549
Horæ canonicæ, cur tot non ac missæ celebrentur? 576. vide Hora.
A Christo non institutæ. 875
Canonicorum parochorum sancta liga & constrictio Episcopis per iuramenta facta. b. 225
Canonici cuiusdam Testamentum. b. 203
Canonici Regulares (NB) ignari asini. b. 580
Libri canonici in templis legantur, decretū. 244
Ius canonicum copiosum, inconstans, futile, eius obiecta, vitia docet, virtutes prohibet, specialia exem: vide b. 133
Ex ciuili non vt putatur sanctum est, sed impiū. b. 132
Hypocrisi, fraudibus, auaritia plenum. b. 132
Contrariari huic liceat nulli, scili. b. 133
Canonizatio sanctorum à Papis. 894
Canonizatio, templa & monasteria qui ædificant &c. b. 580
Cantilena antiquissima contra Papam rhythmica contraq; cleri errores. 310. de Christo salvatore, fide, quales & à quibus
Capillis Carmelitæ capitio ad occiput reducto ignis emicuit. b. 507
Capitula patrum ex Hebr. in latinum. b. 464
In capitulis patrum olim pietas & rigor, obser-

vantia canonum magna, pietatis, humilitatis cultę, non equitandi, ornatissimè incedendi ardor & cupiditas. b. 899
Capuanus abbas fidem dans Cassinensibus fraudulentis instinctu Episcopi oculis priuatur. 267
Caputiati diaboli milites sunt. 727
Caracalla Papinianum I. C. vult occidi ob recusatam nouercam. b. 54
Caræ à Papis per Cardinales damnati. b 751
Cardinalis, vel Cardinales, horum in electione quæ sit ætas, gravitas, eruditio. b. 28
Amatores, incestuosi, adulteri, scortatores, Sodomitę. vide infrà. b. 161
Cœli dissipant bona, cleriq; vorant debita stipendia. b. 110. 806
Asinis inequitent. 640
Avari. b. 350. 806
Bellatores & duces bellorum, at infelices. 716
Bonis raptis ab hisce priuabuntur. b. 973
Carpinales, non cardines, sed dracones Ecclesiæ. b. 104. 806. Discordant Romæ. 445
Genuenses Cardinalis dat hostibus prędam esse, insultans, fore eos salvos, effuso suo cruore. b. 74. Equus & Galerus eis concessus, cur. 531. b. 596. 613
Innocenti Cardinali oculi à Papa effodiuntur. 886
Iniustissimi vox: sit raptum vel capcum, modò sit aptum. b. 460
Cardinalis Marcellus suadet in Lutheranos bellum potius quàm in Turcam. b. 140
Cardinalis mortuus in sylvis ambulat, ædes Turrimq; Romę dirnit. 798
Morenus accusatur Lutheranismi, in quibus articulis, NB. Hic contra Papam, concilium damnat, Tridenti habitum. b. 655
Numerus Cardinalium minuendus. 759. b. 28
Opulentissimi ex deplumata sunt Eccl. b. 176
Perjuri omnes, qui hodiè sunt Cardinales, in electione Papali fiunt. b. 999
Parochi solùm erant olim & pastores, non quales hodie. b. 613
Papam flamines eligunt, olim populus, pòst Imperator. b. 240
Papam eligendi Ius non habent. 723. b. 74
Olim non, at iam soli habent. b. 110. 240
Sanguinarij, crudeles, Truculenti homines. 533. b. 74. 690
Polus Lutherano in sanguine equum ad ventrem ingredi desiderat.
Senes Cardinales Venerei vt nil supra, Hirci, vincunt iuvenes, patrant, quorum hos puderet. 679. 800
Pœna horum, confodiuntur quidam. 800
Stupratis ex sororibus sunt Cardinales quidã per Papas. vide Alex. Farnesius. b. 127. 691
Scortatores, mæchi, nefandi, raptores, oppressores virginum &c. Exemp. 679. 800
Simoniaci nec corrigi volunt. b. 914
Sororem Petrarcha 12. Ioh. stuprare ad consequendum cardinalatum recusat, ô sancte Pater. b. 433
Sodomitæ qui libros cum spurcissimis, obscœnissimisq; figuris & picturis edunt Sodomiticos, quos Papa probat & canonizat, professos pòst publicè. b. 691
Superbissimi, luxuriosissimi, luxuriosissimi. b 236
Venatores sunt. 786
Venetius quis Cardinalis Sodomiticos libros scribit & edit in publicum. b. 691
Voluptatibus dediti simi, Epicurei. b. 8
Carmelitarum ordo abortus est. b. 321
Nequissimi, concumbunt monialibus, ridenturin gloria antiquitatis ficta. 378. 687
Carolus Calvus per Papam muneribus Imperator fit. 308
Carolus Crassus deponitur, vixit pauperrimus & perijt miserè. b. 474
Carolus Magnus decreta edidit pia. 207. Varia de hoc ibi vide.
Optima consilia & decreta in omnibus corrigendis statibus dedit. 245. b. 244
Cibus, potus, statura, fortitudo huius. 556
Coronam de Papa ante hunc nullus accepit Imperator. b. 119. 166. 258
Imperator primus, qui pedibus Papæ dedit osculum. b. 119
Imperium sub hoc à Græcis ad Latinos translatum. b. 119
Damnatos multos videt Papas. d. 3.
Donata sub Pipino confirmat. b. 166
Cœlites huic adsunt, gladij de cœlo dantur pugnaturo. b. 245
Mortis antecedentia. 210
Pietas huius in eligendis & dimovendis doctoribus Ecclesiæ. b. 244
Carolomannus tondetur, fit monachus. NB. 253
Carolomannus incipit à pietate, regnum reformat, decreta politica & Ecclesiastica, qualem quisq; in hisce se gerat, edit: scilic: pius sit & probus, puniens contraria agentes &c. b. 238
Carolus 4. coronatur Romæ, ingressus pedibus ignominiosè. 642
Certis ceremonijs. b. 110. 116. NB.
Egit multa indigna se, & imperio noxia. 642. 782. Non Augustus.
Fecit depilari & minui imperij maiestatẽ, *seyt hero ists nit mehr zu träffen komen.* 852. 782
Pro prandio totum dedit & vendidit regnum, *ist thewer gnug/ vnd wolfail.* Vide Imperator non Augustus.
Occidens iustum & vltimum Sueviæ Ducem & Hæredem Conradinum, pessimè Carolus egit. 547
Carolus 5. Imperator.
Augustana comitia Bononiæ exscribit. b. 335
Amicitiam Germanorum pontificis tandem præposuisse exoptat, at nimis serò. b. 312
Astronomiæ peritus & studiosus. b. 442
Autor inquisitionis Hæreticę pravitatis. b. 620
Bellum & arma inferens Germanicis Euangelicę Religionis principibus & ciuitatibus, suasu 3. Pauli felix initiò, at pòst infeliciter rem egit, illusus & pudefactus. b. 312
Bello an pace per ipsum res agenda, consilia vtrinq; agitata. b. 330
Bononiæ ingressus cataphractus, per hostam pe-

pecuniam spargi mandauit. b. 331
Augustæ in comitijs ingressus à Moguntino excipitur oratione gratulatoria. ad hanc Fridericus Palatinus respondet, Ioachimus Brandenburgicus latina eleganti ornata oratione (cum Imperatoris & omnium stupore) legatum pontificis excepit. b. 337
Ferdinando fratri Imperium mandans in claustro vitam egit in Hispania, in quo pictas à se res gestas sæpè contemplabatur, dolens & ingemiscens Ioh. Frid; captiuitatem dicendo: hunc si reliquissem, ego, qui fui, manssissem, & verè. b. 516
Ingeni & animi modesti, pij, in Ecclesiam benè in armis in toga affecti. b. 335
Conciones Augustę Euangelic. interdicit. b 340
Cœnæ vsum in vtraq; specie à Papa tandem difficulter impetrat. b. 666
Confessarius eius bonus Luteranus est. b. 351
Luteranam approbans religionem in agone ei⁹ cum vtraq; specie cœnæ, effoditur mortuus & crematur. b. 754
Coronatur non Romæ à Papa quod ominosum. b. 330
Ecclesiæ dissidia componi vult. b. 331
Fidem iurat Papæ & Ecclesiæ Catholicæ. b. 331
Fœdus inter hunc & Papam. b. 335
Franciscus Gallus & 5. Carolus hostes infestissimi, dimicant, illi auxiliatur perfidus Papa in hunc sæpius. b. 305
Iulium & Carolum Imperatorem Magnum superat, in quibus. b. 622
Luteri mortui & sepulti cadauer non vult suadente papicolâ effodi Witteberge. b. 666
De Lutero huius iudicium & Testimonia. d. 8
Moritur & sepelitur. b. 811
Moriturus priùs in Hispaniam ingressus, claustroq; se mancipans, tradit fratri imperium. b. 814
Carolus in indictione conciliorum multa sæpius dicit: dicta dictam parit, at partus matrem suffocat. & consilium Dei est concilia. b. 666
Carolo 5. 25. obuiant Seniores. Papa non, huic ter flectit genua in palatio postato, obfertq; loculum auro plenum. b. 331
Papa ad orationem Cæsaris, qua lætatur, videre eum, & gratias agit Deo: ter eum osculatus vicissim deprecatur, quòd sibi passus osculari pedes, factum se invito, at de more Maiorum. b. 331
Oratio Caroli 5. grauissima, valde ardua contra Clement. 7. argumenta Synodum indici dissuadentia, armis verò schismata tollere suadentia, der thets anfänglich / dorffte dem grossen Pfaffen vnnd Hohenpriestern/ als ein junger Held/vnder die Nasen/vnd die Federn auß dem Bart blasen. b. 335
Paparum mancipium factus est posteà. b. 666 331. 508
Papa Clem. 7. & Leo 10. in hunc perfidi, pessimè affecti, eiq; recusant diadema. b. 304. 305
Papa hunc deponi vult iterum, quià recusauit tollere gladio inauditâ causâ Euangelicos: sed concilio rem transigi priùs mandauit. b. 115
Papæ vicerunt Carol. 5. tandem, hæc enim, in mandatis: Si ad Ecclesiam Catholicam non prompte se receperint, fore, vt in ipsos armis animadvertat, eosq; compellat, tædus hoc cum Papa, b. 335. 342
Papa Paulus 3. grauiter accusat Carolum 5. fusis literis & protestatorijs: quòd violârit leges, pietatem, consuetudines, sibi, dum concilij Tridentini, comitiorum Augustanorum, & in his rerum tractandarum præeminentiâ, inconsulta sanctitate, arrogârit. b. 539. 540
Protestatio 5. Carol. Romæ per legatum habita Bononiæ coram Cardinalibus & Papa Paulo 3. de promovenda hactenus impedita salute Germaniæ & Ecclesiæ & reformatione, cũ Papæ responso alijsq; tum ibi varijs transactis negotijs. b. 519. 521. 536. 537. 538. 1007
Protestantibus non ob Euangelium sed rebellionem bellum se inferre dicit: at falsò. b. 818
Protestantes Germani victi ab hoc, at hisce nihilominus in eum iusta fuit causa. b. 1007
Papistę Carolum Imperatorem in Luteranos inflammari volunt convitijs & calumnijs. b. 351
Papistę ad cogendum protestantes Augustæ ad simul celebrandum festum corporis Christi instigant. b. 342
Saxoni Friderico Feudum & diadema electorale recusat, si non Luteranam Religionem abneget: sed recusat forti & constanti animo ei parere. b. 347. d. 16. NB.
Protestantib⁹ & Euangelicis bellum ipsius cum Gallo noveñiò gestum, ex Dei bonitate cessit in Ecclesiæ commodum & Euangelij propagationem, b. 930
Victoriosus ex Affrica rediens abijcit se Romæ ad pedes Pauli, quos osculatur, quod ibi memoriæ ergò sculptum erat. b. 509
Carolus Dux Borbonię Romæ scalas deside milite muro primum impositurus sclopeto traiectus moritur. b. 296
Carolus Franciæ Rex volens omnes aquas fieri navigabiles fossas facit, at corruunt noctu, diuinitus ipso pudefacto. b. 75
Carolus clerum reformari vult cibo & vestitu, luxuq;. 526. b. 403
Caroli visio in somnis mirabilis, excessus. 529
Carolus recusat Papæ dare pecuniam pri⁹, quàm clerum reformet, iocosa & seria ibi. b. 402 628
Carolus vincitur Turcis at mox Victor. b. 630
Caroli regi dissuadetur exactio in subditos sed frustrà, cæteris compellentibus ad hanc eum consiliarijs & his vt parebat, dedit pœnas magnas. b. 912
Carolus 5. Gallus biblia fideliter Gallicè præcipit verti, at Papa prohibet. b. 468

Carolo 9. suader Papa sub simulatione, omnes Hugenottas convocatos ad nuptias trucidare: quod factum, absolutus Rex à Papa cum iubilo à peccatis. b. 1003
Carolus Ludonici Regis German: filius obsessus à diabolo. b. 294
Carol⁹ Archidux Austriæ in Stiria à Ferdinando pacificationem factã, scholas & Euangelium receptum decreto abrogari vult, pulsu Banarorum Iesuitarum & coniugis, ac supplicationes humilima refractatur. b. 930
Caro edenda in quadragesima, cur. 89. 101. 283. 639
Vsus licitus Romæ. 90
Punitus vsus exustione. b. 423
Prohibitus, cur. 518. b. 146
Caro piscium licita· NB. 639. 798. NB.
Sacrifici alios prohibent, ipsi edunt. b. 90
Sacerdotes olim cur abstinebant. b. 52
Romam Episcopis pecuniam adportantibus conceditur, cæteris non. 639. b. 437
Papa aliis concedit, aliis non. b. 260
Apud Papistas licet ægri comedant, graviter periclitantur. Exemp. b. 146. 423
Carnifices in gladijs præsagia habent quandò quis decollandus. b. 868
Carnuntensium ordo, vide ordo.
Hisce mulier non videatur, ô stulti & cæci. b. 323
Carrafa monach⁹ sodalitatis diuinæ recusat honores minores: cardinalatus accipit, fit póst Papa. b. 202
Castitatis amissæ Kunigundis Henrico Imperatori insimulata restatur candenti ferro pedibus suppositio sæpius suam innocentiam. b. 633
Castitatis exempla. vide Abbas, continentia. b. 561. 977
Hanc vt servent Franciscani, cum alijs virilia sibi excindunt. b. 603
Casus in futuros colligendi nummi magnatib⁹ exempla, ac Christiani securi in hoc. p. 12
S. Catharinæ Senensis apparitiones fictæ. 827
Vaticinia huius de reformatione Ecclesiæ, schismatibus, contra Papam docet. 183. 685
Olim pauci mali Prælati, hodiè pauci boni. d. 6
Catarini Archiepiscopi impium dogma de prosolius originalis & laptum antecedentium peccatorum à Christo expiatione, quod probatum Papæ. b. 820
Catarina Medicea mulier astuta, ad sanguinem fundendum nata, Turbulenta, moritur senior, Astrologicè prædictum. b. 230. 974. 1028
Huius filio data bona consilia. Ibidem.
Catholicum quid, & quibus conueniat. b. 954. 955
Catti, vel Catti vatidici olim. b. 113
Causidici aurisugæ pessimi, mala conantur & parant multa. vide Iuristæ.
Cebetis tabula de vita humana mira. b. 977
Celestinus 5. asello equitans humilis deponitur lege. b. 267
Celsius Armachanus Hyberniæ Archiepiscopus, liberos cum coniuge genuit. 344
Census ex domibus Papistæ exigunt illicitos, alijsq; permittunt eosdem. b. 223
Cereæ candelæ nil sunt, magicæ, vide candela.
Ceremoniæ Ecclesiæ non æquales sunt nec sint, sed liberæ. 172. b. 146
Non pro articulis fidei habeantur. 884
Habentur pro his. b. 145
Papisticæ à Gentilibus desumptæ. 907. Vide Traditio. Papistæ ritus.
Vsus harum licitus, at abusus malus. b. 195
Chalcedon à Valente diruta, lapis ibi inuentus magni vaticinij. b. 476
Charroatienses monachi Christi dentes, præputium cum capillis in reliquijs habent. b. 233. 787
Chartularij Petri Testamentum & confessio de Deo Triuno apud Arabes & Mahumetistas. 333
Castalij facinus in 4. Hein: Gallum Regem dentes ei cultello exacturientis, & occidere proponentis, cum pœna. b. 1018
Cham filius Noæ inuentor masculæ Veneris, qui abusus filio. b. 703
Chamus 4. Tartarorum Rex mavult Mahumetis quàm Papæ adhærere religioni ob huius nimium fastum. b. 973
Childericus Galliæ Rex per Papam regno priuatur claustroq; rasus manciparur. 308. b. 467
Chorherren/ Canonici, vel ordo.
Choreæ per incantationem sacrifici per 18 viros & 15. mulieres continuæ per totum annum in cœmiterio motæ. 860
Chorearum ab pontifice, Archiepiscopis habitarum corruente ædificio horrenda clades, & pœna. 969. 974
Chrismatis consecratio varia, phantastica. 357
CHRISTVS, vox hæc cabalisticè exponitur & per numeros. 3
Adorandus.
Agnus DEI, tollens peccata, negatur Papistis. Vide figuras. 312. b. 1
Ascendit in cœlos, Sib. 56
Adveniet citò. b. 956
Augusti & Christi collatio. 13
Antichristi & Christi collatio. 119. 240. NB. 37. 201. 215. b. 119. 184. 714. NB. multa. 260
Corporis Christi certo festo circumgestatio impia est: Ergò Protestantes nolunt Augustæ huic interesse. b. 341
Crux Christi non minuitur Papistis opinantibus. b. 233. 788
Ostenditur in varijs locis. b. 233. 787
Vt Deus honorandus, contra Arrianos. 117
Scita & apposita ex facto.
Ecclesiam malignantium punit, affligit cũ præpositis, var. b. 105. Ecclesiæ caput est. b. 996
Filius Dei & hominis est. Sib. 54. 157
Flectenda genua nomini Christi Iesu. 936
Impletio legis, & nostra Iustificatio, in hoc data libertas, dissipatio Traditionum facta, Sib. 56
Negant Papistæ. 522. b. 587. Insufficiens meritum huius creditur Papistis. b. 581. 907
Imaginẽ crucifixi Christi Constantinopoli Tur-

ca cœno fædat cum conuitijs maximis. *b.* 813
Imagines Christi variæ à Papistis pinguntur. *b.* 792
Triplices. *b.* 792
Iudex in N. die, Sib. 522
Litteræ Christi scriptæ manibus. 289
Mater eius virgo vera, Sib. 4. 5. 6. 54. Non adoranda. *b.* 589. vide Maria.
Miracula eius ex Sib. 55
Mors Christi, huius signa miraculosa. 19. 29
Nascitur tempus natiuitatis miracula, prodigia, signa profana, sacra, Mystica, ex: Sib. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 10. 11. 52. 54
Nascitur sine peccatis in terra. 124. NB. mystic. in literis.
Nato hoc cessarunt oracula Ethnica omnia & Prophetæ. 12. *b.* 962
Passio eius quæ: qualis, & per quos. 55. 157
Pauperrimus licet Deus æt. tamen est, at Episcopi dicescere solùm desiderant. *b.* 265
Pauperrimus creditur quia egestatem suis, & inuidus in alios Deos &c. *b.* 239
Petra est. 97. Non Petrus. 123. 134
Pictus asininis auribus & pedibus, quod videns indignabundè rideat Cyprianus. *b.* 232
Quærendus Christus non in reliquijs sanctorum alijsq; locis, sed in verbo & sacramentis. *b.* 785
Reliquiæ Christi vbi, quot, risu dignæ. *b.* 234
Resurrectio Christi, Sib. 56
Saluator cum sanguine solus. 267
Sanguinem in cruce fusum rursum resumsit. 691
Sanguis Christi in reliquijs varijs in locis ostenditur, ô, ô. *b.* 233
Boij Christum à Roperto miserum, pauperem & crucifixum pro salute eorum prædicatum respuunt imitari, & amplecti, cur d. 13.
Fabulæ sunt, & mendacia. *b.* 787. vide omnes eius reliquias inuenies hoc loco.
Saluator, mediator, intercessor solus est, pictura Bruschij egregia. *b.* 586
Sanctis Romanenses postponunt, in merito & miraculis. 522. *b.* 234. 587. 599
Vicarius Christo nullus est nec sit. 191
Quis huius inuenti figmenti vicariæ autor. 393
Virtutes Christi. *b.* 714. 715. 748
Visus post ascensionem suam aliquoties in cœlo, super nube, stans Ierusolimæ super monte oliueti. 136. 583. *b.* 972
Gladium in manu vtraq; gerens visus super Iridem Fribergi in Misnia. *b.* 656. 972
In Hostia cœnæ Wedekindo nondum conuerso mirabilia vide. 906
Christiani bellis & tumultib⁹ puniunt & punientur diuinitus ob impietatem & impœnitentiam. *b.* 144. 172. 190. 231. 274. 326 870. 880. 883. 868. d. 12. varie:
Christianus Episcopus malens pacem quàm bellum deponitur. 532
Corrigi amplius nolunt vllis modis. 839. *b.* 326. d 11. 12
Deteriores &c. gentibus, in quibus. *b.* 144. 326
Christiani vel Germani quia impij, iniqui, pigri, voluptatibus dediti heluones: ideò eos Turca non exhorrescit. *b.* 275
Iudæos inter se vt tractent. *b.* 416
Iudæos picturâ porci in templis à cultibus abigebant diuinis. *b.* 1032. vide Iudæus.
Iudæi execrantur hosce quotidiè, eorum salutationes diræ in hosce, quales. *b.* 416
Nomen horum olim exosum, cur. 923. *b.* 274
Occidentales olim Deo vt pater castigauit: iam per Turcas vt pater iracundissimus. *b.* 253
Vt Iudæos olim per gentes: ita hosce per Turcas Deus domat. *b* 190. 1056. cur. 275. 325 884. d. 12.
Christianis Turca Papâ est humanior. *b.* 183 190
Papatui cum principibus valedicant omnes, admonitio, cur, in quibus. *b.* 188. 189
Vxores, viros, infantulos trucidat Christianos Turca, discindit vteros, ejicit fœtum. 441 *b.* 70. 72. cur? ipsi causa sunt. 274. 316 471. 473
Scandalizant vicinos Ethnicos barbaros, blasphematur nomen Domini in ipsis. *b.* 144
Turca victo exultant Christiani: at subitò ijdem nuntur obruti & victi. 45. 662. 663. 921 *b.* 1056
Turcæ hosce diu prement ob scelera in Deum. 884
Turcam, vt diu speratum est, vincent pauci numero demonstrationes. *b.* 814
In Turcia & alibi multi boni & veri Christiani. *b.* 425. 458
Turcis Christianos Iudæi produnt. *b.* 415
Nullus verè. *b.* 324
Vera Christiana religio, ob nouitates, inuentiones plurimas, traditiuncula, contrarias, offendicula creat. 361. *b.* 143. 144
Virtutes horum incarceratæ soluantur. *b.* 938
Christianitatis veræ totius illustratio egregia per picturas Caspari Bruschij & explicationem eiusdem. *b.* 589
Christianus Rex Daniæ optimus: eius vitæ insidiantur Episcopi, re detecta deponuntur, incarcerant, ab Bugenha. io 7. alijs Superintendentibus ordinatis pijs. *b.* 930
Chronographi dissentiunt, in annis. 2
Chunmæus Flinspachij 11. de nouissimo die coniecturæ graues. *b.* 779
Cibus, caro, esca,
Christianis sine discrimine licet, quomodò, 124. *b.* 204. d. 2, Hypocrisis prohibitio est.
Cibo omni 12. annis abstinet puella & 10. mensibus. 218
Potu cum cibo fœmina 10. annis caret. *b.* 600
Exempla alia sed mendacia. *b.* 243
In edentes scil: carnes in quadragesimæ tempore acerrimi licet ægrotent. *b.* 146. 204 tollendum hoc.
Ciconiæ adulteros deplumant, lacerant, ô si sic omnes monastici. 393. d. 5. NB.
Ciconia colluctans cum alijs duabus in ædibus pastoris decidit victa, stabulo inclusa à pueris in dolio ponit ouũ colore sanguineo, mirabilibus numeris, characterib⁹. vide *b.* 1024
Circumciduntur & fœmellæ Ægyptiorum. *b.* 601
Cisterciensis ordo in melius mutatur. 320. 336

Clades in Christianos à Turcis aliquot edit. *b.* 473. 870. 884
Claues cœli, quę quales soluens & ligans Papistis. 836. *b.* 39
Impia & iniqua apud Papistas. 322
Claui crucis Christi adorandi multis in locis inueniuntur. *b.* 234
Ex his Constantini equi frena parata. *b.* 234
Claustra cur sic dicta. 725. à claudicando, nominarebus non conueniunt, hodie. vide cœnobium, monasterium.
Claustra fouent multa horrenda monstra. 725
Templa in his cur sint ampla & magnifica. 315
Clemens Scotus presbyter conuertus docetur Apostolica, restitit aduersarijs, multa patitur, Papatui contradicit, cœlibatui, alijsq;. *b.* 270
Clemens quis & qualis. *b.* 15
Epistola huius ad Iacobum, verum? quid. 850
Clemens totum in Cæsarem cõmouet orbem. *b.* 293
Bellator potentissimus, subitò licet pressus recolligit se, alit militem multum. *b.* 394
Clemens Papa coniugium contra Tatianos defendit. 402
Clemens 5. Imperialia sibi tribui vult, se esse post obitum imperatoris vicariũ. *b.* 477. 650
Sextus in Imper. latro, nequam perfidus. *b.* 649
Septimus nec Deum, vitam æ. aut infernum esse credit. *b.* 398
In Carolum 5. periurus, perfidus latro & hostis, sæpius. *b.* 306
Se esse Deum terræ dicit, negatq; Dei in hac terra prouidentiam. *b.* 295
Magos colit. *b.* 350
Moritur morbo pediculari, aliàs morbidissimus. *b.* 229
Clemens 7. obsessus Romæ multo milite cedere non vult monitis vllis, irridet à Cæsareis fatetur tandem erroris turpitudinem in suo proposito. *b.* 294. 306
Tres Cardinalitios pileos venales facit, daturus plurima offerenti. *b.* 1006. 1008
Clementis 7. ad Cæsarem 5. Carol. oratio, qua sibi prærogatiuam deberi Iure Concilium vocandi demonstrare (sed inaniter) nititur, saris scilicet pro imperio seruus seruorũ. *b.* 333
Concilium conuocare recusat, dissuadet: armis opprimendos hæreticos Lutheranos, non disputationibus, dans consilium, cui Car. 5. grauiter & acriter restitit. *b.* 334
Perfidia in Imperatorem literis & multis versibus depingitur. *b.* 307
Clerus vel cleri.
Appellatio vel etymologia, congrua & varia. 184. 597. 632. NB.
Adulteri, scortatores, lasciui. 724. 877. 940 *b.* 110. 946
Asinus est clerus, cum vocibus: Dominus vobiscum, plus accipit quàm doctissimus alius. 743. 632. videidiotæ ignari, & stolidi sunt.
Auari sunt, caupones, seculares. 133. 147. 148 157. 164. 526. 637. 670. 863. 939. 940 *b.* 326. vide Sacerdos, sacrificus.

Bellatores sunt, sed infelicissimi. 597
Non belligerent. 197. 339. vide monachus miles est.
Bestia clero non peior. 118 165. 877. 878 929. *b.* 326. d 4.
Calamitates eos vltimo seculo prement maximæ, var: *b.* 326
Casti, fictè, coactè obstricti iuramentis, quod causa homicidiorum, Sodomię, libidinum, destructionis naturę per medicinam. 688
Consortio qui horum exclusus, est beatus. 878
Culpare clerus vult omnes, culpari verò à nullo, in culpantes furit, eos odit. 933
Descriptio cleri per omnia ad vivum. 346. 643 670. *b.* 170. 326
Ebriosus est clerus. vide Heluo infrà.
Eligendus qualis sit. 244
Electio non ex Deo plerũq; sed ex diabolo. *b.* 171
Ferus in rapina, vagus in ludo. vide 312. pœna. 167
Heluones sunt, lurcones, milites strenui. 793 940. *b.* 326
Homicidæ. 200
Homicida quis cum sorore rogo impositus negans factum exuritur, soror tasta salua mansit in igne. 886
Hypocritę sunt 118. 878. Papistæ.
Peiores hypocritis. 877
Impotens Romę nullus est. NB. 356
Impij, periuri, rapaces, proditores. 164
Insatiabiles, fressen alle Ständ. *b.* 177
Intractabiles, indomiti in viris. 863. 877. *b.* 326
Iudicari à laico licet. *b.* 141
Iudæ socij. 670
Lasciui. 724. vide adulteri suprà.
Leues, scurræ. 148. 151. vita depictio. 164 *b.* 170. 326
Lucrifacit omnia agunt, sine hac sacra agere nolunt. *b.* 1058
Lusores. 632
Luxuriosissimi, in cibo, vestitu. 980. vide monachus.
Magi sunt 632 Nigromantici. 946
Nigromanticus adulter, marito tentat prælligijs mortem, ac ipse perit, adultera occiditur. 946
Occidit clerus adulter Gengenolphum Martyrem dormientem. 200. vide Sacerdos. *b.* 931
Occidunt virgines nolentes coire. 647
Ociosissimi, in laboribus hominum non sunt sed dæmonum. 878. NB.
Laborum & molestiarum ex omnibus statibus nil habent, sola quę iucunda sunt. 878
Opulentis quibusdam subitò mortuis, Papa arrogat eorum opes, recusatas fulmine impetrat. 696. 792. 793. 794. 936
Pœnæ horum atroces aliquandò. d. 13.
Pauperrimi fient, desinent esse, non curi vllo in loco, varie. 645. Pessimi. d. 8. 13.
Periuri, perfidi. 632. Pharisæis deteriores. 878
Potentissimi facti, vide Monachos. 729. 912
Impœnitentes manent mala pessima. d. 13.
Ad pœnitentiam vt maturiùs redeant, adhortatio seria. d. 13.

Ob potentiam nimiam à principib' bonis datam, ipsi hi factū eorum mancipia, Ius factū. 729. 912
Quæstuosi. 632. vide lucrum suprà.
Quales esse deberent iuxta scripturam, & quales non sint. 168 244. 346. NB. 300. 878. NB. 939
Reformatio cleri prædicta, qualis putabatur. b. 1
Saluari clerum imirum est. d. 6. 13
Sanctissimi olim, miraculis coruscantes, jam contrà. b. 171
Scortatores sunt. 724. 877. 940. b. 110. Vide adulteri.
Scortator clerus à marito occiditur igne bipenniq;. 178. & si hodiè. vide Papa 18. Iohan. vulneratur adulter.
Scortari discunt in absentia maritorum ex confessione auriculari, vbi explorant mulieres & tempus, occidunt nolentes. 643. Vide Sacerdos, Monachus, sacrificus, confessio.
Simoniaci sunt. 48. 158. 189. 354. 355 632. 863. b. 110. vide Prælati. Episcopi. Cleri secularium ludi stulti & pueriles. b. 666
Sodomitæ. 688
Superbi humiliabuntur vt Satan. d. 13.
Testiculorum amputationem miratur Chunibertus clero. 147
Testes amputantur clero ob innocentiam. 582
Transgressio clericorum causa vulgi in ipsos horrendæ stragis. 45. 157. 628. 630
Vaticinia abolitionis, exterminationis clericorum miserabilissimæ. 271. 645. 722. 803 846. NB. 157. 630. cur.
Venatores sunt, quod non fieri deberet, hæc dū sunt secularium exercitia. 197. 245. 986
Veritatis doctores oderunt, ingulant, occidūt. 361. 690
Vestitus luxuriosissimi, superbissimi Imperatores superantes, quod corrigi vult Imperator. 980. vide monachus.
Vilissimus vestitus fiet & Episcoporum. 645 722. 803. 846. NB.
Vitia clericorum in omnibus descripta. NB. 632 643. 724. 796. 863. 939. 940. b. 110
Vitia pro virtutibus habent, callum in hisce obduxerunt. 878, vide intractabilis suprà.
Vxor permissa clericis. vide monachus. 339
Vel vnica concubina, si illa contingere nequeat. 763. vide concubina, Sacerdos, sacrificus.
Vxores à Diabolo clericis desponsatæ sunt DVÆ. 519
Clodouæi pugna dubia, eius victoria, conversio. 150
Clodoueus Rex Franciæ primus Christian' factus, ex Childerico & Basina Regis Turingiæ vxore natus (NB.) mira ante coitum vidit de prole præsagia. 916.
Emit magno precio equum, quem vouit Martino mancipatum. 916
Clotildis, qualis. 150
Cobhanius miles Christi exoritur, nullus pro hoc orer, mandant Papistæ. b. 616
Cœlestinus humilis, non equis mulabusq;, sed a-

finis decernit insidere Cardinales, de sede Papali deijcitur. b. 176
Cœlestinus Sacerdos plus satus habetur, dolo semovetur, pro Papa tamen colitur. 581 583. 638. 982. b. 176. 459
Cælibatus & concubinatus, defenditur distortè contra scripturam, b. 431.
Dissuadetur. d. 2.
Monasticus culpatur, refutatur vt impurus, & impius. 37. 201. 215. 240. NB. 113. 124 402. 777. 850. 897. 950. b. 571
Causa Sodomiæ, scelerum, scortationum &c. 727. vide Sodomia. b. 570
Post votum huius nubere non est peccatum. 324
Cœmiteria inuenta ob quæstum. 381
Consecratio horum nimis sumptuosa. b. 218
Sepulturæ horum emuntur. b. 226
Cœna.
Administranda non præmissâ Missa. 222
Adorandus in hac panis non est. 111. 691
Adustę sunt olim reliquię, non adorationi seruandæ. 148
Antiquissimus vsus vtriusq; speciei apud patres. 111. 150. 241. 244. 643. 746. b. 607
Apud Gallos vsq; ad Constantiense concilium laicis vtriusq; speciei vsus vsitatus. b. 607
Apud Ruthenos, alijs tamen gestibus. b. 562
Post Concilium Tridentinum concessa vtraq; species in quibusdam locis. b. 916
Circumgestationem corporis Christi annihilauit monachus. 873
Hostia asino danda comedenda. vide Hostia.
Hisce quæstus prestigiosus quęritur per sacrificos. 689
Hostiæ per columbas asseruntur tres, mira. 517
Laicis ter communicandum in anno decretum. 244. b. 607
Manducatio an tropica, vera, sensibilis, spiritualis, à quo primum hoc quæstum motum. 243
Mercatura tempore antiquo & nunc cum his exercetur turpissima. b. 287
Monachus calici venenum infundit, Lotaringio propinandum, frustrà, raptus est per diabolum. 305
Monacho deuoto in ostia mira demonstrantur. NB. 905
Necessitatis tempore an à Christiano possit per Caluinistam & Papistam accipi. b. 937
Oratione solùm olim cępta non Missa. 177 222
Panis non adoretur. vide suprà.
Speciei vtriusq; vsus vetustissimus. vide suprà. 526. b. 607. 702
Mandatus ab ipsis Papis. b. 607
Vsus huius in Tridentino postulabatur concilio, sed recusatus est. b. 820
Vtriusq; vsus speciei mandatum censetur non esse Christi sed diaboli. b. 857
Panis cum poculo olim dabatur in manus laicis. 114. 148
Vna species vituperatur. 241. 243. 244 643 909. NB. b. 607

Tractandum quid sit, quomodò incipiendum, à quo correctio gradatim, consilium bonũ. 756. 757. 856. 921. b. 331
Concilia specialia & in his singulariter quę tractata.
Aquisgrani, prohibet luxum cleri, Episcopi, in vestitu seculari, cibo, alijsq; secularibus actionibus. 859
Basilienſe, hoc bello Papa vult impedire, at confusus est. b. 303
Basilienſe & Florentinum se damnarunt invicem vt diabolica, quia orbis Christianus ἀκέφαλος. b. 913
Cabilonenſe, 206. Rapta à Monachis in hæreditatibus decernit reddenda. 206
Calcedonenſis varia decreta de exercitijs Ecclesiasticorum. b. 761
Constantienſe, in hoc dogma impium vnius speciei &c confirmatur, Hussius damnatur. 764
Christus ad hoc scribit Epistolam. 764
Convocatur, à quo &c. 780
Constantina Synodus sexta. 190
In hac Missa latina primò approbata. 190
Constantinopolitanum & Elibertinum, vide Synodus.
Francofortenſe sub Ludovico: de qualitate Imperatoris egit. 974
Damnat Græcum in Nicæa ob imaginum cultus. 204
Marenſe, Rex extra vocationem se spiritualibus non implicet, nec Episcopus mundanis, decretum, ô. 245
Mileuitanum, ne ad Papam quis appellaret, decernit. 137. 207
Romanum, cui pro Spiritu sancto præsidet Bubo. NB. 765. b. 6. 7.
Toletanum. vide Toletanum. 188. 189. 191
Tridentinum, vide Tridentinum.
Tridentinum, exscriptum, dilatum, b. 521 NB. Varia ante, in, pòst, acta à Cæsareis & Papanum legatis, b. 538
Triburienſe, de non ex sepulcris exercendo merces vel quæstum. 247
Westi monasterij concilio terminus Papæ Iurisdictioni positus, contrà facturo bona publicanda. b. 323
Concionatores mali, desides culpantur. 402
Concionum frequentia olim rarior, vndè nullæ tum campanæ. 222
Concordia paruæ res crescunt &c. 618
Concubitus varij libri editi spurcissimi. b. 229
In Confessione munera accipiuntur. 670
Confessio auricularis, culpatur, b. 145. 600. vide auricularis. 797
Commoda est valdè, ibidem.
Confessio Augustana. vide Augustana.
Conuenit cum Romana vt Satan cum Christo. b. 437
Confirmatio Sacrificorum & Episcoporum. 645
Coniugij & cibi prohibitio est Hypocrisis. d. 2.
Coniugium licitum. 37. 850. vide Sacerdos, clerus, Monachus, cælibatus.
Cono Imperator filiam scortatam de saxo præcipitavit. 904
Conradino Imperatori contrarius Papa, vi, dolo, ob querelam ipsius in Papam iustam. b. 633
Conradus à Romanistis veneno enecat. b 635
Conradi de Liebenstein liber Hugonis Trimpergi, rem ins Land. b. 1061
Conradus Rex Romanorum conuentualibus adscribitur ascisciturq;. b. 865
Conradus Imperator mirabili fato euadit strictas insidias ab Albert. Reginoburgensi pontifice. b. 262. vide Cunradus, Cunradinus infrà.
Conscientijs nemo imperet. b. 275
Consecrationes Ecclesiarum, templorum sumptuosiores debitò & iustò. b. 218
Conservatores papistici, qui? quales? b. 209
Intolerabiles Germanis sunt. b. 209
Consilium malum consultori pessimum. 372. 403. 557. b. 72 163
Concilium 3. Episcoporum 3. Paulo Papæ exhibitũ de modo Ecclesiæ Romanę stabiliendæ, Luteranęq; delendæ mirabile. b. 549
Consilij mali serò pœnitens in cloaca sepeliri se decernit. b. 144
Consiliarios malos aulicos Ægyptij singulis prandijs execrari sunt. b. 603. vide Ægypt.
Consiliarij pessimi, iniquissimi Exemplum, qui desperauit. vide Syndicus, Advocatus, Iurista. b. 144. 654. NB. 274. 293
Conspirationes in Magistratum impię. b. 240
Constantiæ Christianæ maximę Exempla. b 340 347. 777. 866. NB. d. 16.
Constantia (Costentz) ab milite Carol. 5. Hispano ex improuiso de mane insciis civibus obruitur, velitatur acerrimè in ponte, ciuis heroicè repellit hostes ob Euangelij confessionem. b. 574
Constantia Roggeri; Ciliciæ Regis filia vnica & Hæres, fit, in monasterium detrusa abbatissa, educta iterum datur Imperatori Heinrico coniux, quę anno ætatis 55. (quod mirum) peperit filium Fridericum, qui clerum afflixit, Romam, Papam, incendium Christianitatis. b. 890
Constantinus, aurea moneta huius effigies exprimitur, quid profuerit. 108
Quandò vixerit. b. 945
Benefaciens Ecclesię vtrum laudandus an non? 628. b. 165
Fecit hoc ad salutẽ consequendam æternã. b. 7
Fidem aulicorum simulatione explorat. 110
Christianorum hostis fit Christianus: baptizatur 65. anno ætatis. b. 772
Christiani sub hoc facti plurimi, erat pax, hoc causa Papatus incrementi, politici. b. 165 167. NB.
Donatio eius fabulosa, mendax, futilis, per Papas introducta nequiter & fraudulenter. 102 746. 872. 909. 967. 977. 986. b. 165 167. an? b. 1. 7. 473. 768. 771. probatur 27. argumentis.

Tractandum quid sit, quomodò incipiendum, à quo correctio gradatim, consilium bonũ. 756. 757. 856. 921. b. 331
Concilia specialia & in his singulariter quę tractata.
Aquisgrani, prohibet luxum cleri, Episcopi, in vestitu seculari, cibo, alijsq; secularibus actionibus. 859
Basilienſe, hoc bello Papa vult impedire, at confusus est. b. 303
Basilienſe & Florentinum se damnarunt invicem vt diabolica, quia orbis Christianus ἀκέφαλος. b. 913
Cabilonenſe, 206. Rapta à Monachis in hæreditatibus decernit reddenda. 206
Calcedonenſis varia decreta de exercitijs Ecclesiasticorum. b. 761
Constantienſe, in hoc dogma impium vnius speciei &c confirmatur, Hussius damnatur. 764
Christus ad hoc scribit Epistolam. 764
Convocatur, à quo &c. 780
Constantina Synodus sexta. 190
In hac Missa latina primò approbata. 190
Constantinopolitanum & Elibertinum, vide Synodus.
Francofortenſe sub Ludovico: de qualitate Imperatoris egit. 974
Damnat Græcum in Nicæa ob imaginum cultus. 204
Marenſe, Rex extra vocationem se spiritualibus non implicet, nec Episcopus mundanis, decretum, ô. 245
Mileuitanum, ne ad Papam quis appellaret, decernit. 137. 207
Romanum, cui pro Spiritu sancto præsidet Bubo. NB. 765. b. 6. 7.
Toletanum. vide Toletanum. 188. 189. 191
Tridentinum, vide Tridentinum.
Tridentinum, exscriptum, dilatum, b. 521 NB. Varia ante, in, pòst, acta à Cæsareis & Papanum legatis, b. 538
Triburienſe, de non ex sepulcris exercendo merces vel quæstum. 247
Westi monasterij concilio terminus Papæ Iurisdictioni positus, contrà facturo bona publicanda. b. 323
Concionatores mali, desides culpantur. 402
Concionum frequentia olim rarior, vndè nullæ tum campanæ. 222
Concordia paruæ res crescunt &c. 618
Concubitus varij libri editi spurcissimi. b. 229
In Confessione munera accipiuntur. 670
Confessio auricularis, culpatur, b. 145. 600. vide auricularis. 797
Commoda est valdè, ibidem.
Confessio Augustana. vide Augustana.
Conuenit cum Romana vt Satan cum Christo. b. 437
Confirmatio Sacrificorum & Episcoporum. 645
Coniugij & cibi prohibitio est Hypocrisis. d. 2.
Coniugium licitum. 37. 850. vide Sacerdos, clerus, Monachus, cælibatus.
Cono Imperator filiam scortatam de saxo præcipitavit. 904
Conradino Imperatori contrarius Papa, vi, dolo, ob querelam ipsius in Papam iustam. b. 633
Conradus à Romanistis veneno enecat. b 635
Conradi de Liebenstein liber Hugonis Trimpergi, rem ins Land. b. 1061
Conradus Rex Romanorum conuentualibus adscribitur ascisciturq;. b. 865
Conradus Imperator mirabili fato euadit strictas insidias ab Albert. Reginoburgensi pontifice. b. 262. vide Cunradus, Cunradinus infrà.
Conscientijs nemo imperet. b. 275
Consecrationes Ecclesiarum, templorum sumptuosiores debitò & iustò. b. 218
Conservatores papistici, qui? quales? b. 209
Intolerabiles Germanis sunt. b. 209
Consilium malum consultori pessimum. 372. 403. 557. b. 72 163
Concilium 3. Episcoporum 3. Paulo Papæ exhibitũ de modo Ecclesiæ Romanę stabiliendæ, Luteranęq; delendæ mirabile. b. 549
Consilij mali serò pœnitens in cloaca sepeliri se decernit. b. 144
Consiliarios malos aulicos Ægyptij singulis prandijs execrari sunt. b. 603. vide Ægypt.
Consiliarij pessimi, iniquissimi Exemplum, qui desperauit. vide Syndicus, Advocatus, Iurista. b. 144. 654. NB. 274. 293
Conspirationes in Magistratum impię. b. 240
Constantiæ Christianæ maximę Exempla. b 340 347. 777. 866. NB. d. 16.
Constantia (Costentz) ab milite Carol. 5. Hispano ex improuiso de mane insciis civibus obruitur, velitatur acerrimè in ponte, ciuis heroicè repellit hostes ob Euangelij confessionem. b. 574
Constantia Roggeri; Ciliciæ Regis filia vnica & Hæres, fit, in monasterium detrusa abbatissa, educta iterum datur Imperatori Heinrico coniux, quę anno ætatis 55. (quod mirum) peperit filium Fridericum, qui clerum afflixit, Romam, Papam, incendium Christianitatis. b. 890
Constantinus, aurea moneta huius effigies exprimitur, quid profuerit. 108
Quandò vixerit. b. 945
Benefaciens Ecclesię vtrum laudandus an non? 628. b. 165
Fecit hoc ad salutẽ consequendam æternã. b. 7
Fidem aulicorum simulatione explorat. 110
Christianorum hostis fit Christianus: baptizatur 65. anno ætatis. b. 772
Christiani sub hoc facti plurimi, erat pax, hoc causa Papatus incrementi, politici. b. 165 167. NB.
Donatio eius fabulosa, mendax, futilis, per Papas introducta nequiter & fraudulenter. 102 746. 872. 909. 967. 977. 986. b. 165 167. an? b. 1. 7. 473. 768. 771. probatur 27. argumentis.

Summa huius donationis, cur, quomodò. b.769
De filijs varię nugæ. b.772
Idola destrui templaq; Christianis tradi mandat. 101.b.853
De eius imperio. quale futurum, vatic. 951
Romanus Imperator 1. conuertitur. 647.b.165
Ethnico huic apparet crux, & Christus in somno. 989. conuersus ideò, aliæ apparitiones bonę & malę. 100.b.772
Mater Irene filium Constantini oculis & regno priuat. 203.b.853. hoc probatur à Papa.
Leprosus an? & an Paulus & Petrus ei apparuerint. b.771
Sylnestro gibt er weltlich Gewalt/er gibt jm aber nicht alles weltlich Gericht. 382.628.647 b.163.771
In huius Const. Magni sepulcro lapis inuentus marmoreus, in quo scripta vatic: mirabilia de imperio Constantinopolitano, Turcico, Romano, ruituro. b.442
Constant. Magnus Roma cur cesserit, extruens Constantinopolin illâ vt diruta, hęc diutissimè manserit salua. 58.b.165
Talionis pœnam fert iustè. 204
Const. Pacem in Nicena Synodo inter Ecclesiasticos vt fecerit, biblijs interpositis. 525
Constantinus fit Papa, deponitur, vi enim & armata manu invaserat, exustus generalis concilij sententia. 308.b.6.7
Constantinus 5. dat Benedicto 2. Papam non per exercitum vt prius, sed per clerum & populum eligendi potestatem, ô pessimè b.120
Constantinopolis capta, in hac crux Christi à Turcis illusa, consputa maculata mulieres violatę, occisæ cum puellis, horrenda. b.471
capta ob impietatem. b.172
Nomen hoc à quo. b.165.471
Sub Constantino Magno & Helena extructa, sub 8. Constantino & Helena capta. b.471
Astrologicum de huius captiuitate, ruina, interitu extructum thema, verum. b.637
Mahumeres huius videt ruinam in visione. b.60
Constantinopoli tempestas anno 1572. horribilis, inuentus lapis, in quo de conuertendis Turcis vaticinia b.899
Terræ motus nocentissimus ibi. b.21.899
Turca Mahumetes capit hanc, tyrannizat, in omne genus hominum. b.172.813
Vaticinia de interitu huius miserabili, quàm diu duratura vrbs hæc. 427.900
Constantinopolitani causa sua parsimonia & prępostera auaritia interitus sui. b.471
Primatum affectant ac frustrà. NB. 305. vide vniuersale.
Cor desideratum quibusdam. 33
Hirsutum in quibusdam. 33
Cornelius Agrippa Magus, canis ei omnia revelat, consiliarius Cæsarius, eques Romanus, perit damnatus. b.924. vide Henricus.
Consul papisticus insultat flentibus captiuitatem Saxonis Friderici, ac pœnas dat graues, extinctus subita morte miseraq; b.515
Contributiones procerum cùm Ecclesiæ tum politiæ sint æquales. b.213
Contributiones cœnobiorũ aliorumq; in Turcum Papa perdit inutiliter, tollendum hoc grauamen in Germania. b.212.213.230
Conniciantes se inuicem in papatu (cuiusq; sexus sint) vtraq; pars iurare tenetur, quòd innocens & quòd insciа conuitij, inde mala tollendum. b.221
Corollas Paulus 3. fœminæ pro se & 12. personis concessit consecrari vel benedicere, vt oratis multis pater noster à peccatis hæ mundarent, vah. b.623
Coropædia monasteriorum. b.665
Corpus effossum longitudine 40. cubitorum & cranium capitis instar dolij. 929
Corninus Italiam omnes iuristas vocat, eosq; indè ob causas expellit. b.1039. vide Iuristæ.
Corvus ex arca qui euolauit non reuersus, quid designet. d.1.
Corvus bannatur, fur insciꝰ, satisfactione facta absoluitur, risu digna historia. 216. vide absolutio.
Corvi carbones in rostris portant & accendunt domos. 517. vide portenta.
Corvi & cornices bellum mutuò gerunt. 513
Corona Christi spinea in multis locis. b.234
Creatio & lapsus 1. parentum vno facta die. 325
Crepidæ cucullatorum sunt ex ligno arboris, cui Christꝰ dixit: Exte non fructus pòst crescat vnquam. b.422
Crescentius occupatior volt Tridenti se reficere, atro autem cane obuiante, ex mœrore moritur. b.637
Crœso natus filius, qui loquitur statim. Vide infans. 188
Crucifierorum ordo. 426
Chrysostomus, de clero malo, auaro, caupone b.76
Cucullatus adulter, scortator est. b.76.329
Cucullati mortui mundo, vt sint & non sint. b.329. NB.
Sceleratissimi nebulones sunt. b.329
Ex voce *cucullum* famis magnæ tempus præsagio eruitur. b.961
Cultibus diuinis dediti pessimi sunt, luxuriosi. b.785.1056
Cultus ficti, inutiles, damnabiles, impij. b.785
Conradi Ducis Suenici in Imperatorem electio, Papæ est irrita. 358
Conradini ex sepulcro anno 1580. humor vel cruor effluxit indelebilis. b.946. vide prodigium.
Occiditur à Papa nefariè, vltimus & legitimus regni Hæres. b.466.946. Tom.1.545 vide suprà Conradus.
Curtisani astuti, auari, fraudulenti, cohercendi. b.209.210
Germani ex curtisanorum manibus beneficia magno ære accipiunt, quod grauamen est imperij, ideò tollendum. b.210
Quæstuarij, æruscatores, expilatores. b.210
Curtisanus Hyldebert⁹ Episcopis non fauet. 310
Hisce proceres imperij ob incommoda non fauent. b.210

Cuſpinianus varia de papis, clero, Epiſcopis, eorumq; flagitijs & erroribus enormibus. *b*257 990
Cyprianus, de Papa.
Cyprianꝰ rider cum indignatione, videſ Chriſtum pedibus & aſininis auribus pictū. *b*232
Cyrillus, de Papis, Ethnicorum Philoſophis, hiſce nulla ſalus. 141
Romæ vaſtatione. 4. *b*. 111
Presbyter Carmelitarum. 522
Viſio & apocalypſis huius. 522
Cyrus ſuperbior crudeliorq; perditur cum exercitu fuſus per mulierem, capite eiꝰ ſacco ſanguine pleno inmiſſo cum inſultatione & ignominioſo ſcomate. 390

D.

Dæmon, dæmones. vide Diabolus, Satan, mali ſpiritus.
In ſpeculo oſtendit theſaurum ſub ſpecu, ſed ingreſſos obruit. *b*. 591
Dæmon cum duobus ſacrificis duriſſimè ſub ſpecie fœminæ rem habuit. *b*. 507
Cum muliere in Schiltach, qui poſteà exuſſit vrbem. *b*. 507
Dæmoniaci hodiè in Hiſpania, Gallia, Germania plurimi, magicis maleficijs. *b*. 846
Damaſus 1. vi, armis, ſanguine occupat pontificatum. 868
Damnatis melius non naſci, vel ranas eſſe. 857
Pœnæ horum, viſiones, exempla. 938. *b*. 556 vide deſperatio. *b*. 293. 591
Expelluntur per pios Epiſcopos 178
Daniæ Rex reformat, Epiſcopos malos & perfidos remouens, pijs ordinatis. d. 16. NB.
Danielis Bodenbergi liber plenus abominationum & prophanationum. *b*. 854
Dantes contra Papam egregia, p imperio, quòd non ab ipſo, ſed Deo ſit. 612. NB. NB. *b*684 695. 843
Datius Epiſcop. Mediolanenſis exul ob Euangelium Corinthi de nocte expellit Dæmones ex ædibus, quomodò. 178
Dauid Beronius Cardinalis Scotus Iohannem Bortwik damnat Hæreſeωs ob 13. articulos, paratam imaguneulam (euaſit enim ipſe) in foro pro ipſo combuſſit: at perijt ipſe pòſt perfoſſ..s &c. *b*. 515
Decanus papiſticus peſſimè vivens perit miſerè, eius apparitio horribilis. 938
Decimæ dandæ Deo in Eccleſia, in quot diſtribuendæ ſint partes. 336
Olim partiti ſunt haſce in Eccl. tripliciter. *b*276
A meretricibus an dandæ Deo NB. Ex: fœmina ſacrifico dat decimum concubitum. 863
Decimatores duri & iniqui in ſubditos, & qui decimas dant, omnia perire finerent. *b*. 225
Viculus ſunt aureus ab Aarone conflatus. *b*. 1036
Defunctorum apparitiones. vide viſio, apparitio.
Delatores mali. Ex: in monacho. 217
Delphinatus beneficium Imperij venditur Gallis, at peſſimè. *b*. 914. vide Hymbertus.
Delphicum Templum vt Ieruſolomitanum extructum ſæpius: at tandem dirutum extrui non potuit amplius. *b*. 962
Demoſthenes, malus iuriſta, 12000. aureis Athenis Harpolę Hoſpitiū imperrat. *b*. 1034
Deploranda.
Iuvenis nomini IESv genua flectit, nudat caput, capitur, ligatur, incarceratur. 1024
Deſperationes, Exempla. *b*. 293. 517. 518 654. 687
Deſperat Latomus, alijq;. *b*. 591. 915. vide Hoſmannus, dominicaſter &c. Creſcentius.
Deſperant Hęreticæ pravitatis inquiſitores. 667 alij. *b*. 432. 591. 654. 687. 918
Deſperati in Friſia milites, quibus cum inſignijs gladiꝰ, teſta ovi media, effuſo vitello. *b*932
Deus bona Eccleſiæ & politię dat, nullus ergò ſtatus alium prædetur, pœnæ contrà agentibus magnæ. 399
Deus colendus, adorandus, invocandus ſolus, nulla creatura, Sib. 53. 98. 114
Deus ad dandum propenſior quàm homines ad accipiendum. 670
Eccleſiam ingratā punit operarijs malis. *b*. 129 1086. Exempla.
Tuetur hanc ſuam Eccleſiam mirabiliter, potenter in perſecutionibus eos conſervans. 373 398. *b*. 105. 178. 574. 924. 978
Erroribus ſolus non eſt ſubiectus, cætera omnia, angeli, homines, exempla, experientia, cur? *b*. 38
Iuſtitia diſtributiua vtitur, hac qui carent, intereant oportet. p. 9.
Longanimitas eius fit furor in contemptores. *b*. 80. 295. 325. 885
Miniſtros vel paſtores acclamat, vt ſint ſeduli, induſtrij, non ociosi, canes muti, ob pœnas. 363. 398. 651. *b*. 325
Omnipotens eſt ſolus, Sib. 53
Scit ex peſſimis elicere optima. *b*. 927
Peccatoris mortem non vult, Ex: Roma eſt, 58 Sib. *b*. 295. 325. d. 9. præmonet.
Punit impios pro pijs. 533. *b*. 574. 1056
Punit blaſphemos. *b*. 885. 1057
Punit & punire ſe velle demonſtrat verbis, picturis, figuris, prodigijs, in cœlo, aëre, terra, aqua, inter homines & bruta, aliaq;, vt & pœnis. d. 9. NB.
Deus in puniendo imitatur parentes. NB. d 13
Punituro Deo impios nemo reſiſtere poteſt, mures per aquas in Turres natant, vorantes homines. 220. vide Hatto.
Pœnas inflicturus meritas ſemper prius præmonet dehortans. *b*. 325. d. 9. NB. quomodò.
Pœnas & iram oſtendit in Exemplo Iud: & Ethnicorum, templis Ieruſolomitano & Delphico ſimul totaliter dirutis. *b*. 419. 962
Pœnarum & iræ ſuæ exempla & veſtigia reliquit in mundo contuenda. *b*. 290. 324. 885 962. Nemo curat. *b*. 278. 884.
Pœnas & iram vnicus pius auertere poteſt. 60
Pœnarum gravis iræ Dei Exempla varia, vt ſit mitiganda. *b* 419. 674. 885. 913
Prouidentia Dei à Papis in terra negatur. *b*. 295

Robustus vel fortis in infirmis Deus, Iino Papam occidens & prosternens. 66
Scit omnia, occulta, cogitationes hominum, figura 144. Omniscius est.
Ventura mala portentis, prodigiis præmonstrat vt simus cauti. 900. 923. NB. vide. b. 293
Exempla, vide portenta, prodigia. b. 1055 269. varia in genere. 278. 25. d 7.8.9.
Vineæ infrugiferæ dumoræ iratus minatur excisionem. d. 9.
Vindex iustus & severus est in impios pro piis. vide suprà Deus punit 533. b. 419. 574 885. Nemo curat hoc inter homines. b. 278 884
Vnus Deus essentiâ, & trinus in personis: qui non sic colit hunc, perit. Testamentum alicuius hoc fuit. NB 333. b. 337.
Dei vel Dij, aërei, cœlestes, terrestres infernales, inter Papistas hodiè, & olim inter Gentes. b. 990
Dij gentium quot. b. 990
Nomina horum, quibus in locis, à quibus & quales in locum horum à Papistis substituti. b. 990. vide Ethnici, gentiles. Papistæ.
Diabolus. vide suprà Dæmon, infrà Satan, spiritus mali.
Artes Diabolicæ præstigiæ. Historia. 917. b. 393 394. 654. NB horrenda.
Diabolus anu & monacho melior est. b. 432. 654
Anus mulier lena Diabolo deterior. b. 432
Diabolus aufert Episcopum subitò Romæ. cur. 876
Ambigua quæsitus profert & respondet flexiloqua. b. 846
Formam hostiæ sacramenti Carolo offert & occupat. b. 292
Diabolus formas verè an mutare possit. b. 230
Formam angeli induere potest. b. 230. 292 NB.
Formam Moysis induens pollicetur per mare in Canaan introductionem. b. 455
Sed Formâ Angeli licet inducâ non potest tamen celare malitiam suam. b. 434
Gaudent laqueari à se homines: vnus inter cæteros exultat, quòd Papam compulerit coire cum virgine. 876
Filias duas habet, quas elocat quibus. 519
Filias ex ducta vxore progenuit septem, has desponsat nubiles mirabiliter in omnibus statibus. vide mira. b. 858
Diabolus Papa est. 912
Peccata in templo Staffortensi concionatori fatet, acriter contendens, victusq; odorem fœdum reliquit euanescens. b. 506
Friburgi pium accedit virum vt monachus, papyro & atramento notaturus ei* peccata, cui iubetur scribere pro exordio: Semen mulieris &c. cum fœtore aufugiens. b. 396
Peccata suauiter insinuat, at pôst acriter insultat. b. 1004
Impostor mirabilis. p. 2
Mœrens queritur (scilicet) pro animabus, quasi fugaretur, quomodò? 861. b. 924. vide visio, apparitio, anima purgatorium.
Scriptis literis ex inferno (pro sibi à clero præstitis in seducendo beneficiis & operâ) gratias agit. 531. aliud simile. 548. vide epistola.
Scribit ad Papam Cardinales, gratias agens pro studio in regni sui amplificatione, hortatus pergere sedulò, se enim tore gratum, de die in diem eos extollendo altiùs. 654
Scribit & dicit: ego sum Papa, insidens sedi apostolicæ. 912
Prodere & scire omnia non potest. b. 924
Punit & affligit hostes suos miris modis, tonitru, fulmine in gratiam adhærentium sibi, vt hos conseruet sibi fideles, exemplo Brenni Galli, & Xerxis qui Delphicũ templum spoliare ausi & conati sunt b. 602
Pij & fideles diabolis insultant & ædibus eiiciunt. 72. ex: vide spiritus maligni. b. 292. 434
Satanæ vel diaboli in inueniendis Thesauris præstigiosæ illusiones. b. 924
Occupat, obsidet multos Friburgi. b. 1057. alia exempla. 292. NB. 508. Romæ 70. vel 80 puellas. b. 774. 846. 1085
In monasterio Moniales virgines, quæ se vt aves, canes, feles gerunt, clamando, rependo omnia prodendo. b. 456
Obsessus quidam à diabolo ad inferos abducitur, ibi Cardinales cum Papis inuenit plurimos. 900
Pœnitentiam prædicant at inviti. b. 1023
Sacerdoti cuidam totam dictat concionem in conuentu magno habendam, certo fit indicio dato, vera qui docuit. NB. 548
Precibus piorum ab obsessis expelluntur. Ex: b. 292
Visus diabol* viro, qui puer per 6. annos. b. 508
Draconus miles, NB. ridiculosa. 147
Dianæ fons impudicarum mulierum erat probatio vide mira. b. 418
Sacerdotes hui* multi, honorati, & diuites. b. 957
Dies nouissimus, adest ante fores. 18. 841. b. 506 779. 784. 950. 972. NB. hæc. d. 11. 12.
Prognostica & varicinia. b. 950. d 11. 12
Characteres vel signa eius præsentiæ. b. 781. 782 949. 950. 951. 972. 1024. d 11.
Signa, quibus putabatur adesse tum. 922. 932 1057. d. 11.
Aduentus quandò futurus. 99. 143. 693. vide benè. 720. 727. 873. 930. b. 781. 782 783. 784. d. 11. NB.
Christi tum processus qualis. 52
Ante aduentum in omnibus statibus facies rerum miserrima erit, malicia, pernicies, bella, turbæ, vitia specialia quę. Imago pictæ religionis erit. 855. b. 950. 951. d 11. 12. Vide seculum, nouissimus, mundus.
Dietrich von Bern/ quis & qualis. 61
Dieterus Isenbergi Episcop* patitur à Papa persecutionem, electus, ob nolle in Germaniæ contentire Grauamina. b. 710
Diluvium quando. 6. b. 885
Typus finis mundi. Ibidem.
Diocletianus primus, qui sibi pedes exosculari voluit. 64. 92. 97

Perſecutor Eccleſiæ, maximus, diruit templa, biblia exurit, nullum liberum fieri mandat ex Chriſtianis, cogit ſacrificare idolis. *b.*759
Pro Deo coli & agnoſci vult. 92.930.943
Luxurioſiſſimus, precioſiſſimus. 930
Perſequitur Chriſtianos ob ἀταξίαν, impietatem, diſcordias, & inter Epiſcopos. *b.* 274
Diogenes captus à Sultano dimittitur. 395
Diomedes Alexandrum incuſat Latrocinij principem eſſe ac raptorem, captus ab ipſo. *b.*135
Dionyſius Areopagita de Chriſti paſſione. 20
Tyrannus Dionyſius, pro huius vita ſupplicat vidua, denn es kompt ſelten das beſt hernach. vide meliora rarò.
Dionyſius Siculiæ Senior Iovis imagini pro aureo Tegumento detracto injecit laneum, q̃d æſtati & hyemi congruum. *b.*992
Æſculapio filio Iovis imberbis barbam euellit, auferet ei oblata rapta. *b.*992
Dira, deploranda. vide ſuprà deſperati, Satan in Kyntzal oppidum per amaſiam, quę pòſt rogo data, comburit. *b.*396
Diſpenſationes Papiſticæ, in Simonia 835.877 *b.*611.612
Coniugio ſoror fratri conceditur. 859. Exem. aliud Philippi. 161. *b.* 205.223.612.809 862.963
Vſu carnium. *b.* 260. vide caro, indulgentia.
De ære redimendo &c. annihilatur. *b.*205
Diſpenſatio Papæ Deo non annuente nil eſt. 934 vide indulgentiæ. *b.*223
Rariſſimæ olim, hodiè creberrimę in omnibus illicitis. NB. 963. Ex: *b.*612.
Tollendæ maturimè, per Imperatorem in Germania. *b.*205
Crebræ olim ob nummos. *b.*612
Diſputationis actus Pariſijs die Veneris incomparabilis, per diem totum quovis manente inſtitutus. NB. 607
Diſſidia in Eccleſia horrendarũ pœnarũ & perſecutionũ olim cauſæ: quid nunc fiet? *b*759 vide ſchiſma.
Diuorum cultus, quis, qualis, quis verus & non. *b.*145
Diui Papiſtici, quid, cur, ad quid, colloquium. *b.*150
Diuortium per Papam iniquiſſimum conceditur. 301. vide repudium, Papa, indulget, tolerat.
Doctrinæ melioris oſorum eſt pijs obeſſe. NB. in Luc: *b.*147.148
Doctores hodiè optimi, at non ſemper adeò palàm, ſed tectè, clàm, animo trepidantes ob metum. *b.* 588. vide figurę, Papatus. d. 8. 9
Doctores papiſtici pro ſacris profanos autores, Ovidium pro Paulo docent & profitentur, extollunt q̃; plebi. *b.* 190. vide Papiſtæ.
Doctrina Papiſtica in omnibus articulis ferè, de Trinitate, Chriſto, cœna, baptiſmo, operibus, Iuſtificatione, Euangelio, lege, v. g. errat, ethnica, per exempla. *b.*998
Dogmata in concilijs ex ſacris & veruſtioribus bonis doctoribus patribus doceantur. *b.*335
Dogmata alia falſa manifeſtò, alia mixta, alia extricabilia, alia Papis diſpenſabilia &c. vtrum. NB. Papa & Imperator. 5. Carol: diſceptant. *b.*333.334.335
Doldus Ieſus liber Iudæorum in Chriſtum blaſphemus. *b.*417
Domitiano Mathematicus mortem prædicit, ideò cremari mandatur. NB. vide Aſtrologi. 929.
Vult cum Diocletiano ſuis pedibus oſcula dari: 64
Domititis Menapij liber de Eccleſia Romana non catholica, eius faſtu, quòd huic contradictum ſemper, quòd vniuerſalis non, de Chriſti aduentu. *b.*953
Dominicus, Soli plenariam à Chriſto Petro traditam remittendi peccata facultatem, item ſacras literas non ſemper fuiſſe, ideò non eis credendum neceſſe. *b* 847
Dominicus. 508
Chriſto à Papiſtis in miraculis, Paulo in pietate, confertur præfertur. 892
In omnibus in ſingulis prælatus Chriſto. 510
A Dominicanis in cœna Domini Henr: 7. intoxicatur, pœna illorum vſq; huc ſiniſtra manu adminiſtrare cœnam. 508. vide ordo.
Dominicani filium, quem pater eques ex monaſterio, in quod vi pertractus, retrahere minis voluit, vivũ ſepeliunt & defodiunt *b*932
Dominus vobiſcum papiſticum quid? ad quid? quàm fertile, & vtile, efficax mirabiliter. verſus 743. dignum lectione carmen.
Domus Teutonicæ, ordinis militaris, ad quid, à quo, abuſus, direptio harum per Papas. *b*215
Donatio Conſtantini vana. 199. vide Papa Conſtantinus. *b.*770.771.772.773.865
Draco multos perdidit. 200. vt occiſus.
Draco, Hellenbrand/ Meteoron cœleſte. 311 517. *b.*505.636. vide Hellenbrand.
Nocentiſſimus frugibus. *b.*505
Draco 200. miliaribus in Germania nocitur, vat. *b.*324
Dracones multi volitant in aëre. *b.*396
Dracus Anglus orbem totum circumnauigat, alijq;. *b.*866
Dryuda, vaticinatrix, Diocletiano prædicit coronam Imperij. *b.*113
Dubitandum de ſalute non eſt. 19. *b.*822
Papiſtæ dubitant, & eſt decretum Tridentinum hoc. *b.*822
Ducis magnanimi exemplum Alphonſus Siciliæ Rex. 852
Ducilla Morouiæ filiolum cum filiola nondum bimulos verticib⁹ capitum perrufis acu crudeliter occidit ob amores illicitos in iuvenẽ Principem amatum. *b.*582
Duellum inter Rolandum & Turcicum Mahumeticum. 222
Inter Comitem Palatinum & Turcam. *b.* 631
Duodenarius numerus olim qualis. *b.*61
Durandus Iuriſta contra Papam, clerumq; ſcripſit, contra totum papatum & huius nugas plurima egregiè. 585

E

Eberhardus Archiepiscopus Treuirensis vult, iudæos in vrbe illa omnes egredi vel Christianos fieri. Quidam horum cereum conficit imaguncula[m] per sacerdotem magicam, igni hanc imponens & exultulans, tantos in Archiepiscopo dolores & cruciatus excitat, hisce vt obierit subitò. *b.* 290

Eberhardus Dux Wirtembergens. fundator Tubinganæ vniuersitatis, exoptat in Ecclesia reformationem. 943

Eberhard⁹ Iuvavensis in conuentu magno grauissimè & acerrimè perorat contra Paparum malitiam, impietatem, eorumq; legatos pessimos, turbatores delendos suadens & censens. *b.* 269

Ebriosissimi sunt Germani. *b.* 472

Ecclus furit Augustæ in Germanos Lutheranos, prodit consilium Bononiense sanguinarium per Car. & Papam pactum & confirmatum. *b.* 349

Negat vtrunq; conuenire speciem. *b.* 349

Ecclesia.

In Papistica abusus esse multos demonstratur. *b.* 435.

Affligenda in vltimis seculis miserabiliter per quos, in quibus rebus, varie: 309. 664. 673. 685. 855. 879. 939. 947. 951. 962 *b.* 111

Initium fiet à clero, cur. 845. *b.* 105. 326

Afflictionis Ecclesiæ causa est ambitio, auaritia, mala exempla, vt enim in Sacerdotij olim perperrare, humilitatemq; splendida, gloriosa: ita opibus horum contempta iacet. 627. 651 816. 866. 922. 951. vide infrà corruptus status. *b.* 198. 259, 260. 326 913

Ecclesiam Dei affligentiũ etiam filij horribiliter puniuntur & intereunt exemplum mirabile in Regis filio, quod Bernhardus prius prædixerat fore. *b.* 291

Ecclesia Babylonica. 721. qualis, vide Roma. Babylon. d. 1. 3. cur. *b.* 254

Bona Ecclesiæ & redditus distribuantur pauperibus, sed vorant Cardinales. 244. 245. 587 673. 838. 918. *b.* 24. 25. 83. 104. 212. abiit. 244. *b.* 259. 278. 404. 457

Bona ad quid sint ordinata, & quid sint. *b.* 24 25. 83. 104

Ecclesiæ bonorum exactio nulla fiat, nisi in magna clade, & causa iusta & graui. *b.* 403. 404

Ecclesiæ & politiæ bona Dei⁹ distribuit proportionabiliter, nullus status ergò alterum deprædetur. 309. *b.* 404. p 8. NB. NB.

Bona vel beneficia Ecclesiæ dantur indignissimis, sæpius nebulonibus. 672. 673. 921 *b.* 89. 109. 194. 204. 210. 277. 278. 403 457. 657. 819

Bona Ecclesiæ anathematizata si rapiuntur, & alia secum vorant ac deglutiunt. 158. *b.* 25 128. 212. 277. 659. p. 10.

Bona Ecclesiæ ad Laicos ne veniant constitutũ, at contrà sint Mobilia hæreditaria aut pacto condita Ecclesiastici attrahere laborant, & liceat, abest hoc malum. *b.* 216

Bona vel beneficia multa vni conferre, clerumq; ditare, est Ecclesiæ pernicies. 587. 600. 762 815. 921. *b.* 75. 103. 110. 128. 144 404. 976

Bona vel beneficia sacrifico minuere non est statim Ecclesiam depopulari, prædari, opprimere. *b.* 144. 244

Superuacanea bona & rapta dolo, vi, à Papis Imperatores reposcant & in vsus necessarios vsurpent, decretum. 11

Cantiones in Ecclesijs multis non ex arte sed vsu. 391

Capitata, absque capite. d. 9. visio.

Capita Ecclesiæ inutilia sunt. *b.* 591

Caput Ecclesiæ solus est Christus. 939. *b.* 188

Non Papa. ibidem. *b.* 188. vide Papa. d 1. 3.

Caput Papæ est morbidum, scissum, vermes ebulliunt, cum omnibus membris languet. 723. *b.* 591. 660. 969

Captiua tenta diu sub Papis & Imperatoribus inutilibus. *b.* 946

Catechetica Ecclesiæ antiqua doctrina. 207. 208

Cathedralibus & conuentualibus Ecclesijs indigni præsunt, eorum nequitia Deo inacceptа, ingrata est. *b.* 110. 210, 211

Christi ante, in, & post natiuitatem qualis. 7.

Collegiatæ pro nobilibus, at Papa violat. *b.* 212 262

Multæ tales à Cæsaribus constitutæ pro gloria Dei. *b.* 25. 83. 212

Columnæ Ecclesiæ olim quales & hodiè Sib. 77. 762. 815. 877. 891. *b.* 25. 89. 108 128. 244

Concordia Ecclesiæ non est, at in omnibus alijs. d. 1.

Consecrationes Ecclesiarum immodicis constant sumptibus & impensis: tollantur hæc. *b.* 217

Conseruatur Ecclesia non vi, sed patientiâ, exempl. 4

Constantinopolitanæ ad Bohemos epistola ad fidei constantiam adhortatoria & gratulatoria simul. 823

Contributio religiosarum domuum cœnobiorum facta, in Turcam repellendum collectæ per Papas Romæ turpiter vsurpantur pecuniæ, tolli supplicatum per proceres imperij, vt grauamen magnum. *b.* 213

Correctio Ecclesiæ. vide corruptus status Ecclesiæ.

Correctio Ecclesiæ à capitib⁹ incipiat. *b* 195. 200

Correctionem cùm nec Ecclesia nec politia admittere vult, ideò mala (miseria, interitus) expectanda innumera. d. 12.

Corruptissimus licet Ecclesiæ status, semper quidam boni pijq; tamen erant. 356. 363. 554 670. 803. 948. 949. *b.* 25. 52. 54. 73. 89 109. 660. 813. 845. 969. 1003. vide Paparni contradictum. *b.* 188. 189. 244. 253 254. 259. 404 588. 821. qui culparunt defectus, errores, d. 1. 7. Ex: plurima

Corruptissimus status Ecclesiæ sub Hildebrando. *b.* 253, aliàs. d. 2. 4. in quibus. NB.
Corrupti status Ecclesiæ reformatio necessaria, si salvum sit imperium, vatic: 721. 748 810. *b.* 25. 230. 356 398. 404 657. 702 821. 900. d. 8. Ex: Correctionis. d. 15. 16
Corrupti status i. quòd multi deficiunt, alij ad Ecclesiam accedere nolunt, præpositi Ecclesiæ mali, corrupti, baltardi, causa sunt. *b.* 291
Corruptæ (per exemp. multa) Imperatores reformatione succurrerunt olim. d. 7.
Correctio corrupti status huius à Papa, Imperatore, Episcopis, prælatis. 393. 588. 645. 673. 758. 812. 845. 856. *b.* 760. 804 NB. sequentia. 25. 52. 162. 230. 356. 809 810. 821. 829. 962. d. 7.
Modus & forma quam in hoc negotio pij adhibeant principes. 585. vatic: & quandò. 645. *b.* 230. 244. 356. 399. 400. 401 402. 403. 404. &c. 200. 900
Papa impedit modum & correctionem. *b.* 862 vide Imperator. Papa. d. 7.
Corruptissimæ Ecclesiæ causæ variæ sunt. *b.* 260 438. 821. 858. 1003. d. 9.
Veræ causæ, Doctorum dissensio & schismata. 334. *b.* 567. 713. 901
Munera corruptiones pecuniariæ, Simonia, vide Roma 363. 651. 921. 922. *b.* 107. 111. 128
Spirituales ipsi Ecclesiastici maximè causa sunt, dum facti seculares. vide Sacerdos. 824. *b.* 147 170. 171. 230. 260. 438. 567. 813. 821 900. 1003. d. 2. & 1. 7. 9. 10.
Sacerdotij & regni dissidium. 334. *b.* 260. d. 9
Falsæ & veræ causæ simul, hìc mores corrupti, illic religio Lutherana ex Papistica opinione. *b.* 199. d. 9
Ecclesia salua esse nequit, dum caput capitauè corrupta sunt. Ergò. *b.* 914
Corrigere Reges tentant Ecclesiam, sed Papæ obstant. vide Ecclesiastica. 275. vide Imperator, Papa. *b.* 200. 201. 260. 398. 820 821. 900. d. 12
Reformatio fiat. *b.* 356. vide reformatio.
Modus, vide suprà. *b.* 356
Defectus Ecclesiæ vt quidam excusent. d. 1. vide Scelus.
Dignitates Ecclesiasticas Papa non conferat sed Rex, Princeps, Imperator. 255. vide Regalia, Papa, Inuestitura, Rex, Episcopus. 816
Diminuta bona à quibusdam magnatibus ob abusus. p. 10.
Dissidijs Ecclesia laceratur, ergò componantur. *b.* 331
Doctores in Ecclesia inepti deponendi, vt inepti in imperio Reges, sed non fit. d. 5.
Distributio Doctorum Ecclesiæ specialis per singulos millenos annos: qui & quales hi fuerint. 6. 7. *b.* 358
Ecclesia Doctorum Canis est symbolum. *b.* 922
Ecclesia dogmata dissoluenda non ab vno & altero sed omnibus, qui audiantur, vocandi antistites. vide concilium. 687. *b.* 335
Dines facta per Magnates, vt ministri alerentur, boni viri pij, docti, graues, at pro his Monachi ventres ociosi, fruges consumere nati. 383 663. *b.* 26. 89. 107. 189. 212. 253
Ditissima & Romana est, & facta est per 22. Iohan. olim verè paupercula. NB. *b.* 171. 203 Quomodò. 211. 212. 976.
Eclipsis seu defectio ab orienti ad occidentem, quandò. 644
Errat & erranit. & errare potest, nam creauit fœminam pontificem. 226. 228. *b.* 349 435. 436. Exempla multa, vide Papa, Concilia, Episcopi. *b.* 38. 108. d. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9
Ecclesia papistis non errat. *b.* 811. an. d. 6. 7.
Errores & schismata Ecclesiæ solùm, in alijs artibus concordia est. 113
Exactiones per Papas intolerabiles tollantur. *b.* 203. 211.
Falsorum fratrum in hac quàm hostium maior pernicies. 691
Falsæ Ecclesiæ pictura in figuris Argentorati egregia & artificiosa mystica. 553 821
Falsa & vera est Ecclesia. *b.* 141. 586. 703
Falsæ & veræ ritus, splendor dissimilis, *b.* 703 705. NB. 587
Festa Ecclesiæ, vide festa.
Græca & Mediolanensis cum Romana non consentiunt, nec volunt. 284. 336. 687 cur. 326. 650. 758. *b.* 566.
Idololatrica senescens vt Salomo facta. d. 3. 6.
Iudaicæ Ecclesiæ ingũ olim facilius, quàm Christianorum hodiè ob traditiones. 125. *b.* 25
Iuniores & indigni senibus & dignioribus non præferantur. 763. *b.* 244. 457
An non fit: ignari, indignissimi, impij rapiunt sibi & auari, cum superbis. 801. 822. 823 858. 865. 891. 921. 973. *b.* 25. 89. 107 141. 171. 210. 278. 404. 457. 660. 819. d. 7.
Indigni præsunt, qui fricandis principum matulis potius quàm conscientijs hominum præessent. d. 7.
Indigni non, & nec peregrini Ecclesiæ obtrudendi. 586. 651. 858. 865. 890. 921 973. *b.* 25. 107. 109. 128. 141. 171. 210. 244. 259. 278. 404. 457. 658. d. 7
Indigni quòd præsunt sæpè, causa tenuitas stipendij, hinc negligentes, alijs se dant negotijs, kupfferin Gelt/ kupfferin Seelmeß. *b.* 457. d. 7.
Interitus Ecclesiæ, causæ huius, vide infrà. 172 673. 674. 815. *b.* 25. 54. 75. 107. 917
Ecclesiæ locus illustrior non parit dignitatem. 21. 125 755. *b.* 703. NB.
Militantis Ecclesiæ status per Halecis figuram numeris, characteribus depictus mirabiliter. *b.* 1061
Malorum Ecclesiæ plurimorum vaticinia multa p. 12.
Nauis rimosa est. d. 2.
Negotiationis domus facta est. *b.* 141. 658. 660. 210. 254

Nobiles dum præponuntur, seculares magis quàm spirituales sunt. *b.* 110
Obscura & ad paucos redacta sæpè, 7. exemp.
Onus Ecclesiæ in multis speciatim. *b.* 104
Afflictio. *b.* 211. 254. 326
Ornatus quis sit verus Ecclesiæ: Papisticis multitudo equitum & equorũ. Reitbüben. *b.* 194
Papisticę Ecclesię regimen corruptissimũ. 321 544. 606. 651. 673. 723. 811. 822. 855 879. 939. 950. *b.* 52. 54. 80. 141. 203 244. 326. 398. 587. 845. NB. 969
Potestas Ecclesię in ligando & soluendo quæ & qualis: abusus inter Papistas. *b.* 995
Ecclesia primitiua, & huius status.
Casta virgo olim, corrupta meretrix est, quandò cœpta. 8. 35. 650. 752. dum creuit opibus. d. 1. 4. vide intrà hoc loco virgo.
Deuastationis huius futuræ vaticinia. vide infrà ruina. 15. 662. 669. 672. *b.* 326. 442
Doctores, 1. huius Archiepiscopi vel Episcopi, 2. Patriarchæ dicti. 3. Papæ. 990
Doctores quales huius, & nunc. vide suprà.
Ecclesię columnę, in vita Apostoli & doctrina qui & quales. 838. 840. NB. graphicè. 891 *b.* 25. NB. 82. 83. 89. 105. 128. 129. 244 254. 357. 359. 404. 659. 660. 763. 764 975. 976. d. 9. 10.
Olim optimi, pessimi hodiè. *b.* 141. 144. 146
Quàm diu boni. *b.* 171. 189. 259. 357. 567
Olim circa Ecclesiam benè, at pessimè nunc. d 6
Primitiua olim parua, dum principes pij, honores, opes, priuilegia contulerunt causa mali in hac, cleri auaritiæ, Simoniæ, Paparum superbię exaltationi iniustę. 186. 187 188. 720. 816. *b.* 976
Ritus & ceremonię huius liberi & quales. 34 172. 189. 838. *b.* 141
Mutati longè in peius. 111
Inuestitura doctorum tum principum & Regũ erat. vide Rex &c. *b.* 259
Papa Ecclesiâ inferior est. *b.* 236
Romana Ecclesia Papistica catholica, in doctrina non concors sed discors est. 341. 879
Audienda, suscipienda quandò & quatenꝰ. d. 2
Bernhardꝰ vivis hanc depinxit coloribꝰ, membratim. 351. 352. 651. 815. 822. 878. d. 5
Fundata à Simone Petro non, sed Simone Mago. *b.* 599
Venenum huic quando infusum sit. 99. à quo. 669. 754. 922. 977. *b.* 71. 268
Romanæ occidentalis subiecta Episcopꝰ habet. 772. 881
Romani Pontifices Ecclesias expilant annatis, indulgentijs creberrimis. *b.* 612. 976. d. 5 absit.
Prohibitio coniugij, ambitio, auaritia, conciliorum neglectio Ecclesię dedit magnum damnum. 944. *b.* 566. 567
Reformatione opus habuit, & adhuc dum erratica & corrupta. d. 8.
Damna huiꝰ & plagę post factam pacem quanta & qualia secutura, vatic: 951. *b.* 976
Vniuersalis non est. *b.* 952
Virtus huic in armis quàm pace magis cure est, & de Ecclesia vera hoc, luxuriant animi. 951 *b.* 976
Picturis Bruschij Ecclesia illustratur. *b.* 588. 589
Potestas Ecclesiæ non absoluta, coercetur sacramenta Euangelium q; 884
Ecclesię persecutores Deus vleiscit. exem. *b.* 918
Simonię & Ecclesiæ colloquium. 958
Simonia quanta in Romanâ. *b.* 141. 171. 210
Præbendę olim Ecclesiarum sunt auctæ à pijs, cur. *b.* 22. 83
Priuilegia forticer tenenda in Ecclesia. *b.* 212
Priuilegia cuiuis Ecclesię acerrimè tenenda, at per Papas non fit. *b.* 212
Papa priuilegia violat, curbat, surripit. *b.* 105 106. 210. 212
Seducti qui & qui defecerunt extraq; Ecclesiam sunt, redibunt, Typus perdix, & pulli eius sunt. *b.* 940
Status Ecclesię olim melior, licet maiores persecutiones, ac hodiè est. 879. *b.* 107. 108 146. 171. d. 2. 9.
Status Apostolorum Temporibus qui distributus per 500. annos qualis, in doctrina, doctoribus, pietate, moribus, aurei, argentei, ferrei, lutei, stercorei facti iam. 839. 854 891. 921. *b.* 104. 105
Vide doctores, ministri, Episcopi, corruptus status &c. 358. *b.* 569. d. 9
Causa stipendiorum exilitas, vide suprà.
Status 7. Ecclesię, & eius reformatio, qualis, quandò, in quibus, vatic: 854. 855. *b.* 89. 596
Statui Ecclesiastico an magis conducat admittere Synodum nationalem, an bello rem decernere. *b.* 446
Status dum Ecclesię corruptus, præsides & præpositi huius sunt aulici sæpè nequissimi, tures &c. *b.* 805
Status corrupti huius reformatio facilis esset: asinis illis, pigris ventribꝰ, auariq; Harpyijs remotis. *b.* 805
RVINA Ecclesię Romanę potissimum. vide infrà vaticinia.
Tranquillitas Ecclesię & Imperij à se invicem pendent conjunctissimè. *b.* 403. 580
Vaticinia & visiones corruptionis huius & reformationis futurę, per Hildegardem. NB. facies misera, corpus lacerum, languor in capite. 397. 723. NB. 685. 722. 758. 810 alia vaticinia. *b.* 685. 722. 758. 819. 855 879. 962
ex Apocalypsi, in capite & membris. *b.* 108
Brigitæ visio de interitu, 672. vide Roma.
Causę huius Tyrannis, Simonia. 47. 48. 133 172. 600. 651. 673. 674. 815. *b.* 25 54. 75. 107. 917
Viris destituta doctis languet. *b.* 403
Vrbium muros & vias an conseruet etiam ipsa Ecclesia. 729. *b.* 89
Vrbi vastatæ Ecclesia similis. 822. *b.* 658
Typus asinus Bileami & Pontifex Bileamus insidens. vide suprà asinus, Bileam, Papa. *b* 937
Adam & Eua præmaricari, expulsi. NB. 50

Vniuersalis Ecclesia dum vixit canonibus, benè res stetit, contrà pessimè. b. 25
Vniuersalis errare potest, si quid sine Christo statuit. b. 38. 107. vide Episcopi, Concilia, Papa, &c.
Virgo olim, iam corrupta. d. 2.
In vius alios quandò & quomodò Ecclesiæ bona conuerti possint. p. 10.
Ecclesiastici, vel Ecclesiastica.
Adulteri, eiusmodi facti, vel in alia lapsi scelera vt puniantur. b. 200. 327
Auarissimi. b. 976. Vide infrà pessimi.
Dominum exemplo Moysis probare volunt. b. 418
Electio horum qualis sit. b. 26. Speciatim, in parochialibus, cathedralibus Ecclesijs. b. 26
Flagitiosi, at non puniuntur ideo: quod absit. b. 213
Iura his, pœnę, iudicesq; sint æquales, ob mala quę inde sequuntur, si non obseruetur æqualitas in hisce cum alijs. b. 213. 214
Imperatoribus decrescentibus autoritate, virtute, potentia, opibus, & Ecclesiasticis crescentibus illis, omnia mala in Ecclesia & politia secuta. d. 10.
Iudices Ecclesiastici causas aliquot ad se illicitè iudicandas trahunt, quasdam remittere volunt, quasdam non: non feratur hoc. b. 220
Cum laicis in ius suum ob prophana tractis agunt violenter, nequiter, absit. b. 202
Iuris idem in laicos officiales Ecclesiasticorum sibi arrogant, absit. b. 220
De Iudicio, Iudicibus, iniurijs Ecclesiasticis varia. b. 220
Iurisdictio politica his recusanda. b. 496
Monastici Ecclesiastici ridentur à plerisq; ob vitia. b. 170
Opulentiores & potentiores sunt secularibus. p. 9. 10. d. 10.
Pessimi sunt, auari, crudeles, superbi. b. 145 147. mira in omnibus. 253. 260. 269 327. 476. d. 3. 12.
Ecclesiastici seculares cùm facti sunt, quæ cum prodigia & portenta ostensa mundo. 344
Ruina horum. vide Ecclesia, clerus. p. 8. d. 12
Turres ciuitatis Dei, rebelles primò invadantur. 845
Contra Turcam ex cœnobijs cum politicis contribuant, necessaria tamen. b. 213
Veteres olim meliores, maioris minorisue status & ordinis quàm hodierni, qui omnium pessimi, turpissimi, flagitiosissimi. Vide speciatim plurima. b. 253. 260. 262. 269 327. 976. d. 10.
Ludificantur totum mundum. b. 269
Olim aliquandò furtis suis privabuntur, in lutum deiecti ignominiosissimè. p. 8. d. 12.
Tabernas publicas, cauponias, lucra illicita iudicraq; alia leuia tractant, exercent, non sine scandalo tollendum hoc. b. 226. 227
Reformatione opus habent & habuerunt maturiori & duriori. d. 8. 12.
Technę præstigiosæ, moriturisuadere, suos legitimos hæredes exhæredare, sibiq; legare, notæ & exercitæ sępius. b. 227
Thesauros Ethnici in futuros casus collegerunt, in quo in Ecclesia Dei Christianos superant. p. 12.
Vita Ecclesiasticorum impia, dissoluta, scandalosa plebi. 762. 822. b. 25. 128. 145. 327 660. 859. 976. d. 8. 12.
Ordini Ecclesiastico desponsantur à diabolo 3. filiæ, superbia templarijs & hospitalarijs, monachis auaritia, prælatis luxuria. 425. 651
Ordinis Ecclesiastici & politici post 1600. annum mutationis variæ & miserabilis varie: b. 443. d. 11.
Eclipses, horrendæ. 97. 171. 216. 218. 876 b. 963. vide prodigia, astra.
Signa religionis corruptionis vel deformationis. 278
Malorum, miseriarum, calamitatum. 171 b. 867. 963
Mutationis in religionibus. 196. 215. b. 857
Obitus magnorum virorum. 196. 218. NB. vide portenta. sol.
Edelrudis in 1. & 2. coniugio virgo mansit. vide virgo. castitas. 876
Edessa vrbs illuuione amnis fœdatè miserè. 287
Eduardus Angliæ Rex 6. pientissimus, restaurator, vt Iosias puritatis, moritur non sine veneni suspicione. b. 601
Tertius Angliæ Rex Eduardus miraculis clarus fuit, tactu enim solo strumam depulit. b. 323 324
Hic videt saltare diabolum circa pecuniæ acervum ex exactione populari collectum, restituit ergó. b. 324
Eduardus Rex iurat sanctè, se quid præstiturum, at periurus factus, absoluiturq; à Papa. b. 913
Eduino exulanti & pulso vir subitò iterum euanescens de regni recuperatione vaticinator. b. 323
Egestas & fames exosa clero. b. 859
Einhardus Caroli Magni Notarius fit huius gener, quibus modis, quibus donatis redditibus. 109
Eleazarus pontifex maximus Ierusolomitanus Philadelpho Ptolomæo mittit 72. Interpretes. 923. vide Biblia, Philadelphus, Interpretes, scriptura.
Electio in Ecclesia sit maturior, iustior, sine respectu & mora. b. 26
Electores principes, quandò, à quo, cur, constituti. 275. 816. b. 28. d. 17. NB.
Confirmati vsq; hùc firmiter consistunt. b. 596
Papa electores spirituales ad se vt, cur & quandò attraxerit. b. 816
Conuentus horum de diademate Imperatorio dando non à Papa. b. 265
Electores inter spirituales & politicos 7, eorum Iurisdictio quanta & qualis, sedesq;. b. 566
Electores cum procerib⁹ soli, non Papa, eligunt antiquitus Imperatorem. b. 265
Electores Imperij Papę laici dicuntur. b. 691

Electio sepè virorū displicet Papæ, quam ablatam vult, per subsidiū Papa impeditur⁹. d.17
Electoris Saxonis & Brandenburgici constantia Augustæ in comitijs miranda demonstratur. *b.* 340. 347. 352
Corporis Christi festū gravibus rationibus concelebrare recusant, cum Carolo 5. & conciones Evangelicas non abrogari, instant supplicando acriter & animosè, quamuis frustra, quod Deo & tempori commiserunt tandem, suasu Luteri. *b.* 340. 341
Eleemosynæ ante mortem quales sint, & factæ post obitum quales judicandæ. 576
Vorantur ab indignissimis Episcopis, Piarijs, clero in papatu datæ olim alium ob finē. *b* 83
Has recusant Episcopi, Papę. vide Episc: Papa.
Eli filij Typus sunt paparum, quibus in rebus. 821
Elias & Enoch venient ante N. diem, sed Antichristus hos occidet. d. 4.
Elisabeta Anglica Regina. vide Anglica.
Elizabeta virgo Germanica, eius scriptæ Propheriæ de monachis, Ecclesiast. eorum idolatria, vita dissoluta seductionib⁹ gravia. 362 p. 8. d. 6. NB. Ordine venturo perfimo, scil: Iesuitico.
Emmanuel Constantinopolitan⁹ Imperator dolo circumvenitur à Papa, formam indoit stabulari; seruiq;. *b.* 627
Emmæ Bennonis Ducis Saxonis coniux Ecclesiæ Premensi prata donat, in quib⁹ vespę vaccas non attingunt nec pungunt. 963
Ephrem Syr⁹ insaniam simulans Episcopatum fugit. 715. ô quid hodierni?
Epiphanius quid de Idolis, sanctis senserit, cultuq; horum, qualis olim is. 121. 129
Episcopus vel Episcopi: adulteri sunt, mœchi, scortatores, fornicatores, Sodomitæ. vide intrà. 540. *b.* 574
Adulterio quidam 20. genuit filios. ibidem.
Adulteri, caupones, lenones, raptores, regnorum cupidi, à Leone 7. culpantur. 257. 307 318. 319. 354. *b.* 328. 574
Horum pœnæ. 863. *b.* 328
Ambitiosi. 627. 630. 760. *b.* 82. 238. 244
Anathematizant ob contraria se invicem. 335
Astrictissimi fiunt Papæ in collatione beneficiorum. *b.* 211
Auari, quibus cum dissoluta vita Ecclesiæ perdantur, afflictiones, miseriæ, ruinæ accersuntur, & sic vilipendantur. 76. 627. 630 *b.* 82. 119. 133. 144. 148. 238. 631
Auari, raptores, æruscatores, æris piscatores, 217 354. 383. 393. 889. *b.* 238. 239. 859
Armati Episcopi & aratoris Rustici facetæ historia. 886. 936
Antichristi sunt in omnibus, in vita tori. *b.* 266
Anabaptistica approbant. 335
Aucupes æris artificiosi, miri. 392. 652. 653 654. &c. 760
Athei prorsus, tori profani & impij. *b.* 170 266. 269
Belgici Papam annihilant, culpant graviter. 240
Bella dum gerunt, & hisce interfunt, infelicia sunt. *b.* 906. 914. d. 6.
Bellatores acerrimi & strenui maximè sunt, ex: 394. 403. perennt sic. 523. 549. 631. 632 889. *b.* 72. vide clerus. 145. 262. 265. 578 582. 585. d. 6. NB. Exemplum, facetæ.
Bellatores sanguinarij & victorioli. *b.* 585
Bella & arma non gerant, nec venentur canib⁹ feras. 197. 207. 245. 347. NB. 358. 384 392. 616. 760. 889. *b.* 145. 238. 262. ob parochiam cum duce. 579
Bellatores, & satrapæ sub Ludouico non erant vt hodiè, sed pij, doctores. vide Lud. Bau. 397
Pacem bello præferant, Ecclesię illa melius consulit. Ex: *b.* 251. 579
Bruno Episcopus cum Satana rem habet, perijtq;. 279
Cæsarem monent Ecclesiæ, vt fideliter prospiciat. 217
Cæsarici dę sunt. *b.* 262. 477. 776
Canes essent latrare, odorari, sed non nisi voracitate & spurcitate, *b.* 922
Canes & scorta alunt & fovent. *b.* 238. 260 819. 820
Canonici verè non sunt, sed monstra irregularia, cur? 726. *b.* 109. 238. 629. 660
Census & reddituś dent vt alij Imperatoribus. 616. vide infrà Imperat. agnoscant &c.
à Christo non se esse fatentur vocatos, sed Satanà. *b.* 751
Citatur æger Episcopus ad Dei iudicium, appellat. at nil consequitur, ob 5. scelera damnatur. *b.* 17
Concionabantur olim ipsi, hodiè non. *b.* 427
Coniugium Sodomiā, bestiali concubitu peius quidam esse iudicant. *b.* 290
Coniugati 24. olim in Germania & Gallia. 303
Coronationis eorum forma & modus cum examine, ad quid? *b.* 119
Colonien sis perfidus in 4. Henricum, excoriatur, doloribus carnis perit. 306
In suos cives, qui multis 1000. aureis pacem emerunt, periurus. 524
Episcopus quis Comitem, cuius prius captivus fuit, ob causas dimissus salvo conductu, dolo capit, carceri mancipat perpetuo, quotannis circumducit melle oblitum pungi vespis. 691
Constantinopolitani (NB.) legato Papæ obviam eunt. 365
Contraria docent, se, anathematizant invicem ideò. 335
Cracovien sis venator strenuꝰ ob feram elapsam occidit venatorem venabulo. *b.* 660
Crudeles, Truces, Tyranni in pios. *b.* 88. 262 578. 582. 585. 859. 920
Culpant Papam vt lupum rapacem, iniustum, negligentem pastorem, obedientiam recusantes. 240. 299. 301
Curæ ipsis Deus non est, nec salus subditorum, sed venter, opes, dignitates, secularia. 632 *b.* 269. 328. 579. 859
Consilium 3. Paulo à tribus mirabile datum

contra Euangelicos &c. vide consilium. b. 539
Deus curæ eis non. vide suprà paulò.
Deus si eligat vel non, quid vtilitatis & damni indè. b. 129
Duo de decimis dimicantes provocant ad Dei Christiq; tribunal, simul sistuntur mortui. b. 249
Descriptio horum viva. 889. b. 109. 178. 238 260. 328. 819
Delicatissimi, ideò pereunt, Epicurei 887 937. b. 260. 859
Diabolus eorum electo & vocator. 694. b. 83 109. 660. 819
Dignitas potentiaq; horum illicita, illegitima, 118. NB. 190. Testibus ipsis Romanistis. 120. 172. 190. 245
Duces sunt titulis & factis cum vita. b. 22. 109 190. 238. 260
Ecclesiam vt perdices ova deserunt. b. 940
Ecclesiæ, monasteriorum, politiæq; vastatores, turbatores. b. 582. 819
Egeni nulli. b. 859
Electio horum qualis, olim alia quàm hodiè, fiebat per Imperatores. d. 9.
Epicurei toti, non credunt quòd iudiciũ in æt. quidam. 616. 670. b. 238. 328. 859
Equites creant politicos, quod secularium erat. 401. 648
Errant, errarunt cum Pontifice. 125. 254. NB.
Examen per quæstiones, quales, de quibus, in electione, ó, b. 119
Excommunicant pios, innocentes, in exilia mittunt culpantes ipsos, argui nolũt ab vllo. 380. 623. 630
Excommunicatos quosdam Comites absoluit Episcopus. 309
Exercitia, studiaq; horum quæ & qualia. 133 148. 164. b. 140. NB. Ex: 269. 819. 820
Falsa docent & armis tuentur. d. 1.
Familiares spiritus habent, per quos ad alta emergunt. b. 913
Fœdifragi turpissimi. b. 578
Germanorum Episcoporũm tres causæ. 852
Gloriosus quispiam alicui oculos vult restituere at exœcatus ipse est. b. 624
Goslariensis inclusus loco thesauri cervice fracta occisus inuenitur. 305
Gulosissimi, gefreßig / versoffen/ Moguntinus concionem. Missam. Templum non accedit prius, quàm vorârit caponem, & multum vini exhauserit. b. 974
Hereditario iure omnia sibi deberi volunt. 632 890
Herbipolensis sacra faciens ense nudato super ara perficit. 927
Homicidæ sunt. b. 578. 859
Homicidia iniqua non punitũr in suis nequam sacrificis. b. 431
Humilimi olim, secus jam factis, vitâ & Titulis. 966 839. b. 22. 109
Honorati olim nimis, hinc tantæ potentia. b 862
Hyerosolomitanus supremus esset, cur? 144
Hypocritæ sunt, Pharisæi sunt. NB. 118. 759
Ignari, ignaui, Episcoparus & beneficia occupant. b. 110. 129. 579
Ignaui, ignari puniuntur diuinitus. 167. 384 b. 579
Immisericordissimi sunt. b. 919
Imperatorem quidam suum Dominum agnoscunt & agnoscant omnes. 616. b. 277
Inferiores se corrigere & monere sinant. 282. 380
In hospitales, impij, ergò se damnant ipsos. b 109
Iniquissimi. 307. 348. b. 239. 266. 269. 578. 919
Insatiabiles, opes, dignitates ardent. 654
Invidi. b. 859
Inuectiua horum per Imperatores esto. 302 320. 615. 618. 716. 987. vide Rex.
Imperator. Lex violatur. 348. b. 239. 245. d. 9
Iracundi. b. 257. 859
Italici immisericordiores: vide Eleemosyna. 257. 785
Iuramenti Papæ in Electione dandi forma. NB. 340. b. 119. 969
Iurisdictionem in Gallia politicam petunt sed frustrà. b. 406
Iustitiam docent quidam gratuitam non in operibus. 310
Literarum inscriptiones olim non sic: Gratia pontificis, sed Dei nos &c. electus &c. b. 270
Lupus Episcopus exercitum fugauit campanæ pulsu. 529
Lupus in vasculo diabolum habuit. 529. NB.
Luxuriosissimi, libidinosissimi, veneri deditissimi esse copiunt. b. 959
Luxuriosissimè viuunt, quos in vita alijs quæ ipsos principes oportet imitari. 352. 890 938. b. 109. 129. 244 859
Martis qui Christi filij & fratres, potius. d. 6.
Matrimonia legitima perrumpi sinunt, at puniri, vide repudia.
Moguntino carnis esûs à Papa non conceditur. 638
Moguntinus fulmine tactus, raptus per Æthnam montem cum clamore magno à diabolo. 334
Monasteria correcturos à scortis Papæ prohibent. b. 432
Monetas cudunt. 523
Monumenta quæ & qualia hodiernorum. 383 NB. 393
Morte extinguuntur quidam subitâ. b. 170
Mulabus concumbunt. 863. 931
Negligentes, mali, olim dabant rationem. 363 548. b. 82. 101. 129. 660
Nigromantici, magi, venefici. 965
Officia & exercitia, cum studijs quàm ipsis sint iocularia, ridicula, leuia, anilia, vana, scurrilia. b. 122. 170
Periuri perfidi. b. 303
Pessimi in omnibus. b. 238. 269. 326. 327
Nebulones. b. 582
Pientissimi quidam, optimi. Ex: 211. 178 310. 350. 532. 711. 852. 893. b. 180 181. 229. 260. 277. 369
Pios Satan ferre nequit, deponit ergò, hic quidam appellat ad Deum. 532. 893
Pientissimi priùs, cùm incalescunt, pessimi eua-

dant, auari, ambitiosi &c. NB. 544
Pallia his data olim, dato priùs iuramento b.969
Pallium cum Tunica i. gladium & legem sibi solis tribuunt, arrogant cum patre Papa, diabolo, Schlüssel/ Gelt vnd Schwert. 365 399.618. b.109.226.266.406
Pallij emptio pretiosissima. b.203.204. vide pallium.
Papæ si contradicant, vera locuti licet, peccasse censeantur, scilicet. b.820
Pastores non sunt, sed Lupi, monstra. b.266 277.288.819
Pauperrimi olim, reddirus vni de 3. vaccis erat, ibat pedes, &c. b.966
Præter pastorale pedum ancipitem mensem in insignibus gerunt & pingunt. 204. vide clerus. 245. Exemplum.
Pecat⁹ Mercurij Cardinalium & Episcoporum signum esse deberet sinceritatis in affectibus inuidiæ, auaritiæ, libidinis &c. at nil minus. b.922. vide Mercurius, vel Cardinalis.
Deponent hæc olim cum gemitu, vatic: Hild: 399.652.653. b.326.327
Principes sunt & Duces seculares. b.266.288.839
Principes prophani olim his imperabant cum regibus. NB. b.427
Possident enim bona mundi, vndè ex diabolo, qui dat eis. 694. b.83.109.238.260.660
Possiderent nil proprij, Typus. 144. aut dent cæsari quæ &c. 356
Potentissimi sunt. b.260.564.565. d.10.
Prophetis. Patriarchis, Apostolis in doctrina & vita dissimilimi. NB. 164.165.356.889 b.83.109
Quales, iuxta scripturas & piorum doctorum Exempla se gererent. 326.327
Quales sint & substituantur Ecclesiæ. 113.114 147. b.84.288
Redditus, census & obedientiam superioribus in temporalibus præstent. b.913. non fit. d.10
Reddituum dominijq; temporalis plus Regibus possident. 781. b.83. olim non. b.966 NB. Exemp. d.10.
Reginas pias occidere iuuant. b.582
Saltatores, chorizantes leuiter, Histrionicè, pereunt miserrimè, damnati. b.170. Exem.
Scandala dant impietate & malitia. 892. b.288 326.819
Scelera sacerdotum suorum negligentissimè puniunt, ideò cum offendiculo & scandalo Magistratus faciat oportet. b.288.636
Scholas, Ecclesiasq; visitent. b.288
Scortis suis ædificant domos, donant ea auro & argento. 890
Scorta & meretrices principi cuidam Hospiti aduentanti Episcopus quidam ad mensam ministrare prostituit. b.959
Seculares prorsus. NB. Exem. b.170.260.288 326. &c. 572.579. d.5.6.
Seculares vel penitus vel maxima ex parte. 344 365.392.626.888.889.937. punitus hic. b.244. d.5.
Secularib⁹ Imperator. subiecti sint. 302.320.636
Sigillis enses cum pedo horum appinguntur. vide moneta, sigilla.
Sigillando multas auri libras faciunt. 392
Simoniaci sunt. 164. NB. 177.303.319. b.145.327.578.819.912
Simoniacè auro, ære, vi ac quirunt Episcopatus fauore, non pietate & merito. 532. b.109 660. vide Simonia, beneficia.
Simoniacè 3. emptori posito ære ludibrio afficiuntur. 356. b.578
Negans Simoniam mirabiliter manifestatur. 886.
Pœna atrox ob Simoniam & ambitum à Deo inflicta. b.912
Sodomitæ, masculorum concubitores. 863.931
Pœna horum. 863
Sophistas ad euenda mala conuocant. 307.398
Spiritualia secularibus minùs tractant, pœnæ. 937. b.170.266
Studia Episcoporum, viua depictio. b.266 819
Suffraganei Episcopi omnes blasphemi, scelerati, periuri. b.277
Superbissimi. 654. b.145.244.260.859
Tartaro inclusi damnati, Satanâ teste ipso. 549 b.859
Titulos à monachis emunt ære maximo. b.145
Treuirensi & Colonienſi carnis esus à Papa permittitur, Moguntino non, cur. 638
Treuirensis à Papa se omnia habere dicens, nil ab imperio, luto inuolui iubetur ab Imperatore. 975
Truculentissimi, Tyranni. Exp: ob cœnæ Dominicæ usum quidam cremauit multos. b.88
Turbas dant vbiq;. b.262.269
Tyranni immanissimi, fæditragi. b.578
Turcę quidam familiarior excęcatur. b.578.636
Virginum oppressores. 540. b.260
Vita horum pessima. 147.157.189.348 389. vide Papa, Repudium, indulgentiæ. b.260.578. d.2. cum doctrina.
Vita eorum pessima, causa bellorum, Turbarū. b.287.328.582
Venatores ferarum, quod non fieri deberet ex legibus. 197.207.245.347.352.384 393. b.129.238.260.919
Venator quis insanus & strenu⁹ occidit ob vnicam elapsam feram venatorē venabulo. b.660
Veri qui sint. 319.356.889
Veris obediendum ob pœnas. b.129
Verorum signa 22
Vetereſ cum clero & monialibus libris non liberis spurijs, reb⁹ serijs non ludicris operam dabant, jam contrà. b.262. vide clerus, Ecclesiastici, monach. 269.277
Vinolenti, suffocantur in vino, per est est. b.7
Vniuersalis nullus esto, sed quisq; Metropolitanus. 145.177.183
Vxorati sint, sunt, erant. 724. cum Archiepiscopis. 133
Vxoris vnius sint &c. distortè interpretantur p vno beneficio, quod tamen non obseruant. b.431

Vxorari licitum & pium erat. 172
Approbantur & appetuntur hodie? cur? 119 vide presbyteratus.
Emuntur ære magno Simoniacè cum pallijs quotannis. b. 88. 578. 579. 819
Horum & Ecclesiæ interitus, ruinæ, lapsus causæ, quia seculares facti. 134. vide seculares. 627. 629. 630. 653. 760. b. 82. 83. 109
Distributio horum non ex pietate, eruditione, merito, virtutibus: sed gratia, ære, amicitia dolo, vi, armis. NB. Historiam de asino in Electione Episcopali electo & vocato. 890 b. 83. 353. 356. vide Papa. 503. Expl. mirabile. 189. 245. 304. NB. b. 109. 288. 532. 579. 819. 660
Pij olim fugerunt at hodiè currunt, appetunt, ambiunt, hiant 139. b. 181. 211. 240 277. 325. 326. 327. 578. 810
Pallia Episcopalia. vide Papa, Archiepiscopi, pallia, Episcopi.
Epistola à Christo scripta Edessæ reperta. b. 474
Epistolæ Apostolorum ad quid? quibus scriptæ? b. 115
Epistolam scribit diabolus ad Papam & Cardinales. 654. Vide diabolus, Papæ literæ.
Epistolæ duæ Canonici cuiusdam & Decani, in quibus agitatur quæstio, an melius admittere generalem Synodū, quàm bello rem conficere in Religione. b. 446
Epistolarum Episcoporum inscriptiones olim aliæ ac hodie sunt. b. 270
Epistola Rustici Episcoporum morituris in sepulcra apponenda, in qua Papæ priuilegio Petro cœlesti portitori mandatur, vt adventaturis hàc Epistolâ aditum, vt absolutis ære à peccatis in cœlum permittat. 660. b. 939
Epitaphium vetustum Mysticum, egregium de vitæ miseria. 872
Epitaphium Ioh. Frid vide Ioh Fridericus.
Ἐπιχαιρεκακία. Exemplum, pœna à Deo his misera dignaq; constituta. b. 516
Equus nascitur 9. pedibus. b. 685
Equus pictus in pariete bis hinnit, cur? 687
Equus die vno 100. currit milliaria à Ierusalē vsq; Heldesdum cum admiratione. 885
Equ⁹ per octiduum continuo cursu singulis diebus percurrit 100. milliaria. 987
Eques, sacrificos ad sacra Maiorum facienda vocat multos, vbi vnus in conuiuio trudum furripit furtim, compellatur faceté, se defendit, ipso allegante dictū de crastina fugienda solicitudine. NB. b. 432
Equites Episcopi coronant, quod Regum est. vide monachi, Episcopi. b. 466
Equ⁹ vngularum concussione Goslariæ metallum (vt pegasus fontem) inuenit copiosum. b. 602
Erasmus Carol. 5. dissuadet multis, bello negotia Religionis ne, sed pace, tractet. b. 330
Erasmus Roterodamus Asylum à Papa putatur contra Lutetum, ac decipitur, iudicat enim de Lutero egregiè & eius doctrina. b. 142
Varia de Lutero: eius vita, rebus, doctrina ad Electorem scribit, efficit, ipsum non ejici, ab hoc vt decretum erat. b. 148
Multa contra papam, clerum, Sacerdotes, eorū Hypocrisin, scelera, sequitates cum impietatibus culpat acriter. b. 147. vide. 149. NB.
Venale illis nil non.
Scarabeo & aquila risit Papam. b. 149
Literæ huius ad Saxonem hortantes fauere studijs &c. b. 147. 148
Responsio Saxonis. b. 149
Papam ante Lutherum culpauit. b. 149
Theologica quæstus respondet politica. Fuchs vnd Haß. b. 177
De Lutero & Philippo ad Huttenū scribit. b. 346
Erasmicum colloquium egregium de varijs rebus inter monachos &c. clerum &c. vbi depinxit ad viuum &c. b. 150. 151. 152. 153 154. de papatu varia. Justig vnd sächerlich.
Eremita qui, quales, quandò orti. 105. vide ordines.
Optimus quis inter hos. vide Paulus. 107
Ordo horum quotūplex. 107
Scortator Eremita capitur Paduæ, indicat multos. 707. b. 431. vide Ansimirus.
Ennodius de clero, Papa, quòd scurræ, anari. 151
Erroribus solus Deus non subiectus, cætera omnia. b. 38. 435
Errat Ecclesia: Papa, Episcopus, Concilia. vide Exempl. b. 435
Errores papatus varij Ex: b. 150 &c. 435. 784
Errores incredulis mittuntur efficaces. b. 784
Esæi qui, quales, his contraria statuitur. 31. 104
Esdræ libri papistis putantur Canonici. b. 845
Ethnici, Dij, Dex, cultus singula cum papismo collata. 954. b. 645. vide Gentes. 233. NB.
Æquales hisce in omnibus cultibus, ceremonijs Papistæ sunt. b. 605
Dijs dabant munera maxima, sic papistæ, & retinent acriter. b. 602. 605
Castitas Ethnicorum Christianorū longè maior sæpius, virginum præcipuè. b. 561
Sacerdotes horum non mendici. b. 457. 974
Ethnici Boij adhuc nolunt recipere Religionē, quia inutilis, & quia Christus pauperrimus. b. 239
Philosophi horum an Deum vnum & trinum agnouerint, Papa affirmat. 615. 852
Scripta horum cum sacris non conferenda. 142 vide Gentiles.
Eva causa omnis mali b. 589
Eua præuaricans expulsa, subiecta, Ecclesiæ Typus. 50. 51
Evangelium aggressurus Car. 5. hostiliter perdet Belgium, vatic: b. 79
Abnegantium hoc pœnę, vide verbum, desperatio.
Æternum figmentum, pictum à monachis Parisiensibus. 538. 543. & blasphemos. b. 711
Defenditur spiritu, non armatâ manu. b. 348
Æternū figmentum Euangel. exuritur. 558. b. 711
Signum hoc N. diei, cur? 693
Calamitates Euangelio Christi imputant b. 303
Nō fiat, sed monachis peccatis ascribant. b. 965

Confessores huius fiunt hostes acerrimi, sequissimi Mammalucę Apostatę. 688
Confessores occiduntur, pessimè afficiuntur. b. 302. 303. 348. 886. NB. dira & horrenda.
Confessores facti abnegatores desperant. Exem. b. 1012
Contemptores huius & pœnæ horum pessimę. 280. b. 1012
Defensionis huius acerrimæ, Exemplum notabilis promptitudinis patiendi & constantiæ, tuendi. 255. NB. vide Ioh Frid. Saxo.
Defunctorum ossium honor obscurat Euangelium. 688. b. 142
Amittendi & perdendi hoc causæ, obliuio, sapientia, securitas. b. 79
Florer perpetuumq; est 113
Pasquilli Euangelium olim Romani, iam peregrini, dolus vobiscum &c. ioculatia & seria. b. 806
Prædicatio huius annunciatur per cæcum natũ & illuminatum. 255
In toto orbe prædicatum. b. 79. In seculo hoc vltimo.
Prædicatio non capta, vincita, victa, b. 79. 804
Prædicationis huius processus mirabilis & felix à Deo, cur? b. 79. 80. 804
Euangelij prædicati pure nausea & tædium est efficacia errorum iusti Dei iudicij. b. 784
Processus eius perpetuus ad diem vlq; N. 113 b. 804
Prędicationis huius processus mirabilis & fœlix à Deo. b. 479. 80
Recitatio Euangeliorum & Epistolarum in suggestis papisticis memoriter facta nõ ex libris, vaticinium abrogationis huius. 961
Prędicatio huius Romanistis in anilis nugas fabulasq; conuersa. 615. b. 80. 142
Temerarij contemtores puniuntur atrociter 280
Venenata animalia vt Ruta non fert. b. 950
Euandri filij Pallantis corpus effossum Romæ, cuius facies 4. pedum cum semisse, corpus altius turri erat. 966
Eucharistiæ sublatio signum in Templo facti homicidij. b. 7. vide cœna.
Eudoxia Theodosij coniux de Christo scripsit doctissimè, literatissima fuit. 136
Eugenij 4. Epitaphium satis bonum. 806
Eunomius Monachus laudat coniugium fidem sine operibus iustificantem in Christo. 112
Euphrates effluit Arabes Persasq; perdit miserè. b. 324
Europæ miserię vltimæ quę & quales futurę, vaticin: b. 163
Europę malorum causa diu Papæ. b. 100
Eusebius quis, 100. quando q;.
Arianus fuit initiò. b. 610
Erat scribens, Romæ Petrum fuisse. b. 610
Accusat Athanasium apud Imperatorem ita, vt ei electo exulandum fuerit. b. 610
Eusebius Emisenus, de Antichristo, eius initio, potentia. 136
Eutactus in Gangrensi concilio cur damnatus. 104
Eutropij historia Romana per Romanistas corrupta mendacijs alijsque additamentis putidis b. 567
Eutychiana secta. 157. pœna de his.
Eutychianus Papa pius. 113
Exactiones consiliarij mali suadent. Vide mira b. 144. 912.
Diabolicę, impię, noxię. Historiam nota. b. 324. 912.
Ecclesiasticis & politicis nimię ægrè feruntur. b. 636. 203.
Dissuadendę. b. 912.
Imperatori, regi, principiq; quando liceat. 389 549. Vide Princeps. b. 203
Exactiones magnę hodie in politicis & ecclesiasticis de omnibus, quę eduntur, bibuntur, induuntur, emuntur. b. 937
Nimię puniuntur. 523. 614. b. 144. 203. 912.
Paparum mecuendę non sunt. 759. b. 203.
Exarchatus Rauennę quid, ad quid, quando. 186. 162. b. 165
Exarchatu olim electi Papę. Hoc mutatum, per quos, quando, cur. b. 120. 165.
Tollitur sanguine multo & vi. 185. 186. 196 199. b. 120
Excommunicatio Ambrosij in Theodosium. 314 140. 178. alia Ex: b. 252
Creberrima Papis at rarò esto. 587. 759. b. 39 40. 214 vide bannum Damnata. b. 214
Inefficax. 898. b. 39. NB. 141. d 3.
Iniqua est apud Papas, Exem: 322. 866. 962 b. 41. 214
Pij vitent hanc. 211. 219
Exemplum in coruo furato annulum, pœnitens qui absolutus. 216
Papistis sine respectu est, schuldig vñ vnschuldig nullà causa cognitâ. b. 214
Excommunicatio Romanensium qualis sit, 866 967. b. 39. 214. aboleatur hæc.
Obiecta huius, quibus imputetur, irrogetur. b. 40. 214
Pecuniâ redimit 962. b. 213. Vanissima est. d. 3.
Execrationes. 907. vide imprecationes, incantationes.
Execrationes Iudaicæ quotidianæ in Christianos & in aduentantes diræ salutationis forma. b. 416. 854
In fures, ne noceant loculis. b. 854. Turcarum in fugitivos. vide incantario.
Exempla bona plus ædificant quàm verba. 764
Mala scandalosa & destruentia plurimum. 892
Exemptiones, expectationes papisticæ. ad qd. 859
Exercitus maximus. 737. 832
Exercitus maximus, Dux optimꝰ capitur, decipitur per inferiores. 390. 922. 978 vide Husl.
Exercitꝰ cum clero & populo olim eligebat Papam, non vt hodiè. b. 120
Exequiæ, has invenit Pluto, vel auaritia. 961 b. 594. Sumptuosæ non sint. Ex: 740. 865
Exorcismi papistici fabulosi inanes apud exequias. b. 117. 594
Exorcismi in vermes noxios. 892
Expectativæ. vide gratia, beneficia, præbendæ.

Origo harum, adquid? 361
Creberrimæ sunt. 853. absit. 203. 204. b. 284
Damnosæ simul & viles. 361. 918. b. 204. 289
Consideratio harum sit accurata & diligens. 892. b. 204
Cupido numi vel auaritia inuentrix & origo harum. b. 289
Singulæ constant 25. coronatis, si emunt. b 289
Expeditio crucis ex Germania in sanctam Terram suscepta multis, vbi cædes, scelera impunè admissa. b. 945
Extrauagantes papales à quo. 34
Exusti multi simul, vide combusti. b. 710
Exuuiæ, spolia, reliquiæ sanctorum ab Antichristo diuinis afficiuntur honoribus. vide mirabilissima hoc loco. Ex: species. b. 233
Eysteten sium Hæreticorum ex discalceatis monachis origo, inquisitio, articuli. b. 585
Ezechielis & aliorum vaticinia de miserijs cleri populiq; vtriusq; grauissimè delinquentis in seculis vltimis. b. 327. 328

F.

Faber & Eccius papistæ contra Lutetum, ille ideò fit Episcop⁹, negat salutis dogmata, non errare Ecclesiam. b. 349
Faber Grynæo Viennæ insidias struit. vide Grynæus.
Fabulæ papistis multæ. b. 685
Fabulæ sunt papistis, quę in Euangelio. vide Euangelium.
Facta eadem plerunq; & laudantur & vituperantur. b. 245
Fœminæ, vxores, mulieres.
Doctissimæ, 239
Exempla 8. Ioh. Papa & Roswida.
Doctores quædam, vates, concionatores. 159
Imperant. 307
Fœmina orat pro marito, ne castretur, cur. 967
Sexus fœmineus ab Henrico Frawenlieb miris modis commendatus: ab ipsis ad sepulcrum portatur honorificentissimè, gratitudinis ergò. 604
Vaticinæ olim in Germania. b. 112. d. 9
Vorant infantulos mactatos & mortuos. 814
Falsitas eget multa operositate persuadendi. b. 245
Famagusta ab Mustapho obsessa, quæ tradita cum conditionibus huius fidei, at perfidissimus nequam in incolas, dominosq;, quos necat, excoriat, strangulat cum milite. b. 870 vide Mustaphus.
Fames, dira Exempla. 158. 225. 562. b. 291
In Germania. b. 756. 961
Sedatur pœnitentia & pietate. NB. 196
In hac Deus mirabiliter succurrit. Ex: NB. b 776
Familiæ piæ totæ extirpantur ob maiorum piorum etiam licet delicta. vide Mauritius. 183
Familiares mali spiritus sunt quibusdam. b. 925 vide spiritus.
Farrago conformitatum liber est, in quo Ethnica & Papistica sacra assimilantur. NB. singula. b. 605
Fatum quid. 26
Exempla fati in Astronomi filio suspenso. 796
Domitiano qui vaticinatus, crematur. 929
Fatalis interitus imminet omnibus statibus in hoc seculo exulcerato, dira multa, vide specialia, b. 324. 326. 441
Fata Romani Imperij ex aquila ex sacris depicta. b. 441
Felix Comes Augustæ vitam & opes ad delendam Lutheri religionem intentans & proponens perijs eadem vesperâ ebriosior. b. 352
Ferdinandus Imperator accusatur à Papa leuitatis, periurij, impietatis, malitiæ, sed hęc nequiter & malitiosè ei conuicia obijciuntur. b. 815
Ferdinandus melior omnibus Papis & Cardinalibus, qui eius confirmationem incertam reddebant, qui & forti animo contemsit confirmari ab his. b. 815. 816
Ferdinando electo & ordinario Imperatori recusat Paulus 5. Papa diadema, non vult pro Cæsare agnoscere, rationes sed impias, vanas adducens. b. 815
Imperatorem à se non factum Papa agnoscere non vult. b. 695
Ferdinandus Imperator Augustanæ confessionis explicationem, instructionem meliorem amore veræ religionis à Wicelio poscit. b. 355
Ab eodem petit dogmatū conscribi methodū, quę norma sit omnibus Ecclesiæ ministris, quid docendum & vitandum. b. 355
Ferdinandi & procerum Imperij ad Adrianum 6. Legati Apostolici contra Lutetum responsio. NB. varia, & retorsio huius in illū. b. 197 198. 199
Ferdinandi cum protestantibus pacificationem factam non seruandam docent Iesuitæ, sed delendos ipsos. b. 437
Pacem constituit religionis Passauij, eamq; esse perpetuam. b. 928
N. Testamentum vult verti Syriacè, quod Ephesino misit Episcopo, hoc ægrè tulit Papa corrumpi mandans. b. 824
Fedinandus Rex Neapolitanus oppidum sibi expugnaturus fallitur execrationib⁹, incantationibus Sacerdotū aëra nubibus & aquas turbantium. 907
Ferrandus Rex Arragoniæ agnatam Mariam de Foix vxorem ducere desiderat. prohibitus in re consanguinitatis supplicas per dominum Wick dispensationem, offert pro 50000. ducatis dolo 10. b. 862
Festa æqualia non vbiq;. alia alibi &c. vbi sancti iacebant humati, celebrata. 245
Festa feriari in quibusdam Cathedralibus Ecclesijs faciebant clerici ob defraudationes sibi parnas illatas, stellten viel Predigten ein. 391
Corporis Christi festum blasphemū, impium, ideò recusant Electores protestantes concelebrare. b. 340
Laborare in festis licuit. 391

Laborare in festis dum prohibitum, agrorum cultura omissa est, cum messis damno magno. b.215
Plura festa in Ecclesia abroganda, cur? b.215
Quoties & quandò olim cœpta & habita. 222 245. NB b.215
Multa festa grauamina Ecclesiæ & populo sunt. 391.761.b.215
Plura Dominico nõ celebrabant Waldenses.380
Pauca sunt, imò rerè nullum præter Dominicũ, ob peccata quæ in his patrantur perplurima. 391.761.b.146
In his quę studia, cantiones, lectiones & exercitia. 761.b.146
Fessa in vrbe Affricę scholę plurimę, vna insignior pro iuuentute, vt olim conuertendis Mahumetistis eò maior esset occasio & commoditas. b.979
Ficus Euangelica quid sit. 14
Fides, abnegatio huius cum alijs sceleribus causa cladium, malorum, calamitatum plurimarũ. 44. vide Christiani, calamitas. d.13
Abnegatores hodiè multi. d.13.
Exemplum fidei maximę. 184.202. b.346. vide Constantia.
Concilija, Papis, Doctoribus fides quandò habenda. 835
Dubię fidei Ex: an infernus an salus acceptanda, in Beringario moriturо. 281
In promissis illicitis, inhonestis, turpib⁹ rescindenda. b.142
Defectio & discessio à vera fide N. Dici est signũ. 786
Defectio fidei & imperij quandò facta, & futura, vaticin: 923
Fides locus communis est non in Philosophia vel Rhetorica NB. Lut. b.352
Hæreticis seruanda non est, absit, imò seruatur Barbaris, Deus punit fœdifragos in hostes etiam. b.923
Papistæ, quę fidei sunt, non omnia docent. b.115.960
Papæ fidem non seruant & domesticis. b.1002
Dubitationem in fidei & iustificationis articulo verbis, decretis, minis docent picturis, ferro, igne, armis mandant & tuentur. b.823
Sola fide gratis in Christo salutem docet monachus. 267.b.338.823
Scrutans vel scrupulosa non sit, sed simplex, assentiens Deo. NB. 756.
Figuræ, picturæ, hisce olim papatus depictus abijs, qui palàm ex metu ob Tyrannidem & iniuriam non ausi sunt 938.939. vide papatus. b.584.585.586.590 vide pictura. 869.908.909.922.978
Figuris Deus iram & bonitatem sæpè reuelat. 940
Flagellantium ordo. 637
Dogmata damnant boatum Sacerdotum, vnctionem chrismatis, varia. 637
Flagitijs hominum cogitur ad pœnas Deus, in quibus volentes pereunt. 149.b.597
Flagitijs nisi maturiùs renuncient homines, ad deteriora & interitum ruunt. b.597
Flandriæ Benedictus Papa omnia sacra interdixit cessat cœna, baptismus, tepultura, &c. turbæ ingentes sunt, ministri vocantur & mittuntur extrà eò. b.914
Floralia, in honorem Florę, Romæ celebrata. 302
Florentia omnes artes æruscandi per Papas Germaniam excogitauit. b.232
Flek frater Euangelistæ Wittebergâ prodibit porum vaticinatur. b.74
Lætatur aduentu Lutheri & eius doctrina contra Papam. b.74
Fluuius mugitum aliquot edidit diebus. 163
Exiccatur, sorbetur totus terræ motu. vide Amnis, stagnum. 932
Fœcunditas. vide fertilitas, abundantia, causa peccatorum, &c. b.72
Mirabilis. 582.b.418
Fœdera non rumpantur facilè. b.296.423
Fœdifragi sunt Papæ. b.296
Fœdifragi puniuntur atrociter. Exempla. 909 b.296.423.923
Fœlicitatis secularis inconstantia mira. b.171
Fœneratores, lenones, vide leno. 158
Fœnus illicitum ob æs fertur papistis Ecclesiasticis. b.223
Fœnus olim inter Germanos exercebant nulli, omnes iusti, modesti, contenti suis, at iam fœneratores inter hos maximi. b.397
Folia Sibyllæ, quid? 73
Fons cuius vis ferrum consumit. b.418.514
Fons Dianæ. b.418
Fons ad tubæ sonum exilit. b.418
Formosus Papa, cui aduersarius Sergius, ille moritur, effoditur ab hoc, crudeliter tractat⁹, an bene? 26
Fornicatio à Deo prohibetur, à Papa conceditur. b.230.701
Fortuna inconstans, Exemplum. b.474.752 d.11.12.
Iniqua tollit hodiè pigros, deprimit impigros, versus. 742. 893. vide ars, virtus, p.15.
Fortuna militum & clericorum eadem, wie es hertompt / gehts dahin wider. b.294.295
In aulis lubrica apud benemeritos & ingrata. p.15.d.11.
Fortuna Romæ sola dominatur. 797. vide Roma. 893
Lubricitatem fortunæ magnates, præsertim impij, iniqui & Tyranni probè obseruent, cur. d.11.
Lubrica, volubilis, superbis inimica. b.265 474.p.15
Deijcit exaltatos subitò ad ima. p.17. Ex: d.11
Fortunatarum insularum inuentor. 911
Fortitudo, huius in milite Germanico Ex: b.303
Fortes fortibus generantur, non tamen semper. b.263.p.16.17.
Fortibus patientia opus est. p.14.
Franci, origo horum. 157
Ecclesiam dotarunt horum Reges. b.25.239 405.865

Ecclesiam Francicus Rex reformabit. vaticin: 879. b. 239
Franci cur sic dicti. 223
Regnum Francicum per annatas à Papis grauatum summoperè, expilatumq;. b. 612
Olim florentissimum, hodiè pauperrimum. b. 612.
Insignia horum olim tres ranę, his abiectis Leo. & serpens, his abiectis 3. Lilia, cur? 42. b. 636
Cum Romanis in his quid cōmune. ibidem.
Interibunt, peribunt Franci. 246. b. 228
Contributionem cleri prohibent, Papa quam exegit. 716. b. 204. 403
Mulieres Francicæ vates. b. 113
Papę & Francici vel Gallici Reges discordes diutissimè in multis. NB. b. 403. 404. 405
Romanis Franci semper suspecti vt futuri imperij eversores. 34
Sanctio pragmatica est Regno Francico, sic sit imperio constantia principum concordata. b. 204
Strages & clades Francorum anno 1303. acceptæ prodigijs, signisq; prędicta Arrabari. b. 915
Wirzeburgensibus mancipatur ducatus Franconiæ. 197
Franciscus, Franciscani.
Francisco luto se vt involuat, mandat iocosè Papa, cui obsequitur, durissima ergò eius Regula. 404
Monachus, quandò. 68
Regula eius qualis, vita, miracula, stigmata, horrenda, ficta, ementita. 404. 621. NB. 622. ô diabole. 728. b. 663. 691. 753
Christo prætertur, confertur. vide Christ°. 404. 522. 622. b. 435
Discordantes Franciscani & minoritæ in odium alterutrius sectę ordinis: Franciscum alter in cruce pendentem manu altera, altera in crumena pinxerūt, iocosa, ridicula, regalis Francisco vestis, Christo exuta appicta. 406. alia exempla. b. 435
Franciscі indulgentię per Papas, quot, quę, quales. 894. 895. 896. 911
Franciscani Bombardarum inventores. Vide Bombarda. Germani. b. 753
Franciscanus quis Euangelicus concionator. NB. b. 428. vide monachus.
Franciscanorum cœnobia sexagies mille sacra. b. 753
Franciscana veste sepultus à Satana imūnis, scilicet. b. 435
Franciscanus Monachus docet, in anno semel descendere ad purgatorium animas pro allatis nummis sibi euocare & eripere Francisci. b. 751
Franciscanorum Magister Papę, cultu diuino non neglecto, 30000. ex suo ordine milites contra Turcam stipendiarios pollicet. b. 754
Franciscani multi vti Origenes sibi exscindunt virilia, castitatis ergò. b. 603
Ordo horum. vide ordo Baarfüsser/monach°. 404
Franciscus Gallus & Carolus 5. conflictantur acerrimè, hostes inuicem, ille vincitur, sæpi° perfidus factus Papæ absolutione. 433. b. 306
Franciscus 1. Gallię Rex doctissimus ad mensas doctos sibi adesse, astare viros, qui de variis varia colloquantur, voluit. b. 603
Huic prædicitur à Mathematico din antè Papiensis captiuitas. b. 228
Francisco Cheregato ab Adriano 6. instructio ad proceres Imperij Norinbergæ data contra Lutetum. b. 195. 196
Franciscus Hottomann° refutat 25. argumen. solidis Constantini fabulosam donationem & primatum Papæ. b. 770. 773
Franciscus Dux Valesius cūm Leone 10. paciscitur, recipit in Gallia iubilæum. b. 456
Franciscus Petrarcha graphicè colorib° Papam Cardinales, Episcopos depingit. 679. 680. b. 843
Cogitūr fieri Iurista, renunciat. cur? NB. b. 1038
Fact° fuisset Cardinalis, si Papæ dedūlet postulanti formosam suam sororem stuprandam. b. 433. 684
Huius frater eam exhibēt, ac pileum rubrum ideò non assequitur, desperat ergò ferè. b. 684
Franciscus Picus in clerum impium Papamq; peroranś grauiter inuehitur. b. 654
Franciscus Zabarella contra Papam, eius potestatem, Simoniam, scelera declamat. 795. d. 7 de reformatione sperata multis prædicit. ibidem. NB. egregia de Papa & Petro.
Franciscа Romana lardum ardens vulæ imponit, vt coitus impediretur, relata ab Eugenio 4. inter sanctos. b. 8
Francofurti olim principes & Imperatores regalia &c. accepēre, prœmissis orationibus & ceremonijs. b. 271
Francofortensis conuentus contra superioritatem Papæ decernit consilium illi præponens. 620
Fridericus Austriacus à Bauaro captus triennio carceri inclusus est. frater illius per artes Magi eripere cupit, sed frustra, nolente Friderico cum spiritu Magi cedere. b. 424
Fridericus Barbarossa, quando, ex quo nat°. 368
Eligitur, dignissimus, fortissimus, Victor, Augustus. Papæ plus debito honoris defert, coronatur, populus Romanus insolens in eūm insurgit, vult restitui ablata iura & priuilegia, prohibet legatos Papę Germaniā, ad Papam appellare prohibet, pręponit se Papę in literis, experitur conuitia, iniurias, at contra it animo intrepidus Papæ, papales in hunc variæ & mirę insidiæ. 373. 968. b. 257. 968
Rebelles punit quomodò. 374. b. 257. 469
Turca hunc capit, periclitatur, diminitur, conditionibus certis vadę sacellano, qui calcatur à Papa. 376. 386. eadem fere. 396. 513.
Ex Turcia reuersus Italiam domat rebellem, anathemarizatur, hoc erat de reditu gratulari. b. 469. 651
Insidiæ per Morionem Musicum fictitium subornatum, & intoxicatorem paratæ passionis, ille de fenestra deijcitur, hic suspendit. b. 759

Frider. Barbarossa acer & vehemens in clerum & Papam, hat Pfaffen fernen Landsknecht kennen. 515. b. 257. 629. 890
Sub hoc Luter⁹ pictus erat aliquot centenis annis prius quàm natus. 393
Friderici 1. Historia cum Papa cui strepam tenuit &c. colloquium ioculare, coronatio huius coacta & extorta. b. 969
Deponitur, at repugnant multi. b. 969
Fridericus Imperator pientissimus, anathematizatur, veneno enecatur, puluinari à Iuvene suffocatur. b. 471. 648
Fridericus Papæ appellatur canis, in hunc armat Romanos, at vincuntur. b. 629
Fridericus 2. Magnanimus, hostis Ecclesiæ iudicatur à Papis, at vix credi potest, ei factæ insidiæ variæ, detestatur Sacerdotis malitiam. b. 465
Fridericus 2. NB. multa de hoc, eius rebus gestis, probitate, bellis, iniurijs quas à Papis perpessus. 512. 513. 514. 515
Citat Papas, recusante venire damnat, alterum creat, nil illius moratus fulmina. b. 627
Sacerdotio dat plures immunitates, at hisce in eum abusi turpiter & nequiter. b. 270. 465
Fridericus 2. excommunicatur à Papa, at hunc cum clero miserè tractat. b. 865
Dum Saraceni Palæstinam obruunt, imperio bellis dissidijsq; in partes scisso. b. 252. vide Gregorius 9.
Fridericus 3. excommunicatur, sed liberat se 120. libris auri. b. 329
Fridericus Dux Brunsuicensis fit Cæsar, sed per Episcopi Moguntini instructas insidias cum alijs in via occiditur. b. 477. 776. NB. Turbæ inde maximę.
Fridericus Palatin⁹ Moguntino respondet, dum Carol. 5. Augustæ oratione accepit gratulatoriâ. b. 339
Fridericus Saxo Elector.
Literæ huius ad Erasmum, in quibus lætatur, Lutherum bonis & doctis probari, pollicetur eius defensionem & studijs fauorem. b. 149
Literæ hui⁹ excusatoriæ contra Papam: adhortatoriæ ad principes contra fastum huius, deprimant, resistant, repudient expilationes. 696. b. 465. 581
Literæ Luteri ad hunc consolatoriæ, ipse mittit articulos Augustâ reuidendos. b. 337
Duo Cardinales hunc orant, vt exurat libros Lutheri, & eum custodiæ mandet, vel Papæ tradat, at vtrunq; recusat. b. 177
Indulgentias missas persuasus à Staupitio explodit. b. 182
Ferdinandus & proceres Imperij huic volunt persuadere, vt Lutherum docere & scribere prohibeat. b. 199. 200
Fridericus Saxo eligitur in Imperatorem, at recusat, proponens Carolum 5. de illo vaticinium, quòd Christi sepulcrum sit inuenturus, quod in ipso impletum per Lutherum. b. 114. vide Ioh. Frid. Saxo &c.
Friderici captiuitas Philippo Melanchtoni in somno videtur. b. 304
Feræ in sylvis hunc ingiunt, præsagium captiuitatis mortisq;. 659. b. 777
Stupenda huius constantia. Heroica spiritualis fortitudo & animositas in Religione, cœlestia, diuina omnibus longè præterens terrenis. b. 347. 777
Friderici Regis Siciliæ pium votum de Religione, colloquium huius pium de hoc cum Arnoldo pio, scribit ad fratrem, conuertere, vide. 567
Rex Fridericus odit Iuristas. b. 1039
Friderici Palatini hodierni Electoris confessio Ratisbonæ edita & tradita qualis. b. 1015
Frigus intensissimum, horrendum, diuturnum ominosum. 269
In fine Iulij aquæ congelatę. 269. 289. vinum perijt.
Fronspergicus Dux Cæsaren⁹ fortissimus, felicissimus Romam capit, perditq;. b. 306
Fronspergicæ historiæ, bella, prælia. b. 294. 295
Fulcherus Episcopus Phtiriali perit, cuius ex cadauere vermes ebulliunt ob Simoniam ità punitus & ambitus vitium. b. 912
Fulmina. 259
Prodigiosa, vide grando, tempestas. 378. mira leges.
Fulminis papalis aduersus opponentes decretis suis formæ 340. vide anathemata, Papa, excommunicatio.
Fundatores beneficiorū, Ecclesiarum dolis miris circumueniuntur. b. 266
ob *funus* diuitis mulieris vi raptum excommunicatur vrbs tota Lubecum collegiumq;, in quod illarum ejicitur. b. 427
Furatus quidam ouiculam, quam vt voravit, in ventre eius balare incepit: vnde manifestatum furtum, fabula, nugæ, phantasia. 564
glaubs wer mag.

G.

S. Gabrielis reliquiæ. vide reliquiæ.
Gabriel Bihel Theologus, Tubingensis Professor improbat indulgentias ac retractat, in missa corpus Christi negat, cur dentur oscula Papæ pedibus, docet, quòd Deifex Papa. 945
Gabriel Præcolus omnia conuitijs agit, de Lutero, Caluino, alijsq; mundi hæresibus scripsit. b. 811
Galatæ in Illyricum ob vaticinandi peritiam translati. b. 113
Galerius Imperator persecutor. 97. huius finis, iussit perdere omnes Christianos edictis, quæ reuocauit tandem. 97
Galli 8000. subitò iussu Papæ in Sicilia nil mali suspicantes cum grauidis vxoribus trucidati. 555
Gallia Iulio Cæsari decem donnas auri stipendij loco quotanns obtulit. b. 483
Gallia Dei iusta vindicta bestijs septem pedum innumeris punita. 291
Galliam ære multo infinitoue Papa expiscatur. b. 101. 289. 612
Galliæ parochiæ centum mille, prouentus ex

his duo milliones coronatorum. b.289
Galliæ grauamina. p. 9.
Ecclesiastici Galliæ impudici: inverecundi, bellatores, scortatores, vani, impij; Bonifacio Papæ dicuntur. b.624
Episcopi Gallici prælatiq; politicam iurisdictionem & regalia vlurpare contendunt, ac resistitur his acriter. b.406
Regi Gallo Philippi Melanchthonis placent loci cõmunes Theologici, & de Papa. b. 702
Regis huius de coniugio Sacerdotum, an liceat, sententia. 3. 702
Cœnæ vsus, quibus licitus, in vtraq; specie. b.702
Legati huius Wormaciæ Lutheranis de confessione in cœna consentire dicunt, reprehensi à Caluinistis docent: oportuisse pro dolo temporizare. b. 252
Lutherani sanguinis in Gallia effusum plurimum, at in hoc sunt nilominùs plures quàm alijs in locis. d. 4.
Regum Galliæ & paparũ contentiones discordiæq;. vide Papa, exempla multorum annorum. b.403.404
Paparum ex Gallia reditus annui ingentes. b. 289.406. 503. 600.605.999
Gallici pium Imperatorem aulicâ factâ conspiratione deturbare nituntur. b. 240
Gallici reges scortatores, spuriorum patres, Tyranni, ab Episcopis reprehensi pœnitentiam egerunt initiò: postulantes eorum preces apud Deũ intercessorias: sed ad vomitum reuersi, vt priùs gratis, ità pòst aere absoluti oblato, inde suffragia, merita. b.862
Gallicanæ Ecclesiæ de exactionibus, sceleribus, Simonia Romanistarum conqueruntur, inde exugi clerum, regnum: templa iacere diruta: nec ali mendicos. b.862
Gallia Turcam vel Ismaelem sterner: qui potiũ tamen orbe toto priùs, quies dabit pòst, reddita iusta mercede his & seruiture malâ miserâ perpetuâ. b.892
Gallus nullus factus Imperator. b.912
Gallinicus. 190
Gallinaceus 4. nascitur pedibus. 330
Gallus assatur, dissecatur, fit rediuiuus, cur, fabulosa. 281
Ganges effluens perdit (Deo sic puniente) Babylonios. b.324
Gangrense concilium. 101
Decreta huius contra Papam, esum carnium, vestitum precioſum, coniugium. 101
Gelasius Episcopus Romanus vituperat vnius speciei cœnæ vsum. 150
Gemen frater Turcæ veneno tollitur Romæ captꝰ per Papam 200000. aureis. vide Al: sextus. b. 709. Baiazetes, Papa. 162
Gengulphus Martyr miraculo deprehendit coniugem adulteram, quæ punica honorè pepedit semper. 200
Gentiles conuertere difficilimum, cur? Sib. 75
Cultus, Dij, Deæ, Ceremoniæ, gesticulationes harum. 852. 954. b. 644. NB. 990
Gentilitatis & papismi collatio in omnibus & singulis. 907. 954. b. 990
Gentilizant in omnibus ceremonijs, gesticulationibus. Vide Papistæ, Ethnicis deteriores sunt. b. 593. 974. 990
Gentiles conuertere modus ab Iesuitis nuper vsurpatus. vide Iesuitæ. b. 755
Gentilium sacrifici suo modo non impij, probi, diligentes, sobrij, Philosophi, astronomi, nil minùs hodierni Papistæ. b. 974
S. Georgius, huius insignia, Heroibꝰ quibusdam cõmunia, cur? qualia? b. 1034
Georgius Brandenburgicus Augustæ perorat grauiter coràm Carolo 5. pro non intermittendis Euangelicis concionibus, & in celebrando impio festo corporis Christi. b. 342
Georgius Comes Hohenloicus fit Paraniensis Ecclesiæ Antistes per arma, vindictæ cupidus, voluptuarius, secularis homo. b. 572
Georgius Episcopus Sambiensis sacrificio suo Luteri mandat vel cõmendat biblia b. 229
Georgij Spalatini Saxoni data consilia ad postulata Cæsaris tunc, in mutando Religionẽ. b. 348
Germani Bombardarum inventores. b. 114 319. vide Berchtoldus. Bombarda.
Germania Christianitatis caput peribit vt Ierosolima. b. 327
Germaniæ Cymbricæq; mulieres vatidicæ, in bellis pro deabus habitæ. b. 112
Decimarum protestationem asturam, à Papis propositam non subeant Germani principes. b. 230
Exercitia nobilitatis Germanicæ. vide virtus, infrà. p. 12.
Germani fortes olim in bellis: hodiè in poculis & lectis. b. 472. p. 12.
Germani, fortissimi, bellicosissimi vincunt Gallos. b. 303
Hispanum militem cum ingenti malo Carolus 5. in Germaniam ducet, varie: b. 114
Itali hos culpant, conuiciantur vehementissimè, mordacissimè, libris, verbis. b. 400 627. 689
Itali hôc populum sæpius & facilius non decepêre vllum cum suo Papa. b. 230
Itali & Papa hos Hostes ciuilitatis ferasq; appellitant bestias. b. 625
Iesuitis hoscè Deus vexari finit ob causas multas. b. 1051
Iesuitas vitent moniti exemplis ob turbas, cædes, scelera æruscationes. b. 1051
Imbecilles, effæminati Papis dicuntur. b. 258
Ingrati in Deum sunt pro reuelato Euangelio, ipsiusq; in hoc voluntate paterna, adempturn iri metus est. b. 188. 327. 433. 1051. d. 13. NB. Lutheri vaticinium, NB. Typus.
Onera vel grauamina, de quibꝰ supplicationes ad Papas, Imperatores, vide Grauamen.
Laudantur à scriptoribus cum Germania. b. 230
Ad Religionem à quo, quando, ò conuersi, obscurissima. 197

Religione vera, nisi N. Dies præuenerit, priuabuntur, Lut. vaticin: *b.* 80. 79. 327
Religionis ergò in quodam Germaniæ loco portantes agniculum mulieres circa altaria ibant nudæ, de cellis clàm prospectabant monachi. *b.* 303
Religionem Lutheranam vt amplectantur, papisticam fugiant, adhortatio. *b.* 188
Romæ vt Antiochus Iudæis Germanus finem faciet. *b.* 838
Romani Imperij Maiestas ad ipsos translata. 379. *b.* 258.
Romanistæ papatûs hanc expilatæ in vsus pessimos Romam portato. *b.* 88. 210
Romanistas cum Papâ parui fecerunt. 848
Romanistarum exactiones, grauamina. 100 *b.* 200. 203. 690. quæ Adrian⁹ 6. tolli mandat.
Medela horũ, qualis in quibus. *b.* 203. 204 &c. 231
Imperium ab his aliò Papa transferri cupit. *b.* 259. 260. 327
Romam quàm mittant suam pecuniam, potius in Rhenum abijciant. *b.* 88. 186. 187. 291
Romanistis, Italis, papistis benevoli humani, benefici sunt: minùs ipsi his. *b.* 687
Romano Pontifici non placent vt olim cur? *b.* 641
Romani Pontifices bellis, incendijs, toxicationibus aquarum venenatis perdere laborant & student Germaniam. *b.* 921
Romani Pontifices Geometricè diuiserunt in Archiepiscopatus, Episcopatus, Cardinalatus, vide singula. *b.* 564
Germani simiæ sunt in vestium mutatione, alijsq; exoticis, quod dominosum. *b.* 261
Timori essent omnibus, Gallis, Barbaris, Italis, Turcis, si discordes non essent. *b.* 458. 472
Turca eos non exhorrescit in arma prouocare: quià scit eos iniustos, Heluones, discordes, venetros, blasphemos, laborum impatientes & impios. *b.* 275. 472
Turbæ Germanicę à Papis Luteranis tribuuntur, quòd causa, an verè. *b.* 198. 199. 201
Tyrannicè Papa hanc grauat. *b.* 102. 173. NB. 199. 201, 202
Vinci non possent, at vincuntur ipsi perfidiâ, numis, pecunia proditoria: olim inuincibiles, dum constantes in fide. *b.* 261
Virtutibus, factis fortibus, egregijs facinoribus, exercitati, sed hodiè venere, chartis lusorijs, lenocinijs, poculis. 257. *b.* 261. 327
Vicia & scelera horrenda, ob quæ pœnę. *b.* 327 433
Vsurarij nulli olim, sed quisq; contentus suis, quid iam? *b.* 396
Vsus Germanorum pecuniæ Romam translatæ qualis, inutilis, perdicus. *b.* 88. 291
Gertrudis Regiæ stirpis fit abbatissa pia, in summa existimatione est ob sanctimoniam, pro moribus sordicib⁹, gliribus invocata. *b.* 932
Gigas Hermannus. 814
Gilbertinorum ordo. 360
Iuncti fratres & sorores, indè scortationes vita turpis. 360
Gildus Albinus Britto dehortatur clerum à vitijs. 157
Gilles de antiquitatibus, singularitatibus, sepulcris, de præsagio suspensi in patibulo. *b.* 538
Goliæ Apocalyps. de corrupto Ecclesiæ Romanę statu. 430
Christi Sacerdotibus. 439
Prælatis impijs. 431
Gossiacum monasterium pias Nonnas & figuras egregias in paparum habet. *b.* 588
Gotti, qui, quales, eorum reges, exercitus, potentia: in vrbem Romam irruptiones maximæ. 60. 61. 62. *b.* 315
Gotti habitant in Italia vt domini. *b.* 165
Gotti & rustici olim periti, astronomi boni, rerum & scientiarum gnari, vates, in bellis fortes. *b.* 315
Ostgotorũ Rex Vaidauff/ quis: eius gesta, 61
Romæ quid egerit. ibidem.
Græci græcè sacra faciunt. 728
Græci anathematizant quotannis Papam Romanum. *b.* 947
Græci, an scelera, Simonia, Sodomia Romæ, explorant, detestantur ibi hisce cumulatè inuentis, ideò vsq; hucusq; excomunicant. 719
Grando horrenda. 201
Perdit vrbes, pagos multos. NB. 218
Hanc secuta pestis dira. 218
Lapillis igneis lapsa multa exustit. 598. 646
Gramineæ Christi & Martyrum sanguinem Ecclesiæ thesaurum, qui in potestate Vicarij Papæ consistat, constituit, vnica Christi guttula sufficiens pro toto mundo fuisset, sic plus martyres quàm meriti puniti. Item vaticin: Ioachimi corrumpit nequiter, contra Euangelicos, Lutheranos alioiq;. *b.* 838. vide opera superabundantiæ.
Grappa de Sodomia lasciuè scribit multa in libro evulgato. *b.* 421
Gratiæ, vide expectationes.
Inceptæ quandò, cur? ex Ecclesiæ damno maximo. 361. 966. *b.* 26. 105
Gratiæ Apostolicæ vbi non sunt, ibi Ecclesiæ status optimus, pessimus contrà. vide Apostolica. *b.* 25
Gratianus Imperator primus fuit, qui, vti priores, noluit amplius appellari pontifex Maximus. *b.* 989
Gratitudo. vide parentes.
Grauamina, 100. Germaniæ, tollantur. *b.* 200 203. 696
Grauamina Imperio per Papas illata. *b.* 102 173. NB. 199. 200. 202
Hæc illata à curia Romanâ Germaniæ, negant legati Papæ. *b.* 200. 201
Grauaminum medela, auisamenta ad Cæsar: Maiestatem, quæ, qualia, quot, in quos. *b.* 203 204. &c. 231
Adrianus 6. tolli mandat &c. *b.* 200. 203. 696
Gregorius Magnus, optimus, doctissimus Papa Antichristum notauit. *b.* 840. 1005. vide Tom. 1. varia. 172

Cæsarem agnoscit suum Dominum. 172. 175. ô quam non amplius. 308
Gregorius Magnus sancit cælibatum abrogatq; iterum. 172
Primatui Papæ contradicit, dehortatus alios ab hoccê. 174. 175. b. 997
Gregorius primus Traianum ab inferno liberat (scilicet) b. 5
Inuentor missarum trigesimarum, ab hoc Gregoriani monachi. 171
Papa hic aliàs non impius. 302
Gregorius 1. iura & priuilegia non vult vlla violari, licet potuisset, dicit: Ergô. 302
Gregorius terti⁹ ad Bauariæ Sacerdotes & principem de reformatione Ecclesiæ iuxta normam Christi pias literas, dat. b. 573
Gregorius quartus, eius lex de vestitu, cibo alijsq; cleri decentibus, ô quid minus obseruatur. 866
Excommunicat at excomunicatur ipse. b. 1017
Gregorius 5. Saxo German⁹ fit Papa, quo cum Otto 3. electores constituit. 270
Gregorius 7. vide Hildebrandus. 275
Absoluit subditos ab obedientia, excommunicat impiè. 308
Antichristus creditus, cum omnibus primus. b. 441. 868.
Hic alium Papam versa facie camelo (cauda pro freno data) imponit, carceriq; mancipat. 560
Henricum 4. impiè & scelerate anathematizat. 866. b. 901
Rudolphum huius offert loco, sed illo recepto, hic deijcitur. b. 901
Monstrum impietatis & scelerum fuit. 285. b. 443
Saxonis in Imperatorem criminationes probat, legatos eius fame, siti, squalore excruciatos cum ludibrio dimisit. b. 946
Gregorius 9.
In Fridericum Imperatorem perfidus & periurus. b. 469
Fridericum excommunicat sæpius, sed semper delusus, suppressus. b. 469
Imperatorem anathematizatum audire, videre non vult innocentem Tyrannus immanis, perit raptus à diabolo. b. 469. 650. 651
Friderici & huius per versiculos mutua imprecatio, vaticinatio de interitu vtriusq;. b. 469
Gregorius 9. & Ian. 4. in Frideric. 2. seditiosi bella mouent, Episcopos & seculares alienant b. 581. 865
Conuitiatur, calumniatur acerbissimè. 2
Fridericum, dum errore genua, non pedes osculatus, periurum, adulterum, homicidam, desertorem, qui Iolam pediseq uam coniugis violasset, & necasset, quod credebatur multis, sed se purgauit. b. 847
Germaniam contusam vult, Imperatorem obrutum. b. 262. 460
Gregorius 10. bella suadet Cardinalibus, sibi vt omnia subijciat, abolet Zupfnonnas. b. 102
Gregorius 11. decimas in toto postulat imperio ab Ecclesiasticis, tres Episcopi recusant. 684
Gregorius 12. Hæreticus, fur, Latro, periurus, nebulo, excommunicatur. 785
Gregorius 13. Calendarium cudit novum, vide calendarium.
Calendario hoc occasionem Lutheranis & Papistis belligerandi & in se irruendi præbet. b. 943
Cudit hoc nec iussus nec adiutus ab imperio b. 943
Calendarium huius Saxo Elector dissuadet graui oratione recipere, vide Calendarium, Butingius multis modis dissuadet. b. 944
Gregorij 13. Calendarium vel temporum mutatio multis probatur, multis improbatur per scripta. b. 944
Indulgentias dedit gratis, nullus enim emere voluit. b. 899
Gregorius 14. confœderatis in Gallum mittit præsidia, sed factum hoc sceleratum edicto proclamatur. b. 998
Indulgentiæ huius. b. 998
Gregorij dominicastri in concione coram electore leporinę pellis de corporis & capitis detractione (periculum concionatoribus aulicis quod immineat culpantibus capita) similitudo. b. 140
Gregorius Nyssenus. 114
Gregori⁹ de Valentia, de Papa, quòd quasi Deo æqualis, Petro quòd soli potestas, cæteris vsus datus, qui coniuges sint Sacerdotes esse scortatores, item Catholicos solos esse qui sint Papæ. b. 980
Gualterus Mapes Papam asinum, Regem plutonem, Cardinales bruta vocat. b. 710
Guelforum & Gibellinorum factiones, noxiæ. b. 167
Guido monachus inuentor Solmisationis. vide Solmisatio. 277
Guidus Traiectensis Episcopus baptizat Hennebergensis principissæ simul 364. editos infantulos. b. 418
Guilhelmus Grattarolus constitutionem mundi & tempestatum facit certam, verum piè. b. 330
Guilhelmus Postellus peregrinatus in orientem & aquilonem accuratè Christianorũ statum perquisiuit, scripsit multa mystica, abscondita vide. b. 458
Guilhelmo principi Bauaro quotannis Iesuitæ pollicentur suffragia, preculas variæ eiusq; coniugi, catalogo connotatas, pro quibus strenæ loco magni quid accipiunt. b. 1010
Guilhelmi de Nassau filiorum natales astronomicę directiones p Melanchronē verę. b. 926
Guilhelmus princeps Vranius, cuius consilijs inclinantes & turbatæ Belgicæ res agebantur, proditoriè p vtranq; maxillam glande bombardica traijcitur, proditor vicies perfoditur. Hispanicę practicationes erant per monachum fabricatæ. b. 934. vide Vranius.
Guntrani Regis Historia de inuento thesauro mirabili modo. 252

H.

Hadrianus pontifex, Tyrannus, mendax. vide Adrianus. 201
Ambitioſiſſimus, ſuperbiſſimus, omnes alios diris deuouet. 372
Ius Papas creandi Imperatori derogat. *b.* 759
Imperatorem ſupprimit, calcat pedibus. 376
Muſcâ ſuffocatus periit. 372
Hebreæ linguæ ſtudium ſumẽ neceſſarium perfecto Theologo. 2
Hebręi optimi. *b.* 847
Halieuticæ Propheticę liber piſcis literis figuriſq; mirabilis. *b.* 1061
Halecula duæ, in Dania vna, in Norwegia altera, minis characteribus vno die, præter hos nulli piſces, captę. *b.* 960
Hallenſis ſanguis ſuperſtitioſus, pręſtigioſus, idololatricus deprehenditur. *b.* 615
Hanno 4 Henrici Imperatoris tutor & Adminiſtrator 6. iniquis iudicibus oculos eruit. 7. vnum caput ædibus cuiuſvis excæcatum imponens. *b.* 967
Harpyiæ Romam volarunt, nidificarunt ibi ſuperbiâ, ingluuie, rapacitate. 821
Haſſiaci miniſtri librum edunt de Iudæis, vt inter Chriſtianos à principibus tractandi. *b.* 415
Hatto Moguntinus Epiſcopus, Hypocrita, periurus, homicida, proditor. 380
Cæſaricida, veneficus, latro, magus. *b.* 629
Tyrannꝰ immanis in pauperes famelicos, quos incluſit horreo, exurens, vorans à muribus in turri nullibi tutus. 343. 932. *b.* 578
Henrico Saxoni Duci necem intentat, fulmine perditur, raptus à diabolis. 334. 880. aliud exempl: 983
Aureo torque ei necem intentat, ſed auritex cognitam rem manifeſtat, præmonens Saxonem, ſic eluſæ veneni inſidiæ. *b.* 430
Hæreditates legitimæ ab Eccleſiaſticis à moribundis vtauferantur, ipſiſq; mirabiliter approprientur. *b.* 227. vide Monachus, Ieſuita, mors.
Hęreditariæ parentum in liberos peccatorum vel delictorum pœnæ exem. *b.* 76
Hæreſis. Hæreticus.
Hæreſis quid & quid non. *b.* 145. 148
Hęreſes Araneis ſimiles. 251
Arriana. Feliciana. Eutychiana. vide Arriana.
Liberij. 294
Monotelitarum, damnata, ſigna huius prodigioſa, aranex cœlo delapſę. 252
Papiſtica omnium deterrima, digna ſtygiâ abyſſo. *b.* 292
Taciana, quandò. 402
Accuſant Hæreſeωs Papiſtæ, quos ſacris vincere non poſſunt. *b.* 190. 194. 511. 614
Accuſatio Hæreſeωs eſt papiſtis, quod arma brutis naturalia, hiſce repellunt, occidunt obuios innocentes. *b.* 615
Chriſtiani accuſantur & damnantur Hæreſeos non auditi, indicta cauſa, & iudicata non dum re. 599. 619. 933. 953. *b.* 148. 189
190. 194. 195. 614. 615. Papiſtis ſunt Hæretici, qui contrarij ipſis. *b.* 194. 511
Hæretici ſimul multi orti, qui contra Papam erant. NB. *b.* 969
Hæretici libri quidam Papis. *b.* 693
Exurendi, vide libri. *b.* 194. 509. 511
Inquiſitionis Hiſpanicę, vel Hæreticę prauitatis, articuli, quot, quales, de quibus, in quos, cur. *b.* 292. 618. 854
Liber inquirendi Hæreticos evulgatur. *b.* 433 511. 847
Principes, Magnates, Magiſtratus Hæreticos, Hæreſesq; tolli ex Eccleſiâ laborant ſtudiôſè. *b.* 331
Hæretici docendi, non gladio cogendi. *b.* 148 292
Libri de Hæreſibus & pœnis harum. *b.* 511
Logis, gladio aquę, rotis dant omnes contrariantes ſibi Papiſtę. vide ſuprà. 619. *b.* 148 194 511
Hæretici puniuntur à Deo crudeliter cum ſocijs. 140. 157. 158. 824. *b.* 194. 292
Inquiſitores prauitatis Hæreticę pereunt miſerè, autor huius exuſtus vivus, eroſus. *b.* 72
Schiſmaticis Hęreticis (ſcil: Lutheranis) buccino papiſtico caxolico ſeruanda nulla fides à quoquam, attamen barbaris Ethnicis inviolata ſeruata ſeruenturq; hoſtibus. *b.* 923
Vltimum confugium Hæreticis eſt conuiciari, calumniari, traducere, exem. *b.* 982
Verbo Dei ſacro Minorita quòd in linguas verſum multipliciter, omnem aſcribit hęreſin, ſcil: *b.* 511. vide ſacra, Euangel. verbum.
Haymo Fuldenſis monachꝰ, pius, contra Papam ſcribit, docetq;. 118. 279
Elias *Haſenmüller* Ieſuita fuit, conuerſus mirabiliter, myſteria, arcana Ieſuitica produxit multa, Exempla vide. *b.* 1008. vide Elias, Ieſuita.
Hecbelberg mons inferni & purgatorij ſpeculũ, Typus. *b.* 113
Hęerbrand. vide draco.
Helena Conſtantini mater, crucis Chriſti inuentrix. *b.* 233. 785. 788
Hanc vt coluerit. *b.* 785
Crux hæc multis in locis monſtratur, at fabuloſè. *b.* 788
Excuſatio de hac Papiſtica. *b.* 788
Henricus 8. Ang. contra Lutherum ſcribens à Leone 10. Titulum fidei tutoris accipit. *b.* 182
Henricus Anglus 8. volens reformari monaſteria inuenit Cynedos, Sodomitas, ſcortatores innumeros. *b.* 424
Henricus auceps Imperator iurat capiti nolle imponi diadema, excommunicatur per tres annos, abſoluitur à iuramento. 813
Henricus Imperator 1. Italiam, Romamq; vt infauſtam ingredi non vult. *b.* 291
Henricus 2. pius erigit templum in cathedrâ, ex quo magnum vectigal albo equo Papa inſtituit. 275. *b.* 759

Henricus tertius copijs magnis Romam tendens reformat Papas, qui monstra scelerum, alium eligit, à quo cum coniuge benedictionem accipit. b.257
Henrici 3. soror amat monachum, quem gestat humeris, in niue vestigia ne conspiciantur, illa abbatissa, hic Episcopus fit. 528
Henricus 4. anathematizat Papam cum Episcopis. 290. b. 249
Concilium vocat absente Papa & Cardinalibus. 666. 816. b. 572
Historia excommunicationis, excommunicatur ideò, & omni exuitur imperiali honore. 976. b. 248. 966. NB.
Excommunicatur puer & primus omnium inter Imperatores à Papa. 388. 866. b. 252
Meliorem hóc ex fœminis natum Imperatorem Germania non vidit. b. 91
Osculatur Papæ pedes, crucibus benedicitur. 267
Papam Congerium impium cum concilio deponit. b. 633
Papę in hunc perfidi, periuri nebulones, NB. Varia. b. 92. 248. 259. 456. 572
Incedit nudus pedes in dira hyeme, triduum astans portis supplex Papæ, sed frustra. 303 560. 975. b. 249. 965
Cum Rudolpho pugnat, Victor, huic manus amputata dextra, perfida domino. b. 249 250. 572. 965
Mater huius à filio hoc suo per Papas adducta deficit. b. 91
Romam bello petit & capit. b. 250. 455. 572
Sacerdotibus & Episcopis tum coniugium vt interdictum. vide Episcopi coniugati.
Simoniæ (scilicet) à Papa accusatus. b. 91
Trucidatur à filio, Papæ instinctu. b. 92. 249 456. NB. 966
Virtutibus probitateq; nullus huic secundus. b. 91. 251. 456
Henricus 5. Imperator excommunicatur, eluditur, exsibilatur mirè. 971
Ius eligendi Papam &c. Episcoposq; per hunc surripitur, perditurq;. 330. 971. b. 967
Huic, ius vt prodidit, perdidit, non licitum dans Papæ, ità ius imperij adimitur iterum iustè. 931. 971
Ius electionis Imperatoriæ per hunc prostituitur. 971
Parricida est, priuat patrem diademate imperiali parricidialiter. 330. b. 572. 967
Seuerus in Papam & Cardinales. 816. b. 967
Punitur horribiliter à Deo. b. 92
Henrici filij Friderici in regali coronatione & coniugio inito abbas Archiepiscopo se præfert, indè vehemens paroxysmus, rixa. 973
Henricus 6.
Imperio hunc excussum vult Papa. 402
Ignominiosè, conditionaliter inauguratur. NB. 646
Henricus 7. fidem Papæ iurare non vult, vt petit iniquè & impiè, necatur à monacho venenata hostia in cœna. 600. 641. b. 13. 93. 266. 315
Romam profect⁹, bisq; cum Vrsinis congressus fratribus, prohibet Imperatorem Papę obedire, subesse, vndè odio Clemens æstuans ad hostes deficit. b. 270
Cometes huius mortis præcursor. b. 315
Henrici Francici Regis literæ protestatoriæ ad patres Bononiæ tempore Concilij Tridentini congregatos, de rebus Religionis agendis, alijsq; corrigendis. b. 538
Henricus 1. Gall: Rex persecutor Christianorum crudelis, perit incautior ludo perfossus equestri, pœniteret eum persecutionis. b. 518
Henricus 4. Gall: minas legati Papistici anathematizantis nihil facit b. 1028
Huius mors ante Natiuitatem prætisa qualis futura. 876
Mors huius attentata per Chastelium. b. 1019 2025
Sibyllæ de hoc mirum vaticinium, de eius bellis, regno, victorijs & occasu. vide. b. 163
Henr. 3. Gall: mors attentata in hunc. b. 1060
Occiditur à monacho Iacobita fraudulenter, proditoriè, probatur hoc scelus à Papa, papistisq;. b. 977. 1016
Henricus Senior Brunsuicensis Dux Papista priùs acerrimus moriturus filio mandat reformationem Ecclesiæ. b. 853
Henricus Efferhem Theologus de Gog & Magog, eius incremento, processu in Christianos, quos cum Persis aggressur⁹ vastaturusq; sit. b. 868
Henricus Rhargebus comburitur, quià Hussita. b. 916
Henterius libros Esdræ biblijs annumerat vt non apocrypha, constituit secula mundi 12. quot præterlapsa sint quòd adsit finis. b. 845
Heptarchæ. vide electores.
Heraclius excommunicant comitem. 178
Herbipolensis Episcop⁹ damnat quendam, quia cleri vitia taxauit. b. 601
Hercules, quis, qualis, & eius facta. 162
Herm: Buschius clerum ad sacra studia & lectionem hortatur. b. 460. 510. NB.
Hermannus Colonien sis Episcopus tres Lutheranos pastores occidi vult, vel avehi, at liberantur, minantur cædes, at frustrà. b. 183
Hermaphroditi, monachus quis est, qui parit. 713. 957
Hermes, pastor, primò defecit à doctrina apostolorum plenus nugarum & somniorum. 36
Heroldus & Gerardus Episcopi de prioritate dimicant, res decisa per pontificem, illi ad hostes profugo oculi effodiuntur. b. 245
Hesichius presbyter. 148
Hezaphoron Romanum b. 321
Hidaspes vaticinatur de imperij interitu, d. 11.
Hidaspes, de sexto millenario, & sub hoc de cladibus miseris in orbe, imperio: & ruina huius. d. 11.

Hieroglyphica, sol & luna quid designent. *b.* 894 d. 8. scriptores horum novi & veteres.
Hieroglyphica Luceri, Rudolphi, Wittenberga &c. voces. *b.* 1024
Hisce papatus mirè depictus. d. 8.
Hilarius, de Antichristo, huius pietas & constantia. 111. 561
Huic Leo Papa in Synodo locum dare prohibet assidere a. terræ volenti terra elevans sit, sedile, quod ægrè fert Papa, culpat, trendet minans, ac effudit vt Arius intestina. 814
Hilarion in Syria primus eremita. 106
Hildebrandus, vel Gregorius 7. Papa, quis, qualis, varie: Sib. NB. 280. 285. *b.* 249
Coniugium abolet inter Ecclesiasticos penitus. 301
Damnatus in inferno videtur per visum. *b.* 246
Decretum eius à fide aberrans turpiter. 297
Excommunicatur cum damnatis Hæresibus ab Episcopis. *b.* 249
In Imperatorem Augustum periurus, nebulo, quem imperio priuat. NB. mira. *b.* 248. 259
Imperatoribus insidiatur. 291. *b.* 248. 259
Literæ, in quib. ad audientiam Hildebrandini vocantur. 299. 300. varia ibi.
Nebulo astutissimus. 67. 293. *b.* 259
Viros tres indemnatos occidit innocenter. 291
Scelera, res gestæ pessimæ, vita impiissima. 90. 91. 92. 289. 290. 297. &c. *b.* 248. 249. 251.
Nigromanticus est, magus, incantator. 291 *b.* 249
Magiam cœnæ pane (vel hostia) exercet. 291
Oratio huius nebulonis ad Petrum. *b.* 251
Serpens sub hoc Romæ ex ouo, quod gallina posuit enascitur. *b.* 251
Eius vita, res gestæ, mors, omnia descripta. 290 298
Hildegardis Caroli Francici coniux innocenter per huius fratrem Talandum in exilium pellitur, quæ Romæ medicatrix felix, & Talandum sanauit morbidum, vndè agnita regi recepta fratre in exilium pulso. *b.* 977
Hildegardis de miseriâ Christianorum, qui in prælatos Hircos, sues, canes incident. d. 12.
Hildegardis, eius visio, vaticinia approbata, facta, partim fienda. 397. *b.* 615. d. 12. NB.
Hildegastus vates, de Francis & Romanis. 42
Hildericus tentatur à Zacharia Papa excõmunicari. 403
Hincmarus Episcopus contra Papæ primatum, clauem, vtranq; abusus cleri, pro iustitia gratuita, iniustam in Carolum censet Papæ excommunicationem. 211. *b.* 623
Hippolytus Cardinalis oculos innocuæ agnæ fratrem amantis deperditè eruei mandat crudeliter. *b.* 161
Hirsaugia, in hoc natus cæcus monachus videt euersionem monasterij. 933
Hirundines mortuæ reuiuiscunt, ita homines in locis quibusdam. *b.* 906
Hispania. Hispanus Hispanicus, Inquisitio Hispanica, huius autores Iesuitæ. *b.* 1048. vide Hæresis, Inquisitio.
Hispania subiugabitur Turcæ, quæ renunciabit breui papatui. *b.* 754
Hispanica armatura maxima, euersa, *b.* 1051
Hispani delitiæ Italiæ, primogeniti Papæ. *b.* 623
Hispani innumeros occidunt, ob non satis allati auri ex nouis insulis. *b.* 637
Hispanos Belgæ sibi imperare amplius ob graues causas nolunt. *b.* 932
Hispanorum astutum consilium Augustæ imperatori de tollendo Lutheranismo datum. *b.* 348.
Hispanici Reges Episcopis suis olim ad pedes se humiliter abiecerunt. *b.* 860
Hispanus Rex vt rectius in suos grassari possit: supplicandum Turcæ suadet, nec huic, cùm solus posset, resistere vult. *b.* 942
Philippus Hispanus Rex optimus & Christianissimus proclamatur à Iesuitis ob æs & numos. *b.* 1018
Hispanus Rex hodiè nominat, eligit, vocat Papam: non Cardinales, noua hæc & antiquis inuenta electio. *b.* 999
Hispanus Portugaliam affectat, idq; astutè remotione Seniorum: immixtione Iesuitarum apud Sebastianum Regem. *b.* 1016
Hispaniolæ libertatis & Religionis amissionis predictio. *b.* 754
Historiæ bona & mala vitia & virtutes miscent, cur. d. 15. NB.
Historici vani, leues interdum, qui veraces tamen videri & esse volunt. Fuchßschwäntzer/ sehen durch die Finger/ sehen zu mit eim Aug/ daß sie kein an Kopff stossen. *b.* 322. 591
Historiæ mos hodiè est laudare vituperanda, & contrà. 259. *b.* 322
Historici vt numerent annos, eorum initium quale, quandò. 162. vide annus.
Historia prodigiosa & nullo ævo audita de pseudomartino Gallo. *b.* 762
Historici in annorum numeratione & calculatione dissonant. 2
Homo.
Hôc animal asterius & peius non, aliud ore, aliud animo. 851
Creatio & lapsus huius. Ex: Sib. 52
In Deum est ingratus vt corvus Noæ d. 1.
Homines in Alexandria latrant vt canes. 157
In homine cor fenestratum quòd non est, desideratur. d. 16.
Miseria & vanitas huius, alles eytel. Expl: NB. 390. d. 1. NB.
Hominis sortis, vitæ, conditionis, complexionis, mortis rotæ, verba hieroglyphica, in figuris, explicationibus. *b.* 938
Homicidium, approbatur à Theologis. 739
Homicidij casualis, Cæsaricidij, laicidij, parricidij, vxoricidij, infanticidij, voluntarij taxa. *b.* 223. 830
Homicidia Deus manifestat & punit. NB. *b.* 583 597
In principibus. *b.* 443

Homicidia aliàs & publicè & ære puniuntur, si quis confessus, duplici virga quod non fit. b. 223
Honestatem veteres vtilitati præponebant, exp: dolus, fraus hodiè. 389
Honorius 3. Papa, ambitiosus, auarus, artifex æruscationis, adulatione, dolo. vi. 696. 697
Honori⁹ 3. in Fridericum 2. omnes armat perpetuis indulgentijs. b. 515
Honorius 4. vult (vt alij) committere imperiũ cum Hispanis, se vt inuicem irruant, vocat in Italiam Cæsarem, vult quartas à sacratis dari in militiam, contradicit ei Probus Episcopus Tubingensis grauiter, culpans Papas. b. 267
Horæ canonicę, apostolicę non sunt, sed noræ Antichristi. 222
Horæ Mariæ preces refutantur à monacho, vide Canonicus. 324
Hormisda Pontifex Romanus peccata aliorum in se recipere non vult, nec se, differere coram tribunali Christi, satis eloquenter asserit. b. 239
Horrenda, vide prodigia, portenta, mira, stupenda. 163. b. 313. 319
Concubina capitur à diabolo. b. 708
Homines vt carbones nigrescunt viui, alij exesis visceribus tabescentes, alij membris truncati, vndè deuotè sacra fiebant b. 913
Infantes loquuntur, vide infans. 337
Iuuenis amore puellę captus à Nigromantico p incantationes factas à diabolo disrumpitur. 543
Latro immanis. 964. 300. alias cædes & homicidia commisit. b. 923
Mater falacissima ducissa duos enecat filios, vt nubere posset pereunti amato. b. 582
Monachus Hen: 3. Gal: regem cultro venenato occidit qui perfossus. b. 977
Mons alió fertur cum fluuio, pluit sanguine, terræmotus, tonitrua horrenda. 324
Mors visa saltare, vide prodigia, mors.
Mulier strangulat puerum voratq;, quę rotæ imposita. b. 12
Trucidantur vno cultro 88. iugulati viri martyres cum tot mulieribus alijsq;. b. 816
Vir diues diabolos ad conuiuium multos vocauit, inuitatis emanentibus, qui comparent, ipse arce expulsus videt aduolitantes ex aëre, morione, & infantulo in cunis relictis innocuis. b. 590
Vorat mulier pręgnans maritum, quę pòst tres parit infantulos. b. 916
Hostia, cœna, vide.
Asinus huic genua flectit. 622
Asini ori indicitur. 885
Ante Papam gestatur in tutelam ipsius. 748
Quæstus ex hostijs, blasphemus, impius, superstitiosus. 689. b. 710
Cum Iudæo & Hostia mira Historia. 832
Magia exercetur hostijs. b. 846
Hostibus minitantibus non cedendum. 111. 112
Consilia hostium Dei in pios annihilantè. b. 428
Hostes Dei & Ecclesię perduntur. 253. 924
b. 419. 889. 919. Ex: vide persecutor.
Humana omnia incerta, NB. d. 11.
Humilitas, in Archiepiscopo exempl. 556
Hunibaldus. vide Wasthaldus.
Hungeri Ingolstadiensis Epicurea suilis oratio in Lutherum inuectiua ex Philosophotheologia & alios, in complices eius papistas retorta à Gualtperto. b. 989
Hungerus negat providentiam Dei, & affirmat sanctorum, errat de peccato originis, de aqua lustrali, purgatorio, alijsq;. b. 992
Hus, vide Ioh. Huss.
Huic conductus saluus promissus, non præstit⁹. b. 107. 923
Hæreticus non est, teste Cæsare & Archiepiscopo. 748. an. b. 195
Imponitur rogo, cui in & sub fossa sepultra mula mortua, à Cardinale, vt maior tœtor esset & opinio hæresews cresceret. 764. b. 689
Conciones ei ab Subincone Archiepis. Pragensi interdicuntur (exustis eius libris) atrocitrà. b. 423
Crematus vaticinat de Lutero nascituro. b. 862
Aggreditur Papam acerrimè, eiusq; membra irruit. 748. 751. vide multa, defenditur literis, at damnatur, accusatur, crematur vt latro maleficus. 753. 809
Nobiles 54. conqueruntur & exprobrant Sigismundo cremationem Ioh. Hus. 752
Sententia eius de concilijs, quis vocet, posse sine Papa esse. 756
Hussitis Dux cęcus, egregius, quem contra 4. bella multo milite irrita sunt, cæsi omnes. 780. 978
Papa in Hussitas exercitum maximũ duci curat, territi fugam Bohemiã dedère. b. 172
Hutteni consilium, Roma vt pessimè tractanda, cum auaris incolis, corrigenda ab imperatoribus germanis. b. 89
Consilium de omnibus tollendis monachis. b. 89. vide Vlricus Hutten.
Culpat Carracciolum oratorẽ Romanũ, quòd multis maximò vendiderit esum carnium, coniugioq; illicita. b. 90
Hyberni Archiepiscopi alij; vxores habent 344
Hydaspes Rex Medorum prędicit Romę interitum. b. 636
Hydriæ Cananeę cum vino ex aqua facto pro reliquijs ostenduntur à papistis in multis locis, mendaciter. b. 787
Hyems & æstas durissima. b. 632. vide prodigia.
Hyeronymus de Leuandiro vaticinat circa. 1000. annum bella, mutationes, morbos. b. 319
Hieronymus pater. 118
Biblia vertit, de clero multa docet, Papã & Sacerdote, eorum scandalis. 119. 120. 336
Ex 70. Interpretibus, vndè multa discrepantia. 738
Hebręa Senior addidicit. 738
Monachus non fuit. 738
Ordo huius, vide ordo.
Papam Antichristum vocat, Romam Babylonem, cur? b. 840

Vixerit quandò. b.840
Pontificum vitam describit qualis sit. b.180
Hieronymus Pragensis, damnatur iniustè, ad Christum appellat, vt in 100. annis respondendum sibi. 749. b.194. an? 863
Hyeronimus Sauanorola, crematur, exulat, vaticinatur de excidio Romæ, Italiæ, Ecclesiæ reformatione, concilij necessitate, contra Papam. 926
Vaticinatur de restitutione bibliorum, contra Missam docet, communionem vnius speciei, indulgentias, clerum impium, Papam Antichristum, vanitatem anathematum, de Carolo rediturο, de eius regis iusto Dei iudicio illata morte. 926
Pius hunc acerrimè defendit. b.40
Hyerosolima.
Deuastatur, vt, quandò, vatic: 25. b. 109. 326
Ea qua occisus Christus horâ. 56. 577. Sib.
Signa huius. 37. b. 659. 962
Iudæi extructuri iterum casi, profligati miserè omnes, vt & alij b.962
Ierusolima noua ab Adriano extructa, cui⁹ porcæsus adpictus. b.962
Prodigia deuastandæ huius in cœlo, & templo. b. 326. 327
Typus est Germaniæ interituræ, quæ caput Christianitatis. b. 327. 962
Templum deuastatur. 56. b. 962
Templi huius 10. miracula ex Talmud. 91
Templum Iudæis creditur geminum in terris, tertium in cœlis. 91
Extructio huius sub Iuliano impedita. 113. b. 962
Visio & vaticinium nouæ Ierusolimæ. 809
Hymbertus Delphinus imperij beneficiari⁹ Gallis connivente Imperatore vendit Delphinatum, vt fraudaret, quibus inimicus erat, hæredes, fit monachus & Cardinalis. b. 914
Hypocritæ in omnibus statibus. 854
Hypocritarum pictura apposita. 851
Pœnæ horum mors. 854

I.

Iacobus Brocardus duos edidit libros de Christi aduentu, de Prophetijs, alijsq; mysterijs, deq; Leuitico. b. 752
Iacobus Brunus Astronomus de Lutero, reformatione, cleri deuastatione & cœnobiorum. 962
Iacobus Grezer Sacerdotem dicit esse scortatorem, si vxorem legitimam habet. b. 943
Iacobo Herbrando D. Argentinæ mirabiles pictuæ antiquæ, in quibus papatus depictus, monstrantur. b. 909
Iacobus Herbrandus Prorzhemij in templo antiquum invenit & emit puleinar, in quo lup⁹ de suggesto concionat, vulpes astat in insidijs, anseres audiunt: fatu⁹ custodit. b. 908
Iacobus Melstinski Polonus prætor leuissimus se esse Christum dicit, 12. socios eligit, quib⁹ cum circumuolitat, prestigiosa miracula & noxia furtiua facit, rapit, incendit, tandem malè tractati dissipantur. b. 826
Iacobita magus mirabile regi Christiano, imò letale quiddam efficit. b. 826
S. Iacobus, visitatori huic pater & filius accusantur furti, hic strangulatur in patibulo. 36. vixit dies lxvus. locutus. 564. vide peregrinatio, sancti, reliquiæ, idola.
Jacobs Brüder cum baculis, peris, saccis vt benedicantur. b. 315
Iambelicus, quis & quid. 100
Autor cædis à Valente in multos editæ, perit hausto veneno. b. 474
Idololatria, vide reliquiæ, sancti, exuuiæ, papistæ, Ethnici.
Idololatria Christianorũ causa Iudæis & Turcis, quòd non conuertantur. b. 663
Christiani in hac deteriores Ethnicis. b. 785
Idololatria in imaginibus extruendis & colendis causa maximorum malorũ. 202. b. 234. 276. 663
Idololatria papistica picta figuris. 314 NB.
Speciatim in singulis ferè NB. b. 234. 560. 645. 785
Idololatria sanctis data, hi quibus medeantur malis, morbis, ideò inuocandi. b. 234. 635
Excusatio papistarum in hac requalis. b. 234. 662. 784. 785
Idololatria seriò per Sibyll: prohibetur. 53
Papistæ à gentibus hanc mutuati mutarũt nominibus. 314. b. 234. 602. 785
Papa approbat. 803. b. 234
Idolum quoddam singulare, decipiens mundum vt Euam & Adam diabolus, per arborem & serpentem. NB. quòd & quandò. 50
Delphicum Apollinis. b. 602
Idolum Mariæ de Loreto, sæpe translatũ. b. 669
Refutatur. vide Maria.
Idolum Mariæ virginis. b. 906
Idolum, mendax, præstigiosum. Friderico Saxoni visum, quod ad accessum diuinum hilare, pauperum triste erat Mariæ & Iesu filioli. ô nequissimæ præstigiæ. b. 80. 302. alia exempla. 615
Idolum mirabile Perun Nouogardens. b. 428
Idola fallacia, agilia, vertibilia, flentia, deprehensa, culpata. b. 615
Idola, picturas, simulacra olim risêre inter gentes Christiani, hodiè colunt ipsi, autores horum fiunt monachi mendicantes. b. 276. 602
Peregrinationes ad idola prohibitæ. b. 615. 786
Præstigiæ infuso oleo in idolum lacrumari visum. b. 602. 963
Miracula Satan edit & pœnas exercet apud idola & per hæc, in suam existimationem augendam, superstitionem conseruandam, & pœnas exercendas in hostes. b. 602
Ieiunium carnium liberum, piè prohibitum. 190. 875. vide caro.
Ieiunij si autor Petrus, causa risibilis. 875
In die carnisprivij editur capo, si licet & præsens, optimus. 875
Ieremias patriarcha Constantinopolitan⁹ cum 3. alijs, de Calendario Gregoriano quid sentiant, scripto publico docent esse op⁹ impiũ,

inutile, inordinatum, intempestiuum, non recipiendum. b. 945
Ierusolima non quidem Iudęis damnatis, sed Christianis adempta per Turcas, ante finem mundi restituetur. b. 889. vide Hyerosolim.
Iesuitæ.
Adulteri, scortatores, Cynedi, Sodomitæ b. 1012 1014. exempla varia. 707
Æruscatores artificiosissimi. b. 1047. 1051
Æte, hæreditate, pręsentiâ filiorum spoliant miseros parentes & amicos. b. 1008. 1009 &c 1045. 1052
Ambitiosissimi, inflatissimi, Turgidissimi, nolunt tamen esse & videri tales. b. 1024
Angeli crediti esse, cur? b. 480. 1012. 1045
Antichristi mancipia & serui sunt, fugiantur ergò. b. 1013
Apocalypticę sunt locustę. b. 180. 479. 1053
Apostolis se assimilant, at nō docendo: sed dolo, vi, strangulo, gladio euangelizando. b. 1050
Astuti, astutiores cæteris monachis papistis longè, miraculis suis mentiuntur in longinquas oras, ne quis expiscari possit. b. 962. 1009
Auari, Hiant. vide æruscatores sunt. b. 1052
Autores turbarum in politia: Schismatū in Ecclesia: inter reges, & populos fœdera sancita iuramentis pactisq; rumpi volunt. vide Religionis pax. b. 437. 804. 943. 1049
Exemplum (Canisij literæ) speciale. b. 804 1051
Bellatores. b. 1023
Bellum de legibus suis non subeunt, nisi infames fieri velint, at Parmensis, ob regni cupidinem occupandi, secuti. b. 1023
Biblia habentes explorant, incarcerant, iugulant. b. 1048
Calumniatores, conuitiatores, ipsi incarnati diaboli, victi præsertim. b. 980
Cæsaricidę, regicidę. b. 1060
Casti minimè, sed impudici canes, spurei sues: & fœdi hirci, exempla, visus Augustæ in collegio lactare infantem, dolio Monachij scortum inclusum, quod decidit, pallia surrepta & pœnæ irrogatæ testes sunt. b. 1012. 1014 vide Hasenmüller.
Characteres vel notę centum, quibus ad viuum depicti. b. 952
Confessarij nil accipiunt oblatæ pecuniæ à confessis, sed (modus plura excutiendi verecundis) ad portas vt stipem portari iubent, lege illud prohiberi. b. 1010
Clàm quidam surripiunt in confessionibus. b. 1010
Conuertendi Arabes à Iesuitis modus & ratio adhibita satis laudabilis, ô si eadem tentarent Romæ. b. 755
Conuersionis Indorum se causam esse gloriantur, at nil est. b. 1049
Conuersione multorum gloriantur, at de defectione plurium tacent. b. 1006
Decretis Papę hic ordo contrarius est. b. 480
Desperant, sine solatio perditi. b. 1011. 1012
Deus Iesuitis non est. b. 560
Diaboli Iesuitis comites sunt. b. 1011
Diabolo deteriores vel similes in nocendo. b. 1016. 1047
Diabolos ex hominibus exorcizant, at nequiter, malitiosè, diabolicè, mendaciter, infeliciter. b. 1011. 1012
In docendo tacent veritatem. p. 6. d. 12. 13.
Doctores & scriptores quales sint d. 13 14. 15
Ecclesiasticas dignitates nolle se vouent, at nil minùs. b. 1024. d. 12. 13.
Echo in Iesuitas, sues, asinos, porcos, canes. b. 1012
Se extollere super Ecclesiam Catholicam laborabunt. NB. d. 12.
Extolli ordinem suum volunt solum, cætera deici omnia. b. 1024
Exorcizant vide suprà diaboli.
Fides hisce à monachis danda nulla. 319
Filios primogenitos diuitum (aucupium hęreditatum: primogenituræ) clàm rapiunt, exempla. b. 1016
Flagitiosissimi, scelestissimi, nebulones nequissimi bipedum, hostes piorum & bonorum. b. 438. 478. 1048. 1049. 1051
Fœdifragi, periuri: perfidi, fœdera rumpunt, & quę protestantibus 4. Imperatores sancta habere receperunt decretis & sigillis, ea discindi volunt & instigant. b. 438
Fœcundi. vide suprà adulteri. b. 1009
Futura sciunt. b. 1011
Galliâ ob scelera eiecti. b. 1020
Generales horum Hispani, his parere tenentur. b. 1017
Homicidę, filium suum à rege Hispano occidere volunt ob Lutheranismum, cuius suspicio in eo. b. 1048
Idololatræ. b. 560
Ignatius miles autor horum. vide Ignatius.
Loyola, b. 480. infrà.
Ignauia inuentrix huius sectę pestilentis. b. 323
Inquisitionis Hispanicæ autores, cur. b. 1048 1051. 1052. 1053
Integritas & virt⁹ Theologica in scriptis eorum nulla. d. 15.
Iugi omnis & imperij impatientes, nulli nisi Papę & Hispano se subijciunt, Episcopis nō, hoc iniquè fit, tollatur per decretum Parisiorum. b. 1016. 1019
Iuramentis alios & iuuentutem obstringunt arctissimis. b. 1015. 1046. 1052
Iustos & innocentes accusant magię, torquent, excruciant, cremant. b. 1053
Iudicio non habito, & causâ indictâ damnant. b. 1040
Locustæ Ægyptiacę, Apocalypticæ. b. 479. 480
Lupi, non oues. 319. b. 943. 1045. 1050
Loyola, eius status, res gestæ, studia. b. 480
Ignatius Loyola auter horum, qui effœtis meretricibus Romæ, Gallico morbo affectis Nosodochium extrui curat. b. 1010
Expellit versu virg: Speluncam Dido &c. ex muliere dæmonem. b. 1010

Moriturus (febri ac esset correptus) tremet, absq; dubio desperans, sed mox incaluit calore patris stygij b. 1011
Cadauer in sepulcro non inuentum. b. 1011
Iesuitæ magi, malefici sunt b. 1011
Origo ordinis 60. tantùm, iam innumerus numerus. b. 479. 480. 1045
Ortus horum ex cupiditate vindictæ, non pietate. b. 1045
Omniscij quasi, quibus imagunculæ ceræ diuinatrices, futurorum gnaræ b. 1011
Papam deijcient, sede à se occupata, vat. b. 1009
Papæ fulcra sunt. 319. b. 479. 481. 1046. 1053
Papistę Itali Saniores conuiciantur vt pultrones, bestias. b. 1009
Papistę principes hos oderunt: attamen addicti Religioni eorum ferunt. b. 1015
Papæ vel Pontifices cur canonizarint: cùm hic ordo contra eorum tamē sit decreta antiqua, doctis his opus erat (asinis monachis) ad regni conseruationem. b. 481
Pharisæi sunt, longè deteriores. b. 952. 1053
Pharisęi sunt, in cathedra sedent docentes, at. b. 755. 952
Portugaliæ historia crudelis, contra reges. b. 1049
Prodigia & portenta ante horum aduentum. b. 478
Proditores perditi sunt b. 1054
Professio Iesuitica Germanis à Papis imposita crudelis, noxia horrenda impia. b. 1016. 1052
Profligatissimi, scelestissimi nebulones. b. 480 804. 1014. 1016. 1017. 1019. 1054. Ex: 1012. 1013.
Profligandi vbiq; locorum, causę graues. b. 1013 1016. 1017. 1019
Profligati Galliâ ob scelestissima flagitia. b. 1020 ob regicidium. 1068
Profligandi Germaniâ, Galliâ, ob damna innumera data & danda. b. 481. 1012. 1014. 1045
Pueris vel iuuenturi noxij an? b. 481. 1046
Pueros, pollicendo aureos montes, splendidas arces, decipiunt turpiter. b. 481. 1014 1016. 1020. 1046. 1054
Pueros ingeniosissimos, eosq; diuitum & magnorum eligunt b. 481. 1016 1046. 1052
Pueros iuramentis arctissimè obstringunt b. 1016. 1046
Pyramis Iesuitica Castellana NB. b. 1060
Regicidæ. b. 1016. 1020. 1025. 1068
Reginam traiecturi duo Iesuitæ sclopeto sub carnifice enecantur. b. 1025
Regicidia scelesta probant. b. 1016
Regibus, magnatib' ità obuinctos se esse docent (quomodò hoc?) vt qui se lædat, crimen lęsæ maiestatis commiserit. b. 1015
Regnum cœlorum se possidere tam ac Christus possideat & occupet: ò audaces. b. 1012
Religionis pacificationis Turbatores. b. 427 481. 804. 1016. 1049. 1051
Religionem per Imperatorem tolli suadent. b. 943
Religionem cum Luteranis ense, strangulo &c b. 943
Seruatam diu pacificationem initam irritam & inefficacem reddi laborant. b. 437. 1051. 1010
Scholarum restauratores. b. 481. 1046
Scripta patrum mutilant nequiter, his addunt turpiter deprauatores nequissimi. vide scripta, patres. b. 963. d 15
Scurris leuissimis deteriores sæpius in scriptis suis Theologicis. d. 15.
Serpentis magni & draconis stygij fœtus & partus sunt. b. 480
Sicarij sunt clandestini, vel clancularij b. 1016
Sixtus 5. in ordinem hoscè, vel in nihilum redigere voluit. b. 1023
Splendida in ære, ædificijs alijsq; solùm quærūt. b. 1011. 1014. 1053
Spurij & nothi his multi in India. b. 1050
Sodomiam vel cum mulabus coitionem min' faciunt, quàm coniugem esse legitimum Sacerdotem. b. 1011
Strenas & donaria accipiunt maxima pro fabulis & nugis, stercora pro aromatibus præbentes. b. 1010. 1013
Studia horum, exercitia, artes, technæ, factiones adulationes. 400. b. 481. 1014. vatic.
Sues & porci sunt nomine & re. 319
Suffragia horum pro diuiam damnatis. b. 1009
Superflui in omnibus, inopes in nil (nisi pietate vera) mendicitatem simulantes. b. 1052
Opulentissimi. b. 1014. 1054
Superfluitatem acquirendi modus astutus ibid. b. 1014
Superfluitas & sedes mollis sibi vt esset, oderunt cæteros ociosos monachos, diris deuouent expelli suadent, calumniantes omni modo miseros. b. 1014
Thais Babylonica noua sunt. b. 480
Testamentis potentium involant miris modis hæredibus obliteratis, expunctis, ò facinorosa furta & rapinas. Ex: b. 1018
Turcicæ expeditioni nullum ex Luteranis præesse, præeminere, singulari magno officio fungi suadent, at pecunia horum est in magno precio & existimatione. b. 1014
Turbulentissimi. b. 804. 943. 1013. 1051
Tyranni crudelissimi, truculentissimi. b. 943 1016. 1048. 1051
Vita fides, cultus, actiones, studia depicta ad vivum sorbonico decreto. vide Tollantur è medio suadetur. b. 1017
Versipelles, crocodyli, Hyęnæ. 319
Vindictæ cupiditas originis huius sectæ causa est. b. 480. 1045
Viperis deteriores. p 6.
Vitiosissimi, pessimi, specialia NB. b. 1020. 1054
Vitia horum quanta & qualia. 4. 400. b. 480 481. &c. 1012. 1019. 1045
Vota horum castitatis, paupertatis sunt vana ficta, mendacia, impia, sine effectu. b. 1009 1012. 1013
Iesuita, vox, etymologia.
Iesuvita Esauwita, Jesuwit / I weit von Jesu / Jesuwider / Esaw. b. 480. 481. 900. 1016

Iesvs Christus Saluator.
Nomini huic genua flectenda, capita detegenda, ac prohibetur hoc seculo impio, recusantes incarcerantur. *b.* 1024
Pœna contemptorum huius, diabolus alicui in concione alapam infligit. *b.* 1024
Iesus doldus liber blasphemus Iudæorum in Christum. *b.* 417
Ignatius.
In corde huius visa imago crucis Christi, quæ crevit, hoc cor bestijs voratum reperitur integrum, illæsumq; ipsis putrefactis. 968
Leonibus voratur. 165
Ign. traduntur à Papistis multi pij innocentes. Exem. *b.* 615
Ignis mirabilis ad comburendum hostium naues. 190. 195 vide speculum.
Igni homines desuper accensi. 330
Ignea faces in cœlo discurrentes visæ, stellæq;. 252
Ignis Rhenò egressus villas conflagrauit. 306
Igneus Trigonus. vide Trigonus, sidus astra, quid mutationis in mundo tuleric ab initio vsq; hoc. *b.* 950
Illiterati doctissimè de sacris disseruerunt, Ex: Brüder Claus von Vnderwalden. 898. vide Nicolaus &c. *b.* 304
Docti fieri possunt à Deo in somnis. 529
Imago, Imagines. vide idola, statuæ, Ethnici, Gentiles, Papistæ.
Imaginum cultus qualis sit. *b.* 143
Cultus harum defenditur crudeli facto. 203
Cultus harum mandat à Papa. 867. *b.* 730. 132
Papistæ in cultibus dissentiunt. *b.* 80
Cultus in Ecclesia vera vituperantur. 98
Colendæ non, nec quos designant. 110. 111 113. 121 NB. 123. 143. 171. 204
Cultibus imaginum magna simplicioribus facta & iniecta cum impietate superstitio. *b.* 132 143
Cultæ imaginum reprehensi in Græca Ecclesia. 215. 607. 637. 865. 910. *b.* 81. 132. 143. 329
Fallaces sunt, lacrimatæ, locutæ *b.* 963
Idolatriæ olim non seruiebatur hisce. 122. 141 171. 544. 899. 910. *b.* 132. 146. 710
Imago vel figura de imperij Romani & Antichristi interitu acutissima. 824
Imagines libri sunt plebis. *b.* 132. 143
Leo Imperator amolitæ imaginum idola in India ridetur à Papa, excommunicatus, qui excommunicatur ipse. 196
Imperator Alexander & Iulius Cæsar vsi imaginibus aureis & Sphingis collo appensis superstitiosè, 91
Primitiuæ Ecclesiæ vsus nullus, hodiè plurimus isq; idololatricus. 122. 141. *b.* 146
Vsus earum non perpetuus nec pius. *b.* 131. 196
Vsus Papistis vbiq; communis. NB. d 8.
Vsus verus. 141. 171. *b.* 132. d. 8
Vsus noxius & letalis, damnabilis, magicis cereis *b.* 290
Vsus impius, nec doceatur nec agnoscatur hisce Deus. *b.* 132. 143
Vulgo hisce impositum mirabiliter. *b.* 963
Theodosio has euertente, inuentæ per magicas incantationes ossa & reliquiæ sanctorum, diabolorum, damnatorum scilicet. *b.* 963
Imber, maximus. 265. vide tempestas, pluuia.
Immisericordia, imprudentia. 330. *b* 616
Imperator, Imperatores, quales sint. 782. 799. 819. quidq; sint. *b.* 204. NB
Adorat Papam, impiè. *b.* 16
Anathematizant hi Papam cum Episcopis. 290
Augusti olim erant, non hodiè, sed minutores imperij. Ex: 782. 969. *b.* 947. 949
Bellicosissimi, animosissimi, fortissimi quidam. 598. 793. 817. *b.* 92. 93. 250. 252. 257 474
Concilia olim quotannis celebrarunt, vbi data fidei sponsio. vide Concilia. *b.* 240
Creatio imperialis vel imperatorum omnibus circumstantijs, Ceremonijs, pompaq;. 548 626. *b.* 116. 118
Creati vel coronati quidam conditionaliter. Pabst will auch darumb zuuor gefragt seyn. 369. 387. 695. 815
Coronati olim à principibus electoribus, non iussu Papæ, nec consilio huius. 966. *b.* 866 969
Coronatur iam à Papis, 309. 370
Quibus verbis coronentur à Papis. 1002
Agnoscendi pro Imperatoribus soli illi, quos creat & elegit Papa. decretum 3. Innoc. 426 530. 995. 969. *b.* 166
Decretum hoc tollendum vt impium & iniquum *b.* 166. 631. 974. 979. lex non sit. 965. 969
Coronatio & electio Papæ olim per Imperator. jam contrarium, idq; dolo, vi, &c. 380. 515 550. 603. 617. 642. 723. 729. 816. 967 995. 996. *b.* 91. 119. Lex. *b.* 166. 263. 474. 815. 999. 1000
Coronati in Canonicum Petri recipiunt *b.* 119
Imperatores à solo Deo & proceribus, non Papa, post Deum secundus in terris. *b.* 265. 967
Ecclesiæ & imperij negotia curent simul paternè & fideliter. *b.* 333. 336. 914. d. 7. 12.
Ecclesiæ fautores, patroni, nutritij sunt, fuerunt, sint Ex: *b.* 332. 333. 356. 357. d. 7.
Ecclesiæ salus hisce cura sit. *b.* 24. 203. 204 333. d 7. 12
Ecclesiam quidam dicarunt, non vt clerus hisce heluetur, nec ocietur. *b.* 24. 258. 333. 999. 1000
Ecclesiam labantem, inclinantem, deformatam pessimè corrigant, ac inse capite incipiant. Exemp: NB. 644. 818. *b.* 231. 239. 356 d. 7. 12.
Ecclesiæ correctâ, incolume & salutum erit imperium ipsorum 721. *b.* 204. 205. 231. 239 240. & contrà. 914. d. 11. 12.
Ecclesiastici quicunq; hos pro suis Dominis agnoscant, colant, census & tributa debita tribuant. *b.* 253. Exempla. 260. 314. 913
Ecclesiæ schismata tolli ocyus pro viribus laborent. *b.* 331. 914. d. 7. 12

Electio horum à solo Deo, principibusq;, non Papa. 371. 914. 979. b. 132. 253. 263, 474. 475. 814. 866
Fœdifragi, periuri in hos Papæ. 915. b. 91. 93 115. 252. 253. 648. vide infrà Papa.
Fortissimi quidam. vide supra bellicosissimi.
Gladius vterq; horum fuit, at abreptus. b. 626 845
Extorqueatur à Papâ iterum. 729. 817. 819 967. 978. 980
Gladium verunq; dum habuerunt: status in Ecclesia fuit optimus, jam hoc amisso per diabolum & suum Papam, pessimus. 751 781. 815. b. 253
Materiali gladio spirituales abusum tollant. 603
Investitura horum & virtus vbi defecit, cessavit pietas cum fide in Papis. 917. b. 92. vide virtus, Roma, Romanus, Papa.
Investitura Papæ Episcoporum est penes Imperatores regentes, potentes, non penes ipsos contrà. 302. 336. 339 604. 616. 624. 723. 979. b. 166. 475. 580. 622. 631. 966. 967
Jus hoc surripitur nequiter per Papas, & datur simul iterum sponte. vide Papa. 333. 546. 723. b. 253. 257. 475. 760. 866
Investientes Prælatos principes Vrbanus execratur. 393
Imperatores nostri hodierni minimè sunt, sed Papa, hic nucleos illi legumina hi pennas ille anem habet, Ex: egregia & varia. b. 314 474. 576
Italia his infausta olim. 275
Iugum & cleri & Papæ exuerint debita qui accipient merita. vatic: 722. 747. 781
Iuramentum Imperatorum non est fidelitatis, sed fidei defensionis ob Ecclesiæ & imperij vnionem. b. 474. 650. vide Iuramentum, Papa.
Iuramentum horum Papis præstandum, quid, quale, verborum forma. b. 91. 116. 119 388. 604. 626. 760. 967. 971. 1001
Iuramentum hoc est coactum, non voluntarium iustumq;: quandò & per quem cœptum. b. 91. 94. 116. 474. 967
Iuramenta quæ seruanda essent, Papæ faciunt nihili, absoluunt ab his iurantes. b. 913
Iurat Papæ Carol. 4. fidelitatem, discessum ex Italiâ, Româ. 980. b. 626
Ius diademaris emitur maximo precio: consuetudo facta est. 530. 642. 815
Iusti sint, inauditâ causâ nullum condemnent. 557
Legatus quispiam coram Papa aliquot nostri seculi optimos Imperatores blasphemat, proscindit, conuiciatur, calumniatur, iniuriatur. b. 957
Libertatem imperij cautè agant & astruant, astutiam Paparum in subditos obseruent: monent proceres imperij, ob mala, quæ excitare possunt. b. 204. p. 711. ar non fit.
Literis se præponunt Papis, quod pessimè habet viros. 390
Malum clerum corrigant. 526. 809
Mancipia facti cum imperio. 695. 780. 815 b. 314. 466
Quibus rationibus, cur, & quandò factum. 823 876. 971. 980. 996. b. 212. 314. 576. 946. 1000
Monachus fit Imperator quidam. 687. Vide Rex. b. 467
Obediat eis omnis anima, quæcunq; sit. b. 265
Otia Imperatorum olim in studijs. 511
Papæ anathematizando, fulminando territant Imperatores cedere de iure suo. 696. 823 980. 996. b. 259. 467
Nil curent fulminationes. b. 913. 967
Papas hi solùm olim coronabant, eligebant, confirmabant, ordo hic mucatus, quandò, per quem. b. 120. 240. 246. 257. 259 263. 435
Papæ Imperatores correcturos Ecclesiæ statum impediunt. 904. b. 12. 115. 331. 333. d 7 vide Ecclesia, Papa, reformatio, Religio.
Papas exorbitantes teriò corrigant & renocent. 630. 640. 723. 747. 793. 812. 817 904 929. 980. b. 203. 277
Papæ in imperatores ingratissimi cuculi. b. 91 93. 257. 258. 967. vide concordia paparum.
Papæ in hos periuri, perfidi, nequam. 915. b. 249. 250. 815. 967
Superbiam paparum retundant, iura tueantur, virtutemq;. 371. 604. 660. 695. 782. 792 812. 979. p. 7. 11
Imposuerunt hisce Papæ: nec erubuerunt, discordando, vim inferendo. 93. 115. 291 648. 904. 915. vide paparum discordia & concordia. b. 253. 263. 310. 471. 967
Pacificos turbarunt bellis perierunt. 904. 119 b. 91. 250. 251. 210 &c. 471
Excommunicarunt hosce Papæ iniquè. 881 962. b. 93. 115. 251. 252. 426. 471. 642. 967. 980
Primus quis excommunicans. 642. 980
Paparum & Episcoporum Romæ, sunt domini. 388. 603. 610. 620. 723. 729. 747 793. 978. b. 253. 265
Papis pedes osculati, subiecti ipsis. 285. 310 370. 396. b. 321. 963
Imperatores pontifices summi olim ipsi dicti & erant Romæ. b. 988
Gratianus hoc prohibuit. vide Gratianus.
Pauperes facti Imperatores per nugas paparum. 402. 695. 747. 793. 870. b. 231. 576
Potestas Imperatorum non à Papa sed solo Deo. Papæ his inferiores. 603. 608. 620. 721. 793. 978. b. 253
Protestantibus non inferant lacessiti per Papas bella. b. 80. 312
In rebelles Papas & principes obseruent. 374 b. 204
Rapta à Papis ab imperio dolo, vi, armis reposcant animosè, decretum p. 11.

da. b. 630
Romę domini sunt, sed non Pontifices. vide suprà. b. 165. 166. 253. 265
Severi sunt in Papas Cardinalesq;. 816. b. 257 265. 306. vide Otto. 1. 2. & 3. & Fridericus secundus.
Tituli horum, Papis superiores hisce, præponendi. 367. 371. 603. b. 81. 632
Tituli Paparum ab Imperatoribus non, contrà. 396. b. 258. 265
Vasalli hi sint Papis? an contra? b. 314. 626
Vaticinium de quodam singulari, eius potentia, gloria, sub quo clerus cessabit esse gloriosus. 271
Imperium.
Aquila imperij fata denotat. vide. b. 441. vide aquila. 477. NB. pugnam.
Imperium non augebant omnes Imperatores: sed miserabiliter, turpiter minuebant, amissa arce prostabulo, vel hoecce pro illa accepto. 642. 780. 781. 782. 967. 969. 974. Ex: notabile. 793. 823. 852. 967. 969. 974. 980. b. 94. 166. 172. 314. 449
In imperij conuentibus frigidè contra Turcam res agitur: ludicris interim rebus susceptis & tractatis. b. 473
In conuentib' imperij insani sacrifici plerunq; præsunt vt & stolidi, imperiti viri, ideò omnia pessum vel sursum deorsum. b. 274
Creuit olim virtute, fortitudine, pietate, quibus iam decreuit: illud iterum fiat hodiè. b. 231 255. 258. p. 7
Ablata ab Imperio per Ecclesiasticos reddantur sub anathemate æterno. p. 7.
Defectio huius incorrigibilis, cur, quomodo, quandò. 786. 922. b. 168. 172. 184. 231 460. 512. 949. d. 12
Ex defectione huius Papatus creuit. b. 811. 946 d. 11. 12.
Diuisum quià in partes & schismata, perit quia discordia in hoc discinditur. 974. b. 166 NB. 168. 172. 255
Diuisum in tres partes. 347. b. 314. 769
Dynastæ imperij 7. ex diuersis nationibus, iuxta apocalypsin, 6. ceciderunt. 7. expectatur. b. 596
Euersio imperij vel imperiorum ex iniusta administratione Tyrannide, impietate in Deum. 629. b. 168. 231. 255. 441. 443. 946. d. 11. & auaritia. d. 12.
Feuda imperio omnes regiones, ferè, iam nulla. b. 314
Feudum factum Papis, per quem, quando, quomodo. b. 91. 165. 166. 314
Finis imperij quandò futurus. b. 434. d. 11. 12
Floruit olim. NB. b. 314. 443
Florere viris pijs, doctis, virtute, fortitudine curet Imperator seriò, sic ei immortalis laus. b. 204
Modus quo florere possit. b. 275. d. 11. 12
Gallis tentat Papa tradere & mancipare ob
A Constantinopolitano. b. 166. 312
Insignia imperij quę olim, & quæ nunc sint. b. 477. vide insignia.
Honor, dignitas, maiestas imperij à Papa & Ecclesia non pendet. 611
Sed à solo Deo. 620. 631. 747. 815. b. 252 265. 580
Quæstio vtrùm. 980. 996. b. 8. 265. 580
Imperialis dignitatis & Ecclesiæ pacis eadem, alteram quod tollit & lædit, & alteram tollit, nulla sine alia. b. 580
Imperiali Maiestate in terris non est maior vlla. 782. 979. b. 265. 581
Ergò super hac qui se extollit, ex diabolo est aut ex seipso mendace. 510. 603. 610. 619 819. 823. b. 257. 265
Imperio ex Italia olim Donnæ auri multæ, hodiè nullæ. NB. vat. Typ: b. 314
Incrementum & decrementum huius per quos. b. 443
Libertas imperij vili vendita. 967. 974 969
Labente in imperij domo vna ex 4. columnis angularibus, stabit Christianitas pessimè, vaticinium. 787
Nomen Imperij Romani penitus delebitur, vaticin: d. 11.
Nobilitas Imperij vt euigilet ex somno ignauię, ignorantiæ, sopita per Antichristum, ad Lutheranam amplectendam doctrinam, hortatio seria. b. 188. 189
Onera vel grauamina imperij, aliaq; mala tolli laborent nobilitas vel proceres Germaniæ, moneant Imperatorem contra auaritiam Paparum insatiabilem, & curtisanorum malitiam detestandam. b. 204. 205. 223. 231. 232
Onera sunt Imperio vel Germaniæ annatæ Papisticæ: ideò tollendæ. b. 199. 210. 219
Onera seu grauamina 100 ab 6. Adrian: Papa tolli mandantur: qui pro schismaticis habiti &c. b 200. 203. 690
Onerat & grauat Papa Imperium. b. 102. 173 NB. 199. 200. 201. 202
Onera à curia Romana Imperio Germaniæ illata negant legati Papæ. b. 200. 201
Onerum Imperij medela, auisamenta ad Cæs: Maiestatem, quor, in quos. b. 203. 204 &c. 231. Germania, grauamina.
Ab Oriente ad Occidentem imperium transferetur. 204. b. 165. 166
Quomodò, per quos, quandò. b. 257. 949
Hinc ad Germanos. 370 b. 166. 257. 258
At non fine sanguine multorū, cō hat vil Köpff kostet. b. 596
Papæ tranferre quò velint licere statuunt, opinantur. b. 172. 257. vide Zacharias.
Potentiâ imperium viribusq; defecit maximè, cur, per Turcam debilitatum. 598. 642. 648 852. b. 165. NB. 162. 172. 231. 255. 512 576. 769. 947. vide Papa.
Regalia Imperij soli concedunt Imperatores. vide Imperator, Regalia, Papa. 389 b. 257 269. 580. 903. 904

Ius hoc mutatum. 314. 580. d. 10
Regalia, census, vectigalia non Papę, vt fit, sed imperio dentur, ad neruos belli, cohercere rebelles. b. 204
Rerumpublicarum vel imperij mutationes singulares. b. 948
Causę harum. d. 9. 10. 11. 12.
Ruina huius, signa, tempus ex vaticiniis, nominibus, astrologia. b. 949. 950. d. 11. 12
Signa ruinæ huius, & imperiorum aliàs. 103 686. b. 917. 949. 950. d. 9. 10. 11. 12
Vaticinia mutationis imperij post 1600. annum. b. 443. d. 11. 12.
Vrbes imperij 16. simul vili venditę per Imperatorem. 964
Cum vrbibus aliquot & tota regna. b. 172
Turcæ imperij Teutonici proceres resistant, ne quod Constantinopolitanis accidit, experiantur. b. 472
Teutonici à Gręcis acceperunt deuolutũ, Constantinopolitani & Papa approbant sub Hen. 4. ad orientem iterum deuolui. b. 256
Imperatrix, vel imperatrices.
Coniux pij Ludouici incestum perpetrans occidi curat monitorem suum. 645
Alia suspecta incestus. 307
Ottonis coniux suspecta & deprehensa candente igneo ferro portato. 296. 557. 970
Vide adulterium, Regina, incestus, castitas, scortatio. b. 943
Impotentiæ Masculæ Exempla, restitutæ per statuam veneris magicis sacrifici artibus. NB. 861. b. 594
Modus restituendi per annulum coniugalem meiendo. 278
Impotentię iocosa restitutio per rasuram capitis. b. 420
Imprecationes impiorum in ipsos se efficaces redundant, Expl: Papa musca in guttur inuolante suffocato. 372
Efficaces sunt. 134
Impudicitia abominabilis Turcis, at non seruatur hiscè inviolata. b. 905
Inaudita. b. 395. 900
Incantatio, Incantamentum, Exorcismus, aër hac turbatur, aqua detrahitur. 906
Incantandi modi, speciales. Vide speculum. b. 473
Incantationibus se dant sacrifici. 907. vide Sacerdos, clerus, monachus. Magi sunt. b. 54
Incantare Sueuis lamias Rex Daniæ vocat, in vtroq; exercitu peccatur. vide. b. 596
Incantationes, sortilegia puniantur, lex. b. 239
Turcicæ incantationes infugitiuos. b. 54. vide Turcæ.
Incendia magna. vide prodigia. b. 515. Tomo primo. 24. NB. Neronis incendium Romæ.
Incendiarios, veneficos, toxicatores fluuiorum, fontiumq; emittit Italià in Germaniam Papa. b. 515
Incestus Exempla. 261. 645
Incubi, virgines oppressere multas. 546. 558
Vide Merlinus. 909. b. 314
Index ex vel repurgatorius Papisticus liber Albani Ducis & Hispani Regis, in quo mutilatio, corruptio patrum, sententiarum, contra Papatum quę erant. b. 563. 963
Indi in nouo orbe conuertuntur difficulter, Papam stultum & iniustum esse dicunt, oblatam Religionem respuunt, quiquid eis dicatur. b. 440
Indi conuersi, quomodo, per quem initiò. 126
Indi & Persæ luxuriosissimi, adorati olim Typ⁹ Paparum. b. 440
Indicatura, vide confessio auricularis.
Hàc sacrifici arcana sciscitantur, absentiam maritorum per mulieres confitentes. 692 942
Hac se solati pij in papatu (missis nugis) clàm: ad Christum fide ablegari. 940
Indictio Romana quid. vide Romana indictio
Indulgentiæ, quandò cœptæ, per quem introductę. 380. 560. 581. NB. artes mirę & dolis plenę 719. 961. b. 205. mira. 206
Annihilantur. 527. 541. 687. 858. 880. 960 999. vide traditio. b. 27. 142. 456. 463. 612. 663
Indulgentiæ Iubilæi. 639. 719. 960. 961. varia hic. b. 180. 181. 456. 463.
Annihilantur ab ipsis Pontificiis, Papisq;. b. 105. 181. 456. 584. 662. 899
A Lutero. b. 174. 456
Antonius autor harum. b. 206
Artes mirę & multę æruscandi per has inter Romanistas Harpyjas. b. 612
Pro articulis 12. Symboli habendas esse Iohan. Nass scribit. b. 855
Auaritia Originis harum causa. b. 206. 463. 611
Contumeliosæ in Christum: vt qui inuidus & impotens fuisset. b. 463
Creberrimę, inde clauis Ecclesię vilescit, annihilatur. 892. b. 662. 663
Olim non sic, sed rariores. 181. 458
Defendunt, qui, quales quàm defendant. 553 958. b. 8. 181. 629. 663
Defenduntur credendę pro articulis fidei licet non ex patribus, ab Ecclesia: ex scripturę: testibus ipsis de hoc Papistis. b. 8. 456. 662
Defenduntur ideò: quia Papa, sic volo. 884 b. 662
Diuitibus vtiliores quàm pauperibus. 960. b. 205. 427. 560. NB.
Fertilissimę Papę. b. 427. 464. 503. 504. 616 652. 819. 820
Formę varię indulgentiarum. b. 205. 662
Fraudes pię sunt & dicuntur. 401. b. 205
Fraudulenter à Germanis per Papę legatos sui lucri causa extorquentur. b. 174. 205
Gerrę & fabulæ, ac si Christus probaret & ordinasset. b. 456. 662
Gratis dantur. b. 429. 899
Integrę. b. 422
Latrocinandi, prędandi, æruscandi licentię & occasiones sunt. 961. b. 174. 181. 205 206. 231. 584. 652. vide annatæ.

Lutero

Luthero crebriores iniquioresq; emptæ indulgentiæ causam paparui contrascribere dederunt. b. 163. 174. 456
Lutherus sub Leone 10. indulgentias septem annorum nisi refutasset: magnum Germaniæ damnum fuisset illarum. b. 174 457
Indulgentiæ pro mortuis & vivis. b. 106. 205 629. 663. 664
Vanæ hæ sunt inefficaceſq;. vide supra annihilare. b. 106 174. 181. 205. 463. 612. 663
Indulgentiæ minoritarum à Papis variæ. 894
Indulgentiæ nouæ sunt nil nisi nundinationes. b. 106. 174. 206. 231. 232. 463. 663
Nocentissimæ. perniciosissimæ Ecclesiæ sunt. b. 181. 206. 504. 611. 612
Nationibus omnibusq; hominibus. b. 504
Occasionem dant omni sceleri. b. 262
Nocentissimæ sunt Germaniæ, enervatur p has & pietas. b. 205. 206. 232
Eccl sijs alijs. b. 612
Pecunia ex papisticis indulgentijs corrasa non in Dei gloriam, egenorum subsidium, Ecclesiæq; commodum sed in secularia per Papas conuertitur. b. 181. 205. 206. 231. 583
Purgatorij cura has causata est, ex hac orta. b662
Veræ indulgentiæ quæ, & quales. b. 27. 174 181. 463
Vsus harum pecuniæ collatæ quàm vanus nullusq;. b. 174. 181. 463. 504
Vulgares, communes pro leuibus, ludicris rebus, actu venereo, lusu pilæ. 874. 880 b. 147. 262. 463. 504. 612
Indulgentiarij.
Æs & numos extorquent & quærunt ad interitū, non salutem. b. 106. 174. 181. 182. 205 427. 504. 612. 819. 820
Fraudulentissimi, mercatores pessimi b. 89. 90 106. 174. 181. 205. 504. 612. 820
Pelluntur. b. 18
Hos pellentibus bellum infertur. ibid. 663
Conciones horum quales, mirabiles & iocis plenæ. N. b. 205. 663
Si nil attuleris, indispensatus, non absolutus manebis. b. 206. 427. mira & risu digna.
Concionum initium, medium, & finis, impone, impone. b. 423. 663
Indulgentiarij devouent animas suas pro alijs, in fidei certitudinem, ô fabulæ. NB. b. 663
Papa iurat, abusum harum se ignorare, attamen tolerat. b. 655
Quæstor indulgentiarius irruit, meretricibus currui iungit ad colla suspensis Papæ bullis. b663
Stationarij fraudulenter cum simplicibus agunt, pollicendo valetudinem per hunc illumnè. b. 206
Taxantes hasce (Pfinningius) insidiosè capiuntur, carceri dantur. b. 141
Infans, biceps genibus. 330. 334
Infans flet, exultat in vtero. b 647
Loquit semestris, vide portenta, prodigia, causata. b. 647. 666
Loquitur recens natus. b. 650. Tom. 1. 187 337. NB. 551
Infans (vt Moyses ferè) in aquâ mirabiliter conservatur 282. vide prodigia.
Infantes simul edicti plurimi, Ex: multa. b. 438
Infelix seculū in annis centenarij decimi. b. 659
Infelix & felix seculum. vide seculum.
Portentum huius, monstrum ingens. 251
Ingelsbemij quis exstaticus per triduum redeuns ad se narrat horrendas visiones damnatorum magnatum, nobili non acturo pœnitentiâ, carbonibus interni infidendum esse dicens. b. 926
Ingratitudinis Exempla. Papæ. 818. vide Papæ.
In præceptores. Nero. 18
In studia literarum Papæ. 884. 893
In aulis in benemeritos. p. 15. Exempla.
Inimicus est, qui non damna propulsat. b. 231
Iniuriari, & iniuriare vt Ecclesiasticis iudicibus puniant pessimè dum, tollendū. b. 222. 231
Innocentia.
Exempla. b. 977
Illustratur tandem ipso die. b. 943. 977
Patefit demonstrata ferro igneo portato. b. 633 943
Innocentius coniugium interdicit Sacerdotibus, Nobiles hoc iniquum in Alsatia dicunt esse: ideo 100. simul cremantur. 870
Innocentius 3. Papam Christi membrum esse pro fidei articulo haberi vult. b. 4
Innocentius Papa visus damnatus. 888
Innocentius 6 culpat Papas prius quàm factus ipse Papa, pòst foues hæreticos, contrarios trucidat. 868
Innocentio 7. clades Romæ vrbis datur, idq; contra & præter ius, inde facta papalis, pri imperialis existens. b. 176
Inquisitio, approbata non antiquis, nec literula vnica in iure Canonico. d. 4.
Hæretica facta candente igneo ferro. 933
Hispanica. vide Hispanica.
Damnat Lutheranos. b. 616. 932
Antichristi signum est. b. 616. 932
Deterior inquisitione Iudæorū. b. 616. 932. d. 4
Diuturnorum Belgicorum motuum causa est. b. 616. 932. d. 4.
Cædium piorum multorum. b. 616. 804. d 4
Cædiū quingenta millia spacio decennali in Gallia & Hispania. b. 804
Crudelissima est. b. 690. 804. 846. 932. d. 4
Crudelior hâc Tyrannis non est, nec Neronis. b. 690. d. 4.
Cepit in Belgio, vbi monetæ cusæ: Flamma ferroq;. b. 846
Forma & modus huius cum processu, quando divulgata per quos, in quos. b. 617. 619. 667
In Belgico in quos. b. 846. 847. 917
In libros vendendos instituta. b. 619
Si deprehensi, cum his politicè & Theologicè vt processum. b. 618
Magistratus huic se auxiliatricem exhibeat, nolit velit. b. 618
Motuum & tumultuum causa, valde noxia & periculosa. d. 4.
Recepta non est ab omnibus. b. 621. 932

Nec coacti omnes à Carolo. b. 621
Inquisitores.
Autor practicus Reginaldus. b. 616
Executor carnifex. b. 689. Polus Cardinalis.
Inquisitor huius crucidatur vt canis rabidus. 933
Desperant. b. 667
Docti sint probi (scilicet) mandat Carol⁹. b. 667
Quæstionibus quot & quibus vtantur inquisitores. b. 619
Insignia quę Achilli & alijs principib⁹ sint. d. 16
Antiqui in insignijs clypeos &c. suprà collum ciconię &c. infrà vngulam Hippopotami, subiecerunt, vt ad virtutes allicerent, à vitijs abstterrerent. d. 1.
Insignia imperij, Persarum, Germanorum, Hebræorum, aliorumq; principum olim qualia, cur, ad quid. b. 249. d. 1. NB
Insignia quæ præferantur Imperatoribus. b. 249
Insulæ Peru nunquam erant mures, aduentantibus Hispanis rapacibus anariſq; hominib⁹ refertæ erant. b. 441
Insulæ fortunatæ. 911
Novę. 911
Interim cusurus desperans periit. b. 517.
Interim cusum post Luteri obitum. b. 882
Lecale autoribus, promotoribus. b. 817. vide Hofmaister.
Interim, interitus, vel mentiri est. d. 16.
Interim papisticum ad Germanorum interitum. b. 517. 957
Portenta Interim, cruces in cœlo, virga cum aquila. b. 517. 882
Interpretes missi 72. ab Eleazaro, tantum semper dicuntur 70. cur. 923
Interpretes 72. falsum sensum sæpè dederunt: addiderunt: omiserunt multa in sacris. b 456
Non seorsim sed vna in cella interpretati. b. 456
Interpretum 70. depravatio, adulteratio facta vt excusetur à iudæis. 614
Inueterata priuilegia fortiter tenenda manu, Ex: b. 212
Invocatio sanctorum. vide sancti.
Inundationes. 163. 202
Tibris, Maris, Rheni. 287. 614. alia ex: b. 324
Romę alibiuè valde. b. 304. 659. 1057. Horrendissimæ.
Iratissimi Dei signa certa, & olim & hodiè, exempla. b. 324
Ioachimus Abbas, 433
Quandò. b. 843
Accersitus Foxo Anglo regi in expeditione Ierosolimitana. b. 843
De ditatione Ecclesię noxia exuetur veste splendida, corruet super arenam locata. b. 107. 852. 853. d. 12
Gratias Deo agit, quòd illis corruptissimis seculis nasci se non siuerit. b. 107
Vaticinatur contra Papatum, corruptosq; Ecclesiasticos culpat. b. 842. 940. 941. d. 12
De pastore Angelico, vbi, quis, quandò, quid, vaticinium, in quo implerum putetur. 668
De ruina notabili sub Friderico 3. b. 972
In Rota Ioachimi Fa & T. quid designent. NB. p. 12. d. 9. NB. portenta.
Rota eius mirabilis. b. 938. 940. d. 9
Rota & explicatio huius. 454
Hac Papam cum merda sua culpat, prodit. 444. b. 940
Ioachimus Brandenburgicus elector facundissimus, optimus latinus, in comitijs Augustanis excipit cum stupore legatum pontificis, quod nullus potuit (proh pudor) inter spirituales. b. 337
Ioachim⁹ à Nenhaus hostis Luteranorum acerrimus perit, de ponte in Danubium cum cisio & equis delapsus b. 930
Iodocus Ludouic⁹ Deci⁹ historicos multos mendacij arguit. b. 591
Ioannis Anshelmi Nostrodani vaticinia de Turcis, Christianis, eorum miseria, victorijs, interitu. b. 895
Iocandum cum principib⁹ non, expl: triste. 359
Ioco leni tangere Papam est grauiꝰ quàm Christum blasphemare. b. 146
Iohannis Baptistæ reliquiæ. b. 795
Huius vestis, calcei vbi. b. 235
Iohan: Bocatius in seculo indoctissimo doctissimus scribit doctè, Italicè, latinè, referetur inter Luteranos. b. 684. 694
Libri huius duo, NB. de quo. b. 466
Non sine fructu in Italia, rides falsè fabulas Papisticas. ibidem.
Ioha: Capistranus monachus vaticinatur de Papa eiusq; interitu egregia. 824
Iohann: Funccius optimus chronologus Noribergensis, huius vita, docuit contra Papatum. b. 596
Chronologia huius incertior, cur. 1.
Iohan. Fridericus elector Saxo, capitur, captiuitatis prædictio per Lutetum. b. 79
Philippum, in somnis præcisa. b. 304
Capeus est proditorię. b. 516. d. 16
A quo fieri debuerit. vatic: b. 79. 304
Indicia aliaq; miranda signa, pòst & antè. 514. 515. 652. 646. 647. b. 304. 515. 638. 653. 777
Carolus 5. huic, nisi revocet, diadema recusat, ar nil fecit, d. 16. electoratu priuatur. d. 16.
Constantissimus Augustæ Heros, non vult abrogare conciones suorum publicas: nec concelebrare festum corporis Christi impiũ, cur. b. 342. 352. 777. d. 16. NB. cur talis Herós.
Eligitur Imperator, recusat, Carolo tradit, ob hoc ei oblata plurima pecunia, ar eruncium non accepit, nec accipi à suis præcepit. b. 352
Ecclesiæ Saxonicæ huic factum & scriptum Epitaphium. b. 776
Oratio eius Augustę ad Deum ardentissima, & Euangelij cursu. b. 352
Pudefacit Eccium per vocem *omnes* in vni⁹ speciei cœnæ vsu, & Cochleum de inuocatione blaterantem egregiè. b. 516
Crux & calamitas Ioh. Saxoni puero prædicta singulariter. d. 16.
Vaticinium de Friderico, quòd sepulcrum Do-

Aulicus, cum Dauide dominũ orat, suos à vanitate mundana oculos vt auertat, & factus est voti sui pij compos. d. 13.
Bibliothecarum plurimarum, hinc inde legatus in curijs, aulis, apud doctiores etiam viros, diligens perlustrator & scrutator, quid inde boni. d. 13.
Facta nota & comũnia sæpi⁹ in opere omisit d. 14
Facta & historias bis vel sæpius repeti cur voluerit. d. 14.
Multa in opere subtraxit, ne magnitudo & multitudo lectori tædium pareret. d. 14. Iudiciũ de Iuristis Ioh. Wolfij. 1040
Indicem operi in singulis centurijs adiunxit, qualis sit. d. 14.
Indicem vniuersalem operis pollicitus est. 31
In opere suo authorum allegatorum vt historijs ita verbis non suis sed ipsorum vsum se esse testatur. d. 14 cur?
Piorum veteris & hodiernæ Ecclesiæ hominum contra Ecclesiæ & politiæ abusus, corruptiones habitas querelas (testimonia animum solantia) colligit sibi: at rogatus pôst publicari vult, cur? NB. d. 14.
Opus hoc non inutile, Exemplum & experientia testantur, publicè & priuatim. d. 4. NB.
Opus hoc conscribens, an, vt alij multi, in alienam messem falcem iniecerit. d. 15.
Scripsit opus ex animæ suę salutis cura: videns vacillare, deflectere & errare multos à veritate. d. 13. 15.
Opus, solus omnes, quorum meminit, nullius alterius auxilio, perlegens authores, laborib⁹ & sumptibus collegit maximis. d. 13.
Opus quibusdam probatum iri non dubitat, sed & multos Zoilos, scabiosos homines & sciolos ægrè laturos non ignorat. d. 15.
In hoc si bona, in Dei laudem cedant solũ vult: sin quædam minùs bona quibusdam videantur, rogat, ne culpent priùs, quàm meliora protulerint ipsi. d. 15.
Operis sui Tomum primum Illustrissimis Ducib⁹ Stetinensib⁹ &c. dedicat, cur. d. 15. 16. 17
Ioh. Wolfi⁹ cur Richardo à Schulenburg equiti alterum operis dedicarit Tomum. p. 15.
Opus in quos & quos non scriptum d. 15.
In hoc errare se potuisse (ignoranter) non diffitet: vt & inter Ethnicos & Christianos multi boni confessi, at se erudiri & meliora doceri cupit d. 15.
Pontificum & Imperatorum nomina cur calci narrationum adiecerit d. 14.
Scripta in hoc quædam integra, quędam non inseruit. d. 14.
Protestatio hui⁹ sancta, quòd in Ecclesiæ despectum nil, nec in cuiusdam personæ (ex affectu priuato) iniuriationem quicquam scriptum velit. d. 15.
Veritatem ex sacris & patribus indagare laborabat. d. 13.
Ioh. Wolfius quid, & qualia in opere comũnicarit, ex quibus & quomodò. d. 8.
Ioh. Wolfius de suis Operi nec ad verba nec res addit, sed cum rebus & verba iungit, cur. d. 14
Ioannes Papa, animas post mortem Dei faciem non videre, & alios errores docuit.
Iohannes Papa à Bauaro per fratricellum instigato deponitur, alius creatur. Hic capitur, incarceratur, Bauarus excomũnicatur. b. 454
Ioh. 8. Fœmina fuit, aliàs Agnes. 224. 225 229. &c. multa testimonia ibi collecta. b. 5 468. 960. 1006. 1056. 1057
Ioh. 8. quibusdam inter Papas non numeratur. 268
Ioh. Papa Magus, superbissimus. b. 1056
Duodecimus, ob scelera in Imperatorem deponitur. 793. Non legitimus Papa. b. 1006
Ioh. 13. Nequissimus omnium, depositus, recusat adire Synodum. 262. NB. 263. 264 265. NB.
Campanam suo de nomine baptizatam appellat. 582
Adulter à diabolo ad tempora percussus, 8. pôst die perit. 267. d. 6.
Ioh. 13. ex meretrice natus & Sergio Papa fit Papa malis artibus. 260
Ioh. 14. Nequissimus, mortu⁹ per plateas rapitur vt Asinus. 268
Ioh. 16. Nascit ex patre Presbytero. Ergò. 269
Artibus malis fit Pontifex, sua sola, non quę Dei & Ecclesiæ, quærit. 269
Ioh. 18. dictat hæreticum librum, domò abripitur diabolis. 556
Ioh. 22. Æruscator, thesaurarius optim⁹, quantum corraserit. vide. 678. 679. b. 171. 263 268. 969
Anathematizatur. b. 268 NB.
Impientissimus, scelestissimus nebulo, per omnia scelera, vide in Deum & homines. NB. b. 268. 271
Anathematizat Imperatorem, annihilatur autem, refellitur, refutatur. 979
Hæreticus est, non credit vitam æternam. b. 263
Perit vt Hæreticus miserrimè, vti meritus. b. 265 268
Ioh. 23. damnat Christi paupertatem, eius imitatores, credit purgatorium, negat animæ immortalitatem. b. 176. 263. 624
Ioh. Presbyter Magnus Æthiopię, eius regionis latitudo, longitudo, hic Papam non sacra docentem annihilat, improbat cœnæ vnam speciem. b. 73
Ioh. Staphyli Episcopi oratio lugubris captæ Romæ, in qua peccata vrbis memorat pœnis digna. b. 300
Ioh. Pierius mystica iucunda scribit. b. 393
Ioh. Sturmi⁹ de discordia Turcarum & quę huius causa, de reformatione Ecclesiæ. b. 462
Iordanus retrocurrens perdit Ierusolimã. b. 324
Iosephi Grunbeci Prognostica. b. 328
Irenæus Papam Antichristum, Romam vocat Babylon, cur. NB. bellè. b. 839. 840
Irene, crudelis, Imperatrix. 203
Irrationalia loquuntur, vide Asinus, canis, bos, serpens.

Aulicus, cum Dauide dominũ orat, suos à vanitate mundana oculos vt auertat, & factus est voti sui pij compos. d. 13.
Bibliothecarum plurimarum, hinc inde legatus in curijs, aulis, apud doctiores etiam viros, diligens perlustrator & scrutator, quid inde boni. d. 13.
Facta nota & comũnia sæpi⁹ in opere omisit d. 14
Facta & historias bis vel sæpius repeti cur voluerit. d. 14.
Multa in opere subtraxit, ne magnitudo & multitudo lectori tædium pareret. d. 14. Iudiciũ de Iuristis Ioh. Wolfij. 1040
Indicem operi in singulis centurijs adiunxit, qualis sit. d. 14.
Indicem vniuersalem operis pollicitus est. 31
In opere suo authorum allegatorum vt historijs ita verbis non suis sed ipsorum vsum se esse testatur. d. 14 cur?
Piorum veteris & hodiernæ Ecclesiæ hominum contra Ecclesiæ & politiæ abusus, corruptiones habitas querelas (testimonia animum solantia) colligit sibi: at rogatus pôst publicari vult, cur? NB. d. 14.
Opus hoc non inutile, Exemplum & experientia testantur, publicè & priuatim. d. 4. NB.
Opus hoc conscribens, an, vt alij multi, in alienam messem falcem iniecerit. d. 15.
Scripsit opus ex animæ suę salutis cura: videns vacillare, deflectere & errare multos à veritate. d. 13. 15.
Opus, solus omnes, quorum meminit, nullius alterius auxilio, perlegens authores, laborib⁹ & sumptibus collegit maximis. d. 13.
Opus quibusdam probatum iri non dubitat, sed & multos Zoilos, scabiosos homines & sciolos ægrè laturos non ignorat. d. 15.
In hoc si bona, in Dei laudem cedant solũ vult: sin quædam minùs bona quibusdam videantur, rogat, ne culpent priùs, quàm meliora protulerint ipsi. d. 15.
Operis sui Tomum primum Illustrissimis Ducib⁹ Stetinensib⁹ &c. dedicat, cur. d. 15. 16. 17
Ioh. Wolfi⁹ cur Richardo à Schulenburg equiti alterum operis dedicarit Tomum. p. 15.
Opus in quos & quos non scriptum d. 15.
In hoc errare se potuisse (ignoranter) non diffitet: vt & inter Ethnicos & Christianos multi boni confessi, at se erudiri & meliora doceri cupit d. 15.
Pontificum & Imperatorum nomina cur calci narrationum adiecerit d. 14.
Scripta in hoc quædam integra, quędam non inseruit. d. 14.
Protestatio hui⁹ sancta, quòd in Ecclesiæ despectum nil, nec in cuiusdam personæ (ex affectu priuato) iniuriationem quicquam scriptum velit. d. 15.
Veritatem ex sacris & patribus indagare laborabat. d. 13.
Ioh. Wolfius quid, & qualia in opere comũnicarit, ex quibus & quomodò. d. 8.
Ioh. Wolfius de suis Operi nec ad verba nec res addit, sed cum rebus & verba iungit, cur. d. 14
Ioannes Papa, animas post mortem Dei faciem non videre, & alios errores docuit.
Iohannes Papa à Bauaro per fratricellum instigato deponitur, alius creatur. Hic capitur, incarceratur, Bauarus excomũnicatur. b. 454
Ioh. 8. Fœmina fuit, aliàs Agnes. 224. 225 229. &c. multa testimonia ibi collecta. b. 5 468. 960. 1006. 1056. 1057
Ioh. 8. quibusdam inter Papas non numeratur. 268
Ioh. Papa Magus, superbissimus. b. 1056
Duodecimus, ob scelera in Imperatorem deponitur. 793. Non legitimus Papa. b. 1006
Ioh. 13. Nequissimus omnium, depositus, recusat adire Synodum. 262. NB. 263. 264 265. NB.
Campanam suo de nomine baptizatam appellat. 582
Adulter à diabolo ad tempora percussus, 8. pôst die perit. 267. d. 6.
Ioh. 13. ex meretrice natus & Sergio Papa fit Papa malis artibus. 260
Ioh. 14. Nequissimus, mortu⁹ per plateas rapitur vt Asinus. 268
Ioh. 16. Nascit ex patre Presbytero. Ergò. 269
Artibus malis fit Pontifex, sua sola, non quę Dei & Ecclesiæ, quærit. 269
Ioh. 18. dictat hæreticum librum, domò abripitur diabolis. 556
Ioh. 22. Æruscator, thesaurarius optim⁹, quantum corraserit. vide. 678. 679. b. 171. 263 268. 969
Anathematizatur. b. 268 NB.
Impientissimus, scelestissimus nebulo, per omnia scelera, vide in Deum & homines. NB. b. 268. 271
Anathematizat Imperatorem, annihilatur autem, refellitur, refutatur. 979
Hæreticus est, non credit vitam æternam. b. 263
Perit vt Hæreticus miserrimè, vti meritus. b. 265 268
Ioh. 23. damnat Christi paupertatem, eius imitatores, credit purgatorium, negat animæ immortalitatem. b. 176. 263. 624
Ioh. Presbyter Magnus Æthiopię, eius regionis latitudo, longitudo, hic Papam non sacra docentem annihilat, improbat cœnæ vnam speciem. b. 73
Ioh. Staphyli Episcopi oratio lugubris captæ Romæ, in qua peccata vrbis memorat pœnis digna. b. 300
Ioh. Pierius mystica iucunda scribit. b. 393
Ioh. Sturmi⁹ de discordia Turcarum & quę huius causa, de reformatione Ecclesiæ. b. 462
Iordanus retrocurrens perdit Ierusolimã. b. 324
Iosephi Grunbeci Prognostica. b. 328
Irenæus Papam Antichristum, Romam vocat Babylon, cur. NB. bellè. b. 839. 840
Irene, crudelis, Imperatrix. 203
Irrationalia loquuntur, vide Asinus, canis, bos, serpens.

Strages Iudaica sub Asinio & Ainileo per Babylonios & Parthos priùs ab ipsis vi subactos & diu gubernatos edita, diuinâ iustâ vltione ob impietatem. b. 597
Synagog. perdit, & gentes recipiunt à Deo. b 590
Templũ horũ, de amolitione &c. vide Ierusol.
Typus sunt in excisione Germanis. b 327. 597
Iudices iniqui oculis effossis priuant &c. b. 947
Iudiciorum Ecclesiasticorum processuum, actionum permulta iniqua grauamina. b. 224
Iudiciorũ papaliũ processus, institutiones. b 207
Atres expilandi in omni vitæ ordine. b. 220
Iudicia suis in locis, non indissita, suspecta locentur, transponantur. Ex: b. 947
Non, vt Papa vult. Romam res ꝓphanas. b. 207
Iudicia, in quibus ad placitum alterius annuitur, pestes sunt. b. 821
Iudicium nullius tantum, quod in terris non errare possit. Ergò & Papa. b. 38
Iudicium extremum, ex Sib: quod, & quale, p quem in quos. 52. vide dies Nouissimus.
Iulianus Apostata, 112. Blasphemus. 223
Cædes huius, portentum huius in sacrificio. 139
Litera de huius cæde in cœlo visa. 217
Miracula sub hoc. 134
Ierusolima nititur extruere, at incassum b. 962
Iulius Cæsar, eius cædes, aliaq; de hoc, mira. 8
Iulius 2. Papa bellator, reprehensus excusat exemplo Petri & Pauli. b 462
Claues Petri in Tibrim abijcit, arripiens gladiũ Pauli. b. 304. 576
Colloquitur Petro ob quæstionẽ, an in cœlum intromittendus, Iulius affirmat, Petrus negat & recusat, cur? b. 65. 66. 67
Galliæ Regem Ludouicum anathematizat cum adhærentibus, Nundinas Lugdunò Genevam transferens. b. 162
Blasphemus, DEO minùs fauet quàm militi. b. 29. 87. 676. 871
Ecclesiam corrigere monetur corruptissimam, at impius homo recusat. b. 52
Latro, Turbulentus, bellator atrox. b. 49. 51 53. 167. 304. 576
Masculorum concubitor. Cynædus. b. 22
Periurus, perfidus, nebulo nequissimus. b. 53 87. 162
Militẽ, exercitũ perdit infelix bellator. 268. 305
Iubilæum Polonix instituit. b. 29. 87
Indulgentiæ huius mendaces, præstigiosæ. b. 87 699
Iulius 3. coronatus impiè præstigiosè, idololatricè. 2. 696. Blasphemus. b. 813
Concilium vocat priùs Ecclesiasticum, pòst politicum ad arma auxiliari in Lutheran. b 630
Deliciarius, non appositum frigidum assatum pauonem maioris facit, quàm esum pomi primorum parentum. b. 638
Tridentinum concilium indicit, de Religione in hoc nil, sed restitutione secularium bonorum per Lutheranos & maiores abreptorum. b. 638. 640. Bullæ huius. ibidem.
Sodomita, Cynedus, blasphemus in Deum & homines, & matrem eius, jurans, vt lenones (ô Deus) per vulnam Dei. b. 813
Indulgentiæ præstigiosæ, mendaces. b. 87
Suillibus delectat' carnibus, æger, at Deum blasphemat. 638. b. 812
Sordidissimus, auarissimus, coronatus conuiuium celebrat Regium, at de hoc nil pauperibus. b. 698
Tridentinum concilium cur elegerit. b. 639
Pecuniam vel monetã cudit nouam sic: Gens, quæ non paret mihi, perib't. b. 644
Pedes huius osculantur multi. b. 696
Iuramentum qualiter coram officiali Papistico dandum, & cui parti, conuicianti & cui &c. malè hoc. b. 222
Iuramenta in Deo: non in superis Dijs, inferis, manib', Angelis, vel demortuis fiant. b. 992
Iuramentum Episcopis Papæ dandum, nolint velint, forma huius. 340. vide Papa.
Iurisconsulti, non defendant scelera contra leges, etsi moriendum. Ex: Papiniani. 92. b 275
Exemplum contrarium. 546
Iuristæ, adulatores in aulis sunt in precio, docti non. b. 275. 1035. 1041
Auarissimi, Harpyiæ. b. 275. 1035
Auri sugæ, pessimi. b. 240
Canes sunt forenses, & vultures togati, cur & quomodò. b. 103
Damnantur. b. 1036. 1037. 1040
Causæ damnationis. ibidem. Doctos, probos, principes audiant, honorent. Ex: b. 513
Ecclesiæ destructores, euersores, & raptores pessimi. Exempla. b. 240. 275. 1037
Exitus hiscè infelix. b. 1035
Hæreticis similes. vide infrà similes. b. 1037
Iurista suo solus sanctus, bonus. NB. b. 1035. 1041
Iurare ipsis nil est nec religioni. b. 1039
Legum peruersitæ. b. 275. 1035
Leges cereas faciunt esse, ꝓ placito suo iudicant, exponunt, deorquent quiduis. b. 149. 1041
Per leges Iuristis vt Muscæ hærent parui, cæteri pernolant, perrumpunt. b. 224. 240. 1035 Ex: Ecclesiasticum 48
Linguas sapius vendunt turpiter. b. 240. 1040
Mali multi, ideò de cæteris omnibus idem est iudicium, b. 274. 1041
Multi & mali vbicunq; sunt, ibi multa contentio inter homines, contrà, vbi nullus. b. 240 1039
Omnibus eruditione præcellere volunt. b. 149
Monasterij Iurista procurator omnes perdit causas monasterij, cæteras curatus acerrimè, cur? b. 1027
Moritur' Iurista quærit, an vtatur cœna Domini? Appellat, à Satana suffocatur. b. 1037
Mortuo cuidam templi Ecclesiæq; portæ adportato clauduntur sponte. b. 1039
Mortuo cuidam hianti lingua defuit, cur. b 1027
Pauperibus minus æqui quàm ditioribus, illos compellunt inire iniquas transactiones ob æris inopiam. b. 224
Principes his minus sæpè timiendi, illi meliores hisce. b. 275
Propulsari à Rege Coruino ex Italia. Item Fridericus hos odinit auersatus & execratus. cur? b. 1039

Strages Iudaica sub Asinio & Ainileo per Babylonios & Parthos priùs ab ipsis vi subactos & diu gubernatos edita, diuinâ iustâ vltione ob impietatem. b. 597
Synagog. perdit, & gentes recipiunt à Deo. b 590
Templũ horũ, de amolitione &c. vide Ierusol.
Typus sunt in excisione Germanis. b 327. 597
Iudices iniqui oculis effossis priuant &c. b. 947
Iudiciorum Ecclesiasticorum processuum, actionum permulta iniqua grauamina. b. 224
Iudiciorũ papaliũ processus, institutiones. b 207
Atres expilandi in omni vitæ ordine. b. 220
Iudicia suis in locis, non indissita, suspecta locentur, transponantur. Ex: b. 947
Non, vt Papa vult. Romam res ꝓphanas. b. 207
Iudicia, in quibus ad placitum alterius annuitur, pestes sunt. b. 821
Iudicium nullius tantum, quod in terris non errare possit. Ergò & Papa. b. 38
Iudicium extremum, ex Sib: quod, & quale, p quem in quos. 52. vide dies Nouissimus.
Iulianus Apostata, 112. Blasphemus. 223
Cædes huius, portentum huius in sacrificio. 139
Litera de huius cæde in cœlo visa. 217
Miracula sub hoc. 134
Ierusolima nititur extruere, at incassum b. 962
Iulius Cæsar, eius cædes, aliaq; de hoc, mira. 8
Iulius 2. Papa bellator, reprehensus excusat exemplo Petri & Pauli. b 462
Claues Petri in Tibrim abijcit, arripiens gladiũ Pauli. b. 304. 576
Colloquitur Petro ob quæstionẽ, an in cœlum intromittendus, Iulius affirmat, Petrus negat & recusat, cur? b. 65. 66. 67
Galliæ Regem Ludouicum anathematizat cum adhærentibus, Nundinas Lugdunò Genevam transferens. b. 162
Blasphemus, DEO minùs fauet quàm militi. b. 29. 87. 676. 871
Ecclesiam corrigere monetur corruptissimam, at impius homo recusat. b. 52
Latro, Turbulentus, bellator atrox. b. 49. 51 53. 167. 304. 576
Masculorum concubitor. Cynædus. b. 22
Periurus, perfidus, nebulo nequissimus. b. 53 87. 162
Militẽ, exercitũ perdit infelix bellator. 268. 305
Iubilæum Polonix instituit. b. 29. 87
Indulgentiæ huius mendaces, præstigiosæ. b. 87 699
Iulius 3. coronatus impiè præstigiosè, idololatricè. 2. 696. Blasphemus. b. 813
Concilium vocat priùs Ecclesiasticum, pòst politicum ad arma auxiliari in Lutheran. b 630
Deliciarius, non appositum frigidum assatum pauonem maioris facit, quàm esum pomi primorum parentum. b. 638
Tridentinum concilium indicit, de Religione in hoc nil, sed restitutione secularium bonorum per Lutheranos & maiores abreptorum. b. 638. 640. Bullæ huius. ibidem.
Sodomita, Cynedus, blasphemus in Deum & homines, & matrem eius, jurans, vt lenones (ô Deus) per vulnam Dei. b. 813
Indulgentiæ præstigiosæ, mendaces. b. 87
Suillibus delectat' carnibus, æger, at Deum blasphemat. 638. b. 812
Sordidissimus, auarissimus, coronatus conuiuium celebrat Regium, at de hoc nil pauperibus. b. 698
Tridentinum concilium cur elegerit. b. 639
Pecuniam vel monetã cudit nouam sic: Gens, quæ non paret mihi, perib't. b. 644
Pedes huius osculantur multi. b. 696
Iuramentum qualiter coram officiali Papistico dandum, & cui parti, conuicianti & cui &c. malè hoc. b. 222
Iuramenta in Deo: non in superis Dijs, inferis, manib', Angelis, vel demortuis fiant. b. 992
Iuramentum Episcopis Papæ dandum, nolint velint, forma huius. 340. vide Papa.
Iurisconsulti, non defendant scelera contra leges, etsi moriendum. Ex: Papiniani. 92. b 275
Exemplum contrarium. 546
Iuristæ, adulatores in aulis sunt in precio, docti non. b. 275. 1035. 1041
Auarissimi, Harpyiæ. b. 275. 1035
Auri sugæ, pessimi. b. 240
Canes sunt forenses, & vultures togati, cur & quomodò. b. 103
Damnantur. b. 1036. 1037. 1040
Causæ damnationis. ibidem. Doctos, probos, principes audiant, honorent. Ex: b. 513
Ecclesiæ destructores, euersores, & raptores pessimi. Exempla. b. 240. 275. 1037
Exitus hiscè infelix. b. 1035
Hæreticis similes. vide infrà similes. b. 1037
Iurista suo solus sanctus, bonus. NB. b. 1035. 1041
Iurare ipsis nil est nec religioni. b. 1039
Legum peruersitæ. b. 275. 1035
Leges cereas faciunt esse, ꝓ placito suo iudicant, exponunt, deorquent quiduis. b. 149. 1041
Per leges Iuristis vt Muscæ hærent parui, cæteri pernolant, perrumpunt. b. 224. 240. 1035 Ex: Ecclesiasticum 48
Linguas sapius vendunt turpiter. b. 240. 1040
Mali multi, ideò de cæteris omnibus idem est iudicium, b. 274. 1041
Multi & mali vbicunq; sunt, ibi multa contentio inter homines, contrà, vbi nullus. b. 240 1039
Omnibus eruditione præcellere volunt. b. 149
Monasterij Iurista procurator omnes perdit causas monasterij, cæteras curatus acerrimè, cur? b. 1027
Moritur' Iurista quærit, an vtatur cœna Domini? Appellat, à Satana suffocatur. b. 1037
Mortuo cuidam templi Ecclesiæq; portæ adportato clauduntur sponte. b. 1039
Mortuo cuidam hianti lingua defuit, cur. b 1027
Pauperibus minus æqui quàm ditioribus, illos compellunt inire iniquas transactiones ob æris inopiam. b. 224
Principes his minus sæpè timiendi, illi meliores hisce. b. 275
Propulsari à Rege Coruino ex Italia. Item Fridericus hos odinit auersatus & execratus. cur? b. 1039

Principum ipongia fuit.
Probi, boni, pij, justi & sancti, rara exempla, quædam tamen. 924. b. 1035. 1041
Rapaces, raptores, pessimi in Eccl. b 275. 1037
Regnorum, Rerumpublicarum euersores, perturbatores. b. 275. 1039. 1040
Fiscilienes. NB. ibidem.
Sacerdotes Iustitiæ dicuntur, at nil minùs sunt. b. 275. 1036. 1040
Similes sunt Hæreticis. b. 1037
Fœneratoribus pessimis, vsurarijs, Meretricib⁹, peiores imò. b. 274. 275. 1036
Diabolo & Satanæ similes. b. 1037
Sutoribus, fricant extendunt corium vel leges morsibus fondens thenen/ziehen/furtz/lang/breyt machen. b. 1035
Spongijs à Vespasiano assimilantur. b. 240. 1040
Theologi esse volunt, at mali puniuntur. b. 1042
Theologi pessimi & minimè veiles, impij, cauendi magnatibus. b. 1027
Turbas dant in Rebuspublicis, imperijs perditi. b. 248. 275. 1039
Veteres Iuristæ, iurisconsulti qui, quales, longè alij nostris hodiernis. b. 1041
Verè quales esse deberent, varia videbis. b. 1040 vide Aduocati. Syndici, consiliarij. causidici.
Iurisdictiones politicas & Ecclesiasticas non confundendas, vt factitarum à Papis supplicant Imperij ordines. b. 207. 223
Iurisdictiones temporales Ecclesiastici ad se trahunt, quod non permittatur. b. 232. vide Ecclesiastici.
Iurisprudentia laudanda in vsu, sed non abusu. b. 1038. 1040
Ius, si ciuilis Magistratus negligens in causæ actione sit, Ecclesiastici ad se trahere posse dicunt, at nullo modo contrà, scilicet. b. 223
Ius Canonicum ex ciuili speciosè demptum, at nil vel parum pietatis & Religionis, plurimũ verò scelerum huic inest. b. 132
Ius Canonicum à quo quandò, quid. 341. b. 132
Amethodicum est. b. 512. In hoc confusio maxima b. 512
Amethodia & difficultas iuris nullum Studiosum deterreat à studio huius. b. 513
Comburitur à Luthero. 341
Ius ciuile. 158
A *Iustino* ad 5. Carolum vsq; nullus vel vix vn⁹ in Prouincia sua in iure solo versatus, sed iudicio quisq; suo & libitu regnabat. b. 513
Iustificatio gratuita absq; operibus est. 669. 796 814. 873. vide opus. fides, Christus.
Cum operibus Iustificatio est diabolica. 884 905. 908. b. 1. 32
Iustificatio quomodo fiat ex Hilario, Bonauentura. 111. 542
Iustitia distributiua vrendum. p. 9.
Iustinianus Constantinopolitan⁹ oscula & primarum petijt. 310
Iustinus Imperator pius, Hæresews extirpator. 157. Quis & qualis fuerit. 158
Clero masculis concubitori quid pœnarum irrogarit. NB. 158
Iustinus Martyr docet, dissonantiam esse in ritibus Ecclesiæ primitiuæ & Romanæ. 35
Iustinianus 2. Papa oscula pedibus petijt, & primos primatum. 195
Iutha Imperatoris filia rapta Bisetislao ob quod bellum motum, sedatur, & fit gener. 269
Ixion homo mortalis à Ioue in cœlum vti consiliarius recipitur, qui Iunoni stuprum inferre conatur, deiectus ideò cœlo: Typus Ecclesiasticorum Papistarum. b. 940

K.

Kansbofensi in monasterio duo magni calices aurei inuenti, maior duarum, minor vnius mensuræ capax, ex quibus in primitiua Ecclesia cœna administrabatur. b. 571. vide calices.
Kaarhkühl zu Rom. 235. 236. 239
Kebo Abbas monasterij Lorch abbatem S. Galli visitans offendit claudicantem & Decanũ simul, dicit: melius claudicare Reges, quàm Regna. b. 865
Kessater precatus Deum pro comoda coninge, voto facto primam obuiam quamuis ductum, mendicantem offendit, bestiam & herbam malam, sic ducendi mos non esto. b. 904
Kreimbsbecetus strenuus miles nobilisq;, sepultus in cœnobio Badensi: huius vxorem formosiorem Rex amabat, violabat, illo legato præsenti, sed dum obdormit Rex, cultelio per filiolum porrecto occiditur cum vxore. b. 575. NB.

L.

Laeoldus Rex fit, Poloniam tributariam facit singulis annis nummo. 964
Lactantius, cur sic dictus 98
Lacus exsiccatur, alioq; subitò emergit. 324
Ladislaus aliàs bonus, delectat⁹ formosioris puellæ amore, instructu medicorum infuso veneno pudendis vel inuncto, perit cum puella. b. 467
Ladislaus Vngaricus Rex in Turcam fœdifrag⁹ perit fusus cum exercitu iustè in bello. b 423
Ladislai obitus, & cladis à Turca accipiendæ præsagia multa, b. 904
Ladislaus Siciliæ Rex diuortium ex Papæ iussu cum Regina facit, quam dat militi, ex quo multos genuit liberos. 787
Mors huic per Astronomum prædicta. b 76
Lætitiæ secularis in luctum miserabilem commutationis Exemplum. b. 171
Lætitia immodica subitanea letalis est. b. 861
Laicis ad tribunal Ecclesiasticorum res agendæ absit. b. 219
Laicus ter in anno communicando merat. 244
Lampertus Dançus contra Papam & eius potestatem. b. 947
Lampertus Episcop⁹ de Decis Pipini ex fide salvatione, de annihilatione suffragiorũ. b. 865
Lamissio ex meretrice ex aqua extract⁹ fit Rex. 202
Landgranius Gallo gratias agit pro recolitione veteris amicitiæ, at non posse se religionem mutare. b. 961
Lapis cœlo decidit maximus. 265

Lapis adulterinus adulteris portandus. b. 429
NB. Historiam de iuuene & monachis.
Lascuiæ ingentis exemplum. 91. b. 466
Lateranensi in Concilio ne vllus posthac ordo novus moueretur cautum fuit, at nil minus præstitum. p. 6.
Latomus inquisitor Hæreticæ pravitatis desperat miserrimus. b. 667
Landammannus Abbatis celle pagi Helvetij ducturus commatrem repellitur à benedictione per sacerdotem, Romæ ære impetrat. q̃d pòst frustra omnibus pro iure arrepti. b. 963
Latro insignis. vide Horrenda. b. 923
Latro non, vt Papistæ docent, saluatus in cruce ex merito & operibus suis. 756
Latrones execrari posse se versiculis & cretis verbis, ne noceant loculis, Papistæ opinant b854
Lauaterus de prætigionibus mutationes imperiorum præcedentibus scribit. b. 868
Laurentius Agricola graphicè Papam, clerum, monachos in omnibus sceleribus versibus quibusdam depingit. b. 656. 657
Laurentius Puccius Cardinalis omnem excusat pontificum quæstum quòd licitus. b. 460
Laurentius Valla, Papæ &c, stupra, Sodomias, Simonias, Hæreses, superbiam, luxũ, scelera adumbrauit ad viuum. 747. b. 7
Exulat ideò, & patitur multa. b. 16
Lauretanum idolum patefit detectum in prætigijs suis per Vergerium, quid, quale, vbi, est idolorum princeps, at mendax. b. 668. &c.
Hoc idolum peius est ipsa Missa. b. 668
Lauterbachij de fine mundi carmen. 6
Lazaritarum ordo. vide ordo.
Lectiones anniuersariæ vel postillæ à quo, quando. 202
Legati cuiusdam principis in Lateranos electores, Imperatores, contumeliosissima inuectiua oratio coram Sixto 5. Papa. b. 957
Legati papatum. vide Papa.
Legati Hostium etiam honestè tractandi. 880
Contrarium Christiani admittunt. vide Philippus Hispanus.
Legendarum Franciscianorum, qui, quales Impij impia tradunt. 541
Legendæ sanctorum vanæ, impiæ, mendaces, fucis plenæ 676. b. 991. 1004. 1005. NB. In his prophetiæ quæ ad vsum monasticis solùm factæ.
Legem Domini deserere mala mutationes & interitum accersit. Exempl. d. 12. vide Imperium, mutatio, Respublica.
Leges veteris callitaris, pietatis paupertatis. b. 960
Legislatores non de omnib⁹ leges ferant nequibus ferunt, hisce admoneant homines modò. 819
Lehel Scyra captus in prælio Conrado adducitur: cur tot cædes inter Christianos ediderit, quæsitus respondet: quia nos ad flagitia vestra natisum⁹: inde ei data optio mortis, postulat tubam, cuius sono intensissimo & maximo caput Conrado perfregit. b. 421
Lenones Papæ lenocinia, vide scorta, fœneratores.
Lenones Papis quibusdam accepti, lenocinia his communissima cum Episcopis & Papistis. b. 130
Medica ars hisce ad perdendos fœt⁹ vtilis. b. 130
Lenonibus & meretricibus Collegia Papæ extruunt. b. 130. vide scorta & Magistratus, Papa, Meretrix.
Hosce Magistratus in multis locis fovent, cur? an bene fiat? b. 130. vide Magistratus. 430
Lenæ par calceorum, si virum sanctum deciperet, Satan promissum de fuste per fluuium, vt quæ se deterior esset, nec digna sua accessione, deterret. b. 432
Leo vox non caret mysterio in Papis. b. 443
Leo 4. Imperator superbissimus, vt 2. Paulus. 869
Leo 3. Papa, flagitiosissimus, lingua & oculis privatur, liberatur à Carolo. b. 5
Imperator coronatur ab ipso Leo. oculis restitutis. ibidem. b. 423
Leo 4. sanctus Papistis est, defert honorem Cæsari debitum, subiectionem & obseruantiã. 260. 948
Leo bellator, cedit cum exercitu ex merito 631
Quintus Leo à familiari incarceratus perit. b. 5
Leo 10. lectica à viris portatus, exorbitantes sceptro percutit ad tempora, omnium superbissimus, supplicantes non audiebat ad 3. horas ad pedes licet iacerent. b. 921
Euangelium Christi fabulam nominat, Creat 31. Cardinales, gratiam tubilæo vendit. b. 70
Auarissimus per fas & nefas, prodigalissimus in scurras, indignosq; alios. b. 628
Mortem huius expectat Hadrianus Cardinalis ex vaticiæ mulieris oraculo, at decipitur b. 461
Leo 10. pollicetur, (pro remuneratione pecuniæ) Cardinalibus grandia præstare non valens fraudulentus ad Germanos mittit indulgentias, quasi in Turcas conferendæ essent contributiones. b. 174
Laborum frigoris, algoris patientissimus & validæ valetudinis. b. 461
Venator nobilis & strenuus, & eques insignis. der war ein Ritter vnd gůter Jäger/wie Nimrod. b. 461
Leo Papa scarificatorio ex genere, scarificauit, exuxit cucurbitulis æs, neruos, medullam, & sanguinem, vatic: b. 112
Leo Papa nuncio audito Gallos Mediolano pulsos gaudio subito periit ilicò extinctus. b. 861
Leo Sophus Constantinopolitanus, Cæsar, Astrologus celebris vaticinatur, leonem vel flauam familiam Ismaëlem fugaturum, cui vaticinio inuenta columna Constantinop literis circumscripta consentit NB. b. 803
Leonhardus Fuchsius tradit, butyri, carnis &c esum à papis nummis concedi & concessum, qui, si Lutherus non venisset, omnes tandem fœnum comedere coëgisset, vt asinam suam Bileamus. b. 427
Leonhardus Krenzheim de mutationibus Ecclesiæ & imperiorum ex sacris articulos temporum veteris & Noui Testam. scripsit. b. 857

scopum fecit, vocatus à facto Christiano Rege Teridate, cuius cognatus fuit. Conuersa tum multa millia: Gregorio mortuo vocatur filius illius ad pontificatum, tum vixit Constantinus Magnus. b. 945
Lepra tempore Plinij in Italia restincta, ergò Constantinus leprosus non fuit. b. 771. 772
Lepram sanauit alijs insanabilem Paracelsus Theophrastus. vide Paracels. vel Theophr.
Leskoni angelus dicit: Hostes vt subitò irruat, fore enim victorem, nec falsa locutus, non vnico in toto exercitu ex militibus desiderato. 562
Liberum arbitrium. 151. 874
Est in corporalibus mundi non cœlestibus rebus. ibidem.
Liberius Papa Arrianos fouet. 607. b. 578
Liberij Hęresis. 294
Liberi Dei sunt donum, petatur. 4
Delicię & læticię sunt, per hos nascuntur similes, egregia videbis. 850
Liberi petulantes, immorigeri, nubentes contra consensum & iussum parentum puniuntur atrociter, diabolus aufert. b. 707
Ingrati in parentes. vide Pipinus. b. 248. Exemplum. vide parentes.
Libertati dantur à Rodolpho ciuitates, quę solvunt ære, mala indè nata multa. 563
Libri Canonici in templis solùm legantur. 244
Libri boni & mali, vtiles & inutiles eduntur hodiè multi. b. 358
Libros & opera qui scribūt, non nimis magnos faciant. NB. d 14.
Qui & quales edendi & excudendi, pœna constituta grauis in contra agentes. b. 202
Libri de Paradiso, signis, cometis, de ijs qui sibi ipsis violentas intulerunt manus & subitò moriuntur. b. 853. 854. 857
Liber de vitis apostolorum fictus. 29
Libri Hæretici Luterani putantur, ergò tollantur flammis. b. 202
Comburendi an hæretici sint, ob causas, Ex: b. 177. vtrum? 201.
Libros emissuri se muniant tutela magnatum, cur, ab Exemplis veterum d 15.
Libri hebraici cohat, Bahir, & Racanati mystici. b. 469
Indi ad novum annum omnes deferunt ad aulam regis libros, qui benè quid scripsit, laudatur & munere afficitur regio. d. 15.
Libri patrum mutilantur, corrumpuntur, aliena falsa adulterina substituuntur, vera surripiuntur malo dolo & impietate maxima à Pontificijs in Typograph. b. 563. vide script.
Libri, quorum in sacris mentio, qui tamen non extant, sed desunt, qui; quot. quales. 13
Liga Papæ sanctissima cum Gallo contra Imperatorem, Carol: 5. b. 306
Lini opus Petri gesta continens intercidit. b. 15
Linum vtile, cur ex hoc indusia fiant. p. 14.
Linguis abscissis quibusdam, loquela non dem-

dono quidam illorum superbiens spoliatur iterum. 334
Linguis vulgaribus in templis sacra peragenda sunt, cur. 158. 222. 240. 728
Latinè omnia peragi quis Paparum decreuerit. vide Vitalianus.
Lingua vulgari nota volentes sacra perficere excommunicantur. 684
Litaniæ, diuersæ in papatu, meliores alibi. vide orationes. 241. 910
Literas ad Papam diabolus dat suum hunc vicarium, Cardinales ministros scelerib⁹ & vitijs refertos &c. 638
Alias dat ad hosce: gratias agens pro hacten⁹ sibi fideliter pręstita opera in Regni sui ampliatione, pergant modò, fore se gratum. 654
Literarum osores maximi, Ex: Ludouic: Rex idiota, sic filius, nescit imperare qui nescit dissimulare. 879
Literas mysticas Secretarius Ferdinandi egregiè & appositè exponit in monasterio scriptas, de quo indoluit Rex. b. 80
Literarum Typographicarum inventio, quandò, vbi, per quem facta. b. 753. vide Typographia.
Literæ cuidam visæ in cœlo de interitu Iuliani. 217
Lites iuridiciales non deferantur vt sint im̄ortales. 587
Locustæ mirabiles multæ, Iesuitarum prodromi in Europa volitantes, fruges vorantes, similes Ægyptiacis, accommodatio valdè egregia. b. 479
Locustæ in Gallia mirabiles, quę causatæ corruptionem aëris, quam secuta pestis. 227
Germaniam mirabiles cucullatæ infestant. b 509
Logotheta Astronomus prædicit discrimen imperij Constantinopolitani ex hinnitu equi picti. 687
Lombardus nascitur cum Commestore & Gratiano ex adulterio, mater indè superbior, recusat absolutionem. NB. 341
Lombardicæ historiæ autor. 563
Lombardia Imperio viridarium incorporatur venditurq; Papæ Tyranno. 782
Longobardi feroces, intrant Italiam, Longobardia qualis. b. 166
Papis sæpius infesti. b. 166
Italia pelluntur, delentur funditus. ibidem.
Italiam plurimos occuparunt annos. b. 166
Longobardia &c. donata cum alijs Papæ. ibid.
Longolius sepelitur monastica veste, scripturus contra Luterum morte præuenitur. b. 329
Lotharius Rex repudiat vxorem suam, astutia mira per Episcopum ducit aliam. b. 243
Lotharius cum suis Romæ communicat, qui ante anni decursum omnes perierunt, ipse in itinere ante reditum. b. 635
Abijcit se ad pedes Papæ, coronatur ideò. 345
968
Mali quid indè natum. ibidem.

Locharius Romæ reformat. b.240
Loyola miles claudus ordinis Iesuitici factus autor. vide Ignatius Loyola, Iesuitæ. b.479
Lubecensis Ecclesiæ cantor in processibus gestat argenteum baculum. b.427
Lucas Euangelista Mariæ Virginis Imaginis pictor. b.672. an? ibidem. 794
Lucas Hungarus scelestum excommunicat hominem, Papa eum obæs absoluit. 402
Luceolaniorum ordo. 281. vide ordo.
Lucifugæ qui. 41
Lucius Papa constituit semper adesse Papæ quosdam, qui vitæ testes essent. 977
Lucius 2. Papa, bellator, occiditur in prælio lapidibus. 359.987
Lucius 3. Tyrannus oculis priuatur. 400
Approbat sacra scortorum. b.464
Lucomoriæ populi singulis annis vti Hirundines 27. Novembris moriuntur in vere 24. Aprilis reuiuiscentes. b.906
Lucretia 6. Alex. filia, vidua sæpè, desponsatur. b.162
Lucij Roselli ad Melanthonem vt animosè Religionem Christi agat hortatoria. b.344
Ludouicus Banarus, afflictur à Papa 23. Ioh. iniurijs magnis, proscinditur, at nil curauit. b.474.651
Ludouic. 11. Gallus occisum veneno vult fratrem per monachum, at hic vt carbo nigrescebat, inuentus mane exerta lingua semipedis longitudine. b.913
Ludouicus Gallus gestit audire Iasonem Iuristam, miratur hunc & mirificè honorat & remuneratur. b.513
Excommunicatur ab hoc, recipit diadema non à principibus sed populo cleroq; pro more antiquo. b.652
Huic se opponit vt impio & lege data. b.474. 652
Literæ huius ad Iohannem. b.652
Decernit Papam à populo & Imperatore creari eligiq;. b.652. Non contrà. 474
Mortem huius sequitur ingens clades. 974
Libertatem vendidit paruo precio. 974
Sub quo duodecim solùm regnante annos 8. erant Papæ. 986
Pientissimus, valdè pacificus, optimus, excommunicatur nihilominus, eò vinò Papa eligit alium, tollitur veneno. 606.981. b.647
Durissimæ Papæ in hunc conditiones. NB. ibid.
Errore literarum à coniuge missarum in castra, amatoria suspicatus, occidit puellam cultello & mulierè nobilem non consciam. b.474
Ob hoc vnica nocte ex mœstitudine & angore canus fit. b.474
Ludouico pio insidiantur Gallici proceres, aliiq; mali, qui mira astutia filium Pipinum inflammant, à quo Pater pulsus, vnde cum coniugefit Monachus in claustrũ detrusus. b.241
Ludouic⁹ Pius Imperator incestuosus bis monetur, corrigitur, absoluitur, cuius monitor Episcopus occiditur. 644. b.241
De Ludouico Pio varia. 218.219.220
Ludouicus Pius bonitate sua Episcopos efficit principes. 347. b.770
Episcopi sub hoc satrapæ & milites non, sed doctores prædicantes erant. 347
Ludouicus 2. Imperator, cuius mortem antecedunt calamitates multæ magnæ. b.291
4. Ludouic: decernit piè contra nequiciam paparumq; scelera atrocia. b.263
Ludouici Regis Crassi filius ob in Ecclesiam à patre exercita mala, persoditur à suis equo insidens. b.291
Ludouicus 9. Rex Franciæ pius, multa papatus pessimè facta videt, abhorruit. 518. b.403
Sanctio huius Pragmatica, tollitur à papa per æternam salutem apud posteros. Ø Teufelsdopff. 518. b.403
Condit leges de electione contra Papam liberã. b.403
Vndecimus Ludouicus osor studiorum. 879
Nonus prohibet regno euehi Romam æs. & indè bullas. b.613
Duodecimus Lud: Gall: Rex sutoribus contulit Iuristas, cur? b.103. NB. de hoc. b.1018
Ludouic. Regis Germanorum tres filij, duo immorigeri satis, oderunt 3. Car. filius per hostiam occupatur à dæmone, boat, liberatur Episcoporum precibus. b.291
Ludouic. ab Attila & Anatolius Desbartes Carol. 5. milites & scriptores bellicorum vani, ridiculi. b.622
Lud. à Sforcia per mercatores literas Galeaci fratris Spiritus accipit, in quibus eius captiuitas nunciatur, & vt liberari possit docetur. b.436
Lunæ duę visæ in ortu vna, in occasu altera. 330 346. Tres visę. 359. Quinque visę. 646
Luna & Sol quid designent. b.940
Signa malorum. 509. vide prodigia.
Sanguine tincta obscura visa. b.118
Lupus & cattus anserib⁹ & moribus concionatur, pictura. 584
Lupus excoriatus liber in Caluinistas lupos editus. b.943
Lupi in Germania vexant multos quid denotant. 393
Lupi in somnio visio malum portendit. 509
Lupus fœcundus 8. generat: ouis vnam, luporum tamen pauciores ouibus, Myst: Sacerdotes multi promouentur, at pauci sunt dissipantur per diabolos. 833
Lupus pilum non animum mutat. b.821
Lusorum horrendæ pœnæ. Ex: b.659
Lusorum 3. vnus Deum pugione transfossurũ se dicit, at sursum iacto, 5. guttæ decidunt, auferetur à diabolo, alter à vermibus voratur. 3. decollatur. b.916
Lutetijs Sectatores Asmarici Hæretici combusti, indè tanta tempestas, vt finis mundi adesse putaretur. b.394
Lutherus adolescens commendatur à Mellerstadio doctore exteris iuuenibus studiosis seriò, cur. b.72
Anathemizatur, damnatur à Papis. b.193.195

Angelicus pastor, NB. quomodo, vatic: Ioach. 669
Animosissimus nil curat Papam aliosq; in Religione. b. 345
Antichristum detegit. b. 972
Augustanæ confessionis autor, Philippus exornator. b. 78. 336
Augustæ per Ioh. Fridericum Saxonem liberatur ostio reserato, & fugâ indè elapsus, sine calceis, ocreis & ense Wittebergam, dum aliàs vt pręda Leoni missus fuisset. b. 778
Augustanæ confessionis à Lutero 17. Articulis & alijs constit ta doctrina, quales & qui illi fuerint. b. 337
Bellum Pfafficũ excitat, pallio Episcopali Moguntino, incipit conterere Papam. 66. b. 374 vide Pfafficum bellum.
Biblia ex Hebræo in Germanicum idioma optimum vertit optimè & doctissimè. b. 169
Biblia eius sacrifico cõmendantur. b. 229
Carolstadius, Zinglius, Oecolampadius sunt Lutero, qui Core Datan Abiron, Moysi. b 883
In cœnæ negotio vt inconstantem Peucerus medicus accusat libello edito, sed ad vrinarium se vt conferat virtum ei mandat elector Augustus omissis Theologicis, quod supplicans pollicitus est. b. 957
Concordia cum Lutero & Papa est impossibilis, werden nimmermehr Freund vnd eins. b. 656
Concordia inter Lutheranos & Papistas in doctrina vt facienda. b. 980. vide Papistę.
Confessionis Augustanę autor. vide suprà.
Confessionem clanculariam oppugnans nocuit Ecclesiasticis Papistis plurimum. b. 806
Constantissimus Heros Wormaciam ingressus dicit monitus ne eò loci ob perfidiam cederet: si omnes Lateres diaboli, intrabo tamen vocatus. b. 78. 708. b. 336. d. 8. NB.
Diabolus cum Lutero sub cutta monachi acerrimè disputat, victus ille cum fœtore evanuit. b. 591
Diabolus tentans eum in somno obijcit, Missa est in Ecclesia antiquissima & Tu abolebis, ex hac hactenus es sustentatus, desperes oportet. b. 1004
Dies nouissimus quandò venturus eius coniecturæ. 784
Doctor fit, quandò, vbi. b. 32
Doctor Euangelicus, optimus ab Vlrico Hutten defenditur. b. 81
Doctor veritatis teste Episcopo. b. 181
Doctissimus in sacris. b. 77. 142. 169. 176. d. 8
Doctrina sua quòd ex Deo sit certissimus est, nil ergò concilia, consilia, factiones Deo confidens curat. b. 775. d. 8
Doctrinam Luteri cum Epicuri Philosophia in oratione publica confert Hartungus, Lipsiæ contraria huic habetur. b. 947. 989. 990
Confertur imò postponitur Turcicæ doctrinæ in ceremonijs. b. 980
Doctrina Luteri & Papistarũ quòd sit schismatica damnabilis, impia? vide per Exempla ibi locorum. b. 980 989. 990. d. 8
Crimen falsi in hac semitæ sępe admittit. b 1004
Non à Papistis singulis in singulis damnata sed probata in plurimis. b. 980
Doctrinam suam ex diabolo habere Luterum & Zwingliũ propria confessione asseuerat Rosseus, at fallit mendax homo, cum alijs errore in citatione tomorum monstrato. b. 1004. NB
Doctrinà Luterus dissentit ferè ab omnib' concilijs. Ergò damnand' est: censet Papa. b. 395
Duratura semper. d. 8.
Electori Maximilianus Luterum ob graues causas tueri mandat. b. 114
Luterus Electoris tutor, non contrà. b. 78
Erasmi Roterodami de hoc iudicium præclarissimum. b. 142. 174
Iudicat Erasmus in doctrina & vita non damnandum. b. 148
Erasmus nec tueri nec damnare voluit. b. 148.
Euangelicus doctor optimus. b. 81
Euangelij repurgator, quandò, vbi. b. 708
Qui alijs in hoc omnibus præit. b. 169. 881
Fridericum Saxonem perturbatum ob fœdus Bononiæ inter Carol. 5. & Clem. 7. initum contra Luteranos, ad animositatem hortatur, ob se non anxi' sit: se compariturum ad concilium vocatum, minas eorum, Deo auxiliaturo in nihilum redactum iri. b. 336
Fridericus mittit Lutero articulos confessionis ordinatos à Philippo Augustæ reuidendos, poscit quid agendum si Cæsar prohibiturus vt rumor erat concionari. b. 337
Suadet certis de causis pro tempore & loco prohibituro Car. 5. obedire. b. 343
Germaniæ in vita sua exorat à Deo pacem. b. 78
Gloriam Dei solam quærit. b. 336
Greuensteini' vir doctus præceptor Luteri. b. 73
Helias tertius hisce seculis vltimis promissus. b. 823
Infestatur à Cardinalibus, Papis, alijsq;. b. 148 174. 177. 180. 194. 195
Indulgentias annihilat. Hòc tetigit vlcus Papę. b. 174. 916
Iohannes Cellarius de Luthero, eius eruditione stupenda, doctrina in sacris veraci profunda, constanti. b. 169
Iudæi à Christianis in omnib' vt tractandi consilium dat. b. 415
De Iuristis Sententia Luteri. b. 1036
Ius canonicum exurit aliaq;, reddit rationes facti graues. b. 177
Iusto Ionæ alijsq; scribit vt compareat in loco designato cum Philippo &c. negotia Augustana componenda in Religionis negotio. b. 336
Libri Lutheri exusti Wormaciæ, hoc ridetur à plebe. Sodomitas potius dandos rogo, quàm libros. b. 178
Libri huius rusticos fecêre doctos. b. 432
Moritur. b. 814. Fletur à priori ob mala in suũ ordinem secutura pôst maiora. b. 777
Mortuo Lutero (vt prædictum) insecuta tempora misera, calamitosa, exulcerata, pijs Antichristo aliquibus resistentibus anathemata

dicta, Interim cuſum, Adiaphoriſtarum pallium conſutum, aliaq; quę Papatum erigerent. b. 882
Medicus conſtitutus ab Epiſcopis ei inſidias ſtruit provocationem, alijſq; alijs modis, ac in nihilum redacta omnia. b. 777. 778
Monachi Lutetum produxerunt ranæ Apocalypticæ, habeant magnas p hoc gratias. b. 870
Naſcitur. 902. b. 593
Prognoſtica de hoc, vide infrà vaticinia. 669 836. 902. 903. b. 4. 31. 32. 73. 77. 78
Natus ex Matre & dæmone, ſed mendaciter à Papiſtis traditur. b. 593
Antequàm natus & docuit, de hoc erant picturę, vaticinia, myſt. 393
Pictus vt monachus diu ante natiuitatem 393 b. 1027
Antequàm cœpit docere, ſomnia de hoc priùs b. 1027
Antequàm natus & doctor Euangelicus factus, culparunt Papatum alij multi. b. 149. vide pij contradixêre &c. Papatus. 588
Nato hoc, impletus Apocalypticus Myſtic⁹ numerus de Antichriſto. b. 708
Papiſtarum detegit malitiam & ſcelera, errores enormes, in uectus primùm in monachos, ſacerdotes, quòd vrſi, lupi, ſimoniaci, pſeudoapoſtoli, quod olim figuri. rectè in Papatu ipſe palàm 319. b. 142. 174
Papiſticas nugas culpat, in eorum ineptias invehitur cum Miſſa. 357. b. 30. 32. 142 174. 287. 456. Vide Papiſtę.
Papę Imperij proceres in Lutetum ineſficaciter inflamant. b. 199. 351. 449. 832
Papę Mahumeti pſeudodoctori ſpurciſſimo cõterunt. b. 195. 980
Papa, quòd aggreſſus hoſtiliter Lutetum, p ſſimè ſuis conſuluit rebus, er ſolte ſeiner müßig gangen ſein. b. 317
Papę, proceres, concilia eum damnant, quaſi verò, NB. b. 200
Inauditus, vtrùm benè. ita, dicit Papa. b. 195 199. 334
Papę legatus in eum humanus, p hæretico non vult habere, nec excomũnicare, ſi modò indulgentias culparet, fore, vt in plano res eſſet cum domino Papa. b. 916
Papatui quòd ſe oppoſuit, contradixit, cauſę erant Indulgentię Papiſtarum nimię, aureæ, fallaces. b. 163. 174. 181. & vita mala cleri. b. 230
Papatus ruina per Lutetum perficienda prodigio Islebij ex fodina profundiſſima facie Papam referente ex illaborato cupri metallo cõcreta forma portenditur. b. 777. 813
Papiſtę omnia ſcelera & ſectas, at Lutetri dogma ferre non poſſunt. b. 183. 194. 195
Papiſtę eius libros rogo dant, cum imagine. b. 177. 178. 193. 195. 202
Damnantque, cur. 196. 197. 198
Papiſtici doctores veteres in multis Lutetro conſentiunt. b. 823. 980
Papatui, papiſticis nugis valedicit. b. 73
Papiſtæ Lutherum impotentiæ in miraculis accuſant, at cum Lutheranis cæteris non caret hiſce. b. 860
Philippum Landgravium & Ioh. Electoris filiâ Mariam iungens matrimonio benedicit, hęſitans aliquandiu voce ſua tacit⁹, effect⁹ ſecutus. NB. d. 16. Reformator ſeculo hoc Eccleſiæ, non Zinglius, b. 426. 881. d. 8
Recantare tentatur, ſed non fit. b. 77. 351
Reconciliari cum Papa non poteſt unquam. b. 656. Repurgator quòd futurus, vatic. d. 7
Repurgator Euangelij dexterrimus, quandò. vbi. b. 708. Qualis. vide ſuprà Euang. d. 7
Maior ex Iaperi gente Lutero nullus. b. 395 vide infrà Teſtimonium.
Romam Miltitius euocat, at fruſtrà. b. 76
Philipp. animat literis triſtiorem. b. 345
Philipp⁹ non pro Theologo, ſed Rhetore & Philoſopho, ab ipſo Luthero ſolùm, habitus eſt. b. 344. Purgatorium oppugnans carere verbo Dei, Pfaffis plus nocuis, quàm ſi infernum oppugnaſſet. b. 806. Sacra Scriptura ſola nititur. b. 77. 142. 174. 181. b. 230. d. 8.
Ad Sacram ſcripturá vt Lydium lapidem conferit omnia. b. 73. 142. d. 8.
Sigillum Lutetri cor rubrum, crux nigra in alba roſa. de his concio. b. 911. 941
Sigiſmundus & Maximilianus de Lutero benè ſentiunt. 810
Smalcaldico in conuentu mirabilis valedictio Lutheri. b. 881
Spiritus in hoc acer, diſcretor, Propheticus, de Papæ mendacijs. b. 881
Spalatino ſcribit ad literas datas, nil contra Euangelium vt concedant. b. 345. NB.
Staupitri⁹ hortatur hunc rem Religionis diligenter agere. b. 77
Staupitri⁹ optat de Lutero Cardinalis Campegij Iudicium notarijs ſignatum eſſe. b. 916
Teſtimonia de Lutheri doctrina, & vita variorũ optima. b. 180. 181. 169. 229. 291. 348 349. 395. 917. 956. 989. d. 8. NB.
Aſtronomorum. d. 8. Caroli 5. d. 8.
Papiſtarum. b. 956. d. 8. Vana, mendacia, ficta. b. 195. 980. 982. 983. 984
Caluiniſtarum. b. 984
Theologorum princeps eſt hoc ſeculo. b. 174
Vehementior & intemperantior ſi in ſcriptis contra Papatum, cui tribuendum ſit. b. 142
Viſiones & vaticinia de hoc.
Sigiſmundo facta de hoc viſio, quid factorus. vnde ad hunc exhortatio. 810. Viſiones & vaticinia de huius vita, doctrina. 669. 836 903. b. 4. 31. 32. 77. 78
Viſio crucis ſanguinei coloris præſagium ducibus Saxonicis de Lutero, eius doctrina, paſſionibus in media nocte. b. 76
Viri doctiſſimi mundo vel Germaniæ ſimul cũ Lutero donati diuinitus. b. 174
Vat: Lutetri de Antichriſto politico. NB. b. 987
Auguſtanorum comitiorum exitu. b. 79. 346
Euangelij ex Germania ablatione, ob contemtũ & ingratitudinẽ. b. 79. 80. 776. 804. d. 13

Impietate hominum, reuelato Antichristo, futura. b. 78. Irruptione Turcica in Germaniam. b. 78. 804
Perditione Belgij à Carol. defectori, cùm aggressurus sit Euangelium hostiliter. b. 79
Theologorum inconstantia post obitum suum b. 78. vide alia ibi varia vaticinia eiusdem, Wartburgi latitat excomunicatus. b. 778. d 7
Ibi nullus vbiq; magus vel ariolus ex diabolo eum videre potuit. b. 924. NB. vide, diabol' non omnia scire & manifestare potest.
Wormaciæ ignatior politicorum saluo conductui renunciat: vnde capitis periculum ob oculos, sed à non suę Religionis hominibus etiam Dei prouidentia conseruatur incolumis mirabiliter. b. 178. 917
Wormaciam tendit vocatus intrepidus, eius ibi acta. b. 178. 917
Lutherani.
Hos calumniantur sine discrimine Papistę. b 169. 193. 196. 351. 448. 449. 641
Cœlum his Papistæ concedunt, modò in hac ætatula vicissim in pace concedant temporalia, quo facto, fore secontentos dicunt. b. 439
Catholicos Luteranis conuersari vita, contrahere, non ferre vult Papa. b. 815
Comburuntur, effodiuntur sepulti vt Hæretici. b. 709
Concilium nationale Luteranis non esse concedendum, suadent catholici. b. 447
Coniuges ministris Lutheranis Papistæ obijciunt: interim ipsi cynedi, scortatores, b. 1006
Conspuendos esse obuiantes docet Iesuita, quod alijs in exemplum ipse facit, atos ei contusum est. b. 810
Debellare hos & persequi Car. 5. non vult pri', quàm concilio causa eorum decisa & audita satis. b. 115. 336
Bellis, ense, fune, aqua tollendos suadent Iesuitæ, b. 943
Busdrag' contrarium suadet: tollendos tamen eorum libros igne. d. 4.
Debellare pot' hos quàm Turcam, suadet Ferdinando Cardinali Marcellus edito libello. b. 140. 169. 438. 439. NB. Esse enim deteriores Turcis. 980. Rationes, cur faciendum hoc, aliæ 7. b. 195. 980
Lutheranos principes Imperatores non facilè bellis oppugnabunt, quia agnati sunt partim. b. 449. Deletos hosce volunt Episcopi & Papistæ. b. 929. 980. Exempla, sanguis eorum effusus copiosè, at nil pfectum. d 4.
Epistolæ Pauli si darentur igni, actum de hisce, ja freylich. b. 623. d. 4. Et scripta eorum singula.
Epistolæ Pauli faciunt Luteranos, ergò non legendæ vlli, iudicio Romanistarum. b. 623
Epistolę Paulinæ Apostolicæ sunt horum in hostes omnes armamentarium. b. 623
Ferendos hosce, suadent Papistæ. d. 4.
Hostes horum doctrinæ miserè pereunt subitâ morte extincti. b. 352. 449. vide Hostes.
Hostes Papistæ Symbola amplecti Luteranos dicunt nil nisi sacra in Relig. recipientes. b. 549
Miraculis non carent, vt calumniantur Papistæ. b. 860. p. 2.
Libri horum comburendi, cur? scilicet. d. 4.
Papistæ Luteranos nullos ferre possunt: at, vt scelera omnia, ita sectas omnes aliàs tolerant, fouent. b. 183. 194. 195
Occisi à Papistis breui tempore plures quam centena millia hominum. b. 810
Papæ accusant Heresewn, damnant, tollere suadent principibus: aliàs nullam pacem, incolumitatem Germaniæ & imperio sperandã. b. 193. 437. 549. 980
Papisticus sacrificus Lutheranæ Religioni anglicum ascribit sudorem, Germaniam vastantem, qui polliceretur restitutionem, si ad papatum redeant, processionem secutura die instituturus moritur subitò. b. 203
Religio Lutherana vtilis & necessaria, cur. d 8.
Luterani in religione neutrales multi, proh dolor, Papatum recipiendo, in suis ditionibus &c. b. 973
An cum his publicè disputandum. NB. b. 451
Lutherthum müß rumb zum Pabstum furtzumb. per Deum sanctum, Rhythmi. b. 438
Lutheranismus subitò creuit, multos locratus principes, tolli difficile. b. 449
Zelus in hanc quorundam hoc seculo feruidus & ardens. b. 560
In vita & politia quod honestum & pulcrũ, hoc est Papistis turpe & deforme: & quod impiũ, id pium, Ex: b. 1002
Luteranorum secta credita fore initium reformationis corruptissimæ Ecclesiæ. d. 8.

M.

Machiavelli liber fugiatur omni pio principi. vt noxius & damnabilis. 884
Schola huius qualis, blanda initiò, vsq; in nassam attracti subditi capiuntur. b. 1034
Machtyldis gignit simul & semel filios 1514. b. 246
Magdalena de la crux in Hispania ex obscuris nata parentib', de nouo S. Clarę monasteriũ extruit operâ diaboli, cum quo sub specie æthiopis collocuta rem habuit, magnificata existimatione, at res detecta tandem. b. 867
Magi, malefici. b. 424. Ex: horrendum. 508 924. b. 925
Maledicere an possint, mutareq; formas, verjaubern. 390. 543. Spectaculum triste. 548 930. 947
Saga tres occidit stercore suo, vide abbas.
Magi per imagunculas homines perdunt. b 290 508. ô horrenda, vide imago.
Magi se excusant, vti se diuinis & bonis verbis, at vana est excusatio. b. 508. 925
Magi orientales qui qualesq; fuerint. 12
Magi monachi remunerationes accipiunt: vide Albertus Magnus. b. 925
Magiæ Teutonici Ioh. exemplũ mirabile. b. 420
Magistratus colligant frumenta in casus necessarios. 162. vide princeps. Ecclesiam cum doctoribus cõmendatam habeant b. 244

Ecclesiasticis se non implicent. 245
Nec contrà politicis Ecclesiastici. b. 222. 223
Ecclesiam dum affligit, punitur à Deo mirabiliter in liberis, privatione regnorū. b. 291. 932
Fidei & conscientiæ non dominetur, nec obedientiam requirat: satis, si in politicis obediatur. b. 275. 932
Magistratus boni, mites, humani in subditos sæpè essent si invidia consiliariorum aulicorum non officeret. 201. b. 932
Magistratus durior privilegia & antiquas constitutiones, in quas iuravit, abrogans, sibi ipsi incommodat. 421. 932
Contemnit ideò, quià & hic Deum contemnit. b. 288
Magistratui nemo resistat, ob pœnas, mala & pericula. 286. vide Rebellis. Imperator.
Magist. à simul Theologis politicis consiliarijs cauendi, noxij n. & verspelles sunt. b. 1026
Obediendum quandò & quandò non sit Magistratui. b. 42. Subditis in querelis & supplicationibus iustis cedant, præsertim si veram Religionem spectauerit, ob pericula & mala, quę sequuntur ex rigore. b. 932
Lenocinia & scorta in vrbibus non ferant, vt in quibusdam sit locis. b. 130. vide Leno.
Sed oportet, vbi clerus præsertim impudicus ob pudicitiam matronarum aliarum honestiorum. NB. lex, Imperat: b. 429
Pij & Iusti Magistratus exempla. b. 244. 1035
Hos contra Euangelicos Papa instigat. b. 194
Pontificijs in Magistratibus non recipitur Euangelicus, quibusdam in locis. b. 1052
In politia & Ecclesia scholisq; bonas ordinationes constituant. b. 288
Prouidi sint in futuros casus colligendo necessaria. p. 12.
Virum magistratus monstrat qualis sit: Es ist kein Emptlin so klein / es ist henckens werth. Es můß sein ein frommer Mann / der im hohen Ampt redlich bleiben kan. b. 275
Magnates audiunt malè sæpè & meritò, quia malè viuunt. NB. d. 15. vide Sigismundus.
Magnates fautores doctorū, & mecænates studiorum sint. 204. b. 244
Non exultent in felici rerum successu, nec in vitijs hostibus. 295. 403
Magnates in Ecclesiasticis arbitri, dispositores dum esse volent & hæc in politica mutabunt: Turca eos iudicio Dei iusto graviter puniet & flagellabit. b. 804
In monastico vestitu sepeliri salutare duxerunt, superstitiosa & impia. 406. b. 329
Regna, aulas, nationes aliorum perlustrent, curiosi. d. 17. Sollen waß zusehen / erfahren vnd hören begern.
Religionem cum doctoribus collapsam reformant. Ex: b. 356
Schismata tollant. b. 331. 356. vide Imperat.
Iustè & probè regnent, admoniti sint, more Ægyptiaco, ad cœnam in ligno monstrato picto mortuo monitore. b. 603
Magnates quidam (vt delicias) fouent & circa se ferunt magos. b. 924. 925
Zelus quorundam in veram religionem magnus. b. 560
Mahumetes Constantinopolin capit. b. 172 637. NB. ô. 477
Epilepticꝰ, idiota, ignarꝰ scripturæ & literarum. 186. Facies eum prodidit, fore Ecclesiæ pestem. 187. 188. mira.
Finis sub 15. Imperatore Turcici imperij erit: vaticin: b. 803
Imperium huius cũ potentia & Natiuitate patri eiꝰ ab Iudæo Astrologo prædicitur. b. 905
In impudicos scortatores, adulteros, Sodomitas mirabile iudicium ab exemplo ob hoc occisi per adolescentem fert. b. 905
Imperatorem Constantinum cum vrbe prodere pollicito ciui pollicetur filiam coniugem pôst hac tradita excoriat eum, cineres cuti calidos injicit, pœna digna proditorem afficiens. b. 477. Magus & Turcis & Iudæis creditur fuisse. b. 803. Nascitur. 178. 186
Natiuitas prædicta patri Abdalæ ab Iudæo. b. 90.
Origo huius & natiuitas. vide suprà. 180
Moriturus per digitos suis finem vaticinatus est imperij. b. 858. 1043
Moriturus desideratur videri militi ꝓ 300. coronatis: affirmatur mortuus: in cœlo tamen super Christum locatus, ꝙd risit miles. b. 4
Maledictus cum suis, 333. vide Chartulanus.
Ferro omnibus vt irruant eum Christiani, ore concionans, gladium monstrans alterâ manu, hortatur. b. 905
Statuam mirabilissimam extruxit. vide præsagia. 640
Mahumetistæ fiunt Christiani. b. 891
Exscindentur. b. 803. 892
Impudicitia abominabile ipsis scelꝰ est, at quod Germanis? Christianis? b. 905. ô impietas.
Maillard & Menot concionatores Gallici Episcopos, Prælatos, Sacerdotes, Ecclesiasticos malos culpant ob rapacitatem, fastum, luxum, impietatem, auaritiam, Simoniam, scortationem crebriorem. b. 819, 820
Mala consilia consultoribus pessima. vide consilium. 178. Maledicentia scurris & meretricibus propria. 862
Mamertinus, miles fortis & acer fit Episc. b. 582
Manegoltus Marchio fit sed inutilis, turbator, seditiosus Episcopus. b. 582
Mantuanus Romæ, Cleri, Simoniam, Sodomiam &c. discripsit. b. 843
Mannel Constantinopolitanus lectione Sibyllæ oraculorum exardescit in Venetos. b. 475
Mareschalli officium in imperio. b. 249
Mare effluit. 324
Transitur Tartaris sicco pede. 633
Marcellus Cardinalis à Ferdinando expeditionem in Turciam cœpturo suadet in Lutheranos. b. 140. vide Ferdinandus.
Marcellus Monachus falsarius apostolicis literis indulgentijs multa acquirit, capitur, euadit sæpè. 968
Marcellinus thura idolis offert, & adorat. 25

Margretha Hennenbergenſis Comitiſſa 42. anno ætatis vna vice edidit liberos ꝑmiſcui generis magnitudine auricularis digiti. 364 qui baptizati ſunt omnes. *b.* 418. vide alia ibi plura ſtupenda.
Maria eſt Aſylum papiſtis. *b.* 13. 590. 653
Compaſſa Chriſto docetur à Papiſtis pro mundi ſalute. 909. Chriſto ſupplicat pro nondū finiendo mundo, vt decreuerat. 839
Domina cœli creditᵉ & omniſcia. *b.* 672. 675 990
Humata dum, quid acciderit. *b.* 672
Inuocari quando cœpta, per quem. 188
Vt inuocetur. *b.* 990. NB. Inverecundè papiſtę inuocant, & petunt quorū puderet ipſos. *b.* 150
Inuocanda non, at colenda debito modo. 121 NB. 590. 990. NB. bellè. *b.* 150
Ordo S. Mariæ. vide ordo. 401
Maria Ioh. Papæ 23. (ſcilicet) apparet, hunc cum alijs facit pontificem. 958
Mariæ Ioh. Euangeliſtam magis naturalem fuiſſe filium, quàm Chriſtum ipſum docet Minorita. 644. Lac, pecten, capilli, pepla, &c. Mariæ vbi adorata. *b.* 234. 793
Literæ Mariæ Glaucopluto miſſæ. NB. *b.* 150
Peccato an obnoxia, certatur inter Franciſcanos & prædicatores. *b.* 10. 38. 866. NB. præſtigijs diabolicis quid effectum.
Phrenetic⁹ à Maria lactatus ſanatus dicit. *b* 652
Purgatorium ſingulis ſeptimanis deſcendere ad redimendas animas creditur. *b.* 751
Pſalterium Mariæ. *b.* 656. 990. Quæ & qualia petantur ab hac. *b.* 150
Remiſſionis peccatorum operi includunt Romaniſtæ. *b.* 13. 655. 656. 990
Pulſus matutinus Ane Mariæ à quo ordine dandus, contentio Romæ inter Franciſcanos & Dominicanos orta, deciſſum vbi eſt, 30000. aureis inſumptis qui prior manè ſit ſurrecturus. *b.* 433. Reliquię Mariæ omnes, & vanitas harum. *b.* 793. 794
Sponſa fit Monacho, cui ex capillis annulum fecit, dat oſcula, amplexus, papillas. 935
ô nugaciſſima. *b.* 13
S. Euangeliſta Lucas 4. Mariæ Imagines pinxiſſe creditur. *b.* 794
Virgo ante, in, poſt natiuitatem Chriſti. 3. 4. 5. 6. NB.
Virginitatis violationem prædicans monachus ſubitò extinctus. *b.* 176. vel conceptionem immaculatam.
Maria Ægyptiaca, meretrix per 17. annos conuertitur. 564. NB.
Fratres huius non Mariæ Chriſti Matris ſunt Carmelitæ. 378. 958
Maria formoſa Ratisbonenſis, eius miracula, præſtigiæ, efficaces illuſiones, attrahit ad ſui cultū ſuperſtitioſos Germanos multis diſſitis ex locis, Magica hęc à Iudæis ibi pulſis effecta creduntur. *b.* 394
Maria de Loreto, Hiſtoria longa & mira, falſa, ficta, refutata doctiſſimè ab Epiſcopo Vergerio. *b.* 669
Marchio quidam equitem auratum capiens, excommunicatur, nudus incedit panes ab ipſo canes accipere recuſant. *b.* 853
Marozia Regina, meretrix Papæ, inceſtuoſa cū duobus Germanis fratribus. 261
Martinus Bucerus effoſſus crematus eſt. *b.* 708
Martinus Epiſcopus Turonenſis. 112
Huius vita, mors, ſepultura, miracula in ſepulcro, tentatioq; ibidem. 563
Martin⁹ Cromer⁹ in ſacerdotes acerrimè inuehit impares in vita doctrinaq; priſcis. *b.* 660
Martinus 5. Papa, bellator, capitur, funditur cum exercitu. 858
Permiſit ſororem dari fratri germano diſpenſans cum doctoribus. 859
Martyres. 167. 953. *b.* 107. 588
Plurimi hiſce ſeculis. *b.* 816
Martyrum reliquiarum mercatura ſuperſtitioſa, præſtigioſa, fallax diu viguit *b.* 785. vide ſancti, Reliquiæ.
Maſculorum concubitores punit Deus. 158
Quo loco habeantur Papiſtis. 340. 953
Matthæus Gracouienſis Epiſcopus guloſus, legato Boleſlai petenti ſumptus in bellum latrinas oſtendit ſpurcus homo. *b.* 961
M. Matthias Paris in Anglica Hiſtoria contra Papas multa. 694. &c.
Matthias Hunniades, Eccleſiæ fautor, ac clericatus peſſimi hoſtis, oſor & inimicus qui 12. Epiſcopos Hungariæ, congreſſos Colloquij cauſa falſè eludit: ſcelera vitia Eccleſiaſticis proponens aſſentata, iracundiam, auaritiam, luxum, faſtum, ſuperbiam, quibus eos damnatos cenſuit. *b.* 859
Matthias ſibi Eccleſię prępoſitos reſiſtentes iniquè voluit in ordinem redigere, ſed moritur citò nimis. *b.* 859
Matthię Curuini Vngarici Regis portenta vel prodigia: corui per annum nulli conſpecti Budę: at in Alba plurimi: alia, Ciconiæ 4. dimicant, domina electa. *b.* 422
Matth. Magn⁹ vicecomes Mediolanenſ. princeps excōmunicatur, cedit, fatetur articulos fidei, moriturus ex febri hortatur filios ad concordiam, ſic fore eos ſtabiles in regno, vera locutus. *b.* 461
Mathildis Petri patrimonium, Petri dicta Filia, Papæ glorioſa, nec tamen canonizat. 301. 302
Mathildis Eccleſiæ donat multa, at non potuit diſpenſationem aſſequi marito. 963. *b.* 167
Mathildis Imperatorem oppugnat per Papam, ſibi vt ſit remiſſio. 322, Fauet impio Hildebrando, cur, eius legata. 301. 934. Inſpicione cum eo admiſſi inceſtus erat. 306 Venenum Eccleſiæ ipſa infudit patrimonio petit. *b.* 268. Filiolos partu vno edidit 365 554. vide partus, monſtra, prodigia.
Mathematici, vide Aſtronomi, Aſtrologi, præcipui. 163. 549. 919. NB. NB. *b.* 637
Matrimonium Antichriſti, non Dei & Chriſti, eſt interdicere. *b.* 205
Diſpenſario, tolerantia, indulgentia illiciti matrimonij varia. *b.* 223. vide voces illas, & Papa. 262
Extra matrimonium geniti legitimantur à Papiſtis, ſed peſſimùm, non iure. *b.* 227

Matrimonij gemini mirum Ex: vide comes.
Papa iusta separat, vi, gladio, venenis. Ex: Carol. Mag: Lud 12. Gall. b. 1003
Papistis Matrimonium peius est Sodomiâ. vide Monach°, Iesuita, coniugiũ, Sodomia. b 290
Masculorum concubitores puniti. 158
Masoret liber. b. 464
Mauleschba Bohemo nupta per Fraxinensem apud Papam libellum accipit repudij, per indulgentias, nupta; alteri potiẽ regno. b. 261
Maursey Berlini inter statuas principum exteras illaesas caput vento deijcitur. b. 811
Mauricius Imperator, anarus, pius, somnia eius & patris cum Matre, de hoc in partu & conceptione, mors eius misera. 183
Mauricius Saxo à 5. Car. vinci quòd non posset. ioco (sed vero) dicitur. b. 315
Maurorum vates fœminae sunt. 159
Maxentius. 97
Maximilianus 1. quis, qualis animo, Religione, in Ecclesiae cultu defendendo, augendo, retinendo. b. 27. 28. 1098
Huius de Lutero iudicium. Ibidem.
Mors huic praedicta. b. 51
Huius risus de duob° Imperijs supremis, & suo politico & sulij tertij Ecclesiastico: hic, quòd sacrificulus vecors, ille ipse damarum audaculus venator. b. 973
Maximilianus Lutherum conseruari, tueri ob magnum cõmodum suum mandat seriò, er werd seiner widern Pabst bedörffen. b. 114
Maximil: Augustae virum. celebraturus comitia, valdè procerum habet & qui semel & simul vitulum vorauit. b. 860
Maximil: 2. dicit: Nil maius est, quàm conscientiam ledere, hinc regi Poloniae suadet pacem, posse enim fieri, vt cœlum & terram amittat. b. 903
Imperator laude & virtute dignus & Magnus, expertus est perfidiam Papanum. b. 821
Palpitatione moritur cordis, in quo tres inuenti lapilli. b. 853
Merba in vrbe multi Mahumetani aquâ perfunduntur, in totalem remissionem peccatorum. b. 965
Mechlinia 8. Collegiatae Ecclesiae (Thumstiffte) vbi aureus S. Georgius à Duce Carolo in remissionẽ peccatorum confici curabat. b. 857
Mechtildis de clero, Papa, Sodomitico, eorumq; interitu vaticinatur. 745
Medici, Medicina. Corrupta. b. 484
Exercenda bona conscientia, pura pietate, & magna experientia. b. 484
Christo praeferor. ô. b. 4
Abusus huius turpis & tristis hisce seculis. 888 b 485
Fœminis, vernlis, circulatoribus, Mulomedicis, aromatarijs, barbarum rasoribus mandatur, accipitur, arripitur, exercetur. 888
Medici Feraces suis & pharmacopolarum marsupijs longis & pretiosis receptis, in quibus quid pro quo, merda pro musco, Mattzdreck für Pfefferkorn. b. 484
Homicidae, morbos mortesq; lucri sui causa optant, vanè glorioſi. 888. b. 484
Quaestum non sanitatem, multi quaerunt. b. 484
Medici, quibus vrinarum & (si placet) merdarum inspectio demandata, Theologica contrectant, at inteliciter. b. 957
Mediocritas in omnib° optima & tenenda. d. 12
Mediolanenſis Ecclesia cum Graeca dissentit à Romana. 284
Melanthon Campegio scribit impiè, insulsè, ieiunè meticulosus homo. b. 344
Augustae remissius & somnolentius rem Religionis egit, quem Roselli° animae literis. b. 334
Erigendus, excitandus ad alacritatem fuit tristior. b. 345
Non pro Theologo, sed Rhetore Philosopho à Lutero habetur solùm. vide Lutetus. b. 347 vide Philippus Melanthon.
Meliora raro, deteriora plerunq; sequuntur. vide Dionysius Tyrannus.
Mellerstadius Lutetum adolescentem commendat studiosis supra modum. b. 72. vide Lutetus.
Memorabilia, vide contestarius Car. 5. b. 754
Exemplum aliud, de fœminis Bachi. 2. 2. aliud. b. 515. vide miranda, mirabilia, admiranda
Memoria insignes. 18. 823. b. 653
Pulvis pro hac. b. 931
Menardo Tyrolis ob per se iustè Henricum bello contritum sacris interdicitur, sed se tuetur contra hostes. b. 266
Mendicantes, vide, ordo. Monachus.
Mercurius oratio ad Papam pro Carol. 5. quòd studiosus tollere schismata, quòd Papa sciat modum tollendi, Papa modò proferat &c. b. 331. NB. grauia ibi.
De concilio generali instituendo, vbi viri pij, docti conueniant, libertas animi sensa proferendi concedatur. NB. varia pro & contrà ibi. b. 331
Mercurij perasus Cardinalibus cur detur & Episcopis. vide egregia. 922. 923. d. 7
Meretricibus senibus poenitentibus Romae domicilia & eleemosynae à Papis & Cardinalibus splendidae &c. b. 804
Meretricib° multis 1000. Romae, alibiue Papę fauent, eas fouent ab his vectigal & menstruos vel annuos census exigunt magnos à quaestibus pro merito formaq;. b. 604. 647. 701 1006
Poenae de his somentur diuinitus. b. 604. 870. 908
Meretrix 7. filios simul parit, abi citin lacum, Rex Agelmundus videt hosce, hasta apprehensa eius ab vno, extrahitur, fit bellicosissim°, & Rex tandem. 202. vide part°, scortũ.
Merlinus ex patre incubo. 163. 558. NB.
Metamorphoses aliquorum mirae. 389. An verae, fœminae fiunt viri. vide prodigia, mulier.
Methodius Illyricus Vandalis literarum characteres inuenit. 240
Abrogat Papistica. ibidem.
Vaticinia huius. 149
De Turca interitu. b. 886. 889

De mixto & vero Antichristo. b. 888
Post 6000 annos quid futurum. 662
Michael Episcopus Salisburgensis venator insanus, pauperem, cui multa soboles, qui in agro ceruum constratum & ictum inuenit, occidi mandat, nolente consentire Iudice, ferri ipse sententiam, vt cerui pelli insutus canibus venari sistatur, qui occisus quidem & laceratus, & pòst die altero Episcopus equo delapsus perijt subitò. b. 919. 920
S. Michaëlis pugio & clypeus, quibus cum Satana pugnauit, vbi, & quibus sacer sit. b. 234 794
Michaël Nostrodanus Astronomus optimus præuidit cladem Gallicam crudelem. b. 621
Vaticinia hui' de Regno Turcico, conflictu Leonis cum hostibus suis victuri. b. 600
Vaticinium, antequàm vnus Pastor futurus, quòd Turcę cum legibus interituri prius &c. hoc restat implendum. b. 600. vide Nostrodanus, vel vaticinia.
Miesco vel *Miecislaus* bona pauperibus aufert, voratq; 523
Milites euirandi vel castrandi, ꝑ his orant mulieres, cur? 967
Milites veri qui, qui non; monachi nil minus sunt, NB. benè. 332
Militibus Episcopi & Cardinales canoniciq; similiores, quàm sibiipsis. Ex: b. 629
Millenarius Apocalypticus numerus de bestia, Satana soluendo, ligando, ligato, quandò implendus, impletus. 301. 663. b. 885 Sub Constantino ligatus, qui 300. ann' ab Christo, solutus 1300. pòst &c. b. 885. NB. NB.
Millenarius senarius Ecclesiæ 6000. annis duraturę numerus in doctoribus constituitur, qui, quales, vide.
Ministrorum æqualitas. 120. Ecclesia. 7
Bellatores non sint, nec litigent, vide prædicator. b. 353
Canis horum est Symbolum, vide, canis Episc.
Correcturi alios in se incipiant. 891. vide Reformatio à capite, Papa, princeps, Ecclesia, Episc. b 242. at contrarium accidit.
Constantini temporibus bona eorum non immobilia, vt hodiè, vndè melior Ecclesiæ stat'. 834. b. 457
Dissidijs, ambitione, auaritia, negligentia, vita improba ministri Ecclesiæ mala accersunt multa sibi; contemptum. 627. 678. 737 vide Sacerdos. b. 457
Ministri si eligantur, quales sint & non sint. b. 214. vide Ecclesia. 457
Electio & vocatio à spiritu sancto si non est, vana est vt papistarum talis. b. 128
Iniuriari ministros, contemnere Euangelij prędicationem, magnas pœnas attrahunt. NB. 126. 139. b. 438
Mali multi, qui forum quàm Chorum magis curant. b. 438. 457
Negligentium, securorum ministrorum horribiles pœnæ. 887
Principes aliq; Luterani his vt abutantur, muis-
sen Reiter/ Spickbübē/ Jägerknecht/ Hundszieher/ Auffwarter offt sein. b. 438. 987
Stipendia his dentur necessaria, ne alia conari his impendant, neuè maior accedat &c. 383 b. 244. 457
Ne emendicare necesse sit, quod absit. 692. 866 b. 457. At fit, vnde ignari asini & idiotæ sunt. kupffere Gelt/ kupffere Seelmessen.
Ratio olim pro singulis animabus danda grauissima. 737
Superiores & inferiores si vitiosi, moneantur & corrigant, culpentur. 90. ex: Cyprian. 737
Superiores, magnates, Principes culpare quam sit his periculosissimum, der Teufel streiff den Kopff am Hasen/ facetè grauiterq; pro concione dominicaster. b. 140
Principes peccantes, periuros culpent, vel potius resignent. Ex: b. 562
Minoritæ, vide Monachus.
Apostatæ, Hypocritæ à conuentualibus dicuntur, duplices sunt. b. 74
Aureis calceis & vestib' splendidis vtuntur, vasis stercorarijs argenteis, aureisq;. ist zuuil. 885
Bellatores sunt, duo suspenduntur ab Imperatore. 532
Calceos amasijs emunt aureos. 885
Cibo delicatissimi, luxuriosissimi. 885
Minorita Christum se esse dicit. b. 74
Confessionarius docet, in Christum solum esse credendum, nugas reijcit papisticas. 949
Immunes ab omnibus oneribus, censibus, vectigalibus. 897
Quidam docet, singulis septimanis Mariam in purgatorium descendere, cur. b. 751. vide Maria.
Ordo horum & Franciscanorū 404. vide ordo.
Priuilegia horum maxima, plurima à Papis concessa de ijs, qui audiunt eos, indulgentijs concedendis hiscè. 893
Mira, miranda, miraculosa, stupenda, ostenta, prodigia, portenta. vide.
Angelus credentem Deo mulierem famelicam pascit. 426
Angeli iussu Poloniæ Rex potitur insperata victoria. 562
Aues collectæ plorant obitum Episcopi: attingentes rostris frondes, ex arescunt. 892. Item huius duo canes extrahi nolunt, nec latrant amplius, extabescentes, blandiri nulli volunt amplius. ibidem, NB.
Confessarius Caroli 5. effossus igni combustus est. 754. vide Carolus 5.
Canes 4000. iter in Germaniam faciunt, boū multi sequuntur. NB. 797
Christi natiuitatis numerus piscibus inscriptus videtur. 148. vide Christus.
Choreæ per incantationem totum annum durant. 860
Saltantes non lassi facti, non sitibundi, non famelici. 860
Corona in aëre pendens visa. 148. 551. b. 962

Cola piſcis vir inter piſces ſub aqua in mari diu vixit. *b.* 417

Comes Venetius capitur à Turca huius filia liberat, fit coniux, Papa abſoluit & diſpenſat, altera coniuge ſuperſtite, eſt bigamus, Thor⁹ gemin⁹, ipſe medius, viuunt piè & concorditer, alterâ fœcundâ, alterâ ſterili. 236. vide Comes.

Conſtantinopolis die pentecoſtes capitur à Turcis, cur? 834

Corvus triſtior interrogatus quid agat: dicit: ex Pſal: cogitaui dies antiquos. 139

Crux ſanguinea in cœlo ſudo viſa Saxonibus Ducibus, cùm contra Papiſtarum indulgentias ſcriberet Luterus. 77

Crux in corde Ignatij crevit, cor eius à beſtijs voratum manſit integrum, hiſce etiam putrefactis. vide Ignatius.

Crux in aëre videt, in qua pependit homo. 401

Crux, in qua ſcriptum, IESVS REX &c. in lapide delapſo grandi vel ſtiria. 401

Fontis Dianæ aqua vino mixta pudicas & impudicas mulieres manifeſtauit. *b.* 418

Mira tria: vnus Petrus inter Papas Romæ, vnus portus in Ancona, vna Turris in Cremona. 139

Dæmon muſcæ figura, cui abſciſſus pes, nunciat conſilia regis duobus occidendis, qui liberantur. 202

Draco. 636. vide draco. Hellenbrand.

Draco Babylonicus pontifex. *b.* 440. 480

Henrico 4. Gallo mors diu antè prædicta, varia ibi. 876

Infantulorum duorum geſtatio mirabilis, ſalv⁹ partus *b.* 988. vide admirabilia.

Linguæ exciſæ aliquibus, ac locuti rectè, nihominus. vide lingua.

Loquitur ſerpens, auis, illi (ſcilicet ſerpentes) multos dum occidunt, vltio Dei, remedium pro hoc. 561

Lutheri effigies in ſomno viſa, eius imago Norinbergæ reperta, Angelus Magdenburgicus. 1027

Lutheranis miracula ſunt. *b.* 659. 699. 860. &c.

Miles revixit, vaticinatus multa ſine cibo & potu viuens. 640

Mulier 4. partibus 20. peperit liberos. *b.* 418. vide partus.

Pagano 77. ſunt vxores, quibus cum 370. liberos genuit. *b.* 293

Piſcator noctu 2. monachos Rhenum traducit naui, percuſſus ab his, quia Dæmones erant periit. 319

Puer ſexennis diſſerit Baſileæ de omnibus acutiſſimè. 877

Puer 7. annorum contra Papam vera loquitur multa, at Satan immiſcet falſa, ſudauit ſudorem mirum. 395

Puer adoleſcens mortuus reuixit, hortatus ad pœnitentiam. *b.* 847

Statuæ capite decollato abſentis Regis vita periclitatur, qui & periit. 287

Septem mirabilia mundi inter ſtructuras. *b.* 316

Hæc Deus reliquit mundo contemnenda. *b.* 316

Satan cum puella rem habet, qui tympanizans non tamen viſus eſt, per illam accenſa vrbs tota conflagrauit, quę & poſtea ipſa rogo data eſt. 396

Vtero per 5. annos geſtatur infans, ſemiputrid⁹ eximitur, ſalua & curata matre. *b.* 601. vide plura in vocibus ſuprà poſitis, portentis, prodigijs &c.

Veteris & N. Eccleſiæ, quę poſt 1600. annum, cum dogmatibus repugnantia. *b.* 811

Vanitas mirabilium & miraculorum papiſticorum quę, quanta, vide miracula, præſtigię, Papiſtę, Imagines, Monachi.

Vngaris diadema nõ ablatum iri, prodigia Ottoni futuro Imperatori oblata. *b.* 422

Vndecim millia virginum &c. mira. *b.* 422

Veſuuius mons flamat, perit in hoc Sacerd. 857

Vini mira copia, 724. vide vinum.

Virgo ex vrſa fera parit filium, nomine Vrſum, fortem militem. 634. vide vrſus.

Vir ater magnus videtur Carolſtadio concionanti ſoli, qui puero dicit, poſt triduum mecum erit, ſi rediero: & factum. 516

Wittebergæ tempeſtas horrenda cum fulminibus. 638

Miracula. 148. vide Papiſtæ.

Diabolica, nugacia, præſtigioſa ſunt Papiſtarum, & ſimul noxia. 200. 622. *b.* 243. 605. 624. 811. 860

Ementita, falſa, ficta 690. NB. 728. *b.* 146. NB. 439. 440. 605. 811. 860. NB. 962. ob quæſtum.

Ieſuitæ miracula ementiuntur in oras longinquas, *lug ins Land / ꝛc.* werffens *Beihel* ſehr weit. vide Ieſuitæ. *b.* 962

Libri miraculorum papiſticorũ qui & quales. *b.* 605

Lutheranorum hoc vltimo ſeculo maximum, quòd per Lutherũ Papat⁹, nundinales mercaturæ ſpurcatæ ad nihilum redactæ. *b.* 440. p. 1

Moguntinorum Inſignium autor, qualia, Rota. 284. 556

Moguntinus Archiepiſcopus primus, eius ſedes, iuriſdictio in alios. *b.* 565. vide Archiep.

Monachus, Etymologia, enodatio huius ſignificatorum. 104. 106. 119

Abbaticidæ. vide Albertus. *b.* 104. vide ordo.

Adulteri monetarum. 521

Adulteri, ſcortatores, fornicatores, peſſimum genus hominum. *b.* 313. 424. 583

Ambitioſi, ſuperbi. vide Clerus, Abbates.

Annihilantur hodie, cur. *b.* 142

Annihilantur ob aliquos circumforaneos vagantes, polypragmonas, quicquid agit mundus, monachus vult eſſe ſecundus. *b.* 170

Auarus quiſpiam Monachus moriturus ſeruat pecuniam clàm, ſepelitur cum pecunia, conſilio conuentus communi, quid apud cæteros effecerit. vide. 270. 738

Accipere quàm dare his beatius eſt. *b.* 277

Auiculæ tres fringillæ Deũ magis colunt & laudant, quàm multa millia monachorũ. *b.* 188

Multitudo horum dabit malum ingens. b. 918
Mundus cum voluptatibus ipsis est vita aeterna. 942. b. 939
Mundum bonis dolo excoriarunt. b. 924
Nomina à montibus non à solis sanctis viris sibi sumunt. b. 614. vide Carmel. Tom: 1. 160
Nomen professionem facturus mutat, praefert hoc baptismo. b. 79
Opera ad salutem ipsi quidam reijciunt. b. 430
Opibus olim initiò mitis vt creuerint arribus, & potentes vt facti. 958. b. 316
Orantibus duobus in lecto sternentibus, Satan crepitum emittit dicens, qualis oratio, talis suffitus. 832
Origo Monachorum. 104. 106. 119. 958
Ab origine horum nulla fides amplius. 902
Ortum horum & quae & qualia speciatim praecesserint prodigia. b. 964
Otiosi pigri ventres. b. 939. 940. 941
Papam aëtuare & testiculos habere, è re est monachorum. 238
Parricidae, caesaricidae, infanticidae. 215. 619. 641
Puniuntur ideò. b. 1025
Pauci sint, numerus minuatur, cultus eò ardentior. Nb. 811
Pauperes olim, ditissimi & hodiè delicatissimi. 119. 124. 305. 392. 404. 428. 858. 885. b. 924. 939
Peccata recipere in se alterius pollicitus monachus pro equo morituri, rapiè à diabolo. 937
Perditi, pessimiq; hodiè cum capite, aurum Soriç. vide Papa, Clerus. b. 303. 329. 584
Perfidi, periuri. 267. 641. b. 10
Pharisaei, auditores publicani sunt. 538. 941
Pigri ventres, fruges consumere nati. b. 313
Pilis ludunt monachi & foeminae, praemium erat: concumbere. b. 21
Pij quidam. b. 579
Pius, & non auarus, Ex: 633. b. 430
Plurimi sunt, 30000. contra Turcam promisit Imperatori Magister ordinis. b. 188
Potentissimi Papae & Monarchis timori sunt, idq; facti mendicando. 131
Praefiguratio horum duabus figuris vitulo & asino mirabili. 940. vide Vitulus & asinus.
Probatio monachorum per 10. dies iacere ad portas & calcari oportebat. 215
Proditores sunt. b. 483
Quo triplex ordo sit monachorum. 119
Rasurae horum ad Venerem excitandam efficacissimae cur? NB. Ex: ioco plenum. b. 420
Reformandi & emendanti quomodò, instructio optima traditur. 362. 588. 590. b. 424
Reformantur ab Ottone I. 258. 810
Henrico 8. Anglo. b. 423
Regicidae, qui & ipsi occidantur Ex: in Carolo Rege, quem duo mente impotentem pollicitti restituere. 918. b. 141. vide Henricus tertius, Clerus.
Rex quidam fit monachus. b. 661. Tom. 1. 253. 258. Otto I. pientissimus, Ecclesiae fautor, propugnator, cui in sceleribus Papa oppositus ex diametro, ideò ferre non potuit.
Regula & vita eorum alia longè olim ac hodiè, ibi Euangelium erat, nunc animi voluntas & desiderium. 107. 159. 160. 811
Sacrilegi sunt. 393. 680
Saluantur pauciissimi, visio. 728
Scottari cum 10. Virginibus manent monachi, quàm coniugem habere, quis non crederet caballis istis saginatis? 799
Scortatores, vide suprà adulteri.
Seculares & mundanos alios dum appellitant, secq; spirituales solos, impiè agunt. 694
Secularibus studere prohibiti, at nil minus exequuntur, se dant omnibus & immiscent politicis. 161. vide suprà bellatores. b. 239. 584. Cudunt monetas, his sunt officiales, equi, Marschalli. 197. 392
Secularior quò quis est, eò religiosior habetur. NB. specialia, quomodo, in quibus. 857
Simoniaci sunt cum Papa Patre sanctissimo, & clero. 316. 587
Sodomitae, impuri canes, spurci porci, maechi, cynaedi, le nones, Hirci fœdi. 607. 796. b. 13. 329. 424
Superstitiosi in horum vestitu sepeliri salutem quaerunt magnates, vide infrà vestitus, vel suprà Magnates, & habitus.
Solertissimus Monachus quidam, suibus aures abscindit omnes, prandium vt velociter Carolo instruat quod ei placuit, euehenti altius monachum. NB. 975
Templarij perduntur, quia opibus & potentia formidabiles erant magnatibus. 332
Testiculi monachis prae alijs magni. b. 599
Testiculos periculosissimè inuenis monachi ob castitatis votum & desiderium sibi exscidit ô stultè. b. 577. vide virilia, castitas.
Venefici, magi, praestigiatores, Sacrilegi. NB. 217. 396. 810. 881. Elmerus volaturus delabitur claudicans pôst. 347
Vestitus ornatissimi, splendidissimi quidam, quod per Gregorium 3. prohibebatur. 864. vide Clerus, 885. NB. Ex: 561
Aureus, Sericus, Holosericus, 561. 885. 348. 349. 980.
Vestitu hoc sepulti multi magnates. 406. b. 329
Vitulo Fribergico & asino picti. vide suprà. 940
Vulgus simplex valdè facileq; decipit, eiq; imponit. b. 131
Vulgus eos ob scelera tractat miserè. 45
Vulpes asturae & lupi facti pude fiunt. b. 317
Vxores his concessae. 210. vide Sacerdos.
Fratrum monachorum vita multis egregijs versibus descripta. videbis mira. b. 407. 939. 940
Mendicantes Monachi. 131. b. 170
Belligerare cum vnico horum periculosius est, quàm cum potentissimo principe, cur? 912
Auarissimi, audacissimi, ambitiosissimi, vide Monachos.
Delicatissimi. vide monachus. b. 170
Diabolus autor horum. 852. 902. b. 131
Diabolis, Arrianis, Nestorianis deteriores, Ergò eiiciendi. 831. 902
Formidabiles Papae & potentioribus. b. 142

Multitudo horum dabit malum ingens. b. 918
Mundus cum voluptatibus ipsis est vita aeterna. 942. b. 939
Mundum bonis dolo excoriarunt. b. 924
Nomina à montibus non à solis sanctis viris sibi sumunt. b. 614. vide Carmel. Tom: 1. 160
Nomen professionem facturus mutat, praefert hoc baptismo. b. 79
Opera ad salutem ipsi quidam reijciunt. b. 430
Opibus olim initiò mitis vt creuerint arribus, & potentes vt facti. 958. b. 316
Orantibus duobus in lecto sternentibus, Satan crepitum emittit dicens, qualis oratio, talis suffitus. 832
Origo Monachorum. 104. 106. 119. 958
Ab origine horum nulla fides amplius. 902
Ortum horum & quae & qualia speciatim praecesserint prodigia. b. 964
Otiosi pigri ventres. b. 939. 940. 941
Papam aëtuare & testiculos habere, è re est monachorum. 238
Parricidae, caesaricidae, infanticidae. 215. 619. 641
Puniuntur ideò. b. 1025
Pauci sint, numerus minuatur, cultus eò ardentior. Nb. 811
Pauperes olim, ditissimi & hodiè delicatissimi. 119. 124. 305. 392. 404. 428. 858. 885. b. 924. 939
Peccata recipere in se alterius pollicitus monachus pro equo morituri, rapiè à diabolo. 937
Perditi, pessimiq; hodiè cum capite, aurum Soriç. vide Papa, Clerus. b. 303. 329. 584
Perfidi, periuri. 267. 641. b. 10
Pharisaei, auditores publicani sunt. 538. 941
Pigri ventres, fruges consumere nati. b. 313
Pilis ludunt monachi & foeminae, praemium erat: concumbere. b. 21
Pij quidam. b. 579
Pius, & non auarus, Ex: 633. b. 430
Plurimi sunt, 30000. contra Turcam promisit Imperatori Magister ordinis. b. 188
Potentissimi Papae & Monarchis timori sunt, idq; facti mendicando. 131
Praefiguratio horum duabus figuris vitulo & asino mirabili. 940. vide Vitulus & asinus.
Probatio monachorum per 10. dies iacere ad portas & calcari oportebat. 215
Proditores sunt. b. 483
Quo triplex ordo sit monachorum. 119
Rasurae horum ad Venerem excitandam efficacissimae cur? NB. Ex: ioco plenum. b. 420
Reformandi & emendanti quomodò, instructio optima traditur. 362. 588. 590. b. 424
Reformantur ab Ottone I. 258. 810
Henrico 8. Anglo. b. 423
Regicidae, qui & ipsi occidantur Ex: in Carolo Rege, quem duo mente impotentem pollicitti restituere. 918. b. 141. vide Henricus tertius, Clerus.
Rex quidam fit monachus. b. 661. Tom. 1. 253. 258. Otto I. pientissimus, Ecclesiae fautor, propugnator, cui in sceleribus Papa oppositus ex diametro, ideò ferre non potuit.
Regula & vita eorum alia longè olim ac hodiè, ibi Euangelium erat, nunc animi voluntas & desiderium. 107. 159. 160. 811
Sacrilegi sunt. 393. 680
Saluantur pauciissimi, visio. 728
Scottari cum 10. Virginibus manent monachi, quàm coniugem habere, quis non crederet caballis istis saginatis? 799
Scortatores, vide suprà adulteri.
Seculares & mundanos alios dum appellitant, secq; spirituales solos, impiè agunt. 694
Secularibus studere prohibiti, at nil minus exequuntur, se dant omnibus & immiscent politicis. 161. vide suprà bellatores. b. 239. 584. Cudunt monetas, his sunt officiales, equi, Marschalli. 197. 392
Secularior quò quis est, eò religiosior habetur. NB. specialia, quomodo, in quibus. 857
Simoniaci sunt cum Papa Patre sanctissimo, & clero. 316. 587
Sodomitae, impuri canes, spurci porci, maechi, cynaedi, le nones, Hirci fœdi. 607. 796. b. 13. 329. 424
Superstitiosi in horum vestitu sepeliri salutem quaerunt magnates, vide infrà vestitus, vel suprà Magnates, & habitus.
Solertissimus Monachus quidam, suibus aures abscindit omnes, prandium vt velociter Carolo instruat quod ei placuit, euehenti altius monachum. NB. 975
Templarij perduntur, quia opibus & potentia formidabiles erant magnatibus. 332
Testiculi monachis prae alijs magni. b. 599
Testiculos periculosissimè inuenis monachi ob castitatis votum & desiderium sibi exscidit ô stultè. b. 577. vide virilia, castitas.
Venefici, magi, praestigiatores, Sacrilegi. NB. 217. 396. 810. 881. Elmerus volaturus delabitur claudicans pôst. 347
Vestitus ornatissimi, splendidissimi quidam, quod per Gregorium 3. prohibebatur. 864. vide Clerus, 885. NB. Ex: 561
Aureus, Sericus, Holosericus, 561. 885. 348. 349. 980.
Vestitu hoc sepulti multi magnates. 406. b. 329
Vitulo Fribergico & asino picti. vide suprà. 940
Vulgus simplex valdè facileq; decipit, eiq; imponit. b. 131
Vulgus eos ob scelera tractat miserè. 45
Vulpes asturae & lupi facti pude fiunt. b. 317
Vxores his concessae. 210. vide Sacerdos.
Fratrum monachorum vita multis egregijs versibus descripta. videbis mira. b. 407. 939. 940
Mendicantes Monachi. 131. b. 170
Belligerare cum vnico horum periculosius est, quàm cum potentissimo principe, cur? 912
Auarissimi, audacissimi, ambitiosissimi, vide Monachos.
Delicatissimi. vide monachus. b. 170
Diabolus autor horum. 852. 902. b. 131
Diabolis, Arrianis, Nestorianis deteriores, Ergò eiiciendi. 831. 902
Formidabiles Papae & potentioribus. b. 142

Idolorum, picturarum inventores, initiò reiecti. b. 276
Infelix hic ordo Ecclesiæ semper eò, quòd cœpit tempore. b. 276. 964
Locustæ sunt ex Abysso. 601. vide collationem egregiam. b. 479. 480
Ordo hic turpissimus. 643. b. 276. 323. 916
Mendicantium artes, factiones, machinationes miræ, horum scandala, pernicies. NB. Ejiciantur, cur? 539. 871. b. 131
Ordo his & prophanis est comunis. b. 131
Sacræ Scripturæ ex diametro contrarius in omnibus: rationes. 539. 643. 871. b. 276. 323
Pecuniam maximam Romam mittunt, & monialium vestalium monasteria molestant, tollendum hoc grauamen. b. 227
Potentissimi sunt re & vi. 912. b. 143
Prodigia ordiné hunc præcedentia quę & qualia fuerint. b. 963. 964
Terminarij sunt, cur? b. 206
Minoritæ, fidem in Christum quidam docent. 949. Bullatores duo suspenduntur, 532
Christum se esse, quidam affirmat. b. 74
Franciscani & minores iidem ferè sunt. 404
Hypocritæ, pessimi sunt. b. 74
Amictu & vestitu ornatissimi. 885
Prędicatorum quispiam profligatissimꝰ homicida, latro, raptor, fur, potentissimus, at periit miserrimè, ilijs dissectis. vide. 522
Moniales vel Nonnæ, Sorores.
Confessio cuiusdam Monacho facta mirabilis. b. 427
Diabolus multas simul occupat. b. 456. 595. 1057
In coniugium locantur militibus, principissa ex his nubit, Ergò. 347
Deus hisce est venter, & quod sub hoc est. b. 253. 254. 255. descriptio harum viva.
Canonicę non sunt multæ, liberę enim vestitu: egressu, ingressu: conuersatione aulicorum, & nubere licet, nubuntq;, absit &c. NB. 811
Captiua Monialis Theoctista &c. mira Historia, dum enasit. 323
S. Clarę priuilegium paupertatis poscit, rara auis. 519
Infantulos 4. vno partu quædam edidit, Ecce, da ligts/ die wer gschlacht. 597
Monachi monialibꝰ familiares, concumbunt, gignunt. 198. 378. b. 146. Cohabitant. b. 236. 255. Vide Papa, Monasteria, Sacrificus.
Prædicabant publicè, quando hoc phibitæ. 139
Prophetizat quędam de 5. Sixto pessimo nebulone. b. 957
Promiscui his monachi. 324. b. 255
Rapitur quædam ab Vrbani 8. Nepote violata, Papa excusat probat. 786
Salutem operibus asscribunt. b. 430
In lupanari monasterio 8. coniurant enecare hortantem ad castiorem vitam. b. 146
Mendicantes virgines moniales molestijs & exactionibus onerant. b. 227
Vitâ discedit quædam piè, monica à monacho pio, in solo Christo nitì veraciter. b. 430
Virgines cur appellentur. b. 255. vide Nonnę, Abbatissæ.
Monachatus despicitur, explodituꝛ, ob deuiationem. b. 170
Cur hodie appetatur, vide mirabilia 119. 725
Monasteria à regulis vitæ & doctrinæ veræ & piæ defecerunt. 934. b. 109. 583. 665. 939
Quod Papa alijúe non curant. b. 22. 142. 323
Monasteria monachorum, monialium contigua. 378. 675. b. 131. 236. 583. 577 579. NB. cædes, adulteria nefanda, Monachi quidam pij nolunt hoc ferre, literis ergò scriptis ejiciunt Sorores ad 50. annos. b. 579
Disciplina monastica lapsa sub Abbate Rodolpho Hirschauiensi pocillatore. b. 321
Diabolus in quibusdam vt canis, cytarâ &c. sub vestes irruit. b. 593
Monasteria monialium qualia hodie, lupanaria, viscaria. 383. 597. 739. b. 131. 142 147. 173. 323. 328. 339. 424. 583. 939. 970
Monasteria in desertis sunt: aptissima impietati & malitiæ. 314. 346. Egregia. NB. cleri & monachi est discriptio. 584. 822. b. 109 223. 939
In Monasteria dum ex diffidentia in Deũ liberi nobiles inclusi, stemmata tota interciderunt. b. 22
Eremitarum, Initiatorum & virginum quot. 928
Mixta monasteria. b. 434. 579. 583.
Lupanaria sunt, Habitacula lenonum, Scortorũ Ex: multa. b. 424. 579. 583. 939. 970
Scortis plena, Ex: reformentur ergò. b. 423 583. 939
Præda sunt, dimembrantur miserè. Ex: b. 173 227. ab ipsis monachis.
Regna potius quàm cœnobia sunt. Gold vnnd Gůts haben. b. 177. 259. 924
Secularia monasteria. b. 581
Scelera in his patrantur, homicidia & infanticidia horenda. b. 970
Monasteriis prępositi olim Boëti (Vögt) qui horum & Pauperũ curam gererent, hos impius Hildebrandus semouit. b. 253
Veteribus cœnobia & monasteria cur dicta, abusio huius. 725. 811. 822. b. 142. 898. 939
Veteribus olim cur extructa monasteria. 33 108. b. 142. 427. NB.
Ob Dei cultum & literarum studia, & pietatis exercitia. 137. b. 259. 427. 939. 940. At corrupta post hęc. 160. 316. 383. 561. b. 22 23. 142. 259. 939. 940
Noxia horum hodie exercitio NB. b. 143
Testamentorum, oblationum, fundationum (gresser stifften) pro animabus & defunctorum salute, diplomata quędam, & vestitus eorum forma qualis. b. 923. 924
Victus in hisce olim tenuissimus, frugalissimus. 119. 348. 383. 822. 891. 941 b. 898. 939. 940. 941
Monastici ordinis væ & interitꝰ æternꝰ. 664. b. 425

Bestialitas horum depicta, vide, moriturо suis caput ostensum. d. 6.
Leges hę diuinę potius (falsò) quàm humanæ censentur. b. 946
Monastica laicę in perfectione pręferrur, scilicet. b. 947
Smibus & porcis similes in vita & morte. NB. d. 6. 7.
Veste moniali ægrum induunt Capuani, quod ægrè clerici ferentes exuunt, & pedibus calcant in platea in luto, cur. 267
Monothelitæ damnantur. 252
Secta horum qualis. 184
Mons aliò transferrur. 163. 324. vide prodigia.
Montes terræ motu disrumpuntur. 337 937. vide monstrosa, mira, portenta. A montibus sectis etiam nomina sunt. b. 614 vide Carmelitæ, Monachus.
Monstra varia, mirabilia, miraculosa, stupenda, partus, Etymologia, vide infrà.
Bos parit serpentem capite, vt totus vitulus, collum ad vltnam longitudine. NB. 801. mira leges.
Capitum septem serpens. 395
Episcopo infula & patagio simile inuentum monstrum. b. 600. perijt vlulans tandem.
Equum parit mula. 809. vide mula.
Equus nascitur lacera cute, caligis dependentibus, torace scisso indutus. 662
Etymologia monstri. 187
Flet marinum monstrum coram Papa. 562
Indicia quarum rerum sint monstra, 187. vide prodigia, signa.
Infans triceps, tribus cordibus, 6. brachijs & tot pedibus. Huic tres animæ, triplex huic mors. b. 417
Infans in vtero eiulauit, tempestas horrend. b. 666
Infans in capite carnosos flexus habuit & spiras mulieris erectas. b. 754
Infans ex diabolo, sine capite. In Humero os, in altero auris, pedes tanarum instar, corpus fuscum, tremens, nil ossei habuit, mortuus datur cæmiterio, effoditur, crematur. b. 825
Infantes alter masculus circa collum vt bos, palearia, collaria, circa tempora calamistratos capillos, ventre altera fœmella anserino dependente. b. 1008
Duo infantes inuersis faciebus coniuncti, cor vnum, 4. pedes manusq;. b. 550
Infans capite, cui inerat cornu, pro brachijs alæ, in corde ✠ &Y, pes vt auis rapacis, in quo oculus. b. 31
Infans aspectu terret, oculis flammantibus ore natibusq; bouinis, cornu prominente, dorso pilis caninis, in brachijs, genibus, pectore facies simiarum, oculis felium, pedibus cygni. b. 550
Infans nascitur, vbi sol in media nocte splenduit, fit Eclipsis, aliaq; multa accidunt, dicit se esse filium Dei: vox ex aëre hunc recipere & audire horratur, excitat mortuos, O wol ist der Teufel ein böser verführischer Geist. Horrenda leges. b. 393
Infans formâ humanâ cruribus leporinis, pro stomacho grandius intestinum, &c. mirabiliter monachos depingens. b. 183
Infantis corpus serpens simul natus corrosit. 936
Infans puer villosus, vrsinis vnguibus in aula pontificis. vnde facies vrsorum amoræ, ô facundam aulam, vbi fortes imaginationes efficaces. 928
Infans anteriori parte homo, posteriori serpens, qui occidit parrem impium, matrq; extincta dolore & metu. 1027
Infans pedibus caprinis, vno oculo in fronte nascitur. 302
Infans 2. capitibus, humano & canino. 321
Alius informis magis. 334
Infans vt piscis sine coxis & brachijs nat°. 338
Infans filius ex puella semicanis. 911
Ex cane & puella.
Infrà bufo, suprà homo infans. 722
Infans 3. capitum, caudæ pecuinæ. 379
Infans biceps, tripes, triceps. 396
Infans cornutus, qui dies 14. in vtero eiulauit. 527
Infans barbatus, pudendis &c. capillis villosis, tantus pectore, ac si 30. annorum &c. 540
Infans capite humano, Leo. 555
Infantes vno partu eduntur simul 365. sol: 554. NB.
Infans puer vt vrsus villosus ex Papa & consobrina. 562. 928
Gemelli infantes editi, quorum ora rostris, dextra alis anserum similes, hi arriserunt, occisi. 614
Infans porcus vel porcellus ex muliere humana facie nascitur. 346
Partus vna pars vt fera sylvestris hirsuta, altera glabra. 557
Lupa diuersę speciei gignit. 551
Mulier Marina capta in Holandia, quę muta didicit nere, detulit Crucifixo honorem, edit panem & lactaria, diu vixens. b. 913
Pisces nascuntur vt Homines forma & membris. b. 906
Piscis & aliud monstrum vorans appropinquantes ad aquas, Iesuitarum Typus. b. 477
Scrofa facie humana, naso longo, corona monachali rasa, collo grus, cæteris humanis, femoribus plumatis. 183
Sanguis pluit. 346. vide prodigia, portenta.
Serpens 7. coronatis capitibus, & duobus pedibus. b. 395
Stella nigra in corpore solis visa, machinæ bellicæ, capita Turcica, ciconia longo &c. 1008
Missa.
Annihilatur ab Episcopo. 310. 357. 519. 631 891. 897. 905. b. 177. 349. 351. 439
Antichristum demonstrat. b. 349. 350. 439
Celebrata vt sit Apostolis, vtq; aucta. 925. NB.

Celebratio latina, à quo, quandò cœpta & approbata. 190
Celebratio huius sæpè non sine delirio, Exemplum Impium. b. 141
Celebratur pro Regicidæ anima ex inferno ab Anglicis Sacrificis. b. 141
Christus in hac venditur sæpius: Ergò deterius factum hoc Iudæ sceleſtiſsimi facto, qui semel prodidit. d. 3.
Confirmatur fictè & falsò. 197. 215. 222 223. b. 287. 349. 994
Descripta graphicè. b. 439
Missa (Confessio Papistica) non celebrata à Christo. b. 80. NB. 288. 349. 350
Gratiarum actio huic non annectitur, non sine mysterio. b. 1014
Expiatrix omnis mali, & inventrix omnis amissi olim habebatur. b. 287
Expilatrix æris Germanici, & emunctrix loculorum Teutonicorum. b. 439
Fex omnium sub cœlo Hæreseωn. b. 439
Frustra cur non celebranda vel gratis ꝑ aliquo. 576. b. 225
Olim, nisi in Germania, nullæ. b. 462
Heluetij nil ob monachorum flagitia, hæc fecerunt. b. 12. 560
Horæ canonicæ tot non celebrantur ac missæ, cur? 576
Lectio missę & cantatio multo constat ære. b 226
Missa, Meß/ nundinatio est. b. 350
A mœcho non audiatur. b. 394
Sic nulla apud Papistas esset audienda. b. 394
Missa lena vera Satanæ est, cuius opera Christianismꝰ fascinat, ad idololatricas superstitiones pertrahitur, detestanda, exitialis. NB. egregia. b. 439. 848
Origo huius quando, cur, à quo. 172. 177. 222
Missa sine nummis erat missa, h. e. nil nisi vana, inutilis. b. 287
Pietatis amissæ & amittendæ causa est, b. 288 293. 349. 350. 439
Sacrificium non est. 357. 631. b. 287. 288 897. 905. 1046. NB.
Sed Maozim. 315. Jst jhr vestes Schloß vnnd Burg/ darauff vnd darmit sie rauben. Deus verus Cleri & papicolarum. 315. b. 288 349. 350 439. 560
Papa in officio Missę veneno à Diacono tollitur. 284
Patribus antiquioribus ignota. 98. an? 926
Reformatur per Lutherum. b. 287
Reformandam esse censent ipsi Papę. b. 848
Superflua in hac multa. 277
Apud sepulcra abrogata. 189
Stabilimentum & fundamentum huius fabulosum & corruens. 282. b. 287. 288. 349 NB. 439. 560
Tollenda vt causa originalis omnis mali. b. 288
Vana, nihil est &c. vide suprà, annihilatur.
Missa vox &c. vel Etymologia, Significata. b. 350
Vis & virtus huius, confertur baptismo & Christo ipsi: Imò præfertur, b. 820
Vis vera ea est, quę est sacrificij Mercurij idoli, hoc est, efficit latrocinandi, furandi, quodvis scelus patrandi libertatem, licentiam, facultatem. 961. b. 287
Verꝰ & vnicus Papistarum Deus, quem colunt, fouent & adorant, qui culinis & pellibus ipsorum optimè prospicit, reddens gratias. 315 b. 288. 349. 439. 560
Veneno conspurcatur, miscetur, quo per suum Diaconum Papa tollitur. 284
Veteres de hac nil nouerunt, vtrùm? 98. 926
Venditur maximo. b. 287
Missifices, vide Sacerdotes, Sacrifici, asini rudes, nec defendere nec refutare quicquam possunt. b. 292. 432
Fulmine duo tanguntur ad altare missificantes. 360
Lupi rapaces sunt, moribus vrsi feri. 316. 346 vide egregia. 552. b. 287. 292
Pinguntur asini formâ, cui calix in manu. 553 vel cerui, cui dempta cornua. b. 392
Flamis exurendi præ alijs, si modò quisquam. b. 292
Idiotæ, inutiles vt stolidi: aut officio rectè præsint, aut deponantur oportet, aliàs finis malorum Ecclesiæ nullus est. b. 288. 292
Missificaturo & cœnam administraturo missifici stupratori (der erst dauon gangen) auferetur ostia in patella & ex calice vinum. 517
Missificatio olim ignota patribus. 98
Vide missa ignota antiquioribus. b. 349
Mitragyrtæ olim qui & quales, & qui hodie, nebulones magni. b. 145
Mors visa saltare. 563. vide.
Mortes subitaneæ monachorum. 936. b. 54
Piæ & placidæ, Expl: in Imperatore. 219
Mors præuisa die antè. 876. Ex: b. 51
Variæ mortes. 294
Vicinos morti vt Ecclesiastici, sua sibi vt bona legent, compellent. b. 227
Morio consultus Badensi Marchioni Philippo: an recipiendi Iudæi? dicit, Ita: sic omnis nobis est religio, excepta Christiana, vera hic stultus dixit. b. 428
Moriones & infantuli dicunt vera sæpius. b 928
Moroneſſa, quicquid parrant Ecclesiastici papistæ, non tamen peccant, dicit. b. 460
Moscouitæ Sacerdotes vxorati sunt. b. 563
Moscouitarum sacri ritus & Ceremoniæ quales sint. b. 562
Moscouienses in Ecclesia recipi supplicant, sed pòst nolunt, ob diabolicam Paparum anaritiam. b. 120. 805
Mosci Papam oderunt, Imperatorem sibi æqualem facit princeps. b. 563
Moscouitę aliquot Paparum venerantur, sed cęteros vt Hęreticos oderunt, execrantur. b. 561. 942
Moscouitarum Dux Legato Romano sedenti, dum mandata exequi vult, mandat sellam

subtrahi, vt laberetur: qui & ægrè tulit, orator dum suus osculà Papæ dedit Romæ. b. 813
Moscouitæ negant, concilium à Papis vocari posse, ideò nullum accedunt, contrà facientes carceri dant. b. 561
Princeps Moscouitarum si oratori pontificio manus præbuit, eas vt conspurcatas & immundas tactas statim lauare solet b. 561
Moyses & Aaron sint officijs pontifices b. 180
Moysis exemplo Papa temporale dominium defendit. b. 518
Moyses, vox cabalistica per numeros, vt & vox CHRISTVS, per literas singulas. vide Christus. 3. 2
Moses fictitius multos Iudæos decepit. vide, diabolus in lucis Angelum mutatur. 809
Mula parit equum.
Mulieres doctissimæ. b. 468. vide Ioh. 8.
Mulieres fiunt viri. 874. 944. vide prodigia.
Mulierum fœcundissimarum aliquot Ex: vide fœcunditas partus, Margreta. b. 418
Mulieres nobiles colunt virilis membri figuram. vide Nobiles.
Mulieres crudeles. 202. b. 466
Imperarunt quædam: sed vt illis regnis. 202 b. 466
Mulieres strenuæ, dolo plenæ, exemplum Tamaris. 390. b. 112
Vaticiniæ olim. vide fœminæ. b. 113. 461. 913. 979
Fallaces in hoc. b. 113. 244
Mundus quàm diu. 6. 98. 692
Signa finis. 660. NB. quando cœperit, opiniones. b. 778
Theophrastus finem huius iminentem probat. b. 485. alijs. 778
Finem mundi non fore ante Romæ deuastationem & demolitionem, vaticinatur Hidaspes. d. 11. vide nouiss. dies. b. 142
Mundus oneratus est constitutionib⁹ pessimis.
Munia publica ostendunt virum, nec facilè meliorem, sed deteriorem reddunt. b. 275
Mures vorant Popielum nequissimum homicidam. 224. 270. Episcopus.
Mures nec sunt nec esse possunt in Vrenburano monasterio. b. 577
Muscæ venenatæ mirabiles. b. 1026
Musices 7. vocum inuentor Pythagoras ex 7. malleorum pulsibus. 390
Mustapha sua manu, certis conditionibus ꝓpositis, Famagustæ & incolis salutem pollicitus, nil præstitit, trucidans eos miserrimè. b. 870
Mutationes Imperiorum &c. cur. 239. vide prodigia, Eclipsis, Regnum. b. 811. d. 12. NB.
Imperij Romani vltimæ: triplex imperiū, Græcum, Latinum, Germanicum. b. 949. d. 12.
Myles egenis coniugib⁹ suadet simulare mortem, faciunt, non excitatur vir, vt pollicitus ille: sed pereunt omnes simul. b. 860. vide, miracula præstigiosa & noxia.
Mysticæ picturæ, figuræ, rota Ioach. Abbatis cū explicatione. b. 938
Mystica multa per Guilielmū Postellum. b. 958
vide picturæ figuræ.

N.

Nabucadonozor, & eius idolum, non omnibus adoratum, Typus regni Antichristiani 51. NB
Naoburgi congregati protestantes, Igari Papæ ad hos mandata, & eorum vicissim responsa. b. 931. d. 16. NB.
Nascuntur duo fratres simul, simul fiunt sacerdotes, dissitis in locis simul moriuntur. 337
Natalius Monachus mercatrices, precibus suis conuertit multas, alijs se dum volebant prostituere, ad se noctu venire rogans. b. 423
Naturam qui mutare volunt, pudefiunt. b. 75
Nata mirabiliter figurat præclaros futuros. b 421
Nauarræus, à Papa Sixto 5. excommunicatur aliaq; ab hoc, vt diuinatum, experitur mala multa. b. 957
Nazaræi qui & quales. 31
Nazareni à Christo dicti in Tartaria multi. b 958
Neapolitani fratercoli sub Ludouico Bauaro sectam horrendam sub prætextu religionis dilectionisq; excogitant, congressi nocturnis complexibus, infantes ex hisce natos cremabant, Sacerdotibus eligendis horum cineres ebibendos propinabant, ò scelera. b. 442
Nefanda. b. 161
Neocæsaria vrbs perit terræmotu. 110
Nero quis, qualisq; vita, & morte. 20. 403
Scelestissimus in omnibus & varijs vitijs. ibid.
Ecclesiam Tyrannicè spoliat. 931
Tyrannica eius & impia oratio de sua potestate. b. 626
Neuserus Caluinista fit Mahumetist. b. 902. 1032
Negat præsentiam Christi in cœna ei⁹ Deitatem Trinitatem, artic: Iustificationis, ꝓfugus fit Arrianus, vide Adam Neuserus, & Stephanus Gerlachius.
Nicasius cæcus nascitur, at fit doctus Professor, doctor eximiæ & stupendæ memoriæ & dexteritatis. 905
Nicolaus Cusanus contra Papam, quòd possit deponi, quòd hôc concilio sit superius. Constantini donationem eludit, Papam Antichristum nominat, circumgestationem reijcit, nec mirum, in Ecclesia vana doceri, memorat, de aduentu N. Dici non inepte. b 817
In multis est Lutheranus. b. 426
Nicolaus Gallasius de reliquijs sanctorum varia scitu, obseruatu iucunda & necessaria alia multa scribit. vide. b. 785
Nicolaus de Lyra fuit Iudæus, (an) hic contra Papam. 614. 924
Super Biblia egregiè. ibidem.
Nicolaus Kus exsibilat potestatem Papæ, indulgentias, adorationem sanctorum, libertatem Ecclesiasticam, dum nulli se subingare volunt. b. 27. Hic exulat, scripta eius putrefacta, exusta. ibidem.
Nicolaus Eremita Vnderwaldensis, Heluetius pientissimus, 24. annis abstinuit cibo potuq;, hunc alius imitari conatur, sed cum pudore frustra. 898

Visio huius mirabilis. b. 19. 973. explicata ibi per Lutherum alioſq;. NB. digna viſu & lectu.
Nicolaus primus numen habebatur, imperans Imperatoribus. 240
Nicolaꝰ 2. anathematizat omnem Papam non Apoſtolicum, ſed apoſtaticum, id eſt, vi & re factum Papam, ſtatuit deijciendum, vi extirpandum per Cardinales. b. 760
Nicolaus 3. nouos creare vult in Bononia reges, quam emungit ab Imperatore Germano cum Flaminia tota. b. 423
Nicolaus 3. Gallos 8000. trucidari permittit ſubitò (nil ſuſpicatos) cum vxoribus grauidis. 555
Lex de ordinatione Epiſcopi paſtoriſq;. b. 246
Nicolai Florentini de Eccleſia corrupta &, pœna ſubſecutura iudicium. p. 2.
Nicolaus Orem coram Papa & Cardinalibus optimè concionatur. 648
Nicolaus Diaconus ex ſeptem: eius ſecta, Papiſtæ. b. 129
Nicæna Synodus. 101
Prætulit Romano Antiochenum, Ieruſolimitarum Epiſcopum. 101. vide concilia.
Patribus litigantibus vt impoſita pax. ibidem. de Sacerdotum coniugio decretum. ibidem.
Nicæna 7. Synodus Hæretica. 206
Nicea terræ motu concuſſa. 111
Nicephorus Calliſtus. 188
Nigromanticus alteri nocet. 947. Nigromantia.
Papæ hanc multos docent. 621
Cleri exercent hanc. 861. 947. b. 846
Conſulere hos eſt ſuæ vitæ bonis nocere, exemplum in Rege Chriſtiano. NB. b. 846
Epiſcopi & Archiepiſcopi ſunt Nigromantici. 861. 946. Exemplum Horrendum. 563
vide Moguntinus Epiſcopus.
In Hiſpania ars liberè docetur. 620
Vtilitas & incrementum ex hac putatur doctis paruum, hinc ſe quidam ſaluari putant. 620
Nix vltimo Iulij lapſa, vel die Alexij. 557
Nix lapſa in ſanguinem verſa. 577
Nobilis adoleſcens Lucretijs ob carnis eſum exuſtus. b. 423
Nobilis, mentiri ſuum paſtorem in ſuggeſto vera loquentem, dixit publicè, das iſt der Politiſche Antichriſt vnnd Papſt/ Straffen will niemand leiden. b. 987
Nobiles filios olim in clauſtra cur truſerint. b22
vide monaſteria.
Nobiles matronę virilis membri figuram venerantur &c. 900
Nobiles olim mali ad iuga & ſtimas adacti. NB. ô ſi. 380
Nobiles Poloni omnes latinam, plures tres, 4. callent linguas. b. 591
Nobiles rebelles olim canes portare cogebantur. vide rebelles.
Nobilitatis vetuſtæ exercitia in reb⁹ magnis &c. virtutibus, armis: hodie pupo, veneri, Baccho &c. militant mancipati nobiles: vide Torneamenta, Germania. 257. b. 472. ô pudor.
Heroes ſunt in poculis. b. 472
Noha genuit poſt diluuium 4. filium Ionichũ, qui eminentiſſimi ingenij 4. monarchiarũ imperia præuiderat. 52. de Turcis, qualiter acturi cum Chriſtianis miſeris &c. b. 972
Nox vxor, vide Sibylla, Arezia, pientiſſima.
Nonnæ familiares monachis pariunt. 198
Nordo 20. libris animam redemit ſuam. 584
Noribergæ ſtatus imperij ſummoperè poſtulabant, concilio libero indicto, vt Epiſcopi ab iuramento Papæ dato ſoluerentur, & alij aſtringerentur, contrario, vt veritas exponeretur, liberèq; omnia pro conſcientia agerentur, ſed Papæ legatus recuſauit ſtrictim. b. 820
Northuſius capitur à Papiſtis, in Rhenum proiectus euadit mirabiliter. b. 978
Norwegiæ & Hyberniæ Clerici & Epiſcopi concubinas fouent liberè. 793
Nouatianus. 89
Nouiſſimus dies, vide dies.
Nox ſubitò in lucem verſa. 251
Nouogardium mirabile idolũm. vide Perun.
Nubes rubex viſę concurrere ad certandum. 320
Numerus annorum &c. vide Annus.
Numerorum vtilitas in arcanis ſcrutandis. b485
Numiſmatũ inſcriptio pulcra. 927. vide Belgę.
Nundinæ Eccleſiaſticæ maximæ Monachij per nonum Bonifacium exercentur, in remiſſionem ſcelerum quorumuis. b. 261
Nuptiæ damnantur Tatianis. 402
In nuptijs Scotici regis mors viſa eſt ſaltare vt picta eſt. 563
Nuptiarum celebritas vel ſolennitas in quadrageſima prohibita, licita per nummos, tollatur vt grauamen imperij, cur? b. 205
Nuptiæ Pariſijs à Carolo Rege cum filia & Nauarræo habendæ Euangelicis triſtiſſimę, nocentiſſimæ, dum noctu multò plures quam centena millia vtriuſq; ſexus occiſa. b. 898

O

Oblationum pro defunctis & horum redemptione, ſatisfactione diplomata, literæ aliquot. b. 923
Oblationes pro defunctis vanæ; teſtatur monachus. vide indulgentiæ. 357
Obſtetricibus Stephanus & Margretha colitur. b. 235
Occam contra Papam, quòd erret, errarique. 607. b. 604
Reprehendit pompam & faſtum Paparum, ideò vt Hæreticus excommunicatus fugit in Bauariam. b. 604
Anni 1588. prædicta facta mala vbiq;. b. 1028
Odoacer imperat, periq;, quandò: viſio de hoc. 60. 556
Odoacer Saxo vel Rugius genere, primus ex peregrinis Romam victor ingreſſus eſt: cecidit tandem, vt Apocalypſis ferebat. b. 596
Odoacer & eius poſteri diu Imperij domini & Romæ. b. 769
Odo Auguſtulum Italia expulit. b. 269
Offendiculum. NB. 343

Officiales Archipresbyterorum indocti, auari, inutiles. *b.* 219
Officiales Papæ non à nomine officiò, sed à verbo officio nominantur, non tondent oues, sed vorant: vt spongiæ exugunt. 384. *b.* 219
Olympiades quando, quales anni. 162
Ominosa, effusio salis, aurium sonus, occursus monachi. *b.* 323
Somnium de monacho. *b.* 513
Ominosa, lepus captus Romæ. 247. 287. 396
Mira: ominosa verba Ludouici 2 Vngarici Regis de captiuitate sua Turcicâ. *b.* 289
Operum salus nulla, vide mirabile Ex: d. 16.
Opera superabundantiæ. *b.* 838. vide Gramin.
Opera non iustificant, sed fides, *b.* 688. 1. Tom. 148. vide Iustificatio. 267. 313. d. 16.
Negant Papistæ, vide egregia. 670
Oracula Hispanis prædicunt libertatis & religionis amissionem. *b.* 754
Oracula & Prophetiæ vt fiant. 100
Deficiunt. *b.* 847
Scriptores & autores horum. d. 9.
Oratio Papistica cum horis gesticulationibus à Cardinale (occiso póst veneno) in libello edito explodit, vt inepta, *b.* 696. vide preces.
Battologica vana, tollenda ex templis. 402
Oratio pro defunctis vana. 111
Imaginum adoratio. 222. 402
Oratio Litaniaq; pellit diabolos. 159
Optima arma, propugnacula, vada in aquis monstrant. 178
Zeli ardorisq; in oratione ingens exemplum, bath/daß er Schwilen bekam auff den Füssen. Nudus in frigore. 277
Orationis ad Mariam Benedictumq; indulgentiæ, vide Maria. 531
Orbis nouus mirabili instrumento inuenit. 909
Ordinatio Papistica, quando liceat tonsura. *b.* 827
Ordinatorum inordinatorum Taxa. *b.* 827
Ordo vel ordines monastici quot & quales, quando, vide monachus. *b.* 170
Ante Christum quot & qui. 104
Ordines post Christum, vide infrà speciatim.
Ordines vel gradus officiorum in papatu sunt 9. Diaboli, qui quemuis pastoralem lacerant. NB. 906
Ordo in Ecclesia dum nullus fuit, benè stetit, contrà pessimè. 810
Ordinum homines olim longè alij melioresq; ac hodiè, quomodò. 858. *b.* 170
Inuentio ordinum prohibetur, at non seruatur. 516
Inuentio vel viri ordinũ à defunctis ipsis mandantur corrigi. 669
Ordini Ecclesiastico desponsatæ tres filiæ Satanę, Superbia, Luxuria, Auaritia: NB. quo succedente hæ nuptæ, quibus, quomodo. 425
Multitudo ordinum (præsertim mendicantiũ) obest leprosarijs verisq; mendicis, ideò tollatur. 761. 942. *b.* 170
Multitudo in Christianitate offendiculosa fidei, dubitationem mouet. wer will wissen wer recht hab/ bey so vil Glauben. 361. 392. *b.* 170
Ordines olim pro salute Ecclesiæ, veritatis defensione, Dei gloria, contra hostes, sed non perseuerabat hic finis. 394
Monasticis ordinibus, qui operib⁹ salutem tribuunt, non deterior secta sub sole vnquam. *b.* 394
Monastici in suo ordine facilius salutem acquiri opinantur, quàm in Apostolatu apostolos. pictura. 510
Olim duo tantùm, Benedicti & Augustini Ordo, vbi Ecclesia benè recta: at pòst alijs introductis miserè turbabatur. *b.* 170
Petri ordo solùm manebit, cæteri omnes interibunt, oraculũ arcanũ. Hoc sinistrè Clemens intellexit de Romana Ecclesia: ne ergò & æs redigatur in nihilum, colligi Romam vult omne, sed moritur, dem geschach recht. *b.* 350

ORDO.

Alacantare militum. 615
Albatorum. 724
Ambrosianorum. *b.* 875
Ambrosianorum ad nemus. 809
S. Annæ fratres. *b.* 880
S. Antonij de Vienna. 312
Antonianorum. *b.* 875
Apostolorum quando, ad quid institutus, qualisq; 159
Augustinensium vel Guilhelmitarum. 550
Augustini, in quo, vtrùm monach⁹ fuerit. 126
Ordo hic diuersus ab hodierno, de hoc Paulæ Romanæ judicium: Eius intentio optima, at euentus pessimus. 137
Basilij ordo, vestitus, dissimilis hodierno Holoserico. 118
Bataliriorum.
Beghardinorum fraterculorum, Beginarum, Begittarum sororum, promiscui, an? contra Papam. 540
Benedictorum. 160
Benedictinæ scholasticanæ. 161
Bernhardinorum. 338
Bethlehemitarum. 542
Boni fratres vel Zambonitæ, bonæ voluntatis, seu de vita communi. *b.* 875
Bonorum virorum. 542
S. Bouis fratres. *b.* 880
Brigittæ. 675
Bursfeldensium. *b.* 875
Calatrauæ militiæ. 344
Cælestinorum. 583
Camaldulensium. 259
Canonicorum. 149
Canonissarum regularium. 150. *b.* 875
Hi duo ordines coniuncti, were gar fein kurtzweilig. 150
Canonicorum S. Georgij in Algœa. 739
Canonicorum Lateranensium vel congregationis Frisonariæ. 741
Canonicorum S. Marci regularium. 522
Capellanorum. *b.* 873
Carmelitarum. 378. 527
Caputianorum. *b.* 559

Carrusiensium, acerrimus, rigidissimus omnium. 307
Catharinæ Senensis. 837
Carthusianorum, quando, in cibo, potu, veste, durissimus, figura egregia. 910
Cellariorum. b. 872
Charteriorum Equitum. 639
Chalomerianorum. b. 872
Cistercienſis. 320
S. Claræ. 519
Clauigerorum. b. 873
Cluniacensis. 255
Compostellanus. 394
Constantinopolitanorum militum. 873
S. Coronæ. b. 880
Crucigerorum. b. 873
Disciplinatorum B. Mariæ virginis Senensium. b. 880
Dominicanorum, vel Dominicorum. 509
Dominici monialium. 510
Equitum de auis. b. 875
Annunciationis Mariæ. 801
Aurei Velleris. 805
Lunæ. 864
Mauritianorum. 741
Mensę orbicularis, vide infrà.
S. Michaëlis. 879
Spirit. Sancti. 821
Equitum stellæ. 644
Equitum Vngaricorum. b. 880
Eremitarum. 104
Quotuplex, quandò, cur, & qualis. 104. 105
Eremitarum S. Pauli. 512
Essæorum. 31
Flagellantium. 637
Forticenses, forticiferi, Schärbrüder. b. 874
Franciscanorum vel minorum. 404. 509
Fraterculorum Beghardorum. 540
Fratrum de Arminia, Arminianorum.
Fratrum S. Annæ. vide suprà.
Fratrum crucis. vide suprà.
Fratrum de Hispania. b. 874
Garabitarum. 597
Gastalianorum vel Paulinorum. b. 420
Generæ equestris. b. 874
Gerundinensium. 186
Gertrudis. b. 874
Gilbertinorum. 360
Gladiatorum, Gladiferorum. 508. die vom Schwerdt.
Grandimontensium. 302
S. Gratiæ, vide Sophiæ.
Gregorianorum. 171
Guilhelmitarum. 550
Helenæ fratres. b. 874
Histricis ordo equestris. b. 874
Hospitalarij b. 874
Hospitaliorum S. Sancti. 508
Humiliatorum. 276
Hubreti. b. 880
Hieronymi. 738
Author duplex ibidem.
Hieronymi mendicantium. 739
Acer & vehemens hic ordo, liber in esse, vestitu humilis. 738
S. Iacobi de Spata militum ordo. Vide Compostellanus. 394
Iacobi. b. 875
Ieiunantium. 278
Iesuatorum b. 478
Iesuitæ, seu societatis Iesu. vide Iesuitæ.
Iesu Christi militum. 614
Iesu Mariæ minorum, Vel Tertiariorum.
Ignorantiæ. b. 875
Indianorum. b. 9
Iohannitæ de ciuitate. b. 875
Iohannitarum ordo vel Rhodensium, Melitensium. 275
Ioseph fratres. b. 875
S. Iustinæ. 741
De Labanda milites. b. 875
Lazari vel Magdalenæ ordo. b. 872
Luceolaniorum. 281
Lunæ equitum. 864
Liberorum Sacerdotum, & monialium. b. 877
Linonchleniorum. b. 875
Magdalenæ. b. 872
Mariæ, ordo nouus. b. 870
Militum annunciationis Mariæ. 801
Conceptionis Mariæ. b. 876
S. Mariæ militiæ. 523. cur instituerus, cur Domus Teutonicæ tot? quæ in hos collatæ à potentibus. b. 215
Mariæ monialium. b. 875
S. Mariæ Seruorum. 558
Marianorum Teutonicorum. 401
S. Marci canonicorum. 522
Maturini. b. 876
Martyrum fratres. b. 876
Mauritianorum equitum. 741
Melitensium, vel Iohannitarum. 275
Mendicantium, vide Monachi mendicantes, quales, quando, quàm noxij Ecclesiæ. 68. vel S. Hieronymi.
Mensæ orbicularis versatilisq; seu rotundæ tabulæ equestris. b. 876
Meretricum efferatarum. 930. b. 323
Meretricum pœnitentium. 846. b. 709
S. Michaëlis equitum. 879
Militum Iesu Christi. 614
S. Mariæ, 523
Montesiæ militiæ. 512
Rebattinorum. 877
Sadducæorum. 31
Sepulcri Domini. 585
S. Stephani. b. 819
S. Thomæ. b. 877
Minorum Iesu Mariæ fratrum. b. 875
Minorum, vide Franciscani: vide Monachi Minoritæ. 404. 509
Minorum prædicatorum, vide de obseruantia.
Monialium S. Dominici. 510
Montoleuitensium. 740
Nazaræorum. 31
Obseruantiæ, Minorum, prædicatorum. 536
S. Pauli Eremitarum. 512

Paulinorum, vel Gaſtalianorum. b.420
Pauperes voluntarij. b.876
Pauperes peregrini. 990
Pœnitentium mulierum vel meretricum. 846
S. Petri in Schonbuoch. b.876
S. Petri de Corbulo. b.876
Phariſæorum 31
Prædicatorum, vel Dominicanorum. 509
Præmonſtratenſium 338
Prophetarum. 31
Purgatorialium. b.876
Rebattinorum militum. b.877
Rechabitarum. 31
Recluſorum vel incluſorum. b.876
Rebertinorum. 347
S. Rochi fratres. b.880
Rhodiorum. 275
S. Ruffi. b.877
Sacerdotum liberatum vel Nonnarum. b.877
Sadducæorum. 31
Saluatoris ſeu Scopetinorum. 656
Scalę Dei ordo. b.877
Sclauonum, Sclauoniani. b.877
Scotię fratrum. b.878
S. Sebaſtiani fratres. b.880
Senenſis Catharinæ. 837
Sernorum S. Mariæ. 558
Sodalitatis diuini amoris, vel Theatinorum b.302
S. Sophiæ, ſiue gratię. b.878
Sanct. Spiritus. b.740
S. S. equitum. 821. b.911
Specularioru. b.878
Stellę equitum. 644
Sepulcri Chriſti militum. 585
Stellatorum crucis. b.878
Stephani militum. b.819
Templariorum 330. vide Templarij, vel Monachi templarij.
Tertianorum. b.875
Teutonicorum. b. 420. per Papam corruptus, bona ablata ab his nequiter. b.216
Teutonicorum Marianorum. 401
Thabeneſiotarum. 109
Theatinorum. b.302
S. Thomæ milites. b.879
S. Trinitatis ſeu equitum de captiuorum redemptione. 511
Turlupinorum. 676
Turcorum. 194
Valetudinario-ſeruientium. b.829
Vallis Scholarium. 516
Vallis vmbroſæ. 728
Velleris aurei equites. 805
Veſpillonum. b.878
Viridis vallis. b.879
Virorum bonorum. 542
Voluntatis bonæ, ſeu de vita cõmuni. b.875
Vngaricorum equitum. 880
Wenceslaitarum. b.880
Zambonitarum, vel bonorum fratrum. b.880
Zupſnonnæ vide Zupſnounæ. b.880
Origenes virilia exſcidit ſibi, caſtus vt eſſet, vide caſtus, caſtitas. Monachus.
Origenis pater quis, qualis, eius ſcripta. 43. 119
Antichriſtum ſagittam, vel peiorem Satana vocauit. 41
Libri huius plurimi. 119
Oſcula manuum dextrarum bonum ſignum. b.321
Oſtenta, vide prodigia, portenta, ominoſa. b 296
Alexij Imperatoris in Electione. 395
Aridităs ingens, peſtis. 269
Cometæ, ſtellæ, ob ordines. 320
Crux triplex in aëre viſa. 516
Crucifixo effluxit ſanguis, ſecuta peſtis & caritas ingens. 562
Crux ſplendens auro, gemmis in paſchate cœlo demitti viſa. 338
Dies ſubitò fit nox. 251. vide prodigia.
Diaboli imago viſa Brunoni Epiſcopo impio. 279. 320
Frigus longiſſimum, ſæuiſſimum. vide frigus.
Infelicis ſeculi oſtenta, vide ſeculum.
Mori ſaltare viſa, vide mors. 563
Pus pede pueri effluxit: hôc erũpit tandem omnis generis frumentum. 344
Oſcitantes Romæ, extincti ſubitò. 557
Ottocarus ſupplex Rudolpho ſuo vaſallus; pœnitens facti huius reuocat, belligerans vincitur, moritur, dum ſuperbę Reginę obedijt. b 634
Otto Gualterus defendit Lutherum & doctrinam Lutheranam oratione longa, graui, exemplis varijs, dictis, ſcripturis, notatu dignißimum. b. 989
Otto primus Imperator, pius reformator. Seuerus. 258. 261. 262. 263. 264. 265. 688 816. b. 639
Iurat Papæ fidelitatem. b. 91
Quomodo, primus eſt qui iurauit. b. 91
In hũc Papæ pſidi, crudeles, arma ſumunt. b. 91
Otto ſecundus, ſeuerior in Papam. 270. der hat ihn lehren Landsknecht kennen. 556. 816
Papa in hunc ingratiſſimus. b. 91
Otto Tertius, dictus mirabilia mundi vel Ruf⁹, chirotecis veneno per Papam tinctis & inunctis, enecatur. Huius coniunx adultera crematur. NB. mira. 275. 557. 970. b. 943
Electores ordinat cum Gregorio Saxone cognato, facto Papa. 275. d. 17. cũr?
Excoũnicatur iniquè, à Papa. 301. 883. b. 91
Papam excecat meritò. 270. b 91. NB varia de hoc.
Acerrimus obſeruator morum, militiæ mancipat Iuuenem nimis lætantem, exultantem, iubilantẽ, dato ab ipſo ſibi Epiſcopatu. b 631
Pientiſſimus & deuotiſſimus in Deum & homines, reformator. b. 170. d. 7
Otto reformator exulat & periclitatur de vita, ob Benedicti Papæ inſidias. d. 7.
Parochijs duabus aliquem præſſe, ferre noluit. b. 170
In Papas ſeueritatem opus eſſe docet omnes Imperatores. 270
Quart⁹ concors & diſcors cum Papa ſubitò. 511
Eius vaſtatio & interitus. ibidem.
Ottonibus mala illata & iniuriæ per Papas, Ca-

talogus, poculis, vi dolo, venenis, Romæ, extraq;. b. 91. 635. 760
Otto magnus Ioh. duodecimo Iuramentū Romæ præstat, eius culpat vitam malā, vt resipiscat, discediq; re infecta. Berengarij filius Ottoni contraria pro patre Berengario infert arma, Papæ associatus, qui Ottonem deijci vult: hoc duob⁹ manifestantibus Cardinalibus, abscidit nasum & manus, deponitur Papa, at restituitur vi, tandem in adulterio deprehensus perfoditur. 263. 264. 265. b. 760
Otto Boiorum Rex 200000. aureis Marchiam Brandeburgicam Carolo IV. venditam, in Bauariam cedens (manſit tamen Elector) omnem illam pecuniam cum meretrice formosa perdit. b. 263. perit mox tum. ibidem.
Otto Boiorum regulus iniquè (iussu pontificis) obruendus à Vicinis, quia fidelis Cæsari, grauissima oratione inuectiua contrà stat forti animo: qui videntes eum vera dixisse, pacificantur. b. 269
Ottomañi cum regnum, prædictum ab Iohanne alijsq; Propheris, initium & finis, persecutiones in Christianos. b. 485

P.

Pachumius Monachus, eius ordo, regula, Mystica Alphabeti. 120
Padus surgit in altum ita, vt via transitiua infrà staret. 932
Pœnas Dei aliquandiu vnus supè auertit. 60
Impijs pœnas (pestem, famem, bella, Terræmotus) imponit etiam grauissimas. 91. b. 324
Pœnis debitis absoluunt per priuilegia Ecclesiastici, hoc pessimè, cur? b. 213
Causæ pœnarum est iniustitia & impietas. 29. b. 274
Quo quis peccat, eo punitur, Exemplum: Hadrianus ore maledicit: missa suffocatur. 372
Effugere has potest nemo, Exemplum. 220
Pœnis & minis homines non emendantur. 337. b. 324
Pœnæ in clerum, sacerdotem maximæ. 887
Pœnarum (pestis, famis, belli) causæ abusus in Ecclesia & Republica. b. 274. 324. d. 11 12. NB. In Ecclesia, & politia.
Paganus ex 77. coniugibus, 350. plures liberos procreat. b. 293. vide mira.
Palatini comites, illegitimè natos legitimant, sed pessimè. b. 227. vide vice comites.
Pallium Archiepiscopale est prestantissimum, ex exactionibus, quod dolent quidam, absit ergò. b. 203. 231. 322
Pallium papale emitur magno. b. 173. vide Papale.
Annihilatur quatenus. b. 231
Palumbus presbyter Nigromanticus iuuat impotentem factum Iuuenem per statuam veneris, at is perit miserè. 861
Pancratius Cardinalis in loco, quo Hus cremandus, molam sepelit. vt maiori fœtore excitato ex flammis, eò magis execrarentur eum Hæreticum. 764
Pantheon Romæ templum. 185
Hoc Bonifacius. ædificat. b. 15

Papa vel *Papæ*.

Aaronem & Mosen imitentur officio, discendo & docendo. b. 179. 180
Absoluunt à peccatis ob pecuniam plurimam, cœlum & omnia vendunt, Exemplum Regis &c. 197. 646. b. 575. 576. 663. 685. 805
Absoluunt alieno corio. 646
Absoluunt impiè, est enim solius Christi. b. 107. 700. 995
Absoluunt subditos à fide, timore, obseruantia, & iuramentis datis horum superioribus. 163. 196. 299. 305. 308. 334. 368. 513. 580. 982. 983. b. 75. 101. 627. 663. 901. 957. 966
A Iuramentis datis, quæ seruanda essent. b. 913
Adorantur pro Christo, vel vt hic adorari coliq; se sinunt & volunt, vt peccata tollant & homines saluent. 314
Typus & arbor huius. 992. b. 75
In processibus adorantur, ipsis ad genua procidiτur, imposita triplici corona vti cacodæmoni Calecutino Indico. b. 603
Aduersantes sibi verbis, clàm & palàm factis iugulant, anathematizant, crucidant, cremant. 868. 875. 893. 921
Episcopus optimus, Exemplum. 636. 647. 658. 730. 727. 749. 782. 796. 809. 823. 848. 918. 932. 953. 978. 982. b. 166
Lex. 129. 581. 588
Adulteri, scortatores, Fornicatores, Mœchi, Cynœdi, incestuosi, Sodomitæ, vide infrà. 258. 793. 861. 871. 876. 952. Exemplum notabile. 985. b. 5. 112. 192. 433. 760. 791. d. 6
Adulterari, vt Lacedemonij, furari, concedunt, modò cauti sint, ne deprehendantur sacerdotes. b. 969. 970
Æruscatores, Gelt vnd Kistenfeger. b. 173. 503 NB. 605. 612. Simoniaci 36. 64. 178. 218. 371. 746. 788. 904. 966. 987. fressen gantze Bisthumb. b. 171. 191. 203. 231. 261. 404. abest. 561
Prætextu indulgentiarū in Tureas quasi, at non. b. 174. 191. 192. 203. 231. 603
Agnatos, Nepotes, suos filios filiasq; promouent, at pereunt ideò, Visio. 937. b. 466
Alcorano adhærere, ipsi occasionē præbent. b. 973
Aliquot simul vno tempore eliguntur & sunt, b. 261. vide infrà, Papæ plures simul.
Amadæ⁹ Papa in coniugio fit. 808. vide Amad.
Ambitiosissimi, quidam obscuriorem Imperatoris legatum audire reiicit. 891. 924. 929. b. 63. 108. 116. 626. 1005. 1006. 1007. vide infrà superbissimi.
Anathematizant, vide anathema, excommunicatio suprà & infrà hoc loco.
Anathematizant alter alterum Papam. 374. vide 284. 787. tres, duoq;.
Alter decreta alterius anathematizat, exautorat. 782. 784. NB. grauia 927. 929. 988. Imò sua, solt nicht seyn. 334. 338. 388. 541. 587. 744. 870. 986. b. 30. 146. 405. 848. 946

Anathemizandi forma in reluctantes. 340. b. 45
Anathematizationis vel execrationis in Papam exemplum. 852. NB. 279. aliud mirum 299 301. 334. 511. 782. 784. NB. dira. 30. 988. b. 268. 760
Anathematizant Imperatores, reges, principes, Exemplum in Ottonibus, Rodolpho. 301 305, Ludouico II. 649. Childerico. 222 308. 560. Henrico 5. 330. & Barbarossa. 372 b. 45. 263. 264. Ludouico 4. 273. 966
Anathematico fulmine agit, quod jure non licet. 196. 308. 333. 369. 373. 388. 981 982. b. 162
Anathemate territant principes. p. 8.
Anathematizantur quotannis ab Ecclesia Orientali. 549
Anathematizat Papa quis, anathematizandus ipse idololatra. 197. 259. 306. 308. 373
Anathematizant iniustè, iniustissimè. 979. 982 b. 44. 581. 604 880
Quæstus & æris causa. 865. 962. b. 604
Omnia surripiunt anathematis fulmine. 696 866. 962. 982
Quæstus causa olim non anathematizarum, sed factum precibus. 868
Anathematizabant antiqui ratò, at hodie ob nil crebrimè: vide anathemata, cur? ad quid? 695. b. 44. 587
Anathemata annihilantur, calcantur cum ipsis 736. 782. 873. b. 581
Anathemata in pios (vt hostes habitos) vt impia, ita nil. b. 45
Anathemata sine effectu. 736. 820. 888. 957 979. 980. b. 44. 146. 581
Anathemata iaciunt in se longè magis pios melioresq; 820. 866. 873. 957. 962. 978 980. 981. 982. b. 162
Antichristus sunt, ex voce Latinâ. 36. 63. b 839
Ex sceleribus. b. 649. alijs modis. 279
Ex signis. b. 183. 621. 670. 701
Multa argumenta, vide Antichristus. b. 192 292. 1004. 1005. 1006. visionibus. b. 20
Alijsq; modis & indicijs. 344. b. 234. 246 256. 264. 310. 338. 518. 749. b. 188
Antichristus quòd sint, demonstratur triginta argumentis necessarijs: item quòd sint Babylonicæ Draco. b. 4. 188. 234. 611. 612. 839 844. argumen. 58. à Nigrino. b. 859. 960
Antichristus, Draco magnus sunt, bestiaq; apocalyptica, Babyloniea. NB. 643. 644. 646 671. 677. 751. 752. NB. 406. 521. 541. 822
Antichristus: quia de Antichristo conciones audire nolunt. b. 1005. 1006
Qui tamen nil facti à plurimis, nil curatus. 541. 578. 599. 603. 614. 616. 623. 636 668. 669. 802. 823. 950. b. 267. 404
Quis & qualis Antichristus, 41. Sib. b. 388. 506
Antichristus ideò, quia adorari vult, cogit sub se omnia, sanguinem fundit alienum. 344 538. 602. 670. 694. 746. 786. 818. 851 953
Arrianos fouent, vide Hæretici sunt, hosq; colunt. 607. b. 108

Antichristum, non Christum docent. 199. 203 204. 313. 750. b. 188. 267
Auarissimi sunt, hiant Harpyiæ. 338. vide, exulcatores sunt. b. 257. 273. 404. 463. 466 503. 605. 602
Ex mortuis & viuis auaritiam explent. 915 918. Exemplo Zizimi.
Auarissimi Euciones, in pauperes durissimi. b. 5. 648
Papa asinus caput est. 939
Typicè asino mirabili inuento Romæ in Tyberi depictus. 939
Asinis Papa & Cardinales inequitent: Lex. 340 640. b. 117. 268
Lex sublata hæc, vide infrà Equitanti. b. 117. 267
Appellat ad Deum Episcopus à Papa, citatus venire recusans Papa perit; vox, veni ad Iudicium. 357
Appellatio scholæ Parisiensis à Papa, b. 96. vide Appellatio.
Appellare à rege ad Papam, num liceat, lex. 137. 305. 370. 796
Ad Papam appellare Episcopus non vult, cur? 532. 749
Appellare à Papa ad Deum an liceat. 992. 996 980
A Papa ad concilium, vel contrà, quod fiat. 193 819. 820. 845. 981. 991. 996. b. 264 267. vide intrà, concilium à Papa prohibetur. 891
Apostolorum & Christi paupertatem damnat Iohannes 22. b. 176. 273
Apostolici non, d. 2. qui, quàm diu, d. 6.
Arriani sunt. b. 578
Artibus malis &c. qui fit, Papa Apostaticus esto, imò diabolus, ad tartara (non cœlos) elaniger: Ecce 339. 736. 786
Artibus, malis, dolis, ære, vi, armis pontificatum acquirunt, veneniſq; 269. 285. 289 298. 621. 915. 928. 971. 985. b. 5. 6. 8. 633
Magiâ. corruptionibus. 1. Tom. 278. 279 284. 298. 308. 558. 579. 808. 952. 953 2. Tom. 5. 257. 293. 774
Astricti ve Papæ sint Archiepisc. Episcopi à suis capitulis super dandis beneficijs, Tollatur. b. 211
Astutissimi nebulones, quid fieri volunt, sed dolosè aliud quærunt. NB. d. 8.
Aucupes. b. 461
Audiendus Papa quandò, & non. b. 107
Aurisugæ. 806
Baptismum exrenuant & abnegant. Exem: Os porci. 224
Bastartos, illegitimos legitimis præponunt. b. 290. vide Bastarti, coniugium infrà.
Bellatores sunt strenui, vide infrà pacis &c. vel Turbarum autores, seditiosi in Imperatores, ac lapidibus obruuntur pereuntq; miserè fusi & strati. 301. 359. 638. 780. 850 851. 860. 904. 915. b. 6. 29. 52. 53. 101 267. 303. 306. 403. 649. d. 6

b. 180. 296. 576. 581. d. 6.
Bella malunt quàm pacem. b. 296. d. 6
Bella inferre Regibus (exemplum in Hen. Imperatore ab Hildebrando per Mechtildin.) suadet sub spe æternæ vitæ consequendæ. d. 6
Bella suadent, cur? b. 101, 115. 635. 649
Benedictionē rosæ & ensis dant, cur? quib°. 995
Benedictus 9. Papa horribili post mortem videtur forma, cur? 284. 558. 871. 944. vide Benedict° Bragus. 871 Beltiæ & belluæ sunt. b. 27. Immaniores hisce. 252
Britannis nolentibus subijci doctrinis, ritibus ob causas bellū infert crudele Papa quā. 364
Biblia corrigere posse, paralyti clamitant, & Lovanienſe exemplar à Papa corrasum Græcis & Hebraicis præferunt. b. 516
Bullistis à Papis æruscatoribus collecta rapitur pecunia, deprehensi, capti, occisi. 921
Bullistæ 2. ex carcere ducti, tenatui traditi, curui impositi, circūducunt ignominiosissimè, inuersis infulis papalibus, insignib°q;. 736
Cæsaricidæ, parricidæ. 372. 513. 538. 545. 560. 606. 641. 780. 782. 786. 905. 935. 985. b. 315. 648
Caput Ecclesiæ sunt nullo modo, cur? 849. b. 394. 996. Carcer Papis initiò null° fuit, à quo cœptus. b. 7
Cathedram qui tenet, non ideò est Petrus. d. 2
Causis indictis occidūt, jugulant, cremant. 324. 616. 818. 820. q̄d pessimè fit, & nullo iure.
Census, redditusq; dare deberent potestatibus, principibus, sed minimè faciunt. 322. 614. 615. 729. b. 581
Christum non docet, sed Antichristum: vide suprà. 383
Christi doctrinam & præcepta damnant. d. 3.
Christi membrum Papa quòd sit, pro articulo fidei habeatur oportet. 426
Christo superior esse vult. b. 394
Christi & Papæ in omnibus & singulis, vita, doctrina, moribus, gestis, ortu, morte, miraculis, virtutibus &c, collatio vel oppositio, per versus plurimos. 957. b. 180. 188. 783. 953. NB. 66. collationes.
Conciones obtrudunt Sacerdotibus, ipsi sibi retinent imperium & gladium. 964
Concionibus Euangelij dediti sint, non armis, at vtrumq; gladium præter ius arripiunt. 308. 333. 586. 600. 629. 729. 739. 945. 991
Concilia Papa non connocet suo iure. 136. 639. 666. 758. 816. at facit. b. 639. 643. vide Conc.
Concilia & horum decreta corrumpunt nequiter & tollunt. 145. b. 639
In Concilijs sol° valere; præeminere coliq; vult. b. 201. 332. 644
Animi sensa liberè in Concilijs proponi, non ferre volunt, lex. b. 639. NB. Exempl. 332
Liberum concilium reformidant in Germania. 852. 944. 964. b. 119. 639
Concilia tollunt, præsertim pia. 869. b. 303. 522. vide concilia. de quo multa.
Concilij generalis autoritas præit Papis. 620. 758. 818. Verùm cœtus plus quàm Petrus:

848. 980. b. 641
Episcopos adesse volunt non candidos, doctos, synceros, sed qui sibi solis sunt astricti, nec qui liberè proferunt: sibi soli solutas, cæteris ligatas manus esse volunt, cur? b. 639. absit. 201. 331. 332. 639. Tom. 1. 852.
Concilium Papam potest deponere, si definit esse vtilis & honestus. 872. b. 633. Ex: 415. 760
Sine Papa in cōcilio nil agendum, scilic. 928. vide. b. 70. 639. b. 201. 331
Sine concilio, imò contra hoc absq; Cardinalibus Imperat. excomunicant. 293. 347. 358. 383
Concordiam Papæ celebranti acclamatur: verba Dei sunt, at facta diaboli. 886
Concordia & discordia Paparum cum Imperatoribus varijs, vide infrà discordia. 345. 358. 366. 604. 721. 730. 744. 780. 904. 915. 934. 980. de varijs. 370. 371. 402. 407. 513. 516. 551. 583
Concubinas permittunt, vide coniug. tollunt.
Coniugium Sacerd probant. 402. 944. b. 433
Legitima soluunt. 906. 915. NB. 931. b. 262
Coniugium Seniores impotentes facti tandem phibent, dum iuuenes satis sibi fecerunt. 342
Coniugium tollunt, cur? 301. 341. 950. b. 76. 205. 290. vide coniugium.
Connivia Papæ, mensę &c. oñia qualia sint. 995
Contradictū hisce semper clàm, palàm, verbis, figuris, ab ipsis papistis, monachis. 321. 610. 611. 612. 613. 736. 822. 824. 949. NB. 832. 850. 852. 867. 871. 872. 891. 914. 935. 940. 943. Figura. 884. 897. 921. 939. fig. b. 13. 16. 27. 31. 51. NB. 29. 52. 68. 74. 76. 83. 267. 697. 699. 700. 710. 842. NB. grauia. 268. 394. 426. NB. 954. 969.
Coronatio Paparum qualis. vide Iul: 3. coronatur. b. 701. 812
Corona triplex nulli pio gestata, at cacodæmoceri ni Calecutico. b. 602. vide infrà investit.
Antipapæ coronandi verba. 668
Communi in coronatione vsitata verba, & forma horum qualis. 1002
Corrigant Ecclesiam, dum alijs obloqui non liin corrupto Eccl. statu. 393. 589. 673. 830. b. 52
Correcturi alios corrigant se ipsos priùs. 879. vide Eccl. reformatio in capite. 893. b. 37. 405
Corrigi si nolint, deponantur. b. 415
Crudeles, Ex: 7. Bonif: 268. b. 183. 306
Culpari, culpandi. b. 305
Curæ paparum rabies, auiditas & desiderium suos extollendi. 887
Custodes horum Germani sunt. b. 628
Cynedi. vide adulteri suprà. b. 22. 127
Damnant seipsos. d. 3.
Damnati. 937. b. 6. 652. 653. 710. 751. 1. Tom. 237. 529. 530. 549. Satana ipso contestante. d. 3. Visio de his Caroli. d. 6.
Decreta papalia cuticibus & muscis, non camelis sunt facta. 820. nil sunt. Decreta nequissima approbant. 287. 298. 859. Et facta. 931. NB. 348. 835. 894. 906. 981. b. 72
Decreta annihilantur, ipsi mutuò inuicem tollunt. vide suprà anathematizant.

Defectio a fide causa eius ad alta ascensionis d. 3
Deponantur scandala dantes, rationes. b. 415
Deo se præferunt & conferunt. 82. 536
Deus esse dicit; volunt. 997. 1000. b. 261. 263 NB. 271. 295. 990
Maozim horum est Deus. 315
Dignitas horum olim exigua erat vel nulla. vide Exarchatus, qualis verè. 646. 815. b. 27 28. 394. 769. 770
Diabolus est. non electus canonicè. b. 169
Discordia, vide suprà. concordia hoc loco. 330 Hen. 5. & Pasch. 2. 278. Hen. Nig. Ben. 9. Syl. 3. Greg. 6. 269. Otto 3. Greg. 5. Ioh. 18. 221. Lud. pius. Greg. 4.
Dispensant iniquissimè. 221. 308. 646
Discordiarum, Turbarum autores vbiq; b. 435 581. vide Turbatores infrà.
Inter superiores & æquales. 366. 514 515. 747 817. 982. pro Turca hoc loco est. 933. b. 306
De electione Cardinalium, Episc. & Imperatorum. 370. 402. 407. 515. 516. vide int. Ele.
Diuortia permittunt ob pecuniam. 301. 787 915. 987. 994
Diuinitatem affectant. b. 261
Dominium in seruos domini non pro libitu esto, sed arguant, doceant p norma verbi. b. 9
Eccles. iacentem sophismatis restaurari vult p. 6
Ecclesiam correcturos Imperatores impediunt. 275. 373. 809. 810. 817. 827. 904. vide Imperator. Eccl. b. 398. 702
Ecclesiæ bella inferunt idq; ex canone, scilicet. 321. 868. b. 87. vide bellatores.
Eccles. non pascunt vt pastores, sed vt Lupi vorant, turbant, lacerant. 353. 370. 723. 735 816. 851. b. 344. Hoc solum quærunt. 407 b. 206. 306. 405. 581. vide Eccl.
Corrigant Eccles. &c. vide suprà corrigant.
Eleemosynas 4. Papæ non dant vllas. 786. d. 6
Electio Papæ, quæ sint formæ, ceremoniæ.
Electionem Imperatorum, Card. Episc. sibi arrogat soli. 551. 533. 599. 642. 813. 865 b. 267. 306. 475. 476. 581. 650. 774. 821
Electio Papæ non iusta, diuina, sed est Romuli Successio in parricidijs. 353. 714. 822. 824 Ex Hispania hodie electio Papæ, vt & nominatio NB. mira. b. 999. vide Hispania.
Electuri post 4. Honorij obitum omnes subitò extinguuntur. b. 17
Eligitur nullus ante 3. antecessoris obitus diem. 291. Lex hæc revocatur. 161
Electio olim per clerum, populum, exarchum, quæ iam mutata. b. 120. 167
Electio Ioh. 24. erat per ipsum hunc, non per alios, sanè egregia, scilic. & verè legitima, se ipsum eligere. b. 6
Non legitimè Papa quidam electus deprecatur, recipitur, exulat. 805
Electuros Imperatores Principes anathemizat. 393. 583. 640. 870. 976
Equitanti crux præfertur, post calix & campana. 995. b. 702. 715
Errare posse negant. 426. 545. 900. NB. 824 850. 876. 906. 997. 1002. b. 435. 581
Errantes nolunt corrigi. 812. 856. b. 709
Corrigere se errantes finant. 283. Exem: 302 600. 648. 856
Errare turpiter & errasse Pontifices, ipsi Papæ fatentur, & a capitibus ad membra errores, scelera nefanda manasse, ideò corrigenda. vide Adrianus 6.
Errant, errarunt turpiter. b. 108. 146. 263 435. 1. Tom. 166. 331. 645. 648. 678. 700. 723. 801. 876
Errare & errasse se, fatentur Papæ ipsi, cum Eccl. nihilominùs tamen non reformant. b. 696
Errat Papa 746. 816. cum Eccles. & Episcopis 135. 157. 187. 199. 313. 334. 545. 556 607. 776. 809. 856. vide infrà, Hæret. sunt.
Excommunicantur ab Orientalibus Ecclesijs quotannis. 549. b. 946
Excommunicant, vide anathemizant suprà, & excommunicantur. 299. 334. b. 581. 946. 1017
Excommunicatos iustè ob æ. absoluit Papa. 402 vide infrà, remissio illicita, iniusta, suprà absoluunt. 994. 996
Execratur quidam Papa, cui amputantur digiti, sordida induitur veste, imponitur asino, ductus per vrbem, deijcit Tarpeio. 270. 275 b. 67
Expilatores Spiritualium & politicorum per legatos, huic vnicus contrarius, deijcitur. Episcopus licet fuerit. 106. 112. b. 206. 635
Extollit se super omnia regna mundi, speciatim b. 625. 696
Super Deum, tolerando, quæ Deo contraria, & ab hoc punita & phibita fieri & doceri b. 701 vide Deus, suprà, vel Antichristus. 394. 967
Exlex in omnibus etiam esse vult Papa, errare se negat, iudicare omnes, iudicari à nullo vult, nec vllius iudicio subi, ci, absit. vide infrà iudicare. b. 434
Felicissimi esse videntur, at nullus felix, ob impietatem. 800
Ferus in rapina est Papa, vagus in ludo, fig; Typ. picturæ, Ex: 313. 518. 714. 698. 699. 949
Feudatarios omnes sibi esse volunt Papæ, Exem. 531. b. 626
Modi miri, hoc sibi ius acquirendi: bellis motis inter vicinos, alteri partium adhærent, alterū anathemizant, post vincentem sibi beneficiarium faciunt. b. 774. Fœcundi. b. 1006
Fœdus cum Papa minùs ineundum, quàm cum Turca, b. 518
Fœdifragi, perfidi, periuri, & eiusmodi faciunt esse imperatores & alios. 260. 263. 264. 275 333. 560. 909. 915. b. 7. 115. 247. 271 296. 306. 403. 518. 821. 1003
Formosus abijcitur in Tibrim: alij eiusdem nominis, ne idem experiretur, monetur, ne ambiat pontificatum. 869. 929. b. 5. 946
Galliam amant Papæ ob pecuniam, à quibus, vexatur vt rusticus à pediculis suis. b. 999
Contrarij Gallis Regibus diutissimè in hos elati, periuri, ingrati, prani, mali, nequam, bellatores. b. 403. 406. 1018
Galli his resistunt cum Episcopis. b. 406. 1018
Gallum Regem, qui contrarius erat Bonifacio, Papa Clem. absoluit, quòd benè egerit, cum Guilelmo de Nogareto. b. 407

Gallicanas Ecclesias aliasq; exhaurunt, eneruant, expilant annatis suis, indulgentijs & dispensationibus. b. 612
Gladium vtrunq; habet, arripuit, vsurpat. & hoc probare iure nititur. 724. 583 647. NB. 915. NB. Historiam. 206. absit. 261. b. 394. 406. 539
Vtrùm benè, vel non, auferatur hoc ab ipso raptum. 729. 739. 792. 979. b. 14. 27. 28 75. 206. 260. 263. 403. 518. 625
Gladius hic accipitur vi, dolo, cæde à Sixto 4. b. 714. 260. vide potestas infrà, primatus, superioritas, temporale dominium.
Hæretici & his fauent. vide errant.
Arrianis fauent. 159. 252. 294. 607. 625 824. 887. b. 38. 85. 862
Puniti ideò. b. 5. 38. 74. 75. 263
Homicidæ sunt, occidunt Cardinales, Episcopos sine causa. 786
Homicidia tolerant, dispensant in hisce, iniquissima licet. b. 430. 1003
Honores deferunt initiò nulli, at ab omnibus hos sibi contingere volunt seriò. b. 117
Humeris portatur cùr & quando. b. 321
Hypocritæ sunt animo, vita, moribus & Epicurei. 316, 319. 320. vide hęc. NB. 983. b. 192
Idololatræ, deficiunt, olim clam, nunc palàm. 607. NB. 746. 852, 866. b. 5. 703. Est ipsis cum Turcis eadem religio.
Idololatræ. b. 5. 38. 702. 710. 806
Idolum Papa est turpe & inutile. NB. egregia leges. 50. NB. 571. 751. b. 702. 703
Idiotæ & ignari asini sunt. b. 129. 1. Tom. 871 Benedictus 9.
Immisericordissimi quidam. d. 6.
Imperatorum bonitas & humanitas cum humilitate Papas fecit superbos, diuites, feroces. 345, 366 369. 370. 396. 515. 624. NB. 641. 646. 647. 729. 816. 823. 977. 968 b. 119. 120. 245. 469. 968
In imperatores initiò Papis nullum ius, at jam præter ius tamen plurimum. 113. 159. 178 230. 322. 334. 719. 964. 966. b. 16. 120. 250 268. 515. 581. 644. 815. 816. d. 10.
Ius Imperatorem substituendi & remouendi, iniustè sibi arripuit: medijs malis, quibus vult, dat: mea enim sunt hæc, dicit: quę vox diaboli est. 198. 199. 221. 330. 370. 402 524. 604 646. 647 744. b. d. 10.
Imperium, quocunq; velint, se transferre posse dicunt, cui opinioni papali contradicitur in concilio acriter à Wittelspacensi, euaginato gladio legatum perfossuro. b. 258
Imperatorem eligendi & creandi ius solis sibi ipsis tribuunt, arrogant. b. 761
Imperatorum proditores erga Turcam. Exemplum Barbarossa, cuius effigiem mittit Turcæ. 113. 518. b. 469
Imperatores sceleratissimos, crudelissimos Tyrannos, Caligulam, Neronem &c. superant sceleribus, impietate. b. 482. d. 10
Imperatorem à se non electum remouere non potest. 979. b. 261
Imperatores oppetere, coronas de capitib⁹ deiecerunt, pedibus calcarunt. Ex: NB. d. 10. 11. Causa Imperij, politiæ, Eccl. ruinæ. ibid.
Ordo hic inuersus est jam; Cęsares his subiecti sponte & coactè, qui repugnant, in claustra detruduntur. 198. 646. 815. 964. Idq; iure fieri docent. b. 628. 629. 641. 117 120. 246. 257. 261. 813. 966. 967
Imperatores cum Regib⁹ in claustra (vt monachos) quasi bannant & conijciunt. 221. 338 646. vide Henric. 4. Imperator.
Imperatorum humanis solutis legib⁹, honorificum foret tamen subijci diuinis. b. 107
Imperatores horum pedes osculari sunt & eos adorarunt. b. 321. 331. 774. vide infrà, paulò.
Adorari ab his, pingi vult Papa. 199. b. 321 397. Non fiat d 7.
Imperatores olim beati à Papis, hi ab illis diuites facti. 199. 587. b. 999
Exorbitantes Papas Imperatores corrigant. 113. 266. 309. b. 257. 816. 1018. d. 7. 12
Ab imperatoribus (vt periuri & perfidi) ad hostes deflectunt, ipsum Turcam. b. 296. 305 306. 469
Imperatores subiugant sibi, conditiones intolerabiles proponunt & imponunt, Ex: Carol. V. b. 246. 257. 306. absit. 263. 539
Imperatores Papæ olim honorabant. 195. 204 224. 252. 260. 302. 322. 620
Lex de hoc Francofortensis. 646. 647. 816 b. 119. 120. 257. 425
Contrà ad pedes horum abjecti osculantur, vide suprà paulò. 267. 285. 303. 817. b. 321 331. 967
Papa absq; consensu Imperatoris nullus esto. 988
Sub Imperatoribus dum adhuc Papæ, erant pij, sedulj, diligentes: contrà jam. d. 10.
Papas insolentiores Imperatores deposuerunt multos. 816. b. 257. 760
Imperatores inuestiant Papas & ordinent. Lex, & Exempla. 284. 285. 306. 320. 330. 336 345. 589. 600. Lotarius Ex: b. 91. vide Inuestitura. 257. 263
Horum & Episcoporum inuestitura est Imperatorum & principum secularium, verè & de iure. 339. 561. 617. 729. 948. 979. 980 Lex de hoc paparum ipsorum, anathematizant contrariantes. 346. 366. 393. b. 120 240. 245. 652. 653. 269. 476
Ius hoc surreptum nequiter, & surripitur adhuc impiè secularibus à Papis. der will Pabst vnd Keyser allein vnd zumal sein. 349. 524. 640 646. 968. NB. 345. 346. 368. 382. 390 580. 582. 583. 780. 976. 980. Non iure. 427. 511. 550. b. 245. 261. 476. 814
Ius eligendi Papam surripitur nefariè. 221 306. 333. 345. b. 166. 257. 261. 269 Per Gregorium promotione Ottonis Saxonis. d. 10.
Papa olim nominibus & titulis maximis inuestiuit potentiores gratis, at pòst ære magno attrahi in superstitiones suas emebant. b. 613

Inticulationes Paparum ab Imperatoribus & Regib⁹ in colloquijs, literis & diplomatibus hisce exhibitæ quales. 396
Confirmant, eligunt & titulos largiuntur ære plurimo, ius inuersum ab antiquo. 515 581. 815. 816
Papa ab Imperatore electus ab Hildebrando deponitur, captus camelo inuersa facie imponitur, incarceraturq;. 560
Imperatores nolentes obedire sibi in persequendo pios innocentes priùs, quàm res decisa concilijs, depositos volunt: & vt hoc præstetur, Turcam in auxilium quidam vocat. *b*115
Potestas Paparum est inferior Imperatorum, & dominatio cum Iurisdictione Regum. 510 600. 603. NB. 608. 647. 723. 782. 914 979. Ratio, accipit enim potestatem à policicis. 185. 211. 285. 620. *b*. 74. 265. 632 999. 1000
Verùm inferior. *b*. 610. 611. Affirmatur. 639. 647 an? 719. 805. Affirmatur. 992. NB. 914
Impientissimi nebulones, fastuosi, luxuriosi, vide infrà, pessimi, scelestissimi. *b*. 128, 129 649. Incarnati diaboli. 257. 258. 260. 263. 815 1002. Causa impietatis est ignauia principum. 247
Impuri canes, spurij, & spurios gignunt. *b*. 1002
Impietati cuiuis sciunt colorem inducere, palliare, prætextu quodam contegere. *b*, 129. vide Papistæ sciunt scelera &c.
Incestuosi cum sororibus, Nuribus. 935. *b*. 1002 Et hoc scelus permittunt fieri. 859. *b* 1002, 1003
Ingrati sunt, postquàm facti diuites à secularib⁹. 615. 677. 729. 780
Iniustissimi, videntes rei indignitatem, opibus tamen allecti tutantur. 198, 306
Dispensat contra Iura. 240. 313. *b*. 223, 467. 1003
Indulgere posse contra Epistolas Pauli, totumq; Vet. Testam. affirmat. 994. 1005. *b*. 701
Inferior horum potestas Imperatorum. vide suprà paulò in voce Imperatoris.
Insignia horum quæ & qualia, mutata, *b*, 112
Inuestitura. vide suprà in voce Imperatoris.
Interitus horum certissimus. vide papatus, primatus. *b*. 294. 953
Ioco leni Papam attingere grauius peccatum & atrocius delictū habetur, quàm Christū blasphemare, conuiciari, & illudere huic. *b*. 147
Ioh. Papa, vide infrà paulò, vel suprà Iohannes.
Iudęos habent ministros & officiales. 396. *b* 605
Iudicari se non debere, sed pro Deo haberi. 303 339. 609. 750. 805. 986. 993. *b* 265. NB. &c.
Iudicant omnia, à nullo iudicari volunt. NB. 341. plus hôc locô quàm ipse Deus. 341. 373. 608. NB. 736. 752. 795. 852. 880 Varia. *b*. 246. 261
Iura, Regalia, priuilegia sua vt tueantur, vide suprà Anathematizant. 994. *b*. 261
Ius Imperatorem eligendi sibi, & non contrà penes se &c. vide suprà Imperator.
Ius Episcopos in Anglia eligendi, surripitur ei per Wicleuum cum decimis. NB. 684
Iurisdictiones confundunt, quod absit. *b*. 206

Iuramenta obedientiæ olim dedêre Pontifices Imperatorib⁹. *b*. 246. 260, jam contrà. *b*. 760
Iuramento & fide obstringi nolunt vlli, nec Imperatorib⁹, sed contrà: non enim aliàs coronant & titulos concedunt. 284. 330. 369. 600
Iuramentum Episcopi præstent quod, & quale sit. 340
Exigunt hæc, ac recusantur à multis, vnde bella, strages, Papa renunciat. 971. *b*. 967, 968
Iuramentum his Imperatores præstent oportet, Ex: & forma. *b*. 116. 258. 259. 969. vbi fiat & quandò. vide Imperatores.
Ioh. 8. fœmina fuit, Agnes dictus, vide Ioh. 8. qui perijt & peperit. 224. verùm verum nec nè. 236
Ioh. 13. neqnissimus, citatur à Synodo & Imperatore, qui non comparet inobediens, sed fulminat in eos bullis, at bruto fulmine. 263 265. 375. *b*. 6
Hunc Otto infestat grauiter. 264. 275
Ioh. 10. Hæreticus, Hæretica dictans subitò miserè perijt. 556. Nemis sit pontifex. *b*. 6
Ioh. 14. nascitur ex Sacerdote, est sui & suorū promotor acerrim⁹, raptor, exosus clero. 269
Ioh. 22. Hæreticus non credit animæ immortalitatem. *b*. 263
Nebulo nebulonum maximus omnium, quos terra aluit sub sole, in Deum homines, Imperatores, prineipes, specialia vide. *b*. 271, 273
Christi & Apostolorum paupertatem cum humilitate contemsit, Occamum, qui illos laudauit, hunc verò culpauit, excomunicauit. *b*. 604. 969. vide Ioh. 22.
Laicus Papa fit, depositus, exuritur à clero & Episcopis. 308. alius, cui dabatur Vicarius. 558. 871. 985. vide suprà Benedictus 7.
Leges bonas, prius quàm fiunt Papæ, de Eccles. emendatione sanciunt, at facti Papę non digito attingunt, quo se damnant ipsos. *b*. 306 401. 402. 403
Legibus & præceptis Christi obediat, opus est. *b*. 434
Legati Paparum audaces, morosi, satis pro imperio, inflati. *b*. 306, wann man yhet was sie wolten.
Auaritissimi sunt. 532. 714. ô artes. 700. 976 *b*. 176. 230
Diademare Imperatores spoliant vi & nequiter, nullo de iure. 976. *b*. 248
Diabolis similes, quomodo & cur. 357. *b*. 230 273
Constantinopoli in disputatum venientes non admittuntur, cur & per quem prohibiti. 687
In Imperatores & alios periuri, perfidi, seditiosi. 881. *b*. 248. 269. 273
Honorum auidissimi pro se & Papis, Papę nomina præponunt, contraria facere de iure suo recusant, ægrè consentiunt. 698
Literas vorare coguntur. 648. 885
Simoniaci, Vsurarij, quæstuarij mirabiles, qui à clero quęruntur furioſę, at cedunt elapsi. 715. *b*. 98. 176. 230. 406. 630. NB. frustra.
Superbissimi, ambitiosissimi, arrogantissimi,

vide paulò antè, honorum &c. 364. 370 *b.* 201. 230. 536. 537
Turbas dant & dari laborant inter principes imperij, hos concitant in Lutetum, vt tollant vt Hæreticum, additis rationibus, quibus tamen non obeditur vlla executione, cur? 197 198. 199. 269. 273. 406. Exempla alia. *b.* 269. 273. 406
Wormacię ſuum ſanguinarium animum produnt, vndè oculis hominum obuerſari ipſis non tutum erat. *b.* 178
Latinè omnia peragi volunt. vide lingua.
Leo Papa Arrianus in Hilarium iniurioſior perijt vt Iudas. 814. vide Arrius.
Lenones ſunt, hoſce cum lenocinijs fouent, cur. *b.* 130
Linô Papa occidendus, nur mit Lumpen. vat. 113
Lup' vorans, non paſtor eſt Papa. *b.* 263. 264. 650
Lutetum accuſant Hæreſeos, anathematizant, damnant. *b.* 193. vide Lutherus.
Magi, Incantatores, malefici, venefici, imô ipſi diaboli, incarnati tamen, ſunt Papę, Nigromantici. 65. 226. 230. 284. 290. 291. 648 871. NB. 67. 373. 988. à Sylueſtro vſq; ad Gregorium 7. Alex. 6. 559. 871. 912. 935 *b.* 65. 105. 192. 350. 608. 880
Magiâ fiunt Papæ, vide ſuprà, artibus malis, vel Benedictus 7. &c.
Magiam docent etiam ipſos Imperatores, alioſq;. 559. 620. 937. *b.* 65
Magos, ſagas, incantatores Romæ in aula colunt & fouent. *b.* 350
Manibus in conventibus quis Papæ aquas deferat. *b.* 115
Manſuetiſſimis & optimis cùm Imperatoribus non conuenit ipſis. 914
Licet videatur, dolo malo tamen venetur. *b.* 307 648. 649. 650
Maria hos facit Papas eſſe, non Chriſtus, vel Deus. NB. 958, *b.* 28
Papæ initiô Martyres, non domini mundi. NB. 815. Martyres Papæ, vide triplices pontifices. 561. Mendaces & falſarij in decretis. 666 *b.* 307
Maximi quidam ſunt non virtutibus, ſed vitijs & ære. 899. *b.* 171
In menſis qualis, & quo ordine ſeſſio fiat. *b.* 115
Miſſificans Papa à Diacono veneno tollit. 284 560. 295
Mœchi ſunt, inceſtuoſi, vide adulteri ſunt. 258 793. 861. 871. 876. 952. *b.* NB. Exempl. 5. 129. 701. 935. d. 5. 6
Monſtra ſunt ſcelerum, Ex: multa. *b.* 129. 307 813. 967. 968. 969. d. 6. 10. cauſæ, cur facta talia.
Multi vel plures ſimul ſunt Papæ, alter alterum vorat. vide, Anathematizat. 279. 284. 334
Tres, ô caput Eccleſiæ, duo. 375. 556. 558 780. 804. 816. 927. 987. *b.* 5
Muneribus, vi, blanditijs omnia agunt, nil (vt Bileam & Moabitæ) tamen efficiunt. *b.* 3
Muneribus corrupti Imperatores ordinant. 308
Muſca in aurum inualuerunt. *b.* 6. 7
cur, idq; de merito. 372
Naſcuntur ex meretricio ordine Papæ quidam. 261
Ex nobili, non vero & legitimo patre, qui poſtea à patre Papa factus Cardinalis. *b.* 1025. NB
Natos legitimè in coniugio vocat baſtardos ex diabolo, illegitimos verò ex Deo. 819
Nigromantici, vide ſuprà Magi.
Nigromantiâ ſe ſaluatos quidam dicunt. Exemplum. 629
Nomen Papæ quis primô acceperit, & cur? 197 224 quando. 216. 841. 990
Acceptio & mutatio nominum Papis fatalis eſt, tot anni regni, quot nomen continet, vt Leo 10. decem annos Papa erat &c. *b.* 1029
Nomina Papis bona, egregia, ſplendida, at ipſi ſceleſtiſſimi, reb' nomina non conueniunt, 853. Ex: Pius 2. 861, Clemens 5. Innoc: 6. 868. Nil de Petro & Paulo ſupereſt, non fides pietaſq; 886. NB. facetiſſima. 905. 929 *b.* 5. 6. 267
Papæ non nominati olim Papæ, ſed Epiſcopi. *b.* 16
Nomina mutant in augurandi. 876. myſteriũ. *b.* 321. NB. 596. 1044
Autor huius mutationis. 113. 556. *b.* 5. 596
Nomen Papæ olim omnibus Epiſcopis cõmune. 990. NB.
Iuxta hoc nomen quales eſſe deberent, Papa pater, paſtor, pontifex, dominus. 356. 586 786. 990
Nomina ſua papatũ reges quidam præponunt. 396. Et Cęſar facit. 367. 948. Inde mala orta multa. *Pabſt will ſich nicht tauffen laſſen.* 370. 371. 398
Papa dicitur magnus pfaffus. *b.* 28
Nominantur pontifices, cur? 80. vide Antichriſtus. 990. *b.* 1004
Pontifices triplices, pij martyres, pij non martyres, Impij. *b.* 16. vide infrà pontifex.
Pontificibus in V. T. ſcortum aſpicere non licebat, quid hodie? 19. *b.* 188
Nomen Petri nullus habuit, ſic dicti mutarunt, cur? 876. *b.* 1044. vide Petrus infrà.
Oſcula pedibus dantur ab Regibus, Imperatoribus. vide ſuprà in hoc loco Imperator, & in ſuo loco Imperator.
Oſculari pedes ſuos ſibi volunt, idq; permittunt ab omnibus, Exempla. 195. 396. 513. 560 564. 598. 606. 619. 642. 698. 931. 971 994. 1000. 1001. *b.* 119. 271. 321. 633. 690 969. Ex: Pipini qui multa donat ſimul 403 817. Barbaroſſa. 199. 225. 369. 817 847. 965
Oſcula ſibi dari dum admittunt, Chriſtum calcant & peſſundant. 64. 141. 303 *b.* 117. 271. 321. 696. 942
Autor & inventor exoſculationis huius, cur? quando? 195. NB. omnia ſpecialiter faſciculo collecta. 64. 141. 310. 185. vide origo primatus Papæ. *b.* 112. 119. 321
Defenſio huius facinoris egregij, ſcilicet. *b.* 321

Ordinati &c. & ordinari olim voluerũt ab Imperatoribus, pro quo certa pecunia. vide suprà, electi, inuestiti. 103. 162. 163. 172 190. 211. 302. 306. 330. 339. 524. 815 967. b. 91. 166. 167. 245. 625. 632
Papæ cur dicti, vide suprà Nomen paparum.
Patrimonium Papæ, vide patrimonium, Petr°. b. 167. 168
Participij parti- est Papa. b. 624
Pastor non est, vide suprà, lupus est. b. 942 824. stultus pastor est.
Pauperes esse nolunt, imò damnant. 736. b. 75
Pauperes olim dum, erant sancti: diuites nunc pessimi, crudeles, scelerati, turbatores, schismatici, &c. 281. 587. 752. vide Ecclesiæ corruptus status, vel clerus. 923. b. 7. 75 168. 171. 239. 865. perfidi, periuri in Reges, Imperatores. 376. 513. 610. 651. 789 893. 915. NB. b. 91. 53. 648
Pessimi, vide scelesti, in plurimis rebus. b. 5. 6. 7. 16. 29. 38. 51. 52. 53. 75. 76. 87. 91 92. 93. &c. 168. 624. Exempla, Pius 4. Nebulo, scortator, Ioh. 23. 7. 128. vide in pluribus sceleribus. b. 128. 129. 146. 162 163. Alex: 6. 192. 257. 260. 261. 267 268. 290. 291. 307. 331. 350. 406
Pessimi in multis culpantur ab Episcopis. at colores sciunt obducere. b 129. vide suprà, impij sunt, & sceleratissimos Imperat. supant.
Pedibus calcant Imperatores, quod signum Antichristi est. 225
Phasus magnus est, vide suprà. b 28
Pij solùm 5. inter tam multos adeò. b. 848
Piorum paparum digniras quę & quanta apud Imperatores, & quàm diu. 816
Papa pius sepelit martyres ipse. 113
Papæ pij officio de turbantur præstigiosis artib°. b. 176. 267
Papæ aliquot pij. qui, quando, vide, Papæ degenerant à virtutibus &c. 808. Ex: vxorati. 810. 816. 922. 943
Degenerant à veteribus pijs. b. 253. 868. Pius 2. 97. 867. 868. Greg. 1. 112. 257. b. 170 171
Leo Pius martyr cum 10000. virginibus. 561
Piscator non hominum, vt Apostoli, sed numorum. 977. b. 483
Pontifices dicuntur, vide suprà Nomen papar.
Pontifices maximi, non pietate, virtutibus, & bonis operibus, sed impietate, improbitate. 899. b. 171. vide infrà pontificatus.
Plumatus factus vt auis, deplumans seculares. NB. accomodationem. 624. 642. 870. b 108 227. 313. 314. 466. 467. 626. 775. 865
Potestas Papæ non est maior vllius presbyteri. 914. b. 75. 286. 394. 443
Potestatem in superos & inferos sumit. 639. 729 751. 805. 925. 929. 990. NB. astruitur multis modis. 992. b. 112. 253. 258. 261 270. 287. b. 295. 315. 403. 443. 529 813. 993. 1018. &c. vide infrà, summi Magistratus: vel suprà, Gladium.
Potestas politica nulla esto, nec primatus vllus in Episcopos: vide primat°, vniuersalis. 646 729. b. 206. 289. 403. 406. 996
Qualis esse deberet, si vlla esset, quando & quomodo concessa ab Imperatoribus. 647. 695 745. 746. 786. b. 206. 286
Verbis, herbis, lapidibus retundenda. 801. 819 b. 27. 323. 403
Quomodo & quando creuerit. b. 167. 245 258. 260. 269. 314. 443. 464. 466. 512 862. 946. 953. 997. 1000
Potestas concessa & data est ad Ecclesiæ, non palatiorum regalium ædificationem. b. 286 1000
Terminata in concilio Westensi. b. 323
Probant hanc ab antiquitate & exemplis. vide infrà temporale dominium. b. 295. alio modo. b. 421. 433. 467. 774. 953. 994 1000
Præstigiatores, sciunt fascinare oculos nugis, speciosis argumentis, fabulis, literis angelicis. cur? 948. b. 703
Primatus paparum. vide infrà, paparus, vel primatus. b. 245
Quando cęperit, quàm diu continuè durârit b. 253. 258. 260. 394. 443. 460. 773 865. 953. vide infrà.
Purgatorium Papa ingredi potest. b. 117
Redditus Papæ annui ex Gallia nouies centena sex & quadraginta millia & 666. coronatorum. b. 504. vide Gallia.
Qui longè superant Iulij Cęsaris Galliæ factæ initiò prouinciæ stipendij nomine impositi. b. 503. 504. Ex meretricibus Romanis quanti quotannis, b. 604
Regalia, secularia, beneficia, imperia, regna quasi à se Papis essent, scribunt, ad hoc non iure, nec cognoscitur, nec approbatur à secularibus, ô impudentia. 365. 369. 600. 948 b. 74. 269. 287. 403. 625
Religio quæ sit curę Papis, fundamenta non sacra Scriptura his, sed patres, concilia, alia. b. 168. 537. 538. 539. 641. 700
Religionem corrigant & clerum. b. 269. 400 630. 636
Religio cum sacris hisce non curę est, sed arma, opes, honores, mundanæ voluptates. b. 168 188. 406. vide seculare, sunt.
Causæ, cur sint eiusmodi. 258. 262. 805. 861 NB. 782. 746. 680. 688. 560. 696. 333. 299. 358. 426. 524. 556. NB. 935. 924 915. 315. 482. 824
Religiosis in rebus, dogmatibus & diuinis iudices ipsi esse non possunt, vide Religio, Sacra Scriptura, dogmata. b. 926
Reliquias fallaces, vanas, præstigiosas sanctas esse canonizant. b. 235. 1003
Rex Italiæ, & omnium Regnorum sit, per quem quando. 198
Sacrificorum scelera argui & iudicari nolunt. b. 429. 709
Sacrilegi sunt. 268. Hildebrand°, NB. b. 269
Sacrificis scortatoribus defensores sunt acerrimi. b. 429. 432. NB. mirabile priuilegium

bitce permittitur, vide, monachi fcortatores
ſunt.
Saluati ſunt quidam. 30. 913. tantùm 23. d. 6
Sanctionem pragmaticam tolli volunt, bella &
arma in hanc, quibus reſiſtitur. 877. vide
Sanctio. b. 403
Sceleſtiſſimi, vide peſſimi ſuprà, Ex: quædam.
28. 68. 141. 275. 893. 980. 982. 985
986. 912. 977. 950. 835. 852. 853. 867
220. 239. 240. 251
Cauſæ, cur ſint eiuſmodi, vide ſuprà, quę huc
omnia refer in Religionis voce, quæ non
curę ſit, ſed quę mundi ſint. NB. 258. 262
861. 805. 746. 782. 680. 688 &c.
Scelera horrenda patrant, excuſant, permittũt,
Cæſaricidia, homicidia, inceſtus &c. nil non
384. b. 53. 127. 260. 290. 406. 467. 482
604. 612. 920. 921. 1002
Scortatores ſunt. vide, ſunt adulteri, mœchi.
Scortationem approbat; neporis ſui cum Non-
na Exemplum. 286. 819. 931. b. 290
Scortatoribus regibus, cleroq; fauent, horum
acerrimi defenſores, decretis & priuilegijs.
b. 429. 432. NB. dignum obſeruari horren-
dum decretum.
Seculares ſunt prorſus, facti hoc fraude & dolo
aſtutę, qua occaſione & quando. b. 168. NB.
ſtudia quæ. 180. 260. 271. 518
Seculares non ſint, cur? 850. vide Antichri-
ſtus, & ſuprà collatio. b. 168. 180
Secularia non, ſed ſpiritualia tractent. b. 937
In ſecularibus dirimendis & dijudicandis Papa
Iudex non eſto. 2. 937
Secularia, regalia, beneficia, priuilegia politi-
cis conſeruare deberent, ſed dolo, vi, alijſq;
modis ipſis ſurripiunt, & per anathemata.
301. 979. 823. 746. 615. 640. 609. 347
367. 746
Sedes papalis ſanctos vel facit, vel recipit (ſcil.)
& omnia facta & dicta pia. b. 128
Sedes dũm vacabat, vtrùm Eccleſia caruerit ca-
pite. 231. 233
Seditioſi in Imperatores. b. 581
Serui ſi ſint, quid agere eos oporteret. b. 271
Serui ſeruorum dicuntur, at domini dominan-
tium interea, vide ſuprà, poteſtas, tumi Ma-
giſtratus, infrà vniuerſalis, primatus, quem
in Chriſtum, Deum, diabolos, angelos, ho-
mines &c. 619. 764. Netariè. 65. 67. NB.
303. 307. 500. 524. 929. 851. 992. 639
737. 991. &c vide Antichriſtus, calcat pe-
dibus Barbaroſſam. 69. 345. 370. 374. NB
b. 189. 270. 394. 397. 970. 994
Sigilla paparum plumbea (vide inſignia ſuprà
etiam) cur? 204. Tolluntur. 880. Lucra
per ſigilla maxima. vide Epiſcopus.
Simoniaci ſunt, ſua ſuorumq; quærunt cõmo-
da, quibus tamen recuſarunt. 694. 700. 714
745. 986. 988. 861. 866. 869. 935. b.
605. 611. 612. vide ſuprà æruſcatores, pi-
ſcatores.
Deteriores Simone mago. 747. 801. NB. b. 58)
Sodomitæ ſunt Papæ, Sodomiam repudiatam,
damnatam reuocant, approbant b. 290. 667
Sordidi ſunt. b. 192
Pro ſtupratis ſororibus, fratre alioſq; quidam
faciunt Cardinales eſſe. b. 684. vide Cardi-
nales.
Spurij & illegitimi in adulterio quidam nati fi-
unt Papæ. 260
in Sublime eleuatus portatur Papa, cur. 1000
b. 116
Succeſſores Petri non, ſed Simonis Magi, & Iu-
dæ furis, proditoris, nebulonis deſperatiſſi-
mi. 165. 200. 749. b. 394. 824. 858. 955
Succeſſio non à Chriſto, non Petro, nec eorum
Imperium. vide ſuprà Maria. 608. 638.
b. 666. 942. 955
Succeſſoris Papæ & Petri collatio. vide infrà Pe-
trus. 22. 749. b. 394. 942. 955
Succeſſores Petri ſi Papæ eſſent, quales in doctri-
na & vita eſſe deberent. 23. b. 106. 666. 824
973. vide Petrus infrà.
Succeſſio per ſchiſmata varia interrupta. b. 955
Ficta, falſa, vana, ementita. nil eſt. 45. 146. 23.
b. 942. 955
Succeſſio putatur fore perpetua, argumento à
teſticulis eorum ſumto. b. 599
Summi Magiſtratus locum arrogant, ſiccinè
ſerui ſeruorum, humiles? 345. 370. NB. 560
583. 647. 948. NB. 644. 748. 996. 816
819. 991. 407. 426. 396. NB. res cum
Barbaroſſa geſtas, all beede Schwerdt. 560
574. 580. 606. 642. NB. 647. 695. 729
b. 75. 245. 253. 443. 539. 774
Superbiſſimi, vide ſuprà, ambitioſiſſimi, faſtu-
oſiſſimi, dictis, factis, ſcriptis, picturis, coro-
nis. 371. 744. NB. 426. 580. 885. 737
748. 787. 817. 952. 869. 876. 642. 513
560. 564. b. 168. 244. 245. 259. 270
406. 440. 443. 539. 847. 910. 970. 994
Pœnæ ſuperbiæ, Exemplum. b. 265. 407.
Supſtitioſus Papa alios decipit & ineſcat b. 261
Supplicans Dux quidam ad ei⁹ pedes ſub men-
ſa vt canis iacet. 929
Supplicans pauperior quidam non admittitur,
ſed Epiſcopus diues, homicida licet. b. 804
Supplices his ſunt Imperatores. Ex: 4. Henric.
285. 345. 646. b. 91
Suſtollunt ſe inuicem decretis, anathematibus,
dignitate, vita, variis modis. 252. 587. 986
b. 5. vide Anathematizant
Symbolum horum, edite: ludite: modò non
efficiamini Luterani. NB. b. 872
In Synodis data à Papis olim Imperatorib⁹ pri-
ma ſedes, iam ad pedes. 978
Temporale dominium ipſis à Pipino, b. 865
vide Pipinus, & Phocas.
Tutantur hoc ab Exemplo Moyſis. b. 518. 540
541. 773. 988. 994
Tempora mutant quod eſt Imperatorum, hinc
ordinationum perturbatores. 362. b. 943. 944
Theſauros compilant, quaſi in Turcam vſurpa-
turi, ſcilicet, poſteriora Imperatori & proce-
ribus oſtendunt. 911. 960. b. 90

Titulis se ornant secularibus maximis. *b.* 189
Tolerantiæ Paparum. Contra leges Dei & hominum posse se tolerare, indulgere, dispensare, vt in fornicationibus, adulterijs, homicidijs, Cæsaricidijs. *b.* 201. Vide, indulgentiæ dispensatio. *b.* 147. 213. 805. Vide, dispensatio. 206. 223. 260. 963. 1002.
Tunicam cum pallio Imperatoris appetit & rapit Papa. 267. 399. 523. 524. 606. 625. *b.* 259. 267.
Turbatores ordinationum. Vide supra, Tempora mutant.
Turbatores pacis domesticæ. Nur jnner die Haar zusamen knipffe / vnd geropffet mir einander/ 860. 868. 893. 950. *b.* 5. 64. 147. 162. 259. 260. 266. 270. 581. 634. 648. 1003. Vide infrà. Vastatores: suprà bellatores, pax. Imperator. Discordia & concordia Paparum.
Turcis amiciores quàm reformatoribus. *b.* 162.
Turcâ peiores & crudeliores. 375. exe. in Barbarossa. Iactantur malis Imperatorum. 85. 232. 695. 698. 804. 890. 893. 915.
Turcis in Christianos imaniores. *b.* 183.
Turcis magis fidendum pacificantibus, quàm Papis. *b.* 518
Typi horum filij Eli summi Pontificis, & Eli ipse. 821
Asinus mirabilis in Tibri inuentus. 939
Bileamus. b. 938
Indici & Persici Reges superbissimi. Vide Babylonici Reges. *b.* 440.
Tyranni pessimi, truculentissimi, crudelissimi. *b.* 291. 315. 898
Vastatores cultuum, religionis, pacis, virtutum, omnisq; honesti & boni. 65. 141, 184. 185. 240. 538. 607. 619. 640. 646. 696. 786. 816. 876. 904. 943. 949. 950. Ordinum, *b.* 29. 53. 82. 91. 129. 168. 188. 201. 212. 260. 261. 262. 266. 267. 271. 403. 467. 581. 600. 695. 696. 742. 815. 821. 860. 868. 886. 957. 1003.
Vastatores pacis, malunt bella quàm pacem. 370. 373. 407. 538. 564. 780. 816. 904. 915. 943. 949. 950. *b.* 168. 260. 262. 266. 403. 581. Optarent totam Germaniam esse vnum stagnum. 564. 619. 635. 640. 642. 645. 744. *b.* 581. 582. esse cineres *b* 262. 267
Venatores acerrimi optimi, nobiles. *b.* 461
Venenis hostes, amicos, Cardinales, Principes imeritos occidere, tollere solent. *b.* 163. 315. 464
Et isdem tolluntur ipsi. *b.* 601
Verbum Dei sacrum pro fabulis habent, & Euangelium pro nugis. *b.* 76. vide papistæ, verbum, Euangelium, sacra scriptura, Episcop.
Veritati contrarians, eamq; oppugnans, vel hoc tentans diabolo peior est, & sic deijciendus de sede. 357. 849
Vexillum Papæ, cruces, panones. 363
Vicarius Petri & Christi, & iuxta stoicos nec boni viri esse possunt, non affectibus animi carent sunt enim auari, superbi, lasciui, Simoniaci, libidinosi, Sodomitæ. *b.* 810
Vicarius nec Petri nec Christi, vide infrà, Petr⁹, sed diaboli est, ipso hoc teste. 638. 654. 671. 812. *b.* 394. 666. 904. 955. 980. d. 1.
Esse & videri voluit. *b.* 167 quando & creditur & docetur papistis esse. *b.* 854
Vires, pressi licet, subitò & facilè recolligunt potentissimi. *b.* 394
Virtutes paparum &c. defecerunt cum imperij industria. 927. 929. *b.* 167. 168. 265. 980. 1002. Vide imperium.
A virtutibus veterum Papæ degenerant, vide scelestissimi. 252. 808. 927. 966. *b.* 192. 265. 394. 1002. 1003. 1004. d. 6. &c.
Vita paparum breuissima, nullus attigit vitam Petri plures quàm Imperatores sunt: rationes, sunt Papæ 237. Imperatores 120. tantùm, NB. ob scelera, quibus & clerus deditus est. 889. 924. *b.* 15
Ea plerumq; omnium turpissima est. *b.* 980. 1002. 1003. 1004. d. 6
Vita cacodæmones potius incarnatiq; diaboli sunt, quàm homines. *b.* 824. d. 5. 6.
Vitam æternam non credunt omnes, in concilio Pisano de hoc modò agitatum. 51. 25. *b.* 263. 398. 625
Vitia Papæ non detegenda, nec pudenda eius. cur ergò detegunt in electione ipsi Diaconi, dicentes, HABET scilicet testiculos. *b.* 854 vide Sacerdotis vitia.
Vniuersalis non est, nec summus: non primus. 352. 603. 616. 618. 619. 642. 746. 758. 979. *b.* 28. 354. 363. 455. 953. 955. 997 demonstratur ex patribus.
Verùm? vniuersalis in V. T. Ergò in Nouo similiter scilicet. *b.* 994
Vniuersalis vox à quo, quando cœpta, quid indè mali Ecclesiæ datum & illatum, quàm altè afixerint hoc modo. 617. 647. *b.* 455. 994
Ecclesiæ incommoda quot, quantaq; hac illata. 618. 647. *b.* 2. 65. 455
Vniuersalitas papistis ficta, depicta multis exemplis, vide. *b.* 995
Vulpes astutissimæ. *b.* 307. 308. 309. 312
Vulpes est Romana Papa *b.* 517
Vxorati priùs fiunt Papæ, vide Amadæus.
Papalis vel *Papale.*
Pallium, quid, vide, Episcopale, à quo ad quid. 143
Ære maximo emendum 904. 905. *b.* 173. pro hoc nil soluendum. Lex 865. 965. *b.* 173
Ob hanc legem ingens bellum cõmotum. 905
Paparum culpatur à Christianis. cur? *b.* 394. 435. 690. 700
Contradictum huic semper, vide suprà, contradictum Papis: infrà, primatui contradictum in Ecclesia à pijs. *b.* 149. Ante Lutherum. 268. 512. 588. *b.* 180. 270. 435. 805. 869. 908. 922. 952. 953. d. 7. 8. NB. per lapides quasi, vide pictura.

Papatus & Gentilitatis in Ceremonijs, Dijs, deabus, cultibus, gesticulationibus bella collatio. 954. b. 593
Defensores papatus & nugarum eius. 948
Depictio huius, in capite, ventre, collo, pedib⁹, asinô in Tibri Romæ inuento mirabili monstro, & vitulo Freibergico 939. 940 NB. mira 448. 450. 451. 452. 453. b. 845. NB. ab Hutteno. b. 81. 82. 140. 588
Diabolicæ prestigiæ, artes & technę in papatu ob aurum per auaritiam in exequijs. b. 594 vide Papistæ, exequiæ.
Ecclesia piorum in papatu semper, ab Exemplis. b. 955
Errores papatus varij demonstrantur. b. 435 vide Ecclesia Romana, Papa, Cardinales, Episcopi errant.
Euangelici cur à papatu discedant & discesserint. b. 81. 198
Euangelio vt & alij ob ingratitudinem, exęcatus priuatur. b. 80
Figuris, picturis, Typis, imaginibus graphicè clàm & tacitè depictus. b. 869. 908. vide picturæ.
Fugiendus ob periculum summum desperationis. b. 654
Perpetuus erit papatus, quia testiculos habent, & si testiculi deficient, tum deficiet & papatus, vel Papa. b. 599
Primatus papatûs vel paparum annihilatur in fundamento. b. 599. 610. 609. 769. 947 à græcis. d. 1.
Autores huius nullo modo Apostolus Petrus, demonstratur. b. 610. 953. 954
Antichristi signum est superstitio & defensio huius. b. 610. 955
Autores (vide infrà, origo) homines, nec boni, sed parricidæ, Cæsaricidæ, Phocas. b. 769 841. Pipinus. b. 865. 954.
Autores puniti. 41. 618. 747
Primatus hic non coactus, sed spontaneus erat, ob causas. 646. 647. 746. 815. 875. b. 91 119. 394
Constantinopolitani appetebant, at recusatum ipsis. 144. 145. 146. 177. 182. 283
Ecclesiæ Romanę vetustissimus non est, sed Ierusolomitanæ. 101. 113. 146. 848. 990 b. 394. 954. 956
Defensores huius parasiti, adulatores. 620. 719 746. 805. 991. multa folia vide, quòd scil. Papa sit Deus, ab hoc potestas, quòd maior Christi potestas Papæ, wunder wer es nicht/ so der Himel einfiel/ ob denen Gottslästerlichen Worten. 994. 995 &c. multa folia. b. 22. 44. 625. NB. 169. ridiculosa probatio. 182 904. 954. 990. 991. 995
Defensores huius ideò non sunt, quia sic sentiunt, sed vt præbendas bonas & pingues culinas, & magna beneficia assequantur, Ex: b. 73. 78. 610. 904. 994
Dolo, vi mira sub Constantino attractus à Romanistis. 102. 163. 284. 646. 647. 815 1004. vtrùm? b. 17. 91. 625. 253.
A Phoca Cæsaricida. b. 841. vide Phocas. b. 769 & à Pipino patricida. b. 865. 954
Non à Constantino primatus est, vt nugantur. vide Constantini donatio. 178. 815 b. 769
Vtrùm? 977. 1004. b. 188. 625
Ambiens primatum vix saluari potest, imò mirum. 887. b. 30
Primatus in Hispania est penes Episcopos, & tranquillus quidem. 189
Origo primatus pontificum, vide suprà, autor, à quo, qualis, à Diabolo. 178. 183. 184 189. 203. 318. NB. hoc. 382. 978. 823 746. 403. per scelera. 816. b. 394. 443. 610
Quàm diu durarit, à quo cęperit. 769. 953
Primatus vel potestas qualis à Cæsare data sit. 396. 646. 991. 992. b. 841. à Phoca. 253
Opposuerunt se huic initiò acerrimè, à paruis, magnis & adhuc primatui huic contradictũ, vide suprà, contradictum. 110. 113. b. 953
Nec ab omnibus approbatus Ecclesijs. 38. 163 380. 381. 148. 853. 875. Ex: non à Waldensibus & Græcis. 549. 589. 619. 646. 736. 746. b. 90. 841. 257. 598. 610. 824 922. 947. 953. 954. 955
Conflictus super hoc cruentus & multo sanguine, 113. 816. In domo Petri, 868. 869. b. 265. 967
Confunderetur, cornet hic principatus, vaticinia, 134. 140. 215. 322. 390. 616. 822 819. 848. 722. 284. 330. 336. 589. 600 692. 748. 752. 824. 825. &c. 953.
Vt potestas Pharaonis, liberatis Israëlitis, populo Christiano, vatic. Capistrani 843. 844 845. b. 13. 32. 443. 887. vide Vaticinia.
Legibus Imperatoris prohibetur, improbatur à patribus, & apostolicis anathematizatur. 66. 158. 159. 176. 178. 887. 589. 746. 191. 320. 366. NB. rapuit, at surripitur iterum. 370. 604. 618. 619. 815. 816 817. 819. 948. 805. 352. 353. b. 28. 354 363. 598. 953. 954. 955. 996. 997.
Olim primatũ fugerunt, at hodie irruunt, ingulant, trucidant vsq; dũ arripiunt. 353. 747
Rationes, cur acceperint & mordicus teneant hunc & alios honores, & diuinos reddere nolunt. 302
Tyrannidis pontificiæ papatus est primatus initium. b. 824
Venter Deus papatus est. Ergò finis interitus erit. b. 82
Papistæ, Papistici.
Ædes, templa &c. libros picturis tum pijs tùm impijs, veris & falsis ornant. Exemp. cur? d. 8
Animæ immortalitatem quidam non credunt. b. 51
Antichristi sunt. b. 960
Blasphemi in Christum. b. 147. 709

Bestialitati & Sodomiæ coniugium postha bent *b.* 290. 980 d. 13
Catholici non sunt. *b.* 952
Ceremoniæ Papisticæ à gentibus ortæ. 907. *b.* 106
Ceremoniæ Papisticæ. 527. 613
Cæsaricidæ nequissimi. *b.* 648
In Christum non credunt. *b.* 960
Christianis scelera, promiscuam libidinem ascribunt, sed mendaciter & falsò, 541. 657 *b.* 980
Concionator papisticus manuit Euangeliũ quàm ceremonias papisticas deserere. 527. 613
Coniugiũ Sodomiæ & bestialitati postponunt *b.* 290. 980. vide vxor, Sacerdos. d. 13.
Contraria ipsi docent in vno articulo. *b.* 610
Conuerterentur multi, si veritatem scirent, edocti hanc. d. 14.
Culpant ipsi se mutuò verbis, figuris. *b.* 939. 980
Dissentiunt ipsi inter se, vide priùs, contraria. *b.* 81. 442. 659. 695. 696
Doctrina papistica fidei in Christum doctrinam calumniantur, opprimunt, persequuntur *b.* 960 980. Doctrina hæc est Christo ex diametro opposita, demonstratur. *b.* 511. 960. 980 990. d. 2.
Papisticâ doctrina sub sole nõ peior, magis blasphema, digniorq; plagis & flagris, idololatrica, mendax, inutilis, Antichristiana, in multis articulis, vide. *b.* 292. 908. 980. 990
Doctores hodierni papistici scioli, Gnathones, si quidam antesignani nõ essent, muti essent, NB. quales sunt. d. 15.
Doctores olim aurei, argentei, ferrei, at hodie stercorati, merdati, plumbei, ligurei, siculnei, lutei. Sib. 77. 119. 204. 318. 320. NB viua imago. 553. 612. 743. 813. 879. d. 15
Possunt Dominus vobiscum. 8. vide Ecclesia, Sacerdos. *b.* 51. 52. 83. 86. 128. 143. d. 6 NB. Quid officij ille deberet. *b.* 210. 605
Contumacissimi, rogati, victi, vi, iniuriâ idololatria non cedunt. *b.* 687. 690. d. 7. 15
Contraria Sacræ scripturæ multa appbant, Exemirum. *b.* 671. 692, vide infrà hoc loco, Sacra scriptura.
Ecclesia papistica phantastica, cur. Sib. 73 553. 615. *b.* 792. 794
Impia magis ac gentilium. 879. 1005. *b.* 233 292. 605. 707. 786. 787. 861
Gentilizant penitus, vide suprà Ceremoniæ. 954 *b.* 106. 593. 990. 1. Tom. 966. vide Gentes. 906. *b.* 233. 605. 794
Gentibus magis impij, vide paulò priùs, Eccl. impia magis. 1005
Hæreticum quid sit papistis, vide Hæretici. *b.* 147 693. defendunt, regunt, scriptis, vi, ὁ pœnæ quantæ? d. 7.
Idololatræ, olim Ethnicis minùs excusabiles. *b.* 233
Idololatræ victi etiam ad oculum abundanter & palpabiliter nolunt cedere. 802. *b.* 86 233. 794
Idololatræ turpissimi. *b.* 292. 692. 699. 709
Lutheranos ut olim Iudæi Christum terre nequeunt, cur. 605
Lutheranos ferre inter se nõ possunt *b.* 277. 755
Lutheranos causam Germaniæ malorum dicunt vide Lutherani. *b.* 201
Disputare cum his nolunt. *b.* 462
Sanguinem sitiunt Lutheranorum. *b.* 142. 189
in mortuos pios crudeles, contumelios. *b.* 709
Parricidæ. *b.* 241
Præstigiæ papisticæ in ceremonijs, cultibus, ritibus, quæstus causa; doli & fraudes variæ & miræ. 689. 933. 935. 694. *b.* 146. 764
De cruore Christi, in processionibus. 803
Tollendæ, 949. vt fallaces. 671. 687. F. 702 *b.* 80. 106. vide. 794
Ethnicis similes. *b.* 104. 146. 209. 210. 233 993. NB.
Mendacij & falsitatis ipsi se ipsos arguunt. p. 5
Quæstus causa nil non præstigiosè proponunt, vide, præstigiæ suprà, infrà. Venale ipsis quidnis, & Deus cum cœlo.
Reformationem Religionis corruptæ recusant, metu ablationis temporalium: aliàs permitterent. p. 5.
Sacramenta, baptismum cœnamq; cum alijs ministrant, suspendunt, ad nummos extorquendos à plebe, absit. *b.* 225
Scelerum ipsi se ipsos arguunt, *b.* 693. 842 843. 908
Scelera maxima patrare (scortari, heluari) nil est, at capillos alere, edere carnes, &c. est peccatum morte dignum &c. *b.* 147. NB.
Scelerum Lutheranis plus, at operum papistis minus est. 908
Scripta patrum in typis impiè & nequiter corrumpunt. *b.* 565. vide scripta. Typograph.
Scripturam sacram annihilant: vi, dolo omnia agunt & contumelijs. *b.* 81. 696. 747. 908 *b.* 142. 189
Scripturæ traditiones præferunt. *b.* 79. 190. 707
Simoniaci sunt spurci. 17. 36. 178. 861. 940 *b.* 3. 691. 693. 694
Taxant (vide suprà, culpant) Papam ipsi papistæ in multis. *b.* 72. 73. 81. 658
Theologi papistici sitiunt Lutheranorum sanguinem, raptores. *b.* 142. 189
Traditiones scripturæ præferunt. vide scriptura.
Traditio, verbum, Euangelium. *b.* 79. 140 187. 188. 189. 588. 707
Turcas & Iudæos ferunt inter se habitare, at nullum Lutheranum Christianum. *b.* 140. 142 755. vide Lutherani. 277
Tyrannidem & iniquitatem in medio papatus pij ingemuerunt, detestati doluerunt. *b* 292. 693
Tyranni sanguinarij in Lutheranos præsertim. *b.* 351. vide Lutherani.
Vaticinia de Antichristo antiqua nouâ apocalypsi obliterare, obscurare nituntur. 522. 803
Venale omne est his, & nisi numeres, nil accipis, nil gratis, NB. speciatim. *b.* 149. 210 819. 937. Viperis & lupis peiores. p. 6.
Viros ordinum Christo præferunt, miraculis. 510. vide per Deum. 5. 221. 522
Vitandi vt Lupi, vulpes rapaces & astutæ. *b.* 908

Vrbibus papisticis quibusdam Euangelic⁹ non est inter Senatores. *b.* 1052. vide Magistrat⁹

Paphnutius cælebs, defensor coniugij acerrim⁹. 101. 241

Paracelsi prognostica mirabilia plurima in figuris varijs, glossis Schramij Theologi exposita. NB. 485. vide Theophrastus.

Parentum primorum stat⁹, præuaricatio, expulsio Typus Ecclesiæ, Adam pontifex, Eua Ecclesia. NB. 50. 51

Parentibus qui maledicit, liberos non acquirit, Exemplum. 292. 330

Parentes liberos capita Religionis in pueritia instituant. *b.* 1. Exempl.

Parentes veruli mactati, & senes inutiles à liberis ad necem trahuntur. 969

Parisiensis scholæ articuli multi contra exactiones & exactiones Papisticas, nimias, ex annatis, beneficijs, Ecclesijs, Abbatijs, Episcopatibus Galliæ, quæ tolli suadent. *b.* 583. 584

Parisienses cum Rege contra Papas semper. *b.* 906

Parisiensis vniuersitatis appellatio à Papa. varia vide. *b.* 96

Horum protestatio. *b.* 96. 403. 406

Gallis Iesuitas dissuadent. *b.* 1020. Eijciendos omninò censent, iubent publico scripto, ob facinora, scelera. vide, Iesuita.

Secta meretricum ibi tollitur. 403

Parisiensium cum monachis contentio, quid inde? 538. *b.* 406

Parisiensium monachorum scriptum, Euangelium dictum æternum. vide Euangel. 538

Parisienses Nuptiæ crudeles. *b.* 898

Parochis aureus à subditis locum mutantibus inde est exponendus, non fiat. *b.* 226

Parochorum ædes collabi sinunt procuratores, & sua & Papæ quærunt commoda. *b.* 210

abfit. 392. 677. *b.* 210

Parochus virginem pulcram decipit, stuprat, decollatus pòst. *b.* 863

Parochiarum expectatiuæ, vide, expectatiuæ.

Parochiarum optimæ emuntur, indignis dantur, quę inde damna Ecclesiæ? tollatur hoc, vt onus & grauamen Imperij & Germaniæ totius. *b.* 210. 211

Cur contingant indignissimis. 392. 677. *b.* 210

Partus mirabiles, fœcundi: monstrosi. 171. 178 218. 302. 321. 338. 378. 396. 540. 551 562. 604. 634. 722. NB. Exemplum, ex vrso miles Vrsus strenuus 72. 207. 620. 631 *b.* 313, vno partu 36. 547. aliud 554. aliud, 150. 365. edidit, fol: 34. *b.* 246. vno partu Machtyldis 1514. edidit, qui baptizati. *b.* 246. aliud quater pariens 20. edidit, alia 30. partibus 73. *b.* 418. cætera vide in voce, Monstrum, Fœcunditas, prodigium.

Paschalis 2. impi⁹ Papa, turbator, regni cupidissimus. 331. 333

Paschatis vera & recta celebratio constituitur, non mutanda. *b.* 945

Pastor Angelicus; quis ille, vatic. 668. 669

Pastoris iusta vel iniusta sententia metuenda, Explicatio huius. *b.* 44

Pastores veri & falsi. 745. 905. *b.* 210

His à Deo nemo grauiùs punitur. 887

Falsos & malos Dominus visitabit, vatic. 362

Pastores hodie Prælati & Doctores papistici nō, sed prædones, asini, raptores, deceptores plebis simplicis sunt. *b.* 210. d. 6

Pastor & miles an quis simul & semel esse possit *b.* 382. NB. egregia ibi de papali & Episcopali pedo & gladio politico. vide Papa.

Pastorali papali fungens officio à 9. rapitur diabolis. NB. 906

Pasquilli multi in Papam & Romam p Euangelio &c. *b.* 806

Passauiensis tractatio in Religione. quando, vbi, per quos, cur, in quibus & à quibus. *b.* 928

Patientia virt⁹ magna, omni viro forti necessaria. p. 14.

Patres plurimi alijq; pij, qui defectus Ecclesiæ culparunt, NB. Exempla varia de varijs. d. 2

Patrum scripta sacræ scripturæ non æqualia, in illis enim sunt errores & errata, vide, scripta.

Patrimonium Petri. vide Petrus.

Paulus, Apostol⁹ Saluatoris nostrùm omnium Iesu Christi, Dei & Hominis veri filij.

Accusatur falsitatis & mendacij à Sacerdote in suggestò, qui ilicò perijt. *b.* 707

Collatio Pauli Petriq; cum Papis, Cardinalibus, Episcopis, in vita, vsu clauium, vitæ suæ vitate. NB. vt cœlum & terra, Christus & Belial ferè differunt, & sic hiipsi. 607. 796. 860

Episcopus Romanus non Petrus, sed Paulus fuit primus, funct⁹ Romæ publicè officio Episcopali docendo biennium *b.* 608. vide Pet.

Episcopum Romanum Paulum primum fuisse nolunt admittere papistæ, quia scripta ei⁹ nimis splendida ipsiq; contraria. *b.* 609. 610

Episcopum Romę præsentem & per 25 annos Petrum fuisse, demonstratiuè refutat Apostolus Paulus in Epistolis suis. *b.* 608

Constantino (mendaciter) Paulus & Petrus mortui apparent, nec Dominico, Francisco, Steph. 2. super campanis dormitanti. *b.* 771

Epistolę Pauli Armamentarium Luteranis est, quod exurendum esse putant & suadent Romanenses, cur? NB. *b.* 623

Epistolas Pauli Bononiæ legens Monachus à Papa exustus est. *b.* 623

Paulus cum Epistolis à monachis infra scamnū ad quisquilias deiectus, detrusus est, quos ad inferos tandem detruderet ipsos ipse. 724

Fabulis similes censentur & habentur. *b.* 623

Epistolæ legi prohibentè, ne fiant Luterani. *b.* 623

Mors Pauli & Petri. 25

Ossa Pauli & Petri rapta à Græcis iterum ablata, Romam ablata in duas Eccl. cur. 558. 805

Petrum Paulo prędicandi autoritatem concessisse, docent papistæ, sed mentiuntur. *b.* 610

Petrus & Paulus picti rubore in faciebus insolita ab Raphaële Vrbinate culpantur, cur? NB. facet. d. 7.

Paulus Nolanus de Ambrosio redemit captiuos multos bonis Ecclesiæ. 136

Paulus Papa 2. ærarium ſuperbia exhauſit, in quo perit apoplectic⁹ ſubita morte, Effœminatiſſimus vir. 869. Dictus primò Petros at mutauit nomen factus Papa, vt indign⁹ hocce. 876. b. 915. Oſor literarum & ſtudiorū, gieng nur mit Gelt vmb. 876. b. 915
Scortator, adulter filiam genuit. b. 112
Paulus Papa 3. amicitiam Cæſari Carolo ſimulat, concilium q; Tridentinum indicit. b. 312
Bella ciet in Germania, in hanc emittit certo ſalario incendiarios, Toxicatores aquarum. ſo waſd vnd Waſſer vergiffren ſolten / nil tamen præter vibem Lubek exuſſit. b. 920
Bulla hui⁹ de reductione multorum Germanicæ Nationis populorum. b. 542
Conſilium eius de Eccleſiæ reformatione, priuſquàm factus Papa. b. 398
Aſtringit ideò iuramento nouem Cardinales id conari & exſequi, de leuioribus tamen, grauioribus intactis. b. 312. 398. 400. 692
Diabolus mortuum hunc abduxit, veſtitu miro, diſſimili prioris papalis induitur, vbi ſimul eius adulteria, ſcortationes, inceſtus ſceleraq; adviuum depinguntur. b. 555
Filiam gignit ex ſcortatione, quod factum dolet ob Paſquillum, ideò tollere decreta cœlibatus deliberat & proponit, at morte præuenitur. b. 604
Filius Petros Aloyſius obuiat mortuo ex inferis aduentanti habitu horrendo & mirabili b. 555
Paulo 3. ſtatus Eccleſiaſtici in conuentu Auguſtano ſupplicant, de reformatione Germaniæ multa & præclara ſuadentes, eius ibi reſponſio. b. 518
Caroli 5. Romæ cum 3 Paulo proteſtatio optima de voluntate ſua Eccleſiæ conſolendi pmtiſſima, & Germaniæ ſalutis promouendæ deſiderio flagrantiſſimo, hactenus præter ſuam voluntatem impedito quod per concilium dilatum diſruptumq; &c. b. 519
Pauli 3. proteſtatoriæ, accuſatoriæ, refutatoriæ tempore Bononienſ. congregationis, vel potius concilij Trident. generalis traiecti in Carol. 5. vt qui per legatos ſuos minùs pie, inſtè egerit, contra leges, antiquas conſuetudines arrogando ſibi, quæ Papæ eſſent, ſcilic. wer ſagts mehr als Pabſt? b. 540. Moritur, diabolus eum aufert. b. 555. Epiſtola de huius morte, & ijs, quæ antè & pòſt geſta horrenda b. 559. Sceleſt⁹ homo, adulter, ſcortator. b. 556 92c. Seculari maxima pompa & faſtu in comitatu, Niceæ à Cæſare & procerib⁹ expectatus ingreſſus. b. 928
Paul. 4. Papa, laude dignum vnicum fecit b. 751
Contrà peſſima patrauit plurima. b. 398
Priuſquàm factus Papa, ſcribit contra Papam, factus reuocat, nil corrigit. b. 398. 661
Periurus, imperio turbas dat vaſtator pacis inducia rumq; ſceleſtus homo. b. 313. 814
Damnatus ſuo ipſius iudicio & ſententia. b. 398
Imperatori Ferd optimo Car. 5. fratre mortuo, & ab hoc imperio tradito & mandato, per Electores Frãcofurti iure electo recuſat diadema imperiale, rationes proferens multas, at impias, iniuſtas, vanas ſceleſtas. b. 814
In Imperatores perfidus nequam. b. 821
Paulus Samoſatenus, quando, eius Hæreſis acceptata Turcis. b. 701
Paulus Thebæus primus Monachus, cur, quandò, qua veſte. 106
Pauperum cauſæ in iudicijs quàm peſſimè & iniquiſſimè ab Eccleſiaſticis aguntur NB. doli technæq; variæ. b. 224. Paupere diteſcente non beſtia peior ſub ſole 787. Pauperes diuitibus priùs & faciliùs ſaluantur & conuertuntur, cur. d. 3. Pauperes de Lugduno: vide Waldenſes. Pauperibus qui benefacit, ditatur, contrà, affligitur. Ex: 164. 523. 937
Pauper in Nauicula cuidam imprecans omnia ſaxea eſſe, efficit. 356. In pauperes miſericordia ad horrenda cogit & incitat ſcelera. 969
Pauperib⁹ ſacra cœna vel Euchariſtia leues ob cauſas recuſatur apud Papiſtas. b. 225. Papertas Chriſti & Apoſtolorū Papi-tid ē b. 664
Pax, vide religio. Seculo noſtro facta, conſeruata quàm diu? Turbata per Ieſuitas b. 1051 vide Ieſ. religio.
A Papis turbatur. b. 1051. vide Papa.
Peccatum, vel peccata, vide abſolutio remiſſio
Peccata bilance fallaci appenſa à monachis, in altero loco monera, ò dolo plenam auaritiam & præſtigioſas arruſcandi artes. 690
Peccata ſingula in papatu quanto ſoluenda, vide Taxa. b. 937
In peccatis reprehenſos emendationem recuſantes Deus graviter punit. d. 12.
Iram & pœnas in peccata Deus hominib⁹ oſtendit, verbis & portentis dehortans ab hiſce. d. 9
Peccatum mortale nec Papa nec Concilium aliuſquè ſine Dei verbo & mandato facere poteſt. 884. vide remiſſio.
In Spiritum Sanctum Exemplum. b. 667
Peccatoribus papiſtici plus pecuniæ quàm pœnitentiæ imponunt. b. 221
Eccleſiaſticorum peccata non debito modo puniuntur per priuilegia hinc mala multa tollatur ergò. b. 213. d. 12.
Peccata & errores palliare quàm periculoſum & damnabile, ò papiſtæ ergò. d. 7.
Peccatoris magni, ſcil. adulteri, homicidæ duplici virga (quod non fieri deberet) puniuntur apud papiſtas. b. 223
Corio alieno à peccatis papiſtæ abſoluunt. 198
Peruniæ efficacia quanta 744. b. 827. Ab Eccleſijs aliiſq; per Papas & officiales eius miris modis vi, blanditijs, doliſq; aliis extorquentur, b. 612. vide quæſtuarij, indulgentiæ, Papa æruſcatur, aucupium, Roma.
Pecuniæ obediunt omnia. b. 261
Pecunia multos & fortiſſimos etiam Germanos perfidos facit. b. 261
Perdices ova deſerunt, fractis incumbunt, aliena ſurripiunt, pullis agnoſcuntur, Typus Epiſcoporum Eccleſiæ, errantium. b. 940
Pedes dexter & ſiniſter ad timorem pœnæ & dilectionem Dei incitent. 840
In *peius* ruunt omnia, vide Dionyſius.
Pellam Ecc. Hieroſolomitana vt fugiat mone-

Peregrinationes quandò, à quo, ad quid. 114 *b.* 315. NB.
Monachis cur inſtitutæ, laicis & potentioribus cum pauperibus. 203. vide tradit. *b.* 315
Peregrinationes ad ſepulcrum Domini & S. Iacobi: baculi, peræ, ſacci &c. ſimilia à Sacerdotib⁹ benedicuntur, quomodo, mira vide. *b.* 315
In quo loco habendæ, nullo. 357. 899. *b.* 150 NB. colloquium de hoc. 315. 965
Perfidi, perfidia.
Exempla *b.* 870. 965. cum pœnis, vide Turca.
Ex lege talica oculi perfidis effoſſi. *b.* 245
Perillus, bouis ænei inuentor, ei iniectus, boans ſuppoſitis carbonibus combuſtus punitur, vide conſilium &c. *b.* 320
Perjury pœna. 579
Perſecutionum generalium in Eccleſia cauſæ *b.* 750
Perun idolum, in aqua auditur, turbas inter accurrentes dat vix ſedandas. *b.* 428
Peſtis, Exempla 275. ſemimortui ſepulti, *b.* 291 putabatur tertia pars hominū abiorpta. Romæ inguinaria, quâ ſubitò ſternutantes mortui, vnde ſalutatio ſternutantibus. 557 562. alia Exempla. 90. 189. 204. 218 269. 275 540. 923. 986
Pijs ad ſuperos, impijs ad inferos ſubit⁹ aditus. 90. 218. vide ſuprà priori loco.
Præſagium parocho pio de nocte exhibitum, qui & quot peſte extincti. NB *b.* 868
Petaſi Cardinalitij ſignificata. *b.* 922
Petrus Aloyſius, Pauli 3. filius, caueri ſibi monetur at occiditur incautior, virilib⁹ ſuſpenſus & laceratus *b.* 397
Sodomita Epiſcopum vi opprimit, mortuum poſt triduum. NB. *b.* 691. vide Aloyſ. d. 14
Petrus Aponenſis magia ſe ſaluatum dixit. 629
Petrus Apoſtolus IESV Chriſti Domini & ſeruatoris noſtri vnici 21. *b.* 608. 609. varia in hiſce locis de Petro videbis.
Agrippa hunc capit, mox punit⁹ à Deo *b* 608. 609
Appellatus inter Papas multos nullus Petrus. *b.* 15. varia & hoc loco, vel apellati ſic mutarunt nomen 876. vide Papę nomen &c.
Autoritas Petri, & de hac quando cœptum diſputari. 134
Cathedram Petri & Moyſis non omnes, qui prælati ſunt, verè tenent. NB. 302
Claues Petri (inſignia paparum) non à Petro, ſed Iano & Cluſio, cur? Clauis Petri ſi nil iuuat, gladius id præſtet Pauli 915. *b.* 7. 14 vide Gladius Papæ. 3. 14. vt probetur.
Clementem ordinauit, quomodo. 308
Collatio in Antitheſi Petri, Chriſti & Papæ putati vicarij. 22. 717. 718. 748. In vita, clauc, doctrina. 607. 746. 860. *b.* 14 17. 88 108. 180. 181. 773
Differentia Papæ & Petri. *b.* 88. 108. 666. vide Chriſtus, Antichriſtus, Papa. 774. 973
Eccleſias Gallicas & Hiſpanicas à Petro eſſe, decreti: Papæ probare nituntur, & credi mandatur. *b.* 610
Gladium cum clauc arripiunt Papæ, vide ſuprà, an benè & jure. *b.* 610
Ius & poteſtas Papę ſi ſimilis Petri, nullus improbaret. *b.* 108. 657
Iurisdictionem temporalem in Reges, principes non habuit vllam, demonſtratur. 608. 647 *b.* 15. 20. 108. 364. 652. 774. Vtũ. 719. 815. 1000
Mors Petri & Pauli. 25. *b.* 237. 599. Oſſa Petri Romam ablata, vide ſuprà Paulus Apoſt.
Patrimonium Petri ampliſſimum factũ, à quo, quando, rixa de hoc. 301. 934. *b.* 268
Patrimonium Petri quale. 199. 301. 964 *b.* 167. à quo. Eſt Eccleſiæ venenum. *b.* 268 vide Eccleſia. Petrus non eſt petra, ſed Chriſtus. 124. 134. 136. 211. Minùs Papa. *b.* 598. 649. 714. 715. 997. 998
Romæ an fuerit. 203. 616. *b.* 1. 608. 853 980. 997. negatur. *b.* 161. 217. NB. 597 an Romæ. *b.* 603. vide ſuprà Paul⁹, inf. Rom.
Succeſſor Petri Papa non eſt. 200. vide infrà.
Nec Petrus Chriſti. 608. 638. *b.* 313. 609. 666. 773. 904. 942. 955. 973
Succeſſor & vicarius Chriſti & nequaquam eſt Petrus, in quocunq; regno temporali, nec iudicauit, nulla huic iuriſdictio, ergò minùs Papæ, qui tamen omnes judicari à ſe vult, nõ ſe ab vllo. 608. NB. varia argumenta. 619 719. 746. 749. 787. 795. 805. 905. &c. 995. *b.* 164. 904. verũm? 14. 15. 625 835. 1002. *b.* 599. 904. Succeſſoris fictitij Papæ & Petri collatio. 22. 749
Succeſſor & vicarius ſi eſſet, qualem ſe præbere deberet. 751. 787. *b.* 23. 106. 108. 181 196. 665. 666. 955. 973. 980
Superior nullo apoſtolo, ſed æqualis, laßt ſich mahnen/ ſtraffen. Hoc non Papa. Ergò non ſucceſſor. 618. 619. 815. verum non ſuperior vllo? 999. 1000. *b.* 607. 609. 610 774. 942. 996
Petrus Mendoza, permiſſu Papæ, cum filio notho Sodomiam exercet. 931
Petrus de Luna Antipapa turbas dat Eccleſiæ magnas. *b.* 912. 913
Petrus Damianus Cardinalis Eremita. *b.* 601
Petrus Rex Arragoniæ fit cum toto regno Papæ feudatarius, maximo precio emit remiſſionem peccatorum. 531. ô ſcelera. *b.* 626
Pfaffenbrieff. 669. Pfaffenkrieg. *b.* 174. 175
Praſſus magnus Papa, vide Papa. Praſſi falſi doctores ſunt. *b.* 30. Extirpandi & puniendi ob delicta. *b.* 30. Peſſimi, cum his periculoſum & difficile tractare. *b.* 30
Pfefferkorn Iudæus baptizatus perditiſſim⁹, nebulo, ſacrificus fuit, magus, toxicator, medicus. *b.* 175
Phalaris ſuo perire inuentore Perillum vult. 403
Phariſæi qui & quales. 31. ordo horum quotuplex. 31. Similes his pontifici; vide papiſt. 31
Philippus Suevus Imperator, Papæ inſtinctu, occiditur per cubicularium. 408

Regi, & igni dari, ô sceleſtiſſimos homicidas & Patricidas ſanguinarios ſues. *b.*1048
Phil. Rex Hiſpan. patri non obedit, Belgę eum reijciunt, qui in legatos crudelis Tyrannus *b.*931. 932
Philippus Rex Papæ delicium Papam Iudicem in re politica Luſitaniæ reijcit. *b.*911. vide Hiſpanus, Ieſuitæ
Philoſophi obſcuriores ſtudiô nolunt intelligi à multis. Exempla. d. 9.
Philoſophi acerrimi iudicij licet, & legislatores optimi, pleriq; tamen vitâ pfligati Ariſtoteles, Plato, Demoſthenes, ſceleraţi, nec operibus ſaluati. 141
Vtrùm Trinitatis myſterium nouerint, vide Trinitas, vel Ethnici.
Philoſophi olim, alius alium erroris arguens & reprehendens, non conuicijs egerunt: ſecus hodie Theol. &c. Eccleſiaſtici &c. NB. *b.*982
Philoſophia mixta Theologiæ, quando. 934
Philo an Romæ cum Petro iuxta Romaniſtarum ſententiam fuerit, non. *b.*567
Philo. 18
Phiſiognomia animi & vitæ indiciũ & iudic. 187
Phocas. 185. 183
Antichriſtum Romam locauit. 203. 223 822. *b.*955. 997
Pica laborant mulieres, quędam vorat iugulatum maritum *b.*916. quę peperit tres filios carceri perpetuo tradita.
Picturis in ſuis ornandis vt vtuntur papiſtæ, ità his ipſis vtamur nos eos confutare. d. 8.
Pictura Caſparis Bruſchij totam reformationẽ Religionis complectens. *b.*580
Picturæ, quę non ad cultum deuotionemq; ſed libidinis excitationẽ in templis permittunt, laſciuæ. *b.*820
Picturarum verus vſus in Eccleſijs. d. 8.
Picturis (vide figuræ, papat°) & figuris pij olim docebant, quod per metum & tyrannidem palàm contra Papam non licuit. 448. 450. 928. de toto *b.*909. 922. d. 8. vide Ioach. Abbas.
Picturis Wormaciæ, *b.*869. 922. 939
Pictura cœnobij Scoubucenſis. *b.*855. 939
Pipinus parricida ſtolidus per conſpirantes & conſpiratos in patrem Imperatorem decept°. *b.*241
Longobardos Italia pellit, donat Romæ vrbes.
Carolus Magnus reſtaurat pactum. *b.*166. 865. vide Carolus.
Regem deijcit. 308. *b.*865. Pipinus à peccatis abſoluitur corio alieno per Papam, 198
Papæ oſculatur pedes, ſubiectus ipſi. 198. 310
Pipinus ſeruus occidit Regem, fact° Rex per Papam, oſculatur pedes. 413. 965. vide ſupra Regem deijcit.
Piſtor° cum papiſtis clamat patres, potiùs matres. *b.*980
Pius 2. Moguntinum Iſenbergium Electores conuocare in tractandis arduis rebus prohibet nolentem deponit, bella mouet, Turcam in præſidium & auxilium euocat. d. 17.
Pius 2. Papa bella mouet ob Epiſcopatum. 904
Pompoſiſſimè Perusij ingreſſus. *b*457
Pius 4. Papa fit, coronatur pompa maxima, comitatu Cardinalium ſplendidiſſimo, auro, ſerico circundatus portatus à 4. nobiliſſimis, triplici corona inditur, noctu facibus lucet vrbs, diſploſa 100. tormenta bellica, quibus terra tremuit. *b.*812
Non ita manifeſtè in Imperatorem 2. Maximilianum vt cæteri perfidus, periurus. *b.*821
Pius 4 & 5. breuiarium corrigendum eſſe dicunt cum Miſſa ab ijs, quę ſuperſtitio, & auaritia introduxerit. *b.*848. vide, Papæ culpant ipſi ſe.
Pius 4. occidit Caraffam Cardinalem, fratrem Alphonſum, cum alijs ducibus & Cardinalibus. *b.*776
Pius 5. pius, optimus, angelicus. *b.*891 NB
Romam minùs Chriſtianizare quàm Gentilizare dixit. *b.*848. vide.
Platina, de papis, eorum Simonia, auaritia, &c. 865. *b.*257. d 6.
Plato, eius eruditio, vita, virtutes, vitia, ſcortator nobilis fuit, mors. 142
Lex de communione mulierum ab hoc data. *b.*623
Plinius 2. curioſior periit. 33
Podagra vt curanda. *b.*623
Poloniæ regnum 4. reges habuit diſcordantes finul. *b.*603. 1028
Politicorum & Eccleſiaſticorum in ſe inuicem veſte cucullata & alijs, commutatio. *b.*468
Politici culpari nolunt à miniſtris. *b.*987. vide Nobilis.
Polus Cardinalis finit pios effodere & comburere. *b.*709
Perſecutor crudelis. *b.*689
Polycarpus quis, vbi, quando, eius mors. 166
Polycrates. 41
Polychron° à Papa ob culpatum à ſe primatum capitur &c. accuſatur, reſtituitur damnatus, innocentia ipſius deprehenſa. 144
Pœnitentia, partes huius. 317
Exhortatio ad hanc in Eccleſia per Ioach. d. 12
Exemplum in 4 Henrico. 303
Pœnitentiales conciones papiſticę quales. 316 mirabiles & impiæ.
Pœnitentiaria taxa per omnia ſcelera. *b.*825 612. vide peccatum, taxa, remiſſio, abſol.
Pompeius vincit Iudæos. *b.*753
Pompeius Victor ſemper, at Ieroſolomitanum ingreſſus Templum victus ſemper, alijq;. 629. 924
Pontifices ambitione & vi plerunq; fiunt. 162 262. Errarunt, Exempla. *b.*435
Pontifices, inter quos Petrus habetur primus, pij initio, at non hodierni. *b.*164
Maximi ſunt, ſi non virtutibus & donis ſpiritualibus, tamen ſceleribus & bonis externis corporalibus. 899. *b.*290
Succeſſio horum ficta. 45. 146. 234
Pontifici V. T. ſcortum aſpicere non licuit, nec ab hac ſacrificium fieri, at quid hodie. 19

Pontifices tres singulares falsi. b. 889
Quos & quales ætate, ingenio Numa, Romulus eligebat. 24. b. 988
Officium horum quale deberet esse, & quàm nō sit. 535. b. 988
Omnia his, cœlum, Deus, æterna vita venalia sunt 41. 133. 134. 698. 746. nur jmmer Gelt her. 275. 308. vide Sacerdotibus venalia. 918. NB. 275. 306
Pontificalem sedem occupans Sathan dicit, ego sum Papa. 912
Olim ipsi imperatores erant pontifices, at pòst sublata lex. b. 988
Collatio veterum & hodiernorum NB. 964
Popielus, Homicida nequissimus, voratur à muribus. 219
Porcorum pugna, vide portenta.
Porta sancta à Papis pulsatur cur? quando? hoc non à patrib⁹ Apostol Euangelist. b 699
Portenta, vide prodigia.
Possevinus Imperatori Moschouiæ Papam pro Græcis recipere colendum persuasurus, desistere cogitur, risus & explosus, ferèq; occisus. b. 942
Potatores duo innenes manuarij, quorum alter poculo euacuato Deo propinat, petens responderi, vbi riguit corp⁹ statim immobile, ædes exuri nequeunt socio ei⁹ tuspenso b. 916
Præbendæ, non ampliùs dicuntur, sed emendæ, comedendæ. b. 819. Vnde, quando: vide exhibitiuæ, expectatiuæ gratiæ. 361
Tres vel duę perdunt hominem. 924. b. 819
Prædicatores bellatores. vide Papa, Clerus, monachus, &c. 889
Præfecti subditis sæpè sunt inutiles, sui cōmodi studiosiores, hiant Harpyiæ, corrumpunt ius, diteſcunt sudore subditorum. b. 274
Mercenarijs debitā non sine suo quęstu & commodo dant mercedem sæpius. b. 274
Prælatura, vide Abbatia.
Circumbiantur. vide Episcopatus, Abbatia.
Dantur ditiores indignissimis, non ex virtute, merito: sed gratia, ære, quod absit. 392. 677 b. 210. 819
Prælati adulteri inutiles, noxij, Ex: 393. 601 b. 210. 241. 242. 278. 291. 582, 583 d. 12
Cur tales facti & sint. 601
Cōmendę & incorporationes dum factæ à fundatoribus, ita exhausta sunt, vt olim 100. hodie vix 6. vel 16 ali possint b. 211. 270 271. 278. 290. 291
Ambitiosi, auari, dissoluti vita negligentes, ideò scandalizant. Ecclesia pessundatur, affligitur. 628. 629. b. 328. d. 11. 12
Decimis olim contenti, jam omnia attrahunt. b. 278. 563
Descriptio horum vina. 875. b. 291
Ecclesiæ prælati errant, errarunt, & possunt errare. b 40. 291. 328. d. 12
Electio horum libera olim. b. 403
Eligendi qui sint, profani remouendi, ratio, vsus duplex. 392 601. 627. b. 244
dens, quia careat miraculis, moriturus deprecatur, veniam orat, & placidè obdormit. b. 417. Excommunicatio horum efficax, quando, & non. b. 41. 44
Fastuosissimi, Luxuriosissimi in cibo, vestibus aurati sunt auriti asini. 392. 395. 552. 671 691. 779. absit 840. 875 878. pessimi sunt. b. 245. 291. 819
Germani prælati Italicis humaniores, beneficentiores longè. 786
Ignari cornuti asini muliq;. 33. 346. b. 210 576. 819
Impij magis sunt quàm seculares, ideò eos maior etiam manet pœna. b. 328. d. 12
Ineptissimi & minimè idonei Ecclesiæ sæpius dantur, vnde simplicibus imponunt absit b. 210. Inepti vt in Imperijs remouendi, at non fit. d. 5.
Leges faciendi, & pro libitu sacram scripturam interpretandi fas ipsis non esto. 877
Nobilium bona non attrahant, Lex, at nil minùs hodie. b. 278
Peccatis quot ipsi perdiderunt, tot mortibus digni. d. 12. Peccatorum monstrosissima monstra sunt. 521. 627. 676. d. 12
Omnia obscurant. 601. 840. 875. b. 328
Pessimi scandalizant & perdunt suo Exemplo pessimo. b. 31. 238. 291. 328. d. 12
Optimi olim, hodie partim sceleratissimi. b. 31 210. 238. 245. 291. 328
Præbendas dantes curant ij si dant, redonantibus multa salus, nec regula, pauperesq; dolo pleni, vertus, 901. b. 210
Præbendę & reddit⁹ maiores his abscindendi, ob luxuriem & fastum canendum. 395. 691
Prędones potius quàm prælati & pastores. b. 210 225. 277. 278. 291. 328. Ergò prędatores erunt. d. 12
Rutheni prælati cum Episcopis & Diaconis coniugati, b 563. vide varia ibi de Ruthenis, eorum vitę ceremonijs, cultibus &c. vide Rutheni.
Sigillationibus veniunt quotannis multa millia auri librarum. 393
Quando vel non subditi his pareant. b. 41. 44
Venatores sunt, & nobilibus de hisce lites monent. b. 238
Vestitu superflui, gulden Stück/ Schüch. vide suprà fastuosissimi. Abbas, Clerus, monach.
Vino deditissimi, inde morbi, qui temperantia repelluntur, Exemplum. b. 421
Præsagia, tempore pestis in tractu Rheni, vocabant nomine secretores. b. 824. 868
In pasibulo rhythmis de principe suspendendo hòc quod ipse erigi fecit. 818
Præsagia Turcica, de finali interitu, calamitatibus, Victorijs Christianis. b. 55. 868. 893
Præsagium Francici amissi prælij. 915. Præsagia b. 868. 898. Liber de præsagijs. b. 868
Præstigiæ dolosæ. 579. b. 146. 228. 824. 906
Præstigiatores papistici suis idolis & miraculis. b. 303. 794. 824. 866. Præstigiator veneficus pessimus nebulo mira agit. 217

Preces. vide oratio.
Presbyteratus cur appetantur. 119
Presbyter iniuria affectus gladio petitus an defendat se? *b*. 431
Presbyterulo virilia amputantur ob incestum. 261. vide virilia, monachus, Sacerdos.
Presbyter Francos per fagam post combustam vicinum occidit cum coniuge & liberis, ob recusata prædia. 957. ille impunè abiit.
Presbyteritiæ olim coniuges Sacerdotum dictæ, honestissimo nomine. *b*. 253
Præsentia papistica, Præsentæ. 545
Præsulibus 3. vitijs per fœminas corruptus Salomon Typus fuit. 667
Principes vel principi. vide Imperator, Rex, Magistratus, Magnates. 881. 882. 883. varia de his.
Academias, Scholas, templa promoueant, foueant cum viris doctis, integris & industrijs, quos remunerentur, cur? 280. 883. Non fit
Adulatores parasiti his sunt in aulis multi, die können sie einnemmen / wenden. noxij valdè. 881. 275. d. 10
Animosi consiliarij principū in religione multum possunt & prosunt. *b*. 334. 347
Aulici si principum malefacta culparent, boni inde non parum exsurgeret, at quia negligūt, omnia in peius ruunt, *b*. 1036. Exempla.
Bonitas principum clerum ferocire fecit ita, vt ipsorum domini facti. 720
Concordia vel concordantia inter hos & Ecclesiasticos esto. Exemplum notabile, es soll sein Mindin. 970. *b*. 332
Consiliarij in principes quales essent, si exorbitarent mala acturi. Cons. Luteri. 1036
Consiliarios Theologo iuristas (sciolos nasutos) caueant venocentissimas pestes. *b*. 1027
Consiliarij sunt principibus multi nanci, qui hiant Harpyiæ, sunt incubi, trucken wie das Schrötlin / premunt pauperes, querelas horum supprimunt *b*. 275. 934. vide consiliari, Syndici, Iuristæ. d. 10.
Consiliarijs non semper obediant, cur, NB. Iustini consilium. d. 10.
Consiliarij si solùm principum loculos turgere laborant, emunctis subditorum, est nocentissimum. NB d. 10.
Correctiones in seipsis incipiant. 646. 673. 804
Decimæ præstationē subtilem & astutam à Romanistis non acceptent, turpis & damnosa est Germaniæ. *b*. 230
Dissimulare vel temporizare interdum sciant & discant. 806
Ecclesiæ nutritij sint. Exempla. *b*. 331. 332. 333
Doctores Ecclesiæ præponant doctos, pios, probos, ieiunos, non sordidos, dissolutos, culpabiles, &c. Ex: *b*, 244. d. 7. non fit. 9. 10
Ne idiotæ huic ab illis præponantur. Ex: *b*. 168 169. 238. 244. Nec populo. *b*. 274. d. 7. NB
Ecclesiam humilem olim ditabant hodie, superbam expilant. 628. b. 167
Ecclesiam corruptam, inclinantem corrigant & erigant citò, opus est. 145. 163. 207. 324. 937
Eruditos foueant, ad colloquia trahant, ad suas mensas locent. *b*. 603. Exemplum.
Eruditi ipsi si sint, quid commodet. 882
Exactiones facilè suadentur, at non tam facilè dissuadentur. NB. *b*. 144
Exactiones magnatum hodie de omnibus, quæ eduntur, bibuntur, induuntur, emunt, venduntur, possidentur, & in Ecclesiasticis nil non venale. *b*. 937. 238. 727
Exactionum initium subtile, at crescit crassè, exemplum. *b*. 144
Exactiones nimiæ causæ multorum malorum & interitus. 253. Exempla. 523. 614. 882 *b*. 144. 324. 939. d. 10
Exactionum decreta citò tollant. 252. 882. *b*. 203 324. 939. d. 10.
Principes quid faciant & vitent. 882. 883 *b*. 238
Falluntur sæpè, si sui capitis sunt, & alios non audiunt & obseruant. 881. 882. *b*. 932 933. 937. 938. 939. Fortuna cùm lubrica & humana, omnia obseruent probè. d. 11.
Heluones & gulæ dediti, alijs si rem tradunt nauci sunt. *b*. 23
Humilient se sub Deo, resistit enim superbis &c. 390. 391. 883. Exemplo Saladini. 403. *b*. 471
Idiotas Ecclesiæ non præponant. d. 7.
Imperandi optimè consilia & regulæ optimæ. 763. 881. 882. 883
Infortunia, morbi, exitiosa alia his vnde 252. NB
Insignia quiq; sua habent, Germani, alij qualia, cur, ad quid. *b*. 249
Iocandum cum his non est, Exempl: tristissimum. 359
Iuristæ ad iniqua eos agitant sæpè. 546. 882 *b*. 274
Legibus viuant. & ipsi his subiecti. *b*. 108
Luxui, fastui, superbiæ horum dant fastuosi, superbi Sacerdotes ansam. 352. 628
Machiauellici non sint. 884. *b*. 917
Ministri principum sæpè inutiles sua quærunt, subditorum de ære diteſcunt, his ingrati, qui non ære pugnant. *b*. 274. 934
Ministri aulici alijq; consiliarij principes mala conantes arguant, hodie non fit, causa incredulitas & diffidentia erga Deum. Ergò olim lacrimæ pauperum hos arguent. 883. *b*. 562
Ministris pro musicis, pædagogis, stabularijs abutuntur, quod absit. *b*. 458
Ministerio non superbè, sed humiliter præsint. cur. 580
Ministros auaros non ferant. *b*. 289
Orationes & pecuniam à Clero exigunt: at vtrumq; impossibile est præstari. 717
Principes cum vicinis potentioribus pacifici sint, cum inferioribus non contentiosi. 882
Præfecti horū cōmodi sui studiosi, molesti subditis, nemo moriat, accusati prumpunt, pressis nec audientia nec fides datur, absit. *b*. 275 933. Præfecti horum quales sint & nō sint. d. 10. Ad pœnas tardi sint, nil, inaudita & non iudicata causa, temerè agant. 557. 883

Pœnas loco sceleratorum luent negligentes. 737 *b.* 129. Licet ipsi tales non fuerint.
Papæ capiti putatiuo multi adhærent. 939
Papæ imperium auferant, non admittant. 747 853
Papatui valedicant, adhortatio seria. *b.* 189
Papa anathematizat hos, quia prælaturas constituunt, & investiunt. 393. 982
Papa in pios hos instigat. *b.* 194
Pauperum res in primis agant, & tueant. *b.* 275
Prodigi sunt quidam, Exemplum. *b.* 263
Religio curę ipsis sit. Ex: probationis aulicorum. 110. Religioni verę faueant, hanc foueant vsq; ad finem. 574. 934. Exem. *b.* 238
Religioni verę quòd multi non subscribunt, tria in causa sunt. 567. 628
Principes religiosi, superbi, fastuosi, ignari scorta alunt. *b.* 473
Principes Religionem synceram, iura, priuilegia, consuetudines antiquas, in quas tam ipsi, quàm subditi obseruantiam iurarunt, tueantur fideliter. *b.* 212. 931. 933. 937. vide priuilegia.
Soliciti sint in casus futuros. 167
Stipendia indignis detrahant, digniśq; dent. 97 NB. *b.* 238
Subditi quando & non obediant vide subdit°.
Turcæ vnanimiter resistant, ar non fit. *b.* 473
Voluptuarij sunt Epicurei. *b.* 263
Vitia culpare horum periculosum, vide, Gregorius Dominicalter.
Priuilegia in omni statu, Ecclesiæ, politięue tenenda forti manu. *b.* 212. vide Regalia, suprà principes.
Priuilegijs maximis Ecclesiasticis impunitas in quouis scelere volutari. *b.* 213
Proba Falconia de vita Christi ex Virgilio. 136
Processiones papisticę quid, à quo, quo loco habendæ, vide ceremoniæ. 906
Prodigia in cœlo, aëre, terra, mari, vbiq;, sunt plurima, agnoscamus Dei iram, corruemus aliàs. *b.* 269. 393. d. 9
Comminationes Dei sunt, à sceleribus auocare homines, & signa magnorum scelerum paparum, &c. d. 9.
Prodigia, portenta, ostenta, mira, stupenda, miracula. 171. multa collecta simul.
Phantasmata, bestiæ, lepores, vulpes, lupi, audirę voces vlularum, Satyrorum facies, 269 *b.* 141. 659. 776. 821. plurima, quę prodigia omnium ordinum monasticorum speciatim NB. *b.* 964
Acies in cœlo conflictantes visæ. 269. *b.* 206. 821
Adolescentes duo dimicant in cœlo nubilo, alter alterum spernit, trucidat. *b.* 491
Adolescentes duo dimicant in cœlo, alter victº, aquila astat duplex. 667
Ædes accenduntur, tempestates horrendæ grandinis lapides vt ouа, draco, spiritus in aëre mali visi. 517
Agnus nascitur 2 pedibus, 4 auriculis, 4 oculis, 8 pedibus, corpore vno. *b.* 912
Aquila volat, cuius alteri pedi inhæret lagena, alteri serpens innoxius. *b.* 419
Aquila volans super montem, obuiat ei camelus, lupus, leo. NB. *b.* 396
Archiepiscopus Simoniacus proditur mirabiliter. 886
Asinus mirabilis in Tybri mortuus inuenitur, capite asinus, vberibus & ventre mulier, manu dextra Elephas, pede gryps, ex cuius podice draco efflat. 939
Aues rostris portantes carbones ædes accendũt. *b.* 964. Aues & porci pugnant. 563
Aues in cœlo pugnant. 330. & ędes incendunt. 517. 563
Bestię vermes vt cicadę aëra in Gallia implent, castra locant quotidie, omnia vorant, in mare præcipitatæ, pòst eiectę pestem & famem causarę horrendam. *b.* 291. Bufones & serpentes cœlo delapsę occidunt multos. 635
Camel° extra duos progressus montes, circumspicit vbiq;, circa hunc flamm. lupus vomés, leonem contrectans, cataphract°, aquila. *b.* 927. Candela rotunda. 640. *b.* 646
Canis ater vitus disparuit. 239. Canes confluunt plurimi in se irruentes. *b.* 646
Canis loquitur, vide brutum. 900. Canes de cœlo dimicant, vir sequitur grandis. NB. 900
Catti 3 ex muliere per physicũ pelluntur. 555
Cete grande in Holandia 40 dentibus, 60 pedes longum, 30 altum, edidit sonum ingentem morituru. *b.* 195
Cete habens speciem hominis ad Papam allatum eiulat, moriturq; statim. 565
Chasmaingens per horam in cœlo, aliaq;. *b.* 569
Christi imago visa in cœlo suis coloribus *b.* 656 821. 972. Christi crucifixi titulus in cœlo sudo I. N. R. I. & M. D. LVI. Jahr ein end dises Reichs. *b.* 972. Christi crucifixi signũ ad latronem conuertitur, quod adhuc sic stat immotum. *b.* 9
Cœlum videtur igneũ, stellę micantissimę 719
Colubri dimicant, altera pars victa. 337
Comeræ, vide Cometa. 865. *b.* 76. 322. 904 907. NB. Talis non nisi bis ab initio mundi vsq; huc. aliud Exp. 937. Comera cum vibrante manu. *b.* 293. Comętes tres. *b.* 398. 565
Comera Carolo 5 apparens ominosus. *b.* 208
Comętę duo, gladius vibrans &c. *b.* 846. Cometa visus in eo, quo Christ° nat°, signo 667
Cornices & corui dimicant, illę victę. 513. 517
Cornu cerninum insigne Wirtembergicum fudat (deiectum de pariete) multum effusum sanguinẽ. *b.* 973. Corui & milui dimicant, hi victores initiò vincentur. 908
Conradini vltimi Sueui ex sepulcro emanat anno 1580. humor indelebilis. *b.* 946
Crux in cœlo visa cum iride. 110. vide signa.
Cruces tres, in media suspensa imago viri *b.* 322
Cruces visę in vestibus, imber sanguineus, Sol obscuratus. 189. 203. 265. Crux in Luna visa. *b.* 963. Crux visa pellucida de argento & 10 poma vilia. 577
Crux in cœlo, sub qua manus, duoq; Turcici acinaces minitantes. *b.* 777

Cruces in vestibus visæ 623. Herrenbergæ. 989
Cruces tres puniceæ in cœlo, fulgura horrend. b. 322. 509
Crux rubra magna cum corona regali circa solem, Iustitiæ solem ferens. b. 624
Crux Burgundica. 419
Carafſæ crux splendida, super quam stella lucidissima, infra hanc luna cornibus sursum spectantibus. b. 894
Cruces super homines decidũt iuxta arma, quibus crucifixus Christus, crux alba, duo flabella, exercitus simul, duoq; leones. b. 515
Sanguinea in cœlo visa. b. 76. 821. Draco igneus volat, nato monstro quodam. b. 393
Draco visus in cœlo, vide, Draco 311. Eclipſ. b 963
Exercitus dimicantes in cœlo, bombardæ displosæ, tres soles, cometa, contra quem illi exercitus. b. 901. 908
Equites duo in cœlo cataphracti dimicant. 283
Equum pariæ mula. 809. Equus in pariete pictus hinnit, cur. 687. Equitibus gladij fulmine tacti liquefiũt, calore accensæ ocreæ. 378
Faces in cœlo ardentes. b. 507. 659. aliaq;.
Facies (lapidis) Islebij ex profunda fodina, faciem Papæ repræsentans, ex illaborato cupro, visa, papatus ruinæ per Lutherum prodigium. b. 777. 813. Fames ingens. b. 694
Fœtus ceu spongiæ in terra fossa videtur capite hominis, cui duplex collatæ vt serpens, in occipitis loco caput lupinum, palato hiante.
Frider. Ducis Saxonis & Lutheri imago in cœlo visa. 518. Ante prælium cum comitibus in Saxonia clamores in saltu auditi, væ, væ. ach. 646. 647. Vir in cœlo gigas, ex quo flammæ. Tres viri candidi, legari in cœlo collocuti per 3. horas, despicientes in aulam Witenberg. Saxonicam. 652. Alia præsagia. b. 916
Frid. Sax. ferę in saltu fugiunt, mortis signum. 652. Fœcunditas portentosa. 582
Fluuius fluit sanguine. 337. Fluuius exsiccatur, montes scinduntur. Terræmot. 337. 324
Fulgura horrendissima, vide fulgura.
Fulmine accensæ arcæ bullarum papalium. 890
Fulmine Romæ puellus Iesus ex manibus Mariæ ibi in templo excussus, cur. b. 76
Fulmina perdunt multa. Früchte/häuſer. b. 659
Fulmen totam Poloniam cõmouit. b. 509
Gallinaceus 4. pedibus. 330
Graculi & picę dimicant acerrimè. 798
Grana tritici & piſiculos pluit. 269
Grando lapillis igneis accendit ædes, fruges, homines. 598. Grando quadrangularis, vt ouæ magnitudine. 646. Guttulæ igneę nigrę cœlo lapſæ in nudos necabant ilicò, in vestes lapſæ non item sub ito. 204
Halecule duæ mirabilibus characteribus, qui explicari pòst: in Dania & Nordwegia vno die solę captæ. b. 960
Halo lunam circumstans in nolotam, leo & aquila cor sibi fodiens. 560
Hastæ, acies ignea ad septentrionem visę. b. 900
Hastę in cœlo visæ. 989. Hiatus in nubibus ingens. b. 326. Hyems durissima, quam secuta fames horrenda cum peste. b. 964
Hyeme micuit ignib⁹ æther, accensis ędib⁹. b 964
Hyerosolomitanę vrbis deuastandæ, & pòst non extruendę ampliùs, Dei iusto iudicio, mira præcedentia prodigia. b. 962
Ignis ex capillis monachi emicuit. b. 507
Ignis vt dolium cadit cœlo, vir niger, qui combustus. b. 9. Ignis cœlo lapſus. 922
Imago Christi rubea visa. 821. b. 821
Infans Babylonic⁹ b. 395. 900. vide inaudita.
Infans biennium portatus in vtero loquit. b 659
Infans loquitur, bis, 187. 900. vide infans, monstrum, partus. b. 659
Infans nascit, cui in ventre culter pminens 514
Infans 20. septimanarum dicit: Tartari venient & decollabunt nos. 551
Infans nat⁹ in furore ex coniuge saltitat, vt diabolus formatus. b. 313
Nascitur infans duobus cornibus, eius vlulatus in vtero ante nativitatem 14 dies audit. b 916
Infans collo & auribus leporinis, & serpens natus, qui rosit ventrem eius. 906
Infans nascitur similis Crucifixo Christi. b. 505
Infans vrsinis pedibus, 616
Infans horrendo aspectu, corpore integro. b 509
Inundatio Romę horrida: dum Augustana cõfessio edita. 304. 922. In Gallia ingens. b. 964
Iris visa maxima, fulgura horrenda. Irides tres, super quibus angelus. 509
Lapides cum fulminibus grandine diri. b. 964
Lapis grandis in grandine cœlo labitur 265. 289
Lapis littera Δ lapſ⁹. 911. Ligna de cœlo lapſa. 204
Locustę multę variijq; coloris. b. 505. 509. 478
Londini in templo subitò obscuritas, fœtor, fragor, tonitru. b. 964
Lunę duæ, in ortũ vna, in occasu altera. 330
vna altera clarior. 599
Lunæ tres. 346. 359. 909. b. 964. Quinq; Lunæ. 606. plures 928
Contra tempus Luna plena sanguinea visa, in qua brachium subnigrum expositum, pòst visæ aliæ duę lunæ, crux Burgundica. 518
Luna nigra fit, pòst rubra, duæ, aliam altera insilit. 946. Defecit cum sole, cœlũ ardet. b. 659
Lupi multi per plateas, vorant homines, quid? 343. Lupi noxij Constantinopoli multi, Turca compellente hos in vnum super muros exsiliunt. b. 505
Margaritæ cœlo pluunt. b. 393.
Mare inundat, cometæ, puer villosus ex nobilissima vrsinis pedibus. 928
Exundatio ad Carmelitarum aduentum, quanta nunquam. b. 964
Miles in cœlo cataphractus contra it exercitui victor, à dracone pòst voratus. b. 509
Mons nouus apparet, qui scissus, in hoc columna, in qua grecè, dies nouissim⁹ adest. b 392
Mons mugit, scinditur, & in aquam omnia secum inicit. b. 454
Moriuntur homines in Leuconia, & vt muscæ ac hirundines, reuiviscunt in vere, mortui in Novembri. 906. b. 906
Muscę venenatę mirabiles. b. 1026
Nix delapſa versa in sanguinem statim. 517
Nubes dimicant. 330

Ex ouô Colmariæ pullus 4. pedibus aliiq;, vno corpore & capite, duplici exitu naturę. b 426
Pestilentię ignis, hoc liberatus puer omnes Historias à mundo, Euangelia, acta apostolorum, ac si ex libro legeret, narrauit. 923
Pestis horrenda diuturna, visus cacodęmon ferri per aërem, à bono angelo hastâ pulsari ædes. NB. 189
Piscis in stagno Vlmensi longior capitur, indiciũ mortis alicui⁹ ex familia Gauerben. b 602
Piscis vt æthiops: capite raso, cappato, pennæ trium vlnarum. b. 513. 599. 600
Pisces capti, in quib⁹ numer⁹ Natiuitatis Christi, 148. Pisces in aquis dimicant. 309
Piscis capite, collo, humeris, torace homo, caput rasum, de collo cucullus, NB. prodigium Iesuitarum. b. 478
Pisces vt homines, capite, naso, oculis, manib⁹, pedibus nascuntur. b. 906
Porcus nascitur humano capite, 4 pes, pullus antè homo, pòst canis. 923
Psittacus auis flet Leonis Basilij filij miseriam, sic liberatus est. 217
Puella formosissima auersata plurima coniugia rem habet cum diabolo, res patefit, expulsus per Sacerdotem pium, aufert lectum cubiculi, accensis ceteris, editur monstrum horrendissimum. b. 289
Puella 12. annorum 10. mensibus nil edit, vide abstinentia, puella. 218
Rivi sanguinei. b. 646. 659. Rubor cœli igne⁹ totus b. 964. Sanguis pluit, vide sanguis. 621 b. 291. 326. 752. 1057
Sanguis ex panibus. 311. 346. b. 455. 659
Sanguine fossa sine scaturigine fluit multo, facta pòst Eclipsis, defecit sanguis effluens 4. orib⁹ terræ. b. 916. Serpens latrat. 900
Serpens loquitur, vide serpens.
Siccitas per 3. menses, pòst per tot humiditas, secuta fames horrenda. b. 964
Silices tres inuenti, in quibus picta mira. 707
Sol in media nocte lucet splendidissimè. b. 393
Sol pilæ instar per mensem, signum mortis Friderici Saxonis, Sol nigerrimus per annum. b. 514. 659. per triduum igneus videtur.
Sol tenebricosus luget facinus Irenes ob oculos filio effossos. 203
Solis Eclipsis tanta, vt stellæ de die visæ. b. 964
Soles tres visi, duoq;. 359. 923. & tres lunæ, in ea crux. 378. 813. 876. 909. b. 397. 894 multa exempla. 902. 964
Sol cum luna pugnat. Saxa sudant sanguinem, cœlo de nubib⁹ lapsa per 7. dies grando. 928
Sol rubicundus apparet. b 916. Turcica capita circa solem, ciconia catenata, cometes. b 1008
Sol vt à nube papilionum castris obscurat. b 659
In spica nascit quid viuens, os aperiens, se mouens, vt hominis forma faciei, corolla in capite, linteo albo circumuoluto, color vt aurum. b. 946
Stellę cœlo cadunt, fulgurant de die, quid desi-
tur. 217. 923. Stella in die videt. 330. b. 959
Stella magna apparuit. 330. b. 964. Stella in corpore solis, nigræ machinę bellicę. 1008
Concursus stellarum pugnantium. 337
Stellæ nouæ apparent. b. 659
Sudor anglicus: huius causa à sacrificio ascribitur Euangelio, hortator ad processionem, sed subitò perit. b. 303
Sus enixus humana specie partum. 370
Tempestates horrendæ. b. 964. vide tempestas.
Tempestas Budę horrenda, quam sacrificus superstitiosa arte sedare conat⁹ rapit nunquam visus ampliùs. b. 506. Constantinopoli visa, nouissimi Diei signum. b. 899
Tenebræ solis in die tantæ, vt nox putaretur. b. 964. Terra rupta loquitur. mira. 201
Terræ motus. 337, b. 322. 899. 927. 963. 964
Constantinopolitanus, miserabilis, lamentabilis. b. 21. Tonitrua in Anglia Hyeme multa, quę aliâs non æstate. b. 322
Trabes duæ igneæ, flammæ multæ, vbi vox, væ, væ Ecclesię 669. Tumba mortui visa, 6. viri secuti in cœlo, turbaq; multa, auditur sonus de cœlo aliaq; multa, vide. b. 514
Turbo mundo interitum minitatus. b. 964
Venti maximi. b. 322. 964. Viperę & lacertæ in hominib⁹ & domib⁹ natæ, vna locuta. d. 9
Virgo puella semicanem parit. 911
Vir in cœlo vibrans hastâ dextrâ, lęuâ virgam, visus, tres soles. 397. Viri mutantur in fœminas & contrà, vide mulier. 874
Virgę & faces visę in cœlo Wittembergæ. b. 507
Virga, flagellum, post tertiam meridiei visa in cœlo albo, super quo aquila volitans, crux rubea. 517
Viculus Friburgic⁹ mirabilis, typus papat⁹. 940
Volucres dimicant in cœlo, vide suprà, aues: decidunt: terræ mot⁹, Italia concussa p 40. dies dom⁹ aliò delatę, multę accensę sacro igni 330
Vrbs in cœlo pulcra visa Mansfeldi citò collapsa, rheda 4. tracta equis, cui vir insedit longior, duobus dimicantibus ex sylua egressis militibus: sequitur comitatus, pullis vestibus lugens. b. 911
Vrsus & draco in cœlo visus cum verbis: Hora natiuitatis venit, ac instat finis mundi. b 990
Vrsus ducit in cœlo aciem, cui obuiat leo, ille fugitur, videtur astare vir venerabilis, equo iuuenis cataphractus insidet. 511
Vrsus Augustæ Maximiliano filio donatus laboribus assuetus ligna trahit, iratior factus omnia rupit, nulli nocens: at in templo in sacrificum irruens, altaria pannos, ornamenta cum auditoribus læsit, prostrauit, factus pòst mansuetior iterum. b. 921
Vrsus, vide vrsus cum puella gignit.
Vxoris difficulter parientis ex vtero instar sclopeti flammeus sonus editur, noxi⁹ valdè. 657
Weiblingæ parit vxor leonẽ. Hinc nomen. 604
Wenceslaus Imperator lotio maculat baptismum, alius fimo, arcam, in qua coronaba-

Deus seculo huic multa offert, b. 956. d. 9.
Prodigia hisce seculis plura quàm superiorib⁹ cur? ac nihili faciunt homines. b. 324. 326 956. d. 9.
Scriptores prodigiorum. b. 324. 326. 656 657. 813
Cladium, stragum, mutationum prænuncij, b. 326. 811. Exem. 905. 915. d. 9.
Hisce ad pœnitentiam non mouentur homines. Ex: horrenda. 337. b. 269. Vr. 324. 326. 956. d. 9.

Proditores.
Pœnæ horum. b. 172. 477. Ex: 935. 936
Promotiones intempestiuæ, tempestiuæ, quantum damni & commodi dent. b. 826
Prognostica. varia, veraq;, vide astronomia. b. 299. 324. 937
Prognostica Grunpeci ab anno 32. viq; ad 40. Imperatoris 5. Caroli, verificata. b. 324
Prognostica tria de Gallia & malis hui⁹ b. 951
De imperij noui Romani corruticione, initio, fine, medio, ex astronomicis, alijsq;. b. 950. 951
Theophrasti. b. 484
Verum certa esse possint. b. 484
De Turca, eius processu, interituq; mox futuro. b. 895

Prophetæ noui. 662. 706. b. 22. 244
Decipiunt hodie superstitiosum potius quàm religiosum populum. b. 243
Falsi sunt ob quæstum, Ex: 330. vide vates. b. 243. 244. himlisch Propheten/ Lugner.
Prophetæ, vide oracula, cur? vnde? In Ecclesia 399. 518. 602. de Ecclesia, aliquot, mirabilis &c. 899. d. 9. NB.
Deus mittit hosce monere homines de ira ventura, ibidem.
Proportio Romanorum pontificum in membrorum numero & in nominum mysterijs miranda. b. 443
Protestantes, Doctrina horum, Constantia, animositas Augustæ Carolo 5. declarata, stupenda. b. 340
Doctrina horum pia, fundata in sacris, ergò non intermittenda. b. 342
Protestantes morti Caluinistas in suam recipere confessionem, quiâ offerebant emendationem, si docti meliora, & operam communem in Papistas. b. 438
Protestantes Augustæ exequias 5. Caroli non sequuntur, Legato palatino nolenti osculari patellam auream à Cardinali porrectâ, maledictionem habe, si non vis benedictionem, dicitur. b. 811
Protestationes Bononiæ habitæ in putatiuo concilio generali à Cæs. Caroli 5. & Papæ Pauli 3. Legatis, & Regis Francici, de Tridentino Concilio, & in hoc agendis, actis. b. 535 536. 537 &c.
Seditiosa non est nec refutabilis protestantium doctrina. b. 342
Protonotarij dispensas ad duo vel 3. beneficia habentes sacrilegi & simoniaci sunt. b. 820
Ptolomæus Philadelphus, eius in vertendis Bibliis industria & studium pium. 122. 923 vide Biblia.
Publia abbatissa valdè religiosa cum suis virginibus, insultat Iuliano. 112
Puella 9. annorum peperit è seruo. 620
Puerperium (liber) Ioh. 8. Papæ. 224
Puer 7. annis ecstasin patitur, pectoris concussionem, mira dicit & docet recta sanaq; hortans ad pœnitentiam, admiscet tamen Satan his lethalia venena quædam. b. 395
Pullorum aliquot millia excluduntur sub fimo varijs ouis absconditis & igne leniori calefaciente hæc lentum circumposito in Ægypto & Alexandria. b. 602
Purgatorium affirmatur à Papa: 867. b. 993
Ab alijs, à quo, quandò, cur. 924. b. 669. Tom. 1. 34. 123. 197. 746. b. 993.
Franciscus ex hoc liberat. b. 701
Nummi. b. 105
Fertile & vtile quia colinis ideò excogitatum, retineturq; etiam nunc mordicus & Tridenti à Papistis. b. 823
Figmentum vanissimum est. 123. 919 b. 562. d. 2
Filio Dei Christo Saluatori contumelioſum est. vide traditio, indulgentiæ.
Imago & Typus purgatorij, vide Hechelberg. Liberatio ex hoc vana. d. 2.
Papa si vult euacuare potest, cur ergò non? ô Inuidia, auaritia. b. 665. 702
Ruteni & Græci annihilant. b. 562
Visio figmenti purgatorij. 529
Vectigal hoc Publicani Romanistæ exercent ingens. Iudè lacrumæ illę. b. 823
Purpurati ditescunt, principes pauperes fiunt. b. 275
Pyrrhus Epirota reperit ad cadauer Heri sui canem per triduum famelicum, sepulcro illo canem educit, pòst in recensione militis autorem per canem in eos insilientem miraculosè deprehendit. b. 976
Pythagoras 7. vocũ cantici inuentor ex septem malleorum pulsibus vel ictibus. 390
Pythagoræ Samij poemata de laboribus in studijs iterandis ante noctem, de corrigendis quæ errata &c. sic ad virtutes & scientias itur b. 989

Q

Quæstiones inutiles, quid, ex his quid mali, visio. 577
Quæstionariorum conciones quæ qualesq;, vide indulgentiæ, Papa, legati huius. b. 209 210. 663
Quæstuarijs Papis contradictum acriter 796 Vide indulgentię. b. 209. 210
Quæstus abominabilium &c. superstitionum inuentor. b. 854
Quintilium Varum cum tribus legionibus Germani sternunt: ob quod Augustus consternatus per aliquot menses Barbam alit. Hac pugnâ in imperio ob insigniorum aquilæ Triplicis ablationem crudelior & lamentabilior non fuit. b. 477

Rabi Abraham 277. dicit, in Babylonia esse Scholam, in quam occidentales Iudæi mittebant filios. 277
Moses, Samuel. 271
Rabini aliquot, vbi de Talmud. 34. 91. *b.* 946
Rabula ex rabie moritur. *b.* 410
Rabulę ex mendacio fori nè mercedem accipiant. 187. *b.* 1036
Rambam libri Iudaici magnæ existimationis 271
Raptus Virgineus, periculosissimus 269. Expl.
Raphaël Vrbinas pictor culpatur ob nimiam Petri & Pauli faciei rubedinem sculptam, dicit, Erubescunt hi scelera vicariorũ suorum hoc modo facetè. *b.* 462. d. 7
Rasura monachis efficacissima ad venerem, cur? *b.* 420
Rationem miram dat monachus de administratis rebus Regi, iocosa. 975
Ratholdus vno pede in baptisterio quęrit: vbinam sui maiores sint, damnatos percipiens. Et ego cum ipsis ero, retracto pede dixit. 334
Rauennatis exarchatus, quid, quandò, à quo cur? *b.* 166. vide exarchatus.
Raymundus Lullius impia scripsit multa. 604
Rebellibus à Rege fides non seruetur. *b.* 961
Rebellionis pœnæ. 284. 285
Rebellibus & principib⁹ canis portandus. 380 Vide suprà prius.
Puniantur rebelles. 374. 975
Redditus annui paparum ex Gallia. vide Gallia
Referendarij patrum qui. 569
Reformationi Ecclesię resistit Papa, Cardinales & Episcopi. 810. 811. *b.* 356. 406. 549 550. metu culinę NB. d. 7. 8.
Reformationem necessariam in Ecclesia vident & sentiunt ipsi Papæ, fieri ergò suadent, at non seriò. NB. Ex: d. 7. 8.
Autores, & libri de reformatione, externa & interna. d. 8.
Ecclesiæ reformatio facilis esset, si gulosi, pigri, distenti, auari remoti essent ventres & amphoræ. *b.* 815. d. 8.
Reformatio à capite incipiatur, sic pòst membra sequentur. 834. 891. vide Papa. *b.* 289 290. 406. 805. d. 7
Sigismundus adornauit hanc, at Papa impedivit. 810. vide Sigismundus.
Regenspurgi Maria formosa, miraculis magicis clara attrahit ex Germania per 8. annos à plurimis se visitari. *b.* 394
Reges Ecclesiæ persecutores infesti, vel 7. Reges Apocalyptici, qui, quales, quandò fuerunt. *b.* 843. 596
Coronæ regum Sphęricæ: in hisce flores. cur. *b* 468
Reges Dauidem in Ecclesiasticis & politicis pietate sequantur. *b.* 468
Ecclesiæ nutritij, conseruatores, fautores sint. Exempla, vide princeps, Imperator, Magistratus, Ecclesia.
Regalia, hoc est, monetas, telonia, Nauigia, potestates, dignitates iure beneficij ab imperatoribus solum. 389. 729. *b* 314. 406. 581
Negant Papistæ, esse enim à solis Papis. *b.* 905
Regalia Ecclesiæ & politię forti tenenda manu. vide Ecclesia, Priuilegia. *b.* 212
Papa surripit hæc, iniquè. 648
Non feratur. 729. 817. NB. *b.* 212. 406. 632
Regalia insignia vt crux, gladi⁹, sceptrum lancea, pomum aureum, corona, diadema, gemma, crista quid designent, vide Godfridum Viterbiensem. *b.* 468
Reginæ fiunt Moniales, abbatissæ, piæ, *b.* 912 vide Gertrudis.
Rex Christianus quidam cupiens scire finem vitę suæ, vocat Nigromanticum, qui puero decem annorum decollato, eiusq; collo hostia imposita audit vocem, vim patior, quò Rex insanus fit & moritur. *b.* 846
Rex fit Monachus. 253. *b.* 467
Quales sint in vita & actionibus. 782. 881 882. 883. *b.* 468
Speculum Regibus sit secundus Psalmus Davidis, & nunc Reges intelligite. *b.* 468
Tardi sint ad pœnas, veloces ad præmia, placabiles, parcentes prostratis. *b.* 177
Regna Deus à stultis & ignauis non voluit, vt fit, regnari. *b.* 1026
Nec à ferocibus. *b.* 621
Magià, olim quæ perierunt, ea hodiè quidam sua tueri erigere volunt. d. 6.
Regna malè afficiuntur, mutantur, euertuntur ob irreverentiam in Deum & iniustitiam in mortales. 629. 883. *b.* 172. 274. 291. d. 9
Mutationum in hisce causæ verę & falsæ. d. 9. NB. verę impietas paparum & Ecclesiæ doctorum cum populo, quorum illi olim meliores, ideò melius stabant res in Ecclesię & politiæ imperijs.
Ordo regnorum à Ioh. Lucido conscript⁹. *b* 418
Stabilia vt esse possint regna. 884. *b.* 274
Rex quidam Papam eliget falsum gerentem in armis serpentem, in ore figuram mundi. NB. quis, qualis. 49. 50
Reginaldus Polus Cardinalis Principes Imperij novos Turcas vocat, contra hos Cæsari suadet arma, Lutheran⁹ fuit, sed ventris causa librum pro Papa scribit, vt Cardinalis fieret. *b.* 169
Religio.
Boij veram reciperent, si non, vti sentiunt, inutilis, incommoda studio militari, virtutibus & Rebuspublicis. *b.* 239
Christianæ certitudo ex Alcorano monstratur, continet enim multa de Christo, non contra, vndè interitus Turciæ certus. *b.* 754
Coacta non esto armis, sed Doctrina pia promoveatur, & retineatur. 99. *b.* 239. 356
Contra 585. *b.* 79. 275
Magistratus conscientiæ & fidei non dominetur.

intrepidè agatur. b. 242
Conseruanda, tuenda docendo, non sæuiendo. d. 4.
Corrupta reformentur maturius per principes & Imperatores. 217. 273. b. 32. 188. 230. 239. 274. 275. 334. 339. 356. vide Ecclesia, Reformatio. d. 7. Defectores in Religione per corvum Nox depicti. NB. d. 1.
Impediunt hoc Papæ, omnibus viribus. 585 b. 275. 334. d. 7
Forma & modus corrigendi, reformandi. 854 855. b. 239. 355. 356. d. 7
Religionē accedere synceram impediunt Christianos facto 1. dubium an Euangelium inventio humana an diuina, quod causatur Cleri, Prælati secularitas non spiritualitas. 2 Superiorum in vita malicia crapula, vitia. 3. Negligentia &c. Ergò tollenda. 567. 589 626. b. 291. 596. d. 8
Iudex in Religione Papa non est nec esto, quod 30. demonstratur argumentis. b. 926
Liberam cuiuis Turcæ relinquunt. Hinc deteriores his sunt Papistæ. vide Turcæ. b. 602
Libera esto Religio, sic maior pax, Consilium Catharinę Mediceæ. b. 1028
Lutheranam principibus Germaniæ amplecti, papisticam vitare seria adhortatio. b. 188
A miraculis hodiernis non pendet, nec hanc illa confirmant. b. 146
Novarum crebrior inventrix ignauia est. b. 323
Negotia Religionis an armis an pace tractanda Augustæ in comitijs agitata consilia varinq;. b. 330. NB.
Per Religionem error turpior alio vllo errore. b. 230. 231
Pax Religionis à 4. Imperatoribus constituta. b. 438. 928
In specie à Ferdinando Augustæ, vbi exequię datę 5. Carolo, simulq; vtriusq; Vngaricæ & Anglicę Mariæ, quibus non aderant protestantes, excepto Palatino Legato. b. 811
Pax Ecclesię Religionis & imperij à se mutuò pendent individuæ. b. 581
Pacificatio Religionis facta, confirmata, seruata à Ferdinando diu & Maximiliano, at Iesuitę in Germaniam delati, turbant, turbarunt. b. 187. 188. 1051
Papę cum suis prętexu religionis multa, quę impia, flagitiosa, atrocia sunt, patrant. b 582
Præferenda omnibus humanis rebus maximis Ex: mirabile. b. 347
Perdendę causæ. b. 79. 188. 274. Sacerdos, Iuxus, discordia.
Propugnatur duello Mahumetica Christianā. 222.
Reformatio, Renovatio, Religionis. Collapsam renovandi compendium ex Ieremia. b. 354
Hęc notatur per fatalem 30 numerum. 158
Religionis renouatores, restauratores, Exempla. d. 15.
Renouatio hoc seculo non Zwinglio sed Lutero tribuenda. b. 426
pienter, cautè, fortiter agant, ad quam adhibeant pios doctores. b. 356
In Religionis corrupto statu Deus semper mittit reformatores. b. 615
Religionem Papisticam multi boni hodiè deserunt, cur. b. 961
Papistica, Turcica, Iudaica, Ethnica conformis gesticulationibus, cultibus, ritibus. b. 605
Superstitio verā religionem prorsus extinguit nisi ocyus occurratur. b. 274. 275
Scriptura sacra, vel verbū Dei in hac re solum Iudex & vetustior antiquitas. b. 335
Signa reformationis. b. 13. 32
Variationes huius dubitationem & scandalum pariunt. 361
Temporizandum in hac non est. 111. 139 b. 341. 342. 347
Traditiones corruptę religionis deliberant, ocularitèr visa vanitate harum, an abrogandæ, decernitur ob oculinas quòd non. b. 96
Turcæ ante N. diem Christianā amplectentur, varie. Mandatum Constantinopoli per horrendam tempestatem in lapide inuento sculptum, designat hoc. b. 899
Vnitas Religionis quando futura. 143. b. 896 897. 898 &c.
Varie. de Religione & renouatione. 962. 942.
Vxores à Monachis raptæ & violatę occisæq; causa renouationis, Concil. Basil. Decret. b. 979
Vtilitas quæstuosa ex specie Religionis. b. 131. 243.
Vulgus in Religionem facilè ad superstitiones prestigiosas atribus perrahitur. b. 243. p. 2.
Religiosi Ecclesiastici secularibus in monasterijs succedunt, at non contrà, tollendum. b. 228. d. 6.
Religiosorum multitudo causa Ecclesiæ pernicici. p. 5.
Religiosi plus Fisci quàm Christi, armis quàm libris intentiores. d. 6. Ex:
Reliquiæ, Sanctorum Euangelium obscurant, vide idola, sancti. 688. b. 784
Reliquiarum sanctorum specialis descriptio & connotatio. b. 785
Damnatorum sapius sunt quàm Sanctorum. 885. vide sancti.
Desiderium reliquiarū est idolatriæ mater. b 785
Ethnici his tantum non tribuerunt, quantum Christiani. b. 785
Excusatio huius est prætextus pietatis & singularis zeli, at vanum. b. 785
Non adorari sed seruari excusatio futilis est papistica. non n. sine superstitione facilè cultus reliquiarum. b. 785
Fraus & dolus, impostura prestigiosa ingens pro brachio Anchonitæ chirotecæ incluso pennis corvi deprehenditur, pro cerebro Petri pumex, b. 786
Fraus doluſq; Tezelij in his mendax, b. 96. vide Tezelius, alia Ex: 304

Reliquiæ ſanctorum diuino cultu varijs in locis eadem ſunt & coluntur, vana. *b.* 233 786

Reliquiarum & indulgentiarū portatores, bullatores, vorant bona hominum, facili remiſſione peccatorum. *b.* 820

Papiſtarum Romanenſium annihilentur. 966 *b.* 304. 784. 909

Vulpeculę figurâ egregiè depictæ, quales. 552 *b.* 908. 909

Remiſsio peccatorum, vide peccata. abſolutio.

Auro, labore non acquiritur. *b.* 612. 664

Alieno corio. 198

Ære, pecunia magna & multa. 197. 402 513. 528. 581. 646. 684. *b.* 664. vide Papa. Imperator, peccatum.

Corvus abſoluitur à peccato furti, miſerè ob bannū exulceratus, cruciatus, enervat⁹. 216

Abſolutionis mirabile exemplum in annulo, qui in mare coniectus, cognoſcitur. 183

Exploratio in lance fallaci per monachos præſtigiatores rapaces. 690

Gregori⁹ Monacho pœnitenti non vult remittere peccata, cur? 170

Papiſticus remittendi peccata modus & forma. *b.* 664

Monachis creditur hæc in locis peregrinis attingendis, Laicis in attigiſſe. NB. 207

Papiſtarum in dando hanc doli. *b.* 665. 937

Pauperibus impoſſibilis, nemo deficiente, divitibus facilima remiſſio & redemtio *b.* 937

Repudium, vide adulter. diuortium.

Exemplum impij 253. 301

Reſeruatæ papiſticæ de caſibus futuris non ferendæ in Germania *b.* 210

Reſpublica, Reſpublicæ. Harum euerſionum, interitūm, ruinarum cauſæ & ſigna præcedentia 138. 917. d. 9. 10. Veræ & falſæ, obſcuræ Platonici numeri. NB. cauſæ 4. impietas Eccleſiaſticorum, ignorantia cum improbitate præfectorum. NB. exempla & ſimilia d. 9. 10. Irreverentia in Deum, neglectio iuſtitiæ 8. 172. 173. 629. *b.* 274. d. 9. 10. Vide regnum, Imperium, Cometę, monſtra, prodigia, ſigna *b.* 274. d. 9.

Naturales ſunt euerſiones d. 11

Vtriuſque, Politię & Eccleſię interitūs cauſę ſimul *b.* 274. d. 9.

Rigor in hiſce inutilis d. 6.

Præſides quales ſint d. 10

Rerumpublicarum Præſides ſi ſint imperiti, improbi, ruant oportet d. 10

Rebuſpublicis ſacerdotem in conſilijs præeſſe noxium magis, quàm ſi politicus. 917. 163.

Rhodiorum ordo, vide Ordo 275

Eorum fortia geſta 275

Rhodus capitur. 257. *b.* 192. ſub Adriano 6. qui noluit, licet poterat, liberare eos. *b.* 918

Ribbi Iochanan Haſaudelar de contentionis, ob Deum & non ob Deum, duratione & finitione *b.* 464

Richardus Armachanenſis N. T. ſermone vertit Hybernico, abſcondidit librum, in q̄ Propheria de reuelanda tori mundo veritate, ille quando inueniendus 643

Richardus Angliæ rex deſponſat tres filias: Superbiam Templarijs, Auaritiam Hoſpitalarijs, Luxuriam Prælatis 425

Ritus Eccleſię multi, ſuperflui, in canticis, proceſſibus, corrigantur 910

Ritus olim quales, liberi ſint, contra Papiſtas 139

Ritus Eccleſię linguâ Romana cum exteris peragi decernitur per Papas 189

Robertus Canonicus Soſarenſis mortuus ſuper pontem portatur, cadauer ardere cœpit: deiectum ergò in aquas, in ſaujllas redactum fuit *b.* 455

Robertinorum ordo 347

Rochezan & Capiſtranus qualia contulerint in colloquio inter ſe de appellatione 526

Rochus ſculptor crematur. vide Artifex. *b.* 509

Rogerius Baccho monachus de varijs ſcripſit egregia, de lapide philoſophico 555

Rodolphus Imperator Bononiam cum redditib⁹ ſacerdotibus mancipat donatq; *b.* 102

Amicus Papæ nimis, multa facit impia, decernit per Papam iniuſta *b.* 635

Fœdifragum vincit Othicarum regem *b.* 635

Vicarium à Papa ordinatum inuitò recipit, cōfirmat tamen in gratiam Papę ibid.

Rodolphus 1. Imperij initium, ſecundus finis putatur *b.* 950

Rodolphus pauper Comes fit Imperator 51 *b.* 443

Habſpurgicus Rod. Imperator 551 optimus patitur à Papis peſſima ibid.

Florentinis & Lucenſibus imunitatem vendidit *b.* 434

Studioſior numi liberas reddidit ciuitates alioſque 563. *b.* 434

Rogationum feſto inſtituto primùm, multa hinc inde incendia erant *b.* 329

ROMA vrbs æterna creditur 95. *b.* 1060. minimè. *b.* 111. ob cauſas 591. 599

Arx in hac Angelica extructa à quo, quando, cur *b.* 168

Auariſſima, cantat ad opes, æs allatum inbilaq; per arma, ſchiſmata parta 407. 678 *b.* 173. 287. 317

Aucupium columbarium pecuniarum 65 119. 321. 616. bella pictura 646. 673 677. 695. 710. 717. 744. 749. 784. 788 821. 861. *b.* 89. 173. 230. 317. 354 604. 612

Aurea olim, argentea, ferrea: iam lutea, merdata, ſtercoraria cum incolis 745. NB 891 923. 924. 933. *b.* 73. 317. 614 947. 948. 1002

Aſinus mortuus in Tibride Romę mirabilis & monſtroſę formę inuenitur, typus Papatus 940

Assessores curiæ Romanæ depicti verſibus, Procuratores, gloſſatores, correctores, auditor contradictarum, Vicecancellarius, lector. Simon, Cardinalis, Papa, cognati huius, pœnitentiarius, bullatores 420.421.422 NB 616

Roma eſt Babylon, Sodoma, typi egregij, 41 119. 203. collatio 137. 391. 749. 786 873. 885. b. 109. 685. 839. NB. 30. argumenta) 436. 458. pœnis, peccatis, 226 300. 354. 356. 391. d. 12

Babylonicæ beſtiæ Romanæ Apocalypticus numerus. 246. 958. b. 301

Brittanni Romæ non ſubijciunt ſe 364

Roma capta, vide Gothi, infrà 246. b. 167 294. 300. 754. miſerrima facies 301

Camera eius quid? 784. 874. 966. b. 175

Huius annui prouentus Francici 804. b. 208 209. vide Gallia, Franci, Italia, Imperium.

Cardinales Romam mulieres trahunt, benedictionis prætextu: benedictione grauidæ diſcedunt: inde lex prohibens aditum eò omni mulieri b. 114

Concilia ibi de decimis colligendis à Principibus vel æruſcatoribus, dolo malo & aſtutè, non acceptentur b. 230

Colluvies omnis hæreſeos b. 1002

Condita vrbs quando, à quo, quomodo 924 b. 517

Curia illius grauat Eccleſias Germanicas, abſit b. 200. 210

Deficit ab Imperio, cur, quando b. 166. 167

Deſcriptio eius in multis impietatibus, cum ſuis qui incolunt 203. 282. 317. 352. 353 376. 425. 430. 554. 591. 599. 661. 717 874. 912. 949. b. 110. 140. 363. NB 544. 678. 802. 809. 821, mira & multa 179. 293, miranda 317. 845. verſus & alia varia 419. 947. 1001

Deteriores diſcedunt omnes, qui eò concedunt b. 147. 317

Deus puniuit illam atrocitèr 317. 956 b. 295

Diabolus vinctus ibi liberatus eſt, nocetque vniuerſis 931. b. 828

Diabolicum ibi nil non, apoſtolicum nihil b. 614

Diabolus ibi dominatur cum Sodomia 549 601. 651. 655. 672. 678. 717. 744. 797 815

Dignitates, officia omnia qualia ibi 891 b. 88. 89

Emuntur ibi ſingula 658 b. 108. 109 210. 317. 956. Vide Simonia, Gratia.

Eccleſia illa ſcatet innumeris erroribus, blaſphemia, auaritia, ſodomia, ſcortatione, luxu b. 871. 948

Errare Papiſtis non poteſt, ſcilicet b. 349. 1002

Errores huius pij ſemper damnarunt, d. 2. 3. 4 5. 6

Eccleſiæ illius capita vſq; hue à Cain primùm b. 110

Capita vno ſæpius plura habet. 545. 684

Doctrina, vita, mores quòd ſint corruptiſſimi, demonſtratur in 1. Tomo, & d. 1. 2. 3. &c.

Epigrammata de eius laſciua, blaſphema, ſodomitica, impia, ſcelerata vita, deſcriptio viua 355. 376. 679. 681. 686. 736. 737. 745 874. b. 73. 173. 317. 845. NB 1002

Epitome omnium ſcelerum eſt, ibid.

Expilatrix eſt, b. 21. 73. 173. 210. 845. 874

Eccleſiæ illius poteſtas diuina putatur b. 1061

Feris omnibus ibi altaria, ſceleribus licentia & honor 853. 912. 949

Fœcunda eſt Roma, Papa pater multorum b. 113 vide Ieſuita, Papa, Epiſcopi.

Fornicatur ſpiritu & corporaliter d. 6

Fortuna & cœlum ibi dominantur, non virtus, pietas & Deus b. 956

Fundata à Petro Eccleſia non eſt ibi, vide Petr. Eccleſia b. 599

Fronſpergici capiunt vrbem, Papam illudunt b. 294

Gomorrha eſt, 597. 599. 601. Cur? 616. 636 644. 651. 677. 680. b. 317. 954. 1002

Gotti diruerunt eam, euerterunt, Siby. vat 58 quoties? 246. b. 754

Harpyijs nidi ibi, 821. b. 173. 612

Imperium, quod ibi erat, ad Occidentem deficit, 147. b. 165. 167. Vide Imperium.

Imperio ſubiecta vſque ad Carolum Magnum 347. 815. b. 165. 167

Imperialis olim, non Papalis: hoc factum ſub Innocentio 7. b. 176. 954

Imperatoribus habita à Nerone, ſub quo paſs. Petrus b. 55

Imperatoribus infauſta. 933. b. 13. 476 vide Imperator, Italia.

ab Imperio deficit b. 166. 167

Imperio eſt tributaria 965. b. 167

ergò Papa eſt inferior b. 163. 165

Interitus huius b. 948. 972

qualis futurus, quando, 651. Signa 7. eius 617. 664. 809. 822. b. 58. 637. 806. 874

Inundatio ibi nocentiſſima b. 659

Iuſtitium olim in rebus ſecundis indictum b. 300

In ius vocare Romam Papa & prophana vult: ac rollatur, ob cauſas, per Imperatorē b. 206

Latronum & furum ſpelunca eſt, quam Chriſtus reformabit. 749. 873. 949. 889. b. 109

Legibus omnibus eſt contraria d. 3

Lupanaria ibi multa: cur tot 389. 544 672. 809. 949. b. 114

Monſtroſi Romæ typi. 251. 553. 853. 940

Meretrix eſt b. 109. 990

Meretricum multa millia alit, foue, cur? b. 705

Nomen eius in orbe delebitur d. 11

Orator nullus ibi bonus b. 90

Papæ & Romuli conditoris collatio 353. 717

Pharao typus huius cum ſuis pereuns 390

Prædones huius fundatores ſtructoreſq; : eiuſmodi adhuc incolunt: tenent, 874. b. 517

Præfiguratio viua huius: vide infrà Typus: 251 377. 553. 578. 591. 616. 679. 680. 743 797. 940

Pauper dum fuit olim, crevit, sancta fuit, dives facta impia est 865. b. 167. 168. 1001
Pecunia onustus sit, Romam qui tendit, nil expedietur alias. 518. 743. 782. 789. 853 874. b. 149
Qualis Papa sit cum Roma, & qualis non sit in omnibus. 354. Nonerca, scribæ. Pharisæi. 354. 376. 553. 679. 681. b. 109
Reformatio Romæ & Romanæ Ecclesiæ à capite incipiat, membra sequantur. 590. 673 770. Papa. b. 229. 230
Roma à Rodedo dicta. 21. 88. 317. 517. 579 603. 658. 874. RVET. b. 459
Redemptio à peccatis Romæ constat plurimū. Exemplum Anglorum. 646. NB.
Scelera omnia Romæ, virtus nulla. b. 317. 948
Quæ & quanta scelera 405. 679. 949. b. 948
Schola Romæ Græcis destinata. 225
Roma sedes est Antichristi. 33. vide Antichristus. 226. 344. b. 317. d. 11. 12
Sedes Diaboli est. NB. 684. b. 948
Simonis Magi, non Simonis Petri. 321. 353 357. NB. 255
Simonia ibi regnat, vide Simonia, non est peccatum. 587. 743. 788. 789. 812. b. 88 101. 110. 255
Sodomia. vide Sodomia.
Sodoma Roma est, Babylon, Gomorrha, Sib. cur sic dicta. b. 839. d. 11. 12
Splendor Ecclesiæ Romanæ & Romæ graphicè depictus. b. 703
Obscurabitur, obliterabitur in orbe. d. 12.
Specus, stabulum est canum, suum, Harpyarum, Latronum, vrsorum, vulpium, leonū, luporum. 853. 874. 913. 949. b. 58. 88 89. 109. 255. 839. 845. 948
Typi Romæ: Babylon. b. 301. 436. NB. 41. d. 11. Bileam. 41. 203. vide voces. b. 21 Sodoma vide. d. 11. Statua Danielis. 680. NB.
Vaticinia de Romæ interitu. b 295. 948. 1007 vide vaticinia, Ecclesia Romana. d. 11. 12. 13
Venalia Romæ omnia, cœlum, Deus, cibus. b. 88. 149. 210. 845. Numeres oportet nūmos. 173
Virtus Romæ cessat, Ecclesia calcatur, Clerus erret. 912. 949. b. 73. 82. 83. 89. 109
Nil nisi impietas, stultitia, offenduntur ibi. 614 973. 1001. d. 6
Vniversale caput non est Roma, nec Ecclesia Vniversalis, 226. NB. vide Vniversale. 351 352. 589
Vniversalis quandò dici cœpta, materq; appellata primum. 63. 64. Sib. 203
Virtutibus imperium crevit, vitijs decrevit, vide imperium. NB. 25. 391. 544. 559. 751 815. b. 108. 109. 167. 1002. vide virtus Ecclesia. d. 2.

Romanenses, Romanistæ, Romanus, Romanum.

Sunt æruscatores artificiosissimi & peritissimi in Germania. b. 230
Dij Romanis plures quàm olim dum Ethnici. b. 991
Dij olim quot, qui, quales Romanensibus, alijs gentibus, quibus mutatis nominibus successêre alij viri, fœminæ, parum sæpe pij, fortes. vide Ethnici, papistæ.
Ecclesia qualis esset cum Papa, Clero, populo, qualis non. vide suprà.
Ecclesia quandò cœperit prædia accipere. 558 815. 943
Ecclesia Romana ob statuas damnata in concilijs. 206
Ecclesiæ Romanæ est hoc: sic volo sic iubeo. 303. 737
Reprehensa multis. 364. 549. 679. 681. 717. 736. 807. b 140. NB. per omnia. 230
Superioritas Ecclesiæ Romanæ quibus cœpta dolis, hac vt abusa, reiecta. 646
Romanensium cupido habendi, rapacitas, avaritia, ad vivum depicta. 518. 544. 553 590. 601. 655. 672. 678. 745. 784. 788 821. vide Papa. b. 21. 230. NB.
Romanensium rapiendi curix mira praxis. 789 b. 80. 230
Cæsaricidæ, Regicidæ, ex: multa. b. 635. 1002 vide Papa, Monachi. Papistæ, Iesuitæ, Sacrifici.
Catholicæ Religioni Romanæ (scilicet) omnes in Germania Romanistæ subijci volunt, indulgentiæ his speciales dantur, exsibilantur, pudefiunt. b. 691
Imperio finem prædixit Vettius augur, nec falsa locutus b. 753. d. 11. alius.
Onuphrius, Theophrastus alijq; idem, NB. b. 444. d. 11
Imperatores Romani mali mūlti. Ex: dicuntur delicati, cur, Sib. vide Imperator. 63. 64
Imperij Romani sub consulibus ad Imperatores devolutio, quandò, quomodò. b. 988 egregia ex Livio.
Pontifex Romanus maximus à Numa & minores illis ordinati, Iudices sacrarum rerum vt sint & vindices contumacium subditorum & Magistratuum, Typus. b. 988
Electio huius Pontificis qualis. b. 988. NB. ex Livio egregia.
Indictio Romana, quid, ad quid, quandò. 162
Initium Imperij, vt, quandò, prodigia, & à consulibus vt defecerit. 9. 10
Interitus Imperij Romani, vide Imperium. 75 Vaticin. b. 72. 973. d. 11. NB hortendus
Interitus & successionis Imperatorum cum Israeliticis similitudo. 60. 353. NB. b. 444 473. vide Christiani. d. 11.
Simile cum Babylonico. NB. cur. d. 12.
Roma papæ dat vrbis claues, malè. 737
Septem Romani colles & eorum nomina. 33
Signa & vaticinia singularia interitus Romæ quando, per quos, qualis. 46. 651. b. 444
Brigittæ vaticinia. 672. cur, NB. NB. 177. 664 677. 749. NB. 59. vide Brigitta, vaticinia.
Sibyllæ, peccata Cleri populiq; causa sunt.

pœnæ quæ, quales, quantę sint. 60. 61. 390 824 Es wirdt weth gemacht
Rome nomen delebitur ante N. diem de Terra. 99. 943
Sigilla vel Insignia Imperij quæ, qualia, quandò & cur mutata. 42. b. 477. NB. amissa, ad Græcos delata. 97
Monetæ imperij inscriptio, ęterna Roma. 69
Senatus Romanus mutatus & dictus Banderensium, tum cessit Romà Pontifex, vndè Pauperes facti Romani reuocant eum submissè anno Iubilæo. b. 168
Senatum cuius diu nulla mentio, Romani restitui volunt priori statui. 402. b. 168
Senatus Christum à se inter Deos non relatũ respuunt Romæ colere diuinis honoribus, cur? 100. Typus. 956
Status Ecclesiæ Romanæ corruptissimus per omnia, vide supra Ecclesia. NB. bellè. 912. b. 88. 230. d 6
Status hic deploratur ab omnibus ordinibus ceteris corruptis. 660. 747. b. 230
Reformandus hic status, vat: post devincetur à Turcis. 748
Turcam dudum expulsissent Christiani Europa, si Romanistæ contribuerent pro debito, at nolentes modicum proferre, totum perdent, NB. alij olim Romani. p. 12.
Romulus cur lupinum biberit lac. p. 12. NB. Typus.
Romulus &c. ex Sacerdote nec à lupa bruto animali, sed lupa fœmina nati & alti. NB. Myst. 389
Rapinæ horum adhuc Romæ. 656
Romijt vox Heb. numerum conficit 666
Hic numerus in voce, ALeXanDer terCIVs & BaLthasarVs de Cossa Pontifex NB.
Ropertus filius Fabri per spiritum familiarem fit Episcopus, occisus tandem. b. 913
Rosala principissa cœnobio Blandinensi pro filia imò pro Monachorum ventribus multa legat. b. 912
Rosarium & Psalterium Mariæ, à quo, quando, quid. 935
Est loco Euangelij prędicati. ibidem.
Rota Ioachimi Abbatis cum explicatione mystica. vide Ioachimus.
Rotenburgi ad Tuberum 3. viri (Diaboli erant) virum accedunt honestum, ambiunt filiam, at repudiati (quàm pulcri erant, quamq; de maximis gloriati) consilio viri boni. b. 434
Rubezal specie Monachi ad deuia abducit, post arbores insiliens cachinnis excepit homines seductos. b. 655
Rudolphus, vide Rodolphus. 550. 551. 1. & 2. Imperator: de hoc vaticinia Paracelsi. b 445 950. 999
Sub 2. pax erit. vatic: b. 903
Rudolphi apologus facetè Romã quòd noluerit concedere coronam sumere imperialem. b. 476
Rupertus Abbas Tuicensis de Papa, quòd Antichristus. 344
Rupertus Francus missus diuinitus doctor & conuersor mundi contemptus à Boijs cedit ad sua. b. 239. d. 13
Russæ pro ære ex iussu Papę literas mortuis in sepulcra indunt vt Petrus liberè intromittat olim. b. 936. vide Epistola.
Rutteni annihilant Papam, cœna vtraq; vtuntur specie. missam canunt sine concionatoribus, nè hęreses exoriantur, sacra mirè peragunt. b. 562
Rus. Rustico fœniseco dormienti in os prorepit serpens, allio comesto ab ipso curatur, at coitu venenum in Vxorem transfusum, quò mortua est. b. 513
Rhythmicæ cantilenæ, vide cantilena, in papatum, in curiam Romanam, quibus in omnibus membris ad vivum cum vitijs exornatur. 376. vide curia Romana.

S

Sabinus Episcopus vates, venenum bibit sine damno. b. 178. NB
Sabæ Regina in domo Salomonis videt lignum quo crucifigendus Christus. 931
Sabbatum, sanctificandum, violati pœnæ, Ex: 508. 1056. vide Sacerdos.
Sacerdos, Sacerdotes, Sacerdotium, vide Sacrificus, Clerus, Monachus, Presbyter, Prælatus, Abbas, Episcopus, Ecclesiastici, Ministri, Missifex.
Quales cunq; sint vitijs, sciunt palliare papistici. b. 129. 147. b. 213
Abundantia Sacerdotum est inopia secularium. d. 5.
Adulteri Scortatores quidam sunt, nec tamen de Iure Canonico Iure puniuntur. b. 213 238. 242. 328
Excusant se exemplis. b. 429
Sacerdos adulter plus peccat quàm laicus. 671 737. Pœnę horum b. 200. Non. 213
Ægrotans in Saxonia videt in inferno Papas. 333. Antiqui pij, docti, graues, contrà hodiè. b. 146. 213. 660
Indè quid boni & mali. 242. 457. 660. NB. Exempla.
Apostolus inter duodecies decem non vn⁹, cùm inter 12. Apostolos tamen vnus Iudas d. 5. 6
Aurei olim & argentei, hodiè lutei, lignei. 933 vidè Ethnici, papistici doctores. b. 31. 51 141. 457. 820. 908
Auari, hiant numis, Simoniaci, æruscatores. 925. b. 660. Fœminis insatiabilibus similes auaritiâ. 899. b. 141
Ex auaritia quidam vt ditesceret, dedit se diabolo esse mancipium, aufertur ab hoc, bona legat alicui, at frustrà. 702
Barbas habere & alere licet Sacerdotibus. b. 393
Bellatores sunt, non sint. b. 238. 239. 353
Boni vt Apostoli esse deberent, at vt Simon Magus, Iudas proditor & fur sunt. b. 141 238. 328
Boni sint, exemplo alijs pręeuntes bono NB. similia, cur. 903. b. 237. 238. 660

In Cameris Sacerdotum non Euangeliorum & epistolarum explicationes, sed scorta, arcus, spathæ, balistæ offenduntur. b. 820
Canes sunt cur & quomodo. d. 6.
Concubitorum 11000. singulis annis delati vni Episcopo, cui quid deterebant pro permissione. b. 460
Concubinam si fouent & fornicantur, sacrilegium admittunt, maius si coniunx sit legitimæ. b. 943. 970
Concedunturex his plures illegitimi quàm ab alijs legitimi. His illi in paparu præferunt. 793. 865. 866. 907. b. 147. 180. 213.
Concubinis vtentes, manéq; sacra, vt cœnam, administrantes, an acceptus Deo cultus. 864 b. 238. 429. NB. Horrendum Ex:
His vtentes vel non, tamen lactum numum Episcopo exponant oportet, ô facinora. b. 226
Concubinæ quòd Episcopis 10. permittuntur, at (reformatione Regen spurgensi) Sacerdotibus non vna, queruntur. b. 329
Concubina vsus diutissimè senex Sacerdos nullam pœnitentiam habuit seriò unquam, attamen edit &c. de cœna &c. Horrenda dictu, audiru, factu. b. 429
Coniugati inter Germanos, Gallos. 301
Coniugati sunt inter Ruthenos. b. 562
Coniugia his licita. 101. 190. 195. 269. 283 301. 563. NB. Ex. 588. 716. an? b. 253 322. 349. 702
Exempla Armenij Sacerdotes præbent, lex horum, quales in coniugio, postq; sint, pœna transgressoribus qualis. 269. 563
Papa ex Sacerdote natus. 240. 342. 344. b 253
Prohibetur per Hildebrandum. 301
Prohibetur per Calixtum. 341. 864. alios. 349. Causæ prohibitionis quæ initiò. NB. 118 163. 172. 301
Prohibitio coniugij causa horrendorum scelerum inter Sacerdotes. b. 429. 432
Pessimè factum. 382. 626. 634. 950. b. 238 429. Coniugij cohabitatio maius censetur peccatum mulę coitu. b. 665
Coeunt cum diabolis succubis. b. 507
Coitum à virgine quis decimum poscit expertus parens factum, cogit eum vorare stercus mixto lotio virginis. 797. 862. 863
Creantur quotannis multi, at pauci sunt. Myst. 833. Crudeles sunt in pios. b 614
Delerentur, si saperent politici seculares. d 5. 6
Deprædantur plebem Sacramentis, auriculari confessione. b. 225. 242
Descriptio horum in omnibus vitijs. b. 242. 253
Diligentes, pijq; esse deberent, non auari, rapaces, volente concilij decreto. 207. 660. 864 b. 230. 432. 660. 975
At contrà omni modo agunt. NB. 243. Abbas testatur. vide. 351. 352. 353. 633. 745 750. 907. 975. b. 141. 230. 232. 238
Epicurei. b. 414. 432. 604. 975
Ecclesię malitiâ, erroribus, impietate causa semper mali maximi. 852. b. 75. 242. 274 656, Causa turbarum b. 213. 238. d. 5.
Electo horum ex gratię non virtutis d. 5.
Ethnici Sacerdotes sacra peracturi mundabantur prius. b. 51. 467
Laus horum magna. b. 457. 974
Fœcundæ, granidæq; sunt, perdunt fœtus, medicis artibus, mittunt in cloacas. 907
Gratis nil faciunt & dant, omnia venalia dant 244. 641. 690. 745. b. 140. 141. 217
Hodierni non saluantur. d. 6.
Impostores mirabiles in decipiendo p. 2
Incantatores. 860. 907. b. 289
Magi maximi. b. 508. NB. 289. 299
Mali omnis initium est Sacerdos. d. 5. 12.
Mariam pro Christo adorant. b. 147
Meritum pro peccatis blaterant sed mendacissimè. 216
Multitudo horum contemptum parit. b. 182
Officium horum est docere, monere, non armari. 135. b. 180, 238
In officio à vulgo pietate discernendi sunt. 14 b. 660. 975
Ordinandi qui & quales sint. b. 217
Orans pro Rege quidam omisso fa in famulo dicit mulo ignarus asinus. 634. risu dignũ.
Pœnæ Sacerdotes præ alijs manent horrendæ. 887. d. 12
Pœnę nullę malefactoribus infliguntur nisi degradatis, at hoc perinutile. b. 213. 328 absit.
Priuilegia dum maxima his, quidvis parrant scelus impunè. b. 213
Puerpericidę ob æs. 706
Quęstum ex hostijs quęrunt, refutatio cępti 689 749. 907. b. 225
Sacramentis, mira. b. 225
Ex alijs, mira, risu digna. b. 146. 225. 432
Regis Boleslai Sacerdos miratus opes regias onerarat aureis, corruens sub his mortuus abijcitur in aquas. 531
Saluari & in cœlos ascendere volunt jis rebus, quibus Satan damnatus & ad infernos deiectus. d. 3.
Salutis viam & ingressum facilimum faciunt, at ipsi non ingrediuntur. d. 3.
Sanctissimi, sancta dum agunt. b. 238
Scandalizant plebem, contempti ideò. b. 180 213. d. 8
Ob scelera contemptę verbi, introductæ ob hæc in mundo pœnæ. 398. 866. b. 213. 238 d. 5. 12
Sceleratissimi dum sunt, alios tamen docere, monere volunt. b. 242. 507. d. 3.
Scelera Episcoporum & Sacerdotum deferre & punire lege prohibetur, imò palliantur, excusantur, Ex: NB. 5.
Scelera eorum ab Episcopis non puniuntur ex meritò, ideò per Magistratus cum scandalo fiat oportet, cauęquidam inclusi ferrex. 688 b. 213. 429. 946
Scorta concubinasq; non alant, cur? b. 180. 238
Conceditur. b. 230. 238. 242. 254. 470 432. Decretò Papali mandatur, permittitur, est Priuilegium.
Seculares sunt, cauponeș, mercatores. d. 5.

Sepeliens sacerdos canem in sepulcro cœmiterij accusatur, tutat eum Episcopus mirè 797
Sodomitę 908. b. 149. 660
Tabernas aliqui publicas exercent & lucra illicita, quod absit b. 226. 242
in Templorum potissimúm dedicationibus. ib.
Tributa ab his Principes non exigant b. 322
Venatores non sint: at nil minùs b. 238
Sacerd. veri re pauci, nomine multi 750. 864
Vix Euangelium legere sciunt, idiotę, asini, muli b. 232. 238. 328. 660
Venale nil non his, gratis nil b. 217. 225
Venefici, magi, incantatores sunt: vide suprà. 860. b. 507
Venefici in hostijs, sodomitę, pessimi, delicatissimi, voluptuarij, venerei, luxuriosissimi 908. b. 147. 660. vino, voluptatibus mundi & alijs vitijs deditissimi b. 2. 147. 238 258. 268. 269. 328. 429. 804. 864. 974
Vestitus sit vilis, non aureus, holosericus d. 6
V. T. Sacerdotes paruerunt regibus, hodie præscribunt b. 904
Virilia ob castitatis amorem & votum sibi quidam exciderunt, ne veneri dediti essent: hodie vruntur pharmacis confortantibus venerem b. 51. 423. vide Sacrificus.
V. T vnus summus, ceteri minores: ita & Papistis b. 994
Vitam multi laicam, offendiculosam, crapulâ, vestitu, & impiam agunt, rixando, contendendo, illicitisque se immiscendo, absit b. 226. 238. 253. 327. 328
Vitulus sacerdotalis Fribergicus monstr. 939
Vitâ præeant bona & honesta, vide suprà Boni. b. 257. 287. 328
Hac à vulgo discernuntur 14. b. 429. 660
Vsurarij, malè b. 397
Vxoribus cohabitare maius peccatum quàm brutis stuprum inferre censetur d. 14
Vxores legitimę his scorta à Papistis dicuntur b. 943
Sacerdotio integro floret Ecclesia 764. Contrà Regis ad exempl. 866. b. 75. 228. 237
Corruptum & impium Ecclesiam lacerat, fœdat, scandalizat cum tota veste, &c. vide vestitus egregius. 628. 671. 745. 864 b. 232. 238. 253. 287. 328. 657. 660 810. 813
Sacerdotij dignitas vt conseruetur & perdatur b. 232. 328. 660
Sacerdotio fungentes nil frustra b. 149. 211 213. 217. absit, lex, 257. 287
Sacerdotio simul sæpè inepti, idiotæque præficiuntur, inde contemtus b. 217
Sacerdotia olim ab Imperatoribꝰ collata. b. 269
In sacerdotio quę vitanda, lex Alex. Pp. b. 257
Sacramenta. Sacramentum Altaris.
Mercaturę his olim b. 287
de hostia Sacr. Altaris historia mira 98
vide Hostia, Cœna.
Sacramenta pauperibus denegantur ob leues causas b. 225
Peragunter pomosè, non fideliter. b. 287. 658
Sacramentum altaris non adorandum. 691
Papa Sacramentum Cœnæ sedens, non surgens vel stans accipit, nec inclinans apportato, nec Christo reuerentiam exhibet vllam, ergò Papa Dominus Domini Christi est. b. 394
Parochi, dum mercenarij, plebem exagitant miserè Sacramentorũ administratione, suspensione, quod non ferendum. b. 225
Sacrifici, Sacrificus. 48
Quales sint, & quales non sint in omnibus quæ decerent, impuri canes, lasciui, spurci, porci &c. 97. 176. b. 147. 230. 242. per omnia scelera. 327
Adulter quis castratur ab adulterata & eius marito. b. 423
Causa scandali maximi. 398. 626. 682. b. 230. 218 237. 327
Bilanci peccata imponebant, alteri homines, alteri munera: ô sceleſti nebulones. 690
Coniugium his olim Episcopus prohibuit, ac adnecem vsq; percussus. b. 349
Conscientiæ dominari volunt, vel domini fidei esse, cùm sint asini Cumani sine fide. b 277
Concubinæ conceduntur his, ne aliæ violentur. b. 429
Concubina sacrifici cum ipso à dœmone abripitur, cur? b. 708
Corrigendi, reformandi, vat: qualiter. b. 1 230. 287. 326. 328. 573
Crudeles & immanes sunt, in Lutheranos præsertim. b. 276. 936
Dantes principes ad cœlos extollunt, rapientes ad inferos deturbant. 243
Descriptio malorum viua ex sacris. 167
Collatio V. T. cum hodiernis malis. 167. Egregia. 176. 671. b. 660. 328
Gentilium aliquot in specie quales: honoratissimi, boni, meliores hodiernis Papistis. b. 975
Fures sunt. b. 507. 924. Idiotæ. b. 507
Ignari linguarum. b. 237. 253. 276. 432. 573
Incubus vexat sacrificum miserè. b. 313. vide incubus.
Lupi vorantes plebem sub pietatis prætextu. b. 242. 276
Lux mundi sunt, sed impietate, epicureismo. doctrina. 168. 176. NB. 398. b. 242. 255 327. 328. 660. 974
Missas ex delirio agunt. Ex: b. 141. 605
Ex mortuis nummos altutè extorquent, decipiuntur interdum. NB. risu digna. b. 431
Occiso ob causas sacrificio à laicis, tota ciuitas cum occisore excommunicatur, vsq; dum satisfactum. b. 215
Otium, ignauiam & libidines dum sequuntur, puniuntur à Deo grauiter. vide Episcopi. 671 b. 178. 325. 326. 660. 946, 975
Miraculis mendacissimi sunt. 690. 749. b. 146. 605
Missificans quidam cum Iuda dicit: quid vultis mihi dare, at hic se suspendit. 948
Parasiti, Wurſt- vnnd Kirchweyhen Pfaffen. b. 277. 975

Sacram Scripturam legere prohibent, ne deprehendantur ipſorum ſcelera erroreſq; turpiſſimi. b. 242
Sacris abutuntur magicè: ſanguinem quidam exoxit pueris: nec in ſacrificijs arcana proculit. b. 507
Sceleratiſſimi homicidæ. b. 934
Sceleratus ſacrific⁹ pium Sacerdotem trucidat, à quo acceptus hoſpitio: miſſus Epiſcopo dimiſſus, & beneficio donatus. b. 439
Succubos diutiſſimè habent aliqui dæmones, loco fœminarum: alteri Hermelinæ, alteri Florinæ nomen. b. 507
Ventres pigri, beſtiæ, mendaces. b. 277
Vitia enormia priùs non puniantur, quàm ſint degradati: hoc conſtat pompa & nummo plurimo: vnde degradatio rariſſima: & ſic impunitas ac licentia quiduis patrandi: abſit. b. 213. 242
Stoliditas & inſcitia horum in convivio reprehenſa: ibi quidam ſacrificus dicit: ſi Lucherus non veniſſet, docuiſſemus Auditoros noſtros vorare in æſtate gramen, in Hyeme fœnum: atex eius libris ruſtici facti ſunt docti. b. 432
Sacrificium V. T. & Romaniſtarum Inge. b 994
Sacrificium Miſſæ incruentum. b. 994
Sacrificia Deus auerſatur: pœnæ in hæc. 626
Falſa & vera quæ, quod noſtrum, papiſticæ rapinæ. 626
Sacra Ioh. 8. Papa dum peregit, vtrùm vera & tuta. 228. 233. 239
Sacra circumgeſtantur à papiſtis, lucri gratia. 900. b. 658
Sacra Ethnica & Papiſtica æqualia, vide papiſtica, gentes, Ceremoniæ, NB. ſingula ferè. b 605
In abſtinentia, & caſtitate olim peracta, non ſic multis hodie: ſacra à confeſſione culpæ ſuæ ipſius olim incipiebantur à Sacerdotibus. b. 51. 52. 658. 960
Sacra facturus pontifici⁹ Sacerdos ebrioſus obdormit, excitatus dicit: proſit, ſi verteris, ſe arbitratus inter eſſe convivio. b. 604
Sacra facienda piè, pœnis Dei ingruentibus. b. 913. Sacra & ſacrificia Deus qualia averſetur, cur, quorum, pœnæ ob fores. 626
Sacra papiſtica ex rapinis, & quod verum ſit piorum Sacrificium: 626
Sacra vel Sacramenta papiſtica an ſint vera 631
Sacra vel Sacramentum cœnæ ad veneficia præber quis ſacrificus vſurpare. b. 507
Sacra Scriptura, vide Euangelium, verbum.
Ambigua, dubia, incerta, fallax, flexiloqua, varij ſenſus creditur. b. 857
Autoritas, efficacia viſq; huius ab Eccleſia, papaûe creditur papiſticis. b. 8. 901
Audienda, amplectenda, inhærendum huic ſoli canoni dogmatum fidei & ſalutis. 380 b. 188. 335. 389
In Anglico ſermone combuſta. 802
Cereus naſus in Catechiſmo (Coloniæ vniuerſali cenſura approbato) per Ehrenfeldium eſſe docetur. b. 506
Certiſſima, perfectiſſima, luciditſima eſt in ijs, quæ ſaluti neceſſaria. 380. 874. b. 335 339. an? 909
Credere, docere, ſtatuere aliquid ſine hac in dogmatibus, eſt luciſugum eſſe. 874. b. 188 335. 338. 339
Papiſtæ contrarium ſentiunt. b. 824
Credere huic neceſſe non eſt, quia perpetua non eſt, docent Romanenſes. b. 847
Eccleſiæ ritibus, traditionibus, mandatis omnibus præponenda. 586. b 188. 335. 349. 909
Papæ etiam, quod negligitur turpiter. 836 b. 335. 901. 909
Errore ſola caret: nulla cætera ſcripta taliter patrum. b. 909
Gladius Delphicus putatur à papiſtis. b. 854
Hæreſes refutare Romaniſtis eſt inſufficiens. b. 805.
Hæreticorum propugnaculum: litis materia eſt ijſdem. b. 134. 188. 349. 506. 754. 805
Hæreſes à Minorita huic aſcribuntur omnes, præſertim verſioni huius multiplici. b. 511
Herbę rhododaphnes venenatiſſimę confertur à Papiſtis. b. 824
Lectionem quòd principes quidam (Hiſpanorum Reges) à puericia abhorruerint, laudantur à Papiſtis. b. 511
Lectio huius, ne deprehendantur dolo pleni & malitioſi, prohibetur à Papiſticis. b. 242
Linguis varijs vel omnibus dare, ſacrilegium eſt papicolis. b. 901
Linguę mandata eſt Typis Græcæ, Gallicæ, per quos, quibus conſilijs. 36. 646
Legenda & prælegenda omnibus, & laicis. 646
Romanenſes in dogmatibus hac non vtuntur, qui verò, ipſis hæretici ſunt, & cremantur. b. 188
Traditionibus humanis proſternitur in Eccleſia. b. 115. 134
Hęſacræ præferuntur ſcripturæ. b. 824. 901
Sacrilegi inter gentes puniti grauiſſimè. b. 602
Sadducæi qui, quales, quando. 31
Sagæ mutant in feras nos hoſpites. 278. vide maleficus, veneficus, incantatio, an vera metamorphoſis.
Saladinus Imperator Aſiæ ſuam miſeriam (palo ſuſpenſâ Tunicâ, ſe mortuo, hac voce: Nil niſi tantum ſumo de toto regno meo) agnouit. 402
Salus æterna in dubio papiſtis. Ich fahr/ waiß nicht wa hin / mich wundert / daß ich frölich bin. b. 822
Salus ex meritis nulla: Expl. mirum. d. 16.
Salus æterna ex Ethnicis ſcriptis nullo modo: nec hi ſaluati, licet viſi ſancti: cur? 143
Salutem quiſq; ipſe ſuam operetur, non alij fidat: nullus peribit, pro alio, nec ſaluabit. d. 16
Salus æ. humana generi tum futura, eùm ſidera poſita ſic, vt nomina ſua optimè mereantur (aſtronomica) b. 855
Salutationes erga Chriſtianos à Iudæis diabolicæ. 2. 416. vide Iudęus.

Salutator exorcizatur, modus. *b.* 118. vide exorcismi.
Salica lex. 129. *b.* 245. Ex: huius.
Salmons Weiler monasterium fundatur à Comitibus Montisfortis, inter cętera ob hoc beneficium, vt omnibus equitibus & viatoribus per noctem grátis hospitium daretur: at monachi per Papisticas prestigias mendaces abrogarum volunt, vnde quidam monachus confoditur. *b.* 577
Salomon 3. corruptus vitijs Typus modernis prælulibus. NB. 603
Sancti adorandi, invocandi vt Deus non sunt. 135. 188. vide Maria. 356. 757. *b.* 12 26. 27. 84. 94
Honorandi aliás debito modo iuxta scripturæ normam. 141. 356. *b.* 12. 26
Exemplum invocationis eorum non est vllum inter pios homines. *b.* 13. 790. 794
Exempla contraria innumera speciatim inter papicolas. *b.* 790. 791. 794. 795 &c.
Auxilia, mediationes &c. quæ singulæ de singulis ferè, qui in papatu: vide mirabilia ibi locorum. *b.* 645
Canonizant in sanctos Papæ, qui ipsi sancti non sunt. Ex: *b.* 991
Christo præferuntur comparantur sancti apud Papistas. vide Dominicus, Maria, Francisc⁹, Papistæ. 522. 893. 899. NB. egregia exsibilatio est. *b.* 147
In concursibus ad celebriores sanctos, nummorum iactorum 2. vel 3. partem sumunt prælati, Sacerdotes: tollatur. *b.* 218
Sanctorum Imagines: vide imago. *b.* 794
Invocandæ cum sanctis non, vide suprà adorandi. 114. 121. NB. 215. 694. *b.* 147
Invocantur pro Christo. *b.* 147. 990. 991
Cultores horũ nil vel parum à Gentilitijs discrepant. 124. 125. *b.* 694. 792. 793 794. 990
Culpare hanc invocationem est papistis hæresis, *b.* 147. 990
Sancti (vt Dominicus, Benedictus) propitij censentur, monachis, dum cucullis eorum induti: ó si. *b.* 147
Sancti multi creduntur cœlicolæ, qui inferos incolunt damnati. 885. *b.* 233. 786, 787 955. 991
Sancti in Papatu multi, qui nunquam fuerunt. *b.* 991
Invocationis sanctorum & Imaginũ refutatio egregia per abbatem Papisticum. 311. 676 885. 966. *b.* 233. 786. 794
Probata est ridiculè Augustæ à Cochleo: at Ioh. Fridericus Saxo Elector & cœnę vsum vtriusq; speciei laicis & Sacerdotibus &c. concedendum, masculè & cordatè probauit, contraria refutauit contra Eccium. *b.* 516
Peccatores etiam sunt. 137. 141
Reliquiarum sanctorum egregia figura. 552 885. vide Reliquiæ. *b.* 233. NB. per singula. 785. 786
Scelestissimi quidam papistici sancti sunt & erant, Latrones &c. 885. NB. Ideò reliquiæ damnatorum.
Reliquiæ sanctorum in sepulcris relinquendæ fuissent, non effodiendę ad idololatricas superstitiones. *b.* 786
Reliquię sanctorum & vnius sæpè in plurimis locis reperiuntur falsò: ô vanitates. *b.* 233 785. 787 &c. 794
Sanctorum visitare festa & Templa quę & quales ideò dantur indulgentiæ. 894
Sanctio pragmatica à quo, cur, quando, quid. 919. *b.* 403. 954
Sanctio Pragmatica. *b.* 23. 26
Pia. *b.* 403. 919
Epitome huius, bona contenta in hac quę, negligitur. *b.* 25. vide Pragmatica.
Tollitur à Papis: cui quidam se opponunt. 877. *b.* 403
Sanctus locus & nomen nil prodest, sed obest non sanctis. *b.* 658
Sancti Gallensis Abbas 1000. equis Argentorati in inauguratione Episcopi inequitat. *b.* 577
Sanguis ex parietibus terraq; profluxit. vide portentum. de cœlo. 163. 203. 225
Sanguine fluit fluvius. 324
Sanguinem exsuxit Sacerdos pueris. *b.* 507
Sanguinem sistendi superstitio. *b.* 507
Sapientes mundi acutissimi in naturalibus, cæci in articulis salutis. 390
Satan, vide Dæmon, Diabolus.
Adorari vult pro Christo, coli, videriq;. 112
Consilia patefacit. 202
Coniugij hostis, serit incontinentię suspiciones: Exemplum. *b.* 633. Rex & Regina: at pudefit.
Rapit effossum per aëra miserè clamitantem. 928
Mille ligatus annis est solutus. *b.* 885
Satisfactio per Christum insufficiens papistis est pro peccatis. *b.* 907
Saxonica strages magna. *b.* 248
Saxones australes conversi, à quo, quando. 196
Saxonum Electorum Ioannis & Ioannis Friderici stupenda constantia in veritate Euangelij contra minas hostium. d. 16.
Saxonibus nulli fortiores olim. d. 17.
Insignibus Saxonicis inest RVTA non ferens venena. Myst. *b.* 960
Saxones à fide recedentes Carolus Magnus redire cogit. 203
Ad Saxones devolvitur imperium. NB. *b.* 166
Origo horum ex antiquis Persis. d. 17.
Saxonicum speculum vel Ius. 177
Scalichius contra missam, Antichristum, centurias Iohannis Nassi aliaq; scripsit, pòst factus ob ventrem Papista revocavit. *b.* 824
Scandarbegi matris somnium de pueri vita, fortuna mirabile. 2. 421. divinum.
Scanderbegus vir & heros fortissimus, acerrimus, vehementissimus, primus in acie spu-

manu vltra 2000. trucidauit. 2.905
Res eius gestæ contra Turcam à Deo. 2.421
Scelera magna supplicia sequuntur. 953
Schembamphoras Iudæorum Rabinorum. *b* 1033 vide Iudæus.
Schismata inter reges Papasq; orta, cur. 719. 758
Causa nulla schismatum, nisi sacerdos. 728 *b*. 759
Clerus & Papa causæ. 719. 758. 816
Exactio, excommunicatio, traditiones causæ sunt. 516. 684. 871
Orta inter seculares & Papas: mox à consilijs consilijsvè ad arma itum. 869. 871
Schismata per conuicia inter Ecclesiasticos atrocia in articulis per scripta, Ex: *b*. 982
Schismata per se. 541. 871
Schismata inter 2. vel 3. Papas. 556. *b*. 913 721. 914
Schismata in Ecclesia causa sunt persecutionum *b*. 759. 914
Causæ schismatum variæ & veræ. 684. *b*. 657 914
Schismatici, Hæretici Papæ qui? vide Papa.
Tollendi, modus. *b*. 462. 914
Scholastici in sacris stulti, nil solidè. *b*. 912
Scholastici: Scholasticæ historiæ autor Petrus Comestor. 394
Schönbuei in Monasterio Wirtembergico pictura de discrimine Ecclesiasticorum & politicorum à papistis facta mirabilis. *b*. 855
Sclopetorum inventio, vide Bombarda.
Vulnera per hæc icta vt sananda. *b*. 319
Scorta cur sacrificis permittantur. *b*. 429. 979
Scortis ædificia Romæ alibiùe ob commoda, vide meretrix, leno, Papa. *b*. 136. 987
Scortis sunt Reges cum Papa tutores & protectores acerrimi: puniunt hoc auersantes. *b*. 429. 967
Scortatio excusatur à quibusdam, quomodo. 798
Scriptis patrum ipsi Papistæ errores inesse dicunt. *b*. 911
Scripta Iesuitica & alia papistica plurima carent veritate candoreq; scatentia mendacijs & calumnijs personalibus. d. 15.
Scripta patrum singulorũ errores habent, non pro sacris habenda & credenda. *b*. 909
Secta noua Iesuitica, nulli se subijcit. *b*. 10
Sectæ excogitantur semper novæ, cur. *b*. 323
Sectarum inventrix ignauia est. *b*. 323
Schulburgensium nobilium laus. p. 13.
Sebastianus Canonicus Erphordiensis. wir haben/ die für vns singen/ Chor vnnd Meß halten/ herren wir nun auch/ die für vns inn die Hell führen. d. 16. & 1. Tom. operis. 961
Seculi vltimi finis instantis 11. coniecturæ. *b*. 778. Tom. 1. fol. 6.
Seculi vltimi ob Ecclesiasticorum & secularium enormia scelera (vbi illi hos tamen longè superant) crudeliter, puniemur diuinitus. vt corrigamur: at nil fit. *b*. 329. 970
Seculum felicissimum quod: seculorum in felicitate & infelicitate collatio. 8.
Seculum infelix quid & quando, quomodoque. 251. *b*. 751. 324. ante omnia secula infelix. *b*. 950
Secula 12. mundi: quoriam præterierint. *b* 845
Seculorum ordo à lucido. *b*. 418
Seculo hoc nemo vult conigi. NB. 838. *b*. 324. 328
Secularis Imperatoris pietatis zeliq; ingens exemplum. 253
Sederolam i. annales Iudaici. 345
Seiffridus Archiepiscopus Moguntinus Abbati irrogat certam pecuniæ summam, cui Comes Conradus de Thuringia interdixit, ab illo Abbas excomunicatur, verberatus nudus &c. quod vltus Comes grauiter. *b* 777
Senatus cum populo Romano eligebat Pontifices, pòst imperat. iam Cardinales. *b*. 240
Seneca, eius memoria, occiditur à Nerone. 18
Sepeliendi mortui psalmis, non Missis 189
Septem dormitores, vide Siebenschläffer.
Septuaginta Interpretes, vide Ptolomæus, Interpretes, Biblia.
Septimanæ nomina Ethnica Syluester in dieb' mutat. 807
Sepulcra papistæ mortuos effodientes pios violant turpiter, impiè. *b*. 709
Sepultura ius emendum à Sacerdotibus magno in omni casu, licet lex solis maleficis: absit. *b*. 126. p. 9. NB. miras artes, dolos: lex malitiosa & sacrificis Papæq; valdè ferax. p. 9.
Sergius Monachus. 187
Sergius subiectus Imperatori: at pòst potentes facti Papæ subiecerunt sibi Imperatores. *b*. 760
Sergius secundus Papa primus mutauit nomen. *b*. 596. 858
Serlo Dorobernensis Britto in monachos acerrimus est. 259
Serpentem in armis quidam gerens mundum decipiet, vt Adam & Euam serpens pro diabolum. 50.
Serpens latrat vt canis. 900
Loquitur. 561. d. 9
Serpens signum finis mundi & hominis. 842
Exitus seruitij diuturni ab aulico facti vel præstiti tandem & iustè, mirabilis, qui suspensus, cur? *b*. 290
Siebenschläffer qui, quando, vbi? 89. Exempl. alia 202. NB. de 7. viris Romanis, vni horum aresit brachium vstulato & vestem exuere conato.
Sibyllana Turris. *b*. 417
Sibyllarum de Turcæ interitu vaticinia, vide vaticinia. *b*. 896. &c. vide.
Sibyllæ. de fine mundi quandò, d. 12. NB. NB.

Siccitas Terræ maxima, sedata conuersione. 196 202. vide æstus.
Siciliæ sepulcrum in Siciliæ mari miræ formæ, mortuæ, volitantes &c. *b.* 417
Siciliæ datur Rex à Papa, cur, quando? *b.* 166
Siciliæ Imperium Papæ tributarium, attollitur hoc postea Ius. *b.* 167
Siculi legati sic Papæ: qui tollis peccata mundi, miserere: his Papa tacetè: aue Rex Iudæorum. *b.* 417
Sidus Martis toto anno non conspicitur. 204 vide portenta, astra, cometæ.
Sigefridus Ribisch monumenta noua veteraq; Italiæ, Galliæ, Germaniæ conscribit. *b.* 974
Sigisbertus recens natus ad baptismum loquitur. 187
Sigilla Apocalyptica 4. Equus pallidus quid. 854
Sigillum 5. Pij mixti hypocritis: 6 est tempus Antichristianum, quo manifestandus. 854
Sigillum Lutheri, vide Lutherus.
Sigillum vel Sigilla magnatum apud sepulcra, si sine heredibus, conteruntur, concutiuntur. *b.* 647. Exemplum.
Sigillum papale plumbeum mutatur. vide Papa. 880
Sigismundus Iubelius iuvenis Monachus abscindit sibi virilia, cum risu Abbatis & ludibrio mulierum. *b.* 577
Sigismundus Austriæ Dux Cusanum prohibet Romanas de eligendis Ecclesiasticis consuetudines in Germaniâ introduci: inde schisma, hic capitur, ille à Papa denouetur: conuentio fit. 873
Sigismundi à Turca victi in somno visio, quæ stragis culpam Cleri impietati imputauit: vaticinatur de Vngaricis miserijs bellicis futurijs. *b.* 203
Sigismundus Imperator Ecclesiæ quærit pacem strenuè, sed nil efficit, vel facit. 780. 904. d. 7
Cur factorus, quibus malis medijs: huic mala referetur à Papa gratia, denegatur corona, excommunicatur. 904
Hussio Sigismundus salvum pollicitus conductum, præstare huic fidem laborat, at frustra, superatus à Cardinalibus: Hæreticis non seruanda fides. *b.* 635
Constantiensis Concilij licentiam nimis crebram (leuiter absoluendo scelestissimos) culpat in Papis. *b.* 107
Reformare vult: sed per Papam astutè impeditur. NB. d. 7. vide Imperator. Papa.
Eius de reformatione scriptum egregium de Clero, Papis, Cardinalibus, eorum vita, veste, bonis, præbendis, quanta & qualia sint. 812. d. 7.
Sigismundus aliàs per se non nisi bonus & pius Imperator. *b.* 635
Visio eius de reformatione & Luthero nascituro. 810. *b.* 916. d. 7
Sigismund⁹ de Clero, Papa: culpat insciciam, Simoniam, aliaq;. 47. vide Clerus.
Sigismundi dictum: non nobis graue videtur malè audire, cùm malè viuamus. d. 15.
Signa Deus hominibus conspicienda dat naturalia & non naturalia. *b.* 950. 956. d. 9.
Causæ quæ Philosophis crediæ signorum. d. 9 vera & falsa.
Signis quando & cur Deus vtatur prodigiosis d. 9
Signa ante N. diem monstrat Deus varia *b* 950 1058
Simon Grynæus pientissimus mirabiliter, in vitæ discrimine positus ob Fabrum Viennensem terra concionatum, euadit. *b.* 428
Grynæi Somni; liber de Germaniæ vindicta ob scelera à Deo infligenda. *b.* 433
Simon Magus cum vxore Selene, quam mentis suæ conceptionem esse dixit (more λόγῳ erga Deum) Romæ miraculis & doctrina mendaci diabolica claruit, se Deum & Saluatorem esse dicens. *b.* 598
Simon Petrus Romæ non fuit, nec Ecclesiæ Romanæ fundator. vide Ecclesia, Roma, Petr⁹.
Simonis Rosarij liber, in quo plurimis versibus doctissimis Christus & Papa Antichristus in omnibus & singulis opponuntur. *b.* 713 NB. mira, miranda leges.
Simonis Studionis doctum carmen de Papistis. 312. 313
Simonia. vide Clerus, Papa, Abbas, Cardinalis, Episcopus, Monachus, quid sit. *b.* 622. 914
Simoniæ deditus deterior proditore Iuda, sure damnato, peccatum Simoniacũ quale quantumq; 576. 861. 863. 958. *b.* 105. 110
Simoniaca Hæresis Papis, episcopis communissima 305. 306. 307. 372. 861. 866. 958 *b.* 3. 101. 622. 658. 914
Simoniaci admittunt grande peccatum. 864 *b.* 105. 110. 622
Capellanus Simoniacus à mago cum Papa videtur in inferno positus. 861
Simoniaci Papistæ sunt. 17. 46. 321. 357 925. *b.* 914. Papæ. *b.* 606. vidè Papa. 632
Simoniacus Papa vtrùm sit. *b.* 622
Simonia Papistis non creditur esse peccatum, quod tamen maximum. vide Papistæ. 864 *b.* 105. 110. 622
Punitur leniter, cùm deberet atrocissimè, ob causas. 863. 958. vide Taxa. *b.* 830
Deus punit hanc grauib⁹ pœnis 576. 862. *b* 932
Simulacra, vide Idola, statua, Imago.
Sisinnius dicit, colloquia esse discordiarum Semina. 127
Sixtus 4. aureis vsus vestibus lecto, vasculis stercorarijs, delicatissimus, amasiæ dat calceos de auratos & margaritis obsitos, peri tq; 952
Sixtus 5. excomunicat bullâ Nauarræum, principem Condanum: aliaque ei⁹ inhumana, scelesta, impia facinora. *b.* 957
Nequissimus nequam, turbator Ecclesiæ & Imperij. NB. *b.* 957
Ærarium 5. millionum auri constituit. *b* 952 957. alia vide.
Smalkaldici belli rerumq; descriptio per Laziũ. *b.* 636

Fœdus hoc quale, inter quos, ad quos, quando contra quos. b. 927
Smaragdi Abbatis conciones de solo Christo salvatore egregiæ. 267
Socrates nobilis amator & scortator. 142
Sodomia, Exempla inter monasteria perquàm plurima. b. 424
Anglis vsitatissima, decreto leni abrogata, vel abrogari mandata, cum cœlibatu. 646. 727
Annihilatur. i. pro nullo peccato habetur. b 607 757
Causa huius votiua ficta, Cleri & Monachi impossibilis castitas. 688. 727
Episcopi, Archiepiscopi operam huic dant sedulam, masculis, pueris mulabusque coitus impuros & non naturales inferentes. 863 931. vide Episcopi, Cardinales, Sacerdos, Roma, Papa. b. 606. 751
Grappa de Sodomia scribit librum. b 421
Et Iohann della Casa Archiepiscopus celebrat, vt opus diuinum. b. 607. 812
Sodomiam cum masculis Sixtus Papa permittit in 3. mensibus anni, calidioribus naturis qui sunt. 836. Ex: aliud. 931
Deus puniuit Sodomiam. 607
Obscœnę Sodomiæ, libidinisq; spurcę exercendę libri scripti, evulgati, approbati per Papis: digni qui sint lectu & factu. b. 421 460. 607. 691
In Papa Leone excusatur, quia ætatis feruidæ. b. 460
Sodomę & Gomorrhę adhuc sunt vestigia iræ Dei ob scelera. b. 290
Sola vox à monachis in Iustificationis articulo vt vsurpata. 241
Solmisatio quando à quo inuenta, vide Guido.
Sol deficit, eclipsatur miro modo, diuq; : causa obscurationis, execœcationis, vel indicium huius apud Romanenses. vide prodigia. 218 189. vide Eclipsis. 857
Deficit ob ingens patratum facinus. 203. b 853
Soles aliquot visi, vide prodigia.
Tres. 33. 378. b. 894. NB. multa Ex: vnde multa mala tum secuta.
Tres soles visi, nato Christo, qui coaluerunt. 924. aliud eiusmodi Ex: b. 894
Solis qualitas hodie non vt olim. b. 857
Solis tristior facies cum sanguineo colore per aliquot visa dies portendebat Ioh. Friderici Saxonis Electoris captiuitatem. b. 514
Solon impurus prostituit emptas alijs. 142
Solùm de Deo credendum optima ex sacris contra Idæos cœcos. b. 847
Solomeri in Christianos victoria. b. 473. vide Turca.
Somnia diuina in profanis. 76. NB. mirabilia. 183. Non vana, vide somnium de Hildeb: Papa. 280. vide visio. 557. b. 421. 422. 905. 915
Somniū consulis Smalcaldici mirabile. b 424
Somnium Doctoris Lipsensis Theologi, cui Senior offert librum, in quo duo Trisyllaba (mas & fœmina, Mahomet & Maria) maturabunt interitū nostrarum Ecclesiarū. b 915
Somnium Saroltæ de filio Stephano Pannoniæ Rege futuro optimo. b. 422
Somnij Viridarij libri Autor, in quo contra Papam. 646
Somnum per 7. annos scholaris habens expergefit, diu pôst vivens. b. 4
In somno videre Monachum est lethale & calamitosum. b. 513
Sophia Principissa Wittembergica piè moritur in Domino, partu minùs secundo. b. 973
Sorbonici clamitant, de necessitate ad salutem esse, credere omnia decreta Papæ, absoluuntq; subditos à fide principis. b. 607
Sortes olim vt iactę. b. 113. 790
Sozomenus. 139
Sozymus. b. 988
Spectra Papistica quæ & qualia sint. b. 146
Speculum igneum exurens mirabiliter lôngè remota. vide ignis.
Specula incantatorum, quibus spectra & imagines præsentant. b. 289
Speculum Saxonicum, vide Saxonicum.
Spiridon carnes suillas in quadragesimis dat edendas. 101. NB.
Spiritus. vide Satan. Diabolus, Dæmon.
Antichristi spiritus vt probandus, Exemplum, Histor. 364
Concumbit & rem habet cū monialib⁹. b 595
damnati Spiritus apud Papistas quales plerunque, scilicet homines præstigiatores ob lucrum. b. 595
Spiritus Familiares adiurantur, retinent. b 592
Spirituum provocationes magicę quomodo & qualiter à Tritemio institutę. b. 592
Noxiæ: Ergò non bonorum Spirituum b 592 vide varia ibi locorum de hoc genere Spirit.
Spiritus malignus visus patrauit multa mala: colloquutus, diruit ędes, in cappa Monachi diu latitans. 335
Spirituales politicis deteriores. Ergò pœna maior. b. 327. 328
Spirituales, Ecclesiastici, Cardinales, Episcopi, deuorant bona pauperum, nil curant animas, sed prouentus annuos, præbendasque maximas: otiosi, ignari, asini. b. 2. 189 vide. 326. 327. 578. 819. 920. 975
Præ omnibus præeminere volunt. b. 2. 189 578. 970
Servi dici volunt, at domini orbis & huius bonorum sunt. b. 189
Census nulli dant, absit: Papa & ipsi conferant superioribus, quę debent de lege Ioris. b. 189. 913. 970
Spirituales papistici Antichristiani sunt, nulli aliàs. b. 189
Vasa, pecùnia, clinodia spiritualium ob impietatem, ad arma & bella vsurpabuntur, vaticin. b. 328
Spurios legitimant Comites Palatini, sed non fiat: ob mala, quę sequuntur. b. 227
Præponunt legitimis Papę. b. 290

Spiritus Sanctus : huius procellus Græci celebrant, puniuntur ideò. 834
Stanislaus Hosius docet, Lectionem permittere sacram esse sanctum dare canibus. *b.* 824
item : Interpretationem Ecclesiæ (etsi erret in textu) esse ipsum verbum : Traditiones esse certiores literis : sacra conterit Rhododaphne herbę venenatissimæ. *b.* 824
Stancarus de mysticis locustis, fictitio Missæ sacrificio, reformatione Ecclesiæ Italica : optimus Hebræus, de Christo. *b.* 847
Staphilus ambit Romæ beneficium, sed ob vxorem recusatur. *b.* 623
Stationarij qui, quales. *b.* 206
Stationes Papisticæ. 962. *b.* 206. vide Indulg.
Statua vel statuæ, vide Idolum, Imago.
Apostolorum auro simile. 843. 844. 845
Nebucadonozoris (Mystica) ad tempora Apostolorum & vltima nostra exposita. 838
NB. Mahumetis. 640
Statua mirabilis & stupenda. 287. 289 de hoc: Calendis Maijs sole oriente, aureum caput habebo, thesaurus erat ibi magnus.
Statuarum defensio ominosa & mala. 204
Statuæ sudant & lacrumantur: de hoc iudicium *b.* 956. vide imagines.
Status Ecclesiastici 3. Paulo ex Augustano conventu supplicant, consuleret Germaniæ concilio Tridentino redintegrato : responsio excusatoria & comminatoria simul. *b.* 519
Staupitius vir facundus, pius, probus, grauis, Saxoni dissuadet Missam, indulgentias, vt furtiua &c. *b.* 182
Steganographia Tritemij magica. *b.* 592
Libri Steganographici comburant vt damnabiles. *b.* 592
Stellæ cadunt de cœlo, prodigiosa. *b.* 200
Ecclesiæ deformationis signa. 200. 346
Stella Magorum qualis, vt obseruata, quàm diu, per quos. 12
Stellæ maximæ, insolitę. 330
Visę in die concurrere. 330. 346
Stellę fixę & erraticę causę primarię dirorum. *b.* 324
Stephanus Gerlachius D. Neusero colloquitur Constantinopoli, vbi hic de cœna, Christi persona, officio, alijs, & Trinitate, impia effutiuit. *b.* 902
Gerlachius D. literas manu Neuseri scriptas habet, in quibus hęc: qui, non vult fieri Arrianus, caueat Caluinismum. *b.* 902. vide Adam Neuserus.
Stephanus Hubener moritur ditissimus : apparens pòst occidit quosdam compressos, alij conualuêre: ex sepulcro effossus decollatur, crematur. *b.* 848
Stephanus Brunus innocens, diu abactis flammis, crematus tandem obijt. *b.* 919
Stephanus 2, Pontifex Christianorum & Imperatorum incipit esse Dominus. *b.* 464
Stephanus Rex Francus osculatur Papę pedes, procedens obuiam tenet stapedes. 310. vide Papa.
Stephanus Poloniæ Rex & Molchus confœderationes ineunt: Prigę ingressus contra priuilegia introducit Iesuitas. *b.* 933
Sternutantes salutantur, cur? 557
Storgæ Physicæ, vide ἀστοργία. Ex: mira. 140
Strangulandi si quis iam, & obuiam habet Cardinalem, de lege liberatur à patibulo. *b* 605
Stratignates Bohemi regis filius reculat tenuiorem Episcopatum, splendidiorem acceptur⁹ rapitur à demone, in inauguratione. 964
Strigonensis Episcopus nequam Gertrudem piam Vngariæ Reginam Germanam iuvat trucidare. *b.* 582
Struma solo tactu sanatur. *b.* 323
Structurarum antiquarum mirabiles septem in mundo: at Roma à 3. Iulio superat illas. *b* 310
Stupenda, vide horrenda, portenda, prodigia, mira
Duo vorantur à vermib⁹, pediculis, muribⁿ 220
Subditis sępè, qui sua stolidè quęrunt, præficiuntur. *b.* 274. Quatenus obediant & non obediant suis superioribus. *b.* 41
Subditorum scelera imputata in Magistratu Deus punit. 737
Suenia Dux vltimus Conradinus occiditur à Papa: Iuvenis integer, pius, innocens, vide ibi de interitu stemmatis versus. 514. 546
Suevi rebelles cum Boijs domantur ab Augusto Henrico Imperatore. *b.* 249
Suetiæ Rex contra Danum prælaturus lamiastres in exercitu ducit execrari hostes. *b.* 586
Suetia adulatores & proditores non habet. *b* 316
Suffraganei: eorum anaritiæ, fraudes, nimiæ sumptuum impensæ in templis & Ecclesijs consecrandis. *b.* 217
Suffraganei nil gratis faciunt. 217. *b.* 277
Omnes scelerati, periuri, blasphemi. *b* 227. 361
Suffragia Iesuitica vtilia (scilicet) damnatis, nedum vivis. *b.* 1009
Suffragiorum coëmptio ex sceleribus maximis orta. *b.* 862
Suffragia occasio & causę gnaviter peccandi populo, maximopere magnatibus, qui æreabsolutionem emere possunt. *b* 862. 924. 990
Suicerus scripsit Ephemerides admirandę perfectionis. 675
Superbia. Superbus.
Superbia est origine cœlestis. vide. 737
Deus superbis resistit. Ex: Romæ. 62. 722. NB. *b.* 265. Exemplo Cyri. 390
Superbiæ medela: occurrendum huic recordatione: quis fuisti? 284
Superstitiones annihilatæ. 899
de Artemisia, quòd pro fulminibus, suspensa, priùs lustrali tincta aquâ: & contra incantationes diaboli. *b.* 482
Ecclesiæ bona ceu vepres vorarunt. 964. *b.* 615. p. 2
In Ecclesia ab Adam vsq; hùc. 964
Fides hisce (vt fabulis) in Ecclesia danda non est. 968. data, sublata. *b.* 615
Superstitiosi cum damno suorum bonorum fraudibus & impostoris adhęrent. p. 2.

Superstitio in imaginibus punita grauiter in Papis. 202
Superstitio (ad salutem) vestitu monastico sepeliri inter Franciscanos. 406
Superstitio ex quæstu, vel hic ex illa. NB. b. 615 1056
A Religione vera ad Superstitiones vt initiò deventum. p. 2.
Scriptores de hæresibus & superstitionibus. 954. b. 203
Superstitio sistendi sanguinem. b. 507
Superiores exorbitantes ab inferiorib⁹ se sinant moneri. 282
Supplicio afficiendi iustè vel iniustè, qui ad Tormenta ementiti, in se aliosq; reuocant ante finem suum Ex: in monacho templario. 333
Sus enixa fœtum speciẹ humana. 330
Sybaritæ, an ita beati semper futuri sint, quærũt oraculũ: respondetur: fore, si modò Deum semper quàm se maioris fecerint. b. 952
Sybilla, Sybillæ.
De Christo egregia docuerunt: cur sic dictæ, quot fuerint. 51. 74. 83
Gentilium prophetissæ, vt Israëlitis veri Prophetæ. b. 754
Iudicium de his varium, differens, bonum & malum. 51
Gentes ex Sibyllis de Deo edoctæ. 51
De Christo. b. 754
Origo, actiones, mores, patria, parentes harum. 74. 76. 83
Libri & scripta harum quot, vt Regi oblati, nolente hoc recipere, exusti pleriq;. ibid. 57. 73
Cumana Sibylla. 50
Vidit Ecclesiæ Vastationem. 50
Erythrẹa. 51. 73. 80. aliæq;.
Quæ, qualis, vnde vatic: 53. 54. 55. 76. 82
Sibyllæ de nato, passo, surrecturo, crucifixo, eoque Iudice futuro egregiè: vide Christus. b. 754
Vanæ non. 57. 73
Syluester 2. Papa augur, Magus. 76. 295. 298 550. 620. 880. NB.
Syluester pius recusat coronam: minimè hodie. 943
Huic multa nugamenta & fabulæ tribuuntur: ab hoc usq, Constantinum 5. humiles Papæ. 870
Symbolum apostolicum quando, à quibus singuli articuli. NB. 925
Synodus, vide Concilia.
Synodales iudices Papistici ex domib⁹ magnos hinc inde exigunt census, non valentes soluere anathemizant. Item ex mœchanicis quibusvis singulis hebdomadib⁹ poscunt. b. 224
Sycophantarum locus in aulis quis. p. 15.
Fugiendi principibus vt hostes. p. 15.
Remedium contra hos nullum. cùm alijs malis omnibus sint remedia. p. 15.
Pœnæ horum, certæ Ex: p. 15.

T

Tacianæ Hæreseωs origo, hæc nuptias refutat.
In *Tachim* fluvio fiunt pisces similes hominibus in omnibus membris. b. 906
Talentum quid? quotuplex. b. 1031
Talionis exemplum, vide, Constantinus, Episcopus. 204. 688
Talorum iactus non est sortium iactus, vt Papistæ volunt, de veste Christi: olim alius iactus. b. 790
Tamerlanes Tartarus Turcam caveæ inclusum circumduxit. 376
Dolus eius in Armenios, quibus pollices præcidit. 727. 729
Tartari baptizati. 579
Taxa pœnitentiaria Romana per omnes casus, vitia, scelera, quę sunt & excogitantur, pro pecunijs singularis. b. 825
Faciles ære in omnibus flagitijs: pauperibus nõ vtilis, nec exhibeatur. b. 937
Telesphorus de Papa varia vaticinatus. 566
Temperantia vtilior ad pellendos morbos oñib⁹ thermis: Exemplum in prẹlato. b. 421
Tempestates horrendæ. 517. b. 324. 394. 899 900. 901. His ministri in templis officio functi perierunt.
Hæ cum terrę motibus sedantur precibus. 143
Olim campanis & herbis (vt & hodie) pelli superstitiosè creditum. b. 393
Templa. 359. 360. 517
Biblia in his olim singulis perlecta annis. 393
Canonici libri in his soli legantur. 244
Canonici exultantes in Templo Misenæ, ob cladem Ioh. Friderici Saxonis pientissimi, fulmine iacto & accenso pereunt. b. 516
Cœlo tacta multa cum Sacerdotibus: prodigia. b. 912
Liber de abusu, origine, vsu, progressu templorum, per Hospinianum: vbi (quod mirum) Templi Ierusolomitani finalis destructio reędificari impossibilis est. b. 961. 962
Constantinopoli multa accensa, exusta. 161 alia. 223. 259
In dedicationibus vel encœnijs nefandę, diabolicæ sępè, sub dijs, deabus, sanctis personatis patrantur. b. 313
Extructio horum qualis sit. 222. 395
Si ne imaginibus & statuis olim erant. 91
Extructio, sive ad ortum sive occasum, religione carebat: nil ad salutem veteribus. 221 vt nec altarium locus.
Impudicæ, lasciuæ his adpingunt̃ figuræ. b. 820
Pontificia magnifica: auro, ære, serico splendida. Cur? 316
Culpantur hæc. b. 142
Speluncę latronum & mercatorum sunt. NB. b. 141. 313. 328. Lupanaria sunt. ibid.
Porcus lactans, ob Iudæos, ad portas templorum quorundam pictus, vide schemhamphorasch. b. 1032
Violatores, prophanatores horum à Deo puniti, Ex: 924
Templariorũ ordo quis, quando, quàm diu. 330
A Rege Philippo extincti nebulones. 332. NB.

Templarius Monachus igni datus iniquè prouocat ad Christum. 332
Templorum vasa ad bella (iuxta vaticinium) vsurpabuntur. b. 328
ob *Temporalia* sanguis effunditur multus, ob veram religionem nullus. 857
Temporis papistica interdictio tollenda. b. 205
Tempora & anni vt à mundi creatione per historicos computentur. 162. vide annus.
à Tempore Christi: quę mutantur à Papa, quod est Antichristi. b. 945
Tentationes Satanæ, Ex: in juniori facto Canonico: Horrendum. b. 634
Terberga Lotarij vxor repudiatur, alia ducta, iussu Episcopi: an recte? vide diuortium, repudium. b. 243
Terminarij dicuntur mendicantes. b. 206
Terræmotus. 3. 14. 29. 91. 110 Hoc perijt tota vrbs. 111. 138. 143. 215. 218. 223. vicies hoc loco. 229. 271. 324. 337. NB. 581 582. 585. 614. NB. 621. 637. 643. 786 831. 921. 932. b. 183. 899. 1026. Horrendus Constantinopoli & in Italia. b. 900 Horrenda. 927
Totius orbis terræmotus. 802
Viennę Austriæ horrenda, coronato 7. Vrbano. b. 927
Occurrendum & occursum hisce vt sit, prodigium. 143. 163. 201. 203. 204. 524. NB.
Terra sancta cur recuperari nequeat. 50
Terra Vticę 7. diebus mugijt. 133
Terribilia. b. 183. 324
Terrores ex mari & cœlo Deus incutit hominibus. b. 324
Thesaurus inuenitur. 164. 252. mira. 289
Thesauros qui quęrunt, à dæmonibus opprimuntur. b. 591. 924
Testiculi satis magni monacho castitatem pollicito & fideliter prestanti exaruêre, emarcuêre cum Semine: rara avis. p. 510
Testiculos quidam ob castitatis votum sibi exsciderunt: vide Monachus, castitas, virilia, Sacerdos.
Testamenta 12. Patriarcharum (filiorum Iacobi) de Christo egregia, eoq; Deo & homine. 931
Teutonicorum ordo. 401. vide ordo.
Teutonicorum ordinis domus vi doloq; Germanis erepta. b. 215. vide ordo militaris.
Tezelius vide Ioh. Tezel.
Fallax, mendax, æruscator, præstigiator, indulgentiarius, nequam, leuissimus homo. b. 96
Tezelius depictus. ibid.
Erigit Francoforti crucem, quę sit eiusdem cum cruce Christi efficaciæ. b. 904
Tezelius militi pro omni peccato indulgentias, oblato ære iusto offert: ei hic abituro pecuniisq; onusto omnia aufert, sibi absolutionem de hoc facinore datam, illudendo asseuerans. b. 919
Thabenesiotæ monachi: vide ordo. 109
Thalmud editur. 34. quando, in hoc quid, cur editum, à quibus. 133. 271. 282
Hoc Papa publicè legi decernit. 271
Theoda mendax vaticinatrix. b. 244
Theoctistæ monialis factæ, solitariæ mirabilis vita, historia. 323
Theodorus Thessalonicensis Aristotelem ex Græcis vertit doctissimè, dedicat Papæ: 12. pro labore solùm accipit Daleros ducatosue, quos in Tiberim proijcit. 884
Theodosius Imperator pius. 117. 141
Crucis signum locari vbiq; vetat. 141
Excommunicatus pœnitens recipitur ab Ecclesia. 140
Theodosius. 1612. numerales fecit fini mundi. Ergò adest. b. 988
Theologi aulici in exorbitantes principes aliosue se vt exhibere deberent. Ex: & consilium. b. 140. 1036. 1040
Schismatici, Hæretici sunt.
Discordantes, se invicem tollunt, in se irruunt, alius alium voraturus. b. 253. 982
Homicidia approbant. 739
Hodierni, vti Caluiniani, Cingliani, Iesuitæ omnia plerunq; blasphemijs, calumnijs, diabolicis conuitijs contra Lutheranos in Articulis magnis agunt. b. 983. 990
Theologi Papistici non docent, sed cogunt, rapiunt, opprimuntq; pios. b. 142
Theologia cum Philosophia, Christus cum Aristotele non misceantur, combinentur. 933 b. 173. 174. 175. Est enim canis in balneo. 990
Theologia papistica non penitus abijcitur vt Ethnica. b. 990
Theophrastus Paracelsus quis, eius patria, vita, res gestæ, mors. b. 483. vide Paracelsus.
Catholicus licet, improbat multa tamen in papatu: opera, inuocationem sanctorum, Sibyllas apostolis æquiparat. b. 483
Medicos culpat ob multas causas. b. 483
Ex mercurio aliaq; tinctura profert per ignem aurum purissimum. b. 583
Galenistæ imitari non poterant, ideò contempti. b. 502
Medetur facilè, mirabiliter, subitò. b. 502
Medendi artem moriens nulli patefecit. b. 503
Prognostica eius varia, de rebus varijs politicis, Ecclesiasticis, diuinis, temporalibus. b. 484 485. 486 487. &c. 501. 502
de fine & mutatione mundi. b. 485
de Turca, Imperatore, Gallo, Ecclesiasticis, vbertate, Hispania, Iesuitis. b. 502. 503
Prognostica eius de futura peste.
1. Effusio copiosi Seminis in monasterijs, quo Satan & alij magi ad inficiendos homines vtantur. b. 483. 484
2. Prognosticon: nigræ sub ranarum linguis maculæ, & crebrior mutua insessio. b. 483
Testimonia & Iudicia de Theophrasto egregia virorum magnorum. b. 502. 503
Vaticinia huius de Imperatore Rudolpho 2. alijs viris magnis & rebus. b. 445
Mutatione imperij. b. 445
Theophylactus de Papa. 91

Stercus hoc cocilium Papæ erit, quod multi tamen desiderabunt, vatic. Lut. b. 821
Vniuersale dicitur falsò: hoc non visitarunt multi reges, potentes, nilq; fecerunt plurimi, factumq; nil non à paucis. b. 940
Trigesimæ: harum inventor quis. 172. NB.
Trigonus Igneus & aqueus quid, quando, quoties, cur, quid prodigij. b. 950. 1043
Trinitatis contemptor Arrianus telo cœlitus igneo absumitur. 188. 201. 202
Mysterium hoc an Ethnicis notum. NB. de 70. Interpretum depravatione. 615. cur facta.
Tritemius de Rebus Hirsawgiensibus, Abbas est, ascendit altè. 343
Tritemius, Magus: eius artes miræ, steganographia: vide Iohan. Tritemius Abbas. Magus. b. 593
Tuitiensis (Teutsch) de Antichristo accuratè 354
Tumultuum causa Cleri, Episcopi, Sacerdotis flagitiosa vita & impietas. b. 287
Tubingæ fundatur Stipendium à quo, quando. vide Eberhardus.
In monasterio vel stipendio illustri mirabilis & mystica de papatu pictura cernitur. b. 926
Tunetum oppidum, vbi olim Carthago, à Sultano ereptum Hispano cum regno. b. 901
Turca vel Turcæ.
Amicos & fratres aliquandiu facit tandem sibi esse seruos & mancipia. b. 936
Amicus & inimicus simul, exemplo captæ Famagustæ & Insulæ Cypri, quę Venetiorum ditionis erant. b. 870
Angliæ Reginæ scribit amicè, cur? b. 1025
Antichristus non est. b. 946
Bellis & intestinis discordijs interibit. b. 894
Bellum subituri Turcæ vrunctur puluere ad repellendum somnum & timorem. b. 600
Bellum Turcicum Pontificijs plurimum commodat. b. 422. 427
Christum illudit cruci Constantinopoli affixum. b. 471
Christiani olim & nunc in Turcia multi, qui Mahumeti renunciant, & Papatum aversantur exhorrescentes. b. 425
Turcæ conuertentur, & fient Christiani. b. 891. 899
In Christianos irruunt, sternunt. 866
Strages ingens edita. b. 172. 262. 471. 884
Christiani si pij essent. testibus ipsis Turcis, dudum de his actum fuisset. 810. b. 231
à Christianis in magnis dissentiunt, in paruis consentiunt, Semichristiani non dicendi. b. 55. NB.
Christianos fugitiuos seruos incantatione retrahunt mirâ. b. 54
Inducia his cum Turcis semper infelices, fœdifragus enim est. 598. b. 870. Ex: in Famagusta tristissimũ: ergò cauti sint Christiani.
Exempl. contrarium in Ladislao, vide Ladisl.
Christiani principes in hunc delendum, semel viritim vires conferant omnes. b. 59. 231. 471. 761. 971
Turca in Alcorano de Christo multa habet: in Turcia multi Christiani, non contrà, inter Christianos Turcæ: ergò illorum certus interitus, nostraq; religio vera. NB. b 383. 754. 600
Turca Christianis est, vt Iudæis Babylonij, flagellum. b. 804. 868. 1058
Christianorum arma non exhorrescit, quia discordes, helluones, impij, voluptuarij, impatientes, iniusti in malos & benemeritos. b. 275
Turca Christianis humanior & mitior ipso Papâ. b. 183
Christianos flagellabit, quia Ecclesiastica & politica mutant principes confusione horrendâ, & hoc conceditur. b. 804
In Christianos Constantinopolitanos decens copias magnas consternitur ventis, trepidans decumbit: videt virum procerum, cui ab ariolis interitus prædictus, nisi vi resistat. b. 1025
Constantinopolin capit, misera patrat. b. 173. 471. 813. vide Constantinopolis.
Corruptissimus Ecclesiæ in Turcia status, ministri pauci. b. 560
Expeditionem in hunc à Ferdinando cœptam inuidet Cardinalis in Luteranos suscipere. b. 140
Fœdifragus non semper est: Ex: 698
Germanos vltra Danubium habitare compelleret, dum incurij, ociosi, improbi. b 237. 868
In Germaniam per Poloniam veniet: vaticin. b. 304. 804
Mahumet Turca, quando, aditor Papæ. b 675
Dispergendus ossibus suis, vat. 528. b 803. 971
Sultanus Turca in Diogenem Imperatorem captum honorificus, benignus, in pace dimisit. 395. Hic Papâ melior, Exem: in Barbarossa, quem hic prodidit illi nequiter. 375. 513. 698. 893. b. 92
Spurci, Impudici, quod ex lege ipsis abominabile: at nil minùs obseruant. Sodomitæ, concubitores multarum mulierum. b. 905
Pecuniæ vel monetę inscribit: non regionem, sed religionem quæro. b. 353
Turcorũ origo: initium per Mahumetem. 387
Origo Turcę & Papæ simul, an? 753. 846
Turcę & Papę confœderantur. b. 648.
Papæ contributionem astutè & fraudulenter postulant in Turcam, ob suum cõmodum b 230
Papâ melior Turca, ille enim annihilat Electores imperij. b. 178. 230. 232. 473. 649 & Ecclesias subiugat. ibid.
Papam vocat bellari in Austriam. b. 115
Principes Imperij ei omnes simul resistant: crescit enim quotidie vltrà progrediens. b 471
Proditores Christiani populi punit atrociter. b. 172
Procerum vel principum Imperij discordia efficiet eum in se Monarcham. b. 915. 971
Prouinciarum Turcicarum diuisio. b. 936
Reditus Turcici maximi. b. 1031
Regiones, quas Imperio breui ademit tempore. b. 1031
Regionibus, opibus, potentiâ maximus, & vi pollens prę alijs. b. 884. 1031
Regna, quę gradatim occupauit & citò. b. 884

Papis, potius [illegible] b. 175. Ex: Constantinopolis. b. 471
Religionem Christianis permittit liberam. cur. b. 183
Religion. Caluinisticam Turca approbat, cur? b. 1042
Religionem abnegare nullum cogunt, etsi jure Alcorani deberent. b. 603
Religionis Christianæ superstitiosa idololatria Turcam crescere fecit, præsertim turpis cœnæ Sacramenti abvsus. b. 1021
Religio Turcorum mixta, ideò interitura. b. 600. 754
Religiosi & Turcici Monachi quales. 187
Credunt, Christum ad Mahumetis pedes sedere. b. 4
Supplicant Deo indies pro discordia Christianorum, vt sic eos vincere possint. b. 971
Truculentus, crudelis, im̃anis Tyrannus, vatic: 43. b. 172. 262. 473. 870. 884
Tyrannidis causæ, cur Deus permittat. 810. 944. b. 471. 473. 884. 915. Tres causæ.
Tyrannicè insultans victis Christianis oppressus subitò perit. 459
Tyrannus hic cur missus. 23. b. 868
Tyrannum hunc Hispania sternet, priùs tamen toto orbe occupato ab ipso. b. 886
Vice-reges & principes Bassę, qui, vbi, quot præcipui, qui inferiores. b 936. vide Beglerbeg.
Vinci impossibile est priùs, quàm Ecclesia cum suis emendetur. b. 111. 231. 761. 914. d. 8
Vincendus quomodo. b 111. 231. 761. 914. d. 8
Vinci facilè potest à paucis (vt & alij hostes) per pœnitentiam & preces serias. b. 887 914. d. 8
Victoria acquirenda à Christianis diu sperata in Turcam promittitur vaticinijs, prophetijs, prognosticis &c. b. 884. NB.
Causæ spei huius multæ. b. 889
Imperium Turcicum.
Demolietur hoc Romanum, quando. 748 528. b. 846. 971
Duraturum quàm diu sit. 724. b. 54. 886 887. 971. 1043
Iustius Christianorum est. b. 275
Imperium potens & firmum, vide suprà, Regnum potens &c. b. 247. 846. 884
Interitus & finis huius instat. b. 1043
Ex dissensionibus sequetur intestinis. b. 600
Signa huius. 846. b. 803. 884. 894. NB.
Vaticinia de hoc ex astris, prophetis etiam. 803 894. 973. 1043
Ex libris Turcicis de fine iam instante. b. 903
Da calamitatibus Christianorum, simulq; interitu Turcici regni. b. 55. 56. 1043. vide. 884. vatic: 303. 600. 804. 846. 868. 971
Vires Turcici Imperij crescunt, cur? b. 175 231. 237. 471. 473. 474. 761. ob blasphemias & impietates. 804. 846. 884
Vngariâ potietur & Germaniæ benè magna

Tundalus Magus Cartusianus æruscator subitò perit terriculamentis, eius liber exaruit 360
Tyberis inundatio Romæ nocentissima. b. 304 324. vide Tybris vel Tibris.
Tygris Romæ mansuefit primùm. 14
Typis aliquid non reuisum à doctis excudere nõ permissum. b. 200
Typographiæ initium quando. vbi, à quo b 753
In Typographijs à papistis in patribus magna impietas, nequitia dolus, crimina falsi corrumpendo, mutilando exercetur, at detegitur. b. 563. vide literæ.
Tyranni miserè pereunt. 403. vide Valens, Valerius, Iulianus, Maxentius, Diocletianus, hostes Dei, Deus, Nero.
Tyranni consiliarios malarum artium & pœnarum inuentores miserè puniunt. 403 vide Phalaris.
Tyrannis occasionem dant ipsi Christiani afflictionum & sæuitiarum. b. 273

V.

Vacantias & alia maxima, tolli supplicantes eludebant Papę in Germania: nil esse cum spiritualibus indulgentijs, der Sport zum Schaden. b. 606
Quid sint Papistis, 960. vide Annatę, Gratiæ, beneficia, prębendæ.
Maximæ sunt. b. 483
Ex Gallia multas Tonnas auri advehunt. b 503 605. vide Gallia.
Vacca duos parit homines, qui iussu Papæ baptizantur. b. 1058
Valens Imperator perit, vt prædictum: cur & quomodo. 139
Valens (oraculô, fiet Imperator, qui à θ incipit nomine) occîdit perplurimos, quorum nomen à θ incipiebat. b. 473
Valentinus Arrianus à dæmonijs ex sepulcro effoditur. 178
Valentinus Vannius Missam refutat doctissimè: & voce omnes, quòd im̃undi Soli sint Sacerdotes, docet. b. 349
Valerianus Aurelianus Imperator Ecclesiæ persecutor crudelis. 90
Varinus Archiepiscop⁹ antecessorem ecstaticum sepelit vivum: à Papa absoluitur, indicta pœna. 965
Varadius Iesuita prouincialis canonizat occisorem Regis Henrici licet catholici. b. 1017
Varnensis Vngarica pugna per tres dies anceps, visa ad Christianos declinare: at pôst per Sacerdotes victoria perdita. b. 906
Vasalli olim quot, & qui in Imperio: ô mutata tempora. b. 314
Vasallos sibi omnes principes esse Papa vult. b. 314. 626
Vates, vide prophetę. b. 71. 272. 889. 890
Ambitiosi sunt & stulti. b. 665
Fallaces insanæ mulieres nostro seculo, diaboli

Vaticinia, vide prophetiæ. 563
Vaticinia de annis 6000. & quæ post. 662. Et de 32. Cat. 5. vsq; 40. varia, vera in omni statu & imperio. *b.* 324
Brigittæ: vide de Turcæ interitu. *b.* 889
Capistrani de Antichristi & Impij interitu. 826
Catharinæ de Ecclesia, Papa, bellis, schismatibus. 685. 826. 922
Grunpeckij. *b.* 328
Hanschildi Abbatis de Flandriæ, alijsq; corruituris vrbibus. 814
Lutheri de varijs. *b.* 79
Machtildis de interituro Papa, Ecclesia pauperè mansura: de Clero malo tollendo. 746
Nostrodani de temporibus præsentibus malis. *b.* 890
Sibyllarum de Turcorum interitu, & Christianorum calamitatibus. 2. 7. 893. *b.* 296 328. 889. 890
Vaticinium de Ecclesiæ restitutione, Cleri eversione, extremaq; miseria. NB. 645. 676 685. 722. 812. 813. 814
Imperij Romani ruina. *b.* 949
Regionum mutationibus varijs, de bestia occidentali, & Leone orientali, Antichristoque, *b.* 296. 326. 327 &c. 889. 890
Mundi fine. *b.* 972. 988. vide Mundus. Novissimi dies.
De monachorum insscitia, asininitate. 726
Onuphrij, Theophrasti de Ecclesiasticis & politicis statibus post 1600. annum, NB. mirabilia vide. *b.* 443
Vaticinia per annos à 1599. vsq; 1600. de statibus & Regnis. *b.* 1026
Vdo Archiepiscopus mala facta soluit, scorratus periit. 986
Indocilis beatam inuocat Mariam, quòd largita sapientiam, at immemor ille scelestus sit, decollatur, cruor adhuc ibi. 986
Vellus aureum quid, hui⁹ equites, ad quid, quales, quando, quot constituti & à quo. 806
Venena. Venenum. Toxicatio.
Cæsares multos hisce Roma & Italia sustulit. *b.* 635. vide Roma, Italia, Imperator.
Ecclesiæ venenum per Petri patrimonium infusum. *b.* 268
Venenum haustum non nocet. *b.* 178
Venefici, magi, malefici.
Ex: Sacerdotis horrendum. *b.* 508
Venefieos & incendiarios in Germaniam mittit Papa, à quibus Princeps Saxonicus suos cauere mandat. *b.* 516
Veneficæ, fagæ, lamiæ.
Veneris motus cleri olim vt abigebant. *b.* 51
Venetiæ. Veneti Turcam fugabunt. *b.* 803
Vrbis huius initium, vtrùm nulli subiugata, quàm diu duratura sit. *b.* 637
Veneti, pœnà amissionis omnium & expulsionis, prohibent Sacerdotia (vt solenne erat) emere Romæ. *b.* 561
Veneti Papæ iurati non sunt. 914. *b.* 561
Veneti Imperio Maris sub Friderico per pontificem potiuntur. *b.* 890
Vrbes quot sint Venetis, quantiq; eorum reditus. *b.* 1029
Verbum, vide Euangelium, Sacra Scriptura.
Diuinieficacia. 98. 159. *b.* 79
Quò plùs hostes opprimunt, eò latiùs spargitur, & altiùs elevatur. *b.* 804
Illustrandum collatione locorum. 875
Pietatis & veræ fidei solum est canon & sufficiens, certus, constans. 107. 875
Papistæ traditiones suas præferunt, quæ erraticæ sunt manifestò. *b.* 435. 824. 901
Papistæ in Comitijs Lucifugæ delectū volebant at sic eò latiùs sparsum est. *b.* 804
Vergerius Loretanum idolum refutat. *b.* 668
Ejicitur ex concilio, ne assessor sit, cur? *b.* 140
Veritas hominib⁹ dum vilescit repudiata, mittit Deus errores efficaces. *b.* 244. 243. 663 784. 785. 786
Inuicta est: licet insidijs circūventa, elucet *b* 295
Odium & interitum parit sepè. Ex: 647. *b* 255 579. 588
Veritas olim in papatu credita clàm, & docta multis modis, etsi palàm non. Exempl. 949 *b.* 588. vide picturæ.
Hostes veritatis tres sunt. *b.* 956
Doctores huius cremantur, incarcerantur, iugulantur à papistis Christianis. *b.* 588
Veritatem animo intrepido multi hoc docent seculo, & papatum culpant. *b.* 588
Sophistæ scriptis magis obscurant quàm illustrant. 908
Vermes exorcisat parochus in suggestu. *b* 863
Vermes in corde nascuntur occidentes hominem, remedium pro his. *b.* 398
Veronica faciem Christi peplo absterssisse creditur à papistis. *b.* 790
Vertumnus Papistieus Eurychij Myonis. *b* 952
Vesperæ Siciliense quid? vel syculus vesper. 555 *b.* 934. Vesperæ & nuptiæ Gallicanæ. *b.* 898
Vestibus monasticis sepeliri salutare in papatu indicatum: vnde sepulti in his multi magnates, alijq;. *b.* 329. 435. 468
Vicarij olim in auditores exactionibus & expilationibus quàm rapacissimi fuerunt. 392
Vicari⁹ Christi in Ecclesia militanti nullus est. 914. vide Papa, Vicarius.
Vicarius miserus pastoris sacrificij sudat & laborat frustra. ô scelus. Ex: *b.* 457
Vicecomites Palatini. *b.* 227
Legitimant (at malè) illegitimos. *b.* 227
Notarios creant. *b.* 227
Stulti sunt, asini, inepti. *b.* 227
Victoriâ abutendum non est superbè. 395
Victoria Ethnico paratur, invocato nomine Iesv. 150. vide Weiblinga. Clodonæus.
Episcopo datur victoria per preces. 159. 978 Bohemis pijs.
Amittitur ob irreverentiam nominis Dei, ingratitudinem & iniustitiam. 629
Michaël Archangelus Leskon Regi polliceatur victoriam: paratur, nec vno desiderato milite. 562
Victor deponit Fornicarios Simoniacos. 924

Victore 3. Papa coronato, ruit maceries: de corona delapsus carbunculus 6000. florenorum amittitur, & multi collisi. 560
Vienna Austriæ concussa terræ motu. *b* 927. 1026
Vigiliæ Missificæ improbatæ: vide Missa defunctis inutilis. 530. NB. mirabile.
Vigilantius de Missa, cœna, adoratione panis Eucharistici. 111
Vigilius præsul vxoratus est: occisus ob culpatum ab se idolomaniæ cultum. 133
Vincentius Sturmius & Andreas Hondorf Calendario Historico (operi aliàs bono) fabulas papisticas immiscuerunt. *b*. 899
Vindemiæ tempore pœnis & excommunicatione agricolæ uvas colligere inhibentur ab Ecclesiasticis decimatoribus, insigni damno: hoc tollatur grauamen. *b*. 225
Vincentius de Valentia pius multos Iudæos convertit: vaticinatur de Papa quodam singulariter falso eligendo, idolo magno. 50
Vincentius Pimpinellus Archiep: Augustæ dicit: si claviger Peter non corda emollit & aperit, faciat gladius Pauli. *b*. 352
Vindex Deus pro pijs iniurijs affectis per impios vide Deus. 574
Vindex Deus Impietatis, Sodomiæ &c. *b*. 607
Vinea Domini aresci, infrugifera est: Ergo excidetur, caueamus. *b*. 327
Vinum Est est generosius enecat Episcopum. *b* 7
Caritas huius maxima. 289
Copia magna. 724
Virgilius Poëtarum optimus. 909
Virgo, Edelrudis in gemino manet matrimonio. 876
Vestalis deprehensa in adulterio enecatur. 33
Virginibus monialibus scorta conuersa præteruntur. 657
Virgines, moniales nolunt dici se, sed dominas, verè, cur, quomodo. *b*. 255
Virginalia monasteria prædantur mendicantes. *b*. 226
Virgo puella parit semicanem. 911
Virginitatis votum Maria primum fecit. 931
Exempla: vel intactæ virginalis castitatis, ad mare rubrum virginibus, quibus locus naturæ puellis in fanculos adhuc consuitur, collocatis in matrimonium ferro à Sponso marito interscinditur. *b*. 561
Virilia multi sibi ob castitatem amputabant excisa: vide monachus, castitas.
Virtutibus ad honores eundum, Typus. 24
Honor non virtuti, arti, studijs hodiè: sed vitijs, insciticæ, gratiæ, otio, muneribus. 833 883. vide ars, Ecclesia, bona, beneficia, annatæ, Episcopi, præbendæ, abbatiæ.
Virtus exulat in pace, in armis Ecclesia magis pia. 951
Virtutis comes inuidia, calumnia: in aulis præsertim. vide fortuna aulica. 893
Virtutibus studendum cur. 54. *b*. 938
Causa, quòd nõ fit, est ad hos remissior inflammatio & incitatio. 251. *b*. 938
Virtutes Christianorum summæ inclusæ vt soluendæ. *b*. 938
Virtutes Imperatorum & Paparum defecerunt. *b*. 946
Ad virtutes à vitijs olim veteres p insignia, clypeos &c. gestamina vt homines allexerint. d. 1. vide Insignia.
Visio, an diuina, vt cognoscenda verè. 567
Visio Cardinalis de Papæ ad Tribunal Dei stantis accusati: damnati ob 3. scelera. 711 880. 937
Caroli mirabiles, de animabus papisq; damnatis. 528
Consulis Smalcaldici mira, quæ spectat, bellum Smalcaldicum, protestantes, Imperatorem, vbi Christus prius dormitans se interponit. *b*. 424
Dominici matris, de Papa insidente mortuo equo nigro, 509
Ecclesiæ facie miserrimè laceratissimèq; 723
Elisabethæ virginis Germanicæ, de superbia, auaritia, scortatione, lasciuia, impietate Cleri & pœnis huius. 362
Friderici Siciliæ Regis de matre ad constantiam in Religione hortante post obitum, vide. 567 568. Explicata.
Fratris Roberti Galli de Ecclesia in cruce argentea, pomis 10. viribus, viro ambulante, Antichristo, Ecclesia. 557
Fratris Nicolai Heluetij, vide Nicolaus.
Gamalielis de fine mundi, rebus gerendis tum, bellis, & quodam Rege Imperatore. 720
Guidonis de apostasia, malitia minoritarum & nimia temeritate. 537
Hildegardis pulcerrimæ cum prophetijs. 397
Hydruntini Werneri abbatis de extremorum seculorum in imperijs, vrbibus misera calamitate. *b*. 1007. vide Wernerus.
Iohannis à scissa rupe, de varijs. 624
Ioh. 23. mira de Carmelitis. 378
Maria videtur supplicare Christo volenti ob scelera perdere mundum. 337. 723
Monachi de Papis & Imperatoribus in inferno positis plurimis. 333
Moronei Franci de posteritate mira visio *b* 636
Stephani Episcopi Rhedonensis de se & suis lusibus. 396
Turcæ Sultani deterriti viri maximi visione *b* 652
Visiones aliæ: Christus in cœlo super iridem 136
Deus in solio, euaginato gladio angeli, absconditoq; per hunc: quid designant. 303
Schedula visa in altera parte pilosa, in altera pura, de morte & successione paparum. 308
Militis Clerici 15. Lunas videntis, quid. 557
Visio Episcopi de humili & paupere eligendo Imperatore. 638
Monachi de multis damnatis monachis. 669
alia visio mirabilis. *b*. 926
Monacho in communione oblata visio scribens, prophetias manu, implendas tum adhuc, impletasq; iam. 602
Visio de animabus in inferno cruciatis. 509 *b*. 246. 556

Multorum in inferno, & Trium de hoc in Paradisum lætæ, ascensionis facta Eremitæ præsente Innoc. 6. Papa. 924. alia. b 556
Visus oculorum auditum aurium excellentiâ superat. d. 8. vide aures.
Vita olim longior hominum, quàm hodie. 28 cur. 28
Vitæ longæuæ Exempla. 28. 348. 555
Vitæ piæ codex Euangeliorum liber est. 90
Vitalianus Papa latinè in templis vbiq; peragi sacra vult. 189
Vitia vitanda, Deus enim odit, punit. 54. vide Scelus, flagitium, peccatum, pœnæ.
Vitulus Fribergæ monasticus, mirabilis, monstrosior varia in papatu designat, vide. 941
Vitissa Rex Hispaniæ Sacerdotibus coniugium permisit. 195
Vitulus 4. oculis, 2. faucibus, nascitur sub comitijs Augustanis. b. 659
ab *Vrbano* 6. ad Martinum 5. vsque nullus Papa. 924
Vladislaus Vngarus Turcæ fædifragus factus suasione Papæ vincitur, ille vt Christum invocat dicens: Si iustus Deus es Christianorum vlciscere periurium. 969. vide Ladislaus, fædifragus, Vngari, Turca. b. 923
Vladislaus Poloniæ Rex cum Regina in viro strenuo comittunt ingens scelus ob iocũ 359
Vlma civitas, quando, qualis. 215
Vlmensium in stagno piscis 12. pedum conspectus portentum habetur morituri alicui⁹ ex nobili familia Ganerben. b. 602. vide ꝓdigium.
Vlrici Pij Episcopi de Arnulpho præliante, at sine capulo, gladio suadentis pacẽ ideo. b 946
Vlricus ab Hutten hortatur Lutherum ad animositatem, rem Christi masculè agat NB. b. 88
Vlricus ab Hutten suadet Wormaciæ veritatem & Lutherum impugnantibus citò & seriò pœnitere. b. 81
Huius Consilium, quid cum Roma, Papa, Cardinalibus, monachis agendum, religio vt floreret. b. 89
Vlricus Episcopus Augustanus scribit contra Cęlibatum. NB. 241
Vlricus Velinus 19. argumentis probat, Petrum Romę non fuisse. b. 161
Vlrici Wirtembergici Ducis exilium, clades & restitutio à Carione prædicta. b. 299. vide Wirtembergicus.
Vlpianus Traianus crinitus Imperator præfecto prætorij dans gladium dicit: Si Imperauero rectè, in hostes hoc vtere: sin minùs, in me distringito. b. 814
Vmchã Pontifex in Tartaria Christianorũ. b 458
Vngaris in bellis Germani sint socij ad domandum Turcos. b. 472
Vngari discordant, quod causa interitus ipsorum. b. 472
Vngaria antemurale est Christianis, quę capta & capitur à Turcis. b. 472
Vngari Pontifici Ius negant eligendi, dandi
Vngaria licet diu pressa Turcis, tamen milite paratissima est. b. 60
Vngaricus Rex Turcæ fædifragus per Eugenium Papam iactus sternitur in prelio victus, cum exercitu. b. 423
Vniuersalis vox describit in significatis suis. 205
Omni Papę per pontificem prohibetur. b. 455
Vniuersitas, Scholę, Academiæ.
Ante has etiam sacrę fiebant prelectiones, b 427
Fiat per Prælatos visitatio harum, dentur ab his honores dignis: non ex ære, sed arte: non gratia, sed merito & virtute. 762
Vniuersitates reformentur, inventus instituatur vt Ecclesię idonei sint ministri. b. 288
Vnum & trinum numeri arcani & mystici sunt sacri. b. 485
Vögt oder Boëti à quibus, & cur olim: vide monasterium. b. 259
Volcuinus Abbas contra Papam, Clerum, quòd sint voragines, monstra monstrosissima &c. 725
Volbodo Episcopus pientissimus: cum hoc mortua in omnibus Episcopis pietas, virtus, religio, videtur. 277
Voluptatibus (ad aureum vellus consequendũ) non est indulgendum, sed virtutibus. 807
Voracitatis exemplum: Rusticus simul & semel totum vorat vitulum. b. 860
Vrbanus 6. nequior nequissimo. 49. 786
Ab hoc ad 5. Martinum vix Papa. 49. 50. 924 NB. vide suprà.
Execratur omnes principes (qui investiunt prelatos) sub anathemate. 393
Vrbanus 6. Galliâ cedit Romam: vult corrigi Cardinales fastuosos, impuros, Sodomitas, Simoniacos, at nolunt, deponunt ergo, electo 7, Clemente, vbi miseria ingens in Ecclesia & Turbæ. b. 914
Vrbanus 4. excomunicat Fridericum Imperatorem, quia Papa noluit esse inferior. b. 427
Circumgestationem corporis Christi Vrbanus præcipit. ibid.
Vrbanus sextus autor schismatis in Ecclesia 22 pestilentissimi inter priora, diu valdè durantis. 49. 50
Conradinum Suevum Vrbanus sextus occidit nequissimè, abolitoq; stemmate regno privat. 545
Vranius Dux moritur scopeto traiectus. b. 935
Belgis consiliari⁹ non inept⁹, transijcitur glande bombardica vtraq; maxilla, at conualescit. b. 934. vide, Guilielmus Vranius.
Vrsi Augustani (cicuris facti & laboribus nimijs ad iracundiam adacti) in templo contra Sacrificum, altaria ornamenta & auditores sæ vitia, laniena. disruptio. b 921. Typ⁹.
Vrsus miles fortissim⁹, vnde Reges Suetiæ & Daniæ orti, ex virgine pulcerrima & vrso fero (syluestri patre) nascitur NB. miraculum naturale. 634
Vrspergensis Abbas. 310

Vſurarij olim in Germania nulli, at jam plena horum vbiq; b. 397
Vſurarij veri qui, qualiter tractent homines debitores. Es můß verſchriben/verpfändt/ verbrieffe/ verſichert ſein auffs beſt. Tales ſunt Papæ maximè. vide mira. 710. 392. NB.
Vteri 7. cellulę Galeno creditæ, at exemplo falſitas monſtrari poſſe putatur. b. 418
Vticæ terræ mugitus 7. dierum. 133
Vuæ in Aprili florent, in die Iohan. maturæ colliguntur. 618
Vuilo Epiſcopus pius à Gregorio 3. Laureacenſi & Patauienſi Eccleſię pallio Magiſterij præficitur: à Zacharia verò deponitur. b. 579
Vulgus facilè (vt fit) à Monachis decipitur. b. 131
Per præſtigias in religione. b. 243
Vulgus imitatur Clerum & principem. 985 b. 243. 287
Vulgus offenditur & ad arma concitatur concurrere, morum malitiâ & impietate Cleri. b. 287
Vxorum cõmunis vſus ex lege Platonis. b. 130
Vxoribus improbis ſuperbiſſe obedire eſt maritis dominiſq; periculoſiſſimum. b. 634
Vxor filios 7. & 9. paris, vnus fit Rex ex aqua (vt Moſes ferè) extractus NB. vide miranda ibi, vide partus, meretrix. 202
Vxores Gentilium ducuntur Virgines, probatio harum certa. b. 561. vide, virgo.
Vxorum Ethnicorum in ſecundis & aduerſis olim vaticinia, Ex: b. 113. 114
Vxorem coniugem habere Sacrificо cenſetur maius peccatũ, quàm coire cum bruto d. 14.
Vxentius Epiſcopus Tridenti fatetur, erraſſe in multis præpoſitos Eccleſiæ, nec (vt oportuiſſet) fuiſſe libera concilia. b. 821

W

Waldenſes qui, quales vita, religione, vbi, à quo, eorũm articuli, ſcribunt & docent, quòd Papa Antichriſtus. 380. 802. b. 842
Waldrada Lotario (pro repudiata per Epiſcopos Terberga) ducitur in Reginam. b. 243
Waradinæus Epiſcopus Turcæ familiarior enecatur. b. 636
Warnefridi ad Clerum, vt pœniteat impietatis, feria adhortatio. d. 13.
Waſthaldus & Hunibaldus Francici Hiſtorici. 157
Wedekindus ignotus vt mendicus explorat Caſtra Imperatoris: qui explorator, cauſam detegit exceptus amicè & honorificè: in Euchariſtia videt mira: Eccleſiam ædificat nomine Min dñ/ Epiſcopo ſua in arce recepto pio. NB. NB. 970
Weiblinga vrbs Wirtembergici Ducatus quandó, à quo, 150. Etymon: mulier leonem ibi peperit. 604
Caroli Magni coniux erat Weiblingę nata, quę Carolo 1. filios & filias peperit, ibi comitia à Carolo Auguſto celebrata. 150
Weiblingenſis pugna: ibi Clodouęus fit Chriſtianus. NB. 150
Werdini Hydruntini Abbatis cadauer poſt 300. annos ab obitu effoſſum ſub marmore: vbi vaticinia de Sede Petri, Pontificum, aliiſque in Regno, imperio &c. mira inuenta. b. 1007
Wernerus Gebhardus varia de Iuriſtis NB. ad vivum depinxit, digna lectione: dicit, doctores ob multitudinem vileſcere. ſeind ja ſchier mehr/ als der weiſſen Hund/ ſchier ein jeder Narr will Doctor ſein. b. 1035
Wiceli confeſſio in dogmatibus fidei. b. 359
Confeſſio hæc Ferdinando Imperatori in omnibus tranſmiſſa articulis. b. 363
Scribit librum de Eccleſię reformatione, abolitione abuſuum, ad Ferdinandum, vt mandatum ei ab hoc. b. 355
Compendiũ conſcribit, religionem collapſam & iacentem ferè penitus reſtaurandi. b. 354
Accipit à Maximiliano & Ferdinando ſcripta, in quibus poſtulant, vt doctrinę methodum & cum norma concordiam faciendi in Religione explicationem connotaret. b. 355
Wiclephus, eius doctrina, damnatur à Papiſtis in toto orbe: inde horrendus terræ motus, & Eclipſis tanta, quanta à Chriſto paſſo non erat. 802. b. 616
Libri eius exuruntur. b. 423
In magna autoritate eſt, eius optima conſilia. 684. vide Ioh. wieleph. b. 615
Excitatus diuinitus vt reformator in corrupto Eccleſiæ ſtatu, ægrotat lethaliter, qui miſſis legatis ex monachorum ordine cum pudore eorum, ſuam valetudinem vaticinatur, & ſe eorum ſcelera culpaturum memorat. b. 615
Widerolphus Epiſcopus voratur à muribus. 270
Wilhelmus de S. Amore graviter contra Hypocriſin Cleri, Monachi malitiam concionatur: exuritur ob hoc. 575
Wilhelmus Lindanus pro papatu contra Lutherum ſcribens fit Epiſcopus, ambit poſt Cardinalatum aggreſſus maiora (de Eccleſia vbi ante Lutherum?) de fugiendo Lutheraniſmo, de Semichriſtiana principib⁹ abolenda concordia, & quòd Sacra (vt nuda) Scriptura ad refutandas Hæreſes inſufficiens. b. 805
Willelmus Sartoris combuſtus, quia docuit, ſolum Deum adorandum. 802
Wiligeſus docet (vt ſuperbię occurrendum) egregia, hic Epiſcopus Mogunnius, filius rotarij. 284. 556
Willa Beringarij vxor inceſtuoſa. 261
Willa Burgundica auara, baltheum aureum pudendis indit, corrigiola dependente inde proditur & Hatto aufert. b. 476
Wimpfelingus quis, contra Papam, varia cum Maximiliano communicat vir doctus & bonus. b. 23. 24
Winceſlaus Iorio baptiſmum maculat. 646
Winceſlaus Roſdialouinus præpoſitus Pragenſis de Luthero optima: hortatur hunc in cœpto pergere. b. 229

Wirdung Eccleſiæ multa prædicit mala. *b.* 229
Wirtembergici annales. 150
Wirtembergico cū ſuis à Papa datę indulgentię edendi quęuis, confitendi, abſoluendi &c *b.* 507
Wirtembergico in agro viſæ in cœlo imagines miræ, faces, & equites diſcurrentes. *b.* 507
Wirtzeburgenſium Epiſcoporum defunctorum in tumulis ritus, ceremoniæq; in electione mirabiles. *b.* 467
Wirtzburgi conuentus per Imperatorem ab Epiſcopo celebratur, in quo iurant. vnico excepto, qui proſcriptus erat, nullum eligere Papam, inſcio, & inuito Imperatore. *b.* 257
Wirtzburgum obſidione graui cingitur à Rudolpho. *b.* 249
Epiſcopatus Wirtzburgenſis fit ducatus, quando, à quo, cur. 197
Witiger ab Imperatore (vt crudelis & ineptus Epiſcopus) deponitur. *b.* 257
Wittebergenſis Academia fundata à Friderico Saxone celebratiſſima, cur quando. *b.* 173
Wittigo Epiſcop⁹ moritur, eius ſucceſſores impij ſunt. *b.* 171
Wolfgangus ab Anhalt in bello ruſtico idolum mirabile, papiſticis dolis plenum acquirit, & Saxoni donat. *b.* 80
Wolfgangus Comes Palatinus moritur ad fines Neſſunij, ductus⁹ copias in Galliam: ſepultus detinetur 5. annis, poſtea à Ioanne Wolfio Iuriſconſulto per itinera varia ob bella & tumultus iuſſu filiorum in mari celatus pro mercimonijs feliciter adducitur. *b.* 857
Wolfgangi Epiſcopi Regenſpurgenſis vaticinium. 269
Wolfgangus Muſculus tractat quæſtionem, an liceat Chriſtiano cōmunicare papiſticis externis cultibus. *b.* 560
Wolfgangus Oſtermair Luteri Præceptor moritur, quo canente, aures motæ ſunt. *b.* 576
Wormaciæ grauamina imperij propoſita, vt tollerentur. *b.* 228
Wormacienſe colloquium: vbi, quòd Sacra Scriptura litis ſit materia, affirmatum à papiſticis. *b.* 712
Wormacienſi in cathedrali templo 4. myſticæ figuræ, in quibus tacitè papatus depictus. *b.* 869
Comitia Wormacienſia, & eius geſta. *b* 178. NB
Wormaciæ decreta Cæſarea impia nil de Miſſa. *b.* 288
Vocatus eò Lutherus per Cæſarem comparet, nil dehortationes amicorum moratus, minaſq; papiſtarum. *b.* 178

X.

Xerxes ſpoliaturus templum Apollinis cum exercitu punitur atrociter, ergò Deus magis ſacrilegos punier. *b.* 602
Xiſtus 4. Albano concedit carnium vſum, alijs non. *b.* 260
Laurentium Medices opprimere non valens, populum aqua & igni interdicit, ſtudet dignitatem papalem augere, ſuoſq; vrbib⁹ præficere laborat. *b.* 812

Z.

Zabarella cupit fieri Papa, ſed morte præuenitur. *b.* 628
Zabarella contra papalem exaltationē & poteſtatē ſcribit, & reformanda hæc eſſe aſſerit d. 7
Zacharias Epiſcopo recuſat & demit pallium, ob recuſatas honorarias, *b.* 916
Zacharias & Pipinus ſe invicem ad faſtigium extulerunt, ſed nullo iure & æquitate. *b* 865
Zachar: Carolo primo dedit Imperatorium nomen: Ergò à Papis Imperatores, ſcilicet. *b.* 258
Zauiſſa Epiſcopus Craconienſis ſtupratorus in aceruo puellam ſubitò perit: pòſt equorum hinnitus in æde audiuntur. *b.* 661
Zelus, Exemplum magni. 223. 574. 575
Caſtitatis in monacho rarum, qui virilia amputauit periculoſiſſimè. *b.* 12
Zinglius Heluetius, ſpiritus non Chriſtianus *b.* 348
De cœnę Eſt voce à viro atro edocetur. *b.* 353
Bellum ingreſſus infelix perit meritò. *b.* 353
Ziska Dux Huſſitarum cæcus, bellicoſiſſimus, feliciſſimus, belligerat cum hoſtibus, Papa, Cæſare, Auſtriacis Principibus victor. 780 801. Quis fuerit.
Ziskæ ſororem cucullatus virians occidit. *b* 76
Zizimus frater Turcæ capitur à Rhodijs, Romam ductus ſolenni pompa genua flectere & oſcula Papæ dare nec vult nec cogi poteſt. *b.* 605
ob *Zoilos* in ſcriptionibus & allegationibus veterum vtendum eorum verbis, ne ſit occaſio calumniandi. d. 14.
Zoſimus cum virgine coire à dæmone incitatur: quo facto, lætatur: at pòſt conuertitur per Epiſcopum. NB. ô. 276
Zupfnouæ. vide ordo.
Abolentur, cur, à quo. *b.* 102

NATIVITATEM SALVATORIS D. NOSTRI IESV CHRI-
STI, DEI ET HOMINIS, VIRGINIS MARIÆ VERI FILII.

126 ADolph. Hiſpã. año 1258
127 Albertus I. 1299
136 Alb. II. Iun. Auſtri. 1438
124 Alphon. Hiſpanus 1258
72 Anaſt. I. Diocorus 492
88 Anaſtaſius 2. 715
68 Arcadius 385
102 Arnulphus 887
71 BAſiliſcus 475
1 CIul. Cæſ. ante Chri. 47
2 C. Iul. Cæſ. Octauianus Auguſtus ante Chriſtum 30
27 C. Iulius Maximinus 236
4 C. Iul. Cæſ: Caligula 38
52 Caius Valerius Maximinus.
95 Carolus Magnus 801
99 2. Iunior caluus 875
101 3. Craſſus 879
131 4. 1346
139 5. Hiſpanus 1519
43 Carus 283
38 Claudius 270
10 Cæ. T. Flauius Veſpaſ. 71
12 T. Flauius Domitian. 83
14 Vlpi⁹ Neruа Traian. 83
15 Traianus Hadrianus Auguſtus 119
16 T. Ælius Hadri. Antoninus 139
28 Cœlius Balbinus 238
14 Coccei⁹ Nerua Cæſ. Aug. 98
54 Conſtantinus 1. 337
55 2.
80 3. 613
83 4. vel 5. 669
86 6. Copronimus 720
91 7. 776
82 Conſtans 642
104 Cunrad⁹ 1. Rex Germ. 913
110 2. Iu: Saliquus 1024
115 3. Sueuus 1139
33 DEcius 251
34 Decius Cæſar.
45 Diocletianus Iouius 285
94 EIrene 798
146 FErdinand. Auſtriac. 1531
48 Fla. Valer. Conſtanti⁹ &c. & Galer. Valer. Maxim. 305
54 Fl. Val. Conſt. Iunior 337
56 Fl. Iul. Conſtantin. Iunior, &
56 Fl. Valer. Conſtans.
57 Fl. Claud. Iulianus 362
58 Fl. Iouinianus 363
116 Frid. 1. Barbaroſſa 1152
120 2. Reg. 1210
129 3. Auſtriacus 1314
133 3. 1400
137 4. Auſtriacus 1440
61 GRatianus 367
122 Guiliel. Dux Hol. 1255
105 HEinricus 1. Auceps 919
109 2. Iun: Claudus 1001
111 3. Niger. 1039
112 4. 1057
113 5. Iunior 1106
117 6. 1190
128 7. Lutzelburg. 1308
65 Honorius 394
57 IVlianus 362
73 Iuſtinus 1. 518
75 Iuſtinus 2. Iunior 566
74 Iuſtinianus 1. 528
84 Iuſtinianus 2. 684
69 LEo 1. & 2. Iun. 457. 474
85 Leontin⁹ vel Leo 2. 697
90 Leo 3. Iſaurus 717
92 4. 741
53 Licinius.
97 Lotharius 1. 840
114 Loth. 2. Iunio⁹ 1125
18 Luc. Ælius Aurelius Verus Antoninus 162
19 L. Ælius Aur. Commodus Antoninus 170
22 L. Septimius, Seuerus, Pius, Pertinax 194
40 L. Domitius Aurel: Valeri⁹ Valerianus 271
96 Ludouicus 1. Pius 814
98 2. Iunior 855
100 3. Balbus 877
103 4. 899
130 4. Bauarus 1314
8 M. Saluius Otho Cæſar. Auguſt. 70
17 M. Aurel. Anto. Aug. 162
21 M. Didius Commodus Seuerus Iulianus Auguſt. 194
23 M. Anton. Antoninus Pius Felix 200
23 M. Aurel. Antoninus Felix Auguſt. 213
24 M. Opeli⁹ Aurelian. Seuerus Macrinus Felix, Aug. 219
25 M. Aur. Ant. Pius &c. 220
26 M. Aurel. Seuerus Alexander Pius 224
29 M. Clodius Pupienus Maximus, circa annum 239
30 M. Antonius Gordian⁹ 239
39 M. Aurel. Quinctillus 271
44 M. Aur. Carinus, & M. Aurelianus Numerian⁹ 284
47 M. Aurel. Valerius Maximianus Herculius 287
67 Marcianus 451
77 Mauritius 584
27 Maximilianus 1. 236
143 Max: 2. Iunior Auſt. 1564
47 Maximianus 287
27 Maximinus Germanic⁹ 236
6 NEro Claudius Cæſar 56
106 OTto 1. Magnus 936
107 2. Iunior 973
108 3. 983
119 4. 1199
87 PHilippicus Bardanes 712
32 Philippus, circa annũ 247
78 Phocas 602
42 Probus 277
20 P. Helui⁹ pertinax Aug. 194
36 P. Aureli⁹ Licini⁹ Gallien⁹.
123 RIchardus Rex Rom. 1288
125 Rudolphus 1. 1273
142 Rodolphus 2. 1576
134 Rupert. Com. Palat. 1400
7 SErnius Sulpitius Galba Cæſar Auguſt. 70
135 Sigiſmundus 1411
41 TAcitus 276
63 Theodoſius Magnus 379
66 Theod. 2. Iunior 402
89 Theod. 3. vel 4. 716
3 Tiberius Iul. Cæſ. Aug. Germanicus 16
76 Tiberius 2. Anitius Conſtantinus 576
86 Tiberius 3. Abſimarus 700
11. Titus Cæſ. Veſpaſ. Aug. 81
36 VAlerianus 255
59 Valentinianus 365
60 Valens 365
62 Valentinianus Iunior. 376
132 VVEnceſlaus 1379
70 ZEno Iſauricus. 474

ROMANI PONtifices.

76 ADeodatus Rom. Monachus 627
132 Agapet⁹ 2. Iunior Rom. 946
80 Agatho Panormitanus Siculus Rom. 679
7 Alexander 1. Roma. 109
158 2. Iunior Mediol. 1061
172 3. Senenſis Thuſc⁹ 1159
183 4. Anagninus 1254
208 5. Cretenſis 1409
218 6. Valentin⁹ Hiſp. 1492
Albertus Atellanus 1105
5 Anacletus Atheni. Græc⁹ 84
Anacletus 2. Rom. 1130
40 Anaſtaſius 1. Rom. 398
51 2. Iun. Rom.
3. Romanus 855
122 4. Rom. 911
170 4. Rom. Suburan⁹ 1135
12 Anicet⁹ Humilienſis Syr. 153

21 Antherus Græcus. 236
62 Benedict. 1. Bonos. Rō. 575
82 2. Iunior Romanus 684
106 3. 855
119 4. Romanus. 899
5. Romanus. 964
137 5. dictus 6. Rom. 972
139 6. dictus 7. Tuscul. 975
148 7. dictus 8. Rom. 1012
150 8. dictus 9. Rom. 1032
9. dictus 10. 1058
196 9. dict⁹ 11. Taruis. 1303
199 10. dictus 12. Tolosanus Gallus. 1334
11. dictus 13. Arrago Hispanus. 1394
43 Bonifacius 1. Rom. 419
56 2. Iun. Rom. 530
67 3. Rom. 605
68 4. Valerien. Marsⁱ 606
70 5. Neapolitanus. 614
114 6. Rom. 895
138 7. Rom. Franco, 974
195 8. Anagninⁱ Hernic. 1294
205 9. Neapolitanus. 1389
164 Callix. 2. Burgun. 1119
3. Hungarus. 1169
213 3. Valent. Hispan. 1455
44 Cœlestinus 1. Romanus 423
2. Rom. 1124
167 2. Tiferna Thusc. 1143
177 3. Rom. 1191
181 4. Mediolanensis 1241
194 5. Esernien. 1294
52 Cœlius Symmachⁱ Sardⁱ 498
53 Hormisda Frusinas. 514
59 Syluerius Frusinus. 535
29 Caiⁱ Salomit. Dalmat. 283
19 Calphurni. Pontia. Rō. 231
Campan. Latinus circa annum Domini. 514. & 523
123 Christoph. Rom. 903
3 Clemens 1. Romanus 68
152 2. Iun. Rō. Sā. Germ. 1047
3. Parmensis. 1080
176 3. Rom. 1188
185 4. Narbonensis. 1265
197 Burdegalens. Vasco Gallus. 1305
200 6 Lemouicens. Galⁱ 1342
7. Gebenens. Galⁱ 1378
8. Hispanus. 1424
222 7. Florent. Thuscⁱ 1523
234 8. 234
4 Cletus Romanus. 77
13 Concordiⁱ Soter Fundanⁱ 163
89 Constantinus Syrus. 707
22 Cornel. Castin. Rom. 251
84 Cuno Trax. 686
153 Damasus 2. Iun. Bauar. German. 1048
69 Deusdedit Roman. 613
26 Dionysi. monach. 260
Dioscor. Roman. 530

17 Domit. Callixt. Rom. 218
79 Domnio, Donⁱ, vel Domnus Rom. 656
136 Donus, Domnus, Donnus, Domnio 2. Iun. Rom. 972
76 Evgen. 1. Rom. 654
103 2. Iun. Rom. 824
169 3. Pisanus. 1145
211 4. Venetus. 1431
6 Eugrestus Bethlehem: Syr. Græc. 96
Eulal. Roman. 420
32 Euseb. Medic. Græc. 310
28 Eutych. Lunens. Thusc. 275
21 Fabius Fabian. Rom. 237
27 Felix 1. Rom. 271
2. Iun. Rom. 355
2. dict. 3. Iun. 483
55 3. dict. 4. Beneuentanus Samnis. 526
4. dict. 5. Allobrox. 1439
113 Formos. Portuens. 891
50 Elasius Afer. 492
163 2. Iun. Caietan. 1118
65 Greg. Mag. Rō. Mon. 590
90 2. Iun. Rom. 716
91 3. Syrus 731
103 4. Rom. 828
143 5. Sano Germ. 995
151 6. Rom. 1045
159 7. Soanens. Thusc. 1073
8. 1118
180 9. Anagninus 1227
186 10. Placentin. 1271
203 11. Lemouic. Gallⁱ 1370
207 12. Venet. 1406
230 13. 1572
233 14. 1591
14 Habund. Eleuth. Rom. 198
16 Zepherin. Rom. 198
98 Hadrian. I. 772
108 2. Iun. Rom. 867
3. Rom. Agapit. 884
171 4 Anglus. 1154
188 5 Genuens. Ligur 1276
222 6. Traiectens. Fland. 1522
47 Hilar. Sard. 461
71. Honoriⁱ 1. Campan. 622
2. Iun. Parm. 1061
165 2. Bononiens. 1124
179 3. Rom. 1216
192 4. Genuens. Ligur. 1285
10 Hygein. Athen. Græc. 138
I. Nouatianus Romanⁱ Schismatic. 252
41 Innocent. 1. Alban. 401
166 2. Rom. 1130
3. 1177
178 3. Anagn. Signiⁱ 1198
182 4. Genuens. Ligur. 1243
187 5. Burgundio circa annum. 1272
201 6. Lemouicens. Gall. 1352
206 7. Sulmonen. Petiⁱ 1404

217 Innoc. 8. Genuens. 1484
54 Iohan. Thusc. 532
57 Iohañes 2. Iun. Mercur. 532
62 3. Catellin. Rom. 561
73 4. Dalmata. 639
83 5. Antio: Sy: 685
86 6. Græcus 701
87 7. 705
109 8. Rom. 872
118 9. Tiburtin. Mon: circa 897. annum.
125 10. Raven. 914
128 11. Rom. 930
133 12. Rom. 963
135 13. Rom. 965
140 14. Papiens. 984
141 15. Rom. 985
142 16. Rom. 995
145 17. Sicco Rom. 1003
146 18. Fanass. Rom. 1003
149 19. Rom. 1024
20. dict. 21. Vlixinens. Lusitanus Hispanus circa annum 1276
198 21. dict. 22. Caturcens. Gallus 1316
209 21. dict. 23. Neapol. 1410
36 Iulius Rom. 336
2. Senonens. Ligur. 1503
122 Lando Sabinus 913
Laurent. Rom. 498
46 Leo Magnus Rom. 440
81 2. Iun. Aidonens. 682
98 3. Rom. 796
105 4. Rom. Mon. 847
120 5. Priapens. Latin. 903
126 6. 928
129 7. Rom. 935
134 8. Rom. 964
154 9. Franc. Gall. 1049
221 10. Florent. 1513
37 Liberius Rom. 353
2 Linus Volaterr. Thusc. 57
24 Lucⁱ Steph. Rom. 255
168 2. Bononiens. 1144
173 3. Senens. Thusc. 1181
30 Marcellinus Rom. 296
31 Marcellus Rom. 304
35 Marcⁱ Rom. 336
110 Marin. Gelas. Falisc. 882
75 Martinⁱ Tudert. Thus. 647
191 2. dict. 4. Turonens: Gallus 1281
210 3. dict. 5. Rom. 1412
34 Miltiad. Rom. 311
107 Nicolaⁱ Magn. Rom. 558
157 2. Iun. Allobrox 1058
190 3. Rom. 1277
193 4. Asculan. 1288
5. Reatinus. 1327
212 5. Sergian. Lunen. 1447
P Anormita. Sicul⁹ in 7. centuria Pasch. Archidiac. 687
100 Pasch. Rom. 817

95 Paulus 757
215 2. Venetus. 1464
224 3. Rom. 1534
227 4. Neapol. 1555
5. 1607
61 Pelagius Rom. 556
64 2. Iun. Rom. 597
Petrus Rom. 686
Philipp. Rom. 768
11 Pi⁹ 1. Aqleiens. Græc. 138
214 2. Senens. 1458
219 3. Senens. Thuse. 1503
228 4. Mediol. 1560
229 5. Alexandrin. 1566
116 ROmanus Gelas. circa annum. 896
58 Rustic⁹ Agapet. Rom. 534
66 SAbinian. Blerã. Thus. 604
85 Sergi⁹ 1. Antioc. Syr. 687
104 2. Iun. Rom. 844
147 4. Rom. 1009
72 Seuerin. Rom. 637
34 Siluester Rom. 314
144 2. Iun. Aquit. Gall. 998
3. Rom. 1045
3. Rom. 1102
1 Simon Petr⁹ Apostolus 44
48 Simplic. Tiburt. Latin. 467
39 Siricius Rom. 384
8 Sixt⁹ vel Xistus Rom. 117
25 2. Iun. Athen. Græc. 257
45 3. Rom. 437
216 4. Sauonens. Ligur. 1471
231 5. Rom. 1535
93 Stephanus 2. Iun. 752
94 3. dictus 2. Iun. Rom. 752
96 4. dict. 3. Sicul. Mon. 768
99 5. dict. 4. 816
112 6. dict. 5. Rom. Basil. 835
115 7. dict. 6. 896
156 10. dict. 9. Lota. Gall. 1057
9 THeleßhor⁹ Græc. 127
74 Theodor. Ierusolomitan⁹, Græcus. 640
117 2. Iun. Rom. 897
Theodorus 686
Theod. Presbyter.
Theodoricus Rom. 1102
Theophylactus Rom. 757
102 VAlentinus Rom. 827
15 Victor Afer. 186
155 2. Iu. Sucu⁹ Ger. Calb. 1055
160 3. Beneuentanus. 1086
60 Vigilius Rom. 537
4. Rom. 1138
5. Rom. 1159
77 Vitalianus Signin. Lat. 657
18 Vrbanus 1. Rom. 223
161 2. Iun. Gall. 1088
184 4. Trecen. Cãp. Gall. 1263
202 5. Memmaiens. Gall. 1362
204 6. Neap. 1378
233 7. 1580
92 ZAchar. Græc. Mon. 741
Zinzinus Rom. 824
42 Zosimus Cæsarienßis Cappadox Græcus. 416

CONCILIA.

ACHaiæ Anno Christi: 188
Ciniacum 876
ad Lippam Saxoniæ. 780
ad Zuuifordianum. 679
Affricanum 252. 255. 645
Agathense. 506
Albertinorum. 244
Alexandrinum. 348. 362. 363 400. 408. 452
Altheimense. 916
Ancienum. 316
Angari Bithyniæ. 386
Anglicum. 704
Anglicanum. 786
Antiochenum. 252. 264. 270 342. 361 363. 365. 431
Antisidiorense. 614
Aquileiense. 381. 446
Aquilense. 700
Aquisgranense. 797. 809. 816 829. 830. 837. 864. 1016
Arausicum. 441. 442
Arelatense. 313 314. 453
Areminense. 359
Armeniacum. 433
Auernense. 545
Achemense. 767
Asiæ. 188
Augustanum 732. 931. 1511 1518. 1530. 1548. 1550. 1555
Aurelianense. 512. 535. 539. 550
BArense. 1094
Basilense. 1431
Beneventan. 1085. 1108. 1113. 1117
Berchachense. 1085
Berytium. 449
Bonnense. 943
Bracarense. 610. 674
Breniacense. 582
Brittannic. 664. Hedifeld. 680
Brixinense. 1080
CAbilonense. 582. 656. 813
Cæsarien. in Palest. 187. 360
Cæsaraugustanum. 516
Caluense. 975
Caprianum. 394. 1085
Cariæ. 365
Carpentoratense. 444
Carthaginense. 253. 303. 394 397. 398. 413. 418. 478
Cebarsussense. 414
Chalcedonense. 402. 451
Claromontanum. 1096. 1130
Clithense. 415
Clonesroanum Brittanicum 744
Colonense. 346. 871. 887
Constantinopolitanum. 360 373. 382. 383. 402. 403 448. 450. 484. 518. 534 552. 589. 680. 711. 730 755. 863. 864. 867. 877 965. 975
Cyperanæum. 1114
Cyprium. 400
DIngelfingense. 916
Dingulfinense. 766
Duisbergense. 927
Dunense. 779
EDucense. 1083
Elibertinum in Hispan. 303
Epaunense. 484
Ephesinum. 408. 430. 448. 450
Erfordiense 1073. 1074
FLerdense 507
Florentinum 1055. 1431
Francofortense 794. 1007 1024. 1546
Friteslariense. 1119
GAllianum 187. 1150
Gallicanum 680. 685. 742 835. 1072
Gandersheimense. 1022
Gangiense. 362
Gartungense. 1085
Geilicense. 1024
Geimense. 780
Gentiliacense 767
Germanicum 720. 1004
Gradense 580
HAlberstadense 1059
Hallense 803
Heraclense 512
Herudfordianum 675
Hierosolomitanum 48. 335 348. 433. 553 638
Hildesheimense 1539
Hipponense 422
Hispalense. 595. 634
Hispaniense 650
IConiense Lycaoniæ 253
Illyricanum 364
Ingelsheim. 788. 948. 958. 972
LAodicense 144. 364
Laodiense 1131
Lampsacenum 364
Listinense 475
Londonense 711
Lucense 609
Lucernas 1524
Lugdunen. 584. 590. 1244. 1274
MAcedonicum 362
Macrense 880
Maiumenum 362
Mantuanum 1064. 1459
Marsburgense 583
Martiscon. 583 587. 590 612
Mediolanen. 359. 1061. 1067
Meldense 840

Melphiense 1091
Melphitanum 1067
Metense 600. 864
Mileuitanum 402
Moguntinū 812. 824. 834. 848
858. 887. 1049. 1075
1080. 1084. 1088. 1106. 1549
Mopsuestenum 553
N Eocæsariense 316
Nicænum 325. 362
Niddense 687
Norinbergense 1523
Nouiomagense 1017
O Ppenheimense 1076
Osdroenæ 188
P Aderbornense 785
Palæstinum 402
Pamphiliacum 430
Papiense 1036
Parisiense 557. 558
Pazense Phrygiæ 367
Philadelphicum 244
Pictauiense 591
Pisanum 1123. 1135. 1409
1511. 1512
Placentinum 1096. 1133
Ponti 188. 360
Pontigonense 876
Quintiliburgense 1088
R Atisbonense 782. 1524
1532. 1541
Rauennas 498. 888. 957
Remense 812. 837. 905. 992
seu Montomense 995. 1049
1119. 1131. 1148
Romanum 187. 252. 253. 269
303. 325. 328. 342. 368
381. 431. 439. 449. 478
484. 495. 498. 501. 502
512. 515. 531. 596. 605
609. 645. 652. 680. 713
716. 731. 732. 768. 769
774 793. 850. 862. 863.
864. 865. 868. 963. 964
967. 978. 992. 996. 1048
1050. 1051. 1053. 1059
1060. 1061. 1062. 1067
1072. 1073. 1074. 1075
1078. 1079. 1080. 1081
1083. 1084. 1097. 1098
1102. 1112. 1116. 1123
1139. 1180. 1215. 1240
1411. 1512. 1517.
S Alegustadiense 1023
Saltzburgense 802
Sardicense 347
Secundæ Syriæ 519
Seleucianum 359
Sicilianum 364
Sidonense 510
Siluanectanense 990
Sinuessanum 303
Smalcaldicum 1530. 1537. 1540
Spirense 1526. 1529
Stampisanum 1130
Sutrinum 1046
Synnandanum Phrygiæ 254
Syriæ 725
Syrmiense. 350
T Arracinense 516
Taurinas 394
Telense 417
ad Theodonis villam 812
Ticinense 1049
Toletanum 400. 529. 591
631. 636. 639. 647. 656
658. 673. 681
Tretense 878. 1107
Treuirense 1548. 1549
Triburiense 811. 896
Tridentinum 1537
Troianum 1089. 1093. 1123
V Alentinum 373 508
Valense 442
Vastalense 1095. 1106
Veneticum 460. 1177
Vercellense 1050
Vermeriense 876
Veronense 1184
Viennense 1118. 1311
Vintoniense 972. 1065
VV Ormaciense 767. 770
772. 824. 1540. 1557

INDEX VIRORVM DOCTORUM.

A Bdias de ✝ Leufred. 1060
Abdias Babylonicus 100
Abidinus Corallus 1520
Abraham Buchholtzer 1560
Acta Syncerus Sannazar. 1500
Accursius Florentinus. 1240
Achilles Gassarus 1540
Acta Imperij 1520
Adam Nachenmoser 1600
Neuser. Reusner 1540
Vrsinus 1580
Schubertus 1580
Adelbertus Gallus 810
Adon Episc. Viennensis 1360
Adrianus Barlandus 1520
Turnebus 1560
Venetus 1540
Ægidius Corrozetus 1540
Hunnius D. 1580
Monachus Athen. 80
Tschudus 1540
Viterbiensis 1520
Ælianus 260
Ælius Spartianus 300
Æneas Syluius 1460
Aimonus Monachus 840
Aitonus Armenus 1360
Alanus Copus 1480
Alanus Gartianus 1340
Albertus Argentoratensis 1360
Crantzius 1500
Gallus 760
Albertus Hartungus 1580
Leicheisin 1380
Lincolnien. Episc. 1260
Magnus 1280
Pigkius 1520
Regiensis 1160
de Rosate 1360
Stadensis Abbas 1580
Suhonius 1460
de Trotis 1540
Albinus 780
Alcinus Viennensis 1540
Alcoranus 620
Alexander ab Alexandro 1480
ab Ales 1240
Aphrodis. 220
Britto Theologus 1220
Cittolinus 1540
de S. Elpidio 1340
Fabricius Carpent. 1440
Guagninus 1580
Alfonsius Castellæ Rex 1260
Alfonsius de Castro 1560
Algerus monachus 1060
Almannus monachus 900
Almericus Gallus 1180
Aloysius Florentinus 1580
Aloysius Luisinus 1580
Alpetragi⁹ Marrocutan⁹ 1160
Aluarus Pelagius 1360
Aluearium 1560
Ambertus 900
Ambrosius Blaurer 1540
Catarinus 1520
Episcopus 380
Moibanus 1540
Ammianus Marcellinus 360
Ammonius 240
Amphilochius 400
Anastasius Bibliothec. Rom. 860
Anatolius 280
Andradius 1560
Andreas Aleiatus 1540
Althammer 1540
Angelus 1600
Barbatia 1520
Crastonius 1580
Duditius Spartelat. 1560
Dandalus 1220
Hondorpius 1560
Kreithius. Langius 1580
Musculus 1580
Proles D. 1520
Teuetus 1560
Angela Virgo 1180
Angelus Hebræus de Iuda 1240
Annales Colonienf. M. Sc. 1350
Dominican. Colonienf. 1320
Ludouici Imperat. 840
Misnenses 1520
Scotiæ 1340
Ansegisus 900
Anshelm. Avelburgensis 1160
Antonius Arnaldus 1580

de Bitanto 1540
Bonfinius 1540
Campanus 1540
Codrus 1480
Cornelij Lynnichan. 1540
du Pinet 1160
Episc. Florentinus 1440
Eremitæ 280
Fradmi 1480
Mancinellus 1520
Mizaldus 1560
Musa à Brassauolo 1540
Paganus Venetus 1580
Rosellus 1520
Senensis 1580
Theodorus 1500
Torquatus 1480
Apollonius 200
Arcas Episc. 720
Areta Græcus 1020
Arebaldi Vecblani Doræ 140
Aristides 120
Arnobius Afer 320
Arnoldus Bostius 1500
Brixiensis 1160
de villa noua 1280
de Palude 1560
Ferronus 1520
Arrius 340
Arrianus Historicus 180
Asconius Pædianus 100
Ascolepius Barbatus 1540
Asotus 1540
Athanasius 340
Athenæus Naucratita 180
Auerroes 1160
Augustini de Ancona 1340
Niphus 1520
Steuchus 1540
Auenzoar medicus Arabs. 800
Auicenna 1160
Aulerius Prudentius 380
Aulus Gellius 180
Azo I. C. 1240
B Aldus I. C. 1440
Baldinus de Luca 1580
Baptista Egnatius 1650
Mantuanus 1500
Panætius 1500
Bartholomæus Casasius 1560
Chassanæus 1560
Florarius 1420
Georgewitz 1520
Guldenbeck 1580
Huberus 1480
Ianouesius 1380
Latomus 1560
Müller 1420
Pincernus 1500
de pisis 1340
Reisebacher 1580
de Saxo Ferrato 1340
de Saligniaco 1540
Beda 740
Benedictus de Acoltis 1140
Benno Cardinalis 1080
Berillus 280
Beringarius 1060
Bemigosius 1420
Bernhardinus de busto 1520
Bernhardinus Ochinus 1560
Bernhardus de Bessa 1260
Clarævallensis Abb. 1140
Cluniacensis 1180
Corius 1320
Girardus 1540
Liblensis 1520
Luzelburgius 1320
Saccus 1560
Westerrodi 1380
Berno Abbas 1020
Bertholdus de Osenberg 1180
Bertramus 880
Bibliotheca Londinensis 1360
Brocardus 1500
Bonaguidas Aretinus 1240
Bonauentura 1240
Bonifacius Simoneta 1520
Bonifacius de Vitalinis 1520
Borcardus Monachus 1300
Breuiarium Compertorũ 1540
S. Brigitta 1380
Budæus 1560
Bundinica Anglica 1580
Burckardus Episc. Wirtzb 800
Butnerus 1580
C Æsarius ab Haisterb. 1240
Casi Bast. Parmensis 1540
Ptolomæus 180
Valerius Flaccus Poëta 80
Campo Fulgosius 1480
Campan Philos. & Math. 1040
Carmelus 1560
Carolstadius 1560
Caradoci Phædi Franc. 140
Carolus Bouillus 1520
Molinæus 1560
Sigonius 1580
Carsulanus 1480
Caspar Bruschius 1560
Hedio. Peucer 1540
Styblinus 1560
Cassinense Chronicon 970
Cassiodorus Renius 1580
Castellus Eugubinus 1540
S. Catharina 1380
Cato 60
Cataphrygũ Montani Priscillæ & Maximillæ, vatum 200
Celsus Armachanus 1140
Chalcidius Platonicus 20
Chilius Higinus 20
Christianus F. de Landeck 1520
Wurstisius 1560
Christianus Massæus 1540
Christophorus Irenæus 1580
Christophorus Mandelius 1540
Chronicon ordinis Cistere. 840
fratrũ Minor. prædic. 1380
Bambergense 1040
Turingiæ 1240
Chrysostomus 420
Chunmannus Flinspach 1560
Cistrensis 1440
Ciuitatensis Episcopus 1460
Claudianus Poëta 420
Claus Buer 1540
Claudius Clemens 760
Clemens Scotus 820
Turon: Episcopus 820
Clemens Alexandrinus 200
Cælichius 1560
S. Columbanus 700
Columbanus Vranex 1580
Columella de re Rustica 60
Comment. Magist. Paris. 1480
Compilatio Chronologica 1520
Condissalvi de villa diego 1540
Conradus Bellovesus 1560
Danzinger 1580
ab Hagen 1480
Halberstadiensis 1440
Huserus 1540
Neopagus 910
Nucerinus 1500
Liechtenaw Ab. Vrsp. 1240
Schlüsselburgius 1580
Sommenhardus 1500
Thrasybulus 1560
à Magdenb. Astro. 1480
Constantinus Manasses 1180
Cornelius Amsterdam 1560
Callidius 1580
Gemma Astron. 1580
Tacitus
Cornutus de ærumnis Herc. 60
Crato Medicus Cæsar. 1580
Crescentius de Escyo. 1260
Cuthbertus 740
Cyprianus 220
Cyriacus Schliechtenberg. 1580
Cyriacus à Spangenberg. 1560
Cyrillus 440
Cyrillus Carmelita 1240
D Amasus 380
Daniel Bodenberg. 1580
Daniel Cramerus 1580
Schaller 1580
Dantes Aligherius 1340
Dauid Herlicius 1540
Dauid Schram 1580
Defensoriũ seu Spec. Eccl. 1440
Desideri Erasmi Roterod. 1540
Longobardus 1260
Dethlevus Reuentlouius 1560
Dieterus à Dalburgio 1540
Diogenes Laertius 180
Dion 100
Dinus I. C. 1300

Dion Cassius 240
Dionysius Areopagita 40
Halicarnassens 300
Kykel 1480
Discipulus 1440
D. Andreas Proles 1520
Hieronym⁹ Schurff⁹ 1540
Ioh. Staupicius 1520
Ioh. Scheringius 1520
Mellerstadius 1520
Mensingius 1540
Pfenningius 1540
Ludovicus Rabus 1560
Lurtze 1480
Dodechinus 1180
Dominicus à Soto 1580
de Dominicis 1480
Chalderinus 1480
Donatus Gianotus 1540
Drogo 1360
Dulcimus Navarræus 1260
E Alredus Riuallensis 1180
Eberhard⁹ Billik 1540
Eblendus Historic⁹ 1460
Eccard. Abbas 1140
Edmund. Cantuarien. 1160
Eduard⁹ Hallus 1560
Egesippus 200
Eginhardus 800
Ekbertus Abbas Bened. 1180
Ekde Repkau 1180
Elias Hasenmüller 1580
Elisabeth Virgo 1160
Elmer⁹ Malmesburien. 1140
Emericus 1340
Emericus Zigeri⁹ 1560
Engelbert. Wusterwitz 1420
Enguerran. de Monstrelet 1500
Ennodius 500
Ephrem Syr⁹ 380
Epiphanius 400
Erasm⁹ Reinhold⁹ Math. 1560
Schreckenfuchs 1560
Ernestus Brottauf 1540
Euagrius Monach⁹ 400
Euax Rex Indiæ 60
Eudoxia Theod. Coniux 460
Eugenius Carthaginen. Episc.
Eunomius Monach. 380
Euodius Episc. 440
Eusebius Cæsarien. 320
Eusebius Emisen⁹ 420
Eustachius Poyssel. 1580
Euterpius Presbyter 840
Eutychius Myon. 1580
F Abianus 900
Farrago conformitatis 1560
Fasciculus expetendarum 1540
Faust⁹ Abbas 500
Felinus I. C. 1540
Felix Hemmerlin 1440
F. Felix Fabri 1140
Ferellus 1560
Flauius Melfensis 1480
Flauius Blondus 1440
Flores Historiarum 1240
Fluentius 1120
Franciscus Accursius F. 1300
Aluares 1520
Belleforestus 1560
Duaren⁹. Encenas 1560
Georgius 1540
Guicciardinus 1520
Irenicus 1520
Iunius 1560
Leandei 1560
Maron⁹ Franciscan. 1320
Ottomanus 1560
Petracha 1300
Philelphus 1480
Rabalais 1560
de Rosieres 1580
Sansouinus 1560
Stancarus 1580
Zabarella 1320
Frater Bernh. Comensis 1560
Fabri 1140
Fleck 1520
Hentin⁹ Mechlinien. 1560
Reinhardus 1400
Freculph. Episc. Lexovien. 820
Frideric. Nausea 1560
Frontinus de Stratagemat. 100
Frossardus 1400
Fulcuinus Morinor. Episc. 860
Fulgent⁹ Episc. Ruspens. 500
Fulsteinius 1280
G Abriël Bihel 1500
Gabriël Prateolus 1560
Galenus 140
Gallinic⁹ 700
S. Gallus 700
Gansredus 1180
Gangulph. Martyr 780
Gaudent⁹ Merula 1540
Gazo Monach. 1100
Gelasius 500
Gennadius Episc. Const. 500
Geophard⁹ Argentor. 910
Georgius Buchananus 1580
Cassander 1480
Fabricius 1560
Gothart. 1580
Haimburgens. 1580
Hekelin 1580
Lilius 1540
Morgenstern 1400
Mylius D. 1580
Riplai 1500
Semler 1520
Tansletter 1520
Sohn Theolog. 1580
Spalatinus 1540
Widmanni 1400
Walter 1560
Gerhard⁹ Arch. Mogunt. 1320
Busudragus 1560
Gerhardus Katter 1360
Sagarellus 1240
Geroch⁹ Monach. 1080
Gilbert. Genebrard⁹ 1580
Gilbert. Cistercien. Mon. 1180
Gilles Corrozetus 1560
Giselbertus Monach. 1100
Gnavus Frid. Angel⁹ 1440
Godefridus de Fontanis 1260
Godescalcus Presbyter 860
Goropius 1580
Gotfridus Viterbiens. 1180
Granamina 100. Germ. 1540
Gratianus 1140
Gregorius Cedren⁹ 1060
Nazianzenus 400
de Valentia 1580
Grio Maluÿ eques 1580
Gualterus Mapes 1180
Guido Aretin⁹ 1040
Bonatus Astron. 1300
de Fonte Nayo 1320
Musica 1040
Guilielm. Bidenbach D. 1560
Budæus. Caitonus 1520
Durand⁹ 1300
Farellus 1540
de Ganyo 1300
Lindanus 1560
Mammelsburien. 1160
de Mara 1540
Occam 1340
Peraldus 1300
Paradinus 1380
Parisiensis 1240
Placentin⁹ 1260
Podius 1220
Postellus 1540
Rondeleti⁹ 1540
de S. Amore 1260
Sartoris 1440
à Schawenburg. 1540
Stuk 1600
Guitmundus Auersan⁹ 1060
H Ali Abbas 120
Hali abben Ragel astr. 1240
Hali Heben Rodan. 1240
Hailamus 1520
Halepo Astron. 1560
Hambert. Ep. Sylvæ Can. 1060
Hambertus de Romana 1240
Hartmannus Schedel. 1500
Haymo 400
Haymo Cantuarien. 1040
Haybaldus 1360
Hector Boetius 1540
Helias Rubeus 1269
Helmodius Presbyter 1140
Hemens 1540
Henricus Bebelius 1460
Blissenius 1540
Bullinger 1540
Bunzingus 1580

de Erfordia 1360
Fra Wenlob 1320
de Gandauo 1300
Girtelknopff 1300
de Haſsia 1380
Harphius 1460
de Homilijs 1600
de Iota 1380
à Kettenbach 1520
Laodienſ. Epiſ. 1240
Pantaleon 1580
Phœnicus 1520
Stephanus 1540
à Token 1440
Toloſanus 1160
Wolfius 1580
Hermannus Archiep. Col. 1480
Hermannus Bonnus 1520
Contractus 1060
Gigas 1440
Hammelman 1440
Rid. 1480
Hermes Paſtor 180
Hermolaus Barbarus 1500
Herodianus 220
Heſichius Presbyter 500
D. Hieronymus 380
Cardanus 1540
Conſtagius 1560
Franck 1560
de Leuandiro 1520
Montuus 1540
Mutius Italus 1540
Paulus Catalanus 1520
Sauanorola 1500
Schwarzaphicus 1520
Tortus 1500
Turlerus 1580
Hilarius Pictauienſis 360
Hildebertus Cenomanenſ. 1080
Hildegardis 1180
Hildegaſius Vates 240
Hincmarus Epiſc. Wirtzb. 800
Hiſtor. Com. Mont. Fort. 1520
Hiſtoria Lombardica 1300
Hiſtoria Scandaloſa 1480
Holtbuter 1560
Honorius Auguſtodunenſ. 1140
Hugo Cardinalis 1240
Hugo de S. Victore 1140
Hugobaldus Monach. Gall. 900
Hulderic⁹ Mutius Germ. 1560
I Acobus Almainus 1520
Angularis 1460
de Arena 1300
de Beluiſo 1260
Brocardus 1560
Brunus Aſtronomus 1500
Cartuſienſis 1440
Celenit. 1586
Cotterus 1580
Cuno 1560
Frato 1550
Græzer 1580
Heerbrand D. 1580
Ianuenſ. de Voragine 130
Lelandus 1560
Lodeſema 1580
Maier 1580
Manſor 1040
Medicus 1580
Miſnenſis 1360
de Monte Peſſulano 1560
Moſander 1460
Papienſis 1460
de Paradiſo 1440
Philipp⁹ Bergomenſ. 1500
Ratz 1560
Rauenſtein 1580
Regius 1500
Ruof 1560
Sadoletus 1540
Sannazarius 1500
Schopperus 1580
Spiegel 1520
Stigelius 1560
de Terano 1400
Vitriaco. 1240
Wimpfelingius 1520
Iamblichus 320
Ianus Iacob⁹ Boiſſardus 1580
Ianus Pannonius 1520
Iaſon I. C. 1500
Iaſon Pratenſis 1540
Ignatius 120
Ioachimus Camerarius 1540
Cureus. Merlinus 1580
Rhetius 1560
Iobus Fincelius 1560
Iodocus Clichtoveus 1540
Damhouderius 1560
Gallus Rubeacenſis 1520
Ludouicus Decius 1560
Iohannes Abioſus 1492
Agricola 1540
Andreas I. C. 1560
Andreæ 1440
de Argentina 1240
Aſtonus 1380
Auene 1580
Aventinus 1540
Bacontorpius 1360
Balæus 1560
Baptiſta Folingius 1540
Baratz 1440
Baſilius Heroldus 1560
Beka 1360
Benedictus 1560
Bertramus 1500
Bocatius 1380
Bodinus 1580
Buchet. Brentius 1540
de Brugis 1480
Bunderius 1580
Burienſis Abb. 1340
Campanus 1480
de Capiſtro. Capgraue 1440
Carion 1540
Caſsianus Scytha 440
Cellarius 1540
de Columna 1360
Comnenus 1180
Coſmius 1560
Cuſpinianus 1560
Dubrauius 1520
Eccius 1540
Eleemoſinarius 640
de Eſculo 1260
Euerisdenus 1340
Faber I. C. Faber Th. 1540
Fernandus 1480
Ferus. Foxus 1560
Franciſcus Picus Miranda 1520
Funccius 1560
Garcæus 1560
Gaſtius 1540
Gattus Siculus 1440
Gennadius 1560
Gerundinenſis 640
de Gerſon 1420
Gochius 1500
Greuenſtein 1520
de Gruero 1360
Guilielmus Kirchof 1580
Hagen vel Indagine 1440
Hodericus 1540
Herbur⁹ de Fulſtein 1580
Heromius 1560
Hiet wohl 1580
Hiltenvates 1520
Huſs 1420
Ianduno 1500
Ibenhagen 1480
Igneus 1580
Iouianus Pontanus 1500
à Lambsheim 1500
Laſcius 1560
Lerius 1560
Leriſæus 1580
Liechtenberger 1500
de Lignano Aſtron. 1420
Linturius 1520
Lucidus 1540
Lup⁹ de Palatijs rubeis 1500
Keiſersperg 1520
Magnus 1360
Mainardus 1520
Maior Scotus 1520
Mandeuille 1260
Maria Polutianus 130
Marius Belga 1520
Matthesius 1520
Maxentius 500
Meſue vel Damaſcen⁹ 1180
Michaël Brutus 1560
de Molinis 1380
Monachus 1440

Iohannes Monheimius	1560
Müntziger	1380
Multinallis	1520
F. Nass.	1580
Nauclerus	1500
Nenisanus	1540
Northusius	1580
Noviomagus	1560
Odenbach	1540
de Oldencastel	1420
Oldendorpius	1560
Olearius Theol.	1580
Palaeonydorus	1500
de Parisijs	1320
Peregrinus	1560
Petrus Ferrariensis	1400
Pfluog	1540
de Planasco I. C.	1240
Poduscu. Pierius	1540
Pollius. Pomarius	1580
Purvæus	1440
Rasch	1580
Ravisius	1520
Remoldus	1600
Rhode	1440
Rivius	1560
Robitzana	1440
de S. Romano	1480
de Rupescissa	1360
Quintinus Heduus	1520
à Salhausen	1520
Salobriensis	1180
Sambucus	1560
Saresburiensis	1140
Scheningius D.	1520
Schenck à Grafenbe.	1580
Schwebel Theol.	1540
Segobius. de Seisselbo	1440
Semeca	1260
Sleidanus. Spinæus	1560
Stadius	1580
Stapilæus	1540
Staupitius D.	1520
Stella.	1520
Sturmius	1580
Stumpfius	1580
Syringius	1520
Taulerus	1380
Teutonicus	1260
Titius	1560
Treuisa	1380
Tritemius	1500
Turpinus Arch.	840
Vasæus	1560
Virdung Math.	1540
Viroduranus	1360
Werner	1580
de Wessalia	1460
Wesselius	1440
Wiclephus	1360
Wierus	1560
Wigandus D.	1580
Wünschelburgius	1400
Zonaras Monachus	840

Index expurgatorius	1560
Innocentius Episc. Rom.	420
Ionas Philogneseas	1580
Ioseph Grundbek	1540
Scaliger	1600
Stephanus Valent.	1580
Iosquinus Grieningensis	1500
Irenæus	200
Isidorus	420
Hispanus Episc.	640
Israël Achatius	1580
Iudas Chronographus	200
Iudaici Annales	1140
Iulius Affricanus	280
Capitolinus	300
Firmicus	360
Pollux	200
Iulianus Apostata	380
Cardinalis	1460
Pistorius à Prato	1540
Toleti Episcopus	440
Iunilius	440
Ivo Carnotensis	1060
Iustus Ionas D.	1540
Iustinus Martyr	200
Iuvenalis	60
Iuuencus	340
Lactantius	320
Lælius Capilupus	1540
Lælius Iordanus	1540
Lamentat. Germ. Natio.	1540
Lamptin. de Ramponib.	1320
Lampertus Danæus.	1580
Lamp. Schafnaburgensis	1080
Lampridius	300
Lanfrancus	1060
Laonicus Chalcondyles	1500
Laurentius Agricola	1560
Anglicus	1260
Ariosiensis	1440
Capella	1580
Cuprœus	1580
Douer	1560
Faustus	1580
Frisæus	1560
Iustinianus	1440
Miniatensis	1500
Surius	1580
Valla	1440
Leonhardus Krentzheim	1580
Fuchsius	1560
Turneisser	1580
Leporius	440
Liber Balaam Diuinatorii	20
defloration. Patrum	1500
Ceremoniarum	1540
de Insol. Rom. curiæ	1440
de miseria Curatorum	15
Pasquillorum	1580
Scholæ Paris. de Eccl.	1400
de Signis N. diei	1560
Pontificalis	1540
de vita Crodegangi	740
Liberius Papa	360

Ligurinus Poëta	1160
Lilius Gregor. Gyraldus	1520
Lubertus Hanschilt	1440
Lucanus	60
Lucianus	180
Lucas Gauricus	1500
Luc. Bellantius Senensis	1500
Lucius Fenestella	20
Lucius Florus	200
Ludolphus Castrik	1520
Ludouicus de Anila.	1520
Cælius Rhodiginus	1560
Boligninus	1500
Canitellus	1560
Guicciardin. Hetzer	1540
Lauaterus	1560
Masurius	1560
Rabus D.	1580
Romanus Patricius	1540
Viues	1540
Luitprus Episc. Mogunt.	840
Machtildis	1420
Magn. Mesue Rhod.	1580
Mainardus Imolensis	1220
Malleus Veneficarum	1560
Manethon	60
Maniaces	1080
Marc. Anton. Cocci. Sabell.	1500
Brogandinus	1580
Fritschius	1540
Manilius astron.	20
Marullus	1500
Mare Historiarum	1360
Marmenas	180
M. Alofresant Rhodius	1400
M. Beumler	1560
M. Ioh. Ioac h. abb. Florens.	1160
M. Ianso vius Doccomen.	1580
M. Leo de Castro	1580
M. Marc. auditor cur. Rō.	1540
M. Phil. Secretarius Imp. Henrici I.	950
Mappe monde Papistiq.	1580
Marcellus Palingenius	1540
Margarinus de la Bigne	1580
Marinus Baclerus	1520
Barletius Scodren.	1540
Caracciolus	1540
Scotus	1100
Marquardus Gruter	1520
Marsilius Patavinus	1340
Martinus ab Azpilcueta	1500
Martinus ab Aries	1540
Ballaius	1580
Castenengus	1540
Chemnicius	1560
Cromerus	1540
Crusius	1580
Lutherus	1520
Maier	1440
Polonus	1280
Turonensis	380
Matthæus Dresser	1580
Paris	1400

Matthæus Schienerus. 1540
Sutliuius. 1580
Matthias Cornax. 1560
Miechouiensis. 1080
Palmerius. 1440
Weikel 1560
Matthiolus. 1540
Melchior Cavus Hispan⁹ 1580
Mensio Pop⁹ Curothalass. 1560
Methodius Illyricus. 880
Methodius Græcus. 260
Meffridus, qui hortulos Reginæ scripsit. 1280
Michael Bapst. 1580
Cæsenas. 1340
Eitinger. 1580
Elucidarius. 1500
Fernus. 1500
Glycas. 1180
Lochmaier. 1500
Neander. 1580
Nostrodam⁹ Vates: 1560
Psellus. 1080
Michas Morasthites. 1560
Monach. S. Iust. Pad. 1260
Mor. 160
Musonius de optimo Principe 80
NAtalis Comes. 1560
Nicasius à Brabantia cæcus doctor. 1480
Nicephorus. 640
Grægoras. 1400
Nicodem⁹ Turlupinus 1580
Nicolaus de Arragonia. 1160
Ambsdorf. 1560
de Bibrach. 1280
Boerius I. C. 1540
de Buldesdorf. 1440
Basel. 1580
Clemangis. 1420
Cusanus. 1480
Ecmundanus. 1520
Gilles, Gallus. 1500
Gallasius. 1560
Gorran. 1500
Hanapius. 1520
Horius. 1520
de Lyra. 1340
Lonionicus. 1520
Machiauelus. 1560
Quodus 1500. Rus 1520
de Tudeschis Panorm. 1440
Wircker. 1180
Nilus Thessalonic. Episc. 1340
OLaus Magnus. 1540
Onus Ecclesiæ. 1520
Onuphrius Panuinius. 1560
Origenes. 220
Orosius. 420
Ortuvinus Gratius. 1540
Otto Frisingensis. 1160
Othofridus. I. C. 1240
Otto Gualtperius. 1580
Ouidius. 40
PAlladius Episcopus. 440
Palladius Monachus. 340
Pancratius Cardinal. 1420
Pandulphus Collenutius 1540
Panormitanus. 1420
Papias. 120
Paratus. 1500
Paschalis R. Eccl. Diacon⁹ 500
Rodopt. Abb. Corbeien. 880
Paulinus Presbyter. 420
Paulus Cretensis Episc. 700
Fabricius. 1560
Grillandus. 1540
Lang. 1540
Iovius. 1560
Schalichius. 1560
Seidelius. 1580
Ræsteriscus. 1520
Warnefridus Diaco. 780
Pausanias. 180
Petermannus Eterlin. 1520
Petrus Ærodius. 1580
de Alliaco. 1420
Alphonsus. 1120
Ancoranus. 1440
Aponensis astr: 1340
Apostolus. 40
de Aquila, 1360
Asilius. 1580
Bertrandus. 1340
Bembus. 1560
de Bella portica. 1300
Bellonius. 1560
Berexasius. 1580
à Biaxio. 1500
Blesensis. 1180
Boiasteau. 1520
de Bruys. 1140
Canisius. 1560
Cantor. 1180
Gieza. 1560
de Claue. 1440
Cluniacensis. 1180
Comestor. 1140
de Cognerijs 1320
de Cruce Hispanus. 1520
Damianus Hostiens. 1080
Galatinus. 1580
Hispanus. 1260
Petr. Ioh. Oliuar. Valent. 1560
Ioh. Piramensis. 1360
Lindebergius. 1580
Lombardus. 1120
de Lutra. 1340
Martyr. 1580
Massouius. 1560
Mersæus. 1580
à Monte I. C. 1560
Mendoza. 1500
de Palude 1360
Paulus Vergerius. 1560
Payne. 1340
de Piperno. 1520
Pomponatius. 1580
Præmonstratensis. 1340
de Tarantasia. 1260
Turellus Astro: 1540
de Vineis 1240
Viretus. 1560
Philippus Decius I. C. 1540
Callimachus. 1500
Loniterus. 1580
à Norris. 1440
Melanchton. 1540
Repington. 1400
Ribottus. 1400
Nicolai Theol. 1560
Philo Iudæus. 40
Pierius R. 280
Phlegon Trallianus. 20
Plinius 2. 120
Plotinus. 280
Polydorus Virgilius. 1540
Plutarchus. 140
Poggius Florentinus. 1420
Polychronius. 460
Polycrates. 220
Pomponius Mela, Hispan⁹ 40
Ponchetus. 1520
Porphyrius. 280
Portugalius. 1440
Posidonius Afer. 440
Proba Falconia Rom. 440
Prognosticon finis mundi. 1560
Prosper Aquitanus. 408
Potho Promiensis. 1300
Ptol. Lucen. A Rudim Nou. 1520
Pupilla oculi Ioh. de Burgo. 1400
Pugna pietatis & superstit. 1540
QVadratus. 120
Querela Sacerdotū 1520
Quintus Curtius. 20
Quirinus Reutter. 1580
RAb. 160
Rabanus Maurus. 820
Rabina & Rabasse. 420
Rabi Abbenezra. 1220
Abraham. 1040
Asse. 160
Beniamin Tudelensis. 1180
Iohanan. 160
Iudas. 160
Leui Ben Gerson. 1440
Mose fil. Maiomon Æg. 1000
Samuel. 160
Samuel Iudæus. 1160
Radauicus. 1160
Radulphus Camertianus. 1360
Flauiacensis. 1520
Ranulphus. 1260
Raphaël Volaterranus. 1520
Raymundus Hispanus. 1120
Lullius Catalanus 1320
de Penna forti. 1240
Reginaldus Gonsalvus. 1560
Polus. 1540
Regino Abbas Promiensis 910

Religiopatiens. 1580
Remigius. 900
Remigius de Conny. 1560
Remigius Nauntelius. 1580
Richardus Argentinus 1580
Armachanensis 1360
Dinotus 1580
de media villa 1300
Rolle Hampole 1360
Samson 1560
Wasseburgius 1540
Ringmannus Philesius 1520
Rodericus Zamorensis 1480
Roffredus Beneuentanus 1440
Rogerius Bacho 1280
Roswida monialis docta. 860
Ruardus Tapperus 1580
Rudolphus Agricola 1480
Ruffinus 400
Rupertus Abb: Tuicensis 1120
de monte S. Michaëlis. 1560
Barnus 1180
Bellarminus 1580
Gaguinus 1500
Gallus 1300. 1360
Grosseteste 1340
Holcot 1360
Licensis 1320
Lincolniensis Episc. 1160
Ormeskircus 1380
Rusticianus 1360
Rutgerus Rulandus 1560

SAbinian⁹ Episc. Massil. 408
Salicetus I. C. 1400
Samson Sidonius 82
S. Brigita 1380
S. Catharina Senensis 1380
Saxo Grammaticus 1360
Saxonicum Chronicon 1160
Scala cœli F. Iob. Minor: ordinis prædic. 1520
Sebastianus Franck. 1540
Sebast. Titio. 1500
Sebast. Münsterus 1560
Seneca 40
Seneca Tragicus 60
Serapion 200. 1040
Serenus 440
Serlo Dorobernensis Britto 970
Sebaldus Eboracensis Epis. 1240
Sextus Aurelius victor 400
Sigebertus Gemblacensis 1120
Sigefridus Ribisch 1580
Sigefridus Saccus 1580
Siffridus presb. Misnensis 1300
Sigism. ab Herberstein 1560
Sigism. Suevus 1580
Silius Italicus de bello Punico 300
Simeon Dunelmensis 1160
Goulartius 1580
Metaphrastes 1100
Simon Rosarius 1560
de Cassia. 1360
Grynæus 1540
Simplicius Papa 500
Sisinnius 490
Sixtus ab Hemminga astr. 1580
Smaragdus Abbas 1000
Sacrates & Sozomenus 440
Solonius 100
Somnium viridarij 1380
Speculum exemplorum 1500
Spiridon 340
Stanislaus Orichonius 1560
Stanislaus Hosius 1580
Statius 100. Stobæus. 300
Stella Clericorum. 1500
Stephanus Doletus. 1540
Gerlachius D. 1580
Hornwurst. 1580
ex Nottis. 1500
Prulifer. 1480
Tschegedinus. 1580
Strabus Monach⁹ Fuldens. 860
Suetonius. 160
Suidas 2. 1000
Suiggerius Presbyter. 1040
Sulpitius Severus. 460
Sydonius Apollinaris. 408
Sylvester Giraldus. 1160
Sylvester Prieras. 1520

TAtianus. 200
Tauchelinus. 1140
Taxa Ecclesiarum. 1520
Taxa pœnitentiaria. 1580
Tertullianus. 220
Thalheimius. 1460
Thalmud Babylonicum. 140
Hierusolomitanum. 140
Theodoric⁹ Abb. S. Truidon. 1300
Grosmundus. 1520
á Nihem. 1420
Vrie. 1420
Theodorus Beza. 1580
Gaza. 1480
Graminæus. 1580
Lector. 1080
Logotheta. 1380
Zwinger. 158
Theodoretus. 440
Theolesphorus de Cusentia. 1380
Theophylactus. 1000
Theffaro Theca. 1540
Thomas de Aquino. 1260
Beccetus. 1580
Brabantius. 1500
Cantipratensis. 1260
de Ceperano. 1260
Coperus. 1560
de Corsellis. 1440
Fazellus. 1540
Gascoigne. 1480
Netter Waldensis. 1380
Iordanus. 1600
Lermont. 1300
Naogeorgus. 1560
Patriar. Barbarien. 1460
Rhedonensis. 1440
Thom: Seropus. 1460
Sigfridus. 1600
Stybarus. 1560
de Valas. 1340
Tichonius Afer. 400
Tilemannus Breulens. 1580
Spangenberger. 1500
Titus Livius. 20
Tribellius Pollio. 300
Triphon Origenis auditor. 260

VAdiscus. 1540
Valesridus Abbas. 840
Valentinus Müntzer. 1100
Rudolph. Buslad. 1580
Vannius 1540
Valerius Anshelmus. 1560
Maximus. 60
Varamundus Luithold⁹. 1560
Vartomannus. 1520
Vbertinus de Casali. 1320
Vdalricus Hugualdus. 1540
Vegetius de re militari. 380
Velleius Paterculus. 40
Venericus Vercellensis. 1100
Vergilius Hibernus. 820
Vgetinus. 1160
Vidus Vidius. 1560
Victorinus. 480
Vigilantius. 360
Vigilius. 420
Vilibrodus. 800
S. Vincentius. 1460
Vincent. Burgundio. 1240
Pimpinellus. 1540
Sturmius. 1580
Virunnius Britto. 1500
Vita fratrum Eremitarum 1460
Vlricus ab Hutten. 1520
Zwinglius.
Volbodo Episc. Leodiensis. 1040
Volcuinus abbas. 1400
Vrbanus Regius. 1560
Vrstisius. 1580

VVEncesl. Rosdialouin. 1540
Werner⁹ Rolwinck. 1500
Wicler⁹ Cancell. Treuiren. 1368
Wicelius. 1540
Wigueius Hund. 158
Wilhelmus vide Guilielmus.
Wisigastaldus & Salagast⁹. 440
Wittichindus vel Windichinus Corbeiens. 950
Wolfgangus Eitinger. 1520
F. Capito. 1540
Musculus. 1560
Lazius. 1560

XEnocarus. 1580
XIphilinus. 860

ZOpinus. 1520
Zosimus. 440

Ordines quære in Indice rerum in voce ordo.

FINIS.

UNIVERSITY OF ILLINOIS
URBANA INSTITUTE

